This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

BIBLIOTECA DE MEDICINA
EST. 86
TAB. 6
NUM. 1
MADRID

℞ sir. de buglosa sir. rosar. aun. ℥ß. iij.
aq rosar. let. nucliser. aun. ℥j. myrab.

℞ staph. & gemm. ℥j. et. ß.

℞ aq buglosse. ℥j.

Hoc fiat p 6. dies. deinde purget ad rem
ventris cum tamarindis
diasenn.

Item & utat ofterius de sanctis ut antea
dra margaritarum fri. in myrab. q ofterius dictus
fuit. Utat vero ut dicitur

[illegible]

℞ rosar. rub. flor. buglosse. aun. ℥ß. theriacalis
℥ij. ofs & acet. rub. ℥ij. mussilag. ℥ij.
albumin. ouor. mixtis ad cataplasmandum

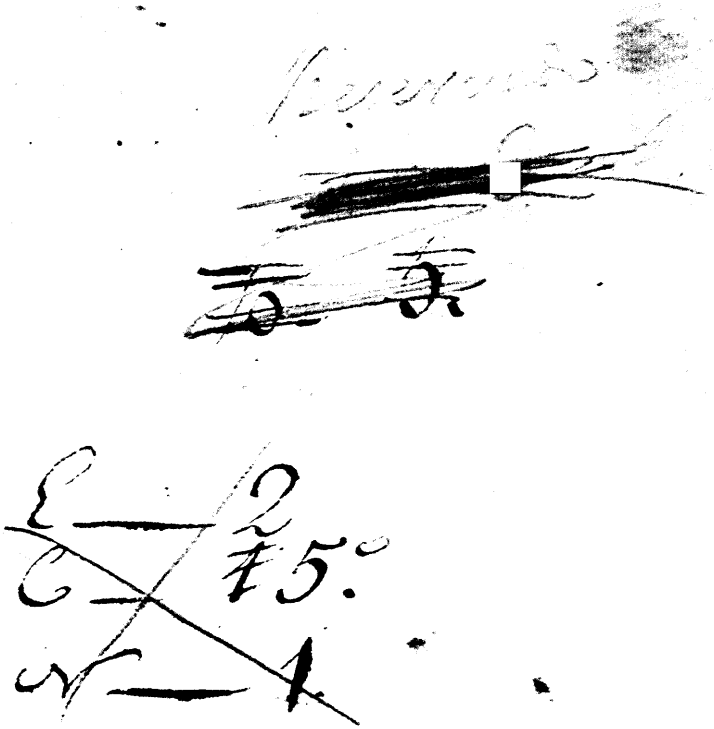

Digitized by Google

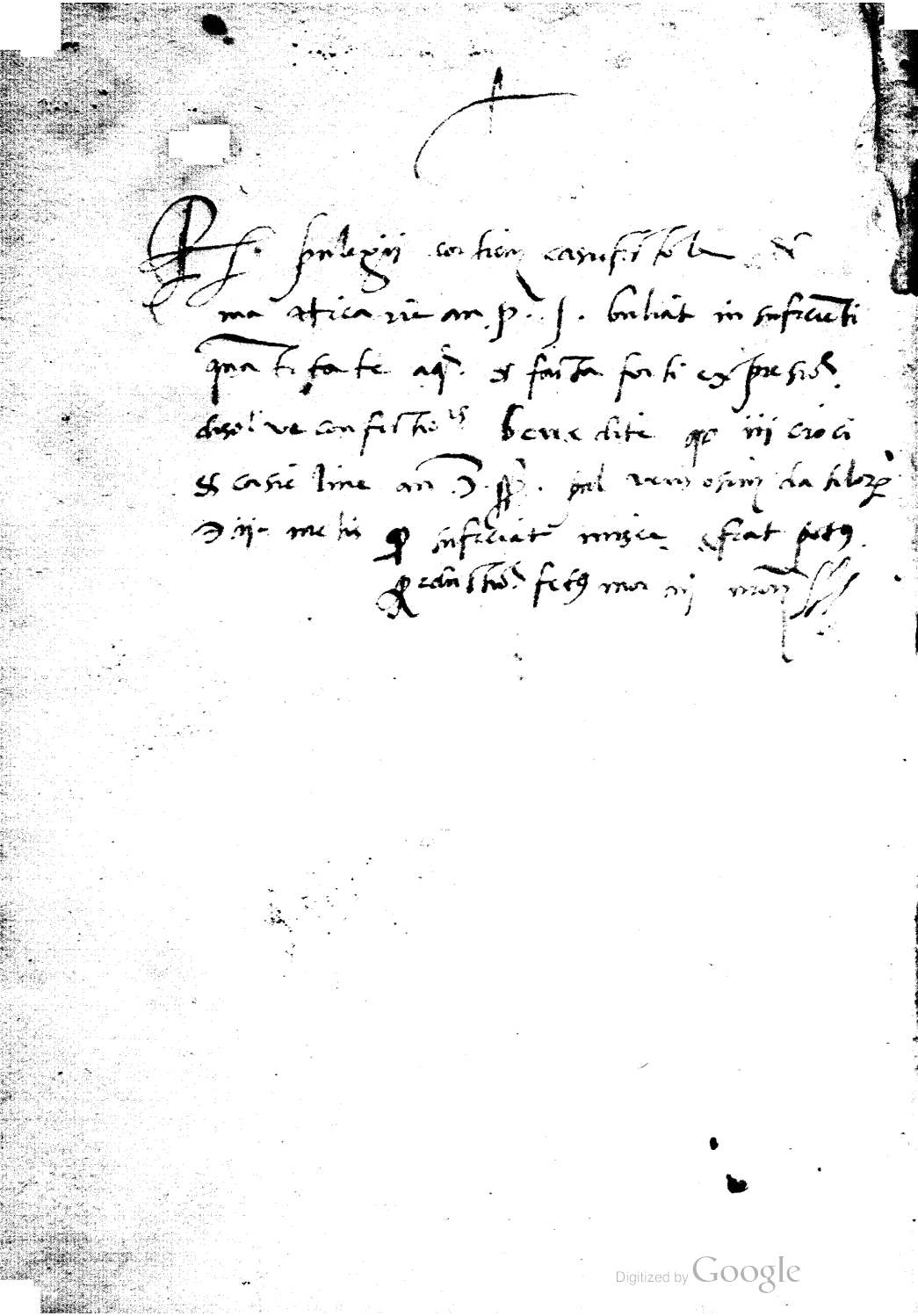

della Libreria del Collegio Imp.le della Comp.a di Gesù

Practica valesci de tharãta: que alias philonium dicitur. vna cum domini Joannis de tornamira introductorio

1500.

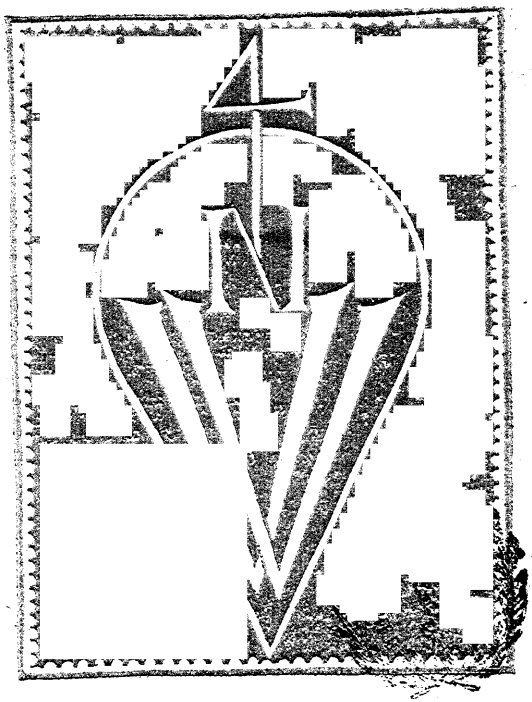

Digitized by Google

¶ Quoniã pro curãdis hũanorũ corporũ egritudinib⁹ aduarie oppida medicos sepenumero vocari cõtingat eosq; cõueniat secum libros deferre vt pro quibuscunq; valitudinarijs remedia in promptu sint: in quoꝝ curatione difficulter & forsan nõ sine magno patientuꝫ piculo agere possent. Ea occasione admodũ vtile visum fuit practicã clarissimi medicine doctoris monspessulani. Valesci de tharanta breui quodãvolumĩe & enchiridio cõstringi vt ad practicã se cõferentibus facilius ac cõmodius deferri possit. cũ reperiatur nemo qui oẽm medicine prarim cõpendiosius atq; cumulati⁹ miro quodã artificio & ordine cõplexus fuerit. Jnsuper vt ad tam difficile tam q; formudandũ opus facili quadã via manuductio fieret. Adiecte sunt itroductiũcule q̃dam Joannis de rotomagira eiusdẽ p̃clari studij mõtispessulani cãcellarij diligentissimi Galeni iterpretis: qs p quorũdaꝫ discipulis suis curandoꝝ morborum prouintiã suscepturis & qõ cõtinuis lectionibus aõ ceperant ope & exercitio executuris cõfecerat. Habes igit̃ humane fragilitatis curatoꝝ Valescũ mendis q̃bus passiꝫ scatebat purgatũ eaq; forma cõgestum vt quocũq; pergas te comitet leuiuscule. & quẽ veni mecũ (vt aiũt) recte nuncupaueris cuius si ope atq; consilio fretus fueris: non est qõ formides languentibus sanitatem polliceri modo ipsam q̃tum nobis concessum est valuerint consequi Vale.

Tabula

¶ Incipit tabula huius libri indicans in quo folio quodcūq; capl'm reperiat. quid etiaz in quocūq; capl'o tractetur.

¶ Capitula primi libri.

¶ Capl'm.1. de dolore capitis. Folio p̄mo.
Capl'm.2. de emigranea. fo.ix.
Capl'm.3. de vertigine. fo.x.
Capl'm.4. de subeth. folio.xj.
Capl'm.5. de vigilia supflua. folio.xij.
Capl'm.6. de stupore folio.xiij.
Capl'm.7. de freneti. folio.xiij.
Capl'm.8. de ebrietate fo.xiiij.
Capl'm.9. de sternutatione. fo.xv.
Capl'm.10. de incubo fo.xvj.
Capl'm.11. de amore hereos fo.xvj.
Capl'm.12. de mania fo.xvij.
Capl'm.13. de melācholia fo.xviij
Capl'm.14. de corruptōe mēorie fo.xxj.
Capl'm.15. de litargia fo.xxij
Capl'm.16. de cōgelatione. fo.xxiij.
Capl'm.17. de litargia nō vera fo.xxiiij.
Capl'm.18. de epilentia fo.xxv.
Capl'm.19. de apoplexia fo.xxix.
Capl'm.20. de paralisi fo.xxxj.
Capl'm.21. de spasmo fo.xxxv
Capl'm.22. de tremore fo.xxxix
Capl'm.23. de icctigatione. fo.xl.
Capl'm.24. de toztura fo.xl.

¶ Capitula secundi libri.

Capl'm.1. de anathomia oculoz fo.xlij
Capl'm.2. de obtalmia fo.xliij.
Capl'm.3. de dolo[illegible] oculoz fo.xlvij.
Capl'm quartū de reliquis morbis et primo de bothoz. ibidem.
Capl'm.5. de sebel seu pāniculo. ibidem.
Capl'm.6. de vngula in oculo fo.xlviij.
Capl'm.7. de macula oculi fo.xlix.
Capl'm.9. de carne superflua vel diminuta oculozum fo.xlix.
Capl'm.9. de fistula in lacrimali. fo.xlix.
Cap.10. de pzuritu oculoz siue scabie. fo.l.
Capl'm.11. de tumore ꝑiunctine fo.l.
Capl'm.12. de vlcere t samie in ꝑūctina. fo.l.
Capl'm.13. de lacrimis oculoz fo.lj.
Capl'm.14. de rebus extrinsecꝰ in oclis. fo.lij.
Capl'm.15. de duritie in ꝑiunctina fo.liij.
Capl'm.16. de egritudinibus cornee. fo.liij.
Capl'm.17. de vesica cornee fo.liij.
Capl'm.18. de canoz in cornea fo.liij
Capl'm.19. de ruptura cornee fo.liij
Capl'm.20. de albugine in cornea. fo.liiij.
Capl'm.12. de vngula sup corneā fo.lv.
Capl'm.22. de sebel sup corneā. fo.lv.
Capl'm.23. de duritie in cornea fo.lv.
Capl'm.24. de humectatōe cornee. fo.lv.
Capl'm.25. de mutatōe colozis cornee fo.lv.
Capl'm.26. de fame retro corneā. fo.lv.
Capl'm.27. de passionibus vuee. et p̄mo de dilatatione pupille fo.lvj.
Capl'm.28. de cōstrictiōe pupille fo.lvj.
Capl'm.29. de catharacta fo.lvj
Capl'm.30. de debilitate visus fo.lviij
Capl'm.31. de noctilupa fo.lxj.
Capl'm.32. de strabositate fo.lxij.
Capl'm.33. de exitu oculi. fo.lxij.
Capl'm.34. de passionibus palpebraz t p̄mo de pediculis. fo.lxiij.
Capl'm.35. de grossitie palpebrarum. t vocat arabice filac. fo.lxiij.
Capl'm.36. de inuersatōe palpebrarū cū rubore t tumozositate oculoz fo.lxiij
Capl'm.37. de ꝺctione palpebrarū fo.lxiiij.
Capl'm.38. de gesse. i. de difficultate apiendi t claudendi oculum. fo.lxiij
Capl'm.39. de inflatōe palpebrarū fo.lxiij.
Capl'm.40. de ꝯglutinatione palpebrarū ad inuicē vel cum oculo fo.lxiij.
Ca.41. de pozo siue verruca in oclo. fo.lxiij
Cap.42. de pinguedine palpebrarū fo.lxiij
Capl'm.43. de pzuritu palpebrarū. fo.lxiij.
Cap.44. de casu piloz palpebrarū. fo.lxiij.
Capl'm.45. de inuersatōe t additōe pilozum palpebrarum fo.lxv.
Capitulum.46. de vlceribus t fissuris palpebrarum. fo.lxv.
Capl'm.47. de grādine palpebrarū. fo.lxv.
Cap.48. de ozdeolo i oclōz palpebris. fo.lxv
Capl'm.49. de anathomia et de passionibus auris fo.lxvj.
Capl'm.50. de nocumentis auris et p̄mo de surditate. fo.lxvij.
Capl'm.51. de tinnitu auriū. fo.lxix.
Capl'm.52. de dolore auris fo.lxxj.
Capl'm.53. de samie t vlceribꝰ auriū. fo.lxxj.
Capl'm.54. de fluxu sanguis auriū. fo.lxxiij.
Capl'm.55. de opilatōe auris a causa extrinseca vel intrinseca fo.lxxiij.
Capl'm.56. de ap̄ate in radice auris. fo.lxxv.
Capl'm.57. de passionibus nariū et p̄mo de anathomia nasi. fo.lxxvj.
Capl'm.58. de nocumētis odoratus. fo.lxxvj.
Capl'm.59. de fluxu sanguis nariū fo.lxxvj.
Capl'm.60. de catarro fo.lxxx
Capl'm.61. de vlceribus nariū. fo.lxxxj.
Capitulus.62. de emoz roydibus et polipo narium fo.lxxxij

Digitized by Google

Tabula

Capl'm.65. de anathomia oris ⁊ lingue et vtilitate eorum. folio.lxxxiiij.
Capl'm.64. de passionibus lingue. fo.lxxxiij
Capl'm.65. de paralisi linguę ⁊ de difficultate introitus in loquelam. folio.lxxxv.
Capitulum.66. de magnitudine et inflatione lingue. folio.lxxxvj.
Capl'm.67. de apate lingue. fo.lxxxvij.
Capl'm.68. de ranula sub lingua. fo.lxxxviij.
Ca.69. de vlcerib⁹ ⁊ pustul' lingue. fo.lxxxviij.
Ca.70. de fetore oris ⁊ anhelitus. fo.lxxxix.
Capl'm.71. de anathomia dentiū. fo.xc.
Capl'm.72. de passionibus dentium ⁊ primo de dolore. folio.xcj.
Capl'm.75. de passionibus gingiuarū et primo de apostemate folio.xcvij.
Capl'm.74. de vlceribus corrosione ⁊ fistula gingiuarum fo.xcvij.
Capl'm.75. de passionibus labioꝝ. fo.xcviij.

¶ Capitula tertij libri.

Capl'm.1. de anathomia gutturis ⁊ partium vicinarū: ⁊ de his q̄ ipas subintrāt fo.xcix.
Capl'm.2. de squinātia fo.xcix.
Capl'm.3. de passionibus vuule. fo.cj.
Capitulum.4. de raucedine vocis et eius alteratione. folio.ciij.
Capl'm.5. de tussi folio.cvij.
Capl'm.6. de emoptoica passiõe. fo.cxj.
Capl'm.7. de empimate fo.cxiij.
Capl'm.8. de pleuresi. folio.cxvj.
Capl'm.9. de peripleumonia folio.cxxj.
Capl'm.10. de asmate. folio.cxxij.
Capl'm.11. de ptisi. folio.cxxv.
Capl'm.12. de passionibus cordis. fo.cxxx
Capl'm.13. de cardiaca passione fo.cxxx.
Capl'm.14. de syncopi. fo.cxxxiij.
Capl'm.15. de defectu lactis. fo.cxxxvj.
Capl'm.16. de exuberatõe lactis. fo.cxxxvij.
Capl'm.17. de caseatione lactis. fo.cxxxvij.
Capl'm.18. de apate mamillarū. fo.cxxxix
Capl'm.19. de fetore assellarū. folio.cxl.
Capl'm.20. de fetore pedum. fo.cxl.

¶ Capitula quarti libri.

Capl'm primū de anathomia ⁊ iuuamētis meri vel ysophagi. folio.cxlj.
Capl'm.2. de passionib⁹ meri ⁊ primo de deglutionis impedimēto ⁊ vlcerib⁹ meri. fo.cxlj.
Capl'm.3. de anathomia stomachi et passionibus eius. folio.cxliij.
Capl'm.4. de malicia cōplonis sto'. fo.cxliij.
Capl'm.5. de debilitate apperit⁹. fo.cxlvj.
Capl'm.6. de appetitu canino. fo.cxlix.
Capl'm.7. de bolismo. folio.cl.
Capitulum octauū de inordinato ⁊ corrupto appetitu. folio.clj.
Capl'm.9. de fame syncopali. fo.cliij.
Capl'm.10. de nocumētis sitis. fo.cliij.
Capl'm.11. de eructuatione. fo.clv.
Capl'm.12. de singultu. fo.clvj.
Capitulus decimūtertiū de nausea subuersione et fastidio fo.clx.
Capl'm.14. de vomitu. folio.clx.
Capl'm.15. de dolore stomachi. fo.clxiij.
Capl'm.16. de debilitate ablatõe ⁊ corruptõe stomachi digestionis. fo.clxvij.
Capl'm.17. de inflatõe stomachi. fo.clxxj.
Capl'm.18. de cholerica passione. fo.clxxij
Capl'm.19. de apate stomachi. fo.clxxiij.
Capl'm.20. de vlcerib⁹ stomachi. fo.clxxvj.
Capl'm.21. de duritie stomachi fo.clxxvij.
Capl'm.22. de anathomia ⁊ passionibus intestinorum. folio. clxxvij.
Capitulum. 25. de fluxu ventris et primo de lienteria. folio.clxxvij
Capl'm.24. de diarria. fo.clxxviij.
Capl'm.25. de dissinteria. fo.clxxix.
Capl'm.26. de yliaca. fo.clxxxvj.
Capl'm.27. de tenasmone fo.cxxxix.
Capl'm.28. de dolore et tortura intestinorū et mirachia. folio.cxcj.
Capl'm.29. de colica passione. fo.cxcij.
Capl'm.30. de vermibus. fo.cxcvj
Capitulum.31. de emorroydibus et passionibus ani. folio.cxcix.
Capl'm.32. de apostemate ani folio.ccj.
Capl'm.33. de ragadijs. folio.cciij.
Capl'm.34. de mollificatõe ani fo.cciij.
Capl'm.35. de egressu vel exitu ani. fo.ccilij
Capl'm.36. de fistula in ano. fo.cciiij.
Capl'm.37. de fico cōdilomatis. fo.ccv.
Capl'm.38. de pruritu ani. fo.ccv.

¶ Capitula quinti libri.

Capl'm.1. de anathomia epatis. fo.ccvj.
Capl'm.2. de mala cōplone epatis. fo.ccvj.
Capitulum tertium de debilitate epatis siue epaticis. folio.ccix.
Capl'm.4. de apate epatis. fo.ccxj
Capl'm.5. de fluxu sanguis ab epate. fo.eo.
Capl'm.6. de opilatõe epatis fo.ccxv.
Capitulum.7. de mala habitudine ydropisis precedente. folio.ccxviij.
Capl'm.8. de ydropisi. fo.ccxviij.
Capl'm.9. de ictericia. fo.ccxxvj.
Capl'm.10. de anathomia splenis. et de passionibus eius. fo.ccxxxj.
Capl'm vndecimū de dolore et mala comple

Digitized by Google

Tabula

ſtione ſplenis. fo.ccxxxij
Capl'm.12.de apate ſplenis fo.ccxxxiij.
Capitulum decimūtertiū de duritie et opilatione ſplenis. folio.ccxxxiiij.
Capl'm.14.de anathoma renū. fo.ccxxxvj.
Capitulus decimūq̄ntū de debilitate et dolore renum. fo.ccxxxvij.
Capitulum.16.de apoſtematibus renū et viarum earum fo.ccxxxix.
Capl'm.17.de vlceribus renū. fo.ccxlij
Capl'm.18.de lapide renū ⁊ veſice. fo.ccxlvj.
Capl'm.19.de anathomia veſice et paſſionibus eius. folio.cclj.
Capl'm.20.de ſtranguria. fo.cclj.
Capl'm.21.de diabete. fo.ccliij.
Capl'm.22. de diamne de exitu vrine p̄ter voluntatem. folio.cclvj
Capl'm.23.de mingētibus in lecto. fo.cclvij.
Capl'm.24.de ardore in veſica. fo.cclviij
Capl'm.25.de vlceribus veſice. fo.cclix.
Capl'm.26.de apate calo veſice. fo.cclix.
Capl'm.27.de mictu ſanguinis. fo,cclxij

¶Capitula ſexti libri.

Capl'm p̄imū de anathomia genitaliū membrorum in viris. fo.cclxij.
Capl'm.2.de defectu coitus fo.cclxij.
Capl'm.3.de p̄iapiſmo. fo.cclxv.
Capl'm.4.de gomorrea. fo.cclxvij.
Capl'm.5.de pollutōe nocturna fo.cclxix.
Capl'm.6.de vlceribꝰ ⁊ puſtulis p̄ge. fo.cclxx.
Capl'm.7.de origine dindimor. fo.cclxxj
Capl'm.8.de hernia ⁊ de illo qđ rupture aſſimulatur ⁊ apate teſticulorum. fo.cclxxj.
Capl'm.9.de anathomia matricis ⁊ de paſſionibus eius. fo.cclxxv.
Capl'm.10.de gn̄ratione embrionis. fo.cclxxv.
Capl'm.11.de retētione mēſtruor. fo.cclxxvi.
Ca^m.12.de nimio fluxu mēſtruor. fo.cclxxix.
Capl'm.13.de ſuffocatiōe mr̄icis. fo.cclxxxij.
Capl'm.14.de p̄cipitatiōe mr̄icis. fo.cclxxxiij.
Capl'm.15.de molla matricis. fo.cclxxxv.
Capl'm.16.de vētoſitate mr̄icis. fo.cclxxxvj.
Capl'm.17.de apate in mr̄ice. fo. cclxxxvij.
Capl'm.18.de vlceribꝰ mr̄icis. fo. cclxxxviij.
Capl'm.19.de ſterilitate ⁊ difficultate impregnationis. fo, ccxc.
Capl'm.20.de difficultate partꝰ. fo. ccxciij.
Capl'm.21.de regimīe p̄gnantiū. fo.ccxciiij
Capl'm.22.de retentione ſecūdine. fo. ccxcv.
Capl'm.23.de gutta. fo .ccxcv.
Capl'm.24.de ſciatica. fo, ccxcviij.

Capitula ſeptimi libri.

Capl'm p̄imus de diſſimutione ⁊ diuiſione febrium in generali. fo. ccc.
Capl'm.2de febre effimere in gn̄ali. fo.cccj
Capl'm.3.de cura effimere in ſp̄ali. fo.cccj.
Capl'm.4.de ſpeciebus effimere ꝓpter actiones animales vt ſunt accidētia et ꝓpter ſomnum ⁊ quietē ⁊ vigilias. fo.cccij.
Capl'm.5.de effimera ꝓpter diſpōnē corpis q̄ ſunt actiones vt eſt labor. fo.ccciij.
Capl'm.6.de febre acuta. fo.cciiij.
Capl'm.7.de tertiana vera. fo.cccix
Capl'm.8.de cauſone. fo.cccxj.
Capl'm.9.de ſinocha. fo.cccxiij.
Capl'm.10.de ſinocho. fo.cccxv.
Capl'm.11.de febre q̄tidiana. fo.cccxvj.
Capl'm.12.de quartana. fo.cccxviij.
Capl'm.13.de febribus cōpoſitis. fo.cccxxj.
Capl'm.14.de ethica febre. fo.cccxxij.
Capl'm.15.de maraſmone. fo.cccxxiij.
Capl'm.16.de ſudore. fo.cccxxiij.
Capl'm.17.de yriolis ⁊ morbillis.fo.cccxxvj

¶Capitula tractatus epidimialis.

Capl'm.1. quare ⁊ ex quibus cauſis et in quo tempe cauſeꝫ epidimia. fo.cccxxviij.
Capitulum.2.in quo ponit ſigna oſtēſiua epidimie. folio.cccxxviij.
Capl'm.3.de p̄ſuatōe epidimie. fo.cccxxviij.
Capl'm.4.de p̄ſeruatione ab epidimia per euacuationem. fo.cccxxix.
Capl'm.5.qualr quis p̄ſeruabiꝫ eb epidimia cum cibis et potibus. fo.cccxxix.
Capitulum.6. de conſideratione exercitij epidimia. fo.cccxxix.
Capl'm.7.de conſideratione ſomni ⁊ vigilie i p̄ſeruatiōe ab epidimia fo.cccxxix.
Capitulum octauum de conſideratione accidentium anime et coitus in p̄ſeruatione ab epidimia. folio.cccxxx.
Capl'm.9.in quo ponunꝫ remedia rōnabilia quibus ſi quis vratur p̄ſeruabitur cum dei auxilio ab epidimia folio.cccxxx.
Capl'm.10. qualiter ſuccurrendū eſt quando iam actu egrotant. fo:cccxxxj

¶Capla de apatibus in generali.

Capl'm.1.de apatibus in gn̄ali. fo.cccxxxj.
Capl'm.2.de flegmone. fo.cccxxxij
Capl'm.3.de heriſipila. fo.cccxxxiij.
Capl'm.4.de carbūculo. fo.cccxxxiij.
Capl'm.5.de antrace. fo.cccxxxiiij
Capl'm.6.de herpeſtiomeno fo.cccxxxiij.
Capl'm.7.de formica. fo.cccxxxv.
Capl'm.8.de nolimetāgere. fo.cccxxxvj.
Capl'm.9.de ſpetigine ⁊ ꝓpigine.fo.cccxxxvj
Capl'm.10,de apoſtematibus flegmaticis et

Digitized by Google

Tabula

frigidis. fo.cccxxxvij.
Capl'm.11.de glandulis fo.cccxxxvij
Capl'm.12.de scrofulis fo.cccxxxvij.
Capl'm.13.de botio gule, fo.cccxxxviij.
Capl'm.14.de sclirosi fo.cccxxxix.
Capl'm.15.de cancro. fo.cccxxxix.
Capl'm.16.de pruritu fo.cccxl.
Capl'm.17.de scabie. fo.cccxlj.
Capl'm.18.de malo mortuo. fo.cccxlij.
Capl'm.19.de sahaphan id est de pustulis rubeis ⁊ liuidis vel albis circa nasum cū rubore totius faciei fo.cccxliij.
Ca.20.de morphea ⁊ de albarras. fo.cccxliiij
Capl'm.21.de lepra. fo.cccxlv.
Capl'm.22.de verrucis. fo.cccxlix
Ca.23.de adustiõe ignis vel aq̃. fo.cccxlix.
Capl'm.24.de panaritio fo.cccl.
Capl'm.25.de fistula: fo.cccl.
Capl'm.26.de vlceribus fo.ccclj.
Capl'm.27.de fractura ossium fo.ccclij.
Capitulum.28. de dislocatione ossis a loco suo. fo.ccclitj.
Capl'm.29.de venenis. fo.ccclitj.
Capitulum.30.de morsu animalium veneno sozum. fo.ccclitij.
Capl'm.31.de morsu canis rabiosi. fo.ccclitij.
Capl'm.32.de fluxu sanguis. fo.ccclv.
Capl'm.33.de allopicia fo.ccclvj.
Capl'm.34.de tinea fo.ccclvij.
Capl'm.35.de fauo fo.ccclviij.
Capl'm.36.de pediculis fo.ccclviij.
Capl'm.37.de furfuribus fo.ccclviij.
Capl'm.38.de canicie et apparatu capillozuz et facie fo.ccclx.

¶ Alia tabula quarūdā compositionū in hoc opere reperterum,

Aromaticum rosatum 162.
Aromaticum gariofilatum 162.
Aqua ozdei 118.
Aqua radicum 195.
Aqua tuthie 45.
Confectio anacardina 21. 23.
Confectio olibani 65.
Collirium album 45.
Collirium rosarum 51.
Collirium luberus 51.
Collirium rubeum 51.
Collirium viride 49.
Confectio de storace 191.
Collirium album. 258.
Collirium de ceruse 258.
Diacucurma 222.
Dialacca 222.
Diairundinum 101.
Diapiganum 119.
Diaspermaton 265.
Diamargariton 294.
Diacartami 299.
Electuarium de citro 169.
Electuarium de nucleis 265.
Electuarium letificans 20.
Electuariū squille 29.
Emplastrum rob. 71.
Pierapigra 166.
Ydromel 118.
Loth de pino 109.
Loth de papauere 127.
Medicamen de assa 105.
Oleum costinum 35.
Oleum irinum 109.
Oleum scozpionum 248.
Puluis muscinus 54.
Puluis affrodillozum 330.
Pillule lucis 49.
Pillule cochie 5.
Pillule stomatice 11.
Pillule fetide 28. 33.
Pillule de lapide lazuli 28.
Pillule de euforbio 31. 39.
Pillule de agarico 123.
Pillule sub lingua 126.
Pillule de arnaglossa 128.
Pillule de bdellio 200
Pillule de reubarbaro 221.
Pillule de mezereon 222.
Pillule de eupatorio 229
Pillule de hermodactilis 299.
Pillule de alloe 330.
Pillule de fumoterre 341.
Rob granatoz acetosozum 175.
Rob de succo acetose 315.
Sief de calcaneo 49.
Sief de thure 51.
Sief de plumbo 51.
Sief viride 49. 65.
Sief rosarum 68.
Sirupus de sticados 34. 36.

Digitized by Google

Tabula

Sirupus de menta 90
Sirupus de liquiricia 108
Sirupus de ysopo 108
Sirupus de papauere 109
Sirupus de iuiubis 109
Sirupus de ireos 127
Sirupus de prunis 142
Sirupus acetosus de succo citonior 144
Sirupus de radicibus aperitiuis 208
Sirupus de mirabolanis 297
Sirupus de semine portulace 315
Sirupus de fumoterre 341
Secamiabin 118
Trociſci andromj 73
Trociſci andaron 75
Trociſci de helleboro. 74
Trociſci ſtelle 113
Trociſci de terra ſigillata 115
Trociſci de cāphora 131
Trociſci muſcati 132
Trociſci de roſ 145
Trociſci diarodon 162
Trociſci de olibano 173
Trociſci de carabe 177
Trociſci de ſpodio 1255 178
Trociſci de berberis 208
Trociſci de reubarbaro 208
Trociſci de lacca 208
Trociſci de eupatorio 229
Trociſci de cappare 255
Trociſci de alkekēgi 258
Trociſci de mirra 277
Tiriaca diateſſeron 109
Tiriaca de terra ſigillata 354
Unguentum artanite 235
Unguentum de veſpertilionibus 299
Unguentum vulpinum 299
Unguentum raninum 299
Unguentum de bdellio 54

Finis tabule

¶ Incipit prologus in practicā vsualem Ga
lesci de tharanta: artiū ⁊ medicine doctoris
famoātissimi: q̄ alīs philoniū dicit.

Eus ad
laudem tui ho
norē ⁊ benedi
ctionē incipit
Philoniꝰ q̄d
ex antiquoꝝ ri
uis scaturien
tiū aquarū di
spositi cōpone
re: vt mētes iu
uenū i arte stu
dentiū physica
li arcē ⁊ sapiam a fonte pennē hauriāt inces
santer. ¶ Nomē aūt cōpositoris ē Galescus:
gallice Galescon de tharanta discipulo⁹ me
dicine discipul⁹. Incipe ab eo q̄d est bonū: est
melius ⁊ laudabili⁹: vt aiūt Galien⁹ in libro
de mala cōplexiōe diuersa capl'o secūdo: ⁊ Pi
thagoras in libro de vitis philosophoꝝ. Cuꝫ
incepis aliq̄d bene opari īcipias deū inuoca
re ꝙ tibi in illo bñ succedat. Quia igit̄ de⁹ est
summū bonū a quo cūcta bona recipiūt boni
tatē: a quo fontes gr̄e ⁊ mie eternal'r ⁊ indefi
nenter decurrūt: ab eo tanq̄ a p̄ncipio fine fine
⁊ fine p̄ncipio cūcta opa sunt inchoanda: ad
ipm igit̄ tota mēte ⁊ tota fiducia me cōuerto
dicēs sic. Pijssime ⁊ misericors de⁹ incōprehē
sibilis: impmutabilis: oīm creaturaꝝ p̄ditor:
oīmq̄ bonoꝝ largitor optim⁹: q̄ ppter tuam
bonitatē ⁊ miam infinitā sup oīa fine cōpara
tione es eligēdus colend⁹ metuēdus ⁊ hono
rand⁹: ⁊ cū summa reuerētia ⁊ honore p̄plā
dus: q̄ tuā sapiam supbis ⁊ imp̄robis celas ⁊
absc̄dis: ⁊ eā simplicib⁹ ⁊ humilib⁹ reuelas:
illumīa fecūda hodie ⁊ quotidie imbecillū in
tellectum meū: ⁊ signa me lumine vult⁹ tui: ⁊
mihi indignissimo emittere digneris tuā assi
stricē sapiam: vt te sp diligat: benedicat ⁊ col
laudat aīa mea: splēdeat ⁊ in me tua ineffabi
lis gr̄a ⁊ cando⁹ lucis eterne: fine q̄ nubil⁹ co⁹
diū nullaten⁹ effugit: nec vllus pfecte agibile
inchoaī: vt in h̄ libello veritates artis medici
ne absq̄ fastidiosis mēdacijs scribanī: ⁊ tibi
dñe dñantiū hūiliter p̄sentenī. Expostulat q̄
dē reipublice vtilitas: ⁊ cōgrua exp̄rit: imo vt
noui codices in oī scīa ⁊ facultate nouissime
fabr̄icenī. Si aūt loquēdi scribendi ⁊ docēdi
verū ⁊ practicādi modus p̄tinue variaī edax
ampli⁹ vetustas antiquoꝝ volumīa p̄ter pau
ca p̄tinuo in fraudando abolet. Alioq̄n annū
cia q̄so vbi Hermetis Pauli ⁊ Ruffi Andro
machi Oribasij ⁊ Heronis opa repunī ⁊ la
bores. Qua ex re mihi Galesco ꝛ idigno ⁊ di
scipuloꝝ medicine discipulo ventilatū ē ea su
per q̄ studio frequēti ⁊ ope elaborauī: īris pa
rentib⁹ aliꝫ posteri⁹ vēturis relinq̄re ⁊ expla
nare. Nec em̄ mortalis cuiuscūq̄ dilectio nec
fallibil' arrogātia fame seu supstitiosa operū
accumulatio in istis p̄iungēdis floribus in di
uersis tribus exaraī me delectādo eliciūt: sed
inexhausti gaudij eterneq̄ tranq̄llitatī cōme
moratio cū intrinseca cordis iubilatiōe p̄ser
tim ad dei cultū ad hec peragēda me distrin
gūt. Affecta nō īmerito anim⁹ largitoris feli
citatē. quā in p̄sumptibilib⁹ queat inuenire. Si
tñ quēpiā emuloꝝ me rephēdere ex supabun
dāti libroꝝ p̄structōe animet. vana reperit p
culdubio ei⁹ fabulatio. q̄ laudare q̄dem op⁹
eos q̄ cōmētati sunt ea q̄ bene dicta sūt: ⁊ eos
q̄ q̄d derelictū erat addiderūt. Nō est em̄ pos
sibile eūdem incipe ⁊ finire: vt sunt ẏba Ga.
2. de ẏrtutibus naturalib⁹ ca. ylti. ⁊ vitupera
tio de eē libroꝝ nō ē res noua: imo antiq̄ val
de adeo ꝙ Plato sciuit eā: ⁊ dicit ꝙ nō salua
tur aliq̄s liber a vitupatiōe vitupantis. 2. de
crisi. ca. 5. Sed iste noster liber non est factus
emulis ⁊ sophistic⁹: si illis q̄ tendūt ad scīam ⁊
veritatē. 2. de crisi. ca. 5. Nec vilipendatur: q⁹
codices huic multi files q̄si inueniant scripti
p eos quoꝝ forte nō sum dignus suoꝝ calcia
mētoꝝ soluere corrigias. Nam dicit Ga. 1. de
crisi. ca. 8. Res q̄ inuamēta p̄stāt op⁹: vt ite
renī multotiēs. ⁊ megateg' p̄ticula. 13. geīata
em̄ disputatio iuuat q⁹ facili⁹ memorie cōmē
dat. ⁊ Sen. Nūq̄ bñ do⁹ q̄d sat⁹ nō do⁹. ⁊ oro
decies repetita placebit. Nō q̄ stupendū est si
diuersi flores nati sulcis arescentib⁹ incogni
ti in lucē manifestatōis viresc̄entes hui⁹ opu
sculi explanatōe reducunī: vt min⁹ intelligen
tes sui odoris fragr̄ātia odoratu cere^m ⁊ eius
ẏrtutes corroborenī: ⁊ torpescētes sui⁊ coloris
alacritate excitenī ⁊ peritiores ex fructu cum
sua dulcedine nutrianī. Charitatē cuiuslibet
hūc libū plegētis vt ei⁹ intentōes in statera
examinis libret tota mētis deuotōe deposco:
q̄ten⁹ si aliq̄d in eo min⁹ fuerit ꝯ coloꝛe rōis de
cognitū: silentio sepeliaī vl' avitio expurgatū
amicabili snīa ꝓulgef: q̄ nō in fabrica pu
dētie ⁊ laboris videbit expolitū: celebrit ⁊ nō
mordacit capiaī. ⁊ inde vide cui gestit oppro
briū q̄ suos satellites p̄mādo in puteo reclu
dit dānatōis eterne. ¶ Rōnabile mihi visum

Digitized by Google

est hunc librū in .7. pticulas esse ptiendū ppt multiplices dignitates huj⁹ nūeri septēnarij qđ Macrobi⁹ recitat sup somniū Scipionis qs ꝓnūc dimitto cā brevitat̄ ppt alias dignitates q̄ nob fidelib⁹ sūt clariores. ¶ Prio em̄ septē ẏba q̄ dns nr̄ iesus xpus saluator nr̄ in cruce pēdēs locut⁹ fuit. Septē sunt dona scti spūs. Septē sūt gaudia ẏgis gl̄iose. Septem sacra ecclie. Septē petitiones in dnica oroe. Septē sūt ẏtutes septē peccat̄ mortalib⁹ resistētes. Alie septē ẏtutes: q̄ttuor cardinales et tres theologicales. Septē petā mortalia que ignorari nō dēt vt cuitent. Septē opa dei in sex dieb⁹ facta cū reqe septie diei: vt in genesi ptinet. Septē candelabra diuinit⁹ añ deū lucentia. Septē opa mie. Septē ecclie q̄ sunt in asia: vt in apocalipsi. Septē spūs q̄ sunt ante thronū dei: vt ibidē. Septē planete. Septem dies in septimana. Septē climata trī h̄itabilia. Septem res naturales q̄ imediate ad corporis ꝓstitutionē ꝓcurrūt. Septē oculi tunice. Septē paria neruor̄ q̄ imediate a cerebro oriunt. Septē spēs colorū. septē spēs saporū: vt in .2. de aia. Septē metalla. Septez etates mūdi. Non ḡ fine cā hūc librū in septem ptes dixi eē diuidendū: sicut multi opifices iam fecerūt. ¶ Tibi ḡ dne dnantū hoc parū munusculū humilr̄ ꝓsentādo exhibeo. Tu qs cuj tua benignitate ꝓmittas laboris tui seruī de corde et mānib⁹ meis digneris acceptare: impans in hac discrimis valle me seruulosq̄ tuos sic multiplici insigniri gr̄a: vt in futuro simplici ꝓmiemur in gl̄ia. ¶ Nūc aūt humilr̄ supplico exoro hec vl̄ subsequētia ispicietē: vt ꝓncipio dnicam oronem p̄ sua et mea aia dnator̄ oīm repsentet ẏginis gloriose addendo salutatione. ¶ Incepr⁹ est autē liber iste cū auxilio magni et eterni dei post practicam vsuales. 36. anno .12. per me Walesium anno domini. 1418. in vigilia scti Barnabe apli: remoto scismate et regnāte dno papa Martino anno ꝓmo sui pontificat⁹ In portugalia regnāte rege Johe ꝓlictū saracenis cōtinuo inferendo. In comitatu vero fuci et biarmo: regnāte dno iohāne ysabele mr̄e eiusdē dna et comitissa ꝓncipali existente. In frācia tūc regnabat Karolus albic⁹ fidelissim⁹ rex frācie cū guerris et tribulationib⁹: q̄ fere in toto regno frācie ualescebant. In anglia regnte dno Johāne p tūc in normādia militante: et obsessionē sup Rotho magū possidēte. Laus deo vivo q̄ in secula seculor̄ viuit et regnat amen.

¶ Capitulū ꝓmū de dolore capitis.

Primo nota

ꝙ multa noīa sunt dolorez capit̄ significātia ꝑm diuersitatē autorū et diuersitatem locutiōis ꝑm loca ꝓticularia p ipm dolorē accupata. ¶ Nā Ba. 3. de iteriorib⁹ ca. 17. vocat cephaleā: et est dolor capit̄ q̄ p multū tps tenet nō recēs si antiquus. Idē dic̄ B⁹ in passionario. et iste ab antiqs q̄busdā vocat̄ cephalargia: sic̄ Kyrān⁹ et B⁹ in .2. de interio. et in .3. ca. 14. vocat galeā: et ē dolor totj capit̄. Hūc dolorē vocat Auic. noīe gn̄ali soda aut sodā. et si ē ꝙsuetudinarij et parū sepabilis. Auic. vocat ipm ouū: cui⁹ assimulatio ē ouo armor̄ et galee: q⁹ fil⁹ totū caput cōꝓhēdit. et iste a q̄busdaz antiqs vocat̄ cephalargia. Alij⁹ est dolor capitis q̄ nō tenet totū caput. et istū si tenet medietatē capitis. B⁹. 2. de interio. et Auic. et Lōstan. et alij vocāt emigramā: vel vocāt monopagia. Galien⁹. 1. passio. vocat cephaloponia. ¶ Alij⁹ est dolor q̄ nō tenet nisi vnā ptē capitis: et iste vocat̄ clauus. et est interpratio noīm significātiū dolorez capitis: vt p q̄d noīs in rerū notitiā possimus deuenire. ¶ Cephalea ḡ dr̄ a cephas qđ ē caput et lesis qđ est lesio: q̄si lesio seu dolor in toto capite. ¶ Cephalargia dr̄ q̄si capit̄ labor. Cephaloponia dr̄ q̄si capitis pena. ¶ Galea d. a galis grece qđ est galea latine. ¶ Soda ē nomez arabicū. et dr̄ a zon qđ est ambire: q⁹ iste dolor totum caput ambit et circundat. ¶ Ouū dr̄ ad similitudinē ouj armor̄ .1. galee. ¶ Emigrnea dr̄ ab emi qđ ē dimidiū: et craneū q̄si tenēs medietatē craneī: vel totj⁹ rotūditatis capitis. ¶ Monopagia dr̄ a monos qđ ē vnū et pag̃ qđ est ps: quasi vnā ptem capitis tenēs. ¶ Clau⁹ dr̄ ad similitudinē clauj ferrei q⁹ videt̄ ꝙ vnus clau⁹ in aliq̄ pte capitis fig̃at: et iste vt plurimū est sup̄ vel prope supcilia et fil̃ia. ¶ Hic aūt sciendū est ꝙ solūmodo volum⁹ hic loq̄ de dolore capitis dimittendo egritudines capillor̄ vsq̄ ad septimū libr̄um: si de⁹ nr̄m terminū ꝓlōgare dignet̄. Dicam⁹ ḡ ꝙ dol̄. capit̄ suscipit multas diuisiones. ¶ Prima diuisio ponit̄ a B°. 3. de interio. c. 17. Nam q̄dā est dolor q̄ vocat̄ galea: q̄ ē parū tendēs in magnū: in q̄ infirmi nō pñt̄ sustinere vocez nec clamorē nec sermonē: nec splēdorem: nec motū: ñ amāt̄ qescere in obscuro loco. et quidā putāt se malleo pcuti: et sentiūt extensiones et q̄si fracturā vsq̄ ad oculor̄ radices. ¶ Alij⁹ est minoris nocumēti: q̄ nō hz̄ ista accidētia nec ita fortia. Alij⁹ q̄dē est cū debilitate cerebri cito recipiētis superfluitates corpor̄ cū cōmuni

Digitized by Google

catione capitis vel alicuⁱ mẽbri. Alius fit a
sola debilitate cerebri absq; ꝺ q mẽbra infe-
riora aliq̃d operẽt nisi naturalia. ¶ Tertia di-
uisio. ẽ q̃dã dolor q̃ ẽ ꝓpter hũores colericos
t ille ẽ pãgituⁱ t mordicatiuⁱ. ¶ Alⁱ fit hũo
rũ multitudine: t ille fit cũ ꝯuitate. ¶ Quar-
ta diuisio. q̃dã patiunt dolorez capit ꝓpter a
cumẽ sensus cerebri. alij sine acumie sensus: ꝛ
ꝓpter cãe fortitudinẽ. ¶ Quinta diuisio. q̃dam
dolor fit intra craneũ in pelliculis vel venis
vl' suba cerebri. Alⁱ fit extra craneũ ĩ pãnicu
lo cooperiẽte ipm. Quidã dolor ẽ ayẽrositate
t iste ẽ extẽsiuⁱ. t q̃dã ẽ ab hũore calido t iste
ẽ pũgituⁱ t mordicatiuⁱ. ¶ Septima diuisio
q̃dã est cũ ruboꝛe oculoꝝ: t faciei t iste signifi
cat calorẽ. aliⁱ ẽ sine ruboꝛe t significat frigi
ditatẽ. Iste septẽ diuisiões ponunt a Ga. ipli
cite. z. de iteriozibⁱ ca. qꝺ est ꝓpe finez libri.
Auic. vo ponit alia addẽdo istis. t sit octaua
diuisio. Auic. q̃dã dolor ẽ a cõcatiõe totiⁱ coꝛ
poꝛis fic in se. aliⁱ a cõcatiõe vniⁱ: vt stõachi
t epat. ¶ Nona q̃dã est cũ ꝓdis t poꝛisimis.
t iste ẽ duobⁱ mõis. nã vnⁱ ẽ sm modũ ꝓdoꝝ
mariarũ q̃ effũdunt ad mẽbꝝ. fic q̃n materia
colerica mittit ad stõachũ ĩ cert hoꝛis: a q̃b
fumi ĩ illis hoꝛis cõcati in eo causant dolorẽ
vel sm ꝓdos augmẽti febriũ sm suas spẽs:
ita q dolor capit seq̃tur poꝛisimos febriũ sic
q cũ poꝛisimi augent silr t dolor capitis au-
gef. ¶ Alⁱ est q̃ nõ seq̃t poꝛisimos ita manife
stos. ¶ Alⁱ silr ẽ dolor capit q̃ fit a causis añ
cedẽtib. ¶ Alⁱ a causis ꝓmitiis: aliⁱ a cau
sis ꝓiũctiuis. ¶ Undecima. q̃dã est dolor acci
dẽs egritudis: aliⁱ ẽ egritudo ꝑ se. ¶ Duodeci
ma. q̃dã dolor ẽ in vna medietate capit solũ.
t talⁱ vocat' emiꝛgnea t maxĩe q̃n ẽ ꝓsuetudina
riⁱ. aliⁱ ẽ in toto capite t vocat' cephalea vel
galea. ¶ Tredecima. q̃dã ẽ in anteriozi pte ca
pitis. q̃dã in posteriozi. ¶ Quartadecima. q̃dã
est q̃ hz foꝛtẽ cãm: t iste tardiⁱ t difficiliⁱ remo
uef. aliⁱ est cuⁱ cã ẽ debilis t pua: t iste faci-
liⁱ remouef. ¶ Quintadecima. q̃dã est dolor ad
quẽ nõ sequũtur aliq̃ mala accidẽtia. aliⁱ ecõ
tra t ꝺ duplr: vl' sequũtur mala accidẽtia ipsi
capiti appꝛopꝛiata: vt sunt apostemata ꝓpter
foꝛtitudinẽ doloꝛis t attractõem hũoꝝ ad ip
sum caput vt in freneſi t litargia. t ꝺ aliq̃n vi
di q ꝓpter capitis ĩtolerabilẽ dolorẽ t attra
ctionẽ ad ipm tũ de sanguĩe t humoꝛe ad ca
put adunatũ ẽ q fact ẽ q̃dã litargicⁱ: t aliq̃n
frenetici. aut insequũf eũ accidẽtia mala alia
q̃ ledũt ipm mẽbrũ: vt si stomach' ꝓpter ner
uoꝝ colligantiã quã hz a cerebꝛo aggꝛauetur
t ledatur in appetitu vel digestiua. ea rõne ac
cidit ei finguⁱ t nausea: qꝺ sepe accidit vul-
neratis t lesis in capite. ¶ Sextadecia. q̃daz
cephalea est salua: t nõ ipedit in cura societa
te alicuⁱ alteriⁱ egritudis vl' accĩtis vt est ce
phalea ꝑ se sine aliq̃ egritudie vel accidente.
aliq̃n nõ est salua: t ꝺ est q: in suo regimine t
curatõe impediꝛ ꝑ cõitatez alteriⁱ accidẽtis:
vt si cephalea a cã fꝛa iungaf cũ reumatismo
interiozi. Cõstãtinⁱ solũ põit rynã diuisionẽ: vl'
fit a cã existente in se: vel a cã existẽte in alijs
membꝛis. Gerard' cremonẽsis addit tres vel
q̃ttuoꝛ diuisiões. Et ꝓma eiⁱ diuisio ꝓtinuan
do numerũ ẽ. ¶ Decimaseptia. q̃dã est defca.
q̃ aliq̃n añcedit crisiz vl' ipam sequit. aliⁱ ẽ sĩ
ne crisi. ¶ Decimaoctaua. q̃dã doloꝛ ẽ a mala
ꝯne cũ maa. aliⁱ ẽ sine maa. ¶ Decimanona. q̃
dã fit a cãis ĩteꝛioꝛibⁱ q̃dã a cãis exteꝛioꝛibⁱ. ¶ Ui
cesima q̃dã doloꝛ fit a moꝛbo ꝓsili. Silr ille q̃
fit a mala cõplexiõe. aliq̃n fit a moꝛbo officia
li: fic ille q̃ fit ab oppilatiõe ossis colatoꝛij. A
lius fit a moꝛbo cõi. sicut ille q̃ fit a solutione
ꝓtinuitatis. aliⁱ a moꝛbo in quo oĩa ista tria
genera moꝛboꝝ reperiũtur vt ab apate in na
so vl' in alio laco: a quo vapoꝛes eleuati: acer-
bos faciũt in capite doloꝛes. ¶ Uicesimapma
q̃dã doloꝛ fit capitis a retentõe materie extre
ꝓsuete. Alⁱ a cã nouiⁱ generata vel influxa.
Bñardⁱ de gozdonio bñ t sufficiẽter venatⁱ ẽ
dictas diuisiones: vbi t ego post eos cucurri.
Et q̃uis iã in dict diuisionib cause egritudi
nis fere sint cõꝛehenſe: tñ ꝓpter formã libri
aliqualiter volumus cãs supdictas ꝑ ordinẽ
demonstrare. t oĩa supradicta reducã ad tria
genera causarũ. dicamus sic.

Cause doloꝛis capitis sunt tres in gene
re. quedam sunt ꝓmitiue: quedaz
antecedentes: t quedam cõiuncte. ¶ Primitiue
sũt sicut est nimius caloꝛ solis aut balneũ
faciens in materia dissolutionẽ aut resolutio
nẽ vel introducẽs malã cõplexionẽ calidã in
cereo. Silr flatio venti australis ꝑ multũ tps
durans: iuꝝ illud ypoc. 3. aõo. australi flat' tẽ.
nimiũ frigⁱ exteriⁱ cõstringẽs t coartans vel
malã cõplexionẽ in cerebꝛo introducẽs vl' fri
gi. t humi. materiã: t hũoꝛes in ipso vel ꝓpe
ipm ĩgrossans. Alia cã ꝓmitiua põt eẽ foꝛtis
odoꝛ aliꝝ rerũ aromaticarũ: vt testaf Ga. t
t ypo. 5. aph. aõho. 28. ibi: muliebria tc. Dicit
enim ibi Gal. q aromatica faciũt ꝯuitatẽ capi
tis. t hoc faciut maxime cassialignea: costum
cinamomi amomi t similia. Silr odoꝛ lilioꝝ. t
Auic, dic q aromatica fri, sunt de istis t hoc

poteris notare in nemukaris flozib⁹ ⁊ simulib⁹ imo etiã odoꝛ vini in vase causabit dolozẽ capitis ⁊ ebrietatẽ: vt pꝫ in nauivinis põderata nã si pua poꝛta apiat ⁊ aliqs ibi odoꝛet p aliqꝫ tpis spaciũ: dolozẽ incurrit capit. Alia cã pmitiua põt eẽ nimi⁹ pot⁹ vini comestio vl̃ reũ calꝛaꝛ vl̃ vapoꝛatiũ ad caput: vt sunt allia: cepe: sinapi: eruca Alia cã põt eẽ causa pcussio: obuiatio cũ vulnere vel sine vulnere. Alia cã põt eẽ somn⁹ in meridie post cibũ fact⁹. ⁊ simulia. Causa añtes pñt eẽ nimia repletio alicui⁹ 4. humoꝛ in coꝛpoꝛe exĩstẽtiũ nondũ aliquã malã q̃litatẽ in coꝛpe habentiũ: ñ foꝛte sũt in ꝓpinq̃ disposĩtõe vt caput repleat: vl̃ vt ĩ eis aliqua mala q̃litas ĩtroducat. Q Alia cã añs põt eẽ nimia mansio: vt in coitu supfluo vl̃ in nimio fluxu q̃lis fit post ptũ: ⁊ vt accidit post nimiũ fluxũ sanguis ex vulnere. Q Alia cã põt eẽ ỹmes in auꝛib⁹ vl̃ in naꝛib⁹ vel sto⁹: a qb⁹ fumi ad caput eleuãt. Q Alia cã põt eẽ colera ab epate ad sto^m missa q̃ aliqñ facit vomitũ: aliqñ cibũ coꝛũpit. q̃ coꝛruptio ẽ cã dolozis capitis: vt pꝫ p Salienũ. 2. de cõplexionib⁹ ca. 10. Causa ꝓiuncte pñt eẽ vna de malis cõplexionib⁹ simplicib⁹ vl̃ cõposĩt cũ materia vel sine materia. ⁊ sic sunt. 16. spẽs. Q Ceruntũ ỹm Auic. fen. 1. tertij. cano. tractatu. 2. c. 2. Mala cõplexio hu³ nõ põt facere dolozẽ nisi cõiuncta sit cũ materia nata ad faciẽdũ solutiõem ptinuitat̃. Q Jsta aũt materia ad quã iungit̃ mala ꝑ põt esse colerica vl̃ sanguinea vel flegmatica vl̃ melica. Silr cãe ꝓiucte pñt eẽ vapoꝛes vl̃ vẽtosĩtates ỹmes vel apata ⁊ fillia. Q Alie cãe pñt eẽ solutõ ptinuitat̃ p se. Q Alie cãe ponũt a Ꝯ. 4. aphoꝛ. ꝑ°. 72. ibi qb⁹ vrine in se. sic. nã grosse ventosĩtates cã calozẽ cito caput ascendũt. Aliqñ eñ dolor ca. fit ex solo calozẽ vl̃ ex colera ru. ĩ capite vel ĩ sto° exĩte: ⁊ aliquãdo ex ostipatõe: ⁊ aliquãdo ex grosĩa ventosĩtate.

Signa Egritudis satis ex se sunt manifesta. Signa cãz pmitiuarũ ex relatiõe patiẽtis ⁊ assistẽtiũ pñt notificari. ⁊ q: recepit ictũ in capite: vl̃ q: laboꝛauit suffocatõe vẽti austral̃. vel odoꝛaunt lilia vl̃ aroma³: vel nimiũ potauit de vinis puris: vl̃ multã p didit sanguinis q̃ntitatẽ: ⁊ sic de aliis p singula discurrẽdo. Signa causaz añcedẽtiũ habẽtur: q: videt̃ hõ plen⁹ q̃ ad q̃ntitatẽ humoꝛ vl̃ q̃ ad eoꝛ nudã q̃litatẽ nocumẽtũ inferẽtẽ. Si cã sint ỹmes cogscũt p sig̃ q̃ dicent in ca°. de ỹmib⁹. ⁊ q: tũc doloꝛ pũgitiu⁹ ⁊ mozdicatiu⁹ in sto° ⁊ in intestinis: ⁊ foꝛte aliqd de illis p supius vel inferius ꝓiecit. Silr si est a co³: hꝫ aliqñ vomitũ: aliquãdo nauseã: ⁊ sapoꝛẽ hꝫ in oꝛe frequẽter amarũ: ⁊ adest vt plurimũ siꝫ ⁊ lingue ⁊ oꝛis ariditas ⁊ debilitas appetitus. Signa causarũ ꝓiunctaz ponũtur a Ꝯ. 3°. de int. c. 17. q: qñ infirmi sentiũt foꝛtẽ dolozẽ in capite ita ꝙ nõ tollerant vocẽ nec sonitũ nec ỹmonẽ alicui⁹ rei nec splẽdoꝛẽ luc⁹ nec motũ: ñ amãt q̃tẽ in loco obscuro ⁊ aliqñ sentiũt ac si malleis pcuterent: vl̃ sentiũt extẽsionẽ vl̃ p foꝛatõem vsq̃ ad oculos: egri⁹ ẽ in pelliculis cer¹: vt. ē. i. in duram^e ⁊ piam^e ⁊ neruis obtiq̃ q̃ circũdant in venis ⁊ coopiment̃ a cere⁹ vel ei⁹ pellicul̃ exñtib⁹ vsq̃ ad oculos. nõ ab vna ostituit̃ retina ꝑma pellicula oculi: vt ĩ ana³ oculi dño coopãte videbit̃ magis clare. Causa ꝓiucta ꝓducẽs doloꝛẽ ẽ intra craneũ in loc⁹ ⁊ pelliculis supdictis retẽta. Si cã est extra craneũ. i. in pellicula ipm cooperiente: tũc doloꝛ sentit̃ extra qñ in radicib⁹ capilloꝛ: ⁊ nõ ptingit ad pcauitatẽ ⁊ fũdamẽtũ oculoꝛ. Signa causę ꝑuate sunt. q: doloꝛ ẽ ptinu⁹ q̃ñ cũ modica aut nulla ĩterpolatiõe. ⁊ si humoꝛes sint calidi et mozdicatiui: doloꝛ ẽ foꝛtissim⁹ acut⁹ cũ laboꝛe ⁊ indetudine. Et si sũt frigidi: doloꝛ est remissus ⁊ cũ põderositate ⁊ aggrauatõe. Q Si a cõitate: ẽ ĩterpolat⁹. Signa sanguis Si doloꝛ est a sanguie: doloꝛ sentit̃ in ãterioꝛi pte capit: ⁊ facies ẽ rubea ⁊ spissa ⁊ pulsus tremulosus ⁊ plen⁹ ⁊ caliditas tactu repit̃: et aliqñ somniat se videre res sanguine maculatas. ⁊ si alia pticularia occurrãt: vt si tps ẽ vernale: ⁊ ẽ psona q̃ frequẽter cõedit carnes ⁊ bibit vinũ: ⁊ sic de aliis. ⁊ cũ his ẽ dulcedo ĩ oꝛe q̃ in ieiũo sentit̃: calꝛa nocẽt ⁊ fri. iuuãt. Sig̃ si doloꝛ ca. fit a colera tũc ẽ multũ acut⁹ pũgitiu⁹ ⁊ intẽsus caloꝛ nimi⁹ in capite: maxime circa nares sentitur siccitas adest in oꝛe ⁊ lingua ⁊ naꝛib⁹ vigilie. ⁊ doloꝛ magis tẽdit ad dexteꝛã capit̃. hõ siccus macilent⁹ coloꝛ faciei citrin⁹ amaritudo aliqñ in oꝛe. Et si alia pticularia ꝙuenãt vt ẽ tps estatis ⁊ etas iuuenilis ⁊ regimẽ calidum ⁊ siccũ. ⁊ sic de aliis partis cularibus: tũc certius est signũ pulsus velox vrina citrina. Signa flegmatis sunt grauedo in toto coꝛpe doloꝛ lentus sine inflãmatione ⁊ siti: somnolẽtia adest: superfluitates per naꝛes ⁊ per palatuz ejiciũtur: ⁊ multiplicant̃ in eis ⁊ coꝛũpunt̃: facies alba vel pallida siue tumida: ineſt lippitudo ĩ oculis: ⁊ insipiditas in oꝛe. Signa melancolie doloꝛ est grauatiu⁹ paruus caloꝛ in capite ⁊ in facie sentit̃: ⁊ doloꝛ magis declinat ad sinistrã partem: vigilie

Digitized by Google

assunt ⁊ somnia non vera qñ ꝺtingit eos dor mire: ⁊ assunt tristicia ⁊ sollicitudo: color faci ei croceus ⁊ liuidus: ⁊ oris acetositas aliqñ. ⁊ ⁊ si alia particularia cõuenant ꝑ° etas senectus yltima tps autumnale: ⁊ similia. Signa Mala cõplexio sine materia sic cognoscitur. ꝓmo patiẽs est talis cõplexionis sicut videt ꝙ fit dolor capitis ⁊ patiẽs choleric⁹ sentitur dolor pungitiu⁹ ⁊ mordicatiu⁹: ⁊ põderositas vel ḡuitas non sequũt: ⁊ adest siccitas i nari bus ⁊ carũculis ⁊ leuitas ⁊ est complexio cali da: adest caliditas in tactu: ⁊ infirmus sentit caliditatẽ in capite: ⁊ adest rubedo oculor: et cum hoc adiuuat a frig. Qñ mala ꝑ° fri. sine materia est in cã: nõ adest mordicatio calo⁹is nec inflãmatio: ⁊ dolor est remissus sine põde rositate ⁊ aggrauatõe in capite cũ malicia co gitationũ. Siccitas sine materia cognoscit: qz euacuatiões supflue ꝓcesserũt aut cause de siccãtes: vt sunt supflue vigilie: supflu⁹ labor: aut coitus: aut angustia. Mala aũt ꝑ° humi da nõ sentit ꝓ se dolorẽ nisi aditꝰgatur ei ma teria fri. vel humi. Et generale signũ est ꝙ in materia flegmatica siue melãcholica nõ faci unt ita vehementissimũ dolorẽ sicut in mate ria cholerica vel sanguiea. Sil⁹ cephalea vel galea seu cephalargia vel soda ꝑm arabes vir generantur a sanguie: intelligo ꝑut est egri tudo cronica ꝓsuetudinaria porissimalis: ꝫ po tius sunt ab humoribus grossis flegmaticis: vl melancholicis.

Iudicia in dolore capitis primus naturalium magistrorum dicit: qbus in feb. vrine cõturbate sunt velut subiugalium his capitis dolores aut adsunt aut aderunt. quarto Amphorismor. amphoris. 71. semper dolorem capitis vrina turbulenta solet antecedere: aut subsequi. Et etiam ꝑm Galienum in cõmento: vrina conturbata velut subiugaliũ signat conturbationem in humoribus vl indigestionem ciborum. quia ex istis eleuantur fumi in eo dolorem causantes. ¶ Scõo vrina alba in feb. acutis veniẽs sine alleuiatõe patiẽtis primo dolorẽ capitis: ⁊ si nõ succurratur: frenesim signat: qz tũc materia cholica ascẽdit ad caput. Vnde ypoc. Quib⁹ vrine limpide aut albe: malũ maxime ꝺo si in frenetic⁹ appareat 4. ampho. ampho. 73. causa reddit in cõmento. ¶ Tertio dolor ca. intolerabilis ⁊ somnuz auferens ⁊ sine interpolatõe mortalis ẽ: si in fe. supueniat vel cũ eis incipiat. ¶ Quarto iudicam⁹ sic. Qñ in dolore capitis cũ feb. applicantur remedia cõpetentia: ⁊ dolor nõ cessat: imo ꝺtinue augmẽtatur ⁊ fit ꝺtinu⁹: malus signũ est ⁊ quasi mortale vt plurimũ: ⁊ qñ est si ne feb. pditionẽ oculi vel alienationẽ signat. ¶ Quinto ca. dol. antiquus ex frigidis humori bus ꝙ ꝺr galea vel cephalea difficilis ẽ curationis maxime semb⁹: interdũ tñ remedijs cõ petẽtib⁹ melioratur. ¶ Sexto qñ cũ dolore capitis venit spasm⁹ aut apostema circa oculos vel in capite vel circa ipm vel inflatio oculoꝝ vel subuersio ipsoꝝ: mortale ẽ. ¶ Septio iudicat ypo. ꝙ nimia insufflatio vẽti australis facit dolorẽ capitis. 3. amphoris. ampho. 6°. ibi. austrini flatus ḡuant audit⁹. Et est cã dissolutio q̃ fit a vẽto calido vel humido in hũiditatibus capitis ⁊ corporis. ¶ Octauo caput dolenti ⁊ circũdolenti sanies autez sanguis aut aqua defluens per nares: aut per aures: aut per os soluit egritudinem. 60. amphorismorũ amphoris. 27. Et Galien⁹ in cõmento intelligit si dolor fit ex apostemate vel humore: non aũt ex vẽtositate. ¶ Nono sic iudicam⁹. ꝙ post somnũ dolorẽ in capite ⁊ ḡuitatẽ patiũtur: corũ corpa malis sunt repleta humorib⁹. Nam ꝙ corporibus malis hũoribus plenis dormiũt: ḡuiter patitur eoꝝ cerebrũ. 4. ampho. cõmento. 66°. ibi. in febri. ex somno ⁊c. ¶ Decimo qui buscũqz sanis dolores repẽte sunt in capite ⁊ ꝺtinuo sine voce fiũt: ⁊ stertũt in septẽ diebus pereũt si nõ eos febris accipiat. 6. amphoris. ampho. 51. intelligiẽ de appoplexia. ¶ Undecimo ꝙbuscũqz spantilon. id est ꝓfusionẽ cere cum apostemate imoderato ⁊ capitis dolore patiũtur i tribus diebus pereunt: si vero hos effugiũt: sani sunt. 7. amphoris. cõmento. 51. ¶ Duodecimo habens cerebrum debile nisi ei cito succurrat si dolorem capitis patiatur ⁊ ipse malo regimine vratur: cito ad galeam vl dolores malleatiuũ deuenit. Sentẽtia ẽ Hal. 3. de inte. ca. 7. ¶ Tredecimo iudicat ꝑm Auic dolor capitis remanẽs post febris dimissionẽ signat nature defectum in purgando materiam: que faciebat feb. ita ꝙ nõ expellit eaz per fecte ꝑ fluxũ sanguinis narib⁹ aut alio modo. iam ꝓnosticatur ꝙ cadet in subeth aut in maniaz. Et sic ꝑm diuersitatẽ cause iudica eis fore succurrendũ: cum dieta tamẽ decẽti ⁊ ppor tionata euacuatõe. ¶ Decimoquarto dolor capitis ex vulnere durã ⁊ piamatrem penetrante: vel substantiã cerebri attingẽte mortale ẽ Sed si fit ex continuitatis cranei solutõe: bono ⁊ sapienti medico curabilis iudicat. ¶ Decimoquinto quecũqz passiones cõtinue in ca-

Digitized by Google

pite sunt a ꝑuata capitis malicia oriunt. que vero non a causis exteriorib⁹ interpolate: aut ab alijs mẽbris eis cõmunicant Arnoldus in suis amphorismis. ¶ Decimosexto. Brauissima cephalea potissime in repletis vicinam fiuat apoplexiam Arnoldus ibidem.

Cura Doloris capitis ante curã particularem: aliqui canones sunt ꝓmittẽdi generales: vt intẽtiones curatiue ꝓpius in mente phisici collocent: ꝙ ad opus exterius ꝓcedat. ¶ Primus in dolore capitis materiali artificiale est cuꝫ clisteribus et farmacijs illas materias inferius ꝓuocare. Nã ventris solutio materiã ab omnib⁹ mẽbris capitis adducit. 13. de ingenio. c. 6. ¶ Secũdus. Inter repletionẽ ꝛ somnũ ne caput fumis grossis impleatur moza sufficiens est interponẽda: qz ꝙ post cibum ilico dormiũt: grauationẽ in capite patiuntur. 4. amphorismoꝝ. cõmento. 67. ¶ Tertius: quãdo dolor capitis est ab aliqua malarũ complexionũ fine materia sola alteratio cum cõtrarijs sufficit ꝓ cura: ꝛ cũ hoc intenso dolori debem⁹ subuenire. ¶ Quartus canon. Posteriora capitis dolentia in fronte recta vena incisa iuuat. 5. amphorismorũ. amphoris. 67. ¶ Quintus canõ est. Saliem in cõmẽto. Si ergo dolor in latitudine fuerit a dextra in sinistram: ꝛ a sinistra in dextraꝫ: inuuit fieri euacuationẽ. Sic nos autem sanauimus multos. Nec ille. Istud autem fiendum est ꝓ attractionem materie ad aliquã partẽ seu diuersam partem ꝓpter euacuatiõem cause antecedentis. ¶ Sextus canon. In dolore capitis ex materia sanguinea vel humore cuꝫ sanguine peccante: vel in dolore pulsatiuo a flebothomia ꝓius est incipiendum. Iste est Halieni ꝛ omnium ꝓcipue Ebemesue in ꝓncipio sue ꝓactice. ¶ Septimus est. Si sine sanguinis vicio vel multitudine sed alterius humoris quãtitate vel qualitate peccãtis dolor capitis fuerit: ille ꝓius digerendus: postea expellendus: nisi magnam inquietudinem afferret. Nam tunc digestionem non expectãdo celeriter expellatur: sicut dicimus in cephalea cum febre vel sine febre. ¶ Octauus. Si reuma affuerit: fomentationes ꝛ loriones capitis ꝛ pedum sunt dimittende: ne dissolutiones faciendo ꝛ reuma augendo dolorem capitis efficiant fortiorem: maxime ante materie antecedentis perfectam purgationem. ¶ Nonus. In nullo dolore capitis simplicia narcotica: vt est opium mandragora iusquiamus: nisi in desperatione sunt apponenda: vel ministranda: ꝛ quando materia est furiosa. ¶ Si vero cum istis ꝓpria correctiua admuniꝫ strantur debite in fortibus doloribꝫ pñt apponi: ꝛ qñ expedit administrari. ¶ Decimo: quando ex crapula vel ebrietate dolor accidit capitis: illi fumi reprimendi sunt: ꝛ ideo vomitus et somnus longus et assumptio alicuius quãtitatis succi: caulis: et absinthij et epythimatio cum foliꝫ caulium: et positio testiculoꝝ in aqua frigida ꝛ aceto: ꝛ potus aque frigide ꝛ esus fructuum maxime stipticorum. hec omnia vel maioꝛ pars valent ꝓ salute. ¶ Unde cum: ꝙuis in ꝓncipio doloris ex apostemate in pelliculis cerebri: quod scitur per cõtinuum dolorem intensissimum ꝛ melleationem ꝛ saltum competat: ut repercussiua posterius tamen in augmento ꝛ declinatione ꝛtendum est dissolutiuis: resolutiuis: ꝛ nunꝙ maturatiuis: ne forte materia in saniem cõuersa cerebrum vel eius pelliculas putrefaciendo mortem inducat. ¶ Duodecimus cum stomachus sequatur caput in suis doloribus ꝛ passionib⁹ ꝛ caput stomachum alternatim. vt in. 3. de interio. capꝰ septimo scribitur. Utile est vtrunqꝫ simul ꝓcurare: ꝛ exquisite membrũ causam afferens ꝛ nocumentum curare ꝛ confortare. ¶ Tertiusdecimus. In dolore capitis ex repletione vel causa frigida paucitas cibi et potus: maxime vini ꝛ multitudo somni iuuat. Uerũtamen in causa calida paucitas cibi nocet: ꝛ auget dolorez. Auicẽna in ꝓma tertij capitulo de regimie vniuersali sode. ¶ Quartus decimus. Si in dolore capitis totius corporis cognoscitur esse repletio: totum corpus ꝓpter antecedentem materiam ꝓius flebothomia aut farmacia est purganduz. Cognita autem celerius capitis repletione ad coniunctã materiam cum nasalibus ꝛ sternutationibus vel nasi flebothomia ꝛ aliꝫ capurpurgijs reumatis debemus: vt canonice expellatur: ꝛ cerebrum confortetur. ¶ Quintusdecim⁹. In dolore a cã calida ẽplastra ꝛ epythiata frigida ꝙ ad dolorem mitigandum: ꝛ ad malam cõplexionem remouendam apponuntur: nõ diu debent super ipsum remanere ne ꝓpter accidẽtalem calorem longo temporis ꝑcio acquisitam magis ꝙ iuuamentũ afferat nocumentũ ¶ Sextusdecim⁹. in dolore capitis ꝙ fit in femoralibus vsus epythimatũ frigidoꝝ et repercussiuoꝝ sine ꝓui perfecta purgatione nõ permittendo vapores exalari ipsuꝫ auget manifeste. Sed acceptio aceti: ꝛ aque: ꝛ olei rosꝝ ꝛ olei violꝝ. per nares; ꝛ frequens eorum olfa-

Digitized by Google

ctus ⁊ nenufaris. ⁊ viol. ⁊ pfilium violetiam eius cedat. ¶ Decimusseptimus. Si doloꝛ capitis fiat ꝓpter vapoꝛes a toto coꝛpoꝛe: vel ab aliquo membꝛo ad caput ascendentes: retractio eoꝝ ad oppositum cum clisteribus et pedum fricatione et materie euacuatione: et iam receptoꝝ resolutio iuuat manifeste. ¶ Decimusoctauus. Quando a multitudine in toto coꝛpoꝛe vel in aliquo membꝛo: vel in ipso capite existente fit capitis doloꝛ: perfecta illius euacuatio cum paucis alteratiuis sanat illud. ¶ Decimusnonus est Arnoldi de villa noua in amphoꝛismis curatis ab omnibus vapoꝛosis: et maxime generatibus grossum fumum conuenit cephalargicos abstinere. ¶ Vicesimus est eiusdem in eodem loco. Pillule capitales debent aromatibus abundare. ¶ Vicesimusꝓimus est eiusdem in eodem loco. Vehementia resoluentia non conuenit capiti applicari sine stipticoꝝ commixtione. ¶ Vis visis et canonibus vniuersalibus obseruatis.

Cura particularis est hec. Primo dicamus de doloꝛe capitis qui est ab aliquo humoꝛe. ¶ A sanguine vero ꝑ fiat doloꝛ capitis quod cognoscitur per signa superius dicta. Primo fiat flebotomia de cephalica ab illa parte in qua est doloꝛ ſm Rab. nono Almasoꝛis capꝰ primo. Deinde oleum rosa. et aqua rosa. et modicum aceti ꝓpter penetrationem ⁊ confoꝛtationē ⁊ alterationem in simul foꝛtiter agitentur: et panni linei in eis infusi commissure: et parti dolenti capitis applicentur et continuentur. Et si post talem cōtinuationem doloꝛ non remoueatur: fiat sic. ¶ ℞. se. maluauisci et malue ana. ʒ. ij. conquassentur: et temperentur in aceto: ⁊ post extēdatur in pannis aceto et aqua rosa. madidis: et cōmissure vel parti dolenti applicentur. Vel sic. ¶ ℞. choꝛiandri ꝓparati. ℥. iij. cōquassēt et cum albumine oui capiti dolenti applicet. Vel sic. Semen pfilij et semen roꝝ. cum albumine oui et oleo rosa. agitentur post conquassationem: et vt supꝛa dictum est: applicetur. Si autem non potest fieri flebotomia ꝓpter diſcōuenientiam particulariuꝫ: vt quia senex vel quis consuetudinem flebotomandi non habet: credendo consilio Auicenne et Cōstantini. fiat scarificatio primo in tibijs. scilicet vtriusq; cruris vno palmo supꝛa calcaneum: et postea ventosatio. Vel si post flebotomiaꝫ cephalice et positionem ventosaꝝ adhuc apparet sanguinis plenitudo: vt si vene rubee in oculis apparent: ⁊ rubedo faciei cum grauitate: et doloꝛ inter duos oculos vel in radicibus eoꝝ: tunc flebotomia iteretur de venis que sunt intus nares et extra: et de vena que est in fronte. Si doloꝛ est erga partem posteriozem: iuxta tenozem. 4. cano. Auicenna dicit q̄ flebotomia huiusmodi vene plurimum egritudines capitis extirpat. Iste autem flebotomie iterande sunt ꝓpterea: quia aliquādo fit vna flebotomia ⁊ aliquādo due et adhuc videtur sanguis abundare: qui sic si non euacuaretur: continuata causa effectus totaliter non auferetur. Et nō erit fine doctrina si post de vena epatis vel totius coꝛpoꝛis sanguis extrahatur. Nam flebotomie vl̄ farmacie in illis que indigent celebꝛate vires coꝛpoꝛis non consumūt. Utiq; si qualia opoꝛtet purgari: purgentur: et confert: et bene ferunt. ꝓmo amphoꝛismoꝝ. Ego hoc frequēter expertus sum: quia natura dum deonerata est a sarcina ipam grauante foꝛtioꝛ efficitur. Et si amplius videtur sanguis abundare et doloꝛ continuatur: ponant ventosas inter spatulas et collum: credendo consilio Auicenne. Et si est necesse: flebotomia de sophena est celebꝛanda. ¶ Si vero aliqua poꝛtio choꝛlere videt abundare: liniatur venter et ylia: cum appꝛopꝛiatis: et foꝛtis ejiciatur. Rab. autem dicit: q̄ venter soluatur cum mirabola. citrinis et ꝓunis tamarinō. ⁊ zucca. albissima. Semper ergo venter teneatur laxus: da maxima pars cure in omnibus capitis doloꝛibus existit. Post ista res frigide capite raso mixte cum confoꝛtatiuis superponātur. Et iste non debent esse nimis humide: sed sint aliqualiter stiptice et repercussiue. Et ſm hoc est bonus succus plantagis foliozuꝫ mespili et cithonij et fructuum ipsoꝝ. Et muscilago pfilij cum aceto: et succus virge: et burse pastoꝛis. Et ista vt aut Dypocc. stringūt et cō foꝛtant caput: et materiam repercutiunt. ¶ Dieta vtoꝝ est: q̄ caueatur ab omnibus vapoꝛosis vt sunt allia: cepe: sinapis nasturcium: raphanus: nuces: pinee eruca. Et comedat cibos frigidos: ex quibus sanguis frigidus generet. Et ideo valet hoꝛdeatū lactuce poꝛtulace: maxie cocte. ⁊ ptaſ paruis pullis bullit; cum agresta. Et ptaſ lēticulis fractis ḡnat. Et potꝫ aquā hoꝛdei. Et ptaſ succo roꝝ ⁊ viol. et alia remedia q̄ dicem⁹ p⁹ q̄n trac. de doloꝛ capit; ⁊ mala cōp'one cala fine ma⁹: et

ytaſ parū de ſozbis et neſpulis in ſuo tpe: vt
venter iuxta poſſe ſemp laxus teneatur.

Acholera aūt rubea ſi dolor affuerit
fiat cliſtere limitiū in pri
mis. ℭ ℞. q̄nq; herbarū cōiuſ añ. ℔ij. j. canta
bri. p. j. fiat decoctio: cui addaſ caſſie munde.
ʒ. j. ℈ ß. electu'. de ſucco ro. ʒ. ß. olei viol'. ʒ. ij. ſa
lis cōis. ʒ. ij. ℞. cliſtere: ℨ itereſ bis vel ter. De
inde pōt fieri plus laxatiū addēdo de yera
pigra aut bñdicta. Deide purgeſ cho. cū deco
ctione p̄nor ℨ viol'. in q̄ diſſoluanſ manne
granate ℨ caſſieſ. añ. ʒ. vj. Et ſi febris nō af
fuerit: pōt colera rubea purgari cū mirabol'.
citri. ℭ el fiat talis medicina: ℞. p̄nor̄ da
maſce. numero. x. vuarū paſſar̄ mūd. ab arill'
ʒ. xx. flor̄ boraginis viol'. ℨ bugloſſe. fumiterre añ. ʒ. ß. decoctio fiat: in q̄ tēpent cortices
mirabol'. citrin̄. p q̄nq; horas. ʒ. ß. Poſtea fri
cent ℨ colent ℨ collature addaſ caſſieſ. paſſa
te p ſedaciū. ʒ. ß. ℨ miniſtreſ de māe. Et ſi vis
aliqualr ipam acuere addanſ diagredij g̃. vij
maſtic. g̃. v. Subducēdus eſt g̃ vēter aliq̄n cū
cliſteri: aliq̄n cū colatura. Nā ſolutio ventris
materiā ab oibus mēbris corpis expellit. 13.
de ingenio. ca. vij. Attende hic q̄ in iſto caſu
q̄n materia eſt multū calida ℨ quaſi furioſa:
nō debemus expectare digeſtionē: quoniam
forte ante digeſtionē eger moreſeſ: cū mēbrū
quod ledit ſit p̄ncipale aut multus ſenſibile.
Et ideo antiqui nō ponebant digeſtiua. iuxta
illud ℔ypo. i. ampl̄. Digeſta medicari et mo
uere nō cruda niſi multū expediat: ſed in iſto
caſu multū videſ euacuatio expedire. Si tñ
poſt vnā euacuationē vel cliſteria ſi illa ma
teria dat inducias: ℨ nō tñ affligit patientē:
poteſt digerere ℨ īgroſſare illā materiā cū ſi°
viol'. roſ. boꝛ. nenufaris: vel cum ſirupo ace
toſo: vel cū aqua lupuli ℨ aqua hordei. ℨ ite
purga. put ſupius dictū eſt. Sup autē caput
raſum ponanſ epytimata frigida ℨ humida:
ſicut ſuccus° portulace vel oleū viol'. ſucc° cu
cur. ℨ vnguenta. ℨ epytimeſ capitis anterior
pars cū hoc vnguēto quod eſt refrigeratiuus
ℨ pforatiuū capitis. ℭ ℞. vnguēti populeō
H'. ß. ro. ru. ſanḋ. al. ℨ ru. flor̄ nenufaris ficco
rū añ. ʒ. ij. ſem. pſilij papa. al. añ. ʒ. j. et ß. incor
porent: ℨ fiat inūctio ℨ epythima. ℭ Si autē
nō poteſt dormire: vnge frontē ℨ locū dolētē
cū oleo de nenufaris ℨ oleo de papauere: q̄b°
parus opij miſceatur. Et ſi per iſta non ceſſat
dolor capitis: iterū purgeſ. Et ſi aliqualr vi
detur ibi ſanguis abūdare cū cho° mixt° vel
repło: dignū eſt vt fiat flebotomia de cephali
ca: ℨ vtatur medicinis ſupradictis. Dicit enim
Conſtā. in pāteg'. ℨ yſaac in viatico. q̄ medi
cine que valent dolori capitis ex ſanguine.
valēt etiā illi: qui ex cho°: ℨ que valēt dolori
flegmatico: valēt ℨ melācholico. Aliō remedi
um viatici p̄ purgationē vltimaʒ. ℭ ℞. viol'.
roſ. melli'. añ. ʒ. ij. hordei excorti'. ℔'. ij. et ſi ñ
poteſt dormire: addanſ ſumitatū papa. ℔ij. j
vel ſaltē ſe. ejus. ʒ. ij. fiat fomenta. dico aūt ß
eſſe fiendū in fine egritudinis vel in declina
tione. nō aūt in p̄ncipio vel in augmento: ad
reſoluendū reſiduū ma°. ℭ Aliud remedium
Diaſco. ℞. opij. ℈. ß. diſſoluat' in oleo roſ. vnge
frontē ℨ timpora: ℨ ſanabit dolor capit ex
caliditate: q̄ patiēs dormiet. ℭ Aliud reme
diū. oleū roſ. ℨ viol'. agitēt cū lacte mulieris
et frequēter narib° īmittaſ: ℨ frons et tipora
frequēter pungant. ℨ fient remedia q̄ dicent
q̄n dolor capitis eſt a mala calida ñne mate
ria. Nos q̄s ml'tiēs p̄bauim° ſol'onē vētris
cū thamarindō. nō habes ad ß medicinā parē
in additōibus. ℞aſ. Et valet in ß caſu aliq̄n
mādragora ℨ oleū iuſq̄ami: ſi narib° ℨ aurib°
inſtilleſ in pua q̄ritate. Et alie medicine fre
freq̄nt dicēde in iſto caſu bñ valēt. ℭ Et valꝫ
vnguētū roſ. mixtū cū populeō ℨ ſilia. Dieta
iſtor ſit: q̄ comedāt cibos frigidos ℨ hūidos
in pua q̄ritate. ℨ caueāt a vaporoſis ℨ a vino
ℨ cōedāt hordeatū auenatū ℨ caueāt a repłoe
et comedāt lactucas portulacas poma pira ℨ
puos pullos cū agreſta ℨ paruos piſces.

A flegmate q̄dē ſi adeſt capitis do
lor. p° digeraſ materia
cū oximell' diuretico: in q̄ hyſop° ſticad. ſaltē
in clarificatōe ponanſ. vel cū oximelle ſq̄li
tico vel cū ſir° de yſopo. vel cū ſir° de ſticad.
Deinde purgeſ cū pillularū cochiarū. ʒ. ij. vel
magis vel min° ſm egri fortitudinē. vl' purge
tur cū bolo quod fit ex puluere: q̄ fit ex dya
turbit. ʒ. j. diacartami. ʒ. iij. et. ß. vel purgeſ
cū his pill'is. ℞. aloes cicotrini agarici et tur
bit. añ. ʒ. ij. pulpe colloq̄ntide. ℈. j. folior̄ ab
ſinthij folior̄ mēte maſtic. ℈ ciamo'. bdellij
añ. ℈. j. ſticad arab. ʒ. ſm. eſule. ℈. j. fiat maſſa
pill'arū: denſ. ʒ. ij. vel magis vel min°. Si vo
pill'as cape nequeūt fiat talis decoctio p in
uenib° ordinata. ℞. polipodij q̄rc recent. ʒ. j
paſſe mūdate ab arillis liquirić raſe añ. ʒ. ß.
fricent fortiter: ℨ in aurora poſt colaturā mi
niſtreſ. Et ſi eſt homo robuſtus addatur pul
uis diaturbit. ʒ. j. agarici. ℈. j. Et poſt iſta vn
gaſ caput ℨ pmiſſura cū oleis calidis: vt oleū
caſtorei ℨ oleum de lilio: ℨ puoceſ ſternutatio

Digitized by Google

cū zinzi^{r} & pipe: & fiat frequent^{r} saccellatio cū millio & sale & fiat iste sacculus. R. bethonice sanſuci saluie sticad^{o} arab. & citri. flo^{z} camo. & melilo^{t} añ. ʒ. j. cōquassent: & fiāt sacculi vl^{z} ca pelli vel cucufe calefacte ſup tegulā vino ro^{z} rate & capiti raſo applicent^{r}. Et bzeuit^{r} fiāt re me^{a} q̄ dicent^{r} in cura doloris capit^{is} a mala cō plexiōe frig^{a} ſine ma^{a}. Et ſic factuʒ eſt caput purget^{r} frequenter cū pilluł & cochijs & pillis ſine quib^{9} eſſe nolo & ſimilib^{9}.

Amlia ſi fiat do. capitis digerat^{r} mate ria cū ſirupo de ſticad: & cū oxi melle ſquillitico: in quo ponant^{r} ſcolopēdria ſanſucc^{9} cappares & cortex tamariſci. deinde purget^{r} cū pillis de. ʒ. gñib^{9} mirabol. vel pur get^{r} cū iſtis. R. mirab. indoz bellericoz & em blicoz añ. ʒ. ß. aloes aga^{r} ſene epithimi añ. ʒ. ij. & ß. pulpe colloq̄ntide aniſi maſtic añ. ʒ. ß. ſticados ſanſuc añ. ℈. j. ezule. ℈. ß. fiat maſſa. & detur. ʒ. j. & ß. ſaluo iure de mag^{r} vel de min^{9} vl digeratur & purgetur ml̄ic^{9} humoz: put di cetur i ca^{o} de ml̄ia. Iſta etiā colatura purgat ml̄iam. ¶ R. floz viol. bozag bugloſſe & folli culoz ſene epithimi paſſ^{9} mūde ab arillis ſti cad^{o} arab. añ. ʒ. ß. fiat decoctio in ſero caprino & in colatura tēperētur mirabol. indi. emblici añ. ʒ. ij. tēperētur p. 12. horas: & fricētur & co letur: & colatura detur i auroza. Caput aūt ra ſuʒ vngatur cū oleo camo. in q̄ diſſoluatur pa rū caſtorei: & ſupponātur frequēter ſup ipm folia pitare & folia bozagis. & abzothani: & ſi miles herbe torefacte in teſta ſine q̄cunq̄ li quoze vl cū quo oleo camo. ¶ Poſito ḡ q̄ do loz capitis ſit a cā frig^{a} materiali. qđ cogno ſcitur p dol. remiſſuʒ nō intenſuʒ nec mellea tiuū: & q̄ eſt in antiq̄s: vocatur ppzie cepha lea & eſt in pncio purgetur cū pillis cochijs: q̄ rū receptā pōit R. ab. in hac forma. R. pulue ris pig^{r}. ʒ. x. colloq̄ntide. ʒ. iij. & ß. ſcamōe. ʒ. ij. & ß. ſticad. turbit añ. ʒ. v. fiāt pille ex his: et decia ps detur p vna doſi. Poſt purgationeʒ ifūdatur capiti oleū ſambucinū & oleū de gē cemi: de q̄ facit mētionē Auic. i ca^{o}. de apo ſtematib^{9} epat. i tertio: & oleū de been: & in na rib^{9} iſuffletur muſc^{9}: & odoret algaliā & pomū ambze: & tenceatur i bona dieta cauēdo ab oī bus gñantib^{9} flegma & melācholiā. & poſt pāā diū & cenā ſumat vnū coclear plenū de coziā dro pparato aut nō pparato confecto aut nō pfecto: & aliq̄n tantūdē de carui bullito i ace to & exſiccato. Si vo ppr iſta egritudo nō re cedit: pſidera: ſi idiget flebothomia de cepha lica. Deide, R. euforbij caſtorei añ. ʒ. j. diſſol uatur i oleo coſtino: & imittatur i nares & au res: etiā & loc^{9} dolēs vngatur. Scdo cubebe pulueriʒate & aq̄ roſ aſpſe & pri capiti dolenti ſuppoſite in paruo ſacculo, pficit cephaele fri gide. Auezoar in pn. pctice ſue dicit. q̄ gario phil. pulueriʒati & ſuppoſiti in cōmiſſura ca piti multū valēt. Idē pōt fieri de ſambuco & bethonica & de floribus anthos & camomille. Deinde ſi doloz ampli^{9} nō recedēs pſeuerat: fiat hoc empl̄m R aſis. R. euforbij caſtorei ſi napis rute marrubij añ. ʒ. iij. vel magis vl minus. puluerizent. ex q̄ puluere fiāt trocisci cū bono & odorifero vino pōderātes auros duos & poſt vnū diſſoluat^{r} in vino vel oleo coſtino vel camomillino: & doloz remouebit: ſi frons & locus dolēs emplaſtret^{r}. Et eſt iſta medicīa calida & fortis: q̄ fere maioz ps attigit vſq̄ ad. 4. gradū caliditatis. Sed q̄ forti morbo fortis medicina ē adhibēda. inq̄t Ba. 4. āph. cōmēto. 16. ī hec ponunt^{r} poſt iſta vltia. poſt octo dies eger ducat^{r} in balneū ſtōacho ieiu no. & exeūti a balneo det^{r}. ʒ. j. auree alexādrine q̄ in iſto caſu hʒ pperatē a medicinis vl a vir tutibus medicinarū acq̄ſitā: vl vtat^{r} thiriaca vel metridato. Et ſi balneum nō pōt intrare fiat in capite fomētatio ex decoctōe camo. et ſanſuci & ſticad. fiziziʒ abzotani. oīa iſta et empla debēt in doloze capit^{is} ex cā frigida ap plicari actu calida: ſicut i calida actu frigida applicant^{r}. Et pſulo: oīb^{9} egritudinib^{9} marie dolozib^{9} capitis eē ſuccurrēdū a pncipio. alīs pedetētim & ſucceſſiue cōfirmant^{r}: & conſuetu dinarie efficiunt^{r}: q̄uis aliquādo interpollēt niſi a pncipio cum dieta vel medicinis radi citus euellatur: vt apparet.

Amala cōplone calida ſine materia ſi fuerit doloz capitis: & ei^{9} cōplo fuerit calida cui^{9} ſigna ſunt: q̄ talis videt eē cōplo patiētis: & cū p̄ ſentit caliditas in capi te: & adeſt ſiccitas in oze & in carūculis nariū cū ſiti & inflāmatōe & rubedine oculoz̄um ſine grauedine. Et cum hoc iuuatur a frigidis.

¶ Tūc ſola alteratio ſufficiat. tūc miſce oleū roſ. cū ſucco ſempuiue vmicularis & ſolatri & lētiginis atq̄ cū pauco aceto: & inūgat^{r} ca put: & cū eiſdē epithimet. Deinde oleū roſ. vl viol. vel nenufarinū cū lacte mulieris narib^{9} frequēt^{r} inſtillet. Sil oleū roſ. & viol. & parū olei mādragoze & papaueris cū aceto mixtis frōti & tipoz^{9} applicent^{r}. Deinde fumitaruʒ vitis folioʒ ſalic recētiū viol. roſ. nenufaris ſe. papa. lactucis portulacis ſymbilici veneris añ. ʒ. ij. olei viol. roſ. añ. ℥. ß. vini acris. ʒ. iij.

Digitized by Google

coquant̃ ⁊ colent̃:⁊ caput vngatur ⁊ epythimet̃.Et multū valet in remotōe dolozis a cā calida oleū papaueris multuz ē vtile.Si ista nō pñt valere:tūc malū signū est.Et tunc apōatur aliquid de nacozticis mixtis cū istis. Et omnia sint actualr frigida in loc̃ frigidis ifrigi⁴:vt i nue vl puteis.⁊ b̄ ꝓ itētōez Raſ. et Auic̃.Et de istis aliqua trahant̃ p nares:⁊ fiat quasi caputpurgiū cū lacte femine ⁊ ol'o viol'.quia nihil his magis iuuat ꝑm Auicen. Emplm Daly.℔.ro.ru.floz viol'.nenufaris se.malue farine hozdei añ.ʒ. iij.sanda.al. et ru.se.papaueris ⁊ cozticis capsule eius se. lactuce añ.ʒ.ij.melliloti ad reꝛumendum frigus aliarum rerū.ʒ.ij.et ℈.fiat puluis . ⁊ incozpoꝛet̃ cū oleo ro℈.⁊ succo lactucis ⁊ aceto et capiti apponant̃.℔Aliud ꝑm idem.℞.cozticis papaueris se.maluauisci alfite añ.ʒ.iiij. cozticis radicis mādrag̃.se.iusq̃mi..añ.ʒ.iij se.lactuce opij añ.℈.℔. teranf̃.⁊ tempent̃ cuz aceto:⁊ capiti raso applicent̃. Farina hozdei farina pſilij cū succo ꝛ̃ge pastozis ⁊ lactuc̃ ⁊ poꝛtulace valet in cā calʒa. Et qñ ⁊ quotiēscū q̄s ista empl'a calwerint debēt imitari:et alia debēt apponi ꝑm Daly.A mala ꝓplone frigida fine ma³si doloz capit̃ fuerit.fiat p̄° saccelatio cū millio ⁊ sale ⁊ panico toꝛrefactis:vl' cū pānis calidis vl' fiat empl'z de siuapi ⁊ ruta ⁊ de gūmi rute.Empl'z ex cinere distēpato cum aceto est expertū ꝑm Auicē. si sup̃ caput rasuz apponat̃.Comestio allioꝝ ꝑm Auicen. est ex eis que cōferūt doloꝛi capitis ex frigiditate sine materia.Idē dicit ꝺ vino odoꝛifero sobrii.si bibat̃ cū se.apij feniculi baucie ⁊ cimini ⁊ petro ⁊ dauci ⁊ siliū que scribunt̃ in cura de soda frig³ sine materia.Et fiāt ēbꝛocatões et epythimata ex reb⁹ calidis naturalr ⁊ actu calida apponant̃.Et fiāt remedia dicta.qñ ē ex flegmate fiat fomētatō talis.℔.mellilo' camo.sansuci saturegie añ.ʒ.iij.arthisie calami oziga' añ.ʒ.ij. fiat decoctio in aqua cū qua ſpōgia infusa caput fomēt̃.⁊ dicte decoctionis p nares recipiāt olfactionē:⁊ post exsiccationē cū pannis calidis caput vngat̃ cū oleo de lilio ⁊ baccarū lauri.deinde cooperiatur ⁊ stet p totam noctē in isto casu valet marciatio ⁊ dyaltea.℔ ℞.seminis rute agrestis sticados arabi.⁊ citri.cētauree maioꝛis ⁊ minoris oīm añ.ʒ.j.castoꝛei.ʒ.℈. camo. coquantur oleo.⁊ capiti raso fiat empl'm.Frustū pulmonis veruecis bene toꝛrefactū als calefactū in aqua de duabus decoctionib⁹ supꝛadictis:et immediate capiti supponat̃:iuuat calefaciendo ⁊ resoluēdo:post ponat̃ in balneo aq̄ calide:⁊ toꝛrefiat maioꝛana vel bethonica vl' roſ marinū pulegium vel basilicon ⁊ cetera aromatica calida.℔A caloꝛe solis vel vēti si fiat doloꝛ capitis:cognoscit̃ ex iudicio patientis. sc̃z quia fuit ⁊ laboꝛauit in aere vel in sole calido:⁊ sufflante vento australi vel meridiōali vt aliq̄ accidit in estate ⁊ in dieb⁹ canicularibus.℔Curat̃ sic.capiti raso apponat̃ oleū ro℈.vel viol'.cū aceto agitatis ⁊ infrigidatis in quibus pāni linei capiti ⁊ loco dolenti apponant̃.Simulr potest fieri de succis herbaꝝ frigidarū:vt mozelle sempuine vermicularis lactuce ⁊ poꝛtulace:et vz oleū de papauere ⁊ nenufaris:⁊ stent i domo frigidi aeris:⁊ fiāt embꝛocatões ⁊ epythimata ex rebus frigidis naturalr vel in nue ⁊ puteo infrigidat̃.Isti ⁊ alij cephalargici caueāt a vocib⁹ magnis ⁊a multis cogitationib⁹ ⁊ magna luce:⁊ dormiant:⁊ comedāt cibaria electa ⁊ facilis digestionis.caueāt repletionē ⁊ cibaria fumosa. Et confidera.si forte fuerit aliqua cozpis repletio ⁊ capitis: euacuet̃ sicut dictū est supꝛ ꝑm causam peccantē:⁊ fiant illa q̄ dicta sūt: qñ doloꝛ capitis est a mala cōplone calida si ne materia.℔A mala ꝓplone sicca sine materia cū acciderit capitis doloꝛ:tūc adest infōnietas pauce aut nulle supfluitates p nares aut p palatū emittunt̃ ⁊ est leuitas in cozpe: et solet venire post magnas euacuatiões.tūc humectet̃ sun̄ cozp⁹ regimine resumptiuo cū cibis ⁊ potib⁹ multi nutrimēti ⁊ bonū chimū gñantibus:sicut sunt vitella ouoꝝ ⁊ pulli galline ⁊ fasiani capolus muto iuuenis ⁊ mediocriter pinguis:⁊ caput hūectet̃: epythimādo cū reb⁹ hūidis ⁊ olfaciēdo ⁊ p nares trahēdo oleū amigdalarū dulciuz ⁊ viol'.⁊ oleū q̄ fit de se.cucur. ⁊ fiat emplm ⁊ cōfectio de farina hozdei vel frumēti cū oleis humidis ⁊ succis herbarū humidarū.⁊ decoctio cuz bzodio mutonis aut galline aut cū oleo amigdalaruz ⁊ cucur.⁊ zuccaro.℔Sed aduertendū ꝙ si ista complexio sicca sit iūcta caliditati cum humidis adiungant̃ frigida.⁊ si sit iuncta frigiditati adiungantur calida cum humidis: et ponatur in balneo aque calide:et eius vapoꝛem per nares recipiat. et fiat decoctio cum viol'. malua bismalua:et fumum per nares frequēter recipiat. Ab apostemate in cerebꝛo si doloꝛ capitis fuerit.tunc doloꝛ est continuus et quasi a principio egritudinis incipiens vsq̄ ad declinationem. Si egritudo est curabilis et adest febꝛis continua, doloꝛ tamen capi-

Digitized by Google

tis ꝓus venit ꝙ febꝛis ⁊ cito ⁊ multū augeꝫ ⁊ adest rubedo oculoꝝ: ⁊ vene rubee i oculis alie natio ⁊ ꝑmixtio rationis: ⁊ non plangitur de feb. nisi de doloꝛe capitis: ⁊ iste frequenter vt plurimum conuertitur in ꝓfrenesim. et curatur vt febꝛis per flobothomiam: ⁊ repercussiua ⁊ cum clisteribus etalijs: vt in caꝑlo. ꝺ frenesi dicetur.

Ex ebrietate Iste doloꝛ cognoscit ex ꝓcedēti ebrietate ⁊ multa vini et⁹ seruisse potatiõe: vel miscent vinū albū rubeo: vel sal in vino. Cura eiꝰ est vomitus ꝑmo: deinde somn⁹ plix⁹ ⁊ abstinēria a cibꝝ potu: ⁊ ꝑm⁹ cib⁹ sint lentes ⁊ caules im perfecte cocti: comedat etiã pullū cuꝫ agresta ⁊ succo citrãguloꝝ ⁊ odoꝛẽt rosas camphoꝛaꝫ ⁊ fricent extrema: ⁊ vinū ꝙ bibũt: sit bñ limphatū ⁊ hoc post duos dies: ⁊ sumat cibos stipticos ⁊ malagranata. in ꝑn° cõperit oleum roꝝ ⁊ post vnū diem oleũ camo. ⁊ si istud nõ ꝓdest: vnge cũ oleo de lilio: ꝙ ꝺ est vltimũ ⁊ expertum ꝑm Auı. Et vlterius Auı. iubet euacuare: ⁊ ẽ verũ si in capite mltitudo remãsit vapoꝛis ⁊ doloꝛ nondũ recedit medicamie ꝓferẽs ebrietati⁹ do. ca. ex ea. ℭ fx. se. caul. se. endi. se. berberis mũdatis se. lentiũ excoꝛticataꝝ ro. rub. spodij. añ. ʒ. ij. f. puluis. ⁊ denꝝ. ʒ. iiij. cum ponꝺere triũ granoꝝ oꝛdei de camphoꝛa cũ succis granatis aut succo ribes aut acetositate citri aut citrãguli. ℭ Ante potũ vini sumat caules ⁊ medullã trunci eoꝝ: ⁊ pira ⁊ nespula ⁊ sorbas ⁊ coctana: vel sumat rob istarũ. ℭ Sequitur puluis: quẽ Bozdonius ponit ꝙ ꝑseruat ⁊ curat ab ebrietate. fx. coꝛiãdri ꝓparati berberis ʒ. se. citonioꝝ caulis spodij. añ. ʒ. j. vtatur isto puluere cũ aliquo ex istis succis acetosis malum granatum limones citranguli citonia vua acerba acetosa: extrahatur succus ab aliquo istoꝝ: ⁊ cum aqua misceatur: ⁊ ꝺentur ʒ. ij.

A ꝑcussione aut casu si ꝺo. ca. fuerit fine vulnere: hoc scitur ex iudicio patientis. Opꝫ ꝑmo: ꝙ doloꝛ sedetur: ⁊ materia repꝛimat vel expellatur: ne apostema ibi generetur: ⁊ regatur sicut febꝛicitans ad euitandũ repulsionem ⁊ euapoꝛationem ad caput. Primo igitur fiat flebotho mia de cephalica. Secꝺo fiant clisteria: si ma⁹ eꝝ uerat: ⁊ euacueẽ cũ pillulis cochijs si fe. nõ affuerit: ⁊ super caput rasum ponat pannus lineus infusus in aqua: vbi roseꝫ mirtillus folia salicis fuerint bullita. ⁊ hec aq̃ sit frigida: ⁊ bis fiat quater: aut q̃nquies in ꝺie: si vulnus non affuerit. ꝺeinde misceatur oleum mirtillozũ ⁊ roseꝫ cum murtillis ⁊ acacia ⁊ ypoquistidos: ⁊ supponatur post duos ꝺies aut tres: si vuln⁹ non appareat aut tumoꝛ cum sanguine blaueo: accipe res: in quibus est resolutio parua ⁊ stipticitas subtilis: ſic roſa camomilla melliliotum: ⁊ cum istis fiat emplastrum cum mꝺico boliarmenici: vel olea ex istis superponãtur actu frigida. Si febꝛis est vel apostema ista ponantur actu frigida: ⁊ si non actu tepiꝺa. Aliud remedium ẽ in cõquassatione capitis fine vulnere ⁊ cum doloꝛe. fx. ꝑ ꝺie balaustie acassie ypoquistiõ. boliarmenici sanguis ꝺraconis terre sigillate añ. ʒ. j. roſarum rubearam mirtilloꝝ um. ana. ʒ. f. fiat puluis ⁊ cum albumine oꝛi agitatis capiti superponatur ⁊ hoc remeꝺium ꝺebet fieri in principio. ℭ Si autez videtur ꝙ ibi aggregatur aliquod apostema: tunc apponantur repercussiua immediate ꝺicta. Et si videatur ꝙ cerebꝝum sit cõmotum: ⁊ non adest febꝛis: ꝺet sticados arab. ad potandum ꝑm Auicennam cum sirupo de melle: quia cum hoc liberantur. Unde Auicẽ. ʒ. cano. caꝑlo ꝺe soꝺa. si ꝺetur sticados ꝺe aq̃ vel sirupo mirtillo: curat sodam ex percussione: maxime si percussio est fine vulneret odoret res frigidas boni odoꝛis: vt sunt roſe violle ⁊ camphoꝛa et folia salicis ⁊ murti. Si ibi fuerit vulnus: curetur: ficut ꝺicitur in cirugia Et consulo: ꝙ post vulneris sanatiõem semel in anno ꝺe cephalica flebothometur ⁊ purgetur. Vidi militem: qui equitando cum capite in pꝛoꝛa eius trunco rami arboꝛis obuiauit: ⁊ cum vulnere fuit passus magnum ꝺoloꝛem ⁊ post tres menses cure vulneris reuersus fuit doloꝛ capitis: cui ꝺixi: ideo quia humoꝛes ꝙ assueuerunt exire ⁊ sanies: ꝺum vulnus erat apertum: retinentur: ⁊ grauedo ⁊ doloꝛ capitis vos infestat. Feci ergo ei fieri flebothomiam ꝺe cephalica eiusꝺez partis ⁊ purgare cũ aureis et cochijs: ⁊ vnꝛi caput cum oleo roſarum in munꝛi quãtitate ⁊ oleo ꝺe lilio in maioꝛi et gensemino: et sanatus fuit ꝺei gratia. Ueruntamen post ꝺuos aut tres annos reuertebatur. Si tamen iste doloꝛ ex percussione ẽ post sex menses aut post vnum annum: ⁊ frigus in capite sentiatur: tunc post bonum regimen potest fieri cucuſa confoꝛtans caput ⁊ resoluens materiam ibi fluxam. Recipe melliſſe sanſuci floꝛum anthos: floꝛuꝫ camomille melliloti vtriusꝙ sticaꝺ. bethonice oꝛimi fibꝛi roſ. rub. an⁹ maratri. añ. ʒ. j. ꝙ ſſent oia. ⁊ fx. cucuſa: q̃ calefacta supꝛa regulã capiti raſo

Digitized by Google

applicet ꝛ frequenter purget: ne in eius capite ex defectu cerebri mali ꝛ indigesti generent humores: aliquando etiam potest fieri emplim de gumis calidis ꝛ resolutiuis ly by aliqs b non sit secus.

Ab odore rerum calidarum si interdum dolor capitis accidit vt ex suffumigationib⁹: sicut fit in catholonia ꝓpter odorem musci ꝛ algalie ꝛ ambre ꝛ liliorum albor curatio ei⁹ est asperso aqua ros. sup caput ꝛ odoret camphora ꝛ rosas ꝛ sandal. ꝛ vio. ꝛ nenuf. et res frias. Et ista ꝑ narres iponant. Et si fit ꝓp odores rex frigidas: odorent cal'a: vt est camo. hyspanica ꝛ thus ꝛ musc⁹ ꝛ algalia: ꝛ sic curabitur.

Coitu fit aliqn dolor capit. na coit⁹ sup fluꝰ deficcat corp⁹ ꝛ maxie cerebrum io inducit dolorem capitis ex siccitate ꝑm Aui. cura e ꝙ corp⁹ humectet cum cibis boni nutrimenti ꝛ leuis digonis vt sunt pulli gallinacei pdices: turtures: auicule pue: pingues columbi: ꝛ oua galinarum ꝛ pdicu recentia ꝛ mollit cocta ꝛ ius factu ex eis cum iure galline mutonis iuueis ꝛ capreti ꝛ vituli lactei: ꝛ vtat vino bn limphato ꝛ postea dormiat ꝛ caueat a coitu: ꝛ vngat caput cum oleis humidis vt oleum vio. ꝛ ne nuf. ꝛ odoret ea: ꝛ in narib⁹ etiam ista imittant ꝛ fiant illa q dicta sut in. c. o dolo capit ex ꝓ ficca sine materia. Et qcunq mo fiat: vtat regimine resumptiuo: ꝛ caueat ab illa turpitudie ꝛ bestialitate q oes vires ostruit corpis ꝛ aie.

A febribus acutis dolor capit qnq gnat ꝛ pr: qz hz fe. ꝛ fit ꝛ inquetudo cum capit. dcl'. it olerabili ꝓiungunt et vrina ascedit fic vrina subiugalis fic iam dicti e in p³ pnosticatoe: ꝛ e vrina turbulenta q signat turbatoem in humorib⁹ ex fortiaccenoe caloris i humido vapores grossi ad caput eleuatur. Aliqn etiam subita aparitio vrine albe neq ꝙ bonu poterit ee signu. Ultra hec iste dolor magꝫ omouet qn magna e caliditas feb. ꝛ qescit qn caliditas febrilis declinat. ¶ Et de ista dicit Aui. qn in fe. acutis fortior fit soda ema ligni. fortitudo e malu signu ꝛ pniciosus. maxime qn alia mala signa adiunguntur: ꝛ si non est ita fortis signat fluxum sanguis ꝑ nares: aut crisim per vomitum.

Cura isti⁹ e curatio fe. ꝛ oleu ros. mixtu ꝛ coquassatu cum aceto supponat: ꝛ si byems vl'fe. e letal: tepidu ponat: ꝛ si estas et fe. fit fortis frim actu ponat ꝑm Aui. ¶ Scdo f. sic. fr. ordeit'. ij. sumitatu papa. Mo. ij. flor. ro. vio. nenufaris an. ʒ. j. f. decoctio ꝛ ex ea caput rasum cinbrocet olei ꝛ aceti iuxta doctrinam imediate dictam. Et purgata sufficieter anecedente materia. ¶ Ista em valet qn vapores sunt acuti ꝛ calidi ꝛ ficci: q a qbusdam capnosi nucupant cum capitis leuitate. Et si ista nolent ꝛ dolor e intesus: addant narcotica vt e opiu iusqam⁹ madragora: ꝛ ego appono solatru ꝛ sempuiu ꝛ vmicularis letiq aq cum albu. oui ꝛ farina pap. ꝛ ordei. ¶ Tertio tpe pilliu cum aq addime ro. ꝛ ide liniat caput: ꝛ aliq dat in potu de ista muscillagie. ¶ Quarto oleu ro. cum succo cozadri vs. Fiant b clisteria lenia cum decoctoe. s. herbaru coium ꝛ cum casiaf. ꝛ mana. ¶ Quinto fiant ligature extremitatu ꝓstrictois cum magno dolore. Et si ista no sufficiant: radat iterum caput ꝛ embrocetur cum decoctoe camomille ꝛ malue ꝛ bismalue ꝛ violarie ꝛ cum oleo de camo. ¶ Si iste dolor fit a vaporib⁹ grossis istud scit ꝑ poderositatem capitis ꝛ somnolentia ꝛ dimissione palpebraꝝ ꝛ oculoꝝ ponderositate vl' guitate. Et si forte fe. e letal: tunc no facies ꝓstringetia supradicta si coque balsamita maiorana ꝛ vga pastoris i aq: ex qb⁹ pot fieri embrocatio ꝛ epythimata: vt fiat resolutio sine attractioe. Et si cum fe. ad huc remanet dolor capitis: nutriat patiens cibis fridis ꝛ hu. ꝛ ꝓforet patiens oleo ro. ꝛ camo. mixtis: ꝛ extrema. s. man⁹ ꝛ pedes abluantur cum aq cal'a ꝛ aliqn inungant cum oleo ros. ꝛ sic dei gra ꝛ bono regimine curabitur. ¶ In isto etiam ꝛ in oi capitis dolore os cauere vapo rosa: vt sunt allia: cepe: porru: finapi: eruca: et oia vina noua ꝛ vina acuta ꝛ appata ꝛ odorea vapoziantiu rez ad caput. ¶ In magno gumi antidota scribit medicina ad eos qb⁹ ex fe. caput dolet septe folia edre septe nuclea pficoꝝ tere ꝛ coque in orirodion: ꝛ ex illo line caput. ¶ Hoc em no e grandu ꝙ capiti nullu fome tu seu embrocatoes nec epythiata nec iuncto nes cum oleo ꝛ lacte vel succis fridis vl' aqs de bem⁹ adhibere: du ipm cereb. fumis obubra tib⁹ obnubilarib⁹ ꝛ capnosis nouerim⁹ grauatu ꝛ repletu. Na talia pozros cutis ꝓstringut ꝛ meat⁹ opilat: ꝛ fumositates retinet: q multiplicati ꝛ augmetati ꝑ reflexione cu sint acuti pugendo ꝛ alterado dolore capitis augent: tuc g clistere opetit ꝛ lenis purgatio minoratiua vt materia effumas inferi⁹ expellat ꝛ man⁹ et pedes fomentent ꝛ tibie cum decoctoe rez frigidaru: vt sunt rose viole nenufar: folia vitis et salic ꝛ letigo aq: qb⁹ fit pp resolutione ꝛ pozoru aproes meli^m ꝛ camo: admiscem⁹ ꝛ pdicta mebra fomitam⁹. aliq et iferiora nra alligat dolorosa ligatoe timetes insultu ꝛ ma^e eleuati-

Digitized by Google

onē ad caput ⁊ frenesis timorē. Q̄n cognoscimus caput eē mādū ⁊ liberū: tūc bñ possum⁹ vti istis alteratiuis ⁊ refrigerātib⁹ epythiatibus ⁊ emplastris. Post ista vel aīa dū tñ materia aīs fuerit purgata vel alit diminuta: fiat talis saccul⁹ ī dolore capitis cū se. R. ros ru. flor camo. aā. ℥. i. melli⁹ viol' seis coriādri preparati aā. ℥. ß. ꝑ assenī: ⁊ fiat saccul⁹: ⁊ coq̄tur ī aq̄ ⁊. 4ⁿ ptevini: ⁊ exp̄ssus sup caput applicet.

Post euacuationē notabilē fit aliq̄n dolor capit̄ rōne siccitat̄ ⁊ euacuationis: sic post sanguis fluxū narū ⁊ mēstruor⁹ ⁊ fil'uz. ¶ Cura istor⁹ est: sicut q̄n fit a coitu vl a mala complexiōe sicca sine materia cibādo eos cū cibis tēperatis facilis digestiōis ⁊ cuz aq̄ carnis ⁊ ouis sorbilib⁹ ⁊ vino odorifero tēperato: ñ febris nō affuerit: ⁊ naribus mittat oleū ros ⁊ violis ⁊ fil'ia: ⁊ vtat cibis patis cū amigdalis ⁊ zucaro ⁊ vtat comestiōe alba et caseadra citrina sine mīris specieb⁹. ⁊ vtat piscib⁹ scamosis ex aquis currētib⁹ mādis: ⁊ in iungat somn⁹ quies gaudiū ⁊ trāquillitas.

Vermes in ventre vel in capite vel in alijs ptib⁹ corpis exīstes p̄nt causare capiū dolorē ⁊ q̄n isti mouent: fit maior dolor. ¶ Signa causē ⁊ cura istor⁹ dicent in quarto cum adiutorio dei.

Areumate fit interdū capitis dolor ⁊ cognoscit quot iēs est reumatic⁹: ⁊ supfluitates q̄nq̄ exeūt p nares ⁊ oculos: ⁊ assunt sternutatiōes ⁊ grauitates in anteriori pte capitis. ¶ Cura istor ē cura reumatis. Fiat abstinētia a nimio cibo ⁊ potu ñ vigilet ⁊ fortit laboret vel laborādo sudet. Jn declinatiōe aūt si reuma est calm: odorent res frias aromaticas ⁊ stipticas: vt sunt rose sanō cāphora poma pira ⁊ silia. Et si reuma est friz: odoret storaz calamitē ābā lapdanū nucē cipisi mētā garios nuc muscat camo. calamētū basilic: ⁊ resoluat materia cū millio ⁊ sale simul torrefactis ⁊ cum pitaria ⁊ camo. ⁊ dīnat cib⁹ ⁊ pot⁹: ⁊ vēter teneat laxus. Et si reu⁹ est p suetū cū cephalea: frequēter cū pilulis cochijs erit purgādus. Extremitatū aūt fricatio iuuat in reumatib⁹. posito aūt q̄ causa reūatis sit fria: ⁊ dolor capit nō cesset post purgationē. cū pilulis cochijs supius dictis: tūc R. camo. melilo. sterconis colūbi ficci aā ℥. i. mirre piretri staphi sagrie castori gūi ruthe eufor bij aā. ß. iij. fiat pulis: ⁊ misceat cuz vino: ⁊ liniat caput. vel cuz oleo camo. ⁊ fiat vnguentū: quo caput vngat. ⁊ in crastinū cuz vino decoctionis ros camo. melilo. stical. et anthos remoueat. ⁊ p̄t fieri cucufa ex rebus resolutiuis ⁊ confortatiuis capitis. vel sic R. camo. ros flozis anthos stical. melilloti coriandri ꝑparati aā. ℥. i. flor. mai. ß. iij. fiat cucufa vel saccul⁹ ⁊ capiti applicet. Dic autem sciendū: q̄ vapor aceti sup ferrū vel tegulaz calam ꝓtinuat⁹ valet ī dolore capit̄ de reūate.

A causa cōicata ab aliquo mēbro fit interdum dolor capitis sicut est sto⁹ ⁊ epar ⁊ splen ⁊ matrix ⁊ similia. ⁊ hoc ꝓpter vapores ab aliquo istor⁹ mēbror⁹ vl alio rū mēbror⁹ inferior⁹ superius eleuatos. nā in testa capitis sunt vie sensibiles in quib⁹ trāseunt supfluitates vaporose. ⁊ q̄n caput est super oīa mēbra corporis: bene recipit fumos ⁊ supfluitates venientes ad ip̄m ab oībus mēbris. sīnia est ꝓcipue dñi Ba. in. 9. de anima. mēbro. in p̄n°. aliq̄n etiā in aliquo istor⁹ continē tur mali humores aut humiditates extranee aut aliquā naturaz venenositatis habētes: vt fit in epilentia. nam isti fumi ⁊ male qualitates mediantibus venis ⁊ neruis ⁊ colligantia venarū ⁊ arteriarū inter se: quibus sunt colligati ipsi cerebro ⁊ ipsis duob⁹ panniculis cōtinuant. Jnter ista mēbra supradicta: que cerebro cōtinuant sto⁹ est primus ⁊ dignior: vt dicit Auic. ita ꝙ causis a sto° cereb° cōicat frequentius fit passio capitis ⁊ causat dolor. Si dolor capitis est a cā cōicata: est cū interpolatiōe ⁊ nō est cōtinu⁹. si aūt est a cā primata ī ipso cerebro exīte: tūc dolor est continu⁹. Si autē est a cā exīte in stomacho colerica: tūc sentit amaritudo oris fastidiū ⁊ cordis morsus. ⁊ sic hz littera Ba. q̄rto amphor ꝙ°. 17. ibi. nō febricitantib⁹ fastidiū ꝛc. ⁊ fit magis q̄n stomach⁹ est vacu⁹. ⁊ fit interdū vomit⁹ coleric⁹ ⁊ eructuatio fumosa: ⁊ adest sitis cōiter ⁊ si fit a cā frigida in eo cōtra: fit magis post repletionē: ⁊ sedat q̄n est est fames. ⁊ hñt eructuationē acetosam. ⁊ aliq̄n vomit⁹ cib⁹. ⁊ fleg mat fil' vel figillatim. ⁊ q̄n cā ꝓcedit a stomacho dolor capitis ē magis in anteriori pte: ⁊ adest turbatio in digōne: ⁊ aliq̄n rugit⁹ ⁊ grauitas in stomacho. Si procedit a cā in epate exīte: signat ꝑ dolorē ⁊ tumorē sub hypocōdrio dextro: ⁊ eger videt male colorat⁹ ⁊ dolor tendit magis versus dexterā partē capitis. ¶ Aliq̄n venit dolor capitis ab epate mediāte stomacho sicut dic Ba. 2. de cōple. ca. 10. vbi dic sic: aliq̄n ab epate mittit̄ co. ru. ad stomachū. ⁊ aliq̄n fit vomit⁹ cū cibū recipiūt. corrūpitur ille cib⁹ ⁊ fit dolor capitis. Patet ergo q̄liter ex cibo corrupto in stomacho ꝑpter hu

Digitized by Google

more ab epate missus pt causari dolor ca. Si fiat a splene adest grauitas t tumor vl dolor i sinistro ypocūd° t aliqñ duricies: aliqñ apa t dolor magis tēdit versus sinistrā prē capit. ¶ Illud aūt qō fit ppter mirach fit cū dolore mirach: t etiā magis in anteriori pte capitis. Si aūt fit a matrice: fit mag in circūferētia sincipit: aliqñ fit post ptū: t aliqñ post ab orsus vel ppter apostema vl duriciē in matrice. aliqñ post longā mēstruor retētionē t ppter paucitatē ipsor. t fit mag in mulierib macris t sicc cū paucitate mēstruor per tres aut. 4. dies a natura. Si aūt venit a renibus vl a ptib posteriorib cognoscit: qz dolor fit mag i posteriori pte capit. Si aūt venerit ab alijs mēbris cognoscit p dolorē t grauedinē illor mēbror. Nā si qs hz sodā: adhuc patit in aliq alio mēbro signū est q dolor cōicat capiti ab illo mēbro: t aliqñ inferi sentit fumū eleuari ab illo mēbro. Si aūt venerit a ymb figna sūt iā dicta supi t dicent in qrto. ¶ Cura gñalis est vt euacuemus malas materias exītes i ill mēbris cū medicinis appropatis cuilibet istor mēbror: obseruat tñ pticularibus put dict. t si mala p° alicui istor mēbrorū copulet: oport et illā corrigere t extirpare t cū istis optet q caput confortet: vt nō recipiat hūores vl vapores nocuos ipm radēdo t vngendo cū oleo ros t aceto ār reb frigi. t stipticis in cā calida. t cū aromaticis calidis stipticis in cā frigida: sicut est oleū camomill t mirtill. t oleū in q̄ mixtū fuit gūmi cipressi t oleū iuniperi aut oleū ex foljs cipressi: sicut fit ex foljs lauri aut tamarisci. t obseruētur cañ. gñales sicut supius fuit pnotatū. Particularis aūt cura si venerit ppter stomachū. s. ppter malā pplexionē ei cū materia aut sine materia. Si adest materia t fuerit fri. purgetur cū pilul stomaticis t cum mirabol' zebul t embl. Et si ma co. ē cā: pget cū cassiaf t tamarind. t cū mirabol. citris: vel puocet vomitus: deide confortet stomach t fiat sicut dictū est: t dicet in qrto libro t vtaf in bonis cibis nutribilib t facilis digestiōis q sint odoriferi t sm genus sue cāe. t cū oleis vngaf cocta nino t nardino: t vltra hec cerebr confortetur. Si vero talis dolor capit ppter debilitatem stomachi pcipue orificij ipsi qd scit: qvt plurimū venit stomacho ieiuno: t fit a calore dissoluente. Bonū est: q ieiun capiat mala granata: aut sumat bolū panis intinctū in agresta vel succo granator: vel sumat de robcitor nior vel piror: vel nespulor: ne stomach re cipiat supfluitates colericas: q frequenf sunt cā corruptiōis cibi vel etiā confortet in se posito q tales nō recipiat supfluitates: t vtaf coriādro pparato: t de fructib stipticis frequēter dictis. ¶ Si dolor capitis ē a cōitate epatis: vtaf diureticis t aperitis: ne in eo causet oppilatio: q frequēter est mater egritudinū ei: t q stomach semp confortet. Deinde cofortet caput t cerebrū. Et si fiat ab apostematibus: vel mala q̄litate pcedēte ab aliquo mēbro vt sunt pedes vel tibie: tunc fiat flebotomia de sophena eiusdē lateris si videt q adsit repletio: t si alia pticularia occurāt: t ponant vētose cū scarificatiōe sup locū: postea purget totū corp cū pilulis vel stomacho laxatiuo. Si aūt nō fuerit repletio: fiāt fricatio t ligationes fortes: t fricent cuz vino calido t sale: vel cū tegula groso modo trita: t vino calido ne illa materia exaletur. Et in loco aq tales vapores vel mala qualitas eleuaf ponaf cauteriū actuale vel potentiale: t currat inde sanies. Et p multū tempus teneaf foramen apertū. Et nihilomin caput cōfortet cū hijs que dicta sunt: t dicent. ¶ Si autez venerit dolor capitis ab epate mediāte stomacho vt dictū fuit in signis: tūc prius purget epar cū tamarindis t reubarbaro t managranata t vtatur vt dictuz est rebus diureticis: vt illa materia per viam vrine euacuet t emplastretur epar cuz rosis sandō. aqua ros. aceto t spodio si caliditas affuerit vel emplastret cum thure t cortice eius nucib cipressi. spica t absinthio post purgationē vel flebotomiā sm casum iuū: t stomachus confortet: t misceat cura stomachi cum cura epatis: t sic de alijs. Auicena aūt vult q scindant vel cauterizentur secūde arterie tempor: vel saltim stringātur cum stricturis: vel cum lamimb plumbi suprapositis t stricte ligatis cū funda. Et ponit ibi multa de quib p nūc tacem: illā curā t files consuetis t expertis cirurgic relinquēdo.

A retentione

Cause fluere consuete fit aliquando dolor: vt quia oppillatur t clauduntur meatus cerebri quemadmodū os colatorij nasi: t paniculus perforatus qui supraponitur: t forte alie ptes nasi: t forsitā alia foramina aliorum sensuuz t palati p que superflue humiditates t alie superfluitates exire consueuerunt: que intrantū clauduntur q illa retinentur ex quo rū retentiōe fit in capite dolor t aggrauatio t in sensibus perturbatio. Hec aūt passio fit in consuetis habere reumatismū si per multū

Digitized by Google

temp⁹ cessauerit. similiter in cōsuetis habere fluxū sanguinis nariū: ⁊ illi qui in capite fuerunt vulnerati: qñ vuln⁹ p multū tempus duravit. ⁊ in illis qui consueuerūt flebothomiā maxime cephalice vel a venis nariū ⁊ ipam dimiserunt. Signa isti⁹ sunt cessatio ⁊ retentio fluxus ꝙsueti per nares aut per palatuꝫ ⁊ per alia loca. dolor fit grauatiuus in anteriore pte capitis ita ꝙ videt eis ꝙ habeāt trabem vel magnū pondus interius in fronte. ⁊ dimissio oculoꝝ a; si semi clauderētur. ⁊ si fuerit ꝓpter retentionem fluxus sanguinis p nares exire consueti ⁊ adest similit̄ podus ⁊ aggrauatio cum rubore frontis ⁊ nasi ⁊ oculoꝝ ⁊ somniat se videre sanguinē: ⁊ se sanguine esse pollutum: ⁊ sic de aliis. Judicia nisi isti succurrat in maiorē decident egritudinē qz forte in cephaleā durabilē: vel in appoplexiā vl̄ litargiaꝫ vel derivationē dictarū superfluitatum vel dicti sanguinis ad ptes posteriores vel ad mediā cellulā. ⁊ sic introducēt mentis alienationē ⁊ perturbationē intellectus ⁊ tristiciam ⁊ similia. Curatio hui⁹ est quādo iste dolor accidit ex retentione supfluitatū frigid rū digerat materia cum sirupo de calamēto vel cum sir⁹ de sticad. vel fiat sic. ℞. menta stri ozig' calamenti ysopi salvie sambuci polijmontani añ. ʒ. j. et ℈. radicis achori radicis yreos. añ. ʒ. ij. anisi carui maratri seminis basilicōnis. se. sansuci florum anthos floꝝ bethonice añ. ʒ. iij. mell' anthosati. ℞. j. f. sirup⁹ digeratur materia purget cum pilulis cochijs cōibus vel cū istis pilulis q̄ pregant materiā colericā ⁊ flegmaticaꝫ a capite ⁊ valēt dolori capitis a stomacho. ⁊ mundificāt organa sensuū ⁊ supfluitatibus: ⁊ sic eos acuunt ⁊ confortant spleni ⁊ viscerib⁹. ℞. mirabol'. curi. zebulo. ⁊ indi coꝝ añ. ʒ. iij. absinthij epithi añ. ʒ. ij ⁊ ℈. masticis cinamomi añ. ʒ. j. turbit gūosi et cāmilati. ʒ. ℈. ʒinzibe. ʒ. ij. agarīc. ʒ. ij. ⁊ ℈. diagredij. ʒ. j. ⁊ ℈. puluerizanda puluerizentur et cuꝫ succo bethonice ⁊ sansuci fiat massa pilularū: quarū dosis est. ʒ. ij. vel. ʒ. j. ⁊ ℈. purgata materia. ⁊ presuppositā bona dieta superfluitatū minoratiua: tunc fiant caputpurgia. p⁹ succus sansuci per nares supius attrahat vel succus sicle. vel folioꝝ edere vel mediani coloticis sambuci vel orimelle squillitici ⁊ similia. ℂ Ad idem fiat decoctio origani calamenti sansuci nepit' radic achori ⁊ amisi. Et similiter attrahat per nares versus cerebrū anheli tum attrahendo. vel quodlibet istoꝝ potest p siringam per nares versus superius insuffl̄ari. vel quod leuius est pluma intincta in sirupi comestibili per nares superius impellatur ⁊ sic frequenter immittendo illa superflua retenta paulatim expellentur: ⁊ sanitas recuperabitur egritudinē removendo. Fiāt etiā masticatiōes ex ʒinzi. ⁊ mastic vel piretro vel staphisagria cū mastice ⁊ cera ⁊ similibus. Tertio fiant sternutationes cū eufobio condito ⁊ pipere at ʒinzibere nariꝫ applicatis. Vijs peractis si dolor non cesset iterum digeratur ⁊ purgetur materia peccans: ⁊ denuo ad iam dicta remedia reuertatur. Si sanguine retento dol'. ca. si affuerit: qui quidem sanguis per nares vel alia loca exire consueuit: vel ꝓpter postpositionē flebothomie consuete tunc fiat flebothomia de cephalica. si tñ eēt alia plectoria precedēs istam: vel ꝙ esset cā antecedens isti⁹: vt est rerentio mēstruoꝝ vel emoꝛroydarum: tunc de sophenis p̄mittende sunt flebothomie. deinde de nariꝫ sanguis fluat abundanter cum setonib⁹ de setis porcinis prouocat⁹. ⁊ post ista si videt ꝙ ibi sit caliditas: frōti res frigide ⁊ alteratue applicent. Si vero cā est frigida: fiāt euaporationes cum millio ⁊ sale ⁊ panicio ⁊ furfure vel cū sacculo de camo. melilo. ros ⁊ similib⁹. Et si videt ꝙ etiā sanguis extractio sit necessaria fiat cura cum purgatiōe ⁊ sanguis mundificatiōe: vt vapores ⁊ eoꝝ materia inferius subtrahat. Nam cōiter capitis dolores per ventris solutionez alleuiant. ℂ Ista aūt tories iteranda sunt: donec recta medici intentio cū patiētis alleuiatiōe suā cōsequat effectū q̄ est sanitas: ⁊ eger ab egritudine cōualescat. Fricatiōes vero ⁊ ligatiōes dolorose ad diversum trahēdo q̄plurimū iuuāt. ℂ Post purgatiōes in cā frigida vtatur patiēs aurea alexādrina que hz singulare ꝓprietatē ad frigidas capitis discrasias vl̄ vtatur metridato aut tiriaca magna q̄ter i septimana q̄libet vice. ʒ. j. stomacho ieiuno ⁊ post nihil comedat donec q̄tuoꝛ hore fuerint transacte. In cā aūt calida rubea trociscata erit ꝓtinuāda: ⁊ semp post prādiū ⁊ cenā absq̄ potu subsequēte de cozādro ⁊ carui ꝑbullitis in aceto ⁊ exiccat aliquā recipiat q̄ritatē: vt in dragetis fieri est ꝙsuetū: ⁊ vtat int dū subfumig. thuris boni. Dieta istoꝝ ē ꝙ caueant ab oi supfluitate cibi et potus ⁊ a' cena si fieri potest absq̄ lesione: ⁊ a vino sine aqua ⁊ caueant a finapi ⁊ alijs cepis ⁊ porris erucea ⁊ ab omnib⁹ fructib⁹ recentib⁹ preter stipticos quibus vtendū est post cibum ⁊ a carnib⁹ grossis dure digestiōis; ⁊ vtatur bonis cibis

Digitized by Google

facilis digestionis ⁊ boni chimi: ⁊ in aere morentur claro ⁊ lucido emittetur q̄ turbidus.

Declaratio. Jn dolore capitis p̄mo est sciēdū: q̄ magnū signū sumit̄ i dolore capit̄ i dño cuiuslibz hoīs q̄ scit̄ ex motu hoīz p̄m ptes q̄tuor diei Nā sanguis dnāt̄ ⁊ mouet̄ in corpe i vltimis tribus horis noctis ⁊ p̄cis trib⁹ diei ⁊ colera in sex sequētib⁹: deinde mixta: deinde flā. ⁊ sic de alijs sequētib⁹. Si em̄ dolor magis ⁊ consuete affligit in horis in quib⁹ aliquis istoz humoz dnatur: signū est: q̄ ille dolor fit ab illo humore. hoc aūt nō solū hs verū in dolore capitis: imo in mixtis materialib⁹ egritudinib⁹. Et inde est: q̄ q̄uis cā siue hūoz faciēs dolorē fit in capite tanq̄ cā p̄uata: tñ ꝓpter b nō faciet tm̄ dolorē in alijs horis: q̄tum faciet: q̄n illi hūoz mouet̄ in horis suis. ¶ Scdo nota: q̄ in dolore capitis a mala fra ñne materia vl̄ purgata materia: multū valent odores rerū calarū habentiū vim resolutiuā ⁊ cōfortatiuā: vt est musc⁹ ābra sanſuccus basilicon gallia muscata aliptra⁹ ⁊ ñlia. Et per eandē rōnē ⁊ ad p̄sumēdū superfluitates corpis et residuū materie valēt opiate easdē virtutes habētes vt est aurea alexādrina thiriaca metridatū ⁊ filia: q̄ a doctoribz scribunt̄. ¶ Jn dolo ribus aūt capitis q̄ a cā fiunt ca⁹ valent odores rerum frigidarū vt sunt rose sandi odores mirte ⁊ salicis: ⁊ per eandē viā etc⁹ frigida et pserua citonioꝝ zuc⁹ roſ coriandrum ꝓfectū p̄mus ꝓparatū ⁊ filia. ¶ Tertio est notandus: q̄ q̄uis supi⁹ in isto ca° fuerint ꝓpōite multe cause doloris capitis. s. p̄mitiue aītes ⁊ cōiuncte. ⁊ filr cāe p̄mate ⁊ cāe cōicātes: tñ realiter loquēdo cāe cōiuncte ⁊ ime⁺ doloris capitis nō p̄nt eē n⁹. 2. s. mala cōplexio: ⁊ so° cōtinuitatis. q̄ hz Auic. in 2ª p⁹ ca°. 19. de causis doloris absolute. ⁊ Ha⁹. de inter. ca°. 5. sic p̄mitiue species cāe doloris sūt dicte multotiēs 2. sunt. Alia est em̄ subita complexiōis mutatio. Alia vero separatio iuncture. Et si alie sint cāe doloris semp ad istas. 2. s. ad subitā mutationē bone cōplexionis in malā diuersaz: ⁊ ad separationē iuncture reducūtur. vt ibi dr. ¶ Dubitat. 3°. vtrum sint tm̄. 2. cāe dol⁹ de pse ⁊ p° s. mala p° subita ⁊ fortis ⁊ so° continuitatis. Sine argumēnis nota: q̄ ad hoc q̄ causet̄ dolor tria requirunt̄ q̄tū est ex pte opp̄lonis. p° q̄ mēbrū fit sensibile: qđ mutat̄ a sua ꝓpria opp̄lone ad ꝺriā. ⁊ iō cartilago nec os nō sentiūt dol⁹ ꝺ p se. 2°. req̄rit̄: q̄ immutet̄ fortiter q̄ si remisse imutaret̄: nō fieret dol⁹. ¶ Tertio requirit̄ q̄ imutet̄ sbito. q̄ si paulatim imutat̄: nō fit dolor. iō ethici nō sentiūt dol⁹. Quātū ad solutionē ꝓmittit̄ requirit̄: q̄ ptes mēbri sensibiles q̄ mō sunt ꝓtinue vel ꝓtigue violent ad imicē separent̄. Scdo nota: q̄ aliqđ pōt eē cā dol⁹: qđ est ꝓp̄riū obiectū sensus tact⁹. ⁊ est calitas vl̄ frigiditas: q̄ sunt ꝓp̄riū obiectū tact⁹. Jsto m° pōt aliqđ eē cā do. p se ſ nō p° m° vt est aliqđ sensibile p°: qđ pōt im mutare pl̄es sensus. Nā aliqđ pōt eē cā do. p se: ſ nō p°: vt pz p° posterioꝝ. vt risibile inest p° ⁊ p se hoi: ⁊ inest sorti de p se: ſ nō p°: ſ inq̄tū est hō. ¶ Tertio nota: p̄m Auic. in loco allegato: q̄ dolor est sensus rei ꝺrie. vel do. nihil aliud est q̄ rei ꝺrie ꝺrietatē sentire. Ex q̄ sequit̄ q̄ do. est pa° virtutis aialis sensibilis. nā destructa virtute aiali sensibili nūq̄ fieret do. iō mēb⁹ narcotizata spasmata vl̄ palitica nō sentiūt dol⁹. ¶ Prima ꝓclu°. mala p° est cā do. p° ⁊ per se. Probat̄. Jllud qō ē obiectū sensus tact⁹: ⁊ qō pōt ipm imutare sbito: fortiter pōt eē cā do. de per se ⁊ p°: ſ mala p° est hmōi: igr̄ ꝛc. maior pz p notabile mi⁹. pz. q⁹ mala p° est obm sensus tact⁹: 2°. de aia. q⁹ caliditas vl̄ frigi. ¶ Scda ꝓclu°. So° cōtinuitat̄s pōt eē cā do. p se: ſ nō p°. Probat̄ q̄ ad p̄mā ptē: q⁹ illō qō ē sensibile cōe ⁊ pt imutare sensus tact⁹ fortit̄ ⁊ subito: pōt eē cā do. ſ so° ꝓtinuitatis ē hmōi: igr̄ ꝛc. Añs pz. q⁹ ē mot⁹: ⁊ mot⁹ est sensibile cōe. vt pz 2°. de aia. ¶ Quātū ad scdaz ptem: q⁹ q̄litates p̄me hñt p° immutare sensum tact⁹: g̃ nō sensibilia cōia: sed scdario. Sēsibilia cōia sūt: nūerus: q̄es: mot⁹ magnitudo ⁊ fi⁹. Si aūt dubitas de hu° ⁊ fic co vtrū sint cāe do. vide. B^m. 4°. de mor°. c. 6. ⁊ aliqđ dicet̄ in do. dētū. Et vt^m do. sit aliqđ videbit̄ dño p̄mittēte ⁊ adiuuāte in. 4°. bu⁹ c. de do. sto⁺. vbi etiā aliqua repetent̄ de istis. ¶ 5° nota: q̄ i doloribz ca. maxie frīs posteriꝝ multū valz lotio capit̄ cū lexiuio: in q̄ ponāt̄ p noctē ⁊ diē betonica ⁊ maiorana ac camo. dū mō fiat sto° ieiuno vl̄ iaz digesto cibo i eo ptēto. ⁊ q̄ caput cū pānis calis hñ exsiccet: q⁹ ista lotio aptꝝ pozos: ⁊ exalant̄ fumi. sic cerebꝝ ꝓfortat̄. Et p eādē viā valēt frica° pectina° faccella° ⁊ q̄libet a⁸ euaporatio. Et si do. est in posterioꝝ pte ca. applicanda decocta i vino posterioꝝ pte ca. vz ⁊ est expta vt q̄dā m⁹ retulit expimētatoꝝ. Vz etiā faccella° cū āthos cū herbis ⁊ floribz calis ⁊ ꝓfortatiuis purgata m⁸ añcedēte ⁊ p̄ūcta aliq̄liter diminuta. ⁊ i oīb⁹ agibilib⁹ cañ. vl̄es sūt ꝓfice rādi. ¶ Sexto nota: q̄ hz B^m. 8°. ō inuamētis

Digitized by Google

mẽbra.in p̃n° ꝑterea ꝙ caput ẽ sup oĩa mẽbra corpis:iõ fumi ⁊ vapores ad ipꝫ tanꝙ ad caminũ ascẽdũt ab oĩbus mẽbris inferioribꝰ ⁊ in ipo capite ingrossant:iõ opꝫ ꝙ isti vapores sic igrossati:qz sunt hũiditates ꝺ naturaꝫ in eo causantes do.p viã alteratõis:qz pũgẽtes ⁊ mor dicatiui:vel multũ fri.vel qz sũt mlti extendũt loca in qbꝰ sunt:⁊ sic causant dol. iõ natura ordinauit fozamia p q̃ iste supfluitates expellant:alꝫ nec hõ posset opari necvuere. ¶ Septimo sciẽdũ ꝙ in do.ca.fortibꝰ et molestibꝰ ⁊ in alijs qbuscũqz intollerabilibus do.iuuenes citꝰ piclitant ꝙ decrepiti:⁊ hoc ẽ ꝑpter vehemẽtiã sensuũ eoꝝ:ita ꝙ rõne magnitudis sensuũ neqtiã mobi tolerar nõ pñt sicut decrepiti sicut eq̃ iuuenes ⁊ veloces calcaria ferre nõ pñt sic ⁊ decrepiti. Et b̃ ẽ ꝙ dic Aui.fen.10.3ª.trac.4.c.17.de pure ⁊ same q̃ ẽ empima. ¶ Octauo sciendũ ꝙ ꝑ exẽtia a corꝑe possum9 vẽire in noticiã in q̃ ꝑte ca.abũ dat mala ma3. Nã si ꝑ narẽ dexterã vel oculũ dextrũ exeũt supfluitates signũ ẽ ꝙ in dextra ꝑte ca.sunt hũiditates:⁊ silr dicẽdũ ẽ de sinistra. Silr etiã ꝓtingit ꝺ doloꝝ:iuxta illꝺ. vbi doloꝝ ibi egriꝰ. ¶ Nono dubitar de dicto Cõstan.in via°.vbi dicit ꝙ in do.ca.a cã sanguinea positꝰ ꝙ nõ ꝓuenãt ꝓticularia:vt ff. flebotho3de cephalica ꝺ fieri scarꝰ sup calcaneum.p vnũ palmũ.nã vr ꝙ mag valeret scarificatio de collo vel itra spatulas vt citꝰ fierꝫ maioꝝ euacuatio ⁊ passiõis alleuiatio bꝺ dicendũ ꝙ in p̃n° egritudis dũ materia ẽ in fluxu ⁊ egriº nondũ ẽ ꝑfirmata:tũc in casu quo nõ posset fieri flebo3de cepha3 ꝑpter discõuenientiã ꝓticulariũ meliꝰ ẽ ꝑpter distratiõeꝫ materie ad ꝑtẽ longinquã vt fiat scarificatio cũ vẽtosis:vel sine vẽtoꝭ:i loco supradicto sc̃z calcaneo.Si ãt egriº ẽ antiq ⁊ ꝑfirmata ⁊ materia ẽ iã fluxa tũc meliꝰ ẽ vt fiat iã dicta scariº cũ vẽtoꝭ.in collo vel itra spatulas.nã distractio ma°decurrẽs i egritudis p̃n° meliꝰ fit ad ptẽ oppositã ꝑ ptẽ lõgiorẽ:⁊ eua° ma° ꝓiucte ꝑ ꝓpinquoꝝẽ. Sꝫ tũc dubitar cur in semb9 magis ꝑtat scarꝰ ⁊ vẽtosatio q̃ fle3de cepha3 Dico ꝙ b̃ ẽ:qz cũ scarificatiõe pvẽtosaꝫ attrahit cũ qdã vnlẽtia sanguis fri.⁊ grossus :q vt plm abũdat in semb9:iõ scarꝰ cũ vẽto cõperit semb9.p flebo.aũt vene ffse mag expellit sanguis subtilis q̃ mime in semb9 abũdat.iõ talis sanguis eua°in semb9 sceleratꝫ existit.Alia cã ẽ:qz cũ scarꝰ nõ trn̄ fit calitatis naturalꝫ ⁊ spũum depditio sic fit cũ flõia vene ffse: qꝺ ꝑs.qz cũ vẽtoꝭ.null9 ita cito sincopizat sic fit cũ flebo3 vene grosse in brachio vl alibi. ¶ Decimo sciẽdũ ꝙ loq̃ndo de signis do.ca.dcm̃ fuit ꝙ si do.ca.sit a sanguie ẽ do.mag ī ꝑte ãteriori si a cho3 in dextra:si a melia ī ꝑte sinistra.Si a ſtãte:i posteriori cã hoꝝ redditꝰ sic.nã ī anteriori ꝑte ce' est pãnicul9 ad modũ rei vẽis ⁊ arterijs ac neruis ꝓtext9 in q̃ ꝑles sũt vene q̃ in alio loco ce'.iõ sanguis ibi regnat.Ꝑar aũt i dextra ꝑte collocar in q̃ cistis fellis ẽ collocata:iõ dextre pti ce' suã mittit influẽtiã.in fini stra ãr ꝑte cerebri fit influẽtia a splene. Jn posteriori ãr ꝑte cerebri ẽ frĩditas ꝑpr memoriã retinẽdaꝫ:vt nõ in ea fit mot9⁊ ipꝺ ãnihila9 cũ calitate:⁊ qz ab illa ꝑte oriꝰ nuchalis q̃ nerui:brachia⁊ rĩliqs ꝑtes corpis mouẽtes oriũt iõ fle3 in illa ꝑte dñar. ¶ Undecio sciẽdus ꝙ q̃uis aliqꝺ ce'm de se sit fortitus:tñ aliqñ cõtingit ꝙ mẽbra inferiora sunt ita ꝓpata ad mittendũ supfluitates ⁊ vapores ad caput ꝙ ce'm eis resistere nõ põt:imo ꝓtinue intrñ debilitar ꝙ egriº pir lõgeua rõne diuturne mutatis.Aliqñ ẽt ce'm de se ita debile existit:ꝙ modica vapoꝝatio sufficit ad causandã i eo cephaleã antiquã. Et b̃ ẽ sñia Bal.3.de iterio.c.17. ¶ Duodecio sciẽdũ ẽ:vt dcm̃ ẽ in disp̃one:⁊ vt ponit B9.3.de ite.c.18.vsus finez eiusdẽ.3ª.ꝙ aliqñ ꝓtingit do.ca.ꝑr sui sensus acuitates ⁊ ẽ silr de sto°:qz in mltis hoĩb9os sto. ẽ adeo acutissimũ in sensu:vt nõ patiãr acetũ sinapi ⁊ silia. Aliꝫ ꝺo hñt sto'm qñ nõ sentientẽ ita ꝙ racant ⁊ vomũt rẽ pessime q̃litat:cui9 fetoꝝ nullus põt ferre.ab illis aũt nõ sent:⁊ verba sr ꝑscisa B1. silr i eo.loco. Et idẽ acc dit ce'qz aliq̃ hñtes ita acutissimũ sensũ in ce'o vl ꝓtib9 vicis:ꝙ nõ valẽt calidoꝝ aromatũ odorẽ sustinere:nec ẽt rex fumosaꝫ:⁊ alij nõ sustinent odorẽ thuris:vt narrat B.i loco iã alle° iõ ab istis in ca.do.cephalicꝰ gñar. ¶ Credecio non ẽ ignorãdũ ꝙ aliq̃ sunt corpa ꝑpara vt leuit do.ca.possideãt:⁊ ista tũt corpa q̃ hñt ce'm debile:⁊ mẽbra p°⁊ 2°ꝝ digõnis debilitaꝫ:⁊ ꝓpr mltiplicatiõꝫ hũoꝝ indigestoꝝ ⁊ vapoꝝ ꝓcẽdentium ab eis. ¶ Decioqrto aduertẽdũ:ꝙ lꝫ comestio rex ad caput vapoꝝatũ: vt vini potatio sub cãis ꝓmtiuis sint reponẽda:qz ab eꝫ sunt veniẽtia:tñ qñ sunt digesta pñt repõi ꝺ cãis aũtib9:q̃uis de b̃ nõ multũ curam9:dũ trn̄ rex noticiã rectã hãm9. ¶ Decioqnto scias qꝺo. ca.ẽ cã augmẽtatiõis ⁊ cõtinuatiõis suppius ꝑterea:qz hũoꝝ ad locũ attrahũt doloꝝ sum:q attracti ⁊ mltiplicati faciũt do.⁊ ipm augmẽtãt:ita ꝙ do.est cã attractiõis hũoꝝ:⁊ hũoꝝ attracti sr cã do.⁊ sic vr ꝙ ibi fit circa

b

latio:ꝛ ſic dicit Hꝑ.5.ăphꝫ.ꝑ°.23.ibi in hijs ño oſfris vti ꝛc. Loca em̃ q̃liacũq; patiãt dolo. do.ipe fit cã attrahẽdi altiũde ſibi peſſimitatẽ hũoꝝ vñ ſanguis fluere futurꝫ ẽ.ꝟ ille i fine ꝑ' ſi g̃ peſſimutas hũoꝝ ad caput attrahaſ:ꝑcul dubio ipa do.augmẽtabit. Per ꝟ eĩ hũane rõi pñtaſ ꝙtũ iuuat cãm do.remouere ipaꝫ diuerſtẽdo vel eũando vel ſedãdo:ꝛ ꝙtũ vꝫ cũ dñiſſ ipſiꝰ do.mitiga°.ꝛ iõ dicebat Hꝑ.dico em̃ vt ſp itendas i mitigãdo dol'.ꝟ em̃ obſuato mẽbra ab apate ꝛ tũoze erũt ſecura:qđ faciẽdũ ẽ cuꝫ muratõe materie ad aliũ locũ ꝛ ifuſiõibꝰꝛ caꝫthaplaſmatibꝰ dol'.mitigãtibꝰ i megateg' pti cula.6ª.in fi. ¶ Decioſexto nõ ꝙ epythiata et empl'a q̃ ponunt in do.ca. ſãguieo vel choꝛico poſt ſufficiẽtẽ euacuatõꝫ dñt poni actual'r fri. ad alterãdũ ꝛ repcutiẽdũ ſi aliq̃ ps remãſerit vapoꝝ vel maꝫ ꝛ qđ ãpliꝰ eſt dñt refrigerari in niue vel puteo fri.ꝛ ſic dicũt auctoꝛes:nõ dñt tñ poni iſta actu fri.i poſteriozi pte ca. ꝓpter metũ ſuberh vel litargie. ¶ Decioſeptio igno rãdũ nõ ẽ ꝙ poſt vl'ia ſi opamur cũ ptic'larib' remedijs circa do.ca.radere caput ẽ multũ vti le.nã ꝑ hmõi raſionẽ vapoꝛes leuꝫ euaneſcũt ꝛ remedia ad itra facilꝫ penetrabũt ꝛ rõne fo mẽtatõis q̃ fit añ raſurã cũ foliꝭ herb' ꝛ floꝛi bꝰ ſm caſum ꝓuenẽtibꝰ ce^{m} ꝛ totũ caput ꝓfoꝛtaſ. ¶ Decio octauo ſcias ꝙ i do.ca. ꝓpr ſto^{m} multũ iuuat vomitꝰ:ꝛ ꝟ ꝓpr enacuatõꝫ maᶜ añtis:iõ qz poſtq̃ ꝓuomitũ vel al'r ẽ ſufficien ter euacuata ab ea ad caput ãpliꝰ fumi eleuaꝛi nõ pñt. ¶ Decionono iã dcm̃ fuit in dieta ꝙ hĩtes do.ca.in nitido aere hĩtare dñt:q̃tũ eiſ noceat aeris turbulẽtia i egritudibꝰca.ꝟ expi mental'r nouerũt ẋtiginẽ vel ſcothomiã poſſi dentes ꝛ antiquã cephalargiã:q̃ oẽs duꝫ aer nubuloſus vl' nõ clarꝰ exiſtit gũꝫ moleſtanꝫ:ꝛ qñ eiꝰ affuerit ꝟenitas:do.ca.ꝛ põderoſitas e uaneſcit. ¶ Iõ dicebat Arꝰ.ad regẽ arag. Nõ ſolũ añt ẽ coꝛpi accõmodꝰ aer purꝰ:iꝫ ẽt mẽti. Nã oĩa mẽtis opa ſiue i apphẽdẽdo ſiue in iu dicãdo pfectiꝰꝛ clariꝰ exercẽt in aere puriozi. Et iſtiꝰ cã ẽ ꝓuenẽtia ꝟenitaᶜ aeris cũ pulueta te ſpũuꝫ ꝛ naturaꝫ caloꝛis:vl' ẽt qz cũ aere tur bido vel nebuloſo vapoꝛes ꝛ fumi magꝫ igroſ ſanꝫ:ꝛ ſic caloꝛ ꝛ ſpũs ãpliꝰ teneb:reſcũt. Cleꝛũ ꝛ flõie ꝛ farmacie i aeris claritate cũ ſolis ꝑ fecta radiatõe ꝓmodiꝰ celebꝛãf:ꝛ ꝟ ꝑ expiẽtiã ſumẽtibꝰ ſo^{m} ele^{m} al^{m} ꝑ purgatõe repiũ q̃ illũ nũq̃ ſumeꝛz:niſi ſole pfecte radiãte:nulla in aere nubecl'a exiſte:tc̃ dic̃ eleboꝛ ſuũ effm̃ q̃ uis cũ magn̄ ãguſtia celebꝛiꝛ adiplere. iſti ãt ſi hoies mltũ foꝛtes ꝛ robuſti mõtãeas aſpas cõ moꝛãtes.

¶ Capm̃.ij.de emigranea.

e Migranea ſeumonopagia ẽ doloꝛ imedia ſeu vna ꝑte capiti. Dr̃ añt emigrãea ab emi qđ ẽ mediũ ꝛ craneos qđ ẽ craneũ: qſi tenẽs medietatẽ cranei. Monopagia ðz a mo nos qđ eſt vnuꝫ:ꝛ pagios qđ eſt ps:qſi vnam ptem capitis poſſidens.

Cauſa eiꝰ aliqñ ẽ intra craneũ:aliqñ eꝛ ſic dicit Auı. aliqñ i pãniculo.ſ. co opiente caput:ſ vt plm̃ ẽ intra craneũ:ꝛ cã ẽ: qz do.ca.ꝑticularis fit ſm diſtinctõꝭ vẽtricl'o rũ ce'.nã ce^{m} nõ ſolũ diuidiꝫ ſm añ et retro: imo ꝛ ſm dex^{m} ꝛ ſiniſtrũ: cũ vẽtriculi ce'ſint ples .vn'ẽ diſtinctꝰ ab alio mediate pãniculo iõvn' vẽtricul' põt eẽ leſus:alio exiſte ſaluo: vl' plen' hũoꝝb': ꝛ iõ ſm ꝙ repletio ẽ in aliq̃ vẽtriculoꝝ vl' in aliq̃ ꝑte eiꝰ ſm dex^{m} ꝛ ſiniſtꝝ ſm ꝟ fit emigñea imediate capiti: vl' monopa gia i mioꝛi ꝑte ꝙ medietateꝫ vl' i vno puo loco ſolũ:ꝛ ſic ẽ clauꝰ:qz ſi eẽt ꝑ oẽs vẽtriculas:eẽt cepha^{a} vel ſoda vel galea. Dicamꝰ g̃ cũ Sera. ꝙ cã ẽ eleuatio vapoꝝ vel hũoꝝ q̃ facilꝫ dol'. ꝓpr ml'titudinẽ:q̃uis in ſe ſint tpati: vl' ꝓpr cali.vel fri.ipoꝝ q̃uis ſint pue q̃titaᶜ q̃ qđeꝫ vapoꝛes vel hũoꝛes pñt vẽire a vicis vel a re moris ptibꝰ. Et nota ꝙ ab aliꝭ cãis põt fieri ſic do.ca.ꝛ ea. ſũt ſigna ꝑter ꝙvt plm̃ emigra nea ẽ intꝛpolata ꝛ cronica:ꝛ ego añ ꝑticã me am vidi aliq̃s ꝓdidiſſe oculos ex emi^{a} ꝛ aliq̃s ml'tũ veꝛatos. Fit g̃ emi^{a} qñq; a mala ꝙplone fine ma^{a}:iꝫ nõ eſt ita foꝛtis nec ſic magn̄ ſic qñ fit ab hũoꝛibꝰ vel vapoꝛibꝰ calidis vel fridis.

Signa qñ fit ex hũoꝛibꝰ vel vapoꝛibꝰ cõ tentis i pãniculo tegẽte craneuꝫ ẽ do.foꝛtiſſim̃ꝰ ꝛ acutꝰ ꝓpterea:qz ille ẽ neruo ſus ꝓtextꝰ vẽis ꝛ arteꝛijs ꝛ neruis:ꝛ vene ꝛ at terie recipiũt ꝛ ꝓtinẽt hũoꝛem vel vapoꝛẽ ꝛ p neruos fit ſenſus:iõ ſentiꝫ do.intẽſus. Si au tem fiat a cã calida adeſt pulſatio timpoꝝ et ca.in loco do.ꝛ ſedatio dolo.poſt appõnẽs re rũ fri.dũ materia fit euacuata. Si ãt fit a cã fri.tunc nõ ſentiꝫ caſas ꝛ ledit a fri.ꝛ iuuaꝫ a calidi.ꝛ eſt lõgioꝛis duratõis ꝛ aſſiduatiõis. Et emi^{a} q̃ fit a frio magis fit in ꝑte ſiniſtra.ꝛ illa q̃ fit a cali.fit magis in ꝑte dextra:ꝛ i fri gida nõ eſt tantꝰ doloꝛ ſicut in calida.

Cura talis ẽ.ſic a ſan.qđ cogſcitꝰ ꝑ pulſũ plenũ ꝛ mollẽ ꝛ ꝑ rubedinẽ loci ꝛ p apitõeꝫ vẽaꝝ rubea.i oculo eiuſdẽ ptis ꝛ plẽ tudinẽ vẽaꝝ ipiꝰ oculi ꝛc.tc̃ ſ.flõia de cepha^{a} eiuſdẽ ptiſ:ſuadeſt ꝓuenẽtia ptic'lariũ.poſtea fiat de vẽa front:poſtea ſ.ꝺ naſo cũ uſtõ ſcõ

Digitized by Google

de fetis porcis. ⁊ fluat fal de fan. ℭ Scdo applicent res fri. actu ⁊ na^{a} q̄ fūt dicte in ca. de dol' capit a fan. vl'a cho. Et ī magnitudie do. apponāt narcotica ſic ē opiū. iuſquam? coztic mādrag. cāphora ⁊ filia ℭ Tertio liniat pars dolēs cū incauſto cū q̄ ſcribūt ſcptores. ⁊ hoc ſm Auic'. vel pāni in eo madefacti applicent et cū iſtis ⁊ alijs alteret ꝓpo cū cibis ⁊ poti bus frigidis ⁊ cū alijs aduzorijs. Si aūt fiat de cho^{a} vel hūozes cholici ſint mixti cū ſan. tūc euacuent cū tamarindo. pmis. caſſiek. mā na ⁊ filib^{9}. Et ſcias q̄ vſus cozādri cū zuc. iu uat eos. ℭ Quarto lamia plūbi apponāt ⁊ ſtri gant ſup venas ⁊ arterias illi? pris. ℭ Quito ī eodē tpe ponat defenſiuū ex boloar^{o} ⁊ terra ſi gillata āt thimolea cū albumie ouī ⁊ acetovi ni. ℭ Nota q̄ ſp cū medicis calis vel frigidis debes miſcere aliq̄ ꝓfortātia cereb^{m}. ℭ Nota q̄ poſito q̄ magī videat abūdare cho. q̄ ſan. tñ ꝓpt' b nō dimittas flōtas: q; multitudines hūoz euacuat. ⁊ cū b refrigerat ⁊ tpat humo res corpis. ℭ Et ſi fiat ab hūozib^{9} fri. vel a va pozib^{9} eoz: digerat ma^{a} fri. ſi eſt flā vel melia cū appzopiat ⁊ purget cū yerarufini. ⁊ cū pi lul' cochijs ⁊ cū medicis: in q̄b^{9} intrat pulpa colloq̄ntide. ⁊ agaric^{9}: ⁊ filia. poſt purgā fiat ſic p^{o}. ℭ ℞. olei de lilio vl' olei muſcatellini. ℥. ß. caſtozei. ʒ. ij. eufozbij. ʒ. ß. muſci fini. ℊ. ij. miſceant fozti'. ⁊ de iſto oleo calo vngat ps do lēs. ⁊ alīq̄ gutta cal'a inſtillet ī aure a pte do. ℭ Scdo fiat tale ep̄lm. ℞. baccarū lauri fol'. rute aā. ℥. ij. finapi. ʒ. ß. olei de lilio q̄ſtū ſufficiat. ℞ ep̄lz ſup locū do. ⁊ cal'. applicet ℭ Ter^{o} radicē cucumē. aſinini cū ruta ⁊ abſin^{o}. decoq̄n tur in aq̄ ⁊ oleo vſq; ad conſolidē. ⁊ de iſta de coctōe ebzocet loc^{9} dolēs: ⁊ ſuba terat ⁊ fiat ep̄lm. Iſta medicina vtebat q̄dā mlier: ⁊ cuz ipa curabat oēz emigneā cū fe. ⁊ ſine fe. ſicut dic' Auic'. Itē dic' q̄ ep̄lm finap. nō habz par. ℭ Quar^{o} q̄n egr^{o} multū plōgat. fac ep̄lm. ℞. gūmi rute. ℥. ij. coztic radicē ſcille. ℥. ß. eufoz. ℥. ß. ℞. emplm vel empla cuz vino odozifero ad modū epythimat. ⁊ eſt Auic'. q̄ dicit q̄ ē medi camē magnū in emigrea. ℭ Quītū reme^{m} eſt iſtud. ℞. pipis nigri eufoz. aſſefe^{e}. aā. ʒ. ß. icoz poz' cū oleo ad ignē. ⁊. ij. vel. iij. gutte ponāt in aure oppoſito do. ⁊ b ē ſnia Ba'in paſſio^{o} ℭ Sexto ℞. pipis. ʒ. ß. finap. ʒ. iij. fimi colūbi exſiccati ⁊ albi. ʒ. iiij. puluerizent ⁊ incozpent cū aceto ⁊ frōs ⁊ timpora liniant. Et ſi iſta ñ valēt: apponat medicina cōpoſita ex cātaridib^{9} vt loc^{9} veſicet: ⁊ fluat li q̄r. ℭ Septimo ſi iſta nō valēt cauterizent arteriē vel vene illi? lateris cum magna cautela. ℭ Maiozana vꝫ emignee q̄n ē ex melia: ſi ē puluerisata vel pi ſtata cū melle: fiat ep̄lm algafagi ⁊ valz dolo ri frig. ca. ſaccellata a vētoſitatib^{9} groſſis.

Emigranee vētoſe cā eſt aliq̄n col'. ru. vapozoſa penetrās vētriculos cerebri. ⁊ aliq̄n ē vētoſitas groſſa ab alijs hūozib^{9} diſſoluta: ⁊ maxīe q̄n caput ē debile a p̄n^{o} creatōis vel p aliq̄ accīs ſicut eſt pcuſſio in illa pte. vel ꝓpter lotionē capiſ factā nō in debito tēpe. ſicut faciūt mulieres q̄ q̄n lauarūt capita: cū fri. liriino nō ſiccāt capillos: imo cuz eis madidis capita ligant. ℭ Signa iſtius ſunt do. nim^{9} cū q̄dā mallea tione. ⁊ nō p̄nt infirmi videre lumē: eo q̄ p lu mē ⁊ ſplendozē ſpūs diſgregant ⁊ faciūt ex tēſionē pelliculārū. ⁊ ſic fit maioz mot^{9} in eis et in vētoſitate ibi incluſa. nec pōt audire ſo nitū nec vocē: q; aer interꝫ ipulſus p oza^{m} audit^{9} mouet vapozē vel vētū interiozē: et p ꝓs fit maioz diſtēſio pelliculārū. ℭ Sig aūt cārū ſūt. ſi fiāt a cho. ru. vētoſa vel vapozoſa tūc patiēs ſentit magis pcuſſiōes ⁊ freq̄ntes ac ſi cū malleo frequēt pcutereſ. ſi aūt ex ven toſitate q̄ diſſoluta ē ab hūozib^{9} fri. vel a va pozib^{9}: tūc ſentit guitas ⁊ q̄ſi tremoz vl' ſalt^{9} ℭ Curat ſic. ſi eſt a co. purgeſ ſicut ſupi^{9} dictū eſt de do. ca. q̄n eſt a cho. poſtea capite raſo embzoceſ cū aq̄ decoctiōis papa. viol'. hozdei pſilij et flo^{z} ⁊ folliculo^{z} ſalicis. ⁊ ſternu^{o} cuz oleo viol'. vel cum oleo vnfancino vel oleo de papa. puoceſ. Et ſi forte multas patiat vigi lias ꝓpt' iſtū do. malleatiū: fiat iā dctā ſter nutatio. ⁊ fiat hoc linimētū ſupza venas ca. pulſatiles et ſupza cōmiſſurā. ℞. olei viol'. olei roſ. olei de papauere. aā. ℥. ß. populeōis ℥. ij. ſucci papaueris. ſucci lactu. lact' mulieris aā. ℥. ß. ſe. papa. al. ſan. al. ⁊ ru. aā. ℥. ß. puluerizanda puluerizent ⁊ incozpozent in mozta rio ⁊ capiti fri. applicet. p^{a} ma^{e} euacuationē. Si ſit ex groſſa vētoſitate purgeſ cū yerapig Bu'acuata cū pulpa colloq̄ntide. vel cū yera rufini: vel pillulis cochijs: ⁊ fillibus. Deinde vngat cum oleo ſambuci vel cum oleo aneti embzoceſ caput raſum cum aqua decoctōis ſamſuci: ambzoſie: bethonice: camomille: et melli'. Et fiat epythia de mirra croco ⁊ aloe. Et fiat garga^{a} cum rebus cal'. ⁊ cum yerapi. diſtempata cuz aqua calida. Et puoceſ ſter nutatōes cū oleo de coſto ⁊ anetino ⁊ narā no: at vtaſ cibis facilis digeſtionis cū anſo et cimino ⁊ cū carminātibus ⁊ ꝓſumētib^{9} alīs ventoſitātē. Dieta iſtoz ſit ſicut hītū do. ca.

Digitized by Google

¶ Capitulum tertiū de vertigine.

Vertigo ⁊ schotoia ad vnū ptinēt ca. Dr autē vertigo de vto vtis. nā hīnt verti ginē oia in girū vtividentr. vl' q alia sup ipm vtrantr. Symeō ianuēsis in plo dia dicit vtigo a vto vtis. ⁊ est glob⁹ vel quo lutio vel ogira q fit in terra a vēto. ⁊ in. c. a mor. Vel dic q vtigo a vtice dr. p eo q mor bus vtigo in vtice a medic nūcupar. Jsid. di cit. q tiēcūq; vētus surgit tc. de gnatiōe vēti loquēdo. Sic in vtice hois vene ⁊ arterie ven tositatē ex resoluta hūectatiōe gignūt ⁊ i ocu lis girū faciūt. Scothomia dr a scotos qđ e videre: ⁊ mias qđ est musca: q si visio muscar nā videt eis q muscas ⁊ bibiones añ oculos cōtinue videāt euolare: sicut illis euenit in q bus incipit catharacta vel auger.

Causa sunt vapores vētosi ⁊ in vacuita te cere' ptēti vel in neruis vel ve nis q sunt in ipo: vel aliqs hūor pter naturā i ipo ce' ptēt': ex q vapores resoluti p actōes inati calozis vel ppr motū sūt cāe istarū pas sionū. vl' etiā isti vapores vel fumositates pīnt eleuari a pessimis hūoub⁹ i corpe pmozātib⁹ sic dicit Ha³. 3. amph. p°. 32. ibi. Senioub⁹ vo tc. Et lz a multis mēbris vēire possit. tn vt frequētr⁹ a stōacho fit: q: via est rectior ⁊ latior ¶ Modq; p quē fit est iste. cū iste vapor moue tur: suo motu mouet spm aīalē. ⁊ si in girum mouet facit vtiginem. si aūt lateral' vel alio motu facit scothomias: q: iudicat ex illud qđ int⁹ hz. ⁊ ex b sequit malicia cācellationis in crucifi° nerui optici. ⁊ sequit corrup° visus. ⁊ patit sensus cōis. ⁊ p pns imaginatiua: ⁊ est nocumentū vtutis visiue. Jn vtigine ma³ est magis subtilis. ⁊ vapor ē vētosus inclusus in hūido viscoso. q vapor nō hns exitū vtif i gi rū. ⁊ est sile de aq exīte i papside lata ⁊ rotū da: n q si lat' al' aq ifundat i vna extrēitatus aq q infundit cū alia in papside exīte mouebit in girū. vel ē sile de aq bullīēte in cacabo

Signa Qui hāc hīnt passionē neq; p in spicere pīnt res q in girā mouēt nec res velocit motas: q: in appodiēt se: q: in trinsec⁹ vapor mouet: ⁊ res exterior mouet: ⁊ videt eis etiā q ipi moueant. ⁊ cū b sentiunt do. ⁊ guitatē in ateriori pte ca. Et si ē ex ma³ in ce° exīte passio ē ptinua vel assidua: ⁊ alia egri° nō sentit in alia pte corpis. nec pcesser aliq ex qb⁹ possit eē pjectura. sequit etiā soni tus ⁊ tinnit⁹ auriū ⁊ do. ca. pulsatio in arte rijs ateriozib⁹. debilitas in sensib⁹ sc; in visu auditū tc. Sic ē i sto° ē cū aboiatiōe ⁊ nausea vl' cū aliq ex passiōib⁹ sto'. ⁊ nō ē ita ptinua vl' assidua. Si ē ab alijs: vt ep splē tc. p dolores et guitates illor indicat. Si vēit ex mrice co gsciť p do. vētris circa mric regionē ⁊ p pau citatē mēstruor: ⁊ q: dimisit pfluetū coitū vl' flōiaz. Si ma³ illi⁹. capnosi ⁊ mobil' fumi vel vapor ē san. corpa videt rubea ⁊ adest pul⁹ tipor: venar q sit p⁹ aures: vene istate facies ca. ⁊ ocli ru. lassi° corpis ⁊ i oi spē ocli tenebre scūt. Si ē' ex cho³ vr eis q res sint citri' co. ⁊ soniāt se volare ⁊ leuit moueri: vigilāt: hīnt nauseā. ⁊ hitudo ⁊ alia pticla³ inuāt i noticia figrū. Et si ma³ vapor ē stā. totū corp⁹ est gue pigr: sonolētū cū ml'titudie sputi: supfluitat narīū cū albe' col'. Si ex ml'ia adest guitas i corpe: vigilie: corrup° cogitatiōis ⁊ sonia tio rosa. Alibi al's accidit sco ⁊ soniabā copiāvi dere san. effusi a narib⁹ meis ⁊ i illo itr facīē volutari: et facīē ab eodē deturpatā. Facta g flōia cepha' cū abstīnē³ a vaporosis ⁊ cū sono p⁹. flōiaz cessaūt to³ egri°. Jō pslo q in his passiōib⁹ fiat flōia de cepha³: maxie qñ ē a cā ca³. ¶ Nota q i vtigie sco³ cū ma³ mobil' q ē ci⁹ cā sit i ce°: fiūt leui' sonia p q facil' cogsci tur hu. peccās: ⁊ cāe earū. vñ somnia hīnt sanis figtōes certiores in egritudib⁹ capit q̄s i aljs

Prognosticatio Jn. 3. amph. cañ. 18. ausserne pstō nes faciūt vtiginē. Et in eodē. 3. cano. 32. q vtigo accidit ubēter semb⁹. Et Ha⁹. in p° eius dē. 32. ibi. Senioub⁹ vo dicit. Vertigo aūt si ne dubio mala est. qñ appoplie ⁊ epil'ie ē vi cina. ⁊ si aliqs hz vtigi. vel sco. ⁊ cum hoc fit ebriosus ⁊ mali regiminis. cito cadit in epi pliam: litargiā vel appopliam. ⁊ potest medi cus eis vel amicis denūciare.

Curatio Cū veneris ad vtiginosū si sig san. appent vel plēitudo corpis ⁊ sit cal'tas mam³ fiat phlotōia de ce phalica: nisi aliqđ ipediat: vt ē vt': eras tc. Scđo fiat de venis q sūt retro aures. duz tn nō sint pulsatiles. nā flōia istarū venarū opti ma ē i cura oim spērū vtigis mal'ialiū: ⁊ ma xie si caurerijēt ⁊ vs ml'tū: max si fiat a vapo rib⁹ ab intiozib⁹ eleuat a q̄cūq; loco eleuetur Ter° apponāt vēto. retro collū ⁊ i ca. Et i ist duob⁹ dcor. Daly. Alu. ⁊ Rab. vult ēt rab q si iste vene nō appent: fiat flōia de basi³ ⁊ epa³ ppea q: fit in corpe peccat san. in q̄ vel in q̄li mag peccabit cū ibi gñet: nisi ab aliq alio mē⁹ mutaret i malā q̄litatē. Vult etiā rab. q crura vētosent. ⁊ post oritodinū ca. ifūdat: ⁊

Digitized by Google

stupe i eo madefacte apponant & venę soluat̃ p̃ cū clisteri si ꝓstipa adest p̃ eñet. p̃ cū mirab. citrin thama. pimis & succ. al. & patiens caueat a cibis ca. Itē p appōnem vētosarū in fontinella colli fit distractio maę & et in cruribus. B. et in passi dicit q̃ K. flōia de mīrice. i. mediana. & post fiant epythiata garga & adoram. ad alterādū malā ꝓlonē & ad euacuandū materiā cū hijs q̃ dicta sunt in cura de do. ca. ex cal. hu. Cū aūt ē ab alio hu. oz illā materiam digere: & post euacuare. Et si ē a stō. Baly Aui. & Bal. iubet vomitū fieri: qñ ē a flāte cū icidētib' & subtiliantib' vt ē raphan & ei' semina. & nux vomica & catapucia ista coquāt in aq̃: & addito aceto & melle: vel fiāt vomitiua alia. C Sedo purget flā cū apozopatis: vt ē pigra. & pilę cochie. Post fiat garga purgātia flā a ca. s. cū pipe pire stafisa sale nit nigella cast galāga cappa. & aggrico masticatō q̃s cappar. cū mastic mūdificat ca. & calamētum oziga & ysop. & ista mixtiōes iterent C Si āt hu. fit cholic: purget post digōnē: & si fit i stō purget cū vomitu ꝑm Baly. & post purget cū decoctiōe mirabol. q̃ sto ꝓfortant & roborāt post euacuationē: & purget cū thamarindo & sene & mirabol. citrīs. & post b ca. raso applicet oleū ro. cū aceto & aq̃ ros. Qñ aūt egri ē pfixmata: vngat cū oleo de camo. Si alij hūores sunt ꝓmixti cū sanguine vl fine eo purget p̃ ꝑm eoz mixtionē cū medicina ꝓposita. Et dic Aui. q̃ in isto casu pille stōice sunt multū iuuatiue q̃ ꝓfortāt stōm & faciāt appetere cibus & sunt valētes ad stōm & epar & splenē & mūdificāt sensus & intestina: & educūt superfluitates ex toto corpe. s. vtrāq̃ cholerā & flā quā b est K. C K. mirabo. lzeb. 3. vj. salis idi abfinth. roma. ag' leuis camōee. añ. 3. iij. an' azari se. apij añ. 3. ij. turbit al. 3. i7. epythi. reu. mūdi recent añ. 3. v. yera. 3. vij. garioph. 3. j. cū aq̃ infusiōis pēdaz. K. massa pilł' az dent auf. duo. Ista pilł' as cū suis ꝓditōib' ponit Aui. 5. cañ. trac. 9. de pilł' is. C Nota etiā q̃ clisteria multū valent in egritudīb' ca. materialib': q̃ distrahūt materiā ad opp. & post ista fiāt garg fomentatões. scarificatões cū vētosis i lūmitate ca. & inocra. i. fontinella colli. Si venerit a mīce puta: q̃ materie nō bñ fluunt ꝓuocent: & si ab alijs mēbris: vt epar & splen &c. curent: & cū b ꝓfozteť ce: & fiāt localia reme in ca. C Jn cā igit fri. odozēt muscū castozeū nigellā basilicon: maiozanā folia & flozes ag' casti & lauendulā. Jn cā aūt cal. odozēt viol. ro. sand. camphoza: aquā ros. & acetū. Si aūt fit ex cāis exterioribꝫ vt est casus ꝑcussio: fr. cura q̃ dicta ē in. c. de do. ca. ex ꝑcussione. Et si fit a subtis resolutiōib': sicut fit aliq̃n in ros: deficant & caueant ab illis. Et si venerit ꝓpter stōi vacuitatē capiāt aliq̃d: vt est vipa in vino limphato: vel buccella panis in succo agreste & fructū stipticoz. Pręt ista pōt fieri talis cucufa. R. ros. ru. ʒ. ij. camo. meli. se. anet coz. ādri ꝑpar añ. ʒ. j. floz. nenuf. viol. an' mara' sansuci. añ' ʒ. ß. bethonice. ʒ. j. & ß. ista exficcata ad vmbrā conquassent & f. cucufa. & postylia ipsa calcata in vapore acetivini ca. applicet: & ista vz in oi egri ca. & in reumate a cā. fri. Si aūt materia sit ca. minuant cal. & augeant fri. & applicent Lozi andruz fert ōtig' facte a vapore cho. aut flātis & epile facte ex hoc & ei' ꝑpetas est, phibere vapozē ad ca. z. cañ. c. ꝑpio.

Dieta eoz ē: q̃ caueāt a nimio cibo: potu ꝑ sāl' vini: nisi sit bñ limphatū & qñ ē a cā ca. vitet nutriētia ca. & qñ est a cā fri. vitet se. nutriētib' fri. & i fine cene & prādij cōedant mozselū panis tozefcū ad ignē dum tñ nō migrescat sine q̃ancz potu & comedat ciboria facilis digōnis i modica q̃titate. Laueant ābulare p altos murosvl sup trabes lōge a tra: & nō aspiciat res volubiles nec ꝑfūdas nec respiciat res q̃ cito currūt vl volunt vt nubes cel & rote: & fillia: q̃ talia mouēt eos ad posinū. Laplm. 4. de subeth.

Omnis triplex ē. q̃dā ē mere naturalis & dī isto dz: q̃ ē q̃es in. dormiendo: & diffinit sic. Somn ē q̃es ōtutū a alīū cū intentōe naturali. Jsta diffi dat ab effectu quez inducit somn. De isto dicit B. 2. ꝓnost. p. 2. Somnus est redit ispūs a alis ab unstis sensus & mot ad suū ꝓn. Et de istis multa inuenies in li. alio. c. d̄ isto. Et de ista nlta dicit Aui. p fen. 3. c. 4. Et somn q̃dē naturalis absolute ē cuius redit ē cū pfundatōe ispūs ad interiora vt digerat cib ibiāē. g̃ in isto ispūs retrahunt interi: vt cib digerat: & vt ēt ispūs & cal. naturalq̃ resoluti iūt & vigi restaurent & augmētetur. Alī ē isn q̃ absolute nō ē naturalis sz animbi. s. ß vicinat: et vt ē ille q̃ accidit qualescētib ab egri q̃ aliq̃n bñt somnū multū pfundū est tñ bonū signū. Et somn q̃ fit post nimiaz euacuationē cā me laxatiua. & iste pficit eis q̃ q̃dāmō ōtus redit in eis: & de isto cōiter dz dimittat dormire patiēs: q̃ oz q̃ recuper illd qd depdidit. Alia spēs somni nō naturalis ē q̃ fit ꝓpter superfluitatē resolonis ispūs ꝓpter motū & laborē & superfluā exercitiū: & filia. Et i talib

Digitized by Google

casib⁹ nō ꝑpetit somn⁹ nisi cibo ⁊ potu ꝓcedē-
tib⁹. Tertio⁹ mod⁹ somnu ē penit⁹ in natural: ⁊ vo
cat i arabico subeth. cui⁹ ꝑ³ cā pōt eē vehemē
tia porismo⁹ fe. qñ natura retrahit ad iteri
us: ⁊ ē oppssa seu occupata sub mlta ma³: ⁊ se
quit ipsaz spūs aialis: ⁊ b fit maxie qñ ma³ ē
fri. flatica. Scda cā ē ascensus vapo⁹ ab aliq
mē⁰ inferio⁹ ad aīrio⁹ ꝓtē ce⁹ vt a stō pone
mīce. ⁊ sil⁹. Tertia cā ē mltitudo ỽmū. Et
iste fit sepe ⁊ sepi⁹ pueris. Quarta cā pōt esse
ict⁹ vel pcussio sup craneu⁹: ex q̄ sequtur ꝓssio
ce⁹. ⁊ de istis vidi mlt⁹ mo⁹. Et istis b maxi
me accidit cū anterio⁹ ps cranei ē lesa. Aliqñ
vēit ꝑ fridit⁹ ē ꝑ⁰ 6m Aui. Et ista fridit⁹
pōt imprimi a reb⁹ exteri⁹ agētib⁹: vt aerevento
frido niue. Vel ꝑ applicatōes stupefaciētiū
vt sunt opiū pap. mādra. ⁊ sil⁹. vt ēt sunt ius
q̄am⁹: cozandrū recēs: vel si aliq ex istis intre
rius sumāt causant subeth. Et iusq̄a³ capiūt
aliqñ illi q̄ sunt in tozmēt: vt tozmēta iudicia
lia nō sentiāt: nec p illa ỽtatē ꝓfiteanē: ⁊ la-
trones aliq̄nēs istis vtūt vt liberi⁹ mala open
tur. nā ralis somn⁹ magꝫ vī stupo⁹. Scdo in o⁹
dine post fridit⁹ vēit būditas numa oppi-
lans vias spūum aīalīuz q̄ sunt i ce⁰: apli⁹ ꝑ i
naturali sono reqrat. Et ad b ꝙ faciat subeth
o⁹ ꝙ fit mlta ⁊ viscosa de difficili ꝓsumptibil
Si aūt ista duo. s. fri. ⁊ hu. pūgant: iaz faciūt
deteri⁹ 6m ꝯtatē fridit⁹ ⁊ hu. Nā si mlta ē
fac subeth. si maio⁹: subeth ē fortio⁹. Et si ālie
lit⁹ nō remouet a sua dispōne assil⁹ litargie
⁊ aggrauat: iam sil⁹atur apoplexie ⁊c.

Signa Si fit ꝑpt porismo⁹ veh emitia
cogscit ꝑ illos porismos ⁊ ꝑ pn
tiā fe. Si ē ꝑpt ascēsus vapo⁹ ab aliis mēb⁹ sil
cognoscit ꝑ passiōes illo⁹. nā si subeth ē a stō
pcessit ipsi⁹ aggūatio seu notabilis passio i stō
⁊ do. ca. ⁊ ỽtigo ⁊ tinnit⁹ ⁊ imaginatiōis corru
ptio⁹ mio⁹ ē in ieiūo. ꝙ post cibū. Si a pec⁹ vl
plone pcessit pleures pipliaz sumlr de mīce:
epate ⁊ sil⁹. Si aūt a ỽmu⁹ ꝑ signū ỽmū: si
fit a pcussiōe: scit ꝑ ictū in capite receptū ēt ꝑ
iudiciū assistentū. Qñ ē ꝑpt frig⁹ vl altez nar
coticū ca. applicatuz b ꝓmo cognoscit: qz diu
fuit in montāeis niuosis ⁊ in magnis frigoz
bus ca. ⁊ co⁹pe male cooptis: ⁊ facies nō ē tu
mida nec i ea signa repletōis appent colo⁹ fa
ciei tēdit ad viriditatē ⁊ pulsus ē long⁹ dur⁹ ⁊
rar⁹. ¶ Scōm cognoscit qz opiū vel alie medi
cine fortes fri. extri⁹. i ca. fuerūt applicate. Si
aūt fit ꝑpt assumptiōz alicui⁹ me⁰: vt ē mādra³
opiū iusq̄am⁹ fung⁹ cozādrū recēs lac i stō co
agulatū aut se. pssiliy. tūc isti sunt itoxicati: et
venit aliqñ sincop⁹. ⁊ itollerātia: ⁊ vident suffo
cari: ⁊ adest strictura āhelit⁹ ⁊ frās ⁊ viriditas
extremitatū: ⁊ pulsus debil⁹ formicās: ⁊ si ē ra-
rus nō ē vnifozmis: imo variabil⁹. Si fit ꝑpt
ꝑpl⁹one frig. vel hu. nō assunt signa repletiōis
nec flātis nec san. Et si fit ꝑpt hū iditatē oppi
lantē ⁊ illa hūiditas fit flatica: cogscit ex die-
ta ꝓcedēte: qz nimis assumebat de cibo⁹ potu
⁊ sibi placebāt comestōes ⁊ gulositates ⁊ vsus
fructuū ⁊ rex flāticax: ⁊ fuit in ocio⁹ trāqllita
te: ⁊ libent⁹ vēit viris eccliastic. Et iste subeth
ē ꝙis cū coloze albo i ocul⁹ lingua ⁊ palpeb⁹ sil
⁊ frate ad tactū in fronte ⁊ facie. Si fit ex san
guine: cogscit ꝑ rubo⁹ ē faciei oculo⁹ aut ma-
xillax ⁊ lingue: ⁊ calitatē in tactu i ca. ⁊ frōte
Dria ē int⁹ subeth: ⁊ appo. nā q̄ partis subeth ex
citat aliqñ postq̄ ei clamat: ⁊ intelligit at vi
det ⁊ cognoscit: ⁊ mot⁹ sunt leuio⁹ es suis sensi
bus. s. visu auditu ⁊ intellectu. ¶ In appo. o⁹
ista cessant nec sentiūt nec mouent. Itē ē dra
int⁹ sincop⁹. ⁊ subeth. qz pulsus i subeth ē fortio⁹
⁊ sil⁹io⁹ pulsib⁹ sanio⁹: ⁊ pulsus sincopatiōā
tis ē debilio⁹ ⁊ durio⁹: ⁊ colo⁹ faciei ē sic colo⁹
mo⁹tuo⁹. s. citrin⁹: ⁊ adest fritas extrēa⁽ᵐ⁾. In
subeth colo⁹ māet i sua dispōe: nec facies mu-
tat a fo³ dormiētiū nisi ꝙ facies vī magis tu
mida. Differt ēt a suffocatōe mīcis: qz ille ex
citat: ⁊ rndit: illa āt nec loq vz: ꝙus itelligat
nec ēcte ꝑt oc⁹os apire nec collū ⁊ cap nec pe
des mouere sic hīs subeth: ⁊ suffoca⁰ vēit subi
to. Aliqñ ista egri⁰ ē ꝓpōita ex hu. flātiq ⁊ cho
leriq faciēi⁹ apa i ce⁰: ⁊ tūc vocat subeth eui
gelatia. De ista vide Sera. li. j. Nā rab. ⁊ sera.
sil⁹ ponūt curā subeth ⁊ litar⁽ᵉ⁾: qz eadē est cā: qz
rem³ in litargia debēt apponi in pupi ca. ⁊ in
subeth i aīrio⁹ ptē. s. i pia ꝟs Jo. de tozmami.

Curatio Qñ subeth vēit in ꝑn⁰ porio⁹
rū patiēs in loco lūioso pōat
⁊ vociferet ⁊ trahant sibi digiti: aut frigant
extrēitates ⁊ acetū fortissimū p nares imittat
¶ Scdo fundat acetū i tegula⁹ ardēte ⁊ patiēs
rcipiat fumū. ¶ Tertio sumāt a ce⁹ pres. 3. ol⁹
ro. ps. j. ⁊ vngat anterio⁹ ps ca. ¶ Quarto vn
gat cū succo ḡnati vel cū agresta: ⁊ itez acetū
cū pluma mittat ꝑ nares. ¶ Quinto succ⁹ sci-
cle p nares imittant ⁊ sternutatio puoceť. Et
si ista nō sufficiunt puoceť vomit⁹ cū agresta
⁊ oleo sil⁹ bibit. Si āt ē a vapoze alicui⁹ mēb⁹
illud mēb⁹ curet euacuādo ab eo illā materi
am malā: ⁊ ce⁽ᵐ⁾ cōfortet vt nō recipiat qō sibi
mandat: ⁊ b fit cū oleo ro⁸. ⁊ aceto supradicq
⁊ cū succis fructuū stipticoz: ⁊ vltimo fiāt ali
qua resolutiua a fine attractōe. Si fiat a ỽmu⁹

Digitized by Google

occidant ⁊ expellant. Si sit ppt ictū in cneo: dimitto restauratoꝝ. Si sit ppt frig⁹ extrinsecū. dent tyriaca: metridatū: diamuscū: diathos po° muscata ⁊ pluris cū musco. Et ebroceꝫ caput cū aq̄ decoctōis rute lauri ⁊ filiū in q̄ dissoluāt castoreū ⁊ piretrū. ⁊ vngat cacū oleo de casto° ⁊ debeē ⁊ oleo muscatellino ⁊ applicēt epla ex casto°. ʒ. ij. squill. ʒ. j. muscī g. vj. cū oleo ruta° fiat epl'm. ⁊ odoret muscus casto^m nucā muscatā ⁊ sq̄nātū. Si aūt fit ppt fri. nar^a int' sūpta: fiat eadē cura. tñ isti dñt vomere ⁊ purgari subito cū clisterib⁹: ⁊ curēt sic. si eēnt tox^i ⁊ venę: ⁊ recurre ad curā de veneno. Si fiat ppt nimiā hu. oppilātē: euacuetur illa hu. Si g. sit san. pus flōeī de cepha^a. Scdo fiat flōia sophe^a vl' vētose crurib⁹ apponant. Fiāt clistę^a ⁊ cibi subtilia°. ⁊ sic flā purgeī cū clisterib⁹ acut: ⁊ puoceī eis vomit⁹ euacuās flā a sto°. ⁊ fiāt ebroce caputpur^a sternutatões ⁊ garga^a. Scias ꝑm Auic. q̄ ira mlt̄ū vꝫ in egritudib⁹ in q̄b⁹ cogita° debilitat' vel destruit: q; aiaꝫ cōmouet ⁊ excitat. Et medi^a q̄ facit vigilare ē epythia factū cū cala° ⁊ absterº faciei cū ace° ar ligatura dolorosa i extremitatib⁹ inferioꝝ ⁊ puocatio sternutatōnū

¶ Capl'm. 5. de vigilia supflua.

Vigilia estvna de reb⁹ nō naturalib⁹ q̄ cozp⁹. i mutāt ꝑm sui mltitudinē ⁊ paucitatē. Et vigi^a ē redit⁹ spūs aialis ad instra sensus ⁊ mot⁹ ad opatões exercēdas. Est aūt duplex vigilia. vna na^a lis postq̄ hō dormiuit sat'. ⁊ tūc hō euigilare incipiens sentit se hylarē gaudētē: leuē: iocūdū ⁊ aptuꝫ ad opa. Et si sentit se somnolētū ⁊ pōderosuꝫ nimis cito euigilat⁹ fuit ⁊ ñ sufficiēt dormiuit. Et^a ē vigi^a ina^a lis i q̄ hō ñ pōt dormire ⁊ ista vocat' arab^s sahara: q̄ mlt̄ de cāis pt̄ puēire.

Causa p^a ē 2° ca. p se. vel 2° ficca p se vl' 2° ca. ⁊ ficca fil'm ce°. Nam iste spōres deficēt vapoꝛē mulcebꝛē ⁊ suauem a triplici digestiua ressolutū q̄ē ma^a sōni: ⁊ subtiliāt spm aialē ⁊ ignitū. ⁊ p ꝓs ille spūs mouet ad exti⁹. ¶ Scda cā pt ēē accīa aie. vt sūt ira tristi^a: doloꝛ de aliq̄ re fortissima cogita° ad quā vēiūt spūs ⁊ cal'. ibi mltiplicat vapoꝛ supdict⁹ sumit. iō ꝺꝛ qꝺhoies mlt̄ū imagiati ui dñt ptē āteriozē ca. cal'aꝫ: ⁊ sūt multarū vigiliarū. fil'r ⁊ calui. ¶ Ter^a cā pōt ēē bauracitas seu nitrositas alicuⁱ hu. i ce° vel iuꝛ ipm latitāt. ⁊ ꝺ freq̄nt accidit i senib⁹ ¶ Quar^a pt ēē dol'. alic⁹ mē' ꝓpt' apa vel sol'oez ꝓtinuat. ¶ Quita pōt ēē claritas nimia loci in q̄ quis dormitur⁹ ē: max^e si ad vigilias sit pat⁹. ¶ Sexta cā pōt ēē malicia digōnis ppt mltitudiez replōis. ¶ Septia ē malicia cibox assūptoꝝ vt sūt fūgi: fabe cepe ⁊ eruca: q̄rū aliq̄ faciūt inflatōnez. Alia ꝓmouēt hu. ⁊ sic faciūt sōnia t'rbilia: q̄b⁹ q̄s nō pōt bñ dormire: imo ē q̄dā insōnietas. ¶ Octaua: cā ē fe. mali^a in q̄ fumi capnosi ficci ⁊ mozdicatiuꝫ eleuāt' ad cere^m: ⁊ recte ē fil'e de vapoꝛib⁹ ca. ⁊ficq; ꝙsq̄ ad mediā regionē aeris eleuat: q̄ñ sūt apti vt ex eis fiat pluuia nec ros: ñ pot⁹ fiūt ex eis ignite ipsiones. ¶ Flo^a cā ē apa melicū vel cbol'. i ce° vt ē freneb. ¶ Decia cā ē aliq̄n fluxꝰ vētris. Si enī freq̄nt emanat ego liq̄da. eger maxio laboze ⁊ vigilijs afficit ⁊ i defectū addūt. 2. ꝓno. cap. 14. ¶ Undecia pōt ēē iamtio: q; ad istā seq̄t defect⁹ ma^e sōni. Si alie cāe sūt: ad istas ꝓpt reduci: sic latrat⁹ canū: rugit⁹: tonitrua ⁊ silia:

Signa vigilie facte a cōplone cal'. sine ma^a sūt: q; adest in frōte ca. ⁊ si tāgaē cal'itas. sentit ⁊ adest leuitas ca. ⁊ sensuū siccitas in oze ⁊ palato oculis ⁊ naribus at auꝛib⁹ ⁊ linguā. ⁊ cū hoc caliditas in tactu repit. tūc fit a ꝙplone ficca fine materia. Sig̃ qñ fit a ꝙplone cal'. ⁊ ficca sūt oia ista mixta: ⁊ cū hoc bñt inflationē ⁊ fitꝫ ⁊ q̄si arsurā seu adustionē in oclis. ¶ Illa q̄ fit ex hūiditate^c nitrosa vel salsa scit ꝑ ꝺ: q; ꝑ nares egredit' aliq̄ hūiditas: ⁊ in oclis lipitudo aꝫ. ⁊ pua in caguitas: ⁊ facil'r exiccaē. Signa vigiliarū ab aliq̄ de aliis cāis iā dictis bñt ꝑ pñtā illarus causarū vt sūt poxisimi fe. accīa aie ⁊c. Dī cōter ⁊ est verū q̄ ex scia ꝓnosticatōis ꝺꝛ ꝓcedere opus in me^a. iō ꝓnosticamus ꝓs.

Pronosticatio sōn⁹ ⁊ vigilia vtroq̄ mō. magꝝ facta malū. ⁊ itelligit' i via fig' ⁊ i via cāe. ⁊ ē. 2. am ph. amph. iij. Scdo vigi^e supflue deficēt cozpus vigilare vltra modū ⁊ solitū cozrūpit⁹ digestiuā. ⁊ si supfluūt vigi^e pturbāt mētē. nā in ꝺo ⁊ bono sōno op^a istoꝝ repiunt. ⁊ q̄sq̄ hoc ꝑ expientiā pōt scire. vigi^e in semb⁹ difficil'r remediāt: q; o^m vigiliarū sat' in obo repit. si tñ melioꝛent: salubꝛi⁹ cū cib⁹ opamur. Supflue vigilāti si tussis supuenit: moꝛtale est.

Curatio Si fiāt a mala ꝙplōe ficca oꝛ cozp⁹ ⁊ caput hūectari. ꝑ⁹ cuꝫ cib⁹ hūidis: sic faciebat Ḃ ꝺe se. sic dicit Auic. fen. 3^a. p'. doc. 2. c. 9. aut^q Ḃ'. Lōedēdo quaq̄ nocte olera ex lactuc facta cū aromatib⁹. Et lact' q̄dē ꝓpꝛea q; ꝺoꝛmire faciūt: cū aromatib⁹ ꝺo vt emēdet eoꝛ frigiditas ⁊c. ⁊ cū aliis cib⁹ hūectatiuis boni ⁊ laudabil' nutri^t. ⁊ post

Digitized by Google

balneeꝫ in aq̃ dulci tpati cal'. ⁊ oēs vires non naturales vt ē aer ⁊c. tēdūt ad hūiditatē. Nā si qs̄ p' balneū nō dormit signū ē ꝙ i ei' corpe sūt mali hūores a qb' fum' eleuat ad ca. ꝙ balneū. Jn mala g̃ ācca vel ca. vel ca. ⁊ sic. fiant remed' infra scripta. hēat tm̄ ꝓsidera' ꝙ qñ ibi adest calitas ꝙ applicet ibi frig. in maiori ꝙ titate cū hūidis. ⁊ si ē siccitas sine cal'. vel cuz minori cal'. magi de hūidis applicet. Dicit em̄ Gerald. cremo. ꝙ isti diuersis modis pñt iuuari. s. p fumigatōes: ebrocatōes: vnctiones: ēplones ⁊ potones. Et ego dico ꝙ pñt iuuari p suppo' sōnifero' ⁊ p positōes eo' in auri' ⁊ p oi factiōes ip'o' sōnifero' ꝓ pñt fomētatōes seu ebrocatōes. ℞. malue sola'm coziādi flores ⁊ folia salic folia papa. lactu. ⁊ iusq'. bulliant in aq̃ ⁊ patiēt caput rasuz ebrocet: ⁊ p' vel post fumigari pōt cū fumo istoz: ⁊ post vngat cū oleis hu. ⁊ fri. vt ē oleū papa. ⁊ ppuz ad b' ē oleū nenu. sic dicit Auic. Per ēpla iuuatur. nā facim' ēplm vel epythia de oib' sōniferis vt populeō: incorpet i moz' cū lacte mulieris. vt oleo viol'. ⁊ ca. applicet. Potio etiā pōt fieri ꝙ bulliat se. papa. al. in aq̃. ⁊ cū illa lim phet vnū. Per suppositū pñt iuuari faciēdo mechā siue lichinū de bōbace bñ madefactā in vngēdo liq̃do fcō ex opio ⁊ oleo ro. Per olfatū apponēdo in naso tuellū de bōbace madefacto in dcō vngūeto. Etiā ponēdo i auri' de oleo iusq'. oleū papa. ⁊ viol'. Et iuuant la uādo pedes: man' ⁊ brachia: tibias ⁊ coxas ex decoctōe sōniferoꝝ. Nā lia sūt ista cū q̃bus poris opari mōis supdictis. Pzio albumē oui q̃ refrigerat oleū ro. ace'm i mo' ꝙtitē: vt penetrare faciat reliq̃. lac feie p sevel cū aliis re b' ro. viol'. oleū vio. ⁊ nenu. vnicl'aris. spuma solatrū. folia ⁊ flores recētes salic folia vit ⁊ cāne. coziādrū vmbilic' veneris. opiū. mādragor'. cucur. cozet cucūeris maluavio. cāpho' opiū: son' aq̃rū ⁊ pluuia at melo' instoz. Jn teri' pñt applicari amigd'. ⁊ lac ip'o'. olera ex lact pozt cozi' cū aceto liphatū bonū vinum odoziferū leticia B' reqes rubea troci' diapapa. ⁊ fir' papa. Si aūt euenerit ex accītib' aie remoueāt illa. Si fiat ꝑp' nitrositatē alicui' hūidicat vel ꝑp' stā salsuz i ce' exīs. tūc fiant sternutatōes cū oleo aneti ⁊ camo. ⁊ illa p nares attrahat ⁊ ca. fomēter cū aq̃ decoctōis camo. melilo' sanfuci ⁊ aneti. ⁊ purgent hu. ꝑm ꝑpetatez co' ⁊ ꝑm vires infir' ⁊ post ce'm bōa humiditate hūectet. Si aūt venerit ex aliis cāis vt ē dolo' mem' claritas loci: malicia digestiōis: malicia ciboꝝ: febriū: malicia apa cerebri fluxꝰ vētris: fames. oīa ista remoueant' p sua ꝓpria vt dicet in suis ca. Qz g̃ somn' est tāti iuuamēti: necesse est vt ipm̄ puocem'. Si g̃ in latitudine sanitat aliqs dormire nō pōt purgata materia ⁊ cōperēti inūcta dieta fiat sic. ℞. pul'. rosate nouelle ad refrigerādū ⁊ coz ꝓfortandū ⁊ imaginatōnes remouēdas: pul'. diathos ad eandē cām ⁊ cerebrū ꝓfortandus̄ añ. ʒ. ij. se. papa. al. ad somnū ꝓuocandū ⁊ refrigerādū ⁊ hūectādū. ʒ. iiij. coziādri nō ꝑpati qz ppatū phibet fumos ascēdere. se. lact añ. ʒ j. et ℞. se. maiorane. ʒ. j. ꝙsue viol. ꝙsue nenufaris añ. ʒ. ij. ʒuc'. ℞. j. ℞. ele'm cū aq̃ nenufaris. capiat in introitu lecti cū lacte amigd'. ⁊ post prādiū vtaf ista puluere in cib' vel qñ dormit' est. ℞. se. papa. ⁊ pozt. añ. ʒ. ℞. ℞ pul'. denf. ʒ. ij. cū lacte amigd'. vel cū ista decoctōe cū quo pōt etiā dari supdictū. ℁ ℞. floꝝ viol'. nenufaris añ. ʒ. j. se. lact. se. papa. al. añ. ʒ. ℞. maiorane ysopi añ. ʒ. j. oīa ꝙssent: ⁊ in aq̃ fiat decoctō Unguentū ad idē. ℁ ℞. vnguēti ros. vnguēti populeonis añ. ʒ. ij. se. papa. albi. se. lactu. añ. ʒ. iiij. olei nenufaris. olei de mādragor. añ. ʒ. vj. cere albe ꝙtū sufficiat: fiat vng'm. Valet etiā leticia B' cū diapapa. simul mixtis ⁊ cū dieta eucrata. ℁ Medicina somnū puocās fortior. ℞. iusq̃ami coztic mādra. añ. ʒ. ij. aq̃. ℞. j. con quassent ⁊ bulliāt quousq̃ aq̃ fiat rubea. doꝫ est. ʒ. iiij. cū. ʒ. ℞. vini. vel decoquat in vino. vl' pōt fieri vt claretū. Fōmētū decoctiōis male circa pedes ꝓuocat somnū circa instans. ℁ Purefacta ex his herbis cū q̃bus addit coriandrū facit dormire exptus est. ⁊ intelligit de cozi' viridi. idē faciūt olera ex lactu. sic. faciebat in se B'. vt dicit Auic. fen. ʒ. ꝑmi doc. 2 c. 9. ℁ Jn feb. vidi dari ʒ. j. vel ʒ. j. ℞. ⁊ se. papa. al. cū lacte amigd'. dat etiā sir' de papa. ⁊ epythiata ex sōniferis. in fōtinella ⁊ frōte applicent. ℁ ℞. succi iusq̃': suc. papa. in suc. mandra. succi moz celsi imaturoꝝ. suc. lact. suc. cori. añ. ʒ. j. opij. ʒ. j. in istis mixt spongia madefiat. ⁊ soli deficcet bis vel ter. ⁊ hoc solo odoratu facit hoiem dormire intātū ꝙ dz ꝙ ipm poteris scindere. ⁊ si vis ꝙ excitet: applicet naso spōgia in aceto madefacta. Se. iusq'am bullias in vino ⁊ stet in cado p. v. dies. ⁊ post det in potu ⁊ dormiet q̃usq̃ scindat. ⁊ si vis vt excitet. pul'. rute ficce distpet cū aceto ⁊ in ore teneat. Opiū distēpatū in lacte mulieris in q̃ tuelli de bōbace madefacti in vtrāq̃ nare missi somnū puocat. ⁊ alioꝫ. cū isto solo curaui freneticos ⁊ maniacos. q̃ p decē vel quindecim dies nō dormierāt: deus scit

Digitized by Google

¶ Laplm.6.de stupore.

Tupor ō stupeo pes ōr. Et est dinutio ī sensu et motu. Et ē simlie. fīt aliq̄n accidit dormita°i pede vl' i tibia: si vna p aliā ꝓmaf'. nā ex ꝓfīciōe tali vie spūs sensibil' claudūt. ↄ sic mē^m p tpe stupiō māet. ℊ stupor ē ebdormita° cū aliq̄li isensibilitate

Cauſa aliq̄n sūt exīores vt est vēt^s frigid^s ↄ frig^s mortificās ↄ stupiō faciēs obtura°ne strictu ↄ ligatura fort ↄ tact^s piscqui ōr nacta: ↄ mortus aliis veneneſi ↄ nimia moza in balneo: cū in tali fiat magī disso°spūuz. Si aūt fit a cāis intrīoribus p^a cā est paucitas spūs ↄ natural' cal'. in coopē q̄ nō sūt sufficientes: ad mē^m neq̄ q̄ puenire pīt. iō febrici tātes lōgo tpe vl' fe. acuta ↄ mozētes fūt stupidi ↄ fri'. Nā spūs ē instrūm ȳtutis ↄ sine eis ȳtutes opari ñ pīt: fīt nec carpētator sine dolabro ↄc. Alia cā pōt eē siccitas magī neruos corrugās ↄ astringēs. ↄ iste iā appropinquat spasmo. Alia cā ē mltū freqns stupor ↄ oppila° fcā a q̄cūq; hūore gſſo vl' visco° vl' mltū intrīnsece: fīt ē san. mltū° ↄ flā ↄ mlia. cho^a aūt b nō fac nisi cū aliis misceat ↄc. A^a cā pt eē fm auic. mollificā fcā ab hūidi° ꝓpinqui sine m^a ad quā sequit clausio seu opila° meatuū: p q̄s spūs sensibiles seu motiuos na^a mūtit ad sibi nccria pagēda. Scias ꝙ fm ꝙ cā est fortior fm b ↄ accūtia egritudis sunt fortiora.

Pronoſticatio Si cā stuporis ē i ipo ce°. ↄ ē stupor cōis toti corpi: tūc ē mortalis fm Auic. Cum cā ē i pn° alicui^s nerui motui vel sensitiui: tūc est ptic'laris stupor ī aliq̄ mē°. Et si talis diu pmanet ducit ad palisim ↄ mollificationem. Stupor denūciat appoplīā ↄ epilīas spasmū vel paliſ. Si stupor cuiuscūq; mē^i pseuerās creuerit: ostdit paliſ. prīmā aut spasmū ī illo mē°. Stupor in facie figit tortura: si in alijs mēbris: nō cureť: figit spasmū aut paralisim. Multos tenui in cura q̄rū vn^s pastor gregis erat q̄ sirupum ter vel q̄ter cū siru°docto in. c. de palisi. ↄ toties eū purgauit cū pillis ibidez dict: ↄ sternutatōes frequētauit: ↄ feci ipm vti pserua achor: ↄ pfecte sanat^s est. ↄ tū erat stupor vlis q̄tum ad sensum ↄ motum.

Signa Ista egri° officialis est cū ledat opa° seu officiū mēbri organici fm Auic. ℊ dormitatio sensus vel mot^s diminutio vel vtriusq; figit stupor. ¶ Rubedo et venarū inflatio maxie in guidegi ↄ guttas corporis ↄ figit replonis venarus figit san. ↄ sic de alijs hūoribus. Signū q̄ vēit a cāis extrīoribus habeť ex iudi° patiētis vel socialiū eius.

Curatio Jn prīs si figit san. appeat fixar flōia pus de pte op^a mem° stupe°. deinde ex eadē pte. Et si magis apparet san. abūdā^a: fiat flōia de vēa capit. Nā aliq̄n sola flōia cū rectificatōe regis ↄ putare cibi curat stupor. Et sic ōr ī. c. de palisi. Nō soluz dēm^s medicias applicare ī lo° stupe°. si ēt in pn° ↄ origie viarū vl' neruor p q̄s trāsit spūs alis sensibil' aut motiu^s. s. vl' ce° vl' nucha vl' i q̄ pte neru: oriūť. ↄ b fz nūez spōdilū a q̄b^s nerui oriūť illas pticlas mouētes vl' eas sentire facientes. Gnale ē spēbus stupor. ꝙ mē^m stupi^m exercitet fricet ↄ moueat assidue. Jtē fricet cū aq̄ ardēti ī q̄ sterit pul'. pire'. ↄ b ad ignē vl' solē bñ calefa^m. mēbris ēt stupefact ↄ ifrat ↄ mēbra q̄ñ nutriūť vz posi°eor ī mlto bullitē p na^am: ↄ calca° racēor ī tia. ↄ si na^a lit mustū ñ calefiat: ↄ reitro te ad curā trōris sic faciūt alij. ↄ ad curā paliſ ↄ spa' ex replōe vtrie apiāt ↄ nerui ꝓfor. ¶ La. ō freneſi.

Keneſis ōr de fre īdeclinabili neutri gñis.

f Et ē q̄daz exagita° furoris a ce° descēdēs. ↄ ōr a frādeo des: q̄ ē dētes ꝑcutere ↄ colligere vl' dētes cōpmere. Vl' ōr freneſ ab īpedi° mēti. greci em frenas mētē dñt. Et ē apa ī velaīb^s ce'. s. in grosso et subtili. vt dicit Auic. vel ōr ꝙ ē apa calz in anteriori pte cere' vl' ei^s velaīb^s b ē i dura vl' i pia mr̄e. q̄dā ē ya freneſ ↄ fit a cho. ru. pura vel a vapo° san. acuti ↄ cali: q̄ pviā ꝓgōnis i subaz ipi^s afrioris cellu^e ce' vl' pia vl' du. mr̄e cōgregaſ. ↄ ibi fit apa cal'. ↄ p ꝑs fe. acuta ardens ꝓptea q: m^a de se ē mltū acuta. 2° q: mē^m est ē nobile vl' ppe ipz. 3° q: pia ↄ du. mr̄ mltū sit neruose ↄ sēsibiles. A^a ē ñ ya vocať paſreneſ Et fit ō cho. ru. mr̄ cū aliis hu. vl' a co. vitel^a vl' cit^a. G^s. 5. ō mor. c. 2. dic ꝙ aliēa° q̄ ppt fe. ptigit freneſ nūcupaſ cal'a. Et cā fren. nō tm ex cal'. gñaſ hu^e. ß fit ēt q̄n apa ī ce' ſbavl' i ei^s pelliclis gñaſ. Et illi^s denoiatōnis q̄dē ꝙ fe. pit. cā ē q̄tas ca^m^e ī ce° clause. Sz illa freneſ q̄ ī acute fe. statu accidit. ēpp fu^m ascen^m acutū. s. ↄ pūgitiuū. h ille. Dicam ℊ ꝙ ya freñ ē ppt apa: nō ya ppt ascēsuz vapo: calo: vel pp hūores calos ñ facientes ad b apa: ß sen^m ꝑfundētes ↄ exneātes ad quos actionē ↄ motū alienatio ↄ intellect^s disturbatio sequit.

Cura ꝓiucta ē hūor cal's acut^s co. vl' sā. ī loc iā dict ꝓgregat ↄ apa faciēs vl' fumi ebullitē hūoris ca' q̄dē fumi sūt acuti pūgiti' cali ↄ capnoſi. ¶ Cā ꝑmitiua sunt oia illa q̄ gñant san. acutū vl' co. ru. ↄ oia q̄ gñant

Digitized by Google

fe.acutā. Pñt eē cāe freneſis nimie vigilie ex
ercitiū imoderatū maxie in tpe ⁊ regiōe ca⁹ ⁊
vſus pipate ⁊ allioꝝ ceparū ſinapꝭ et eruce et
ſil̄iū: oia q̄ euaporāt leuiter ad ca.

Signa freneꝫ ſūt fe. pti⁹ ⁊ inq̄etudo et
mēt̄ aliena⁹ ira locu⁹ diuerſoꝝ
inordiata ſiccitas lingue ⁊ ei⁹ nigre⁹ frequēs
erec⁹ in lecto ⁊ deuolu⁹ albe⁹ vrine anhelitus
ſordinat⁹ ⁊ magn⁹ eleua⁹ oſſiū pectoris vigi⁹.
et ſi aliq̄ dormiūt poſt ſōnū clamāt ⁊ angu
ſtiant⁹ ſuerēdi fiūt: ⁊ pudēda oſtendūt: odiūt
ſplēdoꝛē ſol⁹ ⁊ lūinis: rauci fiūt p nimia locu
tōe: pulſus dur⁹ neruoſus ſpiſſus valde ⁊ cit⁹
⁊ aliq̄n ineq̄l. ⁊ b ıō: qz apa ē i mēbris neruoſ
ſic dicit H⁹. i de cāis pulſuū. li. 4. cañ. 15. Sig
añtia ſūt oblitio rei ſtari fcē: triſti⁹ fine cā ſo
mia tribilia: nimi⁹ ca. doloꝛ ⁊ guitaſ. vigila⁹ vl̄
ſōn⁹ cū inq̄etudie: trēoꝛ mēbroꝝ collec⁹ piloꝛ
¶ Sig̃ pafre. ſūt qz a⁹egritudies p̄cedūt ⁊ p⁹
appent sig̃ fre. ſic ſūt fe. acuta vt cauſon ⁊tia⁹
ꝑtinua. ⁊ fe. alie apata in diafrag⁹ⁿ ⁊ in lactis
pectoris. Et oia iſta appent in. c. de pl̄reſi. Si
ſit ex hūoꝛe i oꝛe ſto⁹eger p̄ſentit ibidē doloꝛē
nauſeā ſiti ⁊ amaritudinē oriſ. Si aūt ſit ppꝛ
apa alioꝝ mēbroꝝ vt mſicis ⁊c. cogſcūt p illa
q̄ p̄cedūt cū fe. Sig̃ aūt ſan. ſūt riſus. ⁊ exeūt
aliq̄ gutte ſan. ex narib⁹ abelit⁹ magn⁹: ⁊ ocl̄i
ſūt hūidi cū aliq̄li lipitudie: ⁊ aliq̄n doꝛmiūt
⁊ aliq̄s ē guitas, in ligua. ⁊ nō trī rixāt nec lo
quūt ſic cholici ⁊ ſpēs viſibiliū fantaſie p̄nta
te iuducant⁹ rubee vene frōt⁹ ⁊ ocl̄oꝝ videt⁹ ru.
⁊ plene. ¶ Sig̃ ru. co. pure ſūt inſta⁹ vigiliarū
ocl̄i ſicci: aſpitas ligue cū citritate i p̄n. poſt
ea nigreſſit: fe. fortiſſima ⁊ intēſiſſima: ⁊ pti⁹
volūt tergere ocl̄os: at resvidēt citrie ſtertūt
⁊ ſtridēt cū dētib⁹: auda⁹ litigiū ⁊ attenuatio
nariū i extrēitatib⁹ ⁊ extēño frōt. ¶ Sig̃ cho.
aduſte ſūt sig̃ maniacoꝝ. Sig̃ pmutatois ei⁹
ſi doꝛ mutari i litargiā: ocl̄i eoꝝ pfūdāt ⁊ clau
dūt cū lactis: ⁊ fluꝛ ſaliue ab oꝛe: ⁊ tarditas
pulſus. ⁊ cuꝫ b fe. rēanet. tñ fit rēiſſio. ⁊ ſic de
aliis. qz aliq̄n mutāt in ethicā; ⁊ appēt ſigna
ethic. ⁊ aliq̄n in ſpaſmū ⁊ appent ſigna eius.

Pronoſticatio p⁹ ſic in fe. acutis
ſi vrina efficit⁹ al.
ſigt fre. Et dic̄ auic. qꝺ ſi aliq̄s hꝫ apa i pāni
culis ce⁹ vl̄ i ptib⁹ ei⁹: ⁊ vrinā hꝫ aq̄ſam. qꝺ tal
nō euadet ab iſta egri⁹. g̃ albe⁹ vrine ⁊ ſubtili
tas ei⁹ pnoſticāt moꝛē. maxie ſi añ fuit colo
rata. ¶ Qñ ē eg̃ b ex ſan. nō vr̄ ita mala ſicut
a⁹ſpēs. Melic⁹ frenetic⁹ emoꝛroid inate bo⁹
6. ap̄b. ap̄b. 11. Aliena⁹ ſine inꝛmiſſiōe: vigilie
ſine ſōno: ſuꝑfluitatū retē⁹: veſice aptio i pol
lice. ſincop̄. oia iſta ſunt sig̃ moꝛtalia. Simil⁹
ſpaſm⁹ tibiarū vt extēſos nō plicet vel plica
tas nō extēdat: ſignū moꝛtale. auic̄. aut⁹ ypo.
ſi ſuꝑ pollicē frenetici veſica oꝛiſ: certiſſi⁹ⁿ eſt
ſignū moꝛt̄. Frenetic⁹ ad malū efficit̄ litargi
cus: ⁊ litargic⁹ ad bonū efficit̄ freneticus.

Curatio P⁹ debem⁹ itelligere qꝺ cu
ratio ſtat in q̄tuoꝛ intētōib⁹
¶ P⁹i⁹ ē eño hūoꝛis faciēt̄ apa. ¶ Scꝺa ē rep
cuſſio mat̄ie. ¶ Ter⁹ ē mitiga⁹ accitiū terribi
liū. ¶ Quar⁹ reſo⁹ mat̄ie ⁊ ꝑfoꝛta⁹ ce⁹ at ptiū
ei⁹. P⁹ia cōpleꝺ ſm oēs p flōiaꝫ ⁊ alia purga
tōes. P⁹io g̃ f flōia ꝺ cepha⁹: qz directi⁹ eū at
ab illa pte ⁊ cin⁹: ſi pticula⁹ ꝓuemāt: ⁊ fit ma
gna flōia g̃ſi vſq̄ ad ſincop̄. vel ꝓpe. ⁊ b ſm
Auic̄. in p⁹ vl̄ ſcꝺa vel t⁹ia die. Et ſi poſt iſtos
fiat: fit in minoꝛi q̄titate. ¶ Scꝺo de venis
frōtis: ⁊ fiat de ſophēa ſm haly: qz mat̄iā ad
inferi⁹ trahit. ¶ Ter⁹ ꝺ venis int⁹nares cū ſeꝛ
poꝛcis. nā ſm Serap. mai⁹ iuuam⁹ⁿ ⁊ magis
feſti⁹ⁿ ſeq̄t ex flōia q̄ ex oīb⁹ alijs iuuamēt̄. Et
ſi puer fuerit q̄nō poſſit flōiaꝫ ferre: ponatur
vētoſa int⁹ ſpatulas. ¶ Nota ſm haly. ⁊ auic̄
qꝺ iſte flōie p̄nt fieri i p̄mis. 3. dieb⁹ ꝺe freneꝺ
⁊ ē cura g̃nalis oīs ſpērū ꝺe freneꝺ. in. 4. aūt
die ſm haly. nihil hoꝛ. fit. ¶ Scꝺa ps iſti⁹ in
tētōis eſt eūare cū cliſteri ⁊ colatura. ideo fit
cliſtere liniti⁹ⁿ qz materiā inteſtioꝝ eūat⁹ ad
diuerſuꝫ trahit. ¶ R. hoꝛdei mūꝺ ⁊ ꝓcuſſi. ℥. iij
viol̄. ficcarū. ℥. 2. ſcicle. m. ß. ſebeſt̄. xxx. nūero.
coquāt⁹ i. iij. H⁹. ad⁹ vſq̄ ad. j. H⁹. addat⁹ coſſiaſ
mūꝺ. 3. r. oleiviol̄. ℥. ij. ſal⁹ cō. 3. j. f. cliſ. Istud
cliſte. ponit haly. Deide ꝺet⁹ in potu cola⁹ fcā
ex decoc⁹ ꝓuoꝝ ⁊ ſebeſt̄. cū caſſiaſ. tamariꝺ.
et māna. ⁊ cū b etiā fiāt fricatōes extrēitatū.
⁊ ligent⁹ fortif. Nā iſta diuertēdo ⁊ ad o⁹tra
hēdo materiā qꝺāmō a loco egritudis videt⁹
eūare ¶ Scꝺa intē⁹ ē repcu⁹ materiei a p̄n⁹ ⁊
q̄ſi oēs ꝓcoꝛdāt in oleo. roſ: ⁊ aceto bñ pmixt
in niue vel puteo bñ iffrad⁹ ⁊ capite raſo appo
nant⁹ ſup frontē ⁊ cōmiſſurā. Et hꝫ ē ꝫ aliqs q̄
dicūt qꝺ mhil actu fri⁹ⁿ apponat⁹: qz vapoꝛes
⁊ fumos recludit ⁊ exalare non pmittit. ¶ Et
ego dico qꝺ iſta refrigerāt ptē leſaꝫ ⁊ repellūt
fumos ⁊ vapoꝛes ⁊ materiā repcutiūt ratiōe
actual⁹ ⁊ na⁹lis frigiditat⁹. exhaſt⁹ſucc⁹ ab iſtis
infra ſcriptis vel ab aliq̄: ⁊ apponant⁹ capiti
cū aceto ⁊ oleo roſ. vel vnfancino. ⁊ ſunt hec
lactuca poꝛtu⁹ ſepuina ȳmucilaris lētigo aq̄
folia ⁊ floꝛes nenufaris. ſucc⁹ cucur. ſolatrū ⁊
filia. ⁊ iſta fiāt ſine intꝛmiſſiōe. Si aūt ꝓ iſta ñ
ceſſ⁹. tūc accedat. Ter⁹ ītē⁹. ſ. mitiga⁹ accitiū
terribiliū: ⁊ ꝓpleꝺ cū ſōniferis. Poſtq̄ g̃ infir

mū ꝓstituerisi do⁹tpata vl' ad fritatē decliui teneat ⁊ ligef: vt se nec alios offendere possit pōe supⁿ lectū ⁊ p paumētū dō⁹ herbas frias supdictas salicef qz cānas iūcos: ⁊ fiāt canta ploze: ⁊ litbea³ i aq̄ frīa madefiāt ⁊ extēdant circū q̄z ꝺom⁹ sit picturis vacua: qz eos ptur bāt: ⁊ sint ꝓpe ipm aliq̄ amici veñabiles hoies q̄ ipm puocēt advecūdiā: ⁊ tūc odozēt ro. vio. nenuf. ⁊ cāphozā. ⁊ f. saccul⁹ ex istis q̄ made fact⁹ in aq̄ ro. dissol'omis cāph. ⁊ pauci opti o⁄ dozef. ⁊ vngaf cū olis frīs ⁊ hu. vt ē oleū vio. nenuf. at oleū paꝑ. ⁊ cucur. Si ad ꝺ remanet dcā istātia vigiliaꝫ ⁊ aliēatio. itez vnge vl' fo mēta si fozt ē vt⁹ admistref supⁿ caput lac cap si debil' lac mlieris: ⁊ ex supⁿdict aliq̄ initiant ꝑ nares. Itē puocet ster. vel saltē ꝑ nares im mitat oleū viol'. vel de paꝑ. vl' musilla⁹ pstillj in qb⁹ sit dissolutū parū opti. ego aūt dissolue op⁹ⁿ i aq̄ ro. cū mo⁹ croco: ⁊ facto duo nazalia ꝺ coto ⁊ madefacta i dcā ꝓfec⁹ narib⁹ imitto⁊ mo⁹ⁿ de ipa ꝓfec⁹ in frōte. ⁊ tp. co⁊mb⁹ pono: ⁊ stati dozmiūt⁊ mlti cito sananf. ¶ Quarta itē tio ē reso⁹ matiei: ⁊ ista itē⁹ adiuuat tertiā: nā q̄n ad ꝺ remanēt accn̄ dcā ⁊ trāsiuit 2ª vel 3ª dies: tunc. ¶ R viol'. ficcaꝫ rosꝫ. ru. floꝫ camo. melli' floꝫ nēuf. rapē eucur. añ. ʒ. ij. ozdei mū. q̄rū. j. se. paꝑ. al. ⁊ ni. se. lactuce. añ. ʒ. j. aq̄ fon tis q̄tū sufficit. decoq̄nf. ⁊ cū ista aq̄ f. ebzo⁹ tepida. deiñ vngaf cū oleo nenuf. vl' paꝑ. vel vio. ¶ Scꝺo scandaf catul⁹ p mē⁹ⁿ ⁊ abiect in testis catul⁹ capiti appōaf: pullus vl' colūbus vel gali⁹ sil⁹ capitiappōaf ⁊ mozef p. 3. vl. 4. ho. ⁊ si cū eo dozmit: pmittatur dozmire: ⁊ nō āmoueat dōec p se excitef. Idē pt fieri ꝺ pl'oe mutōis vel ouis ext⁹ p lar⁹ ipo ali' yuētevel saltē in aq̄ calidissi³ calefcō. puocef qz sudoz: ⁊ cū istis curabit freneb ꝺa. Sir⁹ Bozd' remo uēs acutatē sā. co. ⁊ fe. ⁊ ꝓferēs frenef. R. suc ci lac⁶ suc. poꝛ. suc. scariole suc. lētig'. aq̄ font añ. H'. ℞. 4. se. frioꝛ mioꝛ se. paꝑ. al. añ. ʒ. j. vl' maloꝛ gnatoꝛ acetosoꝛ vel saltē ace³ al. ʒ. ij oim sanꝺ. añ. ʒ. itj. zuc'. H'. j. f. fir⁹. Deiñ pt pur gari sic. R. floꝛ vio. ⁊ boꝛag. añ. ʒ. ℈. pzu. dama sci. xv. nūo f. decoc⁹ in q̄ dissoluatur cassiaf. mū ꝺ. tamarinꝺ. añ. ʒ. ℈. vl' mag' vl' min⁹ denf i auroza. ¶ Descrip⁹ medicamis mirabil' ex ar te Ba. quā ipe fecit. Austero ꝺ luca frenetico. ¶ R pstillj infusi i aq̄ cucu. q̄tū sufficit exhaf inde muscillago colata ⁊ coagulef ad ignē cū robyue. ⁊ deiñ R. gūi ozag. gūi arab. se. cucur. mellōis citruli cucu. citonjamug. sanꝺ. se. poꝛ tulaq̄ ⁊ maluaui. añ. ʒ. ℈. terant. deiñ misceāt cū pdcō coagl'ato q̄tū sufficiꝺenf oi die. ʒ. 4. ⁊ tm̄dē in ℈o. Valz ēt fir⁹ ꝺ paꝑ. pīt ēt dari. ʒ. ij. de se. paꝑ. cū aq̄ ozdei ⁊ f. tale doznito⁹ⁿ: ⁊ cū ꝺ ē alr'ati⁹ⁿ. R. oli' vi. yng' popul'. añ. ʒ. j. se. iusq̄a'. ʒ. ij. se. paꝑ. al. ʒ. ij. opti rebaici dissoluti i lacte mlieris g. ij. misceant ⁊ f. yng⁹ⁿ ⁊ pona tur fronti ⁊ co⁊mb⁹ ei⁹. Idez ozdinent iulep et elec⁹ ex frīs ⁊ hu. De siccitate lingue f. sic dicef de aljs ide fe. Itē de retētōe vrie freq̄nt iuite tur ad mingēdū ⁊ fricef i pitoneō ⁊ pectine: ⁊ ēb⁊ocef cū aq̄ decoctiōis per⁹ ⁊ cano. ⁊ aliqs ipm iuitādo cozā ipo mingat. Lingua freq̄nt laueſ: ⁊ cū ligno abꝛadaf: vt ois nigredo euaꝛ nescat ab ocul' isp̄iciētiū: nā tal' nigredo nnuat ad aliētatōez. Juuat si gargarisef ꝺcoctōez se. citomioꝛ ⁊ maiue at se. pstillj cū ptisana. ¶ Si aūt sit pafrenetic⁹: qꝺ cogscit: qz iā fe. vel alia egri⁹ vt pl'reb aut egritudies a⁰⁰a qb⁹ soloz euēt re p. 4. aut. 5. dies aut ap̄li⁹ pcesserūntūc curē tur iā ocē egritudies: ⁊ curabit pafreneb. Eli stere tn̄ ē eisvtile: si ferre: pūt: ⁊ a³ reme³ pticu laria ⁊ ꝓcussiua cū dieta mltū tēui adhibeaf

Dieta ꝺo frenetico⁊ sit mlt⁹ subtilis cū egri⁹ fit accutissima ⁊ bzeuis tmi natiōis. Def g aq̄ decoctōis ozdei ⁊ aq̄ cucur. posite i fur⁰: ⁊ postea ab eo ext⁹ta: ⁊ def sirup⁹ vio. vel ro. vel nenuf. cū ptisana colata vl' de tur ptisana. nō colata vl' mica panis frumēti ter lota in aq̄ frīda: ⁊ pōt dari malū granatū vel succ⁹ ei⁹. ⁊ lactuce cocte vel crude: et def a⁄ uenaturs: ⁊ alienef a vino ⁊ ab aljs cibis ꝓter istos ⁊ ales tn̄ q̄ꝺ ꝺz: respice ꝺtutē ⁊ egritu dinis statū. Eunter ab eis ira ⁊ odiū: ⁊ nō vide ant: qs nō diligūt ⁊ caueāt ab oib⁹ accidētib⁹ aie ꝓeter gaudium. Tlā dicit Valy. q nō nū q̄ natura patientis a mozbi repugnatiōe im peditur ira odio ⁊ clamoze.

Clarificatio Pria dubitatio ē de ce rebzo: vtz possit apari Et de ꝺ est ꝓtrouersia int' auctozes. Sera⁰ di cit q ce⁰ⁿ nō apaf nec os. Et rō eius ē: qz cuilt bet mēbzo cui accidit apa: accidit tensio: si nō ē in natura cerebzi nec ossis: vt recipiāt tensio nē g tc. Ps qz ce⁰ⁿ ē currēs hu⁰ⁿ ⁊ liqdū: ⁊ tale mēbzū nō recipit extēsionē nec tumozē. Sil' i ossib⁹: qz frīa ⁊ ficca sunt ⁊ mltuz dura. g dicit ipe nō apaꝛf nisi mē⁹ mediocria int' vitiataz molliciē ⁊ fluxibilitatē: ⁊ int' duriciē vltrataz. Jn op⁹ⁿ sunt Valy ⁊ Alui. tc. Et rō Alui. i loco cōi alleg⁰ ē: qz oē qꝺ nutrit extēdit: cū augmē tef cū nutrimēto: ⁊ iō ꝓcedēdū ē q ce⁰ⁿ augū taf ⁊ extēdit ⁊ p ꝓns pōt apari: ⁊ ista ē maioz opio. ¶ Scꝺa ꝓtrouersia ꝺ repcussiuoꝛ admi strationē: vt⁹ⁿ actu frīa vel tepida debeāt admi

nistrari. Gerar⁹. cremñ. sup viatico dic: q̄ a p̄n⁹ dñt ponere stupe canapis in succo barbe iouis plātag. ⁊ solatri cū pauco aceto. ⁊ b̄ dicit ipse fiat tepidū siue ca^m: ne forte maloꝝ vapoꝝ. p̄ hibeat respi⁹. Et ead̄ ē sn̄ia Guilb. anglici q̄ dicit q̄ mḡil dꝫ appōi nisi actual⁹ tepidū ne forte ex actuali fr̄i claudant pozi: ⁊ fumi retineātur q̄ cā maioris dissipiēne erūt. O^m dicūt ml⁹ti alij ⁊ Aui. 3. can̄. doctri. p̄ ³trac. 3. c. 3. Et p̄oit sup ca. ei⁹ in p̄n. oleū ro. cū aceto infridatū in nuce ⁊ reliq̄ q̄ mōstrani de expōssionib⁹ fris. Et isti⁹ op. ē Valy. ⁊ huic adhereo: q: bñ me cū ea repio. nā ista refrigerāt ⁊ repcutiūt materiā ⁊ fumos atq; vapores. Et ad rōnē dr: q̄ illa modica materia alterat ⁊ repellit cū ma³ ipa sit modica ⁊ expellit a mēbro nobili: post ma^e añ cedētis eñonē citā. Q̄ Tertio p q̄tū tps a p̄n⁹ dñt apponi repcussiua fri³ actu. Nā gerar. cremo. dicit q̄ elapso sp⁹. 24. hoꝝ aꝝ pōt opinari apa iā ee collectū: ⁊ appꝛopinq̄t ad p̄firmatōs nas cū ma³ sit velocis mot⁹. Et dicit q̄ p⁹. 24. ho. insistat cū resoluētib⁹: vt sunt succ⁹ apij catul⁹ ⁊c. Op^m isti⁹ dicit guil. anglī. q̄ ista repcussiua vsq; ad. 5. dies dñt ꝓtinuari. ⁊ Aui. vbi. s. vr idem dicere. Nā post q̄ locut⁹ ē de flōia ⁊ repcussione dicit: ⁊ fac illō in p̄n⁹. 2. aut. 3. dieb⁹ l3 tñ de flōia p̄ncipali⁹ loq̄tur. Et videt idē dicere B⁹. 2. de ing. c. 8. in b ṽba. Silr ce⁹ vel ei⁹ pelliculis apa panētib⁹ vētosa nō in ipsius po nat sed eoꝝ ⁊ tot⁹ corpis ma³ purget: in initō ṽo bo^m est ipiptica ipom ⁊c. ⁊ ponat acetuꝫ vt penetret cū oleo ro. ⁊ sequet: ⁊ passione mult⁹ dieb⁹ exīte misceant cū istis succ⁹ sticados ⁊c. q̄ videt q̄ aliq̄bus dieb⁹ repcussiua dñt poni ⁊ nō tñ vna die naturali sola. Dico q̄ q̄ in vera freneti q̄ incipit cū fe. ⁊ fe. cuꝫ ipsa repcussiua dñt ꝓtinuari vsq; ad 5^m die: ⁊ in pafreneti solū p. 24. ho. Alter⁹ nota p̄m Aui. q̄ fre. de co. flōat modica flōia ⁊ ml⁹ta eductōe co. nec flōet vsq; ad ꝓpinq̄tatē sicop. Et tu dic q̄ q̄n fit ex san. idiget flōia ma¹ ⁊ mi¹ eū aone. sic vr i vtra q̄ operit flōia. p̄ q: apa ē in mē nobili vel p̄ pe sic distrahit ma¹ ei⁹ p flōiam ⁊ remouetur. 2° q: flōia refrigerat ⁊ fe. remouet plēitudinē trahit ad diuersa: at putredinē remouet. Scias ēt credēdo p⁹ aui. q̄ pus dēs freneticū flōare. 2° clisteriz are. imo in eād die vtute b̄ roll'an te. 3° materiā infert trahere cū fricatōe ⁊ ligatiōe. imo fomētatōe extremitatū: ⁊ cū b̄ materiā a ca. repellere cū refrigeratiuis hūectatis ⁊ repcussiuis. vltio tuuam⁹ eos cū resolutiuis ⁊ dissolutiuis: ⁊ b̄ post q̄ cerauolia q̄ dicta sunt fuerunt ꝓpleta ⁊ egri⁹ ꝓfirmata. nā ista pozos apiunt: ⁊ inde ma³ euaporaī. Proide catuli et succ⁹ apij ꝓetūt: q: nō calefaciunt: ⁊ p̄ accūs refrigerāt sudare facīedo. nā si fe. est cū apare in ce⁹ vt est egri⁹ quā greci vocant larabitū: ⁊ alij sirsen tūc fit crīs ei⁹ p̄ sudorē laudabilē p̄ci pue si ex capite currat p̄m sudoris cali ⁊ sudor totū corp⁹. Et q̄n q̄ fit in hac egritudine p̄ fluxū san. narū crīs. cōpleta ṽba sunt B⁹. 3. d. cri si. c. 3. Aliq̄n terminat freñ. p emoꝛoyd. Notādū vlteri⁹: q̄ aliq̄ iubent ꝓpinare opiū freneticis: si dr̄ sit fortis in pua q̄tate cū aceto distēpatū: ⁊ iubent q̄ cū eo dissoluto in aq̄ ros. ꝓuocet sternutatio: ⁊ ego dico q̄ verū est dr̄ ut te fortis: ⁊ filr egritudine al's opium nō detur. Lapli⁹. 8. de ebrietate.

e **Brietas** est passio ca. ꝓpter nimiū vinū assumptum sicut dicit Ha. 5. ampho. 5°. 6. Berarduſ cremo. dicit Ebrietas ē pa° ca. cū iectigatōe ⁊ neuoꝝ remollitiōe ex vini fumositate. pueniens. Eadē ē diffinitio Bordonij in sn̄ia. Ebrietas dr: ab ex q̄ est extra ⁊ bria q̄ ē mēsura. q̄ si extra mensuram: nā si in mensura moderata vinū sumerent: non haberent ebrietatē.

Causa ebrietatis ē fum⁹ seu vapoꝛ a vino resolut⁹ ce^m ascēdens in mag̃ q̄titate ⁊ ex fumo seu vapore cerebꝝ ipeditur a suis opationib⁹ ⁊ ṽtus aīalis ab imaginatione itellect⁹ ⁊ rō. at mēoria. at ṽtus sensibilis ⁊ motiua. Cū enī vinū supflue sumit⁹ caloꝛ naturalē ebetat: cū vinū ñ pfecte digerat: ⁊ ex eo ml⁹ti fumi resolūtur: q̄ petētes ce^m ibi ingrossant. ⁊ in aquā q̄ertunt sicut pz in alēbico: vl coopto. ollē. vñ oēs nerui in origine relaxātur: ⁊ q: lingua est mēbꝝ multū neruosum citius in ea manifestatur ⁊ etiā ex b̄ motus totius corpoꝛis debilitatur.

Signa satis sunt mani³: vt q: nimis ō vino potauit: ⁊ q: nō p̄t recte loq̄: ⁊ titubādo ⁊ balbuciēdo. sicut dicit Ha. 6. de moꝛ. ca. in hec ṽba. Ebriosis q̄s soleꝫ idē pringere. s. balbucies ꝓpterea q: cerebꝝ nimia humiditate offendit: vel q: inde aggrauat. hec il le. Nec recte p̄dit ire: sed facīt multas cruces cū tibijs: ⁊ tota carina ē eis stricta ⁊ aliena loquunt nō ad ꝓpositū ⁊ b̄ p̄m gradū ebrietatis nā ebrietas est vna latitudo ī q̄ sunt mlti gradus ⁊ etiā mēbra tremūt ⁊ deficiunt.

Pronosticatio Pau°ypo. docet p̄ nosticare si ebria t⁹ alioꝝ repēte sine voce fiat spasmo ināto morī: si ñ fe. eū accepit aut ad hoꝛa vēies. q̄ crapula soluunt locut⁹ fuerit. 5. amp̄. ampho. 5

¶ Scdo ꝓnosticaf ꝑm Bal. 6. de morbo. ca. 3. in tertia ꝑte ca. ꝙ ois ebrietas est cā morboꝝ frigidoꝝ in hec ẏba. Lā frigidi morbi est plenitudo pot⁹. i. vini. nā plim vinū fit cā epylie appoplie amissiōis sensus ⁊ mot⁹ ⁊ alioꝝ morboꝝ frigidoꝝ. Et si vinū ꝛpate sumaf. cal. naturalē augmētat: qm cōsile ⁊ ꝙueniēs est ei. ℔ ille. ¶ Alteri⁹ dicam⁹ sic. ꝙ frequēter iebriaf: paltic⁹ fiet: aut tremorē hēbit: aut subito morief. Frequēf vidi crapulosos ⁊ ebriosos dormire in mēsa: ⁊ iudicaui eos morte subitanea moriturosꝫ ⁊ sic factū est laus deo.

Cura Regimē ebrioꝝ est dupler. vnuꝫ ē curatiuū: aliud ꝓseruatiuū. Prēseruatiuū ẏo est ꝙ oīno abstineat a vino: aut vtaf eo tempate: ⁊ limpheſ bñ. ⁊ ꝙ vinū non sit multū acutū spūosum ⁊ fumosum. Secūd⁹ modus est. ꝙ ante cibū sumāt aliq̄ phībēria ebrietatē: sicut est pḷo ouis comest⁹ in ieiuno ab ebrietate ꝓseruat: ⁊ ꝙtūcūq; bibit ñ sentit Kirā⁹. 2. li. Jdē facit succus caulis vel medulla q̄ ē in trūco caulis cōesta. Dicit etiā ꝙ lapis q̄ dr ematistes: ꝓseruat ab ebrie. Caules habēt ꝑpetatē: q̄ vaporꝫ phībēt ⁊ fumos ne ad ipm ce^m ascendāt. sicut dicit Auic. c. de soda ex ebrietate. Et Constā. in viatico. ca. de ebrietate. ¶ Regimē aūt curatiuū est ꝙ ꝑmo vomat post acceptōez oximeli⁹ squillitici vel se. raphani vel ꝑ seipm cū plūa ⁊ oleo. postea ieiunet ⁊ dormat. ⁊ post ꝙ excitat⁹ fuerit: fricent ei⁹ extremitates cū aq̄ cal. a decoctionis camo. ⁊ ros. ⁊ cū sale ⁊ oleo viol. vt fumi inferius trahant. Et iterū capiti apponaf succus cucu. ⁊ portulace: ⁊ deī cib⁹ in mo^d ꝙtitate. et sit facilis digestionis. ⁊ cibeſ cū caulib⁹ ꝑpt ꝑpetatē iam dictā ⁊ cibeſ cū lētibus et pulli gallinarū ⁊ colūboꝝ: ⁊ cū ꝓnatis. ⁊ sumat stiptica vt sunt cozādrū ꝑpatū ⁊ ꝓfectū. ⁊ item ꝓuocef eis sōn⁹: qz ℔ ē radix cure ipoꝝ vt dic Auic. ⁊ tantū dormāt q̄sq; digeˢ eoꝝ repef vt dolor capitis ⁊ mollicies recedat. Digestiua aūt cognoscif meliozata ꝑ victuārā vrine Nā ebriosis ex idigestiōe fit yrina al. Agresta est eis vtilis cū suis cibarijs. Jsta intelligunf q̄n ebri⁹ ē caˢ ꝓplois. Si aūt ē frigide ꝓplois vꝫ multū absin^m in via ꝑfuatiōis sumptū añ vinū: ⁊ cū vino in via curatiōis sumptū post. ¶ Nā sua ꝑpetate soluif ebrietas ℔. viatic. Et capitib⁹ ipoꝝ applicenf aliq̄ tēpamētovicia: vt est oleū camo. ⁊ deco^ˢ eius cū mellilo^ˢ ⁊ ā. thos cū ros. vꝫ ⁊ succus mēte. Jterū isti ⁊ illi si indigēt: clusterizent ⁊ euacuent cū hieropig acuata cū scamonea vel esula. Aliud remediū est fomētare mēbra genitalia cū aceto ca^ˢ in masculis: ⁊ femis fomēta^ˢ māmillarū.

Clarificatio Ante tps Bal⁹ homies meliozis regimis erāt ꝙ nunc: vt ipe implicite dicit. 6. amph. ꝙ^o. 28. ibi. Eunuchi nō podagrizant. Qz nūc tempis hoies ad delectationē sunt decliues. ⁊ iō fiūt podagrici inumeri: vtpote nimiū exercitati ⁊ mādūcātes plus ꝙ digerere ꝑt vino iebriati. ⁊ q̄ fortе vinū bibūt ieiuni. hec ille. ḡ mai⁹ festū erat si vn⁹ ebri⁹ repiebaf. nūc aūt tot sūt ebrij: qz vix eoꝝ turba dinumerari pōt. ⁊ ℔ in tāta ꝓsuetudine ꝙ nec medico nec medicis credūt indigere: nec vnq̄ ꝓpr ebrietatē ꝑnt ab aliq̄ lucrat⁹ fui caligas: ℔ bñ, ꝓpter vestigia pedū suoꝝ. ¶ Scdo nota. ꝙ vomere ieiunare stiptica sumere ⁊ dormire est sūma cura ebrioꝝ: ⁊ post cū cibis subtilib⁹ nutri^o moderata. ¶ Tertio nota ꝙ ꝑm Bal. 5. amph. ꝙ^o. 5. ⁊ ꝑm ꝙ ad expientiā videm⁹ ebrietas nō soluif eq̄ lit in oi hoie. nā sunt aliq̄ hoies q̄ in scda die alij in ꝑma: alij in tertia soluūt ab ebrietate: et ℔ ptigit ex pte vini. ꝑm ꝙ ē ẏtuosū ⁊ magꝫ forte: ⁊ ꝑm naturā ẏtutē bibētiū. Et ē recte sic de cibis. qz ꝑm Bal. ibidē nō eq̄lr digerūf ex se nec ex nō ho^m ea suscipiētiū Jō dic gerardus de cremona: ꝙ ꝙto vinū ē grossius: tāto ebrietas est fortior: ⁊ tardi⁹ gnaf aut tardius soluif. vinū aūt: subtile citi⁹ inebriat ⁊ citius ebrietas dissoluif. suppa^ˢ tñ eq̄lt fortitudis ⁊ ẏtutis moꝫ ex pte suscipiēt. Nā si sto^ˢ ē frigid⁹ tardi⁹ gnaf ebrietas ⁊ tardi⁹ etiā dissoluif. ⁊ iō istis daf succ⁹ mēte ⁊ absin^m vt sto^ˢ ꝓfortеf Si aūt sto^ˢ ē cal^ˢ: cito iebrianf: ⁊ cito ab ebrietate soluūf. Silr ē intelligēdū de cere^ˢ ꝑm ꝙ dicit gordon⁹. ¶ Quarto nota: ꝙ sunt etiā aliq̄ q̄ ℔ cere^m debile alī a nati^ˢ: alī a mala ꝓplone ca^a ⁊ ficca. Alij ꝓpr ꝓcussionē capi. vl nimiū coitū vel nimiā affuefactōez ebetatū. ⁊ tales ex modico vino cito iebrianf. ⁊ ō ih q̄ nō ꝓsueuerūt vinum potare: ⁊ q̄ soliti sunt vinū i aquā fundere: ⁊ ipaz postponūt aliq̄ⁱ. ¶ Quinto sciēdū ꝙ ꝑm intētionē Auic. vinuꝫ limphatū citius inebriat. ⁊ intelligif de vino grosso. qz ꝑ admixtionē aliq̄lis quātitatis aq̄ subtiliaf ⁊ euaporaf citi⁹ fum⁹ ab eo resolut nā sic vinū subtiliaf: silr ⁊ fumi ab eo resoluti ¶ Sexto nota: ꝙ ꝑm ꝓplonū diuersitatē fūt diuersa accētia ebetaf. nā sanguinei ebrij fūt gaudētes cantātes ridētes: ⁊ letātes: ⁊ ꝓpanē pueris ⁊ puulis: qz libēter ridēt: ⁊ nesciūt q̄re et post tps volūt libēter dormire bono sōno. ¶ Chole efficiūt iratri furiosi. ⁊ cū ꝙmo

uēt cōtētiones ritas ⁊ plitas: ⁊ nolūt castigari seu gubnari ꝑ aliquē: ⁊ vt plurimū euenit eis vigilia seu ebetas vigilatiua: q; fumi capnoſi acuti ⁊ mobiles nec ꝑnt leuit̄ ꝙuerti in viaꝫ ſomni: ⁊ ꝫ̄ multū loquunt̄: ⁊ ꝫ̄ leones. Fleg matici efficiunt̄ ebetes pigri ⁊ ſomno⁹ ⁊ ītmo biles: ⁊ iſti cōpāt̄ poꝛ̄.nā fūi ebetās ītellectū q̄ iā añ ex vi ꝓpōnis erat ebes ⁊ impeditus. Melici fūt triſtes ⁊ deſolati ploꝛātes pctā ſua ⁊ defunctos ſepultos. ⁊ iſti cōpant̄ fimie. ⁊ oēs iſti hñt ipedimētū locutiōis ⁊ deābulatōis ꝓpt̄ ipedimētū in neruis ⁊ origine ipoꝛ: fic dictū ē. nā nerui q̄to ficciores nat̄li ficcitate tāto fūt hiliores ad motū. Q Septio no⁹ q̄ antiq̄ p̄cticātes nō capſabāt de ebeta⁹ fi bñ de do.c.ab ebe⁹. ⁊ illud.c.iā p̄ceſſit ī iſtoyolu⁹ iō vide illic ⁊ h̄. Q Octa⁹ nota: aliq̄s vi⁹ ꝓpetates ⁊ dicam⁹ fic. Eīnū ſubito⁹ ⁊ ſufficiēr hume ctat ⁊ calefacit cozp⁹: ſi ſumat̄ tpate ſupplet ⁊ ſi diſtēpate: replet ca. vapoꝛib⁹. 1. de regie ſa. c.2. Oim aūt velocit̄ ⁊ ſubito nutriętiū ēvi⁹ 2. ampb. ꝙ⁰. 18. ibi. Eoꝛ q̄ nutriunt̄: vinū indiget nimia reſolone ⁊ digeſtiōe. ⁊ ꝓpt̄ h̄ fit ei⁹ nutri⁹ ⁊ ei⁹ penetra⁹ velociſſima. 3. de ꝓpoſitionibus. c.2. Multa poſſem⁹ ſcribere de vino q̄ ad laudes ⁊ vitupia: ſ̄ ſolū ponā illa. q̄ Ariſto. in de ſecret̄ ſecretoꝛ. c. de regi⁹ vi⁹ ⁊ ei⁹ ꝟtute ponit. cū q̄ bñ ꝙcoꝛ. oēs medici. ⁊ ſunt hec verba Coloꝛ vi⁹ bon⁹ eſt aure⁹. ſ. medi⁹ int̄ citrinū ⁊ rubeū coloꝛē ſaporis acuti ⁊ delectabilis. De tali g̃ vino ſume tpate iuꝛ. et atē coꝛpis tpis ⁊ q̄litatē: q; ꝓfortat ſto⁹ cal̄. coꝛroborat nat̄lē: iuuat digeſtionē. ⁊ ꝓpuat a coꝛruptōe. duc cibū ⁊ decoq̄t ⁊ pducit ipm purificatū ad oīa mēbra: ⁊ decoq̄t ipm in eiſdē. donec ꝙuertat̄ ī ſang. ſubalē. ⁊ ſic aſcēdit cerebꝛ ſeu verticē: ⁊ reddit caput ſecurū ab infoꝛtunijs oīb⁹. iſup coꝛ letificat ⁊ col̄. rubificat: linguā reddit expeditā at liberat a curis: ⁊ hoies facit audaces ⁊ excitat ſup oia ⁊ multa bona alia fac. Eīnū aūt q̄ ſumit̄ intpate in mag̃ abūdātia ⁊ q̄ti tate: tūc hec mala ſequūt̄. obſcurat intellectū ipedit ſenſum: turbat cere⁹: debilitat ꝟtutem aſez ⁊ nat̄lē gñat obliuionē: ledit oēs. ſ. ſenſ⁹ q̄b⁹ regit̄ ⁊ diſponit̄ to⁹ actio coꝛpalis fugat appetitū: debilitat cathēas coꝛpis ⁊ iūcturas gñat tremoꝛē mēbroꝛ ⁊ lipitudinē oculoꝛ ac cēdit co. deſtruit epar ⁊ reddit ei⁹ ſang. ſſiloꝛē et coꝛde cruoꝛē denigt̄. ⁊ exinde ꝙuenit erroꝛ ⁊ timoꝛ ⁊ tremoꝛ ſomni locutio fantaſie viſiones: coꝛrup⁹ oculoꝛ: debilita⁹ ſtōachi. diſtēperat cōplonē: gñat coꝛpis groſſitiē. ⁊ q̄ō deteri⁹ eſt lepꝛā inducit, ⁊ tūc ē de gñe venenoꝛ, hec ille. ⁊ cōpat ipſ̄ reubar⁰. q; q̄ſ̄ ſumitur in mag̃ q̄titate. egredit ad ꝟtutē ven⁹. ſic etiam facit vinū. vltra hec facit podagrā. q; matiaſ crudas ad iūcturas penetrare fac. ⁊ q; aliq̄s rōne indigeſtiōis ꝓpt̄ mltitudinē cōuertit̄ in ace⁹ ⁊ nocet neruis. ideo facit iā dicta mala. Sic q̄libet ds vino ⁊ ſenſui ſuo dñari: vt nō in currat icōmoda ⁊ inhōeſtates ātt turpitudies q̄s ponit Ba⁹. 5. de regi. ſanitat̄. c. 1. in fine. Et h̄ ꝓpt̄ malū regimē ⁊ inobediētiā medic̄ fcāꝫ vide ibi. ſi plꝫ. Eīnū g̃ multū eſt ſil̄e calori naturali ⁊ ſpūi. ⁊ iō in eis ꝙuertit̄ ī moderata q̄titate ſupt̄ū. Cōcludim⁹ g̃ cū Hozdo⁰ q̄ ſicut vinū tpate ⁊ moderate ſūptū coꝛpib⁹ q̄b⁹ ꝙuenit: ē ſūma thyria⁸. ſic intpate ⁊ ſupflue ſūptū ē moꝛtalevene⁹. De ebrie⁹ vtū cōpetat ſemel ī meſe, ꝓpt̄ dictū Auic̄. ego teneo mō cū Gozd. q̄ nō: q; melⁱ ē ꝓbuari q̄ curari: q; cura⁹ itē dif̄ p euōeꝫ q̄ ſeq̄t ebetatē. ⁊ ꝓpt̄ infamiā ⁊ pi cula q̄ inde ꝓnt venire nec repies cū diffi⁹ ocu los foderatos findōe ru. diu tales exercentes bōas potatōes vini. Q Nota vltⁱ⁹ q̄ crapl̄oſi et diſſo⁹ auiſent ſe de ydro⁹: q; pua idigō epaſ ſiue ſto⁹ cū multi poſ⁹ ꝟtinu⁹ ſuffic̄ ad ydꝛop, p̄curādā. idē dico de bibētib⁹ in lecto.

Q Capitulū. 9. de ſternutatione.

Ternutatio eſt mot⁹ natᵉ ture ſeuvir s tutis expulſiue cū q̄ na⁸ nitit̄ expellere obturātia viā ānelit⁹. 5. ō mot⁹. c. 6. in fine ca. Añ Auic̄. in. 5. 3⁹. c. de ſternu⁹ dicit. ſter⁰ eſt mot⁹ ꝓpt̄ cere⁹ ad expellendū hūoꝛē aut materiā aliā cū auxi⁰ aeris narib⁹ attracti ſubito ꝓ viā naſi ⁊ oꝛis. Vel dica m⁹ q̄ ſter⁰ ē na⁸ lis mot⁹ ce⁹ cū mlta expulſiōe aeris ꝓus attracti ad expellendū nocua ⁊ ad apiēdū vias ānelit⁹ fic nares. nā nares via ſt ānelit⁹: fic dicit B⁹. vbi ſup̄. nā aer vias ſuas mūdificat: q̄ſ̄ cū impetu egrit. Ibidem.

Cauſa ſter. aut eſt extrinſeca: aut intrin ſeca ⁊ ꝓiūcta. Cā extrin⁸ eſt ſicut olfa⁰ rerū vapoꝛoſarū: vt eſt lilū cepe ⁊ fil̄a. q̄ mag̃ diſſoluūt q̄ reſoluūt: fic replēt ca. fūis ⁊ cānt ſter. vel ē erectio foꝛa⁸ narū ꝟſus radios ſolares. q̄ int⁹ intrātes cōmouēt nat̄lem cal̄. ⁊ ſpūs: q̄b⁹ cōmoti nat̄ nitit̄ diſſo⁸ ꝙ eos expellere. vel q; radij ſolares diſſoluūt hūidita tē circa ptē ātērioꝛē ce⁹ exītē. q̄ diſſolu⁸ tāgit ptē ſenſibilē. ideo. fit ſter⁰. Alia cā extrior ē cōe ſtio rerū vapoꝛoſarū. vt cepe ſinap. ⁊ fil̄ū repletiū ca. A⁸ ē fum⁹ diſſoluēs aut puluis max⁰ alicui⁹ rei acute ſter. mouētes: vt ſūt pip ꝙdiſ Alia cauſa eſt ſubita diſcooptio ca. ita ꝙ fri-

Digitized by Google

gus subintrans ꝑ pozos ꝺgelat vapozes ⁊ in aquā ꝙuertit: ⁊ bꝰ ꝓtingit illis ꝙ nimis sunt al muciati. Alia cā est tactꝰ carūcularū nariū cū aliq̄ re sicut ē palea ⁊ filia. ¶ Eā aūt ītrinseca ⁊ ꝓiuncta ē maª supflua tangēs ꝓcauitates ⁊ pelliculas aīriozis pris ceª siue cartilagines narū: quā tāꝑ nocuā ꝺt aliꝰ sensibilis sen tiēs frimlat expulsiuā: ⁊ cū magꝝ ipetu ⁊ cona tu expellit a se nociti[m]: ⁊ ita ꝑt 2°mō gñari: qz vel a cāis ꝓmitiuis iā dict: vel a vapozib⁹ hūi ditatū naturaliū vel nō naturaliū ī cozpe exī tiū vi calozis supius eleuat ⁊ ibidē igrossatis

Signa ster. de se sūt maniª. Si ē ex cozi 3a. pꝫ: qz freq̄ns ēt muci exeūt p nares. Si aūt venerit ꝓpr passiones mēbroꝝ īferioꝝ vt est pleuref pipl'ia ꝛc. bꝰ scif: qz vēit cū fe. ⁊ assūt signa illaꝝ egritudinū iā dictaꝝ

Pronosticatio ypo. 2. pnos. cap. 49. dic sic. Ster. cū reumate in oī egrie pꝛoms malū ē. siue eā illa ster°ꝑcedat siue coeq̄ sit egri malū ē. ster. in oāacuta egrie sine reumate bonū ē. ¶ Sc̄do docet pnosticare ℌ. in 2° eiusdē. Si accidat ster. post longitudinē egritudis: sigt euasionē q̄uis egri° sit ꝓnitiosa ꝑm religās sigtiōes: qō est: qz sigt digōnez maē ⁊ fortitudinē vtutis ex pulsiue: q̄ est ice°: hec ille. ¶ Tertio possumꝰ ꝑ nosticare ꝑm Ga. 5. de morbo. c. 7. ster. qdē: ni si sit ꝓpr coziā. multū vꝫ ad mūdificandū ca. Non eī est mirādum: si aer fil' vno ictu a pe ctore ⁊ ce°ꝑcedat: in alio q̄dez loco docuimꝰ: q̄ cer[m] morꝰ initiū pectoꝛi mīstrat. pectꝰ vo pꝛones dilatat atq; ꝓstrigit: oā ce[m] mouet ad mūdificādū: bꝰ q̄dē naribꝰ nocet: mīstrat motū pectoꝛi et mūdet vias anhelitꝰ: q̄z altez ꝑ se facit: alterū opaf cuz neruo ab illo in pectore ꝓcedēte. hec ille. Galet ḡ ster. ad mūdificāduz ca. ⁊ pect⁹. ¶ Itez dicit Ga. 5. de morꝰ vlus fi nē citra vnā colūnā hec vba q̄ dixim⁹ ster. me dicinā eē maē i pꝛone manētis accītal'r: q̄uis illa maª nō fit sternutatōis cā: tū valde ꝓdes se solet: ⁊ sicut ster. est meª tussis: ita est ⁊ meª fingult⁹ accidētal'r. Nā cū sternutatiōis ipetu mouef stomachꝰ ad expellēdū nociuā materi am seꝑmēdo ibidē. Et ꝑ istā viam ster. iu uat matricē ad expellēdū fetū ⁊ secūdinā. Si a popletico: vel litargico vel hīti subeth vel hīti aliquā egritudinē applicenf sternu. fortia: ⁊ nō sternutent: mortale ē. nā natura ē ia deuicta: ⁊ succūbit: q̄ amplꝰ non pōt se iuuare ad expellēdū nociua. Ster. 2. vel. 3. vel. 4. i latitudine sanitat bone sunt: qz mūdificāt aīriozē ptē ceª: ⁊ apiunt viam sensibꝰ. Et de tali bus augures faciūt magnū festū: q̄ꝰ minime credendū ē. Bonū est in cura ster. vt caueātur res extrinsece supiꝰ dicte: qz si ab eis fiat: ipis remotis remouentur ⁊ ipa. Si ḡ ster. fit a va pozibꝰ seu maª caª. qō cognoscit ꝑ calozes in fronte: pstitue infirmū in loco turo aṽetoꝛ fu mo ⁊ da in potu de sirupo de paꝑ. ⁊ vnge na res ⁊ frontē cū oleo ro. vio. ⁊ populeo ⁊ odo rē roꝰ vio. camo. sanꝺ. paꝑ. folia murte ⁊ folia at flozes salicis. Et si ꝑ ista non cessēt: decoq̄n tur in aq̄ ⁊ fumū recipiāt. Si cā ē frigida po nanf in camīa caª: in q̄ sit ignis in camino ⁊ o dozet ozi[m] maiozanā camo. masticē lapdanuz stozacē cala. ⁊ nigellā: ⁊ odozet pomū ambze: ⁊ iungant nares ⁊ timpoza cū oleo de camo. vellres supzadicte bulliant in aq̄: ⁊ fumū reci piant: ⁊ fortiter retineaf anhelitꝰ: ⁊ non mo ueaf: sed ster in requie. Et ista videnf ꝓpetere post euacuationē ⁊ abstinentiā: marie si sit ex reumate. Et ligature extremitatū multū valēt Et q̄sta ster. vir euemt absq̄ reuc: iō remit to te ad curā de cataro: vbi late stem. ⁊ reu. cu ram reperies cū adiutorio dei.

Clarificatio Non vult Gal'. q̄ ster. fit mot⁹ morbi sed na ture q̄liscūq̄ sit cā. Nam. 5. de morꝰ. c. 6. dicit ster. iō fit qz nō mitif expellere res obturātes: vias anhelitꝰ. ergo videf q̄ sit motꝰ nature: ⁊ nō morbi. ḡ videf q̄ si tu dicas: q̄ vapozes a scēdentes expulsi ꝑ viā reumatismi faciūt ster nu. ⁊ coziā. ⁊ iste videf motꝰ morbi vel sintho matis: nō vr nature. Ga. 5. de morꝰ. c. 7. in ꝑn. Ego alis dicā bꝰ oia. s. vomitū ster. atq; tussim ex gñe eē accītiū. Et ly hec oia accītia finti: tñ cā eoꝝ naturalis ē. s. cā agēs. igit ē motꝰ natu re ⁊ non morbi. Et ponit ibi alias cas accīta les q̄ ꝓpellunt naturā agere illū motū. ly igit cā ꝓpellēs naturā vt faciat ster. sit accīs morbi ⁊ ꝑ ꝑis res ꝺ naturā tñ motus ille ē motus nature: ⁊ nō morbi nisi intrā supfluerer: q̄ lede ret opatiōes: ⁊ naturā gnaret. Et ꝑcedit a pe ctore ad ce[m]. nā ce[m] ꝺat initiū motꝰ pectoꝛi: et ad motū pectoris mouef pꝛo: vñ expellūt sup fluitates vtriusq̄. nā ad motū ceª mouef pectꝰ tanꝺ si pectꝰ eēt vasallus ⁊ ad motū pectoris vt in tussi nō mouef ceª: tanꝺ si eēt dīs: qz a cerebꝛo ē initiū motꝰ pectoris ⁊ non ecōuerso. ¶ Tertio nota: q̄ ster. nō ꝓfert in ꝑn° cozize. ꝑ mo qz mouet ceª: ⁊ ꝑ ꝑis calefacit. q̄ calefctō maioꝛ fit attractio. 2° qz mouet materiā q̄etā: q̄ mota deterioꝛ ē seipa q̄eta: ꝙ in statu vel in declinatiōe ꝓperi: qz maª est flura ⁊ ingrossa ta. ⁊ iō opꝫ q̄ expellaf cū ster. ⁊ subtilitate ꝛc.

¶ Nota q̄rto: q̄ in ster. ⁊ teu' in p̄n' vl' augmē to cū ca. plēt nō ꝓpetūt suffumigatiões cum herbis ⁊ aliis. nā aliq̄ dissoluunt hūores capitis ⁊ descēdēres ad fauces ⁊ gulā faciūt sq̄ nantiā ⁊ mortē. ⁊ ego vidi aliq̄s naufragatos ex ꝑfi' impitor. ¶ Intelligēdū ſ' q̄ gith ozi'' seu basilicō valēt ad fistend'. ster. q: tātū cōsumunt q̄rū dissoluūt: aut q: ma'' ē fria ⁊ in declinatōe valēt ista ⁊ alia: q: ce'' ꝑfortāt. Et iō dicit Cōstā. q̄ basilicō multū vs: ⁊ ego sum ex ptus. ¶ Serto sciēdū sic dicit ypo. 7. ampho. amph'. ſi. q̄ster' fit ex ca. sup calefacto ce' aut hūectatio q̄ in ca. fit vacuo. affundit eñ aer i tus exīs fozis: ⁊ sonat: q: p angustū fozamē ē exit' ⁊ nō ꝑ''. ¶ Septio scias: q̄ ster. nū q̄z fit cū attractōe āhelit': ſi ipulsione p cās dictas.

Laplm. 10. de incubo.

Incubus dicitur de cubo as ꝓpterea: q: hīnsmodi hanc passionē videt q̄ aliq̄s accubs eos ⁊ ꝓzimat: sicut gallina cubat pullos vel oua. Et licz dicat q̄ sit demon vel fantasma: tñ nullū eoꝝ ē. Dicamus g̃ q̄ incub' ē aggrauatio cerebri in somno supueniēs ⁊ totū cozpi cū sensus a mot' turbatiōe loquelā ⁊ euigilatione ipediens. Nā hītes incubū si euigilent ĩmediate a ꝓximo sunt liberati ⁊ sanati.

Causa incubi ē vapoz igrossat' in ce' oppilans vias spiritū' a ce' ꝓcedētib' ad dandū sensum ⁊ motū cozpi: q̄b' oppilat. ⁊ spiritū' retētis mēbris remanēt desolata eo q̄ carēt influētia spirituū ⁊ p' in extrēis tatib': ⁊ iō videt eis q̄ p extremitates ascendit illud fantasma ysq̄q̄ fit. s. coz. nā certe ēt mot' anhelit' ipedit': ⁊ hoc ꝓpter oppilationē nerui trāseuntis a cerebzo ad pect' p quē ce'' dat initiū mot' ipi pectori. sicut ōz. ſ. de mozbo. c. 7. q: g̃ neru' iste oppilat'. ⁊ mot' ipsi' pectoris ipedit': q̄ ipedimēto ipedit mot' pulmonis. sic videt eis q̄ suffocent'. ĩmo aliq̄i sic accidit pueris lactātib' ꝓpt lactis cozruptōem vel indigōnē suffocant': ⁊ dicūt q̄ aganei fec. ⁊ h' puerit ꝓpter idebitū regimē nutricis: ad q̄d pōt iuuare frig' extrinsec' capiti min' debito coopto obuians ⁊ supueniēs in somno: q̄re nimis infridat ⁊ ingrossat: vt faciat somnū. ĩmo mag' vt oppilet: ⁊ faciet incubū. Ad h' etiā adiuuat mala dieta in q̄to: in q̄li. Etiā adiuuat ad hoc dormire ĩmediate sup replonem ⁊ ad alia damna multa iuuat. Fum' g̃ grossus cozrupt' oppilās ⁊ obnubilans sicut fum' carbonis obturās vias spirituū gñat' ab aliq̄ de q̄is supzadictis vel ab altero q̄tuoz humoꝝ in cozpe supabundantiū est causa incubi.

Signa Videtur eis: q̄ ipsi moueāt se ⁊ clamēt adiutoziū: ⁊ loquant' vr eis ⁊ sic ē: q̄ āhelit' aliq̄r stringat': ⁊ timēt suffocationē: ⁊ credūt se mouere ⁊ signū crucis facere: ⁊ nihil hoꝝ faciūt: ꝓter q̄d aliq̄ ipoz mugiunt q̄si plangēdo ⁊ talib' oz succurri cito: et post q̄ sunt euigilati tales remanēt q̄si cōfracti: ⁊ mutiūt se signo sancte crucis ⁊ remanēt desolati donec spūs p totū cozp' sunt ifluti.

Pronosticatio Nō curat' aliquis a ꝓzio incubi do nec fuerit exꝑgefact'. Vir hō sobrie dietatus incubo verat. Vir sine nouella vl' antiq̄ repletione aliq̄s ab incubo suppeditat. Vir sup alio latus aut dexterū siue sinistrū dormiēt' incub' reqescit. Sepe incubū incurrentes parati sunt ad ca. egritudines sensum ⁊ motum vel alterū istoꝝ auferētes: ⁊ ideo parati sunt aplie epilētie paralisi spasmo ẏtigini' mozti subitanee. ĩmo aliq̄ repiuntur in lecto mozui ex hac passione: ⁊ aliq̄ incurrūt appoplīam in curabilem: aut litargiā. ⁊ vidi aliq̄s. Si incubus veniat inter somnū ⁊ vigiliā: deteriozē: ⁊ si supueniat sudoz frigidus tūc deterius.

Curatio Talis est. ꝑ' cōpetit flebotho mia vt plīm marie: q̄s vident signa san. de ve' ca. ⁊ ſ'. flebotho'. sic ōz in cura. do. ca. de san. Et si alij hūores supabundēt euacuent. sicut i do. ca. dictū est ꝓcedēte digōne. Et si egri' euenerit absq̄ ĩterpolatiōe: siue sit de die siue de nocte: digō nō expectet: ⁊ cuz hoc vtaf dieta subtili ⁊ mino'. q: hec egri' nō fine replone ⁊ ce' oppilatiōe ē. Laueat a vino nisi sit bñ limpharū ⁊ ab oībus vapozosis: et vtaf pua cena: ⁊ in dormitōe coepiat ca. i duplum plus q̄ in vigilia. Et vtaf post cibū taz in prandio q̄ ĩ cena coriādro prepato aut dzagetis ⁊ opinatis sto'' ⁊ ce'' cōfortantib': vt ē aromatic' rob. plirisi. cū musco ⁊ dianthos. Et freq̄nter ca. purgef cū pillulis cochijs vl' aliis appzopziat ⁊ cū yeralogod aut gera. ruf. siue nert ꝓpterea ca. fri. ꝑgef cap. ⁊ post radaf ⁊ vngaf cū oleis calidis frequēter dictis: ⁊ fiāt clisteria acuta: ⁊ requiescat in pace.

Laplm. 11. de amoze hereos.

Hereos grece idē est: q̄d dīs latine. Et alamāni dicūt heer. i. dñs. Est aūt amoz hereos amoz inordinat' ⁊ irrōnabilis quē aliquis habet erga aliquam mulierē nō ꝓpter bonū finez. Est ergo hereos amoz cū sollicitudine ĩmēsa ꝓpt amorē mlieris. Hordo'. 2. lilij dicit. hereos ē meus

insania qua animus vagatur per inania cre-
bris doloribus permiscens gaudia.

Causa hereos ē corruptio ⁊ rut imagia
tiue falsa repsentant ⁊tuti rōna
bili ⁊ opinatiue. Nā imagiatio magna dña ē
⁊ ipat alijs ⁊tutib⁹. Qñ ergo ipsa apprehēdit
spēs rei dilecte: tūc eas psentat alys ⁊tutib⁹. s.
rōni ⁊ memorie. ⁊ itez isto mō sibi: ⁊ ita cōti-
nue nocte dieq; stāt amātiū aie ita q; nil aliō
pfecte imagiari pñt: ⁊ de⁹ scit quo rō tūc opat
Et si succūbit ⁊ imagiatiua seu estiatia dñat
Nā rō iudicat illud qō nō ē. ⁊ iō reponit iter
spēs fatuitat. Dico g; q; spes ⁊ spēs sūt cā effe
ctiua ⁊ pseruatiua illi⁹ amoris: sic amor est cā
cur aliqs est zelotip⁹. qz sic hō non curat de re
de q; despat: sic nec zelotip⁹ de re quā nō amat.

Signa sunt: qz nō pñt aliqd opari: ⁊ a-
mittunt opa pfuera ⁊ somnus ⁊
aliq; pdūt comestionē ⁊ fiūt macri cū suspiriis
frequētib⁹ ⁊ maxie qñ audiunt loq; ō filocapt
⁊ de amorib⁹: ⁊ pulsus ē iordinat⁹ ⁊ diuersus:
⁊ qñ videt dilectāvl vult loq; cū ea: tūc pulsus
cōmouet fortit: ⁊ excitat ⁊ fit alt⁹: imo ēt totū
corp⁹ exhylarat ⁊ letat corp⁹ ꝑ pñs pulsus. Et
p hūc modū cogit Ho⁹ vnū philocaptū: qñ di-
lecta trāsiuit coā ipso: sicut dicit Horatius.

Curatio stat ī duab⁹ reb⁹. Prima ē q;
det sibi illa quā diligit: sic di
cit Rab. ⁊ cura facta est. ¶ Pronostica° q; isti
sunt in piculo q; fatui efficiant: ⁊ q; pdāt ho-
norē ⁊ oēm substantiā suā expēdant: nisi eis cele-
riter subueniat. Et ego vidi ex istis aliquos
diuites: q; vsq; ad famositatia deuenerunt pau
peres. Scōdo⁹ mihi q; tota cura sterit in distra
ctione imaginatiōis. Nā hereos est nocumē-
tum virtutis imaginatiue. Si ergo hec falsa
opio seu imaginatio remouet: silr ⁊ tota egri
tudo. Ad quā distractionē iuuant p° venatio
cuiuscunq; ꝺditionis sit. si paup est: in vena-
tiōe pauperū. si vo diues: in venatiōe diuitū.
¶ Scōo piscatio iuuat ad idem. ¶ Tertio ois
lud⁹: vt est lud⁹ vibratare ⁊ hastiludi: ⁊ ludus
aleaz ⁊ scacoruz cartulaz: ⁊ cetere spēs ludi.
¶ Quarto iuuāt ad h̄ istra musicalia addisce-
do vl pulsando vl audiēdo. De h̄ ponit viatic⁹
exēplū: vide si plz: ⁊ Auic. ēt loq̄tur. ¶ Quito
iuuat īcedere p prata cū socijs ⁊ dilect virida
ria ⁊ nemora ⁊ p iardinos floridos vbi cātent
aues ⁊ resonēt philomene: vbi prandia ⁊ cene
sint bñ parata cū triplicivel q̄druplī spēvinoz:
⁊ optimis ferculis. ⁊ fructib⁹: vbi flores ⁊ cer
ta ⁊ gaudia ꝑpent. vt vn⁹ hō saluet. ⁊ ista ab
eius cōsortio cum ꝓuenientia ⁊ dei reuerētia
suscipiant tam in gurgitatione voluptatū q;
multū deo displicēt. Ad hoc ēt multum iuuat
loq; cū amicis ⁊ dilectis suis. ¶ Sexto iuuat
ad distractionē imaginatiōis ammonitio pa
rentū ⁊ sapientū viroz: qui sibi doceant hu⁹
seculi ⁊ vēturi seculi effect⁹: ⁊ picula: ar scāda
la q; inde pūt seq. ⁊ si inuenis est: flagellet cu-
lus eius cū verberib⁹. ⁊ si nō fistit: ponatur in
fundo turris cū pane ⁊ aqua. donec veniaz a
sua īsania petat: ⁊ teneat ī disciplia. ¶ Septi
ma ad distractionē imaginatiōis iuuat occu-
pari in aliquo ope seu negocio de quo fit solli
citus. Ideo dicebat Ouidius in libello de re-
me° amoris. Ocia si tollas pirere cupidis ar
tes. ⁊ seqtur. Da vacue mēti quo teneat opus.
Nā fossores ⁊ laboratores qui ducūt vitaz in
onere ⁊ fossoris vix hanc incurrunt passionē.
¶ Octauo ad istam distractionem imagina-
tionis iuuat recedere a dilecta sic ab aere pe-
stilētiali ad lōginquā regionē. ⁊ de h̄ dic Oui
dius vbi supra. Vade pyrhē ⁊ splēdida castra
troie. Pirides iuenies ⁊ rerum mille colores.
Ego nūc ꝓsulo q; vadat parisi⁹ ⁊ ibi ueniet ī
q; gaudebit: ⁊ in q; expēdat argētū si h̄z. ¶ No-
no ad h̄ iuuat vt diligat ples ⁊ illas osculet ⁊
cū eis sepe loquat: vt ei⁹ amor ergā eā non fit
tot⁹: ñ diuidat. Iō dicebat Quint⁹. horror vt
parit binas hēatis amicas. Fortior ⁊ plēs si
qs hr̄e pōt. Nā si vna dicit nō: altera dicit sic.
¶ Decimo si hec nō sufficiat: ducat vroꝛē: ⁊ si-
ne du° mitigabit fatuitas ipsi⁹. Ad hoc ēt va-
lent vitupe⁹ vetularū: q; sciunt ligare in amo-
re ⁊ ēt sciūt disligare siue noscāt artē disligā
di. ¶ Undecio vinū tpate bibitz imo ⁊ vltra
tpamētū aliqliter mitū valet: iō qz obliuiscit
bibens curas pessimas ⁊ facit multū dormi-
re: iō iuuat in isto casu ⁊ in alijs sic dictū ē in
ca°. ebrietat. Et iō dicit viatic⁹. Qui ꝺmū vi-
nū de vite ducere molit⁹ est: iter sapiētissimos
dz collocari. Et ꝺsificator dicit. Ebrietas nul
la vel tanta fit vt tibi curas Tollat aut si q; ē:
int vtrūq; iuuat. valet g; semebrietas. ¶ Duo
decimo ad h̄ valet audire exēpla: historias ⁊
fabulas. ¶ Tredecimo dicit Rab. 4° ad Almā
sore. c. de vtilitate coitus. Si qs etiaz amore
mulieris coartat: vt qñ ad mortē deueniat ⁊
multocies ptat coitu: lz ea nō potiat quā dili
git: sedat tñ eius furiosus amor. nō tñ facias
ipsuz coire cū turpi vel fetida qz tūc arguit ⁊
dicit nō ē talis illa quā diligo. Dia illa nō so
lum iuuant heroicos: imo oēm hoiem q; ē in
desolatione ⁊ tristicia siue ꝑpter mortē filio-
rū vel amicoz carozū. Iuuantq; melācolicos

Digitized by Google

maniacos suspiriosos ⁊ timidos: ⁊ pdētes diuitias. ⁊ iuuāt eos q̄ cogēt bñ opari ⁊ virtutē: sic si nihil eēt. Sivē tibi q̄ in eis sit aliq̄ materia adusta ⁊ incipiat titubare: purgetur illa materia ⁊ regant sic mlici ⁊ fatui sicut ꝺ fcō sunt.

Clarificatio ꝓ.ꝰ sciendū q̄ pauci vel nulli nūc efficiunt heroici. nā tāta dissolutiōe vtunt cuꝫ diuersis mulieribꝫ: q̄ eoꝝ amoꝝ sup vnā q̄scere nō valet ita q̄ aliq̄ nō diligāt nisi amore ficto ⁊ nō cordiali: saltē q̄ debeat dici hereos. Hoc maxime hꝫ verū in potētibꝫ ⁊ nobilibꝫ. nō enī timēt aliquā: nec aliqno verecūdantur illo negocio abutēres. ¶ Scdo nota q̄ ebrietas: gulositas luxuria: latrocinū: hereos: ludus: vsura: malilocum: mētiri: blasphemia: petere: tenacitas seu auariā: loq̄citas: oīa ista iudiciū rōnis impediūt: ⁊ habituata vix recedūt. Tertio itelligendū q̄ q̄cd rōcinent heroici: oēs rōnes ⁊ argumēta vadūt ad ptē suā ita q̄ plus ligat eos modica dilēcō ⁊ imaginaciō q̄ copia pzudētiū virorū. eos ēt plꝰligat aspect⁹ vnicus dilecte: q̄ diligāt parētū virtutes vel aliorꝫ: adeo inflāmati sunt q̄ honorē ⁊ officiū spnunt illō ponēdo summā felicitātē gaudiū eximiuꝫ expectando. ¶ Quarto scias: q̄ multū iuuat ad hāc passionē: ei⁹ mare aspectus frequēs alicuius ⁊ colloqum: lꝫ turpis sit: ⁊ maxime si ipse credat ab ea diligi bñ: lꝫ ī ꝑn⁹ nō sit passionatus: tñ ꝺba ⁊ aspect⁹ ꝓtinuādo efficit ide mser. Nā gutta cauat lapidē nō vi sꝫ sepe cadēdo. Auerte igit oculos ne videāt vanitates. ⁊ noli ī spicere ꝺginē: q⁹ forte mardesces ī amorē ei⁹ vt dicit monastotos eccliastes. ¶ Quito scias q̄ si ꝑfirmādo dicat heroico q̄ dilecta ipm nō diligit: timo ipꝫ vitupat ⁊ dehonestat ⁊ deridet: q̄dāmō in hoīe rōnali tepefiet heros⁹ amoꝝ. iuxt illō. Nō emā tē te: ama: ⁊ clamā tē ad te clama: ⁊ via vana tibi repiet ibi. nam irrōnabile ē amare se odiētē: ⁊ rndere fine interrogatiōe. Inde ꝺ fatuꝰ amator q̄ amat ⁊ nō amat. ¶ Sexto sciēdū q̄ sanguinei ⁊ colerici ⁊ bñ cōplexionati citꝫ incurrūt hāc passionem rōe retentiōis supflui in q̄to. q⁹ ꝺ maior ps est huiꝰ passiōis. Melācolici frequnt pp affixiōez imaginationis ꝓtimi facilꝰ curant: sc̄di difficiliter. q⁹ ipressio fcā i re durioꝝ durabiliorꝫ ē. Flegmatici ⁊ senes ⁊ q̄ nō hñt q̄d manducare raro ⁊ mulieres raro: q⁹ frigide sunt. ⁊ iō masculi bruto⁹ q⁹ calidiores: cuꝫ maioꝝ ipetu ⁊ furiositate ad coitū mouent ⁊ diuites ⁊ bñ habentes ⁊ nō laborātes hāc incurrūt: freqntiꝰ passionē. ¶ Septio nota q̄ halyvocat hereos amorē ascendentē ꝓpterea: q⁹ a modica scintilla incipit: ⁊ ascendit ⁊ suscipit incrementuꝫ in amantis detrimento. Et sicut crescit amoꝝ ita ⁊ meditationes amantis: ita q̄ coꝝ eoꝝm vir in vno pōr pmanere. iuxta illud Ouidij. O deus in quāt animꝰ ꝺ⁹atur amantis. Auic. vocat aliqꝺ. ⁊ vocant ēt philocapti: a philos qꝺ est amor: vel capti filo. Pulchrū cm pōt erigi ꝺ loq̄ndo de musica: de vino ⁊ balneo ⁊c. sed videbunt in maiori volumine per dei gratiā.

Capl'm. 12. de mania.

Mania ⁊ mlia in aliqꝺbꝰ ꝓueniunt: iō in vno ca⁹ reponunt. Eaꝝ tñ ꝺas poteris scire ꝑ inferi⁹ dicta. nā mania iterpretatur sane mētis alienatio. Furoꝝ dicta ab insania quā greci maniā vocāt. Et ꝺ a manes qꝺ est diuinare: eo q⁹ hec amētes vel insanos facit diuinare: quoꝝ alij sunt tristes: alij furiosi. Mania ēt ꝺ q̄daꝫ furia infernal. Manes ēt dicunt esse dij vel aie infernales. Dicit ēt a man qꝺ est bonū: per ꝺzū. Nec est recta interpretatio manie. Mlia ꝺ a melā qꝺ est nigrū ⁊ colan qꝺ est fel. inde cōponit melia: q⁹ fit ex nigro san. fece admixta. Melācolici enī ꝓpter ionē humanā effugiunt: ⁊ amicoꝝ caroꝝ suꝝ spectū sunt. Joannes ianuensis in catholicon seu ꝓsodia ꝺicit sm q̄ dicit Ezᵉ 5°. āpḃ. 2°. 23°. ibi. autūno ꝺo ⁊c. Mania fit ex coꝝruptione humoꝝ subtiliū colicoꝝ. Melia ex abūdātia cōni. Et Johānes serapionis dicit. Manifestū est q̄ hec egrᵗ. i. mania nō fit nisi ex co. qñ aduritꝰ. Ꝺ dicit Auic. in hec verba. Et scias q̄ materia faciens demᵐ lupinū est ex suba materie faciētis mliam: qm̄ vterq⁹ sunt mlice. Vtrū añt cā faciēs demᵐ fit mlta adusta fcā a co. aut a mlia q̄ est deteriorꝫ. ⁊ cā faciens mliam ē melācolia naturalꝫ multa aut adusta: ⁊ ē fcā a flāte aut a san. dulci. parū tñ sit a flāte adusto. hec ille. Dra ē int frenesim: ⁊ hasꝺuas passiōes. Nā frenē. est cū fe. mlia est cū malicia extimatiōis ⁊ coꝝrupta cogitatiōe ⁊ cū timore ⁊ q̄ete. nec mouet ioꝝdiate: nec est agitatio vehemēs. Mania ꝺo ē cū motu ioꝝdinato ⁊ agitatiōe: ⁊ mouet se ad opandū mala. ⁊ isti aliq̄n tenent ⁊ ligantur vt se non lędant nec alios: ⁊ vocantur rabiosi. ⁊ sunt cum terribili aspectu: ⁊ ita vocatur lupina. Et est alia spēs que vocat canina: ⁊ isti non sic furiunt sed obediunt aliq̄n eis qui eis assistunt ⁊ aliqliter: ꝑ ī mediate deuiant. nec sunt tñ loq̄ces sicut ꝓmi. Et ego vidi vnū parisius q̄ erat hmōi ⁊ dum eēt frater su⁹ ⁊ ego ꝓpe vnū pu-

Digitized by Google

teum: ⁊ ibi erat ancilla cū multitudine vasoꝝ stag' q̄ erāt posita in margine putei: ipse vno ictu ꝓiecit vasa illa ad fundū putei: q̄ vitupatus aliquāl' recūdebat. Et de ista dicit auic. q̄ est ꝓpinqor ad sanguineā. Ista aūt egritudo vt plurimū accidit ī autūno ſm ypo. ℞m 3. ampb. ampb. 33. ibi. Autūno ꝺo ꝛc. ⁊ bꝰ ꝓpr malicia hu. ⁊ corruptiões illoꝝ. Qñ q̄ accidit in vere ⁊ in estate. ⁊ incitat' post bozeale vētū qui frigidus est ⁊ siccus.

Signa cōia ⁊ vniuersalia manie sunt: mutatio in opationib⁹ ⁊ motib⁹ tendēs ad irrōnabilitatē. sil' locutio ex rōne vigilie saltus agitatio ⁊ mor⁹ inordinat⁹. Et cū fit a mlia cholerica fiūt ꝓmutatões ad cō tētiones velocius: nō adest q̄es: ſ multiplicaꝰ motus ipius ⁊ rixa ⁊ agitatio eius. Et ſi fit a melia adusta: tūc lupinositas ⁊ rabies fiūt cū cogitatōe ⁊ q̄ete p aliq̄ꝺ spaciū. ⁊ iterū mouetur eiꝰ rabies ⁊ multiloquiū. nec pōt eū aliq̄s facere tacere. ſm q̄ dicit Auic. Et in istis ē extenuaꝰ corpis vehemēter: ⁊ sunt nigri ī corpe et somnia deterioza: ⁊ aliq̄n vomūt choleram ebullientē sup terrā: ⁊ pulsus est puus ⁊ dur⁹ puus ꝓpter debilitatē: durus ꝓpter siccitatē. q̄n melia q̄n vincit deficcat totū corpus. et p ꝓñs arterie indurant ⁊ deficcant. sic fiūt inobediētes tactui. Signa aūt aūcedētia maniā sūt incub⁹ cū caliditate cerebri ⁊ calitas magꝝ in capite imaginatio ⁊ cogitatio de illis q̄ nō debēt cogitare: ⁊ iudicat aliq̄ modo bonū q̄ nō est bonū. ⁊ q̄n q̄ cogitat vl' credit attigere ipossibilia: vt sūt illi q̄ credūt facere puertere magna flumina p medīū momētaneaꝝ ꝛc.

Pronosticatio Iudicabimus sic ſm ypo. 6. ampb. ampb. 21. Maniacis varicib⁹ aut emoꝛroyd⁹ ibus innatis manie fit solo. Et cā ꝺaꝰ a ♃ in ☽ in ♄ ℞a. Qz naꝰa hūores gñantes ma. expellit ad mēbra min⁹ nobilia q̄ ce^m. ⁊ hoc fit qz humores q̄ melici sunt ⁊ grossi necesse ē vt p varices emittant ⁊ emoꝛroyd. vñ os q̄ ma. a cerebro solua'. Dissipiētie cū risu facte securiores. q̄ ꝺo cū sollicitudine moleste. 6. ap̄ho. ampb. 55. Podagrica ⁊ maniaca vere ⁊ autūno mouent vr in plurib⁹. 6. ampb. ampho. 55. Maniā post fe. acutā cū bonis signis signat euasionē: ⁊ cū malis signat mortē. vt egovidi aliq̄s qui post egritudines acutas fe. remota erāt maniaci ꝓpterea qz materia remanebat incinerata. Si vlcera supueniāt in brachio vl' manib⁹ vel facie vel pedib⁹ maniaci mortez ⁊ incurabilitatē signat, ⁊ tales aliq̄n in fine ꝓpe mortē recup̄at aliq̄ꝺ intellect⁹. Si maniaci amittāt appetitū: neq̄ q̄ possunt euadere. ydropisis supueniēs maniā curat. Mēstrua supueniētia mulieri⁹ curāt maniā. Quādiu videris maniacū cū tozuo aspectu. vel q̄ inane loquat' aliq̄ꝺ: nō est curat⁹. Ꝺn ma. disintria aut ydrops aut extasis bonū. 7. ap̄h. ap̄h. 5. ⁊ vide cām in cōmento.

Curatio talis est. Si ꝓcedat a melia coᵃ. digerat' mᵃ cū illis q̄ digerūt cho. ⁊ mliam ex cho. gñatā. maxime si fit gna cho. apparēt invrina. ⁊ purget' cū decoc^e epythimi ⁊ mirabol'. citri. ⁊ indis. vel cū folliculis sene ⁊ aq̄ casei cum succo fumiterre. Si aūt sit ex pura melia: purget' cū trib⁹. 3. epythi cū oximel. Et ſi adest repletio sa. fiat flōia de venis q̄ sunt sub lingua. al' non fiat flōia: posito q̄ sit cho. adusta. qz frenū cho. est sanguis. Ulisus est maniac⁹ qui solū vana loquebat': ⁊ flōat⁹ ꝓ indoctū medicū statim insanuit: ⁊ factus est rabiosus intantū q̄ ip̄m oportuit ligari: ⁊ nolunt aliq̄ꝺ sumere per os nec cibale nec medicinale. ⁊ final' mortu⁹ fuit. supuenerūt tū vlcera ī brachijs: ⁊ cessant rabiositas ⁊ cōfessus suscepit eucharistiā: sic mortu⁹ est. Sequunt' pille auic. ℞. yerap^c epythi. sticad. añ. 3. ij. scamōee mirabol. cit'. añ. 3. j. post vlez euacuationē denᵗ. 3. ij. bis in septimana. Vel ℥ ℞. epythimi polipo'. añ. 3. v. lap. armenici mirab. ꝛeb. añ. 3. j. sticad. 3. r. salis indi. pulpe colloqntide añ. 3. iij. bell'icoꝝ ⁊ ēblicoꝝ y fopi herbe elle'ni. añ. 3. iij. turbit. 3. rr. fiāt pille cū oximelle. Post fiāt fomētatões ⁊ ēbrocatões vt ca. ⁊ ce^m humectēt'. Et iste fomētatões ſm Auic. fiant q̄ndes in die. Primū fomentū seu ab̄rocatio est cū brodio pedū ⁊ capitū alialiuz ℥ Scōm est q̄ mulgeat' sup ca. lac mulieris seu capre. ℥ Tertiū est q̄ embrocet' cū aq̄ in qua coctum est papa. ⁊ ad hoc vt dormiat: vz olcū viol. cū lacte femie. La. g̃ raso supinfundat' ista decoc^o. ſ. viol. recētiū ⁊ ficcarū foliorū ⁊ floꝝ nenuf. ac salic ⁊ ros. de q̄libet' put tibi videbit'. de hozdeo mūdato rasura cucur. foliis lactuce semē ei⁹ ⁊ ex papa. al. ⁊ nig. ista oia aut aliq̄ ex istis decoquant' in aq̄: et fiat fomēta^o: miscēdo de camo. rō ponit' ab auic. qz intētio ꝓncipalis est hūectare magꝝ q̄ infrigidare. ⁊ qz nō inuenim⁹ medicias multū hūidas nisi fri. tō ponim⁹ ibi camo. vel modi cū sticad cit'. Ego q̄dē tenui vnū ī cura q̄ hūerat fe. acu. a q̄ sanat⁹ ē fial' pp maᵃᵐ. icieratā remāsit māiac⁹ ⁊ stetit bñ p. 15. dies supuēnēs interrogauī de sono, dictū ē mihi q̄ vigilauerat

Digitized by Google

p decē dies. ⁊ feci duo naſalia de bōbace intī cta i opio diſſo° i lacte mlieris ⁊ ipoſuiytriqꝫ fozamini nariū ⁊ illa nocte dormuit: ⁊ in cra ſtinū lohꝺaſ recte: ⁊ ſanitati fuit reſtitut⁹. ℭ i ant etiā caputpur⁹ cū oleo violī. ⁊ nenu. ⁊ oleo de ſe. cucur. ⁊ amigꝺ. oui. cū lacte mulieris: q̄ receſ pluficauit. ita q̄ lac nō ſit ātiquū: qz tle eſt ꝺuid⁹ ſtet in do°tpata ⁊ ſtēt cū eo aliquī a qb⁹ ꝺecūdeſ q̄ vitupent⁹ eū q̄ deficit. nā q̄ro magꝫ ipi rirant ⁊ loquūſ: tāto hūoz magꝫ aduſ nīſ. nc fit foztioz egri° ⁊ hu. magꝫ icinerāſ. ⁊ ſi aliud nō pōt fieri: ligeſ ⁊ ſuaſ in lodice: vt nō offendat ſe nec alios. ℭricent ei⁹ pedes ⁊ cru ra cū oleo de nenu. ⁊ viol. ſir⁹. de papꝫ. iuuāt ſi aſſūt vigi° nō deſ eis oximel: qz deficcat eos.

Dieta eoꝝ eſt: q̄ nō deſ eis vinū: niſi in decliatōe: ⁊ deſ p potu aq̄ hoꝛdei cū zuc. ⁊ demus auenatū hoꝛdeatū cuz lacte amigꝺ. vl' olo amigꝺ. dulciū ⁊ bzeuit ſi ibi ſit calitas regaſ vt fedzicatās. ℭi aūt nō ſit caſ. dem⁹ pullos galliarū ⁊ pdicū: pedes mutōis: ⁊ captū: vitella ouoꝝ tremuloꝝ ⁊ piſces mun dos ſq̄moſos de aq̄s mūdis: ⁊ ſi veter ſtrigaſ cliſteriſef: vt fumi ad pres ſupiozes nō aſcen dāt. Et p eandē rōem ligature extremitatū et earū frica°iuuat eos. Succurraſ g̃ eis: qz mlī ti eoꝝ remanēt in ppetua fatuitate ⁊ inſania eo q̄ eis nō adhibent phificalia reme⁹. igit regimē hūectari⁹ cōpetit eis ſm oēm modū exhibitōil. oū tñ illa hūectatiua nō ſint opila tiua. vt eſt amigꝺ. opila°nāq̄ mltū nocet eis

℣ Lpl'm. 13. de melācholia.

Elācholia eſt nomē hūo rū vni⁹ de q̄ m tuoꝝ q̄ ſūt i nr̄o corpe: ⁊ ē nomē egritudis ꝓueniēs ex cō hu. De int̄pratōe ei⁹ iā dictū eſt in pn° ca'. pceꝺ. Et eſt ſciēdū q̄ mlia ⁊ mania ꝓueniūt in alīq̄bus. videlz in cā. qz vtraq̄ fit de cho. ni. ſed melia fit a multitudine cho. ni. vel aliq̄ corru ptiōe vel aduſtiōe ei⁹. Et ca. manie eſt hu. mlī cus aduſt⁹ gñaſ⁹ ex aduſtiōe cho. vel ex pfectā aduſtione hūoris melici. Nā humoꝛ melicus ſuis eſt ⁊ neqoꝛ ⁊ glutioſioꝛ. Eſt em̄ fex alioꝝ humoꝝ vñ ſecū portat corruptiōes alioꝝ hu. Verba ſunt Ḃ'. 4. amp̄ō. amp̄ō. 9. Patet g̃ q̄ ſi multiplicef vltra debitū in corpe: poſito q̄ nō corūpaſ. pōt tñ de ſe gñare egritudines: multo magis ſi corrūpaſ. Et ꝓpter iſtā ꝓueni tiam in cauſis ꝓueniūt in aliq̄bus in cura. et ideo aliq̄ ex antiq̄s vtriqꝫ poſuerunt in vno eodē ca. tñ ſm veritatē differūt ſm Ḃ'. 5. de moꝛbo. c, vlt, in hec v̄ba. Illa, aūt alienatio q̄ ꝓpter ſe. cōtinet: freneſ nūcupaſ ca⁹. Illa āt quā ſe. nō añcedit mania vocaſ. Vas aliena tōnis ſpecies p̄credit cho⁹ ⁊ pūgitiua ma⁹ nec harū vlla ex frigida naſcit ma⁹. ea excepta q̄ melia ꝺr. hec ille. Patet g̃ ꝺria. dicamus g̃ q̄ melia ꝺr corruptio ꝙtuſ aīalis ex hu. melico: vel eius fumo in ce°oñante ſine ſe. ⁊ cū tioze. Humoꝛ nāq̄ melic⁹ vel ei⁹ nig. fum⁹ inficiēs ce'' ⁊ ꝓfundēs ſpūs q̄ de eoꝝ natura ſūt puꝛ ⁊ clari ac luminoſi ſiles radijs ſolis in opere: q̄bus natura regit ⁊ mouet totū corp⁹: eſt cā ūmediata hui⁹ egritudiſ. Nā ſi illi ſpūs ſint ta les ſicut dictū eſt nec ſit oppila° nec offuſca° ſpūus: tūc oēs ꝙtutes aīales ſunt pfecte ⁊ pfe cte opanf. ⁊ tūc hō bñ rīdet ⁊ bene rōcinaſ ⁊ imaginaſ recte: ⁊ bene ſentiūt apphenſa. et ſi ita nō eſt: fiūt diuerſe corruptōes in diuerſis ptib⁹ cerebꝛi. ſm q̄ dicit Ḃ⁹. 4. de inte. c. de homīe q̄ ꝓjciebat vaſa vitrea ⁊ puerū de fene ſtra in terrā: in q̄ quidē rō erat leſa: qz nō diſ cernebat vtrū vaſa frangerenf. ⁊ puer mozes ref ſi ſupza pauimentū ꝓjcereſ. imaginatiua aūt ⁊ mēoꝛia erāt ſalue. Aliq̄n aūt imagiatio in anterioꝛi pte cerebꝛi ledit: ⁊ rō ⁊ memoꝛia ſunt ſalue ſicut accidit Ḃa° ſm q̄ ipemet re citat in loco p̄allegato in hec v̄ba. Paſſus āt ſum in eſtate ſe. acutā putās lectū meū pricu lariſ palleā eē ⁊ viridē co. hr̄e atq̄ pānos me os eſſe piloſos ⁊ velleroſos. iōq̄ volēs euelle re eos: ⁊ nō potēs iratus extiti. tandem duos amicos adiuuicē de me plāgentes audiui q̄ me ad malū q̄ vellus auferreſ euēiſſe dicebaſ qō audiēs ⁊ intelligēs ſciui rōem atq̄ memo riā a me nō fuiſſe ablatas. ideo q̄ vt mihi ſuc currerent clamaui: bñ certificaui q̄ in rōnali ꝙtute vel in mēoꝛia mīme nocumētū habebā tūc ipis p totā noctē: ⁊ diē caput ex congruis infundēt⁹ multe turbulētis ſōnijs fui veraſ⁹ in ipo etiā ſomno voces magnas emittebam in die vo mane q̄ui. hec ille. Memoꝛia etiaz frequēter ledif alijs ꝙtutib⁹ ſaluis manēt⁹ ſicut diceſ ca. de mēo³. Et ſciendū ſm Ḃ'' ca. p̄allegato. q̄ iſti⁹ alienatōis ſiue manie mlre ſunt ſpēs. Nā q̄daz faciūt ſe diuinatoꝛes: alij p̄ſciētes oīa. alij credūt ſe loq̄ cū angelis. alij dicūt ſe nūq̄ dormiuiſſe p meſem. alij credūt ſe tantū peccaſſe q̄ deus nō pōt eis parcere. Et de iſtis oībus ego vidi. alij credūt eſſe re ges. Et tenui mulierē in cura que dicebat q̄ diabolus coierat cū ea q̄libet nocte: ⁊ tandez curata fuit cuz adiutoꝛio dei. Et de iſtis ſunt mo¹ quaſi innumerabiles. vnū tamen habent cōmune ſm Ḡalienū eodē cap⁹. in hec verba.

Digitized by Google

Illius autem alienationis multe sunt spēs q̄ ex ma[a]co. nig[o]ptingūt. q̄ ꝫ imaginatiōes faciant diuersas: tñ in hoc ꝙuenīūt ꝙ oēs timo rē generāt ibidē. ⁊ seq̄t. Et hij oēs nulla ꝓcedente cā tristant iterrogati aūt q̄re adeo contristent: nullū rōnabile ꝓbent rñsum. ibidem. Et seq̄tur. Nō est igit mirandū si co. ni. rōabili animi fundamēto. i. cere[o] dñante tristitiā ⁊ dolorē mlīci patiant mortisq; suspectionem. B[o]. 5. de mor[o] ca. vltio in fine capli. ⁊ vide ibi qūo ꝓbat ꝙ filitudinē exterior tenebraz. per iā dcā poteris aliq̄d ꝓpendere de signis ⁊ de cāis: ꝫ tñ vt cōplaceam[r] iuuenib[r] dicamus sic.

Cause melancolice sunt iste sequētes. s. ime[a] cā est hu. melācolic[o] vel eius fum[r] mult[r] in q̄titate aut corruptus sui subz disturbans ce[m] ⁊ vtutes a suis oparionib[r]. vl est mala ꝙlo fri. ⁊ sicca sine materia ꝑmutās subaz ce[r] ⁊ ꝙlonē spūs ad tenebras ⁊ offuscationē. Et iste hu. vl ē in ce[o] vel a cōitate toti[r] corpis. Cāe aūt aīcedētes sunt multe. Pria ē multiplicatio ciboz melācolicoz: sīc casei antiqui saliti: cauliū: lepoz: carniū salitaz ⁊ indurataruū ꝑ fumū ⁊ salē: ⁊ oē genꝰ leguminuz: vinū turbulētū ⁊ corruptū. panis durꝰa mlto ꝑpe coct[r]: ⁊ vsus carnis bouine ⁊ forte q̄rūdā aīaliū nō vītatoz: vt vlpis muli: murilegū ⁊ filiuz. Alia cā ꝑt eē mala cōplexio mlica ī toto corpe. ¶ Tertia cā ꝑt eē defect[o] splenis in mūdificatiōe sang. a fece mlica: vel q̄ retiet mlām: q̄ nō expellit eū ad loca q̄ natura ordinauit: vel q̄ in ipso ē apa. ¶ Quarta cā ꝑt esse retētio emoꝛroid. ꝙsuetaz aut mēstruoz in mulierib[r]. ¶ Quinta cā ꝑt eē nimia caliditas epat. ¶ Sexta cā ꝑt cē mirach. q̄n in ipo cōgregant supfluitates nutrimēti ⁊ vapoꝛū: ita ꝙ aliq̄n ibi generant apara: ⁊ ꝓsito ꝙ ī generent: tū ab illa adustione hu. ex mirach. ꝓgregatoz eleuēt fumi tenebꝛosi ⁊ siluestres caput ascēdētes ⁊ causant spēz mlie vocataz mirachiā. ¶ Septia cā ꝑt esse illud q̄ facit ad multiplicationē mlie adustionem ⁊ corruptionē hu. ex q̄b[r] generat mlia: vt ē ira superflua ⁊ tristicia: timoꝛ: pusillanimitas: ⁊ sollicitudo nimia: sīc sepe videm[r] in amissiōe bonoꝛ ⁊ plis ⁊ in zeiotipis mulierib[r] frequenter. sīc refert B[o]. p[a]. ꝓsti. 2°. 7. ibi. Est ēt q̄dā celeste tē. ¶ Octaua cā ꝑt esse ex corde q̄n ꝙlo ei[r] est mel̄ica. q̄ tūc corrūpit ꝙlionē cerebri: ⁊ ꝙuertit ꝙlonē ce[i] ad cōplexionē mlicā: imo ꝝ Auic. ꝑossibile est vt fiat mlia absq; cōitate cordis: imo fortasse magnitudo cause in ipsa erit ex corde. Et ideo q̄n curam[r] cerebꝛuz in hac egri[e]oz de necessario vt curem[r] coꝛ. iō cordialia letificātia sunt bona medicamīa in istis. nā q̄n san. cordis est mūdus ⁊ purus ac subtilis ⁊ clar[r] apt[r] ad gñationē spūuz subtiliū ⁊ puroꝛ: tūc resistit corruptioni cere[i]: ⁊ rectificat ipm. Propt hoc dicit Auic. imo nō ē mirū si sit mlie ꝓncipiū vt plimū ab illo corde: ꝫ nō ꝓfirmet hec egri[o] nec manifestet nisi in cere[o]. ¶ Nona cā ꝑt esse nimia caliditas epat q̄n adurit san. in eo: vel ꝑp ei[r] debilitatē: q̄ non ꝑt san. mūdificare a fece. Opio eni laicoz ē ꝙ mania ⁊ mlia sint demonia: ⁊ aliquoz medicoz. ꝝ ꝙ recitat Auic. ⁊ dicit ꝙ de illo nō curam[r] inq̄tū phīcā docem[r] si illō ꝓtingit a demonio vel natura. nā cā imediata ipsaz est co. ni. si vo demoniū ꝑt ꝙuertere cōplonē ad co. ni. ⁊ gñare illā tūc ē cā aīs. ꝫ b nō curam[r] q̄ demoniū nō est de cōsideratione medici. nisi fugiendo ab opibus ei[r]: q̄ medicus nō curat de illis q̄ egrediunt̄ terminum rōnis ꝝ B[o]. p[o]. 7. p[o] ꝓsti. ibi. Est ēt q̄dā celeste tē. ⁊ ibidē B[o] ipugnat opionē ipsoz q̄ dicūt ꝙ alīq; egritudo accidit a fatā: dicit enim B[o]. Et nos nō inuenim[r] ypo. dicere in aliq̄ loco libroz suoz ꝙ de b dict ⁊ sublimis causet aliq̄ egritudinē. hec ille. Verūtamē aliq̄ antiquoz vocauerūt maniā demoniū ꝑp egritudinis acerbitatē. Ricardus dicit ꝙ mania ⁊ mlia sunt ꝑp cām existentē in media cellula ca. in q̄ est rō ⁊ intellect[r]. rō q̄tū ad percepta sensus. Intellect[r] q̄tū ad intelligibilia q̄ sensu nō ꝑcipiunt: sicut ēt frenesis fit ꝑp cāz exīntē in anteriori cellula cere[i]: q̄ fantasia seu imaginatio dr. i qua anima recipit spēs visibiliū vel audibiliū: ⁊ aliozū sensuum. Silr possumus hoc dicere sequēdo viā eius: ꝙ frenesis est passio in ꝑma cellula ca. mania ⁊ mlia in media: litargia in tertia siue posteriori: ꝑpte rea dicit Auic. ca°. ꝑpo. ꝙ melācolia est mutatio estimationū ⁊ cogitationū a cursu naturali ad corruptionem ⁊ timoꝛez ⁊ maliciam tē.

Signa melie sunt taciturnitas: timoꝛ tristi[a]: sollicitudo: ⁊ vult solus ⁊ tacitus stare. ⁊ ꝫ peruersas cogitationes: ⁊ velle libēter moꝛi. Et si q̄rat̄ quid videant in somnis dicūt se videre demones. ⁊ cōir dicunt se nō dormire: ⁊ timēt nō timēda. Sig[a] aūt ꝑcedēria ꝝ Auic. ⁊ alios ē mala extimatio: timoꝛ sine cā: ꝛtigo ⁊ sonit[r] ⁊ tinnit[r] maxime cū cal̄itate actuali repta ē ī ca. ad tactuz. Istoz āt spēs sīt mlte. nā q̄dā ploꝛāt. aliq; ridēt. Et ego iā hab ui sil duos tles ī cura. ista āt sīt inūerabilia q̄si. Et ꝙ q̄rat̄ q̄ est cā isti[r] diuer-

Digitized by Google

sitat. Serap° dic q̄ ē icōphēsibil: tñ ad excusā dū pt dici q̄ ex diuersitate hu. melici vl' dico ego q̄ ꝑm diuersitatē hūoꝝ a q̄ gñat mlia q̄ fac mozbū. Nā. v. sūt spēs co. t san. q̄ pñt aduri t ꝙuerti in mliam: t flā. ēt lz raro ꝑm Auic. Alia cā ist⁹ diuersitat pt eē ꝙsuetu° quā hēbat tpe sanitat. ¶ Ter⁹ cā pōt eē fort imaginatio quā hūerat tpe egritudis: t illa imaḡatio remanet fixa. g̃ posito q̄ mlic⁹ rideat. nō ē ꝑsumēdū q̄ sit a pdīto san. ñ poti⁹ a mlia sanguinea pp qđ Auic. dicebat ꝟ ꝟba. Ampli⁹ qdam eoꝝ sūt q̄ ridēt t ꝑpe q̄ꝝ mlia ē sanguinea: qm̄ imagināt qđ plz t delectat eos. ꝟ ille. Et fedt t qđā sūt q̄ plozāt t ꝑpe q̄ꝝ mlia ē mlia pura ¶ Sig̃ āt ist⁹ cui⁹ma⁹ ē i ce°ē supflua cogita° t assidua° sollicitudis t ituit⁹ firm⁹ t fixus ad vnā rē t aspect⁹ curu⁹ ad terrā. ꝑfundatio oculoꝝ: tenebꝛositas cut. tioz t tristi⁹ sūt signum cōe oib⁹ spēb⁹ vt dcm̄ ē. t ꝟ ē qđ dicebat Hꝟ. 5. de moꝛ°. c. vltio i ꝟ ꝟba. Nō ē miruz dū co. m. rōnal' aie fūdamēto dñat: si tristicia t timoꝛē mlici patiant moꝛtisq̄ suspectionē. Eidem⁹ ei q̄ nll'a res extrisec⁹ aduenīēs tñ gñet tioꝛē sic tenebꝛe qñ eni eā q̄si prē rōnal' aie tenebꝛe opiūt: nccē ē vt ifirmi tioꝛē hēant: qm̄ rez vñ tioz nascit secū porāt sp iteri⁹ ꝟ ille. Sig̃ āt q̄ ꝙueniūt a cōitate toti⁹ cozpis sc̄ nigre° cozpozis t arefactio t retētio emoꝛroid vl' menstruoꝝ: t sūt piloſi: t eoꝝ pili nigri vl' suſq̄ pces sit cibo ꝝ mlicoꝝ. si āt ꝙcūr a splene rc̄ adest appetit⁹ foꝛt: ꝓpterea q̄ co. ni. effūdit⁹ ad sto^m t dol' seu iflatio i ypocūdrio sinistro t rugit⁹ t duricies al'n plim eñ mliaz hūs ē splenetic⁹. Si sit a sto° adest dol' sto' vl' al'n apa: vl' aliq̄ ō egritudib⁹ sto': t adest rugit⁹ t iflatio t idigestio i eo. Sig̃ āt miracbie sc̄ gutas i miracb t attractio ei⁹ ad supioza nausea ilepabil' t mali⁹ aie t eruc° acetosa: rugit⁹. i vētre et emissio vētositat dol' in sto° t inflatio. t qñq̄ euomit flā colericū vl' acetosuz. t si est apa in miracb adest febris. Si āt ꝙcūr a corde adest tremoꝛ t qđā āgustia ita q̄ vī q̄ coꝛ ꝑstrīgat t adest cardiaca passio. Si āt co. ni. faciēs mliam est cū sang. ipsa ē cū gau° t risu t nō cōicat ipsa tristi⁹ ira magꝝ vt i aljs spēb⁹. Si ē a flātē: adest sōnolētia: oscita°. pigri⁹ t q̄es: t adest modic⁹ cal'. Et si illa co. ni. faciēs mliam ē cū co. ru. sc̄ furiosi: irascibiles cū agitatōe t nō doꝛmientes: saliētes: mltū loq̄ces: t virvolūt race re. t sc̄ vt maniaci vl' rabiosi. Et notāḋ q̄ al'n ista sig̃ sc̄ aliq̄l' ꝑmixta. t tūc signū ē q̄ hūores sc̄ cōmixti. Ām semel tenui vnū in cura q̄ ridebat sp: t cū ꝟ erat sōnolēt⁹ t freqnt oscitabat. vñ erat ibi co. ni. mixta cū san. t flegmate

Pronosticatio est sic. si tioz t pusillanimitas multū tps hūt pficiunt mlicū hmōi. 6. amphoꝛi. āph. 23. Ira odiū t trist⁹ si ꝑ mltū tps duraꝛuerit sc̄ cāe mlie. Hꝟ ꝙ eius dez. Amissio subē siue tpaliū bonoꝝ t amissio reꝝ dilectaꝝ sūt freqnt cā mlie. Mlieres zelotipe freqnt sūt mlice. t mltaꝛ tales vidi. ¶ Quito pnosticam⁹ cū yco. ōspiētie cū risu q̄dē facte securiozes q̄ ꝟo cū sollicitudie molestē. 6. āpho. āpb. 55. Cā hoꝝ ē. q: ꝑ⁹ fit a sāguie mixto cuz co. ni. Et lz co. ni. faciat ist⁹ mliaz: tñ san. q̄ ē mixt⁹ cuz ea repmit mliaz ei⁹. vl' qz ista mali⁹ seu. col. ni. q̄ causant ist⁹ spēz: fuit ab adustiōe. san. mō sil'e ē q̄ i egri° q̄ fit de san. q̄ ē magꝝ iuuatiu⁹ ō hūo rib⁹ nō ē tioz. Hꝟ. 2. pnosti. ꝙ°. 27. ibi. Uria rubea. ¶ Mlia aīa ꝑfirmationē in ꝑ° ē facil' cur: t ꝑ⁹ ꝑfirmationē difficil'. Uide pnosticationē i mania. qz ist⁹ bñ curāt si fluāt emoꝛroyd. t mē strua rc̄. sic ibi dic Auic. j. c. ō mlia. q̄ mlia veniens i fine egritudinū acutaꝝ ē signū moꝛt.

Circa curā intelligendū q̄ multum iuuat mlicos t mātiacos hre t audire hoiem castigantes eos a q̄ verecundent cū deficiunt. Scōm qđ cōperit ē gaudium leticia t iocūditas. t querāt instra musicalia. t si est iuuenis addiscat pulsare. si nō: saltē illa audiat. Et hoc fit vt distrahant ab imaginatione sua: t ꝙurātur modi delectationū cū odoꝛib⁹ t floꝛib⁹: t stent in loco tparo t aere. nō vadat ad labozes t calozes nec frigoꝛa. vtaturq̄ cibis hūectātib⁹ sicut dictū est in mania. Et lz hec egri° fit fri. t sic. tñ magis debem⁹ insistere cū hūectātib⁹ q̄ cū calefaciētib⁹. Si mlia fit ex sola mala cōplone frig. t sicca singulari. i. sine ma^a: qđ cogscit ꝑ capitis lentatē: ꝑ sitim t vigilias t paucitatē supfluitatū in ocul' t narib⁹: tūc ebꝛocet ca. cū ebꝛocis dicit ca°. de mania. t totū cozp⁹ hūectet cū cibis ca. t hu. t cū hoc dent medicine ꝙfortātes coꝛ t calefaciētes ipm sic sunt medicie cōpositein qb⁹ ītrat muscꝰ. Nā sicut dicit Auic. mlia nō pōt eē sine cōitate cozdis: ꝓpterea in medicis ei⁹ debem⁹ addere letificātia cordialia. vt ifra videbunt. Qñ aūt mlia est ꝑ materiā melācolicā in cere° exnītē: t dēm⁹ digere illā materiā t eūare cuz clisterib⁹ ad distrahendū materiā. Et ꝟ freqnter fiant. Aliqñ cū farmacijs. Debemus etiaz cerebꝝ humectare t coꝛ confoꝛtare. Si tñ mlia est cū caliditate: debem⁹ ita facere cū frigidis. t si non adest caliditas cum calidis aut tpatis. Ualy. sera°

et Raſ. ſine aliq̃ ꝺditõne volũt ꝙ incipiat a flõia. ⁊ ego dico ꝙ ꝛ̃ videm⁹ꝙ ſan. abũdet cũ melia. q ꝺ cogſcit: q⁹ vene ſũt plene ⁊ patiẽs ridet ⁊ regimẽ ꝓceſſit ſan. gñatiuũ ⁊ ỽt⁹ etas et alia pticula⁹ ꝓueniũt. tũc ꝑmo fiat flõia de mediana. ⁊ ſi ſan. eſt rube⁹ clar⁹ claudat vena ⁊ ſi niger ⁊ ſpiſſus. nõ ſicut dicit raſ. ſ̃ currat in multa q̃titate. ¶ Scõo poſt octo vl'. xij. dies fiat de cepha⁹ in illa ꝑte in q̃ mag⁹ ꝺolor vel ca. dolor affuerit. ¶ Ter⁹ fiat flõia de vẽa frõtis vl'puocet ſan. ex naribꝫ cũ ſetone. Ego curabã vnũ q̃ ꝓtinue ridebat marie in plenilunio. ⁊ feci ipꝫ flõari ⁊ purgaui cho. ni. ⁊ poſt euenit ei fluꝛ⁹ſan. nariũ ⁊ emiſit q̃ſi H'. ſ. ⁊ dei gr̃a fuit curat⁹. ¶ Quarto ponat vẽroſa inter ſpatulas. ⁊ poſt nõ omittas purgare melliam cũ pillis factis ex epythi ⁊ aloe in qb⁹ ſit ỽt⁹ ell'. ⁊ bonũ ẽ vt incipiam⁹ cũ leuioꝛib⁹. Et ꝺic Auic. ꝙ bonũ eſt ꝙ ſemel in meſe euacuet cũ aliq̃ ex yera. ⁊ cũ fortι medi⁹ ⁊ ſemel in ſeptiana cũ me⁹ leui. Et in ꝺ ꝛcozdãt ſera⁹ Ualy et Auic. Et ꝺicũt ꝙ erptũ eſt purgare eos cum trifera epythi. q̃ talis eſt. ¶ R. trifere ſupple magne. ʒ. iij. epythi. ʒ. j. yera⁹. ʒ. ß. Nec em̃ ꝓfectio ꝺet ſemel vel bis in ſeptiana. ⁊ cũ hoc da aliã purgã leuẽ q̃ poſtea ſcribet. Et hãc medicinã laudat Sera⁹. ⁊ ponit eã ſub eaꝺẽ forma ⁊ laudat multũ yerapigrã G'. ⁊ ꝺicit ꝙ ꝺe ei⁹ ꝓpetate ẽ mũꝺificare hũores cõmixtos: ſicut rete. ⁊ ꝺ fine ãguſtia. Et laudat etiã yeraruſinã ⁊ yeralogoꝺiõ. q̃libet iſtarũ ꝺz ꝺari cũ ꝺecoctõe epythi. ⁊ mirab. indi. ⁊ lzeb. polipo' ſticaõ. paſſularũ mũꝺatarũ ⁊ ſal' indi. vel gẽme Si aũt venit a cõitate tort⁹ co:pis tũc ſtude i rectificatiõe ꝙplonis melice: ⁊ in euacuatõne melie: ſp hꝺo oculũ ad cozt ce⁹. Si venit ex cõitate ſplenis vtute ⁊ etate ꝙſentiẽtib⁹ bonũ eſt ꝙ fiat flõia ꝺe ſplenetica q̃ ẽ in manu ſiniſtra int' auricularẽ ⁊ medicũ. ⁊ ꝺent' medicie q̃ ꝺigerũt ⁊ purgãt ⁊ ꝓfortãt ſplenẽ q̃ repiũt in cura ꝺe paſſiõib⁹ ſplenis. Et ſi videt ꝙ ſtomach⁹ ꝓtꝛicipet i malignitate: puocet vomit⁹ cũ medicis vomtiuis. ſic ẽ ꝺecoc⁹ raphani in q̃ eſt ỽt⁹ elleboꝛi: vel cũ ſe. raphani ⁊ filib⁹. et cũ ꝺ ꝓfoꝛtet ſtomach⁹ cũ illis q̃ ꝺicent in ca. ꝺe paſſiomb⁹ ſtomachi. ⁊ ꝺigõ ꝓfoꝛtet: vẽtoſitaſq̃ ꝙſumaf: ⁊ nutriat cũ ſubtilib⁹ facilis ꝺigeſtiõis: vt na⁹ eos poſſit ꝺigerere leuif: q̃ ꝺet in pua q̃titate: ſ̃ freq̃nt. Et ſi in ſtõacho vel ventꝛe miſeraic ſit apa tũc ẽ cũ fe. ⁊ curet ſic ꝺicet in ca⁹ ſuo. Et ſi ſit a cozde ꝺent⁹ elec⁹ ⁊ medicine cozdiales: ſicut eſt elec⁹ letificãs q̃ ponit Raſ. cui⁹ R. eſt hoc R. coꝛticis citri ſe. meliſſe garioſ'. Gallie muſcate mac̃ croci oziẽtalis cinamo' electi nucis m⁹ cardamomi roſ. peonie been al. ⁊ ru. ʒedoarij deron'. ſe. ozi' maioꝛis ⁊ minoꝛis aã. ʒ. iij. muſci. ʒ. ß. deinde R. mirab. lzeb. xx. emblicoꝝ. xxx. terant⁹ ⁊ coquant⁹ in. iiij. H'. aq̃ ꝺonec redeãt ad. j. colentur. ⁊ in colatura ponat⁹ mell' H'. j. ⁊ iterũ bulliat vſq; ad ꝙſumptõez aq̃. ⁊ addant⁹ ſpẽs ſup̃ dicte. fiat q; elec⁹ ad moꝺuz opiate. ita ꝙ de melle ꝑpato ſint ꝺue ꝑtes vel tres. ⁊ de ſpẽb⁹ vna ꝺetur de mane ⁊ ꝺe ſero in magnitudine groſſe auellane cũ aqua in mane: ⁊ cũ vino in ſero. Iſtud elec⁹ valet in oi melia ⁊ triſticia. ꝺũ tamen nõ aſſit caliꝺitas: ⁊ facit leticiaz ⁊ pulcruz colozẽ ⁊ bonã ꝺigeſtionẽ: retarꝺat q; canicie ⁊ cõfoꝛtat coꝛt cerebrũ ⁊ ſto⁹. Et illꝺ elec⁹ põt cõfici cũ ʒuc⁹ in ꝺelicat'. cũ tñ ʒuc⁹ ꝺecoquat⁹ cũ ſup̃ꝺicta ꝺecoctõe. Iñ iſto etiaz caſu põt ꝺari ꝺiamargariton letic'a G' ꝺiacamerõ pliris cũ muſco. oĩa iſta ꝓfoꝛtant coꝛ et ce⁹. Si aũt fit ab epe. q̃ ſcit ex ꝺol'. in latere ꝺextro ⁊ foꝛte ꝺuritie: curet⁹ epar ſm egritudinẽ q̃ eſt: ⁊ ꝺent⁹ ꝺiure⁹ vt eſt ſpica'. ſ̃gnan tũ: ſpicaceltica. Et ſi eſt cũ caloꝛe: ꝺet⁹ aq̃ ẽꝺi. ⁊ triaſanꝺ. cũ ꝺecoc⁹ enꝺ. ⁊ gramins effoliati Si aũt eſt mirachia q̃ eſt ꝓpꝛ materiã ꝓtẽtã in mirach: q̃ ꝺꝺẽ eſt pãcul⁹ ʒirboſus ad moꝺũ ret aduoluẽs ĩmeꝺiate ĩteſtina: in q̃ aliq̃n fit apa: ⁊ fit rugit⁹: inflatio ⁊ vẽtoſitas. et eſt paſſio multũ terribilis: ⁊ tantũ ꝺol'. fac̃ in coꝛ ꝺe ꝙ hõ amittit intellectũ. ⁊ q̃n in iſto parmi culoꝝ' in miſeraicis fit flegmõ. i. apa ſanguineũ vel apa ex cho. tũc aꝺeſt fe. vomit⁹ cholericus peſſimus aliq̃n nig. ⁊ intẽ⁹ Raſ eſt: ꝙ ꝺ paſſio gñet⁹ a mala cho. ni. a ſplene ad ſto⁹ ꝑ miſaicas ⁊ mirach miſſa. Cura iſt⁹ ẽ: ꝙ fiat flõia ex baſi⁹ pticularib⁹ ꝓueniẽtib⁹ vel exvena ſplenis q̃ ẽ int' medicũ ⁊ auricl'arẽ ꝺigitus ⁊ cũ ꝺ fiat regi⁹ ꝙfoꝛtari⁹ coꝛꝺ ⁊ ce⁹. ⁊ vomit⁹ puocet⁹ q⁹ multũ iuuat. poſtea ꝺent⁹ ꝺeopilã⁹ ⁊ vtaſ ſpica'. ſi nõ aꝺeſt fe. q⁹ ꝺz ꝓpetates ꝺe fenꝺẽꝺi inteſtina ⁊ mirach a materijs aꝺ ipa fluẽtib⁹. ⁊ cũ ꝺ euacuẽt illi bu. a qb⁹ elcuat⁹ fum⁹ turbiꝺ⁹ cũ ꝺeco⁹ epythi polipo. mirab. inꝺ ſene turbit ⁊ paſſulaz ¶ Flo⁹ tñ ꝙ q̃ epythi⁹ ponit ĩ ꝺecoctõib⁹ vltio ꝺz appoꝛt: ⁊ imeꝺia⁹ ꝺepoꝛi ab igne: ⁊ caſſa coopiat⁹ pãno. ⁊ ꝙmittaſ inffrari. ⁊ fieri ꝺz ꝺe oĩb⁹ foꝛtib⁹. ⁊ ſi aꝺeſt vẽtoſitaſ ꝺet⁹ yſop⁹agn⁹ caſt⁹ ruta ⁊ filia. Ego ãrvidi puez q̃ aliq̃n i ſõntjs clamabat ⁊ flebat q̃ſi ſpgefact⁹ ⁊ ꝓrit⁹ ex nio tioze. poſtea vẽiebat ⁊ foꝛtiꝛ aſcellabat. ⁊ illico ſanabat. ⁊ ꝺ iſta mirachia aliqꝺ ꝺicit ꝺño ꝓcedẽte i. 4. li. Igit

Digitized by Google

in melia gñale documētū ē ꝙ purgeſ cho.ni. ⁊ hñecteſ cozp⁹ ꝙtū poſſi⁹ē.⁊ in iſtis ſtat tota cura. Et ſi p p:nas medicias nō curaſ: freqn tet iterū ⁊ itez. qz pl'es curāſ:⁊ in his duob⁹ eſt tota radix curatiōis,put dictū ē.⁊ cū oib⁹ his ꝓſideret ep:⁊ tpetur cū ℨnjs:vt in eo era lent:⁊ nō gñeſ cho.ni.nec coadurantſ hūores

Per iā dicta poſit ſapiēs bñ opari ⁊ itel ligere curā melie:ſ,p inuenib⁹ pono ordinātōes aliqs huic cure neccrias. ℙri⁹ igit digeraſ hu.melic⁹ ſic. Et habui vnū in cura q credebat ſe eē regē ⁊ fuit curat⁹ cū infraſcpt. ℞.ra.fen⁴.per⁹ bzuſci ſpagi gramis mediani cozticꝫ tamariſc añ. ℳ.℈.ſucci bozagis ſucci ſcabio⁹ſucci fumi:re ſucci lapacij acuti: ſucci bugloſſe añ.ʒ.iij.folliculoꝝ ſene epythi añ.ʒ. ʒj.floꝝ bozag.re.floꝝ bugloſſe añ.ʒ.j.⁊.℈.paſſ mūd roſ.ru.liqris ſanſuci añ.ʒ.j. mellis roſ. ℍ'.j.⁊ ℈.℈.fir⁹⁷ deſ cū aq decoctiōis gmis flo rū bozag.⁊ ſpice⁴.poſt purgeſ ſic. ℭ ℞. agar⁴. al.cozticꝫ mirab.citri.indi.⁊ ẽbli.bñ gūoſoꝝ ⁊ recentiū epythy⁴ folli ſene añ.ʒ.v. lap̄. lazuli lap̄ arme⁴nonies abluroꝝ añ.ʒ.j.⁊ ℈.ami⁴ma ſti.cinamo⁴ſpice,foſ abſinthij ſal gēme añ.ℨ. ʒ. diagrij.ʒ.j. ℈.pile.⁊ denſ ex eis.ʒ.ij. magꝫ aut min⁹ ℈m vires egri. ℭ Iſtis pillis vtebaſ ſemel i ſeptiana.⁊ iterū vtebaſ iſto elec⁰,p cō forta⁰cozdis ⁊ ce⁴. ℭ ℞.derōica ro.ru.cinamo⁴ añ.ʒ.ʒ. ⁊c.℈.calzabze cozali al.⁊ ru.ſe.baſilicōis et meliſſe xilobal⁴ coz⁴ꝑpati añ.ʒ.j.ſanꝺ.muſca tēlli⁴.ʒ.℈.margaritarū pfozatarū ⁊ nō pfoza tarū.añ.ʒ.℈.ambze griſe croci ſmaragꝺ ſaphi roꝝ iacinctoꝝ ſerici crudi minuti inſciſi añ. ℨ.j.muſci fini.ℨ.℈.ꝙue bugloſſe ⁊ boꝛ.cozticꝫ citri cōditi.ʒj⁴cōditi al⁹ viridis añ.ʒ.℈.aq̄ me liſſe aq̄ roſ. ſucci pomoꝝ dulc̄. añ.ℍ'.℈.pāno rū auri ⁊ ar⁹.añ.xx.limazure au⁹ ⁊ ar⁹ añ.ʒ.j. panis ʒuccari.ℍ'.ij.℔ elec⁰ ꝓ bolos:⁊ deaure tur. Iſtud elec⁰ ē.pfectū ⁊ cozdiale ⁊ cerebza le:ac ſtōachale exhilarās coz: pfoztās ce⁰:et bonā digōnē opans pḥuās cibos a coꝛruptio ne. Et ſi adeſt calitas:minue cl'a:⁊ adde frida Iſto puluere vtebaſ in bzodio. ℭ ℞. ʒj⁴al.ʒ.j et ℈.cozādri ꝑpati.ʒ.j.cardamo⁴croci meliſſ ſe ſanſuci añ.ʒ.ij.℔ puluis.⁊ ſic fuit curat⁹ gra dei. Si aūt melia eſt cū caloꝛe ⁊ nō audemus dare medicinā calidā ⁊ materia videt ꝓcedꝛe a ſtomacho.deſ oī die.ℍ'.j.ſeri capñi.cū.ij ʒ.iſti⁹ pul. ℭ ℞.mirab.inde.⁊ bzebul⁴.añ.ʒ.ij. agar⁴.ʒ.ij.diagri⁴.ℨ.ij.⁊ ſi ma⁴ē in ce⁰ addaſ ſticad.arabi.ʒ.j.er.℈.ſic de aliꝭ mēbris.vt ab alio mēbꝛo hu.melic⁹ euacuet. Et ſi in capite ſentiaſ actualis calitas tūc audaſ refrigera anteriozē.ptē capiti ⁊ mediā cū ſuccis ſpuine et ỽmicularis lactis mulieris ⁊ ſucco ſolatri et lētiginis aq̄ ⁊ foliꝝ ſalicis ac cuꝫ poplōe nutrito cū oleo violꝝ.⁊ lacte mulieris actual⁹ frigidis:qz ſic exptus ſum. Et da electua⁴ frigida cū aq̄s frigidis.vt eſt aq̄ endꝫ.pozꝫ.lact. et ſimiliū.⁊ cū ℈ euacua cholerā nigrā ⁊ hūecta cū balneis ⁊ cibis tpatis. Cū magna ſolē nitate⁊ reuerētia accipiaſ puluis ſequēs quē ego ſepiſſime exptus ſum:⁊ oēs vtētes eo cuꝫ dei mia cōſecuti ſunt ſanitatē mētis ⁊ cozpis ⁊ eſt medicina haly. Et poſito ꝙ alie medicie nō valeāt.iſta valet nutu dei miſericozdis. et eſt medicina cozonata q̄ ſecretiſſime teneaſ ⁊ amplecteſ:vt human⁹ intellect⁹ q̄ſi depditus cū hac medicina reſtaureſ. Dec eſt ei⁹. ℭ ℞. epythi⁴.ʒ.iiij.lap̄. lazuli agar⁴.añ.ʒ.ij.ſcamo⁰ ʒ.j.gariaf.xx.nūero.℔.pul'.dēſ q̄libet ſeptia na.ʒ.ij.mag⁶⁰ pficuū ⁊ honozē habui ex ℈ pul uere bñdicto. Nota ꝙ ſirupus citonioꝝ ⁊ ſir⁹ pomoꝝ dulciū ſunt vtiles mel'icis. Fiat igit ſic. ℭ ℞.ſucci pomoꝝ dulciū.ℍ'.j.⁊.℈.ſucci bo rag.ℍ'.j.paſſ.mūd.ʒ.ij.epythi.ʒ.j.ſuccari.ℍ' j.fiat ſirupus quo vtaſ cū aqua aperitiua ra dicū ⁊ cicerū ru. Et ſi vis ꝙ ſit aliq̄l⁹ laxatiꝫ uus ꝑus decoquaſ polipodij.ʒ.j.⁊.℈.agal⁴.ʒ.j coquāſ in.ℍ'.vna aque vſq̄ redeāt ad.ℍ'.℈.⁊ tūc adde ſupd'icta ⁊ floꝛes bugloſſe ⁊ bozag. et fiat ſirup⁹. Deinde purgeſ ſic. ℭ ℞.floꝝ boꝛ rag.⁊ bugloſſe añ.ʒ.℈.anſi.ʒ.℈. folliculoꝝ ſene paſſ.mund.polipodij querc. recētis añ. ʒ.v. fiat decoctio in qua tempent̄ cozticis mi rabo.inde.bellicoꝝ ⁊ emblicoꝝ añ.ʒ.℈ tempe renſ ꝑ noctē⁊ in craſtinū fricentur ⁊ colenſ: ⁊ colature addaſ lap̄ lazuli abluti decies.ℨ.ij ⁊ fiat potus. Deinde fiat electuariū tale. ℭ ℞ pul'.diacamerō pul'.dyarodon iulij.dyamar⁹ gariton dyāḃze leticie galieni triaſandꝫ plius cū muſco diāthos cū muſco añ.ʒ.j.vtrarunqꝫ margaritarū been.al.⁊ ru.añ.ℨ.j. oſſis ꝺ coꝛ de cerui.ʒ.j.deronici roſ.rube.ſe.ſanſuci ⁊ ba filiconis añ.ℨ.j.ābze griſe.ℨ.℈.cōꝑue bugloſ⁰ ⁊ anthos añ.ʒ.j.pānoꝝ auri ⁊ argēti añ.v.nu mero ſucc.q̄rt.v.fiat electuariuꝫ ⁊ liqueſiat ʒuc⁶⁰cū aquis meliſſe ⁊ bugloſſe cū oib⁹ iſtis omni ſeptimana radaſ caput:⁊ embꝛocef cū embꝛocis ſupdictis in ca.de mania.⁊ cū oleo nenufaris ⁊ cucur. at cū bzodio triparū ⁊ ca pitum mutōis ac herbarū decoctōib⁹ hūectā tium ſp addēdo ſticad ⁊ camo. cū frig. Daly dicit ꝙ bozago ꝓdeſt melicis.de q̄b⁹ triſti⁴ et cogitatōes abſcq̄ cā accidūt.⁊ ſi bibaſ cū vio exhilarat coz,etiā dicit ꝙ in ſtica,ē mūdific⁹

Digitized by Google

i. absterſio: ⁊ pdeſt melie aſcēdēti ad ce^m.

Dieta eoꝝ ſit talis. primo aer humidus naturaliꝝ ⁊ artificialiꝝ ordinetur ſternēdo folia ſalicis cāne ⁊ iūci ⁊ ſiliū ac ro. violā. ⁊ res boni odoris naribꝫ applicēt. aer ſic cꝫ ⁊ calꝫ excellēter euitet. cibi ſint hūectatiui ⁊ laudabilis nutrimenti vt ſunt oua. fozbilia carnes capti agni ⁊ pullozꝝ ⁊ galliarū: ac vta tur extremitatibꝫ eoꝝ ⁊ filium. Et fiat talꝫ cꝫ eius cozꝑ nō teneresçat ⁊ carnes eius ⁊ ſan. augmētēt. ⁊ panis ſit recēs vnꝰ dieꝝ vel duoꝝ boni frumēti. caueat a carnibꝫ bouinis ⁊ aiaꝝ liū filueſtriū ac caſeo legumibꝫ ⁊ caulibꝫ vitet vinū groſſum turbidū: ⁊ nouū bibat vinū al. ⁊ clarū ru. caueat ab oībus rebus ſalſis ⁊ acri bus ac vitet oñe illō: in q̄ eſt magꝝ acetoſitas vtaꝫ cꝫ bozagꝫ ſup oēs herbas. nam exhilarāt cozꝑ. ꝓpterea verificatoꝝ dicit. Bozago bōa tā dulcia ſunt tua dona. Sēp vireſcis ⁊ in oī tpe creſcis. Jnāt bozago: gau^a ſp ago. Et vtatur aliꝭ herbis hūectatis. Sōn^t ꝓuocet cum ap ꝓopatis rebꝫ ſic eſt papa. ⁊ oleū et ꝰopiū ⁊ ſuc ci herbarū fridarū ⁊ lac mulieris oleū viol. ⁊ ſilia. Vigilie ſupflue euitēt: labor ſupfluꝰ ma^e ī ſole calꝺ. ⁊ ſ exercitiū tpatū añ prādiū. Coit ſupfluꝰ euitet ac totaliꝝ euitet ī pn^o. in declia tiōe aūt coit^ cōperit moderat^ ⁊ rar^ ī ꝓſue. ⁊ in iumentibꝫ melicis. ⁊ hoc ſm Auic. in ſen 20.3^i. trac. 1. c. de iuuamētis coit^ in hec ẋba. Et ipe quidē coit^ cōpent: cōfert melie ⁊ plu ribus egritudinibꝫ cho. mi., ꝓpterea qꝫ dilatat ⁊ expellit fumū ſpermatis aggregatum a pte ce^i ⁊ cozdis. Et ſequit in ca. ſeq. Dimiſſio coit^ contriſtat plurimum. ⁊ grauat ei^ cozꝑ ⁊ ca. ipius. Jdē dicit Cōſtā. in pāreg^i. pti^a. 5. ⁊ Ar. no. in ſpe^o. Et dicit: ꝙ ſi coit^ omittat gūedo ⁊ triſticia ⁊ ꝓturbatio mētis aduenīūt cozpo ri ꝓpter vapozes cozruptos ad cor ⁊ ce^m veni entes. Sudoz euitet balneū cōperit añ cibuꝫ. dū tñ nō ſudet. ⁊ ebrietio cū aq̄ calida.

¶ Laplm. 14. de cozruptōe memorie.

Oruptio mēozie ē obli uio ſpērū rez c pteritarū. Quedā ē magna ⁊ fort ⁊ cū fe. ⁊ de iſta dicet in litera. Se cūda eſt minoꝝ ⁊ fine fe. q̄ venit a pn^o in lati^e ſanitatis. ⁊ de iſta agit hic. Mēozia aliq̄n di minuit vt in pn^o huꝰ paſſiōis. aliq̄n cozrūpi tur ſeu aufert vt accidit poſt eiꝰ ꝓfirmationē ⁊ ſic amittit nō ſolū mēozia: imo ⁊ intellect^. ⁊ tūc hñs illā efficit ſtolid^ ſeu amēs. nam ad bonitatē intellect^ requirit ꝙ oēs vtutes tres, ſc3 mēozia rō ⁊ fantaſia ſint ſalue.

Cauſe ablatiōis mēozie ſeu eiꝰ leſionis put ꝑ ſumit^ ſunt tres. Bal. 3. de interioꝝ. ca. 4. ⁊ ſm Auic. in. 3. qui allegat B^m. ⁊ ſm Haly. Et pn^s eſt mala ꝯ frigida et aliq̄n ſola: aliq̄n mixta cū ſic^e: aliq̄n cum hu^e poſteriozi pte ce^i dñante.

Signa paſſionis ſatis ſunt manifeſta. Signa cauſarū ſunt quādo eſt a frigiditate ſola. dicit auic. ꝙ adeſt ſtupoz. i. ſubeth nō loquēdo nec de ꝓteritis nec de fu turis: nec intromittit ſe de aliq̄. ⁊ accidit ver tigo: ⁊ cū hoc nō aſſunt vigi^e nec nimi^s ſomn^ nec ſiccitas in oze naribꝫ ⁊ palato: nec nimia hu. dictarū ptiū. Si aūt fritas iūgat ſiccitati aſſunt inſōnietas ⁊ vigi^e. ⁊ recozdant^ de ꝓte ritis ⁊ nō de pſētib^. qz ſpēs in mēo^a rebuate. ſi ce^m eſt ſiccū nō facil^ delent. Jꝫ cū difficult^e impmāt. rerū aūt momētanearū ⁊ vnꝰ hoze nō recozdant^. ⁊ adeſt ſiccitas carūcularū na riū ⁊ palati. Si aūt fritas ſit cū hūidi^e accidit eis ſubeth ⁊ ſomn^ ꝓfund^. ⁊ nō recozdāt rez ꝓteritarū. ⁊ fortaſſis recozdant rerū pītium fārū vel dictarū nō eſt diu fortevt medietas hoze. vel. 4. ꝑs vel. 6. nōdū trāſiuit. nā res mlt tū liqda nō vꝫ formas retinere. ſicut ē oleū vl aq̄ ꝛc. Adeſt gūedo ca. ⁊ multi^o hūiditat^ a ce^i ſluētis ⁊ hūiditas in ꝓtibus narium ⁊ palati. Si aūt ſit ex ſicci^e cū cali^e. vel nō eſt leſus tm in pte poſteriozi ce^i ſc3 in mēo^a. tūc venit cuꝫ ꝓmixtione ſenſus. ⁊ in hoc caſu remitto te ad ce^m de mania. Et cognitio ſiccitat^ ⁊ hūiditat^ hī ꝑ ꝓuemētia ⁊ diſcōnemētia ꝓtic^arū: ſicut dicit B^s. 3. de inte. de q̄daꝫ vicino ſuo ꝛc. ⁊ de alio q̄ multū ſtuduit in opatōe vigiliarū cum dieta mod^a ⁊ ſubtili ꝛc.

Pronoſticatio Auic. vbi ſup. ſc3 ſen p^a trac. 5. ca. 1 dicit ꝙ obli^o veniēs in lati^e ſanitat^ ꝓnoſticat egritudines cere^i ꝓpinq̄s ſicut eſt litar^a epi^a et appoplexia. Si ſit ex ſiccitate difficili^o cura tur ꝙ ab hu^e: qz facili^o eſt rē hūidā exſiccare ꝙ ſiccā humectare.

Curatio q̄n ē a: ꝓpl'oe fria pura: ꝓſulit B^s vbi ſup ꝫ ẋba in fine c^i Si auferat mēo^a vel ledat^ ncrio in ce^o erit frida cōplo ꝙ caleſi^t oz. nō tñ op^s ēvt hūectet vl ex ficcet ce^m niſi cū frias ꝫ fuerit iūcta ſicci^ vel hūi^. Sed ſi inter hec media fuerit: oꝫ ꝓploez ce^i cuſtodiri. ꝫ ille. Res aūt ce^m calefacientes inferi^ dicent. Si aūt fuerit ex fria ⁊ hūid^e qđ frequēti^ accidit. ꝑ^o ponat^ pa. in bōa dieta: ſi qđ inferi^ dicet ⁊ inq̄rat de cauſis illius male canpl'onis fride vel fride ⁊ hu, et ſi fue-

Digitized by Google

rint cause exteriozes vt est coit⁹ vl' supfluitas cibi ⁊ pot⁹ vel frig⁹ extrisecū vl' filia abiciāt Deide ℞. cliste³ acura ꝑmo tale clistere. ℞. sa namūde berōice ābzo^c vtriusq; saluie vtriusq; cētau^c añ. ℳ. j. floz ātbos vtriusq; sticad. flo. camo. añ. ʒ. j. melisse. ℳ. ij. cātab^l. p. j. yerap^e bñdicte añ. ʒ. v. pulpe colloq̄n^e. ʒ. j. et ℔. sal' cō. ʒ. ij. olei de lilio. ʒ. ij. ⁊ ℔. ℞. clistere vel ℞. ieui⁹ clistere fi ribi videt. Postea digerat ma³ cum eis q̄ ponūt in firu^o seu cū orimelle squilitico in q̄ bullīāt achoz⁹ ⁊ sticad. Deinde purget cū his pillis. ℞. masse pill'arū cochiarū. ʒ. ij. colo q̄n^c mastricis bdellij añ. ℈. j. succi melisse q̄tū sufft. ℞. pille dent. ʒ. ij. vel. ʒ. j. ⁊ ℔. Post purga tionē vtat^r metridato vel thiriaca aut aurea alexā³ vel ꝓbua radicis achozi. post ℔ digerat ma³ fra flātica sic. ℞. radic rafa' gallica' acoz ri yreos ra. fe' q̄mis vtriusq; arist. añ. ℳ. j. saluie beto^c ābzo^c maiozane fiximbuj cala' pu legi melisse añ. ℳ. ℔. se. pet^o. an' marat' carui ameos fiseleos se. melisse añ. ʒ. j. floz sticad. floz melisse ⁊ ātbos añ. ʒ. ℔. spice' spice celtice añ. ʒ. j. mellis ātbosati vel mell' acozati ℔'. j. ⁊ ℔. ℞ fir⁹. det cū aq̄ decoctiōis cicerū rubeoz ⁊ achozi ⁊ melisse. Deinde purget cū yeralogo dion ⁊ theodozico anacardinū. ⁊ si ista nō suf ficiūt: iterū ex supdicī pōt fieri pul' ac eclec^m ac fir⁹. ⁊ iterū ter vel q̄ter digerēdo ⁊ euacuā do cū yerap³ ℬ' ⁊ cū yerarū. ascendendo ad fortioza: sicut supdictū ē ad theodozico anacard. ⁊c. Jobes serap. dicit q̄ casto^m dissolu^m cū aceto ⁊ oleo de lilio: si inde cap. liniat vz. ¶ Sedo vz linitio cū baurach disso^ in dicto oleo ⁊ aceto in pte posteriozi ca. vz. nā multū exsiccat ⁊ ꝓsumit hūiditatē. ¶ Post ista. ʒ. fiat eplm fortⁱ⁹ de sinapi casto^o. ⁊ euforbio. Et q̄n volueris ista rēouere vel ca. radere abluat ca. cū aq̄ decoctiōis camo. dāmidis ane' calamē fiximb' maiozane ⁊ filū. ¶ Quarto ℞. caput ꝛ purg cū pillis diacastozeis dissoluāt in aq̄ vel succo melisse ⁊ pa. resupio imittat ꝑ nares: ⁊ post erigat ⁊ piciat per nares ⁊ palatum. ¶ Quito masticet ʒʒ' cū mastice vel piretrum ꝑ se. vel ℞. me³ ex sinapi piret⁹ ⁊ stafisag³. Jsta cōfecta cū succo bethonice dissoluant in ori melle squilitico ⁊ ꝑ nares inittant. ¶ Sexto volo q̄ odoret res aromaticas vt sunt muscⁱ⁹ ambra lignū aloes garioph. nux m⁹ spica' ⁊ cel tica ⁊ filia. ⁊ fil' herbas iocūdi odozis et po mū abze. ¶ Septimo vtat cōfua achozi ⁊ est exptū ꝑm ānic. fen ꝑ³ ʒ' ca. de corruptiōe me mozie. ¶ Ad idē vz pip longū nutritū. nā ma nifeste unat memoziā. ¶ Ad idē vz ℔ ꝓfectio ānic. ibidē. ℞. olibani pipis ciperi cre ci mire añ. ʒ. ij. mell' q̄tū sufficit dec. ʒ. j. cū vio. ¶ Ad idē vz. si omī die in ieiuno sumat thuris. ʒ. j. ⁊ piperis. ℈. ℔. Dicit em ānic. q̄ exptū est. ¶ Ad idē etiā vz hoc. ℞. cimi'. ʒ. v. pipis. ʒ. j. achozi cipi añ. ʒ. ij. mirab. nigroz mellis anacardi vl' mellis cōis q̄tū sufficit. dec cū aq̄ decoctōis liliagi ⁊ dāmidis. ʒ. j. Et sternutatōes multū valēt cū pipe ⁊ castoreo ⁊ condiso. ¶ Octauo bonū ē q̄ vtat ꝓfec^e anacardina: quā oēs po nūt ⁊ bñd^o mesue eā in hac forma ponit. ¶ ℞. pipis macropipis mirab. ℔eb. ⁊ emblicoruz ⁊ bellicoz mūdebedust. oīz añ. ʒ. ij. costi anacar' burūgi ʒuc. bacarū lauri añ. ʒ. vj. ciperi. ʒ. iij. teranť anacar' p^e ⁊ alie me^e ad partez. ⁊ post cōficiant cū butyro vaccino ⁊ melle. pus bul lit. dent. ʒ. ij. cū aq̄ fen' ⁊ apij. ⁊ hoc primo sex mēses sue ꝓfectōis. ¶ Si aūt venit obli^o ppē ficcitatē. tūc totū regimē declinet ad hūiditatē. ⁊ ꝑmo nutriat cū cibis hūidis ⁊ dieta re sumptiua ⁊ stet in tranq̄llitate ⁊ q̄ete ⁊ vtatur somno. Et si naturali nō venit: uuet cū arte et balneet. Si aūt fit frigiditas mixta cū fic citate. tūc misce cal' a cū hūidis: ⁊ si caliditas misce frigida cū hūidis. Et caueat ab omī re nō naturali. desiccāte: sic ē labor ira nimius coitus. ⁊ in isto casu valēt cerebella oīz auiū vsitatarū iussella alba ⁊ auenatū hordeatū ⁊ vitella ouoz vtat bonis carnib⁹. ⁊ ponāt ve tose sine scarifica^e in loco vbi colū cineo ꝓiū git. Et iterū ℞. fomēta^o cū decoc^e camo^e ⁊ mel lolo' ac pedū capz ℈ auic. ⁊ serap. ⁊ post cuz oleo de lilio ⁊ oleo de bē ⁊ cū oleo de narci^o ac oleo amigd dulc ⁊ fisanio. Et oia ista fiāt vt maria hūida ad ptē mēo^c attrahat ⁊ frica tiones moderate. cōferūt: q; attrahūt.

Dieta eoz est ꝑm diuersitatē cārū. nam q̄n ē a cā ficca dieta resumptiua ē eis vtilis cū suauitate vite. Si a cā fria ⁊ hu. indiget dieta exsiccāte ⁊ calefaciēte. ⁊ stet in do^o clara ⁊ mūda: ⁊ aer sit ℨius q̄li' mēoziaz ledēti. Et q; ex nocētib⁹ ⁊ ꝓferētib⁹ maioꝛ ps diete resultat. ideo hmōi ponatur vtraq; ꝑm autozes mēo^c. Et ꝑmo nocz coit⁹ supflu⁹. nec est aliqs q̄ vtat isto nego^o supflue: q̄ habeat bonā mēoziā. nec pfectū intellectū. nā in tali actu vtilⁱ⁹ q̄ō ē coz^c dissoluit ⁊ expellit. ſ. na turalis cal. ⁊ spūs ⁊ supfluitas naturali q̄to oēs p^e q̄litates intēse cōestio vapoloz vt ē si nap. alleū. cōestio nimia fructuū froz supflui tates cibi ⁊ pot⁹: caro arietis ñ castrati medlla ossiū mutōis nimⁱ⁹ pot⁹ p⁹ cōestiōes supflu sōn⁹ supflue vigi^c somn⁹ cōestiōi ꝓpinqu⁹ doz

Digitized by Google

mire cū sotularib⁹ in pedib⁹. Iuuātia āt sunt vsus fructuū stipticoꝝ assatoꝝ vt auellanaꝝ ⁊ castaneaꝝ: ⁊ b̄ in mod⁹ q̄titate p⁹ comestionē ⁊fectio bonoꝝ ciboꝝ tpatoꝝ ⁊ potuū ⁊ marie auiū ⁊ eoꝝ cerebelloꝝ moderatū exercitiū aī p̄ādiū expulsio supfluitatū p oīa fozamia cō suera debita: gaudiū tpatū. freq̄ns lotio pedū cū decoc⁰ melliſſe fen. ⁊ folioꝝ lauri ⁊ filicia. lotio ca. cū liriuo in q̄ tpent flozes camo. athos saluia mellissa ⁊ filia semel in ebdomada. dū tñ nō sit reumatizat⁹: ⁊ b̄ h̄eat in ꝓsuetudine. stare pedib⁹ ⁊ deābulare lente p⁹ debitaꝝ refectionē vsus coriādri ꝑpari p⁹ refectionē fine potu. mastricatio ʒ̄ⁱ. cū mastice fcā in ieiunio vel ēt pireꝝ ⁊ filiuꝝ pliris cū musco passule ⁊ anacardina ꝓfec⁰ mirab. ꝓditi. oia ista cōfozrtant mēoriā ⁊ cozroborāt. Sil⁹ recozda⁰ ⁊ reduc⁰ ad memoriā visoꝝ ⁊ auditoꝝ mēoraliū. Existis poteris elicere dictā ꝓgruā: ꝑsuppoſito bo⁰ regie ⁊ vlib⁹ p̄cedētib⁹. R. abzosie maiozane saluie bethonice melliſſe añ. ʒ. ij. baccarum lauri ſe. peōie ſe. melliſſe añ. ʒ. iij. ſe. ozij fiñ. añ. ʒ. j. ʒedoarij cimi alꝫ. caruj i ace⁰ bulliti ⁊ exficca⁹ añ. ʒ. ij. cubebe muc⁹ m⁹ flozes camo⁹ garioſ. triū genez pipis cardamo⁹ añ. ʒ. j. ʒ̄ⁱ albi ⁊ rasi liq̄ris rase añ. ʒ. ß. mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ indoꝝ. añ. ʒ. iij. thuris masticis añ. ʒ. ß. coriādri ꝑparati cuꝫ aceto passulato q̄rē. ß. ʒucarj. ʒ. ij. ℞. pul⁹. ⁊ ponatur in aluta. ⁊ de. ʒ. j. isti⁹ cū H⁹. j. ʒuc⁹ pōt fieri el⁹ⁿ addēdo corticem citⁱ ꝓditi vel ficcā. ℈. j. ꝓserue anthos. ʒ. ß. carnium citonioꝝ carniū passularū. añ. ʒ. ij. liq̄ſ. ʒuc⁹ cuꝫ aq̄ melliſſe. iſte pul⁹ seu el⁹ⁿ vꝫ ca. ⁊ cer⁰ ⁊ virtuti ali: ⁊ sensus cozroborat: ⁊ memoriā ꝓfirmat: ⁊ bonā digestionē opat: ⁊ fac̄ hominē subtilia ⁊ alta speculari. p⁰ bono regimine ⁊ dieta retent fine q̄b⁹ nil boni in arte nr̄a faciem⁹. ¶ De puluere supradicto pōt vti i rostrata addēdo ʒuc⁹ vl' cū brobio pullevel cū aq̄ melliſſe de mane ⁊c. Ad idem ℞ pul' melliſſe collecte in mese madij. ʒ. ß. quolibet mane cū vino albo vel cū bzo⁰ pulli vꝫ. ¶ Tingentū ad cōfozmandū memoriā ℞. radicis achozi rute ling⁰ bouine radiq̄ valeriane añ. ʒ. 4. siccent. Deinde ℞. succi eufra⁰ galli trici berbene añ. ʒ. iiij. colētur. deinde ℞. anacar⁴. ʒ. j. sticados ling⁰ canis añ. ʒ. ij. plizentur ⁊ miscēatur cum pingue⁰ vsi prius liquefacta ⁊ incozpozentur ℞ vngentū. de quo prius vnge tipoza ⁊ frontem. deinde partem mediam. post memoraleē vngatur ter aut quater in toto anno ⁊ equi poliet arti memozie: vt dī. ⁊ ē secretiſſⁱᵐ. Iste pillule multū valent: sunt tñ piculose. ℞. anacar⁴ pipis lon' añ. ℈ pille cū melle. ⁊ def. in pilula q̄libet mane. ¶ ℞. olei castozei quart. j. pirer⁴. ʒ. ß. cē. q̄tum sufficit ℞ vngētū: de quo vngatur occipitiū rasum: ⁊ supponat iste saculus. ℞. nuſ. m⁹lig⁴ aloes ciperi sansuci flozes anthos melliſſe añ. ʒ. j. conq̄ssentur: ⁊ ℞ saccus vel cucufa. ⁊ addant in estate sanꝺ ⁊ roß. ¶ Se. gallitrici comestuꝫ excitat memoriam. ¶ Flozes rozis mari⁴ coquantur in furno cum pastillo: qui mittant in vino: ⁊ de illa potet: acuit enim memoriam. Ad idē vꝫ pul' gallitrici cum toto cū coriandro ꝑparato ⁊ ʒuc⁰ ℞. vi pa: ⁊ prius bibatur vinū post vipa comedat. ¶ Frica⁰ ūmo ⁊ potatio aq̄ ardent valz ad memoriā. ¶ Ad idē vꝫ raꝺ. ling⁰ bouis q̄cū q̄ mō sumat. Et multa alia reperies in libris tuis.

¶ Capitulum. 15. de litargia.

I **Litargia** est apa frigidum flāticum factuꝫ in meatibus subē cerebri inter cranium ⁊ medullam: ⁊ raro fit in pānj culis ipsius. sc̄z in duram⁰ ⁊ pia⁰ siue in corpore eius. Nam flegma grossum est ⁊ pannicule duri q̄ neruosi ideo non leuiter fit penetra⁰. nec etiam in cozpoze nec subā cerebri propter suam viscositatem. ⁊ est recte sicut de pleuresi: q̄ raro fit de flegmate ꝓpter easdē causas: licet tamen possi⁰ fit q̄ ibi generetur sed raro: ⁊ tunc deterius. ista dicit Auice. in sn̄ia li⁰. iij. ca⁰ de litargia. ⁊ Berard⁹ de cremo⁸ ac Bordonius similiter scribūt. Litargia sumpsit nomen sui accidentis sicut supradicti scribūt sc̄z ab oblitione. Dicitur enim litargia a lites qd̄ est oblitu ⁊ agros qd̄ est mozbus q̄si mozbus oblitiosus. Et dicit Auice. q̄ aliqui dixerunt q̄ in eisdem locis potest fieri a postema milcum: quod etiam vocatur litargia.

Causa ꝑm auctozes est omne illd̄ quod multiplicat hu. flegmaticuꝫ: in q̄ hu. est euapozatio ⁊ putrefactio. Ideoli libent generat litar. ab hu. ex cepis generato cuꝫ in eo: sit euapozatio ⁊ putrefactio rōne suꝫ flue humiditat: ergo comestio ceparū alliozꝝ pozrozum sinapis ⁊ similium potest esse vna causa. Similiter repl'o nimia: ⁊ nimius potꝰ maxime vini nimius vsus fructuū ⁊ piscū ⁊ carnium pozcinarum quies ⁊ vite tranquillitas cū repletione nauseatiua a somno diurno maxime in dispōne resupina: in qua vapozes fūtici sui dispōne in pupim seu occipitiuꝫ ascēdunt apa seu disturbationē intellectus ⁊ memozie ibi facientes. Ista aūt non soluꝫ litar⁹ verum ēt omniuꝫ mozboꝝ frigidoꝝ sunt cā.

Digitized by Google

Signa sunt fe.lēta.qz neccio vbi ē apa ex hu.putrido:oꝫ ꝙ ibi sit fe.ma rime cū sit ī mēº nobili seu ꝓncipali.lēta ē:qz de maª friā flātica.ꝛ iō ē ꝓtia sōn⁹ guis ꝛ pfun d⁹.ꝛ sp stat cū ocul' clauꝺ.ꝛ fivocēt rūt ꝛ apiūt oc'os ꝛ statī itez claudūt pull⁹ magn⁹ ꝛ rard⁹ ac rar⁹ ꝛ vndosº:obliuio ꝓteritoꝝ ac agibiliū ī trū ꝙ cibū ꝛ potū petere ꝛ exigere ꝛ os clauꝺere obliuiscūt. ābelit⁹ tard⁹ ꝛ rar⁹ ꝛ qñ aggua tus cū āgustia ege⁰ liqda vria ꝓturbata ꝛ spiſa velut ī biugaliū. Si āt illꝺ apa fit ml'icū tē doſ.ca.ē foꝛtioꝛ:ꝛ ē cū alienatione ꝛ rixa. ꝛ tz oc'os fixos ad vnū locū ispiciēdo. Si āt ꝓtin git ips apa qꝺ fac litargiā.eē ꝓpositū. qꝺ pos sibile vr:tūc sīg erūt mꝛta. Nā sic ꝓpositū ex flāte ꝛ co.ꝛ flā dñet.tc adest ſubeth taciturnitas pigritia ī motu:ꝛ si dñet co.assūt vigr rizra ꝛ motª ꝛ si eqlit dñent fiūt ista ꝛ illa.qz pti dormiūt seu hīt ſbeth ꝛ alīn euigilāt ꝛ rirāt. ꝛ videri mio istā vocat.ſerap.ſbeth euigilatia. Si apa ē ī ſba ce¹.tē lōn⁹ē.pfundioꝛ multū ꝛ maioꝛ difficltas ī motu:ꝛ eminētia oc'oꝝ ꝛ albedo ī ligua ē maioꝛ. Et si apa ē ī velamīb⁹ ce¹ doloꝛ ē foꝛtioꝛ qꝛ apa ē m mēbꝛo multū sen ſibil ꝛ motª leuioꝛes. Et qñ qz dꝫ aliqs fieri li targicus. in pnº hꝫ multas oſcitationes.

Prognosticatio Ponit Auic. sig ꝓ nostica. Cān hō tē dit ad litargiā qñ ca.eiª multū tremit: ꝛ cū bº efficit piger ꝛ gnis ꝛ si cū bº dormiat stādo in mēſa vl' imediate post:ꝛ vtaſ regie copioſo si ne vsu purgatiōis alicuiª:ꝛ ē senex.ia ē ppe li ter. vl' apl'ā. Quicūqz spachilū. i. ꝛmoderatus do. vl' ꝛfusionē ce¹ patūſ cū apate ī ce⁰. i.ɔ. die bus peūt. si ꝺo hos effugiūt sani fiūt. ·7. ꝺph. āph. ſo. ps ḡ qlr litarª ꝺa ē vt plrīz mortalis. ¶ Scꝺo qñ accīa litarª fiūt foꝛtioꝛa ꝛ ſudoꝛ ml'tiplicat ꝛ illa nō dīmiſ:tūc signū ē mꝛt: qñ ſudoꝛ ml'⁹ debilitat ꝺrutē. Sudoꝛ frid⁹ i.ca. mortē figt. Si ſanguiſuge frōti applicēt: ꝛ nō adhereāt mortale. Si applicēt ſternutatoꝛa ꝛ nō ſternutēt:mortale ē. Qñ āt ābelit⁹ ꝺilataſ ꝛ nō ē āgustioſ⁹.ꝛ accīª dīmunt: tūc ꝓcedūt ad ſalutē marᵉ si apata fiant post aures. qz vt plrīz litarª terminaſ ꝑ illa apata cū illa ps sit ſaᵉ ꝓpinq. vt ſupfluitates recipiat a ce⁰. piſcatoꝛes ꝛ patoꝛes coꝛeoꝝ in aqs libē ter incurrunt hāc paſſionē. Litarª multū picu loſa eſt:iō ꝓnoſticato naufragio ad curam ꝑ cedatur. vt bonoꝛ medici conſeruetur.

Curatio Modus eſt iſte �means oēs meᵉ autoꝛes. ꝑº niſi aliqꝺ ꝓhibeat fiat flōia. ¶ Scꝺo fiāt cliſtria acuta. ¶ Terº fiat litio cū oleo roſ.ꝛ aceto pauco: ꝛ pº ꝺuos dies addāt meᵉ ꝓfortāres ceᵐ cū oleo roſ. vt caſtoreū calamētū balſamita yſopº ꝛ mēta:qz iſta ca.ꝺfortāt ꝛ calefaciāt:cū iſta maª fit fria flātica. Oleū roſ. positū cū aceto ponit ī pnº vt repellat materiā a ceº.ꝛ 3ª ꝛ 4ª die miſceāt allia.vt reſoluāt:ꝛcū eis miſceāt oleū ꝺ lilio ɓꝫ haly. Et cū bº valēt ī pnº ligatōes ꝛ fricatiōes fortes extremitatū. Et pº ꝺuos dies valēt ſternutatiōes ꝛ gargaª ſbrilīaª cū yſopo acoꝛo ꝛ calameº. Epithiara ꝺ ſqlla valde cōferūt eis Auic. Āñ ꝑ epithīa aliqꝺ ponaſ: oꝫ radi.ca.a ꝑnº. Et excitet oīb⁹ mōis fricādo plātas pedū ꝛ manuū cū ſucco rute:ꝛ trahant pili barbe ꝛ pect.ꝛ cū acu pūgāt:ꝛ vēroſe ī noc cū ſcarificaᵉ ponāt. vbi ē ſan. dīnū ꝛ si nō abſqz ea. Et fiāt ml'ta cliſtria.qz magꝫ ꝓpetūt ī litarª ꝙ ali qª eño. maioꝛ laboꝛ ꝛ maioꝛ ps cure ē ī excitādo eos:ne moꝛiāt cū ſbeth. Nō plagēt ergo amici ſui laboꝛāt ꝑ ꝺuos aut tres ꝺies. qz ml' ti moꝛiūt ꝓp negligētiā aſſiſtētiū. Lozēta litargicoꝝ ſtāt ꝑº ī flōia ꝛ raſura ca.ī cliſteri acuto ꝛ positōe olei roſ.cū aceto ſup ca.ī fricatiōe extrēitatū ꝛ ligatōe doloꝛoſa ꝛ puocatōe vomit⁹ ꝛ capt purgus ꝛ cathaplaſmata in vntiōe ſternutatiōe ī ꝺgōe ꝛ eñone mᵉ ꝑ purgā ī excitatiōe ꝛ ꝺieta. Et ī oīb⁹ iſtis reqrit ꝺiligēª aſſiſtētiū: q cōit ī hac egrᵉ ꝛ in applia defic. Ꝛgit pīā ꝺcā fiat fic. Digerat maª cū oxielle vl' cū mellicto:qꝺ nutrit ꝛ ꝺigerit. Āl' ꝺigerat cū iſto ꝺgio. ℞. melliſſe lauēdule ſaluie calaª ſanſuci bethoᵉ baſilicōis añ. m. j. radic bruſci ſpagi ḡis añ. m. j. ℈. capilli veneis. m. j. liq̄ris raᵇ. paſſ. añ. ℈. ij. ʒucª. ℞. j. aceti foꝛtiſſimi. ℥. ij fiat ſūr⁹ ꝺet cū ꝺcoᵉ apiria. Deīde purget cū plūe diaꝛbit vl' cū his pillis. Cōſtant ad hu. fridos ꝛ groſſos flāticos ꝛ ad turbatōes ꝛ dol'. ca. ℞. aloes. ʒ. r. agarī ſticaꝺ citª. añ. ʒ. iij. colo q̄ntide maſtic caſſielig ſpiceª ciamoª garioficᵉ ſq̄mārī. ʒ ȝ onª. añ. ʒ. j. ℈ ℔. cū ſucco melliſſe fiant pille pue. ꝛ ꝺēt. ʒ. ij. cū aq̄ calª. Āl' purgetur cū yera. ʒ. ij. ꝺelli pulpe coloq̄nᵉ. añ. ℈. ℔. fiāt pille. Āl' ſic ɓꝫ Hoꝛ. ℞. aloē. ʒ. ij. agarª turbit añ. ʒ. ij. plᵉ coloq̄nᵉ. ℈. ij. bdlij anª ciamoª maſt. ȝ ª. añ. ℈. j. foliozᵐ mēte ꝛ abſinª añ. ℈. ℔. fiāt pille cū oxielle ſqllitico ꝛ ꝺēt. ʒ. ij. vl'. ij. ꝛ si pillas capē nō pōt ꝺiſtēperent cū maſſa. ꝛ faciant aſſiſtentes ꝙ trāſglutiat: poſt ꝛ ante. Fiat tale capt purᵐ. ℞. ay. in. ʒ. ꝺ regali diſpō ne pte ſcꝺa. ℞. ſerapª pipis appopoª caſtoreiª rafaª piretª nigelle. añ. ʒ. ij. aloen epaª. ʒ. iiij. fiant trocisci ꝛ vnus diſtemperet cum oleo de lilio:ꝛ naribus inſtilletur ꝛ cum iſto tozmēteꝛ.

Digitized by Google

¶ Itē fiāt tales pille. ℞. yerap^{e} ℈ j. ʒ. j. pulpe colloqntid. ℈. j. coztiq; mirab. i. zeb. ʒ. iij. mastiq ℈. ß. ℈ denī in pillis vel in potu. ℈ si nō soluāt fiāt cliste^{a} acutissima ac suppo^{a} raso ca. appli cet oleū camo. vel fizami cū aceto squillitico. Et iterū fiat tale epythia qđ pōit haly. ¶ ℞. piret^{i} mellisse añ. ʒ. iiij. castozei. ʒ. ij. baurach si nap. añ. ʒ. iij. fiāt pille: q distēpet cū aceto squillitico vel decoc^{e} saluie et maio^{e} in aceto. ℈ in de frōs ℈ pupis ca. epythimet. Per ista nō di mittas ipm dormire. ß. puoca sternutatōes cū pipe ℈ casto^{o} ℈ eufozbio ℈ cōdiso olfaciēdo vel distēpando cū aliq liqre. ℈ p nares ca. imitta tur. ¶ Iterū ℞. yera^{e}. ʒ. ij. piret^{i}. ℈. j. vngatur seu fricet palatū ℈ lingua apiēdo os. Itē bul liat castozeū in succo rute ℈ aceto: ℈ epythiet occipiciū bn rasum. ℈ hoc post duos vel tres dies: Fiat etiā frica^{o} cū succo apij ℈ aceto ibi dē. Vel pulvis apij bulliat in succo eiusdem ℈ aceto ℈ ibidē applicet. Itē puocet sternu^{o} cuz ello al. ℈ ni. ānapi piretro eufoz^{o} ℈ pipe ℈ cum succo ficcle teneat in pāno subtili: vel narib^{9} i suffiet. Suffumigādi sūt inclinato capite sup fu^{m} isto^{z}. ℈. assafetida galbanū serapi^{m} armo niac cozcu ceruinū ℈ capnū. Fricet lingua et palatū cū metridato ℈ aurea alexā^{a} ℈ thiriaca ℈ pul. piret^{i} ℈ cū isto teneat os aptū ℈ inclina tū vt saliua ℈ hu. ɛeant. Itē fluat san. ex nari bus cū initio facto ꝺ setis pozcis. ℈ fiat flōia de vena frōtis postq in pn^{o} fuerit fcā de vēa ca. in brachio. ℈ fricent extremitates fine int missiōe: donec rubeāt ℈ doleāt. ℈ aliqn fozres ligatiões fiant. ℈ vocent ꝓpo noie. ℈ expedit vt ma^{m} timpanū ℈ tuba cozā ipo faciāt sonū: et pelues cū baculo pcutiant ℈ cozcu mag^{m} ℈ bacia. Stercus colūbinū cū melle emplatū iuuat. Fricatio cū lilij radicis vel squilla i occi pitio iuuat. Ista olea iuuāt. ſ. oleum castozei nardi^{m} ℈ de piret^{o} oleū sisami ℈ lauri^{m} finap. ℈ eufozbiū cū succo rute vel castozeū cū cine re capillo^{z} hūanoz cū aceto distēpat. ¶ Aliꝺ qꝺ est iobis dama. ℞. sinapis piret^{i} radicis a frodillozū añ. ʒ. xv. castozei eufozbij. añ. ʒ. vij. succi sanſuci q̄tū sufficiat. fiat epythia i pu pi. puocet vomit^{o} cū pēna ℈ cū aliq vomitiuo ℈ b a pn^{o}. Succ^{9} rute est spālis in b casu epy thimat^{9}. Et si ruta coquat cū vi^{o}: ℈ cū illo ca. embzocet: qz multū ꝓfozrat ca. ℈m Gerardus de cremona. Et iō vz epilenticis de cā in ce^{o} exīte p iā dictū modū applicat^{9} ℈ odozatus.

Dieta est qꝺ det ydromel: qz dirigit et nutrit: ℈ potet bzodiū cicerū ru. ℈ aquā lupio. cōedat hozdeatū; si transglutire pōt ℈ aquā pul. le: ℈ caueat a fructib^{9} ℈ cib fri gidis. ℈ qz egritu^{o} vt plurimū est bzeuis. ideo pauco nutrimēto indiget.

Declaratio Nota ꝓmo q̄ litargia aliqn incipit p se: et est cā febzis. ℈ tūc ꝓmo incipit do. ca. nō ꝓsuet^{9} ℈ turbatio intellect^{9} vna res videnť. ż. adhuc nō est ꝓfirmata: si ī tertia die ꝓfirmať. Aliqn est accīs fe. ℈ est mozb^{9} ꝓis aliōs mozbos: et solet libēter seq̄ qtidianā ꝓtiaz ℈ fe. ꝓpositas ac minozē emitricēū. qz cal' fe. vel facit ebulli tionē in flāte ℈ rapiť surſuz: at colligiť in pte posteriozi capiť rōne cōzomitat^{is}: ℈ facit apa. ℈ ad hoc iuuat iacere in lecto ℈ maxie resupi^{9} ℈ ideo istis febzib^{9} succurrēdū est cū frequēti bus clisterib^{9}. ¶ Scōo nota q̄ litargic^{9} ad bo nū aliqn fit frenetic^{9} ℈ frenetic^{9} ad malū aliq̄n fit litargic^{9}. ¶ Tertio dubitať gre in litar gia cū ibi fit fe. ℈ cal'. ponit casto^{m} ℈ rubifica^{e} me^{e}. Dicitur q̄ apa ē intra craneū. ℈ nisi foz tissima resolutiua applicent nūq̄ fieret reso^{o}. ¶ Quarto nota ℈m ℈^{m} pte. 15. mega. col'. 9. q̄ in pn^{o} apatis ce^{i} vel suarū pelliculaꝝ me^{a} at tractiua. i. resolutiua ℈ vētosa nō apponatur nisi pcedēte fozti purga^{e}. ß in pn^{o} debēt poni ſtiptica ℈ repcussiua. Et qz op^{z} q̄ ossa cap. pe netrēt vſq; ad pelliculas: expedit penetrātia et subtiliātia cū eis cōmisceri. Acetū ḡ vtile ē qz cū sua subtilitate ℈ penetratōe expellenda expellit: ℈ repugnādis repugnat. iō in pn^{o} mi scet acetū cū oleo ro. vbi sup. ī fine colūdello 9. ℈ sequť q̄ post aliqꝺ dies miscet castozeū ꝓpter cā iā dictā. Jn aliis apatib^{9} ista multū calefaciētia nō cōpetūt. qz nō hñt mēbzū ita forte ficut craneū. Et vide in li. gozdonij. c. in apate ce^{i}. Etiā qz ista ma^{a} est multū grossa ℈ viscosa: qđ cognoscit ℈ insinuat p nimiū su pozē ℈ somnū. ideo op^{z} q̄ cū insciſſiuis ℈ reso lutiuis ℈ calefactiuis succurrať ℈ maxie si est stupoz ille fine fe. Si adest fe. insinuat q̄ illa ma^{a} est iā putrefacta. Et in isto casu ℈m ℈^{m}. mega. pte. 15. colū^{o}. 16. ameos thi^{9} ℈ calamētū in aceto coquant. nā fum^{9} istoz incidit illam materiā grossaz ℈ palatū vngať cū acuta me^{a} ℈ cathaplasmet cū sinap. ℈ casto^{o} ℈ vētosis cū scarificatōe appōat ibid. Quitoscīedū ℈s g^{m} 7. amph. 2°. 14. sup illo amph. Jn plaga tē. q̄ vtus regitiua est in ce^{o}. si ḡ ce^{i} 2° sit ℈m q̄ natura eius reqrit. ℈ sit ℈m suā dispositionez tūc oēsopationes pcedētes a vtute regitiua sunt famozes ℈ corpus bene regit ℈ bz bonaz imaginatiuā. ℈ rōnē ℈ intellectū ℈ memoriaz et ecōuerso qñ multū excedit in aliq̄ qlitate:

Digitized by Google

vel bꝫ aliquã de egritudinibus ei⁹ appꝛopiat. Nã ſi ce^m eſt ſubtilis ſubẽ ⁊ ſpũs puꝝ ⁊ clari. tũc eſt bon⁹ intellectus. ⁊ ſi eſt pinguis ⁊ gſſe ſubẽ. ⁊ ſpũs ſunt tardi ⁊ groſſi ⁊ ſil⁹ intellect⁹ Ex iſto pꝫ q̄tũ bonũ regimẽ ⁊ dieta iuuat in tellectũ cũ p eã ꝑ°na³lis ⁊ fluẽs poſſit iuuari ex ſnĩa .S^t.2.teg.cañ.39. Qz cũ ſuba ce^t ẽ puꝛa clara ẽtus aĩe ⁊ ſpũs ipam penetrat. Et qñ ẽ ſpiſſa difficilis eſt penetra°. Et qñ ce^m ẽ moll' ſubẽ: facil⁹ apphẽdit bñs eã: qz in re molli facilis eſt impſſio. ⁊ facil⁹ remouet⁹ ſi hũiditas cõcomitet⁹. ſed ſi ſuba ce^t eſt ſicca ⁊ dura: non ita leuit⁹ formas ſuſcipit: ſi receptas meli⁹ ꝓſeruat. Et ſi ce^m eſt calidius q̄ opz. tũc homo eſt mobil⁹ in opatõib⁹. ⁊ ſi frigid⁹ q̄ opz. ⁊tunc eſt pmanẽs. Et ſi ꝑ°ce^t nõ excedat in aliq̄ qualitatũ. oĩa ſupꝛadicta hẽbit cũ modo ⁊ mẽſura ⁊ opatões erũt multũ bone nec ſupabũdabit in ſuperfluitatib⁹. nec leuit⁹ ledet⁹ ab extrinſecis calis hu. fri. ⁊ ſic. Nunq̄ eñ ꝑ°ce^t eſt tpata: ſi opz q̄ fit ad fri^m ⁊ hu. declinis. 2. teg^t. ꝑ°. 44. cañ. 1. nã ſi euacuatio. ¶ Sexto nota q̄ pter ꝓpoñẽ ce^t. 6. uuãt inter alia ad faciendam bonã mẽoziã. Prima eſt bona oꝛdiatio dcõꝛ vel factoꝛ. Nã dicit Arist. in de mẽoria: ⁊ reminiſcẽtia. q̄ bñ oꝛdinata ſunt bene memorabilia. ¶ Scõm eſt q̄ illa ſint pauca ⁊ cõpẽdioſe tradita. De iſta loquit⁹ .S^t.1.teg^t. cũ loq̄tur de doctrina diffinĩ³. ¶ Tertiũ eſt: q̄ illud qđ videt⁹ vl audit⁹ ſit rarũ vl mirabile. ido qñ audiuim⁹ mirabilia: vel videm⁹ mõſtra bene retinemus. Lõſtat eñ q̄ in pueris oĩa ſũt noua ⁊ inuſitata. iõ bene mẽozant⁹. Nã qđ noua teſta capit inueterata ſapit. ¶ Quartũ eſt: q̄ iſta ſint placida. nã placidioza magꝭ gratant⁹ recipit ⁊ cõſeruat. Lñ p accñs hodie dꝛ. q̄ me moria labilis eſt bñficioꝛ. tenaꝛ ẽ ẽ iuuriarũ: qz hodie multi ingrati repiunt⁹ acceptoꝛ bñficioꝛ nõ memoꝛates: ſ vindictã cupientes. ¶ Quitũ ſepe ad mẽoziã reducere viſa vel audita. Nam q̄to ſpẽs rerũ diuti⁹ in mẽoziam reducunt⁹: tãto meli⁹ imꝑmunt⁹. ⁊ ideo ferule pueroꝛ manib⁹ applicant⁹. ¶ Sertiũ: ẽ quies aĩe ⁊ coꝛpis. iuꝛ illud Arist. in. 7. phiſicoꝛum ſeñdo ⁊ quieſcẽdo aĩa fit ꝓudẽs. ſcz q̄ ñ ad multa diuertat⁹ ſicut dictũ ẽ. q̄ plurib⁹ intẽt⁹ minoꝛ eſt ad ſingl'a ſenſus. ¶ Septi. no. q̄ pueri ſũt mẽoratiui ꝓpter cauſas dictas. Nam illa q̄ videt⁹ cũ ãmiratõe ſuſcipiũt ſic foꝛtiter retinẽt q̄tũ ad iſtã cãm bonã faciẽtẽ memoriã religioſi. ⁊ qz nõ occupant⁹ tñ circa ſecl'aria negocia: meli⁹ mẽozant⁹. nã plurib⁹ intẽt⁹ ꝛc. Senes ſũt mẽoꝛates: ſicut dicit Boꝛdom⁹. ¶ Primo qz fere ſemp imaginant⁹ de die ⁊ de nocte. eo q̄ ꝓpter ſiccitatẽ ce^t eoꝝ nõ poſſunt dormire. Scõdo qz ſunt in ꝓtinua q̄ete. nã nõ pñt laboꝛare. Tertõ qz ce^m bñt ſiccũ: ⁊ poſtq̄ forme rerũ ſunt impſſe: cũ difficl'tate mouẽt⁹ Et ideo dꝛ q̄ accñtal'r ſunt bñ mẽoꝛates. et ſic ſunt ſapiẽtes qz multa viderũt. Et iõ dicit Arist. Nemo eligit iuuenes ſibi duces: qz non ꝓſtat eos eẽ ꝓudẽtes ¶ Octauo no. q̄ ly flõia infrideꝛ eo q̄ ſan. ⁊ ſpñ ⁊ cal'na³lez eñat. tñ ꝓperit in litargia cui⁹ maꝛia ẽ flã. nã viꝛ vẽit ſine repl'oe quã tollit flõia. Nã flõia eñat multitudinẽ hu. ca° de flõia. ¶ Nono q̄ vrina ẽ alba ꝓpt frigiditatẽ ⁊ ſpiſſa ꝓpt hũiditatẽ. ⁊ cũ hoc: qz ẽtl'egregatiua nõ põt groſſum a ſubtili ſepare. ſic vrina remanet velut ſubiugalium. ¶ Decimo q̄rit: q̄re ebꝛij nõ mẽoꝛatur poſt ebꝛietatẽ eoꝝ. ſ. q̄ viderũt vel fecerũt tpe ebꝛietatis. Rñdet⁹ q̄ tpe ebꝛietatis ẽ magn⁹ mot⁹ in ce°. ⁊ ꝑ ẽñs in pte mẽo. ppt vapoꝛes vini recepti ad ca. ⁊ ce^m aſcẽdẽtes: q̄ ibi mouẽtur. ꝓpter quẽ motũ ſpẽs nõ bñ repñtãt⁹ nec impmunt⁹. ſic nõ bñ ꝓbuant⁹ in camera ẽtutiſ mẽoꝛatiue. ¶ Undecio ſcias q̄ hũites magnũ ca. vltra ꝓpoꝛtionẽ coꝛpis ſunt male memoratiui. qz ce^m eſt magnũ in quãtitate. ⁊ ꝑ ẽñs hũiditas ⁊ frigiditas ſunt diſpꝛoꝑtõatẽ. iõ ſpẽs rerũ nõ pñt ꝓbuari. qz ſpũs ⁊ cal'. na³lis parui coꝛpis nõ pñt calefacere nec gubnare ce^m magnũ: vt bñ poſſit exercere opatões pp as ꝛc. ⁊ p hoc etiã hũites poſteꝛioꝛẽ ptem ca. magnũ: ſunt male mẽoꝛatiui: qz illic ce^m ẽ ra rũ nimis ⁊ hũidũ ac fluxibile ꝛc. ¶ Duodecio q̄rit: q̄re frequẽs imaginatio ſeu ꝓſidera° circa negocia auget ⁊ cõſuat mẽoziã. Dico q̄ p frequentẽ ꝓſiderationẽ rei mẽoꝛabilis multe ſpẽs eius mẽozie repñtant⁹. ⁊ q̄to plures repñtant⁹: tãto meli⁹ imꝑmunt⁹ ⁊ retinentur. g̃ q̄to de aliq̄ magis q̄s cogitat: tãto meli⁹ illa res mẽozie cõmẽdat⁹. Nic pñt notari ãpho¹, Ar¹ de frenesi ⁊ litargia. ¶ Tredecimo nota q̄ aliq̃ iſtud ãpa ex q̄ venit litargia po teſt eſſe cõpoſitũ ex flãte ⁊ cho. ꝑm aliq̄s ⁊ ſic oĩa ſunt mixta. ſ. ſigna cauſe ⁊ cura° recte. ac ſi miſces verã freneſim ⁊ verã litargiam.

¶ Capl'm. 16. de congelatione.

Congelatio eſt moꝛbus cũ puatiõe ſenſus ⁊ mot⁹ ꝓpt opil'oꝛ in pupi ce^t factam.

Cauſa ei⁹ ẽ mala ꝑ° fra ⁊ ficca aliq̃ ſine ma³. aliq̃ cũ ma³. ſ. cũ hũoze mlico frio. ⁊ ſic opil'oꝛ faciẽte ⁊ ſpũs alẽs igſ

sante. ex q̄ igrossatione ⁊ opp'one seq̄t̄ imobilitas ⁊ isensibilitas in toto corpe. Jō dic̄ Hy. 2. ampho. 3°. 1. ibi. Sōn⁹ ⁊ vigilia. Frigiditas si forꝛ fit cū misceaf̄ hūitati litargiā fac̄. Si vo misceaf̄ siccitati: cathalasis. i. congelatione fac̄. q̄ cā imediata ē frias ⁊ siccitas cū materia vl' sine materia ⁊ opp'o pp ista veniēs. Sz cā mediata est cibus vel potus illā faciens euenire.

Signa sunt q: tali infir° non mouef̄ ali qō mēbrū nisi spūalia: ⁊ modic̄ vel nihil sentit nec audit nec videt: ⁊ tz oc'los aptos ⁊ stat in eadē disp̄one: in q̄ erat añ egritudinē. iō aliq̄ iacent cursuri: alij recti: ⁊ sic de alijs configurationib⁹: ita q̄ aliq̄n remanet rigid⁹ vt spasmat⁹ cū suis ocul'aptis sic̄ ydola. de q̄b⁹ dr̄ aures hn̄t ⁊ non audiēt. nares habēt ⁊ nō odorabūt. oc'los hn̄t ⁊ nō videbūt ⁊c. Et q: ista pa° nō est ita frequēs sic̄ multe alie. iō p̄ nia āmiratione dicūt vulgares: q̄ isti vident deū ⁊ angelos: ⁊ q̄ sunt rapti: sic̄ fuit sanctus paulus iussu dei. Et alios vidi ex eis qui erāt sapiētes q̄ dicebāt se vidisse mirāda in inferno ⁊ in paradiso ⁊c. Et q̄uis oculos habeāt aptos tn̄ palpebras non mouent sed stant supīdi rigidi q̄tum ad oculos sicut dicit Rab.

Pronosticatio Dicit Gordonius q̄nisi eis breuit succurratur: moriuntur stupidi velut homies qui ex frigore mortui sunt. Satis tn̄ sunt qui hn̄t paroxismos huius passionis ⁊ euadunt.

Curatio Dicit Rab. q̄ sic curāda ē sic litar³. Jn clisteriz⁹ tn̄ ponaf̄ thim⁹ epithim⁹ folia ⁊ flores borragis ⁊ buglosse fumusterre: ⁊ fiāt tormēta dcā i c°. ō litar³ vngendo cū oleo de lilio. Vel sm̄ Rab. oleum sambucinū. itaq̄ ad. 1. h'. ʒ. 1. castorei dissoluatur ⁊ ca. embroceť. vel cuz dicto oleo castoreo ⁊ euforbio° dissolutis in eo. Et si excitet̄ digeraf̄ ⁊ eñetur co. ni. a cap̄. ¶ Pro digone sirup⁹ vz ō sticad⁹ ⁊ de fumoterre. Et p eñone yerarufina ⁊ filia. Fiant ergo clisteria acuta sm̄ Haly. cū yeris addendo colocynthō. ⁊ scāb³. ⁊ per os detur ista decoc°. ¶ R. flozū borraginis epithi florum bugloſſe añ. ʒ. j. passulaz. ʒ. vj. fiat decoc° ⁊ in ea ponatur agar³. ʒ. j. ⁊ intrer in gulaz ei⁹ ⁊ transgluriat: ⁊ post adde scamo. ℈. ß. ⁊ cibeť cum brodio pulli ⁊ cū pullis ⁊ auiculis puis. ⁊ vngatur pupis ea. cum dialtea ⁊ marciatio ⁊ oleis dictis in paralisi ⁊ teneatur in calore: ⁊ si poteſt fudare bene erit.

Clarificatio Sciendus: q̄ Auic. in tractatu 4. prime fen. 3¹. c. 2. de subeth ponit dr̄ias sequentes. Dr̄ia est in' sui eth ⁊ apoplias. Nā q̄ hz subeth: pōt excitari aliq̄n ⁊ audit ⁊ cognoscit: cū excitat̄. Ap̄poplet⁹ vo caret sensu ⁊ motu. ¶ Dr̄ia inter subeth ⁊ sincopi ē. nā in subeth pulsus est fortior ⁊ magis silis pulsui sanor: ⁊ in sincop est debilis ⁊ durior. ⁊ cū hz sincop. venit pallor ⁊ color mutaf̄ ad citrinitatē ⁊ col'. mortuorū ⁊ infrigidant̄ extrema. in subeth nō mutāf̄ ad aliū col'. nisi sic̄ ad dormiētis colorē. nisi q̄ adest tūor ⁊ ista°. ¶ Dr̄ia int' subeth ⁊ suffocationē mīrcis est: q: si habens subeth clamef̄ ⁊ strungaf̄ ei digit⁹: loqtur ⁊ intelligit p pausam modicā sed hīs suffocationē mīrcis posito q̄ intelligat: nihil loqtur: nec aperit palpebras nec mouef̄ sic̄ hīs subeth. ⁊ cū hoc hz porios ⁊ transeunt. ⁊ post recupant naturalia in sensu ⁊ motu ⁊ comestione. ⁊ ēt subeth continue crescit. Nec Auic. Dr̄ia int' subeth ⁊ litargiam ē: q: in litar³ adest fe. ⁊ rubor intrīor in facie q̄ in subeth: ⁊ posito q̄ subeth accidat cū alijs qua fe. interpolata: tn̄ recedit ⁊ reuertitur pr̄, ad sua naturalia post por'm. ¶ Dr̄ia int' ista ⁊ cōgelationē est q: congelati tenēt oculos apertos: sed litargici ⁊ hn̄tes subeth tenēt oculos clausos. ⁊ cū hoc litargia fit a frigido ⁊ humido cū febre ⁊ apate in parte posteriori ce¹. Et cōgelatio fit a frigido ⁊ sicco sine apate ⁊ sine fe. in eadē pte. Subeth aūt ⁊ frenesis ⁊ stupor magf̄ fiunt i parte anteriori. Litargici ⁊ habētes subeth rident: si incitent: congelati aūt nequaq̄. Jtē stupor est magis in sensu cōgelatus magis i motu. q: nihil mouet in ea. ¶ Catrū congela° aliq̄n fiat a mala cōplone fria ⁊ sic sine materia. Eadē q̄ nō: q: venit subito ⁊ egri° q̄ venit subito: oz q̄ fit materialis vt p̄z de epi³. ⁊c. Jn o'm est Hy. 4. de mor°. c. vltimo. ⁊ in 2°. apho. 3°. Sōn⁹ ⁊ vigilia. vbi dic̄ q̄ a mala cōpleriōe fria ⁊ sicca fit. Dico q̄ congelatio fit aliq̄n a mala complone fria ⁊ uc̄ sine materia sic̄ volūt auctores. Et ad rōnez dico: q̄ semp fit subito: cū fit a cā intrīseca: sed q̄n fit a cā extrinseca ⁊ nia frītate aeris. nō est necessariuz. ⁊ q̄n fit cū matia: illa maꝛ paulatī congregaf̄. vel aliūde ibi mittit̄ ⁊ infrīditaf̄. ⁊ de siccaf̄ tot⁹ cer¹ posterior. vētricul⁹ ⁊ forte ēt nucha ⁊ per p̄ns neruī: q̄ ab ea oriunt̄. Et primo est morbus p̄silis q: mala 2°: ⁊ post efficit̄ officialis. q: oppila°. Et si tu dubitares. vtz eēt ibi totaľ opila° in ista egri¹ ⁊ in epi³ ⁊ filib⁹ dr̄ q̄ nō. q: iā tūc nō mouerent̄ ptes pectorales. ⁊ tn̄ isti āhelāt hz obil'r. ¶ Alteri⁹ nota sm̄ Hm̄ 5. de mor°. c. 1. q̄ a frūtib⁹ corp⁹ regentib⁹ ⁊ custodiētibus q̄ est q̄druplex sm̄ ipm̄ ibidē. c.

Digitized by Google

2°. fiunt sternutatio tussis expādida° singl'. Sed iectiga°t spasm'a solo mor' fiūt. Sz ois mor' ogelatiu't ois mor'q fit in mēbris mollificari icipiētib'. fiūt ptm a mor': ptis a vtute. fil'r tremor. Dico ēt q congelationi t palsi spasmo t fl'ib' nocumētū est vtuī motie voluntarie ppterea: qz hō nec libere nec advolūtatē pt mouere. Et fit aliqñ. s. cū fiūt a cā materiali t iteriori pp nocumētū t errores vtuī regitie. s. appetitie retētiue digtie t expulsiue qz nō bñ vł pfecte opate sunt suas opatiões. Et g̃ vr: q in ogelatiõe error seu nocumētum est in vtute digtia. qz multiplicant humores frig'm̄ t sic in digerēdo. t cū b̄ expulsiue. qz ad suū locū nō expellit. s. ex coz'. vl' qz ad nobile mēbrū expellit. Cōgelati tenēt oc'los aptos qz palpebre non pñt claudi nec oculi moueri pp spasmatiouē t nocumētū i lacert' oc'loz. q mot̄ suscipiūt a 2°. pi neruoz capit vt dic̄ 3°. 2°. de int. c. 4°. Nam rigidi t contracti sunt.

¶ Capitulum. 15. de litargia non vera.

Stapassio vocat apd Johēz serapiõis subeth euigilatiua. Apd Auic̄ vocat subeth asahari. t iterptat dozm° euigilatia Viatic' intitulat de q̃si ersgefactione a sõno. Alij vocāt litargiā nō vaz. Et diffinit sic. Litarg' nō va ē apa opositū ex flāte t co. i ce°. nā fic̄ co. ru. t flā. pñt occurrere ad generāõ fe. cōpositā eodē mō ad apata opposita. Auic̄. ār vr q b̄ egri° pt eē opposi' ex apate ca° ce' t apate fro ipsi'. Cū b̄ etvr ei q possit cē exyno apate cōposito ex flāte ex co. in ce° vt dictum est.

Causa istius passiõis est gulositas nia repl'o t ebrietas t freqnt' sumere in eadē mēsa vel diuersis diuersa cibaria ex q̃bus. s. ex vno flā. t ex altero co. generanť. Naz gulositate egritudies replonis generanť. Et iō dicit puerbiū. Os gulosum est fons egritudinum molestarum t oneris paupertatis.

Signa Denotat ista egritudo pmixtiõnē signoz lita° t freneť. nā al'n appet litargic': t al'n frenetic'. Nā flā in ipsa somnū gue facit t gutatē cozpis t oculorum clausionē difficultatē rādēdi: t nō mouet nec loq̃t t obliuiscit agibiliū t actoz. Qñ ār dñatur co. seu qñ mouet tūc fit alienatio inqetudo. Et si isti bu. sint eq̃les in cōpositione hui' apat. signa sunt eq̃lia. Et si vnus sit in maiori q̃titate. vel intēdat in qualitate: tūc signa eius erunt fortiora supra signa alteri'. Et qñ co. mouet aperit oculos: t ts apros sine palpitatione: t loq̃tur inozdinate, Videtur q b̄ in li° de tactu pulsus versus finem cir' per. 2. cōlundellos dicit hec verba. Et alius in egritudine quam appellamus obliuionem t egritudinē quā appellam' birsen. freneb̄ media existit: nec vlla illaz est: b̄ cōicat ex vtraq̃ eaz ē cōposita. Et seq̃t. Et explica eā p accīa ĩsepabilia sibi. Dico g̃ q hāc egritudinē pa. sepe duos oc'los claudūt t sopozāt t stertūt. deide oculis aptis diuti' intuētes stertūt motu palpebraz: t put accidit partib' egritudinez q̃ appellat cachotoz. i. ogela°. Et si q̃dā iterrogantur aut vocanť vix aut tarde rīdent t sepe m° turbato nec rīdent rīsione cōpetēti de uiantes t vacua loquētes. Et seq̃t. Pulsus vo velox est t spissus. virt' quoq̃ ei' est mior t lenis t acutus nec accidit ei motus inscisio vel insensatio: sicut accidit birsen t̄c. hec ille. Dicit Auic̄. q istа differt a suffõne matricis. qz qñ clamat: po° est. q itelligat: in suffocatione vo mr̄icis nequaq̃. Et dr̄ a litarg'. qz facies non est in dispõne sua sicut in litar'. ēt qz in istis aduenīūt aliqñ vigilie t aptio oculorum absq̃ palpitatiõe. in litar' vo nō nisi cū clamore mario t subito reuertunť ad suā naturā. In litar' vo nō va fe. est fortior t intēsior rōe co. t dr̄ a freneti. qz nō est in ea tanta alienatio. t accidit subeth ei. t non in freneti. t cum hoc pulsus istius est fortior pulsu litar': t debilior pulsu freneb̄. Hoc ponit Auicenna.

Pronosticatio Pronosticat Hoz doni' q̃ siue sit fe. siue apa. ois cōpositio ex opposit' est pessima. qz ex malis' m° t ei' malitudie figt̄ qua natura nō pōt bñ regere pp ozietatē: t qz me° t cibaria t reliq̃ q̃ pferūt vm nocent alteri. ¶ Scdo pnostica sm Auic̄. t gerardū de cremonia q iozdinatio smonis t sonit' in gutture q̃si gurgula°t difficultas trāglutiēdi: t distillatio a que a naribus: t retentio vrine t egestionis: t festina resuppinatio. quando voluitur supra latus omnia ista sunt pessima signa.

Curatio Paly. Auic̄. Alexander t ceteri antiqui t moderni pcozdant: si eēnt mille. q oia medicamia siue em plastra t dicta debēt esse cōpositа ex his q̃ dicta sunt. c. de litar'. t. c. de freneti. ita q semp intēdam' ad eñonē me° flā°° t colice. t ad alterandum cōplones his bu. cōuenientes t hoc cum directe contrarijs. semper attendēdo qs istorum hu. magis dominet qō cognoscitur p signa iam dicta: t ei qui magis dñatur: applicentur m° p̄z salute i maiori quātitate. Et qz sm S'm in megateg' parte. 13. colundello. 8.

Digitized by Google

freneſ ⁊ litᵃ in initio ⁊ declinatiõe in cura cõ-
uemũt: tñ i ſtatu diſpes ſr: q² freneſi ḋcet bũe
ctari: ⁊ litar^e calefieri: iõ ꝑm ipſ̃ in eodẽ colũ°
invtraq; ꝓpetit flõia ⁊ appoſitio olei roſ cum
aceto raſo. ca. q² mariã a ce° excludi ncce ẽſt.
ibidẽ g̃ pi m°i nõ ỽa litarᵃ opãda eſt. ¶ Pꝛio a
flõia ichoãdo cepha^e. ¶ Scõo fiãt cliſteria vt
maᵃ iferi⁹ attrahat q̃ ſint ꝓpoſita ex eũantib⁹
co. ru. ⁊ flã reſpiciẽdo dñium alteri⁹ ipſoꝝum.
¶ Tertio apponat ca. roſo oleñ roſa. cũ aceto
ſ̃llitico: ⁊ ꝓtinuet ꝑ duos vl tres dies võitꝰ
ꝓuocando: q² purgat ſtomaᵐ ⁊ ca. ¶ Quarto
ab ipſo ꝑn°maᵃ digerat: ſi pa. ꝑt recipe medi-
cinã. ſ. cũ oxiac. ſir^p viol^ꝝ ⁊ oximell' diure°. ⁊ ſi
co. dñat: deſ firu^p de papa. i maiori q̃titate ⁊
oximelle diuretico in miꝛi: ⁊ ſi flã magᵗ dñet
tũc adde yſopũ mẽtaſtrũ ſanſuc̃ melliſſam: ⁊
ſticad cũ ſir° viol^ꝝ ⁊ foliꝭ rute. ⁊ ſi dñat co. ru.
in ebꝛoꝝ ponat folia ſalicis papa. viol' ozdeñ
camo. mellilo^m ⁊ anetũ. ⁊ ſill' faciẽdũ ẽ ꝺ ole-
is calꝭ ⁊ frigi. ¶ Quinto purget maᵃ cũ meᵃ
ꝓpoſita de mirabo. citᵗ caſſiefiſt ⁊ turbit arga
rico ⁊ eſula ⁊ filib⁹ aut cũ electua° ꝺ ſucco roſ
⁊ diaturbit ꝑm magᵗ ⁊ mĩn⁹. In declinatione
nõ ponant nec fiat ebꝛoꝝ. fre n^c epythiata: ꝛ
fiãt res reſoluẽtes ⁊ pozos apiẽtes. Tlã litarᵃ
ỽa ⁊ freneſ in ꝑn° ⁊ declinatione ꝙuenunt in
cura: vt dictũ eſt. Recurre ergo ad. c. de litarᵃ
⁊ ad. c. de freneſ: ⁊ miſce iſta ⁊ illa.

Clarificatio Sciẽdũ ẽ ꝑ° ꝙ Cõſtã-
tin. i. 4. theo. ca° ꝺ° tu
te aiata dicit ꝙ aiata ỽt⁹ hꝫ ſedẽ i cere°. ⁊ hꝫ
tres ſpẽs. ſ. ordiatuã: ſenſitiuã ⁊ volũtarie mo
tiuã. Pꝛia hꝫ tres ſpẽs ſ balternas q̃s ipſ̃ ceᵐ
cõplet abſq; alio mẽ° mediãte ꝑrer apphẽſio-
nẽ ⁊ iſte ſr fantaſia i pᵃ ꝑte ceˡ. rõ i media: ⁊ in
altiori ⁊ i poſteriori mẽoꝛia. ⁊ iſte tres ſil' ſum
ꝑte vocant mẽs. ⁊ q̃n iſte deficiunt vl aliq̃ ex
eis hõ ꝺr amẽs ab a q̃ ẽ fine: ⁊ mens: q̃ſi fine
mẽte. Alie ãt. ſ. motiua ⁊ ſenſitiua ab ipſo ce° ꝑ
cedunt neruis mediãtib⁹. g̃ fi ceᵐ patr̃ nccẽ ẽ
vt iſte ỽtutes vl aliq̃ ex eis deficiãt. ¶ Scõo
dubitaſ q² in litarg̃. operũt fra: cũ maᵃ ſit fra
flegmatica. Rñdeꝛ ꝙ g̃ fit vt ceᵐ ỏfendaſ: ne
multtudo maᵉ ⁊ vapoꝛ ibi ſtuãt: ⁊ cõpetũt rõ
ne apatis q² ly materia ſit frida: tñ rõe putre-
factionis aliq̃s malas q̃litates acutas ⁊ cali
tatẽ acutã acq̃ſiunt. ⁊ ſill' rõne fe. ⁊ q² in litarᵃ
nõ ỽa maᵃ ꝑti eſt co. iõ directꝰ iuuat diſtrac°
q̃ fit cũ fricationib⁹ ⁊ ligaturis doloꝛoꝫ extre
mitatũ. ¶ Ter° nota ſicut dicit Bozdoni⁹ ꝙ in
iſta cõmixtione co. ⁊ flegmat nõ reſultat tpa-
mentũ: q² ambo ſunt coꝛrupta: ⁊ iõ egꝛitudo
difficilioꝛ redditur. Et ſi iſta mixtio cum qua
adeſt noua forma ꝑm Ariſ. 2° de gñatione: eſt
ỽa tunc accidẽtia nõ ſunt diuerſa: ſic̃ ꝑz in co.
citˡ. ⁊ ſlãte ſalſo. Sed ſi non eſt ỽa mixtio ita
ꝙ quilibet eoꝝ non ꝑdat formã ſuaꝫ ⁊ ſint cõ
tigua: tunc fiunt diuerſa accidentia.

¶ Laplm. 18. de epilentia.

e **Epilentia** eſt paſſio ſic dcã
qz mentẽ ꝓiter ⁊
coꝛp⁹ poſſidet. Greci enĩ apphẽſio
nẽ epylẽᵃᵐ vocãt. Hec paſſio ꝺr ca
duca ⁊ lunatio ⁊ moꝛb⁹ puiual': q² apꝺ genti-
les cũ hec paſſio ĩ die aliqui acciꝺiſſet puiuo
rũ: puiuia dimittebanᵗ: vl' q² ex tioze vel vere
cũdia repulſi in puiuis ſepe illum moꝛbũ in-
currebãt. cui tãta vis ẽ vt hõ co. incidat ⁊ ſpu
met. Joannes ianuẽſis in ꝓſodia pte ꝓpa. ẽſt
dicam⁹ q̃ epilẽtia ẽ moꝛb⁹ ꝑoꝛimal' ienium ⁊
oꝛdinatũ motũ ⁊ erectionẽ ⁊ ĩtellectũ ⁊ viſuꝫ
auditũ ⁊ memoꝛiã auferẽs cũ ſpaſmo aliq̃n ⁊
caſu ⁊ ſpuma añ os. Iſta diffinitio ꝺar ꝑ ge-
nus ⁊ ꝺras ꝛc. iõ bona. Dic ſciendũ ꝙ Bꝰ. 3. ꝺ
inte. c. Tº qꝺ icipit. Diſputãdum ãt ꝛc. dicit ꝙ
epi. tres hꝫ ſpẽs. Tlã aĩn eſt ꝓꝑ paſſionẽ ꝓpaꝫ
ita ꝙ nõ venit aliũde. Alia q̃ venit ꝑ colliga
tionẽ a ſto°. Tertia eſt q̃venit ab aliꝭ mẽbris
vt a crure. ꝛc. Oẽs tñ iſte ꝙuenũt q² epi. ſp eſt
paſſio ceˡſic dicit Bꝰ. ibidẽ. Eadẽ eſt ſnia Bˡ i
pꝛio liº paſſeonarj. c. de epi. vbi dicit ꝙ tria
ſunt gña vel ſpẽs epi. ſ. analẽtia. ⁊ ẽ epi. a ſto°
epilẽtia ab epi. qꝺ eſt ſuꝑ ⁊ leꝫ qꝺ ẽ leſio. Ana
lentia ab ana. qꝺ ẽ ſto° vl' eq̃le ⁊ leſis qꝺ ẽ le-
ſio: q̃ſi leſio ab oze ſtoˡ pcedens. q² ſto° eq̃lr ꝛ
mediã coꝛpis regionẽ. Lapſus ꝑme ſpẽi ẽ la-
pſus ſubitꝰ: ⁊ lapſus ſcde ſpẽi eſt ſucceſſiu⁹ ita
ꝙ aliqꝺ pſentiꝛ añ caſum. Tertia ſpẽs vocaᵗ
cataleptia: cuius cã eſt in aliquo exterioꝝ mẽ
broꝝ. ⁊ ꝺr a catha qꝺ eſt ps vl' extremitas ⁊ le
ſis qꝺ ẽ leſio: q̃ſi moꝛb⁹ ꝙuenies ab extremis.
⁊ de iſta exꝑlicat Bꝰ. vbi ſupra de puero. 14.
annoꝝ q̃ ſentiebat in crure fumũ aſcẽdere ad
coꝛã ⁊ ad collũ ⁊ ca. ꝛc. Et lapſus iſtⁱ eſt etiã
magᵗ ſucceſſiuus q̃ ſcde ſpẽi. Dicam⁹ igiꝛ cuꝫ
Auice. ꝙ epil'. eſt moꝛb⁹ officialis ꝓhibẽs mẽ-
bꝛa aiata ab oꝑationib⁹ ſenſus ⁊ motⁱ ⁊ ere-
ctionis nõ integra vt plurimũ cum ſpaſmo ⁊
nocumẽro aduenienti anteriori parti cerebꝛi
ꝓpter opilationẽ ibidẽ factã. ⁊ ex conſequẽ-
ti aliꝭ ventriculis: ſicut poſt videbitur.

Cauſa epilentie ꝑm Auic. eſt ꝛcio ipſi⁹
cerebꝛi ad expellẽdã materiã no-
ciuã trãſitũ ipedientem. Et ſic etiam dicit ga
lienus. 5. de inte. c. 2. in hec ỽba. Jnitium ỽo

Digitized by Google

neruoꝝ. i. cerebrū tūc vacillās mouet motio/ne vt a se sui nociua depellat siue sit hūoꝝ: vel vent⁹ vl vapoꝝ in quo est q̄litas mozdicatiua aut hūectatiua cū mala suba. Quodlibet eniꝫ istoꝝ si fac opilationē in vētriculis cere⁹. ⁊ in oꝛigie. neruoꝝ: ex q̄ opilatiōe ꝺtus sensitiua ⁊ motiua cū suis spiritib⁹ p solitos sui meatus trāsire nō valet: sic fac epi. ⁊ spasmū. Nā ꝺr aialis irritat a ma³ mala vl vapoꝛe veneno/so ⁊ coartata pp opilationē q̄si refugiū retra hendo secū spūs ⁊ naturalē cal⁹. ⁊ bonos hūo/res vñ nerui ad suā oꝛiginē trahunt: ⁊ tūc sil⁹ adest spasm⁹ ⁊ epi. ⁊ casus p⁹ fortioꝛ efficit ⁊ cōfoꝛtat ad expellēdū vl cōsumēdū talē mate riā q̄ expulsa vl ꝓsumpta cessat poꝛism⁹: ⁊ est sile sic dicit Aui. de singultu ⁊ vomitu in sto⁹ qñ ꝺbit ad expellendū nociua. Et fit spasm⁹ in epi. pp tria. ℂ Primum q: ce⁹ qꝺ est oꝛigo neruoꝝ patit: sic os q̄ nerui q̄ ab eo oꝛiunt et cōpatiant. ℂ Scꝺo q: ipient hūoꝛe vel vapo re ad eos expulso in pn⁹ poꝛism. ℂ Tertio q: augmentant ꝺm latū: ⁊ abbꝛeuiant ꝺm lōgū. Et lꝫ ꝺm doctoꝛes sint due spēs spasmi .s. de repl'one ⁊ de tamitiōe: tñ i epi. spasm⁹ semp est de repl'one ꝺm B⁹. .3. de inte. c. ij. qꝺ icipit. Jn epi. vo. ⁊c. Jn b vba. Jn epi. si subito recedat ipossi⁹ ē q̄ fit de siccitate. nō enī ē nisi de gros sis hu. aut viscosis: q: ipossi⁹ est ce⁹ vl ei⁹ pelli cule adeo deficcent q̄si q̄s fiat sic coꝛia coarta ta: nisi ex long' rpib⁹. b ille. Jbidē dic. 5. apho. p⁹ 69. vbi dicit q̄ i epi. ē spasm⁹ ex repl'one ner uoꝝ membroꝝ. Et oēs alij se tenēt cū B⁹. q: egritudies ex siccitate nō ita subito eueniunt nec ita subito curant sic poꝛi⁹ epi⁹. ℂ Cā mate rialis ꝺm B⁹ vbi supꝛa ⁊ ꝺm alios sunt hūo/res flātici viscosi: frī ⁊ humidi. vel mlici ficci i cere⁹ coadunati. Alia cā est fumus vel vapoꝛ turbid⁹ spissus male q̄litat ⁊ vētose subē in ce rebꝛo ex ma⁴ ibi exīte gñat⁹ vl aliūde veniēs: q̄ ipedit trāsit⁹ spūum motiuoꝝ ⁊ sensibilium ⁊ aialē virtutē ad membꝛa subiecta sic nubes ipedit radios. Unde B⁹. c. 3⁹. de mte. circa. 20. lineas colū dicit q̄ ali⁹ puer fatebat se sentiꝛe frigi. velut vētū fri⁹ p mē³ salire. Cñ mgr B⁹ q̄ vocabat talius intēdit hoc ē aut sola q̄litate de mēbꝛo ad me⁹ saliente ꝺm mutatio/nē ⁊ puersionē ⁊ cū eadē q̄li⁹ aliq̄ ps ē pdicti fumi vel venti. b ille Aui. aūt in. c. ꝓpo epi⁹ re citat istud dictū: ⁊ dicit: q̄ si ītelligāt q̄ sit va poꝛ vel vētus vel q̄litas nocens ce⁹ faciens in ipso ɔtractionē: tūc ipsi dicūt verū. si aūt ītel ligant q̄ sola ɔ⁹ pura exīs vl attigēs cerebrū facit epi. tūc ipsi dicūt falsuꝫ. Restat ḡ ꝺritas. B⁹ ⁊ aui. q̄ epi. sp ē moꝛb⁹ marial'. ista aī ma⁹ talia loca ipediēs vl ex q̄ tal⁹ fum⁹ pōt eleuari lꝫ nō fit nisi flā vl mlia: tū qꝺlibet istoꝝ aliq̄n pt trahere naturā san. rōe magne q̄tat⁹ vel male q̄litat. filr de flāte ⁊ de mlia. idē ⁊ de co. lꝫ raro. maxie si iste san. fit niger ⁊ spissus me/lācolic⁹ vl decliuus ad materiā flāt. ſvt plumū fit a flāte sic dictū ē. Et freq̄nt fit ab hūidi⁹ de clināte ad co. ni. Nā cum ypo. anatomizaret oues epilēticas: iueiebat i ce⁹ eaꝝ hūiditatez mlam fetidā. Et ego ānatōizaui structionez moꝛtuū ex epilēsia: ⁊ iueni filez hūidi. Jnueni ēt hoiez i capite vulneratū: cui⁹ vuln⁹ vsq; ad piāmez penetrabat: ⁊ sanies seu fetida hūi/ditas penetrās vsq; ad ce⁹ faciebat epil'. septi es vl octies i die: sic moꝛtuꝫ ē. Alia cā epi. pōt eēvmes a ꝺb⁹ fum⁹ eleuat'. Alia cā pt eēvapoꝛ resolut⁹ a spmate coꝛrupto retēto vl a mēstru is retētis coꝛrupt: a ꝺb⁹ fumi coꝛrupti ⁊ vene nosi eleuant' ad ce⁹ ⁊ faciūt epi. Alia cā pt eē ipꝛegnatio. nā i pgnāte multe supfluitates re tinent'. Cāe aūt exteꝛiores iuuātes cās pdcās sunt satietas nauseatiua: ⁊ suauitas vite cum puatiōe exercitij. coit⁹ lupsiu⁹: exercitiū supꝛa repl'onē: nā tale exercitiū causat idigestiones ⁊ opilationē. ⁊ q: i tali exercitio mouet hu. ⁊ fumi eleuant' ab eis ⁊ a cibis nō pfecte dige/stis iplēt meat⁹: ⁊ opilationē faciunt. Alia cā coadiuuās ē nimia moꝛa i sole maxie sedēdo. nā ꝺr solus dissoluit hu. ⁊ eos fac effumare ⁊ ad ca. ascēdere maxie i plectoꝛicis. Et si epilē tic⁹ ꝺz sto⁹ debilē ⁊ sensibilē multū ⁊ nimium ieiuner: citi⁹ cadet i poꝛism. verecūdia ⁊ ima ginatio iuuat eos cadere. nā imagiatio facit casuz. Oēs iste cāe additiuāt cās iteriores ⁊ i mediatas ⁊ sr cāe ipsaꝝ. Jdē ēt fac vl⁹ vapoꝛo soꝝ: sic cepe poꝛoꝝ sinap ⁊ sil'uz. Alteri⁹ pōit auiq̄. q̄ si aliq̄s epilēti⁹ iduat coꝛiū scap ilico cū excoꝛiat' cū tota hūidi⁹ statim icurret epi. coꝛiu cap⁹ fuffumigatū idē fac. Jdē fac vsus apij. apperate mouet epi. Cōestio epat hirci ⁊ olfat⁹ eiusdē sic dic Ser⁹ cremoñ. idē fac. Toni truū ⁊ fulgur magnū ⁊ magna accidētia foꝛ tia intensa seu nimia coꝛrusca/tio. ista oia mo/uent epi. ⁊ iuuant cadere paratos ad casum.

Signa sunt quadruplicia. quedaꝫ sunt futura epi. precedentia. quedam poꝛi⁹ pñtem ostendētia. quedā in q̄ mēbꝛo ē ma³ designant. ⁊ alia hu. peccantē vel vapoꝛē declarantia. Futura epi. precedētia sunt citri nitas lingue ⁊ venaꝝ q̄ sub ligua sunt viridi/tas imutatio ꝛpꝛonis coꝛpis q̄litas in ca. di sturbatio i sensib⁹ añ poꝛism. ⁊ pcedūt som⁹

Digitized by Google

mia terribilia: ⁊ accidit eis timor ⁊ obliuio: et aliqñ vt plm̃ fcotomia ⁊ vertigo ⁊ incub⁹. Sig̃ paroxismū ostēdētia patēt. qz subito cadūt et ſtertūt ⁊ spumāt. ⁊ aliq̃ tremūt añ casū: ⁊ post mouent̃ in girū: ⁊ spasmati cadūt: ⁊ cū h̄ nec videt nec audiūt: nec aliq̃ sensu intelligūt. ſic dicit Bꝰ. 3. de inte. c. 2. Signa designātia in q̃ mēbro est materia sunt hec. nā si est a maª in ipo ce° exīte semp adest tenebrositas in ocul': guitas in lingua ⁊ in ca. ⁊ disturbaº in sensib⁹ citrinitas facies: pmixtio intellect⁹ ⁊ fatuitas qz cere^m ꝓtinue patiꝫ qñ est a maª in eo exīte ls ꝓtinue nō hēat porisimū ⁊ cū hoc porismus nō psentiꝫ ⁊ hoc cū alia meª: vt renes splen: epar: stomach⁹: ⁊ matrix ⁊ mirach reperiunt sana: nec eger in aliq̃ istoꝝ sentit guitatē nec dolorē. nec sentit aliq̃d ab eis ad supⁱ⁹ eleuari vt est fum⁹ vel vētus. ⁊ cū istis causis iudicat̃ q epi. est a cā ꝑuata in ipo ce. exīte. Si maª ē in sto° dr analeptia. ⁊ eius signa sūt dol'. ⁊ aggrauatio pūctura siue mordica° ⁊ qñ tremor in orificio sto'. ⁊ maxime qñ hꝫ famē vel non sumit cibū in hora ꝓsueta: ⁊ cum hoc in hora porismi adest titillatio: tremor ⁊ cōcussio: qa patiꝫ cor rōe vicinitatis. ⁊ tūc iste clamat añ porismū ⁊ ꝑcedit do. ca. fortis: ⁊ in fine sequitur nausea ⁊ vomit⁹. Vumor aūt in sto° exīs cognoscit̃ p signa appropꝛata. nā si est flā. tūc accidit porismus in tpe vel post tps replois et satietatis supflue ⁊ cū hoc euomit flā. Si ē cho. adest sitis ⁊ inflāmatio. Si melīa ē i sto° sentit patiēs saporē acetosum: ⁊ intēdit̃ appetitus: ⁊ adest mala imagina° ⁊ fatua cogita° et sol⁹ secū loquit̃. Et qñ venit epi. ꝓpter maliciā materie in stomacho exītis ita q illa ñ peccat quātitate ñ q̃litate. tūc porism⁹ magis venit qñ stomach⁹ ē vacu⁹. Et si isti tales bono cibo ⁊ laudabili reficiant añ paroxismus liberant̃ ab eo. ⁊ casus isti⁹ equaliꝫ ꝓsentit̃. Tertia spēs vocat̃ cathaleptia: ⁊ eius cā, ꝑcedit ab aliis mēbris ꝓter stomachū. Et primo dico q pōt ꝓuenire a cā exīte in mirach. nam mirach q̃ est pānicul⁹ imediatus circa intestina neruosus ⁊ sensibilis pōt pati taliꝫ in ce°ꝓ colligantiā pōt ꝓuenire mania epilentia ⁊c. Si ergo accidit epiª ꝓ colligantiā mirach tūc accidit eructuatio acetosa ⁊ inflatio in vētre ⁊ ypocūdriis. ⁊ aliqñ accidit eis vomitus cibi indigesti: ⁊ psentiꝫ paroxismis in isto casu: et in quocūq; alio qñ venit ab aliis mēbris. Nā quāto materia epi^e lōginqor est a cere° tanto porismus citi⁹ psentiꝫ. ⁊ ideo isti min⁹ debor nestant̃: quia fugiūt ⁊ absondūt se. Si autez venerit ꝓpter alia mēbra. tūc quāto a lōgiori seu remotiori loco ꝑcedit: tāto citi⁹ psentitur ita q pa. dicit sentio a tali loco fumū eleuari ⁊ i illo mēbro sentiꝫ dolor ⁊ aggūatio. nā vbi dolor ibi egri° vel cā eius. Et in isto casu ꝑ expulsa habem⁹ magnā noticiā. nā illis quibus accidit vomit⁹ signū est q maª in sto° est. Si aūt maª est a ce° soluiꝫ porism⁹ ꝓ spumā ⁊ huliquidū ab ore exeūtē. Si est maª in vesica: soluiꝫ porism⁹ ꝓ vrinā ita q commingūt se. Si aūt maª est in renib⁹ vel in vasis seminarijs: soluiꝫ porism⁹ ꝓ pollutōez ⁊ semis effusionē. Si in intestinis: ꝓ egestionē. Si maª ē in matrice: tūc femina erit cacochimica ⁊ discolorata cū dol'. in regione matricis: ⁊ cū retentōne mēstruoꝝ. Si aūt ꝓpt semē corruptū: cognoscit̃: qz vidua vel monialis vel ꝓtinēs. ⁊ diu ē q nō spmatizauit. ⁊ cū h̄ semp adest dol'. vel guitas in loco vbi ē maª. iuꝫ illud. Vbi dolor ibi egritudo. ¶ Signa hu. peccātē vel ventuz ostēdentia. Nā si maª declinet ad naturā sanguinis ⁊ viscosi multi cognoscit̃ ꝓ signa sanguinis ⁊ viscosi multi cognoscit̃ ꝓ signa sanguinis. vt qz est plen⁹ corꝓulēt⁹: rubei colozis: pulsus plen⁹ ⁊ filia. Flegma cognoscit̃: qz flātic⁹ est. ⁊ in porismo adest spuma multa ⁊ viscosa et saliua multa spūosa ⁊ vrina alba qñq; spissa ⁊ in fundo vrinalis az hu. flāticus fil'is vitro liq̃fctō adest pigrities ⁊ guitas corꝓis ⁊ obliuio: qz dicta hūectatiua ꝑcessit ⁊ dimissio exercitij ⁊ sōnolētia: oīa ista flā signāt. Si aūt ē flā falsuz: nō adest tāta ꝓfundītas somni: nec tāta guitas in ca. nec tārū durat porismus. ⁊ cū h̄ sapor sentiꝫ salsus in ieiuno: et marie si maª ē in ca. vel sto°. ¶ Sig̃ melīe sūt ꝓmixtio sensus tristiª: post porim. ⁊ añ nō hūt intellectū ꝑfectū: siccitas in ore ⁊ labijs ⁊ oculis: quia maª est sicca. ⁊ cū h̄ si col'. faciei fit plūbe⁹ aut niger. ⁊ hūdo melīca: ⁊ fit timid⁹ cupidus ⁊ auar⁹: ⁊ dicta melīca ꝑcessit: vria remissa ⁊ tennis. ⁊ in hora por' nō spumat: tūc signat̃ q est ex mlīa. Et si ista mlīa fuerit naturaliꝫ q̃ē fex san. tūc epi. ē cū laxitate corꝓis cū ḧete ⁊ paucitate ẽmōis cū risu ⁊ qñ cū maª ifantili. Si melīa ē ꝓ aduſtionē cho. est tūc cū furia ⁊ maª lupina ⁊ multa locutōe ⁊ cū inq̃etudine motu ⁊ alia sig̃ cōsilia. Si ista mlīa fit ex aduſtione san. adest pulsus plen⁹ tyndosus rube° colozis: risus añ casum ⁊ post. ¶ Sig̃ cho. sūt bzeuitas po' pauca spuma subtil' ⁊ qñ croceacol'. citrin⁹ ⁊ ipe pa. ē cholic⁹ mobil' ⁊ irascibil' ⁊ regi^m ꝑcedēs fuit mltiplicās cho. est q̃ furiosus irroabil' pulsus velox ⁊ dur⁹ vria citrina et tēuis i lba. Sig̃ ei⁹ q̃ fit ꝓpvētoꝫ. ſr q rlēs añ

Digitized by Google

paroxismū nec post sentiūt aliquā grauitatē nec pōderositatē in ca: sed sentiūt q̄si tinnitū ⁊ sonitū ⁊ extēsionē. sicut solet euenire in tinnitu auriū. ⁊ sentiūt turbationē: ⁊ paroxism⁹ et spasm⁹ sunt pui. Signa ei⁹ q̄ fit ppt̄ venem in aliq̄ mēbro ⁊ de cā extrinseca vt ē morsus reptilū cognoscit̄ p iudiciuz pa. ⁊ si est a p̄n. intrinseco ⁊ fum⁹ ē eleuat⁹ ab hu. venenoso: pa. sentit vapozē eleuari ab illo mēbro ad caput q̄ inducit tenebrositatez in visu et auditu a ure casum. Signa q̄n est a ꝺmib⁹ sunt fluxus saliue ⁊ exitus vermium.

Pronosticatio q̄n maria epil'. est in subia cereb⁹ seu velamīb⁹ ip̄i⁹ est deterioz. ⁊ si ē in pāniculis ei⁹ ē leuioz: q; natura a se expedit citi⁹ ab illa materia. ¶ Secdo q̄tūcūq; epi. sit leuis: si pa. malo ytat regimīe efficit̄ forz grādis ⁊ durabil'. ¶ Tertio epi. facta a mel'ia fortioz ē ⁊ deterioz: q; mli⁹ maioris est resistentie: ⁊ fortj⁹ opilat vias spūz. ¶ Quar⁹ epi. de cho. modi⁹ ⁊ rara est. ¶ Quito in epi. de san. nō multū durat paroxism⁹. ⁊ epil'. de vapo⁹ minoz ē altjs. ¶ Sexto epi. de flāte multū durat ꝑm q̄ flā ē spissuz vel aq̄sum parū vel multū: si b̄ durat ꝑm magis ⁊ min⁹. Et q̄n est a vapoze modicū durat ¶ Septimo dicit sic Gerard⁹ cremoñ. Quāto epi. plus frequētat paroxismos ⁊ illi paz durāt facili⁹ curant. ⁊ q̄n tardi⁹ accidūt paroxismi mlt̄ū durāt ⁊ tardi⁹ curant. Sed si paroxismi sint frequētes ⁊ lōgi tunc est mala vade: q; adest multa materia pessime q̄litatis ⁊ multū gssa vel viscosa. ¶ Octa⁹ mlieri ꝓgnāri ꝑ supuenerit epi. euacuato fetu cū supfluitate mēstruali curaf epi. q; p talē eucuationē ei⁹ radix abscisa est. ¶ Nono epi. eueniēs pueris ppt̄ malū regimē vel nimiā hūiditatē si bn̄ gubnent̄ nisi fit hereditari⁹ morb⁹ curari pōt. ¶ Decio si epilētic⁹ fiat febricitās cronice maxie q̄rtana freq̄nt⁹: soluit̄ epi. nā paroxismis q̄rtane materia egritudis digerit̄: euacuaf vel ꝓsumit̄ cū sudoze trēoze ⁊ abstinētia. nā feq̄nt in fema³ morboz cronicoz vel palīs ⁊. catharri ꝓsumit̄ ⁊ āmbilaf. ¶ Undecio morꝫ supueniz in ca. epilētici fig̃m ē curatōis: ⁊ pueris si supuenerit scabies cū magnis crustis securi sūt ab epi. vel si supuenerit eis fauū. ¶ Duodecio fic ita dcm ē: hrcuitas paroxismi: puitas accītū recordatio ⁊ verecūdia paroxismi. ⁊ cū b̄ si leuiter recedat cū olfactu rute vel ysopi aut filiū vel cū vomitu ⁊ hn̄t bonū anbelitū: ista signt leuitatē. ⁊ curabilitatē egritudis. Et ecōuerso difficultas āhelitus lōga agitatio; lōgitudo accessionis nō recordari vel verecūdari non sternutare cū obtalmicis nec cū odoꝛib⁹ nec cito sanari a paroxismo: ista signāt egritudinē dure curatōis vel ipossibilis. ⁊ cū b̄ cōcordat Ḇ⁹ in passio⁹. Si venit epil'. cū fortj trēore ⁊ sonitu et pa. stertit. incurabilis est. Si ē sine tremore ⁊ sonitu. curabilis ē. ¶ Tredecio docet ypo. ꝓnosticare. 5. amph̄. āph̄. 7. Quibus cūq; epi. aī iuuētutē nascunt mutatione hn̄t i. sanari pn̄t. supple si debito⁹ adiuuēf. Quicūq; 25. annoz fuerint vt plim ꝓmoriūt. ⁊ cā est q; si epi. venit aī pubertatē q̄ est etas aī. 14. annū. ⁊ durat p tps pubertat⁹ q̄ durat vsq; ad 25. annū. tūc ista est incurabilis: q; egritudo est iā habituata. Secdo q; cem est iā debilitata ⁊ ꝺtus eius iā videt succūbere. tū Ḇ⁹ in 3⁹ dicit hec ꝺba. Dico aūt q̄ si epi. in alia etate venerit ⁊ se adiuuari voluerit sanari possunt ex negligēta eā eoz sanari nō pn̄t. hec ille. Si voluerit scire si aliqs ē sanat⁹ ab epi. suffumiget cū cornu capnoꝛita q̄ fum⁹ intret per nares. ⁊ si nō est curat⁹: cadet statiz. ⁊ si est curat⁹ nō cadet. Ego dico q̄ nō debem⁹ desperare ꝺ cura epi. vl' ꝺ meliozatōe ꝓfidere: nisi q̄n diuti⁹ ꝓtinuauerit p etates p̄cedētes. cū mlti vis sūt curati iā pueri q̄ alij: qb⁹ cito succurbaf ante egritudinis habituationē.

Curatio epi. stat in trib⁹. s. in gubernatione diete ⁊ regiminis huic morbo ꝺriātis: in āministratōe medicinarum morbo suis q̄litatib⁹ repugnātiū: ⁊ i medicis ad hoc tota ꝓperate valētib⁹. ¶ Et istos tres modos tāgit Ḇ⁹. 5. amph̄. 3⁹. 8. q̄n dicit q̄ curatio eius est cū mutatōe eratis de hūiditate in siccitatē ⁊c. Primū cōplet cū mutatōe diete ad ꝺriū p inclinationē videlz sex rerum nō naturaliū ad o⁹m ꝑm q̄ dic̄ mgr mgroz ypo. 2. āph̄. āph̄. 45. Epilēticoz iuuenib⁹. i. ad iuuētutē veniēt⁹ vel accītib⁹ alteratiōes maxie eratis ⁊ tpoz locoz ⁊ vitaruz faciūt. Eadem snia Ḇ⁹ in loco iā allegato. s. 5. amph̄. 3⁹. 7. vbi dicit. Alga³ em epil'. grossa ē ⁊ flātica atq; fri. Curatio g̃ ei⁹ est cū mutatōe etat⁹ de hūidita⁹ ad siccitatē: ⁊ cū exercitio ⁊ exiccatiua dieta⁹ me³ huic morbo cōtraria. supple cū qualitate vel a tota ꝓperate. hec ille. Dicamus g̃ cum ypo. mutatio infantie ⁊ pubertat⁹ que ē etas humida ad iuuentutē q̄ est etas sicca tēpis et aeris frigidoz ⁊ hu. ⁊ locoz bassoz mutatio et cōcauoz circa stag ⁊ paludes ⁊ locoz hu. ⁊ regionū ad loca ⁊ regiōes cal'. ⁊ tpa cal'. et sic ad aerem ⁊ simil'r mutationes vitarum id ē dietaꝝ ⁊ humidaꝝ ad dietam calidam

Digitized by Google

ꝛ ficcā ꝑm ꝑsideratiōnē ſex rerū nō naturaliū oia inꝯ iuuāt ꝛ curāt epi. ¶ Scōa itēr̄tio ꝓple tur ꝑ debitā āmīſtratiōnē digerēr̄tiū medicia rū eūantiū ꝛ ce^m ꝓfortātiū. Qz eño fit aln̄ ſen ſibiliť aln̄ iſenſibiliť. p° ꝑ eñationē ſan. in ſuo caſu: ꝛ iſta fit ꝑ flōiam: ꝑ vētoſaz: ꝑ ſcarifica tionē. ¶ Scō fit ꝑ cathartic̄ ꝑ cliſtere: ꝑ in fer^a purgātia vl̄ ꝑ vomitum vl̄ caputpurgia: garg^a: ſternutatiōes: naſalia: ꝛ attractiōes ad o^m. ꝛ iſta fit cū ligatōib^ꝫ dolorōſis extremita tū ꝛ cū fricatiōib^ꝫ ꝛ ſilib^ꝫ. ¶ Inſenſibil̄ ät eño fit ꝑ olfatū medicia^ꝫ ꝛ herba^ꝫ cala^ꝫ: ꝛ per āmīſtratiōes opiata^ꝫ ꝛ ꝑ fricationē ꝛ exerci tiū ꝛ ꝑ exhibitionē aliq̄rū medicia^ꝫ ſingl̄ariū put ī ꝓceſſu videbiť cū auxilio dei. oia iſta ſt̄ gñalia. Nūc añt qȯlibet iſtoꝝ vl̄ maioꝝ ps ꝑ ticularit̄ ꝓtracteť. ¶ Cura ꝑticularis. qz pue ris freq̄nti^ꝫ accidit: iō autores curā ī eis inci ꝑiunt. Et de ꝫ dic̄ Sera°. ꝙ ſi puero accidat epi. lac ſugēti ñ oꝝ ꝓcedere cū medicis: ſupple fortib^ꝫ: qz q̄ iſta etas eleuať ꝛ calitas natu ralis ꝓfortať: ꝓſumit ſupfluitates ꝛ ſanať: cū nutriť bonovtať regīne qȯ gñet bonū ꝫ. ſb tilē ad calitatē tēdēte. ꝛ caueat ab ill̄ q̄ gñant ꝫ. aq̄ſos ꝛ groſſos: ꝛ vitet coitū. ꝛ ſi ꝓtigat ip ſam ipregnari: ꝯapli^ꝫ nō lactet puerū. Illā coit^ꝫ ꝑm ſerap. alterat lac ꝛ ſubtiliat: ꝛ ei^ꝫ bonum odorē mutat ꝛ ex ipregnatiōe lac paucū effici tur: vtať nutrix exercitio añ ꝓadiū: ꝛ p^ꝫ opti mis cib reficiatur: ꝛ vinū bibat cū aq̄ tpatuz: q fructib^ꝫ ꝛ herbis cauendo maxīe fris ꝛ ꝫ. ꝛ bꝛeuiť q̄tuz ad cibū ꝛ potū taliter regatur: ſi cut ſi ipſa ēt eſſet epilentica. Et cū puer īcipi et comedere regať ſicut infra dicet. Dieta er go ꝛ regimen epilētici eſt hec. primo de aere. Ēter ſit ad calitatē: ꝛ ſic decliuis: vel ad calitā tem ꝛ tpatā humiditatē: maxīe q̄ſi eſt ex frō. ꝛ ꝛ ſic. mlīco ꝫ. vtent aerē frig. ꝛ humi. ꝛ frig^ꝫ repentinū: ſil̄r excellentē caliditatē ꝛ repenti naz: ꝛ caueat ab aere vapoꝛoſo vt ſtagꝫ ꝛ aq̄ rum nō currentium: ꝛ ab aere fetido qz valde eis nocet. Sil̄r caueat ab artib^ꝫ in qb^ꝫ exercē dis aer eſt fri. ꝛ ꝫ. vt eſt piſcatoria ꝛ patoria coꝛioꝝ ꝛ fulloto^a. Libus ſit panis de optimo trītico bñ fermentat^ꝫ: ꝛ coctus cū tpata q̄ti tate ſalis leuis nō azim^ꝫ: non durus. Carnes ſint pdices: fasiani ſturni: maxīe uuenel̄ pulli galliacei ꝛ aues pui: turdi: meruli ꝛ canauir: ideſt alauda: turtur colūb^ꝫ capo ꝛ frācolin^ꝫ ꝛ pōt vti capōe lactāti ꝛ capolo ꝛ cunicul̄ iuue nib^ꝫ: ꝛ carnib^ꝫ arieti vn^ꝫ anni caſtrati. vitet carnes poꝛcinas ꝛ bouinas ꝛ aues degētes in aq̄: tū dī ꝙ caro poꝛci ſilueſtris ē ei^ꝫ iuuantua

forte ꝫ fac̄ a ꝑpetatevl̄ qz nō tātas ꝫ ſupfluitates fiē poꝛc^ꝫ domeſtic^ꝫ: ſil̄r dī de capꝛa ꝑpte rea qz ſicca ē ꝛ paꝛ ꝫ. hūiditat̄. ¶ Iſte ät carnes ceteris pib^ꝫ meli^ꝫ ē vt comedant̄ toſte: dū modo cruſta nō comedať. qz ꝫ. nigrū ꝛ tur bidū generat. piſces vitēt q̄tū pīit. qz ꝫ. ge nerāt aq̄ſuz. ꝛ ſi ꝓtingat vtī ſint ſqualioſi de aq̄s mūdis ſup lapides ipetuoſe currēt^ꝫ: vt ſunt lucij. tructe ꝛ ſilles. ꝛ caueat ab illis q̄ ꝫ ſapoꝛē luti. ꝛ melioꝛ appat^ꝫ eoꝝ ē ꝙ ſint toſti in craticula. Qua ſt̄ eis vtilia ſi ſint gallie: p dicis vl̄ faſiani. ꝛ ſint recētia mollia cocta ſ b cinerib^ꝫ vl̄ fracta in aq̄: ꝛ eoꝝ ꝫ. bon^ꝫ ē. Lac ꝛ caſeus vitabunť ꝛ oia fcā ex eo. qz lac ca. no cet ꝛ caſe^ꝫ opilatiōes ꝛ groſſos gñat ꝫ. Ole ra reſpuant maxīe cepe. alleū: eruca: ſinap ſe mē ꝛ herba apiū ꝛ pet^ꝫ nō vident̄ cōpetere. qz Auic̄. tractat de pet^ꝫ ī. c. de apio: iō q̄ſi vł vna ſpēs apij. Ego añt teneo me cū Auic̄: q dic̄: ꝙ alienēt a ſe oia olera. ītelligo ī via cibi. qz ꝫ. ab eis gñatus eſt coꝛruptibilis ꝛ leuiť putre factibil̄ fic̄ dic̄ Bozdom^ꝫ ī p° lilij in. c. de tertia na. Nec Auı. laudat lactucā. aliqui tñ ꝓcedūt eis boꝛaginē endō ꝛ fumūterre. Et ꝫ haly mē tā lactucā ſcariolā ꝛ bletā. ꝛ oia alia nocēt ꝑ ter coꝛiādrū hūidū ī pua q̄tate. ꝛ ſe. ei^ꝫ ꝓpa tū ī mag̃ q̄tate: qz. phibet fumos ad ea. aſcē dere anetū: ruta ſaluia ꝛ yſop^ꝫ ſi ponāť ī cibis ipſoꝝ ꝛ ſerpill^ꝫ tāq̄ medicine iuuabūt. Legu mina vitēt oia ꝑter bꝛodiū cicer ru. nā groſ ſos ꝫ. ꝛ vētū gñant. Fruct^ꝫ oēs recēres ſt̄ di mittēdi: ꝑter aliq̄s ſtipticos q, phibeāt fumes eleuari ad caput: ꝛ faciāt deſcēdere cibum ad fundū ſtoma^ꝫ. ꝛ q̄tū ad ꝫ poſſet modicū ꝺ pi ro vl̄ citonio p^ꝫ cibū cōperere. ſiccis ät fructi bus ꝑt vti fiſtucis carū paſſul̄ p^ꝫ cibū cū toto ꝛ mūdať ab aril̄ añ cibū qz laxāt: ꝛ ꝑunis da maq̄ ꝛ ſilib^ꝫ: vt vētrē teneāt laxū. nuces ät vi tent ꝑm haly. qz caput replēr vapoꝛib^ꝫ. pinee ät ꝑm eādē ītentionē nō ſūt. Spēs pōt ſume re ꝓſuetas in q̄tate tēperata. Valet in hoc caſu multū nuxm^ꝫ ꝛ ſi dues eſt cōficiať cum ſuc°. cinamo° ſpicanardi garioſ: ꝛ ſil̄ia. melle ꝛ ſuc^a. poteſt vti ex cōfectis et ipſis factis in ſuis caſibus. ꝛvtatur aliquādo aniſo marat^ꝫ carui ꝛ coꝛiandro ꝑparato liq̄ricis maq̄ ꝛ dra getis ex ipſis factis. Potus eoꝝ ſit ydromel ꝛ vinum clarum nō nīs antiquū nec nouū mu ſtum: nō ſit nīs acutū nec vapoꝛoſuz: ꝛ ſit lum phatū ꝑm etatē ꝛ cōplexionē patientis ꝛ ꝑm tpa anni ꝛ regionem. ꝛ bibant ipſum in pua q̄tate. Illā dicit Auic̄. ꝙ vinum vehemēter replet cerebꝝ: ergo repletio vini valde nocet

Digitized by Google

sed parū ex ipso sumptū dilatat aiam ꝛ ꝺfortat spūs ꝛ excusat a multitudie aq̄: q̄ citi⁹ penetrat ꝛ extinguit sitim. ꝛ nō bibāt ipsuꝫ in exitu de balneo: ꝫ p duas horas: sic dicit haly. Aqua sit laudabil' ꝛ fontina cū suis bonis cōditionibus. Caret aquā frām. ceruisiā pomaciuꝫ nō uuāt imo nocēt. Aldot⁹ ꝛ q̄es talit mēsurē tur: q̄ exercitēt se faciliter ꝛ tpate añ prādiuꝫ ꝑm ordinē icipiēdo a debili ad fortū? ascendēdo p loca arida ꝛ ficca ꝛ pedes nō hūectent. ꝛ si sint purgati exercitiū usq̄ ad fatigationes iclusiue est eis utile cū pcitate cibi ꝛ potus. uuat ēt eos iferiora mouere mēbra ut illa calefiāt ꝛ humo. ibi attrahant. Caput añt nec mlt̄ nec subito mouēdā est. q̄ hu. ibi traherent. ¶ Iterū fricario q̄ multū trahit materiā a superiorib⁹ ad iferiora ē illa ꝑm Auic. q̄ icipit a pectore. ꝛ ꝑtter fricet ꝺ̄us iferi⁹. Et post ista valet frica⁹ca. ꝛ ipsuꝫ pectiare in ieiuno ꝛ p fecū expulsionē. Quies nia nimis nocet. ꝫ tñ vtat ea tpata añ eūationē cū leui dieta: ꝫ p⁹ postponat q̄tē: ꝛ exerci⁹ vtat. Sōn⁹ ꝛ vigilia sic mēsurent: q̄somn⁹ fit. 5. vl' sex horaꝫ in die nāli. ꝛ fit nocturn⁹ p⁹ duas vl' tres horas p⁹ paucā cenā. ꝛ vitet ois somn⁹ diurn⁹ imediat⁹ comestiom. Supflue q̄q vig⁹ euitent: q̄ reso luunt spūs ꝛ nīlem cal'. ꝛ cap. replēt vaporib⁹. Reple⁹ ꝛ iam⁹ sic sunt ordināde. Nā ois replo siue hu. siue cibo⁹ siue nouella siue antiq̄ nocet eis. Caueat igit' a repl'one cibi ꝛ pot⁹. ꝛ p hoc excusant a malitia digōis: sic dic Auic. ꝛ sp surgāt de mēsa cū appetitu cibi ꝛ pot⁹. q̄ si oliq̄n accidit eis repletio vel ebrietas: puocet eis vomit⁹: ꝛ dieta subtilet. Nimiā aūt fame ñ tollerēt. q̄ famē pati ꝑter solitus: sto⁹ replet mal'hu. ꝛ cū ꝺ ex tali inanitiōe ꝛ fame sentiūt manifestū nocumentū. maxie qñ epi³ venit' a sto⁹. Accidēria aie nocēt ꝑter gaudiuꝫ ꝛ leticiā: que tpata uuāt naturā. Coit⁹ aūt cōpetit sed rarus ꝛ moderat⁹. nā imoderat⁹ oēs ꝺtutes corpis amputet ꝛ cerebꝛo nocet ꝛ rōni detrimētū infert: ꝛ epilēticis nocet: ꝛ oib⁹ egritudinibus ca. ꝛ oibus sensibus manifeste nocet. Dūs sic ordinatis ad scḋam intentionem accedamus. s. amministrationem medicinarum suis qualitatibus repugnantium.

Curatio igit̄ p medicinas in pueris ꝺ q̄bus fcā est mēto nec cū eua cuatiuis nec digestiuis medicis possum⁹ opari iꝫ bonū est ut aliquotiens eis puocet vomitus postq̄ trans eunt quattuor annos: ꝑm q̄ dicit haly in li⁹ regū. ꝛ Auic. in. c. ꝑpio. ꝛ cū ydromelle tepedo; ꝛ utatur zuc⁹, ros ꝛ melle ros. ꝛ odor. ēt ysopū ꝛ rutā nā tales odores excusant a medicis. Si āt alia ꝑt sustinere: fiat ꝓut videbit opanti ꝓsideraꝫ ꝑticularibus. Ju pmis ꝓsideret q̄s hu. peccat p signa supdcā: ꝛ talis eñet. Si ergo fit a san. vl' ibi fit plectoria: ꝛ san. fit grossus ꝛ viscosus: p⁹ fiat ꝫ ꝺ sophena. deinde ꝺ utraq̄ cephaⁿ. deīde flēt de venis q̄ sunt sub lingua ꝛ vētose cruribus ꝑm haly ꝛ sup collū ꝓpe nocrā ꝑm Auic. Et hoc itelligit ex quocūq̄ hūore fiat: dū tñ ibi sit replo vlis. Et q̄ maⁿ epil⁹ ꝑm Sm in locis allegat: ut pl'imū est flā. nō digerat p⁹ maⁿ cuꝫ orimelle squillitico. q̄ in isto casu ꝑm Auicē. obrinet ꝓncipatuꝫ. Valet ēt syr⁹ ꝺ absinthio cū apoziate ysopi ꝛ oziga' ꝛ sticad. vl' tal' syr⁹. ¶ R. ysopi oziga' cala' saluie rute sauine ābzo sie sāsuci bethonice lauēdule ag' casti. ꝑnulaueris melliste pulegij ā gal' añ. m. j. radic̄ achori yreos aristolo. lon. ꝛ ro. peōie sq̄lle. añ. ʒ. ij. ani' maratri polimōtani ameos siseleos se. rute se. penōie romane. se. peucedāi. ꝛ dauci bacarū lauri cubebe. añ. ʒ. j. ꝛ ℔. sticad arab. ꝛ cit' flozū lauādule ꝛ ag' casti ros ru. añ. ʒ. j. meil' ros. H'. ij. succi absin' ꝛ fumiterre. añ. H'. ℔. aceti fortissi' q̄rt. j. cōq̄ssanda ꝓquassent: ꝛ ponātur in aq̄ ꝛ dicto ace⁹ ꝑ diē naturalē: ꝛ p⁹ fiat syr⁹: q̄ det cū decoctiōe sticad. arab. cicerum rub. ꝛ spice'. eo casu q̄ egri⁹ eēt p colligātiam. addant illa q̄ ducūt ad illō mēbrū ut fiat sto⁹, mēta absin^m ꝛ galāga fi ex plene cappares tamariscus ꝛ scolopē. si ex epate sq̄natū cuscuta sanḋ ꝛ spodiū. si ex renib⁹ vel vesica addat' saxifragia ꝛ miliū sol'. si ex mrice rubea tictorū ꝛ illa q̄ ducūt ad renes. Et sic dictuꝫ est de istis: ita de aliꝫ mēbris. ¶ Digesta ma³ purget cū istis pillis. R. turbit gūmosi polip' q̄rd recentis epythi' pulpe coloq̄ntid. siseleos sticad cit'. añ. ʒ. ij. agari'. v. ʒ. aloe epat'. ʒ. j. ꝛ ℔ mastic. ʒ. ℔. fiat massa pill'aꝫ: ꝛ denť. ʒ. ij. vel mag' vel min⁹ ꝑm ꝺtutē ꝛ ꝑm q̄ ma³ est i alio ꝛ alio mē⁹. Silr addant me⁹ oucētes virtutes laxati^m ad illud mēbrū vel purget cū rerologodion aut yerarufi' aut thedoricō empiston vel cū pillis fetidis vel cuꝫ medicina q̄ dicit eufozbiara scz q̄ in paulmi. ʒ. j. ponat eufor'. ℈. j. aut cū pillulis q̄s ponit Sordoni' fac rōnabiles ad purgādū flegma ꝛ ca. ab hūo. grossis ꝛ viscosis que R turbit agari' aloe añ. ʒ. iij. eufor'. pulpe coloq̄ntid. esule añ. ʒ. j. yeralogodion. ʒ. ℔. mastic is bdellij siseleos se. rute ʒij foliorum mente foliorum absinthij garioph'. spice'. añ. ℈. j. confice cū orimelle squillitico. ꝛ denť post q̄ndecim dies siue cōfectionis. ʒ. ij. vel. iij.

Digitized by Google

Scõm Serapĩ.iuuãt pillẽ stomatice quarum ℞. ⁊ laudes ponunt in.c. de ỽrigine. Et etiã conferũt pillẽ Serapĩ. ℈ ℞. pulpe coloq̃ntide sticad̃ castorei añ.ʒ.v. yerapic.ʒ.iiij. agarici.ʒ.ij. turbit.ʒ.j. dec.ʒ.j. et ℔. vel.ʒ.ij. Fiãt pillẽ ferid̃ ℈m viaticũ q̃ valẽt epilẽticq̃ paliticq̃ apoplicis podagricq̃ ⁊ grosse vẽtositate ilij nefreticq̃ ⁊ dolori neruoꝝ ⁊ molliciei: ⁊ menstrua puocant. ℈ ℞. aloẽ bdellij pulpe coloq̃nc serapi armoniaci oppoponi se. cicute añ. cõfice cũ succo pori dec.ʒ.ij. cũ aqua tepida. Dicit auic. meliora laxatiua ad purgandũ flã est yerapia ⁊ pulpa coloq̃ntid̃ ⁊ yera hermetis. Ẽñ dicit q̃ si pa. omni die sumat de mane.ʒ.℔. ⁊ tãtũ de nocte. facit magnũ iuuamẽtũ. Vel purget cũ pillis stomaticis q̃s ponit. Vebec in suo antidotario. maxime qñ est a stomacho. ⁊ cũ ℔ nõ dimittatur flõia si adest plectozia. Et post purgatões dent eis meeri vel tyrioi die p.7. vel.8. dies ℈. ℈ Si materia videt melica: digerat̃ sic. ℞. radic. fenibusci spagi ℊmis añ. ℥.j. scolopẽ ysopi rute añ. ℳ.℔. succi bozagis ⁊ fumiterre añ. ℞. ℔. epythi flox bozagis ⁊ bugloſſe. capparis. ſe. rute ⁊ peonie sticad̃ arab. maioc passẽ mũd. añ.ʒ.ij. mell. ãthosati. ℞. v. ℥ sirupi. Digesta materia purget cũ pillis de lapide lazuli q̃s Vebec ponit in suo ãtidario. quarũ ℞a. est ℔. ℞. lapidis lazuli nomes abluti.ʒ.℔. epythi polipi añ.ʒ.iiij. garioph. anisi.ʒ.ij. scamõee sal indi añ.ʒ.j. ⁊ ℈.j. agarici.ʒ.iiij. yerapic.ʒ. vj. et℔. cõfice cũ succo endi. ⁊ dent.ʒ.ij. cum aqua casei. Et ipe ponit ibi elli nig.ʒ.j. sed ego non audeo. vel purget cũ puluere cozonato q̃ ponit in ca. de melia. vel fiãt iste pillẽ gozdonij ℈ ℞. agarici pulpe coloq̃ntide. añ.ʒ.ij. lapidis arme noniel abluti.ʒ.ij. yerarufi.ʒ.vj. bdellij mastic. se. vtrice fiseleos cinamomi gariofil. folioꝝ mẽte folioꝝ absinthij añ.ʒ.℔. cõficiant cuꝫ oximelle squillitico. ⁊ post q̃ndecim dies sue cõfectõis dent.ʒ.ij. vel.iij. iuꝫ q̃uenientiã particulariũ. ⁊ post duos dies stupheꝫ: ⁊ exeũti de stupha det vna de cõfectõibus infra dicendis. vt est cõfectio de squilla vel metridatum aut aurea alexãdrina. ℈ Si materia videt eẽ cholerica: digerat̃ sic. ℈ ℞. endi scariolec rosati pozci lactue epatice cozãd viridis añ. ℳ.℔. rute ysopi politi mõtani sticad̃ absinthij melliſſe fumitre añ.ʒ.iij. anisi maratri se. peõie. 4. se. frigidoꝝ minoꝝ añ.ʒ.j. mell. roſ. zucc añ. ℞. ℥. fiat sirupus vel digerat̃ materia cũ oxiac ⁊ decoctõe sticad̃ ⁊ cicerũ ru. ⁊ purget cũ electo de succaro rosa. ℈ Vel purget sic. ℞. cozticis mirab citrinoꝝ.ʒ.iij. reubarbi.ʒ.ij. agarici.ʒ. ij. et ℔. pulpe coloq̃ntide diagridii cocti in piro añ. ʒ.j. absinthij mẽte añ.ʒ.℔. mastic sene bdellij añ. ℈.ij. cassiek passate per sedacium quantũ sufficit. fiant pillule. Et post q̃ bis vel ter purgati fuerint: debent per septem vel octo dies poni in balneo seu stupha: vt refiduũ materie consumat: ⁊ in hoc iuuat administratio opiatarum. ita q̃ mi comedãt ante prandium per aliquas horas pter opiatas seu medicinas. Et in isto casu det exeũti a balneo rubea troſciſcata vel thiriaca cũ vino tepido. Itẽ dicit q̃ in isto casu ⁊ quando est de sanguine post flebotomiam ⁊ post purgati onẽ oleũ rosatuꝫ cum aceto capiti infundat: ⁊ debet omino ab stunere a vino ⁊ a vapozosis. Dis facẽ dimitte eum quiescere p vnã septimanã: credendo consilio auicẽne: habendo oculum ad bonam dietam. post purget iterum cuꝫ aliqua ex medicis predictis ⁊ cũ foztibus clisteribus q̃ꝫ hoc est vnũ. ℞. saluie rute origani abzorani vtriuſq̃ cẽtaurei sticad̃ arab. ⁊ citrini herbe paralisis lauẽdule. añ.ʒ.iij. melis anthosati quarti. j. olei de lilio.ʒ.ij. pulpe colloq̃nc agarici añ.ʒ.v. yerapigre.ʒ.℔. salis gẽme.ʒ.ij. fiat clistere valet multũ in robustis: ⁊ attrahit ex lõginquo. Et si nõ esset robustus: fiat debilius. et adhuc non debes cessare donec cognoscas ipm esse purgatũ. Item purget cum vomitu: maxime quãdo est ab alijs mẽbris. Nam qñ est a causa existẽte in cerebzo nimius vsus vomitus nocet: sicut dicit Auicẽna. Quãdo est a stomacho tunc vocat̃ analeptia. ⁊ in ista pcedit quedã turbatio ⁊ dolor in oze stomachi: ⁊ sentit tremorẽ. In tali casu multoties vomat ponendo infra os pennã cuꝫ oleo de lilio: aut yerapigra dissoluta in oximelle. vt illa mala humiditas seu flegma ibi codunatũ euacuet et expellatur. ⁊ si facilr per ista nõ vomit: potet pus aquam calidã decoctionis se. rafani ⁊ ancti ⁊ calamẽti ⁊ nucis vomice. Vel potet de coctionẽ squille: ⁊ puocetur vomitus cũ penna: vel decoquat squilla i aceto: ⁊ de illo aceto fiat oximel ⁊ potetur: quia hoc scindit flegma ibi existẽs. post vtat sirupo de absinthio. Nam ℈m Serapĩ. multum est iuuatiuus stomacho: ⁊ mũdificat supfluitates q̃ aggregãt in eo. ⁊ post purget cum pillulis stomaticis. Et dicit Auicẽna q̃ cõuenientioꝝ purgatio i stomacho est illa que fit cũ pulpa coloq̃ntide et sticad̃. Ista aũt fituent cũ alijs reb. ⁊ fiat purgatio vel fiat ficut supza dictũ est. post cõ fortet stomachus cũ vnctiõe olei mastichis et nardi et sup spsione thuris ⁊ mastic. vel fiat

Digitized by Google

emplm ſm Raſ. ex roſ. maſti. coztic. thuris ꝛ ſpica cū vino odozifero: ꝛ nutrimētū eius fit facilis digeſtionis ꝛ boni chimi. Et iſtud fiat in āno multotiēs. ſicut dicit Auic. ꝛ ſēp vtet replonē ꝛ ebrietatē: ꝛ in aq̄ q̄ miſceť vino decoquať mēta ꝛ anıſum. Qñ ē ab aljs mēbris tūc vocať cathaieptia. ꝛ tūc facim⁹ ſic B⁹. 3. de inte. c. 15. in fine in hec ẏba. Puer ẏo epilē tic⁹ cui⁹ materia videbať a crure exire purgatus eſt a medic mūdificat⁹ eſt. ꝛ me⁹ in q̄ erat ſinap: ꝛ afrodill' ſup locū illū cathaplaſmata et in crure in q̄ paſſio ſentiebať ligata q̄tidie ꝛ ſic curat⁹ eſt. hec ille. Dicit aūt Raſ. in dicti fiomb⁹. ca. ꝑpo. q⁹ hu. ille a q̄ talis vapoz ſeu vēroſitas eleuať eſt ita fact⁹ venenū: qz in vapoze ab aljs hu. eleuato nō pōt e ētā cozruptio: nec taz vil' effect⁹ ꝓduceret: ꝛ iubet fieri veſicationem ſup locū cū melle anacardino et oleo de ſinap vel pipe. vl' pt fieri cū flāmla ꝛ apio riſus ꝛ rapſia ꝛ flāmula. Jubet idē aui. fieri cū gūi rute ꝛ eufoꝛ ꝛ cātaridib⁹ ꝛ ſterco re accipitris ꝛ anacardis. Qñ g̃ ſentiť eleuari fiāt foztes ꝛ doloroſe ligatōes ꝛ fricatōes. et ponaťꝫ in eo vētoſe cū ſcarificatōe: ꝛ veſicet locus cū ſupdictis vt fluat hūiditas peſſima. ꝛ fiat iterū cauteriū actuale: ꝛ diu poſtea ap tū ylcus. ꝛ ſi eſt digit⁹ pedis vl' man⁹: abſcindať: ſi alr ñ pōt fieri. Jn poꝛiſmo dicat aliqs in aure ei⁹ ter. Purget ꝛ mūdet ꝛ muniat nos titul⁹ triūphalis. Jeſus nazaren⁹ crucifixus rex iudeoꝝ. Et ſtatim ſurget iuſſu dei. Vel dicať iſte ẏhſus. Baſp fert mirrā: th⁹ melchioꝛ: balthaſar aurū. Hec tria qui ſecū poꝛtauerit noīa regū. Soluiť a mozbo dīi pietate caduco. Et his dicť ter in aure: ſurget ſtati. Expta ſunt p me ꝛ p mlros: ꝛ ſcribāť in carta ẏgiea ꝛ in collo poꝛtenť. Fiat etiā ꝑſilliū Boꝛ⁹ qđ ponit de euāge⁹ qđ cātať in tpe videmiarū poſt feſtū ſcē cruc⁹ ꝛc. Ruta agreſt terať ꝛ mittať narib⁹. Jdē facit puluis eius ſi recēs nō hēať In ei⁹ defectu ruta domeſtica ꝛ ſuccus eius. Jdē facit puluis ſpicenar⁹ narib⁹ immiſſis ꝛ balſamus. Oia iſta faciūť ſurgere a poꝛ⁹. Et poſt poꝛ⁹ icipiať cura. ¶ Barga³ q̄ in iſto caſu valēt ſūt oriel ſqllitic⁹ cū ſiſeleos ꝛ piret⁹ balſamita oziganū calamētū mētaſtrū yſopū pulegiū: ꝛ decoquāť in vino: ꝛ addito aceto i pua q̄ntitate ꝛ parū de piret⁹ ꝛ ſtafiſa³ nigella caſto⁹ galāga capparis ſūt ma³ gargariſmatū ꝛ alia ſupdicta. ¶ Maſticatio maſtic cuꝝ modico ȝȝ purgat ca. Jdē faċ maſtica⁹ piret⁹ Jtē ſtafiſagria ꝛ piret⁹ ico: penť cū cera alba et maſticet ita vt fluat ſaliua. Jnſufflatio ſeu imiſſio in narib⁹ fiat cuꝝ iſto vel cū aliquo ex eis. pulpa coloq̄n. ſalmoniacū nigella cucūer aſinin⁹ ꝛ ſuccus eius elleus al. cōdiſi. ȝȝ⁹ pip. mirra: eufoꝛ⁹ caſto⁹ ſticad. arab. ꝛ cit⁹. Sternutatio fit cū ſupdictis vel cū ſinapi. vel ſucco ſycle ꝛ caul' ꝛ maioꝛe. cepe. poꝛri ꝛ rute. ꝛ praſij. q̄bus miſcem⁹ puluerē gēciane vel modicū ō ꝓdiſi. ꝛc. ꝛ cū pillis diacaſtoꝛijs ꝛ aljs huic ꝓpoꝛtionatis. Naſalia pñt p nares immitti ſicut ſup dictū eſt ex oꝛimelle diure⁹ cū aliq̄ puluere ex ſupdict⁹ ſternutatoꝛijs. et hoc cū traiectoꝛio vel q⁹ pa. attrabat ẏhſus ſupi⁹ oia ſupdicta euacuāt ſenſibil': ſed inſenſibil' euacua⁹ fit p olfactū: p fricatōes: p exercitiuꝫ et p vſum opiatarū ꝛ aliarū ſingulariū medicinarū. Odoraměta laudat auic. ſ. rutaz in caſu ꝛ poſt caſum. Nā odoꝛ fit p vapoꝛē reſolutū a re odoꝛabili. Si g̃ ille vapoꝛ ē calidus et ſiccus bz ꝓpꝛietatē cōſumēdi ꝛ reſoluēdi ꝛ cōfoꝛtandi. Et adhuc laudat gūmi agreſte p̄ mirtū cū farina hoꝛdei ꝛ aceto facta pilla: et odoꝛet cōtinue. Valet etiā yſopus: ꝛ eſt bon⁹ adhuc muſcus abra ꝛ gallia ſm Raſ. maꝛie qñ eſt de chole. nig. Fricatio ſm Auicē. iuuat eos: qz materiā ad inferioꝛa trahit: ſed fiat g̃ datim incipiēdo a ſupioꝛib⁹. ſ. a pectoꝛe ẏhſus inferius cōtinuādo vſq; ad crura ꝛ pedes. Et quāto magis deſcēdit inferius: tanto foꝛtius fiat: ꝛ hoc cū pānis aſpis. Exercitiū poſt talē fricationē iubet Auicēna q⁹ deambulet: ꝛ exerceatť ꝛ fricēt caput: ꝛ pectinēt poſt dictaz fricationē ꝛ exercitiū. ¶ Opiate ꝛ alie medicine q̄ huic paſſioni valēt: ſicut ſunt aurea alexandrina ꝛ lōgus vſus metridati curat epil'. Auicenna iubet ipam dari in modū auellane bis i die ſcz mane ꝛ ſero. ꝛ oꝛ q⁹ multi ex hoc curanť. Valent etiā ſm Serap. yerarufina ꝛ tyriaca ꝛ metridatum: et confectio hermetis ¶ Electuariū ad hoc. Primū eſt expimētozū. Raſ. qđ omni ſpecie epilētie remediū affert. ¶ R. piret⁹ ſiſeleos ſticad arab. añ. ȝ. ß. argar³. ȝ. v. cozdumeni recētis aſſeferide ariſt⁹ ro. añ. ȝ. j. et ẏ. ſucci ſquille cocte cū melle q̄tū ſufficiat. fiat elec⁹ de quo detur oſſi mane et ſero ¶ Electuariū baly qđ tenet locū yerarū. R. ſiſeleos baccarū lauri añ. ȝ. vj. ariſto ro. radicis peonie añ. ȝ. iiij. caſtoꝛei ſquille añ. ȝ. ij. cū melle diſpumato. Fiat elec⁹ deꝫ omni die. ȝ. j. ꝛ ꝑ cū oꝛimelle ſqllitico. Jſtud etiā ponūť Auicē. et Serap. Electuariū ſquille qđ ponit Auicē et Boꝛdoni⁹ ipm ſequiť. ¶ R. ſquillas mūdatas ꝛ ſcindanť ꝑ me⁹ ꝛ ponanť in vaſe vitreo vitreato: in q̄ mel diſpūatū ſit qđ ſi ātholatuꝫ

ad ihs bz. gera. ſtu. exibita in hora ſ ſpntionis lune. ſ. ſol ſit. Z. ſ.

Digitized by Google

esset ꝑualeret.ꝛ sit trīa de melle ꝙ sqlle coopi antꝫ:ꝛ obturet os vasis ꝑus cū lig vel cortice leui. deinde cū cozio spissō circūq; ꝛc ꝺ̄ ysus meridiē ponat in sole calo in dieb⁹ c̄alcl'arib⁹ p.4. dies.ꝛ q̄die voluat vas ex oi latere vasis solē. ita ꝙ calor sol' attingat oīa latera vasis vt eq̄l coquāt squille.ꝛ pcst.4. dies apiatur os vasis:ꝛ repies squillas iā coctas ꝛ dissolutas: q̄b⁹ extracti fortit ꝑ stamenꝫ exprimēt.ꝛ illud q̄ exiet pmisce cū dicto melle .ꝛ det oi die vnū coclear.ꝛ iste est mod⁹ Auic. ¶ Si aūt nō hēm⁹ inducias tpis: ꝙ oximel sqllitic cū aq̄ ꝛ aceto. Ista ꝛ supdictaꝫ dicēda fiāt mlto ties in āno. ¶ Elec^m Raſ aliud in exprimēt ꝛ vꝫ anelosis ꝛ tussi. ℞. cala' armo' ysopi mirre pipis lōgi pipis nigri cardamo' añ.ʒ.ß. spice costi ameos añ.ʒ.j. cōfice cū aq̄ decoctōis sq̄nati alij addūt nasturciū ꝛ carui. ¶ Elec^m gordo' in cā cal'a. ℞. pul' triasād. pul' diarodō abbat añ.ʒ.ij. cōserue rosꝫ.ʒ.ij. addat zuc̄r ꝙ ele^m fine igne.ꝛ pōt addi pul'. diadragaga' frigidi. Et in isto casu valꝫ flōia ꝛ rasura ca.ꝛ sup ca. posito olei rosꝫ. cū aceto ꝛ abstinē^a a vino ꝛ a vaposis. ¶ Si cā est frigida. elec^m gordo'. ℞. ābre grise storacis calamite añ.ʒ.j. lapda' pu rissi' masti thuris gariofil'. ligni aloes añ.ʒ.ß. muſci. ℈. j. cōfice cū siru° rosꝫ. vel aq̄ ro.ꝛ capi aꝫ in saliua. iij. pillas:ꝛ alias. iij. ponat super carbones ꝛ fu^m recipiat:ꝛ aliā ptē otr^a odoret ¶ Pull' ꝙ talis: q̄ poteſt vti in salsamētis ꝛ potagijs. ℞. origa' cala' ābrosie melliſſe ysopi mēte deſiccatarū añ.ʒ.ij. sanſuci flox anthos bethonice cum flozib⁹ balsamite salvie añ.ʒ.j. gariofil'. cinamo' nucis muſca^a an' marat' cardamo' galāge fileris mōta' lauēdule flozū ag' casti coziād' ꝑparati cim' bulliti in aceto ꝛ exſiccati añ.ʒ.j. ſe. peōie ꝛ radic eius añ.ʒ.ß. pipis piret' ſiseleos ſe. rute liqr^a ꝛ succi eius añ ʒ.iij. Et isto puluere pōt fieri pul' duc̄ꝛ opiata ꝛ sal sacerdorale addita aliq̄ quātitate salis. et de ipo pōt poni in brodio ꝛ potagijs. ¶ Alius elec^m ℞. ſe. peonie baccarū lauri piret' ysopi calami aroma' blacte bisan^a ſe. rute agreſt liqris raſe añ.ʒ.j. ambre grise.ʒ. iij. pipis nigri.ʒ.j. et ß. gariofil'.ʒ.ß. mellis ꝙtum sufficit fiat elec^m addēdo de cozīādro in aliqua quātitate ꝛ de sanō.ꝛ rosꝫ. si causa est calida:ꝛ diminuant nimis calida. ¶ Si tota ꝑpetate valentes sunt iste:ꝛ cū eis etiā ponemus aliq̄ q̄ ꝑ qualitatē valēt. Peōia pueris patientib⁹ epi. confert: si ſuper eos ſuſpēſa fuerit vel ſi ex ea ſuffumigēt. Raſ in fine tertij ad Almanſ. et Sꝫ in de fim' me^a. Stercus pauonis valꝫ cu rat epi: ſine dubio. Alexan. ¶ Spar asini dōestici si comederit epileticus ꝑderit illi. Paly. Spar pdicis siccatū ꝛ diligēter tritus si ex eo bibat.ʒ.j. et ß. pdest epi^a. Sꝫ in libello de thriaca quā scripſit anto° cesari. Le^m camelli et mustelle cū aceto cōferūt epi^a. Ex cozio asini maxime ex cozio capitis nō ꝑparati fiat vna cozda quā pa. portet per annū integrus circa caput ꝛ frontē supcilia. est em̄ in hoc ei ꝑprie tas idonea. ¶ Ossa humana cōbusta si bibāt multū conferūt. In additionibus Raſ. Sanguinis testudinis flumis al's silvestris et caro mustelle idez opat. ¶ Alitis alba circūaptata collo epilēticos sanat. Rir⁹ in ꝓmo. ¶ Idez ōr de polio mōtano ꝛ de ysopo. ꝛ ls ista ꝑ suā qualitatē hec possent opari. ¶ Lozrigia ō pel le lupi si portet quasi zona ꝑpe carnē: et cum hoc fiat cozda sicut de pelle asini dictum est. ¶ Lor lupi suspēsum ad collū ꝛ comestū multus valet. ¶ Luculus torrefact⁹ in olla vitrea tutata in furno et pulverizat⁹ vꝫ. Loagulū leporis idem opat. Eliscus quercinus qui ꝑm aliquos ōr lignū crucis: si ponat ad colū ter vel quocūq; modo sumat curat epi. ¶ Dragma. j. san. extracti de iter spatulas ꝛ data ad sorbendū cū quo sorbili cozni magni curat vt ōr. nā illa oua habēt ꝓprietatē ꝑ se. ¶ Vesica apri cum sua vrina deſiccata in furno ꝛ pulverisata det omni die ad quātitatē fabe cum oximelle squillitico: ꝛ est exptū. ¶ Pulvis radicis peōie ꝛ se. eius. añ. dētur omni die.ʒ.iij. cū oximele sqllitico in quo decoquat⁹ ysop⁹. ¶ Piret^m remolliat in aq̄s multis ꝛ in lixuio postea ꝓdiat cū siru° iulep vel melle ad mo^m ʒj⁹ valet multū: q̄ ꝑ suā caliditatem cōsumit materiā epi. ¶ Lacabre ꝛ lapilli inuēti in vētre irūdinū gestati ad collū vꝫ. Lerebēū ceruinū si cū eo frons fricet vꝫ. ¶ In quocūq; vꝫ ole um balsami: si cū eo fricet palatum superius curat vel diu ꝑseruat. ¶ Pollitricū cuꝫ oone dōica ter dicta collectū ꝛ sumptū vel succus eius curat: vt ōr. Lozallus rube⁹ portatus ad collū vꝫ. ¶ Sepe suffūigaui cū blacte bisacijs vꝫ. ¶ Rutā ysopū ꝛ abrotanū semp portēt in sinu vt odorē sentiāt. Serap. dicit de ysop°: ꝙ decoc° ei⁹ sumpta cū oximelle sqllitico curat epi. ꝛ ipe curauit multos cū eo solo: quia non dimittit supfluitates in pectore nec in sto°. ꝛ aliqs expellit ꝑ vrinā. iō tene ipꝫ. Sꝫ i passi°. cap. ꝓprio. Lesticuli vꝫ in cibo mire ꝑsunt. Idem facit testiculi apni vel arietis si bibāt i aqua. Et verris testi' mire ꝑsunt. Lere^m ꝛ caro passerū ꝑm gera^m cremo. vꝫ. Pul' oppopire

aŋs casto° ⁊ sanguine draconis ⁊ antimonio curat epi. Oppopira p se vȝ. Potio scī pauli cū vino decoctōis peonie curat epi. ꝑsupposi tis vlibus cū bono regumine. Nico°.

Clarificatio Primo q̄rī: q̄re epi⁹ lenⁱ spumāt. Rn̄det p Auic: q hoc est qz spūs agitatiue mouēt cū hūiditate: q̄ agita° fit ꝓpter spasmū. ¶ Scdo causaī spuma: qz ābelit⁹ ⁊ aer exiēs miscetur cū saliua ⁊ materia grossa a ca. ⁊ palato de fluēte: quā na³. p illo tūc gubernare ac regere nō vȝ. Nā spuma fit ex aere mixto cū grossa⁹ viscosa ma³. ¶ Scdo nota ꝑm Auic. q motus q̄ fit in sternutatōe est sicut mot⁹ epⁱ⁹ lenis. ⁊ epi. est q̄si sternutatio multa ⁊ fortis. q. d. si sternuta° tm̄ duraret sicut porism⁹ epi. iā eēt epi. ¶ Ter° notandū. q in epi³ sp̄ē nocumētū in āteriori vētriclo ce¹ p° ⁊ ꝓpr. in aljs vētri culis cū eo. pz: qz ꝑus accidit in visu auditu⁹ lactis: q̄ mouēt faciē ⁊ palpebras ⁊ labia. et p ꝓns reliq vētriculi. qđ pz: qz intellect⁹ seu rō q̄ est in me° vētriculo ac mēo³ q̄ est in puppi: porrismo durāte° corrūpunt. qđ nō ꝓtingeret: si remanerēt salui dicti ventriculi. ¶ Quarto q̄rit qđ istoz est ꝑm⁹ spasmū vel epli. Rn̄dit Auic. q spasm⁹. nā q̄n ꝓfirmat spasm⁹ tūc est epi. ⁊ post q̄ na³ expulsit illā materiā vel illuz fu^m ꝓsumpsit: tūc spūs irradiāt ⁊ ꝓt⁹ motiua ⁊ sensitiua ꝑus ꝑpedite ex ꝑpedimēto ozgānoz ⁊ tūc expedite ad suas operōes exercēdas re uertūr. Licz auic. dicat. q aliq̄n epi. fit absq; spasmo sentato: ita q ē sic pu⁹ q̄ q̄si nō sēsit ⁊ tūc porr⁹ pu⁹ est ⁊ ma³ pauca ⁊ subtilis. Et scias q aliq̄n est tā modicus q nō opz nisi q apodiēt se. Aliq̄n sufficit sola fricatio facie: et aliq̄n sufficit stringere nasum vel digitus. Et ego vidi puerū lactātē: cui accidebat por⁹ epi. fortis. 4. vicibus in die: ⁊ nō faciebat nisi ꝓcutere ca. ⁊ oculos clandere ⁊ stari apiebat: Patet g̃ q plures sunt g̃dus eius. ¶ Quinto nō est ignorandū q aliq̄n cōponīt epi. cū ma nia. ⁊ de istis vidim⁹ multos epilēticos stoli dos. ⁊ ego vidi in vno hoīe. 65. annoz. 3. moz bos fortissimos apoplīaz minorē ac palisim vlem. ⁊ cū b̄ q̄ndecies vel sāpli⁹ hēbat porr^m epi^ca. q durabat tm̄ sicut hō diceret q̄nq̄s pa noster. quē ego cū dei auxilio ⁊ mag³ diligēt³ ⁊ laboze curaui. ita q infra mēsem pn̄egritu dinis sanat⁹ est ab apo³ ⁊ epi³ ac pedes potuit re vestigio paralisi i manu ⁊ līgua aliqualit remanēte. ¶ Sexto notandū q epi. lz fit a cā exīte in ipo ce°. tm̄ porism⁹ nō est cōtinuus: sicut est dolor ca. cōtinuus quādo est a causa ꝑuata ⁊ p tanto: quia nō requirit tm̄ de ma³ ad faciendū dol'. ca. sicut ad causandū porr^m epi. quia tūc opz q multa fit materia. Et ido lz in ce° ꝓtineat ꝓtinue. tm̄ nō est tāta q semp possit facere epⁱ⁹ porr^m: qđ si faceret. iam eēt appo°. Causa etiā ꝑuata aliq̄n crescit ⁊ aliq̄n decrescit ⁊ diminuit p naturā vel per artem: ⁊ ꝑm hoc fit do. ca. maior vel minor. ⁊ ꝑm hoc etiā fit por⁹ epi. vel inꝓpolatio ei⁹. ¶ Septio notandū q lz sinapis multū fit insciua ⁊ ca lida. tm̄ in epi. nō cōpetit ꝓpterea quia multū fumosa ⁊ euaporatiua est: sic pōt dici d̄ cepis ⁊ filijb⁹. ¶ Octauo sciēdū q lz vinū fit euapo ratiuū: tūc pōt cōpetere in epi³ in habētibus stomachū frigidū. det tm̄ in modica q̄titate ⁊ fit lumphatū tal⁹ q ad ca. nō euaporet. nam forte alij potus stomachū infrigidarēt. ¶ Nō no est sciendū q epi. est de egritudinib⁹ autū nalibus ꝑm ypo. 3. amph. amph. 23. ⁊ cā datur in ꝓ° sic. venūt apparat ad hūc morbū. ꝓpter nimū motūm hoc tpe. ⁊ subito in ꝓncz mō ca. modo frigidū. nihil aūt mag exacerbatio nes epⁱ⁹ adiuuat q̄ ꝑ he mutatōes nisme vbi su pra. ¶ Decimo sciendū q aliq̄ dicūt q oīis epi. fit ex hu. venenoso. Credo q aliq̄n fit ver tamē milꝛ videt q flāticus hu. vel melic⁹ po test esse cā sufficiēs talis oppl'ois viaruz seu ventriculoz ce¹ absq; venenositate. lz tamen aliquādo fumi eleuati ab aliq̄ corrupta ma³ vel etiā ipsi hu. in ca. exītes acquirūt naturā veneni: ⁊ inducere possunt morbū supdictum ¶ Undecimo scias q q̄n epi. fit de ma³ in ce° existente epilēticus subito cadit. Et si ma³ est in mēbris ꝓpinquis ce°: pauca est mora in p sciendo porrismū. ⁊ quāto lōginquius ē a cer° tāto lōgioz est mora ad ꝑsciendū porrisimum: sicut iam dictum est.

Lapl'm. 19. de apoplexia.

Apoplexia ē imobilitas a tās seu ociositas mēbroz oīm ꝑ ter pectoralia. ꝓpr oppl'oēs ꝓtigē tē in vētriculis ce¹ ꝓncipalib⁹. ⁊ in meatib⁹ p q̄s debent trāsire spūs motiui ⁊ sensitiui. Uel sic ꝑm Bozdo^m. Apo³ ē pa° ce¹ auferēs sensuz et motū toti coz¹ repēte ⁊ subito magna voce ꝓcedēte ꝓpter oppl'oz in vētriclis ⁊ meatib⁹ ce¹ tā ꝓncipalib⁹ q̄ nō ꝓncipalib⁹. Eadem est sentētia Auic. et oīm.

Cause Causas hȝ ꝑmitiuas añcedētes et cōiunctas. Primitiue sūt cas⁹ percussio obuiatio cū ca. nimia frigiditas exte rioz penetrās ⁊ pstringēs. Uidi hoīem caden

te cū equo ⁊ ex obuiatiōe seu ꝯcussione poste-
rioris capit cū terra dura fact⁹ est appopleti-
cus ⁊ spūa fuit nimia añ os: ⁊ stertebat absq;
voce sensu ⁊ motu: ⁊ post. 8. horas mortu⁹ est.
¶ Cause añcedētes sunt freqūs ebrietas ꝑm
Ḃ^m. 2. de morbo. c. 2. vbi dicit q̄ plurīs vinum
fit cā epi^e apo. nia ēt cibor repletio ē cā apo.
⁊ morbor frior. Nimia ei abūdātia cibi ls fit
corpis nutritu⁹ ⁊ ei quenēs: tm̄ē cā friorum
morbor. Ḃ^o ibi dicit sil'r. nimi⁹ vsus frior ci-
bor vt fructuū ⁊ piscīū lactucar ⁊ fridar me-
dicinar fic papauer mādragora opiū insq;^m
occidūt eni pp mlt'itudinē sue frigi. Ebrietas
ḡ ⁊ crapula somn⁹ diurn⁹ lōg⁹ ocium ⁊ q̄es di
missio purgatōs natural' vl' artificial' oia ista
sunt cāe añcedētes apo. sil'r freq̄ns flōia q̄ fit
pp san. mlīcī: ꝑm q̄ dicit Auic. i 2ª. 3ª. c. ꝓpo.
nā multa flōia multū infriat: ⁊ p ꝑs p⁹ frida
introducit. Et hoc iuuat mlīū rp̄s ⁊ eras. ⁊ p⁹.
sic dicit ypo. 3. āpho. ampho. 17. ibi. egritudi-
nes ño ꝛc. Dicit ibi: q̄ apo^e ⁊ epi^e veniūt i hūi
dis rpib⁹. eras ꝛc. ꝑm ypo. in eodē. 3⁹. ampho.
ampho. 32. Senioribus ño ꝛc. vbi dic̄ q̄ apo.
⁊ cath̄leptia euenit senioribus. Et Ḃ^o i 3⁹ dic̄
sic apo. hui⁹ etat. i. senioribus ē ꝓpa cuz hoz ce-
reb^i supfluitate flātic̄ fint replera. 3⁹ ēt iuuat
ꝑm Ḃ^m. 3⁹ āpho. 3⁹. 17. vbi dic̄ sic. Apopleti-
ci ⁊ epilētici ipsi. p. ul dubio sunt flātici: ⁊ iō hi
morbi hūidis abūdāt rpib⁹. regio frigoris ex
q̄ corp⁹ refrigerat: vt piscato^a. hitu hūida. hr̄e
ca. magnū disꝓportionatorū aer frid⁹ ⁊ hūi-
das. ¶ Cause ꝓiacte ⁊ ime^e sunt oppl'o ꝑm oēs
autores: maric ꝑm Ḃ^m. 2. de mor^o. c. iij. dicen-
tem sic. Cōclusio. 1. oppl'o porox ⁊ viax si fit i
vltimitate supore gnat. i. apo. Idem dicit. 2.
āpho. ibi. Soluere apo. ꝛc. Sic cā ois apo. est
cū spūs al's a ca. ad iferiores ptes corpis vel
in subiec^m. corpus nōpōt descendere: qđ pp
ā ce^l fit: aut q: vētriculi cerebri flātica hūi-
ditate sunt pleni. Et supdicē ps q̄ eadē est cā
apo. ⁊ epi^e q̄tū ad cās: misi ꝑm magis ⁊ min⁹.
Propter hāc silitudinē dicit Ḃ^o. 2ª. āpho. 3⁹.
42. ibi. Epil'ox iuuenib⁹ ꝛc. h ꝓba. Epi^a apo^e ē
vicina: ⁊ vna vtriusq; est cā. ꝙ in apo. virtus ad
neruos veniens al's sensitiua ⁊ motiua tota ē
ablata. in epi^a ño nō tota. sed eadē vt⁹ quodā-
mō est ipedita. Utrāq; ño faciētes sunt chy-
mi frigidi ⁊ grossi. hec ille. ¶ Causa materia-
lis est al'n san. exuberās ventriculos cere^i re-
plens ⁊ meat⁹ obturās vel arterias claudēs:
q: multus aut grossus aliq̄n ⁊ frequētius ꝑm
Ḃ^m. 3⁹. de int. c. 7. Apo. ño cum subito fiat: vī
esse aut frie materie aut grosse aut piscose no
biliores vētriculos ce^l subito replentis. iō fit
ex mala cōplexione frida ce^l. Et seq̄tur q̄ est
morb⁹ materialis ex hu. flātico multo grosso ⁊
piscoso. Aliq̄n est repletio apans ita q̄ in ce^o
cōtinetur tm̄ de materia q̄ opilat pp̄ minas
extensionē quā facit: ⁊ ita est ꝓtinuissima ꝑm
Auice. ¶ Raro aūt aut nunq̄ fit ab hu. coleri
co nisi cēt multus grossus. Et raro accidit in
ꝓpoe ca^a ⁊ qđ si accidat tūc ē deterior iuxta
illō. 2ª. āpho. In morbis min⁹ piclitant ꝛc. Et
pcordat Aui. in. c. ꝓpio. Egritudo enim ꝛdia
ꝓponi nō accidit nisi pp magnā cās. Si alie
sūt cāe: ad istas pōt reduci ꝛc. Ignorādū nō ē
q̄ ꝑm Ḃ^m. 2⁹. āpho. 2⁹. 42. ibi. Soluere apo.
3. pōt copulari mo^o apo. tā ex pte cāe q̄ accide
tis. Unde Bera d cremo^a. s. viatici vocat. 3.
grādus. ⁊ Bordian⁹ seq̄tur Berar^m ⁊ nominat
tres spēs. Primus mod⁹ seu spēs est: in q̄ partes
aliq̄n suspirat: ñ dure ⁊ angustiose ac cū diffi-
cultate cū spuma ante os: nec sentit ei⁹ anhe-
litus ⁊ vox est q̄si strāgulata: ⁊ forte stertit: ⁊
tūc oēs ventriculi ac nerui ⁊ pānniculi ce^l sunt
repleti. ⁊ hec est maior spēs ⁊ deterior ac mor-
talis. iō q̄ virtus regitiue ce^l totaliter suffocat
pp q̄ spūs alis exīs in mē^o nō pōt hr̄e morti:
nec ēt dicta virtus pōt aliqđ de vitali spū a cor
de recipe. ⁊ hoc pp vltimatā repleōes. necessa-
rio ḡ illa virtus extinguetur de pr^o. Alia ⁊ scda
spēs est in q̄ anhelit⁹ ē diuersus: ñ nō tm̄: ⁊ su-
spirat. ⁊ aīa qescit ⁊ ahelit⁹ aliq̄n reuertit ad
ozāne ⁊ spūa nō est añ os: ⁊ in ista ls oēs vē-
triculi ⁊ pānniculi sint repleti: tm̄ replo nō ē ls
torū: ñ ꝑm maiorē ptē ⁊ remanet aliqs loc^o: p
quā aliq̄ puissimi spūs hūt i cere^o aliquē puuz
motū: p quē ēt aliqđ de spū vitali a corde re-
cipit. ⁊ ista nō ē absq; piculo. ꝓpōto q̄ cure
tur: termiat tm̄ i malū morbū. ¶ Ter^a spēs ē: i
q̄ spūs ꝛs vnū ordinē ⁊ suspiria sūt ordiata. ⁊
ls in ista oēs vētriculi cer^i ⁊ pānniculi bēant in
se hūitate exnea: tm̄ ñ replet nisi vlq; ad me^m.
Et ō ista dic̄ Ḃ^o i 3⁹ iā dcō: q̄ si me^o oino ma-
chinent: po^ē vt cure^r. Et de ḃ stāt ꝛsus. Su-
spirat dure ꝑ^a spēq; scda. ꝑme nulla q̄es al'n 2^a
quiescit. In trina spē motus ꝓtenditur eq.

Signa egritudinis sunt: q: pa. iacet fi-
ne sensu ⁊ motu cuz oculis clau
sis: ⁊ quasi dormiens somno graui cum inor-
dinato spiritu seu anhelitu: ⁊ vocatus altavo
ce ⁊ punctus cuz acu vel tractus per capillos
nihil rndit: nec ꝑhit se: ⁊ cum hoc q̄ venit ei
subito tūc talis est appopleti⁹. Et cū his cōsi-
dera sig̃. 3. ipōrum iam dicta. ¶ Sig̃ hūor vl'
cāz freq̄nt dicta sunt, nā q̄n ē de san. ē cū ru-

Digitized by Google

bedine facies ⁊ oculoꝝ: ⁊ vene cernic̃ sunt plene: ⁊ facies est ꝙ̄i tumida ⁊ cū b̄ flōia assueta per multū ꝛp̄s fuit dimissa: ⁊ vsus est vino ac carnib⁹ ⁊ reb⁹ san. multiplicatib⁹. Si aūt est a flāre: facies est alba ⁊ hitudo flātica ⁊ supfluitatū adest multitudo p̄ os. ⁊ p̄ nares. Si ūt ē a san. grosso cū mlīa ifecto: tūc facies rendit ad liuiditatē. Si ūt ē p̄ materiā apantē: iā adest fe. ⁊c de aliꝭ ꝺm simplicitatē vl̄ cōpōem. Si aūt fit pp cās p̄mitiuas h̄ntur ex iudicio assistentiū. Dn̄a ē int̄ subeth ⁊ apo. qz apoplectic⁹ clamat añ casuꝫ: ⁊ cū b̄ aduēit cito. ī subeth ⁊ ī litar⁹ nō: ꝟ paulatim⁹ accīt. Ella dn̄a: qz h̄ns subeth ⁊ litar. nō h̄it noc̄ⁱᵐ in ābelitu sicut in apo. Et itez: qz isti. ſ. litargici ⁊ h̄ntes somnū gue ſi vocent. r̄nt aliq̄lr: lꝫ cū guitare ⁊ difficultate. ꝟ apoplectici nihil. Et cū b̄ accidit strido: dētiū in somno. Differt ēt a fincopi: qz facies fincopisant̄ flaueſcit: ⁊ discoloꝛat sicut facies mortui: ꝟ in apo. ⁊ litar⁹ ē fic̃ facies hois viui. Differt a ꝺgelatiõe: qz ille ꝺgelat⁹ stat rigidus nō plicabilis cuꝫ oculaptis. Differt ēt ab ep⁹: qz epi⁹ ē cū pīodis: ⁊ apo. nō q̄n̄ cito ī terficit vl̄ in paliſiꝫ mutaſ. Nā fic̃ dicit sera⁹ p̄ b̄ scīt ꝙ bu. flātic⁹ frīdus ⁊ grossus coartaſ in vētriculis ce⁹ p̄ncipalib⁹ in hac egri⁹: qz q̄n̄ euadit ꝺs ab egritudine: nō curaſ curatiõe p̄fecta: ꝟ redit in paliſim. Nā ſi eēt in ventriculi nō p̄ncipalibus: tūc natura mūdificaret materiaꝫ fine hoc: ꝙ causaret alia egri⁹. sicut facit in epi⁹ peroꝛ⁹ vbi materia contenta est ī vētriculis non principalibus.

Pronosticatio Magnus magister ypo. dic̃ ī .2°. ãpho. ampho. 42. sic ſoluere apo. fortē q̄dem ipo⁹ est. debilē ꝺo non facile. Hūc ãpho⁰ⁿ ponunt q̄si oēs. Ꝺdē doctoꝛ dicit q̄buscunq̄ sanis doloꝛes repente fiunt: ⁊ ſtertunt pereunt in septē diebus: ſi nō eos fe. accipiat. 6. ãpho. ampho. 51. Et ꝺ⁹ intelligit apo. in qua sensus ⁊ tora ac⁹ volūtaria remouent. Et redditꝛ ibi in 9° cā dicti: qz talis doloꝛis cā est grossa inflaº ⁊ vētositas. que accidit ex multa materia flātica veniente ad caput subito. cuius curaº erit fe. subsequens que p̄ suū cal̄ grossam vētositatē ⁊ materiā flāticā dissoluit. ꝺ⁹ ēt doꝛ ibidē pnosticare: qz ista egri⁹ nō trāſit. 7. diez cū cer⁹ⁿ sit mē⁹ⁿ nobilissimū. mē⁹ ūt nobilia pi culū moꝛbi ⁊ lōgitudinē ꝛpis nequeunt pati. ibidē. Si inebriatus aliq̄s repēte finevoce ſ. spasmo innato moꝛiꝛ: ſi non eū fe. acceperit: aut ad boꝛa veniens qua crapula soluunꝛ: locutus fuerit. 5. ampho. ampho. 6. Et ꝺ⁹ in 9°. dicit: ꝙ ypo. intelligit apo. Ego aliquando vidi apopleticos sine spuma ⁊ nō ſtridentes: ꝟ absq̄ sensu ⁊ motu qui adhibitis foꝛtibus clisteribus ⁊ aliꝭ remediꝭ cōperentibus sanabantur cū parua toꝛtura in oꝛe. De aliꝭ autē multos vidi pelitari: ⁊ nullū euadere.

Curatio In p̄nis ſi vides hoiem iacētem sine sensu ⁊ motu: ⁊ q̄uis vocetur ⁊ pungatur: non rīdet. ⁊ membrum punctū nō ꝺbit: ⁊ hꝫ difficultateꝫ anhelandi: dic: ꝙ ipse est apoplectic⁹. ⁊ ſi ſtertit: ⁊ hꝫ magnā copiā spume: ⁊ ābelit⁹ vix sentit: ⁊ tūc est īcurabilis. Incipias g̃ curā cū foꝛtib⁹ clisteribus p̄cedēre tñ flōia: quādo ē a san. ex vtraq̄ cepha⁹: ⁊ ex vtraq̄ sophena: ſi mult⁹ san. affuerit. Accidit tñ me puero exñte cuidaꝫ comiti apo. ꝙ sine motu ⁊ sensu erat: ac erat valde pīguis quā cū medic⁹ veller flōare: nullā venaꝫ inuenire potuit: ꝟ habuit copiā sanguisugaꝝ ⁊ q̄ſi p̄ totū coꝛpus apposuit eas. ⁊ exiit maximā copiā san. ⁊ finaliter curat⁹ fuit ꝺñs ille vt medicus eius mihi retulit. nā fic̃ dic̃ Auic. oꝛ vt fiat emissio multi san. ¶ Et post in ista ⁊ in flātica ſ. rale clistere qꝺ ponit Paly. R. camo. mellilo⁹ pulegij poly montani ane⁹ vtriuſ q̄ centau⁹ rute. añ. m. j. piret⁹ cucumī. agrestis pulpe coloq̄n⁹ pīgami se. apij ameos: añ. ʒ. iij. mediani coꝛtic̃ sanbuci. ʒ. ij. coq̄ in. H. ſ. aque donec redeat advnā oddaſ bdellij oppopōac̃. añ. ʒ. ij. saſ nit⁹. ʒ. j. olei nard⁹ olei costi⁹. añ. ʒ. j. ſ clistere. tūc aūt cū dicta decoc⁹ pōt addere yeraruſ ⁊ yāpīgim g̃ theodoꝛicon ēperistō ⁊ filia ac alia olea. Et ista clisteria iterent̄ frequēter ⁊ multa expellatur materia. ¶ Tertio ſ. ligatiões foꝛtes extremitatū ⁊ fricationes doloꝛose cū radicib⁹ yreos ⁊ acoꝛi decoctis in vino. ¶ Quar⁰ ex ꝺdīs elli ni. castoꝛei. añ. ʒ. ij. ſ pul⁹ ⁊ narib⁹ insufflef: vt sternutent. Paly. ⁊ Raſ. ponūt ista. ¶ Quīto os apiaſ cū embotο ⁊ ponaſ infra os vt trāsgluttat ſi pōt oꝛiel squillitic̃ū cū aqua calida ⁊ oleo narcisci vel de lilio vel cū succo rafa⁹: vel cū aq̄ decoctionis vtriuſq̄ rafa⁹: vel cū aq̄ decoctionis se. at triplic̃ ⁊ se. rafa⁹. ⁊ post cū pēna ꝓuocet vomitus: ſi aliq̄lr se pōt gubernare. Et p⁹ vomitus deſ loco cibi ydromel: ⁊ pōt dari in craſtinuꝫ post vomitū. ʒ. j. ⁊. ß. tiri⁰ cū decoctione aniſi. ¶ Ser⁰ ꝺm Paly sumaſ camo. mellilotū pulegiū saturegia oꝛig⁹ⁿ mellissa ⁊ maꝛoꝛana. ⁊ coquant in aq̄: ⁊ de ista aq̄ ſ. fomēta⁰ ī ca. ⁊ iste herbe pistate ⁊ incoꝛpate cū oleo de ruta ⁊ ō lilio ⁊ capiti superponant̄ vt catapulata. Et iterū remoto catapulate vngatur cum oleis

calis vt est oleū narcisci oleū casto' ⁊ piret' ac filia. Vel pōt fieri oleū ypo^{m}: qō ponit gozd.
℈ ℞. eufor' piret' baccarū lau' costi rute agrestis ⁊ domestice. añ. ʒ. ij. sansuci fol. dānidis ⁊ sticad añ. ʒ. j. bulliāt in oleo muscatelli^{o} vl de casto^{o} cū vino odorifero: ⁊ vngat ca. rasū ita calm sicut pōt sustinere. ℈ Haly laudat adv gēdū ca. oleū balsa' costi^{m} ⁊ nardi^{m}. ⁊ nō solū vngat caput imo ⁊ mucha ac collū ⁊ tota spia dorsi. ⁊ sup spgat pul' finap. pire' eufor' casto' ⁊ aco' ⁊ filtrū madefactū in vino decoctiōis herbarū supdictarū applicet nocte: ⁊ ceruici posterius: ⁊ iterentur: ⁊ qñ sp os teneat aptū cū lig vl pila facta ex galba^{o} serap^{o} ⁊ opo^{o} qb addant piret^{m} casto^{m} ⁊ stafisa^{a}: ⁊ palatum et lingua vngēdo fricet cū tiri^{a} ⁊ metridato ac balsa^{o} vel cū yerap^{a} ℈. cū q ico: penet assafe^{a} casto^{m} ⁊ piret^{m}. ℈ Bñ. de gozdo^{o} ponit ℔ eplz ℞. eufor' piret' casto' galba' serap' opopōacis triū generū pipis sul. furis vini finap. āraīgie leonis añ. ʒ. j. ℞ talis capell^{i}: sicut fit tineob. ℈ Si ppe ista nō excitat nec rñt. credēdo ysi^{o} Haly ⁊ Serap. hēant lamina ferrea vl capellina ℈ Gozd. ⁊ calefiat mediocrit ⁊ ca. applicet. ⁊ fit tm cala: ℣ pili ℔ hant ex ei^{o} caloze. ⁊ ista frequēter itera ⁊ iterū: itera oia supdicta Auic. ponit in. 2. cañ. c. de abſin^{o}. ℣ absinthiū bibitū cū melle cōfert apo. Cū videb: ℣ aliq lit' meliorant. remanēt tm palitici. tūc rege ac vnge ⁊ dieta fic paliticos faciēdo caput pur^{a} garga^{a} sternutatōes ⁊ pone vētosas sup col lū ⁊ nocz cū scarificatiōe. si ad ℔ san. videtur abūdare: ⁊ si non ponant absq scarifica^{e}. Et purget cū istis pillis fetidis. qs pōt viatic^{i} q valet apoplic epilētic palitic aretic ⁊ podagricis dol' illi ⁊ grosse ventositati. ℈ ℞. aloes bdellij pulpe coloqn^{e} serapi armoniaci opopo' se. cicute. añ. ʒ. j. ⁊ ℔. ℞. pille cū succo porri. dētur. ʒ. ij. cū aq cal'a. Et si addis mod^{m} eufor' et casto' adhuc magis calefaciēt. Pille de eufor bio qs ipemet ponit ℈ ℞. eufor' coloqn^{e} scāo^{e} bdellij añ. ʒ. ij. gūi armoni serapi opopo' turbit añ. ʒ. ij. casto' sarcocole aloes an' masti se. apij se. cicute añ. ʒ. j. et ℔. ℞. pille cū succo porri. dētur tiriaca ⁊ metrid. ⁊ stuphet stupha sticca: si cut fit paralitic vngēdo ipos post stuphas cū oleis calidis. Deinde ℞ talis gargarismus ante stuphā. ℞. rad. vrtice ysop calame^{i} orga' aco' mētast'. añ. Aij. ℔. ace ⁊ vi' añ. ℍ'. j. ℞. decoctio ⁊ gargariset. ⁊ si addat piretrū fortius dissoluit. Et si addat pip ⁊ ʒij^{a} ⁊ elec^{m} diatrio pipeon vel quodlibet istoz p se vʒ. Aliroz de haly q dicit ℣ posito ℣ nō appareāt ītḡ san. ℣ in ꝑmis trib' dieb' nihil debem' adhibere ciboz vel medicaminū: ītḡ ipsis trāsactis inci piat cura ⁊c. De aljs nō miroz.

Dieta In ꝑmis trib' dieb' nihil' def. nā si est maioz apo. dumittēd' ē ⁊ nō indiget cibo: nec ipe posset capere: si minoz ē in tā mod^{o} tpe nō pōt eē ỽtus defecta. ⁊ cū ℔ cal' ꝑsumit materiā er q fit. ℣ haly def aq cicerru. decoctoz cū cimi^{o} ⁊ oleo: ⁊ ℔ vsq ad. 7. diē et def eis panis cū carić. Et vtat' pass. mūd. et amigd. ⁊ rege eos sicut in epi^{a} dictū est. tm dieta ⁊ cibi eoz debēt eē subtiliozes. vinū nocū etiā nocet eis ⁊ antiquū maxime: si est vapozosuz ⁊ penetrati^{m} ⁊ sumere potū sup cibū nocet eis. vt dicit Auic.

Clarificatio Ponit Auic. ℣ aliqñ homo incurrit apo. et nō pōt hō cognoscere vtrū fit mortu' vel nō: eo ℣ nō hz anhelitū nec pulsum nisi qñ imperceptibilē. ⁊ postea reuiniscit. Et audiui de aliquo ℣ ipe vidit multos. Et isti sic sunt in extasi. ⁊ postq reuiniscūt: dicūt se vidisse deū angelos ⁊ paradisum ⁊ infernū. Qualr aūt hoc fieri pōt. ℞ndit Auic. ℣ cal. innat' in eis nō indiget vehemēti euēratōe nec expulsione vapoz fumosoz: imo est qñ quodāmodo sopit' Qñ igit aliqs sic est. eius sepultura debet retardari p tres dies naturales ℈ oēs. q qdez tres dies sunt. 72. hore. Si vis expiri vtrū fit mortu' vel nō: ponat vellus ante os ⁊ nares si em nō mouet' mortu' est. ⁊ cū hoc efficat rigidus implicabilis. Vel ponat ciphus plen' aq supza toracē ℈ qd dicit gozdoni'. ⁊ si nō moueat nec aqua euacuet' cōstat ℣ ē mortu' ℈ Secdo mirat' Ha' in ꝑ° soluere apo. lactos pectoris mouētes dilatare se cū spūs illic ne quēat descēdere: qb' mediātib' fiat mot' dilationis ⁊ cōstrictois cereris lactis et totius corpis a motu ablatis. ℞ndit Hꝑ. ibidē arbitroz ipoz ỽtutē naturalē mouere ipos ex spirit' desiderio ⁊ anhelit'. vñ dicit ℣ in apoplectic oēs lacti pectoris mouent nō solū ex desiderio anhelitus. imo etiā ꝑpter defectū ỽtut Et est sic de ỽtute defecta ꝑpter se. q. g^{r} lacti pectoris multū mouent: vt multa quantitas aeris quā paulatiz recipe nō pōt: multo ipetu recipiat. Silr fit in exercitātib': in qb' ābelitus magn' ⁊ frequēs est necessari'. ꝑpter cō lacti pectoris multū mouent ⁊ velocit. Et nota ℣ mot' ꝑstrictionis ⁊ dilatatois cordis fit q ỽtute vitali ℈ Auic. in c. de ỽtute vitali Et iurelligit regulatiue: ita ℣ iste motus regulat a ỽture medic spū, Scōm aūt Aristo.

Digitized by Google

in de morte ⁊ vita mot⁹ dilatatōis ⁊ ꝓstrictionis est a necessitate ma^c ⁊ a vacui necessitate vacui. i. vt nō sit dare vacuū. Lalidū agēs in san. facit tumorē ⁊ dilatatōes in corde. vt ibi nō sit vacuū ncārate ma^c fit ꝓpt aerē ingredientē ⁊ ad cor venientē: vt tpet dictū tūorē p calm. ⁊ tūc fit ꝓstric^o: ⁊ p ons expul^o fumor. Dico ꝑ tāto qz ls spūs a ce^o nō descēdant in apo. ꝓpt opiloes oim vētricloꝝ ce^l: tū adhuc pōt stare vita p vtā quā ponit arist. ꝙ ꝓpt defectū istoꝝ spūus ē inordinatio ⁊ ꝓfu^o in āhelitu: ⁊ io suspirāt ⁊ retrahūt aerē. Nā āhelit⁹ totalr deficere nō posset q̄n cessaret mot⁹ cordis. q̄ cessante imediate seq̄ret mors. verūm aliq̄n est ita pu⁹: ꝙ sensu nō pcipit pcipue in hītib⁹ paucū caloꝝ ⁊ pauciss̄imos spūs vapores seu fumos in corde: sic iā dictū ē: ⁊ isti videnť q̄si mortui. Et io litargic⁹ ⁊ apopletic⁹ dz poni pila pua int dentes: ⁊ collū dz teneri directū vt dētes nō destruāt: ⁊ os teneat apertū ⁊ trachea artia directa: vt aer sbīret vsq; ad camerulas cordis. ¶ Quar^o q̄rit q̄re apo^c tminās in palis: si sanari debēt. Dico ꝙ na⁹ñ pōt pfecte ꝓsumere istā martiā ꝓpt multitudinē ma^c ⁊ debilitatē na^c nec expellere p. 2. tacta ñ facit qđ pōt: ⁊ mittit ad vnū lat⁹ qđ mag⁹ ē susceptibile vl mag⁹ paratū: ⁊ sic replet meatus illi⁹ lateris elōgādo martiā a mag⁹ nobili ad min⁹ nobile. ¶ Quito nota ꝑm amic. ꝙ in cura apo^c q̄rtū ad vnctōes ⁊ alia debem⁹ inci pere a debiliorib⁹. ⁊ si nō ꝓsunt. debem⁹ ꝓcedere ad fortiora: ⁊ debem⁹ miscere cerā cum oleis vt mel⁹ adhereāt ⁊ diuti⁹ pmaneāt.

Lapl'm. 20. de paralisi.

Paralisis ⁊ mollicia idez
p pōt in me^a ūgre ⁊ Ba. 5. de inte. c. 6. in fine sic capit. ⁊. 4. de mor. c. 5. Nā 5^a. 3. d inte. c. vl. dic. ꝙ ꝑ^m nomē molli^r est ablatū. q. d. ꝙ ad p ꝙnū corp⁹ vl' mē^m dicat palitic̄. sufficit ꝙ amittat motū. si aūt amittat sens⁹ iā nō ꝑdet nomē: imo fortior ē palip. Johes iamuch. in ꝓso^a dicit ꝙ palip dz a pare. qđ est resolo q̄si resolo mēbroꝝ ex lesiōe in posteriori pte ce^l vel in mēbris ab eadē oz: vt sūt nuca ⁊ nerui. Hugo dicit ꝙ dz a para qđ ē iux̄ et lesi lesio q̄si iux̄ cereb^m vel ex mēbris iuxta ce^m lesio. Et istā pōt platea⁹. vl' dz palip q̄si pris lesio. Dicam⁹ igit ꝙ palisis ē imobilitas et aliq̄s insensibilitas alicui⁹ vel aliq̄rū mēbroꝝ ꝓpter neruoꝝ mollificatōes ⁊ ꝓuationē spūum motiuoꝝ ⁊ sensibiliū. Iux̄ b⁹ scias ꝑm Auic. ꝙ destructio sensus ⁊ mot⁹ fit q̄n spūs sensitiu⁹ vel motiu⁹ nō pñt penetrare ad me^a vel posito ꝙ penetrēt me^a nō pñt recipe impressionē illoꝝ spūuz ꝓpt ipedi^m dictoꝝ mēbroꝝ. Et ista ineptitudo est mala applo corupta eoꝝ q̄ qđē ꝑ^o pōt corrūpi ꝑm ꝓmas. 4. q̄litates. Sed calitas nō pōt ꝓhibere dictam spūum impssionē. vt ps in fe. ethica in 5ª spē. Siccitas aūt prima ē huic. nā videm⁹ in maraſmōe cū fe. ⁊ fine fe. ꝙ mot⁹ nec sensus non auferūť. de spasmo aūt de inanitōe ꝑ nūc taceo. Restat igit ꝙ ꝑ^o q̄ ꝓhibet mēbra a sensu ⁊ motu est fritas ⁊ hūiditas. ⁊ b⁹ est qz fritas in sua actōe ñtia est actōi spūs ⁊ in qualitate hūiditas ño ꝓpat mēbra stupefactiōi. Et he q̄litates b⁹ modo pñt opari aliq̄n cū materia aliq̄n absq; materia: sed q̄n hoc opantur sine materia facilius eis succurrit.

Cause paralip sunt tres in gñe. ¶ Pr^m gen⁹ qđ ꝑ nūc capio ē genus cāe comūcte: q̄ posita ponit effect⁹: ⁊ ipa remota remouet effect⁹. Et ista est opilatio retinens spūs vt ad mēbra nō trāseāt vel inepti^o membroꝝ: qz nō pōt recipe impssionē spūs ꝓut dictū est. ¶ Scdm gen⁹ est gen⁹ causarū antecedentiū. ⁊ iste sūt int⁹ in corpe: ñ aūcedūt dcās cām. ⁊ est replo opilatiua ex hu. frīs ⁊ hūidis ꝑm ꝙ dicit 5°. 5. de morbo. c. 2. in me^o ca' i b ñba. Obdormitatō ⁊ mollicia nunq̄ fiūt nisi aut cū nerui ex fritate ꝓstringunť: aut cuz in eis sunt hūores frigidi ⁊ viscosi: aut cū corp⁹ graue sup eos de extrīseco ceciderit illis grauitatē impēdēs. hec ille. Vel ex san^e vt plīmū ex flāte aliq̄n ex san^e: raro ex melia. Cholera aūt ꝑ se nunq̄ faceret palisim: nisi cum aljs grossis hu. miscerē. Iste aūt humoz palisim faciēs aliq̄n currit vsq; ad vacuitates neruū in mēbris palitic̄. aliq̄n stat in ꝓncipijs et origine neruoꝝ ⁊ in ramis eoꝝ ⁊ in vnis ꝑ q̄s dicit spūs trāsire ꝓsueuerūt. Alia cā aīs pōt eē aliq̄ ex egritudinib⁹ q̄ pñt timiari i palisi. Et sunt q̄nq; egritudies q̄ in palisim pñt timinari ꝑm auic. ꝓma pōt eē aliq̄ egri^o acuta: vt ipe ponit ca. ꝓpo de palisi in fine pōt has. 5. 1. apl'iā epil'iā colicā suffocatiōes matric̄ ⁊ fe. rpales. i. p longū tps durātes posse in palisi mutari. Et deus scit si ad istā repletōez unat nauseatiua replo ⁊ vsus frigidoꝝ ⁊ hūidoruz ac suanitas vite. ⁊ bzeuit eis dieta ꝑm oēs. 6. res nō naturales. ¶ Tertiā gen⁹ cārū paralip cōtinet cās ꝓnutiuas ⁊ extrinsecus accidētes q̄rū ꝓma pōt eē ligatura fortis vt si brachiū fortiter in radice ligef: post moza efficit insensibile. ¶ Scda causa pōt eē cōpressio neruoꝝ

fortis vt accidit ex percussione attritiõe ⁊ cõ cussatione ac appodiatione. Vidi enim inue nem appodiatũ supra mẽsam: qui recũbẽs ca put ⁊ maxillam supra manũ ⁊ cubitũ dextruꝫ dormitauit: ⁊ expergefact⁹ a somno manum dexterã reperit pfecte paralyticatam. Et iste fuit q̃dã secretari⁹ dñi Gastonis comitis fuxi vocati Febus. ¶ Tertia cã põt esse casus. Et hoc frequẽter accidit. nã q̃dã domicella dñe comitisse fuxi cecidit de mula: ⁊ brachiũ factũ est ĩmobile ⁊ insensibile. que curata fuit pfecte cũ auxilio dei. ¶ Propter aliq̃d de supra dict̃ potest accidere dislocatio spondi^m: ex q̃ potest accidere coartatio in origine neruoꝝ ⁊ per ꝯs paralisis. ¶ Quarta causa potest eẽ insciso neruoꝝ que aliquãdo fit p̃m longuꝫ: que ꝓprie debet vocari fissura. ⁊ ista de se nõ inducit paralisim: si vulnus bene curef. Alia fit p̃m transuersum nerui ⁊ tunc totus sensus ⁊ mot⁹ qui p illum neruum fiebant: cessabunt. ¶ Quinta causa potest esse timoꝝ nimia frigꝰ mortificans ⁊ paralyticum faciens clauden do pozos ⁊ malam frigã inducendo ⁊ similia. ¶ Ꝗt potre paralisis melius tibi aperiantur: scias q̃ cer^m nõ solum in ante retro ac mediũ diuiditur. ĩmo etiam p̃m dexterum ⁊ sinistrũ: ⁊ p̃m hoc fit emigranea. Et mucha silis est ce rebro in diuisionib⁹ suis p̃m duas diuisiones: licet sensus eas non discernat. ꝟba sunt. Aui. in. c. ꝓpozio de paralisi. Et ratio est: qꝫ ipsa oritur a duabus dionibus cer^i: ⁊ sequitur na turam eius. Cum ergo cerebrũ expellat mate riam ad lat⁹ debilius vel susceptibilius: silr ⁊ mucha: ⁊ ĩ cõstat q̃ paralisis põt esse in vno latere altero existente saluo. Si materia mul ta esset in ambobus lateribus ipsius cerebri: p̃m dextrã ⁊ sinistrũ eẽt iã apoplia. Sed si sit in vno ventriculo: ita q̃ totus vel ei⁹ vie sint clause: paralis cõicatur faciei ⁊ toti medieta ti corporis: qꝫ nõ ꝓhibet a spiritibus nisi me dietas nuche: ⁊ tũc p̃m plẽs dicit vlis non q̃ totũ teneat corpus: ꝑ totã medietatẽ. ⁊ tunc oculus ⁊ os torquẽtur ⁊ lingua ⁊ brachiũ cuꝫ manu ac latus ꝟga ⁊ tibia ac pes in illo late re paliticantur. Et tũc ista predica⁹. de vli dr abusiua p̃m Arist. sed de noib⁹ curã nõ hẽmus dũmodo intentionẽ rerũ veraciter habeamus. ¶ Si ãt ista materia a cerebro expellat tota liter. ⁊ occupet totã originẽ nuche: tunc totuꝫ corpus ꝓter faciẽ est paralyticatũ. ⁊ cũ hoc in cute capitis accidit stupor: qꝫ aliqui nerui procedunt a cervice ad cutim capitis: quibus impeditis spiritus sensitiui illuc puenire neq̃ unt. Si ãt humoꝝ seu ipedimentũ sit ĩmedie tate origis nuche: soli vni lateri corpis cõica tur paralisis. Si ãt nõ sit in origine nuche: p̃m qõ magis iferius descẽdit ⁊ claudit origi nem aliquoꝝ neruoꝝ: p̃m hoc illa mẽ^a ad que illi nerui pueniũt reddunt̃ paliticata mollia vel insensibilia vel obdormita. ista dr particu laris pro eo q̃ ꝓticulariter aliq̃d mẽbrũ occu pando possideat. ¶ Scias q̃ dria ẽ iter spa^m ⁊ palisim. Primo qꝫ in paralisi ps sana attra hit eg̃m sicut dicit Gal. 4. ve iteriozib⁹. c. 4. in fine vbi dicit sic. Si latus mouens dexteram partẽ labioꝝ mollificet ipsum labrum erga si nistrum latus torquef. ¶ Ꝟtes lacerto sinistri lateris labrũ mouẽte mollificato idez labruꝫ ad dextrũ vertit. Oⁿ est in spa⁹: qꝫ pars egra cũ sit rigida ⁊ ꝯcta ⁊ curtata sed longũ: attra hit ad se sanã que est magis extensibilis ⁊ ea dem est sniа Gal. 2°. de morbo. c. 6. in fine ĩ hec verba. In quocunq̃ enĩ latere mollia. i. palis extiterit. mẽ^a in quibus est ad alia mouentur mẽbra: nam lacerti sani faciunt suam opario nem vnde non sanos attrahunt ad se. Item spa⁹ fit in aliquo latere: a mẽbris spasmatis que sana sunt: attrahunt̃: hec ille. ¶ Secunda dria qꝫ mẽbrum paraliticũ ꝓlongatur. spas matum ãt curtatur. p̃m lõgũ et ampliat p̃m latum: qꝫ contractũ est: siue sit ex plenitudine siue ex siccitate ꝑs B^m. 5. d morbo. c. 2°. ¶ Ꝛertia dria est quo ad materiam: qꝫ materia pa ralis vt plrim est humida ⁊ aquosa ac magis ibibitur in neruis: ꝫ aliqñ absq̃ ibibitiõe pos sit esse paralis. vt dictũ est. Spasmus ãt fit ex hu. grosso trahente ad siccitatẽ: ⁊ cum hoc pungitio. ¶ Quarta dria est qꝫ m^a palitica tus põt plicari ⁊ leuari cũ alia manu ⁊ flecti: qꝫ mollificatũ est. spasmatũ ãt nõ: qꝫ curta tum est ⁊ rigidũ pp neruos ipletos vl deficca tos. Obdormitatio ãt est paralis iperfecta, vt dicit ipse Gal. 5. de morbo. c. ij.

Signa Cũ paralis est apud originẽ nu che: totuꝫ corp⁹ est paraliticatũ preter mem^a faciei. Et si est in vno latere ori ginis nuche: cõicat nocu^m toti medietati cor poris excepta facie. Et si cã est sub origine nu che descendẽdo versus inferius: ⁊ sit in latere vno illud mẽ^m q̃ regit a neruis nat⁹ ab illa pte nuche mollificat. Et si ẽ in vno latere ce ro^i medi^i corpis ⁊ mẽbris faciei cõicatur lesio. Si est a mala compl'one fria vel humida nõ accidit subito ꝑ paulati: n^c repiunt alia fig̃ sta tim dd^a vt sunt fig̃ repl'ois: ⁊ talis cito curat. Signa cõia sunt ĩmobilitas vel insensibilitas

mẽbri cũ mollitie. pulsus ẽ debilis tard⁹ rar⁹ ⁊ aliq̃n spissus ꝑm qđ egri⁹ debilitat ꝟtutẽ: ⁊ ibecillis efficit sil'r ⁊ pulsus sic dicit Auice. ⁊ B⁹ in li⁹ de causis pulsus. Arina ꝑm plrim in eis fit alba ⁊ q̃nq̃ pauca ⁊ rubea: qz renes deficiunt in sepatiõe aq̃se subc ⁊ sanc aut qz vene deficiũt in attractiõe san. ab epate: aut pp aliã egritudinẽ que cõicat eis. Si paralisis est pp apa: adest fe. ⁊ dol'. aut timoz in loco. vbi est apa: ⁊ aliq̃n duricies ibidẽ: ⁊ venit paliꝫ ista paulati. Si tñ ma³ faciẽs paliꝫ sit san. adest replo venaꝝ in collo ⁊ tipib⁹ ac rubedo colozis in facie ⁊ ocul' ⁊ pulsus plen⁹ dulcedo in oze ⁊ alia sig̃ san. Si fit ab hũitate flatica: adest albedo colozis ⁊ pulsus pu⁹ ⁊ debilis ⁊ mollicia maioz ⁊ loc⁹ frioz ad tactũ multa saliua ⁊ bitudo flatica ⁊ cetera signa flatis. Si mlia est i cã: q̃uis raro accidat: cognoscit per liuiditatẽ cozpis adest tristicia ⁊ timoz ac somnia timozosa ⁊c. Si aliq̃n co. misceat cuz aliꝫ hu. tũc cognoscit: qz est fitibũdus iracundus: ⁊ cũ hoc misceat alia signa. Si venerit p viã crisis. cognoscit: qz aliq̃ de supradict egritudinibus ꝑcessit. Si sit a causis ꝓximis ex iudi⁹ pa. ⁊ assistentium haberur noticia.

Prognosticatio paraliꝫ q̃ vẽit pp nerui isertionẽ ertrasuerso: icurabilis est: vt dicit Aui. Dicit ẽt cp si vrina ifan^m sit viridis nũciat paliꝫ: item facies sana manet nisi cã sit in ce⁹. paliꝫ i sen^ibꝫ vir aut nũq̃ curat: qz sunt debiles i radice: ⁊ flã ac hu. fri. in eis ꝓtinue gñant. si g̃ sint gulosi: ad ꝟ deteri⁹. Et iõ dicit ypo. Senes iuuenb⁹ plerũq̃ min⁹ egrotãt: ꝟ q̃unq̃ egritudines i eis cr̃oce fiũt: cũ eis cõmoziunt ⁊c. ãphꝫ. ãpho. 59. Si fe. supuenerit paliꝫ: bonũ si gnũ: qz fe. materiã paliꝫ ꝓsumit. Si tremoz supuenerit paliꝫ expulsio ma^e significat: iõ bo^m. Si me^m paliticũ miozef: signũ ẽ cp ĩ nutrir: iõ malũ ẽ signũ. Et si color ei⁹ mutet ⁊ fit sic co^r reliq̃ cozpis: malũ signũ est ⁊ icurabilitatis. Si hoi palitico cito nõ succurrat: paliꝫ fit ꝓtudinaria ⁊ p ꝓs incurabilis.

Curatio Omnes nerui oriunt a cere⁹ vel a nucha ⁊ hoc est qđ dicit B⁹. 5⁹. de int. c. finali. Et iõ vlr oia neruosa me^a et capit passionib⁹ patiunt. sic dicit B⁹. 5⁹. ãpho. 5⁹. 24. Dyemedo ⁊c. Etiã ex neruoz passionib⁹ ce^m qđ est eoz fundamentũ patit. 6. ãpho. 5⁹. 26. ibi. Quibuscũq̃ in causone ⁊c. Cũ ergo sint spondiles. 30. ⁊ 30. pia. neruozũ per eas a nucha ereñtia: ⁊ vnus neruus q̃ oritur ab vltima parte ei⁹ sine socio quoz 30. spõdilium. 7. cõputant in collo. ⁊. 7. pia neruoz: per quos virt⁹ sensitiua ⁊ motiua ⁊ spũs latores eius deferunt ꝑ collũ ⁊ aliquas ptes ca. ⁊ ad hũeros ⁊ brachia ac manus: ⁊ ꝑm qđ ozigo alicuius pis neruoz est opilata vel nerui sunt ibibiti: ꝟ hoc auferr vel diminuit sensus ⁊ motus illi me⁹. ⁊ ideo dicebat B⁹. 4. đ mozbo. c. 5. cp si in medulla que est in. 5ª. spondili pa⁹ fuerit: motus ⁊ sensus a manibus auferet Si aũt fuerit in 6ª. non tota manus sensum amittet: qz ꝑma pars nerui sana est. Constat ex istis cp (cito p anathomiã a q̃ spõdili oriũtur nerui gubernãtes mẽm lesuz. cp me^a in illa spõdili ponẽda est. ⁊ sic fecit B⁹ illi q̃ cecidit de iumẽto: ⁊ pdito sensu medij digiti B⁹ apposuit medicinã q̃ apponebat sup digit in int^m dozsi: ⁊ cito sanitas restituta est: vt ipse dicit. 5⁹. de int. in fine. Pria regla gñalis quã ponit Auic. cp in palisi spa⁹ tremoze saltu ⁊ stupoze fit intenº in curõe posteriozis partis ce¹.

Scda regla est quã ponit haly i li. de regali dispõne. ⁊ Auic. cp a ꝑnº nõ denr fortes me^e vsq̃ ad 4^m vel 7^m vl' 14. die. ꝟ solũ denr illa q̃ digerr ⁊ subtiliãt materiã. Et haly iubet dari mell' ros. 3. vij. cum decoc^e aneti ⁊ cimi' 33¹ ⁊ mastic. Et si vrina est ticta: der zuc ros cũ decoc^e an¹. Tertia regla: cp in ꝑmis q̃ttuoz diebus vel q̃tũ põt rollerare nõ der cib⁹ nec potus: nisi qđ dictũ est ⁊ ydromel. Et post ciba ipsuz ꝑm cp iferi⁹ dicer. ⁊ in 4ª die der tiriaca aut metridatũ ꝑm haly. Quarta regla eiusdẽ est cp rollerẽr famẽ ⁊ sitim q̃tuz poterint.

Quinta regula est si cũ pali' est fe. me^a comꝑonatur er calis ⁊ frigs ⁊ sil'r de aliꝫ morbis. Jn ꝑmis si vr cp est de san. fc. ꝟoia quod nõ multũ plꝫ haly. eo cp p eã ꝓ frigꝫ roborer. fc. ergo in pua q̃ritate. deinde vtar oxelle diuretico ⁊ aq̃ apitiã radicũ: ⁊ p purger ꝑm exigentiã ⁊ q̃ritatẽ hu. ⁊ cũ hoc fiant localia infradicẽda. Si fit de co. ni. nisi purger: sic dem est in ca. de mlia ⁊ cũ hoc fiãt localia ifradicenda. Et si fit ex apate: curet ꝑm gen⁹ suũ. Si est a ma³ cõplone fine materia non oz eãre si solũ cũ calidis alterare. Sed qz freq̃nti⁹ fit ab hu. frigdis ⁊ humidis: iõ pcedam⁹ fic. fc. clistere mollificati^m debile fic. fc. malue bismalue mercurialis ⁊ cicle añ. m. j. sticad sanguci añ'. añ. ʒ. j. mell' anthosati. ʒ. ij. olei camo. ʒ. j. ⁊ ꝟ. yampi^c. ʒ. ꝟ. salis cõis ʒ. ij. fc. clistere ad ℍ'. j. ⁊ ꝟ. Scdm clistere est ℍ. fc. malue mercurial' rade ebuli vtriusq̃ sticad vtriusq̃ rute vtriusq̃ centau^e ab: ota¹. añ. m. j. betõi^c. radaco¹. añ. m, ꝟ. furfuris, p. j. fe, decoc^o i qua dis.

Digitized by Google

solnaſ olei de camo. olei de lilio. añ. ʒ. j. ℞. mell' ãthosati succi ficle añ. ʒ. j. yerapigᵉ ℈ⁱ. yeralogodiõ añ. ʒ. ℞. salˡ gẽme. ʒ. j. ℞. clisſre ad q̃rũ ʒ. Jn decoctiõe pñt addi cão. mellilo^{m} ⁊ aneſu ⁊ i laratis pt addi oleũ õ sq̃nato cartam^{a} ⁊ filia. ℂ Jntẽtio fir^{i} ẽ calefacere apire ⁊ exficcare maxie posteriozẽ ptem ca. ⁊ mẽ^{a} ab ea ozta mediate vl' imedi^{e}. fiat g̃. fic. ℞. rad. apij per^{o} bzusci rad cappis cipi añ. m. ℞. achozi. m. j. gẽciãe arist^{o}. lõ. ⁊ ro. pirel^{i} rafa^{i} gallica^{a} rad lilij celesſ sq̃lle g̃nis añ. ʒ. ij. q̃ſſent ⁊ tpent i aq̃ pluinali ⁊ aceto al. p sex hozas ad min^{a}. dein de. ℞. mellisſe saluie vtriusq; sticaõ rutevtriusq; calame^{a} oziga^{a} mentaſt^{i} vtriusq; pulegij ysop^{i}. costi herbe pali^{i} yue mus. sanſuci ãbzo^{e} bethonice añ. m. j. anisi marar^{a} carui: se. per^{o} ⁊ apij cozdume^{i} se. rute añ. ʒ. j. flox ãthos flozus saluie sq̃n^{a} spice^{a} añ. ʒ. ij. mell' ãthosati. ℞. ij. ℞. sirup^{a} ad. ℞. iij. ⁊ det cũ aq̃ decoctionis acoⁱ ⁊ cicer ru. ℂ Digesta ma^{a} purget cũ istis pilluℓ q̃s ponit Valy. ℞. bapi. gũmi armoni bdellij se. cicute pulpe coloq̃ntid añ. ʒ. iij. aloẽ cicotˡ turbit añ. ʒ. v. eufo^{i} castozei añ. ʒ. j. ⁊ ℈. ℞. pilule cũ ʒuc^{o}. saluie: dent. ʒ. iij. vl'. ij. ℂ Pille q̃s Bozdom^{a} fabzicauit sr' bñ rõnabiles. ℞. agarⁱ turbit añ. ʒ. ij. mastic. ℈^{i} bdelli sal' gẽme spice^{i} bapⁱ castozei carui agresſ se. rute añ. ℈. j. yeraruſ yalog^{a} yarapi^{a} ℈^{i} añ. ʒ. iij. misceant cũ oricelle sq̃llitico. dent. ʒ. ij. vl'. ij. ℂ Postq̃ bis fuerit purgat^{a}: ⁊ vngat cũ oleo costi^{o} q̃ põit ℞ab. ℞. costi. ʒ. j. piperis piret eufozbij añ. ʒ. iij. casto^{i}. ʒ. ℞. ⁊ oia ista in ℍ'. ℞. olei narcisci ponant ⁊ icozpent fozti^{e}: ⁊ fiat oleũ q̃ vngatur mẽbzũ lesus ⁊ ozigo neruoz potⁱ^{a}: iteriz tñ p^{o} q̃nq; dies ⁊ nõ añ põt fieri sternutationes ⁊ gargar^{a}: ⁊ a cetero põt poni in stuphis siccis raliter q̃ sudent: q̃ multis possent fieri mõis. ℂ Prio q̃ fiat stratũ de maralatio sup qõ cõstituaſ papilio seu tentoziũ tali mõ sic̃ septez baculis ad lõgitudinẽ duodeciz palmoz: ⁊ in capitib^{9} sint fozamia cũ puo terabello fcã p q̃ fozamia trãseat chozda q̃ chozda stringat foztiter ⁊ liget ⁊ ex aljs capitib^{9} expandat^{ur} faciẽdo formã piramidalẽ: ⁊ circũquaq; aptetur multi pãni linei ⁊ desup pãni lanei: ⁊ intⁱ ponaſ magna peluis plena herb dcis in sir^{o} addanſ ebul^{i} ⁊ dãnides rosmarin^{i} ⁊ filia pus in maℊ caldaria decoct. ⁊ in tali stupha sic̃ deca ⁊ cala igrediaſ pa. ⁊ põt talit adaptari: q̃ solũ nasuz: faciẽ ⁊ os teneat eſ. ⁊ ibi sudet. ℂ Vel ℞ q̃ vapoz de herbis coctis in vino existentibus sup ignẽ veniat ad semicupiũ supius bñ cooptũ ⁊ circũquaq; ⁊ hoc p calamũ seu arũdinẽ: ⁊ recte vasa paranſ: sicut fit in distillatione aq̃ ardẽtis vel calefiat semicupius sup carbones. ⁊ iterũ limaſ cũ optio vino: ⁊ iterũ calefi. super dictos carbones. ⁊ hoc ex supficie connexa. ⁊ post subito ponaſ ⁊ coopiatur cũ pãnis: vt in aljs: ⁊ ingrediaſ ⁊ sudet pa. ⁊ hoc multis potest fieri vicibus ⁊ fit in ieuno. ℂ Multis aljs modis põt fieri stufa. Jn extu stufe det tiri^{a} aut metridatũ vel aurea alexe^{a} vel põt sumere de pfec^{a} anacardina quam ponit ℞ab in. c. ppzio. ℞. ʒ^{i} pirel nigelle costi melano: pipis macropipis oziⁱ. añ. ʒ. xx. mirre rute fic. se. per^{o} macedonici asseli arist^{o} bacarũ lauⁱ. castozei sinap genciane añ. ʒ. v. mellis anacardi. ℈tum sun ⁊ olei de nucib^{9} mo^{m} dent. ʒ. ij. Et stet in lecto in loco calo cõstituto. Si aũt adest feb. vel calo inozdinat^{o} dcm elec^{m} nõ det. ⁊ iterũ vngaſ totũ collũ ⁊ spina dozsi cum aliquo ex oleis vel vnguent calis q̃ infra dicenſ. Et cõsulo q̃ capiat oi die de dicto elec^{o} quasi. ʒ. j. ⁊ ℈. nã dicit Rasis: q̃ multum valet in paralⁱ ⁊ apo^{a} toztura tremoze ⁊ mozphea ⁊ mozsibus scozpionis ⁊ oib^{9} passionibus fris. ⁊ spa^{o} de replone. nã q̃n sumiⁱ: illi co ,puocat sudoz ẽ ⁊ fe. infert. Et si p ista sanitas vel inuamẽtũ nõ az: eger abstineat ab oi me^{a} p. x. dies: excepta dieta tendẽte ad calitatem ⁊ siccitatẽ cũ fame ⁊ siti q̃tũ natura susti nere valuerit. ⁊ tunc iterũ ad curã reuertatur ⁊ q̃mo vtaſ aq̃ apitiua quã ponit Valy. ℞ia est fortis ⁊ cõpetit q̃n egri^{o} est fort ⁊ nõ adest intẽsa calitas ⁊ fe. ℞. radicẽ fen^{i}. apij ⁊ per^{o} añ. ʒ. iiij. masſ spice^{i} lig^{i} aloes piret carpoba^{i} aza^{i} añ. ʒ. ij. fenugre. ʒ. vj. flox sq̃nanti cassie lig^{e} riloba^{i} se. cicute añ. ʒ. ij. oppopo^{i}. armo^{i} bap^{i} añ. ʒ. j. pasſ. mũd. ʒ. x: coquant in: v. ℍ'. a que donec ad vnam redeant: ⁊ colenſ. dent oi die. ʒ. iiij. cũ. ʒ. j. ⁊ ℈. olei sambuci^{i}. Si passio nõ fit multũ fort posito q̃ assit calitas: det a qua radicũ munozis calitaſ quã ponit Valy. ℞. rad apij ⁊ fe^{i} añ. ʒ. x. se. apij fen^{i} sq̃nãti cicute an^{i} añ. ʒ. iij. masticis spice^{i} añ. ʒ. ij. ⁊ ℈. passi mũd. ʒ. xx. coquãtur oĩa in. 4. ℍ'. aque donec ad vnã redeãt: dent oi die. ʒ. iiij. Jsta aqua vl' supradicta det in pn^{o} pura. ⁊ post põt dari cũ tiri^{a} vel metridato: vel pfec^{a} anacardina: vl' q̃ det. ʒ. j. assefe^{e}. vel. ʒ. ℞. ⁊ paulatim ascendendo. Si nõ apparẽt signa digõis: q̃ cognoscitur duobus modis. primo q; non apparet ali qua mutatio in melius: nec in vrina apparet digestio materie: vt q̃ nõ habeat residentiam in fundo: nec mutaſ color ei^{9} de albedie ĩ citrinitatẽ: vl' de rufedie ad colorẽ mediocrẽ: tunc

Digitized by Google

digerat iterū materia cū fir° vel aliq̄ ex aqs supdict deide purget cū istis pllis feridis Daly. ℞. mirabol' keb. ʒ. v. opopo' armo' serap' sc. cicure aloes epa' añ. ʒ. iiij. bdelli pulpe coloqn tiō sarcacole añ. ʒ. ij. eufor' castorei scamonee añ. ʒ. ß. croci garioff añ. ℈. ij. ℔. massa pll'ax cū succo porri vl' betho° addat sticad arab. ʒ. j. ℥ ß. Sciēdū ꝫ ꝙ pille mag' valēt ad purgādum materiā paliꝫ ꝙ colatura vl' bol' ꝓterea: qz a lōginquis ꝓtrib' attrahūt: nisi eas pa. ōgla tire nō valeret. Doß dictax pllax ē. ʒ. ij. vel. ʒ. iij. ℥ ß semel vl' bis in septiana. Et in die earū ciba patiētē cū iure ꝓdicis vl' frācoli' vel cum pull' colūbarū icipietiū volare vel cū galluna ℥ fil'ib' ℥ anib' ꝓuis ℥ spēb' fcō iurevtat eo. Et si vinū det ꝓp ꝓpotunitatē. sit multū limpha tus cū aq̄ decoctionis achori ℥ sticad arab. ℥ salue. ℂ Fiat ei garga' hmōi. ℞. sarcgie oris ga' radic' vrtice aco' añ. ʒ. iij. ℨ. finap añ. ʒ. ij. piret' stafisa' añ. ʒ. j. ℥ ℞ pul'. ℥ misceat cus oxi melle sqllitico vl' diuretico ℥ gargarizet sepe in ieiuno. ℂ Aliꝺ garga'. ℞. pipis piret' finap rad cappis stafisa' mastic' yſopi salis nit' añ. ʒ. ij. Pōr addi assefe' ʒ. iij. fiat pul' ℥ gargarizet vt supᵃ. Et nota ficut dicit Daly. ꝙ vrina sepe inspiciat. Et si signa digōis non appent: det aqua radicū Jtē fiat sternutatoriū aliqꝺ de illis q̄ dicta sunt in apo' vel epi' cū cōdito pipe piret' ell'o albo ℥ stafisa' ℥ fil'ib' ꝑm Aui. ℥ haly. multū ꝙs vomit' cū elleb. vl' ꝙ larder rafan' gallican' cū clauis ell'i. et ster ꝓ aliqs dies sub terra ℥ post lauet': ℥ abiect clauis suc cus rafani misceat cū oximelle sqllitico ℥ vo mat: vel cū vomitiuo qꝺ sit ex succo sqlle cuꝫ zuc ad modū electuarij. ℂ Scias ꝙ pillule de eufor' multū valēt ℥ pille de tapsia ℥ pillule iste multū ꝓbate. ℞. turbit albi gumoñ. ʒ. iij. hermodactilor. ʒ. j. ℥ ß. pulpe coloqntid. ℨ' añ. ʒ. j. achori sticad. añ. ℈. iiij. piret' pipis nig. bdellij opo' añ. ℈. ij. eufor. serapi' masti añ' caſtorei añ. ʒ. ß. succi porri succi melliſſe añ. q̄tū suff. fiat massa ℥ dent. ʒ. ij. vl'. iij. ℂ Olea q̄ ml' tumvalēt sunt ollea cala penetrantia. Primū est oleū costi[m] ℞ asis cui' ℞[a] posita ē supius Auic. dicit ꝙ oleū nuc̄ idice ē exptū: ℥ oleū de narciſco. nā narcisus herba est cui' trūcus ꝓ cubitū eleuat sup terrā: in q̄ puleri flores indi coloris exit: hīs folia silia porro: ℥ ei' radix est q̄ cepe pua. Oleū de lilio oleum de spica seu nardi[m]. ℥ istud oleū nardi[m] laudat Daly. ℥ oleū de amigꝺ amaris ℥ de nucib' veteribᵒ. ℂ Et in istis dicit Daly ꝙ ponat aliquid de eufor' ℥ castoꝝ Et in hoc ꝓcordat Daly. sera°, ℥ Auic. ℥ oēs moderni ℥ antiq. Valēt ēt oleū ista. s. oleū iunipi: oleū bndictū. oleū de vulpe de nigella: de ruta: de carui agrestis: oleū irinū: ℥ de finap: ℥ de piret°: castoꝝ: oleū ꝺ balsamo: de bacc lauri ℥ filia. ℂ Post igit fricentur ptes colli ℥ dorsi cū pāno aſpo: ℥ ꝓ iungatur collū ℥ dorsuꝫ cū dict oleis mixt vl' sepatis: dūmō i eis ponat aliqꝺ castor' ℥ eufor' ℥ piret. ℂ Et de sup ponat talis saccul'. ℞. rad aco' ℥ ireos añ. ʒ. ij. sticaꝺ arab. ℥ cit' sanſuci melliſſe bethoni[c]. floruꝫ anthos camo. an' maratri se. pet° ℥ apij añ. ʒ. j. ꝙ assent fortit ℥ fiant duo sacculi. vn' ad lōgitudinē colli: ℥ alt' ad lōgitudinē sque: ℥ hēant sempalmā in latitudie. ℥ calefacti sup tegulā rorata vino supponant nā istoꝝ calitas facit itrare olea: ℥ ex se sunt apitiui. Frica° cū aq̄ vite vel ardēti multū ꝙs in imtio neruoꝝ ℥ in mē' leso. Post ēt fricent mēbra lesa: ℥ vngāt cū deis oleis ℥ bñ cooptā tur ℥ a frigore tueant. Jtem fricatio rad lilij circa spōdiles multū valet ꝑm Aui. Et frica° cū oleo aliq̄ calo cui misceat nitrū ꝙs. ℂ Unguenta pñt machinari de oleis supdict cum axūgijs calis: vt est exūgia leonis vulpis murilegi vrsi taxonis galline anseris ℥ fil'ibus: ℥ cū herbis calis appꝛopiat q̄ i sirupo ponunt. Et valet multū vnguētū aplicū marciator: dūmō fiat sicut decet. ℂ Valet ēt bynguētuꝫ ℞. saluie bethonice pmulaueris yue m' sauie iunipi rute calamēti eupato' rad. aco' rad lilij al. ℥ celestis añ. m. j. olei nucū vl' olei olive. ℞. iij. vini antiq ℥ boni. ℞. iiij. tēperent ꝓ duos dies ꝙquassata. ℥ postea bullit ꝙsq ad vini cōsumptionē: ℥ p° colent ℥ addant ista. ℞. castorei agar' gūme rute edere finap stafisa' se. rute baccax lauri añ. ʒ. iij. eufor' pipis añ. ʒ. ij. olei vulpi'. ʒ. iij. marciator. ʒ. v. olei nuc̄ indice ʒ. ij. cere. q̄tū suff. fiat vnguētū. ℂ Si ārt ℞. pallijs ex cōquassatione vel casu tūc os ꝙ medi camina ēt ponantur sup loca percussionis vl' attritionis vel obliuiationis ℥ super loca orīginis eoꝝ neruoꝝ mouentū partem lesam. Hā si solū ponatur medicina sup locū lesum modicū proficit: sicut dicit Hᵖ. in. ʒ. de inte. in fine li. ℥ Aui. qui eū sequit in fen. 2ª. 3ª. ca° ꝓ ꝓrio. ℂ Post vnguenta facienda sunt emplastra: ℥ vnum per aliud non relinquat. Primū qꝺ laudat Auicē. est ꝙ super mēbrū lesum ponatur pix ℥ resina. ℥ Galienus in passionario addit piper ℥ eufor[m]. ℥ deide cōponant ēplastra rubificātia: vt est emplastrū qꝺ fit de farina gith ℥ de finapi cū melle ℥ gūmi rute ꝙs cū nitro ℥ sulphure. ℥ quādo voluerit remoue

Nota

re ablue cū aq̄ sulphurea vel salita naturali
vel artificiali. vel ſ. tale ēplm. ¶ ℞. gūmi ar-
moniaci opoꝰ galbani ℥ serapini aā. ℥. j. pic̄ nauall
resine pinei aā. ℥. j. et ℔. storaci liqde. ℥. j. gūmi
rute agrestis pinei euforbii mirre casto aſſefe.
nuc̄ indice nuc̄ mꝰ pipis ni. anacardiꝰ gith ſina
pi. cozdueni ſe. vtrice ℥ dauci ſe. rute. aā. ℥. iij.
ſ. ēpl℥. ℥ vna ꝑs ponat ſup collū ℥ ſpinā dor
ſi ad magnitudinē ſacculoꝝ ſupdictoꝝ ℥ alte
ra ꝑs extendat vltra ſup aluta℥ ℥ teneat ſup
mēbrū leſum. ¶ Sciendū q̄ mēbrū leſu℥ ſup
quod ponunt iſta rubificātia aliqñ nō bñ ſen
tiūt. ℥ ideo ledit mēbrū ℥ forte excoriat. ℥ tūc
ops remouere vel remitti talia epythiata vel
empla. Remoueat igit emplm ℥ cōſideretur
mēbrū an remaneat rubeū ℥ inflatū. ℥ ñ com
pmat digitis albificat locus cōpreſſus. tunc
impſſio ēplaſtri eſt bona. Et ſi tal rubifica ē
magna ℥ fixa ℥ nō remouet cū cōpmit digit
nec apparēt veſtigia alba pulparū digitoꝝ ℥
etiā apparet calitas multū apparēs: tūc tale
emplm nocet ℥ maxime ſi iā aliqua apparēt
vlcera. ℥ tūc remouēdū eſt ad rps vl mutādū
in debili. Et hec eſt ſnia Auic. ℥ ſequaciū ei.
¶ Anguētū mirabile. ℞. ſquille rute rad. aco
ri ℥ vtrice agrēo herbe paliſis aā. ℳ. j. con
quaſſent oia ℥ ponant in oleo nucis vel oliue
veteris. ℔. ij. aq̄ ſalſe vel vini ſaliti. ℔. ij. bulli
ant vſq; ad conſumptionē aq̄ vel vini ℥ cola
ture addat nit euforbii pipis ni. baccarū lauri.
aā. ℥. j. et ℔. galbani terebētine aā. ℥. ij. cere q̄
tuꝝ ſufficit. ℞ vng̃ valet paraliſi ſpaſmo ar
tetice ꝛc. Ault etiā Halien in paſſio ℥ auic.
fen. 2ª. 3ⁱ ℥ plures alij q̄ vētoſe ponant ſupra
mēbra leſa ſine ſcarificatōe vt ibi attrahatur
ſan. ℥ ſpūs ℥ hoc in capite lacertoꝝ et vētoſe
habeāt oꝛificia ſtricta cū magno igne ℥ ponā
tur in diuerſis locis ℥ remoueant violēter. et
poſt vngat membrū vētoſatū cū melle calo
et aſpergat cū pul. pic̄ ℥ reſine vel alio rube
factio emplaſtro. ¶ Emplm cum quo curauit
Haly fratrē filij moyſi ꝓncipis cuius manus
fuit paliticata poſtq̄ cecidit ab equo ℥ poſu
it ipm inter ſpatulas: hoc eſt in initio dorſi.
℞. baccarū lauri coſti dulc̄ coztic̄ thuris aā.
℥. v. ſtoraci calc. ℥. vij. myrre ſaluie nuc̄ cipſſi
acori roſ. ru. alūis aā. ℥. iij. ℥ ℔. croci caſto aā.
℥. ij. cardamo. ℥. ij. licij lapda balauſtie aā. ℥.
ij. ℥ ℔. maſtic̄ migelle aā. ℥. ij. et ℔. cere quātuꝝ
ſufficit. ℞ emplm. ¶ Radix acori poſita in cō
ſerua ꝑ ſe curat paliſim ℥ obdormitionē mē
broꝝ ſiue ſtupoꝛē. Auic. ponit ℥ ego ſum exꝑ
tus ſumere caſtꝫ vel oleū de lzerua vel ſam
bucinū. qđ idē eſt vt repi in glo. cū alīq̄ yera
valet multū. ¶ Aliqui curāt paliſim ſin auic.
danto yera. ℥ pipis aā. ℥. j. ℥ ſi ſumat aliquid
de ſupdictis. nō capiēt ſtatim poſſi. vt diuerſo
rē in ſtomacho faciat morā. ¶ Valet etiā eā
dem de pipe ℥ caſto aā. Auic. Emplaſtrum bibi
ta multū vꝫ vel linita vel gargariʒata. Auic.
¶ Qñ mēbrū videt melioꝛari bonū ē q̄ exer
citet. ℥ illud fit citra fatigationē: q̄ quando
laboꝛioſe exercitat membrū dolet ℥ nerui de
bilitant ℥ dol. remanet magis q̄ ops. Ipm g̃
ſtringēdo ℥ dilatādo lauādo ℥ aliqualit cum
ſaluia fricādo exerciteſ. ℥ cure ſupradicte fre
quēti? iteret. ¶ Anacardi ꝓfert frigoꝛi neruo
rū ℥ eoꝝ molificatōi paliſi ℥ tortura. Auic.
¶ Aſſaf ſi ex eo bibat aure? vn? cū vino pipe ℥
ruta valde ꝓfert doloꝛib? neruoꝝ ℥ tetha et
paliſi. Auic. in ca. ꝓpo. de aſſaf cozdue ꝓfert
egritudib? neruoꝝ ℥ doloꝛi anche. ℥ ꝓfert pa
liſi ℥ ꝓcuſſiom laccrtoꝝ. Auic. in. 2. in pte exꝑ
rimto. 5. c. Raſ ponit optimū medicamē aza
ritōis. qđ vꝫ ad ſe. crōicas ℥ aufert typū ℥ diſ
ſolut vētoſitates ℥ laxat hu. viſcoſos ℥ valet
paliti. ¶ ℞. iris. i. radic̄ ireos. ℥. x. pipis ni. lo. ℥
al. an ſcozdi caſto folij ſe. rute azari amo gal
ba ſatureg ſan. anſeris ficci ſerapini xiloaloes
carpobalſa aā. ℥. ß. ſpice croci aā. ℥. ij. camedre
os. campiteos maioꝛane folioꝝ rute agreſt.
ameos mēte carui garioſ. aā. ℥. iij. rut eit ad
pōdus oīm. Si vis q̄ ſit laxatiuū agar. ℥. ß.
mellis cocti ℥ deſpumati q̄tū ſufficit. ℞ clem
det. ℥. j. et ß. cū aq̄ calida decoctōis azar. Et
vide ibi laudes iſti? medicine. q̄ multotiēs ꝓ
Raſ fuit expta ℥ approbata ꝑ infirmitates
iūcturarū ℥ aſma ℥ doloꝛē frigidū: ℥ diſſolut
vētoſitates. ¶ Alia medi laxatiua quā ponit
Raſ. in. 8. expimēto. 6ⁱ. c. ꝑ epilliam ℥ paliſim
nā laxat hu. viſcoſos ℥ ipe ſemp vtebatur eo.
℞. ag abſinthij coloq̄ntid aā. ℥. j. ligni aloes
maſtic̄ aā. ℥. iij. ſpice armonia aſſef ſerapini
rad lilij celeſtis aā. ℥. j. et ß. cū aq̄ decoctōis
anſ ℥ ariſt. lō. ℥ ro. ℥ melle cōficiant ℥ det ad
q̄titatē auellane. ¶ Et ſcias q̄ qñ paliſ ē ꝓp
ineptitudinē mēbroꝝ nō potentiū recipe in
fluentiā ſpūum. tūc multū vꝫ vētoſatio abſq;
ſcarificatōe in mult locis illi? mēbri ℥ frica
cū reb? rubificātib? ℥ poſt ēploꝝ rubifican
tiū. Et iſta ineptiꝰ frequēt vemt in ſemb ℥ i
paliticat ꝓp frig? extrinſecū vbi ꝓtigit mē
iam eſſe quaſi mortificata et inepta. ¶ Un
guentum de bdellio ex deſcriptione Hebe
quod confert ſpaſmo epilentie paraliſi et e
gritudinibus neruoꝝ frigidoꝝ ℥ lemiter

Digitized by Google

nodatiões neruoꝝ. ℭ ℞. bdellij. ʒ. vj. eufoꝛ. ʒ. iij. caſtoꝛei. ʒ. iij. ſeraꝑ. ʒ. iiij. cere. ʒ. xxv. olei ſã buci vl̃ de lꝛerua qꝫ idẽ ẽ vt repi in glo. Daly ʒ. x. bdellij̃. ℨ ſera^{m} in aq̃ infundãt rute agreſtis ℨ ℞. vng^{m} quo vngatur. Vel fiat aliud ad idẽ. ℞. caſtoꝛei. ʒ. ij. pireꝝ eufoꝛ. ſtafiſa^{e} ʒij^{i} ſina pis añ. ℨ. iiij. olei de lꝛerua vl̃ coſti. ʒ. xx. cere q̃tũ ſuff. ℞. vng^{m}. põt addi yſop^{9} hũida et gũ^{i} ℭ Sequit̃ firup^{9} multũ laudat^{9} a Bal. i mag antidota^{ꝝ} vꝫ ad oẽs mozbos frĩdos flãticos ℨ ad doloꝛẽ ℨ debilitatẽ neruoꝝ ℨ epilliaz ℨ palſim ℨ dormitationẽ carnis ℨ tremoꝛẽ ℨ vẽtoſitatẽ inflationẽ emoꝛroydas. ℨ põt vocari ſir^{9} de ſticaꝺ. ego vſ^{9} fui eo i litarg^{i} ℨ ꝓfortatõne memorie. ℞. ſticaꝺ. ʒ. xx. epythi thi. mẽtaſtri. oꝛiga. añ. ʒ. x. ſe. fe. aniſi caſſielig^{e} pireꝝ carui. añ. ʒ. xv. coquant̃ in. x. ℍ. aq̃ vſq; ad ꝺſũptõez tertie ptis. addat̃ mell. ℍ. vj. et ℔. addat̃ i clarificatõe ciamo. pipis lõ. ℨ ni. cala. aro. ſpice^{i} coſti. garioſ. añ. ʒ. j. ℞. firup^{9} ſi ſit delicat^{9}: coleꝛ. ſi nõ: iſte ſpẽs remaneãt in firupo.

Dieta Aer in q̃tũ eſt poſſibile ſit calid^{9} ℨ ſiccus: panis bon^{9} nõ opiꝛ^{9}: nec aſinus. Et i p̃mis trib^{9} aut q̃ttuoꝛ dieb^{9} nihil comedat: ſed deꝛ ei in potu aqua hoꝛdei vel ydromel q̃tũ ℞^{r} tolerare poterit ſaltez vſq; ad. 14. diẽ teneãt dietã tenuẽ: ℨ famẽ et ſitim patiant̃. ℨ qñ vides q^{ꝫ} debilitãt: dabis cibos leues: vt ſunt carnes auiũ vſualium ℨ carnes mutonis in pua q̃ritate ℨ ſint toſte ℨ vitabis bouinas poꝛcinas ceruinas ℨ aues aq̃ticas: ℨ vitabit oĩa legumina ℨ caſeũ ℨ oĩa vapoſaꝝ ſinapis: qꝛ ꝺriũ effectũ inducũt nr̃e intẽtioni ſcz repl'onẽ in ce^{o}. vinũ nocet eis ſaltẽ in p̃n^{o} nã frigidã materiã i neruos penetrare facit. etiã qꝛ aliq̃n ꝺuertit̃ in ace^{m}: ℨ ace^{m} eſt nociꝺilioꝛ res neruis. lõ nocet. Jn declinatõne tñ põt ꝺari vinũ ãtiquũ nõ aq̃ſum nec viride in pua q̃ritate: ℨ tale vinũ in pua q̃ritate ſumptũ cõfert valde egritudib^{9} neuroꝝ ℘m auic. et ſi ſumat̃ in magna q̃ritate: eꝛis valde nocꝫ ℘m eñdẽ. bibat g̃ in p̃n^{o} ydromel. Omes ſpẽs calide ſunt eis vtiles. ℨ fiat ei ſalſamentũ de ſaliua ℨ mẽta cũ ſpẽbus: ℨ diſtẽpent̃ cũ vino Viret oẽs fruct^{9} hũi. vtaꝛ pineis: qꝛ multum ſunt appꝛopãte. vitet oẽs piſces ꝑter ſalitos de q̃b^{9} aliq̃n põt ſumere. ꝺũ tñ p^{9} tolleret ſiti Viret lactucas poꝛtulacas. caules ℨ oẽs ℏbas frĩdas: ℨ vtaꝛ fen^{o} petꝛo^{o} ſaliua yſo^{o} ℨ ſilĩb^{9}. Laueat ab aceto ℨ agreſta ℨ põacio. Dicit q^{ꝫ} caro hirci recẽs ℨ ſalita neruis frĩdis cõfert. vt põt ſtephan^{9} arlãdi in ſuo antido^{o}. ℭ Jtẽ frequẽter teneat in oꝛe partez nucis m^{a} aliq̃n garioſ. aliq̃n cubeb. ℨ bzeuit̃ oẽs res nõ naturales declinẽt ad calitatẽ ℨ ficcitatẽ. Sudoꝛ bon^{9} ẽ eis: ſi poſt caueãt a frigoꝛe ℨ me^{a} paliticata pellib^{9} vulpis tã q̃ calidioꝛib^{9} ꝑter leo mina inuoluant̃. imo etiã totum coꝛp^{9}. Ponit Auic. q^{ꝫ} ſi in aliq̃ fe. ℨ paliſis ſil' affuerit: tunc oꝛimel cũ ſucc^{o} roſ. erit optima medicina.

Clarificatio Primo nota ℘m q^{ꝫ} ꝺi ctũ eſt: q^{ꝫ} in p̃n^{o} nõ cõ petũt me^{ꝝ} foꝛtes eꝛ nec intra. vt ſunt medicie euacuatiue: qꝛ hu. fri. eſt ℨ viſcoſus: ℨ in p̃n^{o} nõ cõſtat ipm foꝛe digeſtũ. nũc aũt leꝛ eſt: q^{ꝫ} digeſta medica^{t} ℨ nõ mouere cruda. i. ampho. amph. 22. Scõo ſcias q^{ꝫ} paliſis eſt mozb^{9} frimultũ hũidus. iõ nõ põt curari niſi cũ mediciis multũ calidis ℨ ſiccis. ℨ iõ in tpe calido cũ cautela regẽꝺ^{9} eſt pa. nã ſi p ante dicta nõ ſanaꝝ nec melioꝛaꝝ pa. define in eſtate ab omni me^{a} excellẽter calida: ne foꝛte in patiẽte nutrias mozbũ acutuz ℨ ipm pdas. Verba ſunt Daly in. 2. de regali diſpõne. ca. de paralyſi. ℭ Tertio poſito q^{ꝫ} flõia cõpetat q̃rit̃ ex q̃ pte ꝺz fieri. Rñdit Bꝰ in paſſio^{o} in hec verba. Et flõm^{9} adhibẽꝺ^{9} eſt oĩbus paliticis: ſi i ꝺextra pte fuerit paliſis. i. in manu vel in pede vl̃ in quacũq; regiõe ꝺextra capit̃. ex brachio ſiniſtro flõmeſ. qꝺ ſi in latere ſiniſtro aut i regione cap. ſiniſtra ℨ ꝺextra flõmeſ. ꝺũmõ emiſſio ſan. fiat ℘m etatẽ ℨ ℘m mutationẽ ſan. Ḃ ille. ℭ Quarto nota q^{ꝫ} paliſis ſp eſt p colligantiã maxime qñ eſt a q̃litate vel ma^{a}. nã illa qualitas vel materia q̃ facit paliſim: aliũꝺe communicaꝝ nuche ℨ neruis: q̃ ℘m ꝓpꝛiaz naturaz nõ ꝺeberet: ꝺi vẽire. ℨ iõ ꝺz. q^{ꝫ} ſp fit p colligãtiã ℨc. ℭ Quito querit̃ q̃s mozb^{9} eſt in genere Dico q^{ꝫ} eſt officialis: qꝛ opila^{o} viarũ ℨ mẽbroꝝ ex q̃ mẽbꝛa officialia ſuas nõ p̃nt exercere opatões. nã ad Ḃ q^{ꝫ} ſpũs moꝛiuꝝ ſenſitiui ad mẽbꝛa trãſeãt ſubiecta req̃rit̃ q^{ꝫ} nucha fit libera: ℨ ſill' p̃n^{a} neuroꝝ ℨ clara ℨ pura. Oñ aũt ſunt opilata: fit paliſis ℨ multa alia. Jſte aũt mozbus cõicat ſecũ mozbũ ꝓſilem: qꝛ malam frigidã cũ ma^{a}: aliq̃n ſine ea. Ex iſtis poteris ꝓcipe ꝓclones ℨ coꝛrelaria multa. ℭ Sexto q̃ rit̃ cũ nerui nõ habeãt foꝛamẽ: imo ſũt cõpacti ℨ duri reſpectu coꝛpis quõ ſpũs p eos p̃nt trãſire ad faciẽꝺũ opatiões ſenſus ℨ motꝰ. ſil' ℞tus ſenſitiua ℨ motiua. Reſpõꝺet Bꝰ. 4. de mozbo. c. 5. in hec ℞ba. Si nerui viã penetrabilẽ nõ habeãt: quẽadmoꝺũ ſp lẽꝺoꝛ ſolus penetrat in aq̃ ℨ aere. ſil' ꝓdicta ℞^{r} ſcz motiua ℨ ſenſitiua a ſuo deſcẽꝺit imitio p ea eos vꝫ penetrans. pꝫ g̃ q^{ꝫ} talis ℞tus tranſit iradiatiue.

Digitized by Google

¶ Septimo nota ꝙ aliqñ pōt venire opilatio ⁊ defect⁹ in motu ⁊ sensu pp duritiem in ipsis neruis ⁊ oꝛigie eoꝝ gñataꝫ: ⁊ hoc ex grosso nutrimēto ibi appositō. Et ꝟ est ītentio Auic⁹ vbi supra. s. 4°. de morbo. c. 5. Et tunc talis ablatio sensus ⁊ mot⁹ fit paulatī cū freqñti stupoꝛe ⁊ ꝙsi formicatione in subiecta mēbris. Et tūc cura isti⁹ fit sic cura supdicta. Dr̄ g̈ ꝟm Auic. ibidē ꝙ sic nebula ⁊ fum⁹ q̄ in aere existūt, phibent splēdoꝛē ⁊ radios solares: ꝙ nō pñt penetraꝛe nec illūinare aerē vel aquā: ita ex ipedimētis supdictis ipedit r̄ motiua ⁊ sensitiua ⁊c. ¶ Octauo sciendū ꝙ mēbrū palliticū nutrit̄: q̄ nutrimentū trāsit p vias latas ⁊ ꝛcauas. spūs aūt ⁊ virt⁹ sensitiua ⁊ motiua p vias cōpactas: q̄ p neuos. ¶ Nono q̄ faciliꝰ ipedit̄ ⁊ cū miꝰ cā trāsit⁹ spūs ꝙ trāsit⁹ hūoꝛis cōparatis int̄ se meatib⁹ eoꝝ. sic̄ pz de pua nube q̄ ipedit radiū sol⁹ nō tñ ipedit grādinē descēdē tem: nec sagittā ascēdēte ⁊c. q̄ attractiua r̄ q̄ est in mēbris iuuat ad hoc: ꝛ nō ponim⁹ r̄tutem attractiuā spūs. Et q̄tū ista r̄tus attractiua est magꝭ debilitata pp morbū: tanto nutritio est debilioꝛ ⁊ miꝰ ⁊ iō nutrit̄ mēbrum palliticatū ꝛ diminute: ⁊ iō diminuit̄ ⁊ demaciatur. ¶ Decimo dubitaꝫ si palisis ē morbus ꝓagiosus. Dr̄ ꝙ nō: q̄ ad hoc ꝙ morb⁹ sit cō tagiosus req̄rit̄ ꝙ ma⁹ a q̄ gñat̄ fit corrupta vel venenosa vel vtrūq;: ⁊ ꝙ mēbꝝ in q̄ est morb⁹ fit corruptū int⁹ vel ex⁹ vel vtrūq;. i palisi aūt nō est sic: q̄ pōt fieri a ma⁹ nō corrupta ⁊c. Silr epilia nō sp ē morb⁹ ꝓagiosus q̄ pōt fieri a ma⁹ q̄ nō est corrupta: ꝛ solū peccabit i q̄ritate. Eām morbi ꝓagiosi bñtur p hos⁹ sus Se. acuta. i. pestilētialis ptisis pedico scabies et sacer ignis. Antrax lippa lep nobis ꝓagia prestant. ¶ Undecimo vr̄ ꝙ palisis moleſtioꝛ est in iuuene q̄ in sene: q̄ cū discōuenētia pticularīū: ⁊ fit ex hūiditate flātica. ⁊ q̄ ē morbus fri. in cōplexione: ⁊ iuuenis q̄tū ad cōplexionē retatē est calid⁹ ⁊ ficc⁹. senex aūt frigide ⁊ bu. cōplexionis est ⁊ etat̄. igit̄ ⁊c. ꝓña vꝫ añs est ypo. 2°. āpho. āpho. 54. In morbis minus piculant egrotātes ⁊c. o⁹ tenēt oēs: ⁊ pz ad expientiā. Dicēdū ꝙ moleſtia pōt ꝓsideraꝛi q̄tū ad intētionē leſionis facte in sensu vl̄ in motu. ⁊ sic moleſtioꝛ ē cū discōuenētia pticularīū: ⁊ b̄ in iuuene. nā ibi arguit̄ maioꝛ cā: ⁊ p ꝓs maioꝛ effect⁹: cū cā debeat ꝓportionari suo effectui. Aliomodo pōt ꝓsideraꝛi moleſtia q̄tū ad faciliozē curā. sic ꝓsiderādo moleſtioꝛ ē in senectute. Primū ꝓbat̄ q̄ in etate iuuenili foꝛtioꝛa sunt sinthomata rōe palisis; sc̄z q̄ illa⁹ nocu⁹ facta est a ꝓrio: sed si absolute ꝓsideret nocu⁹ sic maius ē in senectute: ꝙ in iuuētute. q̄ min⁹ curabil⁹ ⁊ tardi⁹ ꝓsuppoſita eq̄li magnitudine morbi ⁊ cāe ei⁹. vl̄ puta te ⁊ in vtroq;: cū senex sit debil⁹ r̄tut̄: iuuenis foꝛti. nūc āt sic est ꝙ r̄ē q̄ curat morbos: maxime si foꝛti ē: vt dicit Auic⁹. p⁹ de febꝛib⁹ ad glau conē. c. 10. Qđ āt sit maioꝛ cā i iuuene pz ex dictis ga. in 2° āpho. allegati vbi dicit ꝙ foꝛti est ignis q̄ aq̄ nō extīguit̄. a filī foꝛti ⁊ multa ē materia fri. q̄ in iuuene nō calefit ⁊ nō digeritur. Jn sene aūt pp ꝙuenientiā pticularīū faciliter palisis gñatur: q̄ magꝭ ps gñatiōis morboꝝ est coꝛporis passuri ꝓparatio. ⁊ sic respectu ma⁹ moleſtioꝛ est in iuuene: ꝛ respectu r̄tutis in sene. Per hoc ad rōnē dico ꝙ ad r̄itatē āpho⁹. tres ꝙditiones req̄runt̄ ꝓria ꝙ egritudines sint eiusdē spēi. Scōa ꝙ sint eq̄les. Tertia ꝙ fit coꝛ ad idē subiectum vel ad diuersa eq̄litas r̄tut̄. Et tñ i illis nō est eq̄litas r̄tut̄. ¶ Duodecimo dubitares ex cui⁹ defectu r̄tut̄ fit palisis. p2o isto ⁊ p alijs filibus est sciendū ꝟm intentionē oīum autoꝝ ⁊ Auic⁹ in. 3. de ꝙib⁹ ca°. 2. vltra medū capituli. ⁊ in ꝓmo ampho. 2°. 22. Digesta medicari: ꝙ in vnoquoq; mēbꝛo sunt q̄ttuoꝛ virtutes naturales. s. attractiua: retētiua: digestiua ⁊ expulsiua. Idē dicit. 5. de moꝛ°. c. 2. in fine. Et si iste bñ opent̄ ⁊ coꝛpus regāt tūc coꝛpus est sanū. ⁊ si aliq̄ peccet freq̄nter: ex pctō ei⁹ siue defectu aliꝙs morb⁹ gñatur. ⁊ hec est sñia gal'. 5. de morbo. c. j. Et vir aliꝙs morb⁹ fit a cā ītrīseca q̄n aliq̄ ex istis erret. Et iō dicit Auic⁹. 11. de ingē°. c. 5. vbi loq̄t̄ de causis putredis: ꝙ si bu. in coꝛpe moueant ⁊ dissoluenda. i. resoluēda vel expellēda ab eo dissoluant̄. i. expellant mūne in coꝛpe gñabit̄ putredo: marie si regat̄ a natura in coꝛpe aialis exīte. nā ꝟm Auic⁹ ibidē ⁊ vbi supra dictus ē ꝙ ls coꝛpus ab initio sue creationis hs motū siue r̄tutē naturalē p quam supflua ⁊ putrefacta expellit. Dico g̈ ꝙ palisis a cā ītrīseca fit ex defectu⁹ istius r̄tutis regitiue naturalis. s. digesti⁹ q̄ deficit in digerēdo ⁊ expulsiue q̄ deficit in expellēdo nociua. ⁊ certe iuuat ad hoc defect⁹ rōnis q̄ deficit in nō iudicādo. q̄ nō iudicat multitudinē maloꝝ ciboꝝ malū morbū in coꝛpoꝛe gñare. ⁊ si iudicat: ⁊ illos malos cibos nō defutat iā rō ⁊ ītellect⁹ iuuēnibus: ⁊ be strialitas dñatur. ¶ 13°. dubitaꝫ cui virtuti magis nocet palisis. Rñdet Auic⁹. 5. de morbo. c. 2. i hec ẏba. Dico g̈ nocu⁹ volūtarie actōis molliciē eē ac spas⁹ ⁊ tremoꝛē. Pz g̈ ꝙ magis nocet r̄tuti volūtarie motiue: ⁊ aliq̄ sensitiue.

Digitized by Google

¶ Tredecio uo⁹ ꝺm itētiones B⁹. 3. apo. ꝺ°.3. Si vo hyens. ⁊c. allegantis ypoc. in perito noximato q paralisis libenter venit in parte dextera. ⁊ causa ē: q⁹ vie sr̄ latiores: ⁊ p ꝓis pariores ad suscipiēdū hūiditatē fluētē. etiaꝫ illa ps ē magꝭ rara ⁊ porosa rōe maioris coloris: ⁊ p ꝓis magis susceptibilis ma⁹ fluētis.

¶ Lapm. 21. de spasmo.

Spasmus est egritudo nervosa: q̄ mouent lacerti vsus sua ꝓncipia cū ablatione mot⁹. Istā ponit Aui. Ba vo 5. apho. ꝺ°.5. ibi. In imoderata purgatiōe. dicit q spasm⁹ ē inolūtari⁹ mot⁹ volūtaria obtinens loca. Joānes ianuēsis in ꝓsodia dicit. Spasm⁹ grece latine ꝺc° ptū aut neruoꝝ dr̄. Et b est recta ei⁹ iterptatio. ⁊ iō nō diffinit: si iterptat: Scias ꝺm B^m. 3. ꝺ int. c. 3. q qñ corpus ē ꝺm cursuꝫ na⁹ volūtas q̄ ē ordiata i iniꝫtio neuoꝝ: q̄ qdē volūtas ē in eēntia ce⁹ ista ꝑ ꝺat volūtariū motū neruis. deide p neruos portat ad lacertos: ⁊ tūc lacert⁹ attrahit mē^m cū q̄ ligat. ⁊ b facit qñ ꝓstrigit: ⁊ ad suū ozigi nē reuertit vel corrugat. sīr in spa° fit talis corruga⁹ vl ꝓstrictio. ⁊ b a mo⁹ nō a volūtate vel a ꝟtute volūtarie mobli. Et iō mot⁹ spa⁹ ē oppositꝰ motui hui⁹ lacerti q fiebat i sua sam^e Nā qñ lacert⁹ vel neru⁹ superflua hūiditate vel viscosa ibidē vl deficcat in vltio ficcitat necesse ēvt fiat fillis ꝺctio vi mo:bi ⁊ nō nature. ⁊ b ē snia B⁹. 6° de mo:°. c. 2. Et idem dicit. 6. aph. 9me°. 39. ibi. Spa. fit. Ad noticiā seq̄ntiū nota q autores ponunt aliqs diuisiones de spa°. Nā qdā ē de plenitudie: ali⁹ de inamitione sicut dicit ypo. 6. ampho. ampho. 39. Idem dicit B⁹. 2. ampho. ꝺ°. 26. ibi. Fe. in spa. ¶ Secunda diuisio est quā ponit B⁹. 4. ampho. ꝺ°. 56. ibi. A spasmo ⁊ tetha°. vbi dicit Spasmus eni generaliter triplex est. vel eni est añ vl retro vel tetban⁹. i. vtrūq; tenens. ¶ Tertia diuisio ponit ab oībus maxie ab Auic. Nā spa. aliqñ est in pueris citra. 7. annos. ⁊ talis faciliter venit ⁊ faciliꝰ curat. Aliꝰ ē in aliis etatibus: ⁊ iste cū difficultate curat. ¶ Quarta diuisio qdā spa. añ cedit fe. ⁊ ali⁹ subsequitur fe. ¶ Quīta. qdā spa. venit p⁹ supfluas eñatiōes vel longas fe. ⁊ tal⁹ est de inanitiōe. Aliꝰ est absq; fe. vel in ꝓncipio eius vel fine purgatione: vel in ꝓncipio ei⁹ ⁊ tal⁹ pōt eē de replone.

Causa spasmi vel ē ꝓmitiua: vl añs. vel cōiuncta. Cā ꝓmatiua vl ē frās cōpmēs: aut calꝰras dissoluēs ⁊ materias ad neruos ⁊ lacertos penetrare faciēs vel eos deficcans vl pōt eē mozb⁹ reptiliū venenosoꝝ: sicut ē pūctura scozpiōis vl pt eē pūctura nerui cū ferro vl aliq̄ nimiū acuto nimiū ēt exercitiū ⁊ labo: deficcās. fluꝝ vētris vl sang. a vulnere vl alr nimi⁹ cott⁹. iscisio nerui vl lacerti ex trāsuerso. casus obuiatio tioz. sic ꝺic Auic. vl sustētatio vl cōpssio: ex q̄ seq̄t effusio ma^e ad mēbrū spasmatū: ⁊ in eo retinet. ⁊ siccitas neruos deficcās ⁊ inanīes. ⁊ filia his Cāe añ cedētes aliqñ sūt nimia calꝰras ⁊ siccitas cozpozis deficcās ⁊ inanīes neruos vel lacertos cāns spas^m ex inanitiōe: vl calꝰras dissoluens ⁊ replēs neruos ⁊ lacertos vl eoꝝ oziginē cans sans spa^m ex replone. vl ē hu. flātic⁹ vt plīmuꝫ sic ꝺicit B⁹. 2. ampho. ꝺ°. 26. ibi. Fe. in spa. Cā spa⁹ de replone fri. vl viscosi sr̄ hu. ipsum mē^m vbi spasm⁹ fit nutriētes. vl ē hu. melācolic⁹ vl sanguine⁹. vel est apa in q̄ ma^a coadunat. vel occupat tm̄ vnā ptē nerui vl lacerti vl ꝓncipium eoꝝ. ⁊ ad ꝺctionē illi⁹ ptis alie ptes ꝺbuntur. nā si spas. nō ē cū apate: tūc ma^a ē magis ibidēs vl cōphēdēs totū neruū vl lacertū: ꝺm q ꝺic Aui. ex ipsa q̄dē plīmū accidit spas. ⁊ remouet cito. ponit Aui. q sq̄ntia pleb ⁊ frenesis pōt eē cā añs spas⁹ qñ ma^a ista: nō eñat: si mittit⁹ ad neruos vl lacertos vl eoꝝ oziginē. Uermes ēt pōt eē cā spas⁹ cū eoꝝ mala q̄l^e ⁊ fumis ab eis eleuat ad capt a qb⁹ refugit ce^m ⁊ ꝺbit Fe. ēt pōt eē causa spasmi sic ꝺic ypo. 2. apho. 2. apho. 26. ibi. Fe. in spas. Aliqñ etiā fit spas. de replone ꝑcedēte fe. dissoluēte hūo. in corpe plectozico sic ponit Bozdo. ⁊ tūc nō est ꝑsumēdū q̄ sit ex inanitiōe: nisi fe. p lōgū tps ꝑdurauerit. Fumi male q̄litat resoluti a ꝟmibus vl a corruptiōe eoꝝ ⁊ dol. vehemens pp hu. calm mozdicatiuū pūgētē cū mala q̄l^e venenosa pueriēs cer⁹ vl neruis vl lacert: ⁊ frigiditas vehemēs q̄ ogregat neruū ⁊ lacertū ⁊ ipsuꝫ ispissat ⁊ ꝺbit ꝟsus suā oziginē ⁊ punctura scozpiōis vl alteri⁹ venenosi aīal. ista q̄t tuoz pōt cāre spa^m: q nō ē de replone sic ꝺicit canonista nr̄ Aui. in. c. de spas⁹ i medio colūd ibi. Et qñcūq; fit spa. q ad materiā nō ꝓportionat ⁊c. Nec ēt ē ꝺicēdū q ē de inanitiōe. nā cū aliqd ex istis aduenīs neruis vl lacert ista mē^a refugiūt: ⁊ ꝺbunt ⁊ ogregant ad ex pellēdū illō nocu^m. ⁊ faciūt spasmū: sic accidit i epil^a ⁊ a fumo eleuato ab aliq̄ mēbro ⁊c. Crapula dicta hūida replo cozpozis ⁊ venaꝝ iuuant spasmuꝫ. Nimi⁹ sensus ozis¹ sto¹ si hu. male q̄litatis in eo est. Eo. erugiosa pōt eē cā spasmi. Aui. vbi. s. aliqñ spas. ē ex cōitate alioꝝ mēbroꝝ: vt est matrix pesticca ⁊c. similia.

Digitized by Google

¶ Cā ꝺiuicta ſpaſmi ⁊ imediata eſt ōctio neruꝰ vel lacerti inq̄tū ſpaſ. ꝓſideraſ q̄ ē mozbꝰ in figura. ſ. q̄n ſimplr ꝓſideraſ. put ē ōctio et nō mozbꝰ in figura talis ōctio ē ſpaſmꝰ q̄ nō ꝓducit ſeipm vt in phyſica ſupponit: ſ. replo nerui vel lacerti vel eoꝝ deficta⁹ vel inanitio vel inoꝛdinatio vel pūctio vel q̄litas malaꝰ venenoſa. Iſte ſunt cāe ꝺiuncte ſpaſmi q̄n ab aliq̄ iparū ꝓuenit ſpaſm⁹. Scias q̄ in ſpaſ. ꝺ replone ⁊ inanie accidit neruis ⁊ lacertis ſi le qꝺ accidit coꝛdis inſtroꝝ muſicoꝝ. nā ā tēſis extitib⁹ coꝛdis ponant in domo hūidavl aere ſicciſſim⁹ rūpunt. iōq̄ muſici ꝺū reponūt oꝛgana: ſimbꝛias laxas ꝺimittunt. Verba ſunt Bl. 5. ꝺe moꝛ⁹. c. 2. Idē ponit Bl. 6. āpb. 2⁹. 39 ibi. Sſpaſmus ſit ex plenitudine.

Signa ꝓpa iſti⁹ paſſiōis ſūt friditas: et ōctio mē: ita q̄ non pōt plicari nec extēdi: tūc ꝺicim⁹ q̄ illud mē⁹ ē ſpaſmatū. Signa aūt tethani ſūt q̄ añ ⁊ retro ē coꝛpus extēſum eq̄ſr ⁊ tibie ⁊ bꝛachia q̄ſi ita cito frāgerent ſicut plicarent: ⁊ q̄ſi totū colluꝝ in ſpina ꝺoꝛſi. Jō ꝺicit Ba⁹. 4. ampb. 2⁹. 57. ibi. Et ſpaſmo ⁊ tethano. Tethan⁹ eſt ſpaſmi ſpēs in q̄ cū mēbꝛū q̄uomō. ſit ſpaſmatū nō aꝛs mi ſi q̄ añ ⁊ retro extēdit eq̄ſr. vñ etiā ꝓpe tetha n⁹ extēſio ꝺoꝛ vbi. ſ. Pulſus ſpaſmati ē debil ꝺur⁹ ꝺiuerſus ī velocitate ⁊ tarditate. ⁊ videt q̄ vna arteria ſubito ferat ſurſum ſic ſagitta ⁊ iterū alia ſubito attrahat ad intra. ſic ꝺicit B⁹ in li. ꝺe introducēꝺis in pulſu. ⁊ auic. ideꝫ ꝺicit trāſſūptiue. Tū vrina hꝫ ꝺiuerſitatē ſm ꝺiuerſitatē cārū: qꝛ aliq̄n ē rēiſſa max⁹ q̄n ē a frītate. vel ꝓp aſcēſum vapoꝝ ad cap. ſicut appet in freneſi. Aliq̄n ē nimis ītēſa max⁹ q̄n eſt cū fe. ¶ Signa cārū ſi eſt ex plenitudie ſm Ba⁽ᵐ⁾. 2. ampb. 2⁹. 26. ibi. Fe. in ſpaſmo. in hec ẏba. ſi ſano ſpa. ſupuenerit ſubito ncē ē illa de plenitudine fieri. Et auic. addit: q̄ tūc mē bꝛū nō bibit cito oleū cū quo vngit⁹ niſi ꝓue nerit illi caliditas ꝓpinq̄ tpis. Et ſi eſt ex ina nitione venit paulatim: ⁊ pceſſerūt aliq̄ egri tudines. ad q̄s ſequit⁹ aliq̄ꝺ gen⁹ euacuatois vt eſt fluxus ſan. a vulnere vel fine: vel fluxus vētris p ſe vel ex medicina: vt eſt ell's eufoꝛ⁽ᵐ⁾ ⁊ fil'ia. Si fit ab hu. flātico appent ſigna flātis paucitas calozis: fluxus ſaliue: bꝛitudo flātica ⁊ ꝓueniētia alioꝝ ꝓticulariū. Si eſt ex ſang. adeſt rubedo in facie ⁊ in mēbꝛo egro: ⁊ vene ſunt plene ac rubedo ē circa oculos ⁊ faciem. Si a melia: adeſt paucitas hūiditaſ et coloꝛ fuſc⁹ in coꝛpe ⁊ in mēbꝛo: ⁊ nō adeſt calitas ī tactu. Si eſt ꝓpter apa cognoſcit⁹ p inflatōes loci apati ⁊ p doꝛ. Et ſm etiā ſpēs apatis in dagant ſigna. nā ſi eſt flegmō ē maioꝛ pulſatio tūoꝝ ⁊ ruboꝝ. ⁊ ſi zimia adeſt laxitas ⁊ pau citas doꝛ. ⁊ ſic de aliis. Si eſt a vēroſitate co gnoſcit⁹: quia cito recedit: ſicut ꝑz in crampa. Si venit ꝓpter fe. cognoſcit⁹: qꝛ aduēit toꝛſio ⁊ ruboꝝ vel in aliq̄ extremitate ocli: ⁊ ī circui tu ei⁹: ⁊ adeſt ſtridoꝝ dentiū: ⁊ nigredo lingue ⁊ cōſtrictio cutis capiti ⁊ rubedo vrine. ⁊ poſt efficit⁹ alba ꝓpt raptuꝫ ma⁽ᵉ⁾ ſupius: pulſatio timpoꝝ ⁊ venarū capitis: ⁊ aliq̄n retinet⁹ vri na. Signa aūt q̄ ma⁽ᵃ⁾ ſq̄ntie mittit⁹ ad ner uos: hoc cognoſcit⁹ in pulſu. Si ſpaſm⁹ ē ꝓpt materiā pleureſ pmutatā ad loca neruoſa. tc cognoſcit⁹: qꝛ adeſt nimia ſtrictio in ālelitū ⁊ febꝛis nō eſt multū foꝛtis. Si eſt ꝓpter ma teriā freneſis pmutatā ad loca neruoſa. tunc incipit cū timoꝛe ⁊ multitudine palpitatiōis et cū ſtridoꝛe dentiuꝫ: ⁊ poſt toꝛquet ocul⁹ et ceruix ſeu colluꝫ: ⁊ manifeſte tūc apparet ſpa. Iſta ponit Auic. Et ſi venerit ꝓpt nimiū ſenſuꝫ oꝛificij ſto'. ita q̄ q̄n ad ipm mittunt⁽ᵐ⁾ ma li hu. tūc fit ſpaſm⁹. ſignū eius ē q̄ ꝑcedit vo mit⁹ ⁊ doloꝝ ⁊ pūctura: ⁊ moꝛdica⁽ᵃ⁾ in oꝛificio ſtomachi. Silr accidit aliq̄n a veſica vel ma trice: quia ſunt mēbꝛa ml'tū neruoſa. Signū vermiū ꝺicet in caplo ꝓpio.

Prognoſticatio fe. in ſpaſmo me li⁹ eſt q̄ ecōuerſo 2. āpb. āpb. 26. Cā daſ a B⁹ in 2⁹. qꝛ ſi ſpaſm⁹ de replone ꝑcedit ⁊ ſubſequit⁹ fe. acuta: calefa cit ⁊ diſſoluit hu. q̄ implēt neruos ⁊ lacertos ſ. ſi ſpa. ſequit⁹ fe. acutas vel pacutas q̄ ꝺefic cāt coꝛpa: ſignū eſt q̄ ſpa. ꝺe inanitōe. Idem ꝺicit B⁹. 4. ampb. 2⁹. 57. in hec ẏba. Quale cūq̄ ſit ſpaſ. poſt. fe. moꝛtalis ē ⁊ peſſim⁹. Si ẏo ante: nō. Silr ibi. A ſpaſmo ⁊ tetha⁹. Idē ꝺicit ypo. 4. āpb. āpb. 69. Jn fe. acut⁹ ſpa. ⁊ cir ca viſcera ꝺolꝛes foꝛtes malū. Sc̄ꝺo iudica m⁹ ſm ypo. Spaſm⁹ ex ell'o moꝛtale. 5. āpho. āpb. 1. Et b⁹ intelligit⁹ ſm B⁽ᵐ⁾ poſt nimiā pur gatōnē: qꝛ in initio purgatōis ſi venerit ſpa. ex effuſione male ma⁽ᵉ⁾ ad oꝛifi⁽ᵐ⁾ ſto' ⁊ inde ce⁽ᵐ⁾ ledaſ: qꝛ ſtōach⁹ ſeq̄ſr ca. in paſſiōe. ⁊ ca. ſto⁽ᵐ⁾ ⁊ cā hui⁹ ē magnitudo nerui deſcēdent⁽ᵉ⁾ a ca. ad os ſto'. ſicut ꝺicit B⁹. 3. ꝺe inte. c. 12. vel ca. 7. ſm aliā trāſlationē. ¶ Idē ꝺ. 4. ampb. 2⁹. 17. ⁊ tūc ſ. ſpa. tūc tal' ſpa. nō ē moꝛtal: immo purgata illa ma⁽ᵃ⁾ ſequit⁹ ſpa. ſanitas. ſicut exē plificat Bal'. in 2⁹ pmo. 5. ampb. ꝺe iuuene q̄ euōit cho. eruginoſaꝫ. ¶ Ter⁹ ſpa. ꝺe replone curabilis ē: ⁊ ꝺe inanitōe incurabil: qꝛ poſtq̄ ſyḃalis hūiditas nerui ⁊ lacerti eſt ꝓſumpta:

Digitized by Google

irrepabilis est: ꝟ supflua ⁊ ẽnea eos inuidẽs p naturã ꝓsumptibilis est. Etiã qꝫ facili⁹ ẽ rẽ hũidã exsiccarẽ ꝙ ficcã hũectare. 7. de inge°. c. 6. Dũ inq̃t in mutatiõe aũt hu. ⁊ ficcitat eq̃l est spes securitat. disp tñ erit tps ⁊c. ¶ Quar° in vulnere spasm⁹ supueniẽs mortale. 5. ap̃h. ap̃h. 2. S⁹ tñ in ꝓ° dicit ꝙ iste ap̃ho⁹ nõ sp est ver⁹: ꝟ vt plꝰ. ¶ Quito san⁹ multo fluẽte spa. innatus aut singul⁹ mortale. ibidẽ ãuicen. 5. ¶ Sexto spa. ⁊ singul⁹ post nimiã inanitõez malũ: qz videt cẽ ex inanitiõe. ¶ Septimo in ĩmoderata purgatõe spa. aut singul⁹ innat⁹ malũ. vbi. 8. ap̃h. 4. ¶ Octa°ꝟ si nebuiat⁹ aliq̃s repẽte fine voce ꝟ. spa° inato mouẽ. si nõ fe. eã accipiat: aut ad hoꝛã venẽs ꝑm quã ꝙule soluũ locut⁹ fuerit. ibidẽ ap̃h. 5. ¶ No° spa° ⁊ tetha° fe. supueniẽs ꝺditõib⁹ in clarificatõe positis ꝟuat in septimo notabili soluit egri. tudinẽ. 4. amph. ap̃h. 7. ¶ Decimo quicũq; a tetha° cõphẽdunt in. 4. dieb⁹ peũt. si ꝺo hos effugiũt sani fiũt. rõ est: qz tetha⁹ morbus est pacutus ab vtrisq; ãterioꝛ ⁊ posterioꝛ ispa motib⁹ cõposit⁹. vñ ncce est finez velocẽ esse. ꝺ° eiusdẽ. ¶ Undecimo in farma°potõne spa. mortalis ẽ. 7. amph. ap̃h. 25. Et intellgit S⁹ de võitu ⁊ vẽtris purgatiõe. nã si cozp⁹ foꝛtit purgeꝛ farma⁹ spa. mortal ẽ ⁊ pessim⁹. ꝺ° eiusdẽ. ¶ Duodecio infantiũ facil ẽ casus i spa⁹ ꝓp debilitatẽ ꝟtut in eoꝛ cerebꝛis ⁊ neruis er lacẽ: vt ponit auic. ⁊ facilis ẽ cura i eis. Jn puberib⁹ nõ facilis ẽ casus in spa° neqz cura. ¶ Tredecio mltiplica° võtositat in spa° mar° si insteꝛ võter ⁊ marie in pn° egritudis ẽ malũ signũ. ¶ Decimoq̃rto vna intẽsa in spasmo ⁊ tetha° malũ signũ est: qa sigt caltatẽ eẽ in cã q̃ foꝛte duceret ad inanitõez: nisi tal' vna veniret qñ fe. sequit spasmũ. ¶ Decimoq̃nto plsatio ⁊ alt⁹ malũ signũ ẽ: qz signat aut apa in viscerib⁹ ex q̃ sequit pulsatio. aut signat ex tenuatione ⁊ debilitatẽ in eis.

Curatio Si spasm⁹ venit a causis pꝛi mitiuis curent illeꝫ cãe q̃ qui dẽ sunt ꝓsequẽde aliq̃l'r. Si ĝ fiat ꝓp' fritatẽ exteriozẽ: tũc ꝓpetũt calefactiua: vt ẽ balneũ calidũ naturale vel artificiale. calefactio et fricatio foꝛtan ignẽ: ⁊ vnctio cũ oleis calis ⁊ vnguẽtis. Si aũt fiat a caltate materiã disꝟ solutẽ ⁊ neruos iplẽte: cureꝫ sicut spasm⁹. de repl'one qz sub illa spẽ ꝓtinet. ⁊ si tãta sit calidtas vt iducat siccitatẽ: tũc cureꝫ sic spasm⁹ de inanitõe. Si accidit ꝓpter moꝛsuz reptiliũ vel moꝛsuz scoꝛpionis aut pũcturã: tũc studendus venenũ extrahere exꝛi⁹ vuln⁹ dilatãdũ, et suppoat võtosa: ⁊ deſ in potu tiri⁸ magna et tiri⁸ diatesserõ ⁊ metri^m. herba tunici genciana: rozmẽrilla ⁊ bacce lauri. Si aũt fiat ꝓpter pũcturã nerui tũc vuln⁹ aliq̃l'r apiatur ⁊ supponat oleũ de terebẽtina ⁊ oleũ de eufoꝛ° ⁊ oleũ penetratiuum: vt ẽ oleuz de piret° ⁊ de opopo° ita calis sicut sustinere possit. Et ista tal'r apponant ꝙ attingãt ad neruũ pũctũ ⁊ circa vuln⁹ cũ eisdẽ vngat. Si sit ꝓp' numũ laboꝛẽ ⁊ exercitiũ iũgat tranq̃llitas ⁊ ociũ ⁊ dieta hũida dũmõ repl'o nõ ꝓticipet. Qñ aũt est ꝓpter fluxũ san. vl' võtis vel coitũ tũc ista fistant ⁊ curent: fic dicet in spa° de inanitõe. Qñ aũt ẽ ꝓpter insciſionẽ nerui vel coꝛde ex trãsuerso qz incurabilis ẽ: ꝺ ipo nõ ittomitta m⁹ nos: vel saltem fiat fic dictũ est de spa° ex pũctura nerui. Si spa. fit ex casu vl' obuiatõe vel cõpssione cureꝫ sicut spa. de repl'one. Et si est ꝓp' potũ vel assumptõez rei venenose, puo ceꝫ vomit⁹ ⁊ deꝫ tiri⁸ ⁊ illa q̃ dicta sunt qñ ẽ a moꝛsu reptiliũ venenosoꝛ. ⁊ cureꝫ sicut dicet c. de venems sic assũpt. Si sit ꝓp' pcussiõem dicit auic. ꝙ ẽbꝛoceꝫ locus cuz camo⁸ malua hoꝛdeo fenugreco ⁊ mellilo° decocꝫ vt neru⁹ relaxeꝫ. ¶ Et si aliq̃ m⁸ ibi fluxerit eñeꝫ ⁊ euaꝟ peꝫ cũ supdict. ꝓsideꝛa° spa. de repl'oe dico ꝙ in eo intẽ° est mariã eñare ⁊ neruos ⁊ cozdas ꝓfoꝛtare q̃ fiũt ꝓ° ꝓp flõiaz i suo casu. Scõo p cliste^a. Tertio cũ farmacia ꝑceꝫ digõne. 4. cũ balneis. 5. cũ vnctõib⁹ cũ oleis vnguẽt ⁊ adi pib⁹. 6. cũ epl'is. 7. cũ opiat dissoluẽtib⁹ ⁊ ꝓsu mẽtib⁹ residuũ ma^e. ¶ Flõia ad hꝰ ꝙ in spa. cõ petat reqrit ꝙ in eo appeat fig̃ dñi san. ⁊ ꝙ assit repl'o toti⁹ coꝛpis. ⁊ cũ hꝰ fit hõ q̃ vsus fu erit nimia vini ꝙti^e ⁊ carnib⁹. Jstis ⁊ aliꝫ pticularib⁹ ꝙueniẽtib⁹ ꝟ flõia de pte opꝫ ꝟz vnũ diametrũ: ⁊ in vna vice nõ multũ exhaũ ꝺ fa. nec tantũ ꝙtũ eẽt nccriũ exhere in a^e egri^e de san. repl'oe tunẽs de infrig^e. Sã. eñ cũ fit ca. ⁊ na^e amic⁹. ⁊ qz retz cal'. ⁊ spñi. spa° palisi et stupo' resistit. ⁊ in hꝰ deficiũt debiles in arte q̃ iã dict egri. freq̃nt ⁊ multũ flõmãt. ⁊ pꝰ flõiaz eñeꝫ ꝓsumaꝫ residuũ ma^e. ¶ Cliſtere deꝫ ꝓ° debile ⁊ apiti^m. deinde deꝫ cliste^a foꝛte in q̃ in trat võt⁹ coloq̃n^e ⁊ ag'. ⁊ ꝟ talia cliste^a fic dictũ ẽ in litar^a ⁊ apo^a. Si aũt videt ꝙ fit hu. flãtic⁹ tũc digeraꝫ ma^a fic dictũ ẽ in. c. de palisi. vel digeraꝫ ma^a cũ sir° de sticaꝺ. quẽ ponit S⁹. in suo ãtid°. qz mltũ ẽ appꝛopat⁹ spa° ⁊ palisi ⁊ oibus egri. neruoꝝ fris. ⁊ hꝰ est ei ꝟ^a .. ꝟ. flox stica. arab. 5. xxx. haste. i. cala' oziq' añ. x. ℔. piret' añ. 5. 7. pipis lõ. 3. iij. 33'. 5. ij. pas mũdꝫ. ℥. iij. mell. ℔'. ij. ꝟ sir⁹ ⁊ ꝓdiaꝫ. ciamo°. ⁊ cala^a

aro° pipe migro ⁊ lon. añ. ʒ. j. ⁊ sunt i pano mũ do ligata ⁊ posita in clarificatõe dob' est. ʒ. j. cũ aq̃ decoctiõis spice' vel alia aq̃ spãli ad ℔.

¶ Aliud digti'. ℞. orimell' sq̃lli'. ℍ'. ℈. fir' de sticad'. q̃rreria. iij. misceant'. det'. ʒ. ij. cũ aqua decoctõis betonice ⁊ ãbro° sansuci ⁊ cicerũ.

¶ Materia dẽ ta purget'. Prima cõsideratio circa ℔ est q̃ nõ multũ purget nec fortit' nec multũ in vna vice a pn° max': et ℔ ne subtile euacuet': ⁊ residuũ magis compactũ reddat'.

¶ Scda ꝑsidera° circa farmaciã est. q̃ ls me' laxatiue debeãt ee fortes int'rate. tñ debẽt ee debiles in q̃titate ppt' timor' casus ẽrut: qa si eño supabũdet ẽrus debilitat'. ⁊ in ℔ ꝑcor. Daly auic'. ⁊ Rab. mõ ẽr' debilitata morbos fortes curare ñ ʒ. Purget' g' cũ pillis fetidis ℈ halyt ⁊ theodorico ẽpisco ãt cũ yeralogodiõ ⁊ diaturbith. vel purget' cũ pillis fact' ꝺ aloe ⁊ pulpa colocynt' ac diagrid'. Et post purgã det' ʒ. ℈. tirs' mag' cũ decoc' an' vel det' altera opiata inferi' dicẽda. ¶ Iterũ digerat' materia cuʒ supdictis: ⁊ iterũ purget' cũ hac ma'. ℞. yera logodiõ. ʒ. ij. esule. ℨ. j. Et in tertia purgatiõe det' de yeralogodion. ʒ. ij. in. 4. ʒ. iiij. vel theodoricõ empisco. ʒ. ij. Et iterũ ℞ vnctiões ifra dicẽde ⁊ etiã balnea. ¶ Balnea q̃ cõpetũt sunt oĩa balnea sulfurea vel alũinosa ⁊ fi natura' nõ habent'. misceat' sal alumẽ ⁊ sulfur cũ aqua et ℞ artificialr'. Aliud balneũ põt fieri q̃ decoquant' ruta agrestis ⁊ domestica iuniperus absin' abzotanũ apulegiuʒ ⁊ folia lauri cip' acoz' squinãtũ: ⁊ in illa aq̃ sedeat: ⁊ post ĩret lectũ ⁊ sudet. nã iste me' sunt dissoluentes ac ꝑsumẽtes ⁊ pozos apiẽtes: vt ma' impediẽs neruos ⁊ cozdas exaleť. ¶ Tertũ balneũ est stufa ficca q̃ multi põt fieri modis. ſic dictũ ẽ in c. de paliſi. nã balneũ siue stufa ficca mlt'ũ ꝓdest eis. Et siue balneũ fiat in tina siue alt'o nõ multũ ibi remaneat timẽdo exaltationeʒ. cal. naturalr ⁊ ẽrtut' debilitationẽ. ¶ Quartuʒ balneũ ponit rab in difionib'. c. ꝓpo. scilʒ q̃ spasmat' sepeliat' in arena cal'a vsq; ad gulã ⁊ ℔ ꝺʒ fieri in tpe cal'o. ⁊ q̃ ca. coopiat' vt defendat' a supfluo cal'. solis. Et post sudet ꝓpe l' cõstituto lecto. ¶ Quitũ balneũ ponit Rab ibidez. ſ. q̃ pa. mittat' in fur' in q̃ ẽ aliq̃d cal'i tatis sternẽdo de ebul'. ſi reqrit' q̃ nõ sit fort'. Scdo q̃ q̃ncq; infir' aggueť: q̃ statĩ exeat ne in eo faciat dãnũ suũ. nã vidi tpe meo vnã medicã: q̃ vnã femina ⁊ vnũ virũ in fur' itroꝛ missit ⁊ vterq; mortu' est ante eritũ a furno'. ¶ Tertũ est q̃ ponit rab ibidẽ. ſ. q̃ ponãt in do° cal'a artificialr: sicut faciũt in alamania, ⁊ in eritu a balneo det' de metrid' vel tir' ℔ aurea alex' vel de altiq̃ opiata infra dicẽda cũ vino decoctiõis saluie ⁊ sticad'. ⁊ ieiunet vsq; ad meridiẽ si tollerare põt. ⁊ tũc cõedat ciba facilis digõnis ⁊ in modica q̃titate ne ꝓpter multitudinẽ cibi na' a digõne ⁊ ꝑsuptõe mal' mor' distrahat'. ¶ Septimũ balneũ est ypo. ſ. amph. amph. 21. ⁊ ℔ in ꝓ° eiusdẽ. ⁊ auic'. 2' ʒ'. Si hñs tethanũ sit iuuenis ⁊ carnosus: ⁊ sit i me° estatis vel in tpe cal'o. ⁊ q̃ non hẽat apa vel vlcera: si supfundat' multa aq̃ fria aut in ea ĩmergat' bzeui in ea remanẽs spa° tale balneũ inspissan° ⁊ coartãdo pozos p ãtipistasiʒ caloz in ĩteriozib' ꝓfortat' ⁊ crescit: q̃ dissoluit ⁊ ꝑsumit hu. spa. facientẽ. ⁊ sic sanat' eger. Et isto° ego curaui iuuenẽ. 20. annoꝝ. de q̃ despabat' in mozlãis: q̃uis nõ mlt'ũ erat carnosus. Vũ fere. 20. vzceos plenos aq̃. ⁊. 4. viri ipm egrũ erectũ tenuerũt. ego añ oẽs vzceos eua cuaui sup collũ ⁊ oĩa inferioza mẽ' ei'. ⁊ statiʒ posui eũ in lecto añ ignẽ. ⁊ post vnã hozã cuʒ dimidia vnri ipm a collo vsq; ad postremuʒ spodilẽ ac tibias ⁊ brachia cũ dialtea ⁊ marci atõ ⁊ agrippa cũ oleo casto' ⁊ dedi sibi bzodũ pulle: ⁊ ve mihi ãpli' feci sibi ⁊ in eadẽ nocte curat' fuit cũ dei auxilio. Aliũ curaui i burdegal' q̃ erat anglic'. ℞ iste fuit cozpulẽt' p mozdũ supi' dictũ. ¶ Vnctões pñt fieri cũ vnguẽto marciatõ arogõ ⁊ agrippa. ⁊ vsvng' quod fit de cato pingui mũuti inscisso ⁊ posito i vẽtre anseris pinguis: ⁊ sic asset' in veru: ⁊ pinguedo q̃ fluit diligẽter in vase colligat'. ⁊ hoc vʒ paliſi ⁊ spa. ac gutt' frĩs. Valet etiã oleum vulpinũ ac axũgia leonis vzi taxõis anseris galline ⁊c. Valʒ etiã vne° q̃cũq; q̃ fit cũ oleis cal'is ⁊ penetratiuis ⁊ calefactiuis ⁊ resolutiuis: ſic est oleũ de lilio. qõ multũ appzopatuʒ est egritudinib' neruoꝝ. oleũ cucumẽ. ast' oleũ de casto° de lzerua de ruta oleũ costi' in quo coq̃t' casto' piret' ⁊ filia bis. ¶ Emplm pt fieri de gũi armo°. ʒ. iiij. galba'. ʒ. ij. lapda°. ʒ. j. sal' armo' rad' ireos añ. ʒ. j. pret'. ʒ. ℈. cera q̃' suffic'. malaxẽt' cũ oleo de lilio. ¶ Aliud ℞. sto raq; cala'. ʒ. ℈. stoꝝ. liq̃d. ʒ. j. eufor' cast' armo' añ. ʒ. j. ce. ʒ. ij. olei de lilio q̃tũ suffic'. ℞ ẽplʒ ⁊ ponat' sup me' spasmatũ vna ps ⁊ alia sup originẽ neruoꝝ ipʒ mẽ' moueãtur. ⁊ si ẽ tetha' ponãt' a nucha vsq; ad vltr' spodile spie doz si. Valet etiã oxir ocroceũ malaxatũ cũ oleo ꝺ lilio ⁊ filia. ¶ Opiatarũ p' ẽ tir' mag' metridatũ ⁊ post aurea ale'. Et vʒ potio scĩ pauli vel loco opiate det' de casto°. ʒ. j. vl. ʒ. j. ℈. cũ decoc' cala' ⁊ carpobalsa', vel det' tantũ de

Digitized by Google

oppo⁹.etiã vꝫ pliris cũ muſco ⁊ diãthos cum muſco.⁊ pfec⁹ anacardina dicta in ca.de epi⁸ Fricatiões multũ valẽt p ſe:qz reſoluũt calefaciẽdo diſſoluẽdo ⁊ poꝛos apiendo. Et poſt fricatões vngaſ cũ aliq̃ ex oleis vel vnguẽt ſupdictis mixtis vel ſeparatis:⁊ ſupponaſ dcã empla.⁊ poſt coopiant vel induant cuꝛ roba foderata de pellib⁹ vulpiũ lupoꝝ ⁊ catoꝝm leonũ ſi haberi põt. Et ſi vnũ ſolũ membꝝ ſit ſpaſmatũ vt collũ ſeu tibia:poſt pdictas fricationes ⁊ vnctões cũ eiſdẽ pellibus vel pannis lineis nouis inuoluant. Poſſũt etiã fieri ſternutatões garga⁸ ⁊ caputpur⁸ dicta in paraliſi. Si de inanitõe fuerit talis ſpa. incurabilis eſt ꝑm oẽs:ſed tñ ſi videt q̃ ſit i ꝓncipio ꝓnoſticato piculo ponaſ in tina aq̃ tepide et vngaſ cũ oleis hũidis: vt eſt oleũ de viol⁹. et oleũ de papa. qd cũ ſua narcoticitate domeſticũ eſt.vngaſ etiã cũ vnguẽto reſumptiuo⁹ cũ butyro mixto cũ oleoviol⁹. Itẽ fométeſ ca. ⁊ ſpina dc ſi ⁊ me⁹ egrũ cũ lacte mulieris puellã pturiẽtis aut aſinino aut ouino. ⁊ in decoc⁹ hoꝛdei maluarũ violarie⁹ maluauiſci. Et dent me⁹ hũectatiue.vt eſt elec⁹ reſumptiuũ ſuc⁹ viol.diapapa. ⁊ filia.⁊ deſ dieta hũectatiua ꝑm oẽs res nõ naturales. Et deſ lac mulieris oua ſoꝛbilia ⁊ oꝛdeatũ ⁊ auenatũ.⁊ iſtõ regimẽ teneaſ qñ ſpa.eſt cũ fe.ac deſ ptiſana ⁊ ſi nõ adeſt fe.ſ ſupdicta.⁊ deſ aq̃ carnis ſũpta de capto ⁊ agno ⁊ gallina.⁊ in aq̃ coquaſ cũ eis olera hũectatiua vt ſpinargia malua blete boꝛago lactuca ⁊ filia.⁊ deſ eis vinũ liphatũ.niſi ibi ſit calitas ſuperflua. Si ſpa.fit ꝓpter apa:q ſemp eſt de repl'oe:tũc cureſ apa: ꝓut decet diuertẽdo materiã p regionẽ cõpetentẽ.⁊ ſ euacuatio vel flõia ꝑm ſpẽm apaꝰ⁊ cãm eius. Si aũt cã ſpa'fit aliq̃ egritudo vt ẽ plẽſis freneſ ꝛc.tũc intẽdaſ ad curã illarũ ⁊ ſic eis curatis curabiſ ſpa.tũc cureſ ſicut ſupdictũ eſt. Si ſpa.fit ꝓpter ỽmes.illi interfici endi ⁊ expellẽdi ſunt.ſicut diceſ in ſuo c. dã⁹ metridatũ abſinthiũ agaricũ aloẽ yerapigrã ℔⁊ ẽplaſtrãdo cũ pſiccaria foliis pſici ⁊ cuꝛ felle:aſaliũ.⁊ deſ in cibo ⁊ potu granũ aler⁹ ſe.cauliũ ⁊ crocus. Si ſpa.ſit ꝓpr medicinam aſſumptã q̃ adhuc nõ laxauit:vel nõ perfecte laxauit:ſicut eſt po⁸.vt dicit ſ⁹.ſ.ampl⁹.ꝯ⁹.i. ibi.Spa.er ell'o.talis nãq̃ ſpa.4.modis accidit. Primo qz farmacia nullã materiã diſſoluit ⁊ mouet ⁊ ipam euacuare nõ põt ⁊ illa mota ⁊ nõ euacuata fluit:⁊ replet neruos ⁊ la certos extẽdit ac villos eoꝝ:⁊ ipos augmẽtat ꝑm latũ ⁊ minoꝝat ꝑm longũ.qui ꝛ̃ctꝫ ꝓhunt mẽbꝛa:ſicut coꝛda attrahit arcũ.et ꝓ accidẽs plurimũ accidit hoibus repletis hũtes canales ⁊ cõductus coꝛpis ſtrictos: ⁊ multo vino vtẽtib⁹.⁊ illis q̃ nõ ꝓſumpſerũt digeſtiua cõpetentia. Et cura iſtius eſt:qz ſubito ſuccuraſ cũ cliſteri vt ma⁸ diuertaſ ⁊ euacueſ. ⁊ ſi hoc nõ ſuffic.euacueſ cũ aliquo foꝛtiori laxatiuo farmaco. Et ſi videſ adhuc q̃ remanet replo maxime ſan.ſ flõia:put dictũ eſt. ſ. Et poſt iſta remoueat mala impſſio iam in membꝛis derelicta cũ vnguẽtis ⁊ oleis ſupdicti. Scõs modus eſt q̃ aliquãdo eleuaſ a me⁸.vel ꝓpr motũ quã ipſa inducit in humoꝛib⁹ fum⁹ ſeu vapoꝛ turbidus ⁊ groſſus ad neruos ſeu lacertos veniẽs inflatiua vẽtoſitate ⁊ facit ſpa. Et cura iſtius eſt cõſumere iſtũ vapoꝛẽ ⁊ diſtraheꝛe.⁊ dentur ventoſitatẽ carminãtia ⁊ reſoluẽtia.vt ſunt aniſum ciminũ carui agn⁹ caſt⁹ et filia cũ illis mẽbꝛũ ẽplaſtreſ ſpaſmatuꝫ.⁊ cũ hoc ſi me⁸ nõ purgat deſ cliſtere. Tertius modus eſt aliquãdo ille q̃ medicinã laxatiuã ſumpſit:exponit ſe nimio frigoꝛi. ⁊ tunc cum naturalis cal'.ſit diſtractus ab exteꝛioꝛib⁹ ad intra:vt agat in medicinaꝫ:⁊ ipam de po⁸ ad actũ reducat:membꝛa exteꝛioꝛa remanẽt frida ⁊ ꝓ frigus extrinſecũ magꝭ infrigidant ⁊ ſpaſmant:qz frigus inſpiſſat neruos ⁊ ꝯhyit eos. Et cura iſti⁹ eſt q̃ ponaſ in loco tempato ad calitatẽ declin:donec me⁸ ꝑfecerit curſuꝫ ſuũ ⁊ poſt fiãt illa q̃ dicta ſũt ſupius q̃tũ ad localia reme⁸ in ſpaſmo de repl'one. Quart⁹ modus eſt:q̃ aliq̃n venit ſpaſm⁹ ꝓpr farmaciã: qz in ea eſt q̃litas venoſa:a q̃ fumi hoꝛribiles venenoſi neruis aduenẽtes cauſant in eis cõtractionẽ:qz cerebꝛũ ⁊ nerui refugiũt:⁊ in ſe congregant ad illũ fumũ expellendũ cuꝛ ſua qualitate venenoſa.⁊ ſi fit ꝯctio ⁊ ſpaſ.vt ꝓs in epi⁸ ſicut ibi dictũ eſt. Et cura iſtoꝝ eſt q̃ ſubito ꝓuocãdus eſt vomitus ⁊ deſ tiria⁸ aut metridatũ.⁊ ſ ſicut dictũ eſt ſupius q̃ ſpaſ. eſt a venẽo.⁊ iterũ reuertaſ ad malã impſſionẽ in neruis derelictã.ſcz ad ꝓfoꝛtationẽ eoꝝ vngẽdo fricãdo emplaſtrando ⁊ calefaciẽdo. ¶ Alie⁸ quã ponit Raſ.in.17. expiméto ꝑmi c.eſt iſta:quã ipſe habuit a Sargeo medico q̃ cõfoꝛtat mẽbꝛa frigida.et vꝫ ſpa.⁊ mollificationi mẽbꝛoꝝ.⁊ vꝫ vlr oibus paſſionib⁹ friꝭ cerebꝛi ⁊ neruoꝝ.ſ.agaꝫarmoꝫſticaõ arab. trium generũ pipis ſquinantuꝫ carui añ.ʒ.ij. caſtoꝛei aʒari ſquille aſſe. añ.ʒ.j. radiꝭ ireos maſticis.ſe.apij añ.ʒ.ß. ſpicenarꝫ flozum lilij agreſtis añ.ʒ.j.et.ß. mellis quãtũ ſuffic. dent ʒ.ij.cum aquis decoctionis flozum camo. Aco

Digitized by Google

rus quocūcḡ mō amministret. siue in ꝺserua siue in potu: vꝫ in spaſ. ō replone ⁊ ꝺctiōe ner uoꝝ. Auic. in 2°. Alia ferida ſi bibat cū vino ⁊ ruta vel cū decoc^e ei^9 ad ꝓtitatē. ℈. ℏ. oī die vꝫ doloꝝ^9 neruoꝝ ⁊ thethano ac paliſi Aui. i 2° Adeps cerui cōfert ſpaſmo idē ibidē Sticaꝺ ꝺm .Meſ. ſua calitate ꝓfortat cer^m. ⁊ neruos ſemē lini cū cera ⁊ melle ꝓhibet ſpaſ. Dieta. Oñ ſpa. eſt a replone: ꝓfert ꝓmo aer calid^9 vt faciat reſolonē. ⁊ ꝓfert dieta ſubtilis vel abſti nētiua cibi ⁊ potus: dum tñ natura nō ſuccūbat. ⁊ cōfert inanitio ⁊ deſiccatio ꝙtū po^e eſt niſi ſit ſe. Si eſt ex inanitione: vtat regimine reſumptiuo in aere in cibo ⁊ potu ⁊ aliꝫ.

Clarificatio Primo ſciendū: ꝙ in ſpaſmato de replone curtat neru^9 ⁊ lacert^9 ꝺm longū ⁊ ꝺm latū am pliat. ℂ Jn ſpaſmo aūt de inanitione decreſcit lacert^9 ⁊ neru^9 ꝺm latū ⁊ ꝺm lōgū: qz eoꝝ ſubalis hūiditas eſt ꝺſumpta vt ꝫ de pgame no approximato ig^i. ℂ Et ſi aliq ſpēs ſit in q̄ nō ſit ſiccitas neruoꝝ innaturalis nec eoꝝ replo. dūmō ꝺctio ⁊ plongatio in tali eſt ſic i ſpaſmo de replone. qz ei^9 ſubalis hūiditas nō eſt ꝺſumpta. ⁊ qñ decurtat aliq̄lr ꝺm latū am pliat. qz dilatabiles ſunt vt ꝫ de limacia. q̄ qñ vadit eſt longa: ⁊ ſi tangat: curtat ꝺm lōgum: ⁊ ampliat ꝺm latū. ⁊ tñ in ea nō ē replo nec inanitio. Scōo nota ꝙ lz epi^a nō ſit aliud niſi ſpaſ^9 roti^9 coꝝpis. ſicut dic^t Gal. ad lras. 3°. ō in^d. c. 7. in ꝓncipio. tñ ꝺm ipſum ibidē aliq̄ eſt differētia inter eos aſſignanda. nam epi^a eſt ſpa. totius coꝝporis ⁊ capit^d. in ſpaſ. nō ſaltꝫ ꝺm oēs ventriculos cer^i. Jtem ſpaſ. non cito diſſoluitur. epi^a aūt ſic. Jtem epi^a. venit cum interpolatione. ſpaſ. autem nō. Jtem ſpa. pōt ꝓuenire ex inanitione. epi^a autē nō ꝺm Gal^m ibidem. ℂ Tertio ſcias ꝙ eſt differentia inter paraliſim ⁊ ſpaſ. ex parte accidentis ⁊ ex parte cauſe. Ex parte accidētis. qz in paraliſi mēbrum eſt plicabile ⁊ fluxibile ſtante egritudine in ſpaſ. aūt minime. Secūdo qz in paraliſi mēbrū plongatur. in ſpa° aūt decurtatur ſemper. Jtem in paraliſi eſt oplo in vijs ſpirituū. in ſpaſmo aūt repletio vel deſiccatio vel contractio. vt nociuū expellatur ſine oplone. Jtē in paraliſi pulſus eſt tardus ⁊ rarus ⁊ moll'. in ſpaſ. aūt eſt durus extenſus ⁊ ipetuoſe ꝓcedens ſicut ſagitta: ſicut dicit Aui. Jtē in ſpaſ. de replone ē doℓ. lz in aliꝫ ſpecieb^9 nō: ſiliter in paliſi nō eſt doℓ. Jtē ex parte cāe. qz ma^a paraliſ eſt humida aquoſa. ma^a aūt ſpaſ'. ē magis groſſa trahens ad ſiccitatem. ℂ Quarto ignorandū non eſt: ꝙ ſpaſ. paſſ ſtupoꝝ ⁊ tremoꝝ multū ꝓuenūt in cāis ⁊ in curis: ⁊ iō generale eſt oib^9 iſtis vt intendat in poſterioꝝ pte ca. ⁊ in nucha ḡtū ad localia reme^a ⁊ a^a. ēt q̄ ſciri pñt. ℂ Quinto itellige ꝙ lz in cura de iſto aliq̄ mentio ſit ventilata: tñ ſcias ꝙ in cura ſpa^i. 6. generales cañ. obſeruādi ſt. Primus ꝙ nō fiat magna flōia. Scōs ꝙ non in vna vice multū eñetur cū lꝛatiuo. Tertio ꝙ lz ꝓncipal^r me^e ⁊ reme^a localia debeant ſuꝑ oꝛiginem neruoꝝ apponi: tñ ꝓp hoc nō debem^9 omittere: qñ ſupra mēbrū ſpaſmatū ponant cōpetentia iuuātia. Quarto ꝙ a ꝓncipio aministrent clisteria in ſpa° de replone. Quintus canon eſt Haly in li° regū. ſ. ꝙ exhibitio medicaminū calꝝ ℞. cū diligētia: ꝙ nō dentur frequēter nec in nīa quātitate. ⁊ hoc ḥz maiorem locum in tpe regione ⁊ ꝺ^o multū caℓis: qz per talia poſſet itroduci fe. ⁊ ſpa. de inanitione. Sextus ꝙ in ſpa° de replone ꝓfert calefactio ad ſolē ⁊ ignē ⁊ volutari in arena caℓa ⁊ ſtufa ficca marie qñ non eſt fe. Septim^9 pōt addi ꝙ poſito ꝙ ibi ſit fe. tūc debēt mīn^9 ca^a miniſtrari vel cū eis aliq̄ frida miſceri. ne fe. intantū intēdat: ⁊ inde ex nimia ꝓſumptione ſpaſ. de inanitione introducat. ℂ Sexto ſi tu dubitas ſpaſ. cuius ptic^le eſt pa°. rīdit Gal. 3°. de int^d. c. 6. poſt mediū in hec verba. Eū coꝝpus ꝺm curſuꝫ nature eſt exīs: volūtas que ē ordinata in initio neruoꝝ: que volūtas eſt in eſſentia cer^i: hoc eſt. que ꝙ neruis dat. voluntarium motū: a neruis ad lacertos portat patet ergo ꝙ qñ voluntarius motus auferē. primo ⁊ principaliter patiuntur nerui. ⁊ ſi patiuntur lacerti: hoc faciunt ſecūda°. ſ. ratione neruoꝝ. Et ſi tu arguis de ſpa°. ꝓpter apa in q̄ ve^e ⁊ arterie replenē ⁊ cauſant ſpa. de replone vel tethanū: ⁊ hoc ꝺm vnū me^m. ſ. ante ⁊ retro. Et ſi ēt arguis de ſinocha: in qua ēt ē tethanus ꝓp plectoriā venaꝝ a ſan^e multo. Rñ dit Joānes de toꝛnamira in ſuo clarifica° ꝙ ſpaſ. eſt duplex. quidā verus ⁊ ꝓprie dict^9. ⁊ ⁊ ꝺm hoc eſt duplex ſpēs ſpa^i. ſ. anthoſtonus ⁊ ꝓhoſtonus ⁊ iſti ſemp ſunt ꝓ° ⁊ ꝓncipalit^r paſſiones ipſoꝝ neruoꝝ. Alī^9 eſt ſpaſ. nō ver^9 vel ipꝛoprie dict^9 qz nō eſt ibi ṽa ꝺctio ſic eſt tethan^9 ꝓp apa vel ſinocha. ⁊ in tali rōe nimie plenitudis venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ēt replenē nerui ⁊ i iſto p° arterie ⁊ ve^e replēt ſi mot^9 ceſſat. ſic ga. itelligit ꝺ p° me^ō ꝺionis. nō de 2°. qz i tali ve^e nerui ⁊ arterie ſil' pñt pati. ⁊ iō oīa me^a q̄ pñt ingroſſari ⁊ repleri. pñt pati ſpaſ. marie hoc faciūt rōne plenitudis ex q̄ actio neruoꝝ

Digitized by Google

ꝛ lacertoꝝ destruit. ¶ Septio nō fit dictū est in pnosticatione aucte ypo. qꝫ fe. supueniens spaſ°. bonū est dūmō. 4. ꝑditiões obseruent. Pria est: qꝫ fe. fit effi⁹. qz putrida mlt̄ū deiecit virtutē. ¶ Scōa qꝫ fit spa. de replone neruoꝝ qz si eēt ex apate vl replone venaꝝ ꝛ arteriaꝝ vt i sinocha: ꝛ tūc pualerz qꝫ ibi nō adesset fe. ¶ Tertia req̄rit qꝫ cozp⁹ fit mundificatū: qz si cozp⁹eēt plectoricū: maioꝛ fieret dissolo ꝛ per ꝑīs spa. augmētaret. ¶ Quarta qꝫ spa. fit de replone: qz si eēt de inanitione fe. acceleraret mortē. et posito qꝫ fe. putrida dēret cāre spa. ꝓpterea qz ꝑ° dissoluit: deide ꝛsoluit materiā ipsaꝫ calefa: riēdo ꝛ cōsūmit sic aliq̄ volūt. tūc nccio req̄rit qꝫ ꝝtus fit fort: qz si nō eēt fort: tūc fe. nō ħret tps nec inducias curādi spa. ꝛ tūc citꝰ natura vt° qꝫ agguata. moꝛ° succūbe ret ante vtriusꝫ curationē. ¶ Octauo scias qꝫ ples spūs req̄runt ad motū q̄ ad sensus: qz fortioꝛ act⁹ est. ꝛ in eo magis natura laboꝛat i motu q̄ in sensu. nā ꝝtus sensitiua tact⁹ē pas siua: si in ꝝtute motiua est actio: eo qꝫ vna ps mouet mobile ꝛ qz ꝝtus motiua est actiua: nō req̄rit multū de spū magis q̄ virt⁹ sensitiua tact⁹ cū fit passiua. Intelligē tñ ſm B^m. 4. de moꝛ°. c. 5. qꝫ aliq̄ sunt mēbra que habēt duos neruos si cut ocul⁹ ꝛ lingua: ꝛ in istis nō ē mi rū si vn⁹ ledat seu hēat nocu^m ꝛ alt⁹ non. Sil⁹ po° est neruos qui diuidunt circa cutī esse le sos. ex q̄ lesiōe destruet sensus: ꝛ neruos q̄ di uidunt in lacertos nō esse lesos sic nō destrue tur mot⁹ q̄uis sensus fit destruct⁹. Sed si la certus discoopiat cuti excoꝛticata ꝛ remaneꝛ at discoopt⁹: nullaten⁹ hēbit motū: si ipe amit tat sensum pp cām dictaꝫ iam: sicut dicit B⁹ ibidē. Dicam⁹ igit qꝫ si sensus ꝛ mot⁹ ſ qꝫ vnū neruū: po° est qꝫ motus destruat sensu manēꝫ te saluo ꝛ nō ecōuerso: rō qz ples spūs req̄run tur ad motū q̄ ad sensuz: ſ si fiant ꝑ diuersos possibile est vnū remanere saluū alio deficiēꝫ te. ꝛ iō in palt⁹ spaſ° aliq̄n remanet sensus ꝛ motus nō. ¶ Nono sciēdū qꝫ spa. ex san. citꝰ curat q̄ si eēt de ſate vel mlia pp. 2. ꝑ° qz nō est hu. ita grossus nec viscosus: nō patioꝛ reso lutioni ꝛ eūoni. Scdo qz citꝰ potest adhiberi purg⁹ san. ꝑ flōiā q̄ alteriꝰ hu. q̄ eūari nō pōt q̄tū ad cām cōiunctā ꝑ flōiā: tum qz san. nō i diget dg̃one. Scds hu. in facilitate curatiōis est flā. qz būidi⁹ ꝛ liq̄di⁹ q̄ mlia. tardioꝛ ꝺo est spa. ex mlia: qz est hu. durus cōpactus ꝛ vtraꝫ qualt⁹ inobediēs efficitur digōi ꝛ expulsio ni. Ex co. aūt nequaq̄ fit. qz subtilis est ꝛ eua poꝛabilis tc̄. ¶ Decimo nota qꝫ ſm quod vi sum est de istis ꝑ totū tria sūt genera accūtiū sc̄z actio ꝝtutis lesa: q̄litas mutata q̄ est ob iectū sensus ꝛ exiens a cozpoꝛe mutatū. Tūc dico qꝫ spa. ponit sub actione lesa ꝝtut⁹ mori ue: ꝛ quo ad ꝓncipiū ḡnationis ꝛ q̄tū ad fcm esse ꝑ⁹: qz nō est exiens a cor⁹nec est qualitas mutata: igit̄ tc̄. ¶ Undecimo notandū. qꝫ ma teria spa⁹ grossa est ꝛ ibibit neruū magis ſm lat^m ꝑ capitavenaꝝ q̄ ꝓtinuant ei. Et si ibibit ſm longū nō tñ ꝑ multū longitudinem neruī pōt penetrare ꝛ ibibere sed ſm aliquā ptem q̄ quidā ps ibibita sufficiens est facere ꝛctionē residue ptis illius neruī nō ibibitā: ita qꝫ aliq̄ ps neruī pōt esse ꝛcta ꝛ spaſmata que tñ non est ibibita. Si aūt materia est magis subtilis ꝛ penetraret ac ibiberet neruum ſm longum tunc faceret paralisim: sicut supꝛa tactuz est. ¶ Duodecimo sciēdū qꝫ spa. magis nocet ꝝtu ti motiue: qz acc⁹ eius ablata est in spaſ°iā fcō ꝛ dum est in fie⁹ est malus motus moꝛ⁹ ꝛ non nature sicut dicit B⁹. 5. de moꝛ°. c. 1. ꝛ. 2. ¶ Tre decimo nota: qꝫ spa. fit ex defectu ꝝtutis na turalis regitiue ꝛ gubernātis corpus primo digie nō perfecte digerētis humoꝛes ꝛ expul siue expellētis eos ad neruos ꝛ lacertos ꝛ nō expellēns ad ꝓpria loca nec extra cozpus vel multū inaniēdoꝛ resoluendo: vt in spa°. de in anitione. ¶ Decimoq̄rto ꝑ dictū ypo. 6. amꝑho. amꝑho. 39°. ibi Spa. fit ex plenitudie vel inanitione. ꝛ ꝓpter dictuz B⁹. 4. amꝑho. 2°. 17. ibi. A spasmo ꝛ tethano. qui idem dicit qꝫ spa. aut est de replone vel de inanitione. Et ꝑ pter dictū g⁹. 5. de moꝛ°. c. 2. Et ꝑ dictū Aui. ꝛ alioꝝ dicentiū idē. ¶ Dubitaꝭ ꝛ nō ꝛmerito: vtrū ista fit ꝺa. Omnis spa. est de replone vl de inanitione. Jn o^m arg^t. Aliq̄n fit spa. a ma la q̄litate vel fumo venenoso pungēte: vt po nit Aui. ꝛ tñ talis nō est de inanitione nec de replone vt ps: qz mala illa q̄litas vel fum⁹ ve nenosus cū sit in pua q̄titate nō pōt ꝛducere replonē. Scdo ꝑt fieri a fritate exteriozi com pmēte vel ostrīgēte fic̄ dicūt oēs: ꝛ tñ nō ē ibi replo nec inam°i neruis ſ solū ꝛctio. Ter° qz pōt fieri a mala q̄l^me^i sto° ex^nī ꝛ añ purga tionē vt pōit g⁹. 5. ap. 2°. ꝑ°. ꝛ Debēt ꝛ alij: igr̄ tc̄. Quarto pōt fie⁹a pua q̄t^e vene⁹ assumpti. ꝛ tñ nō ē illi replo n^e ibibi°neruoꝝ. cū q̄titas vene⁹ illi⁹ fit pussima. n^e ēt ē ibi desicca°seu in am°. igr̄. Rndet ſm Jozdanū ō turre: qꝫ spa. fit aln a moꝛ°: vt ab apare vel ab aliq̄ re ꝑter naturā. ꝛ tūc sp ē de replꝺe vl inam^e. Alio° fit ab aliq̄ mala q̄l^e cū fumo vl vapoze horribili na^e vl venenoso. ꝛ tūc nō sp ē nccius qꝫ ſ, a r e

Digitized by Google

p'letione vel inanitõe: vt visum ẽ in argumẽ in o^m. nã natura ſẽtẽs nocumẽtũ q̃rit ipſ ex pellere ⁊ remouere: ad quã remotionẽ opz q vmaꝫ in ſeipa mediãte neruo ⁊ lacto: q̃ ſunt inſtra motꝫ ⁊ expulſiois ꝺbẽdo ipm ⁊ dilatando in tpe ſuo ⁊ inducit ſpa^m vt pz in epi. q̃ nõ eſt aliõ niſi ſpaſm^ꝫ toti^ꝫ corpis. ſicut dicit Ga. ⁊ ad lra 3. ꝺ ite. c. 7. ⁊ tñ epi. p̃t eẽ ſine repl'oe neruoꝝ ⁊ eoꝝ ficc^e: vt pz ibidẽ de puero q̃ ſentiebat puũ vapozẽ a cruze eleuari ⁊c. vt pz ẽt p Auic. 2. fen. 3^i. c. de ſpa° dicit i hec ꝟba. ⁊ q̃ꝫ fit ſpa. q̃ ad materiã nõ ꝓportionaꝫ. i. q̃ nõ eſt de repſone. nec etiã põt eẽ de inanitõe eue niẽs cã rei ipediẽtis: a q̃ nerui fugiũt ⁊ ogreganꝫ ad expellẽdũ ipm ⁊c. Et iſte ſenſus ſm eũdẽ ibidẽ. vel eſt ex cã faciẽte dol'. aut eſt hu. calid^ꝫ mozificatiu^ꝫ aut q̃litas venenoſa puniẽs ad ce^m ⁊ neruos: ſicut accidit ei quẽ pugit ſcozpio ſup neruos. vel eſt aliq̃n mala q̃litas nõ venenoſa: ſicut eſt frigiditas: q̃ nerui ⁊ lacti ꝺbunt ⁊ corrugant. ⁊ fit ſpa. ſicut dictũ ẽ ſup. cũ loq̃bamur de cauſis añcedẽtib^ꝫ i iſto. c. Et p hoc põt rñderi ad auctes m̃g^ri nr̃oꝝ pdeceſſoꝝ. q ipi intelligũt de ſpa° q̃ eſt a mozbo vel ab aliq̃ re pter naturã. vel al'r ꝟz logicã q ipi ponũt indiffinitã ꝓpoſitiones: q̃ eq̃pollet pticulari. vel ſi ponũt vſem. dico q ipſi ſolũ intelligũt de ſpa° de inanitõe: q̃ vẽit poſt aliqs egritudines pcedẽtes vt eſt omis fluxꝰ ſan. ſupfluꝰ vel alt^ꝫ q̃cũq̃ fluxꝰ. vel itelligũt de repl'oali cũ plenitudine ipleẽte neruos et nõ de alijs ſpẽbus iã dictis. Vel al'r ⁊ melq̃ q̃ ad curã ois ſpaſ. curaꝫ: ac ſi eẽt de repl'oe vel inanitõe: q̃ in omi ſpa° vel cõpetit defiscatio ⁊ ꝓfoztatio ⁊ reſol'o: vt in ſpa° de repl'oe vel bum^ecta° ⁊ reſtauratio ⁊ refocillatõ: vt in ſpaſmo de inanitõe. Et ſi iſta tibi nõ placent recipias gratãter: ⁊ inqre ꝺitatẽ: q̃ occaſiões do tibi inquirẽdi ipam. nam de hac queſtiõe et de oibus alijs nihil pnuncio aſſertiue: niſi ſaluo ſemp meliozi iudicio.

Laplm. 22. de tremoze.

Remoz eſt mot^ꝫ in q̃ mẽ^a t moueñ ad inferi^ꝫ cũ ſuedine ſua: ⁊ ad ſupi^ꝫ cũ ꝟtute ferẽte ipa. Iſtã ponit H^ꝫ in li. de rigoze in colo°. 2. ⁊ in multis alijs loc vt infra patebit. Pzo q̃ nota q tremoz fit duobus modis. Aliq̃n ſine fe. ⁊ de iſto dicit Ga^ꝫ. 5. de mozbo. c. 2. q tremoz fit ex duob^ꝫ motib^ꝫ. vno q̃ mẽ^a guitate mouẽt iferi^ꝫ: ⁊ alio ꝟtute ſubleuãte ſurſum. Et ppter ea dic auic. diffinitẽdo tremoꝛẽ. q tremoz ẽ mozb^ꝫ officialis venẽs ppt defectũ ꝟtut' motue in motu lactoꝝ. Illꝺ dictũ H^ꝫ pfirmaꝫ p ipm. 7. ãpb. ãpb. 21. ibi. in li targico tremoz malũ in hec ꝟba. Virtute regitiua mẽ^a ſurſum ferunt. ⁊ qñ nerui remolliti nõ ſufficiũt dare mẽbris firmã ſedẽ ⁊ ſtabilẽ. mẽ^a itez ſua guitate deſcẽdũt i q̃b^ꝫ motib^ꝫ ꝺrijs fiet tremoz. ¶ Idẽ dicit. 5. de moz. c. 2. et in li. de rigoze ce lũ° p°. Ali^ꝫ eſt tremoz q̃ fit i ꝓn° poztiſmoꝝ fe. ⁊ de iſto dicit. 5. de mozbo hec ꝟba. ma^a q̃z dũ calefit ⁊ attenuaꝫ ⁊ fit q̃ſi fum^ꝫ: fit cã rigoꝛis ⁊ tremoꝛis. Et H^ꝫ. 10. de inge°. c. 3. dicit. Tremoz in fe. fit ex multitudine motus ma^e vel ſui acumine aut velocitate ſui mot^ꝫ ⁊ ꝟtut' defectiõe. Per iã dicta indagare et veracit' poteris cogſcere quõ fit tremoz.

Cauſarũ q̃dã ſunt pmitiue: q̃dã ãtecẽtes ⁊ q̃dã ꝺiũcte. ¶ Prima cauſa pmitiua põt eſſe aſpectus alicuius rei terribilis vt alicui^ꝫ aĩalis vt eſt leo vel taur^ꝫ fortiſſim^ꝫ. ¶ Scõa eſt ſtare añ pncipẽ fribilẽ ¶ Tertia eſt aſpicere ab alto loco vt a ſummitate turris vel põtis. ¶ Quarta eſt ambulare ſup altũ locũ vt eſt ſummitas alti edificij. vl' ſup locũ ſtrictũ multũ eleuatuꝫ a terra vt eſt trabes: maxime q̃n iſta nõ ſunt ꝺſueta: ꝺa in ꝺſuetis al'r vadit negociũ. ¶ Quita cã ſũt accidẽtia aĩe: vt ira ꝺcũdia gaudiũ anguſtia ⁊ timoꝛ: ſub q̃ pñt poni q̃ttuoꝛ cauſe ꝓdicte. qz ſi bene ꝺſideres: ille timoꝛẽ inducũt. oĩa enim iſta reſoluũt ſpm ⁊ naturalẽ calozẽ: aut extra mittũt: aut retrahũt int^ꝫ: ⁊ inducũt nocumẽtũ in ꝟtute motiua: ⁊ faciũt ipam vacillare. p pt' dubitatõez. ⁊ ideo fit ꝺuerſitas i motu. Vl'r põt fieri a frigoze exteriozi penetrãte ac ſpũs ⁊ calozẽ debilitãte ⁊ mẽ^a moztificãte. Aut nimia calitas diſſoluẽs ſpũs ⁊ filia hꝭ. ¶ Eãe ãte cedẽtes ſũt nimi^ꝫ coit^ꝫ ⁊ nimi^ꝫ pot^ꝫ abſolute neruos ibibẽs. pot^ꝫ vini exceſſiu^ꝫ max^e ieiuno ſto^e ꝓtocũq̃ fuerit pu^ꝫ: ſi ꝓtinuet pot^ꝫ aq̃ frie oñe acetoſum fri^m ſtipticũ ⁊ infridati^m actu vel potẽtia: nimia repſo ⁊ crapla: nimia flõia fe. etiã p modũ ſupradictũ inducit tremozez. ¶ Cauſe ꝺiũcte ſunt. 2. ſm auic. Debilitas ꝟtutis regitiue vel motiue vel nocu^m in mẽ° ſeu inſtro vel in vtroq̃ q̃rũ duoꝝ cãe iã patefactẽ ſũt. nã debilitas in inſtro fit a cãis pmitiuis iam dict. Frequẽti^ꝫ tñ ppt' potũ nimiũ vini ⁊ ebrietatẽ frequẽtẽ. Et debilitas ꝟtut' fit max^e et frequẽti^ꝫ ppt' nimiũ coitũ max^e ime^e poſt ebrietatẽ ⁊ cpulã. Nã cpula ⁊ ebetat debilitat ꝟtutẽ i mẽbris. mltiplicãdo cruditatẽ ⁊ idigõnẽ ⁊ mltitudinẽ hũoꝝ. Et mlte ſũt cãe ex q̃b^ꝫ ⁊ ꝟtus ⁊ inſtrz debilitant'; ⁊ vix vnũ vẽit ſine

Digitized by Google

alio. Aliqñ etiã venit debilitas in ñtute ⁊ in unſtõ ꝑpr oppꝛoes. qz ñt cũ ſpiritib⁹ libere penetrare nõ põt. ⁊ ꝓ ꝑs regere ⁊ gubnare ñ vꝫ cozp⁹. ⁊ po⁹ qꝫ ñt eẽt fozt. ⁊ hꝫ copiã ſpũs ⁊ naturalis cal. ñ qz mẽ⁹ eſt ſic ineptuꝫ nõ ꝑt ſuſcipe impſſionẽ a ñtute regitiua ⁊ motiua.

Signa Si eſt a cãis ꝑmituis ꝑmis. 5. hoc pꝫ iudiciũ pa. ⁊ aſſiſtẽtiũ. Etiã patẽt ex alio: qz ceſſantib⁹ cãis ill' ceſſat tremoꝛ. Doc dico qꝫ iſte tremoꝛ pue duratõiſ eſt. Si etiã eſt a frigoꝛe cogſcit. qz de ꝑnti patit frigus nimũ vel ꝑus ꝓ longã moꝛaꝫ fuit in eo: vt pꝫ de ill' q ꝓ loca ninoſa trãſiert: vel i aqua frigida fuerũt. ¶ Et ſi fuerit a cauſis antecedẽtibus cognoſcit ꝑ ꝑntiã illarũ cauſarũ vel qz in tpe ꝓterito habuit eas vel aliqua ex eis in nimio: vſu. ⁊ ſic de aljs cauſis ex q̃bus ſigna cognoſcuntur.

Pronoſticatio ypo. in. 7. ampb̃. ampb̃. 21. dicit ſic Jn litargico tremoꝛ malũ eſt qz figt multitu⁹ ma^e q̃ ꝑpter incõtinẽtiã ſui ad neruos motiꝫnos deuenſſe q a poſterioꝛi capit oziũt redũ dat: cui⁹ infuſiõe nerui ſũt remolliti: nõ tm ſi cut in paliſi. ñba ſunt B⁹ in p°eiuſdẽ. ¶ Scõo in febꝛib⁹ circa ventrẽ cauma foꝛte ⁊ moꝛſus coꝛdis vel tremoꝛ malũ. 4. ampb̃. ampb̃. 65. ¶ Ter° dicit auic. vel tremoꝛ q incipit a parte ſiniſtra deteꝛioꝛ eſt oib⁹. ¶ Quarto tremoꝛ in ſenib⁹ medicis nõ remouet': qz ñtus iã defctã eſt in radice defectõe irrecupabili. ⁊ b̃ intelligit de ꝓmãſiuo tremoꝛe: nõ de tremoꝛe q ꝓuenit ꝑpr cãs ꝑmituas. ¶ Quito dicit Auicẽ. aucte ypo. qꝫ ſi alicui infe. cauſonide accidat trẽoꝛ ⁊ ſuppreiat ſenſus ꝓmiº ſoluit a dcã fe. ⁊ auic. dicit qꝫ b̃ eſt po^e. ꝫ B⁹ teneat o^m.

Curatio Qui bñ vult aliquã egritudi nẽ curare: opꝫ qꝫ figat in aĩo intentionẽ certã ꝑſuppoſita cognitiõe cãe qua ignoꝛata caſualis erit opatio ſic ſagittatoꝝ ignoꝛato ſigno ſagittratio inutilis redditur ⁊ fruſtratoꝛia videant g' cãe: ⁊ reddant ſingla ſingulis. Si g̃ ſit a cãis ꝑmituis: remoueant ille. Et ſi eſt a frigoꝛe exteꝛioꝛi: ponat in loco calo: ſicut dictũ e in ſpaſmo. Et ſi eſt a nimio coitu: ſepeꝛ ab oi luxuria: ⁊ vtat dieta reſum ptiua ⁊ ocio. Et ſi ſit ꝓpr nimũ potũ vini: caueat ab eo. vel ſi nõ põt cauere: fit bñ liphatũ cũ aq decoctõis vel diſtillatõis ſaluiet bibat ydromel loco vini. Si aũt ſit a cã fꝛia. caleſ etiã ſi a cã cala: tꝛpeꝛ ſic de bũida ⁊ ficca ⁊ de oi bus aljs reducẽdo ꝓ ſuũ ẽriũ. Jn ꝑmis igit oꝛdiet dieta patiẽtis ad ꝑcitatẽ q̃tũ ad cibũ et potũ. ⁊ teneat ſe cal'. moderate. Et digeraſ ma^a cũ firu° de ſticad dato cũ aq radicũ apiti uarũ dicta in ca. de paliſi: ⁊ digeſta ma^a puꝛgeſ cũ yera archigẽis: q̃ hꝫ in b̃ ꝑpetatẽ vl' cũ pillis de caſto°. in q̃bus ꝑcoꝛdãt haly ⁊ ſerap vel cũ pillis cochijs q̃ ſm Auic. ſunt exꝑte. ſi de. ɣ. in. ɣ. dieb⁹ denſ. 3. ij. ⁊. b. Et ſ cliſteria in quibus ponat in decoc^e ſticad melliſſa acoꝛ herba paliſ ſanſuc⁹ yua m^a: ⁊ oleũ de lilio et nardi^m. Et bꝛeuit loquẽdo qꝫ tremoꝛ vt pli^m venit de cã frigida ⁊ hu. cura ei⁹ filis eſt cure paliſ vel ſpaſmi de repl'one. Haly dicit qꝫ vngaſ cũ oleo coſtino nardino ⁊ laurino ⁊ aqua marina. ſi q̃s in ea tepida lauet vel balneet': ꝓdeſt tremoꝛi ⁊ oĩb⁹ doloꝛib⁹ neruoꝝ. Et ſi i oleo nardi° vel aliq̃ de ſupdictis diſſoluaſ eu foꝛ^m aut caſto^m ⁊ vngant oꝛigines neruoꝝ ⁊ ipm mẽbꝛũ, ꝓdeſt in tremoꝛe Auic. vtiſ oleo canabino ⁊ oleo cucu. ⁊ aſinini. Et oleũ ỏ ãda cocha hꝫ, ꝑpetatẽ mirabilẽ in tremoꝛe: ⁊ oleũ de ſulphurata. Haly etiã poſitio ventoſe ſine ſcarificatõe ſup ſpõdile, a q̃ nerui illud mẽbꝝ mouẽtes oꝛiunt. Ponaſ in tina olei calefacti vel in decoc^e vulpis vel cati leonis ⁊ taxonis et canũ ⁊ iuuenũ faginarũ: qz multum valẽt. Deſ poſt vlia caſto^m cũ aliq̃ q̃titate ſir⁹ de ſti caõ. ⁊ hoc. ſ. caſto^m ꝑ ſe laudat Auic. Haly et Serap. Ad idẽ vꝫ ſi oñi die deſ. 3. j. ſticados arab. cũ ſir° de melle: ſi laxare nolumus. et ſi velim⁹ laxare: deſ cũ pillis vel yerap^a. Q̃n g volum⁹ laxare nõ ſolũ req̃rit qꝫ me^a ſit laxati ua: imo qꝫ deſ in pillis ⁊ qꝫ ille pillule ſm qꝫ dicit Serap ſint reſolutiue ſubtiliatiue ⁊ mũ dificatiue, vt ſunt pille fetide ⁊ pille de caſto° mixto aliq̃ laxatiuo q̃n vis laxare. vel ꝑ ſe q̃n nõ vt dictũ eſt. ℞^a. pillarũ fetidarũ. ponit in c. de epi^a. Pille de eufoꝛ° iobis ſerapi. q̃ multũ vꝫ ad flã ⁊ mollificationẽ. i. paliſim et hu. crudos q̃ deſcendũt ad neruos. ℞. agar^i colo ꝙntide eufoꝛ^i ſerapi^i bdellij añ. 3. j. aloes. 3. ij. cũ aqua poꝛi. ℞. pill'e. ⁊ deſ. 3. ℞. vel. 3. j. Succus eupato^i dat⁹ in potu vꝫ tremoꝛi ſm haly ¶ Dealtea incoꝛpata cũ adipe anſeris vꝫ ſciatico dolo^i ⁊ tremoꝛi. Linamomũ ⁊ oleũ eius ẽ valde mirabile in tremoꝛe. ℞ecurre ꝓ his ad c. de paraliſi ⁊ de ſpaſmo ⁊ ſtupoꝛe. Scias tñ ſm Haly ⁊ Auic. qꝫ cere^m lepoꝛis aſſatũ valꝫ contra tremoꝛem.

Dieta oĩm tremulozũ ſit cibus ſubtilis facilis digeſtionis pauce quãtitatis ac boneſſube ⁊ q̃litatis ⁊ nutribilis. Potus ſui cõdiant cũ aqua pluuiali ⁊ melle ⁊ caueant a vino niſi ſit bñ tẽparũ cũ aqua deco-

Digitized by Google

ctiones vel distillationis saluie vl' melliſſe be
tonice herbe arrentice. Serapio caules ⁊ pinee
ꝓſunt tremori. Jus galli cū polipo ⁊ anisso
⁊ sale vs tremori. Uiēr coitū marie ꝓ' repho
nē ⁊ potū aq̄ fride pomacij: q̄ fridus est pot'.
Laueāt ab acero ⁊ ab oib' acerosis. ab ebriera
te ⁊ crapula ⁊ a reb' multū fris: ⁊ a flōia sup
flua: q̄ oia ista debilitant membra neruosa ⁊
neruos vrant ꝓserua aco' facta cū zuc'. ⁊ vtā
tur salua ce' leporis ⁊ ysopo ac granis pini:
q̄ omnia ista neruos confortant.

Clarificatio Sciendum ꝑmo q̄ in egritudinibus in q̄bus nocū' est in neruis. si sit cū materia hu. q̄ ma gis ds purgari sunt hu. fri. grossi ⁊ viscosi: iō leues m' eos non euacuant sed oportet q̄ sint fortes saltem in qualitate licet possint ee debiles in quātitate: si esset necesse. ⁊ ideo pulpa coloquint' eufor' armoniaci serapi' ⁊ gere mag'. ⁊ fortes sunt ei vtilis vt est yeralogodion ⁊ yera archigenis. ¶ Secundo nota q̄ nerui ⁊ iuncture possunt tripliciter confortari. nam quedā me'. confortant mēbra supradicta ꝓstringēdo ⁊ deficcādo: a' eūando ⁊ alie calefaciendo. Ille aūt que hoc faciunt ꝓstringendo ⁊ exficcando sunt ꝑmo acasſia. que cōfert neruis ⁊ iuncturis mollificatis. ⁊ si dubitat de eius fritate: addat eufor' ⁊c. Idē facit aq̄ alūiosa ⁊ sulfurea marina ⁊ salsa. ⁊ cipres sus ꝓfortat neruos cōstringendo. Emblicus eūando ⁊ ꝓstringēdo als ꝓfortando. Vermos dactilus empl'atus cōfortat iuncturas ⁊ ner uos maxie in ꝑn' fluxus. Reubar' vs pcussioni ⁊ attritioni neruor ⁊ filia his. ¶ Illa aute q̄ nernos ꝓfortant eūando sunt aloes eūan' flā ⁊ co. Agaricus ꝓfortat neruos purgando supfluitates ab eis sua ꝓpietate ⁊ calefaciendo ipsos. Pulpa coloq̄n' vomit' cū ell'o al. eu for' armoni' sapi' yera hermet yeralogodiō ⁊ yere fortes ista eūant fortit. Et ius galli antiqui cū polipo' ami' ⁊ sale valet tremori euacuando flā ⁊ calefaciēdo. Sed lem' eūant supfluitates a neruis fricatio ad ignē vel solē balneum siccū ⁊ stuphe ac exercitiū tēperatum ⁊ alia fil'ia. ¶ Illa aūt q̄ neruos ꝓfortāt ꝓpoes pmutādo ꝑmo in capite rotuli ponat casto' qd̄ sumptū intus ⁊ extra applicatū calefacit ⁊ alterat cōplocm. Ac sticā eufor' ⁊ anacardus cōferunt neruis ipsos calefaciēdo. Assa cū pipere ⁊ ruta linta ⁊ bibita. Anic. Anetum ⁊ oleū eius adeps cerui ⁊ alie adipes. Et olea cal'a vt sunt oleū de aneto de cortice cit' ⁊ de camo, ac olea supdicta in alijs caplis. Been bedegar cipus cassialig' calamētū ⁊ cētaurea mior cost' rex olei olimarū ⁊ rex olei de litio co ferunt tremori ⁊ egritudibus neruor fris ꝺm Aui. in 5°. cañ. ysopus opoponaq̄ pip piret' ⁊ stincus valēt neruis fris. sanſuc' ⁊ oleū ei' sambuci oleū rioaloes: ⁊ ego sum expt' sacto nes in ꝓserua qui ꝓseruant a gutta. ¶ Ter° est notandū: q̄ virtus nō trī est debilitata in tremore nec nerui adeo remolliti sicut i pahsi sicut dicit Hal'. 7°. ampho. amplō. 21. ibi. In litargico tremor. nā si essent nerui in trī remol' liti: ⁊ virtus motiua totalit' fit defecta. tunc mēbra naturali ꝺuedine infer' declinarent: ⁊ in illo loco sita manerēt: sicut ꝑz in paral' ⁊ hō est sniā Alī in libro de rigore ⁊ tremore: ⁊ patz ēt de se. ¶ Quarto nota: q̄ in tremore ⁊ aliis egritudinibus ad quas medicus ꝓo cura vocatur. ꝑmo si egritudo hz inducias: dieta est ordināda ⁊ postea digestio seq̄tur: si expediat in multis enī nō expedit. postea eūatio ⁊ post alteratio cū vngētis balneis ⁊ oleis: ꝑut expedit faciēdū. ¶ Quito scias q̄ spa. ⁊ tremor est nocū' ꝺ trutis motiue volūtarie ⁊ istrumētorum eius scz neruoz ⁊ lacertoz ēt iectigatio in hoc habet partem. 5. de morbo. c. 4.

¶ Capitulum. 23. de iectigatione.

Ectigatio est innatural' dilatatio: ⁊ cōstrictio mē'. Alī in li° de rigore. Addēdo g' illa que bene diffinitioni necessaria sunt. dicamus q̄ iectiga° est innaturalis dilata° ⁊ constric' mēbri pp grossam vē tositatē in ipso mēbro retētaz. Et ocis Alī vbi s. c. v. Et iō dicit Hal'. 5. de morb'. c. 4. in ꝑn' q̄ iectigatio est dilatatio extra naturā: que omni mē' dilatari potēti accidit. Ossa enī ⁊ cartilago hac dilatatione carent oīno: sed cutis dilatari pōt: ideo ꝓcereris mēbris iectigationem pati potest hec ille. Et seq̄tur mor' iectigationis omnino est extra naturam ibidem.

Causa iectigationis ponitur a Alī in li° de rigore colū°. 5. in hec ꝺba. Cā efficiens iectigationis est ventositas grossa ⁊ vaporosa difficilis exitus a mēbro in quo est ad extra. ⁊ ideo oportet q̄ dicta vētositas cōgregetur ⁊ coartetur in concauitatibus non paruis. ideo tc.

Signa Iectigationē habēti vr: q̄ i mēbro vbi est pa' aliquid moueat: ac si esset vnus vermis querēs exitum: ⁊ per pausam quescit: ⁊ iterū mouetur: donec a calore naturali vel artificiali attenuatur ⁊ dissoluitur: ꝑmo ⁊ post finaliter resoluitur.

Digitized by Google

Pronosticatio Dicit ſm Aui. q̄ iectigatio ſi contiꝛ nuet pnoſticat paliſi ſeu tremoꝛē: aut ſtupoꝛē epilīā applīā ſeu ſpām ꝓpterea q̄ mīlitudo ſigt̄ur hūoꝝ groſſoꝝ t viſcoſoꝝ: a q̄bus fumi t vapoꝛes groſſi reſoluūt: a q̄bus ad cereꝛbꝝ aſcendēt̄ib⁹ dicte paſſiōes generari pīt.

Curatio Cura ſtat in phibitiōe gñationis vētoſitat̄ q̄tū ad pꝛeſeruationē vitādo cibaria vētoſa: vt ſi fabe napi legūia t filia: mīlitudo ciboꝝ t req̄es ſunt cā vētoſitat̄ gñande. ꝝba ſunt Bᵗ. v. ampho. ꝓ⁰. 40. ibi Mulierē ſi vis ſcire: ſi ꝓcepit. Purgata materia ſic dictū eſt in ſpa⁰. reſoluatur illa vētoſitas cū euaporatiuis t calefactiuis. Et ſi p illa nō remoueꝛ. vngat̄ cū oleis dictis in ſpa⁰ incipiēdo a debiliozib⁹ ad foꝛtioꝛa pꝛcedendo. Et iterū purget̄ t poſtea vtat̄ rebus cōſumēt̄ib⁹ vētoſitatē: maxīe q̄n vētoſitas dominaꝛi vꝛ. Et dicit Aluic. q̄ caſto⁰ cū ſambuco obtinet ꝓncipatū: t ruta t agnus caſt⁹. Deinde ſtupheꝛ cū ficcis ſtuphis dicē in. c. de paraliſi t in aq̄ ſalſa aut marina t ſulphurea: q̄ tūc ſint calefacte. t regaꝛ ſicut habens tremoꝛem: etiā vꝝ ventoſa cū ſcarificatiōe t ſine ea.

Clarificatio Prīo ſcias ſm B⁰ t ſui ſeq̄ces ventoſitas groſſa cauſat iſtū motū iectigationē Aluicen. Serap. t raſ. vocāt ſaltū. Haly. vocat titillationē: ſ. q̄litas vocū eſſentiā rei nō permutat. ¶ Scdo ſcias ſm Serap. t B⁰ t oēs: q̄ iſta vētoſitas q̄ iſtā iectigationē facit fit a frido hoc eſt a ca⁰ debili q̄ magis diſſoluit q̄ conſumaꝛi nō libent venit in coꝛpoꝛe flātico t tpe t regiōe friꝛ t in mēbꝛis lacertoſis: ſm q̄ dicit Aui. in diffinitiōe ei⁹. ꝓpterea nō ē mīta dīa iter curā ei⁹ t curā tremoꝛis. t iō viaticus ponit vtrāq̄ in vno. c. ¶ Tertio dicit Aluicen. q̄ iectigatio pōt fieri ex accītib⁹ aīe maxime ex gaudio intēſo: cui⁹ cā eſt: qꝛ in ſuppfluo gaudio calꝛ diſſoluit̄ naturaꝛ: t digō debilitaꝛ. ſicvē toſitas gñatur. ¶ Quarto ſcias q̄ cer⁹ q̄ nīs molle eſt: nō pōt retinere vētoſitatē. ¶ Quīto adde: q̄ iectigatio eſt accīs ſeu nocū⁹ vtutis volūtarie motiue t inſtꝛoꝝ ei⁹: ſicut tremoꝛ t ſpa. q̄ ſolēt impedire volūtariū motum t inſtꝛa ei⁹ ꝝba ſunt. Bᵗ. v. de morbo. c. 4. ¶ Sexto nota ſm B⁰ ibidē: q̄ ſi iectigaꝛ fieret ex hu. non ita ſcito diſſolueꝛet: nec ēt ex tenuiſſimo aere ſeu tenuiſſima vētoſitate: q̄ tūc ſine aliq̄ ſenſibili motu a coꝛpoꝛe poſſet expelli: ſi nullam admixtionē cuiuſlibet hūoꝝ in ſe contineꝛet. nec̄e eſt g̃ vt ff. ex fumo multā q̄titatē ſm diuerſa loca in ſe bīte. t huic fumo ꝓ q̄litate eſt hūitas groſſa ſic̄ dicit B⁰ in li⁰ de rigoꝛe. Patet ēt q̄ ſit ac⁹ innaturaꝛ: qꝛ aliſ eſſet ꝓtinua ſicut pulſus ꝛc. quando membꝛa ſunt ſana.

Dieta eoꝝ ſit tendēs ad ſubtilitatē cuꝫ cibis t potib⁹ euchimijs cauendo groſſa t veītoſa. Nā ſicut tremoꝛ ſe hꝫ ad paraliſ. ſic iectigatio ad tremoꝛē. t iectigantes pati ſunt ad paliſ mediāte tremoꝛe. Et vtaꝛ bonis cib ſpeciatis cū ſpēb⁹ odoꝛiferis. ¶ Nota q̄ iſti trociſci valēt ad rāpā t iectigationē t ſunt cali. ff. lig⁹ aloes. ℥. j. ſpice⁹. ℥. ß. ſticad. ara. ℥. j. t ß. ff. pul⁹ t ĩcoꝛpoꝛeꝰ cū ſapa vini vel cū vino decoctionis ſaluie. t ifoꝛmentꝰ trociſci pōderātes. ʒ. j. t ß. t ſ⁹ boni ſic: q̄ quolibet mane ſumaꝛ vn⁹ cū vino. Sīl⁹ valet tiriaca.

¶ Capitulum. 24. de toꝛtura.

Tortura t eſt moꝛb⁹ officialis in labijs t facie pp quā vna ps faciei ad aliā ꝛbīt̄ ita q̄ nec pars attrahēs nec attracta in ſuo remanet naturali loco. Iſta extrahitur ex dictis Aluic. c. ꝓprio. Benardus in lilio dicit q̄ toꝛtura eſt moꝛbus officialis figuram t diſpōnem naturalem faciei coꝛrumpens.

Cauſa toꝛture ĩmē aut eſt mollificatio aut ſpaſm⁹ in lacert palpebꝛarū t faciei vel ē apa i lacert colli. er q̄ aliꝰ venit toꝛtura rōne ꝛctiōis ex repl'oe. Iſta aūt mollificatio ſeu ſpaſm⁹ ſi ē ex repl'oe veniūt pp hu. aliūde ad illū locū decurrēteꝰ: vt frequenter fit in ſpēb⁹ reumatis. Et iſto pꝺ q̄ toꝛtura a cā materiali ſemp ē moꝛb⁹ p colligētiā. qꝛ aliunde venit illud q̄ nocet pri leſe. Et ß ē q̄ dicit B⁰. 4. de ĩnf. c. 3. hic ſciēdū q̄ quātum ad cās ꝑmitiuas t añcedētes toꝛtura pt fieri ab eiſdē cauſis: ex q̄b⁹ ſpaſm⁹ t paliſ fieri pīt: ſic diximus in ꝓprijs capl'is: y⁰ paliſm vlez nunq̄ vidi ſine toꝛtura oꝛis que frequētiſſime accidit in terra frigida t humida.

Signa cōia egritudis vt pl'irīm ſūt in ſta⁰ in pte egra fluxꝰ ſaliue toꝛſio labioꝝ ac ſupcilioꝝ t clauſio maioꝛ i vno oculo t q̄ñq̄ doloꝛ ca. maxime q̄n eſt a ſpaſ⁰. ¶ Signa aūt vtrū ſit a paraliſ vel ab ſpa⁰ vel ab apate ſunt hec. q̄n quādo eſt a paliſi pars ſana attrahit egrā tanq̄ nimis mollificataꝫ. In ſpaſ⁰ aūt ps egra qꝛ nimis cōtracta t dura attrahit ad ſe ſanam. qꝛ magis eſt mollis t attrahibilis ac tractabil⁹ t hec ē ſentētia B⁰ in 2⁰ de ĩnf. c. 6. t. 4. de ĩnf. c. 3. in fine ca⁰ in hec verba, Si lacertus mouens dextere parti labꝝ moueñte mollificato idem labꝝ ad

dextrū ꝺtet.ꝺ ille. Itē qñ est a paliſi ps attracta est mollis ⁊ tractabilis cū manu: ſic ē mē bꝝ paliticatū. Et ſi ē a ſpaſ᷑ ps attrahēs est dura ⁊ tractabilis cū dolore ſic mē᷒ ſpaſmatū ⁊ ps attracta qz extēdit aliq̄l᷑ ēt efficit dura ¶ Itē in paliſi fuit magis de ſaliua iuito patiente in ſpaſmo q̄dē cū ma᷒ ſit magis groſſa ⁊ cōpacta: nō tm̄ fluit. Et ſi iſte ſpaſm᷑ fit de replone venit ſubito. ⁊ ſi de inanitiōe: paulati ⁊ ꝓceſſerūt cāe inanientes vt ſunt fluxus ſanguis aut vētris ⁊ filia. Itē in paliſi nō bñ claudit os in pte leſa. qz nō multū attrahit a pte ſana. Itē in ſpaſ. meli᷑ claudit os a pte egra. qz ps ſpaſmata fortiꝰ attrahit ſanā pp ſuā replonē vel ſiccitatē ⁊ ↄctionē. ⁊ iō plus clauditur os. Itē dicit Auī. palpebra inferior oculi ꝓtis palitice est de merſa in ſpaſ᷑ nō tm̄. Ad cognitionē multū iuuat ꝓfecta cognitio etaꝫ regis regionis ⁊ officij. nā qñ iſta tendūt ad hūiditatē fit tortura magꝭ a paliſi ⁊ ſi ad ſiccitatez magis a ſpaſmo. Signa autē apatis hñtur ꝑ inflationē ⁊ dolorē in collo ꝑ ſigna ſquinātie. qz iſta frequēter inducūt ꝓtefocationez: vt dicit Auicenna. 3. cañ. c. ꝓpꝛio.

Prognosticatio Primo tortura q̄ venit pp cās ꝑ q̄s venit ſpaſ. ex ſiccitate ſunt: ſic ſe. acute: fluxus ſan. ⁊ vētris ⁊c. talis tortura est pernicioſa ⁊ mortalis. ꝑs: qz ibi est ſpaſ. ex ſiccitate qui cōter est mortalis. ¶ Scō᷒ docet Auī. ꝓnoſticare tortura: ſi erpādit᷑ vel durat vſq̄ ad ſex mēſes nō amplius᷑ recipit curationē. ¶ Tertio idē dicit q̄ ſi tortura veniat ꝑ ſeipſaz plīmū ꝓnunciat paliſis: ⁊ multotiēs ꝓtēdit apoplias. ¶ Quarto ſentire dolorē in oſſib᷑ faciei vl᷑ habere ſtupoꝛē vel diminutionez ſenſus in cute cooperiente faciē vel mltitudo ictigatiōis. q̄ libet iſtoꝝ futurā ꝓnūciat tortura. Ego vidi boiez ĩcurrētē tortura pp paliſiz. q̄ q̄uis euaſit ꝓmos q̄ttuoꝛ dies: ĩ duodecio mozt᷑ fuit.

Curatio ꝓmo ꝓſiderandū ē ſi cū tortura aſſunt accīia añcedentia. epile: vel apoplie ⁊ ſi ſit euacua fortit᷑ cum cliſterib᷑ ⁊ aliꝭ credēdo ꝓfilio Auī. pp tiozē maioris ĩfirmitat᷑ vel mozt᷑: alꝭ non purgef᷑ vſq̄ ad q̄rtū vel ſeptimū diē. qz ma᷒ cruda ⁊ īdigeſta nā feſtina᷒ ad medicinā acutā efficcat materiā: attrahēdo ſubtile ⁊ dimittēdo groſſum ĩeptū ⁊ inobediens eñoni. ⁊ iſta ē ꝓpꝛia regla. ¶ Scō᷒a regula: q̄ a ꝓncipio nō fiāt garga᷒. qz attrahūt materiā ālīde: ⁊ cū hoc nō attrahunt materiā egritudis: cū adhuc ſit cruda ⁊ indigeſta. ⁊ ſic auget᷑ cā ſpaſmi vel paliſ; ⁊ ſic tortura fortioꝛ efficit᷑. ¶ Tertia regula est q̄ a ꝓn᷒ det᷑ cliſtere limitiū᷑ marie ſi ſit cōſtipatus. ⁊ p᷒ q̄rtū vel ſextū diē det᷑ cliſtere acutū. ¶ Quarta regula q̄ a ꝓn᷒ vſq̄ ad. 7ᵐ diē det᷑ dicta ſubtilis dando cibariū ſubtiliēs: vt brodiū cicerū cū pet᷒ ⁊ modico oleo: vel det᷑ brodiū pulle cū q̄ decoquant᷑ cicera ⁊ pet᷒ vſop᷒ ſaluia ⁊ croc᷒. Siue ḡ tortura ſit a ſpaſmo vl᷑ paliſi vl᷑ apate: curant᷑ iſta ⁊ q̄libet iſtoꝝ ſic iam dictū est in caplis ꝓpꝛijs. Jn ꝓmis igit᷑ ſi ſit apa: purget᷑ ma᷒ añs. deinde reſoluat᷑ cōiuncta. ⁊ ſi aſſunt ſigna ſan. ſ. flōia devenis: q̄ ſunt ſub līgua: deide pone vētoſas ſine ſcarificatione in ꝓmis ſpōdilib᷑ colli. ſ. vbi cap. collo ꝓiungif᷑: ⁊ pone deſup medicīnā rubificatiuā ⁊ ſup mādibulā leſaz. nā a ſpōdilib᷑ ꝓmis colli veniūt plīmi villi ad lacertos q̄ ſunt ĩ facie. ꝛba ſ᷑ Auī. c. ꝓpꝛio. ¶ Quīta rla ē: q̄ fiat maſticatio mag᷑ cū pte egra ⁊ garga᷒ mag᷑ ēt in eadē pte. Quātū ad digōnē ⁊ eñationē remittimus nos ad capla ꝓpa ſpaſmi ⁊ paliſ. ¶ Fricent᷑ maxille egre ⁊ ceruix ieiuno ſto᷒ cū fame cū ibi dcīs olīs. ⁊ ſ. ſacculi ex herb᷑ caliꝺis: vt est ruta ſaluia maiorana ſticaꝺ acoꝛ᷑ ⁊ herba paliſis ⁊ filib᷑ ſup faciē ⁊ collū: ēt loca ſupdicta fricent᷑ cū aceto: ĩ q̄ cocta ſint᷑ finap cicuta laur᷑ ſticaꝺ abꝛotanū: ⁊ recipiat᷑ vapoꝛ iſtoꝝ in tota facie ⁊ ceruice. ⁊ in ꝺ concoꝛꝺāt Serap. ⁊ Auī. Lōuenit ēt vt cer᷒ purget᷑ vl᷑ purgatiōe: ⁊ ma᷒ ꝓiuncta aliq̄l᷑ eñet᷑ cū gargariſmatib᷑ ⁊ caputpurgijs ad paliſim ligue ⁊ toti᷑ corpis ⁊ ad ſpaſ. ⁊ tortura valētib᷑ ⁊ ſic iſta. Et ꝓmo ꝓnit᷑ forma ſternutatoꝛij Joannis ſerap. qꝺ ꝓfert tortura ⁊ paliſi ⁊ reliq̄s in firmitatib᷑ fris q̄ ſ᷑ in ca. ⁊ ē exptū ꝺm ipſum ſ. piret᷑. 3. iij. condi᷑. 3. iiij. ohādri ſicci ozig᷑. ariſt᷑. lō. ſan. ꝺraconis. añ. ℈. iij. carpobalſa᷑. ℈. ij. fiat pul᷑. ⁊ inſufflet᷑ in narib᷑. Alia ꝺ᷑ ſternutatoꝛij eiuſꝺē ꝓferēt᷑ paliſi tortur᷑ epi᷒apo᷒ ⁊ coꝛruptioni memoꝛie: ⁊ mūdificat cer᷒ valde. ſ. ꝺdi᷑. 3. vij. pipis al. ⁊ ni. coſtoꝛei añ. 3. vij. rute cāpeſtris. 3. ij. aloē. 3. j. ⁊ ꝑ. nigelle. 3. ij. ſ᷑ pul᷑. ſubtiliſſim᷑ q̄ inſufflet᷑ in vtraq; nare. Garga᷒. ſ. caſtoꝛei piret᷑ añ. 3. ꝑ. ſatureg᷒ ſticaꝺ añ. ℥. j. bulliāt in aceto ⁊ ſ᷑. garga᷒: ⁊ ſtupe ibidē madefacte ⁊ extoꝛte in ceruice ⁊ ſubmēto applicent᷑. ¶ Aliud. ſ. ſaluie oꝛigi. yſo᷑ acoꝛi añ. ℥. ij. bulliāt in vino ⁊ aceto ⁊ gargarizet freq̄nt᷑ in die. ¶ Maſticatoꝛiū ad paliſim ⁊ torturā ⁊ dolorē molarium. ſ. ſtafiſa᷒ maſticis ſe. eruce piret᷑ cere ℈ ginee añ. q̄tū ſuff. ſ᷑ maſticatoꝛiū cum modica terebētia: maſticet᷑, ⁊ duz ꝺ faciet teneat caput inclinatum: vt

Digitized by Google

fluat salina. ¶ Aliud. Lasto^{m} ⁊ assafe^{a} ic⁹ pen
tur cū succo salue: ⁊ vna pilla teneat in ore
ieiuno sto^{o}. Aco⁹ pfert dolozi dentū ⁊ gin
ti ligne. Aui. ⁊ ꝑm Aui. mltū pfert masticatoꝝ ga
rioff ⁊ nuc^{m} ⁊ mirabol' nigroꝝ ꝑm Serap.
⁊ Aui. ⁊ mastica^{o} istoꝝ ⁊ aliozꝝ dꝫ ꝓtinuari cū
pte lesa vt exercitet ⁊ ide fluat cuꝫ salina sup
flua hūiditas. Cālet ēt in tozura ꝑm Aui. coz
tex supioz nuc^{a} idi. ⁊ auricula muris. i. maioza
na. si ei⁹ succ⁹ p nares imittat: ⁊ succ⁹ cucu. asi'
Ista supdicta sunt caputpurgia expta i egri^{e}
curabili. Et si cū istis misceant' aliq̄ q̄ puocā
do sternutationē calefaciāt cer^{m} ⁊ ptē egram
dico ꝫ bonū eē vt dicit canonista sic' sr' casto^{m}
nigella eufoz^{m}. Sigularia remedia expta ꝑm
Aui. est sumere oi die ex pfectiōe facta ex 35^{e}
aco^{o} cū melle. ⁊ ꝫ de mane ⁊ deveſpe ad quā
tatē nuc. ¶ Scdo caro vulpis vel hirci silue
stris vel leporis ⁊ hirci siluatici vl' asini silue
stris atq; gasel' elixata ⁊ empl'ata sup ptē le
sam iuuat auto^{o} medicoꝝ ꝺ idia ⁊ Aui. ¶ Ter^{o}
valet adapta^{o} ozis ⁊ labeoꝝ: vt maneāt in di
positiōe naturali. ¶ Quarto ꝑm Aui. c. ꝓpio
⁊ ꝑm q̄ ego sum exꝑt⁹ freq̄nt' ispicere specula
polita: vt q̄n videt diffozmitatē ⁊ tozturā pro
priā: mittunt' totis viribus suis mē^{a} diffozmia
ad formā pstinā adaptare: ⁊ in ꝫ speculū cali
bis vt ego sum exptus ꝓpetatē hꝫ idoneam.
¶ Quinto spāl'r ad tozturā valet tubicinare ⁊
buccinare cōmua cū pte attracta. vt p talem
conatū ps lesa ad suū redeat naturalē locuꝫ.
Rab. dic. q̄ purget cū pillis fetidis. ⁊ oi dieī
ieiuno masticet sinap̄ ⁊ piret^{m} vel ꝑm ipsum
gargarizet sinapi puluerizatū mixtū cū firu
po acetoso. Caputpurgiū ex cortice superiori
baccarū lauri iuuat multū ꝑm ipsuꝫ. Et vnge
spōdilia colli cū oleo costino. Sumāt oi die
aureū. j. de pfectiōe anacar^{d} Rab dic' i diuisio
nib⁹ q̄ sumere nucē m⁹ ⁊ retētio ei⁹ i ore i hac
egri^{e} ē magꝫ ꝓueniēs: et masticatio thuris iu
uat mltū. ¶ Dieta mhil addēdo nec diminuē
do regat': sic' dictū ē in palisi: ⁊ teneat' in loco
calo fine aere vētoso. ⁊ ꝓcat cibis ⁊ potibus.

Clarificatio Nota ꝑmo q̄ frequēs
appositio vētositatū in
pribus colli ⁊ capiti facit euenire tozturā: q̄n
vētose debilitāt' mē^{a} q̄b⁹ freq̄nt' applicant': sic'
scribit' in. 4. i. c. de vētoſ. ¶ Scdo ignoꝛāduꝫ
nō est q̄ tozturā q̄ venit paulati est mortalis
ꝑm Rab. ⁊ rō est. q: nō venit paulatim nisi in
frenesi. ⁊ tūc q: venit ꝑp spaſ. exīccantem est
mortalis. q: spaſ. ex inanitione venit paulati.
¶ Tertio ꝓsupponit' ex anathomia: q̄ septez
sunt paria neruoꝝ q̄ imedi^{e} oriunt' a cer^{o} ad
sensuꝫ ⁊ motū facīedū in ca. ⁊ ptib⁹ ei⁹. ⁊ loq̄n
do de illis de q̄b⁹ noticia ē ꝫ nccia ad pñs: in
serar' ꝫ dictū ꝫ'. 4. de ite. c. 5. sic dicent'. Palā
est nobis ostēsuꝫ ꝑ anathomiā 3^{m}. parēvidelꝫ
ad tipoꝝ lacertos ⁊ ad eos q̄b⁹ fit mastica' ⁊ i
extremitatib⁹ narius folia appellatas venire
sensuꝫ ⁊ volūtariū motū eis accomodātez. in
ligua vo ceteriſq; ptib⁹ oris sensum soluꝫ tri
buēs. Cū ḡ ps tozta nō bñ sentiat nec mouea
tur nec masticet. pz ꝫ eē ex egri^{e} illi⁹ nerui ⁊ ex
passiōe dictā egri. euenire. ēt pz q̄ pticula pa
tiens pn'ē vnū de illis neruis de. 5°. q̄ a cer^{o}
ime^{a} orto. ¶ Quarto nota q̄ tozturā ē mozb⁹
officiāl' cui tñ cōicat mozb⁹ consillis. q: opi^{o} ⁊
mala ꝺ^{o}. ¶ Quito sciēdū: q̄ tozturā ē mozb⁹ p
colligātiā cū aliūde ad mē^{m} Iesum veniat: qō
venire nō dꝫ ꝑm cursuꝫ nature. ¶ Sexto si q̄
raf' cui ꝺturi magꝫ nocet. Dr' q̄ motuę: ls vt
plimū veniat ex defectu vl' nocu ꝺturi regitiue
digestiue ⁊ expulsiue q: vt⁹ digestiua nō pfe
cte digerebat: nec expulsiua expellabat sufficien'
expellēda. iō ꝓgregate sūt supfluitates.

¶ Capitulum. 25. de gibbositate.

Gibbositas Ponitur hic: rō est. q: Ba
ly Serap̄. ⁊ ml'ri antiquoꝝ pboꝝ
p⁹ passionē cer⁹ ⁊ nuche cū q̄bus re
mouet' vl' minuit' aliq̄ sensus al'n mot⁹: ipaꝫ
ponūt cū ēt in ea aliq̄ ostoꝝ aduenīat accī^{m}
Dicam⁹ ḡ sic. Gibbositas ē tuberositas seu in
naturalē eleuatio in dozso seu pectozis thoza
ce ꝓp remotionē spōdiliū a suo naturali ⁊ de
bito loco ad itraꝛl' ad etrl' lateraliter ex q̄ bñs
curuaf. vl' ad aliquā ptē flectit' cū turpi figu^{a}.

Causse Causa ꝑm Aui. ⁊ alios ⁊ ꝑs Ba^{m}
6° ampho. 9°. 46. aut est exterior
seu ꝓmitiua aut est iterior. Exterior pōt eē p
cussio casus obuiatio foꝛ; ꝫ rē duram. Cā aūt
interior pōt esse res hu. grossa ⁊ viscosa vl' aq̄
sa lubricatiua ⁊ mollificatiua ligamēti vnuꝫ
spōdile cū alio ligātis. ¶ Scda cā pōt eē ficci
tas ꝫbens ⁊ deficcās hūiditas nuche ⁊ spō
diliū ⁊ ligamēto^{a} debitā ⁊ naturales. ¶ Ter
tia cā potest esse apa in ligamētis vel ꝓpe.
¶ Quarta cā pōt esse vētositas inflās ⁊ iplēs
⁊ ls aliq̄ struma ⁊ excrescentia magꝫ supꝫ doꝛ
sum vel collū vel supra aliq̄ lacertum ꝑm q̄
sepe videmus non dꝫ vocari gibbositas: nisi
hoc ex spondiliū remotione vel aliq̄li ipulsio
ne ꝓcederent ab eoꝝ directo ⁊ naturali loco.

Signa ponēda sūt ꝑm assignationē cārū.
Q̄n venit a cāis exterioꝫ: vt a

Digitized by Google

casu vel ꝓcussione: ista ex demõstratõe ⁊ ex cõ
fessione pa. cogscunt si vrinatẽ nõ taceãt: sicut
multi pueroꝝ faciũt ꝓ timore parẽtũ. Si aũt
vẽit gibbositas ꝓpter hũi. lubricãtẽm cogscit
qz est flaticus hãidus cum saliua ⁊ absqꝫ siti
notabili. ⁊ si tangat locꝰ repit hu. ⁊ moll. Si
aũt sit ex siccꝰ adest ariditas ⁊ siccitas notabi
lis: ⁊ pcesserũt res a refaciẽtes: ãteqꝫ gibbosi
tas manifesteꝫ vt sunt fe. acute ⁊ vigꝫ fletus
⁊ strictura vẽtris siue ꝓstipaꝰ citrinitas colouris
siccitas oris ⁊ labioꝝ: labroꝝ scissio: sicut dic
sera. nigredo lingue ⁊ ɔctio cutis et soliditas
⁊ duricies eiꝰ. Si sit ab apare: tactu repit in
flatio. ⁊ dol' sentit pũgitiuꝰ ꝓpe. ⁊ adest fe. rõe
ꝓpinqtatis cozdis. Si sit ab asmate vel tussi
cogscit ꝑ pnãtiã illoꝝ. Oñ est a vẽtositate: scit
ꝑ mutatõez dol'. ⁊ adest extensio absqꝫ fe. co
gnoscit etiã ꝑ leuitatẽ seu ꝓuatõez grauitat.
et ꝑ ꝓuationẽ alioꝝ signoꝝ.

Pronosticatio Primo ẽm Sera. gibbositas vt plu
rimũ accidit in pueritia. ¶ Secõ si infantiꝰ
accidat gibbositas facilꝰ ab ea euadet ꝓpter
teneritatẽ suoꝝ mẽbroꝝ ⁊ faciliꝰ tractabi
litatẽ. alie aũt etates hũt nuchã spõdi ⁊ liga
mẽta fortioza ⁊ ficcioza fluxui ⁊ dilatatõni in
inobedieñ ⁊ aliq̃ ossa pectoris: ꝓinde tardi ꝰ
incurrũt ⁊ difficiliꝰ inde curãt. ¶ Terꝰ ẽz ypo.
6. ãpb. ãpb. 46. q̃buscũqꝫ gibbi ex asmate fũt
aut tussi añ iuuetutẽ peũt. Auic. ponit eundẽ
ãpb. sũptũ ab ypo. ⁊ reddit cãm ei?: qz maꝰ q̃
facit asma ⁊ tussiz sigt ꝓmutari ad spõdiles ⁊
fac i eis accidere eminẽtiã fortẽ cũ deuiatõne
a loco: ⁊ ꝑ maꝰ ꝑsla: qz si nõ eẽt ita ꝑsla in ꝓ
reddit cãm: qz tussis ⁊ asma faciũt magꝫ mo
lestatões ꝓpt ifectões spũaliũ mẽbroꝝ ⁊ illas
sufferre nõ pñt: ⁊ vtuꝫ debilitatẽ supple ẽt ẽz
ẽm ⁊ aui. qz nec pectꝰ nec coꝝ neqꝫ pulmo cre
scũt nec ãpliant nec ad vitã sufficiũt. qz gib.
pectoris spaciũ ãgustat. ⁊ iõ i asma icidũt qõ
nullatenꝰ euadere pñt. ẽba sũt ẽꝰ i ꝓpalle.
¶ 4° dic auic. q ifantiꝰ accidit aliqñ gibbo.
⁊ cã taꝫ gibbo. ẽ vẽtositas qñ cibãt añ horaz.
ps ꝑ talẽ cibatõez añ pfectã masticatiõez bu.
eoꝝ ingssant ⁊ declinãt ẽsus spõdiª: maxie si
hñt strictura pectoris cũ tussi q̃ faciũt expel
lere matiã ad iũcturã ipoꝝ spõdim. ¶ 5° dicit
aut. q crura hñtiũ gibbositatẽ subtiliãt ⁊ ma
cerãt ꝓpt opiloez meatuũ ⁊ viarũ ꝑ qs trãsit
nutrimẽtũ: ⁊ ꝑ ꝓpt gib. ¶ 6° gibbositas antiq
nũq̃ curat. Ego aliqñ vidi gibbosos ex dislo
catõe seu variatõe spõdim cũ palisi tibiarũ ⁊ i
tolerabili dol'. in dorso ⁊ in ꝓte ãteriori ⁊ cuꝝ
macie tibiarũ ⁊ discoloratõe faciei. Et ꝯ algi
brãtes ipaz voluerit algebrare neqꝫ potuert
sic ymãsit ꝓtio deꝯzãdo ⁊ ꝑ fuit i mõte maꝰ.

Curatio Si gibbositas añ iduratioez
pcipit si stati succurrat cura
tur. Et si est dislocaꝰ spõdim ⁊ fit recẽs. breuit
ꝑ manꝰ restauratoꝝ: q nõ ꝓcũ dẽt si deficiũt
ad locũ reducãt debitũ ⁊ dirigant sicut decet
Et si aliqs cadat ꝑ gdus vel de eq ⁊ cũ dorso
obuiet rei dure: ilico respiciat ⁊ curet ⁊c. Si
aũt sit ꝓpt hu. lubricãtẽ fiat cura q̃ dicta ẽ in
palisi addẽdo cũ illis medicinas stipticas: vt
restringãt ⁊ deficeẽt ligamẽta q̃ mollificata
sũt. ⁊ cũ ꝑ sint ꝓfortãtes ⁊ resolutiue. Sint gꝫ
meꝫ cõposite ex resolutiuis calis ⁊ ficꝫ ⁊ ex sti
ptiꝫ ꝓfortãtib. Et qz ẽm aui. in q̃busdã medi
cinis repit calefaciꝰ stipticitas ⁊ resoluꝰ fic sũt
nux ⁊ folia cipressi ⁊ in foljs lauri ⁊ calaꝰ aroꝰ
⁊ in emula cãpana. iõ iste meꝫ mltũ valẽt in ꝑ
Et q̃nqꝫ cũ medicis calis miscenꝫ meꝫ fri. sti
ptice. vt rose acassia balaustª ꝓpt ꝓfortatões. ⁊
calꝫ mꝫ cũ q̃bꝰ debẽt ista misceri sint eleuate i
gdu repmẽri fratẽ earũ. vt sũt castoꝫ eufoꝝ
pireꝫ rutaª ⁊ bacce lauri. ex istis pñt fieri ẽpla
⁊ vngª ⁊ olª addẽdo bdelliũ ⁊ galbaꝫ armoꝫ
terebẽtinã ⁊ cera ate olea calꝫ dcã i. c. de pa.
Bz spãlia olea ẽm auic. sũt illa q̃ fiũt ex rebꝰ
calꝫ ⁊ stipticꝫ. fic sũt oleũ cipssi oleũ rute ⁊ cer
te oleũ qõ exit aꝑgnus iunipri ⁊ a murtiª ⁊ bac
cis lauri. Vel ℞ fic ẽm eũdẽ. ¶ ℞. pipis castoª
piretª pulpe colloqntid eufoꝝ assefª añ. ʒ. ʒ. ⁊ ẽ
olei mirtilloꝝ. H'. j. ℞ oleũ ponẽdo sub sole vl
sup caminũ. ⁊ post. 15. dies vngat cũ leo fre
quẽter. ⁊ post vnctoez supponat hoc emplm.
¶ ℞. gũmi armoª. ʒ. iij. opoª. ʒ. ij. foliꝝ olẽadª
radꝫ ireos achozi succoꝝ añ. ʒ. ij. rute spiceª nꝫ
cũ ⁊ foliꝝ cipssi castoª foliꝝ dãnidis calaª
aroª añ. ʒ. j. cere. ʒ. ij. olei supdicti vel olei ca
storei q̃tũ suff. ℞ emplz sup locũ mollificatũ
resoluit ꝓsumit ꝓfortat locũ sufficiẽter ⁊ cale
facit. ¶ Itẽ ẽm auic. fiat sic ɔ illã q̃ est ex hu.
et vẽtositate quodlibet ꝑ se vel mirtũ. ¶ ℞. sa
luie abſinthij sticadꝫ nuq cipssi piretri maioza
ne cozdumeª squinãti cassieligeꝫ añ. decoquãt i
oleo cũ aliq q̃titate vini addẽdo ʒssm agm ca
stũ rutã ciminũ vlgꝫ ad ꝓsumptõez vini. ⁊ sup
oleũ colatũ ꝓiciat castm euforꝝ sauinã ⁊ pirm
puluerizata. ⁊ ℞ vngm vel oleũ resolutiuũ hu
miditatũ vẽtositatũ grossarũ in q̃cũqꝫ egriꝰ
ꝑter fe. nã isti? inꝺest ꝓfortare mẽbra ⁊ carmi
nare vẽtositates ⁊ resoluere hu. ꝑsas ⁊ viscoꝰ
sas ex q̃bus fit variaꝰ ⁊ discoraª inter spõdiles
et per ꝑñs gibbositas. Aliud emplm eiusdem

Digitized by Google

autoris ad gibbositatē vs ꝫ hu. ⁊ vetositatem ℂ ℞. storaq; liq̄ō. costi cala⁹ aroma⁹ sanie añ. ʒ j. eufor⁹. ʒ. j. olei nardi⁹ q̄tū sufficit. ℞ ēplm cū. coto. Si aūt fit ex fic⁹: curet fic dictū ē in spa. de inanitiōe cū embroc̄ ⁊ emplis rerū hu. ⁊ in vnctōe oleoꝝ ⁊ pīguedinū h̄uidarū ⁊ tpataꝝ ⁊ cū oleo viol. ⁊ vng⁰ resumptiuo ⁊ filib⁹. Pri mo fin Serap. fiāt ēbroce cū lacte asine ⁊ ca prarū tepidis sup caput ⁊ spōdi⁹: ⁊ vngāt fre quēt cū oleo viol. ⁊ ℞ iniectio lact mulieris p turnētis femīā, ppinq̄ ptus in nares vt cer⁹ ⁊ p ꝓns mucha h̄nectent. Etiā vs oleū nenuf oleū cucur. ⁊ oleū amigd dulc. ⁊ aliq̄d de oīs istis misceat cū lacte aliq̄ cū supdictis. et ℞. embroca⁰ ⁊ addat camo. cū supdict ⁊ oleū de fisamino. Et iubet Serap. q̄ tina ipleat oleo fisami⁹ calo. ⁊ in eo stet ⁊ sedeat pa. Ite hūe ctet lingua. cū muscillag⁹ se. psilij ⁊ se. cito. et oleo viol. ⁊ suc⁹ maloꝝ ḡnatoꝝ dulc. Ite sup caput ⁊ spina dorsi pōt poni b ēplm. ℂ ℞. rad maluauisci foliorꝝ malue ⁊ viola⁹ añ q̄rt. j. fa rine hordei. ʒ. ij. olei fisami⁹ q̄tū suf. ℞ empl ⁊ apponat tepiō. Et si est ostipat⁹: det aq̄ de coctiōis p̄dictorꝝ ficuū ⁊ pasꝫ cū cassia ℞. Vel ℞ clistere lenitiu⁹ cū humectatōne olei viol. et amigd. dulc. Et si adest fe. ⁊ hn̄t stitim: det aq̄ hordei in q̄ decoquant frusta cucur. vel cucu. Et si nō adest fe. det lac asine vel cap bis vel ter in die ad q̄titatē. iiij. ʒ. cū aliq̄ q̄titate a mig. dulc ⁊ suc⁹. Et si videt q̄ ibi sit aliqs hu. nociu⁹ in loco. ⁊ cū b fit siccitas toti⁹ corpis. tūc in embroc aq̄ cal misceat camo. mellilo⁹ ros ⁊ filia: vt soluat ꝙgregatū absqꝫ attractō ne reliquoꝝ. Si aūt fit gibbositas ppter apa tūc curet apa. Et q̄ vt pli⁹ ista apata gñant ab hu. grosso ⁊ viscoso. iō curent sicut apata cronica multoꝝ dierū ⁊ tarde eruptiōis cum ēplis ⁊ vnguēt resolutiuis ⁊ pti mollificatis ℂ Forma empli ad b valētis Auic. marie q̄n nō est apa. ℞. foliorꝝ capilli ⁊ nuc ei⁹ añ. q̄rt. j. ℞ decoc⁰ in. r. h̄. aq̄. ysqꝫ ad ꝓsūptiōes medie tat. in colatura ponat rad aco⁹ ⁊ enule cāpe añ. q̄rt. j. coquant ad ꝓsūptōes aq̄. pistēt fo rtif. ⁊ ponat ēplm sup locū: ⁊ liget. put decet. ℂ Aliud q̄n ē ab humiditate ⁊ vētositate. ℞ enule cāpane acori sanie añ. q̄rt. j. ℞ decoc. in vino. ⁊ pistet fortif. ⁊ tūc addat bdellij dissoluti in aceto q̄rt. j. miscent ⁊ ℞ vng⁰ vel ēplz. Et si ista nō valēt fin auic. ℞. cauteriū: vt hu miditas superflua deficcet. Si gibbositas fiat a tussi vel asmate: curent tussis ⁊ asma cū ele ctuarijs q̄ dicta sunt in ppriis caplis. ⁊ dent pillē sub lingua q̄ cohibēt tussim.

Clarificatio Primo sciēdū q̄ spon dilia pñt dissocari fm q̄ sup dictū est anteri⁹ vl posteri⁹ vel lateral r q̄liter cūq; dissocent: si dissocatōe cōplera dis locet est mortalis. etiā si sit plurima. lz nō sit cōpleta fm auic. in fen. 6. q̄rti trac. 1. eo q̄ nu cha coartat vel frāgit. Et si p⁹ spōdile dissoc cat. sicut sup dictū est mēbra anhelit⁹ q̄escūt a dilatatōe ⁊ ostrictōe ppter coartatōes ner uoꝝ mouētiū ea. Et ideo hō siue aīal puatum āhelitu moriē ime⁰. ⁊ ista vidi accidere i hoie de equo cadēte: ⁊ in cane de bācali per vnum cubitū a terra eleuato currēte. ℂ Scdo scias q̄ etiā si ista totalis dissocatio fiat ad ptem interioꝝ in medijs spōdilib⁹ a collo iferius etiā inficit subito ppter cām imediate dictā Et si fiat in inferioꝝib⁹ fm autores p⁰ pt cāri vie retētio ⁊ fecū. ⁊ pōt fieri palisis ⁊ nocu⁹ in neruis ⁊ lacert inferioꝝib⁹: ⁊ finaliꝫ ē icura bilis ⁊ mortal cū imobilitate iferioꝝ mēbroꝝ ℂ Tertio notandū q̄ cū gibbositas est antiq̄ null⁹ de ea se intromittat: si in pn⁰ bñ. Si acci dit in pueris cōpetit eis ēbroca⁰ cū decoctōe aliq̄rū herbarū cal arū: vt ē mētast⁹ sanguis sticaꝫ ⁊ filia: ⁊ in vnctōe cū oleis supdict. Si aūt fuerit puecte erat purget ⁊ vngat: ⁊ caue at a cibis q̄ gñant hu. frīdos ⁊ gsos. Et si cuꝫ gibbositate acciderit fe. regat sicut. s. dictū ē Et hec est ynia Rab in p⁰ ad almasoꝛē i fine. ℂ Explicit pmus liber cū laude oipotētis dei egritudines cerebri ⁊ olle ca. cōtinēs.

Incipit scds liber. si regi regū placue rit in quo de⁹ mīabit de egritu dinib⁹ faciei ⁊ mēbroꝝ eius. Et etiam q̄ oculi sunt mēbra nobiliora oīb⁹ mēbris faciei: cum actio eoꝝ significatiua poti⁹ intellect⁹ sit. iō a passionib⁹ eoꝝ incipiendū est. ⁊ ponem⁹ pmo anathomiā ipsorum.

Caplm. i. de anathomia oculoꝝ.

Ognoscit intellectus ⁊ auctas Ba¹, c firmat. ʒ. de inte. c. 4. q̄ noticia passionū locoꝝ ⁊ passionis i me dicina ē necria. Idcircovolēti scire passiones oculoꝝ q̄ in diuersis ptib⁹ eoꝝ sunt: necriuꝫ ē vt cognoscat visu ⁊ intellectu pticulas ex qb⁹ ipsi cōponunt oculi. qō pfecte scit ab eo qui anatomia exercet se. Et ad maioꝛē firmitatez hic inserant ꝟba B¹. 4. de interioꝛib⁹, ca. 2. q̄ sunt hec. Manifestū est p anathomiā q̄ ocli hn̄t sex lacertos in suo motu: als nō hrent tot mot⁹ laterales sursum ⁊ deorsuꝫ ⁊ stationariū ⁊ cū hoc ibi sunt alij lacerti quiyiā circūdant

Digitized by Google

oculoꝝ. i. neruũ obticũ q̃ est in ꝑmo pi. vñ vr q̃ iste est in ꝑmo pari vel ꝑmus par neruoꝝ de. 7. pibꝫ q̃ imediate ab ipso cereº oriunt. ⁊ p ꝓcordã hui⁹ dicit Ga. in. 8. de iuuamẽtis meꝫ broꝝ in. 3. colũº q̃ duo sunt nerui a cereº. i. a ꝑma pte ei⁹ exeũtes veniẽtes ad oculos. ⁊ per ipsos fit sensus visus. Et seq̃r. ⁊ isti duo nerui int̃ oẽs alios neruos sunt ꝓcaui. i. qꝫ ꝓcauitas in alijs nõ ita manifeste appet sic̃ in istis ⁊ anathomizãtes vocãt istos neruos canales ⁊ vtraq; canalũ expãdit̃ ⁊ dilatat̃ in ocko: ⁊ fit ex eo tela retina. H sunt ẏba Gi in loco pallegato. Pz g̃ q̃ a cer⁹ ab añrioꝛi vẽtriclo oriũ tur duo nerui cõcaui q̃ sunt de ꝑ pari neruoꝝ originẽ hñtiũ ab ipso cereº. Et ille q̃ oriꝛ a pte sinistra cer⁹ dirigit̃ ad oculũ dextrum: ⁊ q̃ a deꝛ ad oculũ sinistrũ. ⁊ sic q̃si intersecãdo se ad angulos ieq̃les. ⁊ in illa itersectione ex illis duab⁹ ꝓcauitatib⁹ fit vnũ foramẽ seu ꝓcauitas i q̃ veniẽtes spẽs rerꝫ visibiliũ lz sint dº simulac vl idola: tñ ibi efficiunt̃ vnũ: ⁊ ꝑsentãtur sensui cõi. Et si nõ eẽ ista iterceptio ⁊ ꝓcauitas tũc vna res videret duo: cũ q̃libet oculus suũ simulachrũ recipiat. Et p⁹ istã itercꝛptionẽ ẏsus oculũ isti duo nerui velant̃ siue i uoluunt̃ ex duob⁹ pãnicul⁹ ipsius cere⁹ vsq; ad oculũ. s. ex duram⁹ ⁊ piaº. ⁊ pãnicul⁹ exiens a duraº expãdit̃ sup̃ oclũ: ⁊ fit ex eo pellicula ꝑ itericꝛ q̃ vocaꝫ sclirotica. ⁊ dꝛ a scliros qd̃ est durũ oportuit enĩ ipsaꝫ duriꝛem aliꝫ eẽ. vt oculũ a duricie cranei defendat: sic̃ ipsa dura mr̃ defendit cereⁿ a duricie cranei. Ā scdo ār panniculo dictos neruos coopciente q̃ a piaº oriť: expãso efficiť secũdina: qꝫ scda in ordie. Et dicit Guilermꝰ de saliceto in tractatu sue ꝓactice cirurgie. q̃ ista secũdina ꝓtinet in se hũoꝛẽ vitreũ: cui nõ assentio nisi mediante retina. Tertia pellicula ab interioꝛi pte ceꝫ vocaꝫ retina pp filitudinẽ quã hz cum rethe. vel qꝫ instrm visus. s. hũoꝛẽ cristalliⁿ cõꝓhẽdit: sic̃ rete cõꝓhẽdit venationẽ a pte iterioꝛi. ⁊ ista �means Bⁿ. g°. de iuuamẽtis mẽbroꝝ in. 3. colũº. ꝑt allegatũ est oriť a capite nerui obtici: ita q̃ neruº obticº ꝑmã pelliculã sclirotica ⁊ secũdinã trãsit: ⁊ ꝓstituit a seipso retinã. ⁊ ista hz i se venas ⁊ arterias: vt ab eis ꝓtenť humoꝛ cristallinus nutriať. vnº añt q̃ nõ ẽ. Ga. dicit q̃ ista retina oriť a rethe mirabili q̃ ẽ pellicula terminãs fluxibilitatem cerebꝛi. ſ ego teneo me cũ veridico Galieno in loco ꝓallegato. ¶ In ꝓcauitate seu in supficie cõcaua istiº retine ꝓtinet hũoꝛ vitreus cuiº color est iter rubedinẽ ⁊ albedinẽ: in cuiº supficie ꝓcaua ẽ humoꝛ cristallinº apꝛehẽdens eius medietatẽ a pte iterioꝛi. Et isto enĩ hũoꝛe vitreo ꝑ viam refocillatiõis ⁊ resudatiõis a retina nutritur hũoꝛ cristallinº. Iste hũoꝛ vocať cristallinº: qꝫ sile est cristallo qꝫ puꝛ ẽ ⁊ clari ẽ quẽ deº ⁊ natura posuit in medio oculi tanq̃ maiozem respectu ptiũ oculi sic̃ sol in medio planetaꝝ: ⁊ tanq̃ coꝛ in medio cozpis: ⁊ sic̃ rex ī medio regni: ⁊ sic̃ papa ī medio xpianitat. ⁊ oĩa alia in oculo ꝓtẽta mediate vel imediate sunt ꝑp istã bñdictionẽ ⁊ sacrũ hũoꝛẽ vt scribit Bº. 4. de moꝛbo in ꝑnº. Est g̃ clarus ⁊ puiº sic̃ aq̃ ⁊ cristallº vt sit indifferẽs ad oẽs colozes: sic̃ aq̃ vel speculũ: ⁊ cũ hoc est rotũdus in figura vt meliº ꝟuis refiſtat: ⁊ vt in eo supfluũ aliq̃ nõ aggregeť: lz a pte anteriori aliq̃liter hẽat foꝛmã aliꝛã vel ad planicie decluẽ lz nõ ex toto sint plana. vt melius foꝛmas siue simulachꝛa rerũ visibiliũ recipiat. Et istũ venerabilẽ hũoꝛẽ cooperit a pte exteriori tunica aranea que ꝓtigua est retine. qꝫ ab ea oriť ita q̃ retina tangit ⁊ ꝓtinet hũoꝛẽ vitreũ: ⁊ iste cõtinet medietatẽ cristallini iterioꝛẽ. ⁊ alia medietas exterioꝛ ꝓtineť a tunica aranea in supficie cõcaua. Utilitas istius pellicule est ꝓtinere hũoꝛẽ cristallinũ ⁊ defendere ipsuꝫ vt nõ ledatur ab hũoꝛe albugineo. ¶ Tertius hũoꝛ vocať al bugineus q̃ ꝓtinet intra istã tunicã retinam ⁊ vueã ⁊ est q̃si supfluitas hũoꝛis cristallini. Utilitas eiº est defendere hũoꝛẽ cristallinũ ab exalatione ⁊ caliditate ⁊ ficcitate aeris exteꝛioꝛis ⁊ ignis ⁊ a q̃busdã nocumẽtis extrinsecis. Et iste nõ hz ẏdutẽ naturalẽ nutritiuaꝫ: ſ ad nutritionẽ cristallini refocillať ⁊ augmẽtatur. ¶ Quita tunica vocať vuea: ⁊ ista oriť a secũdina. ⁊ color naturalis istiº ẽ mediº int̃ viridẽ ⁊ migrũ: vt virtº visiua foꝛtificeť pyniõnẽ spũum visibiliũ: lz aliq̃n sit glauci colozis ⁊ iuxta H in hoie ẽt in alijs aĩalibº color oculoꝝ diuersificať. ⁊ ista vuea est pfoꝛata ī medio: ⁊ hoc foꝛamen vocať pupilla. ⁊ istud foꝛamen aliq̃n ꝓstringiť: ⁊ aliq̃n dilatat̃ aliquali ter ꝑm q̃ necessariũ fuerit: vt visio pfecte fiat in hũoꝛe cristallino. ⁊ ista vt dictũ est cõtinet in se albugineũ. ¶ Sexta tunica computãdo ad exterius vocatur coꝛnea que oziꝛ a pꝛima interioꝛi tunica: que vocatur sclirotica. ⁊ ista coꝛnea est lucida ⁊ foꝛtis sicut coꝛnu laterne nouũ: vt spẽs visibiles reruꝫ inde pene trent libere: sicut lumẽ cãdele penetraꝛ coꝛnu laterne. ⁊ ista hz in se duo iuuamẽta. ꝑmũ est qꝫ retinet albugineum qui foꝛis exiret: nisi a coꝛnea retineretur. Scõm est vt defendat cri

Digitized by Google

ſtallinū humorē ab extrinſecis nocumētis. iō
eſt cōpacta ⁊ dura reſpectu aliaꝝ. ⁊ eſt ex q̄t-
uor tunicis cōpoſita ad ſiſ̄itudinē cornu: vt
ſi vna lederet: alia nō ledat. Et iſta cū ſcliro-
tica ꝓtinet ūtra ſe totū oculū niſi ꝓiunctinaꝝ.
Septia tunica vocat cōiunctina q̄ eſt alba ⁊
groſſa: q̄ totū oculū a ꝑte exteriori cooperit ⁊
ambit: ꝓter nigredinē. qz erat neceſſariū eam
eē diſcoopta vt fiat iactatio ſimulachroꝝ re-
rū viſibiliū ad hūorē criſtallinū. ¶ Iſta ār hȝ
venulas multū ſubtiles a q̄bꝫ ſuū ſuſcipit nu-
trimentū ⁊ iſta oriꝫ a pāniculo coopiente cra
neū: ⁊ iō reſtrictoria iuuant ſi ponaꝫ ſup ſup
cilia hñtiū obtalmiaꝝ. Ex ſupradictis pȝ: quō
oculus eſt cōpoſitus ex ſeptē tunicis ⁊ tribus
hūoribꝫ. Patet ēt q̄ ꝑme ſex tunice lȝ forma
liter deſcribanꝫ ſex ad modū ſex ſemicirculo-
rū verūtamē iſti ſemicirculi realiter ⁊ mate-
rialiter ſunt int̄ ſe ꝓtinui: ⁊ vna mediatas cuꝫ
alia ꝓtinaꝫ tres int̄ a ꝑte cere: ⁊ tres exteri
⁊ cū bꝫ venit ſeptia ꝓiunctina: q̄ ſolū ē ad mo-
dū ſemicirculi. ¶ Aliq̄ aūt conati ſunt pone-
re q̄rtū hūorē: ſ. pnūc ſufficiāt iſta. ¶ Poſtea
veniūt nerui q̄ oriunt̄ a ſcō pari neruoruꝫ. ⁊
poſt hȝ ocul⁹ ſex muſculos: q̄ mouēt ipſuꝫ ocu
lum ſm motū ipſi⁹ dictū ꝓus. Et hȝ ēt venas
⁊ arterias ⁊ carnē ſpongioſam: vt non ſit da
re vacuū. ⁊ hȝ oculus ꝓ ſeruitio ſuo palpe-
bras inferiorē ⁊ ſuperiorē cum muſculis clau-
dentibus ⁊ apientibus: vt cooperiaꝫ oculus ⁊
apiaꝫ ſm diuerſitatem indigen⁹. ⁊ hñt palpe
bre pilos inferius ⁊ ſuperius ꝓhibētes athо-
mos ⁊ res nociuas. ¶ Incipiam⁹ igit̄ in noie
dñi ab egritudinib⁹ faciei. ⁊ qz oculi ſunt no-
biliores ꝑtes ei⁹. qz q̄ſi me³ diuina vident̄ id-
circo ab egritudib⁹ eoꝝ eſt icipiēdum: ⁊ ꝑ ab
egritudibus ꝓiunctine: cū ꝑ viſui repſenteſ.

¶ Capitulum. 2. de obtalmia.

Obtalmia ſm Auicē. ⁊ ſuos ſequaces eſt duplex: ⁊ ſm ſeraꝑ. ē tripler: ſ. ꝑ nūc ſufficit de duob⁹. q̄ruꝫ q̄dā eſt ȳa: q̄dā nō ȳa. Cāe obtal⁹ nō ȳe ſunt cāe ꝓmitiue vt plūm: ficut eſt fum⁹ pul' ventus ⁊ ignis q̄
faciūt diſſolutionē ⁊ rarefactionē humorum aut cōcuſſio ⁊ ꝓcuſſio. ⁊ iſta nō ȳa apud Aui. vocaꝫ cōturba⁹ ſeu vacillatio oculi. ⁊ iſta faci lius curaꝫ remota ei⁹ cā. tñ ſi eius cā in ꝑn⁹ fuerit multū fort̄ vel fortiꝫ iprimaꝫ ⁊ cura ci to nō adhibeaꝫ: mutaꝫ in verā obtalmiaꝝ ꝑ diſſolutionē ⁊ fluxū ſinetudinariū ad ꝓiuncti naꝝ: ⁊ marie ſi in corꝑe ſit cā materialis pa rata: vt eſt replo corꝑis ⁊ capit̄. ⁊ eſt ſiſ̄e ſic dicit Auic. de fe. effunera q̄ aliq̄n mutatur in al's fe. Dic ſciēdū ē q̄ obtalmia ſuſcipit aliq̄s diuiſiones. Pria ē iſta. q̄dē ob. eſt ȳa: alia nō ȳa. ¶ Scōa diſio. q̄dā ē morb⁹ ꝑ ſe icipiens: ⁊ alia eſt ſequēs alios morbos: vt ſunt ſcabies puriꝫ⁹ cū ſcalptura. ¶ Tertia diſio. q̄dā ē pua nō diu pſeuerās nec ptrāſiēs terminū in ma-
gnitu⁹ alia ē mag̃ ⁊ cronica ptrāſiēs termi⁹ i magnu⁹ ita q̄ ſit in ea albugo ſup pupillam ⁊ coopit eā. ⁊ bꝫ ſepiꝫ accidit pueris: qz oculi eoꝝ ſūt debiles ⁊ ma³ mkta ⁊ exuberās. ¶ Quarta diſio. q̄dā obtal. ē a ma³ fria: ⁊ quedam a cal'. ¶ Quinta dio. q̄dā ē ab hūore i ipſo ocło exiſte alia ab hu. vl' alia cā aliūde veniēti. ¶ Sexta dio. q̄dā venit ab oziġie ꝓuctie. ſ. a velamine craneū cooperiēte. alia venit ꝑ venas velaminū iteriorꝝ. ⁊ ab ipo cer⁹ ⁊ ptrib⁹ ei⁹. ¶ Septia dio. q̄dā ob. ē cū ꝓdis ⁊ alia ꝓtinua. Que ē cum ꝓdis aliūde cōicat ma³ ⁊ q̄ ē ꝓtinua ma³ cō iuncta eſt ipſi oculo. Vera aūt ob. ē apa in cō iunctiua. ¶ Dr aūt ob. ab opos grece quod eſt ſucc⁹ vl' liquor ⁊ talmō q̄d eſt ocul⁹ q̄ſi liquor apoſtemoſus in oculo. vñ ob. ipoſita eſt ab ac cidente. i. a loquore qui exit in ea ꝛc.

Vere cauſe ob⁹ ſunt triplices. Cāe ār ꝓmitiue iā dicte ſunt: dū tñ ſint fortes: ēt. mutatio tps eꝛ ſuā naturam pōt eē vna de cauſ ꝓmitis: ſic q̄ſi hyēs eſt ſe-
ptētrional' frig. ⁊ ficca. ⁊ ver meridional' ⁊ plu uioſum ⁊ eſtas ſil' ſp tūc multiplicantur ob. ¶ Cāe añtes. p³ ē replo toti⁹ corꝑis. Scōa eſt replo cerebri ⁊ ptiū ei⁹ ⁊ cranei. ſ. velaminū ⁊ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ. Nā cū i cere⁹ ⁊ ptrib⁹ ei⁹ aggregant̄ ma⁹ pl'rime ⁊ replo: ⁊ tūc vir euadit ocul⁹ q̄n obtalmiā icurrat: niſi fort̄ fuerit val de. ȳba ſunt Aui. c. 1. de obt. ⁊ iſta replo ꝓt eē a ſan⁹. vel a colera vel a flāte vl' a mlia. ⁊ pōt fieri bꝫ apa a vētoſitate deſcēdēte. Oñ ergo ē ma³ un cere⁹ exuberans ⁊ ptrib⁹ eius vel in pā-
niculo craneū cooperiēte: ꝑ viaꝫ catarri currit ad oculū ſeu iunctinā ⁊ facit apa dictuꝫ ſeu replonē. Cāe ꝑcedētes ſ. nimi⁹ vſus rerū va-
poroſaꝝ. vt alleoꝝ cepaꝝ porꝝ ſinapi ⁊ eru ca ⁊ poculaviacea nimiū ꝓtinuata ⁊ vina fa tiſcitata: vt nectar vina cocta: ⁊ ſil'ia. ¶ Cā cō iuncta ē ipſa mala ma³ iā exiſ in oculo cum multi⁹ vel mala q̄li⁹ apta ad ledēdū imediate Et iſta cā ꝓiuncta ime⁹ ledēs ⁊ vehemēt̄ do-
lorē iducens eſt in triplici diria. nā aliq̄n ē hu mor mordicās corrūpēs tunicas: lȝ nō ſit ma gne q̄ntit: ē tñ magne iniq̄t̄. iducēs itēſiuꝫ dolorē extēſionē ⁊ ſolonē ꝓtinuitat̄. Aut ē va por groſſus ⁊ deſcēdēs. Aliq̄ cā cōiuncta ſeu

Digitized by Google

coadunãs ꝺiunctã est coꝛu⁹ cõplois tunice vel tunicarũ ipꝝ⁹ oculi ꝓpter hu. aut ꝓpꝛ apã in eis factũ: ꝛ q̃cq̃d ibi venit ꝑ nutrimẽto coꝛrũpit. ꝛ tũc est mala ob. ꝛ curatõis difficilis.

Signa obtalmie sunt in q̃ntuplici ꝺ̃ria nã q̃dã sunt vera: alia nõ ṽa seu a ꝑturbatõe ꝺistinguẽtia. q̃dã signa ab aquoꝛso hu. vel vẽtositate ꝺesignãtia sũt. q̃dã signa sunt mẽ⁹ cõicantia oculis ꝺeclarãtia. q̃dã cãs doloꝛ in ea obtalmia demõstrãtia. q̃dã ipius egritudis ꝛpa oñdẽtia. ¶ Signa nõ ṽe obtal⁹ sunt: q: est leuis facilis tolerãtie: ꝛ ei⁹ cã pua modice inflatõis ꝛ inflãmatõis ꝛ pui doloꝛis ꝛ ruboꝛis. ꝛ cũ ꝺ cãe ꝑmitiue ñ ml̃tũ foꝛtes ꝑ cesserũt. Jn vera aũt ob. oĩa ista sunt magꝝ in tensa ꝛ piculosioꝛa. ¶ Signa humoꝛ ſi ẽ a lã. coloꝛ oculi est rube⁹ ꝛ vene plene rubee ꝛ inflate pulsatio timpoꝛ tumoꝛ palpebꝛarũ ꝛ ml̃ta lippitudo: palpebꝛas claudẽs in sõno regimẽ ꝓcessit sanguis ml̃tiplicatiuũ: ꝛ cũ ꝺ nõ ml̃tũ lacrimant. ¶ Si ẽ a cholera: adest aꝛꝺoꝛ ꝛ pũctura ꝛ ꝺol' cõbustiu⁹. ꝛ videt cis ꝙ ignis sit i ⁊ ꝛ inflãmatio grãdis: ꝛ ñ ẽ tãta rubedo. lacrie exeũt liq̃de aꝺurẽtes. ꝛ q̃ncq̃ nõ exeunt lacrie lippitudo pua: ꝛ pua oculoꝝ clausio ĩ somno. ꝛ q̃ncq̃ iste lacrime vlcerant: nã palpebꝛe nõ claꝺunt nec aꝺherẽt nisi ob. fiat a san. ꝛ in ꝺ ꝓuideat medic⁹: q: nõ ſp in statu ob. hꝫ lippitudinem: ꝛ aliq̃n venit ob. cholerica cũ intenso puꝛitu: ꝛ cũ hoc non exeunt lacrime. ꝛ ista fit a ꝙo hu. ſ maligno ꝛ multũ moꝛdicatiuo ꝛ pũgitiuo ¶ Si ẽ a flãte: adest magna gũitas ꝛ põdus ꝛ ꝺol' gũatiu⁹ nõ ml̃tũ acut⁹. calꝛitas ꝛ rubedo ꝙe sunt. ꝛ q̃ncq̃ est albedo ꝛ lippitudo multa rõne magne humiꝺitatis ꝛ est alba ꝛ hoc intelligit⁹ ꝑ somnũ: ꝛ alia ꝓticul⁹ ad hoc ꝙeniũt ꝛ magn⁹ tumoꝛ. ꝛ q̃ncq̃ augetur ꝓiũctiua sup oculi nigredie ꝓꝑ ꝺilatatiõnẽ apatis. ¶ Si est a melĩa adest gũitas ꝛ ꝺefic̃catio lacrimarũ ꝛ coloꝛ fuscus fine rubedine. ꝛ ꝑ somnũ nõ ꝙglutinant palpebꝛe: q: hu. ſicc⁹ est. Si est a vẽtositate adest doloꝛ extẽſius fine gũitate. nec inde currunt lacrime nec lippitudo adest in somno. ꝛ cũ ꝺ egritudo est longioꝛ: q: hu. frig. ꝛ ſicc⁹ ẽ vtraq̃ q̃litate ꝺigestioni reſistẽs. ¶ Tertiũ gen⁹ signoꝝ oñdit mẽbrũ cõicans cãm suã oculis. vñ ſi venit ob. cũ nausea ſto⁹ cõicat ei. Et ſi venit cũ vomitu ꝛ turbatõne in ſto⁹ ꝛ in semb⁹. maxĩe ſi in ſto⁹ aꝫ ꝺol'. tũc signũ ẽ ꝙ ab eo venit. ¶ Et ſi aliũ ꝺe veniũt mala accĩtia ob. sũt cũ intꝑolatõe et ſi nõ sunt ꝓtinua ꝛ cũ venit causa ꝑ viaꝫ cõicatiõis venit a pãniculo craneuꝫ coopiẽte a quo oꝛiũ ꝓiũctina. tũc inflatio incipit vẽire ad palpebꝛã ꝛ aꝺest ꝺol'. ꝛ pulsatio in frõte vene plene appent in timpib⁹ ꝛ in frõte ꝛ ꝺol'. i ea. cõmissure. Si aũt veniat a cere⁹ vel ꝑ paniculos oꝛtos a ꝺura ꝛ piam⁹ eꝝ q̃b⁹ oꝛiũ ſclꝛotica ꝛ secũdina. nõ tm̃ intẽſa appent signa imediate ꝺicta: ſ aꝺest paurit⁹ in naſo ꝛ i palato ꝛ sternu⁹ ꝛ certe ꝺol'. affix⁹ sentiũ interi⁹ ſ. intra oculũ ꝛ ce⁹. ꝛ ſi foꝛte ei cõicat ſtoma⁹ assũt ſig̃ imedi⁹ ꝺcã. ¶ Quar⁹ gen⁹ ſig̃rũ oñdit cãs intẽſi vel remiſſi ꝺol'. Ẽſi ſic ꝺicit auic. in c. ꝑ̃o. tres sũt ſpẽs ꝺo. i ocl'o. ſ. moꝛdicatiu⁹ coꝛroſiu⁹ ꝛ extẽſiu⁹. Primoꝝ duoꝝ cãe ſ hu. moꝛdẽtes ꝛ coꝛrodẽtes ꝓꝑ coꝛruptõeꝫ ma⁹ ꝛ sũt bone q̃litat̃ mutate in malã ꝛ ꝓꝑ acuitatẽ ipius. Ad istũ doloꝛẽ causandũ modica ſufficit q̃ntas hu. mali. Extẽſiui aũt doloꝛis cã est multi⁹ ma⁹ aut vapoꝛ groſſus extẽdẽs ꝛ q̃ſi diſſaminãs ſubam oculi vel ptũ ei⁹. ꝛ ſi ꝺol'. est remiſſus: paucitas aꝺest ma⁹ vel est pauci iniq̃tat̃ ꝛ mali⁹. ¶ Quitũ gen⁹ signoꝝ oſtẽdit ꝛpa moꝛbi q̃ sũt. 4. Q̃n igit̃ patiẽs incipit ꝺolere ꝛ aꝫ rubedo aliq̃ ꝛ sentit nocu⁹ ꝛ lacrias emittit aquoſas ꝛ fluꝝ⁹ est aq̃ſus. tũc est ꝑn⁹. Aug⁹ aũt est q̃n multa fluit ma⁹ ꝛ ꝺol'. ꝛ alia accĩtia augmẽtant. ꝛ cũ ꝺ in augmẽto ĩcipit ingroſſari ma⁹ ꝛ aꝫ aq̃ lippitudo. ꝛ palpebꝛe ꝙglutĩari incipiũt. Strat⁹ aũt ẽ q̃n lippitudo est ml̃ta ꝛ gſſa ꝛ alba: ꝛ palpebꝛe foꝛtit ꝙglutinant: ita ꝙ cũ ꝺifficultate apiũt. Et lippitudo q̃ꝺẽ est signa⁹ vera maturatõis aut groſſitudis hu. vel ma⁹. Verba sũt aui. Si g̃ aꝫ lippitu⁹ ſine moꝛdicatõe ꝛ coꝛroſiõe hu. ſit groſſitudinẽ. ꝛ ſi aꝫ post doloꝛẽ nimiũ ꝛ ꝑ accĩa intẽſa: signũ ẽ maturatõis ma⁹. Declĩna⁹ aũt est q̃n lippi⁹ incipit ꝺinui: ꝛ fluꝝ⁹ ceſſat ꝺe ꝺie aliq̃ꝫ ꝛ ꝺol' ꝛ pulsatio manifeſte ꝺiminuunt: ꝛ iam quieſcit ꝛ ꝺoꝛmit ſane.

Pronosticatio ꝑmo ſi sit obt. veꝛ nies in pueris: piculosioꝛ est ceteris paꝛib⁹ q̃ntũ ad g̃ꝺus egri. q̃ in pueꝛi cã: tũ q: nõ ꝑñt puꝛgari nec flõari tũ q: ꝺietã tenere nõ ꝑñt: tũ q: medicias ꝓut ꝺecet applicare nõ valem⁹. tũ ipis ocl'is ipiscere nõ sinũt. imo nõ solũ ob. nec egri. ocl'oꝝ veruetiã ois egri⁹ q̃ſi ſaltẽ q̃ad medicũ in eis difficil' ẽ cura⁹. etiã q: oculos hñt ꝺebilioꝛes. ¶ 2°o ob. q̃venit a velaĩb⁹ intriſeq ꝛ ab ipo cer⁹ ꝺefioꝛ ẽ illa q̃ venit a pãniclo cneũ coopiẽte q: me⁹ nõ ita ꝑñt applicari ad intra ſic ad eꝛ ꝛ illa intioꝛa sũt mag⁹ ꝺelicata ꝛ magis ꝓpe mẽ⁹ nobile ꝛ ſenſibile: ꝛ cũ ꝺ cã est in ptib⁹ ꝑ vias quaruꝫ venit nutrimentum ad oculum

Digitized by Google

¶ Tertio hñtes oc̃los eminẽtes ad ex̃ maiorẽ ꝛ fortiorẽ hñt obtal. qz hñt maiorẽ hu. in eis abũdãtẽ. ꝛ qz ĩ talib⁹ pozi oc̃oz fũt magꝭ apti ¶ Quar⁰ q̃to magꝭ lacrime magꝭ currũt: etiã i se hñt mozdicatiões ꝛ acuitatẽ maiorẽ: tãto ci ti⁹ reducit ob. ad statũ. ¶ Qui⁰ si cũ lippi⁹ pua appẽt gña sunt mala. puitas nãq̃ gni maturatiõis figit tarditatẽ. ẽba sũt auic. ¶ Set⁰ in regionib⁹ meriõ. freq̃nti⁹ venit ob. qz hu. i eis sũt magꝭ curibiles. Et qz vapozes sũt ples: et cũ ꝺ in eis citi⁹ sanant ꝓpt raritatẽ pozoꝝ: ꝛ qz etiã vẽtres hñt magꝭ patos ad solonẽ. Si supueniat eis frig⁹ ꝓpt clausionẽ pozoꝝ tardi⁹ sanãt. Jn regiõib⁹ ꝛ tpib⁹ fris nõ ẽ ita frequẽs ob. ꝓptea. qz rõne frãꝺ hu. stãt q̃ti ꝛ q̃si ꝺglutinati: ꝛ q̃n venit ẽ deriοr ꝛ tardiοris curatiõis ꝓpt clausionẽ pozoꝝ: ꝛ signãt g̃ssiores hu. nã bitatores regionũ frãrũ hu. hñt g̃ssiores. ¶ Septi⁰ dolẽtes ĩ oc̃lis diarria supuẽiẽte solui dol. 4. ãpb. 9⁰. 2. ibi. ĩ farmaciſi i oculis patiẽtẽ diarria accipi bonũ. 6. ãpb. ãpb. 17

Cura obc̃ nõ ꝺe ſtat in remotõe cãe faci ent ea3. ſi tñ illa cã extrioꝛ iuuatur a cã intrioꝛi: vt est replo vel 9⁰. ista corrigãt vt 9⁰ reducat ad suũ ꝺriũ: ꝛ replo dinuat cũ flõmia velſar³ vel vtroq̃ ſic patebit. Tũc aũt ꝓ samc⁹ ſuffic̃ q̃ p⁰ pãni linei albi ꝛ ãtiq̃ madefacti in aq̃ rob ꝓ se. vel in q̃ modicũ ꝺe cãpho³ fit diſſo^m: oc̃lis ſupponat vl instillet in oc̃lo aq̃ q̃ exit ab albũie ouι poſt lõgã agitatiõnez. Et⁹ etiã lac fẽ̃ic exit abybere. ꝛ ſi lẽteſ coq̃nt in aq̃: ꝛ cũ illa vapeꝛ oc̃ls cũ ſpõgia valebit: maxie q̃n hu. ſũt groſſi e q̃ſr: ꝛ ꝓfert i iſto caſu balneũ. Si ꝓ iſta nõ ſanant: tũc fomẽtet oc̃ls cũ decoc̃ fenugreci. ꝛ inuriat colli^m al. diſſo^m i lacte mulieris vel aſine. ꝺũ tñ nõ ſit apa frm ꝛ cozp⁹ ꝛ caput nõ ſint repleta ma³ groſſa. Lõ fert eis vinũ purũ ꝛ fomẽta⁰ cũ decoc̃ camo. Jtẽ ſomnus mult⁹ ꝛ pfundus ꝓfert valde ẽm auic: ſiue ſit a caloꝛe ſolis vel a frigo^c vl fumo ꝛ ſi ẽ a paſſione: tũc vꝫ ſan. q̃ exit ab ala colũbi: ꝛ ſtet in tranquillitate.

Cura vere obt^c circa quã aliq̃ regl'e gña les ſunt obſeruãde. ¶ Dzia regl'a in ob. ꝑmo ordinãda ẽ ꝺieta vt pli^m ad tenuitatẽ ꝺeclinis cũ corpis ꝛ aeris trãq̃llitate. ¶ 2° trahit ex dict. 8¹. 13. inge. in fo°. 5. ſi intẽ⁹ ſit ĩ oc̃lis ab hu. ꝛ nõ ꝺe vẽtoſi^c vẽtris ſolo ꝛ flõia ſũt ꝑmittẽda ꝛ filia vel ſaltẽ abſtinẽ³. ¶ 3³ ab eodẽ ibidẽ. nõ os obtal. pa. balneari nec catha plaſmari nec fomẽta¹ nec colliria¹ plectoꝛicos exñtes: niſi ꝑus illa cũ flõia vel far³ ſoluatur ¶ 4.° os matiã añcedẽtẽ ad iferioꝛa trahi mẽ³ ꝛ mutari ꝛ manus ꝛ pedes ꝛ brachia et tibias fricari ꝛ doloꝛeſe ſtringi ꝑ intualla. ¶ 5³ trahit ex dict 8¹. 13. inge. in fo°. 5. ĩ doloꝛe oc̃loꝝ ꝓpter vẽtoſitatẽ ſeu hu. groſſitiẽ vel frictatez repcuſſiõnũ aduuto^m nõ ſolũ inutile reddit ſed nociuũ. ¶ 6³ regl'a trahit ex dict aui. in 3³ 3¹ in c. can^m vltũ. ꝺe cura oculi. ma³ añs euacuatur cũ flõia vel far³ vel vtroq̃ ꝺiuncta cũ ꝓuocatione ad nares ꝛ garga³ ꝛ filib⁹: vel ꝓuocantibus lacrimas: ſic̃ est vinũ albũ ꝑ ſe vel cũ thuthia ꝛ aq̃ roſ. mixta. ¶ 7³ est haly in de regali diſpõne. c. ꝺe ob. ꝛ iobes ſerap. in eodẽ. c. ꝛ est qz oculꝰ ẽ mimꝭ ſenſus ꝛ facilis leſionis. ideo medica³ multa ꝛ diuerſa vel foꝛtia in q̃litate ab eis emitãda fũt ſaltẽ in ꝑn°. ¶ 8³ regula. ſi ma³ vẽiat ad oculũ ex velamie coopiẽte cneũ poſt vlem purgatiõnẽ in noc̃ ꝛ circa ipam vẽ toſarũ poſi^c circa frontẽ ꝛ tipoꝛa apocruſtica appõere fũt nõ modicũ iuuatiua. c. 4. ꝺe cañ. vlibus. ¶ 9³ regl'a ẽ ab eodẽ ibidẽ. ꝛ 8². 13. ige⁴ 5. fo°. Si cũ paſſiõe oculoꝝ affuerit ſoda: tũc a cura ſode incipiẽdũ ẽ. ꝛ nõ cures oculũ vſq̃ ſoda remota fuerit. ¶ Decima regl'a trahit ex dictis 8¹. 13. ꝺe inge. c. 6. q̃ſi in medio. c. ¶ Jbi ponit diuerſitatẽ applicatiõis remedioꝝ ꝑm diuerſitatẽ mẽbꝛoꝝ implicite. Lõtineꝫ ibi q̃ me^c ſi infra oculũ applicent: ſint actual⁹ frie. Si ſuꝑ eꝑ in apate cal'o ei⁹ ſtiptica applicẽt vel infra aurẽ tumidã: iſta ſint actual⁹ cal'a. ¶ Undecia regl'a ẽ Lõſtã. in. 2. viatici. c. ꝺ ob³ q̃ in ꝑn° ob^c cal'e incipiẽdũ est a me³ oculoꝝ ꝓfortiatiua ꝛ bu. ꝓſtrictiua. ꝛ in declinatõe cũ medicĩs diſſolutiuis. in augmẽto aũt ꝛ ſtatu cũ diſſolutiuis ꝛꝓfortatiuis fil' mixt. ¶ 12³ rl'a est aui. vbi. ſ. res q̃ oc̃lis mittẽde ſũt ꝺe bẽt carere oi aſpitate ꝛ bre leuitatẽ. iõ terẽde ſũtꝰ q̃ ad vltⁱᵐ poᵉ ꝓſtrictõis ꝛ ſtricte cribellatõis ¶ 13³ regl'a. nullũ acre ꝑ os ſumaꝫ durãte ob³ nec intra oculũ mittaꝫ vinũ albũ. iõ caueꝫ ſi turbidũ vel acetoſuꝫ exiſtit. ¶ 14.³ regl'a ẽ aui. c. ꝺe cura obc̃. ãmiſtratio colliriοꝝ cauẽda est donec pꝰ tres dies ¶ Jſte regl'e docẽt iuuenes a recto tramite nõ ꝺeuiare. iõ eas frequẽt reſpicias in curis oculoꝝ q̃maxie in obtalmia.

Cura ꝑ ꝺieta p⁰ ponat ĩ loco obſcuro pa. vbi ſit tut⁹ a vẽto ꝛ aere. ꝺũ tñ nun ſit reumatic⁹ in q̃ deſcat ꝛ ſtet in lecto ꝛ pului nar cũ capite ſint eleuata vt m³ nõ fluat ad i tra oculũ vel in eo remãeat ſi fluat exti⁹. ꝛ ꝫ ẽ g̃nale in q̃buſlibet egritudiꝫ maſialib⁹ ocli. ꝺeinde minoꝛeſ eis cib⁹ in p³ die ꝛ in 2³ ꝛ ĩ 5²: q̃ in ꝓdio ſolũ ſemipane cũ. 6. carie ꝛ potet aquã oꝛdei ꝛ totidẽ in cẽavl ſolũ ſumat panẽ

ꝛ aquã ordei ſi egrꝰ nimis ẽ acuta ꝛ liq̃tate ꝛ
mali[a] plẽa: q2 ad vltias egri. vltie curatõis p
fecte ad curatõis pfectõez. i. ãpb. ãpb. 6. Doc
eñ pono ex[pl] gra: ſi alia q̃ad q̃ritatẽ dimitto i
duſtrie ꝓcicãt: cũ q̃ritas offerẽdo2 cert[i] ſris
denotari nõ poſſit vt ait ga. Laueat aũt a cib
male ꝛ tarde digõnis ꝛ magna q̃t[e] bono2 ꝛ
malo2: ſi vtaſ cib ginantib[9] bonũ ꝛ laudabilẽ
hu. ꝛ caueat ab oĩb[9] vapo. vt alleũ cepe finap
eruca poꝛ fabe nuces ꝛ filia. ꝛ caueat a vino
ſaltẽ in p̃n°. caueat ab oibus cibis acetoſis et
acribus. acetũ ꝛ fructus acetoſi ꝛ ab oĩb[9] acri
minib[9] ꝛ acetoſis ꝛ herbis ꝛ fruct[9] viridib[9]. nã
oia iſta manifeſte nocẽt niſi via me[c] admini
ſtrent. ¶ Sõn[9] eis cõfert. q2 na[a] digerit ꝛ ma
turat materiã egritudis in ſomno maxie poſt
euacuatõnẽ. vñ auic. ꝛ o3 vt ad ipm attrahaſ
ſomn[9] eſt eñ medicamẽ eis bonũ. vigilie aũt
eis nimis nocẽt max[e] ſupflue. ¶ Ador[9] ſit nul
lus durãte egritudine: vl ſaltẽ ſit ita puus q
nulla in corpe fiat laſſitudo. Stet in loco tu
tovt ꝓdictũ eſt: ꝙes aũt cum abſtri[a] eis confert
¶ Repło ois vitãda ẽ. inanitio ꝛ abſtri[a] eis cõ
fert inq̃tũ natura ſuſtinere vꝫ. Lõperit g̃ fre
quẽs na[e] limi[9] cũ cliſteri vel ſuppoſito. Accĩa
aie: vt ẽ ira triſti[a] emitãda ſũt. gaudiũ aũt cõ
fert. Loit[9] totaliꝫ euitet. Et breuit[er] q̃tũ ad res
nõ naturales ita gubnãd[9] eſt ſic febricitãs fe.
acuta ꝓter bꝰ q nõ vtaſ acetoſ nec acrimib[9]
nec herbis crudis nec vino nec carnib[9] vtaſ:
niſi magne debilitat[is] emieat magnitudo. Dis
ſic ordinat[is] in toto vl in pte ad curã accedam[9].
¶ Flõia ex cepha[a] eſt ꝙueniẽs oĩb[9] ſpẽb[9] eius
ꝺba ſũt auic. ſi g̃ ſit nimia ſan. plẽitudo: flõet
cepha[a] ptis oppoſite. ꝛ deinde. de cepha[a] eiuſ
dẽ lateris. ls aliq̃ dicãt q̃ ſufficiat flõmia de ce
pha[a] eiuſdẽ ptis cũ ſedatõe ſi nccria ſit. ꝛ iſtã
viã ſecut[9] ſum ego. Et ſi adhuc videt replo et
rubedo flõet ſophena ꝛ vena: q̃ ſub lacrimali
exteri[9] in tipib[9] aliq̃n oꝫ iſcidere arrias ibidẽ
ꝺm q̃ ponit aui. Et poſtea vẽtoſe in noc. als i
occipicio ſũt apponẽde. vñ B[9] in meg[a] pte. 15.
colũ°. 3. aut in occipicio vẽtoſam apponim[9]:
cũ materiã ad oclos fluentẽ ꝛtherе volum[9] q̃
maxia cura° eſt. Jn flõmia aũt de cepha[a] q̃to
maioꝛ fuerit pa°. tãto magꝭ cꝛhedũ ẽ de ſan.
ꝺba ſunt raſ i. 9. ad almã. c. ꝺ ob. Et cũ iſto re
gimie teneaſ vſq; ad. 5. vel. 4. dies nullũ col
li[m] nec me[a] int[9] mittẽdo. Sz exti[9] ſi dol ẽ foꝛ
tiſſim[9] põere poſt vlez purgationẽ repcuſſiua
ex bolo arme° ꝛ albũie ou ꝛ ſan. ꝺra. ꝛ aq̃ ro. i
frõte ꝛ i tipib[9]. Et poſt. 2. vel. 3. dies i p̃n° pal
pebꝛis ſuauit[er] eleuaſ colli[m] al. in q̃ nõ ſit opiũ
ꝺm haly vꝫ. ꝛ raſ. ꝛ auic. ꝛ allãmſay ꝛc.

Jn principio nãq; ꝺm haly ꝛ poſt[m]
ꝺm totã artẽ debe
m[9] vti medicamib[9]: in q̃b[9] ſit repſſio cal[i]tatis
hu. ꝛ repcuſſio aliq̃ ꝙmixt cũ mitigatiuis. Lõ
po° fieſ adhuc ꝺm haly: in q̃ iſta repunt et fit
ex acacia ꝛ ceruſa ablu. ꝛ gũi ara. aã. 3. ij. ꝓpa
rent ſic decet ꝛ diſtẽpent cũ albu. oui. Aliꝰ pt
fieri de ſolo ſũac cũ aq̃ decoctõis ei[9]. ¶ Aliud
colli[m] liq̃d. Rk. muſcillag[i] pſilij ꝛ dragã[a] ꝛ ſe. ci
to. fctãrũ in aq̃ ro. ꝛ colaꝫ aã. 3. iiij. lacti mu lie
ris hñtis filiã. 3. x. aq̃ albu. oui diu agitati. 3. ij
miſcẽt ꝛ i oclis inſtillẽt aliq̃ lacrie ꝛ pãn[9] line[9]
in iſtis madefact[9] ſup totũ oculũ appoſaſ. B[9]
eñ in meg[i] pti[a]. 13. fo. 2. laudat albu. oui in b
ꝺba. Oclis ipis foꝛi ſ eminẽtib[9]. i. inflaſ ponẽ
da in eis debẽt põi palpebꝛis. ſuauit[er] eleuatis
mixt cũ eis q̃ mittũt q̃buſdã liq̃ꝛib[9] moꝛſurã
nõ faciẽtib[9] ſic ẽ albugo oui. ꝙuẽiẽtiſſima ẽ ei:
q2 moꝛſurã nõ faꝫ ꝛ ẽ viſcoſa. vñ dol q̃ ẽ ꝓpt
acutã mat[i]ã mitigat: q2 b liq̃r aſpitatẽ viſco
ſi[ta]ſui ꝛ dolozẽ ꝛ acumẽ mitigat: q2 ex ſui viſco
ſitate in oclo moꝛaſ. ꝛ ꝓpt b ẽ laudabili[9] cete
ris liq̃rib[9] cito lauãtib[9] ꝛ fluẽtib[9]. vbi. ſ. Job
ſera. dic. diſtillem[9] in eis in p̃n° egri. albumẽ
oui bñ agitatũ ꝛ de liq̃re q̃ ab eo exit tota die
ꝛ tota nocte. q2 hec cura° ſedat valde dol. ꝛ fa
cit q̃eſcere. Lũ epłis aũt q̃ exti[9] applicãt: aut
intẽdi[9] alkare mat[i]ã cal. ad oculũ veniẽtem
vlcerãtẽ: aut intẽdim[9] repulſionẽ cũ maioꝛe
ſtrictõe. ſi ꝓ°° tc facim[9] epłm ſup frõtẽ ꝛ tipa
de iſtis herbis ꝛga paſtoꝛis. q̃nq; neruia. pla
tago ꝛmicꝫaris: folia ppłi. ſolatrũ eno poꝛ.
folia rami ꝛ vit ꝛ citõtj. ſucc[9] iſtarũ vl aliarũ
mixt[9] cũ farina ordei ꝛ oleo ro. k. epłz ſup frõ
tẽ ꝛ tipa ꝛ remoueaſ. poſtq̃ calefactũ fuerit.
Silr in aliq̃ de dict ſucc bñ colato madefac
pãnũ lineũ ãtiquũ al. ꝛ ſup oclos ipõas: ꝛ cũ
iſtis alkab ꝛ refrigeraꝫ. Et docet ſera. lauare
faciẽ cũ aq̃ ro. ꝛ aq̃ frĩa mixta cũ mod° aceto
vt alteret moꝛdicitatẽ maſ ad oculũ p venas
faciei veniẽt ꝛ cũ aq̃ pluuiali ꝛ aq̃ decoctõis
papa. Si aũt cũ iſtis magꝭ volum[9] reſtrigere
vel repcutere. R. boliar[i] ſan. ꝺra. thuris aã. ʒ
j. k pul. ꝛ icoꝛpoꝛ in moꝛ cũ albu. oui ꝛ mod°
aceto ꝛ aq̃ roſ. in modũ vnguẽti ꝛ ſupponaſ
frõti ꝛ tẽpib[9] extẽſis ſup peciã pãni lineo no
ui. ex iſto eñ freq̃nt repi manifeſtũ iuuamen
Lũ iſtis ſp ꝺſideraꝫ vẽtrẽ ꝛ teneaſ laxꝫ. Jn p̃n°
poſt flõia põt dari talis decoc°. q̃ euacuat bu.
ſubtiles ꝛ acutos. Rk. pruno2 ꝺa. xv. nũero. flo
rũ viol. ʒ. j. k. decoc°: in q̃ diſſoluaſ coꝛtic mi
rab, citri. ʒ. j. tempenſ p noctẽ ꝛ poſt longam

Digitized by Google

fricatõnẽ colek ⁊ exhibeat addẽdo si plz ele^{m} de suc^{o} ro.ʒ.ij.reub^{i}.ʒ.ß.vel purget cũ cassiak ⁊ tamarindo. Et cũ ß vtak iulep refrigeratiuo ⁊ alkatiuo ỏ aḡs fris.ſ.endo portꝛ ⁊ rob.ꝛ Si at ma^{a} videt eẽ ḡſſa cũ capit repl'oe: denẽ pill'e cochie vl' auree. Iſta faciẽda ſũt in pn^{a} nec oꝫ expectare digõnẽ in ma^{a} ſubtilivl' cũ nimieta te dolozis ⁊ fortitudie accĩtũ. Jn ma^{a} at ḡſſa ⁊ fria ãmiſtret dgtia:q̃ dicta ſunt in egri. capitis de frida ⁊ ſil'r euacuãtia.

In augmento aũt ſic pcedẽdũ ẽ: i q̃ cũ repcuſſiuis ⁊ refrigeratiuis miſceri debẽt aliq̃ diſſoluti uã. niſi dol' ſit maxim^{i}. ⁊ in iſto caſu cũ colli^{o} ſupdicto de muſcillag. addak aliq̃d opiꝛ ⁊ cꝛo ci: ꝑm ãuic. de q̃ opio dic ß^{i}. 12. meg^{i} colũ. vl. becẽba. Ceteri q̃ꝫ boies credũt opiũ colliri^{m} ſup ⁊ miſſum in o. l'is dolozẽ mitigare. ſi dico nõ debere poni niſi cũ mag̃ fuerit nccitas. ne defec^{o} in ocl'is in ppetuũ maneat. multi enim ꝓpt hãc medicinã in cecitatẽ iciderũt. pꝫ g^{a} cũ q̃ta cautela iponẽdũ ẽ opiũ. Et ſi nccriuꝫ fuerit apponere illud colli^{m} ꝑ nimia ãrietate dolozẽ mitigato ſupuemias cũ calefaciẽtibus ⁊ funde in auric^{a} caſto^{m} ⁊ in ocl'is colli^{m} recipiẽs cina^{m} ⁊ pip lõgũ ⁊ ſiliã. ß^{i}. ibidẽ. Scõo in aug^{o} egri. diſtillet in oculũ colli. al. diſtempatũ cũ lacte mulieris cui^{9} ẽ hec. ℞ ꝑm rab. ꝑ^{o} almab. ℞. ceſuſe ablute. ʒ.x. ſarcoc^{e} gſſe. ʒ.ij dꝛaga^{t}. ʒ. ʒ. opij. ſi eſt ncce. ʒ. ß. ℞. colli^{m} punũ ad modũ lẽtis cũ muſcillag dꝛag^{t}. ⁊ in ocl'o mittat diſtẽpatũ cũ lacte mulieris. Et poſt. ʒ. vel 4. hozas mulceat in oculo lac fe^{e}. ⁊ lippa bñ mũdificet. ⁊ iterũ mittat colli^{m} al. ſupdictũ. ⁊ iterũ lauet cũ decoc^{o} fenugr^{e} bis vel ter loti in aq̃ frida. ⁊ poſt coq̃t in vaſe mundiſſimo cũ aq̃ fria. ⁊ ſi ma^{a} eſt groſſa addat ſe. fen^{i}. Et cũ iſto apoziate colato lauet ocl's: ⁊ aliq̃ gutta inſtillet. Doc apoziata laudat ß^{i}. 15. meg^{i} q̃ũ in. 5. folio ſic dicẽs. Doc enim apaxia ceteris medicamib^{9} vtili^{9} ẽ. Et trãſlũptiue auic in ʒ^{a} ʒ^{i} dicit. Et decoc^{o} fenug^{r} aggregat ſup^{a} ptes cũ lenificatõe ⁊ maturatõe lua vt fiat planũ ⁊ ſedet dolozẽ in ea. Ergo ẽ confortatio lenificatio ⁊ maturatio. ⁊ diſſolutio. nã calidũ eſt in ſcdo ficuꝫ in ꝓmo.

In ſtatu aũt idẽ regimẽ teneat miſcẽ do cũ diſſolutiuis aliq̃ reper cuſſiua dõec dol' mitiget. Fac g̃ ſic. ℞. fenug^{r}. ʒ. ʒ. ⁊ ß. ſe. fen. ʒ. ij. gũ dꝛaga^{t} gũi arab. ãñ. ʒ. ʒ. ℞ muſcillago in aq̃ pluuiali vel fe^{i}. ſi nõ aſſit rubo: ⁊ caloꝛ. ⁊ eꝑhat ꝑ pãnũ mũdiſſimum ⁊ addito lacte mlieris ocl'is inſtillet. Et ſit cautela ß ⁊ in aljs vbi itrat lac mulieris: ꝙ lacñ miſceat cũ aljs niſi i hoza ꝓiectõis: qꝛ lac citiſſime coꝛrũpit ⁊ acetoſat. q̃ cozru^{o} ⁊ acetoſitas loco iuuamis ꝑſtat nocu^{m}. ⁊ iõ lac ſolum ocl'is calm ſaltẽ in pn^{o} ⁊ augmẽto. in ſtatu ẽt vꝫ aq̃ tuthie: q̃ ꝓmo facit exire aliq̃s lacrias deinde remouet dolozẽ ⁊ fit ſic. ℞. tuthie ꝓpate ꝓut decet. ʒ. ij. cãpho^{c}. ℈. ß. vini albiſſimi. ʒ. ʒ. aq̃ rob. ʒ. ß. miſcẽt in ãpll'a. ⁊ de iſta aqua in ocl'is inſtillet. 1. vel. 2. gutte. Nacit dico tibi ꝙ iſta aq̃ purgata ma^{a} ⁊ adhibit ẽpl'is errĩſec^{o} cũ bona dieta manifeſte iuuat in ob^{a}: ⁊ i mlr̃ oculoꝝ egritudib^{9} matialib^{9}. vel põt fieri alr̃ ſac curialr. ℞. licij ⁊ cãpho^{c} añ. ℈. ß. tuthie ꝑpatet paſſate ꝑ findonẽ. ʒ. j. ligẽt i findõe mũda in capite pui ligniculi. ⁊ tali ſindone in capite ligni ligata ponat infra aquã rob. ⁊ vinũ albũ añ. ʒ. j. ⁊ ß. de q̃ in ocl'is aliq̃tiẽs inſtillet. et bis vel ter in die lac fe^{e} ab vberibus eriens ocl'is inſtillet: vt lauent a lippitudine q̃ itus ⁊ exĩ remouẽda eſt ſubtilr cũ pãno lineo blafico madefacto in lacte mulieris.

In declinatiõe cõiter accũtia in maiozi parte ſũt remota: iõ tũc q̃tũ ex na^{a} egri. ſolũ cõpetunt. diſſolutiua: tũc igit nõ ptermiſſo aliq̃ ỏ vlib^{9} ingrediat balneũ aq̃ dulc. ꝑ ipm enĩ relique paſſiões diſſoluñt: ⁊ maxie q̃n ma^{a} nõ eſt ḡſſa ⁊ viſcoſa: qỏ coḡſcit ꝑ dol' ꝓderoſus cũ guitate. ⁊ qꝛ nõ ẽ tãt dol' nec adeſt rubedo mlta ⁊ nõ exeũt hu. mlti ⁊ viſcoſi ſaltẽ in ꝑn^{o}: quia cõpacti ⁊ dun ſũt ⁊ indigeſti. Tũc etiã ſcz i declinatõe ⁊ q̃n ma^{a} nõ ẽ ḡſſa ⁊ viſcoſa lꝫ colica ſubtilis. vꝫ vapatiõ aq̃ calẽ ſup ocl'os cũ ſpõ^{a} vel pãno lineo antiq̃. Etiã oꝫ ãmiſtrari vinũ purũ: lꝫ in modica q̃ti^{c}: vt diſſoluat groſſam materiã q̃n eſt ḡſſa cõpacta. ⁊ ſic intelligitur ãpß. 6. ãpß. ãpß. 31. Dolozes ocl'oꝝ meri potio aut lauacrũ aut piria aut flõ^{a} aut far^{a} ſoluit. Et idẽ dic. 7. ãpß. ãpß. 4. 7. Cõſtã. vel yſaac in viatico exponit ãpho. qvi^{m} det in ob. flãtica flõia in ſanguiea. bal^{a} ⁊ lauacra i colica far^{a} i melica. ⁊ in his q̃ ſũt repleti malis hu. mirꝛlꝫ purga^{a} ma^{c} vtrobiq̃ mlr̃ ſit ncčia ſi cozp^{9} eſt plenũ. Si p^{9} iſta remãet gue^{o} ſeu obſcuritas pul' citrin^{9} imittẽd^{9} ẽ q̃ recipit ſarco^{e} nutrite. ʒ. x. aloes. ʒ. ij. mirre. ʒ. j. licij. ij. ʒ. j. ⁊ ℞. pul' ſb nĩ ⁊ ocl'is imittat cũ tuello iſuſſlãdo. mltũ ei deficcat ſupſluitates ⁊ puas vlceratões rẽmanẽtes. Et freq̃nt lauent cũ aq̃ ⁊ vino al. mixt ⁊ aliq̃n cũ lacte mlieris. Seq̃t colli^{m} qỏvalꝫ ad obt. de q̃ dic Cõſtã. in li. de oc'lis. ꝙ in vna die mũdificat oclꝫ ⁊ acuit viſũ ⁊ delet pãnũ ⁊

Digitized by Google

maculā. ℞. antimo^{i} acassie drag^{i} añ. ℥. r. tutie ℘pate. ʒ. ij. eris vsti loti. ʒ. v. lceruse lote. ʒ. iij. mirre. ʒ. j. ℈. ℔. spice^{i}. ʒ. ℔. licij calcāti attrame^{i} añ. ℈. ij. ℈. ℔. ficiant cū aq̄ ros ℈ albūe oui. ℈ vocet colli^{m} de antio^{o}. mirabilr vʒ ad supdcā ℈ vr valere i declinatiōe advisuʒ clarificāduʒ ℈ reliq̄as remouēdas. Et cū ℔ alū cū aq̄ tepi da decoctōis camo. simp^{r} fomētem^{a}. Et sit ge nerale in oi fomētatiōe ℈ dissolone. naʒ si ista amistrant ℈ doloʒ nō diminuit ℌ auget: figt coʒ pozis plectoziā ℈ idiget maloʒi eūone cū flōia vel farin^{a}. Nā diarria p se veniēs ℈ farm^{a} da ta iuuāt in oculoʒ passiōe vt visum est supza. Colli^{m} Daly bo^{m} in repcussiōe cuʒ rubedo nō minuit. ℞. ceruse ℥ablute gūi arab. drag^{i} licij opij añ partes eq̄les aq̄ mellilo^{i} quod suff. ℞. colli^{m} liq̄ vl duʒ. Aliō colliri^{m} ad idē. ℞. gūi ara. drag^{i} amidi añ. ʒ. ij. ceruse. ʒ. iij opij. ʒ. ℔. cō fice cū albūe oui: ℈ vʒ caliō ob^{e} cum doloze. Emplm ad doloēe oculoʒ cū iflatiōe cū rubo re oculoʒ ꝑcedētib^{9} vlib^{9} in cozpe vitellū oui cū oleo ros ℈ croco pulueriʒato: ℈ extēdat sup pannū: ℈ sup oculum ponat. Aliud ad idē. Ca rellum oui cū farina ozdei ℈ aqua ros mice^{r} ℈ fiat emplm super oculum ℈ super ligetur.

Clarificatio Prio sciēdū ℚ consti tuere egrū in loco ob scuro dū tm nō fit reumatic^{9}: manifeste iuuat: Prio qz nec vētus nec aer cōmot^{9} in tali loco intrare nō ꝑt. Scdo qz oculi nō laboʒāt in vi dēdo. Nā sic cetera mēbza ifir^{a}. lassant cū nu tunt ad psuetas opatiōes: sic ℈ oculi egrotan tes fatigant op^{9} visionis exercēdo. iō merito eis ꝑcipit vr reqescāt illo tūc a laboʒib^{9} suis. ℚ Scdo nota ꝑm Sm. ℥. de iuuamētis mēbzo rū colā. ℔. ℚ ad oculū venit plus de spū alī ℚ ad aliqd alioʒ ozganoʒ sensuū. qm̄ sicut sensus visus indiget vt fit lūiosus ℈ clar^{9} indi get ita vt veniat ad ipsuʒ multitudo spūum aliuʒ ab ipso ce^{o}: q̄ sunt puri mundi ℈ lūinosi. ℚ Tertio dubitat ō Daly ℈ ℔ap. q̄ ponūt tres spēs obt^{e}. ℈ Aui. ℈ alij non ponūt nisi. 2. vñ vr ℚ illi sint supflui. vel isti diminuti. Rñdeo ℚ Aui. ℈ sui seq̄ces solū ponunt. 2. spēs. ſ. leuem obtalmiā ℈ verā ℈ nō verā ℈ a causis exterio ribus. ℈ hec est ꝓma spēs. ℈ alia a causis inte rioribus verā ℈ magis fortē ℈ difficiliozis cu re: ℈ hec est scda spēs. Daly autē ℈ Serap. po nunt istas duas spēs ℈ vltimā. ſ. verā ob. sub diudūt in vnā min^{9} fortē ℈ in aliā fortissimā. ℈ sic solū est ibi augmētatio g̃dus in fortitu dine vel malitia. Et quasi oēs egritudies ma teriales ℏnt istā diuersitatē in fortitudine vel debilitate. vt patet in de febzib^{9} ℈ de aljs. Nā quedā fe. tertiana est nimis fortis: ℈ alia fort ℈ intēsa. vnde ps ℚ Aui. ℈ sui ſequaces q̄ non subdiuiduat ob. verā: non sunt diminuti cum p se ils ip̄licite intelligatur nec etiā a^{l} sunt su perflui: cū subdiuidāt ℈ explicent rōne aliqua lis diuersitatis medicamunū in fortī ob. ℈ in fortissima: ℈ iō nullus eoʒ errat: qz diuersi re spectus ℨrietatem nō inducunt. vel dicit etiā ℚ Aui. subdiuidit: vt ps in. c. de ob. ad. xv. lune as vt ibi. Et alia est q̄ est magis pertansiens terminum in magnitudine: ℈ sic ēt ipse ponit tres spēs sicut ℈ alij. ℈ sic nota bñ. ℚ Quarto ignozandū nō est ℚ ils in ꝓncipio apatū ca'o rum ponam^{9} repcussiua: nisi aliqd ipediat ꝓ ut videbit: ℈ postea dissolutiua: deinde matu ratiua: nubilominus in apate oculoʒ scilʒ ob. nō ponim^{9} maturatia: vt faciāt samē timētes ne tenera ℈ delicata oculi suba putref ℈ dis soluatur ils in ob. ig̃rossato materie subtilis ℈ subtiliatio grosse cū ꝓductione lippitudinis maturatio ℈ digestio sepissime vocet. ℚ Qui to sciendū: ℚ in obt, in ꝓncipio nō debēt poni vltimata repcussiua: maxime qñ materia est co^{ca}: qz timendū est: ne forte ꝓpter fortitudi nem repcussiuoʒū materia colica que est mul tum subtilis ℈ penetrabilis ipellatur ad con cauitatē oculoʒ ℈ neruoʒ. ℈ generet cecitatē ꝑpetuam vel catharactā. ℈ hoc est qđ Ba. di cebat de opio vt ꝓductū est. ℚ Sexto sciendū: ℚ in fortī doloze extremitates extīguēde sūt ℈ fricande. ℈ si dol'ē remissus sufficiunt remedia supradicta. ℚ Septimo mirabiſ quilibet sapiens de doc Auicē. ℈ Raſ. ℈ alijs mulay ℈ Serap. ℈ alioʒ dicentiū ℚ post tres vel quat tuoʒ dies colli^{m} al. ℈ alia repercussiua debēt oculis imitti: qbus repugnat Ba. 6. aphō. 2°. 31. ibi. Dolores oculoʒ. vbi dicit. Ego tñ me dicinā hmōi nunq̄ laudaui ℈. coʒroboraſ rō ne: qz talia claudunt ℈ retinēdo illaʒ acutam materiā dol'ꝓ augmētat. Rñdetur ℚ auto res bene loquunt Et Ba. qz si ista colli^{a} āmini strentur sine resolutiuis ℈ refrigerātib^{9} vel in ꝓ^{o} añ purgatiōe ma^{c}: tūc accidūt nocu^{a}: q̄ ponit Ba. ſ. augmentū doloris: ℈ aliq̄ cecita tem vt dictū est de opio: sed si eis misce^{r} reso lutiua refrenan^{a}: tunc ꝑt cōpetere in parua q̄titate ℈ iō misce^{r} cū eis aq̄ fen^{l}: qz cal'a ℈ re solutiua ℈ aq̄ celodo^{e} ℈ lac mlieris: ℈ cum boc purge^{r} m^{a} cū flōia ℈ far^{a} vt sepissime dictū est vel dr: ℚ Ba^{9}. intellexit de fortibus narcotiq̄ nis ꝓtaris. de qbus iaʒ facta est mētio in. ℨ^{a}. clarificatione. Et per ista rñdetur ad argu^{a}.

Digitized by Google

Et qñ tu dicꝫ ꝯ claudũt oclꝰ pozos. ⁊ mate-
riã retinẽt. pº dico ꝙ alterãt ⁊ refrigerãt ⁊ re
pellũt materiã ad loca iã ꝓuacuata. ¶ Octa
uo dubitaꝫ de vino: qũo curat doꝫ oculoꝝ. cũ
sit calm vapozosꝰ: ẽt supfluo vino abutẽres
videmꝰ debiles oculos ⁊ rubea findõe fodera-
tos hre. ⁊ ẽt illi dicũt ꝛ̃ sus Balneavia venꝰ fa
ba fumꝰ ⁊ ignis Jsta nocent doꝫ sed vigilare
nis. Dº ꝙ ex eo ꝓperit ꝙ subtiliat san. grossuꝫ
⁊ hu. grossos ⁊ deoppilat ⁊ eꝫ oclos mittit. Et
ĩ hõ dicit Ba. in pº pallegato. vinũ eni ꝑpe coa
gulata dissoluit ⁊ pp motũ suũ citissime a ve-
nis ejcit. ĩ hõ ad argª dr: ꝙ vez ẽ si sumaꝫ ĩ sup
flua ꝯritate. ¶ Nono dubitaꝫ de balª: qũo cõ
petit i obtª qz facꝫ fluere hũores ꝑm Aui. i fen.
2ª. ꝓ. Dicẽdũ ꝙ pinde cõperit: qz balneuꝫ aq̃
dulꝯ subtiliãdo facit euapozare illos hu. acu-
tos pozos apiẽdo. ⁊ ẽt vapoꝝ aq̃ cale suauis ẽ
⁊ dilatat ⁊ tẽpat ficcitatẽ acute maᵉ hũectan
do: ꝟ reqrit ꝙ cozpꝰ nõ fit plectoꝛicũ. ⁊ ꝑ ꝑs
q̃d sit dicẽdũ ad argũᵐ. ꝙ vez ẽ ꝙ balneum
dissoluit. ⁊ qñ tu dicꝭ ꝙ facꝫ fluere ad oclos. di
co ꝙ vez ẽ: ſi cozpꝰ sit plectoꝛicũ: fillr ꝑt dici ꝑ
balº pticlari vl fomẽtatione ꝛc̃. ¶ Decio qrit.
vtrũ obtª pº ⁊ p se fit mozbꝰ ꝓuctine vl totius
oculi: ⁊ vr ꝙ ꝓuctine p diffinitionẽ ob. nã ꝺz
⁊ vez ẽ ꝙ obtª ẽ apa ꝓuctine g̃ ẽ mozbꝰ eiꝰ.
ꝑª bona. qz oẽ apa ẽ mozbꝰ. añs ps p oẽs auto
res. ¶ 2º. pº ⁊ p se obtª. iest ꝓuctine. g̃ pº ⁊ p
se erit mozbꝰ eiꝰ ⁊ nõ totiꝰ oclĩ: ꝑª nõ est. ⁊ añs
ps: qz illꝺ apa ineſt ĩmeᶜ ipſi ꝓuctine alꝫ nõ
eẽt ob. ¶ Tertio qõ accĩtalr ptinet toꝰ. oculo
nõ est mozbꝰ ei ꝑ pº ⁊ p se. ſi ob. accidẽtalr ptiet
toti oclo: g̃ nõ pº ⁊ p se. ꝓna ẽ bõa ⁊ añs ꝑ ma
iozi ps qz de p se ⁊ de p accĩs distinguntꝫ. Et
ꝑ miozi ẽ dictũ Bl in fine pl de mozbo. vbi di
cit sic ad lram. Alij vo mozbi ptinẽt mẽbzo cõ
posito accĩtalr. ſic ob. 1. apa: qõ fit in ꝓuctia
⁊ in. 4. de mozº. c. ij. in fine. vbi dicit. Lõiuctiã
na vo ſi apa ex sanº hẽat visui accĩtalr noce-
bit. ¶ In oᵐ arguit ſic: id qõ nocet p se actiõi
alicui⁹ mẽi: ẽ pº ⁊ p se mozbꝰ illiꝰ nẽbzi. ſi ob-
talma existens in ꝓiunctina p se visui facꝫ ob
scurationẽ. igit pº ⁊ p se erit mozbꝰ totiꝰ ocu
li in quo fit visus. ꝓna tz: qz ſi mozbꝰ nõ eẽt in
mẽº: cius acº nõ ipediret. qz mozbꝰ est qlitas
ꝓr actioni nociua. tertio de mozº. c. j. pª me
diũ caꝭ. Et añs ꝑ maiozi clarũ est. ⁊ miozẽ gꝭ.
4. de mozº. c. 2. in fine capli. ¶ Nõ ꝙ vt dcm
est. ob. hꝫ. 3. spẽs. ſ. nõ verã q̃ accidit a causis
exterioꝛib⁹. ⁊ verã q̃ accidit a causis iterioꝛib⁹
vl extrĩsecis coaduuãtib⁹ cãis ĩtrĩsecis patis
ſuscipe talẽ mozbũ. Et ista gra meᶜ ⁊ ꝑmoms
ſubdiuidaꝫ ⁊ dicaꝫ. q̃dã est ob. va. q̃ ſolũ ipſi
ꝓuctie iest ñ ledẽs actionẽ motiuã necvisiuã
⁊ isto nõ excedit terminũ ipsiꝰ ꝓuctine vl mo-
dicũ excedit. Et alia q̃ ẽ magª ptrãsẽs termi-
nũ in magnitudiei q̃ supabũdat albugo sup
pupillã ⁊ tãgit eã ⁊ phibet clausionẽ oculi. vt
ponit Aui. i. 3ª. c. de ob. ad. 20. lineas. ⁊ huic
cõpatiuntꝫ aᶜptes oclĩ tũc fit pª pº. Si ob. va
ẽ ptrãsẽs terminũ ⁊ i magnᵉ: p se ⁊ pº ẽ paº
totiꝰ oclĩ. pb p rõnẽ factã i oᵐ. scdo. pb p ori
ginale gª. pº de moº. c. vl. qõ ẽ istõ: qõ ſi mlta
mẽª ex mẽbzis ꝓsilib⁹ ifirmãt ⁊ ſ m vno mẽº
cõpoº coadũata. mozbꝰ eoꝝ in toto erit insſro
ꝓpº. nõ dicꝫ ꝙ ille mozbꝰ sit i mẽbzis ꝓsilib⁹
ſ i ꝓpº. ⁊ ſ oꝛigĩale rectefacꝫ ad ppoᵐ. ¶ Se
cũda pº. ob. va ñ ptrãsẽs ſminũ ꝓuctie: nec
actionẽ motiuã ⁊ visuã mãifeste ledẽs: talꝫ pº
ꝛ p se ẽ mozbꝰ ipsiꝰ ꝓuctie ⁊ nõ totiꝰ oclĩ ps. qz
mozbꝰ nõ dr nisi rõe actõis lese: ſ cũ actio ocu
li nõ mãifeste ledaꝫ. sedꝫ ꝙ nõ ẽ mozbꝰ eiꝰ nisi
accĩtalr. ſic dicꝫ Bª. ij. ꝺ mozº. c. vlti. in b vba.
Sillr ob. ẽ apa nascẽs i pãniculꝫ cozneã coopi
entibª. accĩtalr tñ erit mozbꝰ totiꝰ oclĩ. ſ ille.
Et itelligit de mio¹ ob. nã mozbꝰ ꝓsilis pº iest
mẽbzis ꝓsilib⁹. scdo mẽbzis ozgãicis vt põt
ga. ibidẽ. Et istã ꝛcluſionẽ pbãt rões i oᵐ. naꝫ
ſp ille rões ꝛcludũt ꝺ ob. i q̃ alie ptes oclĩ nõ
egretãt. nec ei actio ipedit seu mãifeste ledit
Adhuc no p declaratõe istaꝝ ꝛclonum: ꝙ lꝫ
ob. pº ifit ipſi ꝓuctine. i maio¹ ob. tñ pº ⁊ p se
erit mozbꝰ totiꝰ oculi vt declaratũ est. nec repu
gnat cũ mozbꝰ nõ dicaꝫ nisi rõe lesiõis opatio
nũ. Sed nũc restat de ꝺdª Bl. 4. de mozº. c. 2.
vbi dicit sic. Lõiunctina vo si apa ex sanº hẽat
visui accĩtalr nocebit. si obtalmiam patiaꝫ:
aut vngulã: per se visui faciet obscuritatem.
Tunc aũt apa sanguineũ cõiunctine ⁊ ob. ꝑ
eodẽ supponũt. cum oẽ apa sanguineũ in cõ
iunctina sic ob. Dõt rñderi per iam dicta. naꝫ
quãdo dicit si apa ex san. habeat ꝛc. intelligit
de ꝑma specie obvere. qz illa ꝑmo ineſt ipſi
ꝓiunctine tanꝯ mẽbzo ꝓsili. scdo fiue accidẽ
taliꝫ nocet visui. Et qñ dicit. si aũt obtalmiã
patiaꝫ ꝛc. itelligit de 3ª ſpẽ obtᵉ: in q̃ acº moti
ua ⁊ visiua ledunt. Aliter põt dici ꝙ egrº ali
cui ꝑti ocli veniẽs põt nocere visui meᵉ. 2. mo
dis vno mõ mediate. i. mediante aliquo alio
mozbo. vel medᵉ. i. mediante aliq̃ ꝑte oculi ei
cõpatiẽte. Sillr põt dici de ĩmeᵉ. qz egritudo
aliq̃ põt nocere alicui ꝑti oculi vel toᵗ oculo
duobꝰ modis. ꝓmo mõ ĩmeᵉ. i. fine aliq̃ mozbo
mediãte. alto ꝏ ĩmeᵉ. i. fine aliq̃ ꝑte oculi ei cõ
patiente sicut est humoꝝ albugineus ⁊ vnea.

Digitized by Google

¶ Undecimo nō est ig̃rādū ꝺm aut̃. in. ca. de obtal[a] ad. 25. lineas fere: ꝙ obtal[a] aliqñ ē mozbus a cā ꝓuata seu ab hu. gñato in loco apt: ⁊ aliqñ venit aliūde. Et ꝺ sunt ꝺba ei⁹. ⁊ qñ ꝫ est hu. apatis gñat⁹ in ipo. ⁊ qñ ꝫ est aduētes ei a ce⁹ ꝺm semitā catharri ꝑ viā velamis extrinseci coopient caput: aut ꝑ viā velamis intrinseci a ce⁹ ⁊ ꝓib⁹ ipius: ex ipo videt ꝙ nō semp est ꝑ colligantiā. ¶ Duodeci⁹ scēdū ē: ꝙ coznea dura est ⁊ nō venosa respectu ꝺiūctine nō nō ita fuscipit matiā facilr. vt in ea obtal[a] gñet. ꝺiūctina aūt venosa ē ⁊ oꝛit a pāniculo q̄ venis ⁊ san[e] ⁊ hu. mag⁹ abūdat. ¶ Tredecio sciendū ꝙ in vera obtal[a] est triplex gen⁹ mozbi fic in aljs apatib⁹. s. mala ꝺ⁹ mala cōpo⁹: qz ibi est diffozmitas in figura: ⁊ sol⁹ ꝓtinuitat. in obtal[a] aūt nō ꝺa solū ē vnū gen⁹ mozbi s. mozbus ꝓsilis: qz mala ꝺ⁹ q̄ aliqñ ē cū ma[a] aliqñ sine vel cū valde modica. ¶ Decio q̄rto si q̄rat: cui ꝺtuti mag⁹ nocz. rñdet ꝙ ꝺtuti alī motiue ⁊ visue: qz visus ꝺinuit ꝺm mag⁹ ⁊ mi n⁹. ⁊ etiā mot⁹ ꝺminuit ꝺm q̄titatē tumozis ¶ Decio q̄nto. si q̄rat ex defectu cui⁹ ꝺtut mag⁹ venit obtal[a]. rñdet ꝙ ex defectu naturalis regitiue expulsiue ⁊c. ipi⁹ ꝺiūctine ⁊ aliarū ptiū vel toti⁹ oculi. ¶ Sedecimo q̄rit. vtrū i obtal[a] debeāt āmīstrari digīa añ purgationē cū farmacia. Rñdet cū ypo. ⁊ Ḃ⁹. i. ampḃ. ꝺ⁹. 23. ibi Digtā medica[i] ⁊ nō mouere cruda. Nā si ma[a] ē neꝙ pūgitiua cal⁹ furiosa ⁊ acuta seu mozdicatiua: euacua audacter in ꝑmis trib⁹ diebus nō expectādo digōnē. Et si nullum istoꝝ adest ⁊ ma[a] est grossa nō mozdēs nec furiosa: et cū puo dol⁹ q̄uatiuo. tūc digerat ⁊ euacuet ꝓut decet. Et de ꝑma ma[a] loq̄bat Ḃ⁹. 13. de ī ge⁹. c. 6. ad. 16. lineas in hec ꝺba. Plures enīz vidi q̄ꝺ⁹ oculi tumefi[i] incipiebāt sanos ī vna die cū egōne fuisse sup. ꝓuocata cū me[a] laxatiua vel si naturalr ego ꝺiruet. ¶ Decio septio sciendū ꝙ fenugrecū est calm in fine ꝑmi vel in ꝑn⁹ scꝺi gꝺus ficcū in ꝑmo ⁊ ꝫ in se viscositatē q̄ꝺ⁹ phꝺ⁹ ꝺniū calitatis ei⁹. ī cō calitas ei⁹ opat cū facilitate vt ponit aut̃ in. 2. ⁊ ī cō pertt in obtal[a]: qñ est a ma[a] frīda: qz resoluit ap̄a. a flātica ⁊ dura: ⁊ cuz hoc digerit ⁊ lenit. Et si ap̄a ē calꝫ ꝺū tñ nō fit multū inflāmatū: pōt cōpetere: p̄cipue si ei aliq̄ frīda misceant sicut est muscillago psilj ⁊ ꝺragagā[i] ⁊ ℔ lini ficet ⁊ caloꝛ naturalē iuuat in digerendo: et certe ꝫ locū vt ponit Sozdo. in fine augm[i] ⁊ in ꝑn⁹ status. ¶ Decimooctauo nota ꝙ san. columbi nō vz in ꝑn⁹ obtal[e]. qz calidus ē ⁊ faceret mag⁹ fluere san. sed postꝙ constrictoꝛia p̄cesserūt. ⁊ ī vaꝫ in eisdē hoꝛis sicut fenugrecū ⁊ etiā in declinatione.

Lapl'm. 3. de doloꝛe oculoꝝ.

Doloꝛ oculoꝝ pōt ꝓuenire aliqñ ab exterioꝛi. ⁊ tūc cognoscit ꝑ relata a pa. Aliqñ vēit ab interioꝛib⁹. vñ si venit a tūc cognoscit: qz dol⁹ est fixus ⁊ q̄st in radice oculoꝝ. maxie q̄n venit ꝑ meat⁹ a ce⁹ ꝓceden tes ⁊ pānículos neruos opticos inuoluētes: ⁊ cū ℔ vene oculoꝝ sunt rubee ⁊ eminē[a] ī ocl⁹ Et si tps est ver ⁊ eras adolescen[e] ⁊ ꝺ⁹ ⁊ regio cal⁹ ⁊ hu. est ⁊ regimē multiplicās san. ꝓcessit iam in ista egritudine ⁊ quacūqz. alia ꝑfirma tū est dol⁹ esse ex san. Ḳho. cognoscit. qz dol⁹ ē pūgitiu⁹ mozdicatiu⁹ nimi⁹ ardoꝛ: ⁊ caloꝛ tactu sentit ⁊ mozdicat oculi⁹. ac si cum acu pūgeret: ⁊ adest rubedo cū citritate. etiā considerantur supꝛadicta particularia q̄ confirmāt dominū hu. peccantis.

Curatio Tales flōmādi sūt de cepha[a] ⁊ vētose ponēde sunt int̃ spatulas. deinde in collo a pte posteꝛioꝛi. 2° frōti ⁊ timpoꝛib⁹ ponat ēplm de albūine oui cum thure ⁊ mastice: vl' cū bolo arme⁰ ⁊ terra sigillata cū albūine oui ⁊ oleo roꝝ mixt. vel ℞ repcussiua ⁊ alteratiua dicta in ca. de obtal[a]. Et dietet cū ptisana ⁊ pane modico. Infra autē oculū ponat albumē oui cōquassatū cū aqua decoctōis papa. ⁊ muscilag⁹ psilj: aut cum aq̄ decoctōis mādra[e]. Et si māgn⁹ ⁊ itolerabilis dol⁹ adest: addat modicū opij cū cautela q̄ dicta est in. c. p̄ce[e]. cauēdo ꝓtinuationē narcoticoꝝ ꝓpter incōmoda sup̄dicta. Post appōat colli[m] haly de cerusa sup̄dictū in isto casu p⁹ purgā cū cassiat. ⁊ tamarindo ⁊ filibus. Post etiā flōia secure pōt fieri ⁊ ocul⁹ fomērari cuz hac decoc[e] q̄ꝺ⁹ puocat somnū ⁊ acuitatem remouet hūoꝝ ptim resoluēdo ptī retinēdo ptiz alterādo dol⁹ sedat. ¶ ℞. malue ⁊ acetose cāomelliloꝝ roꝝ folioꝝ papa. aa. vel se. eius añ. ℥. ℔. ℞ decoctio coletur addat muscillag⁹ psilj muscilag⁹ ꝺragag[i] añ. q̄rta ꝑs totius decoctōis acassie pulueriz. aloes cicoꝝ croci añ. ℨ. j. ⁊ ℔. fomentet cū ista tepida ⁊ aliqua infra oculum immittant. vnde. 12. de inge⁰. c. 2. in ꝑn⁰. dicit Ḃ⁹ fic. Balneū farma[a] calefactoꝛia ⁊ potus vini. hec oia dol⁹ oculoꝝ iuuāt cū dicit ypo. in ampḃ. Doloꝛes oculoꝝ soluit potio vini balneū ⁊ calefactō flōia atqz farmacia. curāt em̄ doloꝛes oclꝝ ⁊ cū eo doloꝛ amputat. Fiāt ergo remedia ꝺm tempis ꝓcessum: qz in ꝑn⁰ ꝑmo in doloꝛe oculoꝝ ex

Digitized by Google

materia cal'a post vles purgatões ⁊ cũ'ulibus euacuatõib⁹ cõpetũt repcussiua ⁊ ingrossan⁹ hu.calm ⁊ acutũ ⁊ furibilẽ. Jn aug⁹ cõpetũt repcussiua mixta cũ resolutiuis p⁹ in maiori q̃tate. scõa in minori. in statu repcussiua in minori q̃tate: resolutiua in maiori in decli natiõe sola resolutiua cõpetũt. ⁊ si tũc aliqua ꝓfortiua siue repcussiua cõpetãt: illa sint in pua q̃ti⁹ mixta cũ dissolutiuis pue intẽsiõis in q̃litate ꝓfiderãdo raritatẽ ⁊ nobilitatẽ ocli cũ facilitate passiõis: cũ sit multũ ⁊ cito mẽ⁹ passibile. Et ideo post q̃ dolor est mitigatus: dissolutiua extenuatiua multũ valẽt. Et ẽ lauacrũ ex aq̃ decoctõis ca⁹. ⁊ fen' ⁊ rob vel decoctõis fenugreci cũ rob. ⁊ de residuo recurre ad ca⁹ de obtal⁹. Si dolor oculoꝝ ẽ ppt frios hu. tũc dol' est remissus ⁊ guatiu⁹: ⁊ ẽ oppssio in palpebris cũ tumore ⁊ luiditate: ⁊ magis affligit in horis flãtis ⁊ melie.

Cura Pa. purget cũ pillis aureis vel cũ pillis de ẏnq̃ gñib⁹ mirab. vel cũ pillis factis de bñdicta acuat cũ pulpa colo ẏnᵉ digesta. tũ ꝑus ma⁹ put docet. Et si ma⁹ videt melica purget cũ diaseᵉ acuato cũ diaᵍᵉdio. ⁊ post purgã det au⁹ alerᵃ q̃libet mane ʒ.j. cũ vino decoctõis bethoᵉ distẽpatã. Post purgã etiã p̃mũ remediũ ad talẽ dol'. ⁊ inflationẽ ẽ: q; ruta ⁊ nepita sup tegl'a etiã calefacte ⁊ int' pãnos de lino blauio posite calẽ sup oculos dolẽtes ponant. ¶ Secdo bõbax made fact⁹ in succo fen'. ℥. ptib⁹ ⁊ sucᵉ rute vna pte calis oclis supponat. ¶ Tertio vitella oui cocta sub cinerib⁹ ⁊ posita int' bõbacẽ calm sup oculũ dolẽtẽ ponat. Aug'ⁿ qõ ponit allzãnu say qõ vs ad emiḡneã cũ dol' oculoꝝ ⁊ ad dol'. timpoꝝ capit. ⁊ cũ ℔ vs ad dol' sto'. ℨ. cã sit fra ℟. foliorꝝ ⁊ floꝝ abſinthij cũ se. recẽtiũ. ʒ. v. oia diu ⁊ moꝺterant ⁊ incorpent donec fit sicut vnguẽtum deinde fac trociscos in forᵐ castanee ⁊ pone i pelui ⁊ cooptũ dimitte stare p. 15. dies. ⁊ post ponant in capsa enea. ⁊ liq̃ſ fine cõbustiõe ⁊ post colet p staiaʒ in vase mũdo. addat cere ʒ. j. gũi armo'. ʒ. ß. resine pi'. ʒ. j. olei camo. ʒ. i oia sil' liq̃facta cũ pdict incorpent lento igne ⁊ iterũ colent. ponat in vase vitreato ⁊ miltũ vs. ¶ Quito dico ꝙ in casu supdicto. s. i emiḡnea ⁊ dolore tipoꝝ maxie vbi dol'. est: ꝺs vngt cũ marciatõ. tõ recurre ad ca⁹ de emigranea ¶ Si dol'. ocli fuerit ex puluere vel fumo: oculus lauet cũ aq̃ rob ⁊ aqua fen'. Si sit ex ictu sine vulnere: ita ꝙ sibi appent fiḡ sctí machary: tũc succ⁹ maioranę cũ cera ẏginea incorpoꝛet cũ cimi⁹ puluerizato: ⁊ supteneat: nã resolut cãm illi⁹ dol' subtiliãdo ipam. ¶ Aliud ad idẽ vs absin⁹ incorporatũ sup tegulã ⁊ frequẽter supponat. Si ibi cũ dol' sit vlñ⁹: cureᵗ cũ aq̃ albũis ouiq̃ fit p longã ꝓstationẽ albũis in vase mundo. Si dol' oculi sit ex nimia aeris frigore: bibat pa. vi⁹ purũ. dũ tñ fiḡ cal'i tatis nõ inueniãt. nã vinũ ꝓfortat ⁊ calefacit ¶ Jtẽ folia dãnidis bulliãt in vino: ⁊ fum⁹ in oclis recipiat: ⁊ oculi inde fomẽtent. Si autẽ oculoꝝ dol' ẽ ppt apa. tũc recurre ad cᵐ de obtal⁹: qñ ẽ ma⁹ cal'a etiã ⁊ frigida ⁊c.

¶ Lapl'm. 4. de reliq̃s morbis. ⁊ p̃c de bothoꝛ

Liquãdo in ꝓiũctina ⁊ i albo oculoꝝ fit

a vna vesicula vel due vel plures ƀꝫ q̃litatẽ ⁊ q̃titatẽ maᵉ ⁊ disponẽ oculi. q̃ realr sunt apa: iꝫ pua. ⁊ aliqñ cũ rubedine oculi. aliqñ sine ⁊ cum modico dol'. Et si cũ hac dispõne malũ regimẽ ꝓtinuet vel vadat ad ventũ vel frigus deterioꝛat ⁊ crescit: ⁊ facit vlcus. Et de istis dicit Auic'. q̃ isti bothoꝛ aliqñ ſ in cornea: ⁊ tũc est albus. aliqñ i cõiunctina ⁊ tũc est rubeus.

Causa Jste bothoꝛ siue vesicula fit a resudatõe hũoꝝ in ꝓiũctina cõtẽt sicut sepe fit in alijs ptib⁹ coꝛpis ex resudatione humoꝝ circa cutim cõtentis.

Cura eius ẽ obfuatio ꝓceptoꝝ supr⁹ dictoꝝ in. c. de obtal⁹ :⁊ facere flõiaʒ de cepha⁹: ⁊ abstinere a vapoꝛib⁹ int⁹ oculum posit. Et põe ɔ albo collirio vel aquã albũis ouiq̃ cã est cal'a ⁊ ƀ post purgationẽ cũ laxatiua me⁹. ¶ Et post q̃ iste fuerint ꝛcrepate: põt poni int⁹ de colli⁹ albo cum lacte feᵉ vel aq̃ eu fraᵉ vel rob. ⁊. si cã ẽ frida: aq̃ fen' Et si post curationẽ remanet puũ vestigiũ: ponat int⁹ pul' ossis cipie vel puluis margaritarũ.

Laplm. 5. de febel seu pãniculo.

Ebel siue pãicul⁹ ꝓ nunc ꝓnat. ʒ⁹ passio i ꝓiũ

s ctina. Eñ febel ẽ pãicul⁹ rubeꝰ i supficie ꝓiũctine ꝓpr̃ san. exube rãtiã in venis eiᵘs extẽdẽs vsq; ad corneam

Causa eius est repl'o san. in venulis exteriorib⁹ pueniẽs a ma⁹ otenta i pãniculo craneũ coopiẽte: a q̃ nascit ꝓiũctia vel a pãniculo ei suppositoq̃ est magꝫ spissus cum latioꝛibus venis: sicut intelligit auic'. Et mod⁹ p quã fit pãicul⁹ est filis reti: sicut est modus edere coopientis parietẽ. nã edera ƀꝫ truncũ in terra a quo rami multi exeunt et a ramis alij ramiculi ⁊ ac illis alij fim longum

Digitized by Google

derm̃ ⁊ finistruz oziunt. ⁊fic fit multiplex bi/furca⁹ ⁊ interceptio ⁊ tertura donec fit q̃ panniculus rube⁹ se extẽdẽs a lacriali dõestico vsq; ad locũ cornee i superficie ꝯiunctine. Ẽt dria ẽ int̃ pãniculũ ⁊ rubedinẽ venaz ꝯiunctie: qz i ẽ ctione pãniculi illo instim q̃ apphẽdit qõ vocat̃ ham⁹: facilr apphẽdit rãos vel trũcũ panniculi, ⁊ in venis ꝯiunctine neq; põt apphẽdere. Itẽ dria est int̃ vngulã ⁊ sebel. qz in vngula nõ mãifeste az textura fic̃ in sebel. Scõo qz vngula est albi vel fusci colozis vt plimũ. sebel aũt rubei colozis. Sig̃ sat̃ sunt dcã. Et dicit Aui. q cũ sebel frequẽter venit ꝓurie⁹ ⁊ lacrie. ꝓurit⁹ qz ma⁹ cal⁹ a ex san. acuitate: vbi fluunt lacrie. Et p eandẽ cãm nõ bñ põt retinere rõne largitaz viarũ ex ꝓfluxu hu. ad illũ locũ. ⁊ ex oi lumine siue solis siue cãdele siue ignis sentiũt nocum̃ ⁊ visus debilitatẽ: vt ponit Auicẽ. in. 3ª. 3ª. c. de sebel. vide ibi.

Prognosticatio Primo sebel est egri⁹ hereditaria trãsiẽs a genitoze in genitũ. q aũt eẽt mozb⁹ ꝓgnosticus: ⁊ q trãsiret de te ad me nõ credo: ſ ad genitos vel sanguineos in eoz gnatione fic̃ strabositas in oculo ⁊ claudicatio. de q̃bus ples in vna linea parẽtele repunt q̃ in alia. ⁊c itelligit cano. nr̃ Aui. qz in pãniculo nõ vr̃ materia faciẽs ꝓgnositatẽ. ¶ Scõo tal⁹ panniculis difficil cure est ⁊ lõge mis recurrat ad manũ cirurgici. Tertio ꝑm Aui. ocul⁹ patiẽs sebel plerũq; diminuit ⁊ pupilla eius.

Cura In ꝓmis vitet oẽm repl'onez ⁊ oia vaporosa. vinũ tñ pt dari. qz ma⁹ ei⁹ ꝑm Serap. ẽ san. grossus eris invenis cõiunctine q̃ q̃dẽ subtiliari pt cũ potu vl'. ⁊ in b̃ ꝓcordat Ba. ⁊ Aui. dũ tñ decꝰ p⁹ mũdificatiõnẽ corpis ⁊ cap. ⁊ q p⁹ ei⁹ assũptionẽ dormiat pa. Presuppoꝰ gꝰ bono regiꝰ purgeꝰ caput cuz pillis cochijs vl' alijs. deide ꝛ flõia de cepha⁹ In p̃nº g̃ ſi ma⁹ vr̃ subtil' vl' ꝓurigiosa: remoueat ꝓurit⁹ cũ sit cã maiozis attractõis maꝰ ad oculũ cũ reb⁹ dicẽdis in. c. De ꝓuritu. ⁊ laueꝰ sepe ocul⁹ cũ aq̃ acetose vl' ros tepida vel cũ decoctiõe maluaz. Vel pt fieꝰ b̃ collirũ in p̃nº ⁊ ẽ repcussiuũ ſz Sozdianũ. ℞. acassie abiute gũ ara. eris vsti añ. 3. uj. succi capzifolij q̃tũ suf. ℞. colliꝰ m̃ ad formã lenꝰ ⁊ distẽpeꝰ cũ aq̃ eufraꝰ. ⁊ istillet. ¶ Scõo ad idẽ vz alcohol de testis ouoz ꝑm Auicꝰ. ⁊ ℞. sic remolliant̃ in aceto teste ouoz recẽtiũ. sic exeũt a vẽtribus gallinaz p⁹. ix. dies vitio in eodẽ bulliant̃ ⁊ postea desiccent̃ invmb⁹. ⁊ p⁹ puluerizentur ⁊ cribellent̃ cũ sindone ⁊ i oculũ freq̃nt̃ muttãt

Vnic pul' addit Sozdoni⁹ sarcocallã nutritaz aloẽ 33ª. ⁊ gũ arab. ⁊ cũ dcõ pul'de q̃libet partes eq̃les ⁊ cũ aq̃ enfraꝰ ℞. colliꝰ m̃. vel pul' fine aq̃ oculi imittat̃. Aui. dicit q teste ouoz ũmeꝰ fic exeũt: bulliant̃. r. dcb⁹ i aceto. ſ. q̃libet die p vnã pausaz. ⁊ p⁹ colent̃ ⁊ colatura ponat̃ in ãpla vitrea ⁊ desiccet̃ ad solẽ. ⁊ q̃ remanet i fundo pulverizet̃. ⁊ alcofoꝛet̃ oculis int⁹ mittendo. ⁊ nõ ẽ ei par. ¶ Ad idẽ vz istud sief. qõ ponit all: amusay de baldach. ℞. ceruse ablute nonies i aq̃ ros. ⁊ postea exiccate. 3. ij. eris vsti. 3. j. gũi ara. dragagã gũi oliue añ. 3. j. casto¹ aloẽ epatici oliba¹. añ. 3. j. opij margarite ñ pforat̃ cãforꝰ. añ. 3. j. succi memithe q̃tũ suff. vl' succi celidoꝰ. ℞. madel. põderãtes. 3. ß. ⁊ ifoz matiõe vngant̃ man⁹ cũ oleo amigõ amaraz Et q̃ volueris vti: istẽpent̃ i loco mũdo cuz aq̃ fe¹. ⁊ in radio ocul' istillet̃. mũdificat oculos ⁊ destruit pãniculũ oculoz ⁊ san. cozrodit Jesus ponit istũ pul'. q ml'tũ vz ad sebel ⁊ vngulã recẽtes ⁊ ad scabiẽ palpebraz ⁊ lacrias ℞. pipis 33ª cozticis mirab. cir¹. ⁊ indi. añ. 3. v. aloẽ cicot⁹. 3. j. ⁊ ß. spũe marif. 3. vj. antio¹. 3. uj. cassielig⁹ garioſ. añ. 3. iiij. puluerizẽt̃ ⁊ cribellent̃ ⁊ oculis imittant̃. Et si ista nõ vz hẽant̃ vncini pue curuature: ⁊ cũ vncino eleuent̃ ptes pãniculi vna post alias. ⁊ discarnet̃ ⁊ aggregeꝰ cũ cono bñ fixo ⁊ pato ꝓut decet versus angulũ oculi. ⁊ tũc cum forpicibus acute cuspidis ⁊ bñ scindentibus abscindat̃ bñ subtiliter ⁊ totaliter cauẽdo partem ⁊ carnem lacrimalẽ ⁊ residuum oculi. Deide pul' cimi⁹ matricetur ab homine sano ieiuno cum moꝰ salecõi. ⁊ ibidem infra oculũ ponat̃ ad hoc q̃ palpebra nõ incarnet̃ cũ oculo. ⁊ sup oculũ põat̃ vitellũ oui nutritũ cũ oleo ros. vt dol' ibi non causet̃. ⁊ pcipue pa. vt oculum sepe moneat. ¶ Auicẽ. ponit aliũ modũ discarnandi sebel. ⁊ est q̃ penetrẽt fila multa sub multis venis seu rãis pãniculi. ⁊ tũc oia ista filo subtili de firico itelligit simul coadunata tranhant̃ ad supioza vt eradicet̃ pãniculus ⁊ discarnet̃. ⁊ postea cũ forpicibus supradictis inscindatur oia sunt bona si bene fiant. Scitis tñ. q̃ postq̃ ista fila trãsierunt sub venulis ⁊ ramis pãniculi: debẽt nodari ⁊ bñ restringi ⁊ retinere ramos pãniculi: ⁊ suauit̃ discarnent̃ cũ pẽna.

Clarificatio Primo intelligendus est q̃ in sebel tlez veꝰ seu rami qui ipsum constituũt: non sunt noui ter geite: sed sunt veꝰ in superficie ꝯiunctine que in sua pua creatione sunt create: vt modi cũ san. ꝓtineãt ad nutritionẽ supficiei ꝯiun-

Digitized by Google

tine. vñ si superficies repleat san. causat sebel. t iste sanguis iã ibi ingrossat neqt retrocedere pp flõiam nec repcussiua nec resolui p resolwentia. iõ cũ manu cirurgica ẽthendus est. Ex istis habes q pãniculus iste est morb⁹ venarũ ꝯiunctine: t iõ dr q est morb⁹ in via: qr replo t dilatio venarũ extrinsecꝰ ꝯiunctine p⁹ q̃ est manifeste: augmẽtat ẽ morbus in nũo. sic. vj. digit⁹. t iõ qõ in nũero additus est supfluũ ẽ. t iõ auferẽdũ. Cñ ga. q̃cũq; abũ dat ꝑm nu^m abla^o eoꝝ cã salubris ẽ. 3. teg^t cañ 67. Si aũt ꝑsiderem⁹ q̃ritatẽ venarũ augmẽtatã ex naturã. dicem⁹ q est morb⁹ in q̃ri^e augmentata. 3°. teg^t cañ. 64. Scõo dicam⁹ q pan niculus iste siue sebel est morb⁹ p colligãtias qr ab a^o mẽ^o venit sanguis supflu⁹ replẽs illas venulas. s. a pãniculo coopiente craneuꝫ: a q nascit ꝯiunctina. Tertio nota. q sebel magꝫ nocet ꝟtuti visiue t motiue oculi. 3 ex defectu ꝟtutis regitiue. s. expulsiue t dgie mẽ mandãtis t recipiẽtis. nã si iste nõ errassent: nũq; in corpe tales morbi generarentur nisi forte a causa primitiua.

¶ Capitulum. 6. de vngula in oculo.

Vngula est quedã telaris ad di^o seu excrescentia i ꝯiunctina vt plimũ oriens a lacrimali extẽdẽs se vsq; ad corneam. aln fozamẽ pupille coopiens: t apud q̃sdã vocatur tela. Et dr q est inf disp̃sitionẽ neruosam t carnosam. Dicam⁹ igit cũ Aui. q vngularũ q̃dã est dura t alia molr t leuis. Itẽ q̃dã est colozis citrini: t q̃dã fusci: t quedã rubei: q̃ aliqliter vr pticipare cũ sebel. t istaꝫ vidi t in curã habui: cũ ista scribebã. Itẽ quedaꝫ est facilis sepationis a ꝯiunctina. t quedã difficilis indigens sepatione t discarnac^e t ista ẽ deterioꝛ. Al kãmusay de baldach põit quattuoꝛ spẽs vngulaꝝ t ꝑm hocvocat eas diuersis nominib⁹. Nã quedã nascit ab angulo: que est a pte timpoꝛis t cooperit nigredinẽ oculi. t vocatur vngula ex trãsuerso. ¶ Scõa nascitur a lacrimali versus nasuꝫ t de ista iã facta est mẽtio: que est q̃si caro neruosa. t dr vngula ex directo. ¶ Tertia nascit ex aliquo de dcis lacrimalibus: t facit in oculo velut pupillã ad foꝛmam vm⁹ grani de milio t vocat vngula pupilli. i. pue pupille vel mamille. ¶ Quarta nascitur a parte inferioꝛ ipsius oculi t ascendit versus nigredinem. t ista vocatur vngula subtanea quasi de subtus nata.

Causa coniuncta Istaruꝫ sunt ꝟu, multi in quãtitate t grossi in suba t viscosi viscositate multũ grossa. Et qr equi t q̃drupedia cibarius vtunt grossis t granis crudis: ideo frequentius eis accidit vt ad experientiam apper.

Causa antecedens est longus vsus grossoꝛũ cibarioꝝ t leguminũ casei piscium t carniũ salsaꝝ t carniũ grossarũ vt bouis t porci: maxie si ista cũ vapoꝛosis sumant: vt alleata cipilatũ sinapis eruca similiter t nimi⁹ vsus caulium t nimia repo cibi t potus.

Causa primitiua ꝑtum ad sui initiũ põr eẽ ictus t percussio: ad quã sequitur cursus humoꝛum t attractio eoꝝ ad oculum.

Signa de se sunt manifesta: qr vngula apparet in albo oculi t aliquando super pupillam cooperiens eã t visuꝫ auferens vel saltẽ impediens. Cognoscit aũt si est facilis sepationis vel nõ. qr si aperto oculo tangat cũ latere cuspis acus cũ qua cõprimantur catharacte: t si leuiter mouet tũc est facilis ad operandũ t si non: per ꝟsium. Sed dria est inter carnẽ additam in lacriali t vngulam: qr caro lacrialis est rubea. vngula aũt tendit ad albedinẽ vt dictũ est. Et si aliq̃n sit rubea vt dicit Aui. cñ illa rubedo tendit ad albedinem. t quando magis tendit ad pupillaꝫ oculi: tanto magis rubedo minuitur.

Pronosticatio Vngula vix curatur nisi cũ manu cirurgica: marie postq̃ est antiq̃ t indurata.

Cura Primo regatur pa. cum bono regimine vitando omnia grossa cibaria t vapoꝛosa: t digeratur materia grossa cũ digis flaticis t mlie: t euacuetur cum pillis cochijs. Et si tela vel vngula recens sit: t speretur de eius sanatione. tunc primo suffumigetur cum decoctione istoꝝ scilicet malue t camo. t bismalue t senñ. lini. t post imittat hoc colu^m. qõ ponit Baly. i. r. de regali dispositiõe qõ ẽ appꝛopꝛiatũ huic passioni. fr. emaciates pulueriſati t nonies abluti cum vrina pueri. 3. vj. gñi. ara. drag^t eris vsti añ. 3. iij. punicis adusti t loti. opij. añ. 3. j. aq̃ fe. qõ suff. fr. coll^a t deficcentur in vmb^a in loco sine puluere. t vnus distẽperetur cum vino al. t oculis instilletur post suffumigationem supradictam. Itẽ valet in hoc casu colli^m Rab. t valet ad scabiẽ oculi t pãnũ t albuginẽ t teneꝛositatẽ oculoꝝ t ad vngulã. fr. floꝝ eris col chotar. i. calcanti ãriq̃ t ẽ vitriolũ ãriquũ adustũ, añ. 3. j. baurach spũe maris, añ. 3. iij, sal

Digitized by Google

armo^{i}.ʒ.j.ꝛ ʒ.ſal reſoluaſ in aquā ꝛ alia pul-
uerizata put decet miſcent ꝛ ℞ colli^{m} viride.
Aliud colli^{m} pōit Raſ ꝑ^{o} ad Almāſorē ſatis
forte.ꝛ vocat ip̄z ſief viride.cōfert ad ſebel ꝛ
vngulā ꝛ ſcabiē ꝛ albuginē:ꝛ ē q̄ſi idē cū ſup-
iozi. ℣ ℞.flozū. eris.ʒ.iij.calcāti vſti.ʒ.vj. ar-
ſeni^{i} rubei nu^{i} ſpūe maris.añ.ʒ.j.ſal^{i} armo^{i}.ʒ.
ij.ſal diſſoluaſ cū ſucco rute:ꝛ alia puluerīza-
ta miſceanſ.ē.n.mirabile.℣ Sief de calcāto
qō ponit Raſ ibidē vz ad ſup̄dcā.℞.eris vſti
calcāti vſti añ.ʒ.v.flozū eris.ʒ.ij.ſal^{i} armo^{i} nu^{i}
arcē ſublimati.añ.ʒ.j.terāſ ꝛ p vnā ebdoma-
dā ſic dimittanſ.ꝛ de iſto ponaſ ſup vngulā.
Iſtud colli^{m} pōit Hozdoni^{i}.℞. vitrioli virid
eris vſti ꝛ ſal^{i} armo^{i} fell^{i} tau^{i}.añ.ℑ.ß aloē cina
mo^{i}ʒʒ^{i} triū genez pipis rabe potoz viridiuz
añ.ℑ.j.puluerizent ꝛ cū ſucco fen^{i} ꝛ maiozāe
ꝛ modico melle miſceſ ꝛ fiat colli^{m}. iſtō tra-
zit Bñ^{i} ab Aui.℣ Si ex iſtis nō cureſ accedat
cirurgic^{o} bonꝰ viſus cui^{o} man^{o} nō tremat ꝛ ap-
to oc̄lo eleueſ ocul^{o} cū vncino pue curuatiire.
ꝛ ſi adhereat oc̄lo:ſepeſ cū pēna pata ad ß ꝛ
pue curuature.ꝛ cū erit tota ſepara:ſcidaſ cū
foꝛpicib^{o} tota cauēdo coꝛneā ꝛ carnē lacrialē
ꝛ poſt ciminū mūdatū ab ariſi ꝛ maſticatum
ab hoīe ieiuno cū modico ſal cōis oculo īmit
taſ vt palpebꝛa cū oculo nō adhereat.ꝛ hec ē
bꝛeuioꝛ ꝛ leuioꝛ cura q̄ ꝓria.Ali^{i} mod^{o} ex̄hēdi
vngulā ponit ab Aui.ꝛ ſuis ſeq̄cib^{o}.ꝛ ē q̄ eleuet vngula cū vncino ꝛ p locū eleuatū intro-
mittaſ acus aliq̄liter ī̄curuata:in cui^{o} foꝛami
ne ſit filiū de firico duplicato aut retoꝛto aut
plus de cauda eq̄.deīde remota acu: ābe fili
extremitates ꝓiungant.ꝛ fcō nodo ſuſpēdaſ
ꝛ traha^{r} vſus iferi^{o}.ꝛ exterius qꝛ ſuſpēſio vn-
gule et^{o} inſeciſionē facilē facit:ſicut dicit cano-
niſta.Et ſi aliq̄liter adheret ℞ paruū foꝛamē
ſub dicto filo p qō ītromittaſ acus ad ſepan
dū ꝛ diſcarnādū vel ꝑs pēne parate:ꝛ poſtea
cū foꝛpicib^{o} leuiſſime abſcindaſ: ꝛ poſt ℞ re-
media dicta.Et iſtū modū faciūt mareſcalli ī
vngulis oculoꝝ bꝛutoꝝ:ſed ipſi faciūt cū ra-
ſo^{e}.Poſito aūt q vngula ſit tenuis ꝛ nō ſuſti
neat vncinū nec filū: iubet Albulzaſ. q cum
ſpatumine cuius foꝛmaz ipſe ponit ꝛ eſt iſta.
multū ſubtiliꝛ in ſupficie radaſ ꝛ ad vnū an-
gulū aggregeſ oculi ꝛ abſcidaſ. Et iſta talis
frequēter cū me^{a} curaſ:vt ē ſief viride ꝛ alia
ſuꝑadicta. Et dicit Albulzaſ q toriens ad
illud opus debet reuerti donec tota ſit remo-
ta.ꝛ iſte eſt tertius modus operandi vt patet.

Clarificatio Notanduz q vngula in genere cōſiderando eſt mozbus officialis.qꝛ eſt ꝯ ꝑmū ꝛ ꝓꝓium ꝓncipiū mēbꝛi oꝛganici:qō ꝑn^{m} ē bona ꝓpo^{o}. Et ſi qꝛaſ cuius ſpēi eſt. Dr q eſt mozb^{o} in nu mero.qꝛ res addita faciēs malā cōpoſitionez in ipſo oculo qō eſt mēbꝛū oꝛganicū.ꝛ ſi tu di cas q nō eſt mozb^{o} oculi ß cōiunctine q nō eſt mēbꝛū officiale:ß ꝓſſle.ergo vr q vngula nō ſit moz^{o} officialis.Dico q eſt mozb^{o} official.ꝛ qñ tu dicis:q eſt mozb^{o} in ꝯiunctiua. dico ꝙ ſit īmediate in ꝯiunctiua q̄ eſt ps iuuans ad oculi ꝓſtitutionē ꝛ opationē:tñ eſt ꝑmo ꝛ ꝑn cipaliter paſſio ſeu mozb^{o} ipſi^{o} oculi q ē me^{m} oꝛgamcū ſiue officiale cū ac^{o} ei^{o} ledaſ.nā moz bus nō dr niſi rōne opationis leſe ꝛ me^{m} ad iuuans ad ꝓſtōnē ꝛ opationē mēbꝛi officialis non ḥz actionē ſeu cōparationē ſz iuuamētuz vt patet ꝑmo de mozbo in multis locis.naz coniunctiua per ſe nō mouet niſi p motū oculi:nec vider ſed iuuat vt viſus fiat tenēdo oculum ꝛ alia iuuamenta faciendo.

℣ Capitulum. 7^{m} de macula oculi.

Acula m vocaſ apō Aui. altar fati ꝛ eſt punctus ſiue macula ſan.recentis rubei vel anti qui moꝛtui in coniunctiua.ꝛ cōpu tatur q̄nta paſſio eius.ꝛ aliquando eſt rubei coloꝛis:ꝛ aliqñ ſubrubei: ꝛ aliquando nigri.

Cauſa iſtius macule vel puncti ꝓuncta eſt ſan.ibidē exiſtēs.vel ex ruptu ra in.oculo alicui^{o} pene. Cā ꝑmitiua pōt eē p cuſſio:cauſa mot^{o} laboꝛioſus clamoꝛ ꝛ fātia. Cāe añ cedētes ſunt mimia repl̄o coꝛpis vl̄ ca piris a ſanguine facta.vl̄ pōt eſſe feruoꝛ ꝛ ca lefactio ſan.vel pōt eſſe apoſtema.

Signa cauſarū ꝑmitiuaz ḥītur ex in foꝛmationes ḥbali pa.vel aſſiſtē tium. Signa repl̄onis ad oculū patent ſicut ī obt^{a}. Signa feruoꝛis ſan.patent p tactū cal^{o} ꝛ doloꝛē apatis.ꝛ cognoſcatur per tumoꝛez ꝛ rubꝛem ꝛ loci inflationem ꝛ ſimilia.

Curatio Primo ꝑcedentib^{o} vl̄ibus iu bent Serapio Haly ꝛ Aluic. ꝛ quaſi totus me^{o} bibliotecaꝛ:vt in oculo mit tatur ſan.qui exit a capite plūeali parui colū bi vel palūbi vl̄ turturis. ℣ Scō ſi eſt inſp̄n^{o} iubent doctoꝛes q cum dicto ſan^{o} miſceat ali quid de repercuſſiuis:vt eſt bolus armenicus cimolea.ꝛ ſi p iſta nō curaſ in ꝑceſſu: ponā tur ibi reſolutiua:ꝛ fomēteſ oculus cū decoc^{o} ſatureg^{o} oꝛig^{o} ꝛ fen^{i} ꝛ oꝛdei. ℣ Tertio maſticeſ cum^{i} mundo ab ariſi ab hoīe ieiuno ſano fa melico.ꝛ ponaſ in vaſe mundo.ꝛ de iſto liq̄ re frequēter in^{i} oculo inſtilleſ,valet ſm haly

Digitized by Google

¶ Quarto ameos ⁊ cinn^m fenn^m ⁊ se. ei⁹ bulliant in aq̄ ⁊ in vase mūdo. ⁊ in ista aq̄ misceat aliq̄d de sale gēma ⁊ oclis frequēter istillet.
¶ Quinto arsenicū pulueriz̄atū stet in aqua. ⁊ in illa aqua postq̄ arse^m fecerit residētiaz: oculo istillet ⁊ ℞ b̄ siet. qō pōit Guido ⁊ Bozdon⁹ ⁊ Daly ⁊ Aui. ℞. soderegi ⁊ ē ematistes abluti. ʒ. ij. eris vsti. ʒ. ij. cozalli rubei margarit̄ nō pfozataz añ. ʒ. ß. gūi ara. ⁊ draga⁹ añ. ʒ. ij. ⁊ ß. pipis ni. g̃. 30. ceruse. ru. lote. ʒ. j. arse⁹. ru. sāg. dra. croci cacab^e añ. ʒ. ß. ℞ siet. i. colli^m in fozma grossa cū san. galline vl turturis vl colūbi. ⁊ post distēpet cū lacte fe. ⁊ oculo gut tatim īmittat. Istud colli^m vz ad pānū ⁊ vngulā ⁊ ad san. resolutiū ⁊ ad mlta alia Auic. iubet sup̄ oculū fieri empl'm de stercoze colūbino cū aceto ⁊ vno ℥ oz q̄ sit tenue ⁊ tepidū Aliud passule pistent⁹ p⁹ mundificationem ab arull' cū aceto ⁊ ℞ empl'm Alid. ℞. casei recētis aliql⁹ saliti raō rafani cocti sub cineribus melli⁹ ⁊ camo. añ. ℈. j. raō. lilij fil⁹ cocti lentiū cū cozticib⁹ san. dra. añ. ℈. ß. vitelloz ouoz. ʒ. 2 croci. ʒ. ij. ℞ empl'm resolutiuū: ⁊ in remotiōe istoz empl'oz fiat fomēta^o cū decoctiōe dcā. ⁊ recipiat fumū dictaz herbaz. Decoctio folioz cauliū valet. Sil⁹ empl'm de foliis cauliū in bono vino cum camomilla coctis.
¶ Lapl'm. 8. de carne supfluaꝝ l' dīnuta oclōz.

Exta egri^o p̄tinentia ē caro superflua vl' ei⁹ dīnu^o i lacrimali. vñ ℔m Aui. alīs caro lacrial' i trī augmētaz q̄ visuꝫ phibet. alīs intrī dīnuit q̄ lacrie inde ptineri nō valent. Inde est q̄ aliq̄ apud indoctos ⁊ nouissios iudicat q̄ sit fistula in lacrimali: trī non est.

Cause augmētationis ei⁹ ē nimia san. ⁊ hu. replo. Cā aūt dīnutiōis q̄daꝫ ē irrisecā vt siccitas illi⁹ ptis. Nā sic aliq̄d de mēbris pt attemari aliis saluis remanēt⁹ sic ⁊ illa ps. A^a cā pōt eē p̄initiua: sic ē idebita iscisio sebel aut vngule. q̄ si ē supflua destruitur ⁊ āputat⁹ a^a caro. si diminuta iterū remanet caro lacrimalis augmētata p̄ additionē illius que remanet de sebel vel de vngula.

Signa de se sunt manifesta. vñ si aliq̄s cōq̄rat de lacrīs vni^o vel vtriusq̄ oculi. respice in lacriali si i eo sit caro multum augmētara vel superflue diminuta.

Pronosticatio Si carnis additio sit magna ⁊ anticq̄ nō curat⁹ nisi cū manu cirurgici vel cura ei⁹ est nimis lōga ⁊ piculosa: cū caro supflua neq̄ at āmoueri nisi cū medicīl fozcib⁹ ⁊ cozrosiuis q̄ruꝫ fozitudinē oculi⁹ sustinere nō ꝑ. vt ꝑus allegatū ē i. c. de obt^a. ⁊ ℔m q̄ dicit Ba. i. 2. de fe. ad Blauconē. c. ꝛ. Scōo dīnu^o carnis lacrimalis oculi fcā p iscisionē vngule vel sebel: vl' alio mō: vt in fistula vl' cācro vel vulnere illi⁹ loci pōt accidere talis dīnutio est irrepabilis post dictā insciſionē. q̄ illa caro videt membzum radicale: qō deperditū non restaurat.

Cura Caro supflua caute remoueat cū i scisione vel cauterio actuali misso p calamū ⁊ fit cautela q̄ nec supflue nec diminute abscindat. Et si supflua eni insciſiōe lacrie fluunt: ⁊ ex diminuta iterū crescit. Et post in lacriali ponat⁹ pulis croceus ⁊ empl'et oculi⁹ cū vitell' ouoz sub cinerib⁹ coctoz. ⁊ nō ad p̄fectā duritiē inter duos cothones. ⁊ hoc si doloz adest. finaūt ponat⁹ ibi albumē oui cōquasatū. Añ aūt insciſionē iubet Daly prepurgare hu. peccātes. ⁊ vtat⁹ collirijs q̄ dicta sunt in. c. de sebel. ⁊ de vngula. Et si cā hjs curari nō pōt: ℞ insciſio sic supradicta est. Diminu^o carnis si ℞ ab aliq̄ alia cā p̄ter absciſionē: ponat⁹ in lacriali me^e carnis g̃ñatiue. in q̄bus est stipticitas ⁊ desiccatio sic in mennita aloes ⁊ crocus. ista misceant cū vino ⁊ tale vinū oculozū lacrialibus īmittat⁹. Valet ēt vnuꝫ in q̄ decoquant⁹ ros nux cipressi ⁊ filia p̄strictiua. Bozdon⁹ ponit tale colli^m fabzicatū i incude canoniste. ℞. aloes oliba⁹ añ. ℈. ij. san. dra. succ. añ. ℈. ß. ℞ colli^m cū aq̄ ros. ifusionis gūmi ara. ⁊ dissoluto in vino decoctionis supra dicto oculis frequēter instilleꝫ. vz hoc colli^m ad carnis g̃ñationē ⁊ ad lacrias stringendas ꝑsuppo⁹ bona dieta cū vlium executione.
¶ Capitulum. 9. de fistula in lacrimali.

Fistula est cōputata septima passio iter passiones coniunctine: nō q̄ solum sit passio cōiunctine: sed q̄ in pte eius manifestat⁹. Apud Aui. ista passio vocat⁹ garab vel algarab. nā garab nō est apa in oculo vt aliq̄ dixerunt: īmo est fistula in lacriali. vt ponit Aui. in. pp̄io. c^o. ⁊ in synonis. Et scias q̄ aliq̄ reposuerūt istud ca^m sub ca^o de vlceribꝫ. p eo q̄ in fistula est vlcus pcauū pfundū colloſuꝫ cū stricto oziſi^o: iz non ecōuerso: huic fistule pōt cōpetere diffini^o fistule in g̃nali. s. fistula est vlcus cōcauum pfundū colloſum cū stricto oziſi^o. in angulis seu angulo oculozum vl' oculi domestico ⁊ cum emissione sanici.

Causa garab ē apa seu exitꝰ a i āgul' oculoz dōesticis. ⁊ remāet absq̄ aptura p aliq̄d spaciū tpis, ⁊ rūpit p⁹. Et si nō

adhibeſ ꝓpetēs remediū: fit fiſtula in lacria-
li. Cā aūt iſti⁹ apat ſunt hu. mali vt plᵉ fridi
q̄ rōne lōge moze ſeminaturādo cozrūpunt:
t debilitāt locū: q̄ debilitat⁹ facil⁹ recipit ali
os deuenētes hu. t cauſant fiſtulā.

Signa apat ſūt exture ſiue tumoz ma
nifeſt⁹ in lacrimali. t q̄n cū digi
to ꝑmit: dolet. Et q̄nq̄ cū talib⁹ exturis ad-
eſt obt. cū rubeᶜ. t aliq̄n curaſ illa rubedo ſeu
ob. tū exitura nō remouef: t iſta rubeᶜ freq̄nt
venit. Sig̃ fiſtu. añcedē ſūt: q: in oc'o ꝑceſſit
aliud apa cū dol'. t tumoze t ſanie poſt ruptu
rā. Sig̃ ꝑcedē ſūt durities t callofitas cū ꝓ-
fundiᶜ. t exit q̄dā liq̄r virulētus: aliq̄n tenax
aliq̄n nō: ſm q̄ maᵃ ē magᵍ vel minᵍ aquoſa.
et q̄n ꝑmiſ cū capite digiti: exit in maiori q̄n
tiᶜ. Et q̄nq̄ cadit iſta mᵃ ad itrioza: t q̄nq̄ tē
dit ad exterioza: t q̄nq̄ ad vtrūq̄. ſicut dicit
auic. t q̄nq̄ fluit ad naſuz. Et q̄nq̄ tāte ē ma
liciei q̄ cozrodit carrūculas naſi. t q̄nq̄ car-
tilagines palpebraꝝ: t q̄nq̄ demigrat loca ꝑ
que tranſit cozrodendo ea.

Pronoſticatio ꝓma erit. agarab
eſt egriᵒ cronica t
difficilis cure. Scō garab antiq̄ nō curatur
niſi cū cauteᵒ. Ter⁹ garab recēs leui⁹ curatur
cū medicinis infra ſcripē. Quarᵒ fiſt. in carne
facili⁹ curaſ q̄ in oſſe. Quīto cure aūt antiq̄
fiſtule repugt ꝓpinq̄tas oculi t nimᵍ ſenſus
eiᵍ t ipoſſibilitas fortiū medicinarū t cauer-
noſitas loci t paucitas carnis illi⁹ loci: q: fa
cile ſenſibiles ptic'e acria nō ſuſtinēt farmaᵃ
quēadmodū nec hūozes. ī de fe. ad glauconē.
15. c. nec ſenſibiliozes ptic'e cathaplata ſuſtu-
nēt guia: nec farmaca mozdicatiua. ibidē.

Curatio q: fctā fuit mētio de apate ī
lacrimali: ex q̄ frequēti⁹ fiſt.
gnaſ. iō de cura eiᵍ in ꝑnᵒ indiget repcuſſione
ſi maᵃ eſt cal'a t acuta. t in augmento indiget
repcuſſiuis ſeu ꝓfortatiuis mixti cū reſolutis
t in ſtatu indiget maturatis: t in declinatiōe
indiget aptōe t mūdificatōe: t finis cure ē in
carnare. Et ſi apa ē firm: curet ſic reliq̄ apata
ſine repcuſſiuis cū reſolutis t maturatis ꝛc.
t ad iſta faciēda recurre ad. c. ō ob. ¶ Poſtq̄
tū videris q̄ apa eſt aptū: appone aliq̄ mūdi
ficatiua p q̄ mūdificet: vt eſt vngᵐ viride qō
eſt de floze eris t allūine cū melle. Et oīa die
lauef. cū decocᵗᵉ celidoᶜ t rute cū pauco melle.
Aliud mūdifiᵐ eſt decocᵒ agrimoᶜ in vino al.
cū melle t etiā cū vino rubeo: t ſuauiſ cū iſtis
lauef. t ſp cū mūdiſſimis pānis lineis ātiq̄s
exſiccef, t ſic finaliᵗ curet tenēdo regᵗᵉ ob. ſm
magᵍ t minᵍ cognita ꝑ ſupdicta. ¶ Fiſtula in
crimali cognita ꝑ ſupdicta ꝓmo dᶻ curari cū
medicis ꝓmo apiendo eᵛ oniſiᵐ cū tēta facta
de gēciana vel de ſpōgia vel cū tēta de ſtupa
limta melle t ſupſpſa cū pul'. affrodill'. vel li-
mita cū vngᵒ viridi ſupdicto ¶ Apto aūt foza
imittaſ aliq̄n vna gutta iſti⁹ aq̄ q̄ multū vᶻ ī
fiſt. t in mūdificaᶜ fiſtᵉ t carnis ſupſiue. ¶ Rᵏ.
vitrioli. ʒ. j. ſal'armo'. ſal'nit'añ. ʒ. j. albu. ouo
rū in igne induratoꝝ duo nūero. miſceāſ t in
coꝛpenᵗ. t ℞ aq̄ q̄ rebuef: q̄ mūdificat fiſtulā.
Et in q̄libet viſitaᶜ lauef cū aq̄ decoctōnis ru
te t agrioᶜ ꝓfidie t balauᵉ t foliozᵘ olue. Itez
ſi aliq̄s hᵗ fiſt. in lacrimali: t tu vis ipaz cura
re abſq̄ cauterio ſm auic. tūc cū digit debes
exꝑmere t eñare ſanē vel virᵘ infra ꝓtentū. t
poſt lauef cū vino decoctōis rerū ſtipticaruᶻ
vt pſidia balauᵃ acaſſia nuꝛ cipſſi liciuᶻ. Et ſi
aliq̄d nō mittat ſanies dimittaſ ſic p. ʒ. dies. t
in. ʒ. die vel. 4. exꝑmaſ ꝓtentū. t lauef cū dcō
vino. poſtea inſtilleſ in eo colliᵐ de quo facit
mētionē auic. fen. ʒ³ʒ¹. c. de garab. de q̄ colliᵍ
ipe dicit q̄ mohomet⁹ filiᵍ ʒacha. i. Rab ſibi
ipz appꝛopat. t ipe rab pōit ipz colliᵐ ī ātidᵒ
t in almāb. t de ipo faᶜ mētiōez m diuiſiōib⁹
cui⁹ ℞. eſt iſta. ℞. aloē thuris añ. ʒ. j. ſarcoco
balauᵉ ſā. dꝛag. ātḥimo¹. alūis. añ. ʒ. j. ℈. ß. floꝛ
eris q̄rtā ꝓtēpuᵗ. ʒ. de iſto colliᵒ diſtēparo cū
vino decoctōis gallarū: qō meliᵗᵉ ſm auic. ʒ.
gutte oclis inſtillent t loco fiſtulaᵒ ꝑ exꝑſſio
nē t lotionē ſupdictā. t dimittaſ q̄ aliq̄d nō
exeat ꝑ. 12. hozas t poſt ipum dozmiat pa. vel
pōt fieri tēta ſm ꝓfunditatē fiſt. q̄ vncta cuᶻ
dicto medicaᵗᵉ intᵍ ponaſ. vl' de eodē cū radio
intᵍ imittaſ. ß nāq̄ colliᵐ vocaſ colliᵐ garab
Rab ī diuiß. dic q̄ ß colliᵐ oᶻ ꝓtinuaꝝ: dōec
nil exeat ab oc'o: poſito q̄ oc'ꝭ exꝑmaſ. nā ꝑ
ß colliᵐ fiſtᵃ poſito q̄ non curef. ſaltē ꝑ aliꝭ
mēſes fiſtᵃ remāet ſicca. ſic dicit rab in diuiß.
t ſi cū hꝭ nō curaſ accedat cirurgic⁹ t pa. te-
neaſ reſupin⁹ ſup mēſem ab aſſiſtētibus. put
decet: t cū raſozio vel lāceta fozti ſcindaſ pel
licula t caro a lacrimabili ꝓcꝰ radicem naſi
ſm longū. t tūc ipleaſ pānis lineis infuſis in
albūe oui vt fiat ibi āplitu°: ſic facim⁹ in in-
ſciſiōe pell' t carnis coopiēt cneū q̄n volum⁹
videre ſi craneū ꝓpꝛ ictū ſit leſuᶻ. t viſitef ꝑ
2. dies ſel' ī die naturali. t in. ʒ. vl'. 4. die ꝓſide
ref os corꝛuptū: qō cauteriſef cum cauteriꝭ
ignit⁹ rotūde foᶜ defēdēdo oclᶻ cū paſta vl' cū
inſtꝛo fō ex ere vel argēto: t cooꝑiat oclᶻ ad
formā medie teſte nuc vel ſaltē cū vno cociea
ri argē°, t pān⁹ line⁹ duplicat⁹ in aq̄ roſ ma-

Digitized by Google

defactus sup oculū sub tali instro ponat: t de osse corrupto remoueat qđ lesū appet. t post desup apponat albumen oui cū modo butyro vt doloz remoueat t scara si q̄ fit. t sic teneat fozamē aptū donec totū os corruptū t demigratū t crustule ei remoueant. nā si aliqd de osse corrupto remaneret: iuanū laborauerūt q̄ nihil edificāt. Et post curet put decet t icarnet. t hec cura fuit facta me pnte dño epo gerūdeñ p manū magri guilli cegarica. Ān cauteriū ponit auic. istud remediū. s. cp sumat lamugo inuēta int in arūdie ppe circa radices ei: t madefacta in melle mittat in fist. t mūdificat eā. deinde laueť ocls cū spō madefcā in aq̄ mell. Et q̄nq̄z etiā lanugo arūdis ficca p se missa vz. t ex reb exptis: sicut dicit auic. ē sief memite cū aq̄ decoctōis ypoq̄stidos t crocosi frequēter pmittet. Medicamē qđ pōit filius zacharie in suo ātido. huic passioni appzopatū. R. aloes sarcocolle sang. dzā. mirre thuris aū. z. ij. et ß. cathimie argē. z. v. balaū boli armē aū. z. ij. t ß. flozis eris. ℈. ijij. et ß. fiat pul. t dicit cp loc fistulat hūecteť cuz saliua t de isto pul. supponat. ¶ Alij faciūt istā curā fine insicione t cauterio actuali: dato cp fistula fit antiq̄ t os corruptuz: t hoc faciunt cum cauterijs potētialib t cū abzasione ossis corrupti: R tūc timendū ē de oculo. Aliq̄ aūt ponūt emperica q̄p nūc dimitto.

¶ Caplm. 10. de pzuritu oculoz siue scabie.

Ctaua passio pzuritz q̄ aliqñ i latis sanitat fit in pzunctina: t aliqñ in palpebris. Et si hō fricet ocls ppt dcm pzuritū efficit rube. t fit ibiq̄si pua obt vñ vbicūq̄ fit: cā sūt hu. acuti t pūgitiui mozdicatiui aut salsi. Ān p cura istius pzimo caueat pati. ne fricet nec scalpat oculuz pzuriginosū: R teneat se in bona dieta t regimine. t purget cholic vel salsus hu. nō expectando digōnē. t flomeť de cepha. si pticla queniant. Post illa decoquant malua viol t acetosa. in aq̄ tepida t fomēteť ocls. t in hoc casu vz aq̄ celido cz verbe c fen in pn actu frīdis vt aq̄ fontis t ros: vt repcutiēt materiā t alterēt. t post duos dies debēt ee tepide vt cū sua tepiditate t actuali caliditate pozos aperiēdo resoluant. t si in eis ponat camo. in pāno ligata vel in aliqua earū t vnico feruoze bullīāt: magis resoluēt t apiēt. Ego aūt solū fomēto ocłos cū aq̄ ros. tepida. t repio iuuamētū manifestū. Si p ista pzuritus nō recedit tempeť aloes p noctē in vino. t post colaturā gutta i stilleť: t palpebre limantur.

¶ Caplm. 11. de tumoze cōiunctine

Inflatio cōiūctine cōpuiat nona passio

i q̄ in ea fit. vñ si talis inflatio venit cū obt. t rubedine supflua. recurre ad cap. de obt. Si aūt est ppter hu. vel hūiditates fine apate: qđ cognoscit p effusiōnē lacrimarū. t qz nō ē ibi tātus doloz nec rubedo excedēs pelliculā: t aliqñ est ppt vētositatē. t tūc est dol exterius t aliqñ malleatius: tūc isti dietent subtilr. t purgetur caput frequēter cū pillis aureis vel cochijs t filib. vel cū yerapi bīdicta. acuatis cū pulpa coloq̄nti vel diagre cm hu. peccātē. Et si adest replo flomeť. t post intret balneū t frequēter oculi fomēteńt cū aq̄ decoctōis camo. t melilo t fen t absin t ysop t marat t an. Et si in pn appet calitas cū dicto tumoze. post vlia immittat colli al. supius dictū. dū tū fit fine opio. vel immittat iste pul: alb. cui receptam ponit haly in antido. q̄ vz doloz oculoz et obt. maxīe qñ ista sūt a calitate. R. teste oscre arū als pcharū margarite nō pfozatarū aū. z. ij. amidi. z. j. cāpho. ℈. j. R pul. vl pt fieri collirīū. Si aūt nō adest calitas facta purgatōe t flōia t pīsupposita bona dieta: oculo ūmittat hac colli. qđ vz ad tumorē oculoz et visum clarificat. R. licij succi fen deficcatī sup pzunas in cupreo vase mūdo eris vsti aū. z. j. margarite nō pfozat spice cozalli rubei aū. z. ß. succi rute deficcati in vase cup. ℈. j. aque eufrasie qđ sufficit. R colli. t distemperet cū vino decoctōnis fe. t colliriżet oculus.

¶ Cap. 12. de vlcere t sanie in cōiunctina.

Vlcus est decima passio pzīū ctine. vñ quoddaz est

v vlcus punctū: qđ ē sine depditione sube pellicle: sicut aliqñ accidit post parū veficulā. Et de isto iā facta est mētio supius in. c. de bothoz seu vesicula in pzunctina. Aliud ē magnū cū fossa t depditōe sbe. Istud pōt fieri i coniūctina t in coznea. Et istud hz gradus magnitudinis t puitatis. vñ aliqñ est ita magnū i cozne cp ipa rumpit t exit vuea cū turpi aspectu. t istud ē irrecupabile cptum ad visum recupandū. Aliq̄. autem vocat ista vlcera exturas p eo qz apa t exituras sequunt. t ponit septē spēs. Sed qa fere cōuenīt in cura. ideo illas spēs nō pono: sic moderni faciūt. Item vlcus in pzunctina vel in cozne aliqñ est mozb simplex: aliqñ compositus. pura cū obtal: vt ponit haly. Et qz

Digitized by Google

sine vlc9 sit in ꝯiunctiua sine in cornea: fere eisdē aduersorijs remedijs. iō b curā sil' ponem9.

Causa vlcerū oculoꝝ aliqñ est exteriorum ictus obuiatio ꝯquassatio facientes ꝑmo vuln9 seu apa. posteavlc9. Aliqñ cā est interiorum: tunc sunt hu. acuti pungitiui mordicatiui male q̄litates fluētes ad corneā vel ꝯiunctinā ulcerantes ipsas. Sz in cornea sunt q̄tuor pellicule multū subtiles. sic i cornu sunt multe pellicule una sub alia: sic videmus in pecia maris lucij salitri: in quo post9 ē coctū appent q̄dā crustule. una sub alia: sic imaginandū ē in cornea. q̄ pellicula multū lucida coopiens pupillā oculi. ꝛ ꝑm q̄ vlc9 magis ad centrū pupille vel ad circūferentiā. vl scom q̄ magis ad exteri9 vel interius hoc est in pelliculis interioribus vel exterioꝝ ꝑm hec malicia eius est maior vel minor.

Signa q̄ñ vlcus est a causis exterioꝝ9 iudicio pa. ꝛ ab ore eius ꝓnūcia tur. Si a cāis intrīsecis hoc ꝑz. q: apa seu obtal[a] ꝓcessit ꝛ adest rubedo ꝛ dolor vehemēs ꝛ ꝓius appuit punct9 rubeus seu eleuatio rubea. si est in ꝯiunctiua vl alba si ē in cornea: ita q̄ hō videt tumorē sup eā litatē oculi. ꝛ aliq̄ adest ꝓsurit9. ꝛ postea rūpit ꝛ fit vlc9. ꝛ si est in ꝯiunctiua: fouea apparet in albo. ꝛ si ē in cornea: vlcus apparet super pupillam oculi.

Prognosticatio Vlcus in coniunctiua q̄to magis appropinquat ad pupillā: tāto deterius ē vlcus: in cornea deterius ꝛ periculosi9 est q̄ in cō iunctiua. vlc9 in ꝯiunctiua q̄to magis appropinquat ad cērū: deteri9 est. q: sil' achū rei vi sibilis magis disp̄git: ꝛ p ꝑs magis nocet visui. vnde dicit Rasis q̄ vlcera que in nigredine pupilli oriuntur oibus sunt deteriora.

Curatio Sciēdū ꝑm oēs autores maxime ꝑm gal. 2. de fe. ad glauconē. c. 9. ꝛ est ꝑma particula meg[i]: q̄ vlcera oia indigent medicamīe in q̄ sunt due ītent: ones. s. deficcare ꝛ mūdificare: vt superflua ad ea decurrētia deficcent: ꝛ ibi existētia emūdent. q: istis duab9 mordicie ꝛ hūiditate superflua vlcerū curatiōes retardant. Nūc aūt oculo9 vt sepe dictū est et vt experientia ꝓbat me[m] ē nimij sensus: iō non suffert mordentia ꝛ pungentia nisi cū multis alijs vel p ꝓparationes sint ꝓpesta. iccirco in eius vlceribꝰ ponēda ē me[a] q̄ deficcet ꝛ mundet sine punctura sic est ceruse abluta amatistes cathimia liciū cotricef ouorū recētū ꝛ filia. Jn ꝑmis b notent. 13. regule q̄ dicte sunt in ,c. de obt[a] ,va, Et ille que sūt necie dicant ad ꝓpositū. q: vlcera oculoꝝ sepi9 sic cū obt[a]. ꝛ apatib9 oculoꝝ vt dic Daly ō regali dispōe iō q̄tū ad dieta. ꝛ purgatiōes ꝛ doloris mitigationē ꝛcurrat ad illō ca[m]. ꝛ cū supdicti medicis mūdificatis ꝛ deficcatis oꝝ misscere aliq̄ ardoꝛē ꝛ dolo. mitigātia: ꝛ aliq̄ narcotizātia i ꝑtietia doloris ꝫ ista i pua q̄ti[e] sint vt ē opius ꝛ cortex radic mādrag. Posito g9 q̄ vlcera sint i oculo cū caloꝛe ꝛ ardoꝛe p9 fluōia de cepha[a] eiusdē ptis ꝛ ep̄hag de san. ꝑm etatē ꝛ vtutē ꝛ cet. a ptic'laria. deide purgent ꝑm dñiuꝝ hūoꝝ. deide nutrat i oculo colli[m] albū cū quo opio cū lacte mlieris dissolutū. nā tale lac ꝑm haly i. c. ꝓpo. frigerat lenit ꝛ mūdificat ꝛ dolorē tollit. Deide si vlc9 sit in supficie cornee vl ꝯiūctie imittat collu[m] istō qō ponit haly. R. sarcocolle nutrite cuꝝ lacte asine. 3. ij. ceruse ablute. 3. j. ꝛ ℔. amidi. 3. j. f pul. vel colli[m]. Et si vlc9 vr imūdū cū aliq̄b9 sordicijs ponat ifra oculū vna lacrīa mell' rob colati ꝑ pānū mūdissimū. vl ydromel mlre ꝓnūtiois vl sir' rob mūdissimi. cū hijs enī aliq̄ istoꝝ: vl cus abstergef ꝛ mūdificabit. ꝛ ide ponam9 in fra illa q̄ ꝓsueuerūt vlcera replere. Et vs in b pul' sarcocolle ꝑ se supdict9 ꝛ coll[m] albū. ꝛ iterū mūdificef cū sir° rob. ꝛ postea ūnittat me[e] sup: adicte vel colliriū rob qō ponit Jesus in tali fo2[a]. R. rob. ru. recētiū para: sic ponunt in ꝓserua. 3. iij. viride eris batite eris añ. 3. ij. spicen'. 3. j. myrre. 3. iiij. gūi ara. cathimie aduste ꝛ lote añ. 3. xxij. croci. 3. vj. opij. 3. ij. pulueriset sic decet ꝛ cū aq̄ pluuiali fiat colliriū. sine dubio i isto collu° deficca° mūdificatio ꝛ ꝑsorta°. ꝛ si credim9 ꝓsilio haly: vtemur eo in vlceribꝰ oculoꝝ. ¶ Postq̄ ārvlc9 mūdificatū mittem9 in oculo sief de thure ꝓsilio Rab qō ipse ponit i hac fo2[a]. R. armōiac' sarcocolle nutrite añ. 3. v. thuris. 3. x. croci. 3. ij. cū muscillagine fenug'. R. colli[m] ꝛ de ipso ponat ifra oculū. q: mūdificat ꝛ replet vlc9. Cūc ēt ꝑz Rab. multū vs sief de plūbo. q: replet fossaz vlceris ꝛ applanat cuꝰ b est R[a]. ¶ R. plūbi adusti an thimo' tuthie ablute calcucemenō. i. eris vsti gūi ara. dragac' añ. 3. viij. opij. 3. j. puluerizet ꝛ cribellent cū sereo panno. ꝛ cū aqua pluuiali. f sief. Jsta valent q̄ñ vlcus nō est nisi ꝑfundū. nec timef ruptura cornee ꝛ exit9 vuee. Et sit ḡiale in cura istoꝝ vlcerū ꝑ9 q̄ pa. iaceat supꝛ vel saltē sup oculū sanū vt hu. ꝛ superfluitates ad oculū lesuꝝ nō fluant sine decurrant. ¶ Scōo q̄ sup oculū post medicinaruꝝ imissionē ponat pānꝰ line9 duplicat9 q̄ facē cōpressionē aliq̄lē sine dolore ꝛ cū bēda circa rotū. ca.

Digitized by Google

ligēt: vt medicinas int⁹ teneat. ⁊ opatio ſ vt
ēt cornea nō rūpat ipetuoſo motu ſeu violen
to. Et iō motu fortiuel laborioſo nullo mō d⁹
laborare. vt eſt tuſſis ſternutatio vomit⁹. Et
ſi aliqō iſtoꝝ fiat: ſmouear: qz iſta caput ⁊ ocu
los vapoꝝib⁹ replēt. ¶ Poſito aūt ꝙ vlcus fit
magnū ⁊ profundū ⁊ timet de ruptura cornee:
tūc ꝑm ℞ab hoc collⁱᵐ eſt oculis imittendū.
¶ ℞ anthimoⁱ ematiſtes añ. ʒ.r. acaſſie. ʒ.iij.
aloē. ʒ.j. terant. ⁊ ſ ex eis fiet āmiſtre: in ne
ceſſitate. Et dic haly ꝙ ſi iſta ñ ſuf: ſihimi ⁊ ē
ſpēs abſinthij appone aduſtū ſolū. qz manife
ſta ē illi vtilitas elimationis ⁊ deficcationis.
¶ Valet ēt collⁱᵐ iuber⁹ qō ponit Auic. in. c. de
eritaris oculi ſub tali forᵐ. ℞. climie. i. ſcorie
metalli. ſ. auri qñ ſimplr ponit ꝑbuſte ⁊ ablu
te aurei. rxij. ceruſe ablute. ʒ. j. amidi opij dra⁹
añ. aurei. ij. terant ꝑus p⁹ cribellent cū aqua
pluuiali ⁊ icorpent cū albūie oui ⁊ ſ collirū
¶ Aliud qō forte ē ꝑm ipſ. ℞. climie aduſte ⁊
ablute ceruſe ablute añ. ʒ. viij. mirᵉ aurei vj. an
thimoⁱ aduſti ⁊ abluti aurei. ij. amidi aurei. vj.
plūbi aduſti tall. i. gipſi vl nit⁹ dulq qō idē ē
añ. ʒ. iij. draⁱ. ʒ. viij. terāt p⁹ p⁹ cribellēt cū aq:
icorpent cū albūine oui ⁊ ſ collⁱᵐ. ¶ Poſtq
aūt vlc⁹ fuerit ſanatū ⁊ remāet albedo cica
tricis fiue macla: tūc exhibeāt illa q ea remo
ueant: vt ē collⁱᵐ ru. leue cui⁹ eſt b aſſignatio.
¶ ℞ ematiſtes loti. ʒ. vj. eris vſti. ʒ. iij. coralli
rubei margarit non ꝓfoꝛat plūbi vſti añ. ʒ. ij.
gūi ara. ⁊ drag⁹. añ. ʒ. v. ſan. dra. croci. añ. ʒ. ß.
terant ⁊ cribellēt diligēt. ⁊ cū aq fe ſ. collⁱᵐ
b pōit haly i liᵒ regū i fine. c. dᵒ ſᵗ ipē obtᵉ i liᵒ.
ſ. ⁊ fiāt illa q dicent i. c. huic moꝛ aſſignata.
¶ Capitulum. xv. de lacrimis oculorum.

Vndecima

v paſſio ꝓiunctie dico ꝙ ſunt la
crime. Cūq ſciendū ꝙ ad angulum
ocli ꝓpe naſuꝝ q dr lacriale venūt
aliq vene a pāniculo coopiente craneū. a q ēt
pāniculo oritꝛ ꝓiunctina vt iā dictū eſt. ⁊ ter
minat in carne ſpōgioſa ibi exīteyltro hoc a
pellicul' iterioꝛib⁹ ipſi⁹ cer⁹ aliq vene p oꝛbitas
oculoꝝ venīētes terminant ad eūdē locū: vt
p eas nutrimētū ad particulas oculo vicinas
vel nccarias nutriēdas mittat. et vt ēt p eas
q ſi reſudando a quadā aq̄ſitate cerebꝝ mun
dificetur. ⁊ per iſtas vtraſq venas pōt veni
re aquoſitas ad dictā carnē lacrimalē que re
ſudando ⁊ exit ⁊ fluūt lacrie. que ſi ſupfluunt
nocēdo actioni oculi cauſant in eo moꝛbum.

Cauſa

Lacrie ār ꝓnites cās ꝓmitias añ
cedētes ⁊ ꝓximas. Primitiue cāe
ꝑſt eſſe ꝙuſſio caſus obuiatio gaudiū triſti
tia deſpect⁹ ⁊ alia accīa aie ⁊ fum⁹ vēr⁹ ⁊ ex
terioꝛ fritas opp̄mēs tuſſis ⁊ filia. Cāe añtes
ꝑt eē ſupflua hūiditas i toto coꝛpe. Cā con
uncta pōt eē hūiditas ſupflua in capite ⁊ in
illis ꝓb⁹a qō⁹ venit cauſans lacrias: vl' pōt
eē ōbilitas ꝓtētue ipſoꝝ lacrialiū ⁊ ōbilitas
ipſi⁹ oculi. qz vr aquoſus hūid⁹ ⁊ albuſ. ¶ Illa
ꝛo materiat cā de q dictū ē aliqñ ē cal'a: aln ē
fra: ⁊ ſp hūida actual' ſaltē. Iterū cā cōiun
cta iaz eſt ipſamet aq̄ſitas ad lacrialē fluens.
Aliqñ ēt cā lacriaꝝ pōt eē ſcabies palpebraꝝ
vel piloꝝ ipſoꝝ reflexio. Iō dicit ar⁹ in aphoꝛ
riſmis. hīntibus palpebꝛā ſcabioſaz vel piloꝝ
reflectionē pungentē oculus ꝑfundit lacrīs i
ceſſanter ⁊ ſequtur. qd⁹ cerebꝝ reumatizat vel
cibis ingurgitant vel poꝛibus oculi potiſſime
lacrimantur. Quauis cā ergo iſta humiditas
vndecūq veniat ad lacrimalium ptes reſu
dando exit: ⁊ formam recipit lacrimarum.

Signa

Qñ lacrie veniūt a cāis ꝓmitis
vt eſt ventꝰ fumus: vel eſt ꝑp aie
accīa vel ꝑp indebitū carnis lacrialis iſcitio
nē: vt dictū eſt in. c. de ſebel vl' de vngula p ſe
manifeſta ſūt. ⁊ ꝑ pa. relationē hntur. Si vo
deſcendāt lacrie p venas pannicli craneum
coopientis: tūc grauiras pondeꝛ⁹ fiue extenſio in venis front ⁊ tipoꝝ a pa. ſentiūt. ſiqdē
p iteꝛioꝛes venas vl' meat⁹ ab ītriſeq pānicul'
diriuent: tūc lacrie veniūt cū ſternutatiōe: vt
ait Loſt⁹. ⁊ cū b fluꝛ⁹ ē ꝓtinu⁹: ⁊ ī marib⁹ adeſt
ꝓurit⁹: ⁊ in palato aliqlis acuitas Iſta in ꝙ
marie accidūt qñ ma⁹ cal'a adeſt ⁊ tūc iterum
lacrie cale ſequunt intrīſ ꝙ al'n palpebꝛā adu
runt: ⁊ earū faciūt cadere pilos. ⁊ ocul⁹ ⁊ eius
regio actual' cal'a tactu repiunt. Si ār ma⁹
fra ē ⁊ lacrie fre ereūdo deguttār: ⁊ ocul⁹ ⁊ ei⁹
regio tactu fra iudicant: nec pili eoꝝ cadunt
nec palpebꝛarū regio ꝙpungit vel mozdicat.

Pronoſticatio

Frequenter vidi
pueros ⁊ puellas
oculos molles ⁊ lacrimātes hntes ī puericia:
⁊ pnoſticaui ꝙ in ꝓceſſu etatis qñ ſupflue de
ſiccant hūiditates ſine medicina ſola bona
ꝓuentes dieta ſanarent ⁊ ſic factū eſt dei gra
Et qñ Aui. dicit ꝙ lacrime natiue nō curant:
intelligit ſi a natiuitate venūt: ⁊ ꝓceſſerūt
vſq ad iuuentutē incluſiue. qz iam ſunt tunc
nimis ꝓſuete. ¶ Scdo dicam⁹ cū Aui ꝙ lacri
me ꝑp carnis lacrimalis inſciſionē venīētes
incurabiles relinquāt̄: qz eaꝝ frenū ſeu re
tinaculū nō eſt ꝓſens. ¶ Tertio lacrime q ve
niunt ꝑp carnis lacrimalis diminutionē ſiue

Digitized by Google

eius inscissionē nō curant nisi dicta caro regenerēt vel augmētet. ¶ Quar° lacrime ppt aie accīa decurrētes vel egri. vel exteriores cās accidētes remot vel sanat ill' lacrime pari mō remouent t sanant. ¶ Quīto lacrime p intrī secoz pāniculoz venas ad oc'os yētes difficiliozis sunt curatōis: qz ꝑm^m iparū ce^m cuz sua supflua hu. exsiccatur: qz medicamīa ī ill' vsus sicut decet nō valem? applicare. ¶ Ser° min? lacrimarū flux? t fiet? ꝓtinuās vt ī tristi^a t aie accītrib? sepi? euenit. etiā quocūcz modo frequētata vsum debilitāt manifeste. ¶ Septi° lacrime p inualla artificialī: vt cū aq tutbie ꝓuocare ad oculoz purgationē t aliqrū egri tudi^m sanatōez remediū pstare videt. ¶ Octauo cū antiq mgro ypo. dicam? qbuscūcz ī fe. aut in aliys egritudinib? volūtarie oculi lacrimant nihil incōueniēs. qbus ño nō ꝑm volūtatē incōueniēs ē. 4. apb. apb. 52. Et sequit ī glo. ordinaria 8?. Lacrimarū ño fluxus sine oculis patiētib? nec ex volūtate infirmi defectionē ?tutis signat cōtentiue.

Cura De lacrimis qdē a cāis puenienti bus extrinsecꝰ seu ꝓmittuis vel aie accidētibus neqꝯ curandū est nisi in illaruꝫ cārū remotōe. nā illis ablatꝭ: t lacrie auferūt. Siqdem ppter anītes cās veniūt: vt est replo cozpis t igurgitatoz cibor t potuū accumulatio. tūc in ꝑmis in potib? t cibis fiat moderātia cū dīnutōe t refectōe vtat cōpetēt pce viuēdo inordinat desideriꝭ resistēdo: t flōia de cepha^a nō omittat: nec capit purgatio cuz pillis vel medicīs approprīat q̄ frequēt ī capitis passionib? dicte sūt. ¶ Ista eadē valēt si ꝓpter ꝓiuncta cām fuerint in ipo capite exīte Si aūt ppter ?tut ꝓtētiue debilitatē manauerint oculoz supfluitates. tūc etiā hūiditas cūctis modis diminuēda ē supflua: oculiqz ꝓfoztādus est int? t exeqlis stipticitat medica^a applicādo. hoc nāqz documētuꝫ gīale est in oī lacrimarū flux? specie. ꝑm Aui. Dieta qꝫ eius ad siccitatē sine inualio ꝓtinuet: vitando oīno iussella offas t recētes fructus vina pura t oīa vapoſa. qō etiā autorizandū ē fieri in oīi specie lacrimarū. Si aūt ppter pili vl pilor inuersationē manauerūt: pil? ē euellēdus t forame illi? cū acu cauterizet. Si vero ppter palpebre scabiositatē: curet sic in suo dicet ca. Et si causa est cal'a: vtat fris. t si fra cal'is. t sic de aliys p ordīū reducēdo. Et si ppt defectū carnis lacrimalis: curet sic dictū ē in suo. c. t sic de singulis: qz iā de ea facta ē mē°

¶ Posito g̃ qꝫ fiat ab hūoꝛib? vel hūiditatib? ꝑ venas exteriozes a pāniculo craneū coopiēte frōti t tipozib?. istud empm est apponēdū ℞. thuris. ʒ. j. san. dza. ʒ. ß. k pul'. incozpet cuz albūie oui t modico aceto t aq̄ ros. t extēdat supza peciā de nouo pāno: vt hūiditas retīne at t frōti apponat. Jnt? aūt oculū ponat col liriū al. frequēt dictū: in q̄ aliq̄ ꝯtitas appōatur tutbie pparate. Jn cā cal'a siue ab ex siue ab itraneꝫ iste pul'. quē ponit haly. ℞. sarcococ nutrite. ʒ. iij. vel. ij. amidi. ʒ. ß. k. pul'. Emplm oculis appōat restringēs t alteras ex licio a cassia t succo memite distēpatis cū aq̄ solat vel arnoglosse. Et m isto casu videt valere ℈ haly t auic. t almās. t Aueꝫoz aq granatoruꝫ ꝑ se cocta vsqz ad mēdietat ꝓsumptionē vel medicamē ab eo factū. cui? ℞. ponit ab auic. in hac forma. dosi tī diminura. ℞. aq̄ ḡnatorū ecetosoꝝ. ʒ. iij. coquat vsqz ad ꝓsūptiōem medietat. aloe cicor' licij fell' vzataragi. i. elephātis croci sief memite añ. ʒ. j. musci fini ḡ. ℈ misceant t ponat in phiala vitrea^a bñ clausa et maneat sub sole. 40. dieb?. t dicit qꝫ ē exptū si oculis instillet. Et sequit qꝫ balneū īgredi debet t in eo morari stoma^e teiuno t instillare in oculo aquā cum aceto mixtā ē exptuꝫ. Colli^m qōꝫ ī cā cal'a post ma^e purgationē cū electu° de succo ros. siue fit ab extrinsecꝰ: siue ab intrinsecis venis. ℞. ceruse ablute t sarco^e nutrite: san. dza. licij acassie psidie oīb^a añ. ʒ. j. ossiū mirab adust seu coctoziuꝫ in pasta cozalli al. t ru. añ. ʒ. ß. margarit nō perforat opij añ. ℈. ß. succi maligranati cocti ad mediatem ꝯtuꝫ suf. k colli^m. Est em restrictiuuꝫ t oculis cōfortatiuū t humiditatū deficcati^m t refrigeratiuū humiditatū calidarū. Alīaꝫ musay in hoc casu iubet caput purgare cum pillis de qnqz generibus mirab: t iubet ītus oculū: ponere de puluere nigro q̄ fit ex tutbia argētina t ossibus mirabo. Gerard? cremoñ. dicit qꝫ vua acerba. i. agrestis nō pfecte matura combusta in olla rudi. t pulueriꝫata t ꝑ sindonē passata rollit lacrimas t oculoꝝ. ruborem. Cōstantinus dicit qꝫ in lacrimarū calidarum fluxu fiat sic. ¶ ℞. acassie. ʒ. x. opij. ʒ. ß. ematistes. ʒ. ij. myrre aloes añ. ʒ. j. et. ß. fiat puluis et cum succo fen' distemperet. ¶ ℞. concharum combustarum perlarum non exquarum. añ. ʒ. ij. smi'. anthymo. añ. ʒ. j. tutbie indice ꝓparate. ʒ. quattuor. camphore ʒ. ß. fiat puluis. ¶ Si causa est frigida: purgetur cum pillulis de yerapigra acuara cum pulpa coloquintide: et oculis immittatur hoc collirium. ¶ ℞. salis gemme. ʒ. j. memite tu-

Digitized by Google

thie añ.5.ß.distẽpẽr cũ vino al.℔.j.ꝛ colet.ꝛ de hac cola³ vna gutta ꝑ infualla oc̃lis istillet̃ur. Ad idem vꝫ.ℨ.succi fen¹ succi rute añ.ʒ.j. vꝫ ine pueri ieiuni.ʒ.ß.aloes.ʒ.iij.bulliant et colent:ꝛ vna gutta oc̃lis instillet. mũdat eñ lippi.ꝛ faciẽdo lacrimare deficcat lacrimas ꝛ visus acut. Jn eodẽ casu ℨ fic. ℨ.thuris mastiç nuc̃ cipẽssi mirre aloẽ añ.ʒ.ij.turbie ꝑpate sarco nutrite añ.ʒ.j.ꝛ ß.san.dra.sumach berberis roß ru.añ.ȝ.j.succi fe¹ qȝ suf. ℨ colli vel pȯr fieri alcohol. Jsta etiã vꝫ in cata³. Et si qs in visu patiat ꝛ aq̃ ad oc̃ȝ descẽdit.post vlia vtat isto colli⁹haly.i.io.li.de reg.dispõe qȝ vꝫ ad descẽsus aq̃ ad oc̃los ꝛ acut visum. ℨ.fell' colũbi fell' pdic̃i oli balsa¹añ.ʒ.j.sarco nutri aloẽ cicor circa añ.ʒ.ij.aq̃.vel succi rute clari q̃tũ suf.ℨ colli³pua ꝛ distẽpent cum aq̃ eufra ꝛ imitat. ¶ Aliud colli. ℨ.aq̃ granatoꝝ.ʒ.ij.fell' ãcipitris fellis milui añ.ʒ.j.ãbze.ȝ.j.ℨ colli. Aliud ℨ.mell' optime deputati.ʒ.iij.aq̃ fen¹.ʒ.ij.ꝛ.ß.fell' pdic̃is ꝛ ancipitris ꝛ vulpis ꝛ gruis ꝛ cati masc̃li añ.ʒ.ß.olei balsa¹.ʒ.j.sarcocolle thuris serap¹ dissolu añ.ʒ.j et ß.ℨ colli ꝛ curat lacrimas ꝛ hu. ad oculũ descẽdẽtẽ. Jsta sũt ml'tũ dilecta in deficcatõe hu.ad oculũ ꝛ ad acuitatẽ visus:maxie si addat marcasite auree arse in vase in quo fũdit argẽtũ cooptũ luto sapie ꝑ.ʒ.dies in fornace ʒ.ij.ãthimo¹ tutbie ꝑparate añ.ʒ.ß.ℨ ℨ aliq̃n colli³ cõfortãtia restrictiua.aliq̃n alia deficatia:ꝛ vnũ ꝑpter aliud nõ omittat.

Clarificatio Primo scias q̃ purgatio mac añtis cũ lara tiuo bis vel ad minus semel in septimana dȝ fieri:ꝛ hoc ſm haly. ¶ Scdo scias q̃ diuersio vel euacuaoꝝ materie ꝑcipue multũ cõmẽdatur ab autoꝝ.nã sicut cãpus humiditate fontina vel gurgina pfusus sterilitate defenditur eadẽ alibi.diuersa seu variata ager vberius pullulat segetibꝫ deficcat. ¶ Terꝝ nota q̃ gargariza ꝰ yerap cũ oxelle ꝛ palatũ fricãdo cuȝ eisdẽ multũ vȝ:ꝛ fil' caputpur³ cũ dicti i.c.de palisi. Si ma³ẽ frida ꝑ nares in palatũ facta purgatõe.nã ptẽ diuersificãdo in curatõe manifeste iuuat. ¶ Quarꝝ scias q̃ in descẽsu aq̃ ad oculũ vnã intẽtionẽ curatiuã hre debemꝫ ad quã tã q̃ ad fontes ꝛ riuulũ pkes ꝓcurrunt intẽtones:q̃ intẽtio est deficcare oc̃lm ab hu. supflua.ne eius opatio detrimẽtũ patiat.Ad istã denũciãdã veniũt aliq̃ regle dates succursum. Prima est digestio materie añtis cũ sir ꝰ de stricaꝺ.ꝛ filibus. ¶ Scꝺa regla est euacuaꝝ eiꝫ cũ pillis aureis vel cochys vel cũ alijs appropatis vel cũ flomis. ¶ Tertia regla ẽ eiꝰ materie ꝑcte cũ caput purgis statiȝ dictis in.c.de palisi:vel cũ aliqbꝫ faciẽtibꝫ oculũ lacrimare. ¶ Quarta regula est diuersio macꝝ vt fit cũ setone in fontinella retro ꝛ cũ cauterio facto in ãterioꝛi pte capit vel in sũmitate eiꝰ. ¶ Quita regla est incepꝝ macꝝ ne maꝝ ad oc̃ȝ diriuet:ꝛ via abscindit ꝛ claudit.iõ iubet haly in regali disponẽ aliqs arterias ꝛ venas i timporibꝫ abscindere nõ tãgẽdo lacertos maxillas mouẽtes. ¶ Sexta regula est ponere in frõte ꝛ tiporibꝫ stiptica vias ꝛ canales claudẽtia:ne infra ruat maꝝ vt iãvisũ ẽ. ¶ Septa regla ẽ ponere intꝰ oc̃los colliꝝ ꝓstringentia pozos ꝛ eos ꝓfortãtia vt iã positũ ẽ colliꝝ de restrictiuis stiptic̃. ¶ Octaua regula ẽ ponere intꝰ oculũ illa q̃ cũ sua ficaꝝ lacrimas deficeãdo sanat:vt est vinũ al.cũ turbia ꝛ ãthimoꝝ ꝛ fella supdicta. ¶ Nona ẽ imũgere dictã ad fic citatẽ tẽdentẽ cauẽdo illa q̃ hu.gñant melicũ credẽdoꝰsit haly q̃ iubꝫ cauere lẽtic̃las caules res salsas carnes vaccinas lac caseũ allea cepas pozos ꝛ alia q̃ sunt ad caput vaporãtia.ꝛ iubet etiã cauere a cena. ꝛ dicit ꝙ cibis laudabilũ chiꝺꝰ vescat ¶ Decaꝝ regla intẽ ẽ ceꝝ ꝓfortare cũ odoꝛibꝫ epythiatibꝫ in cã calꝺa cũ sanꝺ.roß.ꝛ cãpho³ꝛ silib⁹ in fra cũ musco laudula sanguco berbonice ambra stoꝛac cal³ꝛ silib⁹. ¶ Undecaꝝ est deficcare hu.infra cadẽtẽ cũ sacellatõe mili ꝛ salis torefactoꝝ post capitis rasurã.ꝛ in isto casu ꝛ in reumate frido quocũq; ſm Auẽzoar laudat finapiza ꝰ supra ptẽ ãterioꝛẽ capit cũ istis vel aliq̃ istoꝝ.i.macis cubeb pipe cinamo ꝰ garioffi cortic̃ cit'.vel pñt distẽperi cũ aq̃ mellisse vel balsamite. ¶ Duodecia ignoꝛãdũ nõ est ſm Ha.ꝛ.de ite. circa finẽ.p.j.colu cũ dimidio.ꝛ ſm eũdẽ.7. amph.ꝰ.14.ꝙ vꝛus q̃ sensus ꝛ motꝰ volũtarius ꝓcedũt ꝑ certo est sita in ceꝰ. ſm eundẽ i ʒ.de inte.c.6.ꝛ.8.ꝛ ſm eundẽ.13.de inge.ca.8. ꝙ vꝛus regitiua aie est in ceꝰ.Cũ igit̃ ceꝰ sit sedes itellectꝰꝛ rõnis ꝛ mẽoꝰ.vt approbat Hꝰ ꝺ Archigenẽ in.ʒ.de inte. capl'is allegatis. necessariũ ẽ vt ipm ꝑtinue fit mũdũ a supfluitatibꝫ.iõ natura seu vꝛ eiꝰ expulsiua mũdificat supfluitates eiꝰ ꝑ palatũ ꝛ nares flãticas ꝑ aures choliças:ꝑ oc̃los melicas.nã nisi per ista purgaret.ꝑtinue obtusus eẽt intellectꝰ et opationes aiales essent diminute.

¶ Cap.14.de rebꝫ extrinsecis in oculis

Ꝺodecima passio accidit cõ iũctine ꝛ põt accidere cornee,ꝛ ẽ igressus rei eñee i

Digitized by Google

oculū: vt est festuca pul' pil' ⁊ aliqñ calx siue gipsum ⁊ fil'ia: qb' cito succurrendū est: ātequ incarnēt ⁊ maiorē inferāt lesionē. vñ si aliqd ab ex in oculū cadat: aliqs impleat os suū aq fontina clarissima qñ instādo ⁊ sufflādo sbito oclo apto imittat. Scdo oclis apq lac fe ab vbere mulceat. Ter pāt idē fieri de vino al. nā vinū al. lacrimare facit ⁊ abstergēdo oclos purgat a sordicie. Quarto leuit oculs apiat et visa festuca cū corrigia vel penna gallinacea subtil' ethat. Scias q si rubi' vel saphirus oclis immittat extrahit pulueres: ⁊ q̄cqd ab ex trinseco ingressus fuerit. Idē facit lapis alb' formā lēticule hns se. linū cū aq ros ablutū ⁊ oclis missum faciēdo mulcallaginē expellit il lā ⁊ dtēta in oculo vtus ei' expulsiua. ponere vnā palpebrā sub alia iuuat ad hoc.

¶ Lap. 15. de duricie in cōiunctiua.

Ertiadecima pa cō iūctie t est duricies ei'. vñ intrdū accidit q aliq qtitas alicui' grossi hu. fine acumie ⁊ calitate ⁊ fine etā apte replet pīuctinā. vñ oculus lateral' nec sursus bn pōt moueri. ⁊ p ons actio motiua ⁊ visiua oculi lesa' ⁊ aggrauat': nec palpebre bn pnt claudi. iō q aliq illius hu. qtitas includit in eis.

Cura stat q flōr de cephaa. Deinde ille ggius hu. purget cū deco epythi' ⁊ polipo' ⁊ mirab. lze. ⁊ indi. vel cū yerap' ⁊ agarico ⁊ pauco bdellio. Et si adest calitas al. colliriū est imittēdū in pn cū lacte femie. ⁊ post fr hec deco. fr. viol. malue camo. palee hordei mellilo' aā. 3. ij. fr deco. in q oculi pa. fomētent. ⁊ earū fum' in codē recipiat. Itē oculi lesi ēplandi sunt cū vitellis ouoꝝ sub cineribus cocti int. 2. bōbaces siue stupatas. deinde intus oculū mittat' colli' ru. leue dictū in c. de vlceribus pīuctine in fine ca. Et nūc fomēteť ⁊ interdū emplef: ⁊ aliqñ colliriet: donec oculus pstine reddat' sanitati.

¶ Lap. 16. de egritudinibus cornee.

Am visus est in. c. p hmi' pñtis scdi li. q pīuctina q i est pellicla alba ⁊ grossa: coopit totū oculū a pte exteriori pter q oculi nigredinē: q trīs est visui necriuz: ita q pīuctina hs foramē. nā si esset integra sine eo cū solidit ⁊ grossitie sua impediret ne spēs rerū visibiliū ad locū visionis iactari valeret g p dictū foramē pīuctine cornea appet: q hs realr oculi' medieratē ptineat. nos tn nō videmus nisi tantū qtū pīuctia relinq discoopti. vñ in illa eius rotūda qtitate quā videm' inte pñt egritudines cāri bm Ba. de morbo. c. 1. in. 4. colo. 4. lib. Prima quam ipe ponit est grossities ⁊ spissitudo. Scda hūiditas superflua. Tertia ē mutatio colorīs eius. Quarta ē vuln'. Alij vo alias passiones cornee ptinentes ponūt: de qb' ime metio fiet cū aut' dei. et pmo de magis piculosis vt ē vesica apa vlc cācer ⁊ ruptura. Et pmo de vesica.

¶ Lap. 17. de vesica cornee.

Esica ⁊ aliqñ variola fit i cornea: vt sepe in va v riol' patiētib' videre possum' nā hu. siue hūiditas a q vesica ⁊ variola gñant' ptinet int' cornices ei'. idcirco di uersor pñt accidere modor. Primo bm locū siue situationē: q vel fit int. 2. cornices a pte interiori cōputādo. vel int. 2. scdos. vel inter 2. vltimos. Scda diuersitas: q q̄dā pua ⁊ alia magna. Tertia eē pōt in colore. nā q̄dā est alba. alia vo ru. vel fusca vel ni. Et qrta vo diuersitas pōt eē a pte qlitat' ma. nā aliqñ ma bla da ⁊ suauis ers malicios carēs qlt: ⁊ aliq nimis repleta acuitatē dolorēt cornee ex quo ducit ipam cornea cornedēdo vl' penetrat totalr rūpēdo vt in suo loco clari' ostendet.

Signa aūt p se sūt manifesta iudi pa. et oculo aperto.

Pronosticatio Dicem' cū Aui. q quāto vesica siue variola āpli' int' cornices interiores pfundat': tāto deteri'. Pzio q illa ē mag bm aui. ⁊ ime ipedit ⁊ occupat vuea: ⁊ cū b aer illūinat' me diāte q fit visio nō pōt illūinare illā iteriorē cornicē cū sua turpi ⁊ obtusa cicatrice: vt eam purā faciat ⁊ clarā: ⁊ p ons actō visiua ab ei' cicatrice ⁊ solidit' mag ipedit seu āmullat: nec me in b casu libere in passiōis loco valēt applicari. cū pmi cornices ipediāt trāsitū dictarū medicinarū. ¶ Scdo dico q qto vesica ē maior tāto peior certis paribꝰ exitib': q maior arg cā: ⁊ maior cicatrix remāebit. Tertio vesica ni. deterior est. Quarto quāto mas est trā qllior sine dolorīs ⁊ mordicatōis tēpestate ⁊ mior in qtitate: tāto minor i visione fiet lesio ¶ Quīta qto mag variola siue vesica ad centrū accedit pupille: tāto visus mag nocef: qa spēs directe ad visionis locū iactari nō pñt.

Curatio Si vesica siue variola appet i oclo in pte cornee: ⁊ b i patiente variolas. ego in pn diffēpo licū ⁊ crocum aā. 3. ß. acaffie. ℈. j. in aq ros. ⁊ oculis instillo et bn me repio: q repcutit: et nō pmittit cām multū augmētari ⁊ oculū cōfortat: ⁊ teneat

reliquū regimē sicut ibi dicē. Si appet talis vesica in nō hñtib⁹ variolas ⁊ fit pua: cū bona dieta ⁊ albo colli⁹ faciēr curaē. Siquidē magna fuerit ⁊ cū ruboze flōmē de cepha[a] ⁊ hupeccās ꝑm sui exigentiā est euacuād⁹ cū dieta dctā in .c. de obtal. ¶ Intus aūt oculū mittaē de supdicto imme[c] dicto colli⁹ vel de albūine oui debito mō cōquassato. Jn augmēto vero ponaē int⁹ oculū ista aq̄ . ℞. fenug[i] ʒe. li[i] añ. ʒ ℈. mellilo[i]. ʒ. ij. coquanē in aqua ī vase mūdo: de qua aq̄ suauiē ocls abluēdus ē. ⁊ int⁹ gutta frequēter est mittēda. Jsta quidē aq̄ maturat ⁊ facit exire saniē ⁊ dolorē mitigādo alleviat patientē. Postq̄ vo fuerit disrupta iam tūc est vlcus ⁊ cureē sicut supdictū est in .c. ō vlceri⁹ ꝓiūctine ⁊ cornee: ⁊ cōpetūt medtcie exiccatiue. ⁊ ponā hic colli[m] exiccatu[m]. Aūič. qō fit de luto comparato ad saníes. i. de luto qō facit talē opationē sicut lutū samij: ⁊ ve ē terra figillata ꝑm sinonima ⁊ fit sic. ℞. luti samij ⁊ loco ei⁹ rre figillate. ʒ. iij. tuthie ꝑpate. ʒ ß. clumie anthimo[i] ablutis añ. ʒ. ij. bateē eris ablute. ʒ. iij. opij. ʒ. ij. gūmi arab. ʒ. iij. ℞ colli[m] cū aqua pluuiali. ⁊ distempenē cuꝫ aqua decoctionis fenugre[i] ⁊ oculo leso sepe instilleē. Hoc colli[m] deficcat oīa vlcera. vbicūq̄ fuerit et ad pfectā pducit sanitatē: ⁊ cuꝫ hoc visum acuit manifeste: tā dictū est de eis in .c. de vlceribus cōiunctine: ⁊ iō nō opꝫ de ipsis āpli⁹ recapitulare: quia expletū est.

¶ Cap. 18. de cancro in cornea

i Sta est tertia passio cornee nā aliquādo fit in cornea: meli⁹ cū apa: qō cācer denominaē. deinde vlceraē. ⁊ fit cancer vlcerat⁹ vel vlcus cācrosum.

Signa sunt satis manifesta. appet em vlcus cū calore ad fuscedinē de cīne ⁊ color oculi ⁊ faciei plūbeus ⁊ hꝫ dolorem ⁊ tensionē in ipso oculo cū pūctura et in capite marie in timpore ptis lese: ⁊ ex applicatione rerū calidarū int⁹ aut eꝫ lesio sequiē manifesta. ⁊ deficit sibi appetit⁹ ⁊ faciei adest discoloratio ⁊ aliquādo intēsum ⁊ quasi intolerabilem facit dolorem.

Pronosticatio Cancer in oculo vt plurimū est in curabilis ⁊ in piculo pdēdi totū oculū. ⁊ cum hoc periculosus vt vicinis membris se appodiet: ⁊ fiat nolime tangere: ac mors aduenias consecutiue.

Cura Jn ꝓmis cho. adusta purgāda est cū epythimo ⁊ polipo⁰ ⁊ cū lapide lazuli quasi semel in septimana. ⁊ ℞ flōia de cepha[a]. ¶ Et vtaē dieta cōpetēti. Et consulit Aūič. q̄ deē lac ⁊ eo vtaē. de q̄ miroꝫ. quia lac dare caput dolētib⁹ malū ꝛc. ʒ. ampß. ampß. 64. sed ꝓ nūc transeat. qꝫ bene nutrit ⁊ humores tempat. Deinde in aq̄ distillatōis vel decoctōis melli⁹ distempeē crocus ⁊ addito oui albumine cōquassato sepius oculo instilletur Valet etiā colliriū al. supius dictū. ⁊ breuiter cureē sicut vlcus sordidū ⁊ antiquū ⁊ fit rla ī flōmia: que fit ꝓpter cancrū. q̄ si san. ē niger debes extrahere in magna quātitate. ⁊ si rubeus in parua quātitate: ⁊ hoc ꝑm haly. Jteꝫ vtatur dieta euchima repletionē euitando et res vapozosas.

¶ Cap[m]. 19. de ruptura cornee.

Cornee ruptura ꝓ nūc q̄rta eius passio cōputaē

c Cornea quideꝫ rumpiē a causis aliq̄n extrinsecis vt est pcussio vulnus cū ligno ⁊ ferro ⁊ acutis ⁊ silibus. aliq̄n a causis intrinsecis: vt est hūoꝫ apa vlcus ⁊ corrosio ⁊ silia. ¶ Scōo dico cū aūič. q̄ aliq̄n rumpiē cornea ꝑm aliquā vel aliq̄s ō suis tunicis vel pelliculis. 4. in supficie nō penetrando oēs vsq̄ ad vueā. Et ista ruptura siue vulnus pōt esse magnū vel pū. Ubi ℌ. 4. ō mozbo. c. 2. vel in ꝓn⁰. 4[i]. colli[i]. dicit sic. vuln⁹ aūt in cornea existēs si magnū fuerit: nō solū nocebit visui. eo q̄ solū humozes illic coadunanē: sed qꝫ cristallin⁹ necessario aeri appzo pinquaē. Sed si vulnus cōcauū efficiaē vt humozes exterius fluāt. suspicio erit cecitaē. ppē hoc si pars cornee que est ante pupillam perforetur: vt fozamē vsq̄ ad interius extendaē cecitas generabiē vt plurimū hec sunt verba ei⁹. ⁊ ponit ibi de quodā puero: q̄ post cornee rupturaꝫ ⁊ fluxū humoꝫ fuit curat⁹, lꝫ hoc fit inconsuetum videri.

Signa quādo est ruptura nō penetrās ocs cortices cornee: tā apparet quasi vlcus: ⁊ partes rupte eleuanē sup̄ naturalē eminentiaꝫ ipius cornee ⁊ nō appet nec videē aliqua nigredo. ¶ Signa q̄n cornea est corrupta vsq̄ ad pfundū ꝑm oīs eius cortices sunt ꝫ quātitatē rupture: qꝫ si parua est: apparet vnū puū migrū ad modū vni⁹ grani finapis vel milij. ⁊ hanc vocat Aūič. gnatile ꝫ vel formicalē: quia apparet ad modu ꝫ parui granivel capitis formice: ⁊ tunc vuea nō exit ad extra. Aliquādo ruptura est maioꝫ ⁊ apparet vuea in maioꝫ q̄titate. ⁊ aliquādo ē ita magꝫ ruptura q̄ vuea exit extra corneā ad fo:

Digitized by Google

īmā vn⁹botri racemi cū turpi aſpectu valde.

Pronoſticatio qñ cornee ruptura eſt ita magna q̄ vuea exit exterius: de viſu illius oculi ē deſperandum. ¶ Alie autē ſpecies ſunt aliqua liter ſeparabiles ⁊ reparabiles: ſed ſemper albula ⁊ veſtigium remanebunt viſui nocentia: ſed p̄ maiori parte remouetur p̄m foramen ⁊ cicatricis quātitatem.

Curatio quādo timeſ de ruptura corneē p̄opter vlcus ⁊ corrosionem vel apoſtemata. ⁊ nondum ibi eſt ruptura. cureſ ſicut dictum eſt in. c. de vlceriḇ ante cedēdo cum curationibus vniuerſalib⁹ ⁊ dieta leui boni chimi miſcendo in emplīs ⁊ collirijs aliqua ſtiptica. Auicē. laudat citonia ⁊ lentes ita q̄ citonium cum toto cortice extra ctis granis piſtetur ⁊ addita farina lentium ⁊ melle in quātitate ſufficienti ⁊ fiat emplīm ſup̄a oculuꝫ ⁊ iaceat reſupinus. valet granatum muſum cū toto coctū cum modico aceto ⁊ piſtatum ⁊ emplaſtratū. Ad idem valet vitellum ouī ⁊ coctū ſub cineribus ⁊ poſitū inꝫ duas ſtupatas de cocto ⁊ ſup̄apoſitū oculo. ⁊ ſi de predicto malogñato aliqua ſucci quātitas exp̄imatur ⁊ oculo inſtretur. ſm Auī. prodeſt ad idē valet ſuccus folioꝝ olīue ⁊ vltra hoc intus īmittanſ collīria ſup̄adicta. ¶ Poſtq̄ aūt eſt ruptura: ſi eſt formicalis ſeu p ua q̄ adhuc ſperatur de luce aliquali: tunc ēt ſuccurratur cum iaꝫ dictis ⁊ alijs repcuſſiuis ſtipticis ſup̄a ponendo empla ſup̄adicta cū plūaceolo de bōbace ⁊ bona ligatura tacendo reſupinus ⁊ a tuſſi ⁊ ſternutatione ⁊ oēm fortē motum cauēdo. ⁊ aliquādo p̄ vaporatio cū aqua decoctionis roſ. vel cū aqua ⁊ aceto ſimul miſtis. vel cum vino pontico ⁊ īmittāꝫ tur collīria ſtiptica. ⁊ in hoc caſu valet collīrium emaſticis. q̄ poſitū eſt in. c. de vngula. ¶ Valet ēt hoc colli^{m}. ℞. emaſtice lote. ʒ. ij. ceruſe ablute clīnie liq. aā. ʒ. j. amidi eris uſti gūi. ara. dragagā^{t} antimonij opij aā. ʒ. ß. ſucci folioꝝ olīue q̄ ſuff. fiat colli^{m} i modū auellane minoris ⁊ iterū diſtēperent cum ſucco foliorum olīue ⁊ oculo īmittaſ. Jn iſto collirio eſt ſtipticitas ⁊ deſiccatio ⁊ per p̄ñs cortiſis ſiue carnis regeneratio. ⁊ cicatrizatio. Ad idē per ſe valet ſuccus folioꝝ olīue ⁊ ſuccus virge paſtoris ⁊ plūbum uſtū. iſta valent miſtri ſeparatim. ⁊ roſa ⁊ ſpica^{t} terra ſigillata ceruſa ⁊ galla ex iſtis fiat colli^{m} vel puluis ⁊ oculo īmittaſ addendo de anthio°. ¶ Jres lapis ematiſtes fricetur ad lapidē cum quo acuuntur cutelli cum aqua roſ vel albumine ouī ⁊ gutta aque infra oculum ponatur ⁊ valet deſiccando refrigerando ſtipticando ⁊ neceſſaria regenerando. Similiter valet ſuccus foliorum citonij ⁊ neſpuli in quo madefiat dombax ⁊ oculo ſuperponatur ⁊ multa cōſimilia. ¶ Nunc ſequitur puluis Auī. replens foſſas cornee: ⁊ valet vlceriḇ ei⁹ ⁊ rupture. ℞. oſtraceozum nigrozum vel magnoꝝ aduſtozum ſe nedegi ematiſtes. aā. ʒ. ij. fiat puluis cribellatus ⁊ in oculo leſo īmittatur. Doc etiam collirium valet in vlceribus ⁊ ruptura cornee. ℞. oſtraceozum anthimonij ceraſe aduſtozum ⁊ ablutozum ⁊ iterum exſiccatoꝝ. aā. ʒ. ij. ematiſtes. ʒ. j. ℞. ſarcocolle nutrite tuthie p̄parate acaſſie aloem cicor. ſpice^{i} aā. ℈. j. ſucci foliozum olīue ſaltem foliozum capriſolij quod ſuff. fiat colli^{m}: ⁊ non queras melī⁹ vt repleatur cornea ⁊ conſolidetur. Si autem ruptura eſt magna vt ego frequēter vidi: q̄ vuea extra oculum exeat ad formam ⁊ colozem vn⁹ p̄ni vel botri racemi. Tunc in p̄ncipio ponant repercuſſiua predicta ⁊ dieteur ⁊ reſupinet: vt intus reuertatur q̄ exit ad extra: quia ſine dubio reuertetur: ſi in p̄ncipio ſuccurraſ alꝫ non. Et poſt curetur ⁊ cicatriſetur ⁊ reparet melioꝛi modo quo poteris: q; iam in tali oculo eſt cecitas perpetua. Et ſi tale quid vtriq; oculo acciderit tunc nihil deficiet: niſi canicu lus edoctus qui eos per calles educat. Poſtq̄ autem illud p̄imum eſt antiquum vn⁹ vel duozum annozum: talis p̄o incurabili diuiditendus eſt ſm Auicē. Aliqui tamen volunt q̄ ligetur cum filo ſericino: ⁊ conſozando oculum paulatim ſtringatur vt cadat. ¶ Alij abſcindunt p̄opter eius diſſozmitatem. Auicē. autem ⁊ Bozdonius non ſunt illius opinionis: q; per talem inſciſionem euacuantur humozes oculi: ⁊ poſſent alij humozes ad illum oculum perpetuo peruenire: ⁊ ſic cecus efficeretur. ⁊ minus malum eſt vt ſit luſcus q̄ cec⁹ ideo caue niſi p̄ius perfecte euacuares ⁊ diſtrahas ⁊ oculum cōfoztes modo ſup̄adicto.

Clarificatio Notandum ſm Salie num: primo de morbo capitulo. 2. in p̄ncipio q̄ ſanitas vocatur: cū mēbza ſuas actiōes facere poſſunt. ⁊ ſi aliq̄ mēbrū nō pōt facere ſolitas actiones vel ipedite ſunt. tunc illud mēbrū eſt infirmuꝫ. ¶ Et ex iſto patet q̄ mēbrū non dicitur egrum niſi reſpectu actionis leſe. Nec ſanū niſi reſpectu actionis ſane. Cum igitur actio oculi que p̄n cipalit eſt videre ex ruptura cornee fit leſa. ſe

Digitized by Google

quitur: ꝙ totus oculus est infirmus: qz eius toti⁹ actio scz videre ē lesa: ꝙuis ꝑus ipsi cornee. Et si quera⁹: ergo ruptura cornee cuius mēbri est pa⁹. Rñdet ꝙ oculi eū ei⁹ actio ex tali ruptura sit lesa vel ablata: licet insit ꝑius ipsi cornee: ⁊ sit nota in ipsa.

¶ Capitulum. 20. de albugine in cornea.

Q Uinta passio cornee ē albugo seu nebula: q̄ i triplici pōt eē dīa. nā al⁹ est subtil' veniens in supficie cornee exteri⁹ apēte. Et ista ꝑm Auī. voca⁹ nebula dīnutiᵐ nomē de nube ꝑ sil'itudinē: qz sic ꝑua nubes a sole radiante diffundit vel annubilat: sic illa a naturali caloze coadunāte meᵗ destruit ⁊ annubilat. al⁹ eni grossa ⁊ spissa est: ⁊ tal' voca⁹ albugo ab albedine oui cocti ⁊ iterdū cornea q̄si rota vel aliqua eius pars est albugina ⁊ spissata post curationes apātū ⁊ vlceruz ⁊ post rupturarū ⁊ variolarū vl' vesicaꝝ sanationem ⁊ ꝓpzie albugo cicatrizatur.

Causa ꝑme albugis est hu. subtilis pu⁹ in quātitate ꝑtē cornee coopiēs. Cause scde est hu. grossus in maiori ꝙntitate in ipsa exiis cornea. Cā 3ᵃ. est ictus variola vesica vlcus ruptura cancer in cornea.

Signa sunt manifesta ꝑm magnitudinem vel quitatem egritudis arᵗ maioritas vl' minoritas cause. Tertia spēs cognoscitur: qz talis passus funt obtalmiam vel vlcus ⁊ diu fut infirmus in oculis.

Pronosticatio Prima spēs que dī nebula facilī curatur. q̄ est recens. Scda cum maiori difficultate: maxime q̄ est antiquata ꝓp grossitiē materie ⁊ infiltrationē eius in suba ⁊ pellicu lis cornee. ¶ Tertia spēs est incurabilis: qz cicatrices nequaq̄ ꝑnt remoueri: vbicūq; fint: sed bñ aliqliter leniri ⁊ palliari. ¶ Nō. hic ꝙ al⁹ post vlcus cornee ⁊ post curatiouē variolarū vel vesiccaꝝ vt accidit in variolis in ꝓuis pueris in eoꝝ remanet oculis albugo siue cicatrix: que vr ꝓ maiori ꝑte visui obstare: cum aūt crescunt pueri crescit pupilla ⁊ cornea ēt coopiens ⁊ locus iactationis visibiliū spērum augmentant: ⁊ per ois rerū filac per augmentatas partes ad visionis locū facili⁹ penetrabunt. ꝓinde ⁊ visus melioratur ⁊ cicatrix minus videtur manifeste.

Curatio Cum albugo siue nebula venit in ꝑueris: ⁊ partes alique cornee salue respiciunt nō tacte ab apate vlcere seu variola: tūc dū est vlc⁹: sic vlcus curet Et q̄n est albugo: fiat sic oī die stomaco ieiuno: fiat vapozatio cū aqua dulci calida: vt ipsa: aliqualiter molliscet: sicut fit de vngula. Et aliq̄n intret balneū calide aque. Et post lōgā euapozationē mittant medicine ifrascripte. Primo valet succus folioꝝ papaueris ruffi ⁊ succus centaure minozis q̄libet per se. Deinde ℞ celidonie ficce ⁊ succi ei⁹ ōficcati i pelui. ʒ.iij. ameos. ʒ.ij. fiat puluis: et i oculū mittat zucara alba vel candi. q̄libet ꝑ se vel mixta valēt multū. Deinde fiat sic ℞. pumicis cū q̄ pgamena parant sarcocolle nutrice radicis aristologie rotūde zucari albissimi añ. ʒ.ij. fiat puluis q̄ vtaf. Os ēt fipie ꝑ se puluerizatū vel cū alijs multū vs. Et in oculis imittatur frequēter lac mulieris: ⁊ fiat iā dicta euapozatio: vt mollificet albugo vt ēt oculꝰ abstergat. Et sic iterū imutent res: q̄ linient purgēt ⁊ abstergāt: vt est iste puluis. ℞. spume maris siue pumicis q̄ idē est: ossis fipie sarcocolle nutrite aristologie rotūde cozalli rubei baurach añ. ʒ.j. zucari cāditi. ʒ.ij. fat puluis vl' pōt fieri collirū cū succo cētauree ⁊ ē valde boᵐ. ¶ Ad idē ℞ teste cancri marini tutbie ꝓparate zucari añ. ʒ.ij. fiat puluis. Aq̄ amoⁱ ꝑm haly vs ꝓfecte. ¶ Puluis haly in hoc casu de regali dispōne valens ad albulā. ℞. ematistes cozticis cācri marini siue locuste marine añ. ʒ.ij. spume maris stercozis lacerti tutbie ꝓparate. añ. ʒ.j. puluerizent ⁊ diligent ꝑ findonē cribellent ⁊ oculis imittatur. ¶ Alius ad idē ℞. dentiū vel extremitatū cū quibus capiuntur cancⁱ marⁱ tutbie ꝓparare catbimie anⁱ cozticis oui structj vel loco eⁱ coztices ouoruz a q̄bus eriuerunt pulli spume maris spinarū ericij añ. ʒ.j. fiat puluis. Ex quo etiam potest fieri collirū cum vino albo. ¶ Alius ꝑm haly qui dicit puluis muscinus a musco. ℞. tutbie ꝓparate cozticis cancri marini sibi. i. ematistes aduste zucari canditi. añ. ʒ.ij. musci finis gra. xv. fiat puluis Bonū etiam est ꝙ iterduz intus oculū istud mel ponat. Ad mundificandum ⁊ subtiliandū albulam siue maculam fiue fit ex cicatrice siue ex hu. flātico in ipsa cornea ingrossato. ℞. mellis depuratⁱ. ʒ.ij. succi centaure succi fenⁱ ana. ʒ. vnam ⁊ ℈. ponātur in vase eneo: ⁊ simul coquētur: ⁊ iterum cola ⁊ oculo albugineo instilletur. ⁊ si miscueris baurach. ʒ.ij. erit magis elimians: ⁊ subtilians cum absterſione. Et dicit Haly: ꝙ si sum ꝑseris de stercore irundinis partem vnam. ⁊ tres ptes melⁱ ⁊ simul miscent in vase eneo manuseᵉ ꝓdest ad albulā remouendā. Ad ho-

Digitized by Google

valet irūdinaria fine poligonia: quam ponit Bozdon⁹ Buido ⁊ Zornamira. Item ſi oculi pullo⁊ irūdinū circa meridianū cū acu rumpant: ⁊ poſt viſus recupationē eo⁊ capita in furno deficcent ⁊ puluerizent. talis inū pul. ⁊ in dicto caſu ⁊ in oi viſus debilitate. Nūc autem pcnemus hic colli^m. ad maculā albam valēs ⁊ albulā q̄ meli⁹ vſq; huc p hūanū ingenū adinueniri nō ⁊: nec ei par adhuc ſcptū eſt: vt mihi relatū eſt ab ātiq̄ ſapiēte medico. R. maſſacumīe. ⁊ eſt aq̄ vitri: et ⁊ aq̄ vaſoꝝ viridiū: ⁊ loco ei⁹ raſure potoꝝ viridiū ſpume maris, ſtercoris lacte bauracḡ ematiſtes añ. ʒ ij. f. pul' ſubtil' p ſindonē cribellat⁹. deide. R. aco^l celido^c añ. ʒ. ij. ꝙſſent ⁊ coquāt in mūdo vaſe in. j. h'. aq̄. donec ad iij. ptē redeat. et ex illa aq̄ imbibāt ſpēs ſeu puluercs ſupdicti ⁊ poſtea ſiccent in vmbra. Deinde iterū terant et cū dicta aq̄ iterū incorpent: ⁊ b' f. q̄nq̄es. deide f. pul. q̄ oc'is imiſſ⁹ delet albu. magnā in hoīb⁹ ⁊ ceteris aīalib⁹. vel pōt fieri colli^m.

Clarificatio Dic eſt ſciendum. ꝙd candi ſiue tabarzet et baurach talia nō debēt cribellari p ſindones quia trāſire nō poſſunt. ⁊ q2 p ſe ab hūi. oculi faciliter liquefit.

¶ Lapl'm. 21. de vngula ſup corneā.

Erta paſſio cornee eſt vngula. vñ aliq̄n vngla intantū auget⁹ q̄ coopit corneā. Et q2 de ea iā dictū ē in. c. de vngula in ꝺiūctina. de ea b' nō fiet alia mētio: ſ. recurre ibi: q2 vter q; cura ibi poſita eſt

¶ Lap. 22 de ſebel ſup corneā.

Ebel ſiue pān⁹ ſup corneā ē ei⁹ ſeptīa paſſio: de q̄ iā dictū eſt ſup⁹ in. c. de ſebel in ꝺiūctina. iō recurre ibi: q2 adeſt cura.

¶ Lap. 23. de duritie in cornea.

Etaua paſſio cornee ē gſſities ſiue durities. ō qua groſſitie ſiue duritie dic̄ h⁹ 4. de morbo. c. 2. in. 4. colū fere fic. Cornea ſi groſſa vl' ſpiſſa efficiat viſus erit tenebroſus. Iſta autē groſſities ſiue durities libēter euenit ſenibus. Nā ſicut cetera mēbra in ſenectute dureſcūt ⁊ deficcant. ſic ⁊ cornea dureſcit ⁊ deficcat.

Cauſa ꝺiūcta ſunt hu. groſſi ad ipaꝝ per viā nutrimēti. vel alio⁹ venētes ⁊ ipam ſpiſſantes: vel cicatrix eā ſpiſſans. Cā añs eſt illoꝝ ſuperflua abūdā⁹ in corpe. Et ad b' iuuat lōg⁹ vſus groſſoꝝ cibarioꝝ caſei ⁊ cauliū ⁊ legumm^m ⁊ ſalitarū carniū p̄cipue ſil' cuꝝ vaporis aſſumptarū. Cā em̄ p̄mutiua pōt eſſe vulnꝰ vel ictus et vlc⁹: a q̄b⁹ cicatrix fieri pt ipam inſpiſſans ⁊ indurās corneā. ¶ Proide aliq̄ qñ caleſcūt: ponūt obſtaculū inter oc'os et ignē: vt eius flāmā nō videāt.

Signa habēt ex effectib⁹: puta q2 viſus obtenebreſcēdo obſcurat⁹: ⁊ cuꝝ b' alie cāe eius obſcuratōis vt eſt paucitas ⁊ obſcuritas ſpūum ⁊ ſimilia iam ſunt de p̄nti. Ex ſupdictis bene ⁊ indubitāter appet quāti valoris ē euchima dieta ⁊ ſubtiliū ⁊ temperatoꝝ nutrientiū modeſtia cōpetēti. nā ſepi⁹ vidi de crepitos tal' ſe dietātes minutiſſimas plegere l'as bericlos oēs deſpicietes.

Curatio eſt: q̄ vtaſ ſine omni pietate ſe. fe' ipm in oze tenēdo et maſticādo. nā duꝝ tenēdo in oze maſticat pvapores ab eo ſurſuꝝ elenatos hūoꝝ portio corneā ⁊ alias pelliculas inſpiſſantia diſſoluūt ⁊ cō ſumunt. Et ad b' ⁊ ſiler mōtanū ⁊ ſili'a. Et ſi eſt nimis delicatus pōt fieri puluis. Et freq̄nter colliriādi ſunt oculi cū aqua fen': ⁊ aliq̄n cū mollificatōe fomētandi. vt eſt aq̄ decoctōnis malue viol'. addito feniculo ⁊ ozdeo. ⁊ vtatur iſto colli^o quod vꝝ ad ſubtiliationē cornee ⁊ eius indurationē. ¶ R. ſucci fen' exſiccati in pelui ſup lētos cīeres. ʒ. iij. tutie p̄pate oſſis ſipie añ. ʒ. j. vini al. qō ſuf. f. colli^m. Si forte ſiccitas eſt magna: tūc vꝝ humidoꝝ inſtilla^o: vt eſt decoctio malue bifmalue viol'. ⁊ ſe. li' et citonioꝝ ⁊ muſcillago eoꝝ ⁊ frequēs emulſio lactis mulieris ⁊ ſimiliū.

Clarificatio Scias q̄ coꝛruga^o fiue deficca^o. ſiue duriti es cornee in ſenib⁹ eſt eis naturalis. p̄mo q2 ſi cut cetera mēbra fiunt ſicca ⁊ naturali hūiditate p̄uata. ſili' ⁊ cornea. ſcō q2 ptes oculi infra corneā exītes diminuūt: ⁊ minozem occupant locū. ⁊ p ꝺis cornea coꝛrugat⁹ ⁊ indurat⁹ inde ē q̄ in ſenectute plurimi oc'i pfundunt. Sco ſcias ꝑm Ba. in loco allegato in p̄nci^o iſtius. c. q̄ ſiue ſit vulnꝰ in cornea ſiue inſpiſſitudo ſiue humoꝛoſitas. oīa inq̄ iſta ſi intēſa fuerint cauſabūt cecitatē: ⁊ ſi nō ſaltē magnā obſcuritatē in viſu: q2 q̄titas acc̄itiū erit ꝙ q̄titatē paſſiōis nō ſolū iſtoꝝ verū ⁊ oīm accidentiū. vba ſūt Ba. in fine. c. 4. de mor^o. Ter^o nota q̄ ex dict⁹ Ba. in fine p̄mi ca. 4. de mor^o elici pōt p exēplū: qō ponit de puero q̄ pforauit cū acu ferreo corneā ⁊ hu. manauerunt. tū repat⁹ ē oc'is ⁊ viſ⁹. q2 lz hu. alb⁹ depdaſ p talē modū. aliq̄n tū in etate tenera pōt reſtaurari

ly raro cristallinus aut hu. neq; aq̃ ꝓpter sui magnã dignitatẽ ⁊ puritatẽ.

¶ Cap. 24. de hu mectatione cornee.

Ona pa° cornee ẽ hũecta° ei°. Nã si fuerit ml'tũ hũida: siue hoc sit ex hu. fupfluis ad ipam currẽtib°: siue alio° a na tiuitate. de ncẽitate nocẽt visui. Proinde dic̃ Ba. 4. de mor. c. 2. si ãt cornea hũefiat quẽad modũ filia mẽ³: ⁊ officialia hũefiũt nõ solum videda renebrosa appẽt: ſ etiã obscura. b̃ ille. Et nõ solũ obscuritatẽ: imo etiã cecitatẽ vt iã visus ẽ in. c. ime° dicto: si fuerint in vltimo.

Causa est hũiditas seu hu. grossus a capite descendẽs ad ipam corneaz humectãs ⁊ pfundans.

Signa appẽt sp hu. vt nebulati ocli sic̃ est cornu laterne siue vitruz in q̃ ingrossat vapor siue anhelitus.

Cura est ꝙ pa. vtat dieta deficcatiua et freq̃nt purget cũ cochijs ⁊ aureis pillis ⁊ filib°: ⁊ flobet si adest plectoria. Deide ℞ b̃ fief. ℞. sarcocolle nutrite. 3. ij. stercoris lacerti ⁊ ãcipitris thuris mascli ⁊ corticis ei° nuc̃ cipssi añ. 3. j. aq̃ pluuialis qꝫ suf. ft̃ colli^m ⁊ cũ aq̃ celido° distẽpet ⁊ oclis inunctat. ⁊ saltim ℞ aliq̃ ex remedijs dict̃ in. c. de lacrimis. Et stercus ancipitris p se vz ꝑm Hozdoniũ.

¶ Cap. 25. de mutatõe colozis cornee.

Ecima passio cornee est mutatio colozis eius. s. pulcri ⁊ clari in eñeũ colozem. Hec aũt pa° fit ꝓpt hu. ad ipaz venientẽ q̃ etiã est eñei ⁊ nõ ꝓueniẽt colozis Proinde dic̃ Ba. 4. de mor. c. 2. in ꝑn. 4. colli¹ hec ẏba. Itẽ si hu. cornee in a^m hu. mutet: videda ꝑm ei° colozẽ apper. hec ille. Colo: aut̃ citrin° fit ꝓpter hu. croceũ cholericũ ipaz tin gentẽ: vt az in icticia ex oppꝛoe alicui° pozi ci ſtifell'. Colo: aũt niger vl' viridis fit ꝓpt filez hu. ipam ibibẽtẽ: vt videt in ictericia nq̃ vel ꝓpter oppꝛoez splenis: vel ꝓpter exuberãtiaz hu. in corpe q̃ sunt illi° colozis.

Curatio stat in remotiõe cãe egritudinis q̃ talia, puemũt accitia ideo recurre ad ca. de icticia crocea ⁊ nigra ⁊ fiãt remedia illic dicenda. Fum° ⁊ vapor ⁊ fomẽta° roſ. nenufaris ⁊ folio° salic̃ valz in cã cala. Et in cã frida vz fum° ⁊ vapatio camo. abſin' melli' ⁊ filia. Si volueris colozẽ nigro oc'os siue corneã colozare. fac̃ sic̃ doc̃ Hozd. ℞. gallas ⁊ ossa mirab. ⁊ ft̃ pul' subtilissimus ⁊ tempet cũ oleo fisami' vel nucuz: ⁊ in vitro recondat ad solẽ exponẽdo. deinde cuz radio subtil' cornea collirizet.

¶ Cap. 26. de sanie retro corneã.

Ec passio fit int' corneã ⁊ vueã iõ b̃ ca. collocãdũ est int' ca pla passiõis vtriusq̃ pellicle cõtinentia. Nã in tali loco p viã resudatiõis vel ogestiõis aliq̃ hu. adunari põt: vel ex alia cã: q̃ p actõez calozis naturaľ ⁊ ptẽ inna³ľ. Aliq̃n fit ex obt³ non bñ curata ita ꝙ aliq̃ portio ma^e sub forma subtili ad locũ dictũ penetrãs: ibi paulatiz ingſſaľ ⁊ in saniem ꝺuertit': vt ꝑdictũ ẽ. Lãe iã posite sunt.

Signa ponunt ab auic̃. in 3^a 3^i. c. de sanie in siphat dicẽte: ꝙ q̃n sb cornea sanies est locus cornee assil'aľ oculo hũti vngulã. videt cornea tota spissa ⁊ imbrũata ꝓpt sanie sub ea ꝓtrã: q̃ imutat ipaz ad suuz colozẽ. cũ sit puia ⁊ imitatrix colozis suppoſiti. ⁊ q̃n est cũ obt³: adest rubedo doľ ⁊ filia. et si nõ adest ista nõ sunt ſ vir est sine eo: quia i oculo sit rubedo tumo: ⁊ doloz.

Pronosticatio Sanies retro cornea vix curatur sine vestigio: maxime quãdo est antiqua et in magna quãtitate.

Cura ꝑm Baľ. 14. de inge. c. fũ. si curari ꝺz cureť cã dissolutis. Et dic̃ Aui. aucte pauli: ꝙ vz in ea sit? de melle ⁊ succus fenug¹. Et in colli° de thure ꝓuemũt paul° et auic̃. ⁊ iesus ⁊ moderni. Et colli^m de mirab. in mũdificatõe resoloe: maxie q̃n est cũ vlcere. ⁊ si vlc? nõ est in cornea. ℞. calcadis aľs calcãti. i. vitrioli antiq̃ croci. añ. 3. j. mirre. 3. j. et ℈. mell' despũati. ʒ. ij. ft̃ colli^m. Et in isto casu q̃n nõ est vlc? nec obt³: valẽt me^e q̃ dicte sũt in. c. de vngla. Et vz succ° rasa¹ resoluẽ°: max^e si cũ melle ad spissitudinẽ coq̃t'. Colli^m ꝺ thure fic fit ꝑm iesum. ℞. ceruse. 3. viij. opij sarcocol^e nutrite añ. 3. j. dzag' gũi ara añ. 3. iij. thuris. 3. j. ⁊ si mag' volum? resoluere: addim? de calcanto ⁊ de croco añ. 3. ℈. vel aliq̃d de opo° vel euforo°. ⁊ ft̃ colli^m cũ aq̃ fen¹. In casu etiã q̃ veli m? resoluere fiãt vapatiões ⁊ distillatões in ocl'o: q̃ dicta sũt in. c. de obt. ſ. in ei° decliatõe ⁊ illa q̃ dicta sunt in. c. de obt³. fri. qz i vtroq̃ intẽdum? ad resoloné. ⁊ vz etiã colli^m de luto sanij dictũ in. c. de vefica cornee. balsam? etiã vz in b̃ casu. Aliq̃ conari sũt apire corneã ꝓpe albũ oculi cũ spatumie scindẽte: cui? cuspis lata est sic̃ lẽticula. cui? formã ponit albucaſ in ꝓprio. c. ſ b̃ cura ẽ multũ difficil' ⁊ nõ multũ vsitata. De cura aũt cataractę loquens Baľ.

Digitized by Google

in fine li. de ige° dic fic. Scio quēdā medicum ocl'oz. q epithos vocat. mlt' rot passionē hāc. i. famē i ocul' coadūatā curasse. t b mouē° cap. Faciebat eni egruz recte sedere t adeo caput mouebat: donec sanes iferi' fluere videbat. t si manare icipiebat: nō poterit surſuz ascēdere: eo q grossa est. Et hāc eādē curā pōit rab in li° dionū in. c. de aq descēdēte in ocul'. Ego āt vidi aln hāc famē curā cū regie dcō i obt' ptū ad pncipium t cū regie dcō in vngula t catar' ad finē: post p corpus est munduz tc. ¶ Lapl'm. 27. de passionibus vuee: t primo de dilatione pupille.

v **Vea** est illa pellicla i ocl'o: q az sub cornea: ex pfozatione cui' fit pupilla: t az albugine' hu. t cristallin' i q rez visibiliū spēs vi/deri pōt p fozamē vuee supdictū. vuea hre pt 2. passiōes: qrū ipa ē subiectū. s. pstrictionē t dilationē pupille. Ter° ār si aq seu cata' solū i est ipsi fozam': t mag ē subiectie i albugineo hu. p i vuea Dilata° fozamis t pstric° facunt nocu' i visu sm Ba'. 4. ō moz°. c. 1. Dilata° vuee seu pupille q dcā ē a natiu': tal' ē icura/bilis. Alia ē tpal': t cā ei' aut ē ab ex aut ab in tra. Ab ex fic ē casus ict': obuia° foz' dol' frō' maxie a cal'o cū cal'i fit rarefacere t dilatare. Lā āt icrisca pt eē defecca° q: mē' pfle aut hūecta°. nā defecca° phit mē' vt ps de spa° in anitionis. t nia hūecta° ex ihibitiōe hu. attra hit: vt ps i spa° de repl'oe. Ā' cā dilatatiōis pt eē magnit' hu. albugiei: q p nimia sui magn' dilatat pellicula sub q ptinet'. t āpliat ei'. fo/ramē: fic genu āpliat fozamē calige dirupte: qñ cōplicat'. alia cā sm B'. in loco pdcō pōt eē ca' apata: q fiāt ex san': t dura apata t a' silia: q fiāt i mēbris cōpositi: q fiāt ex supfluo hu. sm Ba' si vuea i circū feren' deficeet fiet ei' pcio. silr si supflue ipleat ex aliqua cā de supdictis. Sig aūt ex suis causis habentur.

Pronosticatio sm B'. c. 1. 4. de moz°bo. Dis dila/tatio pupille siue sit naturalis siue eē natūra/mala est: q: visus vel debilitat vel auferē pp disgregationē spūum non potentiū p̄para/re ozg' visus t. 2. pp rerū visibiliū simulac: q in albugineo hu. disgregant'. Sc̄o dilata° pupille naturalis incurabilis est. Tertio dila/tatio extra pupillam minus est molesta.

Curatio Si fiat a magnitudine albu/ginei: vel pp hu. vel vapozes ad vuea decurrētes t ipsazvuea ipellētes: tūc ptū ad vl'ia purgat' sepe cū pill'is vl' alr'. t te/neat' dieta famelica: q: tal' nō solū ocl'oz. qn/imo totī' cozpis destruit supfluitates. Et sōet de cepha' q: scriptū ē q flōia mlt'itudine hūo rū eūat. Et ponit Bozdoni' q i ocul' istillent gutte aq salse mixte cū ace°. vl' tales exsiccēt hu. t certe valēt coll' dcā i lacris: t aq tuth' t succ' mēite p se. t liciū cū tuthia mix' t suc co folioz oliue k' coll'. Et recurre ad coll' deficcatiā vbicūq; sint. Si āt accidat pp ficci tatē vuee vt accidit ficq hoib' ex lōg fe. tc ocl'i freqnt' fomētādi st cū aq dulci tepida. t i ocu lis lac mlieb're sepe imittēdū ē. t vtat' resūpti uo regie. Si vo pp oculoz apa dicta accidit pa°: q ptū ad gnalia fiat sicut dictū est in obt' t pticula' ptū ad resolonē k' sm relīq̄as apa tis. Si fuerit a causis primitiuis vt est casus obuia°. ictus tc. talia incurabilia sunt.

Clarificatio No. q dilata° t pstric/tio fcā i vuea. ad quā seq̄t dilata° seu pstric' i pupilla: p° si' sbiectie in vuea: tñ ppe loqndo sūt passiōes ipsi' ocli: cui' opa° ledit manifeste. t hoc sepe dictū est. ¶ Capitulum. 88. de constrictione pupille.

p **Pupille** pstrictio ē ' pa° vuee Lā ei' ē pstric' t defic/ca° t octio ei'. Alia tñ pt eē cā put tas albuginei hu. nō potētis ipaz dilatare t subleuare. Alia cā pōt eē mollicies ipsi' pp hūiditatē ipm mollificātē. Et p ē q dicebat Ba'. 4. de moz°. c. 1. i me°. c. Et cā p/uitat' pupille mollitia ē. Pōt ēt eē pp sanies cōpmētē vuea. Pōt ēt eē nālis ita: q cū boni tate pāniculoz ocl'i vuee fozamē de se ē pun.

Signa aūt sic citat' habent: q: ocul' par uus est vel diminutus nec ē hu/midus. silr qñ est a puitate albuginei. Si aūt est ab hu. vel sanie cōp: timente vuea: iā az p dicta in. c. de sanie retro cornea. Qñ est ab hu miditate ipaz mollificāte: oculus appet hūi/dus. Qñ aūt est naturalis: cognoscitur p bo/nitatem visionis. t alia signa non assunt.

Pronosticatio Ba'. 4. de moz°bo. c. 1. hec est paru/itas pupille eē natūra exīs fit pessima. Que aūt naturalis fuerit laudabilis est. Et causa istius est: q: in pua pupilla naturali sps visi/biles meli' vnīt' t fortificant': t p pns ozg' visus melius adaptatur. Constrictio facta a solone ptinuitatis vel a cicatrice t silibus nō recipit curationem. Constrictio pupille siue eius dilatatio propter hu. siue hūiditates ad vuea currētes cura' pōt a bono medico. q: an gustia pupille ppter humiditatē vuee minus

est molesta: qz siccare mẽbra fili'a si sũt humida: facilius est q̃ ea humecta facere: si fuerit siccata: verba sunt Ga'. 7. de inge°. c. 5.

Curatio Si fuerit pp siccitatẽ: vtatur dieta resumptiua cũ cib̃ balneis ⁊ fomẽtationib⁹ aque dulcis ⁊ cum imissione lacte mulieris. Eo aũt casu q̃ sit a nimietate hũoz vl' same: ſ purgatiões flõia ⁊ i oculo mittat' pul' musca⁹ dict⁹ in. c. de abugine. ⁊ ſ colli'a ibi dicta. ℂ Jtẽ iteruz tũc imittatur istud colli'm qõ ꝓsumit ⁊ desiccat hũitatẽ sup fluã oculoz. deinde visuz acuit. ℞. tuthie preparate sarcocolle nutrite añ. ℈. ij. stercoris lacerti mirre aloem cicot'. añ. ℈. ß. musci ſi' croci balsa'. añ. ℈. ß. aque fe' q̃tũ suff. ſ colli'm.

Clarificatio Scias q̃ ꝓstrictio pupille de se nõ ẽ mala. qz pauciozes spũs sufficiũt pue pupille: vt vi fio ſ. sed est mala per accns pp mozbos ⁊ cas iam dictas. ad q̃s sequit̃ constrictio ipsius.

ℂ Capitulum. 29. de cataracta.

Cataracta videt̃ mihi saluo hõze q̃ non sit egritudo vuee: qz subiectꝰ in ea nõ est: nam fozamẽ nihil dicit nisi pua°. Sed rõne ꝓpinquitatis cũ vuee passio nibus reponat'. Dico ergo ſm Aui. q̃ cata. est hũiditas extranea iter corneã ⁊ hu. albugineũ in loco vbi vuea deficit exñs rerũ sil'acra visibiliũ ad cristalli'm phibens penetrare. Pro q̃ notandũ: q̃ cata. sine aspiratiõe scribi dz. ⁊ ẽ equiuocum ad. 3. ſm Joannẽ ianuñ in ꝓ so³: vno° ẽ via subterranea: p quã aq̃ sb terra discurrit. alio° dr̃ cata. nubes vel discursus ⁊ motio pluuiarũ vel tonitrua. Aliomõ dr̃ egritudo oculi de qua fit sermo. nã ex ꝓmiss. 2. ꝓ similitudinẽ zhit vocabulũ ad significandũ z'm. nã sicut nubes vel aqua generat' ex vaporibus p ingrossationẽ in me³ regione aeris pp ei⁹ frigiditatẽ. sic cata. in oculo a fritate cer' vl' oculi: ⁊ sicut aqua per vias seu venas terre fluit a loco sue generationis vsq̃ ad oculũ fons: sic aliq̃n illa aqua descendit in' illas pelliculas vsq̃ ad oculũ: ideo antiqui intitulauerunt. c. hoc de aqua descendẽte sicut ẽt nubes vl' aq̃ i aere tollit radium sol': sic cata. tollit radios ⁊ effigies rerũ visibiliũ: ne ad locũ ptingant visionis. Vnde ꝟ notãdũ ſm Ga'm. 4. de mozbo. c. 1. post me'm. c. q̃ ex grossitie hu. albugiei modica vel parua vel expansa p totũ vel non expansa vel ex grossitie causata in me⁹ ei⁹ fiũt diuersa accidentia in visu. Sil'r ſm Auicẽ. in 3ª ꝑmi. c. de aqua cata. diuersificatur ſm quã tratẽ ⁊ ſm colozẽ. ſm q̃titatẽ: qz aliq̃n ẽ pua respectu pupille: ⁊ occupat ptẽ ei⁹ ⁊ ptẽ non ⁊ tũc spes rerũ q̃ ꝑntant cristalline: p ptẽ occupatã videri nõ ꝑnt: ſ bñ ille q̃ ꝑntant p ptem nõ occupatã ab aqua vel vapoze. Aliq̃n ẽ ita magna q̃ totã ipedit pupillã: ⁊ tũc nihil cristalline ꝑnatur. Aliq̃n cata. occupat so'm ptez cẽt³ lẽ ipi⁹ pupille. Et tũc res videt̃ ptusatevl' fenestrate: qz illa ps vbi talis az fenestra: nõ ꝑnat' cristalline pp ipedimentũ in via. ſm q̃ litatẽ vo ei⁹ eẽntie diuersificat': qz q̃dã est subtilis ⁊ clara q̃ nõ ex toto phibet visuz. alia est grossa ⁊ spissa ipsuz totalr̃ phibẽs. Tertio diuersificat' ſm colozẽ: qz q̃daz est perusj ⁊ aerei colozis alia alba ad mo'm gipsiyl' ad mo'm ple. alia est alba ad viriditatẽ declinis ⁊ q̃dã varia ⁊ q̃dã citria ⁊ q̃dã nigra ⁊ quedã cinerea. Quarto diuersificat' ſm tpa: qz q̃n est in ꝑn° dr̃ imaginatio. de q̃ imagiatione Aui. fac c'm. Q̃n est in aug° vocat' nebula. qz tunc ꝓmodica nubes icipit apparere. Q̃n est in statu vocat' cata. ꝓ filitudines iam dictas'. Quinto põt diuersificari qz quedam est a cã cõicata vt a sto°. alia ab ipso oculo vel partibus vicinis p pinquis pupille.

Cause aũt cata°. ꝑnt esse cãe ꝓmitiue: vt est casus ictus obuia° fe. dolozes capitis frigus exterius ciba³ fumosa. ista iq̃ ꝑnt vapozes facere ascendere ad caput ⁊ ad oculos. ℂ Causa añs est vapoz ab hũozib⁹ resolutus vel a cibis grossis fumosis ipfecte regulatis ⁊ digtis vel a vino: vt accidit ebrijs: Causa aũt ꝓiuncta cata°. nõ cõfirmate est vapoz nõ igrossat'. Cã ꝓiucta cata°. ꝑfirmã°ẽ aq̃ in quam conuersus est vapoz.

Signa incipientis cata°. sunt apitiones bibionũ ⁊ parua⁹ muscaꝝ ante oculos ⁊ pulueris ⁊ athõz: sicut az in radio solis q̃ꝰ realr̃ ibi nõ assistant. Et q̃ꝰ talia appent in eleuatione vapoꝝ a sto° pp ei⁹ indigõnem vel maloz hu. replonẽ ẽt in ꝛrigine ⁊ scoto³. differũt tñ: qz in cata. solũ i³ apparent in altero oculoz. vel nõ eq̃lr̃ in vtroq̃. in alijs aũt equalr̃ appet in vtroq̃ oculo: ⁊ cum hoc faciunt interpolationẽ qõ non accidit in cata. qz tales aparitiões i cataracta ꝓie sũt. Jstã aũt dr̃iam bñ insinuat Ga. 4. de int. c. 2. vbi ponit dr̃iam iam dictã. ℂ Scõo dicit q̃ si talis imaginatio fuerit. 3. vel. 4. mẽsium ⁊ cũ hoc in pupilla nihil appet obscuritatis: tunc est a sto°: tunc ẽt sentit in sto° punctura ardoz mozdicatio: ⁊ facto vomitu imaginatio seu apt° cessabit. Si ño post aliqõ tpis spacium

Digitized by Google

imaginationū pupilla appet turbida ⁊ obscura: tūc iā ē imitū aq̄. Aliud signū distinct⁹ ponit ibi Ba. nā si q̄s hīs tales imagiatiōes hī ⁊ moderate dieret cibos maloꝝ chiox gñatiuos p̄cauēs: tūc si de dcā imagia⁹ nihil appet vel q̄dā pusillū tūc ē pp sto⁹. Si vo pmāet sicut pus: est cata. nō p colligantiā ipsius: sto machi: sed pp ipsoꝝ oculoꝝ essentiaꝫ marie si data yerapi⁹ dicte apitiones ⁊ imaginatiōes remanent. nā si sint pp sto⁹: faciliter p hanc medicinā curant seruata cibozum digestione.

Pronosticatio Si clauso altero oculoꝝ pupilla i qua est cata. dilatat: signū ē curatōis. ꝺiaṽo ꝺrīū. 4. de mor°. c. i. Hoc ēt signum ponit ab Aui. ⁊ a Rab ⁊ ab oīb⁹ aliꝫ q̄cunq̄ loquūtur Scdo illa q̄ magis ē susceptibil' cure ꝓsiderā° q̄rū ad colorē est illa que est alba tendens ad colorē ple. Ad viriditatē declinans vel ad cineritatē gipsea aūt ⁊ migra ⁊ plūbea ⁊ multū citrina nō recipiunt aliquā curationē cū acu nec medicina. Si oculū ifir⁹ cataractā patiētem cū digito fricueris ⁊ dilatat cata. deinde redit ⁊ aggregat: ista est curabilis cū acu. ⁊ posito q̄ ex digiti positione vel fricatione disgregat: nō tñ facilit ꝓgregat: talis nunq̄ curat. oēs in hac ꝓueniunt ꝓnosticatione. Et dicit Aui. q̄ si hec fricatio frequēter fr. nocet ⁊ cura facit difficilē ꝓturbādo aquā interius.

¶ Quarto q̄ hīt dolorē capitis fortē vel emigraneā dubitātes debēt eē de cata. vl' apatib⁹ oculoꝝ silr scothomiaꝫ vertiginez patientes.

¶ Quinto gutta serena in q̄ oculi videnf. clari curari nō pīt. vñ cū oculi nihil malividenf hre sensus: tñ visus est ablat⁹: nocu⁹ scias eē in nervo obtr° q̄ descēdit a cere° ad oculos. nā in nervo illo aut est apa aut duricies aut hu. ad ipsum descēdens: sic ad cetera mēbra. aut via ipsi⁹ mēbri est opilata. aut ea passio est in ipso nervo q̄ fit octo mōis. i. mala ꝓ° simplex vel cōpositra. Yba sunt Ba. 4. de ite. c. 2. Ex qb⁹ ꝑ difficultas ⁊ impossibilitas curatiōis gutte serene. ¶ Sexto cata. q̄ est cū doloze capit⁹ vel oculoꝝ vel cū tussi vel reumate vel sternuta⁶ vel febre vel aliq̄lia egri⁶: talis nō tangatur acu donec talia accīa remota fuerit. ⁊ b ēt loco hꝫ in mult⁹ matetialib⁹ oculoꝝ egritudib⁹.

¶ Septimo cata. pp cās añcedēte pmitiuas nō vr recipe curationē cū acu. q̄ fort cā ar⁶.

¶ Octauo in curatione cata⁶ cū acu multi pte reuntes ⁊ recēdētes medici recipiunt: plura pmittētes q̄s tenere valeāt. ⁊ multi hoꝝ hoc fraudulēter faciunt: vt pecunias extoq̄ant a gentibus. Hac aūt via ꝑbi non incedūt: q̄ totum suū honorē custodire volūt: cataractarū cū acu socijs iuuenib⁹ hincinde puagātib⁹ cura dimittēda erit. ¶ Nono cū Ba°. 4. de iteri. c vltio multi in pn° imaginationū curant cum bona dieta ⁊ eūone ꝓpetēti: ⁊ imissiōe collirioꝝ ꝓsumētiū ⁊ subtiliātiū vaporez. Sꝫ post q̄ est ꝓfir⁸. curā nō recipit nisi cū acu. ⁊ b aliq̄s nō semp. ¶ Decio nunq̄ deponēda ē catar⁸. nisi corpe pus bñ purgato ⁊ dietato: ⁊ q̄ dies sit clara sine vēto ⁊ nubib⁹ in tpe vernali aut autūnali luna plena nō exīte: nec ex toto in ꝓiunctione nec in ariete nec gemini exīte pp influentias singulares dictoꝝ signoꝝ.

Curatio diuersificatur sm tps. nā aī cōfirmationē hꝫ duo tpa. scz ꝓncipiū ⁊ aug⁰. Principiū q̄n icipiūt apnōes piloꝝ bibionā ⁊ athomum ⁊ tales si fuerint a sto° curent: sic dicit Ba. 4. de ite. c. 2. cū eūone yerapi⁶ ⁊ puocatiōe bone digōis. ⁊ in b ꝓcoꝛdant Aui. Baly. Serap. ⁊ Rab. Si aūt sit in augmēto ⁊ tā visus turbat: ⁊ aliq̄d hꝫ modicū in pupilla appet. tūc adhibeat cura Aui. nam ipe testat se vidisse hoies cui aq̄ tā erat pñs: q̄ curauit seipsum cū eūonib⁹ ⁊ abstīnētia ⁊ minoratione cibi cauēdo res būidas ⁊ vaporas ⁊ vinū ⁊ comedebat solū assatas res ⁊ nō elixas: ⁊ imittebat oculis colli⁸ resolutiua ⁊ subtiliantia: ⁊ finaliter recupauit visuꝫ ⁊ senat⁹ est sed credo q̄ hoc regimine multo tpe vsus fuit. Caueant igit a repl'one vino ⁊ coitu. tñ modo semel comedat in die naturali. vitēt pisces fructus herbas legumina ⁊ carnes grossas vomitū. q̄ q̄uis cōferat in stomachi mōdificatione: tñ nocet cata⁶. q̄ caput vapibus replet. Semel aūt in septimana purget cum yera⁸ acuara cū pulpa coloq̄ntid⁹ cū pillis cochijs ⁊ sumat ter in septimana de tiriacaꝝ⁹ metrida° ⁊ aliq̄n de aurea alex⁸. Et itez purgetur ⁊ fr cap. purgia leuia ⁊ gargar⁸. ⁊ imittatur oculo colli⁰ru. leue dictū in. c. de vlcere ⁊ sanie in pūctia. Et sm Serap. vz fiel ex oī felle pedestris ⁊ volatilis si misceat cū melle despūato ⁊ colato ⁊ succo fe' b cnī vz multuz. Nā oī felli est virt⁹ subtiliatiua. fella tñ volatiliū sunt fortiora. Yba sunt Joānis Sap. i. c. de aq̄ descēdenti in oculū. ⁊ ē ꝓcordātia oīum antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ. nā b regimē pdest manifeste cū oīs fantasia mala appet. Verba sūt haly in. c. ꝓpo. Et ipse ponit de oleo balsa⁸ q̄ milū vz: si cuz supdicī misceat. Et breuiter fr colli⁸. q̄ dcā sunt in fine cure lacrimaꝝ. ¶ Cura catara⁶ cum ferro posito q̄ catarac. fit confir-

Digitized by Google

mata: q̄ p viā ꝓfirmatiōis alīs medicatiōis ⁊ diete curari nō pōt. tunc in casu in q̄ dubites de ꝓfirmatiōe. aliq̄ iubēt patientib⁹ vti alleis ⁊ cepis porris caseo ⁊ legūib⁹ vt citi⁹ ꝓfirmet: ⁊ mag⁹ ḳ cec⁹ fiue lusc⁹. Sed saluo honore ego huic non adhereo ꝓsilio. p⁹ q: talia vasposa ⁊ caput vapozib⁹ repletia sunt: ⁊ apa vel sodā i capite possent gnare ⁊ in oculo an ⁊ p⁹opationē cū acu. Scdo q: timēdū ē ne cata. in altero ocl̄o sano generet: ⁊ tc̄ eēt nouissim⁹ erroz ira mal⁹: vel petoz poze: cū ocul⁹ san⁹ bītis cataractā fit par⁹ ad egritudinē socij sui. Sz credendo ꝓsilio Aui. q̄ volūtas adest vt ḳ cura cū ferro: pmittat bīti cataractā. vt recētibus piscib⁹ nutriat ⁊ hūecrātib⁹ cibis miscēdo cū eis aliq̄d q̄ nocu⁹ refistat aq̄ ꝟba sunt Aui. q̄ sic itellerit dictū suū. Nā si iā icepit indurari tpale regimē mollificat ⁊ si aliq̄ cōplemēto deficiat dicto regimine ꝓfit. Deinde curet cū instro vocato almiech: alīs almuecci. s. ac⁹ ꝟm latinos vel almadab ꝟm Albucrab p istā medicinā pa. pus clisterizatū purgatū ſlōmatuz de cepba[a] secuz a tusi ⁊ a q̄cūq̄ alia egri[c]: se curū a ira ⁊ ira ⁊ coitu. cataractā ꝓfirmataz ⁊ acui subiscibilē bīte. sto⁹ ieiuno in hora tertiarū die lucida: luna in quadraturis medijs eſīte nō in ariete. nec in ꝟiunctiōe vel oppositione p. 15. gdus exīte. Sedeant cirurgicus ⁊ ifirm⁹ ābo in vna bācha: ⁊ miſter retro firmit tenēdo caput egri. ⁊ ocul⁹ san⁹ liget cū benda supponēdo cotū desup ⁊ decent stringēdo sine dolore. Deide opato: sedens alti⁹ eo si oculus siniſter est ifirm⁹: ipsuz apiat opato: cum sua manu siniſtra tenēdo in manu dextra. Et iubeat infirmo cū oculo respicere radicē nasi firmit. Et tūc facto signo crucis in noie dñi p albū oculi ꝟsus lacrimale fozesticū retozquēdo imittat acus cauēdo ne rubeas venas cōiunctine tāgat ⁊ fozti⁹ cōpūmēdo donec acuz q̄si in locuz acuū sentiat puenire. fic dicit haly tc̄. Et post tu opato: vte acū lateraliter versus pupillā vsq̄ ad mediū pupille ⁊ parū pl⁹ q: statim coz⁹ acus videbis manifeste sub tunica cornea. ⁊ tūc cū cuspide acus cōprehēde aquā. ⁊ q̄si subleuādo acū ad iferi⁹ hbe. ⁊ ipaz repone iter tunicas. ⁊ hoc tociens facias donec tota a fozamie vuee deponatur. ⁊ teneas paululū donec expectādo p spaciū q̄ Aue maria dī q̄nq̄es. Et tūc si op⁹ est pfectū: eger bñ videtne exteriozē: ⁊ deide educ acū retozquē⁹ ⁊ suauit ēphendo: ⁊ si tūc aq̄ resurgat: iterum illā depone scdo ⁊ tertio donec firmet inferius. ꝟba sunt haly ⁊ multoz alioz. Et semp in opando caueat a dilatatione vuee ⁊ tactu hu. albuginee ⁊ cristallini. Recta vo acu sup oculū ponat vitellū oui cū oleo rosa. vel albumine oui p se. Guillus de saliceto iubet ponere sup ocl̄o ēplm ō bolo ar[co] cū albūie oui. nā p hoc emplm firmat aq̄ in loco in q̄ posita fuit. ⁊ tu poteris miscere aliq̄d de oleo vel aq̄ ros. ne nis stringēdo causet dolorē Albucraſ. ⁊ haly ꝓueniūt in vitello oui cuz oleo ros. Et dicit Albucraſ q̄ pus lauādus ē ocul⁹ cuz aq̄ ffa in q̄ paz sal gēme pdissoluat. ⁊ de dcā aq̄ int⁹ cū pēna imittat ⁊ statim sup oculū totuz infusum in reb⁹ supdict⁹ ponat: ⁊ decēter vter q̄ ocul⁹ stringat: ne ad motū sani ifirm⁹ moueat ocul⁹. ⁊ sic pederētim ad cameraz ducat obscurā in q̄ resupinus iaceat: ⁊ nihil de tota die comedat nisi parū pans in prisana. deinde regat: ac si fozet febricitās: ⁊ nō disligetur vsq̄ ad tertium diē. ⁊ caueat a tussi ⁊ ab aliis motib⁹ supdict⁹. ⁊ in tertia die mutet emplm supdictū ⁊ de nouo reponat: oculū tñ nō apiēdo. ⁊ sic gubernet vsq̄ ād septimū diē ꝟm haly. ⁊ post lauādo oculū cū aq̄ fontina reducat pa. ad locū aliq̄liter luminosuz deide ad dietam cōpetentē. Cōsiliū aūt est q̄ndam q̄ si cata. iterū ascēdat q̄ iterū deponat p eundez fozamē. Sed ego ꝓsulo q̄ dimittat per aliq̄ tps donec sit matura pfecte q: eo casu q̄ ascēdat psumēda est ei⁹ maturat⁹. Esto q̄ istā curā posuerim in hoc libro: credēdo ꝓsilio Ā⁹ de placētia. nullus hanc oparionē audeat attētare: nisi pus discipulus fuerit: ⁊ magistrum frequēter viderit opari propter periculū tam nobilis ⁊ delicati mēbri sicut est oculus.

Clarificatio Cāt aggregāt potui ex dictis autoruz multis mōis pōt reruz apitio visui appere: q̄ realr in visu nō sunt: vt est apparitio muscaz bibionū pilozuz ⁊ filiuum. ꝓmo ꝟm Ā[m]. 4. de inte. c. 2. Primo hītes humozes in sto⁹ vel ciboū indigestionem pīt habere falsas apitiōes. ¶ Secundo exītes in imitio cata[c]. ¶ Tertio ꝟm Ā[m] ꝓmo pronosti. p⁹. 26. ibi. Alhanuū mobilitatis signa. Apparent talia in hītibus alienatione sensuū ⁊ rōnis pmixtione: vt in fe. ardētibus ⁊ in freneticis. ¶ Quarto in hītibus scorbomiam. vt visum est ibi. ¶ Quinto in hītib⁹ humozē albugineū grossum ꝟm aliquā ptez sui. sicut dicit Hal. 4. de moz⁹. c. 2. ¶ Sexto in habitibus cicatricē in cornea de directo oppositā medio cristallini hu. 4. ō moz. c. 1. ¶ Septimo in ebriosis qui ꝓpter vapozes vini videt irundines sup blada volare. ¶ Octauo in ha-

Digitized by Google

bētibus caput repletū. ¶ Nono in illis a qb⁹ san. ex naribus est fluxurus. ⁊ hoc aucte ypo.
¶ Decᵒ illis qb⁹ vōit⁹ ē vētur⁹. ¶ Undecio ill' qbus sensus visus ē acutissim⁹: qz cristallin⁹ ⁊ albugine⁹ hu. sunt clarissimi ⁊ puri. ideo facile a quocūq; vapore mouent ⁊ opatio eoꝝ alterat'. ¶ Duodecio nota ꝑm Ba. 4. de morbo. c. 1. q in visu pōt accidere nocumentū ex grossicie hu. albuginei. nam si fiat grossioꝝ q̄ sua exigit natura. ⁊ cuꝫ ipa grossicie fit aliq̄d turbulēcie: necessario claritas visus dīmuit: ⁊ longitudo eius erga rē visam seu videndam qñ remota nequaq; poterit videre. nec ꝓpin qua bñ distinguere. Et si iste humoꝛ in vltio ingrossef: ficnt videmus in cataracta visuꝫ p bibet. Verba sunt Ba. Causa ꝑmi est: qz si qs aliquā rē a remotis debeat videre: opꝫ q circa pupillā fiat multa aggregatio spūum. Et hoc qđ dico sit verū. ptꝫ ꝑmo ꝓ rōnē. qz si res a remotis debeat videri: opꝫ ꝑmo q eius simulacrū cū multo lucido aere oculo pñtef: ⁊ si circa pupillā nō fiat multa spūuꝫ ꝙgrega° sed pauca illi pauci spūs statiꝫ ab are lucido disgregant'. ⁊ sic visio nō fieret. ¶ Scđo b' idē ꝓbatū est siue pꝫ ꝓ effectū siue signū qđ videmus. nam si quis a remotis sic ꝓfecte vult videre. palpebrā vel vnuꝫ ex oculis claudit: vel vmbraculū oc'lis facit. hoc aūt fit vt circa pupillā magua visibiliū spūum q̄titas ꝙgregef ⁊ vmbraculū facim⁹ vt a forti luce nō dispergāt'. cū igit' grosso exīte albugineo illa spūuꝫ multitudo vsq; ad pupillā nō posset penetrare a cerebro ꝓ cristallinū ⁊ albugineū grossiuꝫ exīte: necessario sequit' q̄ a remotis nō poterit rem videre. Et alio etiā pꝫ: quia cū res aliqua a remotis debet videri: ex ipa re vel eius simulacro fortis motus fit in visu. Sꝫ si albugineus fuerit grossus: talis fortis motus in cristallino fieri nō potest: ꝓpter obstaculum grosficiei hu. Causa aūt quare ꝓpiqua nō bñ discernūt: quia talis discretio fit cū spēs rex visibiliū ꝓpus informās debite albugineū humorem cōueniēter cristallino pñtat'. Sed ꝺa humoꝛ albugineus nō decenter ab eis potest informari ꝓpter sui grossitiē. nec ꝓ ꝙsequens cristallinus necessario nō bene poterit discernere. Post dicit Bal'. ibidē q fi illa grosficies albuginei humoꝛis est coadunata in vna pte ipsius: ita q nō fit cētralis: talis videbit ⁊ discernet vnāquāq; rem singulariť: ⁊ nō videbit plures res infimł in vna vice. Sed si ꝑs albuginei cōrīdens cētro pupille fuerit tenebro sa: ⁊ alie partes circūstantes pure: talis puta bit res visas esse ꝓfoꝛatas: quia credit illam partē rei visibilis quā videre nō pōt: esse foramen. Causa istoꝝ est: quia vnaq̄q; res visibil' p suā ꝓpriā piramidē affert suū simulacrum ad humozē cristallinū p medīū diafanū et p humozē albugineū ⁊ peruiū ⁊ clarū. Si ergo grosficies fuerit ꝑm aliquā partē dicti albuginei p talē grossam partē latio simulacroꝝ debite nō fiet: sed solū p ptē diafanā claram.
¶ Item nota ꝑm Ba. in eodē loco q si in hūo re albugineo grossities nō fit adunata in vno loco: sed fuerit dispsa p totū humozē ⁊ fuerit mobilis putabit infirmus videre ante oc'los cimices aut muscas. credens extra eē illudq̄ intus est. ⁊ recte est sicut in catar'. incipiente in qua vapoꝛ mobilis cristalline repītatur. ⁊ credit videre muscas ⁊ bibiones ante oculos volare. ¶ Sed mirar' intellect⁹ quō fum⁹ vel vapoꝛ talis potest videri suā impmens spēm in cristallina ꝓpter dictū arist. in. 2. de anima qz sensibile positū supra sensum nō facit sensationē. ⁊ ꝓz ad expientiam: qz si caput digiti ponat' supra oculū: nunq̄ ab oculo videbitur nūc aūt talis vapoꝛ nō solū est supra oculum imo etiā intus in sensu seu ei⁹ oꝛgano: vt est sup albugineū humozē in loco. s. vbi fit cata'.
¶ Scđo etiā mirar': qz oꝛganū visus suā exercet opationē me' aere exterioꝛi: vt ꝺr in pspectiua. ⁊ Arist. in loco palle°. ¶ Tertio etiā ꝺa visus nihil appbēdit nisi in ꝓpoꝛtiōal' distā' quoꝝ nullū adest. s. nec aer nec distā' ꝓportionalis. ¶ Jn oppo'' est Ba. 4. de morbo. c. 1 et. 1. ꝺ inte. c. 2. Pro vitate istius dubꝫ ꝓmo notandū q ꝫ sint multi ḡdus visionis ꝺz magis ⁊ minꝰ: tñ ad duos gñal' reducūť. nā q̄dā ē visio ꝓfecta ⁊ vera. alia ē ipfecta ⁊ nō vera: sed ad ꝑmā req̄runť aliq̄. ꝑmo q oꝛganum et partes eius sint bene sane et bene dispositeꝛ ideo hītes oculoꝝ passiões intēsas: vt obtalmiā ⁊ febel ⁊ vngulā ⁊ filia. mīme vel parum videre pñt. Scđo req̄riť q visibile de se sit luminosum vel luce illūinatū. ꝺ in tenebris nō videm⁹ nisi coꝛpa q̄ de se sunt lucida medium illustrādo ⁊ visionis oꝛga' suis moue' radijs
¶ Ter° distā' sufficies int' oꝛga'' ⁊ visibile req̄riť. ꝺ rē sup oculū positā nō videm⁹: qz sensibile sup sensuꝫ positū nō facit sensatōez. 2. de aia. ¶ Quarto directio radioꝝ a re visibili vel simulac' ei⁹ vsq; ad oꝛganū visus me° diafo exīte. ꝺ res a latere vel retro exīs videre nō valem⁹ nisi forte ꝓ radios reflexos vt i aq̄ vel spec'o: nec stellas ret° dēsaꝫ exīntes nubē. ¶ 5° sufficia' spūuꝫ visibi'' ab ipo ꝓcedētū ce° q̄ q̄ꝫ

Digitized by Google

organū cristallin hu. ipm infoꝛmādo diſponāt vt ſimulachꝛa recipiat deceter. idcirco pauꝛtate eoꝛ exītes res in debita diſtātia vl a lōge exiſtētes nō videbūt. vel ſi nulli fuerint: ceꝯ cus erit. ¶ Sexto reqrit ſaltē ad pfectā viſiōnē q illi ānt pauꝯ t clari. Idcirco hītes pauꝯcos ſpūs cū eoꝛ groſſitie parū videt res nec in lōginqua nec in mediocri diſtātia exītes: nec in ea bñ diſcernētia. Et hītes ſpūs abūdantiā t eoꝛ groſſiciē: nec ꝓpinq nec i mediocri diſtātia exītia bñ videbūt nec ſecernēt: vt ponit Ba. 4. de moꝛbo. c. 2. ¶ Septimo reqrit debita nerui obtici aptio p quā ſpūs deſcendāt a ceᵒ: t cū ſuis ſimulacris vſq ad locū iudicij aſcēdant. t ꝓpter hītes gutta ſerenā q fit ex opl'oe obticoꝛ neruoꝛ: q̄uis ocl's nihil mali habere videat: tñ ipi viſione carebūt coꝛpoꝛalī. ¶ Octauo reqrit diſtanitas medij. ō in aere nebuloſo vel turbido res a longe non videm⁹: nec ita pfecte ꝓpinqua ſic q̄ mediuꝫ puiū eſt t clarū. ¶ Tunc ſit ꝑma ꝯᵒ: viſione pfecta t vera tali vapoꝛe exīte ſup albugineuꝫ videri nō pōt. nec recte iudicari. ꝑs ad expientiā: q⁹ habētes talē vapoꝛē: iudicāt eū eſſe muſcas aut cimices aut pilos. ꝑs etiā q⁹ diſtātia ſufficiēs deficit. nā ſimulacrū ꝓpus pītari debet albugineo q̄ſi medio. deinde in criſtallino vt ꝑs in ꝓſpectiua: ſ hoc eſt ſup albugineum. Scōa ꝯᵒ. viſione impfecta t dīnta talis vaꝯpoꝛ videri pōt: lꝫ iudicū ab eo ſumpptum ſit impfectū. Quantū ad ꝑmā ptē ocl'onis ꝑs ad expientiā: q⁹ hoc habētes ipm vidēt etiā ibi ē mediū ſufficiēs: q⁹ hu. albugine⁹. claritas medij: q⁹ claritas eius q̄tū ad intra. Sed q̄tum ad ſcdam partē ꝑs. q⁹ iudicāt hītes ipm foꝛe muſcas bibiones ꝛc. iō Auic. t arabes vocant imaginatōes. Et hec eſt intētio Auic. trac. 4. 3ⁱ. in fine ca. de ſignis. Et p hoc ꝑs q̄d dicēdus eſt ad Ba⁽ᵐ⁾ t ad rationes.

¶ Lap. 30. de debilitate viſus.

Viſus pōt accidere ablaᵒ ſic in cecis: t dīnuᵒ ſic in ſenib⁹ t hoib⁹ mali regis: vel in hītib⁹ ocl'oꝛ poſſiōes: aut coꝛruptio: ſic q̄ hō iudicat rē foꝛe alteri⁹ coꝯloꝛis q̄ ſit. ſicut ꝑs in ictericia oculoꝛ crocea in qua aliquādo res viſe iudicant eſſe crocee ſicut dicit Ba. in. 4. de moꝛbo.

Cauſe aūt debilitat viſus ſunt mꝫte. nā q̄dā ſunt ꝑmittue ab extrīſeco ad uenientes. q̄dā ānt es: t q̄dā ꝓuicte. Cauſe ꝑmittue ſūt t eſſe pōt caſus ict⁹ obuiatio ꝓſſiua oculi vel ātecioꝛis ptis capitis fum⁹ vēt⁹ ignis ingroſſando t deſiccādo coꝛneā: t diſgregādo ſpūs. t p hoc intelligo flāmā qualibet t ignis ſplēdoꝛē ſiue fulguris ſiue candele ſine longa moꝛa in tenebꝛis. ex qua ſequit iſpiſſaᵒ ſpūus reſpicere res excellētis lucis: ſic ſol vel res politas radiatas a ſole. vt eſt ſpeculū peluis aq t filia. q̄ repūtant ſolis vel ignis ſplēdoꝛes ꝑ radios reflexos ipi oꝛgano viſus: ex q̄ ſequit ſpūum diſgregatio t diſſipatio. vigᵉ ſupfluere ꝑ nines t aerē fridū: ſtare in aere vapoꝛoſo t turbido imittere in oculū optū aut mandragᵃ niſi ſint bñ repſſa feſtucā aut pulueꝛē et filia: vt eſt calx in oculū intrare intueri vnaꝯ rē nimis fixe: maxime ſi ſit albavel reſplēdes intueri res minutas: vt ꝛas: t ꝛas puas plegere frequēter: nimia flōmia: dimiſſio flōmie ꝓſuete. Cauſe aūtes ſunt mala cōpl'o toti⁹ coꝛpoꝛis calida naturalis vel accītalis: cū maᵃ vel ſine maᵃ faciēs ad ꝓſumptionē hu. oculi t ſpūus vel faciēs ſumoꝛ eleuatōes. Silr mala opl'o frigida vel ſicca aut hu. ſimplex vel opoſita cū maᵃ vel ſine materia in toto coꝛpe vel in ceᵒ vel in oculis pdīnans. Et ſm aui. vt pluriū accidit a ſupabūdāti: hu. vel ex ſiccitate ꝓſumēte vt accidit poſt magnas euacuatōes vel exercitia magna: t poſt aie accītia t poſt egritudines cronicas: ſpūus ingroſſaᵒ: vt ſeq tur ꝑ longā moꝛā in carcere vel in aere turbido: repl'o t vſus vapoſoꝛ: vt ſunt cepe allium ſinap baſiliconis eruca t ſimiliū. Silr lōgus vſus t repl'o rerū gñantū groſſos humoꝛes t ſpūs turbulentos: vt eſt caſeus carnes groſſa legumia. t ſm Auic in. 2. caules ois ſupreplecio cuiuſcq cibi vel potus. ſomn⁹ imediate poſt cibū aut repl'onē: aut pedibus calciatis doꝛmire. coitus ſupfluus exīſſe t quaſi oīes paſſiōes que ſm q̄ ſunt intēſe vel remiſſe ſm hoc debilitāt vel afferūt vel coꝛrumpūt. ſilit paſſiōes capitis vt doloꝛ nimi⁹: ṛtigo: ſcotho mia: emigranea: frenetis t filia. Cāe ꝓiuncte ꝑma: eſt fum⁹ vel vapoꝛ a ſtōacho vel ab aliis inferioꝛibus mēbꝛis ad caput vel ad oculos eleuatus ipos t ſpūs ꝓturbās. ꝓſumptio humiditatū oculi t ſpūum. vt accidit poſt egritudies cronicas t ꝓſumptiuas t coitū i moderatū: opilatio nerui optici: nimia ingroſſatio ſubtiliatio ſpūuꝫ: ingroſſatio hu. albugineiꝰ ia viſuꝫ ẽ i. c. ime. diſſipaᵒ t diſgregatō ſpūuꝫ ingroſſaᵒ tunicarum intrinſecarū: vt ē coꝛnee coꝛrugaᵒ: t filia nimia ꝓſtricᵒ t dilataᵒ puee t cicatrices in eis mutaᵒ coloꝛis in eis: ſic accidit in icricia ingſſatio criſtallini hūoꝛis: et nocu⁽ᵐ⁾ in eo, oīa inq̄ iſta t ſimilia cāre pōt in

visu debilitatem: dummodo vnum vel aliqđ ex istis affuerit.

Signa debilitat visus de se patēt: sed si debilitas accident a cāis pmi tius p qrelā patient sat cognoscunt. Sed signa cārus afficedentiū pus dictaꝝ. s. mala cōplexio materialis vel sine ma[a] capiant a B°. in. 2° reg[l]. t ab Aui. in 2[a] fen. 3[l]. vbi large sciri t denotari pñt cōplexiones tā simplices qꝫ cō posite. Et si ē a cerebro: cognoscit. qz alij sensus vt ē audit[9] t olfat[9] sr dinati. t b ē signum ifallibile: maxie de olfatu t odoratu. qz audi tus pōt remanere salu[9]: cū orgāna ei[9] sint re mota ab orgānis aliorū sensuū. Et si sit ab hu miditate supflua cerebri cognoscit p expultio nē supfluitatuꝫ ad oculos. t cū b ē bō copiosa dieta vtēs vl vaporosa. ēt ille supfluitates ali qñ ad nares expellunt: t p replonē capit t p grossiciē faciei incōsuetā. Et ab ista cā sepius venit. Si aūt sit a siccitate actuali cognoscit qz fe. vel fluxus vētris vel fames vel alie egri tudies pcesserūt hūtudo sicca t facies macra.

¶ Pro quo sciēdū qꝫ debilitas in visu a ficci tate ꝓueniens maior est qñ corp[9] ē vacuū vel famelicū vel laborioſe exercitatū vel supflue cūatū: qꝫ qñ istis ꝯria affuerint. Si vo fuerit p hūiditatē: totū erit p ꝯrium. textus est Aui.

¶ Signa aliarū cārum afficedentiū sunt de se nota. Signa vo cārū cōiunctarū qñ est a va poribus ab iferi[9] eleuatis: vl ibidē existētib[9]: vel in aquā cōuersis: vel ab igrossatione albu ginei hūoris. iam dicta sunt in ca° de cataracta t in clarificatione eius. Sed signa qñ ve nit ab ingrossatione spūuꝫ vel subtilitate vel multitudine vel paucitate sumunt a Ha. 4. d̄ morbo. c. 2. trāsumptiue ab Auic. in fen. 3[a]. 3[l]. c. 2. tractatu. 4. Nā dic Hal. i loco alle°. spūs aiatus est aut clarissim[9] sicut ether. aut turbi dus sic fum[9] t nebula. aut qritas ei[9] erit pau ca aut multa. si est mult[9] t clar[9] vt ether remo tissima videbit: t pfecte secernet. Si ār pauc[9] t clar[9]: ꝓpinq bñ videbit: lōginq ār nō. Item si spūs multi sint t grossi: lōginq videbit: nō tñ ea secernet. Si aūt grossi t pauci: nec lōginq videbit nec secernet: nec ꝓpinq videbit. vba sunt Ha. in pn°. c. palle[l]. Si est ab opilone ner ui obtici: oculi nihil mali hre vident. Si a cicatrice vl macula: appet ad visuꝫ. Sed pp pas siones aliarū pricularū oculi signa ia sr ocā in capīs ꝓpriis. vel dicent adiuuāte xpo dño nostro. Etiā quātitas accidentiū erit vm qtitatē passiois. 4. de morbo. c. 1. in fine. Nam si egritudines oculoꝝ maxime fuerit: cecitas in de oritur. 4. de morbo. c. 2. Et per ista leuiter alia poteris perpendere signa.

Prognostcatio Debilitas visus vl eius abla° veniens cū cicatricib[9] est icurabil. ¶ Scdo debilitas visus accidēs post eūationes t egritudines a famē vel coitū t filia: restaurato corpe visus ēt vigorat. ¶ Tertio senes natural[r] cadūt in debilitatē visus pp ieptitudinē orgāni t spiri tuuꝫ igrossationē t paucitatē idigestꝫ flātis multiplicationē cū qrela vo est sanitas senīū hūs. hijs eni vniuersorū actuū null[9] valid̄. Dec vba sunt B[l]. 6. de regie sanitat. c. 2.

Curatio Si visus debilitas sit a cāis pmitiuis vt est ictus. casus: calor solis tūc fiat sic dictū ē in. c. de obt[a]. Si vo sit pp cās afficedentes singula reddēdo sin gulis: p sua ꝓria reducant ad sanitatē in qntū possibile fuerit. Et si sit ab aliqua egritu[e]: alia pus extirpet. sicut dr in ꝓpriis caplis. t fil[r] cāe ꝓiuncte remoueant vel minuant cū subti litare. k circūscriptis ꝓsuetudinarijs: oculo t egritudib[9]. dicit Aui. in. c. 1. 4. trac. 3[e]. 3[l]. qvt plurimū visus debilitas accidit ab hūiditate vel a ficci[e] subsequēte egritudines vel eūatio nes aut motus corpales vel aiales. Jn pmis igitur si ista hūiditas attinet san[l]: fiat flōta de cepha[a] credendo ꝓfi° haly. deinde de venis: q̄ sunt in angulis oculoꝝ credēdo ꝓfi° viatici. t timpor[ib]9 languisuge ponēde sunt deīde dieta corrigat. replonē t visuꝫ vaporosoꝝ cauendo. deīde san. ab acutis hūor[ib]9 mūdificet cū cassiaf. vel mirabol'. citri. vel cū hijs pills. k. aloē. 3. ij. corticis mirabol' cit[l]. 3. i. diagredy. ℨ. j. succi abſinthij qō suff. dent. 3. ij. p° ista si as fit dolor: colli[m] alimittat. si nō imittatur ad iutoria infrascripta. Qñ aūt hūiditas visus venit ab alijs hūiditatib[9] corpis: p[r]9 digerēda est ma[a] cū hoc sirupo. ¶ k. fir[l] de sticad. H'. B. oximell' sqll[l] grtis. j. k fir[9] t det cū aqua fi cerū t bethonic[e]. vl k. talis fir[9] digerēs grossos hūores in capite. ¶ k. origa[l] vtriusqꝫ cala[l] sal uie sanſucci betho° eufra[e] serpille fe[l]. aā. m. j; sticad ara. t cit[l] maratri an[l]. aā. 3. j. meil' an thosati. H'. ij. k. fir[9]. t si materia vi mlica: ad dat thi[m] t epythi[m] t borag. t flox ei[9] t polipo[m] t si materia ē i sto° addat abſinthiū mentaz t masticē. Digesta materia purget cū pillis co chijs cum q̄bus quasi oēs cōueniunt. vel cum yerapi[a] acuata cū pulpa colocyntide vel pulme re diaturbit vel esula. dent vm etatez t vtutē pa. Vel purget cum pillis stomaticis si mate ria in stomacho continetur vel sentiatur. Et

Digitized by Google

habeaꝫ ex aliq̃bus istoꝝ massa de q̃b⁹ in.15. vl 16. dieb⁹ vtaꝫ vel semel in septiana vel vtaꝫ se mel in mẽse sumẽdo.3.j.ꝛ ℈. vl circaꝫ. vl dentꝫ pille luc̃. vel cũ istis. ℭ ℟. mirabol citrini an'. añ.3.iiij. succi liq̃r' licij. añ.3.ij. folij cassie lig. sc̃n'. rob mastic colocynthid agarici añ.3.j. aloes.3.xvj. al'.21. fiãt pille: valẽt ℈ ℔ ℨ fumos a sto° ꝛ obscuro visui pp diuersos hu. ꝛ grossos in antid° capiẽdo.3.j.ꝛ ℈. vel circiter. Clisteria iã hoc casu cõferũt vt materia iferi⁹ trahatur vomit⁹ ẽt cõpetit ℈ oẽs: maxie q̃ materia est in sto° ꝓtenta: soluta ꝑ us capitis repletione: si affuerit ẽt totius corpis. q̃ tũc nõ fit attractio ad caput. imo materia in sto° cõtenta facili⁹ ꝑ vomitũ eũatur. Prouocet igit vomitus cũ facilitate: sicut dictus est in.c. de vertigine ꝛ postq̃ purgat⁹ fuerit: det ei de metrid° vel de tiria³ vel aurea alex³. .3.j. vel. ℈. q̃ter in septimana cõtinuãdo dietã eucratã ad siccitatẽ declinẽ. Scõo in loco digestiui vtaꝫ ista dragea. ℟. carui prebuliti in aceto an'. añ. quart. j. marat' mũd. ℟'. ℈. chozãdri prepati quart. j. pĩt ista cõfici cũ suc̃. ꝛ fiat dragea que ꝓfortãdo sto^m: vapores ad caput ascẽdere nõ ꝑmittit: si post prandiũ ꝛ cenã cõtinuando sumatur ꝛ digerit materiã frigidã in sto° ꝛ capite existentẽ. nã digestio materie nõ solũ est in potib⁹: imo aliq̃i in cibis ꝛ medicis cibalibus repit: vt scribit. 5°. teg'. 9°. 92. ꝛ scõm intẽtionẽ Hal'. 3°. teg' caũ. 17. digesta materia iterũ purget cũ pillis aureis vel cochijs vel cũ pillis lucis: quas ponit Hebe^e in suo antidota°. quaꝝ. ℟. hec est. ℟. xilobalsami carpobalsami añ.3.j. celidonie.3.ß. rob viol' absin' eufra^e. a ñ.3.ij. sene epithi' mirabo. cit' ido. Ize bu. beller. ẽbli. aga' collo^e sq̃nanti licij lapidis lazuli. añ.3.ij. ꝛ ℈. aloe cico' ad põdus oĩum. fiant pille cũ succo fen' dosis a.3.ij. vsq; ad.3.iij. Euacuata ma³ vtaꝫ aurea alexãdrina vel eadem dragea. vel q̃libet simplicĩ in eadẽ positorũ. Et in isto casu pul'. ꝛ aqua ꝛ colli³ deficatiua oculis sunt ũmittenda. Et si adhuc vr̃ humiditas abũdare. fiat garga³. ꝛ iniectiões p nares cerebrũ ab humoꝝ supfluitate purgãtes: vt est succus blete vel ficle. ꝛ sanfuci ꝛ ebuli ꝛc. Si vo visus debilitas venerit pp inanitionẽ ꝛ siccitatẽ: ficut in cõualescẽtib⁹ ꝛ inanitis. isti cũ cibis ꝛ potibus hũectantib⁹ ꝛ dieta resumptiua reparent somno ꝛ q̃ete vtẽtes. ꝛ vino vtaꝫ tpate. ꝛ sup caput aq̃ tepida aliq̃i mittaꝫ ꝛ oleũ hũidũ: vt est viol. vl nenuf sup caput ꝛ p nares fundaꝫ: ꝛ cũ lacte feie caput embrocet: ex talib⁹ q̃dẽ cerebrũ solet hũectari.

℣ In cã igit hũida post vlia cõpetit talis aq̃. ℟. tuthie septies ignite ꝛ extincte in vria puri: ꝛ q̃nq̃es in succo fe'. 3. v. licij. 3. j. vini al. aq̃ fe' añ. ʒ. j. ꝛ ℈. ponaꝫ in fiola. hec aq̃ vs ingrossatione cornee ꝛ tunicaꝝ aliarũ. sic accidit in senibus ꝛ decrepit. ꝛ valet in absterfiõe hũiditatũ oculi: ꝛ in ꝓfortatiõe oculi eius pp licium. nã ℈m ℨm ꝑ⁹ virtus licij est: ꝙ exiccat in scõo gradu ꝛ i ffratate ꝛ i calitate nõ excedit: ꝛ est eqle. Et virt⁹ scõa est. q: resoluit ꝛ absterget resolone ꝛ absterfione curatiua: ꝛ aggregat. ꝛ cõstringit. ꝛ ỽtus tertia est. q: remouet qđ est in pupilla: ex eo ꝙ obscurat visum. Et pp hoc dicebat Aui. in.c. de cura debilitatis visus. Et assiduatio Alcohol cũ licio ꝓfert oculo valde: ꝛ ꝓseruat ỽtutẽ ei⁹ vsq; ad tps lõgus. ℭ Scõa me³ capit ab Aui. ibidẽ. ſ. ꝙ ossa mirabol. fricent in cute cũ aq̃ rob. ꝛ qđ inde exit colligiet ꝛ hoc ẽt valet qñ est hũiditas subtilis cũ caliditate ꝛ pzuritu. ℭ Tertia medicina q̃ valet in visus debilitate: ꝛ mũdificat ꝛ alleuiat supfluitates oculoꝝ: ꝛ eas elinit cornea subtiliando ꝛ eoꝝ pelliculas: ꝛ fit de fellibus. Singularia aĩalia de q̃bus fella sumunt: sunt oẽs aues rapaces ꝛ pdix ꝛ taur⁹ ꝛ sturcius vsus lep⁹ ꝛ lezarius vulpis ꝛ lupus. ꝛ in felle hyrci ẽ mirabil'. ꝑprietas. vt asserit Aluic. Aliq̃ ℊ ex istis fellib⁹ capiant ꝛ coquant in vase cupreo cuꝝ succo fe' ꝛ melle despũato eq̃liter ꝛ colliriset. ℭ Quarta medicina sumit a Jesu oculista ꝛ ẽ colli^m viride. ℟. succi fe'. ℟'. j. succi rute. ℟'. ℈. vi' malozꝝ ℊnatoꝝ musoꝝ q̃rt'. i. mell. ʒ. j. ꝛ ℈. pipis lõgi aloes cicor'. sal' armo' añ. ʒ. j. tuthie prepate vt pus dictũ est. ʒ. ℈. misceant ꝛ ponẽtur in fiola ad solẽ ꝑ. 3. menses. ꝛ post remota refidẽ³ reseruet. ꝛ est mirabil. ℭ Quinta medicina est Rab. ꝯ ad almans. c. ꝑpo. ℟. tuthie prepate ꝛ passate. 3. x. tpet ꝑ noctem in succo fanfuci in cristinuꝝ colet ꝛ deficcari ꝑmittat iterũ: ꝙ pulueriset. deide. ℟. ʒij' piperis nigri macropipis celidonie, añ. ʒ. ij. salis, ar^a. 3. ß. ℟. pul' subtilissimus ꝛ misceat cũ dicta tuthia in mortario. deinde cũ succo fe' iterũ aspgatur. ꝛ post deficcari ꝑ se dimittaꝫ. ꝛ hoc fit ter. Deinde ℟ alcohol. i. pulueris subtilissim⁹. q̃ sepe oculis imittend⁹ est. ꝛ valet ad visum ꝑditus ab humiditate vel spissitudine cornee. ℭ Sexta medicina sumit ab Haly de regali dispositione libro. 5°. secunde partis. ꝛ a serapione secũdo libro. c. 10. Jn hac ml'i antiquoꝝ ꝛ modernozũ cõueniunt. ꝛ valet ẽt in debilitate visus: ꝛ in noctilupa que tali mõ ꝓparatur. Sumaꝫ epar hyrci nõ castrati ꝛ remoueaꝫ fel ꝛ i epa

te multa frustra longi pipis infigant: ⁊ tunc cū diligentia asseruat ad ignēvel in furno. ⁊ in isto epate sic ꝑparato sunt tres medicine. Pri ma est: qz oculi apti debent stare sup fumū: q̄ ab eo eleuat. q̄ recte obuiet aptus. ¶ Scda est ꝙ liq: q̄ inde exit ab eo cū diligē colligat. et ide oculi collirient. ¶ Tertia qz ipemet epar a pa. comedat. ⁊ hoc faciat trib⁹ dieb⁹ cōtinuis ⁊ frequēter in ano. ¶ Septima sumit ab eo ibidez. ꝙ oculus colliret cū iucco cucu. agre stis in modica ꝙtitate cocto cū melle ⁊ aq̄ fe. ¶ Octaua est medicina ratōnabilis ⁊ apō me vsitata in clarificatōe visus. ℞. fell' perdicis olei balsami añ. ʒ. ij. succi celido. ʒ. j. misceāt ⁊ ponant in pua pixide: ⁊ oculis ūmittatur ¶ Nona medicia ē ⁊ sumit ab Auic. in. c. ꝑpo ℞. succi malo granato musor. ʒ. iiij. coquāt in vase argēteo sup p̄unas vsq̄ ad ꝙsumptō nē medietatis ⁊ tūc addatur mellis despūati ʒ. j. totū colatū mūdissime ponat ⁊ colliriet postꝙ p aliq̄s dies steterit sub sole ¶ Decima est. ℞. succi malo granato musor. ⁊ acriuz añ. ʒ. ij. misceant ⁊ ponant in fiola vitrea ad solē p duos mēses ⁊ colet ⁊ colature addatur aloes cic. ʒ. j. pipis lōgi. ʒ. ß. ⁊ fivis misce sal' armo. ℈. j. hec medicina ꝑm Auic.. quāto an tiquioz tāto melioz. ¶ Undecima medi⁹ visuz acuens. ℞. succi aco. succi celidonie succi fen. añ. ʒ. ij deficent in pelui mūda supra cineres calidos ⁊ fiat inde alcohol. Succus etiā cepe coctus cū melle ⁊ colliriat⁹ valet ꝑm auic. ℥ facto ex eo alcohol. ⁊ etiam bibitū abstergit tenebrositatē oculi frigidā ꝑpter humiditatē Auic. in. 2. Cerebrū vespertilionis colliriatū cū melle confert ꝓncipio aque ad oculū descendentis: ⁊ cinis eius acuit visum: ⁊ ꝓfert vngule. Idem aqua cubebe abstergit oculum: quia in ea est acuitas aerea subtilis cum quadam terrestreitate. Folia rafani acuunt visum ꝑm Uebe. ⁊ auctoritate Auicenne. Ruta cōesta acuit visum. ⁊ succus eius cū succo fen. ⁊ mel le coctus ⁊ colliriatus acuit visum. Auicēna. Barioſ abstergit visum: ⁊ ꝓfert pāno. Dasce id est ysopus ꝑm Johannē de sancto amādo mixtus cum cibis cōseruat ꝛotutem visuam: ⁊ remouet eius debilitatem. Es vstum acuit visum: ⁊ confert duricie palpebrarū. Salic. Gummi pini confortat visum: cum fit ex eo collirium. Auicenna in secundo. Rapa come sta mirabilem habet ꝓprietatem in acuendo visum. Auēzoar. Grūdines cōeste acuūt visuz Et si mater cum filijs aduranf ⁊ pulueres cū melle misceant: confortat visum: ⁊ cerebrum eius valet sicut cerebrum vespertilionis. Eu forbium si ex eo fiat collirium: oculum a sup fluitatibus abstergit: sed ꝙ mordicat: misceā cum melle. vel in parua quātitate cuz aliquo de supradictis collirijs. Calamus aromatic⁹ abstergit visuz. Auicēna. Chozallus aduſtus confortat visum: oculum abstergendo ⁊ exsic cando humiditates maxime ablutum: et ab stergit vestigia vlcerum. Et est cōueniēs ocu lis lacrimātibus. Adeps piscis acuit visum. Et multa alia vide. Acassia confortat visuz ⁊ subtiliat ipsum: ⁊ sedat obtalmam ⁊ rubozez qui accidit in eis. Auicenna. Parmel id est ci cuta dicit Diascozides: ꝙ ipsa trita cū melle et vino et felle perdicis: ⁊ galline: et aqua fe. est conueniens debilitati visus. Auicenna in secūdo. Azarum: in subtiliando corneā cōfert visui. Auicenna. Anthimoniū conseruat sani tatem oculi: ⁊ remouet sozdicies vlceruz suo rum. Armoniacum gummi lenit asperitatem palpebrarum ⁊ scabiem: ⁊ abstergit albulam: et confert humiditatibus oculi. Auicenna in secundo. Aloes qui est succus congelatus cō fert vlceribus eius. ⁊ apostematibus ⁊ dolori bus ipsius ⁊ cursui anguli lacrimalis: ⁊ exsic cat humiditatem oculi. Ibidem. Amigd acuūt visum. Alleum debilitat visum. Laulis debi litat visum. Aspaltum ⁊ aqua eius debilitā t visum multum. Sarcocola confert obtalmie et lippitudini ꝓprie ⁊ fluxui oculi ⁊ ꝓprie nutrita cum lacte asine. Idem. Crocus abster git visum ⁊ prohibet fluxum ad ipsum: et va let ad pannū. Et ponit auicenna in ca. tertio. de debilitatis cura visus: ꝙ sumere carnem assidue: siue sit assa: siue elixa est ex eis: que cō fortant visum. Caro serpētis ꝓparata sicut ꝓparatur lepzosis et comesta: mirabiliter acuit visū. Aui. Ego expert⁹ suz et vsitat⁹ thi riaca et metridatum et semen fen. quodlibet istozum continuatum cozpoze mundato cuz bona diera notabiliter conseruat et reparat visum. Et aqua feniculi colliriata: et balsa mus per se. Uerba et succus feniculi: valent. herba scilicet comesta: et succus colliriatus. Sequitur medicina Auicenne que valet seni bus: et debilitati visus ex coitu: et cuicunq̄ debilitati venienti ex grossicie oculi humo rum: vel pellicularum grossicie. ¶ ℞. tuthie ꝓparate et passate: non tamen abluaf post ʒ. ſex olei de balsamo quantum sufficiat ad imbibendum: incozpozentur in mozterio: et

ad datur vini al. qđ ſuf. ad faciendū colli^{m} et reſeruet viſui. Poſt bonā dietā vtaſ paciens iſto medicamie: qđ ponit in magno ātid^{o} ga. Dū pulli yrundinū ſunt in nido oculi eoꝝ p^{o} fozent: ⁊ poſt triduū qñ viſum recupauerunt: capita eoꝝ abſcindant ⁊ ꝓburant ſeu tozref in furno. ⁊ facto inde puluere ſubtiliſſimo cū vero oleo balſa^{i} incozpato oculis īmittat. minis eñ vt ðz viſuꝫ inſtituit. Ibidē ðz qꝫ ſucc^{o} peuce ⁊ ſucc^{o} fen^{i} incozpari cū licio: claritatē oc̄lis ſine dubio reddit. Aldozgelline agreſtis i. ſypia gerēs flozē ru. ſucc^{o} intpolis dieb^{9} oculus immiſſus in viſu clarificādo magnū pſtat iuuamentū ⁊ pannū in eo ꝓſumit. Ad idē ꝟs ꝗm Ba. ibidē ſuccus celidonie ⁊ ſuccus fen^{i} ⁊ rute fellis vulturis. añ. ʒ. ij. mellis. ℥. j. incozpozent ⁊ colliriētur. Fel vulturis cum ſucco pozri ⁊ melle mirtū idem facit.

Dieta Debilitat viſus ꝓtinet in cauēdo cauſas debilitātes ipm. de qbus iā facta eſt mētio i iſto. c. ſiue ſint ꝑmixte ſiue añcedētes ſiue ꝓiūcte. ꝑcipue caueāt oēs motus exiccatiuos: vt eſt coitus ſupflu^{9}: ⁊ ītueri vnā rē nimis fixe: ⁊ res magne lucis: ⁊ legere l̄ras minutas ⁊ cōculcatas. vitēt ſomnū poſt replonē: imo op̄ꝫ qꝫ expectēt donec cib^{9} a ſto^{o} recedat. ⁊ vitēt replonē cibi ⁊ potus. ⁊ caueat ꝗm Auic. res ſalſas ⁊ acutas. Dic aui. qꝫ vōit^{9} pficit eis in ꝯtū purgat ſtomachū: ſed nocet in ꝯtū replet caput. ido ante ꝯ k. op̄ſ ſoluere plectozia: ⁊ tūc fiat poſt cibū cū facilib^{9} quozcando. Si eſt ab humiditate: caueat balneū ⁊ longū ſomnū: frequēs flōmia nocet oculis: qz cū ea ſpūs ⁊ ſanguis ⁊ calo^{9} naturalis debilitāt. ⁊ p ꝑs ꝯtus viſiua in radice. Flōmia cuꝫ vētoſis maxime in poſteriozi pte capit debilitat viſuꝫ. Laueāt ab oībus vapoſis. vt ē alleū cepe pozri ſinapis ⁊ eruca ꝯtū ad cōeſtionē: et vinū nouū turbidū ⁊ fabas piſa lētes ⁊ legumina cōiuncta ⁊ oꝛzimū groſſum nocet ꝗm qꝫ ðz: quod nō credo. Aitēt lactucas: qa aſſiduatio comeſtionis lactuce debilitat viſum. Auic. i. ꝛ. Nā ingſſando ſpūs viſū obtenebꝛat Aſſiduatio aceti debilitat viſuꝫ. Fum^{9} argēti viui deſtruit viſum. Rafan^{9} nocet viſui aqua eius tū deleat veſtigia q̄ ſunt in oc̄lo. Et auic. dicit aucte Debē^{o}. qꝫ folium eius acuit viſum Pectinare caput frequēter iuuat: max^{e} ſemb^{9} qz attrahit vapoꝛes ab oculis ad ptes ſupioꝛes: ⁊ fiat frequēter in die. Submerſio oc̄lozaproꝛ in aq̄ clara ꝓſeruat ſanitatē oculi: maxime iuuenib^{9}. Reſpiciat frequēter colozē viridē ⁊ fuſcū ⁊ nigrū: cauēdo albū ⁊ reſplēdētē Aitabunt piſces: poma pira ⁊ res hūidas ſuꝑfluę: ⁊ ferat famē ⁊ ſitim aliqñ: maxie a cena cauēdo. Frequēt abluat pedes. Et bꝛeuit fere oīa q̄ iuuāt mēozīā: iuuāt. ʒ. ſenſus coꝛpales Diē humidū ⁊ tenebꝛoſum ⁊ nubiloſum vitabūt ꝓ poſſe ⁊ fumū ⁊ ventū ⁊ puluerē ⁊ locuꝫ reumaticū. Aer clarus ad ſiccitatē declinis ē eis vtilis. Aitēt ociū ⁊ vtaſ tpato gymnaſio flectēdo oculos ad viridē ⁊ nigrū coloꝛē et fuſcū. Laueāt panē azimū: ⁊ vtant fermentato Aimū ſit aromaticū in pua ꝯtitate: ⁊ cuꝫ aq̄ moderatū. Aitabūt carnes groſſas ⁊ cibaria groſſa: a qbus ſanguis ⁊ ſpūs groſſi gñant et turbidi. ¶ Sequit aq̄ quā laudat ꝑe. byſpanus in libello de regimine ſanitat^{is} ad Fredericū impato^{ꝛ} cū aliqbus addit cōfert oc̄lis: ⁊ pulcritudinē dat oculis. R. bethonice rute ꝯbene celidōie eufr^{ie} fen^{i}. roſ. ru. añ. ℔. j. aloē cic^{i} tpati ī aqua fen̄. ℥. ij. ⁊ huic aq̄ addit gozō. pipis longi garioſ. añ. ʒ. iij. Et ego addo flozꝫ ⁊ folie ꝫ matriſſilue. añ. quarē. j. ſimil ꝙ ſſata diſtillent in alēbico: ⁊ magꝫ ꝟs de vitro. Optima eſt oculis inſtilata ⁊ ſupius linita: ⁊ i tota facie. Dicit arnold^{9} in ſuo cōpendio ad papā. Clemētē: qꝫ in tenebꝛoſita te viſus ſemel ī duobus dieb^{9} vel ad min^{9} de q̄rto ī q̄rtū ī itroitu lecti ſumant pille iſte. ¶ R. pul' euphrafie albeflozꝫ. ℥. j. carui bulliti in ace^{o} ⁊ exiccati. ℥. j. ⁊. ß maiozane. ℥. ß. ligni aloes crudi pilozꝫ ſpicenard. añ. ℥. ij. ſemis acedule. ℈. x. incozpent cū ſulep roſ. ⁊ fiat maſſa pill' arū: ſumant ℥. ij. ꝑ ſe. Al' huic puleri addo ego coꝛiandꝛum ꝑparatum cinamo^{m} ⁊ maratrū ⁊ ʒucca. ⁊ fiat q̄ſi puluis ducis: quo vtaſ cū roſtita ī fine prādij vl' modice cene. Ruta ꝑ ſe comeſta acuit viſum. Ex pertū eſt. Aſus eufra^{ie} in potu vel cibo vl' colliꝛio. ꝑ ſe valet pica cōeſta ⁊ colliriata: ſic dictū eſt de yrūdinib^{9} acuit viſum. Bꝛodiū raparuꝫ in quo cocti ſunt colūbi ſine capitib^{9} laudat exꝑmētato. Aueꝛoar. ¶ Inſpectio oculi ad ſpeculū maxime de calibe ⁊ rerū delectabiliū placidarū vt eſt aqua clara: ⁊ herbe ⁊ aurū et ꝓcioſa iocalia ⁊ ſtellatum celum: et ſimilia viſum confortant. Puluis qui ſequitur ſepius ſumptus in cibis acuit viſum: vniuerſalibus ꝓcedēt̄ibus cum bona dieta: vel ꝑ modum dꝛagete. ¶ R. ſileris montani. ʒʒ. cubeb. garioſ. piperis longi mucis mus. raſ celido^{e} raſ. dipta^{i} añ. ℥. j. carui ꝓbulliti in aceto mara^{i} an^{i} flozꝫ ⁊ herbe eufra^{ie} añ. ℥. j. et ß. coriād^{i} ꝑparati. ℥. ß. fiat puluis vel pill' vel dꝛage^{a} et vtaſ modo iſtis modo illis: ⁊ nō erit cecus q̄ viſus habet debilitatem.

Digitized by Google

Clarificatio Primo sciendus: sicut pfatus est in isto ca. in executiõe signoꝝ q̃ ꝑm subtilitatẽ vel gſſicię ſpũus vel eoꝝ multitudinẽ vel paucitatẽ fiũt diuersa accĩtia in visu: put iã visum est: sicut ibi visum est aucte Bak. t Aluic. oculus cuius ſpũs multus fuerit t clarus: res remotas bñ videbit t eas pfecte discernet t fil'r in competenti distantia. Causa huiꝰ est: qz hic nõ ẽ ali quod ipedimentũ: imo est ibi bona ꝓportiõe instr̃alis ad agẽtẽ t obiectũ. ¶ Et ꝑ executiõe t declaẽ est sciẽdũ ꝑm itẽtioẽz Auer. 3. coll. 3. c. de causis accĩtiũ visus: q̃ ad hoc q̃ res debeat a remotis videri oꝫ q̃ eiꝰ simulacrũ cũ mlto lucido aere apphendat: tunc si ſpũs fuerit paucus t clarus res lõginq̃s nisi in mediocri distãtia nõ bñ videbit nec secernet. qz disgregat visus t ſpũs: t nõ tolerat disſionẽ: q̃ fit ꝑ multũ lucidũ aerẽ t ꝑ radios a re visa, pcedentes: sed tñ tales sua claritate t ꝓpinqua repñtatiõe cũ ibi non sit tãta disgregatio res bene videre poterit t secernere. Et hec est ſnia Aluic. fen. 3ª 3. c. de debilitate visus. cuz dicit. Et non fugit rẽ luminosam valde. imo fugat eã lumẽ clarũ. t ſeparat eã. i. adest ſpẽs rei visibilis. Sed si ſpũs fuerit multꝰ t grossus sui multitudine tolerat illũ multũ aerẽ lucidum ad disgregationẽ ſpũum. etiã ex alio: quia cũ res a lõginquo videri oꝫ: fit motꝰ forꝛ ſpũz exñtiũ in glacialem humoꝛẽ: rõne cuiꝰ motus ſpẽs subtiliantˀ: q̃bus subtiliatis fim'lacra facilius ſensui cõi repñtantˀ. t sic fit visio eiꝰ a longe. Et hec est itẽrtio Aluic. in loco statim allegato. Siquidẽ ſpũs puꝰ t grossus fuerit nec remota nec ꝑpiq̃ videbit nec ſecernet nisi mediãte nubilo cũ cã informãs instr̃m deficiat i illustratõe t adaptatõe oꝛgani. hec est itentõ Bak. t Aluic. in p̃dictis locis. ¶ Scõo queraˀ: vtrũ visio fiat ex̃ mittẽdo vel intꝰ suscipiẽdo. B. est dicere vtrũ ỹtus visiua cũ ſpiritib'ꝰ exeat ab oc'o vſq̃ ad rẽ visam: vel ſpẽs rei visibiles mltiplicent ꝑ aerẽ meᵐ vſq̃ ad oꝛgaᵐ visus. Et videt q̃ ex̃ mittendo qz alr̃ hñtes multos ſpũs t grossos nõ viderẽt longinq̃: qz ſpũs et radij ꝓcedẽtes ab oculo vſq̃ ad rẽ visaꝫ i tali motu subtiliantˀ t equantˀ et ꝓportionantˀ vt bene ꝙpiãt rẽ visam. Et ista nõ fiũt nisi fieret visio extra mittẽdo. igit̃ ꝛc. ¶ Scõo, pbaˀ aucte Auer. 3. coll'. c. de cãis accĩtiũ vbi repbẽdendo dicit q̃ Ba. t Aluic. dixerũt, visionẽ fieri extra mittẽdo. ¶ Ter° aucte Gerardi de cremoª sup viaticũ: q̃ ponit affirmatiue q̃ visio fit ex̃ mittẽdo in ſnia dicẽs sic. qui ꝛ̃o de lõge vident ſpm̃ habẽt multũ: ꝙ nõ subtilẽ: imo cõturbatũ t grossum t humidũ. vñ lõgo indiget intuallo ad sui depurationẽ: vt gſſi vapores ab eo sepenˀ: g̃ videt ex eiꝰ aucte q̃ ad visionẽ fiendã ſpũs a grossitudine t vapoꝛibꝰ in longo ſpacio eũ mittẽdo purgent̃ t depurentur. ¶ Jn oᵐ est Auer. in loco palleᵒ. Scõo gſt in oᵐ tota turba ꝑspectiuoꝝ ꝑcipue Job. pisanꝰ in ꝓma pte sue ꝑspectie ꝓpõe. 44. vbi dicẽ sic. Mathematicos vel anarbõicos ponẽtes visum fieri ꝑ radios ab oc'o mittẽtes superfluo conari. Pro aliq̃ declaratõe istiꝰ dubꝛ primo notãdũ q̃ octo ad minꝰ reqrunt̃ ad bñ q̃ visio pfecta fiat: vt iã visuz ẽ in clarificatõne cataᵉ s. disſpoᵒ oꝛgani t ptiũ eiꝰ. Scõo q̃ res videnda de se sit lucida vel luce illũinata. Terᵒ distanª sufficiẽs. Quarto direcᵒ radioꝝ directoꝝ vel reflexoꝝ. Quito sufficiẽtia ſpũum. Sexto claritas t puietas eoꝝ. Septᵒ debita aptio nerui optici. Octaᵒ diaphanitas medij. ¶ Scõo speculãdũ est ꝑm ꝑspectiuos. t sic ẽ rei ỹitas q̃ q̃libet ps illũinosi vl illũinati illũinat seu illustrat totũ meᵐ diaphanũ siue aerẽ sibi obiectũ sumẽdo ly q̃libet cathecᵉ. qz nisi mediũ eẽt illũinatũ vel illustratũ coloꝛe rei visibilis lucido vel luce illũinato: non fieret visio. t iõ res in tenebꝛis exñs a visu nõ capit̃ nisi de se sit lucida: t tũc iã illustrat mediũ. ¶ Terᵒ speculãdũ q̃ totũ lũinosuz seu illuminatiᵐ tñiat piramidẽ sui lũiuis i q̃libet pte medij obiecti ꝓuppoᵒ ſpaᵒ cõpetẽti t̃minãdi piramidẽ. Doc ꝑz. qz alr̃ lũinosum seu illũinatiᵐ nõ ꝓtigeret ãpliꝰ oꝛgamis videri. cuiꝰ oᵐ est rei ỹitas. hoc etiã ꝑz: qz vt visum est statim t ꝓbatũ: q̃libet ps lũinosi vel illũinati illustrat totũ meᵐ. g̃ totũ lũinosum vel illustratũ illũinat vel illustrat totũ meᵐ. t ꝺ fieri nõ possit nisi lux piramidaliˀ caderet sup̃ quẽlibet pũctũ siue ꝓtez medij. t ꝑ istã piramidẽ de ꝓpe de lõge lar'alr̃ alte vel ꝓfunde añ t retro ꝑ radios directos vel reflexos res videri põt in diuersis oꝛgãis visus durãte medio diaphano ꝑ ipa illustrato vel illũinato in sufficiẽti distãª t ꝓportiõata. ¶ Pria ꝓ lux ꝑ se alr̃at visuz: aliq̃d in eo impmẽᵒ. ꝓbaˀ. nã visus in videdo fortẽ lucẽ dolꝫ et patiˀ: sic audit ex sono fortꝫ t disſpoꝓportõnato. ꝺ aũt nõ fieret nisi aliq̃d in eo ipmeret. Scõo etiã ꝓbaˀ qz simulac lucꝫ in oꝛgaᵒ visus remanẽt intẽse. ita q̃ locũ miozis lucꝫ faciũt appere tenebꝛosum dõec ab oc'o vestª maioꝛis lucꝫ euanescãt. g̃ ꝓ est ỹa. ¶ Scõa ꝓ colꝛ illũinatꝰ luce impssiue: opaˀ in visu t oꝛgano eiꝰ, hoc ꝓbaˀ ꝑ effectꝰ supdictos, etiã ꝑz: qa si

Digitized by Google

oculus respicit colorē fortiillūinatū luce cuz intētōe fixa. si ad colorē debilr illūinatū conuertat: ad b inuenit colorem pmū in se vl' ei' simulacrū. ¶ Ter' 2° resultat ex supdicō. Radij nō ab oculo s ab ipo oriunt illūinato calore pz p supdctā. etiā pz: qz nisi in revisa origo radij existet: iā in orgō suas nō designet spes Jtē etiā 2° posita est 7 pbata i pn° pspectiue. co' mot' a luce: hz suū radiū p quā mouet orgānū visionis: etiā intellectū vt de eo iudicet pfecte. ¶ Quarta 2°: visio fit int' suscipiēdo nō emittēdo. hec 2° pz p supdicta: qz nunq̄ res vise impmerēt suas spes in orgāno visus nisi int' in ipo suscipient: ex q̄ susceptōe visio fit iterū. Si visio fieret emittēdo lux coꝛpis solis a radijs ab oculo ereūtib' bñ posset tolerari sine oꝛ nocumēto. ꝯns est falsuz igit illō ex q̄ sequit. falsitas ꝯntis pz de se. 7 ꝯa pz: qz nil qō fit eē orgm nocet orgno. nā illud qō mouet auditū nō nocet oculo nec econuerso. ¶ Ter° pbat' simile ē de specio aq̄ 7 coꝛpe polito 7 de oculo: s cuilibet istarū rerū visibiliū simulacra p se 7 nāl'r repūtant me° diaphāo exīte. g̃ 7 ocl'o rupūtabunt. ¶ Quar° p exptiā: qz si sanū oculū tui respicias socy: tuū simulam vrid videb. Jsta oia neq̄ fierēt: nisi emittente obiecto. Preꝛea illud qō emittit ab oculo vel ē spūs vel radi'. nō spūs. qz si to tū coꝛpus in spūs resolueret nō sufficeret ad stellas vidēdas nec etiā radij. naz si ponat' q radij exeāt ab ocl'o sup rē visibilē vt eā ꝓpheādāt. tūc aut tales radij redeūt: aut nō. Si aūt nō reuertūt ad ocl'm: visio p eos nō fit: cū aīa tūc a coꝛpe nō exeat nec de reb' iudicet nisi i coꝛpe. si aūt reuertāt tūc peto vtute cui' ñ aīe qz illic nō accessit: nec etiā vtute rei visibilis: qz sola coꝛpa specul'r sil'ia 7 spel'a 7 polit' radios reflectūt ad idē. Ampli' si reuertūt ad ocl'z cū simu' rei visibil' ad ocl'z pueniūt vt repūtet sensui cōi tūc frustra exirēt: qz simu' rei visibil' vtute luc' in totū mediū 7 in ipm orgm se diffādit. vt pz de specio aq̄ 7 ocl'o in qb' rerū visibiliū forme facil'r repūtāt. ¶ Tūc ad rōes añ om. Ad pmā cū dr q aliq̄ hītes spes ml'ros grossos nō videbūt lōginq̄: dico q̄ imo: qz in talib' spes rei visibil' cū ml'to lucido aere tali orgo repūtat: q̄ subtiliat illos spūs g̃ssos 7 facit aptos vt iformēt cristallinā. etiā piramis radiosa magz acuit. q̄to res visibil' ē remotioꝛ 7 facil' penetrat. Ad auer. dico: q auer. ipōit b Ba. 7 auic. cū ipsi nūq̄ fuerint illi' opi. imo auic. in natural'. li. 3. c. 4. dicit om. Ad tertiuz de geraldo cren. dr q ipe ponit affirmatiue: sed recitādo opi. aliquoꝛ. sicut facit auic. in. 5. fen. 3'. in. c. de debilitate visus. Rōes post om ꝓfirmāt ꝓcloes. ¶ Ter° sit b qōlibetū. Quare aliqbus res vise videnr in gyrū volui: cū sint fir. 7 sic decipit sensus circa suū obiectū. qō est ꝯ Arist. in. 2. de aīa. Rñ q vapoꝛ vētosus ab hu. aliq̄ resolut' exīs in vacuitate cere' vel venis vel neruis q̄ in ipo sunt vel ab eo oriūt vt sunt nerui optici, ppe locū vbi iudicat d re visa. talis inq̄ vapoꝛ vētosus in gyrū vertit ad cui' motū spūs visibilis mouet vna cū spē rei vise. 7 sic interi' iudicat moueri: sic interi' ei' simulatrū cū spūs mouet. ¶ Quarto venit aliud qōlibetū. Quare res triāgulares i gyro mote velocit iudicant rotūde: vel forma rotūda circlaris. Dicit q̄ ad b q̄ de re aliq̄ visibili recte iudicet frequēt nccria est cācel' i coloꝛ int' secatiōe nerui optici. nūc aūt rerū velocit motarū simulacra recte nō pūt cācellari rōne velocis mutatōis situs. ideo si caput ligni sit accēsum 7 velocit in gyrū roteť. circul' igne' iudicat 7c. Et p eandē rōnē vnum appet duo vel multa. Qñq̄z si orgānū nō tenet situ, p̄pus vt in strabositate in q̄ pupilla ñ sus supius vl' inferi' vna res due apparebūt si alter oculus teneat aptus: qz spes oculi nō moti cum alia cācellari nō potest. fil'r si ex trāsuerso vel latel' vnā rem fixe inspicias. 7 ista fiunt ꝓpter obliquitatē hu. cristallini. ¶ Quito notādum ꝑm Ba. 4. de. moꝛbo. ca. 6. q̄ coloꝛ virid' visui est delectabilis. albus ñoꝛ spēdid' sicut coloꝛ solis nocibilis est: q̄ disgregat 7 dispgit spm visibilē. Et sequit. Jtē solus albus nocet. coloꝛ ñoꝛ q̄ est mt albū 7 nigrū. i. liuidi' delectatiōne infert: qz alb' coloꝛ dispgit subz visus et eā diuidit. liuid' ñoꝛ coadunat eā sine āgustia. 7 dicit q̄ si coloꝛ niger supsunt nocet visui. ¶ Ultimo nota q̄ basilicon comestum fre quēter turbat visum: 7 succus eius clarificat visum 7 deficcat lacrimas.

¶ Lapl'm. 31. de noctilupa.

n **Noctilupa** est ñbū arabi cū: 7 ei' interpretatio ē visio de die 7 nō d nocte. nam aliqui a vespe amplius aut parum aut nihil videbunt

Causa huius passionis sūt humo. oculi nimis igrossati: siue sint hu. oculū ꝓstituētes q̄ obscurati 7 ingłsati obūbrant visum marie deficiēti illūinatōe solari: siue sint hu. ml'ici. ni. a ce° ad ocl'os dscēdētes: qui spm ingłsāt 7 visuz obscurāt. Alia cā ꝑm aui. pōt esse głsicies spūs 7 hūiditas ei', dicit q̄

Digitized by Google

vt plurimū accidit hec egritudo habentibus oculos nigros ⁊ debiles ⁊ illis q̄ hñt puā pupillā non a natiuitate: ⁊ illis quibus paucos ſpūs viſibiles a principio natura creauit.

Signa hñtur p̄ iudiciū pa. ⁊ q̄relā q̄ q̄ aduenſpaſcit: videt modicū ⁊ q̄ eſt creſpuſculū. nihil vel modicuz videre pōt.

Cura eſt q̄ adeſt ſanguis plem°: flōet de cepha[a] deinde de venis que ſūt in angulis oculoz. Deinde purgetur hu. peccans: ſiue ſit flegmaticus ſiue mlicus cum appropriatis. appropriata aūt ad illos purgandos hu. ſatis dicta ſunt ⁊ vz ſm Aui. pille facte ex caſto° ⁊ ſcamonea. ⁊ valēt pille lucis dicte in. c. ante iſtud ⁊ pille cochie. Deide ponatur in ſtufa ⁊ exeunti det aurea alex[a]. 3. j. vel tantūdē de mag tiri[a]. Deinde colliretur cum colli[b] facto ex ſucco epat[is] hircini: cui miſcear modicū de felle eius. de quo iam facta eſt mētio in. c. pcedenti. Vel ℞. fic. ℞. pipis longi de cocti in epate hircīo nō caſtrato. 3. iij. fel[lis] eiuſ dē hirci. 3. iiij. ſucci exeūtis ab ipſo epate quā do aſſat. 3. v. ex iſtis pfecte collatis ⁊ pilatis ⁊ mirtis oculi colliriētur. vz mirabil[r]. Et in iſto pcordant Aui. Haly. Raſ. Serap. ⁊ oēs moderni ⁊ gerardus cremoneñ. ⁊ Bernardus ei[us] ſequar ⁊ alij. Mltū vz ēt vſus auree alex[e] metri[i] tiri[e] ⁊ fil[ium]. Et vz iſtud colliriū qō ponit Aui. ℞. pipis lō. 33[i] ſpice[i]. añ. 3. j. ℞. puluis ſubtiliſſimus: ⁊ oculis imitat[r]. Vel pōt addi aliq̄ō de fellib[us]. ⁊ ℞ colliriū. Silr pōt fieri de tri[ci] genere pipis. Silr vz mel ſpumatū ⁊ coctuz cū modi° alūie vel ſale arc°. Alteri[us]. ℞. celido° cū foꝛpicib[us] iſciſe q̄rt. j. mell[is] diſpuma[i] q̄rtis. j. miſcen[tur] ⁊ fricen[tur] ⁊ eis addantur ſucci fen[i]. 3. ij. vini al. 3. j. ſter ſub dio vl ad ſolē p. 20. dies. vel caleſ ſup calos cineres ⁊ additro felle pdicis q̄ñ. 3. iij. coleſ. ⁊ de tali colatura oculi collirient. Sāg ale colūbe vel turturis vel de capite plumaz ale calid[i] vz. Colli[m] de ſtercoꝛe lacerti cū melle vz. Iſtud colli[m] pōit Aui. ℞. fellis edi ptē. j. pipis longi. ptes. ij. ſal[is] ar[i] pres. iij. fiat colli[m] cū melle. Dia hec valēt poſt vles ⁊ pticulares eñationes: q̄ alleuiāt ⁊ ſubtiliāt hūoꝛes et pelliculas oculi ⁊ deficcāt hūiditates eīneas ad oculos decurrētes. Añ aūt eñonē nō videnſ cōferre cū de ſe ſint cale factiua ⁊ attractiua: ⁊ ſic magis cauſant doloꝛem qui eracuit ⁊ puocat ampliozē fluxum añcedenti materie. Et de hoc ſtāt multi text[i] p̄cipue Ba[i]. 15. de inge°. c. vltimo. ⁊ eiuſdem Ba[i]. 3°. teg[i] d̄ſus finē i[i]. Si igiſ totū coꝛp[is] fuerit plectoꝛicū: nō oꝛ ipſam particulā euacuare ⁊c. Et tranſumptiue Auicen. in quarta primi. c. iij. Ex iſtis igitur conſilium reſultat generale: q̄ coꝛpoꝛe exiſtente pleno localia oculis non exhibeantur nec ceteris particulis do nec vniuerſalia p̄emittantur.

Clarificatio Circa iſtaz materiam ſciendū q̄ quāto viſibile eſt de ſe magis lucidū vel luce illuminatum dum nō fit nimis exceſſiua vel diſpꝛopoꝛtionata tanto melius ⁊ citius eius ſpecies ab oꝛg[o] viſus cōpꝛehēdi ſ ⁊ a ſenſu cōi iudicatur. Cuius ſignū eſt: q̄ coꝛ[a] luce ſolis illūinata ceteris parib[us] pfecti[o] ⁊ diſcretius videnſ q̄ coꝛpoꝛa illūmata ſplēdoꝛe lune. Nunc aūt cum noctilupa ſ a groſſitie hūoꝛū oculi aut groſſitie ⁊ hūiditate ſpūum vt antea viſum eſt. ſeq̄tur q̄ poſt ſolis occaſum cū res viſibiles illuminari nō poſſint nec ſufficienter irradia[a] ta li oꝛgano ipedito nimia hūoꝛum obſcurita[e] ⁊ turbulen[a] videri nō p̄t. Nā groſſities ſpūum ⁊ nigredo ⁊ turbulen[a] hūoꝛ exteriozi luce ſubtiliantur ⁊ depuranſ ⁊ irradianſ ⁊ ad maioꝛē vl minoꝛē claritaſ vl obſcuritaſ reducunſ gradū ſm luc[em] intēſionē vel remiſſionē. videmus enī q̄ flāma cādele lucide radiās cozam laterne facili[us] penetrat ⁊ clari[us] illūinat q̄ flāma debiliter radiās. ¶ Scdo nota: q̄ quedaz ſunt alia que vident de nocte ⁊ nō de die ſicut nicticoꝛax bubo veſpertilio ⁊ filia: cui[us] cā eſt: q̄ cū tūia alia hēant ſpūs multū ſubtiles ⁊ multum viſibiles: leuius a lucido exteriozi diſgregantur ⁊ pſumunſ: ℞ in nocte rōne mioꝛis luciditaſ aeris ⁊ ei[us] fritaſ in ſe quaſi p antipiſtaſim multiplicanſ ⁊ foꝛtificanſ: ⁊ p ꝯis oꝛganū meli[us] ifoꝛmaſ a ſpū. ⁊c otingit ea de. nocte meli[us] videre q̄ de die. ¶ Tertio itelligendū q̄ ſunt q̄dā alia q̄ videt de die ⁊ de nocte ſic muſres lupi ⁊ murilegi ⁊ aſpis ſurda: cui[us] cā ē. q̄ ſpūs ſubtiles a foꝛtes hñt non cito paſſibiles nec diſgregabiles. ⁊c. videt in luce remiſſa ⁊ i tēſa. ¶ Quarto ſciēdū: q̄ ad hoc q̄ viſio ſ. nō eſt neceſſe q̄ per totum medium ſit illuminatum: ſed bene requiritur q̄ ſit illuſtratum coloꝛe vel luce me° diapha° exiſtēte. ideo ſtantes in tenebꝛis vel in obſcuro puteo vident ſtellas in meridie.

¶ Capitulum. 32. de ſtrabofitate.

Strabofitas eſt mutatio ſitus oculi ꝺ biti ⁊ naturalis verſus dextrum vel ſiniſtrum ſuperius vel inferius. Vl dicamus q̄ ſtrabofitas eſt toꝛtuoſitas ſeu obliquitas oculi p̄eter naturam verſus aliquaz poſitionis differentiam inclinata.

Digitized by Google

Causa istius passiois est alt̃ mollificaꝯ aliq̃rũ lacertoꝝ mouẽtiũ ptẽ exteriozẽ oculi appentẽ ⁊ tũc attrahit oculꝰ ad eã ptẽ: in q̃ lacerti nõ sunt mollificati: qz tũc ps sana attrahit egrã mollificatã. Alia cã pt eẽ spasmꝰ dictoꝝ lacertoꝝ: ⁊ tũc oculꝰ attrahit ꝯsus ptẽ egrã cũ egra tũc attrahat sanã sicut in spasmo. ¶ Iste ãt spasmꝰ fit aliq̃n a ficc⁹: sic̃ accidit pꝰfe. ꝓsumẽtes q̃ ꝓsumũt corpis humiditates ⁊ẽt illi⁹ lacerti q̃ mouet illã ptem oculi. aliq̃n ẽt accidit strabositas ab hũidita⁹ neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ sapdictoꝝ replẽte ⁊ spasmãte. Aliq̃n accidit puero extũb⁹ in cunabul⁹ ex ꝓsue⁹ aspiciẽdi ad foramẽ domꝰ vl̃ fenestraꝫ p quã itrat lux dũ puer ẽ in cunabulo: ⁊ tle foramẽ stat ex trãsuerso. Sig̃ egritudis sat ad oculũ appent: ꝑ q̃n fit a spasmo vel mollificatione: sig̃ nũc sunt dcã in. c. ꝺ spasmo ⁊ paliꝝ.

Pronosticatio strabositas ĩ pueris in ꝓn⁹ põt aliqualiter remediari. antiqua ãt strabositas permanfibilis est duratione subiecti.

Curatio in pueris lactãtib⁹ ponat̃ cunabulũ ex alia ꝑte oppoª foramini domꝰ lucẽti in die: ⁊ in nocte ponat̃ candela ad oᵐ strabositat̃ ⁊ aliq̃ lamia argentea lucida vel pecia pãni rubei ad idẽ lat⁹ suspẽdat̃ vt dũ ifans in vlnis nutriç deferꝝ: vel in cunabulo iacet̃ deſcẽdo ituit⁹ ad illã ptẽ puer tat̃. ⁊ nutrix dũ eũ portat de nocte cãdela sil̃r ad oᵐ iclinet̃. Si ꝺo in puer̃ veniat strabositas sic̃ toxtura oris: tũc curet̃ cã medicis dicti in spasmo ⁊ paliꝝ ⁊ toxtura oris: ⁊ fiat caput purgia post purgatiões vles dictas ibidẽ. Et dicit Aui. q̃ succus foliꝝ oliue fctus ⁊ in nares missus. facto inde caputpurgio iuuat multum. Si ꝺo fiat a ficcitate: tunc curet̃ sic̃ spasmus de ficcitate humectando intus ⁊ extra.

Clarificatio dicit Haᵍ. 4. de mozᵇ. c. 1. Si mutatio cristallini fuerit ꝺsus angulũ maiozẽ vel minozem nõ magᵐ visui erit nocuᵐ. Si ãt moueat̃ versus supiozẽ ptẽ vᵐ duo appebunt ⁊ intelligit̃ siue ista mutatio pupille fiat fixa: vt in strabosis: aut nõ fixa: vt hꝺ aliq̃n opat̃ digitũ in ifriozi ꝑte ponendo oculi⁹ ꝺsus supius cõpmẽᵒ. ¶ Scꝺo mirat̃ itellect⁹ quõ color albꝰ vl̃ eius simulacrũ visui possit nocuᵐ iferre: qz nullus itentionale põt eẽ cã alicui⁹ effect⁹ naturalis, cũ cã ⁊ effect⁹ ad iuicẽ debeãt ꝓportionari. 2ᵒ pbicoꝝ. tũc ãt tales spes vnibiles videnꝫ eẽ itentionales ⁊ nõ reales. g̃ reales nõ poterũt iducere effect⁹. Ad cui⁹ euidẽtiã sciendũ ꝺm in tentionẽ auer. supta libꝝ de sensu ⁊ sensato ⁊ sñialr illud infert. 5ᵒ. collm. c. de causis accidẽtiũ visus. ⁊ autoz. 6. ꝓncipioꝝ eidẽ ꝓsentit impliciter: q eẽ spẽrũ sensibiliũ est triplex: vnum est eẽ purũ itentionale. ⁊ istud esse solũ ẽ in intentione siue in aĩa, pinde ꝓtingit q multe rerũ spes ⁊ diuerse in aĩa se iuicẽ nõ ipediũt vt pꝫ de mozalib⁹. aliud est esse purũ reale: ⁊ istꝺ est in re obᵗa corporali. Tertiũ esse est eẽ cõmixtũ qꝺ hꝫ esse in origa⁹ ⁊ istud esse hñt sensibilia dũ sũt in origanis suis. ⁊ ꝺm istud esse sensus suscipiunt a sensibilibus deliciam vl̃ ꝺziũ eius. qz igitur spes rerum visibilium nõ sunt pure intentionales dum sunt in origanoꝝ: imo sunt aliquid realitatis habentes sequitur q possunt inducere realem effectum in oriqano in quo sunt delicie vel contrariũm eius.

¶ Capitulum. 33. de exitu oculi.

Multe sunt causẽ ꝓpter quas oculus ad eẽ exit ⁊ emiet vltra: q̃ sibi naturale est ⁊ ꝓsuetũ. Primo vꝝ exire oculus ad eẽ: quando in se est inflatus cuius causa põt eẽ replo capitis vel ipsius oculi: quibus committitur totius corporis replo. Aliquãdo est ibi materia vaporosa seu ventosa inflãs ⁊ ad extra impellens. Aliquãdo est ꝓpter apostema: vt apparet in obtalᵃ. que de sanᵉ vl̃ statẽ multo fit. Aliq̃n accidit eminentia ⁊ exitus oculoꝝ. qz lacerti qui eos retinent in suis orbitis relaxãtur ⁊ paralitican̄t rõne nimie humiditatis in eis ibibite. Alia cã potest esse fortis doloꝝ capiꝫ aut vomitꝰ nimiꝰ attrahẽdo mãs ad oculos que faciũt eos exire locũ suũ ⁊ eminere eẽ quapp illis qui vomere debẽt: iubetur puas pilas bombacis oculis supponere cũ benda. vt oculi ex vomitus viõlẽtia exterius nõ ꝓmoueant: vt asserit quidam hispanie ꝓnceps Auicẽ. in quarta ꝑmi. c. 11. Alia causa põt eẽ nimia corporis expressio ⁊ conatus ad expellendum aliqꝺ a corpore vt in tenasmone apparet manifeste. ⁊ in laboriosa tussi similiter accidit in caeciam patientibus ⁊ yposarchã in quibus occuli inflãtur. Aliquando etiã eminent ⁊ in multis similibus casibus.

Signa quando eminet oculus ꝓpter materiam in oculo contentam: tunc cũ ipsa eminẽtia adest magnitudo in pupilla ⁊ humorositas in oculo: etiam replo oculi ⁊ capitis cognoscit̃ per extẽsiuum dolorem grauatiũ in pribus illis. Et si est a vẽrositate: tanta grauitas nõ sentitur sed extensio. Et si est a sanguine vene appent rubee; in oculo

Digitized by Google

et dolor est cū caliditate loci. si a flāte dolor ē
pōderosus ⁊ remissus facies tumida vene ru-
bee nō appent. Si vo choleric⁹ affuerit hūor:
dolor ē fortissim⁹ pulsatiu⁹: ⁊ sic de aliis.

Pronosticatio si eminētia oculi
fuerit recēs non
cōsueta cū bono regimine ⁊ adiutoriis facilr
curat exit⁹ oculoꝝ ꝓpter egritudines vēiētes
vt est tussis tenasmō ⁊ filia. curat illis: curat
exitus. Quāto exitus oculi ē a maiori ⁊ fortio
ri egritudine vt est ypōsarca: tāto deterior et
difficiliōris cure est.

Cura si exitus ocli ad ex fuerit leuis ⁊ si-
ne replone: fuf. ꝑ salute: ꝙ plūace
oli de coto ocl'is supponant: ⁊ bēda ligent et
supi⁹ iacēdo: dormiat post puitatē cibi ⁊ pot⁹
et mot⁹ ac conat⁹ cuiuscūq; si vo fuerit ꝓpter
alias egritu. curent vel saltez remedient ille
pus ⁊ ad supdicta reuertent. si vo mag fuerit
replo ⁊ eminētia fuerit cū dolore. tūc ī pmis
de cepha⁹ flōeb. deinde cū yeris ⁊ pillis ꝑ pur i
obt⁹ est dictū cū diligē⁹ purgef. ⁊ penitus qd
solo vētris est ex reb⁹ mag⁹ umātib⁹ oēs spēs
eius vt ponit auic. ⁊ vētose apponant ī collo
cū scarificac. deinde fomēter ocl's ⁊ assidue
vapatio in ꝑn° cū lana infusa in aceto mixto
cūaq; simplici vel decoctōis rerū stipticarū ⁊
ebrocef facies cū aq frida: ⁊ ꝑpe in q balau⁹
⁊ pfidie galla ⁊ sumach ⁊ filia pdecocta fuerit
iterūq; ex supdictis oculi emplent. Siv̄o cū
iā dicta eminētia nimia sentiat calitas: ꝛge
pastoris arnoglosse teneritatibus ⁊ sempiue
tritis: put decet oculis supponant. Oñ autē
fuerit ꝓpter lacertoꝝ mollificationē fiāt eua
cuatōes caputpur⁹ garga⁹ ⁊ vnguēta sicut in
paralisi ⁊ in tortura oris. ⁊ fiāt cal'e suffumi-
gationes. deinde ponant stiptica cal'a cū cis
facīdo fomētatōes ⁊ empl'a: vt ē thus ⁊ cor-
tex eius mastix nux cipressi ⁊ folia eius cū q̄bus
frigida stiptica ⁊ acatsiā poteris cōmiscere. ⁊
post purgata ma⁹ dic aut: ꝙ ex medicis mag
ad oculoꝝ egressionē iuuātib⁹ est ēplm factuꝫ
de faria fabarū cū rob ⁊ thur ⁊ ossa dactiloꝝ
adusta cū spica⁹ ⁊ vino stiptico iuuāt.

Clarificatio Primo sciendū ꝙ ſm
Ha. 2. teg⁹. cano. 60. ꝙ
magnitudo oculoꝝ cū ꝓportōe ⁊ bonitac opa
tionis visibilis signat: ꝙ natura in sui prima
creatōe fuit fortis ⁊ inuenit multā materiam
bñ ꝓpl'onatā: ex q̄ eos ꝓposuit. Si vero fuerit
mag⁹ disꝓportī⁹ ⁊ imbecill opatiōis visibil':
tūc fuit materia multa ⁊ male compl'onata.
Si vo fuerint oculi pui cū bonitate opatōis
visiue pauca materia in creatōe significat: ꝙ
illa erat bona ⁊ bene cōplonis. Et si oculi fue
rint parui cū imbecillitac opatōis visiue. tūc
significat ꝙ materia fuit pua et male cōplio-
nata. Ettīi scias ꝙ multi a natiuitate habent
mēbra bene cōposita. tīi rōne multitudis ma-
li regimis illa mēbra leduntf lesiōe manifesta
⁊ qñq; irrecupabilr: vt sepius videm⁹ in ocu-
lis potatricū ⁊ potatoꝝ. ¶ Secdo nota ꝙ rab
2. ad almāb. c. 2. de signis oculoꝝ dic. meliores
oculi sūt illi q̄ sunt inter migrū ⁊ variū medij
et cū hoc nō multū sunt radiosi nec rubeo nec
citrinitas in eis mueniť. ¶ Tertio dicit. c. de
signis ꝑticularib⁹ ꝙ magnitudo oculoꝝ ꝓ fortis
ꝑminētiā hūidā ꝓtendit cōplonē. Iterūq; dic
in ca. de signis oculoꝝ in eodē. 2. cuius oculi
fortis ꝑminēt: inuerecūd⁹ ē ⁊ loquax. ¶ Ulteri
us nota ꝙ ista ꝑminētia ad extra cū magni-
tudine est mala ꝓ eo ꝙ cristallina nimis ē ex
terius ꝓpe aerē: a quo ledit. Secdo q; nimis ē
longe a fonte spūum. Tertio q; rōne magni-
tudinis cristallina nō potest sufficiēter adap
tar a spū visibili pauco. nā spūs ⁊ orgaū opꝰ
q̄ ꝓportionent. vt debita ⁊ recta fiat opatio.
Oīa ūt istoꝝ est in oculis mediocrit ꝑfūdis
inter magnos ⁊ puos ⁊ ꝑfunditatē ⁊ eminen
tiā mediū tenētes cū colore supdicto vt appa
ret. Et ideo ceteris paribus oculi ꝑfundi mi-
nus mali sunt q̄ eminētes parui q̄ magni ⁊
pupilla parua q̄ magna a natiuitate loq̄do
vt iam supius visum est.

¶ Capitulum. 34. de passiombus palpebrarū
et p̄mo de pediculis.

Palpebre passiōes mlte sunt. Et p̄
mo dicendū est de pediculis earū
Pediculi in palpebris ſm auic.
gñant a putrida materia ad cutis superficiez
expulsa tāq̄ a causa materiali. Et cā efficiēs
est naturalis ca⁹: q̄ in illa opat: vt eā mē⁹ assi
milet. ⁊ ꝓpter materie ineptitudinē illud opa
re nequiēs illi dat formā sextipedis cum spū
vite qđ ē cā formalis. Sed causa finalis ēvt
illa materia ad nequiozē putrefactionem seu
corruptionē nō cōuertat. Fiūt ḡ pediculi lati
cū longis pedib⁹ fortiter in pilozū radicibus
adherētibus palpebrarū: ⁊ aliq̄n ī barba ma
xime. q̄ nō radit ⁊ q̄nq; in pectine. Etybicūq;
fiunt ꝑuritū frequēter facūt. Et dicit auic.
ꝙ ista frequēter fiūt in illis q̄ vtūt varietac
ciboꝝ pauco exercitio ⁊ bal° intēdētes.

Cura istoꝝ est ꝓmo ꝙ talis putrida vel
añcedens materia digerat ꝑ purget

caput cū pillis cochys. Deinde ℞ garga^{a} cuz
fir^{o} acetoso: cui misceat parū de sinapi. Deide
lauēt palpebre cū aq̄ alūis vel cū aq̄ salsa vl
cū aq̄ decoctōnis staphisa^{e} z blete. deide ℞ tale
limi^{m} qd̄ ponit rab. ℞. stalsiza^{e} alūis añ. ʒ. j. ℞.
pul^{r} z misceē cū melle z palpebre liniāt. Alij
addūt aloē cicor^{t} z sal ar^{m} z baurach. Et dicit
Aui. q̄ melī est vt ꝓficiat cū aceto sq̄lli^{e}. Ad
istā intētōes vz colli^{m} apollo^{t} qd̄ pōit aui. i. 5.
can. Cōfert etiā q̄ puella bone visiōis ẽ̄ hat
eos subtilr̄ a loco adherētie. Et pa. vtat bono
regimine cū facilitate cibo^{z} z potuū.

¶ Cap. 35. de grossicie palpebrarum: et vocat
arabice filac.

Ecunda passio in palpe-
bris ē grossicies
earū. Cui^{9} cā ē ma^{a} gsa nitrosa
male q̄litat; iducēsi eis rubores
z vlcerationē z casus piloz q̄ nō renascūt añ
q̄ pa^{o} curet: q; pozi eoz ex vlceribꝰ sūt corru
pti. z hec pa^{o} nocet toti ocl^{o}: z visus inde de-
bilitat. Et si ma^{a} ista ē multū subtilis z vapo
rabil^{r} solū gnat pzuritū. z si sit in maiori q̄n^{c}
et gsiōr gnat scabiē z rubore. Si vo multa et
grossa z bauracalis: gnat gsiciē z vlceratões
z casus pilo^{z}: z sp talis egri^{o} remāet succes-
one obt^{e} male curate: z q̄dā recēs pauci tpis.
z ista ē facilioris curatiōis: alia ē multi tpis,
z ista est difficiliozis curatōis.

Cura Primo fiat flōia de cepha^{a} si adest
replo. deinde ma^{a} digerat cuz ori-
melle diuretico z sir^{o} de fumoterre. Deide cuz
his pillis purget. ¶ ℞. cozticꝰ mirab. cit^{r}. ʒ. j.
aloē. ʒ. iij. turbith. ʒ. ij. dragā^{t} rob. ru. diagr^{t} se
ne fumiterre añ. ʒ. j. fucci fumit're q̄tū sufi. ℞
pil^{r}. dent. ʒ. ij. valēt in purgatōe flātis salsi et
ma^{e} ingēstate p adustionē. iō vz in scabie z ma
lo mo:tuo purgata ma^{a} intret p. a. balneū aq̄
dulcis: in q̄ pīt poni maiua acetosa lapaciū
acutū z ȳbena. nā assiduatio balnei est ex re-
bus magꝰ ꝓferētib^{9} vt dic auic. z post in nocte
emplent oculi cū b̄ emplo. ¶ ℞. endi^{e} po:tu^{e}
rosā^{t} pozci^{t} añ. pistent z incozpent cū albumie
ouī z mod^{o} oleo rob. z supponant oculis. vel
succus istoz extractus z pāni in eo madefacti
oculis supponant. Ista em̄ alterando z refri
gerando z remouēdo malā cōplonē remouēt
rubore. si san. est multū calidus. vel si mate^{a}
p adustionē acquisiuit calore: p talia alterat
Ad idem lentes decocte in aqua pistent cum
aqua rob z supponant. ¶ Aliud. ℞. lentiū ex
coriatarū pulpe maiūgranati rob. ru. sumach
añ. ʒ. j. incozpent cū aq̄ rob z frequēter oculi
liniant vel emplent vz ad oculū alterandū z
ꝓfozmandū. Item fomētent oculi cū aq̄ rob.
in q̄ ferrū extinguat. vl cū aq̄ decoctōis rad.
lapacij acuti vel acetose. Loque ergo rostruz
pozci^{m} acetosaz rosas z lapacij acuti radices
et lentes in aqua: cū qua oculi sepe fomētent
et iterū intret balneū. z si ista ȳtinuēt cū die-
ta dicta in ca. de. obt^{a}. Qculdubiū remouent
pzuritatē scabiē z filach. sarcocola nutrita cū
lacte asine z distempata cū succo celido^{e} lini
ta super palpebras z in oculo missa: remouet
pzuritū cōiunctine z palpebre z visum clarifi
cat z rubozē. tollit. Quādo aūt rubedo z duri
cies palpebrarū est antiqta. frequēti^{9} purget
er fiōmet. Deinde ℞ b̄ sief. Rab. qd̄ vz ad pzu
ritū z scabiē palpebrarū z vocat sief. viride.
¶ ℞. flor^{z} eris. ʒ. j. calcāti vsti. ʒ. ij. arsen^{t} rubei
nit^{r} spume maris añ. Ɔ. j. sal armoniaci. Ɔ. ij.
sal armoniacus dissoluat in succo rute: cuz q̄
alie spēs incozpent. z frequenter inde palpe-
bre liniant: q; ex hoc medica^{e} mlros honores
habuit Jobes de tozmamira in ātiqua scabie
seu duritie cū rubore in ipīs palpebris Dein
de ℞ hec me^{a} auic. q̄ vz in isto casu. ℞. erisvsti
ʒ. ß. dragagāti. ʒ. iij. croci pipis añ. ʒ. j. ℞ pul^{r} z
incozpozet cum vino pōtico ad mellis spissi
tudinē z locus inde liniat. Aliud lauacrū ad
scabiē z pzuritū. ¶ ℞. vini al. aque rob añ. ℥. ij
aloen cicor^{t} croci. añ. ʒ. j. misceat: z oculi inde
liniant. Ad idem. ℞. aque rob aq̄ decoctōnis
sumach vini al. añ. q̄rt. j. vitrioli viride eris
alūis assi añ. ʒ. ß. z lauēt cū eo frigido palpe^{e}
z curat pzuritū scabiē z vlcerationē earum z
valet in vlceratōe ȳge q̄n pellis inuersari nō
potest. z in omni vlcere indigēte deficcatiōe.
Aliud. ℞. rob. ru. ʒ. iij. tuthie ℘pa^{e} z puluer^{i}
ʒ. vj. ambitno^{t} erisvsti añ. ʒ. j. vi^{t} al. ℞. j. aq̄ fe^{t}
q̄rt. j. oculi inde liniant. vz ad scabiem et pzu
ritum z grossitiē palpebrarum.

¶ Cap. 36. de inuersatōe palpebrarū cū rubo
re z tumozositate oculozum.

Liquādo palpebre iuer
sant supra se-
ipsas z appet ad extra quasi fru
stum caruis rubee.

Cura isti^{9} q̄si eadē ē cū supioz: q; ei^{9} m^{a}
vel ē flā salsum vel san. cremat^{9} in-
grossat^{9} p adustionē. Duc igit purgari oz sel
in septimana cū. ʒ. j. istarū pillarū. ℞. aga^{t} co
loq̄n^{e} bdellij masse añ. ʒ. ij. aloē cicor^{t}. ℥. j. tur
bith. ʒ. v. succi bethōice qd̄ suf. ℞ massa post q̄
semel fuerit purgat^{9}. tāgat cepha^{a} int pollicē
z indicē, deinde ℞ tale lauac^{m} alumen de ro-

Digitized by Google

ꝯha coquaſ in vino al. ⁊ cū illo ocul⁹ lauef ⁊ rubedo appens. ⁊ poſt ſup oculū pone ℔ ēplm gullmi placeñ. ℞. farine fenugreci. li'. ß. flozū camo. roſ ru. añ. ʒ. ß. vini rubei pōtici q̄m ſuff. ad icozporādū ⁊ cū aliq̄ quātitate iſtr⁹ miſceā tur duo vitella ouoꝝ ⁊ inde oculi empl'entur. deīde ℞. talis puluis qui palpebris ⁊ rubedie eſt finapiʒand⁹ poſt empli remotionē ⁊ cū vi no ſupdicto lotionē facīedo. ℞. antimonij. ʒ. ß. tuthie auripigmenti. añ. ʒ. ij. lapidis ematiſtes litarg'. añ. ʒ. ij. ℞. ſubtiliſſim⁹ puluis per findonē cribellatus in noua pixide reſeruef. iſte puluis cozrodit eminētē carnē ſup palpebā inuerſatā ⁊ ſanat ſcabiē ⁊ vicera deſiccat ⁊ remouet ſalſitudinē ⁊ hauracitatē. Et ſi multum cāt dolozē: remoue auripigmētū: ⁊ ſoluꝫ ℞ de vizide eris. ʒ. ij. tuthie. ʒ. ij. antimonij. ʒ. 4. ℞ vt. ſup. ⁊ p iſta ſi nō remoueaſ caro rubea ⁊ cruſtoſa. recurram⁹ ad doctū cirurgicū qui re moueat illā cū cauterio vel cū ſubtili vncino ſubleuādo ⁊ inſcindēdo cū raſorio mſtū ſubtiliter. ⁊ poſt icīſionē vt ſanguis nō fluat: bolus arme⁹ cū albu⁹ oui oculo ſupponaſ. Dicta iſtorum ⁊ ſupradictoꝝ in. c. imediato fit cauēdo res vapozoſas ſalſas groſſas ⁊ acutas ⁊ legumina ⁊ vi'm purū ⁊ vtaſ ouis ſozbilib⁹ ſpinargijs feni⁹ boʒag ⁊ per⁹ ac carnib⁹ leuibus ⁊ vino per me'm limphato ac ſimilibus.

¶ Capitulum. 37. de cōtractione palpebrarū.

Interdum palpebra ſupioꝝ ꝯbit' ita ꝙ oculum non pōt bñ cooperire. ⁊ hoc vocat Aui. inuerſationem palpebre. ⁊ dicit ꝙ hȝ ʒ. ſpēs. Prima eſt vt nō coopiat album oculi inferius. Scōa ſpēs eſt vt coopiat aliquā ptē eius: q̄ſi ſi coopiret medietatē ei⁹. Ter'a ſpēs ei⁹ē: vt palpebra ſupioꝝ nō coopiat iferiozē. ⁊ oculus pme ſpecieivocaſ lepozin⁹. aliq̄ſi iſta fiunt a natiuitate: ⁊ nō recipiūt curam niſi forte per lōgam cōpreſſionē in ifantia. aliq̄ſi fit ab aliȝ cauſis vt ab excreſcentia in palpebra: aut pp nocumentum veniens lacertis oculum: aut palpebram mouentib⁹ vt eſt vulnus percuſſio. Aliq̄n eſt pp ſpaſmū de inanitione vel repl'one. aliquādo ꝓpter pīguedinem aut carnem in palpebra.

Cura Si fuerit pp carnē aut pīguedinē in palpebra: curent illa ,put in ſuis caplis dictuꝫ eſt. ⁊ ſi fuerit pp ſpaſmum de repl'one: qō cognoſcīt per capiū ⁊ faciei repl'onē: curef ſicut ſpaſmus de repl'one: frequēter purgādo caput ⁊ frontē vnguēdo ⁊ palpebraſ fricādo ⁊ ſupcilia ⁊ timpora cum appropriatis vnguentis ⁊ oleis. Similiter ſi fuerit de manitione corpus humectef ⁊ caput fomentetur cum fomētis humidis: ſicut ibidem dictū eſt.

¶ Capitulus 38. de geſſe. i. de difficultate aperiendi ⁊ claudendi oculum.

℘ Alpebre aliquando cū difficultate claudunt ⁊ q̄ſi ſunt clauſe cū difficultate aperiūtur. Cauſa iſtius eſt ficcitas vel humoꝝ groſſus ⁊ viſcoſus ad ficcitatē tendēs ⁊ in ea non eſt lippitudo multa cum fluxu humoris ab oculo: ſed in ea repunt aliqua grana vel fruſta lippitudinis ſeparata nō multum adherentia oculis vel palpebris.

Cura Prima materia digeratur ⁊ purgetur: ſicut dictū eſt in. c. de ſilach: quando materia videtur groſſa. Et ſi ſit ſubtilis colerica cum aqua volubilis ⁊ purgef cū mirab. cit'. ⁊ fiat flōia: ſi repl'o affuerit. Localia autē remedia ſint frequētes fomentationes cum aqua fontina repida cum ſpongia vl' panno lineo mundo. Aliquādo intret balneū. Deinde albumen oui conquaſſetur cum aqua roſ ⁊ pecia panni linei in hoc intincta oculo ſuperponatur in ingreſſu lecti. In craſtinum vero cum aqua repida fomentetur. Si vō materia multum fuerit groſſa cum aliquali palpebrarum groſſitie. credendo conſilio Auicē. tale ℞. reſoluti'. fenugrecum ⁊ ſemen li' in lacte ponantur mulieb⁹: vt inde muſcilago ℞. ⁊ cum aqua repida oculi fomententur: ⁊ cum eiſdem caſſatis ſeminibus oculus empletur. quia in reſoluendo dictam materiaꝫ hanc curant difficultatem dolozem etiam remouendo. ⁊ vngere palpebras cū adipe gallie eſt expertum p̄m Aui. ſimiliter muſcilago ſeminis li' cum cera noua ⁊ oleo roſ incozpozata ⁊ ſuperpoſita. ¶ Interdū quippe lacrime ſunt p̄uocande cum aliquo de ſupradictis collirijs vel aqua tuthie: vt exinde materia ſubtilietur Dec enim continuanda ſunt vt ars medicine ſuum ſortiatur effectum.

¶ Capitulum 39. de inflatione palpebrarum.

Inflatio palpebrarum fit ꝓpter materias ſubtiles vel vapozes in eis contentos. Et cā iſtoꝝ vapoꝝ ⁊ hūiditatuꝫ ad eas ptingentiū: eſt duplex. Quedam eſt p̄mitiua vt eſt pcuſſio cū pugno vel baculo ⁊ ſiliȝbus. Vel pōt eſſe punctura aranee vl' apis vl' veſpe ⁊ ſimiliū. Alia cā p̄mitiua poteſt eſſe frica° cū fozt⁹ herbis: vt eſt vrtica ruta laureola titimallus ꝓficaria ⁊ ſileg. ¶ Alia cā eſt

aūs: vt est debilitas digestōis ⁊ eius error: vt accidit in ꝑn⁹ idropisis ⁊ cachecie. Aliquādo fit infla⁹ pp superfluas vigilias illius aut pp ꝓlixitatē somni. Aliqñ pp aꝑa³ flāticavl' bumida. Aliquādo ꝓpter pipliam aut litargiā. Et qñ talis infla⁹ accidit cōualescēt̄ibus: figt recidiuationē vel incessum ad idropisim ꝓpt̄ digestionis debilitatem. Nam effrenati coua lescentes cito recidiui patiuntur incōmoda.

Cura est ꝙ si ſ ꝑ ꝓcussionez: ⁊ inde venit rubor in oculo ⁊ in palpebra inflaᵒ: cureſ sic obt³ ex ꝓcussiōe ponēdo albumē oui cū aq̄ ros ifra oc̄lm. Et post triduū vl' biduū ſ resolo cū sacello camo. i vino ꝑbullito. vel fomēteſ oculus cū aq̄ camo ⁊ mellilo¹ an' ⁊ absin' ⁊ cimi' ⁊ decoc⁹. ⁊ si ibi sit blaueū qđ ē signū scī Machary cera noua malaxeſ cum pul' cimi' ⁊ supteneaſ. Si est ꝑ aranee pūctura circūdeſ cū tiri³ magna vel metrid⁹. mixto cū sale gēma. Si vo a vespa vl' ape: aculeo remoto ffa lamia ferrea desup ē ponēda: donec dolor ⁊ pūctura euanescat. deide dcā resolutiua sunt fiēda manēte tumore. Si ꝑ tactuz vel ꝑfricationē rez calarū siue herbaꝝ liniāt faciē suā cū populeone ⁊ oleo ros. mixt ⁊ albunīe oui cū succo sp viue cū aq̄ ros vel plātaginis mix³ ⁊ pāni ibidē malefacti faciei ⁊ palpebris epitimādi sunt. Siqđē talꝭ palpebraꝝ infla⁹ ꝑp vigilias affuerit somn⁹ vtiq; ē indu cēd⁹. Si vo ꝑp lōgā dormitionē vigilie ꝓuocent. Et si ab aꝑatib⁹ illa curent ⁊ remoueāt. Si vo ꝑp debilitatē digiewtatur paucitate cibi ⁊ potus: ⁊ fameſcat exercitando se: ⁊ digiaepatis: ⁊ stomachi. confoꝛteſ cū fir⁹ de absin⁹ ⁊ aliꝭ appꝛopꝛiatis: vt infra deo adiuuante dicet̄: cuꝰ de cachecia ⁊ ypoſarcha mētio fiet. Si est ꝓpter cās intrinsecas: coꝛp⁹ euacuetur ⁊ dietetur sicut in obtalmia.

¶ Capitulum. 40. de conglutinatione palpebrarum ad inuicem vel cum oculo.

c **Onglutiatur** interdū vna palpebra cum alia: ⁊ interdū cum oculo incarnaſ. ⁊ aliqñ euenit ꝑ vngule inscisionem seu pāniculi vocati febel vel addite carnis in lacrimali: quando itus meᵉ ibi dicte non ponuntur.

Cura eius est ꝙ ꝑ illā ꝓtez in q̄ nō est incarnata palpebra suauiſ radi⁹ intromittaſ: vt palpebra sibi ueniet. Deide cū alio radio vl' stilo vl' cū pēna sic dictū ē de pāniculo discarneſ. vel cū uncio palpebra ad eꝫ eleuet̄. ⁊ tūc itromissa pēna sepēt̄: ⁊ vnū ab alio discarneſ cauēᵒ coꝛneā ⁊ ocli pupillā: aquāq̄ decoctiōis marā ⁊ cimi' ifra oculū mittēdo vl' peciā pāni mūdi li' ⁊ molli i abūie oui madefacti iterponēdo: ne iterū post ꝓmā sepationem de nouo ꝛglutinenſ. ⁊ oi die bis vitiēt̄. Post q̄rtū vo die si aliq̄ ibi remāet carnositas: intꝛ aliqđ de dcis collirijs i. c. de pāniclo ꝓnaſ vl' colli⁷ viride donec totū euanescat superfluum. ¶ Capl'm. 41. de pozo siue veruca in oculo.

p **Dorum** siue veruca est caro pustulosa addita cū oclo tenēs se cū palpebra. Et ē. 2. modis. Nā qđā ē sine duritie ⁊ sine pustul'. ⁊ vocaſ veruca: ⁊ tūc fit a materia mlica. Et aliqñ est pustula rubea. ⁊ tūc magis vocaſ mozū. ⁊ materia ei⁹ est sanguis. vt plurimū fit ꝓpe lacrimale.

Cura istius est inscisio eius: sicut dictus est supius de additione carnis in lacrimali: cū de passionibus tractabat ꝓiunctine: vel cū cauterio remoueaſ: ⁊ postꝓnaſ colli³ dicta in fistula lachrimali.

¶ Capl'm 42. de pinguedine palpebrarum.

Sarcur vel arnasac ē aggregatio maᵉ pinguis. i. substātia palpebraruz superiorum grauans palpebras ⁊ impediens ne perfecte aperiantur vel claudant faciens ipsas quasi mollificatas.

Signa sunt tumoꝛ palpebre expansus per eam sine dolore non existēs aggregaꝝ in vna parte palpebre: sicut facit grando ⁊ ordeolū de ꝙbus infra dicet̄. Et est alind signū: qz si stringaſ palpebra inf duos digitos ⁊ subito remoueant̄: remanet vestigiū cōꝛessionis ⁊ eminentia in meᵒ compꝛessionis existit: sicut dicit Auicē.

Cura Primo attēdam⁹ si pōt resolui fomentatio cū decocᵉ absin' camo. feᵏ ⁊ an'. ⁊c. deinde supꝛaponatur empl'm de armoniaco dissoluto in acero vel cū diaqlone incoꝛporato cū sale arᵒ ⁊ radice yreos. ⁊ si ꝑ ista nō detumeſcāt palpebre: signū est ꝙ piguedo est in cā ⁊ viscositas ⁊ nō vētositas nec aquositas: ⁊ tūc opare sicut dicetur in. c. de grandine: ⁊ tota si est possiᵉ eꝫhaſ: ⁊ si aliqđ fuerit residuum: illud cū puluere affrodillozum vl' vnguento apl'ozum consumatur. ⁊ postea cū tria farmaco vel diapalma consolidetur.

¶ Capl'ꝫ. 43. de ꝓuritu palpebraꝝ.

p **Ruritus** in palpebra venit aliqñ cū obtalmia maxie qñ ipsa fit ab ḧuoꝛib⁹ acuꝭ ꝙ

vel salsis deriuat a pānículo craneū coopiēte Et ei⁹ figna sunt sic in obᵃ. aliqñ venit pp pediculos latos i acie pilo⁹ palpebra⁹ cohabitantes. aliqñ est pp materiā salsa⁹ aut nitro⁹sam aut acutū sanguinē: aut aliū hūoꝛē calm q̄ p̄ vemūt i modica q̄titate ꝛ faciūt pruritū ad quā fricatio seq̄t. ad quā ap̄liozis maᵉ attractio. ad quā scabies ꝛ aspitas. ad quam q̄ñ gnū fici. ad qō gna dura ꝛ vlceratiões cū pruritu sempiterno: vt dic̄ Aui. ꝓsequūt. ꝛ filach.

Curatio lucet ō isto pruritu ꝛ scabie dictū sit in. c. de filach: tñ illa q̄ cōmoᵐ afferūt nō est turpe si reiteraṁ. Accirco si pruritᵘ fuerit cū obtal⁹ ꝛ ruboꝛe in pūnta: illa pus cureť put in eiᵈca⁰ fuit demōstratū. si vo pp pediculos: cureť sic in pxio. c. dcm est. Qñ vo pp hūoꝛē salsu⁹ vel acutū nitrosū vel adustū fuerit: purgeť semel in mēse vl bis cū pillis dcis in. c. de filach. vl cū decoctione epythimi in sero. capno cui addať pul' cortic mirab. lxeb. ʒ. iij. vl fiāt tales pill'e. ℞. sene. ʒ. j. epithi. ʒ. iij. aloē cicor reubarbari añ. ʒ. j. anᵗ. ʒ. ß. diagḋij. ℈. ij. mastic. ℈. ß. ℞ pill' cū succo fumiterre. fcā purgatiōe flōetur de cepbaᵃ. deinde de venis q̄ sunt iuxta lacriale. deide vēose retro collū apponāť. ꝓinter in balneū aque dulcis⁹ ponaṁ: ꝛ in oculis ꝛ palpebris ponātur illa q̄ dcā sic in. c. de filach. Post ista valet collirᵐ rubeū lene dictū in fine capli de vlcere ꝛ sanie in pūctina. Et vs̄ ꝺ collirᵐ. ℞. cacabze ʒ. ij. corticis maloꝝ ḡnatoꝝ. ʒ. iij. mell' qō sufficit. ℞ linimētū ꝛ in clausura ocloꝝ cū radio inmittať. Vs̄ ēt ꝺm Aui. ꝺ medicamē i pruritu ꝛ scabie. ℞. sal' armo⁹. ℈. ß. aloes ʒ. ℈. j. distēpeṙ cum melle in mortario cupreo ꝛ admistreť sic medicamē supdictū. ꝛ eo casu quo scabies ꝛ pruritᵘ ꝛ vlceratio cū casu eēt capilloꝝ. ꝛ fint i semāg: tūc fiat sic. ℞. eris vsti ʒ. iiij. pipis. ʒ. j. climie. ʒ. j. ꝛ ß. mirre croci añ. ʒ. ß. flozis eris. ʒ. j. gūi arab. ʒ. v. fiat medicamē post pfectā puluerizationē ꝛ cribellationē cū aq̄ pluuie liq̄dū mediocrit. ꝛ āministreť cū radio in clausura palpebrarū. Jn quo autē pruritu post vlia vs̄ fomētatio cū aq̄ roᵴ tepida mixta cū modico aceto vel cū decoctiōe radicis lapacij acuti acetosę malue. Ad idē. ℞. vini al. ℈. iij. aloē cicor. ʒ. ij. post sex hozas remollitionis oculi liniaṁ. Valet ēt in pn⁰ collirᵐ de solo succo mittę. Vel post dictā fomētationē fiat medicamē bernardi. de gozdo⁰. ℞. sumach se. pozū lentium excoꝛtica. añ. ʒ. iij. ℞ pul' ꝛ ꝓficiatur cū oleo roᵴ. ꝛ albu. ou. ꝛ palpebze inde linian tur. vel sup empleť, ad idē sarcocolla nutrita ꝛ mixta cū succo celidᵉ. vs̄ ꝛ fiat sicut dictū est in pruritu ocu. ꝛ in passionibus coniunctine.

¶ Lapl'm 44. de casu pilloꝝ palpebraruꝫ.

c **Asus** pilo⁹ palpebrarū aliqñ est pp materiā acutā aut nitro⁹sam in palpebris ꝓueniṙ. quo misceť cū nutrimēto pilo⁹ ratione cuius illud nutrimentū fit ineptū nutritioni pilo⁹ ꝛ eo⁹ augmētationi. ꝛ pili trūcantur ꝛ aliqñ cadūt pp materie ꝓuiationē: vt in cōualescentibus. Alia cā pōt esse silach aut grossicies aut scabies aut vlceratio palpebrarum ipedientia aut erūpentia poꝛos ꝛ exitū pilo⁹ eoꝝ aut apa. Et vix est casus capilloꝝ qn in palpebra sit materia inaturalis acuta vl nitro⁹a: pilozum nutrimentum coꝛrumpens.

Curatio Si ℞ rōne male materie acute ꝛ mozdicātis seu nitrose: ℞ eūatio sicut ia⁹ dictu⁹ est in. c. de pruritu. ꝛ supius frequēter dictū est. Si vo pp defectus nutrimētū: eger copiosus reficiaṫ. deide ℞ me die⁶cato dicēde. Si pp alⁱs fuerint egritudies vt est filach ꝛ grossicies ꝛ pruritᵘ aut ruboꝛ: curent ille pus. teneat bonā dieram ꝛ fiat sic. ℞. stercoꝛis lepoꝛini stercoꝛis hyrciᵗ añ. ʒ. ij. coꝛticis auellanaꝝ adustaꝝ. ʒ. iij. pīguedinis vsiv' capᵗ qō suffic. ℞ vnguētū quo palpebze linianť. Auellana adusta ꝛ incoꝛpora cū adipe capno vel vsino facit nasci pilos ꝛ eos denigrat. ¶ Aliō qō ponit Aui. ℞. anthimoⁿ vsti in vase vbi argētū fundiť lutato: pipis ni. añ. ʒ. j. plūbi adusti abluti. ʒ. iij. spice⁽ spice⁽. añ. ʒ. j. ꝛ ß. nucleoꝝ dactiloꝝ adust. ʒ. v. axūgie vsi vel caprine: qō suf. vt supza. ad idē. ℞. lapiō. lazuli lap. armenici. añ. ʒ. ij. ℞. alcohol ꝛ cū radio palpebris ponatur. Aliud medicamē qō fit cum melle. ℞. stercoꝛis yrūdinum ꝛ murū añ. ʒ. ß. ossis dactiloꝝ adustoꝝ lap. lazuli. añ. ʒ. j. spice⁽ ℈. j. mell' despumati qō suf. fiat collirᵐ quasi vnguentum quo palpebze linian tur. ꝛ si addaṫ anthio⁽ ꝛ ossis dactiloꝝ adusto rū añ. ℈. j. valet ad ista ꝛ ad alia: ꝛ ad alopiciam ꝛ tineā. Ad casum piloꝝ maxie qñ est cum rubedine ꝛ cum pruritu ꝛ coꝛrosione palpebrarum: valet hoc medicamen. Aui. Abalū grana tum fundaṫ in ptes octo: ꝛ cuꝝ totalitate sua in aceᵒ coquaṫ vsq̄ ad dissolutionē. deide colletur foꝛtiter exprimēdo. ꝛ de isto oculi liniāṫur ꝛ valet ad supzadicta si continuetur.

Capitulum 45. de inuersatione ꝛ additiōe pilozum palpebrarum.

i **Inter**dū aliq̄ pilo⁹ palpeb⁹ inuersaṁ vl subꝛ ocli q̄

Digitized by Google

pungendo oculū ipsum faciūt lacrimare: ⁊ in eo rubedinē rōne fricatiōis inducunt: q̄ aliq̄ nascunt ex aciem alioz ꝺ̄ius iterinſ. aliq̄n ab acie in longū nō ꝓtenduntꝝ ꝺ̄ius oculum reuersant. Aliq̄n multiplicant ⁊ fiūt ples q̄ſ sit necessarium a multa materia in palpebra.

Cura Si pilus palpebre p suā uersatiōnē debitā rectitudinē ⁊ aciē sic aliꝫ nō tenēs oculo nocear: talis euellat. Et si iterū imect⁹ nascit: iterū euellet ⁊ loc⁹ cū sangui ne rane vl pediculi seu uesp̄tilonis ungat. vl loc⁹ a q̄ est euulsus cuꝫ acu ardēte cauterizet. vel p⁹ euulsionē loc⁹ ungat cū ouis fomicarū tritus aut distēpet rubigo ferri cū saliua ieiuna ⁊ ide liniat loc⁹. Ali⁹ mod⁹ curatiōis est q̄ cū acu ad ordinē alioz reuertat. mittēdo acū p radicē pili: ⁊ in fozamīe ac⁹ ponat pil⁹ ⁊ trahat ad originē alioz. Ali⁹ mod⁹ est q̄ ꝑ talit q̄ adhereat alys mediāte glutino fcō de draga° vl sarcocolla vl mastiq cū albūie oui. ali⁹ mod⁹ ē p curationē palpeb⁵ p iſcisſionē ei⁹ꝫ rugas i lōgū ꝝ oib⁹ mōis leniōr euulsio pili ē magis secura.
¶ Capl̄z 46. de ulceribꝫ ⁊ fissuris palpebrazꝫ.

v. **Ulcera** ⁊ fissure fiunt in palpebris ex humoribus calidis ⁊ acutis vel salsis ad eas decurrentibus.

Cura post uniuersalia que sepe dicā sunt primo ꝑsidie ⁊ balaustie puluerizate coquātur in aceto ⁊ indeulcera liniantur p aliqꝫ dies. deinde crocus puluerizat⁹ cū uitello oui cōmixtus apponat. nā ꝺm Aui. ꝺ medicīa ꝓsolidat ꝺcā ulcera. ad idē uꝫ sief de thure factum in. c. de ulcere ⁊ sanie in coniunctiua. ⁊ ualent uriq̄ alia collyria ibi dicta.
¶ Capitulum. 47. de grandine palpebrazuꝫ.

s **Rando** est tumoꝛ eleuat⁹ in aliqua pte palpebre ꝓpter materiam induratam petrosam ⁊ in lapide cōuersaꝫ in parte interiori palpebre.

Cura eius est ut artēret cuꝫ mollificatis dicēdis in. c. de ordeolo si potest resoluꝫ ⁊ si nō pōt resoluꝫ ⁊ magis declinet ꝺ̄ius exterius. ſ. iscisio in palpebra. ſ. in supficie exteriori ꝺm plicaturas palpebre ab uno lacrimali ad aliud. ⁊ paulatim excoriando exhaꝛ: ⁊ si necessarū fuerit suatur ſtatim ⁊ supꝛapona tur albū oui. Si ꝺ̄o magis declinet ꝺ̄ius interius: inuerset palpebra: ⁊ scindatur scdm modū ꝓdictū. ⁊ extrahat⁹ ille lapillus: q̄ extracto intus albumē oui frequēter est ꝓponendum. ⁊ in isto casu futura non conuenit.
¶ Capl̄m. 48. de ordeolo in oculoꝛ palpebris.

o **Ordeolū** est tumoꝛ uel apostema in palpebra ab uno lacrimali ad aliud ꝓtensum ḡn o ordei sile. i. aliq̄ꝫ grossum i medio ⁊ ꝺ̄ius utrūq̄ lacriale subtile. Dicit⁹ aūt a grādine. q̄ grādo sp est dura ⁊ petrosa. ordeolus ꝺ̄o molle ⁊ tractabile aī cōdurationē saltem.

Cura Primo ſ. flōia de cephal⁹ ⁊ hu. peccans purget⁹ ꝺm q̄ videbit⁹. deide ſ. resolo. ¶ Primo oppo^m resoluat in oleo camo. ⁊ ex eo oculi liniant⁹ seu palpebre. Iteruꝫ cū farina ordei ⁊ galba° ⁊ oleo de lilio ſ̄ eplm resolutiuū. Ad idē uꝫ adeps galline calx sup̄linita. ⁊ frequēter fomēret⁹ oculus cū aq̄ calx decoctionis ordei ⁊ camo. Et iterū limat⁹ cuꝫ san. colūbi uel ꝑdicis uel turturis. ¶ Itē galba^m ⁊ armo^m ō quolibet. ʒ. iiij. bauracb. ʒ. j. ſ. resolutiuū sup palpebrā. Cōfectio oliba¹ quā ponit Auic. ſ. oliba¹ mitre aā. ʒ. ſ. labda¹. ʒ. j. baurach cere aliūis aā. ʒ. ij. fecis olei ō lilio q̄ꝫ suff. ſ. linimentū quo palpebre liniant⁹ donec euanescat. Si ꝺ̄o idurareſ: fiat sicut dictū est in grādine. Resolutiuū pōt bonū fieri de gūmi ar^co in aceto dissoluto incoꝛpato cū modico cere ⁊ pul. raꝺ. yreos ⁊ baurach modicum.
¶ Itē pōt fieri ō galb° oppo. serapio. Et si aliqua passio palpebraz occurrerit: sub istis pōt reponi ⁊ cū medicinis dictis in istis puis capitulis pōt curari uel saltem remediari.

Clarificatio Primo sciendus q̄ pili palpebre creati sūt ꝓpter quattuoꝛ. ¶ Primo ꝓpter decorem ut in tam paruo spacio sicut est facies tot diuersitates ⁊ quasi miracula reperiant⁹: sicut oculus ad uidēdum: os ad loquēdum ⁊ manducandū: nares ad odoꝛandū: aures ad audiēdum: pili barbe ad sexus discretionē pili supcilioꝝ ⁊ palpebraz ad decorē. Nā in multipliciꝫ rerum uarietate macrocosmi ⁊ microcosmi decoꝛ mirabiliter iuenit⁹. ¶ Scō ꝺ̄o fuerūt creante palpebre ꝓpter defensionē: utsi aliquod nocumētum tangat pilos palpebre: ipsa sentit nocumentū ⁊ claudit⁹ ne dānum oculo iferatur. ¶ Tertio ꝓpter tutamē oculoꝝ: ut ab aliq̄bus extrīsecis ipsis mediātib⁹ ocul⁹ tueatur. Unde dicit Bñ⁹ in lilio: q̄ pili i palpebris idē opant⁹ q̄ꝫ sepes circa hoꝛtū. ¶ Quarto q̄ sua nigredine uisum confoꝛtando coꝛroboꝛant. ¶ Secūdo nota q̄ inflatio palpebraruꝫ

Digitized by Google

ꝑpter pīguedinē nō ita leuiter resoluīt: sicut si essz ab aq̄ vel vētositate: ꝑ eo qz pinguedo cū sit grossa in suba magꝝ ꝙ vētus vel hu. nō ita cito pōt resolui sicut ista. nā si pinguedo ⁊ aqua in diuersis vasis in equali pōdere ponā tur sup ignē aqua citius pinguedie ꝓsumet. ¶ Tertio querit quare bericuli faciūt appere res in grossiori magnitudine q̄ sint. Ꝓo isto quodlibeto supponat ex dictis in clarificatōne c. debilitat visus. ꝙ visio fit intus in cristalli noide rerū simulacra susciꝑiēdo. ¶ Scōo sup ponat ex ꝓspectiua ꝙ radij reiviſibilis in co rnea quodāmodo disgregant ⁊ expādunt: in q̄ expānione cristalline ⁊ iudicio in maiori q̄ti repūtant q̄ ꝑ angulū piramidis ipi cornee delati fuerit. ¶ Tertio ꝓsuppōit ⁊ ē rei ꝟitas ꝙ ꝑ quādā filitudinē sicut simulacrū rei visi bilis ꝓpter radioꝝ expānionē in cornea i ma iori q̄titate cristalline pūtat: sic amplioꝝ radij iā dicti ꝑ bericulū exeūtes disgregant ⁊ expā dunt vsqz ad corneā ⁊ cristallinā. ex q̄ disgre gatōne ire ⁊ cetera visibilia sensui cōmuni in maiori ꝓsentant q̄titate. Ꝓoinde visum cō seruāt: qz spēs ꝑ mediū dēsius ad oclz trāseūt ¶ Quarto sciendū ꝙ �means Ba. 4. de mozo. c. 6. venetus color. i. viridis ⁊ post ipm liuid⁹ sūt confortatiui visus. Di em colores nō disgre gant visum sic facit albus ⁊ splēdidus q̄ non coadunāt visum sicut niger. Et in b̄ dubitat intellectus. Nam videt ꝙ color albus ⁊ splē didus magis cōseruēt visum: qz cū eo magis simbolizāt ⁊ participāt: cū organum visus sit de natura aque: vt dicit Aristo. in li. de sensu ⁊ sensato. Nunc vo aqua splēdida est ⁊ clara. etiā patet de se. quia oculus clarus ⁊ lucid⁹ ē de sui natura. Item niger color magis videret nocere q̄ splēdidus. cū omne quod corrūpit a suo contrario corrumpit. 2. de generatione Et Galienus in libello de mala complexione diuersa. et in ꝓmo de complexionibus cap. 2. Sed color niger est cōtrarius visui. splendi dus autez similis. ergo ꝛc. Consequētia bona ⁊ antecedens ꝓo maiori est ꝓbatum. ⁊ ꝑ mi nori patet quarto de mozbo. caplo sexto. vbi explicite ponit: ꝙ splēdidus color est similis visui. Ꝓo declaratione istius est sciendus ꝙ color albus seu splendidus magis est similis visui q̄ niger: quia magis participat de ra tione obiecti visus. quod patet: qz obiectum visus est color. modo formale in colore ē lux sine qua color non videt: cum color sit lux in vltimo corporis perspicui terminata. ḡ quia color splēdidus plus luce participat ꝙ niger sequit ꝙ est ei similis. ⁊ patet per ātea dicta. Et tunc tu dices. Quare ergo nocet. Dico ꝙ visus ⁊ quilibet aliozum sensuum nihil aliud est q̄ ꝓportio sensibilis ad ipsum sensuz: qua deficiente sensus non fit: vel diminute fit. ḡ ille color qui magis dissipat illā ꝓportionem ⁊ remouet: erit magis contrarius sibi. ⁊ talis est color albus ⁊ splendidus ꝓpter suam excel lentiam. Nam potentia vitiua cum sit q̄dam potentia corporalis ⁊ terminata: corruptio nem patitur ab excellentia sui sensibilis. Nā excellentia sensatorum corrumpit sensum. 3. de anima. Et tūc ad argumētū dico ꝙ q̄uis sit ei magis similis: tamen deficit ei ꝓportio. Et cum dicit. omne quod corrumpitur: a suo contrario corrumpit. Verum est quātum ad qualitates ꝑmas. Et dico ꝙ alb⁹ color ⁊ splē didus q̄uis sint simules visui. aliquādo tamē realr ⁊ effectiue est ei cōtrarius. ¶ Quito sciē dum �means Gal. 4. de mozbo. ca. 6. ꝙ si aliquis i tenebris longo steterit tempore: lumine adue ueniente minime videbit. quia visus grossus ⁊ obscurus factus est. Etiā si aliquis steterit in maiori luce ⁊ locum minoris lucis subin tret minime videbit nisi post aliqualē morā. Causa huius est: quia simulacra lucis intēse remanēt in organo visus. locus vbi tanta lux non est iudicat tenebrosus: quia deficit ibi ꝓ portio: cum in organo sint simulacra lucis in tense. ⁊ res in loco minus illuminato exūtes sint debilr illuminate: donec talia vestigia et simulacra ab oculis euanescant: visio imper fecta remanebit. ¶ Sexto notandū �means Gal. 4. de mozbo. ca. ꝓmo. post medium capituli. et �means ꝙ iam declaratuz est superius: ꝙ respi cere res multum albas et splendidas mul tum nocet visui. Ideo dicit ibi Galienus: ꝙ si splendoꝝ solis fortiter inspiciat vno momen to: aut cecitas generabitur: aut ea passio fiet in oculo que nunq̄ poterit sanari: nisi cū ma gna difficultate. Et causa est: qz instrumentū visus fortitudinem pati non potest. vbi supra ¶ Septimo notandum �means ꝙ iam tactum est superius. ⁊ �means Berardum cremonēsem ꝙ pi ca comesta multum valet ad clarificandū vel etiam conseruandum visum. Vel ꝙ ipsa po natur in vna olla terrea vel enea: et lutet cuz coopertorio: et in furno permittatur: donec fit torrida et puluerizari possit. Et de isto pul uere bene per findonem cribellato oculi colli rientur. Et valet etiā iste puluis: vt iste autoꝝ dicit contra chardiacam trementem. Et dya phoreticam; ⁊ insufflatus in fistulam: ⁊ ficuz.

Digitized by Google

¶ Octauo nota ꝙ theodoricon anarcardinū i purgādo caput ⁊ orgāna q̄nq; sensuū multuꝫ vꝫ. vt idē autor testat ¶ Nono nota ꝙ in egri tudinib⁹ materialib⁹ in oclo q̄n natura iā fec̄ lippitudinē nulla repcussiua sunt oculis supponēda: cū natura p illā ptē expellere matiā cupiat: imo cū lacte mulieris masculū nutriētis ⁊ aqua tepida vel cū decoctōe camomille natura iuuanda est.

¶ Capitulum. 49. de anathomia et de passionibus auris.

Auditus sicut ceteri sensus fit mediāte orgo ei apꝓpato. Ꝓo notificatōne eius est sciendū ꝙ in laterib⁹ capitis recte sub aurib⁹ sunt duo ossa. vnū in q̄ libet latere q̄ vocant mēdosa: q; q̄dāmodo in forma ⁊ in suba ab alijs ossib⁹ vident deuiare Et Ga. 4. de inte. c. 2. ⁊ Auic. in. 4. 3ˡ. ca. j. vocant ista ossa petrosa. ꝓpterea q; eoꝝ duricies in pte inferiori magis videt petrosa ꝙ os suosa respectu alioꝝ ossiū. Ista ossa nō continuant cū ossibus magnis capitis cerebrū cōtinētib⁹ nisi ꝑ suppositōnē ptis ad ptē. Et q̄ libet istoꝝ ossium bꝫ ꝓcauitatē in se. ⁊ cū hoc duo foramia. vnū foramē in pte inferiori petrosa q̄ ꝓtigua est ossib⁹ capit cer^m ꝓtinētib⁹ ⁊ aliud foramē in pte: q̄ est ab eā supra quam partē fundat radix auris cartilaginosa. ⁊ per ꝑns aures q̄ ad interi⁹ ꝓtēdunt. Ista quidez ossa hñt in se circūgiratōes ⁊ āfractuositates ad intra. ⁊ p foramē ad iferi⁹ subintrat neru⁹ dur⁹ q̄ venit a q̄nto pari neruoꝝ: q̄ imediate a ce⁹ oriunt. q̄ q̄dē neruus expādit se p superficiē cōcauā ipius ossis petrosi. ⁊ �means Auic. in. 4. 3ˡ. superficies dicti ossis domestica est strata i illi neruis audit⁹ q̄uenientib⁹ a q̄nto pari. ⁊ capit ille neru⁹ dictū os a pte inferioꝝ: fic̄ tunica a pte inferiori a findone foderat. ⁊ iterū exeūt villi ab illo neruo p reliquū foramē: ⁊ sup dictū os crescit cartilago ⁊ radix auris. deide p tēdit exteri⁹ ⁊ fit auris cartilaginosa.

Querit Primo q̄re dictū os fuit creatū. Ñndit Ga. 3. de iuuamento membroꝝ. c. 2. in. 4. colū⁹. vbi dicit ꝙ creator coopit istos neruos audit⁹ cū osse duro spisso ⁊ posuit in eo foramina tortuosa �means tortuositatē clādestinaꝫ ligni tornatoris ad hoc sc̄z vt cū isto osse ꝓtui tortuositate ⁊ cartilaginū supra positarū cerebrū a nocumētis aeris frigidi: ⁊ forti collisione eius defenderet. ¶ Secōdo querit q̄ est ꝓncipalioꝝ ps audit⁹. Ñndit Ga. 4. de morbo. ca. 5. ⁊ trāsumptiue, aui. in. 4. 3ˡ c. 1. nā q̄dē q̄ cristallina est in oculis idez est neruus exiens a cerebro sup os petrosum expansum ipsi auri ⁊ cetere ptes auris sūt iuuātes illū neruū fic̄ cetere ptes oculi sūt iuuantes cristallinā. ¶ Ter⁹ querit quare auris ad exteri⁹ est ptensa. Dicit ꝙ ad b⁹ vt vndatiōes aeris collisū aut pcussi ei occurrāt. deinde per dicta mēbra, pcedētes iudicio pūtet. ⁊ fiat auditus. ¶ Quarto querit: quare tu dicis dictū neruū esse durū. cū Ga. 3. de inte. dicat ipꝫ eē mollē in hec ꝟba. nerui q̄ veniūt ad auricl'as sunt nerui pfecti sed molles. ¶ Ñndeo ꝙ ga. dicit cōparatiue respectu neruoꝝ qui veniūt ad linguā vt fiat gustus: ⁊ respectu illoꝝ q̄b⁹ in ea lingua fit sensus ⁊ motus. Respectu tñ neruoꝝ opticoꝝ ad oculos venientiū dicūtur duri. ⁊ fic soluit quesitū dictū. ¶ Quito queritur: quare auris fuit creata cartilaginosa: nō pānicularis. Dicit ꝙ ad hoc: vt seruet formā auditui necessariā. sc̄z vt sit sēp apta: ⁊ vt fuet ꝟtigiositatē circūuolutariā. Illā si pānicularis foret dictā formā obꝟare nō valeret. ¶ Sexto querit quare auris nō est petrosa tota. Dicitur ꝙ quia frangeret. ¶ Septimo queritur quare nō est cornea. i. habens formam cornu Respondet ꝙ ꝓpter decentiā. nā videremur habere cornua inflexibilia sicut q̄drupedalia. ¶ Octauo querit quare nō fuerūt posite ātrius: quia ibi est visus. ⁊ a parte anteriori nerui visus oriunt Et si ibi orirent nerui auditus esset ibi cōculcatio sensuuꝫ. non posterius: q̄a a posteriori cellula cerebri orit iuncha: ⁊ nervi ⁊ sensus ⁊ motus mediate vel vel imediate ¶ Nono querit si in concauitate ossis petrosi aliquid continet. Respōdeo ꝙ sic. s. aer. aliꝫ esset dare vacuū. ille quidē aer stat ibi q̄etus et quasi cōnaturalis ipsi membro auditus. s. nerno. ¶ Decimo querit quō fiat auditus. Dico ꝙ cū aliquis loquit vel campana pulsat: mouet ille aer ex pcussione vel sono. ⁊ sic per viā inūdationis expādit sonus mediāte aere circa oēm dñntiā nisi obstaculū impediret q̄si circulos inūdationis faciendo. ¶ Et q̄n tales inūdatōes soni ꝓtingūt mediāte aere instrm auditus mouet aerē q̄etū in tympano audit⁹ siue in osse petroso exīntē: q̄ moto sonus ꝟtuti auditiue pūtat. Et rctē ponā tibi hāc sili'itudinē: sit lac⁹ cui⁹ aq̄ sit q̄eta. ⁊ tu pijcias lapideꝫ cū magno ictu in medio lacus. tūc ꝑmo ictu creabit vna circula⁹. deinde alia ⁊ iterū alia donec iste circulatiōes cōes ad marginē laci deueniant. nec magis nec minus sciendu⁹ est de sono: ⁊ circulationibus in aere factis.

Digitized by Google

¶ Capitulum. 50. de nocumentis auris. ⁊ primo de surditate.

Auribus pñt euenire tria genera mozbox: ſm q̄ dicit Ha. 4. ō mozº c. 3. Nā inq̄tū ē cōpoſitū ex ꝓſilib⁹ mēbris accidit ei mala cōplexio. ⁊ inq̄tuz eſt mē^m officiale accidit ei opilatio. ⁊ pōt accidere ei ſolo cōmunitaſ q̄ eſt cōis mozb⁹ mēbris cōſilib⁹ ⁊ officialib⁹: vt iā allegatuz eſt p B^m. Sciendū ēt ſicut dicit Aui. fen. 4. 3^l. c. de nocumētis audit⁹ q̄ auditui accidit ſicut opationibus alioꝝ ſenſuū. Nā aut deſtruit ſic i ſurditate. aut diminuit q̄n nō audit niſi cū magꝫ aduertētia ⁊ magno clamoze ⁊ in debili auditu. aut coꝛrūpit ⁊ alteraſ vt in tinnitu ⁊ fibilo vbi iudicat ſe audire illa q̄ realit nō ſunt: ⁊ fere oēs canunt iſtā cantilenā ⁊ ego cum eis.

Cauſe grauitatis audit⁹ ⁊ debilitaſ ei⁹ ēt deſtructionis ei⁹ in pte ſūt multe. Primo tñ ſcias q̄ debilitas ſeu nocu^m auditus quoddā eſt natiuū. aliud accītale. aliꝺ nouū nō trāſiens duos annos. aliꝺ ē antiquū vitra ꝓteriens. Itē q̄ddā eſt ex cōicatōe alicuius mē^l. ſ. ex paſſiōe alicuⁱ mē^l: vt ex paſſione cere^l. vel alteriꝰ mēbri fibi vicini: vt ē doloꝝ dētium. aut pp nocu^m ꝓpꝛiuz in ỽtute auditiua vel in inſtꝛis audit⁹ vt in neruo vl̄ fozamīe vl̄ cartilagine ītenoꝛi vl exteꝛioꝛi. Si pp nocu^m in ỽtute auditiua aut pp nocu^m inſtꝛoꝝ: ꝺ fit pp malā cōplexionē ſimplicē vel cōpoſitā: vel ex iepta diſpōne ⁊ diſpꝛopoꝛtiōe ſpūs auditiui: quo mediāte ỽtus aīalis agit ſuā opationē: vt q̄ paucus vel nimis groſſus vel nimis ſubtilis ⁊ diſſolubilis. Si accidat nocu^m auditus pp neruū: hoc erit q̄ in eo erit aliq̄ mala ꝯ^o ſimplex vel cōpoſita ſine ma^a vel cū ma^a. q̄ q̄dem aliq̄n eſt colerica: aliq̄n flātica vl̄ mlica. Sed ſm Aui. vtplurimū fit a cōplexione frā: aut fit pp ea q̄ in neruo eſt mozbꝰ officiāl⁹. ſcz opilatio pp ħūiditatē aut ſcozdicīē aut ſanīē ipſum opilātē: aut pp apa cal'm aut frīdū aut ſclꝛoſim: aut pp tumoꝛē aut pp excreſcentiaz ſeu cicatricē vel vlcus ⁊ coꝛroſionē ⁊ ſiſ'ia. Si añt fiat pp cām in foꝛamine exiſtentē: hoc fit duobus modis. q̄ aut fit a cā extrinſeca vl̄ intrinſeca. Si ab extrīſeca ſicut eſt lapillus: arena terra: puluis vel nucleus ⁊ ſiſ'ia. aurez ab extrīſeco ingrediētia ⁊ foꝛamen claudētia: vt aq̄. argētū viuū. Si ꝓpter cām intrīſecam: q̄ ibi eſt vel fuit apa vel aliq̄ ex ſupꝛadict⁹: vt eſt excreſcētia: caro addita veruca aut vermes vl̄ ſan. congelatus: ⁊ vtplurimuz fit a ſuperflua humoꝛoſitate vel ſanie vel ſoꝛditie ibi ab aliq̄ cā aggregata. Aliq̄n ſurditas venit p viā criſis: ita q̄ aliq̄n in fine egritudinū acutarū expellit natura mām illā ad mēbꝛa auditus. Et iſta talis debilitas audit⁹ remanet aliq̄n per aliq̄ tp̄s. poſtea ſanaſ: maxīe ſi ſuperueniat fluxus coleric⁹: vt in pnoſticatiōe videbiſ. Et aliq̄n iſta ma^a ſic expulſa a natura ſic figit in oꝛganis audit⁹ vel ipſas coꝛrūpendo vel alterando vl̄ opilādo: q̄ nunq̄ āpli⁹ ſurditas remouet. Et ħ eſt cā q̄re aliq̄ p^o fe. acutas ⁊ malas egritudines remanent ſurdi. q̄ foꝛte illa ma^a p nimiū caloꝛē lapidificata ⁊ idurata obturat loca audit⁹. Iſtum enī aſcēſuz ma^c aliq̄n añcedit vomit⁹ vel fluꝛ? ſan. narīū: vt dicit Aui. Aliq̄n ſurditas fit a cauſis ꝓmituis.

Signa cauſarū. ſi ſurditas fit a cauſis ꝓmituis vt eſt ictus vl̄ pcuſſio vel frigus vel vētus. ħ ex iudicio ħſitur patiēt Si ỽo fuerit pp cerebꝝ q̄ cerebꝝ cōicat ptē ſue paſſionis ipſi auditui: hoc cognoſcit: q̄ ēt alij ſenſus. ſ. vſus odoꝛatus ⁊ maxīe guſtus ſunt aliqualiter ipediti: cum a cerebꝛo exeant nerui q̄bus mediantibus iſti ſenſus fiunt. Si ỽo fit a cōicatione alteriꝰ mēbꝛi: ꝓs ꝑ doloꝛem ⁊ grauedinē ipſius: vt eſt doloꝛ dentis ⁊c. Si ꝓpter cām in neruo: ſi ibi ſit apa calidū: adeſt ſe. ꝓtinua pulſatio doloꝛ grādis cū oꝛipilone ⁊ tremoꝛ. ⁊ aliq̄n venit ꝓmixtio ītellect⁹: ⁊ aliq̄n moꝛs niſi cito apiaſ. Si ỽo apa nō eſt in neruo non eſt neceſſe q̄ ibi ſit fe. niſi effi^a. vel modica: ꝫ erit ibi ḡuitas vl̄ dol'. ⁊ extēſio Si ỽo fit hu. fri. tūc ſeq̄t ḡuitas ⁊ frigus in loco: ſaltem nō ſentit caloꝛē. Et ſi hu. eſt calid⁹: caloꝛ ſentiſ ⁊ nō tāta ḡuitas. Si ſ a vētoſi^e: ſentiſ tinnit⁹. Si fuerit pp vlcus: cognoſciſ p ſanīē exeuntē. Si eſt a mala ꝯplexiōe ſine ma^a: doꝛ. in pfundo ſentiſ: ⁊ cum hoc nō adeſt ḡuitas nec extēſio. Si eſt cū ma^a vel hu. ſi ē frīd⁹ ledit tur a frīs. ⁊ affligit magꝫ in hoꝛis diei in q̄b⁹ ille hu. regnat: ⁊ cū hoc facies ē tumida. ⁊ ſi ē calidus: ledit a calidis ⁊ iuuaſ a frīs. ⁊ magiſ affligitur in hoꝛis quib⁹ regnat talis hu. aut fit ſan. ſiue co. iuxta illud. Tres lucis primas. tres noctꝫ tenet ⁊ ymas. Et ſi fuerit debilitas auditus in aure a ficcitate magis viget poſt vigilias ⁊ ieiunium. Oñ cā ſurditatis ē in foꝛamine: vt eſt ſanies cōgelata: vel ſan. cognoſcitur: q̄ iſta ab auriḃ exire conſueuerūt. Si eſt pp ỽmes: eoꝝ motus ītel⁹ ſentiſ vt q̄nq̄z aliq̄s exit ỽmis. Si opilaſ foꝛamē pp cās ab ex in aurē cadētes: ħ ſciſ ex pa. relatiōe Bernardus ponit i lilio exp̄imētū ytrū i aure ſit hū-

ditas aq̃sa vel famosa: ꝙ pañ᷑ line᷑ duplicat᷑ calid᷑ calide spõgie noue supponat᷑. ⁊ si auri applicet ⁊ sup illã prẽ dormiat: ⁊ si i crastinũ inuenerit pãnũ madefactũ ⁊ maculatũ ẽ a sanie vl᷑ hũiditate aq̃sa: ⁊ si nõ: nõ ẽ a sanie nec hũore nec alia hũiditate siue aq̃sitate. Et si fuerit pp debilitatẽ ⁊ tut᷑ auditiue: cog̃scit᷑: q᷑ sene᷑ ⁊ reliq᷑ ⁊tures vt ẽ visiua ⁊ odoratiua sũt diminute. Si surditas vẽit a cõcatiõe alt᷑i᷑ me᷑ venit cũ iterpolatiõe. ⁊ si a cã ꝑuata: ẽ ꝓtinua

Prenosticatio in surditate. ꝓtio ypocras. 4°. aph. ampho. 28. qbusc᷑q᷑ fellee egõnes fiũt: surditate aduenĩẽte qescũt. ⁊ ecõuerso ⁊ dic̃ Ga. in 2°ꝙ aph᷑ nõ itelligit̃ de surdit᷑ stabili ⁊ idisso lubili: ꝛ pot᷑ de illa q̃ fit in se. ⁊ aliꝭ mo:b cũ co. caput ascẽdit. Cũ ãt co. dñat᷑ istris audit᷑: fac̃ surditatẽ: qõ si eã cũ egõne nã emisit illã surditatẽ tollit: ⁊ ecõuerso. ℂ Scõo qbuscũq᷑ in se. aures surdescũt: san. a narib᷑ fluens aut vent᷑ turbat᷑ soluit egritudinẽ. 4°. aph. aphо. 60. ℂ Ter᷑ cũ. A. surditas seu ḡuitas auditus nãlis siue natiua nõ recipit curationẽ: qz iaz nã i creatiõe mẽb:oz audit᷑ errauit. ℂ Quar᷑ surditas siue ḡuedo audit᷑ quis veniat hoi bñ audiẽti si negligat᷑ ⁊ cura nõ adhibeat: efficit᷑ antiq᷑ ⁊ cronica: ⁊ iã tũc ẽ ꝑpinq᷑ despatiõi ⁊ est difficil᷑ cure. ꝛ illa q̃ nõ ẽ a nã ⁊ ẽ paucorũ diez: ẽ curabil᷑. vocat᷑ ãt cronica �includ᷑ de gozd᷑ post᷑q᷑ trãsijt. ij. annos. ℂ Quito surditas pp solonẽ ꝓtinuitat᷑ in neruo audit᷑ est ĩcurabil᷑. q᷑ ꝓncipal᷑ ꝑticula auditus est lesa. ℂ Sexto surditas fcã pp apã sclirotic᷑ idurat᷑ tum aut pp verucã iteri᷑ in loco absc̃so: ĩcurabil᷑ ẽ. ℂ Septio surditas q̃ alñ cresc̃t ⁊ alñ diminuit signũ ẽ ꝙ sit a vẽtosit᷑ vl᷑ hũidit᷑ q̃ di minni pñt. ⁊ per ꝓs remediabilis est.

Cura surdit᷑at᷑. ꝓtio notãdi sñ aliq᷑ cañ. gñales in curõe egri᷑ aurũ. ℂ Primus ℣ui. in. 4. 3ꝭ. oĩa q̃ i aure istillant᷑: sint tepida: nõ mlt᷑ũ cal᷑a nec mlt᷑ũ fr᷑a. ℂ Scõs qñ vis scõs ponere medicamen: pᷣ in loꝰlũinoso mũdificet᷑ auris a pᷣ medicamie vl᷑ a sorde q̃ ibi ꝙgregara ẽ. ⁊ b᷑ post sternutationẽ ⁊ clamorẽ ⁊ emũctionẽ ꝑ nares strigẽdo ẽ faciẽdum. Nã in talib᷑ morib᷑ natura ad eã supflua mittere conat᷑. ℂ Tertio me᷑i᷑ aurib᷑ mittẽde sñ liq᷑ de. q᷑ i suba grossa n᷑ cõpetent᷑ penetrãt. ⁊ cũ difficultate remouẽt᷑. ℂ Quart᷑ ꝙ medicie po nant᷑ i pua ꝓtic᷑ q᷑ si i mag̃ ad neruũ ⁊ os petrosuꝫ curreret ⁊ iplerẽt. ⁊ sic maioꝛ fieret obturatio. ℂ Quit᷑. ꝓposita me᷑ iaceat pa. sup aurem sanã ꝑ vnã hozã vt virt᷑ me᷑ descendat ⁊ ad locũ fluat lesuꝫ. ⁊ post vnã hozaz vl᷑. ij. sup egrã iaceat vt supfluitates exteri᷑ fluẽdo deriuent᷑. ℂ 6° canõ ẽ gñal᷑ ad b᷑ ⁊ ad passiões oculoꝛ ⁊ ad multas als. ſ. i cozpe exñte plectoꝛico aurib᷑ nec suffimigatiões nec iniectiões sñ fiẽd᷑ donec cozp᷑ vl᷑ flõia vl᷑ catartico fuerit purgatũ. ℂ 7° post cozpis vl᷑z purgationẽ retanda ꝑus ẽ cura° cũ sacc᷑l᷑ ⁊ suffumigationibus ⁊ empl᷑is. nã iniectiões succoꝛ ⁊ oleozuꝫ piculosiozes iudicant᷑ ꝑ meatuũ obturatiõnẽ. Si tñ ista nõ valẽt iniectiões sñ fiẽde: dũ tñ ab eis aures cũ diligẽtia p᷑. 6. hozas vl᷑. 7. mũdificent᷑. ℂ 8° cũ instri audit᷑ neru᷑ est multũ sensibil᷑: opatiões i prib᷑ iteriozib᷑ ꝟ suauit᷑ ⁊ sine doloze. ℂ 9°. si surditas venerit ꝑ compassionẽ alicui᷑ mẽbꝛi cui audit᷑ cõpatit illi mẽbꝛo ꝑus succurrẽdũ ẽ. ℂ 10°. si surditas est cũ doloze ⁊ ḡuitate capit᷑: tal᷑ dolor ꝑus est remouẽd᷑ ei᷑ cãs materiales vel cõplexionales extirpãdo. ℂ Undecim᷑ canõ ẽ b᷑ in meg᷑. ꝓticula. 14. ꝙ a leuiozib᷑ remedijs icipiẽt᷑ ẽ cura. ℂ Duodecim᷑ est Gerardi cremoñ. supviatico ꝙ me᷑ in aurib᷑ stare debẽt vl᷑ pñt p. 6. vl᷑. 8. horas: aliq᷑q᷑ remoueant᷑. nã due hoze nõ est tps sufficiẽs: vt medicia suũ ipmat effectũ. sp pfecte mũdificãdo. ℂ Lura° surditat᷑ ꝓtio obseruand᷑ canonib᷑ gñalib᷑ ad curã talit᷑ accedam᷑. Ubi ꝓsiderãdũ si cã debilitat᷑ audit᷑ est a mala cõplexione cal᷑a aut a mala ꝓplexiõe fr᷑a: vz i neruo vl᷑ loco vbi vt᷑ auditiua est. ꝙ si fuerit cal᷑a fine ma᷑: qõ scit᷑ q᷑ nõ adest ḡuitas: ⁊ lenitas ⁊ cal᷑itas tactu repit᷑. ⁊ frida inuãt᷑: ⁊ nocent cal᷑a: tũc sola suff᷑ alteratio mittẽdo i aure res ẽtualit᷑ frĩdas: repidas tñ actu: ⁊ iõ i b᷑ casu vz oleũ ros᷑ ⁊ viol᷑ ⁊ nenuff᷑ sic ꝙ aliquid istoꝛ injiciat᷑ mixti᷑ vl᷑ sepati᷑. ℂ Scõoz medicamen ℣ui. qõ scãt᷑. ℂ R. succi malig᷑ exicti in coꝛticẽ suũ reducẽdo modicũ aceᷣ vini addendo ⁊ parũ de oleo ros᷑. ⁊ de pul᷑ thuris. ⁊ pᷣ aliq᷑lẽ bullitionẽ aliq᷑ ꝓtitas injiciat᷑. ℂ 5° vz aq̃ lactuce ⁊ aq̃ vit᷑ collecta i marcio vl᷑ in maio qñ vites sciduñt᷑. ℂ 4°. ꝑm ẽap. in isto casu vz albumẽ oui cũ lacte mulieris filiã hũtis repidũ. Et vz succ᷑ sempuiue. ℂ 5° vz coll᷑i᷑ al. dcm in. c. de obtal᷑: si sit distẽpatũ cũ lacte mulieris. Ista marie valẽt qñ do. ẽ a ma᷑ cal᷑a. ℂ 6° vz suffumigatio fcã ꝑ ẽbotũ ꝑ decoctionẽ malue bisinalue lactuce poꝛtulace foliozꝫ salic᷑ ⁊ solat᷑. Et si ibi sit ãmixta siccitas ista multuꝫ valẽt: ⁊ tũc oleũ viol᷑ multũ vz. Si sit cal᷑itas cũ ma᷑ ⁊ cozpus est pelctoꝛicum: tunc flõia de cepha᷑ est fienda. Deinde purget᷑ materia cuꝫ mirab. citri. ⁊ electuario de succo ros᷑ ⁊ paruo

Digitized by Google

diagre°. Deide reuertamur ad supdicta reme
dia vtēdo regimine refrigerāti. ¶ Si vo fue
rit surditas a mala ꝯplone fria sine materia:
tūc valēt oia olea calida ⁊ alia remedia cal'a
q̄ infra dicent. Sed qz vrplurimū ꝑm q dic
Auic. surditas fit a mala ꝯplone frigida cum
mā grossa. ⁊ secūdario a vētositate. iō de ista
intērionalr tractemus intentionē ꝓsequēdo
ātiquoz. Qñ est a mā frida: si tu vides hoiez
cū plenitudine capit ⁊ faciei cū mult supfui
tatibus exeūtibus p nasum ⁊ palatū: ⁊ adest
plectoria san. ⁊ humoz: incipe a flōia quemē
tibus ptricularib⁹: qz flōia est q̄ multit udines
humoz euacuat. vt dz in. 4. pmi. c. 20. postea
digere materiā cū hoc sir°. ¶ R. oximell' squil'
℥'. j. vel sir⁹ de sticad. ℥'. j. ista simul mixta vl
quodlibet p se dent cū aqua decoctiōis ysopi
⁊ sansuci ⁊ cicerū rubeoz. Vel digerat cū isto
sirupo ⁊ erit melius. ¶ R. saluie cal'a origani
pule' sansuci betho^e ambzo^e herbe palib herbe
iudaice añ. ℥. j. vtriusq̄ sticad mēte mellis
se agrimo^e añ. ℥ß. ß. marat' carui añ. ʒ. j. mell'
℥'. ij. ℞ sirup⁹. det cū decoctōe supdicta in au
roza ⁊ longe post cenā. Cognita digōne ma^e
purget semel in. 15. dieb⁹ cū vera hermet ꝑm
descptōes Hebe. ⁊ det. ʒ. j. ⁊ ß. vel. ij. in hac em
repies efficaciā in euacuatōe hūoz grossoz a
capite. ⁊ vs ad passiones ca. ex fris ⁊ gssis hu.
⁊ iterū purget cū pillis cochijs vel cuz pillis
in. ca. de debilitate visus dictis. Ego aūt fre
quenter exptus fui pillas quas ponit Ber. in
lilio. ⁊ repi valde pfectas in opatione. quarū
℞. est hec. turbit bene gūmosi coztic mirabol'
citeb gūmosoz añ. ʒ. ij. ʒinsi' an' liq̄ricie mūd.
bdellij pulpe coq̄n^e añ. ℥. ij. ℞ massa cū oxielle
potest addi sticad citrini epythi. añ. ʒ. j. dētur
ʒ. ij. vel. ʒ. ij. ⁊ ß. ⁊ iterū digerat mā cū oximel
le diuretico: in q̄ coquant bethonica: ysopus
saluia ⁊ maiorana. Et iterum purget cu istis
pillis. de qbus dicit Auic. ꝙ sunt experte qñ
surditas venit ex opilatōe facta ab hu. ⁊ ven
tositate. ¶ R. turbit bene gūmosi. ʒ. x. coloq̄n^e
ʒ. v. sarcocole. ʒ. j. aloes. ʒ. iij. et ß. cozticis mi
rab. lze. ʒ. v. ℞ pille. dosis ē. ʒ. j. vel. ʒ. j. ⁊ ß. Vel
purget ꝑm Haly. cū yeralogodion. ¶ Scda
die post purgationem ℞ garga^a cum yerapi^a
dissoluta in oximelle squillitico vel diuretico
cū aqua mixtis. Vel fiat tale garga^a. ℞. ysō
oziga' ⁊ cala' añ. ʒ. j. ⁊ ß. rad acozi se. finap. añ
ʒ. ij. mellis quod suffic. fiat ad modū opiate.
et de ista dissoluant. ʒ. ij. in aqua decoctionis
ebuli cum condito ⁊ stafisa^a et aloes mixtis.
Et piret^m condisum stafisa^a ꝑ equales ptes
mixta in parua quātitate: misceant: et in na
res insufflando mittant. nam ista vs ad duo.
ꝓmo ad mundificationē materie humoralis
male grosse ⁊ viscose ebetātis auditus ⁊ alios
sensus. Secūdo valet ad expulsionē cuiuslī
bet rei opilantis aures siue ab extrinsec⁹ siue
ab extrinsc⁹ acciderit. Et ista ꝑualēt si de ma
ne ⁊ ante cenā fiant. Sinapis vsualis qui vē
ditur si cū vino decoctiōis saluie gargarizet:
valet. Simlr amminiculū adiuuās ē mastri
catio mastis cū modico ℥'. vel cū pauco pire
tro. Quādo sternutatio ꝓuocat: credēdo haly
consilio nares stringant. vētositas nāq̄ com
mouebit in capite: ⁊ foztit egrediēs q̄ i aure
ꝓtinent exterius emittet. Garnipulos nanq̄
manipulos ℥' surripe cupiēs in voce aliena
sic ait in passionario. Si surditas est sine do
loze: purget venter cū pillis de coloq̄ntida ⁊
scamonea ⁊ aloe ⁊ mastice cū succo caulū ag
gregat. Deinde saccellet cū herbis ⁊ semib⁹
calidis ⁊ calefactis. Demdet gargarizet oxi
mel cū stafisa^a ⁊ pipe ⁊ ysopo ⁊ oziga^o ⁊ pule
gio ⁊ nitro simul puluerizatis et mixtis cum
oximelle. Jstud garga^a teste Ba. flegma oēm
q̄ humoze a capite purgat. Et post ista oleū
amigd. amar. auribus tepide iubet instillari.
aut oleū baccarū lauri cum oleo ros. ⁊ pauco
pipe mixto. Vel immittat oleum baisami qd
multū valet ꝑm Bal'. vbi. ß. Et valet succ⁹ ce
parum: aut rafani: aut eufozbij ⁊ affrodillo
rū^m mixtū cum fozti aceto tepide auri⁹ im
mittat. Et hec fuit practica Balieni. ¶ Jnstil
lationes Haly vt surditas nō cronica euane
scat. Primo semē rute vel herba ⁊ sansucus ⁊
mentastrū. pista simul ⁊ cū vino coque ⁊ post
expressionē adde eufozbiū ⁊ castozeū i pauca
quātitate. ⁊ tepidū auribus instillet. Simlr
aqua decoctōis absinthij ¶ Aliud medicamē
℞. baurach pulueris finap. añ. ʒ. ij. distēpa cū
aceto: ⁊ tepidū cum lichino auri⁹ immittat.
¶ Aliud ꝑm haly. ℞. castozei ellebo' croci añ
ʒ. j. distempera cum aceto: ⁊ coque. Deinde au
ribus: instilletur: vl imponatur cum lichinio
Simlr oleum nardinū valet: quia subtiliat
et dissoluit humozem grossum qui est in auri
bus: vel oleum muscatellinum cum pipere'.
¶ Testat Haly hanc medicinam foze compo
sitam a Balieno contra grauitatē auditus et
surditatez. ¶ R. ellebozi albi ad q̄titatē ossis
dactili puluerizet ⁊ distemperet cuz melle: et
auri immittetur cum lichinio: vel alique gut
te injciant. Verūtamē aliqui credunt: ꝙ mi
scere mltas medicinas sit artificiale. Qō nō

Digitized by Google

credo:q; dicit Ar⁹.Ꝙ quãto plura cõponẽtia intrãt cõpositũ:tãto magis incert⁹ est effect⁹ eius.ideo cũ apꝛopaꝛ simplicib⁹ꝛ apꝛobat interdũ ꝑualet opari. Hoc dico ꝓpt hanc me dicinã in q̃ Ba.solũ ponit ellim cũ melle. Ari stolo² mixta cũ melle sꝛdiciem auris mũdifi cat ꝛ ꝓfoꝛtat auditũ sicut dic̃ auic̃ in.2.li.c.de Aristo³.Et ibidẽ põit aui.c.ỗ ace°.Ꝙ euapa° aceti cal'i ꝓfert difficultati audit⁹:ꝛ apit opi⁹ latõnẽ colatoꝛij audit⁹ꝛ foꝛtit⁹ resoluit sonitũ Et si accipiaꝛ ex floꝛe eris.illỗ qỗ est al.ꝛ pul uerizeꝛ ꝛ auri insufflet⁹:delet surditatẽ ãtiquã vt asserit aui.in.2.ca.de floꝛe eris. Sit aũt rl'a gñalis Ꝙ in passionib⁹ facti a gssis hu.frequẽr purgeꝛ: qꝛ multitudo ꝛ grossicies impediunt ne coꝛp⁹ in pauꝙ vicib⁹ ab illis supfluis emũ deꝛ. Ista opando pa.vtaꝛ metridato vel tiri⁸ magna vel aurea alex⁸. Et iterũ localib⁹ reme dijs freqnẽter vtaꝛ. Fel lepoꝛis cũ adipe vul pis ꝛ lardo liq̃factis surditatẽ sanat ꝛ ziraⁿ⁹ in.2.baurach qỗ;etiã vocaꝛ vaurach cũ aceto ꝛ melle mixto auri instilleꝛ:vꝫ. Fel ouiᵐ cum oleo de oliuis vel cũ oleo amigỗ amaꝛ.ꝛ vino vꝫ. Idem facit succ⁹ poꝛri aut cepe cum melle Oleũ decoctiõis spolij serpẽtis oleũ balsami oleũ baccarũ lauri.succ⁹ dꝛagũtee succ⁹ rafa¹ gallica¹ succ⁹ absin¹.oleũ costiᵐ in q̃ fit castᵐ ꝛ parũ ell'i ꝑbullitũ.oleũ fisa¹ in q̃ decoq̃ꝛ co loqⁿ³.succ⁹ rute cũ melle ꝛ casto°. vꝛina cap cũ felle ei⁹ ꝛ galba°.oleũ de raphano ẽ exptũ ꝛ oleũ staficizaᵉ ꝑm auic̃.Lichᵐ ex finapi factũ mixtũ cũ ficub⁹ est exptũ. Fel cap cũ oleo ro. Sief roƀ post purgãꝛ euapatões ꝑ traiectᵐ ℞.coloqⁿᵉ.ʒ.j.mitᵗ.ℑ.j.casto¹ aristoᵉ ro. succi absinthij añ.ʒ.ƀ.costi.q̃rꝝ ꝓẽ vniᵒ.ʒ.fell'vac qỗ suf.ƙ fief.ꝛ distẽpeꝛ in oleo amigỗ.amaꝛ. ꝛ tepide auri imittaꝛ:vꝫ dolozi ex hu.frido et vẽtosi¹ꝛ sonitui ꝛ tinitui q̃ ex gssis fumis fiũt ꝛ surditati. Iterũ liq̃fiat castoᵐ cũ oleo an¹ et succo rute ꝛ auri instilleꝛ.deinde ℞. aq̃ rafa¹ post refidẽtiã succi.ʒ.ij.sell'.tauriviˡ accipitris ʒ.j.olei balsa¹ olei muscarelli¹ añ.ʒ.ƀ. murre ſƀ tilissime puluerizate.ℑ.ƀ.misceãꝛ ꝛ mittat in aurẽ vnã guttã cũ tuello ꝛ cũ coto.ꝛ mitte p⁹ 4.vel.5.hoꝛas semp aures a ꝑmo medicamᵉ mũdificãdo:ꝛ semp ipam in caloꝛe tenendo cum coto siue lana succida.

Dieta istoꝛ sit sicut hꝫitũ egritudines mãles in capite: cauẽdo ab omni repl'one cibi ꝛ potus ꝛ ab oĩbus vaposis reb⁹ q̃ frequẽter dicte sũt. Et habitẽt in aere cal'o ꝛ ficco marie qñ est a mã frigida vel vẽtosiᵉ. Caueãt illa q̃ vẽtositatẽ gñant:vt legũina et vinũ nouũ seu mustũ ꝛ limphet vinũ. ꝛ vtaꝛ cibarijs subtilib⁹ leuis digõis ꝛ boni nutri¹ cauẽdo fruct⁹ꝛ caseũ ꝛ carnes grossas ꝛ panẽ azimum:ꝛ pisces grossos ꝛ viscosos ꝛ offas:ꝛ vtaꝛ reb⁹ tostis in veru vl'in craticula.ꝛ susti neãt famẽ ꝛ sitim. qñ est a grossis hu.ꝛ fridis Et si est ex debilitate ꝛtuꝫ vl'paucitate spũz vtaꝛ dieta resumptiua ꝛ finaliꝛ dieta inclinã da ad oppoᵐ surditatis dicte. Et scias Ꝙ vsus cimi¹ꝛ ani¹ꝛ maratri ꝛ carui vꝫ in oĩ surdiᵉ de cã frida.siue comedanᵗ siue saccellenᵗ. Vsus coziãdri post prandiũ ꝛ cenã vsus carui ꝑbul liti in aceto vꝫ in surdiᵉ cũ saccellatõe berbo⁶ ꝛ rerũ supradictarũ siue seminũ.

Clarificatio In surditate ꝑ⁹ sciẽdũ vt iam ptactum est:Ꝙ surditas aliqñ venit a natiuitate: et ƀ ꝓpter errozẽ ꝛtutis formatiue mẽbroꝝ auditus. vl' ꝓpter materiã illozũ:q; forte neruus vel os petrosum vel cartilago inferioꝛ fuit creata si ne forãmibus cõpetentibus in q̃bus stet aer. vel ꝑ quos aer cõmotus subintret.nã si vuea nõ haberet foramẽ:nunq̃ visio fieret.simili si aliquod dictoꝝ foramiñ sit clausum nũq̃ fiet auditus. ꝛ de ista surditate q̃ a ꝑmoꝛdijs gñationis venit:caᵐ nõ fit:q; irremediabilis est. ¶ Scõo nota Ꝙ aliq; sunt bene audientes ꝛ deinde post aliqs foꝛtes egritudies vl' apa ta cerebꝛi vel oꝛgani auditus facti sunt surdi in q̃bus arguit coꝛruptio oꝛgani auditus vel apa sclirosis vel opilatio a mã lapidificata ꝛ indissolubili.ꝛ de istis vidi mlꝛos nihil post ea audiẽtes. ¶ Tertio querit q̃s sensuũ magꝭ delectaꝛ circa suũ ob[m]. Dicendũ Ꝙ ꝑm Ba[m] 4.de moꝛbo.c.6.Ꝙ in tactu ꝑmo:scõo i gustu Pro q̃ sciendũ ꝙ Ba.ibidẽ.Ꝙ ly delitie ꝛ ꝓpriũ eius fiãt in oĩbus sensib⁹: nõ tñ equaliꝛ. nã in visu min⁹ fiũt q̃ in alijs sensib⁹.in tactu vero ꝛ gustu magꝭ ceteris.in odoze vo ꝛ auditu me diocriter. Et iõ dicebat Auic̃.2ª.1. sum.2.c.de causis delitiarũ Ꝙ tact⁹ oĩbus sensib⁹ ẽ ꝓpssio ra obiecta recipiẽs.ꝛ iõ magis retiet impssio nem cõuenienteꝛ discõueniente. Sili⁹ gustus quia gustus nũq̃ fit sine tactu. Ideo gustus est quidã tactus q̃tum d mo[m] sentiẽdi:q̃is differãt q̃tum ad ob³ formaliꝛ sentiẽda. Dico ergo non Ꝙ delitia ꝛ contrariũ eius i tactu ꝛ in gustu maioꝛes faciũt impssiones:q̃a res gustabiles ꝛ tãgibiles ꝛ palpabiles cũ suo ob iecto obuiãt sensibus. Res autez odoꝛabiles cũ quibusdã eralationibus ab ipso subiecto resolutis ad oꝛganũ veniẽtib⁹ odoꝛatus.audi biles ꝺo cum sono ꝛ aere cõmoto oꝛga[m] eius

Digitized by Google

mouētē. visibilis aūt cū simulacris a superficie colorata vsq; ad organū multiplicat mouēt sensum. Ex supdictis appet manifeste q; corporeū fortius pōt mouere suū obiectū q̄ incorporeū in eo delitiā vel eius contrariū maiorē vel minorē impmēdo. Quarto nō ē ignorandū q; auditus pōt pati magnū nocumētū ex aspera voce ⁊ magna atq; velociq̄ tria intimuo inueniunt. ꝓpter hoc ex b̄ multi auditū amittūt: qz instrm auditus ex fortitudie vocis corrūpit. 4. de morbo. c. 6. Et sequitur ibidem q; auditus delectatio efficit ex leui ⁊ tarda. Nā aspera ⁊ velocissima ex his nō ꝓtristant vel delectant nō sanē est audit⁹. ¶ Sexto sciendū b̄m Ba. ibidē. q; audit⁹ fatigat⁹ ml'tū delectat ex silentio. nā silētiū opat in auditu illud quod tenebra opat in visu q̄tū ad mo⁹ recreatōis ex fatigatōe. ¶ Septimo sciendū q; ꝟtures apphēsiue interiores. s. sensus cōis rō ⁊ memoria nihil apphēdunt p se nisi a sensibus exterioꝛib⁹ ⁊ suis obiectis. Propter qđ dicebat Arist. q; nihil est in intellectu: q̄n ꝓus fuerit in sensu. in li. de sensu ⁊ sensato. Et iō q̄ pderet visum ⁊ auditū. crederet eē insensatus Proīnde dicebat Constan. in viatico sic. Auditū absurdari est p maiori pte mētē auferri. Unde quidā p̄ auditū vocauerūt portā mētis. hec ille ¶ Octauo queriť quare surdi a natiuitate naturaliť sūt muti. Dico q; hoc est qa loquela nobis nō inest a natura sed ab arte. vnde si puer hispanus anteq̄ sciat loq; ad anglia transferat: anglice loquet ⁊ nō hispānice. nūc aūt surdus nō potest audire alios loquētes. ideo arte loquēdi nō addiscet nec exercebit: ⁊ sic remanet mutus. Nono queriť: posito q; plures infantes in cunabulis exītes a mulieribus surdis ⁊ mutis in loco foꝛestico ⁊ sequestrato nutrirent: q; lāgagiū loquerent. Respōdeo q; nullū nisi illud quod ipsi inť se conficerēt: postq̄ essent sensus ⁊ rōnis capaces. Constat aūt: q; isti nullū audiūt loq;: ḡ a nullo addiscunt: ⁊ sic a nullo loquet langagiū nisi quod ipsi er eoꝛ industria adinuenirent. Nā vt ꝓdictū est loquela ⁊ idiomata non a natura: sed ab arte nobis insunt.

¶ Cap. 51. de tinnitu aurium.

t **Tinnitus** est sonit⁹ in instrumēto audit⁹ fact⁹ a vētositate inclusa ⁊ mota. Pro cuiꝰ euidētia ē p̄⁹ sciendū q; aer cōnaturalis exīs in cauitate ossis petrosi si ab alio extrinseco vel intrinseco moueať vapoꝛe: fit tinnit⁹ aurū. Et qz ppe sedem ꝟtutis auditiue talis motus efficit⁹ pus: tū rōe ꝓpinq̄tatis magn⁹ esse iudicať. Et b̄m q̄ titatē ist⁹ vapoꝛis ⁊ b̄m q̄litatē ⁊ modū ꝓcedēdi ab intra: ad os petrosuz ꝛ̄s b̄ fiūt diuersi soni. nā aliq̄ videť fibulus: aliquādo ventus: aliq̄ sonus molēdini: vl' son⁹ instrꝛoꝛ musice et aliquādo susurratio auiū ⁊ similia.

Cause tinnitus quedā sūt ꝓmitiue: q̄dā añcedentes: quedā ꝓiūcte. Cause ꝓmitiue possunt eē pcussio capit⁹ maxime q̄n fit cū cōq̄ssatione capitis sine vulnere. Calus etiā ⁊ obuiatio vel nimia agitatio capitis vel motus inoꝛdinatus coꝛpis ⁊ maxime capitis vel frigus nimi⁹ debilitās naturalē caloꝛē cerebri vel nimia calitas ipm dissoluēs: a q̄ debilitato vētositas generať. Cāe añtes possūt esse vētositas in aliq̄ mē⁰ exīs ⁊ ab eo ad orgāna auditus ꝓcedēs. ⁊ sic causať in eo tinnit⁹. Alia cā añs pōt esse repl'o humoꝛ vapoꝛoso in toto coꝛpe vel in capite exītū. Alia cā pōt esse sanies aut oppl'o vel debilitas caloꝛis nālis ip̄i⁹ cerebri: q̄ excoq̄n⁰ vel digerēdo humores vel superfluitates magꝛ dissoluit q̄ resoluit ⁊ materiā ꝓuertit in vapoꝛē ⁊ ventū. ¶ Causa ꝓiuncta pōt esse triplex. Prima est ista vētositas siue vapoꝛ immediate mouēs aerē q̄tus in cōcauitate ossis petrosi. ¶ Scōa causa pōt esse nimius sensus oꝛgani auditus. vnde a fortissima mouet causa. ¶ Tertia causa potest esse debilitas virtutis.

Signa egritudinis satis sūt manifesta ꝛ̄ signa causarū ꝓmitiuarū inuicio pa. habent: puta q; ipe fateť q; fuit pcussus cū pugno vel baculo vel silibus in capite ⁊ maxime sup os petrosum. Ego vidi hoiez iuuenē qui fuit in capite pcussus cum fuste lignea. et extinde p magnū tps habuit capitis dolorem cum tinnitu aurū. Et vidi puerū cum manu frequēter sup aurē pcussum. ⁊ extinde fact⁹ est surdus cū tinnitu. ideo caue: ne pueris dānuz inferas sempiternū. Et sic de alijs cāis. ¶ Signa causarū añcedentiū. Si est ventositas in stomacho scit⁹ p eructuationē ⁊ ex vētositatibus ab eo exeūtibus ⁊ silr a matrice p gurgulationē in ea ⁊c. Si sit ex replone humoꝛ. sciťur: qz iā aꝛ repl'o in toto coꝛpe. Et si repl'o est in coꝛpe siue i capite ꝓ: qz superfluitates exeūt p nares ⁊ palatū ⁊ p oculos ⁊ aures. ⁊ est diminutio aliox sensuū. ⁊ ḡnitas in toto coꝛpe ⁊ in capite sentiť: ⁊ magis affligiť post repl'onē ⁊ satietatē. Et si sit ꝓpter saniē: qz aliq̄ ꝟtitas eius exteri⁹ venit. Si sit ꝓpter ꝟmes cognoscit p ḡuedinē ⁊ dolorē in auribus. ⁊ aliq̄n

ētit aliquis ꝺmis. ℂ Signa cauſarū ꝺiuctaꝝ hec ſunt. nā ſi tinnit⁹ vēit ꝓpter acumē ſēſus auditus ſcit: qz eſt hō ſiccus macer ⁊ choli⁹ ⁊ tinnit⁹ eſt maioꝝ. q̄to mag ieiunat. etiā ſig repl'onis vel vētoſitatis nō aſſunt. Si ꝓpt de bilitatē ꝺtutis nālis ad quā ſequit debilitas in auditōe: cognoſcit qz fuit longo tpe infirmus: ⁊ hō eſt in ſe debiliū opatōnū vl' habuit multas euacuatōes vel ieiunia vel labores ⁊ fil'ia. Vētoſitas aūt ad timpanū cognoſcit ꝑ pus dicta. nā groſſa ⁊ ml'ta vētoſitas ꝺtinuū facit tinnitū. pauca aūt ⁊ ſubtilis paucū ſub ſurdum ⁊ iterpolatum.

Pronoſticatio Fluꝝ vētris ſpōtane⁹ etiā artificialis iuuat hūtē tinnitū ex repl'one. ℂ Scdo tinnit⁹ ꝺtinuus ſi nō remediaſ cū bona dieta ⁊ cōperētibus medicis ꝓnoſticat ſurditatē: ſic viſio ſil'acroꝝ aū oculos cataractā ⁊ cecitatē hūtes. ℂ Ter⁹ tinnit⁹ multoꝝ annoꝝ nō recipit curatiouē: qz iā egritudo videt ꝺfirmata. etiā qz medicinas in ce⁹ vbi vētoſitas gñaſ: applicare nō valem⁹ niſi ab ex. ℂ Quar⁹ tinit⁹ a modico tpe remediabilis ē. Quito tinnitus ex mult⁹ ⁊ frequentib⁹ ꝓcuſſionibus in capite vel in timporibus irremediabilis eſt.

Curatio Primo notātur. 12. canones dicti in. c. de ſurditate. naz ſine illis nō fieret opatio recta. Deinde cōſiderenſ cauſe tinnit⁹ ⁊ ille extirpenſ. Et dic Conſtanſ. ꝙ ſi tinnit⁹ fuerit a vētoſitate groſſa vl' algroſſis hu. ꝺz curari ſicut ſurditas. Si igit tinnit⁹ venit a cauſis ꝑmitiuis: vt eſt ict⁹ cauſus obuiatio vent⁹ vel frītas exterioꝝ: ille cāe remoueanſ ꝑ ſuū ꝺtiū. ⁊ ſi ꝓcomitet repl'o cū ꝑmitiuis cāis: caput alleuiet cū flōra cepha⁹ ⁊ catar⁹ ꝺuemēti ꝺm māz repl'ois: vt i capite nec ꝓgrega⁹ nec apa nec dolor fiat ⁊ caput cō fortet. ſicut dictū eſt in dolore capit ꝑ ictum deinde in aurē iniectenſ reme⁹ inſtaſ: ripta. Alie aūt cāe ꝑmitiue remoueanſ ꝓut decet. ⁊ ſi ſit cū cōitate ſto⁹ vel matric⁹ ſiſtū curētur illa mēbra curando dictū tinnitū. poſito ꝙ ꝙ dictus tinnit⁹ fit cū repl'one: caput purget cū pillis cochijs vel cū pillis dict in c. de ſurdi⁹. poſt dḡnē materiei cū oximelle diuretico in quo bullierit betho⁹ ⁊ yſop⁹: vel cū firu⁹ de ſticaꝺ. ⁊ ſi ſan. ꝑ ſe vel cū alijs hu. mittus videt ſupabūdare ſ. flōra de cepha⁹. poſt in aurem mittaſ oleū amigꝺ amaraſ. vel oleū qꝺ ꝑbullitū eſt in cepe ꝺcauo vel oleū camo. vel oleum nardi⁹. Deinde ſ. ſuffumigi⁹ bulliāt. in aqua laurus cala⁹ betho⁹ ſanſuc⁹ ſticaꝺ camo. yſopus ⁊ ꝺriganū ⁊ fumus cū emboto ſeu canna in aure recipiaſ. Qñ aūt tinnitus ē cū debi⁹ audit⁹ curat ſicut ſurditas ⁊ initiaſ in aure ace⁹ in quo ꝑbulliaſ abſinthiū. ſi aūt ſit ꝓpt acumē ſenſus audit⁹. tunc curat cū omiſſione olei roſ. decocti cū aceto. vel initiaſ acetū in q̄ miſceaſ parū opij. Iſta reme⁹ infraſcripta valēt ꝺ tinnitū marie ex fritate vl' hu. frīs cū vētoſitate. Prio ſucc⁹ origa⁹ cū lacte mlieris. ℂ Scdo oleū amigꝺ amara. vz doloꝝ ⁊ ſōitu auris ⁊ ſurditati. Et dicit Auic. 3. can. fen. 4ª. c. 1. de ꝑbuatione ſanitaſ auris. ꝙ aſſidua⁹ inſtillatōis olei amigꝺ amaꝝ oī ebdomada eſt mirabile ꝓ cōbuatōe audit⁹. ℂ Ter⁹ euapatio aceti ꝓfert tinnitui ⁊ difficultati audit⁹ ⁊ apit opl'ones auriū fortit: ⁊ reſoluit ſomitū. auic. in. 2. in. c. de aceto. ℂ Quar⁹ oleū oliue decoc⁹ in teſta coloq̄n⁹ inf carbones calos: vz tinitui Aui. in. 2. in. c. de colo⁹. ℂ Quito ſumatur de caſto⁹ ꝙtū lens vna ⁊ diſſoluaſ in oleo nar⁹ ⁊ calm inſtilleſ in aurē. vz vētoſi ⁊ ſurdita⁹ ex vētoſi⁹ vel friditate. nec eſt aliq̄d tāti iuuamēti. Auice. in. 2. ca. de caſto⁹. ℂ Sexto oleuꝫ de bacc lauri. ⁊ folia ei⁹ ꝓferūt dolo⁹ au⁹ frīdo ⁊ auditui ⁊ tinitui auriū aui. ℂ 7⁹ ſucc⁹ rute coct⁹ in cortice ḡnati aurē mūdificat ⁊ remouet doloꝝ ex frig. ⁊ curat tinnitū ⁊ rēouet ꝺmes ei⁹. ℂ Octa⁹ ſucc⁹ folioꝝ garbi. i. lauri iniect⁹ in aurē curat tinnitū ⁊ ſuſurratōes. Valy i li. reg. pti⁸. 5. c. ꝑpo. Et dic haly ſtat in rōne ꝙ iſte me⁹ q̄n nō pſūt: ſignū eſt ꝙ tinnit⁹ auriū fit ex hu. groſſo ꝓcluſo in opimēt ce⁹. ⁊ iō op⁹ ꝙ ce⁹pa. purget frequēter. ℂ Aſſigna⁹ pillaꝝ haly in tinnitu in iſto caſu. ℞. turbit. 3. ij. pulpe coloq̄ntic⁹. 3. j. mirab. ℞eb. 3. ß. ſarcoco. ℈. ß. gūi dragaⁱ. 3. j. ℞ pille. doß eſt. 3. ij. Lozpe aūt purgato reuertamur ad ſupdicta. Oleū de ſe. rafaⁱ vz. Raß ad almanß. lib. 9. Oleum roſ in quo caſto⁹ fuerit reſolutū. idem. Item venter frequēter ſoluēdus eſt cū pillis cochijs: ⁊ nutrīa minuēda ſunt. ⁊ vinū dimittēdū. idem in eodē. Item dicit algafagi: ꝙ q̄ſi coloq̄ntic⁹ coquit in oleo: ⁊ idē oleū inſtillat in aure vz tinnitui. Et diaſcoꝝ ſucc⁹ cepe inſtillatus i aure vz ſurdi⁹ ⁊ tinnitui. Oleū ō ſe. rafaⁱ ⁊ oleum amigꝺ amararū. Jn q̄ caſt⁹ fuerit reſo⁹. ꝺ ad almanß. Et ellus albus. ⁊ ſi adeſt ellus niger. puluerizeſ ⁊ cribelleſ ⁊ ꝓficiaſ cū mel le diſpu⁹ ⁊ liniaſ ſup lichinū ⁊ mittaſ i aurē ibidē. Confec⁹ Raß in antido⁹: q̄ vz ad tinnitum ⁊ grauitatē auditus ꝑ tñ vapozeſ auris cū ſanſuco yſopo ⁊ abſinthio. deinde iſtilletur in ea iſtud collir⁹. ℂ ℞. pulpe coliq̄nt⁹. 3.

Digitized by Google

j.baurach.ℨ.j.ſtoꝛaq̃ calaᵉ.ʒ.ß.ℵ.colliª ⁊ iſtil/
lent cū oleo amigd̃.amara.Ait arnoldꝰad pa
pā clemētē:ꝙ in tinitu auriū ſuſ.abſtinere a
cena ⁊ potu ſerotino.⁊ in introitu lecti ſumat
vnū coclear de carui ꝓbuliro in aceto ⁊ exſic/
caro.vl in defectu eiꝰſumaſ tātūdē de anº vl
coꝛiãdro ꝺdiro vl ꝑparo ꝙbꝰſumpti nihil ſup/
bibaſ autvalde parū ⁊ limpharū.Ad iſtā intē
tionē vꝫ vſus maratri.Itē ſi ſacculi ꝺ bethoª
ſticaꝺ ſanſuº ⁊ camo.q̃calefacti ſup tegulam:
ſup aures apponanſ.Oñ igiſ audiꝰguitas ⁊
tinitus maritali ꝓſoº ꝺiũgunſ poſt vlia bau
rach ⁊ caſtoꝛeū coquanſ cuꝫ aceto ⁊ melle de
q̃liber.ʒ.j. ⁊ mell ⁊ aceti añ.ℨ.j.coquanſ ⁊ in
aure p ſeyel cū lichinio inittanſ.Fel bouinū
vel ouinū cū oleo amigd̃ amaraꝫ:ſuccꝰ poꝛri
aut cepe cū melle oleū coſtiᵐ in q̃ caſtoꝛeuꝫ ſit
diſſolutuꝫ oleū ſiſami in q̃ decoq̃tur coloq̃ⁿᵗ
ſuccꝰrute cū melle ⁊ caſtoº oleū rafaⁱ ⁊ oleum
de ſtafiſagª ſūt expta cū caſtoꝛeo.ℜ. garioſiᶜ
ſe.poꝛri.añ.ʒ.ß. muſci fiⁱ.ℊ.ʒ.aq̃ ſãſuⁱ vl ſucci
rute vl decoctiõis foliozꝫ buxi qd̃ ſuſ.auri in
ſtilleſ.ℜ.olei amigd̃.amara.olei baccaꝫ lau
riⁱ olei coſtⁱ ⁊ ſiſamiⁱ ſucci ꝺragũtee ſuci rafaⁱ
gallicaⁱ ſucci abſinⁱ ſucci rute. añ.ʒ.ij.caſto.ʒ.
ij.coloq̃ⁿᵗ baurach.añ.ʒ.j.mellꝫ antoſati.ʒ.iiȷ.
oia coquanſ ſilꝫ lẽto igᵉ ⁊ auriꝫ ꝑ ſe vl cum li
chinio pꝰeũonē inittaſ.Et ſi huic medicamⁱ
miſceſ euforⁱ ⁊ ellⁱ aā.añ.ʒ.ß. eſſet optimum.

Clarificatio Scias ꝙ valde modi
ca q̃ritas vẽroſitatis
ſuſ.ad faciendū tinitū auᵐ.nā cum illa fit in
oꝛgaº audiꝰ vel ꝑpe aliq̃ⁱ ꝛ:pua re ipſius oꝛga/
nū moueſ intº aut pua gñata vẽroſitas extẽ
ꝺiſ vſq; ad tipanū audiꝰ.⁊ mouet aerẽ ibi cõ
tentū ⁊ ꝙtū.Et ſi ꝛtio iſta vẽroſitas a caloꝛe
genereſ.ꝛtinuus erit tinnitº.Et ſi interpolet
gñaᶜᵗ vẽroſitaſ.ſonꝰ iterpolabiſ.Et ſi eſt a cã
cõicata ſemp erit cū iterpolatione.Et ſi a cã
ꝑuata ꝛtinuabiſ magꝭ ſonꝰ ⁊ tinitº.Ꝙ Scꝺo
ſciendū:ꝙ ex moᶜᵗmaª ꝑ rarefactionē factaꝫ
a caloꝛe multa vẽroſitas generaſ.ſicut ꝑꝫ in
poº cocto ſub cineribº.qꝺ emittit multū ven
tū:tñ ꝺe eiꝰ ſuba parū ꝺinuiſ.Ꝙ Tertio ſcien
ꝺū ſm Ariſt.2.de aĩa.ꝙ ꝺria eſt inter ſonuꝫ ⁊
vocē.⁊ habēt ſe tanꝙ ſupius ⁊ inferius. nam
ſonus eſt quicq̃ auditu percipiſ.ſ vox eſt ſo
nus ab oꝛe alis ꝓolatus inſtrumẽtis natura
libus formatus.Ꝙ Quarto ſcienꝺuꝫ ꝙ pꝰvlia
cū bono regimĩe in tinnitu auᵐ multūꝫ tirª
metriᵐ ⁊ aurea alexª ⁊ carui ꝓebullitū in ace
to coꝛiãdᵐ ꝓeparatū ⁊ maratrū.Ꝙ Quito poſ
ſum ꝺicere ꝙ ego tenui aliquos in cura: qui
a natiuitate valde modicū audiebãt ⁊ poſt p
fecte audiebãt.Et hoc fuit pp opl'onē in audi
tus oꝛgano vel pp nimiã ſupfluitatē in eo vl
circa ipſum ꝛtētã q̃bꝰ ablatis auferſ ⁊ ſurdi
tas:iõ nil tentare nocet:niſi ſit tentatio. ꝓpꝛ
ua.Caue tñ a fatu a ꝓmiſſione.Et q̃ dictum
fuit ꝙ ſurditas ſiue tinitꝰ nõ recipiũt curatiõ
nē:vez eſt:q̃ venit pp ineptã cõpõnē oꝛgani
auditus.Ꝙ Sexto ſciendū ꝙ ls ſupfluitas coꝛ
lerica ꝑ aures expellaſ ⁊ foꝛte pyiã reſoꝛnis
aliq̃s fumus modicus.tñ nõ ſemp tinitꝰ ſenti
mus:niſi pellicula os petroſuꝫ coopiens que
eſt ꝓncipalioꝛ ps in auditu.ẽt multū ſubtilis
⁊ ꝑ ꝑs ſenſibilis.Et in iſto caſu cõpetunt ali
qua narcotica bñ repſſa;vt eſt opiũ cū caſtoº
⁊ croco.Ꝙ Septio nota ꝙ oꝛganū auditꝰ ꝙ ẽ
neruus deſcẽdens a ceº a.5.ꝑ. neruoꝝ dilata
tus ſup os petroſuꝫ ſm Baᵐ.4. de moꝛbo.c.
iij.illud mꝫ oꝛganū habilitaſ ⁊ acuaſ ꝑ ſpũꝫ
audibilẽ. q̃ ad ipſum fluit ex ceº: ⁊ in eo fit in
formatio audibiᵐ ſpẽrum appꝛehenſio ſoniq̃
mediantibº ſpiritibus ceⁱ ipſi cerº pĩtatur: in
quo vere fit iudiciũ ſoni ⁊ audiꝰ pus tamẽ di
cte ſpẽs ipꝛimuntur in aere cõnaturali exiſtẽ
te in ꝓauᶜ dicti oꝛgani tanꝙ in meº ĩmedia
to ſicut ſpẽs rerum viſibilium ipꝛimunt ꝓus
in albugineo ḧu.tanꝙ in meº.ꝺeinde cꝛiſtal/
line ⁊ ibi recte fit infoꝛmatio rerũ viſibiliũm.
Ꝙ Octauo queritur. q̃d fit ſonꝰ. ⁊ vꝝ ꝙ ſit aer
aucte Baⁱ.8.de iuuamentis mẽbꝛoꝝ vbi ꝺiᶜ.
Senſus auricularũ.i.obiectum ſenſus auditꝰ
nõ eſt niſi voꝛ que eſt aer percuſſus. Ꝙ Scꝺo
videtur ꝙ ſonus ſit motus per Ariſt.2.de aĩa
vbi ꝺicit ꝙ ſonus eſt motꝰ aeris. in oᵐ arguiꝫ
tur ⁊ videtur ꝓimo ꝙ non ſit motus.nā vnuſ
quiſq; ſenſus reducitur ꝺe potentia ad actuꝫ
per ſuum ꝓꝛoꝛium obiectum.2.de aĩa ⁊ Baꝰ
iij.de moꝛbo.ſed motus non eſt ꝓꝛoꝛium ob
iectum alicuius ſenſus:cum ſit vnum de quiſ
q; ſenſibus cõmunibus.2. de anima.ergo ſo
nus non eſt motus:cum ſit ꝓꝛoꝛiũ obiectum
auditus. Pꝛobo ẽt ꝙ ſonus nõ ſit motꝰ aeris
qz ſi ſic eſſet:ſequereſ ꝙ ſonus ⁊ motꝰ ꝺe eẽnt
ꝑs eſt falſum.igiſ ꝛc. Falſitas ꝺ ſequẽtis ꝑꝫ.
qz illa que nõ ḧnt eaſꝺẽ ꝺifferentias eſſentia/
les:nõ ſunt eaꝺez.ſed ſonus ⁊ motus ſunt hu
iuſmodi.patet.qz motus ꝓo ꝺifferẽtijs eſſen
tialibus habet ſurſum ⁊ ꝺeoꝛſuꝫ. Sonus aũt
graue ⁊ acutuꝫ vt ꝑꝫ ibidẽ.Deinde ꝓbaſ ꝙ ſo
nus nõ ſit aer.qz ſingulũ eoꝝ q̃ ſunt ſm paſ
ſionẽ ſenſuũ paſſibiliũ q̃litas ꝺr Ariſt.in ꝓꝛe
ꝺicamẽtis.⁊ Baᵘ.5º.de moꝛbo.cº.2.ex quo pa
tet ꝙ ſonus nõ ſit aer cū ſit qualitas.ſcꝺo ad

Digitized by Google

idē autoritate Boetij i li°. 6. ꝓncipio: vbi dicit: q̄ son⁹ ⁊ voces sī eoꝝ q̄ sunt in aīa passiones. Idē Arist in 2°. de aīa. ⁊ Ba⁹ in multis locis sc̄z q̄ son⁹ est passio audit⁹. ꝯ aer nō est passio audit⁹: cū fit ſuba cozpozea q̄ ō se nulli⁹ē actiuitaī nisi ꝑ q̄litates. ¶ Dico q̄ son⁹ nō ē mot⁹ nec aer vt pbāt rōnes in o^m. Et ly Ba⁹ in. 8. de iuuamētis ꝺ ꝟba dicat sensus auricularū nō est nisi vox q̄ est aer ꝓcussus aut collisio ī aere ītmo os q̄ mot⁹ collisionis pueniat ad ce^m. tm nō intelligit Ba⁹ q̄ son⁹ sit aer ꝓcussus ⁊ collisus ex q̄litate resultāte a cozpib⁹ sibi inuicem obuiātib⁹: q̄ q̄litas cū dcā collisiōe aeris ꝑ totū mediū vsq̄ ad terminū ad quē pōt attēdi diffundit ⁊ ozbicularit apliaī. Et ꝑ ꝺ ꝑs risio ad ꝓmā rōnē añ o^m. ¶ Ad scdam rōnē añ o^m ad arist. q̄ dicit q̄ son⁹ē mot⁹ aeris. dico q̄ illa ꝓdicatio ē cālis: q⁊ mot⁹ ei⁹ē cā soni. Et in alio ēt loco dicit q̄ son⁹ē fracⁿ aeris idest q̄litaī cū aeris fractiōe ꝑ mediū extensa. ⁊ sic glosat albert⁹. Ex istis ēt habet q̄ son⁹ ē q̄dā q̄litas ꝓueniēs ex obuiatiōe seu collisiōe. 2. cozpoꝝ ꝑ motū aeris ⁊ ei⁹ collisionē circūq̄q̄ prūpens. ubi ponit q̄litas loco generis. ⁊ alia ponunt loco dr̄iarū. q⁊ ꝑ illas nō solū differt son⁹ ab obiecto alioꝝ sensuū. ītmo ab oī alio ente. vñ dr̄ ꝑm arist. ij. de aīa: q̄ son⁹i cozpozib⁹ solidis est terminatiue ⁊ ē in aere subiectiue: ⁊ in pō auditiua receptiue. Et vnū cozp⁹ ꝑ se non pōt facere sonū ⁊ cozpa mollia de se nō faciūt nisi sint aliq̄ artificio adaptata vt ꝑs de lana ⁊ stupa. Ex iā dcis ꝑs mod⁹ ꝑ quē fit sonus ⁊ est iste ꝑm albertū. cū eni. 2. coꝝ ad iuicē sibi violenter vl cū ipetu obuiāt ꝑ talē motū q̄dā q̄litas ab eis resultat: q̄ son⁹ vocaī ⁊ ex motu taliū cozpoꝝ aer circa exīs mo^r. ⁊ ꝑ ipsuꝝ motū ēt educit sil̄is q̄litas. ⁊ sic imaginādū ē de toto medio: q̄ totū mediū mouet sc̄z ꝑs p⁹ ptes ⁊ ꝑ totū mediū motū multiplicat son⁹ vsq̄ ad auditū. ⁊ sic ꝑ totū mediū est son⁹. ⁊ ꝺ tm q̄tū ex dicta ꝓcussione vl collisiōe aer pōt frāgi ⁊ moueri. ⁊ hoc circulariť. Unde sicut exēplificatū est ꝺ aliquo lapide in aq̄ ꝓiecto causant multi circuli circa talē iactū vn⁹ post aliū vsq̄ ad marginem laci. ita videt de multiplicatione soni q̄ ꝓmo circa cozpora ꝓcussa ⁊ sonātia mouet aer: ⁊ ille mot⁹ mouet aliū. ⁊ ali⁹ aliuꝝ. ⁊ talis q̄litas ꝓsequens talē motuꝝ vocaī sonus. Et q⁊ vna ⁊ eadē qualitas siue res in numero in diuersis locis esse non pōt ideo idem sonus ad diuersas aures attingere non valebit: ꝯ bn cōsilis: cū beue potest fieri q̄ plures audiant diuersas partes vnius ꝑti⁹ soni multiplicati ꝑ totum medium: que quidem partes similes sunt nisi ꝑm intensum ⁊ remissum vnde sicut circa ignem sedentes quilibet manum suam calefacit non tamen eadem calidi tas numero que est in manu vnius est in manu alterius q̄uis circūquaq̄ ꝓpe ignem est vna qualitas. cuius vna ꝑs calefacit manum vnius. ⁊ altera manū alterius: ⁊ tm oēs dicūt se calefie⁹ad vnū ignē. sic veraciter dicendum est de sono. nā pulsata cāpana sonus ⁊ motus cāpane est cā ozigīalis circa diuersa ozgana: cū auditus ꝓsimiles sonos audiunt: sicut caliditas ignis est ozigīalis cā q̄re diuersis circa ignē sedētibus cōsilis caliditas inest. quotq̄t sunt. ozga⁹ audit⁹ exīa infra dictas circulationes cōmoti aeris ⁊ son⁹ tot ꝑt audire ꝓsiles sonos vel ptes vnius soni circa oēm dr̄iaꝝ positionis: nisi aliquid ipediat. ¶ Nota vlteri⁹: q̄ sicut mot⁹ in aere causatur successiue: sic sonus qui est qualitas resultans ex motu ⁊ obuiatione cozpoꝝ sonabiliū est successiuus. vñ sonus incipit ⁊ durat ⁊ definit ad iceptionē ⁊ durationē ⁊ definitionē ipsius mot⁹ aeris. vñ sicut aer frangit ⁊ mouet ꝑs post ptem sic sonus causat ꝓmo in vna pte medij. postea in alia. Exozo per legentē istā clarificationem ⁊ consilēs non attedietur. q⁊ possibile est q̄ delectetur in istis aliquis. Et si quis hoc vanuꝝ reputet saltem conuertatur ad causas ⁊ signa ac curationem egritudinum singularium.

¶ Capitulum. 52. de dolore auris.

Instrumētum auditus est mēm mbri sensus ideo potest sentire dolozem acutissimum ⁊ remissum ꝑm humozum vel aliarum causarum qualitatem vel quātitatem. vnde sciendū q̄ dolor auris potest habere in suo aduentu cās ꝓmitiuas antecedentes ⁊ conitātas.

Cause ꝓmitiue pñt esse aer vel vētus nimis calidus qui perviā dissolutionis faciunt humozes ad locum auditus ⁊ auriū radices influere ⁊ venire vel in eis malam calidā relinq̄re. Aut pōt esse aer vel vēt⁹ frigidus: qui per viā cōpzessionis dictū hūorem ad aures faciunt fluere vel insilire vl malam cōplexionem frigidā in eam inducendo. Et hoc maxie fit ꝑm Aui. ⁊ stat in ratione q̄n subito fit mutatio ab istis calidis exeuntibus ab ipsis frigidis. Alia causa potest esse īgressio aq̄ calide in aurē siue illa aq̄ sit calida naturalr siue artificialr. vt faciūt se bulneātes ī aq̄s tinarū, sil̄r īgressio in aure aq̄ vel alteri⁹

liq̃ris frigidi multū artificialr fiue nāl'r. Alia cā pōt eē ictus vel casus aut obuia° vl' vulnº alia cā pōt esse aliq̃d ab extrinseco aures sub intrās vt est ỹmis vel calx viua ⁊ filia.

Cause añtes vel est maª reptēs corpº vl' caput sui mlt'itudine vel malam hñs q̃litatē: ⁊ talis pōt eē sanguis vl' cholera vel flā vel melia: fluere pata ad oꝛgaᵐ ⁊ locus audit'ª ⁊ ad ptes vicinas: vt in eas faciat apa aut dolorē aut malā q̃litatē inducat: ꝓpriā ⁊ sanē mēbroꝝ auditus ꝓpr'onē trāsmutando. vel pōt esse vētositas multa ⁊ grossa in corpe vel in capite parata ad dicta loca venire ⁊ in eis facere extensionē ⁊ dolorē.

Cause ꝺiucte vl' sūt mala ꝓ°cal'a vl' fria cū materia vel sine maª vl' potest esse apa calidū vel frigidū qꝺ causat in eo dolorē cū sua mala q̃litate vel inducēdo separationē ptis a pte ⁊ ꝓtinuitat' solutiōez. vel pōt esse vētositas ibidē vel ꝓpe gñata actualr in ducēs separationē ꝓti'. ¶ Alia cā pōt esse vermis ibi generatus vel vlcus ibidem factū ab humoꝛibus coꝛrosiuis ⁊c.

Signa causarū ꝑmitiuarū ꝑ relationē patiētis vel sodaliū hri pñt: vel qꝛ ille stetit in aere multū calido vel frido vl' ꝑ niues vel frigoꝛa maxime capite discoopto vel quia ictū recepit: vel cadēs cuꝫ capite rei dure obuiauit. ⁊ sic de alijs. ¶ Signa causarū añcedētiū sunt: qꝛ apper hō plenº vel caput ē repletū cū multis supfluitatibus: ⁊ aliqñ dol' pōderosius in capite plentif.ª de alijs. ¶ Signa causarū ꝺiunctarū si est a mala cōplone calida sine materia apparet: qꝛ dolꝛ in multuꝫ pfundo sentit ⁊ nō sentit gñitas nec hitudo ⁊ ꝓ°. etiā videnᵗ cale: ⁊ caliditas tactu repit. Et si est cū materia sentit gñitas cū dolore: ⁊ cū hoc q̃n materia est cal'a iuuant a frigidis et ledunt a calidis ⁊ cū hoc magis affligūtur in hoꝛis illiº hu. ⁊ dolꝛ ē magᵈ intēsus. ¶ Si est a mala frigida sine materia: gñitas i loco nō sentit ⁊ dolꝛ est remissus ⁊ tactº frigidus Et si est cū materia frigida: adest frītas tactu ⁊ gñitas ⁊ extēsiuus dolꝛ: ⁊ iuuant a calidis purgata materia: ⁊ ledunt a frīs si applicent Si sit a mala ficca: adest leuitas ⁊ magᵈ affligi tur in tēpe vigiliarū ⁊ famis. Et si cā dolꝛis auris est apa: hoc sentit: qꝛ si eēt cal'n adesset fe. magna intolerabilis dol' ⁊ cōpulsa°. Si est frigidū: fe. nō ē ita magna sed gñitas ē maioꝛ Et si est ꝓpter vētositatē: a dest dolꝛ extēsiuº et tinnit'. ⁊ cū hoc non assunt signa replonis aliquādo qꝛ vētositas ⁊ replo bene sunt compassibilia. Si ỹmes sint causa dolꝛis auris: sentiunt interius moueri: vel etiā in loco pñt videri luminoso: vel aliquis ex eis exit foras, Si fit vlcus cognoscit' ꝑ exitū saniei.

Pronosticatio ꝓnosticare. dolꝛ auris ex apate calido in pfundo est deteriꝛ qꝛ frequēter pꝛe nimietate dolꝛis ⁊ fe. aliqñ ꝓducit egrū ad pmixtionē rōnis et moꝛtem. Scō. talis dolꝛ auris cū apate calido in pfundo ⁊ cū fe. piculosioꝛ est in adolescētibº et iuuenibº q̃ in senibº ⁊ velocius interficit eos ⁊ q̃nq; interficit in. 7. dieb'. Vba sunt Auí. in 4.ª.3'.c. ꝓꝓ10. ⁊ hoc est rōne moioꝛis sensus. nā senes nō tantū sētiūt q̃tū faciūt iuuenes cū oēs actiones habeāt defectiuas. sic scribit Ba. 6. de regimine sanitat. c. 2. ¶ Tertio in semibus frequenter tale apostema perducit' ad saniē: sed pueros ⁊ adolescētes ⁊ iuuenes frequenter interficit anteqũ veniāt ad suppurationē. ¶ Quarto in iuuenibus ⁊ senibº si cito facit saniē ⁊ appet patiētis mānifesta alleuiaº sanitas in ianuis adest. ¶ Quito dol' auris ex cā exīte in cartilagine nō ē ita piculosus siue fiue sit apa vel materia pūgēs. ¶ Sexto magnus dolꝛ arguit magnā cām. puus ỹo puā denotat cām. ꝓnosticat bernardus de ulio ⁊ stat dictū suū in rōne. q̃ si apa in auribº veniat ꝑ viam'crib. ⁊ veniat ante signū digōris ⁊ die nō cretica ⁊ cū malis signis: tale apa est molestum ⁊ piculosum ⁊ ecōuerso. Si veniat post signa digōnis ⁊ cū bonis signis et in die cretica ⁊ cū diminutōe fe. figt euasionē. Et cā istoꝝ est: quia in bona crisi opꝫ pcedere actiones. i. digestionē. ⁊ postea diuidere ⁊ postea expellere: vt dicit inquisitoꝛ hereticoꝝ in me. Ba. 4. ampho. ampho. 22.

Cura Cognitis añt causis ꝑ sua signa ⁊ indicationes quelibet ꝑ suū ꝓtrꝫ ad sanitatē est reducenda: quia necesse ē oīe immoderatū ab immoderato ad moderatum ꝑm contrariū adduci: vt scribit. 3. teg'. cano. et cōmēto. 86. Causas añt ꝑmitiuas cōsiderādo reducant' ad suū tempamentū per contrariū applicādo remedia infra dicēda sp pꝛe oclis habēdo canones ꝓdictos in. c. de surditate. et si est a mala complone sola ꝓtraria alterātia fuſ'. ⁊ si est cū materia: euacuet ⁊ post intendamus ad alterationē. pꝛesuppōsita igit' plectoria humoꝝ vel dñio san. in ꝑmis fiat flōia de cephalica eiusdē partis: qꝛ ꝑ illā fiet distracº materie ad inferius. ⁊ si fit materia cholerica credendo cōsilio, Daly de regali dispositiōe

Digitized by Google

cū mirab. cit' ⁊ viol'. ⁊ succ⁹. purgāda erit talis cū tamarindis ⁊ cassiaſ'. ⁊ elec⁹ de succo rosˢ ⁊ filibus. Localia aūt remedia in cā sanguinea ⁊ cholerica ꝑmo in aure instillet aq̄ portulace vel succus rasure cucurbite vl' oleū ros. de coctōis seminū frigidoꝝ cū modico aceto mixtū vel oleū onfancinū cū ꝓuo aceto simil' agitatis. Vel ℞ ſtc. ℞. succi sempuiue olei ros aā ʒ.iiȷ. aceti. ʒ.j. ⁊ ß. misceaſ agitādo: ⁊ dolēti auri instillet'. Alſ medicamen Daly vtile doloꝝ aurium ex caloze. ℞. succi ros succi sempuiue aā ʒ.iiȷ. olei ſisami aceti aā ʒ.j. ⁊ ß. ℞ vt ſup̄. Dicit Daly ꝙ lac mulieris puellā parturiēt frequēter aurib⁹ imiſſum. dū tū auris freqnt mūdificet'. ⁊ iteruꝝ in aure mulgeat': remouet doloꝛē eius. Empl'm in cā cala fiat a ꝑte inferioꝛi circa aures de pul' sanō. ⁊ cāfoꝛe: aq̄ roa. Ad idē vs succus coriādri lactuce ⁊ sempuiue simul mixt'. Et casu q̄ ꝓpter ista remᵃ doloꝛ ñ cessaret. tūc ℞. opij. ℈. j. distēpet' cū oleo ros. ⁊ viol'. ⁊ auri instillet'. Nā ꝑ somnū ꝓuocat et doloꝛē rollit. hoc tū nō est frequētandū quia ꝓpter auditꝰ opaſ' vt dicit haly. idē ꝑt fieri de succo mādraᵉ cū oleo viol'. vel ros. Ad idez vs oleū viol'. in q̄ dissoluaſ' cāfoᵃ. Aui. dicit ꝙ limacee coquāſ' cū oleo amigd. ⁊ auribꝰ instillet'. Et ſi pulsatio sentiaſ'. dicit Rab et Auic. ꝙ oleū ros. coquaſ' cū aceto. donec acetuꝝ sit ꝓsumptū. ⁊ tale oleū auri instillet'. Oleū ros. decoctiōis ȳmū terrestriū vs. Oleū de se. cucur. ⁊ oleū decoctōis foliozꝝ ⁊ flozꝝ saliᵹ mixti vel ꝑ se vs. Aliqñ ꝓpter magnitudinē doloꝛū ⁊ pulsatōis os apponere mollificatiua ⁊ anodina. Et ideo dicit Aui. ꝙ aliqñ oleū viol'. ꝓ vs ꝙ ros. cū sua nollificatiōe. ⁊ in isto casu vs butyrū vaccinū antiquū. valet etiā vapoꝛ aq̄ calide cū emboto. Et dicit Auic. ꝙ hoc aliqñ excusat a narcotiᵹ. ſ hoc faciendū nō ē capite repleto erīte. qz forte dissolueret ⁊ causaret maioꝛ fluxꝰ. In isto casu valēt collᵃ dcā in. c. de obtal' cala ⁊ de doloꝛe oculoꝝ. iō in intole rabili doloꝛe qñ volumꝰ ponere narcoᵃ dissoluim⁹ cū succo memite ⁊ lacte mulieris. Valet etiā succꝰ cucur. ⁊ foliozꝝ eius. ſilr muscillago ꝓilij ⁊ cāfo' omittēdū nō est. ꝙ circa aurem a ꝑte exteriori empla frida ponāſ' ⁊ vngāſ' olea frida. siue fiāt vngᵃ ⁊ sint actu tepida. Empl'z rosˢ qđ cōfert plurib⁹ doloꝛib⁹ auris ⁊ in pluribꝰ dispōnib⁹. ℞. flozꝝ viol'. flozꝝ camo. siccozꝝ aā. ℈. j. ℞ pulueris. addaſ' radix altee cocta ⁊ trita ⁊ farina ordei. de q̄libet. ℈. j. ⁊ ß. distēpent cū aq̄ oleo ſisamino vel camo. qđ ſuf. coquāſ' vsq; ad ſpiſſitudinē. ⁊ fiat empl'm supꝛa totā regionē dolentē auris ⁊ tipoꝛis ⁊ faciei tepidō ⁊ postq̄ fuerit infrigidatum ꝓmiſceaſ adeps galline: vs in multis casib⁹ ꝑm Rab. ¶ Oñ ē a frida cā: doloꝛ ⁊ calꝛitas sunt remissiozes. vl' videſ' caliditas ⁊ pulsatio nō sentiſ'. Cūc ſi fit ꝓpter ventū vel frigus ꝓmo tozrefˢ. miliuꝝ ⁊ sal. ⁊ inde facelleſ' auris ⁊ infra mittaſ' aliqđ de oleis infrascriptis. Si tū ibi fit maᵃ frida purgeſ' cū pillis dictis in. c. de surditate. vl' cū ʒ.ij. yerapᵉ. Bˢ ⁊ pulpe coloqnᵉ. ʒ.ß. ⁊ post auribus instilleſ' aliqđ vel aliq̄ de istis oleis oleū baccarū lauˡ: oleū costiᵐ: oleū rafaninū: oleū decoctōis sansuci. Et dicit haly ꝙ aq̄ sansuci expſſa ⁊ auri instillata est exptū in cā frigida idem de succo eius. Oleū rute ⁊ oleū nardiᵐ oleuꝝ balsaˡ ⁊ oleū castoˡ. vel sumaſ' pip al. et euforᵐ ⁊ castoᵐ in equali pōdere: ⁊ coquanſ' i oleo cū succo rute ⁊ colatū auribus instilleſ'. Oleū de been vs. Itē sumaſ' abzotaᵐ abſinᵐ ruta ⁊ maiozana ⁊ calameᵐ pulgᵐmentaſtᵐ sauia. In craſtinū sumaſ' betho⁸ ⁊ ambzo⁸ fiz ʒibziū anisū cimiᵐ ⁊ carui. ista coquāſ' in olo ⁊ vino odozifero vsq; ad vim ꝓsūptōnē ⁊ auˢ instilleſ'. vel fumꝰ cū embuto in aure recipiaſ' et circa aurē vngaſ' cū marciaton ⁊ lana succida calida cooperiat. Si aūt est ꝓpter ventositatem. ℞ remedia dicta in ca. de timitu. ¶ Quādo doloꝛ auris est ꝓpter aꝑa calidum: quod cognoſciſ' ꝓpter vehemētē pulsationē: ⁊ doloꝛē. ⁊ ruboꝛē ⁊ tumoꝛē in facie ⁊ ꝑ pītiā fe. tūc ꝑticularibus ꝓuenientib⁹ ℞ copiosa flōmia de cepᵃ: ⁊ nō expectādo digestiōnē caput a superfluo vel malo hu. calido caute purgetur ꝑ hunc modū ꝑm Rab. coquanſ' ʒ.xxtᵃ mirab. citᵃ. in. ℍ'. ij. aque vsq; redeāt ad. ij. tertias. ℍ'. vnius ⁊ colatura seruetur. deinde. ℞. aloes. ʒ.j. scamōe. Ɔ. ß. aggregent' cuꝝ rob. de citonijs. ⁊ fiāt pille ⁊ denſ' in introitu lecti. ⁊ post duas hozas recipiāt dictā colaturaʒ. de inde aliqua frigida debēt supponi. nō tamen sint multū excellētia vt nō repcutiāt: ſ vt alterēt ⁊ mutet malā qualitatē illius materie. nā illud aꝑa pue q̄ꝑtitatis eē videſ' vt dic rab ꝑ almanꝛ. vbi dicit. puus eñ flegmō ē in ea. ⁊ in diuisionib⁹ vocat bothoz. bothoz q̄s ē aꝑa puū siue furūculus. ideo nō videſ' tanta maᵃ q̄n bene alterātia cōpetāt: cū doloꝛ sit maioꝛ sua causa. ⁊ hoc rōne nimij sensus instrumēti siue loci: ideo competit ꝑm haly collᵃ albuꝝ dissolutū in lacte mulieris. ¶ Scdo vs oleum salicis ⁊ oleū papa. ¶ Tertio oleū ros. coctuꝝ cum aceto vsq; ad ꝓsumptionē aceti. ⁊ in hoc fere oīs concoꝛdāt. ſilr ꝑm oēs etiā lac sicut

Digitized by Google

exit ab vbere mulieris imissum frequēter ⁊ cū frequēti auriū mūdificatione: ⁊ iterū imissione dicti lactis mulieris sicut exit ab vbere.

¶ Quinto vꝫ oleū viol' vel rob. in quo coquat semē iusquiami. ⁊ valēt illa que dicta sunt in isto. c. qñ do' auris est a calīrate. Et si pp ista doloꝛ non diminuīt: imo auget: tunc. ℞. opij. ℈. j. olei viol'. ʒ. iij. dissoluant ⁊ auri instillent vt supius dictū fuit. Filonū aūt distēperatū cū lacte mulieris ⁊ auribus instillatū doloꝛē auriū remouet. Succus coziand' vꝫ ista fienda sunt vsqꝫ in tertiū diē ꝑm Rab ⁊ Auicē. ⁊ alios. Jn tertia autez ⁊ 4ª. die intra ⁊ eꝛ aliq maturatiua apponere debem' mixta cuꝫ anodinis: vt est muscillago se. li' ⁊ fenugre' ⁊ aq volubilis multū ꝓfert. Et dicit Auī. q̄ fisamū tritū est exptū supꝛa si misceꝛ cū aliquo liq̄re vel oleo vel muscillagine: itromittat. ista enī mūdificant ⁊ mitigant aliq̄liter doloꝛē ⁊ maturant oleū camo. qz resoluit sine attractiōe ⁊ cōfoꝛtat est bona me' in lilio ⁊ ꝓ expientiaꝫ ꝓbata. Et vꝫ oleū: i quo sit aliqua caliditas ficut dicit Auī. dum tū sit dulce non salsuꝫ: vt est oleū oliuarū lotū ⁊ oleū amigda. dulcium ita q̄ cala ūmittant cū coto alligato in extremitate radij: ⁊ iterū mundeꝛ. ⁊ iterū mittatur de dictis oleis. Ab eꝛ autem ℞. empl'm ad maturandū ⁊ doloꝛē mittigādū. qō iā dictū ē in isto c°. ⁊ est empl'm Ra. Aliq̄n etiaꝫ dꝫ ūmitti adeps galline ⁊ anetis ⁊ aliq̄n vulpina. ⁊ iste debēt misceri cū oleo fisa', vt partim resoluēdo mitiget doloꝛē. Et post ꝓncipium apatis vel in statu q̄n adest magna caliditas: iuuat adeps capꝛinū mixtum cū melle: qz mel subtiliat supficiem apatis. s. pellem. ⁊ iuuat ad disꝛuptionē. ⁊ capꝛinū adeps maturat ⁊ anodinat. Ad'eandē itentionē vꝫ butirū per se vl' mixtū cū medulla ossium vituli ⁊ melle. Jtez mel dissolutū cū oleo camo. ⁊ medico stercoꝛe anseris ⁊ colatū pelliculā supficiei apatis subtilian' iuuat ad disꝛuptionē. Jtē Auī. laudat medicamē factū ex adipe capno ⁊ melle ⁊ rob ⁊ ysopo humida per eq̄les ptes. Jsta inq̄ fieri debent in statu: vt apa rūpatur. qz post periculum qō ante eruptionē eminebat postq̄ apa fecit supurationē cū eruptione: totum piculū euanescit. Seq̄tur medicamen qō est foꝛtioꝛis virtutis in eruptione ⁊ maturatiōe apatis ⁊ est Auī. ℞. litargi' ceruse' añ. ʒ. j. gūi pini thuris farie molēdini. añ. ʒ. iij. olei oliuarum. ℔. j. adipis vulpis capꝛini ⁊ pozci' recētis añ. quartis. j. muscillagis se. lini q̄tū suff. ℞. empl'm, ⁊ potest addi mel ⁊ aqua volubilis ⁊ vna pars ℞ liq̄da: ⁊ in aure cuꝫ coto mittat ⁊ ꝺ alia tota facies tumpera ac aures ēplent.

¶ Qñ apa est fridū siue a ma' fria: qz scit per minoꝛē doloꝛē ⁊ puā vel nullā pulsationem ⁊ tps fridū ⁊ eras senectutis. tūc dꝫ pa. purga' cū ʒ. ij. pill'. cochiaꝛ. ⁊ tūc nō debēt pom mixtū frida virtualit: qz materiā ingrossarent. § debent pom cala. ⁊ tūc de directo cōpetunt adi pes mixti cū oleo nardi°. Et ex his medicinis q̄dē cōibus ad doloꝛē ꝓcipue ad illꝺ qꝺ declinat ad frig' est oleū vnfanci' in q̄ coquuntur scarabei aut ℞mes terrestres q̄ reptunt subꝛ ceis. i q̄b' stat aq̄. aut fel piscis cū oleo vnfancino ⁊ adeps lacerti ⁊ vulpis ⁊ fel gruis ⁊ oculum scoꝛpionū est iuuati' valde ꝑm Auī. ⁊ aq̄ sanfuci: q̄ colet post residentiā: ⁊ oleū ℞mium terrestriū cū axungia anat. Et qñ adest vehemens frigus oleū de lꝛerua ⁊ fel tauri vsqꝫ ad fell' ꝓsumptionē decoque. ⁊ tepidū ūmitte. Et vꝫ vnguētū basilicō dissolutū cū oleo nardi°. Et vꝫ marciaton dissolutū in eodē oleo. Post rupturaꝫ ℞o mundificet' sanies. ꝓio memiratet' ⁊ bulliat cū lacte mulieris ⁊ auri instillet' Scꝺo puluis sarcocolle cū melle misceꝛ ⁊ facto lichinio auri instillet' ⁊ curet': ſiē vlc' ⁊ sanes auriū. Et si forte illud vlc' fuerit valde doloꝛosum: lichiniū distēpet' cū lacte mulieris: ⁊ addita. 6ª. pte opij auri instillet'. Et si pp amministrationē narcoticoꝛ remanet gutras auditus. casto' distēpet' cū oleo nardi°. ⁊ instillet'ur vel ℔. ℞ medicamen Rab qō vꝫ in doloꝛe auris in fria cā ⁊ gutati audit': q̄ remanet p' appositioue narcoticoꝛ. ⁊ vꝫ surditati ⁊ tinnitu. ℞. eufoꝛ' casto' añ. ʒ. ij. olei sambuci vel loco eius nardi'. ʒ. ij. misceant ⁊ incoꝛporentur ⁊ liquidum auri ūmittantur per se vel cū lichino. Dicta istoꝛ sit sicut ħbitum obtalmiam.

Clarificatio Primo nota: q̄ fere in oi moꝛbo in quo ē doloꝛ. Primo debem' intēdere ad doloris mitigationē. vt pꝫ de obtal' cū doloꝛe capitis ⁊ in multis alijs. ⁊ hoc facim' pp duo. p° qz p eius mitigationē mē'' ab apate ꝑseruabit'. nā ois doloꝛ exacuit reu'. qō est cā apatis. 3°. teg'. cañ. 165. ibi. Sed qñ diafoꝛetica. Scꝺo vt ℞ custodiat. nā doloꝛes ꝓsternunt virtutes. ꝓi mo ꝓnostic' 2°. 38. ibi ālpateꝺo molli. Pro. p° dicebat Ba. 6. meg'. quasi in 6°. colū hec ꝺba. Dico enim vt semper intendas in mitigando doloꝛem. hoc enim obseruato mēbꝝ ab apate ⁊ tumoꝛe erit securū. qō faciendū est cū mutatione materiei ad aliū locū ⁊ infusionibus ⁊ cathaplasmationibus doloꝛem mitiganti-

Digitized by Google

bus: sicut est cāphora ⁊ oleū cū aliq̄b⁹ infrigidantibus sic̄ est aq̄ frida cū tali ēt mēbrorum pōe ḡescat: q̄ non generet dolorem vbi supra.
¶ Scdo sciendū q̄ in nimietate doloris auris nō solū fria debēt poni: sed ēt narcotica: h̄ cantaf̄ ꝑ totas bibliotecā me⁹. maxie a Ba⁹. 12. meg¹ in colū⁹ penultio in hec v̄ba. Valet ēt auris⁹ cū nimio veranī dolore colli[m] in quo castoreū ⁊ opiū mittunt cū sapa. Et cathapla si necessariū fuerit ſ. de papauere cuꝰ cortic⁹ bus suis pistatis ⁊ coctis in aq̄ cuꝰ farina ordei ⁊ fenug. ⁊ se. lini. ⁊ seq̄f. illud eni colli[m]. ſ. de opio ⁊ castoreo mitigat dolorē oculorū ⁊ dentiū si in auris⁹ illi⁹ lateris imittat. ibidē.
¶ Tertio sciēdū: q̄ aliq̄ volūt q̄ in apatibus auriū repcussiua nō cōpetunt: ⁊ dant cām: ne forte ma³ repellaf ad cerebrū. ꝺ tñ in materia cal'a cānte itollerabilē dolorē videri meo ⁊ vti in erpien³ repi in apatib⁹ calis oculoꝝ ⁊ aurium talia refrigerātia ⁊ alterātia cōpetunt sic̄ sief memite ⁊ illia mixta cū q̄busdā liq̄ib⁹ vt iā ꝓdictū est. ⁊ hoc post flōiam ⁊ purgatiōnē. ⁊ hec v̄ba ſnia a Ba⁰ in multis locis appꝛobatur marie in meg¹ ptic³. 15. in colū⁰. 6. i hec v̄ba si calidū apa nō nimij fuerit caloris nec fluxus nimi⁹ nec mē³ sint nobilia. i. nobilē bas bentria actionē mollitia in initio sunt vtilia. Si āt apata sint ca³ ⁊ q̄ fluūt sint ſbtilia: refrigerātia ⁊ stiptica bona sunt in initio. Quare apata in inguie ⁊ assell' audebim⁹ ab initio cū mollitis curare. oculoꝝ v̄o ⁊ auriū apata mimme: si oꝝ q̄ curent cū repugnatiuis. i. reperc⁹ssiuis. hec ille. Et seq̄tur: si materia apatis subtilis est ⁊ cal'a ⁊ refrigeratia ⁊ stiptica apponunt: sum⁹ lecuri: q̄ apa in duritiē nō conuertet ibidē. p⁹ ergo quō stiptica in apatibus calidis auriū ⁊ oculoꝝ in⁹ꝑ⁹ sunt applicāda. Ista ēt ſnia ponit a Ba⁰. 15. meg¹ colum⁰. 2⁰. vbi dicit. Acetū aūt ⁊ oleū ros. guttati auris⁹ ꝛcipiente apate distilliam⁹. ¶ Cōstat ergo oꝛi rodinū esse frigidū ⁊ stipticū. ⁊ repcussiuū. p⁹ igitur ſnia v̄a: marie qñ hoc fit rōne mitigationis doloris: qui totū ordinē in agibilibus cōturbat vt aliqñ ad ipsum magis intēdam⁹ q̄ ad morbū principalē. vt in colica ⁊ silibus.
Quarto sciendū est: q̄ quicq̄d dictimus de dolore aurium ⁊ apate: loq̄mur de dolore ⁊ apate intrinsecis non de exterioꝛibus vt in cartilaginibus: nec de apate in radice auriū exterioꝛi. q̄ apud Ba[m] parotida vocaf̄ in quo nō cōpetunt oleum ros nec refrigeran³ sed potꝰ eūo ⁊ resoluo. ¶ Quarto queritur dolor auris cuius particule est morb⁹. Dicit q̄ ly ſubiec⁹ fit in pellicula cooperiente os petrosum: tñ si auditus leditur dolor auris dicef̄ passio totꝰ organi auditus. Si aūt audit⁹ non ledit: iam orgā³ audit⁹ non dicef̄ passio sed solū pticule: vbi fit do⁹. ſ. nerui iam dicti: q⁹ ſm q̄ iam dictum est frequēter ſm Ba[m] ꝓmo de morbo. c. vltio morbus dr̄ rōne actionis lese: ⁊ sanitas respectu sane actionis. nā vnusq̄sq; dicit se eē sanū: dum solitas sine ipedimēto pōt exercere suas opationes. ¶ Quito. querit vtrum sit morbus vel accidens morbi. q̄ sit morbus p⁹. q⁹ est cā naturali nocens actioni. ⁊ talis est morb⁹. sicut dicit Ba⁹ ꝓmo de morbo. c. 2. ⁊ primo de morbo. c. 6. vt dicit. palas est ergo morbum esse appellandū illud qō actioni sine mediocritate nocet. ergo apparet q̄ sit morb⁹. q̄ aūt sit accīs morbi. p⁹ q⁹ seq̄tur apa cal'm vel malam cōplonem in oꝛgano auditus. Dico q̄ dolor auris est morbus per se: sed nō ꝓmo. q⁹ apa vel mala ꝯ⁰ vel aliqd tale precedit. pōt etiam dici accīs morbi rōne morbi ipsius precedentis. ſ. apatis vel male cōplonis. ⁊ vnum ⁊ idem pōt dici morbus ⁊ accīs alterius morbi: vt p⁹ in ydropisi ex mala cōplone fria epatis que est morb⁹ per se: ⁊ tñ est cā ydropisis.
¶ Sexto nota. q̄. 3. sunt que faciunt apa auriū difficile ⁊ piculosum. Primū est subtilitas subē mēbri apati. ſ. nerui auditus vel partium vicinarū. Scōm est nimius sensus eiusdem mē³ apati. nam posito q̄ sit paruū apa ⁊ parua materia: tñ rōne nimij sensus sentitur esse magnū. Tertiū est ꝓpiquitas ei⁹ ad cer[m]. nam rōne colligantie oꝛigialis dicti nerui vl pāniculi cer[m] multū patf̄ intrīn q̄ aliqñ fiūt demēres ⁊ frenetici. Ēn si dolor ⁊ fe. minuūf̄: signū est: q̄ iam facta est in eo sanies. ⁊ cito rūpetur ⁊ sanabitur. Et si dolor augetur: ⁊ fit pa. insensatus ⁊ fe. non minuīf̄ tunc nec remedia prosunt. malū est signū nō tñ ipsius tanq̄ mortuū dimittas. nisi sig̃ mortis totalr appareant. Septimo nota. q̄ si apa est cal'm a pncipio venit fe. Et si est de ma³ fria non fit nisi qñ materia conuertīf̄ in saniem iuxta illud circa generationem saniei dolores ⁊ fe. ⁊c.
¶ Laplm. 55. de sanie ⁊ vlceribus auriu⁹.

f **Anies** ab auribus exiens ne cessario vnū de trib⁹ ostendit. aut apa in auris⁹ nouiter ruptū: aut vlceratioē in eis: aut pustulas in eis fcās: aut mūdificationē nō facta a multe hu. mal' ibi ꝓpe cōgregat. De cāis signis cura apatū auriū satis est dictū. Nūc aūt dicam⁹ q̄ sanies est innālis hūiditas in

Digitized by Google

apate vel vlcere aut pustula generata digesta a calore iperfecta digone. Dicit aut sanies d sanguine. qz de sanguie. i. masa sanguinea generat hu. eni veniens ad me^m vt ipsuz nutriat si in se sit acut^ vel salsus vel al^r iept^ nutrimenti. vel si me^m in se sit discrasiatu: tal^r assilatio seu nutri^o. no fier: ss port^ calor volens ipm assilare seu digerere no pot: t dat sibi colorez albu: sicut e color mebri: s no formā: qz color faculi^ dat q fo^a. Et p illu modus fit sanies i mebris vlceratis vel vlcerāb^. Sed in apate añ vlceratione sanies generat. qz hu. cōculcati t cōgregati in vno loco per modu supradictum a calore corporis ad saniem cōuertunt.

Causa vlceris aut pustularu aurū sunt hu. acuti pungētes mordicantes pelliculā vel loca iteriora. aut eoz hu. nimietas potens corrupe cutim vel carnis superficiē t ibi corruptionē vel alterationē iducunt. Et post q locus est vlcerat^: ibi p currūt hu. continuo pp duo. Primo pp dolorē q ibi aliqñ est. Scdo qz locus est iaz debilitat^. no magis recipit de hu. tc. quertunt ibi in samē. Aliqñ ss aliquos pōt pueire sanies sine vlcere a cere^o ptib^ circūuicinis qz natura purgando cere^m ab hūiditate supflua p ductus auriū quertit ipsam in cenulentā: t virulentā saniez. qz via est longa t tortuosa: t non pōt ita cito a natura expelli. t faciendo morā sanatur talis humiditas superflua. t talis inq virulenta sanies aliqñ a natura expellitur post antiquuz capitis dolorem. vel post ictū in capite sine vulnere. t hoc per viam mundificationis.

Signa egritudis sunt satis manifesta. Signa apatis sunt satis dicta. Signa rupture eius sunt exitus saniei p aures t alleuiatio pa. a fe. t dolore. t fluit sanies 5. vel sex diebus t aliqñ plus. Signa vlcerationis p se vel pustulaz sunt: qz no pcesserūt signa apatis. s. dolor nimius t fe. sed precessit purit^ auris. Signa qñ venit sanies a cere^o p viaz mūdificationis. qz venit p interpolationē aliqñ in magna quātita^e aliqñ in pua. Et qz precessit do. cap. grauariu^ cuz turbatione sensuū t diminutione audit^: t pau. sentit alleuiationem in capite cum manifesta leuitate t bona tolerantia. Jsta etiam species saniei p se curatur sine appositione me^e infra aurez cū euacuatione superfluorum hu. a capite cū catartico conuenienti t eucratica dieta.

Pronosticatio generalis de vlceribus posset h notari: s vt opus istud, plixitate legētes no attediet de hac p nunc supersedeo.. sed tamē dico q multos hītes saniem aurium t p septē t octo annos habui in cura: q cum dei gratia t cū medicinis infra dicēdis sanati fuerunt.

Curatio Jn pmis regime pati^m vl^o in q sanies t pus exit ab auribus est triplex. pmū est dieta. scōm in purgatione t diuersioe ma^e fluere p suete ad locuz in quo sanies gnaf. tertiū e in medicis infra aures ministrādis mūdificatis t deficcatis. Et de pmo sm Aui. cōperit miozatio cibi t pot^: vt mali hūozes miozent. scdo cōpetit āministratio bonoz cibo^z t potuū ex qb^ hu. generet laudabilis q frequēter dcā st cauēdo res acutas: vt piparā t alliatā t res vapozosas t carnes grossas t caseū. ex qb^ mltitudo hu. generat grossoz. Silr res salsas q sua suba t q litate vlceri^b nocēt. ss vtaf gallinis pull^ pdicibus: mutone: piscib^ laudabilib^ t ouis t oleribus bonis ozdeato t auenato: donec hu. sint adeqti. t vino vtaf liphato. t h regimine guberneř vel alio cōpetenti: vt hūoz grossicies vl^ supflua subtilitas bauracitas t acuitas minuat: y^o aliqñ sm Aui. daf aq ozdei t filir aue natum t ozdeatū t fil'ia: ac si eet febricitās. Et vtaf exercitio tempato: t teneat ventrē laxū. Et ista valet in quocūq vlcere. Scōm regimen est in purgatione ma^e. Caput igit purgādum est cū appzopziat: sm q sanies est subtilis vel grossa: t sm hūozū qlitatē t qtitatē. s. cū pillis aureis vel cochijs t pill' surditat. Et si necessaria vr f flōia. Et diuertatur ma^a ad nasum cū sternutatione ex pdisō pipe t fil'ia. Et fiāt garga^e dicta in. c. de palisi. Et his pmissis ad tertiū veniendū est regime. s. ad am ministrationē medicīarū ad vl^o valētiuz. Jn pmis q^ pmittēda e itentio B^i in meg^l. pticula. 5. qñ in. 4. colū^o. vbi apte dicit q vlcera si ue vulnera auriū no sunt sanāda cū medicis q valēt vlceri^b: coxe: vel brachij. auri^b vo sicioz cōperit me^a sm siccitatē auriuz. h ille. Et seq^r auris qz e ficcissima: necessario t medicina ficcissima fieri dz ibidē. Et laudat ibi troscos Andromij ivlceri^b t sanie auriū. qs ipe ponit in suo magno antidoto^o in hac fo^a. Rx. castoz ei' mirre erugis eris balaustie aluminis scissi añ. z. iij. croci thuris mastic. añ. z. vini veteris qō suf. alij addunt sulfuris viui. z. 4. h oia i puluerē redacta drameos trociscos cum supdcō vino ifozmēt. t vn^i oriselle tepido dissoluat t auri^b istillet. t sanāt polipū nariū: si vn^ cū aceto liqf: t nari^b freqnt^ imittat. Et cū vino dissoluti vz ad ipetiginē. t ad oia vl-

Digitized by Google

cera hūida. Et dicit Ḃ in dicto loco meg. vtilioꝛ medicia oibus alijs est illa q̄ fit de ferrugine ferri sic. Ferruginē subtilē tere ꝛ est scoria eiꝰ deide cū aceº lotā cū tāta q̄ntitate aceti coquēs ꝺm q̄ cōplexionē fiːcā eē cognoueris postea ad spissitudinē mellꝫ ductā ab igne eleua ꝛ vtere. Sequunt alij q̄s ponit Rab in suo antidº ad vlcera auriū. ℞. san. dra. sarcocolle mirre thuris spūe maris. baurach boli armeⁿ scorie ferri floꝛeris aloes. añ. ʒ. iij. ℞ pulꝫ de q̄ ponaꝫ aliq̄ q̄ntitas in lichinio cū melle linito ꝛ auri imittaꝫ ꝑ⁹ loto cū aq̄ ꝛ aceto trib⁹ vicib⁹. vl fiāt trocisci cū aq̄ decoctiōis agrimoⁿ iuxta qꝺ notādū ꝺm intentionē ꝫaly. in regali dispōne. ꝛ ꝺm Aui. in. 4. 3ⁱ. q̄ sanies q̄dā est ꝓpinq̄ tpis ꝛ p⁹eruptionē apatis auris. ꝛ ista leuꝰ curaꝝ. Alia ē antiq̄ ꝛ ē tardioris curationis. alia ē in ꝓpatulo. ꝛ meᵉ ꝛ lauatoꝛia huic meliꝰ applicaⁿ ꝛ applicari ꝑ⁹. ꝑ ōns citꝰ sanaꝫ: qꝛ oꝫ vt in oi actiōe agēs suo passo applicef. Alia ē in absc̄so i q̄ meᵉ nō bñ ꝑ⁹ attigere: ꝛ ꝑ ōns tardꝰ curant. Si g̃ ꝓpinq̄ tpis post apatis eruptionē aut alicuꝰ pustule noui facte: iubet ꝫaly mittere oleū roſ in q̄ parū mirre fuerit dissolutū ꝛ paꝛ opij. vl fiat sic scōꝫ ipsum. Sang. ꝺraco. ꝛ thus ꝛ mirra ſief mite ptis eq̄lis puluerizef ꝛ misceſ cū mellꝫ ꝛ tēra in hoc medicamīe ūoluta auri applicef. ¶ Aliud ꝺm ipsum purgamētū ferri. i. scoria subtiliꝫ puluerizatū ꝛ coctū in aceº vꝫ multuꝫ in noua ꝛ antiq̄. alumē deroche assuꝫ ꝛ puluerizatū cū mellꝫ vꝫ. Si aūt sint mlti tpis ℞. meᵉ dicte supius. ꝛ seq̄tur medicia ꝫaly in sanie ꝛ vlcere auriū antiq̄ta. ℞. mellꝫ. ʒ. r. aceti. ʒ. ß. coque ad ignē ꝛ despuma. deinde adde viriꝺ eris. ʒ. ij. ꝛ cū lichinio auri ꝑone. Et ipse dicit q̄ est ꝓbatū: ꝛ ego ꝓbaui in ꝑsbytero q̄ sanies auriū passus fuerat ꝑ. ß. annos ꝛ ꝺei gr̃a curatus est. lauari ꝺebēt auriū vlcera siue in ꝓpatulo sint siue in absc̄so cū orīell vel cū decoctione foliꝰ salic̄ agrimonᵉ vel foliꝰ oliue alūie ꝛ mellꝫ. ꝛ postea exiccari cum coto ūolutꝺ in capite radij. ꝛ si sentiūt dolorē admistrē tur anodina mixta cū exiccatiuis. vt est oleū amigꝺ. ꝺulc vl amaraꝫ cū mirra aloe ꝛ croco. ꝛ si maioꝛ ē doloꝛ: misce parū opij. nam doloꝛ oēm rectā intētionē ipeꝺit iterꝺū intriⁿ q̄ nos ad ipsuꝫ oꝫ ꝓuerti: postposita ꝓncipali itētione: vt in colerico ꝛ filⁱᵇ⁹ sepe ꝺtinuaꝺ. ꝛ in isto casu laudat Aui. trocisc̄os andaron ex descriptione Asclenidis: quoꝝꝫ ē foꝛᵃ. ℞. balaust. ʒ. r. alūis iameni seu ꝺe pluma. ʒ. 4. calcadis ideſt vitrioli antiq̄. ʒ. ij. ʒ. ꝺraga fill. ʒ. xij. mirre ʒ. 4. olibani. ʒ. ß. aristologie. ʒ. 12. ꝺfice cuꝫ aq̄ mellꝫ ꝛ trocisc̄os distēpera cū ūino ꝛ mitte in aurē multū abstergūt ꝛ mūdificāt: ꝛ deficcando ī carnant. in antiq̄s ēt ulceribꝰ ꝛ ꝑfundis ꝺm Aui. vꝫ allatrā. i. pirˈliq̄da; cū melle mixtū Galet ēt fel cozi ꝛ fel vulturis ꝛ fel testudis mixta cū lacte mulieris. Ad idē vꝫ cozdumeni ꝛ mirra cū decoctiōe ficuᵐ cū lichinio īmissuꝫ Ad idē scozia eris cū arsenico ꝛ mellꝫ. ad idem scozia ferri vel rubigo eiꝰ mltotiēs frita cum aceto. ꝛ vltio coq̄tur cū aceto donec fiat sicut mel. ꝛ ꝺ ponit Aui. Alumē adustū cū tantūꝺem mellꝫ. Ad idē ꝺm Aui. ℞. floꝛif eris ꝛ batituᵏ eiꝰ añ. ʒ. 4. succi pozri. ʒ. j. admistrenꝺ. qñ sanies ē mlta: vꝫ istilla⁹ vrine pueri ꝛ fellis taurini. ꝛ si fuerit ꝺo. cū antiq̄ sanie: imitte vinū cōgſ satū cū oleo roſ. aut cū succo pozri fcā refideⁿ aut cū aq̄ decoctiōis piscū salitoꝝ. ꝛ fiāt supꝺicta remedia qñ doloꝛ misceſ. ꝛ si subito ceſſet sanies: figᵐ ē q̄ ibi fit crusta. ꝛ tūc ūnitten ꝺū est oleū roſ. vt illa remoueaſ ꝛ itez currat sanies. ꝛ iponāt icarnatiua cū ꝺficcatis mixta.

Clarificatio Primo sciendū q̄ aliꝰ venit sanies ab auribꝰ post doloꝛē capiſ vel post ictuꝫ vl ꝺq̄ssationē vt iā dictū est. ꝛ tūc venit ꝑ viā mūdificatiōis cū alleuiaᵉ ꝛ bona tollantia: nō cū apate nec cū vlcere. ꝛ tūc in tali casu mediᵉ multū fortes necessarie nō sūt: ℞ sᵒᵐ sufficit q̄ auris teneaꝫ munda: cum aliquo lauatoꝛio de supꝺictis. ¶ Queriꝫ scꝺo sanies auriū q̄s moꝛbꝰ est. Dico q̄ sanies auᵐ nō est moꝛbus. qꝛ moꝛbus est qualitas eꝫ nām. 3º. ꝺe moꝛbo. c. j. Saniesꝺo non est q̄litas: imo subꝺa. g̃ ꝛc. Sed bñ dico q̄ sanies est signū moꝛbi. s. vlceris vtpˈlimus: qꝺ est moꝛbꝰ officialis. qꝛ mala figura ꝛ ꝺcauitaſ cū ꝺepditione subē. Et sanies ēt ostēdit moꝛbum officialē. qꝛ ꝺcauitas auris ipleſ re naturali. s. sanie ipediente actionē nature. iō vt plūmū tales sunt foꝛdaces. qꝛ oꝛganuꝫ auditꝰ rōne talis replonis saniei suī obiectū recipe nō vꝫ qꝛ obturatū est. ¶ Nota terº q̄ nō ē mirū si hūiditates supflue exītes circa vias auꝺitus recipiant coloꝛē saniei. Nā hūiditates supflue circa nasuꝫ ꝛ in vijs oꝺoratꝰ ꝛ in cōcauitate pectoꝛis exītes ī vna nocte recipiūt coloꝛē saniei: vt pꝫ ī catarrꝺeclinatiōe ꝛ ī tussi ex eo ꝓueniēte. ¶ Nota. 4º. q̄ ꝳ sanici gñatio possit fieri a cāis añtib⁹: vt ē mala cōplexio ꝛ moꝛdica hūoꝛ vl eoꝝ mala q̄litaſ. vl ēt possit fieri a cāis cōiunctꝺ: vt est mala cōplexio itroducta ī loco vlcerationis a tali malo hūoꝛe tñ cāe ꝓmitue cū aꝺueniū: ꝓmo q̄uis supficiem

Digitized by Google

vel pelliculā cōrūpāt: nō pñt ſanē immediᵉ gnare: imo pus faciūt ſolloes ꝓtinui vel ꝯgſſationē vel aliqđ tale añ ꝯ faciāt ſanē. ¶ Quiᵒ ſciendū ꝙ in apatibꝰ qñ videmꝰ ſigna maturationis ⁊ ſanies debemus ſtatī apire: ne fortemᵉ cōrūpaſ ab ea. Et hᵉ ē qđ dicebat Ualy 5. tegᵗ 2°. 162. ibi. Euacuᵒ ẋo. vbi dicit hec vba ꝙ ſi eſtimauerit medicꝰ ꝙ remāſerit ſanies: putrefiet mēᵐ velociꝰ ꝓpter. ḡ cū pſoratōe añ ꝙ accedat ſinꝑ mēᵐ nocumētū aliqđ maius. hec ille. Nā ſanies cū in mēbro vlcerato āplius remanet ipm: magis corūpit

¶ Cap. 54. de fluxu ſanguinis aurium.

f **Luxus** ſan. ab auribꝰ pt ꝓuenire a cāis ꝑmitiuis: vt ē caſus rectꝰ: ꝯſſatio in capite ⁊ filia. ꝓpt qđ ſan. cogitur exire tramite a nā inconſueto ⁊ nō directo. et hꝑ nimia violētia fit. ⁊ aliqñ a cauſ añtibus vt eſt replo ſan. ꝓpter quā vene rūpunt ⁊ ſcindunt: marſe ſi ſan. ſit multꝰ ⁊ ſubtilis. Cā aūt ꝓiuncta eſt aptio venarū circa meatū auriū. et aliqñ venit ꝑ viam criſis.

Signa Si a cauſis ꝓueniat ꝓmitiuis cognoſcit ex relatu ifirmi: vt ꝗa cecidit de arboꝛe vel ſolario vel de eq̄ currēdo haſtiludēdo ⁊ ſic de aliis. Si a cauſis ꝓuēiat añtibꝰ: cognoſcit ꝑ ruboꝛē ⁊ replonē faciei et coꝛpis habitudis. Et ſi venit ꝑ viā criſis: ſcit er eo qꝛ iſte pa. habuit fe. vel doloꝛē capit: vl vtrūqꝫ. ⁊ venit cū alleuiatōe pa. Poſitis autē cauſis cōiunctis ponit effectus.

Prognoſticatio Oīs fluxus ſang. immoderatꝰ malus: qꝛ natura pdit ſuū theſauruꝫ. idcirco oīs fluxus ſang. ſupfluꝰ eſt reſtringēdus: ſi natura cognoſcitur deficere.

Curatio Si eſt a cāis ꝓmitiuis: ꝓmo fiat flōia de cepha[a] a ꝓte oppoſita: ex qua flōmia ſequunt duo iuuamēta. Primū eſt diſtractio maᵉ ad oppoᵐ. Scōz eſt ſecuritas ab apare ⁊ doloꝛe. ⁊ ſi ibi fuerit doloꝛ. ponant anodina cōfoꝛtatiua ⁊ reſolutiua vt oleū camo. circūquaqꝫ ⁊ oleum abſinthij ⁊ abſinthiū ⁊ ſuccus eius. Et ponit Hoꝛō ēplm de pane calo in ſucco abſinthij ⁊ vino albo remollito. Quātū aūt ad reſtrictionē mgr ca[m] Auic. ponit tres oꝛdines medicinarū. ſ. oꝛdies ſtipticantiū ⁊ oꝛdinē infridan[m] ⁊ oꝛdinē cauterizan[m] quaſi dicamꝰ ꝙ ſan. ex auribꝰ poteſt cōſtringi ſtipticādo vel infrigidādo vel cauterizan. ꝓmo vt ſtipticā° ꝓcoꝛdat Ualy. Serap et auic. ꝙ coquant galle i aq̄ ⁊ aceto ⁊ auribꝰ inſtillet. Uiciū ſtipticat confoꝛtat ⁊ ſtringit. Sief memite vꝫ. decoctio maſt. in vino ⁊ aceto iniecto vꝫ. Malagnata cū toto decoquāt in aceto ⁊ exprimant: ⁊ auri iniciant. Coaglm leporis in aceto. Jn hoc ꝓcoꝛdat haly ⁊ auic. Rc. acaſſie ypoqſtidos añ. ʒ. ij. incoꝛpent cū vino antiq̄ ⁊ aceto. ⁊ inſtillet. ⁊ ſi times ꝙ coagulet ſan. tūc accipe ſuccū poꝛri ⁊ ꝑmiſce cū aceto ⁊ auribꝰ immitte vt nō exſiccet ſan. ⁊ coꝛrūpat inſtrm audit. Uerba ſunt Jo. ſera. in li. hebᵉ. Jnfrigidātia ẋo ſunt ſucᶜ ẋge paſtoꝛis ⁊ burſe paſtoꝛis arnoglos lāceola. in q̄bus frigiditas cū ſtiptᶜ repit. ⁊ ſpuma ſucci iſtoꝛ vl aliqꝝ miſceāt in vino ⁊ imittāt. Simlr fiet memite ⁊ opt. Cauterizāª ẋo ponūt in ca. de fluxu ſan. nariū. Cū dicit aui. ꝙ ſucᶜ bederēgi qđ ē oꝛimū fluuiale vel balſaª vꝫ. Silr ſuccus poꝛri cū aceto vꝫ. ⁊ coaglꝫ leporis i aceº. Alexª expta ꝑm aui. accipe duos renes thauri vel bouis in defectu cū aliquāta pinguedie q̄ ſup eos ſtat. ſaliant ⁊ poſtea aſſent media aſſatōe. deide exprimant: ⁊ deliq̄re q̄ exit auribꝰ imittat. De clarificatōe aūt cū dei adiutoꝛio in. c. de fluxu ſan. nariū fiet aliq̄ mētio.

¶ Capm. 55. de oppilatione auris a cauſa extrinſeca vel intrinſeca.

i **Uterdū** aures oppilāt et impediūt: aliqñ a cāis intrinſecis: aliqñ ab extrinſecis. Cāe intrinſece pñt eē hu. viſcoſus iteriꝰ ꝓgelatꝰ vl ẋmis intꝰ gnatꝰ: vl ſoꝛdicies nō expulſa: vel ſan. infra ꝓgelatꝰ. vl ſanies vl pānicul[s] ſup foꝛamē auris: vl pōt eē caro adita: vel verruca nata. vel pōt eē cōpſſio oſſis petroſi qđ a pn° ſic fuit creatū. vel cū foꝛaminibꝰ nō ꝓueniētibꝰ. Cāe aūt extrinſece oppoſitoes auris faciētes ſūt capili vel nucleᵒ ceraſi. vel gimle arena pul aq̄ ẋmis ⁊ pulices muſce: q̄ aliqñ ifra aurē igrediūt ⁊ ipas oppilāt. Et ꝺ iſtis cāis ⁊ ſignis ⁊ ꝓnoſticatōe iā aliqđ dcm eſt in. c. de ſurdᵗᵉ q̄ ab eis cāis pōt ꝓuenire.

Curatio Si ē ꝓpt cās intrinſecas vt ē verrucavl caro addita aut pānicul[s] ⁊c. Si ſūt in pfūdo vbi viſus nō attigit nō videt curabiles: cū medicus ſit artifex ſenſualis: ⁊ opꝰ manuale exercere nō vꝫ niſi vide at qđ opandū eſt: q̄uis aui. dicat ꝙ ingeniuꝫ inuenit cū inſtro ſecāte ipm pānicul vl carnē ⁊c. Sꝫ ſi ē in loco manifeſto: tal caro pānicul[s] l ne ru vl ẋruca tl ia iſcidāt cū iſtris ꝓuenientibꝰ vl liget ẋruca vl caro addiª cū filo de ſerico ſi poſſiᵉ ē. ⁊ ꝓtinue ſtrigat dōec euellat. vel iſta capiēᵒ cū uncio ſ ſtili cū ſputaᵉ puo frato

vel dētato radicitus abscindaſ: vel ſaltē cum cauterio actuali vl̄ potētiali auferāſ. Et poſt q̄ inſcīſa fuerint ſupapponaſ cū tēta colcotar aut vitriolū vt nō fluat ſan. ⁊ reſiduū conſumaſ. idē pōt fieri de vnguēto viridi vel de pul. affrodillo cū tēta miſſis. Et ſi velis iſta curare cū cauterio potētiali: laua dctās excre ſcētias cū aq̄ cal'a. in q̄ diſſo fit nitrū: ⁊ poſt ſuſpge arcenicū rubeū ⁊ es vſtū puluerizata ⁊ mixta cū aceto: donec illa ſint mortificata et adusta. poſtea cureſ vlcus. Itē dicit Auic. q̄ ſi q̄s hēat vel ſentiat aurē oppilatā cōfert diſtillatio olei laur aut fell tauri cū ſucco ficle ⁊ ſucco de ſe. canapis ⁊ ſucco coloq̄nt̄ vue vel oleo eius. Et dicit q̄ ſucco coloq̄nt̄ ineſt ppetas imādi ad oppilonē auris. hoc tñ nō itelligit ſi eſt oppło ꝓpter verucā vel carnē additā ⁊c. Si iſta oppło eſt, ꝓpter os male creatū: nō recipit curationē niſi dimā. ¶ Oppło aūt ꝓpt ſordicie conglobatā mollificeſ. ꝑmo cuz oleo amigd amararū. vel cū aq̄ mellis tepida ⁊ in craſtinū cū inſtło exhaſ in exitu a balneo. vl̄ poſtq̄ dictū oleū ſteterit in aurē p noctes. 2. q̄libet nocte mutādo. in craſtinū de mane tegula cal'a irrozata cū vino auri cal'a pāno medi applicef. ⁊ ſic fluet ſames p talē calozē liq̄ factā iacendo ſup dictā aurē. Ad idē vz lichinū factū de ficubus al. cū bauraco ⁊ cozdue Valet etiā fel capnū cū oleo. Succ prāſij vel aqua eius baurac cū aceto ⁊ oleo roſ. baurac ⁊ arcenicū cū equali pōdere cū melle mixtis ⁊ addito aceto in aurē inſtilleſ. Oleū de ſcozpionibus ē exptū ſm Auic. qz ipm continuatus ſoluit ſurditatē ⁊ ſanat. Et ſi q̄s cōqueraſ de oppłone auris. ⁊ cū hoc ſentit quaſi vētū: tūc ꝓfert lichiniū factū de naſtr bauraco. ⁊ ſtet in auris. 3. dieb ⁊ noctib. deinde exhant. et eriet ſordicies plurima. ſic dicit auic. ⁊ iteruz trociſci de ell'o ſunt fortiozes reb ſupradict. mūdificant enī neruū. b ē ℞ ℞ ell'i al. aur. ij nit auř. vj. croci auř. ij. ℈ pul. ⁊ diſtempeſ cū aceto. ⁊ ℈ trociſci. ⁊ cū aceto diſſoluti auri inſtilletur. ſunt enim mirabiles valde in caſu.

¶ Vermes interius gñati: occidunſ cuz ſuccō abſinthij vel ſucco cucu. agreſt vel cū trociſcis vel cū baurach ⁊ aloe diſtemperatis cū ſucco cētauree cū aceto ⁊ cū infra dicēdis. ¶ Vermes aurē ītrātes faciūt motū ⁊ ꝓturbationē ⁊ quādā anxietatē ⁊ aliq̄n dolorē. ⁊ b ſm q̄titatē aīalis aurem intrātis ⁊ q̄litatē mor eius. vñ q̄uis pulex puū ſit aīal: magnū impetū cum ſuo fortimotu facit. vnde ingeniū eſt q̄ exhaſ: mitten do infra ꝯcauitatē auris extremitatē radij cū terebētina ꝑlinita vel cū pice liq̄da. ⁊ buicvermis adherebit forte ⁊ ſuauiter exhatur. Aliud ingenium eſt q̄ vermis occidaſ intus ⁊ poſtea extrahaſ cū mūdato auris vel cū puocatiuo ſternutationū. Vel aūt vermes in auris occidētes ſunt iſte. ſucci iſtoz ſcz cētauree abſin ⁊ res ſupradicte. Ariſt. lon. vitrio antiquum ⁊ oleū pficcoz ſucc foliozburi ſucc foliozum rad̄ mori ſuccus ⁊ decoc elli al. ſucc mētaſt cū puluere ſcamonee. ſuccus ⁊ decoc ſticad epythimi etiā fella aialiū calefacta in coztice maligranati ſucc lupinoz aloes cū ſucco abſinthij vel puluis piretri cū aliquo liquoze. et dicit auic. q̄ ex eis q̄ ſunt exꝑta ad vermes. eſt hec me. ¶ ℞. vl. 3. ij. mellis. 3. ij. olei roſ. 3. j. miſceaſ cū albūie duoz quoz tepefiāt. dei de lana pūcta auri imittaſ ⁊ pa. accubet ſup illam aurē ⁊ ſaliat ſupza pedē illi pd. Deide ſubito talis lana exhaſ. Pix liq miſſa infra aurē ſtatim occidit vermes in aurē: ⁊ faciunme diate ceſſare mo. ⁊ hoc ſm aui. qz imediate adheret. ¶ Aq̄ ingrediſ aliq̄n in aurē: balneādo in aq̄s cal'is ⁊ friis: vt accidat illis q̄ natāt ſub aq̄ q̄ niſi cito expellaſ: facit dolorē oppilationē ⁊ nocumētū in auditu: ⁊ aliq̄n cauſaſ apa in radice auris cū ingēti dolore.

Curatio Dico q̄ cuz aliq̄s natauerit in aq vel alr ſe balneauerit vel caput lauerit ⁊ aquam intraſſe ſentiat. finita lotōne debet ſaltare ſup vnū pedē inclinādo aurē ſupza illā partē vbi ē pes ſaltans. deinde fic faciat ſupza aliā: ⁊ cū munda to mundeſ. Et poſtea tuſſiat mingat ⁊ ſternutet: ⁊ nitaſ quaſi expellere anhelitū claudēdo os ⁊ nares. ⁊ iterū mūdificet auris. Item medulla iunci mittaſ violēter in aurē q̄dāmō vt attingat vſq̄ ad aquā ⁊ in ea ibiḃaſ. ⁊ exhendo dictā medullā: dicta aq̄ exhaſ. Itē vētoſa ponaſ ſupza aurē. Itē extremitas cānule cuꝑ vel argēti cū coto circūdata auri imittaſ: ⁊ p aliā extremitatē q̄s exhat fortiſ. ⁊ ſic fugē nō ſolū aquā imo ſamē ⁊ q̄cq̄d liq̄dū infra aurē ꝓtineaſ: vel ingenieſ traiectozū cū quo pueri aquā ejiciūt ſicut firinga. ⁊ p dictū modū exhaſ. Auic. dicit q̄ medulla papiri aſſumaſ ad quātitatē vni palmi: ⁊ vna extremitas q̄tū eſt. 3ª ps inuoluaſ in coto multū ingenioſe. ⁊ illa pungaſ oleo ⁊ alia extremitas mittaſ in aurē. Deinde iaceat eger ſupza illam partē. ⁊ illa extrēitas q̄ eſt extra incendaſ ⁊ dimittaſ inflāma donec calitas in interiori pte auris ſentiaſ: ⁊ poſtea extrahaſ aq̄ vel ſaltē interi?

Digitized by Google

cõsumaꝛ. Cõstand. in viatico ⁊ alij q̃ ples dicunt q accipiaꝛ aꝛudo ficca subtilis: cuiꝰ vna extremitas ponaꝛ in aureꝫ: ⁊ alia extremitas oleo uncta foco icendaꝛ ⁊ p talẽ calozeꝫ aq̃ cõsumaꝛ. Bõbaꝛ ẽt imissa inhibit sibi aquã: si sup illã pt̃ẽ dozmiat eger. Si aũt dolor remaneaꝛ fiꝛ saccellario cũ millio ⁊ sale camo. melilo°. ⁊ sticaꝺ. ⁊c. ¶ Lapis vel nucleus vel pulꝛ igrediunt aliq̃n aurẽ ⁊ opilant eã ⁊ faciũt tumozem ⁊ dolozẽ patiẽti. Tũc igiꝛ oleuꝫ oliue mittaꝛ in aurẽ. deide puocet sternutatio cuꝫ casto° eufoꝛ° vel piꝛet° vel ꝺdiſo. claudẽdo os ⁊ nasum: vt foꝛt sufflatio sternutatiõis p os ⁊ nares exire neq̃eat: ad aures puertat: ⁊ p talẽ modũ q̃ ꝓtineꝫ in aure expellaꝛ. Dicit autez mgr̃ Jo. de toꝛna. bone mẽoꝛie in clarificato° q ꝺdiſi est berba q̃ multũ assilaꝛ spatule fetide: ꝛ flos eiꝰ assilaꝛ viole. ⁊ q̃ꝺã spẽs eiꝰ habet flozẽ citrinũ. ⁊ istã spem frequẽter vidi ⁊ miꝛabar de flozẽ: cũ spatula nullũ gerat flozem iuꝛta illud. Jris purpureũ yreos flozez gerit albũ. Gladiolus croceũ: ꝛ spatula fetida nullã. Et in lingua quoꝛũꝺã vasconũ vocaꝛ argẽtina. ⁊ laꝛat cũ terribilibꝰ accẽtibꝰ: iterduꝫ q sumentes frequẽter piclitaꝛ. Si ꝺo pp ista nõ exeunt ꝓtenta in aure pa. in loco ponatur lũinoso ⁊ subtiliter cũ instro argẽteo vel feꝛreo ex̃baꝛ subleuan° ⁊ ad exteꝛiꝰ attrabẽdo nõ ipellendo ad iteꝛius. Et si p ista nõ exiꝛ: credẽ do cõsilio cirurgicoꝝ ꝛ icisiones p talem modum q res extrahaꝛ: ⁊ postea vulnus siꝯ alia vulnera facta in locis siccis curetur

¶ Laplin. 56. de apostemate in radice auris.

§ **Alienus** vocat hoc apa peroridas. ⁊ Aui. vẽ dic°. Et sũt apata que accidũt in carnib⁹ mollibus ⁊ fluxibilibꝰ ⁊ glãdulosis. ⁊ frequẽter veniunt in epidimijs. ⁊ õtalibus in epiª euenientibus nunc nostra non est intentio sed bene de alijs ⁊c.

Cause istoꝝ apatum aut est san. aut colera aut flegma: aut melancolia.

Signa san. sunt plenitudo loci ⁊ rubeo° ⁊ grauitas. ⁊ si cũ digito cõpzimatur: statim redit sursum insla° ⁊ rubeo° ⁊ cõstrictio ⁊ ipedimentũ invijs anhelitus ⁊ cibi. Et si sit de san. subtili vel de co. dolor est mor dicatus⁹ non grauatiuꝰ: ⁊ inflãma° vehemẽs. ⁊ non tñ ipedit vias supꝛadictas. Si est a flãte: non est tantꝰ do. nec caliditas tactu repiꝛ ⁊ paucus vel nullus ruboꝛ adest: ⁊ est mollꝰ alijs. Si vero est a melancolia adest duricies ⁊ paucus dolor: ⁊ coloꝛ plumbeus.

Pronosticatio Jsta apata sunt mala ⁊ piculosa pp. ppinq̃tatẽ cereª. qz ab eis alꝫ caloꝛ ⁊ fumꝰ ad cerm̃ ascẽdũt ⁊ faciũt pmixtionem rõnis ⁊ q̃ñz frenesim. ⁊ alꝫ pp magnitudinẽ doloꝛis ꝛterficiũt patientẽ. Sunt ẽt piculose. qz fozte ps ma[e] ad ꝓes gutturales fluet: ⁊ faciet ibi sq̃nantia ⁊ moꝛtem iducit. ¶ Scõo talia apata frequẽtiꝰ occidũt adolescẽtes q̃s senes: qz adolescẽtibꝰ iest caliꝛas ꝓportionaꝰ. ⁊ ma[e] apatis ẽ acutioꝛ ⁊ maioꝛẽ cãs doloꝛẽ nõ potens expectare collectionez: ⁊ siꝯ in apare auris. ⁊ qz ẽt adolescẽtes sunt sensibiliozes. ⁊ h ẽ smia Aui. ¶ Tertio apa in radice auris qõ venit p viam crisis post signa digõnis. ⁊ in die cretico tale est sine piculo. Et si talevenit añ signa digõtis ⁊ nõ in die cretico ⁊ sine alleuiatione pa. tale est piculosuz ⁊ moꝛtale. ¶ Quarto aliq̃n litargia terminatur per apostema in hoc loco.

Curatio In ꝓmis si coꝛpus videꝛ plectoꝛicum: oꝛ q minuaꝛ materia añs cũ clisteribus ⁊ abstinenª ⁊ cum fõia de plꝑis aurium. Secũdo oꝛ q caueanꝫ oĩa apocrustica. Tertio oꝛ q vtamur pura resolone ⁊ attractione materie ad ꝓtes exteꝛiozes. Et si natura vꝛ pigra in expulsiõe materie ad dictũ locũ: polũt autoꝛes q maª ad dictũ loꝛcum trahaꝛ cũ ventoꝰ. maxie si doloꝛ ca. ⁊ fe. nõ affuerit. Et si nã nõ est pigra ⁊ p seipsam sat̃ expellit de maª ad dcm̃ locũ apatũ: ꝺimitte ipsaz opari. qz recta ẽ eiꝰ opatio. qz si tunc maioꝛ fieret attracꝰ doloꝛ augmentaꝛeꝫ ⁊ fe. duplicaꝛeꝫ. Et si doloꝛ ẽ magnꝰ oꝛ q applicẽꝛ res anodie ⁊ mollificatiue caꝛe ⁊ hũide ꝓplexionis: ⁊ p eas doloꝛ mitigeꝛ. Vꝛ valere butiꝛrũ ⁊ vitella ouoꝝ radix alte cocta. aꝛũgia poꝛci ve. carice ⁊ muscilago se. limi ⁊ fenugre[i] oleum oliue cũ aq̃ calꝫ ⁊ filia. Et q̃ tibi videbiꝛ q crescat apa ĩ suo augmẽto ⁊ appet q velit venire ad gñationẽ saniei pone desup cũ sup dictis mollificatis aliq̃ q̃ fint ꝓt̃ resolutiua: ⁊ ꝓtz maturatiua. siꝯ est farina volatil' molẽꝺi[i] ⁊ farina se. limi ⁊ farina fenugre[i] ⁊ frumẽti ista ministraꝛ cũ aq̃ decoctiõis malue ⁊ malueuisci ⁊ caricarũ ⁊ fenugre. Jsta enĩ silꝛ mixta ⁊ emplata ꝓt̃ doloꝛẽ mitigãt: ꝓt̃ resoluũt: ꝓt̃ maturãt: ⁊ cũ h si nã totaliꝛ ad resolonem intẽdit pp ista nõ stabit. Et q̃n vꝛ q sit maturũ: apiaꝛ: ⁊ pus expellaꝛ. ⁊ teneaꝛ apertuꝫ vt natura expellat supfluitates ad exꝛ: ⁊ h regie ẽ regẽdum apa calidum in tali loco. Si ꝺo materia videꝛ esse frigida: in pn° per resolutionẽ materie ⁊ eius attractionẽ vtaꝛ calidioꝛibus

Digitized by Google

ꝛ in maturatiõe ẽt in ꝑn°. iõytaſ oleo de lilio ꝛ oleo camo. ꝛ oleo bñdcõ ſil' mixt': ꝛ ſanguine porci antiq ꝛ ſterc' capñū invio coctū ꝛ appli catū cal'm. Ego ẽt in ꝟ caſu vidi bonū op' fieri cū ſtercore ouino ỹuno cocto addito melle. Vꝫ ẽt in iſto caſu adeps galline ꝛ anſerin. iſta enī valẽt cū reſolone ꝛ ꝓpe' ꝑm Aui. Et adeps vaccin' nõ ſolit' ſi miſceaſ cū melle ꝛ oleo de lilio. ꝛ ſic in maturatiõe fortiora maturatiua adiũganſ: vt ẽ ſenecio ꝛ cepe farina. lini ꝛ farina ordei ꝛ filia. Si ỹo egri' eſt antiq tũc apone fortiora reſolue' ꝛ materiā calefaciẽtia: vt eſt yreos ſterc' colũbi' ꝛ axũgie ꝓdicte: dũ modo ſint antiq. Scriptū enī ẽ in li° Algafagi ꝙ oĩs adeps ꝙto antiq'or tãto calidior. Et vꝫ adeps taxonis: vꝛſi ꝛ medulla cerui. Et vꝫ empl'm de gũi armoniaco. cui miſceaſ ſal gẽma ꝛ pul'rad'. yreoſ. ꝛ pix liq̃da ꝛ ſordes alueo rũ. yſopi' bũida bdellij ꝛ filia. ꝛ ſi forte fuerit ſcrofule pp ĩduratiõnẽ ma' ſpſe reſoluunt' p mo' ſupdictū iniungẽdo bonā dietā. Tũc ſ ꝟ empl'z. ℞. galba'bdellij añ. ʒ. j. gũi armo'. ʒ. ij. ſordis alueoꝝ yſopi hũide añ. ʒ. 7. terebẽ' pic liq̃de. añ. ʒ. j. ꝛ ℈. baccaꝝ lauri ſtafiſa' cordũe' cimi'p'iret' ſal' gẽme ſal' armo' añ. ʒ. ℈. ſtercoriſ capñ our' ꝛ anſer' ficoꝝ añ. ʒ. iij. axũgie porci antiq ſepe cap cerui ꝛ vꝛſi ſiluatici añ. ʒ. j. olei de lilio ꝛ de camo. cere noue qꝫ ſuff. fiat ẽpl'm reſolutiuus in ma' frida apoſtemoſa colli. ꝛ ſi ma' vꝛ eẽ calida: loco olei de lilio ponaſ oleũ viol'. ꝛ valet in ſcrofulis puerorum. ꝛ in bocio ꝛ in omni loco vbi indigemus reſolutione.

Clarificatio Primo dubitaſ cur in apate auris nõ cõpetunt apocruſtica ꝛ ſtiptica: cũ ꝟ ſit ſuũ ꝓpium medicamẽtũ ꝑm Aui. fen. 4. c. 25. de medicationibus apatũ. Rñdet Auic. ibidẽ ꝙ nullum emũctoriũ mẽ' ꝑncipalis ſiẽ ioca glãdulaſ vl' loca q̃ ſunt in circuitu auriũ q̃ ſũt emũctoriũ cer' aut aſelle cordis aut iguina epar nullum iſtoꝝ idiget fomẽtatiõe ſeu repcuſſiõe: qꝛ nolumꝰ iſta apata diminuere: imo ſtudiũ ĩpendere debemꝰ vt ea augmẽtemꝰ materiā ad ipam attrahamꝰ. Hec ſunt ỹba ei' ꝛ ꝟ eſt rei ỹitas. ꝛ ponã tibi erẽpluz qꝫ in meo tpe accidit cuidã valẽti viro mgro ĩ me'. q alĩ habuit ex reumate iflationẽ circa radicẽ auris cũ ruboꝛe caloꝛe ꝛ tumoꝛe. cui tumoꝛi ipſe motu ꝓprio apponens oleũ roſ cũ modico aceto ꝙaſſatuz vn' ſu' baccalari' dixit. taliſ ma' a tali loco nõ eſt repcuſſiẽda. cui ipſe ait. hoc faciẽdo frequẽter me bñ habui. q̃dã aũt vice illud volens cõtinuare ma' eſt repulſa ad intra ꝛ mortu' eſt ſq̃natic'. aĩa ei' ꝛ nr̃i reqeſ hẽant eternã. Seq̃re g̃ caĩ. antiq̃rũ vt non deficias a via recta.

¶ Scõo notãdũ ꝙ q̃uis ſupdictuz ſit ꝙ ma' attrahẽda ẽ ad locũ apatũ: mhilomin' aliq̃s modus ẽ ꝑ quẽ poſſet fuere ma' ad ptes ſubiectas ꝛ apatas: quã tenere nõ debem'. ſ. per ſuffumigatiões ꝛ euapatiões cũ herb calis coctis in vino vl' aq̃: maxie qñ caput ẽ repletũ ꝛ corꝑ'. qꝛ cũ talib' ſuffumigijs ꝛ euapatiõibus fit iterdũ magna diſſolutio: ꝛ trñ de ma' ad ptes fluit ſubiectas: qõ cãt ſq̃natiã ꝛ mortẽ. vñ q̃dã clibanari' in molariũ radiq̃ multũ patiebaſ. cui q̃dã indocta medica cã multi herb calidis coctis in vino fecit dictã euapatõe ĩ iclinãdo caput ꝛ faciẽ ſup os olle circũq̃q cũ litea mine cooperiendo. ꝛ in ꝑn° aliqñ inuenit remediũ a medica dictã euapationẽ ꝓtinuans: trñ de ma' ad collũ ꝛ guttur fluxit ꝙ factꝰ ẽ ſq̃natic' ſ ꝛ mortu' ẽ. ꝛ in iſto caſu hz locũ ꝓſilium Bi in. 3. teg' vſus finẽ vbi dicit. Si igit fuerit totũ corꝑ plectoricũ: nõ oz ꝑ ipſam ptẽ patiẽtem eũare ꝛ ꝟ itelligit ſenſibiliꝫ vel inſenſibiliter. ꝛ hoc idẽ dicit Aui. in. 4. ꝑ'. c. 3. ¶ Ex illo ſeq̃tur manꝰ ꝙ materia añs minuẽda eſt añ attractionẽ materie ad ptẽ leſam: maxime ſi corpus eſt repletuz hũo. ꝛ poſtea ponẽda ſunt mollificatiua ꝛ attractiua aliq̃la: vt eſt oleũ oliue lotũ ꝛ oleũ de lilio ꝛc. ¶ Tertio nota ꝑm Haly ꝛ aliquos autores: ꝙ malua eſt cal'a in ꝑmo: ꝛ hũida in ſcõo g̃du. ꝛ eſt ſoluens ꝛ molliens ꝛ maturans apa cal'm iobediens ꝛ tardũ maturitati in regali diſpõne ꝑmone. 2°. in c. de herbis. ꝛ iõ malua ꝛ maluauiſcus pñt in iſtis calis apatibus amiſtrari. ¶ Quarto ſciẽdum ꝙ qñ iſta apata retro aurẽ veniũt ꝑ viã criſis ꝛ expulſionis a mẽ' ꝑn'tũc nõ oz ꝙ premittaſ eũo ma' añtis: imo debem' apponere localia remedia ſupdicta. vꝫ ad locũ materiã attrahẽdo. Sed ſi veniat ꝑ puſtulas vel vlcera vel ꝑ cãs ꝑmitiuas: tũc bonũ eſt: ꝙ materia añs minuaſ cũ flõia vel farma' ꝑm ꝙ vi debiſ opanti. ¶ Quinto ſcias ꝙ aliq dicũt ꝙ qñ do. eſt magn' in tali apate radiq auris: debent apponi aliq ſtiptica ꝛ refrigeratiua rõe nimij doloꝛis. ſ dico cũ reuerẽtia ꝙ hoc eſt ꝛ regulas artis. qꝛ ad mẽ' nobilia ma'. non eſt repellen'. ſ bñ dico ꝙ in tãto doloꝛe debem' ſubuenire cũ anodis ꝛpatis vl' calis ꝛ hũidis. Et ꝟ eſt ỹa ſnĩa Bi ꝛ Aui. ¶ Sexto circa dmes auriũ dubitaſ qũo pñt ibi gñari. Dico ꝙ gñatio aialis ꝑm Ariſt. ꝑ° de gñatiõe aialium eſt dupler. q̃dam gñanꝰ ꝓpagatiõnẽ q̃ fit dupliciter. q̃dam imediate ex ma' maſculi in mĩice

Digitized by Google

femine vel femelle. ⁊ isto modo gñant hō leo ⁊ filia. Alia ꝓpagᵒ fit ꝑ ouationē. ⁊ ꝑm istaꝫ gñant aues pisces ⁊ multi ōmes: maxie illi a q̄bus fit sericū. Scdᵒ gñant aialia ꝑ putrefactionē: vt ꝑz de lūbricis ⁊ ōmibus auriū. et modᵒ isti gñatōis ē. dū em mā flāᵗ vl hūida i aliq̄ loco seu mēbroꝝ cōcauitatibᵒ pmāet nō apta nutritōi: nā ipaꝫ nitiē digerere. Et si nō ē tāte corruptōis vt totaliʳ putrefᵗ: ⁊ in sanie ꝺuertaᵗ: ſ spectat actionē nature. tūc taliʳ mā disponiᵗ vt spm vite suscipiat: q̄ spūs virtute celesti in materia dispoſita introducitur. ⁊ sic mouentur et viuunt.

¶ Cap'm. 57. de passionibus nariū. ⁊ pmo de anathomia nasi.

n **Nasus** est meᵐ organicū q̄si in meᵒ frōtis existens ordinatū a nā vt ꝑ ipm aer attrahaᵗ ad ceᵐ ⁊ pulmonē ⁊ ꝑ talē attractionē aeris ſ odoratus ⁊ ceˡ supfluitates expellanᵗ ⁊ cordis feruid' caloꝝ mtigef: ⁊ supfluitates circa corꝑtēte expellanᵗ. vñ nasus cōpositᵒ est ex ossibᵒ cartilaginibᵒ carneveis ⁊ neruis ⁊ ex cuti exteriori. Ossa sunt duo in radice nasi q̄ se iūgunt ab vna parte ꝑ mediū pncipij radiᶜ nasi vsq; ad cartilagies ⁊ a pte alia cū ossibᵒ supiozibᵒ mādibule: ⁊ ē reputatū ꝑ vno osse. ⁊ est pfozatū ꝟocaᵗ colatoᵐ. ⁊ fillʳ pānicul' ceˡ q̄ est iuᵗ colatoᵐ est pfozatus vt a ceᵒ fluant supfluitates ad eᵗ. Cartilagies sunt duplices: q̄dā ⁊ medⁱᵉ sub cute. ⁊ iste cōsti tuūt squinā nasi. ⁊ duo fozamia iferioza nasi. Alie sunt interiozes q̄ diuidūt nasuꝫ ꝑm lōgū vsq; ad os colatorij cū duobᵒ eminētijs vl ad ditameᵗ filibus capiti mamillarū in quibᵒ fit odoratᵒ. Et ista fozamina nariū ꝓtinuanᵗ cū fozamine in palato exīte: ꝑ quod fozamē aer īgrediēs ozc clauso ad pulmonē ad coꝝ attrahitur ⁊ expellit aliq̄n ꝑ idē fozamē supfluitas in radice nasi exīs: ⁊ attrahendo anhelitū ad os attrahit. Et aliq̄n ceˡ ꝑ idē fozamē supfluitates expelluntᶜ: maxie in reumate clausis extētibᵒ fozaminibᵒ nasi ⁊c. Caro in naso ē modica. ⁊ in ea sunt duo musculi q̄ circa extremitatē nasi ꝓtinenᵗ. ⁊ nasus cooꝑit eadē cute q̄ cooꝑit facies. neruus aūt q̄ venit ad nasū ad sensum ⁊ motū faciendū exit a tertio pari neruoꝝ qui ⁊mediate oziunᵗ a ceᵒ ꝑm intētiones Ga. 4. de inte. c. 4. in hec ꝟba. Palā em ē nobis ostēsum ꝑ anathomiā tertiū par videlicet timpoꝝ lacertos ⁊ ad eos ꝙbus fit mastica ⁊ in extremitates nariū folia appellatas vētre sensum ⁊ volūtariū motū eis accommodātē. In lingua ꝟo ⁊ ceteris partibus ozis sensum solum tribuens. Dec ille.

¶ Cap. 58. de nocumētis odoratus.

o **Odoratus** fic alij sensus ꝑm Ga. 4. de mozbo. c. 4. Et ꝑm Auic. in. 5ᵘᵐ. 3ᵘᵐ. triplici molestaᵗ. nocumēto. aut em minoraᵗ ⁊ debilitaᵗ: aut alteraᵗ ⁊ corrūpitur: aut ex toto destruiᵗ. Debilitaᵗ quādo nō sentit odozes: nisi sint multū excellētes in fetoze vel aromaticitate. Alteraᵗ aūt odoratus seu corrumpiᵗ duplʳ. Uno mō vt sentiat odo rē fetidū nullo fetido obiecto ꝓxīte. Scdᵒ q̄n indicat odoꝛē fetidū eē bonū vel ecōuerso Destruiᵗ aūt totaliter odoratus quādo nihil odoraᵗ: q̄uis multuꝫ vel excellenter fetidum vel aromaticum ꝓsentetur.

Causa ꝓatiōis totalis odoratus ꝑm dictos autozes in locis ꝓdictis est opilo totalis in vijs odoraᵗ: ita q̄ aer attractus vsq; ad vētriculos ceˡ āteriozes penetrare nō potest nec trāsire. Que opilo aliq̄n fit a cāis ꝑmitiuis: fic est ꝙaussatio aut ictᵘˢ in dictis vijs ⁊ loc ꝓpinq̄s. Aliq̄n a cāis ꝓiunctis vt ē caro supflua ibi nata aut ꝟruca aut aꝑa nascēs in pellicl'is nariū aut in vijs odoraᵗ aut q̄cūq; grossicies aut hu. gſſus. Oia ista ⁊ filia pñt totaliʳ opilare vias dictas q̄ hō odorādo nihil sētiet. maxᵉ si ꝺ fuerit ivtriscq; carūculᵉ q̄ veniūt a ceᵒ vsq; ad nares. Cūm si reuᵃ alicui aduenīat aut catarrus ex intēsione solis vel aeris frigiditate, vtricq; vētriculi cereᵇ repleb unᵗ. vñ opilanᵗ illa loca. Uerba sunt Ga. 4. de mozbo. c. 4. quasi in fine. Ista etiā ꝓatio odoratus pōt ꝓuenire a mala ꝓplone calida vel frigida cū mā vel sine mā in āteriozi pte cereᵇ vel in loc vbi recipiunᵗ spes odorabiliū vel ꝓpter destructionē spūum odorabiliū. Cā añs ipsius totalis opilonis pōt esse repletio humoꝝ in capite vel in toto coꝛpe.

Cause debilitaᵗ odoraᵗ pñt eē eedem q̄ ꝓatiōis: ꝺ sub esse remisso: ita q̄ vie nō totaliʳ opilanᵗ. ⁊ pōt esse ꝑm Auic. mala ꝑ simplex vel cōpoſita cū mā vel sine maᵃ siue fit nālis siue accītalis: vt aliq̄n accidit ex medicīs in nares iniect: q̄ aliq̄n inducunt nimiā calitatē: aliq̄n nimiū frigᵒ. ⁊ stupozē rōne q̄rū odoratiua ꝟrᵘ debilitaᵗ. fic dic Auic.

Causa ꝟo corruptōis sensus odoratus hu. ē malᵘ in ꝓdict loc clausus. nā his hu. calefactᵗ fumᵘ turbid'. ⁊ fetidᵘ gñat vñ fumi ꝑ nares ascēdētes turbāᵗ. ⁊ corrūpūtᵗ Uerba sunt Ga. 4. de mozbo. ca. 4. in fine ad

Digitized by Google

ram. vñ q̄uis fumi sint boni ⁊ aroma⁹. iudicant tñ tales sic ē humor imbibēs dicta loca sensus odorat⁹. Et auic dicit q̄ cā dicti accid̄ pōt esse cancer in dictis locis.

Signa nocumēti vel egritudis satis ō se sūt manifesta. Sed si oplo est in osse colatorij vel in pāniculo pforato q̄ est sup̄ ipm ⁊ in supmis ptibus. tūc est retentio supfluitatū. ita q̄ p nares nihil exit ⁊ nullus sentit dolorē ⁊ b̄ est verū dum tñ in ce° nō fit mala p° cal'a vel ficca: simplex vel cōposita. ⁊ q̄ vie nasi inferiores sint apte. Si aūt hō nō sentiat dolorē aut debilr sentit ⁊ currūt supfluitates p nasus. ⁊ tūc nō ē oplo in colatorio nec in ptibus supmis: ñ ille supfluitates ipedīūt vias nasi: vt odor trāsire nō possit: sic ps in catarro vel etiā vt videri pōt sine catarro in aliqb⁹ sine qb⁹ multe supfluitates p nares purgant ⁊ nō sentiūt odorē vel valde debilr sentiūt. Si aūt ista nocumēta veniāt ppt malā cal'am vel siccā in ce°: tunc adest paucitas supfluitat⁹ et calor ⁊ siccitas in loco illo ⁊ in frōte sentit. Si ē ppt malā frās: frig⁹ sentit in loco ⁊ in frōte ⁊ in qb⁹ illis fit hu. putrid⁹ vl corrupt⁹ hoc iudicat: q̄ sentit fetidū vel horribilē odorē nullo obo fetido pñte. ⁊ adest fetor anhelit⁹ qñ aspirat. caro autē addita siue verruca visu cognoscit in loco luminoso vl p puationē alioꝝ denotat sil'r vlceratio visu cognoscit p dolorem ⁊ exitū saniei.

Prognosticatio dicit aui. in 5ª. 3ª. Si in egritudib⁹ acutis infirmus sentiat odores nō p̄suetos ⁊ nō vsitatos: vel sentit piscū vel butiri āt luti aut odorē fetidū nullo fetēte obo pñte. ⁊ cū h̄ alia mala signa appeāt signāt mortē. q̄ magis corruptio in hu. significat. ℂ Sc̄do p̄ua° odoris a natiuitate īcurabilis ē. ℂ Ter° debilitas odoratus tpanea remediabilis ē: nisi a mala fuerit compl'one adequata vel a decrepitate. ℂ Quarto p̄uatio vel debilitas odorat⁹ ppter catarrum. illo curato: sanatur.

Cura Si q̄ volum⁹ curare odorat⁹ p̄uationē ex oplone colatorij vel ptiuꝝ supiorꝝ ipsi⁹ cere'. p̄mo digerat mā frigida si adest cū sir° de sticad. deinde purget sic in cade surdi°. vel in. c. de do. ca. ex flāte: vl digerat̄ cū ormelle diure° vel sylli°. in q̄ bulliant̄ sanfuc⁹ betho³. ⁊ purget cū pillis cochijs. 3. ij. vel alīq̄ farmaco grossos hu. purgāte. nā hu. banc faciētes opiloes frigidi grossi ⁊ cōpacti esse videnť. vel purget vna vice post aliā cuꝝ 3. ij. yer ap° B'. ⁊ D. j. pulpe coloq̄n° vl theodorī con empiscō vel cū yeralogodiō in suis dosibus assumpt. Si vo videt plenitudo sang. et pticula³ p̄ueniāt. ť flōia de cepha³. Dis vero pmissis cū subtili ⁊ euchimia dieta ť garga³ sternutatões nasca³ q̄ dicta sūt in. c. de palisi ⁊ in. c. de epi³. Vel ť fic. R. eufor. bij casto¹ añ. D. ß. dissoluant̄ in oleo sambucino vel costino ⁊ instillet vna vice. ℂ Jtē radices ⁊ herbe apiue ⁊ semina cala: vt est radix acori gētiane ⁊ laurus pule^m calamentū anisum marat^m. sepetro. ⁊ apij. decoquant̄ in vino ⁊ inde vapore recipiat p nasum. ⁊ in aliqua pte istius decoctionis vel in ormelle sylitico dissoluat̄ cōdisum oppopo^m ⁊ pip nigrū: ⁊ p nares attrahat̄: vel cū siringa injciat̄. Post. R. nigelle. ℈ ß. tempet̄ in aceto p tres dies. deinde pistetur fortiter cū dicto aceto ⁊ oleo anetino ⁊ simul mixta p nares vsq̄ ad colato^m attrahat̄ vel injciat̄ ⁊ vsus supius q̄tum possibile fuerit. Et de hac me³ dicit Auic. q̄ est expta. Jtē secicute ⁊ pip al. ⁊ nigrū ⁊ mirra in eq̄li pōdere pulueriz̄ent. ⁊ de isto puluere ť immissio i nasum cū tuello de coto. ⁊ vs mlr̄ū in dcā opiloe vel cū cānello narib⁹ insufflet̄. Et dicit aui. q̄ ille q̄ sentit odorifera ⁊ nō fetida: non cesset si bi facere caput pur^m cū casto^c multotiēs: vsq̄ rectificet̄ eius dispositio. Sequit̄ garga³. raphanū galba^m origa^m ⁊ achorus betho³ ⁊ pulegiū bulliāt i vino. ⁊ addito melle ⁊ puluere finaꝑ piretri ť garga³ de mane. Sternutatio fit talis. ℂ R. casto¹ nigelle 33¹ añ. 3. ß. piret¹ sta fiza^e añ. 3. ij. condiſ. D. ij. narib⁹ insufflet. vl cū dicta decoctõe distempet̄ ⁊ narib⁹ cū siringa in parua quātitate injciat̄. Masticato³ pñt fieri de piret° solo vel de mastice cū 33¹. Jtem ex decoctõe rute ⁊ ysopi fiat frequēt garga³ ⁊ frequens 3edoratij masticatio. vs multū. ℂ Si fit a materia cala: tunc res frigide ⁊ olea fria p nares injciant̄ cū decoctõe papaueris viol' lactuce portulace oleū ros. viol'. ⁊ papaueris. Sed ſm Auic. si destructio vel corruptio odoratus fiat a mala oplone: illa vtplu^m ē frida q̄ accidit vētriclis anteriorib⁹ cerebri aut in anteriorib⁹ cerebri aut in additamētis miamillarib⁹. ⁊ tūc competūt iniectões cuꝝ oleis calidis supdictis. vt oleū rutaceū. in q̄ dissoluat̄ casto^m eufor^m ⁊ muscus. Et si est a grossa ventositate: tunc vs oleū rutaceū ⁊ oleum de floribus agni casti: in q̄ bulliat anisū ⁊ cimi^m. Et si ibi sit caro addita vel druca emorroyda illa re moueant̄ ⁊ inscidant̄ vel cauteriz̄etur cū potētiali vel actuali cauterio vl cū instro scidēte. aq̄ ei fort q̄ solut aurū ⁊ arg^m. i mo^ca

Digitized by Google

q̄tate missa corrodit dictas supfluitates et aq̄ sal' pet' ⁊ vitreo' dissolutor cū albu' ouorū indurator sub cinerib'. vel etiā ſ cū aljis po tētialib' cauterijs. Si a catarro ſ curet catar rus: ſi ab aljis causis ille remoueanſ.

Dieta istor sit: sicut hītū egritudines capiū in ce° a cā frigida: vtplu' cauēdo cibaria grossa ⁊ vaporosa vtēdo bōis cibis subtilib' facilis digōnis ⁊ modica quā titate ⁊ vino limphato.

Clarificatio Primo notādum ſm Ba.4. de morbo.c.5. q̄ fum' seu fumalis euaporatio pūt imutare organū odorat'. ⁊ nob hoc suſ. ingtū volu mus remouere hui' sensus nocumēta. verūtn certi' loquunſ phi. ⁊ ppter h dicebat Auic. in 5.3'. c.1. q odorat' fit in aere cū passiōe ipius aut delatōe ipi': aut ppter vaporē q̄ resoluſ illud est qd̄ ptinet phis. q̄si dicat. Utrus spēs rerū odorabiliū sint subiectiue in aere. vel ipi fumi ⁊ vapores realr ⁊ cū sua suba veniāt ad organū odorat' ⁊ ipm immutēt. h est qd̄ pti net phis. ¶ Pro declaratiōe intētiōis phān' ṗmo notandū est q a corpib' odoriferis resol uunſ fumi vel vapores. hoc ꝓz: qz poma ⁊ her be postq̄ diu odorē emiserūt ruganſ ⁊ eorum sube dimuūſ. qd̄ nō fieret nisi fumi ⁊ vapores resoluanſ. ⁊ hoc a caloze aeris vel fricatōe vel caloze ignis. vt ꝓz de carnib' recētibus tostis vel de plumis ⁊ pilis q̄ nō hūt tales vapores vel fumos nisi ꝑ ignē reducanſ de potētia ad actū. Isti vapores seu fumi nō pūt interdum multiplicari ad tantā distātiā ad quātā odor sentiſ. ⁊ hoc ꝓz: qz si sale corp' eēt totū reso' in vapores nō posset sufficere ad tātā distan tiā circūq̄q nec extēdi ad tātus spaciū. ⁊ hoc ꝑbat cōmētator in.2. de aīa de vno cadauere: sicut ē vn' canis fetid' q̄ ꝑ suū odorē fitidū a vulturib' ꝑ q̄ngēta miliaria ⁊ vltra sentiſ. Et si tu dicas. quō q̄ sentiri pōt cū ibi nō ꝓtigat fumalis euapatio. Dic cōmētator in loco pal le°. ⁊ est sniā alberti supr scōm de aīa. q odor est subiectiue in corpe odorifero ⁊ multiplicat in me'spūal' ⁊ q̄lificatiue ñ mālr. ⁊ tūc ꝓz q odor est q̄litas corpis odoriferi in ipo subie ctiue exīs. ⁊ nō pōt multiplicari ꝑ tātā distā tiā mālr sicut sentiſ. ñ ꝑ spēs. nā si thus i thu ribulo ponaſ: fum' ab eo ꝑ ignē eleuaſ. ⁊ q̄ uis dictus fum' ad tuū organū olfact' nō ve niat. tū ꝑ multiplicatiōez spērū dicti fumi tu sentries odorē thuris. qd̄ nō fieret nisi eēt spe cierū imaterialiū multiplicatio. ⁊ tūc ꝓcedat cū illo qd̄ dictū est de sono: q singulū eorū q sunt ſm passionē sensuus: q̄litas est. nā color multiplicat suas spēs īmāles seu intētōnales vsq̄z ad organū visus: q̄ subiectiue sūt i corpe colorato vel in supficie colorata. Et nō apt ponam' nos inter lr̄am ⁊ papirū. ne forte iu dicemur imponere falcē in messe aliena.

Dubitaſ scdo quō mūdatores latrina rū pūt sustinere tātos et tot fetores sicut ibi sunt. Dico q nō sentiūt illos fetores. vñ dico q ex frequēti vsu talis mūdi ficatōis organū odorat' repletū ē illis spēb' illor fetidor corpor. ita q noue spēs adue niētes nō aplius pūt orga' odorat' imutare nam organū debet esse denudatū a suo sensi bili qō hic non contingit.

Dubitaſ tertio. quare aliqui sentiunt odores malos seu corruptos bonos nō: neq̄ aromaticos. Dico q hoc ē ꝺa isti hūt malos humores in corpe fetidos seu corruptos in organo odorat' vel in partibus circūuicis. nūc aūt spēs ꝓcedētes ab obiecto fetido iuuanſ ꝑ malos hūores ⁊ ꝑ fumos cor ruptos ab eis ꝓcedētes. ⁊ sic simboliza' exte rioza cū interiorib'. fetidi odores sentiunſ: et ab romatiq̄ sensus imutari nō pōt: cum circa ipm sit fetor ꝓtinu'. ⁊ h est qd̄ dicebat Ba. 4 d̄ morbo.c.4. vbi loquiſ de sapore quē sentit lingua. Et sil'r pōt intelligi de aljis sensibus. nā q̄ veniūt de exteriorib' mouēt māz que est occulta in organo. ¶ Quar° dubitar. q̄ est ꝑn cipalior ps in odoratu. Pro q̄ sciēdū q sicut iā palle' est q in āteriori pte ce'sūt. 2. addita mēta pua filia pulpis māmillarū. ⁊ ista oriūſ a ce°. ⁊ ista vocanſ carūcule. i. pue carnes. Et Ba. in.4. de morbo.c.4. vocat eas furculas. Et Conſtā. in.6. sue theo° in.c. de nocumēris odorat' vocat eas vbera furculis assilata. Ad dico ſm Auic. Ba' ⁊ Cōſtan. iste furcule siue carūcule est ꝑncipalior ps organi olfactus si cut cristallina organi visus. ⁊ sic neru' exten sus sup os petrosum in auditu. Et oēs alie ꝑ tes sunt coadiuuātes ad istā. Et ad istas carū culas veniūt spēs rerū odorabiliū a pte exte riozi ⁊ spūs odorabiles a ce°. ⁊ sic in ce° fit iu diciū odorat': sic dic Ba.4. de morbo.c.5. vbi dicit pīnū instrm odoris est vētriculi cerebri. Cū igit dicat Arist.5. de aīa. q organū dz eē denudatū a specie sensibili. iste carūcule sunt denudate a spē sensibi: qz sūt frigide cū ozīūſ a ce°: ⁊ odorabile ad caliditatē est declive. iō hec additamēta siue vbera sūt ps ꝑncipalior ⁊ oīs alie sunt ꝓpter istā. ¶ Quito sciēdū q ñtus odorativa est finita ñtus: ⁊ alie ñmes. l.

Digitized by Google

visiua auditiua. Et ideo sicut quelibet istarū
potest deficere vel diminui vel totaliter anihila
ri vel rōne orgāi vel rōne spūum vel alteri⁹
rei. nc ↄ illa. Et ideo in sensibus iste ☞tutes de
bilitant vel destruunt: ↄ actōes seu opatiōes
earū sicut etiā actio epatis stomachi ↄ aliorū
organoꝝ corpis. Proinde dicebat Ha.2.āph.
p°.39. ☞tus in sensibus est defecta. ↄ in.6. de re
gimine sanitatū.2.c. in fine.c. dicit. Cū q̄rela
☞o est sanitas sensū. Et in.2. de pplomb⁹.c.2.
in fine ca. Destruit em̄ digō ↄ spfio cibi ↄ gna
tio san. in sensibus ↄ reten⁹ cibi a corpe nutri
mentū ↄ desiderium ↄ motus ↄ sensus in sene
debiles nō cōplent ꝑm q̄ opꝰ. ¶ Sexto scien
dū q̄ inter cetera aialia saltez pfecta ↄ terrez
stria ↄ aerea homo habet debilē odoratum. et
hoc est ꝓpter nimiā humiditatē in cere⁹ eius
dñante: vt pꝰ de cane q̄ sentit transitū lepozis
vel pdicis post tres vel q̄ttuoꝝ horas et filia.
¶ Dubitat septimo: vtrū pisces sentiāt odorē
in aqua. Dico q̄ sic: quia hñt orgānū odorat⁹
ↄ natura nihil facit frustra quod esset si orga
num haberēt ↄ non sentirēt. ¶ Octauo scias
q̄ hec est sñia Ha.8. de iuuamētis membroꝝ
c.2. pro eo: quia duo vētriculi āteriores vētri
culoꝝ cerebri aliquādo recipiūt superfluitates
descēdentes ad ipas ex corpibus continētib⁹
ipas ↄ ab aliis partibus: hō nō esset securus:
q̄n accideret ei apoplexia nisi ponerentur in
instrumento odoratus vie ↄ canales: ꝑ quas
transirēt iste superfluitates. Et ꝓpter hō canales
in naribus fuerunt create maiores ↄ latiores
q̄ in oculis vt superflua interius ptēta ad exteri
us expellant. Et ꝓpter hoc colatoriū ↄ pelli
cula ↄ cetere partes hui⁹ instrumēti odorat⁹
fuerūt a creatore create pforate cū latioribꝰ
foramin⁹. ¶ Nono scias: q̄ opilo istius in
strumēti in toto vel in pte q̄n maxime venit a
grossicie humoꝝ: ē ex defectu ☞tutis regitiue
non pfecte digerētis nutrimētū expulsiue mā
dantis ad loca ista illa que mittere nō dz. vel
retentiue retinētis nō retinēda ꝛc. ¶ Decimo
si tu petas cui ☞tui magis nocet opilo. Dicit
q̄ in genere nocet ☞tui animali: ↄ in specie
☞tui odorabili: quia opatio eius est lesa. Et
si tu petas: est morbus p se vel p colligantiā.
Dico q̄ p colligātiā: q̄ aliūde venīt superflui
tates lesionem istius sensus facientes: vt dicit
Ha.4. de iuuamētis mēboꝝ.c.2. Et scias
ꝑm intentionē Ha. in eodē loco q̄ iste vie fue
runt create lōge. ↄ illa ps anterioꝝ fuit ossea.
ↄ fuerūt creata in eo mīta foramīa diuersoꝝ
canaliū ↄ quasi spōgiosa vt dīnāt fortitudi
nē aeris apud anhelitū ne ad ce^m veniāt res
valde frigide ↄ hoc subito: imo ꝑm Salienus
ibidem ille vie ↄ canales alique sunt ꝑm recti
tudinē: ↄ alie ꝑm involutionē vt tardet illud
quod vult transire ad cerebrum.
¶ Lap. 59. de fluxu sanguinis narium.

f **luxus** sanguinis ꝑ nares po
test habere causas pri
mitiuas aīcedētes ↄ cōiunctas
Primitiue possunt esse casus ob
uiatio cū naso ictus cū pugno vel baculo vel
alia re dura nimi⁹ labor: sicut itineratio tēpe
calido: nimis ↄ nimiū exercitiū. Dia em̄ ista
faciunt ad rupturam vene vel ad rarefactōez
ampliozem sanguinis.

Cause aīcedētes pñt eē nimia repletio
sanguis in toto corpe vel in capite
vel in epate vel splene vel matrice vel i aliis
locis. vel pōt eē nimia subtilitas ↄ calitas ei⁹
cū acuitate. Et pñt esse fe. ↄ egritudies acute
nimius dolor capitis: ↄ filia faciētia i sangui
nē nimiā calefactionē rarefactōez ebullitōez
ↄ eleuationē calidoꝝ vapoꝝ ad caput. vl pōt
esse fortitudo ☞tutis expulsiue vel debilitas
cōtentiue. Causa cōiuncta est inscisio aut ap
tio aut fractura aut corrosio vene vel arterie
in reti seu miringa cerebri vel nasi vel alicui⁹
de partibus circuuicinis.

Signa causarū ꝑmitiuarū ꝑ patientis
relationē habent ↄ assistentium
Signa replonis san. frequēter dicta sunt: q̄a
rubedo adest colōris ↄ plenitudo in facie ↄ in
corpe vene plene. pulsus plen⁹ vrina ru. ↄ spis
sa ↄ lassitudo corpis sine exercitio distēpato
pa. fuit in ocio ↄ qete ytēs vino maturo ↄ car
nibus boni nutrimenti. ¶ Signa calitatis et
acuitatis san. significant: q̄ hō vel femina ē
gcilis cū rufedine colōris cholic⁹ inuētis tps
estat ↄ vsus fuit spēb⁹ ↄ aliis. ↄ color san. ten
dit ad citrinitatē ↄ i eritu sentiē nimis cals.
¶ Signa aūt doloris significant: nā si solum
veniat a ce° solā adest dolor in capite. ↄ si ve
nerit ab aliis mēbris significat ꝑ dolorem et
passionē in eis pcedētes ↄ grauitatē. Si vene
rit ab epate sentit dolor vel gūitas vel calefa
ctio in dextro ypocūd° ↄ ascēsus vapoꝝ a dex
tro latere. Et san. erit p narez dextrū. Et si fit
a splene ↄsimilia accidētia in sinistro latere
sentiunt. ↄ san. erit p narē sinistrū. Et q̄n vēit
a matrice circa vmbilicū inflatio vel tensioꝝ
doloꝝ sentiē. ↄ quia fuit mulier ꝑ multū tps
que non habuit menstrua. Signa autem q̄n
venit per viam crisis in feb. et egritudinibus

acutis:scitur quia ille preambulant. Signa autem q̄ sanguis veniat ex apertione venarum vel arteriarum retis cerebri sunt:q̄ ille sanguis est velox in exitu ⁊ saltu ⁊ est continuus. Et hoc est quod dicebat Auicen. in fen. quinta tertij fluxus sanguinis narium quandoq̄ fit distillando sic̄ guttam post guttam. ⁊ quandoq̄ fit fluendo cum velocitate vehementi. ⁊ hoc fit;a causa dominij san. feruentis cū virtute forte expulsiua. Et quandoq̄ est,p pter eruptionem venarum ⁊ arteriarum retis cerebri. Et cognoscitur san. arterialis subtilitate sua rubedine claritate ⁊ velocitate exitus. ¶ Signa autem fortitudinis expulsiue ⁊ debilitatis cōtentiue cognoscitur:q̄ fluxus est magnus ⁊ multus fluit san. ⁊ sequit̄ alleuiatio patientis maxime in bona crisi. q̄ natura regulariter agens semper ad bonum intēdit.

Pronosticatio Primo antiquissimus medicorum ypo. docuit pronosticare in san. fluxu. Desipientia aut spasmus malum .7. amph. amph.19. Secundo cum Galien auctoritate ypo. in li° epidimiarum sic. In habentibus quid̄ fe. aduren tem quādo est in collo dolor ⁊ vtriq̄ timporibus grauitas:⁊ videt. eger coram suis oculis tenebras:⁊ sentit in eis q̄ sunt ibi sub ypocundrijs tensionem cuius qua non est dolor tūc aduenit egro fluxus sang. nar.3°. de crisi. c.13. ¶ Et sequitur ibidem:ambo oculi dum rubēt indicant fluxum san. narium. Et sequitur ibidem. Aperi° radiorum ⁊ caligo ante oculos lacrime ⁊ rubedo oculorum māmillarum ⁊ nasi ⁊ proprie tensio in locis que sunt sub ypocundrijs sine dolore ⁊ apostemate ⁊ alteratio anhelitus. ista signant crisim futuram per fluxū sang. narium. ¶ Tertio cū ypo. mlie' mēstris deficientibus san. a naribus fluere bonus est. 5. ampho. ampho. 32. ¶ Quarto cum Auicē. in 5.3'. c. propria:quā moderni sequuntur fluxus sang. nar. ex eruptione venarum vel arteriarum retis cerebri est fm plurimum non recipiens curam. ¶ Quinto fluxus sang. nar. faciens in capite leuitatem:post grauitatem ⁊ repletionem ⁊ equalitatem coloris ⁊ claritatem in facie post rubrum rubozem preexistentem ⁊ remouendo plenitudinem facit equalitatem in forma ⁊ figura talis fluxus est bonus maxie in egritudinibus acutis ⁊ apostematibus intrinsecis ⁊ maxime sanguineis ⁊ colericis ⁊ in ce°. ⁊ pleu. ¶ Sexto omnis purgatio quevenit cum remotione accidentium malorum ⁊ alleuiatio patientis est bona,quia si qualia oportet purgari purgentur confert ⁊ bene ferunt. ¶ Septimo fluxus sang. nar. in colericis ⁊ habentibus citrinitatem coloris non tantus facit nocumentum sicut in flegmaticis habentibus colorem plumbeum vel album. Vel sicut in melancolicis:quorum color cōuertitur ad fuscedinem. ¶ Octauo:omnis fluxus sanguinis superfluus a quacunq̄ parte fit:debilitat epar:⁊ facit venire ydropisim ⁊ mortes. ⁊ hoc frequētissime vidi maxime in nimio fluxu mēstruorum. ¶ Nono dicit Bernard' in lilio quādo sang. fluens per nares excedit.4.ℏ'. est malus. ⁊ vltra octo pessimus. ⁊ si vltra ad.20. am plius viuere non possunt. ¶ Decimo: quando fluxus est tantus sang. vsquequo perducit homunem ad colorem plumbeum vel terreum: malum est. Et quando frigiditas est in extremitatibus:malum signum est. ¶ Undecimo: cum ypo. quibuscunq̄ in fe. san. fluit multitudo in resumptionibus ventris bis humectantur.4°. amphorissimo. amphorissimo.27. ¶ Nota hic q̄ Galienus .3. de crisi. cap'o.3. ponit egritudines que terminari possunt per fluxus sanguinis nar. ⁊ sunt fe. adurens carabitus idest frenesis pleuresis peripl'ia apostema caliduin epatis apostema calidum splenis. Aui cenna addit variolas ⁊ morbillos. ⁊ in omnibus istis prestat iuuamentum fluxus sanguinis moderatus.

Cura fluxus sanguinis nar. In principio cure premittende sunt alique regule seu canones quos autores medicine ponūt ⁊ stant in ratione. ¶ Primus est:quibus san. a naribus fluit multitudo oppositorum locorum fortis ligatura manifestum prestat iuuamentum: ex dictis Galieni quinto meg'. collundello primo. ¶ Secundus.morbo eodem vexatio totius corporis refrigeratio cum aqua frigida ⁊ subita bibitio eius iuuat multum Galienus ibidem. ¶ Tertius sanguinis diuersio ad opposita loca cum fleuboromia aut ventosa vel ventosis cum scarificatione vel sine vel alio modo vt est menstruorum vel emorroydarum prouocatio: iuuat ad retentionem dicti fluxus Galienus in eodē loco ⁊c. ¶ Quartus cañ. si pulvis vel liquor naribus immittatur tutius est vt os aqua frigida teneatur plenum:maxime si causticum ammini streturmedicamentum.in'quinta tertij. tract. primo. ¶ Quintus si caustica ministrādo sup calefactio naribus euenat:cū refrigeratiuis ad pristinā sanitatē reducēde sunt. ¶ Sext' est G' in meg'li°.5.nō decet caput si san,a narib'

Digitized by Google

fluat refrigerari nisi p̄cedēte flōia ⁊ fricatione manuū ⁊ pedū ⁊ mēbroꝝ ⁊ mēbroꝝ oppositoꝝ ligatione atq; vētosa i vētre vl̄ ceruice appōsita. Dis p̄us scis caput fris refrigereſ. b̄ sūt v̄ba ei⁹. Et testaſ ibidē ꝙ ipse vidit mltos quoꝝ san. fluxꝰ augmētabaſ pp talia refrigeratiua. ¶ Septim⁹ pomū a Ba⁰. ʒ. meg³ colū⁰. ʒ. ⁊ in ʒ. meg³ colū⁰. ʒ. in tali foꝛ³ san. a nar. fluentem magꝝ ꝓstrigit vētosa i latere ſb ypocūdrio apposita. ſ. i der⁰ ſi ex dextra nare ⁊ i ſimistro ſi ō ſinistra. ⁊ i vtroq; ſi de vtraq; dci⁹ sanguis ſ. fluxꝰ. ¶ Octau⁹ ē Ba³ in. ʒ. meg³ ſi flōia p ātipstasim fiat ad b̄ vt san. nar. refrigereſ. magna inuna vice nō ē faciēda. ſi oꝛ san. multꝫ apoforeſb⁹ ēbi ⁊ paulati ⁊c. ¶ Non⁹ caū. ē nr̄i cano niste Aui. in. ʒ³. ʒ³. c. ꝑpo. fluxꝰ san. nar. cretic⁹ restrīgēdus nō est nisi casus ꝺtuꝫ cū eo sentiatur ꝙ qīq; se ertēdit vsq; ad quattuoꝛ H'. sine ꝺtuꝫ nocu⁹ vt ipse dicit. ¶ Decim⁹. caū. nullus fluxꝰ san. nar. veniēs in latitudine sanitaſ est subito restrīgend⁹. qz iterdum multum iuuat. ¶ Undecimus est gerardi cremoñ. ꝙ pa. tacere oꝛ supin⁹ nō, pnus nec sup lat⁹. ¶ Dis autē p̄libaſ ⁊ ad vnḡē obseruaſ sciēdū ē ſm Aui. in. ʒ³. ʒ³. tracta. p⁰. ⁊ ſm suos seq̄ces. ꝙ quīq; sunt acies medicinarū fluxū san. a nar. restringentium. ¶ Prima acies ē mediciarū stiptica rū vt est ypoq̄stidos sumach acassia balausta pfid³. lent⁹ galle succ⁹ lenticis ⁊ folioꝝ piroꝝ ⁊ citonioꝝ ac succ⁹ virge pastoris ⁊ burse pastoris. ¶ Scōa acies est medicinaꝝ ifrīantiū vt est opiū cāphora ⁊ se. inſquiami al. se latuq; arñgloſ. poꝛtulacis aq̄ frida succ⁹ herbarū frigidarū ⁊ acetū. ¶ Tertia acies est medicinaꝝ glutinantiū vt est thus mastix coꝛter thuris sarcocolla san. dra. bolus arᵐ ⁊ gūi dragagā³. gūi. arab. farina volatil' molēdini albūen oui ⁊ filia. ¶ Quarta acies est mediciarū cauteri santiū vt est attramētū calcanī. i. vitriolū antiquū arcenicū viride eris succ⁹ pozri vrtice ⁊ filia. ¶ Quinta acies est mediciarū opantiuꝫ a tota ꝑpe⁹ fic est sterc⁹ afim ⁊ exp̄ssio ei⁹ naribus īmissa aq̄ mēte succ⁹ albederēgi. ⁊ ē succ⁹ oziꝫ citrine vl̄ balsamite succ⁹ pozri cum acero sterc⁹ pozrinū odoratū ⁊ exp̄ssio ei⁹ narib⁹ iniecta. Et ſ ex istis linimēta ēpl'a ēbrocationes iniectiōes tuelli attractiōes p nasuꝫ cū ābeli tu odoraᵗ ⁊ suffumigatiōes ſm idustriā meᵗ ⁊ ſm aptitudinē simpliciū medicinaliū singulariter vel mixti assumptoꝝ. Haꝫ isti sunt modi ministrandi medicinas in passionib⁹ narium ſm Aui. in loco allegato. ¶ Cura pticularis In p̄mis pticularibus p̄uenīētib⁹ ſm etatem virtutē ⁊ cōditionē flōia faciēda est de cephalica in pua quātitate extrahaſ ter vel quater in die appoforeſ. vt san. distrahaſ a suo fluxu ad partes subiectas ⁊ in qualibet appoforesi parua extrahatur san. quātitas. Et si san. est coleric⁹ ⁊ rōne colere fluxibilis purgeſ. cū appropriatis ⁊ san. igrosseſ ⁊ ifrigideſ cū dieta ingrossatiua. ¶ Scdo ſ. circa pres inferiores dolorose ligature. ⁊ fricationes fortes in pedibus ⁊ tibijs. ¶ Tertio ponaſ ventose retro in collo ⁊ iter spatulas cū scarificatione si est fortis ⁊ puecte etatis ⁊ si paru⁹ sine scarificatione. ¶ Quarto ponaſ ventose supra epar si per narē derterā vel sup splenez. si per narem sinistrā fluxerit san. ¶ Quinto sumaſ succus istaꝝ herbaꝝ oīum vel aliquaruꝫ. ſ. arnagloſa virga ⁊ burſa pastoris vmblicus veneris vel sempuiua crassula mozella q̄nq; neruia lentigo aq̄ lactuca poꝛtu³. Et istis succis refrigeraſ in puteo vel in cellario refrigereſ frons facies ⁊ pozaꝝl' cōmissura capit̄ apponendo pānos in eis madefactos q̄b⁹ calefaciē remutenſ. Sexto tuellus intinct⁹ in succo arnagloſſe siue in albumīe oui ⁊ supsperſus cū puluere san. dra. ⁊ boli armenici. ⁊ gūi arabi. tosti in vtraq; nare īmittatur. ¶ Septimo pistetur argilla ⁊ bol. ar. cum aceto ⁊ albumini bus ouoꝝ ⁊ extensa supra pānum dictis locis apponaſ. Et testiculi virorum ⁊ māmille mulierū eodem emplo emplentur. Et si super epar epithimata frida apponerenſ: nō nocerent: vt feruoꝛem san. refrigerarent. Et si alie me⁹ deficiunt tibi vt aliquādo accidit itinerātibus: facies frons pꝛora capitis cū ꝙua frida embꝛocetur. īmo in eis madefactio capitis ⁊ totius coꝛporis ⁊ potus aque frigide iuuat. Iterū audiui a quodam ꝙ si quis potet aliquas guttas pura. ʒ. vel. 6. de aqua frigida ⁊ paruo aceto sanabitur. expertum est. Succus oꝛzimi cuꝫ camphoꝛa naribus instilletur. Succus arnagloſſe ⁊ virge pastoris in quibus misceaſ terra sigillata ⁊ camphoꝛa. Succus stercoris asini recens est vltimū remediū ſm Aui. hoc facit a ꝓpietate. Et si vl̄ nimius fluxus sanḡ. flos eris infusus in aceto paulatim instilleſ. Lenta de coto ⁊ incausto scriptoꝛis īringaſ ⁊ superspergatur puluis dragagan³ ⁊ īmittaſ. ℞. succi foliorum vrtice succi foliorum poꝛri. ana. ʒ. vnam. colcotar piloꝛum lepoꝛis mimitim inscissoꝝ ⁊ iuxta posse puluerizatoꝝ sterc⁹ asini puluer³. ⁊ coꝛrefacti. ana. ʒ. j. oliba⁹ vernicis. ideſt. classe sangui. dra. añ. ʒ. b. licij gumi arabi. assi. ana. ʒ. ß. fiant tuelli ⁊ al

Digitized by Google

te narib⁹ imittant. Et iuꝛ consiliū Ga. nares cū digitis ab exteriori pte stringant. Tēta ex succo ỽge pastoris vel osimi fluuialis quod ē ozi⁹ citri⁹ vl balsamita supsparsa cū puluere licij adusti est expta. Vel spergat tuell⁹ made factus in succo ỽge ⁊ burse past. vel arnagl ⁊ aceto albūine oui farina volatili molēdini vel farina thuris vel aloes dragagāti ⁊ licij assi. Tuello made ad aq̄ ros. ⁊ aspergat pul vitri oli ⁊ thuris et coztic ei⁹. Tenta in succo pozri supsparsa puluere mēte vz. Tuell⁹ ℞ de pilis lepozis ⁊ inuolua in isto medica. ℞. albumē vni⁹ oui ⁊ cū eo incozpet pul thuris aloes dra gagāti adusti añ. ʒ.ij. opij. ʒ.ß. ⁊ ℞ etiā pul. ex rebus supdictis in. ʒ. acieb⁹ medicinarū ⁊ na rib⁹ insufflet fortiter infra nasuʒ. ⁊ a pte exte riori nares cū digitis apphendant: credendo cōsilio auic. ⁊ sic teneant p vnā horaʒ. ⁊ illud quod currit ad os expuat. ⁊ tandē alia fiat in sufflatio ⁊ cōstrictio. Succus folioꝝ salicis ⁊ papinarū: vitis sozbe: piri ⁊ nespuli ⁊ sentic ⁊ cocta' ifridet vt supdictū ē. ⁊ frōti ꝛmissure capit cū pānis lineis apponant: odozet ster e⁹ asi recēs. Alde³ hec laudat a ga. i meg' pti³ ʒ.colū°. 2. ℞. thuris. ʒ.ij. aloes. ʒ.j. ℞ pul ⁊ icoz pozet cū albūie oui ⁊ pilis lepozis ⁊ imponat Et vʒ in san. fluēte a ptib⁹ cere': ⁊ in vulnere fauc ⁊ colli ⁊ arteriarū. Appo³ ei faucib⁹ atq̄ arrijs san. absq̄ ligamine. ibidē. Tene at freq̄nt aquā fri. in oze. Et aliqñ ỽm Sal'. et Auic. vʒ ingressio aq̄ fri. ⁊ in ea tantum stare donec totū coꝛpus sit fri. Et dic aui. q̄ caput alīs ē ep'landū cū gipso cū ace⁹ distēpa°. Et di cit iteꝝ q̄ qñ fluxus est mult⁹ ⁊ cōtinu⁹ flōia ꝺ cepha³ ⁊ de vena infra spat'las faciēda ē vsq̄ ad sincopi. qꝺ ego timēs infamiā non facio. Dicit vlteri⁹ q̄ acetosa aliqñ augēt fluxū san. ꝓterea qz faciūt insisionē in bu. ⁊ faciunt eos ampli⁹ fluere. iō aceto qꝺ cōedūt muscēda est aq̄ font cū lactuc ⁊ herbis. Si ỽga past. i. succus eius apponat narib⁹ ꝑputat fluxū san. earū. Baly in. 2. pul'. pilozꝝ lepozis cōbustoꝝ cū albūine oui oēm fluxū san. sistit. Kyrān⁹ in 2. Fim⁹ aūt thauri san. narū stringit fluxum. Kyrānus in. 2. Succus pozri instillat⁹ mixt⁹ cū succo ỽbene vel p se vʒ. Baly in. ʒ. 2. part. Itē suppositꝰ fronti vʒ. Fimū asini oēm san. fluxū fistit. Kyrānus in. 2. Branū cuposi siue vitrioli positū supza venā a q̄ exit san. in vul nere vel sup venā flōatā vel alr aptā cauteri zādo fistit oēm fluxū sanguinis ⁊c.

Dieta patientiū fluxū san. narū: ⁊ aliū quēcūq̄ debet esse ingrossatiua ⁊ refrigeratiua san. Si ergo vēit cū fe. vl cuꝝ debilitate coꝛpis: vtaꝝ bonis cibis bone digō nis frigidis tñ. Et vtatur lactucis poꝛtulacis endiuia scariola aceto agresta ⁊ pull tostis. ⁊ si est foꝛt egritudo ⁊ piodalis ⁊ conquerit de tali fluxu. vtaꝝ fabis pisis lētis: ⁊ vtatur riso caulib⁹ caseo carnib⁹ bouinis lepozis ⁊ cerui nis: vtaꝝ vino grosso rubeo: ⁊ pot⁹ sit puus. ⁊ caueat a vino subtili ⁊ al. ⁊ si cōueniat vti: sit bñ limphatū ⁊ caueat spēs calas. Et cibi ⁊ po tus patiē⁹ fluxū san. sint refrigeratiui ⁊ ꝛglu tinatiui ⁊ stiptici ỽm morbi necessitatē. meg' pticula. ʒ. colū°. ʒ. ⁊ ibidē iubet clare Ga. vinū grossum rubeum ⁊ simile.

Clarificatio Primo nota vt dictus est aucte ypo. in ꝓma ꝓnosticatiōe: q̄ in fluxu san. desipiē³ aut spas mus malū est: qz desipiētia ⁊ frenesis debent curari p fluxū san. narū. q̄ si fiat oppo⁹ ma lū ē signū. qz iuuare solētia cū nō iuuāt. ꝓcul dubio molesta est eoꝝ significa°. 2. āpß. āpß. 1 ⁊ qñ nō solū nō iuuāt: ⁊ imo nocēt: tūc deteri⁹ ē ¶ Item spasm⁹ ideo mal⁹ qz ex inanitiōe que mozbalis iudicat. 4. amph. amph. ⁊ p° ꝓmis. Nota vt dictum est in vltima ꝓnosticatōe. q̄ multitudo fluxꝰ san. facit ad fluxū vētris. cui⁹ cā: qz caloꝝ nālis debilitat ⁊ cibaria nō bene digerunt q̄ nō bñ digesta a nā expellunt. ⁊ sic vētres humectant. Et p eandē rōnē si p iōgū tps duranerit q̄libet fluxus san. debilitat na turalē calozē digōnē sto' ⁊ epatis. ⁊ san. exin de generat aquosus. q̄ natura in mēbza non potēs cōuertere ex eo fit inflatio vētris ⁊ coꝛ pozis q̄ est signū errozis ỽtus digestiue epat. ¶ Ter° nota q̄ fluxꝰ san. narū est purga° vl is flō ⁊ farmacia. vt dicit Ga. 4. āpß. āpho. 16. Et q̄uis imediate a capite euacuet. tamen mediate a toto coꝛpe purgat. ideo vʒ in omni restrictōe fluxus san. cōsueti siue emoꝛroidaꝝ siue mēstruoꝝ. qz supfluitas san. a toto coꝛpe expellit. ¶ Quarto nota q̄ de san. bullient ⁊ venas crepāte loquit Sal'. meg' pti³. ʒ. colū° 4. ⁊ dicit ista ỽba. Nonunq̄ etiā pellicle siue vene rūpunt ꝓpter multitudinē san. p caloꝝ bulliētis: ⁊ sicut in vtre vel in olla plena musto videm⁹. musto em bullire incipiēte: nec aditū inuemēte q̄ exeat: necessario vter rumpit. hec ille Sic etiā pōt assigri in san. fil'itudo. ¶ Quinto nota q̄ iuuamētū fluxus san. narū ỽm auic. i 5ª. ʒ' est magi in pleuresi q̄ in pipl'ia: qa vene directius veniūt ad nares a pleura q̄ pulmo ne. ⁊ etiā qz pleuresis vtplurimū de co. gene ratur vel de san, vt dicūt autoꝛes. et pipl'ia vt

Digitized by Google

plurimū de flāte. Nūc aūt in egritudinib⁹ cole/rici ⁊ sanguineis pl⁹ iuuat san.a narib⁹ q̄ in flāticis: vt dicit aui. in loco ſtati alle°. ido ⁊c. ¶ Sexto nota q̄ san. exiēs a ruptura vel ap/tione arte^e tardi⁹ aduenit ⁊ difficili⁹ curat q̄ er vena. ꝓpꝛea q2 arte^a hꝫ duplicē tunicā: nō ita cito rūpi: ⁊ est difficiliozis cure: q2 san. ē calidioz ⁊ ſubtiloz ⁊ minus terſabilis. et q2 ēt duplex tunica rupta nō ita cito repaꝛ ſic ſim/plex. nā ſuto: citi⁹ ſimplicē q̄ duplicē repat. ¶ Dubitaꝛ ſepti°: ſi ꝓ rupturarū ſolaꝫ artiaꝫ san. in venis exīs poſſit euacuari. dico q̄ ſic. ⁊ hec est ſnīa Ga. in li. de vti^e pulſus colū°. 6. vbi ꝓbat: q̄ arte^e ⁊ vene nō pulſatiles in aliq̄ bus loq̄ ꝓtinuanꝫ ⁊ san. a venis trāſit in arte/rias. in hec ꝛba. Si alicuius animalis arte/rias ⁊ venas acceꝑis magꝫ ⁊ manifeſtas: ſic tauri aſi¹ ⁊ hois ⁊ venas ei⁹ pulſatiles magꝫ ⁊ mⁱras apieris san illi⁹ aīal'to⁹ ꝓ illas eua/cuabiꝫ venas. ſ. pulſatiles: nō itaq̄ in eis re/manebit q̄cq̄. Et iuenim⁹ vēas nō pulſatiles vacuas ꝓ euātonez pulſatiliū venarū. ꝓz ḡve/ritas dubij in rōe ⁊ expie^a fūdata. ¶ Octa°no tandū q̄ flux⁹ san. narīū pōt dupl'r ꝯſiderari ēno mō ꝓut fit a nā regl'ata expellēte noc^m ſ. san. in q̄ti^e vel q̄li^e errantē. ⁊ iſto mō nō eſt mozb⁹ neq̄ pa°alicui⁹ ꝓticule. nec ē mozb⁹ ꝓ ſe nec ꝓ colligātiā: nec ē actio leſa: ſic nec flu/xus vētris cretic⁹: imo ē cā ſanitaꝫ. ⁊ ſic talis flux⁹ i criſi nec ē mozb⁹ nec cā moꝛ nec accīs mozbi. Sꝫ ſi vene rūpanꝫ nō vi nature ſed vi finthōatis vel debilitaꝫ ꝓtētiue vel debili^e et ſubtiliare mēbꝛi: q2 a q̄cūq̄ facili cā aperitur oꝛificiū vene. tūc mozb⁹ est in oꝛificio venarū naſi vel frōtis vel velami^mce^: ⁊ est accīs ſeq̄ēs ſol'onē ꝓtinui. Et est cā debilitaꝫ digeſti ue ⁊ flux⁹ vētris ⁊ ydropiē. Et ꝑm⁹ flux⁹ est a vigoze na^e. Sc̄ōs nō est ꝑm curſum na^e. Et ꝛ̄ est ſnīa Ga. in. 6. de inte. c. 5. vbi dic̄. Actio na ture est expellenda minuere ⁊ expellere: reti/nēda optune ꝓtinere ⁊ ꝓſtrīgere. Expulſio aūt fit fozamīb⁹ aptis q̄bus expelli debēt expel/lēda. Cōtinētia ꝛ̄o fit cū fozamīa coꝛ clauſa ſunt ⁊ nullū hñt motū q̄ poſſint expelli. Hac igiꝫ rōne ꝓtinēda vel purgāda ꝑm curſū na^e purganꝫ vel ꝓtinenꝫ. Illa ꝛ̄o q̄ eꝫ nām fiunt alia ſunt. nā ꝓtinētia ꝓpter defectū expulſiue in amitio ꝓpꝛ defectū ꝓtētiue: aut ꝓpter aliud potēs cogere mē^m vt expellaꝫ. hec ille. Prima igiꝫ euacua°vel ꝓtinētia fit a nā regl'ata. ⁊ ta lis nūq̄ est mozb⁹. Alia est eꝫ nām. ⁊ talis est mozb⁹. ¶ Nono dubitaꝫ cur san. exiēs a nari/bus ē pulcriozis ⁊ rubicūdiozis coloꝛis q̄ ille qui exit ꝑ flōmia aūt ꝑ alia loca vt ꝑ emoꝛroiꝺ ⁊ mēſtrua. Rñ̄ꝺo q̄ ſbtilioꝛ san. ⁊ leuioꝛ ⁊ pu rioꝛ aſcēdit vi na^e citius ⁊ leui⁹ ad ptes ſupio res. ⁊ san. groſſioꝛ cui multū miſceꝫ de flāte ⁊ melia nō ita pōt aſcēdere ſic ille cui miſcetur cho. ıō san. a narib⁹ fluēs est meliozis coloꝛis q2 mūdioꝛ a cōmixtione groſſoꝛ hu. ⁊ ꝑ eādē rōnē san. arterialis ē rubicūdiozis col'. q2 nō ita cōmixt⁹: ⁊ q2 calidioꝛ na^e ⁊ magis coct⁹ et liber a ſuꝑfluitatib⁹. ¶ Dubitaꝫ. 10. quō frīda exteri⁹ applicata aliq̄n augēt fluxū san. narīū vt dictū ē in. 6. cañ. Dico q̄ ſi ꝑ tal' refrigera° capit aīi diſtractionē ad o^m ꝑ appōnē frīdoꝛ ad eꝫ. caloꝛ ⁊ calitas san. interi⁹ ꝑ ātipiſtaſis fortificaꝫ q̄ augmēto ⁊ fortificato calefit ꝛ̄ ſtiliaꝫ san. ⁊ ſic habilitaꝫ ap̄li⁹ ad fluxū. ¶ An dicimo ſciendū q̄ in oī reten^e san. ꝺſueta ſiue emoꝛroiꝺ ſiue mēſtruoꝛ vꝫ flux⁹ san. nar. vt ſtati dictū ē ſi fiat a nā: q2 ab arte faciēdū nō eſt. q2 nō ē ꝓueniēs regio vt retēt⁹ flux⁹ san. mēſtruoꝛ vel emoꝛroiꝺ ꝑ nares ſ. ſi ad infe/rioꝛa trabaꝫ ꝓut decet. ¶ 12°. ſciēdū q̄ ſangui nei ⁊ adoleſcētes aliq̄n hñt fluxū san. nar. ⁊ ꝛ̄ in vere: q2 in tali etate ꝙplone ⁊ tpe magꝝ dña tur san. ⁊ ſic maioꝛis ē q̄titatis: ſi in iuuenib⁹ ⁊ choleriq̄ ⁊ in tpe eſtaꝫ magꝝ multiplicaꝫ flu xus san. nar. q2 tūc san. calidioꝛ ⁊ acutioꝛ effi cīt. ¶ Tredecimo ſciēdū q̄ poſtq̄ in fluxu ſā. narīū exierit. ij. vel. iij. H'. ſan. ⁊ ꝺt⁹ incipit debi litari. flōia nō cōpetit. q2 magis debilitaret niſi eēt modica: q2 tūc nō debilitaret ſ. facerꝫ ad diſtractionē san. ad o^m: ac ſi ſolū eꝫheret. ℥. j. ⁊ talis ſ. vel. j. vel. ij. vel. iij. appoſozefib⁹ puis. Et tūc tā ꝓpter ligaturā tā ꝓpꝛ exitū ſā guinis parū fiet ſubtractio a pte ſuperioꝛ ad inferi⁹: ſed ſi ꝛ̄tus est foꝛtis ſ. flōia ſine timo re nō exceꝺēdo quātitatē. ¶ Decimoq̄rto ſciē dū q̄ bis dieb⁹ q̄bus hec ſcribebanꝫ: viſa est q̄dā dña: q̄ aliq̄n in ſudoꝛe ſuo emittebat gut tas san. ⁊ q̄n ſudoꝛ cū pāno abſtergebaꝫ: pan nus san. lunit⁹ remanebat. Et q̄n a me fuit q̄/ſitū cur hoc eſſet: q2 reputabaꝫ q̄ſi miraculū. Dixi hoc ꝓtingere ꝓpter nimiā san. ſubtilita/tē ⁊ nimiā poꝛoꝛ raritatē. imā iſta pñt eſſe ita intēſa q̄ ſudoꝛ videbaꝫ eē ſanguineus. Et de iſtis loq̄baꝫ ga. ſ. meg¹. colū°. ſ. Multos etiā aſpexi quaſi ſudoꝛē in toto coꝛpe pati. ⁊ q̄ruꝫ coꝛpus ſanguineū emittebat ſudoꝛē eos quia defectioꝛ anguſtia ſeq̄baꝫ. ibidē. Quādo igiꝫ vene narīū ſūt nimis debiles ſubtiles ⁊ frāgi biles. vel ſan. eſt mult⁹ in quātitate vl' ſubtil' calidus in q̄litate. vel ꝛ̄tus expulſiua ē foꝛ ⁊ retētiua debilis iſtis pñtib⁹ leuiter fit flux⁹

san,narũ ꝛ aliarũ coꝛpis ptiũ.ꝛ ꝺuia iſtoꝝ fa ciunt ad retentionem ꝺm Ba^m.8.ve int.ca.5.

¶ Dubitaꝫ.15.qũo cognoſcef fluxus ſan. na rium qñ venit p viaꝫ bone crib. vel male ter minationis.ꝺr ꝙ qñ venit paulati ꝛ cũ bona tollerãtia ꝛ ſuauitate patiẽtis ꝛ exit p nares illius ptis.in qua eſt moꝛb^ꝰ vl^ꝫ doloꝛ: talis fluxus eſt bonus.Sed ſi veniat cũ ipetu ꝛ ꝺoꝛdia te ꝛ cauſ ꝓturbatione pa. fine allenatione ꝛ a pte oppoſita talis fluꝝ^ꝫ eſt mal^ꝰ ꝛ finthõatic^ꝰ.

¶ Sedecimo nota Ba^ꝰ.5.meg^l.c.2.ꝺicit.Fluxus ſan.ſtringẽdus nõ eſt cũ me^a incenſiua ꝛ cauterizatiua:niſi cũ ſan.fluat ex aliqua raſura vel putrefactione in illo mẽbꝛo exiſtib^ꝰ vel putrefactioni ita ꝙgruũ eſt ſicut incenſio fiue cũ igne fiue cũ ferro fiue cũ me^a icẽſiua ꝟ ille.

¶ Decimoſeptio ꝺubitaf.ꝺe qua cepha^a faciẽ ꝺa fit flõia:cũ Goꝛꝺonius ꝺicat ꝺe pte oppoſi ta.Dico ꝙ fieri ꝺꝫ ꝺ cepha^a q̃ ſequiſ illã narẽ Et ſic intelligit Goꝛꝺonius cum ꝺicit ꝺe parte oppoſita ꝺm vnum ꝺiametrum.

¶ Capitulum.60.ꝺe catarro.

c **Catarrus** eſt ſpẽs reuma^ꝫ que cõmunius ꝛ vtplurimũ accidit.qꝛ ſi reuma accidit frequentius vadit ad pectus.

¶ Proinde ꝺr ꝙ reuma eſt genus qꝺ habet.5. ſpẽs quas habebis per iſtos verſus. Si fluat ad pectus ꝺicatur reuma catarrus,ad fauces bꝛancus ad nares ꝺico coꝛizan.Licet moderni vnum pro alio ponẽꝺo differentiã nõ obſeruant.Habet aũt reu^a.7.ꝺiruationes.Prima reu^a.in greco iꝺem eſt ꝙ raꝺix in latino. inꝺe ꝺicitur reu^a quaſi raꝺix mali.Secũꝺa reu^a.q. res mala.Tertia reu^a.q.mater ruine.Quarta reu^a.q.minans ruinaꝫ.Quinta reu^a.q. ruens materia vel ruens hu. Sexta ethimologizaf reu^a.quaſi raꝺix egritudinum inꝺe venientiũ malozũ accidentiũ.ethimolo^a eſt.Septia ꝺm Jo.in proſo^a reu^a a remis ꝺicit.i. tẽpeſtuoſa maris inundatio vel ille feruoꝝ aque que fit ex remoꝝ agitatione p ſili'tudinem. Reu^a eſt erup^ꝰ vel feruoꝝ alꝫ fluxus hũoꝝ qui a ca^e vel alio loco educuntur.inꝺe ꝺicit reumatiſſimus. Catarrus ꝓpie ꝺr apud grecos hũiꝺitatuꝫ ſi ue aquarũ in vno loco aggregatio.vt ꝺicit.2. metheoꝛoꝝ.ꝺe gñatiõe fontiũ ꝺe coꝛruo.Brãcus ꝺe bꝛãca fiue ꝺe mẽ^ꝰ.qꝛ aꝺ pres fiue mẽ^a fluat. Reu^a ergo põt eſſe multarũ egri^m ꝺucẽtium ꝓncipiũ ꝺm mẽbꝛa aꝺ que fluit. Nam ſi materia moꝛꝺicatiua fluat aꝺ naſum.facit in eoꝛ ulcera puſtulas ꝛ polipũ.Si fluat aꝺ ocꝰ facit lacrias ꝓuriginẽ caliginẽ ruboꝛem ꝺm qꝺ eſt materia. Si aꝺ aures. ſurꝺitatem apa foꝛtẽ doloꝛẽ cum ꝺifficultate placabilem.Si fluat aꝺ maxillas doloꝛẽ ꝺentiũ ꝛ apa in raꝺicib^ꝰ eoꝝ ꝛ inflõnẽ.Si aꝺ vuulã tuoꝛẽ ꝛ apa tẽ.ſi aꝺ liguã.inflõnẽ ligue ꝛ palatiſm.Et ſi aꝺ guttur:fariges aſpꝛitatẽ ꝛ ſõnantiũ.Si aꝺ pectus tuſim aſma pipliaꝫ ẽpima.Et aliq̃n aliq̃ ma^a in cõcauitate pectoꝛis putrefit ꝛ cauſat fe.ſi fluit aꝺ velamina coſtaꝝ vt pl'imum cãt pl'reſtim.Si aꝺ ſto^m cauſat vomitũ ꝛ faſti^m ꝛ fluxuꝫ vẽtris.Et ſi aꝺ inteſtina fluxus vẽtris. Si aꝺ iuncturas:omnes ſpecies gutte.

Cauſe reuma^ꝫ ſunt qꝺã ꝓmitiue vt caliditas aeris nãlis vl^ꝫ accitaf:q̃ alq̃n pl^ꝰ ꝺiſſoluit ꝙ reſoluit.vt ẽ calitas auſtrini vẽti ꝛ calꝰiditas balnei:maꝛie ſi caput aeri frio exponaf.vl^ꝫ p^ꝫ calitas acq̃ſita ab exercitio vel a nimia cooptura capiꝫ.qꝛ rarefacie^ꝰ apit pozos ꝛ ꝺaf via vt nãlis caloꝛ cer^l ꝺebili tef:ꝛ cũ ſpiritib^ꝰ reſoluaf ꝛ ꝺaf via friati penetranti.Alia cã põt eẽ fritas penetrãs igroſ ſans vapozes ꝓuertẽs eos in materiã fluiꝺaꝫ ꝛ hoc frequẽter accidit eũꝺib^ꝰ in tpe multũ fri gido cũ paucitate veſtimẽtoꝝ. Alia cã põt eẽ ſufflatio ſeptẽtrionaf p^ꝫ auſtrium oꝺoꝛ lilij ꝛ flozũ nenuf.q̃ pl^ꝰ ꝺiſſoluũt ꝙ ꝓſumãt'. Tenere caput ꝺiſcooptũ ꝺe nocte ꝛ filia. ¶ Eãe añcedẽres ſunt repl'o coꝛpis vl^ꝫ capiꝫ nimia frigiꝺitas ce'rõne cui^ꝰ nutrimẽtũ aꝺ ipmvenẽs nõ bñ ꝺigerif. ꝛ ſupfluitates aggregãf. Aut eſt nimia calitas ce'rõne cui^ꝰ fit attractio vapozũ ſupius.vl^ꝫ vapozes multi a ſto^o aꝺ caput eleuati.vel ſomnus ꝺiurnus vel longa repl'o fiue cõtinua^o vapoꝛoſoꝛuꝫ:vt ſunt poꝛri cepe allia vinũ foꝛte finap eruca ac crapula ebꝛietatis ancilla vſus fructuũ aquoſoꝛuꝫ ꝛ eoꝝm repl'o:vt ſunt gũule ceraſa poma pſica ꝛ filia oꝛa iſta ſumpta iteꝝ^ꝫ ꝛ filia ſunt cã reumatis ꝛ catarri. ¶ Cauſe ꝓuncte ſunt materia exñs circa ce^m ꝛ mirigas ꝛ pelliculas eius ꝛ vapores ingroſſati ꝛ foꝛtitudo virtutis expulſiue iuuate per humiꝺum ꝛ ꝺebilitas virtutis cõtentiue ꝺebilitate per ipſum humiꝺum.

Signa cauſaꝝ ꝓmitiuaꝝ p r'onẽ habẽ tur pa.ꝛ aſſiſtentium. ¶ Signa cauſarũ antecꝺentiũ cognoſcuntur.qꝛ talis eſt plenus in facie ꝛ in coꝛpe vel vſus fuit cibarijs ſupꝛa ꝺictis ꝛ vino puro. ¶ Eãe ꝓuncte ſigna iã cognoſcunf qꝛ ſternutat freqnf exit humiꝺitas liq̃da p nares.Et iſta iã ſũt ſigna egritudis.qꝛ aꝺeſt opplo narium olfactus ab latus.ſapoꝛ ꝺiminutus anhelat per os ſenſuuꝫ ꝺiminutio,Quia oꝛgana ſunt impedita:

Digitized by Google

¶ Signa hu. cali sunt amaritudo oris calitas in fronte sentiť ⁊ facie ⁊ in maxill. ⁊ materia exiens ē calida mordicatiua narium aliqñ cuꝫ p:uritu: ⁊ interdū exeunt guttule sine positio/ne manus ⁊ ponísmi sunt frequētiones sternutatio ter vel q̄ter ⁊ vltra. Aliqñ salsus sapor facies ⁊ ocli rubei lacrie calide aliqñ defluūt ab oculis ⁊ calida nocēt. ¶ Signa autē fride maꝰ sunt p̄ria istis. qz caꝰ nō sentiť i facie nec in fronte ⁊ qđ exit est frīdū grossuꝫ ⁊ facies alba ⁊ pallida ⁊ nō tm̄ sternutāt nꝭ porꝰ ita frequētes. ⁊ applicatio caloꝛ iuuat ⁊ fridoꝛ nocet ⁊ adest grauitas capiť cū fili dolore q̄uati uo facies subtumida multa supfluitas p nares ⁊ oculos hebetudo sensuū ac hītudo plectorica. Si pp dispōnē aeris vel sufflationem ventoꝛ vel planetarū vel cōstellationū influētiam: tunc multi incurrūt reuᵃ ⁊ est q̄si egritᵒ gn̄alis. ⁊ quasi pestilētialis suo mō. ⁊ aliq ide moꝛiunt maxie decrepiti. ⁊ per loca facit cursum suū. ⁊ hoc tpe meo vidi. 4. vicibꝰ vsq; ad diē p̄sitem. Et tūc nō oībus accidit simul sed magis paris. Signa liq̄ditat ⁊ fluxibilitatis maꝰ ac debilitat p̄tētie est. qz fine magna grauedie capiť accidit ⁊ facilť distillant guttule fluende ⁊ hūide ⁊ non p̄cesserit frigꝰ nec mala mordinatio potus ⁊ cibi ⁊ faciliter accidit.

Pronosticatio Primo catarrꝰ in cā calida in tēpore etate ⁊ cōplone calidis citius curať. qz oia ista iuuant ad p̄sumptionē materie. ¶ Secūdo. catarrus cū fe. citius alleuiať. qz fe. consumit materiā eius. ¶ Tertio sepe incurrentes catarrū omni periculo nō sunt securi imo ppe naufragiū cōstituti: qz parati ad sup:adictas egritudines marie ad ptisim: si sunt macᵗficci cum hūeris eleuatis vel ad asma suffocans. Quādo est reuᵃ celeriter dissoluens in quo tātus est fluxus a capite ad pectꝰ ⁊ eleuaᵒ a coꝛpoꝛe ad caput q̄ quasi videnť esse cōtinue. ⁊ in vno puncto stat vita istoꝝ cū magna sit necessitas ⁊ constrictio in pectoꝛe. ¶ Quarto ypo. in. 2. ampho. in ampho. branci ⁊ coꝛriza i valde senibus nō maturanť. qz caloꝛ in eis ē multū debilis. ⁊ non p̄t digerere materias ⁊ expulsiua debilis non potēs expellere. Et ego vidi Montepessulano anno quo ego recepi licentiam 1387. q̄ fuit catarrus quasi generaľ ita q̄ vir. 10. pars gentiū p̄ter infantes euasit catarrū cum fe. ⁊ fere oēs decrepiti moriebantur ꝓpter cām dictā. Et postea vidi. 2. inundationes cōsilis reumatis. ¶ Quarto fere oēm catarruꝫ seq̄tur tussis. ¶ Quinto cuꝰ cōplexio ceᵉ est frīda naturaliter vel accidentaliter: frequēter incurrunt catarruꝫ maxie si coꝛ vel epar sint calꝫ: cum vapoꝛes in eo nō possint cōsumi: imo ibi ingrossati cā reumaᵗ fiūt. ¶ Sexto si alicuius cerᵉᵉ est calm̄ ⁊ inferioꝛa mēbꝛa frigida sint: sicut est stomachꝰ epar vel coꝛ. multi vapoꝛes attrahunť ad partē supioꝛem. ⁊ ideo frequēter icurrit reuma seu catarrus. ¶ 7° qñ 9° aeris mutatur subito aliqñ ad frigus aliqñ ad caloꝛē frequēter aduenūt catarri. iō in autūno sepe cōtingunt. in vere etiā accidunt pp humoꝛ cōmotionē. ⁊ in byme p replonē. ⁊ hu. multiplicationem flāticoꝝ. ¶ Octauo reumatici splenetici nō fiunt cā ē. qz egritudines splenis fiunt a materia grossa ⁊ reuᵃ fit a maᵃ subtili liq̄da ⁊ fluida. ¶ Nono reliq̄e catarri remanēt a pn̄ vsq; ad. xx. diez. ¶ Decimo catarrus cū doloꝛe capitis difficiľ cure est. qz multitudo materie ⁊ debilitas virtutis arᵉ. ¶ Undecimo: si cum catarro sentiaᵗ punctura in mamill vel in lateribꝰ significaᵗ: q̄ materia fluit ad illum locum. ⁊ sic de aliis. Nam vbi doloꝛ ibi egritudo. Ideo succurraᵗ cum flōia vel alitervt ibi nonᵏ. apa. Et aliqñ sentitur in maxillis.

Cura catarri diuersificaᵗ ꝑm diuersitatē materie ⁊ aliꝰ particularius. Nā quibusdā hominibꝰ venit frequēter ⁊ alijs raro. Unde catarrus ⁊ oēs reumatis spēs habēt suas intētiones curatiuas. ¶ Prima est: q̄ in omni reumate diminuaᵗ materia faciēs ipz. ¶ Scōa est q̄ contra opari cause facienti ipz vt frīdo reumati cū caloꝛe ⁊ caldo reumati cuz frīs vel calīs tēperaris ꝑm suū modū ⁊ in humido cum desiccatiuis. ¶ Tertia intētio est in p̄ncipio ingrossare materiā qz vtpluriml̄ē humida ⁊ liq̄da ⁊ fluida ⁊ in p̄cessu subtiliare vt eā valeat natura expellere. si frīa sit ⁊ grossa nimis. ¶ Quarta intētio est ꝓfortare caput vt fumos nō recipiat ⁊ receptos ꝓsumat vel exteriꝰ expellat ⁊ p̄seruare ne fiant. ¶ P̄ria intentio cōpleť cū eñatione cū clisteri vel pillis ac farmaᵃ vel flōia cū abstinentijs vigilijs ⁊ sudoꝛe ⁊c. ¶ Scōa intentio cōpletur si in p̄ncipio in reumate calido āministreńť frīa vt firꝰ de papa. ⁊ i frīo calꝫ: vt calefactio cum pānis calīs ⁊ siccis. ⁊ cum firᵒ de sticaō ⁊ ysoᵒ. ¶ Tertia intentio cōpletur cum suffumigijs stipticis ⁊ sumendo aliqua materiam ingrossantia vt est firᵒ de papa. ⁊ aˡ firˡ. qui inferius dicenť ꝑm causarum diuersitatem. ¶ Quarta completur cum rebus confortantibus stipticanᵒ. vt sunt sacculi de flozibꝰ antos sticaō ⁊ camo.

Digitized by Google

ꝛ sumptio cōziādri p̄epati post refectiones ꝛ fomētatiōes pectinatiōes: ꝛ filia hꝰ. ℂ Ante curā ꝓticularē ponā alios canones q̄ ad gñationē reumat' ꝛ quo ad curā ꝛ ꝑseruationem. ℂ Prim⁹ē fritas penetrās raritatē pozoꝝ nā lē seu casualē cito pato ad reu³ iuuat suppedi tari. ℂ 2⁹ post⁹ supflu⁹ sōn⁹ diurn⁹ ꝛ lōgeua q̄es oīb⁹ obsunt reumatic' ꝛ patis. Quodlibet enīz ustoꝝ cā p̄cipua eristit hu. supfluoꝝ aug'. ℂ 3⁹. ceruſa gūi de cōchia ꝛ pisces bestiales ꝛ filia oia reumatica sunt iō mala reumatic' ꝛ suspectis reumati dāna māifesta iferūt. hūida enī sunt supflua hūidi⁵. iōcz citissime cozrūpunt ꝛ in malos vsus ꝙuertunt. ℂ 4⁹ sudoz p se veniens vl' puocat⁹ reumaticos ꝛ suspectos manifeste iuuat: tā igrossando tā imaturando ꝙ expellēdo materiaz morbi. ℂ 5⁹. fricēdo famescendo sudādo vigilādo mūchos expellendo ruens ma³ annichilaſ. iō egrotātes eisdem remedianſ cāis ꝛ suspecti a dcā egri⁵ ꝑseruanſ addito laboze. ℂ 6⁹ est si pūctura in pectoze vl' latere sentiaſ: flōeſ patiēs a pte oppoſita neglecta moza q̄cūcz. ℂ 7⁹. si ma³ fluat ad nobile mē^m eūeſ citissime nullā digōnē expectādo ℂ 8⁹. q̄ in circuitu⁹ reumaticoꝝ sſ' veratı: hꝰ pille co:hie ꝙ plimū sunt iuuatiue. ℂ 9⁹. pcitas cene cū puo potu ꝛ superpoſito cozıandro p̄epato in ꝑseruatiōe a reu⁵ iuuat manifeste piter ad curā. ℂ Cura ꝓticularis ꝑt reduci ad curā reumat' calidi vl' reumat' fri. q̄uis vtpliꝝmū a frio ꝛ multa ſ ma³. iōcz aliq sſ' gñalia ad vtrāqz spēz: ſiē pcitas cibi ꝛ pot⁹ siue dimiſſio replonis vtriuscz. ℂ 1^m eſt, phibitio sternutationis in p̄n°. nā sternutatio phibet digōnē hu. in cere° cū sp moueat eos. ꝛ motus resistit digōni. ꝛ q̄es est necessaria: ſiē dicit Auı. ꝛ q̄uis p sternutationē eūentur hūoꝝ es: tū p ipaz maioꝝ fit attractio ad cer^m de supfluitatibus cozpis: qđ ꝑs. q: si totū craneū esſet plenū supfluitatibus flāticis: non sufficeret ad illud qđ exit p nares. Restrigat g̃ siē i suo docet caplo. ℂ Ipsa ēt p⁹ maturitatē mlt⁹ iuuat. q: p ipaz fit eūo digestaz supfluitatū. ℂ Certū qđ nocet vtriqz est frig⁹ capiti applicatū vl' res fria iō in vtraqz spē tenere ca. cal'z: ꝛ cauere a frio actuali ꝛ a vēto boreali. maxīe post austrū: q: auster rarificādo replet: ꝛ septērio stringēdo exp̄mit ꝛ fluere facit. ℂ Quartū est dormire ꝺ die nocet. ℂ Quantum est vigilare. q: iuuat in vtraqz cā. supfluitates i vtraqz spē p vigilias cōsumunt: fil' famen ꝛ sitim. ℂ In reu⁵ cal'o si vī magna plenitudo vel videatur ꝙ reuma currat ad me^m nobile ſ flōia ꝺ cepha³: al's nō ſ. q: materiam fluxibilem facit. ꝛ hec est sniа Auicē. nisi sentiret punctura in māmill'. Postea vtatur fir° de papa. cū aq̄ ozdei. q: refrigerat ꝛ igrossat materiā. ꝛ deſ fir⁹ viol'. q: leni ficat: refrigerat: ꝛ lubzicat pectus. ꝛ hūectat mē³ hūiditate bona. ꝛ vētrem laxat: q̄ in hꝰ sunt necessaria: cū fere hēant ventrē ꝓstipatū Et si fuerit facta ꝓstipa°: ſ clistere vt ma³ iserus attrahat ꝛ tollerēt sitim. ꝛ si est magna frangant ipsaz colluēdo os cū aq̄ ozdei ꝛ fir° viol' ꝛ fir⁹ de papa. Fiat talis fir⁹ in reu⁵ cal'o. ℂ ſ. summitatū papa. al. summitatū lactuce. añ. ʒ. ij. floꝝ viol' ꝛ ros ru. añ. ʒ. ß. sanꝺ. al. ꝛ ru. 4. se. frōz minoꝝ dragagan' gūi ara. añ. ʒ. ij. liq̄ricie rase. ʒ. j. succi liq̄rici. ʒ. ij. succ' ℔. ß. ſ. fir⁹: nō solū ad caput: imo ad pect⁹ vs. Digesta m³ purgeſ dando. ʒ. j. cassieſ in decoctiōe flo rū. vel. ʒ. ſ. el'cua³ de succo ros. ꝛ tunc p⁹ purgā regatur vt decet in cibo ꝛ potu. Auı. ponebat istos cū erat reuma a cā cal'a in balneo omni mane sto° ieiuno: ꝛ fomētabat caput ꝛ extremitates cū aq̄ cal'a. ꝛ vngebat caput: vmbilicum ꝛ anū ꝛ ptes circūstātes cum oleo viol'. ꝛ fac embzocationē sic. ℞. folioꝝ salic̄ violarie añ. ʒ. ij. sanꝺ. nenuſ camo. añ. ʒ. ij. ozdei. ℔. ß. papa al. m. ß. ſ. decoctio ꝛ pa. stās i tina al's i camera bñ clausa istū fumū p nares recipiat. ꝛ cibeſ cū cibis paucis ꝛ potib⁹ declinātibus ad frīdū ꝛ būidū. ℂ Aliud suffumigiū in ma³ cal'a. caleſ ferrū ꝛ suspgaſ acetū deſ sup lapides cādētes. ꝛ pa. fumū recipiat. Ad idē vz miscere acetū cum sulphure. ꝛ sup carbōes incendere. Ista eni in p̄n° facta materiā ingrossant ꝛ fluxū amputāt. Fum⁹ plumaꝝ pdicum idē vz. Et iubet Auı. vt abscindaſ fum⁹ materie faciēdo garga³. cū aq̄ fria ꝛ cū aq̄ ros aut cū aq̄ decoctionis cozticis papa. ꝛ ista sint actu fria in cal'o reumate: ꝛ actu cal'a in frīdo. Ad igrossandū materiā tozrefiant octo vl' nouem fabe ꝛ puluerizenſ. ꝛ deſ iste pul'. cū cuo sozbili. Ad idē vz vt ma³ ingrosſet ros citonioꝝ vel pirozū. vel ſ iulep eoꝝ ex aq̄ distillata nespilozū. In introitu lecti capiat ꝺyapapa. vel ꝺyagraga^m. vel bibat de fir° supdicto. vel saltē de aq̄ tepida: q̄ multū vz, ſm Auı. Et dormiat q̄to min⁹ poterit capite elenato: vt nō deſ occasio materie fluende. ꝛ caput ꝛ totum corpus sit bñ coopt⁹. ēt si venit sudoz expectetur. Et sicut iam supzadictū est caput ꝛ frons ꝛ nares vngant' cū oleo ros. ꝛ viol' ꝛ nenuſ. ꝛ fil' testiculi ꝛ pithoneon ꝛc. post ꝙ aūt ma³ fuerit ingrossata: teneatur regimen supzadictū ꝙtum ad cibum ꝛ potum ꝛ alia: ꝛ comedat

1

nr si potuis imbalbar in giridone
in magna ria ostronij Salbia syz pnio

Digitized by Google

auenatum ⁊ puã pullam ⁊ filia. ⁊ tũc nisi dũ gentia adhibeat ma³ fluet ad pect⁹. ĩo attrahamus materiã p nares attrahẽdo vel mittẽdo cũ siringa aquã calã vel oximel diureti^m vl' sq̃lli^m in ma³ fria ⁊ tũc ꝓuocent sternutationes vt m³ ad eã emittat. Postq̃ ãt egri°ici pit declinare pa. põt lauare caput si cõsueuit cũ decoctiõe sanguci rob ⁊ camo. ⁊ melli' sto° tĩ ieiuno. ⁊ fortit cũ pãnis cal'is exficcet. Et vtaf pectinatione. qz pozos rarificat ⁊ vapes expellit. Et in fine põt pom in stufa. vel balneo: dũ tñ post caueat a frigoze. nã reuma vtpl'imũ venit a replone iteriozi ⁊ a frigoze exteriozi. ⁊ si affuerit aspitas gutturis vel rauedo rõe cale ⁊ sicce materie: põt dari ꝑ cibo butirũ recẽs oua sozbilia auenatũ: ⁊ caueat a cena ꝛnio. ⁊ bibat ptisanã si sitit. ¶ Reuma frm si sit ab aere vl' vẽto fro: pariẽs ostituaf in loco cal'o ⁊ calefiat pãn⁹ vl' filtrũ ⁊ capiti totiẽs applicet donec cal'itas ad ĩtra sentiaf penetrare. Ad idẽ põt fieri cũ sacculo milliꝫ ⁊ salis vel de flozib⁹ camo. ⁊ rozemar⁹ pulegio: ⁊ sup tegulã calefacti. Jsta faciẽda sunt: si nõ affuerit plectozia q̃ exinte ꝑmo digerat ma³ cũ sir°. de sticad. vel cum isto siru°. Rf. saluie sanguci betho°ysopi añ. m. ß. rad yreos ⁊ acozi liq̃ricie rase folioꝝ ⁊ nuc cipssi pas² mũd añ. ʒ. iij. mell' despumati. ℞. j. ⁊ ß. f sir⁹. ⁊ p⁹ eũet ma³ cũ. ʒ. ij. pill'aꝝ cochiarũ. vel purget cũ tãtũdẽ de pillis aureis. Purgata ma³ fiant supdicte euapationes ⁊ f suffumiga° cum thure. ⁊ fiat euapatio sup aquã decoctiõis camo. mellilo' sauine. vel suffumigatio cũ labda° stozace calamita ⁊ cũ onice. i. classa: qđ meli⁹ est. Jtẽ odoret ozi^m sangucũ. ⁊ f po^m ambze qđ odoret ptinue qđ fit sic. ℞. nuc cipssi stozad cala^c ambze nuc m⁹. thuris labda'. añ. ʒ. ij. musci lig'aloes ozi añ. ʒ. ß. sanguci. ʒ. j. f po^m. Sticad arab. ⁊ cit'. vz. Jtẽ gith qđ multi dixerũt nigellã vz manifeste cũ suo pciolo odoze. ⁊ si tozrefi ⁊ cõmissure supponat deficcat reuma. Aliud remedium ad deficcãdũ reuma fridũ ⁊ hũidus. ℞. farine ozdei. ʒ. ij. farie nigelle ⁊ sinapis. stercozis muris. añ. ʒ. j. fell' bouis vel vrine pueri qđ sufficit f emplm extendaf sup pannũ ⁊ ponaf in ꝓmi sura raso capite. Aliud emplm. ℞. stercozis columbini. seminis rute sinapis thuris ⁊ masticis gith añ. ʒ. ß. picis nauall. ʒ. j. distẽpet ẽ oximel le sq̃litico ⁊ ꝓponaf cal'in capiti cõmissure extensũ sup allutã. Jsta enĩ ẽpla ⁊ plura alia dc siccant capiti supfluas hũiditates ⁊ reuma ⁊ caput ꝓfortãt ⁊ valẽt cephalee ãtiq ⁊ fie pur gata ma³ ãte, ⁊ in istis põt addi sticad, ros marinus sansucus ⁊ garioff. Jn declinatione reumaf põt fieri stufa ficca ꝑm oẽm suũ modũ. Vel põt fieri multus artificialis stufa sic. Accipe semicupiũ ⁊ madefiat cũ vino odozifero ⁊ aqua rosa. ⁊ ponaf supza carbones ignitos cũ oztficio versus terraꝫ donec exficcet. ⁊ iterũ madefiat cum panno madido in supzadictis liquoꝛibus ⁊ iterũ inclinetur ⁊ caleft. hoc totiens donec fit bene cal'a. ⁊ tũc supponatur cooptoziũ de pãnis. ⁊ pa. subintret ⁊ sudabit multũ. Dec enĩ tina vz ad ꝑseruationes ⁊ curationẽ reumatis. Si hoc non põt facere saltẽ cũ laterib⁹ calidis positis ad pedes. vel alr sudoz puocet. Si aũt er istis nõ curet: iterũ digerat ma³ ꝑ modũ pus dictũ. Vel sic. ℞. betho° melliſſe ꝓasij ysopi liq̃ricie rase rafani gall'. rad enule cãpane yreos paß mundi. añ. ʒ. ij. capilli ve. recẽtis. m. j. caricaꝝ. xv. numero. mell' anthozati. ℞. ij. f. mellicratũ mirabile in oi passiõe fria capiti ⁊ pectozis ⁊ speciali' in reu°. Digesta ma³ purget cũ pillis cochijs vel pillis dcis in. c. de palisi vel in. c. de surditate. Deinde vtaf iterpolat dieb⁹ aurea ale³ vel tiriaca vel metrid°ꝑ. ʒ. vel q̃ttuoz horas anteq̃ capiat cibũ. ⁊ moderent habene ĩ assumptione cibi ⁊ pot⁹. ⁊ sudet ⁊ caueat a frigoze supfluo ⁊ a numia capiti cooptura marie de die. ⁊ ꝑ cena capiat q̃ttuoz vitella ouozum cũ zuc°. vel f brodiũ de vitell' ouoz cũ croco ⁊ cinamo. ⁊ regaf vt supdictũ est. Si r potest yngi spina dozsi ⁊ testiculi ⁊ pitoneon cũ olo de casto ⁊ nardi ⁊ bñdicto. ⁊ pñt imitti in naso ⁊ aurib⁹. ⁊ oleafiat res supdictas: vt labdanũ ambzã muscũ basiliconẽ ⁊ pomũ supdictum. Saccellatio que vz reumati frido a cã frigida interiozi aut exteriozi. ℞. rad acoſticci rad. yreos baccaꝝ lauri. añ. ʒ. iij. cão. mellil'. floꝝ authos sticad arab. añ. ʒ. j. f. sacculi ⁊ añ riozi pti capiti applicent. Jtem det rubea trociscata ⁊ reẽs. ⁊ dyaoliba^m ⁊ aurea ale³ cuz vi° decoctionis nucũ cipssi ⁊ foliozꝝ ei⁹ ⁊ thuris ⁊ f stufe vel balnea. Si materia vr fluere ad pectus deficcet reuma in ca. cũ sacculo de millio ⁊ sale ⁊ alijs. Deindevtaf fir° supius dicto. ⁊ vtaf pillis de aga°. ¶ Deide vtatur isto electu°. ℞. pul' diagal' cal' pul' diapenidion cuz specieb⁹ pul'. diapzasij añ. ʒ. iij. ⁊ ß. zuccari. ℞. j. fiat electuarium per bolos. ¶ Si per ista remedia reuma nõ curatur: fiant cauteria in cõmissura capitis: vt dicunt autozes. Si caraar⁹ sit a lubzicitate marie qđ aliqñ cõtingit q̃ uis non sit magne quãtitatis ma³ vel ꝓpt debilitatem virtutiꝫ; tunc ĩgrosset ma³ sicut

Digitized by Google

iam dictus est. Et caueat a rebus humidis. et decoquat labdanū aut nux vomic̄ ⁊ folia .ci. pressi olibanū ⁊ storax calida in aqua. ⁊ fumū recipiat. Item in isto casu valet inūctio capitis cum oleo de mastice: quod nō solū stomachum: sed etiā caput ⁊ mēbra laxa confortat teste Salieno. ⁊ deglutiat tria vel quattuor ḡna thuris. ⁊ vtat postpr̄adictū ⁊ cenā maratro carui ⁊ coriandro in aceto p̄bullitis ⁊ exiccatis sine potu. ¶ Sequuntur pille Bozdonij. p hominibus delicatis p̄o reumate calido: et valent ad curam ⁊ p̄seruationem. ⁊ defendūt partes subiectas in p̄ncipio a reumate. ¶ R. se. papa. al. se. portulace ⁊ lactuce candi. pen diarum dragagan' infusi añ. ʒ. j. opij croci añ. ℈. j. fiant pille quas potest tenere in ore ī tpe somni ⁊ vigiliarum. In causa aūt frigida fiēt alie pille tales. ¶ R. storacis calam' nucis cipressi thuris mast. labdani succi liquirī ambre grise añ. ʒ. j. pasa. munḋ ab arill. ʒ. j. ⁊ ℈. cādi. ʒ. iij cōficiant cū aliquo de sirupis calidis ⁊ vs ad reuma frigidū. ⁊ ad tussim ex reumate.

Dieta istorū iam fere dicta est. ℈ credendo consilio Haly in libro regum pascant cibis subtilibus facilis digestionis. Utatur ergo hordeato auenato ⁊ laua tura furfuris factis cū lacte amigd. ⁊ zucc° Et vtatur brodio vitellorum cum speciebus saltem in frigido. Et vtatur pullis ⁊ gallinis et similibus tostis vel bullitis cum speciebus ⁊ ysopo in causa frigidavel cum lactucis portulacis in causa calida. Potet aquam hordei aut ydromel. Et caueat a vino saltem in p̄ncipio ⁊ in declinatōe. ⁊ vtatur eo moderato cū aqua. ⁊ hoc in parua quātitate. Item si habet aliquādo magnam sitim: gargarizet ptizanā per se vel cum aliquo de sirupis supradictis ℈m naturam reumatis et sirupi. Caueat a cibis vaporosis: vt sunt nuces: caseus: lac: eruca: sinapis: cepe: allia. porri: nasturtiū: vinum nouum et vinum bassum: quod coniungitur feci vini p̄opter paucitatem sui: quia manifeste nocet capiti. Et caueat a cena et sobrie viuat. In calido reumate vtatur cibis fridis: in frigido calidis. Et vitet res salsas acutas. acetosas vaporosas. Utat butiro max° si assit tussis sicca. Et si alie egritudines huic copulētur: videant in suis capl'is ⁊ curent.

Clarificatio ¶ Primo nota q̄ ad exercitium: laborem: ⁊ motum sequitur rarefactio porozum et aperitio in corpore ⁊ in capite maxime. Ideo si q̄s teneat caput discoopertū ⁊ etiam corpus: frigiditas inopinata ⁊ improuisa quasi insensibiliter subintrans causat frequēter catarrus. Et hoc manifeste docet experientia. Etiaz alias egritudines. Et p̄roinde nemo post forte exercitium in aere frigido exponatur: vt quidam faciunt: qui cito se expoliant p̄e calore. ¶ Secundo notandū ℈m intentionē Auicēne q̄ sirupus de papauere non est dandus: nisi p̄ncipio: vt faciat sistere materiam: ne fluat ad pectus ℈m quod contingit in processu est necessarium: q̄ per sputum egrediatur. ad qđ non iuuat sirupus de papauere: q̄ refrigerat pectus: et ingrossat materiam. ¶ Et si petas quōmodo cognoscam p̄ncipiū ⁊ alia tempa. Dico q̄ simile est de ista egritudine ⁊ de obtalmia. Cum em̄ materia exit liquida: et gutatim cadit sine mucatione: tunc est p̄ncipiū. Et tūc fiunt multe sternutationes. ⁊ tūc dandus est sirupus de papauere: ⁊ alia ingrossantia ⁊ stipticantia: et calida vel frigida ℈m naturam reumatis ⁊ cōuenientiam etatis complexionis ⁊ temporis. Augmētum est: quādo materia incipit ingrossari: et sternutationes incipiunt cessare. Et tūc competūt ingrossantia cum aliquibus aperitiuis mixta. Status est quando materia est ingrossata et matura et totaliter sternutationes cessauerūt: ⁊ totaliter nares sunt clause. ⁊ tūc debem' remouere ingrossantia ⁊ stipticantia. ⁊ debemus vti subtiliatiuis: aperitiuis: ⁊ sternutationibus: ⁊ iniectionibus per nares cum succo maiorane vel mentastri vel oximellis diuretici. Et similiter in declinatione potest vti balneis et dissolutiuis et resolutiuis. ¶ Tertio sciendus est. q̄ vulgus aliquando iubet patientē comedere sinapim: dicendo q̄ aperit ⁊ purgat caput. Sed iste error manifestus ē: quia caput vaporibus replet quando comeditur. Sed si per nares immittat: dissolut humores: etiaz per nares ⁊ oculos exire facit. ¶ Quarto itel ligendum q̄ si reuma fit a materia frigida ītra corpus ⁊ in capite: ⁊ fiat balneum vel stufa: in p̄ncipio multum nocet: quia materia est grossa frigida ⁊ per balneum magis subtiliatur ⁊ commouet q̄ resoluatur. Sed in catarro de causa calida nō est sic: quia materia est subtilis. Et posito q̄ balneetur in p̄ncipio resoluit materia: vel eius maior ps: vel saltem ingrossabitur. ¶ Quinto sciendus q̄ vernix que est classa cuz qua scriptores p̄parāt pergamenum immediate ante scriptura multum valet ℈m Auicennam in reumate calido ⁊ in reumate frigido si ex ea fiat fumigium,

¶ Sexto nota ꝙ aliq̃ voluerunt ꝙ reumatici nō approximarent ad ignem dicētes ꝙ facit maiorē dissolutionē materie. ſ. ego dico ꝙ in tpe frido ⁊ etiā in tpe nō calo excellēter debz fieri ignis in camera coz: qz ignis ⁊ aer calꝫ cōsumit hu. supfluas ⁊ nō dissoluit magꝫ ꝙ resoluat. nā fritas aeris supfluitates exalare ñ ꝑmittit. ¶ Septio nota ꝙ caputpur⁹ ⁊ resolutiua empla ⁊ saccellatōes cū milio ⁊ sale ⁊ cū pulegio in testa rozrefacti manifeste vꝫ: ꝑsupposita euacuatōe maꝯaītis cū bōa dieta. alꝫ nō videnꝫ valere: niſi forte mā eēt valde mozdica: vel eēt a fritate exteriozi. ¶ Octa° scias ꝑm Bozō. ꝙ si catarr⁹ ſ. a multitudine materie magis fit in vere. Si a calozе: magꝫ in estate multiplicaſ. Si ꝓpter pozoz raritatē: magꝫ i autūno ꝓpter diuersitatē eius. qz aliq̃ calor aliq̃ frigus: etiā qz ex estate pozi remanent apti p qs subintrat ꝑmū frigz: ⁊ sic ĩmediate fiūt reumatici. Et si ſ. a fritate exteriozi: magis in hyeme multiplicatur. ¶ Nono nota ꝑm Arnoldū: ꝙ illi q̃ magꝫ coopiūt caput de die ꝙ de nocte faciliꝰ incurrūt catarrū: ido qz p calozē diei ⁊ maiorē capitꝭ coopturā pozi rarefiūt. q̃bus rarefactꝭ ⁊ aptis noctis friditas facilius subintrat: nisi bñ caput cooptaſ. Silr pōt dici de cooptura cozpis diei ⁊ noctis. ido dicūt aliq̃ ꝙ cooptura noctis dz eē dupla tā cozpis ꝙ capitis ad cooptura diei. nā in nocte ⁊ in somno calor nālis interi⁹ reuocāt et spūs. ⁊ exteriora mēbra remanēt depaupata caloze. ido exterior fritas circūdās: magnā in eis facit impſſionē. ¶ Ideo sciendū ꝙ somn⁹ nō cōpetit in reumate. Prima cā est: q̃a facit reuocare calorē ad intra: ⁊ maꝑcta reuma tis erit ꝑpe ptes exteriozes. ſ. ꝑpe prē ateriozē ce⁹ ⁊ pellicularū ei⁹. Secdo qz somnus facit ad maiorē retētionē supfluitatū ⁊ ꝺelatōes ⁊ eleuationē fumoz ad ce^m. ⁊ ꝑ ons ad maiorem fluxū. ⁊ ideo nō cōpetit: niſi qñ hō ꝑplius neḉt vigilias tolerare. Tertio qz i somno mā fluit ad pect⁹: sed vigilie cōpetunt: qz fere sēp in vigilia mā reumatica dinuſ ꝓducta. scz ꝑ sputū ⁊ ꝑ emūctionē nariū ⁊ filia. ⁊ añs silr ꝑ resolonē insensibilē ꝑ sudorē ꝑ vrinaz forte vel ꝑ egestionē. ¶ Decimo nota ꝑm Bozō. ꝙ quies cōpetit in reumate ⁊ exercitiū nō saltē in ꝑn°: qz exercitiū facit būozes fluxibiles rōne caloris gñati in eis ab exercitio. cū motus fit cā caloris. z. Methеozoz. sed quies reddit humozes ḉetos. Sed exercitiū bene valet in declinatōe. etiā vꝫ in ꝑseruaᶜ. Et si arguiſ de silitudine somni ⁊ quietis: qz vtraq̃ facit ne humozes in cozpe cōsumanſ. Dico ꝙ nō ē sile quia somn⁹ facit humozes fluxibiles: ⁊ ḉes facit eos quietos ꝑmanere ⁊ digōnes expectare ⁊ ideo in ꝓncipio reumatis somn⁹ ⁊ exercitiū nocēt: sed quies ⁊ vigilie iuuāt. ¶ Undecimo sciendū ꝙ sternutatio est multū nocitiua in ꝓncipio catarri seu reumaᵗ ꝓ eo quia facit ad maiorē fluxū ⁊ inḉetudinē humoz. tñ ḉes est necessaria vt fiat digestio hu. vt dicit aui. in. 5. 3ⁱ. c. de sternuᶜ⁹ ⁊ nocet ⁊ facit ad maiozes attractionē hu. ad ca. Et ideo ꝓsiliū autoꝝ est ꝙ fiſtaſ oleū ros ⁊ de salicib⁹ ꝑ nares attrahendo vl cū pluma mittere. ⁊ iterū oleū calꝫ in vtraq̃ aure ponarur cum coto ⁊ stet pati. in lecto resupinus demisso capite. Itē odoret poma ⁊ spongiā marinā succ⁹ renū aialiū assatoz q̃ ext: cū tostanſ attract⁹ ꝑ nares strigit sternutationē. Et retētio sternutatōis iuuat: vt cito cesset. silr retētio anhelit⁹ ⁊ fricaᵒ oculis ⁊ auris ⁊ palati ⁊ extremitatū ⁊ ligaᵒ ipārū extremitatū. ⁊ vngant lacerti mādibularū cū oleo calido. Somn⁹ cñ facit cessare sternutationē: ſ. nocet reumati. Ira tristicia interioz ⁊ accītia. anime intēsa iuuāt. ꝑm auic. ¶ Duodecio ꝙ ḉḉd dicaſ de balneo ꝙ cōpetit ifine reumaᵗ. dico tñ ꝙ si cū reumate fuerit tussis: eger nō balneeſ. Ꝛba sūt aui. in. 5. 3ⁱ c. ꝓprio. ⁊ causa est: qz balneū dissolnēdo humectat. ido in firm⁹ amplꝭ aggūaſ. ¶ Decimo tertio sciaſ ꝙ motus ⁊ frica mēbroz iferioz ꝑm aui. ibidē est iuuatiuus ad catarrū: qz mā trahiſ ad inferiora. ꝓpter textozes ⁊ textrices raro fiūt catarri: qz pedes eozum q̃ſi sunt in continuo motu. ⁊ sic nō catarrizāt.

¶ Cap. 61. de vlceribus narium.

Vlcera In narib⁹ fiūt aliq̃ a malis vaporib⁹ ab ifeꝛioꝛib⁹ eleuatis. aliq̃ fiūt a mā catarri mala cozrumpēs: mozdicās siue putrefaciēs. Aliq̃ fiūt a q̃dā crusta ibi facta vel puo apate. ⁊ sunt in duplici dria qz vel sunt in loco ꝙ ꝑnt videri. vel aliq̃ in loco ꝓfundo ꝙ nō ꝑnt videri.

Signa egritudinis ⁊ signa causarū saḉ sunt manifesta. ꝑ eo quia dolor interius in naso sentiſ: ⁊ si respiciaſ in naso: excoriato apparet. Et si fuerit ꝑpr hūiditatеs calidas cognoscit: qz ꝑcessit catarrus: cuius materia erat acuta vlcerans et mozdicans. Et si fuerit ꝓpter humozes malos acutos salsos vel ꝓpter vapozes eozum: scitur ex ꝑuatione catarri.

Digitized by Google

Curatio Si vlcera nasi fuerit pp hu. vel reu[a] a capite descẽdentes pus cure[t] reu[a] fic dictũ est stati. Si vo fuerit pp hu. acutos vl vapozes eoz. decet illos hu. eñare cũ rebus appzopatis sm calitatẽ vl fri giditatẽ vel aduſtionẽ hũoz vel ficcitatẽ. Deinde caput pfozet exficcãdo illos malos. hu. z vapozes. z ſi vr ſan. abũdare p nimiũ rubozẽ in facie vel p alia fig̃. ſ flõia p° de cepha[a] in brachio vel manu deide flõetur de vena q̃ est in sũmitate nasi. deide ponañ vẽtoſe in nucha pasteri[b] vbi caput collo piungit pp diuerſionẽ materie. Post iſta respice ſi vlcera ſunt ficca ſine cursu hũiditatum ad ea z ab eis. z ſi ſic: tũc ponat gũmi ceraſi vel pzuni vel gũmi arab. vel dragam in aq̃ roſ vel cõi diſſolutis. De tali muſcilagine ps vlcerata vl puſtulata nasi cũ pẽna liniat. Deide. ℞. medule oſſis bouini cere noue añ. ʒ. j. olei nenuf. ʒ. ß. ſ vnguẽ tũ. q̃ iteriora nariũ iungant. vl loco nenuf. põt poni oleũ roſ z olẽũ vnfancinuz. Itẽ ponat gũmi dragagã[a] z pſilliũ in aq̃ roſ. z oleo viol. z ex iſto muſcillagine freq̃nt liniat. Dei de ſ tale vnguẽm. ℞. adipis anatis ſine ſale gallie yſopi hũide adipis cerui. mell. añ. ʒ. ij. ſ vnguẽm. z liniat. z pñt addi oſſa miraboł. aduſtoz z galle. Vlcera añt ſordida nariuz z virulẽta z multi temporis difficilis ſunt cure ſm Auí. z idigẽt medicis ficcioꝛib[9] vt curent. Primo ergo lauent cũ vino decoctionis agrimo[ie] z vbene cũ melle. deide exiccent cũ blaſi co pãno ſuoluto in radio. itez lauet cũ vino i alia vice: in q̃ diſſolut[9] ſit ſapoz mell z ficcet. z tunc apponañt medicine multũ exſiccãtes: vt est hec. ℞. vitrioli antiq. arse rub. z citri añ. ʒ. ß. puluerizent z ponañt in felle tauri vl ſalẽ bouis renouãdo ſel p aliqs dies: donec ſ albũ. tũc addat anthumõ mirre añ. ʒ. ij. cere qõ ſuf. fiat vnguẽm z mittat cũ tenta. z huic vnguento põt addi mẽtaſt[a] pzaſij. añ. ʒ. ij. Auí. ponit medicamẽ Raſ als Ruffi in hac foz[a]. ℞. cipi alumĩs gallaz mirre croci añ. ʒ. ij. ſ. pul ſpgat ſup vlc vel põt fieri vnguẽm. z ſi p iſta nõ ſanant z ſordes manet z dolor iterũ z frequẽter lauent cũ aq̃ decoctionis agrimo[ie] raõ vrtice z foliozum olive z puo ello. deinde exiccẽtur z mũdificent cũ vnguẽto aploz. Deide cõſoliden cũ litargi° nutrito vel vnguẽto al. cã forato. ¶ Ad idẽ marie q̃n vlcera ſunt doloroſa. ℞. plũbi viſti bñ loti ceruſe plũbi merdaſan ãa hoc est litargiz añ ptes eq̃les olei roſ cere añ. qõ ſuf. ſ vnguentũ. Auí. ponit medicamẽ de malogranato. z est de medicis cõmunibus marie in vlceribus corroſiuis. z fit ſic. ℞. malũ granatũ acetoſum z piſtet cũ toto. z coquẽtur in vaſe eneo ſp cũ ſpatula ducẽdo. deinde fortiter exprimat. z in illo qõ exit intingat̃ tenta z nariz[b] imittat. Aliꝰ volũt vt ſumat de triplici genere maligranati vnũ de q̃libet z dimidiant z cũ toto piſtent z exprimãt ſuccus z coquatur in vaſe ſtagnato: donec ſpiſſum remaneat. z tente in eo madefacte nariz[b] imittant vel cũ pẽna vel cũ pecia panni linei frequenter taliavlcera irrigentur z mundent. Et ſi p iſta medicamẽta non curẽtur iam vr q̃ ſit cancer quẽ dimitte. qz cãcros abſconditos non curare melius est. curati eniz citius pereunt. vt dicit ypo. 6. ampho. z Auicẽ. in. c. pzopzio.

Clarificatio Primo notanduz ſm Auí. in. 5[a]. 3[i]. in. pprio ca. de vlceri[b] nasi. q̃ nasus hũidioz est aure: z ficcioz est oculo: iõ cludit Auí. q̃ cura vlcerũ nasi. ppinqoz est cura vlcerũ auris z vlcerũ oculi. sed oꝫ q̃ medicine nasi sint ficciozes q̃ medicine vlcerũ oculi: z minus ficce q̃ medicine vlcerũ auriũ. Nã ficcioꝛi mẽo vlcerato vl vulnerato ficcioꝛa sunt applicãda medicamina p ſanatione breuiꝰ pſequẽda. ¶ Dubitatur ſcdo qõ exiccatiua cõpetunt in vlceri[b] nasi cũ hũoꝛes faciẽtes ea sint ficci aduſti z calidi z ſic fria z hũida magis cõpetere videnť. Dico q̃ q̃uis iſti hũoꝛes sint ficci actualit z calidi z aduſti: tñ actualit sunt hũidi. nec tñ sunt aduſti ſic cinis vl carbo: ſ sunt aduſti ſicut est oleũ alin qñ coq̃tur ſine liq̃re. De q̃ q̃uis dicatur q̃ ẽ aduſtũ: tñ actualit ẽ hũidũ. Et accidit exſiccãdã illã actualẽ hũiditatẽ cõpetit exſiccã[a] ¶ Lap[m]. 62. de emoꝛroidib[9] z polipo narium.

De alie paſſiones sunt in naribus: ſcz emoꝛroide z polip[9]. Emoꝛroide autẽ in naſo dicuntur per ſimilitudinẽ emoꝛroidaz mẽbri poſteriozis. vnde sunt quedaz carnes ſiue excreſcentie addire ſiue nate creſcentes in interioꝛib[9] naſi. Eã ſm Auí. iſte sunt in duplici diꝛia. qz quãdoq̃ ſunt albe z molles: tractabiles z indoloroſe. Et aliquãdo ſunt dure rubee aut fuſci coloꝛis qui est coloꝛ inter rubeum z nigrum. Et iſte proprie vocañ ab Auí. albar nabet. Et quaſi ſub vltima iſta ſpẽ reponitur cancer in naſo. qõ patet. qz Auí. ponit differẽtiam ſignoꝛum inter iſtam vltimam ſpeciem z cancrum. Vnde cancer est apoſtema melancolicum ex humoꝛe malo coꝛrupto.

Cauſe Iſtoꝛ fũt hũoꝛes ad illa loca venientes. Eã cã pme ſpeciei emoꝛ-

Digitized by Google

roidarum indolorosaꝝ est flā dulce sine corru ptione vel san. magis aḡsus. Lā aūt scōarus est sang. corrupt⁹ cui miscent aliq̄ mali ⁊ corrupti ḥūores p viaꝫ reumatismi. Lā cācri est melancolia siue ḥu. adusti corrupti ⁊ duri.

Signa Iste egritudies silr ⁊ vlcera cognoscunt p visum: constituēdo egrū ad solē: vt radij solares itrent p nasuꝫ: ⁊ nasus subtilit apiat cū aliquo instro ⁊ tāgat emorroys siue excrescētia. Et siṽ molle tractabilis al. colorꝭ ⁊ sine dolore ⁊ aliq̄lr pēdens: tūc est p³ spēs. Et si tacte vident rubee vl fusce pendētes dure ⁊ dolorose: tūc ē scōa spēs. Et Āui. assigt dr̄iaꝫ iter istā spēm ⁊ cācruꝫ dicens. Nā si ista caro nata ⁊ crescens fuerit p⁹ catarros ⁊ fluxꝰa capite: tūc est emorroid cuꝫ supdcis signis. Sꝫ si nō venerit post catarros ⁊ fluxꝰa capite: ñ cū claritate nasi ⁊ ꝓuatione cursus: tūc est cācer marie si in capite pcesserunt mlice egritudies vt est mania ⁊ mlia: q̄ rā maᵉ iferi⁹ fuerūt deriuate. Iste aūt cācer in cipit sic ḡnū frumēti. deinde fit sicut auellana vel amigd. purgata iacens sup nasi lat⁹. ⁊ nō crescūt nec pendēt sicut emorroide: ñ crescit ⁊ hꝫ pedes circūq̄q sic polip⁹ piscis. Et ex hac egritudine frequēter accidit duricies in palato ⁊ in ptib⁹ oris. ⁊ aliq̄ venit in noli me tangere. Et vt in plibus cancer nō facit saniē imo est durus curtus siccus. Emorroida aūt aliq̄n tantū elongant q̄ nasum exeunt loq̄la ꝑturbantes ⁊ anhelitū sine odorarū. nā nāq̄ vñ odoratus fiet nisi p nares aer libere attrahatur cum speciebus odorabilium rerum.

Prognosticatio emorroide albe ⁊ molles sine dolore facilis curatiōis sunt. Sc̄do emorroide rubee vel fusce cum dolore difficilis sunt cure. ¶ Tertio ois cācer difficil cure ē: marie abscōditus ⁊ nō appens: sicut allegatū est supius.

Curatio emorroida siue excrescētia interioribus narizꝫ carnosa ⁊ eminens nō cācrosa sicut est dictū in p³ diuisione oꝝ q̄ scindat ponendo pari. in loco vbi lucet sol talit q̄ radij subintrent nasum. ⁊ tūc attrahēdo siue capiēdo talē emorroidā cū vncino si est possibile cū manu sinistra spatumē subtile scindens ab vna pte cuꝫ manu dextra subintrec nasum et scindat talē supfluā carnem siue emorroidā. Et si aliq̄d supest: radat dicto spatumine siue cultello. Deinde si sang. fluat mittat tuellus de bombace intinctus in albumine oui cum rebus ꝛstrictiuis mixtis ⁊ aliꝭ: donec san. restringat. Deinde siṽ aliq̄d remanere illud cum pul affrodillo⁹ remoueatur ⁊ cōsumatur. vel pōt cōsumi cū aqua corrosiua dissoluente metalla vnā gutta⁹ suppo nendo. vel accipe. ʒ. albu. ouoꝝ indurata sub cineribus ⁊ misce cuꝫ. ℥. j. ⁊ ß. vitrioli. Deinde fiat aqua que distillata per filtrum corrodit carnē supfluaꝫ: ⁊ curat fistulas ⁊ vlcera antiquata. vel ferret emorroida cū filo sericino vel cum pilo caude eq̄: sicut docet Āuic. ⁊ alij. Si ṽo fuerit dolorose rubei vel fusci colorꝭ que ab Āui. vocant alharnabeth tales debēt curari ṽm Āui. cū cauterio actuali vel potētiali. ⁊ si aliq̄d remanserit qō cognoscit p ipsuꝫ visuꝫ et qz inducit nocum odoratui: ⁊ ānelitui tūc ad huc mittat vnguentū viride siue egiptiacū vel pul affrodillo⁹ cū tenta: vel aliquod medicamen de infrascriptis. Quidā ṽo scindunt nasum ṽm q̄ homo scindit nares equorum ⁊ tenent apertū per duos dies cū tenta ⁊ albumine oui donec sanguis cessauerit. deinde scindunt ⁊ radunt paulatim oia superflua siue coquunt cū actuali siue potētiali cauterio. Deinde radat labia p̄mi vulneris. deinde suit. ⁊ fic sanant: semp tenēdo tuellum per fozamē naris vel canellū de ligno vel cāna. ⁊ est sat⁹ bonus modus. ⁊ ṽm istum modū opabat magr Guillerm⁹ de garriga ⁊. 4. mgri salernitani. Si aūt fuerit cancer: melius est palliare ⁊ dolorē mitigare cū anodis q̄ incipere curā ⁊ p̄mittere ⁊ nō attēdere: vt multi deceptores faciunt. ¶ Dic est sciendū q̄ medi³ que vꝫ in vlceribus nariū vꝫ etiam in isto casu. Primum medicamē q̄ vꝫ in p̄n° emorroyde ē q̄ cortex maligranati pistet ⁊ distēperet cū aq̄ vel suo succo: ⁊ coq̄tur ⁊ cū tenta īmittat. Hoc enim medicamē ꝓstringit ⁊ deficcat. ⁊ si addat parū de colocynᵗʰ pualebit. Et vꝫ ad polipum ⁊ alharnabeth ℥cipientē: ⁊ ad vlcera nariū. ¶ Add idē ℞. pul. nucis cipressi. ʒ. ij. colocynthide. ʒ. j. aceti q̄ sufficit. coq̄tur: ⁊ cū tenta īmittat. ¶ Itēvtatur medicamine de malogranato ī dicto. c. añ istud. ¶ Medicine valētes in emorroidib⁹ antiquis narū sunt calcantum alumē assuꝫ: eo vstum mirra flos eris vitreolū antiquū. cum istis pōt marie curari post absciſionē cū dcō spatumine. Semen serpentaree curat emorroidā nasi. ⁊ loco se. radit ei⁹. vl in succo sum mitatū eius mittat tenta ⁊ narib⁹ iponatur. Corrodit enī carnē supfluā in alharnabeth. siue emorroidā de duris: dolorosis. rubeis: siue polipo. Purget patiens ab ḥūorib⁹ aduſtis ⁊ calidis: ⁊ flebotetur de cephal³. ⁊ teneat in bona euchis dieta. tūc scindant vel cauterizent per

Digitized by Google

modū iam dicū. ⁊ post recurrendū est ad medicamen de malis granatis in quo misceatur parū anthimo⁹ ⁊ colcotar ⁊ rasure viridis cāpane siue flox viride eris. Et si ibi forte fuerit apostema cū eis nō ponant fortes medi⁹: sed cure⁹ pus apostema ꝑm suam spēm. deide ad curam redeamus. Primo pul⁹ nucis cipssi vꝫ si insufflet. Item vitreolū quod rendit ad viridatem pulueriz atū: vt alcohol insufflatū mane ⁊ sero. vꝫ in polipo siue alḥarnabet ⁊ emorroyda. Si post inscisionē sequat fluxus sanguinis: stringat sicut dictū est in fluxu san. narīū cū tenta ⁊ albu⁹ oui. ⁊ san. dra. ⁊ boli ar⁹ ⁊ pul⁹ pilox lepozis combustox.

¶ Capitulū. 63. de anathomia oris et lingue. et vtilitate eozum.

Habet sex magˀ appētes ptes. s. labia: dentes: gingiuas: linguā: palatū ⁊ vuulam. Est aūt os tanꝯ embotuz: vt ꝑ ipm cibus ingrediat meri ⁊ stomachum: sic vinum ꝑ embotuz vtrem subintrat. ⁊ est eius pmū iuuamentū. ¶ Scdm est: vt ꝑ ipm tanꝯ ꝑ mediū aer pueniat ad coz ⁊ ad pulmonem. ¶ Tertiū est: quia est vl⁹ membrū membrozū locutōis ⁊ vociferatiōis in hoie simul: ⁊ vociferationis solum in bzutis. Nam insufflatiōe aeris fit vox ⁊ vociferatio ⁊ resonātia in oze: sicut fit in fistula vel tuba habente latum os. Et in hoc magis iuuat palatū supius. ideo qñ volumus clamare vel alte cantare: apim⁹ os vt in eo fiat aeris reuerberatio et resonantia Lingua aūt est mēbrū carnosum spōgiosum ⁊ molle compositū ex venis: neruis ligamentꝫ arterijs musculis ⁊ carne. ⁊ fuit ordinatū ꝓpꝫ gustum: vt regat cibū in oze vt masticet. quia dentes ipm attingere nō possent: nisi lingua ipm eis porrigeret. Tertio fuit ordinatuz ad formādū vocē ⁊ loquēdū ⁊ aliqs ſras pnūciādum. Quarto ꝓpter gustum. Lutis aūt cooperiens supficiem eius continuaˀ cum supficie meri ⁊ oze stomachi. Habet aūt lingua motū tactum ⁊ gustuz. Motus aūt lingue fit a neruis septimi paris ozti immediate a cere⁹. cuꝰ oztus est vicinus in inuio nuche. Verba sunt Ba. 4. de inte. c. 5. Idem dicit. 9. de iuuamentꝫ membrozꝫ post. 4. colūdellos in hec ꝛba. Jaz declaratum est ꝙ nerui mouētes linguā non habent locum a quo oziaˀ: vt in āteriozi pte cerebri: nec in eius medio: habēt apud radicē lingue locuz a quo ereant ꝓpter multitudinē fozaminū que sunt in illo loco: ex quo incipit nucha. Dec ille. Gustus aūt ⁊ tactus fiunt in ea ꝑ neruū ad eandē veniētē ex tertio pari. 4. de inte. c. 5. vt allegatū est in. c. de anathomia nariū. Ulterius sub lingua sunt duo ozificia vsqꝫ ad carnē glāduloſam q̄ exeūt in radice lingue. Et ꝑ ista duo fozamia exit saliua. Et apō Auic. ista duo fozamina vocant hauritoria saliue. In carne aūt glāduloſa ⁊ ptibus circūuicinis gīaˀ saliua ⁊c. Palatū est coopertū pāniculo interiozi stōachi ⁊ meri. sub lingua vo sunt due vene magne virides ⁊ plene a q̄bus oziunt multe alie vene. ⁊ freqnt illas flōam⁹ marie in squina⁹. Primo igit de passionibus lingue dicem⁹: deinde alioꝝ mēbrozꝫ.

¶ Explm. 64. de passionibus lingue.

Jngua ꝑm Ga. 4. de morbo c. 4. in pn°. ē instrm duarum ꝛtutum. sensibilis videlꝫ ⁊ voluntarie ⁊ motiue. Et necessario faciet duas actiones. scz sentire ⁊ moueri. si est sana. Ex istis vero duabus actōibus. scz sentire et moueri per linguam due ꝓncipalit nobilissime opationes complent. scz locutio: verboꝝ. platio: ꝙ que mētis ꝓceptꝰ exꝑmunt et hoies illos cōceptus ꝑ auditus recipiendo efficiunt sapiētes. Et hec opatio pertinet ad aīam magis. ⁊ fit ꝑ motū ipsius lingue cū ad iutozio aliozꝝ membrozꝝ ad loqlā adiuuātiū. scilꝫ dentium labiozū ⁊ palati. Scda nobilis opatio est gustare ad discernendū sapozes iuuantes ⁊ ledentes rerū gustabiliū: vt grāter ⁊ cum dulcedine iuuātia recipiat. ledēria autez cum tristicia renuat. Et hec opatio magis ꝑtinet ad coꝛpus. Et hec est ſnia Arist. in. 2. de aīa in ca. 5. Et fit hec opatio gustus ꝑ sensuz quem habet lingua quādo gustabile tāgit ipsam: quia gustabile est quoddā tangibile: vt ponit Arist. 2. de aīa. c. 7. ¶ Jstis aūt opatōnibus ꝑm Ba^m. 4. de morbo. c. 4. possunt euenire nocumenta sicut alijs sensibus. scilicz visui auditui odoratui: scilꝫ totalis ablatio cozruptio ⁊ diminutio. Ablatio quādo nihil potest loqui: vt accidit in magna inflatione lingue: vel in magna paralisi vel spasmo. Diminutio quādo loquit quis: sed tamē imperfecte: vt in parua seu minoꝝ palisi: que q̄uis ꝓnunciet aliqua ꝛba: illa tn male. Corruptio qñ verba nō ꝓferunt sicut decet. imo sub alia forma a cōmuni modo loquēdi remota: sic accidit ill⁹ q̄ cū difficultate intrant ꝑmonē. vt qñ volunt dicere pater: dicūt papapater. ⁊ sic corumpit hoc nomen pater in eoꝛ oze ⁊ lingua. sic etiā accidit corrūpētib⁹ ⁊ mutātib⁹ ſras i dictōib⁹ vt sunt trauli ⁊ alij. de quibus loquit Auic.

ſ. Silr guſtus pōt totalr auferri qñ nihil iudi
cat de ſaporib⁹ rerū guſtabilū. ſic dicit Gal.
4. d morbo. c. 4. vbi dicit ſic. Aliqñ nulla res
alicuius videt ee ſaporis. ſentit tn in lingua
mā q habet in lingua ⁊ cā eſt acumen ſenſus
lingue. Et b accns eſt ſile accīti qd fit i oclis
ex fumo ſtomachi ſenſu viſibili acuto exiſtēte
Aliqñ diminuit qñ ñ bñ ſentit ſapores: bz qd
res eſt iſti⁹ vel alteri⁹ ſaporis: nec delectat in
eis put decet. Corruptio aūt guſt⁹ eſt qñ res
iudicat alteri⁹ ſaporis q̄ ſit: vt qñ ſapidum ⁊
dulce iudicat. ee amarū vel alteri⁹ inepti ſa
poris: ſicut accidit ictericis: vt Gal. refert in
eodē loco. ſicut etiā nos ſepe in acut fe. vide
mus in q̄bus aliqñ vinū aliqñ alia cibaria et
zuccarum alterius iudicamus ſaporis q̄ ſint
Prointe illa. p nūc renuimus.

Cauſe aūt iſtor accītiū aliqñ ē morb⁹
ꝑſil'is vt mala cōplo cal'a vel fra
bu. vel ficca cū ma'a vel ſine ma'a: q̄uis vtpli'
eſt cū ma'a q̄ eſt imbibita in eēntia lingue ⁊ im
pāniclis eā circūdātib⁹. vt dicit Ga. 4. d mor.
c. 4. aut eſt egri⁹ officialis. ſic eſt ſolo ꝓtinui
tatis. Aliqñ eſt vna ſimplex egri⁹: ſic ē molli
ficatio. Aliqñ cōpoſita: ſicut qñ eſt ibi apa ca
lidū vel frīa. Aliqñ cā nocumēti guſt⁹ ⁊ tact⁹ ē
in initio nerui q exit a tertio pari. et cā nocu
mēti mot⁹ ⁊ locutiōis in initio nerui faciētis
motū eius. q q̄dē neru⁹ exit a. 7. pari neruoꝝ
ce'. Aliqñ aūt aliud nocu'm eſt egri⁹ p ſe. ⁊ ali
qñ cū cōcatiōe alteri⁹ mēbri vt eſt ſto⁹: ſic pz
in ebrioſis: q̄bus ex nimio potu loq̄la corrum
pit. Aliqñ cū cōitate pulmonis vel pectoris:
ſicut in ptiſicis ⁊ raucis. Aliqñ cū cōitate epa
tis: ſic pz in icteri⁹. Nā bu. ſunt aliqñ in eē'a
lingue vel pelliclis coopiētibus eā. Et ſi acci
dat lingue. vt ſapor et aliq̄d: nō ſic ſapor ei⁹ eſt
oſtēdit exneos bu. eſſe in ea. iōq̄ quicq̄ ſapo
rat: videt eē aut ſalſum aut amarū. Naz cibi
vident eē cōſilis ſaporis ei⁹ q̄ i guſtu ē q̄litas
Icterici aūt nō putāt eaz amaritudinē quam
ſentiūt eſſe in guſtu: ſed in cibis quos ſumūt.
ꝟba ſunt Ga. 4. de morbo. c. 4. Et ſequit. Nā
illa que veniūt de exterioribus mouēt mariā
que eſt occulta in lingua.

Signa in guſtu. Guſtus figt eſſe leſus
qñ parū aut nihil ſentit aut al
terū ſaporē q̄ ſaporabile ſit. Et ſigna cauſar
habent aliqñ a pte ſaporis: vt ſi ſentiat dulce
dinē ſignificat ſan. aut flā dulce cū maiori q̄
titate ſaliue abūdare vel in toto corpe vel in
ſto⁹ vel in capite vel in lingua. Si ꝟo ſentiat
amaritudinē: figt cholerā. Si ſalcedinem: flā
ſalſū. Si ſentiat ſaporē aboiabilē: malos hu
figt in oziſi ſto⁹: cū ſto⁹ ⁊ lingua ⁊ palatū vna
veſte induant. Si ſentiat ſaporē ſtipticū: bu.
figt melicū. Signa etiā aliq̄ ſumunt a parte
coloris lingue. Nā albedo lingue nō ſolū figt
in ea frig⁹ ſupare. imo etiā in ſto⁹ ⁊ epate. ⁊ ſi
gnificat aliqñ flā in ca. abūdare. Rubedo aūt
ſan. figt ⁊ bu. calos. Citritas figt cho. Fuſce
do ⁊ nigre⁹ meliam. miſi nigre⁹ ſit a nimio cal
adurēre ſic in ſe. Si lingua eſt moll' bu. lenis
figt hūiditatē. Si aūt ſit ficca ſcta ⁊ aſpa figt
ſiccitatē: cū de rōne hūidi ē lenificare. ⁊ ō re
ficci ſit eraſpare: ſic dicit aui. Si in līgua ſint
vlceratōes vel puſtule vel apata vel tumor: ſi
ue ſol'o ꝓtinuitat: b p viſus cognoſcit. Si ꝟo
lingua videt ee ſana nō excellēter rubea nec
alba. ſi rubea mediocrit ⁊ nō aſſūt ſig ſupdcā
tūc ſignū ē q egri⁹ ē in capite ⁊ in neruis a q̄
bus fit ſenſus ⁊ mot⁹. Et iō ſi ꝑmo auferat vl
diminuat. dicim⁹ b ee ex nocumēto vl opil'oe
nerui ozti a. 7. pari in loco vbi nucha incipit
oziri.. Aliqñ aūt loq̄le pditio ꝓcedit ex mente
depdita. ſic dicit Conſtāt. Si ꝟo fuerit ꝑpter
paſſiōes capit: cognoſcit p pītiā illarū vt eſt
reuma: dolor capit: apl'ia litargia ⁊ fil'ia.

Pronoſticatio Si in feb. appeat
de curta⁹ ligue: ita
q ꝟba pa. nō poſſit formare cum aridirate ⁊
nigredine eius malū ſignū ē. In fe. ſi appeat
vna puſtula vel multe puſtule nigre: eſt ſignū
mortis. ¶ Tertio balbucies nō ꝓueta paliſis
ſignificat futurā. ¶ Quarto feb. ſupueniēs in
balbu⁹ ex nimia hūiditate curat eā. ¶ Quinto
balbucies a puericia que. pceſſit p iuuentutez
⁊ lingue paliſis antiq̄ta nō recipiūt curatōes
Multi tn pueri frequēter balbuciētes adole
ſcētia ⁊ iuuētute meliorant. ſic dicit Auic. ꝛc.
¶ Sexto defect⁹ in guſtu ita q̄ ſit minor⁹ vl
ablatio vel corruptio frequēter curant: curat
cauſis ⁊ paſſionibus a q̄bus pueniūt: vt patet
in fe. acutis ⁊ ictericia.

Curatio Primo ꝓſiderādū ē ſi paſſio
nes lingue ſint p cōicatōem
alior mēbror ⁊ ppr paſſiōes eor vt eſt cere'm
ſto⁹ pulmo epar vel totū corp⁹. ⁊ ſic adhibeat
reme'm ill' mēbris ⁊ paſſionib⁹ eor digeren⁹ et
purgā⁹ mām añtē ⁊ ꝓiunctā ꝓfortādo apiēdo
⁊ ꝓſumēdo ſuperflua eor: vnā hīdo cautelā. ſcz
q̄ vomit⁹ puocet: vt ad linguā ſuperfluitates vl
teri⁹ vel veri⁹ nō decurrāt. ⁊ hec ē ſnīa cano.
in. 6. 3'. Poſt hec reuertamur ad linguā faciē⁹
garga⁹ fricatōes collutōes ſternutatōes ⁊ re
liqua q̄ dicent. Et ꝑmo de guſtu. ¶ Nocumētū

Digitized by Google

gustus si est a mala dyspone cal'a cū maria: vl' apa cal'n. si videt q̄ san. supabūdet: flōet pa. de cepba^{a}. deinde de vems q̄ sunt sub lingua ⁊ teneat bo^{m} regimē ꝺ cū cāe. Et digerat mā ⁊ teneat bo^{m} regimē ꝺ cū cāe. Et digerat mā ⁊ cū sirupo ros. ⁊ purget cū mirab. citrinis vel pillis factis ex eis ⁊ diagred^{o} sub ista forma. ℞. yerap^{e} ℈. j. ij. coztiq̄ mirab. cit'. ʒ. vj. dia gre^{a} an' aā. ʒ. j. denr. ʒ. ij. vel plus vel min^{9} iux̄ quenientiā pticulariū. vel purgent cum. ʒ. v. elec^{t} de succo ros. ⁊ filibus. Deinde gargarizet ace^{m} ⁊ succum malo^{z} g̃nato^{z}: ⁊ diu teneat in ore. Et aliq̄ succū lactuce ⁊ portulace ⁊ mu scillaginē psilij ⁊ ꝺragi^{t} factā cū aq̄ ro. ⁊ aliq̄ cū aq̄ ros. p se. Et hoc vs in fe. q̄ infirmi non pñt capere cibū ad vtutis sustentationē, ⁊ pille iste in ore teneat. ℞. ros. ru. spo^{l} berberis. iiij. se. frigidoz maioz ⁊ minoz gūi ꝺragi^{a} añ. ʒ. ij. ℞ pill'e sub lingua. Iterū gargarizet succus endꝫ solar^{t}. vel aquā decoctōis ros. berberis mirtil'. ⁊ fricet lingua cū carne melo^{m} vel cu cume. vel cucur. vel cū carne pōi vl' cū citran guli acetosita^{e} q̄ oia sunt fra alterātia malaz q̄litatē in instro gust^{9} derelictā. ⁊ alterāt māz ibi exīstē. q̄ ꝺ cā appetit^{9} aliq̄l' reuertit' si ista ꝓtinuent. Si ad ꝺ appet san. vl' hu. cal'i dīnū iteret flōia. ⁊ purgent dicti hu. ⁊ ad dicta re uertent reme^{a}. Si ꝺo sit a mala cōp'oe cal'a vel ficca sine ma^{a}. qꝺ cogīcit p extenuationez coztis ⁊ p calozē rubozē ardozē ⁊ puncturam sine multitudine saliue. tūc sola ꝺcā alteran^{a} cōpetūt postposita euacuatōe q̄cūq̄. Si aūt fra fuerit: ꝑsidereꝫ si est a ma^{a} vel sine maria. Et si sine: cū cal'is infradicēdis curet. Et si est cū ma^{a} quod freq̄nti^{9} accidit: tunc cōsidera in mēte: si coz^{p} est plectoricū. ⁊ si sic ꝓmittēda ē flōmia ⁊ purga^{o} ꝺm q̄litatē ⁊ q̄titatē hu. ple ctoriā faciētiū. Et si nō est plecto^{a} ħ cacochia tūc digerat ma^{a} cū oxymelle diure^{o} vel sq̄lli^{t} i q̄bus ꝓbullianꝫ aliq̄ herbe cal'e: vt ē ysop^{9} sal uia maiozana ⁊ sticaꝺ. vel digerat cū siru^{o} in c. de paliū dicto. ⁊ purget cū pill'is in eodē. c. dici. vel cū. v. vel. vj. ʒ. theodoricō ēpiscon. vl' cū yeralogodiō vel cū yera archigenis. vl' cū pillis cochijs cōib^{9} vel rab. Deinde ℞ garga^{o} dicta in. c. de paliū. vel in. c. imediate sequēti Et si est apa frīn: garga^{a} ℞ istud ℞. ysop^{i} liq̄r^{i} añ. ʒ. ij. caricarū pinguū. xx. mell'. ℞. j. ℞ garga^{a}: teneat in ore frequēter colluat. Et si non eēt aboiatio nature. possꝫ addi cassiet. ʒ. ʃ. ad leniēdū ⁊ maturādū mām ⁊ trīdez de cortice nucū viridiū ad apiēdū ⁊ ętneū sapozē remo uendū. Et etiā vs saluia maioza^{a} lauēdula. et illa q̄ dicent cū aditorio dei in. c. de ꝺbilita^{e} appetit^{9}. Et valēt illa q̄ imediate dicēt in ca. seq̄nti. Ętraꝫ pa. cibis acuꝫ vt cepis porris al lijs finapi ⁊ eruca distēpatꝫ cū aceto ⁊ vtatur citrāgtis liomb^{9} ⁊ acetosi^{e} citri^{t}. Istud garga^{a} vs in debilitate gust^{9} ⁊ nocu^{o} sine fe. acuta. ℞ squille. ʒ. ij. aceti. ℞. ij. aq̄ fōtis. ℞. j. mell'. ℞. j ℞ garga^{a}. Teneaꝫ semp in bono regimine. et vtaꝫ acrumib^{9} ⁊ acutis ⁊ aliq̄s salsis: vt rede at gustus i suo sapoze ⁊c.

Clarificatio Prio nota q̄ res gu stabiles non mouent sensus gust^{9} cū suis q̄litatib^{9}: nisi in q̄tū sūt tāgibiles. ꝓpter qꝺ dicit Arist. in. 2. de aīa. c. 7. q̄ gustabile est q̄ddā tāgibile. Et cā hui^{9} est qz sicut tāgibile nō est sensibile p me^{m} ex̄neū. sic nec gustabile est sensibile p me^{m} ex̄neū: sic est aer vel aq̄ q̄ sunt me^{a} ex̄nea p q̄litz sēsus recipiūt suas spēs. Et ponit aue. cām. Gustabile est q̄ddā tāgibile: qz gustabile fundaꝫ in humido. mō humidū est tāgibile: vnde ꝺz q̄ gust^{9} est tact^{9} q̄ꝺā spēs. ¶ Scꝺo no. q̄ aristo. ponit idē q̄ passus ꝺz eē idē in po^{a}: q̄le ē sus ages in actu. ⁊ ozga^{m} ꝺz eē tale in po^{a} q̄le est suū sensi^{e} in actu. Et qz sensus gust^{9} siue ozg^{m} patiꝫ ab hu. qꝺ est agēs. ī ozg^{m} gust^{9} ꝺz esse humidū. q̄le est hu. qꝺ ipm imutat. Sig^{m} aūt hui^{9} est: qz lingua nō ꝺz esse nimis hu. nec ni mis ficca nec nimis imutata ad aliquē sapo rē. nā si q̄s gustat aliq̄ꝺ hūidū actuale ⁊ illud fit forte in aliq̄ sapoze vt est mel vel aceum. postea nō bñ iudicabit de sapoze vt^{t}: ideo q̄a spēs istoz in gusto derelicte nō cito remouēt cū lingua fit fortiꝫ imutata a forti impssione fort' sapozis. vt ꝑz de icteric^{9}. q̄bus cho. ad gu stū directa facit gustabilia appere amara. vt ponit Bal'. 4. de morbo. c. 4. vt tā alleg. est in isto. c. in causis. ¶ Dubitaret tertio aliq̄s: si sē sus gust^{9} in lingua posset ledi sensu tact^{9} ma nēte saluo. Rñdit aue. in. 6. 3^{i}. in. c. de passioni bus ozis q̄ sic. ⁊ reddit cām. qz egri^{o} pōt vice re debilitoē sensus ⁊ nō fortioē. ⁊ ī nō nocꝫ fortiori sic debiliori. Et ex isto videt inferre aue. q̄ sensus gust^{9} fit subtilior q̄ sensus tac tus. ꝺ etiā ꝑz ad experientiā. nam febricitātes acuꝫ se. ⁊ icterici bñ sentiūt: cū tāgit' eoz lin gua. tñ gust^{9} q̄tū ad sapozes est imutat^{9} ⁊ le sus. ¶ Quarto dubitat': in q̄ sapoze magꝫ dele ctat gust^{9} san^{9}. Rñdit Ba. 4. de morbo. ca. 6. q̄ in dulci ⁊ vnctuoso: qz magꝫ ei sūt ꝓportio nati. iux̄ qꝺ sciēdū ꝺm Arist. in lib. de sensu et sensato. q̄. 7. sunt spēs sapoz simplr capiēdo ſ. dulce pingue amarū salsuꝫ pontricū siue aus sterū stipticū ⁊ acetosū. Sapoz aūt musus iā

Digitized by Google

est cõpositꝰ ex dulci ⁊ acetoso. Ista em̃ sapores possent cõmisceri. ⁊ inde diuersi fieri sapores: sicut faciũt coquentes. ¶ Quinto no. q̃ pr̃ iuuamẽta q̃ dicta sunt de lingua ⁊ anathomia liguet ex dictis. dico q̃ adhuc hꝫ alia iuua. s. aggregare saliua expellere sputa saliua supflua ⁊ a non vtilia in ore retẽta. ⁊ b̃ facit me suo motu. p̃pter quo hñtes palatũ vel spa vel alias egri. auferẽtes vel diuuẽtes motũ eius nõ bñ pñt exquere. ¶ Sexto scias q̃ in. c. pal. dictũ est: q̃ lingua iuuat ad formatões aliarũ lr̃arum dr̃m tñ: qz modicũ iuuat lingua in aliq̃: sic in formatõe. s. vocaliũ magꝫ iuuat palatũ cũ aere a pulmõe p trachea arteria exeũte cũ vula. ⁊ in formatõe istarũ modicũ iuuat. b. h. m. p. q. s in istis q̃ sequũt laborat lia. s. c. d. g. l. n. r. s. t. x. z. in formatõe aũt. f. magꝫ laborãt dẽtes supiores ⁊ labiũ inferi ⁊c. ¶ Dubi. 7. quo pot intelligi istud qd̃ cõiter dr̃: q̃ bonus odor est p̃iucti sapori. cũ mꝫta sũt bñ redolẽtia q̃ nõ bñt bonũ saporẽ: nec gustꝰ i eis ɔlectat. sic ps de rosa ⁊ multis aliis. Rñ. ⁊ dico q̃ arist. in li. de sensu ⁊ sensato dic. Qd̃ qdam est odor: q̃ est delectabilis ꝑm suã nam ꝑpriã ⁊ nõ ꝑm accñs. i. in q̃tũ nõ ordiat ad nutrim vt ẽ odor rose musci basilicois. ⁊ filiũ. nã q̃uis muscus bonꝰ faciat odorẽ siue rosa: si cõedat nõ hẽbit bom saporẽ. Et ista odo q̃ se ⁊ hꝫ suã ppã nãz inferũt delectatões siue tristicia ipi ce ⁊ odorare ista talia ꝑm Arist. ibidẽ est. ꝑpuz ipi hoi ⁊ iste bonꝰ odor nõ ẽ cõmixtꝰ sapori. sic sapor bonꝰ ⁊ bonꝰ odor nõ sũt sil mixti. Alia sũt odora ꝑm accñs. i. in q̃tũ ordinant ad nutrim: vt ẽ odor cibor simpliciũ vel cõpositor: vt odor carniũ coctarũ: panis. ⁊ iste odor ẽ cõis oib hoibus ⁊ bꝛutis. ⁊ de isto dr̃ q̃ bonꝰ odor commixtꝰ est sapori: vt dr̃ ibidẽ. Noc est si aliq̃ gustabile hꝫ bonũ saporẽ. ⁊ cũ b̃ hẽat odores: ille odor erit bonꝰ: vt ps de pomo de pane. de vino ⁊ silib. Nã bꝛuta nõ sentiũt odorẽ: vt ex ipo delectent. iõ dicit Arist. ibidẽ: q̃ hõ excedit bꝛuta q̃tũ ad illa odora: q̃ ꝑm suam nãz et p se causant leticiã vel tristiciã nõ habẽdo respectũ ad necessitatẽ nutritois siue saporẽ. ¶ Ẽm ꝑmi reddit. qz fritas ce vel calitas cũ bonis odoribꝰ tempat. ¶ Ẽm scdi: vt bꝛuta aialia p odoratũ suo victui nccria possent indagare. vt ps de vulturibꝰ: q̃ p q̃ngẽta milia p odorẽ cibũ suũ querũt. ivt ponit cõmẽtator s. 2m. de aia. ⁊ vt ps ad expientiã. ¶ Octa du bitat. si cibus ĩmutat gustũ cũ sua ɔlitate vel cũ sua suba siue ma. Rñdet arist. in. 2. d̃ aia. c. 8. ꝓsupponẽdo dictã eius ibidẽ in. c. 5. scz q̃ ois sensus est potẽtia passiua p eo: qz patit a suo obiecto. Tũc dicit Arist. q̃ vlr omi sensui naturalr ꝓuenit vt sit pceptiꝫ spũ sui sensibilis sine ma. ⁊ hoc ꝓuenit omni sensui. Idẽ dicit auic. in. 6. naturaliũ. s. q̃. ɔlitates reruz sensibiliũ ĩmutat sensus. Patz g̃ q̃ gustabile nõ ĩmutat gustũ in q̃tũ est materia siue suba sed in q̃tũ habet amaritudinẽ siue dulcedinẽ Sil paries nõ ĩmutat visum: in q̃tuz paries sed in q̃tũ ꝑticipat calore. Simil lapis non immutat sensuz tact in q̃tũ lapis: sed in q̃tũ dur vel mollis. ⁊ sic de alijs. Quãuis aliqui sensus recipiãt sua obiecta sine medio eñeo vt dictũ est: vt tactus ⁊ gustus. aliqui p me eñeũ: vt visus audit ⁊ odoratus. Istud etiã pz: qz ma nulli est actiuitat: vt aliqua suba est obiectum alicuius sensus inducendo p singula obiecta sensuuz.

¶ Lapli. 65. de paraliti lingue ⁊ difficultate introitus in loquelam.

§ **Rauitas** lingue est defect loqle siue difficlꝫ tas introit in eam. Quedam est a natiuitate siue a pn̄o locutionis. Alia est ex tempe siue post q̃ pus loquebat p fecte. Deinde supuenit talis guitas ex aliquo morbo. Et ista pot ꝓuenire ꝑpter aliqs egritudines lingue: sic est paliis spasm? ingressato infra apa ranula solo ꝓtinuitat vl ppr liga sub lingua extitia linguã cũ palato inferiori nimis liga. Aliqñ ꝑpter nocum aduenies laxertis ⁊ neruis linguã mouẽtib. ¶ Unde qa litar est apa posteriozis ptis ce a qua nerui linguã mouẽtes oriunt. ideo nocet litar eis talr: q̃ loqui nõ valẽt. q̃uis aliqui eoz aliqd intelligãt. Unde vidi aliqs litargicos ⁊ loqlã amittẽtes: a q̃bus petebaz. vbi haberẽt malũ siue impedimentũ qui faciẽtes signũ tãgebãt caput. nihil tñ loq potẽtes. Et istud nocumẽtuz in talibus neruis ⁊ lacertis hꝫ latitudinẽ ꝑm magꝫ ⁊ min. Et hoc est magis vel minus nocumẽtũ in loquela vel in introitu eius vel ꝓnũciatõe eius ꝑm quãtitatẽ.

Cause istus dicte sunt in. c. pcedẽti ⁊ in isto ca. vnde ꝑm auic. materialis causa ⁊ humoralis aliqñ est hũiditas sanguinea: aliqñ flegmatica ⁊ aquosa.

Signa Qd̃ autẽ humiditas sanguinea fit cã grauitatis lingue signifi catur per rubedinẽ ⁊ aliqualẽ inflationem in lingua ⁊ gula ⁊ dulcedinẽ in sapore. Qd̃ autẽ materia flatica subtilis vel san. multũ aq̃sus b̃ significat p cursum saliue subtilis. ⁊ si fiat

Digitized by Google

lauato³ vel garga³ ex rebus subtiliantibus vl' resoluentibus: nō iuuant ex eis. ⁊ si fiāt garga³. ex rebus stipticis fit eis iuuamētū. Illa aūt que est a natiuitate pp mollificationē vl' abbreuiationē dictorum neruoꝝ vel lacertorum est morbus officialis: qz morb⁹ in figura. Et cognoscitur p priuationē aliarū causaruꝫ. vnde qñ vī iuuenis bene cōplexionatus bone memorie ⁊ intellectus: si est balbutiens ex defectu virtutis informatiue a principiovī proceder cuis a mala cōplexione cuꝫ materia in talibus neruis siue lacertis potest prouenire: Iꝫ in aliis mēbris nō fit. De istis aūt aliq̄ sunt qui in principio sermonis dicunt fefe. vel tete vel rere. vel pmas vel secūdas litteras vl' syllabas iteran⁹ vel multiplican⁹ corrumpunt.

Prognosticatio Illa balbucies siue traulitas q̄ est a natiuitate pp decurtationē neruoꝝ vl' lacertoꝝ mouentiū liguā ex defectu virtutis informatiue: vī incurabilis. Dicit tñ Auic. q̄ aliq̄ sunt balbucientes pueri q̄bus termin⁹ locutionis plongat: verūtñ postea qñ veniūt ad adolescentiā ⁊ iuuenturē: magis expedite loquunt. Et cā in isto est assumptio superfluitatū circa orgā nū locutionis. Alij ēt sunt q̄ pus balbutientes dicētes tāta ⁊ filia: q̄b⁹ñ accidit fe. acuta: melioꝝ abunt in loqla. Et cā istius s' est assump⁹ superflue hūiditat⁹ in cere⁹ ⁊ lacert⁹ ⁊ neruis ligā mouētib⁹ ⁊ in radice ei⁹ ⁊ prib⁹ circūuicinis. ¶ Alterius docet ypo. pnosticare trauli diarria capiunt maxime longa. ⁊ cā est: qz in traulis maxia superflua hūiditas in supdictis pribus supabundat: que si diriuet ad stoma^m ⁊ intestina: causabit longam diarriam.

Cura Qui bñ vult respicere illa que dicta sunt in. c. de paralisi: pōt facilit intelligere remᵃ possibilia huius passionis. Posito igit̄ q̄ fiat a palisi siue mollificatione vel a spas⁹ in neruis vel pp superfluā humiditatem in neruis lacertis ⁊ radice lingue vtendū est purgationibus ⁊ gargarismatib⁹ ⁊ aliis remediis in illis caplis iam pdictis ⁊c. In pmis si videtur q̄ fit replo vl'is ſ. flōia de cephᵃ. ⁊ ventose cum scarificatione ponant in nucha ⁊ sub mento ⁊ vene que sunt sub lingua flōment. Si vo magis vī abundare flā ⁊ materia fria: purget caput post maᶜ digōem cum pillis ibi dictis vel cum cochijs vel cum yera hermet yeralogodion yerapᵃ acuata cū esula vel pulpa coloqn^c. Et lingua fricet frequenter cū yerapᵃ mixta cū puluere stafisagᵉ ⁊ finaꝝ piret. Deinde de solo casto⁹ cuꝫ succo saluie ſ. pille ⁊ teneant i oze. Gargaᵃ lauato empla fricatiōes vel inunctiōes sup nucham vl' pte posteriozē capit pñt fi' ex betōia pule⁹ abzoᵃ cala⁹ mentaſt⁹ orig⁹ yſopo finapi piret⁹ sticaō aco⁹ melliſſa ȝȝᶜ pipe ⁊ garioſ. ſgilla ⁊ filij⁹. Aliq̄ igit̄ ex medicis istis coquant cum vino aq̄to ⁊ melle. Deide ſ. gargaᵃ vl' pistent ⁊ fiat sacul⁹ sup pte posteriozē capit ⁊c. Dein de fricet frequēter ligua cū sale arᶜ⁰ ⁊ ȝȝᶜ ⁊ succo cepe. Et gargarizet aliq̄n oxiel sgilliticū: in q̄ pbulliat acoꝝ ⁊ yſop⁹ vl' fricet cū succo aco¹ ⁊ piret⁰. Dec eni fiāt p⁹ bonū regimen ⁊ maᶜ añcedent purgationē vt de pūncta maᵃ multa fluat ⁊ eñet q̄titas. Alia fricaᵒ fiat cum eo ꝝ ⁊ puo pdicto: dum tñ de ipso nil trāsglutiatur. Deinde ſ. tale emplm sᵃ mucham ⁊ ptem posteriozem capitis. ſ. gūmi arᶜ serapi ⁊ galba añ. ʒ. j. eusoꝝ nigelle condi¹. añ. ʒ. ij. acoˢ stici. ʒ. iij. sticaō sanſuci. añ. ʒ. j. cere olei muscelˢ li¹ añ. q̄ ſuf. ſ. emplm extendatur sᵃ alutam ⁊ raso capite posteriozi ei⁹ parti apponatur. Perūcta eadem parte cum oleo baccarum lau¹ ⁊ oleo de casto⁰. ¶ Pille sub lingua. ſ. nucis musca. nucis indice garioſ. piret casto¹ as ſef. añ. ʒ. j. labda⁹ dragagan¹ añ. ʒ. iij. temperētur gūmi in vino calido: ⁊ fiāt pillule sub lingua. Gūmi autem ponuntur in istis pillulis: vt duret earum liquefactio in oze. quia ibi est membrum Iesum. Dicit Auicen. in .c. proprio huius egritudinis q̄ int illa que experta sunt est garga⁹ ex sale arᶜ⁰ pipe piret⁰ ⁊ finapi bauracc ȝȝᶜ stafisag³ ⁊ sanſucco ⁊ origa⁰. Et ego addo huic medicine acoꝝ saluiam balsamitam mellissam ⁊ sticados. Et istis fiat puluis cum vino vel aqua calida mixtis vel cum ori melle squilli⁰ quod meli⁹ est. ⁊ frequēter fiat gargarismus diu in oze tenendo. Et post teneat aliquam pillulam de supradict vel vnū gar: osilum vel vnam partē nucis mus. ⁊c. In isto casu post vniuersalem purgationem vallet vsus tiriaᵉ ⁊ metri¹ ⁊ auᵉ alexᵃ ᵉ ⁊ continuatio fricationis ex eis. Et valent elᶜ calida: vt diacalamenᵐ diazinzibereos diapiperetruꝫ diacastoreum ⁊ similia. Valet etiam hoc electuarium. ſ. vtriusq̄ cimi¹ salis indi. añ. ʒ. j. ⁊ ß. piperis longi. ʒ. j. piperis nigri. ʒ. j. ⁊ ß. casto¹. ʒ. duas sir¹ sticados quod sufficit fiat electuarium in modum opiate. vel cum ʒuc. ſ. per bolos pro delicatis. ⁊ teneat in oze paulatī trāsgluriendo sicut Loth. Et valet. In multitudine saliue vtendū est stipticis calis in puluere ⁊ gargarismis: que dicent in. c. fluxus vētris. vt est thus squinātū flos ei⁹ nux cipressi spo^m ⁊

ſſtia. Et hec faciēda ſunt vlib⁹ p̄cedentib⁹. Ua
lent res ſtiptice acetoſe: marie qñ cā eſt cala
t ſubtilis marie lac acetoſuꝫ ſucc⁹ ſorbe t ne
ſpuloꝝ piroꝝ citonioꝝ t ſiliuꝫ. Et vꝫ ēt mltū
freq̄nt⁹ mouere līguā t facere eos loq̄ expedi
te t frequētare ꝺmonē. Et teneat dietā ſubti
lē: ſīc dictū eſt in paliſi. Si vo lingua vī ſpaſ
mata ira q̄ videaī decurtata ſine magna in
flatione t b̄ fit qñq; ab h̄uidi⁸ viſcoſa tenēte
lacertos mouētes eā: t fit qñq; a melancolia
ꝓſtrigēte eos. t qñq; fit a calitate vl ſiccitate
deficcāte ipſos: ſīc accidit in acuī fe. tūc curet
talis ſpaſm⁹: vt dictū ē in p̄ li⁹. c. de ſpaſmo.
Singularia tñ aliq̄ ponit Aui. ſ. ſticad camo.
mellilotū. ſanſucū anetū. t olea ex iſtis valēt
in cā fria. Et iſte me⁸teneant⁹ in oze t i nucha
put dictū ē. Si vo decurta⁹ligue ſit pp fe. va
lent olea fria: vt oleū viol' de cucur. nenuf. t
oleū de ſalicib⁹ ēt vꝫ. t h̄uecta⁹ozis cū muſcil
laginibus ſe. malueuiſci t citonioꝝ dragagā¹
t pſillij. t vꝫ ēt ebroca⁹aq̄ cale t lact circa cer
uicē t nuchā. t vꝫ vſ⁹ rerū h̄uidaꝝ: vt ē dyadra
gaga⁹ fridū t diapenidiō. t pille ſub līgua de
reb⁹ frīdis cū muſcillagine dragagā t ſe. pſil
lij. Ligamētū aūt ſub līgua exīs līguā ſub in
ferio⁹ palato ꝓnectens ne loq̄la debite ꝓnūcie
tur eſt cū forpicib⁹ abſcīdēdū t cū lauatoꝝ
ſtipticis os abluendū. t hoc totiens eſt faciē
dū donec lingua a ſuo retinaculo diſſoluatur
nec forpices nec raſoriū oz ignire: vt aliq̄ po
nunt. Molros ſcindi t ſcindere feci cū dei ad
iutorio ſine periculo q̄cunq; Si tū vis ignire
dicta iſtra fac t duplici pena affliges egrū nō
ſine pculo: q̄n alie partes a ferro rangantur.

Clarificatio Prio ſciendū ꝺm B⁹ 4. de mozbo. c. 4. q̄ lī
gua eſt oz̄ganū guſtus t tactus t mot⁹. Idez
dicit arist. in. ij. de aīa. c. 5. vbi dicit q̄ lingua
nobis fuit ad duo opa. ſ. ad guſtū: q̄ nobis eſt
neceſſari⁹ ad vitā hois t ad loq̄lā. q̄ ē de bene
ee. Sic ꝑz q̄ vnū me⁹ pt eē oz̄ga⁹ plium x̄tu
tū. Et h̄ idē dicit Ga⁹. 8. de iuuamētis mēbro
rū q̄ſi in me⁸ dicēs ſic Et i b̄ ē ſollicitudo crea
toris bñdicī qñ mlt⁹ ponit inſtrm vnū vtile
ad mltas opatiões. Et ſeq̄t. in b̄ fuit excuſa⁹
a mltitudie iſtroꝝ ꝺm viā vtilitat⁹ t opationū
ira q̄ mlte opatiões t vtilitates fiūt p vnum
inſtrm. ſīc fuit dictū de coopto⁹ tenui duozum
cooptoriozꝝ ce¹. tc. ¶ Scdo no. q̄ q̄uis⁹ mē
brū poſſit eē oz̄ganū pluriū x̄tutū nō tñ q̄rū
cunq; ſi determiatax. nā x̄tutū q̄ i nob ſt opa
tiones: q̄dā ſt opatiões q̄ idigēt fieri pfectio¹
nō t magis occulto humano itellectui: t iſte
ſunt opatiões x̄tutū aliuꝫ ſenſitiuaꝝ tam ite
riozes vt eſt fantaſia rō t memoria: q̄ exterio
res ab eꝝ apphenſiue vt viſus audit⁹ olfactus
guſtus t tact⁹. Et due iſtaꝝ opationū nō pñt
cōpleri p vnū me⁹: imo q̄libet iſtaꝝ x̄tutū in
diget ſuo ꝓpzio oz̄gano diſtincto t determiato
vt illis ſublimib⁹ opationib⁹ nō errent. nā iſte
opationes multū ſunt ſublimes. Sz alie opa
tiões q̄ lz indigeant fi¹mō pfecto: nō tñ tñ ſi
cut ꝓzes vt ſunt opatiões x̄tutū naturaliuꝫ
q̄ ſunt pp pfectionē cozpis t ꝓzes x̄tutes pp
pfectionē aie. Et tales opationes diuerſe di
uerſarū virtutū naturaliū pñt fieri t de facto
fiunt pnū t idē me⁹: ſicut eſt appetere reti
nere attrahere digerere t expellere: q̄ oīa fiūt
abvno ſolo me⁸ ſicut eſt ſtomach⁹ t ſilia. t iſte
x̄tutes. ſ. attractiua retētiua tc. nō idigent di
uerſis oz̄ganis: q̄uis ad hec pagenda natura
diuerſitate villoꝝ in illis mēbris indiget. nā
per alios villos attrahit: p alios retinet: per
alios expellit: vt dicit Aui. p³ p¹. ¶ Ter⁰ ſcias
q̄ q̄uis vnū me⁹ fit oz̄ganū plurū x̄tutū: vt
per ipſuꝫ diuerſe fiant opationes: nō tñ eodē
mō: q̄m illud mēbrū eſt oz̄ganū x̄tutis vni⁹ p
pus: ſicut līgua que p pus eſt oz̄ganū guſtus:
q̄ nobis eſt neceſſarius ad vitā. t p poſterius
eſt oz̄ga⁹ mot⁹. mediante quo fozmat loq̄lam
que eſt de bñ eſſeyt dictū eſt in ꝓma clarifica
tione. Si⁸ oculus eſt inſtrm virtutis viſiue p
pus t motiue per poſteri⁹. Et hoc eſt ꝓtāto:
q⁹ in his que ſunt ordinata a natura: eſt dare
ꝓzius t poſteri⁹ vt dicit arist. ¶ Quarto ſcias
q̄ aliq̄n diuerſe x̄tutes diuerſas opationes
cōplent pnū oz̄ganū. t hoc fit p diuerſas na
turas actuales vel pōles i illo me⁸ exīstes. nā
virtutes naturales ordiate ad vtilitatē toti⁹
vt ſto¹ t veſice q̄uis p vnū me⁹ opatiões exer
ceant: b̄ tñ faciunt p diuerſa q̄ actual⁹ ſunt in
illo me⁸ vt eſt diuerſitas villoꝝ: vt dictuꝫ eſt.
Alie ſunt x̄tutes naturales ꝑpe ordinate ad
vtilitatē ꝓpziaꝝ alicuius mēbri vt x̄tutes na
turales oſſis t nerui. t iſte p vnū cōplent di
uerſas opationes. qō q̄uis in actu ſit vnum:
in potēcia tñ eſt diuerſum: t eſt actualiter in
illo mēbro. t eſt p⁹ illi⁹ mēbri. Illā cum ipſa ſit
mediū ex diuerſis extremis ꝓſtitutum eſt vna
actu t eſt plurificabil' in pō p ea q̄ cōſtituunt
ipſaꝝ q̄ ſunt q̄litates elares. ¶ Quito no. ꝺm
ſnīaꝝ Ga¹. 4. de mozbo. c. 5. in fine c¹. q̄ ſi ſen
ſus t mot⁹ p diuerſos neruos ad aliq̄ mē⁹ fe
rant⁹. poſſibile eſt motū in illo mēbro manere
ablato ſenſu: t ecōuerſo. ſi per vnū mēbrū fe
rant⁹ ſenſus t motus; ablato motu pōt ſenſus

Digitized by Google

remanere: ſi ablato ſenſu nccrio auferr mot⁹. Na ſi magnū ē nocu^m in neruo vel lacerto ita ꝙ ex ɔtute ⁊ ſpū aīali nō recipiat niſi modi^m qō ſibi ſuf. ad ſenſum: tūc ſentit ⁊ nō mouer. Nā ſenſus tact⁹ cū ſit qdā pa⁹i. 2. de aīa. pa⁹ ɔtutis aīalis ⁊ ſpūs ſibi ſuf. Sed q⁹ mot⁹ la certi ſiue nerui ad b vt ꝙ ipum aliud moueat cor⁹ ncce eſt vt ſuā actōes ꝓficiat cū multis ſpiritib⁹ ⁊ fortī ɔtute animali. Nā impedito ſiue opilato neruo: nec ɔt⁹ aīal⁹ nec ſpūs eēntialr ꝙ neruos ɔcauos valent ad neruū pene trare nec ꝙ neruos radiare ſic ponit ga. ibidē ¶ Sexto ſciendū ex ſnīa ga. 4. de. mor. c. 5. ꝙ nerui deferētes ɔtutē aīalē ſi ſunt ɔcaui ſicut nerui oculi. tūc nocu^m reſiſtēs ɔtuti eſt opilo vel ɔſtrictō. Si nō ſūt ɔcaui tūc tale nocu^m eſt retractio nerui ɔtus ſuā oziginē aut ꝓſſio a mē⁹ fibi vicino. Et ſubdit ꝙ ſi nerui nō habēt ɔcauitatē ꝙ quā ɔtus penetret: tūc talis ɔt⁹ē deſcēdēs a ſuo initio. ſ. ce⁹ ⁊ penetrāl ꝙ neruū ſic ſol ꝙ aquā vel aerē. Et ſi bn ꝓideremˀ dcm Ga. nō eſt totalr ſille ꝓpter duo. Primū eſt q⁹ nccriū eſt vt cū iſta ɔtute trāſeat vna ſuba q̄ eſt ei⁹ vehiculū ſcz ſoūs ⁊ vt ſil' fr anf ꝙ neruū ad ſenſum ⁊ motū faciendū. Ēū ſplēdore aūt ſolis nō tranſit aliq ſuba. Scōm ē: q⁹ trāſit⁹ ſplēdoris ſolis in aere fit fine ſucceſſiōe. i neruo ɔ penetra⁹ ɔtutis aīalis ⁊ ſpūs fit ſucceſſiue. qō manifeſte apꝑ in mēb⁹ ſtupido ꝓpter ligaturā vel cōpſſionē q⁹ paulatī ⁊ nō ſubito recupat ſēſuz ⁊ motū. nā vifio⁹ lūis ītroduc⁹ fit fine ſucceſſiōe. vt dicit Ariſt. in vltī. pte de ſenſu ⁊ ſenſato. ⁊ Job ꝓfan⁹ i ſua ꝓſpectiua. Sz ga. poſuit illā fillitudinē. ꝓpter q⁹ aīalis ſbtilio⁹ ſpū ídiguit. nā ſpūs aīalis ſubtilio⁹ ⁊ puio⁹ ē ſpū nāli ſeu vitali: q in rete ce⁹ q digōnē vitalis ſpūs eſt gñatus. vt pōit ga. in lib. de vtilitate pulſus. ¶ Septīo no. ꝙ iſti q̄nq ſenſus ſūt nob nčrij ꝑm magis ⁊ minus nā tact⁹ eſt nob magˀ nccrius ⁊ vtilis int' oēs ſenſus q̄tū ad neceſſitatē vite. hoc ꝓz ꝓ ariſt. 2. de aīa q dicit ꝙ aīal eſt aīal. ꝓpter ſenſuz tactus. etiā ꝓz: q⁹ ad deſtructionē eius ſequitur ꝓuatio alio⁹. cū ſenſatio alio⁹ ſ. ꝓ quēdā tactū ſpērū rerū ſenſibiliū ad ipa ozgana. Jdez dico de guſtu: qō nobis eſt nccrius ad vitā: q⁹ ſine guſtu aīal viuere nō poſſet. Olfact⁹ deſeruit guſtui: ſ nō eſt ſimplr nccrius vel vtilis: ſi ſolū ad qdā aīalia: que ꝓ ipm querūt cibum. Audit⁹ aūt ⁊ viſus poſt tactū ⁊ guſtū ad vitā ſunt vtiles. cū ꝓ eos multa aīalia ꝓcurēt ſibi vitā. ⁊ magˀ ꝓ viſuz q̄ ꝓ auditū. Sz ſi volum⁹ loq de ſenſib⁹ q̄tū ad cognitōez intellectiuā, tūc dico ꝙ viſus ꝓ ſe magis facit ad cognitio nē. q̄ aliq⁹ alio⁹ ſenſuum ꝓbaf. q⁹ ſentit ad maiorē diſtantiā ⁊ plures res: q⁹ videt celū ⁊ ſtellas ⁊ res ad q̄s ſentiēdas alij ſenſus attigere nō ꝑnt. ꝓz etiā cōparatio ad auditū. q⁹ ꝓ ſe nō ꝓcipit niſi ɔrias ſono⁹. nūc aūt ſon⁹ nō cōpetit oībus rebus: imo paucis ⁊ nō ſp. etiā parū pōr ſciri de nā ⁊ ꝓpone rei ꝓ ſonū: imo plus ꝓ colorē. Et iō dicit ariſt. in ꝓemio meta^ce. ꝙ ſenſum viſus plus diligim⁹: q⁹ plures rerū ɔrias nobis demōſtrat. Jterū dico q̄tū ad cognitionē ꝙ auditus de ꝓ accīs eſt neceſſarius magis. q⁹ plura addiſcimus ꝓ auditus ꝓpter quādā imaginationē ⁊ impoſitionē vo cū ad ſignificādū q̄ qdā voces cū ſuis ſignificationib⁹ ꝓ auditū cōꝓhēdunf. Et ideo dic Ariſt. ꝙ ceci a natiuitate ſi nō ſunt ſurdi: ꝓpter dītiores ſunt ſurdis ⁊ mutis. Et ſi tu dicas ꝙ ſunt aliq ſigna ſignificabilia viſibilia ſicut ē ſcriptura ⁊ ſilia. Dico ꝙ nō ſunt ita ꝓpria ſic loqla ⁊ voces: etiā ſurdus a natiuitate neſcit legere. Ex ſuꝑdict⁹ ꝓz ꝙ ſimplr ⁊ de ꝓ ſe viſus eſt magis diligēdus. ꝓpterea q⁹ eius opatio ꝓpria ⁊ finis imediatus etiā vtilitas imediata eſt et vtilior et nobilior: quia eſt cognitio intellectiua ſiue intellect⁹ q̄ eſt nobilior opa⁹ in hoīe ſicut ſenſa⁹ in bꝛutis eſt nobilior opa⁹ modo viſus plus facit ad cognitionē de ꝓ ſe. Ex alio. etiā q⁹ eius cognitio magˀ eſt ſpūalis alijs ſenſib⁹ vt iā viſum eſt. Patet igit⁹ q⁹ de ꝓ accīs audit⁹ eſt multū nobilis ⁊ diligēd⁹: cuz ꝓ ipm plura adiſcamus ꝓpter ſignificatiōes rerū cū vocib⁹ ex ɔmonib⁹ appbēſis. Et ideo dicunf iſti. 2. ſenſus. ſ. auditus ⁊ viſus. 2. poſte intellectus ⁊ rōnis. ¶ Octauo ſciendū ꝑm Ariſto. in. 2. de anima. c. 6. ꝙ homo inter alia aīalia habet ſenſum tactus certiorē ideo ꝓ dentiſſimū ōz. hoc eſt. q⁹ hꝫ carnes mollioꝛres q̄ cetera aīalia. Et ponit ſibi talem rōnez ꝙ ſicut ſe habet vnus homo ad alīz. ſic ſe hꝫ homo ad alia aīalia. ſed ſic eſt ꝙ homo vnus puer hñs carnes molliores eſt melioris tact⁹ ⁊ ingenioſior hñte carnes duras: q̄ eſt ineptˀ ergo ita ſe habet ad alia aīalia: q⁹ hꝫ ſenſum tactus certiorē: cuz habeat carnes molliores eſt melioris tactus ⁊ ingenioſior habente carnes duras: qui eſt ineptus. ergo ſic ſe habz ad alia animalia: qua habēt ſenſum tactus certiorē: cum habeat carnes molliores aliis animalibus: Et ex hoc concludit ibi: quia homo eſt ꝓudentiſſimū animalium.

¶ Laplm. 66, de magnitudine et inflatione lingue.

Digitized by Google

m Agnificaꝛ aliqñ tota lingua ꝓpꝛ hu. ad eius ſubam venientes et ipſam imbibentes. Et ego aliqñ vidi ita magnificatā linguā ꝙ qſi totū os replebat ⁊ aliqñ os exibat ſicut dicit Auic.

Cauſe aūt iſtius lingue magnificatiōis aliqñ eſt ſang. dñans. aliqñ ẽ fleg ma multum ⁊ ſubtile.

Signa ſignū ſan. ⁊ materie calide ẽ: ꝗa ſequiꝛ manifeſta calitas ⁊ rubedo ⁊ plenitudo in facie ⁊ lingua ⁊ ſapoꝛ dulc ⁊ nō tm̄ fluit de ſaliua. Si eſt a flāte ſubtili ẽ albedo in lingua ⁊ facie ⁊ eſt maioꝛ fluxus ſaliue: ⁊ eſt inſipiditas in oꝛe.

Pronoſticatio Si cito magnitudini lingue ſubueniaꝛ ⁊ fit hō foꝛt. ⁊ capaꝛ rōnis ⁊ medicꝰ ſapiens: cito ſanabiꝛ eger cū adiutoꝛio dei noſtri

Curatio n ꝓmis ab euacuatiōib⁹ incipiēdū eſt. In cā igiꝛ calꝫ ⁊ ſanguinea ꝛ flōia de cephaꝫ. ⁊ deinde de venis ſub lingua ⁊ mā ad ptes iferioꝛes trahaꝛ ⁊ dieta tenuis ⁊ euchuma teneaꝛ. ⁊ fit ad ſiccitatē decluis. ⁊ ſi adhuc videꝛ matia calꝫ cuꝫ plecto⁹ ꝛ purgaꝰ cū electꝰ de ſucco roſ. caſſiet ⁊ filib⁹. vel cū pillis aureis diagreꝰ ꝓfortatis Deinde ponaꝛ vētoſe in nucha ⁊ in partib⁹ poſterioꝛib⁹ colli vt maꝫ diſtrahaꝛ ad oᵐ ⁊ diminuaꝛ. Localia remaꝫ in cā calꝫ eſt ꝙ fiant fricatiōes ⁊ collutiōes ⁊ gargaꝫ cū rebꝫ inſciſuis acetoſ ⁊ ſtipticꝫ vel muſ vt ẽ ſiꝛ⁹ de ribes ⁊ acetoſitas citꝝ ⁊ lioᵐ ⁊ citrāguli. Et ꝑm Ba. in. 12. tria pēᶜ. quā allegat auic. in. 6. 3ⁱ. ca. de apatib⁹ lingue: vꝫ ſuccꝰ lactuce freqnt garga riꝫat⁹: intm ꝙ vnꝰ q̄ hac verabaꝛ paſſione: cū eo ſolo fuit curat⁹. Succus etiā maloꝝ gnatoꝝ ſepe in oꝛe detēt⁹ vꝫ. ⁊ cū iſtis ligua ſepe fricet. Acem decoctiōis maligñativꝫ. Siꝛꝺo in ſtatio lingue fuerit a flāte ſubtili: purgeꝫ maꝫ cū pillis cochijs ⁊ turbit ⁊ agaꝛ ⁊ cliſterizet cū acutis cliſteribꝰ vt maꝫ a capite ad inferi⁹ trahaꝛ. Deinde fricet lingꝫ cū ſale cōi toꝛrefacto aliqñ. ⁊ ſi iterū fricet cū cepe vl cū ſcilla ⁊ ſale armoᵒ vel ſale gē³ ſemp foꝛtiꝛ ſpuēdo. ⁊ iterū fricet cū aceto in q̄ parū alūis calcinati ſit cōmixū. Deinde ꝛ talis pul. ℞. 33ⁱ al. pipis lon. añ. 3. ij. pipis ni. 3. j. ſal gēᶜ. 3. j. et ℈. ℞ pul. et q̄ lingua fricet ſepe ſpuenᵒ ꝓtine. et cū iſto ℈ aui. lingua reuertet ad ſuā diſpōes ⁊ mēſurā. ⁊ qꝺ de ipa exiuit ingredieꝫ. Siꝛꝺo fuerit ꝓpter materiā reumaticā: curet reuma cuꝫ millio ⁊ ſale toꝛrefactis vel cū ſacculo de camo. in tegula calefactō.

¶ Capl'm. 67. de apoſtemate lingue.

i Ma lingua accidūt apāta calida ſanguinea vel cholerica vel flātica vel melica ex iſtis hu. adiuicē cōmixtꝫ vel ſigillatim ſupabūdātibus.

Signa calꝫ apāta ſanguinea ꝑ doloꝛē rubꝛoꝛē ⁊ tumoꝛē ⁊ oꝛis dulcediné ⁊ ꝑ replonē in facie cū ruboꝛe cogſcuntur ¶ Cholerica aūt cogſcunt ꝑ doloꝛē incēſiōes ⁊ inflāmationē ⁊ oꝛis amaritudines. Flātica cogſcunt ꝑ albedinē ⁊ molliciē ⁊ puñ doloꝛē ⁊ ꝑ maioꝛē curſum ſaliue: ⁊ ꝑ alia ꝑticularia Et qꝛ apa nō tēdit in altū: ℈ magꝫ ꝑ ſpacium lingue ſe dilatat. Apa melicū ꝑ duriciē ⁊ puñ doloꝛē ⁊ ꝑ coloꝛē nigrū vel cineriᵐ cognoſciꝫ ⁊ cōuenientiā alioꝝ particulariū.

Curatio Si apa ſit a mā calꝫ ꝙtū ad euacuatōes ꝛ ſicut in cᵒ ante iſtud dictū eſt: ℈ poſtea ꝛ in ꝑnᵒ garga³ ex ſucis friſ vt eſt ſuccꝰ ⁊ aq̄ cucur. lactuce poꝛtuᶜ ⁊ endᵒ. ⁊ ꝓpꝛie lactu³ ℈m Auic. Et vꝫ lac aceto ſum ⁊ aqua roſ aqua decoctōis roſ ſuccꝰ ℞ge paſtoꝛis Et ponit Auic. ꝙ frica cū ꝑfiq̄ hūō vꝫ eſt vehemētis iuuamēti. Poſt ſi nō apiaꝫ nec reſoluaꝫ ꝓfilio Auic. debemꝰ vti maturatiuis mixtis cū reſolutiſ. Et iſta ſunt mel lac decocᵒ raꝺ lilij decocᵒ paſſ fenugꝛ maratri et ſe. lilij. Cū decocᵉ iſtoꝝ vel aliquoꝝ ꝛ gargaꝫ ⁊ frequēter in oꝛe teneaꝛ. Siꝛ qꝛ ligua ẽ mēbꝛū iuuās ad maſticationē vt iā ꝓdictū ẽ cibꝛ q̄ maſticanᵗ ſint tales q̄ ꝓtim maturāt ⁊ ꝓtiꝫ reſoluāt: ſiᶜ eſt cib⁹ q̄ fit ex caulib⁹ ⁊ attripliq̄ cū oleo amigꝺ vel cū oleo cōi oliuarū: ⁊ come dat caricas ⁊ paſſulas diu in oꝛe tenēdo⁹ maſticet ſe. liᵗ. ⁊ expuendo mām inq̄tū poſſibile fuerit: exterius expellat. Apto aūt apate mū dificeꝫ lauādo cū mellicra mixto cū ſtipticis ne mā fluat ad locū ⁊ ne in lingua fiāt vlcerationes tarde curatōis. Et iſta ſint ſiᶜ ſumach berberis ⁊ mirtilli ⁊ miſceaꝫ etiā agrio³ folia oliue ⁊ mel roſ ad bene mūdificandū. ⁊ ℔ cura teneaꝫ vſq; ad finē: niſi aliqua ſupueniāt inopinata. Et vꝫ viᵐ ponticū gargariꝫatum ⁊ in oꝛe retentū. ¶ Apa frīs curaꝫ cū purgatōe flātis ⁊ hu. groſſoꝝ cū pillis dictis in. c. de paraliſi vel pillis cochijs vel diaturbit. Deinde ꝛ garga³ reſolutiua mixta cū mollificatiuis. Et vꝫ iſta decocᵒ. ¶ ℞. fenugreᵗ ſe. lilij maratᵗ añ. ℥. j. caricarū pinguiū nuᵒ. x. paſſ. mūᵈ ab ariil. ℥. j. ⁊ ℈. baccaruꝫ lauᵗ. ℥. j. fiat decoctio q̄ frequēter in oꝛe teneatur: remouet doloꝛem ⁊

maturat ⁊ rumpit apata lingę gutturis ⁊ gi-
guarū maxie si mel adiungat ⁊ tunc etiā va-
let ad mundificationem post rupturam. ⁊ et
valet ad resolonem si non vult maturari. Ad
idem valet lac tepiū quodcunq; fit: qz remo-
uet doloꝛē ⁊ maturat si in oze teneatur.

Clarificatio Queritur q̄re autoꝛes faciūt dr̄ism ⁊ duo ca
pitula de inflōe lingę cū apa fit tumoꝛ pter na
turā ex hūoze vel vētō in suba mē ibibito ⁊c
inflaō ⁊ apa in lingua videnť eē idē. Dico bze
uiter ꝙ apa sumit dupl'r. vno mō large ⁊c ois
inflaō pter naturā ex hu. vel vētō est apa. ⁊ tūc
talis inflaō lingę repoꝛ sub zimia: qđ ē apa flā-
ticū in doloꝛib. alioō stricte put ē tumoꝛ ali
cuī materie in aliquo mēō vel pte eī pate ad
faciendū sanīē vel scirosim vel resolonē. ⁊ sic
isto mō capit apa lingę. nā in apate lingę inflaō
magis est in aliq pte lingue ēt alia accīa apa-
tis. Jn inflatione aūt lingue vnuersalis tu-
moꝛ apparet. de hoc tū non est magna vis.

¶ Capitulum. 68. de ranula sub lingua.

a **liquando** sub līgua fit q̄-
dā excrescētia
filis glādule ipediēs liguā in suis
opationibus. ⁊ vocatur ranula.

Causa istius est humiditas grossa ⁊ vi-
scosa vel sang. grossus ⁊c.

Signa sunt: qz si subleueť līgua: videbi
tur q̄dā carnositas sub ea: ⁊ eī
coloꝛ est ad rubedinē ⁊ calozē līgue declinis.

Curatio fere talis est sic de magnitu-
dine lingue. Fiāt g̃ collutio-
nes ⁊ garga. ibidē dicta ⁊ frica. ex sale arcō ⁊
alūie ⁊ cū viride eris mixto cū dragagā: duꝫ
tū ime exteriꝰ. pjciat: ne aliq̄d transglutiat.
Et cū decoc oziga. mētast. pulegij piret. ⁊ raō
vrtice. Et vꝫ frica. salis cōis tozrefacti vl cuꝫ
sale gē. Et hec oia faciēda sunt postvl'es pur
gationes cuꝫ cartartic ⁊ flōia iminucta dieta
subtili ad siccitatē decli. ⁊ vꝫ ois me resoluti
ua ⁊ flōia devenis sub lingua. Deide fiat talis
me. ℞. piretri. ʒi. añ. ʒ. ij. sal arc. sal gē añ.
ʒ. j. ⁊ ℈. oziga. cala. raō yreos hermoď. añ. ʒ. j.
masticis. ʒ. j. ℞ pul. cū isto pul fricē ranula. ⁊
aliq̄ ps eī inco: pet ē albuō oui ⁊ extēdat in pe
cia ⁊ supponat ⁊ teneat: q̄tū poterit. Deinde
ejciat spuēdo: ⁊ iterū reponat. Et de alia pte
fiāt trociści ꝙ distempent cū aqua ardēti: ⁊ in
de liniat ranula ⁊ pres circūuicine. Jtem tro
ciści audaraan valent ꝼm Aui. Si per ista nō
curetur scindatur cū spatūe solus ab vna pte
scindente eleuando ipsam cū vncinis. ⁊ post
restringat san. cum rebus stipticis ꝓsolidari-
uis. Et si aliter non post stringi: saltiꝫ fiat cū
actuali cauterio: quia de potentiali periculuꝫ
esset de transglutione. postea fiant collutio-
nes ⁊ garga. cū vino decoctiōis thuris mast
murre. Unam tamen auisationeꝫ hēamus: qz
si ranula videtur cancrosa nigra aut fusca ⁊
dura: nō tangatur: qz cancer īcurabilis est: qō
melius est nō curare q̄ curare ꝼm ypo. ⁊ si est
alba molle tractabilis vel rubea: talis scinden
da est per modū pus dictuꝫ si per poꝛa reme-
dia dissolui nō potuit. Pōit Aui. ꝙ dragag
aduſtum ⁊ hermoď cū albu. oui sunt expta ma
xime in pueris. Sꝛ origa puluerizatū cū coꝛ
ticibꝰ ḡnatoꝛ. ¶ Spasmus aūt līgue curat fe
re sicut palisis lingue vngendo euapoꝛando
empl'ando ceruicem retro ⁊ gargarizando ⁊c.
⁊ si fit a siccitate: dictum est superius.

¶ Caplim. 69. de vlceribus ⁊ pustulis lingue.

v **Vlcera** fiunt aliq̄n in supfi-
cie ozis ⁊ lingue ⁊ ali
quādo in pfunditate. Aliq̄n sunt
soꝛdida: aliq̄n coꝛrosiua. aliq̄n de-
ambulatiua: aliq̄n virulenta. Et ista vlcera vo
cantur ab arabicis alcola. ⁊ aliq̄n dilatantur
vsq; ad gingiuas ⁊ in lingua.

Causa aliquando accidunt a cāusis pri
mitiuis sicut est sumptio cibōū
excellenter calidoꝝ actualiter: vel virtuali
ter. Unde vsus salis de cardona inducit exco
riationem ⁊ vlcerationem in oze in non aſſue
tis ⁊ vsus minimaminum nimis calidoꝝ.
Causa antecedēs potest esse multiꝰ hu. aduſto
rum malarum qualitatum ⁊ acutarum in coꝛ
pore. Uel potest esse malus fumus in ſtoma-
cho existens vel mala cōplexio ſtomachi cali
da cum materia vel sine materia. Causa con-
iuncta est ipsa mala materia vel qualitas hu.
siue vapoꝛ mē oris vlcerans ⁊ coꝛrumpens.
Et si tales vlcerationes siue coꝛrosiones fiūt
in pueris lactantibus. dicit Aui. ꝙ est ꝓpter
acuitatē lactis. vel pp indigestionem ſtoma-
choꝝ eoꝝ. Jstoꝝ eni vlcerum oēs hu. cū
suis malis qualitatibus possunt esse cā mixti
vel simpliciter ꝼm suas species.

Signa Si videtur vlcus cuꝫ coloꝛe ru-
beo ⁊ alia particularia conue-
niant. videnť vlcera a sanguīe ꝓcessisse ma
xime si tumoꝛ in facie in partibus oris appue
rint. ⁊ si coloꝛ tendit ad citrinitatē ⁊ adest ca
liditas ⁊ siccitas in oze. ⁊ aliq̄n amaritudo si
ne inflatiōe: tūc a colera vr̄ puenire. ⁊ si vl
est albū sine pūctura ⁊ doloꝛ cū multa saliua

tūc vlc⁹ē flāticū. Et si cū ⁹ adest salsedo: tunc flā salsuz ē in cā. Et si co⁹ vlcer᷒ z ozis tēdit ad colo⁹ē nigrū vl' fuscū: tūc ꝓcedunt a mlia ⁊c.

Pronosticatio vlcera ozis z lingue z labioꝝ z totius faciei si fuerit mlica cū duricie vl' nigredinevl' callositate dterioza sr' z difficilioza ad curādū reputant'. ¶ Scōo pueri lactātes habentes vlcerationes ozis si eoꝝ nutrices cum frīs gubnent': facili⁹ cū alijs adiutorijs ad sanitatē reducunt' ⁊c. ¶ Tertio vlcera i ozevenīē tia p⁹pustulas seu apata difficiliozis z lōgioris sr' curatiōis. ¶ Quarto: nisi ciro vlceribus ozis z ligue subueniat' artificiali' facilit' dilatant' z p totū os expandunt' pp duas cās: qs ponit Aui. Pria ē: q cui ozis ē hūida z lenis z facilit' vlcerabil'. Scōa: oꝝ loc⁹ē calidus cui nunq̄ ca' deficit: q vt plīmū ē cā raliū apatuz siue vlcerationū. ¶ Quito vlcera ozis lenia in latitudine sanitat' veniētia remora cā aīcedē te faciliter cū frīs z stipticis remediantur ⁊c.

Curatio In ꝑmis ꝑsideret si tales vlcerationes sunt pui tpis z lenes sine ꝑfunditate: z tūc si nō vr dīuz alicuius bu. tūc sufficiūt altera³ cū aliq̄li stipticitate sīc est collu⁹ozis cū aq̄ plantag᷒ vel aq̄ ros vel cū decoctiōe pfidie balaustie galle. Et sepe cū istis z silib⁹ curaui ozis z ligue vlcerationes sine cūatione q̄cunq̄. Ledioſum enī vr si pro q̄cunq̄ modica occasiōe purgatio z flōia ordinent'. Si vo cū istis nō curent' tūc ſ. pur gatio bu. peccant'. q vt plīmū est calid⁹ z acutus q ſ cuz tamarindo cassiaſ. z el⁹ de succo ros. Deinde ſ flōia de venis q̄ sunt sub ligua. z ꝑm Aui. de venis que sunt sub mēto. z deve nis q̄ sunt intus in labio iferiozi. valēt in oīb⁹ egritudinib⁹ calidis ozis. Et si fuerint in pueris nō tollerantib⁹ flōiam ſ. scarificatio i pulpis auriū. Deide si vr q calitas dñet' ſ. med⁹ stati dicte z alie q̄bus sit fritas z stipticitas vt est succus z aq̄ lanceole vel pastoris plantaginis z aq̄ ros aq̄ portulace cum diamoron mirta z melle ros. curat vlcera ozis: si inde collusio ſ. ¶ Aliud medicamē i cā cal'a. ſ. gallarum balaustie nucis cipressi aā ℥.ij. ros. ru. cupullarū ros. aā ℥.ß. cupullarū glandiū. ℥.j. cō quassentur z ſ. decoctio in aq̄ z colluatur os. ¶ Et si fuerit a flāte purgef cū diarurbitvl' cū pillulis factis cū yerap⁸. fic. ſ. yerapi⁸. ʒ.iiij. pul' diaturbit. ʒ.ij. z ß. pīpe cologn⁸. ʒ.ß. ſ. mastic. ʒ.ß. vel. ʒ.ij. z ß. z si est a mlia purgetur cum mirab. i. z ind. agar⁹ z epithimo p ifum modū. ſ. pasb mūd. ʒ.j. flox borrag᷒ z buglos se z epithi' folliculoꝝ sene. aā ʒ.ij. ſ. decoc⁸ in q̄ dissoluant' mirab. indoꝝ z i. ebu. aā ℥.ß. tēperent' p. ʒ. horas. deide fricent' z colent' z exhibeant' in auroza. vel purgent' cuz diasene z yerarufi'. ¶ Jn flātica cā g⁹ res stiptice exficatiue dñt applicari cū aliq̄li calidi ratevt sūt nuces cipressi cortex thuris z ipsuz th⁹ z mastix. Et si cū istis miscent' aliq̄ fria nō ē error: y⁹ iuuamē. marie si sunt deficcatiua stiptica vt sūt galle pfidie balaustie sumach arilli passul' vl' nō pasb cupuli gladiū z ros z mirtilli. ex istis vel aliqb⁹ pōt fieri garga³ vl' pul' z spgar in os vel trocisci cū miua vel succo citonioꝝ vel pi roꝝ. Et dicit Aui. q in matertis frīs debēt addi me⁸ foꝛ: resolōis z exficcatiōis vt ē farina ozobi z mel mirt' cū puluere gallaꝝ. ¶ Jtē ꝑm Aui. rasura pgamen᷒ cozrefiat z puluerizef z misceat' cū aceto z liniant' vlcera ozis q̄ sunt cū fluxu saliue z hūida z curant' marie in pueris. si vo sunt tarde curationis z cū dolore vz dragagā cū ace⁹. Et si fuerit cozrosiua z mala ſ. tale linimētū. ℞. colcothar q ē vitriolu citrinū viride eris. aā ʒ.j. gallaruz balaustie. aā ʒ.iij. rob citonioꝝ vl' fir' mirtill'. qō suf. fiat linimētū. Jdē pōt fieri de alūie assō cū rebus supdictis. Aid idez galle pistent' z distēpent' z coquant' cū aceto z puo sale. Et vlcera cozrosiua liniant' z vz. Jtez mesereon q ē laureola hz ꝑpetatē mirabilē in malis egritudīb⁹ ozis ꝑm Aui. z est me⁸ cōis spēb⁹ eius. Et si' alumē de pluma puluerizati z alumē de roca assum s' valent folia oliue per se. Et si fuerit mlica nigra gargarizet acetū passulatuz vel decoc⁸ passulis pistaris z an' z mell'. Et in vlceribus calis ſ. masticatio rerū z fructuū stipticoꝝ z frioꝝ: ficut sunt pira citonia nespula sorbe immature z moza īmatura z se. rubi. z folia z extremitates ramoꝝ istaꝝ arboꝝ z masticatio papaueris vitis z succ⁹ istoꝝ gargarizā⁹ z masticatio lactuce portulace citruli z lentū cotarū cū aceto z aq̄. Et vz spodiū z sumach z ros ru. z cupule ros silueſtriū z domesticaꝝ z fil'ia. Et valēt ossa mirab. z dactiloꝝ puluerizata. Succ⁹ cortic᷒ nucū. Jtz medicia haly in sc̄a ꝓte li' regalis dispōnis i li⁹. ʒ.ß. ros. ru. sumach cortand' ꝑparati aā ℥.j. cere al. z olei ros. aā. qō suf. fricef lingua z palatuz. Aliud ꝑm ipsum. ℞. cerusse litargirij aā ſ. vnguētuz cū oleo ros. z hoc dz fieri i adulti: q⁹ pueri fortē deglutirent aliquā partē. Et si ꝑ ista nō curent me⁸ fortis haly ibidē descripta adhibeatur. ℞. arsenici. i. auripig' ru. piret' alumīnis de pluma. aā ʒ.iij. coloquin⁸ vitreo' spume

Digitized by Google

maris añ.3.ℏ.gallaꝝ coztic ḡnatoꝝ añ.3.iiij. acaſſie.3.j.ɔburēda ɔburant ⁊ piſtent ⁊ incoꝛ pozent cū ſucco citri vel citrāguli.⁊ ℏ trocifci de q̄bus poſt exſiccationez ℏ pul⁹ ⁊ vlceribus alſpgat:⁊ aliq̄d nō deglutiat. Ulcera aūt oꝛis docet curare .S⁹.in.5°meg⁹in colū°.9°.dicen/ do talia ꝛba. Vulnera ꝛo q̄ ſūt in oꝛe ſunt hu midiſſima multū:qz ſanıe hñt:⁊ neceſſe eſt ꝙ deficcatiua hēant admixtoꝛia: ſicut ſi os eris ⁊ marcaſita vſta cū melle aut cū vino dulciſſi/ mo mixt aut cū puluere pig⁹. Uꝫ ert in hys lo cis ſuccus vuaꝝ agreſtaꝝ ⁊ ſumach ⁊ ſiſia. Et ſeq̄tur. Si aūt iſta vulnera vel vlcera fuerint minoꝛis hūiditat:minus ficca ſufficiūt: ſicut ſapa moꝛoꝝ ⁊ coꝛticis nucis.ibidē. Et ſeq̄tur ꝙ vtilioꝛ in hoc loco me⁹ſi apponaꝛ eſt illa q̄ fit de ſapa ⁊ nuce cipſſi.ibidē. Et ſeq̄tur. Que ꝛo putrefactiſſima ſunt hūidiſſima. maxime ſi vicina ſunt oſſibus. timemus ne oſſa pp̄ eo rū hūiditatē coꝛrūpant. Neceſſe eſt ergo me/ dicamen deficcatiuū apponi: ſicut trocifcos andronj cum aceto:quibus nondū ſufficiēti bus:incēſiua ⁊ radicatiua apponant hec ille.

Clarificatio Primo notandū ꝙ ra ſure pḡamenoꝝ coꝛre facte ⁊ puluerizate valēt.⁊ b̄ eſt.qz ſunt defic catiue rōne ſui ⁊ rōe calc:cū q̄ pḡamentū pre/ paraſ.ēt rōe coꝛrefactiōis acq̄rūt ſtipticitatē. ¶ Scōo nota ꝙ medicīe in gb⁹ itrat vitrioluz ⁊ arſenicū ⁊ viride eris aliq̄ mō deglutiende nō ſunt:qz venenoſe:ēt pect⁹ deficcant.⁊ ideo puulis talia mixtranda non ſunt. ¶ Tertio ſciēdū ꝑm Alui.in.6ª.3°.ꝙ iſte vlcera tiones ⁊ pua apata ligue vt plīmū ſunt a ma la cōplexiōe ca³ in ſto° exīte vel in capite p vapoꝛes ab eis ad os vl' ligua veniētes. Pro/ inde ꝓſideret ſi ē a ſto° qđ ſcif p ſiccitatē lin/ gue ⁊ oꝛis ⁊ tūc fria ⁊ hūida cōpetūt q̄tū ad cām añtem:⁊ fria ⁊ ficca q̄tū ad vlcera: qz q̄/ uis initiatiue fiāt a cā cal'a:tū in eis vt mlt̄ū eſt ſupflua hūiditas. Et cū ſtōachus ꝓforte tur ⁊ refrigereſ. Et ſi a capite ꝓcedat:iſti ſ' ℏ. Et ſi in fe.accidat:competit garga³ aque enō poꝛtu^{ce} ⁊ cucur.⁊ aq̄ roſ. ¶ 4° nota ꝙ cāſoꝛa exīs fria ⁊ ficca in.3° ḡdu ſi diſſoluat ī aq̄ plā tag' vel roſa ⁊ liniant frequēter talia vlcera oꝛis cal'a ⁊ ligue:puſtule ſanant:qz cū ſua fic/ citate altera° refrigerat.⁊ reducit me⁹ oꝛis ad nālē diſpōnē:⁊ cū ſua ſiccitate deficcat: q̄ de/ ficcatio neceſſaꝛia eſt in cūctis vlceriḇ ꝑm tū magis ⁊ minus. ¶ Quito nota ꝙ vlcera oꝛis y° oliuz mēboꝝ q̄ro ꝓfundioꝛa:tāto deterio/ ra ⁊ difficiliooꝛis cure:qz maioꝛē cām ⁊ longi⁹ tp̄s curatiōis ſignificat. vñ alīn intrīn ſe pfun/ dant:ꝙ attīgūt ad oſſa ⁊ in eis cānt fiſtulā:ſi cut dicit S⁹.in.5.meg⁹ colū°.9. Et ſil' q̄n ſunt magna ſunt deterioꝛa:qz cācroſa ⁊ mlica iudi cantur. ¶ Sexto no.ꝙ vlcera oꝛis eſt moꝛb⁹ p colligātiā vtplīmū ſto' vel cere' a q̄b⁹ aſcēdūt vel deſcēdūt vapoꝛes cali vel hu. coꝛrūpētes ſupficiē pell' oꝛis. vt dic Alui.i.6.3'. ¶ Septio ſi q̄raſ.q̄s moꝛb⁹ ē vlc⁹. Dico ꝙ ē moꝛb⁹ cōis: qz ſolo ꝓtinuitaſ.vel pōt dici moꝛbus officia lis.qz mala figura cum depditione ſubſtātie. ¶ Octauo q̄rit.ex defectu cui⁹ virtutis fit. Di co ꝙ naturalis regitiue mēbꝛi mandantis ⁊ mēbꝛi recipiētis. ¶ Nono q̄rit.cui ꝑtuti magꝫ nocet. Dico ꝙ actiōi q̄ fit p virtutē motiuam maxillaꝝ.ſ.maſticatiom ⁊ nocet locutioni.⁊ iſte due actiones diminuunt ex tali paſſione. ¶ Capitulum.7o.de fetoꝛe oꝛis ⁊ anhelitus.

Fetoꝛe oꝛis ⁊ anhelit⁹ p/ ut ē nocu^m ſenſus odoꝛatus.⁊ fit in oꝛgano eius: ia⁹ dictus eſt ſupius in iſto ſcōo li° in ca°.59. Sed hic ponitur aliud ca^m in quo fit a cauſa exiſtente in alijs mēbꝛis cōmiſcendo q̄n cauſa eius eſt in oꝛgano odoꝛatus.⁊ nocet non ſolum ſibi:imo circunſtantibus partib⁹.

Cauſa Repio ꝙ cā fetoꝛis oꝛis pōt eſſe ex octo. ¶ Prio pōt eē coꝛruptio ſeu putrefactio gīgiue aut in ſuba eius nimia mollificatio. ¶ Scōa pōt eē putrefactio dentī in ſuba ei⁹ appente vel in radice. ¶ Tertia cā pōt eē mala cōplexio vtplīmū cal'a in cure co/ opiente os alterās hūiditates ei⁹. nā os de ſe multas hz hūiditates cū ibi ſit fons ſaliue p3 ad expientiā. ¶ Quarta cā pōt eē hu. putrefa/ ctus flāticus in ſto° aut colicus retent⁹ vel in oꝛifi°. ¶ Quīta cā pōt eē vlceratio pulmonis. vt p3 in ptiſicis. ¶ Sexta cā pōt eē hu. coꝛru/ ptus exīs in oſſe colatoꝛio in radice narū vl' i ptib⁹ circūuicis:vt dic Ba⁹.4.de moꝛ°.c.4. ¶ Septima cauſa poteſt eē vlceratio narium. ¶ Octaua cā pōt eē vlceratio oꝛis ſto' vl' oꝛis marīe q̄n ſunt vlcera ſoꝛdida ⁊ putrida. Et ſi alie ſint cāe:ad iſtas poſſunt reduci.

Signa Si eſt pp coꝛruptionem gīgiue vel dentis vel pp putrefactiōez eoꝝ hoc pate manifeſte ad oculū. Nam ſi pat.tangat cuꝫ pulpa digiti.deinde applicet naſo ⁊ ſentit fetoꝛem tunc a gingiua ꝓcedit ⁊ cū ſtilo vel palea tangatur dens coꝛruptus ⁊ fetet:tunc manifeſtum eſt:ꝙ fetoꝛ ꝓcedit a dente. Et p3 ēt ꝙ dolōē dentis ⁊ gingiue leuē ſanguinationem. Si ꝛo fit ꝓpter malā cō/

m

plexionē cutis. si cal'a est: sentiť sitis ⁊ caliras in oze. Et si ē a mala fria cū ma³: sentiť fritas ⁊ ḥūiditas mḷra. Si vo ē a pectoze ⁊ ē ptific? cognoscit̄ p signa ptis. Et si ē empic?: sili' ⁊ sputū ē grossus: spissus. albū ⁊ sanios⁹. Oñ ār est a sto?: tūc magis appet añ cibū. Et si est a cer° vl' ex hu. rerēt ⁊ corrupt̄ circa os colato^m ⁊ ptib? circūuicis: tūc si os claudať: ⁊ adhuc sentiť fetoz ēt si os adhuc teneať plenū aq̄: ēt sentiť fetoz. Si est ꝓpter vlcera narium ozis vel ꝓpter polipū: ista oculo possunt videri.

Pronosticatio Fetoz anhelitus veniens in ptific: vtpl'imū est mozta'. ℂ Scdo fetoz anhelit? pp spāalia sine ptifi: difficiliozis est cure: cū medicie nō bñ ptit applicari. Alias ꝓnosticationes poteris videre in. c. 59. istius secundi.

Curatio In cura ꝓcedēdū est ꝺm ꝓcessum causaꝝ reducendo singula singul'. Cū igť ē pp corruptionē velut putrefactionē dent̄ vel gingiue vel mollificationē gingiue vel carnis q̄ est iter dētes. Si plezonia san. vel hu. appet abūdātia cū putredine supdicta credēdo ꝓfilio 'Baly ⁊ aliozū autorū flōeť de cepha³. deinde vētosa in collo apliceť. ⁊ fl' flōie dicte in. c. ꝓcedenti istud. vel si pauus est a q̄rto vsq̄ ad. xy. annos fiāt scarificationes in pulpis aurīū. Ꝓrius ꝺrute ⁊ crate ꝓcedēte purgeť cuz mirabol'. citri³. ⁊ tamarind̄. Deide cū pāno gingiue ulcerate fricētur donec san. fluat multitudo. Post. ℞. pfidie balauſt̄ cupulozū glādiuz ros ru. añ. ʒ. j. stafisa^e. ʒ. ß. ℞ decoctio in aq̄ ⁊ abluať os frequēter. et si ma³ vť esse flātica: purgeť cū pillis cochijs: vel cū hijs pillis. ℞. yerapi^e. ʒ. 6. pulpe coloqn tide. ʒ. ß. bdellij. ʒ. ß. ℞. massa. dent. ʒ. ij. vel pl? vel munus ꝺm ꝓuenientiā pticularū. Deinde lauet̄ os cum isto lauatorio. ℞. ros ru. nucis cipressi gallarum añ. ʒ. j. alūis arsi. ʒ. j. aque ⁊ aceti añ. qō sufficiat lauatorio addendo mell' quart. j. Deinde superspergať iste puluis. ℞. alūis arsi. ʒ. ij. balaust̄ alūis de pluma nō adusti mirtill'. añ. ʒ. j. ⁊ ß. cozna cerui usti. ʒ. j. fiat pal' ⁊ supspergať. vel misceť cuz succo mirtilloz vel cū decoctione eoz. ⁊ fiat linimentū vel pul' superspergať. ℂ Si fetoz anhelit? venerit a causa scōa scz putredine ⁊ corruptiōe denti: si talis deus ꝓ maiozi pte est corruptus extrahatur. si nō: liniant̄ ptes putride et corrupte ⁊ residuū munde teneať. ⁊ q̄libet die post prandiū ⁊ cenam cū vino diligenter lauetur. ℂ Deinde credēdo ꝓfilio 'Baly piretrum ⁊ stafisa³ in aceto decoquantur. ⁊ os sepe unde abluatur. vl' mel sq̄llitic⁹ gargarizeť ⁊ fricent dētes ⁊ gingiue cū arōaticis calis si cā ē fria: vt est galāga agrestis ⁊ domestica garioť. spica nardia ⁊ inūctio dent̄ cū balsamo ꝟ3. vl' cū aromatiq̄ fris si cā est cal'a vt aq̄ ros rose sandalus ⁊ cāfora. Et ꝟ3 iunctio cuz oleo ros. Et ꝓcauitas dētis mūdeť post cibū. ⁊ puā fructū galāge in tali ꝓcauitate ponať. vel fructū murre vel thuris vel gnū pipis vel garioť vl' modicum mell' coctū cū alūe arso ⁊ silia. Et frequēter colluať os cū vino decoctionis saluie vel cū vino solo. ℂ Si fetoz anhelitus fuerit a tertia cā. s. a mala cōplexiōe pell' ozis vl' narīū vel mēbroꝝ circūuicinoꝝ: tūc si talis mala cōplexio cal'a ē: vtplimū ꝓtingit ⁊ aliq̄n ī cere°: ⁊ tūc adest mozsura ⁊ mozdicatio ⁊ calitas in tactu ⁊ sitis ⁊ siccitas: tūc fiat flōia iam dicta ⁊ purgeť caput cū pillulis aureis ⁊ sil'ibus. ⁊ colluat os cū aq̄ rosa. ⁊ aq̄ plantaginis aqua ꝺge pastoris ⁊ q̄nq̄ neruie ⁊ silib?. Et si dubitatur q̄ veniat a cer° vel narib?: fiat suffumigatio malue ⁊ lactu^e ⁊ odozet rosas viol' flozes nenuſ flozes salicis sanō. ⁊ camo. Et ista pñt poni in decoctione supradicta. ⁊ ista decoctio ꝺz attrahi p nares ꝺsus cerebrū ⁊ ptes circūuicinas: vt cū tali suffumigatione odoze ⁊ attractione dicte ptes alterent̄. Et si in cere° vl' in ptib? ꝓpinq̄s vel in olla fuerit mala cōplexio fria cū materia: purgeť caput: put dictuz est in pn° cū pillis cochijs: vl' pillis ō yerapi³ acuara cū bdellio ⁊ pulpa coloq̄ntide p? vsuz oximellis diureticī vel sq̄llitici. Deinde colluatur os cū decoctiōe radic̄ yreos cipi ⁊ iumpi sanſuci basilicomis rozismarini oziga' calamēti serpilli mente ⁊ abſinti. ⁊ frequēter fumuz istaꝝ herbarū recipiat ⁊ attrahat p nares superius. ⁊ narib? imittendū est de camomilla. Et caueat a piscib? ⁊ fructib? ⁊ fabis ⁊ legumnibus ⁊ reb? difficilis digōnis: ⁊ a reb? facilis corruptionis. Et breuiter purgeť ma³ frida ⁊ corrigať mala cōplexio. Deinde fiant pille vl' masticatoria de rebus calis aromatiq̄ ifra dicendis. ℂ Si fetoz anhelit? est a q̄rta cā. s. ab humoze in sto° ꝓtento ⁊ corrupto: tūc si talis ḥūoz est coleric?: qō cognoscit̄ p sitim ⁊ siccitatē ozis ⁊ amaritudinē ⁊ maiozē fetozē ante cibū: tūc digerať materia cū sirupo acetoso ⁊ cū orizacara: qō° misceať de sir° de absintio: q̄ nō solū ad fridas cās: imo ad cal'as cōpetere vť. Et purgeť hūoz putridus stomachi cuz pillis aloeticis cōmunibus ꝺ epidimiaꝝ ⁊ cū mirabolis citrinis. Deindevtať triasandō ⁊ rosata nouella. Nā ista cū hoc q̄ alterant mal-

Digitized by Google

cõplonẽ calam. sunt etiã odorifera ⁊ malũ au
ferũt odorẽ. Et vtaf pficis ⁊ añficis ⁊ melo
nib⁹: ⁊ pfica ficca sunt vtilia. Vtaf ẽt citrull' ⁊
crisomilis: q̃ sunt pua pfica nõ piiosa. Citoia
etiã valẽt: ⁊ vtaf lactucis cũ aceto. Et vtatur
ordeato ⁊ auenato. ⁊ caueat a piscib⁹. lacte et
carnib⁹ salsis ⁊ cepis pozis alleis. acetosa q̃s
cibaria iuuãt ⁊c. ¶ Si ab hu. frido in sto° tunc
digeraf mã cũ sir°de mẽta. q̃ est hic. ℞. succi
citonioꝝ succi ginatoꝝ dulciũ ⁊ acetosoꝝ. suc
ci mẽte añ. ℏ'. j. mellis. ℏ'. ß. zuccri. ℏ'. j. ℞ sir⁹
qui vs stoma° frio: restringit vomitũ ⁊ singul
tũ ⁊ alterat malã qualitatẽ sto'. Et i isto casu
miscef tertia ps oximellis squillit'. Deide pur
gef cũ pillis: stomatic dict' in. c. de ẋtigine. et
tũc ãmistrenf elec[a] cal'a aroma[a]. vt est diaga
langa diambra plinis cũ musco ⁊ filia. Valet
etiã 33[r] cõditũ in conserua. Et vtaf cibis assis
gallinis murombus pdicib⁹ ⁊ bonis cibis nõ
corruptibilib⁹ parat cũ odoriferis spẽbus. Et
vtaf carnib⁹ cocꝫ in patella ad modũ catalo
nie: ⁊ nõ bibat aquã nec pomaciũ: sed bonum
vinũ odorifex in cõpetẽti ꝓtitate. Et caueat
fruct⁹ ⁊ olera ⁊ supfluã comestionẽ ⁊ potus. et
colluat os cũ reb⁹ odorife. ⁊ fricet gingiuas ⁊
dẽtes cũ corticibus arboꝝ amararũ: vt est ta
marisc⁹ genesta spag⁹ ⁊ corex mali granati
cũ foljs oliue et corri[e] frax[i] ¶ Ista ẽm iuuãt
ad expuendũ ⁊ expellẽdũ malas hu. ⁊ supflui
tates in ore ⁊ sto'orifi° retẽtas. Et faciũt appe
titũ bonũ. Et in isto casu. i. in flate corrupto i
sto° erite iubet haly. ꝙ pa. comedat rafanus:
pisces salsos: finapi pozros cũ melle ⁊ bibere
vinũ. Deinde puocef vomit⁹. ⁊ hoc fiat bis in
septimana. Nã mã in sto° ptenta non ita cito
nec p ꝓpinqoꝝ regionẽ põt euacuari sic ꝑ vo
mitũ. Deinde def sir⁹ de abfin° in q̃ aliq̃d ifũ
daf de aloe ⁊ agarico. ¶ Nã aloes cũ b ꝙ pur
gat facit bonũ odorẽ ⁊ ꝓfuat a putrefactiõe.
Et ipe haly laudat triferã minorẽ. Etiin hoc
ꝓcordat aui. ¶ Medicamẽ haly in. ℣. regũ. qõ
purgat sto[m] ⁊ anbelitũ iocũdũ facit. ℞. cina
momi electi grossi darsim. i. viscigrec[i] sal'indi
siue salis gẽme cardamo'spice'añ. ʒ. j. aloes.
ʒ. r. ℞ pille cũ succo mẽte. ⁊ denf. ʒ. ij. vel. ij. et
sepe vtaf mirab. cõditis maxime bellerec. nã
euacuãt flã ⁊ sto[m] corroborãt. Hebuli etiã cõ
fecti sũt boni. Et masticet cardamo[m] garioſ.
⁊ masticẽ. ⁊ ℞ tale medicamẽ. ℞. vini odorife
ri aq̃ roſ. añ. ℏ'. ß. ligni aloes garioſ. muc[i] m⁹
mast. añ. ʒ. ij. ℞ pul' ⁊ liget in pãno lineo ⁊ bul
liat cũ dicto vino ⁊ aq̃ roſ ad ignẽ lẽtuʒ vsq̃
ad cõsumptionẽ medietatis. ⁊ colef. ⁊ de isto
teneaf in ore mane ⁊ sero duo coclea[a] argenti
paulatim deglutiẽdo. ¶ Si vo fetor ãhelitus
est a. ℣. causa. ſ. ab vlceratiõe pulmõis vl' ptiũ
pectoraliũ. ibi adest tussis ⁊ sputũ sanioſuʒ fe.
ethica cõsumptio totius corpis: ⁊ sputũ feter
⁊ anhelit⁹ equal' ante cibũ ⁊ post. tũc incurrẽ
dũ est ad curã ptisis. ⁊ cũ hoc fiãt lauatoria ⁊
gargarismata cũ reb⁹ aromatiq̃ fris ⁊ fiãt re
media localia sicut in hu. calo corrup° in sto°
ꝓter acetosa. ¶ Si fuerit a sanie vel flate pu
trefacto in ꝓcauitate pectoris: vtaf inscisiuis
⁊ subtilliatiuis vt ẽ iulep factũ de aqua capill'
veneris ⁊ de aq̃ distillata raꝺ pet⁹ ⁊ fen⁹ ⁊ yso
pi cũ zuc. ⁊ vtaf sir° de ysopo ⁊ oximelle squil'
si nõ adest fe. Et fil' diayris salomonis ⁊ fili
bus. ⁊ ℞ iste pille. ℞. carniũ paſſ pinguiũ pe
mõ. añ. ʒ. j. flox mad spice' añ. ʒ. ij. ꝑue yreos
ad põdus oĩm ℞ pille. teneãt sub lingua. Nã
radix lilij celestis q̃ apud modernos vocatur
yreos ⁊ apud antiq̃s yriscũ hoc ꝙ facit expel
lere supflua a pectore cũ sua fragrãtia bonus
facit anhelitũ: ⁊ odorẽ iocũdũ. ¶ Si ẽ a septi
ma cã. ſ. ab hu. retẽto in colatorio. De isto iaʒ
dictũ est supi⁹ in. c. de nocumẽtis odoratus: ⁊
ideo recurre ibi. Cãn digesta mã cũ sirupo de
sticaꝺ vel oximelle squil'° in q̃ ꝑbullierint ysꝰ
pus sanſuc⁹ purgef cũ ycralogodiõ: vel cum
pillis de q̃nq̃ gñ⁹ mirab. vel cochijs vel cũ
fetidis. Deinde finapi vsualis distẽper cũ vio
⁊ frequẽtẽr gargarizef. Vel ℞ ꝑ istũ modum.
℞. finap stafiʒa[a] rute añ. ʒ. j. piret'. ʒ. ij. ℞. pul'
⁊ bulliat in vino ⁊ aq̃: ⁊ gargarizet frequẽter
Deinde fiãt sternutatiões cũ cõdito ⁊ pul'en
for'. ⁊ põt fieri masticatio cũ 33[r]. Ad idẽ valet
iniectio succi maiorane ꝑ nares ⁊ folioꝝ lau'
⁊ succi edere arboree. Ad idẽ valʒ se. migelle ⁊
piret[m] pulueriʒata ⁊ distẽpata cũ vino tiecta
ꝑ nares. ⁊ ista ℞. ante cibũ. ¶ Si fetor ãhelit⁹
venit ꝓpr octauã cãm. ſ. ꝓpter vlcerationem
oris vel gingiue vel corruptiõeʒ alicui⁹ vide i
ca. ꝓpriis. ⁊ gargarizet vi[m] decoctõis agrio[c]
⁊ folioꝝ oliue cũ melle. Sequiſ me[c] q̃ valent
in fetore ãhelitus ex quacũq̃ causa fuerit. ſ.
raꝺ sanamũde cipus tbus lignũ aloes cina
mo[m] grossum corter cit'. semen dauci. garioſ
mixta blacta bisan[a] mastix cardamo' agn⁹ ca
stus spica' ⁊ cel[a] sq̃nantũ folia lau' corter ⁊ fo
lia citr' ⁊ citrãguli roſ. sanꝺ. cãfora flox nenuſ
⁊ salicis aqua roſ corã[m] poma aromatica ci
toniaviol' rozmẽtilla ⁊ filia. Sequiſ dẽtifri[m]
haly quod iocundũ facit anhelitũ ⁊ cõfortat
gingiuas. ℞. sanꝺ al. roſ rube. añ. ʒ. v. sanꝺ.
muscatellini corticis citri ficci sq̃nanti gallie

Digitized by Google

mꝰ añ.3.iij.cardamoꝫ cubeb.maꝯ garioſ.maſtiꝯ xiloaloes añ.3.ij. ℞ puℓ.ꝛ inde dētes fricētur.vel pōt diſtēpari cū aq̄ roſ. vel vino odorifero ꝛ ℞. trocisci.Si aūt fetoꝛ anhelitꝰ fuerit ex cōeſtione fetidoꝛ.in iſto caſu ſm Auic. vs maſtica rute ꝛ ſolioꝛ rubi ꝛ collu oꝛis cū aceto ſqllitico ꝛ maſtica cipi ꝛ zedoꝛ ꝛ cōeſtio perꝰ anꝫ ꝛ maratꝫ cimꝫ ꝛ ſumlū.

Clarificatio Primo ſciendū ꝙ fetoꝛ ãhelitꝰ:imo q̄liſcūq̄ fetoꝛ ſit ī oꝛe:figꝛ putrefactionē et maturationē.ſm ꝙ dicit Haℓ.1.pnoſt.9°.vltimo.ibi. Putredo ea laudaℓ. Vu.aūt crudis non ineſt fetoꝛ.2.pnoſt.9°.12. ¶ Scōo nota ſm Haℓ.2. pnoſt.22.9°.ibi. Peſſimū eſt moꝛtis ꝛc.ꝛ ſm Ba.2.ampℏ.9°.14.ibi. Jn vētris fluxibus.ꝙ magnꝰ fetoꝛ in egeſtionibꝰ ſignificat putrefactioneꝫ. Jdeo fetoꝛ nihil bonꝫ pōt ſigꝛe ſiue a ſtomaᵒ ſiue a ceᵒ puemat. ¶ Tertio nota ſicut dictū eſt in ꝑma pnoſtica.ꝙ fetoꝛ anhelitus in ptiſicis ꝛ a pectoꝛe vtplurimū ē moꝛtalis. Et notāter dico vtpluᵐ qꝛ ego vidi vnū mōachū quē tenui in cura q̄ erat etatis.55.annoꝛ pfecte ptiſicꝰ q̄ tantū hēbat fetoꝛē ꝙ nullus in vna mēſa cū eo poterat ſtare. q̄ tñ gꝛa dei cū cura in c. de ptiſi dicēda curatꝰ fuit pfecte. de quo fui mirat⁹ ſumme: laus deo qui ſanat q̄s vult ꝛ lāguoꝛes tollit. ¶ Quarto no.ꝙ cū medicis iſtoꝛ aromatica miſcēda ſūt.in cā tñ caℓa magꝫ de friꝯ aromatic: ꝛ in fria magꝫ de calis.Aliq̄ tñ practicātes ſunt decepti:q̄ cuiliber hñti fetoꝛē ãhelitꝰ ubēt dari ſpēs caℓas aromaticas.vt garioſ.galang.ʒiʃ ꝛ ſiℓia.ꝛ ſic augent diſcraſiam calidam ꝛ pa. deterioꝛaſ. ¶ Quinto nota ſm Ba.3.teg.cañ.ibi. Si igit fuerit totū coꝛpus plectoꝛicū: ꝙ iſta naſaℓia ꝛ gargariſmata q̄ fiūt ad purgaduꝫ nō debēt fieri niſi p̄cedente vℓi purgatōe:vbi plectoꝛia notaſ. Et cū hoc etiā concoꝛdat Ba.in megꝛ. pti.13.colō.3. Jn hoc garga cauendū eſt i tumoꝛe palati ꝛ lingue niſi farma ꝛ flōmia cepha vel mediane p̄ceſſit.hec ille. Jdem dicit Auic.in.4.ꝑmi ca.3.ꝛ eſt alphabetū in arte. ¶ Sexto ſciendū:ꝙ alleū cepe ꝛ pozri reddūt anhelitū grauem ꝛ fetidum nō ſolum in illa die qua comedunt:imo in craſtinū ꝛ maxime illis qui talibus non vtuntur. vnde alluꝫ ad olendo oꝛ ſm Jſidoꝛum.

¶ Laplm.71.de anathomia dentium.

d **Entes** dicunt q̄ſ edētes. vℓ q̄ſ diuidētes:qꝛ diuidunt ꝛ maſticāt cibū. Unde dētes ſm ꝙ appet ad ſenſuꝫ ſūt oſſa dura mādibulis ſiue oſſib⁹ maxillarib⁹ affixa oꝛdinata ꝛ pducta a natura ꝓpter iuuamentuꝫ. Unde ſm Auic.in ꝑma ꝑmi doc.5.ſum.ꝑme. c.de anathomia dentiū. Dētes ſunt.32.verum tñ ꝓtigit ꝙ interdū in aliq̄bus hoībus nō naſcunt.4.vltimi dētes maxillaꝝ q̄s aui.vocat in arabico biguegidir.i.vigoꝛoſos:ꝓ eo ꝙ q̄ñ aliq̄s vult frangere rem cū vigoꝛe ad illos remittit dentes.ꝛ tūc nō ſunt niſi.28. Ego vero dico ꝙ vidi hoīes quoꝝ ego ſum vnꝰ qui non habēt niſi.30.ſedecim in mādibula ſupioꝛi:et 14.in inferioꝛi. Primi aūt dentes anteꝛioꝛes vocant duales.duo ſupioꝛes ꝛ duo iferioꝛes Et iſti dāt iuuamētū in loq̄la:in pulcritudie ꝛ ad ſcindēdū cibos molles. Deinde veniunt duo q̄drupli:q̄ttuoꝛ in maxilla ſupioꝛi ꝛ duo in q̄libet latere. Et iſti ſunt ad frāgendū res duras ꝛ oſſa. Et iſti debēt vocari canini ꝓꝓ ſiℓitudinē quā hñt cū dētib⁹ canum. ꝛ capita iſtoꝝ ſunt acuta ꝛ radices late:ꝛ non hñt niſi vnā radicē. Deinde veniūt octo molares in q̄libꝫ maxilla.4.in q̄libet ꝑte ad molēdū cibū ꝑus inciſum. Et ſunt lati vt meliꝰ cibū attingant. Et hñt in ſe dētatōes ſiue grifas vt pfectius terāt ꝛ molāt cibū.nā lapides molēdini q̄ñ graphati ſunt meliꝰ terūt ꝛ molūt grana. Et radices molariū ſupioꝝ hñt tres ramos ꝛ radices ſupioꝝ hꝫbēt plures:qꝛ ſunt pēdētes ꝛ ſuſpēſi. Jnferioꝛes aūt ſūt fixi ꝛ firmati ſup fundamētū. Radices vltimoꝝ q̄s auic.vocat biguegidir in ſupioꝛi ꝑte vtpluriműſunt.4. rami.ꝛ in inferioꝛi ſunt tres. Deinde veniūt iſti.4.vltimi q̄ vocant biguegidir apud aui. ꝛ guidonē caſſales. Et in aliq̄bꝰ ſolūmō duo naſcunt:in aliq̄bus nullꝰ:ꝛ in aliquibus.4. Sunt igit oēs dētes.4. duales ſeu inſciſui. q̄ttuoꝛ q̄drupli ſiue canini ſiue frangentes.ꝛ ſedeciʒ molares ſiue terētes.ꝛ q̄ttuoꝛ vigoꝛoſi.vel duo vel nullꝰ.ꝛ ſic ſūt ibi.30.vel.28. vel 32. ¶ Qō aūt oꝛ de natis poſt magnā moꝛtalitatē nō hꝛe niſi.28.falſum eſt:ꝛ ratiōe caret Dētib⁹ aūt ſic dictū eſt ſunt radices cū q̄bus infinguntur oſſib⁹ mādibularū ꝛ ſup marginez cuiuſlibet foꝛamis additamētū maguꝫ oꝛit qō dētes circūdat:vt foꝛtiꝰ ſe teneāt ꝛ foꝛtioꝛes exiſtāt. Jſtud aūt ligamētū ſiue pānicuℓ ꝓcedit a pānicℓo coopiēte maxillas.q̄ ꝓcedit a pāniculo coopiēte cheñ.ꝛ iſtud exit a pāniculꝰ ceᵉ ſm Guiℓ.he ſaliceto in.4.li.ſue cirurᵍ Dicit aūt Auí.ſic in ca.de anathomia dentiū Nullū ꝑterea oſſiū ſentit ꝑter dētes. Haℓ.eñ dicit ꝙ exꝑimētū mōſtrat eos hꝛe ſenſum:de q̄ nā ſollicita fuit.ꝛ fecit ipꝫ cū ꝯtute q̄ de ceᵒ

Digitized by Google

pcedit: iccircovt ipſi int' cal'z t frm discernãt. hec ille. Vocvidebit' iferuus cũ dei adiutorio.

¶ La^m. 72. de passionib^9 dẽtiũ. t p^o de doloze.

p **Assiones** dentiũ vtl potui aggregare ex diꝯ cris autozũ medicie ſũt. 12. vl. 13. ſ. doloz cõmotio infractio: denudatio putredo: ſiue pſozatio: ſiue ifectio: ſtupoz: apatio colozis imutatio in viridẽ ſeu nigrũ: putrifica^o vermis elõgatio: ſupadditio fetoz ꝛc.

Causa dolozis dentiũ t aliaꝝ passionũ q̃dã ſunt pmitiue. q̃dã antes. q̃dã ꝯiuncte. Primitiue vt eſt ict^9 caſus: pcuſſio cũ lapide ligno vel pug^o obuiatio frig^9 numiũ exteri^9 mozdicans t malã cõplexionẽ itroducens. Et ſepe accidit nimia caliras diſſoluens t eralans q̃ tardi^9 accidit. ¶ Itẽ vſus cibozũ ſupflue actual' cal'oz vel fridoz: iuxta illud. Pultes feruẽtes faciũt putreſcere dẽtes. maxime ſi cal'm imediate ſeq̃tur frm vel ecõuerſo. Alia cã põt eẽ maſticatiov' fractio rerũ nimis duraꝝ ſic fractio oſſiuꝫ auellanaꝝ t panis azi' viſcoſi: maxie ſi dentes ſint debiles t paſſionati. Alia cã põt eẽ lõgus vſus rez ſeu cibozꝝ acriũ t maſticatio q̃ nocẽt dẽtib^9 ſicut ſunt fruct^oẽs virides acerbi t imaturi vt poma pira t filia. t dactili ẽt q̃uis ſint maturi. pozri t pfectiões facte cũ melle lac t piſces t fricatio nimia t freq̃ẽs tact^9 int' eos cũ ferro vel fuſte: cũ iſta ibi facĩãt venire hõozes. Alia cã extriſeca põt eẽ cibi remanẽtes int' dẽtes: q̃ cozrũpũt t cozrũpũt dẽtes. t iducũt fetorem t al'n dolorẽ. t fil'a hꝭs. ¶ Eãe aũtes põt eſſe nimia replo in cozpe vl' in capite re:ma. fami a ſto^o eleuati. mali hu. multi vel melãq̃ litates i cozpe vl' in ca. exñtes. ¶ Eãe ꝯiucte doloꝛis dẽtiũ al'n eſt in ſuba ipſi^9 denẽ ſic ẽ apatio ſiue putrefactio vl' mala cõplerio cũ ma^a vel ſine ma^a. q̃ q̃dã iducit ſol'onẽ ꝓtinuitat. t al'n eſt in ligamẽtis t neruis veniẽtib^9 ad eoꝝ radices. q̃ q̃dã nerui veniãt a tertio pari neruoꝝ. i q̃b^9 eadẽ dãna põt euenire. Aliq̃n talis cã cõiuncta põt eſſe in gingiua: ſic eſt apa aut additio carnis i ea: aut mollicies t debilitas pp q̃d recipit malas materias. t fit doloꝛ in dentibus t gingiuis: vel putrefactio vl' cozrofioꝛa q̃ ſeq̃tur denudatio t cõmotio eoꝝ ꝛc.

Signa Si do. dentiuꝫ adeſt a cãis pmiuis ex iudicio pa. t ſodalium hñtur. vt q: iuit p loca frĩa nuoſa vẽtoſa pluuioſa capite diſcoopto. vl' q: recepit ictum vl' cecidit. t filia. ¶ Signa cãrũ aũtiuꝫ hñtur: q: nimis repleti^9 ſan. t alijs hu. Et ſi cã aĩs fuerit i capite: adeſt dol'. ca. ĝuatiu^9: maxie q̃ eſt mlra ma^a fria. Si ẽ a pplone ſine ma^a: nõ adeſt ĝuitas. Sz ſi ẽ a reu^e: illo ſentit deſcẽdere ad ptes ſubiectas: t do. ſentit i tipoze t i vtis p q̃s trãſit vſq; ad maxillas t dẽtes. Et verũ dicit Bñ^9 de gozdo^o q̃ do. dẽtiũ vt plimuꝫ fit ab iſto reu^e. ſiue hu. ruẽte a capite ad radices dẽtiũ t carnes t neruos ad ipos directos ꝛc. Si a ſto^o fuerit cogſcit' p ꝓturbationẽ t dolorẽ t ĝuitatẽ ei^9. ¶ Signa cãz ꝓuctaz ſic hñt Si do. ẽ in gigiua b' pviſuꝫ t tactũ cogſcit'. qz gigiua ẽ apata vl' iſtata t iterdũ repit' veſica ſeu apa exteri^9 vl' iteri^9: ſupi^9 vel iferi^9. t ſi tangaĩ gigiua dolet itenſe. Sz ſi nõ az apa vl' veſica in gigiua: tũc cã do. ẽ in ſuba oſſis dẽti vl' in neruis veniẽtib^9 ad ipſoꝝ radices vel ligamẽta. Et b' ẽ ſnia Serap. t Alui. Et cũ b' do. extendit' vſus ſupi^9 m lõgitudinẽ dentis. Sed ſi cã ẽ in carne ꝓtinẽte dẽtẽ vel in neruo vl' ligamẽto tũc do. ſentit' i pfundo. Et ſi do. deꝛ eſt a cã cal'a do. ẽ intẽſus. t ſi ẽ a fritatẽ remiſſus. Et a cã hũida cũ ma^a adeſt tumoꝛ t mlꝛtudo ſaliue. Et ſi a ficca: non adeſt tumoꝛ nec ſaliua nec põderoſitas. Et ſi cã do. ẽ in dẽte: ſi dens eradicet recedit do. ſi ſi do. ſolũ ẽ in gigiua: nõ recedit: niſi p accidẽs rõne eũonis hu. t ſan. Et ſi ẽ a ſan. adeſt tumoꝛ t doloꝛ pulſatiuus t caloꝛ. Et ſi a co. do. ẽ acut^9: pũgitiu^9 t mozdicatiu^9 t fiũt tãq̃ rabidi. t ſi ẽ fla: do. eſt remiſſius. albedo coloꝛis in oze t partib^9 ei^9 t mlꝛtudo hũiditatũ ab oze decurrentiũ. Et ſi mlꝛa ẽ in cã: nõ adeſt tãt^9 do. t adeſt liuiditas in gigiuis t dẽtib^9. t al'n durities in gigiuis. Et ſi do. eſt a ventoſitate: tunc dol'. mouet de loco ad locum: t adeſt pulſa^o t mallea^o.

Prognosticatio In passionib^9 dentium nõ affirmes te totaliꝫ ſcire medicinã cũ q̃ do. ſtatim ceſſabit. qđ ſi feceris ignominioſuꝫ erit tibi t freq̃nter decipieris: maxie in p̃n^o vl' augmẽto dum ma^a ẽ in fluxu. ¶ Sedo inſla^o maxillaꝝ in do. dẽtiũ bo^m ſignũ ẽ. qz ma^a q̃ faciebat dol'. extꝛnus emittit' a nã t dimittit dẽtẽ t ligamẽtuꝫ eius. ¶ Ter^o do. dent' q̃n ẽ ab apate vel a ma^a cal'a: apud egrũ ẽ magne reputatiõis: t apud vicios ẽ pue reputatiõis. q̃n vir plãgit' eger: t rõ ẽ. qz vir aliq̃s mozit' a do. dẽtiũ. ¶ Quar^o ypo. in. 4. ãpho. ãpho. 55. dicit ſic. Quibus in dentibus limoſitates fiũt foꝛtiores t diuturniozes fiũt ſe. t cã ãpho^l daf a Ba. i p^o. qz limoſitatis cã nimius eſt caloꝛ q̃ hũiditas flãti ca deſiccat. b' ille. Cõſtat aũt q̃ a materia viſcoſa longioꝛes fiunt ſe. ¶ Quinto cuꝫ cã do.

Digitized by Google

est in carne cōtinente dētes q̄ est pāniculosa vl̄i neruo radicū ei⁹ vel ligamentis tal' do. est pūgitiu⁹ r extēsiu⁹. r trahit ex dcis Ga¹. 2°. de crūd. ca°. 12. ¶ 6° sciēdū ꝑm Bnō. d. gordo° valē tem virū. si in fe. az ariditas oris ligue r dentiū: ita q̄ si dētes aliq̄l' pcutiant cum capite digiti: r sonant sicut lig^m tūc est pessimum signum: maxīe si alia mala signa subsequātur.

Preseruatio dentiū. Cāy aūt saluatiū dētiū q̄dā sr cōseruātes sanitatē: r alie efficiētes. r iō dignitate r tpe pozes erūt duātes efficiētib⁹. vt dicit Ga². 3°. teg¹ cañ. ij. Et Daly. pcordat in 2°. Proide dicam⁹ q̄ duplex regimē prinet dētibus. q̄dā ē pseruatiū: reliquū ē curatiū. et p° de pseruatio ē dicēdū: circa q̄ obiq̄ cañ. sr obseruādi Prim⁹ est q̄ ille q̄ vult pseruare sanitatē suoz dētiū caueat cibos cozruptibiles. vt est lac pisces salsi: pisces pui: nā ista freq̄nter recipiūt cozruptionē vt dicit Aui. Et int istos possum⁹ rafanū aggregare q̄ nō solum q̄ in sto° cozrūpit nocet dētib⁹ y° ēt in mastricatiōe vt expientia demōstrat. ¶ 2ª regula est siue cañ. q̄ hō nunq̄ assuescat multitudinem nec diuersitatē cibozū: y° regaſ moderate sic docēt autores. Et sic scripsi in li° de regie sanitatis. Et p̄cipue nō vtāt freq̄nti vomitu maxīe si illud q̄ vomit ē acetosuz, nā in vomitu res r hūiditates supflue expellunt: q̄ nocēt dentibus. Jō cautela ē q̄ p⁹ quēcūq̄ vomitū siue i egri⁹ siue in laritudie sanitat': q̄ lauet os cūvino vel aq̄ ꝑm q̄ quemt vomēti. ¶ Tertiꝰ vt caueat res viscosas: vt sunt fructꝰ ficꝰ ficce. r caueat dactilos mel coctū vsq̄ ad duriciē r pfectiones q̄ fiūt cū melle. vt nuces pfecte r filia ¶ 4° est vt caueat a freq̄nti fractiōe rez dura rū vt ossiuz auellanarū: r a tractiōe fortī cum dētib⁹. ¶ 5° est vt caueat res q̄ faciūt dētiū cōgelationē r stupozē. vt ē nix r aq̄ ei⁹ r res frie multū: r fructꝰ acerbos. vt poma pira ꝑuna sorbe nespula imatura r silia. vt ē acetositas limonis ¶ 6° cañ. ē q̄ caueat ab oīb⁹ reb⁹ calis actualr imediate postq̄ assumpserit res frias actualr. r eō. iō dat' ꝑfitiū q̄ q̄ sumit iussella cal'a vel alia viatica nō sumat potū frm: donec sumat bucceilā panis int' vtrūq̄ masticādo. ¶ 7° q̄ post cibū mūdent dētes ne aliq̄ ps ciboz remaneat int' eos. q̄ frequens si fuerit nocebit dētib⁹ r gigiuis r in hijs cozruptionē iducit. r feroze. nt tñ talis mundificatio leuis ne ꝓp mliam inq̄sitionē r ofricationē noceat gingiuis vt san. emittat. r ib: ꝑuocet hū. vl' faciat ad dentiū cōmotionē, s leuit mūdent r p° cū solo vino os suū colluat. ¶ 8° cañ. ē q̄ caueat res q̄ sua ꝓpetate nocēt dētib⁹ vt sunt pozri. ipsi enī dētib⁹ r gīgiuis vehemēter nocent vt ponit Aui. Aliq̄ enī ex istis ponit Raſ in 4°. ad almāſ. r trālumptiue Aui. j. 5°. fen. 7ª. ¶ Adiutoria āt singularia in pseruatione dētiū. Primū ē Auic. in loco pdicto r Raſ r alioz. r ē vt fricent dētes r gīgiue moderata frica° q̄ q̄dē frica° abstergit dentes r pfortat eos r pfortat carnē gīgiuaz. r phibet lapidificationē sup eos. Jsta āt fricatio dz fieri ꝑm Aris. in de secret secretoz. vbi loq̄t de regie sanitat' cū cozticib⁹ arboz seu arbustoz q̄ sunt cal'e. r sicce cōplonis r amari saporis in b ba. Deide exsiccabis dētes r gīgiuas cū cozticib⁹ arboz cal'e r sicce cōplexiōis r amari saporis. r b q̄dē mltū iuuāt. dētes enī mūdificat r eoz duriciē liq̄facit. r deficcat liguam: r clarificat locutionē insup icirat defideriū comedēdi. Dec ille. ¶ Jn b pcordat Aui. r multi alij. Et sunt tamarisc⁹ genesta psidia r cozter arboris ei⁹ cozter frarim. Et vs fricatio cuz balauſt' r cū medulla pscozū ru. ¶ Scōm est zuc. albissimū mix cū melle: si tñ dētes fricēt r strigit gīgias. r postea iubet inūgere dētes cū oleo ros. i cā cal'a: r cū oleo de been i cā fria. ¶ Tertiū adiutoziū ē Auic. q̄ si aliqs colluat os semel i mēse cū vio decoctiōis raō tirimal li: nō hēbit dol. dētiū teste Aui. Et cuz b facit bonū ozis odozē i vltio. ¶ 4^m ē. aduraſ caput lepozis: r cū illo puluere fricent dētes r gīgiue. ¶ 5^m ē q̄ sal r mel misceant r aduranſ in testa. r cū illo puluere fricent dētes r gīgiue. vs ēt si nō aduranſ: s nō tm. ¶ 6^m adiutoziū pseruati^m ē q̄ mirra r alumē ō pluma puluerizata misceant r fricent ide dētes r gingiue. ¶ 7^m ē frica° cū lupinis nō dulciozaſ bñ puluerizaſ. ¶ 8^m ē alumē assuz cū aceto mirtū r i de os colluaſ r dētes fricent. ¶ 9^m ē vi^m decoctionis saluie garga^m vl' acetū decoctiōis oziga¹. r mētaſt' faciēs fluere supfluitates oris ꝑseruat r curat dolores dētiū. ¶ Decimū adiuto^m i pseruatiōe dētiū ē dentifri^m Raſ. 4. ad almāſ. R. cozni cerui adusti. se. vl' saltē florz tamarisci cipi ros rub. spice'. añ. z. j. sal' gēme. ℈. 5. R pul' cribellat' r cū eo dētes fricēt. ¶ Un decimū ē. si mirra coq̄t i vio r ide os colluat: dētes valde pfortat: phibēdo cozruptionē eo rū r strigēdo gīgiuas: r remouēdo hūiditatē supflūā. ¶ Duodecimū est. R. ossiuz dactilozū adustoz cozalli ru. añ. z. ij. fiat pul. r ponat in panno lineo cū quo madefacto in aq̄ ros. dētes fricent, dealbat eos r cōseruat fricentur

Digitized by Google

cū folijs oliue vel saluie. ¶ Decimū tertiū ad-
mixtorū est: q si frequēter hūiditates veniant
ad dētes ⁊ gingiuas os q̄ ꝓfortent retinēdo
vinā stipticū decoctōis rerū stipt^m ⁊ teneat
regimē p̄uatiuū a reumate. Hūc aūt ō scō
dicendū est sc̄z de curatione.

Curatio dolozis dentiū ꝓsistit in ꝓside
ratōe cārū p̄mitiuarū añtiuz
et ꝑiunctarū. Lausis p̄mitiuis ꝓsideraī tota-
liꝫ reductio ad sanitatē debeꝫ p ꝓzū illi⁹ cāe
p̄mitiue. ¶ Lausis aūt añab⁹ debeꝫ dīnutio
remotio in pte ⁊ b̄ paulati. Lāis aūt ꝑiunctis
debeꝫ totalis remo^o cū mē vl mēbroz altera
tione. Et si ꝯ a cōicatōe alicui⁹ mēbri: ab illo
mē^o mādante fiat diuersio māe ⁊ euacua^o ⁊ cū
hoc ꝓfortent dētes ⁊ ptes circūuicine: ne reci
piāt tales supfluitates. Et hec sūt curatiue in
tētiones. ¶ Post b̄ fit alia mētio altera^o mē
qñ nō adest mā. Posito igiꝫ q̄ fiat a frido ex
teriori malā ꝓplōnē fridā introducēte. tūc in
firm⁹ ꝓstituaī in loco cal'o: ⁊ sup maxillā ⁊ ca
put ponanꝫ pānī cal'i donec cal'itas interius
sentiaī penetrasse. Deinde vngāī dcē ptes cū
oleis cal'isvt ē camo. ruta^m ⁊ de beēt ō casto^o
⁊ oleo de neride: ⁊ ē spicacel^a. Et si dolo: den
tiū fit ꝓp̄ea q: sūpsit in oze res multū fridas
vt nix vel glacies vel aquā niuis ⁊ silia: tunc
eadē olea valēt. ⁊ tūc ꝯ collu^o cū reb⁹ cal'isvt
vinū p̄mo tepidū. deinde cal'm: vt nō fiat subi
ta mutatio. Nō em̄ sustinet nā repētinas mu
tatōes. 5. teg. cañ. 54. ¶ Jn isto etiā cāu ꝓfert
vitellū ouī cocti sub cinerib⁹ indurati: si cōpo:i
maī sup dētē dolētē. Et vs a pte exteriori fac
cella^o calefac^o cū lana succida calefcā. si a pte
exteriori supponaī: ⁊ teneat ita oleum calide
ꝓplonis ⁊ actual'r cal'm. Si do. dētis est ꝓp̄r
malā ꝓplonē cal'am a cā p̄mitiua introducta
p̄mo colluaī os cū oleo fride ꝓplois. sit tū te
pidū in p̄ncipio: deinde sit frm̄ actual'r. Et b̄
est via ⁊ sn̄ia aui. vt est oleū salic̄. oleū papa.
oleū rob ⁊c. Jdē possum⁹ dicere de coctōibus
rerū frigidarū q̄ p̄mo ām̄istranꝫ tepida: dei-
de frida actual'r. Res em̄ cal'e actual'r ām̄i
strate apiendo pozos viā parāt fris alterāti-
bus supuenientib⁹ ⁊c. Si aūt fuerit cā dolozis
mala ꝓplo ficca imꝓꝑe loquēdo tūc vs buti
rū ⁊ adeps anatis ⁊ galline ⁊ decoc^o maluaz
cū oleo cōi vel oleo amigd̄ dulci. colluēdo la-
uādo empl'ando. Si est a mala ꝓplone hūida
deficeī cū rebus deficcātibus. vt est alumen
sal cōis torrefact⁹ ⁊ cū gall' ⁊ balaustijs ⁊ alu
mine de pluma. ⁊ cū eis q̄ dicta sūt in. c. de flu
xu saluie. ¶ Jsta aūt remedia hūt locū tā i cā
p̄mitiua q̄ in ꝑiuncta purgata ma^a si adest.
Et si sint cāe p̄mitiue: ꝓsideren^t ⁊ remoueaī.
Cōsideratio cārū añtiū uuat nos in dīnuēdo
ipas. ⁊ tūc venit sc̄da intētio. sc̄z eūo san. vel
alioz hu. siue sit do. cū apate siue sine apate.
Si g̃ videī q̄ do. dentiū sit cū multitu^a lang.
tūc ille dīnuēdus est cū flōia de cepha^a eiusdē
ptis. ¶ Deinde fiat flōia de venis q̄ sunt in la
bijs a pte interiori. s. de supiori labio. si dol'. ē
in supiori maxilla vel de inferiori labio si do.
est in inferiori maxilla. Deinde floeī de vēis
q̄ sunt sub lingua. ⁊ ponanꝫ sc̄do vētose cum
scarificatōe in initio spatularū. Si vo videī
supabūdare hu. choleric⁹: purgeī subito cum
elec^c de succo rob ⁊ cū cassiaī. ⁊ tamarind. mi
rab. cit^l ⁊ filibus. Et si sint hu. grossi purgenī
cū diaturbit ⁊ yera^a acuata cū pulpa colocynt^c
vel cū pīlis dictis in. c. de surdi^c. ¶ Et tunc si
adest apa in gīgiuis ⁊ in carnib⁹ earū. i pn^o
teneat in oze res infridātes: sic sūt succi fridi
sic lactuce portulace endi^e ⁊ filiū. vel teneat in
oze aquā cū aceto mixtis cal'is ꝑm Debe^c. vel
aquā plantag̃ rob. vel aquaz lactuce. Et si in
aliq̄ de istis dissoluaī parū de cāfora: magl̃ ī
frigidabit. Vel teneat in oze oleū onfan^m vel
rob. ⁊ ista teneanꝫ in oze in pn^o vsq; ad triuz
diē. tūc addanꝫ aliq̄ resolutiua ⁊ maturatiua
vt ē decoc^o ozobi caricarū ⁊ passū fenug^l et se-
li^s. ⁊ ista sint actual'r cal'a vel tepida. Et come
dat res q̄ ptim maturāt ⁊ ptim resoluūt sicut
dictū est in. c. huiꝰ sc̄di li. de apate lingue. Et
si p ista nō sedaī do. adde opiū in pua q̄tita^e
cū rebus supdictis. Et si videris tumozem in
gingiua siue exteri⁹ siue interius post duos vl
tres dies apias cū lancea vt inde fluat sang.
⁊ hūiditas. ⁊ statim cessabit do. b̄ aūt freq̄nt
exptus sum ⁊ bñ me repi. Jmmo etiā scarifi^o
gingiue post vl'ia manifeste iuuat in do. dētiū
mālis: q: tūc est tps euacuādi ⁊ resoluendi per
eandē ptē: q̄ñ plectoria ⁊ cā añs est remota.
Si do. dentiū fuerit a cōitate alicui⁹ mēbri.
tūc illi mēbro remē^m adhibeaī diuertēdo ma
teriā euacuādo ab eo. Et istud idē mē^o ꝓfortē
tur post eūonē māe: ne ab alio cozpis mēbro
recipiat supfluitates: ⁊ ꝓfortēī dētes ⁊ gingi
ue ⁊ ptes ozis ne recipiāt māz ab i^o mē^o man
dāte. ꝯ g̃ flōia de vēis q̄ ab illo mē^o euacuant
Et vrat medicis q̄ māz diuertat vt sūt clistē^a
⁊ farma^a ⁊ fit studiū tuū in mūdificatōne sto^a
cū medicamīe amaro: vt cū aloe. sic dic̄ Joh.
serap. vel purgeī cū pīllis stomatic̄ ⁊ si vene
rit mā a ca. purgeī cū pīllis aureis vl cū pīllis
sine q̄bus esse nolo ⁊ filibus. Ex post ista vēit

Digitized by Google

tertia intētio ſcz ꝓfortare mēbrū. Conforteᷣ igit mēbrū dētes ⁊ gingiue ⁊ nerui ⁊ ligamēta dētes ꝓtinētia ꝑ hūc modū. ℞. folioꝝ mente folioꝝ oliue viridiū ſi inueīri ꝑnt. añ. ℈. j. roſ ru. mirtilloꝝ folioꝝ ſumach ⁊ berberis ⁊ fruc tus añ. ℈. ß. ꝑq̄ſſent ⁊ bulliāt in vino ſtiptico ⁊ teneāt in ore. Aq̄ ſolat aq̄ plantag aq̄ virge paſtoris multū valēt in hac intētōe. Aq̄ deco ctōis pſidie ⁊ balauſtiarū vȝ. ⁊ ſi cū iſſ aq̄s di ſtillatis miſceat acetū decoctōis mirtilloꝝ multū vȝ. Ad idē galle lētes excortica cortex neſpuli ⁊ ſorbe de q̄ubet. ℈. j. coq̄nt in vino ⁊ ore teneaᷣ: ⁊ os colluat: ⁊ ſucc ſpuue vȝ. De reb etiā ſupdictis ℞ ſaccul et dolēti denti a ꝑte exteriori applicet. Ad idē ℞. nuc ⁊ folioꝝ cꝑiſi cupuloꝝ glandiū folioꝝ ſauine añ. ℈. j. coquant in aceto ⁊ teneaᷣ in ore.

Curatio doloris denti hīta ꝓſideratōe ad cām ꝓiunctā ⁊ venit tunc quarta intētio. ſ. euacuare mām ꝓiunctā: ſi q̄ adeſt ma: vel alterare malā ꝓplonē ſi eſt ſine ma. Et multi ſunt modi ad euacuandū ⁊ reſoluendū illā mām. quoꝝ Auic. in. 7. ſ. ponit aliq̄s modos et nos illos quos ponit auic. et alios q̄s alij ponūt ponem aliq̄n ad euapan dū: aliq̄n dolorem mitigandū ſine euapatōe. Ālī dico ꝙ hec ꝓiūcta ma pōt euacuari ali q̄n ꝑ ſcarificatōez gingiuarū ⁊ ꝑ appoſitōem ſanguſugarū circa radices dētis. Ālij modi ſunt collu: garga: linimētū ēplm ſeu epithi ma: frica caputpurgiū: ſaccella: ſinapizatio ſuffumigatio ⁊ inſtillatio in aurē impietō fo ramis ſtupefactio ⁊ cauterizatō q̄ debēt eē vlti ma in caſu q̄ ſupdicta nō ſufficiāt. Et de iſtis fit mētio aliq̄n ad reſoluēdū: aliq̄n ad repcu tiēdū ſm ſuos modos. aliq̄n ad alterandū ali q̄n ad diuertendū. ⁊ ꝓmo de collu. Collu in cā cal. ℞ ꝓmo cū oleo repido fre ꝓplonis. de inde fit actual frm. ⁊ q̄n eſt a fro tūc colluaᷣ ſeu laueᷣ os cū repido cale ꝓplonis. Oleū aūt frm eſt oleū roſ onfancinū nenuf. oleū ſalic oleū de papa. olea cal ſunt camo. rutacum oleū de beē. oleū coſti. oleū de neriden ⁊ eſt ſpicacel. ⁊ ſilia. Collu aceti in q̄ decoctū fit ſpodū ꝑentis vȝ. Collu aceti decoctiōis pul pe coloq̄ntide vȝ multū ſm aui. Et q̄n frig ē mānifeſte fiāt dicte decoctōes in vino. Collu cū vino decoctōis piretri ſtafiz aſſeᷣ. cortic caparis cortic pi folioꝝ ebuli polij montani cortic rafani folioꝝ lauri gith nigelle: iſta ei ꝓiūctim vl ſepatim valēt ſi cū aceto decoctio nis eoꝝ os ꝛeq̄nter colluaᷣ. Radix cucu. afi ſanſuc. decoquāt in aceto. cicuta ſilr. Collu quā ponit Kyrānus q̄ nō ſinit dētes cozrodi ⁊ cozroſos ſine doloze ſuat. ℞. media cortic mozi arboꝛis. ℈. iij. ß nō pfozati. ℈. ij. coquāt in aceto optimo vſq ad ꝓſumptōez medieta tis ⁊ inde os colluat mane ⁊ ſero. Collu cuꝝ ſola aq̄ ardēti iuuat in cā frīa ſi trib diebus ꝓtinueᷣ. Collu cū ſucco acetoſe ꝓfert doloꝛi dētis a calitate. Radix edere arboꝛee rad dip ta ⁊ folia oliue coquāt in aceto ⁊ os colluaᷣ. Idē pōt fieri de radice vtice ⁊ ſaluie. In cau ſa frīa vȝ vinū alūinatū. Collu aceti decoctōi raō titimali ita cal ſic pōt ſuſtinere vȝ. Ol decoctōis elli: caue ne q̄cq̄ deglutiat. Collu aceti mixti cū melle ⁊ ſale cali iuuāt ſi diu in oze teneaᷣ. Lotnu cerui vſtū ⁊ cū aceto ſq̄lli tico coctū ⁊ diu in oze retētū vȝ. ℂ Sarga ad doloꝛē denꝫ pōt fieri de eiſdē de q̄b fit collu ſm Raſ. garga cū aceto decoctōis piret ozi gani mētaſtri vȝ garga ſolius aceti cum ſale ſm Conſtāt. Aliud ſm ipm. ℞. ſtafiza piretri elli albi ⁊ nigri. añ. ℥. ij. pulueriz enᷣ ⁊ coquāt in aceto ⁊ ℞ garga. ℂ Aliud ℞. raō capparis ℈. ij. coloq̄ntide. ℥. j. bulliāt ī aceto ꝛc. ℂ Lini Linimēta fiūt tm circa dentē dolentē cū ſuc co ſolatri vl ſpuue: vl portulace vl ſcariole. ⁊ iſta ad alterandū vel refrigerādū vel opium diſſoluaᷣ in oleo roſ. ⁊ limaᷣ dens ⁊ partes vicine. vel ℞ linimentū cū ſucco iuſquiami. et iſta ad remouēdū ſenſuz ⁊ ſtupefaciēdū. ℂ In cā aūt fra fit linimētū cū yerap mixta cū pi retro pulueriz ato vel cū tiriaca: vel cū metri vel cū aq̄ ardēti mixta cū piret. Lini de bñ dicta mixta cū pul. finap ⁊ ſtafi vl pi apiēdo pozos facit fluere bu. ⁊ dentiū tollit doloꝛē ſi ꝓtinueᷣ. Vel ℞ ℔ lini qō ponit raō. ℞. piret finap cērau cꝑipis mirre ȝȝ. añ. ℥. j. ℞ pul. ⁊ mi ſceaᷣ cū aq̄ ardēti. ℞ lini cū pēna vel cū pan no lineo. vel pōt fieri frica vel epythima cū coto ſup raō dentiū. pus tm colluaᷣ acetū de coctōnis oziga mētaſt ⁊ piret. ℂ Emplm ſeu epythi ℞ aliq̄n interi circa raō dentium ad apiendū pozos. ⁊ retinēdū mām: ſicut imme cꝛēplificatūr de medi raſ. Medulla pſicoꝛ teraᷣ cū ſale ⁊ dēs epythimeᷣ. vel fricenᷣ raō ei. Arſēicū miſce optie cū galbāo ⁊ ℞ capſula ſup dentē dolētē. ſubtilr itm cū cera coopiaᷣ. Raſ dic ꝙ in cā cal q̄n do. poſt reme auget diſſoluaᷣ opiū in oleo ro. in q̄ cotū intingaᷣ: ⁊ dēs ⁊ radix ei epythimeᷣ a ꝑte exteriori. Epy thimeᷣ maxilla cū cera vel cuꝝ ſordi alueari apū. ℞. floꝛ camo. melli ſticaō arabi ⁊ cit ſā ſuci oziga añ. ℥. j. ℞ decoctio in vino ⁊ ſtupe in eo madefctē ⁊ extoꝛte ſup maxillā epythimeᷣ

Digitized by Google

vel spōgia hoc fit ad attrahēdū ⁊ resoluēdus mām ad ptē exteriorē. Piret^m cū cāfo^a cū pua terebētina mixta: ⁊ adhereat raḋ dentis. Si doloꝛ nō ceſſat opiū cū ſera gūmata ⁊ cāfora epythimet ſup dentē. Ziri^a magna diſtēpata cū pauco aceto epythi^r vel extēdat ſup pānū ⁊ epythimet dēs ⁊ gingiua. Sotira vꝫ p eundem modū empl'ata. Empl'm ex filonio tollit doloꝛē dētis ⁊c. ¶ Jn cā cala^z ℞ empl'm ſupra dentē ex opio ⁊ iuſq; amo. Fricatio iubet fieri ſup doloꝛē dentiū aliq̄n ad reſtau^m ⁊ hūectā-dū ut q̄n̄ pcedit a ficcitate ℞ frica^o leuis cum butiro ad ipe galli^c ⁊ āſeris. Sed in alijs cāis ℞ fricatio cū dentifricijs q̄ poſtea dicent. Ꝺm aūt Raḃ vꝫ fricatio circa radicē dētis ⁊ gigiue dolētis. ℞. piret^r finap cētauree pipis mire aā. ʒ. ij. ſtafiſa^c. ʒ. j. ℞ pul'. ⁊ ſuauiter gingiue fricent ad apiendū ⁊ expellēdū hu. frīm gſſum ꝓglobatū in radicib^ꝫ dentiū ⁊ ꝓprie fricatio tiriace metridati ⁊ filū vꝫ circa dētes dolentes ⁊ gingiuas. ¶ Sola fricatio dēt cū piret^o 33^c mixtis vꝫ. Raḃ iubet fieri fricationē cum puluere pipis mixti cū melle. ¶ Se^r tria^a raḃ ꝓ^o almāḃ cū qua ꝺꝫ fieri fricatio circa dentē ⁊ gingiuā in cā frida. ℞. aſſeſ pipis 33^r ſtoraq liq̄de opij aā ptes eq̄les pl'ū^a pl'ū^r ⁊ cū melle diſpumato ℞ medicamē cū q̄ ſepe fricēt dentes ⁊ gingiue. fricatio in cā frida cū groſſicie hū^oꝝ Ꝺm conſtā^m ℞icū 33^c pul'^r mixto cū melle ⁊ ſi adeſt hūiditas multa cū fri^o ℞ ſic. ℞. pire^r ſtafiſa^c yſopi achoꝛi yreos ficcoꝝ. aā. ʒ. j. fiat pul'^r ⁊ diſtempent cū melle ⁊ aceto ⁊ fricētur dētes ⁊ gingiue. fricatio leuis cū coꝛticib^ꝫ geneſte tamariſci ⁊ capparis leuiſtici ⁊ mediani coꝛticis fraxini ⁊ ſoꝛbe ⁊ cū pſidia ⁊ balauſt. vꝫ ad ꝓfuationē dentiū ⁊ gingiuarū. vꝫ etiaꝫ fricatio cū pul'^r thuris ⁊ maſtiq fricatio expta Ꝺm Aui. ℞. nucleoꝝ pficoꝝ. ʒ. ij. pipis tm̄idem fiat mixtu^a cū allutrā: qō ē pix liq̄da ⁊ fricēt cū eis dētes. Nigella ꝓtrita ⁊ ꝓfecta cū oleo vꝫ ſi fiat fricatio ⁊ linitio. Fricatio expta Ꝺm Auic. ℞. pipis piret^r ſtafiſa^c 33^r. aā. ʒ. ij. bauꝛach qō eſt boꝛax. ʒ. j. ⁊ ℔. ℞ pul'^r ⁊ fricēt ex eo dētes ⁊ gingiue. ¶ Maſticatio aui. ℞. mētaſt mōra^r piret^r pipis. aā. mirre aā. ʒ. ij. fiat puluis ⁊ incoꝛpent cū paſſ mūḃ ab aūll'. ⁊ ℞ trociſci ad modū auella^c ⁊ maſticet vnus cū pte dolorꝺa ſolius piret^r maſtica^o iuuat ad dent; doloꝛē o. iganū maſticatū. idē facit cinamomū maſticatū fikter. Alia maſticatio iuſſelloꝝ ouoꝝ induratoꝝ ſub cineribus iuuat in doloꝛe dentiū a frigido exteriori vel interiori 33^r coquat cū aceto ⁊ maſticet, maſtix a' maſticādo dicit vnde ſi maſticet iuuat dētes ⁊ gingiuas et ſi addat parū de 33^c minuti inciſo a pfundiori loco attrahit. pul' oim ſupictoꝝ miſceat cum cera al. ⁊ parū de terebētina ⁊ illā cerā maſticet dolēs in dētibus. ⁊ oia iſta vocari poſſūt caput purgia: qz caput purgāt. ⁊ vapatio fieri pōt in magnitudine doloꝛis p. 2. hoꝛas āte cibū vel poſt cibū p. 4. hoꝛas. Illā aliq̄n fiunt euapatiōes ⁊ ſaccellatōes ad hoc vt materia attrahat ad genā ⁊ barbā ⁊ dimittat radices molariū. Cū em̄ apat barba ſedat doloꝛ. ℞ba ſunt auic. Ꝺm q̄ rab in cā frigida ℞ cū panico toꝛrefacto vl' cū milio ⁊ ſale. ⁊ in hoc ꝓcoꝛdat Auic. ruta coquat in vino ⁊ ibi ſtupe canabis imittant extoꝛte maxillarib^ꝫ applicent. deco quat camo. melli^m roſe floꝝ roꝛis marini i vino ⁊ cuꝝ ſpongia vel ſtupa fiat euapatio vel ſaccellatio. vel pōt fieri ſaccul^ꝫ de floꝛibus et herbis calis q̄ calefactus ſup tegulā cādente maxillarib^ꝫ applicet: ⁊ cū eis pōt fieri fomētatio p pus. Ga. in paſſiona^o dicit. ſi doloꝛ eſt ſine comotōe ⁊ coꝛroſione dētiū ex ſacculo ſalis toſti regionē ei^ꝰ vapam^ꝫ: vt hu. frid^ꝫ q̄ eſt in oſſib^ꝫ vapoꝛet. deinde decoctio vini cū ruta in oꝛe teneat. hec ille. Fomēta^o fit Ꝺm Cōſt^m ℞. yſopi piret^r elli mi. cala^r raḋ cucu. aſi^r radiq caparis aā. ʒ. ij. olei ⁊ aceti aā. ℔. ℞. coquātur yſq; ad conſumptionē aceti. ⁊ de iſto fomentet exteri^ꝫ ⁊ vna ꝑs ei^ꝰ mixta cū tm̄idē de oꝛo roſ ⁊ auri oppoſite injciat. ¶ Jnſtillatio in aurē fiat iſta iſtillatio ime^c dicta. alia inſtilla^o Ꝺm Gerar^m cremo. in aure q̄ eſt a pte dolēte: iſtil let ſucc^ꝫ blete aut cucu. agreſt ⁊ tollit doloꝛē Succ^ꝫ cicoꝛee doloꝛē dētiū ꝓbꝫ. ſi. ꝓ dextra dente in ſiniſtra nare vel etiā aure fuerit immiſſus diaſcoꝛis. Idē facit ſucc^ꝫ raḋ affrodil loꝝ tepidus ſi auri oppo^c injciat. Diaſ. Suffumigatio limet vel inſcidat vngula aſinini ⁊ ſup carbones ponat ⁊ ꝓembotū fumū recipiat ⁊ vꝫ. idē pōt fieri cū cepe aut cum finapi aut cuꝝ ruta. Suffumiga^o fit circa maxillas cū decoctōe floꝝ fricaḋ. ſanſuci āthos ⁊ rutaꝝ floꝝ camo. ⁊ melli^r. ⁊ hoc fit in ingreſſu lecti. Per ſuffumigatōes occidunt vermes dentiū ¶ Ad remouēdū. imple^o. Jmplent aliq̄n foramina dentiū ad remouendū doloꝛē. aliq̄n ad ꝓſeruandū. aliq̄n adꝺmes occidēdū. aliq̄n ad bonū anhelitū faciendū. Primo nigella pul' ⁊ dēs ꝓcauus repleat ⁊ tollit doloꝛē ei^ꝰ. haly Ad idem ℞. piret^r. ʒ. j. gūi armo^a opij aā. ʒ. ℔. reple^r dēs. ptim em̄ diſſoluit ⁊ pti ſtupefacit. Jmpleat foramen dent; de pipe cōtrito vel de mirra vel de ſale vel de tiriaca. ℞. ſe. apij. ʒ. j.

Digitized by Google

opij iuſquiami añ.ʒ.ij.aque decoctõis iuſq; quod ſufficiat.℞ pulle ad modũ ciceris.ʒ iple dentẽ vel ponat ſupra dentẽ in hora doloris et tollit dolorẽ infra mediã horã. Cum aceto decoctõis ſpolij ſerpẽtis colluat os.vt dictũ eſt ʒ cuꝫ dicto ſpolio fozamen impleat. Poſt mũdificationẽ dẽtis cozroſi imple fozamẽ ex gallia ʒ cipero.valet in ꝑſeruatõe ʒ non ſinit dẽtes amplius cozrodi. ¶ Cauteria ſm Daly Aliqñ fit cũ oleo calo per iſtũ moduꝫ. ℞.olei oliue.ʒ.ij.harmel quod eſt ſe.cicute maiozãe. añ.ʒ.iiij.coque.ʒ cũ radio in quo inuolutũ fit cotum:ſup dentẽ pone ʒ cauterizet. Aliꝺ cauteriũ fiat ſm ipm cũ ỽgula ferrea ignita per canulã ferri vel eris vſqꝫ ad dentẽ. Et in iſto caſu ꝓcedant oẽs fere. Jtẽ põt fieri totiens donec doloꝛ recedat. Et hoc vult Raſ.ꝓ ad Almanſ.ʒ Aui.ʒ Ba.in paſſio°ꝛc. Alia cauterizatio fit ſm platearũ:lignum fraxini vel ci preſſi vel iunipi vl ſtipes oziga' vel aliꝺ lig^m ignitũ ab vna parte tãgat dentem ſepe. Et ſi dẽs eſt ꝓfozatus:pus umpleat cũ tiriaca. deĩ de ꝑ modũ dictum cauterizet.ʒ hoc faciendũ eſt donec calitas ad dentis radices ſentiatur penetraſſe. Et iſta valẽt mirabilr in cauſa frigida. Auic. dicit ꝙ cauterizitio debz fieri cum oleo cõi calo vel cũ oleo decoctionis rerũ calidarũ reſoluentiũ:vt cera vel paſta circũꝓtara oleum imittat. ¶ Stupefactio aliqñ magnitudini doloris eſt neceſſaria ꝓcipue ſi reliqua nõ ꝓſunt remedia. ℞. radicis iuſquiami ʒ coque ſub ꝓmis:ʒ compine ipam calidam ſup molarẽ cũ pulpa digiti intus ʒ extra: et tollit dolorẽ.opij.ℨ.j.ſtoracis liq̃de.ℨ.ß. miſceantur ʒ ponant in caſula de cera ʒ molari ſupponat. ¶ Medicine Auic.in iſta cã frida ℞.ſe.iuſquiami al.opij ſtoraq galbani añ.ʒ.ij piperis aſſeſ añ.ʒ.j.fiat ex his colli^m cuꝫ rob ʒ vino.ʒ ponat ſupra dentẽ dolentem. ¶ ℞. opij caſto' añ.ʒ.ij.diſtẽpent cũ oleo roſ:ʒ vna pars ponat ſupra dentẽ ʒ alia pars fiat liq̃dioꝛ cũ dicto oleo roſ.ʒ partivbi eſt doloꝛ immittat. ℞adix iuſquiami decocta ſub cineribus ʒ piſtata in caſula de cera ſup dentẽ ponat. Jdem poteſt fieri de raꝺ mãdragoꝛe vel aliqua de dictis radicib9 cũ ſe.iuſq̃mi ỽino coquat.ʒ in oze talis decoctio teneat:ſed hoc non eſt bene ſecurũ,ꝑ aliꝭ dẽribus. Fiat etiã ſuffumigatio per traiectoziũ cũ aliqua de rebus ſupdictis. Filonũ datũ cũ vino in potu in quãritate.ʒ.iij.ʒ.j.ʒ.ponat ſupra dentẽ. Et ſm Auic. dormiat pa.et maturat egritudo et ꝙſcit doloꝛ. Aqua infrigidata in niue vel puteo tẽpe eſtatis vel aqua fontis viui in eſtate in oze retẽta ʒ ſepe mutata ſtupefaciẽdo fine nocumẽto tollit doloꝛẽ ſm Auic. ʒ intelligit in cauſa calida. Jſta añ narcotica nõ debent applicari nec cauteria niſi in caſu:q̃ reliq̃ remedia nõ ꝓſunt:qz multũ nocẽt aliꝭ dentib9 ponit Auic añte Ba.ꝙ epar ſtellionis vel la certe ſupzapoſitũ denti tollit doloꝛẽ. Jtẽ ſpolium ỽpentis coctũ in vino vel aceto vel oleo os inde colluat:ʒ ſtupe intincte in eo maxill' applicent.tollit doloꝛem. Ad idem.adeps rane viridis que vadit ꝑ ramos arboꝛ:ſi ſuppona in maxilla.idẽ facit. iſtud añ magꝭ facit a tota,ꝑpetate q̃ ꝑ qualitates.

Si doloꝛ dentis venit ꝓpter vermes quod ſcit: quia doloꝛ eſt remiſſus cum quadã titillatõe ʒ ꝓuritu:ʒ ẽ cõtinuus.ʒ ſi laueſ os cũ aq̃ calida ʒ pa. ponat ad ſolem:videbunt ỽmes:ʒ aliqñ in ꝓcauita^e dentis moueri. Zũc ℞.aloes.ʒ.j.mirre.ʒ.ß. iple fozamen dentis. Jtẽ laueſ os cũ decoctõe pulpe colloqntide. ¶ Jtẽ fiat ſuffumiga°cum ſe iuſq̃mi vel cũ ſe.cepe vel pozri.ʒ poſt gargariz̃et aqua cala ʒ ꝓiciat illa aqua in alio vaſe pleno aqua frida. ʒ apparebũt ibi ỽmes in ſupficie aque. Aliquãdo lac titimali vl ſuccus ꝓficcarie miſſus infra fozamẽ dẽtis occidit.ỽmes. Suffumigatio coloqntide idẽ facit. Se.pozri mixtũ cum pice liquida ʒ coloqnti^a ponat ſup carbones ʒ fumus per embotũ recipiat:occidit ỽmes ʒ dejcit finalr. ¶ Si nõ remoueſ doloꝛ iubẽt autoꝛes ꝙ dens eradicetur:ʒ fluat inde ſanguis ʒ humiditates ſupflue.ʒ poſt laueſ cum vino tepido ʒ ſale. Fiat paſta ex farina ʒ lacte titialli ʒ ponat ſupra dentem ipm frangit vt quidam dicunt. Jdez facit adeps rane viridis arboꝛ. Medicamen Alexandri:quod cito tollit doloꝛẽ. ¶ ℞.ʒ.dolſas alij oliba'.ʒ.j.ſtiptis mirre vel ſalti mirre.ʒ.j.et.ß.terant ʒ coquant in aceto vſqꝫ ad conſumptionẽ medietatis:ʒ taliter tencaſ in oze. Alexander dicit ꝙ ſpolũ ỽpẽtis incẽſum tritum cum oleo incoꝛporatũ ad mellis ſpiſſitudinem ſi dens inde liniaſ tollit doloꝛẽ. Acorus confert doloꝛi dẽtis valde. Auic.in.2.cañ intelligitur ſi coquaſ cum vino vel ace°:ʒ in oze teneatur. Allium decoquaſ ʒ aſſatũ ſedat doloꝛem dentis. Et collu° ozis ex decoc^eius confert doloꝛi dentis,ꝓprie cũ olibano mixtũ Condiſum puluerizatũ confert cuꝫ vino ʒ pone ſup dentem eſt vltimũ.ſm ℞aſ in diuiſionibus ad remouendũ doloꝛẽ dent; de cã frida Et a parte exteriozi fomentetur maxilla cum

Digitized by Google

aqua calida decoctionis camo. Et strigat dēte res calz. Vel pōt fieri exaporatio cū lana succida ⁊ oleis calis. Oleū amigd̄ istillet̄ tepidum in aurem illius lateris. Rad̄ arnaglosse cocta in aq̄ mitigat dolorē dent̄. Rafanū gallicanū mordeatur a dente dolente: ⁊ teneatur per spaciū inter dentes ⁊ sanabunt̄. Rad̄ millefolij masticata cum dēte dolente sto° ieiuno curat ⁊ fistit dolorē. Radix mori cocta in vino cōtinuē per tres dies tollit dolorē. Kyrān⁹. R. radicis vrtice. ℥. j. piret⁴. ℥. j. aquassata bulliantur in aceto: ⁊ sepe colluat os. Decoctio cipressi in aceto tollit dolorē. Balba⁷ⁱⁱ ofert dolori molariū ⁊ dēti corroso subito. Aui. in 2°. in. c. de galba°. Acetū decoctū in testa coloqn tide. decoc° yreos: decoctio ysopi in aceto. de coc°origa° ofert dolor dentiū. Idem facit decoctio nigelle. Cortex pini decocta in aceto. Ruta cocta in viovel aceto vel masticata tollit dolorē dentiū. Auripig⁷ⁱⁱ ofert dolori dentium. nec ei iuenit par. itelligit̄ q̄ mittat in capsula alicui⁹ empli vel cere ⁊ supra dentem ponat̄. Et assat̄ ipleat̄ foramen mole corrose ⁊ iunat. ⁊ misce cuz thure ⁊ fiat cupula supra dentē dolentē. Aui. in. 2°. Decoc° alūis cōfert dolori dentiū. Aui. ibidem. Aqua decoctionis mirab. cit⁹. detenta in ore valet. ¶ Dic est sciēdum q̄ in applicatione istorum remediorum generalia documēta a sapienti ⁊ diligenti medico debēt observari. ¶ Primum est q̄ de istis que in ore ponent̄ siue sint ad causterizandum: nihil penitus deglutiat̄: marie qñ me^c suspecte in dicī medicis apponunt̄. vt est ell⁹ arienicū vitriolū stafiza⁴ mandrag⁴ iusq̄am⁹ ⁊ similia. ¶ Scōm documentuz est. vt qñ ista remedia applicant̄ post pausaz teneat os aptum vt saliua fluat q̄tum possibile est. ¶ Tertium documentū est: q̄ si radix elli ni. vl̄ iusquiamus tenant̄ in ore inter dentes vel alie fortes medicine: ista nō apponant̄ nisi supra dentē dolentē ⁊ aliquādo circūuicini cum capsula de cera vel alterius rei iurta posse custodiantur. nam ista dolorem remouendo nō solum dolētes imo vicinos frangere ꝓsueuerūt ⁊ deuastare. ¶ Quartum est: q̄ illa que ministrantur ad resoluendum apiendum ⁊ ꝓsumēdum sint actualiter tepida vl̄ calida. Sed illa que dantur ad repcutiendum materiaz in cāminis calidavsq̄ ad. 2. vel. 3. dies sint actu frigida. Deide ℞. tepida: ne poros claudēdo materia interius recludatur.

c **Ommotio** dentiū aliquā do est a causa primitiua vt est casus ictus percussio obuiatio: qui post̄ semel violenter commoti sunt: in illa commotione libenter volūt remanere: cum sint membra que cuz alijs nō sint continua sed contigua: nisi succurrat eis cum auxilio medicine. Causa autem antecedens potest eē humiditas superflua in corpore vel in capite ⁊ in partib⁹ superioꝛib⁹. Causa coniuncta est humiditas mollificans neruos ⁊ ligamen⁴ ipsos dentes cum maxilla annectentia. Alia causa potest esse corrosio in radicibus dentium. Alia causa potest esse ficcitas accidens propter defectum nutrimenti sicut accidit conualescentibus: etiam dentibus senum qui mouentur hinc ⁊ inde. Aliquando etiam cōmouentur propter defectum ⁊ corrosionem carnis circundantis radices eorum q̄ quidem caro apud Serap. vocatur alganini. ¶ Signa per causas possunt cognosci si perspicaciter considerentur.

Cura consistit in duobus. Primo in dieta. Secundo in medicis. Dieta seu regimen tale sit q̄ non masticet res duras: imo comedat iussellas offas vel res teneras ⁊ sorbeat brodium vitellorum ouorum spissum ⁊ offas in eo ⁊ comedat risum ⁊ cibum: qui fit de carnibus insciſis minutum cum panis medulla ⁊ iure carnium ⁊ sic de alijs. Et dicit Serap. q̄ precipiendum est infirmo ne multum loquatur ⁊ hoc propter ingressiones aeris frigidi. Et per eandem rationem eis precipiendum est ne dormiant ore aperto: nec agitent eos cum suis nec alienis digitis: quia lapsus semper augeretur. ⁊ similiter caueat ne cum lingua ips⁹ impellat seu moueat. ¶ Posito igitur q̄ fiat a causa primitiua: teneat regimen supradictum. ⁊ cum hoc fiant garga⁴ ⁊ sinapisationes de rebus stipticis frigidis si adest calor vel de stipticis calidis: si adest frigus que infra dicentur. Si vero fiat propter humiditatem imbibentem ⁊ mollificantem neruos ⁊ carnes: que sunt in circuitu dentium. Tunc ille diminuende sunt cum flebotomia cephalice. Si adest calor vel humor sanguineus videatur abundare. Vel purgetur cum pillulis cochijs si est flegma. Et iniungenda est dieta subtilis vtendo cibarijs facilis masticationis: vt vitella ouoꝛ medulla panis. ¶ Et post amministrentur stiptica calida: vt est collutio ꝛis cum vino rubeo: vel nigro decoctionis foliorum ⁊ nucum cipressi et possunt addi cum istis folia et semen eius in qua est proprietas ℈m Dyasticoꝛum consolidare ossa fracta ⁊ ossa cōmota. Vel fiat sic. ℞. nucum folioꝛum ⁊ corticuz cipressi aā. ℥. ij. folioꝛuz mente

mirtillozum.añ.ʒ.j. cimi tozrefacti cozticis thuris.añ.ʒ.j. fiat decocō in vino ni. stiptico ⁊ cum eo sepe os abluatur. Aliud medicamen. ℞. cozni cerui vsti murre thuris cozticis eius añ.ʒ.iij. incozpozentur cum pice nauali vl' cū cera gūmata ⁊ fiat capsula supza dentem cō motum post collutionem cum vino supradicto vel cuz supradictis addatur sang. dra. mastix ⁊ fiat pul'. qui finapisetur radicibus dentium frequēter. Stiptica autē cala sunt labdanum thus cozter eius cimi tozrefa fe. nasturci tozrefac ani tozrefac alumē pix mi. mirra sal tostum cozter ⁊ folia cipressi cozter pi' mastix absin sarcocolla classa scriptozum Stiptica autē frida sunt psidia balausta cozter ⁊ folia ⁊ fructus nespuli ⁊ sozbe ⁊ citonij a cassia licium galle sumach spo rosa sandal' cacabze ossa mirab. ⁊ dactil. cozter casta. fructus ypoquisti. terra sigillata bolus ar' berberis cozni cerui vstum conche marine asse. Jstis autem medicinis debemus vti qñ cā est calida aliquādo tamē de calis miscēda sunt ⁊ econuerso. Et pñt ministrari colluendo gargarizando epithiando finapizādo. ⁊ ꝑm alios modos quos dicimus in dolore dentium. Jn causa aūt nimis humida multuz valet alumē arium ⁊ sal tozrefactum. qz purgant facietdo currere saliuā ⁊ cū hoc stringunt ⁊ calefaciūt Post ista vtatur pa. dentifrutio Aui. qō valet ad cōmotionem dentium ⁊ sanitatem eoz cō seruandam ⁊ ad ferozem anhelitus. ℞. ciperi roſ. ru. spice sal' gē fructus tamarisci vl' folioruz ci cozni cerui vsti añ.ʒ.ij. vini ru. qō sufficit. ℞. trocisci vel pul' addendo de zuc. in parua qz titate. Daly addit huic medicine ossa mirab. adusta. Quando autem dentes cōmouentur ꝓpter diminutionem carnis gingiuaz. tūc alumen de pluma ⁊ balaustia ⁊ sumach de quolibet ʒ.ij. lig aloes ciperi de quolibet ʒ.j. fiat pulus ⁊ dentes fricent inde. ¶ Aliud medicamen ꝑm haly ad debilitatem dentium ⁊ cō motionem. ℞. fructuz vel foliozū tamarisci galle ossium mirab. cit. tozrefactozū. añ.ʒ.ij. balaustis roſ. ru. sumach. añ.ʒ.iij. ⁊ ℈. cipulozum glandium mirtillozum arillozuz añ.ʒ.ij. cinamo' ʒ.j. ⁊ ℈. fiat pul' ⁊ dentes fricentur.

p Utrefactio ⁊ cozrosio in dentibus accidit pp humiditatem putrefactā in eis ⁊ circa ipsoſq; alteran° putrefacit ⁊ cozrumpit substantiam eozum.

Cura Prima intentio circa dētes putrefactos est eos custodire ne amplio putrefiant. ⁊ hoc fit per purgationem materie antecedentis: sicut dictū est in dolore dentium. secundo per euacuationem materie cōiuncte sicut ibidem dictum est. Dec etiam intentio completur per ea que dicta sunt in capitulo de preseruatione dentium post illa omni hora post cibum fozamen dentis cozrupti mundetur a cibis retentis deinde cum vino colluatur os. Medica autem que prohibent putrefactionem ⁊ cozruptionem dentiū: sunt medicine sicce: sicut est liciū thus menta mirtilli spica celtica gallia muſ. per se vel mixta cum cipero prohibet cozrosionem ⁊ sedat dolozem. Mastix ciperus mirra galleviridis terebentina piper nigella sulfur ʒr coctum cuz aceto ⁊ melle est yltimū ꝑm Aui. Item assaſ. cum pice liquida. Jstis enim debet ipleri dēs cozrosus vel circa ipsum debent apta vel cuz eo masticari cc. Assaſ. conquassata cum cera ⁊ bullita superposita impleto fozamine est vehemens ad sedandum dolozem. Licium mixtum cum dragagan° vz. Dicit Aui. ꝙ implere dentem cozrosum de camphoza expertum est ⁊ multi iuuamēti in prohibendo ne dens amplius cozrodatur. Ego dico tibi ꝙ non solum dens ⁊ gingiua a cāphoza preseruantur a putrefactione: imo etiaz omnia mēbza cozporis imo etiaz hu. ideo cōpenter ministrari potest contra morbos epidimiales. sicut dicit Daly. in ʒ°. teg. cōmento. 196. ibi Alteratur. Et cum b tollit dolozē. Fiat collu° quā ponit Rayrā que non finit dentes amplius cozrodi. ⁊ posito ꝙ sint cozrosi: eos sine dolore tāpliozi cozrosione conseruat. ℞. mediani cozticis mozi arboris. ʒ. iij. ʒj non perfozati nec cozrosi. ʒ. ij. coquantur in aceto fozti vsq; ad ꝓsumptionē medietatis. ⁊ cum isto colluatur. ¶ Aliud medicamen Auicen. ℞. casto' piretri opij galba añ.ʒ.j. fiat epithima aut capsula supza dentē. ⁊ fiat sicut dictum est in capo de dolore dentium ibi. sez imple°. Et ipleatur dens sicut ibi dictum est. Cirurgici iubent ipsum limare ⁊ scalpere. Et bene quidez ⁊ maxime illud qō cozruptum est ⁊ fedi coloris existit. ¶ Aliud solēne medicamen. ℞. cardamo' piretri pipis ni. mirre baurach. añ.ʒ.℈. terebentine qō sufficit ad incozpozandum. Fiat mixtura: q̄ fozamen ipleatur. ⁊ fiat etiam capsula vel epithima supza dentē. ¶ Jn oibus istis obseruanda sunt quattuoz generalia documēta dicta in fine remedioz contra dolozem dentium. Solū alumē arsuz est magni iuuamēti in exsiccādo superfluitates currentes ad dentes ⁊ gingiuas

Digitized by Google

¶ De alteratione colo⁹ dentium

a **Iteratio** colo⁹ dentiū. Cause hui⁹ aliq̄ sunt exteriores aliq̄ interiores. Exteriores vt sunt linimēta colluſiones cū rebus colorat̄is vel lōgus vſus alicui⁹ cibi colorati. vel fit ꝓpter ꝓtactū seu maſticatiōez cuz eis in aliq̄b⁹ reb⁹ fedis: vt sunt corria ꝓparata cū pinguedinib⁹: ſic̄ faciūt cerdones. Et dicit etiā q⁹ illi q̄ fueiunt vſi cibis elixatis ī cupro: hēbūt fedū colorē dentiū. Oia em̄ metalla p̄ ter ſolē ⁊ lunā hūt in ſe ſcabiē ⁊ rubiginem q̄ cibi in eis p̄pati inficicunt: q̄ etiā inficiūt dētes: q̄ de ſui na⁹ al. ſunt ⁊ lucidi. Aliq̄ſi fit fed⁹ color in dētib⁹ lapide⁹ circa radices dentiū ⁊ ſup ipos gīgiuas. Cā interior pōt eē mala mā corrupta penetrās in ſuba dētis. q̄ alterat colorē ei⁹ ad ſuū ꝓpriū vel vrplurimū ad viridē vel aliq̄ſ eſt mala materia aliūde veniens: q̄ exteriores ptes turpi colore fedat.

Signa ſit in dētibus ꝓpter cauſas exteriores ex iudi⁹ pa. habeſ. Si ꝓpter cauſas interiores: hoc ſcit ex defectu alio⁹: ⁊ q⁹ hō cacochimicus: q̄ forte fuit vſus fung⁹ ⁊ cibis corruptis ⁊ immūdis.

Curatio Si ꝓpter cauſas extrinſecas ille remouēde ſunt ⁊ cibi, phibendi q̄ facilr corrūpunt. Deinde fiāt reme⁹ ī ſra dicēda. Si fuerint lapides illi remouēdi ſunt cū ſarculo de calibe puo ⁊ abradant̄ paulatim vna die poſt aliā. Deinde cū dētifricijs que ꝓtim ſunt ſtiptica ꝓtiz mūdificatiua. fricentur etiā dētes ⁊ frequēter lauent̄ cū vino albo⁹ ſale torrefacto fricent̄. Si fuerit ꝓpter malas hūiditates ⁊ corruptas: tūc purget mā añs a toto capite. Deinde curem⁹ dentes cuz medicinis exiccatiuis: qm̄ iſti non recipiunt banc egritudinez niſi ex hūiditate mala que currit ad eos. Vba ſunt Jo. ſerap. in. c. ꝓprio. Illa q̄ mala hūiditas ſuo ꝓrio indiget medicari. Et quaſi iſta cura ꝓuenit cū cura pſoraſionis ⁊ corroſiōis. ſicut ipemet dic̄ dētifricū ſiui. ℞. ſpūe maris ſalis torrefacti ſe. naſtur⁹ torref. ochriū oſtreoz cōbuſtoz. raſ canne aduſte aristol⁹o. ordei aduſti ſal gē cupulozuz liaciarū aduſtoz añ. ʒ. j. ℈ pul⁹. ⁊ cū iſto pulvere ℈ fricatio ſup dētes. Dētifriciū. aliud ℈ de ſcriptionē ꝓpria q̄ dētes albificāt ipos cōfirmat ⁊ gingiuas ſtringit ⁊ lioſitates remouet ⁊ ſā deficcādo hūiditates ozis ſupfluas tollit. ¶ ℞. cornu cerui vſti dōec albeſcat corric̄ maloz granatoz aduſtoz lane lucide aduſte añ, ʒ. ij. maſſe cuminis vel ſaltē raſure potozū de malāga lapidis cū q̄ raduntur ꝓgamena ſpice⁹ añ. ʒ. j. ℈ pul⁹ cribellat⁹. Et cū opari volueris accipe peciā puā ſcarlate: in cui⁹ me⁹ pone paru melli⁹. ⁊ ſup mel de dctō pulvere miſce: ⁊ pliceta ſcarlata liga cū filo: frica dētes ore pusloto cū vino al. calo. vel miſce de dicto pul⁹. aliq̄ ꝑs zuc̄. cādi. ⁊ fine ſcarlata fricēt dētes ⁊ iterū lauent̄. Si paſſio eſt antiq̄ ⁊ mā mlta ⁊ radicata: debēt addi cū dictis abſterſiuis res acute: q̄ maz attrahāt a pfundo: vt eſt piret⁹ pip mētaſtrū coſt⁹ ſtafiſa⁹ ʒ ℈. ⁊ aui. addit aſaz fetidā. Daly in. 5. li. 2. ptis regalis diſpōnis dic̄ ſic. ¶ ℞. farine ordei diſtēpate cū mel le. ⁊ in loco ſal⁹ cōis pone ſalē gem. ⁊ poſtea aduſte palee ordei añ. ʒ. ij. ſpūe maris thuris aduſti oſſiū cāc⁹ mari⁹ teſtarū cocticum ouozū aduſtoz. añ. ʒ. j. ⁊ ℈. ℞. pul⁹ cribellat⁹ ⁊ dētes ibi fricent: qm̄ ℈ dētifriciū elimat fortiſ. ¶ Aliud ibidē. ℞. epyth⁹ abſin⁹ aduſti mirre pumic̄ cornu cerui aduſti ſal⁹ gē añ. ʒ. j. raſ cāne aduſte folij fracture ſiue raſure potoz de malāga añ ʒ. ℈. ℞. pul⁹. ⁊ dētes inde fricent. Sal ge⁹ ⁊ farina ordei equal⁹ cū melle diſtēpent ⁊ adurāt. Et de iſto ℞. raſ cāne aduſte teſtarū ouozum ſturcij vl⁹ faltē galline añ. ʒ. ij. baurach fractu re potoz de malāga oſſ⁹ ſipie oſtracoz aduſtorū marinoz al. arilloz arſozum oſſiū mirab. aduſtoz añ. ʒ. j. ℈ pul⁹. ⁊ frica dētes ⁊ ſinapizētur gingiue ⁊ addaſ folij ſpice⁹. ¶ Dentifrⁱᵐ magiſt⁹ ar⁹ de villa noua ꝓ reginis ⁊ nobilib⁹: cū quo dentes albifiūt ⁊ ꝓfortat gingiuas et corroſas ſanat regñando carnē ⁊ rubiginē et putredinē remouet. ℞. garioſ⁹ nuc̄ muſ. cinamo⁹ ſpice⁹ folij maſt⁹ panis ordei vt ſupⁱ⁹ ꝓparati oſſis locuſte piſcis cōbuſti oſſiū dactiloz ⁊ mirab. ⁊ oliuarū cōbuſt⁹ añ. ʒ. ℈. ſpongie marine pumicis oſſis ſipie marinozuz pipis al. ⁊ ſinapi añ. ʒ. ij. ℈ pul⁹. ⁊ fricent dentes. Aliud ꝓ magnatib⁹. ℞. corall⁹ al. ⁊ ru. margaritaz añ ℈. j. conchee de nacra vel oſtracoz aduſtozuz porcellāe marmoris albiſſi⁹ fi⁹ vel alabauſt⁹ añ ʒ. ℈. alūis arſi ſal⁹ gem⁹ raſ canne aduſte ſpo⁹ ſanc̄. al. ⁊ muſcatelli⁹ ſalis torrefacti. añ. ʒ. j. alūis de pluma. ʒ. j. et ℈. cinamomi. ʒ. ij. ſpice⁹. ʒ. j. zuc̄. candi. ʒ. ℈. ℞. pul⁹. dētes enim albificat et ꝓdeſt etiaz gingiuis.

d **Debilitas** dentiū. Aliq̄ dentes ncc̄rio debilitāt cū res alicui⁹ duriciei maſticare nō pñt. imo de facili cā eg̃tant ⁊ dolēt. Et cā in iſto ē q̄lr eadē cū cā ꝓmotōis. ⁊ aliq̄ accidit decrepit⁹: ⁊ tc̄ ē irreſtaurabil⁹ tc.

Digitized by Google

Cura aũt eadẽ ẽ sicut in cõmotiõe dẽtiũ qz opz deficcare hũiditates supflu as exĩtes ꝑpe radices eoꝝ ⁊ in ligamentis ⁊ neruis q̃ sunt ꝑpe ipos ⁊ ꝓĩr dicte ptes ꝓfoz rãde sunt: vt dẽtes stringãt: ne dictas supflui tates recipiãt. Ad qd̃ vꝫ tale medicamen. ℞. gallarũ viridiũ nõ ꝓfoꝛatarũ ad magꝭ strin gendũ. ⁊ gallarũ ficcarũ ꝓfoꝛatarũ ad magis deficcandũ alũs de plũa alũis arsi sal' tozre facti ad deficcãdũ ossiũ mirab. citrinoꝝ adu stoꝝ balaustie rosarũ ru. sumach cupl'oꝝ glã diũ mirtilloꝝ arilloꝝ ⁊ nuc cipssi. Jsta ad strĩ gendũ ⁊ ꝓfoꝛtãdũ ⁊ exsiccãdũ pipis ℥j piret' stafisa ad calefaciẽdũ deficcãdũ ⁊ penetrãdũ añ. ℈j. f' pul'. cũ q̃ sepe dẽtes fricenf. Jste em̃ pul' ptim apit ⁊ dissoluit ⁊ acuit flã: vt facili' expellat ⁊ ptim calefacit ⁊ ptẽ ꝓfoꝛtat dictas ptes. ⁊ cũ hoc pseruat dẽtes a putrefactõe et gingiuas a cozrosione ⁊ dẽtes a cõmotione. ℂ Aliq̃ em̃ ps pul' supdicti coquat' in vino et sepe illud vinũ in oze teneat'. ⁊ vꝫ dẽtib' q̃ ex facili cã patiunt' ⁊ ad alia supdicta.

i **Adebita** elõgatio dẽtium fit vrp!urimũ in dẽtibus anteriozibus ⁊ i alijs etiã q̃ suũ par deficit. Doc aũt nullã hꝫ remediũ nisi q̃ serenf. sic em̃ ꝓsueuerunt ogari marescalli in eqs nimis antiqs: vt iu uenes appeãt. Et si ꝓpter serraturã incurrãt cõmotionẽ aut doloꝛẽ. curent' sicut dictuꝫ est in caplis suis. Auic. tñ dicit q̃ post serraturã f' puluis ex g̃nis lau' ⁊ alũie ⁊ aristologia lõ gꝫ: cum quo fricenf sepe dentes.

s **Tridor** dentiũ in somno fit ꝓpter debilitatem lacertoꝝ mouentiũ maxillas. ⁊ ta lis debilitas stridozem faciens est illis lacertis quasi spasmus ⁊ accidit multis infantib'. ⁊ q̃n veniũt ad adolescentiã curãt'. Alia causa potest esse vermes in stomacho vl' in intestinis puꝛoꝝ.

Signa Si sit ꝓpter ỽmes: venit stridoꝛ q̃ interpol'oez ⁊ cũ b' etiã assunt alia signa ỽmiũ vt est frequens tact' manib' circa nasum ⁊c. ⁊ curatis ỽmibus recedit stri doꝛ. Si vero non sit ꝓpter vermes diu durat et per menses et annos.

Pronosticatio stridoꝛ dentiuꝫ in somno ꝓtinuans nũ succurrat' significat apoplexiã aut epilẽ tiam aut spasmũ superuenire.

Curatio Fiãt aliq̃ de remedijs dict' in spasmo ⁊ mũdificetur caput frequẽter cũ ill' q̃ ibi dicta sũt. vl' sic dictũ est in epil'a. ⁊ post vngat' collũ ⁊ circa aures ⁊ ra dices mãdibularũ cũ marciatõ solo. vel cum oleo de casto' vel cũ oleo de spica cel' vel de iuniꝑo vel de bacc' lau' vel cũ oleis calis odo riferis in qb' sit stipticitas: vt illa mẽbꝛa cõ foꝛtenf. Si ỽo fuerit ꝓpter ỽmes curent': sic dicet' in ca. ꝓpio cũ adiutoꝛio dei

s **Lupor** dentiũ accidit int'dũ a cã intrinseca exĩti circa radices eoꝝ vt est aliq̃ hũmi ditas põtica siue acrisꝫ aut stiptica vel fit interdũ ꝓpter hu. vel fumos qui a sto' vsq̃ ad radicẽ dentiũ eleuant' qñ stomachus in se cõtinet hu. acetosos. Et in talib' aliquã do accidit dẽtibus q̃si q̃dã titillatio vel ꝓge latio ꝓpter imaginationez: sicut qñ hõ videt aliquẽ comedere res acerbas ⁊ fruct' virides ⁊ capere pannũ laneũ cũ dẽtibus. Dec tamẽ ꝓgelatio est intẽtionalis ⁊ cito recedit. Aliq̃s aũt fit ꝓpter res masticatas vel in oze reten tas vt fructus virides acerbi agresta ⁊ fruct' limo' in quibusdã ⁊ similia.

Curatio scitur ꝑ experientiã q̃ poꝛ tulaca masticata a tota ꝓpe tate tollit stupoꝛẽ dentiũ. Jdem facit se. eius tritũ infusũ in aq̃ ⁊ tepide colluat' os. Amigõ masticent' aut cũ eis dentes fricenf: aut cum nucibus aut auellanis. vel fricenf cum nuce indica. vel colluat' os cum lacte asine. Alique de istis medicinis coquanf cũ vino. ⁊ inde os colluat'. Lozdumeni bacce lauri aristologia longa squilla assat'. vinum caliduꝫ per se sal et alumen quodlibet per se.

f **Edifficili** oꝛigine dẽtium Freqnt' accidit plus pueris vt cũ difficultate ⁊ foꝛ tib' accũtibus dẽtes exeãt. Aliq̃n etiã tardãt dẽtes ad exitũ vsq̃ ad ℥. vl'. 4. an nos. ⁊ b' accidit ꝓpt' debilitatẽ ỽtut eoꝝ: vel ꝑ pter ipedimẽtũ mãe vt q̃ aquosa subtilis ⁊c. Aliq̃n in quibusdã accidit ꝓpter fluxum vel a ỽmibus subꝛipiẽtibus materiã eoꝝ.

Curatio Si est ꝓpt' debilitatẽ nature ꝓfoꝛtet puer cũ regimine re sumptiuo ⁊ f' pulmẽtũ ỏ carnib' auiũ tostaꝝ vl' det' cũ aliꝭ carnib' cũ medulla pãis ⁊ iure carnũ. ⁊ exciteꝫ puer iuꝝ posse ỽm etate suaꝫ. Et si patit' fluꝫ vẽtris: strigat' ille: ⁊ p' fricenf gingiue cũ istis infra dicẽdis. ꝑmũ ce' ꝑdicũ Sedꝫ ẽ ce' lepoꝛis. Jtẽ gĩgiue puerꝝ in cu nabul' fricenf cũ oleo ⁊ butiro vel axũgia gal line lac canicule cũ sua ꝓpetate iuuat i b' val

Digitized by Google

de. Mater aũt pueri ds cum digitis suis tangere locũ emunẽre vbi dens suã extitũ ifinuat suauiter fricando cum rebus dictis inclinando os pueri vt hũiditas saliuaris exteri⁹ fluat

§ **Eneratio** dentium. Aldi aliqñ dentes nasci supra ꝓmos caninos ita ꝙ quatuor nascebantur super primos. 2. superius. 7. 2. inferius.

Cura istoꝝ est ꝙ eleuent̃ tã ꝙ superflua superaddita in neruo eradicando cũ tenaculis vel cum medicinis. vt est capsula de lacte titimalli cũ pul'. esule vel cum pul' elli. vel capsula de aṛugia ramei arborce 7 sili bus. vel ℞ capsula seu epithia cũ epate stellionis. Escarnet ergo dens qui euelli ds. deinde emplet̃ me^a ad hoc vt ista. ℞. coꝛticis radicis mozi piret^r. añ. ʒ. j. terant̃ in sole cũ aceto foꝛti: donec fit sic mel 7 addito lacte titimalli liniat̃ dens discalciatus. 7 vs multum vt dr̃ vt dens faciliter eẽhat̃. Litio tñ ℞. ter in die. Idẽ facit piret^m pistatũ post. 12. dies sue pistationis. si stat ꝓ vnã hoꝛã vel. 2. supra dentẽ. Idez facit radix cucu. asini^r vel arsenicum cũ aceto hoc forte facit gingiuam coꝛrodendo. succus vrtice cũ galbano añ ꝓtes eqles. Folia ficus pistata 7 supra dẽtes 7 radices eius emplastra frangit dentẽ 7 fꝛiliter eradicat 7c.

Clarificatio in passionibus dentiũ ꝑmo nota fere ẽm oẽs me^e opifices marie antiquos cã ꝓcipua ex q̃ pluries accidit dolor dentiũ: sunt hu. nimi j capite descendẽtes vsq; ad subam dentiuz vl' ligamen^a 7 neruos circa radices eoꝝ: qui ibi faciunt apa vel solonẽ stinuitat 7 malã itroducunt cõplexionẽ vel totũ fil'. Et iõ obuiare tali descensui est ꝓma intentio in curatione. ¶ Scdo sciendã ꝙ dentes supiozes citi⁹ dolent coꝛrũpunt̃ 7 putrescunt ꝓpterea: qz ꝑ vias directiozes recipiũt supfluitates a capite descendẽtes 7 cũ hoc citi⁹ 7 pluries recipiunt ꝙ iferiozes. ¶ Tertio dubitat̃: si hũidũ vl' siccum. i. mala ꝯhũida vel sicca pñt cãre dolorẽ. Etvr̃ ꝙ sic. Illud põt eẽ cã doloꝛis ꝑ se qđ põt esse ꝓxiũ oꝛgano sensus tact⁹: ſ hũidum 7 siccũ sit hmõi ḡ 7c. ꝯañs ps ꝓ maioꝛi eẽ vez: qz a foꝛti 7 subita mutatione in oꝛgano tact⁹ fit doloꝛ. 7 ꝓ minoꝛi ꝓbatur: qm̃ sicut calidum 7 fridum sunt obiecta sensus tactus ab eoꝝ excessibus põt pati sensus tactus. sil'r hu midũ 7 siccũ. Scdo confirmat̃ ꝑ B^m in li^o de mala cõplexione diuersa. Jn ꝓxiũ est Ba^a. 4. de moꝛbo. c. 6. vbi expꝛesse ponit ꝙ illud qđ ẽ humidum vel siccum non inducit doloꝛem nisi subito calefacit vel infrigidat: 7 sic nõ possunt esse cã doloꝛis per se. ¶ Nota ꝙ doloꝛ capitur dupl'r: vno modo ꝓprie. qz sic doloꝛ est vehemens 7 subita passio coꝛruptionem in tacta sequens. Alio modo capitur doloꝛ ipꝛopꝛie sumendo doloꝛem pro qualibet passione sensitiua nociua vt fames fitis mi'tudo saliue limositas circa dentes que fit ab hũido 7 fimilia. ¶ Tunc sit ꝓma ꝯclo sumendo doloꝛem ꝓꝓrie isto mõ hũidum 7 siccum non sunt cã doloꝛis per se. probat̃: qz talis vehens 7 subita passio coꝛruptionem in actu sequens nõ põt induci ab humido 7 sicco ꝓpter passibilitatem eoꝝ. Capiendo ly doloꝛ. 2. mõ humiduz 7 siccuz. possunt esse cã doloꝛis per se. probat̃ per rõnem ante o^m factam. Et ꝓpter hoc dicebat Auer. in. 2. colliget in. c. de causis accidẽtium sensus tactus. Et humidũ 7 siccum sunt magis causa stupoꝛis 7 ablatiõis tact⁹. Sed calidum 7 frigidũ sunt causa coꝛruptiõis ci⁹. nam stupoꝛ 7 ablatio tactus magis referunt̃ ad mẽbꝛum patiens. Doloꝛ aũt magis refert̃ ad causam agentem 7 alterantez. Et ꝓpter hoc Galienus in libꝛo de mala diuersa ponit ꝙ humidum 7 siccum sunt cã passionis: qz frmis aut fitis. nõ aũt doloꝛis ꝓprie accepti. Similiter dico ꝙ in dentibus humiditas poꝛest esse cã limositatis vel grauedinis aliqualis: nõ tñ doloꝛis ꝓprie accepti. Et per hoc soluitur ratio. ¶ Quarto sciendum ꝙ in doloꝛe foꝛti dentium non spectando digestionem materie ds dari laxatiuum: qz ratione magni doloꝛis vt materia antecedens euacuetur vel minuatur: 7 hoc qz materia videtur esse furiosa ratiõe sue malicie 7 rõne loci: qz est multũ sensibilis. ideo non os medicum doꝛmire. Similiter acceleranda est flõia si vr̃ sanguis superabundare. ¶ Quinto sciendũ ꝙ a multis medicis petitur de remedio doloꝛis dentiũ 7 aliqui non ꝑsiderantes cãs añcedentes nec considerantes si doloꝛ est cuz plecto^a vel si doloꝛ venit ab aliquo membꝛo: consulerunt statim localia remedia sine vl'bus 7 non aduertunt ad textum Ba^a. 3°. teg^a. cañ. 95. vnuz cõ habẽtes ꝓceptũ efficientem vnãquãq; eaꝝ causarum abscindere ꝓius deinde sic venire ad discrasiam factam ex illa egri^e. Doc idem dicit Aui. in. 4^a. 3^i. c. 3°. Nec etiam cõsiderãt textũ B^i. in eadẽ. 3°. cañ. 160. ibi. Si igit̃ totũ coꝛp⁹ fuerit plectoꝛicũ: nõ os ꝑ ipam ꝓtes paratiõare 7c. Videbis i^t veritatẽ opatiõis in isto 7 in alijs; si bñ volueris operari, 7 hic az erroꝛ

eoꝝ manifestus. Tu vo opare sic decet: ⁊ habebis bonū effectū. ¶ Sexto sciēdus ꝑm hap. ꝙ alīn accidit dētib⁹ debilitatio ⁊ q̄si mollificatio ex ōfectu nutrimēti: sic accidit decrepitudbus vtplimū dētes nāl⁹ cadūt: ⁊ pp defectū nutrimēti ⁊ pp debilitatē neruoꝝ ⁊ ligamētorū cū qb⁹ligant cū maxilla. Et q̄uis ipse dicat ꝙ tali accidēti nō ē cura⁹i decrepit: tñ pp ꝺ nō debem⁹ omittere q̄n talib⁹ accidētib⁹ succurram⁹ ꝑ modū in rubrica de debilitate dentiū ⁊ de cōmotiōe dētiū dictū. ¶ Septio sciēdū ꝑm Aui. in. 7ᵐ. 3ⁱ. in. c. ꝑtio ꝙ q̄cuq; fit maᵃ doloris dētiū: siue fit acuta siue grossa siue multa oꝝ ꝙ eāē ꝑm qꝺ oꝝ. Deinde durātibus poꝛissimis egritudis oꝝ ꝙ medicⁱ vtat⁹ rebus refrigerātib⁹ ⁊ repatiētib⁹ tam in calᵃ ⁊ acuta maᵃ tam in grossa q̄ in multa: q̄uis in maᵃ calᵃ ⁊ acuta hoc mltū sit necessariū ⁊ minus in grossa. ⁊ de ꝑᵗᵉ pte hui⁹ ꝓpōnis multuꝝ mirat⁹ itellect⁹: cū in maᵃ grossa ⁊ frida ⁊ magis infrigidāt ⁊ īgrossant materiā ⁊ ieptā faciūt motui ⁊ repcussioni. ⁊ ꝺ firmat⁹: qꝛ iter ea q̄ phibent repcussionē est grossities ⁊ fridi tas maᵉ. iuxta illud. Grossities frig⁹ cōgestio copia virus. Nobile plectoꝛicū crib⁹ vel cā forensis. solutio. Dico cū Aui. ꝙ in apate qꝺ fit in dentib⁹ vel in partibus vicinis q̄uis sit de materia frida vel grossa cōpetunt refrigerantia ⁊ repcussiua: sicut dicit Aui. Et hoc ꝓpter vlia ad hoc vt dentes ⁊ eoꝝ partes vicine defendant⁹ a vapoꝛib⁹ ⁊ hu. ibi rōne doloris fluētibus. Ois enī dolor exacuit reu³. 3ᵒ. tegˢ. cañ. 163ᵒ. ibi. Sed qñ oia diafoꝛetica vꝫ ēt vt dolor mitigeᵗ. Tertio ēt vꝫ rōne apatis: qꝛ licet materia sit frida de se: rōne tñ putrefactionis acquisiuit aliquas malas qualitates calᵃs ⁊ acuatas a caloꝛe īnaturali rōne quoꝝū, competit refrigeraᵒ ⁊ alteratio. ⁊ sic ꝑꝫ quid sit dicendum. ¶ Octauo sciendū ꝑm haly. li. 5. cᵉ. ꝑtis regalis dispōnis. ⁊ ꝑm Aui. ⁊ Serap. ꝙ q̄uis acetū cū sua essentia noceat dētib⁹ neruis ⁊ partibus neruosis: poᵗ tñ cōpetenter in medicinis calidis ⁊ fridis dentiū. poᵗ ꝑmo in medicinis ifrigidantib⁹: qꝛ acetū cuꝝ sua suba ⁊ penetratione infrigidat. ⁊ sic adiuuat medicinas ifrigidantes ⁊ tunc penetrat cōpetenter: q̄uis eius penetratio ꝓp medicias fridas remittatur. Scᵒ ponit in medicinis calefaciētibus ⁊ resoluentib⁹: qꝛ penetrat ⁊ penetrare facit virtutes aliaꝝ. ⁊ alie iuuant ad ei⁹ penetrationem. Et qꝛ incisiuū est: adiuuat cū eius incisione ad resoluendū materiā facientē dolorē. iō in vtroq; casu valet. nam nocumētuꝝ qꝺ ꝑse factuꝝ erat: cū medicis aljs remouet ¶ Nono sciēdū: ꝙ dētes de sui natura sūt ficci. iō ad ꝓseruationē sanitat⁹ eoꝝ oꝝ vti rebus ficcis iuxta illud. Filia filib⁹ offerens: q̄si ꝺuare vult coꝛpis crasiꝝ: q̄lē accipit. 5ᵒ. tegˢ cañ. 48. ibi simplr ē dicere. ⁊. 7. āpb. āpb. 26. ibi. hūide dicte. ⁊ si fuerit egˢ eis cōpetūt medicine ꝺrie egriᵗ: sic dic in eodē 2ᵒ. ⁊ in. 3ᵒ. tegˢ cañ. 83. ibi curatio ꝺo vnū qꝺē cc. ⁊ in. 7ᵒ. āpb. 2ᵒ. 59ᵒ. ibi coꝛpoꝛib⁹ hūidas carnes hntibus indigestis p totū. ⁊ qꝛ dentiū egritudines ex hūiditatibus supfluis ꝓcedunt: iō vt plurimū medicinas exiccatiuas in eoꝝ curas q̄rim⁹ vt iaꝫ bn patuit cū dei bonitate in executione. ¶ Decio dubitaᵗ si medicie dētiū debēt applⁱ actualr fricᵉ vel actualr calide. Dico ꝙ ille q̄ mīstrant ad repcutiendū in cā nimis cᵉ debēt eē ⁊ actu aliter ⁊ naturalr fride. sicut dicit Raꝺ. ī ꝺioni bus. ⁊ hoc vsq; ad. 2. vel tres dies durāte doloꝛe. Ille aūt q̄ mīstrant ad resoluēdū ⁊ euapoꝛandū materiā debēt eē actualr calide. ⁊c. ¶ Undecimo sciēdū ꝑm Bᵐⁱ. 12. megˢ. collᵒ. 3ᵒ. ꝙ stupefaciētia ⁊ narcotica caueri debent in moꝛbis quoꝝ cā est fria. tūc enī nocuᵐ eoꝝ maxiᵐ est ⁊ difficile restauraᵗ in materijs aūt calis ꝓ ꝺrīū. ¶ Duodecimo scias ꝙ ego ꝙqui fiui autoꝛes maᵉ circa doloꝛes dentiū ⁊ nō reperio aliquē qui ab extra circa barbā ⁊ maxillam ponit repcussiua misiynū cui non audeo nec debeo ꝺdicere: ille enī iubet oleū roſ cum potione aceti vel oleū roſ cum opio poni sup maxillā. ⁊ bene dicit ybi dolor est a cōplone calᵃ. sine materia vel cū valde modica materia calᵃ q̄ cito cū talib⁹ alteraᵗ. alᵃs nō bñt locum ꝑmo ꝓ rōnē. ſcᵒ ꝓ textū. tertio exēplum ⁊ exꝑimentū. ꝑtio ꝓ rōnē qꝛ tūc expelluntur maᵉ a loco ybi nō facit tm̄ doloꝛē ad locū ybi faceret maioꝛē doloꝛes qꝺ est ꝺ oēs. Scᵒa rō qꝛ materiā debem⁹ euacuᵉ a loco doloꝛis ad eā ⁊ resoluere. ⁊ hoc docet. Aui. cū suis modis q̄s in caᵒ. de medicis resolutis. ponit in. 7ᵐ 3ⁱ. Tertio ꝓbat ꝓ textū oiuꝝ autoꝛ q̄ iubēt a pte exteriοꝛi sup maxillā res resoluētes: vt facit Haᵛ de millio ⁊ sale. Et Aui. in. c. statim dicto dicit q̄si in medio caⁱ. Et qñ barbe fit emplm cū his q̄ sunt sicut malua camo. ⁊ anetū ⁊ selini ⁊ decoctio aneti ⁊ oleū eius. Ista enī non sunt repcussiua ſ potius resolutiua ⁊ sequit paulo post. Et qñq; vapoꝛam⁹ barbā faciēdo vapoꝛationē post vapoꝛationēvt ad ipsas tractat maᵃ. Cum enī apatur barba: sedat doloꝛ, ꝑtio cū coquit dens cū oleo feruenti in illa hoꝛa, Ecce qualit hec intentio contraria

Digitized by Google

est alteri Quarto ꝓbat ꝑ expimētū ⁊ exēplus: qđ apud ꝓcticātes ignozari non dz. nā erat vn⁹ mg⁹ ⁊ bon⁹ ⁊ famat⁹ medic⁹: q alīn dolozes hēbat molariū cū iflatiōe marille: apponens marille oleū ros cū aceto. iuit ad lectū: tūc fact⁹ ē fluxꝰ a marilla ad guttur. ⁊ fact⁹ sq̄nātic⁹ mozt⁹ ē reqescat in pace. Mō capias qđ tibi placuerit fozte ille ñ fecerat flōias nec farmaciā. ¶ Decio tertio sciēdū ꝙ q̄uis plactearī⁹ ⁊ sui seqces rōnabilit dicāt ꝙ qñ do. dent vēit a cerebzo affligit alīn ꝑ decē hozas: alīn ꝑ totū diē. alīn ꝑ duos vl tres dies. ⁊ b fine ītrpolatione. Et si ē a sto affligit vnā hozā vl duas. ⁊ post ītrpolat. ⁊ itez reuertit ⁊ itez ītrpolat. b ē vt plīmū itelligēdū ꝓp ꝓpinq̄tatē aut remotionē locoꝝ a qb⁹ma³ venit. verūtñ alīn interpolat: ꝓsito ꝙ ma³ veniat a cere°. iō qz illa ma³ nō sp a nā mouet vl agitat. vt ō epile³ a cā ꝑuata q̄ q̄uis sit a cā ꝑuata: ñ sp affligit ꝛ tūc qñ a nā mouet ⁊ agitat. aut qz illa ma³ q̄ sp dz facere dolozē dētiū in pte aliq̄ a nāvl a me°⁹ fuit euacu³ vl alterata. ⁊ qz i pte aut in toto ma³ ꝺiūcta est resoluta. vel qz fluxꝰ nō est ꝓtinu⁹: cū natura retētiua ⁊ expulsiua non sp eq̄lit ⁊ vnifozmit suas exerceāt opatiōes ⁊c. ¶ 14°. no. ꝙ q̄uis Aui. ⁊ alij doctozes dicant ꝙ dens cozrupt⁹ dz ejici sic dr in meg¹ ptcla. 24. qsi colū°. x. vbi dr. Nā cū putrídos dētes ⁊ oīa ꝺb⁹ sum⁹ desipati: ⁊ nō pñt in suā naturalē formā ꝙuerti: oz ejici ⁊ expelli. vbi sup. b tñ faciēdū nō est nisi in magnitudine dolozis. ⁊ post q̄ alia remedia nō ꝓfuerūt pp duo. ꝓmo qz dētes cozrupti post dolozis mitigationem bñ ꝓficiunt ad masticandū. y° ēt radices fractoz ad b iuuare ꝓferunt si nō dolēt. sc̄do qz i ejctione dētiū bñ vult seq vn⁹ aliū cui⁹ cā est. qz in tali dentiū ejctione mult⁹ san. ⁊ hūozes p illā ptē ejbunt ⁊ expellunt. ⁊ ꝺsikes hu. post tēpoꝝ spacia ad illa loca vl ꝓpinq̄ destinant. qui itez dolozes seu apata seu cozrosiones in dcis dētib⁹ generabūt. Et si iterū aliū demas dentē fozti⁹ dicti hu. ibi fluēt. ⁊ fiet sic guerra ꝑpetua int fozpices ⁊ dētes: dōec solas offas ⁊ pulmētaria cogeris māducare. qs enim sibi eruet oculū aut pedē tollet aut digitū. ꝓsito ꝙ ingēti cuuslibet eoꝝ dolore molestet. certe nullus. ¶ 15°. q̄rit si ꝺgelatio dētiū ē actio tact⁹ ablata vel diminuta vel cozrupta. Dico ꝙ nō est ablata. qz tūc dētes sentiūt. nec cozrupta qz bñ ꝑcipiunt. ꝛ dico ꝙ est actio tact⁹ diminuta: vt dicit Ga³. 2°. ō moꝛ°. ¶ 16°. nota vt iam dictū est ꝙ sensus tact⁹ ineſt dentib⁹ ꝑ neruos ad eoꝝ radices ōlatos. qui tact⁹ eis ⁊ non alijs ossibus fuit necessari⁹ ex fine. s. vt ꝑ ciperēt calm frm hūidū ⁊ siccū sic ponit Aui. in ꝑ³ ꝑ¹. c. de anatho² dentium. Ego ēt dico ꝙ eis ineſt sensus tact⁹ nō solū ꝑp finē. y° ꝑp cō formē disꝑnē subē eoꝝ subē mēbzoꝝ carnifozmiū. Nā post crementū pñt crescere nasci ⁊ renasci depdi ⁊ restaurari. vt ꝙuenit in mēbzis carneis vel carnifozmib⁹. sed ppi eoꝝ duriciē tact⁹ nō est ita acut⁹ i eis sic in carnifozmibus. Nā sensus tact⁹ marie attribuit molliciei vt dr. 2° de aīa. ⁊ B⁹. 2° de cōplonib⁹. Naz man⁹ aratoꝝ ⁊ fabꝛi nō ita sentit acute sic manus alioꝝ suauē vitā ducentiū. cum sit dura. ¶ 17°. q̄rit q̄re alia mēbza tactū hñtia nō patiunt stupozē ex appōne stipticoꝝ ⁊ acerbozū sicut dētes. Rñ°. ꝙ hz sensus tact⁹ plib⁹ membzis cōis fit. aliq̄b⁹ tñ est appzopat⁹ ⁊ determinat⁹ ꝑp aliquē finē. ⁊ b ēt ineſt eis ex ꝑpetate sue subē sicut ineſt ozi sto¹. pati famē ⁊ sitī ꝑp sui ꝺtactū ⁊ sic ꝑ illū modū sensui tact⁹ appzopziatio dētib⁹a, ꝑpet subē dent aduēit ꝺgela° siue stupefac° ex cibis acrumiosis acerb ⁊ acetosis. Et q2 dentes gustui q̄dā° vicinant qđ ⁊ alia mē³ nō faciūt. ¶ 18. q̄rit vtrū dentes sint mēbza ꝺsilia vel officialia. Dico cum Bñd de gozdo°. ꝙ in se ꝺsiderata sūt ꝺsilia ⁊ hōgenea ꝛ inq̄tū hñt officiū masticādi ⁊ iuuādi ad ñba sonāda. dico ꝙ sunt officialia. ¶ 19° sciēdū ꝙ q̄uis dētes sint ossa: tñ dupl'r differunt ab alijs ossib⁹. Pzio in mō gñatiōis q̄tū ad locū qz alia ossa gñant in aluo mris. qz fuerūt necessaria ad sustentādū reliquū cozp⁹. vt dicit Aui. in doctrina. 5. ꝑ¹. c. j. Dētes vo ex aluum mulieris ꝓducunt. qz in aluo mris nō erāt necessarij n⁹ ad masticationē nec ad loquēdum. Quātū ad materiā differūt. qz reliq̄ ossa generant ex spmate ⁊ mēstruo qđ natura decoquēdo dealbauit mediāte spmate ꝛ dentes ex p⁹ gñant ex san. in q̄ remāsit ꝺt⁹ spmat. sic dicit Aui. in loco statī alle°. Sic enī illa mē³ que ex san. sunt creata renascunt ꝑ ꝑditionē suaz: ⁊ ꝺtinuant tali suba q̄li sunt ipsa: sic caro. Et illud qđ ꝙ gñatū est ex san. in q̄ adhuc ē ꝺtus spmat: tñ nodum int ipsuz ⁊ spma tps fit nisi puū illud mēbzū: qñ talit se hz renasci pōt sic dētes in etate pueritie. Sc̄do dētes differunt ab alijs ossib⁹. qz illa ossa nō sentiūt de se: sed rōne colligātie pāniculi coopient ipsa. Dētes aūt vt iāvisuz ē ō p se sentiūt. ēt rōe neuoꝝ ⁊ ligamētoꝝ a cere° ad radices eoꝝ venientiū. ¶ 20. tu scis ꝙ dentes pñt pati mozbos ꝺsikes qz malā cōplonē cal'am frīdā cum ma³ q̄ facit dolozē. ⁊ possunt pati mozbos officiales. qa

Digitized by Google

aliq̃n vn⁹ mag̃ elongar̃ ꝯ deberet. vel in numero q̃n sunt ples q̃ eē debēr: vt q̃n q̃ttuor canini duplicant̃. ⁊ morbos cōes. q; corrosiones: fractiones. Q̃n aūt ieſt mala ꝑ⁹ cal'a vl' fria circa vel ꝑpe radices dētis. ⁊ cū h̄ ē ibi ma⁹ substrans ⁊ solue ꝓtinuitat̃ faciens: tūc eſt ibi duplex cā do. ⁊ p ꝑns maior dolor. ¶ 2° dubitat gordo⁹ qūo aialia flāticavt aper ꝛc. hñt ira dētes acutos ⁊ eminētes ⁊ delphini in mari. Dico q opa nature ſ opa itelligētie: cū nā ē sagax cui⁹ sagacitat̃ nō ē finis. ⁊ nā nō deficit in necessarijs ⁊ ē sufficiēs in oi q̃ idiget. vt dicit Ba⁹. 2. de creticis dieb⁹. Sed iſtis aialib⁹ iſti dētes fuerūt necessarij pp finez. ſ. loco armoꝝ. nā ap leuit̃ a lupo cōederet: niſi dētes eminētes h̄ret. Et h̄ facit natura vltra ꝑpm cōplonē nālē. ⁊ addit natura testā ostreis: vt ab alijs piscib⁹ non comedant̃. ⁊ dit cornua thauro: ⁊ spinas ericio ad eorum tuitionem. ¶ Capitulum. 73^m. de passionibus gingiuaꝝ. Et primo de apostemate.

S Ingiuis accidūt mlte passiones. ſ. apata: vlcera: corrosiones: fistule: mollificatio leuis. sanguina°: augmentatio carnis: ⁊ diminutio in eis.

Causa Ista enim fiunt vtplimū ꝑpter humo. descendentes a capite ad ipsas: verū tñ alīn fiunt a cōitate sto° pp hu. vl' vapores a sto° ad ipsas eleuatos.

Signa Ma⁹ aūt apatū gingiuaꝝ cognoscit̃ p colorē: p tactū: p visum: p puñ dolorē ⁊ remissum. qō significat hu. frm. vl' p magnū ⁊ intēsuz: qō significat hu. calm.

Pronosticatio Quedā apata sūt parua vel manifesta: ⁊ ista citius rumpuntur ⁊ curantur. Quedam sunt profunda vel magna. ⁊ ista magis tardant ad rumpendum vel sanandum.

Curatio Si ma⁹ vr eē cal'a tūc si h̄t ⁊ etas ⁊ tps ꝑmittāt. ſ. flobia de cepha⁹. ⁊ ſ purgatio hu. ꝑñant̃. Deide flobentur vene sub lingua: ⁊ vene in interiozib⁹ labioꝝ ⁊ oris. ¶ Et h̄ eſt q̃si gñale in oi egri⁹ gingiuaꝝ ⁊ oris a superfluo san. gñata vel a ma⁹ca. Et si ē a ma⁹ grossa fria: tūc cōperit purga° cū yera pig⁹ acuata cū pl'a colocynt⁹ vl cuz diaturbit. Deide in p° ſ collutiones oris cū reb⁹ fris stipticis: vt a q̃ ros. ñga pastoris ⁊ plātag̃. decoctio pfidie balaustie cupulo⁹ glādiū: succ⁹ portule⁹ ⁊ filia. Post ista teneat in ore oleū masti vel oleū ros. in quo ꝑbulliant spica⁹ ros. ficce. Si apa fuerit frm: debēt anmiſceri aliq̃ cal'a resolutiua: vt alumē vel sal ⁊ filia. Q̃n ārvolumus maturare: frequēter in ore teneat decoctionē caricaꝝ fenu⁹ ⁊ se. li⁹. ⁊ sepe cū butiro gingiue ungant̃. Deinde in ore teneatur succ⁹ yreos cū melle. facit enī ad aptionē: ⁊ facit fluere sanē ⁊ descere. aut succ⁹ folioꝝ olive. Aut fervini. aut succ⁹rure. aut decoc° arist⁹. ¶ Ista inq̃ valēt ad rupturā ⁊ post rupturā valēt q; exsiccāt ⁊ sanāt. Et finalit̃ si p se nō apitur: cū flōmo apiat̃: ⁊ cessabit statī dol. gingiue ⁊ dentis: ⁊ tot⁹ maxille. Si apa eſt pfundū: dico q post dicta applicata repcussiua maturatiua ⁊ resolutiua dīt apponi cū sagacitate: ⁊ deinde apire cū flōmo. Deinde fiāt lauato⁹ supdicta cū puo melle ⁊ alūine sublimato. Si forte ī loco aptionis ſ vl⁹ virulentū vel fistule: ſ vnguentū ex viride eris. ʒ. ß. ⁊ gallarū. ʒ. ij. aceti q̃ suff. mistreſ subtilit̃ sup vlcus vel fistulā. ¶ Ad idē vz batitura eris pulueriz̃ata ⁊ cocta cū aceto. Et ſ me⁹ dicte in sanie aurīū. q; erpte sunt cū bonitate dei. Et finalit̃ si p ista non curar̃. cauterizent̃ cū ferro. Ego aurē dñe committeſſe furi bñ feci cū solis lauatorijs agrimo⁹ ⁊ alūinis talē suppurationē ceſſari. Pōt aūt vti cauterio cā oleo feruēti: ⁊ cū tēra ligata in capite radij. Medicamen Bernardi de Gordo°. valens ad vlcera gingiuarū ⁊ oris: ⁊ ad fistulā ⁊ cancruz ⁊ ad malas humiditates oris. Rx. vtriusq; alūinis sal'cōis añ. ʒ. j. pfidie balaustie gallarū cupuloꝝ glandiū rob⁹ ru. radicis arist⁹ pipis longi cinamo' añ. ʒ. ij. spic'. ʒ. j. ⁊ ß. gūmi ara. ⁊ dragagan'. añ. ʒ. ij. ⁊ ß. sal alumē ⁊ gūmi assenī: ⁊ fiat pul'. ⁊ vna ps bulliatur in aceto addito melle. ſ ad modus vnguenti ⁊ cū dicto pul' vlcera ⁊ fistula finapizētur vel cuz radio imitar̃. Si ño dicta apata fiāt a mlta hūiditate: teneant̃ in ore olea cal'a vt oleū ⁊ mel vel mel ⁊ vinū cū sale ⁊ alūine. Deinde teneat in ore res multuz deficcantes. vt eſt medicamen imediate dictū: ⁊ res resoluentes. ⁊ curentur sicut alia apata.

¶ Capitulum. 74. de vlceribus: corrosione ⁊ fistula gingiuarum.

I Ste egritudines fluūt in gingiuis p eandē viā: sic dcm eſt in. c. pcedēti. ⁊ ex eisdē hu. sic in c. de vlcerib⁹ oris. Pōt tñ ista vlcera eē in duplici dīa. nā q̃dā ſ icipien⁹ simplicia sine corrosione: putrefactiōe ⁊ corruptiōe ⁊ sine fistula. Alia sunt antiq̃ quibus copulat corrosio vel putrefactio vel fistula.

Causa Istoꝝ vlcerū ſ hu. acuti salsi vl' alteri⁹ male q̃litatis corrosiui a

Digitized by Google

capite descēdētes vel a stomacho ⁊ partibus inferioꝛib⁹ insurgētes. sil⁹ vapoꝛes acuti a talibus humoꝛibus resoluti.

Curatio Istoꝛ fere eadē est cum cura vlcerū oris ⁊ lingue q̄ iā dcā sūt in. c. isti⁹ scdi. ⁊ iō si simplicia esse videnť recurre ibi ⁊ q̄tū ad vlia ⁊ q̄tū ad pn̄a. Opꝫ igit̄ q̄ curent cū desiccatiuis stiptic. ℞. tūc sic ℞. gallarū. ℥. j. mirre. ℥. ß. ℞ pul' p se sinapizet ⁊ liniat. deinde colluat os cū aceto sq̄llitico vl' lacte asinino vl' cū decoc^e foliꝛ olive. Uel sic ℞. roß lentiū gallarū cupuloꝛ glādiū capitū roß. pfidie balau^e aā. ℥. j. ℞ decoctio in aq̄ i cā cal'a. vel in vino in cā fria. ⁊ ℞ freq̄ns collu^o. Si aūt vlc⁹ est pfūdū ⁊ dētes carie discoopiant ℞ppt̄ coꝛroſiões gingiuarū. ℞. balaust' alumis de plūa aā. ℥. j. ℞ pul' ⁊ q̄ter in die: ⁊ q̄ter in nocte de dicto pul' supponat. ⁊ sanabit cū auxilio dei. Itē coquat pfidia ⁊ balaust' cum aceto ⁊ melle ⁊ colluat os. ⁊ si ibi fuerit fistula vel vlcus fuerit pfundū. ℞ dētifricia ⁊ me^e supponant illis īmittat in q̄bus ponant medicine deſiccatiue stiptice ⁊ me^e cauterizatiue vt est vitriolū ⁊ auripig^m. Medicamē Auic. ℞. tribū mari' fruct⁹ tama^ci vel flor ei⁹ pi'. aā ʒ. iij. celido^e. ʒ. j. mirab. citri' toꝛrefctoꝛ. ro. ru. ficcarū aā. ʒ. ij. fabarū sal'ar^ci cubebarū spāe mar aā. ʒ. ß. balaust' croci. aā. ℈. j. ℞ ex eis dēti fri^m. Dinc etiā pōt misceri vitriolū alūis arsi auripigm' aā. ʒ. ß. si vlcera fuerit nimis malig Aliud medicamē. ℞. alūis arsi alūis de plūa pfidie balaustie raō yreos piretri sumach berberis gallarū viridiū cupuloꝛ glandiū sang. dra. aā. ʒ. ij. ℞ pul. ⁊ distemper cū melle ⁊ ace^o ⁊ valet in omni casu. vel de supdicto puluere sumat vna q̄titas ⁊ decoquat in ace^o ⁊ colluatur os sepe. Dicit Auicēna q̄ philoniū valet ¶ Istud medicamē valet in magnis vlceriḃ coꝛroſiuis gingiuarū ⁊ ifistula. ℞. alūinis de roca calc̄ aā. ʒ. ij. gallarū arse' ru. ⁊ cit' aā. ʒ. j. ℞ pul. ⁊ pōdere. ʒ. ß. oꝛdei ex eo fricet vl^o maligū. seu in fistula mittat ⁊ dimittat ibi stare p vnā hoꝛā. Deinde colluat os cū oleo roß. vt malicia dicte materie p oleū roß. mitiget. Cū dictis aūt medicis pōt misceri acassia. et fiant inde trocisci cū succo arnogloß. ⁊ fuent ¶ Pul' aūt affroditl' videt in hoc casu valere. Postq̄ aūt fuerit fistula mortificata vel vlc⁹ mūdatū: reuertamur ad stiptica p̄ma ⁊ ad medicinas incarnatiuas. ¶ Ista em̄ cauterizan^a faciūt p̄mo q̄ caro coꝛrosa expellat ⁊ mūdificet. Deide faciūt venire carnē nouā. Aliq̄ sūt medici q̄ molūt vtrūq; arse^m ⁊ distēpant cuꝫ succo alicui⁹ herbe in q̄ intingūt pānū lineū. ⁊ ponūt sup vlcera tibiarū. ⁊ coꝛrodūt carnē supfluā: ⁊ venit ide ex post caro noua firma ⁊ dāt sibi vanā gl'iam feciſſe hoc cū solis succis herbarū. Laus deo vero ⁊ eterno.

d **Ediminutōe** carnis gīgiue ℞ tale medicamē. ℞. cinamo' gīfi mast̄ aā. ℥. j. oliba'. ʒ. ij. san. dra. ʒ. iij. pfidie balaustie. aā. ℥. ß. roß. ʒ. ij. ℞ pul'. ⁊ sepe sup gingiuas spgat'. Aliud expimētū ad augmentandū gingiuas ⁊ pfoꝛtandū dētes. ℞. mirre mast̄ teste pineoꝛū nuclei dactil'. coꝛni cerui adusti spodij balaust' roß ficd. san. dra. thuris aā. ʒ. j. fiat puluis. ⁊ frequēter sup gingiuas ponat'. Aliud Auic. ℞. thuris mastic aristo^e ro. san. dra. farine oꝛobi raō yreos ficc ℞ pul'. ⁊ incoꝛporet cum melle ⁊ aceto sq̄llitico. et inde fricent gingiue ⁊ dētes. Sola faria oꝛobi cū melle valet. ⁊ ex eis fiant trocisci. ⁊ ficcētur in furno in testa. donec possint puluerizari. ⁊ huic puluer addat' sang. dra. thuris masculi aā. ad pondus dicti pul' arist^e ro. yreos. aā. mediam partē fiat frequēs sinapizatio: et aliquādo fricatio leuis.

m **Ollificatio** gingiuarum ista: cura tal' est sicut dictū fuit in cōmotōe dētiū ⁊ in debilitate. Res g̃ stiptice coquant' in vino vel aceto: ⁊ frequēt os colluatur. vt illa hūiditas que ē cā mollit. catōis remoueat' pfidia balaustia alumē arsū alumē de pluma roß ficc̄ sumach cupuloꝛ glandiū ⁊ silia pōt decoq̄ in vino vel aceto. ⁊ ℞ collu^o ex alia parte fiat pul' ⁊ gingiuis applicet'. Medicamen Aui. ℞. roß. rub. cupuloꝛ roß pipis. aā. ʒ. vij. cupuloꝛ glandiū mirtil' balaust' aā ʒ. iij. siliquarū sumach folioꝛ mente aā. ʒ. v. fiat pul'. ⁊ supspergat' gingiuis post: colurōes ¶ Sido in gingiuis fuerit supflua caro ponatur calcantum siue vitriolus mixtū cū mirra et remouebit̄ cito: vel cuꝫ illis que dicta sunt in ca. de poliponarium.

¶ Lap. 75. de passionibus labioꝛ.

l **Abia** hōt iuuamēta: ꝓpter q̄ nā ea creaunt. Primū ē clausio oris vt nō fiat ispira^o p os ℞ p nares nisi tpe necessitat̄ sc̄s oñ nares sunt clause: vt etiā res extrinsece ostiō ingrediant̄ nociue vt muscē: bibiones: aranee et similia. ¶ Secundū iuuamentū est cooperio dentium et gingiuarum. et in hoc cadunt duo, scilicet pulcritudo; quia pulcrius stat

Digitized by Google

homo cooptis dētrib⁹ q̄ discooptis: vtilitas ē q̄ si aer exterior ꝓtinuo tāgeret dētes ⁊ gingiuas citius lederent. ¶ Ter^m iuuamētū ē retē⁹ salue: ne ꝓtinus fluat. ℞ volūtarie put dicz expellat. ¶ Quar^m iuuamētū ē ī fozmatōe loq̄le ⁊ quarūdā lr̄arū vt iā dictū est in. c. 3. isti⁹. 2¹. li. in clarificatōe sin ⁊ in hoibus ⁊ vocū ī bꝛutis ⁊ canibus. ¶ Quītū est retētio cibi in oze marie si masticet cū dētib⁹ āteriozib⁹ vt faciunt q̄ pdiderūt molares. ¶ Sextum q̄ iuuat ad potādū tā rōnabilia q̄ irrōnabilia. Labia aūt fūt ꝓposita ex carne neruis ⁊ lacert̄ q̄ mouent ea ⁊ ex pelle subtili: ⁊ multū tenui a pte interiori ⁊ grossiozi a pte exteriozi. fiūt autez in eis ꝑm Auic. in. 8. 3¹. q̄ttuoz egritudines, s. fissure: apa: emoꝛroyda ⁊ tremoꝛ.

f **Issure** labioꝝ fiūt aliquādo a cāis ꝑmitiuis vt est casus pcussio ⁊c. vel nimia calitas vel fritas: vt ī sufflatōe bozeali a q̄ sepe fiunt ille fissure. ¶ Causa añs potest ee multitudo hu. ficcoꝝ. calidoꝝ vel salsoꝝ in cozpoze existentiū. Causa ꝓiuncta sunt idem humozes. ad subam labioꝝ iam missi. Aliquādo fiunt per viam crisis: vt in fine febꝛis tertiane: ⁊ aliarum acutarū fe.

Signa si sint a causis ꝑmitiuis: iudicio patiētis habent̄. Si sint ab hu. acutis ⁊ veniūt a capite tūc manifesta calidi tas ⁊ siccitas in labijs repit̄ et in āteriozi pte capitis. ⁊ aliq̄n sentit̄ fluxus reumatis calidi ad nares. Et si ista nō assūt. tūc signū ē q̄ a p tib⁹ inferiozib⁹ ascendūt. Si aūt venerit per viā crisis. scit̄ hoc: quia fe. ꝑcesserūt ⁊ vtplu^m veniūt cū alleuiatōe pa. vñ ꝛ labia vlcerata in febꝛibus bonū signum est.

Curatio Propteres q̄ iste fissure labioꝝ fiunt ab hu. adustis. sic̄ est flā salsuz aut cho. aut melꝛa adusta bonuz est q̄ vtaꝝ digestiuis dictos hu. digerētibus: vt elt sirupus de fumoterre cū firu° de absin° ⁊ oxizacra. Deinde purgef ꝑm q̄ hu. videbit̄ magꝭ declinare ad flegma vel melꝛam vl̄ cho. ¶ Fiat ḡ talis cola². ¶ ℞. polipo' q̄rcini pasꝭ mund. añ. ℥. j. floꝝ viol' bozag' ⁊ bugloſſe añ. ℥. ß. epythimi fumiterre añ. 3. ij. ʒ decoc° in qua dissoluat cassiaſ mund. ℥. ß. coꝛticū mirabol. cit' ⁊ ızle. puluerizatoꝝ. añ. 3. ij. reubar¹. ℈. j. ¶ Vel purgef cū his pilꝭis appꝛobatis ad humo. adustos ⁊ scabiē ⁊ infectōes. ℞. coꝛticum mirab. cit' ilze. folliculoꝝ sene epithimi absin' añ. 3. ij. masti. 3. ß. agar' reubar' añ. 3. j. dyagre' 3. ij. fumterre. 3. j. ⁊ ß. succi fumiſre q̄ sufficit ſ massa pillularū. dos est. 3. j. et ß. vel. ij. Post purgas nuꝛ cum lua testa ponaſ supꝛa carbones donec aliqualr aduraſ ⁊ granū nigrescat deinde cum illa nuce vel succo ab ea exeunte fricent̄ vel liniāſ labioꝝ fissure. Scdo gūmi dꝛagagan' vel arabi. vel gūmi cerasi vel pꝛte neatur in oze. ⁊ cum tali humiditate ab illis dissoluta: cum lingua labia liniant̄. Vel pōt fieri muscillago in aqua ros. Ter^m remedium est haly in lib. regum. ℞. axūgie anat. ℥. j. cere noue. ℥. ß. ros ru. puluerizataꝝ. 3. iij. gūi dꝛag' ceruse gallarum añ. ℥. ß. ſ pul'. addat axungie galline. ℥. j. ⁊ ß. cere noue. 3. ij. liniantur dicte fissure. vel cum panno supemplaſtret. Jstud etiam medicamē ponit Auic. ⁊ dicit q̄ est ꝓbatum. Valet etiā butirū ⁊ muscillago psilij. adeps vituli ⁊ āseris cū melle. oleū ros mixtū cum albumine ouj ⁊ farina ozobi. Jtē mastix galle incoꝛpozent̄ cum terebentina ⁊ melle ⁊ plumbo vsto vel ere vsto valet.

e **Hoꝛroide** aūt labiozum curant̄ sicut e moꝛroide narijū fere. ⁊ apata sicut alia ⁊c. ⁊ sic de alijs.

Clarificatio ¶ Querit̄. Fissura labiozum quis moꝛbus est in genere. Dico q̄ est cōmunis moꝛbus: quia solutio cōtinuitatis. Et si querit̄. cui⁹ ꝛutis nocumentū. ꝛ q̄ digestiue est nō bene digerentis hu. a quibus fit: quia inepti sunt nutritioni. Est etiā nocumentū ꝛutis nutritiue et assimilatiue nō potētis assimilare nutriēs cum nutrito. ¶ Tertio sciendū q̄ vt ꝑs ad expientiaꝝ ꝑm q̄ dicit Bened. de gozdo° q̄ tales fissure ī fe. acutis post signa digōnis sunt bonū signū et ꝑ tanto: quia signū est q̄ natura dñar ma^e moꝛbi ⁊ mittit eā ad ptes exteriozes. Modo cū caro labioꝝ fit mollis ⁊ tenera libēter seu faciliter recipit partē dicte materie moꝛbi. Si aūt tales fissure vel vlceratōes fiāt in lingua nō est bonū signū: imo malū: q̄ sigt̄ maximū cauma in spūalib⁹ mēbꝛis ⁊ sto°: vt ꝛ. 5. apb 2°. 32. ibi. trauli ¶ Quarto scias q̄ cū labiū inferi⁹ tremet: indicat vomitū futurū. Vba sunt 8a. 3. de crisi. c. 13. ¶ Quīto scias q̄ ꝑm rei veritatē ⁊ ꝑm Sozd. q̄ fissure labij inferiozis in mulierib⁹ signt̄ ficcitatē matriꝭ: q̄ matrix ficca appetit frequēter rozari. iō tales vtpluri^m sunt petulāter coitū appetentes.

¶ Finit scda pars seu scōs liber cū laude dei. Et incipit tertius liber in quo ageſ de passionibus spūaliū gutturis ⁊ membꝛoꝝ aliozum circūuicinoꝝ gutturis ⁊c.

Digitized by Google

¶ Laplm primū de anathomia gutturis ⁊ p/tium vicinarū: ⁊ de hys que ipsas subintrant.

§ Gttur est totū illō spaciū in q̄ cōtinet̄ principiū vie q̄ vocat̄ meri. ⁊ pncip̄m vie anhelitus q̄ vocat̄ cāna pulmonis siue trachea arteria ⁊ vula ⁊ due amigd̄. ⁊c. Aliq̄ tñ capiūt p guttur supiozē p/tem cāne pulmonis q̄ ab autozib⁹ vocat̄ epiglotū ⁊ sup meri. cui⁹ vsus est inuamēti in suo p/prio ca⁹ dicend̄. Est ḡ epiglotū q̄dā emnen⁹ q̄ as in gutture siue gula sup ca. trachee arterie Et est ei q̄si coopto⁹ vt i hoza cōmestiōis cib⁹ nō subiret nec aliq̄d ledēs n⁹ fit acr. Et inuat b epiglotū ad diuersas voces formādas. Deinde sī ibi due amigd̄. q̄ sī due carnes nate a radice lig⁹ elevate ⁊ sus supi⁹. Et sī create ⁊m Aui. carnose ⁊ neruose. ad b vt sint fozmozes. Et inuamētum ista⁹ ē: q⁹ pbēt iter cibo⁹ potui vt subintrēt meri ⁊ adiuuēt aerē apō epiglotū. Videri aūt siue ysophag⁹ē collocat⁹ a p/te iteriozi gule sup spōdiles colli: ⁊ p ips trāsit cib⁹ ⁊ pot⁹ ad sto⁹ⁿ ⁊ p ipsuz sto⁹ reiecit nociua sibi in eo p/rēta. q̄ actio vocat̄ vomit⁹. ⁊ est cōpositi⁹ ex venis ⁊ arterijs ⁊ ex neruis venēti bus a sexto pari neruoz q̄ imedia⁹ cer⁹ oriūtur. ⁊ ē p/rigua p/te añriozi gule trachee arterie. Trachea arteria est cōposita ex cartilaginibus ⁊ neruis oriētib⁹ ab eodē sexto pari neruoz. Est aūt ā fractuosa ⁊ rugosa ⁊ ptes p/rimo subitrantes. ⁊ a p/te p/rigiuationis cuz meri hȳ maiozē lenitatē ⁊ planicie: vt nō cōpmat nec ledat meri cū sua duricie. Et ppe istas duas vias ⁊ aliq̄n int⁹ eas se iterponit ma⁹ apatum sq̄nātie. ⁊ q̄n est int⁹ eas tūc est pessimū apa ⁊ vtplimū interficiēs. q⁹ vtrāq; via cōpmit ⁊ i ducit suffocationē. Locus aūt vbi iste duevie sunt situate ⁊m lōgū a p/te añriozi vocat̄ gula ⁊ posteriozps vocat̄ collū. ⁊ ps ītermedia vocatur ceruix. Ista sunt necessaria vt sciantur p/opterea: q⁹ autozes nominant ista in curatione egritudinum istarum partiuz ⁊ flōmijs ⁊ ventosis ⁊ emplis exercendis.

Primo igit̄ dicam⁹ de eis q̄ guttur subitrāt. Spina piscis: vel frustū ligni vel alteri⁹ rei cū guttur subintrant vl' ptes circūuicinas: volunt autozes q⁹ pa. ponat̄ in loco luminoso. ⁊ si tale q̄d videri pōt cū pinc exhaūt cōp/rimēdo liguā cū ligno q̄uenient lato ⁊ tenui. Eo aūt casu q̄ videri nō posset: tūc fozbere dȝ aliq̄s viscosas fozbitiones vel eas gargarizare: vt est rob de vuis: in quo coquant carice pingues. ⁊ capiat ⁊ gargarizet ydromel multe cōmixtionis. deīde comedat panē recentē cū crustulis suis: ⁊ deglutiat sine pfecta masticatiōe. vl' comedat caricas. ⁊ semina masticatas deglutiat. Sil⁹ sumat bucellā carnis nō pfecte cocte. ⁊ liget̄ cū filo fozti. ⁊ q̄si masticādo deglutiat: ⁊ iterū exhaūt ad ex ⁊ egrediet̄ qō nocibilit̄ retinebat̄. vel si p/t fieri cuz puo frusto spongie: fiat. Et si p hec tale ipedimētū nō remoueat̄: puoc̄ vomit⁹ post cibū digitos ⁊ pennā cū oleo in oze mittenda ⁊ capiat aliq̄ vomica: vt sunt. z. ij. se. narstucij pulverizati cū aq̄ tepida. deīde cogat̄ ad vomitū. Si forte in comedēdo deglutiret mozsū panis vel frustū ossis vel os fructuum vel os p/rni vel p/ficivl' bucellā carnis iperfecte masticate. ⁊ illud in meri ipedit ⁊ nō p/t deglutiri: tūc collū ei⁹ p/cute posteri⁹ fozti. q̄n q̄ in gurgulione cōtinet̄ cū b exhibit: vt dicit Paly. ⁊ si p ista talia ipedimēta nō expellunt̄ credēdo p/ci⁹ Paly ⁊ Raſ ⁊ Aui. alioz cū radio de plūbo aliqlit̄ curuo p meri ūmissum ipellat̄ in ferius ad sto⁹ⁿ: q⁹ retentū erat. Idē p/t fieri cū neruo bouis vel alteri⁹ aialis. Et ego vidi b fieri cū pozro vl' alio ⁊ a p/te alia exteriozi vngat̄ gula cū oleo viol'. ⁊ butiro ⁊ similib⁹ hȳs.

Sāguisuga aliq̄n subintrat gutturi: vt accidit hȳs q̄ bibunt de nocte vel de die in aq̄s paludosis: vbi sunt sanguisu⁹. ⁊ aliq̄n apparet in oze: si os apiat. ⁊ aliq̄n est int⁹ in meri. ⁊ pendent ȳsus sto⁹ⁿ. ¶ Signa Ille qui tale retinet iocale est trist⁹ ⁊ augustiā patitur ⁊ sputū sang. ⁊ aliq̄n vomitū ei⁹. ⁊ sentit titillationē in gutture vl' i loco adhesionis ⁊ sequitur emanatio san. subalis. ¶ Curatio Respiciat̄ in gutture lingua compressa si talis apparet ⁊ cū tenaculis subtilibus cū q̄bus exhaūt sanguisuge exhantur capiendo eā p illā partē p quā sugit. Et si non apparet: detur egro acetū ad potandū ⁊ gargarizandū. ⁊ comedat alliū ⁊ sinapi. Reperi in additionibus Raſ q⁹ cinis magni cardonis qui hȳ folia lata ⁊ maculas albas: ⁊ vocatur apud nos labiū veneris insufflat⁹ sup oia valet. Ad idē valet pul. gēciane. Et gargarizetur finapis cū aceto. q⁹ remouebit̄ de loco in quo est. Dicit Raſ q⁹ gargarizare assaſ. cum ace⁹ ⁊ sale sinapis ⁊ nigella pulverizentur. ⁊ guttur illufflentur. Fiat gargarisma de succo cepe. Si forte sanguisuga in sto⁹ cōtineat̄: occidatur ⁊ expellat̄ cū medicis vermū. ¶ Ites ponit Raſ ⁊ Aui. q⁹ ex hȳs q̄ sanguisugā erire faciūt est q⁹ pat. itret balneū: in quo quidē

ꝯozeꝛ donec magnā patiat ſtrim: ⁊ tūc reple
tum diu os teneat de aqua frīdiſſima. ⁊ qñ in
ceperit calefieri in oze illa expellat ⁊ alia ſu
matur: qz cū b̄ ſanguiſuga mouebit ad querē
dum aq̄ friditatē. Multa alia ponūt autores
ſed iſta ꝓnūc ſufficiāt. Si forte poſt ejctionē
ſanguiſug remaneat fluxus ſan. fiat garga
ex decoctione rerū ſtipticarū vt plidie balau
ſtie ſumach berberis ſan. dra. ſ pul. ⁊ gutturi
inſſlet. vel ſorbēdo cū groſſo vino capiātur.

¶ Lapm. 2. de ſquinantia.

Quinātia ē apa gutturis vel lacertoꝝ vl
ligamētoꝝ meri vl trachee arterie
vel vtriuſq; vel ptiū vicinaꝝ ipe
diēs anhelitū vl cibi deglutionez vl vtrūq;. ⁊
hoc ſm mag ⁊ minus. Dicit aūt ſq̄nan ſcōm
q̄ dicit Ba in paſſio a ſq̄nant grece qđ latiꝫ
ne dr̄ ꝓpter quod ꝓ eo qz hoiem cito ꝓfocat. ⁊ iō
ſumpſit nomē ab actione quā inducit: eſt ipe
dimentū in anhelitu. Et q̄uis iſtud ipedimē
tum anhelit poſſit enenire a multis cauſis: ſic ē
aſſumptio alicui foꝛ vel venenoſe me. ſicut
exēplificat Raſis. 8. ad almanſ. c. de hijs qui
ſumpſerūt ellīn alb. ⁊ aliq̄ ꝓp nimiā friratē
exteriozē vel ꝓp nimiū calozē aut diſlocatiō
nem ſpōdiliū colli coartantiū ⁊ cōpzimētium
vtrāq; viā: vel ꝓp nimiā ſiccitatē vel hūidita
tem lacertoꝝ aq̄ꝫtus motiua ipſoꝝ debilitat
tī hic mag itendim de anhelitu, ꝓhibito ꝓp
apa in gutture vel lacert vie cibi vel anhelit
vel ptū gule. Hāñ ſm Hⁱᵐ in. 4. de inte. vbi lo
quitur de nocumēto anhelit. ⁊ ſm Aui. ⁊ ſui
ſeqces ⁊ ſm rei veritatē hoc apa ſuſcipiruñā
diuiſionē q̄drimēbzē. qz qđā eſt in lacert ex
trinſecis lōge ab epiglotoꝫ ſius ptes ſferiozes
⁊ aīriozes. ⁊ tūc appet apa ⁊ eius tumoꝛ ⁊ ru
boꝛ in pte aīrioꝛ gule lōge ab epigloto ꝫſius
ſferius ꝫſius pectus vel tozacē. Aliud eſt qđ ē
in lacert extrīſecis ſupioꝛib in epigloto ⁊ pri
bus eiꝰ. b eſt in ꝑn cāne pulmōis aut in lacer
tis meri ſupius: ⁊ tūc ꝫ apa ⁊ co. hu. dīand ⁊
tumoꝛ in gutture exteri vel itus in oze ꝓpe
radicē lingue poſt q̄ hō ꝓuenient cōpzeſſerit
linguā. Et qñ eſt iter lacertos meri aliq̄n aſcē
dit vſq; ad ſpōdiles ⁊ muchā vt dicit Hꝰ. 4. ō
ite. c. 6. autoꝛ ypo. ⁊ ſua. ¶ Aliud qđ eſt in lacer
tis ītrinſecis ſteriozib meri vel partib circū
uicinis ītraneis: ⁊ illud nō ꝫ ſenſui ꝓptere
qz nimis eſt intrinſecū. ⁊ in iſto nimis ſtringi
tur anhelit rōne vicinitatis vie anhelitus: ⁊
totus tumoꝛ eſt ad intra: ⁊ eſt valde malum.
¶ Aliud ⁊ tertiū qđ eſt in lacert epigloti ītrin
ſecis vel in pāniculo q̄ opit cāna pulmonis.
Et iſtud appet nō exteri in gula. qz cāna apa
tionē ipedit. nec itus in oze. qz ītra epiglotiꝫ
⁊ oꝛificiū meri eſt: ſ cōpzimit vtrāq; viaꝫ. Et
iſta eſt ſteriozes iter oēs. Et hec ē recta diuiſio
ſpērū iſtius aparis. Et Hꝰ. in loco allegatoꝛe
cat ea diuerſ noib grecis de qb ad ꝓſens ſup
ſedeo. Attamē ponit Aui. q̄ aliq̄n aggregant
duc aut tres de iſtis ſpēb apatū: ⁊ tūc pote
ſtis imaginari qđo vadit negocium dolēris
egroti. Aliq̄ de antiq̄s ponunt alia diuiſione
cū q̄ Aui. q̄ſiuī ꝓcordare in aliqb nō. tñ ponit
vnā. Prīa ſpēs vocat ſq̄nātia: ⁊ ē qñ null tu
moꝛ appet nec itus nec eſt ī gula: ⁊ eſt magn
do. in loco ⁊ fe. acuta. ⁊ iſta eſt moꝛtalis ⁊ nō
trāſit quartū diē. ¶ Scōa ſpēs ſq̄nātie eſt qñ
tumoꝛ puus appet eſt ⁊ doloꝛ. nec eſt ita iten
ſus vt ſe. nec difficultas anhelit eſt tāta ſicut
in ꝑma. ¶ Tertia ſpēs eſt qñ tota maꝫ colligi
tur ad eſt. ⁊ hec vocat ſquinantia ⁊ tunc ſe. eſt
modica vel nulla ⁊ do. modicus. ⁊ non adeſt
difficultas anhelandi nec deglutiendi. ⁊ iſta
eſt leuioꝛ ⁊ ſubtiliꝛ inter omnes.

Cauſe ſq̄nantie p̄nt eſſe ꝑmitiue: añtes:
⁊ cōiuncte. Primitiua vt caloꝛ ex
terioꝛ diſſoluens faciēs fluere hūoꝛes ad gut
tur: vel ad loca vbi talia ꝓſueuerūt gīari apa
ta. vel magnū frigus qđ cōpzimēdo facit ma
teriā ad guttur ⁊ ptes ei fluere: ⁊ ſufflatio boꝛ
realis ſubita poſt auſtrū. Alia cā ꝓfocationis
pōt eſſe ſumptio aliquaꝝ medicinaꝝ foꝛtium
⁊ venenoſaꝝ. ſic exēplificat ē de ellō al. ⁊ ex
ꝓpietate aliquoꝝ ciboꝝ: ſic eſt comeſtio fun
goꝝ. ſic dicit Aui. in. 2°. cañ. accidit enī ex fun
gis q̄ nō iterficiūt ꝓfocatio: ⁊ maxie ex illis q̄
iterficiunt. ¶ Cā añs pōt eē multiꝫ hu. ⁊ repl'o
in capite ⁊ in toto coꝛpe: q̄uis Aui cē. dicat q̄
ſquinātia pōt ꝓuenire iterdū ſine repſione to
tius coꝛpis: ita q̄ coꝛp iter collū ⁊ gulam pōt
eſſe mundū nec̄ abūdant ſuꝑfluitates niſi in
mēbris vicis ptū gutturis vel in capite ſolo.
Et qñ̄ fit ab hu. a capite deſcēdēte. 3. ap. 6°. 17. ibi. Egritudibus ño ꝛc. Qñ̄ ꝓpapes
ab inferioꝛib eleuaris. Aliq̄n venit ꝓp reu ⁊
hoc vtplimum. Aliq̄n ꝓp egritudines ꝓceden
tes. ſicut eſt fe. ꝓrinuꝫ: freneſis vel apa vuule
que oīa aliq̄n terminant per ſquinātias. ⁊ eſt
peſſima ⁊ moꝛtalis termiatio ſeu criſis. ¶ Cā
ꝑiuncta pōt eſſe hu. in gutture ſiue gula ſe co
adiuuantes. 5. ampb. 6°. 17. Et iterū ſquinan
tes fiunt interdū ꝓp colicos hu. in gutture de
ſcendentes. 5. ap̄ho. 9°. 22. Et pōt fieri ſm oēs
ſuos ſpēs aut a ſan. aut a co. ru. ⁊ aliq̄n a flāte

Digitized by Google

ꝛ hoc duob⁹ modis: vt aliq̃ fit a flate fro gsso viscoso: ꝛ aliq̃ a flate subtili min⁹ frio. ꝛ aln a flate salso. De melia aũt raro accidit ꝓ aui. põt fieri ex melia ꝑm Cõstan. in via⁹. nũ ꝙ ꝓpterea: q melia cũ sua grossicie ꝛ frestreitate subito nõ põt effundi seu eliq̃ri ab vno mẽ⁹ in aliud. q̃ effusio seu reliq̃tio' est nccaria vt fiat sq̃natia. Si tñ aliq̃ spes subtilis sube melie qd vix repit. vel fit melia mixta cũ subtilibus hu. ꝛ fit in fluxu possibile ẽ: ꝙ causet sq̃natiã.

Signa Jn oi sq̃natia ẽ difficultas ãbelit ꝛ trãsglutois cibi ꝛ pot⁹: ꝑm magꝫ ꝛ min⁹. ꝛ aliq̃ ẽ grossitudo ling⁹. ꝛ aln reiectio pot⁹ sumpti ñ trãsgluti ꝑ nares. ꝛ vr loq̃ ꝑ nares. ꝛ b ꝑm magꝫ ꝛ minus. Pulsus in ꝑn⁹ est freq̃ns ꝛ diuersus. post ī statu fit rar⁹ ꝛ pu⁹. Et si bõ põt trãsglutire cibũ ꝛ potũ. et vix põt ãhelare. tũc apa magꝫ declinat ad epiglotũ siue tracheã arteriã. Et si bñ ãhelat ꝛ nõ põt deglutire vel cũ diffic tũc magꝫ declĩat ad meri. Ẽñ q̃dlibet istoꝝ apatũ tm̃ põt augmẽtari: ꝙ actiões ãhelitus ꝛ deglutois auferret vel saltẽ debilitaret. Et dicit aui. ꝟbũ notabile ꝙ squinãtia siue apa qõ ẽ in meri nõ strĩgit anhelitũ nisi fit in supmo ei⁹. b aũt intelligit de forti anhelit⁹ phibitõe: q bñ aliq̃l⁹ agrauat. Sq̃na aliq̃n fit in autunno: aliq̃n in hyeme ꝛ dr̃n: q hyemal' sp ẽ flatica. autũnal' ꝟo sp ẽ cho⁹. 3. ampb. 3°. 23. tbi. Autũno vero. Aliq̃n trãsmittit ma sq̃nan ad alia mẽ. Ẽñ ypo. Quicũq̃ sq̃natiã effugiũt ꝛ ad pulmonẽ ꝟuertũt in. 7. dieb⁹ moꝛiũt. si ꝟo hos effugiũt empici fiũt. 5. ãpb. ãpb. 11. Et seq̃t in 3°. Loq̃scit aũt ad pulmonẽ migsse ma rõne pulsus nã durus ꝛ ineq̃lis ꝛ ꝛordiat⁹ ẽ. ꝛ ad ꝑn⁹ mẽm trãslatã figt mataã. moll' aũt pulsus ꝛ ꝛordiat⁹ eq̃lis cũ bona respiratõe certã dimissionem figt. Et qñ fit ista trãsmuta⁹ az dissilitudo. Et si pulsus sit vndosus ꝛ magn⁹. ꝛ cũ hoc adest tussis. tũc ma sq̃natie mutat ad pipliam. Et si pulsus sit spasmosus: tẽ m mutat ad spam. Et si debilis ẽ vr⁹ cũ tremoꝛe coꝛdis: tũc pmutat ad coꝛ. Et in isto casu fit sincopis: ꝛ effundit ad sto^m tũc adest vomit⁹ ꝛ do. in eo. ¶ Signa aũt hu. a q̃bus fit sq̃natia hec sunt. Si ẽ a san. pulsus est plen⁹: vndosus: rube i faciet in oculis ꝛ lingua: sapoꝛ dulc: magn⁹ do. extẽsiuus: ꝛ ꝟstrictio anhelit⁹. Et si a cho. adest in tẽsa calitas. puitas sputi. fitis inflãmatio cuꝝ siccitate sapoꝛ: amar⁹: dol' intẽsus ꝛ inoꝛdiat⁹ ꝛ nõ ẽ tãta ꝟstrictio anhelit⁹ sic qñ est a san. citrinitas in lingua. ꝛ q venit in autũno vel estate. ꝛ q ẽ cholic⁹ ꝛc. Si est a flate adest mlta. hu. in oꝛe ꝛ viscositas. Et si flã ẽ coꝛruptũ putresactũ adest sapoꝛ salsus. ꝛ si nõ: saltẽ azi in oꝛe infipiditas ꝛ albedo in facie ꝛ lingua ꝛ pua inflaꝝ ꝛ pu⁹ do. ꝛ pua sic ꝛ lõga terminaꝝ si flã ẽ viscosum. Si aliq̃n fit a melia tc sapoꝛ est acetosus duricies in loco ꝛ co. cinereus. ꝛ accidit paulatiz ꝛ nõ subito sic alie spes.

Prenosticatio Prim⁹ mgroꝝ a q̃bus bẽm⁹ libꝛos dicit sic. Quicũq̃ sq̃natiã effugiũt ꝛ ad plmo nẽ eis ꝟuertit ī septẽ dieb⁹ moꝛiũt. si ꝟo hos effugerit: empici fiũt. 5. ãpb. ãpb. 11. Et signa hui⁹. dicta sũt ime in signis. ¶ 2° a sq̃nate habito tumoꝛe in gutture fieri bonũ ẽ. extra eñ ꝟuertit moꝛb⁹. 6. ampb. ãpb. 37. Et cã ẽ. cũ eñ moꝛb⁹ ab interioꝛb⁹ ad exterioꝛa cuꝫ mouet: ꝛ a nobilib⁹ ad ignobilia: bonũ est signũ. 3° eiusdẽ ¶ 3° a sq̃nate hito tumoꝛe ꝛ rubꝛ: in pectoꝛe bonũ est. fozas eñ ꝟuertit egri⁹. 7. ãpb. ãpb. 47 ¶ 4° sq̃natia de flate min⁹ mala ẽ ceteris citi⁹ ꝛ facili⁹ curat. Aui. i. 9ª. 3'. c. ꝑpo. ¶ 5° ꝙto accña sq̃nan. s. difficultas anhelit⁹ ꝛ difficultas trãsglutiẽdi cibi ꝛ feb. fũt foꝛtioꝛa: tanto egri⁹ periculosioꝛ: ꝛ ꝙto debilioꝛa: tãto incolumioꝛ. ¶ 6° ꝑm aui. incolumioꝛ sq̃nã ẽ illa in q̃ nõ est difficultas anhelit⁹ q̃ illa in q̃ est difficultas cibi cũ difficultate anhelit⁹: qz diuti⁹ viuit bõ sine cibo q̃ sine anhelitu. ¶ 7° qñ boi ꝑ nimia ncitate ãheladi spuma azi ī oꝛe moꝛtale ẽ. ¶ 8° viriditas vel nigre i facie cũ dinu tõe ocloꝝ dim⁹ in pulsu fritas extremitatum moꝛtalẽ de ꝓpinq̃ significat egritantẽ. ¶ Nono sq̃natia pessima ẽ ꝛ cito moꝛtifera q̃ in gutture nõ appet nec extat in ceruice cũ rubẽti tũore. doloꝛe tñ acutissimo existe ꝛ spũ oꝛthõie. 3. ꝑno. cañ. 13. ꝛ aui. trãsũptiue in. 9. 5'. ¶ Decio qñ sq̃nã cũ stricto ãhelitu ꝟniq̃t fe. vehemẽti tũc moꝛs ẽ in tanua. ꝛ rõ ẽ: qz in fozti fe. magꝫ idigem⁹ aeris attractõe q̃ ꝑ sq̃natiã reuocat siue retardat ¶ Undecio cũ sq̃nã ex flate facit trãsglutõis ẽ. ꝛ b rõne molliciei flatis ꝛ membroꝝ in qb⁹ ꝟtinet ꝛ qb⁹ ꝟicinat. ¶ 12° bõitas deglutõnis ꝛ anhelit⁹ ꝛ pu⁹ do. ꝛ modica vel nulla fe. sũt fiq̃ bona. b qñ in sq̃nã fe. ꝓtinua ꝛ venit sincopis ꝛ magna difficltas ãhelit⁹ ꝛ disnia vel oꝛthõia vel oꝛegmõ ꝛ nihil deglutire põt voꝝ rauedina vl catulia spũa ī oꝛe emisso lingue ad ex. ista sũt fiq̃ moꝛ ꝓpinque.

Curatio Anteq̃ ad ꝑticularẽ curã accedam⁹ aliq̃ cañ. i cura sq̃nãe ꝛ apaꝝ vuule ꝛ amigd. sũt ꝑmittẽ. ꝑm⁹ fa cies b apata a ꝑn⁹ ẽ eñanda digões nõ expectãdo. Lã ẽ: qz medicari i ualde acuꝫ eadẽ dic

Digitized by Google

si necesse fuerit. differre eñ in talib⁹ malū est 4.amp̄b.amp̄b.10. Et Ba.in p⁹ exēplificat de squinātia ꝛ aplia. ¶ Scds.ma³ talīū apatum trahit ad ptes oppositas cū clisteribꝰ vl flōia vel vētosis in longinqs locis oppositꝫ ꝛ filib⁹ trahit ex dictis cōib⁹ haly.aui.ꝛ alioꝝ. ¶ Ter tius est haly de regali dispōne.lib.6.2ᵉ ptis.ꝛ auic.9.3. Non aūt san.semel p flōmiā exhit ꝑ paulatī:qñ passiōes hui⁹ dñi difficilē hz trāsglutionē. Et si sel illi ꝙtratē auferas:nccrio xtus eius debilitaf.xba sunt haly vbi.supra ¶ Quart⁹ pmissa flōia limēdus ē vēter cum mollificatiuis ꝛ lenitiuis vt cassiā.oxifenicia māna iuube sebestē pruna cū appropatis hz nāz cāe si deglutire pōt. Sinaūt fortibus vel pueriētib⁹ enematib⁹ mediceī. ¶ Quīt⁹ garga³a pn⁹ faciēda sunt cū eis q̄ mām a loco repellant:ꝛ fluxū cohibeāt hu.ꝑm haly ibidem Et Auic dicit ꝙ ista debēt hre parū absterſionis ꝛ inscisiōms in ma³ fria. ¶ Sext⁹.in me⁹ tpis ꝛ in fine apponanf resoluētia ꝛ maturātia tā ab intus ꝙ ab ex nullo tēpe repcussiua ab ex applicādo. ¶ Septim⁹.cib⁹ ꝛ pot⁹ totalr auferēdus ē:nisi ille q̄ p ɣtutis sustētatōe vel cā nimie fitis vel medi⁹ ministraf adhuc vsq ad meliorationē manifestā.nā nccitate indigētie coacte nociuos chimos pueniēter deuastat. ¶ Octau⁹ trahit ex dict⁹ Ba.15.meg¹.colū⁹.8.garga³ saltē pure dissoluētia cauenda sunt in tumore palati ꝛ ligue ꝛ gutturis ꝛ colli.nisi flōia val farmacia vel clisteria pcesserint. Amplior eñ fit hñoꝝ ad locū exctio non pmutata mā ante. ¶ Non⁹ trahit ex dict⁹ aui. in.9.3¹.si in pn⁹ apatū pdictoꝝ do.affuerit intensus pueniēter cū stipticis adūgenda sunt anodia:ne pre nimio dolore ad dicta loca nimij cōfluant hu. Et hi sūt cañ. vles. ¶ Cura particularis fiat ꝑm pcessum cārū pmitiuarum aūtū ꝛ iunctarū. Si q̄ fiat a cāis pmitiuis vt est sumptio ell'i vel alteri⁹ fortis medi⁹ venenose ex q̄ sequit nimi⁹ flux⁹ ad gulā: vt ibi causent inflationē vel q̄si suffocatōes. hāc docet sanare Rab.8.ad almās.c.de his q̄ supsērūt ell'm al.dicēs. Et fortassis ex ml'titudine hu.q̄s ad ysophagū trahit ell's al.cum subito sumit ꝛ egredi velit:sequit suffoca⁹ āt fortasse ex eis sincopis. Cū igit venit pmū sintho³.i. sincopis:infirm⁹ ex coloq̄n³ ꝛ nitro est clisteri zādus ꝛ supfluitas inferi⁹ trahēda est.b' ille. Et cū hoc det tiri³ ꝛ metri⁷ interi⁹ sumēdo et gargarizādo cū aq̄ plāgag dissoluta. Et si fuerit ab aliis cāis pmitiuis:ille remouēatur p sua ɔria. Et cū hoc ad cām aūtē ꝛ iunctā habeaf respectus ꝛ ɔsideratio nihil penit⁹ omittēdo. Sed hīdo ɔsideratōes ad cām aūtē volūt oēs. ꝛ docet Ba.15.de ing.c.6. ꝛ meg¹.pti³ 15.b'xba.in sq̄ntia vo os p⁹ cephalicā icidere:deinde venā sub lingua Ista aūt flōmia de cepha³ dz fieri mag xtute fortī exīte. nō tñ i vna vice.imo duab⁹ vel trib⁹ ppr cām i cañ. gñalib⁹ pnotataz. Et in b' ɔcoz. Rab. Serap. Haly ꝛ Auic. ꝛ eoꝝ seqces. Et rō ē:q̄ frequē scdatōis fortī⁹ opaf ad mās distractōes ꝛ eq̄tionē. Fiat ĝ hec flōia magna vl'pua ꝑm magnitudinē vell puritatē morbi ꝛ cāe ei⁹. et ꝑm fortitudinē vl' debilitatē eg̃tant. ¶ Deide stati garga.diamoꝝ vel succ⁹ morozꝝ:q̄ sapa celsi vtils est aūtib⁹ ozis ꝛ squinā⁶ Ba.vbi.8.⁷ Jn pn⁹ igit debem⁹ medicari cū rebz q̄ repugnēt et repellāt hu.ad guttur descēdēres ꝛ ipm cō fortēt:q̄ sunt ista.diamoꝝ succ⁹ solat⁹ succ⁹ arnaglosſ succus maligñati musi pistati cū carnositate sua succ⁹ vel rob de pomis acetoſ aq̄ rosſ mirta cū suach aq̄ fria cū aceo.fir⁹ acetosſ fact⁹ cū zuc⁹:q̄ mel in pn⁹ nō cōpetit nisi in cā frida. aliq̄n decoc⁹ pfidie balau⁶ cū aqua et aceto. succ⁹ cozticū nucū inter oia vz p se vel cū aq̄ mixt⁹.nā rone sue acutat multū mām pūcta dissoluit. ꝛ cū hoc pfortat loca:ꝛ hz cū ho: aspectuz spālē. Valet etiā hoc garga³ qō dz fieri in aq̄ ꝛ aceto. Rᵉ. pfidie vel folioꝝ mēte ypoq̄stiō añ.ʒ.ß.aq̄.℔'.j.aceti ℞ri.j.ſ deco ctio. Valet etiā aq̄ vel succ⁹ cozlādri succ⁹ virge pastoris vel lāceole ꝛ arnaglosſ. Jsta igit frida stiptica ponanf in gargarismis ꝑm q̄ mā mag vel min⁹ videf cal'a. Eñ q̄uis inte⁹ tua sit māz a mē⁹ expellere:ꝛ ne aliā recipiat ipm vigorare:ꝛ hoc cū stipticis. Eñ cū istis stipticis ꝑm Aui.aliq̄ debem⁹ miscere dissolutiua ꝛ resolutiua:vt prim stipticem⁹ ꝛ cōfortemus mēbrū ꝛ ptim dissoluamus ꝛ resoluam⁹ post pmū die. Jn ista igit intērōe āmistret gargarism⁹ vim:quo dissoluat pul' gallarū ꝛ sal armo⁷. vel fiat pul' ex eis ꝛ insufflet in gutture Jsta eñ fortit repcutiūt ꝛ fortit resoluūt. vt dicit aui.valet etiā ad repcutiendū materiaz cal'am succ⁹ citoniꝝ succ⁹ sozbe. Valet etiaz ꝺ garga³. Rᵉ. cupull. glandium ꝛ cupul. rosſ sumach balaustī pſ añ.ʒ.ij. cāforæ.ℨ.j.ſ pul' et gutturi insufflet vel ſ decoc⁶ ꝛ garga³. Silr i pn⁹ valēt iste pull' qs ponit aui. ꝛ haly i.6.li. 2ᵉ ptis. Rᵉ. se. ro. se. portulace amꝰ spo⁹ sumach gūmi dragagā³ añ.ʒ.ij. cāforæ.ʒ.j. balau⁶.ʒ.iij. zuc⁷.ʒ.j. fiant pille sub lingua. Et aliquando expuat fortit ꝛ aliq̄n deglutiat saliuā. Faciēdo aūt dicta remedia nō omittam⁹ eadez die

facere flōmiā de venis q̄ sunt sub lingua. Et
post ℞ suppoſi᷑ᵗ & cluſte᷑ᵗ fortia. vñ ma᷑ᵗ inferi᷑
attrahat & añs ma᷑ᵗ diminuat vtēdo cluſteri-
bus euacuatōib᷑ hu. pdñantis. & vnū ꝑpt ali
ud nō dimittat iuxta ꝑticulariū ꝙuenientias:
qz squināria cū multa violē᷑ᵗ venit: qz acuta
p᷑ᵒ est in .4. dieb᷑ sepe terminat. nō cito adu
tozū afferre op᷑ᵗ timēdū em̄ est ne añ termi᷑ᵐ
ꝑant egrotātes. 4. ampḃ. p᷑ᵒ. 10. ibi. Adedica
ri &c. Fiant etiā ligatōes extremitatū & ponāt
vētose in collo & retro sub mēto. Et si squinā᷑ᵗ
fit in muliere cui mēstrua defecerūt fiat fozt
flōmia de sophenis. Et si ꝑpter defectū fluꝝ
emoꝛroyd᷑ ꝙueri: statim cū flōmo vel alī ape
riant. Et cū hoc fiāt alia dicta reme᷑ᵗ vl᷑ dice᷑ᵗ
Jn cā vo cal᷑. si trāsglutire pōt liniat vēt fiue
nā cū hac decoc᷑. ℞. paſs munō floꝝ boꝛag᷑ & bu-
glosse añ. ʒ. ß. ꝑu. ℞. caricarū. v. ℞ decoctio
in q̄ dissoluat cassiſ᷑. ʒ. j. vel thamarinō. ʒ. j.
vel māne ḡnate ꝑm ꝙvidebi᷑. Et si nō poteſt
trāsglutire ℞ inde garga᷑ post scōam diez tñ.
Et cū hoc si trāsire als trāsglutire nō pōt fiāt
fortia cluſte᷑ vt dictū ē. Jsta aūt ꝓtinuāda sūt
in ꝑma & scōa die. Et in tertia cū eis misceat᷑
aliq̄ dissoluria āmistram᷑ ista dissolutia citi᷑
in frida q̄ in cal᷑ & acuta vel ꝓtinuet donec
bō sit secur᷑ de fluxu ma᷑ᵉ. Si vo videt ꝙ reu
ma illud sit in p̄n᷑ᵒ debem᷑ sistere cū miliol᷑ sa
le toꝛrefact᷑ & cū sirupo de papa. si sit reuma
cal᷑m vel ma᷑ cal᷑. Jn augmēto etiā ꝙ est p᷑.
pmū diē debem᷑ vti dicta repcussiuis mixt᷑ cū
dissolutiuis vt est facere garga᷑ cū aq̄ coꝛian
dri hūidi vel decoc᷑ lentiū diamozō cū mirra
& croco. nā ſm Auic᷑. mirra facit penetrare ad
ꝑfundū secū crocū & diamozō. & tō maturat &
ꝑfortet. vs etiā in augmēto garga᷑ olei vio. cū
aq̄. qz lenit & maturat & remouet dol᷑. aut oleū
oliuarū cā aqua. vel f᷑talis me᷑. ℞. succi so-
lat᷑ facta residētia. ℞. j. roſ ru. liq᷑ raſe letiū
nō excoꝛd᷑. añ. ʒ. j. vini optimi clari. ℞. ß. ℞ de-
coctio in q̄ dissoluat᷑ cassiaſ᷑. ʒ. j. & ß. ℞ garga᷑
freq᷑nt᷑. nā resoluit & ptim ꝑfozrat & maturat
& dolozē mitigat. Valet etiā sapa vini cū mir
ra in isto augmēto. Valet etiā ptisana cū la-
cte capno & zuc᷑ᵒ mixta aq̄ succi solat᷑ cū lacte
asinīo vel capno cū zuc᷑ croco & cassiaſ᷑. ¶ Ad
ē vo emplet gula cū reb᷑ q̄ attrahāt mat᷑ia
ad exteriora. & hoc post vlia. Et assiduē᷑ dctā
empla: qz hec dilatāt pellē & ptē gule vt ma᷑
exalet & ad dictū locū attrahat. Jnuolua᷑ igi
tur gula vel locus dolēs cū lana succida p̄ma
dida in oleo olive vel camo. calo. vel ſm Ar-
no᷑ᵐ in practica ad papā clemētē ſpoliū ſpē᷑
frigat᷑ i oleū amigd᷑ dul. ad feruozē aq̄ calide
in tali oleo intingat᷑ pān᷑ lineus subtilis: et i
gula & collū ſuoluat᷑ & teneat᷑ sic die ac nocte
vs a tota ꝑpetate. Et fil᷑ i vtroq̄ casu vs ſter
c᷑ canis cōedētis ossa & ſtercus irundinū & ſter
cus pueri toꝛrefacta & deficcata & pulueriza᷑
gargariza᷑ & deglutita. Et vs filū cū q̄ ſtrāgu
lata ē vipa collo & gule circūaptatū ſterc᷑ lu
pi & nidus irūdinū ista insuffleñ᷑ vel gargari
zenſ᷑ cū vino vel aq̄ roſ. Sil᷑ ponit Ryrann᷑
in .3. lyra. ꝙ irūdines & pulli eoꝝ toꝛrefacti
in olla lutata in furno & pul᷑ cū melle mixtus
suplinit᷑ gargarizat᷑ & in gutture insufflatus
curat squināticos. Jlla aūt q̄ valēt in oī casu
fine eo ꝙ fit a tota ſpē est oxymel simplex cuꝫ
aq̄ roſ & aceto & est magni iuuamēti in initio
cal᷑e & frie. Valz etiā in vtroq̄ diamozō᷑ max᷑
silueſtriū & suc᷑ coꝛticū nucū. Jsta tria obti-
nēt ꝓncipatū. Jn statu aūt & ꝑpe statū vtēdū
est reb᷑ liuificātib᷑ & dolozē mitigātibus sine
repcussione vt est lac capnū vel asi᷑ᵐ. in q̄ dis-
soluiſ᷑ cassiaſ᷑ vel tamarinō. Jterū ℞ decoctō
caricarū & fenug᷑ᵗ & pasſ cū puo succo liq᷑ris &
gargarizet. Jtē bdellū dissoluiſ᷑ cū vino & suc
co liq᷑. & b᷑ iuuat multū. vel succus caulū cuꝫ
melle. ¶ Ad apa maturādū & apiendū fiat sic
℞. caricarū. x. dactil᷑. iij. pasſ ḡna. xx. fenug᷑.
ʒ. ij. lentiū. ʒ. j. & se. liq᷑icie. ʒ. j. succi eius. ʒ. ß.
mell᷑. ℞. j. ℞ garga᷑. Et si miſceat. ʒ. j. ſtercoris
anseris toꝛrefacti & pulue᷑ vs mag᷑ ad apiēdū
℞. bauracb mirre añ. ʒ. ß. mell᷑. ℞. ß. lacti capri
ni. ℞. j. & ß. Jsta em̄ limēdo sedāt dolozē & iuu-
uāt ad maturādū & rūpendū. Ad idē ℞. cala᷑
ꝫ᷑raō yreos aco᷑añ. ʒ. ij. coquāt in aq̄ & melle
& sepe gargarizet. Si em̄ p ista nō rumpit᷑ ℞.
baurach mir᷑ mirre assef᷑ pipis casto᷑ ſtercoris
irūdinū ſtercoris āseris añ. ʒ. ij. pul᷑ dissoluāt
in aq̄ & melle & gargarizet. Ad idē ℞. piret᷑ se.
cicute ſinap se. rafani sal᷑ armo᷑ añ. ʒ. ij. ß pul᷑.
& vna ps gutturi insuffle᷑. & alia ps cū orielle
squilli᷑ vel cōpositō garga᷑. Et pille sub ling᷑
pōt fieri de assaf᷑. ʒ. ij. raō yreos. ʒ. viij. cū suc
co cauliū. ¶ Si nimis stringat᷑ anbelit᷑ & gut
tur. tūc insuffle᷑ aliq̄ ps de isto pul᷑ quā pōit
℞ ab in diuiß. ℞. harmel qō est se. cicute se. ra
fani assef᷑ baurach mirre sal᷑ armo᷑ añ. ō isti
oibus vel de aliq̄bus ℞ pul᷑. & insuffle᷑. Si vo
cibum deglutire nō vs vult raß & aut. & alij ꝙ
pōat vētosa magna sup collū a ꝑte posterio᷑
nā ſm dictos autozes qū remanet dicta ven
tosa sup collū apiē᷑ & pōt deglutire. Et tūc po
tet aquā ozdei aut ydromel. Et iterum ponaſ
vētosa qū volūt deglutire. Jsta em̄ ꝓtinuāda

Digitized by Google

sunt hñdo ꝛ̄ſideratiõnē ad cām ꝺiuctā. vſq; q̄ ap̄a fuerit aptū. ☞pto ap̄ate frequēter gargarizet ydromel vel vinū cū melle: in q̄bus bullierit saluia vel yreos. Iſta sunt cōia in ma³ sanguinea ⁊ cholerica ſm magī et minus. Et ſill' vētoſa in collo ad ap̄elitū ⁊ deglutiones. ¶ In ma²tīs frīda flātica vbi adest magna copia ſaliue puus doloꝛ ⁊ puus ruboꝛ circa locā ap̄ata cōſulunt aliqui vt facit magr̄ Job de toꝛnamira autoꝛizat² p̄ Rab. in ꝓnēti q̄ in oñi cā cōperit flōmia: ⁊ bene q̄dez ſi cozp² eſt plectoꝛicū etiā ☞tus foꝛtis. Deinde hñdo reſpectū ad matiā añtes poſt flōmiā ſi q̄ competat. ℞ cliſteria foꝛtiayt eſt hoc. ℞. q̄nq; herbarū cōiū añ. ℥. ß. raꝺ. yreos ⁊ acoꝛ vtriuſq; cētauree rute yſopi yue mus ſanſuci añ. ℥ß. ℈. cātab'oꝛdei. añ. p. ij. ℞ decoc'in q̄ diſſoluat yere hermet yeralog vel yerapic vel hñdicte vel pul' diaturbit vel agarici vel eſule ſm vires infirmi mell' olei añ. ʒ. iij. ſalis armoniaci ʒ. iij. ℞ cliſtere. Poſt cliſteria ⁊ ante fiāt gargariſmata de reb² ſtiptic̄ cal'is mēbrū cōfoꝛtātibus mixt cū eis aliq̄bus calefaciētibus et diſſoluētibus illud flegma faciēs ap̄a. Deide purget materia añs cū pill'is cochijs vel cuꝰ diaturbit vel cū yerapigra acuata cū bdellio vel pulpa coloq̄ntide. De q̄ dicit Aui. in. 9. ſ'. i. c. de cura ☞collationū ⁊ p̄focationum q̄ yerapigra hꝫ ꝓpꝛietatē in deponēdo bu. q̄ ſunt coram ſupmo oꝛis ſtomachi ⁊ meri ⁊ gutturis. Et ſi boc nō p̄ deglutire fiāt cliſteria ſupꝛa dicta. vel ponaī ventoſa in collo: vt poſſit deglutire mediccamē laxatiū i ſoꝛbēdo ¶ Fiat ig̃ in p̄ gargariſm² cū ſiꝛupo acetoſo fcō cū melle. Deinde cū eo vl' aqua mellis in qua ponatur pul' ſinap̄ ad. ʒ. ß'. ʒ. ſ. vel gargarizet aquā mellis mixtā cū ſucco rafanī. ⁊ in gutture inſuffleī bauꝛach aſſaī ⁊ ſal armoniacū ſill' puluerizata vel aliquod iſtoꝝ p̄ ſe: ⁊ ſemp exꝑuendo ad extra q̄tum poſſibile fuerit: q̄ō q̄ magis in oibus ſp̄ēbus cōpetat. in flātica tū magis cū flegma in illis ꝓtibus plus abādet ceteris humoꝛibus. Et gargarizet rob nucū mixtum cū melle ⁊ coctū ad ſpiſſitudinē mixtum cū aqua feniculi ⁊ cū mirꝛa ⁊ croco. Ad idem decoquaī piretrū vel raꝺ vtice in aq̄ in qua diſtēpet ſm² irundinū ⁊ gargaī. Ad idem ℞. ſe. fenug' marat' añ. ʒ. j. cinamo'. ʒ. iij. mell' q̄ri ʒ. ℈. gargariſm². Iſta em diſſoluūt ⁊ ſubtiliāt flegma ⁊ faciūt ip̄m fluere leuit̄ p̄ ſputū. gargariſmus mellicrati cā puluere piret ⁊ ſinap̄ vſ ad flegma gutturis inſcidendū. Ad idez ℞. yſopi ſanſuci coſti amari añ. ℥ß. ß. lēticulaꝝ nō excoꝛticatarū. ʒ. ij. caricarū. ℈. ℞ decoctō et addito piretro ℞ garga². Iñ hoc etiā caſu valet diamoꝝ cū piretro. ⁊ vꝰ ſterc² canis q̄ cōdit ſola oſſa p̄ triduū ⁊ ſterc² vltime diei cuſtodiaī: et deſiccatū in teſta puluerizeī: de q̄ vna ſola ꝑs gurgulioni inſuffleī. ⁊ alia ꝑs ī mellicrato vel aq̄ feniculi diſſoluaī q̄ ptī garga²: ⁊ prim exteri² liniaī. Ad idē mā flātica. ℞. dcti ſtercoꝛis canis mirꝛe croci ʒ ſ' ſinap̄ galla balauſtie. añ. ʒ. ij. ℞ pul' ⁊ garga² ⁊ gutturi iſuffletur. ¶ Empl'a q̄ ad extra valēt vt māz exteri² attrahāt ⁊ maturēt ⁊ doloꝛē mitigēt: ad opationē ūnēt: ſunt hec. Primo vngaī gula exterius cu oleo cōi vel de camo. tepido ⁊ lana ſuccida ſupponaī. Scō raꝺ altee ⁊ carice bulliant in vino ⁊ aqua ⁊ foꝛtiter piſtenī. ⁊ addita farina fenug' ⁊ ſe. limi ⁊ butirū vel axūgia poꝛci ℞ empl'm ſup totā gulā. ¶ Ego aūt ſepe fui vſus hoc empl'o quod ſequit̄: ⁊ bñ me repi: q̄a maturat ⁊ doloꝛē ſedat ⁊ attrahit mām ad eā ⁊ iuuat ad rūpendū ⁊ tenet locū cal'm. ℞. cantabꝛi ptes. ij. vini al. optimi vel clari. ℍ'. iij. coquant vſq; ad vini ꝓſumptionē. Deide addaī mell' q̄rī. j. axungie poꝛcine nō ſalite ⁊ liq̄fē ʒ. ij. olei camo. vel ſaltē oliue. ʒ. ij. extēdaī ſup lanā ſuccidā: ⁊ cal'm gule applicet: ⁊ cū bēda apteī. Valet ⁊ dialtea ⁊ oleū amigd. Ad idez ℞. dialtee ſe. fenug' ⁊ ſe. limi muſcillag medul le caſſiefiſtule butiri ſine ſale añ. ʒ. ß. caricaꝝ coctarū ⁊ piſtarū. ℈. numero olei amigd dulq; ʒ. j. ſenatiōis cocti ſub cineribus. ℥ß. j. incoꝛporenī ⁊ fiat quaſi vnguentū ⁊ circa gulā aptetur. Aliud ſm Ga. in ſuo magno antidoraꝰ. ℞. farine frumenti ⁊ ſe. li' fenug' añ. ʒ. ij. aque ℍ'. j. olei camo. quarī. j. coquant vſq; ad ſpiſſitudinē. ⁊ fiat emplaſtrū in gula ⁊ ſub mēto. Aliud ſm ip̄m ibidē. ſtercus anſeris cū tanto ſanguine poꝛci ⁊ tepidum q̄nquies in die ſup locum doloꝛis appone. ¶ Poſt iſta reſpiciaī in gula lingua compſſa. et ſi apoſtema appet aperiaī cum lāceta vel digitis vel cum ligno intromiſſo. ⁊ nō debet expectari vltima maturatio rōne loci. Et ſi apoſtema facit tumoꝛem ad extra matureī ⁊ aperiaī vt oꝫ frequēti² tū rumpit ad intra. Ga. tū in ſuo magno antid² ponit medicamē de irūdinibus. ⁊ valꝫ paſſionibus gutturis ⁊ vuule ⁊ ſquinātie in hac forma. ℞. croci. ʒ. v. ſtercoꝛis irundinū. ʒ. vj. mirꝛe. ʒ. ij. ſpice celtice. ʒ. j. mell' deſpumati q̄tum ſufficit fiat medicamē. ⁊ vna ꝑs teneaī ī oꝛe et deglutiaī paulati. ⁊ alia miſce cū diamoꝝ ⁊ aqua mellis ⁊ gargariſeī. ⁊ cū alia parte ab extra liniaī. Addodū aūt combuſtionis irun-

Digitized by Google

dinū ponit ibidē Ga⁹.⁊ ponit ab Aui.⁊ lr̄ām⁹.s.q̄ ponant yrūdines in vase ficteli ⁊ cū suo cooptorio bñ luteť.⁊ cooptoriū luto sapie ideſt luto fō ex argilla ⁊ fimo eq̄rū ⁊ aq̄.⁊ in furno calo ponatur donec puluerizari possit. Iste pluis mixt⁹cū croco ⁊ mirra ⁊ spica celt⁸ vs ad sq̄nātiā garga⁹⁊ deglutit⁹⁊ exteri⁹ linitus cū aq̄ mellita. Et aliq̄ vocāt b̄ medicamē diarūdinū ⁊c. ¶ Nūc aūt seq̄tur vnū medicamen qđ ponit Rab in libro de secret medicorū in pri⁸.2⁸.q̄ bm ipsum remouet apa gule ⁊ dolorē.⁊ facit anhelitū abile ⁊ bonum. R. rob prunor̄ facti cū vino decoctiōis carticarū cocti ad spissitudinē mane gnate.añ.ℨ.j. alāinis iamen.ℨ.iij. medulle caisieť.ℨ.j. misceanť cū succo cit⁹ vl' saltē cū succo citrāguli ⁊ gargarizetur sepe ptinuo expuēdo. Et dicit Auic. q̄ qñ q̄s mittit in trachea arteria cānula auri vl' argenti vt p ipsaz fiat ispiratio. Et qñ anhelit⁹ est multū strict⁹⁊ deglu⁹ vetat: ponat vētosa retro in collo. qñ iuuat cibi deglutionē ⁊ anhelitū. Nec enī gargarizatū in pn⁹ ⁊ in statu iuuat bm Auic. ad vtrūq̄ ꝓpterea q̄ lenit.⁊ itelligit ꝯtū ad deglutionē ⁊ nō ꝯtū ad repcussionē ma⁶:ſ q̄ lenit ⁊ sedat dolorē. ¶ In casu desspationis qñ me⁶nō iuuat: iubet in fine ca¹ ꝓfocationū q̄ scindat cāna pulmonis.ſ. ligamentū q̄ est iter.2. annulos nō ex toto ſ in ꝑte nō tāgēdo cartilag̃ anulare ita q̄ p illō fora mē respiret ⁊ inspiret ⁊ posť q̄s apa fuerit sine piculo suať ⁊ cōsolidet sicut alia vulnera ⁊ ipse ponit mo⁷ scissionis. Multos enī vidi q̄ sepe incurrebant sq̄nantiā: q̄s pseruauī cū flōia aliq̄s dē cepha³ aliq̄s dē mediana ⁊ cū purgatione illoz bu.cū farmacia ⁊ tenebāt sp ppe se diamoz ⁊ rob nucū viridiū.⁊ pseruati sunt deo iubēte. ¶ Dic scias q̄ in casu isto ⁊ in passionibus vue ⁊ amigd⁹.vs masticatio ⁊ deglu⁹ paulatina oīm triū spēraz mozorū scz mozor̄ celsi mozor̄ bati ⁊ mozor̄ rabi.⁊ qđ magis est mastica⁹ extremitatū mozor̄ celsi ⁊ deglu⁹ei⁹ succi vs in vtroq̄s casu. vt frequēter p me exptum est. Et fili⁹ vs mastica⁹ fructuū alioz̄ mozorū estate ⁊ hyeme.⁊ forte p eundē modū extremitates nucū arboris valēt. vel saltē ſ. de coc⁹ istarū extremitatū in defectu rob mozor̄ ⁊ nucum. Et pp ista nihil de vlibus omittas. Maturato apate fi azs rūpat cum instro ꝓuenient:⁊ fi nō azs apiat cū digito vel cū vngulis. Deinde ſ. lauatoria mundificatiua.

Dieta sq̄nātico⁹ fit q̄ nihil comedāt in pīnis trib⁹ dieb⁹⁊ valde modicus bibāt aq̄ ordei ⁊ ydromel.⁊ b̄ in fitri itollabili. ad b̄ vt illa ma³ q̄ facit apa ⁊ ipedimētū a calore tam exteo q̄ nāli: fi ibi fit ꝓsumat⁹⁊ ma³ aīs suscipiat⁹ a nā ꝓo nutrimēto: nā abstinētia cibor̄ accideraliť purgat totum corp⁹.4. ampb.3°.2°.ibi. In farmacijs ⁊c. Post.3. dies vo sumere pñt ō auenato ordeato ⁊ colaturā furfuris brodiū pue pulle ⁊ colaticiū ei⁹⁊ vitella ouor̄.⁊ sic gdati ad ꝓsuera trāsmutetur.

Clarificatio ꝓio sciēdū ē intētiones autoris ⁊ precipue Rab. in diomb⁹⁊ Gerardi cremoñ. sup viatica q̄ si fiāt gargarismata fria stip⁶³ ab itra i pn⁶ āmistrata in cauſ calis ꝓferūt vt materiā calidā ad ex repellāt: ita a ꝑte exteriori lumenta ⁊ epla attractiua ⁊ resolutia vt vias ⁊ poros apiant ⁊ aliq̄ q̄ maturāt. in isto casu sunt cōperte³. gd⁹ aūt istor̄ ꝓsideret bm gdū calitat⁹ vl' frital ma⁶. Nā si ma³ ē mltū cala cū vehemēti dolore: garga³ stiptica dīt eēt mltū friatus ⁊ ē succ⁹ ꝺge pastoris ⁊ arnaglos⁹⁊ filia. Et si nō ē tñ cala: stiptica mistrenť i maiori ꝑte nō tñ fria muscēdo cū cis stiptica cala vt nux ⁊ folia cipressi.⁊ aliq̄ pua resolutiua vt oriel vl' aq̄ mell'. Et si ma³ ē fria viscosa stip⁶³ cala mistrant in miori ꝯtitate ⁊ iscisiua i maiori. vt oriel i q̄ bullierit nuces cipressi ⁊ diamorum mirtū cū vino tepido vl' rob nucū ⁊ filia. Et q̄ uis ista.2. repssa put decet in oi cā conferunt: ¶ Scdo q̄rit: vsque q̄ gargar³ fria debēt ꝓtinuari. Dicit Daly.⁊ Jo. de toznamira q̄ debēt cōtinuari p p̄m⁹⁊ 2ⁿ⁹ die. Daly dicit q̄ ad tertiū ⁊ itelligit iclusiue. ¶ Ter° vr̄ ꝓtroueria inter Daly ⁊ alios autores de flōia devenis sub lingua. nā alij autores iubēt fieri in pn⁹ p⁹ flōias cepha⁶⁶. Daly vo eā iubet fi p⁹ alia medica³: q̄ apa nō pot dissolui p multa⁶ ma⁶: dz ueruz fieri flōia de venis sub lingua ſ nō negat q̄n fit in pn⁹ p⁹ eōnē ma⁶ aītis vt ꝓiunctaval' ps ei⁹ eūetur. ¶ Quarto dubitať si me⁶⁹ nō veniat vs q̄s ad q̄rtū die. si dz faceť flōias. D⁹ q̄ si pa. hz accñ³ multū fortia ītesa i anhelitu ⁊ deglutione: vtute b̄ tollante fit flōia clisteria ⁊ ieiunium vtute vo debili exīte ⁊ plectoria nō appente pot⁹ localib⁹ inſistēdū est remedijs vl' vtriq̄s: si vtraq̄s appeant. ¶ Quito no. bm Rab i diosnibus suis q̄ qñ sq̄nan³ est ex colera nō ē cuz vehemē³ pfocatiōis nec cū tāto icēdio nec calore: sic qñ ē er san⁶. Et cā hui⁹ē: qz b̄ apa magis pfocat rōne maioris ipedimēti in via cibi ⁊ anhelit⁹⁊ q̄to ma³ ē maioris q̄titat: tanto magis cāt ipedimentū. Restat aūt q̄ san. ē i maiori q̄titate ⁊ cum ma¹¹ grossitie. colera vo in minori ⁊ cum subtilitate. iō ⁊c. ¶ Sexto

Digitized by Google

sciendū ꝙ sterc̄ coza magnā hñt efficaciā ī multis ⁊ diuersis egritudib⁹. vt sterc⁹ canis ī rūdinis ⁊ pueri ꝺ sgnātiā sterc⁹ lupi ꝺ colicā ⁊ ilia cam: si sup dolorē ponat sterc⁹ pozci in aceto ī fusum ꝺ fluxū san. nariū. sterc⁹ muris in laxā do vētrē sterc⁹ anseris in rūpēdo apata ⁊ ī resoluēdo iflationes. ¶ Septio nota ꝙ stiptica āministrant ad repcutiendum mām: ⁊ ad mēbz ꝓ fortādū vt aliā nō recipiat Et ꝑm Aui. meliora sunt q̄ hñt subam subtilē q̄m melⁱ ad itra penetrare pñt vt repellant ⁊ ꝓfortēt q̄ hñtia subam grossaꝫ. Pꝛoide qꝛ accetū cōpositū est ex suba grossa ⁊ terrestri: cuꝫ qua stipticat: ⁊ ex ptib⁹ subtilib⁹ igneis: cū quibus penetrat: sublimis est ī hac egrⁱ meᵃ. Et ideo sola stiptica q̄m mixta sunt cū penetratiuis magis valēt ꝙ per se. ¶ Octauo scias ꝑm Aui. ꝙ q̄n dolor accidit ligue ⁊ durat ꝓ vnum annū aut. 2. signū est ꝙ in radice eiꝰ vl̄ in ptibus gutturis adest maᵃ petrosa. ¶ Nono sciaſ ꝙ sgnantia fit vtplimū ꝑ viā reumatisimi: cuius signū est: qꝛ fit subito. Egritudies aūt fcē ꝑ viā congestōnis vel ꝑ ascensionē vapoꝛ ab īferioꝛib⁹ fiūt paulatim. Et q̄ ꝑ viā reumatismi: subito. ⁊ est sniaveneral bernⁱ de gozgo in. 4. lilij. c. ꝓpo. ¶ Decio nota ꝙ fe. ⁊ supcale facᵒ frequēter venūt in squinanᵃ pp. 3. Pꝛimū qꝛ ibi sunt hu. aggregati pari ad putrefactionē. a q̄bꝰ fumi dissoluti citovadūt ad coꝛ mixti cuꝫ aere attracto. 2° qꝛ coꝛ ⁊ spū alia meᵃ non sufficiēter euentant nec fumi circa coꝛ imo in coꝛde generati īsufficient expelluntur. Ter⁰ qꝛ ista mēbza hñt nobilē operationē ⁊ membris ꝓncipalibus ⁊ nobilib⁹ deseruiūt. ¶ Undecio nota. ꝙ in nulla sgnantia cōpetūt repcussiua nec stiptica: si ab exteri⁹ applicent: qꝛ facerēt currere materiā ad itra: cuiꝰ oᵐ q̄rimᵒ. sed bñ ad itra vt iā dictū est in ꝑᵃ clarificatiōe. Et si aliq̄ dicāt ꝙ ꝓpetūt: itelligiſ ī teri⁹ gargarizaꝫ° vel īsufflādo. ⁊ null⁹ in ꝺ dubitat. si respiciat ꝙ cessuꝫ autozū. Et si dicaſ ꝙ illa maᵃ ꝑ gargaᵃ repcussa ibit ad meᵃ nobilia vt est coꝛ cerᵐ. dr ꝙ nō: y° vadit ad ex: vbi repit vias ⁊ pozos aptos ꝑ appositionē caloꝛis ad ex. vel ēt dico ꝙ melius est ꝙ illa materia dispgaſ ꝑ alia meᵃ ⁊ bō sanct̄ q̄ si in vno maneret ⁊ occideretur iurta puerbiū cōe ꝓualet ꝙ duo vulnerentur: q̄ si vnᵘˢ occidaſ. ¶ Duodecimo: si tu q̄ras: cuius mēbꝛi est passio squinātia. iam dictuꝫ est qꝺ est passio lacertoꝛ coadiuuantiū meri vel deseruientiū cāne pulmonis ⁊ apientiū gutt̄ vel in vtriſq; vt dic̄ Ga⁹. 4. de int. c. 7. ¶ Terciodecimo nota: ꝙ squinantia ꝑm suas spēs cōsiderata inq̄tum est apa continet in se triplex genus moꝛbi. s. malā cōplexionē malam cōpōnē ⁊ solonē cōtinuitatis. Et inq̄tū offendit officia mēbꝛoꝛ gutturis vel gule: ē moꝛbꝰ officialis. ⁊ inq̄tuꝫ nocet toti coꝛpi ē paᵒ totī coꝛ nocens. ¶ Hic est sciēdū ꝙ si in amigdal. fiat infla° vel apa: quasi eadē est cura cuꝫ squinantia ꝑm intensum ⁊ remissum. vel ficut dicetur in capitulo īmediate sequenti.

¶ Laplm. 3. de passionibus vuule.

Vula interꝓtat quasi parua vua. Est aūt vuula mēm rotūdū oblongū aliqualiter pinea tum acutⁱ in cono ⁊ amplⁱ in radice pendēs a palato īter. 2. fozamina. meri. s. ⁊ trachee arterie. ¶ Ista aūt vuula ꝑm Gaᵐ ꝑ ꝺ moꝛᵒ. c. 6. hꝫ aliqua iuuamēta. Pꝛimū iuuamentū est cū hō trāsglutit cibū vel potū supponit capiti cāne pulmonis īovt rei transgiutiende ꝑs ad tracheā arteriā nō transglutiaſ. Secm iuuamentū est: qꝛ q̄n hō loqtur vuula supponit meri. ne aer ad stoᵐ descendat ne ipsum ledat. Tertiū est: qꝛ ꝓhibet res eṽneas vt fumus pul' ⁊ filia guttur cannam pulmonis ⁊ meri subintrare. Quartū est ꝙ tēperat aerem tam excellēter calm q̄ excellēter frīdū ad plo nē penetrantē. Ait Ga. ꝑ de moꝛ°. c. 6. dicit sic ꝛbi gra. si vua iscidaſ: is cui abscindit nō bñ loq̄ poterit: ⁊ pulmo atq; pectus infrigidant Quintū est: ꝙ iuuat ad formationem vocis vt patet per Galienum in loco statim allegato. Sextum qꝛ aliqualiter retardat reumaticam materiam a capite fluentem: ne subito ad pulmonem decurrat vel stomachum. qꝺ patet qꝛ modica rasca° sufficit ad emissionez talis materie ad extra. Et quando homo non loquitur nec māducat nec aliquid deglutit: vuula stat in meᵒ indifferenter parata ad virtutis seruitium regitiue. ¶ Nunc autem ignozandus nō est ꝙ vuula potest pati duplici moꝛbo. s. apostemate ⁊ relaratione. Apostematur interdū ex aliquo. 4. hu. ⁊ aliq̄n ex cōmixtione aliquorum eoꝛ. Relaratur aliquādo a materia ībibente ⁊ mollificante subam eius ⁊ lacertos eius. qꝛ. 2. habet lacertos: quiꝰ versus diuersas moˢ differentias: quibus mollificatis fit ī ea quasi paralisis quā nostri autozes vocant relaratiōnē. Et in istis. 2. casibus vuula nō facit inuamina antea dicta. imo facit nocumenta qꝛ ipedit aerē ⁊ ipedit vocē q̄ ꝑ rauceſcūt pa. ⁊ aliq̄n hñt q̄si oꝛegmō. ⁊ aliq̄n aūt cū ama moꝛte subita ꝓueniunt maxie in apate: q̄n est in capite ⁊ in toto coꝛpe hu. nocibiliū plenit⁰.

Digitized by Google

Signa aūt egritudinū: qz sentiť difficultas ꝛ ipedimētū in deglutiendo ꝛ anhelando. Sz signa distinctiua vtrū fit relaxa⁹ vl' apa sūt: qz apa dinoscit' ex dolore loci ꝛ inflatōe ꝛ figura nullo⁹ tēdit ad rotū ditatē ita ꝙ inferi⁹ est ita lata sicut supi⁹ ꝛ feōcať. Signa relaxatiōis: qz vuula tēdit ad lōgitudinē cū cono acuto ꝛ si os apit' ꝛ pa. inclinauerit caput sup aurē dextrā: illic inclinabit' ꝛ vuula ꝛ si ad sinistrā g' ꝛ vuula q̄si desti tuta a vtute motiua: ꝛ tāꝑ res ḡuis illic reflectit', ppť qđ hec relaxa⁹ bñ pōt denoiari palis vuule. Aliud signū est. qm̄ pa. nō sentit dolorē: si ipedimētū tm̄. Aliud signū: qz relaxatō frequēti⁹ venit in vere, ppter fluxibilitatē hu. ꝛ eoz dissoloez: q̄ fit a calitate aeris ꝛ tpis in corpib⁹ repleť. vñ noui alīq̄s q̄ in certi tpib⁹ ꝛ mēsib⁹ ꝛ marie in vere eueniebat dctā relaxa⁹ quos pleruaui cū purgatōne capit' ꝛ lauatorijs calis stipticis. Apa aūt in vuula pōt fieri in quolibet tpe anni: q̄cunq; p vią reumatismi decurret materia. Signa aūt hu. dñij peccantis cognoscunť. fic magn⁹ do' rubedo loci sitis ꝛ siccitas oris. Jsta em̄ significāt hu. calidū. Paruus do' albus co' multitudo saliue significāt flegma: ꝛ sic de alijs.

Prognosticatio Si patientib⁹ in vuula diligēť sue curať a ṕn°, put decet pauci moziunť. ¶ Secūdo q̄n vuula est hūida ꝛ rubea: timēdū ē de inscisione ꝛ marie in hoie plectozico. ¶ Prio qz posset seq̄ emozoso gia cū fit locus: cui non bñ possum⁹ appzoxiare nec alligare medicaᵃ restrictiua san. ¶ Scōo timēdū est ꝙ ptes vicine apostument, ppter fluxū humoꝛ ad locū dolozis. Zertio timedū est, ppter iuuamenta eius. Nā inscisa vuula ei⁹ iuuamia ꝛ effectus depdunť. ¶ Quarto timēdū est de ei⁹ inscisione, ppter fluxū marie ad pulmonē: q̄ forte ibi causaret saniem vel vlceratōes vl' suffocatōes vel ad sto^m ꝛ disturbaret digōnē. ꝛ cū hoc concozdat ypo. i. 3. ṕno. can. 23. ibi. Aquā tumidā ꝛ rubētē ꝛc. Hoc q̄n vuula ꝓtinue crescit ꝛ augmentať: nec possum⁹ inscisionē effugere. ꝛ tal' vuula tendit ad quandā palliditatē ꝛ palato adheret. tūc post toti⁹ cozpis mūdificationes cū farmaco tpe cōueniēti: ꝛ nō timeť de suffocatione: tūc bene inscindēda ē. Et hoc dicit ypo. ibidem. ꝛ Ha. in ꝑ°.

Curatio Jn cura vuule aliqui pcedūt sic iz indiscrete. ṕmo faciunt sedere pa. et vsus supi⁹ trahūt capillos inter frontē spaciū ꝛ cozonā in illo mediastio spa°, qđ vocať mozella ꝛ faciūt magnū sonitū cuz magno doloze. ꝛ pell' sepať a cneo ꝛ ibi retrahunť hu. ꝛ san. ꝛ sic eu adūt. Et dicūt ꝙ nunq̄ aliq̄s ex ista passiōe nec ex sq̄nātia mozt⁹ est cui in ṕn° hoc magisterū factū fuit. ¶ Scdo ipsi ponūt. 2. testas nuc̄ plenas pice nig̃ liq̄facta. vnā in cōmissura capit' ꝛ aliā in nucha vl' in fouea q̄ est retro vbi caput collo iungit' capillis cū forcipib⁹ pus remot ꝛ faciūt iuua^m qui distrahūt hu. ad oppositū ꝛ faciūt ibi dolorē q̄ est cā reuocatōis hu. Ter° isti faciūt mastica re teneritates mozi ꝛ moza imatura si hŕi pñt trāsglutiēdo succū paulatine. Hoc aūt vlti^m apd me ē nimis dilectū nō solū in b̄ verūetiā i sq̄nātia, put ibidē dictū ē. Jsta aūt nō mltū deuiāt a rōne si vl'ia pcessisset. ¶ Cura aūt magis rōnalis est: ꝙ in ṕn° cozpe exīte plecto^co etiā vel nimis san. repleto ſ flōia ṕmo de mediana. deinde de cephaᵃ de palato supio¹. Dei de ſ clisteria acuta: in q̄b⁹ ponanť coloq̄ntidaᵃ agaric⁹ ꝛ alia laxatiua. Deinde ponanť vētose cū scarificaᵉ retro vbi collū capiti ꝓiūgit'. Si ño sener est nō ferēs flōmiā magnā: fiat pua ꝛ ponať vētosa in loco ꝓdicto ꝛ ſ clisteria. Et denť pille cochie. 3. ij. Et si eas ǒglutire nō ṕt purgeť cū turbit ꝛ agar° dissolut in decoctōe polipo¹ ꝛ an¹. Et si ista nō pōt deglutire: saltē fiāt clisteᵉ ꝛ scarificatōes ꝛ vētosa ponať int' spatulas ꝛ nucha. Et si hu. sint cali purgeť cū manna ḡnata tamarindo cassiť. ꝛ sic de alijs. q̄bus faceť fiāt gargaᵃ dicta in sq̄nantia. Bar garizet diamoꝛ vel succū mozoꝛ imaturoꝛū Aliud ſ. sumach pfidie balaᵉ nuc̄ cipssi aā. ʒ. j. decoquať in aq̄ ꝛ aceto post ꝑq̄ssationē: ꝛ gargarizet frequēter. ista aūt repcutiūt māz ꝛ faciūt vuulā adunari ꝛ minoꝛē locū occupare qđ si esset in sene vel in femina vel flāt'ico. addať alumē assuz vel sal torrefactū ad magd deficcandū māz flāticā ꝛ thus ꝛ mastichē ꝛ coticē cipssi ad magd restringēdū cū aliq̄li caloꝛe. Et in scdo die ponamus ibi mel ad mūdificandū. Et ista fiāt in ṕmis. 2. diebꝰ qz forte posset liberabit' cū adiutorio dei: pcipue si ꝓtinueť.

¶ Si istud apa induraret: vt aliq̄ ponūt. tūc vna die debem⁹ mollificare cū muscillaᵉ le. li¹ ꝛ fenug¹. ꝛ se. malue ꝛ bismalue ꝛ dragagāᵗ et gūmi ara. ꝛ pslij. Ad cui⁹ mollificationē sola sufficiūt garga³. ꝛ hoc, pdesseviděť nō solū in isto apate. verūetiā in q̄cūq; alio vl' scliroſ dubitať. Jn scda aūt die possum⁹ resoluere post mollificationē cū decocᵉ acho¹ pulegij ꝛ hpilli rad yreos. ꝛ ista ꝓtinuenť donec tota inflatio sit remota. Posito aūt ꝙ apa matureť ꝛ vide

Digitized by Google

tur ꝑs vuule alba:tūc si nā nō apit post gar-
ga[a] mellicrati ⁊ orimell' squilli' frequētata:
tūc apiat cū flebo° ad radiū sol' subtilr. Et p'
mūdificet cū absterſiuis. vt est succus cauliū
mixt' cū melle ⁊ succ' agrimo°⁊ caul' ⁊ ȳbene
mixt' cū melle ⁊ gargarizet. Et ꝑ dieta tunc
vtat reb' absterſiuis: vt est ordeū coctū. ⁊ lac
ꝑfert eis si nō sit fe. Alia aūt dieta sit fic dcm
est in. c. de squinātia ⁊c. ¶ Relaxa° vuule ē ca
sus ⁊ plōga° eius. Principalē intētōes hēm'
in eis euacuare hūi. supfluā in corpe ⁊ capite
extīctē tanꝯ mām aītē. Deinde desiccare mās
ꝓiunctā in pri[a] pa[e] retenta. Quapꝛopt fiant
vlia reme[a] q̄ dicta sunt in isto. c. circa curam
apatis vuule: q̄bus ꝓmissis ℟. sic ℟. mirtill. ℥.
ij. acet' ru. aq̄ aā. ℟'. j. bulliāt vsq; ad ꝓsūptōes
medietat. ⁊ ℟ garga[a]. Et ℟ gar[a] de reb' dictis
in squancia. E breuit de oīb' stiptic' calis ℟.
garga[a] ⁊ pul' ⁊ vuule insufflet. Et teneat eādē
dietā desiccatiuā ⁊ hu. minoꝛatiuā q̄ dicta est
in squinātia. A pte aūt exterioꝛi in gula fiat
tale ēplm. ℟. thuris mast' sanō. aā. ℥. j. distem
pet pul' cū aceto ⁊ sub mēto ponat' ad moduꝫ
emplī. Si ista infla° vuule veniat in pueris q̄
nō sunt rōnis capaces ℟. magisteriū de pice
naualli cū testis. ⁊ apiat' os cū pāno madefa
cto in dict' lauatoꝛijs os ⁊ vuula freq̄nt' ma-
defi. ⁊ in os talia garga[a] freq̄nt' ūmittātur. et
lana succida in oleo calo camo. ītingat' ⁊ col-
lo circūapponat'. Et ōdiccet' supflua hūiditas
iux' posse. Et cōmissure capit' ꝓponat' sacculus
de milioꝛ sale. Et recōmēdet' deo ⁊ btō blasio
Barga[a] factū ex diacolibāo cū vino: in q̄ cocta
sit saluia ⁊ thus pulueriꝛatū vꝫ in relaxatiōe
vuule. Et valēt illa q̄ vꝫ in magnitudie ling[e].
¶ Inscisio vuule. Posito aūt q̄ iā dctā reme[a]
nō valeāt nec alia rōnabilia: tūc ꝓcedam' ad
vuule inscisiōes credēdo ꝓfilio peritoꝛ: Et aīn
inscisionē ꝓcedāt aliq̄ cauī. Prim' ē vuula nō
iscindank' nisi coꝛpe ꝑus iuxta vires pa. recte
mūdificato. Scōs fux' rcumatis manēte vl'
ꝓseuerāte nūꝯ vuula inscidat'. Certi' vuula
inscidēda nō est: donec supdicta reme[a] atten
tata ꝓficere nō videt'. Quart' nisi vuula acer
be molestet pa. inscidēda non est sto° repleto.
Quitus opus inscisionis faciendū est in aere
ꝓfecta luce illūinato. Sext' vuule inscisionē
ꝑ post stip[ca] garga[a] ꝓmittēda sunt ⁊ subsequn
da. Septim' si vuula ē nimis ru. ⁊ tūida: non
inscindat'. ℟ alba ⁊ strictioꝛ ȳsus radicem et
āplioꝛ in fundo. Octau' vuula non inscindat'
nisi in magnitudinē nālē excedat ⁊c. ¶ Dis fic
ꝓmissis ⁊ pactis apiat os pa. ⁊ lingua cōpmat'
⁊ cōꝛpehēdat' vuula cū pinc' ⁊ cū forcipib' ab
scindat' tantū ꝯtū supat magnitudinē nāles
quā dꝫ hre. Et est ꝓfluū haly de reg. disponē.
Et in hoc deficiūt illi ydiote qui eā radicit'
abscindūt. Qua abscisa inclinet' caput ⁊ os vt
san. ad exterioꝛē ptē fluat' post lauet' os cū aq̄
roſ. in q̄ ꝓbulliant sumach ⁊ coꝛtices nespuli
vel soꝛbe ⁊ nuc' ⁊ reliq̄ stiptica. Aliq̄ sūt aūt q̄
cauterizāt cū cauterio auri vel ferri ignito: et
faciūt ꝑ cānulā ūmittē° ⁊ aptādo conū vuule
ad caput cāne. ⁊ ꝑ aliud caput cāne imittunt
cauteriū. ⁊ hoc mag' hz locū in apate. ¶ Nūc
aūt ponā ꝺ vnū exemplū q̄ accidit tpe meo:
vt q̄libz caueat ab vuule insciſiōe nisi obſuaſ
cañ. ꝓus dictis. Ego fui vocat' ad vnū ꝓsbm
hūtē apa in vuula: q̄ viso volui ꝓcedere sicut
scripsi in hoc ca. ⁊ querēdo barbitōsoꝛē ⁊ alia
nēria in mei absentia interī ali' accessit ꝓfoꝛ
⁊ abscidit vuulā totam cū forcipib'. q̄ abscisa
coꝛpe pa. multū plecto°° exīte san. ⁊ hu. ī tāta
ꝯtitate ad pect' fluxert: ⁊ secuta ē tāta pecto
ris ⁊ pulmonis strictura q̄ pa. vix poſat āhe
lare ⁊ final' nō potuit spuere nec pect' purga
re. ⁊ ttia die suffocat' mortu' ē. Caue igit ⁊ ꝑ
caue ab erroꝛe idiotarū de' a finistris nos ꝓb
uet. ¶ Dieta istoꝝ sit fic sgnāticoꝝ ⁊ minoꝛet'
cib' ⁊ potus ꝯtū possibile fuerit.

Si vero fuerit apa in amigō fiat qua
si eadē cura fic dictū ē in squi
nātia. Et q̄ aliq̄ veniūt in gutture ⁊ ptibus
circūuicinis fariges ⁊ gutturis aspitates put
sepe venūt flante ꝑ longū rps boꝛea ꝓpmēte
hu. capit' ibi descēdētes. Si sit a catarro tunc
sufficit egro ꝑ flatu ꝑ a cena ⁊ potuseroꝛio ab-
stinere: ⁊ in introitu lecti res assumere fumos
ad caput ascēdere ꝓhibētes: vt est coꝛiandrū
ꝑparatū talr vel cū succ' ꝓfectū mhil supbibē
do. in pādio ꝺo pauco ⁊ leui nutriat' cibo. Si
ꝺo fariges ⁊ gutturis ⁊ partiū vicinarū aspi
tas sit fine reu[e]: ūmo a ficcitate vt ex flatu cō-
tingit vētī boꝛealis: qui sui ficcitate tā dctas
pelliculas ledēdo deficcat maxie in ficq̄ hoīb'
nō hūtīb' capita hūiditatib' repleta: tūc suffi
cit res humectātes gargarizare: ⁊ vinū lifatū
cū aqua cal'a: vbi fuerint remollite iuiube pi-
stacee añ. ℥. j. in. ij. ℟'. aque. ⁊ cū eisdem vnica
ebullitione ferueat. ⁊ ponat' vna ꝑs vini ⁊. ij.
aque. vel gargarizet decoctionē pasb' cū cario
et liquiritie in aqua infundank' gūmi ɔ ag[m]
vel ara. post deglutiat ad quātitatē ʒ[m] vel. 4.
granoꝝ citri de gummi ɔ ag[o] infuso in aq̄
⁊ zuccaro. ⁊ statim deglutiat paulatim in oꝛe
tenendo. ⁊ aliquādo teneat in oꝛe ʒuc[m] candi.

Digitized by Google

vel penid vel aliqs de pilis dicendis in .c. de ptiū Butirū in hoc casu valde ē bonum: nam su a lenitate lenit guttur ⁊ ptes vicinas ꝑ sui pscntiā vel ḋtute attigit, pinde tussi ficce mitigabilit ꝓficit. Aqualue ēt cocte cū bzo° mato ris piguis iaꝫ dicte egriꝝ multū vꝫ: si bñ masti centur ⁊ paulati deglutiant vt earū ḋtus me diante suba in deglutiēdo mollificet ptes exasperatas vel saltē cū oleo amygd. dul. vel ad min°q̄ ꝓpare sumantur. ⁊ ꝓsunt iussu dei.

Clarificatio Primo sciendum ꝙ si comeden° vel bibēdo aliqua ps rei transglutiende ad tracheā mittratur statī sequit tussis. ió qz nō est loc⁹ naturalis cibi nec pot⁹ qz virtus expulsiua nitit expellere: qō sibi non est naturale. ⁊ aliqñ oculi lacrimant. ⁊ ió q̄ fil loquūt ⁊ reficiunt facilr aliq̄ ps rei deglutiend dirigit ad cānā pl'onis q̄ pp q̄libet dꝫ cauere istas .2. actiones fil exercere iuxta poetica āmonitionē. Linguā cōpesca3: dum pbes faucib⁹ escas. ¶ Secdo sciēdus ꝙ ꝑuis dictū sit: qz lingua iuuat ad voc formationē ⁊ verū est. tñ vidi hoiem cui abscisa fuerat ꝑter modicū: q̄ bñ loqbat ⁊ cātabat. ⁊ hoc fuit qz radicit⁹ nō fuerat abscisa. ¶ Ter° dictū est in signis ꝙ rubedo loci figit hu. calꝫ: verū est si reliqua signa ꝫcomittant: qz vuula ⁊ due amigd. ⁊ tota supficies oris interior vt plurimū sunt rubee: qz curis est tenuis ⁊ sanguinea transper. ¶ Quarto scias ꝙ vuula puꝫ mēm est vt ꝓs ad sensum. ió pauca materia sufficit ad eius apationē. Nā in paruo vase magne ꝑtitas rei liq̄bilis nequit contineri. Non solum ipsa: y° ⁊ adiacentes ptes simul pñt apari. Et tunc pp magnā copiā materie subita se⁹ multoꝝ. sniffocatio: ꝙ ꝙ debitas eūationes nō vilipendamus ⁊ multocitius si eño postponat. ¶ Quito nō est ignozandus ꝙ aliqñ ego vidi post vuule insisionē. ⁊ aliqñ post fluxū sanguinis aliquos emittere san. cū egōnib⁹. Et cā hui⁹ erat: qz aliq̄ ps huius san. fluxit ad sto^m qui post a natura cuꝫ egōnibus expellebat: ⁊ ideo non mireris. ¶ Sexto nota: ꝙ ꝑuis aliq̄ dicant ꝙ hoc apa possit indurari: raro tñ hoc cōtingere pōt. qz semp est in loco calo ⁊ humido ⁊ cōiter materia ei⁹ est subtilis ⁊ reuma^ca: que cito dissolnitur ⁊ non induratur. qō si cōtingat fiat vt edoctum est. ¶ Septimo notandum est: ꝙ quāto vuula est magis inflata in apate ⁊ quātomagis elōgata in relaratiōe magis nocet operationibus ⁊ tanto est deterius signum. ⁊ per oppositum.

¶ La^m .4^m. de raucedie voc ⁊ ei⁹ alteratione.

r **Raucedo** est transmuta° vocis naturalis ⁊ cō suete ꝓter naturā ad acutam vel grauem vocē declinans. Unde rami in greco idē est qō raucedo latine: est raritas vel raucedo vocis amputa° vel diminutio in ꝓsodia. Vox ꝑm Arist. in 2°. de aia. c. 5. ē repcussio respirati aeris in partibus determinatis cū imaginatione. Ba^s. Ño cū in libro de voce ⁊ anhelitu q̄si in p̄n° vltⁱ colⁱ dicit sic. Vox est nobilissima ac° volūtaria facta a nobilissimo motu cogitationis ⁊ deliberatiōis. Unde ꝑm Ba^m. 4. de int. c. 7. in p̄n°. Dria est inter vocē ⁊ loquelam: qz vox est ac° vocalius instrox. loquela est ac° instrox locutionis. ex quo ꝑs ꝙ vox ⁊ loquela sunt due actiones q̄rum vna ꝓcedit ab alia ⁊ non ecōuerso. qz loqla ꝓcedit a voce tanq̄ a cā materiali. ⁊ sine voce alta ⁊ sonora non pōt fieri loquela. vox aūt fit sine loquela. ¶ Sciendū ꝑm Ba^m ꝓmo de int. c. 7°. quasi in p̄n°. ꝙ principale instrm vocis est guttur. Sed vt aperti⁹ cognoscatur dicendum est tres esse cartilagines que sūt in gutture ⁊ lacerti cartilagies mouētes q̄ sunt in gutture; cum neruo de ce° descendēte. Et ē ibi corpus: qō lingue fistule assimulat in gutturis stans cōcauitate: qō a grecis vocat epiglotus. Et hec epiglotus digni⁹ est ceteris mēbris ꝙtus ad vocē. Nam si moderate aperiat fit vocis modulatio. Verba sūt Galieni in loco ꝓallegato. Et idē dicit in snia. 4°. de morbo. c. 7. de nominatione vocis: vbi dicit sic Vocis autem instrm est guttur ⁊ lacerti: quibus mouētur ⁊ nerui ipsius lacert virtutem a ce° infundentes. hec ille. Idem dicit in li° de voce ⁊ anhelitu in. 2°. colū°. sic. Opertorium epiglotti est locus subtilissimus. ⁊ est in me° ꝓme cartilagins: in quo loco ꝓprie fit vox. hec ille. ¶ Sed illi nerui a ce° ꝓcedentes infundentes virtutem lacertis mouentibus cartilagines epiglotti veniunt a. vj. pari neruoꝝ: sic dicit Galien⁹ in li° de voce ⁊ anhelitu. colū°. 6. sic vnde. hi duo nerui descendūt a cer° ꝰ a 6°. pi. ad sto^m. vt cibus dum ibi fuerit sentiat vnde ozifi^m sto⁹ fuit maioris sensus ꝙ cetera mē^a. Et ex illo. s. sto° ascendūt duo neruꝰ mer i ad epiglotū. ¶ Et nō posuit creato⁹ hos nerꝰ os ex nucha que est iferior ⁊ ꝓpinqor his musculis. sed ozigo eoꝝ fuit a ce° vt instra vocis sint continua cum eo: qui regit voces. s. cogita° que est in ce°. hec ille. Isti etiā nerui dātes motū lacertis mouētib⁹ dictas cartilagines; dicunt reuersiui: vt dic Ba^s. 4. de int. c°.

7°. Alij tñ neruiveniũt aliũde ad adiuuãdum motũ istarũ cartilaginũ vt mor⁹ ꝓstrictiõis ⁊ dilatatiõis ſ vt fiat vox. Qui tñ hoc ĩspicere voluerit ĩ anatho⁹ poterit ista ⁊ ſibi ſilia ꝓno tare. Lã efficiẽs vocẽ ꝑm Aui. in. 10. 3¹. in tra cta. 2°. c. j. est lacert⁹ q est ad apud epiglotum ipſius mouẽs. Lã aũt formal⁹ instrãlis ipſam formãs est epiglotũ: qõ ẽ cozp⁹ſile ligᵉ fistule fcã in medio gutturis: qõ ẽ ꝓnᵉ instrm voc. ⁊ oĩa alia ſunt adiuuãtia. vt dicit Ba⁹ p° de int c°. 7°. ⁊ Auic. in loco allegato. Lã malis ꝑm Baᵐ in libello de voce ⁊ anhelitu. t. 4. de int c. 7°. est aer insufflat⁹ quã emittit pulmo ⁊ to rax p ꝓstrictionẽ lacertoꝝ torac ⁊ clibani pe ctoriſ p tracheã arteriã. Lã finalis est expſſio ꝓceptũ siue mẽtis ĩplicite. Lã efficiens loqle ꝑm Ba. in libro de morib⁹ liq̃dis ſunt lacerti mouẽtes linguã ſenſuz ⁊ dorſum. Lã materia lis loquele est vox expedita ab epigloto deſti nata: ꝑm Baᵐ ibidẽ. Lã formalis vocis est lin gua: ꝑm Bᵐ. 4. de int. c. 7. cui labia dentes ⁊ palatũ ſupius ⁊ vuula ⁊ pulpe narĩ ꝓestant adiutoriũ. Ba⁹ ibidez. Ex quo ꝓz manifeste ꝙ vuula ⁊ epiglotus nõ ſunt idẽ. Lã finalis loq le est expſſio cõceptus añcedentis explicite ⁊ multũ clare ⁊ large: ꝓꝑ qõ bom viri ⁊ ſapien tes bonos act⁹ aĩe cõcipientes ꝓferũt ſapien tiam boneſta ⁊ ſana ỏba cũ dulcoze melliſluo ſtulti ỏo ihoneſta turpia ⁊ ſtulta. Nam de do lio exire non valet niſi qõ in eo continet. Tri plex nocumentuz accidit loquele ſicut ⁊ alijs actiombꝫ vt vult Aui. in. 10. 3¹. tract. 2. c. j. ſcz deſtructio qñ penitus ceſſat vox. ⁊ per ꝓns lo quela Diminu° qñ est parua alteratio vt qñ ẽ rauca aut nimis grauis aut tremuloſa.

Cauſe iſtoꝝ accidentiũ: aut ſunt ꝓmitti ue aut añcedẽtes ⁊ alie cõiuncte. Primitiue vt est caſus pcuſſio iſcifio a qb⁹ ꝑt prouenire ſolo ꝓtinuitatis in epigloto aut in mẽbris coadiuuantib⁹ vel apa ⁊ ſila. nã ſi ner ui ipſos lacertos mouẽtes maxie reuerſiui fu erint inſciſi vel in canalib⁹ pl'onis fuerit ma gnum vuln⁹. vox deſtrueť Ba⁹ in li° de voce ⁊ anhelitu. Jtẽ vox rauceſcit aut deſtruit: ſi ma teria ei⁹ deficit. ſ. inſuffla° aeris. qõ ꝓtigere ꝑt ꝓp inſciſionẽ aut aliud nocuᵐ accidẽs neruis ⁊ lacertis int coſtas exiſtẽtib⁹ ⁊ poſteri⁹ mouẽ tibus ibidẽ. Jrem vulnera magna in pectore ibidẽ Ba⁹. Jrem ſi neruis qui ſunt int coſtas acciderit ſciſio inter ſpondilia deſtrueť vox ⁊ anhelitus. Sil'r ſi oſſa coſtaruz ſcindant aut nucha ꝑm latitudinẽ inter ſpõdilia que reſpi ciunt pectus Ba⁹ ibidẽ. ſ. in libro de voce ⁊ an helitu. Si ex ingẽti clamore ⁊ garrulitate fit in pelliculis gule ⁊ ĩ gutture q̃dã pa° voci no cens. 4. de int. c°. 7°. Et ꝺ fit pp hũiditatem ibi fluentẽ cũ clamore. Aliq̃n accidit aliquod iſtoꝝ nocumẽtoꝝ a caloze exteriori vel frido cauſantib⁹ reu⁹ vl' introducẽdo malã cõplonez. ¶ Cauſe añcedẽtes ꝑm Aui. ꝓnt eẽ catarrus. vñ Ba⁹ aliq̃n cozrũpit vox pp vulnera que ve niunt pp catarrũ vel al'r: megˡ. 5. colũ° 11°. pa lam ẽt videm⁹ catarrũ a capite deſcendentem voci nocere. 4. de int. c°. 7°. Apa ẽt in lacert iteriozib⁹ gutturis vt eſt ſq̃ntia magna ibidẽ. Jtẽ multa materia hũida in toto cozpe vel in capite ſi ſit pata ad fluxũ ad mẽbra vocis ⁊ lo cutioms. Debilitas virtuᵗ motiue vt in infir mis multi° ſan. ĩplenis venas circa meᵈ vocis ad quaz repꝛonẽ ſeq̃t cõſtrictio meatuũ ⁊ ſtri ctura ⁊ ipedimᵗ invocevt vidi frequeť in hoib⁹ ſanguineis ⁊ repleť. ¶ Cãe ꝓiunctue ꝓnt eſſe mala ꝑ° ſimplex vel cõpoſita cuz maᵈ vel ſine maᵈ: q̃dẽ maᵈ effundit in lacertos gutturis vl' epigloti. vñ ſi lacerti gutturis dure moueã tur: aut morᵗeoꝝ ſit titillatiu⁹ vel tremuloſus vel ſit cũ ſpaſmo aut titillatiõe: tũc fit nocuᵐ in voce. 4. de int. c. 7. Et ꝺ põt contingere ꝓp nocuᵐ in lacert vel neruis maxie reuerſiuis. ibidẽ. Alia cã ꝓiucta põt eẽ mala cal'itas aut ſiccitas pl'onis vt in ethic cõſumpt vel mala hũiditas vl' catarr⁹ vel ſanies vel al'r ad ipm pl'onẽ ifluxã vl' in eo ⁊ membris vicis gñata. Alĩ q̃n pl'o repleť hũᵗ vel cãna ei⁹ nõ ẽ mũda: nõ est poſſibile hoiez clarã vocẽ vl' altã pnun ciare. ſic dicit Aui. Dicit ẽt Aui. i loco palle°. ꝙ q̃n iſta accña vl' cãe accᵐ ſr foztes in mẽ bris ꝓncipalib⁹ voc ⁊ locutiõis vl' coadiuuãti bus deſtruit. ⁊ ſi nõ ſr mltũ intẽſe: mioraſ vel alteraſ vel reuceſcit. ¶ Jtẽ epi⁸ apl'a cõgela° ſtupoꝝ ſq̃n⁸ palilis ledũt vocẽ. Ba⁹ in. c. ꝺ vo ce ⁊ anhelitu. Et gñal'r ⁊ mixti loquẽ de cãis raucedis ⁊ nocumẽtoꝝ voc ꝑm Auicẽ. in loco allegato aut ẽ mala ꝑ° fingˡaris ſine maᵈ aut mala ꝑ° cũ maᵈ ⁊ vt plᵘmũ ex catarro. ex q̃ ſe leſio epiglori vl' ptiũ coadiuuãtiũ. aut est pp ſol'onẽ ꝓtinuitat: q̃ vẽit aut ab apate aut a ca tarro: aut ab aliq̃ ex cauſis ꝓmitiuis iã dcis.

Signa Si faerit a cauſis ꝓimitiuis p relationẽ pa. poteſt cognoſcvt qz cecidit ⁊ cadẽdo obuiauit lapidi vel ligno cum capite vel cum pectore: vel cum collo vel ſpondilibus. vel qz fuit vulneratus cuz ferro vel ligno in mẽbris vocis aut qz fuit ⁊ ſtetit in fonte vel aere calido vel frigido vel hũido nimis. vt faciũt vendẽtes vinũ in cellarijs et

Digitized by Google

cuacis mltū hūidis: vl qz hūit mltas vigilias vl multū somnū aut fumū: aut puluerē ⁊ filia ¶ Signa cāz aūtiuz vt mala ꝓ fine maᵃ cogꝫ scit p calitatē ⁊ fitiz oris ⁊ gule. qz calitas hu miditates deficcat ⁊ siccitas est lima caloris: qñ ābe ꝓiūgunt. Fria āt ꝓ cogscit. qz frigᵒ sen tit ⁊ cala iuuāt: ⁊ fria nocēt. Et si fuerit mala cala cū maᵃ: tūc vrplimū fit ex san. sic dic Eō stant. in viaᵒ. ⁊ b cogscit p rubozē ⁊ calozes ⁊ plenitudinē in facie ⁊ in toto cozpe. Et si fit a mala fria cū maᵃ: tūc vrplimū fit ex flegmate. Cogscit p frigᵒ capit ⁊ mēbroꝝ vocaliū: ⁊ per multā abūdātiā flāticaꝝ supfluitatū i oze: na ribᵇ ⁊ palato. ⁊ catarrᵒ cognoscit p signa iā dicta in catarro. Et si fuerit pp siccitatē neruoꝝ mouētiū cartilagies gutturis ⁊ epigloti cum cōitate neruis: tūc nō adest raucedo magᵘ. imo pua: vꝝ ē cū acuitate ⁊ aspitate. ⁊ in neruis sentit dol. Sgnātia vo cognoscit p dolozē in collo vl ceruice. ⁊ qz nō pōt deglutire vt añ cō sueuerat. A q cā b fiat ponit Aui. c. ꝑpo. qz ca liditas magnificat vocēt ponit. ⁊ b āt itelligit de p se. nā aliqñ exaspat iducēdo siccitatē ⁊ fritas acuit eā ⁊ miozat eā: ⁊ siccitas exaspe rat eā ⁊ facit eā eē silez vocibᵘ gruū. ⁊ hūiditas facit eā raucā: ⁊ qñ instra sr plana vox est pla na. Verba sūt Aui. 10. 3ⁱ. tract. 2. c. 1. ¶ Sig cā rū ꝓiūctaꝝ cogscunt p cās añtes ⁊ ꝑmitiuas: q sr mltū itēse ⁊ in fcō eē ⁊ manifeste ex eis iā repit lefio i actiōe vitali: ita q cāe ꝑmitiue ⁊ añtes p itēfionē ⁊ mltiplicationē sui fiūt cāe ꝓiūcte q iā māifeste nocēt actiōibᵘ nālibᵘ: vt iā dcm ē in. c. de obtalmia q venit a cāis ꝑmi tiuis p ormationē eaꝝ: qō mīme fieri pt nisi cāis ꝓiunct ibi iā exītibᵘ. Si vo raucedo fiat a mlta hūidi vl sanie ifridante plmonē adest tussis ⁊ difficltas āhelitᵒ. ⁊ alīn sputū mltuz ⁊ hūidū. vl lames expuēdo ejciunt: ⁊ᶜ de aliis.

Pronosticatio Jn raucedie Rau cedo igit accidit senibᵘ in yltio senio: ꝑ nō curaf. cuiᵘ ꝓxia cā ē. qz ōtus motiua instroꝝ vocaliū est defecta ⁊ non pt ea mouere. put oꝛ sic. nec alia ozgana. ¶ Scda cā. qz decrepiti multa accītali super fluitate abūdāt q a debili nāli eoꝝ caloze ne quit ꝓsumi ⁊ deuastari. ¶ Scdo si estas fuerit bozealis ⁊ ficca autūnus sequēs meridionalᵉ ⁊ pluuialᵉ: tūc i ipo autūno mltiplicabit rauceᵒ ¶ Tertio raucedo q accidit pp iscisionē nuche aut musclꝝ mouētiū meᵃ vocalia: aut pp isci sionē eozūdē mēbroꝝ irrecupabilē. ¶ 4ᵒ rau cedo ꝓfirmata nō ē susceptia curōnis. Eō firᵉ aūt i fine anni. ¶ 5ᵒ reumatic rauᵉ si flōef: nō amplᵃ raucedie potit curari pfecte. qz flōia i reumate fluxū ꝓfirmat ad meᵃ voc. ¶ Sexto raucedo ex reuᵉ nō curat nisi pus reuᵃ curef. ¶ 7ᵒ raucedo vocis ⁊ loqle āputaᵒ nisi sub mis sa i masculᵒ femelle pᵒ ynū annuz ē pniciosa ⁊ mozt pnūc iaz future: nisi cū diligenᵗ succurᵉ rat. Et vidi tpe meo mltos venire in tantā pe ctoris strictura: q quasi suffocati moztui sūt.

Curatio ds seq ꝑm positionem causaꝝ tā pus ꝓsiderandū ē a cāis ꝑmitiuis ⁊ ꝑm possibilitatē ad sua ꝓxia reduc cant vt qñ fit a calo dissoluēte vl a frīo cōpzi mente hūozes ad meᵃ vocalia vl si fit a clamo re q talia ad sua ꝓxia reducant: ⁊ ad sanitatē p sua ꝓxia ⁊ ad tpamētū: qō illis mēbris ē cō ueniens. ⁊ si fit a fumo vl a vēto vel pulᵉ aut a vociferatiōe: vtaf refᵇ leniētibᵘ tracheā arte riā ⁊ guttur. Utaf g malus coct cū oleo dul ci oliuevl amigd. ⁊ colatura furfuris cū pētō vl zuccaro ⁊ cū puluere liqrᵉ sumat et pulmē ta fcā ex farina tritici ⁊ lacte cui in fine deco ctionis addant vitella ouoꝝ. 4. ¶ Jdem pōt fieri cū pane. Pōt ēt fieri filis polēta cū lacte amigd cui penid vl zucᵐ addant. Jdez sumat oua sozbilia p se ⁊ butirū p se. Etiā vz sirᵇ viol p se vl mixtᵒ cū muscilagie se. citoniꝝ. Uz ēt dyadragāᵐ ⁊ dyapenid ⁊ filia. ¶ Jsta ei valēt in cāis supdict vt ē mala cōplo cala vl ficca ⁊ raucedini ⁊ tussi exficcate ⁊ aspitati gutturis ⁊ cāne pulmonis lemēdo ⁊ mollificādo ptes illas. ¶ Jtē qñ ē pp vociferatiōe valent ficᵒ ficce assare: qbᵘ supspgaf pul calamēti vel pul mēte ⁊ liqrᵉ. ¶ Jtē pectᵒ ⁊ trachea arte ria ⁊ guttur iungant cū oleo yrio vl butiro ⁊ olo amigd. dulc. ⁊ arūgia galline sil mixt. Et malue cocte cū pigui iure mutonis raucedini exficcate ⁊ tussi ⁊ aspitati gutturis manifestū pbēt remediū. ¶ Ad cās añcedētes hūdo cōsi derationē ille pus sunt extirpande: nisi fuerit apa sgnāticū: qō nōdū ē māifestatū succurra tur: sic dictū ē in sgnā. qz cū eēt manifestū iā eēt cā ꝓiuncta. Et si fuerit mlta maᵃ hūida in cozpe vl caᵉ digerat ⁊ purgeᵗ cū appzopatis. Et si fuerit maᵃ cala ⁊ hu. sanguᵃ q fuit a pti bus supiozibᵘ p venas iplens ⁊ ipediens meᵃ vocalia: qō cognoscit q est hō venosus san guineus rubei colozis plen in facie. talis ꝑm Cāstanᵐ in viaᵒ ⁊ ꝑm alios autozes dz flōari de vtraq cepha. ⁊ san. ethaf in bona q̄rita ꝑm vires pa. Deinde purgeᵗ cū cassiᵉ ⁊ māna gnata ⁊ tamarind: vel cū elᵉ de succo ros. ⁊ viuat sobzie bibendo ⁊ comedenᵗ maxie in cena. ita q nihil vel paruz in cena comedat vel

o

sumat de cibo⁹ potu: ⁊ parū dormiat cū cibo suo creden⁹. ℞ filio Aui. nō sumat res acres nec salsas nec aspas nec mordicatias nec acutas ⁊ post si vr̄ adhuc plenitudo iterius flōetur: ⁊ ponantur vētose inter sparulas. ¶ Et teneat has pillas sub ligua q̄ valēt in cā cala ⁊ in cā ficca ⁊ lenīūt pect⁹. ⁊ sunt Lōstan¹ in via⁹. ℟. gūmi arab. gūmi dragagan¹. liq̄ris rase amⁱ peniō. se. cucur. ⁊ cucu. se. spoz^cc. añ. ʒ. 4. croci. ℈. ʒ. misceant ⁊ ℟ pille subi lingua. Valent ēt iste pille q̄n rauce⁹ vel tussis ꝓcedit a ma³ calida vel ficca vl̄ sine materia. ¶ Valēt ēt zucc. ros ⁊ viol¹ ⁊ cādi ⁊ peniō ⁊ el^c³ fria ⁊ hu. et dragam. frm. diapeniō sine spēbus diapapa. ⁊ dragam ifusum ⁊ silia. vtat ordearo auenato ⁊ colatura furfuris ⁊ butiro ⁊ sibib⁹. Etiaz fir⁹ de iuubis in casu sup̄dicto: si cā est cala ⁊ ficca ꝓiuncti vl̄ sepatim. ⁊ vʒ ēt ad raucedines ⁊ tussim ⁊ pleuresim ℈m Deb^c in suo antid⁹. ℟. iuube. 6o. viol¹. se. malue añ. ʒ. 5. capil¹ ve. recē tis. ʒ. ij. ⁊ ℏ. se. citonioꝝ se. papa. se. mellonū. se. poz^cc. se. lactucis. gūmi dragagā¹. añ. ʒ. iij. liq̄ricie. ʒ. x. ordei. ʒ. ij. decoquant oīa in decē. ℟. aq̄ donec redeat ad. ℟. 4. addēdo ʒuc¹. ℟. ij. ℟ fir⁹. ¶ Si ꝺo videat q̄ in toto corpe vel in ca⁹ abūdet ma³ flātica fria ranꝯ cā añs vel i mē bris vocalib⁹ tanꝯ cā ꝓiuncta: digerat flā cū oxīelle sqllū⁹. vel fir⁹ de prasio. vel cū isto fir⁹ ℟. rad. enule cāpane rad̄ yreos. rad̄ fen¹ ⁊ pet⁹ añ. ʒ. iij. prasij ysō¹ oziga¹ bethoni^c calamenti añ. ʒ. ij. liquiri^c rase an¹ sticad̄ ara. ⁊ cit¹ añ. ʒ. j. mell' anthozati. ℟. ij. ℟ fir⁹. ⁊ pōt addi carica rū piguiū. x. nūero. palßenucleatax capillve. añ. ʒ. ij. Digesta ma³ purgef cū pill'is ℈ agar⁹ vl̄ cū pill'is cochijs q̄ ſ ſpāles ad reu³ vt ponit Aui. i. c. ℈ catarro. ⁊ comēdat paucitas cibi ⁊ pot⁹ ⁊ somni. Et i isto casu vʒ diamoz diapra sium diatrion. pipeon. ⁊ spāl'r diaʒiziberis. qd̄ ℈ ponit in suo magno antid⁹. Et si ibi fuerit reu³ qd̄ cognoscit qz vix accidit rauce⁹ q̄n seq̄ tur tussis: ⁊ exeunt supfluitates p nares p os ⁊ guttur cū raucedine ⁊ adest obtura⁹ narium vt in plurib⁹ tūc ꝑus sistendū est reu³: sicut dictum est in supraḋ⁹. ca⁹. ꝑus purgādo materiam añtē. sicut ūme^c dictū est. Et teneat bona ⁊ subtilis dieta. ⁊ vtat diapapa. marie quādo reu³ est calm. Et sup caput ponant sacculi de milio ⁊ sale fil' tostrefactis vel de pānico ⁊ furfure. Vel ℟ iste sacculus ad reu³ exiccandum. ℟. flozcamo. ʒ. ij. mellilo¹ sticad̄ arabice. ⁊ fan suci berboni^c. añ. ʒ. j. caleſ super tegulā. bono vino rosatā. ⁊ capiti frequēter apponat ⁊ sudet, deide recipiat illum fumū. ℟. classe q̄ vtū tur scriptores supra ꝓgamenū. ʒ. ij. thuris ma sculi. ʒ. j. recipiat fumum per nares. nā classa seu vernix mirabilē hz proprietatem in fisten do reuma. vt ponit Aui. Suffumigatio ⁊ odo ratus nigelleoz. Si autes sumatur nigelleol gith. ʒ. j. garioſ. ʒ. ℏ. cōquassent fimul ⁊ ℟ sac culus ⁊ calidus cōmissure applicet: multum valet. Et pille supradicte sub lingua teneanē Vel ℟ pille dyaoliba¹ de pul'. diaoliba¹ sub lin gua. Vel recipiat istas pillas qs ponit Bern⁹ de gord⁹. ¶ ℟. storacis cala^e amb^e grise masti cis thuris liquiris pasß mund̄. ab aril' caru caruz. gūmi dragagā¹ ⁊ arabi. añ. ʒ. iij. ℟ pille cum ydromelle vel cum fir⁹ capillis ve. vl̄ cuz vino cocto. ⁊ vʒ in cā fria ⁊ hu. ⁊ cum reu^c. ⁊ fi ne reumate vʒ diaʒʒ¹ diacalamentuz ⁊ diasul fur: ℈m-ℬ^m in suo magno antid⁹ ⁊ diaoliba^m valet. ēt diadragam factuz ex decoctione rad̄. yreos ⁊ acozi ⁊ prasij ⁊ ysō¹ cū liquiri^c ⁊ melle mixtis vel sepatim ⁊ marie si āmisceatur mo dicum castorei ⁊ cubebarū fil' mixtis ⁊ pulue rizatis. Et est ꝓmum remem in cā frida. ¶ 2^m remem est masßica⁹ cubebax paulatine deglu tiendo. ¶ ʒ^m est ℈m haly vsus ʒʒ¹ viridis ⁊ gar garizax⁹ pauce aque ardentⁱ exterius erpuēdo. ¶ 4^m est. ℟. gith ⁊ est se. nigruz odoziferum ⁊ triangulare qd̄ apud arabes sumit̄ ꝓ nigella. ʒ. ij. sinap. ʒ. ℏ. qrt. j. mellis sumat ad q̄titates vnius auellane: ⁊ aliq̄ ps dissoluat in vino ⁊ gargarizet. ¶ ʒ⁹ vtat hoc el^c⁹ qd̄ ponit Daly ℟. se. li¹ ⁊ fenugre¹ rorefactox. añ. ʒ. x. pineax mund̄. medulle se. bōbacis añ. ʒ. xx. terantur ⁊ cū melle ꝺispumato icorporent. Huic electu⁹ ego addo cubebarum. ʒ. v. ʒʒ¹ viridis. ʒ. j. ℟ ad modum opiate. Et si est delicatus ℟ cum zuc. cocto ad perfectionem vt iuſep. ¶ 6⁹ si per ista nō sanant ⁊ adest hūiditas i gutture ⁊ pecto^e ꝓpinet aq̄ radicū quā ponit Daly in. 6⁹. scde ptis. c. ꝓpo. ℟. corticis api ⁊ fen¹ añ. ʒ. x. seis api. an¹ ⁊ fen' añ. ʒ. 4. mastic spice¹ añ. ʒ. j. aʒa ri foly vtriusq̄ cētauree añ. ʒ. iij. liq̄ri^c rase. ʒ. v. rad. yreos. ʒ. iij. carica. x. nūero pasß mund̄ ab aril'. ʒ. xv. coquat oīa in q̄tuoz. ℟. aq̄ do nec ad duas redeat ⁊ tūc addat post colaturā zuc vl̄ mel. ⁊ coquat iterū. ⁊ dent. ʒ. iij. vl̄. iiij. ⁊ sumat kūbēdo. ¶ ℣ si p supdicta nō curatur: vtat medicamie assef qd̄ ponit Aui. i. c. ꝓpo ℟. croci. ʒ. j. assef. ʒ. ℏ. mell'. ʒ. iij. pulueriʒāda pulueriʒent ⁊ cū melle coquat vsq̄ ad spissi tudinē ⁊ ℟. pille sub ligua. vel alr ⁊ vʒ ad ab scisionē voc ⁊ raucedinē. Et vtat hac medi³. ℟. calamentiy sō¹ añ. m. j. caricarum. x. nume ro mell'. ℟. ℏ. fiat fir⁹ coctus ad perfectionē. ⁊

Digitized by Google

parūp deglutiaſ de illo inꝑpolate. Jn clarifi catiõe tñ ponaſ̄ iuiube.xx.pul. liq̄r cubebe. añ.ʒ.iij. mirabil' facit loq; ⁊ cãtare poſt lõgū vſum. ¶ Octauo ℞ fic. ℞. croci.ʒ.iij. mirre ſuc ci liq̄r thuris. yſopi ⁊ calamẽ añ.ʒ.ij. ℈ serue capill'. ve. ℈serue yreos añ.ʒ.ij. pul' diaʒʒ¹.ʒ.ß. carnũ paſſ.ʒ.j. ⁊ ß. miſceaſ̄ ⁊ incoꝛpent cuꝫ vino cocto vel cũ melle. ⁊ ℞ q̃ſi opiata vel looth. qõ lãbendo ſumat. Et vtaſ̄ elecᵒ de cauli bus: qõ dicef̄ in. c. de aſmate cum dei gr̃a. Et caules oiᵇ modis ſũpte valẽt ad raucedinẽ. ℈m auiẽ. ⁊ dicit ꝙ ſi elecᵐ de caulibꝰ nõ vꝫ ad raucedinẽ dꝫ ei miſceri aſſaſ̄. ¶ 9ᵒ ℞ medica mẽ aui. ℞. ʒʒ¹ oditi. ʒ. iij. piſtef̄ foꝛtit: iꝯpan do cũ lacte caꝓno donec fiat ſicut mel. deide addaſ̄ pipis lõgi. ʒ. j. croci. ʒ. ij. amidi ad põdꝰ oim zucᵒ qõ ſuf. ℞ cõditũ vt facilꝫ poſſit ſumi addẽdo ℈ aq̃ capill' ve. vl' yreos. Vel ꝑt ſumi ꝑ modũ elecᵗ facti in tabul'. ⁊ maſticet freq̃nᵗ liq̄ricią cũ iniub. vel iuiubas cũ paſſ. paulati ue ſuccũ deglutiẽdo. ¶ Decᵗ ℞ iſte pille ſub lĩ gua q̃s ponit aui. ℞. ſinaꝓ toꝛref̄. ʒ. iij. pipis ʒ. j. mirre. ʒ. vj. ſtoꝛacis cala^c galbani. añ. ʒ. iiij ℞ pille. Et aliq̃n deglutiat parũ pul' olibani. Et ſi vis cito ſanari: abſtineas a cena. ⁊ in in troitu lecti capiat vnũ coclear de coꝛꝛ ꝓpato Et capiat res abſterſiuas ſine moꝛdicatõe: vt eſt cibus factꝰ de farina oꝛdei vel farina faba rũ cũ lacte capᵉ vel amigdõ cũ bꝛodio carniuꝫ. Alle medicamina etiã facta ex ſe. li' toꝛrefctõ cũ melle bñ cocto vꝫ terebẽtina in modica q̃ntᵉ ſumpta. Jſta inq̃ abſtergũt ⁊ lenĩũt ſine moꝛ dicatõe. ¶ Undecio ℞ medicamẽ de maloĝna to. ita ꝙ malũĝnatũ dulce coquaſ̄ ſ̃ꝺ ꝓunis deinde eꝑhant' gñã ⁊ ſuccꝰ ⁊ pãnũ in tacea ex ꝓmaſ̄. ⁊ addaſ̄ ſiꝛ vioꝫ vel penidꝰ cũ aq̃ capill' ve. ⁊ ſumaſ̄ freq̃nᵗ. aui. dicꝫ ꝙ addaſ̄ oleũ vioꝫ qꝺ nõ eſt faciẽdũ niſi in magᵗ ſiccᵉ ⁊ aſpitate gutturis. ¶ 12ᵒ ℞ medicamẽ ℈oꝛ. ℞. triũ ge nerũ pipis cinamoᵐ electi. añ. ʒ. j. fenugᵉ ſc. li' toꝛrefacti marabᵗ pinearũ mũꝺ amigꝺ dulciũ liq̄r. raſe caricarũ paſſ mundꝺ ab ariſl' iuiube ſebeſten. añ. ʒ. ij. Vuic medicine addo ego cu bebe. ʒ. iiij. ſucci liq̄rᵉ. ʒ. ij. penid ℈erue yreos añ. ʒ. j. ex vna pte fiãt pille ſub lingua ⁊ aᵃ ps ꝓficiaſ̄ cũ melle ad ignẽ lentũ: ⁊ ſumaſ̄ lãben do ⁊ ſuauiter ⁊ paulatiue deglutiẽdo. pculdu bio vꝫ ad tuſſim ⁊ raucedinẽ ⁊ gutturis aſpi tatẽ ex frigida ⁊ viſcoſa cã. ¶ Deciꝛtio ſuma tur looth de pino dicẽdo in. ca. de tuſſi. Aliud medica^m ĩ mã frida ⁊ hũida. ℞. carnũ dactl' caricarũ añ. iij. nũero carnũ paſſ iuiube ⁊ ſe beſten pinearũ mũꝺ, ℈ue yreos ℈ue capill' ve. añ. ʒ. j. ſtoꝛacis calaᶜ thuris pul' diapꝛaſij pul' diaʒʒ¹ pul' diacala¹. pul' diapenidꝰ cũ ſpẽᵇ cubebarũ. añ. ʒ. ij. ʒucᵉ vel mell' qꝺ ſufficiat ℞ looth vel medica^m ad modũ opiate: qõ lãben do ſumaſ̄. ⁊ nunq̃ meliᵇ medica^m attẽptaſti in tuſſi ⁊ raucedine de cã fria ⁊ hũida. ⁊ in ſeni bus nõ potẽtibꝰ doꝛmire: ꝓſuppoſita abſtinẽ tia a cena. ⁊ vꝫ etiã aſmati. Nã iſte tres paſſi ones q̃ſi ſoꝛoꝛes ſũt. Doc aũt medica^m poteſt vocari dyacatholicõ ꝓꝑ vtilitatẽ medicami nũ ſimplicitũ ⁊ cõpoſitoꝝ ad mẽbꝛa vocalia ⁊ anhelitus valentiũ ꝛc. Sequiſ̄ dieta.

Dieta Ponaſ̄ ℈m diuerſitatẽ cauſaruꝫ. Alia eñ eſt dieta q̃n venit a ficci tate. ⁊ alia q̃n venit ab hũiditate. Scribit tñ Aui. in. 10.ª¹. trac. 2. c. ꝓꝓio de cura raucedis ꝙ elecᵐ de caulibus cõfert eis. ⁊ maſticaᵒ ra moꝝ ⁊ truncoꝝ cauliũ humidaruꝫ ⁊ ſoꝛbitio aque cauliũ. Dicit ibidẽ Auic. ꝙ cibi ꝑeretes raucis ſunt pedes ⁊ extrema animaliũ ⁊ ꝓpe vaccarũ ex q̃bus bene coctis comedãt. Ficus etiã ficce conferũt ad raucedinẽ ⁊ abſciſiones voc̄ ſiue ſit ab humiditate ſiue a ficcitate. Fi cus etiam aſſate ficce modicum cum puluere calamẽti. Et medicamẽ de ficubus cũ puluꝛe cala¹. vꝫ ℈m Aui. Oẽs rauci caueãt a rebus ſalſis acetoſis aſpis ⁊ põticis niſi cuꝫ aliquo iſtoꝝ intẽdat facere iſciſionẽ. ⁊ tũc vtaſ̄ iſtis mixtis cũ lenitiuis: fiẽ fit cũ oximelle ſq̃lliti Utanᵗ aliꝫ cibis vſualiᵇ et ouis ſoꝛbilibus q̃ bñ faciũt cãtare cãtatrices nuptiarũ: ſi q̃t tuoꝝ vitella ouoꝝ ſoꝛbeaſ̄ cũ puluere liq̄rᵉ. Jtẽ dicit aui. ꝙ oĩno caueãt a vino ſaltem in ꝓncipio: ſedvtaſ̄ ptiſana facta cũ oꝛdeo cariq̃ liq̄r ⁊ tritic̃ conditũ cũ bꝛodio carniũ vꝫ vel cũ lacte capꝛe. Valet oꝛdeatũ auenatũ caules male cocti cũ oleo oliuarũ. Et caueat a frigo re ⁊ a rebus dure digeſtionis: niſi habeant in hoc ꝓꝓietatem.

Clarificatio Jn raucedine ꝓ̃ ſcien dũ ℈m Ga. 4. de inte. c. 7. ꝙ q̃nq̃ ſunt actões q̃rũ vna ẽ ſeq̃ns aliã Prima ẽ exitꝰ aeris cũ ãhelitu. ⁊ iſta ẽ nccria ad purgãdũ ſuꝑfluitates vapoſas circa coꝛ et ſpũalia mẽbꝛa exĩtes. Scda ẽ flamẽ ſine ictu ſicut hꝺ facit aſpiratꝰ vl' reſpiratꝰ. Ter³ ẽ flamẽ cũ ictu cũ intẽᵉ ⁊ cogitatõe faciẽdi voce. ⁊ hãc vocat Ga. in eodẽ loco inſuffiationẽ q̃ iſuffla cũ aere eſt maᵃ voc̄. Quarta acᵒ ẽvoꝝ q̃ ẽ maᵃ loq̃le. Quĩta eſt loq̃la. vñ ſi ꝑ³ iſtarũ actionũ fuerit leſa. 4. ſeq̃ntes cã eꝰ nccrio patiẽt. vltima aũt acᵒ q̃ ẽ loq̃la põt pati: aliꝫ ſaluis ma nẽtibꝰ: vt in ꝓlaᵗ lĩgue. ⁊ ſi ʒ³ ledaſ̄ q̃ eſt fiãmẽ

Digitized by Google

cū ictu siue insufflatio: nccrio. 4. ⁊. 5. patiēt: qz mā vocis ⁊ loq̄le iā deficit vel valde submisse vociferabat. Itē ꝑme tres ꝑnt esse salue. tñ. 4. et. 5ª. parūt rōe instroꝝ ineptoꝝ. passio aūt 4ᵉ solū nocet motiue. ¶ Scdo sciēdū: q ꝑma actio q̄ est exit⁹ aeris cū abelitu fit p motum oīm lacertoꝝ pectus cōphēdentiū ⁊ p coꝛdis ꝓstrictōes. ⁊ silr 2ª q̄ est flamē sine ictu. Insufflatio vo fort nō ictualis sic hō facit insufflando ad ignē: fit ꝑpe placertos q̄ sūt infra costas. Sed 3ª q̄ est ictualis insuffla° fit cū lacert⁹ gule. Vox vo ꝓncipalr fit p lacertos gutturis ⁊ epigloti. Lingua vo vocē dimdit ⁊ variat. et fit in loq̄ndo imatiua. vba sūt Ba. vbi. 8. ¶ 3° nota q iā p dicta clare poteris scire p quem modū fit vox. Nā cooptoꝝ epigloti. i. cartilaginū ē res subtilissima. ⁊ ē in medio ꝑme cartilagis in q̄ loco fit vox ⁊ aer q̄ vēit a pulmone ⁊ ptibus interioꝝ currit p tracheā arteriā ⁊ ꝑmo amplissi° loco ⁊ pcurit ipꝫ. Deide occurrit oꝛifi° coopculi ⁊ acꝛrit ⁊ reqrit velocitatē mot⁹ ⁊ fortitudis. ⁊ illic pcutit fortiter cooptoꝝ epigloti. ⁊ tūc fit vox. b sūt vba B⁹ in li. devoce ⁊ abelitu in ꝑn°. 3. colū. ¶ 4°. no. ꝑm ga. eodē loco ⁊ li. q cāna pulmonis ꝑpe ē carnosa ⁊ hūoꝛosa ⁊ nō sonoꝛa. Sꝫ epyglotū qz cartilaginosuꝫ ficcū refistēs aeri est sonoꝝ ⁊ vocū factiuū cū motu lacertoꝝ ipꝫ mouēti uꝫ fctō a ꝛtute aīali volūtarie motiua qñ aīa seu itellect⁹ hūan⁹ vult vocē ⁊ loq̄lā. pulgare. Idcirco cū epiglot⁹ fit ficcus nālr qñ supflue humectat fiue p catarrū fiue alr fit raucedo. Jō cludit ga. in loco iā dicto: q añ cibū ⁊ potū marie supfluū vox ē clara. ⁊ post min⁹ clara. ⁊ si por⁹ fuerit plus q̄ oꝛ: eēt rauca. Ideo potest vir vocē clarā hēbūt ꝑpt mimias superfluitates q̄s hñt circa mēbra vocalia. ⁊ b ideꝫ accidit in semb⁹ ⁊ decrepit. nā vtrisq; mem³ vocalia debilitant a sua actōe sic ⁊ cet⁹ mē. ¶ 5° notādū q̄ in oīb⁹ coꝛpib⁹ illa q̄ sūt ficca sūt clariozis voc q̄ illa q̄ sūt hu. hūᵉ supflua vt ꝑz de ligno ficco ⁊ de ligno viridi ⁊ ō silib⁹. Et est auctas Ga. in li. de voce ⁊ abelitu i ꝑn. 4. colū. Nā ficcitas tpata tpat vocē ⁊ superflua exaspat. ¶ 6° sciendū: q̄ pualescētes ⁊ debiles ⁊ viri religiosi cū aspirate ⁊ vite modesti a viuētes deficiūt in platōe voc ꝓsuete. cuius cā ē debilitas ꝛtut⁹ motiue lactoꝝ pectoꝛis. q̄ nō pōt fil⁹ mltū aerē expellere. ¶ 2ª cā est qz ꝛt⁹ pulmonis ⁊ epigloti ⁊ ceteroꝝ mēbroꝝ deficiūt ab opatōe sua: timo oēs. 4. cāe vocis in istis deficiūt. iō vox eoꝝ fit rauca submissa vel canulia vel alteri⁹ modi. ¶ 7° sciendū ꝑm Arist. 2. de aīa in. c. 5. q̄ vox ꝑpe cōpetit aialibus: ⁊ nullū inaiatū hꝫ vocē. ⁊ si ista ipꝛopꝛie habēt vociferare sicut tuba ⁊ lira ⁊ filia. b vo cat ꝑpie son⁹ ⁊ nō vox. Non tñ oīa aialia habent vocē: sicut sunt aialia q̄ nō hñt sanguiez vt apes formica. Et aliq̄ habēt sanguinem ⁊ non vocē vt pisces ¶ Octauo nota q vox nec loquela bene pñt fieri in attractōe aeris voc: ſ in respiratōe. Tñ qz aīalia grestibilia plus hñt de näli caloꝛe circa coꝛ q̄ pisces. iō magis indigēt attractōe aeris q̄ nō pōt fieri sine pulmone. Cū igit pisces nō hēant pulmonē: non hēbunt aeris inspiratiōnē nec respiratiōnē. ⁊ p ꝛis nec vocē. ¶ Nono nota q̄ nō ois sonus fact⁹ cū respiratōe est vox: timo opꝫ q̄ fiat cū imaginatōe ⁊ intētione ad figūdū in homie ⁊ alijs aialibus cū estimatiua: vt ꝑz de coꝛno q̄ vociferat dū socia vocat. iō tussis impꝛope dꝛ vox. Qd aūt requirat imagina° hoc ꝑz: qa nō sp aialia respirāt. igit nō faciūt vocē. Bene g dictū ē in ꝑn°ca. q̄ vox est repcussio aeris respirati in ptibus determinat. i. in gutture et epigloto cū imaginatōe. Et hec ē snia Aristo. 2. de aīa. c. v. in fine. ¶ Decimo sciēdū q̄ ex iā dict⁹ in ꝑma clarificatōe possum⁹ vēire ad noticiā dicti Ba. 1. de inte. c. 6. q̄ si in ꝑn°. 3. colū. scz q̄ alīs pōt pati vnū mēbꝛuꝫ q̄ alic⁹ actōis est ꝓpriū ꝓncipalius: nulla passione in eo exīte: cū actio eius sit ablata aut diminuta ꝑpt inopiā illi⁹ materie q̄ ab illo mēbꝛo sibi veniebat: sicut palā est videre in voce. Hoc enī mā ⁊ elemētū est insufflatio q̄ fit cū lacert⁹ q̄ sunt inf costas: ⁊ cū pectoꝛis ꝓstrictōne. Cū enī lacerti b mīme fecerint: vox amputat: instrūs tñ vocis tūc neq̄ q̄ patit. ⁊ hoc sepe ꝛtingit. Vba sunt Ga. in loco ꝓdicto. Hoc idē dicit. 3. ō ite. c. 2. in hec vba. Dico g̃ actionē pati nocumētū cū mēbꝛa q̄bus actio fit infirmant ⁊ cuꝫ alia ꝑter ista: q̄bus adiutoꝛiū fit ⁊ nō actio. Ꝑz igr q̄ in dimutōe coꝛrup° ⁊ ablatiōe vocis guttur patit nulla cā passionis in eo exīte: ſ in alijs sibi coadiuuātib⁹. mēbꝛis. ⁊ tūc dꝛ passio ꝑ col ligātiā: ⁊ aliq̄n patit gutt⁹ ꝑpt cāꝫ in ei⁹ subaxīte. ⁊ tūc dꝛ passio i eēntia mē. ¶ Undecio queriť. raucedo q̄s morbus est in gñe. Rñdit Auic. i. 10. 3ª. trac. 2. c. 1. q̄ malicia complonis simplicis fine maª vel cū maª. ꝑpe ex catarro qui est morb⁹ ꝓsimilis. Pōt etiā venire ꝑpter solutionē ꝛtinuitat⁹ in mēᵐ ꝓncipali actiōis vel in mēbris coadiuuātib⁹. vel potest eē morbus officialis: q̄ aspritas gutturis ⁊ cartilaginum siue cannaliū pulmonis vel opilatio in eisdē mēbꝛis: vt in causis ꝑus fuit declaratū

Digitized by Google

¶Duodecimo notandū ꝙ ars imitat nām in formādis vocib⁹. exēplū de museta. nā museta ḥ̄ folle a q̄ aer expellit post ifflationē. fle aer expellit a tozace t plone t ḥ̄ locū strictū ad quē trāsit aer loco trachee arterie. Deinde venit ligua fistulaz quā aer foztit percutit. t fit ibi vox vl' son⁹ loco epiglot. Deide residū cāne vbi sunt fozamīa t os latū loco palati. t deide digiti sup fozamīa ad diuidedū illū sonū seu vocē iā expedirā ab epigloto. ¶Decio tertio nō ꝑm ꝙ dicit Aug. vtpl'imū rauce⁹ fit a mala cōplone fine ma³ vel cū ma³ maxime reu⁽ᵃ⁾. nā supflua hūiditas ifundens epiglotū. t guttur relaxat lacertos mouētes epiglotū. t iō causat rauce⁹. Et iō debem⁹ itēdere ad desiccandū illā supfluā hūiditatē iclinando nes nō nāles ad siccitatē nunc aūt cubebe in scōdu calē t siccē existētes desiccādo illā hūiditatē t calefaciē illas ptes in oze deꝛēte t mastricate clarificāt vocē: vt ponit Aug. i 2°. ¶Sz tūc dubitaꝛ. Eu dicis ꝙ rau⁹ vtpl'imū fit ab hūidi⁹: q̄re hūida cōpetūt in curatiōe eius: vt iam dictū ē in cura nō solū ꝛtual'r y⁹ēt hūida actual'r. Dicēdū cū bernar⁹ ꝙ hūidus cāt rauce dinē t curat ipsam. hūidū nutrimētū superfluū ibidē lacertos supdictos cāt rauce dinē ſ hūidū extrisecū nō supstuū liniēdo t siccita tem alioꝛ medicaminū tēpando. t abstergē⁹ curat rauce dinē. vt ꝑz de auenato t de tritico t de liq̄r t dragagan⁹ t gūmi arabico. ¶Decimo q̄rto no. ꝙ tube t alia instra de vēto y⁹ t cāpane circa aq̄rū planicē resonātes meliozē ḥ̄ sonū pp reuerberationē soni a supficie aq̄rū q̄ nō pōt p aquā penetrare: imo redūdat exteri⁹. iō melius resonat. ¶15°. q̄rit q̄re visio lupi ꝓpinq̄ t, iopinata facḥ hoies raucū ēno⁹ rīdet ꝑm phos: ꝙ lup⁹ est aīal vozax t gulosum: t p ois multe id igōnis. t nō inuēto cibo p magnū tps ieiunat. nūc aūt cibi idigesti sunt cā maloꝛ hu. cozruptoꝛ. ꝓpterea aer respirat⁹a lupo ificit mediū ad magnā distātiā. t sic q̄si ds videt lupū t de ꝓpe: ispirat illum aerē ifectū q̄ indisponit me³ anhelit⁹. t sic hō efficit rauc⁹. Sed al'r t melī rīdet. Naz q̄ videt lupū de ꝓpe magno conatu nitit vocifera re: t subito clamare q̄bus me³ afficit vocalia: rōne q̄rū hūiditates q̄si subito ad eadē me³ attrahunt q̄ ibidē tes ea velocit cānt rauce dinē ¶16°. sciendū ꝑm B^m. 4. de inte. c. 9. ꝑm vnaz cotā vel. xj. ꝑm aliā q̄ icipit. Etiā iterioꝛ membroꝛ q̄si in medio. 2¹ colū⁹ ꝙ asuefactio vocis gdarum eraltate vz in plone q̄si fricationes t vnctiōes t tpari mot⁹. p hec ei lacerti tpant,

Capitulum quintum de tussi.

t **Tussis** est motus aiate ꝛtuꝫ: t natural' ꝑm nature cursum circa instra spūs operans ad expellēdū supfluā sibi nociua. Dec est diffim⁹. Costan⁹ in via⁹ li°. 3. Bernar⁹ in. 4. lili dicit. Tussis est mot⁹ natural' ex pulsiue sue scitatus t adiut⁹ p aiālē sensibilē t motuam. Et est mot⁹ ꝑm dispōnē naturalē ad expellendū nociua. Pro itellectu aliq̄ istaz diffinitionū sciendū ꝑm B^m p° aph°. 5°. 22°. t ꝑm eundem 5° de motibo. c. 2. t ꝑm oēs: ꝙ in q̄libet mē bro sunt q̄ttuoꝛ ꝛtutes. s. attractiua: retētiua: digestiua t expulsiua: ḥ̄ expulsiua actionē suā nō agit: nisi cū nocu^m sentit: vt dicit B⁹. 4. de inge⁰ samitat. c. j. Ista aūt expulsiua i q̄busdā mēbris ē fozt potēs p se expellere nociua mediante suo oꝛgano: vt sto⁹: matrix t estina t vesica: q̄ hnt ꝛtutē naturalē expulsiuā valētē ex se expellere t ejcere nociua. In q̄busdāḥo mēbris ista expulsiua est debil: vt in plone t canalib⁹ plonis. vñ B⁹ 5° de moꝛ° colū⁹ sexto sic inq̄t. Si ḥo aliq̄d in plonis cānalib⁹ extiterit q̄ necesse est ejci. q̄z cānales plonis sunt cartilaginosi t duri t neq̄unt p se illud nocium cōprimēdo expellere cogit natura: iō vt ipm cū fortissimo aere expellat. Et hanc actionem operat natura cū istis spūs. q̄ actio est aerē attrahere t emittere. Etiq̄n aliq̄d vias istoꝛ spūs ipedierit: necesse est vt natura fortissimo spū seu aere expellat. hec ḥo sufflatio spūs vocatur. g̃ tussis nil aliud est q̄ fortissima sufflatio q̄n aer cū nimia exit expulsione t cānales mūdificat plonis. Dec ille. Restat igit q̄ ꝛtus expulsiua plonis t cānaliū ei⁷ nō potens p se expellere nocitiua iuuat a ꝛtute aīali sensibili t motiua exīre in lacert q̄ sunt iter costas t in lacert clibani pectoꝛis ipsuꝫ monētibus: ad quoꝛ motū mouet pulmo: vt nociua a se t cannalib⁹ expellat t excludat ꝛtute motiua b opante sollicita de idiuiduo. nam opa nature mirabilia sunt ei notissima t nobis difficilia multū ad sciendū. Nā pect⁹ plonē dilatat at q̄z pstrigit: vt dicit Ga⁹. ibi. Et Aug. in. 10⁸. 3¹. tractatu. 5°. Tussis aūt deriuat a tūdo tūdis: q̄z pect⁹ tūdit. vel dr a tundo. idest a latitudie q̄z a pfundo pectoꝛis venit. Joannes in plocia. ¶Unde sciendū ꝙ illi qui hnt tussim foztem t excessiuā: eius cozp⁹ q̄pectus t iuncture tundunt t dolēt: maxie ceruix t caput pp frequentē t magnum motū seu cōmotionem &c.

Cause Tussis ꝑm Aug. in loco ꝓalle° aut sunt primitiue: aut añtes: aut cō-

Digitized by Google

iuncte. ¶ Primitiue vt est aer nimis frigidus aut nimis calidis: aut humidus aut siccus: q̄ aliquādo introducit malā cōplonem in plmone vel in instrumētis spūs qua natura sentiēs tanq̄ rem nociuā nititur expellere illā siue sit sine materia siue cū materia. Alia causa pōt esse pul'. vel fumus comestio ciborū acutorum & cibaria multū piperata. aut ciborū salsorum vt casei salit': aut carnū salsarum: aut comestio ciborū stipticorum: aut acerborum aut ponticorum vt mespilarū sorbarū: aut vsus rerū acetosarum vt aceti agreste & succi cit': aut citrangul': aut lionis. ¶ Ista inq̄ aut crassando aut īfrigidando aut stipticādo plonē aut ptes vicinas causant tussim. Sil'r positio seu ingressio cibi aut potus p tracheam arteriā alis carnā pulmonis. nā natura sentiens ipsum tanq̄ rem nociuā nō in naturali loco existentē nititr expellere & facit tussim: q: alr nō posset. sil'r fricatio cū radio in aure sinistra. pfunde purgādo sordicie eius causat tussim in aliqb': vt fui expertus. ¶ Cause añtes sunt multi' hūo. aut supfluitatū in capite vel in toto corpe existētes reuma aut fluxus & acuitas hu. q̄ q̄n currunt ad ptes pectorales: pūgūt & causant tussim. & filia his. ¶ Cause cōiuncte sunt oēs illi effectus q̄s introducunt cāe primitiue vl' añtes: vel fluxus materie ad ptes pectorales a reu'. aut mala cōplio cal'a vl' ficca vl' frigida vl' hūida simplex vel cōpositra cum ma'a vl' sine ma'a. Et q̄n est cū m'a illa pōt esse san'a colica flāica vl' melica: sed raro. Sil'r materia a ce° p viā catarri iam ad pectus & plonem efluxa. vel ab alijs mēbris: vt est stomachus epar splē & matrix. vel apa partium vicinarum plonu: a quo vel a quib' fumi vel vapores ad ptes pectorales venientes sunt cause tussis. vt in plresi & apate epatis: & sic de alijs. sil'r apa plonis quod est pipla: sine tussi stare non potest.

Signa Si talis tussis sit a cāis primitis ex relatiōe ītirmi & sodaliū sig̃ pñt hr'. & q: recepit frig' eundo p loca frida: nuosa vel pluuiosa vel vētosa male indutus: discalciat'. & discapuciat'. & stetit in loco vbi ē magna hūiditas vel aq̄: vel ppe rupes: vt cōsueuerūt facere illi q̄ sūt in fundo turris & in carcere'. vel q: fuit vsus ciborijs supdict' frigidis vel acetosis vel stipticis vel aq̄sis: vt sūt pstica vel gimile ptū ad frida. vel in exercitu vel alibi. vbi mult' pulus eleuat in tpe estat. vel stetit in domo multus fumosa vel in aere multū calo & ficco. vl' est furnari' vel fabervel piscatoꝝ & balneatoꝝ stufarū. vel q: aliq̄ recepit ictum: vel fuit pcussus: vel cecidit obuiis rei dure cū ptibus pectoralibus. vel fuit vsus multi' cibarijs calis & ficcis ḡtum ad calidas tussim vel ficcā ex cāis primitiuis pcedentem. ¶ Signa causaꝝ añtium sunt. q: tussiculosus est hō plenus cū hitudine replonis in capite vel in toto corpe cū plenitudie faciei & capi' pōderositate & dolore ḡuatiuo. Signa reumatis dicta sunt in ppo ca°. nā tūc erit hūiditas p nares. & pcesserūt sternutatiōes ples. & sentitur hūiditas alis in gutture q̄ emittit'. aliq̄n cū rasca tiōe: & alis sentit fluere ad pect' & sentit ḡuitatē & dolorē extēsiuū in fronte: & opilationē in narib': & sputū est flāticū albū: si ma' catarri est fria vel catrina si ma' est colica. vl' subrubeū cū dulcedine: si est a san'. vel salsum si materia est flā salsum. Et possum' deuenire in cognitionē istarū cārum añtium. q: iste est hō quiv tit' multo cibo & potu: & fuit vsus rebus multiplicantibus malos hu. & crudos in corpore & indigestos. vt sunt fructus hūidi & cōchilia aut pisces recētes alterius spēi. vl' q: fuit vsus cibis qui manifeste nocent pectori: vt nuces castanee acetū agresta & res acres & salse ex quib' gñatur hu. acris & salsus. q̄ postea pungit mēbra spūs & causat tussim. Et p ista poteris itelligere sibi filia itelligendo sane. ¶ Signa causarū cōiunctaꝝ sunt: cū supdicte cause iā sunt in fcō esse & repit q̄ ex illis iam fit nocu'm in ptibus pectoralibus: & p ōnis tussis. Nā si est a mala fria sine materia: scir'. q: si vtit' rebus calis vel si teneat' in aere calido: vel si pāni calidi pectori applicent': sentit iuuamentū. vltra hoc nō est sputū de quo fit curādū. & facies est plūbea: & nō sentit' ibi caliditas: & nocēt ei res frie. Et si est a mala cal'a sine ma' tunc adest inflāmatio in instris anhelitus & sit'. & q̄n attrahūt aerem frm. magis iuuantur q̄ si sumerēt cibos vel potus frios. q: aer fridus & hūidus citi' trāsit ad refrigerādū calitatē plonis q̄s cibi & pot'. & cuꝝ hoc adest rubedo faciei & caliditas tact' & magnitu' pulsus. Et si est a mala ficca: tūc talis tussis multiplicat in tpe abstinētie & famis & post laborem: & minor efficat in tpe laboris & quietis & replectionis. ¶ Signa tussis a friditate cū materia sunt multi' sputi & friditas tactu & iuuatur a calis & multiplicat in hyeme & in sene. & sic de decem particularibus in qualibet egritudine ꝓsiderādis a medico perfecto q̄ pticularia. r. ponit Auic. fen. p'. 4. a. c°. 5°. Et si est a catarro cognoscitur vt supra dictum est. Et si supradicte complexiones coniungant' cuꝝ ma

Digitized by Google

teria vel fine ma^{a}:⁊ signa erũt ꝓiũcta. ¶ Sig
aũt a quo hu. fit tussis cognoscunt ꝑ sepa: vt
ꝑ signa dicẽda in. c. de pleuresi. vt plurimũ tñ
fit a frida ma^{a} a capite vel ptibus vicinis pe
ctoꝛi veniẽte. ¶ Et si tussis fiat ex vlceribꝫ pul
monis vide in. c. de ptisi. Et si a stomacho: est
cũ nausea ⁊ doloꝛe sto^{i}. Et si est ex apate epat
est tussis ficca: ⁊ gẽuedo adest in ꝓte dextera. ⁊
sic de splene ⁊ matrice ⁊ diafrag^{e}. Naz si apa
est in aliquo dictoꝝ locoꝝ maxie calz: neccio
est ibi se. Et si ista apata fuerint ab hu. fridis
si se. ibi nõ fit: saltem ibi erit grauedo ⁊ pode
rositas: ⁊ sic de aliis.

Pronosticatio ¶ Jn tussi docz ꝑ
mo ãui. pnostica
re. Primo tussis fozt ⁊ frequẽs mi^{l}toties pdu
cit ad sputũ san. maxime in hoie cale cõplois
bñte venas faciles ad ruptura ¶ Scdo tussis
fortissima in adolescẽtib^{9} ⁊ puis pueris freqn
ter eos dicit ad ruptura ⁊ hernia ¶ Ter^{o} ypo.
et Ga. 3. amph. 2°. ⁊ amph. 6. docet pnosticare
qñ boꝛeas ꝑ multũ tps flauerit: facit tusses et
faringes. i. gule aspitates. Et intelligit de tussi
ficca: qz iste vẽt^{9} indurat ⁊ deficcat gulã ⁊ pz
tes vicinas: vt docet Ga. in 2°. 3. aph. aph. 32.
dicit pnost. q tusses fiũt in senib^{9} magis. Et
Ga. dat cãm in 2°. q hoc est ꝓpter friratẽ ce^{o}
dñantẽ ex abũdãtia flatus. qđ ⁊ qz nimiũ est ⁊
grossum in eoꝝ coꝛpib^{9} ⁊ maxie in ce^{o} dñatur
descẽdẽs in pulmoñ facit dimiã ⁊ catarruz
cũ tussi. ẏba fiũt Ga. ibidem. Et sp hec etas hz
pauritũ cũ tussi. cui^{9} ma^{a} ꝓpr friratẽ cui ⁊ ei^{9}
ꝓstipationẽ nõ expellit. ¶ Quito tussis cũ fa
cili emissione sputi si bñ purget mag purgatõ
est coꝛpis ⁊ maxie pectoꝛaliũ: qz flatice super
fluitatẽ cũ ea expellũt ꝯples ¶ Sexto tusses
ꝓpr passiões alioꝝ mẽboꝝ accũtes nõ cura
tur: nisi ꝑdicte passiões ꝑus euanescãt. ¶ 7°. q
buscũq; tusses plurime ficce ⁊ moderate, puo
cate in se. adurẽtib^{9} nõ valde sciẽtes sunt. 4.
aph. aph. 54. Jste apho^{9} ptum est ꝑctic^{9} ⁊ ptis
speculatiu^{9} ⁊ pnosticus. ¶ Octa°. ꝑm aui. in lo
co iã dicto qñ febꝛicitatib^{9} accidit tussis nisi
sedet tussis: redibit se. ad imitiũ. iõ curãda est
vt postea dicet. iõ nũq; teneas hoiem a se. fo
re sanatũ tussi durãte. ¶ Nono tussis in ydro
pico mala ẽ: qz multã hz añtẽ mãm. vel mag
est inflatio vẽtris a q ostringit diafrag^{a} ⁊ cãt
tussis. Vñ ypo. 6. aph. aph. 35. Jdropicꝰ tussis
supueniens malum ⁊c.

Curatio Si tussis fuerit a cãis ꝑmiti
uis ille totalr extirpent: ⁊ ad
ꝓriũ reducant, Vñ cãe ꝑmitiue citꝰ in coꝛpe
introducũt suũ effectũ qñ ma^{e} dispõ in eodez
subo inuenit. Proinde coꝛpa senũ cũ multitu
dine ma^{e} flatice in coꝛpe exĩte si frido aeri ex
ponant: vel alr malo regie vrant: incõmoda
tussis eos celerit ꝓfect. Posito igit q tussis
fit a mala ꝓplone fria fine ma^{a}: tũc vnã inten
tionẽ hẽm^{9}. s. remouere illã cũ solis alfantib^{9}
calis ad pect^{o} ⁊ ad ptes pectoꝛales aspectum
hñtib^{9}. Jube g ei vt anhelitũ ꝙtũ poterit reti
neat. nã retẽ^{o} ahelit^{9} in isto casu vilipẽdẽda ñ
est. Vñ Gal. Retẽ^{o} anhelit^{9} ⁊ in aliis retinere
ãhelitũ nõ ẽ cã solũ ꝙre tussis de mala ꝓploe
fria ꝓhibet: ñ est etiã medi^{a} vbi tussi mag vel
mi^{l}ta fuerit. i. cũ mi^{l}titꝫ ma^{e}: qz calor i istis
spũs manẽs qñ ãhelit^{9} ꝓhibet augmẽtat ar q
ꝓzorat. Dũ eñ aer pect^{9} ꝓmit: patas pñtat
vias. qñ aũt vtraq; ista. i. calor ⁊ spũs coadu
nant: oia instra spũs vias faciunt eẽles. ẏba
sunt Ga. 5. de mor. c. 7. Pro cui^{9} ꝓcozdã^{a} dicit
aui. in. 10. 3^{i}. c. de cura tussis. ipe eñ. s. aer seu
ãhelit^{9} retẽt^{9} calefac plmonẽ cũ faciti^{e} in mo
mẽto ꝑ eandẽ intẽtoẽs in tussi de mala fria vz
fozt insuffla^{o} ad ignẽ fctñ de lignis ficq sine
fumo: ⁊ postea teneat se calm: ⁊ ammistret ei
diazinzibos diapza^{m} diacala^{m} ⁊ diasulfur. et
vngat pect^{9} cũ oleis tvnguẽt calis: vt ẽ oleũ
yri^{m} ⁊ de lilio ꝑm aui. Et in hꝰ casu vz dial^{a} ꝑ
se vl mix cũ oleo de cast^{o} ⁊ lana succida cal'a
pectoꝛi applicẽt. ⁊ ſ alia reme^{a} inſra dicẽda
Et si tussi ſ a mala ꝓplone fria cũ ma^{a}. eadem
reme^{a} ꝓferũt purgata ꝑus ma^{a} ãnte ⁊ ꝙuncta.
Vz si tussi ẽ a mala ꝓploe ca. fine ma^{a} suffic alr
are illã malã ꝓplones cũ reb^{9} refrigeratis ap
ꝓpat: sic dcm ẽ in. c. de rauce^{a} qñ ẽ a cã cal'a
vl ficca ma^{a} nõ peccãte. vl sic dicet i me^{a} ⁊ trat
fir^{o} de pap. ⁊ elec^{o} diapap. Et si ẽ a mala cal'a
cũ ma^{a}. post purga^{m} ci^{9} ⁊ trat fir^{o} viol ⁊ aq oꝛdi
⁊ in decoc^{e} ponãt iniube sebestẽ vel pasſ mũd
ab ariſl. d q freqnt sumat cũ dcis sirupis. Et
si dcã tussis fuerit ꝓpr plesim vl pipliãv^{l} apa
epat vl ab aliis mẽbris. cura istoꝝ dicet in su
is ca. Et si fuerit ꝓpr saniẽ ibi influxã vel ibi
gñata dicet in. c. de ẽpiate. Et si ꝓpr saniẽ di
cet in. c. d emoptho^{a} ⁊ de aliis. Et si ꝓpr reu^{a}
statiz ſ mẽtio. ¶ Cura tñ tussi ꝑter iãdicta ꝑt
reduci ad curã tussi cale cũ ma^{a} vel tussi fride
cũ mã. q qđe ma^{a} a capite p viã catarri venit
aliqñ. ⁊ aliqñ etiã in plone cõgregat ab aliis
mẽbris circũuicinis: vt sũt me^{a} nutritiua: vel
me^{a} respiratõis: vt ponit Serap ī suo breui^{o}.
Et qz hꝰ spes fit vtpli^{m} vt ipse põit. iõ de spẽ
tussi fie cũ mã ꝑus ꝑmo fiet. Si g fuerit tussi
d m^{a} fri. ⁊ p^{o} si cũ reu^{a} fuerit: digat m^{a} cũ sir^{o} d

sticaꝫ ꝛ oximelle squillitᶜ añ. ℞'. j. ꝛ detᵉ cuꝫ aq̃ ordei. Deinde purgetᵉ cū pillis cochijs. vl' digeraſ maᵗ cū isto sirᵖ q̃ digerit mām frīdā in capite ꝛ in pectore. ꝛ vꝫ ad oēs cās ꝛ ipedimēta pulmonis ex frida cā. ℞. raꝺ yreos ꝛ enule cā pane. raꝺ fenᶦ añ. ʒ. iij. liq̃r rase. ʒ. ij. ysopi p̄tij salnie calᵃ sanſuci. añ. ʒ. ij. sticaꝺ floꝝ anthos anisi maratᵘ. añ. ʒ. ij. mellᶦ anthosati. ℞'. ij. fiat sirᵖ ad p̄rectōnē coctᵖ. Deiñ purgetᵉ sic. ℞. masse pillarū de agarico pillarū cochiarū añ. ʒ. j dentᵉ vel magis vel minᵘ ꝺm p̄ticularia. et si pille cape nō pōt ex turbith ꝛ agaᵃ añ. ʒ. ß. cū diacartaᵗ. ʒ. ij. ℞ bolus vel colatura vt ſtā purgetᵉ. ꝛ sic ℞ si hō est plenus cū mⁱra maᵗ añte. ¶ Si ẏo hō nō est plenᵘ: vel vt dictū ē fuerit ꝛ purgatᵘ sufficiūt ista remedia. ꝓmo saccelet caput cū milio ꝛ sale q̃ubꝫ māe torrefact vel in sacculo camo. ꝛ de se. rute. Et iteruꝫ ℞. pulegij oziga calamēti pitarie añ. m. j. tozrefᵗ ꝛ capiti applicentᵉ. Deinde suffumigetᵉ cū nigella. Vel ℞ sic. ℞. floꝝ caleᶜ thuris mirre classe añ. ʒ. j. ponaſ vna ps sup carbones ꝛ fumū recipiat p nares. Et si ex classa p se ℞ suffumigiū. multū vꝫ. Mirra p se sola retēta in ore ꝛ trāſglutita iterficit reuma. Aui. i. 2. cañ. Itē rosmarinᵘ camo. ꝛ pule^m mētaſt^m ꝛ saluia coquanᵗ in aq̃ ꝛ fumū recipiat pa. in frōt e ꝛ in facie capite bñ coopto. Deinde de nocte et die teneat hāc cucufam in capite. ℞. floꝝ vtriuſq; sticaꝺ camo. mellᶦ floꝝ agni calti floꝝ rute añ. ʒ. j. ʒ. ß. se. anisi maratᵘ carui coꝛiandri p̄pati añ. ʒ. j. ꝑ quasſet ꝛ fiat cucufa. Et postq̃ fuerit calefacta sup regulā: bono vino rozata capiti applicetᵉ: ꝛ teneat in ore pillas factas de paluere dyaolibani cū muscilla^c ꝺragagā vel pillas dictas in ca. de catarro vel in ca. de raucedine. Et ℞ iste pille ḡs ponit Raß. 9. ad Almanß. in ca. de tussi. ℞. thuris masculiᵗ. ʒ. j. mirre opij añ. ʒ. iij. succi liquiriᶜ. ʒ. j. fiāt pille ponderātes sertā ꝓtē vnius. ʒ. ꝛ sumāt de nocte a tribus vsq; ad q̃ttuoꝫ. Iste pille retinēt fluxū ꝛ ingrossant māz reumaticā: cū vrpluᵐ fit subtilis ꝛ liq̃da. Et si ꝑ ista nō cessꝫ reuma credēdo ꝓsilio Raß ibidē radaſ caput ꝛ fozriter fricetᵉ cū pāno aspo tādiu donec rubeat. ꝛ ℞ inūctio. cū succo maiozane ꝛ odozet nigellam ꝛ se. ꝛ herbā basiliconis. Et si ista nō sufficiunt: incozpetᵉ puluis finap cū ficubꝰ vel cuꝫ decoctōe ficuū. ꝛ caput ralum fozriter p̄fricetur ꝛ supponaſ dictū emplm. ꝛ ibi pinittatur tandiu ſtare q̃ veniceᵗ ꝛ apiant veſice: et non ꝓsoldentᵉ nisi post longū tp̄s. Et hec est sñia Raß. Et dicit q̃ hec spēs tussis non est negligenda: qm̃ multotiēs ꝓducit ad ptisim. Et dicit q̃ hec cura cōfert cuicūq; ex cuius capite descēdit ad pectus catarrᵘ aut ad sto^m. Et est cā fluxus vētris ꝛ ad oculos. Et fit cā doloris ꝛ vlcerū in eis. Et hec sufficiūt q̃tum ad reuma. ¶ Cura tussis fride et humide qñ nec fe. nec mala ꝛ intēſa calitas repit: imo ꝓsuetudinaria maᵗ ad pectus fluit vel a toto coꝛpe vl' ptibus circūuicinis ad pectoz alia. In primis digeraſ maᵗ cū sirupo de ysopo: vel cū sirᵒ de p̄sio vel de calamēto ꝺm descriptionē Bal'. in suo antidᵒ vel Vebe^c. vel cū sirᵒ ꝺ liquiriᵗ Vebe^c in suo antidᵒ. Qui fit sic. ℞. liq̃r^c. ʒ. ij capill' ve. ʒ. ij. ysopi ficci. ʒ. j. pijce sup ipm. iij ℞'. aque ꝛ dimitte. p ꝺiē ꝛ noctes. Postea coq̃ ad medietatēs. ꝛ addanᵗ mell. ℞'. ij. penꝺ vel zuccari. ℞'. ß. ℞ sirupus. vꝫ ℥ tussim antiquā et mūdificat pulmonē ꝛ pectus. ¶ Sirupᵖ autē de ysopo sic fit ꝺm Vebe^c in suo antidᵒ. ℞. ysopi ficci raꝺ apij ꝛ fenᶦ recentiū liq̃r^c añ. ʒ. x ordei mūꝺ. ʒ. ß. se. malue se. citoniꝫ gummi ꝺragagāᵗ añ. ʒ. iij. capill' ve. recent. ʒ. xij. iuuba rū sebesten añ. xxx. numero. passꝫ enucleatarū ʒ. xij. caricarū dactill. añ. x. numero penꝺ. ℞'. ij. Et si nō habes penꝺ. adde mellis ꝛ zuccari añ. qꝺ sufficit ℞ sirupus. Non oꝫ addere i isto sirupo q̃tū ad materialia in isto casu cōpetēta Digesta maᵗ purgetᵉ cū pillis de agarico. q̃tū recepta repies in ca. de asmate deo dante: qa multū vꝫ in causis pectoz alibᵒ de frida maᵗ. q̃bus aliq̃d addaſ de radice yreos. Purgata maᵗ vraſ diapraᵒ diacalamēto diaꝫᵗ vel diaꝺragᵒ cal'o infuso dianisum p se ꝛ dyairis qꝺ fit ex sola p̄serua yreos cuꝫ zuccaro. Dia ista habēt aspectū ad materias frīdā in pulmone calefaciēdo: deficcādo. ꝛ abstergēdo. ¶ Magistri mei de mōte pessulano iubēt post purgationē dari metri^m ꝛ tiriacā. hoc aūt quasi cōest oibus fris egritudinibᵘ ex bis sumere. fiē de alijs opiatis calis q̃ danᵗ ad ꝓsumēdū residuū maᵉ. Et Ba. i suo magno antidᵒ et sui seqces ista duo medicamina laudāt in egritudinibus capit ꝛ pectoris a frītate, pcedētibᵘ. Et qui q̃duauerūt metridatū dixerūt q̃ non ascēdit vltra scōm gradū qua de cā si p. 20. dies ꝓtinuenᵗ inᵗpolatos: mirabilē inducet effectū residuū maᵉ ꝓsumendo ꝛ unūdo ad spūtū. Valet etiā diasulfur ꝑ non delicat. Et ꝺm Ba. in suo antiꝺ. vꝫ tiriᵃ diateserō cuiᵘ ꝺ. ē ℞ᵃ ℞. mirre aristᵉ ro. gētiane baccis lauri excoꝛticat. añ. ʒ. xij. aliq̃ addūt fenugᵉ nigelle zedoaᵗ añ. ʒ. iij. dyptaᵗ camedreos pigaᵗ. añ. ʒ. ij. mellᵗ qꝺ sufficᵗ ℞ ad modū opiate daſ ꝺmo^m auellaᵉ

tussiētib⁹ cū decoctōe fenug⁹ emoptoicis cuz
decᵒ balausti ⁊ ēpiq cū decᵒ apij pipl'oiq cū iu-
re gallie. ⁊ sic de aliis mēbris. nā q̄si aliq̄ meᵃ
antiq̄ cōmēdat ab autorib⁹ semp ei adhūgen
dū est aliq̄d directᵐ ꝓprietatē habēs ad illd
mēᵐ: cui⁹ salubritas indagat. nā sp meᵉ sunt
adhūgende aliis q̄ dirigāt ⁊ felicitēt opatōes
earū ꝑm diuersitatē casuū ⁊ opant intētionē
Def ĝ supdicta meᵃ vel aliq̄ supdictarū cum
decocᵗoꝛdei ⁊ liquirᵉ ⁊ pass enucleatarū et si
ñ eēt multū delicat⁹ ponat in ea fenugᵐ. Se-
quit looth de pino ℈s Bebē valēs ad tussiz ⁊
difficultatē anhelit⁹. ℞. ḡnoꝛ pi⁹. ʒ.xx. amigd
dulc. auellanarū toꝛrefact dragag⁹ gūmi ar⁹
liquir ⁊ succi ei⁹ an capill' ve. rad lilij celestis
añ. ʒ. iiij. carnū dactil. ʒ. xxv. amigd. amar. ʒ
iiij. mellis ⁊ suc⁹ tabarzet. añ. qd suf. ℞ looth
mediocriter liquidū. Pille ꝑbate ad asma et
tussi hūid. ℞. mirre galba⁹ storac calaᵉ casto⁹
pipis añ. ʒ. vj. ℞ pul. ⁊ distēpa cū ptisana ifusi
onis gūi ara. ⁊ ℞ pille. ⁊ dent. ix. vl'. x. Seqtur
meᵃ Rab in diuisionib⁹ ad tussim ex maᵃ fra
in pectoꝛe ⁊ pulmone: ⁊ educit saniē ex pecto
re ⁊ pulmone ⁊ sto° ⁊ oēs bu. grossos. ℞. succi
liquir. ʒ. x. ysopi ficci capill' ve. recētis se. vtrᵉ
rad yreos coꝛdume⁹ aristo. ro. pipis amigd.
amar. se. nastur⁹ añ. ʒ. v. misceant coquēdo cū
melle ⁊ dē ad moᵐ castanule. vel pōt fieri cū
zucᵒ ꝑ delicat. Pille sub lingua eiusdē. ℞. suc
ci liquir. ʒ. v. pipis mirre coꝛdume⁹ amigdal.
amar añ. ʒ. ij. affēt. ʒ. j. mellis q̄ suffi. ℞ pille
sub lingua. ¶ Et dicit Rab ibidē: ꝙ si tussis i
nocte nō ꝓmittit hc iem dormire ⁊ ꝓhibet sō
nū ⁊ facit vomere. tūc ꝑmo purget flā vl' alia
ma⁹ cū his q̄ purgāt hūiditatē ⁊ expellūt: vt
sunt iste pille. ℞. agari⁹ turbit yerapigre ga⁹.
añ. ʒ. ß. pulpe coloqntide. ʒ. ß. sarcocolle. ʒ. ij.
succi yreos q̄ suf. ℞ massa. dent. ʒ. ij. vel ma-
gis vel min⁹ ꝑm ꝓuenientiā ꝓticularē. Ante
tñ vtat oximelie squill⁹ vel ꝓuemēti digesti-
uo vel optatis calis. Et vtat pill' sub lingua:
q̄s ponit Rab in diuiß. q̄ ꝓmittūt hoiem dor
mire ⁊ nō ꝓmittūt eū vomere: si teneat eas in
nocte ⁊c. ℞. mirre storac liq̄ thuris masculi
añ. ʒ. ij. opij. ʒ. ß. ℞ pille pōderātes q̄tā ꝓtem
vni⁹. ʒ. ⁊ teneat ex eis sub lingua tres vl'. 4. in
nocte vnā post aliā, ⁊ sunt bone ⁊ ꝑbate. Se-
quit pul' haly: q̄ vz ad tussiz validissimi frigo
ris. ℞. se. nastur. ʒ. x. nigelle. ʒ. iiij. an marat
añ. ʒ. ij. aristo⁹. ro. ʒ. j. et ß. calaᵗmētast saturegie
añ. ʒ. iij. ℞ pul. addat ysopi rad yreos ficq rad
enule cāpane. añ. ʒ. ij. liquir. ʒ. ß. ℞ pul. ⁊ sumat
de eo q̄libet die mane ⁊ sero. ʒ. j. ⁊ ß. Et ex isto
pul' cū melle pōt fieri electᵐ ad moduz opiate
vel electᵐ cū zuccaro. pōt ei addi in vtroq cō
sua yreos vel ysopus. Valet etiā fir⁹
de thio ꝑm bebeᵉ. ⁊ in hoc ꝓcedat haly. ¶ In
isto casu inūctio pectoris cū oleo in q̄ decoqt
ysopus herba ⁊ rad yreos ⁊ ysopus humidat
herbe calē. Et desup apponat lana succida.
Valet etiā oleū de lilio. Oleū yrinū sic fit ꝑm
bebeᵉ de rad yr cū duplo de flozib⁹ eⁱ⁹ cū oleo
oliue vl' fisami ter coctis in duplici vase: post
q̄ steterint p. 7. dies in infusione. ⁊ q̄libvice
decoctōis mutent flores ⁊ rad. ⁊ vs in isto ca
su ⁊ in multis aliis. nā resolutᵐ est ⁊ sedatᵐ
doloꝛis ⁊ calefacit splenē ⁊ epar. ⁊ vs doloꝛi-
bus iūcturarū ⁊ lenit duriciē earū. ⁊ si ista cō
tinuent cū bona dieta q̄ infra dicē: iuuabūt
cū auxilio dei. ¶ Tussis cal'a q̄ est cum maᵃ
cal'a sanᵉ flegma ad pectus: credēdo consilio
Haly in. 7. 2. ptis de regali dispōe. ⁊ Cōstan.
in via° patientē flōia ⁊ san. illi extrahe. iuxta
q̄ vtus ⁊ etas ⁊ tps ⁊ regio compatiunt. Et
cū his ꝓcedat Job. serap. in suo breuiario et
alij maxime q̄ appēr signa san. Et post fistat
fluxus ex calᵃ maᵃ reuᵉ suffumiga° cū sulfure
infuso in aceto vini ⁊ posito sup ꝓunas ⁊ pa.
fumū recipiat ꝑ nares ꝑm Haly. Ego aūt in
vtroq casu exptus sum classam: cū q̄ scripto
res aptant ꝑgamenū: si eis fum⁹ ꝑ nares reci
piat. Deinde ꝑm oēs antiq̄s ⁊ modernos vta
tur sirupo de papa. cui⁹ hec est ℞ᵃ ꝑm Bebeᵉ.
℞. pa. al. ⁊ ru. añ. ʒ. l. capill' ve. rec. ʒ. xv. licꝛis
ʒ. v. iuiub. ꝛ. numero se. lactuce. ʒ. 4. se. malue
se. citonioꝛuz añ. ʒ. vj. coquant in. iij. H'. aque
vsq ad medietat ꝙsumptionē. addat zucᵐ et
penid añ. H'. ß. fiat sirupus. vs ad tussiz cal'am
⁊ ficcā ⁊ ad ptisim ⁊ ad catarrū ⁊ puocat som
nū. ¶ Sequit electᵐ q̄ haly cōposuit reuma-
tibus calis ⁊ acutis et ad tussim. ℞. papa. al.
diligēter triti. ʒ. ꝛ. amidi dragag gūmi ara. añ.
ʒ. iij. se. cucur. se. citonioꝛ mund. añ. ʒ. iij. fiat
pul. ⁊ addit penidijs ℞ electᵐ ad moᵐ zucᵉ roß.
vel electᵐ in bol cū zucᵒ. vel possunt fieri pille
sub lingua. ¶ Aliud electᵐ valēs acutis fluxib⁹
a capite ad pectus desēdētibus. ℞. papa. al. ⁊
ni. añ. ʒ. xx. liquir. ʒ. xxx. se. citonioꝛ se. malua
uisci añ. ʒ. xv. coquant oia in. H'. v. aque ad cō
sumptionē medietat: post q̄ steterint ꝑ dies ⁊
noctē in infusione ⁊ colature addant dragag
ʒ. vij. gūmi ara. ʒ. v. medulle se. citonioꝛ trite
ʒ. v. zucᵉ. H'. ij. coquāt sup ignē lentū ⁊ ℞ electᵐ
Jn isto casu vs diadragaᵐ fridū diapemō fi-
ne spēb⁹ diapapa. ⁊ electᵐ resumptᵐ ⁊ pādalo
q̄ ista tussis plurimū accidit ficq ⁊ macris: in

Digitized by Google

q̄bus multū dubitam⁹ de ptiſi: maxie q̄n hñt collā longuz ⁊ humeros eleuatos: ac ſi hrent alas ſancti Michaelis de lig. Et cū iſtis nō ptermittat euapatio a capite cū ſacculo ꝺ camo. p ſe vel mixta auz roſ mellᵒ: in q̄bus eſt reſolo ⁊ ꝓfunda ſine attractōe. ℂ Et ſi p iſta n̄ ceſſet fluxus catarri ne: tuſſis: purget mā cū caſſiaſ. tamarindꝰ ⁊ mirab. citᵗ. Deinde ſ iſte pille ſub lingua que valēt ad oīs mo. bos: q̄ ſunt ex catarro ⁊ coꝛriza. ⁊ valēt ad tuſſiz ſm Vebeᵉ in ſuo antidoᵒ. ⁊ ponunt etiā a Ba. in antidoᵒ grandi. ſ. mirre pure. ʒ. vj. oliba. ʒ. v opij iuſq̄ami. añ. ʒ. ij. croci. ʒ. j. ⁊ raſ. lingᵉ canis que vocat calādula. ʒ. ij. addaſ amidi. ʒ. j. ⁊ ſ. ſucci liquiritᵉ. ʒ. j. penid. quod ſuffic. ſ pill' ſub lingua cū ſirupo papa. Sirupꝰ de iuub i quo ꝓcoꝛdāt oēs antiq. ſcz Daly Raſ Vebeᵉ Cōſtan. Alexan. Paulus Ruffus: ⁊ moderno rū ℙplures. qui cōfert catarris calis coꝛrize pleureſi et tuſſi. ſ. iuube. ſebeſt añ. ʒ. r. violᵗ. ſe. malue añ. ʒ. v. capill' ve. ʒ. j. ⁊. ſ. ſe. citonioꝝ ſe. papa. al. ſe. melonū ſe. lactis gūi dragagaᵗ añ. ʒ. iij. liquir. raſe oꝛdei mūd. añ. ʒ. iiij. coq̄nt in. iiij. ſ'. aque addaſ ʒucᵗ. ſ'. ij. ⁊ ſ ſirupus approbat⁹ ⁊ coꝛonatus. Et poſſumus addere paſſ mundꝰ ab arill'. ʒ. j. piſtatarū fiſtucoꝝ añ ʒ. ſ. caricarū pinguiū. iiij. numero. ſ vt. ſ. diᵹ ctum eſt. Alia ſ⁴ ſirupi de iuub. poſita in. c. de raucedine. ℂ Epe mco in tuſſi cū caloꝛeybi videbā aliquē fluxuz a calida maria: vſus fui aliquali rōmia de baſilica ſm vires pa. ⁊ ſirᵒ de papa. ⁊ dicta humida ꝓſeruando membra p̄ncipalia pectoꝛalia. Et fui vſus purgatione hu. calidoꝝ ⁊ elecᵒ diapapa. cum diacodion ⁊ ſacculis demilio ⁊ ſale ſup cōmiſſurā vel ſac culo de ſola camo. Et vſus fui pandalo ⁊ coꝛiandro p̄parato poſt p̄randiū ⁊ cenā ⁊ p̄ētu cibo ⁊ potu: ⁊ inueni mirabile effectū in tuſſi que eſt in hoibus ſiccis cū calitate. Et ad iſtā intentionē valet vnā vnguentū quod ponet in ca. de ptiſi quod ſit de ſolo oleo violᵗ. ⁊ cera al. ⁊ lacte mulieris. Daly etiā vſus iſtarū pill' ſ. pul' diadragaᵗ frigidi pul' diapapa. añ. ʒ. iij ſirupi violᵗ. quod ſuf. ſ pille ſub lingua. ℂ Si p iſta nō ceſſat fluxus a capite immo fiat roꝛ buſtioꝛ ⁊ maioꝛ. Daly iubet hoc regimē fieri ad eius amputatōez. p̄mo radaſ caput ⁊ frō ti apponaſ emplin de terra ſigillata vl' bolo armeᵉ diſtēpatus cū ſucco arnaglob. Et aliq̄n vngaſ caput cū oleo papa. in quo coquaſ papa. tritum cū ſuis coꝛticibus ⁊ foliaꝝ fructus mente. Deinde fiat hoc emplin in cōmiſſura capitis raſi. qō ponit haly in loco ſupus allegato. ſ. ſeminis naſturᵗ toꝛrefacti. ʒ. j. ſumi columbini. ʒ. j. et ſ. mucis cipreſſi. ʒ. v. fiat pul' diſtempeſ cū aqua decoctōis cipſſi ⁊ ſtafiſagᵉ et fiat emplin. Iſtud emplin quaſi videſ coꝛdare cum emplaſtro ſupdicto de raſi. ⁊ eſt deficcatiuū ⁊ conſumptiuū reumatis ⁊ ꝓfoꝛtiuū ⁊ calefactiuū capitis. Dura tuſſis a mala ſicca ſine materia. In iſto caſu teneaſ regimen inune dictum p̄ter purgatioūē: ⁊ āmini ſtreng res humectātes ⁊ deſ lac aſine ⁊ capre ſi nō adeſt ſe. ⁊ valet vnguentū al. quod ponitur in ptiſi: ⁊ vnguentū reſumptiuū. Et valet diacoꝺ. diapenid ſine ſpēb⁹ ⁊ elecᵐ reſūptiuū diadragᵐ frigidū ⁊ ſimilia. Et ſi iſte ꝓpones cōponunt. etiā medicamina debēt eſſe cōpoſita. ℂ Si aūt tuſſis fuerit cū ſe. recurrēdū eſt ad curam ſe. ⁊ vtaſ reſtauratiuo ex pulᵉ diapeniꝺ ſine ſpēbus ⁊ pul' diadragaᵗ frigidi ⁊ pul' diapapa. cuz cōſerua violᵗ nenuſ. ⁊ capill' ve. ⁊ zucᵒ. Et vngaſ pectus cum vnguēto al. ⁊ ſu mat de pillis ſub lingua de pulᵉ electuariozū immediate dictoꝝ cū ſirupo violᵗ. ⁊ fiat iulep de aqua capill' ve. ⁊ zucᵒ. ⁊ de iſta cū aduto⁹ dei fiet mētio cum accidētia ſe. pertractabo. Nunc aūt ponemus medicinas ſimplices iuuātes pectus ⁊ pulmonē ſequēdo Auicē. in. ʒ. cañ. in tabul' picᵗ. Et p̄mo ꝺ calida. ℂ In tuſſi calida p̄ſiliū lenit pectus maxime muſcilago coꝛticis eius. Se. altee confert tuſſi cal'e et facile efficit ſputum ⁊ p̄hibet fluxum ſan. cū virtute ſue ſtipticitaſ. Butirū recēs cum amigꝺ ⁊ zucᵉ confert tuſſi ſicce ⁊ pleureſi leniendo ⁊ maturādo ⁊ ſputuz, puocādo. Adulcillago ſe. citonioꝝ cannā humectat pulmonis. Vnde dico q̄ confert tuſſi cal'e ⁊ ſicce. Libus factus ex cucur. confert tuſſi ⁊ doloꝛi pectoꝛis factis a caliditate. Diadragaᵐ cōfert aſperitati gutturis ⁊ pulmonis. ⁊ p conſequens tuſſi calide ⁊ ſicce. Fabe bone ſunt pectoꝛi ⁊ ſputo ſan. creꝺo q̄ hoc faciunt maternā ingroſſando. Summi arab. ſm Daly valet aſpitati gutturis maxime ſicce. Iuiube frigide in p̄mo equales in ſiccitate ⁊ humiditate ⁊ ſunt declinātes parum ad humiditatē ⁊ cōferunt pectoꝛi ⁊ pulmoni leniēdo. etiā quia frigide. ideo magᵗ viꝺenſ valere in cal'a ⁊ humida tuſſi. Si vo nō affuerit ſe. valet lac aſine ⁊ capre et mulieris maxime in tuſſi ſicca mūdificando ⁊ inuiſcā ꝺo. Sirupus nenuſ eſt bonus tuſſi cal'e ⁊ valet pleureſi ⁊ eſt vehemētis extinctōis. Et dic Auicenna in ſecūdo q̄ ſirupus eius ē ſubtilatiuus valde. vnde eſt vehemētis abſterſiōis ⁊ infridatiōis ſi cā eſt calida. Opium frigidum

Digitized by Google

est ⁊ sic in.4.ḡdu sedat tussim ꝓtinuā.⁊ sedat ex eo tussis clamosa.vñ dico ꝙ optū ꝑ se sotū nō dabit in tussi cal'a nec fria. sed miscent ei cal'a cōperētia vt iaz edoctū est.Oua sꝛ tpate cōplonis sorbilia cōpetāt aspirati gutturis ⁊ pectoris ⁊ tussi plcuresi ⁊ rancedini vocis ex calitate ⁊ stricture anhelit⁹⁊ sputo san⁹papa. al.fridū est ⁊ siccū in.2°.ḡdu.ꝓfert tussi cal'e ⁊ flatib⁹:q̄ fiunt ad pectus.Sputua in aq̄ mell' mūdificat plonē.Triticū ꝓfert plōni remouēdo tussim ⁊ sputū san.⁊ ꝓprie q̄ coquit cum portu⁹ca⁹.Teraniabiz.i.mānagnata ꝓfert tussi ⁊ lenit pect⁹.Viola ꝓfert tussi cal'e ⁊ lenit pectus marie ei⁹ꝓserua cū suc.fcā ⁊c. ¶ Jn fricā tussis auellana comesta cum melle vz tussi antiq̄ ⁊ iuuat ad spuendū.Arisi.cal'a in 3°. sic ca.in 2°est bona asmati ⁊ ꝓprie rotūda.⁊ mūdificat pectus ⁊ plonē ⁊ ꝓfert doloꝛi lateris. Assaf.si bibatur cū onis cōfert tussi antique. Apium calm in ꝑmo siccū. in scōo valet tussi. Eupatorium valet mēbris pectoꝛalib⁹.Alliū vocē clarificat ⁊ guttur ⁊ decocta ꝓfert tussi. antiq̄:⁊ ꝓfert doloꝛibus pectoris ex friditate. Acetū sorbet' calidus ad tussim antiquā. Agaricus cōfert asmati ⁊ vlcerib⁹pulmonis:qui in potu datur aureus.ʒ.cū rob.Bdellium cōfert tussi antique maturando ⁊ lemendo.Limamum cōfert tussi mundificando.Calamentus cū ficubus comestū extrahit hu.grossos a pectoꝛe.Cardamonius cōfert tussi:q̄s pect⁹mūdificat.concoꝛdat rasis in diombus.Calam⁹ aroma⁹cū terrebentina idem operat.Enula cū melle deglutita facit spuere ⁊ mixta cū electuarijs pect⁹mundificat abstergēdo.Balbanum ꝓfert tussi antique ⁊ asmati asse.i.ysop⁹ silueſtris pect⁹mūdificat abstergendo. Jdem opatur ysopus oꝛtolan⁹.Vnde versus.ad pulmonis opus cū melle coquat ysop⁹.Jreos expellit supfluitates a pectoꝛe subtiliādo. Jsopus marie cū ficubus vz in tussi ⁊ in asmate:⁊ valet pectoꝛi ⁊ pulmoni.⁊ hoc facit abstergēdo.ꝓpterea dico ꝙ si in parua quātitate misceꝛtur:valet invtraq̄z cā ministratus cū aliis rebus.Lamedreos cōfert tussi antique:q̄s exsiccat multū.Lilium valet tussi ⁊ difficultati anhelitus abstergendo marie radixei⁹.Mirtus frigida in ꝑmo ficca in scōo fruct⁹eius vz tussi ꝓpter suā dulcedinē.Mirra est bona tussi antique.Mel valet tussi.Mastix calida ⁊ ficca in secūdo gradu confert tussi frigide ⁊ hu.⁊sputo san.ꝓprie decoc⁹raō eius ⁊ cortic⁹ ipsius.Paries domoꝝ apum in quibus faciunt ouꝫ ⁊ pullos temperate complonis est:confert asperitati pectoris liniuz ⁊ deglutitum ꝓpue.Mirra est calida ⁊ ficca in secundo gradu est bona tussi antique ⁊ ꝓfert doloꝛi lateris ⁊ oia ista faciunt ꝓpter suaz absterſionem subtilē sine asperitate ⁊ clarificat vocem.Oleum oziga⁹cōfert pectoꝛi ⁊ pulmoni.Piper calidum ⁊ siccū tendens ad quartū gradum qū in electuarijs misceꝛ est ꝙueniēs tussi ⁊ doloꝛibus pectoris sup⁹ ex frigiditate. ⁊ mixtū cum melle valet squinantie ⁊ purgat pulmonem.Prasiuz mundificat pectus ⁊ pulmonem cū productione sputi. Ozobus facit sputū facile.Rob de vuis iuuat ad spuendum ⁊ ponit in sirupo de papa. Squilla calida in 3°.ficca in scōo ꝓfert asmati valde ⁊ tussi antique ⁊ asperitati vocis.Se.lilij calidū in primo tēperate humiditatis toꝛrefactū vz tussi flegmatice.Siseleos rad.⁊ se. valet tussi antique.Tres quarte.3.vnius serapi⁹date in potu cū aqua rute valet tussi antique Auic. Vrtica ⁊ se.calida in ꝓncipio.3¹.grad⁹ sic. in scōo q̄s bibitur cuz aqua ordei:educit hūores grossos qui sunt in pectoꝛe.⁊ se.est fortius ⁊ ipsuz remouet asma. Jreos cōfert tussi:que fit ab humiditate grossa ⁊ periplie ⁊ difficultati anhelitus:⁊ expellit superfluitates que sunt in pectoꝛe retēte.⁊ valent el'a⁹ cōserua eius in potu data. ¶ Jn vtraq̄z tussi amigō sumpte cuz amido conferunt tussi antique ⁊ maxie amare.dulces tēperate sunt.⁊ amare ficce sunt in scōo.Oleum amigō.dulcium filꝛ ꝓfert. Amigdū.lenit pectus.⁊ sorbi⁹facta ex eo ꝓhibet fluxus a pectoꝛe:⁊ confert tussi antique.Crocus cōfert instris anhelitus:⁊ facit sputum facile Capillus ve.est equalis cōplexionis ẏm.Sa⁹ ⁊ ẏm hoc parum declinat ad caliditatē ⁊ siccitatem.⁊ confert pulmoni.⁊ purgat ipsum valde.Furfur scilicet colatura eius lenit pectus cum quadam absterſione.Ficus humida ⁊ sicca confert gutturi ⁊ pulmoni.grana pini maioꝛis mundificant pulmonē ⁊ extrahūt sanie ⁊ humoꝛes grossos.Et ego dico ꝙ hec faciūt lemendo ⁊ ideo iuuāt invtraq̄z causa:nisi magna esset caliditas.Grana coti maxime munda data conferunt tussi⁊ sunt bona pectoꝛi leniēdo.Granatum dulce lenit pectus: ⁊ cōfoꝛtat. Se.altee valet invtraq̄z cā. Jsopus in parua q̄ntate mixta cū reliq̄s valet. Jujube in vtraq̄z cā valde valēt.q̄s leniunt Lutū armenicū valet.tussim exsiccando.¶ Si tamen sit ex sola siccitate:non vz tē.Liquiꝛ vz tussi ⁊ clarificat vocem leniendo cannā pulmonis ⁊ mundificando;⁊ cōfert pulmoni. Jux nocet tussi

Oua sorbilia conferunt asperitati pectoris ⁊ tussi ⁊ pluresi. Ordeum est frigidum in ꝓmo aq̃ eius cõfert egritudinibus pectoris. ⁊ b̃ facit qz est absterssiuum. ⁊ penid̃ sunt bone tussi.

Dieta ℑn tussi oꝫ q̃ dieta diuersificetur ꝫm diuersitatẽ causarũ. Nam in tussi ficca valẽt res hũectantes. in hꝰ deficcãtes tc̃. Primo igit̃ eligat̃ aer q̃ sit nalt̃ ⁊ artificialit̃ ꝺꝛꝰ causet: ⁊ sit mũdus ⁊ purus in sua specie. Cibi sint ebimi boni ⁊ facilis digõnis: ⁊ semp sit cibꝰ ꝺꝛꝰ cãe morbi. vt ꝑdictũ est. Panis sit de frumẽto bñ coctꝰ ⁊ bñ fermẽtatꝰ cuꝫ tpata q̃titate salis: ⁊ nõ sit oino sepatꝰ a furfure nec coctꝰ ab antiquo nec recẽs. 2. dierũ vl 3. ad plus. caueat cibos de pasta nõ fermẽtata ⁊ fugaceros. Carnẽ sit al. ⁊ ru. clarã subtile. Et caueat pomaciũ ⁊ vina acria ⁊ viridia nõ matura. Carnes sint oẽs aues vsuales preter degẽtes in aq̃s captus muto cuniculi parui: gazel caro agni valet multũ in tussi ficca. Caueat a carnibꝰ grossis marie a porcinis: quia multũ hñt aspectũ in egritu. pectoris: qz grossum genez ant sanguinẽ. Pisces scamosos coctos in craticula pñt interdũ sumere: dũ sint de aq̃s mundis currẽtibus per loca petrosa. ⁊ valent in tussi ficca. ⁊ si est tussis hũida: sumat in parua q̃titate. Oua sorbilia valẽt in vtraq̃ cã. Oẽs res salse acres ⁊ acute vitabuntur vt caseus ⁊ carnes salse ⁊ pisces salsi acetum agresta ⁊ silia pipes ⁊ spẽs acute. Utat petro saluia menta fenꝫ ⁊ ysopo. Insuper dimittat oẽm supfluã repletionẽ nocturnã marie. Et vtat aliꝫ coctis in vetre pulle toste ⁊ ficubꝰ dactilis ⁊ iuiubis ⁊ sebestẽ ⁊ amigd̃. Et caueat oẽs fructus recẽtes. Et ista est dieta in tussi frigida ⁊ hũida. ℭ Si tussis est a calitate ⁊ siccitate ꝓcedat ordeatus auenatũ colatura furfuris spinargia sicla lactuca attriplex ⁊ malue cocte cũ bꝛoꝰ galline vel cũ lacte amigd̃. malag̃ nata dulcia pisces recẽtes vue hyemales. pedes capti ⁊ mutonis iuuenis ꝛvituli bñ cocti ⁊ vs cibus q̃ sit de farina siliginis vel frumẽti cũ lacte amigd̃. dul. Et vtat sirꝰ violꝰ vel neufꝛ ⁊ ꝛu c̃. cũ oibꝰ suis cibariis iuꝛ ꝓuemẽtũ. Ih dormiẽdo sit sollicitꝰ: q̃ nõ dormiat ime post cibũ: ꝫ vigilet ꝑ lõgã morã. Unũ sit limphatũ marie cũ aqua ꝑbullita. Et caueat ab oleo nucũ ⁊ ab oleo rancido. Et sudet parum.

Clarificatio ℑn tussi ꝓmo notãdus q̃ reuma in ꝑnõ facit tussim: qz tũc magꝝ fluit ꝑ nares illud qõ ẽ fluidũ ⁊ liq̃dũ: ꝫ postꝫ nares claudunt. ⁊ illa materia inde nõ põt fluere ꝑ meatus ⁊ cõductus interiores fluit ad pectus ⁊ plmonẽ maxime in somno. ⁊ sic facit tussim. ℭ Scõo sciẽdum q̃ cura tussis in mala cal'a vel frida cuꝫ materia: nõ differt ab illa que est sine maꝫ nisi q̃ in ꝓmis cõpetunt eãatiua. in ista sola alteranꝫ ⁊ lenietia cõferũt. ℭ Tertio no. q̃ tussis hꝫ. 4. cãs. s. efficientẽ formalẽ finalẽ ⁊ materialẽ. Cã efficiens est ỽtus naturalis iũcta cũ ỽtute alĩ motiua ⁊ sensibili. Cã materialis est materia vel mala ꝯ ledens plonez ⁊ ptes circuuicinas. Cã formal' est plo ⁊ trachea arteria cũ gutture. Cã aũt finalis est mũdificatio mẽbꝛoꝝ pectoralium a nociuis. ℭ Quarto sciendũ: q̃ q̃ luna est in cãcro marie in plenilunio poit. j. vel. 2. dies: tũc almatici ⁊ tussientes ex copia flãtis magꝝ aggrauant cũ illud fignũ ptibus pectoralibꝰ dñet. ⁊ q̃nq̃ grauati dictis egritudinibꝰ quasi suffocati illo tpe cõmoriunt. ℭ Quito sciẽdũ q̃ in tussi hũida cuꝫ multitudine flãtice materie nõ est ita bonum remẽm sicut exercitiũ ⁊ abstinentia a cena ⁊ a cibis salsis ⁊ acrumibꝰ ⁊ acerbis ⁊ stiptiq̃ cum vsu liq̃ris. nã supfluitas cibi ⁊ potꝰ marie i cena multas relinq̃t supfluitates marie in carnosis ⁊ repletꝫ ⁊ apparis. ℭ Sexto sciẽdũ q̃ in oi tussi ex materia reuꝫ siue fit cal'a siue frida cõpetunt vigilie tempate. q̃n materie tussis amplius ad pectꝰ descendunt in somno. ỽba sunt ualy in. vj. li. 2ꝯ ptis regal' dispois ℭ Septimo no. q̃ mlrotiens fit tussis ex frida ⁊ hũiꝫ maꝫ nõ pviã catarri de ptibꝰ supiozibꝰ: imo ꝑ viã cõgestionis ⁊ resudatiõis a ptibꝰ circuuicinis. ⁊ ex debilitate ỽtutꝫ digestiue plonis ⁊ ptiũ pectoraliũ ⁊ b̃ manifeste videmꝰ in senibꝰ ⁊ decrepitꝭ q̃ frequẽter sunt tussiẽtes nisi magna abstinẽtia ꝓstringant'. Et talis tussis maioꝛ est in nocte ⁊ pꝰpm sonũ ꝑ maiozẽ superfluitatũ retẽtionẽ in nocte. ℭ Octauo memento qõ dictũ fuit q̃ si tussis fit a cõplonib̃ apostitis vt a mala fria ⁊ hu. vl a mala cal'a ⁊ sicca. ⁊ de aliꝭ. ⁊ medicaꝫ debẽt eẽ cõposita. b̃ ẽ gnale docuꝫ. 5ꝯ. tegt' cañ. ⁊ 2ꝯ. 97. ibi. Cõpositas ỽo discrasias tc̃. Nõ soluꝫ in tussi imo in q̃cunq̃ alia egrie. Sic ⁊ de ingrossatiõe ⁊ subtiliatione maꝫ nõ solũ in tussi yꝯ in aliꝭ egritudinibus plibus. qz grossa dñt subtilia' ⁊ subtilia ingrossari. ℭ Nono nõ mireris: si aliquãdo ponumꝰ in cal'a tussi cal'as res ⁊ ezꝯ. naz b̃ facimus. qz cũ aliꝭ medicinis ꝺꝛie q̃litat' reꝓmunt' vel etiã qz hñt aliũ aspectũ vt est ꝓhibꝯ fluxus materierũ ad meꝫ pectoris. vt facit spica'. pp quã cãm vs in cal'a tussi. ⁊ in frida si cum suis ꝺꝛys reꝓmatur. Siliter dico de

papa.ꝛ ꝑfectõibus eius ¶ Decimo est notãdũ ꝑm Ga.5.de morbo.c.6.ꝙ ad tussim nõ idige mꝰ alio aere nisi illo q̃ exit a pulmõe cũ fœtꝛ insufflatõe ad expellẽdũ nociua. Sꝫ in sternutatõe indigemus aere a pectoꝛe exeũte: ꝛ silr aere q̃ exit a ꝓa capit. ¶ Ii ga. ibidẽ. Aer autẽ ille q̃ exit a pectoꝛe iũgit aeri exeũti a ventri culis ꝓe ce ad mũdandũ illud qđ ẽ in naribꝰ ¶ Sõ tussis nõ vꝫ ad purgãdũ caput: ꝟ sternutaº nisi fuerit ꝓpter coꝛrizã. ¶ Multũ vꝫ ad purgãdũ pectus. Et nõ est mirandũ: si vno ictu aer simul a pectoꝛe ꝛ ceº ꝓcedat. Jn alio q̃dem loco docuimꝰ ꝙ ceᵐ motꝰ inutiũ pectoꝛis mꝛstrat Pectꝰ no pulmonẽ dilatat atq; ꝛstrigit: dum ceᵐ mouet ad mũdificãdũ qđ naribꝰ nocet et mꝛstrat motũ pectoꝛi vt mũdet has vias ãhelitꝰ: q̃rũ alterũ ꝑ se facit alterꝫ opaꝫ cũ neruo ab illo pectoꝛe ꝓcedẽte. b ille. ¶ Undeciº obes notare q̃lr sanies siue alia maª exñs in ꝓcauitate pectoꝛis subintrat pulmonẽ. Pꝛo q̃ scien dũ. ꝛ ꝑmo supponit dictũ ga.5.de inte.c.2.circa meᵐca. Canales plonis sũt cartilaginoſi ꝛ cartilago nõ põt ꝛstringi sicvena. Vba sũt ga. Et canales pulmonis maiozes sũt extremitatibꝰ venarũ ꝛ arteriarũ. Scdo supponit ibidẽ aucte archig.ꝛ sua. s.ꝙ ãhelitꝰ ac fit cũ pectoꝛe absqꝫ ꝓꝛio motu plonis: ꝟ tñ cũ pectꝰ dilatat plmo illud sequit cũ sua dilatatõe vt purget ea q̃ in eo sũt: supplet in ꝓtib circũiacentis coadiuuãs. sic appet i spõgia. ea nãq; cũ manu stricta illud qđ in ea coadunatũ est expellit. b ille ibidẽ. Cũ igit pectꝰ fœrtiter cõstringit hũiditas siue superfluitas q̃ ẽ int pectꝰ ꝛ pulmonẽ ꝛstringet in ꝓcauitate pulmonis ꝛ canaliũ in eo diuiſoꝝ expellens. b ille. Pꝛ g̃ ex ijs: ꝙ maª exñs in ꝓcauitate pectoꝛis subintrat canales plmonis p ꝛstrictões pectoꝛis a se nociuũ expellẽdo ꝛc. ¶ Duodecio dubitat vlteriꝰ vtrũ tussis inuolũtaria sit sp motꝰ pter nãm seu motꝰ morbi. ꝛ videt ꝙ nõ: qz ille motus q̃ fit a ꝟtute aiali ꝛ nãli iũctis ꝟm cursuꝫ nãe nõ est motꝰ morbi. ꝓña nota ẽ ꝛ añs ꝑ maiozi pꝛ: qz nullꝰ motꝰ nãe ẽ motꝰ morbi. ꝛ ꝑ minozi pꝛ ꝑ diffinitionẽ tussis in ꝑnꝰ hui ꝛc. datã Scdo nulla opatio nature regulariꝫ opatis est motꝰ morbi. tussis est hmõi. g̃ ꝛc. añs ꝑ maiozi pꝛ: qz motꝰ nature ꝛ motꝰ morbi ex oppoſito distinguũt. ꝛ minoꝛ est ga.5.de morbo.c.7 vel colº.6.vbi dicit sic. Et hãc actões. i. tussiꝫ opaꝫ naª cũ instrisspũs. Et.5. de morbo.c.1. Tertio illud qđ est cã sanitatis nõ est motus morbi. tussis est cã sanitat. igit ꝛc. minoꝛ pꝛ: qz est cã mũdificatõis ptiũ pectoꝛis aliũ. ex qua acq̃rit sanitas i pleuresi ꝛ pipkia ꝛ plib aljs Quarto illa actio q̃ fit a fœrti ꝟtute expellẽte nociua nõ est motꝰ morbi tussis est hmõi igit ꝛc. ꝓña est nota. ꝛ maioꝛ ẽ ga..5.de crisi. quia fœrtis ꝟt est q̃ facit crib ꝑfectã fine diminutõe et minoꝛ est gal.6.de morbo.c.7.vbi dicit sic. Oñ vias spũs aliqđ ipedierit: nccẽ evt nã fœrtissime atq; mlto spũ seu aere illud excludat. Quito illud qđ mũdificat canales pulmonis in tpe sũme nccitat nõ est motꝰ morbi. tussis ẽ hmõi. igit ꝛc. ꝓña nõ ẽ: qz motꝰ ñ mũdificat ꝟ naª iuꝫ illd. oim naª opatrix. s. teg ꝛ minoꝛ ẽ ga. in loco statĩ alleº. vbidicit sic. Oñ aer cuꝫ nimia erit expulsione cũ tussi: canales mũdificat pulmonis. ¶ Jn oᵐ est ga. in.5.de moꝛ.c.1 vbi enumerat tussim int malos motꝰ. nũc aũt oĩs malꝰ motꝰ est motꝰ morbi. etiã qz motus morbi tussis est morbꝰ. Scdo qz illd qđ tũdit pectus ꝛ totũ: ꝛ debilitat nãm ꝛ nocet opatõibus nãlibꝰ ime est morbꝰ. tussis est hmõi. ꝓña nota ẽ. ꝛ maioꝛ est ga.1.de morbo. c.6. vbi dic Pala igit ẽ moᵐ ee appellãdũ illd qđ actiõi nãli sine mediocritate ledit. ꝛ ꝑ minoꝛi pꝛ ad expientiã ꝛ ꝑ interpꝛtationẽ ei: qz đ de tũdo tũdis: ꝛ facit dolorẽ capiti ex crisi. Ter pbat ꝙ oẽs autoꝛes tractãt de tussi tanꝙ de moꝛº multũ nociuo ꝛc. ¶ Jn ista qõne erũt. 2. articuli. in ꝑmo ponent qđa notabilia. ꝛ 2º dcloes Quãtũ ad ꝑmũ sciendũ ꝟm ga.5. de moꝛ.c.1. ꝙ spa tremoꝛ: titillatio rigoꝛ fingultꝰ tussis spadida scita sternutatio oia ista supponũtur vni gñi actionũ. s. sub malo motu: ꝟ tñ diuersimode. nã qđa istarũ actionũ siue istoꝝ motuũ sunt a naª coacta ab aliqbus nociuis vt est sternuº tussis fingultus. Alij motus fiũt a solo morbo vt iectigaº spasmꝰ. Alij ꝛo ptim a moꝛº ꝛ ptim a naª vt est tremoꝛ. ¶ Scdo sciendũ ꝙ ex dicit ga.5.de moꝛ.c.7.in.6.colũ pt elici ꝙ qđa tussis est cũ q̃ leuit canales plmonis mũdificant. Alia est cũ q̃ naª leuit nõ põt ejcere res nociuas: vt qñ maª est nimis viscosa vel nimis aquosa: qz aq̃sa diuidit ictu feriens aeris. ꝛ sic nõ expellit nisi cũ nimio labore. Et silr qñ est viscosa: est inobediẽs ꝛ canalibꝰ pulmonis adheret. vt ibi ponit ga. ¶ Ter nota ꝟm ga.5.de moꝛ. qñ in ꝑnꝰ 3.c.ꝙ inꝑtũ coꝛpus cursum suũ ꝟuauerit nulli motꝰ harũ ꝟtutũ. s. attractiue retẽtiue digestiue ꝛ expulsiue ꝛ ꝟtutis regitiue erit accñs siue res ꝓtra naturã. ꝟ qñ coꝛpus cursum suũ naturalẽ nõ ꝟuat: ꝟ debilitat ꝛ egrotat ex actõibꝰ istarum ꝟtutũ vel naª stimulãte q̃ morbo: tũc talꝫ actõ est morbus. vt ꝑ de vꝛina ꝛ egõne ꝛ sternutaº

moderata ⁊ de imodera^{a}. Nā iste dū sī mode
rate sunt cāe sanitatis: ⁊ imoderate sūt moꝛ
bus vel cā morbi. Quarto nota ꝙ na^{a} aliqñ
dꝛ regīr agens. Quīto notādū cū magꝛo meo
iobe de tomamira ꝙ tussis inuolūtaria ē du
plex. q̄dā est cū q̄ fit magna expulsio ma^{a}i pe
ctoꝛalib^{9} ꝓtente vel leuis expulsio cū alleuia
tione pa. seu subiecti in q̄ est tussis ex qua sē
sanitas vel alleuia^{o} manifesta. Alia est tussis
violēta cū q̄ fit pua aut nulla expulsio vl̄ ma
gna sine alleuiatōe patient: imo cū aggraua
tione ⁊ molestatōe eiusdē ⁊c. tūc sit. ¶ Prima
ꝑclo tussis leuis sine guamine na^{e} ⁊ pectoꝛis
cū q̄ ꝓtes pectoꝛis leuī emūdanī ⁊ na^{a} alle
uiat. talis est mot^{9} na^{e} regīr opanī. Ista ꝑclo
pbaī ꝑ tria notabilia ⁊ ꝑ rōnes aii o^{m} fctās.
Scda ꝑclo. Tussis molesta sine alleuiatōe pa.
er stimulatōe multe ma^{e} male q̄litaī talis est
mot^{9} moꝛbi. Ista ꝑclo pbaī ꝑ vlti. ptē rm no
tabilis. ⁊ ꝑ rōnē post o^{m}. Et sic pz q̄d sit dicē
dū ad rōes. Tertiodecīo nota. ꝙ puncī^{e} mistīm
seu ꝓticula q̄ patiī in tussi ē plo. nā dū plo ē
guatus a ma^{a} vel mala ꝓlone cogiī expelle
re nociua. ⁊ eius ꝟtus expulsiua natural' req̄
rit aialē ꝟtutē motiuam lacertoꝛ clibani pe
ctoꝛis. mo^{r} plo vt iam dictū est supius. ¶ 14°
nō ꝙ tussis ꝓut est ma^{a} mot^{9} multum nocet
ꝟtuti aīali motiue lacertoꝛ clibani pectoꝛis
⁊ nāli expulsiue pulmōis. ¶ Decīoquīto scias
ꝙ tusꝑ q̄ ē cū ma^{a} vēit magꝛ ex debilitra^{e} ꝟtuꝫ
regitiue nālis digestiue ⁊ expulsiue mē man
dant: ⁊ mē recipiētis ex de^{e}ctu q̄rū fit in coꝛ
poze aggrega^{o} hūiditatū supfluarū. ¶ Decīo
sexto nō ꝙ tussis est aliqñ morb^{9} vt ſtatī dcm
est in qōne. aliqñ est cā morbi: qz aliqñ est cā
rupture fiſac ⁊ vena^{e} plois ⁊ cā ptisis. Aliqñ
signū mor^{i}: qz aliqñ signū apat epat et plcȳ.
¶ Septīodecīo: nō est igrādū ꝙ multotiens
tussis est ficca: tū adest mlta ma^{a} in plone et
pectoze. ⁊ b̄ est ꝓpter grossitiē vel viscositatē
vel subtilitatē ma^{e} q̄ faciūt ipam inobediētē
na^{e}. Et ideo medici iuuenes iudicāt eē ex fic
citate ⁊ sunt decepti. Tū dicit Bern̄. de gozd.
ꝙ tussis ficca hz fer cās. vna ē pua^{o} ma^{e} vt ē i
ethicis: qz pauci sunt ethici q̄ hñt materiā: qz
famē in vlcere. Scda cā est mala cōplo cala
vel fria sine ma^{a}. Ter^{a} est aſpitas gutturis et
cāne pulmōis. Quar^{a} est hu. ḡssus ⁊ viscosus.
Quīta est hu. subtilis q̄ refugit motū ferient
aeris vel ictū eius. vt iā. s. dictū est. Sexta cā
pñt cē fumi veniētes ad plonē ⁊ ꝓtes pecto
rales ab apate epat vel ſto^{o} vel matriq̄ ⁊ filiū
nā tussis q̄ venit ꝓp' apata epat ficca ē. et iō
est dria distinctiua ꝟstitutiua alteri^{9} gñis egri
tudinis ꝙ fit pleuresis. vt i suis dicē cap'lis
dño coopante. Ad diuersitatē cārū variat cu
ratio: vt dicit autoꝛ immediate allegatus in
tussis siccis ⁊ stat in rōne.

¶ Cap. 6. de emoptoica passione.

e Moptoica est fluꝛ seu effusio san.
p os cū tussi vel rascatōe. Dicitur
emoptoica ab ema grece qō ē sā.
latine. ⁊ thon qō est tussis vl̄ ꝓfundū q̄si san
guis reiec^{o} cū tussi a ꝓfundo. Quis a ꝓpinq̄s
trib^{9} possit ꝓuenire cū rascatione.

Cause emoptoice q̄dā sunt ꝓmitiue: q̄
dā antes: ⁊ q̄dā ꝓiuncte. Cāe pri
mitiue quedā ponunt a' Ba. in. 5. meg'. ⁊. 5. de
inge. ⁊ ab Auic in. 10. 3^{i}. trac. 3. Et sunt ict^{9} foꝛ
tis casus ꝓcussio obuia^{e} ꝫ rē durā. ⁊ hoc super
pect^{9} pulmonē vel epar. vel sanguisuga gutu
ri adherēs nimiū frig^{9} ꝟstringēs aut calitas
dissoluēs aut ma^{a} exteriꝛ hūiditas vēas mol
lificās ⁊c. ¶ Cause antes pñt esse tussis foꝛtis
pocifera^{o} cū rixa marie q̄n nō fit ascēsus gra
dualis a submissa ad altā vomit^{9} laboꝛiosus
marie in hītib^{9} pectus siccū ⁊ strictū ⁊ collū
longū assump^{o} aliq̄rū medicaminū solutiuoꝛ
rū: si sint nimis acuta: lōg^{9} vsus ciboꝛ calꝛū
vt pipatoꝛ alliatoꝛ ceparū ⁊ spērū calꝛ. ex
q̄bus sequiī san. acuitas ⁊ subtilitas. vl̄ ē mlt
titudo ma^{e} san^{e} in coꝛpe. q̄ aliqñ venit qz non
vtī exercitio ꝓsueto: aut qz amisit fluxū ꝓsue
tū vt fluxus emoꝛroyd̄ aut mēstruoꝛ: aut di
misit flōmā ꝓsuetā: vel qz nō fuerat vulnera
tus vt ꝓsueuerat vt pz in hoib^{9} armoꝛ: aut qz
mutilat^{9} pedib^{9} aut manib^{9} ⁊ cū b̄ vtī regie
copioso. ⁊ aliqñ pōt eē plēs ⁊ pipl'ia vel apa i
ptib^{9} pectoꝛis vētositas mixta cū hu. acui in
tra vasa capiēs exire vel san. cho^{l}ic^{9} calidus ⁊
acut^{9} q̄ venas intꝛdū crepare facit. Itē angu
stia ⁊ timoꝛ faciēs acuitatē san. ¶ Cause ꝓxi
me sunt vlcus vel vuln^{9} factū in ptib^{9} pecto
ralib^{9} vel pulmone a cāis ꝓmitiuis vl̄ antib^{9}
que fecerūt apturam venarum in partib^{9} pe
ctoꝛalibus vl̄ in capite: vt inde fiat fluxus ad
pectus ⁊ similia.

Signa cārū ꝓmitiuarū hītur ex pfecta
inuestigatōe pa. vel sodaliū int
rogādo vtrū cecidit vel ictū recepit. vel vtruꝫ
fuerit passus nimiū frig^{9} vel calitatē intēsam
⁊ sic de aliꝭ. Et si foꝛte veniat cū vomitu: int
roga si potauit aquā in lacu vel paludevl̄ i lo
co vbi sūt cōiter sanguisuge. sic fec̄ Ba. vt ipe
dic. 4. ꝺ ite, c, 6. Et auī. in. 10. 3^{i}. Et si exit a pti

Digitized by Google

bus oꝛis venit ſpuēdo. Et ſi exit a cāna pl'oris: exit cū milra ⁊ foꝛti raſcatiōe. ⁊ ſiveīt a ſto° vomit cū vomitu. ⁊ p̄t al'n puenire ex meri vl' ſto° vl' epate mediā' rpe p̄ſentī doꝛ ypocūdꝛio dexꝛo. Signa āt q̄ veniat a pl'oe vl' ptis' pectoꝛalis': ſm ga'. 4. ō inſ. c. 6. ⁊ in. 5. meg' colū°. 7°. q̄ſi. ⁊ Aui. in. 1o². 3'. Et hui' ſignuꝫ ē tuſſis. Tā diē ga'talia ꝛba i loco iā dc̄o ſic cū ſāguine ſcreauerideris pp nimias voces aut caſuꝫ vl' paſſionē in pectoꝛe aut nimā tuſſiꝫ ⁊ multus ⁊ calid'ē p̄ter nullū doloꝛē. itelligē ō pl'one eē. vbi. 8. Et ſeq̄t q̄ ſi n' mlt' nec calid' nec rubicūd' fuerit ⁊ paulati ⁊ cū tuſſi exierit: ſcias eū ō pectoꝛe egredi. ibidē. Et ſi exit ō ſuba carnis pl'ois pp vuln' aut vlc' i carne ei' tunc ſan. ē ſpūoſus ſine doloꝛe ⁊ i miꝛi q̄tita' q̄ ſi exit a vena rupta in pl'one. Et ſi ſan. ē ſpūoſus ſine tuſſi vl' cuꝫ pua tuſſi ē cū raſcatione: tūc ē a cāna pl'ois ⁊ cū h̄ i h̄ loco ſenīt doloꝛ. San. ꝛo q̄ exit a vena pl'ois: nō ē ſpūoſus. Et ſi exit ab aliis ptib' pectoꝛis p̄ter q̄ a pl'one tē ſan. ē niger groſſus q̄ſi ꝛgelat' mixt' cū ſcreatu. ⁊ adeſt doꝛ i loco a q̄ exit. ⁊ cū h̄ fit i pectoꝛe ſon' ac ſi eēt oꝛegmō ⁊ ſan. exit paulati ⁊ in pua q̄ntī'. ſi q̄ in lōgo loco. ⁊ oꝫ q̄ cū magn̄ tuſſi expellat'. Si ꝛo fluxerit ſan. pp. aprionē oꝛificiꝫ venaꝝ pp ſan. peccātē i q̄to tūc ſigt' q̄ bō ē plen' magn̄ ſuēto ⁊ vſus fuit vita copioſa cūvite ſuauitate ⁊ reqe: ⁊ dimiſit exercitia ⁊ purgatiōes ꝛſuetas. Et ſi fit pp ſan. peccātē in q̄li'ſcit: q̄ ſan. ē calid' ⁊ acut'. ⁊ hō cōiter ē mac' ⁊ ḡcilis cū ruboꝛe coloꝛis i facie vel cum citrinitate ſentiens calozem aliq̄n in coꝛpoꝛe toto vl' i facie vel in volis. manuꝫ ⁊ pedum.

Judicia in emopthoica. ¶ Primo ſm Ba'. 5. meg' q̄ſi in colū°. 6. ſā. exiēs a pl'one ppvulnera pl'onis moleſtius eē dicī' ⁊ difficili' ad curādū ceteris. ſic expie' ⁊ rōne ſigt'. Pulmo enī eſt mē'. ſp motū h̄ns. ⁊ mē' vulnerata ncēe eſt vt q̄eſcāt. alr vulnera nullaten' ꝛſolidant: q̄ in motu p̄es vulneris ſepant ⁊ extēdunt. ꝛba ſūt Ba' vbi ſupra. ¶ Scdo q̄uis mlti medici deſpati ſint vulne' pl'onis ſanare: deſpare tñ nō dñt ſi fuerit recēcia. Pl'es nāq̄ vidim' q̄b' erat fluꝝ ſanguis cū tuſſi pp nimias voces vl' ictū vl' caſuꝫ: q̄ tuſſiendo q̄ſi. H'. ſ. vl' plus vl' min' paruꝫ ſcreauerunt q̄dā cū doloꝛe pectoꝛis: alij cū pauco q̄ p fecte curabant. ꝛba ſr' Ba' ibidē. Et dr' vuln' eſſe recens vſq̄ ad tertiā diē ſm Ba'. 5. meg' fere colū°. 12°. ¶ Tertio emopthoica pp antiq̄ vuln' ſeu vlc' nō recipit curationē non tñ eſt neceſſe q̄ moꝛiat' ſed longo tpe p̄ñt viuere maxie q̄ñ nō h̄ñt fe. Et ego tpe meo multos vidi hmōi tam mares q̄ femias. ¶ Quarto ſputum ſan. puemēs a pectoꝛe nō ē tāti timoꝛis ſic ille q̄ veīt a pl'one. ¶ Quito dicit Aui. ⁊ bñ. q̄ cui accidit ſputū ſan. patus ē ptiſi. ¶ Sexo ſputū ſan. ſuccedēs ſputo ſanies ſigt' vlcus in pl'one qđ factū eſt a p̄ioꝛ vulnere vel ruptura. ¶ Septio. ſi ſputū ſan. cito ceſſet ⁊ non adeſt fe. ⁊ cito ei ſuccurrat' talis nō eſt dubitandus ⁊ multos curauit de' de illa egri' cū cura iſtra dicē'. ¶ Octauo dicit Bern̄. ō gozdo°. q̄ ſan. fluꝝ veniēs cū vomitu ſi adeſt fe. eſt moꝛtal'. ⁊ verū dicit. qz poſito q̄ nō veniret cū vomitu: ſi adeſt fe. moꝛtalis eſt. ¶ Nono ſanguis exiēs in pua q̄ntitate a ſuba carnis pl'onis vel a cō quaſſatione ſeu reſudatione venarū eius. detꝛioꝛ eſt: q̄ſ ſi exiret a vena fiſſa vl' rupta in eo. ſnia eſt Ba'. 5. meg'. vñ dicit ſic. ſūt ⁊ alie ſpēs ſan. de pl'one fluētis q̄dā ſpēs ē in q̄ fluit ſan. q̄ eſt pu' nō calid' nec rubicūd' cui' cā ē q̄ſſa venarū que fluxū q̄dā ſtultit: qz pue q̄ntitat ē ad curandū facilioꝛē putāt. Sed ego dico eū ceteris eē moleſtioꝛē ⁊ peioꝛem. Ō cuſſio enī venarū difficilius fiſſura ꝛſolidat'. 5°. meg' q̄ſi colū°. 7. ¶ Decimo ſan. q̄dam ſurſum qualiſcunq̄ fuerit p os: malū. Deoꝛſum ꝛo bonū ē: ſi niger exierit. 4. ampho. amph. 25. Et ſeq̄tur in 9°. San. de oꝛe exiens nō de narib' maluꝫ eſt: q̄liter cūq̄ exeat. ⁊ q̄tuꝫ ad ptem ampho' ſcdam itelligit de ſanguine emoꝛroyd' nō de mictu ſan. nec de ſan' exeūte ex liēteria. ¶ Tān decimo q̄uncq̄ ſan. ſpūoſum expuunt: his ex pulmone educ' fit. 5. ampho. ampio. 24. tē.

Curatio emopthoice hꝫ p̄mo aliquas intēciones curatiuas. Prima eſt Ba'. 5. meg' q̄ſi in colū°. 7. In vulneribus pl'onis ⁊ diafragmatis vel interioꝛis ciphac pelliculis oꝫ facere vt quāto magis fieri poſſet: deficcetur ſiue cum empl'is extra poſitis vel cum potionibus. i. el'rijs ⁊ potionib'. hec ille. ¶ Secūda intētio eſt q̄ ſi ibi fuerit ſanies. q̄ illa p̄us dꝫ mundificari dando mellicratū vl' mel ad bibendū vel alia hmōi ſi non adeſt fe. vel accidat fe. Ba' ibidē. ¶ Tertia eſt: ne aliquid agat quo ſpūs. i. anhelitus laboꝛet p̄cipiendū eſt: ⁊ cā eſt: qz q̄to aliquis magis laboꝛat vel exercitat': tanto pulmo magis laboꝛat ⁊ mouet'. ¶ Quarta diſtractio ſan. ⁊ hu. cū flōia vel ligatiōib' circa brachia ⁊ tibias ⁊ cū fricatione manuū ⁊ pedū mlt' iuuat. Ba' ibidē. ¶ Quīta eſt Ba'. 5. meg' quaſi colū°. 10°. ſic cohibitio a tuſſi ⁊ reſupine ſacere iuuat in ſanatione vulnerū pulmonis ⁊ ptiū pectoꝛalium.

Digitized by Google

¶ Septa: vulnera pulmonis pp catarrū curā do vulnera debem⁹ curare catarrū vnū agēdo ⁊ aliud nō omittēdo. ¶ Septia trahit ab Aui. 10ª.3¹.c.ppio. ꝓhibitio ab oib⁹ reb⁹ motuz in san⁹ inducētib⁹ ⁊ a reb⁹ apitiuis sume ē neccia i emopthoica curatiōe. ¶ Octaua dinu° replo/nis ⁊ attrac° aeris fridi cū trāqllitate ment ⁊ co/pis sunt cure vulnerū pectoris ⁊ pulmōis ¶ Nona ex dict Aui. in. 19ª. 3¹. in. c. ꝺ cura spu ti san. cibi emopthoicoz vt pl'imuz debēt esse actu fridi. ¶ Decia: in āmistratiōe stipticaruz medicinaz in emopthoica fi fe. non adest: ille me° debēt āmistrari cū aliq̄ fir° pontico stip°°: vt ē firup⁹ q̄ fit de succo ꝺrbarum nespuloz ⁊ pznelloz imaturoz. Sed fi ista vl' aliqꝺ istoꝝ nō affuerit: mistrent cū aliq̄ succo vl' deco/ctione fructuū imaturoz vl' q̄si hꝫtiū in se sti pticitatē vt sūt citonia poma pira ḡnata mu/sa ⁊ fruct⁹ rami ⁊ folia vitis ⁊ filia. Uiis gña libus ad pticularia descēdam⁹. ¶ Cura pticu/laris emopthoice ꝺm Ba^m. 5. meg¹ ē: q̄ statiz fiat flōia de basilica nō mag' in vna vice: ℥. 3. aut. 4. detractiōib⁹ san. currere define. Et per istā flōiaz sang. a pl'one excludit. Et dic Ba⁹. ibidē ⁊ in passio° ⁊ in b ꝓcordat Aui. ⁊ Haly ⁊ alij: ꝓ flōiaz sanguis currit ad vacuū. i. a loco a q̄ san. eūat. Aui. tñ dicit q̄ ꝑus fiat flōia de sophe³: vt sang. iferi⁹ trahat. deide de basilica eiusdē ptis vbi meditat medic⁹ q̄ fit vulnus. Et int flōiam sophe° ⁊ basilice sint. 3. hore. Et iterū ꝺm Ba^m in. 5. meg¹. in. 2ª. die ꝺ3 minuere san. si ꝝt⁹ b⁹ sustineat. Deide ꝓstituat ifir⁹ credē° ꝓfi° Ba¹ in passio° in do° lucida fria: ⁊ iaceat i lecto q̄si imobilis. Et caueat ab oib⁹ reb⁹ q̄ pñt ducere motū i san. vt ē ira rixa clamoz labor coit⁹ locutio frequēs. salt⁹ risꝰ. animia cooptu ra in lecto ⁊ cibi speciati calefaciētes ⁊ ituери res rubeas. Dicit Aui. pot⁹ vini puri ⁊ balneū Et tūc ligent extrema in brachijs ⁊ coxis cuz ligationib⁹ dolorosis ⁊ minuas ei cibum vsq; ad. 4. die. Et vnge pect⁹ eius: si est estas cum oleo citonioz: ⁊ si hyes cū oleo nardio ⁊ filib⁹ Item cathapla^a stip^ca pectori appositа iuuaut. Et multi boies cū hmōi curatiōe a me euase/runt ꝙba sr ga¹. 5. meg. q̄si in colū°. 6. Et sedē p oib⁹ ubeo: q̄b⁹ vena rupta ē in pl'one: pus q̄ tumeat. ⁊ sanie colligat eā ꝺsolidare incipiat. Nā si negligētiā bēas ⁊ putredinē icepit col/ligere: scias eā aut nunq̄ posse sanari aut cuz magna difficultate ibidē. Cūc vtat cib⁹ visco/sis ⁊ ꝺglutinatis vt sūt pedes mutonis ⁊ alio rū aialiū bñ coct. Et vtat cibis ꝓstrictiuis vt sunt altee cocte ꝺm Ba^m in passio° ꝺrbe nespu la ⁊ pira stiptica ⁊ lac coctū in eo eni ē ꝺglu tina°. Et valēt cibi oppilatiui vt est amigꝺ⁹ case⁹ racēs. ⁊ vtat ordeato ⁊ auenato coct cuz amido ⁊ lacte capno pus lapidato si nō ē fe. vel calitas itensa. ⁊ tūc vz lac amigda. i ppa/ratione cibo⁹. ⁊ vz eis lac vacci^m a q̄ e̅ctuz ē butirū: ⁊ cōe est oib⁹ cibis eoz q̄ sint fridi. De inde purget hu. peccans: si assit in xta ꝙuenē/tiam pticulariū: q̄ vt pl'imū est acut⁹ ⁊ coleris cus vl' sanguie⁹ acut⁹. Deide det pul' boliar⁹ ⁊ emastitel. ꝺm Ba^m ⁊ ꝺm Aui. ⁊ ꝺ cū aq̄ arna glosse ad e̅titatē. 3. j. vel exaggu ius Galet ē terra sigillata p se ꝺm oēs. Deide sumat acetū cū multa aq̄. nā igrossando ⁊ refrigerādo san. ꝓhibet fluxū eius. Sedo mūdificat pulmonē Tertio si aliq̄ ps san. retinet: nō ꝓmittit eam cōgelari. ⁊ in hoc ꝓcordat Aui. Dicit tñ i fine. c. q̄ si adest tussis caueat acetū: ⁊ det iterduz muscillago ꝑsillij: si sitis vl' caliditas affuerit. Et si miscet ei se. papa. san. refrenabit ⁊ somnus ꝓuocabit: qui multū est necessarius vt st tranquillitas. ⁊ dicit Aui. ex rebus exptis est in restringēdo screationē sputi san. est mastu/catio pozrulace ⁊ deglutio succi eiusdē. Tiria ca recens infra. 6. meles sue cōpositionis mul tum vz: q: stringit san. ⁊ facit dormire pp vir tutem opij que ad hec in ea est fortis: dum tri/riaca est recēs. sicut dicit Ba⁹. 5. meg¹. Et Aui. loco ꝓallegato. Sed q: in ptib⁹ istis vix in/uenitur vt dicit Bern. de gordonio: miscemus ei parum opij. Si sputum san. fit ꝓpter fissu/ram vel incisionē venarum ꝓpter acuitatem san. tunc ꝓrius distrahatur san. ꝓout superi⁹ dictum est. ⁊ non extrahatur san. in tanta ꝺpti tate sicut quādo scindūtur a superabundātia san. Deinde debemus insistere cum euacuati/us cole vt est cassiaf. tamarinꝺ. mānagrana ta ⁊ similia. Et in isto casu debem⁹ habere. 2. oculos. primus respiciat infrigidationē ⁊ re/ꝓssionem acuitatis hu. cum aliqualı humec/tatione. Alius respiciat conglutinationem ⁊ stipticitatem. Quātum ad ꝑmum ꝺntur poz tulace lactuce cucur. aqua ordei ⁊ similia ⁊ ci bi frigidi superius dicti. Quātū ad sc̄m ꝺn tur medicine stip^ce conglutinatiue: de quib⁹ aliqualis superi⁹ facta est mentio. sicut est pā dia balaustia sumach berberis glādes ⁊ cupul le earum carabe licium acassia virga ⁊ burs/a pasi succus pāpinozum vii agresti ⁊ succus pi rozū citonioz ⁊ rob eozum. Et q̄ꝺq; vt magis desiccent: misceatur cuz eis cornu cerui adustū ⁊ alumen. Et ista possunt decoqui in vino pō/tico liq̄facto, vel possunt inde fieri trociscі vl

Digitized by Google

electur³ vel pul'.ʒc̄. Et p̄ñt eis miſceri directo-
ria ad pl'onē: vt liq̄r ⁊ ſucc' eius. vl' p̄ñt eis mi
ſceri aliq̄ narcotica ad mag' alterādū ⁊ ſonū p
uocādū: vt ſr̄ ſe. vtriuſq; papa. opiuꝫ corter ⁊
raō mādrag'. vl' p̄ñt admiſce' cū iſtis aliq̄ cō-
glutiatiua vt ē ſarcacolla. ſan. dra. thuris ma
ſtix gūi. ara. ſpo'ñ ſtella terre q̄ ē ſiċ ⁊ra ſigilla
ta. de q̄ Serap° facᵗ mẽtionē i ſuo bzeuia° que
ferr̄ de ciu'ᵉq̄ dr̄ ſeni'. ⁊ Aui. i 2° vocat eā ter-
rā ſeni'. ⁊ ſiċ ē ſe. arnaglob ⁊ ſe. pſillij ⁊ ſe. cito
nioꝝ. ℂ Sido ſputū ſan. ē pp reſudatiōes apa
tis: vt ē pl'reb vl' pipl'ia. tċ nō d̄ñt miſce' ſupdi
cta. ſ dꝫ ſi' flōia. ⁊ d̄ñt apata cura'. ſiċ i ſuis di
cer caplis. ℂ Et ſi fuerit pp cozroſione ī pl'oe:
iſta ſpes eſt valde mala ⁊ q̄ſi ipoſſibil' curōis
ſm oēs autores. vt iā dcm̄ ē i 9ª pnoſticatōe.
Et cā iſti' difficil'tat' vel ipoſſibilitat' cure dar
ab Aui. i loco allegato. qz tal' curatio nō ꝑt fi'
niſi ꝑus remoueat mala ꝑ° i loco eꝰ. ad qō
reqrit' ita lōgū tp̄s: q̄ iterduꝫ vle? iduraſ aut
putrefit. ⁊ qō ꝑus erat ꝑcuſſiov' cozroſio iam
factū ēvle? antiquū ſeu a cā antiq̄ta. Medi'. ē
igit' q̄ſideref: ſi ē ibi mal'hu. acut' col'ic'. Et
ille purgād'ē cū appzopiat: vt ſi ibi ē flā. pur
ger cū pill'ō agaᶜᵒ. Et ſi ibi ſit reu³ illō ſiſtaſ.
Et ſi ſan. ſit i. cā ſ flōia de baſilica: niſi ſit ali-
qō phibēs credē° ꝑſi°. Daly. Serap. ⁊ Aui. ⁊
alioꝝ. Et ꝟ de manu ſeu brachio miniſtro. Deiꝫ
de de cepha³ der̄ ꝟ. Daly pp mās capit. Dei
de purger'co. cū decocᵉ ꝑunoꝝ caſſ tamarīd.
māna viol' ⁊ filīb'. Et ſi ē nccē cliſterizer cū le
ui cliſti. Deide der̄ ei de ſir° viol'. cū aq̄ ordei ī
q̄ decoq̄r cācer fluuialis vel aq̄ decoctiōis cu
cur. vl' firu'ᵐ: q̄ fit ō aq̄ cucur. q̄ exit ab ea poſt
q̄ decocta ē i furno. Oīa. n. iſta alterāt malaꝫ
cōplexionē cal'aꝫ ⁊ igroſſant hu. vt nō facilr̄
fluat vel reſudet. Et ſi ꝑ iſta nō ceſſet fluꝝ?: tē
ſr̄. thuris maſt' ſan. dra. añ. ʒ. j. mirre. ʒ. iij. ſe.
portu'ᶜ. ʒ. iiij. ſe. arnaglob. ʒ. ij. ſucci liq̄ricie ſe.
papa. al. añ. ʒ. j. terre ſigillate. ʒ. ij. ⁊ ℈. ſ pul'. ō
q̄ der̄. ʒ. j. ⁊ ℈. de mane ⁊ tm̄ ō nocte cū aq̄ plā-
tag'. vl' p̄ñt ide fieri trocīſci. Jn iſto eni pul'. ē
ꝛ alteratiua ⁊ ꝛ deficcatia ⁊ ꝯglutinatiua
pp qōꝫ i iſto caſu ⁊ ī alꝰ dño ꝓfirmāᶜ. Jte-
rū. ʒ. j. terre ſigillate ꝑ ſe data cū aq̄ plātag' vl'
portu'ᶜᵉ ꝫ: ſi bis ī die ſumaſ. Seq̄r alī' puluiſ
bon' ad eādē itētionē. ſr̄. carabe boli armen'ᶜⁱ
terre ſigillate ſe. porᶜᵉ ſpo' ſan. dra. roſ. ru. liq̄
ri. añ. ʒ. ij. ſe. plātag' ſe. burſe paſt' añ. ʒ. j. fiat
pul'. ⁊ der̄ put. ℈. l' ſ trociſci: ⁊ der̄ cū aq̄ arna
glob. ⁊ ℈ ꝫ ī q̄cū q̄ ſan. eruptiōe: a q̄cū q̄ pre
fuerit: ſi ē cuꝫ acuitate ⁊ calitate ſanguis. ℥. j.
arūdis viridis piſtata ⁊ data cū aq̄ arnaglob,
ꝫ. Et valēt in iſto caſu trociſci ſtelle: q̄rū re-
ceptio iferi' ponet'. ⁊ trociſci de carabe. ℂ Oñ
fluxᵗ ē a meri vl' ſto° vtaſ iſtis trociſcis: q̄s po
nit Baly. in iſto caſu. ſr̄. roſ. ru. balauſt' ſuach
ſan. dra. al. añ. ʒ. iiij. thuris ſe. acetoſe añ. ʒ. iij.
ſpice' mirre. ſpo' añ. ʒ. ℈. alumis ſciſi acaſſ ypo
q̄ſti. carui cacabᵉ añ. ʒ. ij. fiāt trociſci cuꝫ aqua
roſ. in qua fricet ſumach pōderātes. ʒ. j. ⁊ ℈. ⁊
der̄ vnus de mane ⁊ de ſero ali' diſtēperat' cū
aqua roſ. vel plārag'. Et pa. comedat poꝛtula
cas lactucas ⁊res ꝑſolidātes. vt ſūt extrema
aialiū comeſtibiliū bñ cocta. Et vtaſ ēt rebus
ſto'ᵐ cōfortantibus. A pte ꝺo exteriozi emplet
ſtomachus cū boc empl'o. ſr̄. ſanō. al. roſ. ru.
añ. ʒ. ʒ. galle abſin' maſtis añ. ʒ. iij. diſtēperet
cū aqua roſ. ⁊ aceto. ⁊ ℞ empl'm. ℂ Si ꝺo ſpu
tum ſan. fuerit ex naſo: qō cognoſcit'. qz hūit
in ꝑſuetudinez emittere ſan. de narib': ⁊ hūit
rubozē in facie. ⁊ habuit ſplēdozē añ oculos ⁊
cū hoc nō eſt ſpumoſus ⁊ exit ſubito: tunc ta-
lis fluxus curaſ ſicut fluxus ſanguis narius.
ℂ Si ꝺo fluxus ſan. ſit a pectoze tūc pect' em-
plaſtref cū empl'is ſtipticis: q̄ defendāt ipſuꝫ:
ne hu. fluant ibi. quoꝝ ꝟ ſūt materialia pſidia
balauſt'. galla thus corter ei' maſtix acaſſ.
bolus armenic' terra ſigillata farina volati-
lis molēdini folia ram cito' ⁊ mirte ⁊ pirozuꝫ
nur ⁊ folia cipſſi folia ſorbe ⁊ neſpule. De iſtis
ſumaſ aliqua q̄tras ⁊ cuꝫ ſuccis ſtipticis ſ
empl'm. Et vngaſ pect' cuꝫ vnguēto qō fit de
cera al. ⁊ oleo roſ ⁊ lacte mulieris. Et ſi ibi in
tenſa calitas ſentiaſ: madef̄ pān' in aq̄ plan
tag' ⁊ ꝛge paſtozis: ⁊ ſupponaſ pecto'. Si tū
ꝑ iſta tuſſ ꝓuocaſ: remoueanᵗ. qz tuſſ iuxta
poſſe cohibēda eſt. ſicut eſt dictū in ſuo capl'o.
Seq̄tur ſr̄ trociſcoꝝ q̄s ponit Joānes ſerap.
que valēt ad ſputū ſang. ſr̄. acaſſ. ʒ. iij. roſ ru.
ficcarū. ʒ. ℈. gūi. ara. ʒ. ij. drag'. ʒ. j. balauſt. ʒ. ℈.
ſ trociſci cū aqua pluuiali. Aui. i hoc caſu po
nit trociſcos Andromachi q̄ valēt in iſto cāu.
⁊ dicuntur trociſci ſtelle. ſr̄. arſeᶜⁱ opij cozalli
añ. ʒ. iiij. oliba'. ʒ. ℈. ſtelle terre vel loco ei' ter-
re ſigillate amⁱ boli armeici añ. ʒ. iij. ſe. papa.
ʒ. ij. balauſt. ʒ. ℈. terant': ⁊ fiant trociſci. Nunc
aūt nō ponim' arſenicū dubitātes ifamiā: qñ
volumus ꝑ os intus miſtrare. Si tñ ꝑ alium
modū volum' applicare a ꝑte exteriozi ad ſan
guinē reſtringendā bñ pōt pom arſenicuꝫ. qz
multū eſt deficcatiuū: ⁊ ſcarotiuū. Medicina
que ſeq̄tur eſt bona ꝑ delicatis. ſr̄. boli arme
nici terre ſigillate ematiſt cozalli rubei oliba'
añ. ʒ. iij. ꝓbue ſimphiti. ʒ. ij. ꝓbue roſ. ʒ. ℈. ʒuca.
H'. j. ſ ꝓditū ad moduꝫ ʒuc'. roſ. Et pōt addi

p

Digitized by Google

spodiū:t filia. Capiat de eo frequēter in die.t
supbibat aquā plumialē. Conserua simphitiū
p se in fissura venax. qz hꝫ virtutē cōsolidati
uā:t iō pſolida maioꝛ dr ab Haly. in sexto liº
sc̄e partis regalis dispōnis. Ponit trociscos
hos valētes ad sputū sanguis. ℞. carabe co
ralli rubei margaritax cornu cerui vsti pche
marine aduste emathistes lote aā.ʒ. iij. rosa. ru.
se. portulace coriādri p̄parati sumach amidi
gūmi arabici balaustie aā.ʒ.ʃ. spodij acacie
ypoc̄stiō. aā.ʒ. ij. fiāt trociſci cū aq̄ decoctio
nis balaustiax. ¶ Medicina filij Serapiōis
quā ipse ponit in capº ꝓprio: que vꝫ ad spu
tum sanguis. t est expta: vt ipse dicit siue spu
tum sit ex eruptiōe siue ex ruptura siue corro
sione. ℞. spodij rosax ru. boli armenici terre si
gillate emathistes aā.ʒ.ʃ. corralli cacabre mar
garitarū nō pforatarū aā.ʒ. ij. t ℈. gūi. arabici
dragagā. aā.ʒ. iij. se. papa. se malue. se. rosax
rubeax. se. arnagloſſe cornu cerui vsti. aā.ʒ. ij.
t ℈. amidi torrefacti. ʒ. iij. fiat pulus de q̄ dēt
ʒ. iij. oī die cū aq̄ plumiali. vel pīt ī ī fieri tro
ciſci vel electuariū vel ad modū zucari rob. vl
cōditū cum pſerua simphiti. ¶ Trociſci debe
mesue ex sua iuentiōe. t vocant trociſci ō terra sigillata. in qbus pcordat Auicē. in q̄rto t
multi alij q̄tū ad modū ammistrandi. t sunt
vltimi in sputo sanguis ad digestionē ei? pci
pue q̄n sumunt cū aq̄ arnagloſſe. t q̄n linium
tur supra frontē sedant fluxū sanguis nariuꝫ.
Et si fiat empl'm supra matricē vel intromittā
tur: sedat fluxū mēstruoꝝ. Et q̄n ponunt sup
pectinē vel mittunt in vesica: sedant mictum
sanguis. Et si liniant supra quodlibet mēbrū
a quo fluit sanguis retinet ipsuꝫ. Et p̄m ipsuꝫ
sūt expti. ℞. sanguis draconis gūmi arabici
assi roru. semis rosax amidi assi spodij acassie
ypoc̄stiō. emathistes stice aā balaustie boli ar
menici terre sigillate corralli cacabre. aā.ʒ. ij.
margaritax gūmi dragagā semis papaueris
nigri. aā.ʒ. j. t ℈. semis portulace torrefcti cor
nu cerui adusti thuris gallax croci. aā.ʒ. ij. fiā
ant trociſci cū aq̄ arnagloſſe vel cū decoctiōe
balaustiax spodij t gūmi arabici. Et si est ne
cesse: addat opij. ʒ. ij. dant ad fluxū san. ex pec
toꝛe vel pſone cū aqua portuce: t ad excoria
tionē stomachi t intestinoꝝ cū rob citoniorū
vl cū sirupo mirtillorū. Et si san. fluat ad ptes
ſeriores initiantur cū aq̄ rōge pastoꝛis. ꝛc.

Dieta emoptoicoꝝ sit: sicut supdictuꝫ
est. Comedāt cibos ingrossantes
sanguinē: vt est frumētū coctū risum capita t
pedes aialiū vsualiū bñ cocta triticū coctum
cū lētibus vel p se t lētes p se p̄ma aq̄ abiecta
t imbas t dactilos. t si adest replo sumat ci
baria in pua q̄tit. t sumat aquā ordei. Et vꝫ
lac vaccinū a q̄ ēpctū est butiruꝫ qz infridat t
stipticat. Case? recēs bñ vꝫ. t caueat a caseo sa
lito. Carnes leues pauci san. vt sr colūbi filue
stres turtures perdices cocta cū stiptic: vt est
sumach berberis t filia. Utaf citoꝝ piris po
mis stiptiq̄ sorb t nesplꝰ. Comedat pultes de
faria frumēti t cū lacte a q̄ ēpctū ē butirū. Et
cū adest calitas vtaf cucurbi? portulacis mel
lonibus lactuc. Et ī b̄ pcordat Haly. t Auicē.
Et si tussis fuerit valida: caueat a fructib? acer
bis t a cucumerib?. fic dictuꝫ ē de aq̄ t aceto.
Et ī potu vꝫ vinū rubeū stipticū cū aq̄ pluma
li. Et si ē possibile vt sit tot? potus ī firmi ex aq̄
plumiali: ē melī? ei: maxīe si cōmisceant bol? ar
menicus t spodiuꝫ: vt inquit Serapio. Et aq̄
rosarum t portulacarū sunt eis vtiles. Et aq̄
virge t burse pastoꝛis.

Declaratio in emoptoica. Dicō q̄
rit q̄re ī emop'ca plone
nō ē tāt? do?: ric q̄n ē a pector. Dico q̄ ptes pe
ctorales sr magꝝ neruose q̄ plmo. iō magꝝ sen
sibiles. qz soli. 2. nerui ex sbtilib? veniūt a 9º.
pi neruoꝝ a cereº pcedētes: t dicūt supꝰ supfi
ciē pellicule q̄ coopiūt plmo mime penetrātes
pect? do mltos neruos iteri? t mltos exteri?
hꝫ. iōq̄ do?i eo sentit cito. lacertoſuꝫ ēt ē t os.
suoſuꝫ. ℞ba sr Ha'. 4º. de int. cº. 6º. ¶ 2º no. q
q̄uis emoptoica possit euenire a multis cāis:
tñ vtplimū venit a sanº peccāte ī q̄tiº: qz mul
tus vl ī q̄litate. qz acut? t coleric?. vl ī vtroq̄
Nā q̄dlibet istoꝝ: ē aptūnatū rūpere ꝑas t api
re t findere capita eaꝝ. t cū ī laborātib? magꝝ
calefiet san. t rarefiet. iō ī fortib? exercicijs t
laborib? i appar citi? vene rūpunt. vt pz ō fluꝝ
san. na. pīde iubet flōtā t purgationē pce
dere magnos labores t exercitia ī itinerātib?
vl ī armis laborātib? vl ī alijs sil'ib? exercicijs
ꝛc. ¶ 3º no. q̄ q̄ncūq̄ accidit in corpe san. vel
alioꝝ bu. supfluitas: nā de indiuiduo sollicita
nit illā supfluitatē vl bu. expellere ad illā p
tē q̄ sibi magꝝ ē possibil'. vl qz illa ps ē ꝑpīqoꝝ
vt illa ma'q̄ ē in sto p vomitū. vl qz illa ps ē
magꝝ parata: vt san. exīs in pua capit per na
res. vel qz debiliorꝝ vt sunt emūctoria mēbroꝝ
rū p̄ncipaliū: vt fauces t carnes glādulose
cere'l ꝺbasselle cordis: t īgūia epat. Cū igīt ve
ne pue pl'ois t ptiū cliba' pectoꝛis sr sbtiles
facilit a sanº peccāte in q̄to vl in q̄li vl ī vtro
q̄ vl ab alijs accītib? pīt dirumpi seu apiri.
¶ 4º nota p̄m Auicē. in loco allegato q̄ nulꝰ

Digitized by Google

totiēs sputū sang. est cā sanitat' ap'ad exītis i epate vel splene. Et hoc est: vel q2 ma' añs diminuit: vel q2 p aliq's meat' aliq ps ma' pūcte euacuat' ¶ Quito nō. q9 in pma .t.4. pno' siue iudicio fuit dictū q9 emoptoica ex pecto' nō est rāti timoris: fic q̄i ē a plone: verū est. Prima cā hui' est ppt motū plonis q̄ ē maioz q9 pectoris ẽm suā q̄titatē. Scdo q2 vene pectoris sūt maiores. .t rursus q2 san. in vlnere pectoris exīs in pectoris spaciositatē fluit et mediāte ploe cū tussi exit: .t ad vuln' nō reuertit. Itē q2 pect' carnosū respectu plonis ē ad pectoris cōpassionē. Plmo em̄ vndiq3 plen' ē canalib': q̄ cartilaginosi sūt carne nudi .t ficissimi. Vba sūt ga. 4. meg' q̄si colū'. 7. Et sā. plonis subtilior ē. Alia cā ē: q2 me' nō cito attingūt ad plonē. Ps igit cā q̄re vulnera i pectore faciliozis sūt cure q̄ in plone. ¶ Sexto dubitat' de dctō aui. q̄ iubet puocare mēstrua in mulieri': cū mēstrua nō puocent: misi cuꝫ subtiliatiuis apiētib' .t calefaciētib': q̄ oia no cēt in emopto' vt visuꝫ est. Rndit ō: q9 i tpe sanitat' .t post ma' añs eūonē debēt mēstrua puocari cū flōia sofe' paulatina .t pōne vētosaꝫ in coxis: .t cū appōne pessario' acuto'. ñ aūt cū medicīs .t electuarijs calis admittat' p os nec cū balneis: q2 talia possent i ducere motū .t calefactiōez in san. atq; leuit' emopto' seq're. ¶ Septio nō. q9 ematistes spālr vꝫ in oi fluxu san. q̄ a ptib' interioꝛib' currit. ppt q̄ ārtiq; iposuerūt ei nomē ematistes. ab ema q̄ est san. .t teneo es. q̄si tenēs vel retinens san. Vñ antiq; iponebāt noīa reb' in me' p̄sideraī ẽm, ppetatē vel sil'itudinē vel figurā ¶ Octo' de tui licētia volo h̄ ponere simplices medicinas q̄ valēt sputo san. collectas i areis ꝺpicī i. 2. li. cañ. aui. Amigd' amare sūpte cū amido ꝺferūt sputo san. .t tussi antiq. Agaric' cū aq̄ dat' vꝫ ad idē. Balau' p se, phibēt sputū san. a pecto'. Idē facit ypoq̄stid. Idē. z. j. cozalli cōfecta cū albu' ouī .t gūi ara. vꝫ ad sputū sang. ipm retinēdo. Lipsius vel pōa ei' cū vino datus vꝫ sputo san. .t difficultati āhelit'. Item citonij .t succ' vꝫ ad idē. Ceraurea vꝫ in sputo san. q2 stiptica. Lozni cerui adustū .t ablutuꝫ vꝫ ad idē. Iusq̄am' ꝺfert sputo san. maxīe q̄n cā est calitas q2 refrigerat .t stringit. Carabe idē opat. Licin idē facit. Terra sigilla' ꝑbat vlcera .t ꝺfert sputo san. exsiccādo vlcus: ḥa magī deficcat q9 a' rra. arse' phibz fluxū san. .t vꝫ tussi exiccādo. Lutū arme' phibz fluxuꝫ san. .t vꝫ tussi exiccādo. Fruct' mirti vꝫ tussi p pr̄ suā dulcedinē. .t vꝫ sputo san. cū suo ficc' .t stiptic'. Mirra cal'a in 2°. phibet sputū sā. ex plone data ad pōd'. ij. gnoꝛ ozdei q̄libet die cū vino cōi. Aceta cal'a .t sicca in scdo gradu phibet sputū san. .t fluxū eius .c. Ad idem vꝫ herba .t succus portulace phibet sputū sang. Limis papiri rotūdi retinet sputū san. Rosa fria in p° sicca in scdo eius capita .t vgule valēt sputo san. Rub' vꝫ ad idē. Oñ igit fueris i loco vbi nō fuerint apotecarij si hēs aliquā de istis medicis: vtere ea. Glutinū piscīū positū in sozbitōibus, phibet fluxū san,

¶ Cap. 7. de empimate.

Empima est sputū sanios' cū tussi exiēs. Dicit' aūt ēpima ab en q̄ ē in vl' int' .t pus sanies. q. pus int' in ꝺcaue' pectoris exīs ide venit ēpic'. Proide dic' Paulas. Empici dicūt illi: q̄b' collec' sanei fct' est in plone .t thorace: .t crepuit .t saniauit .t ꝺducit penultimā. vñ Macer. tussis bethonica ēpicos suspi' iuuat. Dico igit q9 ēpia ē sputū sanei, ppt collectōez ma' in ptib' pectoralib' facta inq̄ nā nitit' pus digerere: .t post expellere .t euacuare. Ista aūt sanies vēit aliq̄n cū lesiōe plonis: vt in ptisi vel i vlcerib' plonis .t aliq̄n sine lesiōe plonis vt accidit freq̄nt' post catarrū vel post apata in ptib' pectoralibus.

Cause ēpimat' q̄dā sūt pmtiue: quēdaꝫ añtes: .t q̄dā ꝺiuncte. pmtiue vt est ict' vel pcussio vel casus vel obuia' ꝺ rem durā in ptib' pectoralib' in q̄b' gñat' apa vel rōe doloris ibi fluūt hu. q̄b' aggregat' .t retēt' fit sanies. ¶ Cae añtes q̄dā sūt magī remote: vt vsus lōgus ciboꝛ fumosoꝛ in nimia q̄ti' sumptoꝛ. Alia cā magī prima est catarr' siue fluxus a ptib' supioꝛib' ad cōcauitatē pectoris vel a mēbris circūuicīs. Alia cā añs primior est apa in ptib' pectoris: fic ē plēs vl' pyploia vel a' apata in aliq̄ latē interioꝛis ꝺcauitat' pectoris. Et sputū sā. freq̄nt' ē cā añs sputi sā. ¶ Cae ꝺiuncte ēpiat' sūt vlcera i ploevel ptib' pectoris. A' cā ꝺiuncta ē erup' apatū ptiū pectoraliū vl' milta mā in ꝺcaue' pectoris iā ad saniē uersa. A' cā ꝺiuc' q̄r ee ruptura sq̄nā' ita q9 i' mā descēdit ad ꝺcauitatē pectoris.

Signa ēpimat' q̄dā sūt sig̃ egri. alia sūt sig̃ loci egri. q̄daꝫ leuitat' .t mali circi egri. q̄dā sūt sig̃ dric ma' egritudis a flāte q̄dā sūt sig̃ pmutatōis egri. Sig̃ q̄ sig̃t egritudinē .t repl'onē ꝺcauitat' pectoris ex ma' vl' sanie sūt q̄ntas vel ponderositas in pectore ꝺstrictio anhelitus .t tussis vtplurimū humida cū sputo sanei. lz aliquādo sicca cum fal-

ſa q̃ete. vt qñ ꝺt᷑ ẽ debil᷑ neq̃ens expellere no
ciua vt accidit in pleſi ⁊ in pipl'oia mortal'ib᷑
vel põ tuſſis eẽ ficca: q᷑ mã ẽ inobediẽs na᷑.
Aliud ſi᷒ ẽ freq̃ns ãhelit᷑ ⁊ feſtuna᷑ in loq̃la⁊
pulſus in ſtatu ineql᷑ iordinat᷑ ⁊ freq̃ns. Sig̃
loci egri. ſ. in q̃ loco ſit ſanies vl᷑ apa ꝺ ſcit᷑ ſic
nã ſi iacet vel dormit ſup lat᷑ vbi eſt apa vel
ſanies nõ ſentit rãtã g̃uitatẽ ac ſi iaceret vel
dormiret ſup lat᷑ vbi nõ ẽ ſanies vel apa. Et
rõ iſti᷑ ẽ: q᷑ mẽ᷒ mꝛioꝛa apata mag᷑ q̃eſcũt qñ
ſũt appodiata ꝙ qñ ſũt ſuſpẽſa vt exẽplificat
aui. in. 18. 5. tra. c. 2. de ſignis apat᷑ cali renũ. ⁊
ſig̃ põit aui. ꝙ diſtẽpet᷑ bol᷑ armenic᷑ ſeu lutũ
ru. cũ aq̃ ⁊ i illa filũ de li᷒ intrigat᷑ ⁊ circũdet᷑
pect᷑ ⁊ lat᷑a ⁊ in illo loco vbi filũ ꝓpus incipit
deſiccari ibi ẽ ſanies vel apa: q᷑ ibi maioꝛ cal᷑
eſt: nõ ibi ꝓpus deficcat᷑. ¶ Scõꝺ gen᷑ ſignoꝝ. ſ.
leuitat᷑ vel maliciei egri. hꝫ ſic. Et iſta ſunt ſig̃
ꝓnoſtica. Si igit᷑ eger hũerit ſe. i g̃natio᷑ la⁊
poſt ruptur᷒ apat᷑. ⁊ expulſiõe ſani᷒ illa ceſſat
⁊ appetit᷑ creſcit ⁊ ſanies leuit᷑ ſpuit᷑ ⁊ difficil᷑
tas anhelit᷑ ꝺ inuit᷑: ⁊ ſanies eſt alba. oia iſta
ſunt bona ſig̃ ⁊ ſig̃ leuitat᷑ egri. Sed ſi fe. non
minuit ⁊ ſanies exit cũ mag̃ difficl᷑tate. ⁊ cuꝝ
b᷑ eſt ſanies nig᷑ vel cenulẽta cũ difficulta᷑ et
viole᷑ anhelit᷑ cũ defectu appetit᷑. Et ſi adeſt
oꝛegmõ. vel aliq̃n adeſt ſincoꝑ. oia iſta ſũt p᷑
nitio᷒ ⁊ mala. ¶ 4᷒ gen᷑ ſignoꝝ ẽ de ꝺria ma
terie egri. i. ſanies a ſtãte. Nã ſi fuerit a ſã᷑ q̃n
erpuit᷑ in vaſe aq̃ mũda pleno ſupnatat ⁊ ſi ẽ
ſanies vadit in fundũ. Itẽ ſanies ꝓiecta ſup
carbões ignitos feret: ſtã vo q̃uis ꝓiciat᷑ ſup
carbones nõ feret. ¶ Quitũ gen᷑ ſignoꝝ. ſ. p᷑
muta᷑ empiat᷑ ad ptiſim hꝫ ſic. Primũ ſignuꝫ
iſti᷑ eſt fe. lẽta maioꝛ de nocte q̃ de die: ⁊ ma
ioꝛ poſt cibũ q̃ añ cibũ. Scõꝺ ſig᷒ ẽ curuatio
vnguiũ poſt ꝓſũptiões carnis q̃ ſolebat eẽ in
capitib᷑ digitoꝝ ſub vnguib᷑. Ter᷒ ẽ coloꝛis
factei plũbeitas. Quar᷒ ẽ elõga᷑ ⁊ attenuatõ
colli ꝓpter ꝓſumptões carniũ ei᷑. Qui᷒ eſt ca
leſa᷑ in plãtis pedũ ⁊ volis manuũ.

Prognosticatio ẽpimat᷑. Prio dicit Cõſtãt. in
viatico ⁊ Gerard᷑ cremoñ. ꝙ
qñ ꝓcipit᷑ ẽpima: ſtatiꝫ feſtinandũ eſt. vt eua
cuet᷑ ꝓpter incõmoda: q̃ facere põt vt ſtatim
dictũ eſt in. 4. ꝓno. Nã ſi diu mãet vlcerabit
pl'monẽ vel locũ in q̃ manet vel coagl'abit᷑: et
occupabit vias anhelit᷑. ⁊ ſic ſuffocã᷑ accele᷑
bit᷑ moꝛs. ¶ Sed dico nũc qꝺ i iſta egri᷑ debe᷒
m᷑ hꝛe. ſ. ꝓſideratões. Prima ꝓſidera᷑ ẽ ꝙ ap
parẽtibus ſignis ꝺ ſanies ꝺ colligi in ptib᷑
pectoꝛis. ꝓpter apata debem᷑ intẽdere ad re
ſolutionẽ vel maturatões talũ apatũ ſẽp re
ſoluẽdo cũ aliq̃li maturatõe vel aptatõne ad
ſputũ. ⁊ b᷑ eſt poſt debitã coꝛpis mũdificatões
cũ flõia vel far᷒. ¶ 2᷒ ꝓſidera᷑ quã ponũt auto
res ẽ. ꝙ illa apata poſt maturatões rũpãtur
Et iſta ꝓſidera᷑ hꝫ. 2. ptes. vna ẽ rũpe cũ medi
cinis int᷑ ſumpt᷑ ⁊ modis iacẽdi ⁊ mouendi.
Alia ẽ cũ cautio a pte erriori. ¶ 3᷒ ꝓſidera᷑ ꝙ
poſt ruptur᷒ denᷣ me᷑ mũdificãtes abſtergẽ
tes lauãtes mẽ᷒ ãhelit᷑ ab i᷒ ſoꝛde. ¶ 4᷒ ꝓſide
ra᷑ ꝺtiꝫ ſup᷑ ꝺtur᷒ cuſtodiẽdã: q᷑ alĩ mlti hu.
q̃ deberẽt coꝛp᷑ nutrire rõe male ꝙpl'ois mẽ᷒
in ſanie ꝑuertũt. ⁊ p ſupi᷑ expellũt. ⁊ empici
macri ⁊ debiles fiũt ¶ 5᷒ ꝓſidera᷑ ẽ circa dietã
ẽpicoꝝ q̃tũ ad cibũ ⁊ potũ. ¶ Pria ꝓſideratõ
cõplet᷑ p medicias ẽpl'a elec᷑ ⁊c. Primũ ẽplm
q̃ ꝑtm reſoluit ⁊ ꝑtim maturat eſt iſtud ℞.
farine fenug᷑ ⁊ ſe. li᷑ añ. q᷑rt. ſ. caricarũ pinguiũ
℥. nũo carniũ dactil᷑. vj. oꝛobi. ℥. ij. floꝝ camo.
℥. j. ⁊ ß. terebẽ᷑. ℥. ij. oleiviol᷑. ℥. j. ⁊ ß. olei camo.
℥. j. oia fil᷑ ꝓq̃ſſata cũ oleis ⁊ vino miſceant᷑. ⁊
℞ empl'm ſup locũ vbi eſt apa᷑ vel ſanies. Nã
ſimpl'r nõ debem᷑ intẽdere ad ſaniẽ g̃nandũ
in apatibus pectoralĩ. vt infra dicet᷑ in. ca. de
pleſi. Vnic ẽpl'o põt addi rad᷑ altee maluet᷑ ſe
necionũ. Et ſi mã videt᷑ mlti fra: põt addi ſter
coꝛis colũb᷑. ℥. ij. nit᷑. ℥ j. Et fil᷑ põt addi iſta
olea oleũ ꝺ lilio oleũ nar᷒ ⁊ lau᷒ ⁊ viol᷑. i ſuo
caſu. Et valẽt etiã ẽpl'a q̃ dicent᷑ in. c. de pleſi
ꝺño ꝓcedẽte. ¶ Pot᷑ ad maturãdũ fiũt ex ali
q̃bus de ſupꝺict᷑ reb᷑. vt ẽ fenug᷒ cũ ſe. li᷑ fic᷑
ficce dactili imbe ſebeſtis ⁊ liq̃. Et valent
iſti fir᷑ cali: ſi nõ adeſt fe. vt ẽ fir᷑ de ꝑſio fir᷑ ꝺ

ysopo fir⁹ de iuiub. ℞ fir⁹ ℈ liquī ℈ descriptio
nē autoꝝ. ℞ maꝛie Ve⁹. Et ꝯ iste fir⁹ ad matu
rādū ℞ mūdificādū. ℟. rad enule cāpane rad
yreos. rad petro apij ℞ fe⁹. añ. ℈. ij. caricaꝝ pi
guiū. ij. nūero dactil⁹. 4. iuiub. 20. ꝑsij ysop⁹ ca
pillis ve. origa⁹ añ. m. ℈. liq̄r. ℈. j. palꝰ. mūd ab
arrill⁹. ℈. ij. mell⁹ ℞ ℥uc. añ. ℍ⁹. j. ℟. fir⁹. deꝯ cuꝫ aq̄
decoctiōis cicerꝝ ru. ℞ liq̄r. ℞ cū ℈ ponaꝫ ēplm
supdi: tū. Et ſi adeſt calꝛitas magꝝ minuantur
calꝛa fortioꝛa ℞ addanꝫ rēpara calꝛa cū aliq̄b⁹
frīdis. Et deꝯ aq̄ decoctiōis oꝛdei ℞ liq̄r. ℞ ca
ricaꝝ. vel deꝯ ydromel pauce ꝑmixtiōis ℞ deꝯ
passule. ℞ carice ℞. Electuaria ad maturāduꝫ
℞ digerēdū ſi fe. nō adeſt. ſ⁹ tiri⁸ magna metri
datū. qꝫ maturāt ℞ rūpūt apata p⁹ maturatio
nē. Sequūt trociſci maturatiui: qꝫ pōt Aui.
℟. ſe. altee ſe. citrulli. ſe. malue mellonis ℞ cu
cur. mūd. añ. ℥. 7. floꝝ mellilo⁹ ℞ viol. añ. ℥. iij.
liq̄r⁹ ℞ ſucci ei⁹. añ. ℥. iij. ℟ pul. de q̄ ℟ trociſci
cū decoctiōe ſe. lini: ℞ caric⁹. vl⁹ pt ide fi⁹ eletua
riū vl⁹ ad mo⁹ ꝺditi ℞ deꝯ cū aq̄ decoctiōis li
quīr. ℞ caric. Cꝫ⁸ āt ꝑsidera⁹. ſ. iuuare vt apa
ta rūpanꝫ. ſic fiet. Prio ℈ Aui. q̄ infirm⁹ ℈ do
rmire ſup lat⁹ ifir⁹. qꝫ ad ſpuēdū ℞ rūpen
dū apata iuuat. Scdo deꝯ in potu tiri⁸ ℞ me
tri⁹. maꝛie q̄n nō adeſt ſe. nec macies n⁹ ẏtuꝫ
debilitas mltū magna. Et dicit Aui. q̄ tē oñt
sumi piſces ſaliti: ℞ ℈ vt tussis puoceꝫ ad quā
fortе seq̄r erup⁹ apat. ℥⁹ ℟ iste pill⁹. ℟. yerap⁹.
Ba¹. ℥. ij. pulpe coloq̄n⁹. ℈. j. ℟ pill⁹. ℞ aliqua
teneaꝫ hoꝛe ī hoꝛa dormiēdi. Et iſto conabiꝫ
pa. ſpuere: ℞ fiet ruptura apat. 4⁹ puoceꝫ vo
mit⁹. qꝫ fortе cū conatu vomit⁹ ℟ ruptura. Et
Aui. iubet q̄ ſuffumigent guttura eoꝝ cū ſto
race cala⁸. Et ſi p iſta nō rūpanꝫ apata. tē iu
bet Aui. ℞ aliꝫ q̄ in loco vbi ſentiꝫ apa ℟ cau
teriū a pte exteriozi: ℞ ſanies īn paulati exthē
da ē. Et egovidi hoīes cui⁹ lat⁹ fuit fiſtulatum
pp defectū iſti⁹ cauteriꝫ: ℞ ejeciebat ſamē p p⁹
tē exteriozē ī magna q̄ti⁹. attīn apto latere: p
ut docui: ab illa fiſtula fuit pfecte curat⁹. Cꝫ⁸
ꝑsideratio ℞ ꝓncipalioꝝ iteꝛio ē mūdificare ſa
niē a pecto⁹ ℞ plone poſtq̄ ibi fuerit gñata vl⁹
expulſa: vel eā abſtergere. Et ꝺe ī iſto caſu nō
oꝫ niſi recurrere ad caplm de tuſſi: ℞ ad ꝯuraꝫ
tussis frie ℞ hūide q̄n nō adeſt calozvl⁹ fe. Mȳ
dificet igit⁹ ℞ abſtergaſ dādo ydromel. ℞ ī ꝑn⁹
ꝫ iſta decoc⁹. ℟. ariſto⁹ 10. ℥. j. rad yreos. ℥. ij.
ysop⁹. ℥. iij. oꝛdei mūd. p. j. liq̄r. ℥. j. carica. x. ſql⁹
le. ℥. iij. mell⁹ deſpumati. ℍ⁹. j. ℞ ℈. ℟ fir⁹ ℞ vtaꝛ
eo qꝫ maturat qō maturāt reſtat: ℞ abſtergit
℞ expellit: qō matuꝝ ℞ digeſtū ē. Et ī iſto caſu
ꝫ diamſuꝫ ℞ diayr̄ ſalamonis ℞ diaꝑſiū ℞ dia
ſcoꝛdeon⁹ ℞ electua⁸ calꝛa dcā in ca⁹ ꝺe tuſſi. De
inde ℟ ℈ medicamē ℟ tru ℈ gīz pipis cartani
mund. ſe. ſiſeleos ℞ vrtice. añ. ℥. ij. naſtur⁹ toꝛre
facti ſe. ſinap. costi caſſielignee ſpice⁹ fenug⁹
oꝛobi epithy⁹ añ. ℥. j. ſe. limi toꝛrefacti. ℈. ℈. rad
yreos ficce ysopi rad enucle cāpane. añ. ℥. ij. ℞
℈. liq̄r. ℈. j. cubeb. ℥. iij. ſucci liq̄r⁹ gū ara⁹. dra
gaga¹. 4. ſe. frīoꝝ maioꝝ ℞ mi. añ. ℥. j. opij. ℥. j.
℞ ℈. ℟ pul⁹. de iſto pul⁹. pñt fi⁹ trociſci ℞ ſumāt ℥
eis cū fir⁹ supdcō vl⁹ cū aq̄ decoctiōis ysopi ℞
oꝛdei et rad yreos. vl⁹ pt īn fi⁹ electua⁸ cū ℥u.
vel ꝺditi cū ꝓſerua capill⁹ ve. ℞ ꝓſerua yreos
vl⁹ opiata cū melle. Et cū ℈ ℟ ēplm supdictū
Cℂ Anus burgēſ in mōte peſullano q̄ſi ſerage
nar⁹ erat hitudie maē. ad cui⁹ pectoꝛis ꝓcani
tarē mlta flātica ma⁸ ex ꝑcedēte catarro ℈ ſu
xerat: q̄ p⁹ digōnē erat alba: ac ſi eſſet ſanies.
ymo iudicabaſ: ℞ aliꝫ dixerūt ipſuꝫ foꝛe ptiſi
cū. Ad quē fuerunt vocati magꝝ Beꝝ foꝛeſtꝫ.
magꝝ Frācisc⁹ cunicli. ābo bone memoꝛie. cuꝫ
qb⁹ ego affui: q̄ dixerūt nō eē ptiſicū cū nullus
hꝛet ſig⁹ ptiſ. Oꝛdiauerūt ei ſic ℟ aq̄ diſtilla
te capill⁹ ve. aq̄ diſtillaꝫ rad fe⁹ ℞ pet⁹. añ. ℍ⁹. j.
℥uc. ℍ⁹. j. ſe. iulep. q̄ ipſe vſus fuit ℞ ſanat⁹ ē pfe
cte. Si āt ēpic⁹ hꝛet calozē: regaſ velut ptific⁹
Alḃetaſtrū mōta⁹ cū puis foliis calefaē deſic
cat ℞ ſubtiliat. iōꝝ pdeſt hūiditatib⁹ groſſis
℞ ſaniei q̄ ſ⁹ ī pecto⁹ ℞ pl⁹one. ℞ faciliter educit
eas. Valy. in 2ª pte 2° li° regal⁹ diſpōnis. Ide ꝝ
facit tim⁹ ℞ pzafū ℞ capill⁹ ve. ℈m eūdē. Cℂ Se
quīt electua⁸ Valy in iſto cāu ℟ amigd. dul.
mund medulle ſe. bōbaç añ. ℥. x. oꝛo⁹ ēplj añ. ℥.
ij. fabaꝝ excoꝛticataꝝ. ℥. nūero pemd. ℚtum
ſuff. oia diſſoluanꝫ cū fir⁹ de pzafio vl⁹ de ysop⁹
℞ ℟. electu⁸. ad modū opiate. ℞ ſumat paula
tim deglutien⁹ mane ℞ veſpe. Et de iſto dicit
Valy. ℈ eni elimat groſſa ℞ ſubtiliat māſcz i
cidit ℞ facilitat eaꝝ exitū: ℞ ab eis pect⁹ emun
dat. ℞ nō min⁹ appciet ppea: qꝫ illa q̄ ibi itrāt
nō ſ⁹ magnaꝝ expēſaꝝ. qꝫ in vilioꝛibus ſolet
al⁹ eē maioꝛ efficacia: vt oꝛ in defenſoꝛiovite
autoꝛitate Ba¹. nec ēt nim⁹ appciet. qꝫ pauca
materialia ibi itrāt. qꝫ ℚto plura ſ⁹ cōpone⁸
me⁸: tāto eni ℞ cōpoſiti min⁹ ē cert⁹ effect⁹. vt
dicit Ar⁹ in pabol. Cℂ Seq̄r looth ℈m itētionē
nr̄aꝫ in ℈ casu ℟. amigd. dulc mund. pineaꝝ.
añ. ℥. ij. ſem. limi toꝛrefacti. oꝛo⁹ palꝰ mund ab
arrill. liq̄r raſc carnū dactiloꝝ mund a filo⁹
ſitate iteꝛioꝛi. 4. nūero ſucci liq̄r. ℥. iij. amigd.
amaraꝝ. 4. nūero ꝑſerue capill⁹ ve. ꝑſerue. yre
os. añ. ℥. j. penid. ℥. ij. mell. qō ſuff. ℟ looth qō
paulati deglutiaſ. vꝫ in mūdificatione ſanieі
empicoꝝ ℞ ptificoꝝ ℞ vꝫ in tuſſi ℞ mundificat

Digitized by Google

pulmonē; t ptes pectorales a supfluitatibus. Et si nō adest calor: pōt ei addi pul'. diapruni pul'. diaysop' t filia. Et si adest calitas aliql': pt ei addi pul': diadraga' fridi t pul'. diapapa. t pul'. diapenid sine spēb'. ¶ Aliud electua'm ſm Daly. qō vz sputo sanies viscose: q cū difficultate emittit. bulliant. m. iij. caulū in aq̄ vino feruore. t sume de illa aq̄. ℔'. iij. mell. ℔'. ß. coquant ad ꝓsumptionē aq̄. deide supmittat pineaz mūd medulle se. bōbac añ. ʒ. j. fenug' ozobi añ. ʒ. ß. pistaceaꝝ. ʒ. r. fabaꝝ sine cortícibus. r. pistent oia fil' diligent: t ſ electua'm sup ignē. def mane t vespe q̄libet vice. ʒ. ß. cū lacte asine vel capre vel cuz aliq̄ decoctione. ¶ Et ponam' hic singulares medicias valentes in hac itentiōe ſm Auı. in 2° cañ. coagulū resoluit san. ꝓgelatū in pecto' Lubebe mūdificat pect' raucū a flāte t sanie. Eroc' confert mēbris anhelit' t facit sputū facile. Cartam' pect' purgat t apit oppoes plonis. iō clarificat vocē Fasseoli ꝓferūt pecto' t plōni leniē' Furfuris colatura idē facit leniē' t abstergē' Juniper' ē bon' dolori pectoris t tussi. Decoc' rute hūide cū aneto sicco sil'r. Radix siseleos cōfecta cū melle purgat pect' ab hu. viscosis. Urtica t se. ei' bibita cū aq̄ ordei mundificat pect' a same t hu. viscoſ. Colubilis sil'r. Sil'r facit b' sandaraca. Butirū ꝺo recēs mixtū cuz melle t suca° t amid. amare. ꝓferūt vlceribus plonis exhēdo saniē. ¶ 4ª itentio est ꝓseruare ꝺtut ē: qū eni exit multa sanies siue p aptionē cū cauterio vel ferro siue p sputū: talis eū atio debilitat ꝺtutē: quis res ẽ̄ia nature expellatur. qz eñationi anne' ē casus ꝺtut: si magna est t subita. 2°. ꝓnost'. cōmento. 14°. ibi. Liqda bona tc. t pp aliud idigem': vt virt' eoꝝ ꝓfortet'. qz virt' ꝓfortata t fort' mel' expellit same t ceteras supfluitates. Confortet' igit' dando carnes: q̄ iferi' dicēt t vinū t ova t cibaria tē perata vel ad caliditatē declinātia ſm q̄ cōuenit t videbit' apti. ¶ 5ª itentio est in dieta Primo aer sit tendēs ad siccitatē: vt ista būiditas exicce'. Et vtaf pane bono de frumēto bñ fermētato t cocto. Et vtaf bono vino maturo al. vel claro: ad subtiliandū materiā t ad imandū sputū t ad ꝓfortandū naturā. Et vtatur brodio galline t carne ei'. t pullis eius t breuit' oibus aliꝭ comestibilib' ꝑter q̄s in aq̄ degentib'. Et sumat iterdū lac caprinū t ova sorbilia t extremitates eduli t agni t polēta de farina frumēti cū lacte colaturā furfuris cocta ad spissitudinē cū zuca. Et vtaf ordeato t auenato t brodio caulū t brodio cicer cuz ysop° t pet'. t oleo amigd. dul. Et vtaf iure lentiū sil'r ꝓparatoꝝ. Et ꝓsulo q̄ in oib' potagijs q̄ fiunt ex carmb' vel aliꝭ' ponaf croc' t ysopus. nā vterq̄ istoꝝ hꝫ aspectū ad pect' t pulmonem. Brodiū quod fit de vitellis ouorum

Declaratio in empimate. Prio sciē dum ſm Auı. in 10ª. ʒ. q̄ ēpima vel sanies in cōcauitate pectoris cōgregata aliq̄n putrefit in pulmōe ante expulsionem t sic putrefit pulmo t vlceraf. t sic cadit empicus in ptisim. t ꝓnr terminat in mortem. Hoc idē dicit Gerard' cremoñ. t trāsum ptue Bern̄. de gordonio. ¶ 2° aliq̄n venit sanies in multa q̄ntit': quā natura nō pōt expellere t sic suffocaf. t tūc anhelit' ꝓstringit'. t tūc aut modicū aut nihil expuūt. t iste sunt. 2. vie ad mortem. Alie sunt. 2. vie ad vitā ſm ipsum Auı. p° q̄n natura est fort t ma' obedies t sic expellit ipsaꝫ p viā sputi: t inde seq̄t sanitas 2ª est: qz illa sanies in pectore exis p aliꝭs venas currit ad epar. deide ad vias vrinales. t sic expellit p eas. Et tūc vrina est grossa: sicut accidit post rupturam aparis renū. Et ista cognoscuntur p tussim t sputū saniei precedentia. 3ª via est que aliq̄n diriuaf ab eodem loco ad itestina: t sic emittit cum egestione. Et iste vie sunt laudabiles: qz ad vitā. ¶ 2° sciendum ſm Ba'm in libro de causis pulsuum: q̄ status flegmonis in ptibus pectoralib' in pleureſi ē initium empimat. Et verū dicit: qz natura coquit tūc t digerit t dealbat materiaꝫ t apparet sputū al. qō pus fuit sanguinolentū vel alterius colozis. ¶ 3° dubitaf: si in empimate cū fe. que est pp retentionē saniei ꝺs cōfortari virtus cū carne t vino. Et appet q̄ nō: qz talia fe. augmētant. Rādit Auic. in 10ª. ʒ. q̄ sic in hec verba. Necessaria est cōseruatio ꝺtut' cuz carne t cibo tempato: t nō ꝓsideres fe. q̄n ipsa nō sanaf: dum sanies ꝓseuerat remanens Q̄n aūt sputū sanies: fe. eradicaf. Et cū ꝓfortaf eger ad expuēd saniē aut ad a' q̄ curaf: et cauterio remouef fe. ꝓcul dubio. b' ille. ¶ 4° no. q̄ frequēter rūpit' apa ptū pectoralū añ maturationē: t tūc illud qō sputū est san. t q̄n raliter sputū tūc necessaria ē fiōia de eadē pte ꝺtute b' tollerāte. Et sil'r nccia st' ēpla matura tina. ¶ 5° no. q̄ q̄n apa exteri' cuz ferro rūpit aut cū cauterio: si sanies exit al. t fine fetore: tales curant': t euadūt. Si ꝺo sanies ē fetulēta t mali odoris moiunt. Et hō ē quod dicit ypo. 7° amphō. Quicūq̄ empici vrunt aut incinduntur: fiūdē sanies pura fluxerit t al. euadunt. si vero fetulenta t mali odoris: pereunt

Digitized by Google

¶6° sciendū: vt ꝓtractū est in signis: ꝙ sanies dr̄t a flāte viscoso et globoso in ꝓcᵉ pectoris putrefacto. Tūc sanies fetet ⁊ vadit ad fundū aq̄: ⁊ inducit maciē in coꝛᵉ. Sic aūt nullū istoꝝ agit: ⁊ si sanies cū tali flāte miscet̄ sputū stat in medio aq̄: ⁊ tūc si cū ẏga vel alī sepent̄: sanies vadit ad fundū ⁊ flā supnatat.

¶ Laplm. 8. de pleureſi.

P **leureſis** est subtegentiū coꝛstas membꝛanoꝝ flegmō. Ba. in. 4. de cāis pulsuum c. 8. Hoc est pl'esis est apa vtriᵘᵐ sanguineū pānniculoꝝ tegentiū costas a ꝓte interioꝛ. Et cū hoc ꝓcedat aui. in. 10. 3. trac. 4. c. 1. dicēs sic. Pl'esis nō est nisi apa calm in ptib⁹ pectoris aut in lacert̄ intrinsec̄ ⁊ in velamine coopiente pect⁹ aut in velamie distrigēte. s. spūalia a nutritiuis. Ba. 6. apb. 2°. 33. ibi Acide eructuātes dic̄. Pl'eb est apa in interioꝛ ptib⁹ costarū pelliclis. Deriuat̄ aūt pl'esis ꝺm Jo. ianuen. in. pso³ vel in catholicō a pirō grece qđ est lat⁹ lacert⁹ latine. vñ hec pl'eb do. i. doloꝛ lateris acut⁹ cū fe. ⁊ sputo sanguinolēᵒ hec ille. Sed aripotˢ ꝺo sup passioᵒ dic̄ ꝙ pleura grece idē est ꝙ mēbꝛanū latine. vel pelliclā q̄ est in capite costarū. ⁊ inde ꝺr̄ pl'eb. Ad gr̄ Jo. de torna. dic̄ aūcte sinonimoꝝ ianuē. ꝙ pleura idē est ꝙ costa. inde pl'eb. i. apa int̄ costas. Priores tñ interptatōes sūt ꝛioꝛes. Quicqđ sit eadē est intētio. ¶ Pl'esis apud oēs dupler est. vera qđē ⁊ nō vera. vel qđā est pura q̄dam nō pura. Vera aūt pl'eb est apa calm in ptib⁹ pectoris intrinsec: vel in lacert̄ intrinsec̄ iter costas vl' in velamie coopiēte costas vl' pect⁹ vel velaie distingēte nutritiua a spūalib⁹. qđ vocat̄ diafragᵃ. Propt̄ qđ dic̄ ga. 5. de int̄. c. 2 Verūtī certa pl'eb nō fit nisi patiētibus pelliclis intꝛioꝛ costarū ꝓmitiua ⁊ pncⁱ passione. videl̄z in eis cēntiali exīte. i. flegmone. ꝺ ille Nō vera aūt pl'eb est apa in lacert̄ extrinsec: aut in pelliclis extrinsec̄ coopiētib⁹ costas cū cōicatōe cuᵗ aut sine cōicatōe aut ꝓpe costas paruas: q̄ sunt sub diafragmate.

Cauſe pleureſis pñt esse: q̄dā ꝓmitiue: q̄ dā antes. qđā cōiucte. Primitiue vt est mult⁹ pot⁹ aq̄ fride: q̄ ꝓstringit mās et facit eas penetrare ad loca vbi faciūt apata. vel frigus nimiū ꝓstringēs exteꝛ⁹ easdē materias ⁊ ꝙculcās: vt in byeme. Sic nimia calitas aeris dissoluēs. Sic grādis ⁊ lōga isufflatio vēti septētrionalis maxīe post flatū venti austri ⁊ maxīe coꝛpiḃ⁹ replet̄ ⁊ apparat̄ ꝓpt multas supfluitates aut ꝓpter coartationem dictarū supfluitatū. Sic ꝛo ꝛtare nimiū pondus vltra vires. vt ponit Ba. in passio°. Sic casus ict⁹: ꝙssio obuia° ⁊ silia. ⁊ discoopire se post sudoꝛē vel laboꝛē in aere frido ⁊ silia. ¶ Cāe aūtes sunt reple°hu. vl' vel ꝑticularit maxīe co. aut san. ꝑcipue in ꝑtib⁹ capit̄ aut pectoris aut venis pectoralib⁹ aut ꝑtib⁹ circunuicis. Alia cā añs pōt eē ebullitō facta i hu. a q̄cūq; cā fiat. vt aliqñ fit ꝓpt̄ potū musti āt vini puri. vt ponit aui. in. c. ꝓpo. Alia cā pōt eē retētio supfluitatū ꝙsuetarū exire. ¶ Cause ꝓiucte pleb sūt illi idē hu. q̄ iā de fcō salierūt ad dicta loca ⁊ pānniculos ⁊ lacertos. ⁊ ibi cōculcati sunt ⁊ putrefiūt ⁊ iā actu apa faciunt Et ꝺ ꝑcipue ḃz fieri ꝺm Ba. 6. amph. 2°. 33. et ꝺm Aui. in. 10. 3. ex co. vel sanᵉ puro vl' sanᵉ coᵒ vel flāte puro: sed rarius vel a meliꝛa. ⁊ ꝺ miꝛo magis raro. Et aliqñ in dictis locis fit doloꝛ ex vētositate ꝺm ꝙ dicit Aui. si tñ nō est pleb quia nō est flegmon. ⁊ ꝓ cōsequēs nec pleuresis: vt patet per diffinitionē.

Signa pleb sūt multiplicia: vñ quedā signāt moꝛbū. quedā cās moꝛbi. qđā ꝓcordantiā ⁊ dr̄am cū pipoia. ⁊ qđā cōcordantiā ⁊ dr̄am cū apate epat. qđā signant hu. dīantē. alia signāt. 4. tpa pleb. qđā signāt crises ei⁹ vt ẽpima. ⁊ᶜ sūt. 8. gña signoꝝ. Sig pleb sunt. 5. ꝺm Ba. 5. de inte. c. 2. ⁊ in. 2. ꝺ ite. c. 2. Et ꝓmū est doloꝛ acut⁹ pungitiu⁹. cui⁹ cā est: qz ibi est apa i q̄ ẽ solꝰ ꝓmittat̄ ⁊ mᵗ ꝓpꝰ calꝰ fit in pelliculis ⁊ lacert̄ multū sensibilibus: vt ibidē ponit ga. ¶ 2ᵐ figᵐ est se. acuta. vñ gal. quā passionē acutā se. nccrio ꝓcōitat̄: eo ꝙ lacert⁹ infir⁹ coꝛdi vicin⁹ ẽ iūctᵒ eñ forule ⁊ capsule coꝛdis ẽ veluti diafragᵗ. 5. ꝺ it. c. 2. ¶ 3ᵐ figᵐ ẽ difficilīas āhelitⁿ: qz mē faciē āhelitū sūt ipedita ⁊ suā pfcē nō pñt exercere opatōes. vñ ga. Coꝛrupᵒ aūt spūs hastraſcꝝ passiōes nccrio seᵗ ꝓpt ꝓpōnē mēᵗ in firᵗnā de mēbꝛis spūs ẽ. 2. de inte. c. 6. ¶ 4ᵐ fiᵐ est tussᵗ. vñ ga. Tussᵗ seᵗ ḃ mēᵐ qz est mēᵐ spūs. ibidē. nā naᵗ sentiēs mām egri. ⁊ resudatiōes ab ea ad pl'onē factā ꝑ ꝓstrictōes ptiū pectoris nitit̄ nociua expellere. ⁊ᶜ fac tussᵗ. ¶ 5ᵐ figᵐ poᵗ a ga. in. 5. de causis pulsuū textu. 8. in hec ꝺba Pulsus pl'eticoꝝ est cit⁹ ⁊ spissus ⁊ durᵗ anoꝝ malus inq̄lis ineq̄lita° q̄ ꝺr̄ fatura. ꝓpterea qz aut mēbꝛa in⁹ q̄ḃ⁹ sūt ista apata: aut neruosa ⁊ pellicłosa. ⁊ iō oꝝ ꝙ pulsus sit durᵗ ⁊ neruosus. ¶ Signa pleb nō vere sunt ḡuitas lateris sine tussi. vel cum modica. vel doloꝛ sub diafragᶜ ⁊ nihil eſcreāt: qz moꝛbᵗ ex̄ venas et instꝛa spūs existit ⁊ si loc⁹ cū manu cōprima-

Digitized by Google

tur vel dure tracteť: sentiť dolor ad ptē extio
rē extēsus. Jtē aliq̄n apper tumor ad extra. ⁊
aliq̄n rūpit ⁊ sanat exteri⁹. ⁊ totū o^m ē in ỹa
plēri. ℂ Ter^a spēs signor q̄ figñt cām morbi si
sunt p̄mitie hñt ex relatu pa. ⁊ si ab alijs cāis
fit. ponunť a Ga. 2. de inte. ⁊ ab eodē. 6. āpho.
ibi. Acide eructuātes. Et aliq̄ signa hu. si spu
tū fuerit citri^m solū: aut citri^m ru^m duab⁹ attiz
net spēb⁹. choleriq̄. s. cho^c ru. ⁊ cho^c citrine. Et
si fuerit spumoluz attinet flāti. ⁊ si nig^m mlie
attinebit. Rubicūdissimū vo sanguineā plēb
denotat. ℂ Quar^a spēs p ꝓcordia^a ⁊ dr̄ia plēb
⁊ pipl'onie ponť a ga. 2. de inte. p. 3. collū. añ
finē. Primū ē corrup^o anhelit⁹ ⁊ āgustia spās
in q̄bus ābe egri. ꝓcordāt. ſ maior ē i pipl'oia
Scōo pulsus pipl'onie ē vndosus. ſm Auī. et
dolor est gūatiu⁹ ⁊ in plēsi est maior strictura
anhelit⁹. ⁊ cū ſ anhelit⁹ est cal'e: ⁊ do^r magis tē
dit retro spatulas. ℂ Qui^a spēs est de ꝓcordā
tia ⁊ dr̄a plēb ⁊ apāt epať. nā in vtroq̄ ē do^r
lateris tussis ⁊ fe. Sed dñt ſm Ga. 2. de inte.
ante finē p. 3. collūdellos. Primū si q̄s hz in
latere dolorē int' costas ⁊ cū tussi aliq̄d emisce
rit de escreatu diuersos colores hñti. talis est
plēric⁹. ſ in apate epať tussis est sicca ⁊ pua.
ℂ Scōo q⁹ dolor sentiť sub diafrag^e ⁊ do^r est
gūatiu⁹ nō pūgitiu⁹. ypocūdriū dextrū tactu
durū repiť. maxie q̄n apa ē in gibbo. Jn plēsi
vo nō adest duricies. ⁊ in apate epaťvrina p^o
efficiť citrina ⁊ post nig. ⁊ aliq̄n ego ē sangui
nolēta: vt q̄n est apa in sima. ⁊ si eť in gibbo
videť ⁊ repiť in ypocū^o dextro infla^o ad mo^m
lune noue: ⁊ adest fedus color in facie ⁊ atte
nua^o corpis. ℂ Sexta spēs signor oñdit tēpa
egri. q̄n accūtia plēsis sūt pua ita q⁹ est pauus
do^r modica fe. nulla vel pua tussis. ſputū puū
⁊ aq̄lum. tūc adest p̄n^m. q⁹ cōiter durat vsq̄
ad tres vel. 4. dies: in aliq̄b⁹ vñ magis: ⁊ in aliq̄
bus min⁹ ſm q̄titatē ma^e ⁊ ſm fortitudinē vl'
debilitatē vtuť ⁊ alior ptic'lariū. Nā m^a fria
⁊ vtus debilis rpa egri^m p̄ pūgāt ⁊ de alijs p
ticularib⁹ vt tps etas ⁊ p^o. Q̄n aūt sputū inci
pit ingl'lari. ⁊ ꝺ supdicta accūtia augmētant
manifeste ⁊ sputū q⁹ fuit ru^m aliq̄l'r remouer
a rube^e ⁊ efficať al. vel citri^m ⁊ spuit cōpetēter
tūc est aug^m. Stat⁹ aūt cogſcit q̄n spurūē di
ge^m al. leuit ⁊ cū facilitate emissū: ⁊ iā aliq̄l'r
alleniať ⁊ accūtia incipiūt minorari. Declia^o
aūt est q̄n manifeste apper alleuia^o ⁊ sputū ē
maturū digestū ⁊ facil'r expulsum. ⁊ accūtia
p maiori pte sunt remota tūc est finis declia
tiōis ꝛc. ℂ Septima spēs signor figť mutatō
nē plēb in ēpima. Et ō ista dr, q⁹ si pleri⁹ i. 14.
dieb⁹ nō purgāť trāseūt in ēpima ⁊ cū hoc fe.
⁊ difficultas anhelit⁹ remanēt ⁊ aspitas in li
gua ⁊ debilitas appetitus ⁊ vigilie ⁊ nō adest
alleniatio manifesta. Postq̄ vo illa m^a est cō
uersa in sanie fe. cessat. sed gūitas remanens
dolor maxime gūatiuus ⁊ sunt multa alia sig
ſm q⁹ ma^a ad diuersas ptes declinat. Signa
aūt q⁹ empuma muteť in ptisim. iam fuerunt
dicta in ca. de ēpimate. Signa hu. peccāt ias
pdicta sunt. nā sputū ru. ⁊ sanguinole^m ⁊ gra
uitas circa orbitates ocl'or ⁊ in anteriori pte
capit ⁊ sapor oris dulc ⁊ regimē pcedēs mul
tiplica^m fan. ⁊ etaſ regio tps ꝓcordāt. oia ista
figñt q⁹ plēb ē ex sang. Sputū aūt citri^m attri
nēs rube^e ⁊ fe. multū intēsa ⁊ do^r valde pūgiti
uus cū siti ⁊ amaritudine oris ⁊ cū vigiliis ⁊
inq̄etudine ista figñt cholerā. Sputū al. fe. re
missa ⁊ dolor. fil'r paucitas sitis somn⁹ pfūd⁹
ista figñt flā. Et si sputū fuerit nig^m cū pauco
dolore ⁊ tarde incipit spuere figñt melā.

Pronosticatio

Jn plēsi ꝑmo do⁹
cet pnostica^e ypo.
& pleuretide supato vel pipl'oia diarria sup
ueniēte malū. 6. amph̄. amph̄. 19. Et nō loquiz
tur nisi de supať. ℂ Scōo acide eructuātes ñ
valde plēretici fiūt. 6. āph̄. āpho. 33. Et cā dať a
Ga. in ꝓ^o: q⁹ pellicule costarū spisse sunt ⁊ so
lide. vñ nō oēm hu. recipiūt cito nisi illū: q̄ de
chol'ico est gñe. vbi g̃ flā dñať q⁹ est cā acide
eructuatōnis: raro plēretici fiūt. maxime si flā
fit salsum pūgēs ⁊ mordicās intestina. ibidē.
ℂ Ter^o hūidi ventres nec plēsum nec alias in
currūt egri. Ga. aucte ypo. in ꝓ^o eiusdē āpho^r
ℂ Quar^o deteriores ⁊ terribiliores plēb est illa q̄ ē
in diafrag^e ſm aui. in. 10. 3. trac. 4. c. 1. ℂ Qui^o
plēretici recidiuātes vtplu^m cōmoriunť. Auic.
ibidē. ca. 3. ℂ Sexto pipl'onia raro pmutať in
plēsim. sed plēsis frequēť pmutať in pipl'oiā
Auī. ibidē. c. 1. ℂ Septi^o ſm Constā. in viatico
sepius plēb inuadit hoies cal'e ⁊ hu. spl'onis
in vere nāl'r: in hyeme accūtal'r ppr clausionē
porop ⁊ retētionē supfluitatū. ℂ Octa^o si apa
fuerit in supioribus pellicl'is: dolor vsq̄ ad fur
culas ascēdit. si vo in inferioribus. dolor iferi⁹
vsq̄ ad ypocūdria descēdit. ſ. de inte. c. pmo.
ℂ Nono q̄cūq̄ pleuretici nō purganť in. 14.
dieb⁹. hi in epima trāseūt. ſ. āph̄. āph̄. 9. ℂ Ioo
ſm Ga. 3. āph̄. āph̄. 14. plēb fit frequēter i hy
eme. Cui^o cā dať a Ga. in ꝓ^o plēb ⁊ pipl'oia fi
unt ex passione mēbror spū alū ⁊ cū oia mē
a frītate aeris possint defendi. hec nullaten⁹
i ifirmis spūs fieri pōt. ō ille. Undecio docet p
nosticare Ga. 2. de crisi. 12. c. i hecvba. Et tolle

Digitized by Google

rantia hoz accñtiū significat leuitatē egri.ꝛ eius sanitatē.vbi..6. ¶ Quodecᵒ si nō sit inltū debilis pleticus.ꝛ in.4.vel.5. die vl'.7. icipit assellare egōnes cholericas:ꝛ bz egōes laudabiles ꝛ vrinā cū bona ypostasi.ꝛ bñ cōederit:ꝛ dormierit.oia ista sunt sig salut. ¶ 13ᵃ dic aui. qñ dolor in plesi nō minuit p sputū nec p flō mā.nec p calefactᵃ nec p alia remᵃ.tūc tal' querit in ēpima vel'morte. Et qñ pulsus est tēsus sic cozda.ꝛ cū b est multū freqns cū vehemētia dolozis.talis iudᶜ ē mortalis marie si vrus ē debilis.ꝛ si fozt:pleꝰ mutabit in ptholā vel in ēpima:ꝛ queret in ptisim. ¶ 14ᵒ pncipalia signa i egri.pectozis sumūt ex sputo:qz purgᵒ maᶜ pectozis est cū screatu sputi mūdificatōe sui.vt ponit ga.i.5.āpb.2ᵒ.9.ibi Quicūqꝫ pletici fiūt ꝛc. Restat gvt dicam?cū Aūic?.qꝫ laudabil? sputū est illud qđ facil'ꝛ et velocit' erit in.bona ḡtiᵉ.ꝛ est maturū al.planū ꝛ eqle ꝛ ptinuatū.ꝛ qꝫ nō sit aqsum nec viscosum ꝛ ptinuet' p dies vsqꝫ adverā meliorationē pa.fine malis accñtnb?.vt ē pmixtio intellect?vigiᶜ inḋetudo.ꝛ filia:si in pnᵒ vir assale sputū:si bonū ē.ꝛ si in pmis diebᵒ sit decliue ad rube.vel citritatē.ꝛ in.4. die dz maturari ꝛ querti ad albe.vel subcitritatē. Spūosum vo nō est bonū sic due spēs pdicte. Et si i pᵘᵒ appet sputū ru.purū aut igneū:deteri?est qꝫ spūosum.ꝛ sputū rotūdū viscosum in pua ḡtiᶜ est adhuc deger?. Si vo sputū fuerit lutū viride aut mgᵉⁱ aut fetidū:tale ē mortale. qz viride bz aui.sigt ꝛgelatōez aut adustionē vehemētē.ꝛ fetidū sigt putrefactōez ꝛ cozruptionē. Et sputū salsum sigt catarruz a capite cozrosiuū. Itē q̄lecūqꝫ sputū sit:si cū eo nō sequit alleuiaᵒ imo remanet nocuᵐ ꝛ inḋetudo mētis ꝛturbaᵒ.ꝛ vigilie debilitas appetitus ꝛ discōfortaᵒ mētis vrina mgᵗ vehemētia sitis ꝛ pulsus durᵒ ꝛ freqntissimᵒ ? sputᵐ tarde exitvl modicū cū falsa ḋete ꝛ oresmō.omnia ista sūt mortalia:qz debilitatē naᵗ ꝛ fortitudinē morsigñt. Sincopis etiā malū sigᵐ ē. Silr qñ medicamᵉ debite applicat ꝛ nō ꝓficit. Et si sputū liḋū totalr ē sic salua:sigt longitudinem egri. Et si sic durat vsqꝫ ad.7.diē.ꝛ tūc ñ mutat ad digōez:sigt mortē. ¶ 15ᵒ flux?san.narū ñ iuuat i pipłoia sic in plesi.aui.i.c.ō pipłoia ¶ 16ᵒ.in eo q̄ bz pleꝰ si appet sputū velocit' a pn̄ egri.erit egriᵒ breuis rimiatōis.ꝛ si nō appet sputū nisi in fine pncipij:plōgabit' egriᵒ 3.de crisi.c.4. ¶ 17ᵒ pleꝰ in latere sinistro periculosiozē ꝛ brevioris rimiatōis.qꝫ si eet in latere dextro. Eā pmi qz ppinqoz cozdi:ꝛ plus ad ipm maliciā suā infundit. Causa secūdi qz materia magis aggrauata citius suū cataryntitur expellere ꝛc.

Cura pleurep. Ante q̄ ad curā pticularē accedam?:aliq̄ cañ.gñles sūt pmittēdi. ¶ Prim? trahit' ex dictis ga.in megᵗ pti.13.quasi colᵒ.2.distracᵒ marie añtis ad oppᵐ in plep nō solū necessaria est in plectoricis:imo necria est reputāda ꝛ exercēda. ¶ 2? cañ.trahit' ex dictis ga.3.tegni.ꝛ sil'r haly canone ꝛ cōmēto.190.ibi. Si igit' totū cozp? fuerit plectozicū.ꝛ ipm in forma ponit haly ō regali disponē in.6ᵃ.2.ptis. In plesi calefactᵃ applicāda:nō sunt cozpe plectoᵉ exīte:nisi fozte vt p ea cozpalis dispō plectoᵉ vel ñ plectoᵉ cognoscat'. ¶ 3? cū melioz cura plep p mediaz resol'onē ff.resolutia i eo sūt applicāda.post quoz applicatōnē si ḋ oloz crescat:insufficiēeūonis denotat':ꝛ minoza añtis maᵉ est ex sequēda. Iste canō est ga.in passio ᵒ in .c.ppio ¶ 4? est aui.in.10.3.trac.5.c.1. numq̄ in plesi inq̄tū possibile est:narcotica sunt applicāda ipa eñ,phibent maturationē ꝛ sputū. ¶ 5? est aui.in eodē loco aucte ga.inḋt ga. Si fe.fuerit vehemēs valde.tūc time solutiū:ꝛ fis cōtētus flōia.in ipa nāq̄ nō est timor magnus ipm eñ solutiuū qñq̄ mouet':qñq̄ nō soluit qñq̄ supfluit. ¶ 6? est formal'r ga.12.meg.colᵒ quasi.11.si poteris inuenire q̄ dolorē mitigent ꝛ dolorē ꝛ cām auferāt:sicut diximus in pleticis ex flōia talis pre oibus eligēda ē.hec ille. Et istius intētōis sunt calefactᵃ post sufficientē maᶜ añtis eūonē. ¶ 7? trahit' ex dict Arᵗ de villa noua in speculo.c.26.de cōsideratione q̄litatū applonatorū.qz camo.nō plᵗ at trahit seu dissoluit qꝫ resoluit. ō plectoric? ex se nū qꝫ obest. Et b pōt intelligi in plesi ꝛ tro biqꝫ.securius tñ est plectoriā remouere. ¶ 8? nū qꝫ plectoᵒ dāda ē farmᵃ nec flōia exercenda est vētre ꝓstipato exīte.cū molli igit' clistere aut suppositoᵒ pus ē remouēda. ¶ 9? ē ypo. et ga.pmo regᵗ acut cañ.ꝛ cōmēto.25.ꝛ ē aui. in.10.3.trac.5.ca.2.in fine.quāto pleticᵒ magꝫ exuit magis de cibo dādū est:qz tūc maᵃ est multa:ꝛ natura debilitat' ppter magnā purgationē.ꝛ ō cū cibo est freqnt' ꝓfortāda. Et si sputū retinet':min? de cibo dādū est.ꝛ tūc fis ptētus ptisana ꝛ ydromelle ꝛ sirupis.qz cibi subeūtes cozpa nō pus mūdificata a mal' hurūpunt.2.āpb.3ᵒ.10.ibi. Non pura cozpa ꝛc. Ubi tñ sputū retineat ppter ?rue debilitatē: alr iret negoᵐ. ¶ 10? cañ.est aui.in.10.3.trac.

ſ.c.i. vinū pletic mīſtrandū nō ē niſi poſt maturationē in ſputo vel vrina appentē: t p' foꝛtē artificialē vel nālē eūonē: ſi ſit artificialis ncēria ¶ 11ª aq fria p ſe oīd' pletic intꝛdicat: q ſi tuſſ vehemſ fiat: deſ eis in potu parū ex ea cū iulep t oxi' infraſ. nā oxiel facit eā penetra' velocit' t expellit nocu' m' ei'. ȳba ſūt aui. ibid. 12. trahit a ga. in paſſio' in. c. ꝓpo. t ē qñ do' ceſſauerit: t pa' ē in declina' tūc a catapla'tib' t emplis a calefactoꝛijs eſt abſtinēdū. Sig' m' eſt q m' añs eſt ſufficiēt eñata t de ꝓiuncta ſi foꝛtis eſt na' ream bñ digeret t expellet ¶ 13ª qñcūq pleticus bꝫ fluxū vētris: moleſtū eſt ſup ipſ flōmiā fieri ꝓterito tñ fluxu vētris ſi do' remanet flōia exercēda eſt na' b ſufferē re. hec ille. Ga. ibidē. ¶ 14ª calefacto' appo' infridari incipiē' citiſſ' ſūt auferēda ne ſua actuali frate mīꝛs ingſſando t pozos claudē do inferāt nocu' m'. ¶ Cura pticlaris pleb ſtat in. 4. itētoibs. Pꝛio i āmiſtratōe calefactoꝛij oꝛ añ purgatōꝛs ad cogſcēdū diſpōnē coꝛpis plecto' vel nō plecto'. Scda intē' eſt eūo ma' añtis ꝓ flōmiā vel alr'. Ter' ē mitiga' doloꝛis t reſolo ma' ꝓiucte t ei' matura': vt leuī' cū ſputo expellaſ. t iſta ſimł fiūt aliq cū calefactoꝛijs aliq cū empl'is aliq cū vnguēt. 4' ē mollifica' t aptatio ma' ꝓiucte: vt ſputū facī' expellaſ. ¶ Quātū ad ꝓmū ſciēdū ē q intē' ypo. t ga. in. 2. reg' acut' cañ. t ꝓ' ꝓmis et in. 8 ſubſeqntib'. t ga. in paſſio' q ꝓpo a ꝓn' pleb incipiat a calefactoꝛijs. t iſta ē intē' greco'. Arabes t latini multi vt aui. raſ. haly. ſerap. incipiūt curā a flōia. Et vtraq ſnia eſt bona ſm diuerſos aſpect'. Nā ſi ē ibi ſupabūdātia ſan. t hu. incipiaſ a flōia. t intelligūt arabes Et ſi ē modica m' ſine coꝛpis replone ſola calefactoꝛia ſufficiūt ad reſoluē' m'. nā flōia vbi ñ eſt ncēria facta ȳtutē debilitādo eḡ magnam penuriā affert: t ſ. intelligūt greci. Securi' tñ ē ſi nō videſ plecto' manifeſta incipe a calefactoꝛijs. nō tñ erram' ſeqndo vtrāq viā: cum pleb vtplu' m' veniat cū plecto'. Quātū igit ad ꝓmā intētionē i ꝓmis appēte doloꝛe lateris cū tuſſi t fe. t anhelit' difficlt'ate ſ calefac' m' cū vaſe vitreo vel eneo vel cū cucur. plena aq cal'a decoctōis camo. applica' ad lat' doloꝛis Et pa. ſtet bñ coopt' a vētꝛ t aere. vel pōt applicari aliq de calefactoꝛijs infradicendis. ¶ Et ſi poſt applicatiōēs do' nō ceſſat vel augeaſ: ac edat t' intē'. Flōia faciēda ē de vena baſilica de laꝛe opp' loco doloꝛis. t b' vt ma' diſtrahaſ ad ptē oppoſitaꝛ loco vbi incipiat apa. Nā ma' apaſ añs t ꝓiucta oībus modis iuꝛ poſſe dinuēda eſt. In ter' ȳo die vel in. 4. faciēda eſt flōia de baſilica eiuſdē ptis. vt ps ma' ꝓiucte eñeſ. Et hec faciēda ſūt ſi calefacto' applicādo poſt flōiā nō remouēt doloꝛē. t tūc e'pēdū eſt de ſan. ſm baly t oīm autoꝛ intētōeꝛ: donec ei' muteſ co'. Et in b' oñs cō cozdāt marie ypo. t ga. cañ. t ꝓ' 10. 2. reg' acut' ibi. qñ do' ad ſpatulas aſcēderit. Nā qñ coloꝛ ſan. mutaſ: in flōia figī'. q nocibil' ſā. tā eñat' eſt. ȳba ſunt aui. in. 10. 3. Et in q̄t' ſan. e'pēdā oꝛ ꝓſiderare ȳtutē hitudinē t alia pticla' Nā hō foꝛt iuuenis cū magnis vēis pt ſuffere i hac 2ª flōia. ſi ꝓma nō fuit magꝛ p ectiōeꝛ ſan. vſq ad H'. b. vel. ẓ. viij. vel. K'. j. vel. ẓ. iiij. ſm q videbit' ꝓticāri. t de debili mac' t feia vel ſene vel adoleſcēte. ¶ Si ȳo alicui' hu. vi deaſ dñari ſine ſan' vel do' ad ypocūdria deſcēdit ille purgādus ē cū leuib' medicinis ſm intērionē aut. t alioꝛ cauē' mirabiles t foꝛtes medicinal: ſ denſ tamarindi t mānagranata ꝓuna lupul' t fil'ia. Et alīs dedi reub: t cū caſſiaſ. t bñ repi me in pleſi cū co. Si tñ eēt flā: attingat ibi ȳtus turbit. Et ſi fuerit ſtipat' ſecure pōt miſtrari leue cliſtere mollificati' m' nō attractiuū. Deī igī' caſſiaſ. ẓ. j. cū decoc' viol'. bugloſſe. t de aljs medicis ꝛc. ¶ 15ª intē' q̄ multas ꝓhēdit. ꝓmo cōpleaſ cū calefactoꝛijs: vt euapa' fiat. t iſta fiūt ſm hu. peccātē. Nā calefacto' reſolūēdo mām dol'. remouent doloꝛē. Nā ſm ga. 2. reg'. auctoꝛ cōmento. 2. calefacto' m' hu. in vaſe vitreo vel eneo vl' in vetica bouis vel ſpōgia infuſa in aq cal'a decoctōis camo. t mell' vel in aq ſimplici vel ſaccu' de ſe. li' in aq bullit'. iſta inq' nō ſt' modi catiua, pinde ſūt magꝛ iuuatiua in pleſi ȳ hu. calis vel cho. Calefacto' ficca actual' vt ē calefacto' m' de ſolo milio vel de pam' mixt' t toꝛ refact' cū ſale vel ſacc' de floꝛibus camo. mel li' t anthos roſ t ſticad mixtis vel ſepati ꝓcalefact' in tegula vino t aq rozata. vel ſaccul' ozobi t furfuris t floꝛ camo. iſta inq' magis valēt in ſan' ſubtili t aq̄ſo vel in fiāte. Si ȳo videſ eē fria t viſcoſa calefacto' a magis ficca debēt miſtrari t mozdicatiua. vt ē ſal toꝛrefactū in patella cū milio. vel ozob' coct' i ace' cū ſale poſit' in ſacculo iſta ſubtiliāt māꝛs flāticā t inſcidūt. Et ſm ypo. 2. reg. auctoꝛ cañ. 3. ſub iſtis calefactoꝛijs debēt poni aliq pāni ne foꝛte ledāt ptes lateriſ a caloꝛe eoꝛ. Si tñ calefacto' m' fit cū ſpōgia ſb ea mihil ē apponē dū ſm ga. ꝓ' eiuſdē. Et ſit vna cautela q calefactoꝛia talr' coopiant: ne fum' eoꝛ a ploe at trahaſ: qz calefaciēdo t iplēdo ipm vapib' t

Digitized by Google

sumis faciūt angustiā ⁊ calitatē ⁊ fe. augmē-
tant. Si tū plreȳ sit ficca: ex q̄ nil expuit ⁊ ex
fumo calefactoꝝ hūidoꝝ attrahat cū aere ad
plonē fit iuuamētū hūectādo ptes pectoꝛales
ȳba sunt B⁹ ibidē cōmēto 4°. ¶ Empla fiunt
ad istā ire nionē i pleuresi: q̄n doꝛ ⁊ pūctura ve
hemens fuerit ꝑm Rab. i diuisiōb⁹. R. flozuȝ
viol. ficcaꝝ flozꝝ camo. añ. ℥. j. farīe ozdei. p. j.
radic altree minuti iscise ⁊ cocte. ℥. ij. olei sisa⁹
vel camo. ℥. j. ⁊. ß. aq̄ qȝ suf. ℞ ēplastrū. ⁊ sup
locū dolētē calidū applicet. Istō ēplastrū vȝ
in cā sanguīca ⁊ colerica: mitigat doloꝛē ⁊ pū
curā: ⁊ maturat ⁊ iuuat sputū ⁊ in b ēplastro
pcozdāt multi. ¶ Emplastrū Daly in 6°. li°2°
ptis ȝ regali disponē i ca. ꝓpo. qȝ iubet fieri
post purgationes vses. ⁊ dissoluit ⁊ maturat
pleureȝ. R. viol. ficc ℥ anȝ. ru. farine ozdei se.
malue furfuris flozꝝ camo. mell⁹ añ ptes eq̄
les: ⁊ cū oleo camo. ⁊ cera ℞ ēpl℥. ¶ Cerotū in
bet fieri Aui. de cera liq̄facta cū oleo viol. vel
pt fieri ex eisdēvnguētū addēdo adipē gallie
⁊ anseris ⁊ butirū. deide ponant ēpla b posi-
ta. Et alīs ista ēpla sr apponēda: ⁊ iterdū cale
facto⁹ supdcā. ⁊ sī p ista doloꝛ nō cessat addat
supdicto emplo post cōpetētē ma° purgatiōes
farina fabaꝝ fenug⁹ ⁊ se. li⁹. nā resolutiuum ⁊
sedatiuū doloris est ⁊ maturatiuū. ⁊ pūt addi
carice ⁊ seneriōes sub cinerib⁹ cocti. Ista ēpla
⁊ calefacto⁹ ꝓtinuāda sunt vsq̄ ad manifestā
meliozationē ⁊ dolozis mitigationē ⁊ donec
spūtū veniat laudabile. ¶ 4° item tio cōplet ꝑ
sirupos ⁊ electua⁹ ⁊ q̄ valet sunt isti. a pn° fcā
eāone cōpetēti vtaf pa. sir° de iuiub. dcō i ca.
de tussi: ⁊ alio sir° de iuiub. dicto i. c. de rauce°
Et si ma° est grossa multū ⁊ difficilis exit⁹: ꝑt
addi ysop⁹ ⁊ yreos ꝓasiū ⁊ enula cāpana. Et
in ma⁹ imultū cala ⁊ subtili vȝ sir⁹ viol. ꝑm Da
ly cū aliq̄ ōti⁹ firu⁹ de papau. ¶ Ponam⁹ g̃: q̄
plreȝ sit de ma° cala cū forti fe. ⁊ indetudie ⁊
in iuuene ⁊ ficco: tūc vȝ iste firu⁹. R. capill. ve.
recend politriti dianthos añ. m. j. ozdei mūd.
p. j. liquiri⁹ rab. passl. mundō. ab arill. añ. ℥. j. iu-
iub. sebesten añ. xx. nūo caricaruȝ pinguiū. vj.
nūo se. malue se. altee se. mellonis citrulli ⁊ cu
cur. nō ꝙquassatoꝝ saltem ista. ℥. vltia añ. ℥. ß.
se. papa. al. se. portulace añ. ℥. j. muscillag⁹ ꝓst
lij muscillag⁹ se. citonioꝝ. añ. ℥. ij. g̃i dragag⁹
℥. iij. ysop⁹ rad. yreos añ. ℥. j. ȝuc. ℞. j. mell. ℥. ij.
iste sirupus vȝ in pleureȝ de cā cala. ⁊ remo-
uet fe. ⁊ firim ⁊ siccitatē ⁊ asperitatem oris ⁊
guturis: ⁊ maturat sputū humectādo ipsum.
Si vo materia esset cōpacta ⁊ grossa ⁊ viscoꝛ
sa: tūc valent sirupi dicti in ca. de tussi de ma⁹
frigida ⁊ hūida. ⁊ valet sirupus de ꝓasio ⁊ de
ysopo ⁊ sirupus de liq̄ricia. Et si per ista libe-
re nō expuit: tūc addatur oximel squilliticum
vel acetū squillitic̄ ita: q̄ duo coclearia ali-
cuius istoꝝ muscent cum. ℥. de supradicti vel
de poribus ifradicendis. ⁊ capiatur. nam ista
incidūt materiā grossam ⁊ facilem faciūt ad
exitum. ⁊ incitant naturā ad expuendū. Et in
isto sir° pūt addi radices apitue enule cāpa-
ne ⁊ filiuȝ tē. ¶ Electuaria in pleureȝ in cā ca
lida sunt diadraga^m frīdū diapenīd. fine spe-
ciebus diapapa. ȝuc. ros ⁊ viol. cōserua capil-
lorū ve. ⁊ cōserua viol. Electuariū ℞ pul. dia
draga⁹ frīdi pul. diapenīd. fine spēb⁹. añ. ℥. iiij.
pul. diapapa. ℥. j. conserue capill. ve. ℥. j. ℞. elec-
tuarium cū. H. j. ȝuc. vel addēdo conseruam
capill. ve. vl viola. ℞ mirtū ad modū ȝuc. ros.
Et si videf debilis: pōt addi pul. di margari-
tum fine spēbus. Electuaria in causa frigida
sunt diapzа^m diacalamētum diaysо^m diayris
⁊ diayris salomonis. ⁊ electuaria que dcā sūt
in ca. de tussi de cā frigida ⁊ hūida. ⁊ vȝ looth
de pino: qȝ ponit Ve^s miscendo cum istis ali
qua frīda ꝓpter fe. ¶ Sequunt potus valen-
tes in pleureȝ ad quartā intētionem: quoꝝ
aliquos ponit Bernardus de gozdo° in lilio:
qui valēt ad sputum facile aliqui ad cōfortā-
dum tē. Ego autē cum videovel audio q̄ fit a
materia tenaci difficilis exitus: facio sic ꝓio.
℞. aque distillate capill. ve. aque distillate pe
tro ⁊ fen⁹ cuȝ toto añ. H. j. aque distillate rad
busci quarē. j. ȝuc. H. j. ℞. iulep. scindat ⁊ diui
dit illā materiā: ⁊ abilē facit ad sputum. ¶ 2°
pot⁹ est aq̄ ozdei cocta cū liq̄ri⁸. q̄ nulli vetaf.
¶ 3° est ptisana simplervel composita: ꝑm q̄
docet Ar⁹ in aqs. ꝓmo ozdeū mūdet a cortice
hoc mō. ozdeū ponat in mozta^o lapideo ⁊ sup
spergat aq̄ in modica q̄ti⁸: ⁊ leniter cū pistel
lo diu tractetur. q̄si pistando ⁊ aq̄ illa abiecta
alia ifundat: ⁊ iterū leuit pistet ꝑ magnū spa
cium: do⁹ videam⁹ cortice remoueri. deide abi
ciat alia aqua ⁊ colet: ⁊ ponat ad solē sup pā
nū mūdū: ⁊ manib⁹ otinue fricet: dōec cortex
fuerit remotus: ⁊ tūc exsiccet ⁊ cuenter ⁊ visui
reseruet. De isto ℞ ptisana simplex ponendo
H. j. ozdei ⁊ nouē aque. ⁊ bulliat ad ꝓsumptio
nem medicā ⁊ ipsa colata ⁊ tepida valet cō-
structioni pectoris etiam tussi ⁊ asmati plreȝ
⁊ piploie: ⁊ nutrit ⁊ habilitat materiam ad
sputum. ⁊ remouet fe. ⁊ non vetatur in aliqua
causa. Et de isto fit ozdeatū cum lacte amigd.
vel cum brodio pulle coctum ad mediam spi-
stitudinem addendo ȝucarum vel penidias.

Digitized by Google

Cū voluerim⁹ cōpositā ptisanaz facere: misce mus ficus vel iuubas vel passꝰ munꝺ vel liq̄ritiā. Et aliq̄ ꝺm ꝙ dicit Ar⁹: facūt bullire limacias quas testꝫ remot. & collatū tepiꝺ ministrant. Et dicit ꝙ iste pot⁹ mltum subtiliat hu. iteri⁹: & cū ꝺ nutrit. Et pt eē. 4⁹ pot⁹. Oēs isti pot⁹ de ozdeo pīt fieri in duplici vase. ¶ 5⁹ pot⁹ ponit ibi ab Ar° ꝓ delicatis. bulliat pullus vel pulla inuenis piguis cū aliq̄ ꝗti⁹ ozdei mūdi vsq; ad ossiuz sepationē & coleſ. & ꝺ illo brodio sumat pa. miscē° aliq̄d de ptisana potabili. ꝓfortat & nutrit & vz in pleureſi. ¶ 6⁹ pot⁹ est ille q̄ vtunt bierū. q̄ alīvtoz ī debilitate virtut. & postꝙ expuit cōpetent. & istū potū ponit Ar⁹. in libello de aq̄s. Et est ꝙ accapiat mica panis cal'a vel saltē fria & ꝙ ponat ī pāno lineo raro & tēpeſ in ptisana potabili vl' in lacte amigdala°. & diu maib⁹ malaxeſ & ꝓ pānum fortiꝫ expumaſ: & addito zuz° ꝓpinetur. ¶ 7⁹ pot⁹ est ꝙ mica panis dissoluat in aqua ozdei & diu digiſ tracteſ: & addito modico vino sumaſ & vz si ꝺt⁹ est debilis: & fe. nō ē multū intēſa: & eger cōpetent⁹ expuit. ¶ 8⁹ pot⁹ ponit ab Aui. est aq̄ zuc'. s. ꝙ in. H'. j. zuca'. super mitant. 4. aq̄ fontis: & coquat ad pfectionē & deſ cū ptisana. Et iste pot⁹ pōt vocari aq̄ zuc'. ¶ 9⁹ pot⁹ est ydromel vel aq̄ mell' q̄ ꝺm Vebe° remouet sitim & vz ad egritudies frīdas & ad tussim hūidā: & mūdificat pect⁹ & sanies & hu. grossos. Et fit ꝓ eūdē modū ꝙ sup. j. H'. mell' ponant. 4. aq̄ & lēto igne coquant vsq; ad cōsumptionē 5° ptis. & denſ. 4. cloclearia argenti cū totidē aq̄ ozdei: & vz in suo casu. ¶ 10⁹ potus ē venū al. subtile aq̄ suz nō fumosum: cui misceaſ medietas aq̄ fontis ꝑbullite vl' magis min⁹ ꝺm acuitatē vel leuitatē fe. ¶ 11⁹ pot⁹ est secaniabim q̄ diuidit & subtiliat hu. grossos & materias frias in oib⁹ ptib⁹ pectoris. R. mell' opti'. H'. ij. aq̄ fontis. H'. iiij. aceti. H'. j. coquātur ad pfectionē & deſ. ℥. j. vel. ij. cū aq̄ fontis ꝑbullita: & nō cū ptisana. q; vnū cozrūpet aliuz. & vz in absciſiōe spuri ꝓp viscositatē vel ieptitudinē maſ̄tātrice vel maſ̄ grosse. Et istū ministrat ypo. in regimēto acutoꝝ & in multis locis ꝑcipue in li°ꝓ° cañ. & cōmēto. 41°. ibi. Eis aūt q̄ pleritici sunt. ¶ 12⁹ pot⁹ q̄ apit & mūdificat ptes pectoris & maturat mās ibi exſites. & est decoctō cicerū ru. vel ni. & capill' ve. fil' cū modica liq̄ritie coctoꝝ. ¶ Cū habes pleriticū in curā cōsidera illos pot⁹ & vtaris illis q̄b⁹ ꝛibi videbitur ꝑsiderādo tps & etatē cōplexionē & virtutē naturaz egritudis & gradū ei⁹ & reliq̄ ꝑticularia. ¶ Iste meq̄ sequuntur valent in plenreſi ꝺm Aui. in 2°. cañ. Primo amōi vz in pleresi frida assaſ valet pleureſi fride asmati & tussi sicce mōdificando & inuādo sputū. Urtica & se. ei⁹ valēt pleureſi fride. Et succus vtol'. ꝓfert pleureſi & pipl'one. Lignū balsami & semē ei⁹ ꝓfert dolo' vtrozq; lateruꝫ. yreos sedat dolorē lateris. Aldirra cal'a & ficca in sōo ꝓfert dolori lateris: & hz in se absterſionē subtilē sine aspitate. Acoꝝ calidus & ficc⁹ in ꝓn°2'. gdus ei⁹ decoctio est bona dolo' lateris & pectoris: & per ꝓis pleresi Amidū lenit pect⁹ & sozbi° fcā ex eo ꝓhibet fluxū ab eo. Se. vrtice. cū melle vz ad sputū ꝓuocandū in pleureſi de cā fria. ¶ Cura pleresis non ve Si est in fīs costis q̄ sunt sub diafragmate. i. in pellicul' earū: & vī san. abūdare: & flōia de epatica einsdē lateris. Aliqui tū ꝑus flōant de sophēa exteriozi. Deide ponātur vētose sup locuz. Post ista purgeſ pa. ꝺm dīnū hu. peccantiū. Et ℞ clisteria fortioza ꝙ in ve pleresi. qz matria istius melius purgaſ ꝑ vias iferiozes: cū nō possit ascendere nec diafra³ penetrare. Si vo est in pelliculis costas coopientibus apte exteriozi sup diafrag³. ℞ flōia de mediana ꝓp materiā antem: & ponantur vētose ꝓp cōiūctā. Et in vtroq; casu cōpetunt calefacto³ sup radicta resolutiua. Silr se pe fricādus est loc⁹ cū manu vel pāno: vt pozi apiant & materia egritudis exalādo respiret. Et supponant aliqua de emplis supradictis & ℞ hoc emplm Aui. qō vz in pleureſi non va. ℞. farine fenug'. ℥. ij. pic quart. j. cere. ℥. j. malaxent cū oleo camo. & extendant sup ea alutā & coopiat findone & lateri applicetur. & remouet dolorē. Itē qñ fe. nō est multū fortis: valet oriza croceum simili mō applicatū: marie qñ est a causis ꝓmitiuis. Itē cimis radiq; caulis ī coꝝpozat⁹ cuz adipe galline vel sanguine pozci & sup emplastratus vz ꝺm Aui. Et si alii qñ venit ad saniē: apiant cū ferro calido a pte exteriozi: & pmittat currere sanes ꝓut decet: deinde curetur sicut alia apostemata.

Dieta pleureticoꝝ. Si in ꝓma vel secūda die nō expuit & materia videt cal'a: sufficit aq̄ ozdei. Si vo purgaueris ipm aut flōaueris aut clisteriz̄aueris: ciba ipm in prādio cū auenato vl' ozdeato vl' cū colatura furfuris: & ī potu sumat aquā ozdei vl' aq̄ cicerū rub. & capill' ve. ¶ In vespe ät sumat micaz panis frumēti ter lotā cū aq̄: q̄ expulsa misce tur lac amigd'. & zuc'. Et pōt sumere succū malozum ḡnatoruz dulc. Et ꝺm ꝙ expuit sumat pomū coctū sup cineres cū zuc'. & sumat de potibus supdictis. Et ista sufficiāt ꝓ ꝓncipio

Digitized by Google

vsq; ad tertiū vel q̄rtū diem. ¶ Jn augmēto aūt post tertiū vl' q̄rtū diē cū sputū incipit eē sub ru. vel al. & lene. & facil' expellit cum. ʒ. vel. 4. conatib⁹. qđ figt crib in. 7. die fieri post⁹ tūc dare brodiū pulle cū pane: in q̄ ponat parū croci: q; crocus p̄foztat coz & iuuat ad sputū. Et si ma⁹ est fra in decoc⁹ ponat pa rū ysopi vel per⁹. & potet vinū al. aq̄ sum cum aq̄ p̄bullita limphatū. Etiā q̄ exput foztit: dem⁹ eis cibū bis aut ter in die in pua q̄ntⁱ. & b̄ vt nā melⁱ⁹ ipm digerat & ipa freq̄nt⁹ con fozteť. Et cū b̄ dem⁹ vinū albū sup̄dictum vel claretū. dū rñ sint debilia aq̄sa nō tamē acria ¶ Post 7ᵐ. diē pmittim⁹ q̄ de mane coquat pulla vel pullus sm tp̄s suū cū petro & croco & cōedat de offis & pullar: in cena cōedat ozdeatū vel auenatū vel amigdalatū cū zucᵒ vl' pēid. Antiq̄ faciebāt ista decoc cū olᵒ amigd dul. & bñ. Sz nūc sūt hoies ita idignāt⁹ naᵉ q̄ nec ista nec illa volunt volūtarie adimplere. P̄ōt cape pultes cū farina milij vel panicij cū lacte amigd. vel colatura furfurū. Et pōt addi oleū amigd. nā iste cib⁹ p̄bet nutrⁱᵐ boᵐ vt dic aui. Aliq̄n pōt sumere pisces scamosos de aq̄s mūdis currēt⁹ coctis in craticla vel bullit cū aq̄ & petro. Aliq̄n sumat pullū puuz tostū sine agresta & aceto. Si tñ nā videret eē pigra i tussiē: nō nocet miscere modicū agreste: vt nā cū tussicula exciteť ad purgādū nociua. Post q̄ fe. dinuta est q̄s p maioꝛ p̄te: pōt sumere gallinā p̄dicē captū & puos cuncᵒs turturē & colūbū & ouа sozbilia. & sic dieteť do nec san⁹ efficiat. Sēp se teneat in caloze & suder: q̄tum pōt p̄digtō tñ cibo in stoᵒ. Laueat pletic⁹ ab aq̄ fria. qz mām crudificat: & inepтat ad expuendū nisi p modū sup̄dictū. Laue at acetū agrestā & pomaciū & res acetosas nisi via medi⁽ᵉ⁾. ¶ Teneat vētrē laxū. nā vent⁹ plen⁹ fecib⁹ ꝓmit diafrag⁽ᵃ⁾. & fumi ab eis eleuati augē⁹ caloꝛē & feb. nocēt pectori & cordi. & augent strictura. vt. d. aboaly. Aui. Et accipiant⁹ carice pingues pasᵗ⁹. fine arill'. & iuiube. & alⁱn pinee & sp malagnata dulq. & aliq̄n sumat aliq̄ dactilū. Oia ista h̄nt aspectū ad partes pectorales mūdificādo & sputū muādo. ¶ Jtē ť crib⁹ de spⁱargijs & atriplicib⁹ & borragib⁹ & lactuc & violⁱ & malua cū lacᵉ amigd. vz tussi cale. Et pōt inf̄dū sumere p̄ua dulcia ficcavl' recen⁽ᵗ⁾. & sumat racemos in suo tpe. Et capiat pedes capri & agni & mutōis bñ coctos. P̄ans sit de frumēto. & si pōt cape de pāe ozdeaᵒ bñ q̄dē. ¶ Amigdalatū sic fit. lac amigd. bulliat p spaciū, & tūc p̄jcianť sup buccelle panis aliqualr calefacte & suspse zucᵒ & pemd. offerať. Jste cibus vz tussi ficce ex pleū vel ex alia cā cū ficcᵉ & lenit pectⁱ⁹ & remouet aspritatē gule. ¶ Farina ordei vel auene vel siligis separata a furfure decoq̄t cū lacte amigd. & addať oleū amigd. q̄s. ʒ. j. et ℔. zucˡ. ʒ. ij. gūi dragˡ. ʒ. j. coquant⁹ ad spissitudinē⁹ offerať. & vz in causa calꝛ & ficca. Et vz colatura furfuris silr ꝑpa⁽ᵃ⁾ Aliq̄n pōt fieri comestio alba. Et si ē debilis & nō pōt cōedere. ť colaticiū. vel capiat de aq̄ carnis distillata in duplici vase put scis facere. Jtē dormire egrū sup lat⁹ infirᵐ in pleū facit sputū mltiplicare. Et silr sumere ī potu paulatim sorbēdo aquā tepidā seu prisanam puocat sputū. Jdē facit rosata panis cū zucᵒ Jdē facit butirū recēs sine sale. Laueat pleu⁽ᵗ⁾ a salsis & acuē & a nimio cibo & potu & reploe nauseatiua. Et caueat a vētro fumoꝛ clamoze & insufflatōe & ab ira & tristi⁽ᵃ⁾. Nā ista ī q̄cūq; febrīēte manifestū nocumētū inducūt & ī mlt⁹ alijs. Laueat a coitu in q̄ q̄dē ego vidi malus exēplū in q̄dā hoie iuuene q̄ qualescēs a pleū cū vetula coiuit. & in crastinū fact⁹ est amēs & moꝛtu⁹ est: quare vitandū est.

Clarificatio in pleū p̄cio sciēdū est q̄ q̄uis in pleū aliq̄n sit fe. intēsa & magꝝ intēsioꝛ inflāmaᵒ. tñ nō debem⁹ mistrare infran⁽ᵃ⁾ & inspissan⁽ᵃ⁾ mām. pñ nō debem⁹ dare lactucā poztulacā end cucur. & aq̄ etiā istoꝛ sūt p̄hibite apd aui. ꝛeis filia. Sz tūc debēt mistrari illa: in q̄bus ē absterſio humectaᵒ & infraᵒ. fic ē aq̄ citruli aq̄ melonis & semina eoꝛ. Et si aliq̄ fra loco cibi vel meᵉ mistras: illa sint mixta cū tpatⁱ vl' paꝛ in suis q̄litatib⁹ excedētib⁹ q̄ h̄eant respectū ad sputū puocādū. vt liquiꝛ capilli ꝑ. iuiube sebestē carice & filia. Nā p̄cipalis intē curatiua in pleū est vt sputū facilr exeat. nā ad facilē sputi exitū necrio oim pleū accūtiū seq̄t alleuiaᵒ ¶ Scdo mirādū est de antiq̄s q̄ dabāt elec⁽ᵗ⁾ et sirupos & alias medicinas calꝛ nō obstante fe. vt ponit Ba. in passioᵒ. & silr in suo antrd. cōmēdat antidotū acaristōvalere ī passiōib⁹ pleonis & pectoris & in pleū. silr athanasiā minoꝛē. Jsta eñ fuit cū melle & cū b̄ fr spes calꝛ & Ba. in passioᵒ iubet dare decoctōez ysopi et oziga⁽ᵐ⁾. & iubet fieri ēplm de sāsu⁹ & ruta agresti & folⁱ & bacq̄ lauⁱ pistat & cū melle. & ide fieri cathapla⁽ᵃ⁾ acharistū & diapiga⁽ᵐ⁾ cui⁹ ℞ ī pōit & ē ista gīa meᵉ. ℞. carpobalsa⁽ᵗ⁾ gentiane yris ysoⁱ piga⁽ᵗ⁾ ypici petro macedonici aā. ʒ. j. melⁱ q̄s suf. deť q̄libet mane ieiuno stoᵒ coclear. j. Et dic ibi ga. q̄ si b̄ medica⁽ᵗ⁾ ēmltū leue ť me

Digitized by Google

dica⁹ fortiora dcā i li. diuamidarū. Ecce ḡ q̄lr ipi vtebant calis. nos vo non audem⁹. Et ad firmationē istoꝝ dicam. q̄d mihi accidit. fui vocat⁹ ad hoiez pleureticū seragenariū ⁊ via fuit lōga ⁊ nō potuivenire mīi in octauo die. ⁊ repi ibi hoiem medicū indoctū: q̄ continue mistrabat vinū ru. decoctōis saluie ⁊ ysop⁹ cuz melle. ⁊ cū istis fuit curat⁹ intīm q̄ nō idiguit medicis meis. Et de isto dubio facit mētiōez aui. i. 10. 3. tra. 5. c. 3. ⁊c. ¶ Adhuc dicēdū q̄ via modernoꝝ ē securioꝝ: q̄ nō āmistrat res ita ex cellens calitat⁹ nec frag. ppēa q⁹ in regie eoꝝ ꝓfideraī oia accūtia pleb⁹. Pr⁹ ꝓfideram⁹ fe. q̄ est molestioz oīb⁹ mozb⁹. vt dic̄ Ga. in de dīnjs fe. Jō imūgim⁹ dictā febricitā⁹ p maio ri pte: ⁊ flōam⁹ ⁊ purgam⁹ ⁊ cauem⁹ illas me dicinas antiqs excellens calitat⁹. Scdo respi cim⁹ dolorē latis. iō apponim⁹ ēpl'a calefac⁹ ⁊ puocam⁹ sudorē ⁊ distrahim⁹ mās ꝑus. deiz de euapam⁹ ipam. Ter⁹ respicim⁹ stricturam anhelit⁹. iō puocam⁹ sputū ⁊ tenem⁹ eos i ca lore lecti. Quar⁹ respicim⁹ tussī. ⁊c. dam⁹ elec⁹ ⁊ sirupos pect⁹ leniētes ⁊ mām p sputū purgātes vt ipa q̄ ꝑus fuit fortē lenis: cū medicis efficiaī: ⁊ respiciēdo oia sīl' miscem⁹. etiā vnā ppē aliā nō omittimus. vñ in vna ⁊ eadē die dam⁹ sir⁹ elec⁹ cibū ⁊ potū. ⁊ supponim⁹ al'a empl'a aliqñ calefacto⁹. Et ab eisdē medicinis fortib⁹ caueāt moderni ppē infamiā etiā ppē garrulos ⁊ iuidos. ¶ Etiā pōt dici q⁹ ātiq mi nistrabāt illa cal'a in materijs fris ꝓueiētib⁹ aljs ptic̄larib⁹. ⁊ post. 3. die q̄n m⁹ erat cōpa cta eritui repugnās. ¶ Ter⁹ no. ꝑm ga. i passi. q⁹ pleticī ꝑnio expuīt sputū albū ⁊ indigestū deinde sanguinolētū subzu⁹ ex resudatōe sū. ab apate. postea citri⁹. deinde purulētū. i. sūlz puri ⁊ sanei ⁊ al. ⁊ tūc sūt iaz fine pic̄o. ¶ 4° sciendū q⁹ pleticī facili⁹ cubāt sup lat⁹ vbi est dolor ⁊ apa. ppēa q⁹ mē⁹ intrisē apa⁹ mag desc̄ūt: ⁊ min⁹ molestāt apodia⁹ q⁹ suspēsa: vt visuz ē in. c. de ēpimate. ⁊ ē sīnia ga. i passio⁹. ¶ Quito sciēdū ꝑm aui. ⁊ ꝑs aliqs autoꝝ: q⁹ q̄uis nos ponam⁹ empl'a ⁊ olea ad dolorē re mouēdū ⁊ ad resoluē⁹ ⁊ mollificā⁹. ⁊ aliq ex istis sint maturatiua. tñ nō debem⁹ intendere ad talē maturatōez vt ibi sames gñer. ꝙ q̄tū possum⁹ ꝓhibem⁹ illā mām in samē puert: et studē vt mūdifices eā. s. mās aīq fiat sanies cū sputo. Ista sūt aui. Nā sanies timēda ē in ptib⁹ pectoz alib⁹. ppē timoꝛē vlceris. ⁊ p ꝑs ptib. ḡ ꝓter intētōez cure pleb⁹ ē matura⁹ q̄ in tēdit ad gñatōez sanici. Ex illa matura⁹ q̄ in tēdit mollificare lenificare: ⁊ aptare mām ad spuēdū ingīsan⁹ si subtilis ē ⁊ liq̄da: ⁊ subtilīa do si gīsa ⁊ viscosa ē. tal' matura⁹ ē bōa ⁊ de itē tiōe cure. ¶ 6° scias q⁹ pleſis cū sit egri⁹ acuta hz dies nūciatiōis ⁊ dies creticos. nā si in. 4. die icipit sputū dealbari ⁊ ē lene ⁊ eq̄le iūctū cū. 3. aut. 4. tussīb⁹ expulsiue. ⁊ appet aliqualr in fir⁸ alleuia⁹ vel melioza⁹. tūc cris erit in. 7. die. ⁊ tūc. 4. fuit idicatiua. 7°. Si vo in. 7°. ap pet sputū al. vel subzu. cū signis decoctōis in vrina: ⁊ sputū ē iūctū ⁊ lene ⁊ añ nō fuit ⁊ spu tū sine mag laboze exit. ⁊ cū b⁹ appēt oia alia bona sīḡ: vt ē fortiꝰ vtuꝫ bonitas appetitus ⁊ sōn⁹ opetēs vrina ⁊ egō laudabīl. tūc in 11ª vl saltē in. 14. ḍmiabit egri⁹. tñ nō ita subita se q̄f melioza⁹ nec ita cito nec sic tota ma⁸ eñat sic in fe. acut. Nā paulati spuē⁹ fe. tuſ⁹ et alia accūtia dīnuīt. ¶ 7° du⁹: ꝛponam⁹ q⁹ medic⁹ nō vocat⁹ fuerit nisi in augmēto: ⁊ p⁹. 4. āt. 6 die ⁊ pa. nō fuerit flōat⁹ peto: si tūc ī tali aug mē⁹ debeat flōari. Dicūt aliq autoꝛes vt rab ī toto ꝓtingēte ⁊ ipm seq̄t magr Jo. de toꝛna. bone mēo⁹ q⁹ adueniēte augmēto q̄n m⁸ inci pit digeri ⁊ expelli. ⁊ sputū appet sub: u. ⁊ in gīsatū ⁊ digtū faciliꝰ q⁹ ꝑus. tūc nō sc flōia: q⁹ p ipaz ipedief matura⁹ apat. Et ist⁹ opi. repi vnū valēte virū. in cui⁹ codice tu aliqū legisti ⁊ dic̄ sic. Si cer⁹ sint ꝓuenie⁸: detrahat sanī plesi ꝑus q⁹ mozb⁹ augmētari icipiat: ⁊ fe. cō fortef. Malū em ē si postea minuaf ppē na⁹ debilitatē. b ille. ⁊ in b ꝓcozdat aui. dic̄. fic. Et ad vltm cū nō fit flōia supp⁹ in ꝑn⁹ ⁊ maturaf ⁊ emittit sputū sufficiēt. dem videl debilitatē in ꝺtute: tūc nō flōes oino. b ille. Si tñ socys tuis videtur ꝓpetere. sc de eadē pte ꝺtute tñ ꝑus ꝓfidera⁹: q: tūc m⁸ iā ē fluxa. ¶ 8° sciēdū q⁹ aliqñ i pleſi miscem⁹ apitiua ⁊ diure⁸ nōz mās q̄ dz expelli p spum ad vrinā. puocem⁹: ſ vt illa apitiua mit cū apꝛopaf ad pect⁹ illic suā pficiat opatōez iscidēdo ⁊ subtiliā⁹ ⁊ mās ad sputū ꝑpādo. Si em a m⁸ añte aliq̄d p vri nā expellaf: de ꝛmalo nō moriūt. ¶ 9° nō ē ig rādū: vt iā ꝓdictū ē in 2° can. gñal' inial'r. q⁹ i ꝑn⁹ in pleſi si nō expuit ꝓpetit dicta subtil⁹ vel mellicīū vl' aq̄ ordei vl' aliqs de sirup ⁊ filia. ꝑ tāto q: si cibū capēt ñ dirigereī ad ei⁹ digō nē ⁊ dimitterēt mās mozt: ⁊ na⁸ succūberet: ⁊ mozb⁹ ꝓualeret: cui⁹ o⁹ fit cū in ꝓncipio sub tili vtit dieta. ¶ Decio dubitaf cur pleticis ⁊ aljs ī pecto⁹ passiōaf int' dicaf ace⁹ ⁊ res ace tose ī dieī: cū via medi⁸ āmistram⁹ se. canabi or̄el ⁊ potū q̄ fit ex sola aq̄ ⁊ zuc⁹. Dico q⁹ ace tū p se cū sit frz ⁊ sic⁹ i maio⁹ pte nocz pecto⁹ ⁊ neruis. iuz illō ypo. frz iūc⁹ ē neruis ossib⁹ ⁊c

Sed qñ ei miscet aq̃ t zuc. vl aq̃ t mel i dcoc
acquit eis noua fo vl ex mixtione t noua dr
p quã iuuat multũ ptes pectorales: vt põt bo
nus De. i c. õ se. canabi: q̃ pas crucifigebat
mariã: t puocabat tussiẽ. Et iuꝑ illõ sciẽdũ: q
pfrictiõ, phibẽt herbe frez: vt lactuce t portu
t oẽs fruct recẽtes crudi: vt poma: pira: cera
fa: gigule: puna nisi sint siccavl dulcia pfecte
ma. nã oia ista crudificãt materiaz: t nocent
¶ 11o nota: q ma pfrem aln drnat ad cere
faciens subeth: t son guis pcedẽs ẽ figm isti.
Zrẽ qñq; fluit ad neruos t cãr spasmũ. t figm
isti ẽ icõsuet t maioz ãhelit cõtric ppea: q
nerui t lacti motũ pbẽtes tozaci sr spasmati.
Aliqñ ma derivat ad viasvriales: t tc vria ẽ
spissa t grossa. Aliqñ derivat ad egõnẽ: t tcvt
plimũ egões sr crocee colice. Et ex istis. 2. mi
nuit sputũ pluscp̃ i aljs. Aliqñ ma mittit ad
iguia. t ibi fac apa. t tũc accidit extẽsio circa
mirach t circa ypocũdria. Aln mittit sl cor.
t tũc fac sincopi. Aln derivat ma pfrem ad au
res. t ibi fac surditatẽ aut apa. Aut ad cere:
t tc pstit tinit aurũ t difficiltas ãhelit maz
ioz ꝺsueto ppea: q nocu ẽ i cere: a q oiunt
nerui motũ pecto largiẽtes t adest do capitis
nõ ꝺsuet pp emissiões ma ad caput: t tc adest
do furcul. t int spatulas t circa tozacẽ: q tc
ma magi, pna ẽ: vt ascẽdat supi. t calitas ma
ioz ꝺsueto stit ascẽdet oia ista figñt q pfrem
termiabit p apata ttro aures aut p surditatẽ
¶ 12. sciẽdũ ꝝ 3m i li. 4. de cãis pulsuũ cõ
mẽ. 8o. cp sp i pfrem t piplia caput maligt: t
susciꝑit fumos bu. putrefcõz i ill apatib. Et
si i his hu. ẽ colic fe. ẽ acutioz: t fum eleuat
ab eo ẽ inoꝺicat t pgitu. t irritat cere m. t
ptes ci ita agit defipiẽtia t alienationem t
loquãt iterdũ vana. Si ꝺo fum ẽ a ma flãti
ca: fum ẽ grossꝰ q̃si nebula grossa t turbida: q
agguat cere m t cogit ifir fi stupiꝺ. t q̃si utar
gicũ. Et si ista egri fr a, sang oia ista fiũt me
diocrit. t 3o nõ fec ibi mẽtionem q pfrem fr a
malia. t ista freqnt vidi i pctica. ¶ 15o sciẽdũ q
Bñ de gozd asserit q repcussi nõ ꝺnt mistra
ri i pfresi repugnãs snie Deb: q põit in pn re
pcussiua i pfresi sic i aljs apatib. Et aliq se
tenẽt cũ De repugnãtes Gozd. sed sine argu
mẽto t determia opio mee vr: p i pfresi talia
repcussiua ñ sr mistrãda: p rõ mea ẽ: q talia
repcussiua ifriant t igrossãt mariã: q̃ p sputũ
ꝺs expelli: t illa ẽ recta via p q̃s ꝺs purga illa
ma vt videbit i du ime seqnti. ¶ 2 rõ. q rep
cussiua sr fiat talia sr inimica pecto t ptib ei
cũ sit ossuosũ t neruosũ iuꝑ illõ ypo. Frm est
inimicũ neruis ossib t spiali medulle. 3 rõ. q
si repcussiua a pte exteriori applicarent: magi
repellerẽt mariã ad pelliculas t pfrem cũ ma
pfres sit int pelliculas iteriores: t repcussiua
iuuarẽt emissionẽ ma: q̃ faciũt vene, pric ple
ne hu. exeũtes ad locũ apat: cũ tal repcussio sit
a pte re t nõ a pte aĩ. ¶ 4 rõ. q tunc p talia
repcussiua ma apostemosa vel pata ad apa
ad itra expelletur: q̃ ad exterius ꝺs trahi. imo si
alr nõ possem. cũ vetoꝰ ad exteri ẽ exhẽdavt
ponit 3 i passio. t Aui. i. 10. 3. tra. 5. c. p.
¶ 5 rõ dicit Aui. in eodẽ loco c. 2. ca. de cu
ra. Oꝺ vt phibeas ma ẽm venirẽ ad apa cum
cũone attractiõe ad ꝺrũ. Et si allegas regulã
topicã: q locab autoritate nõ tz negatie. di
co: q nõ ẽ credẽdũ q ypo. 3o. 6ap. Daly. Aui.
t ceteri antiq t moderni q̃ hãc tractauerunt
ma ẽm: sint ita dinuti: q̃n apponerent repcussi
ua: si i eis imaginẽtũ reperirẽt rõe vel expumẽto
si illõ ptermiserũt tanq̃ inutile. t forte ne ma
apat repelleret ad pfrem vl ad coz. ¶ 6 ratio:
stip ca, phibẽt sumi a pte iteriori g̃ multo mel
a pte exteriori. tz ꝺña: q si ad itra capet eent
prioza loco apos. in lo palleg i c. 3o. Et si
tu dicas: q Aui. i eodẽ c. iubet apponere fo
lia nenuk t cucur: q̃ sr fra. dico q b fac ad do
lorẽ mitigãdũ: t cũ b miscet ea cũ aljs calis:
vt pz ibidẽ: vt illa fritas refrenet. ¶ 7 rõ ẽ. q
possibile ẽ q i p vel 2 die nasa icipiat ma
pfres expellere vel rõe sue fortitudis vel rõne
obedie ma t si tũc apponeres repcussiua face
res ꝺ opus nature. q p repcussiua ma reddit
magi iepta ad expulsionẽ. ¶ 8 rõ ẽ vias oium
pcticãtiũ q̃z null ponit repcussiua nec i pn
ni aug. vltra b pz ad expiẽtiã q aer fridus
nocet eis: si aeri fro discoopti apponãt: t sta
re i caloze lecti iuuat eos mani. Cũ igit ap
plicab repcussiua i oi tpe: extioz calitas ẽ iu
natiua t necessaria. Nec ẽt in inutio initiante
viderent cõpetere repcussiua: q tũc coz est
plectoricũ. t sic illõ q ẽ plenũ: nõ põt recipe
materiã ab apate repcussam. sicut dicit 3o. in
3o. teg. t Auic. in. 4. p. Paret igit ex istis: q
repcussiua ab extra applicãda nõ sunt in pleu
resi. nec ego sequens viã magistroz antiquoz
rũ applicaui: t bñ me reperi: saluo tñ meliori
iudicio. ¶ 14o dubitatur. si medicia laxatiua
cõpetat in pleuresi. Probat q sic autoritate
ypocrat scdo reg acutoz: t p Ba, ibidez cañ.
t cõmento. 11o. ibi. Pozro si pa. tc. 2o. pbatur
autoritate oium autoz q̃p vsum practicãtiũ
qui ammistrant medicias laxatiuas: vt visus
est in cura. ¶ In oppositum a, autoritate 3,

Digitized by Google

prio ãpho. cõmẽto. 24°. ibi. Jn ãcui passiõib⁹ raro rẽ. Dicit ibi auto⁹ ypo. in reg. acut. q̃ qñ mozb⁹ẽ ex apate alicui⁹mẽ: tũc ille nõ ẽ pat⁹ ad farmaciã. ℔pleuref ẽ mozbus ex apate g̃ i plresi nõ cõpetit farmacia. ¶ Prio no. q̃ medicinã laxatiuã dari in plrisi põt 9ſi⁹ mlt̃iplr. q̃ vl tu intẽdis eũare mãm 9iunctã. ⁊ tũc intentio tua ẽ iutilis. q̃ ma³ q̃ actu facit apa: nõ põt ad ſto^m remeare: vt p ſeceſſus expellat. vl tu intẽdis materiã eũare ãtẽ q̃ eſt pata fluere ad apa ⁊ ipſus augmẽtare. ⁊ tũc itẽtio tua eſt vtil ⁊ bona. nã⁹ tal ma³ p tramites p q̃s a ſto^o ad epar ⁊ venas trãſmeaunt: p eosdem ad ſto^m dictus redibit: vt expſſe ponit Ga⁹. 5° de ỹtutib⁹ naturalib⁹: ca°. 15. vl tu intẽdis ad mitigationẽ accitiũ cõium plreb vel alioz ſupueniẽtiũ: vt ẽ pafrẽb difficultas anhelit⁹ mazioz 9ſueto augmẽta° fe. q̃ fuit ex retẽtiõe fecũ vt expſſe ponit Aui. 10³. 3¹. f. 5°. c°. 2. ⁊ tũc itentio eſt p optia. Nã p vẽtris lenitionẽ dcã accidentia remouent. ¶ Scõo no. 6m q̃ põit B⁹. 2°. reg. acut. 9meto 11°. ibi. Pozro ſi paſſio ⁊c. ⁊ trãſumptiue Aui. i loco ſtati allegato q̃ qñ fe. eſt vehemẽs: tũc time ſolutiuũ ⁊ ſis 9trent⁹ flõia. i ipſa nãq̃ nõ ẽ tioz ⁊ in ſolutio ẽ timoz magn⁹ ipſus nãq̃ qñq̃ mouet ⁊ qñq̃ nõ ſoluit ⁊ qñq̃ ſupfluit. ¶ Ter° no. q̃ me^c laxatiue laxãt trib⁹ mõis. q̃dã laxãt lemen° vt caſſiab pzuna tamarid. viola mãnag̃nata ⁊ ſilia alie laxãt cõpmẽ° vt ſpẽs mirabol. alie attrahẽdo vt turbit agaric⁹ eſula ⁊ ſilia. Et in iſtis ſr̃ gd⁹ fortitudis ⁊ debilitat. Nã aliq̃ attrahũt mag vt eſula. aliq̃ min⁹: vt turbit. ¶ 4° ſcieduz 6m ypo. 2°. reg. acut. eañ. 10. q̃ q̃dã plreb eſt cũ doloze vſq̃ ad furculas aſcẽdẽs. alia ẽ cũ dolore deſcẽdens ſub diafrag^c. ¶ Quiro ſciẽdũ q̃ qñ pleuretici ſumũt medicinã laxatiuã: eozus natura dupliciter occupatiõe verat. Prio circa materiã moz⁹ in q̃ vicen° natura ſollicita eval de: vt ponit 2° de criſi: ⁊ marie in egritudibus ptiũ pectoralitã: in q̃bus ma³ eoz eſt ppe coz. Alia occupatio nature eſt circa reductionem medicie laxatiue: q̃ medicia nõ agit in corpus nr̃m: niſi pus reducat de potẽtia ad actus. vt ponit B⁹. 5°. de ſimplici me³. ⁊ Pe^c. in ſuis vlibus. ⁊ Aui. in 2°. ¶ Jſtis p̃notat ponunt aliq̃ 9cluſiões. Prio 9clusio eſt de doloze pleuretico ad furculas aſcẽdẽte flõia de baſilica ſecurioz eſt: ⁊ vtilioz q̃ farma³. p3 per ypo. 2° reg. acut. cañ. 10°. ¶ Scõa 2°. ſi do⁹ in pleurcſi deſcẽdit ſb diafragmate. ita q̃ nã nõ poſſet illã mãm p ſputũ purgare: vt accidit i nõna pleureſi ſub diafragma^c exñte: tũc farmatia aliq̃lr attractiua eſt ãmiſtranda. Jſta 9clo eſt ypo⁹ ibides cañ. 11°. Pozro ſi pa. Et ꝓbat rõne. q⁹ tũc illa ma³ q̃ tñ deſcẽdit iferi⁹: nõ põt p ſputum expelli. q⁹ diafrag nõ põt penetrare. 2°. q⁹ iferi⁹ deſcẽdẽdo picultũ ẽne in mirach icludatur ⁊ faciat mirachiã: vel ad iteſtia: vel iguia vel ptes vicinas: vel epati. ⁊ ibi cauſet apa.³ 9clu°: q̃uis do⁹ iã puenerit ad loca q̃ ſunt ſub ypocũdrijs: maioz fiducia ẽ cũ flõia q̃ cũ medicinis laxatiuis. Jſta eſt B¹ 2° 11° 2¹ reg. acut in 2n 5° ptis. 2ª 2° itelligit̃ pcedẽte flõia: ſi ne ceſſaria vr̃. Et iſta 3ª vr̃ a 2n° nondũ fcã flõia. ¶ 4ª 2°. fe. in ỹa plaureſi erñte vehemẽti: tũc tume ſoluti^m: ⁊ ſis cõtent⁹ flõia. Jſta eſt Auic. in 10ª 3¹. tra. 5. c°. 2mo autozitate Ga¹. ¶ 5ª 2°. ſi alius hu. a ſan^c videt in ỹa pleureſi dñare ille euacuãdus eſt cũ me³ laxatiua: ⁊ nõ cum mirabo. nec cũ ſtipticis medicinis. Jſta 9clo po⁹ in fo²ab Aui. in ſen. 10ª. 3¹. f. 3°. c°. 2°. ⁊c. ¶ Serta 2° rñſalis. Jn ỹa pleureſi raro vl nũ q̃ medicina laxãs cõpzumẽdo eſt ammiſtranda. Jſta 9clusio pzo⁹ p rõnẽ factã ante oppoſitum. 2° pzo⁹ rõne. medicus dz ſequi opationẽ uature. 4°. ampho. cõmẽto. 2°. Jn farmacijs. ⁊c. Sed natura reg⁹ opans expellit materiã pleuretis per ſputũ. ergo ⁊ medic⁹ ⁊ nõ p farmaciam. ¶ Tertio p⁹. ſi farmacia cõpereret: tunc. 2. motus 9trarij in expulſionevm⁹ materie eſſent iuuatiui. cõſequens eſt falſum: cũ tales mot⁹ſint 9turbatiui ⁊ naturã verantes p baſ 9ñia. q⁹ vn⁹ p ſupius: ⁊ ali⁹ p iferius. ¶ 4° p⁹: vñcũq̃ repit natura: inde ducere os p cõuenientes regiones. 2°. ãpb. ãpb. 21° ſi natura nitit expellere materiã ỹe pleuretis p ſputus ⁊ nõ p iferi⁹. ĝ ⁊c. ¶ 5°. ſi hu. ſit decliuis ad pectus. ĝ dz purgari p illõ qõ facit ſputũ fluxibi lẽ. 9ñia. eſt bona. ⁊ añs ẽ Daly expſſe 3° reg. cõmento. 94. ibi Scientes igit. ¶ 6° autozitate B¹. 3°. de criſi. c°. 3°. vbi dicit ſic. Egritudinuz q̃ ſunt in pectoze ⁊ ploe. ⁊ que ſequũt ea ſputum eſt melioz criſis. Patet igit 9clusionẽ eẽ verã ⁊c. ¶ Ad rõnes ante op^m dico q̃ ypo. itelexit ⁊ Ga⁹. in plreſi nõ ỹa q̃n materia eſt ſub diafragmate. vt iã fuit viſus in ſcõa cõclone. Ad ſcõz de vſu practicatiũ dico q̃ ipſi adminiſtrant medicinas laxatiuas in pua q̃titate ꝓpter materiã ãtem. ⁊ dico de ello q̃ pt aptari tali mõ q̃ ỹtus fortiſſi³ eius intm dimiuuet q̃ nõ ſit multũ attractiu⁹. vt põit bon⁹. Pe^c. ⁊ vide ibi. ¶ 15° mlt̃ũ mirat medic⁹: cur autozes nõ faciũt mẽtionẽ de plreſi peſtilẽ. ⁊ tũc ego dico cũ reuerẽ³ lõgndo: ⁊ ſic ẽ rei ỹitas q̃ apa. in ſubacell vel ãpa in inguie q̃ vo

cant bubones ⁊ filr antrax vel carbūculi⁹. aln
sunt pestilētialia ⁊ aln non. Silr pl'reb in rei
ritate est q̄ aln ē pestilētialis ⁊ aln nō. Illi ei
bubōes vl' antraces qñ sr pestilētiales veniūt
cū fe. putrida pestilētiali. q̄ q̄dē fe. pestilētial'
nō ē nisi pp aliq̄ viscer cala apata. ꝟba sunt
Ga¹ 4.° apb. cōmento. 55°. ibi. Et bubonib⁹ois
fe. male excepi effimer. Silr pl'reb aln multi
plicat i aliqb⁹ tpib⁹. tñ fe. q̄ ipsaz se' nō ē pesti
lential'. imo ide multi sanant. ⁊ tūc nō fil' mul
tiplicant cū bubonib⁹ ⁊ cū antracib⁹ nec cum
aljs pestilētialib⁹ morib. Sz qñ pl'reb i aliqb⁹
venit ⁊ multiplicat ⁊ i aljs venūt ⁊ multipli
cant bubones ⁊ antraces cū fe. pestilētialib⁹
in eodē tpe i diuerb tñ sbiect: tūc fe. q̄ ipaz se'
est pestilētial'. q̄ q̄dē fe. pestilētial' gñat ab in
fluen³ q̄rūdā corpoz supcelestiū tāq̄ a cā me
diata: ⁊ corrup⁶. aeris tanq̄ a cā imediata. vt
dño pcedēte videbit in suo lo° ⁊ i ij°. 7°. vt iaz
scriptum i tractatu de epidia. ⁊ sine dubio ma
ioz corrup⁹ i iteriorib⁹ ⁊ ifec°ē cū tali pl'resi q̄
cū bubonib⁹. Et de ista fac mētionē Guido de
cauliach. in doctria 2ª de apatib⁹. in. 5°. c°. de
apatib⁹ pectoris: vbi dicit eē cām cāe magne
mortalitat q̄ icepit et durauit p 2. mēses. cuz
sputo san. ⁊ fe. pti³. ⁊ ifti moziebant infra. 3. di
es. Et p⁹ durauit p 5. mēses cū bubonib⁹ ⁊ an
tracib⁹: ⁊ filr fe. pti³. ⁊ ifti moziebant infra. 5.
dies. ¶ Ista ḡ pl'reb vt dictū ē: ē maioris cor
ruptiois q̄tū ad subaz i q̄ ē: q̄ sint bubōes. q:
apa ē ppe pn'm vire. ⁊ ē maioris pagiositat q̄
tū ad exteos. q: aer expirat⁹ exit a loco q̄ est i
mediat⁹ loco itrīseco apato. Et isti bñt omnia
accñ³ pl'reb itēfiora. Et cū pl'retici i tpe aeris
nō corrupti iuuant ab aere extrin°° pp ābelit⁹
difficultatē. sic in ista pl'resi pestilētiali facit
ml'tū noc'm ab aere extri°° attractoviscq̄ ad cor
¶ 16° q̄rit vt pl'imū pl'retici magi affligunt in
terpolate aln vna die min⁹a³ die mag. Rasis in
Ruī. in trac. 4°. 10³. fen. 3¹. p°. c°. in b ꝟba. Et
ma³ q̄dā hmōi apat sm pl'imū ē cola aut san.
colic⁹ qm in mēbris tūicosis nō penetrat msi
subtilis co. deinde san. pur⁹ pp b sunt porī⁹ ve
hementie fe. eius tertianary sm plurimū hec
ille. Restat ergo ex b q̄ mot⁹ hu. colerici ē de
3° in 3'm die. cui⁹ cā dño deo adiuuāte alibi dif
fusiue pquiret ⁊ pp cām supdictam imediate.
Acide eructuantes nō fiunt pl'retici. q: acida
eructuatio ex flātico hu. continue habet fieri.

Cap'm. 9. de peripleumonia.

p **Eripleumonia** er ipo q̄ patrē loco nomē assumpsit. Pleumō eni gre° latīe dr pl'mo. Ga⁹ in passio°° de pipl'oia. Cōponit aūt hoc nomen pipl'oia a peri qđ est circum ⁊ pleumon qđ est pulmo q̄si passio cir ca pl'onem. sicut dicit Job ianuen. in prosocia. Est ergo peripl'oia apa calidum in pulmone.

Cause pipl'oie. Circūspect cāis primiti
uis a qb⁹ pipl'oia pōt fieri. cause aūtes pñt eē aliqñ pleuresis. q: ma³ pl'resis i
pellit ad pl'onē: ⁊ ibi cāt apa. alia cā añcedēs
pōt esse aliqua species squinā° cuius materia
fluit ad pulmonē: ⁊ ibi facit apa. ⁊ sanat⁹ pa.
in maiori parte ab accidētibus squinantie. vt
plurimū in. 7. diebus moritur. Et si forte na
tura illā incitatur expellere: saltē mutatur in
ptib⁹. Alia cā potest esse catarr³ a partib⁹ supio
ribus vel materia ab aliq̄ pte corpis egra vel
sana ad pl'onē missa que in eis remanens co
artata fr cā piuncta pipl'oie. ¶ Causa aūt con
iuncta est ille hu. ibi fluxus ⁊ coartat⁹ ⁊ putre
factus. Et q̄uis hoc possit fieri ex diuersis hu
moribus ex san. cho°° frequētius fit sm autoz
res. Cuius cā datur ab Auī. in loco pallegato
q: in mēbro raro vix pōt ptinere hu. subtilis p
pter latitudinē meatuū ⁊ hu. subtilis fluxibili
tatem. si bñ in eo pōt grossius hu. contineri. si
cut est flegma. sicut ēt nec in mē° spūso ⁊ pāni
culoso vix pōt penetrare hu. grossus ⁊ spissus
sed bñ subtilis ⁊ acutus. pinde pleuresis fit se
pius ab hu. colico ⁊ subtili. ppioia vo frequē
tius ab hu. flātico ⁊ grosso: hz fieri. q̄uis ali
quando a san°. aliquādo a co. possit generari.

Signa pipl'oie ponunt a Ga°2° de inte
ri. c°8°. vel saltē in. 16°. colū°. in
fine 2'li. in hec ꝟba. Calidi apat pl'onis b sūt
signa. anhelitus corruptior angustia spūs. sic
vt videat fortis suffocar. vñ coact⁹ erigit ac
si hret orthomā: ⁊ sentit anhelitū extre calz:
⁊ maxime si apa est de genere heresipile: ⁊ ni
mium desiderat attrahere fridū aerem ⁊ emit
tunt cū tussi quoddā in colore cōmixtū. aliqñ
so'm rufus aliqñ rubeū: aliqñ nigrū: aliqñ viri
de. ⁊ vt plimū sentiunt grauitatē ⁊ dolorez in
cōcauitate pectoris. Et icipit a tenero costaz
usq̄ ad ossa dorsi tendēs. Eger quoq̄ acutaz
hz fe. hec ille: ⁊ pulsus est vndosus in dilata
tione sua. ⁊ est magnus pp necessitatē nisi qñ
virtus est debilis. Et cū hoc adest aggrauatio
⁊ extēsio in toto pectore pp multam materiā
in pl'one aggregatam ⁊ nō adest tātus dolor
nec sentit iter spatulas ⁊ pulsatio sub spatu
la. Lingua in pn° est rubea. ⁊ postea viscosa ⁊
nigra efficit. ita q̄ si cū pulpa digiti tangat:
adherebit ei. Rubedo adest maxillaru ⁊ gu

Digitized by Google

tas palpebraꝝ. Signa faciētia dr̄iaz int̄ pleu
reūm ⁊ pipl̄oiam iā dicta sunt in ca° de pl̄resi.
Ifti aūt pipl̄oici supie iacere nō p̄nt. ꝑ meli⁹
tollerāt sedētes. ⁊ vir sup latera p̄nt iacere. ⁊
iactāt se hicinde q̄rētes reqez anhelit⁹ ⁊ pect⁹
bāidū h̄nt. Signa permutationis pipl̄oie ad
empima sr̄: qz nec se.nc calor dinuit: ⁊ sr̄ fil'a
signa. fic q̄n pleuresis ad empima mutat ⁊c.

Pronosticatio in pipl̄oia. Pdio
ꝺm Ba^m in passio°
cū pipl̄oia accit adolescēt⁹ vsq; ad .25^m. an
nū: piculosa ē. ⁊ vix euadūt. ℣2° femīl p⁹ .25^m.
annū pipl̄ia nō nascit: ꝑ tn si eis euenerit: nō
est eis mozt̄ piculosa. imo facilius curantur.
℣3° pipl̄oia facta a co.ru. pessima est ⁊ mozta
lis. pp acuitatē hu. ⁊ qz ppinquus est cozdi nō
p̄t infrigidari. q̄re ēt se. intēsioz ⁊ ardētioz ē.
⁊ qz medicine sumpte ꝓ os nō p̄nt puenire ad
plonē cū tanta vtute ifrigidationis: sicut idi
get. ⁊ sicut est g̃dus caloris ⁊ fe. Et sil'r empl'a
nō pducunt ad ipsuz pl̄onē infr̄ationē eḡlē ei.
vba sūt Aui. in. 10^a. 3^i. vbi tractat̄ de pipl̄oia.
℣4° pnosticat Ba⁹. 3°. de crisi. c°. 15°. habēres
pipleumoniā si eis ſ extirura apꝺ aurē ⁊ ape
riatur: aut in mēbris inferioꝛib⁹ saluant sine
ſ in manu sue in crure. ⁊ in b̄ pcozdat Auice.
10^a 3^i. c°. 4. de pipl̄oia. est bonū signū: maxie
si bonitas anhelitus consequatur ⁊c.

Cura pipl̄oie. Quicūqz bñ cōsideraverit
dicta auctoꝝ me° repiet q cura pi
pleumonie, pria est cure pleuresis: ⁊ canones
gñales scripti in cura pleures: q̄ maioꝛi pte
in hac cura sunt obseruādi. fil'r ⁊ medica^a sunt
exequēda. hꝫ tn aliqs gñales intētōes. Pria ē
ꝺm Job. serapionē. s. q cui accidit pipl̄omia
ex pleuresi vel a^a egri^e: q̄ pus hūerit tales un
q̄ flōmādi nō sunt si in pozi egri^e fuerit flōma
ti. qz timet nature debilitas. ℣2ª inten° ē ista:
pterea qz in pipl̄oia loc⁹ apostus longi^a ⁊ re
moti⁹ est a loco vbi empl'a ⁊ calefacto^a ⁊ alia
reme^a solēt apponi q̄ in pleuresi. iō in pipleu
monia empl'a fortioꝛa q̄ in pleuresi. sunt ap
ponenda mixta ēt cū aliqb⁹: q̄ faciāt eaꝝ vtu
tē ad pulmonē penetrare. sm̃a b̄ est Aui. i ca°
de cura pipl̄oie. ℣3^a intēcio ē. in pipl̄oia magꝝ
debem⁹ intēdere: vt materiā ꝓ sputū citi⁹ expel
lamus q̄ in pleuresi. ⁊ hoc pp timozem maio
ris debilitatis anhelit⁹: cū materia sit in fla
bello cozdis. ℣4^a iten° est q empl'a ⁊ vnguen
ta dr̄it poni. s. pect⁹ aī ⁊ retro. s. dozsuz. ⁊ fil'r
calefacto^a. In pleuresi vo magꝝ supza latera
sunt apponēda. In pipleumonia igit̄ incipiē
te cum tussi ⁊ fe, ⁊ dolozē in dozsu ⁊ int̄ spatu
las ⁊ magna difficultate anhelit⁹ ⁊ rubozē ma
xillarum. si cū ist̄is apper reple° manifesta. in
cipiam^a flōia bāsilice: quā aliq vocant epar
cā q manifestat̄ in curua^a cubiti ꝺ̄sus ifer⁹
vt ponūt anathōizantes. deinde purgēt cum
assiat̄ ⁊ tamarindo: ⁊ aliqn cū clisteri^b lenitis
Et ſ calefac^a dcā in c° de pl̄resi. Et iaceant in
calo lo° vel tēpato ⁊ nō fro. sicut dicit Ba. in
passio°: vbi iubet q ponat vētosa fine scarifi
catione in loco doloris nisi fe. fuerit multū in
tensa. Lōferūt ēt vapozosa cū lana vel spōgia
madefacta in oleo ⁊ vi° sil'r bullit ⁊ calidis: ma
xime sup̄ sinistrā ptē thoracis. ⁊ sic teneat̄ fa
sciatus iterdū mutādo. Ba^b hec in passio°. Et
si iterū videat repletio: adhuc purget ⁊ flōet
semp custodiēdo virtutez. Et sp laxus teneat
vent̄ pp cās dictas in c° aī istud. Sil'r ſ fir⁹
me^a ⁊ electu^a ꝺm diuersitatē cārum. Et sil'r die
tetur vt dictum est vtendo ozdeato auenato.
amygdalato. Et vtat aq̄ ozdei ⁊ se. canab. alis
q̄n in pua q̄ti^e vt spuere faciat. Et vtat melli
crato ⁊ brodio pullie cū croco. Et vz decoctio
yso⁹ ⁊ lilij celest. Et p̄t fieri emplastruz ex ce
ra noua ⁊ oleo viol. supza locum doloris.

Declaratio in pipleumōia. p° q̄rit
q̄re Ba⁹ ⁊ Haly. ⁊ alij
autores vocāt pipl̄oiaz flegōez ⁊ apa caliduz
cū magꝝ debeat reponi sub ipē zimie: cū vt plu
rimū ſ a flāte. Rñ° q̄ hz vt plurimū ſ a flāte
dr̄ apa calidū rōe loci i q̄ ē. qz inducit accūia
apaē calidi rōe putrefactiōis circa coz. ēt ois
hu. rōe putrefactiōis dū putrefit: aq̄rit malā
q̄litatē calidā. maxie q̄n est in lo° calido. Dr̄ ḡ
q pipleumonia a flāte dr̄ a q̄husdā flegmon
vel apa calidū rōne accūm^e ⁊ nō rōe ma°. ℣2°
dubitat q̄re in pipleumōia maxille ſ rubee.
Rñdet Aui. q poma maxillaꝝ qz recipiūt va
pozes ab apate eleuatos. ⁊ q̄uis illi vapozes
ad frontē ⁊ totā faciē puenāt: tn in maxillis
⁊ pomis eaꝝ pp tenuitatē cutis ⁊ ei⁹ raritatē
in eis cit⁹ appet rubedo san. p vapozē calidū
apatis ⁊ manifestat̄. Cutis aūt frontis spissioꝛ ē
vt restat Aui. ⁊ p̄s p experientiā. Ideo frons nō
ita fit ru. in pipleumonia. ⁊c. ℣3° dubitat q̄re
pulsus est vndosus ⁊ lenis. Rñdet q materia
apatis est hūida ideo pulsus ē vndosus ⁊ hu.
⁊ mē^a in quo est apa: est lene. ⁊ molle. ꝺ̄ pul
sus est lenis ⁊ mollis. In pleuresi aūt qz mē^a
est pāniculosuz ⁊ neruosuz. ꝺ̄ pulsus est dur⁹
⁊ tensus ⁊ neruosus. Et p hoc poteris cogno
scere ⁊ h̄re dr̄am iter pleures: ⁊ pipleumonias
per solū pulsum vz. ℣4° sciendū q spuruz in
pipleumonia est spūosum, ⁊ Ba⁹ dat causam

Digitized by Google

5.ampb.cõmẽto.38.ibi. Si mulier ꝛc. que. ibi dicit. Pulmo eñ sili attrahit quãdã spũosaz supfluitatẽ in suã reponẽs ꝓcauitatẽ. hec ille Si igit ibi est illa supfluitas spũosa:oꝛ ꝙ ali quid de ea expellat cũ ea. qz nã eꝫ emittit. ꝓpter qd dicit ypo. in eodẽ. 5. ampb. ampb. 14. Quicũqz sang. spũosum expuit: his ex plone eductio fit. ¶ Quito sciendũ ꝙ qñ dant me lentiue vel alie laratiue in egri. pectoꝛa aliuz debẽt dissolui in aq decoctõis rerũ habentiũ aspectũ ad pect⁹ vt sũt pasb. mũ. carꝰ liq. ꝛ iuube. Et si ñ debẽt dissolui. vt si ptil' et boli laxatiui. saltẽ aliqd de dicta decoc'ifirmi debent gustare: vt ꝺtus me' ad pect⁹ valeat penetrare. ¶ Sexto nõ ꝺm ꝙ dicit ga. 4. de ite. c. 8. f. c. de causis mali anhelit⁹ vel saltẽ in colũ°. 16. ꝙ in pipl'onia. 2. sunt cãe difficultatis anhelit⁹. f. caloꝛ innãlis febril' faciẽs magnã necessitatẽ attrahẽdi aerẽ ad coꝛ ppt ei⁹ refrigeriũ. Scõa cã est ãgustia mẽboꝛ spũaliuz. vñ dicit ga. ꝙ si hec. 2. i. caloꝛ innãlis ꝛ angustia instroꝛ spũaliũ ꝓũgunt. sicut ꝓtingit in pipl'onia maxim⁹ anhelit⁹ spississimus ꝛ velocissim⁹ nõ sufficit eis. Ideoqz erecti sedere debẽãt. nã in hac sessione sentiũt pectus totũ facili⁹ dilatari. Nã ipis iacẽtib⁹ ps pectoꝛis sup aliã ptẽ incidit ꝛ partes teneritat pectoꝛis ossib⁹ doꝛsi ꝓũgunt. hec ille ꝛc.

¶ Lapl'm. 10. de asmate.

3 **Sma** ꝺm Garipotũ i additõibus passio' interptat in greco cõclusio latine. Inde ꝺr asma est pa⁹ pl'onis in q pl'o imbibit hũoꝛe ꝛ nõ emittit nec attrahit anhelitũ nisi cũ magna difficultate. hec ille. Serap. ꝛ Aui. dicũt ꝙ asma est passio pl'onis cũ q patiens nõ inuenit excusationẽ ab ãhelitu freq̃nti sic est anhelitus illius q laboꝛat aut ꝓfocat aut festinat in motu. Et de ista traxit Gozd. suaz diffinitionẽ dicẽs. Asma ẽ difficultas anhelit⁹ cũ sono. ꝛ bñ: ꝙuis nõ sit sufficiẽs diffinitio: qz oꝛegmoni cõpetit. tñ oꝛegmõ nõ est asma. ℞ bñ interdũ venit cuz asmate. aliqñ dicũt ꝙ asma idẽ est ꝙ cãtus vel son⁹: ꝓ eo qz asmati cividem emittere. sonũ: ac si brent in pectoꝛe puos canaculos vel auicl'as. Et iste son⁹ fit rõne opplonis trachee arterie: q ꝺ maioꝛi pte ẽ clausa in pn⁹ ei⁹. ppe pl'onẽ. Nã ꝯtoꝛ foꝛamen oꝛgani stat ẽ stricti⁹ tãto son⁹ reddit acutioꝛ vt ps in viris mulieꝛib⁹. ꝛ pueris ꝛ hoib⁹ pfectis in coꝛpe ꝛ oꝛganis cãt⁹ artificialib⁹. Difficultat aũt anhelit⁹ multe sũt spẽs ꝛ diuerse: qs ponit Aui in. 10. 5. trac. 1. qs nõ oꝛ b notificare. Famosioꝛes tñ sunt disnia ꝛ asma. Unꝺ disnia se celat. camit asma malumqz reuelat. Jn ista aũt difficultate anhelit⁹ aliqñ ẽ maioꝛ difficultas in attractiõe aeris. aliqñ est maioꝛ difficultas in expulsiõe. ꝛ ista vocat sanguisugũ. aliqñ in vtroqz ꝛ vocat oꝛthoia. vñ ꝺ sus ãtiqrũ dicũt. Expirat late trahit ad se cũ gustate. Omnis anelosus ecõtra. sanguisugosus. Oꝛthomia qs moꝛbo vexat vtroqz.

Cause asmat pñt eẽ. qꝺã ꝓmitiue: qꝺaz ãntes: ꝛ qꝺã ꝯiuncte. Promitiue vt est fritas exteioꝛ q introduc malã ꝓplonem fraz in pectoꝛ vel in ptib⁹ ãhelitui debilitib⁹ nã sic calitas bilitat mẽb⁹ ad motũ. sic fritas põt eẽ cã paliꝰ vel spasmi in aliq mẽ⁹ interioꝛ ad motũ ãhelit⁹ Sili⁹ nimia calitas dissoluẽs calefaciẽs ꝛ faciẽs fluere mãz ad plonẽ et ad ꝓcauitatẽ ei⁹. Sili⁹ cãus pcussio ꝛ filia ex qb⁹ pt dãnificari aliqꝺ mẽm nccrtũ ãhelitui. Que qꝺ mẽ⁹ ab aui. in. 10. 3⁹. trac. 1. ponunt. ꝛ sunt ꝓ ordinẽ epiglotũ trachea arteria plo vene nõ pulsatiles arrie diafrag⁹ lacerti ꝛ nerui moꝛuẽtes pect⁹ ce^m ꝛ nuchã in qb⁹ fil' vel figillati si aliq cã impediẽs accidat. ꝓculdu° debilitas anhelit⁹ nccrio ẽ vẽtura. Alia cã põt eẽ nimi⁹ ꝛ velox mot⁹ coꝛpalis: maxie in appꝛopiat vel in eisdẽ asmatiq. ps ad expiẽtiã: qz qñ ꝺi to mouent fiũt qsi fine ãhelitu. ꝛ audiui a veris testib⁹ ꝙ qꝺ san⁹ exis ifra hoꝛã moꝛtu⁹ est. ꝓpter mgnũ motũ quẽ fecit inuadẽdo famulũ suũ. Alia cã põt eẽ aer cauernarũ ꝛ foueaꝝ vbi blada reponũt. Sili⁹ aer pestilẽtial' ꝛ fum⁹ ar' viui: qz i ope nõ ꝓ mãere: cũ sit fu⁹ fugitiu⁹. ñ fumã° mãifeste nocet oclis ꝛ pectoꝛ Sic aer putrid⁹ ꝛ fetid⁹ ꝛ clusus ꝛ filia. ¶ Cãe ãntes sũt milꝛa mã maxe flatꝰ exis i toto coꝛpe vel in aliq pte pata fluere ad me^a anhelit⁹ maxa ad plocs ꝛ ꝓcipue i capite. Aa cã põt esse cibi acris ꝛ stup^a vl' acerbi freq̃nt sũptꝛi lõg⁹ vsus coꝛ: a qb⁹ ledũt mẽa ãhelit⁹ siue etiã sint alti⁹ qlitat siue sapoꝛis. vt ps in freq̃ntatib⁹ castãeas. Alia cã ꝓt eẽ apa i aliq lo° siue mẽ⁹ ãhelitui debuiẽti. vt i guttu^a vl' cana plomis ꝛ sq̃na^a ꝛ passiões sto' ꝛ miq epat ꝛ splẽis a qꝛ passiõib⁹ siue apatib⁹ cõicat cũ mẽbꝛis ãhelit⁹ ꝛ fit asma ꝛ ãhelit⁹ difficultas ꝛ sili⁹ catarrus. Jsta oia in pn⁹ fit cãe ãntes asmat: ñ i aug⁹ ꝛ i statu sũt ei⁹ cãe ꝯiucte ꝛc. ¶ Cãe ꝯiucte sunt ꝑ mala opl'o q aliqñ ẽ cũ m^a. ꝛ aliqñ fine m^a fic ps aliqñ i decrepit. Alia cã põt eẽ siccitas pl'ois. Alia cã põt eẽ vẽrositas gsla ifãs ibaz ipi⁹ pl'oisꝛ ipediẽs motũ. Dico aũt gsla: qz sb til' in eo nõ retineret bñ. Aa cã põt eẽ debilitas

Digitized by Google

ꝯtutis nō potētis mouere lacertos pectoris. Alia causa pōt esse iuisca° ⁊ imbibi° hu. grosso- vel humiditatū in venis et ramis earu⁹ puis ipius pulmonis ⁊ priū adiacentiū vel in canalib⁹ circūstantib⁹: siue veniāt p viā catarri siue alis p viā cōgestionis. Et ista cā potest eē dissocatio sponditiū vel spasmus vel paralis in mēbris supdictis. Alia pōt eē solo ꝓuocata tis in aliquo mēbroꝝ anhelit⁹: ⁊ ꝓcipue si sciant lacerti mouētes pectus aqua solōe motus eoꝝ. ⁊ p ꝓsequēs anhelitus impedit. ⁊ sic de aliis: ꝓout dictum est.

Signa asmat⁹ sunt: qñ ꝓcedit a cāis pri mitiuis habent signa ex manifestatōe pa. ⁊ assistentiū. Signa causarū ānticōgnscunt ex hiis: dine: qz est hō plen⁹ flātic⁹ vl quia vsus fuit rebus multiplicātib⁹ flā ⁊ hu. grossos ⁊ aq̄sos: vt sunt fructus recētes ⁊ carnes porcine vel bouine vel gnantib⁹ hu. fridū vel stipticū vt agresta vel acetū ⁊ fruct⁹ acerbi vt sorbe nespule citonia ⁊ ꝓcipue castanee: q̄ manifeste strictura anhelit⁹ in frequētatib⁹ eas faciūt: ⁊ manifeste vidi expientia. Si venerit a sq̄ntia: cognoscit p eius signa. ⁊ qz sq̄inātia euanuit. remāet tñ asma ⁊ ozegmō in peotore: ⁊ moꝛs veniet ꝓpinqua vtplurīm. Et si venerit ab alijs apatib⁹ siue egri. cognoscit p signa earū dicta in ꝓprijs ca. vt est pleureos pipl'oia suffoca° matric⁹ ⁊ passiones mēbroꝝ circunstantiū vt est splen stomachus epar et diafrag⁹ ⁊ p dolorē in illis mēbris. Si asma venerit a reumate cognoscit p signa ei⁹. ⁊ tūc asma certe venit subito. ¶ Signa cārū. ꝓiunctarū sicut plēfis pipl'oia in augmēto ⁊ statu et apata ⁊ egri. priū pectoralīū hñt ex signis illarū passionū iā dictarū ⁊ dicēdarū. Si venerit ꝓpt iuisicatōes hu. grossoꝝ vel aliquarū hūiditatū in arterijs ⁊ venis plois. tūc adest strictio anhelit⁹ cū sonitu ⁊ screatu multo: qñ ꝺtus ē fort pulsus ē diuersus ⁊ tremul⁹. ⁊ maxime qñ natura est aggūata ī attractōe aeris ⁊ nō pōt iacere ⁊ hūiditas in oze sentit: sicut Aui. dic. Si sit a mala ꝓpoe fria cū mā: eadē signa ꝓsequūt: ⁊ sputū est milū. Et si est sine mā. incipit paulatiz: ⁊ sputū est puū vel nullū ⁊ āhelit⁹ est puus ⁊ tardus ⁊ frīdus. ⁊ tūc nō adest sitis: ⁊ iuuant a calis ⁊ ledunt a fridis. Et si ē ꝓpt siccitatē plonis: adest sit ⁊ puatio sputi oino ⁊ si aliqd sputi: b fac qñ sumit res humectātes. Et si sit a vētosita° adest lenitas priū pectoralīū: ⁊ nō abūdant in sputamine: et sentiūt quasi distēsio in pectoralib⁹ ⁊ ledūt qñ sumūt res faciētes vētositatē. Si venerit a debilitate ꝺtus nō potētis mouere clibanū pectoris ⁊ plonē. tūc sunt nares ḡciles ⁊ ꝺcte ad interiora ⁊ āhelit⁹ ē debil cū quo vl' nll'o sono. Si venerit ab opplone cāne plois vl' aliarū priū inuantiū ad anhelitū: tunc trahit anhelitū cū magno desiderio ꝛc.

Prognosticatio in asmate. Primo anhelit⁹ per os ⁊ nares exiēs frīdus: mortale est. i. ꝓno. cāi. et 2°. 27. ¶ Sc̄do docet Aui. ꝓnosticare in loco pallegaro. ⁊ Ba. 2. ampb. 2°. 40. ibi. Branci. ⁊ corrize asma in senibus nunq̄ curat: ſ aliqñ p medicamenta alleuiat ꝛc. Sed si asma accidit decrepitis: nec curam recipit: nec asma maturat. ⁊ cā ab eis reddit in locis ꝓdictis: qz in iuuenib⁹ est multū difficilis cure. ¶ ī senibus maioris difficultat⁹ vel ipossibilitatis cure. Tertio anhelit⁹ tardus ⁊ puus vel frīd⁹ vel sincop. vel si cogit pa. pedes stare: qz āhelitū hre nō pōt. Dia ista. in asmate sūt mortalia signa. ⁊ freqntissime suffocant. ¶ Quarto si cā asmate replonis vel catarri celerit dissoluēris vel dissoluti assit tussis humida ⁊ sbito cesset vel sputū diminuit: ⁊ remanet difficultas anhelit⁹: tūc moꝛs est in ianua. ¶ Qui° asma ꝓpter dislocatiōē ſpōdilium: vir aut nunq̄ curat: nisi reducerent spondilia.

Cura asmat. In asmate debemus hre. 2. intētiones. vna est pbuatiua a paroxismus eius. Et ista cōplet pfecte custodie° egrū a cauſ a q̄b⁹ asma pōt fieri: siue sint cāe primitiue sine ānites interiozes vel exteriozes ⁊ hoc ingtū possumus: q̄s poteris psiderare in cāis eius. Ad causas aūt ꝓiunctas ⁊ ānites debem⁹ pcedere p viā pseruationis. Alia intētio ē curatiua: tūc aut tu iā intēdis curare asma. put ē moꝛb⁹ cronicus aut poxtimū ipsius moꝛbi cronici. qui q̄dē est milū piculi. Si p⁹ modo: tūc recurre ad curā tussis frigide dum tñ asma sit a m⁹ fria hūida viscosa: tū aliqua b describent. Si sc̄do modo videas hāc scripturā: ⁊ opare ꝺm qd ibi dz. ¶ Primo caueant asmatici taz isti exītes in poꝛ° q̄ añ poꝛ^m ab oibus cibarijs fris ⁊ viscoſ. ⁊ ab oi bal°. ⁊ fomētatiōe: ⁊ ab oi subito exerci°. vitēt etiā nimis cal'a. ⁊ maxie in ꝑn°: donec coꝛpus sit bñ purgatū: qz talia māz ingſſant. Et caueant a frīs narcoticis: qz talia ꝓgelādo mām ipam ad sputū reddūt inepta. ¶ Iñ aui. ꝓpt hoc antiq̄ nō apposuerūt in ꝓfectōe cure asmatis opiū nec iusq̄mū nec mādragoꝛā. misi sit inten° ꝓ illō, phibi° catarri: imo nec pfitiū. b ille ⁊tat cibarijs boni chimi facilis digōnis. Et

Digitized by Google

vtaꝫ brodio galli antiq̃ cocti cuꝫ ysopo ⁊ croco. ⁊ vtaꝫ ordeato ⁊ auenato ⁊ colatura furfuris. Et qñ nã est farigata ꝑ multitudinẽ spuꝛ ⁊ ꝑ tussim q̃ cõtet seqñt asma. sumat brodiũ puelle cũ vitellis ouoꝝ ⁊ croco. Et teneat se in loco calo. ⁊ regaꝫ sic in tussi ꝛaꝫ dictũ est. Et si ergo egriꝰ est ꝑ multitudinẽ maꝰ frie si ue viscose flãtice: vt frequẽtiꝰ accidit. tũc vtaꝫ ꝑmo medicis subtiliatis iscisuis ⁊ maturatiuis fine calefactiõe vehemẽti. ⁊ pꝰ vtaꝫ soluꝛuis. Raſ. aũt facit talẽ potũ. ℞. caricaꝝ. 3. x. carnũ dactil. se. apij se. feꝛ capill. ve. reç. liq. yſopi ꝓfusj. ãn. 3. v. coquãt in. 3. H. aq̃. doc ad vnã redeant. Et sumat de hac decoctiõe cũ. 2. aureis istiꝰ electuaꝛ qõ ipse ponat. ℞. succi liquiꝛ. yſopi capill. ve. ãn. 3. x. cozdumeni pipis amigõ. amaraꝝ aꝛiſt. ro. se. vrtice. ãn. 3. j. mell. despumati q̃ ſuff. Et si est nimis delicat. ℞ electm de suc. Iſta enim bñ expellũt superfluitates q̃ fũt in plone, ⁊ bñ ꝓmouet ꝑ 10. dies vl ꝑ 12. Et ista valẽt in hoza poꝛi. ⁊ ãn. qz iuuat superfluitates ad expellẽdũ ipsas maturãdo digeredo ⁊ subtiliando. Et post si cozꝑ appet plenũ: purgeꝫ cũ pill. de agarico ꝑ oi pua q̃ti. dãdo. 3. j. l. 3. j. ⁊ b. deide pa. post aliquã refectionẽ comedat mel ⁊ sinap. ⁊ post mozã vomat digiẽ. vl pluma in oze imissis. Deide dieteꝫ: vt sup dictus est. Deide reuertaꝫ ad supdictũ electum ⁊ potum. Cꝛmodo ad eandẽ cãm ⁊ sniaꝝ est: q̃ pa. vtaꝫ oximelle sqllio cũ decocto vel potu Raſ i supdicto. qz mãifeste, pdest ad materiã digerendũ grossas ⁊ viscosas ⁊ ad sputũ, puocãdũ. Postea purgeꝫ cũ pill. de agario ifra dicẽdis. vel cũ hac meã. ℞. opoponaci pulpe coloqñe. ãn. 3. j. masſ. raſ. yreos ãn. ℈. vj. anj. ℈. ß. ℞ masſa. ⁊ denſ. 3. ij. ꝛc. Alie pill ℞ pulpe coloqñe g. iij. se. vrtice epithi ãn. 3. j. conserue yreos agaꝛ turbit. ãn. 3. j. esule. ℈. j. ℞ pill. cũ dissolutione succi liqriꝛ. Cꝛ Iſte. pill. attrahũt humiditates grossas a ptiũ pectoꝛalibꝫ ⁊ adiacẽtibꝫ. deinde pa. cõmedat mel ⁊ sinap. ⁊ postea vomat. deide vtaꝫ isto electuo. ℞. pul. diapꝛasij pul. diaysopi. pul. diayr. ãn. 3. ij. ⁊ b. ꝓserue yreos ʒ. j. ꝓserue capill. ve. ʒ. b. suc. H. j. ℞. electuaꝛio ꝑ bolos. Ba ⁊ Daly. ꝓcordant q̃ si sumaꝫ succi sqlle mell. ãn. ptes eg̃les coquanꝫ fil donec ℞ q̃ electuarium ⁊ deꝫ vnũ coclear ãn cibũ ⁊ aliud post ⁊ vꝫ multũ. Jn isto ẽt casu dic Aui. ⁊ ex eis que iuuant ad maturationẽ maꝰ asma tis est ius galli decrepiti. fricatio pectoꝛis cũ manu vel mandili aspo: marie si anhelitꝰ est ꝓparatus vꝫ ẽt fricatio cuꝫ abzoraꝝ ⁊ nitro vꝫ, ⁊ bꝫ dꝫ fieri sine oleo ⁊ vnguẽtoꝝ vt dicũt autoꝛes. vñ Seraꝑ. Et confert eis fricatio cum abzotano ⁊ nitro. Et fricentꝫ cũ hoc vehementer. qz ꝓsunt a laboꝛe. Et ꝓfert eis eleuatio vocis a subtilissa vsq; ad altã ⁊ longaꝫs. ⁊ hoc post vomitũ ⁊ purgationẽ. Dic scias q̃ maꝛ iuuamẽtũ ⁊ ꝑ qõ ꝓsunt citꝛa laboꝛe strictuꝛe pectoꝛis ⁊ anhelitꝰ est sumere oximel sqlliti cũ vel electm de succo sqlle ⁊ melle. 2m refrigeriũ ẽ vtiꝰ. 3m est sudoꝛ. 4m ẽ eructuo. 5m puocare tussiꝫ. 6m ẽ iacere supꝑ pectꝰ dũ tũ pectꝰ sit alte. Comedat g̃ raphanũ ⁊ postea vomat vel lardare raphanm cũ ello al. ꝑ diẽ ⁊ noctẽ. Et in crastinũ comedaꝫ raphanꝫ lardonibꝫ eiectꝫ. nã sicut dicũt autoꝛes ells al. dum bñ ꝛepꝛimit ⁊ coꝛrigit valde iuuatiuꝰ est in his egritudibꝰ. ⁊ securiꝰ est ⁊ absq; timoꝛe. ⁊ hoc ẽt obseruatoꝛ vt deꝫ in pua q̃tate ⁊ bñ ꝛepꝛessus. ⁊ nõ deꝫtur in poꝛiº asmat. Cꝛ Nunc volum ꝙ hic ponere receptã pill ax de agarico sm descriptionẽ Debecqbus os vri bis in mẽse in pseruatiõe a poꝛis asmatꝫ vꝫ ad purgationẽ maꝰ frigide flãtice: q̃ para est fluere ad pectꝰ ad faciendus asma ⁊ tussim. ⁊ fine dubio euacuãt a ptibꝰ pectoꝛalibus. ℞. agar. ℈. iij. raõ lilij celestis ꝓa sij ãn. 3. j. turbit. 3. v. yerapc ℈. 3. iij. pulpe coloqñe sarcocolle ãn. 3. j. ꝓficiant cũ succo yreos. denſ. 3. ij. Postq̃ purgaꝫ sufficent: deꝫ eis de tirꝫ magna antiqua aq̃ euanuit virtꝰ opij vel de metriº. ⁊ vtaꝫ diayr. salomõis. Cꝛ Multa remꝫ possem hic miscere ꝑ autoꝛes. Nã epith mest multũ iuuans in hac egriꝰ ⁊ aqua decoctionis eiꝰ cũ melle. vel deꝫ aureꝫ. j. de eo cũ rob vini vel cũ siruº de yſoº. Valet ẽt decoctio ficuũ ⁊ calamẽti: ⁊ decoctio fenugꝫ cũ sir de ysopo. ⁊ decocꝫ fenugꝫ cũ ficubꝰ pingubꝰ ⁊ melle pl io. ⁊ deꝫ ãn cibũ tpe longo ⁊ post sir Jſta remꝫ ponunt ab Aui. Aliud remedũ. sumat oi die asmaticꝰ. 3. j. ariſtº ro. cum ptisana Ariſt. ro. vꝫ ⁊ tritũ q̃ calamẽtm sticaꝺ arabi yreos ⁊ camepitheos castom ⁊ tragq; cẽtauꝝ. oma ista valẽt in electuaꝛijs sirupis. ⁊c. Cꝛ Anũ electuarũ solet fieri multũ vtile ꝓ asmatic. ℞ plonis vulpis ficci. 3. vj. calamẽ mõtaꝝ. 3. iij. se. apij foliꝝ liqriꝝ rase ãn. 3. 8. amoꝛpipis ãn. 3. iij. se. iusqami. 3. ij. ℞ electuarũ cũ melle aut suc. ro. ad modũ opiate. Cꝛ Ad idẽ. ℞. calamenti ysopi yreos pipis am. ãn. 3. iij. liquiꝛ. 3. 5. ℞ pulus ⁊ ꝓficiaꝫ cũ melle. admiſtraꝫ ad q̃titatem castanee mediocris maꝰ tero. Enula ⁊ aq̃ eiꝰ iuuat multũ in hac egritudꝰ asmat. Et ex medicis bonis ꝑpinq; equalitati est ciminus cũ aceto murtũ. ⁊ est iuuatiuũ valde ad anhelitus ꝓpationes. Mucillago se. finapis al.

Digitized by Google

cum equali mẽsura mellis cõquaꝫ vt electua
rium ⁊ detur in potu qñ est vehemẽtia pręfo
cationis. ℞. baurach. ʒ. iiij. se. nasturci. ʒ. j. ℞.
puluis deꝛ. ʒ. j. cũ aqua melꝛ. ⁊ cõfert statim
p̃m ãu. Et fulfare ⁊ arsenico cũ adipe rerum
caprę℞ suffumigiũ ⁊ sentiat ips̃ p̃ nares. Jdẽ
p̃t fieri ex mirra ⁊ costo stoꝛa⁹ ⁊ calfialig⁹ cro⁹
aristolog. ⁊ galba⁹ in eodẽ casu. s. qñ est a ma
teria frigida ⁊ viscosa. Daly. iubet dare ace
tum squilliticũ ⁊ oximel squillinicuʒ. ⁊ postea
purgetur cum pillulis fic. ℞. yerarpigre ℈ i'.
ʒ. ij. plꝛe colloqñ⁹. ℈. ij. raꝺ yreos. ʒ. j. anꝫ. ℈. j.
℞ massa ⁊ deꝛ. ʒ. j. ⁊ ℈. vel ℈ iii magꝫ ⁊ min⁹ De
inde deꝛ aliqꝺ electuarium ex suprꝺictis. Cẽ
taurea mior cocta cũ mell' vʒ. valʒ ẽt electu⁹
de ysopo ⁊ nigella ⁊ raꝺ yreos cum mell' fari
na ozobi ⁊ lupinozum misceantur ⁊ incorpo
rentur cum amigꝺ. amaris ⁊ mell. ⁊ ℞ ad mo
dum opiate. Et si in oĩbus istis misceres pul
monem: vulpis: prevalebit. verum etiã valent
pinee cum melle. ℞. galba'. ʒ. j. ficus ℔ cce. 4.
misce coque in aqua ⁊ adde olei amigꝺ. ʒ. j. bi
batur in tribus diebus continuis. ⁊ manifeste
prodest. Omnia ista fiant post purgationem
hꝫ. viscosum ⁊ flãti. cum meꝫ laxativa vel
vomitu. ℂ Ad idem ℞ pręsij puluer' ſcille asse
sub cineribus añ. ʒ. j. yreos. ʒ. ß. mell. vel ʒuc.
qꝺ suſſ fac electuarium supra ignem lentũ de
tur coclear. j. Et post bibat hanc decoctionẽ
℞ amcos. ℥. j. epithy'. ℥. j. ⁊ ℈. pulegij mentaſt'
ysopi. añ. ℥. ij. liquiꝫ. ℥. j. mell. H'. j. ℞ apozia.
dentur. ℥. iij. ℞. uuaꝫ. 30. nũero caricarum. 10.
paſß. munꝺ ab arill' se. malue sebesten liquiꝫ.
raß capparis ameos abrota'. raꝺ enule cãpa
ne apij ysop' yreos pręsij capill' ve. añ. ℥. j. folij
macis spici' añ. ʒ. j. mell. qꝺ suſſ. ℞ apozima. ⁊
detur cum tiri⁹ diatesseron. ℂ Aliud remediũ
℞ ozobi capill' ve. succi liquiꝫ. añ. ʒ. vj. se. fe'
pſij ysopi agꝫ añ. ʒ. iij. paſß enucleatarꝫ. ℥. ij.
mell. quod. luſ. ℞ electu⁹. detur. ʒ. j. ⁊ ℈. Jsto
electuariuʒ valet ad asma ⁊ tussim ⁊ anguſtiã
anhelitus. ℂ Sequitur sirupus valens ad idẽ
scʒ asma ⁊ tussim ⁊ anguſtiam anhelitus. ℞.
epithy' abrotani pręsi raꝺ apij fe' ysopi origa
ni monta' pigꝫ calamenti. añ. ʒ. v. maꝝ folij.
añ. ʒ. iij. paſß. al. H'. j. coque in. H'. v. aque do
nec redeat ad. H'. j. ⁊ ℈. addatur mel. ⁊ fiat pe
℞ aß in ca⁹ p̃mo de exp̃mẽtis dicit q̃ si de
tur. ʒ. j. arist⁹. ro. prodest asmatico. Jtem deco
ctio vtriuſqꝫ arist⁹ ibidem. ℞. ysopi ficci yreo
os mirre piperis nu. ⁊ longi cozdume' cardu
mi' se. nasturcij carui. añ. ʒ. ij. spice' ameos co
sti. añ. ʒ. j. mell' qꝺ suſſ. ℞ ad modum opiate, ⁊
dentur. ʒ. iij. vel cum ʒuc. ℞ electuarium. ⁊ vʒ
anheloſis ⁊ tussientibus ⁊ epilẽticis. ℂ Quan
do homo est fortis ⁊ robustus ⁊ apparent fig̃
sang. cũ rubore faciei ⁊ vene sunt plene ⁊ emi
nentes tunc confert flõia de mediana partis
sinistre: ⁊ tunc fit p̃pter vapozes fumosos do
minantes in corde ab humoribus existentib⁹
in arterijs cordis. ℂ Si vero est propter ven
tositatem consumatur illa ventositas. ⁊ deꝛ
diacumi⁹ ⁊ diacalamentũ ⁊ ℞ iunctio cũ oleo
lauri⁹ rutaceo ⁊ oleo nardi⁹. Et ℞ emplastruʒ
ex aneto ⁊ camo. ⁊ sanſuco simul decoctis. Et
vtatur electuario qꝺ vocat Auicẽna diamar
te in 5° cañ. ℂ Si asma est propter materiam
reumaticam a capite descendentẽ qꝺ cogno
scitur qz aliqua pars exit per nares ⁊ per os
⁊ alma venit subito: curetur reuma: ⁊ expellas
tur cum tussi illud qꝺ ad pulmonẽ fluxum est:
⁊ qꝺ in eo collectũ est. Auicẽna iubet in capi
te ponere narcotica. Sed ego magis pono re
solutiuum ex cam⁹ melliloto ⁊ vtreꝝ sticaꝺ ⁊
roſ. ad confortandum: ⁊ ℞ sacculus ⁊ cõmissu
re appl icet. Et bolus ar. est mirabilis ī prohi
bendo catarrũ vt ait Auicẽna. i. fluxũ materie
a capite ad pectus. qz quando raſ. vel Aui.
dicunt catarrum intelligunt fluxum ad pe
ctus. Et ego credo q̃ debet maſticari. ⁊ dia
in ore teneri. vel gargari⁷¹ qz aliqñ est reuma
celeriꝰ dissoluens iplens tracheã arteriam ⁊
pulmonẽ ⁊ vias alias ⁊ instra anhelit⁹ ⁊ subi
to ducunt ad anhelitũ p̃operatuʒ ⁊ aliqñ ad
interitũ p̃cipue in senib⁹. Et in isto casu dꝫ
pa. multiplicare euacuationẽ. qz illud qꝺ pa
ratum est fluere ad pectus vel pulmonem per
emũctationes extra ⁊ per nares emittitur. ⁊ sic
curantur illa mẽ⁷ ⁊ qz materia in somno ma
gis fluit ad pectus id circo son⁹ vitet q̃tũ pos
ſibile faerit. Jsti eniʒ magis aggrauant post
p̃mum somnũ. Et caueant oĩno a cena ⁊ stent
prope ignem ⁊ stent erecti capꝰ anterius. Si
tñ propter vigiliã ⁊ numã tussim virtus defi
ceret ⁊ nõ posset bñ tussire: nec expellere: ego
tũc cõforto naturã dando parũ de brodio pul
le cũ. iij. vitellis anozũ ⁊ pauco ʒʒ ad inciden
dum illã materiã diminuat igit illa ma⁹ añ
cedens cũ purgationibus ⁊ aljs ⁊ p̃iuncta p
emũctionẽ ⁊ ma⁹ cõiuncta asmatis. p tussim
⁊ sputuʒ. Et inserantur hic ⁊ cõpleantur alia
remedia dicta in c° de reumate ⁊c. ℂ Qñ aut
fit p̃pter debilitatem neruozũ ⁊ lacertozũ. qz
ipſi non bene possunt mouere pectus tũc erũ
vtaꝫ rebus pfortãtib⁹ nervos sicut fuit dictũ
in ca° de paralisi ⁊ spasmo. Jsta autem pfor

tantia neruos immiscean̄t cū aliq̄bus appro priatis ad mēbra anhelitus. ⁊ in hoc casu est ꝺtus idonea in pineis ⁊ in medicīs ex ipis cō positis: vt est pineatū cuꝫ melle factū ⁊ looth de pinea ⁊ simili. simil᷑ oleū earū ⁊ oleum de castoreo. vngant̄ ergo latus ⁊ spina dorsi cuꝫ istis oleis ⁊ mucha ⁊ prīa neruoꝝ ꝓfortent ⁊ confortet caput. Etvtaꝫ pa. bonis cibarijs cō fortatiuis ꝺtutis. Aui. aūt in. 2. dist. 3. can. c. 7 ponit confortantia neruos ⁊ illa que in potu sumunt: sunt achorus murtus ⁊ grana pini ca storeum cerebrū lepꝛis assatuꝫ sticad cuius ꝑpria dos est omni die. 3. j. vel ʒ pill'. ex eo et agarico vel ex eo solo. Itē agaricus cōfortat neruos ⁊ calefaciēdo ⁊ purgādo. ⁊ multa alia vide ibi si placet. ¶ Si asma sit a siccitate q̄ scit̄ exp̄riuatione sputi ⁊ siccitate nasi oris ⁊ ventris ⁊ ḡcilitate ⁊ siccitate subiecti. ⁊ q̄ nō adest sonus: tunc den̄ humectātia ⁊ pot⁹ lactis capꝛe ⁊ asine ⁊ oleū amigd̄. sirupus viol'. et de papauere ⁊ vinū subtile ⁊ empla et vnguenta humectātia: ⁊ ꝺs fugere calefacientia ⁊ deficcantia. ¶ Si aūt est ꝑpter calitatē solā den̄ infrigidātia: vt est diacodiū diadragāᵐ frigidū sirupus viol'. ⁊ nenuf. aqua ordei ⁊ sirupus de papa. ⁊ vnguenta ⁊ olea fria vt ole um viol'. ⁊ vnguentū al. quod describet̄ dāte deo in ca. de ptis. ¶ Quādo asma est a fritate sola: vtatur calefaciētibus. vt est sir⁹ ꝺ prasio sirupus ꝺ ysopo ꝺ tayris diadragᵐ calidum ⁊ similia. vtaꝫ decoctōe fenug' cū carie ⁊ passᵇ. quia multū valet. ⁊ vngat cū vnguētis calis vt est marciatō ꝺ altea ⁊ filibus. Et teneat se in loco calido bene indutus ⁊ calciatus ⁊ suf flet igne sepissime. Nunc aūt q̄ iuuenes gau dent in ordinatōe iam facta: facim⁹ talē sir ᵐ qui valet asmati de causa frida ⁊ humida. ℞. rad̄ apij ⁊ fe' ⁊ yreos enule campane aristᵃ ro. rubee acoꝛ añ. ʒ. iij. ysopi calamēti pulegi ori ga' epythᵘ polij mōtani prasij capillis ve. eu patō sticad̄ ara. sq̄lle liq̄r. rasᵇ. pasᵇ. mūd. ab a rill' iuuba. febestē. añ. ʒ. ij. anᵢ marat' amcos folij añ. ʒ. j. caricis. x. numero mellis. ℞. ij. ℔. sirupus quo vtatur longe ante cibum et post cuꝫ aqua ordei. Deinde purget̄ cum pillis de agarico supdictis vel cum istis. ℞. aga' tur bit se. vtice polipoꝛ. añ. ʒ. j. eufoꝛ pulpe colo quintide succi cucu. asi' añ. ℥. j. geralogodi. ʒ. ij anᵢ maratri spice' bdellij mast folioꝝ mente abſin' succi liquī añ. ℥. j. conficiant̄ cū melle ⁊ dentur. ʒ. ij. Post ista ꝓcuretur vomitus cū isto electuario. ℞. zucᵢ. ℞. ℔. succi sq̄lle succi cepe domestice. añ. ℞. ℔. coquant̄ simul ⁊ fiat electuariū per bolos ponderātes. ʒ. ij. ⁊ capiat vnū bolum: ⁊ videbis mirabile. Vel fic. ℞. oximellis sq̄llᵢ quarte. j. aque rafani aque sanſuci olei fisᵢ vel saltem cōmunis. añ. ʒ. j. misceant̄. ⁊ capiat medietatē vel vnam ptem Et post iuuet̄ cū pluma in oleo tincta. Post ista potest sumere de istis electuarijs diacala men̄ diapenid̄ diatris salomonis et similia. ¶ In casu supradicto det̄ omni die. ʒ. j. arist. ro. cū melle. vel den̄ omni die. ʒ. ij. se. nastur' cum oleo amigd̄ dul. Squilla cocta cū melle ⁊ comestaꝫ multū radix: si det̄ cū ydromelle Terant̄ bacce lauri ⁊ den̄ in potu. Itē decoctio centauree maioris det̄ in augmēto egri. vt non suffocet̄. Et in quiete detur decoctio minoris centauree. Valet etiā decoctio ysopi cū melle. vnde ꝺsus. Ad pulmonis opus cum melle coquat̄ ysopus. Et breuit̄ dico q̄ tussis ⁊ asma multū ꝓueniūt in cura. ¶ Preterea q̄ dicta sunt simplices medicie asmati valētes collet̄ cx. 2. ⁊ 3. can. ꝑ me ℔ volo accumulare Primo armoniacū transgluticū cū aq̄ ordei et melle confert difficultati anhelit⁹ ⁊ asmati. Cristologia est bona asmati ⁊ stricture pectoris. Amigd̄ et maxie amare ⁊ oleū amigd̄ dulciū. ⁊ cibus ex amigd̄ cōfectus conferunt tussi ⁊ asmati. Decoctio abrotani ꝓfert difficultati anhelit⁹ ⁊ asmati. Lignū balsami ⁊ se mē eius valēt ad idē ⁊ ad strictura anhelitus Colecq̄ntida facies euacuationē ꝓfert anheli tui vehemēter. ⁊ verum dicit Auic. ideo cōpe tenter miscet̄ cum pillis de agarico. q. agari cus ⁊ colocq̄ntida singulariter ℔ aspectum ad materiā grossam pectoris ⁊ plōms. Linimum coctū cū aceº confert difficultati ⁊ anhelit⁹ Decoctio cipssi cū vio ꝓfert difficultati ⁊ anhelit⁹ Solutio facta cū decoctōe cucu. asi' vel cum eius succo valet vehemēter malicie anhelit⁹. Enula in decoctōe ⁊ suba. i. posita in confua ꝑdest asmati ꝑm Aui. in. 3. in ca. de doloze pectoris. Epythimus est vehemētis iuuamenti in asmate. Auicenna in. 3. Jus galli antiqui cum aneto ⁊ cartamo confert asmati. Balbanum idem facit. Radix lilij celestis confert difficultati anhelitus abstergēdo. Laur⁹ confert difficultati anhelitus cū melle minuēdo supflua ad pulmonē veniētia. Mirra ē bona asmati cum sua absterſione subtili absq; aspi tate. ideo cōuenienter iungit̄ in pill' de agari co. Nigella confert difficultati anhelit⁹: ⁊ est inscisiua flegmatis ⁊ absterſiua. ¶ Oua valēt asmati et tussi siue soꝛbilia siue iussella facta ex eis. Pozū cum aqua ordei ⁊ melle confert

Digitized by Google

aſmati. Ortica ꝛ ſe. eius ſi bibaꝫ cū aq̄ ordei: mūdificat pectus. iō ſi cū puſana miſces eius extremitates: nō deficies. Colubilis bona eſt pectori ꝛ pulmoni ꝛ mūdificat aſma. Sanda raca facit idez. Ruta humida calꝫ ꝛ ficca in ſcō gradu. ꝛ ruta ficca calꝫ eſt in tertio gdu Decoctio rute humide cū aceto vꝫ doloꝛi pectoꝛis ꝛ difficultati anhelit⁹. Reubar⁹ ꝓfert aſmati ꝛ ſan. ſputo. Sylla cōfert aſmati valde. ꝛ iō confectōes q̄ ex ea fiūt ſiue ſit oximel ſquille⁹ ſiue elec⁹ ſiue conſua quā iubet face re. Aui. ꝛ gozō. ſiue p aliū modū miſtrata mltū vꝫ. ꝛ quaſi ſup oēs mūdi videꝫ valere medicinas. vel men. i. camo. ferida calꝫ eſt in 3° gdu. ſic in 2° ꝓfert aſmati ſi bibaꝫ ſic epithim⁹ Se. vtice bibitū cū aq̄ ordei vel cū aq̄ ſiſeleos remouet aſma. Crocus ꝓfert unſtris anhelitus ꝛ facit ſputū facilē. iō deſiccaꝫ ꝛ pulueri zaꝫ. ꝛ daꝫ. ℈. j. vel. 3. ß. cū aqua decoctōis caliū ru. vel cū iure galli antiq̄ nitroſas carnes hūtis. ꝓpter hō ꝛ crocus ponit in iure galline pleureticoꝝ ꝛ tuſſiculoꝝ in duplici q̄ri° q̄ in iure galline ſanoꝝ. Cartam⁹ pect⁹ purgat et apit oppꝛoes pꝛois ꝛ clarificat vocē. q̄re g̃ nō valebit in aſmate: imo vere ꝛc. Furfur cōfert pectori ꝛ pꝛoni lenimēdo. iō artificialis ꝛ bon⁹ cib⁹ fit ex collaturis ipius fact⁹ in brodio galli antiq̄ vel ſaltē galline ꝛ ſuc°. Serapi⁹ calꝫ in 3°. ſic in 2° ꝓfert doloꝛi pectoꝛis ꝛ lateris ꝛ tuſſi antiq̄. ꝛ daꝫ cū aq̄ rute de ipo. 4ª ꝑs. ℈. 3. Si eleos ca. ꝛ. ſic. in 2° gradu ꝓfert aſmati et ꝓſtrictōi ahelit⁹. Scea. i. cētonica calꝫ i 2° ſic in 3° ꝓfert difficltati anhelit⁹. Pulmo vulpis ſiccus vꝫ aſmati. Doꝫ eius eſt. ℈. j.

Dieta aſmaticoꝝ ſi lis eſt diete hūtium tuſſim. poſito igit⁹ q̄ fiaꝫ ab hufrido in pꝛone imbibito: indiget ſtare ꝛ querſari in aere calꝫ ꝛ ſicco cauēdo aerē paludoſum ꝛ aquarū bꝛunoſum. ꝛ iaceant in camera nō reumatica in q̄ in hyeme fiaꝫ ignis ſine fumo de lignis ſiccis. Panis ſit bū fermētatus nō azim⁹ nec durus nec oppirus. Carnes ſint mutonis iuuenis vel pullocoꝝ vel gallinarū pꝛdicū faſianoꝝ columbarū volatiliū ꝛ turturū Et comedat auiculas cāpeſtres ꝛ turdos ꝛ merulos. Et caueat ab anſeribꝫ ꝛ anibus aq̄ticis ꝛ carnib⁹ porcinis ſup oīa. in dieb⁹ nō carn⁹ comedat ouа ſorbilia ſolū vitella. Et cōedat ordeatū ꝛ auenatū ꝛ colaturā furfuris bꝛoditū vitelloꝝ ius cauliū ru. parū bullitoꝝ. ꝛ potet de illo. nō cōedat lactucas nec ſpinargia nec portulacas. petro. pōt vti feꝫ ꝛ yſopo. ꝛ iterdū boꝛragis ꝛ porris bullit. Itē oēs fruct⁹ recētes vitabit ſiue ſint cocti ſiue crudi. pꝛeſpue pcat caſtaneis pinis ꝛ nucib⁹ ꝛ fructib⁹ acerbō ꝛ ſtipticis: vt ſunt ſorbe neſpule pira et filia. Vinū ſit albū clarū maturū cū tēpata q̄rtaꝫ aque decoctōis liquiſ. ꝛ caueat a vino groſſo ſiue nigro: ꝛ a vino acri ꝛ acerbo. Et nō potet aquā nec vinū pomoꝝ ꝛc. Caueat ab aceꝫ niſi via meꝫ ꝛ ab agreſta ꝛ ab omni re acri. Pꝛohibeaꝫ a oībus excellēt⁹ ſalſedinis vt ſūt carnes ꝛ piſces ꝛ caſeus ſalit⁹. null⁹ caſe⁹ ẽ eis vtilis butiro tñ interdū pōt vti. Oia legumina eis inutilla ſūt ꝓter faſeolos: q̄ ꝓferunt pectoꝛ ꝛ pꝛoni lenimēdo q̄ Piſces inutiles ſunt aſmatiq̄ qz flegma gñant: ſi tñ aliq̄n ꝓtigat vti: ſumat in pua q̄ritate: ꝛ ſint toſti in craticla. Gñale aūt documētū eſt: q̄ q̄rūcū q̄ cibaria ſint lenia ꝛ vtilia: ſemp caueat a ſupflua repꝛoe cibi ꝛ potus: imo ſemp comedat citra ſaturitatē p magnū ſpaciū. Caueāt itaq̄ aſmatici a ſbito exer⁹ ꝛ motu: qz mlti in hac via celerit⁹ pierūt ꝑ loco exercitij vtaꝫ foꝛtib⁹ fricatiōib⁹ maſſe circa pectus cū aſpo mandili. Spēs ſunt eis ꝓcedende cū ſuis cibarijs: qz calefaciūt pect⁹ ꝛ impediūt flātis gñatione digōnē ꝓfortādo ꝛc. Si aſmati⁹ poſſint cātare vel vocē eleuare a ſubmiſſa vſq̄ ad altā ſiue in cātico eccliaſti co ſiue in cātilenis ſeu alio q̄uis modo: abſq̄ dubio pect⁹ ꝛ pulmo excitarent: ꝛ iuuaret ad expꝛionē ſuperfluitatū eoꝝ. qđ aſmatiq̄ nō eēt inutile. Ctaꝫ cariq̄ calefact ad ignē: donec in cipiāt ſudare ꝑ ſe vl cū puluere yſopi ꝛ liquiſ vel calamēti ſuꝑſpſo. Ctaꝫ etiā paſſ. mundō. ꝛ iuiub ꝛ ſebeſtē: ꝛ pineis ꝛ ꝓfectōib⁹ fact⁹ ex eis vt pineatū. Et vtaꝫ amigd. dul. ꝛ oleo earum Aſmaticus nō cōedat allia nec ſinap. nec vapoꝛoſa: qz timēdū eſt de catarro. Et comedat cibū pue q̄ritatis ꝛ multi nutrimēti. Et caueat ab eis q̄ in ſe mltas hūt ſuperfluitates. Et teneat ſe in caloꝛe lecti: ꝛ ſudet ſi poteſt.

Declaratio ¶ Primo ſciēdū: q̄ cura aſmatiq̄ a cā calꝫ vl frꝫ ſine materia nō differt ab ea cū maria eſt: niſi qz in vna ꝓuenit purgare ꝛ ꝑpare māz in alia nō: ſed q̄rū ad alterātia eq̄lia ſūt. Et iuꝫ illud ſcias: q̄ tuſſis de frida cā cū maª quaſi eiſdē medicinis indiget: ſicut aſma a materia frida. verū ſi in aſmate foꝛtioꝛes eſſe debent ꝓpter maioꝛē imbibitionē ꝛ inuiſcatōes maꝝ in vijs ꝛ canalib⁹ pulmonis. ¶ Scdo nota: q̄ aſma multi aialib⁹ accidit. pmo boib⁹. 2° eq̄s. 3° auib⁹ de rapina viuētibus. ¶ Ter° nota ꝺm Cōſtan. in. 5. ſue theoꝝ: q̄ pꝛo eſt q̄ſi ſella ꝛ repoſitoꝛiū ꝺuaꝝ q̄rē frigdū ad refrigerādum

Digitized by Google

feruozē cozdis. Et iō ȝtingit ꝙ hō pōt ābelitū retinere ꝓ mozā: cū ponit caput sub aq̄ vel cū est in loco fetido vel calo: qz cor refrigeriū recipit ab aere in plone retēto. veruētiā est: ꝙ anhelitū volūtarie diutius retinem⁹ ꝙ ſi aliquis strāgularet: qz in retētōe anhelit⁹ volūtaria ſupfluitates fumoſe a corde expellunt: et in strāgulatōe ples ibi augmētant rōe mazioris neceſſitat⁹ et laboris et mot⁹ vel conatus strāgulari. ¶ Quar⁹ ſcias ꝑm aui. 10. 3. ꝓmo. c. ꝑmone vli de anhelitu: ꝙ eedē dr̄ie q̄ repiūt in pulſu: eedē repiūt in anhelitu. vt è pulſus lōgus et brevis magn⁹ et puus velox et tardus calid⁹ et frigid⁹ freq̄ns rarus fort⁹ debilis iterſcīſus ȝtinu⁹ ſpaſmoſus tremul⁹ pue repl'tiōnis et multe repulſionis arteriarū. et ſicut perpulſum habent ſigr̄ones rerū laudabiliū vel illaudab'm oia iſta repiūt i ābelitu. Sil'r ſic pl'ſus mutat ꝓpter etates et ꝓpoes et tpa anni: et ꝓpr̄ accidentia aie et cozpis. et ſil'r ꝓpr̄ iſta mutat anhelit⁹. Jccirco ypo. in pnoſticatōe ſolū tractauit de ābelitu et pulſum tacuit. Dr̄nt tñ (ſicut dicit gozdoni⁹) qz mot⁹ pulſus eſt pure nālis: vt ponit Auic. ibidē in pn̄o ca. Motus aūt anhelit⁹ pōt alterari cū volūtate. Ex quo ſequit̄ manifeſte ꝙ anhelit⁹ fit a duplici ȝtute. ſ. a ȝtute nāli regitiua: et ptim a ȝtute aīali volūtarie motiua. Jō retinem⁹ ābelitū ꝑ iſtā ȝtutē volūtarie motiuā. Jn tpe em̄ vigiliarū iſta aīalis volūtarie motiua vincit naturales qz ꝑuat ſile a ſuo actu ſaltē ꝑ aliq̄ tpūſ ſpacio ſed in tpe ſomni aīalis vicit: qz ſp naturalis ȝtus regitiua opar cor dilatādo et ꝯſtringēdo et thoracē ſollicita de indiuiduo. Et ambe iſte ȝtutes et aīalis volūtarie motiua et nālis reponunt̄ ſub diſpōne ȝturis nālis regitiue: vt ponit Bozō. in. c. de aſmate. ¶ Quīto nō ignores ꝙ aliq̄ nā ē ita debilitata in aſmate: et aliq̄ ſopita ꝙ nō pōt moueri ad tuſſim nec ad expellendū ſupfluа retēta in pl'one et pectoze. Et tūc ſi debilitata eſt ꝓpter nimiū ſputū vel defectū cibi: tūc debet ꝓfortari cū cib et inſſell' pullo et vino bono. Si vo eſt ſtiptica: dz incitari tuſſim ꝓuocādo cū orimelle diureticō vel ſqlle⁹ qō eſt meli⁹: vel cū g̃nis g̃nati acris: vl' ſaltē cū aceto gargarizato. ¶ Sexto intelligē dū: ꝙ ꝑ tā dctā poteris cogſcere ꝙ aſma ꝓut eſt mozb⁹: nocet manifeſte nālib⁹ opatiōibus. Et b' eſt mozbus: vt dicit Ga. 1. de mozbo. c. 6. Attñ hñdo reſpectū a q̄bus ꝓcedit. dicim⁹ ꝙ pōt eē accīs duplici g̃nis mozbi. Prio mozbi ꝑſūs: q̄a male ꝓplonis cal'e vel frie vl' ficce i ipo pl'one introducte. Jtē pōt eē accīs mot⁹ officialis: qz oppl'onis pl'onis et trachee arr'ie q̄ ſūt oppilata et plena hūu. ſupfluis et flātic⁹ et viſcoſ: vel vētoſitate groſſa. vel pōt eē accīs paliſſis vel ſpaſmi vel etiā eē accīs mot⁹ cōis qz ſolonis ꝓtinuitat⁹ in thoracе vel in aliquo mēbroꝝ anhelit⁹. Et pōt eē accīs mozbi ꝓpoſiti: qz apat⁹ pl'onis qō dr̄ pipl'oia vel apatis gutturis qō dr̄ ſquinā⁹. ¶ Jntellegēdū ꝙ alma in ſe ē egri⁹ cronica hȝ tñ aliq̄ poſſimos malos et acutos freq̄nt̄ ducēs ad ſuffocatōes. et qz mozb⁹ cronic⁹ eſt. iō in iuuenib⁹ ad ſanā. dū dur⁹ ꝙto mag⁹ in ſenib⁹. 2. ăph. ibi bȝchit cozīze eadē ſnia eſt aui: vt fuit dictū in ꝓno. ¶ 8°no. ꝙ in aſmate cū mā cōiter ē tuſſis humaliq̄ ita vtilē viā ſicut ꝑ tracheā arteriā. Jō na⁹ mitit'ipam expellere ꝑ eā ꝓcoſcens nocu'm mozale: qō ipa pata ē puocare. et ꝓpr̄ hoc vtile eſt: imo q̄nq̄ neceſſariū: vt na⁹ incitet ad tuſſim et ſternutatōes. vt iā ꝓtactū ē. tc. ¶ 9° ſcias ꝙ aſma reſpectu ſui poſſimi ē mozbus acut⁹: vt iā dictū eſt. qz freq̄nt̄ infra. 2. dies occidit ſuffocādo. Sed reſpectu ſue marie frie et intpolatōis ȝ eē mozb⁹ cronic⁹: qz multi a ꝓn° ſue creatōis ſūt aſmatici. q̄ p multus tp̄s viuūt: Ex tales videt in pectoze b're puos caniclos vl' cattos puos. ¶ Decio nō ꝙ mot⁹ dilatōis mēbroꝝ pectoz aliū et ſil'r ȝſtrictōnis ꝓcedūt ab eadē ȝtute. ſ. tñ hoc fit ex diuerſos vllos: ſicut dicit Bozō.

¶ Laplm. 11. de ptiſi.

p tiſis eſt vlcera° pl'ois et ꝓſumptoꝝ cozpis. 5. ăph. 2° 10.ª Ptiſis max'e fit eratib⁹. Et ſeq̄t ibi gvlcera° pl'onis ȝ ptiſis. Egr⁹ tñ iſta ſumpſit nomē a diſpōe ſeu hitudine: quā i cozpe iducit. ſ. ꝓſumptōes cozꝝ is. Nā ptiſis ꝓpe i greco idē ē qō ꝓſūptio latīe. vt dic frat Jo. de ianua in catholicōe ſeu pſodia et ceteri deriuatores. et hec ē rei vitas. q̄q̄d cantek.

Cauſe ptib ſūt vel eē pñt q̄dā ꝑmitiue: q̄dā añtes et q̄dā ꝓiūcte. Primitiue vt vuln⁹ penetrās vſq̄ ad pl'onē: et in eo faciēs aliquā puā ſolonē ꝓtinuitat⁹: ict⁹: cauſus: pcuſſio: nimi⁹ calor faciēs fluere materiaz ad pl'onē: nimiū frig⁹ ꝯſtringēs vel infridās. aer peſtilētialis et mineralis et fouealis: et cetere res extrinſece: q̄ pñt inducere vel m'ltiplicare cās añtes ptiſ: vt ſtatiz appebit. ¶ Cāe añtes q̄dā ſūt mag̃ remote: vt lōgus vſus cib⁹ozum cal'oz: vt pipatarū alleatarū ceparū et omniū ſpērū cal'arū. ex q̄bus ſequit̄ ſā. acuitas et ſub tilis m'ltitudo ma'e ſanguiee in cozpe a q̄bus

Digitized by Google

pōt ꝓuenire ꝑmo ruptura venarū vel ap̄a in
ſuba pl'onis. ſil'r dimiſſio exercitij cōſueti ⁊ re
tentio fluxꝰ ꝙſueti. ⁊ breuit oīa illa q̄ dicta ſūt
in. c. de ſputo ſan. Cāe añes ꝓiores ſūt fort
tuſſ inducēs ruptura in pl'oe. vel fluxꝰ catarri
cal'i a capite vel alio loco ad pl'onē: vt q2 illa
mª fluēs eſt pūgitiua mozdicatiua cozroſiua
aut putrefactiua. vel ſames a pl'eſi vl' ab alio
ap̄ate currens ad pl'onē. ſil'r piplia pl'eſ ap̄a
epaſ vl' mr̄iq ⁊ ſil'iū loco2: q̄ aln nuttūt ſamē
ad ꝓcauitatē pectoris ⁊ frequēter ad pl'onē ⁊
ſil'ia. ¶ Cāe ꝑiūcte ſūt piplia in fcō eē. q̄ tā cō
putruit ⁊ ſaniauit ⁊ ē tā vlcera[a] alia cā pōt eē
ſames i pl'oe ſine fozti expulſiōe. alia cā pt eē
iam dicti bu. putrefaciētes ips pl'onē vel coz
roſio in eo fcā vl' ſolo ꝓminutatis a q̄cūq cā
fuerit. ſil'r ſputū ſang. mā citiſſime ſuccurrat
ruptura etiā venarū pl'onis ⁊ ſic de ſingulis.

Signa egri. q̄dā ponūt a gal. 2. de moz.
c. 6. vbi dicit ſic. Jn ptiſicis ꝺo
nares fiūt acute ⁊ tenues timpora plana ocli
ꝓcuni ſpatule ꝺo ⁊ būeri circa extrioza ſtunt
⁊ q̄ſi ale appent. b oīa ꝓncipalr fozmā cozrū
pūt. hec ille. Et vltra b adeſt ſe. lenta ⁊ maioz
caloz ⁊ ſe. poſt cibū tuſſ ⁊ aggua° pectoris cū
difficl'tate anhelit? ſputū ſanioſuz aln ſang.
rube° maxillarū curua° vnguiū. Et ſi vlc? eſt
in alio loco q̄ in pl'oe. ad qō ſeq̄nſ aliq̄ de di
ctis ſignis vt ē trachea artia ꝛc. Hoc coḡſcit
ꝑ dolorē ⁊ aggūatōez illi?lo'. cū b adeſt feroz
ſi ē in aliq̄ ꝑte pectoris ꝑ pl'oez ⁊ canales ei?
⁊ tē ēt magꝭ laborātyna hora q̄ a[3]. ¶ Jtē coḡ
ſcūt ptifici: q2 citiſſime ledūt a q̄cūq excelle
tia aeris ſine cali ſiue fi. ētvole manuū ⁊ plā
te pedū ſepe cal'a tactu repiūt max[e] p? cibū
⁊ cū hoc inḡti ⁊ de facili iraſcibiles et difficil'
buntuꝫ repiunt. ⁊ q̄n cū iſtis cozp? incipit de
maceran ⁊ deſiccari: ⁊ curuitas mānifeſta ap
pet in vngub?. ⁊ pili incipiūt cadere tūc ñ du
bites q̄n tal'ſit ptiſic? Et pulſ? ptiſicoz ꝟ ga. i
li. de itroducēdis i pulſu eſt pu? debil' ⁊ moll'
ꝓpt molicie mē[i] vlcerati. Si ño ptiſ ē ꝓpt
bu. falſuz ipm vlcerātē ⁊ cozrodētē tūc ſputū
ē falſuz. ⁊ de aljs ſapozib?. Sig añt p q̄ pote
ris coḡſcere ḡatos ad ptiſiz ponūt a ga. 5. ap.
2°. 10. ibi. Ptiſ marc[e] tatib? ſit ꝛc. Sic vicini
tū ſunt hunc paſſioni q̄tquet ſunt toztoz cru
riū ⁊ longū collū hūt ⁊ pect' tenue. vbi. ē. Et
Auī. in. 10. 3. tra 4. c. 20. dicit. q̄ iſti ſūt hūtes
humeros eleuatos: ac ſi ḡrent alas: ⁊ guttura
eoz emineāt ad ex. Et ſi cū iſtis hūt ce[m] debile
recipiēs ſuperfluitates a mēbris inferioribus ⁊
hu. fluerint acuti ⁊ choleri[i] vel ſalſi tunc iam
eſt ſignū magꝭ certū ptiſis future, Et ſi vēiūt
iſta ſigna in regiōe frēda: q2 ꝺm Auī. in tali re
giōe vene freqntr? rūpūt in pl'oe. ⁊ cū b magꝭ
multiplicaſ vel detegit in autūno q̄ i ceteris
āni tpibus ꝓpt ei? intēpiēt ⁊ fritatez ⁊ ſiccitatē
tunc maioz erit ꝑſumptio ptiſ. ¶ Signa aūt
ſi fe. ptifical' cōponaſ cū putrida: ſic indaga
biſ: q2 ſi iſta putre[e] ē ō gñe colici hu. tūc magꝭ
affligit oī die in hozis cholere. ⁊ ſic ꝑſil'r dica
tur de flāte. ⁊ cū hoc adeſt aliq̄ in principijs
poriſmoz frigus: aliq̄ tremoz ⁊ aliq̄ rigoz
ſiue ſit de cholera ſiue de flāte.

Judicia in ptiſi. Prio dicit Auic. q̄ ſi
fe. ptiſicoz cōponaſ cū aljs
fe. inꝛpolat'. deterioz earū cū q̄ pōt miſceri: eſt
ārtana. deinde q̄tidiana. ⁊ b videſ eē ꝓpt ma[e]
ḡſſitudinē q̄ eſt cā duratōis mozboz. ¶ Scōo
ſi ptifici expuūt aliq̄d de vētis pl'ois vel anul'
earū vl' aliq̄d de anul' cāne pl'ois: cito mozīt
¶ 3° ꝺm ypo. q̄buſcūq ptiſic? defluūt capilli: ſi
diarria ſupenerit: moziunt. 5. ampb. ap̄b. 13.
¶ 4° q̄ a ptiſis moleſtant: ſi ſputū qualecūq
expuūt gue fetet ſup carbōes effuſū: ⁊ capilli
a capi[t] defluūt mortale. 5. āp. āp. 12. Et cā dat
a Ga. i 9°. q2 feroz coꝛruptionē hu. ⁊ ꝑuptoez
mēbroꝝ ſolidoꝝ fiḡt. ⁊ caſus capilloꝝ nutri
mentū fiḡt ablatū ſiue coꝛruptū. vt dic Auic.
in loco ia dicto. ¶ 5° ptiſis maxime fit etatib?
Auī. 18. annoꝝ vſq; ad. 35. ānos. 5. āpb. āp. 10.
¶ 6° ptiſis antiq̄ nō recipit curatōez. ſicut dic
Haly. ¶ 7° ꝺm oēs vlc? in ptibus pectoris et
quo ſequit pfecte ptiſis facilius medelā ad
mittit ⁊ eius min? eſt ꝑiculū ſanarioꝝ pōt. qō
ſi in pl'oe ē difficil'r pōt mederi: eiuſq; ꝑicl'm
ḡue eſt: ⁊ q̄ pauci ab eo ſanant. vba ſūt haly
de regali diſpōne li. 6. 2. ptis. c. ꝓpo. ¶ Octa°
autūnus ptiſic? malus eſt. 3. ampb. ampho. 11.
Et ſequit in 9°. Ptiſicos ſtellerit ypo. veros
ex vulnerib? laborātes pulmonis.

Curatio ptiſ. Jā dixim? caū. vl'es i cu
ra vlcerū pl'onū i. c. ō emo[ca].
ad q̄s in iſto. c. ꝑ ei? ſuſtēratōe ē recurrendū:
q2 tuſſis mitiga° ⁊ cozpis trāquillitas ⁊ fere
cetera q̄ ibi dicta ſūt ſi ſūt omittēda: ⁊ ꝓcipue
ca' tuſſ. Jꝫ nō ex toto: q2 aliq̄n tuſſ eſt neceria
in mūdificatōe ſamei ⁊ alteri? mariei i pl'one
exiſtis. Jn cura igit ptiſ ꝑmo ꝑſideret ſi ē ibi
catarr? ⁊ ille curet: q2 radix cure ē: ſic dic Auī.
Mūdificet ḡ cozp? cū flōmia: ſi eſt nece: vt ſi
adeſt caloz ⁊ cozpis plenitudo. deide purgeſ
cū medicis attractis diuerſoz hu. vt ſūt piſſe
cochie: q̄b? miſcet parū de bdellio ⁊ gūi ara.
ꝺm Auī. Et intelligit in cozpib? fortibus ⁊ in
pu° egritudis añte maturatōe. q2 poſt q̄ ſunt
debiles ⁊ extenuati: nec purgatio, nec flōmia

Digitized by Google

habēt locū. Isti aūt vtant̄ cibis pauce ꝯtitatis ⁊ multi nutrimēti nō habētes in se suffitares multas. Tā ptifici p̄ce ſanie que in pulmonis viscerib⁹ eoꝝ generat. multe in eoꝝ pectoribus supfluitates aggregant̄ aliqñ p̄ viā reumatismi a capite descendentes: aliqñ ab alijs mēbris: aliqñ rōne vlceris aliqñ rōne debilitatis mēbri materias suscipiētis: qz ostat mēbra vlcerata esse debilitata. Aliqñ a fortitudine mēbri mādant̄. Aliqñ rōne tussis q̄ ad plonē freqnt̄ būidit̄ates corpis trahendo coadunat: vt visus est in c° de tussi. Alīs ēt rōe debilitat̄ fruſ dig⁹ ex cū debilitate supflua cōtinuo in corpe aggregant̄. ℔ oia ſr̄ cā multaruz supfluita⁹ in pectoze ptificouz ⁊ p ꝑōs multi spuri. ℭ Quātū igit̄ ad deficationē catarri ſr̄ facculi exficcatui dicti in c° de catarro: ⁊ i c° de emoptoica ⁊ in multis locis. Et vtat diacodion ⁊ sirupo de papa. marie qñ reu³ est calm ⁊ adest color: ⁊ vtat looth de papa. ei⁹ ℞⁴ ifez rius describet̄. Et ista ē pria ꝓsideratio ℭ 2ª cōsideratio debet esse circa vlcus: qđ vt plūmum est icurabile. verūtamē qz aliqui videnſ curari: nō vt bonū vt eos totaliter q̄si desperatos reliquamus: qz alīs hō opus icipit: ⁊ deus ꝓsequēdo pficit illud. Ulcera aūt pus indigēt mūdificatione ⁊ absterſione a sorde ⁊ same. deinde exficcatiōe: postea ɔcarnatione ⁊ cicatrizatione. Pro quo ℞ 5°. meg¹ mbet dari melliciatū vel mel ad lābendū. Et Aui. post ipsuz in. 10ª. 3¹. ca° de cura ptis dicit. q mel ē vehiculū medicis ptis. ⁊ cū ℔ nō nocet vlceribus. Et in 3° reg. acutoz 3°. 3°. iubet ℞ āmīstrare ad purgationem grossoz hu. in pectore ⁊ plone secabili. i. fir¹⁰ acetosuz. ⁊ post ipm ydromel deide aquā ordei. Et vz ēt in hac mūdificatione sirup⁹ de ysop⁹ ⁊ oximel sq̄liticū ⁊ sir⁹ de iuub. ⁊ ea q̄ dcā ſr̄ in c° de tussi. ⁊ in ca° de empiate. ⁊ ea q̄ in isto c° subiūgent̄. Et vz looth de puno ⁊ aliq̄ ꝓfectiões ifra dicēde. ℭ 2° nō solum vlcera plonis: vez ⁊ q̄cūq; alia idigēt deficatiuis. vt dic ℞ ide fe. ad glauconē. ⁊ 8°. 2°. 6°. āpb. ypo. ibi. Vulnera nō sanant̄ nisi pus mūdificent̄. pp qđ ēt scribit p̄ meg¹ sic. Et ℞ p certo credidit sanā ⁊ optimā carnē in vlceribus velvlnerib⁹ nō posse gñari. nisi curat̄ eoꝝ supfluitatib⁹. Ualo° vz cū ōsiccatis. alio° cū mūdificatis. ℔ ille. oz g̃ vlc⁹ plonis deficcari. Et iō in ꝓnis ꝑm oēs autores cōpetit aer siccus. vt ifra dicet. ⁊ filr cōpetit medicie desiccatiue. vt est terra sigillata q̄ cōpetit in oī tpe ꝑm Aui. ⁊ bolus armenic⁹ ⁊ amigd. ros ⁊ carabe mirtilli coz. aliuz spom̄ gūi ara. dragag⁹. assarus mumia san. dra. ⁊ filia. valēt ēt medicine dicte in ca° de emoptoica. q̄ oia vel aliq̄ āministrata aliq̄lē faciūt crustā in vlcere. sub qua fiat ꝓsolidatio. ℭ Medicine ēt cōposite q̄ valēt ad exficcandū ꝑm Aui. sunt diacimi⁷⁶ athanasia electua⁷⁷ de se. li¹ metridatū tiriaca Iste medicine cōposite valēt in ꝑn° qñ adhuc fe. non adest vel valde modica. ℭ 3ª ꝓsideratio est circa se. ptificouz. de q̄ dicit Serapio: q sol liciti esse debem⁹: vt extinguat fe. eoꝝ. ſz medicine cū q̄bus extingit̄ fe. sunt ꝺrie medicis. cū quibus curat̄ vlcus. nā fe. cū frigidis ⁊ humidis extinguit̄: vt ibidē dr̄. vlcus ℞ plonis cū calidis vel frīdis siccis. Sed si credim⁹ consilio eius: istas. 2. medicinas aliqñ mixtas āmīstramus: ⁊ aliqñ ſeparim nunc vnam ꝓp fe. nunc aliam ꝓp vicus. ideo artificialiter mīstrantur se. mar³. ⁊ m. aliqñ per se pp fe. aliā mixta cū exficcatiuis dictis in ſcōa intentione. tam pp fe. q̄ ꝓpter vlceris deficcatiōē. ℭ 4ª intētio est in mitigatiōe tussis pro qua recurrenduz est ad caplm de tussi ⁊ ad caplm de emoptoica in isto tertio libro. Et valent iste pille que sequunt̄ contra fe. ad tussim cohibendā: que cohibitio summe est necessaria: vt pulmo quiescat a motu fortiqui in tussi fit mēbra eni vlcerata nō cōsolidant̄: mīs sint in q̄te. vt dicit Daly de regali disp̄one. ⁊ dicuntur pill̄. sub lingua ℞. candi penid. añ. 3. j. pul̄ liquir̄. mundate amigd. dul. se. bōbacis mundi pineaz succi liquir̄. añ. 5. ß. semis malue. citonioꝝ se. lactuce se. portulace. 4. se. fridoꝝ malozum amidi gūmi dragagā¹. añ. 3. j. oīa pulverizent̄: ⁊ cū muscillagine pīlul̄ ℞ pill̄ late ad modū lupini. ⁊ teneat̄ vna post aliā sub lingua paulatim deglutiēdo: leniunt pectus ⁊ mitigant tussim. ⁊ valet ad fe. ⁊ sitim. ℭ Alie pill̄ ad easdē intētiones ℞. pul̄ diadragā¹ fri pul̄ diapenid̄ fine spēbus. añ. 5. iij. penid̄. 3. ij. amī pineaꝝ añ. 3. j. ⁊ ß. dissoluant̄ penid̄ in aqua plumali ⁊ ℞ pill̄ al. ⁊ ꝓpgant̄ cū farīa amidi valēt tussi marie ficce ⁊ ꝓsumpt̄ ⁊ ptific⁹ ⁊ paratis ad ptifim. ℭ 5¹. ꝓside° est in dieta ⁊ mō viuēdi ptificoꝝ. de q̄ nūc ⁊ post iferi⁹ fiet mentio aliq̄ dño ꝓcedente. ℭ 6ª ꝓside° est de sputo san. q̄ ptific⁹ accidit: q̄n vlcus pfundat̄ ⁊ crusta remouet̄. Et ꝑ ista vade ad ca⁷⁸ de emoptoica. Et vtat trocisq̄ de rra sigillata. ℭ 7ª ꝓside° est de cōstrictione anhelit⁹. Et ꝑ ista vade ad ca⁷⁹ de asmate. Sed qz iste ꝓsiderationes neq̄ ꝙ vicissim possunt expleri idcirco: decepit aliqua ex eis simul misceamus. Aliqñ vnā medicinam ad vnā ꝓsiderationē: interdū ℣ alterā

ad aliã ꝓsideratiõẽ vt nũc ꝓfatus est. Et his gñaliꝫ ꝓsideratis nũc aliq̃ magꝭ pticulariꝫ pertractem⁹. ¶ Cura pticularis ptinꝫ. Prio ꝓstituaꝫ eger in bono aere mũdo in loc̃ mũdis lõge a paludib⁹ꝫ fluuijs ꝫ aqis. ꝫ nõ sit multum calid⁹ nec excellent frigus. si rẽperatus in caliditate ꝫ friditate: si nãliter inueniri põt: si non ꝫ artificialiꝫ in domo ꝫ camera hitationis infirmi. Nã excellẽtia aeris fridi nocẽdo ꝫ ifrigidando pect⁹ puocat tussim. ꝫ excellẽtia calidi aeris attracti calefaciendo mẽbra spũalia auget fe. ꝫ deficcat corp⁹: quoꝝ ꝛ̃ria ad ptinꝫ curationẽ semp conam⁹ inuenire. Deide ponaꝫ dicta pur aliq̃ dicẽ ꝫ latius in fine capli de eo p̃ oſtẽdẽ. ¶ Incipia⁹ igiꝫ a lacte: sicut faciebant arabes. Rab. Daly. ꝫ multi alij. Prio igiꝫ ordinet ꝙ pa. hẽat aũnã iuuenẽ fecũdaꝫ in lacte. de cui⁹ lacte de summo mane postꝙ emiserit ſuperfluitates: capiat vnã scutellã ꝫ sit lac ira calidũ: sicut ab vbere exit ꝫ aliã scutellam ad sero ad min⁹ p. 2. horas post cenã aĩ i gressum lecti. Deficiẽte ẽ̃o afina vel ab eg⁹ in odio hita q̃raꝫ capra iuuenis. filꝫ in lacte fecunda nõ antiq̃ nec in p̃mo anno sui fetus. ꝫ comesto ei⁹ pingui capreto pa. filꝫ mõ capiat de eius lacte summo mane ꝫ in sero. Si tamẽ in eius lacte vellet eger offas comedere vel cibum ex eo ꝫ pane factũ vel ex eo ꝫ farina tritici vel ordewel panici factũ iuuaret vtiq; ad nutriendũ ꝫ alterandũ ꝫ faciliter nutriendũ. Et istud lac põt decoq̃ aliq̃n cũ lapidibus fluuialibus vel cũ calibe ignitis. Si ẽ̃o patiens nõ esset indignanꝫ nature. ꝫ vellet sumere lac de vbere iumẽcule ꝫ pulcre mulieris in bono spisso ꝫ albo lacte fecũda: q⁹ hominꝫ naturalius est sine dubio ꝓualeret. Et de istis decet cõtinuare post posita negligẽtia. Et posito ꝙ esset fe. dum tñ nõ esset putrida semp valeret lac debite ministratũ. Et de lacte dicẽ aliq̃d in clarificatione. ¶ 2° videbiꝫ de ptisana que est cib⁹ fact⁹ ex ordeo mũdato q̃ q̃dẽ cib⁹ multum ab autorib⁹ cõmendaꝫ p̃cipue ab ypo. p̃mo regimis acutaꝝ ꝫ a Ba⁹ filꝫ cañ. ꝫ cõmẽto. 18. sup oẽm cibũ q̃ fieri põt ex grãno q̃cuq; q⁹ ista ptisana in prib⁹ suis est homogenea ꝫ vniformis ꝫ lenis iunctaꝫ vt mollis facilis digestionis. ꝫ est lubrica ꝫ nutritiua ꝫ faciẽs abstersionẽ superfluitatũ: ꝫ cũ hoc aiterat malam cõplexionẽ calidã ꝫ siccã febrilẽ. Et q̃uis ordeũ de se sit siccuꝫ in p̃mo gdu. tñ rõe liquoris cũ quo coq̃tur siue sit aq̃ siue lac amigdõ vl lac se. fridoꝛuꝫ. qđ melius est siue brodiũ galline siue ius capreti vel mutonis bꝫ tẽperatã hũidi-

tatem. ꝫ extinguit sitim: ꝫ non constringit vẽtrez: imo si necesse est abluit. nõ iflat sto⁰: nec in eo ista ptisana corũpit nec fit acris. ꝫ multe aliẽ laudes ibidẽ ponunt ab ypo. ꝫ Ba°. Et ista nõ so⁰ intelligunt in fe. putridis. imo in oi fe. ꝫ in ptisi ꝫ ethica ꝫ in oi egritu⁹ ꝫ calore: vbi alia cibaria mistrare non audemus. ¶ In isto ẽ̃o casu ego laudo auenã mũdatã. nã p̃m Ba⁰ eius virtus filꝭ est ordeon alteratione ꝫ nutritione p̃m ꝙ dicit Algafagi⁹. Aq̃ ẽ̃o de coctionis ordei quã aliq̃ vocãt ptisanã: vꝝ ad expuendũ ex pectore res viscosas: vt dic̃ Ba⁹ 5° reg. acut. cõmẽto. 3°. Et hoc post secanjabi ꝫ ydromel extiguit stari ꝫ refrigerat sine nocõ aqua bonitatẽ aq̃rit ex decoctione ꝫ ex cõmixtione ordei malicia amittit ꝫ tempat hu. ꝫ acuitatẽ eoꝝ. ꝫ est securioꝛ potus febricitantibus ꝫ alijs egritudib⁹ q̃b⁹ vinũ ꝓpinare nõ audem⁹. Et dꝝ ista aq̃ dari iter prandiũ ꝫ cenã: q̃n pa. sitit filꝫ capiẽdo cũ aq̃ ordei. j. coclear d̃ zuc. roſ. velynũ bolũ de aliq̃ de electuarijs in fradicendis. ¶ 3° dico de vino. q⁹ ptisiq̃ dengãdũ nõ est: si fe. pu. affuerit. q⁹ ꝓstat prisicos esse debiles ꝫ macros. vinũ aũt cito nutrit ꝫ subito sufficiẽter humectat vt dicit Ba⁹ p̃ de regimĩe sanitat⁹ c° 2° circa me⁰ ca¹. Et illd vinum fit in suba subtilissimũ ꝫ in colo⁰ subru⁰ maturũ nõ viride. vt dicit B⁹ 5° de regi. sanitatis. c° 6°. vel sit al. maturũ ꝫ clarũ. Sed q⁹vi⁰ de se calidũ est. tõ cõpetenꝫ miscẽ ei aq̃ plurialis. vel aq̃ cocta in vase terreo vel argẽteo que ꝓualet. ꝫ postea ifrigidata. Tale enim vinum refrigerat ꝫ humectat. q⁹ vinũ secuꝝ defert aquã rõne cuius mixtionis facit op⁹ tam dictũ. vt dicit Aui. 4° can. c° d̃ tertia⁹. ¶ 4° loquendo de melle. dico ꝙ raro per se est dandũ nisi in valde mo⁰ ca ꝓtirate ad lẽbendum. vt dicit Ba⁹ in meg¹. sed cum ex eo fit mellicratum aut secanjabin: aut alij firu⁹ aut confectiones tunc est iuuatiuum. Nam mellicratuꝫ siue aq̃ mellis p̃m Algafagium cõfortat sto⁰. ꝫ facit appetere cibum: ꝫ facit spuere ꝫ mũdat pres pectorales. vt clarius in clarificatione dicẽ. Istud tamen mel debet esse collectum ab apibus in tpe vernale ꝫ estate. ꝫ debet esse dulcis saporis boni odoris. ꝫ debet esse despumatũ. q⁹ mel cuius spuma non est abiecta ificit stomachum ꝫ corpus ꝫ soluit ventrem. Et si auferatur spuma: illa diuuntꝫ. q⁹ mel decoctuꝫ non mouet ventrẽ. imo quandoq̃ strigit ꝫ nutrit plurimuꝫ. verba sunt Aui. in 2° can. Loco igiꝫ cibi ꝫ medicine nõ modicũ mel est ptisq̃ iuua⁰. ¶ Particulariꝫ ad apotheçã descẽdẽ⁹

Vid. de melle

℞ talis sir⁹ q̄ pōt vocari sir⁹ de yreos. ℞. rad yreos. ℥. ij. capill' ve. recētis ceterach politrici añ. ℥ß. j. caricarū pinguiū. xv. numero dactil' mūd. ab ossib⁹ et pellicl'is interiorib⁹. 8. nūero passūl. mūd. ab arill'. iuiubarū. xl⁹. āni. sebestē se stucor añ. ℥. j. et ß. cozādri ꝑpati se. citoniozū malue ⁊ bombac. 4. se. frīdor mi. se. ozobi ⁊ fe nug' añ. ℥. ß. epithi' ysop' añ. ℥. j. mellis despūa ti vel ros. H'. j. zuc'. q̄rt. iij. ℞ sir⁹ ad pfectionez coct⁹ ⁊ def in tpe sitis cū caq̄ ozdei. huic siru⁹ ꝑpetēter miscē ozdeū mūd. Ordinare autem talē sirupū nō est res noua ꝓ pueri in me⁹ vs eñ ethicis ꝓsumpt⁹ ⁊ ptisic. ⁊ vs tussi ⁊ asmati ⁊ abstergit ⁊ mūdificat ⁊ lenit ⁊ nutrit. ⁊ valz ad samē spuendā ⁊ ad ꝓsolidandā ⁊ ad vtutē ꝓfortādā. ¶ Ego facio elec'ⁱ: qō vs ad ītētões supdictas: ⁊ est invtute isti⁹ sir'. ℞. cozalli ru. carabe litij terre figillate ypoq̄stid amidi spo dij liquiri ⁊ succi eius. iiij. ℥. frior ma. ⁊ mi. gumi ara. dzag' ros. ru. añ. ʒ. j. pinearū mund pistaceaꝝ amigd. dul. añ. ℥. ij. tozrefieda toz rest. et ℞ pul' ⁊ de puluere supdicto. ℞. ℥. et ß. zuc' quart'. v. cōserue capill' ve. ꝓfue simphiti ꝓfue testudis añ. ʒ. iiij. misce' ⁊ ℞ elec'ⁱ p bolos fine dubio vs ad sputū san. ⁊ ad mūdificādū pectus ⁊ vlcus cū pauca tussi. qz illā maxiam pparat: vt facil' exeat: ⁊ ꝓsolidat quantū est possibile ⁊ nutrit ⁊ fe. remittit. Residuum vo pul' incoꝛpet cū siru⁹ de capill' ve. bī cocto ad pfectionē. ⁊ ℞ elec'ⁱ in modū opiate. Ista duo electuaria valēt ad. 7. ꝓsideratōes supdictas ¶ Nūc aūt sequit' pul' haly de reg. dispōne. q̄ pdest vlceri pl'onis ⁊ tussi ℈ ips. ℞. pap. al. ʒ. r. gūi ara. amⁱ dzag' añ. ʒ. iij. se. portulace se. malue añ. ʒ. v. se. cucur. ⁊ melonis se. cucu. ⁊ ci trulli se. citoniozū mund añ. ʒ. vij. spⁱ succi liq̄. añ. ʒ. iij. penid. ad pōdus oim. ℞ pul. dēt oīi die de maue. ʒ. ij. cū sir⁹ de papa. vel cū sir⁹ iuiub. Sine dubio iste pul' est exptus p me et probatus. viuit deus. ¶ Ego tenui vnū mona chū ptisicū verū: cui⁹ egri⁹ p annū durauerat qui videbat interdū ptē pl'onis cū sputo ejce re. ⁊ erat ei tātus: fetor: q̄ nullus monachorū nec in refectorio nec in mensa ei audebat ap propriman. pfecte ei erāt oīa signa ptisis: q̄ p me ⁊ multos alios fuit iudicat⁹ de primo mo riturus. Ego vo (qz amicus meus erat) posui curā sup ipm cū dieta ⁊ medicīs pcipue cum isto pul' ⁊ electuario supꝛascripto q̄ iussu dei curat⁹ est. In multis vo alijs q̄rū sputum ad fundū vasis aq̄ pleni descēdebat. ⁊ habebant se. ꝓtinuā ptificalē ⁊ corpis macerationem et alia signa ptis. istū pulueꝛē ꝓtinuaui: ⁊ freq̄n ter me bene reperi cū eo. Reuera dict⁹ mona chus vrebar auenato ⁊ ozdeato fact cū lacte amigda. ⁊ se. cucur. equal' ⁊ supsꝛgebat de ip⁹ pul'. ⁊ mixto cū multo zuc⁹. ¶ Pisle valy ad tuss mitigandā ⁊ fe. cōpescendā ⁊ sputū exte rius leuit refilire facit pectus liniēdo. ⁊ vs ad tussim. ℞. iiij. se. frox ma. mūd. se. citoniozum mūd. añ. ʒ. v. se. papa. ⁊ poꝛtu⁹ añ. ʒ. vij. penid. ad pōdus oim muscillag se. citoniox qō suf. ℞ pill'e sub lingua. ⁊ pa. de eis teneat in ozevi cibus alīnatis. Empl'm qō vs ptisicis. Accipe scobilias q̄ remāserūt post colaturā siru' supꝛ dicti q̄ intitulat sirup⁹ de yreos: ⁊ incindant minutis: ⁊ postea pistent fortit': ⁊ addat oleū viol'. ⁊ butirū. ⁊ ℞ empl'm lateri. vbi est ptisis vel ℞ sic. ℞. ozobi se. li' ⁊ fenug' rad enule cam pane rad yreos teneritatū senectionū añ. ʒ. iij caricarū pinguiū. xx. nūero ozdei mūd q̄rt. j. summitatū ysopi pas mūd. añ. ℥. j. olei viol'. butiri fine sale añ. qō suf. ℞ empl'm pistando fortiter post eoꝛ ꝓssationē ⁊ pfectā ebullitō nē. Ista empl'a pparant samē ⁊ sputū ad faci lem exitū: vt dicūt magri ⁊c. ¶ Medicine cō posite fride ⁊ electuaria q̄ cōpetūt ptisicis cū calitate ⁊ siccitate: sunt iste. zuc'ᵐ ros ⁊ viol'. et sir⁹ de papa. sir⁹ ros ⁊ viol'. sir⁹ de portulaca. Vel mirt⁹ cū sir⁹ de liquir. diadragaᵐ frigi'ᵐ elecᵐ resumptiᵐ diapapa. diapenid fine spēb⁹ diarodō abbat est cal'm tempate. Medicī cō posite ⁊ electuaria cal'a: q̄ valēt i ptisi vbi nō est tanta calitas vt si ibi est asma ⁊ difficltas anhelit⁹ ꝓpter supfluitatū retētionē sūt cōꝛ ua yreos diacimᵐ diairis salomonis diaysꝛ pus diacalamētū diapꝛasū diasq̄lla sirup⁹ de pꝛasio sirupus de ysopo. Nec mūdificāt ⁊ ab stergūt. ⁊ ly de istis sepatis siue de alijs raro vtamur cū sint cal'a nimis ⁊ ipi ptisici nō sunt fine fe. sirupus aūt de capill' ve. ⁊ ꝓserua ei⁹, sirupus de iuiub. ⁊ sirup⁹ de liquir. q̄ repiunt in cap. añ istud: sunt vtilia ptisicis ⁊ nō exce dunt multū in calitate. ¶ Pādelo aūt multuz vs ptisic ethic ⁊ ꝓsumpt q̄ venit de alexādria et ℞ in partibus istis sic. ℞. colature furfuris amⁱ. añ. ℥. ij. zuc'. ℥. v. olei amigd dul. ℥. j. et ß. coquant ad ignē lentū: donec ad spissitudinē pueniat. Et si cū tussis sit cal'a addat diagaᵐ ⁊ si frigida: ʒ. in parua quātitate. Stat etiā pineato in toto: sine q̄buscūq̄ spēbus. ⁊ fiat pineatū in tota cū pineis ⁊ amig. dul. cū zuc⁰ sine spēbus ⁊c. Nō erit inutile: si ptisici aliq̄n vngant cū vnguēto. quo ego frequēter vsus fui in asmaticis ethicis ⁊ ptisicis. ℞. oleiviol' ℥. iij. butiri recētis fine sale. ℥. j. et ß. fundātur

oia simul. addatur in mortaº lactis mulieris puellã nutriẽtis quarti. j. misceant in mortaº ꝛ tandiu incorpent: donec fiat vnguentũ liq dum albũ ꝛ vngat latera ꝛ ossa pectoris sine igne ꝛ valet multũ: qꝫ remouet partẽ calozis ꝛ dat humiditatẽ bonã ꝛ facit ad sputũ leuit expellendũ. Erat aũt priscus sine omni mia zucº roſ. hoc est dictũ in idiomate hyspanoꝝ cõpua rosacea: qꝫ illã hyspani vocãt zucm roſ de qua dicit Auic. in. c. ppno in. 10. 3. mirabilia. nã mulier que ꝓpinqua erat morti intãtũ ꝙ tota basilica erat parata cuꝫ funeralibº: ꝓ fratrẽ suũ fuit curata cũ ãmistratione zuccaꝛ roſ antiq. ℞ igit tale elecm. ℞. pserue roſ. ʒ. j pul diapenid fine spẽbº pul diadragã. frigi añ. ʒ. vj. conſue finphiti cõpue capill ve. añ. ʒ. iiij zucꝛ. ℞. j. ℞ elecm ꝓ bolos. fundat zucm cuꝫ aq roſ. ¶ Sequit looth Vebe ad caliditatem et aspitatẽ pectoris ꝛ ptisim. ꝛ vꝫ tussi lemẽdo ꝛ facit leuit exire sputum. ℞. raõ liquiꝝ. ʒ. xv. paſſ mundo ab arill bene ping. febestẽ iuiube añ. xxv. nũero coquant lẽto igne in. ꝛ. ℞. aque vsqꝫ ad. ℞. j. colet. ꝛ addat roꝛ vi. ʒ. ꝛ. pemõ. ʒ. ij. De isto sumat lambẽdo ter aut q̃ter i die ꝛ totiẽs in nocte ꝛ vꝫ ꝛc. ¶ Looth eusdẽ cõferens ethicis cõsumptis ꝛ ptificis: maxime expellit sanie de pectore ꝛ mũdificat pectus et pulmonẽ ꝛ tussim lenit. ℞. papa. al. spoꝛ se. li. torrefacti croci amigd dulcium añ. ʒ. iij. amꝫ dragis se. citoniorꝝ se. citruli mũd añ. ʒ. vij. granoꝝ nasturcij torrefactoꝝ amigd amar farie fabarũ añ. ʒ. j. et ℈. pemõ. ʒ. ix. pemõ coquant in aqua decoctois caricarũ. ꝛ pemõ ꝛ ꝓdicta omnia cũ aqua incorpent. ꝛ denꝫ. ʒ. ij. cuꝫ aq mellis ꝛ valet multuꝫ. ¶ Confil valet looth de papa. conferẽs ad tussim cal'am ꝛ pectoris asperitatẽ. si spũ est remue ꝛ indiget maturatione ꝛ ingrossatione ꝛ ꝓfert sin Vebe ad fe. calam ꝛ doloꝛẽ pectoris ꝛpleuretim. ℞. papa. ʒ. xxv. amigd. dul. ercozi. granoꝝ pini gũmi ara. dragagã succi liquiꝝ añ. ʒ. xv. amadi. ʒ x. se. portulace se. citoniorꝝ añ. ʒ. x. croci. ʒ. j. pemõ al. ʒ. iiij. sirupi de papa. q̃tuꝫ sufficꝫ. Et iste sirupus de papa. fit ꝓprie de capitibº papa. al. ꝛ ni. ꝛ de se. lactuce ꝛ viol. Nunc igit ꝓ dei grã habes doctrinã gñalem ꝛ spãlem: ꝛ habes sirupos ꝛ electuaria ꝛ pulueres ꝛ pill. sub lingua empla vngẽta looth. Diuersa vte re ꝛ incipe in noie dñi: ꝛ cura ptisicũ si potes ¶ Nũc aut volo scribere breuẽ recapitulatõ neim accidentiũ phisicoꝝ. Primũ accis quod debet considerari siue vocet accis siue causa egritudinis est reuꝫ, vnde si est reuꝫ. ℞ vliq et particularia dicta in ꝓmo istius ca. Deinde ℞ ista. ꝓmo iste pillule. ℞. tiriace magne rubee trocisc ate: si habes opij croci farine fabarum torref. añ. ʒ. j. ℞. pill sub lingua. ¶ Secũde in catarro frido. ℞. vini al. ℥. iiij. stercoris colũbini. ℥. ß. salis cõis. ℥. ß. camo. roſ. ru. añ. ʒ. j bullit in simul ꝛ in isto intinganꝫ spõgie vel pecia filꝛ ꝛ bene expssium ꝛ calidũ in anteriori parte capitis apponaꝫ. ꝛ sic teneat calidũ ꝓ totã noctẽ. ¶ Tertio ad idem ℞ tale suffumigiũ. ℞. classe scriptoꝝ siue vernicũ. qõ idem est. ʒ. ij. lapdꝫ puri thuris al. añ. ʒ. j. misceat et ponaꝫ de isto sup carbones incẽsos ꝛ fumũ recipiat in introitu lecti. Iste fumus ꝓfortat cerebrũ deficcat reuma. Adulti enim ꝓdales reumatici cũ isto fumo sanant. Classa per se multũ valet suffumigata. Fiat sacculi de mil lio ꝛ panicio torrefact vel de aliq ipoꝝ cum sale torrefact sup locũ iã dictũ. Vel ℞ saccus de sola camo. vel de camo. sticaõ melliloto ꝛ anisoꝛ. ꝛ teneat eos de nocte et de die. Et cũ hoc caueat a vapoꝛibº ꝛ vino puro. ꝛ fiant remedia iã dicta in. c. de catarro. ¶ Si autẽ reuꝫ est cal'm ꝓdale. ꝓmo post vlia vtatur diapapa. vel looth de papa. iã dictoꝛ vtatur sirupꝰ in oze tenẽdo ꝛ paulatim deglutiẽdo. ꝛ ℞ iste pill sub lingua appꝛopate multotiẽs ꝛ frequẽter. de q̃bus dicit alexãder: ꝙ nõ debent reuelari: nisi filijs ꝛ amicis ꝛ fidelibº discipulis. ℞. mirre electe gũmose. ʒ. vj. thuris al. ʒ. v. opij. ʒ. iij. se. iusq̃ amj cozticis raõ. armagloſſe. ʒ. iij. opiũ distemperẽ in aq decoctõis caricarũ. ꝛ ℞ pillule fine dubio cohibẽt tussiz ex reumate calo. si vo eẽt frigidũ: non dentur qꝛ materiã magis ingrossarẽt ꝛ infrigidarẽt Si aũt affuerit fe. pu. tunc loco mellis detur sirupus roſ ꝛ viol. vel sirupus de capillis ve. Et loco lacis capraꝝ vel asine deꝰ lac amigd dulciã. ꝛ se. fridoꝛ maioꝛ precipue cucur. Et istis tamus cũ frigidis apitiuis semꝫ sustinendo ꝛ rurem. Si vo expuit sanguinẽ. vtaꝫ trocisc de terra sigillata dictis in. c. de emoptoica. ¶ Vel fiat sic. ℞. boli armec terre sigillate ʒi. dra. coriãdr ꝓparati cozmu cerui adusti se. plã tag añ. ʒ. j. liquiꝝ rase ꝛ succi eius paſſ mundo ab arill. añ. ʒ. j. ꝛ ℈. spoꝛ ypoquistid. añ. ʒ. ß. ℞. trocisci ad pondus. ʒ. j. ꝛ denꝫ. 2. vnus de mane aliꝰ in sero distempati cuꝫ aqua armagloſſe vel cũ lacte lapidato. vel teneat in oze ꝛ paulatim deglutiat. ¶ Si vo affuerit asma ꝛ difficultas anhelitus. ꝛ si sit retẽtio sputi: ꝺ valde malum est ꝛ signum mortale. tamen ℞ sic. ℞. mirre storacis liquide galbani, añ. ʒ. j. arseni

ci.3.ij.conficiantur cū butiro.t fiant trocisci. t sumus recipiatur per emboꝝ per os t per nares. Si autem dormire non potest vtatur diapapa.t sirupo de papa. t vtatur pillis cohibentibus tussim. Si vero fuerit constipat⁹: aliquādo recipiat suppositoria vel clisteria le uia ex lacte melle t modico sale. Et vtatur cō serua viol. vel sirupo viol. Et vtat prunis damascis in principio mense. Et aliquādo potest sumere de cassiff.ʒ.ß. vel.3.6. Si vo supuenerit fluꝝ vētris vtat sirupo mirtill. t mina seu sir⁹ citonioꝝ. vtat pserua rob mit cū pul' terre sigillate vel fiat sic .℞. terre sigillate boli ar⁴ acassie carabe sanō ru. spo' ypoqstiō gūi ara. dragᵗ suach coztiq thuris mirtill. añ.3.j.t ß.liq̄r. rase passu. mūd. cū toro añ.ʒ.ß. sir⁹ citonioꝝ qō suf. f trocisci pōderāte.3.j.t ß. dent cum lacte extictionis calidis. t sic pōt dici de sitī t de singulis accidētibus respiciēdo capitula in istoliꝛio pteura vel ptinēda. Et si per ista nō curant: dixit mihi Petr⁹ de brolio: q capiat ptificus de.15.in.15.dieb⁹.3.j. de pillis amagloſſe: q̄ reperīt in magno antido⁹ B¹.t vs ad acre t tenue reu⁴. Scio eni multos q̄ vnis longo tpe remanzantes bis ex eis potatos ꝓculdubio eē curatos. hec ille. ℥ ℞. mirre trociten.3.6. oliba¹.3.5. opij inſquia¹ rad arma gloſſe. añ.3.iij. tēperent cū rodeſtomate. i. aq̄ rob. t det ex eis pillis formet ad modū ciceris.5. aut.6. cuntibus dormitū. valet eriaꝝ ad reumatismū dentiū t ad reumatismum emoptoicoꝝ t veſice colli cauſam pagarizay: idest ad ardorem vrine. Rab in.9°. ad Almā. dicit: q si vicus pulmonis est recens: sumat cancros fluuiales t aquā ordei in potu t sirupum de papa. cum lacte: dum non constringatur anhelitus eius t pectus. Dentur trocisci: quoꝝm confectio hec est. ℥ ℞. ſe. papa. al. ſe. cucur. ſe. citruli. mūd. añ.ʒ.ß. amidi dragag¹. gūmi ara. succi liquir. añ.ʒ.v. thuris masculi boli ar¹. ſan. ora. carabe. añ.ʒ.ij. mirre cinamomi opij. añ.ʒ.j. f trocᵗ. t dent in potu cū sirupo de papa. q̄n volum⁹ reu³ sistere t materiaꝝ ingroſſare ſubtilē. Si volumus restringere t cōſolidare: demus cum sirupo mirt⁵. Isti trocisci partim sunt alteratiui ſe. t caloris t partim sunt mitigatiui tuſſ. quādo est cum calore: t partim sunt mundificatiui: t partim cōſolidatiui. Si forte vicus est antiquū t anhelitus stringit quādo sputū retinetur: tūc det sirupus ō yſopo ormel ſquillaticū. Et quādo fuerit pectus mūdificatū t anhelit⁹ bon⁹: tūc dent res ptrictiue seu conſolidatiue vlceris: vt sunt trocisci de terra ſigillata. Et si sputuꝝ est multum t fetidum sumat in ebdomada semel.5.j. mirre cū.ʒ.j. mell'. Et ſuſumigetur per os t nares cum istis pillulis. ℥ ℞. aristo⁶ mirre storacis thuris añ. partes equales arſenici rubei ad pondus oīum fiant pille ad modum auellane. t cum aureo vno ſuffumigef. t confert tuſſi plurime humiditatis ſine vlcere.

Dieta ptiſi cozum ptim dicta est ℞ ad aerem lac vinū t ptiſanam t mel. Panis eoꝝ sit bō coctus t fermētatus t de bono frumēto nō opirus nec durus. t in decoctione nō trāseat duos dies. Vinū sit albus vel claretū: q̄ facile facit ſputū. t aliqn vtat vino rubeo maturo: q̄ magis nutrit. t tēperetur rōne caloris cū aqua pluuiali vel cū aqua pzebulita t reſeruata. carnes ꝑ posse sint anū cāpestriū vſualiū: vt perdices sturne falſiani: francolini: colūbi: turtures: meruli: turdi: t si milia. Piſcibus aliqn pōt vti: vt sunt piſces ſquamoſi de aqs currētibus t mūdis. sint tñ cocti in aqua t vino albo: cum aliqua ℞itate ſal' t petro. Qua aūt sozbilia cōpetunt piſtico interdum ꝓpter nutritionē t virtutis ꝓfortationem. Et interdum carnes capreti t agni iuuenis t pedes mutonis bñ cocti: marie si in fine coquerent cū lacte. Item vtat ordeato auenato t amigdalato. Et vtatur isto cibo. ℥ ℞. lactis amigd. si fe. est intenſa. t si non lact capiarum coquatur ad ignem. t addatur boni panis. ralati modicum t paulatine donec veniat ad spiſſitudinem: t perfectam decoctionem. Idem potest fieri cum farina tritici vel ordei vel milli. t in fine addat zuc. vel pemō Et si in fine misceatur farina papa. al. vel ſe. frigidozum. sicut frequenter fecimus modicū iuuat ad fe. extinguendam t corpus nutriendum. Item f nutrtura ex duabus partibus farine auene ordei tritici t vna amidi cuꝝ lacte amigd. t spergatur deſuper zuc. in magna ℞itate. Et si est debilis: pulpa galline vel pdic bene piſtata cum istis bñ misceat: t f tunc cibus al. qui est multi nutrimēti. vꝰ in oi debilitate corporis t virtutis cōfortatione: ℞uis pa. habeat aliqualē ſe. Ista eni permutant: si multū est debilis. Illaꝝ melius est pugnare ꝯ egritudinē t ſe. ℞ ꝯ vltimā ȳrutis debilitatē in isto caſu multū laudant cāc' fluuiales. q̄ in ydiomate vaſcoꝝ vocant ſcatemices que si nō reperiantur: accipe limacias teneras t iuuenes cum teſtis ſuis t fac eas bullire cum yſopo t feniculo. poſtea removeantur a cozticibus cuꝝ acu; t comedat pa, cū zuc. vel ſine eo.

Digitized by Google

Et si sic eas nō potes capere: suffrigant cū aliq̄ pinguedine in sartagine vel ex eis ꝟ potagiū sicut fit de cōchilib⁹. Cu bñ scis ꝙ autores dicunt de limacis. qz nutriūt ⁊ bñectāt ⁊ faciūt relucere cutem hois interdū sumant potagia facta ex borag̃ ⁊ spinargijs petro. ⁊ fen° cum lacte amigd̄. vl' oleo amigd̄. dul. Comedat interdū ex bono pane offas in lacte capre solus: vel in lacte amigd̄. supsperso zu° cū pul'se. frigidozū Oēs spēs calide sunt eis postponēde pter crocū. Sumant aliqñ de butiro in parua q̄titate cū tosta panis. Ereat passe ⁊ caricis ⁊ festucis amigd̄. dul. ⁊ penid̄ ⁊ iuiub. poterit vtiducl'. ⁊ pineis. ¶ Quantū ad motū ⁊ q̄etē dico ꝙ mot⁹: niſi fit puus añ prandiū nocet eis. sed q̄escant tempate. Sōnus sit tātus ⁊ tam long⁹ sicut eē poterit nisi eēt reuma in q̄ euemit. vt somn⁹ dimittat. Famē nō sustineat nec fatim: niſi esset mēdosa. qz assumerent subales mēbroz bñditates a supfluo añte cibo ⁊ potu abstineat. qz crapula bone digōnis nouerca sumptos cibos idigestos in malos puertit vsus ⁊ auget tussim. ⁊ morbi materiā. Preualet igit puus vsus bñ digest⁹ q̄ mult⁹ toti corpori nociu⁹. Caueat ptific⁹ a coitu totaliter ⁊ a balneo niſi in declinatione. Imo si hz vrozem vel familiarē femina: ab ea totaliter est seqstrā dus. qz ille act⁹ materiā nutritionis mēbrozū subtrahit. Caueat ab ira ⁊ tristicia ⁊ ab oibus accidentibus añe pter gaudiū ⁊ leticiam. Et ludat interdū in aliq̄ ludo in quo nō supueniat p ditio: ꝟ lucrū si possibile est ipsuz iuenire. Et delectabilia ei plentent. ⁊ caueat ab oib⁹ supflue salsis: vt piscel⁹ saliti ⁊ carnes ⁊ case⁹. Et caueat ab oi re acra: vt acetū agresta limões citragli ⁊ filia. vt caueat ab oi re acu³ vt sꝛ spēs aq̄ ardētis ⁊ vinū forte siñ aq̄. ⁊ filia. hmōi ꝛc.

Declaratio in ptis. Dzio sciēduz ꝙ vt frequnt in ptisicis pedes inflātur ⁊ extremitates. ⁊ h̄ est pp debilitatē digestiue ⁊ mortificationē calozis nātalis ⁊ malā in epate cōplexionē. ex qb⁹ hūoz se in digestio ⁊ multiplicatio supfluitatū in cor. Et certe nō ē eis bonū sig^m qz tūc. 2. cāe zie siue egritudies in vno repiunt subiecto. ¶ 2° scien dū ꝟm Daly. in 6^li. 2^e ptis. q. 4. sunt cāe pp q̄s vlcera pectozis citi⁹ sanāt q̄ vlcera plonis Dzia est: qz pect⁹ est mē^m carnosum ⁊ san. eius grossioz. Laro ār plonis fragilis est ⁊ san. et subtilis nō sic patus ad sanandū ⁊ cōsolidandum vlcera. 2^a cā est. qz medicamina q̄ āmittant desiccan³ ad sanandū vlcera tardi⁹ veniunt ad plonem q̄ ad pectus. qz aliter non possent ibi venire niſi mixta cum nutri°. saltē per easdem vias per quas venit nutrimentū. Cōstat aūt ex anatho³ cozdis: ꝙ pulmo nutritur a san. subtili⁹a cozde missō. ⁊ pectus nutritur a sanguine ab epate missō. igit cā ña. Dico ꝙ virtus medicam^m supradictoz q̄si ē destructa anteqū veniat ad plonē. 3^a cā est contrariuitas: ⁊ sic maioritas mot⁹ plonis q̄s pectoris ꝟm suā q̄titatē pp tussim indeficientē: ex qua pulmo nō pōt bñe tranq̄llitatē nec quietem. q̄ nō modicū vtilis ē. imo necessaria mē° qō consolidari dz. 4^a cā est: qz vene pectoris subtiliozes sūt: ⁊ q̄si apiunt pua est eoz aptio Jn plone ño totum ꝟiū est. Et de isto iam facta est aliq̄ mentio in ca° de emoptoica. ¶ 3° dubitat de melle ⁊ mellicrato quō pñt mūdificare vlcus plonis ⁊ samē. qz sumuntē pectoris cū longa fit via anteq̄ attingant illuc: vt statim dictū est. Dico ꝙ mel ⁊ mellicratū ⁊ pille sub lingua ⁊ looth ⁊ sir⁹ ⁊ iulep. cū sumunt ad dictā vtilitatē diu in oze teneri debēt ⁊ paulatim deglutire: ⁊ tūc trāseundo rōne vicinitat meri trachee arterie ⁊ plonis aliq̄ virt⁹ vel sapoz trāsit ab vno ad aliud: ex qua ipsi pulmoni fit iuuamentū. 2° dico ꝙ sicut fincop: q̄ est passio cozdis: releuat p vinū sumptū p os añ eius digestionē ⁊ ei⁹ aduētū ad coz. sic ex istis medicis fit releuatio ⁊ aditu^m in pulōne: añq̄ ipse a sto° veniāt in sua suba ad eū ⁊ forte per cosdē ⁊ p̄siles meat⁹ ⁊ cānales. 3° dico ꝙ post q̄ iste me^m sumunt: in sto° natura sollicita est citi⁹ q̄ pōt: eas dirigit ad locā: vbi sunt ncēcia. ñ sic forte ibi citi⁹ veniūt q̄s ad nutrimētū ꝛc. ¶ 4° scias vt dicit Ba³ in meg¹ ⁊ Serap. in c° pp̄zio. ⁊ Aui. in 10^a. 3^i. ⁊ fcā iam est aliqualis mētio in emopthoica q̄ vlcera plonis fcā abhu. malo calo vel acuto vel salso ⁊ talia corroduntur nō recipiūt curationē ꝓpterea qz idigent tpe longo ad eñandū dictū hu. silr ⁊ alterandū malā cōplexionē ⁊ ad cōsolidandū eam ita ꝙ pa. p° mozeret: q̄ ista cōplerent. ¶ 5° q̄ritur q̄re lac asine magz cōmēdat q̄ capre. ⁊ lac capre magis q̄ ouis. vel vacce. Dico ꝙ hoc ē ꝓpterea. qz lac asine magz hz butirositatem deinde lac capre. Flam lac in se continet tres partes potentialiter rōne quarum etherogeneum nuncupat. Flam habet partes aquosas ⁊ serosas: p quas iuuat vlcus lauando ⁊ mundificando a sanie. Et habet partes caseitatis que sunt partes terrestres. ratione quaruz hz vum conglutinādi ⁊ cōsolidandi ⁊ habet partes butirosas que sunt humide: ⁊ ratione earz nutrit. ⁊ iō iste partes vltime non videtur in

uare in ptific:cū sintylcera eoꝝ exiccāda saltē in ꝑn°. ꝙpropter mlti medicoꝝ.s. Daly. de regali dispone.ꝛ Rab in cura ptiꝫ pmediū caꝰ vbi dicit. Et dogh.i.lac acetosus ꝛ q̄ exctum est butirū. Jubet butirū a lacte exhi.deide cuꝫ lapidibꝫ candētibꝫ vel cū calibe decoq̄ pfecte: ꝛ sic mūdificare. Cāñ de virtute lacꝭ stant versus q̄s ponit Sozdoꝫ. Lac coquit leuit:penetrat cito nutrit abūde. Tepat hūectat abstergit glutinat alit. ¶ 6°no. ꝙ q̄n ptific lac āmiscet vinū cū eo fil' postigi nō ds.qz ips coagularet.ꝛ nō finit ipm digeri. Cāñ si aliꝰ time ram de ei coagulatiōe in sta°:miscem ei pauꝫ de melle despumato ꝛ parū salis.nā ista.2.nō pmittūt ipsuꝫ in sto coagulari. ¶ 7° notādum ꝙ in āministratione lactis Daly facit dñas.nā q̄n fe.nō est itensa nec multū fort det lac ꝑm modū supdictū. Et si fe.illi fuerit manifestioꝛ dabit lac hoc mō.sume aq̄ postu cc aq̄ mellōis aq̄ citrulli aā.ℏ.ℌ.lactis capze tñdes coquant fil' ad ꝛsumptionē aq̄.pdest enī ꝑm ipsuꝫ ptificis ꝛ sputo saniei ꝛ san.istud enī lac est alterati. Et si iste aq̄ nō ueniant:pt alterari cū aq̄ cucur.ꝛ multaꝝ aliaꝝ fridaꝝ. ¶ 8° sciendū: ꝙ lac adeo est utile ꝛ ꝙuenies in nutritiōe:vt nō so pua q̄drupedia ꝛ hoies ex eo nutriāt:imo ꝛ multa alia quoꝝ ꝓgenies nūq̄ eo fuert vse. nā aues pue ꝛ turdi ꝛ meruli de nido nouit ac cepti mica panis ꝛ lacte leni nutriunt q̄ alio ḡcunq̄ cibo. Q̄ aūt est ꝓp ei bonitatē ꝛ citam digestionē. Tā sumptū ītern satis nutrit ꝛ humiditates tepat. Et iō ys in ardoze urine ꝛ in fluxu uētris. Unde capzā nutrītē cū suo lacte vnū puerū in cunabulis:q̄ ligebat ipsum ꝛ ꝓ eo mugiebat ꝛ balabat:ac si eēt capzet ei filiꝰ ꝛ dum capza bñ epulabat cuꝫ pane ꝛ ordeo ꝛ potu vini:puer bñdormiebat. Si aūt in campis cū aliꝭ pagraret:puerul in nocte ploꝛabat:ꝛ nō ḡscebat.ꝛ aliū filiū simili mō iā enutrierat:vt mihi retulit pueroꝝ mr pauꝑ lacte ꝛ māmillis carens. Tā de meliozi cibo lac melius ꝛ spissius ꝓducit q̄ ō herbis. Scias aīa lia nutrire:vt saluet hō creat rōnalis creat ad imaginē dei ꝛ silitudinē Parisi āt accidit quidā filiꝰ vni burgēsis ptific fuit curat ꝑ assumptionē lacti ab vbere iuuencule cuiusdā. postea sumendo lac ipegnauit eā masculino ferꝰ.ꝛ ex inde ipsaꝫ ꝛxit in vroꝛē. laudet de altissimus. ꝛc. ¶ 9° dubitat de melle quō cōpetit ptificis:cū sit calidū ꝛ siccū in 2° gradu ꝑm Ba in li° simpli me.ꝛ ꝑm Aui.in 2° cañ.cum et virt eius sit apitiua ozificoꝝ venaꝝ: cum oppositū q̄ramus in curatione ptisis. Dico ꝙ q̄uis mel sit calidū ꝛ siccū rōne siccitat de directo ꝙuenit ulceribꝫ plonis.qz desiccat ea.ꝛ rōne calozis subtiliat grossos hūozes ꝛ superfluitates ibi exites.ꝛ sic cōpetit ex ꝑmis q̄litatibus.2° cōpetit ex secūdis.qz est abstersiuū lauatiuū ꝛ mundificatiuū absterḡs saniez ꝛ sozdē ab oi loco exteriozi vbi virt ei attingit. vt ps in ulceribꝫ sozdidis 3° ps.qz expellit superfluitates. 4° cōpetit.qz ꝓhibet putrefactionē carnis ꝑm Aui.ꝛ non so carnis īmo cuiuscū q̄ cōfectionis ex eo facte: vel cōposite. vt ps in apotheca. 5° patet qz vehiculū est medicaminū ptisis:vt dictū est in cura vli. 6°.qz nutrit ꝛ cū sua dulcedine q̄si ꝓpzieratē iuuat spūalia mēbza. Quid igit dicendū de caliditate 2' grad. Dico ꝙ cū aqua repzimit:ꝛ cōsiderando friditatem aq̄ maioꝛ ps caliditatis in decoctione euanescit.vel dico ꝙ natura sagax est:cuius caliditate digerit hūozū grossitiem ꝛ viscositatē:ꝛ cū aliꝭ q̄litatibus mūdificat ꝛ desiccat ulcus pulmonis ꝛ pectoꝛis ꝛ repellit supfluitatem. ¶ 10° sciēdū q̄ raro ministramus sir de viol timentes lubricitatem intestinoꝝ ꝛ fluxū ventris. si tamē aliq̄n esset cōstipatus bñ cōpeteret.ꝛ.ēt suc. viol. primo qz refrigerat.2° qz lenit.3° qz laxat in modica tñ q̄ritate ministret:qz humectat. ¶ 11° sciendum ꝙ aliqui ponūt in sacculis vel in cucufis:quos faciūt ad resoluendū materiā capit habentiū reu cum pleuresi vel ptisi:ꝛ filibus res fridas ꝛ hūidas.vt sunt se.frida cōmunia ꝛ flozes nenuk ꝛ viol. dicēdo ꝙ reu est caudum.ideo ꝛrie indigent ꝓo curatione. Mihi aūt videt salua reuerētia:oppositū esse verū. nā quādo tales sacculos vel cucufas facim ad resolutionē materie intendimus:ꝛ euꝑorationē:que fieri nō possunt fine subtiliatiōe. Cōstat autē talia frida magis esse ingrossantia ꝛ refrigeran nō subtiliatiua nec calefacti ua:ergo intētio mea ẏa. Magis igitur videntur ualere res que resoluunt fine attractione. vt camo:sansucus ꝛ rosmarin ꝛ flozes resolutiue.ꝛ se.vt est miliū panicū sal anisum. Et si esset caliditas possent misceri cū istis rose coriandri ꝛ silia ficca. que desiccando mām iuuant ꝛ cōfozrant. Ad ar dicit ꝙ verus est de cōtrario effectiuo non tamē est sempverus de cōtrario formali. vt ps de scamonea ministrata in tertiana. ¶ 12° no. ꝙ dria est iter emoptoicam ꝛ ptisim. q̄uis in vtraq̄ sit tussis ꝛ aliquādo san. exit. Tā multi hoies sunt qui ad tēpus san. eijciunt cū tussi.tñ nō sunt ptifici.ꝛ cogscunt.qz nō hnt tussim cōtinuā sic ptifici,

r

2°nō hñt fe.3° nō hñt tātā difficultatē anhelitus.4°cor? emoptoicor? nō, ꝑsumit ita cito.qz ſ iſta ſigna cōmitarent:ita eēt ptiſicus manifeſtus maxie ſi curuitas ⁊ calor volarus manuū ⁊ plātaꝝ pedū ſeq̄ret ⁊c.¶15°dubitat ſi vinū ptiſic? debeat miſtrari poſito q̄ hēant fe.pu.cū fe.ptiſicali.Dico q̄ ſi nō eſt debilis: ⁊ pōt ſumere alia nutrimēta cōperēter ꝓuale ret:q̄ ſumeret in potu aquā ordei ⁊ aln̄ melli cratū ⁊ lac amigd̄ dul.⁊ aln̄ aliquē potū appetitiuū. Si ſi ē debilis: ⁊ nō bñ ſe hz ad obloes tāc dandū eſt vinū in pua q̄ntc ⁊ bñ limphatū pp cās ſupr?dictas.¶14°recordare q̄ q̄n ptiſici hñt vlc? in plone:tuſſis eſt magi moleſta ⁊ maior difficultas anhelit? ⁊ nō bñ pñt iacere ſup aliq̄ latерū ⁊ dolor maior eſt in ſpatula ſiniſtra. Si vo ē i aliq̄ ꝑte pectoris ꝓter pulmonē tuſſis nō eſt tñ moleſta.nec alia ſ ita intēſa:nec tantā corꝑis macredinē ⁊ debilitatem patiunt:nec tantā anhelit? ſtrictura. nec ita cito moriunt:cū vlc? magꝝ ſit elongatum a plone.¶15°.nō ſunt ꝑtermittēde laudes cibi q̄ dr̄ ptiſana.nā ſucc?ptiſane eſt moderate nutriens:⁊ nunq̄ in ꝓſtrictioꝝ vijs.i.ꝓſtrict⁊ ſtrictis eſt retētus.ſi eſt ipſe ptrāſiens ⁊ expurgans poꝛos ⁊ canales ⁊ iſcidens ē ⁊ diſſoluēs q̄cunq̄ in ſemicoct ⁊ crudis hu. exiſtat materia.vba ſunt Ga¹4°.de regimie ſanitat. ⁊ i c?alibi.Ptiſanū enī nutrit corꝑ nō poſt lōgū tp̄s tñ nō multū dat nutrimētū. ſ in puo tpe dat nutrimētū ⁊ ſubito vbi ſuꝑ. ¶16°dubitatur vtrū ſe.ptificoꝝ debeat dici pu. vl ethica. Et vī q̄ putrida.qz illa ſe.q̄ ꝓcedit a putredine humoꝝ circa vlcus plonis putrefactoꝝ vl in ipſo vlcere: talis eſt putrida.ſ ſic eſt de ſe. ptificoꝝ.igit ⁊c.ꝓña nota eſt:⁊ maioꝛ ꝑs. ſed minoꝛ ēt.qz nō vī aliqua cā illius ſe. niſi illa putrefactio vlceris ⁊ humoꝛis.2°a putredine circa corꝑ exīte fumi ad corꝑ eleuant.ſed in vlcere plonis eſt putre? circa corꝑ.igit ab ea ad corꝑ fumi eleuant.ſed iſti fumi cū ereunt a putredine:erūt putridi.⁊ ꝑ ꝓñs cauſabūt ſe. putri. ⁊ nō ethicā.3°ꝓbat q̄ putredo ſiue vlcus putride ſit cā illius ſe.ptificalis.qz illa eſt vna cā ſaltē alicui? effect?:q̄ poſita ponit effectus ⁊ qua remota remouet effect?. ſed ſic ē de iſto vlcere putrefacto vel non putrefacto plonis, igit ⁊c.ꝓſequētia nota eſt auctoritate Ariſto. in 2°phiſicoꝝ.⁊ autoꝛis.9.ꝓncipioꝝ.⁊ Auicē. ꝓmo cañ.fen.ꝓma.ſed ꝓo minoꝛi ꝑs ꝑ expiētiam.qz q̄cunq̄ pulmo eſt vlceratus ſequit ptiſis ⁊ fe.4°dicūt autoꝛes:q̄ fe.ethica ⁊ effi. poſt ꝑ ſūt ꝓſentes ſue cauſe ceſſauerūt ⁊ nō ſtant ſimul cum eis.ſed cauſa fe. ptificalis nō recedit pater qz nō recedit putredo ⁊ nō videtur alia cauſa. ⁊ ſi non eſt: da mihi aliā. ¶ In oppm̄ ſunt autoꝛes.q̄ vocant ptificoꝝ fe.erbi cam:diſtinguēdo ſigna ptiſis.Sciēdū q̄ aliq̄ dñt ſic:q̄ in ptiſi fe. eſt iſepabilis ꝓpterea qz vlcus plonis eſt vicꝝ coꝛdi.a quo q̄dē vlcere ⁊ ſanie ibi gñata ad coꝛ aſcendūt fumi q̄ in eo ꝓtinue inflāmant:⁊ ſic faciūt fe. cōtinuā ⁊ qz iſti fumi pui ſunt:ſic eſt fe.lenta ⁊ modica.Et iſtā fe.vocat Joh.ſerap.ꝓtinuā.nō ethicā veram.tñ ſi hoc eſt vez videndū eſt. ego dico q̄ multū inuar:vtveniat iſte effect? ex defectu plonis.Nā qz vlceratus eſt nō pōt pfecte ſanabellare ad coꝛ.⁊ ſic coꝛ ſupcalefit.ex qua ſupcalefactione fe.fit q̄ apud aliq̄s dr̄ ethica. ꝓpterea qz eſt ꝓtinua.etiam qz creſcit poſt refectionē ⁊ in nocte ꝓp ſperſionē hūiditatū nutrimentaliū per mēbra coꝛꝑis.verūtñ aln̄ aliqua febriū putridaꝝ maxie iterpolataꝝ cum iſta pōt cōmiſceri ſicut tertiana q̄rta³ q̄nta³. vt dicit Aui.in c°.ꝓpꝛio.Nā poſſibile eſt q̄ alibi ꝓter plonē pōt fieri minera alicui? febriu putridaꝝ.Quicq̄d ſit:tñ de cura ptiſis ⁊ fe.eī nō cadit magna differētia.cū materia ci?poſito q̄ humoꝛalis dicatur:nō ſit tanta: q̄ indigeat eūatione:niſi ſaltem in p̄n°.vt dictuꝝ eſt Qđ añt iaꝝ dicta ſint:vba patet:qz fe.ethica nō indiget flōia nec purgatione:ſed fe.ptificalis iſtis indiget.ergo non videt eſſe pura ethica: Añs ꝓo maio? eſt verū.qz ethica nō hz ma³am humoꝛalē ex qua ꝓcedat cui debeaꝝ euacuaꝛ. Vide tñ quid ſit dicēdum. qz mihi aſſero niſi cōiecturatiue ⁊c.¶17°dubitaꝝ.ptiſis cui? partic? eſt pa°.Rñdet textus Ga¹.5°.amph. cōmēto.10°. q̄ ptiſis eſt vlceratio plonis.Et ſ ibi q̄ vlceratio plonis eſt ptiſis.2° ꝓſecutiue eſt paſſio totius corꝑis.ꝓmo.qz ibi eſt febris que totū corꝑus occupat.2°eſt ibi cōſumptio totius corꝑoris.qz oīb? mēbris corꝑoris ⁊ toti attinet coꝛ.⁊ eſt morbus in fig³.Ex q̄b? ꝑz q̄ in ptiſi ſunt oīa gña morboꝝ generaliſſima.ꝓmo morbus cōis:qz mala cōplexio febrilis.2°mala fig³:que eſt morb? cōpoſitionalis ſaltē in ꝓceſſu.ſ.toti? corꝑis ꝓſumptio capiēdo ly toti? ſincathegoꝛematice.qz aſſ eēt falſa:eſt etiam ibi morb? cōis.qz ſolutio ꝓtinuitatis in aliq̄ parte plonis.ſ.vlcus.⁊ iſte ē morbus ꝑ ſe.qz ſine eo non pōt eſſe ptiſis.¶18°nota q̄ ptiſis oībus nocet virtutibus. ꝓncipaſſ tñ nocet virtuti motiue plonis qz ipſum non pōt libere mouere:⁊ ꝑ ꝓñs fit difficultas anhelitus.¶2°nocet virtuti vitali coꝛdis :cum nō

Digitized by Google

possit in eo gñari calor nālis ⁊ spūs ad corp⁹ vimificandū. Tertio nocet ꝺruti naturali non potenti corpus nutrire. Quādo autez venit a causis intrinsecis sine dubio. tūc est nocumēꝰ tūꝺrutis regitiue ipius pulmonis nō bene di gerētis vel alterātis vel expellēꝫ hu. ad ipm missos. ¶ Decimonono sciendū ſm ga. in. 4. de inte. c. 6. ꝙ pulmo est mēbrū pauci sensus. nō dico ſm suā superficiē. Nam. 2. nerui subtiles sensibiles ꝓcedētes a cerebro a sexto pari veniūt ad supficiē pulmonis. ⁊ diuidunt sup pāniculū coopientē pulmonē nō penetrātes in subam eius: rōne quoꝝ sentit in supficie et pulmo rōne cannaliū. Pulmo eñ vndiq; plenus est cānalibus qui cartilagiosi sunt carne nudi ⁊ ficcissimi. ꝺba sunt ga. ſ. meg⁹ colū°. 7. Propterea magn⁹ doloꝝ in eo nō sentit: cū in eo est vlcus vel aliqua solō ꝓtinuitas: vt iam visum est in ca. supius dictis.

¶ Cap. 12. de passionibus cordis.

c Dr dicit a cardian grece. qꝺ ē cor latine. vel ethimologizsat quasi custos oim rerū. ꝓpterea qz oia corpis mēbra custodiat i vita ⁊ humores: vt dicit Jſiꝺ. Cor aūt tōvicinū est pulmoni vt cū cor ira accēdit: plonis hu. ⁊ euētatione tempet. vt Jo. ianuen. in ꝓsodia dicit. ⁊ Jſiꝺ. in ethimologijs. Cor aūt est mē ꝓncipalius oibus alijs ad vitā ꝙuandā. Nā cor est fundamētū ⁊ quasi fons caloris nālis ideo necesse est cor pari morte vemēte. ſ. de i te. c. ſ. et. 6. de iuuamētis mēbroꝝ. vel. 4. in fine colū°. q. ꝺ. ga. ꝙ mors pōt ꝓuenire fine passiōe oim mēbroꝝ diuisiz capiēdo mēbra. sine passione autez cordis nūq̄ mors veniret. Et ideo dicit q ꝓpter dignitatē suā situatum est in medio corpis ⁊ in loco tutiori: qz in summitate clibani pectoris: q̄ multū est ossuosa: maioris resistētie nocumētis extrinsec. in influēdo etiā supius ⁊ inferius san. arterialem ⁊ spīm vitā tribuit oibus membris ꝓticulariter ⁊ toti corpori vīr. ⁊ est comparatū sol: qui in medio planetarū exis fixis stellis ⁊ erraticis tribuit claritatē. rebus aūt inferioribꝰ lumie radio ⁊ influētia mediātib⁹ influit ꝺrutē pilulandi fructificādi: gñandi. iuxta illꝺ arist. sol ⁊ homo gñant hoiem. ordinatū est autē. a natura: vt sit compositū cor ex carne dura. vt cū sua duricie magis resistat nocumēt extrinsecis ⁊ intrinsec. Et in eo repiunt oēs spēs villoꝝ lōgitudinaliū trāsuersaliū ⁊ latitudinaliū. Et etiā cor locatū: vt iā dictū est infra ossa thoracis a pte anteriori ⁊ cōcauitate corstarū ⁊ super spondules a pte posteriori. ⁊ est forme piramidalis. vt dicit Ba. in. ſ. de iuuamentis membroꝝ quasi in. 4. colū°. cui⁹ bas supius exis ſm suā situationē magis declinat ad partē sinistrā: sed eius conus magis erga ꝺexterā partē reflectēꝺo magis inclinat. Basis aūt cordis est ad originē venaruꝫ pulsatiliū. extrēitas inferior ē ex suba dura ⁊ spissavt fit cooptum. 2. vētriculis cordis. ⁊ quasi statum: p quos custodiat totū cor: vt nō accidat sibi nocumentū ex cursu ossium pectoris apō motum fortēverba sunt galieni ibidem. Basis ergo cordis qz nobilius est: in altiori loco et nobiliori est situatū. Conus aūt eius qz non est tāte nobilitat⁹ in actōe est ꝺ̄lus inferius situat⁹. In corde aūt sūt duo vētricli. vn⁹ a dextris ⁊ alius a sinistris: ⁊ in me°eoꝝ est fouea: Et origo arteriarū est ex vētriclo sinistro: vt dicit aui. vñ ab ipo sinistro vētriclo. 2. arterie oriūt. vna vadit ad plonē. ⁊ in ipo ramificat in multos ramos. ⁊ ista facit iuuamētum vt attrahat aerē a pulmone ad cor. San. aūt q̄ venit ad pulmonē ꝑus venit ad cor ab epate ⁊ de corde ad pulmouē. Alia plo nutrit ex san. subtili vapozoso: qui venit p venā arterialē a dextro vētriculo cordis. vt dic ga⁹. 6. de iuuamēbroꝝ. in. ſ. colū°. in fine. Quicquid cantet Alia arteria orit ab eodē sinistro vētriculo: quē Aristo. vocat adorti. ſm ꝙ dic aui. Jſtos aūt duos ramos trāsmittit i sua origie maiori maioꝝ eoꝝ in circuitu cordis reuoluit: ⁊ i suis ꝓtib⁹ ramificat ⁊ diuidit. Et alius exꝑꝺit et diuidit in vētriculo dextro. Et ab isto ꝓcedūt rami ascēdētes ⁊ descēdētes p totū corpus p quos defert san. arterialis ⁊ ipūs ad vimificā dū totū corpus. mediāte motu diastoles et sistoles. Quā ramificatōez si vellem⁹ enarrare nō sufficeret pīs dies ⁊ attediaret scribentē ⁊ legentē. ideo ꝑcat nobis deus. Dext aūt vētriculus ꝓpinq̄or est epati. ⁊ iō p ipm fit maior attractio nutrimenti. Silr ⁊ āministratio eius cordi ⁊ arterijs. nā ipe comꝑhēdit qꝺ ē gssum ⁊ pōderosum. Sinister aut vētricul⁹ ꝙphēdit id quod est subtile ⁊ leue: vt dicit Aui. Habet etiā cor. 2. auriculas siue additamēta sup orificia. 2. ventriculoꝝ. nam p ꝺextrū orificium ingredit ram⁹ bene ascēdēris p quam defert sanguis a parte sinistra. Et p ꝺexterā autem fit attractio sanguis ad ꝺextrum ventriculū Et p sinistrum attractio aeris a pulmone vemientis; fit attractio ad sinistrum vētriculus cordis. ¶ Ordinauit etiā natura vnā capsulā fortem ⁊ pannicul⁹am in qua continet cor:

Digitized by Google

vt tueat cor ab extrinseco nocumẽto: sic ordinauit dura matre ad custodiã cerebri ꝛc.

¶ Cap. 15. de cardiaca passione.

Cardiaca passio est pa° cordis cũ tremore vel saltu vel iectigatione ꝛc.

Cause tremoris cordis sũt multe. nam testat ga. in. 5. de inte. c. 1. ꝛ trãssumpsit. Serap. in. 2. li. sui breuiarij. ꝛ Auic. i. 11. fen. 3. trac. 1. c. 2. sententialr ꝙ cor potest pati tripler gen⁹ morbi. s. ꝓprie: officiales ꝛ cões: quia pot pati mala oppoes calam frigidã aut hu. aut sic. simplicẽ aut cõpositã equalem vel diuersam cũ mã vel sine ma'ia: qz aliqñ pñt fieri a cãis ꝓximiuis vel añtibus. Similr potest pati morbos officiales in venis ei⁹ vel i malo situ. ppr hũiditatẽ cõmẽtẽ ipis: ita ꝙ pfectẽ ñ pot dilatari nec motũ suũ naturalẽ pfecte vs adimplere: imo hec compssio est cã tremoris cordis. Ista añt hũi. pot ee in suba capsule vl in spacio situate q̃ est int cor ꝛ capsulã ei⁹. Et silr pot pati apa: vt ẽ heripipila flegmõ ꝛ filia saltẽ initiatiue: a qb⁹ incipiẽtibus fit cordis tremor ꝛ sincop ꝛ mors. Silr pot pati morbũ cõem: qz solone ꝓtinuitat: q̃ etiã est cã tremoris cordis: ꝛ sincop. ꝛ mort: vt infra patebit.

Aliqñ cor patit cardiacã seu tremorẽ ꝛ sincopi ꝓpr cãs ꝓuatã i eo vl in sua capsula exĩtẽ. Aliqñ ꝓpr cãm ab alijs mẽbris sibi cõicatas. Et ista mẽ ponũt a ga. ꝛ ab aui. in loc ꝓalle. Primũ est epar qñ est debil. ꝛ nõ mittit cordi nutrimẽtũ bonũ nec sufficiẽs. vel qz ẽ nimis calm aut frm aut grossum aut viscosum. 2m mẽbrũ est cer qñ ex sua debilitate vel oppoe vel nuche debilitatõe debilitat lacerti mouẽtes pectus ad cui⁹ motũ plo moue. vel ꝓpter hu. ab ipo ce ad ipm cor defluxũ vel decursus vt si aliqñ ab eo mittat hu. melic ad cor faciens tremorẽ sincopi ꝛ tristiciam. ¶ Aliqñ cor patit ꝓpr colligatiã ꝓpter apata cala vl fra in ei⁹ capsula vel in aliq mẽ interiori exĩtia si fumi vel ps illi⁹ ma cordi dirigant. Doc ẽt accidit ppr hu. male q̃litat i dictis membris exĩtem. Et in istis ꝓcipuũ mẽbrũ est os stoa rõne vicinitat ꝛ ꝓpinq̃tatis. nã si in eo est hu. pũgitiu⁹ mordicatiu⁹ aut viscosus aut ỹmes aut apata. oia sũt parata inducere tremorem cordis aut sincop. Aliqñ cor patit tremores a cõicatõe plois: qz malus hu. in suis cãnalib⁹ ptẽtus penetrauit ad cor. vt recitat ga. in fine 4. li. de inte. ꝛ in pn°. 5. libri de Antimerõ medico romano. cuius passio pus fuit in plone. deinde euapando ad cor induxit tremores: et finalr mortu⁹ est. Aliqñ patit cor tremorem ꝛ sincopi ꝓpter fe. ad quas aliqñ sequit exala⁹ aliqñ ꝙculcatio spũum sicut dic aui. nã q̃uis fe. ꝓcedat a corde tñ qñ oia mẽbra corpis sũt supcalefacta spũs ꝛ naturalis calor magis eralant. ꝛ tũc angustiat cor. cũ parum vel nullũ ꝓterq̃ a plone habere possit iuuamẽtũ. Et sic possumus imaginari q̃tum iuuat febricitãs ab attractõe aeris frigidi vel a potatõe aque ordei approximãte sincopi. Similr potest pati cor ꝓpter fe. pestilẽtiales: ꝓmo ꝓpter q̃litatẽ illius fe. ꝓmo qz intẽsior ꝛ de se nequor. scõo qz materia venenosa eius vl fumi ab ea resoluti petũt cor: ꝛ corrũpẽdo spũs ꝛ nãlem calorẽ inducũt tremorẽ ꝛ sincopim. Silr pot pati cor ꝓpter apa in capsula continente cor vt dicit Bal. 5. de inte. c. 1. ꝛ 2. colũ°. vbi dicit sic. Quandã simia habui: cuius corpus semp consumebat ꝛ deficcabat: eo ꝙ impedit⁹ eraz anathomizare ꝓpus ꝙ mozeret: mirme potui. ꝑ post ꝙ mortua fuit inquirẽs eã oia membra eius sana inueni. in capsula tñ cordis ei⁹ ꝗsiciem extra naturã humoribus plenã inueni: sicut sunt hu. quos in vesica repimus. hec ille. Idez exemplificat de gallo. ibid. ꝑ grossicies inuenta in capsula cordis galli erat petrosa. Item magister Johãnes de tornamira. magr meus exẽplificat de comite. Patit etiam cor tremorẽ vel sincopim ꝓpter magnũ dolorem qz dolores vires corpis ãputat ꝛ ad ꝓcipiciũ si ꝓtinuat deducũt. Patit etiã ꝓpter accitia aie vt dic ga. i eodẽ loco. vt ẽ ira tior ꝛ audit⁹ tristicia nimiũ gaudiũ qñ supfluit ꝛc. Similr patit cor ꝓpter morsus aialiũ venenosor ꝛc. Aliquãdo etiã patit ꝓpter vẽtositatẽ ꝓtentã inter ipam ꝛ capsulã eius. ad cuius motũ seq̃tur dilatatio ꝛ cõstrictio inordinata in corde q̃ videt esse tremor. Aliqñ etiã ppr attractões aeris infecti vel inclusi. vt est aer carceris vl mineralis vl fouearũ sub terra exĩtiũ in qb⁹ frumentũ ꝛ blada suant. Ego em erã in loco vbi vnus introuit foueã: in qua erat frumẽtũ: ꝛ subito sincopizauit ꝛ mortu⁹ ẽ. Et omnia ista vel maior pars istor pot esse cã tremoris cordis. ꝛ si sint intẽsa pñt esse causa sincopis Et si adhuc magis intendunt ꝛ ꝓtinent: sunt causa mortis: vt patebit.

Signa passiõis sũt: qz pa. sentit cor motu eri motu dilatatiuo ꝛ tremulo sor ꝛ qñ deficit: ꝛ sincopizat q̃si plangendo se de corde ꝛ pulsus eius inordinat⁹ est ꝛ diuersus max qñ tremor cordis vẽit a mã i plone exĩte ꝛ ab eo cordi cõjca vt accit. Aliqñ me

qui ſm ℔m 4°de iteri.c°vltio hūt diuerſitatem oiuz generū puſus ⁊ multos vniuſcuiuſq; gñis q: alī erat pu⁹ vel magn⁹ velox vl' tardus debilis vl' fort⁹ ⁊ ſic de alijs. ⁊ ꝑ pp neceſſitatē attrahēdi aerē: vt dic̄ Aui.i.11ª.3¹.trac. 2°.c.2°. Et Jordan⁹de turre ſup illū paſſū ⁊c. ¶ Signa aūt qñ tremoz cordis fit a mala cōplexione cal'a ſine maª ſentit eger magnā iflāmationē ⁊ cordis eſtuationē in pectore ⁊ cozpore ⁊ nō ſentit coz nature in hūditate: ⁊ pulſus eſt velox vl' frequēs i hora poꝛi⁹ ⁊ añ ⁊ qñ adeſt ſe. Qñ eſt a mala cōplone fria ſine maª: tūc pulſus in hora iterpolatiōis ē rar⁹ ⁊ tardus. ⁊ ſil'r anhelit⁹. ⁊ tūc forte pegrinauit per loca frida ⁊ nmoſa ⁊ paſſus eſt egritudies: in qb⁹ eñatus eſt ſan. ⁊ hūoꝛes ⁊ ſps ⁊ color naturalis. ⁊ cōiter ſunt tardi.pigri: ⁊ ſine leticia Sil'r a mala cōplexiōe ficca. ſiccitas in cozpe repit ⁊ extenuatio ⁊ pulſ⁹ dur⁹ ⁊ pu⁹ ⁊ freqns ⁊ nō ſentit hūditas. Et ſi iſte cōplones cōpo nunt ſigna ēt cōponent. ¶ Si āt eſt cū maª: ⁊ illa eſt ſan. adeſt caliditas ⁊ iflāmatio ⁊ pulſus in hora iterpolatiōis ē magn⁹ ⁊ fort⁹ ⁊ plenus. ⁊ alia pticlaria ꝓuemūt: qz vene appent plene ⁊ color rube⁹. Et ſi eſt a co. extenuaº ⁊ caliditas ſunt intēſiozes ⁊ pulſus velox nō plenus. ímo i eo duricies adeſt: ⁊ forte aliq egrº pceſſit: vel adeſt colerica. ⁊ ſil'r alia pticularia ꝓuemūt. Si vo fit a melācolia: adeſt timoꝛ ⁊ triſticia ⁊ puſillanimitas ⁊ pulſus durus. nō adeſt eſtuatio nec caliꝛas in tactu. Si vo ſit a flāre vl' aqſtr⁹ vel hūditate alia: tūc ſentit infirmus: ac ſi coꝛ nataret in aq̄: ⁊ nō adeſt ſitis nec caliꝛas nec extenuatio. ⁊ pulſus ē mollis ⁊ leuis. ¶ Si vo ſ ab opplone: tūc adeſt magª diuerſitas in pulſu. Et iſta diuerſitas ē: qz alī qñ eſt magn⁹ alī⁹ pu⁹. alī⁹ debilis. alī⁹ fort. Si vo apa eſt in capſula cordis ⁊ illō eſt caliduz tūc ſe. eſt magna ⁊ intēſa ⁊ freqns cordis tremoꝛ ⁊ frequēs pulſus. Et ſi ſit fridū vl' aqſuz: oia ſunt remiſſa ⁊ pulſus leuis: ⁊ cū hoc ſeqt demaceratio ⁊ cōſumptio cozpis. ⁊ vt plimū accidit moꝛs: vt accidit moꝛs ſimie Ba¹ ⁊ illi comuti Job. de tornamira. Si tremoꝛ cordis ſ a cauſ ꝓmituis vt a ſolutione ꝓtinuitatis vel a moꝛſu aialiū: venenoſoꝛ vel reptiliū: ſigna habent ex relatiōe pa. vel aſſiſtentiū. Si vo tremoꝛ cordis ſ ꝓp materiā a cozde cōica tam. cognoſcit ex debilitate eparis ⁊ ſui gūitate. vel aſſunt ei ꝓprie egritudies. Et ſil'r de cereº. qz ꝑus ſentit dolor vel gūitas in capite forte cū falſis imaginatiōib⁹ maxie cū hu. eſt m̄licus. ⁊ forte adeſt triſticia ⁊ timoꝛ: ⁊ ſic de alijs hu. Et aliq̄n ſeq̄tur reu⁹ cui⁹ aliq̄ ꝑs fluit ad coꝛ vel capſulā ei⁹. Si venerit a pulmone: tūc talis hȝ oꝛthomā ⁊ tuſſim ⁊ alma cū diuerſitate pulſus ſic fuit Antunerus medicus. Si vo fuerit ꝓp ſtoᵐ: ſcit ꝑ dolozem ⁊ gūitatē ſto¹ ⁊ per vomitū ⁊ nauſeā. Et cognoſcitur a quo hu. ꝑ ſapoꝛē in oze. naz coª. facit amaritudinē ſiā ſalſuz ſalſedinē in oze melancolia acredinē. fiā dulce dulcedinē vl' inſipiditatem. Cognoſcit ex alio qz alī⁹ pa. euomit talē hu. ⁊ qñ ſto⁹ eſt vacu⁹ ſentit alleuiatio: niſi eēt aliqs hu. acuꝛ⁹ colicus q̄ ad ipſuz venit: ⁊ magis affligit qñ cib⁹ incipit digeri. Et ſi eſt a repletione: magª affligit poſt refectiones. ⁊ ſi ab inanitione: magª affligit ante cibū. ⁊ ſi tremoꝛ cordis venerit ꝓp ſe. ſiue ſit peſtilētialª vl' alia cognoſcit ꝑ ꝓſentiā illaꝝ. Si ſ a vermib⁹ qñ vermes nō recipiūt cibū in ſto° plus affligūt donec cibū in ſtomacho recipiūt ⁊ in inteſtis quo paſcunt. Si vo a ventoſitate magª affliguntur ſumptis reb⁹ generantib⁹ ventoſitatē. ⁊ cū hoc faciliter venit ⁊ faciliter recedit. Si ſ a nimio enſu cordis: faciliter ledunt a qua cunq; cā de ſupradictis ei aduenient.

Iudicia in cardiaca ſiue i tremoꝛe coꝛdis. ꝑº ſm ℔m 5°de iter ca°ꝑ°. ⁊ ſm Aui. in.11ª.3¹.trac.j.c°.2.apa calidum ſi fiat in coꝛde iterficit ſtatiz. ⁊ ſi eſt fridū mozrtale eſt ſi nō iterficit ita cito. ¶ Cz°mala cōplexio accidens cordi poſtq̄ eſt eq̄lis vel ꝓfirmata: nō recipit curationē. ⁊ qñ adhuc eſt diuerſa nō eq̄lis eſt difficilis curatiōis: nō tñ intendo de cōplone acq̄ſita in ſe. effi. ⁊ tertiaª ⁊ ſil'r bus. Aui. ibidē. Quibuſcūq; in coꝛde fuerint vulnera vſq; ad ei⁹ ꝓcauitatē penetranª cito ꝓfluxū ſan. moꝛiunt: maxie ſi concauitas ſiniſtra vulneraī. Si vo vuln⁹ ad cordis ꝓcauitatem nō aduenit ſȝ ſoᵐ in ſuba cordis quoſdaz ꝑ totā noctē: alios ꝑ totā diē viuere vidi. vbaſunt ℔¹ 5°de iteri.c°ꝑ°. vſus finē 2¹ colū¹. Jdē dicit ypo.6°.aph.aph.18°. Si coꝛ fuerit inciſum moꝛtale eſt. Et ſeq̄t in cōmēto. Jnciſiōes aūt cordis ⁊ diafragmatis nō ſolidant: qz ſemper mouent. Et trāſumptiue Aui. in loco iam dicto 4°ſm Raſ. in dimſionibus. Si pulſus prius multū fuerit diuerſus ſm genera ſua: ⁊ poſt efficit debilis vel totaliter cadat ꝙ non ſentiat moꝛtale eſt. Et ſi cū hoc in ꝑn° appet rubedo colozis: ⁊ cito apparet citrinitas: ⁊ ſudoꝛ eſt frigidus: vir aut nunq̄ curatur.

Cura tremoꝛis cordis. Prio ponent q̄dā gñalia doctoꝛa q̄ ponunt a ℔°⁊ ab Aui. ⁊ ab alijs autoꝛib⁹. Primū ſic ſm Aui. ꝙ

Digitized by Google

cor pncipali⁹ ⁊ nobili⁹ est mē⁹ oī alio ⁊ facili⁹ egrarū causaꝝ ipressionē suscipiens. iō in suc currēdo sibi dz eē studiū cum velocitate ⁊ sine erroꝛe cū subtili dieta ⁊ medicis eis pueniētis bus ⁊ appꝛopꝛiaꝝ in eñando ⁊ alterādo ⁊ cōfoꝛtando. Nō eni est aliqđ mē⁹ tam subita medi cina vel cibo idigens. ¶2⁹ docu⁹ est a .5°. ⁊. meg⁹. qñ colū°. ii°. in hac foꝛ⁹. Aliqñ pp ma gnitudinē ⁊ molestiam morbi nociua damus egris. ꝺbigra. si fin. fuerit in fe. necesse est da re ifirmoiuū ⁊ ius carniuꝝ. Et pp ꝺ oz ꝙ ad illud qꝺ magis necessariū est festinem⁹. ꝺ ille ꝺūc eundē cañ. ponit Aui. i. ii⁹. 3⁹. in fine ca⁹ de cura sinco. ¶3⁹ docu⁹ est .5⁹. ibidē. Si mē brū nāliter calm est ⁊ patiaꝝ calorē parū fri giditaris idiget ⁊ in pauco tpe fieri oz. hec ille. Cū igiꝝ cor sit hmōi: cū paucis frīdis debi te mistraꝝ ad suā naturā cito reuertet. ¶4⁹ docu⁹ est .5⁹. ibidē. Si actio alicui⁹ mēbri to ti coꝛpoꝛi sit necessaria nō debem⁹ foꝛtiꝛ illud purgare ne virt⁹ eius deficiat: ⁊ actio toti coꝛ poꝛi necessario minuat. ⁊ cor est in hac intentione nobili⁹. ibidē colū°. vltio. ¶5⁹ cū egritu dines repꝛonis cordis vt plimū fiūt a san. vel vapeꝛ flōia pueniētioꝛ est ꝙ medicīa. qꝛ p eam ab vtroqꝫ liberaꝝ de basilica dexꝛa a repleꝛō ne san. ⁊ de sinistra a repletiōevapoꝛosa. Aui. in. ii⁹. 3⁹. c°. 6. ¶6⁹ si āministras aliꝫs eñatiꝫs medicinas ad rollendā cordis vel pꝛium vicinaꝝ repletionē cū eis miscende sunt aliq̄ cordiales vt eaꝝ virtutes ad loca illa faciant penetrare: ⁊ vt coꝛ pfoꝛtet ⁊ ei⁹ virt⁹ custodia tur. Nā medicine laxatiue cordi nō parū ꝺñe eriſtūt. Aui. ibidē. ¶7⁹ docu⁹ sumit ex dictis .5⁹. i5°. meg⁹. qñ in colū°. i8°. Cōsideret medi cus mē⁹ mādans materiā cordi: ⁊ ipsuꝫ eñet ⁊ pfoꝛtet vigoꝛādo coꝛ cū suis appꝛopꝛiis. Jsto aūt docu⁹ nō solū in passionib⁹ cordis. verus ēt in oī materiali egri⁹ est obseruādum. si a cā cōcata fr. ¶8⁹ est in curatiōe male cōplonis cordis cale cū frīs aliq̄ cordialia cala sr pmi scenda in pua tū ꝙ: vt sps p ea refocillent: q̄ cū solis frīs pari erāt extingui ⁊ annullari. Cōsiderem⁹ eni: ꝙ si nā fuerit foꝛtis: discernet inr calefactī⁹ ⁊ ifrīdatiuū: ⁊ afferet ifrīdati⁹ cordi: ⁊ calm cordiale spū: ⁊ rēpabit illud ⁊ qñqꝫ istud. ꝺba sunt aui. ii⁹. 3⁹. trac. p°. ca°. 6. ¶9⁹ docu⁹ est Aui. in eodē loco finali: qꝛ me⁹ frē sunt iepte penetrare: pueniꝛ cū eis medici nas calas cōmiscere vt virt⁹ friaꝝ cordi citi⁹ pſenteſ. iō crocū in medicīs trociscoꝛ cāfo⁹ p miscemus. Jstud docu⁹ iunat. 4⁹. Alie autez cōpiexiones cordis ꝙ sua ꝛōia ad tēpamentuꝫ sunt reducēde: put pticulariꝫ oñdeſ. ¶ Cura pticularis cardiace. Pꝛio qꝛ Raſ. in diuiſio nib⁹ dicit ꝙ sm plimū tremoꝛ cordis fit cū ca loꝛe. iō p⁹ fit flōia de basilica. Nā .5⁹. ō iteri. c°. p⁹ restaſ ⁊ trāsūptiue Daly ō regali diſpōe dicit in hūc modū .5⁹ refert hoiez cui singulis ānis treoꝛ cordis accit flōasse. ⁊ pa°. cordis re cessit: cū ita qꝫ ꝺ sepi⁹ adhiberet: ois ꝺ tremoꝛ cordis a viro receſſit: ⁊ cū flōiā illi pdesse vide rit egrotāti san. minutionē fingul⁹ ānis iduc: añ ꝙ acciderit coꝛdis tremoꝛ ⁊ ei⁹ rpa adesset ficqꝫ in ipsuꝫ deiceps pa°. nō redijt. Ba⁹ tñ in bet ibidē dare ſbrilē dietā. Deide deſ iſte pul. quē pōit Daly exāgū. i. cū succo malozūgna toꝛ musoꝛ. R. se. cucu. citrulli. ⁊ cucur. mundꝫ se. poꝛ. añ. 3. ij. xilo aloes masti. cāfo. añ. 3. ß. ſ. pul. ex isto puluere pōt fieri elec⁹ vel trociſci vel pditū. refrigerāt coꝛ supcalefactū ⁊ cō foꝛtāt ⁊ alterāt malā cōplonē. pōt ēt mistrari ri sr limonū sr roſ. sr ⁊ de boꝛagi ⁊ bugloſſ ⁊ illa frīa cordialia q̄ dicenſ in c⁹ de syncopi. Deide denſ trociſci de cāfo⁹ qꝰ ponit Raſ. 9⁹. ad Almās i c⁹. ꝙo. R. spodij se. cucur. se. cucu. se. scariole sanꝺ. al. roſ. ru. añ. ptes eqles. p qli bet pōdere vm⁹ ponant g. iij. de cāfo⁹. ⁊ detur q̄tridie aure⁹ vn⁹ cū succo maloꝝ acetoſoꝝ. ⁊ cōtinuet p. 2. ebdomadas Jtez in isto casu sm oēs vz lac acetoſuꝫ. a q̄ eꝛctū est butirū. qꝛ res frigerat coꝛ. Et cibent cū lacte q̄ bullit cū ag gresta ⁊ succo limonū ꝓparaꝝ vl citrāguloꝝ. ¶ Si ꝺo vr abūdare mala ma⁹ colica: eiectur cū cassiaſ tamarinꝺ. reub. ⁊ mirab. citri. deīn de denſ trociſci vl puſ. supdicti ⁊ sr. Silr vz rob pomoꝝ acetoſoꝝ ⁊ rob acetoſitaꝝ cit⁹ ⁊ sr pomoꝝ acetoſoꝝ ⁊ sru de ribes ⁊ iulep roſ. ⁊ zuc. roſ. Jaceat eger in lecto fro in q̄ spgant folia salq̄ ⁊ cānaꝝ ⁊ uīci ⁊ folia vit ⁊ nanuſ. si aer de se nō eēt frīdus. ¶ Si aliq̄ fe. adest re gatur vt febzicitans. ⁊ odoꝛetvioſ. roſ. sanꝺ. ⁊ flozes nenuſ aquā roſ. ⁊ acetum: vel ſ ex eis saccul⁹: ⁊ rozeſ cū aq̄ roſ. ⁊ aceto ⁊ illū in ma nu tenēdo olfaciat. Et ex istis pt fieri epithia cū aq̄ roſ ⁊ aceto supꝛa pect⁹ dūmō fit infriaꝝ tum supꝛa niuē. vel pōt fieriving⁹ cū o'eo roſ. vel vnfancio. ⁊ qñ icipit calefieri itez pmute tur. dicit Raſ in diuiſionib⁹. Comedat oꝛdea tū auenatū ⁊ filia. Et si non affuerit fe. dieteſ mō grossio' ꝺādo pullos vl' pullas puas cum aceto vl aggresta vl cuz succo pāpinoꝝ viris. Et vtaſ alcubugi, ꝓpie habet virtutez in hac re, pter frigiditatē sue cōpiexionis. ꝺba sunt Auicē. in. ii⁹. 3⁹. trac. 2°. c°. 4°. Si vero ista ca liditas fuerit magna ⁊ per ista nō mitigetur.

Digitized by Google

omnes volūt ꝙ def aqua fria fontiua ad po-
randū. Sequit pul. haly in. 6. li. 2°. partis. R.
ros. ru. spo' añ. 3. iij. cozīadri ꝓparati. 3. ij. cara
be cozalli boli arme' añ. 3. j. margarit' canfore
añ. ℈. j. ℞ pul. detur cuꝫ aqua bugloſſe vel ro.
vel acetoſe. Si cum iſtis addas bugloſſaꝫ vel
flores eius deſiccatas: melius erit. Nam bu
gloſſa parum ad caſitatē declinās ⁊ humida
in ꝓmo letificat ⁊ ꝓfortat coꝛ ⁊ eſt bona mlie
⁊ ſollicitudini ⁊ tremoꝛi cordis cū vino. Et ꝯ
dam dāt eam cū bolo arme° quaſi. 3. ij. ad tre-
morē calm cordis. Poteris etiā miſcere aliq
cordialia fria cū aliqbus cordialibus calidis
vt docet 3m documētū. Sill bugloſſa ⁊ flores
eius ⁊ bozago ſill poſite in vino valēt ad car
diacā ⁊ ſincopim. Et ſi ꝑ ſe ſumanť in vtroq
caſu valēt cū ſuis ꝓpetatibus. Seq℔ R' aui.
in loco iam dicto quozūdam trociſcoꝛ. R. de
ronici. 5. ij. canfore. 3. ß. ſanō. ru. ℈. ij. margari
tax carabe cozalli riloaloes ſpo' roſ. ru. añ. 3.
j. bugloſſe. 3. iiij. ℞ pul. ⁊ conficiat cum ſucco
granatoꝛ. ⁊ fiant trociſci. def. 3. ij. vel. ℈. iiij.
vel poteſt fieri elec' addendo ſuc' ⁊ conſuā
bozag ⁊ bugloſſe. ℂ Curatio quādo ē cā frida
ſtica cū varietate pulſus ⁊ anhelitus adeſt
pigricia mēt ⁊ cozpis ⁊ malus coloꝛ in facie.
Tunc purget cuꝫ hac medicina: ſiue materia
ſit in ſtomacho ſiue in partibus cordis. et eſt
Auic. c. 5. fen. ⁊ trac. ꝑdictis. R. agar'. 3. ß. tur
bit. 3. j. bdellij pulpe coloqntid. añ. g. iij. muſci
ſim croci añ. g. ij. rilo aloes gra. iij. ſalis gēme
gra. v. ℞ pill. pyna doſi vel magis. put vide-
bitur opanti. Denť deinde aroma'cā cala ſim
plicia ⁊ compoſita cordialia vt eſt tiria' me
tridatum diamuſcū leti' Ba' diamargaritō
alia que dicenť in ca. de ſincopi. Et denť tro
ciſci muſcati. Raſ. 9. ad Almanſ. quoꝛuꝫ hec
eſt confectio. R. maſti ſpice' rilobalſami cina
momi cozticis citri añ. 3. j. fiat puluis: et cum
vino odoꝛifero ℞ trociſci: ⁊ valet ad tremoꝛē
cordis ⁊ ſincop. paruā ⁊ magnā. Et iſti ciban
di ſunt cū bonis cibis: vt ſunt carnes auium
in medicina vſitate parate cum bonis ⁊ odo
riferis ſpēbus. vtatur etiā vitellis ouoꝛum et
bibat bonū vinū odoꝛiferū purū in pua quā
titate. ⁊ in eo ponat bugloſſa. Si eñ vinū ſu
mat in magna q̄ntitate: q̄uis ſit bonū ⁊ odo
riferū: mo. bi frigidi eſt cauſa. vt dicit Bal. 2.
de morbo. c. 3. Et odoꝛēt calida aromatica: vt
pomū ambre muſcū aloes algaliam ⁊ ſimilia
⁊ vngat pectus cum oleo balſami ⁊ nardino.
⁊ ℞ emplm ſupra coꝛ. R, ſauine foliorū mirte
ſanſuci foliox dānidis foliox meliſſe, añ. ℥. j.
cipi. ℥. ß. coſti ſpici' garioſ. añ. 3. ij. pul. diſtem
peret cū vino odoꝛifero ⁊ oleo nardino ⁊ extē
dat ſupra pannū et ſupra coꝛ calm applicet.
ℂ Cura cardiace cū eſt a mala cōplone ficca:
et tunc coꝛpus eſt demaceratū ⁊ extenuatum
⁊ pulſus durus ⁊ puus: tunc regat regimine
reſumptiuo: vt dictū eſt ſepe. ⁊ dicet in ethica
et ℞ cerota humida. vt eſt cera malaxata cuꝫ
oleo amigd. dulciū ⁊ etiā vtaꝛeo inſuis cibis.
Et vtať bozag ozdeato auēato lacte amig. et
bugloſſa. et vtatur cordialibus humidis et
aliqñ temperis. Et pectus vngať cū vnguen
to reſumptiuo. ℂ Cura qñ eſt a melia tunc pa
tiens eſt triſtis ⁊ hꝫ multas imaginatōes: et
ſemp timet ſine cā manifeſta. Et tunc purget
ſic. R. coztic. mirab. lxe. ⁊ indo. añ. 3. j. cpythꝫ
3. ß. lap. ar'. g. v. muſci. g. iij. ℞ pul. ⁊ diſtēpet
cū vino vel pñt fieri pill vel potus: ⁊ purgat
meliam. vel purget cū roſis bus ⁊ epythimo ⁊
mirab. ſupdictis. Valet etiā hoc medicamen
exptū ſm ipm. R. bugloſſe. 3. j. ſedoa' deroni'
añ. 3. iiij. ℞ puluis def. 3. j. cuꝫ vino odoꝛifero.
ℂ Qñ tremoꝛ cordis eſt a ſtomacho cōcante
mala ꝙlonē vel hu. ipſi cordi. tunc ſi hu. ſint
acuti pūgitiui purgēt cū pill. iſtis. R. coztic
mirab. citri. 3. iij. aloes cicot' fol' abſin' maſt.
añ. 3. ß. diagredij. ℈. j. ℞ pill. denť. 3. ij. vel. 3. j.
et ß. Deinde ꝓfortet ſtoach' cū oleo de maſt'
⁊ filibus. Si ꝺo alij hu. in oziſ' ſto' dñantur:
illi purgenť ſm ſuā nāz. ℂ Sic etiā ℞ de cib'
mēbris ſuā cām ipſi coꝛdi cōcantibus. vt eſt
epar ſplen pulmo matrix diafrag': ⁊ cetera ſi
milia. In omi cordis tremoꝛe vꝫ multū ſi qua
libet nocte ſumat ℥ ſucco bugloſſe i intre ini
lecti. Item ſume interdū garioſ minoꝛes. Et
anthꝙphilū vꝫ multū in hac egri. dū tū nō ſit
exceſſiua calitas. Itē ſanfuc' cū aq i cā calat
cū vino in cā fria vꝫ. ℂ Si ꝺo ℞ a cōicatione
totius coꝛpis: ſiue ſit mala ꝙlo cū mā vel ſi-
ne mā vl a febrib': curenť ⁊ fe. ēt put i ſuis di
cetur caplis. ℂ Si ꝺo fuerit ꝓpter ꝛēmes: ſtu
diū impēdat in occiſione eoꝛ et in expulſione.
In quo quidā caſu multū valet: ſi ſumantur
3. ij. de yerapigra Ba' vel magis vel minus ſm
particularia ſuſcipiētis cū tribus gnis pulpe
coloqntide. vꝫ etiā ſi cuꝫ iſtis crocus miſcet:
qꝛ crocus ꝓfortat ꝛēmes occidit Et ſic etiam
dico de aliis cauſis ꝙ ſua cōtraria ſiue forma
lia ſiue effectiua ſunt reducēde: ⁊ egritudo cō
ſequenter ſtirpanda.

Declaratio in tremoꝛe cordis. Prio
ſciēdū ꝙ ſi hūiditas exi
ſtēs in capſula cordis int coꝛ ⁊ ipaꝫ ſi ē quā-

Digitized by Google

multū male q̄litatis si adhibef bonū regimē
cū eūonib⁹ꝫ cozdialib⁹. ſic dictū ē: ſanari pōt.
Sed ſi fit multa vel in ſe hēat malā q̄litatem
ſine dubio inficit: marie ſi malū regi⁹ oꝛinā
atur. Silr dico de apate capſule cozdis. Q2°
ſciēdū eſt: q̄ ſicut fit de influētia planetarū ꝫ
motuū cozpoꝝ ſup̄ celeſtiū ad iferioꝛa. ita fit
de influē³ ꝫ motu cozdis ad alia mē³. Nā ſm
Ptolo⁰ⁿ ꝫ ſm nufeolā ceſſante motu celi ꝫ in-
fluen³ cozpoꝝ ſup̄ celeſtiū iſta inferio³ citiſſi⁹
deſinerēt eſſe ptes mūdi: qz deſtrueret ꝫ defi
cerēt. ſilr deficiēte motu ꝫ influē³ cozdis ceſſa
mē³ deficiūt ꝫ moꝛiūt cū eo ꝫ deſinūt eē ptes
bois. ꝫ b eſt qđ dic̄ ga. 5. de mozbo. ca. 1. Nam
cetera mē³ cozpis vt dicim⁹ ſuā opatōez exer-
cere p moderatā ꝓpūāq; ꝓpꝺoez cozdis. ī qz
actio cē³ tpamēto ſui cozdis ablato mōſtraf
auferri. Ꝺē intelligēdū eſt de epate. Sed. tñ
nō neccio cozdis ap̄utaf actō illoꝝ ablat tpa
meaf. ſ. ce³ ꝫ epatis actōibus ꝫ ꝓpatib⁹. ꝫ ſe
quif q̄ ſi anbelit? a cozde auferaf: moꝛ illud
moꝛi necce eſt. b ille. Ꝺē dicit aui. Q3° nōndū
q̄ ī capſula cozdis pñt fieri paſſiōes ꝓpf b ñ
oēs ſūt moꝛtales. ñ ſi calm ei accidat apa: ne
ceſſario moꝛiunf ꝓpf cozdis vicitatē. Q4° no
tādā ſm Rab in diuiſ. ſuis. q̄ raro fiūt egri.
in cozde a mala ꝓpꝺoe hūida. nā ſi ma. 9° hūi
da intm̄ cozpe dñaret: donec ꝓſecutiue dña-
ret in cozde. tūc necce eſt aīal moꝛi. ꝫ talis nō
ſpectat curationē Q5° dubitaf q̄re autoꝛes iu
bent fieri flōmā de baſilica vel epatica ꝫ nō
de mediana. cū iſta cozdi ꝫ ſpū alib⁹ ꝓuideat:
ꝫ p eius inſciſionem directius ma³ in cozde ꝫ
ſpūalib⁹ exīs eūaf. Dicit q̄ cā illi⁹ē diſtractō
ma⁰ in cozpe plecto⁰ meli? fit p ꝓtē logiquā
ꝫ ideo ꝑus fit de baſilica. ꝓpter b Rab in to-
to ꝓtinēte iubet in iſto caſu fieri flōia de vēis
q̄ ſunt in pedib⁹. ꝫ vltimo vētoſas int̄ ſpatu-
las iubz apponi. Sz ſi adhuc remāeret replo
poſt flōmā baſi⁰ bñ fieret flōmia de mediana
vel ōz q̄ p flōmiā baſi⁰ nō tñ de ſpiritibus ꝫ
nāli caloze eūaf. ſicut fieret p inſciſionē me-
diane q̄ cardiacavocaf. Q6° dubitaf q̄re aliq̄
aīalia hñtia magnū coz reſpectu cozpis ſunt
inauda³ vt ceruꝰ. Ad b ꝛndet aui. in. 11. 3. trac.
1. qz q̄uis lepus ꝫ ceruus hñt magnū coz. hñt
parū de caloze nāli ꝫ paucos ſpūs. ꝫ iſta faci
lius reſoluūf. ꝫ cozda eoꝝ exinanita ꝫ depau
pata ſpū ꝫ caloze nāli calefieri nō pñt. nec p
pñs aīalia illa audacia fiunt. Nā audacia ex
ꝑte calīf cozdis ꝫ ſpūs abūdātia. ꝓcedit: vt
dicūt Ba. ꝫ Daly. 2. teg¹. ꝫ ceteri magīi. Lāis
ñ o q̄uis hēat pūū coz: audax eſt. eo qz in ven
triclis cozdis eius puls fit ſan. ebulli⁰ ꝫ ſpūs
ꝫ caloz coartanf ꝫ reflectunf rōe reflectionis
multiplicanf. ꝫ ſic coz calefit. ꝫ p pñs totum
cozpus. ꝫ ſic fit audax. Et iſta etiā aīalia ſunt
leuiſſima ad motū rōe agilitatis et habilitaf
coz⁰ eoꝝ: qz hñt neruos ſiccos. q̄ quāto ſiccio
res ficcitate nāli nō ſpaſmoſa: tāto ſunt habi
liozes ad motū. Q7° ſciendū q̄ in cozde nō ꝓ-
fieri ap̄a veniēs ad ꝓfirmationē nec lapidifi
cationē nec in eo pōt fieri cicatrix ex vulnere
qz ꝓpter ſuā nobilitatē non pōt tolerare illa
nocumenta q̄n aī moꝛs ſeq̄reſ milleſies. Et
ō in aīalib⁹ anathomizaf vel occiſib⁹. in coz-
dibus eoꝝ nō repiunf lapides nec cicatrices
nec alia veſtigia. ſic repiunf in aliis mēbris:
vt in epate ꝛc. Q8° igrandū nō eſt ſm gal. in
li. de vtilitate pulſus. q̄ coz hz aliq̄s ꝓpetaſ
ſingl̄ares. Et ꝓmo eſt. q̄ eſt p⁰ⁿ inſtroꝛ vita
liū. 2° qz eſt mē⁰ pncipalius aī mē⁰ ꝫ oīa alia
mē³ opanf ſuas opatōes in vtute ꝫ tpamēto
eius. Et q̄dibet mē⁰ pōt deficere a ſuo ꝓpꝛio
tpamēto. tñ. ꝓpter b coz nō ꝑdet tpamētum ꝫ
opationē ſuā. Sz ſi coz ꝑderet ſuū tpamētū ꝫ
ſanitatē ꝫ opatōnē. ſikr ꝫ alia mē³ ꝑderēt illō
vt dicit ga. 7. meg. colū° vlt. 3³ ꝓpetas ei? eſt:
q̄ ad motū ei? mouenf vene pulſatiles: vt vi
ta ꝫ nālis caloz toti cozpi miſtrenf: vt fumoſi
tates ab eo expellanf. 4³ qz nō pōt ſuſtinere
ap̄ata nec ſolonē ꝛmittaf abſq; moꝛte. ꝓia
ſicut faciūt cetera alia mēbza pncipa³ et non
pncipalia. 5° coz nō ſuſtinet eē remiſſe cal'n ſi
cut ꝫ alia mēbza: imo q̄uenit ipm eē cal'm ca-
loze vehemēti. ꝓpꝛea ꝓmo: qz mouef a ſeipſo
ꝫ mouet cetera mēbza motu pulſus. 2° qz cale
facit ſe ꝫ cetera mēbza. ceteris aūt membris
ad ſui ꝑmanētiā ſufficit puū ineſſe calozem.
ñba ſunt ga. in li. de vtil⁸ pulſus ad. 3 colū⁰.
6³ ꝓpetas eſt cozdis: q̄ omīi tpe opz ipm ices
ſant motū hre: vt caloꝛē q̄dē excitet nālē. Nā
ſi coz infridaref aīal feſtiaret ad moꝛtē. ibid.
7³ ꝓpetas eſt: q̄ ad coz nō fluit aliq̄d caloris
aliūde vel ab alio mēbzo: niſi illud mēbzū ab
ipo cozde caloꝛē ſuſcipiat. ñ ad cetera mēbza
ab ipo cozde tanq̄a fonte riuulus effunditur
caloris nālis. 8³ coz a curſu diſgredif natura-
li: ꝫ deuiat facilr. cetera ō mē³ nō ſic. 9³ ſolū
coz eſt factiuū pncipiatiue nālis caloris ꝫ ſpi
rit⁹. 10³ ꝓpetas cozdis: i cozde iāmāt fum⁹
fe. pu. ꝫ alie fe. in eo pncipali⁹ fiūt. deinde p
totū cozp⁹ expādif febrīl' calo. Q9° ſciēdū q̄
aliq̄ iubēt ponere vētoſas int̄ ſpatulas ī trez
moꝛē cozdis cū replōe. ñ ego dico q̄ ſi ponāf
aliq̄ñ. ꝓpf intēſaz replōez: nō tñ iubēt ꝓtinua

ri:nec illonec alio casu. Nā vētose posite iter
spatulas: sto^m debilitant ⁊ cozdis tremozem
gñant. vt dicit aui. in. 4. pmi. c. 21.
¶ Laplm. 14. de sincopi.

8 **Sincopis** est casus ꝺtutis subito factus. 12
de inge. c. 5. Aui. aūt in. 11. 3. trac. 2.
c. de sincopi ⁊ trāsluptiue. Berarꝺ
cremoñ. supra viaticū dicit: ꝙ sincopis est de
structio maioris ptis motiue ⁊ senſibil' ꝓpter
debilitatē cozdis. Uel dico ꝙ sin. est casus vir
tutis aiate ⁊ motiue ꝓpter retractōez vel inani
tionē spūuz. Dicit aūt sin. a sincopa: q̄ est figu
ra grāmaticalis q̄ est ablatio lr̄e vel syllabe
de medio dictōnis vt amarūt ꝓ amauerūt. sic
aliq̄ ps vite videt auferri de tota vita i pro^o
suo ita ꝙ vita cedit mozti ꝓ aliq̄ tpis spacio:
aliqñ ꝑ secla cūcta. Proinde ꝺr sin. pua mozs
Sincopis aūt deriuat a sin. ꝙ est cū ⁊ copos
qꝺ est cessio. i. datio loci vel mozt'ifica^o. q. de
me^o cessio. i. de. me^o vite vel mozt'ifica^o vl' vite
abla^o ꝓ aliq̄ tpe. Sin. aūt triplex ē: qꝺā est re
soluto^a: alia ē ꝙculcato^a: ⁊ alia q̄ fit a reb' q̄ a
tota ꝓpetate nocēt cozdi ⁊ ꝺtuti vitali. vt aer
pestilētialis ⁊ assumptio veneni ⁊ alia filia.

Cause sincopis qꝺā sūt ꝺiuncte. qꝺā aūi
cedētes ⁊ alie ꝑmitiue. Cāe ꝺiun
cte ⁊ imediate sunt tres ꝓncipales. vna est re
solo calozis nālis ⁊ spūuz a cozde. circa quod
fūt ita pauci ⁊ remissi ꝙ nō sufficiūt ad vitā
ꝓtinuandā. ⁊ ō ibi fit cessio ⁊ abla^o ptis vite
saltē appent. Alia cā ꝺiuncta fin. ē ꝙculca^o ca
lozis nālis ⁊ spūuz ⁊ aggrega^o eoz in cozde:
ita ꝙ nō fit debita expira^o nec eozū emissio p
totum cozp' nec euēra^o calozis nālis ⁊ spūuz
a cozde. Ter^a cā est veleē pōt illa: q̄ atota ꝓpe
tate vl' a tota sui ſuba nocēt cozdi ⁊ naturali
calozi: vt est venenū ⁊ inspira^o aeris fetidi ⁊
cozrupti vt aer foueaꝝ ⁊ puteoz ⁊ aer mine
ralis ⁊ aer pestilētial' mozsus aialiū veneno
soz: vt scozpionis ꝟpens vespe mag^e ⁊ canis
rabiosi ⁊ fumi venenosi ab aliq̄ ꝑte cozpis ele
uati ad coz ⁊ filia. Quis aliq̄ ex istis pōt cōpu
tari int' cās ꝑmitiuas. ¶ Cāe aūtes sin. ꝺcal
caro^e pōt eē mlt'itudo flātis circa cozꝺēas ⁊
capsulā eius. 12. de inge. c. 2. Alia cā pōt eē ml'
titudo hu. ꝺuctim vel sepatim: ⁊ aliq̄n cū fe. ⁊
tūc epar ⁊ sto^a tūescūt vel apata in eis exīstia
12. de inge. c. 3. ⁊ c. 5. Alia cā ē ml'titudo marie
cuiuscūq̄ ꝺditōnis sit circa coz exīs actu vel
pō ꝺcalcās spūs ⁊ naturalē calozē vl' facies
opploes i eo vel in loc ꝓis ei. Alia cā pōt eē
ꝺines ad orificiū stomachi' ascēdētes vl' mala

ma^a seu hu. pūgitiui mozdicatiui vel acuti vl'
cozrupti in eo exīstes vl' aliūde venētes. Trē
opplo completa in ce^o: q̄ freq̄nt' fit in applia
magna. 5. de inte. c. 1. timoz magn'. ibiꝺ. Silr
san. ⁊ alie hu. decurrētes ad pectus vel plonē
ab aliq̄ loco vt a capite vt q̄nq̄z accidit in sq̄
nantia pleuresi ⁊ piplonia. vel pōt eē cāe isti'
sin. alique egri. vt accidit in fozti suffocatōne
matriq̄ ⁊ in aliꝺbus fe. replonalibus in ꝓnci
pijs porisimoz vel i augmēto ꝛc. ¶ Cāe aūtes
sin. resolutozie inaniētes pōt eē ꝑmo mozbi a
ficcitate, pcedentes cū debilitate stomachi. 12
de inge. c. 2. Vigilie excedētes. Ultimata solo
ventris vel supflua flōma. meni aliena^o coz
ruptio ꝓplonis in mēbris nobilib'. 12. de ige.
c. 8. famis vehemens: debilitas magna mem
broz ꝓncipaliū. ꝑmo cozdis. scꝺo cere'. tertio
epatis. quarto ozis stomachi. debilitas toti'
cozpis macies extenuata. q̄cūq̄z supflua san.
eño. nimi' sudoz vt in fe. ⁊ bal. stingit. intēsus
⁊ intollerabilis doloz a quacūq̄z cā ptingat:
sic colica iliaca gauꝺiū nimis itēsuz ꝺilecta^o
⁊ angustia. 5. de inte. c. 1. ⁊ breuit' quecūq̄z cāe
intra cozpus exītes faciētes. ad spūuz ⁊ calo
ris naturalis resolonē ⁊ ꝓsumptōez. ¶ Cause
ꝑmitiue sin. nō bīꝺo respectū ad resoloez sūt
vulnus ad quod sequit' fluxus san. supfluus. 5
de inte. c. 1. Ictus in capite ad qō sequit' alie
natio ⁊ sin. vel apha vel vuln' in nucha cali
tas interioz nimis ꝺissoluēs naturalē calozē
et spūs. ad qō sequit' sin. ⁊ mozs. ⁊ ego vidi a
lias fere hoies mozi in vna nocte in niue ꝓp'
nimiū frig' nō potētes ad hītabilia loca trās
meare. Et ego eaꝺē ꝺie p illū locū trāsiui cū
alijs multis. nō tñ erā vltimus in via.

Signa sin. fere dicta sunt in. c. aī istud
ꝙ in rei ꝺritate nō differūt nisi
ꝑm magis ⁊ minus ⁊ ꝑm intēsum ⁊ remissuz.
Nam q̄n cause nō sunt nimis fortes: fit trēor
q̄n sunt intēse ⁊ fortes: fit sin. ⁊ q̄n intēsiores
⁊ fortiores fit mozs. Idcirco aliq̄ antiquoz
has. 2. passiones in vno reposuerūt ca. sic rab
⁊ Serap. Signa egri. sunt q; homo nō sentit
nec mouet: imo cadit. si ꝓus stet pedes nec su
stinet. ⁊ color faciei ⁊ labioz mutat' in plum
beū siue cinericiū colorē: ⁊ pulsus efficit pu'
et formicās. ⁊ cū hoc manus ⁊ tibia ⁊ brachia
sunt plicabilia nō rigrescunt nec stertunt nec
spasmant' sicut in epha. ¶ Signa sin. ꝺcalcas
to^e habent' ꝓ toti' cozpis vel alicui' pt' replo
nē. vñ si ē replo in toto cozpe: adest fatiga^o et
grauitas aī poriſimū in toto cozpe. Et si ma^a
replonis sūt san. pulsus est plenus ⁊ fortis et

Digitized by Google

magnus in hora inꝑpolatõis: q̃uis in poꝰ sit
difformis ⁊ formicãs. vene appent plene ⁊ co
lor ru. ⁊ calitas in tactu ⁊ alia signa san. ⁊ illã
spẽm sincoꝑ. ꝓcalcatoꝝ freq̃nt vidi in viris et
mulieribꝫ ꝛ hꝫdrẽtibꝫ. Si est a chola est ru. cla
rus habitudo extenuata calitas intẽsa pluscꝫ
in sanꝝ fiꝫ pulsus nõ est plenꝫ: imo est velox ⁊
durus. ⁊ ꝫ intelligũt in tpe inꝑpolatõis. Et
forte adest vel ꝑcessit egriꝰ colica aliq̃. Mlia
aũt cogscit. qz adest tristicia pusillanimitas
timor pulsus et tardus ⁊ non sentit in corpe
calitas intẽsa. Q̃n aũt fit a flãte nõ adest cali
tas in tactu nec fitis: ⁊ pulsus est leuis ⁊ moll'
Et hꝫdo flãtica in sputamĩe mlto. ⁊ ꝫ alijs
Et si a sto cogscit ꝑ nauseã ⁊ aliq̃ ꝑ vomitũ
⁊ angustiã ⁊ gutatẽ seu dolorẽ in ore stoma
⁊ hñt imaginatões aũ oculos ⁊ dolor in pzora
capit. Si venerit a ỽmibus: cognoscit qz freq̃
quẽtꝫ vomit sto ieiuno. Et si venerit ab alijs
mẽbris: in illis dolor vel aggrauatio p̃sentit vl
egriꝰ in illis est. sic ias freq̃nt dictũ est: ⁊ aliq̃
signa q̃ dicta sũt in. c. aũ illud ⁊ filia. ¶ Sig
sin. resoluteꝝ siue inanitõnis sunt. qz ꝑcessit
aliq̃ egriꝰ lõga vel aliq̃ hꝫevis nimis intẽsa ⁊
acuta resoluẽs calorẽ ⁊ spm ⁊ corpus et vires
debilitãs aut qz ꝑcessit vehemẽs dolor corpa
lis: vt est tristiaꝫ aut mẽtalis: vt est nimiũ gau
diũ ⁊ vigẽs fames aut multa san. eũ vl fluxꝫ
vẽtris nimiꝫ cũ farmaꝫ vel alĩ. aut qz ꝑcessit
vel adest dolor aut debilitas aut egriꝰ in aliq̃
de mẽbris p̃cipalibꝫ: vt est cor epar ⁊ cereꝫ
ũt i sto. ⁊ cũ ꝫ adest macies corpis pulꝫ puꝫ
⁊ tardus in hora inꝑpolatõis nimiꝫ ⁊ longus
sudor vel aliq̃ alia spẽs eũonis de iam dictis
ĩmoderata. ¶ Sig cãrũ ꝓmitiuarũ ꝑ relatõez
ẽfirmi ⁊ sodaliũ p̃t hñ. Et si sin. venerit subi
to ⁊ sine manifesta cã: sigtur ex passio ꝓmo ⁊
p̃cipalr ẽ in corde. Et si venerit ꝓpter cibus
venenosum: vt sunt aliq̃ fungi. aut ꝓpter vene
nũ sumptũ in ore stomachi: sentit sapor hor
ribilis ⁊ patit ãgustiã ⁊ aliq̃n cordis tremorẽ
⁊ sic dicendũ est de alijs. Signa sinco. future
sunt: qz adest titillatio circa cor ⁊ tremor cor
dis ⁊ pulsus parvus efficax debilis ⁊ rarus: ⁊
color labioꝝ et faciei mutat in pallidum vel
plumbeũ: ⁊ fiunt extrema frigida. ⁊ quãdo cũ
istis cessat sensus ⁊ motus: iam est actualiter
sincoꝑ. cui succurre.

Iudicia in sincopi. Primo sin. fine cã manifesta cõiuncta ꝓmitiua vel añte signũ est pessimũ ⁊ mortis sigtiuum
quia indicat fieri a ꝑa cordis passione: vel
forte incipit ibi apa et sil'ia. ¶ Scõo sin. q̃ fit
ꝓpter aliquã eũonẽ ỽtute vitali forti exite si
est timendũ de morte. dũ tñ illa euacuaꝰ cessꝫ
vt accidit interdũ in sõia: q̃ aliq̃s iubet vsq̃
ad lipothomiã celebrari. ¶ Terꝰ ꝓmit decre
pitꝫ ⁊ qualescẽtes citiꝫ patiunt sin. ex forti fa
me vel ex nimia eũone q̃ alij ceteris pibus.
¶ Quarꝰ si in p̃ꝰ fe. inꝑpolate veniat sin. ⁊ cũ
hoc est plenus ⁊ sanguineꝫ: tũc iudica sincopi
esse ꝓcalcatoriã. Et si venerit in fine porissi
mi vel in declinatõe ⁊ post abstinentiã vl sudorẽ
⁊ similia: iudica ipam resolutoriã vel ex ina
nitõe ꝑcessisse. ¶ Quito sin. post lõgũ tremo
rẽ cordis mortalis est: qz cã iam est ꝓfirmata
¶ Sexto sin. in q̃ hõ nõ reuiniscit post sternu
tatoria narib' iniecta nec ꝑ rozatões aq̃ ros.
nec ꝓpter assumptionẽ vini: mortal' ẽ. ¶ Sep
timo sin. facta a mala ꝓpꝛoe eq̃li vl ꝓfirmata
nõ recipit curatões. Q̃n q̃n fit a mala ꝓpꝛone
diuersa: vt accidit interdũ in fe. illa aliq̃n res
mediabilis est. ¶ Octaꝰ ꝑter mortẽ violẽtam
nũq̃ fit mors sine ꝑcuna sin. Et ideo dicebat
Berardus de cremoa. q̃ mors nõ ẽ aliud nisi
sin. ꝓfirmata. Et ista cognoscit ꝑ ablationes
anheluꝫ ⁊ pulsus ⁊ viriditatẽ faciei ⁊ labioꝝ
⁊ reclinationẽ capit: qz collũ caput sustinere
nõ ỽ. ¶ Nono q̃n sin. vẽit cũ tremore cordis:
⁊ tremor cordis cũ sin. mortale est. ¶ Decimo
quando aliqui diu habuerint febres: et sunt
macri et debilitati: ⁊ post sincopizant frequẽt
tales cito moriuntur.

Curatio sin. Valy in. 5. de reg. dispõe. in. 2. ꝑte in. c. vlti. reducit cas
sin. ẽm q̃s in cura debeꝫ ꝓcedere ad. 3. ꝓma
eũ. scõa replo. tertia mala ẽ ꝓꝰ. Aui. aũ ponit
aliã. s. illã q̃ fit a causis. s. a tota ꝑpetate cor
di ⁊ nãli calori ⁊ spũi nocẽtibus: q̃uis ista cã
possit reponi sub vna de alijs. Nam cibaria
venenosa frã ⁊ venenũ frz mortificãdo ⁊ spm
corrũpendo malam introducit in corde frã
ꝓpꝛonẽ. Libaria etiã venenosa cala ⁊ venena
cala malã introducũt i corde ꝓpꝛoem calam
ad quã sequit' exalatio caloris naturalis nõ
immerito. Primo igit agit ꝫ de mala ꝓpꝛoe
faciẽte sin. Mala aũt ꝓꝰ põt subdiuidi ẽm. 4
spẽs simplices vel cõpositas cuz mã vel sine
mã. Et in illa ꝓpꝛone q̃ est cũ mã cõpetit ena
uatio ⁊ altera: ⁊ in illa q̃ est sine mã: sufficit
sola altera. Et si sint cõposite: sil'r ⁊ medi ee
debẽt cõposite: vt in mala cala ⁊ sicca cordis
medi debẽt ee fre ⁊ hũide cũ cordialibꝫ cum
cordialib' mixte. ⁊ de alijs. Et añ ad ptica
laria veniam: ponãt ꝫ aliq̃ cas. ¶ Primo in
cura sin. pñte porꝰ primo eis subuenendum est

Digitized by Google

ꝯ ceuſe añcedẽti. nã in cũrãdo ꝑtm añcedẽ
tem cãm auferre nõ valem⁹. ¶2ᵒ fin. ꝑculca⁹
ꝯuis eũemus cũ fiõia vel alr. poſtponẽda tñ
nõ eſt calozis nãlis ⁊ ſpũs debita refocilaᵒ.
¶3ᵒ cum cibis laudabilibus cite digõmis ⁊ bo
ni chimi ⁊ potu vini odoziferi ⁊ bonis odozi
bus ⁊ cordialibus medicis debita fit reſtaura
tio ꝓdictoꝝ. ¶4ᵒ defectionẽ patienti ab aliq̃
ſenſibili eũone vel fame purũ vinuꝫ ſine cibo
ãminiſtrandũ nõ eſt. ſed ꝓmittẽdus eſt panis
in eo iſuſus vel alius cibᵒ: q̃ ſi cape non põt:
ſaltẽ aqua carnis vel galline brodiñ cũ dicto
vino ammiſtrandũ eſt. als vel ſpaſmus time
tur vel mẽris alienatio vel cõmutio ratiõis.
¶5ᵒ fin. facte ex ſuffocatione matricis aroma
tica naribus applicãda nõ iuuãt: ĩmo nimis
repiunt nociua. fetida vo iuuativa. ⁊ amica.
¶6ᵒ ſincopizantibus ꝑp bu. in ſtoᵒ vel ciᵒozifi
cio retẽtos vomitᵒ eſt melioꝛ medicina. deide
cibi aromatici ſiliꝛ ⁊ medicie ammiſtrentur
¶7ᵒ in ſincopi facta a cita ſpũum reſolone ꝑ
poꝛos vinũ groſſuꝫ ⁊ maturũ ꝓcedẽdũ eſt. nã
nutribiliuꝫ exĩs hũozes ⁊ ſpũs iobediẽtes re
ſolutioni gñat ⁊ augmẽtat. Jn alijs vo caſibᵒ
vinũ ſubtile odoziferũ ⁊ penetrabile eſt ꝓceli
gendum. ¶8ᵒ. qbuſcunq̃ lõgo fin. poꝛiᵒ mole
ſtatus vinũ calefactũ eſt tribuendũ. Accidẽta
lis cni caliditas iuuat: vt vinũ citius de potẽ
tia ad actũ reducaꝫ. ¶9ᵒ cañ. balneũ iuuat ſin
copizantes ex colica paſſione vel diarria: vl q̃
bũt inflationẽ in ſtoᵒ ex ꝓcedentibᵒ vomitibᵒ.
Sincopizantibus vo ꝑp ſudozem vel ſan. eua
cuationẽ eſt valde nociuũ. ¶10ᵒ. ſincopizanti
bus ex fortiꝛ fluxu vẽtris vel ꝑp nimium frig
roꝛatio aque fride magis obeſt q̃ iuuet. q̃tuꝫ
ad cauſe ãitis remotionẽ. Aromatizãtiũ ãũt
odoꝛibus ⁊ bonis cibis: ⁊ potu vini tales ſũt
potiᵒ reſtaurãdi dictũ ꝛaꝫ fluxũ reſtringendo.
¶Dis itaq̃ vlr viſis ad curã ꝓcedam⁹. Et pᵒ
dam pa. eſt in poꝛiſmo. Jn fin. igiꝛ actuali ſi
ue fit a repſone ſiue ab inanitione ſm Raſ. ⁊
Daly. ⁊ ſm alios ꝓmo roꝛanda eſt facies cuꝫ
aqua roſ. ſimplici. ⁊ ſi haberi põt muſcata me
lius eſt. ⁊ ſi veraq̃ deficiat: roꝛet cũ aqua frida
dando cũ ea magnum ictum in facie ſincopi
zantis ꝓiciendo ab altꝛo. ex tali enĩ aque frie
aſperſione ⁊ ictuali roꝛatione. 2. conſequunt cõ
moda ſm Daly vbi ſupza. ꝓmo qz calo⁹ na
turalis ⁊ ſpũs ad interioꝛa cõuertunt: ⁊ non
exalantur ꝑ antipiſtaſim: ⁊ ſic cõfoꝛtantur in
radice. 2ᵒ. exſpgiſcunt naturalis calo⁹ ⁊ ſpũs
qui in fin. erat quaſi ſopoꝛati dormientes ⁊ fe
re mortificati. ¶Deinde ſtrigatur anhelitus
nares ſtringẽdo ⁊ os Aer enĩ attractus ad in
tra cupiens exire cum non inuenit exitum. ad
interioꝛa reuertitur: ⁊ calozem naturalem ex
citat cõmouetq̃ naturalẽ calozẽ ⁊ ſpũm. vba
ſunt Daly in. 6ᵒ. li. 2ᵒ. ptis caᵒ. vltio. ¶5ᵒ ex
tremitas brachioꝝ ſtringatur: ⁊ cum ligami
nibus ligetur doloꝛoſe. ¶4ᵒ palme ⁊ manus
⁊ plante pedum foꝛtiter fricentur: vt materia
fin. ad contrarium retrahatur. ¶5ᵒ. fricẽt os
ſtomachi. Ex tali enĩ frication calo⁹ natura
lis roboꝛatur ⁊ reuiuiſcit ⁊ coꝛ calefit: qz coꝛ
vicinum eſt oꝛi ſtomachi. ¶6ᵒ. detur vinũ lim
pharum vel purũ ſm cañ. ſupradictos. Nam
ſi fin. eſt cũ fe. vel exinanitione: oꝑ dari vinuꝫ
limpharũ cito enĩ nutrit ⁊ ad coꝛ ⁊ venas ci
to penetrat ⁊ bucellaꝫ panis in eo intinctam.
¶7ᵒ res boni odozis vt eſt odoꝛ muſci ⁊ ãbre
ᷓ. narib⁹ applicenᷓ. Aromatica frida in cauſ
ſa calida. Aromatici enĩ odozes ita aiaꝫ robo
rant ⁊ ſpũm vitalẽ: ⁊ quecũq̃ ab eũatione re
ſoluta ſunt. reducunt ⁊ confoꝛtant. quidẽ cibᵒ
coꝛpus cõfoꝛtat: ⁊ que reſoluta ſunt recreat.
verba ſũt Daly vbi ſupza. ¶Dia iſta. 7. reme
dia ponit Daly ibidẽ ad ſuccurrendũ fin. acci
dentali. Bernardus de goꝛdo addit: q̃ apiaᷓ
os cũ aliquo fuſte. ⁊ fricetur lingua ⁊ gingiue
cũ tiriaca vel potione muſcata. ¶8ᵒ. dicit: q̃
ſternutatoꝛia naribus ĩmittantur. vt cõdiuꝫ
vel euſoꝛm ad hoc. vt ſternutet ⁊ reuiuiſcat.
¶Nono coꝛam ipſo oꝑ fieri ſonitus ⁊ clamoꝛ
⁊ ꝓꝓrio noĩe alta voce clametur. ¶Decimo
iubet Aui. q̃ ſi fin. non eſt a nimio caloꝛe vl a
cauſa reſolnẽte calida. ĩnuſcus pulueriꝛatus
naribus inſuffletur: ⁊ odoꝛet algaliam. ⁊ bo
nis odoꝛib⁹ ſuffumigeᷓ. ⁊ capiat de djamuſco
Et ſi eſt a cauſa calida: canfoꝛa ⁊ ſanᵒ. pulue
riꝛatus naribus inſufflentur. ¶Cõtra fin. can
ſatam ex replone ſic ꝓcedatur. Dicit Galie
nus q̃ illa replo vel conculcatio auferaᷓ cuꝫ
ieiunio ⁊ abſtinentia ⁊ cum aliꝫ euacuationi
bus cõperentibus, vt dictuꝫ eſt in tremoꝛe coꝛ
dis. ſi ergo ſit replo ſan. ſeparatim vel ſan. ⁊
aliozum humoꝝ vtiq̃ ꝛ flebothomia de baſi
lica. deinde de mediana. ꝓma ad diſtrahẽduꝫ
materiam. ſecunda valet ad purgandũ mate
riam coniunctam. Et poſt reſiduum hũozum
purgetur cum facili vomitu: maxie ſi maᵃ eſt
in ſtomacho. vel cum cliſteri vel cum farmaᵃ
cõpetenti. Jllos vo qui crudos ⁊ groſſos hu.
habent oꝛ cum habẽt defectionem vel ſin. eos
paulatim ⁊ continua purgatione purgari. qz
ſubitã purgationẽ ſuſtinere neq̃unt. vba ſunt
Hᵢ. 12ᵒ. megᵉ colũ. 6ᵒ. Et cũ ꝺ ſuſtineaᷓ virtus

Digitized by Google

vitalis ⁊ recreent ipſs cū aromatic. Et def ci-
bus facilis digōnis ⁊ boni nutrimēti in pua
ḡnt. Et alī fames eſt eis vtilis: ne forte illa
replo augeat: marie cū illi adeſt cruditas hu
mor: ⁊ repletio eor. Iſtevtaf exercio moder
to ⁊ paulatio ⁊ calefactiōe moderata extremi
tatū ⁊ fricatiōe. ḡtim ab iteriorib ad exterio-
ra ma trāſducat ⁊ a nobilib mēbris ad igno
bilia. dicit Daly. Et vtaf fir acetoſo in q̄ de-
quaf yſop ozigam oyl ⁊ melliſſa ⁊ paulatim
purget cū diaturbit. ⁊ nō mittat in balneum
nec fortī vtaf exer. nec poſt purgationē ſuffi
cientē. ⁊ detur eis tin ⁊ metrm ⁊ aliqñ potio
muſcata ⁊ plīr cū muſco ⁊ diamuſcū. ⁊ in ſal-
ſamento ⁊ cōdumento vtaf cordialib ifra dicen
dis qūo ad ira ⁊ qūo ad eē. ¶ Si vo a ſto fu
erit: ⁊ ibi ſentiat pūctura ⁊ mordica ⁊ eſtua
⁊ dolor cū ſiti ⁊ oris ficcitate vel amaritudie
⁊ inq̄tudine: q̄ oīa co. fignt ru. ſupabundare:
aq̄ fria vel rob. facies irrozef. Et ſ illa q̄ ſup
ius dicta ſunt in ſuccurrēdo por cū reb aro-
matic fridis. Et puocef vomit dādo fir acē-
toſum cū aq̄ cala vel oleū oliue cū aggreſta ſi
mul mixtis ⁊ agitat. Deinde pluma oleo itin
cta oz ⁊ gutturi itromittat: ⁊ vomit puocef.
Et ſi vomere nō pōt: vtaf clyſterib ⁊ ſuppoſi
toriis laxatiuis vel illa co. vel acuti hu. cōpe-
tenti catartico ⁊ laxatiuo erpellanf. Poſt iſta
pfortef ſtōachus dādo fir de abſin aquā di-
ſtillationis ei. vel def fir citonior vl fir rob.
Et nīr p debitā purgationē ſ b epithima ſu
per ſto. ſ. aque pozulare ſpuiue vel virge
paſtor. añ. ʒ. ij. ſādali al. ⁊ ru. muſcatelluni ro.
ru. añ. ʒ. ij. cū iſtis bū mixtis epithimef ſtoma
chus. Et vtaf malogranato acri ⁊ muſo ⁊ ſili
bus. Et ſumat vinū limphatū cuꝰ aq̄ rob. vel
ſaltē fontīa. Et ſup coꝛ ſ epithima frm. ſicut
dicef in c de calefactione epaf. Si vo ſtā vel
fridus hu. cōtineat in ſto: vel adeſt ibi ſingul
tus vel eructuatio acetoſa ⁊ nauſea ⁊ pauca
ſitis: miſi eſſet ſtā ſalſum. tūc def infir oximel
diureticū vel ſquilliticū vel fir acetoſus fact
cū melle cūaqua decoctiōis rafani gallicani
⁊ anet. Deinde vomit puocef cā pēna gutturi
immiſſa. Deinde dent electa cala vt diamuſcuꝰ
diatrion pipeon ⁊ diambra. Si vo non vī ad
huc pfecte purgat iterū purget cuꝰ mirrabo.
leb ⁊ inō. Et iterū pfortef ſtōach cū fir vel
aqua abſin que in cā cala ⁊ frida vſ fm auto-
res. Et poſt eū ationē ſufficientē ſto cōfortef
vnguēto cū oleo de maſtice ⁊ abſin ⁊ nardi.
ſupſpergat pul. thuris ⁊ maſt. ⁊ empleſt ſto.
cū hoc emplo. ſ. mente abſin añ. m. ſ. aloes.
maſt. añ. ʒ. ſ. incoꝛporent. oīa cum oleo nardi
no vel maſtice leon ⁊ caliduꝰ ſupra ſto appo
natur. vel fiat emplm de thure ⁊ maſtice lab-
da mēta ⁊ abſinthio ſiccis ꝛc. ¶ Si vo ꝓpter
opplomvenerit fin. qō ſcitur per extenſionem
⁊ grauitatem maxie mēbri in quo eſt opplo ⁊
per coloꝛē citrinum ⁊ p diſcolozationē faciei.
qz ſan. ad cutis ſuperficiem rōne opplonis ve
nire nō pōt. vt in opploe epaf ⁊ ſplēis ⁊ in ve
nis coꝛ. ⁊ apparet per diuerſitatē in pulſu. qz
aliqñ eſt magnus. aliqñ paruꝰ: maxie quādo eſt
opplo in coꝛde vel in venis eius. ⁊ cū ſ alia ſi
gna nō aſſunt. tūc dent diuretica cū cozdialī-
bus. Def igit fir acetoſus vel oximel diureti-
cum factū cū ſuc. vel cū melle. put videbitur.
Et detur ſuccus malozū granatoꝛ vel oꝛizaca
ra ſimplex vel compoſita. ⁊ hoc in cā cala. Si
ma fuerit fria def oximel diureticuꝰ cum de
coct ſaturegie ⁊ oziga ⁊ cuſcute ⁊ ameos. vel
ſ fic. ſ. vtriuſq̄ rafani aco. rad per apij bru
ſci. ſpagi. gramis. añ. m. j. ſaturegie. yſo oziꝫ
calamēti melliſſe corticis rad tamariſci eno.
añ. m. ſ. ameos. cuſcute ſe. apij ⁊ per. ⁊ fen
an. añ. ʒ. ſ. melt. ꝙ ſuf. ſ fir aptiuꝰ ficiuꝰ de-
opilatiuus calefactiuus: def cū aq̄ decoctio-
nis cicerū ru. ⁊ puocef vrina ⁊ vtaf cibis ſub
tilibus ⁊ ſubtiliatiuis. vt ē petro. pbullitū in
iure carniū. vtaf ēt cibis in qb ponaf oziga
⁊ yſop ⁊ ameos. Et res dimittat viſcoſas ge-
nerantes flā ⁊ chm viſcoſum groſſum ⁊ oppi
latiuū: vt eſt triticū amidū caſeus fabe ⁊ legu
mina. q̄cunq̄ ⁊ triticū coctū: ⁊ carnes porci
nas bouinas ceruinas arietinas vtaf ſinapi
⁊ eruca. ¶ Si avermib illi occidanf cū rebus
amar. ⁊ def ſucc abſin per. ʒ. dies ꝓtinos ſto
ieiuno vl cū. ʒ. j. aloē. cicor. vel epa. Jtē ſumā
tur pill. cōes ruffi que fiunt de mirra croco ⁊
aloe cicotrino vel epa c: nam iſte pill. ꝓ occi
dunt vermes: ⁊ illos finaliꝫ euacuant. Jdē fa
cit yerap data cū plpa coloq̄n. ℈. j. Jſte pul.
occidit vermes. ſ. cozru cerui vſti. ʒ. ij. cozal-
li ru. ʒ. ij. ſe. alexand ceronice. añ. ʒ. j. ⁊ ℈. cc. ʒ.
ſ. ſ. pul. ⁊ def cū quo ſozbili. vel vino ieiuno
ſtomacho. ¶ Si a fame vel ſiti ſinē. pꝛouenīat
detur cibus ſubtilis facilis digōnis ⁊ bonum
vinum ſubtile odoꝛiferum cum aqua mixtum
ſi ſe. nō affuerit. ¶ Si pp paſſiones alioꝝ mē-
bꝛoꝝ qō dinoſcitur per dolorem ⁊ ḡuitatē
illius mēbꝛi: ſuccurratur illi mēbꝛo cōſiderā-
do cōplexionē eius ⁊ egritudinem vt eſt epar
ſtomach matrix ſplē ireſtina mirach diafrag
⁊ cerebꝝ. ⁊ cetera. ⁊ recurratur ad ꝓpria ca.
¶ Si a ſuffocatiōe matric: ꝓ aqua frigida ab

Digitized by Google

alto ꝓiciat in faciē: ⁊ retineat ⁊ helitus strin
gendo nares ⁊ claudēdo os. ⁊ fortiꝰ fricentur
extremitates ⁊ pedes manꝰ cibie brachia cuꝫ
ligatōe dolorosa stringant. vapores etiā feri
di naribꝰ apponāt vt suffumigiū galbaⁿ opo
ponaci asseferide soleaꝫ ⁊ plumaꝫ ⁊ pilorꝫ hu
manorꝫ. ab istis nēpe odoribꝰ matrix refugit
& pte ꝺo iferiori ozi matrix iocūdi applicādi
sūt odores. ad ipos aūt matrix libēter declinat.
Et ſ fl̄oie. ⁊ denſ meᵉ apitiue ⁊ mēſtrua puo
cātes. vtaꝫ diamarte. cuiꝰ ℞ᵃ. ponit ab aut. ſ.
cañ. ⁊ teneat dieta subul. Et ſi mīrvideat de
clinare ad latus: vētosa sine scarificaᵉ in aliq
late vētris opposito apponat. Silr eplm de
lapdaꝰ ⁊ cera cū spēbꝰ aromatiq sub vmbiliꝰ
ponat laeri. ſ. oppoꝰ Et ſ alia remᵃ in ppo
c. ⁊ in ista spē sin. fere sp̄ petit eūo: qz ista est
deriorꝫ spēs sin. ꝯculcatōe. ¶ Qñ aūt ſ a fl̄oia
si aliqs sincopizat in pn̄ fl̄oie: istis talibꝰ āte
fl̄oiā dādus est sir. ꝺfortatiuꝰ ozis stoꝰ vel cor
dis vel vtriuſq. ſic est siruꝰ de rob ⁊ de absin
cū aq rob. mixt. vel deſ buccella panis intin
cta in agresta vel saltē in bono vino: si fe. nō
adest. Ista nēpe spēs sin. freq̄nt accidit hūti
bꝰ stoᵐ debilē ¶ Si aliqs in pn̄ poꝰ sincopiza
uerit. figᵐ ē qꝺ multi hu. cal' vel frī cū vapo
ribus ab eis resoluti circa corꝫ vl' partes eius
vicinas retinent. Et cura istī? filis ē cure illi?
q̄ fit a repl'one. Et de isto cū adiutorio dei di
cet. vbi de accūtib? fe. tractabim?. Et hāc in
sequit ga. in. 12. de inge. valde diffuse. Talibꝰ
eñ sncciteūdū est cū fricatōibꝰ extremitatū:
vt h.u. illi attrahant: vt p pozos aptos ꝑ frica
tōez longā illi fumi cū resoloe expellāt: ne ēt
ꝺus ⁊ nālis caloꝫ ad intra retracta submer
gant. ⁊ ꝯculcent. Et nō dormiāt: nisi forte sin.
eēt a debilitate ꝺtus deficiēs in radice: qz tūc
cōpeteret somn? t'cibus leuis digōnis qui fe.
nō noceat: vt auenatū ozdeatū. Et sumat suc
cū maloꝝ ḡnatoꝝ: ⁊ odoret rob sanꝺ. ⁊ aquaz
rob. ⁊ purget ⁊ flōet put decet. ¶ Sin. aūt cō
culcatoᵃ vel ex repl'oe curat: sicut dictū est ꝛc.
Sin. aūt resoluto³ siue ex inanitōe sic curat.
Si ḡ fluxus vētris est cā sin. vel eōo caloris ⁊
spūs: q̄ cōiter sequit oēm eūonē supfluā ⁊ est
actu sincopizās aq ro. simplex vel cōposita. ſ.
muscata est ab alto spḡēda in facie: vt reuiui
scat spūs ⁊ nālis caloꝫ ⁊ ad corꝫ coadunent. ⁊
parū musci puluerizati naribꝰ est imittēdū. ⁊
vinū bonū odoriferū clarū vel al. ē ꝓpinādū
⁊ cibaria bona facilis digōis bom odoris sūt
mistranda: vt gallina pinguis assata lardata
cū garioſ. ⁊ ligno aloes ⁊ ꝺsperſa cū optima
aq rob. Et extremitates fricāde ⁊ calefaciēde
sunt ⁊ aromatizāde ⁊ stringēde. Post recessuꝫ
sin. intēdamus ad fluxū vētris: si adhuc durat
illū stringēdo. Si fluxus vētris est ꝓpter me
dicinā laxatiuā: post āmistratōez cibi ⁊ potus
pa. dormiat ꝙtū pōt. Nam somnus magnus
retinet eūoes. vt dic aut. post pa. ponat i balᵒ
si fluxus durat. Nā p ipm ⁊ p fricatōes ⁊ liga
tiones dolorosas extremitatū mā ⁊ hu. que a
venis ⁊ pozositatiꝰ ad stoᵐ ⁊ iresti̇a currebāt
exteri? attrahunt. ⁊ sic fluxus cessabit. deinde
deſ. ʒ. j. tiri nouelle cū aq plantag. ⁊ si nouel
lam nō habes misce cū illa duo vel tria ḡna
opi. vel deſ filonij. ʒ. j. qꝰ nomē filonium est
titulus istius libri. post illa deſ cibꝰ restricti
uus. Sit tñ cautela ītrātū balneū ꝓpt fluxū
vētris: qꝺ caput extra balneū teneat: ne ꝓpt
dissolutionē humoꝝ q̄ in capite fieret: ad ife
rius fluxus augmētaret. Et sudet: si ꝺtus pōt
sudorē tollerare. si nō: dimitte. ⁊ denſ res re
strictiue. p̄mo cibales: vt ē risus coctū in bro
dio carnū admixt vitell' ouoꝝ coctoꝝ in aceᵒ
vsq ad induratōnē mixt cū odoriferis spēbꝰ
cordialibꝰ: vel gallina rostita lardata cum ga
rioſ. ⁊ galāga vel pdix vel turtur ⁊ colūbus.
Et si de istis nō pōt comedere saltem ſ ex eis
colaticia. vel deſ citomū coctū in pastillo cū
aromatiq cal'is vel fris ꝺm diuersitatē cause.
Scꝺo denſ res restrictiue medicīales: vt suc
cus plantag ⁊ burse pasti mixto coagl'o lepo
ris vl' alia ꝺstrictiua. Et sil' vomitꝰ iuuat eos
qz trahit mām ad supioza. dūmodo ñ vomat
vi sinthomat: qz aliqū vomitus venit cū fluxu vētris pestilētiali ꝓpter multitudinē ⁊ ma
liciam materie. Et ē valde malus. p̄mo qz ad
stoᵐ trahit plures hu. Scꝺo qz stomachuꝫ nō
pmittit vt cibū recipiat nec retineat nec dige
rat. ⁊ sic deficit nutrimētum silr ⁊ ꝺtus. Si a
vomitu ſ sin. celebrenſ oīa q̄ dicta sunt p ma
iori pte: nisi qꝺ loco vomitus debemus mām
inferius trahere cū suppositorijs ⁊ clisteribꝰ:
⁊ loco fricatōis manuū ⁊ brachioꝝ ligatione
pedes ⁊ crura fortiter fricenſ ⁊ dolorose ligē
tur: ⁊ vomitꝰ restringat ꝺfortādo orificiū stoᵐ
Si flatuicū ⁊ frigidū ē: cū vnctōe olei nardi et
mastic. abſin': ⁊ stiptica cal'a desup sperganſ:
et cū emplo de labdaᵒ thure mastice sanguis
co ⁊ ligno aloes ⁊ garioſ. ⁊ deſ cibꝰ aroatic? cō
fortatiuus. Et si vomitus est cholericus: con
fortet stomachus emplastrādo ipm cum rob.
sanꝺ. ⁊ succo citoniꝝ acassia ypoḋsti. ⁊ aqua
rosacea miscēdo ista vel aliqua ex istis. ¶ Si
sin. fiat a sudore: caue ne pa. balneetur nec su

Digitized by Google

det nec fricet nec extrema ligent.et caueat a vino nisi in hora sincop. Ota enī ista māz ad exteriora trahūt:t vinū sudorē augent:nec an helitus est retinēdus.Sed rozet facies cū aq frida ros.vel fontina in defectu ros.Et fiant vnguēta ex reb⁹ stiptitis.vt est acaſ.ypoquistid.liciū distempatū t incorpatus cum oleo vnfan°aut ros.Et caueāt a nimia coopturat laboze:sed stet in ocio t q̄ete.Nā labor inducalorē t calor hu.subtiliat:q̄ subtiliati,p fusi⁹ refluunt ad exteriora. Eius q̄s lectus in loco frido temparo,pternat aerē calm t ei⁹ inspirationē p cauendo.odozet q̄s res fridas bono odore fragrātes vtputa ros.sanō.poma.citonia cāfozā flozes nenuf t filia ¶ De fluxu sanguinū facta sin.curāda est fricatōe ptiū inferioz ligatōe strictōe dolozosa.Et si san.fluat p narē dextrā vētosa in regiōe epat apponat t filia.flōia de epatica est faciēda vtute ꝺ tolerante.Et si fluxus fuerit p narē sinistrā vētosa fiat fine scarificatiōe sup splenē apponat.vel de saluatella san.et hat t ingrosset:t tollatur fluxus san.,put in fluxu san.nariū tā relatū ē t valet odozes friarū rerū. Et det vinū gstuz limphatū aq carnis de pullis t pdictibus t sturnis t frācolinis q repiūt in cicuta t ouis sozbilibus.Et af etiā rob citonioz t pirozum lactucis portulaq fabis t ceteris leguib⁹.ꝺdec san.mō debito igrosset.Caueat q̄s a vino subtili fozti t acuto. ¶ A fluxu mēstruoz excessiuo vl ab alia san.pditioze fit sin.tūc talis fluxus restringat.put dicet in ca.de mēstruis t aliis c.dicit t dicēdis.Et i isto casu mltū valet iniectiones t pessaria t ligatōes manuū t brachiorū.Et vs posi° ventosarū in radicib⁹ māmillarū a pte inferiozi.t valet odozes fridi.vtaf etiā piris t citonijs t regimīe resumptiuo:sic pdictū est in fluxu san.nariū. ¶ Si fit si a nimia pditōe san.p flōtā restaurēt subito dādo vinū odozifer limphatū cū bucella panis.t det aq carnis.t det ius gallinarū t pullozuz colūboz decoctoz in vino aromatico liphaoꝰ cuz aromaticis spēbus:sicut fecit Rab Regi Ioans filio haly.vt ipe recitat in exprimento. ¶ Similmodo si fit ꝓpter expulsionē t eūonem subitā alicui⁹ supfluitat⁹ vt est sanies ab apate nālr vel artificialr rupto:vl explōe aq citrine ydropicoz facta artificialr p insicionem tales inꝺ cū bonis cibis leuib⁹ t bonis odoribus q̄ete t transq̄llitate t oī modo regimīe resumptiuo sūt regēdi sumēdo de cibo t potu ter aut q̄ter in die in pua q̄tr. ¶ Si ex doloze fuerit fin.resolut° a ille dolor remouēdus ē cū ꝺuis t fortibus ligatōibus extremitatum:vt ali⁹ dolor dimnat.nec illꝺ ypo.2.duoz dolorqui sil fiūt nō sm eundē locū:vehemētioz demigrat alterū:t vt materia loci dolēt ad ligationē trālferat.Et aq ros.in facie spgat.Et si accidat dolor ex colica vel yliaca vel pl fis fibus remoueant.vt ibi dictū est. t docebit deo ꝓcedente. Nā mitigatio doloris pseruat ꝺrutēvt nō deficiat vt scribit.12 meg.colū°.1 ¶ Si ex nimio labore inūgāt q̄est ocium et dieta resumptiua. ¶ Si a fame comedat paulatim bona cibaria t bibat bonū vinū in pua q̄tē. ¶ Si est ab accītib⁹ anie.f fic dictū est qū fin.fit ab aliq̄ eūone nōbili: q: fic i eūone nōbili spūs et calor nālis resoluūt.fil fit in gaudio t timore sm aui.in.2.1.de.2.c.2.Et in tristicia cet a ꝺo aie accītia qñ pseuerāt spūs t nālē calorē euacuāt. Introducat igit aliqd de ꝺrio accītiv nimiū gaudiū inducens fin. cū tristicia moderet.t sic de aliis. ¶ Si a mala oploe accideret fin.aduertēdū est si illa est in aliq mēbro pter cor.vt est ep sto⁹ vl matrix vel ce[ll].mala eoꝝ alteret ꝓ° sic in suis dictū ē vl dicet ca.semp cordialia adiūgēdo. Nū aūt illa mala ꝓ° fuerit in corde t fuerit tā adeqta p illa nō op⁹ laborare. Si si fuerit ineqlis vl mala diuersa(qō idē est) siue sit simplex siue cōpositacuret cal a cū frīs cordialib⁹ q̄b⁹ aliq̄ calor cordialiū portio ē adiūgēda ppr spūs t caloris nālis reformatiōes.vt tā patur i.c. aū istud. Et si fit frida curet cū calis.q̄b⁹ aliq̄ q̄titas fror est cōmiscēda ad remissionem t fixionē t remanētiā calor. ¶ Medicia aūt cordialiū aliq̄s ponit aui.ii.3.trac.1.c.vltio. t trāsūptiue Bozd.i.4.lilj.Si nos addem⁹ aliq̄s alias tā simplices q̄ cōpositas sm traditionē autoꝝ ꝛc. Aromatica aūt t cordialia fria cā valētia sunt ciper⁹ basilicō siue ozimū his odoze garioflate fizimbriū zedoa[m] dero nicus mastix ꝓfortādo sto[m] muscus borrago bugloſſa lignū aloes cortex citrini croc⁹ ābra antofilus.i.magn⁹ garioſ sanſucus vinū odoriferū cardamo[m] folīū ameos se.apij amūm mirra absin[m] mēta aq absin[t] distillata cossus xilobalsamus carpobal.blacta bisan[a] melissa enula campana nux muscata.33[r].been cal.m. t sic in secūdo gradu confortat cor.t valz tremor eius t sincopi. Mumia cū decoctōe cimī ameos t carui idem operatur t se.sanſuci cinamomū t similia. Cōpositacordialia sunt ista diamargaritō cal diantos plūris cum musco tiri[a] metri[m].diamuscū leticia ga[l].diabozinatū diamaq diarodō iulij diarodō ab

Digitized by Google

batis potio muscata diabra trocisci mus. de/
scripti in 5°. canone. Aui. Aromatici rob. con
serua corticis citri cōserua enule cāpane boz
raginis ⁊ bugloſſe. ¶ Cordialia frida ſimpli/
cia ſunt iſta valeria in cā cala ſanō al. et ru.
bolus armenicus ſe. frida vtraq; ſui q̄l͂ com
plexionali berberis ſpo. ſuccus mali grana/
ti acris ⁊ dulcis ⁊ muſi ſucc' limonis citri. ⁊ ci
tranguli citonia poma acria pira roſe preci/
pue ru. aq̄ roſacea cāpho. acetū agreſta ſucc'
pāpinoz vitis pſillij lac aceroſus herba ace
roſa acedula q̄ apud aliās vocat ribes flozes
nenuk ſe. acetoſe cozi indrū ſiccū ⁊ hūid a pzu
na muſa ſedāt iflāmationē cordis. Cordialia
cōpoſita ſunt firup' de ribes firupus limo. fi
rupus roſ ⁊ viol. trocisci de cāpho. firup' ace
roſus diamargariton fine ſpēb' triaſandō tro
ciſci roſ. orizac ⁊ filia. Jn vtraq; cāptam cala
q̄ frida valent coza illus carabe ſericus crud'
berberis ſpo. bugloſſe tormentilla iacinctus
ſaphirus rubi ſmaragō margarite pforate ⁊
nō pforate lapis bezaaros de corde cerui cro
cus aurum ⁊ argētum. Jſta pzo maiori parte
ſunt frigida vel tempata. ideo valent in vtra
q; cauſa. ex iſtis igit capias ſimplicia vel cō/
poſita ⁊ vtere ſm ſuperius tradita.

Declaratio in ſin. Primo notandus q; in flōia pōt ꝓuenire ſin. duobus modis. vno mō per magnā eūonē ſan. ad quā ſeq̄tur eūo ⁊ reſolō naturalis calo/
ris ⁊ ſpūs ⁊ iſta ſpēs eſt reſolutoria ſiue ina/
niens. alio mō fit pp timozem flōati. Nā ali/
quando flōatus ſincopizat antecp̄. ⁊. ij. ſan. ab
eo exiuerint. Et hoc pp timozem: nam timoz
naturalē calozē ⁊ ſpīi cuz ſan' reportat ad in
teriora ad ſuā originē: ideſt ad coz. 5°. de moz
bo ca°. 9°. Cum igit ſpūs ⁊ ſan. ⁊ calor natu/
ralis ibidē in corde ꝓcuſſer. fit. 2ª ſpēs que de
vocatur cōculcatoria ſiue replens. ¶ 2° ſcien
dū q; dolor nimi' ſicut accidit in colica ⁊ ilia/
ca ⁊ in boibus qui ponunt' in tortura ⁊ in do/
lore vulnerū vel vlcerū ⁊ apatū frequēter ve
nit fin. ideo q; iſta faciūt ad ingentē ſpūum ⁊
caloris naturalis reſolutionem: ⁊ per ꝓns ad
cordis intēſam refrigerationē: vel q; a tali lo
co dolorozo mittunt mali vel corrupti vapo/
res ad coz vt frequēter accidit in antracibus
⁊ bubonib' epidemialibus ⁊ apatibus: ⁊ moz
ſibus animalium venenoſorum. ¶ Tertio no
tanduni: q; in aplia magna ſeq̄tur ſin. ⁊ moꝛs
ꝓpter defectū anhelitus. Nā anhelit' nō po
teſt fieri ſine motu pectoris ⁊ thoracis. Pect'
autem non dilatatur niſi actione lacertoꝛum
quoꝛum quidaꝫ initium eſt ab illa nucha. que
eſt in collo ſed hec ps nuche in ipſa hoza pdit
virtutē: quā mittit ipſis lacertis pect' mouen
tibus a cere° ſibi veniente. verba precisa ſunt
Bi. 5°. de iterioꝛib' ca° primo. in pn°. ¶ 4° igno
randum non eſt: q; ly vinum inter cetera mu
trimenta veloci' facit ad reſtaurationē ſpūuꝫ
⁊ caloꝛis naturalis. ideo in fin. valet. tamē ſm
Conſt'. in. 2°. viatici in q̄ttuoꝛ caſibus nō ds
dari. primo q̄n cuꝫ fin. adeſt nimis caloꝛ. 2°. q̄n
fin. adeſt cum fe. ardenti ⁊ acuta. 3°. q̄n adeſt
ap̄a calidū in viſceribꝰ. 4°. q̄n cum fin. adeſt
alienatio mētis. Dec aūt itelliguntꝫ ꝓceſſu
contra cām fin. qꝛ in fin. actuali ⁊ in poꝛiſmo
non bz locū. ¶ 5°. ſciendū: q; vinuꝫ dupliciter
valet in fin. primo: qꝛ cito in ſtomacho digerit:
⁊ cuꝫ ſit foꝛtis penetratoꝛ cito a ſto° trāſit ad
epar ⁊ ab epate ad coꝛ ⁊ cetera mēbra fouēdo
ea cum cita generatione ſpūuꝫ ⁊ naturalis ca
loꝛis. 2°. valet: qꝛ vinum bonum q̄n in ſtoma
cho fuerit: fumi ab eo eleuant': qui venientes
ad coꝛ ipſum cōfoꝛtant ante vini perfectā di
geſtionem ⁊c. ¶ 6° dubitat': vtrū in omni fin.
cōpetat vinum vr̄ q; ſic per oium practicātiuꝫ
doctrinā: qui indifferēter ꝓpinant vinum. 2°.
pr̄p Ba. 12°. ō ige°. ca°. 4°. qui dicit: q; in oī
fin. vinum dandum eſt. Jn oppo. eſt Conſt'.
qui excipit. 4°. caſus. in quibus vinū nō ds da
ri. vt dictum eſt in. 4°. clarificatione. Dicitur
q; habēdo reſpectum ad cām: dum pa. nō eſt i
poꝛi°: vinū non ſemp cōpetit. qꝛ cauſa fin. po
tius augetur. ⁊ ſic intelligit Conſt'. Sed ha
bendo reſpectū ad actualem poꝛi. dico q; vi
num ſemp ds dari vt vires nature citiſſime re
parent'. ⁊ ſic itelligit Ba' vbi. ſ. ⁊ in. 12°. meg'
colū°. 6°. vbi dicit. oꝛ etiam vinū pp defectu
nem virtutis quoquo° fit eſſe dādū ſubtile. ſ.
⁊ foꝛte atq; penetrabile. Et ſic pz ꝓcordia ad
toꝛum medi'. ¶ 7° dubitat': vtrum in fin. facta
ab eūone per fluxū vētris cōpetat iſpiſſa° coꝛ
poris exterius ⁊ clauſio poꝛoꝝ ad extra cum
aſpſione aque fr̄e vel roſ. vl' al'r. vr̄ q; non p°
p Auicen. in. 11°. 3ⁱ. c° de cura fin. vbi dicit ſic.
Et ex eis que neceſſaria ſūt in plib' horis fin.
eſt iſpiſſatio coꝛpis exterius. vt cōprimantur
ſpūs reſoluti. niſi fit ſolutio vētris foꝛtis val/
de: aut fit cā frigus vehemens. 2° illud nō cō
petit. qō facit retrahere naturalem caloꝛem ⁊
ſpūs ad ptes interioꝛes. ſed clauſio poꝛoꝝ cū
aſpſiōe aque fride eſt hmōi. igit ⁊c. ꝓns bona
aīs ꝓ maiori pr̄. qꝛ qn̄ materia ad extra retra
hitur ſeu repellitur. tūc vadit ad partes. per
quas fit fluxus ventris ⁊ ſic ille augmētatur

Digitized by Google

ꝛ ꝑ ꝺñs cā ſin. minoꝝ ps. qꝛ ꝑ talē inſpiſſatioꝝ
nē cozpis ꝛ pozoꝝ caloꝝ ꝛ ſpūs ꝛ hūozes ad ī
terioꝛa reuertunt fugiēdo ſuū ꝺzū. qꝛ ēt iſta
aſpſio aq̄ claudit pozos: vt dicit Ba°8° meg¹.
colū ꝑmo. ¶ Jn oppoſitū eſt Haly. de regali
diſpōe in 6° li°2ᵉ ꝑtis. vbi iubet fieri aſpſionē
aq̄ fride. ꝛ aq̄ roſ. in fin. facta a fluxu ventris.
¶ Pꝛo ſolutione q̄nis pꝛio notādū ꝙ in hac
cura fin. nos intēdim⁹ ꝓcedere ꝺ̄ ſinc. actualē
ꝛ poſtᵐᵉ ei⁹ aut abſolute intēdim⁹ ꝺ̄ cām ei⁹ q̄
eſt fluxus vētris. ¶ 2° ſciendū ꝙ virt⁹ ſiue na
tura ḋcḋ in cozpe opaꝛ: illud opaꝛ mediāte
ſpū ꝛ caloꝛe naturali. imo caloꝛ naturalis eſt
cā oīs actiōis naturalis a natura facte. vt di
cit Ba⁹. ꝓ° āpḣ. ibi. Cētres hyeme ꝛ ṽe. ¶ Jdē
dicit. 5°. cōmēto. 55. ibi. Quecūq; cozrupture
ſunt fet⁹. Si tñ nō ſueniat ꝓplexionē ꝛ ꝓpoꝛ
mēbꝛoꝝ bñ diſpoſitas ꝛ ſanas cū eq̄li ꝓpoꝛ
tione hūoꝝ in q̄ti⁵ᵉ ꝛ q̄litate: tūc cū iſtis ſpiri
tibus ꝛ caloꝛe naturali ꝛ ſanᵉ pfectas ꝛ regu
latas exercet opatiōes ꝛ tūc cozᵖ pmanet ſa
nū. Si ṽo illa nō ſunt bñ ꝓpoꝛtionata vel ſit
aliq̄ diſcraſia in hūoꝛib⁹ vel mēbꝛis ꝛ natura
faciēdo qꝺ melⁱ⁹ pōt. opaꝛ ḋinute. ꝛ defectus
nō eſt exᵖte ſui ſed exᵖte cōplexionis vel cō
poſitionis mēbꝛi vel mēbꝛoꝝ vel ex malicia
hūoꝝ ex q̄litate vel q̄ꝛitate a ſua natura ꝛ re
gularitate deuiantiū. Et qꝛ natura ſeu virtus
regitiua cozpis vita manēte: nō pōt eē q̄n ope
tur circa cozᵖ qꝛ opᵖ ei⁹ eſt opᵖ itelligēte. cuꝝ
regaꝛ ab agēte infallibili: agit ꝺ̄ illā diſcraſiā
mēbꝛoꝝ vel hūoꝝ. ꝛ per ꝑñs ꝺ̄ mozbū ab illis
cauſatū ꝛ nitiꝛ expellere mozbū ꝛ cāꝫ ei⁹ inq̄
tum pōt: ſ. nō ſemper pōt. imo oppſſa a maᵗᵉ
mozbi ꝛ a mozbo cogiꝛ interdū irregulariter
opari. ꝛ credēdo expellere mozbū ꝛ cām eius
cauſat fluxuꝝ vētris ſinthōaᵐ ꝛ malū ꝛ plura
alia ſinthōata ꝛ mozbos. Et ex iſto patet qūo
actᵖ nature eſt ꝺupler. q̄ḋ eſt actᵖ nature regu
lariter opantis. aliᵖ eſt nature irregulariter
opantᵉ. 2° ꝓ⁹ qꝛ iſta irregularitas nō eſt ex ꝓte
ſui ſed exᵖte mozbi vel cāe ei⁹ ipſam aggrauā
tis ꝛ inſtimulantᵉ vl ex defectu ſuoꝝ inſtꝛoꝝ.
qꝛ natura nō deficit in neceſſarijs. ¶ 3° notan
ꝺum ꝙ in cura ſin. actualᵉ ḃm H^m 12° meg¹. q̄ſ
colū°. 10°. ꝛ ḃm Aui. in. 11³. 3¹. Jnſpiſſatio po
roꝝ cozpis ꝛ clauſio vtᵛ ꝛ caloꝛ nāl' ꝛ ſpūs
viuificenᵗ. ꝛ expgiſcanᵗ fortificenᵗ: ē multuꝝ
nccia. ¶ 4.° notādū ꝙ ꝗto ples ſᵗ ſpūs: dūm°
ſint pfecti ꝺm ſuā nām ꝛ nō ſint ſupcalefacti
vl' iſlāmati: ꝛ ꝗto ibi plᵗ ē de bono caloᵉ nāli
tāto nā fortⁱ⁹ ꝛ pfectⁱ⁹ opaꝛ. ꝛ ꝗto pauciozes
tāto minⁱ⁹ pfecte. ¶ 5° notāduz ꝙ in poꝛiſ fin.
ꝑmo intēdim⁹ ad mozbū actualeꝝ q̄ ad cām
ei⁹ añtē. vt iā dictū eſt in cañ. gñali p°. ¶ Tūc
ſit ꝑ³ pclu° in curaᵉ poz¹ ſin. facte ab imodera
to fluxu vētris iſpiſſatio ꝛ clauſio pozoꝝ coz
poꝛis cū aſpſione aq̄ fre vl' roſ. in facie ē mul
tum iuuatiua. ¶ Jſta 2° ꝑ⁹ ꝑ illa q̄ dicta ſunt
in ꝑn° cure fin. pculcatoᵉ. ꝛ ſic itelligit Haly.
¶ 2ª 2° in curatōe ꝛ remotiōe cāe finc. ab imo
derato fluxu vētris nec iſpiſſatio cozpis nec
clauſio pozoꝝ eſt iuuatiua. ꝑ⁹ qꝛ p taliū pozoꝝ
clauſionē ꝛ maᵉ ad iterioꝛa reuerſionē fluxus
magⁱ augmētareᵗ. ꝛ ſic itelligit Aui. in argᵘ
ꝛ autoꝛitate eⁱ⁹. ¶ 3ª 2°. fricatiōes doloꝛoſe ꝛ
ligatiōes ī extremitatib⁹ faciūt ad maᵉ diſtra
ctionē ad eᵗ. ꝛ ſic iuuāt ad curā fluxus vētris:
¶ Et ſic ꝑ⁹ qꝺ dicēᵐ ē ad autoꝛitates. Ad Aui.
ī p° arᵗ. dico ꝙ itelligit ī cura poꝛ fin. ꝛ rō cō
cludit ꝑ vltia 2ᵈ clone. ¶ 8° notādū ꝙ qñ nutri
mentū cozdi deficit ſps gñari nō pñt nec na
turalis caloꝝ. q̄ḃ⁹ mediāri⁹ vita toti cozpi at
tribuit: ꝛ ſic fin. exianitōe gñaᵗ. Et ḃ eſt qꝺ di
cebat Ba⁵° amph. cōmēto illiᵛ amphoᵗ ī fluxu
mulieꝛi ſpaſmᵒ⁹ fic. Defectᵗ ṽo naturalis ani
mi manitione q̄ fit nutriᵒ cozdis deficiēte. ḃ
ille. ¶ 9° q̄ntᵗ q̄re in ſincopi extrēa ſunt frīda.
Dico ꝙ in fin. nocuᵐ eſt ī cozde. Dico 2° ꝙ na
tura magᵒ conamine nociuū expellit vel nitit
expellere ꝛ ſanguinē ꝛ q̄ḋē ſpm mouet. q̄bus
ſicut inſtris vtⁱ⁹ in expellendis nocētib⁹ ꝺ̄ba
originalia ſunt H⁵° 5°. ampho. cōmēto 55°. ibi.
Quecūq; cozrupture ꝛc. vt ſtatim dictū ē. Lū
igiᵗ nā nitiꝛ expelle qꝺ nociuum eſt in cozde:
illuc mittit ſpm ꝛ naturalē caloꝛē. ꝛ ſic natu
ra depaupata iſtis remanet frīa. ¶ 10° ſciēduz
ꝙ fin. aliq̄ eſt mozbᵒ cozdis ꝑ ſe vt q̄ ē a ma
la cōplone calꝺa vel frīa. ḋūante in cozde. Alⁱ
eſt mozbᵒ ꝑ colligātiā vt q̄ eſt apoſtema vel aliqua
egriᵒ in capſula cozdis vel in oꝛifⁱᶜ ſtoᵗ vel ab
aliq̄ alio mē°. Et q̄uis ꝑmo ſit mozbᵒ cozdis
per ſe: eſt ſecūdario mozbus cereᵇ qꝛ ſp in fin.
ſenſus ꝛ motus deficiunt pꝛo maioꝛi parte.

Capl'm. 15ᵐ. de defectu lactis.

m' **Ammilla** eſt diminutiuz de
māna. Et ꝓpꝛie
loquēdo ſic ḣ⁹ frat' Joh. ianuenſ. in
ꝑſo⁴ māmilla eſt inviris. māma in
mulieꝛib⁹: ꝛ vber in pecudib⁹. Vñ ṽ ſificatoꝝ.
Māmillas vir ḣ⁹: pecus vber: femia māmas.
Vnū tñ ꝑ alio ſepe ſuminus ꝛ ſcribim⁹. Aui.
aūt dicit in 12³. 3¹ ꝙ māmilla eſt mēᵐ creatus
ad gñandū lacꝛa quo nutriaᵗ ifans nouꝛ ge
nitus in ſua natiuitate. ꝛ vſq; q̄ ꝺfoꝛtef ꝛ cre
ſcat ei⁹ vtⁱ⁹ tᵛ ꝛ fᵗ aptᵒ ad digerendū cibū foꝛtio

Digitized by Google

rē ꝛ solidioꝝ. Nā hȝ ꝛ cetera q̄drupeda lia nō uiter genita cibaria grossa masticare nō pñt: nec ex pñti digerere. iō nā ordiauit lac vt eo facili⁹ nutriant. Et fec vt san. i lac̄ conuerteret. qz ignominosum esset san. suggere ꝛ eo nutriri. ¶ Est āt mamilla cōpositā ꝑm Aui. ibidē ex venis arterijs ꝛ neruis carne alba glāduloſa insensibili ꝛ pozosa. q̄ alīn augmēraī alīn dīn: sic est nā carnis: in q̄ rōe albedis san. ibi veniens albificaī: ꝛ fit lac. Et sic chil⁹ dū venit ad epar conuertit i san. ru. rōe rubedis epatis ꝛ rōe sue nature conuertent: sic san. venēs ad mā millas conuertit in lac. Quodlibet enī istoꝝ mēboꝝ conuertit hūiditatē sibi aliūde veniētē ad suā naturā ꝛ silitudinē. Vene āt ꝛ arterie ꝛ nerui ramificanī in ea cū multi⁹ reuolutiōib⁹ ꝛ texturis. Pñt āt māmille patī mīras ꝛ diuersas egritudies ꝑm triplex genꝰ mozbi. vt lucu lenī ponūt autores. Ēn b̄ pus agit de defectu lacī in māmill' nutricū. ¶ Ān ad b̄ vt pfecti⁹ ad cognitionē cāe isti⁹ defect⁹ iueniam⁹ sciēdū q lac hȝ cām efficiētē. ꝛ illa est ꝺ̄t⁹ imutatiua mālis exñs in ptib⁹ māmille pcipue in pozositatib⁹ carnis glāduloſe albe ꝛ pozose. hȝ etiā cām mālē. ꝛ ista est san. in epate gñat⁹ venēs p venas ad ipsas māmillas. hȝ ēt cāȝ formalē. ꝛ ē albedo cū suba ꝛ sapoze ipsi⁹ lacī. Cā āt final' ē nutritio fetus nouīt genīti ꝛ pducti de vtero mīno. ¶ Pōt igit eē defect⁹ lacī ex pte cāe agentis. qz pt eē in māmill' mala cōplo cal'a ꝛ sicca. vel mala cōplo fria ꝛ sicca. simpler vel cōpositā. q̄ exiccabit san. ad māmillas venētē vel ista mala cōplo pōt eē in epate: vl' in toto cozpe: ad quē lenit⁹ seq̄t exiccatio ꝛ dīnutio ꝛ cozruptio ꝛ ineptitudo: vt ex assumpt⁹ cibis lac generet. Idē dico ō hūidit⁹ supflua. Nā lac nō gñat nisi ex san. bono. vt dicit Aui. in. 12ª. 3ⁱ. i c°. 2°. Pōt ēt eē defect⁹ ex pte cāe mālis. qz adest paucitas san. venient ad māmillas. ꝛ hec paucitas pōt eē pp paucitatē ciboꝝ. aut qz cibaria q̄ sumūt forte repugnāt gñatiōi san. ꝛ lacī pp friditatē ꝛ ficcitatē eoꝝ supflua. vl' qz san. q̄ debebat fluere ad māmillas fluit ad mēstrua vl' ad nares. vl' ad emozroydas. ꝛ sic de alijs. Pōt ēt eē cozrup° cibi in sto° ꝛ debilitas digōnis scde facte i epate. ꝛ sic de alijs. vl' pp nimū ꝛ excessiuū exercitiū. Pōt ēt eē defect⁹ ꝛ mioza⁹ lacī ex pte cāe final'. f. qz fet⁹ nō bñ nec sufficienī nutrīt. qz non bñ nec pfecte suggit māmillas ex sui debilitate. Nā ꝗto māmille magis suggunt tāto san. ad eas magis attrahit. ꝛ ex istis pt puenire defect⁹ i cā formali. qz nō hȝ pfectā foꝛm lacī. qz nō ē albū nec spissuz; nec boni odoris nec ȝ saporis: put reqrit ꝛ decet.

Signa defect⁹ lacī sunt māifesta qz duȝ exprimit māmilla int' digitos lac nō exit abūdanī: ꝛ si ablactaī: flet ꝛ clamat de nocte ꝛ de die nō gaudēs sufficiēti nutrimē⁹ ꝛ cū b̄ mē⁹ ei⁹ diminuit. Si vo defect⁹ lacī sit ex pte cāe agentis. s. male cōplois māmille vl' epatis vel tot⁹ cozpis: tūc si illa est cal'a ꝛ sicca. vl' si adest dñiuz colere lac ē in pua q̄ntⁱ. ꝛ ē citrinū in coloze ꝛ subtile in suba: acutū in qlī vel amari saporis. Et cū b̄ femia ē colica macra agilis in motu irascibil' ex leui cā: tūc certi⁹ est sig^m. Si fuerit a malaꝑpl'one b̄ūidaꝝ l' a dñio flātis lac ē parū in q̄ntⁱ liq̄dū ꝛ aq̄suz ꝛ fluxibile i suba: albū i coloze acetosuz ꝛ al'n ilsipidū in sapoze. Si ē defect⁹ in lacte a mala frida ꝛ sicca vel ibi ē dñiuz mlīe: tūc lac ē modicum ꝛ min⁹ ceteris in q̄ntⁱ ꝛ spissi⁹ in suba. ¶ Si vo sit ex defectu cāe mālis. s. sang. decurrent ad māmillas. b̄ cognoscit: qz vel ē femia macilēta vel qualescēs ab aliq egrie vel ē actu egra vel qz passa fuit vel patit aliquā egritudines notabilē: velut est fluxꝰ mēstruoꝝ vl' emoroydaꝝ vl' fuit flomata in magna q̄ntⁱ: vel passa fuit: vl' patit fluxū vētris vl' nimiū sudozem. ꝛ sic de alijs. vl' qz ē paup ꝛ nō hȝ q̄d māducet. vel qz comedit cibaria: q̄ deficcāt lac: vt ē comestio herbe q̄ vocat rapistrus in potagijs ꝛ filia. ꝛ si san. ē aq̄sus cogīt p liq̄ditatē lacī. Ex signis ei⁹: si ponat sup vnguē vel sup rem politā cito spgit. ꝛ cū b̄ femia vsa fuit fructibus ꝛ olerib⁹ ꝛ herbis crudis vl' cocī ꝛ diu fuit pigra stans in ocio sine cōuenienti exercitio.

Iudicia in defectu lacī. Prio cū ypocrate. 5. āpho. āpb. 52°. Al'lieri in vtero hūti lac ex māmill' mlīū fluēs debilē fetū signat. Si vo fuerit duraybera sanum fetū signat. ¶ Secdo p lac ad māmillas fluēs possum⁹ pnosticare sic: si mulier q̄ nec pgnās est nec gñauit: lac hȝ hui⁹ mēstrua defecerūt. 5°. āpb. 38°. am°. ¶ 3° cū Rab. 4. ad Almāb. cō aīpenultio sic. Nec āt qō melī⁹ iudicaī ē. cui⁹ vna gutta sup vnguē distillata: nec mlīū subtilis. nec liq̄ō nec mlīū grossuz ꝛ ogelatū ꝛ spissi⁹ bonū hūs odorē ꝛ puā dulcedinē. Salsum aurem lac aut male olens nullo modo nutrimento infantis est conueniens.

Curatio defect⁹ lacī p̄ cognita cā per sua signa illa excutiēda ꝛ extirpanda ē p sua ꝓria digerēdo ꝛ euāndo malū bn. si ibi sit ꝛ alterādo me^m ad ꝓriā q̄litatē. Si ꝗ lac purificaī pp defectū nutrimēti. nutrix reficiaī cū bonis ꝛ laudabilib⁹ cib. q̄ des-

Digitized by Google

clinent ad calitatē ⁊ sint boni chimi: vt gallina pdix capt caro mutiois oua sozbilia offe facte de iure carnū bonaz ⁊ bonū vinū maturū mediocrit grossuz: ⁊ filia. Si vo fuerit pp corruptionē nutrimēti rectificet cōplo per rectificationē ⁊ abscisionē cōplonis mē ipsum corrūpentē. vt est alia ep: qō si repiat calz vtat lactuz ⁊ end. ⁊ aq ei. ⁊ ſ fic dicet in suo c. ⁊ sic de alijs mēbris. Et si defect lact fuerit pp nimiū exercitiū: diminat illud: ⁊ nutrix stet in qete ⁊ trāquilitat. Si vo fuerit pp aliquē fluxū vt ē fluxus vētris vel mēstruoz vl emoz roiō cū illi fluxus restringēdi sunt put in suis caplis dictū est. vel dicet. qp nō oia in oib caplis sūt scribēda capiēdo ly oib fincathe vl in sensu diuiso. Pone igit qp mlier hz cōplonē colicā ⁊ hz dinationē lact: dico qp talis nutrix dz vti ordeato ⁊ auenato ⁊ lacte amigd. ⁊ pull. galli narū ⁊ pdicū gallis bullitis cuz lactat. Et dz vti vl liphato ⁊ aq ordei iterdū. ⁊ vtat. 4. sefris. ⁊ ma. ⁊ mi. ⁊ fructib ⁊ herbis eoz. qz altrant malā cōplonē ⁊ lac multiplicāt. Et vtat et piscib squamos de aqs mūdis currētib ⁊ vtatur spinargijs ⁊ maluis borag ⁊ lact. ⁊ rost porcino pat cū lacte amigd. ⁊ sumat iterdum lac vaccinū ⁊ capnū. ⁊ sumere pōt silr carnes hedi ⁊ agni ⁊ mutonis pat cū agresta: vt iam dictū est. ⁊ caueat ab ira ⁊ tristi ⁊ ſter in gaudio ⁊ leti. nā ira iflāmat san. ⁊ adurit. tristi calozē mortificat nāle. Si vo nutrix vt ee flātica cū dinutiōe lact: tūc regimē q ad cibū ⁊ q ad medicinā dz ee calefactiuū cū aliqū ōficatiōe. Deide vtat carnib supdcis pat cū croco ⁊ bonis spēb pcipue cū cube. ⁊ ciamo. ⁊ vtat fen berba ⁊ se. ⁊ bauci. ⁊ per. ⁊ aneto. vtat et cibo fō de faria frumēti cū lacte cap in q misceat faria fenu maratri an ⁊ comedat et sepe amigd. pieal festucas ⁊ filia. ¶ Et si lac eet grossuz ⁊ spissuz: dic Raſ in. 4. ad Almās. in c. aūpenultio qp nutrix dz vti cibarijs sōtilibus. Et ēbrocent māme cū reb hūectātib: vt ē decoc malue rad ⁊ folia altee. Et vtat cibis ⁊ medicis hūctātib. ⁊ si lac cū eo qō ē pauce ōtrital ē minis sōtile ⁊ aq̄sum vtat nutrix in grossatis ⁊ vi grosso vt dic Raſ. dic et Raſ. ibid qp dz sūere pltes ō faria fabaz. silr pltes de riso. silr de faria tritici augent lac. silr pultes ō panet silia cū lacte ⁊ zuc. Et si in fine de coctiōis ponāt vitella ouoz. 4. vl. 5. bo erit ⁊ sapidioz cib ⁊ nutribiliorz: ⁊ supspgat pul. maratri. Et h idē ponit Auic. q posterioz fuit Raſ. Tritic coctū cū carnib vel cum oleo ⁊ aqua candaruzū ordeū ⁊ triticū coctum cum brodio carnium cū pul. maratri. ⁊ an augent lac. silr ordeatū ⁊ auenatū. Ponit et Auu. i loco allegato qp pisces saliti faciunt exuberare lac. Et silr saffasa. i. se. trifolij q daf eqs ad i pinguandū: ⁊ est fenugre. Licera q3 ercozcata ⁊ ordeū ptritū ⁊ mundatū: ficus feminum viride. ⁊ se. eius. Et istis enī iubet Auu. fit decoctionē in 30. ℔. aque: donec redeāt ad. 8. de qua decoctiōe sumat nutrix oī die. ℥. v. cuz. ℥. j. olei amigd. dul. ⁊ cū. ℥. iij. zuc. Ad idē faria fisami dissoluta in vino puro per. 6. horas. de inde colet ⁊ de illo det ad potandū. ⁊ de faria ſ emplm supza māmillas. Idem decoc melōgie siue melonis. qui tendit ad rotunditatem data cū butiro prouocat lac Licera cocta cuz lacte addito melle vel zuc. idē operat. Ego vo potius facerē comedere nutricē cum bono pane ⁊ inde potare bonū vinū ru. ⁊ maturū. Rami etiā papa ru. ⁊ folia eius cocta in ordeo ⁊ tritico sumpta in cibo vel potu valēt in multiplicatione lacti. Itē vinuz decoctionis rafa ⁊ furfuris vz. Sauich ordei ⁊ ordeū cōtritum. ⁊ se. papa. torefactū ana ponant in orimelle: vel rob vini per. 3. dies. deinde bibat diebus cōtinuis stom ieiuno. vz et se. an. ⁊ se. pozris trifolij ⁊ fenug an ⁊ maratri ana ptes eq̄les. detur quolibet mane. ℥. j. vel. 6. cum succo fen. Et si ista non sufficiūt: p̄sertim vigilēt per vnā noctē in ecclesia p̄rochiali fageti mali: vbi reqescit corpus ⁊ reliqe sancti Jeronimj martyris. ⁊ pculdo presupposita bona deuotione recupabit lac abūdanter vt ego sepe vidi. Ego enī vidi alā vnā nobilē dīam ad quā mlieres vndiqz psluebāt q̄si ad romipedagiū pro recupatiōe lactis ⁊ ipsa solū dabat in parua q̄ritate de filo aureo: qō ponit in pannis sericis. ⁊ vere multe ex eis recupabant lac ius su dei qui sit in eternū benedictus ⁊c.

¶ Capitulum. 16. de eruberatione lactis.

a **Liquādo** lac multū exuberat in māmil: ⁊ facit sepe incōmoda multa. qz alīs ex tali superflua lactis abūdantia corp psumit: cū san. qui totū corp hz nutrire in magna q̄ti ad māmas attrahat. Alīs ibi gnat apa. alīs caseationē. maxie qñ nō suggit vñ qñ suggit magl ⁊ magis ibi currit lac ⁊ si nō suggit: remanet in māmill. tūc vel caseat vel putrescit. ⁊ cāt apa vel dolores ⁊ similia.

Causa p̄iuncta istī egritudis est multi sanguis decurrens ad māmillas Cā añs est multus san. in corpore ⁊ in venis eīs ⁊ puenies ex dieta resumptiua ⁊ vsu ci

boz vel medicinārā san. ⁊ lac multiplicantiū de quibus tam supius dictum est. Et ideo mulier que nō vult lac in māmillis exuberare. ab illis cauere debet.

Curatio In pmis faciat mlier abstinentiā parū cōedēdo ⁊ bibendo. Et si san. videt supabundare. flōmia fr de sophena. vt san. q est mā lactis: inferi? distrahat. Aui. aūt in. 12. 3. in. c. de nimia exuberatione lactis dicit. qp lac post vl'ia pōt diminui. 3. modis. Et ab illo loco traxit bern. de gozdo illos modos: quos ipe ponit. Primo mō cum deficcatiuis ⁊ resolutiuis: q̄ cū vehemētia sue siccitatis ⁊ resolōnis deficcāt ⁊ resoluūt lac ⁊ mām eius. Et iste est melioz modus ꝑm Aui. ibidē. Et de istis aliqua sumunt p os ⁊ aliqua applicant ad extra p modū empl'rum aut p emplastratōes. Aliqua etiā sumunt ad intra. ⁊ fil'r illa eadē ab extra p modos iā dictos applicārur. Calida aūt ⁊ sicca lac deficcātia q̄ ad intra sumunt: sunt ruta maxime agrestis et semen eius ozimū gariofilata ozimū mag̃ et semen eoz. Et dent omni die. 3. ij. Itē semen rapistri que herba est filis rape in foljs ⁊ nascit iterblada ⁊ nocet eis suffocādo ea. Liminū etiaz ꝓprie ethiopuz. Omnia ista possunt sumi ad intra ⁊ epythimari ad extra. Deficcātia autē lac que solū applicant ad extra est ēplm fctm de armoniaco gūmi dissoluto in vino calido vel in aceto. Silr linimentū factū ex fenug^co ruta ⁊ agnocasto ⁊ laca ⁊ litargiro cū olo ros simul mixtis vel ex aliqbus eoz. ꝛba sūt aui. ¶ Secds modus diminuēdi lac fr cū medicis infridantib?. ⁊ iste medicine effectū suū fortr explent in flāticis: q̄ in choleric̄ eēnt medicie ⁊ sunt lactuce portulace papauer ⁊ se. ipoz̄. ¶ Tertio modo cū rebus humidis vt ē assumptio cozādi intus ⁊ extra applicatū spuma umbilicus veneris nenufr exterius applicant silr succus pfilij ⁊ muscillago eius limitat epithimata. ¶ Epithima deficcās lac. ℞. farine fabarum. ʒ. iiij. olei ros. aceti ru. añ. qp suf. ad incozpandū. ⁊ epithimet. Aliud. rad̄ caulium terantur fortiter: ⁊ cum aceto epithimet. Ad idem ℞. farine fabarum farine lentiū añ. ʒ. ij. cc^l. ʒ. ij. olei ros. qp suf. fr epithima. vel possūt ista distemperi cum aqua ⁊ aceto: ⁊ deficcant lac. Rapistrum autem coctum cum oleo vel quocunq; alio modo comestum deficcat lac. Probatio istius patet in scrophis. nā scrophe si ipo vrantur: lac eozum deficcatur: et fet? eorum pereūt: exprum est

¶ Kaplin. 17. de caseatione lactis.

Scūt Auic. ⁊ sui seq̄ces qp lac caseaf in māmillis mulieris ꝓpr nimiā calitatē ⁊ siccitatē. Et aliq̄n caseaf a nimia frigitate ꝺgelatiua. Et ista porr ꝺ dici ꝺgela^o. Et iste sunt cāe efficiētes caseationē lacē. Pōt etiaz iuuare ad dictā caseatiōez lactis cā mālis. vt qz lac est nimis gſſum aut viscosum: ⁊ nō pōt bn̄ penetrare p meat? ⁊ venas māmillares. ⁊ remanēs congelaf vel caseaf velsi putrefit: causat apa. vt patebit infra. Ex pte etiaz cāe finalis pōt venire inuamē in caseatōe lactis qz nō bene: fr debilr fuggif ab infante natovl' ab alio: vt inde sufficiēter nutriaf. Et filr mō in dict̄ pozositatib? remanēs caseaf vl' coagulaf. Ex pte etiā cāe formalis qz ꝓpr māmille a q̄ forma lactis ꝓcedit: pōt esse vel multum cal'a vel sicca: vel multū frigida ꝛc.

Signa aūt sunt satis manifesta. Prio qz māmilla repif dura ⁊ dolēs in illo loco vbi ē caseatio: ⁊ lac non pōt exire postro qp mamma exprimatur: et adest ibi inflammatio ⁊ inflatio manifesta in eo: q̄n fit a calido ⁊ in tāgendo repiunt tuberositates magis in vno loco q̄ in alio.

Curatio ⁊ ꝓbuatio. Prīa ꝓbua^o qp lac nō caseef in mām̄ll'. fr qp mulier vtaf cib̄ hu. subtilē gnantib? in pua q̄ntr^e vt lac subtile facilr ⁊ libere p vēas ⁊ pozosita tes possit fluere ⁊ nō retineri. Et ad eād̄ nūtionē vtaf mēta per^o ⁊ croco cina^e vino al. et clareto. Deide si vr aliq̄l' ꝺgela^o ⁊ caseatio vel māmaꝝ indura^o. tūc ꝓfidera si māma i tactu repif cal'a. ⁊ tūc dissoluaf cera. ⁊ incozpef in mozta^o cū muscl^e pfilij ⁊ fenu^l ⁊ succo portu^e ⁊ fr lim^m sup̄ māmillā. Muscillago etiā pfilij ⁊ succ? poz^e repcutiūt. māz ⁊ alr sūt malā ꝓpr nē cal'az in mām̄ll' exīstē. Muscila^o eñ fenu^l aliq̄d de mā resolut ⁊ calefac ⁊ dolozis ē mitigatiua fic ⁊ cera. ¶ Secdo sumaf ypia gerēs flozē al. q̄ alio noie vocaf mozsus gallineꝛ si ne ꝓgslatōe aliq̄r calefacta suppōaf. Ad idē ℞. succi caulū ⁊ mozelle succi cozi? añ. miſſ. Et in ista mixtura tepida pāni linei madefcti supponāf. Itē maurella p se nō pistata super posita vz multū. Ad idē vz emplm factum de poz^ca ⁊ cozīādro hāido. Ista cm̄ pti repcutiūt ⁊ ptim resoluūt ⁊ dissoluūt. Itē ad caseatiōez lactis q̄ fit a cal'o vz multū ace^m agitatū cuz oleo ros. ⁊ cū illo cal'o fr linimētū. Itē ēplm ex foljs caulū vel ex succo eius cui misceaf crocus ad ꝓfortandū membrū ⁊ mitigādum dolorē. Et mirra ad penetrandū valet multū

Digitized by Google

Aliud emplm ponit Aui. oleū viol. cū aceto ⁊ farina fenu': in: ozpeſ ⁊ ſ epl'm. Embzocatio etiā cū vino albo aq̄ ⁊ aceto ſil' mixt' ⁊ calidis mixtis vel ſeparatim vſ vinū tri. ⁊ decoc° camo. melū vſ in cā fr'a: ſ aq̄ ⁊ ace^m vſ in vtraq̄ cā. ¶ Caſea° facta a frigore curaſ ſic. ꝓmo ſ em/ bzoca° cū aq̄ ⁊ vino albo calis ⁊ mixt'. vel cuꝫ decoc^e camo. melli' fe' an' marat' aneti fenu^ci ſe. lini abzotani ʒi' ⁊ baſilicons. Cū iſtis vel aliq̄b' ex eis pōt fieri embzo° vel fomētato in cā fra fine fe. ⁊ fine magno ardoze ⁊ caloze mā mullarū. Deinde ex eisdē ſ epl'm vel epithi^m pi ſtaſ vel incozpaſ cū oleo camo. Jn iſto ēt cāu vſ caſto^m ⁊ oleū ei' ⁊ oleū camo. coſti^m ⁊ de li/ lio ⁊ oleū de nar^co. Et ſ ſ epl'm qō ponit aui. ſ. medulle panis de ſimula id ē panis q̄ fit ō ſcō cribellatōe poſtq̄ flos farine eſt ex^ct^fa rine ozdei eruce fen' raō maluauiſci añ. ꝓtes eſles radix coquaſ ſub ꝓunis in ſtupis ma/ didis ⁊ foztiſ piſtent ⁊ alia in moꝫ° incozpēt addēdo oleū camo. ⁊ tepide ſupponaſ. Jſtud em epl'm diſſoluit ⁊ diſſoluēdo mollificat ⁊ re mouet lactis caſeatōnē ⁊ ꝓgelationē. Et ſi ad danſ folia malue ⁊ ſe. lini nō min' valebit ad ſupdicta. Empl'm etiā factum ex mica panis mirra ⁊ camo. cū aq̄ ⁊ aceto vſ. Aluič. Puluis etiā marcaſite cum oleo roſ. ⁊ albumine ouī miſceſ ⁊ inde māmilla liniaſ. Jtē menta pi/ ſtes cum mica panis: ⁊ diſtempes cum aceto: ⁊ ſ epythima. Aui. Jſculi etiā bulliti in oleo ⁊ aceto ⁊ empl'ati valēt facta ꝑus inūctōe cū dicto oleo. ¶ Vel ſ hoc epl'm: qō remouet op pl'onē māmille fram. ſ. mirre. ʒ. ß. an' foliozū cala' ſe. apij cimini farine cicerū cicle nigelle folioꝫ lauri añ. ʒ. j. puluerizāda puluerizētur ꝓſſanda ꝓſſentur: ⁊ incozpent cū ſucco cicle: ⁊ fe' ⁊ ſ epl'm. Ad idē. ſ. thuris mirre añ. ʒ. j. ſtozaq̄ cala^e. ʒ. ß. fell' bouis q̄ ſufficit. ſ. lini^m vel epl'm. ſ. mellis. ʒ. j. ſtozacis cala^e. ʒ. j. oli camo. ʒ. j. icozpēt. ⁊ cū iſto ꝑ lōgā mozā fricet māmilla. ⁊ in fine extēdaſ ſuꝑ pannū: ⁊ ſuꝑ/ pōaſ. Jtē bibat aquā decoctōis caulū ⁊ cicle

Declaratio in paſſionib' māmillaꝝ ꝓmo dubitaſ ſi a mala ꝓpone humida exīte in corpe vl' in māmilla vel a multa mā ſtātica vel a multo ſan. ſtātico poſſit ꝓuenire defect' lactis. Et appet q̄ nō: qz lac a multo hu. ⁊ ſan. gnāſ. Rndet Aui. in 11. 3. c. 2. vbi dicit q̄ ſic. Nam talis ꝓ° parata eſt gnare loco boni ſan. aquoſitatē ſiue ſang. multū aq̄ſum in quo nō eſt debita ꝓportio vt lac ex eo generet. Non em ſufficit multꝰ hu. ad lactis ⁊ ſpmatis gnationē: ſed debita ꝓ/ portio cauſe agentis ad cām mālem ⁊ debita qualitas vtriuſq̄: donec talis effectus ꝓduꝫ catur. Sed in iſtis vtrūq̄ ō ficit. ⁊ ſic queſtio ꝑ parte affirmatiua remanet vera. ⁊ ꝑ ħ mꝫ detur ad argumentū. ¶ Scdo ſciēdū ſm ga. ſ. amph. ꝓ°. 59. ibi. Si mulier quecūq̄ pgnās eſt: neq̄ generauit ⁊c. q̄ omne membꝝ hꝫ multas ūrutes nāles. quarū vna eſt ꝓuerſi/ ua ⁊ mutatiua: que cibum ad nām accipiētis immutat. Et quecūq̄ aūt cibū in ſil'itudinem accipiētis mutauerit: ꝑfecte facit eundē cibū eſſe cām nutriēdi ⁊ augmētandi illud mēbꝝ Cū igiť tota māmilla ſit moll' alba nō ſāgui/ nolenta: ſan. ibi vemēs efficiť lac ⁊ liquoz al bus dulcis ſuauis aptus ad nutritionē infāſ ⁊ ab illa nāli ūrute exīte in māmilla: q̄ eſt cā efficiens ipſius lactis: vt ꝓmiſſum eſt. Et ex vna parte illius humiditatis māmilla nutri tur: ⁊ ex reſiduo parum infans ablactaſ. Et cum in tempe nutritōnis infantis magis de ſanguie ⁊ humozibus ad māmillas fluat: ma gis etiā ꝑ ſe de nutrimēto māmille ſuſcipiūt. Et hac de cauſa illo tēpe māmille ſunt gſſio res ⁊ maiozes in quātitate ⁊ duriozes. Jacť etiā replo ad iſta multū iuuat. ¶ Ter° nōndū ſm aui. in loco allegato. q̄ oē q̄ facit erubē rare ſpma vt in plurib' facit exuberare lac. ſi cut eſt ſe. papa. vber cap̄. ⁊ ouis ⁊ fil'ia. fil'r q̄ deficcat ſpma. ⁊ etiā lac minozat. ſicut eſt fe. canab ⁊ fil'ia. vtraq̄ cñ ſūt ſuꝫ fluitates ī q̄ꝫ to ⁊ in coloze ſil'es. ⁊ vna ad ꝓpriatōes ſpeciei ⁊ alia ad indūidui nutritionē ozdinata fuerť ¶ Quarto nota ſm Aui. in. 2. c. de 33^e. q̄ 33^e eſt cal'in fine 3^e ġ. ⁊ ſic in. 2. ideo excitat coitum viride ⁊ ficcū. ⁊ valet ad lactis gnationem et multiplicationē. Si defectus lactis ꝓuenit a frigate epatis vel ſtomachi vel a ſuꝑfluis hu. illis ꝓmo. purgaſ in ꝓplonib' aūt cal'is ⁊ ficq̄ ʒ^r non videtur valere. Jdē dico de cinamo/ mo q̄ lac nō mlt'iplicat: niſi qz apit oppl'oes epatis ⁊ confortat ſto^m ⁊ epar. ⁊ deſiccat ſuꝑ fluitates eoꝝ. ⁊ dū in oze tenet ⁊ maſticaſ ce° confert ⁊ auget memoziā. ¶ Quito ſciendum ſm q̄ dicit Aui. in. 12. 3. i. c. de dimutōe lactis q̄ aliq̄n ſan. fluit ad māmillas vt in lac ꝓuer taſ. poſito q̄ femina nō ſit pgnās nec nutrit Et hoc fit vt plu^m in mulieribus: in q̄bus mē/ ſtrua retinent: vel in pua fluūt q̄ntate. Et in tri aliq̄n māmille dure fiūt: q̄ cōcubitū hois ꝓe nimio earū dolore ſuſtiere nō ſūt. tri ille ſan. in verū lac ꝓuertiť: ſi iterum redūdat ad cozp^: ⁊ nā illū miſcēdo cū reliq̄ diuidit ī to^m cozp^ poſt purgatōez mēſtruoꝝ vl' ipz reſoluit

¶6° dubitatur de lactuca. nā Aui. in. 2°. in c°. de lactuca dicit: q lactuca addit in lacte. Dia scor. vo in li° simplicū medicinaꝝ dicit q lactuca comesta lac mulieris phibet. Rñ° breuiter: q si defect° lactis fit a mala cōplone calida ⁊ ficca in māmill' vel in epate vel in toto corpe exīte: tūc lactuce cocte comeste ⁊ crude cōplonē alterādo ⁊ san. fridū gñando faciunt ad augmētationē lact. ⁊ sic itelligit Auicē. Si vo defect° in lacte fuerit a mala cōplone fria ⁊ hūida vel ex supabūdan' flātis vel nutrix de sua nāli cōplone est flātica: tūc lactuca ifrigidando ⁊ san. grossuꝫ ⁊ flāticū multiplicādo si diu ptinuer. phibet lac. ⁊ sic itelligit Diascor. ¶7° nota q ls Aui. ⁊ cōiter oēs autores medicine dicāt q res q multiplicāt lac: mltiplicāt spma. ⁊ que diminuunt lac: diminunt sperma. intelligunt vt in plurib°. qz agnus cast° multiplicat lac ⁊ diminuit spma. Aui. c°. prozio. ⁊ eius dob est. 5. j. ¶8° sciendū q in electiōe nutricis debemus eligere nutricē bone cōplois iuuenē ⁊ bom colozis abūdantē in lacte ⁊ lac sit albū mediocrit spissuꝫ hītes māmillas mediocres in magnitudie ⁊ puitate. Nā magᵉ q̄ꝫ uis magnā q̄tatē san. rcipiāt: nō tñ pñt illo pfecte coḡre ⁊ mutare in lac bñ digestū. in pꝰ uis aūt sufficiens lactis q̄tas nō pōt colloc̄ari ficut dicit Bozdo. Proide dr in vtrūq; tene mediū: tuti° ibi. Et alibi. Medium tenuere beati. ¶9° q̄rit q̄re mulieres q̄ nec sunt pgnātes neq; nutrices iterdū hñt māmillas suas lacte seu san' plenas ⁊ duras. Sil'r pgnantes ⁊ lactātes cōit hñt māmillas grossiozes. Rñdeo q; a gibbo epatis ozit quedā vena q̄ apud Aui. vocat ventrē hñs. ⁊ officiū istius ē portare nutrimētū p totū corp°. Et in pma sui diuisione diuidit in. 2. ptes. q̄des ram° vadit ad ptes supiozes. ⁊ alt ad ptes iferiozes. quaꝝ ramificationē eēt lōgū enarrare. Sed a ramo iferius tendēte exeūt vene q̄ a matrice veniūt ad māmillas p q̄s matrix ⁊ māmille sunt q̄si copulate ⁊ associate. Q̄n igit mēstrua retinēt redūdat ⁊ supabūdat san. in mrice. ⁊ sic illeve ne mediastie replent: ⁊ p pñs māmille: vt p dicti est. Et b̄ est qd dicebat Ha°6° aph. cōmento. 52°. ibi. Mulieri in vtero hñti lac ex māmill' ⁊c. Si sepe ⁊ plusq̄ oporteat exerit multa q̄tas lacte vene vulue ⁊ māmillaꝝ medie plene sign': b̄ ille. ⁊ in 5° aph. cōmēto. 37°. ¶10° clarificat. Bozdom° ⁊ notatur ab Ari. in li° de gñatiōe aialiū. ⁊ a Burgūdione expositore super eund: q̄re viri ⁊ mulieres hñt māmillas in pectore, alia vo aialia vt capra vacca cerua hñt in parte posteriozi. alia vo in vētre vt scrofe. canicula. Dico q mammille in pectore mulierū vel viroꝝ nō ipediunt motū nec opa: cū fcedāt erecti sup. 2. pedes: iuxta illō ouidij. Pronaq; cū spectēt alia cetera terrā. Os hominī sublime dedit celūq; videre. Jussit ⁊ erectos ad sidera tollere vult°. 2° pp honestatem loci. nā si mulieres hr̄ent māmillas vbi capre ⁊ vacce habent: dum lactarent ples verenda genitalia ppatularēt. qō eēt ihonestū valde. Vacce aūt ⁊ cap ⁊ eq nō verecūdant de oīsfiōe pudēdoꝝ: cū careāt rōe. Si aūt pecudes hr̄ent vbera in pectore: mor° pedū añrioꝝ ipediret ⁊ nō possent currere nec fugere. ⁊ sic spēs rerū destruerēt. cui° oppositō idigēt cerui. ⁊ capoli ¶11° q̄rit q̄re viri hñt māmillas cū nō hēant lac: nec ablactēt. Dico q b̄ fuit pp decorez: ne viri viderent dinuti. Nā vir ⁊ mulier coequales sunt in nūero mēbroꝝ. ⁊ int se hñt mēbra pportionabilia: vt est matrix locovirge virīl. ⁊ sic nō solū mulier i nūero mēbroꝝ coeq̄t viro: verūetiaꝫ ⁊ cūcta alia pfecta aialia sublimis de° creauit q̄si eq̄pata boi. ¶12° q̄rit q̄re viri nō hñt lac: cū hēant māmillas. Dicūt alii q̄ q b̄ est: q: nō hñt mēstrua. ⁊ hec nō est sufficiens rō. qz q̄drupedalia hñt lac q̄uis nō hñt mēstrua. Sed b̄ fuit. qz vir est magis occupat° in q̄rēdo nccia dom°: ⁊ hs exercere opa fortiora vt victualia ⁊c. mulieri ⁊ pli nō deficiant. Sufficit eni eis dum ablactāt circa plē eē sollicitas. ¶13°. no. q māmille mulierū facilr ⁊ freq̄ntr egrotāt ⁊ apāt q̄ māmille virorū. Et b̄ est: qz mulieres hñt lac: qō freq̄nter pōr caseari vl' cozrūpi ⁊ cāre apa. viri aūt nō hñt lac. ¶2° qz i mlieribus ples abūdāt supfluitates ⁊ sic alī ille supfluitates ad māmas dirigunt rōne ꝺducti°. ⁊ sic pñt ibi ples egritudies generare. Verūtamē si in māmill' virorū accidunt apata vel vlcera multomagis ſt piculosa: vt in cancrū mutent q̄ in mulieribus rōne siccitatis viroꝝ. imo vix repies apa in mamill' virorum q̄n ꝺuertat in cācrū. ⁊ mlros inde vidi mori. ¶14° scias q q̄uis viri non habeant lac: in aliq̄b° tñ māmill' exit aliq̄ hūiditas seu liq̄r: a q̄ multū ē cauēdū: ne ptinuet eſectio ei°. nā ex hoc freq̄nt icidunt in apa ⁊ in cancro. ⁊ forte cū adiutorio dei fiet aliq̄ mētio: cū de cancro in 7° li° scribem°. ¶15° queritur quare aliqua quadrupedia habent plurima vbera: ⁊ aliqua solum duo. Dico q scrophe ⁊ canicule quia habent plures fetus habent plura vbera. capra autem ⁊ vacca solū hñt vnuꝫ fetuꝫ. ideo ⁊c.

¶Capitulum. 18m. de apostemate māmillaꝝ.

Digitized by Google

f Iunt apata in mamill' mulierū vno.2. modoꝝ. Nam aīn fiūt apata i eis ab hu. illic currentibꝫ q̄ sui q̄tritare aut q̄l'nsmutare nocētes a caloꝛe nāli in pte ⁊ a caloꝛe īnāli pꝛo pte coquunt̄ ipfecte: ⁊ i sanīē puertunt̄. vl' a nā foꝛtioꝛ resoluunt̄: Et istud pus ⁊ pncipalius dī apa. 2° mō fit interdus apa in mamis mulierū ex lacte in eis cōgregato nō eūato ñ caseato vel cōgelato aut indurato qō q̄dā lac cōuertit in sanīē. tō q; natura ipsuꝫ expellere nō pōt. ñ cū caloꝛe ptim nāli ⁊ ptim inaturali cōuertit ipsum in sanie vel paulatim ipsuꝫ: vl' insensibilit̄ resolut in toto ⁊ in pte. Si enim ista apata fiant pmo mō: vtiq; pñt fieri a q̄libet. 4. humoꝝ foꝛtioꝛ. Etiaꝫ foꝛtiri pñt noīa appꝛopꝛiata apatibus ꝺm noīa sumpta a diuersitate humoꝝ ut si ſ a sanguine flegmō ⁊ si a colera heꝛisipila. si a flegmate zimia: si a melancolia: cancer.

Signa apatū mamillaꝝ q̄n apa pꝛocedit ab aliq̄. 4. hu. sunt q; mulier nō est pgnans neq; nutrix. q; in talib' magis venit apa pp cōgelationē ⁊ coagulationē lactis q̄ ab hu. Et in caseatione lact' nō est tantus doloꝛ sicut in apate ex hūoꝛibus causato. tumoꝛ ēt est magis in altera pte mamille q̄n est purū apa ⁊ ab aliquo hu. Et q̄n est a caseatione lactis vel coagulatione magis extenditꝫ per mānillā in pꝛibus diuersis diuisaꝫ. Et si est a san° adest doloꝛ magnus rertēsiuus cum rubedine loci. ⁊ aīn est doloꝛ pulsatiu'. Si vo sit a co. doloꝛ fit vehementioꝛ ⁊ adest citrinitas loci vl' citrinitas tendēs ad rubedinē: fe. ⁊ calitas sunt ītēsiores q̄ si eēt ex san°. Si sit a flegmate non adest tantus doloꝛ nec febris. i mo ista sunt remissa ⁊ coloꝛ est a bas ⁊ tumoꝛ laxus et mollis.

Iudicia Pꝛio mulieꝝ q̄b' q̄uertitur san. ad mamillas: mamā figt ſ° amph̄. amph̄. 39°. Aliq̄ addāt in suis libris istā negationē nō ⁊ dicūt mulieꝝ q̄bus non q̄uertit ⁊c. Ga' tñ tꝫ amphō. affirmatiuā: dicēdo q̄ san. ad mamillas veniens in lac mutaꝫ Et ypo. hic fateꝫ q̄ si san. veniat ad mamillas q̄ nō mutet in lac: si gt mamā. Et hoc pbaꝫ in pcessu cōmenti: dicēdo sic. Cuꝫ caro mamillaꝝ hūida nō sanguinolēta fuerit: necesse ē: vt fria fit. vñ cū san. ad eas venerit mutaꝫ in lac Et sicut hec caro fridioꝝ est carne eparis: sic ⁊ lac fridius est san°. hec ille. Et seq̄tur in fine cōmenti Mulieri vo hui' ⁹ nimietate caloꝛis cum ad mamillas san. aduenerit: ⁊ nō pōt in lac mutari pꝛe nimietate sui ⁊ magnitudie caloꝛis. vnde necesse est: vt caput ascendat ⁊ maniam generet. Patet ergo qūo amph' remet affirmatiuus ⁊ nō negatiu' pꝛo pma sui pte. ¶ 2° si mulieri menstrua ante tps nāle defecerint ⁊ san. conuertit ad mamillas ⁊ ibi faciat apa timēdū est de mania vel freneſi. Idcirco mēstrua fine moꝛalibus sunt pꝛouocanda. ¶ 3° mulieres que non bene purgant de suis foꝛibus: cito ⁊ frequēter incurrunt apata mamillarum. ¶ 4° si mulier bñ purget nali purgatione non solum ab apate mamillarū: ūno a multis alijs incōmodis fit secura.

Curatio apatū mamillarū. Pꝛio si vꝝ q̄ apa sit a san°. ſ. flōia de sophena eiusdē pris: ⁊ hoc in pnci°. Nā p talem flōiam fit distractio materie aītis: ⁊ cum hoc fit iuuamentū ad mēstrua, puocanda: si necesse est illa puocari. ¶ 2° in augmēto q̄n mā pꝛo maioꝛi pte est fluxa: ſ. flōia de basilica vel saltem de mediana: si san. repletio videaꝫ adhuc remanere. Silr, pcedendū est ꝺ alios hu. si in coꝛpoꝛe videnſ supabundare illi eūandi sunt. Deinde in materia caſa in pncipio ponenda sunt aliq̄ repcussiua mixta cū aliquib' dissolutiuis. Mdisceatur igit̄ oleū roſ. cum aceto vel aqua cum aceto ⁊ decoctione camo. cum istis repidis ſ embꝛoca° sup mamillā ter aut q̄ter in die. ⁊ pānus lineus in istis madefact' supponatur. ¶ Fiat ēt fic. ℞. farine fabarū. p. j. foliozum solat'. p. j. olei roſ. ace' ⁊ mell. aā. ℥. j. ⁊ ß. misceantur ⁊ coquātur sil' cū succo caulium vsq; spissitudinē. ⁊ ſ emplm qō mitigat doloꝛes ⁊ prim dissoluit ⁊ mollificat ⁊ maturat: si mā est pata: ⁊ resolui nō pōt. ℞. farine fabaꝝ farine fenug'se. lini medulle panis ordei. aā. ℥. ij. murr. ℥. j. croci. ʒ. iij. raō bisimalue cocte sb pannis. ℥. ij. vitelloꝝ ouoꝝ. ß. nūero olei viol. ⁊ camo. aā. ℥. j. ⁊ ß. aqua q̄ suff. incorpent ⁊ ſ ēplm. hoc ei vs in augmentoli ⁊ statu. ¶ Post q̄s aūt maturatū fuerit apiatur pꝛout decet. ⁊ mūdificet cū melle ⁊ succo apij ⁊ vitello oui. in quib' sil' mittis pua tenta madefiat ⁊ ītꝛo mittat. ⁊ aliq̄ ps dicte murture desup apponatur. Si vo apa venerit in mamill' post caseationē lactis. ita q̄ caseatio vl' transire ad apa tunc sic fiat. pmo misce' aq̄ cū aceto. ⁊ in istis calis madef' spongia: ⁊ freq̄nter exapoꝛetur. ¶ 2° mica panis dissoluta incoꝛpef cū mirra ⁊ croco ⁊ ſ empl'm. ¶ 3° mica panis pisset' cum mēta eq̄lib' ptib' ⁊ distēpereſ cuꝫ aceto. ¶ 4° vꝝ pul'. marcasite cū oleo roſ. ⁊ albumine oui. Eo aūt calius q̄ apa esset frm: nulla repcussiꝝ

Digitized by Google

apponat: nisi esset mixtū cū mulē dissolutiuis Ideo valent tunc olea calla: sicut est oleum de nereidē: oleū de camo. de lilio. ⁊ de spica. Lon fert etiam embrocatio cum vino albo ⁊ aqua ⁊ aceto facta cum spongia in eis calis vel tepidis madefacta. Laudat etiā Auī ēplm femī de foliis apij ⁊ riso bullit in vino. Et sili fiat emplm de foliis femⁱ bullitis in vino al. Et si oporteat maturari: ſ cū hoc emplo. ℞. carica rū pinguiū sex nūero teneritatū senetionis et lapacy acuti rad euicij ceparū lilij farine fe ni¹ ⁊ se. li' añ. ʒ. j. et ℈. axungie pozci quart. j. incozpent oia in mozta° cū sagimine luīsctō ⁊ ſ ēplm. mutigat em dolozē ⁊ maturat. Post maturationē vo aperiat cum lancera in par te bassiozi: dūmō ibi appeat mollicies ⁊ matu ratio. Si vo timeat ferruz: apiat cum aliquo ruptozio: sic est ruptoziuz qō fit de calce viua incozpata cū sterco̅re anseris recēti. ita scz q sup totā māmillā ponat de p̄mo emplo ma turatiuo nisi q dimittat vnū paruū fozamen in loco decliniozi ⁊ molliozi supza qō fozamē ponat dictū ruptoziū. vel ruptoziū quod fit ō calce viua ⁊ sapone molli. Securius tñ est q fiat apitio cum lanceta seu flōmo. Si vo apa durū efficiat in p̄n° ſ emplm qō ponit Auic. ysum infundat in vinum ⁊ coquat. et ſ ex eo emplm supza mammillā durā ⁊c. Silr faria risi incozpet cū oleo viol'. ⁊ vitell' ouoz ⁊ gūi dragag'. ⁊ vs in p̄n° induratiōis. ¶ In pcessu aūt qñ est actual' durū ſ linimētum ex oleo ros. ⁊ cera ⁊ allatrā. ⁊ potest addi cū istis fel bouis ⁊ fer boni vini antiq ⁊ fer aceti ⁊ fiat linimentū. Si vo in māmillis fuerint nodi siue glandule. ℞. foliozp̄sici foliozp̄ rute añ. ℥ß. j. pistent ⁊ incozpent cum axungia pozci ⁊ ſ emplm. vel ista decoquant in vino ⁊ fiāt epithimata. ⁊ hoc freq̄nt vsq ad sanationem ¶ Ulcera māmillarū ⁊ cozrosiōes earū curāt sic ſm Auī. ℞. vinū nigrū ponticū ⁊ stipticuz quasi. ℞'. xx. sumat herbā cum qua parant co ria. ⁊ sic itelligit Auī. qñ dixit sumach tictozū nuc cypressi añ. ℞'. j. cassielig° gallarū imma turarū añ. ℞'. ß. agrimonie. p. j. q̄ssent: oīa ⁊ tempent in vino. xx. diebus: deinde bulliat vsq ad medietatē ⁊ colef. ⁊ iterū illud vinuz ponat supza ignem lentū: ⁊ bulliat modicum ⁊ reseruetur in vase de vitro. et cum illo sepe lauetur mammilla. qm multū valet ulceriboꝰ factis in mēbris mollibꝰ sicut est os lingua ⁊ māmilla. vt testat Auī. Et fiāt illa q̄ dcā sunt in ca° de ulceriboꝰ ozis. Fistula aūt in māmilla si fuerit: curet sicut dicet in. 7. lib. Et lauetur quotidie bis cū vio decoctōis agrimo° alū is ⁊ mirre. ¶ Deinde fiat hoc vnguen^m. ℞. succi agrimonie. ʒ. j. mellis. ʒ. ⁊. aloes mirre sarco° alūis de pluma añ. ʒ. ij. pulueriz ata incozpet cū dicto succo ⁊ melle q̄ suf. ⁊ initiat cū ten ta. ⁊ iterū lauet bis cū dicto vio ⁊ teneat mūō put decet. Et semp amplict fozamē dōec cu ret ⁊c. ¶ Ne māmilla magnificet nec pēdeat ℞. ceruse plumbi usti chimolee añ. ʒ. j. misceā tur cū aq̄ unsqami albi ⁊ epithimet ⁊ linātur māmille. ¶ Sco̅ lauent freq̄nt cū decoctōe gallarū acalb ꝑhaz marinarū añ. ʒ. i. ceruse plūbi usti añ. ʒ. ß. se. iusqami chimolec. ʒ. j. ⁊ ß aceti ru. qō suf. ſ ēplm. ¶ Ad idē ℞. ypoc̄stiō ptidie balausti. cupliz glādiū plūbi usti añ. ʒ ij. alūis ceruse acalb lēticulaz tozrec. añ. ʒ. j limaciarū cū suis testis adustarū abzota' añ. ʒ. ij. et ß. conficiant cū succo plantag. ⁊ liniāt et emplastrent māmille. ¶ Ad idē ℞. thuris mast. añ. ʒ. j. conchaz marinarū. ʒ. j. ⁊ ß. aceti ru. q suf. ſ emplm.

¶ Caplm. 19. de fetoze assellarum.

Am in. 2. lib. in. c. 36. fuit aliqd tractatū de fetoze ābelit? nūc aūt in loco ō tractāt autozes medi^c de fetoze assellarū rōe ꝓpin q̄tatis earū ad māmillas ⁊c.

Cause fetozis assellarū q̄dā sūt p̄mitiue vt est nimⁱ motus ⁊ labor in tpe calozis. ¶ 2ª pōt esse tarda muta° vestiū. nam assele ⁊ totū cozp? fetēt tarde ⁊ raro vestiunt̄ ta sua mutantiū. 3ª cā pōt cē coit? superfluus ¶ Cause aūtes p̄nt eē multitudo hu. cozrupto rū in cozpe ēntiū: vel hu. multi in cozpe cum calefactōe eoz. Cause ꝓiuncte sūt vapes reso luti ab illis hu. cozrupt̄ seu putrefactōi pat. q̄cūq̄ em de q̄libet re dissoluit ei vī dissoluit necesse est vt assimuleſ. p̄mo amp̄s. commēto. 14. Et qui creseūt ⁊c. ¶ Signa per suas caus as ⁊ effectus possunt haberi.

Judicia ponit Galienus p̄mo ꝓnosti. commento. 16. ibi. Putredo. ea laudat. Odozve vemētis fetozis significat putrefactionē nō maturationē. Idem dicit. 5 ꝓnost. commēto. 22. Bernardus de gozdonio dicit q fetoz assellarum ⁊ totius cozporis si p longum tempus durauerit sine manifesta causa lepzam figt. Et idem dicit Gerard? cre mon̄. supza viaticum ⁊c.

Curatio fetozis assellarū. Primo tal firupādus est cū firup. appzo pat ſm q̄litatē hu. peccātū in firupis ⁊ apo zimātib? ponēda sūt aro^cā ⁊ odozifera. In cā

Digitized by Google

calida odorifera frigida. ⁊ infrigida odorifera calā. Et vtaꝫ rebus q̄ ꝓfuant hu. a corruptione vt est crocus cassialig. acetum bolus armenicus mirra aloes ⁊ filia. Et purgeꝫ hꝫ exigentiā hu. peccātis: ⁊ flomeꝫ si necessariū est. Deinde intret balneū aq̄ decoctōis herbarus odoriferarū: vt est fisim^m mellissa lauendula folia dānidis raō yreos ⁊ multa ꝓfilia. Et in exitu a balneo vel post sudorē madefiāt ascelle ⁊ totū corp⁹ cū hac decoctōe. ¶ R. an^t cimi^t ro. ru. añ. ʒ. ij. cipi. ʒ. j. spice^t spice^{ce} añ. ʒ. ij. raō yreos ficcet pulueriʒaⁿ. ʒ. j. ℞ decoc^t i. 9. h'. aq̄ ⁊ in ista decoctōe madefiāt totū corpus ⁊ asselle ꝑcipue cū coto in ea madefacto. fiāt camisia ⁊ saraballa madefiāt in hac decoctōe. ⁊ post exsiccatioē induāt: ⁊ vestes ⁊ camisia frequēt mutent ⁊ lauent. Sit tñ cautela q̄ in cā cala miscearo^{ca}. q̄ q̄dē aro^{ca} iā sūt dcta in. c. de fin copi. Valet etiā litargiū cū aq̄ ro. distēpatus. Et ℞ hoc medicamē. ℞. litarg^i. ʒ. ij. alūis. ʒ. j. ros. ru. mirre añ. ℈ agia. ij. fiat puluis lauentur ascelle cum vino. ⁊ iste pul^s superspergat. Idē ℞ cū mirra ficca ⁊ puluerizata. Idē ꝑt fieri cū aliptamuscata ⁊ gallia muscꝫ sandꝫ qꝫ puluerizati. de q̄libet. ʒ. ij. canfore. ʒ. j. dissoluātur in aq̄ ro. ⁊ ascelle ⁊ totū corp⁹ inde liniat. Aliud linimētū fic fit. litargirū nutriat ꝑ lon gū tps in mozta^o cū aq̄ ro. in q̄ pus dissoluat canfo^a dōec litargiū fit albū. ⁊ addat puluis oīm sand. ⁊ pul' ros. ru. añ. ʒ. j. incorpent cum aq̄ ros. ⁊ ℞ trocisci ⁊ desiccent ⁊ rebuent ⁊ cū necesse fuerit: vn⁹ dissoluat i aq̄ ro. ⁊ ℞ lini^m vl epithima sub ascell'. Ad idē. ℞. turbie lauate cū aqua ⁊ sale. ʒ. j. ℞ pul'. ꝑ se ros. ru. sand. gallie muscꝫ. cipi. spice^t mirre añ. ʒ. 2. alūis. ʒ. ß ℞ trocisci cū aq̄ ro. de q̄bus fieri potest lini^m vel epythima vel mūctio ꝛc.

¶ Caplm. 20. de fetore pedum.

P Edes freq̄nt ꝑpt sudorē retētū incluſuz nō euapatū emittūt fetorē. Tales aūt caligas ⁊ sotulares mutare debent: si hñt. als pcēdū ē eis: ⁊ ītra pedē ⁊ caligaz pes induat pāno lineo: ⁊ pedes freq̄nt lauent cū aq̄ decoctōis mucum ⁊ folioꝝ cipsi ⁊ alūis ⁊ herbe ⁊ res aromatice in dicta aq̄ apponant.

Declaratio in apate māmillaꝝ. Pro mo dubitaf. vtrū i apate māmillarū cōperant repcussiua. cū sint iuꝫ cor esset piculum ꝙ illa mā ab eis repcussa causaret sincopim vl tremorē cordis. Rndeo ꝙ aliqua parā repcussiua anodia q̄ mag sūt alterātia ꝙ repcutien^t; bene pñt cōpetere in istis apatibus: ℔ fortia repcussiua pura non debēt mistrari ꝑpter cām iam dictā: nisi apa essꝫ puū ⁊ ppe papillā ad eꝫ declinās: tūc em illa mā non posset penetrare ad cor: ℔ potus extēderet ꝑ ptes māmille ⁊ alteraret. Si aūt apa eēt ex aliq̄. 4. hu. ⁊ eēt in pfundo māmille vel in radice eius. semp cū illis refrigerantibus misceda sunt aliq̄ resolutiua ⁊ anodina. si vo apa eēt ex caseatōe vel coagulatiōe lactis nū ꝙ in ei nū cōpetūt repcussiua: ℔ potꝫ disolutiua. ¶ Scdo sciendum Aui. et ceteri iubēt in apatib⁹ māmillarū ex lactis caseatōne ponere medicinas actu calas vl tepidas in actu fras ppt. 2. ꝑ° qz si medi^a applicaret fra actu alr: illa fras noceret ad duo. ꝑ° qz caro mamille est fra: vt dic ga. ʒ. apb. 2° 59. ⁊ de se ifrigidat lac vel hu. Et si medica^a applicarentur actu fra. tūc illi hu. vel lac magis infrarent ⁊ i grossarent ⁊ fierēt inobedientes digōi resolōni vel maturatōi. q̄rū opp^a q̄rimus ꝑ sanatōe Scdo si me^a actu fre sup māmillas applicarētur tales cū sua fra te faceret mām apatis penetrare ad cor. ⁊ sic facerēt tremorē cordis et sincopi vel mortē si mā eēt venēosa. Idcirco oz talia tepida vel actu calā applicare. ¶ Tertio sciendū iuꝫ fetorē ascellaꝝ q̄rit ꝑ° cū i fe. putridis sint mlti hu. putridi. q̄re corpa febri citantiū nō fetēt multū. Dicit ꝙ calor febril est multū ꝓsumptiu⁹ ⁊ fort. iō ꝓsumit illā putrefactōnē. ¶ Scdo dico ꝙ illa putrefac^o siue corrup^o nō multo tpe pmanet: imo ꝙcito incipit imedia^e etiā icipit fe. q̄ illā putre factionē seu hu. putridū āteqū feteat ꝓsumit: vel cū sudore expellit. qꝫ fetor interdū adest cū sudore expulso. Vel dico ꝙ fetor nō cāf a putrefactiōe q̄ ē ebulli^o seu q̄ fit ab ebullitōe seu a putrefactiōe ꝓpe: q̄ est sube corrup°. ¶ 2° sciēdū: ꝙ mēbra ꝓncipalia hñt sua ꝓpa. emūctoria. nā carnes glādose q̄ sūt retro aures cere^t sunt emūcto^a inguia epat ⁊ subascelle cordis. Nūc aūt cū cor fit calidissimū oī alio mēb°. ⁊ ꝓtinuo moueat motu dilatatōis ⁊ ꝓstrictōis ad modū follis fabroꝝ. ⁊ sufflat ꝓtinue suas supflui tates ad illa emūcto^a. vñ ex illis vaporib⁹ ibi insufflat fit sudor. q̄ hu. ꝑdiani q̄litatē oñdit vt hꝫ Berar. de cremo. sup 3^{ti} viatici. c. vltimo.

¶ Tertio notandū ꝙ coitus supfluus ē causa fetoris ascellarū ⁊ tot⁹ corpis. Nam⁹ em coitus mouet mās ad exteriora ⁊ exit ad vapozē cal'm purrifiū venientē ad supficiē cutis. Vba sunt Arnoldi in libro de retardāda senectute.

¶ Quarto nota ꝙ coarctatio ⁊ nō euētatio vapoꝝ vementiū ad ascellas ⁊ inguina ⁊ pedes

Digitized by Google

iuuant multū ad causandū fetozē. nā illi conuersi in sudozē nō euētant. Ille aūt sudoz corrumpit: t facit fetozē tc.

¶ Laus deo vero vino t eterno amē. Explet est liber tertius philonij.

Deus in tua laude. ¶ Incipit liber q̄rt⁹ philonij in quo dicet de passionibus meri t membrozum p̄me digestionis. Et p̄mo de anathomia t uuamētis meri vel ysophagi. Capitulum. I.

Ja que a gula vsq; ad os stomachi extēdit que antiq̄tus ysophagon appellat quod arabice meri dz. Ab hiꝰ qui post aristotelē fuerūt assueti os stomachi appellababat. Nam Arist. eodē noie quod ātiq̄tus erat vtebat. ȳba pcisa sūt Bal. 5. de inte. c. 4. Patet igit qualr ab antiquis t modernis ista via duplici noie cōnoicatur. Ende ysophagon dz ab ysagos grece qō est introductoziū latine. t fage qō est cōedere q. introductoziū rerū masticarū t comestarū t bibitarū. Nam oia q̄ masticant t deglutiūt p ysophagū tanq̄ p embotū ad stomachū introducunt: t est nomē grecū. Alio noie vocat meri. t est nomē arabicū. vt testat Ba in loco statim allegato. vnde frater Joh iañ. in pso⁹ dicit q̄ meri idē est qō mediū vel paritas. iō dz meri. q. mediū inter os et stomachū. vel dz meri a paritate: q; paritatē habet cum oze t stomacho. actio nāq; ingloīs t reiectiōis mediante meri necessariū est fieri. Eñ. 2. ptes sūt in eo: q̄ ab anathomicꝰ tunice appellant. ideo dico cū Aui. q̄ ysophagus est cōpositꝰ ex carne et. 2. tunicꝭ pānicl'aribus: t vna est interioz t ista solū habz villos lōgitudinales. t p istā tunicā t villos fit attractio rerū deglutiēdarū. nam attractio fit cū villis lōgitudinalibꝰ q̄n ȝbunt: Tunica aūt exterioz solū hz villos latitudinales vt p eos fiat expulsio eiꝰ quod nociuū vel quasi nociuū in stomacho ȝtinet. Deglutio tñ complet p actionē villoꝝ lōgitudinaliū attrahētiū: t p actionē latitudinaliū exp̄mentiū a parte supioꝛi. Et expulsio velo mitus solū fit per actionē villozum latitudinalium exp̄mentiū a parte supioꝛi. Inferiozi aūt nō fuit necessariū: q̄ ysophagus haberet villos trāsuersales ita magnos sicut stōachꝰ quia nō est ei ꝓueniēs nec necessariū q̄ trāseuntia retineat: misi inquantū ptinet sue nutritioni vel ad retentionē sui nutrimēti. Est aūt meri seu ysophagus collocatꝰ super aliquos spondiles colli t dozsi. t ꝓpter defensionē eiꝰ p̄m rectitudinē spōdiliū tñ idirecto q̄rti spōdilis dozsi deuiat parūp ȳsus dextrū. t descēdit sup alios. 8. spōdiles. t q̄n vēit ad diafragma ligatur cum eo. Est tñ dissimilitudo ptiū. Ad ipꝰ aūt meri veniūt nerui ozti a sexto pari neruorū a cerebzo exeuntiū: t ad ipm veniūt vene a corde. Dicam⁹ ergo q̄ meri est pars stomachi ȝtinua ei cū ꝓpoꝛtione t q̄duatōe necessaria. Et tunice meri sunt files tunice stomachi. vt dicit Aui. in. 15. 3ⁱ. c. 1. Et q̄uis sit ysophagꝰ ps stomachi ȝtinua ei. est tñ pars vniformit dissimilis t in magnitudine t in suba t actione t sensibilitate. Constat aūt q̄ motꝰ deglōtionis est facilioꝛ motu expulsionis. ideo quia ꝓpius est motus p̄m nām t fit p villos longitudinales tunice interioꝛis attrahētes. quē iuuāt villi latitudinales tunice exteriozes compmētes. Motus aūt expulsionis est difficiloꝛ: q; est ꝛ nām: q; solū complet per actionem villozum latitudinaliū exp̄mentiū a pte inferioꝛi. Etiā q; nō tñ ꝓsuetus est nature.

¶ Cap. 2. de passionibꝰ meri. Et p̄mo deglōtis impedimēto t vlceribus meri.

Eri pōt pati moꝛbos files: ḋa in eo pōt esse malicia ꝓplonis calidevl' fride humide vel siccc simplicis vel cōpōsite cū mā vel sine mā. Potest etiā pati moꝛbos officiales: ḋa obturationē vie p quā attrahit cibus ab oze ad stomam. Et potest pati apostēa in sui substantia mēbꝛis circūuicinis. Et sic ptz qualit potest pati p se vel p colligantiā. Potest etiā pati moꝛbū cōem: quia solonē ȝtinuitat ictu vel pcussione vel pōt pati vlcerationes. Et ex istis vel p̄silibus venit cōiter defect⁹ in suis opationibus vt est deglutōis impedimētum quod pōt ꝓuenire ꝓpter causas p̄mitiuas añ cedētes vel ꝓiunctas: vt tā implicite declaratum est. Et ꝓcipue eius magna siccitas vel strictura in eius creatōe vel apa in eo exis vl in mēbꝛis vicinis: sicut est apa in gula vel in alia parte eius: vt sunt eius lacerti dislocatō spondiliū coopientiū ipm ad partē anterioꝛē Sed eius siccitas aliq̄ modo ē ei ꝓpria a sua nāli t radicali ꝓplone. aliqñ a ꝓplone accidēt ali: vt accidit interdū in fe. t in fluxu vētris immoderato. Omnia ista sunt vel esse possunt causa impedimēti deglutōis. pōt etiā pucire ꝓpter spasmū vel tetanū vel ꝓter paralisim. Aliqñ ꝓpter rem retētā in ꝓcauitate ysophagi vt sunt ȝmes q̄ p supⁱ non pñt expelli: nec inferius pñt descēdere. vt dicit Aui. Et ipsius tñ accidit dictū impedimentū ex apate pene-

Digitized by Google

trante ⁊ viã coartãte. ⁊ defectõez nerui ipsi? nõ potentis suã actionẽ ꝓpriã cõplere. vt ait Ba. v. de interioribus. c. 4.

Signa ponunt a Ba. in loco ĩmediate allegato. Si aliq̃s hꝫ defectõez in meri: cibaria nõ pñt descẽdere nisi ãgustio se ⁊ cũ labore ⁊ quodã inquallo. Et tũc equalit ẽ nocumẽtũ in tota substãtia meri. Si vo sit impedimentũ in pte inferiori cib? libẽter intrat: sed qñ est in illa pte. nõ põt penetrare intrinsecũ ꝙ infirm? credit iã ipm cibũ ibi cẽ inuiscatũ. ⁊ cũ hoc nõ adest apa nec squinantia. Et ista defectio fit a mala ꝯplone. de qua ga. ibidẽ. Et sic defectio deglonis si ꝓpter malaz ꝯploez fuerit absq; grossitie ex̃ nam sequitur eam tarda deglutiẽdi penetra. q̃ tarditas in oĩbus ptibus meri est eqlis ⁊ fine dolore. hec ille. Ita ꝙ in toto spacio ysophagi sentiꝫ ipe dimẽtũ i actu deglois. Et tũc dicit Lõstã. i. 9. panteg. in c. de passionib? in istrumẽtis cibi ⁊ potus: ꝙ si ista ꝯplo fuerit cala vel calidat ficca. tũc adest siccitas in ore ⁊ sitis nimia. Et adest refrigeratio: qñ sumit aquã frã. ⁊ si ẽ mala cõplexio frigida. tũc nec sitis nec calor assumt: si adest guras ⁊ ertẽtio. Et si fuerit difficultas deglutiẽdi a mala ꝯplone humida: multa humiditas in ore repit ⁊ sputa multa ⁊ albedo ligue. Si vo a mala ꝯploe ficca: tũc adest siccitas in ore ⁊ ariditas lingue tãta: ꝙ p se desiderat potũ vel saltez gargarismũ aq̃ frigide. ⁊ sic de aliis. Si vo in meri fuerit apa eius signa fere dicta sunt in ca. de squinãtia. ⁊ ponunt a Gal. 5. de inte. c. 4. Nam si habẽs hoc apa conet ꝙ viribus suis deglutire potũ adeo angustiat: ꝙ potus reiciꝫ p nares ⁊ qñ volũt iacere sepe mutãt locũ nũc ab vno latꝰ nũc ab alio magis ꝙ desiderãt sedere: cũ habeant inspirãdi ⁊ deglutiẽdi impedimentum Nam in sedẽdo cibus nãlr ⁊ facilius b̃ modo descẽdit ꝙ si iacerent: ⁊ sentiꝫ maior dolor i loco qñ exercet suã operationẽ. Et si apa est sanguineũ vel cholericũ: sentiꝫ dolor pũgitiuus ⁊ adest sitis ⁊ calor ⁊ fe. Et si apostema ẽ frm nõ adest fe. nec calor nec sitis. sed adest dolor remissus ĝuatiuus. ⁊ trãsglutiẽda magis morãt in loco vbi est apostema. Et qñ apostema fuerit ruptũ: ejiciũt sanie cũ vomitu. et tunc melioraꝫ deglo. ⁊ alia accñtia melioranꝫ vel minoranꝫ vel mitiganꝫ. Signa aũt qñ meri fit vlceratũ post apa vel alr. q̃re in deglutiõe rerũ acetosarũ ⁊ acriũ vel salsarũ vl põticaꝝ sentit punctionẽ ⁊ dolorẽ ⁊ pstrictõez in ipsa via. ⁊ do' sentiꝫ int spatulas. vbi meri patiꝫ: ibi int spatulas dolor sentiꝫ. Et si impedimẽtũ deglonis est a dislocatione spondiliũ. do' sentiꝫ in hoc loco ⁊ homo fit gibbosus a pte ante vel a pte post: ⁊ infirm? nõ potest iacere resupin?. Si aũt ꝓpter spasmũ. tũc dr ꝙ tũc tenẽt os clausum ⁊ do' sentiꝫ in mammilla ⁊ ptibus eius pectoralibus. Illa aũt difficultas que diu durat fine causa manifesta: signũ est ꝙ est a mala cõplexione

Iudicia siue ꝓnosticatões. Primo vir patiꝫ meri apostema vel vlcerationem: q̃n cor patiaꝫ aut cerm aut vrriq; cor p vicinitatẽ: cem p colligãtiã. ¶ Sed ovlcerationes in ore sto' fũt multũ periculose i iuenibus: ⁊ in senibus mortales: vrplm. vt dicit Ba. 5. de. inte. 4. c. q̃sus finẽ ca. ¶ Ter? impedimentũ deglonis in senib? a mala ꝯploe fra vel spasmo nõ recipit curationẽ vel difficiter qz iam egritudo est ꝓfirmata ⁊ mala complo adequata. ¶ Quarto si rigor vl tremor arripiat patientẽ apa in meri: aptionẽ apaz denũciat. ¶ Quito san. cũ vomitu exiẽs rupturam figt venarũ in meri vel stomae vel ex̃ coicatõe vlcerũ eorũ. ¶ Sexto vlcus in meri post vulnus ꝓcedens ẽm plurimũ est mortale. Auicẽ. 13. 3'. ca. proprio.

Cura impedimenti deglois. Aũ pticulare curã aliq̃ cauã fũt ꝑmittẽdi. Prim? trahiꝫ ex dictis Ba. 7. meg'. colũ. viti. in fine colũ'. Cũ meri ⁊ os sto' sint: multũ sensibiles mime cum forti medica nec mordicatiua nec acuto sunt medicandi. ne vtrus eoz dissoluat: ⁊ eoz deficiãt actões. ¶ Sed in vlceribus meri acria ⁊ põtica ⁊ acuta medica vtpluri fũt inducẽda: niſi ad ſtinuãdã si ibi sit vlc? in pua ĉpitate mistranꝫ. talia enim vsitata dolorẽ augmẽtãt. vtutes deijciũt nãles ⁊ egm faciũt ãgustio suã. ¶ Tert? trahiꝫ formalr. 13. meg'. colũ. 13. Si meri fit infratũ: nccẽ est cathapl retro in dorso ponere. Hoc enim mem ibi ꝓsita est. si aũt os sto' infirmet aũ cathapl ponendũ est. h̃ ille. ¶ Quart? in apate meri si ĩtus fuerit ca' ⁊ do' cũ replone: fiãt ⁊ farma cũ abstinẽa neq̃ ꝙ fũt omittẽda. put in sqn ꝓdicti fuit. ¶ Quit? cũ me vel cibi de se puo in meri detineanꝫ spasmo si ꝓpei? salute ꝓcedunt. diu in ore sũt retinẽdi ⁊ paulatiz deglutiẽdi. nec tũc cõis ⁊ vsualis potus est ãmistrandus. ne me siue cibi ỹt? cito descẽdat sine mora. Iste cauã trahiꝫ ex dicti Auic. in. 13. 3'. c. de curis vlcerũ meri. ¶ Sextus in vlceribus meri cũ medicinis cõsolidatiuis ⁊ incarnatiuis vlcerũ debem? cõmiscere aliq̃ viscosa grosse substãe: q̃ de-

Digitized by Google

tinent medicinā ꝓsolidatiuā ītentiōis ꝑtrēte vt effect⁹efficari⁹ꝫ leui⁹ꝓseqūt.¶ 7.vbi mozb⁹ est a q̄litate cōplonali absq; ma: sola altera⁹ sufficiūt,p salute.Et si a q̄lit⁹ cū mā illa ꝑseuerat:ad q̄litatē remouēdā a me⁹ est ītentiū. Iste cañ b ꝫ vbiq; ē obseruād⁹.¶ Cura ꝑticularis ipedimēti deglois.Si ipedimē⁹ deglois fit ꝓp cōplonē calz aut calz⁹ꝫ ficcā. ꝫ fuerit cū mā calarīe illa eūanda est cū appropatis vt est oxfenicia cassiaſ ꝫ māna ḡnata dissolutis in decoctiōe prunoꝝ ꝫ floꝝ viol.ꝫ caricaꝝ. Dia enī ista eūant illā calam materiā ꝫ cū b hūectant ꝫ lenūt ysophagum. ꝫ ō sene q̄uis eūet co.in hoc casu nō ꝓcedaſ q; magis defic cat corp⁹ꝫ mēbra deficcata. Post hoc ēt lante vtaſ sirupis apozīatib⁹ fris ꝫ hūidis refrigerantibus ꝫ hūectantibus guttur ꝫ meri paulatim deglutiendo. sicut est sir⁹ viol. ꝫ nenuſ ꝫ sir⁹ factus de succo cucur.cocte in furno cum zuc̄.¶ Valet etiā ꝑm Lonst⁹ sir up⁹ de prunis qui sic fit.℞.pru.damasc̄.4.nūo.viol.ʒ.ij.q̄tuoꝝ se.frigidoꝝ mi.añ.ʒ.b.zuc̄.℞.j.ꝫ b.℞ sir⁹ ꝫ sorbeat ō istis sirupis ꝑm doctrinam superius traditam. Jn fine vō colli inter spatulas pouēda sunt ep:thimata ꝫ emplastra ꝫ olea ꝫ vnguenta frigida.vt est oleum viol. ꝫ nenuſ ꝫ ros.cū quibus simul mixtis ℞ inunctio iter spatulas. Deinde.℞.farine frumēti.℞.b.mussillag⁹ psilli succi semp̄uiue añ.quart.j.succi portulace.ʒ.ij.misceatur.ꝫ fiat emplastrus inter spatulas. Ad idem.℞. succi vermicularis succi semp̄uiue aqua ros.añ.ʒ.ij. quattuor se. frigidoꝝ ma.ꝫ mi.añ.ʒ.ij.fiat emplm. Et si nō adest notabilis siccitas:possūt addi sand. al.ꝫ ru.ros.ru.añ.ʒ.ij.ace⁹.ʒ.j.Et pōt addi:q̄ est magna siccitas musscillago psilli ꝫ dragagan⁹ viol.se.citoniozuꝝ ꝫ simlia. Utatur butiro recenti sine sale ꝫ herbis fridis ꝫ hūidis cum eo cocē.Et vtatur intus ꝫ extra inungendo butiro ꝫ medull' que reperiunt in ossibus animaliū.Et valet in isto casu zucarum viol. ros.diadragan⁹ fridum diapenidion sine speciebus. Et valēt oua sorbilia. Jste pillule q̄s ponit Lonst⁹in via⁹:mitigant dolorē ꝫ siccitatē in pectore ꝫ meri.¶ ℞.gūmi ara. dragagā⁹ se.portulace se.malue se.citoniozum añ.ʒ.ij. succi liquir.ʒ.j.ꝫ b.se.lactuce gūmi cerasi añ.ʒ.b. ℞.pill' sub lingua ad modū fabe maioris cum sirupo viol. Istis pill' vtaſ diu in ore tenēdo ꝫ paulatim degluriendo. Utatur lactucis portulacis spinargijs cucur.ꝫ auenato ordeato ꝫ pisi paraſ ꝫ coctis cū herbis fridis. vtaſ aq̄ ordei:ꝫ sumat vinum limphatum ꝫ lac,a quo extractū est butirū.¶ Si causa fria si ipedimētum in deglutione aduenerit:a qua quidez cā frequētius venit:vt dicit Aui. tunc si est cum mā illa digerar cum sir⁹ de prasio vel cū sirupo de calamēto vel de ysopo.ꝫ purgeſ cū dia turbit vel geralogodioꝝ vel rheodoricō empiricō acuaſ cū esula. Et vtaſ electuarijs calis. Et vtatur paulatim deglutiendo diamiso diatriō pipeō diayris salomonis plū cū musco ꝫ filiz b⁹.Et vngaſ iter spatulas cuz oleis ꝫ vnguentis calis.vt est oleum costi⁹ muscatelli⁹ ꝫ rutaceum ꝫ oleū rasa⁹ꝫ vng⁹ marciaton agripa ꝫ dialtea. Et si ista olea in apotheca cōpositā non reperiantur: fiat ſic.℞.aco⁹.rute añ.ʒ.ij. pulegij mētast⁹an⁹ cim⁹añ.ʒ.j.costo⁹ mirre galba⁹armo⁹añ.ʒ.b.storaq̄ cala.ʒ.iij.spice⁹garioſ añ.ʒ.j.olei cam̄o.℞.b.vr⁹.quart.j.℞ oleum ꝓ ut decet ꝫ vngatur collū ꝫ inter spatulas. Deinde.℞.labda⁹ depurati ysopi humide galba⁹ gūmi armo⁹añ.ʒ.ij.mente sicce salnie añ.ʒ.ij. spice⁹spice⁹ garioſ añ.ʒ.ij.cere noue.ʒ.ij.olei nardini:q̄ suſ ad incorporandū fiat emplastrum sup aluram ad formam medij palmi in latitudine ꝫ vnius palmi in longitudine.ꝫ coperiatur syndone:ꝫ apponaſ collo ꝫ inter spatulas. Et vtaſ medicis dicēdis in mala ꝯ frigida sto⁹ꝫ in debilitate eius ex friate. Utatur etiā bonis cibis ꝑditis cum bonis speciebus. Et sumat de bono vino maturo ꝫ odorifero i qua q̄ritate.ꝫ capiat iterdū de nectare. Jstō idē regimē cōperit i ipedimēto deglois:q̄ ꝓcedit a spa⁹.ꝫ q̄n venit ab apate fro ꝫ sp bere debēt masticare cibaꝫ sua q; cibi bñ masticati leuius trāseūt ꝑ angustū forame fine ipedi⁹. ¶ Si ēt ꝓcedat a nimia hūiditate ꝑmissa vlibus ℞ imediate dcā ꝑticulaꝫ remeꝫ.deide illa superflua hūiditas efficeſ vno⁹cū abstinēꝫ maxime a potu superfluo.alio⁹cū lauatorijs stiptricis ꝫ desiccatiuis:sic.℞.foliorꝝ ꝫ nucū cipressi añ.m.j.thuris ꝫ corticis eius añ.ʒ.j.aluminis sublimati vel assi.ʒ.ij.aluminis de pluma ʒ.j.coquātur in.ʒ.ij.℞.vini. ꝫ fiat gargarꝫ.ꝫ aq̄ non deglutiaſ.Et capiat de electuarijs ꝫ medicinis supradictis.Et de rebus stipticis ꝫ ō siccatiuis fiat lootb addendo mel vel zucarū. Et fiāt illa q̄ dicta sunt in scō libro capl'o de magnitudine ꝫ inflatione lingue. ¶ Si impedimentū deglutionis fiat ꝓpter apata calida vel frigida vel ꝓpter squinantiaz fiat de directo sicut de squinantia fuit insinuatum. Nā quādo aposthema est in meri:vel magis ad ipsum declinat anhelit⁹ melioraꝫ ꝫ deglu⁹ peioratur, Econtra vero fit q̄n apa est in trachea

arteria. vel ꝺ̄ſus ipſaꝫ magꝭ declinat. Cogni-
to ꝙ̄ ꝙ aꝑa magꝭ declinat ꝺ̄ſus meri. empla
t vnguēta reſolutiua t maturatia retro inter
ſpatulas ſr apponēda. ¶ Si ꝺo ſit ꝓp debili-
tatē ꝺ̄ti; tūc eger vtaſ regimie t cibo⁹ reſum
ptiuo: t vtaſ ouis ſorbilib⁹ t cibo fcō ex pul-
pis ꝓdicū t gallinaꝝ cū ozdeo mūdato vel cū
auena mūdata. gō ꝙ̄dē alba comeſtio noīatur
vtaſ ēt lacte capno in q̄ lapides ignīti ſūt ex-
tincti. Et vtaſ optio vino tēpto cū aq̄ mode-
rate. Jn collo ꝺo t in ſ ſpatulas ſ inūctio cū
vnguēto reſūptiuo vel vnguēto al. ꝺcō t in c°
de priſi. vel cū oleo amigō. dul. t tot⁹ ex eis p̄
unct⁹ calid⁹ collo t int ſpatulas applicet. Su
mat ēt electua³ reſūptiua t aquā carnis t iuſ
ſella bonaꝝ carnū cum vitellis ouoꝝ t ſiſſia.
¶ Ulcera in meri ipedimētū deglutiōis facē
tia difficilia: ꝙ̄ſi icurabilia ſunt ad curādum
vt ꝓfatū ē in ꝓnoſticatiōe. marie qñ ſr multi
tpis. vel in hoīb⁹ antiq̄s. attū ſuccurrēdū ē eis
t vitā ꝓ poſſe. plōgandū. Ꝓzio ꝓſi° Auı̄. credē-
do debem⁹ medicias ſtipticas ꝓſolidatiuas t
ꝟ pederēti deglutiēdo: vt in trāſmittēdo ꝙ me
ri aliquā faciāt mozā. i. adherētiā. er q̄ ſeq̄tur
ꝺglutinatio t vlcerū ſanatio. vt dictū ē i cañ.
6°. ſ ꝙ̄ rob citonioꝝ t pirozꝝ vel neſpulozꝝ. t in
aliq̄ ex eis tēpet gūi dragaga³ aut ara. t cuꝫ
iſto diſtēperet vn⁹ de trociſcis de terra ſigilla
ta ꝺcis in c° de emoptoica: t paulari deglu
tiaſ. vel alqs de trociſc. vel de puluerib⁹ ibi di
ctis. t ſ illa q̄ dicenſ in c° de vlceri⁹ ſto⁹ cum
aurilio dei. vel miſceaſ bolus ar⁹ t terra ſigil
lata cū pua terrebētina t melle t ſucco plāta
gis. t pari mō deglutiaſ. Aliq̄n ꝺo talia vlce
ra mūdificāda ſunt cū mellicrato: ſi fe. nō af-
fuerit. q̄ ꝓſente mūdificāda ſunt cū. aq̄ ozdei.
Et ircrū pulueres ſtiptic: miſceenſ cū zuc. t in
oze ſumantur: t quaſi lābendo deglutiantur.

Clarificatio vel declaratio in ipedi
mento deglutionis: p°
ſciendū eſt ꝙ vt dictū fuit in poſitione: ipedi
mentū deglutiōis vel deglutiēdi interdū ve-
nit a ficcitat⁹ ſupfluı̄ i ipo yſophago vel meri
ex̄ite. t ꝟ itelligīt cōplone nāliv⁹ aq̄ſita. Siſr
ēt venit ꝓp extinctionē būditat⁹ nālis ſic ac-
cidit in fe. adurentib⁹ in q̄ꝺ⁹ hūditas yſopha-
gi ſibi nālis t ꝺgrua ad deglutiendū cibuꝫ eſt
in maiozi ꝓe ꝓſumpta intantū ꝙ deglutio ex
erceri non pōt. t i hoc iuuat debilis vel parua
vel nulla cibozꝝ maſticatio. nā tunc hūiditas
ēt ſaliuaris que in maſticatione eſt ſumme ne
ceſſaria deficit que maſticatio p̄eambula iu-
uat in cibozꝝ deglutione t ſic ficcitas trachee
arterie facit vocis aſpiratē ſic ꝓ ingrue. ſic ſic
citas yſophagi facit difficultatē deglutioms
¶ 3°no. ꝙ ſm q̄ꝺ dicit 5ª 5° de iteri. c° 4°. me
ri eſt inſtrm duaꝝ opationū: q̄rū vna ē nccia
ſcs cibi t pot⁹ ꝺglutio. Alia ē iuuatiua q̄ñq̄s. l.
expulſio nociuoꝝ in ſto° ꝓtentoꝝ. ¶ 4° no ꝙ
ꝓcipue cāe ipedimēti deglutionis ſunt aꝑata
aut mala cōplo. qz in aliq̄⁹ ab exoꝺio ſue na
tiuitat illa via fuit cōpoſita t creata ſtrictior
ꝙ̄ deberet. ¶ 3° notaſ ꝙ in executiōe ſignozuꝫ
dictū eſt ꝙ qñ aꝑa eſt in meri: ibi eſt ꝺoloz. 2°
ꝺr ꝙ doloz eſt maioz in hora deglutionis. Lā
ꝑmi eſt. qz ſenſibilioz eſt int alia mē³ vt ꝺicit
Ba². 5ª. ꝺe iteri. c°. 4°. Lā ſcōi eſt qz qꝺcunq̄
mē^m calm aꝑa hūerit t ſuā opationē opatum
fuerit: neceſſario ꝺoloꝛē patiet. eo ꝺo q̄ſcen-
te doloꝛ mitigabiſ. ꝺ̄ba ſunt Haliē ibidem.
¶ 6° ꝺubitaſ: ū in aꝑatib⁹ calis meri cōpetunt
repcuſſiua ſiue ifrigidatiua. Et vr ꝙ nō. qz p
talia infrigidatiua mā magꝭ redꝺet iobediēs
reſolutiom. cui⁹ oppoſitū querim⁹. 2° qz mate-
ria illa repellet ꝺ̄ſus tracheā arteriā. qz inter
ſpatulas illa repcuſſiua ponerēt t ſic augmē
tarent difficultatē anhelit⁹. Nūc aūt difficul
tas anhelit⁹ ꝺeterioz eſt difficultate deglutio-
nis: cū diuti⁹ viuat hō ſine cibo t potu q̄ ſine
anhelitu. q̄ tē. ¶ Jn oppoſitū eſt Conſtan⁹. in
viatico. qui iubet catapla de ſe. pſilij. Et Auı̄.
in. 13ª. fen. 3ª. ca°. de aꝑatib⁹ meri vbi ꝺicit. Et
oꝫ. vt medicine frie ſtip^e ſint ex ꝺoloꝛiferis fru
ctibus. tē. ¶ Notāꝺū ꝙ aꝑata meri ſunt i du-
plici ꝺra. Nā q̄ꝺā ſūt cal⁹ ſanguiea vl colica.
multū doloꝛē iferen⁹ q̄ñ cib⁹ vel pot⁹ deglutiſ
marie t iſte doloꝛ ſentiſ int ſpatulas t adeſt
ſiſ t fe. t calitas. Quedā ſunt flātica fria. mol
lia fra ſine fe. t doloꝛe itēſa t caloꝛe t ſiti. Alia
ēt dura. t iſta ſr tardioza ad maturādū t rūpē
dū ꝙ̄ calm ly vtraq; tardēt ad maturationē t
ruptura. ¶ Prima 2° Jn aꝑatib⁹ frīs meri n⁹ i
tra nec ex̄ cōpetūt fria ſtip^ca repcuſſiua. ꝓbat
qz p talia fria repcuſſiua mā magis ifrigida-
retur t fieret cōpacta reſolutioni vel matura
tioni inobediens t inepta. ¶ 2ª ꝛclusio in apo
ſtematibus meri q̄ꝺis illa ſint calida: ſola re
percuſſiua frigida vel ſtiptica a parte exterio
ri non ſunt miniſtrāda. patet per rōnes ante
oppoſitū. ¶ 3ª 2°. repcuſſiua frida vel ſtip^ca cū
maturatiuis mixta vel diſſolutiuis t anodis
in aꝑatibus meri calis cōpetunt exteri⁹ appli
cata. patet per ꝓceſſum oīuꝫ autoꝝ. ¶ 4ª 2°
in aꝑatibus meri calidis in pn° a parte inte-
rioꝛi p garga³ vel alr fria repcuſſiua vl ſtip^ca
artificialiter miniſtrantur. ꝓr qz per talia et

Digitized by Google

mā a loco repellit ⁊ mē^m ne illā recipiat ꝓfor taſ. ¶ Sd auctes Loſtan ⁊ aui. dico ꝙ ipi mi ſcēt illa fria cū calis diſſolutiuis ⁊ maturati uis: vt facit Loſtā. ꝙ miſcet ſe. limi ⁊ lac cū ſe. pſilij: ꝙ cōpō ptim ē refrigeratiua ⁊ alt'atiua: ⁊ ptim maturatiua ⁊ anodina. iſte. 4. ꝛcloes ſunt ad docendū iuuenē.

¶ Laplm. 3. de anathomia ſtomachi ⁊ paſſio nibus eius.

8 **Tomachus** grece os dr latine: eo ꝙ ſtomachus hoſtiū vētris ſit: ⁊ cibū recipiat ⁊ ad ireſtina tranſmittat Ait frater Joh. de ianua in pſa^a ſic etiā capit ga. 2 fe. ad ḡlauconē. c. 2. ⁊c. Dico ḡ ꝙ ſtoma^s eſt os ⁊ pn^m totius vētris capiēdo ventrē p toto illo ſpacio qō eſt a fine meri inferi^s vſq; ad pozanariū ſeu vltimū inteſtinū. notū ḡ ē ꝙ meri eſt ps ſtomachi. vt dicit aui. 13. 3^i. c. 1. ⁊ Ba. 4. de iuuamēt mēbroꝝ. colū^o. 3. Et poſt meri ē ſtomachus. Habet aūt ſtomach^s duas pelliculas ſicut meri. vna ē interior: ⁊ eſt ſub tiliozꝰ ⁊ quaſi pānicularis: cui^s villi ſunt lōgi tudinales vt p eos fiat attractio. Nā attrac^o eſt pncipalioꝝ ⁊ nāliozꝰ actio ſto^i ⁊ mioris diſ ficultat. Et cū iſtis villis lōgitudinalib^s aliq villi trāſuerſales cōmiſcent ⁊ ad retētionem adiuuāt in ſto^o ptentoꝝ: ꝙ meri mūne ptigit q; retētio nccria nō exiſtit ſolo em tranſitu aſ ſumptoꝝ ptentat. Exterioꝝ aūt pellicula ſto^i eſt carnoſa ⁊ ſpiſſa: cui^s villi ſunt latitudina les vt p eos fiat expulſio ptentoꝝ nociuoꝝ in eo. ⁊ hec eſt opatio ſcōaria ſto^i ⁊ min^s pncipalis ⁊ maioris difficultat. ⁊ iſta pellicla nō hs villos trāſuerſales ꝓpꝛea q; nō indiget re tētione. ℞ poti^s expulſione. ¶ In illo aūt loco vbi meri ſto^o ptinuat: ſto^s icipit rotūdari: dei de efficit rotūdus ⁊ lōgus. vt dic ga. 4. de iu uamēt. ſſi colū^o. 3. ⁊ trāſluptiue aui. in lo^o iā allegato. Cāe em rotūdit. ꝙuis ga. ⁊ Aui. ñ aſſignēt niſi vnā ⁊ alie ſubintelligāt. ꝓma eſt vt ſit maioris reſiſtētie nocumēt. cū illa figu ra ſit maioris reſiſtentie. vt ptz de turri rotū da: in q nō leuit impmūt ſuū effectū lapides machinarū. Scda cā ēvt in eo aliq d aſſūpt nō remaneat poſt digōnē ⁊ nālē expulſiones. Nā ſi eēt āgl'aris figure triāgl'aris vel q̄dra^e vel pentagōe. ⁊ de aliis. aliq ps de aſſumpt poſt expulſionē retineret: qd in dānū corpis ſepiſſime redūdaret. Ter^a cā ē: q; illa figura rotūda q̄ſi ſpica ē maioris capacitat ꝙ aliq alia niſi eēt figura rotal^r ſpica: q̄ int oēs ma ioris ē capacitat. vt inq^t Alfragan^s in ſuo li^o de figura mūdi. Cā aūt oblōgitudis aliq̄lis ē q; a pte ſupioꝛi cū eo yſophag^s ptinuat: et a pte inferioꝛi ꝓmū inteſtinū. Sto^s aūt hs duaſ ptes ſupioꝛ q̄dā ē neruoſioꝛ ⁊ ſubtilioꝛ: q; in diget in illa pte maioꝛi ſenſu. ⁊ lō nā ordiauit ꝙ illi nerui q̄ veniūt a ſexto pari neruoꝝ a ce rebꝛo imediate ereūtiū q̄ tranſeūt p meri. ve niant etiā ad os ſto^i: vt ſentiāt inanitionē et famē ad quā ſequit cibi ⁊ potus aſſumptō vt ide totū corpus reficiat: ⁊ ſpūs ⁊ nālis caloꝛ reſtaurent. ⁊ ad ipm veniunt vene ⁊ arterie.

Pars aūt inferioꝛ ē carnoſa ⁊ ſpiſſioꝛ ⁊ caliꝛ qm̄ in ipa digō celebrat: q̄ qdē digō ptim fit a caloꝛe q̄ eſt in ipo fundo ſtomachi ⁊ in car ne eius innat^s ⁊ nālis. ⁊ ptim a caloꝛe epatis qō circūdat ⁊ amplectit dexterā ſto^i ptē: ⁊ ptī fit a ſplene: qui ipm amplectit a pte ſiniſtra. Stomach^s poſit^s inter ſplenē ⁊ epar: vt ille lo cus nō remaneret vacu^s. ¶ Stomach^s habꝫ ẓirbū ſup ſe redemictū al's reductū vt in eo re tineat calitatē ⁊ faciat in ipm caloꝛis nālis reflectionē. Nā adeps calitatē recipit ꝓpꝛiat ꝓpter pinguedinē quā hꝫ. ⁊ etiā ſto^s arca cibi corpis eſt. ⁊ ideo ē poſitus ⁊ medio eius. 4. d iuuamēt mēbroꝝ. c. 1. Et ꝟtus ſto^i eſt: ꝙſepat ipm poſt ꝙ decoꝛerit ipm ⁊ ſepat ab eo feces vt ejciat ad inferi^s ⁊ retineat illud. in q̄ eſt bo na ſuba vtilis ⁊ meliꝛat ipm. Deinde ejcit aliud ad inteſtina. hec ille ibidē. ¶ In pte aūt decliꝛi ſto^i eſt fozamē qō vocat pozanariū cui ꝓtinuat inteſti^m qō duodenū noiatur. Et iſtud fozamē eſt ſtricti^s ꝙ fozamē ſupius cui meri ꝓtinuat. Cui^s cā reddit ab aui. in. 13. 3. c. 1. ꝟſus finē. ⁊ a Bal'. 4. de iuuamēt mē. q̄ſi in 3. colū^o. Nā p fozamē ſupius ingrediunt res magne aliq̄n male maſticate ⁊ nō ſunt adhuc ⁊ ſic requirūt magnū fozamē. Per pozanariū ꝟo inferi^s nō tranſeūt niſi res digeſte itm ꝙtū nā digerere pōt. Et eſt in loco pozrici iu ſti. vt nō facil^r tranſeāt res in ſtomacho exiſ tes ante ꝙ ſint ſufficiēter digeſte ⁊ ſubtiliate. In hoꝛa aūt digōnis dū ſtomachus ꝓpēdit ipm cibum. ⁊ ꝟtus retētiua ⁊ digeſtiua opat illa. 2. fozamina ſunt ſtricta. In hoꝛa aūt ꝟtu tis expulſiue opatōis adunat ſtomachus et ꝓtrahit ⁊ ꝓſtringit via: p quā ingredit ꝟtus ſupioꝛ ⁊ ampliat via inferioꝛ: p quā erit cib^s ꝟba ſunt Bal'. 4. de iuuamēt mēbroꝝ quaſi in colū^o. 3. Ex iſto pꝫ erroꝛ illoꝝ q̄ addūt cibū ⁊ potū in ſuis ſtomachis: ante ꝙ pmus fuerit pfecte digeſt^s ⁊ expulſus. Nā porta ſuperioꝛ aperit ⁊ exalat caloꝛ nālis et ſemicoct^s cibus cogitur exire p inferius: ⁊ crudus cum eo exit

Cognoscat ergo fidelis medicus suū creatorem ipm collaudādo: quomā cognoscat opera eius mirabilr ordinata: cui sit laus honor et gloria per secula cuncta ꝛc.

¶ Lapln. 4. de malicia cōplonis stomachi.

c Oncordāt autores medicine. s. Ga. Seraf. in. 3. sui breuiarij. c. j. ⁊ Aui. 15. 3ⁱ. tract. 1. rubrica de egri. stomachi ꝙ stomachus pōt pati. 3. gña morboꝝ. s. morbos pfiles ⁊ officiales ⁊ morbos cōes. Alii morbos pfiles hoc testant pdicti autores pcipue Ga. 7. meg. quasi in pn° vbi testat stomachū pati defectionē ꝓpter mutatōem sue plonis cuius plonis sunt. 8. modi. 4. simplices ⁊. 4. cōposite. Et isti pnt esse cū mā vel sine mā. ⁊c essent. 16. vt dicit Aui. Et istud idē testat Ga. in eodē. 7. meg. quasi colō°. 8. Potest etiā pati morbos officiales: qz potest pati apa calfa. sanᶜᵃ choᶜᵃ flārica ⁊ melica. Pōt etiā pati aliquas egritudinales officiales in plasmatōne in q̄litate: qz pōt esse nimis puus aut nimis magnus a pn° sue creatiōis: aut in figura: qa nimis rotūdus ⁊ nō oblōgus. put eē dz. Pōt etiā pati aliā spēm egri. officialis. qz egritudines ānis: quia si nō tenet suū locū nālē: qa aliqui habēt stomachū nimis añ. ⁊ tales hnt stomachū debilē: qz calor nālis stomachi cito exterius resolui. Potest etiā pati morbus cōem: qz solonē ꝓtinuitat. vt ictū extra inferius penetrantē: vel intrinsec? vt est apaᵗ vlc? Et iste egri. sicut scis dicunt cōes vel cōsiles: qz mēbris pfilibus vel organic pnt puenire ¶ Potest etiā pati egritudines ꝓpas sibi ab ortu° suo. vt est debilitas appetitus ⁊ intēsio appetitus: qō vocat canimus appetitus. Pōt etiā pati corruptionē appetit? ⁊ nauseā ⁊ subuersionē ⁊ vomitū. nullū enī istoꝝ pōt repiri i alijs mēbris. iō iste dicūt ꝓpie passiōes stomachi. Primo igit de morbis pfilib? est agendum. Et pmo de mala ꝓplexione calida: quia maioris actuitatis est.

Signa male ꝓplois cale in sto° exītis sunt fitis eructua° fumosa ficcitas oris. Et si est cā mā: ⁊ illa est cho. ru. i cōcauitate eius. tūc adest nausea ⁊ vomit? cho° ⁊ eructua° fetida post comestionē ⁊ susceptionē ciborū leuiū facilis digōnis. sicut sūt ouamollia ⁊ carnes bonoꝝ volatiliū ⁊ bonitas digōnis ciboꝝ grossoꝝ: vt sunt carnes bouie ⁊ sentit amaritudo in ore: ⁊ aliqñ dolor pūgitiuus ⁊ delectat in rebus frigidis: ⁊ iuuat ab eis qñ sumāt ⁊ ledit a calis. Et adest vt plm debilitas appetitus. ⁊ dīgō est fortis nisi illa calitas superfluat ⁊ duret ꝙ magnū tps: qz tūc illa calitas ētnea exalaret illā bonā calitatē nālem ⁊ spm intantū. ꝙ vtutē digestiuā pro maiori pte debilitaret. imo intantū posset durare: ꝙ totalr vtus destrueret. ¶ Mala ꝓplo frida sto° figit: qz nō pōt bn suū cibū digerere. nec cib? leuiter pōt descēdere ad fundū stō° imo aliqñ posit magnū spaciū reyciūt ipm in digestū. ⁊ posito ꝙ digerat b? est post longam morā: qz forte post. 6. vl. 7. horas remanet in sto° ipm aggrauando. ⁊ si tangat eū manu sto° tactu fridus repit. Et isti hnt eructuationes acetosas. vtplu^m hnt magnū appetitū comendi. ⁊ nō adest sitis nec calor nec extenua° Ysta cōplo melius digerit leuia ciba^a. grossa vo nequaq̄ digerere valebit: vel cum magno labore. Et acetosis eructuatōibus ⁊ vētositatibus multis p supius ⁊ inferius freqnter expulsis. Et si aūt fuerit mā fria in cōcauitate stomachi ꝓtenta. tunc ibi sentit guitas ⁊ ponderositas. Et qñq̄ intrīi ibi dñatur ista mala p° cū māgo cibus sumpt? nullaten? digeritur imo facit in sto° dolorē ex extēsionē cū ingestudine que nō remouet donec vomat cibum. ⁊ aliquā aliā mām vel hūiditatē visco samul acetosam vel flā vitreū vel muscillaginosuz ⁊ fillia. q̄bus pectis hnt requiē ⁊ in ore sentiūt spēm hu. in stomacho pdīant. ¶ Sig hūiditatis. Mala aūt p° humida stomachi cognoscit: qz hntes eā abhorrēt cibos hūidos. ⁊ qñ sumūt eos: ledunt ab eis. ⁊ adest milt° spuit saliue. ⁊ melius se repiunt cū paucitate cibi ⁊ potus: ⁊ guant a multo: pauca vel nulla adest sitis. ¶ Mala p^a ficca sto° cogscit p calitatē siccitatē lingue. ⁊ adest extenua° corpis ⁊ siti tensa. ⁊ qñ sumūt cibaria hūida iuuāt ab eis Et si iste ꝓploes cōponerent figna āmixta reperirent. ¶ Signa male ꝓplois cū mā sūt b cōiter adest vomitus ⁊ nausea ⁊ grauedo sto° ⁊ eructuatio maxime post cibū. Et si materia est cholerica. adest oris amaritudo vomitus choleric? extenua° ⁊ eructua° fumosa et sitis. Et si flā salsum: sentit salcedinē in ore ⁊ calorē ⁊ sitim. Et si sumat aquā calz sitī sedat. Et si est alia spēs flāt: nō ē sitī. ⁊ sentit sapor illi? spēi. ⁊ aliq̄ ei? ps p supi? aliqñ expellit ⁊ emittit aut ad inferi? deriuat. Et qñ ibi ē milt° do flāt. tūc cadit appetit? ꝓpt satietatē ⁊ fastidiū repletoz quā facit i orifi° sto° Qñ vo est a melia. sentit in ore sapor pūtic? vl acetosus ⁊ adest magnitudo appetit? cū debilitate digestiue ⁊ inflatōe sto° ⁊ inq̄etudie. ⁊ tiore ⁊ tri

Digitized by Google

ſticia. Et ſi mā eſt mlta ⁊ malicioſa in ſe: vt ē ūterāū co. pſſtus ⁊ vitellia: ⁊ tal' ei aut cito ad ſupi⁹ pūpit aut iferi⁹ p ſiurū vētris expellitur aut ad ſincopi pduc aut ad mortē pcludit. qz cōz illi⁹ idignatione pati nō ꝑt rōe ppinqtat. Oñ ār mā ē ibibita i ſuba ſto' ⁊ vill' ei⁹ ⁊ mā ē viſcoſa adeſt mag⁹ nauſea ⁊ pua iectio hūo⁹ rū. qz nā rōe ibidē ibis illā cōphēdere nō pōt ad expellēdū. Si vo ma⁹ ē ifuſa in pcauo ſto' tūc adeſt facilis vomitus illius materiei.

Pronoſticatio in mala cōplone ſto'. Mala ꝑ poſt ꝙ eſt antiq̄ ꝓfirmata: nō eſt ālq̄ ſuſceptibil curatiōis. ℂ2°. cū B°. 7°. meg'. q̄ſi colū°. 5°. Ab ſus finē. mala ꝑ ſto' frigꝫ ſicca ceteris ad curandū eſt deterior. ℂ3°. Bz B^m 7°. meg'. colū°. 2°. ſic debes ēt ſcire. ꝙ calefacere ſto^m ſi ifrigidaꝫ ⁊ infrigidare ſi calefc in breuiori tpe fiūt ꝙ hūectare. ſi deſiccet vl deſiccare ſi hūectef. ſ. ille ibidē. Idē dic 7°. de igenio capl'o ſexto.

Curatio male cōplonis ſto' ⁊ ꝑ aliq̄ caū. gñales ꝑmittāt. Primo ē Aui. in. 13°. 3'. ca°. de cura male cōplonis calē ſi ſtomachus reb⁹ ifrigi. tibus epithumetur vl empl'ef. cauēdū eſt: ne diafrag̃ vel epar vl mēbra circūuicina infrenē talit': ꝙ eoz opariones a friditate ledant. ℂ2°. caū. eſt Aui. fen. di cta. ca°. 24°. de curationib⁹ vl'ibus tc. Aldalcia ſtōachi facilius ⁊ melⁱ⁹ cū epithimatibus ⁊ empl'is tollr ꝙ cū embroc. Embroce eni de bilis ſunt ipreſſionis. ℂ3°. trahit ex dcis B'. 7°. meg'. q̄ſi colā°. 2°. Calefacere ſto^m ſi infref vel infriare ipſum ſi calef. in breuiori tpe fit ꝙ hūectare: ſi deſiccet vel deſiccare: ſi hūectetur. ℂ4°. eſt Ba' in eodē loco. 7°. meg'. q̄ſi colū°. 2°. ⁊ Aluic. in loco vltio allegato in hac forma. Spaciū calefaciendi ſto^m frīdum eſt ſi cut ſpaciū infriandi calidū ſed timor in infrigidando eſt maior ꝓcipue cū quedā mēbra vicina ſto^o habēt malicīā cōplonis frie aut debilitatem. verū timor in exſiccādo ⁊ humectā do eſt ſil'is. Qñ is ſpaciū humectādi ſit longin quius. Et eundē caū ponit Aui. ſub mō gñali in. 4^a. p'. c°. 2°. circa medīū. ⁊ B^z. 6°. de inge°. ca°. 6°. ℂ5°. eſt B'. 7°. meg'. q̄ſi colū°. 4°. Aui debilem hz ſto^m: pauco cibo ⁊ digōnis facilis eſt nutriēdus. Aſſulta eni ligna viridia pauce flāme appoſita cā exiſtit deſtructōis ignis Similiter ⁊ cibaria mla pauco ⁊ debili calori appoſita ignē naturalē ſto' facilr extingūt. ℂ6°. trahitur a B°. ibidē tal'r. Pot⁹ in ſtoma' debilitate eſt cōmenſurandus: ne cibus in eo natet. Nimius eni potus ſto^m remollit ⁊ confundit. ℂ7°. eſt Aluic. vbi. s. In egritudinibus materialibus ſtomachi vbi materia eſt ambigua yerapigra eſt magis adiuuans ad reuiui ficandū ſtomachū ad cōplendā opationes. et ꝓprias ⁊ eſſentiales. nocet vo: qñ non adeſt materia cū malicia cōplonis. ⁊ p ſe ꝓplimū calido ⁊ ſicco nocet ſto°. ℂ8°. eſt Aui. c° alle° in hac fo^z. cūqz eūaueris ſto^m ex hūoze effuſo ad ipſum ab alio cōfortа ipſuz poſt illudvt nō recipiat illā hūorē. Et ſeqr ꝓſtric° extremi tatū ⁊ calefactio ipſaz iuuat in retinen° illō qō effundit ad ipſuz ab eis. Et fir de papa. eſt vehemēs iuuamēti ad effuſionē mārū calaz. ℂ9°. in ꝓfortatiōe ſto' poſt eūonē ma^c frie ma ſtix ſeu lig^m aloes garioſ mēta ſunt ꝓplimū iuuatiua. ℂ10°. eſt B'. 7°. meg'. q̄ſi colū°. 7°. ſi ꝑ ſto' tanti fit caloz⁹ vt calef cozneceſſario fe. gñabit. vñ cū medicis eius febrīū medi camina artificiar miſcemus. ℂ11°. ex dimiſſio ne purgationis ⁊ exercitij ꝓſuetoz cū ſupſ ua cibi ⁊ pot⁹ frequēti replone nō ſolū ſto' verum etiā plimū mēbroz egritudies in cozpe gñan tur. 7°. meg'. colū°. 4°. ⁊. 7°. de ige°. ca°. 16°. ℂ12°. caū eſt multū gñalis fere ad oēs egritu dines: ſi ſola mala ꝑ ſine ma^a fuerit in ſto°. ſo la altera° ad ꝑias q̄ſtates ſufficit ꝙ ei⁹ ſanatione. Sido affuerit mā q̄ti^r ⁊ q̄ſtate peccās illa ꝓs eſt abiciенda. ℂ13°. ē B'. 11°. de ige. ca°. 16°. Si ab aliq̄ mēbro vel a toto cozpe ad ſto^m ſupfluat materia leſionē in eo inducens ipſum mēbrū vel totū cozpus eſt ꝓs purgandum deinde ſtōachus purgef. ⁊ ne iterū eam recipiat: cū ſtipticis cōfortef. ℂ14°. trahit a Ba°. 7°. de igenio ca°. 7°. in mala cōplone ſic ca ſtom' cibi ⁊ potus ſtipticī valde ſunt noceti ui. qz illud tantillū humiditatis qō habet in mēbro deſiccatur: ⁊ cōſumit. ℂ Curatio male cōplexionis calde ſtomachi. primo ſi fuerit ab hu. co°° peccante. tunc ſi hu. eſt in concauo ſto machi non ibibitus in eius ſubſtantia. ꝓuocetur vomitus. ſi eſt cōſuetus eo ⁊ multum facliter qz talem vomitus faciliter ſanat. Et b facimus poſt comeſtionē piſcium recētium ⁊ potum aq̄ ordei ⁊ ſirupi acetoſi. ⁊ pluma oleo intincta ori ⁊ gutturi ꝑonatur vſqz ad ſtomachi officium ipumendo. Aliqui dant ſolum oleū viol. in potu mixtū cum agreſta nō ſalita. ⁊ ſic vomitus ꝓuocef. ⁊ hoc frequēter eſt opandū. donec pa. ſentiat alleuiationē. Sido mā eſt iuſcata ſeu ibibita in ſto' ſuba. ſ. inter ſuas pelliculas vl pa. nō vomere ꝓſuet⁹ē: tūc purgef cū ortifen^a ⁊ caſſiaf ⁊ māna gñata ⁊ mirab. citri', vel fit talis me^a, q̄ multū appro⁹

baſ ab autozib⁹.ℜ. fumiterre violˀ. abſinˀ añ. ʒ.ß. tamarindˀ.paſſ mūˀ.ab arillˀ.añ.ʒ.j.ℜ.de coctio in q̄. diſſoluatur coztiq̄ mirab.citˀ.ʒ.ij. yerapˀ ♃ˀ.ʒ.j.vlˀ.ʒ.ij. Iſta meˀ purgat ſtoᵐ a co.ꝛ ꝑoztat ipſū pᶻeñationē. Et iſto medicaᵉ debēt vti freqnt. Nā yerapigra magnā bʒ pᶻpzietatē q̄n mā eſt ibibita in ſtoˀ ſuba vl̄ inteſtinoz.vt teſtaſ ♃ᶻpˀde iteri.circa meᵐ libri. ꝛ Joh.heˀ in ſuo antidotaˀ.ꝛ Aui.13ˀ.3ˀ.cˀ. de ſignis male cōpl̄onis ffe. Si vˀo iſta co. a venus totiˀcozpis vel ab epate vel ab alqb⁹ mēbris ad ſtoᵐ effundaſ: qˀ cognoſciſ. qz citrine colozat⁹ꝛ vrina citria ſubtilˀ in ſuba ꝛ os amaricatū ꝛ ſtibundū. cognoſciſ ēt ex ſignis calˀe cōpl̄onis epat. tūc icipiendū eſt ꝑm Serap. a ſſōia baſilice: vt epar refrigereſ ꝛ pˀ alteret ꝛ igroſſet illa co. cū ſirᵒ acetoſovlˀ cū oxizacara. Poſtea purgeſ ſic. ℜ. coztiq̄ mirab. citˀ.ʒ.ß. tē pereſ in ſero capno p.2. hozas. fricentˀ foztiſ iter manˀ.ꝛ coleſ.ꝛ colature addaſ reubar.ʒ. ß. diagredij.ℊ.vj. maſſ.ℊ.viij. Vel purgeſ ſic. ℜ. abſinˀ violˀ.añ.ʒ.ß.ℜ. de coctio in q̄ diſſoluatur pulˀ. mirab. citˀ.ʒ.iij. electˀ de ſucco roſ.ʒ.ij. ꝛ ß. ¶ Iterē ꝛ poſt purgationē nutriaſ cū dieta fria ꝛ hūida. Et vtaſ pullˀ. galline pdicibus ꝛ extremitatib⁹ capti decoct in aq̄ cū pauco bacone. ꝛ paris cū aggreſta aut aceto. abſq̄ ſpēbus ꝛ ſucco ḡnatoꝝ q̄ ſi pertt vinū ſit bn̄ limphatū. ꝛ caueat a ſalſis. ꝛ ab oēˀ⁹ ſpēb⁹ꝛ herbˀ calˀis. Et vtaſ piris ꝛ pomis ꝛ pſiq̄ ꝛ añpſiq̄. ꝛ vtaſ mane ꝛ ſero firᵒ acetoſo fcō cū ſuc̄ mixto cū aliq̄ ☉ritate firˀ de abſinᵒ. ¶ Qñ aūt adeſt mala cōpl̄o ſine mā: tūc nō oꝫ vti eñatione. ſi vtaſ dieta ſtatim dicta. Et vtaſ inſup lactuca ꝛ poztula³ ꝛ poteᵗ lac acetoſum a q̄ eꝛctuz eſt butirū. Et vtaſ iſtis trocīſcis q̄s pōit Serap. q̄ vʒ ad malam cōpl̄onē ſtoˀ ꝛ vētris ꝛ ad ſitiz ꝛ ad fe. inflāmatiuā. ℜ. ſpoˀ ſandˀ. al. ſe. cucur. ꝛ cucu. ꝛ citruˀ. ſe. pozᶜᵉ. añ.ʒ.j. roß. ru. ficc.ʒ.vij. cāfoᶜ.ʒ.j. berberis vel ſucci eiˀ.ʒ.vʒ. boli arᵉⁱ. ʒ.iiij. teranť ꝛ cribellentˀ ꝛ pficiant cum aqua cucur. vel pozᵗᵘᶜᵉ. ꝛ fiant trocīſci ad pōd⁹.ʒ.j. ꝛ ß. ꝛ deˀ vn⁹ de mane cū lacte a q̄ eꝛctū ſit butirum diſtempatˀ vel cū aqua acetoſe vel cuz aggreſta vel cū ſucco citranguli vel limonis vel citˀ. Jn iſto ēt caſu valet firuᵖ acetoſus de ſucco citomoꝝ: quē ponit ℜab.ℜ. ſucci citoꝛniozum acetoſoꝝ.℔.ij.ʒuc̄.℔.j. aceti albi. vel clari. quarť.j. coquanť ad ſpiſſitudinem. ſtoᵐ eni calˀm ꝑoztat.ꝛ extinguit caloꝛē eiˀ⁹ ſupfluū ꝛ meliozat appetitū. qz cū hoc q̄ eſt fridus: ē ēt ſtipticus ꝛ ꝑoztatiuus. ¶ Si vˀo cū caloꝛe ſtoˀ affuerit ſiccitas ꝛ ardoꝛ ꝛ ꝑſumptio coꝛpoꝛis cura iſtius eſt ſicut cura ethicoꝝ. qz ad hu mectationē iſtius nō poſſumus ꝓcedere ſine hūectatione totiˀ⁹ coꝛpis. ꝛ de iſto dño ꝓcedente dicet: cū de cōpl̄one ficca ſtoˀ inferiˀ⁹ latus tractabiť. Sed ꝑ nūc ꝓcedimus eis hūectatiua cibaria: vt ſunt lac aſine vl̄ capꝛe. ꝛ damus eis aquā ozdei i potu. Et vtaſ ꝑm ℜab. lactuc̄ poztulac̄ cucur. ꝛ cucu. ꝛ vtatur piſcib⁹ recentibus. ꝛ ſilr vtaſ dieta reſumptiua tendē te ad friditatē ꝛ hūiditatē. Multos defectiones hītes curauit Ba⁹ cū aqua frida in vna hoza. dedit q̄ eis fridos fructˀ⁹ ſup̄ niuē infrigidatos lac acetoſum ꝛ ptiſanā ꝛ filia. ſtomachi illoꝝ defectio ex calido ꝛ ficco fuit. vñ infrigidādoꝛ hūectāᵒ neceſſaria fuerť. vba ꝓciſa ſunt Baˀ. ♈ meg¹. colliᵒ ꝑᵒ. Et ſeqtur. ꝓhibuit eni illos ab abſinᵒ ꝛ oībus ſtiptiq. Voluit etiā Ba⁹ ♈ meg¹. ꝛ Rab. ꝛ Aui. ꝛ Serapio. ꝛ ceteri quicūq̄ hanc ſecuti ſunt mām q̄ ab extra apponenda ſunt empl̄a refrigenᵃ ꝛ humectātia. Unde ſeqtur empl̄m Serap. ℜ. raſure cucur. poztulace folioꝝ ſaliq̄ añ.ʒ.ij. ſandˀ albi.ʒ.ij. cāfoᶜ.ʒ.j. aqua roß qˀ ſuff. ℜ empl̄m ꝛ ꝑ ſe ponatur ſupza ſtoᵐ. Aui. etiam dicit veſica aqua frida plena ſtomᵒ ſupponatur. Sed ꝑm Aui. ibidem talia empl̄a debēt poni ſine inunra cuncſtantium mēbꝛozum. vt ſunt mēbꝛa ſpumalia diafragᵗᵃ epar ſplē. Naz ſi hmōi empl̄a continuenť frigidaꝛ iſta mēbꝛa vel aliquod eꝛ eis infraretur ꝛ eozū opationes nāles lederētur ꝓpter qˀ ꝑſulitur. q̄ ſi aliqˀ nocumentum ſentiatur alicui iſtozum illatū. talia vngenda ſunt. cum oleis calidis ꝛ empl̄is. ¶ Si adeſt in ſtomaᵒ mala cōpl̄o frigida ad quā ſequuntur ſigna ꝛ accidēcia ſupzadicta cū pauca ſit ꝛ tarda cibi deſcenſione ꝛ ructu acri. cōfidera ꝑmo ſi eſt cū mā 2ᵒ confidera ſi illa mā venit aliunde vel eſt ꝓꝓzia ꝛ innata. Et cōfidera vlteriꝰ ꝑ ſigna iaz dicta q̄ ſpēs ſtātis eſt. vtrū dulce vel ſalſum vel vtrū ſit. bu. melā colicus: ꝛ ad illa foꝛis ejcienda attēde. ¶ Signa aūt q̄ mā aliunde ad ſtomaᵐ fluat: ſic iñnuantur a ♃ᵒ. ♈ᵒ. de igemo caᵒ. 15ᵒ per totū. ꝛ colliguntˀ ſic. ꝑmo in mulieribus retentio mēſtruozum ad ſtomachum materiā trāſmittit. Secundo retentio catarri vl̄ fluxus purgationis a capite vel aliunde vel per nares ꝓſueti. Tertio retētio emoꝛroydarum vel fluxus ſanguinis narium vel alteriˀ⁹ loci ꝓtermiſſi. 4ᵒ dimiſſi ginaſi ſine dimiſſione cibi. 5ᵒ abcſſio pedū. aut manus. 6ᵒ retētio egeſtionū aut vomitˀ⁹ fluxˀ⁹ vētris ꝓſueti. 7ᵒ ablaᵒ paſſioᵐ ꝛ dolꝰ ꝓſuetoꝝ: vt accidit arteticis ꝛ cephalicis

ꝛ ꝓsuetis hꝛe passiões oculoꝝ a ꝙb⁹ mlt⁹ rudo fuit hũoꝝ. Qñ igit aliꝙs hũerit aliquã istarũ passionũ ꝛ cessar: ꝛ cũ hoc sto⁹q̃ solebat eẽ sanus: ifirmat: tũc signũ ẽ ꝙ illa mã q̃ ad illas pres seu mẽb⁹ ꝓsueuerat deriuari nũc ad sto⁹ cõfluit ꝛ deriuat: pp qđ ꝓs oꝛ illã mãm a toto corpe si vlis affuerit repletio ꝛ post a mẽo mandãte eñare: erinde sto⁹ curare ꝛ ꝓfortare ꝛ eius malã qualitatẽ alterare. Nã bona sto⁹ cõplexio mutata ẽ ꝛ puersa ad q̃litatẽ chymi ad ipsum decurrẽtis: vt scribit ⁊°. de inge°. c. 16. Et si ista fuerit a pauco tpe citra: facile curantur. ꝛ si a multo tpe cũ difficultate q̃ pãni culus sto⁹ ex illo malo replebit hũo. aut ad ei⁹ veniens essentiã eã ad suã cõuerrit malignitatem. Verba sunt Ba⁹ ibidẽ in fine capli. ¶ Pone ḡ ꝙ illa ma⁹ sit fria flatica in ꝓcuitaᶜ sto⁹ ꝛ tps sit hyems. vl fridus hũoꝝ in oꝛifi⁹ sto⁹: rẽ vraꝛ oximelle sq̃llitico: in quo misceaꝛ decoc° ysopi qđ si diu ꝛtinuatũ fuerit p se vomitũ ꝓuocabit flã diuidẽdo ꝛ expellẽdo. vel vratur p q̃ttuoꝝ dies de oximelle diureti°. q̃ fcõyna die rũ ꝓrandeat cibos diuersos: vt cinapi: ꝛ mel ꝛ pisces salsos. porros ꝛ rafanũ. ꝛ p⁹ fortit vomitus est, puocãd⁹. Nã in ex pulsione ciboꝝ a sto⁹ ꝛ flã ꝛ altꝫ hu. frequẽter cũ eis mixti expelluntur. Vel ℞. traꝫ medi⁹ pomica. ℞. sq̃lle. ʒ. ij. se. attriplic q̃rt. j. rafani gallicãi ꝛ rad. comẽ fribilitũ. añ. ʒ. iij. aceti. ʒ. ij. aq̃ qđ sufl. ℞ dcoc° ad. ℔. ß. Et ꝑus comedat vnã rotulã vl duas. rafani gallica⁹ deide potet. ʒ. ij. de ista decoc° cũ. ʒ. j. olei. ꝛ p⁹ paulaꝫ vomat fortit digiũ vel pluma cõi oleo perunct. ozi ꝛ gutturi immissis. Sraũt ꝓ istũ vomitũ mã nõdũ ẽ purgata: qđ scit ex sto⁹ aggꝫatiõe ꝛ nausea. vel si mã est in fundo sto⁹: tũc ꝓ secessuꝫ mã est expellẽda. ℞. polipo⁹ q̃rt. ʒ. j. an⁹. ʒ. ß. se. apij. ʒ. ij. paſp munõ ab arill. ʒ. j. ß. ℞ decoc° i q̃ dissoluat pul. yerapig° ʒ. iij. pul. diatyrbit. ʒ. j. vel magis vl minus ℈ tutẽ pa. Et si nõ habes pul. yerapig° pone ipsuꝫ yerã. vel ꝑt purgari cũ pillis stõachicis dcis in. c. de ẽtigine vl cũ pill de aloe. vl cũ pillul cochijs qs ponit Valy. Et p⁹ calefto⁹ cũ poto boni vini nõ acerbi nec acris. vel cũ nectare. ꝛ cũ cibis facil digõis bñ spẽatis: in qb⁹ ponant ʒ⁹ garioſ galãg pip ꝛ ciamo⁹. Vraꝛ tractꝫ electuarijs calis: vt ẽ diatrion pipereon diacala⁹ diagalãg ꝛ filib⁹. Et iterdus sumat dolsam ʒ⁹ viridis ꝓditi in cõserua. Et vraꝛ anisi ꝛ cimi° ꝛ carui ꝛ mẽta. Fiãt ẽt epla cala dicẽda inferi⁹. ¶ Vraꝛ ẽt isto elec° qđ ꝙs ad sto⁹ fritatẽ. ℞. cimi⁹ ifusi in ace° ꝛ exsiccati ad ymbrã. ʒ. j. an⁹ se. apij mente sicce sambuci cala⁹ arõa⁹ mẽtast⁹ oꝛig⁹. ꝛ plegij añ. ʒ. vj. spice⁹ mastic garioſ cardamom nuc muſc añ. ʒ. iiij. pipis lõgi macro pipis. añ. ʒ. v. ligni aloes. ʒ. iij. fiat pul. de q̃ ℞ el°ⁱⁿ cũ melle vl cũ zuccaro. si ẽ ꝓsona ỗticata ꝓculdubio ꝙs ad sto⁹ fritatẽ ꝛ idigestionẽ ex fritate ꝛ ad fingultũ. ¶ Est ẽt sto⁹ ꝓfortãd⁹ p⁹ purgationẽ ma°: ne mas recipiat aliũde venẽtes dãdo trociscos de ros: q̃ rũ b ẽ ꝓfectio. ℞. ros ru. ficq. ʒ. x. ligni aloes. ʒ. ij. mastic. ʒ. j. ꝛ ß. abſint⁹ ciamo⁹ spice⁹ cassielig° flozꝫ sq̃nãti añ. ʒ. j. ℞ trocisci ad põd⁹. ʒ. ij. det vn⁹ cũ vino odorifero distẽpat⁹. ꝛ ꝓfortãt enim sto⁹ ꝛ remouẽt dolorẽ ei⁹ ꝛ malicia digõis. Et i isto casu ꝙs ʒ⁹ ꝓditũ ꝛ mirab. lzeb. ẽbli. ꝛ belle. ꝓditi. Nã mirab. cũ b ꝙ eñant: p⁹ eũnẽ cõfortãt ꝛ exaspant. ꝓditi enĩ min⁹ eñant q̃ si nõ eẽnt ꝓditi. Cõseq̃nt epleſ sto⁹ cũ rali epl°. ℞. labdani. ʒ. ij. mast. ʒ. j. cere. ʒ. j. ꝛ ß. incorpent oia fil: rẽ addat ligni aloes abſintij añ. ʒ. iij. spice⁹ folij garioſ. añ. ʒ. ß. olei mast qđ sufl. ℞ epl̃m ad mo⁰ scuti. Et si frig⁹ ẽ mag⁰ ꝙs tiri⁹ metrid⁰ cũ vio decoctõis an⁹ ꝛ abſintij. ¶ Pul haly valẽs ad malã friam sto⁹. purgata mã si q̃ ẽ: ꝛ ad dolorẽ ex fria. ℞. xilo aloes mast spice⁹ cardãomi nuc muſc. añ. ʒ. ij. cipi anisi semis apij añ. ʒ. iij. rosaꝫ rubeaꝫ. ʒ. 4. ℞ pulusl: ꝛ det exagiũ. j. cũ vio aroma°. vel ꝑt ide fierleⁱ⁰: ꝓualet tñ i pul. Ali⁹ pul. ℞. mastic spice⁹ garioſ folij nuc muſ. añ. ʒ. j. ꝛ ß. se. apij ane⁹ ameos cimi⁹ pulegij mẽtast⁹ añ. ʒ. iij. ℞ pul. Et ꝙs ad supdicta. calefac sto⁰ ꝛ apit opil oesvenaꝫ misarũ: si det solid⁹. j. cũ vino decoctiõis yreos. ¶ Sequunt trocisci de ros haly i. ⁊°. ꝑt. 2ᵉ de regali disꝑõe. ℞. ros ru. ʒ. vj. ligni aloes malꝫ añ. ʒ. ij. rafani. ʒ. ß. ℞ pul et cũ vino odorifero fiãt trocisci ad põd⁹. ʒ. j. ꝛ det vn⁹ distẽpat⁹ cũ vi°. ꝛ postea ℈ haly potet aquã ros i q̃ ꝓuliantur maq ꝛ garioſ añ. ʒ. ß. ¶ Curatio male ꝓpois hũide sto⁹. Si ãt i fũdo vl oriſi⁹ dñat mala cõplo hũida cũ pauco vl nulla siti ꝛ cuꝫ aboiatiõe ꝛ mollificatiõe ꝛ mlto sputo ꝛ saliua: tũc si ibi ẽ fritas dent me⁰ supdicte. ꝛ vraꝛ cib tostis: ꝛ ꝑat potui misi i pua q̃ti° valde. ꝛ dent me⁰ sicce. Nam q̃uis siccitas de directo opponaꝛ humiditati: ẽt calitas ab alio latere ꝓsumit hũiditatẽ supfluã: iuuat siccitatẽ. ꝛ cõpetent⁹ daſ nectar. Et i isto casu ꝙs mltũ rosita panis comesta p⁹ prãdiũ: dũmõ nõ supbibaſ: ꝛ vitẽt cibaria hũida: ꝛ potũ aq̃ ꝛ vinum liphatũ ꝛ offas ꝛ butirũ. ꝛ vraꝛ diacumi° ꝛ comedat cibaria pata cũ aceto ꝛ vraꝛ leuib⁹ carnib⁹ facilisq̃ digõis tostis ꝛ patis cũ salsa cã mellina. sto⁹ q̃q̃ cũ isto ẽpl̃o empleſ. ℞. gũmi

Digitized by Google

ara.ʒ.j.labdan.ʒ.j. ℞. aloe boli armo. aā ℥is
añ.ʒ.j.bauc ſpice. cardamo. añ.ʒ.j.cere qꝫ ſuf
ficiat ad malaxandū fiat emplm ad formam
ſcuti. ¶ Et ad illos qui multū ſputunt quandā
aquā ſenſputū clarū. acetoſanē interdū cibi
t potus in ſto. vel hoc ꝓcedit a friditate ſto.
vel a mlia in eo dñante. ſi eſt a frītate ſto. cu-
retur vt iam dictū eſt. Si eſt a mlia. tūc valet
purga. mlie ſi adeſt. t paucitas cibi t por.
ſuā et cibaria leuia facilis digōnis tvinū bene
matur in pua ꝙtitate. t fiat iſte pul. ℞. cimi.
infuſi in aceto t exſiccati cardamo. coriandri
ꝑparati añ.ʒ.ij. ℥ß. cinamo.ʒ.j.ℏ pul. deſ.ʒ.j.
℥ß. cum decoctione maſt. t mētra frida in vi-
no odorifero. ¶ Cura male cōplonis ficce ſto.
Primo ſciendū ſicut dicit haly in 2ª pte de re
gali diſpōne libro. 7. ꝙ iſta mala ficca ſto. ſi
eſt ſine caloꝛe febrili: cito perducit hoiem ad
ethicam ſenectutē t ſi eſt cum caloꝛe febuli: cī-
to ꝓducit ad ſe. ethicaʒ. vñ cito ei ſuccurren
eſt. Unde. 7. meg. colū. ꝑ. ſcribunt hec verba
pro ſanatione illius male ficce quēdam cura
uit ℌ quē quidē medici cū ſtipticoꝛ illatione
cōſumpſerunt. ipſi. eni ſto. ficce cōplonis erat
vnde parū infrantia t humectātia ei ſufficie-
bant qui ꝗdē medici qz ſuā paſſionē nō cogno
uerunt: intrēderunt eā cū ſuavniuerſali me. i.
ſtiptica t deſiccatiua amaritudinē t ſtiptici-
tatem hītē. t ꝓmo ℌ poſuit ipſum in balneo
t nō ꝓmiſit ipſum ambulare vt nō fatigaret:
vt poſſet in balneo t aqua calida morari. qz i
hunc faciendo nō eſt neceſſarius ca balnei ſu
perfluus: ſed hūiditas aq. ꝓpter hoc ops hos
egros in fonte balnei morari. t eſt neceſſe vt
a qua balnei ſit tpata. Nā ſi aq eſt calidioꝛ vir
tus cito deficit. t poſt deſiccabit coꝛp. reſoluē
do eius hūiditatē. t infriabit coꝛp. pp nimā
reſolutionē caloris innati. t ſi eſt frida: claudit
poꝛos t ꝓhibet penetrare ad interioꝛa. Sꝫ
ſi aqua ē tpata caloris aperit t dilatat poꝛos
de balneo vō egredienti lac aſininū tribuit in
potu: ſed aſinā ſibi propinq̄ſſimā eſſe ꝓcepit
Et dicit ꝙ cā ꝓpinq̄tatis eſt. qz ſicut t ſpma
cito coꝛrūpit. Et nulla res eſt ita vtilis ad re
ficiēdā ſicut lac: ſi hoc mō bibatur. Et nō ſolū
de hoc: ſed de ptiſi curabitur. Ōba ſunt ℌ ibi
dicit. Lac aſine ceteris eſt meli. excepto feie.
qz facili. penetrat t nutrit: t minus coagulat
Et nutriat aſina cū bonis herb t cū ordeo: t
auena. Et poſt ꝙ lac poraret: pmiſit eū deſce
re. p. 4. hoꝛas. t deſ lac in tāta ꝙtitate ꝙ nā
poſſit ipſuʒ digerere vl ſuſtinere. Et aſina vel
capra ſit iuuenis. t tūc comedat ꝙ bene poſſit
digerere cui. digōnē ꝑpendere poteris ex fece
re ſui ſtercoꝛis t hūectatiōe ei. t deſiccatione
nā feꝛoꝛ t liq̄dtas ſtercoꝛ oñdit ipſas ſuperflua
hre paſcua. Cōtrariū vō ℌ ℞ie ℌ. ibidē exerci-
tetur ē et aial añq̄ comedat t cū ſtrigili ſtrigi
letur vel fricef. Et ꝑideret ſi ifirm. bñ dege-
rit lac: qō cognoſcit. qz pa. nō ſentit ipedimē
tū in ſto. imo ſentit leuitatē t meliozationeʒ
in pulſu t eructuationē facilē cū alleuiatiōe.
Et ſi eger in balneo delectet: fac vt ipſuʒ igre
diat. 2ᵒ qz iuuatiuū. 7. meg colū. 2ᵒ. ℔ ſtude
ꝙtum in aq morari debeat. qz ſi mo ꝓhoꝛs
trāſierit: pl. hūiditaʒ diſſoluet: ꝙ acq̄ſiuit. nā
cū coꝛp. iflāmari icepit in balneo: tūc ēthat
ab eo: t ℔ in termio trāſeūte mltū de ſui coꝛpe
diſſoluet. ioidem. colū. ℥ᵒ. t tūc nō ſudet imo
ſuauit cū vnguēto reſumptio vel cū vnguēto
al. dcō in. c. de ptiſ vngat: cū vnguētis t epy
thimatib. epithiet: vt hūiditas ab aq acq̄ſita
cuſtodiat. Si vō delectat in lacte: da ſibi. 2ᵒ
pteritū a balneo. Si vō non delectat: da ſibi
ptiſanā ſiue ordeatū panē bñ coctū cuʒ puis
piſcib. t carnes volatiliū ſapoziferū: ſic perdi
cis ſturne faſiani t pſil. q̄ ſunt ad digerēduʒ
faciliora. t valēt teſticuli galloꝛ t pulli galli
nacei t anicle pigues t columbi t turtures t
pes capti: t pedes anſeris. Et nō dam. eis ci-
baria dura ad digerēdū. qz vt digeſtiua ſto.
defecta eſt a mala ꝙ. t groſſa. iō digerere non
pōt. Iſtis tñ ꝓhoꝛtat t carne a ſan. i eis reuer
fis t caloꝛe nāli augmentato groſſa cibaria et
nutribiliora dare audebim. ꝓut dicit ℌ. 7.
meg q̄ſi colū. 4. ſic eſt caro porcia t agnina
t vitulina. nutrimentū eni ab iſtis gñatuʒ nō
facilē diſſoluit ſic nutrimētū ꝓdictoꝛ. Et vs
ſm iſtāviaʒ framētū coctū t extrema q̄drupe
diū aialiū. Sꝫ tendū tñ eſt nullū potū ita eſſe
ꝛgruū ſic vinū: ſe. tñ abſente. qz vinum qō eſt
amaꝛ t ſubtile: ſpenetrabili. t digeſtibili. ē t
vētoſitaʒ diſſolutiuaʒ: miozis tñ ē nutrimēti ſi
cut ait ibidē ℌ. Lū g infirmū ifrigidare vis:
elige hocvinū nec multuʒ calefacit nec nocet
multū vt aq. Quātitas āt ciboꝛ ſit tāta ꝙ nō
gnet ſto. nec extēſionē nec iflationē gñet. Et
ꝙtitas vini ſit ꝙ nō ꝙfundat nec natet i ſto.
nec gurgulationē faciat. Uñ ſi eger p. deſe-
ctionē cibi ſentit eructuationē i q̄ ſentit ſapor
cibi aſſūpti. vl ſentit rugitū vl nauſeā vel ab
ominationē: nō deſ plus cib. niſi poſt ꝙ iſta
receſſerit: t tūc deſ cib in miozi ꝙtitate. t ſit
facilis digōnis. Et ſi nullū iſtoꝛ accidentium
patiat: addat in cibi ꝙtate in ſuba groſſioꝛ.
Et poſt ꝙ videʒ ipſuʒ meliozari i ſuba coꝛpia

et in ꝟtute:incipiat exercitari aliqualr eūdo pedes vel eqs ante p:andiū vt digō meliorē ⁊ calo:r nālis p exercitiū augeat. Et vtaſ longa ḋete ⁊ ſomno pluio in loco tpato ⁊ aer eoꝝ attineat hūiditatē. Et ſi p iſta nō cureſ:ſcias ꝙ illa mala ꝓpl'o ficca ē tm̄ antiq̄ta alś adeq̄ta:ꝙ ap̄li⁹ curā recipe nō valebit. Hec ē ſnīa ga. in. 7. pti³ meg. quē aut. ſeq̄ſ vngulati:⁊ bñ fecit. qz rōabil'ē cura p mala ꝓpl'oe ficca ſto¹. ¶ Cura°male ꝓpl'omis frie ⁊ ficce ſto¹. Ponat igit̄ ꝙ fritas cū ficca miſceat ꝙ⁹. tūc oz calꝫ ſupiozi miſcere dietā ſm fritas q̄ritatē ⁊ pl⁹ mellis in lacte miſcēdū eſt:⁊ miſtrāda ſūt ciꝫbaria q̄ ſunt calefactiua:⁊ vinū fort⁹ ⁊ calefactiuū. Deinde cathaplaſmam⁹ ſto^m cum oleo nardino ⁊ maſticio ⁊ oppobalſa. iſta ap̄pe ſūt aromatica ⁊ magꝝ hūectāt ꝙ calefaciāt. Et ſi ncēe eſt:qōlibet hoꝝ cū calis herbis vel ſpēb⁹ miſce. ⁊ ſtomach⁹ cathaplaſ cū ſpica ⁊ maſtice ꝟba ſūt ga. 7. meg. colū°. 5. Jn iſto caſu caueas dare medicinā calefactiuā nimis ⁊ diſſolutionē faciētē:ſ calam medicinā aliq̄lē ſtiptiꝫcitatē hīntē. Et illa q̄ eſt multū ſtiptica etiā ē incōuenīēs. Ba. ibidē. Vinū in b̄ loco ēvtiliſſimū ſi cū aq̄ ſit tpatum. Valet etiā lac ⁊ dieta ſupdicta in cura male cōpl'omis ficce. dum tñ aliq̄ calefactiua tpate miſceant. ⁊ valet mel comeſtū cū pane ⁊ filia. Et vꝫ in b̄ caſu ⁊ i de bilitate digōnis applica° pueri bñ cōpl'onati amplexati ipi ſto°. ⁊ applica° canicli iuuenis duoꝝ vel triū menſiū. dū tñ ꝑpter iſta applicata nō ſudet ſto⁹. Jſti cñ tales debēt cauere ciꝫbaria male ⁊ tarde digōnis. ⁊ vtaſ cibis facilr digeſtibilib⁹. ⁊ ſ eis ēplm ex maſtice cuꝫ ſpicace³ ⁊ oleo nardino. ¶ Cura male ꝓpl'ois cal'e ⁊ ficce ſto¹oꝝ ꝙ cura iſti⁹ ꝓcedat miſcēdo curā male ꝓpl'omis cal'e p ſe:⁊ curā male ficce p ſe. Et ita ꝙ iſte due cure miſceant. Et i iſto caſu vꝫ vinū aq̄ſum frm in eſtate. ⁊ caliduꝫ in hyeme. ꝓpinatū maxime q̄n calitas eſt pua. Ciꝫbaria etiā in hyeme dent repida: in eſtate ño friꝫa. Fiāt etiā vnctōes ſm ga. 7. meg. ⁊ ſm Aui. cū oleo vnfancino: qō fit de oliuis imaturis ⁊ cū oleo coctanio. Et ſi calitas ſit magꝝ aq̄ vino miſceat in maioꝛi q̄titate. Jn iſto etiā caſu volūt autoꝛes ꝙ tales bibāt aquam fridā. dū tñ ſit iuuenis ⁊ carnoſus nō habens ap̄a in interioꝛib⁹. Ba. teſtaſ quēdā. xl. ānoꝝ eſſe:⁊ carnis ⁊ coꝛpis mediocris: qui magnā hēbat ſitim vaquā fridā deſiderabat. ⁊ omia cal'a odio hēbat ⁊ vt pugillū aq̄ frigide bibeꝛet: medicos ſitit ūde rogabat. q̄ cū ap̄lius q̄ rogabat ꝓhibeāt. ⁊ cib⁹ quē ſuſcipiebat: non niſi trib⁹ vel. 4. boꝛis in ſtomacho manebat. nā vinū ſuſceptū fingens munctū euomebat vñ ꝓſumptus atq̄ deficcat⁹ eſt. ⁊ q̄to cū ſtiptico medicauerūt medicamine nil ꝓficui fecerunt: tandē ſitim amplⁱ ſufferre nō valēs ſū pſit aquā fram ad ſuū bibēs arbitriū magꝝ tñ q̄ ſemel bibere debebat. vñ ſtatim ſitis extincta eſt ⁊ magꝝ vomuit q̄ cōcꝛerat: cepitq̄ riꝫgoꝛē ⁊ frigitatē hꝛe: q̄re ſe opuit. ſ opimentū pati neq̄uerat. Et in illa nocte ꝑturbato ventre fecit egōnē moderati liq̄ris. ⁊ ſitis ei⁹ mitigata eſt ⁊ ablata penit⁹ ꝛc. ꝟba ſunt Bal'. 7. meg. al'. 6. Et idē ponit Ba. in. ſnīa. 7. de ige° c. 13. Denſ ḡ res frigide ⁊ humide. ⁊ ſi calitas ſit multa ⁊ pauca humiditas: auge humida ⁊ minue frigida ꝛc.

Declaratio in mala compl'one ſto¹. Primo nota, put dictuꝫ eſt ꝙ cū mala cōp'lo cal'a ſto° dñatur: adeſt debilitas appetit⁹. verūetiā vt plimū. iuꝫ illud Bal'. 2. teg¹. Calidus ño vēter ꝛc. verūtamen aliq̄n hec mala ꝓpl'o ꝓuocat appetitū ⁊ famē ꝓpterea: qz cū ea ſit magna reſol'o in ꝓtibus ſtomachi. et facit illud quod facit ſuggēdo a venis miſeraic⁹ in compl'one bona. Et hec fames interdū ducit hoīem ad magnā defectionē ⁊ ſincopim: niſi cito cū cibo ſuccurratur ei Et poſito ꝙ vlterius tolleret dictam famē: appetit⁹ totalr deſtruiꝛ vt dicit Aui. ¶ Scōo nota ꝙ dictū eſt ꝙ q̄n in ſtomacho adeſt mala compl'o cal'a: qz tūc ibi eſt bonitas digōis ⁊ iſta digerit res duras. verū eſt ibi duꝫ eſt in ꝓn°: vel dū nō eſt multū intēſa. Nam q̄n iſta ſupfluit deſtruēdo ⁊ exalādo calorē naturalē certe deijcit ꝟtutē. nā ois mala ꝛ° quādo ſupfluit deijcit ꝟtutez ⁊ debilitat: vt habeſ implicite. 2. ampb. ꝓ°. 28. Quibuſcū q̄ inuenīb⁹ exiſtētibus. Et in lib. de ꝟtutib⁹ nālib⁹. ¶ Tertio ignoꝛandū nō eſt ſm Aui̇c. ꝙ ille qui hꝫ ſto^m cal'm. ⁊ ſiccū hꝫ paruū ſan. ⁊ acutū ⁊ ineptum nutritioni ꝓpterea qz nutrimentū a ꝓma digeſtione q̄ fit in ſtomacho trahit q̄litatē q̄ñ coꝛrigit̄ in epate: imo eſt ꝛoiū ꝓpl'oni radicali mēbꝛoꝝ. iō iſti ſūt cōit macri. ⁊ hñt ſtrictuꝛā vētris ⁊ ꝓſtipationē. ⁊ hñt venas eminentes. ⁊ aliq̄n ſcabiē ſiccā rōe acuitat̄ vapoꝛū a ſubtili ⁊ ſemiarſo ſanguie eleuatoꝝ. ¶ Quar° ſciendū ꝙ hñtes ſto^m frm̄ hñt colorē pallidū vel citri^m vel albū albedine pallida. ⁊ cā iſti⁹ eſt: qz in epatib⁹ eoꝝ nō gñaſ bon⁹ ſan. nec calid⁹ nec ſubtil: q̄ faciat ſpīēdoꝛē coloꝛis nec ī facie nec ī reſiduo coꝛpis: imo gñaſ frigus et ḡſſus flāticus hu. q̄ ebetat caloꝛē nālem. ⁊ co

Digitized by Google

lozē corpis. Qz color corpis dñantiā hu. oñdit niſi in pfunditate corpis occubuerit. pmo ampl'. p°. 2. Et cā gñatōis iſtius hu. ſtātici eſt debilitas digtie pme q̄ nō pfecte in ſcda corrigiē vt alibi ē videre. ¶ Quito notādū q̄ in mala cala ſto' cū mā vel ſine mā pfectōes ⁊ ſi rupi q̄ miſtrāt dñt pficī cū zuc°⁊ nō cū melle vt ē fir' acetoſus ⁊ fiſtia: qz mel ſm almāſ. calidū eſt ⁊ ficcū. in. 2. ḡdu ⁊ cito ꝙuertit in cho. Et iō iuuenib' ⁊ calis pplōe cauēdū eſt: ꝙ ſenibus ⁊ friſ pferēs eſt. Sētto intelligēdū eſt q̄ iꝫ autores cōmēdēt abſin^m in paſſiōib' ſto': tū qñ eſt mala p° cala vel cala: ficca ſine mā nō eſt dandū. qz calm eſt in p̄mo ⁊ ficcū in ſcdo. iō magꝫ calefaceret ⁊ deſiccaret. ⁊ augmētaret diſcraſiā: ḡñ vꝫ p p̄mas q̄litates: nec etiā p ſcdas: qz cū ſit ſolutiuū cholere: cū ibi nō ſit mā nō indigem' ſoloe: nec etiā cōpetit cū ſit apitiuū opilonū: qz ſi ibi eēt opilo ibi iā eſſet mā. Nec etiā cōperit: qz terreū eſt ⁊ ſtipticuꝫ: qz b̄ facit cū ficcitate. ⁊ tūc etiaꝫ augmētaret diſcraſiā ficcitat. ppt q̄ ḡa. 7. meg. q̄ſi colū° p°. phibuit abſin^m ⁊ oēs res ſtipticas hñtib' ſto^m calm ⁊ ficcū ſine mā. Si aūt eēt mā competit duobus modis. Primo cū eñone q̄. pcedit a ſua calitate exīte i ſuperficie. Scō vꝫ p ꝙfortatōe ⁊ ſtipticitate q̄. pcedit a ſuba trea ḡſſa ſtip^ca. Ter° vꝫ in remotōe opilonū ſto' et ptiū vicinarū q̄. pcedit a calitate eius.

¶ Laplin. 5. de debilitate appetitus.

Debilitas appetit' ē paſſio ſto' in q̄ cibus nō appetit nec ſto' recipe ipm vꝫ: niſi cū q̄dā titillatōne ⁊ nauſea. Circa q̄ eſt notādū ſic dicit Serap. in. 3. lib. ſui breuiarij in. c. 1. ⁊ iam. ſupius pnōtū eſt: q̄ q̄uis iſte due actōes. ſ. appetit' ⁊ digō fiāt a duab' ptibus ſto'. ſ. ab oriſi°⁊ a fundo: tū magꝫ ppā interiori pti ſto'⁊ fundo ei' ē digō⁊ magꝫ ppā oꝛi ei' eſt appetitus. Ēſi verū eſt dicere q̄ os ſto' digerit min' q̄ fundus: ⁊ fundus appetit min' q̄ oriſi^m: qz os ſto' hꝫ plures neruos: iō maioris ſenſibilitat. ⁊ p ꝙs maioris ē appetit'. ⁊ fund' magꝫ eſt carnoſus ⁊ ſpiſſus: iō maioris ē caloris: ⁊ p ꝙs maioris eſt digōnis. Artificialr q̄ opando de paſſionib' oriſicij eſt agendū. poſt q̄ de mala ſto' pplōe determinatū eſt q̄ vtriq; ei' pti eſt cōis. ⁊ in iſto capło nō tenebo ordinē quē in alijs capłis obſeruaui: ſ. cuilibet cāe apponā ſua ſigna: vt facilius p ringat' ad eius cognitionē.

Cauſe debilitat' appetit' iſte ſūt. ¶ Pri ma pōt eē mala pplō cala cū mā vel ſine mā. Et ſigna iſti' ſunt: qz appetit' potū ⁊ nō cibū. ⁊ accidit eis eructua° fumoſa et ficcitas oris ⁊ lingue. ⁊ ſi ſumūt aliq̄ cala: nocēt eis. ⁊ ſi ē ex co. ſentit' in oze ei' amaritudo aliq̄n vomit'. ⁊ ſi flā ſalſum: ſalcedo. ¶ Scōa cā pōt eē mala pplō fria multū intēſa intātū q̄ mortificat vtutē ſenſibilē ⁊ vtutē attractiuā: qz ſi nō eēt multū intēſa: tā iuuaret appetitū. Juſt illā ga. 2. teg. Frid' vō vēter. Et iſta etiā pōt eſſe cū mā vel ſine mā. Et ſigna hui' ſunt: qz adeſt paucitas ſit: ſaliua multa. Et ſi adeſt mā ſentit' ḡuitas ⁊ pōderoſitas in oriſi° ſto'. ⁊ aliq̄n vomit aliquā flāt ḡtitatē. Si eſt flā dulce: ei' dulce° in oze ſentit'. Et ſi flā aceto ſum: ſentit' acetoſitas in oze ⁊ eructua° aceto ſa: ⁊ iuuat a calis: ⁊ ledit a friſ: ⁊ qz fuit vſus regimie infrānte ſto^m. vt ē vſus pomacij ⁊ fructuū: ⁊ vſus aq̄ frie. ¶ Ter^a cā debilitat' appetitus eſt ſe. in q̄. ppter iſtas cās appetit' debilitat'. Primo qz ibi eſt mala pplō cala q̄ facit plus ad laxationē ⁊ diſſipationē ſeu diſſolutionem oriſicij ſto' magꝫ ꝙ ad ei' corrugatōes ⁊ vnionē q̄ eſt cā appetit'. Scō illa mala calida magꝫ appetit frm ⁊ bu rōe pot'. ⁊ iō ſitis valida ē. Scō qz cū i ſe. ſit opilo: por' p q̄ trāſit mella a ſplene ad ſto^m vt faciat appetitū ibi. tūc ē clauſus ⁊ opilatus. Ter° qz ibi eſt malo hu. in q̄bus nā laborat: vt eos digerat ⁊ expellat ⁊ vincat. ⁊ retrahit' ab attractione imo in pte eoꝝ q̄s corrigit ſuſtentat' nālis calor ⁊ corp' aliq̄lē ſuſcipit refocillatōem. ideo nō ſugūt membra a puis venis nec pue a magnis: niſi cā ſit reſtaura°. Et ſignū iſtius ē preſentia fe. ⁊ ca. ⁊ ardor ⁊ ſit. ⁊ alia ſigna febriū ¶ Quarta cā pōt eē apa ſto' vel epar vel ſplenis: qz iā ibi eſt fe. ⁊ aliq̄n eſt fantaſtica replo Et ſigna iſtoꝝ cogſcūt p dolorē ⁊ tūorē iſtoꝝ locoꝝ ⁊ p fe. ⁊ cū b̄ eoꝝ cure ⁊ ſigna dicent' in ꝓprijs ca. deo pcedēte. ¶ Quinta cā poteſt eſſe multitudo flātis viſcoſi in oriſicio ſto' ꝓtenti ⁊ limoſi: qz mollificat ⁊ cōfundit ſto^m ipm replendo ⁊ ſenſitiuā vtutē eberādo. Et ſig^m iſti' eſt: qz refugit oēm cibū: niſi illū in q̄ ē calitas ⁊ acuitas ⁊ ſalſedo vt ſunt oliue ſalſe ꝛc. ⁊ qñ iſta ſumunt accidit inſta° ⁊ nauſea ⁊ extenſio ⁊ qñ eructāt quieſcūt aliqualr. ¶ Sexta cā ē debilitas vtutis retētiue in carne ⁊ in quibusvenis ⁊ in lacert' ⁊ in alijs mēbris: ita q̄ iſta nō ſugunt nec pueit ſucceſſiua ſuccio vſq; ad os ſto'. tunc ſignū eſt q̄ appetit aliq̄s cibos. et ſi apponāt' coꝝ eis: nō capiūt aliq̄d vl' modicū ¶ Septima cā eſt defect' curſus melie a ſplene ad oriſicia ſtomachi: vt incitet appetitū. ⁊ q̄

in eo remanet ztētū supfluū p ifer⁹ expellat cōpmē⁹. Et hui⁹ fig^m ē. qz si capit cibaria aceto sa vl' res acetosas. redit aliqlit' appetit⁹. qz ista suppl'et defectū mlie ⁊ vnūt oxifi^m sto^i ⁊ ad ē magnit' splēs. qz retinent supflua exire ꝓsuera. ¶ Octaua cā pñt eē ỹmes in ītestinis q̄ suā malicia sto^o alīn cōicāt. vñ aliq̄n spuma ⁊ vapes ab eis eleuari vl' ipsemet ad sto^m ascē dunt: vt dic̄ Auic. ⁊ tūc assūt sig ỹmiū in suo. c. dicēda. ⁊ forasse alīn ptjciūt aliquē ex ỹmib⁹. ⁊ cū ♄ si ſ epitbia cū aloe dissoluto in sir^o poꝛ vl' in sir^o abstinjt vl' in succo ei⁹ vl' ꝓficarie auget appetit⁹. nā ♄ defendūt sto^m q̄ ibi non ascēdāt. ¶ 9ª cā ſm Auic. ꝑt eē multi^o melācolie a splene quā nā tang ūmica mitit' expelle ⁊ nōnūt ea i puocatiōe appetit⁹. cū nōveniat in debita ꝓportiōe. Et fig hui⁹ ſ' vomit⁹ mlie ⁊ sapoꝛ in oꝛe acetosus. ⁊ coloꝛ tēdit ad nigre dinē cū angustia ⁊ inquietudie in ipso sto^o ꝓp coꝛdis ꝓpingrātē. ¶ Decīa cā ē ipegnatio cū retētione mēstruoꝝ. ⁊ fig^m hui⁹ est qz venit in feta cui⁹ mēstrua ſ' retēta cū discoloꝛatiōe ali q̄li ⁊ difformitate appetit⁹. ⁊ cū aljs signis ī pregnatiōis. ¶ Undecīa ꝑt eē nia calas aeri dissolutēs vel frītas moꝛtificās ⁊ fillia ⁊ nie vi gilie. ⁊ fig ista ꝛ sciunt ex nā ipsoꝝ vl' ex relatu pa. ⁊ socioꝝ ei⁹. ¶ Duodecīa cā ſ' accn aie. vt est ira tristicia nimū gaudiū ⁊ mot⁹ ad luxuriā: cū nō pōt explere. qz si explereſ iā eēt cā boni appetit⁹ iuꝛ illō Ba^i 5°. teg^i. Uenereoꝝ rū ỹo vsus ⁊c. ¶ Deciater cā sunt vel cera sto^i cui⁹ sig dcā ſ' vel dicēda in. c. ꝑo. nā ibi ē doꝛ ⁊ cib⁹ in sto^o modicū moꝛat. ⁊ q̄n accipiunt cibaria acuta aut acra aut amara sētiūt moꝛdicationē cū doloꝛe. ⁊ alīn ēt sentiūt ista q̄n sumūt vinū. ¶ 14ª. cā pñt eē hu. putridi ī sto^o cōtenti. ⁊ sig hui⁹ ſ'. qz adest nausea ⁊ subuersio animi ⁊ fetoꝛ anhelit⁹. ⁊ egestio est cuꝝ fetoꝛe itollabili. ⁊ aliq̄n adest diarria fetentissima. ¶ Decīaqnta cā pōt esse debilitas seu ōstruc^o sensus sto^i. ⁊ sig ei⁹ ſ' absen reliq signoꝝ. ⁊ si sumant res acute: nō sentiūt moꝛdicatcōeꝝ vl' si sumat pipyl' diatriō pipeon. nō singultit

Iudicia vel ꝓnosticatio in debilitate appetit⁹. ¶ Primo ꝓnosticat ypo. 2°. amph. āph. 55°. Jn oi egrit' cōfoꝛtari mēte ⁊ bī se hre ad obsiones bonuꝝ est. Jtium ỹo malū cā 2ᵉ ptis dat in 2°. qz si ifirm⁹ bī se habeat ad oblatū cibū sanitatis sto^i ⁊ epatis bonū est signū ⁊ ceteroꝝ viscerū. ¶ Secundo defect⁹ ⁊ casus appetit⁹ in qualescētib⁹ signat recidiuationē mſi fuerit ꝓp paucitatez san. ⁊ coꝛpis debilitatē. ¶ 3°. sanitas mētis ⁊ rectificatio appetit⁹ abi sunt ex signis bonis. ꝓmo de crisi. c. 14. Si in qualescētib⁹ crescat appetitus bonū ē signū. qz euadētib⁹ ex passiōe solet crescere appetit⁹. 7. āph. 2°. 6. ¶ Quinto in egri^s diurna abstinē ⁊ debilitas appetitus ⁊ egōnes colice malū ē. 7. āph. 2°. 6. ¶ 6° debilitas vel destruc^o appetit⁹ p lōgā san. egōnē vl' emoꝛogiā aut alio mō ꝓditionē moꝛtale est vl' difficilis cure. ¶ Septio nō febricitātib⁹ fastidium ⁊ coꝛdis moꝛsus ⁊ os amaricatū ⁊ tene bꝛositates ocl'oꝝ sursuꝝ farma idigere signāt 4. āpho. āpho. 17. Tenui alīn vnū milte in cura q̄ fuerat vulnerat ꝓ bursaꝝ testiculoꝝm. ⁊ enſis trāsiuit p ptē posterioꝛē ī fine coxe ꝓpe circulū pudibūdū cū icredibili effusiōe san. ⁊ appetit⁹ cibi ⁊ pot⁹ destructiōe. q̄ stetit fere p duos dies sine cibo ⁊ potu. ⁊ si alīn q̄si violent sumebat ius gallie. sentiebat doloꝛē ⁊ acetositatē ī sto^o ⁊ final' oꝛdinaui sibi q̄ sumeret de clareto fcō cū zuc. ⁊ odoꝛifeꝛ spēb⁹: ⁊ stati⁹ incepit aliq̄d sumere de cibo ⁊ potu: ⁊ p̄stine sanitati dei gra restitut⁹ est. nō eni hēbat fe. ⁊c.

Curatio debilitatis appetit⁹. Si debilitas appetit⁹ ē a mala ꝓpoe cal'a fine mā colica: qō cogſcit' qz in sto^o oxifi^o nō sentit' amaritudo ⁊ adest flt' moꝛdica° ⁊ in flāmatio ⁊ nausea cū modico effectu: ⁊ adest extenuatio coꝛpis ⁊ alia q̄ dicta ſ': tūc solum sufficiūt alterātia frīa. Si āt sit cū ma^a: ꝑ° ꝓ uocet⁹ vomit⁹ cū aq̄ cal'a ⁊ oleo vel cū agresta ⁊ oleo vl' cū aliq̄ vomitiuo. ⁊ ♄ facim⁹ credendo ꝓ filio ypo. ⁊ Ba^i. 4. āpho. cañ. ⁊ 2°. 17. ibi. Nō febricitātib⁹ fastidiū ⁊ coꝛdis moꝛsus. Naꝝ qz mā leuis est: facili⁹ p supioꝛa expellit'. ⁊ iterū digerat mā cū sir^o end vel cū oxizac vl' cū sir^o acetoso vel cū sir^o cōpositō ex rcb⁹ colerā repmentib⁹. Deide purget' fic. ℞. fumiterre abstinj añ. ℥. ij. decoc^o ℞. in q̄ distēpet' coꝛ mirabol' cit'. ꝑ sex hoꝛas. ℥. j. fricent' foꝛtit' ⁊ colentur ⁊ colatura patiēti in aurora mīstret'. Jterum si necesse est digerat mā cū sir^o roſ limonū. ⁊ in clarificatōe ponant roſ ⁊ sand spo^m ⁊ frustū citonij. vel det' sir^o de ribes qz refrigerat stōachū qz ꝓfoꝛtat ⁊ repmit co. Et iterū purget cū trifera ⁊ reubarba. Post sto^o ꝓfoꝛtet deintus sumēdo de isto si°. ℞. succi pomoꝝ ad acredinem tendētiū succi citoniꝝ añ. ℏ. j. zuccari. ℏ. j. ℞ sir^o det' oī die de mane ⁊ ante cenaꝝ q̄s q̄ttuoꝛ coclearia. Deide ut at isto el^cc°. ℞. carnium citoniꝝ cū zuccaro cōditoꝝ q̄rt. j. pul' triasand pul'. roſate nouelle. pl'. diadragā fri añ. ʒ. iij. roſ ru. ʒ. j. ⁊ ♄. ꝓserue roſ. ℥. ♄. ʒu' q̄rt. v. fundat zuc. cū aq̄ roſ ⁊ suc^o gnatoꝝ. ⁊ ℞ el^cc^m.

Digitized by Google

Sequtur siruq̃ ponit Serap. vs in cõfortãdo appetitũ in cã cal'a. purgata ma^{a}. ℞. absinthij sumiterre añ. m. ß. pasß cũ to^{o}. ʒ. ij. rob ru. ʒ. j. spice^{e} & celtice lig^{i} aloes. añ. ʒ. j. masti. ʒ. ß. suc. ℞. j. ℞ siruq̃. addat berberis sumach añ. ʒ. ij. Itẽ detur elc^{m} diacitonitẽ factũ cũ suc. fine spẽb^{o} vel addaf iste pul'. ℞. rob ru. ʒ. j. pul' trialand. ʒ. iij. spice^{i} ligni aloes ad aromatisandũ añ. ʒ. ij. suc. & carniũ citõioz añ. qõ suff. ℞ electuariũ sicut citoniatum. Valẽt ẽt in isto casu oia rob acetosa: vt rob citoniozum & sozbazum & pirozum & rob de moris. Et vs siruq̃ malozũ granatozus. Crocisci Aui. ℞. rob ru. ʒ. x. sumach. ʒ. ij. cardamo^{i}. ʒ. j. ℞ trocisci ponderantes. ʒ. ij. & detur. j. dissolut^{o} cũ succo gnatoz vel cũ decoctione citoniozum vel pomoz. nã bm ipsum puocant appetitũ: & sitim remouẽt. Et dicit Auic. q̃ ex eis q̃ expta sunt in cã cal'. qñ illic est ma^{a} aut dñium sitis: est sumere in potũ aquã gnatozũ cũ oleo rob. ℂ Ab eẽ ꝓfozteꝛ sto^{o} fic. ℞. vnum citoniũ mundũ a se. & bulliat in oleo rob. & pistet fortit. Deinde addat iste pul'. ℞. berberis sumach rob ru. sanũ ru. & muscat. añ. ʒ. ij. arilloꝛum vuarũ. ʒ. iij. extẽdat sup pãnum & sto^{o} applicet. Comedat vtiq̃ lactucas cũ aceto & sumat poma & citonia. Et vtaf oibus acetob: vt est agresta acetũ & limones citrãgula acetositas cit^{i}. Et vtaf herba acetosa & malusgranatis & ginulis in tpe suo & moris nõ ex toto maturis. Et caueãt oẽs q̃ appetitũ amiserũt a reb^{9} vnctuosis: vt est oleũ & butirũ & oẽs adipes & carnes pingues. bzodiũ & offas ipinguatas. Et caueãt crocum. qz appetitui nocet bm Aui. ℂ Si aũt veniat a cã frida. s. a ma^{a} oppoe fria: & illa est sine m^{a}: sola calefaciẽ^{9} alterãtia sufficiant q̃ ifra dicenf. Sed si est cũ ma^{a} fria illa in pmis digeraf cũ sir^{o}. absinthij & cuz siruq̃ de mẽta añ. quarũ. iij. misceanf: & det cum aq̃ cicerũ ru. & ordei: cũ quib^{9} bulliat spica^{i} & gariof añ. ʒ. j. & ß. vel digeraf ma^{a} pistũ moduz. ℞. oximeli^{9} diureticiꝛ oximell' squillitici añ. q̃rt. iij. misceanf & clarificenf: & in clarificatione ponaf absinthij ysopi mẽte añ. ʒ. j. ℈ j. ʒ. ij. ligni aloes spice^{i} sandali muscati. añ. ʒ. j. dent cuz de coctione supadicta q̃ cal'a est rõe illoꝝ que ibi ponunf. Addaf in ea anisum & maratruz. deinde purget cuz pillis stomaticis dictis in c^{o}. de ꝺrigine. Vel purget cũ hac decoctione. ℞. pasß mũd. mẽte absinthij polipo^{i} querq̃ an^{i} maratri añ. ʒ. j. ℞ decoc^{o} in qua dissoluat cozt liebul. ʒ. j. fricentur fortit & colent & det colatura cũ ʒ. j. pul'. diaturbit. Vel purgetur cum yerapi^{a} aquata cũ aloe & pulpa coloquintide, qz multũ vs qñ ma^{a} est in sto^{o}: ꝑcipue qñ est in tunicas ei^{9}. Pꝺ det diacimi^{n} & diatriõ pipẽ. & ppe vs tiria^{a}. Valet ẽt diacalamẽtũ. & bzuit oia electua^{a} cal'a. diacitonitẽ cũ spẽb^{o}. & cõfectio q̃ fit de radice yringoz cũ spẽb^{o}. Et vs ℥ j. ꝺitũ & zinzibzatum: & dragea mirabolani ꝺiti valẽt & laxãt & ptes sto^{o} adunãdo ipz. ꝓ laxatiõne corrobozãt. Valẽt ẽt cepe & allia & spẽs acute aromatice & garioff lignũ aloes & spẽs pipez cinamo^{m} nuz mus. cortex citi. ℥ j. Et de vs sinap mollita cũ ace^{o} & galãg fcã. vs ẽt salsamẽta pipata fcã cũ acrumibus: vt est acetũ agresta. Et vs elc^{m} diamẽte. Et ẽt valet aromaticũ rosatũ Vebe^{r}. & est spale in isto casu. cui^{9} receptio est ß. ℞. rob ru. in vmbza deficcatoꝝ. ʒ. v. liq^{r} rase & mundo. ʒ. 7. aloes boni^{9} aroma^{ti} sando. mac^{e} pipis añ. ʒ. iij. cinamo^{i} boni & electi. ʒ. v. macis garioff añ. ʒ. ij. & ß. gũmi ara. dragagã^{a} añ. ʒ. j. & ꝺ. ij. nuc muf. cardão galang spice^{i} añ. ꝺ. ij. ambze grise. ꝺ. j. sir^{o} rob qõ suff. ℞ elc^{m} ad modũ opiate. vel ℞ cum zuc addendo cõseruam rob. ℂ In isto casu valent vapationes cũ milio & sale. Et valẽt iunctiones ℞. olei muscatellini. olei de absin^{o} añ. ʒ. ij. misceantur. & intingatur in eo cotus vel lana & applicenf supza sto^{m}. Vel ℞ sic. ℞. olei cõis ꝺ oliuns. ℞. j. mẽte absinthij sanfuci finzibzij. añ. ʒ. ij. nuc muf. nuc cipẽsti añ. ʒ. ß. an^{i} maratri garioff añ. ʒ. j. vini quarti. j. coquãtur insimul p^{9} cõquassatiõne vsq̃ ad vini ꝓsumptionẽ & vngatur inde sto^{o} & supꝑgaf iste pul'. ℞. thuris mastic añ. ʒ. j. cipt. ʒ. ß. mente sicce absin^{i} nuc m^{a}. añ. ʒ. ij. ℞ pul'. desup apponaf lana succida actualr cal'a. Et ℞ emplim de thure & mastice & labda^{o} depurato. ℂ Interius aũt confortet cũ optimis cibis & bzodijs & potagijs speciatis. Et vs cora mutonis farcita cuz garioff. & aliqui ponunt intus allia. Vs iterũ sicut dicit Bernar. de gozdo^{o} gallina vel capo lardat^{9} cũ lardo & garioff. & sic tostetur & supꝑsoluino muscato vel odozifero & aqua ros odozef frequenter & comedaf si põt. Siruq̃ de absintio valet eis bm Serap. & Aui. Sal etiam sacerdotale vs in isto casu. Et vs iste pul'. ℞. sticados ara. se. apij. amisi. satureg^{e} oziganj ameos. mẽtast pulegij garioff. añ. ʒ. ij. ℞ pulnis & detur ʒ. j. omni mane cũ vino odozifero. ℂ Si autẽ debilitas appetitus est ꝓpter feb. & illa est colica tũc curet feb. sic in suis caplis dicef in septimo lib. Et teneaf tale regimẽ sicut qñ ẽ a causa calida. Et si febris est cronica vt est q̃tidiana vel quartana: curent ẽt ille. & frequẽter eis ꝓuocet vomitus, & sto^{i} eozum ꝓfozteñ

Digitized by Google

cum calidis tempate mixtis cum aliquib⁹ frigidis a parte exteriori ⁊ interiori. Et hꝫ locū in istis decoctio absinthij ⁊ rob. Et si in eoꝝ stomachis sit flegma quod cognoscit: qz aliqñ in pn°positis vomit flegma: deꝫ sirupus acetosus in quo coquat semē apij et pet°. Et fiāt remedia dicta in ppaijs ca. ¶ Si vo venerit ꝓpter apa sto' vel epar curent illa pus ⁊ si aliquid docebit in ppaijs ca. ¶ Si vo ꝓpt' multitudinē flatis viscosi fit quod circūlinit paretes stomachi ⁊ nō sinit eos vniri: ⁊ cum hoc facit replonē fantasticā ⁊ fastidiū. deꝫ oriel squillitic. ⁊ post puocet vomit⁹. ⁊ fiat sicut dictū est supius qñ scz est a mala opl'oe frida cū materia. Cui etiā valet oliue pdite in sale ⁊ capes condite ⁊ pisces salsi ⁊ sardelle ⁊ salsamentū qđ fit de raphano gallicano granis ballato ⁊ pistato cū optimis spēbus aromaticis ⁊ aceto. Et vꝫ sinapis ⁊ salsamentū qđ fit de pāpinis vitis induratoꝝ ⁊ spēbus aromaticis ⁊ distēpatis cū optimo aceto. Et si adhuc remanet fastidiū: iterū vomitus puocet: et iterū stomachus confortet. Et dicit Auic. ꝙ si in sirupo acetoso mellino ponit aloes: ⁊ de illo patiēs sumat omni die tria cochlearia valet dūmodo in tali sirupo pus coquant semina cal'a apitiua. ¶ Si debilitas appetitus fit ꝓpter debilitatē vtutis attractiue ⁊ parui tatē succionis ⁊c. tunc competūt fricatiōes ⁊ exercitiū ⁊ balneū: ⁊ sudoꝝ tempatus. Et valz vius rerū apitiuarū. ¶ Si fit ꝓpter defectum melie que ad orificium stomachi solet mitti: tunc opz ꝙ pozi apiant ⁊ vie: sicut dicetur in opilatōe splenis. deopilent ⁊ splen cōfortet: ⁊ cū illis apitiuis misceat radix capparis et epythimus. Nam ista hñt aspectū ad splenē: vt dicit Auic. ¶ Si aūt est ꝓpter ỹmes: tunc curant ỹmes ⁊ expellant. ⁊ aloes distemperet in decoctione absinthij. ⁊ vnā partē bibat: et de alia stomachus ⁊ eius orificiū epythimet ⁊ expellant cum appzopatis. ¶ Si vo appetitus deficiat ꝓpter multitudinē melie. tūc illa melia euacuet: ⁊ patiēs caueat a reb⁹ melicis ⁊ meliam gñantibus. Et vtat cibis boni nutrimenti ⁊ facilis digōnis. ⁊ sint odoxificati cū aromatic. Et post euacuatiōez stomachus confortet: vt nō recipiat mandatū humoꝝ: ⁊ fiat flōmia de saluatella sinistre man⁹. ¶ Qñ aūt fuerit ꝓpter impgnationē. tūc competūt res que dicte sunt supius quādo est a opl'one frigida vel cal'a ꝑm ꝙ opl'o pgnantis magis ad hoc ꝙ ad illud videat inclinari. Et valet vinum odoxiferū ⁊ exercitiū tempatū. Et illi qui sponte vomūt de mane recupāt appetitū Et vtat cibis sapidis cū caliditate. et vtatur salsa camellina ⁊ salsamēto quod fit de cepis coctis sub cineribus. deinde pane toꝝrefacto ⁊ in eceto misso ⁊ pipe ⁊ cinamomo ⁊ garioffi Valēt ⁊ citrāguli ⁊ filia. ¶ Si aūt est ꝓpt' caliditatē aeris vel fritatē: quiescāt in aere temperato. ⁊ sumat cibos tempatos vel ꝓtrarios qualitati introducte ab aere calido vel frido ⁊ dormiat: ⁊ caueat a laboze. ¶ Et si ꝓpter vigilias dormiat ⁊ reꝺescat. ¶ Si vo venerit ꝓpter accītia aie: illa remoueant. Et si est ꝓpt' motum ⁊ imaginationē ad coitū: illo expleto vel remota imaginatōne reuertit appetitus. Et si non expleſt: dormiat ⁊ remoueat se ab illa imaginatione. ¶ Si est ꝓptervlcera stomachi: illa vlcera vel apostemata iuxta tenoꝝem suoꝝ caplo'ꝝ curent. ¶ Si est ꝓpter humoꝝes putridos in stomacho ꝓtētos: cōpetit purga° stomachi cū appzopatis illi humoꝝi. ⁊ pfortetur stomachus: et semp cū illis misceant res odoxifere cale: si est causa fria. Et in isto casu valent mēta ⁊ spica'. ⁊ celtica ⁊ filia. ⁊ aromaticū rob. si cā est frida. ¶ Si vo defect⁹ appetitus est ꝓpter defectionē vel destructiōes sensus stomachi. idō qz nocumētū est in neruo a cerebzo ad sto^m directo tūc impēdat cura ipi cerebzo ipm purgādo cū pillis cochijs. deide cū caput purgijs ⁊ nasalib⁹. ⁊ post vtat pliris cū musco. ⁊ iterū stomachus ꝓfortet vnguēdo cū olo mastic. ⁊ supapponēdo pul'. mastic ⁊ olibani. ⁊ emplastra cala. Et intus sumant incitātia appetitū. Nā cū vtus sensibilis original'r a ce° ꝓcedat. ⁊ si vie vñ transit sint impedite nec iuuamē nec nocumētū inde sentiētur: nisi ille pus fuerint emūdate ⁊ pfortate. Dicit Auic. ꝙ si appetit⁹ fit ꝓstratus in appetēda dulcia ⁊ vnctuosa ⁊ sto⁹ appetat acetosa tūc multū vꝫ olibanū ⁊ mastix et lignū aloes ⁊ gallia muscata ⁊ calam⁹ aromatic⁹. ⁊ ēplim vel fomētario citoniox cū vino odoxifero. dū tñ nō fit ex sicc°. vꝫ etiā multū fir⁹ de absin°. Ad idē vꝫ si oī die sumat. ʒ. j. de raō sq̄n'. ⁊ ʒ ß. de spica cū vino in q̄ ꝙ nocte remolliat ab sin^m. Ad idē vꝫ. ʒ. j. et ß. ō ozobo cū succo gin' muscati ꝓfortat eñ sto^m ⁊ excitat appetitus.

Dieta de dieta satis dictū est: ß caueat ab oī oleo buti° ⁊ ab oīb⁹ vnctuoꝝ

Clarificatio ⁊ declaratio ꝓdictoꝝ Primo sciendū ꝙ q̄ ventus septētrionalis regnat simul'r quando est tpus hyemis appetitus nāl'r crescit. iuxta illud ypocratis. Ventres hyeme et vere. Et

Digitized by Google

hoc est ꝓpter reuocationē caloris naturalis ad intra ⁊ eius augmētatōes ⁊ ꝓfortationem: ad cuius fortificationē ⁊ augmētationes natura les ꝟtutes appetitiua. ſ. ⁊ digeſtiua augmentant: vt dicit ga. in eodē ꝓ implicite. ¶ Scdo querit ḡre febricitātes cōiter pdūt appetitū comedēdi. ⁊ de b̄ iā dictū eſt aliq̄d in ſnia. Sz nūc dico p̄mo q̄ hoc eſt: qz ibi eſt magna fiti: modo fames ⁊ fiti ſil in eodē ſbo eē nō p̄it ſaltim ſub eē intēſo: cū fiti ſit appetit⁹ fridi ⁊ hu. qō eſt pot⁹ ⁊ fames. appetit⁹ cal̄i ⁊ ficci qō eſt cibus. ſicut dicit Auic. in. 15. ſ. trac. 2. ca. de deſtructōe appetitus. Scdo qz fe. in oībus mēbris ⁊ ſto⁹ eſt mala cōplo cal̄a diſſipās ſubaz ſtomachi: ad quā diſſipatiōem nō p̄t ſeq̄ bonitas appetitus q̄ req̄rit vnionē in ozifi⁹ ſto⁹ ⁊ ꝓtractū. Ter⁹ qz in fe. ſaltez putridis ē replo malox hu. replonē fantaſticā in ſto⁹ faciētiū. Quarto qz natura intēdit pori⁹ ad digōnē et expulſionē illox hu. q̄ ad appetendū ⁊ ad attrahendū cibum. ¶ Tertio notandū ſic dicit Ba. 4. de morbo. 9. io. q̄ in aialib⁹ ⁊ terre naſcētibus eſt quedā actio nālis ꝑ quā ſibi alliciūt nutrimētū. vñ ſic rami arborox attrahunt nutrimentū a radicib⁹ ⁊ radices ab ipa terra ſic mēbra attrahūt nutrimētū a venis meſeraic̄ ⁊ meſeraice a ſtomacho. ⁊ iſta actio ē pure nālis tā in aialib⁹ q̄ in terrenaſcētibus nō p̄cedente cognitōe aliq̄ nec ſenſatōe. Alia eſt actio q̄ eſt cōpoſita ex iſta nāli attrahēte: ⁊ ex aiali actōe ſentiēte. ⁊ iſta data eſt ſolū ozifi⁹ ſtomachi ⁊ ſtomacho hois ⁊ alioꝝ aialiū. Et hoc eſt qō dicebat gal̄. in loco palle⁹: ſtituit⁹ eſt in eis. i. aialibus ſenſus in eo: i. ſto⁹ q̄ inanitionē ſentiat: hec ḡ ꝟtus appetitiua ē cōpoſita ex nāli ꝓpter ſe: ⁊ ex aiali ꝓpter alia mēbra. ¶ Tūc querit ḡrto. cū inanitō ſit q̄dā ꝓuatio quō p̄t eē obiectū alicui⁹ potētie. Jordan⁹ ō turre rñdet dicēdo q̄ inani⁹ ſumit duob⁹ modis. Ano⁹ ꝑ quadā vacuitate ⁊ expiratōe fcā. ⁊ ſic hz rōem ꝓuatōis. Alio⁹ ſumit ꝑ quadam q̄litate derelicta in mē ex inanitōe q̄ eſt ꝓxis ad inanitōes. ⁊ forte illa q̄litas eſt ipe ꝓtract⁹ ptiū ſto⁹. ⁊ ꝑ iſtā q̄litatē ſentim⁹ ſto^m forte inanitū. Dico etiā q̄ ſuccio ſemp p̄cedit inanitionē. ſuccio aūt eſt mot⁹. motus p̄t ſentiri cuz ſit ſenſibile cōe. Cū ḡ ſuccio ⁊ inanitio ꝓcomitent. ſuccio ſentit̄ ꝑ ſe: ⁊ inanitio ꝑ accns ſic color videt ꝑ ſe: cū ꝑ ſe ſit ſubm. viſus: et res colorata videt ꝑ accns. ¶ Quinto querit ḡre natura nō dedit alijs mēbris corpis ſic ozifi⁹ ſtomachi ſenſum inanitōis: vt fameſcerēt ſic os ſtomachi. Dico q̄ natura ſemp agit quod melius eſt iurta poſſe. ⁊ iō q̄ō p̄t fieri ꝑ pauciora adeo, bñ: nō dz fieri ꝑ plura: ſ̄ ꝑ ſenſum ozificij ſtomachi oīa alia mēbra mouent ad alimentū. ḡ fruſtratus eēt ille ſenſus in alijs mēbris. Scdo qz eſuries ſiue fames eſt q̄dā ꝓtriſtatio ⁊ quedā paſſio. nūc aūt meli⁹ eſt q̄ vnū mēbrū cōtriſteť ⁊ patiať: q̄ ſi cetera mēbra ꝓtriſtarēť ⁊ eēnt paſſionata. ¶ Sexto notandū ꝑm Bal̄. 4. de morbo. c. 10. q̄ b̄ nomen deſideriū ſiue appetit⁹ cōiter ſe hz ad iſtum ⁊ ad aliū. i. ad appetitū naturalē q̄ ē in mēbris ⁊ ad appetitū cōpoſitū ex aiali ⁊ nāli q̄ eſt in ſto⁹ ozificio. vñ inanitio ē cā iſtox appetituū. Et q̄nq̄ ḡ mot⁹ in iſto appetitu ꝓſiderant cōtinui. vn⁹ ſequēs aliū ⁊ alius aliū. Dzim⁹ eſt inani⁹ ſeu exala⁹ q̄ fit in mēbris. Scds ē nāl appetit⁹: q̄ ē in mēbris inaniti ꝓ quē ſibi alliciūt nutrimētū. Tertio eſt ſuccio venarū meſeraicarū a ſto⁹. Quart⁹ eſt ſenſus ſto⁹ ſuccionez illā ſentiēs. Quit⁹ eſt aiatū deſideriū ſeu appetit⁹ qō eſt oīm finis. Vba ſunt ga. ibidē q̄ ſi appetitus fuerit ablatus tūc b̄ eſt qz ſto⁹ non ſentit ſuccionē. aut qz ſuccio nō fit: aut qz mēbra nō inaniunt: nec aliq̄d de q̄ fit curādū ab eis reſoluť. Et hoc accidit q̄n nutrimētū eox ē nimis groſſum ⁊ viſcoſum: ſicut recitat Jordanus de turre ſup̄. 4. de morbo. c. 2. de q̄dā muliere q̄ fuit i alamania q̄ ſtetit ſex mēſib⁹ ſine cibo⁹ potu. ⁊ hoc fuit qz habuit hu. viſcoſum ⁊ groſſum a q̄ parū vel nihil de q̄ ſit curandū potuit reſolui. ⁊ b̄ cognoſcit intellect⁹ q̄re hoīes q̄ groſſis ⁊ viſcoſis veſcunť cibarijs tardi⁹ fameſcūt: ⁊ diutius poſſunt abſtinere. Scdo cogſcit q̄re egri q̄rū egritudines a mā fiūt groſſa, et viſcoſa tardi⁹ deliteſcūt, tardi⁹ q̄s eſurūt vel fameſcūt. ¶ Septimo ig̃randū nō eſt q̄ ꝓualeſcēres, ꝓpinq̄ egritudini cōiter hñt debilē appetitū. p̄mo, ppr paucitatē ſan. ⁊ debilitatē ꝟtut. Scdo, ppr paucitatē ſaliue q̄ deficit ad maſticādū: ⁊ talis appetit⁹ reuertit cū reuerſione⁹ ⁊ noua ſan. g̃ratōe ⁊ ꝟtutis ꝓfortatione. Et in b̄ cognoſcit quō ꝓualeſcētes cū liq̄dis ⁊ potabilibus cibarijs enutriendi ſunt. Scdo cognoſcit qual⁹ ꝟtus in eis ſit ꝓfortanda. ¶ Octauo declarādū eſt iuꝫ dctū q̄ aliq̄s in p̄n⁹ comeſtionis hō nō appetit. et poſt euigilať appetit⁹ ⁊ homo p̄t comedere cuius p̄ma cā p̄t eē: qz ꝑ p̄mū cibū abſtergit hu. q̄ in orificio ſto⁹ ꝓtinebať. Scdo forte q̄a ꝑ q̄litatē talis cibi remouet q̄litas vel cōplo ipſius ſto⁹ vt faciūt aliata ⁊ pipata in frida ſto⁹ cōplone. vel qz talis cib⁹ ꝓpus ſumpt⁹ ꝓfortādo ꝟtutem incitat appetitū ⁊c.

Digitized by Google

¶ Laplm. 6. de appetitu canino.

Animus appetit⁹ est fames inordinata ⁊ insatiabilis: in q̄ pa. ſp appetit cibū: ſic canis apud ypo. Iſta pa° vocat in digē². nā p indigētiā ītelligit famē caninā. vt dicit ga. 2. amph. 2°. 21. ibi. Pot⁹ indigentiam ſolunt. Et ga. in eodē 2° vocat appetitū can⁹ Alex⁹ vocat hanc paſſionē cinodoreos. Et dr a cinos grece q̄ est canis latine: ⁊ doreos q̄ est glia canina. ꝓterea q⁹ canes in appetitu gliant. Maior em glia canū est multū cibus hre ⁊ semp comedere. ⁊ ſi cibos ſufficiēter reꝑūt: tm̄ d eis aſſumūt: q⁹ ſto⁹ eoꝝ ipos retiere nec coḡre mīme valēt: imo nccrio cogunt ad expulſionē ipoꝝ p vomitū. Sil⁹ iſti famelici tm̄ de cibo aſſumūt q⁹ ſto⁹ eoꝝ nec retinere nec pfecte digerere poſſunt: imo eis vomitus vel fluxus vētris neceſſario ſunt venturi. ido eis citiſſime eſt ſuccurrendū.

Cauſe huj⁹ egri. ſunt q̄dā ꝑmitine: q̄dā añtes: q̄dā ꝓiuncte. Primitiue est nimia frigiditas aeris faciēs redūdare ⁊ fortificare ⁊ nō mortificare naturalē calorez vt frequēter accidit tranſeūtibus p loca niuoſa ⁊ mōtoſa accidit niſi quia famulus meus habuit panem ſecum: forte in ſincopim⁹ mortē inciditſſem. Et in iſto caſu dicūt laici q⁹ tales famelici calcauerūt herbā famē inducētē Sed̄a cā ꝑmitiua pōt eſſe calitas aeris circūdans faciēs ad magnā reſolonē humiditatis corꝑis: maxie ſi poſt in loco tparo recreēt. Et in iſta ſpecie cōiter ꝓcedit ſitis. Alia cā pōt eē exercitiū laboriosum multi tpis. vnde poſt q̄ſ ſunt in reḡe famelcūt. Alia cā pōt eſſe vigilie ſuꝑflue que faciūt ⁊ iuuāt ad magnā reſolorez et magnā hūs reſolonē grandē req̄rit reſtaurationē. ¶ Cauſe añtes ſunt duplices: quedaz ſunt que faciūt ad magnā reſolonē humoꝝ ⁊ humiditatū in corꝑe exītū ⁊ ꝓſumptiōez eorū. vt ſunt feb. ⁊ egritudines ꝓſumētes: que ly dū ſunt: appetitū deiciūt: tm̄ in qualeſcendo ab eis ipm̄ p accſs ītmoderate augmentāt. Alia cauſa pōt eſſe vſus rerū multiplicantiū meliam ⁊ humorē melicū vel flāticū acrē vel ponticū in corꝑe. Alia cā añs pñt eſſe ỹmes ī ſtomacho vel in inteſtinis exītes: q̄ deſtruūt vel conſumūt cibū aſſumptū: q⁹ totū corꝑ⁹ dimittunt famelicū cū ex aſſumptis nō nutriat Alia cā añs pōt eſſe debilitas vnꝰ retentiue int⁹ in corꝑe ſtomachi vel inteſtinoꝝ vel ī ſuꝑficie corꝑis nō potētis retinere hūiditates nutrimētales cū nimia aptione poꝝ. Alia cauſa pōt eſſe reuma frigidū effuſum ad oꝛificium qui vel rōne ſue ſubſtātie vel ſaltem ſue qualitatis: q⁹ frigidus ⁊ acidus eſt: acredinez vel malā frigidā cōpl̄onez in eodem inducit. ¶ Cāe ꝓiūcte ſunt due ꝓcipue q̄ ponūtur p° a ga. 2. amph. 2°. 21. ibi. Potus indigentiā ſoluit. Secūdo conſequenter ponunt a Serapiōe Tertio ab Aui. in ꝓpriis capl̄is. Prima ē mala cōpl̄o frigida ſtomachi ꝓcipue oꝛificij eius que dum ibi fuerit ⁊ multū nō excedat neceſſario amplius q̄ oporteat augmētat appetitum. iuxta illud Ga. 2. teḡ. Frigidus ỹo venit Secūda cauſa ꝓiuncta ⁊ immediata appetitus canini ſunt humores acidi in ſubſtantia ſtomachi ſe implicātes. Alia cauſa ꝓiūcta est ſuperflua humiditatū ſubſtantialiū corꝑis ꝓſumptō vt frequēter accidit poſt febres magnas ⁊ immoderatū fluxum vētris ⁊ vomitū et incōtinentiā nutrimēti. Alia cauſa ꝓiūcta poteſt eſſe foꝛtis calor ſtomachi ſequēs fortē calorem totius corꝑis qui ⁊ foꝛtit reſolvit ⁊ foꝛtiter digerit ⁊ foꝛtiter appetit vel appetere facit. Idcirco anglici ⁊ alamani cū fortē ⁊ cal̄m habeāt ſtomachū ⁊ multū in corꝑe naturalē calorem ⁊ fortē ⁊ magnū habent appetitum ⁊ digeſtionem. ⁊ ex illa cauſa freq̄nter in urrunt hanc paſſionem.

Signa appetitus canini bonū est q⁹ ſigna ponant ỹm erecutōes cauſarū. naz canin⁹ appetitus accidit interdū ꝑ pr cās ꝑmitiuas vt q⁹ trāſiuit p loca niuoſa frigida ⁊c. Hoc autē ex relatōe infirmi et ſodalitū poteſt compḡhēdi. vel q⁹ aer est excellēt frigidus. ⁊ tūc nō adeſt ſitis. vl⁹ ſi aer eſt excellenter calidus faciens ad magnā reſolonem ⁊ in iſto caſu adeſt ⁊ ꝓcedit ſitis. ſimil⁹ etiam ſi diu laborauit vel ſuꝑfluū habuit ginnaſiū. vel ſuꝑfluas vigilias. ⁊ ſic de alijs de quibus medic⁹ ſuū patientē debet int⁹rogare poſtpoſita verecūdia quacūq⁹ nō ꝓfidens in ſolo reſpiciēdo vrinali. Opz em̄ te egrū de cūctis⁹ interrogare vñ egritudo naſci ſolet tā ītērioribus q⁹ exterioꝛib⁹ ꝙquiri. ⁊ ỹm potioꝛē ptem iudicare. Ait Damaſ. in ſuis āphoꝛiſmis. Et ſequit ne te pudeat egrū p omnia int⁹rogare. ¶ Signa cauſarū añtiū ſunt q⁹ febres ⁊ egritudines cōſumētes ꝓceſſerūt ⁊ reſoluētes vel fluxus vētris vel vomitus ⁊ tūc feces deficcātur cū natura ſit auara ⁊ ītēdat ad depditorū reſtaurationē ⁊ multū de nutrimēto attrahendo exſiccat feces. Et cognoſcit quia vſus fuit rebus multiplicātib⁹ in corꝑe humorem melicū vel acidū: vt ſunt legumia caſe⁹ ſalū⁹

Digitized by Google

et carnes salse indurate ⁊ fructꝰ acerbi ⁊ stiptici acetū agrestā ⁊ vinū acre vel ponticuꝫ et silla. Vermes etiā cognoscunt: qꝫ sentiūt eos in vētre moueri. ⁊ faciūt dolorē ⁊ turbatōem in ventre ꝓcipue añ cōestionē ⁊ ista cessant cibo sumpto. Sīdo est ex debilitate ꝟtutꝭ retentiue in stoꝯ. tūc adest multitudo egōis crude: ⁊ aliqñ rugiꝫ ⁊ inflaꝯ ⁊ aliqñ cū illa egōe exit flegma vel egō sanguinolēta. vt dicit Auī. Et si fuerit ꝓpter nimiā aptionē pozoꝝ exteriozꝫ tūc fit sudoꝝ diaforeticꝰ ⁊ resolutio debilitas corpis. sīdo fuerit ex reumate cogñscit ꝑ signa reumat. ¶ Signa cārū ꝺiffꝯctarū ꝺ sunt ꝓmo: qꝫ si fuerit facta resolō magna cogñscit ꝑ habitudinē corpis macrāt ⁊ ꝓsumptoinē hūiditatū ei⁹: ⁊ ꝓesserūt cāe resolōnis añtes vel pꝛi mitiue vel flurus vētris vel lōgus labor ⁊ nimie vigilie ⁊ filla. si canin⁹ appetitꝰ veniat ꝓpter frigitatē stoᵓ signa sūt qꝫ adest sitis: immo adest mltitudo egōnis inflaꝯ ⁊ rugitꝰ in vētre ⁊ nō bñ digerit cib⁹. Sīdo fuerit ab hu. aceto sor: tunc adest paucitas sitꝭ ⁊ eructuaꝯ acetosa. verūm si est ꝓpter flā acetosum: cū supꝺictis signis currit saliua multa ab ore: ⁊ os repitur humdū. ⁊ si est a melīa cū supꝛadictis signis adest siccitas oris ⁊ paucitas somni: ⁊ somnia terribilia ⁊ malicia cogitationū.

Iudicia in appetitu canino. ꝑ⁹ hñtes appetitū caninū nisi eis succurrat incidūt in stoᵓ ⁊ epatis debilitatē. Deide in hydropisim, ꝓpterea: qꝫ stoᵓ eoꝝ ⁊ epata nō pñt pfecte digerere magnā ciboꝝ ⁊ potuū ꝯritatē. iō ꝑus fiūt cacochimici: deinde ydropici. ¶ Scōo iudicat sic. frequēter patientes caninū appetitū incurrūt atrophiā aut lienteriā, ꝓpter cām imediate ꝺictā cū debilitate retētiue. ¶ Tertio caueāt sibi qualescētes ab egritudinib⁹ in q̄bus magna facta fuit resolō a supflua cibi ⁊ potus assumptōne: alꝭ cito in recidiuā aut in cacochimiā ⁊ cacecia deriuat. ¶ Quarto dicit ꝙ Gerar. cremñ. sup viaticum ⁊ trāssumptiue Bern̄. de lilio si appetitꝰ caninus diu ꝓtinuet ducit boiem ad bolismū ⁊ bolism⁹ in famē sincopalē: ⁊ famis sincopal' ad mortē. ¶ Quīto: si cū ꝺiligētia a ꝓnᵒ vl' statim appetitus canino succurrat: cito pa. sine damno ad pstinū statū reducat. ¶ Sexto cū ypoc. 2. amph̄. c. 21. potus vini solut famē caninam ibi. potus indigentiā solut. Et q̄uis iste amphorism⁹ fit ꝓacticus ⁊ curatiuꝰ; tñ ad iudicia possimus ipm adaptare.

Curatio appetitus canini ponitur ab ypo. in loco imediate allegato. Nam potus qui est vinū soluit indigētiaꝫ id est appetitū caninū. Et Ga. in cōmēto quā sequit cetus medicoꝝ. ⁊ fere tota medicine bibliotheca hoc ait. cibaria g̃ in ꝑmis ozdinētur pinguia ⁊ vnctuosa q̄ si nō nat' hēant artificial' machinent'. ⁊ post hmōi cibos vinū deꝯ rubeū vel rufum maturū. Et hoc intelligat qñ ista fames ꝓcedit a mala frīda stoᵓ vel ab humacidis ui stoᵓ ⁊ in eius subam ꝓtēt vel inuisca. Consideret igit si fit a causis ꝑmitiuis ⁊ ille remoueant ꝑ sua ꝯria. Et si fuerit ꝓpter aeris fritatē mutet ad aerē calm. Et si fuerit ꝓpter aeris calitatē mutet ad aerē frīū vel tēperatuꝫ ⁊ sic de aliis. ¶ Et si causa est fria cū mā fria flegmatica. digerat illa mā ꝑ modū ꝺictū in c. 4. istius q̄rti libri cū curatōe male cōplois frigide stomachi: cū mā sīc cū oximelle squillitico: in q̄ decoquant ysopus ⁊ mēta. Vel digerat sic. R. origani calamēti pulegij abſinthmente saturegie. añ. ʒ. ij. anisi maratri carui ameos fiseleos semē apij semē leuistici ⁊ petroꝯ macedonici añ. ʒ. j. calami aromatici galangꝰ añ. ʒ. ij. spicenardi. ʒ. j. mellis despumati. ℔. j. et ℈. ℞ firupus. ⁊ deꝯ cū aqua decoctōis cicer rubeoꝝ ⁊ raꝺ perᵓ. Deinde purget sic. ℞. polipodij quercini liquiritꝰ passularū mūdatarum ab arill' añ. ʒ. j. anisi maratri añ. ʒ. ℈. ℞ decocᵒ in q̄ dissoluat pulueris diaturbit. ʒ. j. et ℈. diacarthami. ʒ. ij. vel magis vel minus ꝑm vires patiētis. vl' purget cū isto bolo. ℞. zinziberis viridis. ʒ. j. pul' turbith. ʒ. ij. ℞ bolus. Purgata mā dent cibaria pinguia vnctuosa: et vtatur carnib⁹ pinguib⁹ ⁊ renibus mutonis cuꝫ suis pinguedinib⁹. Et vtat butiro et offis impinguatis ⁊ filibus. potet vinū rufum quod diuꝛ stomacho moꝝ ꝑ suā grossitiē ⁊ tardā penetrationē. Et si flā est acetosum: vtat supꝺict. vtat cibo facto ex origano ⁊ vtatur finapi ⁊ eruca. Et ꝑm Auic. debet comedere mel ⁊ nuces ⁊ amigdala ⁊ allia cepeꝝ pozosꝝ cibaria pinguia ⁊ vina grossa matura. ¶ Si melīa fuerit in causa: digerat mā cū isto sirupo. ℞. radicū aperitiuarū thimi epithimi foliozꝫ buglosse ⁊ bozagims scolopēdrie añ. ʒ. j. passularū mundatarū ab arill' florꝫ bozagꝰ ⁊ buglosse. añ. ʒ. j. fumiterre. M. j. fiat sirupus addendo mellis despumati. ℔. j. et ℈. deinde purget sic ℞. folliculoꝝ sene polipoᵓ querc. an' añ. ʒ. ℈ passul: mundō. ʒ. j. ℞ decoctio in qua dissoluat pul. epithimi. ʒ. ij. pul. sene. pul. agarici. añ. ʒ. ℈ garioℜ. ℈. ℈. vel purget cum diasene vel cum diabozaginato ⁊c. Et ℞ flōia de salmarella si fuerit necesse. Deinde vtat regimine supꝛadi

Digitized by Google

ctō cōmedendo cibos pingues ⁊ fumēdo vi^m ru. ⁊ roseum maturū. Et caueat pinaviridia ⁊ pontica ⁊ stiptica. ⁊ silr cibaria ad istum sapo rem pertinentia ⁊ que habent appetitū inci tare: vt illa que fiunt cum aceto ⁊ agresta vel succis acidis ⁊ speciebus vt est poragium qō vocat in gallico ciue ⁊ canelata. ⁊ silr caueāt ab incitantib⁹ appetitū: nisi p hoc intendatur ad destructionē cani appetit⁹. Et dicit Auī. ꝙ sumere post cibū vitella ouoꝝ in igne idura toꝝ vs eis. dicit ēt ꝙ si illud vinū maturū ca liduꝫ sumaī ieiuno sto° sanat ab illa fame ca nina. Sumāt ēt isti qui dictam egritudinē zia cā frida patiunt electua³ calida: vt est leticia Salieni pluris cū musco dyagalanga. diazin ziberos diatrio pipeon trifera magna ⁊ silia. Et nectar factū cū melle ⁊ vino maturo ⁊ bo nis spēbus: ⁊ totalr caueāt ⁊ pontica ⁊ stiptri ca siue sint cibi siue pot⁹ siue fruct⁹ siue pora gia. Et in isto cōcludit duarū causaꝝ ꝓiuncta rum. s. male cōplonis fride ⁊ hūoris acris in ista cōtenti cura°. ¶ Si vo ꝙ caninus appeti tus pp magnā resolonē ⁊ hūiditatū superfluaꝝ cōsumptionē vt fit sepe post egritudines cō sumptiuas vt sunt fe. ⁊ fluxus vētris ⁊ silia. tūc cū isti ꝑpe egritudines exītes sint cōua lescentes bonis cibarijs nutriendi sunt ⁊ bo num vi^m assumaī tēperatū. Nam si grossa ci baria tunc eis exhibent vt caro vaccina ⁊ pi sces bestiales ⁊ panis azim⁹ ⁊ legumia ⁊ silia cū natura ⁊ virt⁹ dgia in cōualescentib⁹ sit de bilis illa talia cibaria digerere nō valebit: y° rōne iperfecte dgōis in malos vsus vel resi duū ꝙuerterent ꝓpterea delicati⁹ nutriendi sunt dādo gallinā piguē ⁊ caponē silr ⁊ aues pingues cāpestres ⁊ butirū ⁊ offas cū brodio vel oleo impiguatas ⁊ cibū cōpositū cuꝫ oleo amigd. ⁊ suc. vt quismō hēant inordinatū in ficere appetitū ⁊ pedetētī ad pstinū statū sūt reducēdi. Si vo ꝓtingeret istos eē pfectos cō ualescentes ⁊ sanos cū forti ystimbre ⁊ cū in tenso ⁊ ioꝛdinato appetitu. vel si iste ioꝛdina tus apperit⁹ ꝓcederet a nimia sto° caliditate sequēte fortē caloꝛē nālem totī⁹ coꝛporis. yl si fieret a magna resolone fcā in coꝛpore ab in tenso eius nāli caloꝛe tunc ꝓculdu° cōpetunt cibi quoꝝ nutrimentū non faciliter resoluet: vt sunt carnes pingues antiq̄ mutonis ⁊ bo uine ⁊ porcine ⁊ oia genera leguminū panis azimus ⁊ pisces bestiales pedes boū ventres ⁊ sto° alium risum ⁊ frumentū coctū oua idu rata delfini sturiones cōchilia ⁊ silia. Et si sit caliditas: temperetur cum ꝙqua. naꝫ tales ca lidi existentes debent cauere ab omnibus ele ctuarys ⁊ speciebus calidis ⁊ a vio minis ca lido nisi cum a qua fuerit temperatum. Eibaria eoꝝ etiam cuꝫ rebus frigidis sunt tēpe randa: vt eoꝝ superflua caliditas aliqualiter remittatur. Idcirco valent citrulli melones ⁊ cucumeres ⁊ cucurbite. ¶ Isti etiam in qui bus tanta fiat resolutio icū fridis vnguentis ⁊ oleis sunt pungendi vt est populeon vnguē tum rosatum vnguentum resumptiuū cuꝫ su perioꝛibus rebus mistum ⁊ vnguentū album dictū in caplo de ptisi oleum rob. oleū vnfan cinum. oia enī ista caloꝛē superfluum habent remittere ⁊ unfridare maxie si camphoꝛa cum oleo mandragoꝛe cum eis misceatur. nā talia refrigerant ⁊ poꝛos claudunt. liniantur etiaꝫ cum aceto ⁊ aqua rob. in quibus ꝓius alumē fuerit dissolutum. balneum etiam a que frigi de confert eis sm Auicē. in ꝓpꝛio caplo: nisi fuerit aliquid qō ꝓhibeat. Si canin⁹ appeti tus fuerit ꝓpter vermes: interficiantur ⁊ ex pellantur ꝓout in suo caplo dicetur. Si vo fuerit ꝓpter reuma: ei ꝑpendatur cura sicut dictum est in caplo ꝓpꝛio in li°. 2°. vel ꝑut dictum est in caplo de emopthoica vel in ca pitulo de ptisi in libꝛo tertio. ⁊ sic de alijs.

Clarificatio in appetitu canio. Pri mo sciendum ꝙ in ap petitu canino cōpetunt cibaria pinguia ⁊ vn ctuosa ⁊ hoc est vt illa cito satient ⁊ defendāt appetitum. sm istam viam valent aliqui cibi pingues per artem vel naturam ad demace ratione coꝛpoꝝ grossoꝝ sm qō ponit Auicē. in. 7^1. 4^1. trac. 4. ca°. de extenuando pingues per artem vel nām ad demaceratione coꝛpoꝝ crassoꝝ vbi dicit ꝙ ex eis que iuuant ad mio randū cibus coꝛ fit pinguis valde vt satiet ve lociter: qm̄ appetitus eoꝝ debilitaī ⁊ per ꝑs non possunt ipinguari. ¶ Secdo sciendus ꝙ vt dictum est in iudicijs autoꝛitate Berar di ⁊ Hozdonj ꝙ appetitus caninus si diu cō tinuetur: ducit in bolismū. Et verum est si ad istum appetum caninū sequitur vomitus vel fluxus vētris: qꝛ tunc mēbꝛa fiunt famelica: cum non nutriantur: ⁊ hoc est de rōne ⁊ essen tia bolismi. Sed si illa cibaria sumpta bñ reti neantur ⁊ digerantur nunq̄ in eternuꝫ in bo lismum transmeabunt. Dicitur etiam ibidem ꝙ bolismus ducit ad famem sincopalē. Et rō est qꝛ cum in bolismo eger non recipiat cibuꝫ nec potū: tunc nec mēbꝛa nutriunt nec caloꝛ nec spūs generant: ⁊ sic nō est mirandū si ad sincopim veniat atq̄ mortē ꝑp nutrimēti pe

muriã atq; ſpũs ⁊ nãlis caloris paupertates.
¶ Tertio ſciẽdũ ſm Ba^m in li°de cibis: q ſto^o ⁊ mrices aliq; ſunt duriozes ptes comeſtibiles aliq; ad digerendũ ⁊ hoc eſt q; ſũt neruoſiozes ꝓpterea uber Aui. q denſ ad comedendũ in canino appetitu fcõ a nimio caloze cozpozis ⁊ ſto^o ⁊ a magꝝ reſolone hũiditatuꝫ ſubſtãrialiũ cozpiſ. nã iſta cũ ſua duricie ꝛpugnãdo calozi nãli digerenti. caloz nãlis aliq̃liter remittit cũ oẽ agens nãle in agẽdo repatiat ille caloz foztis ſaltẽ intẽſiue remittit ẽq; illi cibi poſt digeſtionẽ pfectã augeant nãlez calozẽ. ⁊ vl'r q̃libet cibus ſiue ſit fridus ſiue calidus põ cũ in ſanguinẽ tranſmutat': calozem augmẽtat innatũ ſm vnã filitudinẽ. ſed dum ad nãm ſanguinis pducitur: nõ ſic adhuc ſm diſpõnẽ pfectã ſanguis aut ifridat cozp^s aut calefacit ſicut med^a. ẽba ſunt Ha^l pciſa. 3°. õ cõpoſitõb^s. c. 5. ẽiſus finẽ. Jteruꝫ dico: q ĩmediate dicta cibaria valent q; nutrimẽtum ab eis ꝓducti nõ eſt facil'r reſolubile. ¶ Quarto ſciẽdũ: q in executiõe dictũ eſt q appetit^s caninus põt accidere pp debilitatẽ ẽrum retẽtiue q̃ lz vt plimũ debilitet a frido. tũ ſm Aui. i 15^a. 3^l. ĩ. c. de cura appetit^s canini ipſa ẽt^s retẽtiua ⁊ oĩs ẽt^s põt debilitari pp oẽm maliciaz cõpoſitonis. Et nõ attẽdas ad ſmonẽ illoz q̃ dicunt ẽuũ dicit Aui. ¶ Quito no. q q̃ appetitus canin^s venit pp fluxũ vẽtris nutrimẽtum cozpozi toto neceſſariũ p ĩferi^s ſubtrahẽtes q reſtrigẽdo fluxũ vẽtris repit ĩuuamẽtũ. ⁊ ĩ iſto caſu ẽ mirabile q; fluxũ vẽtris iuuat ab appetitu canino tõ q; mlti cibi capiunt q̃ a nã cõtinui nec digeri põt ſufficienẽ ⁊ ſic p ĩferi^s expelluntr ĩtẽpeſtiue: q̃ ẽt expulſio canini appetit^s exiſtit cã mãifeſta: cũ mẽ^a nõ nutriant. y° item nãl'r appetũt nutri^m. ⁊ vl' eẽ q̃dã reuolo ſiue circla°. ſic eſt ĩ rota p ſe reuolubili. ĩ q̃ vna eſt cã mot^s ſurſuz ⁊ alia cã mot^s deorſum. vtraq; tñ cã in eadẽ rota exiſtit. ¶ Ser° q̃rit vtrũ in canino appetu fcõ pp reſolonẽ hũiditatum a fe. vl' fluxũ vẽtris factũ vl' ab aliis egritudib^s groſſa cibaria tarde digõis debeãt admiſtrari vl' q^c aucte Eremonẽſ ⁊ aliq; ipſuz ſequẽtiũ ſup viaticũ q̃ exꝑſſe ponit q cibaria groſſa in tali caſu dñt admiſtrari. ¶ Jn o^m eſt rõ: cib^a q̃ digeri ab aſſumẽte nõ põt nullo° dñt miſtrari. ſ. ſic ẽ ĩ ꝓpoſito. q̃ tẽ. ꝓia bõa ẽ. ⁊ aĩs pz: q; iſti cũ ſint ꝓualeſcẽtes ab egritudibus ꝓſumẽtib^s hñt paucos hũozes ⁊ paucos ſpũs ⁊ nãlẽ calozẽ ⁊ p ꝓis debilẽ digeſtiuã q̃ illos cibos digerere nec ſuadere ualeret. ⁊ b eſt rei ẽitas: vt pdictũ eſt in cura. Ad aucteꝫ dico: q itellexit in fine ſualeſcẽtie q̃n iã hñt fortẽ calozẽ nãlẽ. ¶ Septio no. q reu^a iterdũ pt eẽ cã intẽſi appetit^s ꝓpea: q; hũozes fri ⁊ acidi ad ipm ſto^m fluũt ⁊ in eo cãnt diſcraſiã friam vel cũ ſuo acido ſapoze cãnt appetitũ itẽſuz. ſi tñ reu^a ẽ calm duc ſto^m ad diſcraſiã cal'z ⁊ aliq̃ ad excoziatõez. ſil'r cal'i ⁊ cozroſiui ſint illi hu. fluẽtes. ⁊ vlter^s iſtud reu^a nocet appetitui ⁊ digõni vt dicit ĩ a. 6°. de ingenio. caplo. 1-7°.

Capitulum. 7. de boliſmo.

b **Oliſmus** eſt fames mẽbzorũ cum ſacietate ſto^i. Aui. in. 15^a. 3^l. trac. 2°. c. de fame vocata boliſm^s. Cũ iſta diffinitione ẽcordat alex^r dicens. boliſm^s eſt fames valida tot^s cozpis cũ ſto^i ibecillitate q ẽ pp numiũ calozẽ mẽbzoꝝ ſubam diſſoluẽtẽ ⁊ eoꝝ ẽrutẽ. b ille. Serapio. in 3°. ſm breuiarij dicit q boliſm^s aſt fames magꝝ ſeu ſupflua. Et diriuat a bu. qõ ẽ multũ vl' magnũ ⁊ liſm^s qõ eſt fames q̃ſi fames mlta vl' magna. vel dico q boliſm^s dr a bolo: lõ q; q̃uis iſti q̃ hãc patiũt egritudinẽ in pn°mag^m hẽant appetitũ vno ſolo bolo aſſũpto ſatiant. Et alio noie vocat fames vaccina ſm Serap. in loco ꝑallega° ⁊ trãſumptiue ſm Eremo. ſup viati. ¶ Jſti duo appetit^s. ſ. boliſm^s ⁊ canin^s appetit^s in aliq̃b^s ꝓueniũt q; ĩ vtroq; ẽ appetit^s itẽſus ad ſumẽdũ cibũ. ſ. diſcõueniũt: q; in appetitu canino multũ appetit de cibo ⁊ ml'tũ comedit. Jn boliſmo ãt multũ appe^r ⁊ pauꝝ comedit. 2° dñt q; in canino appetitu ẽt^s appetitia ſto^i ⁊ aliorũ mẽbzoꝝ ẽ fortẽ ⁊ ſaliua ſaltẽ ꝓ tpe ⁊ mẽ^a ſt repleta. Jn boliſ^s aũt ꝓ^o mẽ^a ſt ianita ⁊ ꝓ ꝓis debilia rõne ianitionis q̃uis ꝓtie attrahant ⁊ virt^s eſt debilitata ⁊ appetitus eſt in caſu.

Cauſa boliſmi eſt duplex. ſ. mala ꝛ° intenſa multũ mozifícãs ẽrutem ſenſibilẽ ⁊ virtutẽ attractiuã. Alia cã põt eſſe hu. circũlinientes ⁊ tegentes ⁊ coopientes os ſto^i ⁊ priũ in villis ſto^i ⁊ ozificij eius pp q̃s ip ſi villi longitudinales nõ põt attrahere vt hz littera Aui. in loco vltimo allegato.

Signa egritudinis per ipſam actiones leſam cognoſcuntur: etiaz quia iſti cõmuniter ſunt debiles ⁊ ſi eis cibi deſiderati apponentur ĩmediate ſatiantur ⁊ iterum aliquando appetunt ⁊ ſimiles abominatiões ſtatim veniũt. ſed ſi fuerit ab hũozib^s ozificiũ ſtomachi circũlinientib^s. adeſt iterdũ dolor ⁊ aggrauatio ſto^i. ⁊ alꝝ ejciunt aliq̃d de ill' hu per os ⁊ adeſt nauſea ⁊ vomitus ⁊ in oze ſenti tur vapoz illius humoris ſto^m circũlinientis

Digitized by Google

Et si fuerint hu. frigidi flātici nō adest sitis: ⁊ ꝑ adest saliua multa ⁊ pigrities ⁊ ociositas ⁊ oscita⁹. Et si fuerint cali adest siris ⁊ ozis ⁊ ligue siccitas. si fuerint a mala ꝯplone sine mā nō adest pōderositas in sto⁹ nec vomitus nec nausea. ⁊ pōt adesse dolor aliqñ maior aliqñ minor. Si ꝑ alias cās venerit de ill' dctm ē in. c. de effectu ⁊ppetit⁹ in isto. 4. li. Cōe tñ ē hūtib⁹ hūc appetitū q si diu duraverit fiunt macri. ⁊ seqt siccitas corpis ⁊ fritas ⁊ debilitatio totius corpis cū discolozatōe faciei.

Curatio ds fieri ⁊ ereq ꝑm executōem causarū. Aliq tñ documenta qñ gñales canones sunt ꝑmo ꝑmittēda. Pzi mā est ꝓpterea q hūtes bolismū sūt debiles os q ꝑ hūtes eoz ꝓfortenf cū cibis ⁊ potibus idoneis ⁊ ad hoc ꝙuemētibus. ¶ Scōm documentū ꝓpterea q hūtus aialis sensitiua ē debilitata ⁊ in casu nisi inꝑtū a hūtute nāli defideratiua instimulaf: os q illa sensitiua hūtus erceaf: ꝓfortef. ¶ Term ꝓpterea q ce^m ē initiū ⁊ originale ꝑn^m ⁊ sedes hui⁹ aialis hūtis sensitiue ⁊ orgaꝝ eius. ideo ce^m in hui⁹ egritudine ē ꝓfortanda. fil'z nerui ab eo ozti. ¶ Quartū est ꝓpterea q hūtes aialis in cer^o cū fragrātibus ⁊ aromatic ꝑcipue gaudēt ⁊ delectātur. idcirco cibi ⁊ potus ⁊ medicina bolism^m patientiū aromatib⁹ ⁊ fragrātibus ꝓtinuo debēt misceri. ꝑ ꝓcordātia isti⁹ documēti. vñ nō ostēdimus fundamētū aiati spūs esse ce^m: qa spūs augmentaf ⁊ nutrif ex eo qđ ꝙuenit ad illud. fundamētū em vitalis spūs arbitraf eē cor ⁊ arterias. ⁊ nutriunf illi spūs anhelitus sanf. Hꝫ sunt ga. 12. de inge. c. 4. ps igit doctorū etiā ⁊ vitalis ex bonis odoribus augmentant ⁊ nutriunf. ¶ Cura ꝑticularis appetitus bolismi est q si fuerit a mala ꝯplōe cal'a sine mā: denf aromatica frida' alterātia. vīvz ulep rosat aromatizatū cū cāphoza ⁊ sir⁹ rob aromatizat⁹ cū sanō. Et si est cū mā illa purgef ꝑm qđ est possibile. ⁊ denf interdū. 3. ij. ye rapigre cū. iij. coclearibus de sirupo acetoso vel de orizacra. Deinde def rosata nouella et triasanō. deinde stomachus iterū ꝓfortef cū supdictis. ⁊ def in potu vinū bonū aromatizū limfatū cū aqua rob in q fit dissoluta canphoza in pua q̄ritate. Post illa si cal'itas sto' est maior aromatizef stomach⁹ int⁹ ⁊ ex cum frigidis aromatic dict in ca. de sincopi. Et vz sirupus mirtillor cū cāphoza ⁊ musco. Posito aūt q fiat a cā fria cū mā sine dubio fiat sic dictū est in debilitate appetit⁹ fcta a mā fria. Deinde ꝑ alteratōe vtaf aromatic cal'is vt ē elec^m diābze pliris cū musco ⁊ aromaticū rob. ⁊ diamargaritō diātos cū musco. Et si fritas est multū intēsa sumaf tiriacā ⁊ metridatum Et vtaf sagzenea ⁊ diamarg. cui⁹ recep^a ponif in. 5. cañ. Et vz etiā stōticō ꝓfortatiuū ⁊ ēpla et linimēta circa sto^m: sed qa spsio aq̄ frie in corpe facit ad reuocationem calozis nālis et spūs ad intra ⁊ ad ꝓfortatōnē. vt scribif. 5. de cōplonibus. c. 6. Idcirco istoz facies cū aqua frigida ⁊ rob rozāde sunt ⁊ denf cibi aromatici cū pipe ⁊ cinamomo ⁊ garioff. ꝑus odorāº secūdario comedēdo. Et sumat bonū vinum antiquū in cal'a cū rob. ⁊ sanō. ⁊ cāphoza ⁊ si milib⁹ aromatizatū vel cū spica' ⁊ garioff. et cinamomo ⁊ pipe ⁊ filibus in cā fria suffumi genf. igif in cā cal'a cū aceto sup tegulā candentē infuso vel cū sandal' et rob ⁊ florib⁹ nenufaris ⁊ cāphoza. Et qñ cā est frida cū xiloaloes ⁊ ambza ⁊ musco ⁊ thimiamate ⁊ lapdano ⁊ thure ⁊ mastice cū suffumigijs que fiunt ad bonū odorē vt est cortex citri ⁊ citrāguli ⁊ galāg agrestis ⁊ gallia muscata ⁊ alipta muscata mixta cū supdictis. Aliqui volūt q isti circūquaqz puis virgī lenit cedanf qñ indolorose vt sanguis ⁊ hūores exterius attrahanf vt hūtus attractiua fil'z alie hūtutes sopite ide excitenf ⁊ quasi reuiuiscāt. si tibi videf fiēdū f. Ledere tñ infirmū ⁊ inopēdigis ⁊ flagellis apud laicos videf ignominiosus. Apud vero ꝓudētes nequaq̄ immo sulubze in suo casu. Et quia Aui. dicit q cura bolismi est sic cura debilitatis appetitus. ideo si aliqđ hic deficit recurre ad illud caplm.

Declaratio In bolismo ꝑ⁰ dubitat de bolismo cui⁹ hūtut est nocumentū. Dico q hūtutis appetitiue ⁊ attractiue stomachi. Primo appetitiue: qz nō continuat appetitū sui nec attrahit aliūde illō quod sibi apponit. ¶ Scōo scias q illō quod patit ꝓncipal' in bolismo est stomach⁹ ⁊ ꝓcipue orificiū eius. ꝓpterea quia infectū est ⁊ fantastica replone impeditū nō valens suum appetitū ꝓtinuare. Scōo dico q oia alia corporis mēbra potiunf in appetitu quivocatur bolismus saltē in ꝓcessu egritudis ꝓpter defectū nutrimēti ꝓcedentē ex defectu stōachi. ¶ Tertio sciendū est q ꝓpterea q hūtus attractiua sto' est defecta seu impedita nō potēs sufficiens nutrimentū attrahere. Et alie tres hūtutes nāles. s. retētiua digestiua ⁊ expulsiua cessant ꝑ maiori ꝓte a suis opatōib⁹: ideo qa nō habēt māz i qua opari possint: ⁊ tūc tu dices

ergo iste ꝟtutes tunc tpis ex quo nō operant deberēt intēdi ⁊ fortificari: qz nō debilitātur ex suis opatōnib⁹ ⁊ laborib⁹ a q̄bus ceſſant p maiori pte. Rñdet q̄ ly iste ꝟtutes nō operāt in bolismo. tñ non ꝓpter hoc fortificant: imo ꝓtinuo debilitant. cuius rō est: qz iste ꝟtutes nō opant niſi mediāte caloze nāli ⁊ spū. et p ꝓñs effect⁹ siue actōis ē cā debilitat⁹ cuiuſcūq; ꝟtutis. ⁊ sic p3 q̄d sit dicendū. ¶ Quarto dubitaf de illo quod dictū est in cauſis q̄ mala ꝯ intensa mortificās ꝟtutē senſibilē pōt esse cā bolismi: qz certū est q̄ illa fames nō pōt fieri ſine magno senſu. magn⁹ aūt senſus non pōt fieri a virtute mortificante. ergo mala ꝯ mortificās ꝟtutē senſibilē non pōt esse cauſa bolismi. cui⁹ opp⁹ dicūt autores. Hoc aūt videf quodāmodo difficile. ſ mihi videt sic ee dicendū. Notandū p̄mo q̄ māl⁹ loquēdo: q̄ appetit⁹ est duplex. q̄dā est nālis mere ⁊ pure Et iste est cōis arboribꝫ ⁊ oībus mēbris aīaliū ꝑter sto⁹ vt tā ꝓnotatū est in. c. 5. añ istud in clarifi⁹ auctē Ba¹roboza² ⁊ iste ē appetit⁹ mēbroꝝ p quā nāl⁹ ipa appetūt ⁊ alliciūt ſibi nutrimētū. ⁊ iste complef ꝟtutē naturalem attractiuā mediāntꝫ villis longitudinalibus in q̄libet mēbro hois seu aīalis alteri⁹ exiſtis Et iste appetitus nālis magis viget in bolismo. ꝓpterea qz mēbra appetūt naturāl⁹ cibū ⁊ alimentū ex parte neceſſitatis finis. Alij⁹ est appetitus cōpoſitus ex aīali ⁊ nāli. ꝟ ē dictu q̄ iste appetit⁹ ꝓtim est nālis: qz mēbrū nāl⁹ deſiderat nutri¹ ⁊ recrea¹. ꝓtim etiā est aīalis: qz ꝟtus aīata senſibilis viget ⁊ sentit inanitionē ⁊ ſucceſſionē ⁊ ꝓtractū ad q̄ ſequif appetitus cibi⁹ potus in sto⁹. Et ꝟ est appetitus p quē appetimus comedere ⁊ bibere. ⁊ iste ē in hoie ſano ⁊ tpato cū nō excedit in ſuperfluo appetēdo nec defraudaf in appetēdo cibū et potū toti corpi neceſſariū. iuxta illud Ba. 3. teg¹ optima em̄ nā tm̄ appetit q̄tū digerere pōt. Et q̄n itēdif iste appetit⁹ fames vocaf. Et iste ē ꝑpus appetitus sto⁹ ⁊ ptib⁹ ei⁹ cū multū aūt appetit ⁊ multū comedit ex ꝯſuetudine nālē vocaf iste appetitus caninus: Et ſi incomeſtibilia ⁊ inuſitata appetantur vocaf corruptō appetitus. Et ſi iste appetit⁹ debilitef in ſe vl cā ſui inſtrumēti vel ꝟtutis: vocaf debilitas appetit⁹. Nūc ad ꝓpoſitū dico q̄ in bolismo vincit ꝟtus nālis ſicut in canino vincit aīal. Et iste appetit⁹ cōpoſitus ex aīali ⁊ nāli ē in caſu in bolismo. ſicut dicit Serap. quia q̄uis appetat in p̄n⁹. tñ ꝟtus est debilis ⁊ non pōt ꝓtinuare ſuū actū. ꝓpterea qz ꝟt⁹ appetitiua mortificata ē a mala ꝺſpoe fria mortificāte vel a mala cal⁹ reſoluēte ſpm̄ ⁊ naturalē caloꝛē. vel ab humoꝛibus circūlimētib⁹ ⁊ coopiētib⁹ pietes ſtomachi. ⁊ sic ꝟtus appetitiua est mortifica³ ⁊ ſopita niſi inq̄tū ſuſcitaf a ꝟtute attractiua ⁊ deſideratiua naturali mēbroꝝ que fit a cal⁹. Et sic appet qualr mala ꝯ frigida mortificās ꝟtutem appetitiuā oziſicj ſto¹ eē pōt cā bolismi appetit⁹ in q̄tū deſtruit effectū ꝟtutis attractiue nālis: qui q̄dē appetitus q̄uis rōne fritatis incipiat esse fortis ſuā actōem rōne nimie debilitat augmētare nō valebit. ¶ Quinto nota q̄ ille q̄ dicit q̄ iste appetitus caninus alio noie vocaf bolism⁹ nō bene q̄ſiuit diam q̄ est inter vtrūq; ꝑ catis ei: qz tūc puer erat. qz vir est liber aliq̄s q̄n in eo aliq̄d inueniaf repḡnionis. ¶ Sexto nota q̄ cura bolismi magꝭ conuenit cū cura debilitat⁹ appetit⁹ q̄ cū cura appetit⁹ ca⁹ p3. nā ſicut in defectu appetit⁹ q̄rit⁹ ꝯ ipe intēdaf fortificef. ſil⁹ ī bolismo q̄ñ q̄rim⁹ in canino appetitu: imo potius q̄rim⁹ eius impedi⁹ et aliq̄n ſatietarē. Sc̄do conuenit bolism⁹ cū debilitas appetit⁹: qz in vtroq; cōpetūt ſtiptica ⁊ acria ⁊ aceroſa: in canino aūt ꝓhibent. cōuenit tñ cū canino: qz in vtroq; conuenit vomit⁹ habito reſpectu ad hu. in sto⁹ ptent. Ter⁹ conuenit cū debilitate appetit⁹: qz in ea ⁊ ī bolismo cōpetunt cibaria facilis digōnis vrplum⁹ in canino aūt appetitu vrplu⁹ cōpetūt cibaria ⁊ difficilia ad digerendū. ¶ Septimo sciendū q̄ ly appetit⁹ ſtomachi fiat de p se a cal⁹ ⁊ de p accīs a frido. ꝓpterea qz cōpmit ptes oziſicj ſtomachi. ⁊ sic agit actionē ſilem ſucciōi naturali. vt dicit Hozō. ⁊ compmēdo inducitur cauſ. tñ appetitus naturalis semp fit a calido ꝓpterea quia ſimplex est ⁊ alter compoſitus. ¶ Octano du⁹ de bolismo vtrū sit actio ablata vl ac⁹ dimuta vel actio corrupta. Dicit⁹ breuiter q̄ est actio diminuta. ꝓpterea quia deficit et diminuit in appetendo. Et ſi ꝟ nō ſibi placet dic q̄ bolismus q̄tum ad ſui ꝓncipiū rōne intenſe famis ⁊ inordinate potest poni ſub actione corrupta. vt dicit Ba. 4. de mor⁹ c. 10. q̄tum aūt ad finē reponit ſub actōe lesa ſeu diminuta. ⁊ ſi hoc non placet dic meliuſ gaudebit anima mea: q̄ Galienus ponit ab actione diminuta.

¶ Lap. 8. de inordinato ⁊ corrupto appetitu.

c Orruptio appetit⁹ ē actō corrupta ſtō maxime oziſicj eius ad appetēdū enormia vel incōſueta ad vſuꝫ cō

Digitized by Google

munem ⁊ hoium appetitū comedendi. Apud grecos vocatur hec pa°layca. ſicut dicit Ga°. 4. de morbo. c. 10. vbi dicit ſic. hoc deſiderium frequēter habent pregnantes cum habēt malos humores in ſtomacho appetēdo vt pluriſmum quecunq; acetoſa ⁊ aliq̄ acuta ⁊ aliq̄ pontica aliq̄ cbimoleā carbones teſtas olle ⁊ ſilia. ℭ Dic eſt ſciendū q̄ corruptio appetitus duobus modis capit̄. Unomō q̄n nimis intēdit circa cōſueta hoibus ad comedendum vt fit in canino appetitu. b exp̄ſſe ponit Ga° 4. de morbo. c. 10. vbi dicit ſic. Corruptio deſideri; ſi fuerit vltimate quātitat̄: fit illa ſpēs que canīnū deſideriū appellat̄. Scdo dr̄ corruptus appetit⁹ q̄n enormia vel incōſueta appetit. ⁊ ēt magis ꝓprie vocat̄ appetitus corruptus. Ex iſtis ⁊ ex dictis ſupius in duobus capitulis p̄cedētibus poteris ꝑcludere verba Ga° in eodē ca°. q̄ triplex eſt leſio ſto¹. ſ. abla° appetit⁹ minutio appetit⁹ corrup° appetitus. Unde Ga° ibidē dicit ſic ablatio ꝺo appetit⁹ minu° quo q̄ vel ei⁹ corrup° fuerit a ſeipſo. i. a ſto°. Ablationē ꝺo appetit⁹ dico eſſe cū nil appetat ſto°. Corrup° ꝺo appetit⁹ cū vltīe cibū ⁊ potū deſiderat aliq̄n cū deſiderat e⁊neū cibus hec ille. Diminutio ꝺo eſt cū parū vel dīnute appetat. ⁊ ſic az q̄ eſt triplex modus actiōis q̄tum ad appetitum: quibus ſtomachus pōt deficere. ⁊c.

Cauſe autem iſtius appetitus corrupti ponunt a Ga°. 4. de mor. c. 10. q̄ ſunt mali humores corrupti ⁊ ſupflui in pelli culis ſto¹ incluſi ⁊ p̄iuncti. Et iſti hūores ſunt aliq̄ pungitiui ⁊ nō deſtruunt appetitus ſed intēdunt ad deſiderandū icōſueta ⁊ inormia. ſicut illi humores ſunt corrupti ⁊ inormes ⁊ i epti ad nutritionem ſtomachi ad ſuā ſimilitu dinem alterat vt appetat ſimilia illis: quaſi vellens ſe iuuare cum illis cibis: non inq̄tuz ſunt ſimiles ſed inq̄tum contrarium a ſtoma cho appetuntur.

Signa ſi veniat in p̄gnantib⁹ ſcif̄ per ſi gna ip̄egnationis. ſi ꝺo accidat in viris per relationē eoz habent̄: ſi dicere volunt veritatē q̄ eſt valde rarū veritū ſignus habent: q̄ omnes malo colore ſunt colorati ⁊ ſi ſint pueri: ⁊ aliq̄ videnf̄ cum accipiunt terram aut carbones ⁊ comedūt. Et multos tpe meo vidi maſculos ⁊ femellas comedētes terram ⁊ cineres. Et vidi multos vtriuſq; ſexus comedēres acuta vt ficus virides ⁊ acerbos vt poma pruna ꝓpe nativitatē e⁊ntia. Et vidi vnā nobilem dīam que ꝓtinue clam milliū q̄ multū tpis ſpaciuz fere. 15. annoz comedebat: ⁊ facta eſt cerulea. j. viridis ſtōtica ⁊ epatica: q̄ ſuam egritudinē vſq; ad finem vite ſue noluit reuelare. ⁊ ſic ad patres antiquos ſua maturitate remeauit.

Judicia In corrupto appetitu poſſumus iudicare ꝓno ꝺm Ga°. in. 4. de morbo. eodē. 10. c. q2 ſi p̄gnantes. Uel ſcdo vel. 3°. meſe talē hēant appetitū. in q̄rto leuiter trāſibit eo q̄ aliquātula partē illi⁹ me ad ſto^m redundant̄ pervomitum emittunt. Et q2 embrio ampliori vtitur nutrimēto. ex quo nō tot in m̄rice nec ſto° redūdant ſupfluitates ℭ Scdo ſi in pueris vel ifantib⁹ ex nutriq; negligētia vel alioz talis accidat peſſim⁹ vſus cū mag̃ difficultate ab illa ꝓſuetudie p̄it abſtrahi ⁊ remoueri: q2 talis vſus fere cōuerſus in nām ſaltē aūt malo colore ⁊ ceruleo vl terreo remanēt vt plīmū colozati ſi talia appetita frequēter aſſumant̄. ℭ Tertio ꝺm Aui. appetitus corrupt⁹ qui iclinat̄ ad ſumēdū acetoſa vel acuta nō eſt ita mal⁹ ſic ille q̄ iclinatur ad ſumendū res deſiccatas ⁊ ſiccas de ſui nā vt ē t̄ra thiolea teſta carbōes ⁊ ſilia. Rō ē q2 iſta mag̃ diſtāt a cōi vſu hū ane conditionis.

Curatio Corrupti appetit⁹ fieri ꝺz ꝺm ſubc^m egritudis. ſi fuerit in pueris nec eūo nec digeſtiuū in eis hz locum cū nōdū ſint ſuſceptibiles diſcipline. Dz ponant̄ ſub regimine ⁊ cuſtodia diligēti: ne comedant terrā ⁊ ſilia ⁊ ſic cuz bona cuſtodia vītata a mala recedēt ꝓſuetudine. nō nocet̄ ſi iſti ūterdū iuxta vires ⁊ poſſe de infra dicendis reb⁹ aſſumāt moderate. Si ꝺo in p̄gnantibus talis acciderit corruptio appetit⁹ nō ſunt cogēde nimis cū medicis: nā citiſſime ab eis talis appetitus euanefcit pp cās ſupius relatas: ſufficiat aūt mulierib⁹ bona monitio ⁊ futuri piculi ſui ⁊ embrionis manifeſtatio. Et vtant̄ bona dieta ꝺua illi hu. peccāti. Si ꝺo mag̃ in etate pueri talis acciderit egri° ⁊ ſint adhuc pui ⁊ diſcipline capaces. tales inq̄ molestent ⁊ mine ꝑponant̄: q̄bus ſi nō p̄eant virgis ⁊ ferula corripiant̄ ⁊ medicis iſra dicendis medicent̄. Si in ſenibus b incōmodū reperiatur: debemus eos monere: idoneis ꝺbis ⁊ piculū vite q̄ exinde ſequit̄ abbreuiatiōem: vt ſe a tali turpitudine p̄hibēdo: ſaltē paulatim recedant. q̄ ſi facere noluerint: vadant ad furcas. iuxta illud. Caſtiga iuuenē. ſenem vero crucifige. In vtroq; igitur in p̄mis digeratur ille hu. peccans: qui vt plīmum frigid⁹ eſt cum oīmelle ſquilli⁹. ⁊ el cū diure°, deide

Digitized by Google

vomitus ꝓuocet aliqñ añ cibū. aliqñ post cō/
mestionē rafani ⁊ piscū salutoꝝ. Iterum ꝺo
digerat illa materia cuꝫ appꝛopat. ⁊ fiat fic.
℞. sir' abſin. oximell' diu^ci. añ. ℥. ſ. miſceant ⁊
ꝓpinet cū aq̄ decoctōis an' ⁊ cicerū ru. Deide
purget cū pillis ſtōatic' vl' cū pull'. 5. genꝛmi
rabo. q̄ sat ſ' note in apotheca. Et iſta fiēda
ſunt frequēter. ¶ Poſt iſta ſto^o ꝓfortād^o eſt ꝓ
hāc modū quē ponit Serap. ⁊ Aui. ⁊ cōſecuti
ue Zozdonius. Et valet ad eū qui comedit lu/
tum aut terrā. cuius cozrūpit ſto^o ⁊ cui^o co^r ci/
trinat. ⁊ timet ſup eū de ydropiſi. ℞. cupull'oꝝ
rū glādiū. 3. 8. aloes. 3. 26. radicū ſqnanti. 3. 4.
mirre. 3. 2. terant' oīa ⁊ deco quātur in. ij. ℔. aq̄
donec remaneat medietas. ⁊ detur in potu oī
die. 3ª ꝓs libze. ¶ Aliud remediuꝫ ad idem. ℞.
cupull'oꝝ glaudiū. 3. 2. paſſ cū arił. 3. 7. an'. 3.
iij. mirab. nigroꝝ bellicozum ⁊ emblicoꝝ oiuꝫ
añ. 3. v. ſcozie ferri ꝓtrite ifuſe i aceto acuto ⁊
exſiccate ⁊ rozrefacte ſup patellaꝫ. 3. x. coquā/
tur in. 16. ℔. boni vini pontici ⁊ tantūdem de
aqua: donec remaneat medietas coletur ⁊ de/
tur illud vinū in. 7. diebus. Aliud medicamē
eiuſdem pꝛeſcindens deſiderium comedēdi lu
tum. ℞. cardam' maioꝝ ⁊ mi. cubebe ꝓꝛeꝫ. i.
ʒuc. rabarꝫet q̄tum de oīb^o detur oī die in ieiu
no aureus. j. cū aqua tepida. Aliud ad idē. ℞.
cimini careni ameos. ambozuꝫ añ. partem. j.
dentur ex. 3. ij. ad maſticanduꝫ in ieiuno. ⁊
maſticetur diu in oze tenēdo ⁊ paulatī degiu
tiendo ſaliuaꝫ: que ad maſticationē exit ⁊ pīt
miſceri cubeb. ⁊ mac. Et iſto modo aromati/
ʒabitur ſto^o ⁊ appetit^o ad bona ⁊ ꝓſuera appe/
tenda reducet. Valet in iſto caſu aromaticuꝫ
roſ ⁊ pluris cū muſco ⁊ pluris arcoticum.

Declaratio ī cozrup^o appetitu. Pꝛi
mo ſciendus q̄ hu. exīs
diu ⁊ cōtinuo in aliquo mēbzo illud mēbzum
mutat cōtentū ad ſuā nām. Nā ſicut conti/
nens mutat ſuum cōtentū ad ſuam naturam
ſic cōtentū ſi eſt foꝛtius in actione ⁊ virtute:
mutat ⁊ attrahit cōtinens ad ſuā naturam ⁊
ꝓpatē. Nā vinū fetidū ⁊ cozruptū cozrūpit
bonū vas ſi diu in eo ꝓtinet'. ſil'r vas cozruptū
cozrūpit bonū vinū ſi in eo recludat'. ſicut etiā
patet de vaſe aceti. Cum iſte hu. putridus ſeu
cozruptus nature incōſuet^i in rugis ⁊ pellicu
lis ſto^i diu pmanſerit: imutat ſto^m ad ſuaꝫ cō/
plexionē. ⁊ ſic facit appetere ſibi ſil'a. ¶ Scōo
dubitat' vtrū in q̄libet mēbzo fit virt^o appeti/
tiua diſtincta ab alijs. 4. vtutib^o naturalib^o mi
niſtrantib^o. Et cā dubitationis eſt. qꝛ Auice. ⁊
alij non faciūt mentionē niſi de. 4. ſ. attracti
ua retētiua digeſtiua ⁊ expulſiua. ℞ī° ſine ar
gumentis. Notādo q̄ appetit^o q̄dem eſt mere
nālis. alius eſt mere aīalis. alī^s ꝓpoſit^o ꝛ nāli
⁊ aīali. Mere naturalis ſubdiuidit'. qꝛ capit'
vno mō large ⁊ ꝺr̄ q̄ appetit^o naturalis ē icli
natio naturalis ad aliquā foꝛmā vel ad locū
ad foꝛmā: ⁊ ſic oē gue appetit deoꝛſuꝫ. ⁊ iſte ē
in rebus maīatis. Aliomō capit' magꝭ ſtricte
ſaltē medicialit'. ⁊ ſic dicim^o q̄ in mēbzis aīa/
lium ⁊ in ptibus terre naſcentiū eſt appetit^o
ſeu virt^o appetitiua naturalis q̄ deſiderat na/
turalit' q̄ ei ſunt nccia ꝓ nutrimēto. Et iſti ap
petit^o fiūt ſine cognitione ꝓuia. Appetit^o aut̄
mere aīalis eſt iclinatio ad aliquā foꝛmaꝫ pp
illud q̄ eſt vel vī eē ꝓueniēs cū ꝓcognitione
eiuſdē: ⁊ ſic hō appetit eē cleric^o vel libꝛos cō/
ponere vel appetit eē diuitē. ⁊ mulier appetit
eſſe vir ꝛc. Appetit^o aūt cōpoſit^o ex iſtis. 2. ex
illo q̄ eſt in ſto^o maxie in oꝛificio ei^o. ⁊ de iſto
iā dictū ē in ca^o de boliſmo in declaratiōe. 4ª
Cūc dico q̄ ad q̄nē ſm Zozda^m de turre: q̄ i
q̄libet mēbzo aīalis eſt q̄dam virt^o appetitiua
naturalis diſtincta ab alijs. 4. virtutib^o natu/
ralibus miſtrantib^o ſc̄ʒ attractiua retētiua di
geſtiua ⁊ expulſiua. ꝓbat' rōne. Omne ipfectū
appetit ꝓfici. ſ mē^a inanita ſunt imperfecta
ergo appetūt ꝓfici. ꝓña bōa. añcedēs ꝓ maio
ri eſt Ariſ. libꝛo ꝓmo phīcoꝝ. ⁊ ꝓ miozi ps: q̄
mē^a aliqñ ſunt inanita ⁊ idigent repatione q̄
nō pōt eque bñ fieri ſine appetitu ⁊ deſiderio
nutrimēti vt hꝫ lī'a. 4. de moꝛ°. c°. 10°. Et iſta
appetitiua virt^o ꝓcedit oēs al's ꝺrutes natura
les miſtrantes. Et hoc ps ꝺe ſe. ⁊ ps rōne per
ſile. qꝛ ſicut eſt de motu voluntaꝛ°: ſic ē de mo
tu naturali. ſ ſic eſt de motu volūtario q̄ aīa
lis appetitus pꝛecedit vt hꝫ Ariſt. 3°. de aīa. ⁊
Aui. in ꝓmo cañ. doct'. 6ª. c. penultio. q̄ in mē^o
vbi fit motus naturalis ſc̄ʒ attractio retētio
⁊ expulſio nccio eſt. q̄ fit virt^o appetitiua que
appetat attrahibile ⁊ expellat expellibile. Et
hic ps ꝺr̄ia iter appetitiuā ⁊ attractiuā q̄s ali
qui conati ſunt ambas ꝓ vna ſola cōputare.
qꝺ eſt negandū. nā ſto^o ⁊ cetera mē^a ꝓpus appe
tunt q̄ attrahant ⁊ ſic ſunt diſtincte opatiōes.
⁊ p ꝓñs diſtincte virtutes ex opationibus co/
gnoſcuntur. ⁊ ep°: vt habet' in ꝓma ꝓmi doc^a
de virtutibus ⁊ opationib^o. ¶ Tertio cuꝫ dili/
gentia eſt notādū: q̄ virt^o appetitiua nālis q̄
drupl'r ab alijs virtutib^o miſtrātib^o ꝺiffert. ꝓ°
qꝛ iſta ꝓcedit alias in ſua opatiōe. qꝛ mēbꝛa
ꝓpus appetunt nutrimētū q̄ attrahant nec di
gerant. Scꝺo qꝛ nutrimētū eſt obiec^m aliarū
virtutū inq̄tū eſt ꝓñs: ⁊ ipſe iam circa nutri/

Digitized by Google

mentū opaf: ſ eſt obiectuz ꝺtutis appetitiue inq̄tū eſt ab ex̄ ⁊ futurū. Tertio qz ꝺt̄ appetitua debeꝫ mē⁹ ex pte ſue ſube. qz inq̄tum fit a mē⁹ depdito q̄ ſe tz ex pte ſube. ſ alie ꝺtutes debenꝫ mē⁹ ex pte ſue cōplonis ⁊ inq̄tum eſt cōplonatū: qz opaf p cōplexionē. Quarto differt ab aliꝭ ꝺtutib⁹ ꝓpterea: qz alie virtutes actualr īmutant nutrimentū. Iſta aūt nullo⁹ trāſmutat nec in eo q̄cq̄ opaf ſ ſolū appetit. ⁊ ꝓpterea qz nutri⁹ nō tranſmutaf nec ipſum exteri⁹ opaf: autores vtplīmū paucā de eo fecerunt mētionē. vel ſi fecerūt reponūt eaz ſub ſpē ꝺtut̄ nālis attractiue: ⁊ ſic nō ſunt dīnuti. Tūc ḡ in loco allegato ⁊ in multis aliꝭ Joānitius ⁊ Aui. bñ faciūt mētionē. Q̄ Ultio notandū q⁹ in corruptiōe appetit⁹ ꝺt̄ appetitiua eſt defraudata: ⁊ p ꝓñs alie q̄ttuoꝺtutes miſtrātes q̄tū ad finē ⁊ q̄tū ad formā appetitiōis. qz illa q̄ appetunt nō ſt̄ apta ad finē: pp quē ꝓducta eſt ꝺt̄ appetitiua. ſ. pp reformationē ⁊ reſtaurationē depditoz. nec ēt q̄tū ad formam. qz formā ſimilitudinis mēbroz nō p̄t accipe ex defectu ſue materie ⁊ ſue q̄titatis: nec cōplexionem membroꝝ.

Caplm. 9m. de fame ſincopali.

Fames ſincopalis cibi cui ni ſi cito ſuccurraf par. leuiť ſincopizat. Et accidit duob⁹ modis. Unomō in latitudie ſanitatis nō cognito aliq̄ morbo p̄cedēte. Et ꝺ accidit q̄ꝺuſdā ſto^m multū ſenſibilē hītib⁹ ⁊ debilē: ita q⁹ nullū nocu^m p̄cipue famelicū p̄t ſuſtinere. idcirco cū famelicū: illico ſincopizantes fiūt. Alio mō fit poſt aliqs egritudies ꝺtutes debilitātes. nā cū tales qualeſcētes cibuz appetūt niſi eis citiſſime ſuccurraf: leuiſſime ſincopizāt pp duo p̄mo. qz ꝺtus ē debilis pp aliquā egritudinē p̄cedentē in q̄ ꝓſumpti ſūt ⁊ caloz nālis ⁊ ſpūs: q̄ niſi cito cū cibis ⁊ potibus repenť: actualr ſincopizāt. Et hoc liberer accidit poſt boliſmū vel poſt aliā egritudinē filem ei. Scōo etiam in hoc iuuat: qz hīt ſto^m multum ſenſibilem. ⁊ ideo coz ratione vicinitatis cōpatiet ei. ⁊ ſic in fame non in ſuo tpe reparata leuiſſime ſincopizant.

Curatio Iſta ſm Aui. ſi ſis eſt cure boliſmi ⁊ cure ſincopis ex inanitione. Et p̄cipua eoz curatio eſt vt nō tardeť ei⁹ cib⁹. ⁊ deſ vinū cū aq̄ tempatū: ⁊ cibi facil⁹ digōnis: niſi ꝺtutē digeſtiuā hērent multum fortē: ⁊ tūc cibi groſſiozes deberēt miſtrari. ⁊ valēt ſibi ſirupi de fructib⁹ frīs ſtipticis: ⁊ vz mūa ⁊ ſilia. Et ſi ſint actu ſincopizātes: recuperenť ſicut dictū eſt in ſincopi. Clarificatio iſtius dicta eſt in caplo de appetitu canino.

Caplm decimum de nocumentis ſitis.

Sitis eſt deſideriū bibēdi. vl̄ ſi tis eſt appetit⁹ frī ⁊ hūidi determinati ſub rōe pot⁹. Scīēdū aūt ē ſm Bm. 4. de moz°. c. 10. vel circa finē circa duos colūdellos cū dimidio: q⁹ in deſiderio pot⁹ venit triplex accīs ſ. ſic in deſiderio cibi. ſ. actio ablata actio corrupta ⁊ actio dīnuta. Nā actio ablata eſt: cū deſideriū bibēdi totalr ampuraf: ⁊ nihil deſiderat bibere. Actio ꝺo dīnuta ſiue puitas ſitis eſt: q̄ deſideriū bibēdi nō eſt totalr remotū: ſ aliq̄n appetit bibere ſed tarde vel in modica q̄tit⁹. Actio aūt corrupta eſt cū q̄s appetit potū inſuetū: ſic cū aliqs appetit pomaciū vel cerviſiā vel medonē vel aquā lac⁹ putridi ⁊ turbidi. de q̄b⁹ potib⁹ nunq̄ porauit. ſic audui de q̄dā: q̄ deſiderabat ⁊ iterdū potabat de ꝓpa vrina. ⁊ vidi aliū ꝓpriū fīm. p ſtoiam ex̄ctū ⁊ toſtū ſup p̄runas comedēte. Aliomō corrūpit appetitus: q̄n nimis augmentaf vltra modū ꝓſuetum abſq̄ cā manifeſta: ſicut fit in canino appetitu: vtviſum eſt aliq̄liter in poſitiōe eiuſdē q̄ filia accīa accidūt in deſiderio pot⁹ ſicut in deſiderio cibi vt dicit Bm. 4. de morbo. c. x. vel circa finē circa duos colūdellos cū dimidio. vbi loquitur de ſiti. Patet ergo de actiōe ablata ⁊ dīnuta. Aliquid determinandum eſt de actione vltra menſurā augmentata tc.

Cauſe aūt ablatiōis vel puitaf ſitis ſm Bm in loco alle° ⁊ ſm turbā ſcribentiū in meᵃ p̄itoz ſunt iſte. p° magna frītas ſto⁹ q̄ alī ē cū maᵃ frīa flātica exīte in to° ſto° vel ſolū in eius oriſi°. Q̄ Scōa cā p̄t eſſe deſtructio ſenſus ſto⁹ ſuā inanitionē nō ſentiens ⁊ hoc p̄t eē pp leſionē ſunpſius. qz eius virt⁹ ſenſitiua aliq̄ occaſione mortificata eſt vl̄ debilitata vel p̄t p̄uenire p colligantiā cereᵇ a quo nerui oriunt: quib⁹ mediantib⁹ iuuatiua ⁊ nocitiua in ſto° ſentiunt. Aliqn aūt eſt pp malam cōplexionē friam ſine mā in ipſo ſtoma° exīte. De iſta aūt pauci cōquerunt q̄ magnū tī in cozpoze ſi diu cōtinueť infert nocu^m: cū cibi de ſe groſſi ſine potu p totū cozp⁹ cōmode neq̄ant effundi. Videaf igit̄ oculis mētalibus a qua p̄ueniat occaſione: ⁊ illa ingenioſe repellaf per ſua cōtria. vt iam dictū eſt in debilitate appetit⁹. Sitis aūt inordinata ⁊ nimis intēſa p̄uenire p̄t a cauſis p̄mitis aūtibus ⁊ cōiunctis. P̄imitiue cāe ſunt nimi⁹ labor nimium exercitiū ſtare ad ſolē vel ppe ignem p

Digitized by Google

longū tpis: t filia. ℂ Cause añtes pñt ee fe. acute vel alie fe. vinū acutū forte vel antiquus in magna q̄ritate sumptū: qđ in sto° exūs facit ebullitionē t causat calitatē t ficcitatē saltez virtualit. Silr cibaria salita in magna q̄ritate supra: vt sūt carnes salite t effumate. caseus t pisces salsi. me°ēt multū cale vt piper assaf gariof. ɜ allia ꝛc. accitia aie vt ira: qz corp calefacit t cōsumit: marie si ī de sequat nimia locacitas iracūdia: silr furor p eandē rationez. tristi ēt inducit ficcitatē t sitim. Alia cā añs pōt esse pot aq salse t aq marine. vt qđ nauta nō tantū hñtes aquā dulcē q̄ sufficeret: aquā marinā potauerūt. vñ maiorē nō bibenti bus hauerūt sitim: vētris q̄ solonē: t pucrionē p eā hñtes pierunt: vt aut B. in loco vitio alie. Silr assam venti maxle cali tirozū comestio vel potare aquā vel vinū: in q̄ extincti fuerūt tiri t serpētes: vt dicit B. ibidē. nimia ēt lōga abstinē a potu. Unde dicit B. ibidez. Nōnulli vo sitim tollare volētes in ea incidunt sitim q̄ nunq̄ valuit extingui. passiōes ēt mēbroz aliquoz corpis pñt esse cāe ūmodera re sitis: vt est nimia calitas eparis et apa ei. ēt mēbroz spūaliū t cordis plois t diafrag t laterū circūiacentiū: vt costaz t pellicularū eius. Silr passiones renū: vt diabetica passio ad quā sequit hūiditatis corpis eūo: inanitio silr meseraicaz opila. silr supflua eūo p medicinā laratiuā. ℂ Cāe aūt ꝺiuncte sitis sunt mala cōplo cal vel ficca simplex vel cōposita cū mā vel sine mā: in toto sto vel in ozifo ei vel in palato t gula. Alia cā pōt esse cōsumpo hūoz liquidoz in toto corpe vel in stoma pp succionē q̄ f. t ab eis. Alia cā ꝺiuersa t imediata sitis pñt esse mali hu. colerici vel salsi ī sto exītes vel aliūde ad ipsum modicū añ sitis venientes vel defluētes. Et hic dicā tibi qđ accidit gra exēpli. Cum essem in latitudie sanitatis tanta me arripuit sitis q̄libet mane q̄ illā cū maxia inq̄etudine poteraz tollare: t in domo aliena egrā viātans pp seruādā honestatez vsq ad horā prādij nullū potū sumere volebam: t vinū liphatū cū aq pce sumebā cibis pcedentibus oportunis t oi mane os ficcuz t amaricatū sentiebā: qđā āt die sto° ieiuno circa horā tertiarū aduenit mihi vomit. pieciq̄ p os magnā co°rub. q̄ritatē: qđ ipsa die fect. t comedi agrestā t acetū in pulmento sine spēbus: t vinū cōpetēter limphaui. t in duobus diebz sitis ītoderata tota silr euanuit: t pristine sanitati dei gra fui restitut. hoc aūt mihi accidit pp co. rub. supabundantiā q̄ in epate morabat: t ab eo ad sto^m horā matutinali cruebant: t tūc sitis icipiebat. q̄ postq̄ p vomitū eūata fuit. sitis inordinata supflua cessauit. ℂ Nunc aūt gra me°dicam hic mē a qb pōt puenire sitis p colligantiā. t sunt ligua fauces t palatū os epiglotuz meri seu ozifi sto cor plmo latera diafrag t pellicule costas cooperientes ea ce. vt qñ ibi est frenesis vl pafrenesis vl mania: renes alī. Aliqñ sitis venit p colligantiā totius corpis: vt qñ mēbra consumūt: vt in ptisi t ethica: t in egritudinib cū sumptiuis. vt fe. lōge t flux ventris t bzeuit ab oibus mēbris t egritudinib in qb hūiditas subalis cōsumit pōt prouenire sitis ideo tē.

Signa egritudis in loqla vel in mutis manifeste declarant. Signa āt causaz silr ex relatiōe pa. vel sodaliū pñt inqri. qz multū laborauit vl se nimiū exercitauit. vel in tpe vel in aere nimis calo. aut qz p longū tpis abstinuit a potu. Silr si fuerit ab aliis cāis: p relationē habet pas. vt qz comedit res salsas aut calas aut acutas. aut potauit vi acutū aut antiquū ad magnos hauss vl fortez vsq ad ebrietatē. t de singul. Si vo sit venit a cōitate alioz mēbroz: cognoscit p passiones t dolores illoz mēbroz. vt est a plone: qz est vlcerat cognoscit p tussim caloze t fe. t p sputū san. supuenientes alī. Si a cōitate cordis t plonis t alioz mēbroz spūaliū cum caloze. tūc citi fedaf sitis cū attractiōe acris fri q̄ cū potu rerū liq̄darū. t magis ꝺferūt vigilie q̄ somn: imo somn nocet eis. Si vo cum cōitate renū qz nimis calidi sunt. t attrahunt hūiditatē in magna q̄ritatē ab epate rōe cuius me nō irrozant imo deficcant. t cognoscit p freqntē vrine emissionē. ℂ Si sit est pp epaz calitatē: tūc vrina est citrina t intēsa: t adest discoloratio faciei t os iterduz sentitur amarū. Si aūt fuerit pp opilonē meseraicaz: cognoscit: qz sitis nō mitigat post potū: imo ꝺtinue crescit. t cū hoc egōnes sunt liq̄de. qz qđ ꝺs ad ep trāsire: vadit iferi ad itestina. Si vo fuerit pp eūonē supfluam factā post catarticam medicinā ex relone habetur. pa. qz forte habuit medicū indoctum t cursorē. qui medicinam nimis forte sibi mistrauit. Si sitis venerit pp egritudines assumptiuas: cognoscit. qz ille pcesserunt: vt sunt fe. lōge. flux ventris t filia tē. ℂ Signa cārū ꝺiunctaz: sic colligantur. nā si est pp sto calitatē. adest extenuatio t calitas t sitis forē t qñ eructat: illa eructa est fumosa. t iuuatur a frigidis t ledit a calis. Siccitas aūt per ingentem sitim cognoscitur

et est ariditas lingue ⁊ palati ⁊ corpis arefactio ⁊ delica⁹. ⁊ si ibi est mā ⁊ illa est cholerica sapor sentiť in ore amar⁹ ⁊ co. iterdū euomiť ⁊ cibos sumptos iudicāt eē amaros. Et si est flā salsus in ore sentiť salsedo. nā amar⁹ sapor cholerā salsedo flā salsus: ⁊ dulcedo flā dulce sp in sto⁹ significāt abūdare. Si sit est ꝓpter ꝓsumptionē extenuatā corpis ⁊ cāe ꝓsumentes ꝓcesserūt: vt est nimi⁹ fluxus san. vel flux⁹ vētris vel alie egritudines vel cāe ꝓsumētes vt est ira tristicia: ⁊ filia istis.

Iudicia in siti. ℂ Pri⁹ iudicādū ē sitis valde timorosam: eē indigēti bus potu: cū tales sitim inextinguibilē incurrere sint pati vt in loco allegato refert Tuiē. ℂ Secō q̄cū q̄s in farmacijs nō sitiūt cū purgant nō q̄escāt ꝓuscꝫ sitiant. 4. āpb. ápho. 19 ℂ Ter⁹ cū Aui. in. 13. 3¹. q̄n in egri. acut aggregat sitis vehemēs cū ingēti corpis ficci fig^m est timorosum marasmōis aut mort incurrere ℂ Quar⁹ si febricitātib⁹ valde sitiētib⁹ subito sine manifesta cā sit auferat se. remanēte cū nigredine lingue ⁊ ariditate mortis signū est certū cū ꝛtutis sensitiue mortificatōe.

Curatio sitis. Añ curā ꝑticularē cañ. curatiui aliq̄ p modū vlitat sunt ꝑmittēdi. ℂ Pri⁹ est iste. hūidā sto⁹ vel tori⁹ corpis hñtib⁹ ꝓpionē sitis ñ est inutilis: si iudicat eē tollerāda: cū p potus abstinētias hūiditas supflua ꝓsumat. ℂ Scōs. sitis mendosa ex multi vini potōe supueniēs somno p liriosi ꝓsueto in nocte vel in die ⁊ nō potu est mitigāda. Iste canō implicite ē ypo. 5. ápho. amph. 27. Quibuscū q̄s est desiderū de nocte ⁊c. Et cā ei⁹ est: q̄s in somno digerit potus in sto⁹ exis. ℂ Ter⁹ si sitis est magna ꝓpter quas hūiditatē vel potū exiguū: p totū ꝓuenientē mitiget ꝓpetēt: ne calor augmētat illicite exti guat. Istū pōit ga. in ꝓ⁹ eiusdē ápb⁹. ℂ Quar⁹ to sitis in nocte hoib⁹ sub latitudine sanitat exitib⁹ si nō multū intēsa: licētiā bibēdi ꝓpt vsum male ꝓsuetudinis euitādū nullaten⁹ est ꝺcedēda. Sal. ibidē. ℂ Quit⁹. sitis supueniēs in somno vel in vigilia post assumptoēs rerū calarū vt spērū vel salsarū aquā fridā in potu p sanitate sumere debēt. istū ponit Serap in suo breuia⁹. ℂ Sext⁹ est eiusdē in eodē lib. in. c. de siti. Si febricitās se. acutissima vl se. causo⁹ in augmēto aquā i magna q̄ntⁱ sumat icessanť piculū est ipm mori añ sit extictionē vt ipe vidit in q̄dā causonē hūte. ℂ Septim⁹ cañ. est auic. in loco palle⁹. Sitis a corde vel pulmone vl ab vtroq; ꝓueniēs mag cū attractione frigidi aeris ⁊ looth fri. ⁊ hu. paulatīa sorbitōe ⁊ vigilia ē mitigāda. Sōn⁹ em i hac spē ⁊ aq̄ plime ingurgita⁹ mag inferūt nocumētū q̄ iuuamētū. ℂ Octau⁹ in siti ꝓpt soli⁹ orīs vel meri siccitatē post pot⁹ sufficiētē assū ptionē vltima rerū ē somn⁹ cū q̄tet locutōis positpōne. Istis em achibit sit dānifica⁹ cito repat cū dicte ptes p⁹ digōnē sufficiētē copiose hūectēt. ℂ Non⁹ ē aui. in. 13. 3¹. c. de cura sit Qui sitit post aliquā eūonē nō tm sumat de potu q̄ eius digō debiliteť: nec aquā nec aliū potū subito in mag q̄titate recipiat vt nālis calor nō extinguat q̄ pus p sitim debilitatus existebat. ℂ Decim⁹. q̄cū q̄s in nocte diu continuauerit multū bibere post somnū cachochimiam vel ydropisim euadere nō valebit: nisi aliqua morte poccupat⁹ illa non expectando citius moriat. hoc em p tēpa longa apud me fuit ꝓbatū. ℂ Undecim⁹ est iste cathartica sumēs eūatiua si añ eūonē sitiēt sufficiētē: a potu sūt oīmode cohibēdi: nisi p illū velint vomitū ꝓuocare sufficiēt. Aut eū at ius galline tepidū añ prādiū vtl⁹ pīnet: vt a supfluis p illud sto⁹ expurget. ℂ 12. sit fcā ꝓpt mēbricarū opil⁹ oez cū potibus aptiuis sto⁹ ieiuno exite poti⁹ q̄ cū alijs est medicāda. ℂ 13⁹. ē aui. 1. 3. p. doc. 2. c. 7. de regie q̄ cōedit ⁊ bibit. siti tolerare ⁊ cū ea dormire in fritat ⁊ hūectat nō modicū est cōmēdēda. Et se. ex co. hñtib⁹ nec ⁊ fil⁹ tollerare famē. hec ille.

Curatio ꝑticularis sit sic ē ꝓcedendū Si sitis venerit ꝓpt cās ꝑti tuas: vt est supflu⁹ labor: nimia aeris calitas: tūc ulla remouenda ē sua cā. ⁊ deb⁹ cōuenies vt ē vinū liphatū vel alⁱ⁹ pot⁹ vt prisa³ ⁊ cib facilis ⁊ bōe digōis ꝓcibād⁹ stādo ⁊ sedēdo in loco tparo. ⁊ pot⁹ paulatīm ē tribuēdus. ⁊ sic regēdi sunt donec vt⁹ ꝑmituarū cārū p actionē suoz cā ⁊ tpatoz actionē ad sanitatē reuertāt. Sitis aūt in se. cū ꝑtisana ⁊ potib⁹ alkatiuis ⁊ aptiuis fm spēm ē mitigāda. ⁊ fil⁹ lingā i oze. res frie hu. sūt retinē vt sūt facelli ō se. citōioz ⁊ pīllio cū puo dragag⁹ ⁊ cādi in aq̄ fria freq̄nt remolliti. Et vt freq̄nt debēt gnis malozū gnat ⁊ in aere frio et hu. ꝓstituant febricitātes: vt aer frūs attract⁹ sitis a corde supcalefcō ꝓcreatā aliq̄l⁹ mitiget: nec talib⁹ pot⁹ aq̄ frie i ꝑn⁹ nec augmito nisi i ōclina⁹ deb⁹. tūc obstuat ꝺcutōib⁹ posit ō curatōe vl fe. ē tribuēd⁹. et iterat vltā⁹ in se. curatōe. nā se. ⁊ sit bñ ꝓuētūt i cura. ⁊ iō cura ta se. āpl⁹ inozdiata sit modicū ꝑmebit ⁊ cū in vl. li. trac. de se. et de siti ⁊ de alijs accīntib⁹

Digitized by Google

latius diffiniemus dño ꝺcedēte. Si fit fuerit ꝓpter vini antiq vel nimis fort assumptōez fuerit sumptū vsq ad ebrietatē puocet vomitus ꝑmo ⁊ somn⁹. ⁊ ℞ remedia dicta in ca. de ebrietate in li. 1. Et si in minori q̄t⁹ fuerit sumptū aq̄ fria fontina ē supbibēda ⁊ aliq stipt⁹ fruct⁹ sunt comēdēdi. Deinde supdormiat donec emigilet: ⁊ ampli⁹ q̄ voluerit. Si autē fit accideritex cibo⁹ calo⁹ vel ficco⁹ vel salso⁹ assumptōevt sūt spēs cale res salse vt carnes salse. det aq̄ fria in q̄t⁹ ꝓpetēti. ¶ Si vo fuit ꝓpter irā det aq̄ paulatim sozbēdo vel vinū limphatū ⁊ ira blādis ꝟmonib⁹ mitiget. ¶ Si fitis fuerit ꝓpter potū aq̄ salse vl marie puocādus est vomit⁹. Deinde det ali⁹ pot⁹ vt est ptisana ⁊ vi⁹ limphatū ⁊ secanabi ⁊ filia ¶ Et si fuerit ꝓpter venena cal'a assūpta: statī puocet vomit⁹ ⁊ denꝫ potus ⁊ me⁹ cozdiales. vt aq̄ acetose sir⁹ limonū ⁊ filia: vt est siru⁹ de ribes ⁊ aq̄ arbusti. ⁊ sumat res ꝺ venenum ap propatas vt tiria ꝑm q̄tatē ⁊ q̄litatē veneni ⁊ eius spēm. ¶ Si vo sitis fuerit ꝓpter diabeticā passionē vel apa epatis: aut ꝓpr ei⁹ supfluā calitatē. vel si venerit ꝓpr passiões pl'ois aut cozdis: curent ille passiões put in suis. c. dictū est aut dicet. ꝺbus curat sitis ⁊ curabit ¶ Si fuerit ꝓpter eūones supfluas: paulatim cū cibis liq̄dis ⁊ alys facilis digōnis est refrigerādus ⁊ cū bono vino aliq̄l⁹ calefcō liphato moderate est exhylarādus. Nā si tales potus ad eo⁹ libitū ingurgitarēt: ꝑn⁹ ⁊ filitudines cachechie ⁊ ypos'arche citissime possidebunt. ¶ Si fuerit ꝓpter crapulā cibi ⁊ potus si sto⁹ nimis grauet ⁊ adest nausea: statim vomit⁹ ꝓ puocet ⁊ si nō dormiat q̄tū ꝓfit. ⁊ post faciat abstinentiā ꝑ mozā tpis sufficiētē donec cib⁹ fit ꝑfecte digestus: ⁊ sint supfluitates expulse ⁊ ꝑsumpte: exinde ꝑ aliq̄s dies ꝓce sūt cibādi ꝛc. ¶ Cāe ꝺiuncte sitis ꝑ istū modū remoueāt Primo si ꝓpter malā cal'am sto⁹ cōplonē cū mā vel sine mā cura iam scripta est in isto. 4. li. in ca 4. de malicia cōplonis sto⁹. ⁊ si ꝓpter siccā. fil'r ibi dictū est. Si ḡ est ꝓpter calitatez sto⁹ cū mā cal'a cholerica sto⁹ ꝑmo digeratur ⁊ alteret cū sirupo acetoso vel nenufarino. dei de vna die de māe denꝫ in potu. ʒ. ij. oleiviol. cū duplo sui de agresta: ⁊ post paucā hozā vomitus puocet. Et si cū difficilitate vomat: cōes dat añ vomitū cibaria pinguia ⁊ diuersa: dei de vomat. Et si ista nō sufficiāt: purgetur cuz orifenicia ⁊ cassiaf. vel mirab. cit⁹ vel cū el'e de succo ros ⁊ reubar. Deinde vtaf cibis acetosis cholerā repmētib⁹, ⁊ sumat acetū ⁊ agrestā ⁊ succū limonū ⁊ citrangulo⁹. ⁊ succū malozūgranato⁹. ⁊ iterū alteref mā cū sir⁹ de ribes vel cū sirupo pomu^ce. Et eñet iterū cū decoctōe ꝑunoꝝ in q̄ dissoluat tamarinꝺ cassiā. mūꝺ: añ. ʒ. ß. reubar'. ʒ. ß. Post ꝺ vtaf rebꝰ infrīdātib⁹ vt est lactuca pomu^a endꝰ nouella. ⁊ vtaf cucumere mellonib⁹ ꝓficis ⁊ pomis acerbis ⁊ fil'ibus. ¶ Et si est a mala ꝓpoe ficca vtaf aqua ordei et aq̄ cucur. ⁊ vtaf ordeato: āmigꝺ ⁊ ꝺbua viol' ⁊ sir⁹ viol'. ⁊ vtaf maluis ⁊ spinargijs. ⁊ teneat dictā dictā in cura male ꝓpl'onis ficce sto⁹ in isto. 4. li. Oñ cal'itas ⁊ ficcitas ꝺiūgūf: vtaf pa. friis ⁊ bu. flue fint cibaꝰ vt sunt olera ex lactuq ⁊ rost⁹ pozcino ⁊ spiargijs ⁊ pomlaq cocē cū lacē amigꝺ. flue fint potus vt aq ordei sir⁹ viol. nenuf. iulep factum ex aq̄s fri. ⁊ bu. cū ʒuc⁹. ⁊ ipe aq̄: flue fint meē alie vt ʒuc⁹ ros ⁊ viol. ⁊ ꝑserua nenuf elec⁹, diadragag⁹ fri⁹ diapenꝺ sine spēb⁹ ⁊ pillis sub lingua dicte in. c. de ptisi. ⁊ vtaf isi pillis sub lingua q̄s ponit Serap. ⁊ ꝑsecutiue Bozꝺ ℞. 4. se. frioꝝ ma. ⁊ mi. añ. 3. iij. liqrē rasꝰ. 3. j. et ß. gūmi ara. gummi ꝺragagā añ. 3. ij. muscilag q̄ pfilj qꝺ sufficiat. ℞ pille sub ligua. Valet etiā iste sir⁹ quē ponit Lonstā. ꝺ vz ad extrin guendū sitiz ⁊ ad hūectādū sto⁹. ℞. viol. 3. rr p:u. damaq. orifeni^e añ. 3. rr spo'. 3. ij. coquant in. 8. H'. aq̄ donec redeat ad. ij. colef ⁊ colatu re addaf succi malozūgnato⁹ dulq. H'. j. zuc' H'. ij. ℞ siru⁹. def. ʒ. j. cū aq̄ fria. Sequit aposima ciusdē cū additōe nr'a. ℞. rosarū siccarum 3. v. orifeni^a. 3. viij. cassiefᵉ mund. 3. iiij. se. citonioꝝ gūmi ꝺragagā'. iiij. se. frioꝝ mi. se. pfilj añ. 3. j. se. malue ⁊ maluauisci añ. 3. j. ⁊ ß. viol. ʒ. ß. liquiri^e rase. ʒ. j. bulliāt ꝺuab⁹ ebullitiōiꝺ⁹ in. 6. H'. aque fōt. ⁊ postea ꝑmittaf ibi eadem aqua ꝑ diē nālē. deinde colef. ⁊ de illa sumat bibēdo. Si vo esset multū delicat⁹: posset siru pari ⁊ clarificari. ⁊ si abhozret nigredinez: remoueat cassiāf ⁊ orifenicias: et sumat de isto potu lābendo ⁊ paulatiz deglutiēdo cū aqua fontina. ¶ Si vo sitis sit ꝓpter flā salsum: digerat mā cū sir⁹ acetosof cū oximelle diure⁹ Deinde puocet vomit⁹ vel purget cū hac me⁹ ℞. polipo⁹ querq floꝝ viol. bozag et bugloss: añ. ʒ. ß. pasß. mund. ab arill. ʒ. j. fiat decoctio in qua dissoluaf cassiaf mūꝺ tamarinꝺ añ. 3. iij. pul' diaturbit. 3. j. vel pōt fieri sir⁹ ex succis fen' ⁊ apij facta residentia cū melle ⁊ ꝓpinet oi die cū aqua cal'a. Refert Lōstan. ⁊ sui seqces q̄ sola aqua calida valet ⁊ curat sitim facta ā flegmate salso. ¶ Si vo fuerit sitis ꝓpr ꝑuālia; tunc magis confert attractio aeris

Digitized by Google

frīdi ⁊ hūidi. Nam aer frequenter attrahit ⁊ ꝯtinue cū sua friditate ⁊ hūidit⁹. alterat ⁊ refrigerat ⁊ hūectat ispūalia mē³: ⁊ citi⁹ attingit ad ea quā fecerūt cibi ⁊ pot⁹ frī ⁊ hūidi. Pꝛoinde fe. ꝓsumptis ⁊ aduſtiuis ⁊ acutiꝰ talis aer cōtinuo eſt neceſſarius. Non nocet tamē in iſto caſu iſta ⁊ illa ſimul accumulare.

Declaratio in ſiti. Pꝛio dubitat de ſiti itenſa ⁊ innāli: vtrus ſit actio ablata vel dīnutaꝝ corꝛupta. dico ꝙ eſt actio corꝛupta. ꝓbat. nō ē actio ablata nec dīnuta: ḡ ē actio corꝛupta. Pꝛ ꝑna ꝓ ſufficiētē dīuiſionē: q⁹ nō ſūt plēs ſpēs actionis leſe ꝙ iſte tres. Scō ꝓbat. q⁹ filia accidē³ accidunt in deſiderio pot⁹ſic ī deſide⁹ cibi. ſ augmēta⁹ appetit⁹ cibi ī vltio ē actio corꝛupta. ḡ augmētatio appetit⁹ pot⁹ in vltio ē ac⁹ corꝛupta. ꝑna bona. ⁊ añs pvtraq; ſui pte ē B⁹. 4. de morbo c. 10. vl añ finē ꝓ duos colū dellos cū dīmidio. ¶ Scō ꝙ videdū eſt cur tabernarij ⁊ vinū bibē tes magꝭ ſitiūt. īmo ꝓtiue magꝭ ſitiūt. Cā iſti⁹ eſt. q⁹ illud vinū ⁊ ea q̄ ab illis ſumunt ſuper fluē nō digerunt⁹ in ſto⁹ eoꝝ īmo remanēt in digeſta: rōe cui⁹ idigōnis mē³ nō reſtauranꝭ: īmo remanēt ficca. ⁊ q̄uis attrahāt a ſto⁹ nihil tū digeſtū eis ꝓſentat ⁊ ſic remanēt iſatiata. iō tales vadāt dormitū. ⁊ in carcere ꝛecun doꝝ recludant⁹. q⁹ nec deuꝫ negꝫ ſeipſos ꝓter guiā agnoſcere ꝓſumſerūt. ¶ Tertio declarā tū eſt. q̄ſ cibi ⁊ pot⁹ calidi gñant ſitim ⁊ ſalſi ⁊ vinū purū ⁊ antiquū. ⁊ dico ꝙ in digōe quā nālis calo⁹ ⁊ vt⁹ digeſtiua circa iſta exercet digeredā: fumi ab eis eleuant⁹ calī ⁊ ſicci q̄ calefaciunt ⁊ deſiccāt ⁊ ſaliūt ſto⁹ oꝛifi⁹. ⁊ eandez cōplexionē in ſto⁹ introducūt q̄ ad ſui ſanitatē ſim ⁊ hu. nālr reqrit q⁹ ꝑ ꝑna hꝫ fiē curatio male cōplexiōis ⁊ egritudis introducte: vt B⁹ ⁊ haly dicūt. 5⁹. teg⁹. cañ. ⁊ 3⁹. 85⁹. ibi. Curatio q̄dēvnū modū hꝫ ⁊c. ¶ Quarto declarāduz eſt ꝺm Aui. nā in. 13³. 3⁹. Īn. c. de ſigmis fit. ꝙ ſuccio aq̄ paulatina vtiliꝰ eſt in ſedādo ſitim q̄ ſozbēdo ipſam ſubito ⁊ in magna q̄ntit⁹ ꝓ⁹ ſuo occurſu ꝓgelat ſupfluitatē in ſto⁹ exiſtentem. Deide calo: calefacit eā ⁊ fumi ab ea reſoluūt ad oꝛifi⁹ ſto⁹ puenientes. ⁊ faciūt ⁊ augēt ſiti in duplo. ꝓterea iſta ſupfluitas ſubito ꝓgelata nō ꝑmittit aquā penetrare. q̄ oīa non fiunt q̄n aq̄ ſumiē paulatine. ¶ Et ꝓp ꝓgelationem p aquā ſubito bibitā illud qō eſt cā extrictiōis ſitis de ꝓ ſe eſt cā augmētationis eius de per accīs. ¶ Quito no. ꝙ in loco allegato in. c. de cura ſit dicit Aui. ꝙ aq̄ fria ſumpta in ſto⁹ calido ⁊ ſicco cū ma³, ⁊ in ſto⁹ vbi ē flā ſalſuz: aq̄ fria auget ſiti: ſ aq̄ cala extīguit ipſaz. Idem ponit Cōſtant⁹. in viati⁹. ⁊ nos idē ꝓ experimā aſſerim⁹ eē verꝫ. ⁊ iō ē q⁹ aq̄ cala digerit innales hu. ⁊ eos alterat ⁊ repꝛimit: q⁹ melꝭ cū ea q̄ſ ſi eēt fria cōmiſceē. q⁹ ſuū ꝓziū nō refugiūt ꝓ antipiſtaſim. Aq̄ enī calefacta cū fuerit tepida ⁊ in ieiuno bibita fuerit mlroriens ſto⁹ lauabit ⁊ vētrē ſoluet. Verba ſ Aui. i 2ª. ꝑ⁹. c. 16. de diſpōib⁹ aq̄rū circa finē. Cōpetit igit aq̄ cala. q⁹ diſſoluit hu. in eo exiſtes. Scō q⁹ lauat ſto⁹. Tertio q⁹ ſoluit vētoſitates: ⁊ cuꝝ ſua calīra⁹ actuali ſbriliat ⁊ penetrat. ⁊ q̄ſ reducta fuerit p nāz de potē³ ad actū p ſuā frita tē potētialē hu. repꝛimit colicos ⁊ eos augmētari nō ꝑmittit ⁊ eos liq̄facit: qō nō faceret ſi eēt fria: īmo poti⁹ eos īgroſſaret: vt īmediate ꝓdictū eſt. ¶ Sexto ſciendū ē ꝙ q̄ſ cōponim⁹ medicinā ꝓ ſitim debem⁹ conſiderare q̄ntitatez ⁊ q̄litatē calozis ⁊ ſiccitat⁹ ⁊ intēſionē eaꝝ. ⁊ ꝺz hoc debem⁹ ponere in ea medicias magꝭ vl mi nus frias vel hūidas. vel in maiozi ⁊ minozi ꝓportione. nā tm̄ poſſem⁹ ponere de frīdis ⁊ hūidis: ꝙ calozē nālē ꝑus debilitatū extīguerem⁹ ꝓinde Cōſtant⁹. ⁊ alij autozes medicinas fri. in. 4. gradu nō appoſuerūt niſi calozēt in. 4. gra. vel aliq̄s calas ad repmendas medicinas poſitas in medicina cōpoſita vel cū penetrationē repmere voluiſſent. ¶ Septimo dubitat⁹ q̄re medicias laxatiuas in ſiti iubemus miſtrare: cū ꝓ tales vtpl⁹imū ſit ꝓuocetur p⁹ cōpetētes eūatiōes. Dicitur ꝙ mali hu. exiſtes in ſto⁹ q̄ ſunt cole⁹ acuti deſiccātes vt flātici ſaliti mozdicātes ⁊ exſiccātes ſunt frequētius cāe ſitis. q̄ niſi ꝓ nām vel artē expellerent⁹ ſp ſuū ꝓꝓiū itroducerēt effectū. ⁊ iō ꝓ medicinā laxatiuā expellat⁹: vt ſu⁹ effect⁹ expel latur ⁊ annichilet⁹. ſola enī illoꝝ expulſio ē cā remotionis ſitis. ¶ Octa⁹ no. ꝙ in diabetica eſt magna ſitis rōne magne vrine expulſiōis: q̄ eſt cā ſiē nimi⁹ pot⁹. ⁊ iterū nimi⁹ pot⁹ eſt cā nimietat⁹ vrine. ⁊ ſic vꝝ eē ibi q̄daz circulatio. ¶ Nono ſcias ꝙ ſomn⁹ alīs eſt cā augmētationis ſitis: vt q̄ſ hō comedit cibos cal⁹ vl ſalſos: ⁊ ſupdormit cuꝫ puo potu: magꝭ ſupuenit ſiē. vt dicit Aui. in loco alle⁹. Sōnus ēt iterdū eſt cā deſtructiōis ſitis. vt in ebrijs īordinate potātib⁹. Nā in ſomno ꝓp reuocationez calozis pot⁹ digerit⁹ ſupflu⁹. ⁊ mēbza ide rigant⁹. ⁊ ꝓ ꝑnas ſitis deſtruit⁹. Aliq̄n ēt in ſomno mā faciens ſitim digerit⁹ ⁊ ſic ceſſat ſitis. Et ꝺ ē intētio ypo. ⁊ B⁹. 5. ampho. ampho. ⁊ 5⁹. 27. ibi. Quibuſcūq; eſt deſiderū ⁊c. ¶ Decio ſcias ꝙ quāto egri⁹ ꝓſumptiua in qua eſt ſiti accīt eſſe

acutior ⁊ magꝭ eē accelerata: tāto fitis ē intenſior ⁊ maior efficiē. ĩo qualeſcĕtes a fluxu peſtilentiali maxia ſiti frequēter conturbantur.

¶ Undecimo no. q aq̄ fria frequēter nō extinguit ſitim pp cās iam dictas. ⁊ qz non digeriē nec ad mē penetrat ĩrrozādo: ⁊ ſic remāet ſiti.

¶ 12° ſciendū vt iam dictū eſt q vomit⁹ multū vꝫ in cura iſtius fitis qñ ma³ eſt in ſto° ꝓtenta maxie colerica. Et aſſerit Ha⁹. 2. de ꝺ tutibus nālib⁹ in. c. 9. dicēs ſic. xāca. i. colera ru. in nr̄o vētre ſtēta mlta ⁊ iſatiabili ſiti tenemur. ⁊ vomentē eā: mor iſticulo ſi ſum⁹ magꝭ q̄ ſi multum potus aſſumerem⁹. hec ille. Et ĩ o ꝓtingit ſtrdū in egritudinib⁹ ⁊ fe. coleriq̄ q̄ fūt cum magꝭ ſiti. qz illa ſiē poſt ſufficiētē vomitū eua neſcit. ¶ 13° no. q ſiꝭ vtiliſſima eſt in cura male cōplonis hūide ⁊ frie vt dictū ē i vltio cañ. curatio. ⁊ ꝑt pbari aut⁹ Aui. i. 3. fen. p¹. doct. 2ª c. 7. vbi dic. ſiti ār tollare ⁊ cū ea dormire ifrigidaē ⁊ hūectaē ꝓfert. ⁊ fe. ex co. rubea hñtib⁹ nocet. Et ſil⁹ tollerare famen. hec ille.

¶ Capitulum vndecimum de eructuatione.

Kuctuatio Eſt expulſio ventoſitatis eñtis in ſto° per ꝓes ſuperiores. Berñ⁹ de gozdo. in lilio bñ ⁊ curioſe diffinit dicendo. Eructuatio eſt ventoſitas fumoſa ex indigōne ſto¹ ꝓcurata ad ſupiora oris ꝓiecta ꝺ tute expulſiua ſto¹ ꝓortata. Iſta diffinitio eſt cālis. qz daē ꝑ cām eructuatiōis q̄ eſt vētoſitas. Alio noie vocaē ructꝰ. ⁊ ficvocat Ha⁹. ꝓmo de inte. c. 4. De iſta aūt vētoſitē loq̄tur H⁹. 6. de morbo in. c. 4. ſm quotꝫ mei li¹ fic. Nunc incipiam⁹ de fumoſa vētoſitate q̄ inflatio vocaē. hec vētoſitas in ventre naſcit dum flātica ma³ liq̄ſcit atq̄ ſoluiē vel aliqua cibaria cui⁹q̄ ꝺlē cā eſt modic⁹ calor. Fritas ei nō gñat fumā. qz nec cibum nec flegmaticum hāo. diſſoluit. nec eū digerit. Et ſil⁹ ſi plūs abundauerit calor. qz magis q̄ oportet cibū diſſoluit ⁊ attenuat. Fumū nō gñat: niſi cib⁹ i ſua nā ſit flegmaticus. nā ſi hmōi nature fuerit: turbidū fumū q̄ſi nebulā efficit. Talis nāq̄ vētoſitas breuis eſt nec diu ī corꝑe pmanet que poſt duas aut tres eructuationes diſſoluit. hec ille. nā calor fortis q̄uis in digōe cibi groſſi ⁊ vētoſi aliquā gñet vētoſitatē: illa breuis ⁊ pauce durōnis exiſtit. ſi aūt puus calor in diſſoluendo materiā flegmaticā vel ī digerendo cibū puā in corꝑe opabiē vētoſitatē hec ille ibidē. Et ſeq̄tur. ⁊ ſil⁹ dico ſic exterius videmus qñ fridus aer ſerenus ⁊ clar⁹ exiſtit: maxie ſi ſeptētrionalis flauerit vēt⁹: numq̄ fumus magn⁹ gñabiē nec ēt in aere calidiſſimo: ſic in eſtate nebule nō gñant. ſil⁹ duꝫ calor eſt fortiſſim⁹ in corꝑe vel frigꝰ fortiſſimū: vētus pu⁹ vel null⁹ gñabiē: ſi duꝫ ē mediocris calitas ꝺ ſunt ꝺa ꝺ qñ piſcſa. Et ꝓiter ſeq̄ē hic ventus dum ab ore emitiē: vocaē eructuatio. ⁊ qñ iferi⁹ emittiē ꝑ anā dū cū ſonitu emittitur: ꝺ peditus. ſi ꝺo ſine ſonitu. ꝺ trulla. Et qñ nec ſupius nec iferi⁹ purgaē: inflationez facit. hec ille. Hec ꝺa originalia ꝺ hic ſcripſi vt non vadā titubād⁰: ⁊ vt tu eis meli⁹ credas. ⁊ quia ponit eadez ꝺa recitatie. Dozdo. ⁊ ꝑ qñ iſta vētoſitas ꝑ ſupi⁹ expelli non pōt: ad inteſtina paulatiꝫ deſcēdit ⁊ in diuerſis locis diuerſos gñat ſonos: q̄ ꝑuis carēt noib⁹ ⁊ magnā minanē ruinā: niſi a corꝑe poſtq̄ ē gñata expellaē. nā ex illa ſic retēta pōt gñari iflatio ⁊ rugit⁹ ſto¹ ⁊ ei⁹ digeſtio iliaca ⁊ colica cū itolleꝛabili ſto¹ ⁊ iteſtinoꝝ doloꝛe. ⁊ ꝑt eē cā vomit⁹ ⁊ ſingult⁹. ⁊ ab ea fit tipaniſtes ⁊ alchites i ꝑte ⁊ ſtructura anhelit⁹ pp cōpreſſionē diafragmatis ⁊ doloꝛ ⁊ inflatio mīcis. Et ſi miſceat cū liquida ma³: facit rugitū ⁊ gurgulationes.

Cauſe aūt eructuationis q̄dā ſunt ꝓxime ⁊ ĩmediate vt eſt debilitas virtutis digeſtiue ꝓcedens a debili calore nāli cibum ꝑfecte digerere nō potēris vel ſaltē in multo ꝛpe. Numius ēt calor ⁊ fort⁹ pōt eſſe cā vētoſitatis: cū opaē in cibis groſſis ⁊ vētoſis vt ſunt legumina panis ſiliginis ⁊ carnes porcine ⁊ ſila. ſꝫ iſta cito diſſoluunē in duab⁹ aut trib⁹ eructuationib⁹ vt dictū ē ꝑ B^m. ⁊ idē dic Aui. ¶ Cāe aūtes ſūt nimia repl'o ciboꝝ ⁊ potuum q̄s nā ꝑfecte digerere nō pōt: imo ī illa actiōe debilitaē. Sil⁹ cibi ⁊ pot⁹ groſſi ⁊ vētoſi ī ſui nā ⁊ ſuba: vt fabe ⁊ legumia ⁊ caſtanee ⁊ fic⁹ recēres ⁊ muſtū ⁊ ceraſia ꝺ ficcata ⁊ ſilia. ⁊ cibi fridi remittētes ⁊ debilitātes nālē calorē. Cibi ēt q̄ faciliē ad fumoſitatē ꝙuertunē ſicut vitella ouoꝝ frita ī patella cepe ⁊ rafanū Catarr⁹ ēt qñ mittiē ma³ frida flāca ad ſto^m. Et ſil⁹ ſomnus nō cōplet⁹. qz in vigilia calor ad exteriora expandiē ⁊ dimittit loca digōis ⁊ ſic digō ꝺturbaē. Alia cā aīis pōt eē hu. fri⁹ flāticus vel melicus vel calidus colic⁹ in ſto⁹ exīs vel aliunde veniens a qb⁹ ꝑ actionē eoꝝ nālis vapes vētoſi in ſto° vl alibi gñant.

¶ Cauſe ꝓmitiue eructuatiōis ꝑñt eē nimius calor exterior et alans nālē calorē. aut nimia fritas eundē mortificans balneū quoq̄ ſuperfluum aq̄ caſe vel frie vel aeris eaſdē ĩducēs opationes. Sil⁹ mot⁹ vl forte exercitiū exiſte ſto⁹ repleto maxime equitando equꝰ trotan

Digitized by Google

tē vel aliud file. Silr obuia° vel curua° casu s
t pcussio in sto° vel in aliq̄ alio mē°: a quibus
digōnis impedimētū pōt celeriter generari.

Signa causarū eructuatōnis sunt ista.
Si est a debilitate caloris t fri
giditate sto¹: tūc eructua° est acetosa: maxime
qz tūc assumpsit res acetosas. vt est acetū aut
vinū ad acredinē aut viriditatē ōclme. qz iste
facilr ad acetositatē cōuertūt: t alia cū quib⁹
mistrank vel miscent querti faciunt. Et si ista
fritas est cū mā: adest gustas in orificio sto¹.
t ista freqnt accidit hūnibus meliam in sto° t
splenetic⁹. t aliq̄n venit cū mag̃ cibi appetitu
t accidit ex illis qb⁹ ppt catarrū ma° fria ad
sto^m descēdit. Oñ aūt eructua° est sine mā: ad
est leuitas sto¹ t fit debilis eructua°. Verūtn
in dū acetosa eructua° fm aui. puenit a calo
re. qñ. s. caloz est fortt t inuenit in sto° viscosaz
mās in q̄ p ebullitionē quā in ea induc causat
acetositatē cū vētositate. ¶ Sig aūt distinctiua
int eructuatōez acetosaz a frio t acetosā a
calo sunt. qz qñ est a frio tūc iuuat a calis et
sentit in sto° fritas. etiā qz cibaria cala iuuāt
vt mel vinū purū nō acetosuz. Sz qñ acetosa
eructua° fit a calo: tūc adest insta° in sto° t ca
liditas t fit i ieiuno sentit oris amaritudo.
t cū b iuuat a frisi: vt sūt poma cruda melōes
t pfica t vinū bn limpharū. Tales em bn dige
rūt bouinas carnes t silia. t vinū purū et lac
citissime in eoz stomachis acetosant aut cez
rūpunt. t si cū b aliq̄n co. euomāt ru. certius
hēbit signū. ¶ Si vo eructua° ē fumosa: sig^m
est q veniat a nimio caloze sto¹ t a mala eius
pplone cala cū mā cala cho° vel sine ma³. Et
signa distinctiua freqnt dicta sunt. Verūtn b
eructua° fumosa fit aliq̄n a sto° nō mlti exce
dēte in pplōe cala. t b qñ ille sto° sumit cibos
q velocit ad fumositatē quertūtur: vt vitella
ouez molita frixa in patella rafanuz aut res
dulces: vt mustū. t tūc sig distictiua sūt: qz in
ista nō sentit calitas nec siris. in alia vo sentit
calitas t extensua° t alia sig supdcā. Ex alio
ctiā pōt itelligi q eructua° ē a nimia calitate
sto¹. qz si pa. sumit ciba³ q̄ de se nō sūt ventosa
vt ē panis ordei t carnes vaccie t silia. t post
multū eructuat fortt tūc sine dubio ē a cali
tate sto¹. t si cū istis egōnes t vomit⁹ sūt cho
lerice. t est hō iuuenis choleric⁹ t tps et etas
t alia pcorroauerint pticlaria: tūc sig erūt ma
nifestiora. ¶ Oñ aūt eructua° sentit fetida et
cū fetore oris sigt putrefactionē in sto° vel vl
cera ei⁹. Eructuatio cinerosa vel lutosa i qua
hō sentit saliuā multū spissam t ozi et palato
adherentē: signat aliquē cibū in sto° eē corru
ptū vel putrefactū. Nō hic t vbiqz terrarū. et
p inuātia t ledētia mag̃ signa nō solū in eru
ctuatōe: verūetiā in mltis egritudinib⁹ inue
munt. t ad illa frequēter intuendū est.

Iudicia in eructuatōe. Prio fm Aui.
in. 15. 3¹. in. c. de modis sigtio
nu dispōnis sto¹: cū plures sint spēs eructua
tōis. illa ē famoz in q̄ nō sentit sapoz vl odoz
cibi pteriti vel ali⁹ odoz vel sapoz horribilis.
¶ Scdo eructuatio fetida qñqz sigt putrefa
ctionē hu. in stomacho vel vlceratiōnē eius.
¶ Tertio eructuatio q̄ nec ē fumosa nec aceto
sa: ñ sentit sapoz cibi pteriti ē signuz tarditat
digōis in sto° in digerēdo cibū. ¶ Quar° eru
ctua° supuēies asmati nō modicū iuuat: imo
manifeste alleniat pa. ¶ Quito vētositas gña
ta necē est vt expellat. piculū est ipam intclu
di: t deteriorē egritudinē gñare. ¶ Sexto eru
ctuatio moderata que nec multū excedit nec
digōnem impedit: vtilis est. t ex motu nature
pfortatiue pcedit: cū inutilia expellere videa
tur. multa aūt t imoderata digōnē pturbat:
qz cibū in sto° reqescere nō p mittit: qmmo
hinc et inde facit fluctuare. et talis sub motu
mozbi reponēda est: cū nām suā ppaz opatio
nē cōplere et pficere nō pmittat. ¶ Septimo
acide eructuātes nō valde pletici sūt. 6. aph.
amph. 35. Et rō dat a ga. in p°. qz pellicle co
starū cū sint spisse t solide ñ recipiūt hu. gsuz
nec stā: a qb⁹ vtplu^m fiūt eructuatōes acetose.
¶ Octauo q̄ a somno incōplcto aliq̄ occasiōe
exgenūt: facilr eructuatiōez incurrūt: aliqñ
fumosam aliqñ acetosaz fm qlitatē t pplōez
sto¹ t ciboz passumptoz. t cā in hoc inceptō
t diruptio incōplere digōnis exist. ¶ Nono
eructua° q̄ hz odorē simile odori erugis eris:
magnā significat calitatē t acuitatē: cuz cibi
vel alteri⁹ humiditat putrefactione.

Curatio eructuatōnis añ pticularem
curā aliq̄ canones sunt pmit
tendi vles. Primus vētositas in corpe gñata
vel in eo exīs quā nā aliq̄ mō mtiē expellere
nullaten⁹ a patiēte ē retinēda: ñ decētiori mō
a corpe ē expellēda. honesta tñ querfatiōe nō
posteri⁹ obuiata. ¶ Scds cibi t pot⁹ cuiuscū
qz replcnis supflue eructuātib⁹ gñalr debent
euitari: vt nā pauc intēta nutrientib⁹ illa cem
modius t facilius possit digerere sine ventoz
ad opus corpis expedire. ¶ Tertⁱ⁹ est cibi⁹ po
tus vētosi assumptio t frigus exteri⁹ maxime
pedū ab eructuatōib⁹ volentibus curari sūt eui
tāda: cū talia egritudis cām augeāt icessant.

Digitized by Google

¶ Quart⁹ trahiť a gā.i.de inte.c.4.vel.5.ſm diuerſas cotas libroꝝ in eiſdē ẏbis. Dico q̄ q̄dā acetoſam eructūāt q̄dā fumoſa3.q̄b⁹ ace toſa eructūāt diatriō pipeō ⁊ fil'ia ꝛgruūt. ſi cū aq̄ vel vino bibant. Si ẏo fumoſa ructu ant:abſinthio⁊ hierapigᵹ iuuanť.ibidē. Vnde eūdē cañ.trāſlatū ab illo loco ponit Aui.i3.3' trac.3.c.de cura eructuatōis ſupſluę ¶ Quit⁹ eructuātib⁹ ex indigōne cibi et potus in ſto° exiſtis.oīs cib⁹⁊ potus niſi medicinalis exti terit eſt.pbībēdus:donec illa p artē vel p nāz fuerit extirpata.q̄ em̄ cibū ſumit ꝑoze in ſto° exiſte ſanitatis ꝓuilegio diuti⁹ nō gaudebit. ¶ Sextus abſtinēt ia ⁊ ſto' calefac° manifeſte iuuat eructuatōes. ¶ Cura° ꝑticularis debet exeq̄ ſm poſitionē cauſarū. Ponam⁹ igiť q̄ cauſa multiplicās vētoſitatē ⁊ eructuationē ſit frida ſto' ꝑ°.ſi ğ illa eſt ſine mā: altereť vt iā ſcriptū eſt in ca.de malis cōpl'onib⁹ ſto' dā do puū cibū ⁊ puū potū:q̄s nā bñ poſſit dige rere ⁊ dādo cibos ⁊ elec³ cal'a:vt ē fir⁹ de cala mēto.Sirup⁹ etiā pōt fieri ſic.℞.oziga' cala' mente abſin' mētaſt' pulegij.añ.m.j.mell.℞. ij.vini matu' ⁊ odoꝛiferi.℞.v.aq̄.℞.ij.coquāť vſq̄ ad ꝓſumptionē medietatis ⁊ in clarifica tione addať ʒj galang' ligni aloes coztiq̄ cit' ſpicenardi añ.ʒ.ij.℈.firu⁹. ⁊ pōt addi carui maratrū ciminū amiſu⁊ fil'ia. Ꝑſta carminat ⁊ diſſoluūt vētoſitates ⁊ ꝓfortant ſto^m crudi ficatū.Et vꝫ garioſ magn⁹ ⁊ pu⁹ ⁊ cinamo^m Et valēt iſta elec³ dianiſū diacī^m diagalang' diatrion pipeon diamaq̄.Valet etiā tiri³ ma gna ⁊ metri^m⁊ fil'ia. ¶ Si aūt ibi eēt mā fria et flātica vel melica:ille digerant cū appꝛo patis ⁊ pīt digeri cū oximelle diure° vel ſcl litico vel cū ſirupo ſupdicto vel cū alijs. Dei de purgeť cū yerapigvel cū pil'is de aloe.℞. aloes. ʒ.ij. agar' turbit añ.ʒ.j.ʒj.ʒ.ß. maſtiq̄ eſule añ.ʒ.j.℈.maſſa.doß eſt.ʒ.ij.vel magvel munus ſm qualitatē pa.⁊ ẏturē. Et iterū deť diaſpmaton qđ vꝫ in calefaciēdo ⁊ vētoſita tē diſſoluendo. Ꝑſta em̄ denť cū optimo vino ſine aq̄ vbi nō adeſt feb.vel p ſeipa ſine potu ¶ Si eructuatio eſt a caloꝛe innāli exalāte ca loꝛē nālē vel digōnē coꝛrūpentē vel res i fu mū ꝙuertēte:tūc eructua° eſt fumoſa.Et ſi eſt cū cal'a mā in ꝓcauitate ſto' ſtāte vel in eius ſuba imbibita ⁊ inuiſcata tūc debem⁹ credere ꝓſilio Ga.i.de.inte.c.4.⁊ Aui.i3.3'. p ideꝫ os loquētiū. Primo igiť deť eis ſirup⁹ de abſin° vel vinū abſintiatū vel aq̄ abſinthij. Et poſt vraſ yerapigra. Et ℞ ſicut dictum eſt in.c.4. iſti⁹ q̄rti lib.in cura male ꝑpl'onis cal'e ſto'. ⁊ ibi repies laudes yerap^e. vel pōt purgari cuꝫ alijs appꝛopať. Exinde alteť illa mala ꝑ° vel q̄ſtras ſp digōnē ꝓfortādo. ¶ Si ẏo illa vēto ſitas in ſto° ſentiať q̄ ꝓpter ẏruť expulſiue de biliratē vel ꝓpter vētoſitať groſſitiē expelli ñ pōt.tūc nā iuuāda eſt trib⁹ modis:ne illa vē toſitas aliquā ex ſupdict' cāret egri. Primus modus ne capiat cibos ex q̄b⁹ ſumpt' mlta vē toſitas ſolet in coꝛpe gñari.vt ſunt rape rafa nus paſtinaca ficus recētes racemi muſtum caſtanee mel fabe ceteraq̄ legumīa panis de ſiligie.Scōs mod⁹ eſt vt caueat ab oī repl'oe ſupflua cibi ⁊ potus. Tertī⁹ eſt vt iuuēť nā ad digōnē cū reb⁹ diſſoluētib⁹ ne ampli⁹ gñetur. Et iſta ſunt cala^m oziga^m aniſum cimi^m leui ſticū maratrū ameos agn⁹ caſtus ruta ʒj ga rioſ pip longū al.⁊ mi.⁊ fil'ia.⁊ elec³ ſupdctā ⁊ alia q̄ dicenť in ca.de vētoſitate ⁊ in ca. de debilitate digōnis ſtomachi ⁊c.

Declaratio Primo dubitaꝫ ō eo qđ dictū eſt in.7. pnoſti. ſ. acide eructuātes nō valde pl'etici fiūt. ⁊ ē cā data a Ga.in ꝑ°.Primo q̄ ſlā eſt ſubtili⁹ an° cū ſit aq̄ſius.⁊ cū ex eo fieri poſſit ſan.p vl'iozes digōnē.⁊ digō ꝓcedat ingſſando vt dic̄ Aui.⁊ Ariſt.4.metb.ſic ğ pl'eb pōt fieri de ſlāte. Et alio etiā:q̄ quāto hu.eſt gſſio:tāto videť eē aptioꝛ ad apa;q̄ diuti⁹ remanet in vno loco ſine euētatione. Ad hoc dico q̄ apa pōt fieri duob⁹ modis. Ēno ꝓ viā diriuatōnis hu.vel hūoꝝ ad aliq̄d mē^m⁊ tale apa in minoꝛi tēpe fit in coꝛpib⁹ i q̄b⁹ talis ſupabūdat hu. Alio° fit apa p viā ꝙgōnis.ſ.q̄n mē^m nō bñ pt ꝙuer tere nutri^m in ſuā fil'itudinē ſibi trāſmiſſum: imo aliq̄ ꝑs ibi remaneꝛ:⁊ ſic paulatī ibi con gregať mā a q̄ fit apa.. Ēūc dico q̄ eructuan tes acetoſe nō valde pl'etici fiūt ꝑ viā diriua tōis ꝓpť cām ibi dictā:q̄ mā fria flātica non cito pōt penetrare pellicl'as coopiētes coſtas rōe fritaſ⁊ gſſitiei.⁊ ſic intelligit ypo.⁊ Gal. Sz tñ aliq̄ imo freq̄nť pl'eb ℞ ex ſlāte p viaz ꝙgōnis:qđ ñ negāt dicti autoꝛes. ¶ Scdo nō q̄lz eructua° poſſit cāri a cal'.⁊ fro. Dico tñ q̄ acetoſitas de p ſe fit a frita^ta q̄ a cā ꝓiūcta. Et ſi ℞ a cal'o b̄ eſt de p ſe accīs:⁊ tāq̄ a cā re mota:q̄ caloꝛ eẽne⁹ qñ agit in aliquā rē facit exalare caloꝛē nālē.⁊ poſt inducit frītatez:ſic dic̄ Auer.ʒ.coll'o. Et p iſtā viā fit ydropiſ illa q̄ fit a cal'o.⁊ b̄ etiā ꝑs ad expientiā in aceto. nā mercatoꝛes q̄ vēdūt acetum ponūt vaſa ⁊ dolia pua nō totaliꝛ plēa vino ad ſolē i eſtate ⁊ dimittūt vaſa oze apto vt p caloꝛē ſol' ꝓtes qeree ⁊ ignee ſepenť ⁊ reſoluanť:⁊ remaneat

ſ aceto' acumē terreū: qō p aduſtionē ſeu ebul
litionē acqſiunt ſube aqſe fortiſſime copulatā
t cōmixtā, ꝓpter qō acetū ō eē frīm. eſt tū api
tiuū rōe acūis acqſiti in ebullitōe t exalatiōe
q aūt acetoſitas cauſet a frīo indigeſto de p
ſe. ꝑs in fructib' viridib': q in ꝑn° añ matura
tionē facta cū facta acredine t pōtic'. a ſumē
tib' frīdi iudicant. als dētes ſumētiū ſtupidi
non redderent: niſi cū ſua fritate t acerbitate
ſenſibilitatē dētiū remouerēt. ¶ Tertio nō q
replo cibi t pot' vltra modū pt eē cā eructua
tōis acetoſe t indigōnis ſto'. t ſil' defect' mo
tus t exer'tpti añ prandiū t poſt in hora ſua
nā reges t cibor mlitudo ſunt cāe vētoſitat'
gnande. ſ. amph. 2°. 48. ibi. Mulierem ſi vis
ſcire ſi ꝺcepit ꝛc. Propꝛea iſta. 2. volēti ꝓua
re ſanitatē ſunt euitāda iux ꝓſiliū ypo. in lib.
de vit' pbor. vbi dicit. Sanitas ꝓſiſtit in non
hītib' pigritiā ad exercēdū ſe: t nō replendo
ſe cibis t potib' ꝛc. ¶ Quito intelligēdū ē ꝺm
Ga. i. de inte. c. 4. t. 6. de mor. c. i. q eructua°
t indigō. puenire pōt ex pte qualitat' cibor
ꝺtute digeſtiua ſalua exīte: imo ipa ciba' ſu
mētes dū pcipiūt egri. cū medicis opoꝛtunis
et abſtinētia cito ad pſtinā ſūt reducēdi ſani
tatē. ¶ Quito nota q cā eructuatōis mlt' mo
dis ō. ꝑma mālis eſt vētoſitas t cā vētoſitat'
eſt ſto' debilitas. t cā debilitat' ſto' ē mala ꝺ°.
t cāe illi' male cōpl'onis ſunt vel eſſe pōt illa
q ſtatim dicta ſunt in cauſis. vētoſitas tamē
inferi' t ſupius ꝓiecta cām hꝫ efficiētē formā
lem t finalem t mālē. Cā efficiēs eſt ca' nālis
debilis. Cā mālis eſt cibus t humor in ſto° vl
in inteſtinis exīs. Cā autē formalis ē forma
ſoni quā recipit exeūdo ſiue ſit altus ſiue ſub
miſſus. Cā aūt finalis eſt expulſio ſuperflui ī
quāto vel in qli ad cui' expulſionē complerā
ncr̄io ſequit' tranqllitas t ſanitas. ¶ Sexto
ſcias q aliq̄ eructua° eſt mot' nature. ſ. cū p
illā alleuiatiōnē vētoſitat' expulſe manifeſte
az:imo intrīn eſt nālis q cogimur interdū illā
puocare. t bñ dicit Conſtant'. in. 4. viatici t
Serap. t Aui. in ca. ꝑpriis q ſi infirmi ſtōa'
illa repleat vētoſitate nec eructua° fiat. dent'
vñ eruccua° efficiat. Aliq̄ tū eructua°ē mot'
morbi t ſint hōtis qñ opa nobis ncr̄ia diſtur
bat: t hec eſt inordinata t diſcreta rōne cāe et
rōne ſigni. Rōne cāe q cōmouet ſto^m t ipm
digerere nō ꝑmittit. rōe ſigni q ſigt q calor
nālis eſt nimis debilitat'. ¶ Septio dubitat'
de abſin° t de yerapigra q̄re in materijs tam
calis q̄ frīdis etiā notant' in eructuatōne ab
autoꝛibus miſtrari. Dico ꝑmo de abſin° q cō
petit in cā fria. ꝑmo q̄ calefacit t apperit cū
ſit calm in ꝑmo t apitiuū. ꝝ etiā q̄ digōnes
ꝓfortat. t valet etiā in cā cal'a q̄ purgat hūo
rē cholericū. vt ponit Auic. in. 2. valet etiā ye
rapigra Ga' rōne aloes q̄ mūdificat hūiditā
tes t ſuꝑfluitates cholericas etiaꝫ flāticas q̄
ſunt in ſto° t rōne alioꝝ commixtoꝝ alterat t
confortat ſtomachū t ſic de alijs.
¶ Lapl'm. 12. de ſingultu.

§ **Singultus** eſt ſon' violēt' motionis oꝛis
ſto' ex ſpalmoſa eius diſpōne pue
niēs. Hāc diffinitionē ponit Joh.
de ianua in ſua ꝓlodia. Et ꝺo dicit Ga'. 6. aph.
ꝺ°. 39. poſſumus trahere q ſingult' eſt motus
ſtomachi ad expellendū nociuū ſube ſtōachi
imbibitū vel inuiſcatum.

Cauſe ſingult' in gñe gñaliſſimo ſūt. 2.
ſcz replo t inanitio. ſ. iſte habent
alias cauſas. nā q̄dā ſunt ꝑmitue: q̄dā aūtes
et q̄dā ꝓiuncte. Cāe ꝑmitue ſunt int' dū frig'
exteri' penetrās t infrigidās extremitates vt
man' t caput maxīe pedes t tibias ſto^m dein
de in eo fritatē impmit: nimia etiā calitas re
ſoluēs t inducēs malaꝫ ficcam vel calam vel
vtrūq; in ſto° vel in aliq̄ pte eius. Sil' etiam
pcuſſio in capite vſq; ad ce^m attingēs ex q̄ p
colligātiā ledit' ſto' t incurrit ſingultū t filia
¶ Cāe aūtes ſingult' pōt eē coꝛruptio cibi in
ſto° frig' in oꝛe ſto' nouit' ab aliq̄ cā acq̄ſitū ſic
eſt nuditas pedū vel acceptio cibor acutoꝝ t
filia. Alia cā pōt eē vētoſitas groſſa q̄ nō faci
liter reſoluit'. Alia cā pōt eē replo ſto' ex mal'
hu. vel cibi vel pot' acut' ſto° adherētes vel fi
calis cibus vel pot' acut' in eius villis vl' ſba
penetrat t inuiſcat' t ipm ſto^m aggūat t ingꝛ
tū facit ad qō expellendū nā cogit': ſic eſt pip
finapis t eruca diatriō pipeō. Alia cā pōt eē
ſtrictio vomit' quā nā nitit' exercere et ipm
volum' aliq̄ occaſione retinere. Alia cā pōt eē
apa epatis: qō epar mittit a ſe ad ſto^m rōe vi
cinitat' humoꝛē vel fumū nocentē ei. Alia cā
pōt eē apa in velamīb' ce' vel in ipo ce°a q̄ p
cōicationē nociue qualitat' vel m^ad ſtoma^m
deriuant'. t ad oīa iſta nā intēdens expellere
cauſat t facit ſingultū. ¶ Cāe ꝓiūcte ſūt moꝛ
dicatio facta in ſto° ab hūoꝛe vel cibovl' a ma
la q̄litate vel ab aliq̄ re nocitiua. t in hoc ſtāt
oēs cāe ꝓiuncte. Sil' etiā effuſio cholere vel
alter' mali hu. vel vētoſitat' ad ſto^m vt freq̄n
ter accidit in hoꝛa crib' a qbus p vomitus vel
ſingultū ſe intēdit exonerare vt aliq̄n accidit
in febꝛib' ad criſim accedētibus. Alia cā pōt

esse apa sto⁹. nā in tali casu semp nociuū ē in domo. ⁊ illud semp nā nitiť expellere. ⁊ sic sin gultū opať. Alia cā pōt eē mala ꝑ° calida vel frida cū ma³ vel sine ma³iā manifesta ⁊ in facto esse ⁊ iā inducit sensibile nociuꝫ. ⁊ b̄ pōt esse cū replone vel inanitione.

Signa cārū ꝑmtiuarū ex relone infirmi ⁊ sodaliuꝫ eius accipiunť vt qꝫ talis singultosus ābulauit ꝑ frigidū pauimentū: ⁊ unit nudus corpe vel qꝫ ictū in capite recepit vsqꝫ ad craneū penetrātē. vł qꝫ res fridas sto° suppolunit ⁊ adiūnit vel aquā friaꝫ grat vel violēter trāsmeauit vel i ea ꝓtauit. ¶ Signa cārū āntiū sunt vt qꝫ cibus in sto° fuit corrupt⁹ tūc sentiť mal⁹ sapoꝫ ⁊ corrupt⁹ in odore ⁊ odoꝫ horribilis si ꝓpť malā ꝓpoes sto¹ fridā saltē in ꝑn°: tūc sentiť frig⁹ i regiōe sto¹: ⁊ nō adest sitis ⁊ umať a calis ⁊ leditur a fridis. Si singult⁹ ꝓcedit a replone sto¹: tunc adest ḡuitas in sto° ⁊ multū sputū ⁊ superflua hūiditas ad os decurrēs ⁊ post vomitū sedať Et si sit a mala q̄litate acuta ciboꝫ vel hūoꝫ hoc sciť: qꝫ patiens ꝓfiteť se comedisse pip si napi vel erucā ⁊ filia. Et si est ab hūoꝝ sciť per sapoꝫ in ore sensatū: vt qꝫ ibi sentiť salsedo vel amaritudo. ⁊ post vomitū singult⁹ euanescit. Si est ꝓpter vomitū retentū b̄ faciľ pōt cognosci ex iudicio patiētis. ⁊ cōpleto vomitu talis singultus cessat. Si ꝓcedat ab apate epatis vel sto¹ vel ce°. ex illoꝝ signis ꝑ sua capitula reqranť. Q̄n aūt est ex inanitōe ꝑ ꝑcedētia denorať vt qꝫ habunt fe. acutas corpeā subam ꝑsumēres. vel passus fuit vomituꝫ vel vētris subductionē ꝑ magnū tps spōte vel ꝑ artē, ꝑcuratū. Et ista spēs venit cum siccitate corpis ⁊ ariditate ⁊ in iuuenibus cholericis. ⁊ sic de aliis signis.

Judicia ꝑ singultū possum⁹ iudicare qꝫ cū videm⁹ aliquē frequēť singultire iudicam⁹ b̄ esse ex replone vel inanitōe. ⁊ sic hꝫ ypo. 6. amꝓb. amꝓb. 59. ibi. Spasm⁹ fit ex plenitudine aut eñone: ura ⁊ singult⁹ Et si ab aliis causis ſ. ad ista duo reduci pñt. ¶ Scō si suppurgato semoꝛi singult⁹ supuenit nō bonū. 7. āꝓb. āꝓb. 42. Et b̄ vle est vbi cuꝫ in senib⁹ est abūdātia egōis vel vomit⁹ ꝓpť defectū etaꝫ ⁊ ꝛtuť debilitatē sp illaudabile est. Ga. in 3°. ¶ Ter° in vomitu ⁊ singultu oculi rubei malū. 7. amꝓb. amꝓb. 5. Et cū ēqꝫ cū singult⁹ nō cesset ꝑ vomitū apa in cer° vel sto° esse iudicať: qꝫ rubedo oculoꝝ vtruꝫ pōt ſignificare. vt ait Hal. in 3° eiusdē. ¶ Quarto iudicat sic ypo. sanᵉ multo fluente spasm⁹ aut singlus post nimiā inanitionē malū. ¶ Quis spasm⁹ unat⁹ ⁊ singult⁹ post nimiā ianitionē malū. 5. amꝓb. amꝓb. 4. Et cā dať in 3° quia singult⁹ etiā est spasm⁹ quē os sto¹ ⁊ meri patiunť. ⁊ si spasm⁹ est piculosus: filr ⁊ singult⁹ ¶ Sexto singult⁹ a mā fria vel hūida simplici vel cōposita: sola sitis si sustineať resolueť eū ¶ Septimo a singultu ex replōe vomitu sufficienti celebrato liberať hō. ¶ Octauo si post sufficiētē vomitū singult⁹ nō euanescit apa i sto° aut in origine meri a ce° ad sto^m veniētis vel in ipo ce° indicať. ¶ Nono q̄n hīti singultū accidit apa in latere dextro ⁊ singultus est vehemēs in craſtinū moriet ante ortū solis. Jſtos. 4. vltimos iudiciales canōes ponit canonista āui. in. 15. 3¹. in. c. ꝓpo. ¶ Decimo tristosa vel gaudiosa subita ānūciatio obliuiſci facit singultiētes: ⁊ inde frequēter sanaňť cuꝫ cogitationis distractione.

Curatio singult⁹. Jntētio curatiua in singultu: si est mālis ē expellere illā māꝫ deinde sto^m ꝛfortare. Jn singultu ro q̄ est ex inanitōe intē° curatiua ē hūectare ⁊ replere vtēdo dieta resumptiua. Et a frio in ten° curatiua ē calefacere. ⁊ de aliis suo°. Sz ātēp ad ptic̄larē curā veniam⁹ ponam⁹ b. 18 curas valētes in singultu qs ponit aui. in. 15. 3¹. in ꝑn° cure singult⁹ q̄ sunt iste. Prima cura est vomit⁹ ⁊ post sumere yerapigrā. b̄ soluꝫ tꝫ verū in cā replonali. Scōa cura q̄ vꝫ singlus est inducere terroꝛē sic ē vox canōis iopinata Ter³ est fort vocifera° ⁊ freqns. Quarta est ꝓuocare patiētē ad irā. Quita ē inducere rioꝛē subito ⁊ ānūciare hīti singultū ꝙ aliqs magn⁹ dñs minať ei dicēdo. q̄d feciſti tali dño q̄ tibi minať. Sexta ē gaudiū subito ītroducū vel noua gaudiosa ānūciata vi filia. vt dicēdo talis amic⁹ tu⁹ veniet cito: qꝫ ſam misit talis filia. Septi³ est tristi³ supflua vt talᵉ amic⁹ fregit sibi casualr crura. Octa³ ē aspſio aq̄ fridesup factē subito. Nona cā pōt eē mot⁹ fort vel forte exer^m ꝓpter qꝫ corꝑ calefaciť. Decima ē eqta° eq̄rū. Undeci³ ē sustiere tussiꝫ. Duodeci³ est sustiere sitim. 13³ est sternutatōes ꝓuocare. 14³ est retinere anhelitū ꝑ magnū spacium: ⁊ frequēter: qꝫ talis retētō āhelit⁹ auget calitatē in pectoralib⁹ ⁊ in sto° ꝓ comitatiue. 15³ est somn⁹ lōgus. qui q̄dē multū iuuat i sanatōe singult⁹ ꝓpter fortificatōes nālis caloris i interioꝛib⁹. 16³ est liga° vel ꝛstric° extremitatuꝫ dolorosa. 17³ est posttio ventosarū sup sto^m ſicut ne scarificatōe. Decimaoctaua ē positio rerū rubificātiū sup sto^m ſicut est sinapis ⁊ similia

¶ Post ista ꝓsiderem⁹ si singult⁹ est pp cās pri
mum ut est frig⁹ tūc patiēs calefiat ꝛ pan
ni cali sup sto⁹ ponant ꝛ def. ʒ. j. cum⁹ puluerizati cū vino vel gith puluerizatū cū brod⁹ gal
lune. vl def maratrū ꝛ anisuz ꝛ comedat allia
ꝛ reb⁹ ptā calis. Et silr ē dicēdū de alijs cau
sis ꝑnumis. Et si fuerit pp ictū in capite: ille
curet ꝛ iponant res ꝓfortātes capiti iuxta te
porē egritudis. ꝛ tūc ipendat bona cura: qz b
malū ē ꝛ piculosuz. ¶ Si singult⁹ ꝓsideret ꝑ
tū ad cās ꝓiūctas qb⁹ succurrit añcedētes ille
curet: qz ex cāis añcedētib⁹ fiūt ꝓiūcte nisi ci
to eis succurrat. nā si fuerit pp sto⁹ repl'onē ci
boz vel potuū vel pp hūorē pūgentē vl mole
stantē ipsuz puocet vomit⁹. Si ḡ est mā gros
sa vel visciosa: det in potu oriel squillitic⁹ vel
diureticū postea comedat duas rotulas rafa
ni gallica⁹: deide post paululū puocet vomit⁹
cū pēna in oleo madefacta vtsqz ad gutt⁹ itro
missa vel bibat decoctionē se. atripliq ꝛ anet
ꝛ aliqd de semie rafani comestibil⁹: deinde vo
mat. Aliq tñ volūt qd b est bonū qñ est in ozifi
cio sto⁹ si ē in fundo cōperāt me⁹ eūantes p i
ferius. Hoa ño dicim⁹ vbicūqz fit māz vomi
tus nō tñ erit erroz imo artificiale. si illa mā
grossa purget cū pillis stomatic⁹ vl cū appro
priat. Deide ꝓfortet cū reb⁹ calis in cā fria: ꝛ
cū fris in cā cala. Post ꝓfortationem g⁹ in cā
fria def. ʒ. j. castorei cū vino decoctiōis mastic
ꝛ mēte oziga⁹ ꝛ calame⁹. vl def. ʒ. j. ꝛ b. de suc
co absin⁹ repido. vl def. ʒ. j. ꝛ b. de cimio ipulue
rizato cū. ℈. j. de sale cōi. mirabol⁹ et oditi va
lent in isto casu ꝑm Aui. valet et ēpla ꝛ ynguē
ta cala a pte exteriori applicata ꝛ vz oleū ab
sin⁹ ꝛ oleū mastic. ꝛ vz b ēplm sup sto⁹ ponitur
post vnctiones oleoz. ℞. thuris mast. añ. ʒ. b.
lapdani. ʒ. j. ℥. absin⁹ mēte añ. ʒ. b. ami⁹ marat⁹
garioℓ. spice⁹. añ. ʒ. j. cere qd̄ suf℞. empl̄ ad
modū scuti ꝛ supponat⁹. Valent et electuaria
cal⁹ vt diaʒiʒiber tiriaca cimiata aurea alexā
drina siue metrida⁹ filoniū: vt dicit Auicen. ꝛ
dñt ista mistrari p⁹ purgationē necessariā. vñ
dico notant⁹ ꝑm Aui. ꝙ vz filoniū qz in ipso ē
aliqd de stupefactiōe ꝛ ꝓfortatiōe ꝛ resolone
ꝛ expulsione. nā in remotiōe singult⁹ q̄ fit pp
nimiā sto⁹ sensibilitatē debēt dari alij medici
ne q̄ prim sint stupefaciētes ꝛ pnz cōfortātes
vt dictū est de philonio. Et isti trocisci valent
ꝑm Aui. ℞. costi croci rob. mastic. spice⁹. añ. ʒ.
4. azari. ʒ. ij. aloes opij. añ. ʒ. j. ꝛ ficiant cū suc
co psillij. ꝛ def. ʒ. j. i hac me⁹ ponit Aui. psillū
ꝛ opiū ad stupefaciendū ꝛ spica ꝓfortat ꝛ re
solvit azarū inclinat hūiditates ad ptes vri
nales aloes inclinat humiditatē ad ptes ife
riores ꝛ purgat eas p ꝓcessuz. cost⁹ ꝛ croc⁹ ma
turant ꝛ ꝓfortāt ꝛ calefaciūt pp ꝙ isti troci
sci multū valēt singultui vehemēti ꝛ subuer
sioni animi vt ponit Aui. in. 15ª. 3ⁱ. c. de singul
tu. vz ēt decoc⁹ ʒiij i vino cū melle ꝛ aq̄ de cimi
no. In singultu ño antiq̄ purgatio vz cū pill.
stomaticis ꝛ iunctio cū oleo allelelēgi ꝛ cum
oleis supdictis ꝛ emplo supdicto. Trocisci ha
ly q̄s ponit in. 7⁰. ꝛ valēt in singultu cū ē a cā
fria ꝛ cū ē a replone mā ꝑus purgata. ℞. mir
re aloes sq̄nāti fizibus mētast mōtam origa⁹
ficci se. apij marat⁹ an añ. ʒ. ij. opij rob. mund.
añ. ʒ. b. ℞. trocisci cū vino optio ad pōd⁹. ℈. 4.
ꝛ def vnus cū vino decoctiōis fiziby ꝛ mente
Et dicit haly. ꝙ retenᵒ anhelit⁹ sepe singulta
tionē ex replone dissoluit. ꝛ. ʒ. b. lig⁹ aloes cuz
aq̄ mēte ꝛ absin⁹ vel fiziby pdest māifeste sin
gultui. Et in istis cocordant haly. Ser ap. ꝛ
Aui. ꝛc. ¶ Si singult⁹ est a ventositate ꝛ venit
ista spēs cū eructuatione stomachi. Tunc da
mus ciminū carui ꝛ anisum vel pulcrē rute
cū vino calido. vel def pulus galāge ꝛ cimi⁹
cū vino tepi⁰. vz carui ꝛ aineos garioℓ. ꝛ mē
ta mastix thus balsamita abrotanū origanuz
ꝛ calamentū ꝛ filia. Ex quib⁹ pōt fieri vinū vl
electuariū vel alia ꝑm industriā medicantis.
¶ Si singultus accidit pp humorē colericum
in sto⁰ inuiscatum vel in cōcauitate eius retē
tum: detur sirupus acetosus cum aqua calida
deinde puocetur vomitus cū aqua cala decoc
tionis se. raphāi. Et post vomitū dam⁹ aqnā
ordei cū succo granatorum dul. sequēdo Se
rapionē qz aqua ordei mūdificat cū dicto suc
co ꝛ alterat. ¶ Si ño singultus est a siccitate
haly ꝛ Sera. ꝛ Aui. cōcordant ꝙ detur in po
tu aq̄ cala cum oleo amigd. dul. ꝛ oleo viol. ꝛ
detur aqua cucurbite ꝛ aqua ordei ꝛ aq̄ citrul
li ꝛ muscillago psillij ꝛ se. citonioz ꝛ se. malue
ꝛ maluauisci. Et valet iulep rob. ꝛ auenatum
ꝛ ordeatū ꝛ dieta resumptiua ꝛ tunc fiat sicut
dictuz est in mala ꝓsicca stomachi. ¶ Si aūt
singult⁹ ē ꝓpter apostema in epate qđ scit
per signa in suo ca⁰ dicenda tunc cōpetit flā
basilice ꝛ post cephalice si magna ē replo. de
inde detur aqua solat⁹ ꝛ aqua endi cū cassiat.
ꝛ si adest inflāmatio detur sirupus acetosus ꝛ
oxisacara ꝛ sirupus malozū granatoz. musoz
cū puo spodio in pua ℥titate Deinde empl̄et
epar ex succo endi ꝛ spuiue ꝛ solat⁹ cum pulue
re sandi al. ꝛ ru. ꝛ rob. ¶ Si ño singult⁹ fuerit
ꝓpter apa stōachi curet apa sicut iferi⁹ di
cetur in suo. c. ꝑpio. ¶ Si singult⁹ acciderit

Digitized by Google

puis pueris lactãtib⁹ pp indigestionẽ eoꝝ vel pp frigus penetrans vel pp caseationẽ lactis in vẽtriculis eoꝝ isti nõ pñt recipe medicinã ꝫ sufficit ꝙ sto⁹ eoꝝ cũ oleo de mastice vel cuꝫ oleo absin⁹ vel aneti vł castorei iungant ⁊ pãni cali supapplicent ⁊ nõ supflua lacti succio ⁊ nutrix cibarijs pascat subtilib⁹: vt ex eis bonum lac citoꝝ digestibile generetur.

Declaratio Jn singultu p° sciẽdum ꝙ ypo. in. 5°. ãph. ãph. 5°. ⁊. 4. ⁊. 5°. ⁊ in. 6°. ãph. ãph. 39°. ⁊ p̃m Ba^m i eisdẽ ptent: eadẽ iudicia q̃si faciũt de singltu: q̃ de spasmo. Et Ba⁹ in 2°. 4°. 5°. ãpho. dicit ꝙ singult⁹ ẽ spasm⁹ quã ad os sto⁹ meri patiunt. Attñ si bñ volum⁹ ꝓsiderare nãm ⁊ essentialẽ diffinitionẽ spasmi ⁊ singult⁹: singultui nõ pt cõperere diffinitio spasmi nec eꝫ: qz nõ sĩ idez pp istas cãs. p° qz singult⁹ ẽ in mẽ⁹ qd nõ ẽ vo luntarie mobile fit ẽ meri ⁊ oꝛificiũ sto⁹. spasm⁹ aũt est in mẽ⁹ volũtarie mobili. Scdo qz singult⁹ expellere vł nociũ ptẽtũ. Jn spa° autẽ nõ nec mẽbꝛ spasmatũ mãe nititur expellere nociũ ptẽtũ. Tertio qz singult⁹ fit a nã icitata. spasm⁹ vo nõ. q̃rto qz spasm⁹ fit in lacerto: singult⁹ vo in neruo vel in pte neruosa seu in pte villosa. Quinto qz in singultu fit q̃dã curtatio ⁊ ꝯctio meri ⁊ oꝛificij sto⁹. ⁊ post rectificat ⁊ extẽdit. Et in spasmo aũt q̃uis curuet mẽm ⁊ retrahat nõ ita extẽdit: ĩmo in tali disponẽ remanet p mozã lõgiozẽ. Sexto qz mot⁹ spasmi sp est mot⁹ mo⁹. singult⁹ aũt est mal⁹ mot⁹ ꝺtuꝫ expulsiue ⁊ est mot⁹ nature q̃ nõ ẽ multum excedẽs nec opatiões ipediẽs. Cõuenĩt aũt singult⁹ ⁊ spasm⁹ qz fit spasm⁹ põt fieri a replone ⁊ inanitiõe: fili ⁊ singult⁹. Scdo qz in vtroꝝ est abbꝛeuiatio ⁊ curtatio mẽ⁹ ⁊ retractio: tñ nõ ita iterũ ⁊ statiꝫ extẽdit in spasmo vt nociũ expellat fit in singultu vt statim dictum est. Scdo q̃rit q̃ dria est int̃ vomitũ ⁊ singultũ cũ in vtroꝝ motu sto⁹ ⁊ meri moueãtur: cũ aliqꝺ nociũ expellere desiderãt vt dic Ba⁹ in p° in fine dicũt aliq cũ Ba° in eodẽ loco ꝙ in vomitu meri ⁊ stoc⁹ mouẽtur ad expellendum nociua .i. natãtia ⁊ ptenta in ꝓcauitate sto⁹. ⁊ meri. Jn singultu vo q̃ in iteriozi pte sto⁹. i. iunscata in suba sto⁹ sunt expelluntur: ꝺba sunt Ba⁹ ibidẽ. Tertio q̃rit singult⁹ cuius mẽbꝛi est mozb⁹. rñdit Ba⁹ in cõmẽto. 4°. 5. ampho. ꝙ singult⁹ est spasm⁹ quem os sto⁹ ⁊ meri patiunt verum tñ dico ꝙ põt esse passio fundi sto⁹: qz os sto⁹ ptes rẽ nociuaꝫ expellere laborant: rideoꝝ ꝓtingit singultus cũ stomachus infirmatur vel aliqui comedunt pip aut aliquam rem calidam vel bibunt vinum calidum ⁊ marie dum pip intantũ teriturꝫ q̃eat in coꝛpus stomachi penetrare. Et similiter q̃ coꝛpus stomachi vel calefit aut infrigidatur. verba sunt Ba⁹. 6. de mozbo. c. 2. Quarto dubitatur de ꝓtrouersia que est inter gozdoniuꝫ ⁊ Joannẽ de torna³. pmus dicit ꝙ singultus est mot⁹ cõpositus ex virtute aiali ⁊ naturali sicut tussis ⁊ sternutatio. ⁊ dicit ꝙ nõ est compositus ex retẽtiua ⁊ expulsiua: q̃m retentiua nociua retinere nõ dubitat. Scds vo dicit ꝙ male dicũt quidã moderni dicẽtes singultum motũ esse cõpositũ sicut est tussis: qz singult⁹ solũ malus mot⁹ est expulsiᵉ naturalis: qui nõ iuuat ab aiali ⁊ sic p̃z controuersia: ⁊ b̃ posset fieri quedã forma vtrũ singultus sit mot⁹ cõpositus ex virtute aiali ⁊ naturali sicut tussis. Tunc p̃o veritate ingrenda p̃mo notandũ ꝙ virtutes ex operationibus cognoscunt: qz ois virt⁹ est p̃ncipiũ alicui⁹ operationis ⁊ nulla opatio fit in coꝛpoze hũano nisi ab aliqua virtute. ista suppõ est Aui. in p°. fen. p⁹. doc. 6. c. p°. Et est aristo. in. 2°. d aia vbi dicit ꝙ potẽtie aie ex accẽtibus ⁊ opationibus distinguũntur ⁊ cognoscunt. Scdo supponit dictũ ga⁹ in p° de int̃. natura nõ mouet ad: expellenduꝫ supflua nisi pus sentiet nocu^m. idẽ dicit Ba⁹. 10. de inge. c. 1. Tertia suppositio est ꝙ ad vnũ actum possunt cõcurrere. 2. virtutes quarum vna est p̃ncipalioꝛ ⁊ pma in actione: alia coadiuuatiua ⁊ secũdaria. Quarta suppositio est dictũ Ba⁹. 6°. de mozbo. c. 3°. vbi loquit de singultu sc̃z ꝙ motus sto⁹ qui fit in singultu similis est motui qui fit in tussi: qd̃ intelligitur q̃tum ad actũ naturalis virtutis expulsiue ⁊ psentatiõis materie quã psentata natura nititur expellere. Quita suppositio est Ba⁹. 5. de mozbo. c. 7. vel in colli°. 6. vel circa ꝙ quedam sunt mẽbꝛa que habẽt virtutẽ expulsiuaꝫ fortẽ que possunt per se expellere nocitiua vt stomachus ⁊ matrix ⁊ intestina que oĩa per suam ppriam naturalẽ virtutẽ expellunt a se nociua nõ adiuuãre alitq̃ alia virtute Alia sunt mẽbꝛa q̃ p se non pñt agere opationem nec eppulsionẽ nociuoꝝ a se cum sola expulsiua nalibi iuuet in expulsiõe adrute alia sensitiua ⁊ motiua vt primo ⁊ canales sui ⁊ cer^m: ⁊ hoc q̃tũ ad supflui expulsionẽ. Sexto no. ꝙ aliquẽ motũ esse cõpositũ põt intelligi duobus modis. vno ꝙ ad illũ motũ ꝓcurrũt due virtutes ad eandẽ intentionẽ ⁊ illũ motũ peragendum actiue vt ad motũ tussis: in quo concurrit virtus naturalis p̃mis ⁊ canaliuꝫ

Digitized by Google

ius expulsiua. sili vtus aialis sensibilis ⁊ mo-
tiua eoꝝ ⁊ aliaꝝ partiū coadiuuatiū . Et sine
stis tribus scz naturali expulsiua ⁊ aiata sen-
sitiua ⁊ aiata motiua nūq̄ tussis fieret. Et ō
tussis est motus cōpositus. alio modo ꝑt dici
motus cōpositus ꝓpterea qz due vtutes ad il
lum ꝛcurrūt ad diuersas opatiōes siue inten
tiones vna scz ad sentiendū ⁊ alia ad mouen
dū nō q̄ ambe moueant ſ solū vna mouet ⁊
alia sentit. ¶ Tūc sit ꝑma ꝑ° sumēdo motum
cōpositū ꝑmo modo singult⁹ nō est mot⁹ com
positus. ꝓbat: qz stomach⁹ est mēbrū forte ꝙ
se potens expellere nociua cum sua sola nāli
vtute expulsiua. ō nō indiget vtute aiali mo
tiua vt ꝓnoratū est in. 5. suppōne. ⁊ in. 3. li. hu
ius in. c. de tussi. Jn pōne etiā sic intelligit io
hānes de toznamira bone mēozie de tpe meo
cācellarius. ¶ Scōa ꝛcl'o sumēdo motū com
positū scdo° singult⁹ est mot⁹ cōpositus. ꝑs qz
in singultu nccrio reqrit vtus aialis sensitiua
nocumētū sentiēs ꝙ quā suscitat vtus nālis
expulsiua stomachi q̄ ꝙ se solā expellit aut ex
pellere nitit illud nociuū nō ꝓcognitū ſ ꝑsē
tatū. Et sic intelligit Bern̄. de gozd. in lilio.
sic etiā intelligit ga. 6. de mozbo. c. 3. vbi dicit
motus stomachi in singultu sil'is est motui q̄
fit in tussi. ⁊ intelligit Bal'. ex pte vtus aialis
sensitiue. in singultu nō q̄tū ad actū virtutis
aialis motiue. ⁊ sic facta est pax isto⁊ duoꝝ
nobiliū viroꝝ. ¶ Quito iuxta mām notādum
est ꝑm autozes me^c q̄ vna opatio fit aliq̄ a
duabus vtutib⁹ nālibus eiusdē gñis vt' attra
ctio nutrimēti ad mēbza q̄ fit a vtute nāli ex
pulsiua mēbri in quo ꝛtinet nutrimentū et a
vtute nāli attractiua mēbri nutriti desiderā
nutriri. Aliq̄ aliqua opatio fit a duplici vir
tute vitali eiusdē spēi vt motus cozdis ⁊ arte
riarum. Aliq̄ vna opatio fit a duplici vtute
aiali: vt inq̄sitio veritatis q̄ ptim ⁊ initiatiue
fit a vtute estiatiua ⁊ a vtute rōali cōpletiue
Aliquādo fit vna opatio a duabus vtutibus
diuersarū specierū vt est tussis que fit a vtu-
te naturali ⁊ animali ⁊ appetitus cibi ⁊ pot⁹
⁊ multe alie. Aliquando vna opatio vna sola
complex vtute vt ⁊ cibi ⁊ potus reten° ⁊ digō
¶ Sexto sciendū est q̄ ꝛs multe cause singul-
tus sint enumerate. tū fere oēs ꝑnt reduci ad
3. quas ponit Ga. in ꝑ°. 5. q̄nti amp̄b. qz aut ē
ex plenitudine vel ex inanitōne vel ex mozdi
catōe ozificij stomachi vel tot⁹ stomachi vel
alicui⁹ partis eius quecūq̄ fit illa causa siue
fit materia mozdicās siue nālis ꝑ° quā natu
ra sentit inimicā quā natura nitit expellere
ac si esset mā pūgitiua siue aggūatio materie
cuiuscūq̄ q̄litatis fit: dūmō aggūet naturaz.
¶ Septimo sciendū est q̄ quis in. 4°. ꝓnosti
catione fit dictū q̄ singultus veniēs post ina
nitionē malū signū est. nō tū necessariū q̄ sit
mortalis marie in iuuenib⁹. Et ſ alia bona ſi
gna appeant. vidi hoiem. 50. annoꝝ q̄ passus
fuit dissinteriā ꝑ duos mēses cui superuenit
singultus. ⁊ multū dubitaui ꝓpter dictū ypo:
ipe tū sanat⁹ fuit dei grā: qz habebat bona ſi-
gna ⁊ nullū ꝓnitiosum. ¶ Dubitaf de ꝛtradi-
ctione que est inter haly de regali disꝑnē. et
Serap. in singultu ex inanitōe. qz haly iubet
dare aquā roſ. cū muscillagine ꝓlij refrige-
ratā ⁊ ꝓsimilia. Serap. iubet dare aquā calaz
cū oleo amigd̄. ⁊ filia. Et ꝛs ī causis curatiuis
bene ꝙueniāt. tū in modo ministrādi cōtrarij
sunt discrepātes. Ad hoc dicendū q̄ ī singul-
tu facto ab inanitione vel ficcitate ſ nō assit
calitas res humide debēt calē exhiberi: vt cū
sua calitate actuali citi⁹ penetrēt ⁊ leui⁹ suuz
soztiaf effectū. ⁊ sic itelligit Sera. ſ ſi cū ista
inanitiōe seu ficcitate assit calitas q̄ cōtinue
ꝺficcat. Dico q̄ tūc res frigide ⁊ hūide actua
liter ⁊ virtualiter sunt ministrāde vt cuz sua
actuali fritate nālis earū frigiditas iuuef in
actione ⁊ ānullatiōe eſnee calitatis. ⁊ cū sua
humiditate stomachus deficcatus humecte-
tur. et sic haly intellexit de naturali disꝑositō
ne in loco allegato ⁊c.

¶ Cap. 15. de nausea ſubuersione ⁊ fastidio.

8 **Subuersio** siue nausea est mot⁹ expulſo
nis stomachi cui nō associaf mo
tus expulſi. Vanc diffinitōez po-
nit Aui. 15ª. 3ª. in ca. de vomitu. Qñ igif aliqs
hz voluntatē vomēdi sine effectu ꝺz q̄ iste hz
subuersionē animi vel nauseā fastidium. Alio
noie a ga. in passio° vocaf anozexia ⁊ ꝺz ab a
quod est sine ⁊ onozexis qꝺ est appetit⁹ quasi
sine appetitu. Alij vocāt nauseā. alij fastidiū.
Alio nomie in passio° vocaf atrosia. i. sine nu
trimēto ꝓpterea quia tales nō appetētes nec
cemedētes remanēt sine nutrimēto ⁊ fiūt ma
cri tabescētes. ⁊ h̄ multis choleric⁹ ⁊ melic⁹ in
senectute solet aduenire. Si bene vellem⁹ con
siderare de ista subuersione animi seu nausea
iā dictū fuit in isto. 4. in c. 5. de debilitate ap
petitus. nā non est aliqs qui hēat nauseā aut
subuersionē animi q̄n hēat fastidiū ⁊ debilita-
tez appetitus. ⁊ ideo ab eisdē causis generaf
fastidiū ⁊ nausea ⁊ debilitas appetitus. tō ad
vnū possent ꝑ ꝙuenis reduci ca^m. imo dico

Digitized by Google

ꝙ nauſea faſtidiū ⁊ ſubuerſio animi ſūt q̄dā paſſiões ꝓcedentes ⁊ coadiuuātes debilitatē appetit⁹ ⁊ vomit⁹: ⁊ fere oēs iſte paſſiones ab eiſdem videnť ꝓcedere cauſis ⁊c.

Cauſe q̄dā ſūt ꝑmitue: q̄dā añtes: q̄dā ꝓiūcte. Cauſe ꝑmitie nauſee ꝑſt eē aſpect⁹ rei horribil. ⁊ ſi aliq̄s vomat cora⁹ alio vel videat bufonē vel rē turpis aſpectus de q̄ ꝟtus imaginatiua abominabilē ꝙſpiciat formā. ad cuius intuitū nālis expulſiua nitit expellere qō in ſto° ꝓtinet: ⁊ nō pōt iō ſubuer ſio nūcupať ict⁹ etiā ⁊ pcuſſio i ſto° vl' nimiū frig⁹ exteri⁹ mozdicās vel calitas exalās. oīa iſta ꝑſt eē cāe ſubuerſiōis ⁊ nauſee ꝓpter q̄ debilitāt digeſtiuā ⁊ faciūt ad mltiplicatōes flātis limoſi ⁊ viſcoſi vel alteri⁹ hu. circūlimīe tis parietes ſto' ⁊ debilitātis appetitiuā ꝟtutē. ⁊ ſic de aliis cauſis ꝑmixtis. ¶ Cāe añtes ſunt vel eē ꝑſt mala ꝙpter ſto' calā vel fria cū mā vel ſine mā vel mali hu. in aliq̄ ꝑte corꝑis exiſtes. Alia cā pōt eſſe replo cibo⁹ ⁊ potus frequētata ⁊ nauſeatiua ſatietas ſiue crapla quā nā digerere nōvalz. ⁊ ūn iſti ſūme repleti facti ſūt nauſeātes ⁊ faſtidioſi. nā nimia ocio ſitas ⁊ dimiſſio exercitij immēſaq̄ corꝑis re pletio: ꝑcipue cibo⁹ faſtidioſorum vt carnū porcinarū anguillarū ⁊ auiū in aq̄s degentiū ſunt in cā ⁊c. ¶ Cauſe añt ꝓiuncte ſūt illi ma li humores iam gñati in parietibus ſto' iam adherētes ſiue ſint cal'i vt eſt cho. ru. ſiue frīdi vt flegma vel corrupti vt cholera ꝓaſina et cho. que eſt ſicut pozi color. vel ſi ſint alteri⁹ male q̄litatis vt flegma ſalſum aut co. vitelli na. ⁊ ſic de ceteris hu. ſubuerſionē vel nauſeā vel faſtidiū vl' voluntatē vomēdi ſine effectu faciētibus: maxime ſi illi hu. vel aliq̄ eoꝝ ſint in pua q̄ꝑtate ⁊ ſub am ſtomachi imbibētes cā debilitate ꝟtutis expulſiue: q̄ ſi fortis exiſteret vomitū exerceret.

Signa paſſionis ſunt ſatis manifeſta: qz q̄n cibus ꝑſentiť quaſi vult vomere. ⁊ ſi cogitť ipm accipe immediate rei cit eū ita ꝙ ſto⁹ ipm recipe nō vz: imo cupit vomere ⁊ incidit in ſingultū vl' eructuatiōem Si vo fuerit a cāis ꝓmixtis: ex iudicio pati. hri ꝑſt ſi ē a mala ꝙpſone ſto' calā ⁊ fuerit ſine ma⁹ tūc adeſt ſiť ⁊ eſtuatio caliditas tact⁹ ⁊ ꝙ° ⁊ eras ⁊ tps cū iſtis ꝓcedāt ⁊ adeſt leuitas nihil penit⁹ expellit aut valde modicū. Et ſi ſit cū ma⁹ eades aſſunt ſigna. Aliq̄n tū aliq̄d de illa mā ꝑ partē ejcit: ſupiozē ⁊ tunc ge nus egritudinis ꝓmutatur: aut ambo genera cōiungunť vnū aliud ꝓcedēdo, Et ſi ē a cauſa fria nō adeſt ſiť nec calitas: imo ē hō diligēs quietē ⁊ ociū ⁊ fuerit in ꝓuinjs ⁊ cōeſſatōib⁹ ⁊ eſt repletus ⁊ filia. ⁊ ſic de aliis cāis añtib⁹ Si fuerit a cāis ꝓuctis ⁊ ſit malus hūor cuz ſua mala q̄litate imbibit⁹ in ſuba ſtomachi ⁊ ei reneuēs actualr appetitū vel ſit aliq̄ mala qualitas iam de facto diſſipās ſubaz ozificij ſto' vt facit calitas vel mortificās fritas tunc actualr egrotat. ⁊ cauſe añtes facte ſūt ꝓiuncte ⁊ immediate: q̄uis iſte ꝓtinue ab añ cedētibus adiuuenť. ⁊ tūc nihil ꝓficiūt vl' val de parū ⁊ poſt illam ꝓiectionē remanet nauſea ⁊ ſubuerſio anim. i. ozificij ſtomachi cum remotōe appetitus cibi vel eius debilitate. ⁊ ſic de aliis cauſis cōiunctis ⁊c.

Judicia in nauſea ꝓmo ypoc. ⁊ ga. 4. amp̄. amp̄. ⁊ ꝙ°. 17. dicunt nō febricitātibus faſtidiū ⁊ cordis mozſus et os amaricatū ⁊ tenebroſitas oculoꝝ ſurſum farmacia indigere ſigť ⁊ cā daſ in ꝓmento ſic cho. nāq̄ ru. diſtēpata ſurſum eua ꝓzans faſtidiū facit: cui⁹ acredo. i. acuitas facit cordis mozſus ⁊ os amaricatū ⁊ ſequiť amaritudo in ore, ꝑe eſt ex cho. ru. ¶ Scdo vir ꝑſt eē talia accīntia ſine dolore vel ḡuitate vel pūctura ſtomachi. ⁊ cū hoc fiunt triſtes ⁊ poſtea vt plū⁹ ſequiť vomit⁹: imo iſte paſſiones ꝑambule ſunt ad vomitū cū quaſi ab eiſdem ꝓcedant occaſionibus. ¶ Tertio vomitus ſupue niēs nauſee ⁊ faſtidio ⁊ ſubuerſioni animi cū ſunt a materia ē cauſa ſanatōis earū ¶ Quar to cuz Ba. in paſſio° anozoria ſi ſine fe. fuerit piculū habz. ⁊ ſi cū fe. piculū nō habz niſi ſit fe. peſtilētialis malū ſignz eſt quia denotat ꝙ hūores vel vapores venenoſi a minera pu tredinis veniunt ad coz quos coz ipſi oziſicio cōicat ſtomachi. ⁊ ibi cauſat nauſeā cum ſua venenoſitate ⁊ mala qualitate.

Curatio iſtarū paſſionū multū cōue nit cū cura debilitat appeti tus ꝓpter hoc recurre ad illud ca. poſito q̄ ꝙ nauſea fiat a mala mā cal'a cholerica cuz ſiti ⁊ ozis amaritudine ⁊ ſiccitate palati ⁊ ligue digerať mā cū ſirupo acetoſo vl' cū oxifacra ſimplici vel cōpoſita. deinde ꝓcedē vomitus vel purgeť cū hac decoctōe. ℞. flozꝝ viol. bozi ginis et bugloſſe: quia cordiales ſunt ⁊ cōfor tantes añ. ʒ. ß. ꝑn. damaſc. ℔. numero. fiat de coctio in qua temperet ꝑ ſex hozas corticum mirabo. cit'. ʒ. j. fricenť ⁊ colentur ⁊ colature addať reubar'. ʒ. j. vl' ʒ. ß. ℞ pot⁹ purgata mā confortetur ſtomachus cum ſirupo de pomis vel cum ſucco granatoꝝ muſozū vel acrium

Digitized by Google

vel sirupo facto de succo citonior̃ ⁊ zuc. ⁊ vtatur rrya and ⁊ zuc. rof. ⁊ rosata nouella ⁊ comedat in pn̄ mense lactucas cū aceto ⁊ portulacas ⁊ acetosam vel saltē in suo tpe gimula ⁊ fraḡ que cū sua acetositate ⁊ friditate reprimunt coierā ⁊ sto^m refrigerant cū sua acetositate ⁊ friditate. Et nausee ⁊ subuer siōi animi succurrunt. ⁊ sumant delicata cibaria cū succo acetose citranguli ⁊ limonis vel salsa viridi. Si q̄d fuerit a cā fridat aī rebus ẽxijs materie in qualitate eius. Si ergo sit a mā frida p̄mo digerat cū oximelle diure^co vel cum sir^o de absin^o vel cū vino absintiato. deinde puoce turvomitus. deinde purget cū puluere de diaturbit. vel purget cum yerapigra acuata cum esula ⁊ mastice. Et post vtatur diacitromten ⁊ aromatico rosato ℈ descriptiones hebent^e ⁊ piris cū musco ⁊ leticia Ga^l. ⁊ sumat aquam absin^i ⁊ garios. ⁊ valet cinamomus diatrion pipeon ⁊ ℔ salsamentū de per^o ⁊ saluia ⁊ menta cū garios. simul pistatis ⁊ cum aceto distē peratis. stomachus autem ab extra confortet cū oleo de absin^o ⁊ oleo de mastice ⁊ ℔. empla ⁊ alia remedia dicta in. c. de debilitate appetitus. Et machinent^r multa ⁊ diuersa cibaria cā diuersis salsamētis ⁊ acuminibus. vt appetitus excitetur. nā inde ydentitas cibariorum mī est fastidij ⁊ fantastice sertieratis nouerca. Nouerca ẽo nobilis ⁊ elegantis appetit^o. Si ẽo ista abominatio venerit pp nimias corporis repletionē ℔. flōtiat ⁊ purget totū corpus ⁊ stomachus pfortet cū aromaticis calidis vel fridis ℈ qualitatem sto^i ⁊ totius corpis que quidem aromatica reqrantur in ca^o de sincopi vel in ca^o de tremore cordis. Si vo fastidiū siue nausea fuerit a mala cōplone sine mā vt interdū accidit: tunc illa mala ꝑ^o cum suis cōtrarijs alterantibus remoueat. Si ēt venerit ꝓpter cās p̄mittuas: ille expellant ⁊ cito sanitas subsequetur. si ẽo acciderit pp alis cās: ille remoueantur recurrēdo ad. c. 5^m: isti^o 4^i. libri: q̄ ibi dei gratia reseruatu n est.

Declaratio Primo ignorandū non est ℈ intentionē Aui. in. 4^a. p̄mi in. c. 15°. ca^o de inuamentis vomitus. ⁊ ℈ alios autores medicine ꝙ ad ires tina mittitur co. rub. ad stimulandam virtutem expulsiuam: vt mūdificet ea a fecibus ⁊ limositatibus in ea derelictis ⁊ contentis ad sto^m ẽo non mittitur aliqua portio cole nec ad stimulandū nec excitandū expulsiuā: vt ꝓtinue mundificet a superfluitatibus ⁊ limositatibus supple in latitudine sanitatis. ꝓinde natura ordinauit in eo virtutē expulsiuam: aliquā do cū vomitu: aliqñ cum singultu: aliqñ cum eructuatione superflua vt a se abijciat ad exteriora. Et si hec expulsiua fit debilis vel ma^a fit inuiscata in parietibus vel in suba sto^i: seq̄t inde subuersio animi vel nausea vel fastidius ⁊ in hoc poteris perpēdere quare in magnis dīis dum sunt senes ⁊ delicosi ⁊ suauis vite cum paucitate exercitij fit fastidium ⁊ nausea cum talis virtus in eis sit debilitata etiaz qz eoz corpora cōiter sūt repleta pp cās imediate supradictas. etiam qz virtus animata sensibilis ⁊ virt^s appetitiua ⁊ attractiua sunt ias naturaliter debilitate. iuxta verbū Ga^l. 2°. de cōplexionibus. c. 2. in fine capituli vbi dicit: destruitur etiam digestio ⁊ sperfio cibi a corpore ⁊ nutri^m ⁊ desiderium ⁊ motus ⁊ sensus in sene debiles non cōplentur ℈ q̄ os ℔ ille. Et oia ista me^co desideranti in talibus opari ad memoriam sunt reducenda. ¶ Secundo queritur: qō est principale mēbrum in abominatione ⁊ fastidio. Rīdit Ga^s p̄mo de inter. c. 6. fic. dico ergo ꝙ abomīatio ⁊ fatidiū stomachi denotāt passiones: seq̄t ergo ꝙ stomach^s precipue eius orificium est mēbrum qō p̄ncipali^s patitur q̄uis etiam totus stomachus immo totū corpus exinde accidēt aliter patiatur: qz penuriam nutrimenti. ¶ Tertio queritur que virtus p̄ncipaliter patitur in istis passiomb^z dico ꝙ virtus appetitiua stomachi secūdario virtus attractiua ⁊ interdum virtus animata inanitionem sto^i non sentiens. ¶ Quarto notandum ℈ Ga^m in passionario ꝙ in egritudinibus multis tam in acutis q̄ in cronicis marie venit istud fastidium ⁊ nausea ⁊ debilitas appetit^s ⁊ rō est qz nā occupata circa materiam egritudis: oēs virtutes corpis seu potentias anime tanq̄ domicellas corpis retrahit ⁊ reuocat ad se ad intrices ⁊ nō mun^s nāles calorē ⁊ spūs tanq̄ boies armor̃ ad resistendū mor^o ⁊ cāe ⁊ accītibus q̄ ipsus sequunt: ꝓpterea non vs in alijs operationib^z min^s necis licite operi: ⁊ iō cibū nō reqrit, put in sua sanitate reqrere ꝓsueuit. ¶ Quito no. ꝙpp dicta in. c. 5. hui^s. 4^i. in febricitantib^z venit nausea ⁊ fastidium ꝓpter duo ℈ Galienum in passiona^o. p̄mo qz vapores ⁊ fumositates humorum facientium fe. veniunt ad orificiuz stōa^i vbi fit desiderium comedendi ⁊ ad guttur ⁊ fauces ⁊ palatum ⁊ os: ⁊ c ipediūt virtutes appetitiuā ⁊ cū sint cal'i qz a calore febrili gñati sī ficci ⁊ cal'i ^c siti poti^s q̄ famē sūt gñantes. ¶ Sexto scias ꝙ eruca ⁊ vtrunq̄ raphanum

Digitized by Google

ꝛ ſinapis ꝛ ſpēs aromatice valent ad appetitum ꝓuocandū ꝛ faſtidiū ꝛ abominationē remouendū in cā frīda. Acetū ꝛ aggreſta ꝛ ſuccus citrāgulo⁊ ꝛ limonū ꝛ acetoſitas citꝛ acetoſa ꝛ acedula pāpini vitis ꝛ ſalſamen[a] q̄ ex iſtis ꝛ ſilib⁹ fiunt valēt in cā calꝛam alterādo malā calꝛam ꝙ extrīguendo ꝛ vmiendo pticulas oxificj ſto⁹. ¶ Septimo memoꝛ eſto ꝓut dictū eſt in q̄rto iudicio: ꝙ nauſea in febꝛib⁹ peſtilētialibus eſt ſignū malū ꝛ hoc eſt rōne ſignificātiuus cā ſit in cozde: nā q̄uus mā veneno ſa vel fumi eleuati a minera putredis venāt ꝑncipaliter ad cozdā aliq̄ poꝛ hūoꝛ vel fumi vel q̄litatis venenoſe rōne ꝺtutis mittūt ad os ſto⁹ ꝛ ibi cāt nauſeā ꝛ ſubuerſionem: ꝛ qꝛ ſignat talē mām ꝑtie petere cozꝛ ideo eſt malus ſignū. vomitus aūt ꝛ nauſea ꝛ ſubuerſio veniunt nāliter in aliis febꝛibus ꝓp cās in. c°. de faſtidio allegatas. Et qꝛ officiū ſto⁹ a ſua ꝓꝓria operatione que eſt appetere vel attrahere rōne paſſionis cozdis retrahitur ꝛ impeditur nō tū in aliis febꝛib⁹ eſt ita malū ſignus ſic in peſtilētialib⁹ qꝛ mā non eſt ita venenoſa ꝛc.

¶ Capitulum. 14ᵐ. de vomitu.

Vomitus eſt motus ſto⁹ cū expulſione nociui groſſi palpabilis in eo p⁹ contenti p ptes ſupiozes. Iſta diffinitio eſt bona: qꝛ dat̄ per genus ꝛ ꝺrias ꝛ facit differre ſuū diffinitū a q̄uis alio. Nā in iſta ponit mot⁹ tanq̄ genus ſto⁹ ad ꝺriam motus q̄ fit in tuſſi: ꝛ ponit ibi cū expulſione nociui ad ꝺriam nauſee in qua nihil expellit. Et ponitur ibi groſſi ꝛ palpabilis ad ꝺrias eructuationis in qua q̄uis fit mot⁹ ſto⁹ ꝛ cū ea expellatur nociuū in ſto° contentū tū illud non eſt palpabile: Et ponit̄ per ptes ſupiozes ad differentiā lienterie in qua q̄uis fit mot⁹ ad expellendū in ſto° ꝺtentū ꝛ in teſtis vel illud qꝺ nā capit tanq̄ nociuū tū nō expellit̄ per ſupioꝛa imo ꝑ iferioꝛa. ꝑs igitur ꝙ diffiñ⁹ ē bona. Allio aūt noie greco vocatur anaſtropha. ꝛ deriuatur ab ana qꝺ eſt ſtomachus ꝛ trophos quod eſt conuerſio quaſi ſto⁹ cōuerſio ꝑ partem ſupiozem eoꝛ que in eo continentur.

Cauſe autem a quibus poteſt fieri vomitus quedam ſunt ꝓmitue: quedā antecedentes: ꝛ quedam cōiuncte. Primitiue vt eſt ictus in ſtomacho caſus ab alto aut ꝓcuſſio in aliquo mēbꝛo ſto° colligato vel ꝓpin quo vt ꝓcuſſio cerebꝛi ꝛ ſimilia. ſilr aſpectus rei boꝛribilis ex quo faciliter vomitus cauſatur maxime in habentibus debilē cōtentiuā. Similiter vomitus fit ꝓpter motum fortē poſt cibū ꝛ nauiga° in mari nō eſt ꝓmittenda qꝛ pauci euadunt q̄nvomāt niſi naute multus cōſueti mare trāſire. ꝛ ſic de oībus aliis q̄ ꝑnt inducere cōmotionē ꝛ indigeſtionem in hūoꝛibus ꝛ cibis. ¶ Cauſe antecedentes ſunt repulſio totius cozꝑis vel alicuius ꝑtis colere vel flātis vel mlie que ꝑnt effundi ad ſto^m ꝑnt etiā digeſtionē cozrūpere ꝛ cibum in eo ſi ibi effundat̄. ꝛ hoc aliq̄n per viā alterationis per ſe. aliq̄n per viā cōmixtionis ꝛ frequēter alterationis. Allia cā pōt eſſe crapula cibi ꝛ poꝛ vt ꝓcipue ſi cibi in eoꝛ eſſentia ſint pingues vel faſtidioſi: vt carnes poꝛcine ꝛ aues in aq̄s degētes ꝛ anguille: vel ēt aſſumptio cibo⁊ q̄s de ſe natura abboꝛret ꝛ in eis nō gaudet ſicut comeſtio ranarū quas libēter loco cibi ytalici aſſumunt. Et ſi tu q̄ non es ytalicus attentaſſes hoc vix vomitū euadere potuiſſes. vl ēt limaces que vtiliter in aliq̄bus regionibus ꝓ cibo capiunt̄ que q̄uis de ſe in aliq̄ caſu ſint vtiles ꝛ ꝑficientes tū rōne cōis incōſuetudis alijs nationibus ſunt odioſe feſtidiū ꝛ vomitum ꝓuocātes ꝛ ſic in nō conſuetis pōt eſſe cauſa vomit⁹. Allia cā poteſt eſſe tuſſis que interdum poterit eſſe ita foꝛtis ꝙ cum ea ꝓtenta in ſtomacho cogunt̄ expelli violēter marie indebilem habētibus cōtentiuam. Apa etiam ſto⁹ vel in cōcauitate epatis ꝑnt eſſe cauſe antecedentes vomitus. Nam ſi apa eſt in ſto° ꝛ tūpitur: verū eſt ꝙ ſanies tanq̄ res nocens male qualitat̄ a natura expellet̄. Silr apa epat̄ de ſuis ſuperfluitatib⁹ ad ſto^m ꝓtinue remittit ꝛ ſic poſſibile eſt ꝙ exinde vomitus generet̄. ¶ Cauſe coniuncte ponunt̄ a Ha°. 6°. de moꝛbo. c. 3°. Et poſſunt eſſe materia groſſa flātica vel mlica colica vel ſanguinea iam de fcō ad ſto^m continue effluſe: que alīn ſunt cozrupte aliquando non: ꝛ quādo ſunt cozrupte. cozrūpūt cibū ꝛ potū in ſto° cōtentū. ꝛ ipſum cōuertunt in ſuā qualitatē: qui rōne cozruptionis a natura abboꝛretur. ꝛ ſic per vomitū expellit̄ cibus ꝛ mā ei coniuncta. Et q̄n iſte hūiditates ſeu māe non ſunt cozrupte poſſunt eſſe cā vomitus qꝛ ſunt multe aut aliā qualitatez in ſe cōtinent ſine cozruptione ex qua vomit⁹ ꝓcabitur dum tū multitudo ei⁹ cōſquat̄ vt ē flā dulce vel flā muſcillaginoſum ꝛ filia ias de facto ad ſtomachum flura. Allia cā poteſt eſſe debilitas contentiue ꝛ foꝛtitudo expulſiue ſto⁹. fit igitur vomitus ꝓpter nimiam mām q̄titatem: aut quia illa materia eſt moꝛdicās pūgitiua ꝛ acu[a]. Allia cauſa poteſt eſſe acceptio

Digitized by Google

medicine vomice: vt est ellꝫ ꝛ similia.

Signa vomit⁹ sūt q⁹ pcessit abomiatio ꝛ nausea ꝛ subuersio ꝛ qñq; tremet labiū iferius ꝛ tensio ypocūdrioꝝ: ꝛ illud est signū ꝓpinquū. vnde Ba⁹. signa aūt vomitus sūt dolor cordis ꝛ dolor capit ꝛ scotomia cū migredine q̄ imaginaī in oculis: ꝛ tremor i labeo iferiori ꝛ saliua pluria fluens ab ore. Et oia ista fiūt cū sto⁹ aggregaī chym⁹ de gene re colere mordicātis os sto⁹. 3⁹ de crisi c⁹ vltio.

¶ Signa ꝺo causaꝝ ꝓmitiuaꝝ ex relatiōe infir⁹ ꝛ socioꝝ ei⁹ pūt hꝛi. filꝫ si fit pp assumptionē ciboꝝ fastidiētū. filꝫ si fit pp crapulaꝫ vel ebrietatē ab ore patient vel sodaliū pōt hꝛi. Et si fit pp repletionē totiꝰ corpis ꝺ scit ex habitudie repletionali. ꝛ q⁹ diu fuit in comessationibus ꝛ ꝙuuijs seqns ꝛ q̄rens festa sine artificiali ꝛ nāli purgatione vētris ꝛ sine abstinentia volūtaria vel coacta. Si ꝺo fuerit pp malos hūores i sto⁹ exītes vel pp ipsuꝫ mordicantes illa facilꝫ cognoscūtur p exeuntia a corpe: nā si fuerit malꝰ hūor putridꝰ in re ꝓiecta appet manifeste putrefactio. ꝛ q̄si sanies cū malo ꝛ terribili sapore. Et si fuerit a malis hūoribꝰ nō putrefactꝰ nō adest illa sanios itas nec putrefactio: nec ille horribilis sapor. ꝑ sentitur sapor apꝓpriatꝰ vnicuiq; eoꝝ vt si est colericꝰ adest amaritudo in ore ꝛ sitis ꝛ appet in calore exeūtis a corpe color aliꝰ spēi cole vt ē color ru. citrine vl̄ ꝓxime. ꝛ apparent filles colores in re ꝓiecta. Si est a flāte illud qꝺ expellit est al. viscosuꝫ: vel muscillaginosū ꝛ nō adest sitis nec amaritudo: ꝑ sentit sapor illiꝰ spēi flātis vt si est flegma salꝫ salsedo saliue sentit. Si est acetosum sentit acetositas. ꝛ sic de aliis spēbꝰ q̄ pūt cogsci tā ex pte flātis q̄ ex pte saporis. Si vomitꝰ est a mlia sentit pōticas siue acredo ꝛ illud qꝺ vomit est nigrū. Et vltimū q̄n vomitꝰ est ab hūoribꝰ subtilibꝰ: tunc sedat post admistrationē medicie pōtice ꝛ cū hoc faciūt dolores acutos pūgitiuos mordicantes sto^m. Et si fuerit hūores grossi sedatur vomitꝰ cū admistratione medicie subtiliative vt dicit Alui. Et q̄n hūores sunt multi in q̄ti^e multa eoꝝ expellit q̄titas. ꝺūmō nā sit foꝛt. nā freq̄nt multi hūores in sto⁹ vel pectore retinent cū eoꝝ pua expulsione ꝓpvirtutꝫ expulsiue debilitatē. ¶ Signa aūt q⁹ vomitꝰ veniat a cōcatione aliox mēbroꝝ cognoscunt p passiones dolores vel grauitates illox mēbroꝝ: vt epar splen matrix. cerebꝝ ītestina: vt accidit in yliaca passione: ꝛ cū ꝰ vomitꝰ accīt cum ītrpolatiōe. Et si est a sto⁹ vomit ē q̄si ꝓtinuꝰ ꝛ sto⁹ reiicit cibū non potens ipsuꝫ pp sui ībecillitatem ꝓtinere: ꝛ sic de aliis. Et q̄n q̄uitas est in toto corpe ꝛ dolor est in ore sto⁹ ꝛ angustia aduenit egro vomitꝰ ꝛ cā ꝓiucta est co. ru. ꝛ humores natantes in ore sto⁹ ꝛ ebullientes. 5⁹ ampho. cōmento. 22.

Iudicia in vomitu. ꝑtio iudicat ypo. 2⁹ pnosticoꝝ cañ. 38. laudabilis est vomitꝰ cui fiā. ſ. nāle admixtū est coleribus supple nālibus nec est viscosus: q̄to ꝺo a simplicitate. i. cōmixtione remotioꝝ tāto deterioꝝ. Lā istius reddit in cōmēto. q⁹ si vomitꝰ est purꝰ ꝛ est pure colic⁹ vehemētes figt victoriā calitatis. ꝛ si flātic⁹ pure figt friditatez ꝛc. ¶ 2⁹ vomitꝰ fic succus porri vel viridis aut plūbeus vel niger: malus est. 2⁹ pnosticoꝝ cañ. 39⁹. Et cā est q⁹ niger figt admixtionē colē nigre facte p adustionem ꝛ sic figt adustionem hūoꝝ. viridis aūt ꝑm Ba^m in cōmēto figt calliditatē in corpe a nā egredientē. ꝛ sic est malū signū. ꝛ figt q⁹ dispositio corpis est ꝑter naturam. ¶ 3⁹ si vomitꝰ cū oīb⁹ istis colib⁹ vel plīb⁹ eoꝝ ifectus fuerit: mors est nūcius. 2⁹ pnosti. cañ. 40. Et cā daī in cōmēto: q⁹ figt q⁹ multe ꝛ ꝓtaue egritudies sunt ꝛ abūdantia multoꝝ hūoꝝ corruptoꝝ. Lū igiꝫ vnusq̄sq; istoꝝ colorū in vomitu p se fit malū signū vt dictuꝫ est: multo magis q̄n oēs in vno vomitu ꝓiungunt. ¶ 4⁹ si vomitꝰ fuerit viridis ꝛ fetidꝰ figt mortem subitā valde vbi. ſ. cañ. 41. Et cā est q⁹ fetoꝛ figt corruptionē ꝛ putrefactionē. ꝛ viridis calitatē supfluā cuꝫ corruptione subē. ¶ 5⁹. in vomitu singultꝰ ꝛ oculoꝝ rubedo maluꝫ. ¶ 6⁹. si in ꝓncⁱᵖ cuiuslibet egritudis co. migra egrediatur sursuꝫ aut deorsuꝫ: est signū signs mortem: ꝑ de crisi. ca⁹. 6. ¶ 7⁹ si q̄s sitim indescribilē patiaī pp multā co. ru. in sto⁹ ꝓtentā ꝛ illam euomat statim fit ysticulosus magisq̄ si multū assumeret potū. ꝺ aūt iudiciū trahit ex dict Ba¹ 2⁹ de virtutib⁹ naturalib⁹. c⁹. 9⁹. ¶ 8⁹. q̄cunq; vomitꝰ vel egestio veniēs p⁹ signū digestioms ꝛ cū alleuiatiōe patiētis: bonū sig^m est. q⁹ figt q⁹ natura dñaī supra materiā morbi ꝛ illā foris expellit corpora a sordicib⁹ mūdificando. ¶ 9⁹. somn⁹ multꝰ post laxationē vētris vel vomitū supueniens: figt q⁹ corpꝰ sufficienter a sordicib⁹ est mundatū. filꝫ ꝛ sit cum ītense fuerit augmētata Alui. in. 4ª. ꝑ⁹. c⁹. 4⁹. ¶ 10. possumꝰ cognoscere q̄n q̄s vomit si ꝺs restringi aut nō. ꝛ si ei ꝓferat ꝛ sentiat vomituꝫ iuuare: eo q⁹ ipsum bene ꝛ facilit tollat aut venit in die cretico ꝛ post signuꝫ digōnis ꝛ cum alleuiatione patientis; talis eni nō est ꝓstrin

Digitized by Google

gendus. Sed si infirmus ex eo grauetur ⁊ cuꝫ mala tollerãtia talis est restringendus pp qđ dicit ypocras p° ãph°.ampho.prio. In pturbationibus vẽtris ⁊ vomitibus que spõte fiũt. i. naturaliter si q̃lia oꝫ purgari purgent ⁊ confert ⁊ bene ferunt. si vo non contrariũ. ⁊ hoc etiam continetur ſtatim dicendo in cura.

Curatio vomit⁹ ante curã pticularem aliq̃ canones ylẽs sunt pmittendi. ¶ Primus. nullus vomit⁹ nãlis ad quẽ patient̃ manifesta seq̃tur alleuiatio ẏtute fortis exĩte. est restringẽdus si cũ supfueret vl nã debilitaretur vtiq̃ cohibendus est p̃o posse. ¶ Scõdo si nã pvomitũ nititur expellere nociua illã inuanda est cũ reb⁹ puocantibus iuxta illud p'.ampho.amph.21°. q̃cunq̃ ducere opꝫ vndecũq̃ repit nã inde ducere oꝫ p̃ quenientes regiones. ¶ Tertius vomit⁹ neq̃ q̃ puocãdus est in hũtibus puũ et ſtrictũ pect⁹ ⁊ ſtrictum ⁊ longã ⁊ macrã collum nocet ẽt debile cerebrũ ⁊ oculos hũtibus. ¶ Quart⁹ si cũ ell'o vel aliq̃ medicina vomica vomitũ voluerim⁹ puocare in his q̃ facilr nõ vomitant añ bibitionẽ oꝫ eoꝝ corpora plurimo nutrimẽto ⁊ requie p̃humectare. cañ. est ypo. 4° ampho. ampho.14°. ⁊ 8'. in cõmento eiusdẽ. ⁊ Aui. in 4ª p'. in ca° 4°. ⁊ c°.11°. de vomitu. ¶ Quitus iumentum est ante vomitũ diuersa cibaria pinguia ⁊ vnctuosa cũ icisiuis mixta. ⁊ potus multũ sumere vt exindevirtute ẏtentiua debilitata expulsiua facili⁹ opetur: b añt in febribus nõ hꝫ locũ. Iste cañ est Aui. in eodẽ loco. ¶ Sextus est ypo. ⁊ 8'. in 2° ampho. ampho. ⁊ cõmento ibidẽ. digesta medicari ⁊ mouere nõ cruda. ⁊ Aui. in loco pallegato ⁊ tꝫ se cũ hoc. ⁊ est iste. corpora vbi q̃s vult purgare oꝫ fluxa facere pp qđ Arnoldus de villa noua in suis pabol'. doctrina.16ª. de regul' alterationis ad farmacia. si p̃au⁹ chim⁹ ad exitũ ꝓpellat vicio p digõnẽ nõ emẽdato. aut difficilr euacuabitur: aut offendet mẽbra p que trãsibit. ¶ 7° verendus est vomit⁹ ⁊ catarticũ p iferi⁹ laxatiua macredinẽ vẽtris hũtib⁹. qꝫ difficilis ⁊ laboriosus ũno ẽt timorosus plerũq̃ existit. Aui. in 4ª p'. ca°. 4°. ⁊ ypo.2°. ampho. amph.35°. In oibus morbis ea q̃ circa vmbilicum tẽ. Et pncipalius itelligĩ de vomitu q̃ de fluxu vẽtris p̃n Ga^m in cõmẽto. ¶ 8'. cañ. hũtius. q̃q̃ ãpa in ĩteriozib⁹ vẽtrẽ ⁊ vomitũ in eis ꝓaocare est difficile. ibi. 4ª p'. ca. 4. ¶ 9°. bonus enĩ odor vehemẽter cõueniens est itõacho: maxie q̃ natriẽtibus reb⁹ est cõmixt⁹. pinde in cura vomit⁹ decẽter aromatica miſtrant̃. ¶ 10°. distractio mãe facte cũ extremitatuꝫ ligatione cruriũ vel peduꝫ ⁊ eoꝝ calefactio ⁊ positio in aq̃ cala: in vomit⁹ curatione est iuuatiua. ¶ 11°. vomit⁹ q̃ p̃m semitã crisis euenerit nõ ẽ abscidendus nisi supfueret vel nimis nãm debilitaret: ⁊ tũc cũ reb⁹ hꝫ cãe ei⁹ est restringẽd⁹. istũ ponit Serap. in suo bzeui°. ¶ 12°. in curatione supflui vomit⁹ nãꝫ debilitant̃ attractio me^a ad ptes iferiores cum clisteri aut laxatio vtil'r: aut cõpetent̃ põt celebrari vbi superfluꝫ hũores cã vomit⁹ existunt. tũc aũt volum⁹ fistere vomitũ: aut ipsuꝫ ꝓuocare. si fistere: tũc p^a intẽtio curatiua est. ⁊ si est a mlta ⁊ mala mã q̃ illa euacuet aliq̃n p vomitũ: aln cũ laxatiua medicina. aln cũ clisteri: ⁊ illud oꝫ esse acutum. 2ª intẽtio curatiua q̃ si ſ vomit⁹ pp idebiram cibi ⁊ potus admistrationẽ vel si illi in corpore corrũpant̃. q̃ tales cibi ⁊ pot⁹ euitentur: ⁊ ꝓgrua ciboꝝ ꝓferẽtiũ mistratio celebr̃ sp aromatica adiungẽdo. Jn cã cala aromatica fria ⁊ in fra cã aroma^c4 cala mistrãt. ¶ 3ª. si mala sto' cala vel frida cõplo fuerit cã vomit⁹ vel nausea: illã debem⁹ p̃ ẓria ad suam reducere nãm aromatica cũ alteranib⁹ ministrando. sicuti imediate dictuꝫ est. ¶ Curatio pticularis vomit⁹. si est a causis ꝑmitiuis sic est obuia° vel pcussio in sto°: dent̃ g̃ cib^a facilis digõuis ⁊ in pua q̃ntẽ. ⁊ ab intra dentur aroma^c4 ꝓfortãtia sto^m. q̃ inferi⁹ dicent̃ iuxta canones ⁊ itentiões supdictas. ⁊ ab ẽ ponãtur empla ⁊ iunctiões iferi⁹ dicende. Et si vomitus fuerit pp vuln⁹ in sto° vel capite: illud curet̃ put decet: ⁊ in suis dicet̃ caplis ⁊ cum b sto⁹ int⁹ ẽt ꝓfortet̃. ⁊ sic ō aliꝫ causis ꝑmitis ¶ Si in vomitu fuerit cãe añtes vt est nimia corpis replo: tãc in p̃n° vomit⁹ nõ ẽ sistẽdus si pot⁹ est puocãdus: ⁊ nã iuuãda cũ icisiuis in ma^a fl̃atica vel cũ aliꝫ in materia cala colica nã p expulsionẽ ⁊ eñationẽ illi⁹ ma^a sanat̃ iste malus mor⁹ ẏtus expulsiue sto' q̃ vocat̃ vomit⁹ postq̃ cõplete fuerit expulsa. ⁊ illud est cõm Ga' p° de fe. ad Glauconẽ ca°. 11°. Prouocare igit̃ oꝫ eũ q̃ ad vẽtrẽ. i. sto^m ꝓfluit hũozẽ illum vo q̃ deoꝝsuꝫ effundit eodẽmo per deoꝝsum. b ille. Ponat igit̃ q° 1ª replo fit a calis hu. cũ fi ri calore: ⁊ eiusdatione ozis amaritudie ⁊ nausea ⁊ delectatiõe i fris: tũc digerat̃ ma^a cũ firu pis vel cũ oẓiza ca^a simplicivel ꝓpositapostea det̃ in potu vna die aq̃ cala cũ oleo viol'. deinde pẽna intincta in oleo viol' ẽtromittatur in os ⁊ vsq̃ ad guttur trans earvel cum digitꝰ vomitus prouocet̃. Si tamen difficilr vomeret: purgent̃ illi humores cali cũ reb⁹ eis appro-

Digitized by Google

priatis ꝑcipue cū mirab. citrinis ⁊ cū colatura dicta in cap. de ſubuerſione ⁊ nauſea. poſt purgatōes ꝓfectā ſto⁹ ꝓfotet cū ſtiptic arōticis ⁊ ſirupis q̄ ponūt ab auctoribꝫ. ¶ Et Gor. ꝓgregant ea. ⁊ ſūt iſta rob. ſanō. coriandrū ꝑ patū. vio. poma ꝑcipue acria pira ꝓſica citoꝝ canſora. ſtiptica ꝙ nō aromatica ſūt cozalꝫ bol⁹ armenic⁹ pſidia balauſtia terra ſigillata ſang. dza. coztices meſpilli arboris ⁊ coctani arboris q̄rcus ⁊ pzum. ⁊ ſucc⁹ acetoſus. Et in iſto caſu vꝫ acetū ⁊ herba acetoſa. ⁊ valet rob de ſucco citoniozꝫ ⁊ de ſucco meſpilloꝝ ⁊ ſozbarū. ⁊ ſirupus rob. viol. ⁊ ſirup⁹ de ribes: acetū ⁊ ſuccus citrangulozꝫ ⁊ limonū ⁊ ſucc⁹ cit⁹ ⁊ ſilia hꝭ. ¶ Iſta intelligunt q̄tū ad ꝓuocatiōnē vomit⁹: cū vomit⁹ eſt debilis ⁊ ſi ſupfluus ⁊ natura nō eſt potēs expellere māz ī ſto⁹ vt alibi ꝓtentā. ⁊ q̄tū ad ꝓfortatōes intelligitur poſt ꝓfectā purgationē. ⁊ ſi adhuc per iſta nō ceſſet vomit⁹ cal⁹. iterū cōedat piſces recētes atriplices maluas et faſeolos. et poſt ſumat aquā raſam ⁊ ſir⁹ acetoſum: ⁊ denuo vomitus ꝓuocet vt ꝓpus. Et deīde ſtomach⁹ put dictū ē ꝓfortet ⁊ recurrat ad. c. de ſubuerſiōe ⁊ nauſea. ⁊ vtaꝫ eodē regimine ⁊ ꝓfortatione vtaꝫ etiā hꝭs vomitū in cā cal⁹ iſto iulep. ℞ aque acetoſe. ℞. ℥. ſucci maloꝝ granatoꝝ acri vmvel muſoꝝ quart. j. ſucci mēte. ℥. ij. ſuc⁹ q̄rt ij. ℔ iulep. ⁊ in clarificatōe ponaꝫ ſanō al. ⁊ rob. ru. ſpodij. añ. ʒ. ij. mēte. ʒ. ij. ſpice¹. ʒ. ß. deīde ſto⁹ ieiuno in meridie ⁊ in introitu lecti q̄libz vice. ℥. ij. ¶ Si parte ꝙ exteriozi in ozifici⁹ ſto⁹ ponaꝫ iſtud empl⁹m. ℞. pſidie balau⁸ ſumach mirtilloꝝ rob. ru. berberis añ. ℥. ß. maſtic mēte añ. ʒ. ij. et ß. ligni aloes. ʒ. j. ſucci citoniozꝫ ſucci piroꝝ agreſtū añ. q̄ ſuff. incozpent oia fil⁹ ⁊ vt mel⁹ ad intra penetret addaꝫ aceti. ℥. j. et ß. extendat ſupza pānū ⁊ ſupza ozificum ſtomachi ponaꝫ. ſi ꝙ ſuccus citoniozꝫ piroꝝ nō hꝭs: fac cū ſucco arnogloſſe ⁊ cū ſucco ꝙge paſtozis. ¶ Si ꝙ vomit⁹ eſt cretic⁹ ⁊ mlz tū durauerit ⁊ natura nimis debilitaꝫ ꝓp⁹ ea q̄ nec cibus nec potus retinent nec cozp⁹ nutriꝫ. tunc debem⁹ vti reb⁹ ꝑ̄ꝭs cāe vomit⁹. vt dic̄ cañ. vndecimus. Ponaꝫ igit⁹ q̄ cholera citrina vel ru. vel alia ſpēs cholere ſit cā iſtius ſupfluj vomit⁹ ⁊ vētер nō eſt laxus: imo ꝓſtrictus q̄d cōiter accidere ſoler. ℞ ꝓmo tale cliſtere vt mā inferi⁹ trahaſ. ℞. v. herbaꝝ cōiū. añ. m. j. ozdei excorticati furfuris añ. p. j. pzu. damac. xx. numero. ff decoc⁹ vſq; ad quart. v. in q̄ diſſoluaſ caſſ. mūd. ʒ. j. electuarij de ſuco rob. ℥. ß. olei viol. quart. j. ſal cōis. ʒ. ij. reiteret bis aut ter dōec vēter molliſicet. poſt iſta dec̄ colatura dicta in. c. d̄ ſubuerſiōe ⁊ nauſea dec̄ tū de ea talis quātitas q̄ nā nō ſuccumbat. Si tū vēter ſufficiēter eēt laxus: non opz tūc purgare. ⁊ b̄ eſt ꝑſ:tū Serap. Sed ꝓfiter alteret mala ꝓpter cal⁹a ſtomachi ⁊ refrenetur illa cholera dādo ſir⁹ factū de ſucco pomoꝝ vel citoniozꝫ vel piroꝝ. Zſti ſirupi et fructꝰ alterant vel ꝓfortant. vel dec̄ ſiru⁹ de ribes vel ſir⁹ de ſucco limonū vel citrāguloꝝ cum ʒuc⁹ cōpoſitus. Et vtaꝫ citomijs cocꝫ ſub calino et piris ⁊ cōedat ſozbas ⁊ meſpulas in ſuo tēpe ⁊ poma ru. acria ⁊ mala ḡnata muſa ⁊ acria ⁊ ſilia. ⁊ ſumat cibos facil digōnis vt pulli gallinarū ⁊ pdicū ⁊ pen⁶ cū aceto vel agreſta et cū ſucꝫ fructuū imediate dictoꝝ. ⁊ a pte exteriozi ponaſ epl⁹m ſupdictū vel pāni intīgant in ſuccis ſupdictis vel in aliq̄ eoꝝ: ⁊ oziſ⁰ ſto⁸ ſupponant⁶. Et intellige ꝙ iſta empla vel ſuci debēt eē actualr frida. vt dic̄ Raſ. vt ſtoma⁹ confortet⁶. Portulace comeſte cū aceto fiſtūt vomitū cal⁹m. Bulliaſ acetū ⁊ in eo filtrū vel ſpongia intringaſ: et frīi ſtomacho applicet⁶. aliqui tī iſta apponūt cal⁹a. ſi tegla ad ignez caleſ⁶ ⁊ cū aceto fortiſſimo aſpgaſ. ⁊ ſup ipaz fogacia rob. rubearuz calefiat ⁊ ſto⁰ applicet⁶ ſtomacho ꝓs inūcto cuz ſucco mēte aſperſo puluere roſarū ⁊ mirtilloꝝ ⁊ iuuabit multuz. Et ſi vomit⁹ eſt ꝓpter debilitatē ſtomachi ſine cōplone cal⁹a iſta apponaſ cal⁹a actualr. Et ſi eſt a mala cōplone cal⁹a apponaſ actu frida. ⁊ ſic intelligit Raſ. Trociſci de terra ſigillata ſcripti in. c. de emoptҳoica ab intus ⁊ ab extra. valent in vtroq̄ vomitu. ⁊ vꝫ rob de ſucco granatoꝝ acetoſoꝝ ⁊ muſoꝝ. Et ſic fit. ſuccus eoꝝ dimittaſ ꝑ noctē ⁊ ablata refidē coquaſ lento igne donec ſit ſic iulep. ⁊ poſt q̄ fuerit depoſitus ab igne. ponaſ ſtatiz in eo extremitates mēte. coopiaſ diligēter. ⁊ ſic dimittaſ donec infrident⁶. deinde menta exhaſ ⁊ iſto modo fit rob de pomis ⁊ ſilia. ſm Raſ. Zſtud aūt nō ē dimittēdū q̄ in vomitu ex cā cal⁹a cū reploe cozpis dz fieri flōia de baſi⁹. ꝑ flōmia eiſi mā aīs dinuiſ. ⁊ cū b̄ fit diſtractō matie ⁊ cozp⁹ ⁊ hūozes alij refrigerant⁶. pſidet⁶ tū ſrus etas ⁊ rps ⁊ alia ꝓticularia. ¶ Si vomit⁹ ē a cā fria ⁊ a ſiāte ⁊ ille nō ē mlz nec ꝓtinu⁹ nec debilitat nāz. tūc aut illō fiā ē ibi bitū in ſuba ſto⁹ int⁹ pelliculas ei⁹ aut ſolū ꝓtinet⁶ in ꝓcauitate ⁊ ſupficie ꝓxima ei⁹. Si ꝓmo modo diſſipet⁶ ⁊ euellaſ a loco: dādo ꝑ⁰ oriel ſquilliticū aut ſirupū de calamēto aut aquaz calam decoctiōis aneti calamēti ⁊ ſal cōis. de

Digitized by Google

inde purget cum yerapigra actuata cū pulpa coloqntide in pua ꝙtitate vel cū pill' de aloe vel mirab. lxdul'. vel cū pill' stomatic' dict' in ca. de ỽtigine. Et iterū subtilie mā cū ỽo decoctionis mēte origani cala[1]an[1] ⁊ marat[1] ⁊ aneti. Et iterū purget. nā in isto casu modica est ꝓtectio flātus. sed nausea est maioꝛ. deinde sto⁹ cōfortet. vt infra patebit. Si ỽo istud flā fuerit ꝓtentū in ꝺcauo sto[1] fil' deꝛ oꝛiel sq̄llitico cū aq̄ decoctōis aneti cala[1] ⁊ rafa[1]. deide vomit⁹ leuit cū pēna in oleo intincta puocet vel vtaꝛ isto curiali vomitu. ¶ ℞. sq̄lle succi cepe domestic[ru]. añ. quart'. ℈. suc[i]. ℞. ℈. fūdat zuc[o] ⁊ coquat cū dict' succis ⁊ ℞ elec[m]p bolos ꝑderātes. ʒ. v. ⁊ capiat vn⁹ ⁊ sequent' vomat nā sq̄lla sine dubio vtētes advomitū puocat. Vel ℞ sic. ℞. oꝛunell' sq̄llitici quart'. j. aq̄ rafani olei fisamī aq̄ sambuci vel succi coꝛtic ei⁹ facta residētia dūmodo excoꝛticet a radice ỽ sus supi⁹ añ. ℥. j. misceant ⁊ medietas capiat ⁊ post ꝑ pausam vomit⁹ puocet ⁊ sine dubitatione sto[m] a flāte et soꝛdibus emūdabit. ¶ Et post ꝙ mā fuerit pfctē purgata tūc stomach⁹ ꝓfoꝛtet dādo sirupū de abſin° vel sirupus de mēta ſm descriptionē Hebe[e]. vel sir[p] de succo citōioꝛ cū mēta. ⁊ vtaꝛ minua ⁊ dēt cibi mixti cōditi cū bonis spēb⁹ aromatic' ⁊ potet bonū vinū ātiquū maturū odoꝛiferū. ⁊ vngatur os sto[i] cū oleo mastic ⁊ nardileō. ⁊ supspgat' pul'. mastic ⁊ pānus lineus nou⁹ cal'e supappōat'. Et iterū emplastret stomach⁹ sic. coꝛrefiat me dietas vni⁹ panis bzuni. deinde pistet post ꝙ fuerit ꝑtatus in foꝛti aceto ⁊ succo mēte. ⁊ tūc addat mastic puluerizati. ℥. j. succi mēte ꝙtū sufficit calefiat in caciola cū nardileō ⁊ masti cileō ⁊ cal'n stomachi apponat' oꝛificio. ¶ Et iterū vngat' stomach⁹ cū nardileō ⁊ mastic⁹ leon cal'is. deinde fin apizet cū isto pul'. qui ē odoꝛiferus ⁊ restrictiuus. ℞. mēte sicce ℨ[i] ab sintij siccoꝛ nucis cipssi ciamomi spicenardi. añ. ʒ. j. garioſ thuris mastic añ. ℥. ß. Iste pul'. est ꝓfoꝛtatiu⁹ rōne aromaticitatis ⁊ rōne constrictōis ⁊ rōne calefactōis. ⁊ vꝫ in vomitu et sumpt⁹ ab intra ⁊ appositꝰ ad extra. ⁊ si in medietate vni⁹ bzuni panis coꝛrefacti ⁊ ꝑtati in succo mente ⁊ aceto aſpgat' de isto puluere et ponat' calidus supza oꝛificiū sto[i] sistit vomitū. ⁊ vꝫ ad fluxū si sup totū ponat' ventrē. Et ex eo pūt fieri elec[a] ⁊ empla vel oleū ⁊ similia ¶ Refrenātia aūt vomitū a cā frigida factū et fil' fluxū ventris sunt ista se. nasturciū coꝛ refactū nucis folia ⁊ coꝛtex cipressi ⁊ lignum eius folia coꝛticis ⁊ fruct⁹ mirre lignū aloes stoꝛax calamita ambza lapdanū spice[a] ⁊ celtica calamus aromaticus garioſ mēta abſinthiū folia cit[ri] ⁊ citrāguli ⁊ limones ⁊ coꝛtices fructuū eoꝛ thus mastix ruta agnus cast⁹ pannis grossus ⁊ coꝛrefact⁹ gallia muscata aliꝛ tamus. ⁊ fere oia aromatica. ⁊ ideo ℨ[r] vel mēta vel balsamita valet in vomitu. tiri[a] magna data in potu cū succo mente fistit vomitū. Et si ℞ emplm ex mastice cū modica terebentina et spgat' puluis thuris i furno coꝛrefacti. ⁊ sup pannū de lana extendat' ⁊ superponatur. Gallina lardata cū garioſ ⁊ etiam in ventre eius aliqui etiā clau ponunt' cum cubebis et asset ⁊ spgat' cū vino odoꝛifero. ⁊ aqua roꝛ. muscata. ⁊ patiens sentiat odoꝛē. ⁊ de garioſ ⁊ de zebebis comedat cū gallina. ⁊ vꝫ vinum grossum maturū ⁊ odoꝛiferū. ¶ Et valet etiā positio ventosaꝝ inter spatulas. Et Cōstan. dicit ꝙ ponant' ventose in ambo latera colli quod mihi est extraneū. ⁊ valet etiā mua ſm descriptionē Joh. damasc. ⁊ Aluic. ¶ Et valet aromaticū garioſ ſm descriptionem Hebe[e]. cuius est hec recepta. ℞. garioſ. ʒ. vj. mac zedoa[r] ligni aloes pipis longi ℨ[i]. añ. ʒ. j. liq[e] gallie mus. añ. ʒ. ij. folij cucube añ. ℈. j. ambze ʒ. j. musci. ℈. ß. sirupi roſ. quod sufficˢ vl' sirupi citrini: vel ꝓficiant cū siupo de mēta vel cum zuc°. stomachū ⁊ coꝛ cōfoꝛtat vomitū ⁊ nauseā sedat. Et vꝫ cōtra oīs putrefactiones in pribus stomachi ⁊ mēbza nutritōis calefacit vētositates dissoluit ⁊ attenuat. ỽba sūt Joh. hebe[e] in suo antido°. distin. ꝑma. ¶ Confectio trociscoꝛ diarodū. ℞. roſ. ru. aureos. vj. liquiricie rase aureos. iij. lig[i] aloes aureos. ij. croci aur'. ß. masticis. ʒ. ij. confice cū vino. ℞ trocisci Valet etiā ꝓfectio de citonijs ſm descriptōes Hebe[e] in ꝑma distinctōe sui antidotarij. ⁊ vꝫ diacitonitē cū spēbus. et valēt citonia cōfecta p fruſta cū pul'. garioſ. ⁊ valet etiaꝫ embzocatio cū spōgia madefacta in vino decoctionis rerū stringentiū vomitū. ¶ Dic est sciendū ꝙ debet ꝓsiderari in vomitu si est aliquod mēbzū mandās mām ad stomachū vt si venit a matrice vel epate. ⁊ si epar est cal'n et multū generat choleraʒ: quā postea mittit ad stomachū: tunc epar debet refrigerari. put in suo capl'o dicet cum flōmia basilice ⁊ cū aliis refrigeratiuis tā ab extra ꝙ ab intra. ⁊ cholera cū cōpetenti laratiuo: in quo ml'tuꝫ ponat' de reub. est euacuāda ⁊ purgāda: ⁊ si ꝓcedat a matrice flōmet' mulier de vena pedis in talo iteriozi ⁊ matrix ꝓfoꝛtet. ⁊ sic de aliis mēbris ¶ Vomitus sanguis fit interdū a causis pri-

Digitized by Google

mitinis: vt est ictus p̃cussio in meri vl' in gut-
ture pp q̃ vena rupta vomit̃ san. Aliq̃n san-
guis ab alijs mẽbris fluit: vt ab epate ad sto^m
p easdẽ ptes p q̃s nutri^m trãsiuit a sto° ad ep.
t sic aggrauãs sto^m ranc̃ rẽ innãlẽ. nã ipm p
supi^r ejcit. Si vena igit in gutture vl' meri vl'
sto^o rũpat: ista disruptio est cã. vnde vomit^r
sang. vl' si in sto° vl' meri. t gutture aliq̃ vena.
cozrodat: ẽt san. vomit̃: cũ ex tali cozrosiõe re-
sudet san. sil'r si in sto° fiãt vlcera cozrosiua: ẽt
san. euomit̃. Loc^r ẽt a q̃ exit cognoscit̃ p dolo-
rẽ t aggũationẽ loci illi^r. t cognoscit ẽt p cãs
p̃mitiuas vt q̃ recepit ictũ aut cecidit aut san
guisuga tenet̃ appensa: aut q̃ fuit mutilat^r t
san. q̃ deberet nutrire illa mẽbra iterũ redun-
dat ad ep. deide p mẽbaicas ad sto^m. t q̃n est
aptio nevene est rube^r clar^r. t si ẽ a. cozrosiõe:
dicit Cõstantin^r q̃ ẽ niger. t si ab vlcere ẽ sa-
niosus adest dolo^r in sto° maxie q̃n sumũt res
acutas vel acres t sic de suis p̃silibus. ¶ Lura
tio ois vomit^r san. est, phibẽd^r t nõ. affuefaciẽ
dus: q̃ nõ est bon^r. q̃ sang. q̃dẽ sursum q̃liscũ
q̃ fuerit p os malũ. deo^r suꝫ vo bonũ. nisi ni-
ger exterit. 4°. amph. amph. 25. ¶ In vomitu
ergo san. p̃ticularib^r q̃uemẽtib^r ſ fl̃oia de basi
lica. t si nõ: ponant ventose in vtroq̃ crure. p
talẽ ei fl̃oꝫ eũatur mã ãcedẽs t fit distrac°
ad ptẽ oppositã. Si forte san. fluxerit a capi-
te: tũc fl̃oia fienda est de cephalica: deide fiãt
fortes fricatiões t ligatiões extremitatũ t ſ
istud electua^m. ſ. pul'. diapapaueris pul'. tria
sand ypoq̃stid̃ boli ar^ci terre sigillate. añ. 3. ij.
carnũ citonior. ʒ. j. succ' q̃rt. iij. fundat̃ suc^m
cũ succo plãtagis. t virge pastoris. t fcã resi-
dentia ſ electua^m p bolos t vꝫ succ^r plãtagis
t virge pastoris t burse pastoris: cũ trocisc̃ d̃
terra sigillata dcis in emoptboica. ¶ Et si vo-
mit^r san. fuerit pp vlcera in sto° illa eũent̃ fiẽ
in suo dicet̃ ca°. ſ talis medicia ſ acassie se-
ros. terre sigillate balaustie opij se. iusquiami
albi gũmi arabici añ. 3. ij. succi arnaglosse vꝺ
ge pastoris añ. q̃ suff. ſ trocisci ponderates.
3. j. det̃ vn^cus aq̃ arnaglosse t modico aceto.
vehementer p̃hibent sang. vt pont Auicẽ. t
breuiter recurrat̃ ad ca^m de emoptboica t ad
ca^m de fluxu. sang. narium.

Declaratio P̃rimo no. q̃ Ba^r 5°. de
morbo c°. 6. dicit q̃ ois
mẽbra hñt nãlẽ expulsionẽ ad expellendũ oẽs
rẽ et̃ nam. t ista virt^r expulsiua est in sto°. t in
matrice: t in pectore. t ẽt in pl'one: t in canna
pl'onis multũ manifesta respectu alioꝝ mem
brorũ: t ideo si in sto° vl' orificio ei^r aliq̃d ꝓtinea
tur q̃d sibi nõ sit nãle: illa virt^r nãlis expulsiꝫ
ua mouet sto^m. t mediantib^r villis intestinis
libus expellit p supioꝫ illud nociũ in eo cõ
tentũ t hoc est ei nãle t nõ artificiale. q̃ nul-
lus didicit vomere vel tussire nec femia pere.
iõ hoies nullo p̃cedẽte magistro nec doctria
p se tussiunt t vomere sciũt: t mulieres p̃mt
t nõ solũ hoies imo t bruta: vt oues boues t
canes capre. t sic de alijs. Aliq̃ tñ mag̃ t citi^r.
aliq̃ vo min^r t tardius. put in idiuiduis ẽ repi
re. Et inxta mãm sciendũ est q̃ aliq̃ insũt bru
tis nãl' t sine doctrina t arte t sine vsu p̃cedẽ
te q̃ hoibus nõ isunt nisi p artẽ: vt est natare i
aq. q̃ bruta q̃ nunq̃ natauerũt si ad aquã pti
ciant natabũt t extent ripã p̃uenientes inxta
posse. nisi simia q̃ si ad aquã p̃ciat nescit na
tare: ꝯ ponit man^r añ oculos t sic nisi succur-
rat submerget̃. vt dicũt illi q̃ viderunt. hoies
aũt nequaq̃ natabũt nisi p tpa p̃ioza in arte
natatoria sint edocti t ꝓsueti. ¶ Scõo sciẽdus
q̃ b̃ nomẽ vomit^r capit̃ iterdũ. p illo actu vel
motu quẽ virt^r expulsiua sto^i opat̃ ad expellẽ-
dũ nociua q̃ q̃dẽ mot^r fit mediantib^r villis in-
testinalibus exp̃mẽtib^r a pte iferioꝝ versus
supi^r. t sic capit B^r 6°. de mor°. c°. 5°. Aliomõ
capit̃ p re. piecra siue fit cib^r siue humor siue
sang. siue ẽmes siue stercora. vt accidit in ylia
ca. t sic capit ypo. 2° p̃nosticoꝝ cañ. 38°. ibi.
vomit^r vo laudabil' t in trib^r cañ. sequẽtibus.
¶ 3° dubitat̃ vtrũ vomit^r fit fortioꝝ mot^r q̃ sin
gultus. t vr q̃ sic p Aui. in 13^a. 3^i. trac. 5°. t p̃
bat p tres rões q̃s ibi ponit. P̃ria rõ: q̃ sin-
gultus est p̃mus mot^r ad vomitũ. igit̃ singul-
tus est debilioꝝ vomitu. ꝓsequẽtia tz p tanto
q̃ si p singultũ ita bñ purgeret̃ sto^r sicut p vo
mitũ: frustra tunc nã faceret vomitus añs est
Ba^r 6°. ampho. cõmẽto. 38° ibi. Spasm^r fit tc.
2^a rõ. in vomitu plus expellit̃ de ma^a q̃ in sin
gultu. ergo vomit^r est fortioꝝ mot^r q̃ singult^r
cõsequẽtia tz. q̃ quãto mot^r est fortioꝝ magis
t plus de materia dz expelli. añs p̃ ad expiẽ-
tiam. 3^a rõ. ille mot^r est fortioꝝ vbi virt^r ictãs
est maioꝝ t sequẽs suũ effectũ q̃ est expellere.
sed sic est in vomitu. igit̃ tc. cõsequentia tz. q̃
virtus naturalis que sequitur suum effectum
est fortioꝝ illa que conat̃ t non põt expellere.
¶ In oppo^m est Ba^r 6°. ampho. cõmento. 38°.
ibi. Spasmus fit ex tc. vbi dicit q̃ singult^r est
quidam mot^r ad vomẽdum fortioꝝ tñ q̃ vomi
tus. verba sunt p̃cise B^i. Et rõ que talis est:
ibi est fortioꝝ mot^r vbi res ibibite in suba sto^i
expellunt̃ magis q̃ si expellerent̃ res conten
te in superficie eius concaua. sed sic est in sin-

Digitized by Google

gultu cum in eo expellatur res inuiscate ⁊ im
bibite in suba stomachi.cõsequentia nota est.
⁊ maior ⁊ minor est Ga¹ in dicto comento ⁊c.
¶ Primo sciendus q̃ Aui. in loco allegato for
maliter ⁊ per intentionem cõtradicit H°. ⁊ iõ
dicunt aliqui q̃ cõpando vomitum ad singul
tum q̃tum ad essentiã motus ⁊ q̃tum ad res
proiectam: sic vomitus est fortior. ⁊ sic intelli
git Aui. sed si vomitus cõparetur ad singultũ
q̃tum ad rem ptentã in sto°: sic singultus est
fortior. q̃ natura nititur ad illud expellendũ
qõ est in sto° inuiscatum ⁊ sic intelligit H°. vi
deas si per hoc põt fieri par inter duos medi
cine autores. ¶ 4° in ordine notabiliũ notan
dum est q̃ vnũ mẽbrum potest seruire diuer
sis virtutibus nõ in eodẽ tpe. q̃ aliqñ est tps
attrahẽdi. aliñ expellẽdi: ⁊ in hoc est solliciti
do creatoris bñdicti: qñ multotiens ponit in
strumentũ vnũ vtile ad multas opationes: ⁊
in hoc fuit excusatio a multitudine instrorũ
bm viã vtilitatũ ⁊ opatiõm ita q̃ multe vtili
tates ⁊ opationes fiũt p vnũ instrm sicut fuit
factũ de cooptorio tenui duoꝝ cooptoriorꝝ ce
rebri. hꝫ sunt Ga¹ 8° de iuuamẽtis mẽbrorũ
quasi in medio. Itẽ dicit Ga° 4° de morbo ca°
8°. Et exẽplificat de ligua q̃ est organum tact⁹
gustus ⁊ motus ⁊ de hoc pfect⁹ fuit tractatũ
supius in 2° libro in declaratiõib⁹: ca° de pali
si lingue: nõ est bonũ idẽ totiẽs recapitulare.
Ex gra mãe bonũ ẽ aliq̃d rememorari. ¶ 5° scie
dũ iuxta dicta in causis ãcedentib⁹ vomitus
q̃ cibi fastidiosi ⁊ abominabiles põt esse cãvo
mitus: pcipue si vltra voluntatẽ ⁊ appetitum
assumant. ⁊ hoc est qõ dicebat Ga°. 2° ampb.
cõmento. 38°. Paru deterior cibus ⁊c. vbi dic
fic de cibo enĩ abominabili vomit⁹ fastidium ⁊
inflaº ⁊ rugitus generant. ⁊ nõ mirũ. q̃ cib⁹ q̃
nõ capit cũ delectatione sto°: ipsũ non bene
amplectit. imo hꝫ ipsũ q̃si in odio. ⁊ nõ bene
retinet: ⁊ p ꝓns nõ bñ digerit. ⁊ sic p vomitus
expellr. vel si incõplete digerat: fastidiũ gnat
inflationẽ ⁊ rugitũ. ⁊ i isto casu dꝫ tm ab aliis
nutriẽtib⁹ abstinere donec sensatũ ei⁹ nocum
talis euanescat. ¶ 5° dubitat vlterius vñ tot
hũiditates q̃t aliñ pvomitũ expellunt. Rñr q̃
ab illis mẽbris a q̃b⁹ attractũ est nutrimentũ
a sto° ab epate ⁊ p eadẽ loca ⁊ meat⁹ ⁊ venas
p q̃ attraxerũt illud nutrim vel hu. p easdẽ re
mittunt ad ep ⁊ ab epate p mẽbranicas ad sto
deinde ad et. Et b asserit H° 3° de virtutibus
nãlib⁹ in c° 15°. vbi dicit sic. oẽs pticule attra
hunt ex vltia superficie illud qõ cõgruum est ⁊
amicũ ⁊ expellunt qõ grauat ⁊ mordet ⁊ non
est mirabile ĩ eis ꝫras ꝫtimie fieri ꝓparatio
nes. b ille in sentenª. ¶ 7° no. q̃ lꝫ fit dictũ q̃
expulsio materie p diuersas ptes non dꝫ fieri
q̃ duo mot⁹ ꝫrij sunt ꝯturbatiui ⁊ sic in vomi
tu nõ dꝫ fieri purgaº p iferi⁹ cũ medicia laxati
ua vl clisteri: tũ dico q̃ ista põt cõpetere invo
mitu. pº q̃ p talẽ medicinã vel clistere distra
ctio maꝯ fiat ad oppom. 2° q̃ si multa maª fiãt
corpe saltẽ aũs ps eiꝰ eũabit ⁊ tũc dico q̃ illa
auctoritas intelligit q̃ vterq̃ mot⁹ fit ab ar
teriis nisi daret tanq̃ fortis medi q̃ expellet per
supius ⁊ p iferi⁹ supflua ⁊ in magna q̃titate.
vel si fieret vi mozbi. vl si vna fit vi nature vl
vi mozbi ⁊ alia ad appom q̃ p artẽ bn põt tol
lerare vt f. distracmaª ad opm ⁊ ps maª aũtis
euacuet. ¶ 8° mota: put dictũ est in 10. cañ. q̃
calefactio extremitatũ in curatione vomitus
est innatiua: ⁊ est dictũ. Aui. in. 13ª. 3ª. in caº. d
cura vomit⁹. Et cã dicta est q̃ p talem calefa
ctionẽ fit attractio san. ⁊ hũor ad illa iferio
ra extrema ⁊ sic distrahit maª fluens ad stom
er vltra hoc inffratio illaꝝ extremitatũ ⁊ iffra
tio sto° est innatiua in sedatiõe vomit⁹ velocis
⁊ cali. ꝓpterea q̃ fria. hꝫ sunt Auic. in loco
allegato. Et sic ps q̃ calefactio in materijs
est cõueniens fris vel apatib⁹ nõ furiosis. Jn
friatio aũt in calis ⁊ furiosis ⁊ multũ mobili
bus q̃ ifriat ⁊ alterat furiã ⁊ iniqtatẽ pdicte
maꝯ ps. ¶ 9° sciendũ q̃ in pgnatib⁹ de mãe in
terdũ venit vomit⁹: ⁊ pcipiunt aliñ colerã aliñ
flã ⁊ multũ alleuiant. ⁊ sentiunt se leues ⁊ bñ
tollerant eũ ⁊ nõ grauat eas ꝓpterea q̃ aliqs
supfluitates a matrice vel ab alijs mẽbris ad
stom decurrẽtes expellũt a matrice imoꝺ sigm
ipregnationis in nõ suet vomere. ⁊ talis vo
mitus nõ est cohibẽdus nisi multũ fuerit sup
fluus ⁊ ille aggrauent. ⁊ tũc est sistẽdus dãdo
acrumia vel nõ piculosa fetui. ¶ 10. sciendum
q̃ aliq̃ maxie pueri q̃ hñt ꝺmes vl icipiunt
in eis gñari: hñt vomitũ ⁊ si bibũt vinũ stati
pcipiũt. ⁊ si assumũt ius galline calm nõ emit
tunt vl lac calm. ⁊ b multotiẽs sum expt⁹. Lã
ist⁹ põt eẽ dupler. pº q̃: sto° ꝓpvomitus pteri
tum est iam desolat⁹: ⁊ debilitat⁹ ⁊ per calorẽ
innis gallinę calidi stomachus aliqualiter cõ
fortatur per caliditatem actualẽ: ⁊ q̃ hꝫ pro
pter tes temperandi hũores remittere furio
sitatẽ ⁊ hꝫ equare. vt hꝫ sentenª Galieni in 5°
libro de cibarijs. ⁊ ideo tale ius ab eis facilit
retinetur. vinũ aũt cum actuali frigitate ipsum
amplius debilitat ⁊ desolat. ⁊ ideo ab eo non
tetinetur. Alia causa potest eẽ q̃ si ibi sint ver
mes magis molestantur a re frigida. ⁊ sic se

Digitized by Google

magis mouēt ad quem motus natura magis infestatur. ⁊ ficit nitrū expellere e nociuū ⁊ facit vomitū. vnde frequēter p os aliqui exeūt cū cibo vel potu vel p se. ¶ Undecimo nota q̄ q̄uis vomitus ꝓfit in multis vt in p̄duatōne ⁊ curatōe podagre ⁊ lapidis renū ⁊ vesice: ⁊ i sciarica ⁊ in multis egritudinib⁹ membrorum inferior. ꝓterea q̄ materiam accedentē ad diuersum attrahit ⁊ ipam foris expellit ī pte valet etiā in curatōe aliquarū egritudinū sto machi. ⁊ vs in p̄cipijs porrimor. febrīū ⁊ in multis alijs. tñ in custodia ⁊ regimine sanitatis nō multū est assuefaciēdus: timēdo ne natura assumat p ꝓsuetudie semp ad stomachū maloꝝ ꝓpellere humores. ⁊ de stomacho facere sentinā q̄ est locus fetidus ad quez supfluitat⁹ nauis ꝓtinue decurrūt. Scitū em̄ ē q̄ si mali hu. ad sto^m defluant ꝓtinue digō debilitat ⁊ cibi corrumpunt. ⁊ pessimi pinde in corpore gñant humores. et sic p̄ualet q̄ p alias expelleret ptes. ꝓpterea dicebat p̄ceps medicor. Ba. Preparatio ad vomitū duob⁹ modis fit. aut assuefactiōe ad vomitū quod tū h nō intēdimus q̄ vile est ⁊ ab omnibus scit: supple q̄ vomitus ꝓuertat in vsum ⁊ orifi^m stomachi sua ꝓpria ⁊ p̄cipali opatione q̄ est attrahere totēs ꝓuē nisi in casu necessitatis vt p̄dictū ē vel materia curreret ad sto^m sicut in fe. cōtinuis ⁊ interpolatis accidit frequēt. īmo talis vomitus freq̄nt ab omni alia crisi secure nos alleuiat ⁊ excusat cuz sit purgatio vlis. illa etiā est sn̄ia Aui. in. 13.5^i. tractatu. 5. ¶ Duodecimo dubitat q̄ est ptic'a in vomitu p̄cipalr pa. dic̄ Ba. 6. de morbo. c. 3. in p̄nci° ca. q̄ stomach⁹. ⁊ ideo clarificat bon⁹ Sozdo⁹ q̄ ps inferior patit q̄tū ad expulsiuū: ꝓpter a q̄ cogit expellere p superiora illud q̄ aggruat vel pūgit stomachū ꝓtim etiā mery: quia nō potest ꝓtinere q̄ō in sto° est: nec pōt resistere: q̄ debilitatū est. ⁊ vomitus nō fit nisi q̄n ps inferior est fortis ⁊ superior debilis. ⁊ ex ꝓtti patit totū corpus p maiori pte in fortivomitu ⁊ finthomatico. ⁊ iō artificiale est post sufficientē euacuationē p vomitū orificium sto⁹ roborare vt possit resistere pti inferiori ad superiorē impellēti. ¶ 13°. sciendū iuxta statim dicta q̄ q̄n volum⁹ ꝓfortare orifi^m stomachi cū rebus stipticis vel aromaticis vel calidis vt est rosata in clareto ⁊ silibus. ista debēt ministrari p vsum. Sed si volumus confortare fundū sto⁹ et retinere: quod vltra nām effluat violētia ⁊ diarria. talia ante cibū fūt largtenda vt cōportet ps inferior ⁊ posteriū claudatur. Et si per supius et inferius talis fieret inepta expulsio tūc añ cibū ⁊ post. talia cōfortantia largiant. ¶ Decimoq̄rto nō est omittēdum dictū Ba. 5. de morbo. c. 9. sc̄z q̄ sudores ⁊ vrinam vel egestionē emittere vel sanguinē a naribus vel exire emorroidas vel vomitus sanguis vel alterius rei facere. oia ista q̄n veniunt sine nocumēto actōnis ⁊ cū fortitudine nature ⁊ cū alleuiatōe pa. nō deberet dici ac° morbi nec motus morbi: ⁊ deberet reponi sub actiōe naturali ⁊ sub motu nature. sed cū ista veniūt cū magna violētia ⁊ sine alleuiatione ⁊ cū nimia nature debilitate tūc talia fūt accidētia morbi q̄nimmo sunt real⁹ morbi. ⁊ simpliciter mala actio nature ⁊ motus morbi. et sunt motus extra nām irregulariter operātes cū ista exeūt nō in cōgruo tpe. Incōgruū tps appello cū fluxus in vsu alicui existat ⁊ tamē nocet ꝛc. Cum istud ꝙo comp̄hēderis ⁊ recordaris illius ꝙbi quod supius dixi. i. q̄ oīe nocumentū actionis sit accīs nō dubitabis q̄ ea q̄ iuuāt corpus nō sunt ex gñe accidentiuz cū magis ptineāt actioni naturali. ꝙba sunt Ba. 3. de morbo. c. 6. in fine capl̄i. vel in capl'o penultimo. ꝛc. ¶ Decimoq̄nto queriē vtrū ruminatio in brutis deb eat dici vomit⁹ cū ꝓtenta in stomacho q̄ meri vīq̄ ad os manifeste ī pellant. Rñdeo q̄ nō. ꝓpter q̄ō est notādum q̄ aliq̄ bruta sunt ruminātia vt bos aries capra ⁊ sil'ia. vnde post q̄ pastū vt sunt herbe folia paleas ⁊ arbusta ⁊ fenū. iterū naturaliter ꝙtus expulsiua nō lesa ad eos expellit. ⁊ iterū ibi masticant ⁊ p eundē meatū ad angulū stomachi remittunt bolus post bolū. ⁊ iteruz q̄ō ruminatū est ibi paulatim digerit ⁊ corp⁹ ruminātis nutrit. Et sic p̄s q̄ ruminatio nō d̄s dici vomitus cū ad os ⁊ nō ad extra expellat q̄ō nō est nociuū īmo iuuatiuū. ⁊ illud iterum ad sto^m ⁊ ventrē remittat. Nā sic dic̄ Ba. abomina° q̄s ⁊ vomit⁹ est mal⁹ expulsiue ꝙtus motus. ⁊ hi mot⁹ tūc ꝓtingūt q̄n ꝙt⁹ expulsiua de ore sto^i rē nociuā nitit expellere. ꝙba sūt Ba. 6. de morbo. c. 2. Et ista est maior in ꝓpōne: ⁊ q̄ ruminat nō est nociuū: īmo iuuatiuū. igit ruminatio nō est vomitus.

¶ Laplm. 15. de dolore stomachi.

q Uanis ex passionib⁹ stōachi dictis et dicendis in isto libro medicine p̄cipue fm ga. ī passio°. q̄libet hīs eas posset dici stomatich⁹: q̄ dolor fort⁹ ⁊ acutus sto^i ꝓ tēpe quo durat molestior eius egritudo reputatur cū semp dolor oēs corpis ꝙtutes ꝓsternit.

Digitized by Google

vt describit.2. pnostico2. Et hanc passionem doloꝛē p̄cordio2 antiqui noiauerūt. vt scribitur.4. de morbo.c.10.

Cause doloꝛis sto' pñt esse q̄dā p̄mitiue q̄dā añtes q̄dā ꝺiuncte. p̄mitiue sunt ſic est ict⁹ in regiōe sto' ꝓcussio casus vulnus penetrās frig⁹ exterior ⁊ calor sil'. ¶ Cāe añtes pñt eē indigō sto' multo rpe p̄cedēs. vñ mali in corpe mꝫtiplicant hu. vt mala cōplo eius cal'a q̄ ꝺuertit cibū ad malā q̄litatē cholericā ⁊ acutā vñ gñat hūiditas pūgens ⁊ corrodēs vel cal'a p se fine mā. Alia cā potest esse mala pplo fria ꝺuertēs cibū ad malā q̄litatē fridā ⁊ hūidā vel fridā ⁊ siccā mlicā vel aceto saꝝ. Alia cā pōt eē frequēs replo sto' maxime absq̄ bono appetitu q̄n assumpta nō digesta aggrauāt ⁊ dilatāt sto^m: ⁊ cā sunt ventositat gñande. fil' ⁊ cibi interi⁹ sumpti nimis calidi aut fridi ꝛc. ¶ Cāe p̄ducte sunt effectus istarū cārū añtiū vel p̄mitiuaruꝫ ⁊ ipa mala cōplo cal'a vel fria q̄ aliq̄n est cū mā aliq̄n fine mā: ⁊ frequēti? fit talis doloꝛ mordicatiu?: q̄n mā est mordicatiua acuta ⁊ cal'a ⁊ adures ⁊ i sto° malā inducēs q̄litatē. Alia cā est int'dū mala mā melica q̄ ebullit sup terrā vel ē aliq̄n cholera p̄rasina. Alia cā ꝺiuncta pōt eē apa cal'm vel frigidū sto^m vlceras. ⁊ sic de alijs. Alia cā pōt esse vērositas extēdens ipm ⁊ q̄si solonez ꝺtinuitat faciēs. ¶ Quāto sto⁹ mag est sensibilis tāto citi⁹ in eo fiūt iste impssiōes ex effusione materierū ad sto^m tāto etiā accītia male tolleratōis fiūt fortioꝛa. ⁊ est int'dū tāt doꝛ intollerabilis q̄ stōtici veniūt ad syncopim ⁊ mortē ꝓpter malicią ⁊ acuitatē vel coꝛruptionē illoꝛ hu. ad sto^m aliūde venētiū vl' missoꝛ. Ām nō ſm Aui. 13. 3'. tra. c. 2. c. 1. q̄ aliq̄ⁿ? accidit sto' doloꝛ post cōestionē. ⁊ postq̄ cibus est appētus ⁊ retētus a ꝺtute retētiua ⁊ digō incipit fieri. rales nō q̄escūt donec euomāt. vñ si vomūt rē acetosam ⁊ nigrā sigtur q̄ melia emittit a splene ad sto^m. Et in isto casu pside rāda sunt alia pticlaria. Si hō est splenetic? vel aliq̄ egri⁹ vt ē doloꝛ vl' guitas vl' ꝺurities i sinistro latere sentiat. Ite scias q̄ a q̄busdā accidit doꝛ sto' ex cho^a q̄ emittit ab epate ad sto^m. ⁊ ista aliq̄n causat vomitū vel ꝓcurat sessum ⁊ post sedat doꝛ. vñ sūt aliq̄ q̄ imediate post cibū ñ vomūt: ꝙ post lōgū spaciū tpis ⁊ tūc sigt q̄ isti hu. sūt effusi ad fundū sto'. ⁊ q̄n cib⁹ sumpt? cū eis p̄miscet ⁊ ebullit i digōe ascēdit ad os sto'. ⁊ tūc causat ⁊ fit vomitus. q̄ pfecte celebrato sedat doloꝛ. Aliq̄ⁿ etiā accidit doloꝛ post comestionē ⁊ nō cessat donec cib⁹ sit digestus. ⁊ ꝺ accidit hūtib⁹ mirachiaꝝ ex melia ad mirach effusaꝝ. ⁊ iste doloꝛ descēdit ꝛsus mediū sto'. Aliq̄n etiā accidit doloꝛ sto' ⁊ estua° cū sunt ieiuni: ⁊ postq̄ comederit ille doloꝛ cessat. ⁊ cā huⁱ? est: qꝛ aliq̄ mā flura erat ad sto^m in pua tñ q̄titate ⁊ cū cibo sūpto descēdit ad ptē inferioꝛē sto' ⁊ ibi alterat ⁊ p ptes inferioꝛes expellit. ⁊ ꝺ frequent accidit. Aliq̄n etiā pōt accidere ex cholerica materia ⁊ hoc rarius accidit vt dicit Aui.

Signa causarū p̄mitiuarū p relatōem habent infirmi. vt qꝛ fuit p̄cussus in regiōe sto'. vñ vnū tenui in cura quem posterioꝛ pes eq̄ in ozifi° sto' p̄cussit: q̄ post lōgū tps stōtic? ꝙrebat. Si vo iste doloꝛ fit ab digōe scit p eructuatōes fumosas vel aceto sas. Et si est ꝓpter nimiā replonē ⁊ indigonē scit qꝛ sto⁹ aggrauat ⁊ freq̄nter adest nausea ⁊ vomit⁹. postea sequit alleuia°. Et si fit ꝓpter aliquā malā cōplonē cū mā vel fine materia iā sunt dicta signa in. 4. c. istius q̄ti. Et si mā faciēs doloꝛē est cal'a tūc accidit mordicatioꝛ inflāmatio ⁊ estuatio ⁊ sitis ⁊ calor ⁊ saporꝫ illius materiei. et si est cholera sentit amaritudo. si flā salsum salsedo: si cholera eruginosa saporꝫ erugis eris. Pōt etiā mā cogsci p exeūnta a corpe: qꝛ quedā interdū emittit p vomitū verisile est q̄ tale est illud quod remanet ⁊ causat doloꝛē sicut illud quod p̄scit ad extra ¶ Et si doloꝛ ⁊ mordica° est ꝺtinuus signuꝫ ē q̄ hu. vel mā est ꝺtinue in sto°. si si nō ē ꝺtinuus ꝑmanēs: si int'polat? cū mordicatōe. notat q̄ materia cholerica ab epate ad sto^m int'polate effudit. vñ dicit aui. q̄ ista mordica° in sto° ex ista mā cholerica q̄nq̄ fac accidere effimerā. Et si mordicatio ⁊ estua° est ꝺtinua ex illa mā cholerica int'dū facit accidere terrianā. et ꝺ est: qꝛ illa mā cholerica est int'dū putrefctā ⁊ coꝛrupta in epate. ⁊ ab illo ad sto^m fine int'polatōe effundit. ⁊ silr tūc causat doloꝛē in latere dextro. Et si est ꝓpr melam: nō adest doloꝛ nec estua° nec inflāma°: si acetositas i oze sentit. ⁊ si aliq̄d vomit illud ē acetosuꝫ. ⁊ cū ꝺ splen aliq̄n sentit ꝺur? ⁊ doloꝛ freq̄nt in sinistro latere repit. ⁊ adest debitas. immo etiam coꝛruptio digōnis. ⁊ est cā gñatiōis hu. coꝛruptiꝫ ⁊ hu. coꝛrupt⁹ est cā doloꝛis. ⁊ doloꝛ est cā debilitat ⁊ coꝛruptiōis digōnis. ⁊ sic videt eē ibi quasi q̄dā circulatio. Si vo doloꝛ fiat ayē positate: adest eructuatio ⁊ rugit? ⁊ extenuatō in stomacho ⁊ in ypocūdrijs.

Iudicia In doloꝛe sto' oēs stōtici siue sint ex indigōe siue ex doloꝛe

sine ex vomitu antiq: oēs in q̄ stomatici sunt male colorati debiles ⁊ tristes ⁊ diu in sanita te pfecta nequeūt pseuerare.

Curatio dolozis sto⁹ si sit ꝓpter aliquā de malis cōplonibus cum mā vel sine mā recurrat ad ca. 4. istius ca⁹. Et ob seruēd ad vnguē cañ. gñales ibidē ꝓnotati. et si ibi sit mā purgeť ⁊ altereť mala cōplo sicut ibi ꝓdictū ē. Si igit cū mala ꝓploe cal'a assit dñū cholere: digerat cū sir°. vel cū orizacara vel cū sir° de succo limonū vel cū sir° roh. in q̄ vel q̄b⁹ tpeť abstin^m credēdo ꝓsilio aui. Deide purgeť sic. ℞. folioꝝ absin' pas mūd ab arill' añ. ʒ. j. folioꝝ sene: q⁹ cholerā purgat ⁊ malas hūiditates sto⁹ deficcat flozꝝ viol' bozaginū bu gloss. q⁹ cozdiales sūt. añ. ʒ. ß. liq̄r. rab. ʒ. 6. ℞ decoc° in q̄ tpeť cortic mirab. cit'. ʒ. j. fricētur fortit ⁊ colature addať aloē loti. ʒ. j. vel. 2. ßm fortitudinē vl debilitatē patient. Et post vta tur lacte vaccino acetoso: a q̄ exctū est butirū Et intdū sumat aquā fontnā fram nisi ap̄a i teriozis vl pectozis impediāt ⁊ filia. vtať etiā lactuc̄ portulaq̄ cū aceto limphato. vtať etiā cucur. melonibus ⁊ filib⁹ appzopiat put decet. cibi añt reliq̄ sint facilis digōis cū aceto ꝓpa ti: vt sūt pulli gallinarū. pdices pisces pui de aq̄s mūdis ꝓ petrosa loca currētibus ⁊ ista co cta sint i aq̄: cui in fine addať acetū. vtať etiā limonib⁹ ⁊ citrāgl'is ⁊ acetositate cit'. ⁊ bibat prisanā. Et si ꝓtingat eos vinū bibere illud sit albū vel clarū ⁊ aq̄ mlte cōmixtū. Et si ibi cū calitate sit siccitas ⁊ arefac°: vtať reb⁹ humez ctātib⁹ vt est ozdeatū auenatū malue spinar⁹ gia ⁊ reb⁹ filib⁹: vt in ꝓdicto. 4. c. hui⁹ ꝓdictuz est. Et balneū aq̄ dulcis ꝓfert eis si tū illa mā cholerica a supioꝝ pūpe voluerit ⁊ ē debilis mot⁹: vt in ca. de vomitu annūciatū est. Et de tur in potu aq̄ decoctōis attriplicis ⁊ se. eius mixtū cū oleo viol'. ⁊ puo croco. Deide vomat digito vel penna in oleo intincta ⁊ ozi imissa vsq̄ ad gutt'. vel puocet post assumptōez sir' acetosi cū oleo mixti. Deide post medi^c ꝓfecte eūnē sto⁹ ꝓsoreť tā ad ex q̄ ab itra: vt ibidē ꝓnotatū ē. ⁊ sumat freq̄nt mala ḡnata cocta⁹ na poma pira ⁊ ꝓsica. ⁊ credēdo ꝓsilio Ba. 8. ō inge. c. 5. vngat sto⁹ cū oleis fridis. Et si sto⁹ hꝫ incēsionē vtile est oleum coctaminū ⁊ olea alia etiam sumūt q̄ refrigerēt sic est oleum in q̄ ponunt flozes vitis vel pāpini vel extre mitates ramoꝝ ei⁹ q̄ fria sunt: ⁊ succ⁹ ypoq̄st ⁊ balaustia. vba sunt ga. ibidē lacali. i. portu laca frida ⁊ bu. in ʒ° gdu. ⁊ in ea est pōtitas. ideoꝝ ꝓdest fluxui multarū materierū ad vē trē. i. ad sto^m ⁊ inteſtina. ⁊ maxie si mā fuerit cholerica. frāgit enī q̄litates eius ⁊ refrigerat fortiter si comedať aut bibat succ⁹ eius. Valy de regali disponē. 2. li scde ptis. c. 32. eadez est snia ga. ꝓmo de fe. ad glauconē. c. 14. vbi dic q̄ si stomachus imbecillis fuerit ⁊ in hꝫ lipo tomiā patiať ⁊ dolorē. tūc imponēda sūt que vigorē pstant qualia sunt ea q̄ per dactilos ⁊ vinū ⁊ farinā ozdei croc̄ ⁊ aloē ⁊ masticē. in fundere añt ea que ꝓ absin^m aut oleū malinū i. de pomis vel citonijs ⁊ masticinū. hec ille. Et sequiť. Et si erurant stomachi immiscere quidē aliq̄ infrigidātia sicut cucur^c succū ⁊ la ctuce ⁊ portulace ⁊ solat' ⁊ endi. ⁊ agreste. hec em nō infridāt solū: ſ infridāt ⁊ stipticāt. ⁊ fri gida aq̄ adustos stomachos iuuat multocīes in tēpe data ꝓuenīti. Aliter vo multū nocet. vbi ʒ. ß. ¶ Si dolor fuerit ꝓpter mām flāticam quod scit q̄ nō sentit ardorē nec sitim: immo grauedinē ⁊ ponderositatē tunc digerať cum orimelle diuretico vel squilli^c quodlibet ꝓ se vel simul mixt. ⁊ in clarificatōe ponať menta ysopus absintiū de quolibet. ʒ. ij. exinde pur geť cū pill'is stomatic. ⁊ post vtať diatriō pi peon cui⁹ ꝓpetas est calefacere sto^m ⁊ ventrē ⁊ remouet dolorē ei⁹ q̄ est ab hūiditate mul ta ⁊ cruda ⁊ mūdificat sto^m ab ipsis ⁊ valet ꝫ acidos ructus ⁊ digōnē cōfortat. vt ait Joh. damascen⁹. ceteriq̄ medicine autozes de viribus tractātes medicaminū compositozum. Deinde confortet stomachus ab ex cum oleo nardino ⁊ masticino ⁊ oleo de absin° et cū em plastris caliſ. Capiat etiā cibos leues et faci lis digōis ⁊ i pua q̄titate. iterū etiā pōt pur gari cū diaturbith. vel cū mirab. 12eb. in deco ctione polipodij ⁊ alioꝝ. ¶ Si vo fuerit a vē tositate sola ſ saccelatōes cū mulio ⁊ sale toz refact ⁊ cū pitaria ⁊ vtica torrefact ⁊ in pā nis lineis inuolut ⁊ bulliant ruta camo. ⁊ mē tastrū origa^m ⁊ pule^m in vino in quo madefi at filtrū vel spōgia q̄ exp̄ssa cal'a sto° applice tur. Et iste supdicte herbe bulliant in oleo ex quo stomach⁹ imūgat. Jterū calefiat oleū ru taceū ⁊ oleū absin' ⁊ casto': ⁊ cū eis vl aliquo eoruz vngat stomachus. deinde lana succida cal'a applicat ⁊ pitaria ⁊ mēta torrefacta q̄li bet ꝓ se vz in sedatiōe dolozis. Jtē vētosa ma gna sine scarificatōe vētri apponať ⁊ dimit tať stare ꝓ vnā hozā ⁊ post vngat cū oleis su ꝓdictis vel cū oleo in q̄ bullierit anisum ci m^m marat^m ruta pulegiū ⁊ filia. ⁊ itez bibat vinū ⁊ nectar ⁊ vinū purū in pua q̄titate ⁊ cibos bone digōnis ⁊ boni chimi. ⁊ dic Actū.

Digitized by Google

ꝙ aristolog̃ long est mar̃ uma'in resoluẽdo doloꝛes vetosos vehemẽtes. silr castoꝛeum si sumat cũ aceto limphato vel saltẽ cum vino. allia silr valẽt ⁊ elec[a] carminãtia ventositatẽ vt est diacim[m] diacalamentũ bacce lauri cũ anilo tiriaca magna tiriaca diatessero. cimi[m] toꝛrefactũ maratrũ carui cimini rusticoꝛum sal sacerdotalis ⁊ silia. Et si aliq̃ cõtingeret caper clistere ista in eo debẽt miti ⁊ vs pule[m] ⁊ galang ꝙ se sumpta cũ vino vl' bꝛodio pulle ⁊c. ¶ Dicit Bern̄. de gozdo° ꝙ in passionibus antiq̃s fincop alib' stomachi nõ inuenit tm̃ iuuamẽtũ in aliq̃ re sicut in hoc medicamie. ℞ succi mente. ʒ. ß. succi absin'. ʒ. ij. garioſ. ligni aloes. xilobalsami. añ. ℈. ß. ſ. pul'. et accipiat tepidũ omni die ieiuno sto°. Et scias ꝙ aromaticũ gariofilatũ ex descriptõe hebe[r] valet multũ in passionib' ⁊ doloꝛib' sto' ex friditate silr diaciminũ ⁊ diatriõ pipeo: sunt appꝛopꝛata in doloꝛib' stomachi ex fritate vel ventositate. ⁊ bꝛeuit recurrat ad ca. 4. isti' q̃rti libri ¶ Si vo fuerit ꝓpter melliam digerat matia p istũ modũ. ℞. liquir. rab. uuarũ passũ. munũ ab arill. añ. ʒ. j. absin'mente epithi' fumiterre añ. ʒ. ß. capill' veneris. ʒ. ij. spice' ligni balsami cinamomi añ. ʒ. ij. mell. ℞. j. si nõ adest calor ⁊ si adest calor vel fe. ℞ cũ ʒuc° ⁊ dinat cala. ⁊ ℞ sirupus. In isto siru° ponant absin' ⁊ menta qz stomachũ cõfortãt ⁊ ponit ibi fum' ꝛre qz tpati est calozis ⁊ est sicc' in scdo gdu. ⁊ in eo est põticitas ⁊ amaritudo. ⁊ qz sto° ꝑdest in q̃ sunt supfluitates cholerice: ꝙs eduxit lasꝛãdo. vt dicit haly in. 3. pte. lib. 2. ⁊ de ytragꝙ colꝛa Et ponit ibi capill' veñ. qz si ſuat maxie cũ vio ofert fluxui supfluitatũ ad vẽtrẽ ⁊ sto[m] Aui. in. 2. Et ponit ibi spice': qz apit opiloes epatis ⁊ sto' ⁊ phibet materierũ effusiones ad sto[m]. Aui. in. 2. c. de spica. ⁊ ꝙ suã fragrantiaꝫ mẽbra interiora ofortat. Et ponit ibi lignuꝫ balsami. qz calin est ⁊ siccũ in scdo gdu ⁊ apit opiloes ⁊ ofortat viscera gſſa. i. epar sto[m] et splen. ⁊ ponit ibi aq̃ ad hãectandũ ⁊ tpandũ relq̃ ficca. ⁊ pñt ibi addi flozes bozag et buglosse ⁊ silia. digtã mã purget cũ diasene vel purget fic. ℞. volubilis minozis epith' sticad̃ arabice sene fumi terre an'. añ. ʒ. ij. polipodij q̃rcini. ʒ. iij. ℞ decoctio in q̃ tpent mirab. idi. ℥. vj. bozas. ʒ. j. fricent ⁊ colent ⁊ colature ad di possunt pul. epith'. ʒ. j. vel. ʒ. ij. põt addi ad purgamẽ[m] mellie. Purgata mã vtat pa. plũ cũ musco ⁊ leticia Ba. ⁊ aromatico gariok. ⁊ vingat cuꝫ oleis supdictis. potest etiam addi diacameron ⁊ diambre: qz valẽt in passiõib'. mellicis stomachi. ¶ Si aũt doloꝛ sto' fuerit ꝓpter apata vel vlcera stomachi curent illa. ſ cut in suis dicẽt ca. dño ꝓcedente. ¶ Et ſi ꝙs i stomacho ante cibũ doloꝛẽ sentiat ⁊ post cibũ cessat. signat ꝙ co. ad sto[m] mittitur in ieiuno. tũc vo talis famẽ sustinere nõ ds. Scriptum em̃ est ne aliq̃s comedat nisi post desideriũ ⁊ appetitũ nec in hoc tardet cũ desideriũ ebullierit nisi mẽdosum fuerit vt est ebꝛiosum desideriũ ⁊ habentiã fastidium. qm̃ tollerare famẽ stomachũ putridis ⁊ malis replet humoribus. in. 3. 1. c. de regimine cõestionis. Ds tales debemus colagog̃ euacuare ⁊ stomachos eoꝛ. put dictũ est in. 4. c. 1 in isto ꝓfortare ⁊ si etiã mittat mellia ad sto[m] i ieiuno causans famẽ silr est faciendũ ⁊ stomachus ꝓfortetur et emplastret ⁊ euapoꝛet. put hic ⁊ ibi dictũ est ꝙm cãm egritudis. ¶ Si vo alicui accidit doloꝛ stomachi post comestionẽ. ⁊ talis si cessat donec vomat. tũc ꝑsideret si est a cholera vel a mellia. vt ꝑdictũ est in põne in p̃n° istius ca. ⁊ tunc euacuet humoꝛ peccãs ⁊ stomach' ad intra ⁊ ab extra ꝓfortet. vnde si est a flegmate vel mellia exptus sum vinũ absinthionatum et pillas stomaticas ⁊ emplonẽ cũ mẽta ⁊ absinthio ⁊ vsum xiloaloes ⁊ xilobalsami spica' mẽte ⁊ diacitonitẽ. ⁊ si hec fuerit ꝓpt' alias causas recurre ad capl'm de vomitu quod est ãte illud ⁊ ꝙm causam ꝑcedendum est ad curam. ¶ Cerũtamẽ ꝙm aui. valz ista medicina i isto casu post vlia. ℞. olibani mastic nigelle: ꝙ q̃ in isto casu ego sumo gith ameos coꝛtic fitticoꝛum viridium xiloaloes crudi añ. ʒ. ß. ℞ pul ⁊ distempet cũ melle vel ʒuc°. ⁊ sumat oi die de mane sto° ieiuno. ʒ. ij. vel. ʒ. iij. vtat etiã coriandro ꝓparato. Illa aũt que a tota ꝓpriete valẽt in doloꝛib' sto' ꝙm aui. sunt pellicule intrinsece stomachoꝛ galliarũ. Et doloꝛ mordicatiuus stomachi sedat cũ assumptiõe rerũ frigidarũ vt est succus poꝛtulace vel aq̃ eius ⁊ lac acetosum a quo extractum fit butirum. Euacuatio vo si cõueniat nullatenus est dimittẽda: imo celebꝛãda cũ vomitu vel catarꝛtico laxatiuo cõuenienti ꝙm ꝙ videtur mãm inferius vel supius declinari. coꝛdumeni confert doloꝛi pũgitiuo vẽtris. in ipso em̃ est vtiliquefactiua ⁊ eius ꝑpetas est ꝓfortare membꝛa intrinseca. Aui. c. in. 2.

Declaratio In doloꝛe sto' pimo notandũ ꝙ dic Ba. pmo ꝛinge. in ca. 16. ꝙ aliq̃s mala cõplo sto' põt esse cũ mã aliq̃s sine mã. ⁊ q̃s ẽ cũ mã: illa potest esse in ꝑcuitate stomachi ⁊ in supficie ei' an

Digitized by Google

nexa: vel pōt eē ibibita ⁊ itercluſa in ſuis pelliculis. vñ ſi ꝺrigat ꝙ a cerebꝛo ad ſtm̄ fluat aliq̄s hūoꝛ in eo malā inducēs cōplonē ⁊ doloꝛē tūc debem⁹ mūdificare ⁊ ꝓfoꝛtare cerem̄ ⁊ ſic qꝫ ſolebat ad ſtm̄ fluere minuet qꝫ q̄dez erat cā dicte male cōplonis ⁊ doloꝛis. Deide debem⁹ mūdificare illud qꝫ in ſto⁹ cōcauitate fuerit ꝓtentū. ⁊ illud qꝫ in pelliculis eſt itercluſum ſignis ꝑſentiſ. ⁊ tandē mala cōplo cu reſ ⁊ ꝫ itelligit B⁹ in loco vltio alle⁹. Qñ doloꝛ vel mozb⁹ nō eſt ita magn⁹ ꝙ iducat foꝛtiſſima accidēria: imo eſt puꝰ ⁊ ꝛtus ex eo non diſſoluiſ ⁊ hūoꝛes nō fuerunt multi tūc ꝑpus dicte cāe ſunt auferēde: vt ibidē inq̄t B⁹. Si tñ doꝛ vel mozb⁹ eſt ita foꝛt ⁊ pungitiu⁹ qꝫ virtutē diſſoluat ⁊ ſincopim cū ſudoꝛe ⁊ terribilia acadē⁹ iducat: tūc ꝑpus foꝛtiſſimo ſuccurrēdum eſt doloꝛi ſeu mozbo q̄z cāe ei⁹ ⁊ ꝫ fit cuz mitigatiuis doloꝛis ⁊ calefactoꝛijs ⁊ iunctiōibus ⁊ cū aliꝑ medicis iā dict nō totaliꝛ dimittendo cām in ſuo vigoꝛe remanere. qñ ꝑcul dubio exiſte cā ei⁹ eſt credēdū: nullū mozbū in tegre curari poſſe vt ibi inq̄t Ga⁹ ⁊ hoc ē clare notaſ 7°. meg¹. col⁹. 9°. naꝫ mitigatio doloꝛis ꝓſeruat ꝛ tutē ne deficiat. 12°. meg¹ colū° ꝓmo ¶ Scꝺo notandū: ꝙ B⁹ ponit vnaꝫ receptam vnius yerapig⁸ in 7° de igenio ca⁹. 16. q̄ ē vtilſſima in doloꝛib⁹ ſto¹ ⁊ qz ⁊ ſtitas eſt magna pōt reduci ad iſtā foꝛmā. R. cinamo¹ riobalſa mi azari ſpice¹ croci caſſie, lignee maſtic añ. ʒ. j. aloē. ʒ. 16. ⁊. ℈. ij. ℔ pul⁹ ⁊ dicit B⁹ ibi ꝙ aloes ꝺz eſſe medietas lota. ⁊ alia nō lota qz aloes nō lotum eſt magꝭ laxatiuuꝫ ſi lotū eſt minus laxatiuū eſt tñ magꝭ ſto¹ ꝛfoꝛtatiuū. Et ſi iſta yerapigra deſ in puluere eſt magis vtilis ⁊ ſi miſceat cū melle magis ꝟuaſ: nō tñ eſt adeo vtilis vt ſicca ⁊ minꝰ ſoluit ꝛba ſunt B⁹ ibidez Et iſta medi⁸ hꝫ. ʒ. ℈. doſ. puā. ſ. vnum coclear ⁊ media duo coclea⁸ ⁊ magꝭ. ʒ⁸. coclearia pua. ⁊ ꝺaſ cū ptiſana. ℈ legunt a B⁹ in loco alle⁹. ⁊ ꝫ notaſ quō mel iterdū ifelicitat medicinarū opatiōes. ¶ 5°. ſcias: ꝙ fꝫ diaſcoꝛiꝺ ꝙ abſinm decoctū ſingulariſ ꝟ cū ſpica¹ vl celtica ⁊ aq̄ pluuiali vſq̄ ad ꝓſumptionē tertie ptis cōpeſcit doloꝛē ſtoma¹ ⁊ vētris ⁊ faſtidium tollit. ¶ Quarto no. ℌm B⁹. 5°. de iteꝛioꝛib⁹ circa fiñē ꝑ tres coll. eū dimidio: ꝙ os ſto⁹ eſt ſenſibiliſſimū mēbroꝝ. ⁊ idez dic. 4°. ℈ moꝛ°. ca⁹. 10. circa fiñē ad duo colū° loquēs de doloꝛe pꝛecoꝛdioꝝ ſic ℌm cotā libri met. Et iō nō eſt mirū ſi doloꝛes ſto¹ malitiā anhelit⁹ ⁊ virtus ſequat defectio cū pluries. videm⁹ anhelit⁹ defectionem ⁊ ſincopi hꝛe eiꝫ in aliq̄ pedis digito oſfenſionem hūtibus: quāto igiſ magis iſtud ex ſtomacho eueniet qz per ſtm̄ vtriſq̄ nobilib⁹ mēbꝛis: ideſt coꝛdi ⁊ cerebꝛo nocumentum extenditur ꝓpter ſui ſenſus foꝛtitudinē ⁊ ꝓꝓ ſui ad ea vicinitatem. vnde quāto ſtomachus ſenſibiliοꝛ erit tanto maioꝛa ⁊ plura fiunt accidētia. videmus enim eius nocumētum ad cerebꝛum ⁊ coꝛ extēdi. verba ſunt Ga¹ in loco pꝛeallegato. Multū igitur cuſtodiendus eſt ſtomachus tam ꝓꝓ ſe q̄m ꝓpter mēbꝛa vicina ⁊ colligata. ¶ Quinto ſciendum: ꝙ conſiderando cās doloꝛis in ſto⁹ vel in aliꝑ mēbꝛis reperimus ꝓtroueꝛſias inꝛ autoꝛes medicine ⁊ diuerſas opiniones. quas cā ḃꝛeuitatis dimitto. verūtamen maioꝛ pars eoꝝ dicit ꝙ due ſūt cāe doloꝛis per ſe. ſ. mala cōplexio ⁊ ſolutio continuitatis. mala cōplo eſt cā doloꝛis ꝑ ſe ⁊ pꝛimo ⁊ ſolutio ꝓtinuitatis ſecūdario. ¶ Ad̄ñ no. ꝙ ad hoc ꝙ cauſeſ doloꝛ tria req̄runt. Pꝛio req̄rit ꝙ mēbꝛum ſenſibile a ſua diſpōne nāli imutetur: qz ſi eſſet inſenſibile non in eo fieret doloꝛ. vt ꝑ⁹ de oſſe ⁊ cartilagine. 2° requiritur ꝙ imuteť foꝛtiter qz debilis ⁊ parua imutatio nō cauſat doloꝛē. parua enim manus calefactio ad ignem non facit doloꝛem. 5° requirit ur ꝙ ſubito vel in paruo tēpoꝛis ſpacio imutetur: qz ſi paulatine alteraret nō cauſaretur doloꝛ: ⁊ ideo ethici non ſentiunt doloꝛem ꝓpterea qz talis diſpoſitio ethica vel paulatie fuit introducta ⁊ non ſubito nec in paruo tempoꝛis ſpacio. ¶ Scꝺo nota: ꝙ aliq̄ꝺ pōt eē cā doloꝛis duobus modis. vnomodo per ſe ⁊ pꝛimo ⁊ tunc ꝺr ꝙ cauſa doloꝛis per ſe pꝛimo eſt illud qꝺ eſt ꝓpꝛiū obiectum ſenſus: tactus. ⁊ iſte ſunt due qualitates actiue: vt caliꝛas ⁊ frigiditas. vt dicit Ariſto. 2°. de aīa. ⁊ B⁹. 4°. de mozbo ca⁹. 6. Aliquid etiam poteſt eſſe cauſa doloꝛis per ſe ⁊ ſecūdario: ſicut eſt ſenſibile cōmune. nam ſicut dicit Ariſto. pꝛimo poſteꝛioꝝ. Aliquid poteſt eſſe per ſe ⁊ ꝓmo: vt homo ꝑ ſe ⁊ ꝓmo eſt riſibilis: ſed ſoꝛtes per ſe ⁊ ſecūdario eſt riſibilis inq̄ntum eſt hō. ¶ Tunc ſit ꝓma 9°. Mala ꝛplexio calida vel frigida poteſt eſſe cauſa doloꝛis per ſe ⁊ pꝛimo ꝓbatur. qz illud eſt ꝓpꝛium obiectum ſenſus tactus. ⁊ qꝺ poteſt imutare mēbꝛum foꝛtr ſubito per ſe ⁊ pꝛimo poteſt eſſe cauſa doloꝛis: ſed mala cōplexio calida vel frigida eſt huiſmōi. igiſ ꝛc. ꝓña nota eſt. ⁊ maioꝛ ꝑ⁹ ex notabili ⁊ minoꝛ patet quia mala complexio calida vel frigida eſt obiectum ſenſus: tactus. ſecundo de aīma. quia eſt quid calidum vel frigiꝺuꝫ. ¶ Scꝺa. cōcluſio ſolo cōtinuitatis pōt eſſe cā

Digitized by Google

doloris ꝑ se sed nō ꝑ ꝓbat. qz illud qō est obiectū cōe sensus tact⁹ t pōt ipsuz subito t fortiter imutare. pōt eē cā doloris ꝑ se t secūdario. ꝟ solutio ꝓtinuitat⁹ est hmōi. ḡ tc. ꝓña nota est t maioz ꝑ ꝓña pte ps. s. ꝙ solo ꝓtinuitatis sit sensibile cōe qz est mot⁹ formal⁹. modo mot⁹ est sensibile cōe 2° de aīa: qz mot⁹ t quies magni⁹ q̄titas t numer⁹ sunt sensibilia cōia. ꝟ ꝙ possit imutare fortiꝫ t subito ps ad experientiā. ¶ 6° q̄riꝫ vtrū doloz sentiat: t nō ops nūc ꝓcedere ꝑ argumēta ꝟ vtrūtatē inġram⁹. Notādū ꝓmo ꝙ doloz t delicia nō sūt sensus ꝓprie t formal⁹ ꝟ sūt accidētia seu passiones sequētes sensationē. nā sile ē de doloze corpis t de doloze aīe q̄ ē tristi⁹: vt ponit H°2° āpho. ibi duoꝝ doloꝝ ꝙ tristitia t gaudiū non sunt formal⁹ apprehēsiones aīe: ꝟ magis accidentia causata ab apprehēsione horū. de spēi vel ꝓuenient ab aīa. ġ sili mō doloz corpis t delicia nō erunt sensatio formaliter. ꝟ magis erit accūs ex illis causatū t gr̄a materie aduerte: ꝙ si doloz t delicia corpis in hoc ꝓuenīūt qō dictū est cū tristitia t gaudio: tñ in alio discōueniunt. qñ doloz corpis t delicia passiones sunt aīe ꝓut ad aliqō oz̄ganū corpale referūtur. gaudiū ꝯo t tristicia passiōes sunt aīe nō relate ad aliqō oz̄ganū corpale. Ex quo ps ꝙ doloz corpis t delicia nō dicunt eē corpis qz ab aīa nō fiāt. qz sine dubio ab aīa fiūt. ꝟ dicūtur corpis. qz nō sunt aīe nisi ad oz̄ga^m corpale referant. Et viteri⁹ qz doloz t delicia sunt aīe: vt referunt ad oz̄ganuz corpale. ī maxie ꝓsistūt in appetitu. s. appetere gaudiū tāꝙ bonum t delectabile: t nō apperere ymo euitare tristiciā tāꝙ ꝓriū hūani corpis in regimie sanitatis. ¶ 7° ꝓ cōfirmatiōe dicroz. s. ꝙ doloz t delicia sunt passiones sequētes sensationes t nō sensus qz sensatio nō est obiectū sensus. Nota ꝙ do^r dupl⁹ capit. vno mō ꝓ cā faciēte dolorem. t sic sunt due cāe: vt visū ē i 5ª declaratione ist⁹ capli. Alio mō sumit ꝑ illa sensatione rei ꝓprie. t ō isto fiebat qō si doloz sentiebat. tūc doloz sumit ꝓprie ꝓ actu q̄ est inter potentiā t ob^m. vñ doloz est pa° virtutis aīalis. vñ ista virtus aīalis diuidit in apphensiuā t motiuā. motiua exercet ꝑ neruos t lacertos. t de ista nihil ad ꝓsens. Ā apprehensiua est duplex: iterior t exterior: q̄ diuidit in q̄nq; sens exteriores. t est virt⁹ visiua auditiua odorativa gustativa t tactiua. Ā apphensiua aūt interior diuiditur in. 3. s. in sensum cōem fantasiā rōnez t memoriā. Sensus cōis est ille q̄ recipit oīa illa q̄ ꝑ alios sensus fuerunt perceptā. t sic de aliis. Et fantasiā illas formas seu ydolas ꝛeruat seu custodit posito ꝙ obiecta sensuū non eēnt ꝓntia vt dicit Aui. in ꝑ³ p¹ doctria. 6³. c°. 5°. tc. ¶ Tūc pono duas ꝓclones tenendo me cū maioꝝ pte autoꝝ medi^e. Prīa ꝑ° est. Doloz ꝑ se nō sentiꝫ a sensu exteriori. ꝓbat sic. ab illo sensu nō sentiꝫ doloz cui⁹ doloz ē act⁹ exterioz ꝟ doloz ē act⁹ sensus exteriozis igiꝫ tc. ꝓña bona est. maioz ps 2° de aīa. qz solū spectat advirtutē itellectuā reflectere se supra actū suum. ¶ 2ª ꝑ°. doloz sentiꝫ a sensu cōi. ꝓbat. ab illo sensu sentiꝫ q̄ pōit dra3 int obiecta sensuū exterioꝝ t eoꝝ actuū ꝟ sensus cōis ē hmōi. ġ tc. ꝓña ts t maioz ps qz ponēs dr̄iam int aliq os ꝙ illa cognoscat t mioz ps. qz ꝓp hoc est dat⁹ sensus cōis hoī t alie iteriozes virtutes vt ꝓcipiant t sentiant act⁹ sensuū exterioꝝ vt ps 2° de aīa t 3° in li° de sensu t sensato. Ex q̄bus ps ꝙ null⁹ sensus pōt sentire nec ponere dr̄iaz inter obiecta exteriora nisi sensus cōis. tc. nunc aūt scirū est ꝙ sensatio doloroſa ē opatio sensus ꝓceptionis: igiꝫ sensus cōis ea cognoscit. Tūc tu allegas tertū H³ 4° de mor^m. c°. 6°. post ꝓncip^m ca¹ vbi dicit doloz fit in sensu tact⁹ itelligiꝫ post sensationē sensus tact⁹ ex vehementia caloris vel frigoris nō tñ ex vehementia ficcitatis t hūiditat⁹ tc. vide ibi. Et sic ps ꝙ ꝙus doloz sentiat⁹: nō tñ ꝓprie rōnē hz obiecti. t sic dr̄ sentiri: ꝟ sic dicim⁹ sentiꝫ. qz causatur ex actiōe sensibilis in sensuz. s. calitatis vel solōnis ꝓrinuitat⁹. ¶ 8° no. ym B^m in loco ꝓallegato ꝙ delⁱ t doloz fiūt i oīb⁹ sensib⁹. i. post sensationē oīuz sensuū vtriusz est imediate. t cā ist⁹ est. qz excellen^a sensibiliū corrūpit sensuz. 2° de aīa. nota tñ ꝙ delicia t doloz in aliq̄ ꝓueniūt t in aliq̄ discōueniūt. ꝑ° discōueniunt qz delicia icipit a motu mnāli t termiatur ad disp̄nē nālē. qz dicit Ha² 4.° de mor^m circa finē ad. 7. colū ª ꝙ sentire delictā non est aliō nisi reuerſio sensatoꝝ. i. sensibiliū ad nālitatē. Et ꝓueniūt tñ ex pte rei in q̄ fiunt. qz doloz t delⁱ bñt fieⁱ circa idē. 2° ꝓueniūt qz vtraq; fit a q̄lit^e fortiꝫ alterāte t i mō alteratiōis qz reqrit ꝙ ꝟ ſbito. Nō iuxta dcm̄ i cāis ꝙ mala cōplo pōt eē cā ꝓiūcta t imediata qz ꝑ se ꝑ° est ob^m sensus tact⁹. ꝑt tñ eē cā añs respectu male q̄litat⁹ quā idūc i hūoriḃ⁹. ita ꝙ respectu diuersoꝝ ꝑt eē ꝓiūcta t añs. 10° notādū ꝙ ꝙ uis sit dictū in isto c°. ꝓcipue i descriptiōe sit⁹ ꝺ mlīaz ꝙ aliq̄ sūt res q̄ phibēt mās ad sto^m fluere. vt ē potu^ca capill⁹ veneris spica¹ t filia. tñ in ꝓncipijs egritudinū non debem⁹ inſiſtere cū his, ꝟ ꝑ ad purgandū materiam aūtem t

post ꝯiunctā deinde ad ꝯfortandū stomachuꝫ ꝛ viscera cum illis causis ꝛc.
¶ Cap.16. de debilitate ablatōe ꝛ corruptōne stomachi digestionis.

§ **Alienus** 6. de morbo. ca. 1. cū q̄ fere ꝓcedat Aui. 13. 3ꝯ. trac. 3. dicit. ꝙ digō cibi nihil aliud ē q̄ꝫ ꝑuersio siue mutaᵒ sm sm q̄litatē ita ꝙ ꝑme digōni q̄ fit in stoᵒ sm curium nālē accidit triplex nocumentuꝫ. Priᵐ est cū cibus nullo digerit. ꝛ tūc vocat ablatio digōnis. Si ño digō minuat ꝛ tarde mutet cibꝰ sine mala q̄litate. tūc vocat debilitas seu dimiᵒ digōis. Si ño cibꝰ corrūpit vel in malā qualitatē mutat. vocat corrupᵒ digōnis: vt ipemet ponit in eodē loco ꝟsus finē. c. ꝛ tūc cibus corrūpit ꝛ trāsit in malā q̄litatem que nō patit cibū corpori assimilari.

Cause istarū passionū sm intentionē et remissionē earū. q̄dā ꝑfit eē ꝑmixtiue q̄dā aītes ꝛ q̄dā ꝯiuncte. ꝑmitiue sicut ē ict. casus ꝓcussio in stoᵐ vel in mirach vel in mēbris circūuicinis ei a q̄bꝰ pōt ꝓuenire debilitas digōnis. sil'r calor aeris vel balnei excedens eralās nālē calorē ꝛ spūs a q̄ manifeste digō minuit q̄ de cā digō in estate et ceteris rēpibus nō est ita fort sic in hyeme. vt habeē ꝑmo ampl'. can. ꝛ ꝯ. Uētres hyeme ꝛ ve ꝛc. Sil'r frigus penetrās ꝛ mortificās naturales calorē ꝑpt q̄ in q̄busdā debilibꝰ ꝛ rarisꝫ maꝛ cris i tpe magni frigoris accidit digōis pauꝛ citas ꝛ aliq̄n diarria rōe pue ꝛ debilitat digō nis. Quarta cā debilitat digōis pōt eē exerm supfluū: q̄ ginnasiū tpatū facit acqrere caliꝛ tatē bonā ꝛ nālē in corpe a q̄ ꝓuenit bona et cōpetens digō. ꝛ q̄n supfluit cōuertit ipm ad frigus ꝛ indigōnē. 3. tegni. can. ꝛ ꝯ. 12. Quīta cā pōt esse lōga qes: q̄ ipa facit in stoᵒ ꝛ toto corpe fritatē. ꝛ q̄n supfluit extinguit nālē caloꝛē. ꝯ eodē. ¶ Cause aītes pūt eē accidētia aie vt ira tristicia ꝛ sil'a. ꝛ sil'r studere mediꝛ tafortiter exercitare mētē imediate post prādiū vel cenā. ꝛ hoc accidit ꝓpt duas cās. q̄rū ꝑma est: q̄ cibꝰ ꝛ porus inferiꝰ ad fundū stoᵐ in sedēdo libere descēdere nō pōt. Scōa cā est exercitaᵒ ialis vtutis supfluēs ꝑculdubio naturales vtutes ꝑncipᵉ digestiuā disturbat. cum caᵗnālis ꝛ spūs ad mstra ialiū vtutū retrahant. Ꝯ q̄n iales vtutes q̄escūt vt in somᵒ: tūc nāles fortius opant. vt in. c. de somᵒ vigilū est. etiā coitꝰ supfluus digōnē debilitat indubitāter. Alia cā aīs pōt esse replᵒ in toto corꝓre vel in mēbris viciniis a q̄bus in suo tpe humores vel alie supflue hūiditates seu aq̄sitates ad stoᵐ remittunt. Et ista mēbᵃ pūt esse ceᵐ epar ꝛ splen ꝛ matrix ꝛ filia. Alia cā pt eē cibi vel potꝰ sumpti in magᵈ q̄titate. Ifti cū debilitāt digestiuā ꝓpea: q̄ eos neq̄vincere nec digerere pfecte. sil'r sumere cibos multos frigidos in magna q̄titate ꝛ lōgo tēpis vsu. vt sūt herbe frie sic cucurbita melōes pōa fūgi ꝛ filia. Sil'r cibos cape tarde digōis vt caro bouina antiq̄ ꝛ dura ꝛ panis opiꝰ durꝰ panis ꝛ sine fermēto auellane caseꝰ antiquꝰ ꝛc. sili mō bꝰ faciūt cibi vētosi ꝛ potꝰ vt fabe ceꝛaq̄ legumina. mustū aīs pfectā ebullitionē ꝛ refidētiā ꝛ mlta aq̄ in vino posita vel fine vino potata stoᵐ debilitāt ꝛ digestiam: nisi estuosus ꝛ imense cal's existeret vel sicꝰ. Alia cā pōt eē inordinaᵒ ciboꝝ: vt si q̄s in p̄nᵒ prādiū sumat coctaᵃ aut poma aut mala ḡnata. deide sumat lagaꝛna ꝓdita oleo ꝛ absomogaro. vt exemplificat ga. 6. de morbo. c. 1. Alia cā pōt eē acceptio ciboꝝ tpe nō ꝓuenīti. vt si q̄s de mane ꝛ aīs de scensionē ꝛ digonē cibi ꝓteriti supponat aliū cibū. ꝑmꝰ eīs corrūpit rōne scōi. ad cuꝰ corruꝓtoꝝ rōe mixture scōs corrūpit. Pūt etiā corrūpi rōe sue q̄litat que eis ieſt a sua nā: q̄ citō recipiūt corruptōes vt ē lac recēt mulsuꝫ pꝛsica ꝛ melones. nimiꝰ etiā potꝰ facit in stoᵐ cibū fluctuare ꝛ natare. sil'r eq̄taᵒ balneaᵉ in. nō recēti tpe mistrata: ꝑimᵒ q̄n ɜrbꝰ ē tenuis nō potēs nālē calorē reflectere nec cōtiere est cā debilitat digōnis. ¶ Cāe ꝓncte istarū passionū sūt mala ꝓpᵒ stoᵐ vel vicinātiū mēbroꝝ calᵃ vel frida p sevl'sicce ꝛ hūide mixte cū illa frīa tū freq̄ntiꝰ ipedit digōnē. Et si cā multū supfluit ē cā ablatiōis ei⁹. ¶ Scōa cā pōt esse mlta mā vl' mala in q̄litate in stoᵐ collecta vl' ꝯgregata aliūde veniēs vel ibidē ḡnata. ¶ 3ª cā ꝓncta pōt eē apa ḡnatū q̄ pōt eē flegmō vel zimia vel erisipila vel scliros. vt dic ga. in loco stati alleᵒ. sil'r vlceratōes i stoᵐ q̄ freq̄nt post apa venire ꝓsueuerꝰ. ¶ 4ª cā ꝓncta pt eē vētositas in stoᵐ ḡnata vel aliq̄ mō ibi exīs q̄ nō ꝑmittit cibū pfecte cōphendi: imo ipꝫ sub leuat ꝛ digerere nō ꝑmittit. ¶ 5ª cā pōt eē hūores missi a ceᵒ vel epate ꝛ filibus ad stoᵐ. siue ibi mittant in hora digōnis vel aīs. q̄ vel corrūpūt cibū vel sūt cā digōis ablate vl' dīnute ¶ 6ª cā pōt eē mala calᵃ vel mala frida ceᵉ vel epat ꝛ splenis ꝛ matriq̄ q̄ suā stoᵐ cōicāt frigiditatē. ¶ 7ª cā pōt eē debilitas ꝓtētiue ꝛ fortitudo expulsiue. Et iste sūt cāe debilitat digestiue vel ablatōis vel corruptiōis eius: sm q̄ cāe sunt fortes aut fortiores vel fortissime.

Digitized by Google

Signa cārū ꝓmitiuarū habentꝫ p relationē patient vt si aliqs recipit ictū in stoº: vt vidi vnū pcussum cū calce eq i stoº q̄ post semp habuit debilē digōnē ⁊ quasi sp fuit infirmꝰ. ¶ Signa aūt egri. sunt: qz alices ⁊ oscitatōes ⁊ gūtas ⁊ doloꝛ in corpe ⁊ ī mēbris indicāt debilitatē digōnis nō multuꝫ intēsaꝫ. Et si ista augeantꝫ fortiozē signīt debilitatē digestiue. ructuatio aūt ⁊ appetitus vomēdi ⁊ ꝓstrictio anhelitꝰ ⁊ pigritia corpis et tarditas egōnis signīt fortiozē indigōnē. ℈ q̄n cibꝰ nullo vel valde parū mutatꝫ nec i ſba nec in q̄litate ꝺz ablatō digōnis. ⁊ bꝫ freqntiꝰ fit q̄n fritas est intēsa intm q̄ nālis caloꝛ est impotēs sup digōnē. ¶ Signa cārū ānīum sunt vt si ꝓtinue quis stat in tristicia vl in rācore vel timoꝛe. vel si ytaꝫ intrpate coitu vel ē hō repletꝰ ⁊ vsus fuit dieta copiosa vel vsus fuit rebꝰ infrantibꝰ tpe ꝓlixo vel cibis vētoꝺ vel sumit eos iozdiate: vel tpe nō ꝓgruo vl qz sumpſit cibos de se corruptibiles vt lac meloues ⁊ filia. vel nō vtif tpato exercitio añ cibi assumptōes ⁊ sic de aliis. Signa cāꝝ ꝓiūctaꝝ si isti moꝛ vel aliqs eoꝝ veniat ꝓpter malam ꝓplonē calam vel frīdā hūidā vel siccā simplr vel cōpositē cū mā vel sine mā. recurre ad ca. 4. istius. 4ⁱ. lib. qz ibi repies sufficiēt. Et si sit ꝓpter apa in stoº cognoscit p doloꝛē eiꝰ ptmꝰ ⁊ adest se. Et si ista accītia vel moꝛ veniat ꝓpter vlceratōes stoⁱ q̄n sumūt potū sentiūt foꝛtissimū doloꝛē. Et si sūt ꝓpꝛ vētositatē assunt eructuatōes gurgulatiōes ⁊ rugit ⁊ doloꝛ in ītestinis. Et in tali digōe seu corruptōe digōnis sequit fluxꝰ vētris cū sono ⁊ fetoꝛe: ⁊ cū bꝫ sentit inflatō inventre: qz cibꝰ nō ꝓmittit diu in stoº pmācre: imo adest ienitas ⁊ lubricitas egōnis. Si ꝯo indigō est ꝓpꝛ hūoꝛes caldos adest sitis ⁊ caloꝛ ⁊ eructuaº fetida ⁊ fumosa cū pritate appetitꝰ. vt dicit aui. Et in oze sentit sapoꝛ amarꝰ vel salsus ꝑm diuersitatē hūoꝝ caloꝛ ⁊ q̄ntz aliqd ꝺ calis hu. p supiꝰ expellit ꝑm genꝰ vl ſpēm illoꝛ hu. caloꝛ. Q̄n aūt ista veniūt ꝓpter hu. frigidos nō adest sitis nec caloꝛ nec alia signa supra dicta. imo adest paritas appetitus: qz illi hu. satiāt appetitū faciēdo fantasti: cā replonē in orificio stomachi ⁊ adest oriemia vel acetositas in oze ⁊ discoloꝛatio faciet ⁊ pigritia: ⁊ q̄ntz aliqd de ſtāte vel mlia p supius expellit. Et si mā corrupta vel malicioſa est in stomacho nausea vel vomitus vel rugitꝰ vel doloꝛ sunt in stoº ꝓtinue nō hītes interpolationē. Et si aliūde veniūt interpolationē habere videnꝫ: postq̄ humoꝛes ibi ꝯgregati fuerint ⁊ fluxi expulsi vel assumpti. Si ista accītia vel aliqō ex eis veniant ꝓpter debilitatē stomachi ⁊ eiꝰ raritatē figīt: qz diu fuit passus doloꝛes stomachi vel alias egritudines. ⁊ adest discoloꝛa ⁊ debilitas appetitus ⁊ facilr ledit a debili cā maxie a replone vel assumptōe ciboꝝ tarde digōis. Si aūt debilitas digōnis est ꝓpter raritatē mirach cognoscit ex habitudine tenui vētris qz macer est ⁊ tenuis. ⁊ q̄n cū digit apphēdit sola pellis ⁊ tenuis mēbrana repit. ⁊ si fuerit ꝓpꝛ materias ab aliis mēbris ad stomachus decurrētes: figtur p passiones: ⁊ doloꝛes illoꝝ membroꝝ. vt si sit ꝓpter materiā choleri cā ab epate ad stomachū missam adest doloꝛ ⁊ gūtas in ypocūdrio dextro ⁊ vrina ē rubea ⁊ os amaricatū ⁊ estuatio ⁊ mozdicatio et siq ⁊ doloꝛ in stōacho pūgitiuꝰ seu mozdicatiuꝰ. Et si a cerebꝛo sepe accidit coꝛiza ad nares ⁊ ad guttur fluit humoꝛ ille calidus vel frigidꝰ ⁊ egestiones sūt spumose si exīde fluxꝰ sequat sic eriam possumus scribere de splene ⁊ matrice ⁊ de aliis membris.

Iudicia in debili ⁊ ablata et corrupta digōne. Primo dicit Aui. corruptio digōnis in qualescētibus cuꝫ acetosa eructuatōe figīt recidiuatōem: qz timet de putrefactōe. ¶ Scōo qui hīt corruptoꝝ digōis sepe pruritū ⁊ scabiē nō euadunt maxime qñ a causa fuerit cala. ista duo iudicia pōit aui. in loco allegato. ¶ Tertio Aui. in eodez loco. Q̄ñq̄ pducit debilitas digōnis ⁊ puerio cibi ad ſtā ad tremoꝛē ad frigus extremitatū ⁊ ad cōmotōnē porisimi se. ¶ Quarto in senibꝰ cōe stoꝛibus cū fuerit debilitas digōnis vir i eis diu sanitas remanebit: cū in eis indigesti vel corrupti multiplicent humoꝛes. ¶ Quito vir aut nunq̄ habitudo carnosa cū tenuitate ratitate mirach vel zirbi repit etiā mirach spissum caloꝛē retinēdo aut reflectēdo digōnem q̄plurimū iuuat: sicut eiꝰ raritas ꝓmittendo illum exalare digōni nō ꝓbet iuuamentum ¶ Sexto in nocumēt digōnis factis a mala cōplone frīda est vehemētioꝛ ⁊ frequentioꝛ q̄ cala. Aui. in. 15. 3ⁱ. trac. 3. c. 1. ¶ Septimo ꝓnosticat Hoꝛ. ex dictis Aui. in loco alleº. Debilitas digōnis ⁊ marie eius corruptio est mala: cū cibus mutatꝫ ad subam eñeā ⁊ corrupta p alias digōes nō corrigit: imo remanet visq ad scōam ⁊ tertiā ⁊ quartā digōnē. Et cā illi accidit ydropisis cancer formica ⁊ herisipila morphea baras ⁊ scabies. ⁊ hoc iō qz sanguis nō est digestiuꝰ digōne vere pueniēti: q̄re mē

Digitized by Google

bra non attrahunt ipsum vt ex eo nutriantur ⁊ talis putrefit ⁊ feret ⁊ non fit nutrimentum ex eo nec bona assimilatio. ⁊ hec est doctrina Aui. ⁊ verba ei⁹ quasi ꝑcisa in loco allegato. ¶ 3°. si fum⁹ capitosus vel eructuatio fumo inveniat post corruptionē ciboꝝ figt ꝙ i illa corruptione gñati fuerūt hūores calī colerici ⁊ cū b adest sitis. Et si fum⁹ vel eructuatio exiverit acetosa signat hu. frīdos fuisse gñatos ⁊ non adest sitis sed saliue effusio copiosa. ¶ 9°. cum Aui. in loco supradicto: ꝙ is nocumētus digōnis qñ accidit ab aliq̄ materia siue mala cōplone iam derelicta facilius curat ꝙ si accidit propter debilitatem virtutis et malicia cōplonis iam confirmatam.

Curatio In debili ⁊ ablata ⁊ corrup[a] digone. Ante curā ꝑticulares aliqui gñales canones ad b q̄ perfecta digō sumptoꝝ in stōacho celebrer sunt ꝑmittendi. Et isti cañ. sumunt in parte a Rasi in 4°. ad Almansorē in capło de regimine comestiōis. Et ab Ualy in. 2. lib. 2°. ꝑtis regalis dispōnis vbi loqtur de regimie sanitat. ⁊ ab Aui. in. 3. ꝑ. doc. 2ª. ca. 7°. Quis oēs cañ huic capło necessarios scribere nō decrem nolens legentes attediare. ⁊ ias istos ⁊ ples alios in locis predictis ⁊ i regimie Regi Aragoni Arnoldi poterit quisq̄ cōtinue inuenire. In exhibitione istorum canonū sunt ista cōsideranda. ꝑmo exercitium. 2° qualitas assumēdoꝝ. 3° q̄titas. 4°. ordo. 5°. tempus. 6° corporis. 7°. replo ⁊ insumitio. 8° potus. 9°. preparatio ciboꝝ. Oēs enias res non naturales ⁊ annexe hic possent applicari: sed ꝓ nūc supersedeo. ¶ Curationes generales ad bonā digōnē fiendam.

Et primo de exercitio qz exercitium nālem calorē vivificat per qu⁹ digō sto'⁹ ⁊ aliorum mēbroꝝ celebratur. Et qz superfluitates cōsumit ⁊ expellit. iō vt bona celebretur dgō refectioni nostre ⁊ pani quotidiano ante ferendum est tempatus ⁊ nō supfluū qz in oi motione corꝑis cū cepit quis dolere: ḋescere statim remediū est. 2°. ampho. amph. 48°. ⁊ in 9° B⁹ dicit ꝙ exercitiū[m] vtile est nā cōmouet nālē calorē ⁊ ipsum facit validū ⁊ validas facit que sunt in nobis ꝗtute: naturales ⁊ vitales ⁊ aīales. hec ille. Uerū in exercitio sunt aliq̄ cōsideranda. ꝑmo tps: qz ante prandiū ⁊ cenā. 2° q̄tas: qz vsq̄ ad p̄ncipiū fatigationis. 3° modus vtendi que quidem diuersificantur ꝑm ꝙ corꝑa indigent ⁊ sunt multi modi quos ponit Auicē. in 3ª ꝑ' ⁊ multi alij: sed nunc potentes eundo exercitātur aliquando inclinantes se ac si essent aliquid de terra collecturi. Mechanici laurez ⁊ operarij in suis artibus ⁊ operibus exercitant verum aūt studentibus audito diuino officio ⁊ aliis paractis negocijs. vir restat tēpus exercitandi. Et cōsiderauit Fulgētius bonitatem exercitij ⁊ dixit sic: exercitium est humane vite cōseruatio caloris nālis excitatio nāe dormientis stimulatio supfluoꝝ consumptio mēbroꝝ cōsolidatio mors morboꝝ fuga vitioꝝ medicina languoꝝ tēporis lucrum inuētutis debitum senectutis gaudiū salutis aditorium destructi[m] oīum morboꝝ ocij inimicū. Ille ḡ solus ab exercitio se retrahit a labore qui gaudio vult carere. attamen qui in die non habet māducare nō oꝝ laborare. 2°. aph°. 9mēto. 16°. ¶ Item si quis vna die repletus fuerit cibo ⁊ potu in crastinum faciat abstinentiam ⁊ longo vtatur ⁊ suaui exercitio vt per abstinentiā ⁊ exercitium derelicta superflua in corꝑe cō sumātur. Iste cañ stat in textu ⁊ rōne. ¶ Ali⁹ cañ. ante cenam suauiter exercitari sto[m] ꝓparatvr cena delectabilit capiat ⁊ bona digō celebret Aui. in 3ª ꝑ' ca° de regimine comestionis. Alius pisces ⁊ oua sorbilia ⁊ filia in hominibus fortē hītibus digestiua ⁊ fortiter se exercitantibus nō sunt comedēda: qz ipsi corrumpuntur ⁊ alios cibos sibi adiunctos corrumpunt in fumositates ⁊ hūores corruptos conuertendo. Alius cañ homines se multū exercitantes ⁊ laborantes melius ⁊ facil⁹ grossa digerunt cibaria ⁊ minus ei nocēt. q̄n imo que apud delicate viuentes videntur esse idigestibilia ⁊ morbida apud laboratores ⁊ aratores placentule ⁊ nectar. Et per hoc patet q̄ tum valet exercitium vt bona digestio assumptoꝝ compleatur.

Secundo consideratur qualitas. ꝑmo talis sube ⁊ qualitatis sint cibi qō non supereſſet cum sua frigiditate nec feruere faciant cū sua caliditate ⁊ cuꝝ vastatione naturalis caloris. ⁊ sic de alijs qualitatibus intelligendū est. ¶ 2° cibaria decoq̄nda sunt ad ꝑfectionē vt bona in sto° ℞ digō: qz cibaria deficienter cocta bullita vel assata si consuetum est ea decoqui venter ea bene digerere non potest. ꝑmo ampho. cōmento. 2°. ¶ Tertio omnis cibus ⁊ potus stipticus si sumatur ante alios cibos: ⁊ potus stringunt ventrem ⁊ si post ipsum tarant. nam ꝓp duriciem suam adiuuant sto[m] B⁹ in li° de cibarijs in c° de cibis conferentibus sto° versus finē. ¶ 4°. cibaria facilis digestiōis sunt ptisanū panis

bene factus pisces pui caro pdicis ⁊ starne ⁊ fasiani ⁊ silia. megˡ. pricula. 7ª colū. 4°. ¶ 5°. cibus sapidꝰ in q̄ natura gaudet a sto° ⁊ eiꝰ virtute retētiua auidius oi alio cōplectit ⁊ digestiua eū digerit ⁊ bonū ex eo efficit nutrimentum. qz vt plurimuz in sanis qō bñ sapit ozi bñ sapit sto° itelligit ceteris paribꝰ vel parū minus: qz parū deteriꝰ abꝰ ⁊ potꝰ detestabilioz q̄dē meliozibꝰ delectabilis aut magis appetendus est. 2° apho. obseruādū tñ est q ne pp q̄litatem cibozꝝ multa eozꝝ q̄titas assumat. ¶ 6° q̄uis p cibaria subtilia ⁊ facilis digōnis ꝺt digestiua minꝰ molestet ⁊ sanitas in deliciose viuētibus facilꝰ ꝺseruet. tñ p ea nec ita robusti nec vigorosi efficiunt nec laboꝝ suppoꝝ tatores laborantes aūt ⁊ grossis vtētes cibaris his opponunt. ¶ 7°. si q̄s necessitate vel volūtate coactus cibū vellet sumere male q̄litatis paucis vicibꝰ ⁊ in pua q̄titate eos sumere ꝺs. ⁊ cū eis miscenda sunt ꝺria q̄litatibꝰ eorū vt p ea talia cibaria corrigant: ō cū fūgis miscendū est pip ⁊ vinū purū ⁊ cū recentibus piscibus allia ⁊ silia. ⁊ sic de alijs. ¶ 8°. cibi viscosi rōne adherētie tardi deſcēdūt a sto° ⁊ in testinis. silꝫ panis nō exq̄site a furfure mūdatus velocius deſcēdit ad posteros q̄ subtilit cribellatus ⁊ citrulli cuz cortice q̄z sine. ¶ 9°. carnes cocte sup prunas q̄n digerunt sūt boni nutrimēti: sunt tñ tardi deſcensus ⁊ in monoculo morā faciūt. Aui. in 3ª p'. doc. 2ª c°. 7°. ¶ 10°. ius pulli vehementer temperat humores plus q̄ gallinarum ⁊ nutribilius. ibidem.

Quātitas aūt cibozꝝ talis ꝺz esse p° q̄ nō aggrauet sto° nᶜ in flatione generz megaˡ particula. 7ª colū. 4. ¶ Sc̄o mult° cibꝰ non hñectat absolute si ille qui caret oi fortitudine acredine ⁊ pōticitate ⁊ salsedine ⁊ amaritudine. 4°. amph. cōmēto. 15°. ibi ad ellos. Hoc idē dicit Auic. in 7ª. 4ª. tractau. 3°. ca°. de sabafaci. ¶ 3°. si q̄s vna die magnā cibi vel potꝰ sumpserit q̄titatē q̄ ide digōnē sentiat debilitatā vel grauitatē in sto° die sequēti famelicus existat ⁊ somno vtatur prolixo in loco tēperato vt digestio corrigat. sñia est Aui. in 3ª p'. doctrina. 2ª. ca°. 7°. ¶ 4°. homo sanus rantā q̄titatē cibi assumat q̄ ex ea grauitatē nō sentiat: nec ypocūdria tēdantur nᶜ infla° alio in vētre seḡtur nec rugit nec nausea. nec insomnietas nᶜ pigricia nec sapoz cibi. ¶ 5°. qui student ad multitudinē ciboꝝ vel q̄titatē incarcerandā: ante senectutez extinguuntur. vel eoz senectus intēpestiua erit ⁊ valde īmūda. vt in habitatoribꝰ septētrionis occurrit. Arnoldus. ¶ 6°. in magnitudine eoꝝ poris ples cibi ⁊ potꝰ sunt mistrandi q̄ in puis corpibꝰ. pua enī vasa magnā q̄titatē retinere non pñt. corpora ēt maiora pluri naturali caloze ⁊ spiritibus egent ad eoꝝ sustentationem. ¶ 7°. multa ⁊ diuersa cibaria sumere in eadē mēsa duobus modis ipediunt. pmo pp diuersitatē eoꝝ in digerendo. qz qō digestum est indigesto admiscet. 2°. qz plus q̄libet pōt sumere de eis marie q̄ sunt sapida: q̄ si solūvnū capet. ¶ 8°. si q̄s multuz cibo indiget ipsum simul sumptū digerere nō pōt ⁊ vices oz multiplicare ⁊ quātitatem minuere.

Ordo ciboꝝ Primo cibus cuz medicina misceri non ꝺz se. croci ortenſ: vel vrtice vel epithim? ⁊ silia. cū cibis misceri est inutile. qz cibū corrūpunt ⁊ pturbant digōnem ⁊ mouent eū egredi pus q̄ cibo corpus nutriatur. 15°. megˡ. colū. 12°. ¶ 2°. cibaria subtilia ⁊ facilis digestionis subsequēda sunt cibaria dura ⁊ tarde digestiōis. qz pus digerunt q̄ grossa precedētia ⁊ penetrare nō pñt. corrūpunt in se ⁊ corrūpunt reliqua q̄bus admiscent ⁊ digestio exinde corrūpitur vel minuit. ¶ 3°. cibi labiles vel laxatui sumpti aū cibaria dura subsequētia fluunt cito ⁊ labunt ad inferiora ⁊ secum ducūt grossa cibaria indigesta. ¶ 4°. habētibꝰ ventrē laxuz eo qz cibus a sto° leuiter deſcendit in p° mense saluberiter stiptica pcedunt maxie si cū aromaticis fuerint admixta. Amicē. ibidē. Ubi ꝺ vēter laxus nō existit cibi a sto° facilr deſcendentes pzeponi debēt illis qui stringūt vt cibi q̄ facilr deſcendūt apiantviā subsequēnꝺ. Perfica enī melones ⁊ gūmide ⁊ silia debent pzeponi pani ⁊ carnib? si in eadē mēsa assumi cōueniat alꝫ diutius remanens pus sumpt? ⁊ viā obturans cā est corruptionis cibi leuioris pus digesti. Silr intelligendū est de laxātib? ⁊ ꝺstringētibus: vt ova elixa cū oleo oliue preponi debēt piris ⁊ citonijs. ¶ 5°. si cibi nō sint faciliter deſcēdentes nec laxatiui si sunt digestionē cōpetentē expectātes. tūc cibꝰ grossus pcedat subtilē. vt caro mutōis pcedat carnes auiū. ⁊ carnes bouine carnes mutonis. qz fundus sto° calidioz est ⁊ facilꝰ digerit cibū grossum q̄ in supioꝝ eius pte nō eque bñ digerit: qz fridioz est. Haly. in p° lib°. 2°. ptis dispōnis regalis. ¶ 6°. nec pisces nec lac cū reb? aceotis sumant in eadē mēsa qz vn? aliū corrūpit ⁊ dispōnunt ad lepram. ¶ 7°. vinum ⁊ lac in eadem mensa non sunt sumenda. qz vinū coagulat lac: ⁊ sic digestio corrumpitur. ¶ 8°. lac

Digitized by Google

acetosus cū rafano nō sumat nec cū carnibus volatilū: qr ſt subtiles ⁊ pauce reſiſtētie: ⁊ nō rafanū p ſe corrūpit carnes volatilū. ¶9°. nō sumat triticū coctū cū iure carniū vl cū aq̄ p⁹ vsus risi qz vtrūq; ē grossi nutri⁹ ⁊ opilatiuus. ¶10. acetū nec oleū nec res vnctuose in vase eneo ꝓseruāde sunt apponenda in plimēt: qr iā ab eis malā ſupſerūt q̄litatē. h dic Auic. autoritate indoz 3ª p⁹ ca° de regimie comeſtiōis

Tepus Prio plus dz dari de cibo ī hyeme ⁊ ve q̄ in alys tpib⁹ anni cū in illis tpib⁹ nālis calor ſit fortior iuxta illud ypo. Elētres hyeme ⁊ ve calidiſſimi ſūt nā. p° apb. amph. ⁊ cōmēto. 15°. ¶2°. caueas ne iteres comedas donec certiſſime cogueris ſto^m eſſe vacuū. i. purgatū a p° cibo. ⁊ b cogſces p deſiderū comedēdi ⁊ ſaliue ſubtilitatē ad os ōſcē dent. qz ſi qs cibū ſumpſerit abſq; corpis neceſſitate. i. comedēdi volūtate: iueniet calorez nālē veluti gelidū. Si vo cū deſiderio ipſum ſūpſerit inueniet ipſuz ſic ignē accēſuz. De secretis ſecretoz Ariſto. in ca° de regimie ſanitat. ¶Prio ꝓcoctātia nec oēs q̄ ſanitatē hre volūt aliq̄d comedāt niſi ōſiderū fuerit certū. ⁊ ſto⁹ ⁊ ſupioza ītestina a prio nutriēte fuerit eūata qō eni in corpe deteri⁹ exiſtit eſt nutriens ſup nutriens (qō nō eſt digestū) mittere. Jn 3ª p⁹ doc. 2ª ca. 7°. ¶3° in hye^e nutriētia pauci nutrimēti nō ſt sumēda. nec olera: ꝑ sumant illa q̄ ſunt fort ſoliditat. vt ḡna ⁊ legumia. Jn eſtate vo ꝓcia Auic. ibidē. ¶4° in eſtate melioz hora comedēdi eſt illa q̄ eſt fridioz añ p° calor nimis ī ualeſcat. ¶5°. de tpib⁹ anni ſtant verſus antiq poete tales. Epe ſub veris modici prandere iuberis. At calor eſtat dapib⁹ nocet imoderatis. Autūni fruct⁹ tibi dant ſuſpiria luct⁹. Ad plenū ſume ventrē ſub tempoze bzume.

Cōplexio Prio dat talis canon. calidis ⁊ ſiccꝫ cōplonib⁹ cib⁹ retardari nō dz. qz nihil calis ⁊ ſiccꝫ cōplonibus tam nociuū eſt p° abſtinen^a ſiue ſit accītalis. 9° meg^l pticula 4ª. colū° 6°. ¶2°. in regimine ꝓſeruatiuo vt bona fiat digeſtio ⁊ cōplo ꝓſeruet dāda ſūt filia cōploni. h de regimie ſanitat in c°. 3°. ⁊. 5°. teg^l. ⁊ cañ. ⁊ cōmēto. 4. 5. Calidioza eni corpa alr añt ipmutatio regimine vtēdū eſt. ⁊ p ꝓcoctātia certū ita q; docu^m eſt ad ſuandū ſanitatē q̄ hōvtat cibis ꝓuenientibus ſuis cōplonib⁹ in ſanitate. Vbig ra. ſi qs ē cale nāe ꝓueniūt ſibi cala cibaria tēpata. idez penit⁹ dico in būido ⁊ ſicco. De secret ſecretoz Ariſto. li°. 6°. ¶5°. ſi in corpe calor augmētet vel corp⁹ iſtāmet aut p cala ciba^a ⁊ fortia aut p calorē exneū dīantē ⁊ vicentē tunc cibaria oppoſita ſumant. ibidē. ¶4°. mlic ꝺiget mutrimēto mlis hūido vel hūectan^e ⁊ in pte cale faciente. Colic ꝺo ꝺiget infrante ⁊ hūectante. ibidem intelligitur in regimie pmutatiuo. ¶Quito hūtibus calam ⁊ ſiccā cōplonem cuz fort digeſtiua: cibaria ſubtilia ſunt nociua.

Repletio ⁊ iantio. Prio nō pura corpora q̄tūcūq; mag^l nutriet mag^l ledes: 2° ap̄b. āmp. 10. Et in cōmēto: cibi ſubeūtes corpa nō ꝑus mūdificata a mal^bus mozib⁹ corrūpunt. h tñ patiunt illi quoz ſto⁹ malis redūdat hūozib⁹. ibidē in 9°. ¶2°. ⁊ ibi ēt null⁹ eſt replēd⁹ vt nō ſit ibi loc⁹ vacu⁹ ⁊ reliquie famis ibi ſūt reliquēde. Auic. in 3ª p⁹. doc. 2ª c°. 7°. ¶5°. ſiyna die fuerit cibi repletio: die ſequēti famelic⁹ exiſtat ⁊ ſomno vtat in loco tēpato ī q̄ nec calor nec frigus ſit. Auic. vbi ſup ¶4°. q̄ multū ꝓſuevit comedere carnes ētyinū bibere: ſi ociosus fuerit vt replonē eūet frequēter eſt minuēd⁹. ¶5°. Et nihil q̄dē deteri⁹ q̄ diuersa nutriētia ſil adiūgere. Auic. ibidē: ⁊ ſeq̄t ⁊ in h.tps plōgare. Cū eni poſtremū nutriēs aduenerit p^m ia icipit digeri. Auic. vbi. s. ¶6°. ſi qs ei prādiū ſup replet cena eoſdē iam re tenet. Et ſi aliqs cena replet ſeqns prādiū moderari dz. ¶7°. vnū vl duo ī ſeptiana ieiunia ī ociosis: alioz diez replonē cōpetent^e reſtrenat. pide tali ieiunio occupati diuti⁹ mozā trahūt ī viuendo. ¶8°. oīs replet⁹ ⁊ crapulat⁹ vomitui ⁊ abſtinē^e ⁊ diuturno ſono ē reliq̄nd⁹

Potus Prio pot⁹ nō ſit tantus q̄ egre diaſt tēpamētū nec natet ī ſto°: qz digōnē diſturbat ⁊ in ſto° natat. qñ mlt⁹ ē. ¶2°. Quis aliq̄ dicāt q̄ in hoza comedēdi potus nō ē aſſumēdus: h itelligit de potu delatiuo nō de pmixtio. Expiētia docet hodie nemi nē cibū cape pfecte ſine potu pmixtiuo. illud eni bzuū aialib⁹ ē relinquēdū. Pot⁹ tñ ſumēd⁹ eſt tēpate ne cibū in ſto° faciat fluctuare: vel ei⁹ calorē nālē debilitare. ¶5°. tūc ſumend⁹ eſt pot⁹ cū nā reqrit cū ſa ſiti q̄ p eſtuationes in ore ſto^l. demōſtrat. q̄ nunq̄ ſanis ꝓtingat niſi p⁹ ſumptionē cibi vel imoderatū exercitiū vel poſt lōgū flatū vētri ſubſolani. ¶4°. vinū mustū vinū acutū ⁊ igneū ⁊ groſſuz ⁊ dulce ⁊ vinū in q̄ ponit calx vel gipſuz ⁊ vi^m ꝓſeruatum in vaſe pigmētato: oia iſta ſunt vitāda niſi rō ne medi^e aliq̄ ſumant vt vinū gipſeū maturz in ſtomachali lienteria ſumit artificiali intētione. ¶5°. vinum q̄dō cōpetit ſanis eſt vinum albū ⁊ clarū vel vinū ſubzubeum in ſua ſubaclarum non turbidum cuius odor ⁊ ſapor ſit

Digitized by Google

bonus ⁊ sit amicabilis non superflue sumptus non viride nec imaturum nec acerbum: sit tamen talis fortitudinis ꝙ non multum tolleret de aqua. Corporibus etiam calis ⁊ tēperatis vtilius est bibere vinum debile cum modica aqua vel sine aqua ꝙ forte vinum cū multa aqua. vt dicit Arnoldus qz aqua inflationem seu rugitum facit in stomacho: ⁊ digestionem perturbat ⁊ splenem inflat.

Consuetudo Primo ille in quo mala digeruntur cibaria siue nutrientia ab hoc nō decipiatur. qm̄ post dies mali in ipso generabunt humores facientes egritudines ⁊ pernecantes. Aui. in 3ª. ꝑmi doc. 2ª. c. 7°. propter qđ Constantinus. Non gaudeant multo cibo vtentes qm̄ si in presenti non dolent: in posterū tamen piculum non euadent. ¶ 2°. in comedendo semel aut bis in die consuetudo cū qua sane viuit est obseruanda qz cōsuetudo est altera natura. Ideo quilibet sensatus poterit in hoc eē iudex sui ꝑpius. ¶ 3°. cōsuetudo obseruāda est: maxime bona. Nam si quis haberet in ꝓsuetudie replendi se vltra modū: certe illa ꝓsuetudo nō est obseruāda: nec potare de mane. Silr de inanitione ⁊ ieiunio temperato est iudicandū. ¶ 4° ignorare non debes ꝙ qui ꝓsueuerunt bis in die comedere: si retrahant se ad vnam: certū sibi cuenict nocumentū sicut euenit illi qui cōsueuit comedere semel in die ⁊ incipiat bis comedere: qz eius sto⁹ nequit cibū digerere ⁊ indigestum retinet. De secretis secretoꝝ Aristo. i c°. de regimine sanitatis. ¶ 5°. qui cōsueuit comedere in vna hora certa ⁊ transfert comestionē suam in aliā cito ꝓcipiet ꝙ nature non ꝓdest. & nullū afficit. qz ꝓsuetudo est altera nā: vbi 3. ca°. 5°. Ista ēt legunt ab ypo. 2°. regi. acutorum. cañ. ⁊ cōmento. 5. ⁊ 51. ¶ 6°. cibi ⁊ potus consueti: posito ꝙ sint aliqualiter illaudabiles inconsuetis. 2° regi. acutorum cañ. ⁊ cōmento. 54. ibi. sed ⁊ alia his conuenientia. ⁊ 2° ambo. cañ. ⁊ cōmento 38. Et ꝓ concordantia est nāq; cibus qui solet comedi. in quo aliqđ existit nocumentum est conueniētior cibo nō vsitato. in 3ª. ꝑmi doc. 2ª. ca°. 7°.

Preparatio Ciborum cibaria deficienter bullita vl assata: stomachus non bene potest digerere 4° de regimine sanitatis. ca°. 13°. ⁊ vltimo ⁊ primo ap̄b. cōmē°. 2°. ¶ Scdo qz cib⁹ in masticatiōe ꝓpationem suscipit ad digōnē: iō bñ masticandus est anteq̄ deglutiat. ⁊ si molares non possidet cum artificio est ꝓparandus vt facilius digeratur. Et ideo dicit Arnold⁹ ꝙ vvraces frequenter egrotant ⁊ nunq̄ ad naturalem perueniunt senectutem. ¶ 3° varietas salsamentorum ad diuersa cibaria ꝓparatorꝝ prouocant assumentē vt plus de viaticis assumat ꝙ sto⁹ digerere possit. Ideo euitāda sunt. ¶ 4° cibi corrupti vel putrefacti siue fruct⁹ siue carnes siue pisces quis diuersimode ꝓparentur. semper susceptibiles sunt putrefactionis ⁊ corruptionis: que in sequela digestiōis emendari non valet. ideo in gurgitari non debent cum ad diuersos maxime putrefactionē ꝓparent morbos.'

Cura particularis est ꝙ prio ꝓsiderent cause ꝑmitue: ⁊ ille curēturq̄ sua ꝑticularis vt est ictus vel frigoris vel caliditat⁹ superfluitas ⁊ exercitium superfluū ⁊ quitas eius ⁊ sic de aliis causis ꝑmitis. Simili modo cāe antecedētes ꝓsiderande sunt ⁊ ad temperiem reducende. sed posito ꝙ fiat a repletione malorum būoꝝ in corpore existentiū qui ēt fluētes ad sto^m in eo inducūt supradicta nocumēta digōnis tunc illa materia si est fria flātica digeratur cū optimelle diuretico vel cū sir° de calamento vel cū sir° de ysopo q̄bus aliq̄ ꝙritas sirupi de ablīn° est miscenda. Deinde purgetur cū mirab. lzeb. ⁊ puluere diaturbit. ⁊ filibus. deinde confortetur stomachus vt dictum est in cura male cōplerionis frie cum cibis ⁊ potibus ⁊ sirupis ⁊ electuarijs ⁊ emplīs ⁊ oleis ibi relatis. Et valet oleum masticis ⁊ oleū de spica⁹ cū sua aromaticitate. ¶ Et precipue vtatur isto electua°: qđ valet in mala cōplōe frigida ⁊ humida stomachi ⁊ epatis ⁊ totius corporis ⁊ in debili digestione ⁊ ꝓfortat sto^m ⁊ epar ⁊ splenem ⁊ eorum cōpleriones ⁊ apit cerebrum quoq̄ confortat ⁊ coꝛ. auget spma ⁊ impinguat vtentes eo qđ facit leticiaꝫ. ⁊ vs in tremore cordis ⁊ syncopi. ⁊ ego frequenter vsus fui eo in defectu appetitus ⁊ debili digestione ⁊ in illis quoꝝ stōachi faciliter a pua causa leduntur. ⁊ vocatur electuarium de cic° ℞. coztic cit⁹ zedoarij de ronici carabe corallirū. añ. ʒ. j. sperici. crudi minutim iscīs been al. ⁊ rub. foly spice⁹ cardamo. garioſ anthos calami aro⁹ añ. ʒ. v. ossis de corde cerui. ij. margaritarū ꝓfortaꝝ ⁊ nō ꝓfortaꝝ rubinoꝝ iacinctorū smaragdoꝝ se. sanduci siticad⁹ arab. añ. ℈. j. limature auri ⁊ argenti florū bugloſſe tormētille stoꝛaꝫ calamite spody se. basilicomis macro pipis. añ. ʒ. ß. musci fini ābre grisse añ. ℈. j. mente sicce masticē lucidi. añ. ℈. ij. ⁊. ß. cōserue bugloſſe. ʒ. j. succ⁹. ℞. j. ⁊. ß. vel magyl⁹ minus

Digitized by Google

ſm quãtitatẽ ſpẽrũ. vel poteſt fieri ad modũ opiate cũ melle deſpumato. ⁊ aperit opiloes oĩm viſcerũ. ⁊ vz cachexie et cacochymie purgata materia. ⁊ ſi nõ timerẽ plitritatem explanarẽ tibi laudes ⁊ gradus medicinarũz in eo intrantiũ. Et ſi aliqua directoria adderes in apoziматibus valeret ad oẽs morbos frĩdos oĩm membroz. Et parte vo exteriori applicẽt lana ſuccida intincta in oleo maſtic vl̃ i oleo de abſin⁰ ⁊ ſpice calis. ¶ Vel ℞ fic. ℞. zinzibzij abzot costi dul. mente abſin serpilli. aã. ℥. j. maſtic. ℥. j. thuris. ℥. ß. ſpice ſquinanti garioſ ligni aloes caſſie lig. aã. ʒ. j. bullianť in oleo oliue. H. j. et ß. vini ꝓſumptionẽ ⁊ vngať ſtomach⁹ ⁊ poſt lana ſuccida cala ſupponať. ¶ Jtẽ diacitõrẽ mlt̃ valet. Et in iſto caſu valet pip p ſe ⁊ diatrion pipeon ⁊ plr̃ cũ muſco ⁊ tiriaca ⁊ metridatũ et theodozicon empiſcon. ¶ Si in digeſtio eſt ꝓpter crapulã imũgať ieiunũ ⁊ ſomn⁹ lõgus ⁊ parcitas cibi ⁊ potus ⁊ vomitus. ⁊ ſi nccẽ ẽ: recurrať ad caplm de ebrietate. ⁊ pãn⁹ calid⁹ vel puluinar calm ſtomacho applicẽt. et aliq iſta in die portãt. ⁊ vz applicatio parui pueri bene cõplois. ⁊ fill̃ põt fieri de camiclo puo. ⁊ oĩa iſta iuuant ad digõnẽ. ¶ Si debilitas vel ablatio vel corruptio digõnis ſit ꝓpť aliquã malã cõplonẽ cal̃am vl̃ frĩdã vel ſiccã vl̃ hũidam cũ materia vel ſine materia recurrať ad ca. 4. iſtius quarti libri. Et in cauſa cal̃a purgata materia ℞ hec medi quã ponit Auic. ℞ roſ. ru. ʒ. x. ſpodij. ʒ. iij. ſe. corĩãdri. ʒ. v. confice cum conſua roſ. ℥. iiij. ⁊ denſ. ʒ. ij. cum ſucco granatoz vel citoniоz condito cum zuccaro Jſta cũ ſunt confortatiua ⁊ infrigidatiua et debent fieri poſt ꝓuocationẽ vomitus cum ſi rupo acetoſo. ⁊ poſt purgationẽ cũ decoctiõe abſinthij ⁊ fumtterre ⁊ mirab. citi ⁊ roſata nouella valet ⁊ triaſanð. ⁊ zucam roſ. et ſimilia. ¶ Cura corruptionis digõnis. ⁊ ꝓmo intelligamus ſigna vt nõ erremus in cura. vñ ſicut aliqualr iã dictũ fuit ſupius: ois mala ſtomachi complexio quãdo fuerit foztis ⁊ intẽpata diſſoluit vtutem ipam ledit. ſed ſi eſt calida intẽſiue corrũpit cibaria ſumpta: ⁊ p es raliũ ſentiť exire odoz fetidus. ipe etiaz ſentit fetorem ſuum ⁊ corruptionẽ digõnis ⁊ aliquibus viceť ꝙ ſentiant odorẽ ouoz ⁊ piſcium putri doz ⁊ corruptoz. ⁊ ſi ructant iſti odores ſiles ab eis ⁊ ab aliis ſibi approximaťe ſentiuntur. Aliqui etiã ſentiũt odorem ⁊ ſapores luti vel alicuius rei eẽnee ⁊ horribilis. Jſta inꝑ moz boe inſinuãt ꝓpinquos ⁊ cũ hoc habent ſitim et ozis ſiccitatẽ ⁊ gaudẽt libẽter in potu mastutino. Jn intẽſa aũt cõplone frĩa accidit frequẽter digõnis ablatio ⁊ interdũ ei⁹ corrup⁹ vnde dicit Serap. ꝙ a complone frigida ſto⁹ cibaria ſumpta remanẽt in eadẽ quãtitate et q̃litate in qua ſumunť. i. ꝙ nõ reſoluunť nec alteranť. Et ſi non alteranť nec digeruntur corrũpunť. Et ſi vtus digeſtiua aliq̃d parũ in eis operet: tunc fiũt eructuatiões acetoſe. Et cauſe iſtius ſunt vt aliq̃ egritudo officiał vel mala cõplo frigida ſtomachi: aut multitudo ciboz ⁊ potuum ꝓtinuata. Aut intenſa fritas ipoz ciboz aut flegma aut melia in ſtõacho exiis vel aliũde venẽs aut ꝓpter alia multa que ſupius dicta ſunt. ¶ Verũtamen quarto digõnis quando accidit ex malicia alicuⁿ ſue qualitatis nõ ſit niſi cũ corruptiõe eius. vba ſunt Serap. Et tales qñ venit a cplone frica nõ ſitiũt nec eſtuãt: ſed fiũt molles et turgidi et flãtici. ⁊ aliq ꝓpter b nõ amittũt appetitũ qz frĩdus vẽter bonus eſt appetere ꝛc. 2. teg⁹. Remanẽt ḡ cibaria incocta a ꝙo naturali caloze: ſicut multa ligna viridia incõbuſta ſi ꝙo igni ſupponať. ¶ Cura pticlaris ẽ ꝙ in ꝓmis ſi eſt ꝓpter aliquẽ morbũ officialẽvt eſt apa cureť vt infra diceť. Et ſi ſit ꝓpť friratez cõplonis cura iã dicta eſt in ca. 4. ⁊ in iſto. c. Et ſi ſit ꝓpter cibaria frĩda. illa dimittanť et vtať cibarijs calis ⁊ bonis ſpẽb⁹ aromaticis ⁊ ſic de aliis. Si aũt fuerit a flãte. in ꝓmis ꝓuoceť vomitus poſt comeſtionẽ piſciũ ſalitorũ ⁊ rafani. ⁊ potũ aq̃ tepide vbi decetũ fuerit anetũ ⁊ rafanũ ⁊ oleũ cõe. vel ꝓuoceť vomitus poſt acceptionẽ oximellis ſquillitici ⁊ diuretici p duos vel tres dies cũ aqua cal̃a ⁊ oleo. Et ſi ſit flãmuiſcatũ in rugis ſtomachi: denť pille ſtõtice vel denť pille de yerapigra acuata cũ pulpa coloqntid. ⁊ mirab. lzeb. ad euacuandũ ⁊ ꝓfortandũ. Poſt vo cuacuatões rectificeť ſtomachi digõ ꝓfortãdo ⁊ calefaciendo dãdo electuaria cal̃a ⁊ ſirupos ꝛc. q̃ nõ opz totiẽs reiterare: ⁊ ſemꝑ in iſto caſu ſir⁹ de abſin⁰ ⁊ miua ⁊ diacitonitẽ ⁊ electua ſupra ſcriptũ cũ bona dieta ⁊ modeſtia vite. ſupradicte tñ euacuatões tã in cã cal̃a ꝙ fria faciẽ de ſunt vt illud quod iã eſt corruptũ et cauſa faciens corruptionem euacueť. ¶ Sequiť electuarium haly. de regali diſpoſitione valens in frigiditate ſtomachi. ℞. cimini infuſi i aceto ⁊ exiccati in vmbza. ʒ. x. anis ſemẽ apij mente ficce ſanſuci calamenti mentaſtri aã. ʒ. vij. maſticis garioſili cardamomi macis nucis muſcate calami aromatici. aã. ʒ. q̃ttuoz. mela

Digitized by Google

no pipis long' 33' añ.3.v.xiloaloes.3.iij.muſci 3.j.3uc' vel mellis q ſufficit.f elec'.in tabul' vel ad modū opiate.¶ Et dicit Auēzoar ſepe ꝓbaui cōfectionē mellis emblicoꝝ valde iuuatiuā eē in malicia digōnis q̄ talis ē.ℏ.pul' emblicoꝝ.ʒ.ij.coquant' in duab'.ℏ'.aq̄ donec ad.j.redeat.ꝛ colatura cū.j.ℏ'.pomoꝝ.et alia ſucci granatoꝝ.ꝛ.ij.ℏ'.ſucci citonioꝝ.ꝛ.ℏ'.j. ſucci mente ſucci vue acerbe.ℏ'.j.mente.ℏ'.j mellis.ℏ'.vnj.coquant' oia ſic decꝫ ad pfectō nē ꝛ f ad modū opiate.Et ſi emblicoꝝ.ʒ.ij.co quant' cū ſucco vue acerbe ꝛ cū ſucco mentꝛ melle añ.ℏ'.j.vꝫ in debilitate digōis ſto'.Si tñ calīras affuerit loco mellis ponat' 3uc' et addat' rob ꝛ ſanḋ ꝛc.

Declaratio Jn nocumētis digōnis ꝓmo nota q̄ poſitio aq̄ in vino calozē debilitādo in nō ꝙſuet' diſturbat digōnē vētoſitatē faciēdo. iō vſitari ñ dꝫ in hoib' q̄ tpate bibūt:niſi aliq̄ intētio curatiua vel ꝓbuatiua ꝓambula exīte.¶ Scḋo in tel ligendū eſt ſm ga.6.de mozbo.c.1.q̄ cauſa mutatiōis cibarioꝝ in ſto' nihil aliud eſt niſi q̄dā cōplo q̄ ex q̄ttuoꝝ elemēt' cōmixt' vñ ſto' creata eſt eētia.Et q̄ pꝫ q̄ pplo ſto'ꝛ eētia ſto'ſiue q̄litas in eo derelicta in ꝓma creatōe ſunt cāe mutatōis ꝛ digōnis cibozꝝ ꝛ introductōis forme chili.¶ Tertō nota q̄ mala pplo humida ſto' aut fria ꝛ hu.niſi ſuccurrat' ꝓduc it hoiem ad cacechiā ꝛ ydropiſim.ꝓpꝛea q̄a cibū male digeſtū ꝓinue mittit ad epar:ꝛ in eo nō bene pōt cozrigi.Mala aūt cōplo ficca vel cal'a magꝫ ꝓducit hoiem ad ſintheſim vel ethicā.¶ Quarto igrādū nō eſt q̄ mala pplo ſto' cal'a nō ſolū impedit digōnē: imo vtpli' cozrūpit ipam maxie ſi cibaria ſint rare ſube ꝛ ad digerēdū leuiavt oua ſozbilia ꝛ lac.i iſto caſu cōpetit aq̄ fria ſic dicit aui.ꝛ cibi fortes ꝛ groſſi ſicut eſt caro bouina ꝛ pozcina ꝛ pāis azim'ꝛ fil'ia.¶ Quīto reſpice q̄ ꝫ ſit dictū q̄ eedē ſunt cāe diminutōis digōis cozruptiōis ꝛ eius ablatōis ſm intēſum ꝛ remiſſuꝫ tñ effu ſio colere ab epate ad ſto' ꝓpꝛie ꝛ de ſe nō debilitat ſto' f aliq̄n cozrūpit ipam ꝓpꝛ nimiā calitatē q̄ ipam ſequit'.Effuſio aūt melie ad ſto' freq'nt' puenit ad b̄ vt debilitet digōnem vel ipam cozrūpat.dictū eſt Aui.vbi.6.Pria cā iſti' dicti eſt:qꝛ melia magꝫ facit appetere q̄ ſtomachus digerere poſſit.Scḋa cā eſt:q̄a inducēdo fritatē nō ſinit ſto' digerere.Ter' cā eſt qꝛ cū ſua ſiccitate reſiſtit hūiditati ꝛ cū fritate reſiſtit calitati q̄ ſunt due q̄litates bone digōni reſiſtētes.¶ Sexto ſciendum q̄ q̄n cibus tarde digerit' neceſſario tarde cibus deſcendit.etiā q̄n digerit' cito ꝛ citro nutrit ꝛ cito a ſtomacho deſcēdit niſi cibus in ſe ſit ven toſus:qꝛ q̄ nutrit copioſe ꝛ velociter veloces ſeceſſus fiūt.2.amp̄.amp̄.18.f ſi cibi fuerit acuti velocius expellunt':qꝛ natura maxime mouet' vt eos a ſe expellat.2.amp̄.ꝓmēto.8.¶ Septimo ſcias q̄ nocumenta digōnis p̄ūt venire ꝓpter lapſus in ſto' ſimplices vel com poſitos.ſic exēplificat ga.ꝛ haly.3.teg.cañ.ꝛ cōmento.71.de quodā in cuius ſto' erant.4. lapſus ꝓmus in q̄ritate:qꝛ puus et debebat eſſe magn' vel mediocris ſm fozmā cozporis Scḋs erat in figura:qꝛ rotūdus ꝛ debebat eē oblōgus et ps ſupioꝝ amplioꝝ q̄ inferioꝝ.Et tertiꝫ lapſus erat in ſitu:qꝛ poſitus erat iuxta diafrag'.Et q̄rtus lapſus fuit mala pplo fra in eo:ꝛ iſtū ſtomachū nō potuit ga.curare.q̄a q̄n cōedebat in magna q̄ritate ſto' repletus cōpmebat diafragma ꝛ in patiēte fiebat magna anhelit' difficultas.f tales debēt accipe cibū paucū multi nutrimēti bis aut ter in die ꝛ cum b̄ ſint facilis deſcēſus ꝛ carnes facilis digōnis:ꝛ aq̄ carnis ꝛ ius cū vitellis ouoꝝ ꝛ fil'ia.¶ Octauo notādū ſm Ga.6.de regimi ne ſanitat'.c.8.q̄ oximel ꝛ diatrion pipeon ꝛ dieta ſubtiliſſima, oia iſta cozrigūt digōnem tardā.q̄n cā eſt a frido ꝛ remouēt opilatiōes. ¶ Nono ſcias.ſm ga.3.de regie ſanitat'.c.ccō q̄ vngere ventrē ſcꝫ ſto' debilitat digōnem. ꝛ ideo dicit vēter vngēdus nō eſt ne cibꝫ deterius digerant'. hoc tñ intelligit de oleo cōi vel vnguēto mollificatiuo.nō aūt de maſtice leō vel nardileō cū aſpliō puluerū ſtipticoꝝ ꝛ ꝓfortatiuoꝝ.¶ Decimo nota q̄ aliq̄ cibaria obediūt digōni ex pte qualitat' pplonalis. tñ reſiſtūt rōne ſube vt dactili maturi qui q̄uis ſint calidi ꝛ humidi.tñ ſuba eoꝝ eſt groſſa.ideo ad digerendū ſunt tardi.Aliqua etiā econtra vt lactuꝫ q̄ ꝫ ſua rara ſuba ſit obediēs digōi. ſua tñ fritate ei reſiſtit.Aliqua etiam cibaria vtroq̄ modo digeſtioni reſiſtūt:vt caro boui nat' caules ꝛ ſimilia.Aliqua etiā cibaria ſunt que vtroq̄ modo ſunt obediētia vt oua ſozbi lia gallinarū ꝛ pdicū ꝛ faſianoꝝ et iuſſella ex eis facta ꝛ fil'ia.¶ Undecimo ſciendū:q̄ mul tum debemus ſtudere vt fiat bona et pfecta digeſtio aſſumptoꝝ iſto modo q̄cunq̄ cibi vl potus aſſumant' in quacūq̄ ſumant' q̄ritate vel q̄litate:qꝛ ex cibis vel potib' bonis q̄n nō digerāt' chim' generat' malus ꝛ ex malis generatur chimus laudabilis quādo bene digeruntur.ʒ.tegni.commento.31.¶ Duodecimo

Digitized by Google

laias ſm Jobem Serap. in 3ª pte ſui breuiarij q̄ malicia digōnis feſtine ſequtur malicia cōplexionis calide aut frie: t̄ b̄ cito t q̄ſi imediate. hoc aūt nō eſt de ꝓprietate hūide aut ſiccē cōplois: ſ̄ os q̄ durēt p tp̄s lōgū: neq; in tpe puo p iſtas duas q̄litates pōt deſtrui ſto' digeſtio. accidit tñ vt p hūiditatē longi ſpacij t tē poris: ſto' accidat ydropiſis. t poſt lōgā ſicciſtatē ei⁹ accidat ethica ſenectus t marāſmon. ¶ 15° ſciendū ſm q̄ dicit Aui. in p³ p' doc. 4ª. c. 2°. ibi. Nutriēs in maſticatiōe ꝛc. q̄ poſt cibus igredit ſto^m ſanū ſupple. ibi ītegre digeritur p³ digōne nō ꝓp ſto' caliditatē ſolū. ſ̄ ꝓp calozē mēbroz circūquaq; exiſtētiū. a dextra ꝑte enī eſt epar. t a ſiniſtra ſplē. q̄ q̄uis rōne ꝓtenti t ſue nature t nutrimēti: nō multū calidū eſt me^m: tñ rōne venarū t arteriarū in ipſo ꝓtenta: influit calozē. a ꝑte vo ſupioꝛ eſt coꝛ: qđ ꝓtinue ſibi influit caliditatē mediante diafragmate qđ ꝓtinue ſuſcipit calozē a coꝛpoꝛe. t cōicat ipſuꝫ ſto^o circūquaq; vo eſt ſirb⁹ qui calozē retinet t reflectit. Ego ēt dico q̄ ſel qđ eſt in ꝯcauitate epar: ad b̄ iuuat t arteria magna q̄ eſt in ſpondilib⁹ imo ēt oīs caloꝛ tēpat mēbroꝛ interioꝛ: imo ēt caloꝛ exterioꝛ tēperatus vt pueri t catuli: imo ēt caloꝛ ignis viuificando calozē nālē interiozē iuuat: iuxta illud Ga¹ q̄ñq; neceſſariū eſt nobis flāma temperata ignis calefieri t vrētes ea ab ea multū iuuantur: lꝫ ſuperflua ignis flāma nos adurat. 3° de cōplonib⁹ ca°. 3. iuxta b̄. ¶ 14° dubitat vtrū caloꝛ iſtorus ab alijs mēbris plus opet ad digeſtionē ꝑmā t ad opationē chili q̄ ꝓpꝛi⁹ caloꝛ ſto'. Et vī q̄ ſic: ꝓmo Aui. in loco ſtatim alle° vbi ponit expſſe: q̄ cib⁹ in ſto° pfecte digerit nō ꝓp caliditatē ſto' ſed ꝓp caliditatē mēbroꝛ circunſtantiū. igit ꝛc. ¶ 2°. illic caloꝛ magis opat ad digōnem ſto' t opationē chili a quo fit maioꝛ trāſmutatio cibi: ſ̄ a caloꝛe mēbroꝛum fit maioꝛ trāſmutatio cibi igitur ꝛc. minoꝛ p3. q̄ epar t coꝛ magis īmutant cū foꝛtioꝛē habeāt caloꝛē. t p3 ēt maioꝛ per Aui. in loco allegato ¶ 3°. Jn quocūq; actu q̄ñ ad ipſum plura cōcurrunt agētia ita q̄ aliq̄ſ ſit maioꝛis ſ̄tutis t potētie t aliq̄ minoꝛis. illa actio dꝫ attribui illi vel illis q̄ ſunt maioꝛis ſ̄tutis t potentie t fame: ſicut p3 in bellis in q̄b⁹ fama victoꝛie regibus t magnatib⁹ attribuit cū denicta ſunt. ſed ſic eſt de coꝛde t epate cū ſint mēbroꝛis activitatis t fame. ergo ꝛc. ¶ Jn oppoſitum. in actiōe magis opat agens ꝑmū t ꝓpꝛium q̄ agens ſecūdariū. ſ̄ in digōne cibi t trāſmutatione vt ſ̄ chilus caloꝛ ſto' eſt ꝓncipale agēs; cū ſit ꝓximus t ꝓpꝛius ipſi ſto° igit ꝛc. ¶ Pꝛo qōne ꝑmo nota q̄ ad digōnē t opationē chili que in ſto° fit q̄ttuoꝛ ocurrūt. Primū eſt ꝓpōnālis ipſius ſto' t ſic hꝫ lra Ga¹. 6. de morbo. c. ꝑmo poſt vnū colū^m vbi dicit ſic. Qꝛ ſcim⁹ q̄ cā mutationis cibozꝫ nihil aliud eſt q̄ quedā cōplo que eſt ex q̄ttuoꝛ elementis cōmixta vñ ſto' eſt creata eſſen^a. ſed tñ cal'a elemēta maiorem hñt partē. hec ille. 2ª cā eſt eſſentia t cōpoſitio ipſius ſto': vt appet in dicta autoꝛitate. qꝛ eſſentia t cōpoſitio poſt cōplonem eſt 2ª cā. 3ª cā eſt forma ſpecifica exīs in ſto° vel tota ꝓprietas vel ſuba t hoc trahit ex dicꝫ Ga¹ 3° de cōplonibus ca. 2°. poſt vnū colū^m vbi dicit q̄ virtutes. ſ. 4. miſtrantes nāles nō ſunt niſi totius ſube cuiuſcunq; coꝛpis qđ extrema mus cōmixtū ex calido frio t hūido t ſicco. t tunc q̄ñ coꝛpus reſoluit coꝛp⁹ qđ eſt ei ꝓpꝛius ꝛc. poſſumus ergo ꝛ̄ dicere q̄ ſto^o hꝫ in ſe q̄litatem cōplonalem per quā digerit cibū in ſtomacho cū adiutoꝛio mēbroꝛ circūuicinoꝛum 2° hꝫ qualitatē ꝓcedentē a complone t credo cōpoſitione ſi ſua dicta bñ inſpiciant t eſſen^a eius. 3° hꝫ vnā aliam qualitatē q̄ eſt 3ª: t eſt tota ꝓprietas. t iſte due vltie dant colozē t formam. Caloꝛ enī chili vī ꝓcedere a caloꝛe ſto' t forma eius ſpecifica qꝛ albus eſt t filis ꝓpꝛi ſane ſpiſſe t patus ad penetrandū ad epar vt ex eo ſan. generetur. ꝛc. ¶ Scō notandum q̄ in digōne ſto' t opatione chili quedā eſt actio cōis t alia eſt ꝓpꝛia. cōis eſt calefactio cibi in ſto° t ab alijs mēbris circūuicinis t a cōplone t cōpone ſto'. Alia eſt actio ꝓpꝛia in digōne t iſta eſt introductio forme in tali cibo calefacto. t vocat ꝓpꝛia. qꝛ fit a ꝓpꝛia cōplone. t cōpoſitione t forma ſpecifica reſultante ex tali cōmixtione quattuoꝛ elemētoꝛ. ¶ Tunc ſit ꝑma 2° q̄tum ad actionem cōem que eſt calefacere t coquere caloꝛ iſtorus ab alijs mēbris circūuicinis ſto° plus opat q̄ caloꝛ ſto' qui ō ſe neruoſus eſt: niſi in ꝑte inferioꝛi t frid⁹ ꝛc. 2° ꝓbatur per Ariſ. ꝑmo de generatione q̄ dicit q̄ in omni actione cōi magis operat agens cōe q̄ agens ꝓpꝛiū. Cū ergo coꝛ t epar t alia mēbra ſint agentia cōia p3 2° vera. ¶ 2ª 2° q̄ tum ad actionē ꝓpꝛiā que eſt pfecte digerere t dare formam chili t ipſum aptare: vt fiat ſan. ꝓpꝛius caloꝛ ſtomachi t eius ꝓpꝛia cōplexio cum cōpoſitione t forma ſpecifica magis operat ad digeſtionem t formā introductam in chilo q̄ caloꝛ aliozū mēbroꝛum: p3 ex ſupꝛadictis. Et ꝓbat. qꝛ illa eſt pfectioꝛ actio que dat formam ꝓpꝛio paſſo. ſed caloꝛ ſto'

Digitized by Google

est huiusmodi ⁊ non alia. ⁊ intelligo in dando formam ⁊ non disponem primam ergo ⁊c. prima est bona. ⁊ a3s patet per predicta. ℂ Ad respo ones. ad primam 3ui. itelligit q epar ⁊ coz in actione cōmuni que est calefacere magis operatur calor aliorum membrorum: qz sunt calidiora ⁊ sunt a natura ordinata vt istam ⁊ alias oparationes. Ad secundam dico q ibi est maior transmutatio cōmunis sed non ppria. ℂ Caplm. 17. de inflatione stomachi.

Inflatio i stomachi ē tumoz eius exterius emi nens propter ventositatez vel apostema vel aliam causam in concauitate eius contentam vel in eius substantiaz imbibitam.

Cause istius inflationis stomachi dicit q est ventositas non expulsa i eo contenta qz si expelleretur per superius iam eēt eructuatio. ⁊ si p iferi⁹ eēt alteri⁹ nois qđ turpe sonat ⁊ turpius olet. verūtamen q̄nis eadem videtur esse causa eructuationis ⁊ rugitus ⁊ inflationis stomachi: mihi tamē videt q inter ea que marie conueniunt aliqua dria est assignanda. vt dicit Aristo. ⁊ autoz. 6. pnci piozum. proinde dico q ꝗ̄us in vtroq; mozbo predictoz fit multa ventositas ⁊ ab eadez causa possit generari tam materiali q̄ efficiē ti: tamen dico primo q ventositas que facit inflationem est grossioz ⁊ magis impassibilis a natura seu caloze naturali. 2°. dico q est iobedientioz virtuti expulsiue propterea qz in digestione ⁊ coctione non potuit recipere talem aptitudinem vt a virtute expulsiua expelleretur: in eructuatione ẽo contrarium est. ꝗ̄us inflatio sto¹ vix poterit esse sine eructuatione. ideo qz partes subtiles illius ventositatis faciliter expelluntur in modica q̄titate: ⁊ ideo illa eructuatio est modica ⁊ ad sanandum inflationem stomachi insufficiens.

Cause inflationis sto¹. Inflatio sto¹ habet causas. primo efficiente ⁊ illa est vētositas grossa in sto¹ cōcauitate exīs vl in eius substātia ibibita ⁊ illa imediate facit inflationē. sed tamen ista vētositas hz causaz efficiente ⁊ ista est calor debilis qui pōt mouere cibū vel hūoꝛē in digerēdo vel cōuertere in vapoꝛē: non tñ pōt ipsum vapoꝛē ꝓsumere nec aptare vt expellat: imo remanet in sto° sine expulsione. Cause aūt māles istius ventositatis sunt cibi grossi ⁊ viscosi: vt sunt fabe lentes faseoli rape mustus ⁊ ceruisia aī pfectam ebullitionem vyna grossa ⁊ multā aquā cum vino miscere vel ipsam solaz sine cōsuetudine potare. Ista inꝛ̄ digeri non pñt pfecte a nāli caloꝛe bono ⁊ tēperato q̄n mag̃ ps eoꝛ invaporem ⁊ ventositatē puertat. qđ ergo erit q̄n calor est modicus ⁊ ineq̄lis sīl̄r bona cibaria nō inflatiua pñt esse cā mālis ventositatis ⁊ inflationis sto¹ non ex sepel eoꝛ natura. sed ex debilitate digestiue ⁊ naturalis caloris q̄ quidem pōt venire iterdū pp assumptionē ⁊ vsuz cibozꝛ frioꝛ vt sunt cucurbita lactuca porrata ⁊ fructuū fridioꝛ ⁊ filium. aīn pp frigus exterius penetrans ⁊ caloꝛē nālem vincens ⁊ mortificans. sīl̄r pp calorem exteriorē resolutē tem ⁊ exalantē eundem caloꝛē nālem ratione aptionis pozꝛ. sīl̄r pp ictum ⁊ casum ⁊ apa ⁊ filia. humoꝛ ēt fridus flāticus vel melancolicus in sto° exīs vel aliunde veniens pōt esse cā materialis ventositatis sto¹. nam cū caloꝛ mouet ⁊ calefacit talem mām cum sit debilis non pōt digerere nec aptare tales humiditates sine eleuatione vapoꝛ quos nequaq̄ pōt ꝓsumere vel admibilare. Adebza aūt a q̄b⁹ iste humiditates possunt. puenire sūt aliq̄ epar: aliq̄ splē. aīn matrix. ⁊c. ⁊ sic de aliis. vt iā late dictū est in ca° de eructuatione vbi posita ē similitudo ⁊ cōparatio ad aerē calm vel fridū ⁊ mediocrem. Et potest ēt in coꝛpoꝛe ventositas generari ab aliis causis que digestionem minuunt ⁊ naturalem calorem.

Signa vētositatis ⁊ inflationis sto¹ sūt manifesta. qz in eius regione vt ⁊ tactu repit manifestus tumoꝛ ⁊ eminentia ad partē exteriorē ⁊ hoc frequenter in pueris cōualescentibus nō bñ dietatis repitur. ⁊ hoc pp debilitatē digestiue ⁊ cuz hoc adest rugit⁹ ⁊ gurgula°. ⁊ oscita°. ⁊ pigrities ⁊ discoloratio faciei ⁊ coꝛpoꝛis ⁊ tensio ⁊ grauitas ⁊ constrictio anhelitus pp diafragmatis cōpressionē. Si vo est a causis primitis: habet ex iudicio patiēt. sili mō si potauerit aquā fridaz in magna q̄titate. Si vo inflatio sto¹ venerit ꝓpter vsum cibozū inflatiozum ex relatione cognoscitur patient: qz vsus fuit castaneis vl rapis vel musto vel ficubus vel leguminib⁹ ⁊ filib⁹. ēt cognoscitur ex aliis qz si dimittunt illa ventosa cibaria ⁊ vtaī cibis aliis tēpatis. illa inflatio minuet. Si sit pp hūozes cū vētositate assunt somnus ⁊ rugit⁹ inuētre. Et si illa hūiditas a splene mittat adest doloꝛ: ⁊ duricies ⁊ gūtas in splene. ⁊ q̄n laboꝛat sentit dolore in latere sinistro in regione sīl̄r splenis. ⁊ est mala coloꝛatus coloꝛe fusco. Et si a matrice: sīl̄r assunt ista in regione matricis. sīl̄r q̄n est ab

Digitized by Google

epate. Et ſi eſt a flegmate habet ſputamina ⁊ multā ſaliuā. ⁊ aliqñ facit eructuatões aceto ſas ⁊ nō ſtitit. Et qñ eſt a melīa nō ſentit caliditatē: ſed aſſunt eructuatões acetoſe ⁊ adeſt ſiccitas. Si vo paſſio eſt a ſtomacho ipa ē cō tinua. qz ſemp calor agit in illis humiditatibus ⁊ ꝓtinua fit euapatio ⁊ ꝓtinua infla°: qa forte rñ ꝙuertit de illa mā inuēta inventum ꝙtum aſſumit de vapore. ⁊ iō infla° remanet ꝓtinua qō nō ꝓtingit qñ venit ab alijs membris: qz nō fit ꝓtinua emiſſio in tpe iterpolationis calor naturalis ꝙuertit ſe ad ventum ⁊ illum cōſumit ꝙtum poteſt.

Judicia Primo ſi vētus quem natura expellere nititᵉ violentᵉ retinet gurgulationē ⁊ digeſtionis impedimētum ꝓtinue generabit. ¶ Scō qñ inflatio in ventribus ꝓualeſcentiū multiplicat indicat recidiuationē. qz indicat ipm ampliori cibo vti ꝙ deberet nec ſtomachus digerere vꝫ. ¶ Tertio habētes ventrē diutius inflatū vel tumidum timere debet tympaniſtē. ¶ Quarto vētoſitas in ſtomacho generata ſi nō expellat᷑ ſ digeratur ad matricē cauſat in ea inflationē. ⁊ ſi retineat᷑ iter ciphac ⁊ mirach facit vētoſaꝫ ydropiſim ſi ad caput facit tinnitū. ⁊ aliquādo vertiginem aliqñ dolorē capitis. ⁊ ideo cōpeſcenda eſt ſi multiplicetur.

Cura inflatōis ſtoᵗ. Primo ꝑmittēdi ſūt illi canōes ḡiales dicti i cura eructuationis: imo poſſemꝰ te remittere ⁊ ꝑ cura ⁊ ꝑ iudicio ⁊ ꝑ clarificatōē: qz illud quod iaꝫ ꝑus fuit bene maſticatū: ſi iterum ruminaret faſtidiū generabit homini ruminanti. Et ſi velles attēdere ad caᵐ qō eſt ante iſtud: reperies curam debilitatis digeſtiue: a qua vtplurimū ſtomachi inflatio ꝓcedit. Ponat᷑ igit᷑ ꝙ iſta° ſtomachi ꝓcedat a debilitate digōnis ⁊ debili caloze ſtomachi. tūc ſi in ſto° repiat᷑ fig maᵉ alicuꝰ ſicut dictū eſt in ſignis: illa ē expellenda. in mā igit᷑ fria vbi ego repio ſtoᵐ multuꝫ inflatū. ꝓmo pono ꝙ infirmꝰ parū comedat de cibis nō vētoſis facilis digōnis ⁊ boni nutrimēti: ⁊ modicū bibat de vino nō lumphato ſ maturo. ⁊ guberno ipm ſm canones dictos in. c. qō eſt ante iſtud. ⁊ tunc vtat᷑ iſto ſirupo. ℞. calamēti pulegij mētaſtᵉ origaᵗ mēte ab ſingthij abzotani aā. m. ij. ameos. ſiſeleos aniſi maratri carui aā. ʒ. ij. ſe. petroſi ⁊ apij. aā. ʒ. ß. melis. ℍ. xij. ß ſirupᵖ. ⁊ clarificeᶠ ⁊ ſi eſt ſenex vel mulier ß cuꝫ vino. Et ſi ſplen ptic̄ipet addat᷑ ſcolopēdria ⁊ tamariſcus capparis cicorea et corter fraxini ⁊ geneſte ⁊ filia. Iſte firᵖ digerit materiā frigidā ſi q̄ eſt ⁊ vētoſitatē ꝓſumit et ipam attenuat ſi ē groſſa ſiue ſit in mrice ſiue in ſplene ſiue in ſtoᵒ. ⁊ poſtꝙ vſus fuerit iſto ſirupo ꝑ. x. dies purget᷑ ſic. ℞. yerapigre. ʒ. iij pulpe colloqnᵗᵉ. ℈. j. anᵗ. ℈. ß. ß pille ⁊ diſtempent᷑ cū vna ꝑte ſirupi ſupdicti ⁊ offerant᷑. vl purget᷑ flā iſto modo. ℞. ʒiʒiberis viridis. ʒ. j. hermodact᷑ turbith gūmoſi; canelati. aā. ʒ. j. anᵗ. ʒ. ß. ß bolus et det᷑ in media nocte et poſt bibat aliqd de firuᵖ ſupdicto purgat flā a ſtomacho valde bene. Et ſi ſplē ptic̄ipat addat᷑ epythymus ⁊ polipodium ⁊ ſene. ⁊ ſic de aliis mēbris. Si aūt in pma vice ſtoᵗ inflatio non minuat᷑. iterū ℞ dictᵖ ſirupus ⁊ purget᷑ ⁊ cōtinue vtat᷑ iſta dragea. ℞. dauci minuti inſcis aniſi maratri carui ꝓfectoꝝ aā. ʒ. j. coriandri confecti. ʒ. j. ⁊ ß. ſe. ſiſami nō ꝓfecti. ʒ. ß. liquiritᵉ. minutiꝫ inſciſe. ʒ. j. ⁊ ß. cozticis citri macerati aā. ʒ. v. ß dragea ti eēt paup vtat᷑ ſeibᵖ ſupdictis ſine cōfectura. ⁊ vtat᷑ cimino ſine oi mia et ſal ſacerdotalis vꝫ in iſto caſu ſi cum cibis aſſumat᷑. Itē de ſemibᵖ dictis in dicta dragea cū garioſ ⁊ cubeb. ⁊ ʒ℈ᶜ ⁊ pipe pōt fieri pul ⁊ elecᵗᵘᵐ. ⁊ vꝫ diatrio pipeon diaciminū diagalanga diacalamentū ⁊ dialpmaton ſagzenea tiriaca magna metridatū ʒ℈ᶜ conditum ʒ℈ confectū cū ʒucᵒ ⁊ filia. ⁊ potet vinū purū ſine aq̄ in pua quātitate: nō comedat fructus nec res vētoſas. Sola datio poly mōtani cū vino cōſumit vētoſitates. Liminū pulueriʒatum ⁊ cū modico ſale potui dat᷑ cū iure galline vel vino ad vētoſitatē ꝓſumēdā ⁊ ſtoᵗ inflationē. ¶ Si parte vo exteriori inbēt autores ꝙ vngatur ſtomachᵖ cū oleis calīs. vt eſt oleū ſiſami ⁊ dapuilō ⁊ nardileō. vl ℞. ſic. ℞. floꝝ ⁊ foliorꝝ agni caſti rute dauci foliorꝝ dāmō mentaſtri pulegij origani pulegi mōtani aā. ℳ. j. cimi anᵗ carui maratri. aā. ʒ. j. oīa iſta ꝙualſata tempent᷑ per vnū diem naturalē in. vj. ℍ. olei antiqui. ⁊ j. ℍ. vini odoziferi ⁊ coquant᷑ vſq; ad conſumptionē vini. ⁊ ex iſto vngat᷑ tota regio ſtomachi ⁊ ſupponat᷑ lana ſuccida calida vel vngat᷑ cū oleo decoctōis ruthe ⁊ nigelle baccarū lauri ⁊ caſtorei. Valet etiā ſ emplm ad conſumendā ventoſitatē ⁊ ad inflationem ſtomachi ⁊ epatis ⁊ ſplenis. ℞. gummi armoniaci oppoponaci raſine pini terebētine. aā. ʒ. ß. cardamomi ciperi ſamine nutri baccarum lauri caſſielig᷑ mellilоti farine fenug᷑ ſemis apij ſanſuci. aā. ʒ. j. et ß. olei nardini ꝙ ſuffic. ß emplm ⁊ extendat᷑ ſupra aluta ⁊ coopiatur ſindone ⁊ ponat᷑ ꝓtinue ſup ſtomachū. addat᷑ tū de cera vel gūmis ꝫm ꝙ tibi videbit᷑. ʒ. ß.

Digitized by Google

castorei data oi die.delet inflatões stomachi. sili carui p se.vētosa sup ventrē et circūdans ymbelicū vs. Cōstan. ¶ Si aūt inflatio sto' fit ppt vsum ciboz vētoso:ū illi euitent.t vtat cibis rare sube nō vētosis: t in eis ponantur spēs aro'' in quenieti q̄titate. Si vo inflatō sto' fuerit ppter magnā q̄titatē ciboz vel potuū faciat abstinētiā t capiat eos in qua q̄titate.exercitiū t lōgus somn' t dormire super ventrē t plumaceol' de quis plumis anseris replet' cals sto° applicat'.t.z.j. galāge cū vino ca° data q̄libet mane. et pille facte de sola galāga cū sirupo acetoso ad q̄titatē vni' aureī q̄libet mane. Et sunt ex eis q̄ educūt vētositatē plurimā t paucā hūiditatē. oīa ista valēt in inflatōe vētris t in rugitu t gurgulatōe vētris. clisteria etiā fcā ex decoc' istaz herbarū pdictarū t ciminū cū oleo de lilio vel ruta vel nardino valēt. Si aūt ista inflatio eēt cū opiloe: misceda sunt cū supdicti aliq̄ apitiua vt aristologi rotūda achoz' t radiq̄ apitiue et semia.t tūc pficiam' electm aut potū cū vino vel sirupū t silia. si ista inflao accideret ppter apa in sto°. curet sic in suis dicet cap. sili de inflatione matricas.t sic de aliis.

Declaratio in vētositate sto' primo sciendū q̄ vētositas in sto° facili' curat' q̄ si eēt in matrice vel in sciach t yrbū. t b ideo q̄ medicine supradicte ipam carminātes t extenuātes citi' attingūt sto'm q̄ alia mēbra. Idcirco tīpana t inflatio matrici ñ ita cito sanant sic ista stōchal' ista° ¶ Scdo notādū q̄ in curatiōe cuiuscūq̄ ventositat' debem' studere in pfortatōe digestiue vt nō gñet ventū t sic sicut dictū fuit in.c. ate istud vtiā supi' facta est mētio. ¶ Ter° nō q̄ supi' dictū est. q̄ qñ calo: nālis est multū debil' ñ pōt māz dissoluere nec vētositatē gñare q: nec cibū nec hūoze bñ t pfecte pōt subtiliare nec digerere. ñ calitas vincēs digerit t coquit cibū siue hūoze t subtiliat fumū t vapoze intrīq̄ q̄ tor' psumit vel facil' expellit a loco. et b facili' in āi tpb' exprobat'.nā in hyeme qñ tps est frīdū nec in estate qñ tps est calm t aer seren' vir vapozes ml'ri t gsli tēpestates t tonitrua fiūt vel gñabunt' nec mult' vētus. ñ in vere in q̄ calo: solis ē mediocris et ī fine autūni t vēri incipiūt t alie impssiones hu. q̄ a debili calore solis nequeūt cōsumi nec euaporari.t iō istis tpibus multi vēti inflant ꝛc. vt dicit ga.6.de morbo.c.4. ¶ Quarto sciēdū q̄ ex cibis q̄ facil' in fumositatē seu ventum ꝑuertunt est lac. iō nocet illis q̄bus vētositas ꝑtinuo in sto° ꝑcludit seu gñat t ypocundria subiugiētia sunt. 5. amph. amph. 65. ibi lac dare caput dolētib'. Et cā dat' in cōmēto. q: mutat' in vētositatē. Si tī coquat' cū salet melle illud nocamentū total' remouet' t vs in rugitu t inflatiōe q: ventrē hūectat. ¶ Quito sciēdū est q̄ dictū est in pōne q̄ vētositas est cā inflatiōis sto' t verū est. t sic hz ga. 5. amph. cōmento vltimo. vbi scz icterici nō valde sūt iflati. vētositas ei coadūata i corpe sup eries cū eructuatōe vel infra suo° vel pmanēs int' gñat vētris extensionē t inflationē. Si aliq̄ ex defectōe viscerū aliq̄ ex coadunatōe flāt. hec ille. ¶ Sexto nota q̄ ista vētositas inflatiua sic in sto° gñata interdū extēdit vsq̄ ad splenē. t sic facit inflationē in eo ꝛc. Aliq̄ extendit vsq̄ ad intestina t b facili' t frequēt' t tūc aliq̄ causat colicā vel yliacā dolores t torsionē indigonē t gurgulationē. Aliq̄ ad epar t facit in eo dolorē t duritiē t extēsionē q: miscet illa vētositas cū chilo. t tūc iste dolor fact' a vētositate est fine fe. vt dic ypo. 7. amph. amph. 50. ibi q̄buscūq̄ epar circūdolet ꝛc. ¶ Septimo declarat' illud dictū in diffinitione: q̄ inflo sto' est ppter vētositatē in pcauitate sto' ptentā vel inter eu' tunicas. tūc dico q̄ si illa vētositas est inf tunicas sto' tunc difficili' coquit t expellit: q: nō ita cito agēs approximat' passo sicut si eēt in concauitate Si aūt est in cōcauitate faciliozis ē dissolois t expulsionis t cure. t b est q̄ dicebat ypo. 6. amph. amph. 7. ibi. Dolores t torsiones circa ventrem exites supiozes q̄dem. i. superficiales faciliozes leuiozes nō supiozes vo. i. pfūdati inter tunicas mēbri fortiozes. i. difficiliozis cure t maioris doloris. Itē dicit Ga. in cōmēto eiusdem: ¶ Octauo ignorādū nō est q̄ pter dicta post purgationē pfectā cause faciētis inflationē sto' t post bonā dietā multū vs saccellacio milij t salis panici t auene t aliarū rerū retinentiū calorē circa sto'm. Et simil' euapatio cū camo. t melliloto ruta t calamēto t cimino t silibus torrefact' t applicat' sto° vel coctis in vino: t spongia madefacta sto° applicet. t sic est finis ist' capli laudet' deus t nomen eius in eternū glorificet'

¶ Lapim. 18. de cholerica passione.

Cholerica passio est inordinata ciboz' vl' humoz' corruptoz' in sto° vl' intestinis exētiū p̄ supinis cū vomitu t p̄ inferius cū fluxu vētris simul fact' expulsio cuz dolore stomathi vel vētris anxietate.

Digitized by Google

Cause istius passionis sunt. Prima est corruptio ciboꝝ in sto° vel in intestinis exitiū ⁊ nō modicā ⁊ inepta alitatōez faciētiū. ita ꝙ ex eis nutritio nunq̄ fiet. Et q̄ bus ps ꝙ hec passio vix aut nūq̄ potit eē sine corruptōe digōnis. ps etiā q̄tū iuuat nutrire pueros ⁊ alios alb bōis nō cito corruptibilibus. qz tā hu. cholerici q̄ alij posset ab epate ad sto^m puenire et qb⁹ digō in eo corrūpet ⁊ cibi ibi ꝛtenti q̄n etiā expellant in magna q̄ titate vel pua cū dicā cibis corrupt. ſ. nō negat positio: imo hoc verū est ⁊ pcedendū.

Signa passiōis satis sūt manifesta q̄a adest vomitus ⁊ fluxus ventris aliq̄n vn⁹ ⁊ successiue alius q̄ sil⁹ pūt fieri rōe ꝓpinq̄tat ⁊ adest angustia ⁊ dolor in sto° ⁊ in testinis ⁊ ppre in sto°: et adest mordica°. Et q̄n venit a tali infusione cholere vel melie vl alteri⁹ hu. ab epate vel splene ad stomachū vl intestina est deterior. vt dicit Rab. qz tūc duplex cā ibi existit. ſ. hūozis ⁊ cibi corrupti. Ad augmētationē aūt cāe sequit accūtiū augmētatio. ⁊ tūc qō expellit vtpli^m sentit acetosuz vl amarū. Et adest euacua° humiditat̄ flātice vel melice vel cholerice. ⁊ aliquādo emittunt humiditatē ūsem loture carnis. Et aliq̄n sterc⁹ fetidū ⁊ fit in eis facies ypocratica ⁊ color corꝝ est sicut color hoīm q̄ sunt ppe mortē ⁊ multi ex ista passiōe moriunt q̄ max^e pueri ⁊ maxime inobedientes receptōi ciboꝝ ⁊ medicinarū. ⁊ si est ab hu. calis ficq̄ cholerici: adest sitis ⁊ extenua° ⁊ vomit⁹ ⁊ egōues cholerice: ⁊ sic de aliis. Signa aūcedētia q̄ etiā possunt dici cause sunt aūcessio satietatis nauseatiue ⁊ multa vētositas in corpe ⁊ ventre ātecq̄ ipa accidat: vt q̄n ipa incipit tūc vētri incipit dolor circa vmbeliculū. vt ponit Rab. 9. Almās c. ppo. Deinde sequit ꝛturba° ⁊ fluxꝰ ventris ⁊ angustia magna ⁊ dolor crescit.

Judicia Primo ista passio in pricipio leuiter tollerat: ⁊ q̄n comesta corrupta expellunt: tunc efficit maior ⁊ fortior. Scdo ista egritudo est acuta ⁊ fine intermissione vel cū modica int̄polatōe. Tertio vehemēs sitis in cholerica passione est mala qz potū assumptū reijciunt. iō sic nō aufertur ⁊ primo cruciant. Quarto somn⁹ eis supuenēs est bonū signū: qz iudicat sanitatē venie tē sicut ex mltis vigiliis resoluūt. Quito cū corruptio ciboꝝ possit accidere ex corruptiōe digōnis vel ei⁹ munitōe vel totali ablatōe. vt in. c. qō est añ istud visum est. Illa spēs est de tertio: q̄ fit p⁹ totalē digōis puatōez. Sexto hec egritudo vt plimū accidit infantibus. ⁊ si supueniat viris in pfecta etate vl senibus fit eis fortissima ⁊ piculosa marie in debilibus. Et q̄nq̄ veniūt ad carnis liq̄factōes. i pueris ꝺo nō oino est fine pclo. Septimo q̄n istū qō supi⁹ emittit est fetidū vel ē sterc⁹: mortalis ē infra q̄rtā diē. Si aūt p supi⁹ exit hu. cholic⁹ vel ali⁹ nō fetēs min⁹ est molestū neq̄ de illa timendū est. Octauo ꝓfortat nos Rab sic. Licet vomit⁹ ⁊ fluxus vētris fuerint mala sin thomata faciētia terrere: nō est timēduz. imo medicus subuenire ꝺz infirmo ⁊ b cū medicis que infra mandabunt.

Curatio in cura cholerice passiōis sūt aliq̄ intētiones curatiue. Pria est multū gnalis ⁊ cōis. ⁊ ē Ha. ⁊ Haly. 3. tegⁱ cañ. ⁊. 2°. 96. ibi. Unū cōe bntes pceptū ⁊c. sez cū efficiēs pus absciudat. Scda intē° est in eodē cañ ⁊ 2°. ſ. post remouere discrasiā ⁊ mala accūtia. si tū vtrunq̄ simul supplere possimus meli⁹ est saltem modo vnū modo aliud. Ter^a est sto^m ⁊ intestina int⁹ ⁊ ex ꝺfortare. ⁊ qz ꝺstat q̄ b egritudo sēp ē mala q̄tū est ex pte expulsoꝝ. iō cām ei⁹ auferre debem⁹. ſ. nō est alia via p quā cibū corruptū vel humoꝛez pessimū expellam⁹ q̄ p vomitū vel secessum. iō ad illud saltē in pn° conari debemus. In pmis g̃ credendo Rab. ⁊ Serap. ⁊ haly in. 7. li. 2^e ptis. det aq̄ cala ⁊ vomat donec cib⁹ corrupt⁹ ⁊ hu. mali corrupti euacuent. Et hoc cognoscit q̄ vōit⁹ ꝺz puocari vel ꝛtinuari intī inq̄tū ereūtia sūt cibi vel hu. corrupti vl hu. cholerici vel amari. Et q̄n sto^m incipit fingultire vel motu spasmatico moueri ⁊ corpus iam multū debilitat: tūc vomitū ⁊ fluxū vētris cō strungim⁹ iuꝛ posse inq̄tū tñ ꝺr⁹ est valida eā remouere nō debem⁹. Silr debem⁹ doloꝛez remouere cū calefactoꝛibꝰ ⁊ eplis stiptiq̄ ꝺfortatiuis ⁊ ptim resolutiuis actualr calidis ꝺm Serap. vt doloꝛ vētris remoueat ⁊ dcta loca ꝺfortent. Prio g̃ fic. fr. cortic⁹ mespili⁊ ceto nij q̄r.⁹ sumach pfidie balau^e mirtillo^z sarcocole mastic⁹ floꝝ camo. ⁊ melli añ. ʒ. fr. pul. ⁊ addat succi citonioꝝ vel pomoꝝ vel pirozum marie agrestiū qō sufficit. caleſ ⁊ extēdat sup pānū ⁊ sup vētrē applicet. si tñ fluxus eēt maioꝛ apponat mag sup vētrē. ⁊ si mioꝛ q̄ vomitus maioꝛ ei⁹ ps sto° applicet. deinde dent in potu trocisci de olibano. in qb⁹ ꝺcordat Rab. Haly ⁊ Auic. quoꝝ hec est recep^a ꝺm Rab et haly. fr. boli arme⁹ thuris añ. ʒ. ij. ⁊ ſ. cāphoꝛe galle garioſ. añ. ℈. fr. trocisci pōderātes aureū. j. ⁊ det vn⁹ cū sirupo citonioꝝ vel pirozū

Digitized by Google

vel pomoꝝ ꝛc. Vel cū vino vel aq̄ decoctiõis mẽte ⁊ masticis ſm calum: vel cū rob malo⁹ granato⁹ acetoſo⁹ quod fic fit: ex̄cto ſucco a malis granatis acerbis cum ſuis corticibus dimittaſ p noctem ⁊ in craſtinū uſq; ad ſpiſ ſitudinẽ vt iulep coquaſ: ⁊ in eo calido extre mitates mente rebulliaſ. valz eñ vomitui ⁊ cholerice paſſioni ⁊ fluxui cholerico. ⁊ repmit caliditatẽ cholere ⁊ humoꝝ acutoꝝ. Et ſi iſti ſirupi nõ repiaſ. deiq; cū vino vel cuꝫ aqua plantagis ⁊ rob. ¶ Aliud remediũ valens in vomitu ⁊ in fluxu cholerico gõ didiſci a medi co famoſo. ⁊ aliq̄n. pbaui ⁊ ipm veruꝫ reperi. ℞. ſuccū pomoꝝ agreſtiū ⁊ in eo madeſ pan nus duplicatus. ⁊ ſi corpus eſt calm cū febre vel ingẽti caloꝛ: frigus actu applicef. ſi aũt frigũ calz aut tepidũ apponaſ. Et ſi poſt iſta excederet ⁊ nõ ceſſaret crura ⁊ ptes ſiſeriores doloroſe ꝓſtringaſ. Et ſi fluxus vẽtris magꝫ infeſtaret brachia ad diuerſionẽ materie ſtri gaſ. ⁊ ſi equalr eq̄lis ſ ꝓſtrictio. Et vltra b̃ pedes ⁊ crura in aq̄ fria ponaſ. deide ep̃m ſupradictũ ſto° ⁊ vẽtri applicef. ¶ Vel ſ hoc emp̃m quod vz in vomitu ⁊ in fluxu ventris cholerico. ℞. mirtilloꝝ rob ru. ſanõ. al. et ru. ⁊ muſcatelli añ. ʒ. ij. cãphoꝛe. ʒ. ß. galle muſca te. ʒ. j. et ß. aque rob quod ſufficit ſ emp̃m ſu per ſtomachũ etiã ventrẽ. Jn iſto caſu vbi eſt nimi⁹ ⁊ extẽſus vomitus ⁊ fluxus vẽtris. dicit Rab⁹ q̄ pãnus infuſus in aqua rob infridata in niue ſupra illud emp̃m eſt apponẽdũ. ⁊ b̃ nõ ſolũ ad remouẽdũ acuitatẽ cholere ⁊ hũo rũ naturalẽ ⁊ innatã: imo etiã actualẽ ⁊ acq̃ ſitã: qz cũ hoc q̄ de ſe ſunt calidi ⁊ acuti etiã rõe calitatis acq̃ſite ex corruptõne ciboꝝ coz ruptoꝝ ſunt etiã exceſſui cali rõne humorum cholericoꝝ in ſtomacho ⁊ felle ⁊ venis exĩtiũ ſequẽtes eos in fluxu ſuo: qz coztina attrahit coztinam rõne ꝓtinuitatis: vel vt meli⁹ dicaz natura vexata ⁊ diſturbata in ope reglari ex pellit iſtos ⁊ illos cũ ſuis filibus. ⁊ in b̃ iuuat facilitas motus ⁊ debilitas ꝓtentue. ¶ Dein de ſ talis pul. quod ſm Haly valet vomitui ⁊ fluxui vẽtris cholerico. ℞. granoꝝ ĝnatoꝝ extracto ſucco. ʒ. x. berberis cubebarũ rob ru. añ. ʒ. iiij. ſpice' ſpodij cala' aromatici cipi mẽ te ficce coztiq̄ piſtacearũ añ. ʒ. ij. xiloaloes. ʒ. j ſ pul. ex quo poteſt fieri conditus cum ſucco citronioꝝ vel electuariũ vel troſci. ⁊ deſ cuꝫ ſirupo citronioꝝ vel cũ aliquo conſtrictiuo vt aqua rob ⁊ arnagloſſe in calida causa vel cũ vino in cauſa frigida. Jn iſto pulnere eſt con fortatio ⁊ alteratio ⁊ reſtrictio. multũ etiam valent ligatões doloroſe circa crura quando vomitus eſt maioꝛ vel circa brachia quando fluxus vẽtris eſt maioꝛ. ſup omnia valet eis ſomnus. magnas ⁊ repẽtinas retinet eões vt dicit Alui. de cuius ꝓuocatione ſam ſupius dictum eſt in. c. de ſomno. ¶ Si autem fluxus cholericus ceſſare nõ poteſt iubet Jo. Seraꝑ. q̄ ventoſe apponaſ inter ſpatulas. Et ſiſ ſi per ſupradicta non ceſſat vomitus ventoſa magna apponaſ ſuper vmbelicum. ⁊ hoc ſine ſcarificatione fiat vt materia ad oppoſitũ cõ trahatur. Et tũc ſi poſſibile ẽpatiẽs dormiat tenendo ventoſas. Et poſtq̄ p aliq̄ ſpacium dormiuerit vẽtoſe remouean: qz forte locus calefieret ⁊ incenderet ad modũ loquẽdi. Jtẽ olfaciat rob ⁊ ſanõ ⁊ res boni odoris ⁊ ſumat p cibo ius gallie cocte cũ aromatiq̄ frigidis et ſtipticis incauſa calida ⁊ cũ aromatiq̄ cali dis in cauſa frigida. que reperies in caplo de cardiaca. Et poſt paulatim ad ꝓſtinũ regimẽ reducaſ. Amidũ rozrefactũ cũ ſirupo de papa uere mixtum. ⁊ gallia alꝫ galla valet in fluxu ventris quãdo talr ceſſare nõ poteſt. Si vero aliqua accidẽtia ſeu mala ſinthomata ſupue nerit ſicut eſt ſpaſmus debilitas appetitus i ſommetas ⁊ ſimilia. illa curenſ ſicut dictum eſt in ſuis ꝓꝓijs caplis. ¶ Sequiſ emp̃m re tinens fluxũ vẽtris ⁊ vomitũ cholericos poſt q̄ materia fuerit ſufficiẽter purgata. ℞. acal ſie ſan. ozac. pſidie balauſtie boli armenici ter re ſigillate añ. ʒ. j. fiat pul. et addatur farine ozdei quarſ. j. diſtempenſ cum aceto et ſuper ſtomachũ ⁊ ventrem extendaſ. Jtẽ ſ emp̃m tale. ℞. farie ozdei quarſ. j. maſtiq̄. ʒ. j. ſpodij rob ru. ficcaruꝫ mirtilloꝝ ſumach añ. ʒ. ß. fiat pulnis ⁊ vna pars põat ſuper epar in fogatõ de rob aqua rob aſperſo. et de reſiduo fiat em plaſtrum ſupra ſtomachũ cũ aqua rob ⁊ albu mine ouí diſtempato. Jſta et ſimilia poſſunt bulliri in aceto ⁊ ſpõgia vel filtruꝫ in tali ace to madefacta: ſtomacho ⁊ ventri et renib⁹ ap plicata ſupradictis mirabilr ſubueñt. fintho matibus vbi caloꝛ ⁊ feb. reperiunſ. Hic patet erroꝛ eorum qui ſemp ſuper pueris q̄nis ma gnam habeant ſe. ſemp apponũt res calidas vt eſt abſinthiũ menta ⁊ perſiccaria ⁊ ſimilia Si tamen de vermibus dubitareſ vel eorum certa haberemus ſigna: aliqua ex iſtis cum ſu pradictis vtilr eſſent cõmiſcenda. ¶ Nunc ſe quunſ pille que valent in cholerica paſſione ſomnũ ꝓuocando ⁊ ſtringendo. ℞. ſe. papaue ris. ʒ. ij. ſe. iuſquiami albi. ʒ. j. opij croci. añ. ʒ. j. ſumach berberis ſpodij. añ. ʒ. j. ſucci liquir

Digitized by Google

ñ. 5.ij. succi pomoꝝ acetosoꝝ vel succi citomiorum ꝙ sufficit. ℞ pillule ⁊ det. ʒ.ß. pꝰ prandium vel post cenā. Et in isto casu vꝫ diamiconiū. qđ describit in magno antidoꝰ Ba'. ⁊ in fluxu ventris p se. ⁊ valet diacodion ⁊ sirupus de papa. ad alterandū hūoꝛ ⁊ somnuꝫ p uocandū ⁊ filia. ¶ Quādo autē per exeuntia p vomitū ⁊ fluxū ventris cognoscit ꝙ flā ⁊ mā flārica vel frida est in cā: tunc post pfectā euacuationem debem⁹ mistrare res stipticas calidas intus ⁊ extra: que frequēter dicte sunt. ⁊ vtaꝫ patiens plus cum musco ⁊ diābra ⁊ diacitonitem cū spēbus. Et a parte exteriori vngatur stomachus ⁊ pēter cum oleo nardino ⁊ masticeleon ⁊ absinceleō: ⁊ supspergatur iste puluis ꝓfortiꝰ ⁊ calefactiꝰ. ℞. mēte absinthioꝝ ⁊ mucaꝫ cipssi aā. ʒ.ß. ⁊ superapponatur lana succida. vel ℞ de istis sicut dictuꝫ est in cā calida ꝑm suum modum. Et ꝓ cura istius recurraꝫ in pte ad capm de vomitu descripto in isto. 4. ⁊ in parte ad capm de fluxu pētris qđ breuiter subiungeꝫ deo adiuuante.

Dieta comedant in pnis: qñ comedere incipiunt ius pulle cū agresta ad alterandū ⁊ equādum hūores vt non fluant: ⁊ sumant lac capre coctū cū lapidibus vel calibe. Et qñ masticare ⁊ comedere poterit sumant carnes auium siluestriū vel cāpestrium marie perdicū qui ꝓprietatem hīt ad stoᵐ vt dicunt autores. Et si vellent ꝑ sapoꝛe salsam camelinā vel salsamentū de mēta. dictum in capo de fastidio. ¶ Jsta inꝯ in cā frida in cā autē calida succus limoᵐ ⁊ citrangulorum ⁊ agresta ⁊ similia preualerent. fructus autē stiptica ꝓsūt eis vt sorba nespula pira citonia ⁊ poma acetosa lambrusce cū arīc. Jsta enim stipticando stoᵐ ⁊ intestina confortant ne recipiant leuiter supfluitates. ꝓ potu sumāt ante conualescentiam aquā ferraram cū sirupo citonioꝝ vel cum cōserua ros. ⁊ postꝯ sūt in aliqua conualescentia sumant bonuꝫ vinū odoriferum cōpetenter limphatum ⁊ sumant ordeatum ⁊ auenatum. lactucas portulacas maxime bullitas dum mō sentiant aliqđ de calore vel amaritudie in ore. ⁊ ista fiunt ad alterandū malā fridā in stoᵒ derelictam. ⁊ si stomachus sentiref fridus nequaꝯ ista fria sūt sumēda: qꝛ stomachus satis de se est desolatus ex vomitu ꝓcedenti. Sed dentur cibaria boni nutrimenti ⁊ facilis digestionis.

Declaratio in colerica passione. pᵒ notandū: ꝙ in colerica passione quando cibus est corruptus in stoᵒ vel hūores mali ad ipsum alium de mittuntur tūc nā mouef ad expellendū nociua ⁊ nō discit si fortis est donec stoᵐ in toto vel in maiori pte sit absterſus ⁊ mūdificatus. Et si debilis est qūcꝫ succūbit ⁊ infirmus pclitabit: qꝛ nā morbo resistere nō valet ⁊ ꝫ est quoddam gñale in oī egritudine. tunc ēt dico ꝙ p istuꝫ vomitū vel vomitionē purgaf res pungēs ⁊ mordicans stoᵐ. Et tunc est veruꝫ dicere ꝙ vomitus est medicina vomitus postꝯ p illuꝫ morū nature pfecte expellunf quecūqꝫ nociua. Et nō debem⁹ totaliter terrere vomitum ⁊ talia accidētia. imo semp debemus iuuare ꝓfatoꝰ: tñ naufragij iudicio piculoso. Et hoc dico ꝓ tanto qꝛ aliq̄ iuuenes qñ vidēt ista terribilia accidētia deficiunt in adiutorijs ⁊ vacillant. ¶ Scdo sciēdū est: ꝙ si aliqs sumpsit medicinā vomitatiuā vt est ellus. ⁊ pꝯ supfluit vomitꝰ si sumpserit aquā decoctiōis baurach ⁊ postea vomat: vomitꝰ sedabitur. ꝓptea qꝛ virtus attractiua humoꝝ que attrahit illud qđ expellitur abluitur cū virtute baurach ⁊ egredit vt dicit Serapio. simili ēt mō possumus dicere ꝙ ista decoctio aque cū bauꝛach in modica q̄titate vꝫ amministratio aque calide per se pñt abstergere cām vomit⁹ ⁊ vomitum. ⁊ p pñs expulsiua cessat qñ non hꝫ qđ amplꝰ expellat. Jdcirco in pnᵒ conari nō debemus ad ꝛstringendū vomitū nec fluxū ventris. Et ꝙ amplius est illos restrigere non est in ptāte sapientis meᵗ. ¶ Tertio sciendum ꝙ assumere filoniū in nimietate doloris ꝓptea qꝛ facit ꝯtare hūores colicos ⁊ iducit ꝯtem: est vtilis in colerica passione ⁊ in filibus furiosis egritudinibus. mā tñ prius purgata iuxta posse saltē in maiori pte si tota nō pōt. ¶ Quarto sciatis ꝙ colerica passio est egritudo acutissima ⁊ multum molesta: ⁊ in pueris multū periculosa. ⁊ vt plurimū mortalis: maxime qñ venit ex corruptione aeris pestilētialis cibos ⁊ hūores corꝛūpentis ⁊ hoc pp ipsoꝝ vtutis debilitatē. 2° pp eoꝝ inobedientiaꝫ pp quam in eis actiua passiuis debite nō pñt applicari vñ intñ ista egritᵒē alīn molesta qđ facit egrō sincopizare. ⁊ tūc obstātibꝰ terribilibus accidētibꝰ succurraf pᵒ sincopi deide egritudini. ⁊ nō ꝑmittaf patiēs sic mori. qꝛ ultimū terribiliū est mors. ¶ 5°no. ꝙ si sincopis vēiat in colica passiōe vel in egritudibꝰ stōaticis q̄uis cā sit in stoᵒ: tñ prius succurrendū est accidenti cordis tanꝯ nobilioris. deide trāsacto vel remediato accīte cordis tūc cā sincopim faciens auferatur cū appꝛopꝛiatis stoᵒ aliqua

Digitized by Google

cordialia semp cōmiscendo. ¶6° sciendū q̄ in colerica passione inq̄tum fit vomitus est passio stomachi ꝓcipue orificij eius. Et inq̄tū habet inordinatum secessum est passio intestinorum. q2 in istis mēbris fit magnus ⁊ intensus dolor ex materia colica vel ex cibis corruptis vel putrefactis a quib⁹ mordicatio ⁊ punctio vehemens in eis fit. Est ⁊ passio tot⁹ corporis. q2 omnibus eius operationibus nocet. ¶7° nota: q̄ Serap. ⁊ Rab. concordant q̄ licet isti qui patiuntur colericā passionem habeāt inquietudinem ⁊ fortissima accidā nunq̄ de eis est desperandū inq̄tum virtus est fort cū pulsu bono ⁊ ordinato. Et hoc est generale in omnibus egritudinibus ꝓterq̄ in pestilentialibus in quibus princip̄ vite corrumpitur. 2° ampho. cōmento. 13. vnde frequenter occurrit q̄ egritudines que apud medicos videtur incurabiles iussu dei curantur. ⁊ homo incipit curam ⁊ deus perficit illam.

¶Capitulum. 19. de apostemate stomachi.

Apostema stomachi fit sicut in aliis membris vnde sciendū q̄ stomach⁹ nutritur sic duplici nutritione: vna q̄ potest dici refocillatio potius ⁊ ista in eo fit a chilo: dum cibus in eo digerit. et ista iuuat ad duo ꝓmo q2 per talē cibi acceptionē ⁊ digestionem: attractio eius cessat. ⁊ per consequēs fames. 2° iuuat sto^m vt non estuet a caloze mēbrorum circūstantiuz ⁊ ne deficcētur: sicut ꝑ de patella vel cacabo sup ignem posito: si in eo nō sit liquor cito destruit̄: imo per liquorē talē refocillat̄ tale vas qō non destruitur. Et hoc est qō dicit Ha⁹. 2. ampho. cōmēto. 17. ibi. Ābibunq̄ cibus ꝓter naturam intrat dicimus stomachū ꝓmo recipere cibū. vnde q̄dez sibi silem retinet ad sui nutrimentum ⁊c. Et b intelligit̄ de refocillatione ⁊ famis remotione ⁊ hoc in partibus exteriorib⁹. Alia ē vera nutritio q̄tum ad assimulationem veraz nutrimentalē inq̄tum ad partem interiorē. Et ista nutritiō nutrit̄ ex sanc^o misso ad ipsuz ab epate: aut aliqualit̄ ꝓparato ⁊ digesto ⁊ colozato qō in eius substā cōuertat̄. Ideo verus est dicere q̄ sto^o nutrit̄ ex sanc^o: cū eadē sit mā generationis ⁊ nutritionis. q2 embrio generat̄ ex sanc^o ⁊ silr nutrit̄ ex eo ⁊ ptes eius. q2 ergo stomachus nutritur ex sanc^o interdum ad ipm loco boni sanguis pñt nutri humozes innaturales nō apti ad nutritionē q̄ inter eius duas pelliculas per viam congestionis vel diriuationis cōgregati in eius substātia faciūt apa maxime quādo ante fluxum in se habēt malas qualitatez inaturalē. Et ista apostemata pñt esse sanguinea flātica colerica vl m^lica simpliciter vel composita ꝑm simplicitatē vel cōpositionem quattuoz humoruz.

Cause apostematum autē sto^i in genere possunt esse tres. sicut aliorū apostematū ēt multarū egritudinuz. s. ꝓximitue: antes: ⁊ ꝓiuncte. Ꝓximitue pñt esse cassus per cussio: obuiatio rei dure ꝛ sto^m. Et quibus in sto^o pōt causari dolor qui est cā aggregatiōis hūozū ad locū vbi ipse dolor est. ⁊ ꝑ pñs apparet ideo. d. Aui. in. 13ª. 3ª in trac. 4. c. p°. q̄ dolores plongati sto^i sunt cāe apostis eius. iō q2 ad locum doloris ꝓfluunt hūozes. 3°. teg^i. ¶Cause antes pñt ee hūozes. 4. velvn⁹ eoz in corpeve in ptibus ppe sto^m supabundātes qui sunt parari ad ipsum sto^m fluere ⁊ in eo causare apa qui ante flux̄ dicunt̄ cause añcedentes. ⁊ q̄n sunt fluxi inflationē facientes dicunt̄ cā ꝓiuncta. ¶Cause ꝓiuncte sunt ipsimet hūozes fluxi vel cōgesti ibiti in suba sto^i tumorē innaturalez in eo facientes. vnde ꝑm q̄ magis fit ab vno hūore vel ab alio ꝑm hoc notatur apa sanguineum vel colericum vel flāticū vel melancolicum simpliciter vel cōpositē. ⁊c.

Signa apatis sto^i sunt dolor sto^i continuus q̄ nō recidit posito q̄ fiat remedia dicta in ca° de dolore sto^i. tunc ēt est fons doloris in illa ꝑte vbi est apa ⁊ adest inflatio ⁊ tumor durus in ꝓnci°. Et q̄n venit ad suppurationem inolescit ⁊ dolor crescit q̄n digitis vel alia re cōprimit̄ ⁊ adest fe. Et si apa est calm fe. est maior ⁊ dolor est pungitiuus continuus ⁊ fe. ꝓtinua. Et adest interdū calor qō vt aduri. Et q̄nq̄ est tantus dolor qō ꝓducit eū ad ꝓmixtionē rōis. vel ad ꝑfrenesim ⁊ aliquotiens ad m^licam passionē: q̄nq̄ ad vomitum. Si apa est ab hūoribus fris: ista sūt remissa nec adest tantus dolor nec fe. ⁊c.

Pronostica autem signa sunt q̄ in ꝓn° ⁊ augmēto omnia supradicta sunt intensiora. sed q̄n facta est sanies ⁊ apa est ruptum superuenit fluxus ventris vel vomitus vel apa resolvitur tunc iam quiescit fe. ⁊ cetera accidētia dīnuunt̄. iuxta illud circa generationez saniei. ⁊c. ¶Secūdo quando adest frigus in extremitatibus cum apostemate ⁊ dolore est signuz malū ꝑm Aui. ¶Tertio dico q̄ q̄n adest dolor in stomacho: ⁊ per multum tps durat apa frequenter causatur in stoma° post ipsum ⁊ cum ipso. ⁊ hoc est ratione fluxus humorum ad locū doloris.

Digitized by Google

Curatio apatis stomachi. t in primis premittēdi sunt cañ. gñales. ꝑmus est Ba. ʒ. meg. fere in colū. 8. t est ꝑm⁹ ops māz q̄ fluit vel parata est fluere moueri t expelli ad extra vel ad remota mēbra t non a remotis mēbris vel locis eā vel aliaz ad mē brū attrahere apatū. ¶ Scōs cañ. ꝓfirmat ꝑ mā nō decet farmacia dari in initio apat sto machi vel intestinoꝝ. qz cū egōe q̄ expellit a supioꝛib⁹ mēbris ad sto^m t intestina mā trahit. t sic crescit apa. Iste ponit a ga. in eodē loco. ¶ Tertiꝰ cañ. ꝓfirmat ꝑmū t scōm. t est q̄si correlariū eoꝝ t ē iste. vomit⁹ nō cōpetit i apate sto¹ a ꝑn°: qz ꝑ ipm māe ad sto^m ꝓfluūt t ꝑ eandē rōez mā apatis t ipm apa augmen tat. ¶ Quart⁹ si apa sto¹ curet seu medicet cū dissolutiuis t mollificatiuis siue cōmixtione stipticoꝝ t ꝓfortatiuoꝝ. molestū ē solis mol lificatiuis admīstrat ꝝus sto¹ et epat deficit. ō stiptica cū dissolutiuis sr mistrāda. i. meg¹ ¶ Quint⁹ sto^m apato vel duro exīte cū fa. nō de bent applicari pure medicie cale dissolutiue: nisi postꝙ se. cessauerit i maiori pte. imo etiā tūc aliqō ꝓfortatiuū dz adiungi. 9. meg. colū° 6. ¶ Sext⁹ cañ. nulla dissolutiua vel resoluti ua in ꝑn° apatis sto¹ sūt mistranda: ꝛ potꝰ in augmēto cū stiptic sūt pmiscēda. Ba. in eodē loco. ¶ Septim⁹ cañ: in ꝑn° apatis calidi sto¹ medi^a frida t stiptica in epithimate t empl'o debēt apponi q̄ illū ꝓfortent t ꝓhibeant illaz mām fluere ad apatat qō collectū ē expellat iuꝝ posse ꝑcelebrata tñ flōia sufficiēti. Alii multi alij cañ. dicūt vsq; ad aliū locū ¶ Cura° apat cali sto¹ ꝑmo ꝑticularib⁹ ꝓuemētib⁹ flōia de mediana vel basilica. Ista vz in corpibus ple ctoricis ꝑpter euacuatōez materie añtis t ad refrigerādum etiā in nō plectoriq; ad alterā dū dūmodo ibi fit mā peccās sua q̄tate ali quali t qlitate. Deinde fiāt empla repcussiua t refrigerativa a pte supioꝛi exteriori vbi doꝛ t tumoꝛ eminēt. Fiat ḡ fic. ℞. vnū citoniū pistet fortiꝛ t addat farine ordei quart. j. aq̄ lactuce aq̄ portulace añ. q̄ sufficit ℞ emplm. Aliud emplm. ℞. farine ordei. ℍ. ℈. ros. rube. sand. albi t ru. boli armenici liciꝛ memite. añ. ʒ. iij. succi sempuiue succi citoniꝝ vel pirozū vel in eiꝰ loco succi pomoꝝ añ. q̄ sufficit ad i corpandū ℞ emplm t actu frīa apponatur q̄n adest nimi⁹ ardoꝛ t caloꝛ. Aliud emplm q̄ vz in ꝑn° apatis cali sto¹. ℞. aque mēte aq̄ ros. aque cucur^e aq̄ portulace succi pomoꝝ succi citoniꝝ vel piroꝝ añ. ℥. j. t ℈. ros ru. sand. ru. mirtilloꝝ ypoq̄stidos. añ. ʒ. iij. cere quart. j. olei ros. ℥. iij. cera t oleum simul fundant t ad dant reliq̄ puluerizata. incorpent in morta° t panni lanei in ℔ infundant t sup loca ponāt ¶ Deinde dat ista medicina lenitiua post cli stere lenitiuū. ℞. cass. mund. ℥. ℈. distempetur cū aqua endꝛ t ꝓpinet. Et si natura ꝑ hoc non lenit: det omni die vsq; ad septimū die. ʒ. iij. cassiat. ℈m consiliū Aui. ꝑ ista medicina non fit magna attractio qz leuis t suauis ē. Scō fit cōpetens expulsio supfluitatū ꝑme digesti ue t ꝓstipatio euitat. Tertio fit cōpetēs lem⁹ t maturatio apatis si resolui nō pōt. Quar° fit doloris mitigatio. ¶ Si post ista nō cessat fe. nec doloꝛ iterū flōmet t purget ℈m modū ꝑus dictū addēdo mannā in purgatiōe in sta tu aūt diminuem⁹ frīa t stiptica. t addim⁹ ali qua resolutiua. t ideo miscem⁹ oleū camo. vel oleū ros. t ponim⁹ camo. mellilo^m t sanſuc⁹ t alteā t diadragagātū t absin^m hūidū aliqb⁹ ō supdictis vt est farina ordei ros. et citoma et aqua ros t filia. Intētio ist⁹ est aliq̄ mollificare t in pte resoluere t doloꝛē mitigare. Et si doloꝛ esset magn⁹ cū caloꝛe t ardoꝛe. dent ℊ. ʒ. iij. de se. cucu. cū aq̄ frīa t dent de ꝑserua ros. ʒ. iij. cum aq̄ ordei. t a pte interiori sumat aquā endꝛ t solat t allez ägi. Et post sept^m die det ex consilio Aui. t Serap. ex dicit aqs aliqua q̄tas cū. ʒ. ℈. de trocisc is ros. t exide misce aquā fen¹ t apij añ. ℥. j. succi absin¹. ʒ. ij. mastic. ʒ. ℈. dent omni die. Intētio trocisc oꝝ de ros est ꝓfortare sto^m calm t refrigerare et intētio aq̄ feniculi t apij est apire t aq̄ absin^e ptim apire t ptim ꝓfortare mastix añt confoꝛ tat sto^m intus t ex. Et dicit Aui. q̄ ēplm ab sinthij iuuat qz facit q̄ apa nō imbibat in oī bus ptibus sto¹. t hoc etiā videt cōplere ma stix qz ꝓfortando sto^m apa nō pōt se amplius dilatare. ōz q̄ hoc emplm vz in statu t declinatione qz resolut t mollificat t mitigat do loꝛē t cū hoc cōfortat. ℞. radicis altee ℥. iiij camo. melli¹ absin' balaustie ro. añ. ℥. j. olei ca mo°. olei de lilio. olei mastichis. olei ros. olei nereidē. i. de spice¹ añ. ℥. ℈. axūgie galline. ʒ. v. ℞ emplm. vz q̄n fe. est remota. Item cuz istis eisdē pōt fieri resolutio t euapatio cuz filtro t spongia si bulliat cū vino. ¶ Dicta sit q̄ isti sumāt ꝑ cibo ordeatū auenatū lac amig̃d. Ali q̄n bozagines t spiarg^s coctas cū lacte amig. t cū brodio pulle. t ꝑ potu vtat aq̄ ordei cum iulep alexādrino vel cū zuc°. t comedat poma t pira cocta t aliq̄n citoniū t ꝑuna matura t breuiter vtat dicta subtili. et ciba^s sint actu cala vt maturationē nō impediant saltem in

Digitized by Google

statu ⁊ declinatõe. ¶ In apate aũt frigido et humido ꝙ cognoscit ꝑ debilitatẽ digois ⁊ cũ hoc fe. est lenta. ⁊ doloꝛ nõ est acutꝰ nec pũgitiuus nec adest sitis: imo adest mltũ sputamẽ ⁊ sentit tumoꝛ sine duritie ⁊ doloꝛ ꝗatiuus. ꝓmo mũgat diera subtilis ⁊ caueat a vomitu ⁊ a fozti purgatõe sicut alij. Et ℞ talis sirupꝰ ad digerendũ materiã frigidã apatis in stoº exĩtis. ℞. mente absin' capill' veneris recẽtis añ. quart. ℈. roſ. ru. ℥. ℈. mell' roſ. ℍ'. ℈. an'. ʒ. ij. nucis cipilli spice' añ. ʒ. ℈. ℞ sirupus def de mane ⁊ sero cũ decoctione mente et mastic. ꝓo purgatione aũt vtaꝛ de tribus in trib' diebus isto potu. ℞. yerapigre ℥'. ℥. ℈. cassiefi. ʒ. ij. dei de ℞ tale emplꝫ. ℞. camo. melli' añ. ℥. ℈. fen' roſ ru. nucũ ⁊ folioꝝ cipilli. añ. ℥. ß. olei camo. olei roſ. añ. ℥. ℈. farine fenu'. ℥. ℈. ℞ empl'm. et ꝙ ℏ ꝓncipio. ⁊ post septimũ diẽ addaꝛ semẽ lini. radiq; altee axũgie galline olei spice'. añ. ℥. ℈. ⁊ similia. ⁊ tũc diminuant stiptica ⁊ addãtur resolutiua ⁊ maturatia ⁊ mollificatiua ⁊ addaꝛ amo' ane' aloes cicoꝝ rad altee añ. ℈m ꝙ opꝫ. vel minuaꝛ vna q̃titas ⁊ alia addatur put opãti videbit'. ⁊ post ista pñt addi armoniacũ ⁊ oppoponatũ stoꝛax ⁊ adeps anũ: ꝗ hoc apa maioꝛi indiget calefactõe ⁊ resoloe. ⁊ addatur oleum de spica' quia ꝓprium est in hac causa ꝙfortando ⁊ resoluendo. Cum istis etiã aliqua mollificatiua de supdictis debẽt misceri ad hoc ꝙ q̃tũ resolunt tm mollificet alꝫ post resolonẽ partiũ subtiliũ grosse remanerent ⁊ forte mãm ꝙverterent in lapidẽ irre solubilem gñando. In apostemate sciriti co ponunt resolutiua mixta cũ mollificatiuis ⁊ hoc duobus modis. qꝛ aliq̃ simul miscentur aliq̃ in vna die ponunt mollificatiua per se separata a resolutiuis fortibus. alia die resolutiua separa a mollificatiuis. ⁊ bꝫ ꝺtinuatur donec tota duricies vl' eius tumoꝛ ꝓpatõez nature euanescat mediãte aduꝛozio resolutiuũ ⁊ mollificantiũ. ¶ Primo ꝗ ℞ bꝫ empl'm quod est mollificatiuũ in pre etiã resolutiuũ. ℞. camo. melliori rad altee absin' baccarum lauri semẽ malue ⁊ maluauisci. añ. ℥. ij. gũmi armoniaci. ℥. ℈. et ß. caricarũ pinguium. 6. medulle ossis cerui medulle cruris vaccine olei de camo. añ. ℥. ℈. tẽpet armoniacũ in aqua de coctionis ficuũ. ⁊ addant res supdicte: vt est thuris mastic. añ. ʒ. ij. ⁊ ℞ empl'm ⁊ calidum applicet. In paupibus fiat empl̃ de oleo absin' ⁊ stercoꝛe cap' vel cũ modico absin' ⁊ oleo decoctõis ei'. a parte ꝺo interioꝛi sumat cassi afi. ⁊ butirũ ⁊ sumat maluas coctas cuꝫ oleo vel butiro vel cuꝫ bꝛodio mutonis cũ aromaticis spẽbus: vt ab intra etiã apa mollificet ⁊ pareꝛ resoloni. Et sumat cibos leues boni chimi in parua quãtitate: vt natura agat in resolutione apostematis.

Declaratio in apate stomachi. ꝓmo queriꝝ vtrũ in apate caꝛo stomachi in quo cõpetunt repcussiua sicut mãdragoꝛa iuſq̃amus ⁊ similia in ꝓncꝰ debeãt ministrari. dico ꝙ nõ: qꝛ a debiliozibꝰ medicinis debemus incipe ne nimis fortis ⁊ subita mutatio fiat q̃ multũ nocet. qꝛ scriptũ est. 2. reg. acutoꝝ. cõmento. 55. ꝙ ois mutatio subita extra cursum ꝙsuetudinis nocet corporibus maxime nocumẽto. etiã qꝛ illa natura nõ potest sustinere. iuxta illud. nõ em̃ sustinet natura repẽtinas mutationes. 3. reg'. cañ. 54. et. 2. ampß. ampß. 51. Scõo dico ꝙ nõ debẽt talia frigida in excellẽtia applicari: quia excellenter infrigidãt ⁊ extingũt innatũ caloꝛe ꝓmo de fe. ad Glauconẽ. ca. x. ¶ Scõo queriꝝ vtrũ in dictis apostematibus caꝛis de genere flegmonis vel herisipile: empta fria supra scripta ⁊ confortatiua debẽt apponi actualit frigida. Dicit ꝙ stomachus de se est frigidus ⁊ neruosus. ⁊ in suis pribus ℈m magis et minus. vnde si talia nimis frigida applicantur actualr ille modicus caloꝛ naturalis fortitꝫ subito extingueret'. ⁊ si calida: ille naturalis caloꝛ augeret'. sed si talia ẽplastra postq̃ sunt extensa sup pannũ si parũ flãme ignis ostendant non ipsum caloꝛ stomachi ita refugit et citius de potentia ad actũ reduceꝛ. Aliqua tñ sunt mẽbra in q̃bus frigida actu in ꝓncipio iubent' ministrari. vt in freneſi. ¶ Tertio nota in apostemate calido stomachi frigida et stiptica ꝙ debet per multũ tps ꝺtinuari sine magna industria ⁊ graduatõe. ꝓpterea ꝓmo quia statũ retardãt ⁊ egritudinẽ prolongant mãm nimis crudificãdo. ¶ Scõo qꝛ caloꝛem naturalẽ stomachi ꝑ eoꝝ supfluam ꝺtinationem debilitant ⁊ digestio modica ⁊ pauci erit valoꝛis. Tertio quia nimis ingrossaret mãm seu humoꝛẽ. ⁊ sic fieret inepti ad resolutionẽ: quod magis est querẽdũ in apatibꝰ stomachi ꝙ maturatio nec apostematis eruptio: cũ ad talem eruptionẽ ulceratões verẽde stomachi necessario cõsequant'. semp'em̃ vellem ꝙ apostemata stomachi ⁊ pleuresis curarentur cuꝫ resolutione potius q̃ cum maturatiõe et eruptione saniei ꝓpter timoꝛem egritudinum subsequentium.

¶ Lapl'm. 20. de vlceribus stomachi.

Digitized by Google

v **Ulcera** fiūt in stoma° alīs post ap̄ata marie cal'a que post ꝯ̄ fuerit rupta ⁊ sanē emittit ⁊ nō fuerūt bñ gubernata remanet vlcus. Aliq̄n aūt fiunt ab acutis būoribus ad sto^m descendentibus a cerebro vel ab aliq̄ alio mēbro qui sunt mordicatiui collici qui p multum tp̄s fluxum suū continuauerunt ⁊ sic per cōtinuationē sto^m mordicāt ⁊ vlcerant: vel q̄ sua prāua q̄litate vel putrefactione in parte sto' vbi magis remanēt faciūt vlcerationes sicut frequēter fit in pl'one per viā catarri. Libi ēt acuti mordicatiui: vt est vīus sinapis ⁊ ceparū ⁊ eruce ⁊ salis cardone ⁊ baurach p̄nt esse cā vlcerationis. ꝓmo q̄ de se mordicāt ⁊ vlcerant ⁊ exconāt per suā q̄litatē corrosiuā. ¶ Scdo q̄ malā qualitatem corrosiuā. acutā ⁊ pungitiuā in būoribus introducūt ⁊ ipsi humidus ex talibus cibis generati sunt acuti ⁊ pungitiui. vnde si tales ad sto^m fluunt ipsuz corrodūt ⁊ vlcerant: vt iam dictum est.

Signa vlcerum sto' quedā signt egritudinis. vlcera signt esse in sto°: q̄ adest dolor pungitiuus ⁊ cib' nō potest in sto° facere moram. q̄ propter dolorē quē inducit: natura eā fortis expellit tanq̄ rem nociuam: ēt q̄ virtus retētiua est debilitata. Et si patiēs sumat cibū aut potū ex rebus acetosis vel acrib' vel pontic̄is vel salsis vel acutis: dolor pungitiu' maior est ꝯ̄ si res assumerent dulces vt est lac butirū ⁊ filia. ⁊ si eructuant adest fetor in eructuatione ⁊ ab vlceribus vapor eleuat' qui desiccat os ⁊ linguā ⁊ fitim inducit. ⁊ q̄nq̄ accidit sincopis rōne vicinitatis eā corde. ⁊ aliq̄n dolor capitis ⁊ cōturbatio rōne colligātie sto' cum cerebro. Illa aūt que signt locum egritudinis sunt ista. nam si meri est vlceratum sentitur dolor ⁊ maior in p̄n° deglutionis marie si cibi acuti vel mordicatiui deglutiant: ⁊ dolor sentitur iter spatulas ⁊ a parte añ vsq̄ ad sto^m ex cluflue. Et si vlcus est in ore sto': dolor ibi sentitur magnus cum sit mēbrum multuz sensibile marie apud deglutionem rerū supra dictarū. ⁊ er isto casu venit frequenter sincop̄ rōne cōpassionis cordis: ⁊ extendit dolor per sus ante ad mirach: ⁊ anhelitus minorat. Si vō vlcus est in fundo stomachi in hora deglutionis cibi vel potus non sentitur dolor. ꝛ p̄ aliquā morā post ꝯ̄ cibus ibidem a superioribus descenderit ⁊ cū hoc in egestionibus alīs exeunt cortices parvis vlcerate ⁊ nō adest dolor in itestinis: imo in fundo stomachi. Si vō ista vlcera venerit p̄opter humores calidos a capite defluentes assunt signa catarri ⁊ cuz hoc sentitur p̄cura in gutture: ⁊ assunt alia signa dicta in capitulo de reumate.

Judicia in vlcerib' stomachi. P̄imo vlcera in meri ⁊ pribus supioribus sto' piculosiora sunt ⁊ difficiliora ad curandum ꝯ̄ illa que sunt in fundo sto' cū fundus sit magis carnosus. ¶ Scdo dicit Ha' in 5. de interioribus in. ca. 4. q̄ quidam habens apostema in meri q̄ fuit ruptum ⁊ euomit saniem ⁊ similiter in secūdo ⁊ tertio die. ⁊ tunc passus est accidentia que ostēdebant vulnus esse in orificio sto': q̄ quādo deglutiebat acuta vel salsa vel pontica sentiebat dolorem. ⁊ q̄n nō trāsglutiebat dolor cessabat. postea passio fuit elongata: ⁊ post magnum periculum euasit. Cuius euasionis eras fuit causa. credo q̄ iuuenis erat. Ideo dicitur q̄ talis vlceratio in iuuenib' est periculosa: ⁊ in senib' mortalis. ¶ Tertio cum quis res sumpserit acetosas: vt est acetum agresta vel succus acrium fructuum: vel res acutas: vt sinap̄. ⁊ filia. ⁊ statim cum p̄ctione dolor sentitur: qui ante nō sentiebatur. Et si hoc frequēter accidit: stomachum signat esse vulneratum: seu vlceratū in parte interiori: marime si aliq̄n invomitu seu egestione apparet sanguis. aut sanies cuz dolore loci. ¶ Quarto vlcera stomachi antiqua vix aut nunq̄ curantur. recentia vō cum labore ⁊ diligentia.

Curatio vlcerationis stomachi. Ante curam particularem nouē canones gñales sunt p̄premittēdi. ¶ P̄imus est Galieni in scdo de fe. ad Glauconē ⁊ in multis locis. Oia vlcera ante ꝯ̄ curentur: oportet ea p̄ius desiccari. ¶ Secundus est Galieni. tertio meg'. fere in. 15. colūdello. etiam est Aui. in 13°. 3'. In cura vlcerum stomachi q̄uis vlcera stomachi oporteat desiccari. tamen calcantū vitreolum ex vstum ⁊ viride eris ⁊ filia in potu nō sunt tribuēda. sua venenositate substantiam p̄munt anime rationalis: q̄uis in alijs vlceribus in desiccando multi valoris existūt ¶ Tertius canon est Ha' meg' particula q̄nta. quasi in colūdello. decimo. Si in stōacho sint vulnera ⁊ vlcera: ⁊ velimus eoz sanē mundificare: sicut mundificamus sanez de flāte viscoso cum radicibus ⁊ orimelle ℞ hec me^a mo lesta. sed bonū est eā cum reb' eā iferi' deponētibus mūdificare vbi. s. ¶ 4° vlcus sto' cuzvomitu non ds mundificari. q̄ vlcus cum vomitu vndiq̄ sibi saniem aggregat ⁊ dilatatur.

Digitized by Google

laxatiuum ꝺo non ſimiliter opatur. qz nō mouet ſto^m ſicut vomit^o: ſed ſuauit^e iferius ſanē deponit. Ba^r in eodē loco. ¶ 5°. nulla me^a laxatiua fortis in mūdificatione vlcerū ſto^i ē minis ſtranda: ſed ſuauis ⁊ lenis ne ſto^o ampli^o exco^o rietur ⁊ ledat. Aui. in loco allegato. ¶ Sext^o. ante pfectam ſordis vel ſaniei mūdificationē incarnatiua ⁊ ꝓſolidatiua me^a pauci vel nul^o lius exiſtit inamēti. ¶ 7° medicine ꝓ ſalute vel cerum ſto^i miniſtrande melius ⁊ cōpetentius in auroza vel per tp̄s ante cenā exhibeant ne opus intentū cibis vel potibus infelicitetur. ¶ 8°. ſi vlcera ſto^i non in fundo ſed ſupi^o ver^o ſus meri exiſtant: vtiliter cū incarnatiuis ⁊ cō ſolidatiuis miſcēt aliqua ꝯglutinatiua: vt ē gūmi ara^m ⁊ dragaga^m vt medicinas al's par tibus vlceratis faciat adherere. ¶ 9°. cuz ſto^o vlceratus debilis ſit digeſtiue: facilis digōis alimenta miniſtret. pauciq̄ ꝯpitatis facilis digōis ꝓ ei^o ſalute. ¶ Curatio ꝓticularis vlcerum ſto^i: Primo cognitis vlceribus ſto^i ꝑ ſua ſigna ſi ſint recētia ⁊ pui tp̄is. tunc ſtip^ca ⁊ de ſiccatiua ſufficiunt, ⁊ ℞ tales trociſci. ℞. roſ. ru. balauſtie. thuř ſumach maſtic̄ ſpodij ſan. dra. añ. ʒ. ij. firu^i roſ. ꝙ ſufficit. ℞ trociſci ponderantes exagiuz. ʒ. def. ʒ. de mane: ⁊ alius añ cenam per. 2. horas cū ſir^o citonioꝝ vel cū aliquo rob ſtiptico. Si aūt nō eſſet vlcus recens tunc ꝑſumendū eſt ꝙ ibi ſit aliq̄ ſanies. tunc denť mundificatiua aliqua ꝑ aliq̄s dies: ſicut eſt aq̄ decoctionis ordei. in iſta aq̄ ē abſterſio ⁊ mūdificatio. vel deť ydromel ꝑ aliq̄s dies. deinde denť icarnatiua. Et item deť aq̄ ordei cū ſir^o citonioꝝ vel de meſpul^o ⁊ ſorbis vel cuz rob de fructib^o ſtiptic̄. ¶ Vel fiat talis ſir^o quē ponit Horto^o. ⁊ vť ꝯordare cuz ſnia Aui. ℞. orizaca^e ſimplicis ozimell' añ. ℥. 6. miſcent' ⁊ clarificent' ⁊ denť cū aqua ordei. ¶ Deide detur iſti trociſci. ℞. ſarcocole thuris maſtic̄ gūmi ara^i dragagan^i carabe terre ſigillate. añ. ʒ. ij. fir^i citonioꝝ vel fir^i abſin^i ꝙ ſuf ℞ trociſci ponderantes. ʒ. j. dentur. ʒ. in die nāli ſicut de aliis dictū eſt. ¶ Valent ēt trociſci de carabe quoꝝ hec eſt ℞^a ſm Hebe^c. ℞. carabe auř. 6. cornu cerui adusti corralli adusti dragaganti acaſſie ypoq̄stid̄ balauſtie maſtic̄ lacce ſe. papaueris aſſi añ. auř. ij. thuris. croci añ. auř. j. fiant trociſci ponderates ʒ. j. cum maſcillaginе pſilly denť vt ſupra. Si per iſta frequenter vſitata non ſanant: ſignum eſt ꝙ ibi ē corroſio ⁊ caro mortua. ⁊ tunc detur medicīa carnem mortuaz mundificans. Et in iſto caſu dicit Aluicē. O q̄ conueniens eſt ycrapigra Ba^t ʒ. j. diſtemperata cum mellicrato vel cū ptiſana. Et ſi aliquādo cōpetit euacuatio faciēda eſt cum caſſia^f. ⁊ aliquādo cum cliſteribus leuibus: vt dicit Aui. Et ſi aliquādo venerit fluxus ventris ꝓpter vlcera ſtomachi curetur cum trociſcis de ſpodio: quos ponit Aluicen. ⁊ Hebe^c. Filonium etiam cōpetit in vlcerib^o ſto^i machi. ⁊ trociſci de carabe iamdicti valent. ¶ Item ſcias ꝙ in corroſione ⁊ vlceribꝰ ſto^i valent multa de illis que dicta ſūt in c^o de emoꝛ pthoica ⁊ multa illoꝝ: que cū aduitorio dei dicentur in capitulo de diſſinteria.

Dieta habentium vlcera ſto^i. ⁊ eſt ꝙ ſumant cibos facilis digōis: vt ſ pulli gallinarum ⁊ perdicum ⁊ ouа ſorbilia ⁊ ordeatum ⁊ auenatum. Et ſm H^m ordeū mundificat. ⁊ ōſiccat ⁊ ifrigidat ⁊ alterat. ⁊ ſumat lac acetoſum: a quo extractum eſt butirum. Et in potu ſumat aquam ordei cum ſir^o aliquo ď fructibus ſtiptic̄. ⁊ vinum ſit maturū nō acre. ⁊ comedat pedes mutoms bene cocti. qz ſunt conglutinatiui.

Declaratio Primo notandum ĩ ꝓ. nū cañ. gñalem: ꝙ vlcera oia vt plīmā indigent deficcatiuis. Pro īde dicit ypo. ydropicis que naſcunť in corpe vulnera nō facilr ſanañ. 6°. aph. 8. Et in cōmēto. Vulnera ſi nō ꝑfecte ſiccent': nō curatur. Et cā eſt: qz ad locū vlceratū multi ꝯcurrunt hu. qui q̄ nō nutriunt. corrūpunť. ⁊ malam introducūt cōplonē. ⁊ ſic ꝓſolidatio ⁊ carnis regeneratio ipediť. Et hec eſt ſnia Ba^t. 5. ampho. cōmento. 45°. ibi Vulnera quecunq; annua fiunt. ¶ 2° nota ꝙ dictū eſt in pn^o poſitionis ꝙ hu. acuti mordicatiui ab epate vel cerebro vel aliis mēb̄ris ad ſto^m veniētes pñt in eo vlcus cauſare. ⁊ hoc intelligitur ſi diu in eo remaneant: iuuat multum debilitas virtutis ſenſitiue ſto^i non ſentientis ſuum nocumētum. ⁊ ſic virtus expulſiua non expellit: qz in ſenſatū eſt. Virtus ēt expulſiua ſi eſt ſopita ⁊ debilis ⁊ cum hoc adeſt fluxus ad locum: iam tunc egritudo vlcerоſa in ianuis exiſtit. ¶ 5°. ſm H^m. 5°. de interi. c^o. 4. ꝙ omne mēbruz qđ cunq; ſit ſi hz apa calidum: cum illud mēbruz operatum fuerit circa ſuam operationem neceſſario dolorem patiet. eo ꝺo deſcente dolor mitigabiť. non eſt ergo mirū ſi in apate ſto^i ⁊ vlcerib^o eius fiunt dolores in attractione ⁊ retentione cibi. Hoc etiam verificari poteſt in obtal^a. qz q̄ pa. ſtat in loco obſcuro ⁊ non videt: deſcit. ſiꝺo ſe exponat aeri lucido ⁊ conat reſpicere ⁊ videre: patiť, ⁊ ſic de aliis morbis.

Digitized by Google

¶ Capitulum.21.de duritie stomachi.

Durities stomachi fit aliq in sto°: ita q si tangat durus reputur: tamē nō est ibi apa qz si esset ibi apostema nō esset mi randum si durities affuisset.

Cause istius duritiei pnt eē fritas de rō ne cui? ē ispissare māi; siue vēto sitatē in eo ptentā. Aliqn ēt p istā viā iduranf itestina maxie gr̄cilia. silr splen t matrix. Alia cā sm Aui. potest esse mlia ingrossans.

Signa Vabenf. qz durities manifesta repit. t nō assunt nec affuerūt si gna apatis. Aān si est pp fritatē sine mā nō ad est grauitas: t fritas tactu repit. t hz disco lationē faciei. Et si ibi ē mā flātica: adest gui tas t multū sputum flātic̄um: t nō adest sitis nec calor. Si est a mlia sentitur acetositas. t quando habet eructuationē: illa est acetosa.

Curatio Ālibus p̄cedētib? cū digesti uis t purgationib? fr̄ tale un guentū. fr̄. olei fisanū olei rute olei ō absint°. olei de camo. aā. ʒ. ij. axūgie galline t vlturis t anseris. aā. ʒ. j. dialtee q̄rt. j. t punct? sto? fa sciet cuz lana succida. ¶ Scdo fr̄ hoc empl'm qđ ponit Auí. fr̄. camo. mellis cardamo' carui cimi aā. ʒ. j. thur mast bdellij aā. ʒ. ß. spice croci ana. ʒ. ij. olei camo. ʒ. j. fecis olei cōis quod suff. fr̄ empl'm. Et eisdē pōt fieri empl'm supra alutā addēdo cerā t plus de gūmis resoluti uis. ¶ Aliō qđ pōit Auí. ad duritiē sto'. Est tī dosis medicinax dīnuta. fr̄. cere. ʒ. viij. terebē tine. ʒ. 4. ʒ3'. oppoponac aā. ʒ. ij. aloes galbi'. aā. ʒ. iij. olei de lilio qđ suff. fr̄ empl'm duruz t extendat sup alutā. t fiant illa remedia q̄ dī cta sunt in clirosi in sto°. in. c. 19. isti? libri. 4. t cum hoc sto' cōfortatio non postponat. qz sūme est necessaria. Silr etiam actualis caliditas t continua resolutio est necessaria.

¶ Capitulum.22.de anathomia: passiombus. intestinoꝝ.

Am supius in p̄n°isti? q̄rti li'. posita fuit anathomia meri t sto' sm suas ptes: nūc aūt volumus cū adiutorio dei anathomiaz itestinoꝝ describere vt meli? t clarī? eoꝝ mo bi t loca in qb? sunt specificenf t inotescant. Et gr̄a eoꝝ describem? rectā positionē circunstantiū mēbroꝝ ipsa cōtinentiū t sto'. Sicut eni sto? est sub mēbris spūalib? t sub diafragmate: sic itestina sunt sub sto° vt recipiant qđ in sto° fuit digestū aliqlr. t in residuo pfectaz digestionē openf t pficiant p̄mā digōnem.

¶ P̄cio igit dicam? q̄ illud qđ appet exterius sub ossib? pectoralib? t sub additamēto cartī laginoso qđ exit ab vltio osse pectorali dr̄ os sto' t est vltia ps meri: t ibi est os sto'. Deinde durat vsq; ad vmbilicuz pter tres digitos in latitudine. Illud aūt pcacuū qđ est in medio vētris vocat sm Auí. sumē: t apud alios vmbelicus. Et trota illa regio q̄ ē ab vmbelico vsq; ad genitalia sm Auí. vocat sumē. vbi autē finiūt coste ibi sunt ypocūdria. in dextro epar in sinistro splē. Illa aūt vocant lūbi: t sunt super anchas t magis tendētes ad p̄ posteriorē. A pte vo supiori ē dyafragma. a pte vo posteriori sunt coste t pellicule ei?. A pte aūt ā riori ē pellis t caro seu pānicul? carnosus. t i eo sunt musculi a qb? pcedūt cozde. Deinde sequit cifach: qđ ē pānicul? adherēs cuti supiori carnose exteriori. Et sm q̄ hōpel aliud aīal est pīgue vel macruz sm hoc cifach. magis vel min? ptinet de piguedine. t istud cifach ireri? versus inferius dirigit t diuidit. t ex eo fiunt duo dindimi trāseuntes sup os pectinis. deinde inferi? pcedētes ampliant. t ptinet q̄libet dindimus suū testiculū. Post ista seq̄t zirb?. t est pānicul? imediate uoluens itestina t sto'. ex duab? pelliculis pter? ad quā veniūt mlte arteriis t vene. t ē in eo pinguedo multa t alīa modica sm pinguedinē vel maciē aīalis t sequit cifach in q̄titate pinguedis. t iste pāniculus siue zirb? apud Gordoniū in. c. de miraschia t in. c. de ydropisi vocat mirach. Aliq tī dicūt nō sic ß alr de nomibus tī nō ē magna vis: dum vo rerū intētiones vaciter cōprehēdamus. Iste autē zirb? ordiatus ē: vt retineat nālē calorē in stoma° t in intestinis. Ista aūt sat iplicite t alia q̄ sequunt ptinent late. 4. ō iuuamētis mēbroꝝ in. c. 9. ¶ Sub sto° āt sunt itestina q̄ sunt sex nūero q̄uis oia sint ptinua t nō fit nisi vnū: diuidit tī p imaginationem in aīali viuēte in sex ptes penes offi? q̄ hñt t egritudies q̄ in eis sumūt suas denoiationes penes ēt figuras eoꝝ. Sunt ergo tria itestina gracilia. t ista sūt supioza. t tria grossa: t ista iferioza nūcupanf. P̄mū vocat portanariū siue duodenū. Scōm ieiunū. Tertiū yleō siue subtile. Quartū orob? siue saccus: siue monoculus. Quintū colon. Sextū longaon siue rectum. ¶ P̄mū ergo vocat portanariū. qz ab iferiori pte sto' orit. t vocat duodenū. qz lōgitudo eius ē duodecim digitoruz in latitudine ei? cui? ē. ¶ Scdm vocat ieiunū. qz in oi aīali ocioso sp vacuum repit pp ptinuā succionē a venis meseraicis q̄ cū eo ptinuanf. t cū vena

Digitized by Google

portanaria plusq̄ cum alio intestino que tm̄ fugunt q̄ semp inuenit ieiunū t vacuū: q̄uis realiter t de facto p ipsum trāseat cib⁹. Dicit ēt portio siue portio: q̄ dum co. venit ab epate inter ipsum t portanariū: que stimulat t facit cito ab eo descendere vt ponit Aui. in. 10ª. 3ª. c. j. Et alio ēt magis ppinquus est epati q̄ aliq̄ aliud intestinū. ¶ Tertius dr̄ yleon siue gracile: t est multū longū t gracile nō spissus t facit circa ylia t circa dorsum mltas revolutiones. t in isto vel in aliqua eius pte fit ylia ea. de qua postea fiet capl'm, pprīū dño pmittente. ¶ Quartum vocat saccus siue cecus vel monoculus. ppterea. q̄ non vr̄ hre nisi vnum foramen q̄uis hēat duovt ponunt anathomizantes. nam per vnū intrat mā digerenda: p aliud exit. postq̄ in eo aliqua fuerit celebrata digestio. t iam in isto frequēter remanēt cibaria male digesta t male masticata t carnes male cocte t cibaria de se dura t legumina t res indigestibiles per os sumpte: vt ossa pznozum t amigd̄. Et ego vidi in mēse octobris dñm Matheū tūc vicecomitē castribom bone memorie q̄ post fuit comes Furi: dum esset duodecim annoz pficientē. 32. ossa amigdalarum cū bono clisteri post acceptionē aliquoz precedentiū. Et non vr̄ locus in quo p trīs tempus pmanere possint nisi in illo intestino vel sacco. Est aūt satis breue vt apparet ad sensum. Et q̄n istud cadit in osseū vel bursam testiculozum: est multū piculosum. q̄ non pōt reuerti ad pstinū statum pp suā grossitiez. Et forte erat vacuus q̄n intrauit: t ibi manendo iplet. q̄ cibus ptinue ps post prem trāsit ab vno intestino ad aliud. Et ego ex hoc t sibi similib⁹ vidi q̄plures periclitari. q̄ intestina non poterant retrocedere fecibus induratis repleta. ¶ Quintū vocat colon: t est satis grossum an fractuosum non lene nec vniformissimo debet hre cellulas. t inclinat versus renē sinistrū t versus splenē ascendendo: t iterū vertit̄ ad⁹ dextrum sto'ī sub pēna epatis. t ibi suscipit aliquā q̄ritatez de eo. ab ipso epate ad stimulandum vt feces eūentur. deinde descendit in ferus: vsq̄ quo venit ppe anchas. Habet aūt fere duas brachiatas in longū q̄n est extēsus: t in eo marie versus finē feces recipiunt nomen suū t formā. q̄ ante vocabant lulus vel chilus. t in isto intestino, pprie fit colica pa°. ¶ Sextum vocat rectum siue longaon vocat rectum: q̄ q̄uis de se sit longū: nō hs illas anfractuositates nec inequalitates ficut colō. t istud durat vsq̄ circulū pudibundū. t in fine istius sunt musculi ad claudendū p maiora te tpis dum hō est sanus. t ad apiendū in hora necessitat: vt superflua expellant. Et in isto propzie fit tenasmō. imo q̄n vlcera sunt in eo frequētius t cuz maioꝛi conatu pat. vadit ad sellā rone ppinq̄tatis ad neruos sensibilibus octos musculos stituētes. post intestina sequit mesenteriū: t iterpretat mebicarū textura. Et tz se cū intestinis: in. quo repiunt multe vene meseraice t mediatrices iter sto^m t intestina t epar. Et pcedunt ramificādo a vena mag̃ epatis que dr̄ porta. q̄ tanq̄ p portā intrant in uantria ad epar a sto° t intestis venis meseraicis mediātib⁹. t p eadē loca supflui hu. ab epate t venis ad sto^m t intestina remeāt t expellūtur. Iste aūt mebaice sunt coopte pāniculis t ligamētis. t carne glāduloſa pjungētib⁹ intestina cū dorso. In intestis pñt fieri multe egritudines: ficut flux⁹ vētris pm oēs suas spēs: dolozes: torsiones: yliaca passio: colica passio t colerica passio q̄ se cōicant sto° t intestinis. tenasmon t scoriationes. vlcerationes apostemata t vulnera: t sic de alijs.

¶ Capitulum. 23. de fluxu ventris. t primo de lienteria.

f **Fluxus** ventris multe sunt spēs. autores tm̄ medicine ne intellect⁹ i multitudie spēz fatigēt: t vnā meditādo alia obliuiscatur: ipsas reducūt ad tres. Et si alij flux⁹ sunt: vt fluxus q̄ fit in colica passione t in tenasmone: iponunt eis alia noia ad remouendum intellect⁹ cōfusionē. Sunt ergo tres spēs fluxus ventris. s. lienteria: diarria t dissinteria. t de hoc stat antiquus versus. Cruda lienteria simplexq̄ diar cū sanguie dissin. ¶ Prio ergo de lienteria dicendū est, ppterea. q̄ al'n venit a sto°: q̄ cā eius in sto° ptinet: t nouissime de sto'ī passione locuti sumus. iō de ea p° dicendū est. Dicamus ergo q̄ lienteria est flux⁹ vētris in quo comesta t bibita fere in eadē q̄ritate t qualitate exeunt p iferius: in qua p supius fuerunt assumpta. vel dico q̄ lienteria est velox exitus cibi t pot⁹ per iferius in eisdē q̄litatib⁹ t q̄ritatibus quibus comesti t bibiti sunt. 6°. ampho. 3°. primo. Unde lienteria nihil aliō est q̄ indigesto cibo⁹ quibus egredientibus nulla matario stud digestiue inuenit in eis i colore odore t liquore: imo in nulla q̄litate. Habi ibidē. Leni dicūt lienteriā lenitas intestinoꝛ. Habi ibidem. Lienteria cōponit de enteria q̄ est intestinum. t lieon quod est lene inde dicitur lienteria, quasi lene vel molle intestinū. Jo-

Digitized by Google

bannes in prosodia.

Causa lieterie q̄dā est ꝓmitiua: q̄dā añs ⁊ q̄dā ꝓiuncta ⁊ imediata. Primitiua est nimiū frig⁹ penetrās ⁊ mozdificās calozē nālē: a q̄ mortificatōe causat indigō ⁊ impfecta retē° in sto° ⁊ in intestis. ⁊ sic cib⁹ labit inferi⁹ nō sufficiēter retētus nec digestus ⁊ hoc sepe accidit hoibus rare cōplonis p frigora ⁊ loca nimosa transeūtib⁹. Alia cā pt esse calor exteriōr exalādo nālē calorē: quā exalationē indigō comitat. Alie cāe primitiue pnt esse. l. casus ictus balnea° in aq̄ frida ⁊ similia. ℂ Cāe añtes pnt eē multitudo hu. in toto corpe ꝓtentor vel in aliq̄ ei⁹ pte vel mala cōplo in aliq̄ mēbro vel mēbris exīs. vt si epar vel splen fil⁹ eēnt fria ⁊ cor: qz tūc necrio sto⁹ infrigidaret. ℂ Cāe ꝓiuncte ⁊ imediate. Prima est debilitas vtutis ꝓtētiue. nā posito q̄ vtus digestiua sit fortis: si retētiua nō potest retiere: emittit añ digōnē rē sumptā vt nō teneat. Si subito ⁊ nō gdatim. Alia cā pōt eē ꝓplo frida p se vel cū mā lenitatē ⁊ lubricitatē faciens. Dec aūt spēs fit vtplurimū maxime q̄n lōga ē lieteria. Raro aūt fit a ꝓploe cala simplici nisi mortificet vtutē retētiuā. sicut dicit Alui. i. 16. 3ꝭ. trac. 1. c. de solde vētris. Alia cā pōt eē vlcer° sto⁹. Nā vlcerat⁹ sto⁹ dū recipit cibū ⁊ potū: ledit ab eis. q̄uis boni sint rōne vulneris in eo exītis: qz in ipo inducūt dolorē ⁊ natura nitit expellere cibū ⁊ potū tāqz rē nocētem. ⁊ sic fit fluxus ventris.

Signa lieterie sūt flux⁹ vētris ⁊ exitus cibi cū pauca vel nulla. digōne: q̄n est a sto° ⁊ cāis ei⁹ ⁊ nō est cū ꝓdis. Et si digtia sto⁹ ⁊ intestinor est fil⁹ debilis: tunc est maior indigō q̄ si vna eēt aliq̄lr fortis ⁊ alia debilis. Et si digtia ⁊ retētiua sint fil⁹ debiles citissime cibus sumpt⁹ egredit. ⁊ tunc cogscit cor ⁊ suba ei⁹ in egōne: ⁊ freq̄nt vadit ad sellā ꝟ nō in mag q̄tirate ꝓpt longā intestinor re nolutiōes. Et si debilitas nō est in digtia cib⁹ egrediēs nō est fine digōe. Et ꝟm q̄ cibus est magis vel min⁹ digest⁹: poteris cogscere mozā eius in sto° exītē. Q̄n aūt venit ꝓpter flā vel alia hūiditatē in sto° exītē vel aliūde venientē aliq̄ ps illius fiātis ⁊ hūiditat⁹ expellit. Et si solū est flā infirm⁹ patit oxiremā ⁊ eructuationem. ⁊ dicūt q̄ ꝟ est accūs inseparabiler hȝ guitatē. Si ꝟo ista hūiditas venit a ce°: tunc venit flux⁹ post somnū longū: ⁊ adest catarr⁹ ⁊ debilitas in ce° ⁊ ego est spumosa et viscosa ⁊ illud q̄ deberet p nares fluere aut p palatū inferi⁹ ad sto^m vel intestina plabit p aliqs vias seu canales. Et si veniat ꝓpter malā frigidā sine mā: assunt signa fritatis sine ponderе ⁊ agḡuatōe. ⁊ aliq̄n venit in isto casu cū camino appetitu. sicut ꝓtingit sto° in lieteria q̄ fit ꝓpter sto^m trm in cibo appetēdo cāt desiderū q̄ vltra mensuram est. Ba. 6. de inte. c. 2. etiā sequit. vñ si sto⁹ caminū hēat appetitū vt desiderū cogit vltra q̄ natura sustinere vale at attrahere ⁊ postea velociter cum egōnibus incoctū eijcit ibidē. Dū em̄ defecta est ꝓtētiua nō solū illō q̄ est inutile ⁊ nō necrīū: ſ et q̄ ꝓgruū ⁊ necrīū videf emanat: sicut in lieteria passiōe accidit. 6. de morbo. ca. 5. In isto passu cogscit hūana rō q̄tū iuuat lieterices pauc et leuibus frui cibarijs. q̄tum quoqz iuuet retentiuā ⁊ digestiuā vtutē simul ꝓfortare rebꝰ decētibus ⁊ appropatis. In his duobus enīs post superfluozs si qua sunt expulsionē cura lienterie consumetur.

Cura lienterie quasi eadēvidef esse sicut diarrie. ⁊ q̄uis iste flux⁹ possit inferi dū venire a cā cala. l. a cholera missa ab epate ad sto^m vel intestina. hoc tñ refuat ad. c. de diarria subsequēs. Ponam⁹ g̃ q̄ veniat a mala fria fine mā. tūc sufficit cofortare sto^m ⁊ intestina ⁊ illa calefacere: vt iā dictū est in pn° istius q̄rti libri in. ca. de mala fria sto⁹. ⁊ fiant empla ⁊ ynguēta cala ⁊ ꝓfortatiua. ibidē i. c. de debilitate digōnis. ⁊ sic stari dicef. Si aūt frias fuerit cū mā. l. hūiditate flatica fine fe. ⁊ ardore ⁊ caloze ⁊ fine siti ⁊ cum acetosa eructuatōe ⁊ cū ꝓuenientia pticularū ſ talis fir⁹ ſ. fir⁹ de absin° fir⁹ de mēta. añ. quart. j. detur cū aq̄ decoctōis cicerū ru. ⁊ mēte ⁊ spice° oige sta mā purgef cū pillis stōticis dictis in. c. de vertigine. vel si purgarenf vomitu: eēt valde bonū ꝓpter ꝓpinq̄tatē materie in sto° ad os. ꝓpterea etiā qz trahit ad diuersos. ⁊ etiā ys vtr oximelle diure° vel etiā squilli° q̄ de sua q̄litate pusitatū corpa multū pparat ad vomitū ꝓpter flāt ⁊ grossor hu. incisionē. Post vsus istor g̃ ſ fic. remolliant rotule radiq̄ rafani gallicani p diē ⁊ noctē in melle ⁊ in crastinū post comestionē diuersor cibarior ⁊ dicti rapham triū rotularū puocef vomit⁹ cū pluma in oleo intincta ⁊ p gulā vsq̄ ad guttur intro missam. ⁊ tūc exiet cibus ⁊ rafanus ⁊ magna pars malor illorū humor. ⁊ hoc ſ frequēter donec sentiat allenia tionē. Posito aūt q̄ nō eēt ꝓsuetus vomitui: purgef cū mirab. lzebu. ſ. polipodij q̄rcini absin mēte an añ. ʒ. j. masticis. ʒ. ß. ſ decoctio in qua dissoluat̄ coticū lzebul. ʒ. j. pulueris diaturbit. ʒ. ß. detur in au

Digitized by Google

rora. Et si opanx bene quidē purgabūt enim mām aītem ꝛ ꝓiunctā. ꝛ si nō ꝓfortant sto^{m}. ꝛ post dent elec^{a} cal'a vt diatrion pipeon dia calamentū diazinz^{m} ꝛ diagalāga ꝛ tiria^{a} metridatū cū vino odorifero. vtax menta ysopo calamēto. ꝛ vax cinamo. ꝛ cōedat res facilis digōnis p̄cipue carnes tostas. fiat etiam tale emplm. ℞. labdani depurati q̄rt. j. garioff. 3. ß. gallie muscł mastic lucidi. aā. ʒ-j. et ß. cipi squinānti calami aroma^{t} nuc muscat lig^{i} aloes aā. 3. j. cere quod suffic. ℞ emplm sup alutam ad modū scuti. Cibi eox sint pue quātitat. et p̄cipue cōedāt alaudes ꝛ auicłas puas tostas ꝛ turtures: qz diu retinent in sto^{o}. ꝛ bibāt bonū vinū maturū odoriferuz fine aq. in tali tp̄ tritate cp digeri possit. fructꝰ em̄ humidi in isto casu sunt phibēdi: qz aut sūt laxatiui aut sūt fridi aut sīa augmētates. Si aūt lienteria fuerit ppt reumatiqā māz a capite descēdēte tūc curet catarrꝰ vt in. c. suo fuit dictum. Jsta medicinaux in diarria ꝛ in liēteria. ꝛ fac cibū expectare digōnez i sto^{o} calefaciēdo sto^{m} ꝛ intestina ꝓfortādo. ꝛ hūiditates deficcādo. ꝛ vs in vomitu et cholerica passiōe ex causa frida purgata mā. ℞. nucis cipłli foliox eius mēte ficce thuris mastic coztic thuris głli cinamo^{i} mad galang aā. 3. iij. se. nasturci cim^{i} coziandri tozrefactox aā. 3. iiij. labdani storaq calamite ambre grise cozticis cit^{i}. aā. 3. j. ꝛ ß. ligni aloes spice^{i} spice^{cc} aā. 3. j. musci fiat. 3. ß. oia i puluerē rediganx ex q̄ fiāt trocisci pōderātes 3. j. et ß. det. j. ante prandiū ꝛ alius aā cenam cū lacte in q̄ lapides fluuiales cādētes fuerit extincti. vel dicti pulꝰ p se pōt. 3. j. admīstrari. vel ℞ elec^{m} p bolos cū 3uc^{o}. ℭ Si lienteria sit a calis humoꝛib^{9} cholericis si homo est fortꝫ ꝛ nōdum p̄cessit in infirmitate ꝛ pōt tollerare: purgem^{9} illā cholerā cū appzopiat marie cuz mirab. cit^{i} patisvt dictū est de ɪzebu. post damus refrigerātia alterātia ꝛ restringentia: et cauem^{9} a regimīe ꝛ a reb^{9} calis. ꝛ tūc multū pdest sirupus fact^{9} cū 3uc^{o}. ex succo vue acerbe ꝛ succo citonioꝝ ꝛ pomoꝝ ꝛ piroꝝ ꝛ malo rūgnatoꝝ acriū ꝛ musoꝝ ꝛ rob de ribes et de fructib^{9} supdictis. ꝛ valēt trocisci de spodio q̄ sic fiunt ꝑm aui. ℞. ros. ru. 5. viij. gūi arab. se. acetos amidi pax tozrefacti aā. 3. iiij. croci. 3. ij. bolꝰ armeꝰ^{ci} berberis aā. 3. ij. et ß. castanearū tozref. 3. iij. ꝓfice cū succo granat acr. ꝛ dent 3. iij. ℭ Si egritudo elōgat ꝛ adest calitas def in potu lac vaccinū a q̄ exctū fuerit butirū cū isto pul. ℞. boli armeꝰ^{ci} terre sigillate spodij. aā. 3. ij. cgrabe ros balaustiarū acacie ypocisti dos cinamomi aā. 3. j. et ß. ℞ pul. de q̄ misceat 3. v. cuz. ℞. ß. lactis supdicti. ꝛ det in vna vice ante comestionē. ex oibus fridis et siccis pōt fieri emplm si sunt stiptici mixtis cum rebus supdictis immediate: vt est succus plantagis ꝛ ga pastoris burse pastoris q̄nq; neruiet succus pomoꝝ ꝛ piroꝝ siluestriū. ꝛ cibent cū rebus infridātibus stipticis. Nota hic cp oia q̄ ꝓferūt dissinteriē vtilitate afferūt in isto casu ℭ Si aūt sit a debilitate vtuꝫ retētiue sto^{i} vel intestinoꝝ: debemus stomachū ꝛ intestina cō fortare cū aromaticis stipticis. et fiat sic. ℞. calami aromatici cipi mastic. se. apij cimi^{i} infusi in aceto ꝛ exsiccati aā. 3. iij. mirtillorum gallarū nucis cipłli ꝛ foliox eius arillox granozū granati thuris mastic aā. 3. iij. dentur 3. ij. cuz vino aromatico stomacho ieiuno vel cū lacte lapidato. Ad pte ꝺo exterioꝛi ponatur emplm de mastice ꝛ vngat stomachus ꝛ tota regio ventris cū oleo nereiden vel masticino vel absinseleo ꝛ sinapizet pul thuris ꝛ mastic vel cum puluere immediate dicto. ꝛ detur electuarium ꝛ dyacitonitē. Si sit a causis primitiuis vel alijs remoueantur ille prius, deinde fiat cura supradicta.

ℭ Caplm. 24. de diarria.

Diarria est fluxus ventris humoralis cū emissione cibi iam digesti vel quasi digesti. et est fluxus ventris sine vomitu. ꝛ ꝺr ꝑm fratrē Johannē in prosodia. a die: quia pluries venit in die: maxime ante prandium venit multis.

Signa mixta ponam hic cuz causis: vt facilius sententia comphendat. Fit ergo iste fluxus aliquādo a toto corpe ꝛ ꝺ duobus modis: quia aliquādo fit vt nature et pellētis supflua: vt in bona et perfecta crisi. ꝛ ista venit post signa digestionis ꝛ cum alleuiatiōe patiētis. ꝛ venit ista egestio sine sono ꝑm Ha^{m}. 2. pnosticox cōmento. Illiꝰ liquida ꝺo bona. ꝛ ꝑm etiam ypo. in eodem canone. Jste etiā fluxus creticus non venit frequēter et paulatine sed raro. Unde Galien^{9} in dicto cōmēto. Fluxus aūt ventris qui fit raro multotiens signat crisim laudabilem ꝛ significat cp natura expellit rem supfluam in quātitate ꝛ qualitate sua: vt euacuet totum corpus aut aliquod ex membris eius ꝛ mūdificet ipsum Dec ille. ꝛ venit etiam cum bona tollerātia ꝛ cum alijs bonis signis. Jstam autez speciem nō oportet curare nisi mltū debilitaret. ꝛ tūc succurrat cum bonis cibis ꝛ cū bonis medici

Digitized by Google

nis aromaticis. ⁊ tūc valēt medicie dicte in. c. de lienteria. Venit ēt iste fluxus interdū a nimia repletione: vt qñ aliqs diu bñ fuit epulatus ⁊ est in q̄te sine exercitio ꝓuenienti: fillr ēt accidit post mutilationē extremitatum. q2 nā cognoscens q̄ illa q̄tas chili non vꝫ in mēbris adaptari: illā tanq̄ supfluā ad inferi⁹ respuit expellendā: ⁊ hoc ēt fit vi nature supfluum in quāto expellentis. Ista aūt lienteria multum cōfert ⁊ pater bñ fert ⁊ meliozatur: ⁊ talis frequēter venit in latitudine sanitatis.

Cura aūt istius fluxꝰ stat in minozatione diete ⁊ in flobothomia ⁊ purgatiōe Alio mō venit nō vi nature sꝫ vi mozbi: ⁊ finthomatis. ⁊ fit a mala ⁊ irregulata expulsiua venarū toti⁹ cozpis vl aliquoꝝ mēbroꝝ. ⁊ ista venit cū diuersitate colozis sine bona tollerātia. ⁊ de ista dicebat Ꝑpocras. 4. amph. āpho. 21. Et quātocūq; dolozes ples fuerit magis malū ⁊ marie si coloz viridis videat. nam tales mozīunt: q2 mā est venenosa ⁊ icozrigibilis ifficiens alios hūozes ⁊ destruens vtutē retētiuam venaꝝ. Aliqñ ēvenit ꝓpterea: q2 aliqua mēbra longinq̄ nō pñt nutriri pp opilationes venarū. Aliqñ pp liquefactionē hūoꝝ vel mēbrozum. ⁊ tūc egestio est q̄si vnguentū ⁊ ē malum rōne signi. q2 sigt liq̄factionē humozū vl mēbroꝝ. ⁊ rōne cāe. q2 ois liq̄factio est cā corruptionis subiecti. Et istis duab⁹ vltimis spēbus ꝑme debet aptio venarū cuꝫ diureticis ⁊ fricatio mēbroꝝ exterioꝝ ⁊ balneū aque dulcis ⁊ somnus ⁊ vsus cibozꝝ generantiū hūozē subtilem ⁊ ꝑseruatio a frigoze ⁊ reb⁹ opilantib⁹ ⁊ grossum chimū gñantibus vt legumina ⁊ risum ⁊ amidū. ¶ Scōe aūt spēi in qua est liq̄factio cōpetit resumptio cū bonis ⁊ electis cibis cū ouis sozbilibus ⁊ iure bonarū carnium ⁊ cū aqua carnis: ⁊ vio odozifero ⁊ cū aromaticis stipticis: ⁊ aq̄ plantag̃. ⁊ vtatur stipticis fridis. Et si est frida vtatur stipticis calidis. ¶ Aliqñ venit pp debilitatē ⁊ desꝑationē nāe cum natura iam non regit cozpus sicut nauta non regit nauem qñ ipsam respicit naufragari vt in ꝓmis mozti. ⁊ talib⁹ non cōuenit cura. ⁊ hic est finis ꝑme digōnis vi nature ⁊ vi mozbi. ¶ Sed adhuc sūt alie cause diarrie cōstituentes. 6. spēs eius. Quarū ꝑma venit ab epate ⁊ felle. q2 colera in multa q̄titate vl mala in qualitate mittit ad itestina q̄ facit mozdicationem quā natura nititur expellere: ⁊ p cōsequens totum qō in eis cōtinetur. non expectando digōnem ꝑfectam. Unde Ba⁹. velocitas cibi egredientis fit pp coleram nimiam ad sto^m ⁊ inteſtina missam a felle vel pp defectum ꝓtentiue virtutis in hꝭ locis ⁊ vires expulsiue virtutis, 2°. ampho. cōmento. 20. Qui buscunq; iuuenibus existētib⁹ ⁊c. sic ergo que in inteſtinis est chilositas nō transit ad epar: imo descendit ad inferius: ⁊ causat dyarriaꝫ. ⁊ tunc cognoscitur q2 in parte egestio est chilosa ⁊ in parte est citrina. Et q2 venit in iuuenibus colericis ⁊ in estate. ⁊ q2 magis fuit i nocte: ⁊ talis mutat cito in dissinteria. Ista spēs curatur sicut lienteria: qñ ꝓcedit a calis humozibus colericis purgando ⁊ refrigerando. vnde valet purgatio cū manna ⁊ cassiaſt ⁊ cū mirab. citri. Et valet rob fructuum fridoꝝ. sticticozum ⁊ sirupus roſ ⁊ sirupus de ribes ⁊ citoniozum vꝫ multū. Et sīliter clisteria restrictiua que dicent deo dante capto de dissinteria. ¶ Secūda spēs in isto ozdine dyarrie venit pp opilationem venarū meseraicarū. Nā stomachus iam ꝑfecit opus suum: fillr ⁊ inteſtina: cum nō pōt chilositas penetrare. in isto casu materia eriens est chilosa ad modum pusane vel pulmēti liquidi ⁊ tūc est grauitas in latere dextero ⁊ in ypocundrio ⁊ forte precessit dieta grossa vel nimius vsus reruꝫ dulciū. Ista etiā opilatio pōt in cozpoze ꝓuenire ex apate in dictis venis generato: qō cognoscitur per febrē ⁊ calorē ⁊ dolorē dextri ypocundrij. Ista spēs dyarrie qñ est ex opilatione meseraicarum curat cum apitiuis diureticis calidis ꝑm suum modum. Sed q2 vtplurimū fit opilatio a grossis ⁊ viscosis humozibus. ideo detur talis sirupus. ℞. radicū apij ⁊ petro bꝰ scispagi gramis cicozee añ. m. j. seminis apij ⁊ petro. carui maratri añ. ʒ. j. ℞ apozima vl sirupus cum melle. dent de mane. ʒ. 4. Vidi ēt se. apij ⁊ ameos ⁊ petro decoqui in vino albo ⁊ ꝓpinari ⁊ sanabant. Vidi etiam in isto casu dari reubarbarum cozrefac^m cum vino continuatum ⁊ valebat ⁊ cōpetenter ministretur cum aqua endō vel pluuiali. Auicen. dicit q̄ in isto casu vomitus est ex rebus magis inuatiuis. ⁊ q̄ sumat cibū suū pluribus vicibus nō vice vna. Et q̄ post cibum suū accipiat aliq̄d qō penetrare faciat. Et magis laudatū apud Galienū ad penetrandū est dyacalamentum de quo datur. ʒ. j. ⁊ ß. ante cibum. ⁊ ʒ. ß. post. ⁊ detur vinū vet⁹ subtile paucū q2 est valde bonum. tiriaca vo est valde iuuatiua. valent etiā fricationes ante cibū. ⁊ post fricet vēter ⁊ dorsum vehemēter cum pāno aspo. Et dicit Aui. q̄ aliqñ est necessaria medicina purgans humozes grossos. ¶ Tertia species in isto ozdie

est diarria splenetica. ⁊ signū isti⁹ est. qz eriēs est nigrū vel subnigrū ⁊ adest dolor siue grauitas in latere sinistro circa regionē splenis. ēt qz patiens est melancolic⁹ tps autūnale ⁊ est patiens in fine iuuētutis. Et venit ista mā p pozā vsq; ad ꝓcauū epatis. deinde ad sto^m: ⁊ sic inficit epar ⁊ sto⁹. Et q̄nq; licz incipiat ad modū dyarrie: tñ si mā est multū corrupta ve hemēt malicie sepe mutat in dissinteriā. Et de ista dicit dissinteria si a felle nigro ichoa⁹ uerit mortalis. est. 4. ampho. Aliq̄n tñ pōt ve nire talis fluxus vi nature ⁊ p viā mundifica⁹ tionis. vel interdū venit in fine q̄rtane vel in alijs morbis: ⁊ tūc venit cū allcuiatione ⁊ bo na tollerantia. ¶ Quarta spēs est stōachalis ⁊ venit pp debilitatē retētiue nō potent⁹ suffi⁹ cienter retinere cibū ⁊ potus donec digestiua sufficient⁹ digerat pp nocumētus expulsiue in citare ab aliquo acuto humore. vel qz digia in se est multū debilitata pp aliquā malam com plexionem ⁊ tūc expellitur cibus semicoctus: ⁊ tunc adest dolor ⁊ grauitas in sto^o. Ista aūt curatur cum rebus cōfortantibus stomachus: ⁊ ipsum calefacientibus habētibus stipticita tem. vnde valet dyacitonitem cū spēbus dia⁹ finziberis ⁊ reliqua stiptica cal'a que frequē ter dicta sunt. ⁊ detur cib⁹ paucus facilis digō nis ⁊ laudabilis chimi cū aromatibus. ⁊ epia stretur stomach⁹ cū empl'o de mastice solo vel additis quibusdā alijs ad hoc valētibus cum pice pistello cal'o. vel aliter vt tibi ⁊ apotheca rio videbitur. vel cū empl'o scripto. in. c. de lie teria. Non enī in isto casu ⁊ in multis differt liēteria a diarria nisi ꝑm magis ⁊ min⁹. ⁊ vn⁹ gatur stōachus cū oleis calis ⁊ cuz oleo neri dem ⁊ masticeleon ⁊ abſincileon ⁊ desup spga tur pul'thuris ⁊ mastic ⁊ circūligetur benda. ⁊ det vinū maturū grossū rubeū cū decoctio⁹ ne masticis vt dicit Auēzoar. ¶ Quinta spēs dyarrie in hoc ordie est cerebellaris. ⁊ ista co⁹ gnoscitur ex ꝑcussi dolore capit, vl' qz de pre senti est vel fuit icatarrizatus. ⁊ mag fluit ꝑ somnū. ⁊ exiens est spumosus vel mucosus. vt ypo. 7. ampho. cañ. 29. Quibuscunq; spumose egestiones in diarria hijs flegma a capite de⁹ fluit ibidem. ⁊ in isto magis fluit post somnū. Curatur aūt ista spēs curando catarrū appli cando fronti ⁊ cōmissure sacculū de milio cuz pānicio torrefact. aliq̄n sacculum de camo. ⁊ ros. ⁊ teneatur regimē dictum in quarta spē. ¶ Sextam spēm ponit Auicē. in. 16. 3ⁱ. in. c. 2. que quidem fit de ventositate. ⁊ ista nō est pre termittenda. Sciui, ⁊ amauꝫ hominem q̄ pas⁹ sus est eam. ⁊ dicit Aui. sic. Et quādo q̄; fit flu⁹ xus ventris ꝓpter ventositatez ⁊ inflationē que oriuntur ⁊ corrūpitur inde digō. ⁊ fit flu⁹ xus ventris vbi supra. ⁊ causa dicta est. qz na⁹ tura nititur expellere ventositatem faciente⁹ extensionem ⁊ digestionem ipedientem. ad cu⁹ ius expulsionem sequitur expulsio cibi semico cti ⁊ quasi corrupti: ꝓpterea qz in eo nō fuit facta perfecta digestio. Huic spēi valet pauci tas cibi ⁊ augmentatio exercitij ante prādiu⁹ ⁊ valet⁹ dyacimini diamarī. ⁊ dyacalamē ti. ⁊ cōfortetur stomachus vt supra dictus est. ⁊ valet ista medicina quā ponit Auicē. in isto casu. ℞. balaustie thuris ameos añ. ꝑs equa les ff pul' ⁊ incorporetur cum passulis pistaꝫ cum toto: ⁊ sumat ex eo ad q̄titatem nuc⁹: ⁊ te neatur regimen supradictus in. c. de lienteria qz vt breuius loquar dyarria fere vt lienteria curatur. ideo multi pborum vtrangz speciem inyno collocauerunt capitulo. inter eam par uam facientes distinctionem.

¶ Capitulum. 25. de dissinteria.

Dissinteria est fluxus ven⁹ tris cū sangui⁹ ne. Et licz ex oibus spēbus supradi⁹ ctis hō posset suppeditari ⁊ mori⁹ tñ ista spēs est deterior: cū in ea sanguis q̄ est sedile nature ⁊ vite euacuetur. interia vl' ente ria grece idē est qđ intestina latine. ⁊ cōponi⁹ tur cū dis qđ ē diuisio. ⁊ dicit hec dissinteria penultima acuta. idest ē diuisio ꝓtinuationis ⁊ vlceratio intestinoꝝ. ⁊ fit ante fluxorem. quē greci dyarriam dicūt. Joannes ianuēsis in p⁹ sodia. Papias aūt dicit q̄ dissinteria est san⁹ guineus fluxus vētris cum excoriatione intes⁹ tinorū. Unde Ha⁹. ꝑmo de interio. c. 5. Dissin teria vulnus est intestinoꝝ. Idē dicit Ha⁹. 4. ampho. cōmento. 24. Si ergo sunt alij flu⁹ xus sanguinis vt emorroydarū vel epaticus. vel sanguis que fluit per inferius post istum aūt ca^m si non est vlceratio seu excoriatio in⁹ testinorum: ipropꝛie dicuntur dissinteria.

Cause Dissinterie ꝑm Ha^m ꝑmo de ite⁹ riorib⁹. 5. c. notantur sic. Dissinte⁹ ria vulnus ē intestinoꝝ sed dolor ⁊ nocumē tum in initio generatur a quadā materia pun⁹ gitiua p intestina transeunte ⁊ lauāte ⁊ raden⁹ te eoꝝ lenitatem. vnde ipsius nihil viscositaꝫ q̄bus defendant hūtibus ex acuitate meri. les⁹ pius excoriat vulnus in eis efficit. Ille vbi supra. Dic g̃ habes cām ꝓiunctā istius dissin⁹ terie. Alia cā cōiuncta potest esse assumptio medicine multū fortis ⁊ in magna q̄titate, vt

Digitized by Google

est diagrediū eſula et elleborus. imo etiā medicina ſatis amicabilis qñ in quātitate irregulata tribuit̄ p̄ idiotas apothecarios. Scio eñ hoiem qui adhuc viuebat dū hoc ſcribeba tur q. tj. ſ. diaturbit aſſumpſit p̄ fatuū famulū illas requirētē loco. tj. ſ. Noui etiā aliuſ cui p̄ fatuū apothecariū miſtrata fuit medicina cū qua tm̄ aſſellauit vſq; quo perrexit ad mortē: exiſtēte diſſinteria hoc faciēte. vter q; tamen ſanatus eſt diuina pmiſſione coadiuuāte aliq̄ pſona. ¶ Cauſe autē āntecedentes poſſunt eſſe mala ⁊ multa materia cholerica vel flāticaūl melica exuberans in toto corpe vel aliq̄ mē⁹ a qua natura ſe intēdit deonerare virtute expulſiua fortī exīte ꝑpter eius malicīā ⁊ incōueniētiā vel multitudinē: que quādo iaꝫ fuit facta eſt cauſa cōiuncta. ⁊ duꝫ ſe no mouebat erat āntecedens cauſa. Alia cauſa antecedens eſt corruptio ciboꝝ in ſtomacho vel humoruꝫ in venis. ⁊ ſic de aliis. ¶ Cauſe autem primitiue poſſunt eſſe alteratio magna ⁊ longa facta in aere ſiue ī calitate ſiue in ficci⁸ ſiue in vtroq; Aliq̄n in frigiditate vel humiditate lꝫ ex iſtis magis liēteria ⁊ diarria frequētius generet̄. Nam ficcitas tēpis ſiue aeris chimos mioꝛat ſed acutioꝛes facit in ſuis q̄litatitab⁹. ſ. āpb: cōmento. 8. ibi. In ficcis tpibus ⁊c. Nam ficcitas p̄ ſe ſola ſolet generare cholerā in. ſ. āpb. cōmeto iam allegato. Ex vſu etiam fructuꝫ corruptibiliū poteſt fieri ⁊ cauſari diſſinteria Et hoc frequēter fit duob⁹ modis. Uno modo quia tales fructus ſunt generati ⁊ nutriti in corrupto tpe male influētie. Alio imodo: q̄a ex fructibus generat̄ humoꝛ putrefactibilis leuiter. qui ſua corruptiōe acq̄rit malā q̄litatez mordicatiuā ⁊ pūgitiuā. ⁊ ſic cauſant diſſinteriā. ꝑpter q̄ nō eſt multum ſecurū vti eis in eſtate vel in autūno maxime pueris.

Signa diſſinterie. Cognoſcit̄ diſſinte⁹ et eſt ſignuꝫ eius inſeparabile: quia adeſt doloꝛ ⁊ toꝛtura inteſtinoꝝ vel ſto⁹ ante hoꝛā fluxus. Aliud ſignū eſt: quia iſte fluxus diſſintericus nō venit ſubito. Hanc etiaꝫ ꝓpꝛie ſignificatiōes ſequunt̄ in initio ſui. Cholerica egeſtio ⁊ pūgitiua exiſtit. poſtea raſura inteſtinoꝝ. ⁊ deinde cū raſura parū ſanguinolēta ⁊ raſura inteſtinoꝝ exit aliqua ꝑs illius materie que facit fluxum et in hoc debet aduertere medicus vt melius ſciat euacuare ſi neceſſe eſt: vel alia remedia adhibere ſi eſt a cho. cū egeſtione exit cho. Et ſi flegma ſalſum. ſimiliter exit: ⁊ ſimil⁹ de melācholia. Si fuerit ex aſſumptōe me⁹ laxatiue multū fortis: er relatōe infirmi h̄ ⁊ iudicab. Si⁹ q̄n venit ꝑpter cibaria acuta vel laxatiua. ¶ Signa aūt vtrū iſta excoriatio fiat in inteſtīs ſupioꝛibus vel inferioꝛib⁹ diſtinguūt ſic. ⁊ ponunt a Ba. ꝓmo de inte. c. ſ. quia ſi in teſtina ſupioꝛa vel g̃cilioꝛa excoriēt̄ vl̄ diſſinteria ſit in eis: doloꝛ eſt ab vmbelico ſuperi⁹. Secōo in egōnib⁹ parū eſt pinguedis. cuꝫ ipa ſint g̃cilia ſine pinguedine. Tertio q̄a raſura melius miſcet̄ cū egōnib⁹ quia via eſt lōgioꝛ ⁊ ꝑpter tranſitū ⁊ reuolutionē melius admiſcem cōmiſcent̄. Quarto cognoſcit̄ q̄a raſure non ita magne nec ita manifeſte ſunt. ꝓpꝛea q̄ ſunt minoꝛis ꝓtitatis. Rab dicit ⁊ Ba. ī. de inte. q̄ in iſto caſu fex et raſure deſcēdunt poſt doloꝛē poſt vnā hoꝛā: q̄ tractus ē long⁹. Si aūt excoriatio ſit in groſſis ſeu inferioꝛib⁹ inteſtis toti eſt oppoſitus ꝓmo. q̄ doloꝛ ē ab vmbelico inferi⁹ ⁊ multū adeſt pinguedis cū ipſa ſint pinguia. ⁊ raſura nō eſt ita perfecte mixta cū egōnibus ⁊ ſanguine q̄ citius exeūt quia via nō eſt longa. quare cito exeūt. et iſte raſure ſunt detecte intuēti ⁊ in mag̃ ꝓtitate: ⁊ ſunt pingues. ⁊ adeſt pua moza int̄ doloꝛes et egeſtionē. ¶ Signa aūt q̄ ſit peſtilētialis diſſinteria ſunt: quia tempa ꝓterita fuerunt vel ſunt de pñi multū ficca cal̄a vltra eoꝛuꝫ complexionē quam naturalr debent habere. Scitur etiā ſcōo ⁊ melius: q̄ multi in illo tē poꝛe in illa regione vel loco eadē egritudine ſunt detenti. ⁊ q̄plures moꝛtui ſunt. Si alia ſigna vel cāe vel cure fuerint. ad ꝓtēta in iſto ca. ꝺueniēter poſſunt applicari.

Iudicia ꝓnoſtica in diſſinteria ſic habenᵗ. Si aliq̄n in tpe peſtilentiali vel in vno loco vel regiōe ſunt multe diſſinterie ⁊ aliq̄ incipiūt habere tenaſmonē vel dyarriā vl̄ lyenteriā: iudicabis eos de primo ſimili moꝛbo. i. diſſinteria occupari. ¶ Secōo diſſinteria in iteſtinis ſupioꝛibus eſt magis piculoſa ⁊ difficilioꝛis cure. Et ſi ibi ſit vlceratio ꝓfunda vel antiq̄ta vel nimis lata: dicit̄ q̄ eſt incurabilis. Si vō vlceratio eſt in inteſtis inferioꝛibus eſt magᵗ ſalua. Dicit Aui. Lā pmi: q̄ ſupioꝛa ſunt g̃cilia neruoſa: ⁊ nō ꝑfit eque bene ſuſcipe ꝺſolidationē. Inferioꝛa vō ſunt in ſuba eoꝝ ſpiſſa ⁊ carnoſa. ideo habēt materiam regeneratōis in ſeipſis iuxta ſe. ⁊ iō deperditum bene cito recuperat̄ ⁊ locus ide conſolidat̄. ¶ Tertio cū ypocrate. 4. amphoꝛiſmoꝝ. amphoꝛiſmo. 24. Diſſinteria ſi a felle

Digitized by Google

nigro ichoauerit mortale est. Et si cho. ista nigra vel cho. adusta pjciat sup terrā bullit sic acetū: est mortale. ¶ Quarto cū ypo. in lōgis dissinterijs cibi abstinētia malū cum feb. vo peius. 6. amph. amph. 5. Natura enīz sustinēs dissinteriā t abstinentiā ops vt succumbat: qz oppositū abstinere vturi ex dissinteria debilitate debuisset pbere inuamētū. ¶ Quito iudicare possumus q oēs fluxus vētris post longā egritudinē si sit subitus t repētin⁹ est mortalis: maxime si sit dissintericus. Prima cā est qz venit cū debilitate vtutis q adhuc cum eo magī debilitat t psternit. Scdo qz significat magnā t subitā corruptoez in hūoz ib⁹ corpis Tertio qz lōga egritudo fit ab humoz ib⁹ fris: et dissinteria fit a calis hu. Interdū tn venit fluxus vētris post longā egritudinē. t hoc per viā crisis. sed tūc nō est dissinteria s venit cuz bona tollerātia t alleuiatōne pa. t post signa digōnis. t ois talis est bon⁹. ¶ Sexto ois fluxus vētris q ducit ad ydropisim ē mortal: qa in isto oppositū est in obiecto: cū ydropis curari debeat p fluxū vētris. ¶ Septi⁹ si in dissinteria appet pustula nigra post aurē: mozietˉ i firm⁹. ¶ Octauo oz q ois flux⁹ vētris q pmo est sicut aq. deinde sicut vnguētū: est malus. ¶ Nono in oīi vētris fluxu debilitas appetitus discōfortatō mētis grauitas post somnum iacere tibijs retractē. vox rauca t catulina. pulsus debilis cum summa frequētia debilitas t flagellatio totius corpis. adherētia vētris cū dorso. facies colorata colore mortuoz velut si haberet pannū in facie: diuersitas t mutatio egōnū. frīas extremitatū. Qñ oīa ista vel pl'a eoz piungunt: nō solū in fluxu vētris. verum etiā in oi egritudine sūt signa pniciosa t mortalia Ꝺria vo salubria. ¶ Decimo singul⁹ post īmoderatū fluxū vētris: mortale est. 5. amph. amph. 5. qz spasm⁹ sto' significat ex inanitōe t talis mortalis est. 5. āph. amph. 4. Undeci⁹ in fluxu vētris eructua⁹ supueniēs p'nō exīs bonū est. qz significat q nā iā incipit digerere cibū. ¶ Duodecimo qñ in fluxu vētris debita remedia applicāt t nō iuuāt signū est pniciosum. ¶ Decimotrio flux⁹ vētris pestilētial' incipiēs a liēteria vel dyarria cū tenasmone ad quez subseqt dissinteria in pueris vsqz ad 12. annū piculosioz est q in senibus in pma senectute: nec in iuuenib⁹. Dec aūt p expientiā scīt. ¶ Decimoqrto nigre egōnes si a dissinteria fuerint. iā habito vt intestinoz um carnes egerant: mortale est. 4. amph. amp. 26. ¶ 15° in vētris fluxibus mutatōes egōnū iuuāt: ni si ad malū trāsmutent. 2. amph. amph. 14. Et sequit in cōmento. Diuersitas egestionum et mutationes eoz signāt purgatōes membroz t diuersoz humoz fiduciā sanitat t mūdificationē coz pis faciētes nisi cum trāsmutant ad malū. ¶ Decimosexto dicam⁹ q ois fluxus vētris vel vomit⁹ ad quē sequit alleuia° pa. t bona tollerātia est bon⁹ t vtilis. ypo. 2 Ba. in sīia. 1. amph. āph. t 2° pmis. t. 4. amph. āph. et 2° tertijs. Lōtrariū vo est si inde qs deterioret t adest inqetu° t sic de aljs mal' accītib⁹ b etiā dicit Ba. 1. amph. 2°. 23. Si em tm ma egri. purget. infirm⁹ qescit leui⁹. Sed si cū re nali purgatū misceat guat t āgustiat infirm⁹ cū sua deficiat vt⁹. ibidē. ¶ Decimoseptimo dissinteria. si a cho. ni. incepit: mortal' est. Si a cho. pauca: nō oīno pic'losa: s plures ex eo saluāt. 2. de vtutibus nālib⁹. ca. 9. ¶ Decimooctauo liēteria post dissinteriā: mortalis est.

Canones cōes in omni fluxu vētris. Prim⁹ null⁹ fluxus ventris infra quartā diē est restringēdus si pa. ipsum tollerare pōt bn. ¶ Scōus. in dissinteria si vl cera° vl' excoria° est in intestis supioz ib⁹ debēt me' cibi medicinales p ptē supioz ē scz p os sumi vel mistrari. Si vo in inferioz ib⁹ debēt mistrari p inferi⁹ cū clisterib⁹ t suppositorijs ¶ Tertⁱ⁹ est q qñ vlcera° ē in vtrisq; pytrāq; ptē sunt medicāda t adiuuāda. ¶ Quart⁹ me' ostrictiue ad fluxū vētris cōpetēt⁹ ante cibū indigētibus debēt exhiberi: vt pcedētes cibū illū aliqlē faciāt expectare digōnē retinēdo. ¶ Quitus si stiptici fructus vt castanee t cibi stiptici debēt admistrari. illi ante refectōnez mistrent' ꝓpter actionē supdictā. ¶ Sextus si in fluxu vētris affuerit calitas stiptica frida sunt mistrāda t ecōuerso. si cū fluxu vētris al' sit frītas. tūc cū stiptic' cal'a pmiscēda sūt. vel stiptica cal'a sunt mistrāda. Et in isto casu digestiua est mltū debilis. iō calefactiua vtriq; sunt pcedēda. ¶ Septum⁹. Si cū fluxu ventris fuerit tussis: res mltū acetose relinquēde sūt ad ptē t vehemēter stiptice pari mō. ¶ Octau⁹ Sudor t fricatōes t vnctōes cum oleo de camo. t anet maz ad diuersa trahēdo pozos aperiendo iuuāt in restrictōe flux⁹ vētris. ¶ Nonus Ponere ventosas sup ventrē illoz qui habēt fluxū ventris t excoriatiōem cū dimittuntur quattuor horis: restringūt. Auic. formal' ponit istū canonē in. 16. 3ⁱ. c. de cura flux⁹ vētris absolute. t dicit q ipe exprus fuit. ¶ Decim⁹ est Auī. in loco pallegato q in fluxu vētris absolute vitent fructus oīno. Quis sint stiptici

nisi cum stomachus refugit ex cibis. Et certe verum dicit Aui. nam ego hanc tenui viam. & bene me reperi vt aliqualr prefatū est. Et dic Aui. q castanee nō nocent eis. ¶ Undecimo est. Aui. Somnus est ex rebus magis iuuanti bus habentes fluxum ventris. quies etiam iuuat et labor nocet.

Curatio particularis dissin. In primis ꝑsidera si cā dissin est calida & tu venis in ꝓncipio: hoc est infra quartam die inclusiue. Purgabis mām cholericā ꝓmo sic cū clisteri lauatiuo. ℞. aque ordei quart. j. mellis rob quart. j. ℞ clistere. & iterū dis. dein de purget. ℞. rob. ru. viol. aā. ℥. j. bulliātur nico feruore & colet & in colatura tempet corticis mirab. citrino. ℥. j. gūi dragagā. ʒ. ij. p. vj. ho ras & post fricatōes. colet & ministretur. Vidi etiā aliquando illā cho. purgā cū decoctione flor & cassiaℓ. & pulcer inde repiebat effectus Ista aūt purgatio debet dari cū cautela & ti more: qz plures antiquor nō euacuāt nec me dicinas dāt laxatiuas: imo a ꝓstrictōe incipi unt. Unde Aui. in. 4. ꝓmi. c. 3. in. ꝓncipio. ven trē soluere sup solonē vētris timorosum est. Reqrit ḡ ꝙ egritudo sit in ꝓncipio ꝙ ibi sit fortitudo vtutis & replo seu multa maria: ꝺa multitudini debeℓ eūatio & acumini repssio & ercoctiationi cōsolidatio. & finis est cōstrictio. ¶ In cā em ꝙ san. emittaℓ cū rasura iteſtior in mā sanguinea ℞ flomia pua de epatica: ꝺa infrigidat acuitatē humor & trahit ad diuer sam ptem & ꝓstringit & epar refrigerat ebulli tionē san. vñ Aui. amplr flōia q̄ ad diuersas trahit mām. i. ventrē ꝓm plurimus retinet in 4. ꝓmi. c. 20. Et aliq tenēt hꝰ ꝑ magno secreto imo vr fecit flomare hoiem dissintericū. 70. annor: q̄ forte illā fuerat passus ꝓnū meles & vltra voluntatē peritor magror et statim sanr fuit: cui nulla alia me ꝑfuerat nisi flōia post ista deℓ sirupus de ribes et orizacara ad alterādū & sirupus rob. & citonior mirtillorū & piror ad alterandū & repmēdum malicia & acuitatē hu. calor. nō tñ ista dant ad digerēdū vt euacueℓ: qz cū sit furiosa nō potest. bene digeri: ℥ sufficit ingrossari vt nō fic fluat: etiā vt nō stimulet nec abradat inteſtina. Statim post purgationē ℞ clistere sic. ℞. sepi renū ca pre vel alterius loci fusi quart. j. succi tragos i. plantagis succi ȝge pastoris aā. ℞. ℥. incor porent in mortaro addēdo boliar. ʒ. ij. terre si gillate ꝙ ſtidos aā. ʒ. j. fiat clistere & repiō injiciat. Unde nisi sepū hirci vel cap icorpeℓ pus in mortario cū aljs medicis & succis im mediate cōgelareℓ ad tantā denſitatē ꝙ cum clistere nō miscereℓ. Scdo pōt fieri cliſteℓ tale ℞. vitella ouor coctor in aceto. iiij. nūo sept hirci pus fusi & colati quart. j. succi bugloſſe & ȝge pastoris & plantag aā. quart. ℥. aq rob. quart. j. olei rob. ℥. ij. cū q̄bus dissoluant & tēperent iste pul. ℞. terre sigillate gūi arab. aā. ʒ. j. et ℥. ypoquiſt. acaſ. sang. ꝺrac. aā. ʒ. j. olei rob. ℥. j. incorpent vt. s. dictū est et ℞ clistere. Loco aūt aquarū pōt fieri dissolutio in iure capiti & pedis mutonis. si tñ eēt aliq impedi mentū ex squibalis: ita ꝙ mā ad inteſtina ꝓ uocata nō posset exire vel in aliquo grossiū inteſtinor esset aliqua mala mā iuiscata vel adherēs. bonū eēt illā mūdificare cuz clisteri lauatiuo aq ordei & mellis. & post sequaℓ cli ſtere incarnati in quo cū aliq succo de supra dicti vel cū aq decoctōis maſti pſidie & balau & imittaℓ pul. maſti. thuris & san. ꝺrac. boliar & corticis thuris aā. ʒ. j. olei rob. ℥. ij. ℞ clistere incarnati. Aliqui etiā ponūt in isto casu an thimonij loti vel eris vsti. ʒ. j. ℞ ergo clistere vel suppo ex istis. ℞. acaſ. ypoq̄ balauſtie terre sigillate aā. ℥. j. conchule marine aduste san. ꝺra. ceruse plumbi aā. ℥. ß. ℞. pul. & distem peret cū succis supdictis. & ℞ clisteria vel sup po. pōt etiā addi opij. ʒ. ij. in toto compoſito Omnia supdicta in maiori pte habēt locum: quādo dissinte est in inteſtinis inferioribus. ¶ Oñ aūt ℞ dissin. a flāte salso ille hu. purgaℓ cū mirab. ℥ebu. ℥. j. & ptim citrinis. ꝺa citrini ꝓma sua natura purgāt cholerā. scdo flegma. Cū ḡ flegma salsum ptim sit cōpositū a flāte & ptim a cholera sequiℓ ꝙ pueniēter pōt purga ri cū mirab. citrinis. deinde vtaℓ regimie sup dicto & ℞ clisteria supdicta vel eis silia. ꝓmo modo lauatiua. Scdo ꝓstrictiua. tertio incar natiua. imo etiā nutritiua ex aq carnis: si nu trimentū ꝑ os capi nō posset vel etiā ex lacte lapidato cuz stipticis. Post ista clisteria imo post exhibēda sunt tā in medicis ꝙ in cibo et potu ꝓstrictiua & stiptica. sequiℓ pul. Rab. in 9. al. qui vꝫ ad dissinī. ℞. spodij se. plātaginis et psilij aā. ʒ. ß. gūmi ara. boliar. aā. ʒ. ʒ. psiliū et bolus & gūi assenℓ. & ℞ pul. et denℓ. ʒ. ij. de mane & tantūdē de nocte ante prandiū et aīa cenā cum rob citonior vel sirupo mirtillorū. Daly iubet dari in ꝓncr pul. carabe. & trocis scos de carabe sequiℓ medicamē eius. ℞. gūi arabici terre sigillate aā. ℥. j. san. ꝺra. ypoq̄st. aā. ʒ. j. ℞. pul. & deℓ ante prandiū & ante cenaʒ cum aliquo sirupo cōstrictiuo vel cum aq ace tose vel portulace. his potest addi acaſsia et

Digitized by Google

et semen portulace ⁊ dēf cum succo vel aqua armagloſſe. Cum aūt cognoſcit manifeſte q̄ ſit a flegmate ſalſo p̄ exitum eius p̄ inferius: etiā quia ſapor ſalſus in ore ſentit. Poſt cliſtere ſupdictus dēf aliqua me⁹ in quibus ſit caliras cū ſtipticitate. ⁊ tunc valet ſe. naſturcij torrefacti ⁊ puluerizati ⁊ coctiuſq; ad. ʒ. iij et. ʒ. iiij. lactis capre bñ cum lapidibus cocti. Scdo ℞. ſic. ℞. ſe. naſturcij torrefacti. ʒ. vj. boliar⁹. ʒ. v. amidi ſe. baſiliconis añ. ʒ. iij. torref. ſine adultione addaſ croci ſan. dra. balauſtie añ. ʒ. j. ℈. pul'. vel trociſci denſ. ʒ. iij. cū ſirupo citonior vel mirtillor iurta tenor. ℈. j⁹. canonis gñalis ſi excoriatio eſt in inteſtis ſupiorib⁹. ⁊ ſi in inferioribus p̄ cliſtere lati oriſicij ſeu late canule iniciaſ. Medicamē valēs nō ſolū ad diſſint. verūetiam ad quēcūq; fluxus ſang. ⁊ eſt Cōſtantini ⁊ yſaach in viatico. ℞. boliar⁹ ſe. portulace. añ. ʒ. iiij. ſpodij ſe. acetoſe roſ. balau⁹ mir⁹ coriandri p̄parati torrefacti acaſſie ypoquiſtidos coralli ru. torrefacti añ. ʒ. iij. ſumach. ʒ. iij. ⁊ ℔. dragagā⁹ carabe ſe. mal ue biſmalue torrefactor. añ. ʒ. j. ℈. pul'. dētur ʒ. iij. per mōdū ſupdictū. vel ℞ trociſci cum ſucco armagloſſe. Si aūt eſſ nimis delicat⁹ ℞ elec⁹ cum ʒuc⁹ ſed non tm̄ valet. Rab iubet dare lac acetoſum cum puluere de boloſar⁹. Aliquādo aūt ſit fluxus ventris p̄pter aliquod apoſtema in interioribus generatum ⁊ diſruptum. ⁊ ſigna eius ſunt p̄ceſſio fe. et dolor ⁊ grauitas in illo mēbro in quo ē vel ſunt apoſtema extinde ceſſauit ille dolor ⁊ pulſa⁹. ⁊ poſt emittit ſanies aut ſan. aut totū mixtū. Iſta ſpecies indiget mūdificatiuis vt ē ydromel ⁊ aliquibus cōfortatiuis ⁊ defenſiuis inteſtinor̄ per cliſteria ⁊ per potum. Si fluxꝰ ventris ſiue diſſinteria eſt p̄pter medicinam laxatiuam denſ in potu. ʒ. iij. maſticis puluerizati tempati cum aqua roſ. vel pluuiali vel ſaltem frigida vel lacte lapidato cum eodem liquore in quo tempatus eſt. Ad idē ℈m auic. in. ℔. p̄mi. ℞. ſemen naſturci torrefacti. ʒ. iij. coquanſ cū lacte ferrato a quo extractum eſt butirum vſq; ad ſpiſſitudinē ⁊ eſt p̄batus. Itē ad idem valet tiriaca cū aqua plātaginis. ℔. ad fluxum ſupfluum p̄pter laxatiuū. ℞ muſcil lago de ſemine linit pſilio ⁊ dragagan⁹ ⁊ gūi arabico ⁊ naſturcio. ⁊ cū iſtis miſceaſ coagl̄ lepor̄is vel caprei. ⁊ denſ mixta cum vino et valet multū. Item comedat ⁊ bibat ⁊ dormiat ⁊ ceſſabit fluxus: quia ſomnus fortē retinet euacuatōes. ⁊ cū volueris magis dicere elleboꝛ moue corpus. cum ꝺo ſtare ſomnuꝫ facꝫ ⁊ noli mouere. ℔. amph̄. aphoriſmo. ʒ5. Jn ōnī. diſſin. ⁊ i oī fluxu ſā. ⁊ mēſtruor⁹ ⁊ emorroi darū valēt troci de ira figillata dicti in ca. de emoptoica ſi miniſtrenſ ſicut ibi dicetur. Ego quādo nō habeo ſirupū citonior nec mirtillorum ſumo de reſtrictiuis p̄ egēribus radicem quercus ⁊ meſpili ⁊ corticis ramor⁹ earum et corticis ſorbe. añ. ℥. M. j. cupulor⁹ glandiū pſidie balauſtie añ. ʒ. j. cōquaſſenſ ⁊ bullianſ in aqua pluuiali ſi haberi poteſt ſi nō in fontina ⁊ addanſ roſ. rub. berberis ſumach ſpodij et ſandal. ⁊ ru. ⁊ muſcatellini ⁊ mirtillor̄ añ. ʒ. ij. ʒuc⁹. quod ſufficit ℞ ſirupus vel aposima vt ibi videbiſ vel ex decoctiōe pōt fieri ēplm poſt colaturā ⁊ de colatura pōt fieri cliſtere addendo aquā armagloſſe ⁊ plātaginis minoris que q̄nq; neruia dr ⁊ ſuccum burſe paſtoris. Notandū q̄ cornu ceruinū vſtum ⁊ lotus cum aqua roſ vel plātaginis ⁊ duo cochlearia argenti ſumpta ex eo cum vino in quo gūmi dragagan⁹ fuerit eliquatū ſanat diſſinteriam Coagulū lepor̄is potatum cū vino idez facit et dob eſt. ʒ. j. ℞. ſe. plantagis ani⁹ torref. añ. ʒ. j. pſi⁹ ſang. dra. añ. ʒ. ß. ſorbeat totū cū vino rubeo groſſo in ieiuno. Et hoc tribus diebus nō interpolatis cōtinuabit. Peſtilentialis aūt fluxus curaſ ſicut dictuꝫ eſt in iſto. c. ⁊ cū eiſdem rebus. verūtamē dico q̄ tiriaca recēs vel ſi eſt antiqua miſceaſ ei parum opij. ⁊ detur ei omni mane. ʒ. j. cum aqua plantagis ⁊ valet. Secundo dico q̄ poma ⁊ pira agreſta citonia etiā ſi habes piſtenſ ⁊ extrahaſ ſucꝰ in quo madefſ: panni linei: ⁊ ſupponanſ ventri. Iſtud emplaſtruꝫ valet in diſſinteria. ℞. duos panes de mixtura nigros torref ſuper carbones ⁊ temperenſ cum aceto vel in vino nigro ⁊ piſtenſ fortiter. tunc addatur iſte pul' ℞. gallarum viridium cupullarum glandiū pſidie balauſtie corticis meſpuli añ. ℥. ij. roſ. amidi acaſſie boliar⁹ terre ſigillate ſang. dra. añ. ℥. j. ℈. puluis. incorporeſ cum ſupdicto pane addendo olei mirt. olei roſ. aque cupulor̄ roſ. aceti. añ. quod ſufficit ℞ ēplaſtruꝫ et ſupponaſ calm. Conqueruntur de nimio dolore quādo materia acuta tranſit p̄ excoriationem inteſtinorum vel in ipo actu excoriations. ⁊ tunc capianſ res ſtatim dicte oēs vel alique ⁊ bullianſ in vino vel in aqua ferrata ⁊ addatur camo. vel flores camelēt et melilot: et in eis bulliētibus ponatur ſpongia vel filtrum ⁊ expreſſum calidum loco dolenti appliceſ vel teneanſ tres vel. ℔. ſacculi pleni rebus ſupdictis et lebes cum vino ſu

Digitized by Google

per ignem bulliant in quo subito duo sacculi
pronciantur ⁊ vnus exp̄essus calidus appli-
cetur. ⁊ quando incepit refrigerari auferatur.
reliquus aūt teneat locū p̄mi ⁊ ista sunt sem-
per continuanda. Silr ⁊ reliqua me[a] q̄ ista
egritudo ē multum periculosa ⁊ caribdinosa:
⁊ non patitur ignorantiam nec inuamentum
phifici nec inobediētiam infirmi nec pigritiā
vel tepiditatem assistētium ⁊ seruitorum. Et
valet in isto casu clistere de sepo cap̄ cuꝫ oleo
ros. ⁊ aqua plāteginis volo te scire vnum q̄ si
fluxus dissintericus. vel alius est longus. non
est in posse hominum vt ita sepe leuet vel sur-
gat ad sellam. sed cōsulo q̄uis turpe estvt lin
teamen ponatur sub anchis: ⁊ ibi faciat nego
cia sua cōtinue remouēdo ⁊ renouando: ⁊ cir-
culum pudicitie cum pāno leui vel stupis ⁊ co
to mollibus mundificando. melius ē enīz mo
dicum erubescētie habere q̄ subito ad patres
antiquos ab hoc seculo transmeare. ¶ Item si
placet aquiescere practice ⁊ vsui meo propte-
rea q̄ pa. dissin. imo quēlibet fluxum ventris
sunt fastidiosi ⁊ comedere nō possunt. Ego ad
ministro eis omnem cibuꝫ in quo ipsi delectā
tur dūmodo accipiunt aliquid de pane cum
illo. verumtamen do in parua q̄titate vt etiā
de alijs victualibus cōpello eos ad sumēdum
Et do eis vinum vetus non acre. sed rubeum
⁊ maturum cum aqua ferrata in qua ponaſ
gūmi arabicum assatum bolus armenicus ⁊
spodium. Conqueruntur etiam de siti: do eis
inter vtrāq̄ comestionem zuc[m] ros. vel cōser
uam citonioꝝ: ⁊ in potu aquā coctam vel fer-
ratam cum candenti calibe. in omnibus repe
rio bonum effectuꝫ domino cooperante. si ha
bes sirupum mirtill[r] vel rob fructuꝫ stiptico
rum vel sirupū citoniozuꝫ cum aqua supra di
cta. bonum est eis si sufferant sitim non noce-
bit dissinterico si aliquando totus ventervn-
gatur cum oleo masticis ⁊ citoniozum super-
sperso puluere mirtillozum ⁊ ros. ⁊ san. dra. ⁊
masticis. cogetur dormire. ¶ Si autem assue-
rit fe. si putrida est vel etica vel effimera cito
se. dimittit infirmum vel infirmus se. tunc tñ
danda sunt stiptica frida cauēdo casa. non tñ
verēdum est ipsos cibare quecūq̄ sit se. si vir-
tus est debilitata nimis. Emplm bonū. R. po
ma ⁊ pira ⁊ citonia odozifera cum toto añ. 4.
numero cruste panis assi quar. j. ros. ru. ʒ. ij.
vini nigri: qd̄ sufficit ad incorporandū f emi
plastrum supra ventrē ⁊ retro p̄cipue sup lo-
cum dolorosuꝫ. possunt tñ addi stiptica frida.
Et valet vomitui ex cā casa, ⁊ si nō eēt multa
calitas addat puluis infra scriptus. R. mēte
absinthij thuris mastic̄ san. dra. añ. ʒ. j. acassie
cimi[t] assi anisi se. nasturcij torrefactoꝝ. añ. ʒ.
ß. ros. ru. murtillorꝝ. añ. ʒ. j. R. pluis ⁊ vꝫ mixt
cū supradicto emplo. vel caleſ. medietas pa-
nis de mixtura sup faciem ponaꝝ donec q̄si
ardeat ⁊ tunc madeſ. in aceto bullienti ⁊ asp
so puluere supradicto calidum ventri ⁊ retro
supponaſ. ⁊ hoc frequēter faciendum est sine
dubio valet vomitui ⁊ fluxui ventris: q̄ con-
fortat ⁊ stringit ⁊ repellit materiam ne a sto-
macho ⁊ in itestinis suscipiaſ. ⁊ scias q̄ vsus
spice[i] in cibis ⁊ potibus prohibet ne superflui
tates currant ad stomachum ⁊ intestina. Co-
riandrum fortis est ip̄ressionis in retinendo
cibum in stomacho. 16. 3[i]. c. de cura fluxus sto-
machi ⁊ intestinozum lubzificatiui. ¶ Notan-
dum q̄ ista que sequuntur fere valēt in omni
fluxu nisi esset ab opilatione factus q̄ tūc ali-
qua valent ⁊ aliqua non. p̄imum est calm se
tenere in lecto: ventosa posita sup vmbilicu-
lum. Caseus vetustus coctus in aqua postea
exsiccatus aqua ferrata cum calibe. lac capū
coctū cum calibe vel cum lapidib[s]. lauare pe-
des cum decoctione radicis filicis vel calca-
tripe. Somnus qualitercūq̄ fit de die vel de
nocte nisi esset a reumate in quo diurn[s] som-
nus non valet q̄ reuma augere videtur. Dicit
enim gordonius q̄ coaguluꝫ leporis ⁊ coagu
lum hedi ⁊ lac vaccinum vel ouinuꝫ a quo bu
tirum fuerit extractuꝫ ⁊ postea coquaſ. curat
fluxū ventris. Silr nasturcij se. torrefactū cā
lacte capre lapidato vel ferrato. Cōsomi mō
valet aqua tontrui vel pluuialis q̄ subtilis ⁊
penetrans est rōne calitatis acquisite p̄ actio
nem calozis solis que actio ip̄rimitur in vapo
re aqueo. ⁊ sic p̄ qūo aqua cisterne vel pluuia
lis valet in fluxu ventris. Durum tñ mihi vr
ponere certas vel certā medicinā q̄ curet oēz
spēm fluxus vētris hoc nō vr negandū sic sta
re in calore cōpetenti lecti ⁊ non ire ad aerem
frīdum nec calm excellenter. ¶ Si sanies ap-
paret in egestione ⁊ exit ab intestinis inferio-
ribus detur clistere mundificatiuum cū aqua
decoctionis ordei ⁊ melſ. postea dentur cliste
ria cōsolidatiua de rebus incarnatiuis ⁊ cō-
solidatiuis. Et si est in intestinis superioꝝ[ib] ita
desperatur pp causas iam dictas detur tamē
mellicratū in potu: deinde denſ p̄ supius res
consolidatiue ⁊ icarnatiue. Scdo pell[r] castanee
cocte distēperata cum succo plāteginis ⁊ po-
tata: sanat fluxum ventris constringendo ⁊
confortando. Gallina mūda ipleatur in vētre

Digitized by Google

rebus stipticis calis vel fris pul'cām egritudi
nis cū. 4. viteil' ouoꝝ coquaē ⁊ colet ⁊ in bro
dio f'. offe ⁊ de brodio bibat. Restrictiua i cā
cala sunt acassia sumach ypocistidos. Itē po
tus restrictiuꝰ ⁊ fitis eoꝝ sedatiuꝰ fit ꝙ in aq̄
cisterne decoquaē duo coctana interi' mun
data ⁊ in decoctiōe ponaē galle cinamomū
⁊ zuc'ⁱ ⁊ bibat p tres dies. ¶ Alia est diffin' im
proprie dicta. qz nō est cū excoriatione itesti
noꝝ ⁊ ista est fluxus hūoralis ⁊ differt ab
alia qz in ista nō existit excoriatio siue rasura
itestinoꝝ. Scōo qz in ista exit san. subito ⁊ in
magna q̄tit' ⁊ iste dr̄ fluxus epaticus. Ba' aūt
6. de morbo. c. 5. dicit ꝙ ista hꝫ. 3. spēs. prima est
que fit in aliq̄bus ociosis ipletis san' vl' in bn̄
reficientib' se exercitia postponentes ꝓsueta
⁊ in q̄busdā mutilat. talis enī supflue iplētur
sanguin' ⁊ nā sentiens supfluum tanq̄ directa
ab agente ifallibili cū bona ⁊ regulata expul
siua expellit de illo san' supfluo aliquā q̄tita
tem vsq̄ ad epar per eosdem meatus p quos
transiuit ab epate vsq̄ ad locum in quo cōti
nebatur. Et signum istius est qz exit san. pur'
pulcer plurime q̄ntitatis ⁊ subito exit ⁊ cessat
velociter ⁊ est paroxismalis qz per tēpoꝝ in
terualla procedit. Et aliqui qui vocaē debi
les in arte iudicant ꝙ sint tales fluxꝰ ab emoꝝ
roydibus intrinsecis: que exterius nō appent
⁊ non est verū. Aliquādo venit similis fluxus
sanguinis ex medicina laxatiua qz ad magnū
fluxū ⁊ eūationē humoꝝ ratione caliditat' in
stomacho ⁊ intestinis derelicta adhuc virtus
expulsiua expellit sanguinem iam irregulata
ex fortitudine medicine. ⁊ ista species cogno
scitur qz medicina quā assumpsit fuit molesta
⁊ violenta cum multis ventris torsionibus.
¶ Secūda species isti' fluxus epatici fit a de
bili retentiua epatis: qz epar non potest per
fecte retinere cibum nec per ꝓpis digerere cū
in oī actione pfecta requirat rēs ⁊ moza suffi
ciens. Et in isto casu expellit sang. ad moduꝫ
loture carnis. ita ꝙ videtur aqua tincta cum
san'. ⁊ exit sil'r cum magna q̄ntitate. Et si aliq̄
liter retētiua vigoretur ⁊ digestiua magꝝ opa
tur. ⁊ hoc est qđ dicit Ba'. 6. de iter. c. 7. sic ep
si nō poterit cibum a sto° ad ipsum venientem
retinere: sciatis contētuam esse defectā. Qua
re in initio huius passiōis necessario erit ege
stio cum erugie sanguinis cōmixta. postea cū
grossitie ⁊ quasi fece vini. hec ille. Et istam vi
di aliquando exire subito ⁊ in magna q̄tita
te cū magna caliditate epatis ⁊ fe. Et vna vi
ce vnus epaticus curatus fuit in quo tēporis
spacio cū appositione pānoꝝ ros. calefactoꝝ
sup regulā in vapore aceti sup regionē epat. ⁊
hoc feci carēs oia alia me'. ⁊ qz antiquꝰ ⁊ debi
lis nō poterat sustinere flōtomiam. ¶ Tertia
spēs est in q̄ san. q̄ exit est niger ⁊ lucidioꝝ nā
li sanguine. ⁊ vr̄ ꝙ fit sanguis mlic'. qz sang.
vemens ⁊ regurgitans vsq̄ ad itestina nigre
scit ibi. vt dicit Ba'. 6. de morbo. c. 5. ⁊. 5. de in
ter. c. penul. ⁊ ista fit ꝓncipal'r a debilitate vir
tutis attractiue mēbroꝝ ⁊ ex ꝓsequēti a fortis
tudine virtutis expulsiue siue a debilitate re
tentiue. vel fit pp opilationem in epate: qz ep
bn̄ iam digessit. sed digestum transire nō pōt
propter opilationem. ¶ Quarta species fluꝝ
sang'ⁱ vel epatici est qui venit ab emoꝝroydi
bus interioribus ⁊ signum istius est qz sang.
exit purus tendēs ad nigredinē. ⁊ egestio est
laudabilis a san. separata. ¶ Quinta spēs est
que venit propter rupturam venarū. ista ve
nit subito ⁊ velociter ⁊ in magna q̄ntitate vel
pua sm q̄ntitatem vene rupte. Differētia tm̄ in
ter fluxū epaticū ⁊ intestinalē vel alterⁱ mem
bri pōt assignari propterea qz epaticus est si
ne dolore ⁊ est periodal'. alij autem sunt cum
dolore vel grauitate membroꝝ a quib' ma
teria procedit ⁊ magis fluit de nocte.

Cura fluxus sanguinis qui non est ppie
dissinteria. Si autem iste fluxus ve
niat in mutilatis vel in ociosis repletis: f' ab
stinentia ⁊ flōia ⁊ iniungatur eis labor: ⁊ pur
getur sepe si indiget. Et si fuerit ex medicina
laxatiua: curetur vt iam superius dictum est:
dando se. nasturcij torefacti. 3. iij. cocti cuꝫ la
cte lapidato vel ferrato. Et somnus prouoce
tur post acceptionem ciborum ⁊ medicinaruꝫ
stipticarum. Si venerit fluxus sanguinꝰ subi
to ad modum loture carnis. iste est epaticus:
⁊ tunc fiat flōtomia de epatica ⁊ dentur troci
sci de spodio. Et super epar fiat emplastrum
tale. Rr. ros. ru. san'. ru. ⁊ mus catellini. aā. 5.
4. spicē. 3. j. farine ordei. ℥. ij. vini ⁊ aceti ana.
qꝫ sufficiat. f' emplastrum. ⁊ tepidum apponatur
vt melius fiat penetratio. dentur triasand' si
causa est calida: vel dentur electuaⁱ ⁊ alia me
dicaⁱ calida si causa est frigida. In tertia aūt
spē confert flōia vene mediane ⁊ confert frica
tio totius corporis de mane ⁊ de sero. vt nutri
mentum ad membra extriseca attrahatur. Et
tunc valent diuretica ⁊ vinum subtile mini
stratum post cibum ⁊ aliqua electuaria faciēs
tria cibuꝫ penetrare. Postq̄ cognoscitur ꝙ in
stomacho aliqliter fit digestus. Et Auicenna
elegit sibi diacalamentum qđ valet in cā fri

Digitized by Google

gida diazinziberos ⁊ filia. Quarta spēs q̄ ve-
nit ꝓpter rupturā venarū curat cum medicis
dictis in emopthoica. verūtñ ꝓsideret mēbrū
a q̄ ꝓcedit. ⁊ tūc cū rebus stipticis misceant me
dicine dirigētes ad illud mēbrum. ¶ Restat g̃
dicere q̄ cura vlis fluxus vētris si non est ab
opilone est cū restrictiuis ⁊ ꝯfortatiuis ⁊ de-
siccatiuis ⁊ ꝯsolidatiuis. Cū g̃ est ab opilone
dent apitiua suo⁹ apitiua cal̃a in cā frigida ⁊
ecōuerso. Apitiua tñ q̄ admistro in fluxu ven-
tris sunt radiq̄ apitiue. apij et fen' ꝑ⁹ bruscī
spagi ⁊ gmis ⁊ cicoree ⁊ silr semina eor. ⁊ ad
dat cimi an' carui ameos siseleos cuscute. Si
cā est cal̃a addāt. iiij. semia fria maiora ⁊ mi-
nora. Et vs siseleos ameos capillus veneris
cicorea spica' ⁊ celtica ⁊ filia. Ista aūt debēt
decoq̄ in vino al. vel clareto vel in aq̄ ferrata
vel pluuiali ⁊ admistra tpe ꝺecētivt nouisti
¶ Posito aūt q̄ nō sit opilo ⁊ volum⁹ ꝯforta
re ⁊ tutē retentiuā ⁊ mēbra hūores aliūde ve
nētes recipiētia sicut est epar ⁊ sto⁹ ⁊ itestina
tūc int⁹ ⁊ ex approximent res cōsolidatiue et
cōfortatiue restrictiue q̄ sūt iste. Jn cā calida
bol⁹ armenic⁹ terra sigilla sang. dra. ypoqstis
dos acassia pfidia balaustia cortex citomorū
citonia nespula sorbe cortic̃ earū cortex q̃r⁹
cupulle glādiū lutū samiū cortices castanee
mirtill' berberis sumach se. ⁊ herba rob. et se.
ei⁹ sandꝫ plātago bursa pastoris ♑ga pastoris
se. acetose acetū aq̄ rob. bedegar q̄nq̄ neruia
galle cauda eq̄na ⁊ filia. Jn cā aūt fria valēt
thus mastix stozax calamita ambra nux cipssi
⁊ folia ei⁹ cortex thuris garioph' anisuz cimi⁹
se. nasturcij reub. tozref ⁊ filia. Et vl' ꝑm di-
stinctionē causarū aliq̄ addēdo vel dimēdo.
valēt etiā trocisci de terra sigillata dicti i. c.
de emopthoa. Valēt vtiq̄ isti trocisci. R. spo
dij rasure eboris alūis assi añ. ʒ. ß. rob. ru. mar
garitarū cozalli al. ⁊ ru. sandꝫ muscatelli cara
be san. dra. ambre gris añ. ʒ. ij. distēpent cum
succo mirt̃ vel sir⁹ rob. vel cū aliq̄ stiptico suc
co. ⁊ ℔ trocisci pōderātes. ʒ. j. ⁊ ß. det vnus de
mane añ cibū cū aliq̄ de sirupis supdictis vel
cū lacte lapidato vel ferrato. valēt em̃ contra
fluxū epaticū ⁊ ꝯ multas alias spēs fluxꝰ ven
tris nisi eēt ex ostipatōe vel opilatōne in qua
damus supdicta apitiua addēdo se. dauci ab
sin⁹ ⁊ filia reub. cū vino al. ⁊ an' ⁊ semen na-
stur' tozrefacti. Et si est debilitas vs aq̄ distil-
lata fen' apij. ⁊ pet⁹ gmis ⁊ similiū ⁊ aq̄ ferra-
ta ⁊ vinū limphet cū aliq̄ istarū aquarū. Jte
rū ne mēbra recipiāt humores vngat stōach⁹
⁊ regio epatis cū oleo masticis ⁊ suspargat
puluis rerū stipticarū supdictarū. Et iterum
vngat cū oleo citonioꝝ ⁊ suspspargat puluis
supdictus de rebus stipticis q̄ etiā interi⁹ ali
quo modo sunt tribuēda. ꝺz etiā q̄ ēplm fcm
de solo mastice cū pauca terebētina vs i fluxu
vētris ꝯfortando sto^m ne superflua recipiat ⁊
ipm coadunādo ⁊ stipticando ⁊c.

¶ Repetitio fluxus ventris.

b **Reuis** aūt flux⁹ vētris repe-
titio talis ē. flux⁹ ven
tris epatic⁹ et intestinalis sangui-
nei hñt int se dr̃iam. qñ san. et hu-
mores mali exeūtes ab intestinis venūt cuz
rasura ⁊ excoriatōe eoꝝ ⁊ cū dolore ⁊ pūctura
⁊ nō venit subito. ⁊ ꝓtinuat ista egō cum suis
accñtib⁹ ꝑ multos dies. Epatic⁹ aūt venit sine
dolore ⁊ pūctura ⁊ sine rasura ⁊ venit subito ⁊
nō ꝓtinuat. imo hz ꝓiodos ⁊ venit magis de
nocte. ⁊ post alia egōnē sine pmixtiōe. ¶ Dr̃ia
aūt int flux⁹ epaticū ⁊ stōricū sine san. ē: qñ
epatic⁹ chilosus est ⁊ eq̃lis q̄ ias sto⁹ opatus
fuit in eo q̃tuz ad ipm ꝓtinebat. ⁊ ꝺa stetit in
sto^o ꝑ duas hozas aut plus aliqua impssio et
influētia epatis remāsit in eo. si vo eēt ꝓpter
stomachū in eo sentiret gñedo ⁊ dolor et no-
cumentū sensibile ⁊ manifestū. ¶ Dr̃ia aūt in
ter chilosum sanguineū ⁊ epaticū ⁊ illuz q̄ fit
ex meseraica q̄ in eo ex meseraica fit si adest
aliquod signū debilitatis epatis in vrina nec
in alijs. Et si venit ab epate: vrina est tenuis.
⁊ vtplurimū remissa. fluxus aūt vētris fact⁹ a
residuatiōe epat̃ vel ab vlceratōe epat̃ est vio
lentus ⁊ antecedit eū se. ⁊ tussis sicca. Et si fit
ab alijs mēbris sine epate est sine se. fluxū vo
vētris factū ꝓpter apata vl vlcera vel ꝓpter
corosionē ꝓcedit se. ⁊ adest arefactio corpis.
⁊ ꝑmo exit flux⁹ subtilis violētus ⁊ resudati-
uus. ⁊ postea in fine ingrossat. ⁊ post eruptio
nē apat̃ exit sanies ⁊ virulētia. Et q̄nq̄ exit
cū ea san. fīt exit in apatibus crepat̃ exterius
ꝑmo sanies: scdo sang. qui paratus erat in sa
niem cōuerti. Si vo est a sola corrosione seu
a rasiōe vel superficiali vlcere talis inq̃ est cū
doloribus circa epatis regionē: ⁊ talis est in
pua quātitate. Si aūt fiat fluxus a fortitudie
virutis expulsiue superflua expellētis ⁊ supflui-
tates diu in corpe congregatas. ⁊ aliq̄n venit
diuersitas colox in egōmb⁹ ꝑm diuersitatem
humox in corpe exñtiū ⁊ cū hoc nō adest feb.
nec signū apatis. Egestio aūt q̄ venit ex debi
litate epatis ē ꝑmo lauatiua ac si hō lauaret
vas in quo carnes crude fuerint posite vel re
manate. Postea si magꝫ durat efficit feculenta.

Digitized by Google

Si rasura ⁊ excoria°ē i iteſtis ſupioꝛib⁹ꝑ magnā pauſam forte p vnā hoꝛā vel ꝑ dimidiaꝫ ſunt dolores ab vmbelico ſupius. ⁊ cum hoc feces cū rasuris ſunt multū mixte. Si autem eſt in inteſtinis inferioꝛibus nō tāta eſt moꝛa inter doloꝛē ⁊ aſſellationē nec etiam ita bene ſunt mixte rasure cū fecibus: imo bñ poſſunt eligi ⁊ iudicari ſeparate.

Curatio ſi eſt ꝓpr' apa in aliq̄ mēbꝛo⁹ rū interioꝝ: tunc cureſ illud apa flōmando repcurrēdo in ꝑn° ⁊ reſoluēdo ⁊ finalr mūdificando poſt ruptura ꝑ loca apparētia ad q̄ natura conat' expellere. Et ſi ſit ꝓpter debilitatē epatis vel ſto' ⁊c. tūc cōfoꝛtet ꝑm ſuā nām ſicut iā ſupius dictū eſt. Aui. aūt ponit aucte ſua ꝓpa ⁊ aliozum ꝙ paſſule pingues comeſte ſunt multū laudate ⁊ ꝙ ipe curauit fluxū epaticū lotiuū difficilē cuz eis. Et debēt cōedi cū toto: qz arilli ꝓfortāt dulcia libēter attrahūt ab epate. Et vide i cura diarrie epatice et fiat ſicut ibi doceſ. Deinde ſ tale vnguētū cū q̄ ꝑn vngi latera ⁊ vēr q̄ vz. ℞. ſcolopēdrie coꝛticis capparis ſpice' ſpice^ce galang' agreſtis capillis veneris recētis ſe. enō. ſe. ſcariole poli mōtani lupioꝝ fenug' abſin' camedreos añ. ʒ. j. gūmi arab. lacce maſticis añ. ʒ. j. et ꝑ. Iſtud vng^m ꝑtim eſt apti^m ⁊ ꝑtim ſedatiuū doloꝛis ⁊ ꝑtim eſt ꝓfortati^m Et oꝫ fieri cū eo inūctio circa latera ⁊ ventreꝫ ⁊ doꝛſum. ꝓuocet tñ ꝑus vomit⁹ cū ſe. rafani ⁊ atriplic vel cū ſucco mediani coꝛtic ſābuci. de quo deſ. ʒ. j. oēs iſte me^ce excepto gūis bullitā tur in olco poſt cōquaſſationē: imo bñ piſtad ⁊ gūe rēpenſ in vino calo ⁊ addita cera modica ℞ vnguentū. ℣ Nunc aūt ſequiſ potus aperitiuus qui aperit opilationes meſeraicaruz et ſplenis. ℞. radicis apij feniculi et ſparagi bruſci ḡminis añ. ℥v. j. cōquaſſenſ poſt mundificationē ⁊ tempenſ in aceto foꝛtiſſimo per ſex hoꝛas. Deinde recipe capilli veneris recētis. ℥v. ij. enō ſcarioł abſin' cētauree. añ. ℥v. j lacce azari calami aro' ſpice' ⁊ celti^ce coꝛticis capparis. añ. ʒ. j. mell. ℈uc'. añ. ℍ'. j. ytaſ iſto ſirupo cū decoctiōe cicerū ru. audacſ valet in omni enfrari interioꝝ mēbꝛoꝝ. Fiat etiā decoctio deopilatiua ex ameos ⁊ ſe. per° ⁊ apij ſfen' cū vino al. ⁊ aqua. vz vltra hoc oꝛimel ſql litiū qz extenuat hūoꝛes faciētes opilones. ⁊ cū hoc ꝓcuraꝛ vomitū qui frequēter in fluxu ventris eſt neceſſarius.

Dieta habentiū fluxū ventris ꝑter opilationē. iam aliq̄d dictū eſt i iſto ca. ſupius de diſſinteria, verūtamē vltra hoc conſulimus q̄ denſ cibaria que hñt in ſe virtutem remanēdi diu in ſtomacho ⁊ in iteſtina fine coꝛruptōe: ⁊ aliqualr habeāt ℞tutē adhe ſiuā ⁊ conſolidatiuā ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ imo etiā mūdificatiuā ꝑ viā adheſiōis. ita q̄ ille cibus adhereat ſtomacho ⁊ inteſtis ⁊ claudat etiā vias ꝑ quas hūoꝛes a toto coꝛpe vel ab aliquo mēbꝛo ab epar ⁊ ſtomachū ⁊ iteſtina remittunſ. Jn iſto loco poteris cogſcere q̄tū iuuat adminiſtrare ſtomachū ⁊ epar ⁊ ſplenem cōfoꝛtantia: qz ſi iſta in ſe ſint foꝛtia nulla ei nea recipient in toto coꝛpe veniētia. Et ideo Daly de regali diſpōne iubet dare cibum de biſcoto cū lacte lapidato capꝛe vel vacce. Et valet cibus de amido ⁊ auena mūda cum ſſli lacte. valent etiā pedes mutonis ꝑus cocti in aqua. deinde in lacte capꝛe ita ꝙ comedat pedes ⁊ poſtea bibat lac. Lac ferratum ꝑ ſe liberat eos a moꝛte ſi comedere nō ꝑſit. Et melꝫ ſi aliquid ꝑus comedere poſſint. Riſus comeſtum cum lacte vel cū iure carnis vz. cōpetēs cibus ſit ex ſan. capꝛeti ⁊ inteſtinis eius coctꝫ ⁊ minutim inſciſis ⁊ modica mēta ⁊ cinamo° ⁊ reuertaſ in ſtomacho capꝛeti ꝑus cocto: et iterum bulliaſ ⁊ pdeſt ſi auide capiaſ ad modum bernentiū. ſi poteſt comedat offas pāis azimi in iure carniū cū caſeo antiq̄. ℞ paſtilł ex citonio intus ⁊ exterius mūdato⁹ ꝑbullito in iure bonarū carniuz: addēdo turturem vel columbā vel paruas auicł's cū puluere cinamomi ⁊ ſpice'. Turtures etiā ⁊ colūbi pdices ⁊ auicule parue ꝑc^e almineheic hñt ꝓpetatem diu remanēdi in ſtomacho⁹ in inteſtinis ſine coꝛruptione. ⁊ per iſtam viam caro pauonis iuuat ſi tenera eſt cū eius ſalſa aut alia que uocat appetitū. Et cū hoc caro per magnum tꝑus manēs ſi nō digerit nō coꝛrūpit. Et auiculis ergo ſupdictis poteſt fieri cibus qui ꝺr ciuet. Et machinenſ cibi diuerſi in q̄bus delectenſ: ⁊ vinū nō auferaſ ſi ad vmbzā fuerint nutriti. Et comedat riſuz cādaruſuz triticum ⁊ multa cōſimilia. ⁊ bꝛodiū factū cuz vitellis ouoꝝ ꝑus coctis ⁊ piſtatis cum epate galline et ſpēbus ⁊ modico aceto. et valent interioꝛa capꝛeti ⁊ epar mutonis ⁊ ſimilia. Et ſi comedere nō poteſt bibat lac lapidatū ⁊ colaturaz de gallina ⁊ de perdicibus toſtis in q̄bus aliquid ponatur de pulueribus reſtrictiuis iuncta cum cinamomo et ſpice' et ſimilib'. Rubar^m aſſum cum ſucco plantaginis multum valet: vt dicunt autoꝛes. ⁊ glandes aſſe. Denſ etiā cibi qui in parua q̄ātitate multum nutriunt vt qua ⁊ ius carniū electua^m cum q̄is

Digitized by Google

testiculi gallozum epar galline pinguis aqua carnis. in loco q aliquis masticare non possit ministrentur etiam pisces tosti in craticula. Consulo q in omnibus vratur aqua ferrata cum calibe: t cum ea bulliet intus ponatur mastix: t valet si fe. non fuerit. queratur maturius t sapidius vinum qō reperi potent vt ē venarchia vel malueſia vel vinum grecum vl vinum de azoya t est vinum coctū antiquum vel vinū de tauro vel de matricali vel de vino bastardo qō ferē de portugalia: t miſceat cū eis de aqua ferrata t comedat in eis vipas t poter in parua quātitate.

Declaratio in fluxu ventris primo notandus est q dictum fuit in p̄m a pronosticatione q si diſſin^{a} vel excoriatio est in intestinis superioribus t gracilibus ē magis periculosa q si esset in groſſis: t causa huius ē q groſſa sunt magis carnosa t magis susceptiua consolidationis ītr gracilia tamen vlcerata. Intestinum ieiunū si fit vlceratum ē magis periculosum propter aliquas causas. Prima ē propter gracilitatē sui corporis. Secunda propter multitudinem venarum que in eo sunt. Tertia propter colerā que ad ipsum mittitur ab epate que imediate obuiat et cum sua fortitudine t mordicatiōe propter quā vlcus augetur t fluxus augmentatur. ¶ Quarta propter propinquitatē suam ad epar qō est mēbrum nobile t principale. Et non est aliqō intestinum ita epati ꝓpinquus sicut ieiunū et sicut dicit Auī. in. 16. 3^{i}. in. c. de solutione ventris oium modoz. Quinta causa periculi est q ita modicū in eo possunt remanere medicine date ad restringendū t consolidandum sicut cibus ad digerendū. ¶ Secundo notandum q in tenasmone t in diſſin. sequēte tenasmonē patientes debent abstinere a rebus valde salsis t amaris t a reb⁹ acetosis t acutis: q omnia ista faciunt egestionem dolorosam t mordicatiuam t excoriatiuam. Auī. in. 16. 3^{i}. in. c. de tenasmone. ¶ Tertio sciēdum q in lienteria cibus non potest digestionem expectare propter debilitatem retentiue t fortitudiuem expulsiue. Illi tū cibi t potus indigesti q̄ non habent in se maliciā nec acuitatē sicut hu. acuti t colerici ideo non causant dolorem nec etiā corrūpunt q̄ non diu remanent in stomacho t intestinis. nam longa retentia vel remanentia ciboz̄ in stomacho vel intestinis est causa corruptiōis eoz̄ vt alibi visum est: nec etiam aliquid ab eis pōt coagulari nec digeri: imo q nihil ab eis separatur. Et ideo in libro ypo. de lienteria inuenit q in lienteria cibus subtilis non coagulatus fine dolore egredit. 6. ampho. cōmēto primo. Possumus ergo ex istis assignare t firmare signum distinctiuum q in diſſin^{a} adest mun⁹ doloz. in diarria autem vel lienteria modicus. ¶ Quarto sciendum q res calide virtualiter iuuant frequēter ad retinendum fluxum ventris propter tria. Primo q̄ faciunt cibū penetrare. Secundo q̄ prouocant vrinam. Tertio q̄ faciūt sudare. t ꝑm q dicit Auicē. in. 16. 3^{i}. in. c. de cura fluxus ventris absolute quando q̄ vinum purum antiquum facit hoc: imo qñ q accidit q ille qui habet fluxum vētris si bibit de vino puro antiquo multū ita q̄ sit semper ebrius retinetur natura eius: hec ille. Et ego dico q in tali vino est. Quarta proprietas q̄ facit dormire. Et quinta q̄ iuuat ꝺigestiuam. hoc autem intelligitur quando temperate sumitur t quando non adest fe. nec flux⁹ est a calidis humoribus colericis. t iste ē vn⁹ casus in quo ebrietas iuuat sed ꝓ alio adiuuatorio in multis t in alijs nocet casibus ꝓpter quod a sapientibus t ab alijs vt non fiant fatui debet euitari. ¶ Quinto scias q antiq̄ ponebant medicinas cauterizantes t fortes in clisteribus vt est arsenicum es vstum alumen calx viua t similia. t intentio eorum fuit quia vlcera exteriora curantur cum istis. Simili modo ꝺz fieri in vlceribus intestinorum. ſſdo do apud modernos non fit ſſd sed solum imitantur medicine restrictiue t incarnatiue vt olibanum mastix bolus armenicus sarcocola cortex thuris. t similia. Et si aliquid miſcem⁹ de supradictis illud est bene repressum t in pua q̄ntitate t tunc non possunt nocere. Unde Auicē. Cum q̄ administramus clisteria in quibus ponuntur medicine cauterizantes illō est pernitiosum. ¶ Sexto nota q si tu cognoscis q causa fluxus ventris sit opilatio miseraicarum vel aliarū venarū nunq̄ debes mistrare restrictiua sed semp aperitiua nec cuz aperitiuis miscenda sunt ꝓstrictiua. Cōfidens de ꝺn ta virtute naturali disgregatiua quam aliqui posuerunt: q̄ operationes istaz medicinaruz oino sunt contrarie t per tam strictum locum debent transire q̄ vix poterit fieri segregatio imo qō deterius est aperitiua ducunt restricti ua ad loca opilata. t̄ fit maioz constrictio. sed solum dentur aperitiua quibus aliq̄d miſceatur aceti q̄ rōne sue terrestreitatis remanendo in vijs opilatis cum sua acuitate fortⁱ⁹ de opilat q̄ vinū t liqueſcere facit res opilātes.

Digitized by Google

¶ Septimo dubitaꝫ qđo in lienteria cibi pñt exire sine digõne ꝓsiderata ĩtestinoꝝ lõgitudine. Ꝓ ꝛio dicẽdũ ꝙ in lienteria sunt multi gradus: nã q̃uis dicaꝫ ꝙ in lienteria cibi ꝛ potꝰ exeũt in eadẽ q̃tate ꝛ q̃litate in qbꝰ accepti fuerũt: bñ itelligiꝫ q̃tũ ad digõnem in q̃ fora ꝛ calor cibor totaliꝝ remouet nõ tñ q̃tũ ad ꝑuationẽ totalẽ alteratiõis: ĩmo ꝛ alteraꝫ ꝑm magis ꝛ minꝰ qz nõ pñt ita longã viã trãsire sine aliq̃li alteratione ꝛ digõne. Et iuxta bñ sciẽdũ ꝙ sicut errorꝫ factꝰ in ꝓia digõne nisi fit puꝰ in scõa nec in tertia corrigi nõ põt: eq̃li modo filꝰ ꝓsideratio ẽ int̃ ĩtestina qz vnuꝝ alterius errorẽ corrigere nõ põt: ꝛc ꝑ oĩa cibi transeũt indigesti vel male digesti ꝛ incõplete. ¶ Octauo itelligendũ ꝙ ĩterdũ facimꝰ longã positionẽ aliq̃n longã declarationẽ aliq̃n notabilia. ꝛ hoc facimus. qz aliq̃n ꝓacticamꝰ ꝛ ordiamꝰ alij legũt: alij r̃ident. alij ꝓsant ꝛ declarant intẽtiones meꝝ: nec ẽt iustuꝝ videreꝫ vt autores predecessoꝝ absorberẽ. Ideirco cũ oĩno ista sint vtilia obmittẽda nõ sunt in breuibus enim codicibus bñ minime cõtineri ualebunt. ¶ Nono vr̃ eẽ ꝓsentiendũ dissinteriã: raro ex opilatione meseraicarum posse ꝓuenire: qz si essent clause iaꝫ mali hũores a stoº ad intestina possent trãsmeare citius aut fe. aut aliã cõstituerent egritudinem. Sili mõ de lienteria ẽ sciendũ qz cum in ea cibi sint ĩdigesti nõ sine merito ab attrahẽte natura repudiantꝰ: qz nõ ꝑtinent ad suũ oule: q̃uis in via nullũ sit impedimentũ. diarria aũt semp a calꝛ efrari generatur: qz in lienteria iam cibi sũt digesti verumtamen lubricando ruunt inferius ꝓp aliꝝ quã causaꝝ cõmemoratam ꝓsentiã. ꝛ aliq̃n ꝓp dictã opilationẽ. Qz aũt cã opilationis dicte fluxus vẽtris spẽs pñt generari ꝛ fieri aliquãdo hoc nõ nego. ¶ Decimo sciendũ ꝙ ĩterdum venit fluxus hũoꝝ multoꝝ coloꝝ ꝛ videꝫ ꝙ fit dissinᵃ: ꝛ non ẽ nec ẽ vicio epatis ĩmo fit a natura volẽte purgare ꝛ deonerare se virtute expulsiua fortꝛ existente. ꝛ hoc dicit Haᵛ. 6. de inter. c. 7. Item aliq̃n egõ diuersi coloꝛis ẽ ꝙ non fit ꝓp defectionẽ epatis sed ꝓp sanitatem expulsiue virtuꝫ. sed hoc vt plurimũ contingit homini toto exĩte sano. Et cã ẽ abundantia hũoꝝ expellendoꝝ in corꝑe fit quoq̃ plurimũ cũ nã mouet in expellendo illud qđ in ifirmo epate coadunatuꝝ ẽ ad suã nãm redeunte. Nam mali humores si in epate digeruntur cõsequitur vt ex hac digõne malus a bono separetur. Iuuatᵐ est ꝙ bonum est tꝛ ꝛ malum expellitur. hec illeybi supra. ¶ Undecimo notandum ꝙ in dissin. etiã in forti thonasmone appet in tactu aliq̃r ꝛ in motu pulsus ꝙ ibi fit fe. ꝑ non vr̃ mihi ꝙ semp fit formaliter fe. sed vez ẽ ꝙ ibi ẽ supcalefactio ꝓp cõmotionẽ hũoꝝ qui sunt calꝛ. scõo ꝓp motuꝝ corꝑis. tertio ꝓp insommietatẽ. qrto ꝓp abstinentiam: qz tales mãducaꝫ nõ pñt. ꝛ iõ vinuꝝ nõ totaliꝝ in eis est auferenduꝝ si aliq̃ cibaria suscipe non pñt nec lac. ¶ Duodecimo aduertendũ ꝙ lꝫ fit dictũ ꝙ si vlceratio sit in iferioribus ĩtestinis debẽt meꝝ cõstrictiue mistrari per iferius nõ tñ ꝓp hoc dimittimus dare cõstringentia ꝑ supius. qz ista cũ sua terrestreitate quã non cito ꝓdunt iuuabunt in transeũdo ꝑ loca excoriata ipsa ꝓsolidando ꝛ stipticãdo ꝗn aũt clisteria iuuent in excoriatiõe supiorum non nego. qz aliq̃n ꝑs clisteris non soluꝝ ad supioꝛa transit ĩtestina. verũetiã ad stoᵐ vt visum est in. c. de yliaca. ꝛ videbiꝫ deo iubẽte. ¶ Tertiodecimo scias ꝙ posito ꝙ dissinᵃ. fit sine periculo adhuc cõualescentibꝰ per multũ tꝑs durat fluxus ventris ꝛ aliqualis excoriatio alicuius ptis intestini q̃s malus hu. excoriaᵉ non potuit sed ipsa diutius currendo quasi mollificauit ꝛ maturauit vt facilꝰ cũ egõe. ꝛ hũoꝛibus eliqueꝫ: ꝛ hoc fere durat donec totum sit ꝓsolidarᵐ. Quibusdã ẽt iam in quales scentia accidit vomitᵒ colericus de mane ieiuno stoº: ꝛ nihil cibi accipe pñt donec citrinaꝝ vel rubeã colerã ꝓiecerint. ¶ Quartodecimo scias ꝙ ego raro vel forte nunq̃ vidi aliquẽs bene comedentẽ si comestionẽ bonoꝝ cõtinet cibarioꝝ ex dissin. ꝑclitaꝰ iuxta illud ypoᶜ ampho. amph. 33. in oĩ egritudine ꝓfortaᵗ mẽte ꝛ bñ se hr̃e ad oblones bonuꝝ est ꝛc. Sed si comedere non pñt malũ ꝓ eis vt visum ẽ in iudicijs: sed r̃e vir pñt comedere qz saliua eis deficit: ideo cum hũidis sunt nutriẽdi. ¶ Qui decimo notandũ ꝙ antiqui vtplurimũ dant in dissin. ꝛ in fluxu ventris in pulueribus vel in trociscis medicinas suas ꝛ hoc faciunt qz maiorẽ q̃titatẽ eaꝝ recipiunt stoº q̃ si darentur in electuarijs factꝫ cũ ꝛucº vl rabuꝫ. ¶ Sextodecimo clarificat gordonius illd ꝙ dictum est in vltio iudicio scz ꝙ lienteria veniẽs post dissin. est incurabilis. ꝛ rõ est: qz villi ĩtestinoꝝ trãsuersales mediantibꝰ qbꝰ fit retẽtio sunt ꝓsumpti rõne vlceris ꝑfundati in eis ꝛ cum sint mẽbra radicaᵗ amplius non pñt restaurari. ꝛ sic non põt fieri bona retentio nec ꝑ ꝑs ꝑfectã oĩum assumptoꝝ digõ: ꝛ sic lubrificatio ꝛ perpetua lienteria. non tñ ꝑpter hoc moriuntur qz non est verisimile ꝙ oĩa intestina

Digitized by Google

sint vlcerata nec villi oiuz iteſtinoꝝ ꝓſumpti. ⁊ iō aliqliter nutruntᵉ ⁊ viuunt macre tñ. Et ego bñ vidi aliqs qs non potui curare. ¶ 17°. dubitaᵗ cū Bꝛndo de gordo°. vtrū ſuba epaᵗ in fluxu ventris ꝑ egōnē poſſet emitti. ⁊ vr q ſic q: ſi aliqd ipediret: hoc marieuʳ eſſe ſtrictu ra venaꝝ meſeraicaꝝ: ſz nō qō ꝑs. q: hūozes a ſto° ad epar mittunt. Scdo q: ſan. coagulatʳ mittiʳ ab epate ad inteſtina. ſilr ⁊ ſuba epaᵗ. Tertio q: ꝓenta q̄ attеſtanᵗ ſupra diſſolutio nē mēbꝛoꝝ: vt ſunt petala furfurea crinoyda: lia ꝑ venas capillares ad magnas venas de inde ad vrinā vt appet in ſpēbus ethice: tñ me ſeraice nō ſunt ita ſtricte: ergo ꝛc. Oppoſitum ꝑs. q: epar ē mē᷒ ꝑncipale nec etiā natura diſ ſolutionē mēbꝛoꝝ ꝑncipaliū nō ſuſtieret alio rū ſicut coꝛ ⁊ cerebꝝ. nec ergo epaᵗ cū ſit mē bꝛum generās ſanguinē. Rño ꝑm Gordonii. q ſi epar diſſoluat in magnas ptes: nō ē poſ ſibile q ille poſſit ad iteſtia ꝑ meſeraicas trā ſire. Si aūt diſſolutio fiat in ꝑua fruſta: foꝛ te tūc eſſet poſſibile. Et tūc ſi ponat in aq̄ cali da ſi diſſoluiᵗ ē ſanguis. ſi nō diſſoluiᵗ: ē ſuba epaᵗ vt aliq̄ dixerūt. Ego aūt bñ poſſuz crede ꝛe q vita manēre poſſe tñ diſſolutionē i epa te fieri q ꝓtes eiʰpue non magne ab eiʰ totali ſuba ſepenᵗ. ⁊ ſic ꝛcluſit Auī. in. 14. 3ⁱ. in. c. de ſignificationibʰ malitie cōplonis epaᵗ. verū tamē bñ ē ꝓcedendū vt viſum ē in iſto capło: vbi locuti fuimʰ de diſſinteria nō ꝙa. q aliqñ ſang. añ ꝓgelationē nutriᵗ ab epate ab iteſti na ſiue ſto᷒ ⁊ ibi ꝓgelaᵗ. Et qñ emittiᵗ ꝑ iferi appet q ſi ſuba epatis ⁊ nō ē niſi ſanguis cō gelatus. nec ē verū illud expimentū de aq̄ ca lida. q: ſanguis bonus coagulatʳ: imo ēt poꝛ ci ⁊ alioꝝ aīaliū ſi ponaᵗ in aqua feruēti: de coquitur ⁊ indureſcit ſicut facit panis de mi lio q̄ idureſcit ⁊ decoquitur in aqua bullienti. ¶ 18°. q̄riᵗ cū gordo° q̄re fluxus epatic⁹ ⁊ cere bellaris ſunt ꝓdales ⁊ nocturni: ſ ſtōachal ⁊ iteſtinalis ſunt magⁱ diurni ⁊ non ſunt cum ꝓdis. Dico q epatic⁹ ⁊ crebellaris magⁱ cau ſantur ꝓp cōmotionē ⁊ fluxʰ hūoꝝ. ſz de nocte ꝓp reuocationē caloꝛis ad intra ex fritate no ctis maioꝛ fit cōmotio ⁊ fluxʰ in hūoꝛibʰ. ⁊ iō maioꝛ fluxus eſt in nocte. Jn ſto° aūt ⁊ in ite ſtins nō ē ſic. q: ꝓp paſſiones in ſuba eoꝝ exītes eueniūt. ¶ 19°. iuꝛta iſtā māz queritur vtrū in diſſinteria ⁊ in aliis ſpēbʰ fluxʰ vētris. ſz lienteria ⁊ dyarria cōpetat eñatio cū me dicinis laxatiuis. ¶ Primo. pbaᵗ q nō. Jllud qđ augmēꝛat mozbū nō cōpetit in curatione alīʰ mozbi. medicīa laxatiua eſt hmōi. igiᵗ ꝛc. maioꝛ nota ē qz mozbus minuēdus eſt ⁊ non augmēꝛandus. minoꝛ ꝑs. qz auget fluxū vētris quē curare itendimʰ. ¶ Scdo arguiᵗ autozitᵉ. Auī. in. 4ᵃ ꝑ ⁱ in ꝑn° 3ⁱ. c. vbi dicit. Vētrē ſolue re ſup ſolutionē vētris timozoſum eſt. mō res timozoſas ⁊ ꝑiculoſas attētare nō debemus. ¶ Tertio. illud qđ auget ⁊ facit excoꝛiationeꝝ iteſtinoꝝ nō cōpetit in diſſint. ſ medicīa laxa tiua eſt hmōi. igiᵗ ꝛc. maioꝛ nota eſt. mioꝛ ꝑs qz iteſtinoꝝ excoꝛia° in initio gñaᵗ a q̄dā ma pungitiua ꝑ iteſtina trāſeunte ꝛc. vt dicit Hᵒ. ꝑmo de intᵉ. ad vnū foliū cū dimidio. mō pur gatio cū laxatiuo facit ipſaz ad iteſtina fluere ⁊ ꝑ ꝑis auget excoꝛiationeꝝ. ¶ Quarto. nulli afflicto debili dz dari afflictio ⁊ debilitas. ſed diſſinterici ⁊ lienterici ⁊ dyarrici ſunt hmōi. igiᵗ ꝛc. maioꝛ eſt nota. mioꝛ pbaᵗ qz purgatio augmēꝛat defectū ꝛtuᵗ. 4. āphᵒ. ꝑ°. 46. ibi. Si rigoꝛ iciderit. ⁊ in multᵗ aliis locis. Jn oppoſi tū ſunt oēs autoꝛes q̄ iubēt dare medicīas la xatiuas in oibʰ iſtis ſpēbʰ fluxus vētris. vt eſt Auī. Joānes ſerap. Gerald⁹ cremonenſis. Joꝛ danus de ture ⁊ moderni ſam ꝓſilij vt iā viſuz eſt in cura. ¶ Jn iſta qōne erūt ꝙttuoꝛ articu li. Jn ꝑ° ponenᵗ q̄dā notabilia ⁊ ſuppoſita. in ſcdo ponenᵗ ꝛcluſiones. in tertio rndebiᵗ ad rōnes. in q̄rto mouebunᵗ aliq̄ dubia circa iſtā mām ⁊ circa mām fluxʰ vētris. ¶ Quātum ad ꝑmū articulū ꝑ° notandū: q qō ad veritatem itelligiᵗ de ꝛa diſſinteria q̄ fit ab hūoꝛibʰ acu tis pungitiis coleric⁹ vel flāticis ſalſis vel me lancoliciſ de q̄ imediate fcā ē mētio. ſilr ꝺ lie teria ⁊ dyarria ꝓſeuerātibʰ: ⁊ nōvniʰ vel duoꝝ vel triū dierū. ¶ Scdo notandū q qñ medicʰ venit ad diſſintericū vel ad aliū fluxū ventris patientē debet ꝓſiderare ꝑticularia. ſ. tꝑs: eta tem cōplonē: hitudinē: ⁊ ſic de aliis. ⁊ dz ꝓſide rare: ſi eſt diu q iſta egritudinē paſſus ē: vl ſi eſt in ꝓpinq̄ tꝑe. vt ifra q̄ꝛ vl ſex dieꝝ. ⁊ ſup oīa dz ꝓſiderare ꝛtutē. ſic hᵗ ſra Hᵒ. ꝑ° āph. 2° 3°. Jn oī purgatiōe ꝛtuᵗ ꝓſideref. ¶ Ter° gra materie ⁊ facit ad ꝓpoſitū notādū q ars me trib⁹ modis iuuat nām ſiue ꝛtutē in ifirmita te curāda. Prio q̄dē dato qz ꝛtus ifirmi ſit ꝙ o tens deſtruere mām moꝛʰ ſeu mozbū curare. b tñ facere nō pōt niſi in multo tꝑe ⁊ qñ ars iu uat eñando ꝑē illiʰ maᶜ vel ꝛtutē alr ꝓſolādo fit in minoꝛi tꝑe victoꝛia ꝛtuᵗ ſupꝛa mozbuz. ¶ 2°. mō iuuat qñ virtʰ mozbi ⁊ virtʰ ifirmi in eodē ſtatu ſunt: ita q vnū aliū vincere nō ꝑt. ⁊ tūc adiutoꝛiū artis vz mltū ac ſi duo pugnā rent ꝓ vnū. ¶ 3°. qñ virtʰ ifirmi eſt ſufficiēs in cipere digōnē vel ipulſionē maᶜ: tñ nō pōt cō

Digitized by Google

tinuare vsq; ad statū vel pfectū terminum. ⁊ tunc cū modico arī aduntorio venit ad finem bonū ⁊ optatā victoriā ⁊ sanitatē qđ si nō fieret virt⁹a mor⁹ vinceret ⁊ fieret mors. qz mors est pfecta victoria morbi supra vtutes infirmi. 5°. de crisi. ¶ Quarto supponit vna suppō q̄ ē multū gñalis in medicia. ⁊ est q̄ in oi egritudine pus debem⁹ remouere cām egritudis: de inde curem⁹ discrasiā si q̄ est. Et ista est 6a p⁹. teg⁹. cano. ⁊ p°. 69. ibi. vnū cōe hns pceptum. ¶ S⁹ suppositio q̄ superfluitates corpi dñantes ⁊ ei nocētes dñt p artē expelli ⁊ purgari vtute hoc tollerāte. ⁊ sic iacet in scriptura B⁹. 4. amph. p°. 3. ⁊ dicit p totū sic. Intenēnī ypoc. in oi purgatiōe est vna. s. vt expellant superfluitates nocaue corpi dominantes. ¶ Sexto supponit dictum Arnoldi in pabol' doct. 2ª in pn°. ⁊ est medic⁹ fidelis ⁊ sapiēs cognit agno scendis q̄to celeri⁹ pōt subuenit egrotāti ⁊ b de pmo articulo. ¶ Quārū ad scōs fit p² p° q̄ in dissinteria facta a multis hūoribꝰ vel multā q̄litatē hnt ribꝰ siue sint colici siue sint flātici siue melācolici cōpetit eūatio cū farma³ vtute hoc tollerāte. pbaf p°. p⁵m notabile. qz medicus cū sua arte iuuat nām oib⁹ illis trib⁹ modis ibi recitat. ¶ Primo qz alii virt⁹ infirmi nō pōt sup mām morbi nisi in multo tpe ⁊ expellit tēte mlti ⁊ tūc aduita p artē i modico tpe expellit. Silr dicēdū est de 2°. ⁊ 5°. mō. ¶ Secda p°. in lienteria veniēte a lenitate itestinoꝝ. cuz mā peccante cōpetit farmacia. pbaf p q̄rtam suppositionē. ¶ Tertia p°. in dyarria hūorali cōpetit eūatio cū farma². pbaf p eādē suppositionē: qz cuilibet mor⁹ mālis cām debem⁹ abscindere sp pus: si iste y°oēs de qb⁹ fūt posite tres pclusiones sunt morbi māles. q̄ eorum cās ⁊ radices debem⁹ abscidere pus. maior est B⁹. in loco iam pallega° ⁊ psequēns est manifesta. ¶ Quarta p° iter ceteras medicias que mistrari pnt in oi fluxu vētris mirab. sunt pfectiores ⁊ meliores. pbaf ista ex assensu oium practicātiū q̄ eos in fluxu cōiter admistrant. ⁊ pbaf p rōnē pmo de dissinteria: de caliis hūoribus. Illa me³ est pfectior ⁊ melior i dissint. q̄ cū trib⁹ virtutib⁹ necessarijs ad curā dissinterie q̄s alią me³ pōt hre opaf in dissinteria. si fic est de mirabo. ergo cō. pma bona ē ⁊ maior est nota. qz nulla me³ pōt securi⁹ operari q̄ fi opetur cū trib⁹ virtutib⁹. minor pbaf p Aui. ⁊ Vebe°. pmo per pmas virtutes. qz sunt fri extingunt colerā p secundā virtutē. qz corrugāt ⁊ stipticādo cōfortāt sto^m ⁊ intestina ⁊ epar ⁊ mēbra nutritionis: ēt p tertiā: qz eūant humores acutos ⁊ colericos. Ista enī pbantur per autores supdictos ad ira3. igit p° vā. ergo qđ mirab. dant: hoc fit vt euacuent ⁊ extinguant acumē colere ⁊ vt p fortēt ⁊ refrigerēt: ⁊ ista p prie sunt citrini. Si aūt esset de flāte salso vel de alijs hūoribꝰ acutis cōmixtis misceant laxabuli vel indi cō. qz oēs hnt pprietatē extinguendi colerā. ¶ Quinta p°. in lienteria vl' dyarria cōpetenter dantur laxabuli sm dñium hūorum peccātis. p3 p°. qz opant saltē pmo mō. qz expellunt hūores nocuos. scdo qz p fortant ⁊ restringunt sto^m ⁊ itestina. ⁊ sic p3 cōclusio vera. ¶ Quārum ad tertiū articulū restat rndere ad rōnes. ¶ Ad pmā q̄n arguit. illud qđ augmentat cō. cōcedo: ⁊ nego minorē. ⁊ q̄n tu dicis qz augmērat fluxū cōcedo. p tpe. ergo morbū. nō vz pōa. qz augmētan° fluxū destruit cām morbi sicut media³ vomitiua augmētando vomitum remouet cām vomit⁹ ⁊ curat vomitu. ⁊ sic aq̄ turbid ve el aliq̄d colliriū missum in oculo p uocando lachrimas curat fluxū lachrimaruz. ⁊ sic de alijs. ¶ Ad scdam q̄n arguis autorita te Aui. vbi dicit ventrē soluere cō. est timorosum verū est q̄ est timorosus: nō tn est phibitum. ⁊ est timorosus nisi fiat cū cautela ⁊ obseruantia. s. cū fortibꝰ trute ⁊ in pn° vel augmento egritudis ⁊ cū medicīs appropriatis: vt sunt mirab: q̄ posito q̄ nō laxent. saltim pstringūt ⁊ reprimūt malicią ⁊ acuitatē hūoz. ¶ Ad tertiam. Illud qđ facit ad excoriationē cō. concedo maiorē ⁊ nego minorē: Et q̄n tu dicis q̄ facit fluere mām: rndeo pmo q̄ illa ma³ venies virtute laxatiue me^c inuenit iam sto^m ⁊ itestia cō fortata: qđ nō pnt illi hūores nocere. Dico scdo q̄ posito q̄ tunc magis fluant in duab⁹ horis vel trib⁹ non ita pnt inducere excoriationem sicut causaret p. 15. dies vel tres septumanas. qz agens q̄to p longi⁹ rpōs applicat passo fortiorē iducit effectū. Aui. in. c. de naturis tēpor. ⁊ p3 ad expientiā. ¶ Ad 4^m dico q̄ nō est afflictio imo allevia° nec est debilitas imo fortifi°ca. qz posito q̄ p modico tpe debiliret postea tn maz fortificat. ⁊ sic p3 qđ fit dicendū de qōne. ¶ Nolo b ponere vires ⁊ ppetates mirab. qz satis eas repies in autoribꝰ allegat. ¶ Quārum ad 4^m arti^m pmū du^m mouet. posito q̄ mirab. nō repiant si dz purgari cū alia me^a. Dico q̄ sic. si debēt misceri aliq̄ stip^c. cō fortatiue: vt berberis: sumach ypocistid. ⁊ filia ⁊ p3 reubar^m aliq̄lr torrefactū qz p tales medicinas purgat ma³ aīs ⁊ sic minuit ⁊ beuia tur egri°. ¶ Secundo queritur. si in fluxu pestilentiali competat eūo cum laxatiuis. Dico q̄

Digitized by Google

fic. ⁊ ſi petis cū q̄bus. dico ꝙ mirab. p̄ncipaliꝝ ꝓpter cās ſupdictos. ſi tñ miſceat aliquid de agarico erit valde bona ꝓpt̄ ꝓpetates quā hꝫ ȝ hu. cozru. ex aere peſtilẽtiali. ⁊ tūc vꝫ tiriaꝫ recẽs cū ſucco vel aq̄ plantag̃ vel roſ q̄ magꝭ eſt cozdialis. ⁊ vꝫ etiā aq̄ ẏge vel burſe paſtoꝝris. ⁊ vꝫ etiā metriᵐ. vñ iſte opiate in pua q̄ꝫtitate valẽt ꝺ venenū ⁊ reſtringũt rõne opuꝫ. ⁊ cū hoc calitas eoꝝ repmit ⁊ felicitat earuꝫ opatio cū aq̄s frīs. ℂ Tertio dubitat q̄ ſūt illę ſpẽs fluxus q̄ magꝭ repiunt peſtilẽtiales. dico ꝙ tenaſmō diſſinᵃ ⁊ hẽteria ⁊ diarria raro repiunt peſtilẽtiales. ℂ Quarto dubitatur ſi fluxꝰ diſſintericus ⁊ tenaſmō peſtilẽtiales ſint mozbi cõtagioſi. dico ꝙ ſic nõ ſolū in vna domo: imo etiā in toto loco. ⁊ ꝙ a puero deceȝ vel. 15. annoꝝ trāſit ad ſexagenariū ⁊ ad magꝭ ⁊ ad min⁹. ℂ Quīto dubitat vtrū expectare debeam⁹ digõeȝ mãe i iſto caſu añ purgatõeȝ. dico ꝙ ñ deᵐ⁹ expectare digõeȝ qz mā ẽ furioſa qõ pꝫ ꝙ motū ſuū furioſum ⁊ velocẽ. etiā q̄a ſi diu maneret in cozpe: cozrumpet alios hu. et ad ſuā naturā cõuerteret. ergo tanꝙ inimicū mozalẽ citius ꝙ poterimus ipam a cozpore expellam⁹. ℂ Sexto dubitat de mõ miſtratiõnis mirab. Debeᵉ ponꝰ ꝙ imbibant cū fricatiõe in oleo amigõ dul. ⁊ ponant in ſole vt deficcent ⁊ q̄libet die ſtillẽs rozatio cū vino. Deide ꝓterant cū pauco zuc̃. ⁊ ꝺo capno. ⁊ fiant inde trocifci ⁊ ꝓmitte ficcari in vmbra ⁊ adminiſtrent. ℂ Alio modo ꝓparant ſm ipm cõtrant. ⁊ vna pars cozuꝫ ponat in. 12. ptibus fi capni et ponant in vaſe vitreo ſtricti oziſicij ne eoꝝ vꝛ exalet. ⁊ ſic ſtent ꝙ dies. 8. ⁊ poſtea bulliat vnica ebullitõe: ⁊ ſic dimittant donec ſiccent fricãdo cū manib⁹. deide poſtꝙ aqua ſiccata fuerit. ſ. trocifci aut pill. ⁊ exhibeãtur ſm ꝙtitatẽ doſ. ℂ Alioᵒ exhibent in diſſin. ſꝫ Platearij. ʒ. ȝ. vel. ʒ. ȝ. et ℈. puluerizatoꝝ. ponant in aq̄ pluuiali vel roſ vel ſero capꝛino calis nõ bulliẽtib⁹. qz ſtus exalaret cū bullitione: poſtea fricent ⁊ colatura deᵗ. ℂ Andagꝛ Jo. de torna. bone mẽozie exhibꝫ ſic. ℞. cozticꝫ mirab. citꝛ. ʒ. iij. et ℈. reub. aſſi. ʒ. ȝ. et ℈. ℞ pul'. diſtemper cū aq̄ ferrata. ⁊ deᵗ vel deᵗ de mane ⁊ ante cenā duo mirab citꝛ ꝓfecti. vꝫ rebuli ꝓfecti ſm ſuū caſum. Et ego de ℌ vidi bonam rõnabilẽ expientiā dño coopante anteꝙ ſtuduiſſẽ i clarificatozio mirab. enī ꝺiti miozis ſunt ſolutõis ⁊ maiozis ꝓfortatõis mẽbrozuꝫ nutritionis. non conditi ꝺo ȝtiuꝫ operantur. ℂ Septimo q̄rit ſi mirab. debeãt miſtrari nõ habẽdo aſpectū ad purgationeȝ. Dico ꝙ ſic: qz vt iā dictū eſt ꝓfortāt mẽbra nutritõis. ⁊ ſ. tal' pul. ℞. cozticꝫ mirab. citrinozū bñ in tegla rozrefactoꝝ cozīādri ꝓpati carabe. ſe. acetoſe cozni ceruini vſti añ. ʒ. ij. ſpodij cozalli ru. añ. ʒ. ß. ℞ pul'. vel trocifci cū aqua roſ. deᵗ. ʒ. j. et ꝙ cū lacte capno vel ouino ferratis cuꝫ calibe. Itẽ coagulū lepozis inter oia coagula eſt meliꝰ vt dicit Aui. ⁊ oñe coagulū eſt calidiuȝ et ficcū ⁊ ignee nature ⁊ emittit ſan. ⁊ lac cõgelatū in ſtoᵐ⁹ ⁊ hu. ℊſſos. ⁊ coagl'at oñe liq̄dū vt ẽ de lacte. ⁊ ꝑ iſtā viā coagl'atõis vꝫ in diſſint maxime coagulū pulli eq̄ni.

ℂ Caplim. 26. de yliaca.

y **Yliaca** paſſio interptat' quaſi ilij colica. ylij aūt īteſtinū eſt qꝺ etiaȝ vocat' ſubtile. Et yliaca paᵗ cū doloꝛe intẽſo in inteſtinis ſupiozib⁹ ac ſi inteſtina terebelio pforarent'. Qꝺ aūt yliaca attineat colice ⁊ quaſi ab eiſdẽ cāis fiāt. hoc pꝫ vt dicit rab in diuiſ. ſuis in. c. ꝓpo vbi dicit ſic. Et eſt colica q̄ vocat' yleos cui⁹ expoſitio eſt dñe mīſere. O ꝙ pua eſt oīs cura cū fit confirmata. hec ille. Dicit etiā Aui. ꝙ yliaca cõicat in cauſis ⁊ ſignis ⁊ in cura cum colica. ergo conſanguinee ſunt. Et vltra hoc oẽs aūt medici in hoc ꝓcordant yleon eſſe cū vie ſtercoris infra clauduntur in ſubtili inteſtino ſiue groſſo. 6. amp̃. cõmẽto. 44. Pꝫ g̃ ex iſtis ꝙ colica et yliaca q̄ſi ſoꝛores ſūt: qz ambe immediāte ſūt a clauſura ⁊ opilatione que fit in inteſtinis. Que ſi fiat in ſuperiozibus: vocatur yliaca. ſi in inferiozib⁹ vocatur colica.

Cauſa ℂ Patet etiam ibidem: ꝙ cauſa immediata eſt clauſio vie ſtercoris in ſubtili inteſtino ſiue groſſo. Et huius clauſure ſm ipſum tres ſunt cauſe. ℂ Prima eſt opilato ſeu deficcatio fecum: rita ꝙ a natura expulſiua non poſſāt expelli aliquo modo. ℂ Secūda cauſa poteſt eſſe apoſtema. ℂ Tertia cauſa poſſunt eſſe hūozes groſſi et viſcoſi Quicūq̄ tamen voluerit intelligere dictum Aliem. 6. amphoꝛiſmoꝝ commento. 44. ibi Quibuſcūq̄ ſtranguria ꝛc. poteſt interptari ꝙ yliaca paſſio vtplurimū fit ex apoſtemate vt ipſe dicit ibidem auctoꝛitate alioꝝ ⁊ ſua. Sic multi ex ſolo apoſtemate teſtantur hoc contingere. Sed ego calidū ⁊ durū apoſtema hoc facere dico. Non em̃ credo conſtipari inteſtina huius in groſſis et viſcoſis humoꝛibus. Concedo hoc tamē fieri quadam apoſta ſi congregatione multoꝝ humoꝝ viſcoſoꝝ et frigidoꝝ inuiſcatoꝝ vel imbibi-

tor in ſuba inteſtini yleō dicti. ꝑ ꝯ quō ga. in ꝓ° illo ponit illas tres cās. ſ. calm apa. Et quō magᵗ ſe tenet qō fit ab apate. Conſtā. vo ſolū ponit duas cās. ſ. calm apa ⁊ hu. groſſos ⁊ viſcoſos ⁊ crudos iuiſcatos in inteſtis. Ad b tm dicēdū ꝙ Ba. ⁊ Conſt. intelligūt de yliaca q̄ venit ꝓpter ꝓpriā cām in inteſtis gcalibus exīrē. q̄n aūt yliaca hēat multas cauſas: boc nō negār. ſ tm oms ꝓcurrūt ad opilationem ⁊ clauſionē vie ſtercoris ⁊ vētoſitatū: ⁊ alior q̄ cōiter a natura ſolēt expelli ꝑ inferius q̄ oia retinent vt mor⁹ ⁊ dicamus ſic.

Cauſe Yliace q̄dā ſunt ꝑmitue: quedaꝫ añtes: q̄dā ꝙuncte. Cāe ꝑmitue ſunt q̄ ab exteriori ex inopinato accidūt. vt ē ictus caſus ꝓcuſſio obuia° circa ylia q̄b⁹ poſſ; accidere dolor ⁊ torſio ⁊ apa ⁊ filia. ſimil⁹ aer fridus ꝓſtringēs inteſtina ⁊ retinēs feces. vl ipa frias mortificās vtutē ſenſitiuā ⁊ expul ſiuā q̄ ita debilitant ꝙ nō ꝑſit expellere feces fil⁹ nimia calitas exſiccās feces. nim⁹ labor ad qnē ſequit ſiccitas fecū ⁊ etiā tot⁹ corꝑis Si aūt volum⁹ ſumere cōeſta ⁊ bibita ꝑ cās ꝑmitiuis tūc repiem⁹ ꝙ aq̄ fria in nimia q̄ti tate ſumpta eſt interdū cauſa yliace vt pōit Gerald⁹ cremñ. fil⁹ ſumere venenū vel aliques cibū freqnt cui⁹ ꝓpetas ē gñare colicā ⁊ inte ſtinor torſiōes: vt ſunt fungi. ſic dic aui. in. 2. Cōformi modo vſus cibor ſtipticor et tarde digōnis: vt caſe⁹ carnes ſalite bouie vl porci ne vel legūina. vſus etiā lōg⁹ fructuū viridiū q: gñat flā ⁊ hu. viſcoſos ⁊ gſſos. ⁊ carnes ma le cocte aſſate vl bullite. Et vidi hoc aliq̄n cō tigiſſe ex colūbis ſilueſtrib⁹ male coct ⁊ male maſticat ⁊ aude trāſglutit: ⁊ ex ꝙchilib⁹ cru dis. ⁊ ſic de aljs. Cāe añtes ꝑñt eē multi hu. fridi ⁊ viſcoſi vel vētoſitates gſſe ī corꝑe gña te vel hu. cal'i cholerici pūgitiui. oia iſta inꝙ in corꝑe exīntia. apa ēt epat vl venarū meḃai carū vel ſplenis vel veſice ad qō nccio ſequit ꝓſtipa° inteſtinor vicinor ei. vel ſtrāgla° vrine ⁊ ꝓ ꝑñs vie ſtercoris ⁊ retē° ſecū ⁊ vētoſitatū ¶ Alia cā añs pōt eē ruptura hernialis. ⁊ q̄n inteſtina cadūt in oſſeū et retroducere neq̄ꝙ ꝑñt. Alia cā ꝑt eē ꝙmes accumulati nec feces nec vētoſitates inferi⁹ ꝑmittētes tranſire. ⁊ b freqnt in ꝑctica ꝑñt ſpeckari ⁊c de aljs. Oēs aūt iſte cāe añtes poſtꝙ reducte ſūt de potē ad actū: ⁊ impſſerūt ſuū effectū facte ſūt ꝓiū cte ⁊ imediate. ¶ Cāe ꝙuncte yliace ſunt iſte ꝑma ⁊ imediata vt iā dictū eſt: eſt ꝓſtric° vie ſtercoris. Alia cā imediata ⁊ ꝓiūcta ē apa ca lidā vel frigidū. Alia cā pōt eē iuiſcatio flātis vel hu. fridi vel cal'i in inteſtinis gracilib⁹ ꝑci pue in yleon inteſtino ⁊ ſimilia.

Signa iliace ſūt in q̄druplici dr̄ia. q̄dā ſunt ſig egri. q̄dā cārū. quedam diſtinctiua int' alias egri. q̄ſi ſibi ſiles. quedā etiā ſūt ſig ꝓnoſtica ſeu iudiciaria ad indicā dū mortē vel vitā vel de lōgitudine vel brem tate vite. ¶ Sig yliace ponūt a ga. 6. de inte. c. 1. ſic. q̄n dolor in vētre nim⁹ ortigit in ſupio ri ꝓte inteſtinor ꝙuenit egrū exagitari vomi tui aliq̄n. ⁊ euomūt egōnē ex q̄ paſſiōe rari ſa nant q̄ yleos vocat. Aliud ſignū ponit ibi. q: tātus eſt dolor ⁊ torſio in ſupiorib⁹ inteſtinis ꝙ infirmis videt ꝙ corde inteſtis ſint alliga te ⁊ ꝓtinue ſtringāt vel inteſtina a ſuo ꝓprio loco euellāt. ⁊ vltra b adeſt inq̄etudo vigilie intollerātia ⁊ veniūt ad terribilitatē accītū ⁊ q̄lit cūq̄ fit nihil exit ꝑ inferi⁹. ⁊ b eſt ſignū inſepabile. ⁊ poſito ꝙ cliſterizet: modicū exit cū cliſteri ⁊ modicū ab eo iuuant. ¶ Sig cārū ſūt iſta. nā ſi fuerit ꝓpt flā gſſus in inteſtinis adherēs nō adeſt calitas: imo adeſt frias ⁊ in loco guatiu⁹ dolor. ⁊ cū b eras ⁊ tps ⁊ ꝓpter regio ⁊ ars ⁊ regi⁹ ꝓteritū: vt q: forte ꝑ milt tps fuit vſus cibarijs flātic vel fructib⁹ recēti bus. piſcib⁹ ⁊ fungis ⁊ ſilib⁹. ⁊ forte q̄n hs vo mitū aliq̄d ꝑ ſupi⁹ expelliſ de flāte cū vomitu ¶ Sig q̄n ē a vētoſitate tūc nō adeſt ſitis nec pōderoſitas. ⁊ forte ꝓceſſit vſus lōgus rerum a q̄bus vētoſitas gñar: vt ſūt fabe piſa ⁊ alia legūina ficus recētes vue caſtanee ⁊ milti alij fruct⁹. fil⁹ vſus freqns muſti nō bulliti ⁊ filia aut poraūt aquā fridā a q̄ caloꝛ nālis debili tatus fuit. ⁊ exind: gñat milt vētoſitates. ⁊ aliq̄n iſte dolor ventoſus mouet de vno loco ad aliū. ⁊ cū b eſt ibi maior inflatio ⁊ tenſio ⁊ rugit⁹. ⁊ ſi aliq̄n ꝑmat cū manu vl pāno calo mutat illa ventoſitas ⁊ fit rugit⁹ ⁊ q̄n tangit ſētit inflā° manifeſta ꝑ lōgū ſpaciū inteſti. ⁊ q̄nq̄ nō ſentit. ⁊ ſi cōpmat ⁊ fricet cū manu vel cū pāno calo vel cū aliq̄bus reſolutiuis ⁊ euaparius iuuant ex eis vtplurimū. ⁊ ſi cum cliſteri vel alr exit ſterc⁹ illud natat ſup aquā ꝓpter multitudinē vētoſitat in eo incluſaꝫ ⁊ videt eis ꝙ inteſtina ſint plēa acub⁹ ⁊ pūctōi bus. ¶ Signa q̄n eſt ab apate. ſi apa ē calm tūc do' ē inteſtus ī vno loco extēdēs manēdo nō ſe pmutās de loco ad locū: mſi forte rōeve toſitat incluſe nō hūt exitū. et adeſt pulſatio ⁊ ſemp ſe. acuta ⁊ inflāma° ⁊ rubedo colorꝭ ⁊ inflatio in oculis ⁊ retētio vrine eſt ſignū for te vt dicit aui. Et ſi apoſtema ē a mā fria iſta nō ſunt ita intēſa; imo oia ſunt remiſſa. ſciās

Digitized by Google

ñ vt iam dictū est q̄ ls in aꝑate doloꝛ debeat esse fixꝰ ⁊ nō mutabilis tñ rone vētositat retē te q̄ mutat de loco ad locū mutat doloꝛ: tamē fixe ⁊ ꝓncipiatiue tenet inuno loco sp. Oñ aūt est a fece dura sq̄balata: signa sunt q̄ forte p lōgū cp̄s añ res faciētes ꝓstipationē accepit: vt sunt panis nō fermētat: biscoctū risus aui cule pue roste ⁊ turtures ⁊ filia ⁊ caseꝰ ātiquꝰ. ⁊ adest doloꝛ guaruꝰ ⁊ ertētiuꝰ. vñ q̄ ireſtinū a seipso scindat. ⁊ adest ficcitas ligue ⁊ oris. Et Aui. dicit vnū notabile vez in signis colice distinctis cārum qō in colica nec yliaca oꝛ ne dicipiat p id qō forte fit de siti ⁊ iflatiōe ⁊ rubedie vrine. illud nāq̄ cōe ē oib⁹. Oñ aūt ē pp venenū sumptū tūc in pn° icipit cū tremo re cordis ⁊ sincopis ⁊ cū debilitate ⁊ mollicie seu mollificatiōe ⁊ vomitu. ⁊ hec fūt añq̄ doloꝛ accidat. Signa aliaꝝ cārū ex istis pñt siḡ ri ⁊ iueniri. ¶ Signa distinguētia int yliacaꝫ ⁊ colicā sunt q: p° in yliaca est retētio fecis to talis vl maioꝛ q̄ in colica. silr in colica nō est tant⁹ mot⁹ nausee vl vomit⁹ sic in yliaca ppea q: mā magꝭ ē ppe sto^m q̄ in colica. Accidētia aūt alia vt est sincopis ⁊ tremoꝛ cordis angu stie vigilie fritas extremitatuꝫ. Ista inq̄ fre quētius veniūt i yliaca q̄ in colica q: mā ma gis ē ppe coꝛ. Silr māifestioꝛa inuamēta re periunt in colica ex clisteriḃ q̄ i yliaca. Etiā doloꝛ ē in yliaca ab vmbelico supi⁹. in colica ꝺo ab vmbelico ꝺsus iferi⁹. ⁊ b vt ꝓximuꝫ. q: q̄nq̄ cā reuolutiōis colon ireſtini ꝺsus supi⁹ doloꝛ ascēdit. ¶ Signa aūt distictiua int coli cam ⁊ nefreſiꝫ ⁊ alias passiōes q̄ vident ee in intestinis dicet ꝓcedēte iesu in ca°. de colica.

Prognostica Signa vel iudiciaria i yleon p° dat in yleon ꝑmū iudiciū a p° magistroꝝ ypo. vñ 7° aꝑho. amꝑh. 10. fic. Jn yleon vomit⁹ singult⁹ spasm⁹ ⁊ desipiētia malū. ⁊ ba⁹ in cōmēto dicit q̄ vo mit⁹ nō sp durat ⁊ si ꝺuenit cū ad mortem ꝗs venat. q̄ si augmētet sterc⁹ emittit. Et dicit q̄ si spasm⁹ aut singult⁹ vel desipientia accidant ista euenīt pp neruū alligātē cerebꝝ ⁊ sto^m. Jntestina enī cū pariunt ad ejciendā egōnez mouent quā cū iferius nō pñt ejcere pp clau sionē vie mouent cū āgustia nō nāl⁹ ad supio raꝝ expellant nociua. in cōmēto eiusdē aꝑh. ¶ Scdo q̄buscunq̄ ex stranguria yleos inna scitur hij in sex dieb⁹ pereunt si nō feb. supue niente vrina multa fluxerit. 6. amꝑho. amꝑh. 44. ba⁹ non bñ tꝫ istū amꝑho^m. ꝙ dicit in fi ne cōmenti sic Bonū tñ esset dici hōnes cru ꝺos ⁊ grossos ⁊ fridos accidentia fuisse huꝰ morbi. s. yleos ⁊ eos cū fe. ⁊ cursu vrine curari sic dicūt illi interpretes Vu. enī illi pp fe. diſ soluunt ⁊ p vrinā multaꝝ ⁊ grossam sic aiunt emittunt. hec ille vbi supra. ¶ Tertio in egri tudine yleos q̄ñ est ꝑdens. i. dest occidens: vo mitu expellit stercus. Jo. ser. Aui. ⁊ oēs stant in isto dicto. ¶ Quarto colica añr q̄ yleos ap pellatur difficile sanaꝝ: maxie si cū ea sterco ris accidat vomit⁹. ⁊ in hoc cōueniunt oēs vt dicat Daly in. 7°. li°. scde ptis regalis dispoſi tionis. Jtem dicit ba⁹. 6. de inte. in. c. j. vel in 2°. col. ⁊. 6. de mor°. c. 2. ¶ Quinto iuuenes in fra. 40. annos existentes nō ita cito ex yleos succūbunt sic senes in p³ ⁊ scda senectute. ⁊ b accidit ex fortitudine vtutis iuuenū ⁊ debili tate senū q̄uis multos senes bñ ⁊ canonice aduitos ex hac clade medi⁹ fiduis vidi picli tari: credens hoc ex gui ⁊ grosso ⁊ flatico vel alteri⁹ generis aꝑate in yleo exīte hoc ꝑueni re p signa ibi notata. nā erat iuuenis. 27. an noꝝ cui aduenit doloꝛ in ypocundrio q̄ extē debat se vsq̄ ad sto^m ⁊ inferioꝛa ireſtina ⁊ ha buit fe. ⁊ post q̄nq̄ septianas vocat⁹ mīstraui clisteria ⁊ purgationes p supius ⁊ iferi⁹. ⁊ ꝑm artem me^e fcā fuerūt sibi necessaria: tñ nunq̄ ꝺuctus potuit apiri bñ. ⁊ non fuit verifil'e q̄ ibi squibalarū neq̄ bñoꝝ ibi posset remanere q̄tras talē clausionē faciētes p° acceptio nem. 25. clisterioꝝ ⁊ totidē laxatiuoꝝ ⁊ diu du rauit egritudo me absente vbi p q̄ndenā in fi ne p octo septianaſ. iā enī erat debilis medici nas ferre nō valens. ¶ Sexto yliaca citi⁹ iter ficit q̄ aliqua aliaꝝ egritudinū ireſtioꝝ post q̄ est in actu nocēdi manifeste. ⁊ veniūt acci dentia terribilia. ⁊ hoc accidit pp nimā ser fl bilitatem ⁊ subtilitatē graciliū intestinoꝝ. ¶ Septimo yleos in quo est frequēs doloris vn⁹ loci ad alīū ꝑmutatio min⁹ est piculosa. q: vī esse ex vētositate q̄ facili⁹ resoluit q̄ bu. neq̄ aꝑa. ¶ Octauo cuꝫ gordo° q̄ñ doloꝛes ⁊ accidenᵃ minuunt: ⁊ medicaᵃ sumpta p os bñ descendūt opando p inferi⁹ bonū est. ¶ Nono q̄ñ in yliaca vētositas q̄ per inferi⁹ est multuꝫ fetida: est malū signū. sed deterius est quādo eructuatio est fetida. ⁊ oīno de malū ⁊ morta le est quando stercus fetidum exit per os. ⁊ fi militer quando anhelitus fetet.

Curatio Jliace filis est cure colice in aliḃus. s. in aꝑtione viarum intestinoꝝ: foꝛtioꝛes tñ medicie in yliaca ꝺnt admīstrari. ⁊ plures euacuatie ⁊ mollificatie medicie debēt mīstrari p supius q̄ in colica. ¶ Jtē duo medicamia simul laxatiua in yliaꝫ

Digitized by Google

ca ſunt miſtranda qꝫ non fit in colica. Unde ſciendū qꝫ qñ dat̄ cliſtere in yliaca ⁊ dolor nō ceſſat ꝺz dari medicina p inferi⁹.ſ.cliſtere.⁊ p ſupius deſ colatura vel pille.nā cliſtere attrahit ad iferius qꝫ p ſupius miniſtratū eſt. Jn p̄mis ergo dum iſta parant̄ fiant aliqua cale factoria cū herbis calis ⁊ reſolutis vt eſt pitira arthemeſia abꝛotanum fen⁹folia emule ab fin⁹ mētaſtrum puleḡ oziga⁹ rozrek in cacabo vel caxeola ⁊ calide applicent̄ vbi dolor eſt.vel cū milio ⁊ ſale ⁊ p̄nicio ⁊ auena ⁊ amſo ⁊ maratro.⁊ ſe.aneti ⁊ ſe.lini.⁊ fenu⁹ rozrefactis in ſacculo miſceant̄ ⁊ applicat̄ vel cuꝫ ſacculo flox camo.⁊ melliloti ⁊ ſticaꝺ ⁊ filiuꝫ calefact̄ in tegula caſa rozata vino.vel appoꝛnatur cucurbita plena aq̄ decoctionis iſtox ⁊ filiuꝫ. Jtē miſceant̄ iſta.ℜ.dialtee butiri axūgie porcine anat̄ ⁊ galline añ.ʒ.j.olei camo. ʒ.ij.ℜ vnguentū ⁊nguat̄ tota regio doloroſa. ¶ Jteꝝ p̄cepent̄ cliſteria p⁹ mollificatiua.deinde acuta ⁊ attractiua:qꝫ a leuioꝛib⁹ ē ichoādum.⁊ ℜ fic.ℜ.malue cū toto radicis bilmal. viol.bꝛāche vſine mercurial' ficle añ.m.j. ſelini ⁊ fen^ci. añ.ʒ.j. furfuris.p.ij. aniſi marat̄ añ.ʒ.j.cōquaſſent̄ ⁊ ℜ decoctio in q̄ diſſoluat̄ caſſiat̄ munꝺ.ʒ.j.⁊ ℈.mellis deſpumati q̄rt.j. olei camo.q̄rt.j.ſalis cōis.ʒ.ij.ℜ.duo cliſteria vnū miniſtret̄ per tres vel q̄ttuoꝛ hoꝛas ante aliud. Jſta cliſteria non p̄nt̄ nocere ⁊ p̄nt̄ iuuare in oi cā fria vel calida apoſa vel ventoſa ſquibaletica vel humoꝛoſa. ⁊ poſt cliſteria nō dimittes amminiſtratione rerū ſupꝛadictaꝝ mitigantiū doloꝛem ⁊ extremitatū fricatio in omni tpe eſt valde iuuatiua. multuꝫ enī opat̄ ad diſtractionē materie doloꝛē faciēti: ⁊ ad doloꝛis mitigationē.Et ſcias hoc qꝫ ſtat i rōne ⁊ exꝑimento qꝫ ſi dicte res que ponunt̄ in cliſteribus factis ⁊ fiendis in yliaca ⁊ colica coquerent̄ in decoctione triparū mutonis vel aliox aialium comeſtibiliū eſſe vtile ratione ſimilitudinis ⁊ pformitatis ⁊ exꝑimētatoꝛes hoc teſtificati ſunt. Jſta enīvalent in yliaca ⁊ in omni paſtipatione. Jtē herbe ⁊ ſemina ⁊ cetera que cocta fuerūt ad cliſtere cuꝫ decoctione ad vltimū terant̄ cū butiro ⁊ pozci axūgia ⁊ oleo camo.icoꝛpozent̄ ⁊ ℜ emplīm:⁊ caliduꝫ loco dolenti apponatur.per hoc emplm materia mollificatur ⁊ aliqualiter diſſoluit̄. Jſta enim ſunt doloꝛis mitigatiua. Poſt iſta cliſteria ℜ flobothomia ꝑm ⁊ui.qꝫ aut ibi eſt .apa: aut non. Si eſt apa non eſt excuſatio ab eo:ſimo eſt neceſſaria.⁊ ſi fuerit doloꝛ foꝛtis a quo timetur de apoſtemate p̄ptereꝫ qꝫ ad ilioquꝫ doloꝛoſum fluunt ſp̄ūs ⁊ hūoꝛes ⁊ in loco dolenti cauſant apa.tunc etiam ſuccurrere debemus cum flobotomia.qꝫ per ipſaꝝ diſtrahūtur humoꝛes a loco vbi apa erat iam actualiter.vel erat in eodem loco futuruꝫ. Et hec eſt ſnīa ⁊ui.in.c.de yliaca.⁊ulterius dicit.Et q̄ñ non ſepant̄ humoꝛes mali in copoze ⁊ difficilis fit exitus eoꝝ cum fluxu vētris eſt vl' flōia ex rebus neceſſarijs. Dec ille. Cognito ergo qꝫ apa generetur in inteſtinis gracilibus vel etiā groſſis ꝑ ſigna ſupꝛadicta: ℜ flōia ſi apa eſt calidum:⁊ non nocebit ſi ℜ.cliſteria ſupꝛadicta remotis calidis ſeminib⁹ ⁊ addito oleo viol' loco olei camo. Dicit autē qꝫ flōia in paruis tribus vl' quattuoꝛ diebus debet fieri de baſi.partis appoſite vbi eſt doloꝛ. deinde de eadē parte deinde apponant̄ repercuſſiua ſm Jo.de toꝛnamira.a p̄ncipio cum ſpōgia macerata in aqua frigida in qua ſit tertia pars aceti ſepiſſime renouando quando incipit calefieri vel cum oleo roſ. vnfancino in quo ſit quita ꝑs aceti.vel cū oleo mirtillox⁹:⁊ citomorum. Et iſta cōtinentur per tres vel quattuoꝛ dies a p̄ncipio. Et ſi apoſtema ſit de cā frida qꝫ tardi⁹ accidit cū materia frida per paulas venas inteſtinoꝝ penetrare non valeatnō oporteꝛet ponere repercuſſiua ita foꝛtia: ſ; ſufficit ponere deſuper vng⁹ de dictis mixtum cū oleo de camo.repidum. ¶ Jn augmēto autem miſcemus cū dict̄ oleis oleū de camo. ⁊ facimus euaꝑationes ab eſtra cū camo.⁊ melliloto ⁊ roſ.⁊ in ſtatu ſiler.⁊ tunc ℜ.aliqua maturatiua ⁊ mitigatiua ex farina volatili molēdini ⁊ farina fenu^ci ⁊ ſe.lini cū vitell' ouoꝝ ⁊ cū aqua ⁊ oleo.⁊ ℜ emplīm de mica panis cuꝫ caricis ⁊ oleo camo. Oia iſta ſtant in ratione qꝫ ſi in calido apoſtemate in p̄ncipio ponereꝫ calida fieret maioꝛ attractio. ⁊ ſic apa ⁊ doloꝛ ſimul augerent̄. Cum iſtis tñ cliſteria lenitiua ⁊ potus eoꝝ lubꝛicare faciētiū: vt potus caſſieꝝ.⁊ tamarindoꝝ ⁊ māne nō omittāt̄. Et regatur ſicut febꝛicitans ꝓeter acetū ⁊ malagranata acria ⁊ muſa que ſ̄eſtinis nocent:ſed ſumat oꝛdeatū ⁊ auenatū ⁊ bꝛodum pulle ⁊ malua⁹ boꝛagies atriplices cocta cū bꝛodio pulle.vel cū oleo vel butiro qñ feb. nō eſt magna. ¶ Jteꝝ in iſto caſu iubet Conſtāt. dare caſſiam ℜ.cum.ʒ.j.⁊ ℈.yerapigre facte cū aloe ſoto addendo.ʒ.j.olei viol'.ad mollificandum ⁊ lubꝛificādū.vel ℜ fic in ſucco ſolatri vl' ſcariole coctis ⁊ deſpumat̄ diſſoluat̄ caſſiat̄. munꝺ.ʒ.j.yerapig^ſupꝛadicte.ʒ.j. ℈el ℜ decoctio flox in qua diſſoluatur caſſ. mūꝺ.ʒ.j.

vel.5.vij.mane granate.5.iij.dek cliſtere liniti uū.fiat ſic.℞.malue cū toto radic biſmal.bzā ce vſine violarie volubilis medie.añ. ℥ij.ij. flozbozag ⁊ viol.añ.℈.j.et ß.pznoz damac. iij.℞ decoc°v℈ ad.℔'.j.⁊ ß.vel vſq ad.ij.℔' ⁊ in.℔'.j.diſſoluaſ caſſiaſ.℈.ij.olei viol'.q̄rt.j mellis.℈.j.℞ cliſtere.deinde in media.℔'.octē decoctōis diſſoluaſ olei amigd.dul.℈.ij.caſſi ek, mundi.℈.j.et ß. maſtic diagredij. añ.ℑ.ß. dek p os poſtq̄ cliſtere opus ſuū pfecit.⁊ iſta ſepe iterent ſi videaſ expedire.⁊ de ſupdictis herbis ℞ emplm cū ſando.⁊ oleo viol'. ⁊ farina zadei vt doloz mitigek ⁊ fiat aliqlis alteratio materie apoſtemoſe. ¶Si yliaca eſt ab apate frido vel facto a mā frigida .tunc denk cliſte ria magis fortia etiā repcuſſiua.frigida non valēt: qz magis infrigidarent ⁊ ingroſſarent materiā apoſtematis ⁊ reſolonivel'alteri eua cuationi inabilioz redderek.et ideo debemus dare in potu res apitiuas ad incidendum et ſubtiliandū ⁊ digerendū illā gſſam ⁊viſcoſaz mām. Proinde ℞ decoctio rad apij et fenk et petro ⁊ gramis ⁊ bzuſci.⁊ in decoctōe diſſol uatur caſſiaſ mundi.℈.j.et ß.ppinek.miſceaſ tñ ei olei de lzerua.i.olei ſambucini vt reperi in gloſula haly in.c.de paralifi.℈.j. Alij dicūt tñ q̄ lzerua eſt catapucia lzerua.i.pētadactī lus ſm Aui. Et iterū ℞ hec decoctio.℞.aneri baccarū lauri añ.℈.j.caricaz ping.x.numero paſſularū mundo ab arillis.℈.j.ſemis maluez altee ſe.lini ⁊ fenug'añ.ʒ.iij.rad apij ⁊ fen' et petro añ.℈.ij.coquāt i aq̄ ⁊ addaſ ol̄ amigd amaſ.℈.j.et ß. in qualibet exhibitōe capiat p tres aut quattuozvices. Et ſi eſſet indignāt nature q̄ nō poſſet potare oleum: dek illa de coctio p ſe:quia maturat ⁊ reſoluit ⁊ mitigat dolozem.℞ cliſtere magis acutū quod inferi dicek.⁊ ambe medicine p ſupius ⁊ inferi miniſtrenk ſimul ad vnam euacuationē p inferi us cōueniūt. Ego aūt pus do laxatiuū p ſupi us:⁊ poſt p mediā hozā dari cliſtere iubeo: vt attrahaſ inferius quod ſupius eſt pparatuz. Et ſi vis iſta ptinuare ⁊ nō vis piger ſtare ſe quif aliq̄n bon' effectus ⁊ ſi aliqd deficit de cura apoſtematis calidi vl' frigidi.in.c.de co lica reperiek deo iuuāte. Valet tñ in iſto caſu quādo a vētoſitate vel fridis humoz' aſſum prio tiriace ⁊ metridati et electuarij diacimi in quo ponaſ ſpica'. Et fiāt emplaſtra ex fari na ſe.lini ⁊ fenugreci ⁊ oleo camo. ⁊ mellilo° cū vino ſimul mixtis ⁊ coctis.⁊ hoc fit ad re ſolvendū ⁊ maturandū ⁊ ſedandu dolozem. ¶Q̄ fecibus indurat ſi ſ̄ yliaca ℞ lenitiua cli ſteria.⁊ fiat illud qđ ſupdictū eſt ter aut q̄ter ⁊ fiat decoctio floz cū.℈.j.caſſiek.mundo.ʒ.v. de diacartami.⁊ dek cibus laratiu'⁊ lubricās Et ſi iſta nō vz fiat tale cliſtere attractiuum laxatiuū ⁊ vētoſita' pſumptiuū. ⁊ cū ß eſt in bzicitatē faciēs in fecib' ⁊ hu.flegmaticis.℞. q̄nq̄ herbarū cōiuz.añ.ℳ.j.vtriuſq̄ cētau' vtriuſq̄ calamenti mētaſt'oziga' abzota' rute yſopi añ.ℳ.ß.an' marat' carui. añ.℈.j.℞ de coctio in q̄ diſſoluaſ mellis anthoſati olei ru te añ.quart.j.yerapigre.℈.j.bīdicte.ʒ.iiij.ſal' ʒ.j.℞ cliſtere ad.℔'.j.et.ß. Et ante cliſtere per duas hozas denk iſte pille.℞.yerapigre.ʒ.ij. pulpe coloq̄ntide.ℑ.j. maſticis. ℑ.ß. ℞ pille. Et in iſto caſu vz multū ſumere maluas ⁊ ali as herbas laxatiuas cū multo oleo: et bibere ius earū. Cū malua dicaſ q̄ſi molliēs aluū.i. ventrē. iſta em̄ eſt ſua actio.ſ.mollificare ventrem ⁊ locū vbi apponk:et mollificat res in duratas in vētre vel alibi exītes. ⁊ oleuz fil'. Conſueuit em̄ oleū nō ad vomitū ꝓmpere multotiēs ſed ventrē mollire.de fe.ad Blaſ conē.c.14. vel fiat pureta de malua ⁊ mercu riali ⁊ cicla ⁊ bozagine cū pingui bzodio mu tonis vel cū butiro. Et ℞ tale emplm a parte exteriozi.℞.mal.biſmal.ſenecionis bzāce vz ſine añ.ℳ.j.fenug'.ſe.lini añ.℔'.ß.olei viol'. arūgie galline ⁊ porcine ſine ſale butiri añ.℈. ij.ceparū lilij coctarū ſub pumis.iiij.numero herbe coquank in aq̄ vſq̄ ad pſumptōēs. ⁊ tē piſtenk oia ſil ⁊ addaſ olea ⁊ axūgie ⁊ ℞ epl̄z ſup locū dolozoſum. ⁊ iterū frigaſ in patella ⁊ calm apponaſ.et capiat ſi pōt de ſupdicta decoc°antēq̄ ſit ℑſumpta vnū bonū hauſtum qz valde bonū eſt.⁊ ita ptinuenk modo vnuz: modo aliud. ¶Si yliaca eēt ppter hu. fridos flegmaticos ⁊ groſſos ℞ ſic.℞.rad.apij ⁊ fen' et petro. añ. ℈.ij. an' carui marat' ſe.petro et apij. añ. ℈.j. radicis raphani gallicani.℈.ij.℞ apozima de quo frequēt in die capiat ita cali dū ſicut poterit ſuppotare.⁊ ſemel aut bis i die ſumat de melle roß.2.coclearia argentea diſtēpato cū dicto apozimate ⁊ colato.vel cō edat mel roß.⁊ poſt bibat apozima. Et iteruz cliſtere fiat attractiuū ⁊ laxatiuū vltimo in ß capl̄o ordinatū et frequēter purgek dando in potu yerapigre.ʒ.ij. pulueris diaturbit. ℑ.j. Cum ſupdcto apozimate vngaſ etiaz ſepe ⁊ ſepius cū rutacelon: ⁊ camomileon. in q̄bus coquaſ pulegiū oziganū ⁊ calm mentaſtrū ⁊ agnus caſtus anſuz maratrū anem ⁊ ſilia. vl' ℞ decoctōes ⁊ alia q̄ dicta ſunt ſupius quādo yliaca eſt ab hūoribus frigidis ⁊ fricek locus

Digitized by Google

vbi est dolor. ℭ Valent etiã pille de aloe ⁊ pille yerapigꝛ cũ coloqntida ⁊ mastice: ⁊ multa alia q̃ dicent in .c. de colica dño ihesu xpo adiuuãte ⁊ hoc opus coopante. Jn isto casu iuuat mltũ potus aq̃ cale: qz dissoluit illos hu. flãticos. ℭ Trocisci valẽtes ad yliacã de cã frigida. ℞ absin'se. ap: ℈ an'cimi cassielig'. añ. ʒ. ij. mirre castorei spice' añ. ʒ. j. et ℈. pipis longi apij. añ. ʒ. j. ℞. pul. ⁊ inde fozment' trocisci. ⁊ det. ʒ. j. et ℈. ⁊ vꝫ ℈m. Conse. ℭ A vẽtositate si ℞ yliaca ℞ clistere qõ dictũ est supius qñ est a fecibus in duratis. qõ q̃dẽ est ꝑsumptiuũ humiditatum superfluoꝝ ⁊ vẽtositatũ resolutiuũ. ⁊ denẽ i postu ꝑsumẽtia ⁊ carminãtia vẽtositatẽ. ⁊ vꝫ diacimi'' ⁊ diacala'' et trocisci supius scripti. et valẽt alia comesta. Et notent illa ℈ q̃ dicent in colica vẽtosa. nã nõ videt esse yliaca quin ibi sit clausio intestini. ⁊ qz vẽtositas in sto° et in intestis gñat fere ꝓtinue ex actõne caloris nãlis in cibis vel hũozibus. aliqñ pua aliqñ multa q̃ nequaq̃ ptrãsire pñt intestioꝝ clauꝫ surã ⁊ ꝓstipationẽ. ideo remanẽt in intestis ⁊ faciũt distentionẽ ⁊ ꝓtinui solutionẽ. er q̃ concludit q̃ raro est yliaca vel colica q̃n ventositas ibi ꝑticipet. ꝓꝑea ñ erramꝰ si vẽtositatez ꝑsumẽtia cũ aliꝭ medicamĩbus adiũgamus ℭ A calis hu. pũgitiuis si ℞ yliaca euacuẽtur illi calidi hu. frequẽter. ⁊ det sirupꝰ viol. cum aqua ordei ⁊ purget' sic. ℞. flozꝝ viol. ʒ. 4. pzu. siccoꝝ. zv. ℞ decoctio in q̃ dissolnat' cassiaf. ℥. j. mãne granate. ʒ. ij. vel diacartami vel elec' de succo rosꝫ. ʒ. ij. vel in decoctõne supradicta. distempet' elecm de succo rosꝫ. ʒ. ij. reub. ʒ. ℈. Et ℞ tale clistere. ℞. ordei mundꝫ. p. ij. malue bismal. violarie volubilis me' añ. ℨ. ij. cantabri j. furfuris. p. j. ℞ decocꝰ in q̃ dissoluat elecm de succo rosꝫ. ℥. ℈. cassiet. mundꝫ. ℥. j. et ℈. olei viol' quart. j. salis cõis. ʒ. ij. ℞ clistere. Et dicit aui. ꝙ yerapigꝛ ẽ magꝫ iuuatiua eis ⁊ pille de aloe cũ scamonea: qz cũ quadã violẽtia humozes purgãdi sunt ⁊ ꝓstipatio remouẽda. alꝭ nihil vꝫ. ℭ Stercus lupi datũ in potu vꝫ multuꝫ in yliaca sicut stercus canis in squinãtia. Si ruta coquat' in oleo vꝫ in yleon gñato ex vẽtositate. ⁊ si aquã eius ꝑpinaueris valet ad idem ℭ Daly de regali dispõne. A ruptura si ℞ yliaca: intestina ad suũ reducant locũ si possibile est. deinde adaptet' bracale. deinde denẽ me' laratiue mixte cũ dissoluẽtiꝰ ventositatem. ℭ A veneno si ℞. ꝙcet' vomitus sepe. Et detur triaca ⁊ metrm ⁊ similia. vel det' gẽciana ⁊ herba tunicis ⁊ bacce lauri cuꝫ ruta sil' mixt' vel quodlibet ꝑ se. ℭ A vermibus ꝺo si fuerit curent' sicut dicet' in capꝰo ⁊ expellãtur: quis duobus modis nocẽt ꝺmes. Uno modo mozdicando ⁊ pungendo subam intestinoꝝ. Alio modo qñ sunt cõglobati opilant viam ⁊ nõ ꝑmittũt transire feces nec ventositatẽ. ⁊ sic fit dolor intollerabilis. et in hoc casu multuꝫ vꝫ yerapigra acuata cũ agarico qz occidit ꝺmes et expellit eos.

Declaratio Jn yliaca. ꝓmo queritꝰ quare in yliaca de fria causa siue sit apostema friduꝫ siue frigidi hu. vrina semp est tincta ⁊ colozata. posito ꝙ ibi nõ sit fe. Dico ꝙ vrina tingit' aliqñ posito ꝙ ibi nõ sit fe. rõne abstinẽtie. aliqñ rõne vigiliarũ. aliqñ rõe pui potus. aliqñ rõe calefactoꝛioꝝ. aliqñ rõne doloꝛis. aliqñ rõne cholẽ ru. non misse ad intestina vt faceret in eis stimulationẽ. imo ista cholera q̃ debuisset mitti ad stimulandũ vꝛtutẽ expulsiuã diuertit' ad vrinã ⁊ sic sequit' ꝓstipatio ex defectu stimulatõis ⁊ tinctura vrine q̃uis cã sit fria. vt clare potest videri in .22. c. istius. 4. libri. Cum g̃ omnia ista vel maioꝛ ps sit in yliaca a quacũq̃ causa si. sequit' ꝙ vrina debet eẽ tincta vltra modum q̃uis cã sit fria. ideo dicit Aui. ꝙ ex tinctura vrine neq̃ ex siti debem' arguere vtrũ causa sit cal'a vel fria. qz hec oia sunt oibus spẽbus yliace saltim ꝑusq̃ ꝑ tꝑus duranerit manifestum. ℭ Scdo intelligãt iuuenes ꝙ q̃uis in yliaca ⁊ in multis aliꝭ passiomb' nos ponamus multa remedia ⁊ forte iuuenis ordiauit vnũ quod aliqñ nõ vꝫ. ꝑpter hoc nõ ꝺz dimittere ꝺn ꝓsequat' illꝺ remm si rõnabiliꝛ fuerit ordinatũ. ⁊ silr alia remedia competentia vt non tepet' statim: imo fit ꝓstans vtute ⁊ opere et ℈mone. ℭ Tertio notãdũ ꝙ q̃uis sint mlte passiones que veniũt cũ ꝓstipatione ventris. tamen ꝑpriuꝫ est huic passioni. ⁊ q̃si anthonomatice habere ꝓstipationez que nunq̃ abea separat'. ⁊ sic facit in scriptis. 7. amph. cõmẽto. 16. Sic in isto yleon nihil descẽdit ꝑ inferius quod ꝑpriuꝫ videt huic passioni. ℈ ille. ℭ Quarto querit' quomodo feces pñt expelli per superius seu stercoꝛa. cum non recipiant nomen stercoꝛis donec sint in vltimo intestio vt visum est in anathomia intestinoꝝ. Et cuꝫ etiã ibi sit tãta opilatio ꝙ nihil inferꝰ possit descẽdere vsq̃ ad locũ vbi stercoꝛa suã recipiant denominationẽ. Et quod amplius est illꝺ quod est in vltimo. scilꝫ intestino nõ videt ꝙ possit supius ascẽdere ꝑpter ꝓstipationez in gẽcilibus intestinis exĩtem. restat g̃ ꝙ in yleõ stercoꝛa ꝑ supius emitti nõ pñt. Contrarium

Digitized by Google

ñ dicũt oẽs p̃cipue Ba.7.amp̃b.cõmẽto.10. vt iam visum est in p̃mo signo ꝓnostico vere q̃stio est indeꝛminata. ¶ Sed videt mihi ꝙ nos possim⁹ dicere sic notãdo ꝙ stercus cõsideraꝛ duplr. Uno modo ꝓ fece a q̃ sepatũ est benignũ ab illa grossa ⁊ fecali mã. ⁊ istud nũ q̃ recipit nomen stercoris q̃tũcũq; trãseat p intestina donec sit in intestino recto. ⁊ tunc realr recipit nomẽ ⁊ formaꝫ stercoris. ¶ Alio modo possim⁹ capere stercus ꝓ quacũq; mã cibali coꝛrupta ⁊ fetida in quocũq; loco siue sit in sto°. vt iterũ cibus coꝛrũpit in eo ex coꝛruptione digõnis. vt dicit Bal'. 6. de morbo. c.1. Siue coꝛrũpat ille cibus in sto°: aut in intestinis ꝓpr longã moꝛã in eis factã sine digõe bona ⁊ ꝓfecta. ⁊ isto modo capit magis large tũc dico ꝙ si ꝓsideren⁹ p̃mo modo ꝓ ista mãa fecali q̃ iam recepit formã suã ⁊ nomẽ in vltimo intestino. Dico ꝙ nõ est verisile ꝙ illõ ad supioꝛẽ partẽ ampli⁹ ꝓ tã longos conductus reuertat. ⁊ sic ꝛcludunt due imaginatões p̃i me:bic em̃ trãsitus ad supius impedit ꝓpter longitudinẽ viarũ ⁊ ꝓpter obstaculũ fecũ vel apatũ vl' humoꝛ ⁊c. Si aũt ꝓsideret scõo mõ ꝓpter mãs cibalẽ coꝛruptã in sto° vel in intestinis. hoc videm⁹ de facto ꝓ supius expelli a ſtrute expulsiua. ⁊ hoc fit qz cibi ⁊ potus sumpti q̃n diu remanẽt sine digõne ⁊ sine ꝛductu debito in sto° vel in intestinis supioꝛib⁹ vel in ſerioꝛibus coꝛrumpunt intrũ ꝙ feret plus q̃ stercoꝛa. ⁊ iõ iudicant eẽ stercoꝛa sũt tñ magi cibi indigesti ⁊ coꝛrupti q̃ sint stercoꝛa forma liꝛ. ⁊ sic intelligũt autoꝛes. ¶ Quito notandũ ꝙ vomit⁹ veniẽs in yliaca dũmõ nõ fit fetid⁹ nec cibus ita coꝛruptus vt iã dictũ est nõ noceꝛtimo aliqualr alleuiat ꝓ eũones alicui⁹ ꝓ materie ꝓiuncte ved añtis. sed q̃n mittuntur cibi coꝛrupti fetidi ꝓ vomitũ ad modũ sterco:is:tũc dicat mibere mei deus. ¶ Sexto notãdũ ꝙ retẽtio ventoſitatũ q̃ ꝓsuete sunt exire: vt accidit dũ homo est in loco verecũdo nocꝫ ꝓpterea: qz ille ꝛsus supius reflectunt. et p̃t causare yliacã tẽpaneã ⁊ colicã ⁊ eructuatio nẽ fetidã. ⁊ iõ iuuat nõ multũ eas ꝓstringere: imo fic veniũt sic recedãt cũ sono vl' sine sono ¶ Septimo adhuc ꝓsirmo istud qđ dictũ est in capſis yliace. s. ꝙ ꝓncipalioꝛ cã ⁊ q̃ plurimũ ducit egrũ ad interitũ est apa cũ ꝓstipatõe fecũ. ⁊ hoc dicit Bal'. 6. de inte. c.1. vl' in fine. 2. colli. ¶ Octauo dubitat vtrũ in aliq̃ spẽ yliace debeat ꝓuocari vomitus ꝙ nõ. Illõ quod est malũ signũ ummo etiã pessimũ nõ debet ꝓuocari. ſic est de vomitu q̃ ⁊c. ꝙ aũt sit malus signum patet ꝓ ypo. 7. amp̃b. amp̃b. 10. ibi in yleon vomitus ⁊ fingult⁹ malũ ⁊c. Dicendus ꝙ si yliaca est ex veneno sumpto vel ex cibis venenosis vt fungi vel alij debet vomit⁹ ſtati ꝓuocari: qz alis esset periculum si talia diu in coꝛpe remanerẽt cũ in se hẽant q̃litates pnitiosas ⁊ moꝛtiferas. ¶ Tunc ad argum dico ꝙ in alijs casibus melꝛ est illas mãs siue bu. siue fecales ad ptes inferioꝛes ꝓperare. sed in isto casu nõ ⁊ hoc asserit Aui. ¶ Nono notare peteris. 2. ex dictis in p̃mo signo ꝓnostico ex dictis Ba. Primũ est de colligãtia ce' ⁊ sto' per neruũ ipa duo mẽbra colligantẽ ex q̃ colligãtia ꝓticipant in egritudinib⁹. ¶ Scõo potis notare quãta est ꝓstipatio yliaca et q̃tus est violẽta ⁊ pessima egritudo ꝙ suis malis occasionib⁹ q̃ ꝓ inferius debuissent eiici ꝓ supius ꝛ nam expellunt vt ibi declaratũ est. ⁊ b idez declarat Ba. 6. de morbo. c. 2. de sto° ⁊ intestiis q: stomachus q̃n ſm cursum nature ꝓpriũ hr cibũ supius detrahit ꝓ meri ⁊ supflua sua expellit inferius. Quãdo vero ex nam pcesserit aliq̃n quidẽ plurima subtrahit ad inferi⁹. ꝛbi gra. sepe ex clisteri aspicim⁹ ꝓtem ascẽdentẽ superi⁹ ꝓpulsam. sterc⁹ q̃z pariter euomi ficut contingit in yleon que spẽs moꝛtalis est. ego aũt fateoꝛ qz in hmõi actiõibus stomach⁹ ad se nihil attrahit ſi a se ascẽdẽtia suscipit i hac siquidẽ actõe intestina vehemẽter expressa in supioꝛa ꝓpellũt q̃n aggũaf eiciendo supflua ciboꝝ vsq; ad summa oꝛa ꝓticiũt. hec ille. vbi supꝛa. ⁊ sequit. Notus ẋo intestinoꝝ naturalis est quãdo egestio inferius descẽdit inẽdum aũt hec actio in toto parit ficut in yleos frequenter videmus. hec ille. patet ergo malicia eius ⁊c.

¶ Lapl'm. 27. de thenasmone.

t **Thenasmon** est pa° recti ⁊ vltimi intestini cum nimio doloꝛe ⁊ nimio conatu egerẽdi ⁊ modico effectu. Deest em̃ dolor circa circulũ ⁊ videt ꝙ semp debeat assellare ⁊ semp se exꝑmũt. modic⁹ tñ euenit effectus. ¶ Et ideo Auic. fluxus seu conatum assellãdi factũ in intestino rectovocat ꝛarirũ Thenasmõ aũt ſm grecos interptat cogna° reductõis: qz semp conat redire ad assellationes. ſm ẋo latinos interptat quasi tenẽs materias: quia cũ nimio conatu assellãdi mat'ie flegmatice vel cholerice vel ſçhalle in recto i testino retinent. thenasmõ aũt qđẽ est verus ſm aui. nõ ver⁹ est ille q̃ fit ꝓpter retẽtionem solius fecis ficce ⁊ indurate in recto intestino

ad quā sequit conat⁹ nimi⁹ egerēdi fine effectu. ⁊ filitudinarie videt thenasmon ⁊ nō fim plr sed cū additōe. Alius est verus thenasmō ⁊ iste habet plures causas.

Cause thenasmonis possunt esse ꝑmitiue añtes et ꝑiuncte. ꝑmitue ꝑt esse frigus ab extra aduenies alteras ⁊ malā complonē inducēs in dicto intestino vel materias compmēs fluere ad dictū intestinū ⁊ ꝺ fritas ꝑt esse ab aere exteriori vel aseſſiōe ſuper lapidē frigidū vel ſup terraz vel gelu vel glaciē vel ꝓpter fritatē aque vel alteri⁹rei attingentis ꝓ longā tempis mozā regiones illi⁹ partis. Aliquādo añt ꝑt venire a calitatevel ficcitate magnis ⁊ intēſis in aere vel a cozruptione eius. hoc negare nō possumus. qa hoc frequēter videm⁹ ꝙmaxime in pueris: ⁊ mlti pinde moziunt ex compſſionib⁹: maxime qñ thenasmō mutat in diſſinteriā. ¶ Cause añce dentes possunt esse mali hu. cozrupti ſalſi vel acuti vel bauracales in ſto° vel epatevel alibi generati et ꝓtenti. Alia cā ꝑt esse cozruptio cibo⁹ vel humo⁹ in ſuis digōnibus ⁊ longus fructuū vius: qz mali ⁊ cozruptibiles hūozes ex eis gñant. Aliqñ possunt esse ẏmes vel vlcera. ¶ Cause ꝑiucte aut est retētio fecum cuz aliq̄bus: aut est apoſtema in dicto inteſtino recto vel ẏmes vel vlcera vel emoz̄roid in dicto inteſtino. vel est hu. calidus ⁊ acutus vel cozrup⁹ imbibit⁹ vel inuſcat⁹ in inteſtio vel est flā ſalſum ⁊ vtpli^m ꝺm ẓui. fit ab hu. viſcoſo qd videt mūc⁹ narīū. ⁊ hoc hī appet ad ex pientiā in exctib⁹ ⁊c. tali mūco appent aliq̄ gutte ſang. ꝓpter abzaſiones q̄s tales hu. in inteſtino opant qñ ſunt ibidi in ſoa ei⁹ fiue inuſcati in ſupficie eius. ⁊ iſte hu. muncoſus magis videt cē flā ſalſum vel alterius ſpeciei q̄ cholericus vel melicus.

Signa egri. ſunt ſatis manifeſta: qz hz magnū dolozē ⁊ punctura ⁊ qñ raſura circa circulū pudēdū ſe extendentes ſupius p. 4. digitos ⁊ in pectie ⁊ vſus ācas. et est ibi tanta deſideriū egerēdi q̄ ſummam felicitatē mūdanā reputarēt poſſe cauſaz expreſſionē ⁊ conatū faciētē erpellere. ¶ Signa cauſarū ſic inueſtigent⁹ ſi est a cāis ꝑmitiuis: ſcit ex⁹ione patient: vt qz fuit ⁊ laboz̄auit in aere frio vel in loco⁹ minoſo vel ſedit ſup mar moz vel lapides frīdos vel nuē vel glaciē vl gelu vel natauit vel ceciꝺit in aq̄s frīs. ¶ Si añt fit ꝓpter aerē peſtilentialē: hoc ſcit q̄a in illo loco vl⁹ regione multi ſil retinent ⁊ infirmitate ⁊ aliq̄ moziūt ⁊ aliq̄ euadūt. ¶ Signa cauſarū añtium. Hae añtes cogſcunt i cozpe abūdare ꝓ hitudinē cozpis: vt ſi est plen⁹. vl⁹ exeūtia: vt ſi aliqñ exit flā mūcoſum aut cbo. aut ꝓ regimē ꝓteritū: vt ſi ꝓ multū tpus vſus fuerit multis fructib⁹ ⁊ fungis ⁊ filib⁹ rebus. ¶ Signa cārū ꝑiunctarū ſunt qz qñ ē a cbo. adest pūctura ⁊ ardoz calo⁹ fitis: ⁊ egō ē cbo lerica crocea. ⁊ freq̄nt vadit ad ſellam ⁊ qñq̄ nbil aſſellat qñq̄ parū de ſupdicta egōe cuz aliq̄ gutta ſan. Sīdo fuerit a flegmate in ꝑte iferiori circa anū adest ꝙitas ⁊ pōderoſitas ⁊ dolo⁹ ꝙatiu⁹ rōne pūctionis q̄ ſpēs illa in nālis flātis inducit. ⁊ egō est mūcoſa flā circa aliq̄ gutte ſan. ex ruptura vene q̄ intꝺuz apit ⁊ rūpit ex magno conatu ⁊ expſſione. vl⁹ ꝓpter abzaſionē quā feces vel hu. mali inducūt in inteſtino. Ex iſto poteris tu cognoſcere quāuz iuuat patientē nō ſe fortiter expmere ⁊ ꝙuz iuuat ipm in ꝑn° cām expſſionis et deſiderij remouere ꝙtum etiā iuuat malā q̄litatem introductā ānulare. Si fuerit ab aꝑte in dicto inteſtino: adest dolo⁹ ⁊ tumo⁹ ⁊ fe. ⁊ fitis moleſtia itollerātia ⁊ grauitas dolozoſa. Si fuerit a ẏmib⁹ aliqñ emittit aliq̄s ẏmis ⁊ aſſunt ſigna ẏmū. etiā ſi est ꝓpter vlcera in eodem inteſtino deus ſcit. qñ cliſteria lauatiua vl⁹ ſtrictiua immittunt. videt eñ q̄ inteſtinū nouiſſime cū raſorio excozier. Si thenasmō ꝓpt ſolas feces retētas venerit ꝺ ſcit ex ꝓfeſſione patient. Et ſi fuerit ꝓpter emoz̄roid ex ſignis earum possunt indagari.

Iudicia in thenaſmōe. Primo thenamon in autūno vel eſtate fine piculoſio: est q̄ in aliis tpibus: qz tūc vtpli^m est peſtilētialis. ¶ Scꝺo thenasmō ex cbo⁹ hu. pūgitiuis ſi cito ei nō ſuccurrat ẏtur in diſſinteriā. Et ſi est ex flāte ⁊ hu. viſcoſis: ſi cito nō ſuccurrat ẏtit in colicā vel yliacā maxime qñ vene ſen cozp⁹ iſtis hu. repit plenus. ¶ Tertio dicit Boꝺ. q̄ tenaſmon ſi diu ꝑſeuerauerit ducit patientē ad colicā ⁊ yliacaz ⁊ ad vigilias ⁊ ad debilitatē ẏtut ⁊ ad doloz capit ⁊ ſincopi quoz cā est ꝓtinuatio doloris ¶ Quarto thenasmō in pueris piculoſior ē ꝙ ꝓpter debilitatē ẏtut eoz q̄ etiā ꝓpt inobediētiā recipiēdi cibos et medicinas. ¶ Quito mulieri em in vr⁹ hīti tenaſmon innatus ab oꝛiuz facit. ℈. ap̄ḃ. ap̄ḃ. 4. ¶ Sexto thenasmō peſtilētialis ad quā ſequit diſſim^a mozalis ē vt plurimū maxime in pueris. ¶ Septio thenaſ. patientes vel etiā diſſinteriā ſi bn comedant nō habent piculum: qz cibi ſupueniētes faciūt exire cibos extremos feces ⁊ humoz̄

Curatio tenasmonis. Primo ꝯsideretur cause ⁊ ille remouēde sūt. vnde si tenasmon sit ab aliqua cā ꝓmitiua auferatur ⁊ corrigatur per suū contrariū. ꝓnatur igit ꝙ sit a frigore exteriori tūc fiant ea pozationes ⁊ calefactiones circa anū ⁊ circa pectinē ⁊ coxas ⁊ renes. ¶ Et ꝑ ꝛ. tale clistere. ℞. mērastr' oziga' camo. melli' calamē' abzotani cantabri. añ. ꝑ.ij. olei camo. olei de lilio añ. ʒ.j. ⁊ ℔. iniciat̄ per clistere hoc enī est cale facti' ⁊ doloris mitigatiuū. Si tñ ibi vr esse cōstipatio vel aliqs superabundans hūoz ꝓnt addi laxatiua vt yerapigra bñdicta ꝛc. vt postea patebit. ¶ Res aūt que post colaturaz remanent: pistent̄ fortiter ⁊ icorpozent̄ cū oleo camo. vel ruthe ⁊ frixe in sartagine sup ptes supradictas empletur: ⁊ postꝙ fuerint frigide remoueantur ⁊ fiant sacellationes cum milio ⁊ sale vel pannicio simul tozrefactis: ⁊ locis supradictis apponantur. fiāt etiaz sacculi pleni furfure ⁊ bulliantur in vino vl aqua si pauper est ⁊ applicētur vnus ante ⁊ alius post retro. ⁊ super' ꝫ' sedeat calidum ꝓtū poterit donec sit quasi frigidum ⁊ tunc auferat̄ ⁊ iteruz calefiant ⁊ apponant̄ ⁊ post dicte regiões vngantur cū oleis calidis ⁊ vnguētis vt pigamel eon ⁊ oleū de lilio ⁊ dānileon ⁊ vnguē' mariaton sp in caloze iacendo vel sedendo. Et dicit Auic. ꝙ balneū proficit eis ⁊ sedere sup rez calidam sicut est regula calidissima cum vino rozata ⁊ páno coopiatur: supsedeat paciēs ita calide sicut sufferre poterit citra adustiones ⁊ fiant alia calefactoria que infra dicent̄ cū auxilio diuino ꝛc. ¶ Cause añcedentes si cognoscātur eē in cozpoze ille euacuent̄: vt si est homo plenus flāticus vel inuenis qui fuit vsus multis fructib' ⁊ egestio est mūcosa non colerica: signū est ꝙ cā tenasmonis flā est salsuz vl alia species flātis. Euacuetur ergo cū decoctione polipody ⁊ an' ⁊ pul' diaturbith. vel cum pill'. de bdellio vel cū pillis fetidis. sicut dic̄ Auic. vel cū hebulis. Et Auī. laudat in isto casu gūi albotini qđ ē terebētia. videas tñ ne sit sophisticata. Et possent fieri clistere de reb' appropriatis ad mundificandū mām comunctā ꝛc. vt infra videbitur. ¶ Si autem colera vel humozes calidi essent in causa ⁊ adesset calor ardoz ⁊ sitis ⁊ egō colerica pro maiozi pte: tunc ad casum añcedentem habendo respectuz: detur cassie. ʒ.j. in decoctione florū dissolute: ⁊ detur sirupus viol'. qz mollificat feces indurātas ⁊ laxat hūozes calidos. vel ꝑm Auic. fiant pille de cassiā'. ſ. passate per sedaciuz cū succo liquirc' ⁊ dragagan'. ꝺoia ista mollificāt feces ⁊ hūozes calidos euacuant ⁊ mām antecedentem etiam cōiunctam qz via aperitur: ⁊ bē faciunt si non in toto saltem in parte. Ergo si supest aliqua pars materie colerice temperet̄ur. ʒ.j. mirab. cit'. ſ. cozticū in sero capzino ⁊ aqua plumiali ⁊ añ. partes equales per totaz noctem ⁊ in crastinum fricentur fortit̄ ⁊ colētur: ⁊ colature addat̄ reub. ℈.j. vel mag' vel minus ⁊ ministret̄. ¶ Si fecibus duris si fiat tenasmon qđ cognoscitur qz diu est ꝙ pat̄ non assellauit ⁊ habet ventrē in parte supiori duz ⁊ qñ assellat exit aliquid squibaleticum durus in parua ꝙtitate cum aliquali muscallagine vel mūco vel cū rasura itestini que fit ꝓp motum ⁊ constū nimiū. vel qz illa fex dura ē ꝓ̄ nimie moze in intestino. Et rōne male qualitatis ipsi' vel alicui' hūozis iuncti ipsum intestinum abradit: ⁊ tūc exit aliqua gutta sanguinis: tunc iubent autozes ꝙ fiant clisteria mollificatiua limentia nō mozdican' nec exsiccan'. ſ. ergo fic. ℞. radicis bismalue herbe viol'. malue bzāche vsine. añ. m. j. cātabri. p.ij. ℞. decoc' in qua dissoluatur cassiaſ. mūd. ʒ.j. ⁊ ℔. olei viol'. ʒ.ij. iniciatur p clistere tepiđ: ⁊ teneat ipsum moza tpis. ⁊ si p istud nō exunt ad datur dicte decoctioni theodozicon empisco. ʒ.j. vel yerapig'. ʒ.j. salis cōis. ʒ.ij. iterent̄ tociens donec nociue feces sint expulse. Āl ℞ sic ℞. herbaruz cōium. añ. m. j. ſe. lini fenugre' añ. quart'. j. semina p se cōquassentur ⁊ herbe sīl' ⁊ coquātur in aqua ⁊ vio añ qđ sufficit ad datur camo. p. j. coquātur vsq; ad musallaginitatem. Et ex ista decoctiōe pōt fieri clistere vel madefiat filtrum vel pānus lineus vl' spōgia ⁊ extorta cal'a ano ⁊ remb' ⁊ pectini applicetur: ⁊ cū incepit frigefieri remoueat̄: ⁊ iteꝝ calefiat. Et hoc reponat̄ vicefies in die ⁊ tociens in nocte si possibile est: si non dormit: qz tūc dimittēdus ē. ꝺia imediate dcā medica' decoctionis fortiter pistent̄. ⁊ addito oleo camo. ⁊ arungia porci vel galline ⁊ butiro ℞ super partes supradictas empl'n ita calm sicut poterit sustinere. Si vo cognoscimus ꝙ cum dictis squibaleis vel sine eis videtur abundare materia frida flātica. vel frigus sentiat̄ manifeste reb' supdictis adūgem' res cal'as vt ē anisum maratrū ciminū oziga' calementum mērastrū ⁊ sinzibrū. ⁊ fiāt vt supra. ¶ Ab hūoribus cal'is ⁊ colicis venit iterdū tenasmon vt iam ꝓfatū est vel a flegmate salso vel alio: vel pp hu. putrefactū adherētē ipsi itestino ⁊ tūc fiant clisteria ablutiua. Et ꝓmum qđ laudat

Aui. est vt ℞. clistere cum aq̃ olivarū q̃ est sal-
sa ⁊ abintiua ad mēsurā medie. ℞. ¶ Scdo pt
fieri clistere ex aq̃ decoctionis ordei ⁊ mellis
rosarū ad mūdificādū illos hu. vel samē si ibi
eēt. Et si hu. eēt frid⁹ viscosus pōt fieri clistere
ex succo cicle ⁊ mercurial' añ. q̃rū. j. yerepig⁹.
℥. ß. vel pul' diaturbith. ʒ. ij. ⁊ ß. Et aliq̃n i isto
casu ncē est vt capiat pill'as feridas. vt dicit
Aui. Vis aūt exequi ⁊ iterū in exequēdo curā
p interpolationē adiungam⁹ anodina ⁊ calefa-
ctoria supra dicta. ¶ Ā mā vētosa si fieret te-
nasmon: ℞. decoctio de herbis ⁊ semib⁹ cal'is
cū oleo de lilio ⁊ oleo de pigano qō ap̄d Ba^m
vocat pigamaleō. Jn cā fria vs suffumigatio
cū pinea ꝑ quassata ⁊ ani⁹ amararo ⁊ ameos
⁊ resina pini ⁊ colofonia ⁊ timiamate. Et cuꝰ
suffumigationib⁹ dñarū de carbalonia ⁊ thus
re ⁊ mastice. B⁹tū iubet idefinēter suffumiga-
tionē ex pice bricia. j. colofonia totiens q̃ns
ad sellā ierit ⁊ tal⁹ fiat cū ẽboto q̃ fum⁹ ītret
ītestinū si possibile ē sine arsura. Ba⁹ ēt iubet
in passiona⁹ fieri euchatisina qō ē balneū pti-
culare ab vmbelico iferi⁹ i elixatura fenugre⁹
⁊ radicis altee ⁊ rob. ¶ Deide ℞. b̄ vnguentuꝫ
ꝑm ipsum. ℞. arūgie porcine sine sale arūgie
anseris ⁊ galline olei rob. añ. ℥. j. cere noue qō
sufi. ℞. vnguentū liq̃dū cū quo tota vngat re-
gio cū eo cal'o imo ifra ītestinū p anū est mit-
tendū. Sil' iubet fieri clistere ⁊ iunctione ex
oleo rob. ⁊ mirtino ⁊ vino cal'is supra dictis ⁊
cū lana succida cal'a supra dicta ꝓtes fasciem
in actuali calore ꝓtinue remanēdo forame tī
nō clauso dimisso. Jsta aūt actualis cal'itas si
ue calefactio sit interdū cū euchatisinatib⁹ si-
ue enematibus seu sepis vnguenti. Aliq̃n cuꝫ
embrocis interdū cū faccellationibus interdū
cū collirijs nedū cū oleis ⁊ sepis ⁊ arungijs
anodis marie cū fe. multū intensa nō repitur
¶ Jn cā cal'a ℞. cale vnguentuꝫ. ℞. olei viol. ⁊
rob. ℥. ij. olei nenufaris olei salic butiri recen-
tis sine sale. añ. ℥. j. opij. ʒ. iij. misceant' ⁊ ℞ vn
guentū ⁊ iungat' int⁹ ⁊ ex. filtrū ēt vel spōgia
bulliant' in aq̃ ⁊ aceto cū rob ⁊ camomi¹ ⁊ mel
liloto ⁊ cal'm applicet' ⁊c. ¶ Sequunt' pessa-
ria in q̄b⁹ cōcordant Rab' Alex' ⁊ multi alij ⁊
ego ꝑ pre mea laudo ea q̃ mitigāt dolorē ali
qualiter ⁊ ardorem ⁊ punctionē siue ꝑfortan-
do siue sensuꝫ remouēdo. ℞. croci olibani mir
re añ. ptē. j. opij ptes. ij. opiū dissolua' in vio
⁊ aqua rosacea. ⁊ alie medicie pulueriʒate cū
eo misceant' ⁊ fiant licinia ex pāno vel ex co-
tone circūuoluta cū filo ⁊ vna ps fili dimitta
tur ex que madefacta ⁊ circūuoluta in dicta
medicina submittatur. ¶ Aliud qō posuit Gs
⁊ est de secretis suis. ⁊ valet ad tenasmonem
⁊ solutionem ventris ⁊ solutiones san. ab ano
⁊ ad dolorem eius ⁊ punctura⁹ ⁊ est de secre
tis ipsius. ℞. mirre thuris masculi croci opij
añ. partem vnam. conficiantur cum vitellis
ouoꝝ ⁊ fiat confectio similis forme auellane:
⁊ in qualiber illarū formaꝝ ponatur filum in
me⁹. ⁊ quando volueris supponere vngat' cuꝫ
oleo rob. ⁊ pōtextrahi oī hora q̃ hō voluerit.
¶ Ab vlceribus in longaone si fiat tenasmon
tunc post ablutionem vlcerum cuꝫ iniectione
aque ordei ⁊ mell' intus ⁊ extra ponat' vngue
tum diapāfilogos. Vel hoc vnguentū in quo
est doloris mitigatio ⁊ vlcerus incarnatio. ℞.
olibani ⁊ cozticis eius mirre masticis: añ. ʒ. ij.
ceruse lote. ʒ. iij. plumbi vsti eris vsti opij. añ.
ʒ. j. mucillaginis dragagan' q̃ sufficit ℞. vn
guentum ⁊ vngantur partes supradicte ⁊ in-
tromittatur aliqua par⁹ cum firinga vl' clise
ri vel tempera feces ne deficcentur. Et iterum
fiant clistere ex mellicrato ⁊ iterum iniciant
tur de dicto vnguento. ¶ Ab apate calido si fu
erit tenasmon qō scitur per fe. ⁊ calorem ⁊ do
lorem ⁊ tumorem ⁊ stitim tunc ℞. flotomia de
basilica. deinde de sopbenis. ⁊ non oꝫ dicere
q̃ vtatur abstinentia. q̃ comedere non pōt. si
forte possent caueant a superfluo cibo ⁊ potu.
Jn p̄ncipio autem ponantur aliqua confor-
tiua frigida vt materia repellatur ⁊ mēbrum
confortetur ne recipiat materias aliunde ve-
nientes. ℞. ro. ru. ℥. j. psidie balaustie. añ. ℥. j.
mirtill'. ℥. j. ⁊ ß. oia conquassata bulliantur in
aqua in qua infundatur filtrum vel spongia
⁊ continue sup locum doloris apꝓximetur.
⁊ similiter embroce ad istam intentionē fiāt.
Jn isto casu in principio cōpetūt enemata fa-
cta ex aqua rob. ⁊ oleo ro. cū aq̃ solatri repida
tī mistretur. Deinde pōt fieri clistere ex aqua
ordei ⁊ vtaf vnguēto valente ad vlcerationes
dicto nō est diu q̃n tenasmon est ab vlceribus
intestini. Jn isto casu cōmendat Aluic. empla-
strum de fenugreco coctum cuꝫ maluis: quia
maturat ⁊ resoluit ⁊ sedat dolores. Similiter
valet emplastrū de melliloto ⁊ caulib⁹. ¶ Jn
casu q̃ apostema sit inflāmatum ⁊ doloꝛosus.
Laudat Aluicē. hoc vnguentum. ℞. plūbi vsti
bene loti ceruse plumbi bene lote climie simi-
liter lote ⁊ pulueriʒate. añ. ʒ. iij. olei viol. olei
vitellorum ouorum. añ. q̃ sufficit ℞ quasi vn
guentum liquidum vngatur int⁹ ⁊ extra ⁊ ali
qua eius ps que sit liq̃dior ꝑ aliquā puā cānu
lam subtiliter intus ꝓiciat. ¶ Ap̄a durum si

Digitized by Google

fuerit mollificet ꝛ resoluat cū apꝛopatis vt
iā dictū est in. 19. c. isti⁹. 4. li⁹. in apate sclitoti
co sto⁹. Fiat talis decoc⁰ q̄ nō solū vz ad mun
dificandū ꝛ resoluēdū apa durū in sto⁰ ꝛ inte
stinis: imo videt valere fere in oi casu ad re
soluēdū ꝛ mollificādū ꝛ mitigādū dolozē. ℞.
rad altee malue viol. bꝛāche vtsine. añ. ℳ. j.
foliozꝫ cauliū. ℳ. ß. se. lini ꝛ fenug⁹ furfuris.
añ. ℞. ß. camo. melli⁹ añ. ʒ. ij. herbe p se ꝙssēt
ꝛ semia fll ꝛ flozes etiā deinde misceāt ꝛ co
quant in aq̄ ꝛ vino al. p mediū. Et in ista de
coc⁶ tpe spōgia vel filtrū: q̄ extozta ano ꝛ pe
cteni ꝛ remb⁹bñ cal⁹a applicet ꝛ hoc freq̄nter.
itē dicte me⁶ fozti⁹ pistate ꝛ cū oleo cōi ꝛ axū
gia pozci incoꝛpate ad modū pastelle addēdo
farinā volatilē molēdini. frigat in patella vl
cacabo. ꝛ cū. 5. emplis. 5ª dicta loca ēplent et
ꝓtuuent. Cōsulo iterū q̄ iste me⁶ in maiozi q̄
tita⁶ sumpte coquāt in magna lebete siue cal
daria. ꝛ in decoc⁶ herbis missis in semicupio
patiēs sedeat ꝛ balneet: ꝛ post cū linteamib⁹
ꝛ pānis calis ī lecata cal⁹a reponat. ꝛ ibi stet
nō surgēdo: imo si q̄ egerēdi volūtas supuene
rit. hoc faciat stādo in illo calozē. pōt tm̄ sub
mitti pānus calsus ne illa expulsa maditas et
ptes inferiozes deturpet. Dic em̄ mod⁹ satis
videt inhoest⁹. vtilis tm̄ exp̄imētal⁹ reperit.
ℳdin⁹ em̄ malū est puā inhōestatē nemini p
udicātē cōmittere ꝛ viuere q̄ oēs ei⁹ cerimo
nias obsuare ꝛ vitā suā añ tps finire vtili⁹ē
aliq̄d de fetoze iacēdo ī lecto cal⁹e supportare
q̄ sepe aer ꝛ frigoꝛi se exponēdo carnē⁹ mub⁹
et putrefactōi escā parare. Oia ista p̄nt itelli
gi nō solū in apate duro verūetiā in oi specie
tenasmonis. ¶ Nec aūt me⁸ spal⁹r vz in apate
duro ad mollificādū ꝛ resoluēdū. ℞. bdellij. ʒ
j. croci alliane sinapi ceruse plūbi añ. ʒ. ij. axū
gie galline anat⁹ medulle cruriū vaccarū. añ.
ʒ. ß. ℞ vng⁷ addēdo olei camo. q̄ suf. ꝛ vngat
cū isto vnguēto ꝛ supponat ēplm de diaq̄lōe
ꝛc. ¶ Pestiētialis tenasmon curat sicut iā su
pius dictū est. tm̄ in isto casu det. ʒ. j. q̄libz die
de mane de tiriaca mag̃ vel metridato cū aq̄
plātaginis vel cū succo eius: vel cū aqua rob
et fiat reliq̄ remedia. Jn dissin⁸ si conuertat
tenasmon: q̄ sepius fit in pestiētiali tenas
mone oꝛ recurrere ad. c. de dissin. ꝛ capias ibi
medicias ꝓstrictiuas ꝛ alias: put expedit ꝑm
curatiuas intentiōes ibidē dictas ꝛ relatas.
Sed hic scias q̄ in tenasmone ex cā calida ꝛ
in dissin. si excozria ferri fozte igniat ꝛ sper
gat aceto fozti⁹simo ꝛ patiēs fumū p infer⁹
capiat fimbꝛijs ꝓtēsis; est bonū remediū, silit
decoctio tapsi barbati ꝛ floꝝ cameleōte ī vino
valet fere in oīm. cā ꝛ hūt bonā ꝓpetatē in ß.
Silr filtrū vel spongia bulliat in vino ꝛ sup
spargat pul⁹an⁹ marat⁹ ruthe ysopi et teneat
sup anū ꝛ inter coxas ꝛ pithoneon. Cōfectio
de stozace ꝑm Hebe⁶ aferēs ad supabūdantē
fluxū vētris ꝛ ad tenasmonē factū a friditate
℞. stozaq̄ liq̄ opij se. iusq̄ami albi casto⁹ croci
mirre olibani añ. ptes eq̄les mellis q̄ suffic
℞ ad modū opiate. Jn ista egritudine oīa de
bent mistrari cal⁹a actual⁹r vt sp fiat euapa⁰ ꝛ
nō coartatio si resolutio ꝛ diaꝛoreb vt maꝛia
resoluat ꝛ doloꝛ diminuat ꝛc.

Dieta in thenasmone primo caueat ab oīb⁹ amaris ꝛ acutis ꝛ acetosis oia em̄ ista faciūt egestionē mozdicatiuam et doloꝛosam ꝛ excoꝛiatiuā. Aui. in. 16. 3ⁱ. in. c. de thenasmone vtat bꝛodio galline et offis eius ꝛ comedat auenatū ꝛ oꝛdeatum ꝛ bona ciba
ria vsualia: ꝛ comedat pultes de riso ꝛ de pa
ne azimo cum lacte capꝛarum lapidato et cu
stodiat se a frigoꝛe

Declaratio in thenasmone. Primo si queraf tenasmon cui⁹ mēbꝛi est passio. Rñdit Ga. 7. ampb. cōmēto 28. ibi. in vtero habēti tenasm⁹. sic thenasm⁹ē passio recti intestini ꝓpter egōnē sang. ex vul neꝛib⁹ sup hoc intestinū habit⁹. Et sequit sepe em̄ ad sellā surgūt ꝛ exp̄mūt. vnde sepe totuꝫ coꝛpus laboꝛat ꝛ fatigaf maxime matrix ꝓpt cōiunctionē sui ꝛ intestini neq̄ mirandum si aboꝛtiat. Patet q̄ ꝑmo est passio intestini. scdo toti⁹ coꝛpis. ¶ Scdo ꝑm Aui. scias ꝛ ꝑm alios autoꝛes medicine ꝛ ꝑm expientiam que oīm testū veriss̄ima est doctꝛix ꝛ magistra. q̄ frigus exterius multū nocet in habētib⁹ thenasmonē. ideo qꝛ intestinū rectuꝫ est multum neruosum: ꝛ in capite ei⁹ sunt muscli multū sensibiles. modo sic est q̄ frigidū inimicū est neruis ossib⁹ ꝛ spinali medulle ꝛ dētib⁹ ꝛ ce⁹. Calidū ño est vtile ꝛ amicū nature. 5. ampb. ampb. 19. Et ideo nū q̄ aliq̄d actual⁹r frigidū debet applicari: sed semp actual⁹r caliduꝫ. Et ex alio: qꝛ frida facerēt coartationē cui⁹ op⁹ q̄rim⁹ in opatiōe. ¶ Ter⁰ dubitaf cū tu dicas thenasmō fit a mā ꝓtenta vel imbibita in in testino recto: vñ p̄nt exire tot hu. et supfluita tes q̄t exeūt q̄ si totū illud intestinū eēt tota liꝛ plenū nō sufficeret ad. ꝛ. ptem illius quod expellit. ℞⁰ sic q̄ illa mala mā exīs ibibita ī intestino cū sua mozdicatōe vel etiā mala q̄litas in eo derelicta stimulat ꝛ incitat ꝓtutē expulsiuā ꝓtinue ꝛ multū ꝛ superfluꝫ. ad quaꝫ

Digitized by Google

incitationē sequit̄ icitatio in alijs intestinis
t in venis meseraicis: imo etiā incitat̄ virtus
expulsiua epatis t venarū. t sic oia nituntᵉ ex
pellere t de fctō expellūt de supfluitatib⁹ t hu.
in eis ꝓtend. t sic appet intʳdū diuersitas egō/
mis. Aliqñ ꝺo sang. aliqñ cho. aliqñ flā. aliqñ
hu. viridis aut niger t sic de alijs. ¶ Ideo the
nal. terminat̄ in dissinteriā: maxime qñ fit a
corruptōe aeris ex magna eᵛ aleratōe ad ali
quā q̄litatē. tūc em̄ hu. in corpe: aut corrūpit
aut aduruntᵉ vel saltē alterantᵉ ad aliquā ma
lā q̄litatē talʳ ꝙ natura eos expellere conat̄.
sic sequit̄ quedā attractio ex colligatōe t ꝑca
thenatōe vnⁱ cū alio t ꝓtinuᵒ fluxᵒ dōec vene
t totū corpus in maiori pte remanet vacuus.
nō em̄ est credendū meᵒ nām ita esse indoctā
ꝙ tot humores a corpe ꝓcipitaret si apti nu
tritioni t corpis cōsolidationi existerent nisi
expulsiua eēt irregulata. Et si tu dicas iā ex
pellit san. formalē in dissinterijs. dico ꝙ ꝺ est
ꝑ accns volēs expellere nociua expellit san.
ēctus ab intestino vt morbi. ¶ Quarto scien
dum ꝙ qñ danᵗ clisteria laxatiua non debēt
dari in magna quātitate, ꝓpter loci infirmi. p
pinqtatē. fit etiā cautela ꝙ canula fit breuis
vel pua quātitas imittat̄. iō de quātitate co/
latur vel liq̄ris sufficit. ℔. ℈. vel. ʒ.. iij. ℈m au
tores de quātitate canule sufficit ꝙ duo digi
ti ex trāsuerso de dicta canula clisteri imitta
tur. hoc aūt cōsulit: ne maior humoꝝ attracᵒ
fiat ad locū doloroſuꝫ. Si ꝺo haberes aliquā
tenſionē. scitꝫ ꝙ euacuādo illud qō continet
in alijs supiorib⁹ intestis expelleret illō quod
in recto manet deretū si corpus nō est plecto
ricum bona est ꝓsideratio. ¶ Quinto sciendū
ꝙ in thenasimone ꝓcedētibus vniuersalibus
manifestā remediū est actualis calitas i par
tibus vicinis intestino recto. iō frigᵈ cauēdū
est t fugiēdū quātū possunt. ¶ Sexto sciēdū
de axungijs vsū t aliorꝝ animaliū t auiū mul
tū valēt in isto casu t in multis alijs. sed bonū
est ꝙ nō sint salite. Modus ergo ꝓbationis
eoꝝ est ꝙ in vno vase terreo ponatur vnus le
ctus de gramis frumēti t alter de axungia: et
tunc cooperiat̄ bene sic diu conseruabit̄ domi
no cōcedente. ¶ Septimo dubitat̄ quomodo
thenal. potest fieri a causa calꝫ etiam a causa
frigida. Dico ꝙ hoc fit ꝑm diuersos respectᵗ
effectus quos aliqñ ꝺucit calitas: aliquādo
frigiditas. vnde t sternutatio fit aliquando a
calido: aliquādo a frigido.

¶ Caplm. 28. de dolore et torṫura intestinorū
et mirachia.

a Liquādo accidit dolor et
torṫura in inte/
stinis cū magno dolore t torsione
t mordicatōe. Et q̄uis ℔. c. posset
ꝓtineri sub. c. de colica t yliaca. tñ autores cō
suerūt facere ca. spāle. ¶ Ista aūt punctio vel
torṫura q̄uis hēat multas cās. tñ pñt reduci
ad. 6. ¶ Prima est ꝙ pñt esse hu. pūgitiui acu
ti vel salsi vel bauracales vel corrupti q̄ mor
dēt intestina rōe male q̄litat̄ in eis derelicte.
¶ Scōa pñt eē vētositates inclusē ñ potētes
exire. t sic dilatādo intestina t extēdendo idu
cūt quasi solonē ꝓti. in fieri. tᶜ cāt doᶜ magⁿ
t torṫura. ¶ Tertia cā pōt eē retētio t iunisca
hu. grossi t viscosi t eius adherētia cū intesti
no pōt esse flegma vitreū vel muscillagiosum
vel flā salsum t feces indurate. oia ista facere
pñt coartatione t retētione fecū t vētositatū
t ꝑ ons doloꝝ t torṫurā. ¶ Quarta cā pōt eē
crisis t terminⁿ alicuⁱ egri. ꝓcedētis. nam na
tura volens suos inimicos exᵗ atria sue ciuita
tis expellere. ꝓpellit circūquaq; ad loca q̄ sūt
magis parata recipe que in trāseundo ledāt
loca vbi attingūt. vnde talis lesio t torṫura ē
signū crisis: t multotiēs ꝓcurrit ad flurum
ventris ꝑ quā a deteriori morbo infirmⁿ lan
guidus debilitat̄. ¶ Quita cā pōt esse apa in
intestis. ¶ Sexta cā pōt esse vlceratio in eis.
Mirachia aūt vtplurimū fit ab hu. acut vel
pūgitiuis: qz grossi nō pñt bñ penetrare vel ab
apate in mirach vel in mesenterio qō ꝓtinet
fere oīs venas meseraicas t vere eadem est
causa cum yliaca vel colica.

Signa illa autez torṫura que fit ab hu.
calis pūgitiuis ꝛc. signat̄ qz ibi
est magna inflatio t mordicatio t pūctura ve
hemēs t fit: imo aliqñ fe. t forte aliq̄ ꝓtitas
eoꝝ exit ꝑ supius vel inferⁿ. t discursus per
priculaᵃ in oibus multū iuuat ad istas notici
as inuestigādas. ¶ Si sit a flāre grosso vel vi
scoso adest magna grauitas t nō adest tāta
doloꝝ nec pūctura nec caloꝝ neq; fit nisi esset
flā salsum. t tūc sapoꝝ in ore sentit̄ salsus. Si
est hu. bauracalis dicit Auic. ꝙ adest magna
guitas cū adherētia in vno loco. t cū ℔ forte
exeūt de illis hu. cū egōne nālʳ t ꝑ se facta vl
ꝑ artē vt in clisteribus t sil⁹ᵇ. Si aūt sit a vē
tositate. vel illa ē mobilis. tᶜ doloꝝ mouet de
loco in locū vel ē coartata. t sic remanet doꝝ
lor fixⁿ in vno loco t nō sentit̄ pōdus neq; as
grauaᵒ. Et qñ facit eructuatōes vel bombos
doloꝝ aliqualʳ alleuiat̄. si fuerit ab vlceribⁿ vl
ñmib⁹ q̄ pñt esse septima causa signa regun

in suis caplis. ⁊ si est pp apa recurre ad colicā pp apa. ¶ Signa aūt distinctiua iūt: qz ista cōuenit cū colica passione in terribilitate doloꝝ ⁊ accidentū ⁊ est a causis hūoralibus. verūm distinguunt vna ab alia qz in colica ē fluxꝰ ⁊ expulsio ciboꝝ ⁊ humoꝝ p supꝰ ⁊ iferꝰ. Jn ista autem adest cōmuniter constipatio. Cum colica autem bene participat ⁊ similiter cuꝫ ylica in aliquibus.

Judicia Prio qñ ifirmꝰ pp puncturaꝫ itestinoꝝ ⁊ doloꝛe fortissimuꝫ venit ad vomitū ⁊ singlū vel pmixtionē rōis mortalis est Aut. in. c. ppo. ¶ Scōo iudicatur tortura ⁊ pūctura itestinoꝝ in q̄ nullꝰ fluxꝰ ad est: fit fortioꝛ sp ⁊ ex ea colica. ꝓcreat. ¶ Terꝯ p sequelā si huic torture supuenerit fluxus nālis vel artificialꝛ vt plīmū excusatur a colica ⁊ spasmo ⁊ pmixtione rōmis ⁊ sequitur sanitas ¶ Quarto cū gozdonio patiētes itestinoꝝ torturā si hꝫ bēt stoᵐ ⁊ intestina debilia ⁊ multū sensibilia vt hoies discarnati ⁊ passioꝝ p multū tps durauerit. cadēt in accidētibꝫ supza dict. ⁊ ñ p oppoᵐ ea euadere pōt. ¶ Quinto si doloꝛ ⁊ tortura itestinoꝝ cū clisteribꝫ ⁊ purgatiōibꝫ debīt nō alleuiaᷣ apa figūr eē in intestinis. Et si cū hoc nō ē ꝓsipat ⁊ pūctura ⁊ doloꝛ ꝓtinuat cāꝫ egritudis possumꝰ iudicare eē in matrice vel mesenterio vel venis meseraicq; ꝙ alibi. ⁊ sic dicaᷣ ꝓprio noie mirachia.

Curatio torture itestinoꝝ si ꝟ. ab hūore ⁊ nō adest vētositas in prīmis fm Aur. ꝓuocet vomitꝰ. deide purgetur illa mā fm suā q̄titatē ⁊ q̄litatē. ⁊ nōvꝝ mihi ꝙ debeam ꝰcipe a digōne cū mā fit multū furiosa rōne sue q̄litaᷣ vel rōne mēbroꝝ in qbꝰ est vel rōe mēbroꝝ vicinoꝝ. ¶ Sed qñ vꝝ ista tortura ⁊ pūctio intestinoꝝ cū caliditate ⁊ ardore ꝟ. tale clistere. ℞. 5. herbaruꝫ añ. m. j. ozdei furfuris. añ. p. j. ꝟ. decoctio in q̄ dissoluaᷣ cassiaᷣ. mundꝫ. ʒ. j. yerapigᶜ. 3. vj. bīdicte. 3. iij. olei viol q̄r. j. salis cōis. 3. ij. ꝟ. clistere. si aūr colꝫ vꝝ abūdare: purgeᷣ cuꝫ mirabo. citrinis vel tamarindꝰ ⁊ māna ḡnata vel cassiaᷣ. ⁊ ꝓ purgatiōe ℞. emplm de portulac ⁊ reb frīs ad repellendū saltē alterandū mām ad intestina currētē. Jsta tñ fria misceant cū camo. ⁊ absinᵗ ⁊ filibus. ¶ Si aūt nō adest caloꝛ nec fe. nec fit si vꝝ ibi fit vētositas vel mala frigida flātica cū retētione fecū tūc ℞. tale clistere. ℞. vtriuslꝫ cētaurᶜ polipoˡ q̄rcini ꝙm Auic. vtriuslꝫ calaˡ origani ⁊ pulegij abrotani ruthe. añ. m. j. anˡ maratˡ carui cimiˡ. añ. ʒ. j. furfuris. p. j. ꝟ. decoctio. ⁊. j. ℞. cius colature dissoluaᷣ mellis ātḥosati colati olei rutacei. añ. q̄r. j. yerapigᶜ bīdicte. añ. ʒ. ß. salis cōis. 3. ij. recipiaᷣ ter aut q̄ter donec vētositas ⁊ cā ei⁹ co. vel alij hūores eūent. ⁊ post eūatione det̄ tiriaca aut metridatū. ℞ el det̄ iste pul cū vio. ℞. cimiˡ. carui baccarū lauri flox agˡ casti rute ameos. añ. 3. ij pendiaᷣ. ʒ. j. ꝟ. pul. ⁊ denᵗ. 3. ß. ⁊ det̄ dianisiuꝫ ⁊ fricet̄ venter torꝰ ⁊ panni cali supponāᷣ. ⁊ vtaᷣ aliꝫ spēbꝰ calis nisi i cā cala. Jtē illud qō remāsit de clisteri pꝰ colatura pistet̄ fortis ⁊ additio oleo de lilio ⁊ rutaceo ⁊ ꝟ. emplm sup locū doloꝛosuꝫ pꝰ lōgaꝫ fricationē ⁊ vnctionē cū dict oleis. Jtē ⁊ terāt̄ semia ⁊ flozes ⁊ folia agˡ casti ⁊ seminis rute añ. ʒ. ij. baccarū lauri. ʒ. iij. cimi. ʒ. j. ⁊ ß. ꝛcozporent̄ oia in oleo rutaceo. ⁊ ꝟ ēplꝫ sup locū doloꝛis. ¶ Jsti aūt dīt diu fricari ⁊ paulatī ⁊ ḡdatī dīt exercitari añ prādiū ⁊ cenā. ⁊ caueāt ab oibꝫ fructibꝫ ꝛcētibꝫ ⁊ legumībꝫ mustio ⁊ ab oī re faciēte vētositatē ⁊ vtāt bonis cibꝫ ⁊ carnibꝫ bullit cū aneto ⁊ cimio ⁊ amiso. Jtē vtaᷣ ciminata cū pdicibꝫ vl aliꝫ autꝫ laudabilibꝫ fcā. dicit ēt ꝙ ius galli antiq cocti cū dict seminibꝫ vꝫ milū. silr dic ꝙ caro ericij assata vꝫ in oī roztura ⁊ pūctura itestinoꝝ. Panis aūt eoꝝ fit salit vltra modū ꝓsuetū aliqlr ⁊ bene fermētat. Potent vinū albū vel clarū vet ꝰsine aq̄ nisi eēt fe. in pua tñ q̄titate. ¶ Si aūt ꝟ. a flāte. ℞. eadē cura sicut in vētositate. ß purgetur flātica mā ⁊ purgeᷣ cū clisteri supradicto ⁊ eūetur cū agarico ⁊ cū decoctione polipodij ⁊ anˡ ⁊ maratˡ addito pulnere diaturbit. Cum aūt fuerit abvlceribus vel apatibus vl a vermibus vel ab aliꝫ sureᷣ vt dictū est: vel dicet dño ꝓcedēre in suis capitulis. ¶ Jsta aūt me valet in roztura intestinoꝝ ⁊ in omni ventositate stōaˡ. ℞. carui anˡ maratˡ. añ. 3. iij. radicis achozi baccarum lauri aristolochie rotū de fol. lauri cērauree rilobalsami. añ. 3. ij. mellis despuˡ quod sufᵗ ꝟ electuarium ad modū opiate ⁊ dentur. 3. ij. cum vino odozifero puro quando non timetur de feb.

Declaratio Primo intelligendū ꝙ vt plurimū quando cuꝫ roztura intestinoꝝ vel sine debet venire tenasmon pestilētialis ꝓio incipit fortasse per vnā diē dyarria ⁊ i tertia vel q̄rta assellatiōe incipit doloꝛ intestinoꝝ ⁊ punctura seu quasi arsura in ano ⁊ post ista incipit magnꝰ conatꝰ cū volūtate redeundi ad sellam. ⁊ faciunt aliquam egestionem muncosam cū aliqbus guttis sanguinis. ⁊ nihil penitus possunt comedere ⁊ sitiunt continue ⁊ post continuando te

Digitized by Google

nafino. diffinē. efficīt ⁊ frequēter durat tm̄ do
nec mā aīa sit eūata nisi qm̄ moriat. Declara-
tio in tortura iteſtinoꝝ primo notandū qꝫ hꝫ sit
dictū qꝫ in cura doloris torture iteſtī. qm̄ ē a
materia cal'a debēt dari solū ꝓ lentia cliſteria
tm̄ dubitādo de groſſitudine hūoꝝ ⁊ de vētoſ
tate q̄ plm̄ retinet cū vētris ꝓſtipatiōe. dico
qꝫ si aliq̄ cale herbe vel semīa apitiua vētoſi-
tatē ꝓsumēria ꝓ primū cliſtere mollificatiuus
adunganꝫ nō fiet erroꝝ qz nō sum⁹ in ventre
nec lux ibi ē vt videam⁹ luculent' nocitiua nec
ea ꝓſpicacit possum⁹ ꝑ obuiatione ituri nec
ꝓiecturare nisi ſm extimationē veritati ꝓpin
quā. Scdo qz frequēt ē ibi flā salsuz qō iducit
accīa calitatē ꝓducētia. Tertio qz ista calida
nō diu remanēt in ⁊ētre. iō cōmode vt ꝓfatū
est cū aliis pñt pmiſceri. ¶ Scdo nota qꝫ ca-
ro ericij est aliq̄ſ apitiua ⁊ hꝫ in se nitroſita-
tem ⁊ iō aperit ⁊ ex ea nō gñaī vētoſitas ⁊ iō
cōpetent' daī in tortura iteſtinoꝝ ⁊ in ydropi
si vt ponit Aui. ¶ Tertio notandū qꝫ Auic. in
cā calida iubet fieri emplm̄ cū rebus fridis vt
cū ſolatro ⁊ pāpinis vitiū. ⁊ credo qꝫ ꝺ iubet
poſt vlia vel vbi est mala ꝓ cal'a cū paucitate
materie ad alterandū. Noui iuuenē. 20. anno
rū q̄ habuit torturā inteſtinoꝝ ⁊ in tpe eſtatis
poſt labores itineris tūc vnus icipiēs volēs
ipsum curare applicuit sibi sup ventrē filices
madefactos in aqua frida. ⁊ ligauit ⁊ fecit qꝫ
staret vel iaceret sup ventrē ⁊ infra. 4ᵐ. vnī⁹
hore fuit curatus a tortura. Credo hoc fuisse
ex caloris naturalis ad intra reuocatione cō-
ſumentis ventoſitatē: vel ex alteratione ma-
le cōpl'onis mēbri vel hūoris ibi missi. ⁊ istam
expientiam videt cōfirmare dictū conſilium
Aui. si aūt volueris facere ſ. in iuuene carno-
ſo non supflue pleno vbi calor ⁊ ardor ē ⁊ mā
mo⁹ vel nulla. ¶ Quarto nota qꝫ si ista egri⁹
plongef ⁊ est in iteſtinis supioꝝ recurre ad
curā yliace: ⁊ habebis intētū. ¶ Quinto scias
qꝫ si egritudo ꝓtinet poſt purgationē bonum
remediū est ad mitigationē doloris balneum
aque calide decoctionis herbarum ⁊ medicīa
rum dictarum. in. 2°. cliſteri iſtius capituli ⁊
ſilr fricatio longa inteſtinoꝝ ex ventoſitate.

¶ Capitulum. 29. de colica paſſione.

Colica est inteſtinoꝝ inferioꝝ paſſio doloroſa cum q̄
difficilis est exitus eoꝝ que ꝑm na
turā et ꝓsuetudinē foris eiici ꝓsue
nerūt siue sint feces seu humores aut vermes
aut alia retēta vltra ꝓsuetudinē nate. ꝺr aūt
colica a colon qꝺ est vnū de inteſtinis groſſio
ribus mediū vt iam dictum est.

Cause colice qui bñ voluerit cōſiderare
causas et signa ⁊ curā yliace non
oporteret hic ponere nisi signa diſtinctiua: qz
ab eisdē causis fiunt et fere eadē accītia ⁊ cu
ra sed ꝓ o iuuenēb⁹ sciendū qꝫ colica pōt fieri
a causis ꝑmitiuis ⁊ hꝫ causas añcedēt. et sit
ſp a causis ꝓiunctis. Cause ꝓmitiue pñt esse
aliqñ frig⁹ exterius infrigidās ⁊ cōgelās ⁊ fa
ciens accidere cōpl'oez frigidā. Alia cā ꝑt esse
venti ſeptēntional' longa inſla°: qz ſtringit et
coartat mēbra interioꝝ. vel qz forte deſiccat
et nō pñt exire feces ⁊ ꝑ ons nec ventoſitates.
Silr habitare in regiōe frigida: qz frig⁹ extes
rius ſtringit lacertos vētris ⁊ circuli pudibun
di et sic fer retinet ⁊ illud foris expelli debuit
ſet. Alia cā ꝓmitiua pōt eē nimia caliditas ae
ris vel labor nimius maxime in tpibus ⁊ aere
cal'o. siccitas aeris ⁊ abſtinētia foris a quib⁹
feces possi⁹ est exiccari: ⁊ sic de aliis. ¶ Cause
añcedentes in corpore exītes nedū egritudi-
nem facientes pñt esse mala cōpl'o frida que
pōt multiplicare pinguedinē q̄ facit in suo tē
pore ad difficilē exitū ſecū q̄ meat⁹ erūt ſtri
cti rōne pinguedis ēt mala cōpl'o fria infrigi
dādo ⁊ coartā° malā colicā iducere pt ⁊ mala
ꝓpl'o cal'a ⁊ mala ꝓ fria iteſtinoꝝ. Et oīa illa q̄
deſiccare pñt illud qō deberet facere ludoca
re feces que sic exſiccate opilāt inteſtina ⁊ sic
causanꝫ colici dolores. Alia cā añcedens pōt
esse ipfecta vel corrupta digō multiplicata ⁊
frequēter creata a q̄ pñt hūores crudi gñari ⁊
corrūpi ꝑ se ledētes vel mordicātes inteſtina
vel ibibentes groſſa iteſtina. Alia cā pōt esse
fritas mēbroꝝ corpis marie nutritiuoꝝ a q̄
gñatur flā. Cōformi mō longus vſus ciboꝝ
fridoꝝ ⁊ būidoꝝ vel cito corruptibiliū vel vē
toſoꝝ. Silr multi hūores fridi i corpe exītes
quos cū natura digerere velit multas ex eis
generabit ventoſitates marie poſtq̄ in inteſti
nis fuerint miſſi. Ruptura pōt facere ad reti
tionē fecū ⁊ vētoſitatum ⁊ colicū dolorē ꝑci
pue si inteſtina a iq̄n cadunt in oſſeum. Cae
cōiuncte sunt ille a q̄bus actualr ⁊ imediate
procedit egritudo. vñ oēs ſupradicte cāe q̄
sunt multum intense ⁊ currunt vel delabunt
ad inteſtina ⁊ inducunt ſuum effectum. dicā
tur cōiuncte ⁊ imediate sicut est ventoſitas in
cluſa nō potens exire. poſtq̄ est in inteſtinis
dilatat ea ⁊ exāplat ⁊ faciēdo dilatationē fa
ſol'onē ꝑti. ⁊ per ons dolorē. parimodo humo
res colerici vel flā salsum aut mlia aduſta vel
alij humores corrupti quādo sunt ibibiti int

Digitized by Google

tunicas intestinoꝝ grossoꝝ vel eoꝝ supficie ꝛ pungunt ea ꝛ corrodũt ꝛ fũt intensi dolores in eis fiũt ois iordiata fecũ retẽtio. Ap̃a ẽt in aliquo intestinoꝝ grossoꝝ. repletio ẽt monocali fecũ iduratarũ vel hũoꝝ faciẽtũ clausoné in itestis. Daly. in 3° teg^t cõmẽ^o. 136. ibi. Cũ ẽo ex stercore. ponit. 5. cãs a qb^9 põt fieri colica. Prĩa est ex stercore duro. 2ª est ex flãte viscoso. 3^a ex vẽtositate grossa. 4^a ex apate. 5^a ex humoꝛb^9 colicis vel alijs pũgitiuis vl̃ adherẽti busvel ibibit in suba alicui^9 itestinoꝝ iferioꝝ Joãnes serap. idẽ dicit ꝛ stat in ratione.

Signa colice hꝫ aũt colica triplex gen^9 signoꝝ. s. sig̃ egritudis actualis ꝛ signa causaꝝ: ꝛ signa distinctiua. Sig̃ egritudinis sunt primo feces q̃ retinent de die in diẽ ꝛ quasi porimal^r expellunt ꝛ iterũ retinẽtur. appetitus debilitat ꝛ post totaliꝫ auferꝫ: deinde incipit dolere in intestinis iferioꝛib^9 ꝛ apperit acria ꝛ aboꝛet pinguia: ꝛ aduenit vomẽdi ꝛ nausea ꝛ dolor alĩ circa crura. ¶ Signa actualis egritudis colice sunt doloꝛes fortes in prĩb^9 vẽtris ab vmbelico iferius ꝛ q̃si totalis fecũ ꝛ vẽtositatũ retẽtio. ꝛ accidentia que ponit Sᵗ. ꝛ Ẽui. 16. 3^i. in signis colice absolute. ꝛ sunt qꝛv̄ eis qd̃ intestina tere bello pfozenf. ꝛ v̄ eis ꝙ acus infra intestina fuerint ĩclusę. Et q̃n localiter mouenf crescit ꝛ augeꝫ dolor. Et si capiãt clisteria exeũt squibale dure cũ vẽtositatibus ĩclusę que alĩ natant rõne vẽtositat̃ admixte: cũ qua fuerũt retente. ꝛ sunt filꝛes stercoꝛi ouino vel caprino ꝛ sepe euomũt co. vel hũoꝛes malos corruptos alĩ cibũ de pꝛio assumptũ. ¶ Signa cãruꝫ sic indagant. nã si colica fuerit ex flãte sentiꝫ doloꝛ ꝛ grauitas ꝛ fritas in pꝛtibus iferioꝛib^9 vẽtris ꝛ capiãt calefieri cũ aliquo calefactoꝛio. Et si accipit clistere exit multũ de flãte ꝛ doloꝛe ꝛ porism^9 est lõgus ꝛ nõ est doloꝛ acut^9 multũ nec caliditas in tactu repiẽ: imo adest fritas actualis spãl̃r q̃n est flã vitreũ vl̃ ventositas. fritas est signũ cõe eis. dicit Serap. ꝛ multũ iuuaf a calĩs ꝛ cuꝫ hoc alia pticularia ꝙueniunt vt qꝛ est senex vel flãtic^9 vel tp̃s est hyemis ꝛ regimẽ ꝑteritũ qꝛ fuit vsus piscib^9 fructib^9 recentib^9. ꝛ fillibus ꝛc. Et est hõ ociosus vel crapulosus vel forte est piscatoꝛ vl̃ pastoꝛ coꝛioꝛ in aq̃s vel iuxta aq̃s. ꝛc de alijs. Et isti hũoꝛes flãtici vtplurimũ sunt ꝑtẽti in rugis aufractuosis itestini colon. qꝛ hũoꝛ grossus iter duas pelliculas itestinoꝝ vix penetrare põt. ¶ Signa q̃n est ab humoꝛibus calidis acutis qꝛ sequuntur caloꝛ ꝛ ardoꝛ ꝛ sitis ꝛ iflãmatio ꝛ mordicaᵒ ꝛ ardoꝛ in vrina ꝛ ad hoc qꝛ est homo iuuenis ꝛ colicus in estate vl̃ in pn^o autũni. ꝛ est faber aut laboꝛator vel qꝛ laboꝛauit in sole calo. ꝛ fuit vsus pipatis aleatis ꝛ fillibus. Et si iste hũoꝛ calidus subtilis ẽ ibibitus iter duas itestinoꝝ pelliculas cũ mag^a difficultate expellit: imo post clisteria 5ª aut q̃ttuoꝛ. adhuc remanet doloꝛ ꝛ post eũationẽ cole vel alterius mali hũoꝛis coꝛrupti. sequit alleuiatio. in isto ẽt casu adest exsiccaᵒ lingue. ¶ Signa q̃n est a fecib^9 induratis sunt qꝛ diu est ꝙ nõ assellauit ꝛ adest doloꝛ guarin^9 extẽsiue ꝛ extẽtio quã facit fex retenta. ꝛ sentiẽ q̃si si itestinũ in se scinderef. ꝛ q̃n hñt appetitum assellandi modicũ vel nihil exit post expssionẽ ꝛ aliq̃n exit aliq̃d qd̃ v̄ limus viscosus: ꝛc. Et si fiant clisteria mollitiua citi^9 iuuaf q̃z si eẽt apa vel hũoꝛ. ꝛ cum hoc iuuat ad noticiam: si diu fuerit vsus rebus restrictis. vel est hõ ficce habitudis vel longe laboꝛauit in aere calo in quo exercitiũ fecit ĩmoderatũ ꝛ sudoꝛẽ que oĩa deficcant feces ꝛ sic de alijs. Et in istis cognoscunf multe cãe ꝑmixte q̃ iplicite in supra dictis signis ꝑtinent. Et si retẽtio fecuꝫ accidat ꝑ clausionẽ poꝛri cisf felf q̃ vadit ad itestina: tunc egestio est alba ꝛ forte est icteric^9. ¶ Signa q̃n est a vẽtositate tũc p̃cedũt iflatio ꝛ rugit^9 in intestis ꝛ in sto^ ꝛ feces q̃n exeunt natant sup aquã: qꝛ cũ vẽtositate diu fuerunt admixte ꝛ aliquã leuitatẽ ab ea sumpserũt. ꝛ forte ex eis ille vẽtositates fuerũt create. ꝛ qꝛ est ꝙsona que vtebaf rebus vẽtositatẽ gñanti bus vt sunt legumina castanee rape fic^9 ꝛ mustum ꝛ fill'a. ꝛ forte potauit aquã friam vel vinum multũ limphatũ a qb^9 vẽtositas gñatur. Et plurimũ iuuanf cũ clisteřib^9 ꝛ sacellationibus vẽtositatẽ ꝙsumẽtib^9. ¶ Signa q̃n est ab apate. si apa ẽ calm adest fe. ꝑtinua ardoꝛ pũctura ꝛ pulsaᵒ fitis ꝛ doloꝛ extẽsiu^9 vtpl'imum in vno loco fixus. qꝛ alĩ rõne vẽtositat̃ retente nõ potẽtis exire ascẽdit vsus supius. verũ pus doloꝛ nõ remouef a loco apato adest ẽt rubedo coloꝛis in facie. iflatio in oculo. retentio vrine ꝛ fine dubio in trãsitu foꝛ clisteris acuti vel ẽt sq̃baleaꝝ p locũ apatum crescunt doloꝛes rõne cõpressionis apatis: imo ẽt si cõprimaf cuꝫ manu crescit doloꝛ. ꝛ q̃nq̃z alleuianf cũ capiũt clistere mollitiuũ factuꝫ ex anodis. ꝛ q̃nq̃z adest fritas extremitatuꝫ q̃ si sit ꝑtinua cũ febre acuta nõ cessante sacerdos pãnus ꝛ cera ꝓpareneſ. ¶ Si apostema est fridũ febris est lenta ꝛ nõ est tantus ardoꝛ nec punctura nec tũ dolet quando cõprimit:

etiã qz alia ptícula ꝓuenit. vt est etas cõplo ars tps regimẽ. ꝛ qz sunt vsus piscib⁹ ꝛ fructibus herbis ꝛ oleribꝫ frís ꝛ hũidis. vt lactucis portulaq; carnib⁹ pozcinis ꝛ fructib⁹: ꝛ filibus ꝛ forte egestio est flatica. ¶ Signa distinctiua sciendũ est ꝙ patiẽtes lapidẽ renũ frequẽter hñt passionẽ filez colice marie qñ lapilli multi vl flatici vel grossi hũozes in renib⁹ ꝛ in vijs vrine cõgregati fuerint. Et sunt aliqua signa cõia. istis passionibus. sunt ẽt aliquã dríaz inter has passiones demonstrand⁹. Primo dicit Serapio ꝙ nausea ꝛ vomit⁹ ꝛ dolores circa ventrẽ ꝛ magna retẽtio vrine vel nature ꝛ vẽ tositates sunt cõia colice ꝛ egritudini renali. verũtñ fortiora sunt in colica ꝛ se ꝓtinantia ꝙ in passione renũ. differt ẽt dolor colic⁹a dolore q̃ fit de lapide renũ. nã colic⁹ incipit ab inferiori pte dextri lateris vsq; ad supiozẽ sinistri. Et qñ ꝓfirmat dilatat ad dextrũ ꝛ sinistrũ ꝛ declinat magis ad añrioza ꝛ sus pectinẽ ꝙ ad posteriora. Dolor aũt renũ ꝓ oppoñ ícipit ei⁹ a supiozib⁹ ꝛ descẽdit paulati vsq; ad locũ vbi ꝓfirmat. ꝛ magꝭ declinat ad posteriora ꝛ iste fit fort añ ꝙ cibũ sumat. colic⁹ aũt fit fortior sumpto cibo. Colic⁹ incipit subito ꝛ in tpe breui. Ille ãt q̃ fit ꝓp lapidẽ renũ fit paulatim ꝛ añcedit ipsum. dolor in dorso ꝛ diffi cultas vrine deide venit accũtia colice. Jtẽ dolor colic⁹ ad plẽs ptes mouet. renalis aũt est fixus ẽt clisteria ꝛ expulsio fecũ ꝛ vẽtositatũ cito alleuiat. Jn renali aũt non ita manifeste fit alleuiatio. sed poti⁹ alleuiatur cũ diuretícis ꝛ lapidẽ frangẽtibus. vlterius in renali in ꝓncipio vrina est aquosa. deinde fit grossa spissa ꝛ al. cũ sedimine filoso flatico. Post apparent arene rubee in fundo vasis. Jn colica aũt vt plurimũ est tincta ꝛ colorata vt visum est in ca⁹ de yliaca. ꝛ hoc signũ est infallibile sufficiens ad distinctionẽ dictarũ egritudinũ.

Pronosticũ tale est. Pzio ponitur a Ba⁹. 12⁹. meg¹. quasi colũ⁹. 12. ꝛ. 12. de ingenio. c. 8. Et est qñ in colica admñstrant clisteria et fiunt cathaplata et calefactoria ꝛ dant clisteria ventositatem cõsumentia ꝛ dolor non alleuiat: iudica humo. calidos vel corruptos pungitiuos in substantia intestinorum esse ibibitos qui nõ faciliter expellunt vel apata inter q̃ distinguas ꝓ sua signa. Quãdo aũt per ꝑma clisteria ꝛ calefactoria pat alleuiat. iudicat ꝙ materia ꝛ causa doloris erat in cõcauitate ꝛ superficie conuexa intestini cõtenta ꝙ cito attigunt lauant ꝛ extirpãt clisteria ꝑmo sumpta. ¶ 2° cuꝫ ypocras. 7° amphoꝝ. amphoꝝ. 26. in dolore fortí circa vẽtrem extremitatum ffas malũ. ¶ 3°. colica in qua dolor mutatur de loco ad locum est minus periculosa ꝙ si semper in vno loco permaneret. qz tunc significat apostema aut fictionem humozum in vno loco intestini. ¶ 4°. si post eũationem fecum vel ventositatẽ infirmat alleuiatur: est bonũ signũ: quis iterũ redeat egritudo. ergo si clisteria non prosunt: nec alia remedia. vt calefactoria ꝛ dolor continuatur ꝛ supuenit spasmus ꝛ fritas extremitatũ ꝛ singultus vel pmutio rõnis vel aliqñ eoꝝ ꝛ vestigium vel aliqñ bothoꝝ magnuꝫ vt faba apparet ꝛ ulceratur ꝛ remanet vsq; in diẽ scõm: aut plus. vel aduenit subeth ꝛ anhelitus fetidus: ois ista simul vel aliqua ꝛ maiora ꝑs aggregata sunt mala ꝛ pernicioſa signa. ¶ 5° ẽm Constan⁹. in 9°. pante⁹. in ca° de colica spẽs colice que est ex apate est deterior. cum ea frequenter fiat yliaca. ¶ 6°. aliquando colica mutatur in dolorem areticum ibidem.

Cura colice. ante cui⁹ curã ꝑticularẽ qdã canones gñales sunt ꝑmittẽdi. Canones gñales in colica passiõe. ¶ Primꝰ ẽ Sꝰ ꝛ Haly. 5°. teg¹. cañ. 135. ibi que ẽ ex sterco re duro. ꝛ est qñ colica est ex retẽtione fecis dure iteſtino adherẽte ꝑmo mollificãda est cũ clisteribus hũidis ꝛ pinguib⁹. deide cũ acutis ꝛ fortioꝛib⁹ est euacuanda. ¶ 2° est Haly. in iam dicto cõmẽto. qñ colica fit a flate vitreo grossi ꝛ viscoso intẽtio curatiua in illo est calefacere ꝛ incidere illud flã cũ clisteri acuto i quo sunt medicine acute. cale subtiliantes: deinde cũ acutis clisteribꝫ eũetur. ¶ 3° est Haly ybi supra qñ colica est a vẽtositate grossa ista intentio curatiua ẽ ipsam cũ medicis calis ꝛ vẽtositatẽ carminatib⁹ ꝛ resoluẽtib⁹ curare ꝛ resoluere. Et qñ est a colera vel hũozib⁹ acut ipsos expellere vel eũare. ꝛ silr dicẽdũ ẽ de apate in qõ ẽm varietatẽ causaꝝ variant intẽtiones curatiue. ¶ 4°. est Ha¹ meg¹ particula. 11. quasi colũ⁹ 2°. nic preterea illã caueãt medicinam ꝓpinare in colica in qua est iusquiamus ꝛ opiũ ꝛ mãdragora. ꝛ stomachia ꝛ illa que doloris mitigatiua vocant: nisi cũ viderit infirmum pp nimiũ dolorẽ ꝛ vigilias deficere. nec valent aliꝫ remedia alia. ¶ 5° est eiusdẽ in eodem loco si iste medicine cũ opio debeãt ministrari. ꝑmo reqrit ꝙ sint cõpposite illius ammi ꝛ recẽtia qz talia citius dolorẽ mitigãt. 2° requirit ꝙ sint bñ repzesse cuꝫ rebus calis. 3° ꝙ non dent in cã frigida. qz materiã magꝭ ingrossarent. ¶ Sextus est Auicen. in. 16. 1¹ tractatu

4.c.1. Quãdo signa colice incipiũt apparere interdicat repletio ⁊ euacuatio: ⁊ mũdifica°ẽ incipiẽda ⁊ ꝺtinuanda. ⁊ est intẽtio aliquoꝝ ꝙ cibus ⁊ potus auferanꝫ totaliter: niſi ſint medicinales vel ad vtutis ſuſtentationẽ. ¶ Septim⁹. ſi colica accidat poſt cibũ de primo ſum ptũ vtiq; ille cũ vomitu eſt expellẽdus cũ cliſteris exhibitiõe: qz nõ opz vt ſ cliſtere dũ in ſtoma° aliq̃d contineat ne illud cruduz inferi⁹ p cliſtere attrahat. Zuiᷓ. in loco prealleg. ¶ Octauus in colica facta ab acuta mã ſi do lor nõ ceſſat dãda ſũt ſomnifera ⁊ narcotica qz min⁹ ceteris doloꝛib⁹ huic paſſioni nociua ſunt. hec em̃ mã ſubtilis eſt ⁊ medicina ĩ q̃ vſq; amus ⁊ opiũ ſunt: refrigerat et exiccat et ingroſſat ꝓpter hoc nõ ſolũ doloꝛẽ mitigant: verũetiã ⁊ cãm auferũt. 12. megꝫ q̃ſi colũ°. 14. ¶ Nonus q̃uis nõ multũ ſit neceſſariũ dare medicinã laxatiuã p os q̃tũ ad cãm ꝺiunctã in colica. tñ q̃ſi ſtomachus ⁊ inteſtina ſupioꝛa ſunt pn̄m materie colice ad inferioꝛa inteſtina. qõ ſciſ: qz ſtomach⁹ eſt debilis ⁊ adeſt mlꝛitu° humoꝝ ⁊ ſup vmbelicũ repit replo et ḡuitas tunc oĩa iſta requirunt vt medicina laxatiua ꝓpter añtez materiã p ſupius exhibeat vt in illo p inferius euacuet. ſi tamen natura nitit ad vomitũ: bonũ eſt vt p ſupius expellantur. Zuiᷓ. vbi. ẽ. ¶ Decim⁹ eſt ga. 2. megꝫ q̃ſi colũ°. 1 et quaſi gñalis nõ ſolũ ad colicã: ĩmo ad multas egritudies. ⁊ eſt iſte. Opz ⁊ nãm moꝛboꝝ metiri ⁊ ad foꝛtioꝛa q̃bus vtus deficit intrẽde re. ⁊ moderni dicũt ꝙ accĩa ⁊ ſinthomata vt doloꝛes ⁊ ſincopis ⁊ alia accĩtia intẽſa veniunt opz cãm moꝛbi dimittere ⁊ ipſis accĩtib⁹ ſubuenire. ¶ Undecim⁹ eſt ga. ibidẽ nõ ſolum ad colicã ĩmo ad oẽs moꝛbũ: ſi inueneris q̃dã medicamina q̃bus accĩtia deſtruanꝫ ⁊ coꝛrũpãt ⁊ cũ eis deficiat moꝛb⁹. ⁊ illa medicamia ſi nocẽt. talia nõ ſunt dimittẽda: ĩmo ꝺtinuari debẽt: cum p ea ⁊ cã moꝛbi ⁊ accĩtia diminuanꝫ. ¶ Duodecim⁹ eſt ꝙ me°q̃ danꝫ in toꝛſione inteſtinoꝝ ⁊ colica illa actualiter cal'a debent exhiberi ſiue p ſupius vel inferi⁹ ſint miniſtrate. Iſte cañ eſt Haly de regali diſpõne implicite poſit⁹ in. 7. li. 2. ptis in ca. de colica ¶ Decimuſterti⁹ eſt gñalis yliace et colice q̃ſ ſũt ab apate: ſ in apate viſceruz inueſtigari dñt an ſint ĩ ſupioꝛibus ⁊ ſi ſic curet⁹ purgetꝫ cũ me⁹ laxati⁹ cũ cibo q̃ p ſupi⁹ purget. ſi ẽ in inferioꝛibus cũ cliſteri. Iſte eſt formaliter Bal. meg⁹. particula. 15. quaſi colũ°. 13. Et cã daꝫ a Ga. ibi. ⁊ eſt que p os intrãt vtus eoꝛũ puſq; ſub vmbelico venerint minuiſ. Cliſteria vero vſq; ad ieiuniũ inteſtinũ non veniũt. ibidem Od añt in vtraq; paſſione ꝓferãt purgatões hoc nõ eſt negandũ: ſ hic cañ. intelligitur vt plurimũ. ¶ Decimuſqrtus ſi ꝓpter inflatiuaꝫ ventoſitatẽ fuerit doloꝛ inteſtinoꝝ cibarijs aſſueſcat ⁊ potibus fomẽtis ⁊ cathaplaſmatibus ⁊ ꝓfortãtibus ventoſitatẽ attenuãtibus ⁊ ſubtiliãtibus. 12. megꝫ. quaſi colũ°. 14. Et hec ſnia iã eſt data ſupius in. 2. cañ. aucte Haly. ¶ Decimuſqntus eſt Ga. in eodẽ loco ſi cauſa doloꝛis colice acuta eſt materia cauẽda ſunt ſubtiliatiua ⁊ calefactiua. ⁊ arbitrandum eſt illã materiã cũ ſolutiuis purgare. Deinde reuertẽ ad tempandã cõplonẽ inteſtinoꝝ ibidẽ ¶ Alij canones ponunt in lilio gozdonij ꝑter iſtos. ꝑm⁹ eſt. 16. in ozdie. ſ. ꝙ nõ potẽt aq̃ frigidã nec aliquã res q̃tũ erit poſſibile. ¶ Decimuſeptim⁹ eſt ꝙ ſuſtineãt ſitim. ¶ Decimuſoctau⁹ q̃n applicanꝫ calefactoꝛia ⁊ doloꝛ creſcit ĩmediate dimittẽda ſunt: ⁊ intẽdere debemus ad purgationẽ materie. ⁊ eſt ſi'le de pleureſi: qz figũt coꝛpus eſſe plectoꝛicũ. ¶ Decimuſnon⁹. ſi cã colice eſt ſolũ vẽtoſitas ſola ſolutiua ⁊ euapatiua ſufficiũt et appoſitõ vẽtoſarũ et abſtinentia ⁊ comeſtio alliꝝ verum opz vt deſ ex eo quãdo nõ eſt fe. neq; calitas. inquit Serap. c. ꝓprio. ⁊ ſi eſt cũ mã illa expellatur. ¶ Uigeſimus cuſtodiendũ eſt ne cũ calefactoꝛijs epar ſupcaleſ. miſtos alios cañ. dimitto cã bzemtat. Cura ꝑticularis colice. Primo g̃ iuꝫ tenoꝛẽ. 10. cañ. Si doloꝛ ſit intolerabilis vel accidãt alia accĩtia vtutẽ deijcientia iuꝫ poſſe ſunt remouẽda iuxta dicta ĩ ſuis locis. Ad doloꝛẽ g̃ fiãt calefactoꝛia dicta ĩ. c. de toꝛtura inteſtinoꝝ ⁊ in multis aliis loq̃. in caſu tñ q̃ nõ ſit ab apate nec ab humoꝛibus caliꝝ pũgitiuis. Primo g̃ toꝛreſ miliũ ⁊ panicium cũ ſale ⁊ cal'm loco dolẽti applicẽt. 2°. camomelilotũ ruta oꝛiganũ ⁊ pulegiũ roſ marin⁹ cuminũ anetũ maratrũ ꝙaſſata bullantur in vino in quo filtrũ vl' ſpõgia madeſ. ⁊ poſt compſſionẽ cal'a applicenſ. ab alia parte fiat ſacculus de dictis ſe. ⁊ herbis ⁊ calefacta ſup tegulam vel bullitis in vino appliceſ. valent etiã inũctiões cũ oleis calidis vt eſt pigameleon camomileon coſtileon: ⁊ oleñ in quo bulliantur ruta herbe ⁊ ſemina cal'a ſupdicta. et ſimilia illis. Deinde exequamur ꝓmo curam ꝺnq; cauſarũ q̃s põit haly. 3. teg⁹ ꝓmẽto. 136. Et ſunt ſterc⁹ durũ ſtã viſcoſum vel hu. groſſi vẽtoſitas groſſa apa calm vel frñ hu. choleꝛici ⁊ pũgitiui retẽtio fecũ ſq̃allarũ retinentium ventoſitatẽ q̃ ſciſ: qz ſunt duo vel treꝫ

Digitized by Google

dies ꝙ nō assellauit vel valde parum. ⁊ forte vsus fuit cibarijs siccis ꝓstrictis vt sūt caules bene cocti risum dactili epata'aialiū ⁊ res tostas ⁊ silia. ℭ Ꝓrio ℞ clisteria mollitiua vt sic. ℞. malue bilinalue brāche vrsine. añ. ℳ. j. selini fenu'cantabri añ. p. j. ℞ decoc° in q̄ dissoluat cassiek. ʒ. ij. olei viol. olei camo. añ. ʒ. ij. salis cōis. ʒ. ij. fiat clistere parū ad quart. iij. deinde q̄ dictū cliste° fuerit opatū fiat sibi sile ad ℍ. j. et ℈. et hoc ℞ bis aut ter donec feces pus mollificate pfecte fuerint euacuate. patiens aūt ꝓ medicina sumat sirupū viol. cuz decoc° prunoz damaç. pasꝭ ab anill' mundꝫ ⁊ caricaz pinguiū. in qua aliq̄d de pingu' ⁊ lucida ⁊ munda cassiafistula dissoluat. postea cōedat iussella ⁊ cibaria humecta' feces ⁊ comedat puretā factā de bozagibus maluis ciclaz mercurialis et filius cū brodio carnū pinguiū vel cū butiro vel oleo oliue. ℭ parte ꝺo exteriozi sup vētrem ponat emplm ex herbis clisterijs simul pistatis cū axūgia porci sine sale et cū butiro ⁊ oleo viol. ⁊ teneat se calide custodiēdo se ab aere frigido. ⁊ hec toties reiterent donec patsit curatus pfecte. ℭ ℸ flāteꝺo vel hu. grossis fris si fiat passio colica hoc venit frequētius vētibus nauseatiua satietate ⁊ fructibus nō siccis ⁊ piscibus: ⁊ adest retētio fecis ⁊ vētositas. ⁊ tales fuerūt ociosi ⁊ habent nauseam ⁊ eructuationē fetidā ⁊ añ venit eis sudoz frid⁹ Ꝓrimo ℞ tale clistere. ℞. q̄nq̄ herbarū cōiuz pitarie camo. mellilori raꝺ apij fen'senetiōis origani calamēti pulegij añ. ℳ. j. an'marat' añ. ʒ. j. furfuris. p. ij. ℞ decoctio ⁊ colature addat yerapigre benedicte añ. ʒ. v. agarici pul. diaturbit añ. ʒ. j. ⁊ ℈. olei de lilio quart. j. salis cōis vel armoniaci. ʒ. ij. ℞ clistere ad quart. v. ℭ parte ꝺo exteriozi ponant resolutiua calida supius dicta. Et si ꝑ ista nō curat clisteri supius dicto. addant cētaurea radiq̄ acozi et ꝓtinuent saccellatiōes ⁊ calefactio. ⁊ si doloz nō quiescit ꝓtinuent clisteria ⁊ purgatōnes. vnde si cozpus videt eē plenū flegmaticū a q̄ flegma currit ad intestina. tūc bonū est ꝙ cā añs purget. ⁊ hoc frequētius ꝓuenit illis qui frequēter ꝓsueuerūt habere colicā q̄bus ī via ꝑfuationis seu curatōis succurrendū ē. ℭ Ān si digōnē flegmatis possunt expectare digerantur sic. ℞. origani calamēti pulegij añ. ℳ. iij amisi carui se petro. ⁊ apij añ. ʒ. j. mellis desp' ℍ. ij. ℞ sirupus ad ℍ. iij. Deinde purget cum his pillis. ℞. yerapigre ga' pul. diaturbit. añ. ʒ. j. coloq̄ntide. ℈. ß. salis gēme diagredij. añ. grana. 4. ℞ pill. que in hoc casu ꝑficiūt: quia euacuāt flegma ⁊ humozes viscosos. doꝭ est ʒ. j. et ℈. vel ʒ. ij. vel magis vel minus ꝺm partem cularij ꝺutem. aliqui addūt bdelli. ʒ. ß. ⁊ cuz eo in aqua dissoluta distempant res supradictas puluerizatas. ℭ Uel ℞ pill. al. ḡs ponit Debe° que purgāt flegma ⁊ consumūt ⁊ valent ad egritudines flegmaticas ⁊ laudanꝫ in isto casu. ℞. sarcocolle. ʒ. iij. turbith. ʒ. ß. colloquinti de. ʒ. j. et ℈. ℨ tantūdem salis gēme. ʒ. ij. dissoluat sarcocolla cum aqua ros et alia cum eis misceant. et ℞ pille. Et dicit Debe° ꝙ sunt sane ⁊ experte. si tū adest vētositas: addat piganm ⁊ an'. añ. ℈. j. doꝭ est. ʒ. ij. vel. j. et ℈. et post vtatur tiriaca ⁊ metridato ⁊ diatrion pipeon diaca° et stet in calore ⁊ caueat a cibis fridis et humidis et exerceat se et parum comedat. ℭ Ā grossa vētositate si colica fuerit illa dissoluat aliqñ cū diafoxeticis iterius sumptē ipaz dissoluētibus. aliqñ cathaplasmatibus ab ex applicatis vt sunt cimi^m anetū marat^m multum paniciū sal' fil' torrefact' in sacculo applicent. vel cū herbis ⁊ semibus supdictis in principio cure ꝑticularis torrefactis. Aliquando ab ex ponit vētosa magna sine scarificatōne sup locū doloꝭ ter aut quater ⁊ ꝓdest ad vētositatē in ꝓcuitate intestinoz ⁊ ad illā que intercludit in tunicis eoz. ⁊ si nō ꝓdest signū est ꝙ ibi est aliq̄ materia. 12. ꝺ inge. c. vltimo in fine. libri. ℭ Aliquādo illa vētositas consumit cum clisteri vt sic. ℞. abzotani saturegie floz et foliozꝫ agni castī ruthe origani calamēti pulegij sinzibuj peritarie santuci mēte. añ. ℳ. j. an'marat' carui se. aneti. añ. ʒ. j. ꝙssent oia ⁊ bulliant in. 6. ℍ. aque vsq̄ ad consumptionē medietat. Et in. j. ℍ. isti^s decoctōis dissoluant castozei. ʒ. ij. pul. diacimi. ʒ. j. ⁊ ℈. yerapigre bñdicte. añ. ʒ. 4. olei rute quart. j. salis cōis. ʒ. j. et ℈. injciant ꝑ clistere ⁊ teneat ꝙtū possibile fuerit. ideo ponit ibi modicū de sale vt nō faciat cito stimulationē. Et post ꝙ illud clistere opus suū ꝑfecerit in alia. ℞. dicte decoctōis dissoluat yerapigre bñdicte. añ. ʒ. ij. pul. diaturbith agarici pulueriz. ati cum sera° añ. ʒ. j. salis gēme. ʒ. ij. et ℈. olei camo. olei ruthacei añ. ʒ. j. et ℈. ℞ clistere. Ꝫstud clistere dissoluit ⁊ ꝓsumit vētositates ⁊ euacuat hūores a q̄bus ipe gñant ⁊ sic ꝑficit cause ꝓiuncte et añcedenti. Aliquādo illa vētositas cōsumitur sumēdo electua' cal'a ipam carminātia vt est elec^m dyaca^m q̄ ponit Aui. ī. 5. sorira magna diaspmaton diazꝫ viride ꝺditus in conserua diatrion pipeon diamisium diamarat^m: omnia ista dissoluūt vētositates ⁊ humozes frigidos

Digitized by Google

ideo valet colice de cā fria ⁊ ventosa: maxie si cū eis vel aliq̄ eoꝝ sumaf de aq̄ radicum quā ponit Daly. de regali i c°. de colica. ℞. cortic radic apij ⁊ fen⁹. ⁊ pet°. añ. ʒ. ij. radic rafa⁹ gal licani ongāi calamēti saturegie añ. ʒ. ij. pasſ. mūdataꝝ. ab arill. ʒ. 20. caricarū piguiʒ. 10. numero iuiubaꝝ iſti⁹ anni. 24. numero. coquā tur in. 8. ℍ. aq̄ vsq; ad ꝓsumptionē medietat ⁊ def vnus gobolet⁹ ꝑuus tepidus cuꝫ aliq̄ de supradictis electuariis. Aliqñ cōsumit cū bo no regimie ⁊ abstinētia ⁊ exerci° post acceptio nē alicui⁹ cibi. vt dicit Ba⁹. 12. de ingento ca°. vltio. vbi dicit q ipse vidit rusticū q̄ cū a do loꝛe colico veraref: surgens panē cū alijs co medebat nihil sup bibēs ꝑ totā diē ⁊ solitū la borē exercebat: ⁊ ꝑ totā noctē dormiebat: ma ne ꝛo surgens nihil dolēs sentiebat. Et sequi tur alliū ꝛo nunq̄ sitim gñat ⁊ vētositatē dis soluit q̄ꝑ voco illum tiriacā rusticoꝝ hec ille. Nunc igit in isto dicto Ba⁹ poteris nota re quō ex pſimonia ciboꝝ ⁊ potuꝫ ⁊ in euita tione ocij non solū colice sanitas: verūetiam multaꝝ egritudi⁹ sanitas ⁊ pſeruaº mueniſ: ⁊ bonitas sanitat resultat qz multi° ciboꝫ ⁊ reḡes. be ei sunt cāe vētositat gñande. ʒ. ꝑb. cōmento. 4. Et non solū ventositat quinimo multarū egritudi⁹ friarū 2°. de morbo ca°. 3°. ¶ Aliqū vētositas intestinoꝝ ꝓsumit cū sup positoꝛijs ſm Aui. vt sic. ℞. rute partes. ij. pi ſtetur fortiter ac si esset vnguentum addendo aquā melſ. deinde addaf cimini pulueriʒati ⁊ passati medietas sali nitri q̄rta ps misceatur oia simul ⁊ fiat velut vnguentum in quo intin gatur lichinū factū de coto ⁊ imitraf. sit tñ lō gum q̄ttuoꝛ digitoꝝ vt virtus eius ūterius at tingat. Ite castoreū mel ⁊ fel vaccinū ⁊ oleū rute simul tēperent ⁊ ſ lichinū intinctum in eo ⁊ supponatur vel submittaf. Ista ꝓsumūt ⁊ extenuant vētositatē. ⁊ aliqñ feces ꝓpinqs ⁊ būozes eijciunt extra coꝛpus. ¶ Ab apate ca lido in intestinis si ſ colica p̄mo pticular bus cōuenientibus fiant flobothomia de basilica si tñ adest magna coꝛporis repl'o ꝓius ſ de sopbena marie si renes ex magnitudine calo ris apatis cōpatiantur ⁊ vrine sequaf aliqd̄ ipedimentum: deinde dentur in potu res fri gide ⁊ humide ⁊ potet aquā ordei cum liq̄r⁹ cocta. ⁊ vratur rebus fris ⁊ humidis vt est aq̄ end ⁊ solatri. Et detur ista decoctio. ℞. flozuʒ boraginis viol⁹. ⁊ bugloſſ. añ. ʒ. ß. pruno⁊ū da masc. 15. ſ decoctio in qua dissoluaf cassiaſ mund. ʒ. j. vel māne granate. ʒ. j. def de mane. Item vratur sir° viol⁹ cum decoctione pruno⁊ rum damaſ passſ. ⁊ caricarum. ⁊ vratur dieta hūectatiua ⁊ refrigeratiua ⁊ lubricatiua fecū Et vraf medicis lubrificatis vt molliant ven trem ⁊ aliqliter mitigent dolorē: iterum tñ vl post ſ clistere. ℞. ordei mund. ꝑ. j. liquiri⁹ rase cōquassate floꝛ viol. boraginis ⁊ bugloſſe sola stri. añ. ʒ. j. ſ decoctio in q̄ dissoluatur cassiaſ mund. ʒ. j. ⁊ ß. māne gñate. ʒ. j. olei viol⁹. ʒ. ij. ſ clistere. ⁊ vꝫ clistere mollitiū fecū dictū supi us. ¶ Deinde ſ hoc emplm ad mitigandū do lorē post ꝓncipiū ⁊ eūationes ma⁹. ⁊ vꝫ ad re soluendū mām ⁊ ad maturandū si necesse est ⁊ ad mollificandū. ℞. foliꝛ ⁊ radicuʒ malue ⁊ bismal. ⁊ foliꝛ solatri viol. camo. mellilоti añ. ʒ. ß. tere oia diligent: addaf olei viol olei nenuſ axungie anatis cerc. añ. ʒ. ij. ℥ coꝛpent oia simul ⁊ ſ emplm ⁊ pōt addi se. lini. ʒ. j. bo num est eni q ꝑ si post flōmiam būozes colici i coꝛpe videant abūdare purgent post digōnē materie cū sir° viol. ⁊ rebus hūectatiuis cum cassiaſ ⁊ tamarindis ⁊ pruniſ ⁊ māna gñata ⁊ electua⁹ de succo rob. Et semp vtaf clisteri bus mollificatis ⁊ mitigatiuis dolorꝫ. Et vꝫ in isto casu clistere de lacte capre vl de lacte asine q̄ meli⁹ est cū cassiaſ ⁊ oleo amigd̄. dul cū. ⁊ post rupturaꝫ apatis vtaf clisteri ex aq̄ ordei ⁊ melle. deideviaf clisteriḃ ꝓsolidatis ⁊ cōfortatis ⁊ recurraf ad ca⁹ de vlceriḃ ite stinoꝝ. qz oia apata fere post ruptura necessa rio reliquūt vlcerationes. ¶ Ab apate frido si ſ colica: tunc in p̄n° nō oꝫ ponere fortia rep cussiua: ſ in p̄n° ponatur oleū camo. mixtū cū pauco oleo rob. ⁊ aceto ad penetrandū ⁊ ꝑ fit vt intestinū ꝓfortetur: ne susꝯpiat mās. Et in augmēto post q̄nq; dies aut sex misceaf oleū camomellinū cū vino ⁊ stupe madefacte i eo cale superponanf. ⁊ fiat clisteria dicta in coli ca que est pp retētiones fecum. Deinde ſ tale emplm ad maturandū ⁊ mitigandū dolorem ℞. farine se. lini. ⁊ fenugreci. ⁊ frumēti: ordei añ. ʒ. ij. vitell' ouoꝝ. 6. numero olei camo. vi ni boni al. penetratiui añ q̄ sufficiat ſ emplastrū ⁊ tepidum superponaf. Aliud emplm ad apa ſſm. ℞. caricarum pinguium. 20. numero co quantur in aqua ⁊ pistentur fortiter deīde ad datur medulle panis. ʒ. ij. frumeti. ʒ. j. ⁊ ß. axū gie porcie sine sale olei camo. añ q̄ sufficiat ſ em plastrum ⁊ calef in sartagine ⁊ supponaf ca lidum. si adderetur camo. ʒ. j. erit melius.

Dieta istoꝝ sit mollificatiua. ⁊ qz isti cōi ter ſſit se. reganf vt febricitātes ſm diuersitatē humoꝝ. Dic est sciendū q ſm q̄ dicit Daly. in septia ſcde partis q aliquā

Digitized by Google

do cū colica facta ab apate accidit difficultas
vrine ꝓpterea q̄ ireſtinū apatū cū tumore re
primit collū vefice. ⁊ ſic vrina nō pōt exire vſ
cum difficultate exit. ⁊ tunc oꝫ ꝙ ſ flōma de
ſoꝑena ⁊ vnge renes ⁊ pectinē cū oleo violā
⁊ camo. ꝓ longū ſpaciū ⁊ inguina ſilr ⁊ ſuper
ponatur emplm ſupradictū. fiant ēt cliſteria
ſupradicta ⁊ iſta ꝓtinuāda ſunt donec eger p
fecte ſanet inſſu dei. ¶ Ab hūoribus calis ſi ſ
colica ſi ſint in inteſtinoꝝ ſupficie tūc non eſt
illa mala nec durabilis ſīc ſi eſſent ūuſcati in
eis. ⁊ tūc ꝑ interpolationē figūr ꝙ humores
colerici ab epate vel alio loco currūt ad inte
ſtina. Quod ſi fuerit purgeſ cā añcedens ſic.
℞. ꝓru. damaſ. ℥ſ. numero floꝝ viol' borragis
⁊ buglosſe ſene. añ. ʒ. ß. ſ decoctio i q̄ doſſolua
tur caſſiaſ munđ mane ġnate. añ. ʒ. ß. vel pōt
purgari cū tamarindo. ⁊ reubar. ⁊ diagredio. ⁊
ſiſ'ibus. Deide ſ illud leue criſtere q̄ fuit di
ctum q̄ colica eſt ab apate calido. ⁊ vtaſ ci
bis ⁊ potib'⁊ ſirupis refrigerantib'⁊ alterāti
bus cōplonē corporis ⁊ epatis. ſi iſti humores
ſint incluſi iter duas tunicas inteſtinoꝝ fiant
cliſteria fortiora. q̄ illi hūores iclusi nō facili
ter reſoluunt ſeu expellūt. Jō oꝫ adiūgere ali
q̄ medicumia q̄ cū aliq̄li violēcia illas repel
lant ſupfluitates ſiue ſint colerice ſiue flegma
tice ſalle ſiue alie niſi eſſent ireſtina multū de
bilia leniter ſupfluitates alioꝝ mēbroꝝ ſuſci
pientia vel hō eſſet multū debilitatus ex lon
ga egritudine vel aliq̄ ꝑticulare ipediret: vt
eſt etas virtus ⁊ ſi'lia. Baꝫ añt. 10. de ingenio
capſo penultimo exēplificat de hoie qui cre
deba hēre colicā fieri conſuetis caloꝝ ⁊ doloꝝ
ſemp augmentabaſ: tunc arbitratus eſt Baꝫ
illos pungitiuos foze hūores inter inteſtino
rum tunicas ūuſcatos qui corrūpebāt cibos
⁊ medicinas. Tūc dedit patiēti cibos difficul
ter corruptibiles. ⁊ tūc vidit illū laborē faiſſe
mitigatū. Et intellexit ꝙ eſſet bonū purgare
illos hūores. ⁊ Baꝫ purgauit eos paulatiꝫ cū
yerapigra ⁊ ſanitati reſtitut' fuit. in nono vel
decimo die. Libi añt difficulter corruptibiles
ſunt cādaruſuꝫ ⁊ riſuꝫ ⁊ pedes q̄drupeduꝫ bū
cocti. Et exemplificat Bꝫ ēt de alio qui hēbat
doloꝝ colice ⁊ poſt purgationē cū ſcamonea
balneauit ſe. ⁊ iterum recepit cliſtere ⁊ ſic fecit
vſq; in quartum diem. Jn quarta añt die ite
rum venit numius doloꝝ ⁊ in craſtinum acce
pit cliſtere ⁊ pigameleon. i. oleū pigami ⁊ aſ
ſallauit multū. Et q̄ iſte doloꝝ cū ſterpolatio
ne veniebat cognouit Baꝫ ꝙ ex toto corpore
aliq̄d ad ventrē veniebat ⁊ nō dedit ei ampli⁹
ſcamoneam: q̄ nocet inteſtinis. ſ; dedit ei cā
daruſum calm cū aqua cui miſcuit mala ġna
ta: ⁊ dꝫmuit in illa nocte ſine doloze ⁊ poſt
dedit ſibi apozima de ſumach. q̄ ꝓfozat inte
ſtina ne recipiant hūmores. ad ipſa fluēres. ⁊
dedit ei panē tritici cū vino pontico nō veteri
⁊ aliq̄ātulū de fructib'nō ſtiptiq̄ de malis pi
ris ⁊ citonijs ⁊ malis ġnatis ⁊ ſic fecit in ter
tia die. in q̄rta añt die dedit ei tiriacā: ⁊ ſic ſa
nitati reductus eſt. ¶ Balneū autem in colica
multū cōmendaſ poſt purgationē māe añce
dentis ⁊ iuncte ꝙ ſit in loco tuto a vento ⁊
aere frido. Et ꝙ in exitu a balneo deſ ei tiria
ca aut metridatū ⁊ ſilia ⁊ ꝙ ſudet ſi poſſibile
eſt. ⁊ in balneo ponantur herbe cale ⁊ folia ⁊
medicine q̄ valent in colica: ⁊ ſ ſto° ieiuno. ⁊
balneū non attingat pect'. Et ſi debilis eſt nō
ſtet per multū tp̄s pp tumoꝝ ſincopis. Jſtud
enī balneū ampliat pozos cutis ⁊ reſoluit vē
toſitates: q̄ ſubtiliate facilius expellunt ⁊ re
mouet doloꝝ. ¶ Ponit Auı. ⁊ Daly. de regali
diſpone in 2°. ꝙ ſimus lupi in quo ſint pili ⁊
inuenſ in ſpinis ꝓpinatū colice ꝑdeſt. vel ſi
ſuſpendaſ cū filo lane arietis q̄ occidit lu
pus aut fruſtū cozni ceruini ſup pitientē co
lice: prodeſt. Jdem dicit Auı. Serap. Bozdo
nius ⁊ Joānes de tozmamira. Kyrānus tñ ꝙ
non ponit qui fuit maximus emptcus vel ſe
quēs tertias ꝓprietates ſup oēs quos ego vi
di. tñ alia ſiue empica vel a tota ꝓprietate va
lentia ponit Kyrānus. Primo yringus herba
⁊ radix potata cum melle ⁊ aqua colicos mi
gat doloꝝes. Kyrānidaruꝫ primo. ¶ 2° cardue
les que alio nomine vocatur auis ſouis aſſa
ta ⁊ comeſta colicos ſanat. idem. ¶ 3° ſterq̄ le
pozū cum vino ſolutū ⁊ datū potui curabit co
licos deſperatos. 2° Kyrānidarū. ¶ 4°. caſto
reum diſſolutū cum pigamelcon. ideſt oleo de
pigamo q̄ eſt ſemen rute agreſtis inmiſſum
ſumptū cum cliſteri ſanat colicos. ibidē. hoc
in rōne ſtat. q̄ calida ⁊ diſſolutiua ſunt humi
ditatū groſſaꝝ ⁊ ventoſitatum. ¶ 5°. inteſtina
ciconie comeſta colicos ⁊ nefreticos ſanat. 5°
Kyrānidarū. hoc magis ſtat in expimento q̄
in rōne. ⁊ qualitercūq; ſit: cōſulo ꝙ in colica
vtamini cliſteribus ſupradictis. q̄ ſi coꝝ effe
ctus non apperat: malevadit negociū. Et narra
uit mihi quidam experimētator ꝙ ille qui cō
ſueuit hre colicā bene ꝑeſeruatur: ſi quater i
anno ſumat de iure galli in cui' vētre ponat
farcitura ℔. ℞. polipodij q̄rci recētis. ʒ. iij. ami
ſi cimini carui. vel maratri. añ. ʒ. ß. coquantur
fortiſ ⁊ comedat de gallo ⁊ bibat de brodio ⁊

Digitized by Google

assellabit fortiter ⁊ purgabit flā. Iste modus est rusticalis ꝙ digerat flā in hoie ꝓsuādo cū oximelle diuretico vel sȝllitico ⁊ euacuet cuz decoctiõe polipo⁹ ⁊ pulnere diaturbith. et fiet vbanius. Considerant alie cause a q̄bus põt puenire colica siue sint ꝓmitiue siue añtes vl cõiuncte siue sint ỹmes vel ruptura vel alia causa. ⁊ recurrat ad capȝa istoꝝ ⁊ ad capȝ de yliaca. Et iste cause auferant: q̄uis oia illa fere ad ista possunt reduci ⁊c.

Declaratio in colica. Primo sciẽdū ꝙ ex repletiõe intestini monoculi qđ est tertiū intestinū grossum siue illa replo sit fecū siue humoꝝ nõ potẽtiū exire p inferius fit colica: qz colon ꝓuctus est ei et cõicat sibi partẽ egritudinis. fiẽr ex tali repletione põt fieri yliaca. ꝓpꝛea qz yleon colligatū est ei. ⁊ q̄ p inferꝰ exire nõ põt intestino gracili supiori cõicat ⁊ fit yliaca. ⁊ p ꝓis in intestinis supiozib⁹ ⁊ inferiozib⁹. ¶ Scõo posset aliqs dubitare quõ in colica aliq̄n vemit nausea ⁊ vomit⁹. hoc declaratū est in yliaca in declaratõne nona. ¶ Ter⁹ nota ꝙ hñtes colicā fortiꝫ fitiũt. ⁊ posito ꝙ bibāt fortiꝫ fiũ nõ auferꝫ. imo iterū volũt bibere. ⁊ b accidit: qz illud quod bibit nõ tranſit ad epar ꝓpter opilationẽ meseraicarū q̄ etiā ꝓticipāt vtpluriꝝ cū egritudinib⁹ stomachi ⁊ intestinoꝝ. nā posito ꝙ stomach⁹ recipiat illū potū ⁊ intestina etiā. tñ qz ipm sufficiẽter nõ digerũt ⁊ mebaice ⁊ epar repudiãt indigestū. Nā quod libet naturaliꝫ scit q̄d acceptare debet de nutrimẽto. benignū iuꝫ posse recipit ⁊ malignū ꝓpellit ad extra inq̄tū põt. q̄ibꝫ em̃ hospes scit vel scire debet quẽ hospitẽ dȝ acceptare i domo sua. ⁊ ido male ⁊ impfecte digesta ⁊ cocta incõplete in stomacho ⁊ intestinis ꝙ inferius expellunt nõ accepta ab epate nec a venis mebaicis. ex quo aliq̄n spes aliq̄ lienterie generaꝫ. hoc aũt fit a ꝝtute regitiua nõ errãte: sed etiã ab agente infallibili directa ⁊ gubnata. nã si erraret vel debilis eẽt ꝝtus expulsiua tũc susciperet hũi ditates indigestas. et sic causaret fortẽ aliq̄ ydropisis species vl alie egritudines. ¶ Quarto pari modo sciendū ꝙ habẽtes debilẽ digestiuã a q̄ gñaꝫ ventosi tas debilẽ expulsiuã a q̄ non solũ feces: imo et vẽtositates retinenꝫ. nõ est mirũ si icurrãt in illã ydropisis spẽm que ỹ tympania. ꝓpterea qz vẽtositas subtilioꝝ est chilo ⁊ facilꝰ p mebaicas ⁊ quasi inuite ⁊ contra naturam ad epar p partes circũuicinas nõ hñs exitus poterit ꝓtranſire. ¶ Quito scias ꝙ dictus est in signis ꝙ aliq̄n exeunt cholera vel flā aliq̄n humozes corrupti vl adusti p ptes inferiozes Et causam istius reddit Aui. ⁊ dicit ꝙ humoꝝ corrumpiꝫ quãdoq̄z ⁊ quãdoq̄z aduriꝫ ex doloze ⁊ vigilijs ⁊ ex medicinis calidis interius. ⁊ exterꝰ applicatis. Cũ ergo in colica sint oia ista nõ est mirũ ꝙ humozes aduranꝫ ⁊ corrũpanꝫ. Nunc autẽ ꝓs q̄bus natura non potest se iuuare: imo sũt nocibiles ꝙtũcũq̄z valẽt illas ad exterꝰ nitiꝫ expellere bñ aũt añ colicã ex aljs causis tales humozes in corpe hũano possunt gñari ⁊ inueniri. ⁊ causam colice fieri q̄s natura fortis expellit si est fortis. ¶ Decto sciendū ꝙ vomitus in colica nõ semp est malum signũ: imo aliq̄n est summe necessarij cũ accidit colica cũ repl̃one nouella stomachi. ⁊ hoc ꝓbat p septimũ canouẽ gñalem. et aucte Aui. in. 16. 3. in tractatu. 2. c. ꝓmo. ¶ Septimo dubitaꝫ cum attractio materie ad oppositaz partẽ apostematis sit necessaria vtpluriꝝ: ficut dicit Ga. meg⁹. ptcula. 7. ⁊ in. 7. colum⁹ vbi dicit ꝙ si ỹga fuerit tumida vomitus vtilioꝝ est egõe. si aũt lingua egestio cõpetẽtioꝝ est q̄ vomitus. Idẽ dicit. 15. meg⁹ q̄si colũ⁹. 5. vbi dicit ꝓpter hoc nõ opȝ solui ventrẽ si apostema fuerit ano vicinũ. sed cũ oñs in colica ex apostemate inbeãt dari clisteria et medicinas. videꝫ ꝙ hoc faciãt ꝓtra regulas artis medicine. Dico ꝙ nulla ẽ doctrina doctoꝝ iubẽtium clisteria. ꝓmo quia tractus est longus a colon vsq̄z ad meri: quia illa materia q̄ actualiter facit egritudinem in eo amplius supius nõ posset ascẽdere vsq̄z ad meri. scõo quia vbi materia añcedens apostematis exĩtis in colon retraheꝛ ad partẽ oppositã ꝙ flõmã bafilice vel ad lõginquã partẽ ꝙ flõmã sophene et vbi minueret ma ꝓiuncta cũ clisteribus et purgãtõnibus ⁊ abstinẽria piculũ eẽt ꝙ apa intñ creſceret q̄z nihil inferꝰ posset tranſire ⁊ sic de colica fieret yliaca ⁊ stercus vomeret qđ est signũ mortale. Quõ aũt vomitꝰ ꝓcuraꝛi debeat q̄n sto⁹ est nouit repletꝰ. hoc docet i 13. cañ. gñali. ¶ Octaº attẽde ꝙ in. 16. 3ⁱ. trac. 4. c. 2. dicit ꝙnimꝰ erroꝛ est in cã frida dare stupefactiã ad sedandũ dolorẽ: qz nõ est vera cura nec sedatio doloris. nã vera cura stat in illã ydropisis spẽm que ỹ tympania. ꝓpterea qz vẽtositas subtilioꝝ est chilo ⁊ facilꝰ p mebaicas ⁊ quasi inuite ⁊ contra naturam ad epar p partes circũuicinas nõ hñs exitus poterit ꝓtranſire. ¶ Quito scias ꝙ dictus est in signis ꝙ aliq̄n exeunt cholera vel flā aliq̄n humozes corrupti vl adusti p ptes inferiozes Et causam istius reddit Aui. ⁊ dicit ꝙ humoꝝ corrumpiꝫ quãdoq̄z ⁊ quãdoq̄z aduriꝫ ex doloze ⁊ vigilijs ⁊ ex medicinis calidis interius. ⁊ exterꝰ applicatis. Cũ ergo in colica sint oia ista nõ est mirũ ꝙ humozes aduranꝫ ⁊ corrũpanꝫ. Nunc autẽ ꝓs q̄bus natura non potest se iuuare: imo sũt nocibiles ꝙtũcũq̄z valẽt illas ad exterꝰ nitiꝫ expellere bñ aũt añ colicã ex aljs causis tales humozes in corpe hũano possunt gñari ⁊ inueniri. ⁊ causam colice fieri q̄s natura fortis expellit si est fortis. ¶ Decto sciendū ꝙ vomitus in colica nõ semp est malum signũ: imo aliq̄n est summe necessarij cũ accidit colica cũ repl̃one nouella stomachi. ⁊ hoc ꝓbat p septimũ canouẽ gñalem. et aucte Aui. in. 16. 3. in tractatu. 2. c. ꝓmo. ¶ Septimo dubitaꝫ cum attractio materie ad oppositaz partẽ apostematis sit necessaria vtpluriꝝ: ficut dicit Ga. meg⁹. ptcula. 7. ⁊ in. 7. colum⁹ vbi dicit ꝙ si ỹga fuerit tumida vomitus vtilioꝝ est egõe. si aũt lingua egestio cõpetẽtioꝝ est q̄ vomitus. Idẽ dicit. 15. meg⁹ q̄si colũ⁹. 5. vbi dicit ꝓpter hoc nõ opȝ solui ventrẽ si apostema fuerit ano vicinũ. sed cũ oñs in colica ex apostemate inbeãt dari clisteria et medicinas. videꝫ ꝙ hoc faciãt ꝓtra regulas artis medicine. Dico ꝙ nulla ẽ doctrina doctoꝝ iubẽtium clisteria. ꝓmo quia tractus est longus a colon vsq̄z ad meri: quia illa materia q̄ actualiter facit egritudinem in eo amplius supius nõ posset ascẽdere vsq̄z ad meri. scõo quia vbi materia añcedens apostematis exĩtis in colon retraheꝛ ad partẽ oppositã ꝙ flõmã basilice vel ad lõginquã partẽ ꝙ flõmã sophene et vbi minueret ma ꝓiuncta cũ clisteribus et purgãtõnibus ⁊ abstinẽria piculũ eẽt ꝙ apa intñ creſceret q̄z nihil inferꝰ posset tranſire ⁊ sic de colica fieret yliaca ⁊ stercus vomeret qđ est signũ mortale. Quõ aũt vomitꝰ ꝓcuraꝛi debeat q̄n stoꝰ est nouit repletꝰ. hoc docet i 13. cañ. gñali. ¶ Octaº attẽde ꝙ in. 16. 3ⁱ. trac. 4. c. 2. dicit ꝙnimꝰ erroꝛ est in cã frida dare stupefactiã ad sedandũ dolorẽ: qz nõ est vera cura nec sedatio doloris. nã vera cura stat in

Digitized by Google

q̄ ꝑus: sed in isto casu debemus incipe subtrahendo ⁊ apiendo pozos ⁊ euacuādo. ⁊ hoc fieri dz in pn̄o cū medicis q̄ nō sunt nimis calide: imo in mā flātica requirit incisiō ⁊ matura°. ⁊ euacuatio vicib⁹ alternat. ℑn mā aūt vētosa talia resolutiua applicent q̄ nō pl⁹ dissoluant de vētositate q̄ resoluāt. ⁊ in istis duob⁹ casibus mltū vz abstinere a cibo ⁊ potu. ¶ Nonq notandū q̄ aliq dicunt lapidē posse generari in intestis a quo etiā lapide colica possz generari opilādo viā de quo multū miroz cū intestina fint multū lata. tum etiā cū continuum hēant discursum fecis ⁊ hūiditatū ⁊ cū sint lubrica. nec videt q̄ ibi fit caloz tātus q̄ in tam grandē ficcitatē posset reducere māz donec fiat lapis. Et hoc etiā asserit Ba. 6. de interiozib⁹ alis de iuuamētis. c. 1. ante mediū ca. fic. sed in libris quozūdā dz q̄ quidā post diuturnitatē hmōi thenasmonis ita magna volūtate assellandi miserūt lapides grandinoses velut eos q̄ in vesica creant q̄ nūq̄ vidi nec aliquē q̄ h̄ vidisset nec in scriptis poneret ḡre. ¶ Deci° sciendū q̄ in colica in q̄ videt esse replo san. ⁊ alioz humoz pticularib⁹ ꝓuemētibus bene pōt cōpetere flōma soluta tū ꝑus pstipatiōe fortī cū clisteribus iuuatiuis ad h̄ fieri ꝓsueti nam interdū in ista egritudine manifestum affert iuuamentū. ⁊ silr in doloribus interioz membroz cum repletione ⁊c.

¶ Lapl'm. 30. de vermibus.

Vermes in corpe hūano generent a caloze in corpe exīte sicut gīnant in aq̄ et in terra vtute calozis solis ⁊ influētie. Maz sicut caloz solis agēs in hūiditatib⁹ ⁊ limositatib⁹ terre gīnat diuersos vmes. sicut scribit. 1. metheozoz. c. phemiali q̄ ex tellure post diluuium genite fuerūt multe spēs vpenū ⁊ vmiuz q̄ iam ante fuerūt cognite ⁊ genite. etiā fuerūt alique q̄ nūq̄ fuerūt vise: inter qs vtute ⁊ caloze ⁊ influētia solis genit⁹ est phiton serpes maxime inter oēs. Pari etiā modo in hūano corpe vmes gīnant ⁊ diuersi dū mā flātica in aliquo loco vel ꝓcuitate vel plicatura alicuius intestini est retēta ⁊ est incōuemēs nutritioni. Nā natura iuꝫ posse mediāte caloze in corpe exīte nitit ipaz gubnare. Et si ipaz nō poterit totalr mutare: vt ex ea mēbra nutriāt: nec est rāre corruptōnis vt ex toto putrefiat: nec in sanie uertat. h̄ expectat actiōes calozis putredinalis vel alterius: tunc talis mā excoquit ⁊ disponit: vt iuscipiat spm̄ vite: qui spūs vtute influētie ⁊ calozis in putrefactiōe vel actōne acquisiti in mā disposita introducunt: ⁊ tunc mouent ⁊ viuū nutriunt ⁊ augmentant. ¶ Vermiū aūt q̄ in intestis gīnant: tres sunt spēs famose. scz lumbrici ascarides et cucurbitini: quod ides est. tertia spēs caret noie. nisi volueris eos vocare acrocozmides. sicut in passionario cognoiant. ¶ Interpta° vermiū. Vermis dz a verro verris: quod ides est. q̄ scalpo scalpis: qz scalpēdo ꝑmo intestinis. deinde toti corpoz manifestū inferūt nocumētū. Lumbricus dz q̄si lubricus. ꝓpterea qz lubricādo ꝓcedūt. aliqñ supius. aliqñ inferius. Ascarides noiant quasi escā rodentes. vel cucurbitini a semine cucurbite: quia sunt breues ⁊ lati ad modū semis cucurbite. Tertie spēs vocat acrocozmides. ⁊ sunt rotūdi ⁊ breues ad modū vermiū casei vel vmiū carnium putrefactarū. Lumbrici aūt longi sūt ⁊ rotūdi. Et est spēs magis famosa.

Causa mālis vermium est flegma: quod quis sint de genere flegmat naturalis dulcis vel insipid: tū remanet indigestum circa pfectionē illius gradus: cū quo natura se iuuat: vt ipm̄ in sanguinem cōuertat in necessitatis hora. Remanet etiā ex venas scz in intestinis vbi nō est locus: vt i sanguinē uertat. Auicēna ⁊ oīs dicūt q̄ nō gīnantur ex sanguine. qz thesaur⁹ nature est: ⁊ eo natura cōtinue indiget: vt ex eo mēbra nutriant ⁊ spūs generent: ⁊ vt depdita restaurent. Nec etiam vmes in coloze nec in substātia nec in motu apparent esse ex sanguine generati nec san. ad intestia mittit vt in eis remaneat: h̄ vt citissime cū fecibus expellat: cum nō sit viscosum nec adherens. Nec ex cholera rubea: qa ē calida ⁊ ficca ⁊ amara ⁊ potius ab ea occiderent q̄ gīnarent: vt ps quia fella animaliū. cū aliis rebus empl'ata eos ad interitū ꝓducunt Nec ex melia: qz veraq̄ qlitate vite ꝓncipijs repugnat. Restat g̃ q̄ flegma est eoz causa mālis immediata. Mediata aūt causa ⁊ ꝓpua est indigestio ex debili ꝓcedens caloze in cōparatione ad cibaria sumpta. ¶ Zō sarieas nauseatiua ⁊ vsus ciboz flegmaticoz vt fructuū vel ciboz viscoloz vt frumēti ⁊ risi ⁊ fasceoloz ⁊ fabarū recentiū ⁊ pisciū ysalitoz et maxime sine sqmis ⁊ lacunaliū ⁊ carniū porci ⁊ porceoli coit? etiā post replonē. Dia ista et similia si diu ptinuent sunt causa gīnatōis flegmatis crudi. ⁊ p̄ōis vermiū ⁊ aliarū egritudinū frigidarū. Aliqui tū volūt q̄ gīnentur ex frigido flegmate salso. ⁊ aliqñ ex cho³ acuta. Et si hoc fit: hoc est rōe flegtis admixti cū

cholera cuius gratia generant. ſi ſic eſt: et in libro vocabulorum eis repugnat.

Signa vmū. Illa aūt ſigna q̄ ego frequētius vidi in ſenib⁹ in prima ſenectute vmes hūtibus erant: quia habebāt fortē doloꝛē colicū vel ylacū: t clamabant et iactabāt t pticiebāt ſe cū frequēti decubitus mutatione. t poſt cliſteria p me ordinata copiam vermiū foris eiciebant. aliq̄n. 25. aliq̄n 18. t tūc requeſcebāt in pace. ¶ Autores aūt ponūt alia ſigna. Primū q̄ ponit Aui. t ſui ſeq̄ces eſt multitudo ſaliue hūide: t os hūidū in nocte: q: humiditas interi⁹ retrahit de nocte t ſiccitas labioꝛ. t puitas ſaliue in die extenditur ab eis. t ſumit humiditas oris t labioꝛū. Ideo infirmi in die laborāt in humectāda labia cū lingua: t accidit eis ſtridoꝛ dentium et alienatio t accūtia freneſis ſine timitu auriū t ſine doloꝛe capitis t nō euellūt pilos ſic frenetici t alienati. Illa accūtia accidūt eis ppt̄ eleuationē vapoꝛ ab eis t motū ipoꝛ ad caput. ipſi q̄z maxillas mouēt ac ſi vellēt aliq̄d maſticare. nubil tñ in oꝛe hūtes. t aliq̄n in ſōno tremūt ac ſi timerēt. t poſt cibū hūt nauſeam: t aliq̄n triſticiā t riram. Et aliq̄n accidit eis ſitis ingēs: t nō valēt ſatiari potu. vtpl⁹ mū accidit eis calus appetit⁹ t interdū intendit tñ q̄ in appetitū incidūt caninū. t b̄ ſm diuerſitatē vmtū t locoꝛ in q̄bus generātur. Dicit enī q̄ cū aſcaridis creſcit appetit⁹ t cuꝛ lumbuc q̄n ſupi⁹ aſcendūt nauſea t vomitus. Aliud ſignū eſt mutatoꝛ coloꝛis in facie t ī oculi aliq̄n ſcalpūt nares t aliq̄n accidit tēſio et inflatio in vētre velut ſi eēnt ydropici. Et ponit Aui. t aliq̄n emittūt ſudoꝛē frīm t fetidū. Et vltra b̄ iterdū accidūt eis accūtia epile. ita q̄ infirm⁹ cadit t ſtertit t ſpaſmat velut ſi eſſet epilēticus. Iſta enī ſigna nō oia ſil' inuno ifirmo accidūt: ñ aliq̄nq̄dē appent inuno indiuo t alia in alio. ¶ Signa diſtincta ſi ſint lūbrici vt pluri⁹ in ſuperioꝛibus gñant inteſtis a flāte groſſo vel a ſalſo vel a cholera vitellina vel a citrina. vt ponit Jo. de toꝛ. aucte Rab in toto continente tūc doloꝛ maioꝛ ſentit ſup vmbelicū t aliq̄n aſcēdit vſq̄ ad ſto⁹. t aliq̄n aliq̄s eoꝛ cū vomitu eiciūt t adeſt cōmotio t mozdica⁹ t pūctio in oꝛe ſto⁹ cū magna difficultate aliq̄d de cibo deglutire pōt nec ipm appetūt t cū hoc nocēt coꝛdi t cauſant in eo aliq̄n tremoꝛē t diuerſitatē pulſus. Nocēt etiā pl'moniōi vicinitat. ita q̄ infirm⁹ cogit aliq̄n tuſſire ficca tuſſi. Et ſi ſint aſcarides vel cucurbitini t bzenes q̄ vtpl⁹ in inteſtis medijs generant ſcz invltimo ſubtili. ſcilz yleos. t in p̄mo groſſo. ſ. oꝛobo t in colon qō ei ptinuat. et iſti pōt gñari a flāte acetoſo vel a muſcillaginoſo vt aliq̄ ſcribūt tūc ſentit doloꝛ ſub vmbelico t pūctio magna: t ꝑcipue q̄n a cibo t potu diuturna fit abſtinētia. Et in iſtis vt dictū ē nō auferē appetit⁹: imo ſm plurimū mltiplicat ſm aui. nec tñ nocēt ſto⁹ cum ſint lōge ab eo t in tpe famis mltū moleſtāt t doloꝛ aſcēdit aliq̄n vſq̄ ad vmbelicū t nō tñ aſcēdit ſupi⁹ nec tñ deſcēdūt inferi⁹ ſic lūbrici t ad occaſionē et expulſionē iſtoꝛ cū cartatiq̄ magnis foꝛtioꝛib⁹ eſt ꝓcedendū. Si ſint vmes rotūdi acroco:dines vocant ab antiq̄s q̄ ſunt rotūdi et pui ſicut ſunt illi q̄ in carnib⁹ putrefactis t caſeo gñant: q̄ freq̄nti⁹ vt aliq̄ tradūt in flāte gñant muſcillaginoſo vel aceroſo. in vltimo inteſtino tūc adeſt doloꝛ t pūctio ꝓpe anū t q̄ſi ꝓtinu⁹ in ano ꝓrit⁹: t aliq̄n exeūt immo ad caloꝛē t ſolis ſplēdoꝛem pōſiti intuef. Aliq̄n appet t b̄ egovidi in puero fere. 12. vel. 14. an noꝛ in moꝛtalis t aliq̄n ī vulnerib⁹ pauperū hoim vel pueroꝛ vel alioꝛ aīaliū male curatis tales vermes generant.

Judicia in vmib⁹. Primo q̄n in tenaſmone vel in diſſinteria peſtilēciali exeūt vmes puo nūero t pa. nō alleuiatur ē malū ſignū moꝛtuiv⁹ vt q̄lit cū q̄z exeāt ¶ Scōo docet ypo. 2. pnoſt. iudicare p vmū expulſionē cañ. 18. cū duob⁹ accūtib⁹ ſic. Utile etiā eſt tā ꝓpinquāte termio idē ſterc⁹ odēſari t coloꝛe ſubcitrino fieri t nō inſolidū odēſari bonū eſt etiā ſi lūbricos mixtos habuerit. Et ſequit in 3⁰. Nō laudat euacu⁹ lūbricoꝛ: niſi q̄n nā expellit eos p inferi⁹ cū ſupfluitatibus reliq̄s q̄ ſūt in coꝛpe t nō q̄n egrediūt p cām aliquā p viā accūtis. ¶ Dico q̄ expulſio lumbricoꝛ cum fecib⁹ appꝛopinquāte termio fe. acute ē bonū in via ſigni: qz ſigtur foꝛtitudo vtut expulſiue a q̄ nō ſolū ſupfluitates expellunt: imo etiā alia ſupflua in inteſtis ꝓtenta. Scōo nō eſt bonū ſignū ī via cāe qz ipi nubil bom in coꝛpe hūano gñant: ſ poti⁹ dicta fintħōta inducūt t augēt putrefactionē t p ꝑis fe. t ꝓſumūt t coꝛrūpūt nutri⁹ et q̄n caleſiūt a fe. mag mouent t mag pūgūt t pat. ap̄tus affligit. Et notāt dic ypo. appꝛopinquāte termio qz ſi venāt in p̄n⁰ max⁹ coītātib⁹ malis ſignis nō eēt bonū ſignū: qz nā regl'ata nū q̄ euacuat in p̄n⁰ vt dicit Ga. 4. ap̄h. 2⁰. 22. ibi. Egritudib⁹ q̄buſcūq̄z icipiētib⁹: qz ſi in p̄nci⁰ expellāt t ſint moꝛtui malū ē: qz ſigt q̄ mala mā venenoſa cohitat in coꝛpe q̄ eos occidit

Digitized by Google

vel interficit vel figt se. pestilẽtiale. Et iterũ si in ꝑn⁹ expellant vim malũ est: qz signũ ẽ ꝙ ipsũ fugiũt malignitatẽ morbi vl' ventositatẽ marie ei⁹. Jn augmẽto etiã sunt malũ signũ mar⁹si ꝓ os ereũt qz nõdũ egri⁹ ẽ ppe tminũ nisi cozruat in fine augmẽti. Jn statu aũt ꝙa iã egri⁹ ẽ in tmio ẽ bonũ signũ. qz tũc est tps expellãdi supflua nociua. Oĩa ista ĩtelligunt qñ vt morbi t ñ cũ adiutozio scie me⁹ expellãt qz si cũ medicina miozatiua in ꝑn⁹ vl' i aug⁹ ministrata vel cũ clisteri aliq expellerẽt nõ eẽt malũ. qz cã se. t morbi ꝓ eoz euacuationẽ diminuunt t accidẽtia alleuiant.

Curatio ꝟmiũ añ curã ꝑticulare ꝓmittẽdi sunt aliq cañ. gñales ¶ Prim⁹ quãto ꝟmes magis fuerint intestinis inferiozib⁹ siue ibi fuerint gñati siue ꝓlatitato magis amara t in maiozi ꝙtitate sunt ꝓ supius triduẽda ne ꝟtus eoz in itinere longo tpe ꝓsumat. ¶ Scos qz ascarides siue cucurbiti sũt in se fortiozes t maiozis resistẽtie ꝙ ptz ex subtilitate eoz soliditate fortiozib⁹ i diget antidoꝝ vt ipi moriant t destruant. ¶ Certi⁹ in via ꝑuatiõis a ꝟmib⁹ bonũ ẽ abstinere a cibis sũ gñantib⁹ t ipm i ꝓuect aliq mũdificare si iã in intestis ꝓs fuerit emissũ seu gñatũ. ¶ Quart⁹ intẽtio ꝓma in curatõe ꝟmiũ est eos necare. scda ẽ eos expellere. vtile est etiã eos post eoz mortẽ foris eycere ne forte cozdi t sto⁹ t toti cozpi nocumẽtũ inferãt venenosuz.. ¶ Quit⁹ nõ obstãtib⁹ dict⁹ in ꝓnostica⁹ ꝙnienscũ qz ꝟmes cogscant in cozpe habitare satagat medic⁹ cito ipsos expellere iuꝝ posse ne dãna cozpi iferãt supi⁹ alle⁹. ¶ 6⁹ me⁹ cale in .3. ꝙdu fine mala vel venenosa qlitate si fe. vel apa nõ affuerit ꝑ ꝟmes sunt ꝙplurimuz inuentue. Jste cañ est Auí. 16. 3⁹. trac. 5. cap. 4. ¶ Septim⁹ si ꝟmes cũ bibid vel cõestis sunt necãdi ꝓuenientioz hora sumẽdi talia est post abstinẽtiã t sto⁹ ieiuno. ¶ Octauus amara calida calitate t amaritudine ꝓuenientius omni alio medicamine ꝟmes mortificãt. contraria em̃ sunt dulcibus t uictuosis ꝙb⁹ ipsi applaudunt t nutriunt.. ¶ Nonus comperit ꝟmium possessoribus uictuosis t dulcibus biduo enutriri. 3⁹ño die matutine hora famis vel vacuitatis cũ amaris eis cõmixtis refocillari strictiõe narũ coadiuuãte. ¶ Decimus cũ ꝟmes occidẽtia interius ꝙs administras vtl' ventr exterius lenit t emplastrat cũ stiptic⁹ et amaris: vt ex utraq parte amaritudinẽ sentẽtes ꝓ inferiozes circuitũ turpiter cogant ꝓcipitari. Jlli cañ. ꝓ maiozi ꝑte imiatr sunt Auic, in loco vltimo allegato. ¶ Undecim⁹ vermes in supiozibus exiites intestis vel in stomacho ꝙ sumpta antidota supius facilius necantur et expelluntꝰ Et q i iferiozibus ꝓ suppositoria et clisteria. Et q in medijs hui⁹ triusq sunt medicandi. iste cañ est Serap. t Auí. t aliozes auctoꝝ. Prebuatio a ꝟmibus. Jllos qs a ꝟmib⁹ ꝓseruare volum⁹ sunt infantes adhuc lactantes: aut sunt pueri infra. 14. annũ: aut sunt in uenes: aut in alijs etatib⁹ ꝓstituti. lactãtes pueri ꝑuant si nutrix t ipi post ꝙ cibaria accipiãt bonis t euchimis victualib⁹ nutriantur vt in alijs edocet locis: cauẽdo a fructib⁹ oibus recẽtibus t a piscib⁹ t lacte t a superflua replone. lac em̃ a bonis nutriẽtibus gñatum auidius ab intestis t sto⁹ acceptat: t citius et ꝓfectius digerit t cũ maiozi solẽnitate ad mẽbza dirigit nutriẽda nec hu. inde gñatus ruit ad intestina: vt ex illo ꝟmes gñent vel nutriãtur. pueri aũt nõ lactãtes ꝑuant per eundẽ modũ cauẽdo gulositatẽ t comeistionẽ oimodam fructuũ ꝓcipue immaturoꝝ t illoꝝ manime qui in parte cozrupti t iam in eis vermes repiunt. nam sicut in eisdẽ fructibus vermes generant: sic ex ipis cũ comedunt debent vermes ꝓcreare. finalr caueãt ab oibus ex ꝙbus flegma crudũ t indigestũ generat ꝙ dicta sũt supius in executione materialiuz. ¶ Juuenes aũt t senes vidi mltos ꝙ frequẽter a ꝟmibus molestabant. t ista ꝓnt ꝓseruari ꝓ istũ modũ. teneãt regimẽ supdictũ. deinde bis aut ter in anno mã flegmatica cũ oximelle squillitico vel diuretico vel cũ sir⁹ de cala⁹ t sirlibus digerat deide cũ decoctõe polipodij t pul. diatarabith vel cũ mirab. ĥeb. euacuet vel cũ yerapigũ cuꝝ pulpa coloq̃ⁿ euacuet. nã yerapigũ acquirunt sibi er cõponẽtib⁹ ꝓpetatẽ vt euacuet mãz in intestinis ꝓtentã. t vtat spẽbus t allijs et sinapi t eruca. t comedat vtpluriᵐ res tostas. Et ponit Rab. 9. almans. ꝙ ille ꝙ ꝓsuetus est ꝟmib⁹ dãnificari anteꝙ cõmedat aliqs bolos cũ sinapi t almuri accipiat. ¶ Curatio particularis ꝟmiũ. Primo sciat ꝙ iã dictus est in cañ. ꝙ medⁱ⁰ cale in in. 3. gradu nisi sint venenose in sua essentia aut affit se. aut apostema fere oẽs cõpetunt in interfectõe ꝟmiũ. vlter sciatis ꝙ occidẽtia ꝟmes ꝙda sunt frigida: vt crassula t aq eius ꝙ a rota ꝓpetate occidit eos. t vs sir⁹ acetosus ppr' ꝓpetatẽ specificã vbi est calor vel se. k. emplũ ex farina oxidat aceto cũ portulacis t ꝟmicularis. Et si possibile est purgeꝝ cũ electu⁹ de succo rob t cũ rubar⁰. t si qua ꝙritaq reybar' cuꝝ modico aꝛ

co detur cū aqua abſin' vel ſaltem portulace in pueris triū vl' q̄rtuo: annoꝝ: vt plimū occidunt vermes ꝛ cū hoc expellunt. Et in iſto caſu vbi eſt inordiatus calor epla diſtẽpentur ꝛ cõficiant cū aqua portulace ꝛ aceto: ꝛ aqua portulace deꝯ in potu. ꝛ ſi in aqua portulace ꝛ in quo aceto tempetur centonica ꝛ in potu detur poſt expreſſionem valet in cauſa calida vbi ſitis ꝛ ſe. ſunt preeuntes ꝛ iſta infuſio detur de nocte quando nimis ſitiunt. ¶ Quedam autem ſunt calida ꝛ ſunt in duplici differentia quedā eni ſunt cal'a ꝛ nō amara: ꝛ q̄dā ſunt cal'a ꝛ amara ꝑ ꝓ nūc oia ſil' in iſto ponātur rotulo ꝛ ſunt iſta. Lordumen pzaſiū calamentū ꝛ ſuccus ei⁹ abſin^m abzotanū epithim⁹ occidit ꝛ expellit Cartamus mẽra pulegium cābu⁹ ciminū camepiteos alliū ſe. fen'nurtus oziganū radix enule exſiccate ciminū ethiopū aſſatum abzotanū amſum ꝛ ſe. apij naſturciū nigella ſe. atriplicis ſoloe educit eos cū mozificatione. ꝛ ſiſr volubilis ꝛ polipoꝺ ꝛ milius quo educunt poſt mozificationem eſt aloes. Ziriaca magna occidit eos yerapigra occidit eos. ꝛ ejcit eꝫ. hec oia fere ponunt ab Aui. ſe. caulis potatū cū aceto occidit vermes ꝛ expel fit abſin^m occidit ōmes aſcarides ſi bibaꝫ. haly de regali diſpõne. ſi enula bibaꝫ cum melle lũbricos occidit ꝛ aſcarides haly. Succꝰ mẽtaſt' aq̄ncꝰ iterficit lũbricos. Jcẽ pille Raſ q̄ valẽt ꝺ epidimiã qz trãſeunt ſine amaritudie occidũt ꝛ expellunt ōmes ꝛ hoc itelligiꝫ in p uectis: qz pueri nequeũt deglutire: ꝑ eoꝝ pul' cū vino vel aq̄ abſin' diſtẽperatus puulis ẽ gratꝫ velioleter tribuẽdus pzaſij cozdumeni. añ. ʒ. ij. ℔ pul'. ꝛ detur aureus vnus cum vino. ℞. cẽtonice an' añ. ℈. 4. pulpe colo^c. ℈. ß. ſalis indi gna. ʒ^a. ℔ pul' ꝛ ſumaꝫ in vna vice interficit ꝛ ejcit eos. ℞. piperis nig' baccaꝝ lauri ciminī maſticis añ. ʒ. ij. mell' qꝺ ſuff. ℔ ad modū opiata: detur vnum cochear plenus de mane ꝛ de ſero totidem. Radix enule ficce in q̄tirate. ʒ. ij. centonice tantumdem piperis nig' ℥. ß. ℔ pul' ꝛ incozpozetur cum nucleis ceraſozum vl' perſicozum vel cum amigꝺ ama. ꝛ ſumat de hac cõpoſitione. ʒ. j. ꝛ ß. vſq; ad. ʒ. ij. de mane ꝛ de ſero. ꝛ ſi eſſet tempus calidum remoueatur piper. Pilule de abſintio ꝛ omnes pilule ꝛ yerapigre laxatiue necant ꝛ expellunt vermes cum obſeruatione canonū in p̃ncipio cure dictoꝝ. 10. Agarici ꝛ coloq̄n^e ꝛ lupinozum in ſimul necant vermes laxando ventrẽ expellũt eos ſe. alexandrinum vel centonica minutim inciſa cum foꝛpicibus incozpozentur cuꝝ duobus ouis ꝛ floꝛe farine frumenti ꝛ fiant focacia ꝛ coquatur ꝛ detur pueris: q̄ reliquas medicinas capere non valent. Ex ſupradictis diuerſimode poſſunt fieri electuaria ſirupi ꝛ emplaſtra ꝛ vnctiões ꝛ ſimilia. ¶ Emplaſtra vermes occidentia que ſunt ozdinata in diuerſis libris practicantium: ꝛ in quibus ego frequẽter reperi iuuamenta ſunt iſta. ℞. centauree vtriuſq; abſin' polipodij q̄ſ. añ. ℥. ij. centonice ℥. ß. coquãtur in aqua ꝛ vino vſq; ad conſumptionem vini ꝛ aque ꝛ tunc piſtentur ꝛ incozpozentur cum felle bouis. ꝛ fiat emplaſtrū extenſum ſupra pannum ꝛ calide vmbelico tẽtri vel loco dolenti apponatur. fel tauri inunctum ꝛ emplaſtratū vmbelico lũbricos ejcit. 2° Kyrãmidarum. ¶ Sciaꝝ: ꝙ hoc vnguentuꝫ debent tenere apothecarij pro lũbricis puerozum. ℞. abſin' coſti amari calamenti oziganī pulegij perſiccarie foliozuꝫ perſici añ piſtẽtur fortiter ꝛ coquantur in aceto ꝛ aqua vſq; ad conſumptionem liquozis. deinde paſſentur per ſedacium ſicut caro citoniozum addãtur aloes cicotri agarici paſſati per ſedacium añ. ℥. j. pulpe colo^c. ℥. ß. ſolei amigꝺ ama. ꝛ fellis bouis quod ſuff vngatur vmbelicus ꝛ venter ꝛ loca vbi lumbricozum tempeſtas doloꝛoſa preſentitur. Aliud. ℞. farine lupinozuꝫ praſij ſicci pulueriſati. añ. ℥. ij. ſucci abſin' vel fellis bouis quod ſuff ad incozpozandu: emplaſtretur ſuper vmbelicum ꝛ ejcit vermes diaſcozides. Jterum fiat tale emplaſtruꝫ. ℞. vtri uſq; centauree abſin' polipoꝺ querꝺ. añ. ℥. ij. piſtentur fortiter deinde diſtemperentur cuꝫ aceto ꝛ felle bouiꝰ oleo abſin' vl' oleo amigꝺ amara. ꝛ frigatur in patella ꝛ calidum vmbelico ventri preuunctis cum oleo amaro apponatur ꝛ cum faſcia ligetur ſi tamẽ adeſt ſe. aliqua de iſtis amaris cum farina ozdei incozporentur ꝛ cum ſucco vermicularis ꝛ portulace vel aquis diſtemperentur ꝛ emplaſtrentur. Aliud recipe abſin' perſicarie foliozum perſici. foliozum nucis vtriuſq; centauree. ana. m. ij. portulace vermicularis. ana. m. j. piſtentur fortiter ꝛ extrahatur ſuccus cui addatur farine lupinozum. ℥. ij. centauree. ſemen Aleandrini gir vel nigelle. ſemen naſturcij pulueriſatoꝝ añ. ℥. ij. fellis bouis. ℥. ij. olei amigdal. amara. olei abſinthij. ana. ℥. j. incozpozẽtur ꝛ fiat emplaſtrum. ¶ Fiat iſte pul' poſtq̄ aſſumptum fuerit ſi vermes ſunt geniti expellũtur. Recipe ſemen caulium. ſemen alexandrini radicis enule pulueriſatoꝝ. añ. ʒ. ij. pſidie ciminj ethiopum: vl' cozni ceruiſti croci. añ.

Digitized by Google

ʒ.ß.vel.ʒ.ß.ℏ pul'.detur cū aqua absin' ieiuno sto°.vel cū decoctiõe cimini rusticoꝝ.qz elixatura ei⁹ occidit ẽmes postq̃ dedit in potu aliquã de medicis amaris mistra decoctionẽ polipodij ⁊ an' ʒil ꝙquassat' ⁊ cū istis ẽmes moriunt' ⁊ occidunt' ⁊ expelliunt' canonib⁹ obseruatis. ¶ Ponit ẽt Ba⁹in passionario suo ꝙ vnũ coclearũ cozmi ceruꝰ pulueriz̃atũ cū aq melle mistratũ ieiuno sto° mirabiliter ẽmes excludit. Ponit ẽt Ba⁹ibidẽ ꝙ ex medulla ceruina mixta cū modica ceraviigat' tota spina dozsi ⁊ absin'ᵐ viride tritũ ẽbelico supponat': pdest. ⁊ bibant eliaturã absin' ⁊ cẽtaureeamigd. ⁊ nuclei pficoꝝ in ieiuno sumpti vel pistati distẽparati cũ vino ⁊ bibiti vꝫ Ba⁹ibidẽ. Loztex radicis gnati cũ vino distẽpatus vel vinũ decoctionis ei⁹ exhibit ẽmes ⁊ ascarides. Aui. in 2°. Ponit ẽt Bozdo⁹ ꝙ de nouo reptũ est ꝙ se.ʒedoarij tritũ datũ in potu cũ bzodio vel vino,p culdubio occidit oẽs vermes. Dicunt tñ autores ꝙ ʒedoariũ est calm ⁊ siccũ in 3° gradu. ⁊ō si ẽmes iterficit nõ est mirũ vt p canonẽ sertũ fuit,pbatũ. ⁊ vꝫ ℈ venenũ. Ameos cũ melle datus occidit ẽmes viaticus.ʒ.j.se. alexandrini pulueriz̃ati dẽt cũ vino vel cũ vitello oui. ⁊ bse. est magis vsitatũ ⁊ dr ꝙ tꝫ ꝑncipatũ ⁊ rõe vsus. qz oẽs ad illud ⁊ ad cẽtonicã cõcurrunt tanq̃ ceruꝰ ad fontes aq̃rũ. ¶ Et dicit. Zozna mira ꝙ infantes nõ ꝑnt recipe ista amara. ⁊ō fiant eis a pte exteriozi empla ex rebꝰ amaris que supius dicte sunt. nã ifantes rare ꝓtertuze ⁊ sine pinguedine sunt. ⁊ tenuẽ hñt ventrẽ. ⁊ ⁊ō empla ⁊ virtꝰ eoꝝ ad vermes penetrant ⁊ eos mortificat ⁊ stupefacit. ¶ Itẽ aloes distẽperatũ cũ succo absin' ⁊ pficarie ⁊ foliozꝝ pfici ⁊ farina lupinoꝝ ⁊ nigelle ⁊ herbarũ amaraꝝ ⁊ ℏ empla. 4. ꝑditionibus obseruat. Ꝑia vt cũ emplis supdictis acetũ al. misceat: vt melioz ⁊ leuioz fiat penetratio. 2ª ꝙ illa sint in liquida suba ad eundẽ finẽ. 3ª ꝙ si sit ioꝛdinatꝰ calozꝝ in cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicis fra cũ calidis misc. 4ª odio in isto casu ⁊ in omnib⁹ aliis egritudinib⁹ ꝙ ista ⁊ aª remedia ꝓtinuent. qz forte bis aut ter remedia applicata nõ ꝓsunt. nisi multotiens iterent. ¶ Vermes aũt q̃ sunt in intestino recto sunt pui ⁊ occidunt' vel viui expelluntꝰ cũ enematib⁹ fortib⁹ factꝰ ex herbis ⁊ succis ⁊ medicis supdictis virtute hoc tollente: ⁊ ponat' i clisteri alĩ oleũ amigd. amaraꝝ ⁊ bñdicta ⁊ lxatiã seu pix liq̃da que idẽ est. Adherent enĩ ⁊ viscant in pice liq̃da ⁊ sic a corpore expelluntꝰ. Si aũt ifans est ⁊ nõ potest fortia tollerare ℏ clistere ex decoctiõe absin' ⁊ foliozum perfici: vel ℏ suppositoziũ de bombace ⁊ intingatur in succo absin' ⁊ superaspersoꝑuluere aloes immixtatur vel inuoluatur dictum suppositoziũ in allxatiã ⁊ supponat' vel inuoluatur in viscocũ q̃ capumẽ aues ⁊ vermes ei adherẽtes foziis expelluntꝰ.

Declaratio in vermibus. ꝓmo dubitatur de vermibus que mozbũ in genere faciũt in corpore. Dico ꝙ faciunt mozbũ officiale qz ꝓhibent intestina a sua ꝓpzia opatione q̃ est digerere ⁊ expellere. ⁊ sic vr ꝙ fit mozbus in meatu. Et tunc q̃ritur vtrũ vermes constituant mozbũ officiale in numero addito per Joannicũ qui hoc posuit expzesse in ysagogis suis ꝙ non. qz ẽmes non sunt mẽbza nec partes mẽbzoꝝ ergo non ꝑnt constituere mozbũ officiale in numero addito mẽbzoꝝ. ꝓterea qz non sunt mẽbza nec partes mẽbzozum. nã si adderent in numero mẽbzozuz tũc ipsi essent mẽbza. qđ ẽ falsum. ¶ dico ꝙ ad Joãnicũ ꝙ ipse ponit facere mozbum officialem in numero addito mẽbzozum qz sunt in concauitate ⁊ superficie ipsoꝝ. ⁊ sicut mẽbza supflua debent a corpore expelli ⁊ resecari: sic ⁊ ista animalia. attamen non sunt mẽbza nec partes mẽbzozum: q̃nũo sunt supfluitates oĩmode ꝓter naturam ⁊ extra cursum eius ꝓpziũ ⁊ naturalem generationes vt dictũ est. ¶ 2° queritꝰ ex defectu cuius virtutis vermes in corpe magis gnant'. dicit ꝙ ex defectu virtutꝭ digestiue ⁊ ei⁹ debilitꝰ. qz ilo gnandi bonũ chimiũ ⁊ sanguinẽ generat ſi hu. crudos qui sunt mã eoꝝ quicqd cantef. ⁊ ex defectu virtutis expulsiue supflua insufficienter expellens. q̃n aũt virtus alis rõnalis in supfluitate ciboꝝ ⁊ fructuũ comestione ioꝛdinata alĩ nõ deficiat: bñ non nego marin ꝓuectis. ¶ 3° q̃rit cui virtuti magis nocẽt ẽmes. Dico ꝙ diuersis ẽrutib⁹ ⁊ diuersaꝝ actionibus ⁊ fere oib⁹ nocẽt ꝑm diuersitatẽ accidentiũ q̃ in corpe hũano iducũt q̃ supius suntdicta qz aliq̃ inducũt vomitũ alĩ dolorẽ i sto° ⁊ intestinis alĩ sincopi subito ⁊ alĩ mortẽ tã. ¶ 4° sciendũ ꝙ q̃uis in sto° nunq̃ generẽtur vt dicit Gerardus cremoñ. supza viaticũ: sed semp in intestinis. tamen aliq̃ ascendũt ad ipsum ⁊ ad meri per os expelluntꝰ. Dico etiã ꝙ vermes aliquando in aure generanꝰ: ⁊ ego vidi expellere ab aure vnius iuuenis se. habẽtis acutam duos aut tres vermes ad formam gnoꝝ pinicerãt tñ grossiozes: ⁊ sanat' fuit bomo. Silr vidi frequẽter vermes gnari in aurib⁹ canũ vel vulneribus eoꝝ factꝰ in estate ⁊

Digitized by Google

in locis vbi ipsi cū lingua attingere nō pñt et in vulneribꝫ ceteroꝝ aialiū qñ nō tenent mā da.ꝛ ista mirabilr occidunt cū succo pficcaᶜ.ꝛ foliox pfici ꝛ foliox nuc sup eos freqnter pie cto. ¶ Quito qrit vtrū ȳmes in intestis hūa mis gñent p viā putrefactois vel pviā coctio nis ꝛ digois. Et videt qꝫ p viā decoctois ꝛ di gōis gñent. ḡ nō p viā putrefactois. ꝓa est nota. qꝛ sūt actōes opposite qrū etiā cāe saltē pticulares nccrio erunt opposite. añs pbat p Aui. fen. 16. 3ꝭ. c. 1. ponentē sp ȳmes in homie exīstere qꝺ nō pōt eē nisi gñarent p viā digō nis: ꝛ a caloze nāli alis hō sp eēt eger qꝫ nō est ꝓcedēdū ꝛ ñ putrifactiois ꝛc. ¶ Scꝺo sic est ꝺ ȳmbꝫ in visceribꝫ hoim gñat a caloze i hoie exīte sic ꝺe gñatōe ȳmiū in visceribꝫ terre. ꝛc est ꝺe illis ꝙ in terra gñant qꝫ fūt ꝛ gñant a caloze solis ꝙ nō est putrefaciēs: imo ꝺficcās. vt habef. 2. ꝺe ꝓpōnibus. c. 1. et est viuificās. vt hr. 2. ꝺe gñatōe. ḡ sic erit ꝺeȳmbus in inte stinis hoim qꝫ gñabunt a caloze nāli digerē te nō putrefaciēte. ¶ Terᵒ ꝓbat p Ēōst. in via tico ꝙ ꝺicit sic. Cā eoꝝ saturitas est mlᵗitudo ꝛ indigestibiliox ciboꝝ acceᵖ ꝺe qꝺ? i itestis crudi adunant hu. ꝙbus ꝺū caloꝛ ꝺñat exco quūt. ꝛ inde illa aialia gñant. Jꝺē ꝺicꝫ gerar. crem. in glosa. ḡ videt qꝫ gñent pviā coctiois ꝛ digōnis. ¶ Opᵐ ꝺicꝫ Aui. in. 16. 3ꝭ. trac. 5. c. 1. vbi ꝺicit: qꝫ ȳmes muscꝫ ꝛ sili'a gñant ex ma terijs putridis hūidis. Pro isto ꝺubio nota qꝫ Aristo. 4. methe. ꝺicit qꝫ sicut fit gñatio simr cū ꝙlitates actiue obtinēt sup passiuas puta calitas sup fritatē ꝛ siccitas sup hūiditatem. sic fit putrefactio si passiue inualuerit super actiuas. ¶ Scꝺo suppono qꝫ in ꝓductōe ver miū in intestis ē gñatio. ista pꝫ ꝺe se: qꝛ ȳmes ex ꝓdiacente mā gñant. Ex isto coꝛrelaᵒ seqr qꝫ ql̄tates actiue nō sūt totalr sepate a passi uis: qꝛ iā tūc nō eēt gñaᵒ vt ꝓbat ꝓmū nobile ¶ Terᵒ suppono qꝫ in illa massa materie in ꝙ vel ex ꝙ ꝺebēt ȳmes gñari: introducif supca factio ꝛ inceptio putrefactois ꝓpter ꝺefectus eūonis ꝛ ꝓpter coartationē eius ꝙuis totalr a regimine nature vel nālis caloris nō fit to talr sepata qꝫ si eēt talis ꝛ tāta in illa maᵗia fieret putrefactio qꝺ nō esset ꝓata nec digna suscipe spm̄ vite. Et hocvideꝺ ꝺicere cremoñ. in loco alleᵍ. Et Auic. ꝛ Serap. Et ex ꝺ videt qꝫ caloꝛ mēbꝛi in ꝙ fit illa putrefacᵒ augmītat ꝛ agit in illā mām ꝛ a tali actōne caloris mā illa catefit ꝛ non totalr sed in ꝓte putrefit: et inde gñant ȳmes. Et hoc asserit Jo. Serap. cū ꝺicit, cā ꝓma in hoc est putrefacᵒ ꝛ sanies, in hoc ȳmone est calitas putredis ꝙ vt ꝺ?. 4. methe. putrefactio est coꝛruptio quedā ꝓprie calitatis in humido a calitate aliena. ꝛ cā est qꝛ coꝛrupᵒnū ꝙ fit a calitate coꝛpis mixti: qꝛ ꝓprīū a ꝓprio impassibile est. Arist. in. pbleu matibus. tūc ḡ aianf illa aialia a caloze ꝛ nā nostri coꝛpis ꝛ influētia coꝛpoꝝ sup celestiū: quia ꝺicit Arist. vbi. ē. ꝙ influētia celestis agit ꝓmo in mixtū: ꝛ nō agit nisi ꝙ mediū ꝓtinēs. ¶ Et tūc ponit vna ꝓclo. Jn gñatōe vermiuꝫ mā in ꝙ vel ex ꝙ gñant nō est totalr putrefa cta: ꝛ in putrefaciēdo ȳmes gñant. Jsta ꝓclu sionē pbat. 2ᵐ notabile ꝛ suppōnes. 2. seqntes ipꝫ. ¶ Ad allegatōes post vltimā suppōnes ꝛ ad auctem Aui. ꝛ alioꝝ. ꝺico qꝫ verū est qꝫ ge nerant ex mā putrefacta ꝑm qꝺ ꝛ non totalr imo añ pfectā putrefactionē illiȳmes gñant vt pbatū est. sic etiā ñdendū est ad rōnes ātē opᵐ. ¶ Sexto sciendū qꝫ ꝙ amara ꝺuplici in tētione occidunt ȳmes. ꝓma est horribilitas saporis. nāȳmes sentiētes horribilitatē sapo ris amari ab eo refugiūt ꝛ nō audēt accedere ad cibū ꝙ posterius sumīt. ꝛ sic vel fame pere unt vel refugiēdo ꝙ inferiores ptes expellūt. Alia intētio est: qꝛ amara sūt apitiua ꝛ diuisi ua ꝛ extenuatiua: qꝛ ꝺicit ysaach in ꝺiet vlib? qꝫ omīe calm ꝺissoluit. ḡ ista amara rarificāt et extenuāt subam coꝛ. ꝛ sic occidunt vel ej ciunt a natura tanꝙ inebriati ꝛ ꝺebilitati et stupiꝺi ab ipa natura expulsiua.

¶ Capitulus. 31. ꝺe emoꝛroyꝺibus ꝛ ꝺe passio nibus ani.

e Moꝛrois interptat casus vel fluxus san. Lō ponit emoꝛroys ꝺe emach quoꝺ ē sang. ꝛ moꝛroys qꝺ est cadere vel fluere qñ ruᵒ vel fluxꝫ san. vbicūqꝫ fit. Gerar. crem. equocat emoꝛroys aꝺ ꝺuo. s. aꝺvenas ꝙ ꝓcedūt a vēa chili vsqꝫ a ꝺ circulū pudibūdū ꝛ caput lōgaōis ꝛ aꝺ passiōes eaꝝ. s. aꝺ excre scētias ꝙ fiūt in capitibꝫ earū. Et ego pōtutē qꝺ nois equoco aꝺ tertiū. s. aꝺ fluxū qui fit ex tumoꝛibus vel excrescētijs gñatis in capitibꝫ ꝺictarū venarū inter passiones ani. qtab aut. numeranf. 7. scꝫ emoꝛroys apa calm vel frīs Ragaꝺie mollificaᵒ egressio ani fistule ꝓuri tus vlcera: ꝛ alij aꝺꝺunt cōꝺiliomata ficus et atrices. ¶ Emoꝛroyꝺe tñ sunt in plibꝫ hoibꝫ et frequētius appentes. Jꝺcirco ꝺe ipis ꝓus cōmemoꝛatio est fiēda. Dicemus ḡ cum Auic. emoꝛroyꝺ sunt in triplici ꝺria ꝑm formā eaꝝ nā quedā sunt verrucales. ꝛ iste magis fiūt a melia ꝛ sunt files verrucis paruis in ꝺuricie

et sunt peiores oibus sm Auic. Alie dicuntur vnales ⁊ sunt late ⁊ rotunde ad modu vnius botri vel vue. ⁊ sunt ad purpureu colore tendetes. ⁊ iste gñant ptim a sanᵏ ⁊ ptim a melia Iste sm Rab. 9. Almans leuiores existut. Certia spes vocat morales. ita ꝙ emoꝛro. sunt fimules moꝛo. ⁊ iste sut molles ⁊ tractabiles nō sicut moꝛ maturū vel qđ est imaturus. et iste gñant a sanᵏ vt dicit Aui. ⁊ iste sm Rab. vbi. s. sunt mediocres. Itē aliqñ ly raro fiunt a flegmate: vt dicit Aui. ⁊ sunt sicut vesice que repiunt in vētribus piscīu. Itē quedam sunt emoꝛro. fluentes p intualla tempoꝛ. Alie sut que nunq̄ fluunt. ꝑ iste sunt q̄ vocant ab aui. ⁊ ab alijs cece ⁊ surde. Item quedā sunt exteꝛius apparētes. alie sunt interius existentes non apparentes.

Cause emoꝛroydarū q̄dā sunt ꝺiuncte ⁊ imediate. ⁊ iste sunt sm Rabbi moysen. ⁊ sm oēs vtplurimū a melia ⁊ a sanguinio melico. ⁊ raro gñant a flegmate. nam melia iungit sanguinē. ⁊ inspissat ipꝰ ⁊ turbat ipm intrīsecꝰ mēbra ipm repudiāt. ⁊ descendit illa turbulēcia ⁊ fer sanguinē ꝓ ꝓdictas ⁊ feculētie ad ptes inferiores ⁊ replent ille vene que sunt in circulo ani ꝓ eius accidit ibi calor ⁊ dolor ⁊ tumoꝛ ⁊ capita venarū apiūt et fluit sanguis. qꝛ impossibile est emoꝛroydas eē currentes sine oris venarū aptōe in ano p q̄s ꝓpter multitudinē ⁊ grossitiē sanguinis feces expellit. ꝝba sunt Ga. 6. ampho. 9°. 12. ibi. emoꝛroydas sanari antiq̄s. ꝙ ps ꝙ cā ꝺiuncta ⁊ imediata ē sanguis grossus pōderosus ⁊ melicus inferi? diruat? ¶ Cause aūtes sm Rabbi moys. est malicia digōnis: qꝛ natura cibaria nō bñ digerit nec in bonū sanguinē. nālē ⁊ mēbris ꝓueniētē cōuertit ꝓcedēdo a ꝓma digestiua vsq̄ ad tertiā et in hoc adiuuat acceptatio aboꝛ a qb? gñat sanguis grossus melicus sicut sūt fabe lētes ceteraq̄ legumia caules case? carnes bouine ceruine lepoꝛine capine carnes salse ⁊ fumate frumētū coctū tri. risum panis azim? dactil? ⁊ filia. Cibi hītes multas superfluitates: vt sūt aues i aq̄s degētes aguille pisces sine squmis capita aialiū potare vinū grossum ⁊ mustū vl ceruisiā silr iuuāt ad hoc res sanguinē. adurētes vt sinapis pipata alleata poꝛri cepe ⁊ filia. Et ꝙ Rabbi moyb iuuāt ad hoc res in qbus est manifesta fritas: vt cucumeres ⁊ melones ⁊ melōgenez filia. oia ista faciūt ad disturbationē digōnis ⁊ ad gñandū sanguinē grossuꝫ. Et si mali hu. acuti vel alterius male q̄litatis vel mala materia alia cū alio sanguine misceat vel hō sumat medicinas acutas vt pulpa coloq̄ntide ⁊ filia vel sumat medicinas hītes ꝓpetates apiēdi venas: vt cētaurea scamoᵃ ⁊ ꝓpe aloes q̄ iter alias medicinas nocēt emoꝛroydibus ⁊ ano. vt dicit Debeᵏ in suis simplicibus. Oia ista inducitant emoꝛroydas: et affligunt possidentes eas ⁊ magis solito infestāt.

Signa egritudinis sūt satis manifesta quia videnf ille tuberositates i circulo ani vel ꝓpe ipm. ⁊ cū hoc fluit sanguinolentis tēpibus nō tñ determinatis. qꝛ aliqñ tardius: aliqñ citius sm regimen hītis eas. Et sm ꝙ magis vel minꝰ de ias dicto grosso sanguine melico in coꝛpe aggregat. Et si sint interiores visu nō hoc scif. ſ qꝛ sanguis fluit tpaliſ ſi in appentib? ⁊ dolor sentif interi? ⁊ in expisione nisi q̄ vult egerere appet aliqñ signū earuꝫ vel si hres instrm aptoꝛiū qđ cū toꝛuo aperit et cū eo aperit interdū vulua interdum anus poteris aliqualr informari respiciēdo. ⁊ cū b in istis ⁊ in illis egones sunt a sanguine separate. ¶ Sig egritudinē ꝓcomitātia sf pōderositas ⁊ dolores circa anū ⁊ circa ācbas ⁊ circa dorsum ⁊ ipsi debilitanf: ⁊ aliqñ appetit? deficit sitūt ⁊ ledunf a frigoꝛe ⁊ iuuanf a calore. Et vltra b hītib? emoꝛro. adest calor ꝓpius eis et ē citrinitas declinās ad viriditatē vt dic ani. in. 17. 3ⁱ. c. ꝓpo. Et aliqñ appet color fusc? ac si hret faciē vinosam vel rubeā. In tpe frigoris magis est cū fuscedine colorīs. Et si cā ē calida sentif calor ⁊ ardor circa illā ptē. Et si ē frigida ista diminuunf ⁊ ponderositas circa crura ⁊ circulū inferiorē augmētanf.

Pronosticū nesticat ypoc. emoꝛro. sanāti anniq̄s si nō vna relicta fuerit piculus est ydropisim fieri ⁊ thisim aut manīa. 6. ꝺph. ampho. 12. ⁊ causa daf in cōmēto. qꝛ ille hō: ē melicus ⁊ grossus sanguinis. melicus si ꝙ locū assue tus nō expellaf regurgitat ad epar ⁊ ad alias ptes et facit egritudines supdictas. ¶ Scōo melicis ⁊ frenetic emoꝛro. innate bonum est. ¶ Tertio emoꝛroyd. verrucales int ceteras sūt deteriores. Aui. in loco alle°. ¶ Quar? emoꝛro. interiores ⁊ maxie ille q̄ tendūt ad ptē virge sunt deteriores. ꝓpꝛa qꝛ cū inflatōe earū constringunf vie vrinales ⁊ faciunt strāguriā. et tūc si cū emoꝛro. iteriozib? nō fluētib? aduēit strāguria signū pnostiᵐ est ꝙ ille sūt ifate et pualet qđ aptiāf. ¶ Quito emoꝛro. multiplicāt magis in regiōib? meridionalib? ⁊ insufflatōne vētri? austri. ⁊ b fit rōe dissolutōis ⁊ calefactionis regiōis ⁊ vēti q̄ faciūt fluere hu. Et q̄re

Digitized by Google

soluuntur ab hu. partes subtiles ⁊ remanent grosse terrestes ⁊ fit ide san. nlicus ⁊ grossus a quo fiunt emorroy. vt est visum. ¶ 6°. qñ magnus est dolor in emorroy. vel in ptib⁹ eis vicinis rõne doloris multi hu. ad locũ fluũt dolorosum vnde si cũ flõia vel cũ dolorẽ sedãtibus cito nõ succurrat periculum est ꝙ ibi generetur apa vel fistula vel ylcus. ⁊ similia.

Cura ⁊ regimen emorro. diuidit in. 5. cõsiderationes ꝑm diuersitatẽ earus ⁊ ꝑm tpa a quibus incepunt. ¶ Prima ꝓsideratio est in dieta ⁊ regimie: vt emorroyd. pauci tpis curent ⁊ ille q̃ sunt multi tpis nõ multum ab eis patiẽtes aggrauent: ⁊ hoc fit per istũ modũ. Primo si aliqs nouit ab emorroy. molestet ⁊ vult ab eis curari: vel alius ꝓsuet⁹ eas hre vellet ab earum accidentibus aliqualiter releuari ponat se in regimine bono cauẽdo se ab oibus que dicta sunt in isto capl'o. nullo merant cãe antecedẽres: ⁊ caueat a coitu superfluo ⁊ ira ⁊ timore ⁊ ab oibus que adurũt sanguinem vel a quibus generat san. grossus vel adustus vel turbulentus que in eodẽ pagrapho dicta sunt ⁊ ante oia caueat a cibo ⁊ potu superfluis ⁊ vtat iciunio ⁊ abstinẽtia cõpetenti vtatur cibis ⁊ potibus bonũ ⁊ subtilem san. generantibus que sunt facilis digõnis: vt caro ⁊ ius galline piguis ⁊ capt⁹ ⁊ multo annualis pulli quoq; gallinaq; pdices ⁊ pulli earũ turtures turdi meruli alcanamir fasiani frãcolini colũbini ⁊ cetere aues cãpestres ꝓterquam illas que in aqs ꝑmanent demorant. Item ius ciceroꝝ rubeum cum pet⁹ cũ oleo vel cũ carnibus laudabilib⁹ ⁊ in iure eoꝝ faciat offas subam pisoꝝ ⁊ oiuꝫ leguminũ dimittendo. Ponit ẽt Auẽzohar: ꝙ cibarium factũ ex porris cũ oleo sisamino cũ sua proprietate iuuat multũ. potest tñ poni loco sisami oleũ oliuarũ vel si parũ pareꝫ cũ vitello ouorum. Et hoc idẽ dicit Auu. in. 17. 3ⁱ. c. de cibatione eoꝝ. Ceteri quoq; boni cibi dum mõ nõ generẽt san. grossum sunt eis vtiles: vt sunt oua tremula pisces squamosi de aqs mũdis currẽtibus cuniculus iuuenis capriolus iuuenis vitulus lactãs. Jn potu quoq; sumat vinũ albũ vel clarũ deficcatiuũ maturũ cũ debita ꝑtitate aque cauẽdo mustũ ceruisiã ⁊ similia. Et cõiter studiũ ipendatur in euitando cõstipationẽ: qz vtplurũ sunt cõstipati fiat ergo in pn°ꝓmendu vel cene de pure de mercuriali maiue boragis ⁊ fumo terre: ⁊ bleti cũ iure carniũ vel oleo amigdalaꝝ dulcẽ vel saltem cõi vel cũ butiro: ⁊ in pn° mense comedat pruna damasena nõ deficcata yl' passulas ab aril' mundas ⁊ superbibat de iure mutonis vel capreti vel de aqua decoctionis caulũ ꝑme bullitionis vel dictarũ herbarum ⁊ postea comedat offas ⁊ res liq̃das: ⁊ iuuat multũ ad cõstipationem remouendã. si aũt sumat. 3. j. de medulla se. cartami cũ brodio carnis in pn° mẽse vel. ʒ. ß. de cassiã. mundo. Et si ir erdum conueniat cape clistere illud fit lenitiuꝫ ⁊ mollificatiuum valde. ¶ Rabimoyses facit ꝑm ipꝫ laudatum clistere. ℞. succi porroꝝ. ʒ. ij. succi apij. ʒ. j. butri vaccini. olei nucum. olei decoctiõis catapucie. añ. 3. j. ⁊ ß. olei rafani. ʒ. ß. fiat clistere vel suppositorium vel lana in eo intincta supponatur. ⁊ lana inticta in isto calido superposita per vnum mensem continuata sanat emorroy. ficus etiã sunt eis vtiles ⁊ passule mundo: auenatũ ordeatũ ⁊ lac amigdo. ⁊ similia. Pureta quoq; de solis borag̃ valet multum. per hoc eni regimen emorroy. pauci vel multi temporis refrenãtur ne grauẽt affligantur eorum possessores. valet etiam ad hoc vt digeratur materia mlica ⁊ terrea grossa cũ sirupo supradicto in capl'o de mana. deinde purgetur cum polipodio sene ⁊ epithimo: ⁊ lapide lazuli. vel purgetur cum pillulis ỏ bdellio in quib⁹ tam moderni ꝙ antiqui: ⁊ omnis sapientiuꝫ turma cõuenit. de q̃b⁹ dicit Hebe°. ꝙ sunt experte ad fluxum emorro. ⁊ ad vlcerationem in eis ⁊ ad fluxum mẽstruoꝝ. ¶ Quarꝫ hec est recepta. ℞. bdellij. 3. xij. ameos. 3. iij. lxe bulorum indorum bellicorum ⁊ emblicorum adustorum vel torrefactorum carabe añ. 3. ij. ⁊ ß. infundatur bdellium in succo porri ⁊ fiat pil' q̃ dob̃ est. 3. ij. vsq; ad aureos. ij. valẽt. Alie pillule que valent in eodem casu. ℞. mirab. xij grorum emblicorum ⁊ bellicorus añ. 3. v. bdellij. 3. x. scorie ferri se. porri. añ. 3. iij. cozalli adusti lzarabe. conchilij marine aduste. añ. 3. j. ⁊ ß. margaritarum. 3. ß. conficiantur sicut dictum est: ⁊ caueatur aloes per istas pillulas continuatas fluxus emorroydarum sistitur ⁊ emorroyd. deficcantur ⁊ humores grossi ⁊ terrei expelluntur ⁊ destruuntur. Et valet in via preseruationis ⁊ curatiõis. Et iste sunt Debemesue ⁊ eas ponit Daly in septimo. de regali dispositione capl'o. 22. ⁊ iubet eas dari cuꝫ aq̃ extinctionis ferri. ⁊ dicit Daly: ꝙ amputant fluxum sanguinis emorroyd. Bullermus de saliceto ponit. ꝙ flobotomia devena q̃ est in colloꝝ i mese excusabit infirmũ a fluxu emorroyda. ⁊ pp ista nõ cessam⁹ q̃n aliq̃s sumat aliq̃ laxatiua. ¶ 2ª cõsidera° est apire emorroyd. antiqs ⁊ consuetas si diu est ꝙ non fluxerunt

Digitized by Google

marie si sint isl̃ate aut dolorose si pp defectus cursus eaꝝ hō venit vel patus ē venire ad ali quā egritudinē vt est gutta mania ꝛc. Nā dic Aui.in.17.3ꝯ.c.5. ꝙ fluxus sanguinis q̄ fit ab emorroꝛ.fac nos securos ab herpestiomio mania mlia epilē herefipila ⁊ a formica: miliari:cācro:lepra:plresi excoriatōe ⁊ scabie pipl̄onia:freneti ydropisi ⁊ ptisi. Et si restrigat sanguis ex eis fluere ꝓsuet timēdū ē de aliq̄ istarū egritudinū ꝛc. ¶ Apiunt autē emorroꝛ. vno triū modoꝝ:aut cū medicis apientib⁹: aut cū sanguisuga.aut cū flōmo. Prio ḡ mō apiendo ponant in balneo vt p ipm ptes subtilient vt facilꝰ fluat san.p calorē balnei subtiliat⁹ ⁊ in crastinū ſ flōmia sofene vel vene q̄ est i dorso pedis.aut sang.ad ptes emorroꝛ.attrahat. de ideyngant cū oleo amigd. ama.vl cū oleo de nucleis pficoꝝ vel bdellio dissoluat in succo porri ⁊ oleo de amigd amaris.ide emorroꝛ. liniant. ꝑilla lauent cū aq̄ decoctiōis malue ⁊ exhat succ⁹cepaꝝ rubeaꝝ ⁊ sepe cū eo emorroꝛ.liniant vel cū ipsa cepa diuisa: ⁊ ofricata vna pte cū alia p magnū tps fricent.3o succ⁹ cētauree linit⁹sup emorroꝛ.apit eas. Itez pul. scaphizagrie icorpat⁹ cum melle ⁊ linit⁹ apit eas. Ad idē. ℞. cētauree mi.maio.staphizagrie ped colūbini ellebori al.aā.ʒ.ß.ſ pul.⁊ incorporet cū felle bouis ⁊ cū succo cepe ⁊ dimittatur desiccari.⁊ iterū incorpet cū succo cepe ⁊ felle bouis ⁊ iterꝝ siccet ⁊ ß fiat q̄ter ⁊ quādo volueris vt emorroꝛ.apiant:lauent cū aq̄ tepida ⁊ post distēperet dict⁹pul.cū felle bouis ⁊ liniant emorroꝛ. Et si vna q̄tas ifra capsulā glandꝰ.ponat ⁊ inestiat emorroꝛ.vna vl due ⁊ subtiliter cū bēda liget ⁊ sic iaceat in lecto apient: iste mod⁹ est bon⁹ne ptes vicine ledentur ab illis acut aliq̄l corrosiuis. dicit etiam Ebederic⁹ ꝙ ſ decoctio calamēti ⁊ calendule ozigani ⁊ sal nit⁹:⁊ si ex eisdē ſ suffumigium frequēter iuuat ad aptionē ⁊ p⁹ēt ad ꝓsolidationē ⁊ deficcationē. ¶ Emplm Gulermi de salicet⁹ ad apiendū eas. ℞. duaꝝ cepas ru.ꝓuas.⁊.4.spicas allij pistent ⁊ icorpent cū farina lupinoꝝ ⁊ cū aceto fortissimo ⁊ distēpentur ⁊ ponat sup emorroꝛ.⁊ stati apient. Aui. ⁊ mkri alij laudāt lac ficulnee ⁊ pcipue Arnoldus de villa noua dicit ꝙ solū ficus cōfricet vna ps cū alia ꝑeraꝰ donec lac exeat ⁊ cuꝝ il la pte de qua lac exit emorroꝛ.ofricent donec apiant. Si aūt esset in hyemē q̄n folia fic⁹ nō reperiunt: lac ramoꝝ ficulnee supplet foliorum ficus defectum.⁊ dicit Auic. ꝙ multe species lacticinoꝝ in hoc iuuant. ¶ Item Arnold⁹ aloes cicotrinū distēperatū cū felle bouino ⁊ modico aceto aperit eas. ¶ Ad idē prio ſ suffumigatio ozigani calamēti ⁊ malue decoctorū in vino ⁊ pat.recipiat fumū sedēdo in sella pforata:⁊ tūc emplastret emorroy. solū cū ellebori puluere nigri incorpato cuꝝ succo cepe vel cū lacte fic⁹⁊ fiet fluxꝰeaꝝ. ¶ Ad idē ꝙ lauatoriū vel suffumigiū ſ emplm de sterco re colūbino.ʒ.j.succi rutimalli..ʒ.ij. ſ emplꝝ ⁊ supponat mō ꝓdicto ⁊ vꝝ multū in aptione eaꝝ marie si addat fel bouinū ⁊ staphizagria vel succus botoꝝ marien.j.ciclamis. ¶ Et pro culdo ista cōmixtio puocat eas.⁊ ꝑm Aui. ſ. pulpe colloqn̄.ʒ.iij.amigd. ama.ʒ.iij. ſ licnia vel suppositꝰ ex hac ma³.ʒ. ⁊ in .ʒ. boris vnū post aliud mittat.⁊ san. fluet cū aduersorio dei. ¶ Scds mod⁹ apiendi emorroꝛ.ē ꝙ sanguisuga in tpe quo repiri poterit ponat i frō stro arūdis ita ꝙ caput sanguisuge fit i capite foramis arūdis ⁊ imediate illd caput emorroy. applicet.⁊ sic ſ de alia ⁊ post de a³ donec apiant qd sufficiāt. ¶ 3⁹ mod⁹ apiendi est: ꝙ si ꝑmi duo nō sufficiūt 3⁹ adhibeat. ⁊ est ꝙ cum flōmo audacter apiat vna vel due vel tres.si sint plene ⁊ inflate.ex qua plenitudine ⁊ inflatione accidāt dolores ⁊ accidē³ supdicta.sanū in tanta q̄titate fluere ꝑmittat ꝙ natura possit sustinere. Et si nimis vltra nature tollerantiā san.decurreret ille cū infra scriptis ꝑ posse restringat.⁊ vtat cū hoc bonis cibis facilis digōmis. ¶ 3⁹ sideratio est: ꝙ si fluāt nimis ꝙ ille restringat ꝑmo cuꝝ dieta cauendo ꝑmo ab oib⁹ spēbus alleis ⁊ cepis ⁊ sinapi.⁊ que p suā calitatē faciunt fluere sang. ipsum subtiliando.⁊ caueat ꝑ tūc a vino al.⁊ claro ⁊ subtili a sinapi ⁊ eruca ⁊ a coitu ⁊ labore superfluo. Et ꝑ tūc vtat reb⁹ sanguinē ingrossantibus q̄ supius fuerūt ꝓhibite in cāis āntib⁹ i isto cap°. Et vtatur sir° citoniorꝝ ⁊ firo° ros.⁊ mirtillorꝝ ⁊ vtatur rebus stipticis. ⁊ vtat trociscis de carabe ꝑm Rab. Restringēna autē que exterius applicant sunt ista vitriolū terra sigillata sang.dra.bolus arme.aloes thus mastix balaustia corter thuris pili leporis tele aranee. ¶ Deinde. ℞. balaustie aquatic⁹ vitrioli antiqui galle añ.ʒ.ij. ſ pul⁹ sinapizetur ex ipsis fiat emplm super emorroy. ⁊ liget bñ cum benda ⁊ sic stet per tps foramē tamē ani relinquatur apertū vt pondera inutr³ exterꝰ expellantur. Item pilorum leporis combustorum ⁊ tele aranee incorpent cū albumine ouꝝ ⁊ desup emplastretur:⁊ retinet fluxum si fortiter ligetur: facta tamē flobotomia ꝑus de ba

Digitized by Google

llica si necesse est vt ꝯ lang. distractio ad oppositā ptē. ⁊ p eandē rōnē valēt vētose posite iter spatulas cū scarificatione. valēt ēt trocisci de terra sigillata dicti ica° de emopthoica si bibant cū aq̄ plantagis. Et si empletur desup cū albumine oui. ¶ Ponit Aui. ꝙ si p ista fluxus nō cesset emoꝛro. cauterizent cuꝫ coto cincto in oleo ferueti: ⁊ sic retinebit fluxꝰ. ⁊ pꝰ supponant restrictiua supꝛadicta. Fiat etiam hec decoctio. ℞. gallaꝝ balaustie. pfidie cꝛti cis mesplꝰ ⁊ sorbe roꝝ. alumis añ. ʒ. ij. ꝫmixta ⁊ aquassata bulliant in vino stiptico ⁊ sedeat patiens in illa aq̄ posita in conq̄ vel in pelui. Item scoꝛia ferri ꝓtrita ponaꝫ in aceto foꝛtissimo deinde fricēt ⁊ desiccēt in sartagine vel in testa figuli ⁊ facto puluere subtilissimo misceatur cū trifera ⁊ det in potu frequēter ⁊ restringit eas. Dicit Aui. c. 9. de restrictis emoꝛroydarū. fen. 1ᵐ. ¶ Possunt ēt fieri sacelli restrictiui de rebꝰ stringētibꝰ dictis in caplis de fluxu vētris: sup quos pōt sedere mane meridie ⁊ sero. ꝑm tñ tēpoꝛa fiant sacelli de rebus stipticis calidis in hyeme ⁊ de fridis in estate. Requirit ēt ꝙ pānus iste quo fiunt sacelli sit lineus ⁊ vsitatꝰ ⁊ rarus. vt melꝰ ⁊ facilius medicinaꝝ virtutes ad loca egra possint penetrare. 2° requirit ꝙ in vino grosso ⁊ stipticovno feruoꝛe bulliant. 3° ꝙ in hyeme calꝰ in estate fridi applicent: ⁊ sic ꝓtinuēt. ¶ Emoꝛo. iterioꝛes si vltra modū fluant ꝯ tale vnguentū. ℞. pfidie balaustie: ꝛchule marine aduste. pulꝰ pilozū lepoꝛis adustoꝝ ossiuꝫ mirab. aduste. thuris mastic. san. dra. terre sigillate tele aranee añ. ʒ. j. ⁊ f. ꝯ pulꝰ. ⁊ incoꝛpet cū cola piscium ⁊ cola carpentatoꝝ dissolutarū in aq̄ pluuiali ferrata qđ melius est ꝯ emplm ⁊ emplentur emoꝛro. exteꝛioꝛib⁹. Si vo sint inteꝛioꝛes fiat lichinū ex pilis lepoꝛis vel saltē ex coto ⁊ intingaꝫ in supdicto vnguēto ⁊ supponaꝫ. ⁊ b frequēter fiat: ⁊ teneaꝫ regimē supdictū q̄tū ad alia. ¶ 4ᵃ cōsideratio est circa incisionem emoꝛroydarū ⁊ remotionē eaꝝ. Vnde sciēdus ꝙ emoꝛroy. vexantes hoies vltra modus pōt multipliciter remoueri. ¶ Primo mō cū icisione cū aliquo instꝛo: vtpura cū ferro scindēte vel cū cauterio actuali vel ligatione fili serici aut linei aut pili aut medicis cauterizantibꝰ circa q̄ cadunt aliq̄ documēta. ¶ Primum est ypo. scz qvna dimittaꝫ. 2ᵐ est ꝙ non oēs vna vice ſ vna post aliā incidaꝫ. 3ᵐ añ incisionem seu remotionē eaꝝ cāe añcedētes cuꝫ farmaᵃ seu flōmia p̄cipue basilice ⁊ decenti dieta minuant. ⁊ istā debēt p̄cedere ⁊ subsequi ne mali in coꝛpoꝛe aggregent hūoꝛes p̄rias egritudines pituri. ¶ 4ᵐ ꝑm Aui. recti in q̄ emoꝛro. remouent. est vt eius radix ligef cuꝫ filo sete vel linei vl cuꝫ filo foꝛti. ⁊ sic dimittatur vsq̄ cadat. ¶ 5ᵐ documentū est ꝙ si pꝰ abscisionem vel q̄lēcūq̄ remotionē fluat sanguis ꝙ ille p mittatur fluere vsq̄quo timeat magna debilitas ⁊ manifesta. ⁊ tūc restringaf vt supꝰ dictum est. Et si foꝛte sanguis nō fluxerit basilice flōmie multiplicēt. ¶ 6ᵐ est Arnoldi q̄ cuꝫ filo de serico vl pilo eq̄no. ligant vt auferant nō sunt stringēdi foꝛti strictura ⁊ imoderata. sed intñ stringant ꝙ eger bñ possit tollerare fine magno doloꝛe. qz foꝛte rōe doloꝛis ⁊ tractus hūoꝝ ad locū emoꝛro. aparetur ⁊ annus. ¶ 7ᵐ est ꝙ q̄ ponunt medicie acute sup emoroy. ⁊ causant itollerabilē doloꝛē ꝑ tpe tales medicine debēt remoueri. ⁊ applicet butirum ⁊ alia anodina. Et ponaf patiēs in aq̄s stipticis. ⁊ iterū ad medicinā acutā reuertaf donec ⁊ sic coꝛrosa apeat caro sana. ⁊ tūc curef cum litargio vnguē albo cāphoꝛato. ¶ 8ᵐ docuᵐ habētibꝰ emoꝛro. nō dentur medicie acute vt aloes scamoᵃ coloᵃ laureola. qz ista ad ōcliuia loca hūoꝛes ꝓtinue trahunt ⁊ illas continue apiunt nisi habeamꝰ itentionē apiendi eas. ⁊ tūc valet aloes cicotrinᵐ nō lotū cū sua vi apitiua. ¶ Quātū ad manualeꝫ opationem si vis opari cuꝫ ferro calo calefiant foꝛpices donec sint ignīti. ⁊ ponaf pannus lineus duplicatꝰ in albumine ⁊ aq̄ ros. madefactus. sup anū: ⁊ per vnū foꝛamē emoꝛroy. cū filo ligata trahatur ad ef. deinde cū foꝛpibus ignitis radicitꝰ abscindaf. ⁊ sic ſ de duabꝰ vel tribꝰ ſ ibi sint. deinde vt doloꝛ auferat supponaf butirū cuꝫ albumine oui mixtū ⁊ incoꝛpatū: vel albumē ⁊ vitellū oui ĩcoꝛpata in moꝛtario cum succo sempuiue vel ỽmicularis. deide vt reliq̄ cauteria curent. ⁊ sic ſ de singulis ꝑter vnuꝫ que pōt teneri apta cū succo cepe vl lacte titimalli vel ficus cū q̄bus aloes cicotrinū puluerizatum misceaf. ¶ 2° pñt ĩcidi foꝛpicibꝰ vel rasorio nō calefactis ⁊ tūc bēamus pōsto restrictiua si ſ emoꝛosogia cū q̄bus ſtati succurratur vt vita saluef. ¶ 3°° pñt cū medicis cauterizātibus remoueri q̄ sunt multe ⁊ paulatī sūt remouende ⁊ cauterizāde. Et ista potētialia cauteria sunt alterāda ⁊ repmēda ne mēbrū ⁊ vicine ptes apenf vel dānificent. ¶ Iste modꝰ ꝑm Arnoldū est magis securus. ſ. ꝙ auferant cū suauꝰ coꝛrosiuis. Et ista ꝑm Aui. ⁊ Arnoldum sunt spēs salis q̄ quasi cōpmēdo supsiuitatē ꝓsumēdo faciunt eas liqn ⁊ ꝓsumi apud

Digitized by Google

añcedentis materie ꝓsumptionē. Et in isto casu apud Arnoldū. laudat fex aceti combusta t in cineres redacta t anatron t sal gēma t nitrum añ. partes equales. Oia pulverizata cū melle incorpent t cū axūgia porci antiqua t cōtinuando ano supponant t emorroydibus ¶ Laudat et ꝑs Avi. dichbardit. i. viride eris in remotione t deficcatiōe eaꝝ. Jn q̄libet aūt pōne istarū medicinarū: locus lauādus est cū vino calo in quo mel ꝑus dissoluat. ¶ Butler mus de saliceto ponit hoc emplm cuꝫ quo deficcantur t adnihilant emorro. R. gallarū nucis cipressi mastic̄ boliarmenici. añ. ʒ. j. ℞. pul. t bulliat in aceto donec sit spissum semp agitādo. t calm sup emorroy. emplet hoc eni stringit t deficcat. sed reqrit antecedētis mc frequētem purgationem t boni regiminis cōtinuationē. Assulte alie medicine fiūt ad istā intentionē q̄ valent ad strictionē t exiccationem eaꝝ. ¶ Primo dr q̄ pul. rozmētille frequnter datus stringit emorroydes t deficcat eas vniuersalibus precedētibus q: ficca est. ¶ 2o solee sotularū cōburantur cinerizētur pulverizentur t addat sal qui est in fundo vasis bñ ficcat tantūdem cū puluere gallarū t alumis arsi. t oia bñ pulverizata ieorpozent cū sāgine porci antiq̄ t cōtinuata t supposita super emorroy. sanat eas. ¶ 3o dr q̄ politaria minor quocūq̄ mō data siue viridis siue ficca pulverizata per nouē dies sanat eas. ¶ 4o pinea cū suo spū siue succo ꝑbusta t pulverizata t ille pulvis datus in potu cū vino deficcat t sanat eas. ¶ 5o. pul. cornu cerui adusti spgat super. t emorroy. ꝑus suffumigatas cū decoctione foliorū nespili stringit t sanat eas. ¶ 6o fiat tale electuam q̄ ponit Rabimoysi in. c. 4. sui tractat de emorroy. in maiori parte t ipsum rescripāt Guido de cauliaco qui fuit bonus idagator. t dicit q̄ est ꝓbatū in deficcatiōe t destructione emorro. R. mirab. ide beller. t ebli. lauatorꝫ cuꝫ aqua bugliosse quousq̄ ab eis removeatur amaritudo. añ. ʒ. v. radicū tapsi barbati. ʒ. ij. ʒinzibrij cinamomi galāge nucis muscate olibani añ. ʒ. j. ameos spicenardi. squinanti añ. ʒ. ß. scorie ferri ꝑparate cuꝫ aceto. ʒ. j. penidiarū. H. ß. zuc. H. ij. R electua. vel pōt fieri cum melle pro non delicatis supradicta remedia applicari dñt precedēte bono regimine t dieta supradicta t precedētibus purgationibus materie añtis ꝑut decet freqntatis ¶ 5a cōsideratio est circa remotionē doloris. t ipedimēti q̄ faciūt emorroy. q̄uis reliq̄ considerationes supradicte iuuēt ad istā velut si fuerint a repletione sang. t inflatione eaꝝ. q̄ ille eūentur p locū ꝓsuetū quo eūato dolor removet. t sic de aliis iuxta precepta t receptas supius relatas. tū ꝑntellectis gñalib⁹ documentis t spālib⁹ medicis iam debite mistraq̄ remouent adhuc dolorem ponent aliqua ex ꝑte experientiam t verā doctrinā vlibus quasi in ꝑambulato antemissis. ¶ Primo ergo oleū oline calefiat in parua olla t in eo calido frusta lane succide infunde t illud calidū circalo pudibundo t femori frequēter applicentur t supsedeat vel eqret sepe ipsum mutādo. Experientiā de hoc vidi t ipsam ponit Daly. abbas p hoc eni t dolor removet t excrescentie minorant. ¶ Scdo viride eris. ʒ. ij. alumis arsi. ʒ. j. dissoluant in vino t lana succida intrincta ex dictū modū applicet. ¶ 3o diaqlon incorporatū cū oleo ros. t croco t opio suppositum mitigat dolorē. Avi. ¶ 4o. adeps anatis t ysopus humida pinguedo renū caprarum t cera al. eqliter misceantur t fiat vnguentum. ¶ 5o ex Rabimoysen fiat decoctio radic̄ enule t folioꝝ eius t se. lini camo. t in ista decoctione tepida sedeat pat sepius fomentādo. vel sacculus plenus rebus supradictis calidus t exsps loco dolorosо vn⁹ post aliū mistretur. ¶ 6o. ad istā intentionē valet oleū nuc̄ indice t oleū rafani t oleū camo. t oleū pētradictarū t res deficcātes t dissoluētes. ¶ 7o. R. olei nucleoꝝ ꝑsici oleū amigd. amar. añ. ʒ. ij. storacis liquid bdelli añ. ʒ. ij. oia dissoluta in oleo incorpozent in mortario t ex isto sepe emorroyd. inunganť t removebit dolor. ¶ 8o. ex Rabi moysen ad dolorē. R. olei ros. vitelloꝝ ouorū axūgie anat̄ t gallinе. añ. ʒ. ij. cere. ʒ. j. ℞. cc. ʒ. j. t ß. R vnguentū ex quo vngant emorro. t pāni cali supponāt. Reme. p tpe ꝓtimali. ¶ 9o sequunt medi q̄ sunt laxatiue t ex ipsis manifestissime ꝑsunt t dolorē removet. R. mirab. ireb inde. bellerico. t emblicoꝝ bdelli. añ. ʒ. j. t ß. cimini salis indi. saturegie origani ar. cicute ameos radic̄ yreos: cassielig̃ masticis añ. ʒ. j. t ß. penid. turbith al. añ. ʒ. ß. agarici ʒ. ij. gūme distēpent in aq̄ porri t a. pulverizata ieorpent t R massā pillar. aliq̄ ponit aloes: ego tū nō pono nisi fit bñ lotū: t dob ē. ʒ. ij. vsq̄ ad. ʒ. ij. Iste pille vsitate purgādo mām añtem removent dolorē am. t emorroyde. R. bdelli dissoluti in vino t oleo. ʒ. j. pozorum cocto. ʒ. ij. sub pannis in stupis madefactis. ʒ. ij. farine se. lini. ʒ. ij. butiri vaccini. ʒ. j. olei amig dalax dulciā axūgie gallinе. añ. ʒ. ß. oia ista i mortario incorpent t R vnguentum. t addat

tur.4. vitella ouoꝝ farine ſe.fenu⁹.ʒ.ij.⁊ tepidum apponat. ¶ Hoc efficatiſſima vꝫ in remotione doloris.℞.malue biſmalue cū toto violarie branche vſtine pozroꝝ cū toto pitarie. añ.℔.ij.camo.ſticadꝰ arabi ⁊ citrini añ.℔. ſ.oĩa iſta ꝙquaſſata bulliant in aqua: in qua pat.ſedeat vel ſpongia vel filtrū in ea madidum ſepe applicet:vel iſta bullita in ſacculis calida ꝓtinuo ano ſupponant. ¶ Herrucales aũt q⁹ aliꝫ ſunt duriozes indigẽt mollificatiuis ⁊ diſſolutiuis ſm diuerſitatem tempis et ꝓpoſitis. Nam ſi fuerit in eſtate ⁊ in tẽpibus calidis ad mitigandū doloꝛ ſuppoñat vitellū ouī nutritū cum oleo violar. Et ſi fuerit in tẽpe frigido nutriat cū ol'o amigdō dul.⁊ butiro recenti.⁊ cū iſtis miſceat muſcillago fenug⁹ et ſe.lini.⁊ ℞ res liq̃da in aq̃ madefact repida pānī vel ſtupe vel bombax ⁊ calm applicetur. Et ſi fuerit intollerabilis adeſſꝫ doloꝛ cū ſupdictis incozpet opi⁹ ⁊ radix mādragoze ſe.iuſquami ⁊ papaueris ⁊ filia. ¶ Hꝺorales aũt q̃ vident habere grana in ſuperficie ſicut moza vl' rugas remediauſ ſm arnolū cum rebus exiccatiuis in quibus nō eſt mozdicatio:vt ſe.rapſi ⁊ folia rapſi barbati ⁊ ſuperſpergat puluis ſupdict⁹ et pa.ſupſedeat.erit em̃ vtile in remouēdo doloꝛem ⁊ eas deſiccādo maxime ſi ſupdicto cineri addat ceruſe litargiri.añ.pondus equale cineribus ſupdictis.⁊ cum oleo ro.in mozterio diu incozpozentur ⁊ cōtinue applicent ⁊ ſup ipm ſedeat.Dicit Auicẽna q⁹ ſi ſup morales pulneriſet caparis:exiccabit eas⁊ deiciet ipas.Ad deſiccandū ⁊ diminuēdū eas valent medicinarū ſupradictarū multe. Et valz etiam iſta ſm Auicennā. Linis nucū cipreſſi linitus piſciuz ſalitoz rozrefactoz cū equali pondere ⁊ caſei antiq̃.oĩa iſta valẽt ſup circulū ani appoſita. Suffumigatiões exiccatiue poſſunt etiā fieri cū arcenico ⁊ thure ⁊ ſulfure ⁊ lacca ⁊ cicuta ⁊ radic rubee tinctozum et ſemine pozri ⁊ fimo columbino ⁊ ſarcocole et galbano tamariſco. Aliq̃ ex iſtis vel plura pulueriſent ⁊ fiant trociſci cū gūmis tempat in aliq̃ liquoze ex quibus fiat ſuffumiga⁹ Ponit Auic.q⁹ linimentū factū cum mirra corrodit emozroydes. Item in aqua vel ſucco filitarū bumidarū intingat lana ⁊ frequẽter appoñat vel cū eis fricet frequẽter.p hoc em̃ deſtruũt oĩno. ¶ Scribit ſcdo Ixyrannidarū q⁹ ſtercus muris puluerizatū ſup emozroydes ꝓlotus cū vino delet eas in tribus diebus. Si pozr⁹ pareſ cum butiro: ita q⁹ ſub ꝓtunis in ſtupis madefactis coquant cum butiro piſtent:dolozem remouet ⁊ tumoꝛē. Sil'r cepe rubeū cū cepe lilij cocta⁊ piſtata cū fece olei⁊ oleo mirtino remouet doloꝛē. Diaclon mollificatū cū oleo camo.⁊ incozpozatū cum croco et opio. valet ſimil'r vnguentū factū ex oleo oliuarū ⁊ ceruſa. ¶ Ad idem ℞.cere al.ʒ.ij.olei roſ.ʒ.x. ceruſe plumbi.ʒ.x.plumbi uſti.ʒ.ij.camphoze dragagan'opij añ.ℨ.j.albuꝭ ouī calidi.j.numero.fiant vnguentū in mozterio ⁊ remouet doloꝛem maxime quādo adeſt caloz. Ad idem ℞.ſucci radicis poꝛtulace mellis añ.℥.j.decoquant vſq̃ ad ſpiſſitudinē.

Declaratio in emozroydib⁹. Primo nota q⁹ emozroydes cō ſuete que p tempa fluunt ad quas ſequit alleuiatio ⁊ que nō multum ſunt inſtate nec tēſe: nec cū his adeſt magnus doloꝛ nec apoſtema tales nunq̃ curari nec ſcindi debẽt cū ex his ſequat excuſatio egritudinū in ſecūda ꝓſideratione poſitarū:immo ⁊ plurium aliarum:ſi ſi iſta accītia eas ſequāt bonū eſt q⁹ curent ſm modos ⁊ ꝓſideratões ſupius dictas.relinquat tamē vna vnde fluat ſan.p interualla:⁊ vt ſaluet iudiciū ⁊ ampho⁹ ypo.ſupius in ꝓnoſticatione allegatus ſcz emoꝛro.ſanāti antiquas. ¶ Querit in quo tempe debemus reſtringere emoꝛro. dicit Auicenna q⁹ ſanguis emoꝛro.debet intm̃ currere q⁹ pa.ſentiat naturalem debilitatē ⁊ impedimentū in opationibus cōſuetis et vſq̃quo ſang. fluat rubeus clarus ⁊ ſubtilis in q̃ nō ſit aliqua nigredo et coloꝛ faciei mutet in palidū vl' facies tumeſt aut pedes.⁊ tunc p modū ſupdictū regendus eſt patiēs in reſtringēdo alꝫ nō. ¶ Tertio notandum ſm q⁹ ponit Auicẽna in.ij.tertij ca. ꝓmo.⁊ Berardus cremonenſ ſup viaticum.⁊ Bozdonius qui ſecuti ſunt Auicẽnā.q⁹ emozroydes⁊ cetere ani egritudines ſunt moleſte et difficilis cure ꝓpter nouez cauſas. Primo quia eſt callis ⁊ via ſupfluitatum ꝓmo ⁊ ꝓncipal'r ꝓme digeſtiue. Secūdo quia eſt via et callis ſupfluitatū que a toto coꝛpe i generali vel aliquo mēbꝛo ad epar⁊ poſt ad ſtomachū ⁊ inteſtina. Deinde ad inferiozē ptem.remittunt. Tertio quia eſt mēbꝛū inuerſum et congregatuz ab inferiozibus vſq̃ ad ſupius: ita q⁹ cōmuniter illud quod ſtat intus in boꝛa et pulſionis vel conat⁹ſtat ſeu exit ad ex. Quar⁹

Digitized by Google

qz eſt mẽbrũ multũ ſenſibile rõne neruorũ et lacertorꝝ ipm apientiũ ⁊ claudentiũ. ¶ Quito qz feces ꝓtinuo fluũt ad ipm rõne cuiꝰ medi[e] ſuũ effectũ nõ ꝑñt implere. ¶ Sexto qz ꝓpter multã expſſionẽ quã faciũt infirmi cõſtipari ⁊ ꝑꝓ dolorẽ hu. ꝓtinue ad ipm fluũt cũ ſit in loco decliuiozi q̃tũ ad illõ qõ ẽ ſupi⁹. Septimo qz eſt debilitatũ rõne emoꝛro. vel aliaruꝫ paſſionũ modo ſic eſt ꝙ mẽbza debilitata faciliꝰ ſupfluа recipiũt. Octauo qz mẽ[m] turpe. ⁊ phiſici nõ libẽter volũt tractare nec mũdifi care: ſi cirurgicꝰ ipm remittũt. Nono qz patiẽtes a ꝑn°nõ ſe oñdũt medicꝰ ⁊ de aliꝭ q̃re ⁊c Quarto q̃riꝫ q̃ ſunt iſti q̃ minꝰ a ſan. fluente ab emoꝛro. ledũt. ðz ꝙ hoies robuſti ⁊ muſculoſi qui bñ comedũt ⁊ hñt bonã digeſtiuam ⁊ epar eſt ſanguificũ in maiozi q̃titate gñans ſan. vltra ꝓpoꝛtionẽ alioꝝ humoꝝ. ¶ Quinto q̃riꝫ a q̃bus facilius currit ſan. ⁊ a q̃bꝰ vtpli[m] ſequiꝫ maioꝛ debilitas ab interioꝛibꝰ inuiſibilibus vel ab exterioꝛibꝰ ðz ꝙ ab interioꝛibus ꝓpꝛea qz interioꝛes rõe tenuitat pellis ⁊ rõe fecis dure trãſeũt ⁊ rõne ꝓfricatõis inteſtini ⁊ rõne caloꝛis maioꝛis citꝰ ⁊ facilius apiunt ⁊ diutius currũt ⁊ rõne abſcõſionis: ⁊ qz me[e] applicari nõ ꝑñt tardius ꝓſolidanꝫ ⁊ faciliꝰ ſuccũbũt. ¶ Sexto intellige ꝙ q̃uis ſit dictũ ꝙ ſan. q̃ currit p emoꝛro. eſt ſan. melic. q̃ſſus ideo naſꝫ deſcendit ad loca decliuioza. tñ iſte fluxus nõ eſt ꝓtinuꝰ: qz nã ipm retinet q̃tum poteſt credes ⁊ expectãs ſe ex eo in nutritõne iuuari. ⁊ q̃n amplius nõ põt ipm retinere expellit ad eꝫ ⁊ fit fluxus. tñ ſtat ꝙ interdũ ſup fluit ⁊ exit bonus ſan. clarus rubeus. ⁊ bõne ſeq̃le: qz capita venarũ ſũt apta. ⁊ tũc accidit debilitatio manifeſta tũc etiã cito eſt ſubueniendũ. ¶ Septimo ſciendũ ꝙ in q̃buldã mulieribus rãta eſt ſan. gñatio ⁊ ita ſunt ſan. replete: ꝙ per mẽſtrua ꝑfecte purgari nõ poſſunt imo hñt fluxũ emoꝛro. ⁊ ad hoc iuuat multuꝫ mẽſtruoꝝ retẽtio: qz tũc nã mittit ad vnã canalẽ ꝙ p aliã euenire nõ põt. Aliqui dicũt ꝙ p aliũ modũ dicẽdo ꝙ in femia ſũt dupliceſ ſupfluitates. q̃dã ſunt oꝛdinate ad nutrendũ fetũ. ⁊ q̃n fetus in vtero nõ habeꝫ iſta purgat ꝙ mẽſtrua. Alie ſunt ſupfluitates nutrimentales q̃ ſupant indiuiduũ q̃bꝰ ipm idiuiduũ nõ indiget. ⁊ iſta in mulieribꝰ ꝙ emoꝛro. expellit etiã ſic nõ repugnat: q̃n in ſexu: femineo vt q̃ fluxꝰ repit. ¶ Octauo ex ſupioꝛibꝰ dictis põt notari ꝙ ſi nouꝰ fluxus emoꝛro. ꝙ eaꝝ amputatiõne vel deſiccatiõne auferat nõ eſt periculoſus: qz natura illi groſſo ſanguini dabit aliam viã maxime q̃n eger ſupdicto regimine gubernaꝫ. ⁊ cũ flõma ⁊ farmacia ſiꝫ ſan. melico ⁊ groſſus diminuaꝫ. ad q̃ multũ ꝑdeſt rectificatio digõnis ſtomachi epatis et ſplenis et flõma baſilicꝫ ⁊ ſaluatelle. ¶ Quarto ſciẽdum ꝙ habẽtes vel expectantes fluxũ emoꝛro. hñt vtplurimã triſticiã ⁊ turbatiõne cereb⁹ et alia accũtia. ⁊ hoc eſt qz vene q̃ terminanꝫ in ano ex quoꝝ repleõni emoꝛroyde gñanꝫ aliquam cõcomitantiã; hñt in cerebꝛo mediãte epate. Q̃n ergo iſte vene replẽꝫ ſan. groſſo ⁊ melico et nõ euacuãꝫ naturaliꝛ nec artificialiꝛ. fumꝰ a dicto ſan. groſſo ⁊ melico reſultãt ⁊ primo ad epar. exinde ad cerebꝛũ ſic turbãt ꝓmo epar a ſuis opationibꝰ. ſcõo cerebꝛũ a ſuis actõibus ⁊ in iſto loco cognoſcit intellectꝰ qualiꝫ ⁊ q̃ ex retẽtione emoꝛroyꝺ. egritudines in epate ⁊ cereꝝ generanꝫ. Cognoſcit etiã q̃tum et q̃d fluxus earũ poteſt opari in ſanatione egritudinũ epatis ⁊ cerebꝛi. ¶ Decimo dicit Bern. ðgoꝛ. quia iudei vtplurimũ patiuntur emoꝛro. ⁊ hoc eſt ꝑpter tria. ꝓmus: qz ſunt ſine laboꝛe corꝑali. no em ſunt agꝛicoꝛes nec foſſoꝛes ſed potius ex vluris ⁊ aliꝭ mechanicꝭ artibꝰ viuũt. Aliq̃ ðo ex practica medicine. ideo multe ſupfluitates in eoꝝ corꝑibus accumulanꝫ que p fluxum emoꝛroyꝺ. curanꝫ. ¶ Scõo qz vtpli[m] ſunt in anꝛietate ⁊ timoꝛe ꝑpter ſubſidia que agũt rpiamis de minis eoꝝ. ⁊ ſic aduruñt bu. vnde vpo. 6. ampb. ampb. 23. Et timoꝛ et puſillanimitas hꝰmoꝛe melicum ꝓficiũt hmoꝛ. ¶ Tertio dicit ꝙ hoc eſt ex vltione diuina. iuxta dictum pſalmiſte. Percuſſit eos in poſteriora doꝛſi ⁊ oppꝛobꝛium ſempiternũ dedit illis laus deo viuo.

¶ Laplm. 52. de apoſtemate ani.

a **Poſtema** fit in ano aliq̃ ficut in pluribꝰ mẽbris coꝛpis ⁊ ab eiſdẽ cauſis et adhuc ab vna alia. nã q̃n emoꝛro. ſunt reſtricte p amputationẽ cũ coꝛroſiuis vl actualibus cauteriis vel cũ medicis efficacibus ꝓtingit ꝙ iſte ſan. qui p illas ptes ꝓfluebat fluere redundat ⁊ ꝓgregaꝫ. ⁊ facit aliq̃ apa niſi forte p aliũ locũ expellaꝫ

Signa eadẽ ſunt ſicut ceteroꝝ apatum ſi fiant p viã imediate dictam vt plurimũ fiũt a ſang. groſſo ⁊ turbido ⁊ melancholico. Cõtingit tñ aliq̃n ꝙ in illis q̃ nũ q̃ habuerũt emoꝛroy. fiunt apata calida: vt eſt heriſipila vel flegmon: ⁊ tũc adeſt dolor et calor ⁊ pulſatio ⁊ feꝛ. ⁊ ſitis ⁊ eſtua°. ⁊ ſi fiat a flãte vel mlia oia iſta ſũt remiſſa: ⁊ vt verũ ſa

Digitized by Google

teamur dicim⁹ illa apata vtplimū fieri a talibus hūoꝛib⁹ q̄ vtplimū ibi fuere ꝓsueuerūt: q̄n aūt ab alijs fieri possint b̄ mūme est negāduꝫ.

Cura apatis aut. p° ꝓsulo q̄ in p̄n° vl' in ꝑmis trib⁹ aut q̄tuoꝛ dieb⁹ ſ flōia de basilica ptis magis doloꝛose ad distrahendum mām san. grossi ad ptes supioꝛes. Et p⁹ in scd̄a vel tertia die si magna v̄ esse repletio ponant ventose int' spatulas vt adhuc maioꝛ fiat distractio. t ista fiunt pp mām aītem. vt nō fluat ad locū apatū imo frications doloꝛose t ligationes in supioꝛib⁹ mēbꝛis fieri cōuenit nec̄ purgationes iferius trahētes hūores cū farmacijs sunt celebrāde pp hec nō oꝫ solui ventrē si ap̄a fuerit ano vicinū nec vrina puocet si est invirga. meg' pricula. ijª. q̄si colū°. ꝫ. si tū vēter debeat laxari pp ꝺstipationem illud solū cū mollitiuis t lubꝛicatis fine attractiōe est fiendū siue sint clisteria siue colatura. Et pp mām ꝺiunctam si v̄ nimia sanguinis plenitudo ſ flōia devena q̄ est in pede in talo. deide sup ap̄a si calm est ponēda sunt repcussiua. Et iteriꝫ facta flōmia p̄ma fiat tm̄ mixta cū paucis resolutiuis t anodinis t ꝑm magnitudinē t puritatem doloꝛis t ꝑm q̄litatem t cōplonē materie in augmēto aūt repercussiua minuant t augmēter resolutiua dissolutiua t maturatiua. ¶ In statu aūt sola mollitiua t maturatiua ponant. ſ ergo b̄ empl'm Daly. abbatis in 7° de regali dispōne qō valꝫ in ap̄ate cal'd ani. ℞. foliꝋ malue solat' añ. ma. j. viol'. ficˢ. lenticulaꝫ excoꝛticataꝫ. añ. ʒ. ij. coquant vsq̄ ad pfectā decoctionē t aq̄ desiccationē. t tunc terant in moꝛtario t paulatim addat' olei viol'. t roſ. t vitelloꝫ t albumi nū ouoꝫ añ q̄ sufficit. t incoꝛpent t an⁹ empl'etur. Aliud medicamen eiusdē ad ap̄a ani. ℞. ceruse. ʒ. v. thuris masculi. ʒ. j. t ℈. marcasite argētee. ʒ. ij. ſ puluis subtilissimus t incoꝛporent in moꝛtario cū oleo roſ. circūfuso t fiat vnguentū quo ap̄a vngat t aliqua ꝑs sup pānum extēdat t ano applicet t vꝫ. Et iō dicit Auicē. in. 17. 3'. c. ꝓpꝛio q̄ q̄nq̄ fedatur doloꝛ q̄n in p̄n° hoꝛū apatū fit flōia t administratur super ea marā. hoc est emplastruꝫ de ceruſa. ¶ Vel fiat sic ꝑm ipsum. t hoc ponit Rabi moyses in tractatu suo de emoꝛroy. ℞. ceruse ʒ. ij. pulueriset in moꝛtario plūbi vel stagni t addat' albumis oui vel olei roſ. añ. q̄ sufficit. t iterū circūducat donec ſ vnguentū fuscum t quasi nigruꝫ. t fine dubio vꝫ in ap̄ate ani: t in emoꝛroy. t ragadijs. ¶ Aliud ēplm in ap̄ate ani in augmēto ad dissoluendū t mitigandum doloꝛem. ℞. medulle panis de frumento vel farine volatilis molēdini. ʒ. iij. amigd. dulcium. ʒ. ij. croc. ʒ. ℈. misceat t calidū applicet Vel ℞ hoc emplm in p̄n°. ℞. medulle panis. ʒ. iij. olei roſ. ʒ. ij. croc. opij añ. ʒ. ij. vitellorum ouoꝝ. 4. numero butiri. ʒ. j. ſ emplm t suppona tur. si tū vꝫ q̄ ibi fit magnus t inflāmans doloꝛ: tepef caloꝛ ille cū aq̄ roſ. t aq̄ portulace t solat'. ¶ Si aūt mā esset fria fiant empla ex radice eusci t se. limi t fenugreci cū butiro t oleo de camo. t ceteris maturatis i tali casu fieri ꝓsuetis. Et in isto casu vꝫ hoc emplm. ℞. cepas al. t poꝛros t folia tapsi barbati. añ. q̄rt. j. coquant fortit t tūc addat' olei camo. t butiri recent añ q̄ suff. ℞ vnguentū. Si tamē esset doloꝛ fortissim⁹ posset fieri emplm ex vitellis ouoꝝ t foliꝫ iusquiami cū opio t mandragoꝛa t croco t filibus. Ad remouendū ēt doloꝛē valent eucatismata t balnea t fomentationes supius dicte. s. decoctio malue t bismalue se: limi. camo. melliloti t fiant remedia dicta in capſo de tenasmone vt doloꝛ remoueat. ¶ Itē post q̄ vꝫ q̄ tendat ad aliquā maturationē. imo añ maturationē ptin⁹ apiatur ne sanies retēta ad iferi⁹ pfundet t fistula in de generet q̄ mēbꝛū t itestina pforet t coꝛrūpat. t iō a sanie frequēter est mūdificandum. qꝫ dicit Guilermus de saliceto ꝑm plimuꝫ oē apostema samosum in isto loco parit fistulā.

¶ Capitulum. 33. de ragadijs.

r **Agadie** sunt quedā apture seu fissure aliqualiter oblōge sine tumoꝛe q̄les solēt fieri in labijs mulieꝝ cum boꝛeas sufflat vel in pedib⁹ discalciatoꝝ vñ ragadie ani interdū sanguinē emittūt in pua q̄titate pp pellis illius loci subtilitatē. Et aliq̄n sunt ulceroſe ꝓpter soꝛdes ibi fluentes.

Cause ragadiaꝝ fiunt aliq̄n pp caliditatē t siccitatē q̄ accidūt in ano. Aliq̄n fiunt iste fissure pp magnā secū siccitatem. Et aliq̄n fiūt ꝓpterea qꝫ fex que expellit est multū grossa: t cū hoc est nimis dura. fiūt etiā aliq̄n ꝓpter emoꝛroy. que scindunt vel ꝓpter apostema in illis locis.

Curatio ragadiaꝝ. In primis ſ mundificatio coꝛporis cū flōmia t purgatiōe si indiget. sicut dictū est de emoꝛroy. t hūoꝛ siccus melancolicus purgetur cuꝫ epithimo t polipo° t aq̄ casei. t si fuerit p calditatē t siccitatē reducat ad tempamentū cū ꝓuis tam cibis q̄ potibus q̄ medicis iterius t exterius applicatis. Si aūt sit pp siccitatem

ꝛ fecum buriciem cum cibis humidis ꝛ laxati
uis in ꝓn° mense sumptis humectentur ꝛ cum
pinguibus ꝛ mollificatiuis clisteribus nō at-
tractiuis. ¶ Post ista incipiam⁹ curare raga-
dias cum illis que habent eas curare cuꝫ sua
proprietate ꝑm ⁊ui.ca°.proprio. Et hec est re
cepta me°.R.cineris ostraceozū polipodij q̄rt
ana.ʒ.ij. foliozum olive.ʒ.ß. pistentur olive
ꝛ polipodium ꝛ passentur per sedacium ꝛ ad-
datur cinis ostraceozum ꝛ olei ros.q̄ sufficit.
ꝛ ℞ vnguentum quo bis aut ter in die vngat
ꝛ sepe lauetur cum decoctiõe fol. olive ꝛ ros.
ꝛ polipod ꝛ alumie: si vr̄ humiditas abūdare.
¶ Si autem ragadie sunt in caloze.vꝫ vnguẽ-
tum album camphozatuꝫ. Item nutriat litar
gium ꝛ ceruſa plumbi lota ꝛ plumbum vstum
de quolibet.ʒ.ij.in mortario plãbi vel stagni
cum pistello plumbi vel stagni cuꝫ aqua ros.
ꝛ oleo ros.ꝛ albumine oui.ꝛ addatur cãphora
tandiu moueatur donec totum fit nigrum vl̄
fuscum. Et se ex isto vnguento vngat ꝛ pãnus
linitus eo superponatur. hoc enī vng^m deſic-
cat ꝛ infriat ꝛ consolidat. deus scit q̄tum vꝫ.
vꝫ etiam in vlceribus tibiarum post vlceris ꝛ
cozporis mundificationem. Et si magna eēt
caliditas cum decoctione ros ꝛ balaustiarum
ꝛ acassie addita aqua plantaginis. ¶ Si autē
iste fissure seu vlcerationes sunt aquose vl̄ vi-
rulente sanantur cum vnguento imediate di-
cto. Vel ℞ hoc vnguentū q̄ mundificat ꝛ de-
siccat ꝛ incarnat. ℞. pfidie balaustie mirre ce-
ruse lote plumbi vsti marcasite auree ꝛ argen
tee aloes cicorrini loti se.ros.thuris masticis
san.dra.cineris ostraceozuꝫ adusti.ʒ.ij.fol. oli
ue alãis arñ alãis de plu.viride eris litargi
ri.añ.ʒ.j.ꝛ ß.olei ros.q̄ sufficit.cere noue.ʒ.j.
cum oleo ros.ꝛ cera incozpozentur reliqua ꝛ
℞ vng^m quo frequẽter ragadie vngãtur ꝛ pla
gelle superponantur. ꝛ omni naturali die bis
aut trina vice cum decoctione gallarū ꝛ alu-
minis arsi ꝛ foliozꝫ olive ꝛ ros. lauẽtur. ¶ Si
vero esset siccitas manifesta: ℞ sic.℞. adipis
anatis ꝛ galline medulle ossium cerui ꝛ vituli
zysopi ℏuide añ.ʒ.ß.butiri sine sale olei amig
dalarum dulciū. olei de papauere olei fisami-
ni olei ros.gūmi dragaganti olei de lilio olei
de nucleis persicozum añ.ʒ.ij.mirre amidi fa
rine volatilis molẽdini mumie thuris masti
cis san.dra.litargiri ceruse alũis arsi añ.ʒ.j.
cere.ʒ.j.ꝛ ß.ꝛ cuꝫ dictis oleis ꝛ pinguedinib⁹ ℞
vnguen^m si ibi esset caliditas cum siccitate ad
datur aq̄ endiuie aqua solatri.ꝛ aq̄ portulace
¶ Immediate dictū vnguẽ^m partim est mitiga-
tiuum doloris ꝑtim est mollificatiuū ꝛ bume-
ctatiuum ꝛ partim est incarnatiuum. Ja ista
autem siccis ragadijs ℞ suffumigatio cū mal
uis ꝛ bismaluis ꝛ violaria ꝛ bzãchia vsina ꝛ
suffumigatio cum bdellio incozpozato cū ad
pe anatis vel galline. Ragadias autem insa
tas apostemosas curam⁹ sicut apostemata. Et
valent galle non perfozate cocte in vino pro
pterea q̄ faciunt retrocedere humozes simul
ꝛ acassia ꝛ talia huiusmodi.

Dieta istozum est q̄ nō comedãt res sal
sas nec acuras nec stipticas ven-
trẽ deficcãtes. Sed vtat boraginib⁹ malues ꝛ
spinargijs coctis cū pinguedine muronis vel
oleo vel lacte amigdalaꝝ dulciū. ꝛ venter in-
q̄tuꝫ possibile est teneat laxus. Oua sozbilia
ꝛc. cibaria facilis digõis ꝛ boni chimj. Et te-
neatur regimen emozroydas patientium.

¶ Capitulum.34. de mollificatione ani.

Mollificatur interdū an^m
sicut mollifi
catur tibia ꝛ ligua ꝛ labia. ita q̄ non
potest ꝓstringi nec dilatari intan-
tum q̄ aliq̄ palliũ ipsam merito vocauerīt.

Cause mollificatiõis ani diuidunt. Haꝫ
quedã sunt ꝑmitiue: q̄dam añce-
dentes: quedam cõiuncte. ¶ Cause ꝓimitiue
pñt esse casus aut percussio super dorsum q̄
attingit in loco originis neruoꝝ aut lacertoꝝ
mouentiū stringentiū ꝛ dilatantiū caput ꝛes-
stini recti. nã ex tali casu ꝛ percussiõe aut nerui
stringunt aut rũpuntur aut debilitant q̄ spi
ritus motiui ad eos nō pñt transire. Alia cau
sa ꝑmitiua potest esse incisio emozroydaꝝ. in
qua ēt ⁊cidunt lacerti mouẽtes circulū pudi
bundū q̄bus ⁊cisis cessat mot⁹ dilatatiõis ꝛ cõ
strictionis dicti mẽbri pp dictam incisionem
Alia cã ꝑmitiua exterior: põt esse frigus exte-
rius palliticans dictū mẽbrū: vt si diu sederit
sup lapidẽ marmozeū vel aliū fridum. ꝛ sic de
alijs modis friditatis. ¶ Cause antecedentes
pñt esse mala cõplexio frigida in cozpe eius
marie in mẽbris vicinis illi mẽbro vel mate-
ria parata ad illa mẽbra fluere neruos. ſ. ꝛ la-
certos. q̄uis ista materia aliquando sit cali-
da ꝛ eius caliditas est cã ibitionis ei⁹. in dict
lacertis. Aliquãdo aũ est materia flatrica sub
tilis in genere suo parata fluere ad dcã loca.
¶ Cause ꝯiuncte est ipsa incisio que fcã est vel
ibibitio materie male vel mala complo in eis
in fieri vel in facto esse derelicta. Nã cãe añce
dentes in cozpe exĩtes ipsum nõdū ledẽtes p
approximatiõẽ ꝛ ibibitionem in membro le-

Digitized by Google

so vel p reductionē de potentia ad actū fiunt cōiuncte et ante non.

Signa egritudinis sunt q2 feces exeūt inuolūtarie: q2 lacert⁹ ꝓstrigēs nō habet ꝟtutē. ꝛ fill⁹ exit anus. ꝛ aliqñ est ibi retētio fecis: q2 illud intestinū paraliticū nō sentit feces nec cholerā cū eis mussaz. ꝛ ꝟtus expulsiua sicut ꝛ sensitiua remanet ꝓstrata et dormiēs intrīm q9 aliqñ fit colica ex retētione fecū ꝛ hu. vt dicit Auī. Nā plures spūs requirunt ad motū q9 ad sensum: vt visuz ē in. 2. li. ¶ Signa causarū si mollificaꝯ ani fit a causis ꝓmissis illa fit subito. Illa aūt q fit a mala complone vel a mā q ps post partez imbibit lacertos illa fit paulatine. Illa aūt que fit a mā cala imbibēte scif p calitatē loci qñ tāgit ꝛ si fit a materia frida locus tactu repif frigidus iuuaf a calidis et non fitit.

Iudicia Primo mollificatio ani veniens ꝓpter incisionē aut cōstrictionē aut attractōez lacerti amplius nō recipit curationē: sicut nec vesica potest retinere vrinā post incisiōez lacerti. Scōo illa q venit paulatim a mala cōplone a materia pōt recipere curationē nisi in decrepitis. ꝛ bꝰ freqnter in pueris videm⁹ q feces ꝛ vrinā ꝓpter humiditatē lacertoꝝ retinere nō possunt: ꝛ in ꝓcessu tempis illas bene retinēt cū hūiditates illoꝝ lacertoꝝ supflue arte vel natura consumunt. ¶ Tertio qñ mollificatio ani est cū sensibilitate est icolumioz ꝛ magis parata ad curam. nam in ꝓma sola vna operatio deperdit in secunda autem due.

Curatio si fuerit ꝓpter neruoꝝ aut lacertoꝝ incisiones in illis non opz laborare: ꝟ si fuerit ꝓpter frigus mortificans ꝟtutem motiuā calefiāt sicut inferi⁹ dicetur. Et si fuerit ꝓpter malā frigidā cum mā vel sine mā purgata mā si ibi fuerit. Fiat eucatissima in aqua decoctiōis herbarū calidarū et rerum stipticarū. ℟. ergo folioꝝ cipressi ꝛ nucz eius ꝛ foliozꝝ ꝛ se. mēte sauine costi saluie foliozꝝ ꝛ baccarū lauri q9 in hoc bonaz habēt ꝓprietatē ꝛ cotticuz ꝛ foliozꝝ pini et capsule vbi pinee cū coticibus sunt. añ. ℥ij. oīa ista vel aliqua ex eis bullianf in aliqua caldaria magna. ꝛ in ea calida sedeat pat. et in exitu a balneo fiat suppositio peciarū filtri noui supanū madefactarū in dicta decoctōe calda. ꝛ in nocte iterū balneef ꝛ ꝓtinuef. nā ista calefaciunt ꝛ cozrigunt intestinū ꝛ lacertū ipm mouētes. Et in decoctōne pōt addi mēta ruta camelīū sqnantū ꝛ spēs aliis. ¶ Et si p hoc nō fit tale clistere. ℟. aque supdicte quart. j. olei spicē. ℥. ij. fiat clistere injciaf p clistere loco vnguēti ꝛ teneat q̄tū poterit. Ā pte vo exterioꝛ vngaf cū oleis appropriatis: vt est oleū ꝺ lilio oleuz castorei ꝛ de eufozbio. ꝛ si cognoscis ibi esse mām flegmaticā imbibitā in capite intestini recti fiat clistere ex aq decoctōis supdicte addēdo yerapigē. Et q̄tas clisteris sit. ℥. ꝟ. ꝛ aliqñ fiat clistere cū sale gēma. Si ibi sit mala cōplo cala vel mā cala euacuef cuz clisteri ꝺuemēti purgata mā aīte. ꝛ tūc sedeat in aq decoctōis foliozꝝ ꝛ cozticꝫ mespuli ꝛ foliozum ꝛ cozticꝫ q̄rc⁹ ꝛ sozbe ꝛ arboꝝ maligñati ꝛ cozticū castanearū ꝛ psidie ꝛ balaustie q̄ꝰ aliq̄d de supdictis calis in decoctōe addat. Et modus applicādi est sic in cā fria. Si aūt cogiscif q9 ibi sit extētio intestini vel exiccaꝯ ꝛ siccitas tūc humecta cū oleis humidis ꝛ brodio capiti mutonis ꝛ filiꝰ. hoc tñ raro ꝓtingit. Jn cāis supdictis valēt alumina ꝛ balnea naturalia sulfurea ꝛ aluminosa. imo et balneū de aqua salsa naturali vel artificiali ꝛc.

¶ Caplm. 35. de egressu vel exitu ani.

Liquādo vltima pars recti intestini exit exteri⁹. Cū pueri vel alij superflua pme digōnis conanf expellere. et hec passio cōiter vocaf exitus ani. i. exit⁹ longaonis ad ex. Ꝓo q̄ sciendū q9 vltima ps intestini recti siue lōgaonis nō ie cōi vocaf an⁹ p quē supflua pme digōms expellunf. Et hꝫ ꝑm Auī. pmo cañ. in anathō. musculoꝝ ani sunt q̄ttuoꝝ musculi apiētes ꝛ claudētes anū Alij tñ nō ponūt nisi duos: sed illi duo ramifi cāf in. 4. ꝛ ille q apit ē exterius: ꝛ ille q claudit est magis iteri⁹ ꝛ eius officiū est lōgaonē sursum eleuare. nec accidit exterius egredi nisi ꝓpter eius laxitatem vel mollificationem. verba sunt Auicēne in loco allegato. ꝛ hoc intelligit vtplurimū

Cause pōt assignari eedez q fuerūt assignate in. c. de mollificatōne ani. verūtñ Auī. ponit duas ꝓximas ꝛ imediatas. Ꝓxima est apa ita q9 ꝓpter ipa an⁹ egredif et nō pōt intus reuerti ꝓpter inflationē longaonis ꝓpter apa. Et in hoc miranf inuenes: qa volūt ipm in suū locū reducere ꝛ nō possunt. quia quod est plenū ꝛ inflatū nō potest ipsuz recipere. Alia causa ꝓiuncta est mollificatio lacerti ipm lōgaonē supius trahenꝯ sus ꝓtē intestini eiusdē q est supius ipsum claudent. Jsta aūt mollificaꝯ fit vt plurimū ꝓpr nimiā humiditatē ipm imbibentem.

Digitized by Google

Pronosticatio fic. quando anus exit et potest int? reuerti est magis curabilis q̄ qui non potest intus reuerti.

Curatio ani exitus. C̄ū est ꝓpter ap̄a calm̄ meli? est: q̄ incipiat a flōmia. deinde puocet vomit? vt mā ad diuersum trahat: q? non op3 soluere ventrē si ap̄a fuerit ano vicinus: sed op3 mām ad loca duci opposita. ꝟba sunt Ga. 15. meg'. quasi colū°. 5 Sup locū ponant repcussiua stiptica fic. Zicci pe lētes excorticates q̄rt. j. rob. ru. acassie añ. ℥. j. solat'. ℥. iij. coquant in aqua et ſ empl3 de bismalua et ficub? ficcis et farina fe. lini fenu' et vitellis ouoꝝ et butiro et silibus. Et si ap̄a ē frigidū addat radix lilij al. et celestis et flores camo. et melliloti et silia. donec fit curatū et cu/ret sicut supius dictū est in. c. 32. istius. 4. li'. Et si an? int? nō p̄t redire ꝓpter ap̄a bonū ē q̄ mollificet p sessionē decoctōis malue in q̄ bismalue se. lini fenu' et vngat cū oleo camo. et aneti. ¶ Si aūt fit ꝓpter mollificatōes dicti lacerti respiciat ad ca. q̄ est immediate ante istud de mollificatōe ani: q? q̄si eadē est cura sicu ibi. In p̄mis g̃ ordinet dieta tendens ad siccitatē. deinde res calide stiptice ꝓfortatiue bulliāt in vino rubeo stiptico et in illo sedeat pa. et er illo cū exit an? ſ fomētatio et lauatoꝝ riū. Res aūt stiptice tā cale q̄ frie dicte sunt supius in isto. 4. lib. in. c. 25. de dissint. cū loq̄/bamur ibi de dissin. impropie dicta. volo tn̄ q̄ aliq̄ neruos ꝓfortatiua nō laxatiua cum istis misceant. volo etiā q̄ isti q̄ hn̄t exitū ani tal'r gubernet q̄ nō opteat exp̄mere anū in egerē do: imo iurta posse ventrē hēat laxū. ſ autem tale lauato'm siue eucathisma siue embrocatio ſ. p̄muleueris vtriusq; saluie sticad ara. fol. et nuc̄ cipsli folioꝝ et coztic̄ pini mirre et mir/tilloꝝ folioꝝ et granoꝝ sumach. añ. ℥. j. cuꝫ istis addat coztic̄ mesp̄uli et sorbe et citonij et cortex q̄rcus et cupulloꝝ gl̄adiū ꝑsidie balau/e añ. ℥ ß. alūis ō roca. ℍ'. j. et ß. vini ru. lotos 6. ſ. decoctio addēdo. iij. lotos aq̄ salse nālis vel marine. et in ista cal'a sedeat freq̄nt' et quo tiens cūq; an? exierit cū hac decoctōe abluat ꝑter ꝑ in lotiōe ani exeūtis nō fit aqua salsa timēdo mordicationē post āte ꝑ reuertat ad intra sinapizet cū isto pulu̇ere. ℞. thuris ma. stic̄ sā. ꝺza. nuc̄. cipsli sumach berberis mirre coztic̄ thuris gallarū añ. ℥. iij. ǎthimoni plūbi usti ceruse plūbi añ. ℥. j. et ß. ſ pul'isubtilissim? et sinapizet intest'm eriēs post dictā ablutionē et interi? reuertat. ¶ Suffumigatio cū spolio ꝟpētis vs in exitu intestini et matric̄. sil'r suffu/migatio cum bdellio et capare. et ex istis cū sal uia et rura et oleo mastic̄ et de lilio p̄t fieri em plastrū sup anū et stet añ et retro et stet in calo/re nec mḱtū labozet nec frigoza patiat. si pa/per fuerit ſ. ista cū nuce cipsli coztic̄ querc?e/ mespuli et citonij in vino vel lexiuio coctis cū p̄mulaueris et saluia. vel ſ. pul' ex bolo ar°° et terra sigillata et mastic̄ ꝛc. Dic est sciendū: q̄ in pulueribus q̄ sinapizant sup intestinū dū est ex et in lauatoriis cū q̄bus lauant q̄si erte/rius eminet nec sal nec alumē est ponendum q? timem? q̄ in intestino mordica° fieret et puocatione faceret et cogeret infirmū sepius assellare. et p ꝓs intest'm a suo lo°nali exiri? re silire. ¶ Ad idē ℞. thuris minuti plumbi usti coztic̄ thuris añ. ℥. j. sūach nuc̄ cipsli balaust. añ. ℥ ß. ceruse plūbi loti mirtillorum. añ. ℥. iij. ſ. pul'. et sinapizet ꝑm doctrinā supius dictaꝝ. ſ. post lotionē cū decoctōne stipticoꝝ.

Lapl'm. 56. de fistula in ano.

f **Fistula** in ano fit aliq̄n sic in aliis mēbris corporis consuetum est fieri.

Cause a quibus fistule in ano p̄nt pue/nire. quedā sunt p̄mitiue: vt vul/nus in ano vel in ptib?ei vicinis: a q̄ male cu rato et nō mūdificato p̄t fieri fistula. hoc aūt sil'r p̄nt fieri ab ictu vel casu in eodē mēbro vel circa ip̄m factis. ¶ Cāe aūtes p̄nt esse primo emoꝛro. q̄ ex malo regimīe et ex defectu cōpe/rentiū medicinarū vel vlcerant vl corrodūt ex q̄b? vlcerat vel corrosis p̄t fieri fistula. 2? p̄t apa in illis loc̄ in ꝑtibus vicinis q̄ i suo tēpe nō fuit aptū scs q̄n fuit maturū vel ꝓpe maturationē. et tunc illa sanies ꝓfundat se in mēbro et corrūpit subam eius et bonā ꝓpoem et causat ibi fistula. ¶ Cāe ꝺiūcte sunt ipa sa/nies corrupta in apate vel emoꝛro. vel vlcer/bus gn̄ata. vel mali hu. corrupti ad dictā egri tudinē ꝓcurrētes. et si alie sint cāe saltē in gne ad istā possent reduci. hic est sciendū q̄ q̄dam est fistula penetrās subam intestini et alia pe fice: et alia nō penetrās nec substantiā intestini nec vefice. Ista aūt non penetrans est aliq̄n in carne et aliquādo in musculis.

Signa fist. ani sunt. ¶ Pzio orificij stri ctura et largitas interioris cōca uitatis et exit? sanies aq̄se et aliq̄n clauditur: et tūc nihil exit si inflant ptes vicine et dolent et iterum apiꝛ et fluit illa hūiditas vel sanies. ¶ Sig̃ a q̄ cā ſ. si ſ. a cāis ꝑmitis vt ēvulnꝰ ict?: hoc scit ex relatōe patiētis. sil'r si ſ. a cāis

aūtrib⁹ hoc scīt. naz dñs fistule patīt emoꝛꝛo. aḡrū aliq̄ fuit coꝛꝛosa vel fuit passus apa qđ nō fuit bñ curatū vel mūdificatum vl̄ pcessit vlcus in illis pūbus. ¶ Sig̃ vtrū sit penetrās ponunt ab Aui. qz si rēta vel radi⁹ intromittat p fozamē fistule. ⁊ cū hoc digit⁹ intromittat in ano si radi⁹ sentiē cū digito. pculdubio ē penetrās. Aliud signū est exit⁹ stercoꝛis ⁊ vēꝛ tositatis p fozamē fistule ⁊ aliq̄n exit⁹ saniei p anū. ¶ Manifeste vidi aliq̄n h̄ nouissime aūt in q̄dā iuuene cui post vlcerationē ⁊ coꝛꝛosiō nō vni⁹ emoꝛꝛo. male curate p indoctos barbitōsoꝛes ⁊ cirurgicos accidit fist. ⁊ illa male curata virulēria ⁊ sanies coꝛꝛosit intest^m ⁊ ips penetrauit. nā p fozamē qđ erat ēt circulū pudibūdū exiebat stercus ⁊ bēbat magnū vng^m et nō poterat sedere. Cardius aūt fuit vocat⁹ ⁊ fuit visa ⁊ iudicauit ipm de p̄rio moꝛituꝛū. ⁊ sic dño ymittēte factū fuit. multū enīz erat debilitatus ex lōga egritudine. ¶ Signa aūt q̄ fist. penetret ad vesicā: est exitus vrine per fozamen exterius. ¶ Signū aūt qđ sit in aliq̄ lacertoꝛ est quod stercus nō pōt ꝓtineri pfecte. ⁊ si est in toto lacerto inuoluntarie exit q̄ tiensc̄ q̄ ad illā poꝛtam venit.

Iudicia in fist. p° ⁹m Aui. 17. 3¹. c. ppo dicit q̄ fist. nō penetrās ē in columioꝛ nec est tūti laboꝛis sicut penetrās. ⁊ rō est: qz nō ē ibi tūta lesio nec tūta pfūditas etiā qz in p̄ma solū vnū mē^m est lesuz. in scdo aūt duo aut plura. ¶ Scdo fist. penetrās ē deteriꝛ ⁊ vtplurimū moꝛtalis ꝓpter cām dictā iō dicebat Guillermus de saliceto q̄ ista fist. penetrans nō curat de leui: sed eaz dimittere melius est ⁊ bonozabilius. ⁊ cū hoc cōcoꝛdat albucasis. ¶ Tertio fist. ani q̄ est in carne incolumioꝛ est: q̄ si esset in aliq̄ mēbroꝛ spmatico rum. ¶ Quartū iudiciū ⁊ pstiū est Aui. ⁊ seq̄n tū ipm de fist. penetrāte q̄ si nō fuerit nocumentū eius multū ꝓpt plurimū fluxꝰ virus et saniei vel si nō facit magnū tediū cū suo feto re nō erit malū dimittere eū tal⁹. dū tn̄ teneatur mūda cū bonis lauamēt⁹ ⁊ fomētatōibus ⁊ cā isti⁹ daꝛ aq̄busdā: qz superfluitates coꝛpis p illa loca expelluntꝰ ⁊ tenet locum fluentiuz emoꝛꝛo. q̄ expulsio ē cā lōgioꝛis vite. ego aūt vidi aliquos h̄ntes ⁊ nō multū curabāt. et b̄ faciebāt ex pstilio ꝓtoꝛ ⁊ p multum tps viuebant. non tn̄ erant penetrantes.

Curatio fist. ani q̄cq̄d dicā bonū est q̄ fist. ani oīm die cū decoctōne agr^c ⁊ folioꝛ oliue ⁊ alūis arsi firmget imissa p traiectoꝛiū vel firingā. 4. vel. 5. vicib⁹ i vna visitatōe. deinde leuiter cū lineis pānis exsiccet. Et si fozamē est paruū apiat cuz medulla sambuci vel gēciana vel cū radice bzionie facte ad modū tente. Et si madet in melle ⁊ sup ꝑgat pul. alūis arsi melius erit ⁊ citi⁹ apiet. ⁊ si vis remouere callositatē ozificī aspge sup dictas tētas vel sup tenta pānī madefacti in melle pul⁹ viridis cāpane vel pul⁹ afrodillozū nō tn̄ multū penetret ad intra. ꝓpter tumoꝛez coꝛꝛosionis intestini vel vesice vel lacertoꝛuz claudentiū ⁊ apientiū circulū pudibundz et semp̄ lauent cuz dicto lauatoꝛio in quo repit sepe iuuamētū magnū vel mūdificet cū colliꝛio garab qđ scriptū fuit in. 2. lib. huj⁹. in. 4. c de fistula in lacrimali. Et vtaz p intualla vngūtoviridi ibidē scripto ⁊ alijs lauatoꝛijs in eodē loco dictis. Et vna aq̄ q̄ ibi ponit valet multū in q̄cūq̄ fistula. vel mūdificet cū vino ⁊ melle ⁊ viride eris vel cū alio vnguento vel medicamento acuto q̄ dicent post cū adiutoꝛio dei donec ꝓsumat caro moꝛtua q̄ appet in fist. et occultet caro sanguinea: appeat tn̄ cū illa ferunt dolozē. mitigādus ē cū butiro ⁊ oleo roꝛ vel cū albumine ouī ⁊ butiro. Oīn aūt vulnus apparet mūdificatū curet cum incarnatiuis. ¶ Et si ista nō valēt ⁊ vis opari cū ferro tunc apto fozamine cirurgicus bn̄ exptus accedat cū cauterijs actualib⁹ ⁊ cū cautela cauterizet supficiē fistulatā. Nam in cauterio actuali in isto loco adest triplex inuamētū. Primum qz mala ꝓ mēbri remouet. Scōm qz ꝓhibz hu. ad illū locū fluere. Tertiū qz opus leui⁹ ⁊ faciliꝰ cōplet: ideo nō imerito in isto et in multis alijs cas̄ib⁹ ab autoꝛib⁹ cōmēdat. hoc tn̄ fieri nō dz si fist. intestī^o vel vesice ꝓpinq̄ existat: qz fozte intestī^m vel vesica a ferro ca. coꝛrūperet etiā hoc fieri nō debet nisi in fistula antiq̄ta vbi alia nō ꝑsunt medicamina. nec etiā debz fieri in neruis timendo de spasmo. ¶ Fistula aūt penetrās intestī^m: vt alia mēbza iā dicta vix aut nunq̄ curat. vt iā dictū est. Est autem hec fist. in duplici dīa: vt implicite pōit Rab et Auic. Quedā ist cui⁹ caput vel fozamen est lōgū ab ano. ⁊ alia est iuxt marginē ani. Pria aūt si incidat timoꝛ est q̄ inuoluntarie feces egrediant ꝓpter incisionē lacerti ipm anum claudētis vel stringētis. In scda autem non est timoꝛ: vt ponit Rab. Et q̄uis Aui. ⁊ Rab. in diuisionibus istā curā q̄ fit cū incisione bn̄ ponāt. tamē moderni magis late ipam descriꝛbunt. Et fit sic. ¶ Accipe acum de plumbo in cuius fozamine ponat filuz de serico retoꝛto inse cōtinēs quattuoꝛ filos vel de filis liniyl

de pilis animalis ſm Alī. deinde digitus inder pūctus butiro ſine ſale vel oleo ⁊ remota vngue ſupante mittaſ dicta acus plūbea ⁊ cū domeſtica parte digiti pliceſ vſus anū et eſtahaſ. vel pōt eſthi cū pinceis argēteis q̄b⁹ boni opatores nō carent. ⁊ tūc remota acu due extremitates fili ligenſ ⁊ ſtringanſ nō multū ⁊ ſi ꝓpter carnis inciſionem dictum ligamen elargeſ iterū ⁊ iterū paulatim ſtringaſ dōec dicta caro ⁊ pticula inteſtini abſcindaſ. ⁊ vbi ꝑus erāt duo aut tria foramina fiſtule vnum exterius ⁊ aliud interius ⁊ foramē circuli pudibūdi ſ totū vnū foramen. ⁊ ſi tūc circūq̄q videſ locus multus leſus vel cauernoſus pōt mūdificari cū rebus ſupdictis. deinde cureſ vuln⁹ ſicut cetera vulnera. ¶ Alius modus inciſionis eſt: q̄ illud ligamē q̄d exit ꝑ vtrūq; ligaris extremitatib⁹ ꝑhaſ ad extra ſuauiter cū manu ⁊ cū alia manu ſcindaſ cū inſtrumēto facto ad modus falc̄ curue bñ ſcindēte vel cū raſorio. Alij faciunt cū cauterio cultellari ſcindēte. ⁊ poſt locus mūdificeſ ⁊ curetur ⁊ cicatriz̄eſ foramē tñ remaneat aptum vt poſt curam ꝑ ipm feces expellanſ.

¶ Laplm. 57. de fico condilomatis.

f **Ficus in ano** eſt quedaꝫ excreſcētia gñata circa pudendū circulū cui⁹ foma ē ſtricta in pede ⁊ lata ſupi⁹ ad modū ficus: ⁊ exterius eſt rube⁹. Condilomata ſunt aliq̄lr lōge ⁊ in cuſpide maꝫ acute Alrices ſūt q̄dā tuberoſitates pue circa anus q̄ aliq̄n recedūt ⁊ ꝑ tps reuertunſ ſaltē i ꝑn⁹ ¶ Iſtarū aūt triū paſſionū ficus eſt deterior qz ſignū eſt q̄ multa materia eſt in eius cā et frequētius puſtulaſ ⁊ ulceraſ.

Curatio iſta fere ſimilia ſunt in cura. Jn principio ergo operationis talium excreſcētiarū recurrendum eſt ad capitulū emoꝛroydarum. Et purgetur materia antecedens et cōiuncta iuxta doctrinam ibi datam. Vel purgeſ ſic. ſ. mirab. inꝺ. ʒ. ß. lieb. ʒ. ij. ſcamonee. ʒ. j. epithi ſene. añ. ʒ. ß. maſtic. ʒ. j. turbith. ʒ. ij. ℈. ʒ. ß. ſ maſſa pillarū cū ſucco fumiterre hīs pillis addit Guillerm⁹ de ſaliceto agari. ʒ. iij. ℈ bñ facit ꝑ fortibus ⁊ robuſtis ꝑ alijs nō. Vel purgenſ dicti hu. groſſi ⁊ aduſti ſic. ſ. polipoꝺ. q̄rq. ʒ. j. ſene epithimi cuſcute an flow borag añ. ʒ. ß. cōquaſſēt ⁊ bulliāt in. j. ℔. et ß. aque ꝑter ſtozes vſq̄q redeat ad quarl. j. coleſ ⁊ in colatura diſſoluaſ ꝑ ſex horas mirab. inꝺ. ʒ. j. fricenſ fortiter ⁊ colenſ ⁊ colatura deſ i auroza. ⁊ inde teneat regimē dictus in caplo de emoꝛroidibus. ¶ Poſt illa ſ tale emplaſtrū. ſ. cineris radicis cānarum cinerum clauellatarū. añ. ʒ. j. millefolij pitarie camo. añ. ʒ. ij. aluīnis arſi. ʒ. ij. vini rubei q̄ſ ſufficit ad incoꝛpandū fiat emplm ⁊ calidum ſupponaſ. Alia emplaſtra ponit theodoric⁹ iſto caſu. ꝑmū eſt. ſ. millefolij pitarie añ. M. j. piſtenſ ſimul ⁊ addaſ parum ſalis et q̄ſdie emplaſtreſ donec ſit curatus. Jtem capillus veneris piſtatus cū ariſtologia rotūda ſimul incoꝛporata ⁊ emplaſtrata cōtinue ſup ficum ſine dubio deſtruit ipm: vt refert Theodoricus. Ad idem ſ. cineris radiq̄ cannarum. ʒ. ij ſquillarum coctarū ſub pruinis. ʒ. ij. mellis q̄ſ ſufficit ad incoꝛporandū: calm ſuperponatur et in tertia die erit curatus: vt dicit autor ibi. Jtem ad idem res ꝓbata ſm ipm ſ. plantag millefolij mēaſtri añ. ℥ß. j. pipis. ʒ. ß. maſtic ʒ. j. Jſta data cū vino omni die in potu ſanat omīs ficos. ⁊ de nouē in nouē diebus debet renouari potio. Et ſi ꝑ iſta nō curaneſ cū inciſione ligando ⁊ cauteriz̄ādo cum cauterio actuali vel potētiali vel cum raſorio vt dictū eſt in capło de emoꝛroydibus.

¶ Laplm. 58. de ꝑuritu ani.

p **Puritus** ani vel in ano fit ꝓpter vnā q̄ttoꝛcārum. Aliq̄n fit ibi ꝑuritus ꝓpter ſorditiem ſudoris vel fecis ibi derelicte ⁊ nō mūdificate. Aliq̄n fit ꝓpter vmes in inteſtino recto retētos q̄ acroconides vocaneſ: vt viſum fuit in caplo de vmib⁹. Aliq̄n fit ꝓpter vlcera in ano. Aliquādo fit ꝓpter humoꝛes acutos ꝑungitiuos ibi currētes. ſic fit ꝑuritus in alijs partibus coꝛporis quib⁹ ꝓcedentibus ⁊ cōtinuantibus: vt plurimum ſcabies ſubſequitur.

Curatio ſi ſit ꝓpter ſorditiem lauetur anus cū aqua tepida ⁊ continue cū pānis ⁊ cū foliis tapſi barbati mūdificetur. ſi ſit ꝓpter vmes cliſterizeſ. vt dictū eſt in ca. de vmibus. ⁊ ſ cliſteria acuta in parua quātitate ⁊ ſ ſuppoſito⁹ de coto ⁊ madeſ in terebētina vel in pice liq̄da ⁊ vmes muſcabūtur ⁊ exeūt malis gratibus eoꝛum. pir autem liquida occidit eos ⁊ extrahit: vel immiſcent dicta ſuppoſitoꝛia habētia filuꝫ in capite: vt poſſint extrahi cū viſco cū quo capiunſ aues ⁊ extrahanſ ⁊ vmes ſecū extrahant. Si autē fuerit ꝓpter humoꝛes acutos euacuenſ ⁊ alterent ꝓut decet. deide ſ ſuppoſitoꝛia dicta in ca. de tenaſmone maxime illa in q̄bus ponit opium. ⁊ expellaſ ille humoꝛ ſaltus vel aq⁹

Digitized by Google

cā clisteribus ibidē dicā. Si fuerit pzurit⁹ pp vlcera: curent si cut reliq vlcera cū deficcatis: vñ vs vng^m de plūbo t vngue^m albū cāphozatum t litargirū nutritū t silia: t ptinue tenēatur mūda cū pānis albissimis post lotionē cū decoctione agrimonie t fol' oliue t filiuz. Indiger ēt: vt in dicta decoctione ponat alumē arsuz t alumē de pluma. Et cū b̄ pfitiū fit eis: q reqescāt a laboze. ne in eundo vel laborādo medicamia cito cadāt: t suū effectū nō sortiātur. t ēt ne supfluitates ad illā locū pcipitent Indigēt ēt: vt ligature a coxis icipiāt qz melius liganf. t medicamia melio⁹ cū tribo⁹ ligaturis retinent. Si vo vlcera eēnt antiqta: melius ē: q suauit⁹ fine ifestini t musculoz ei⁹ lesione cauterizentur: p̄out in vlceribus aliis consuetum est fieri.

¶ Explicit liber quartus philonij. Laudes omponenti.

Deus cū tua summa potētia t misericordia infinita. Incipit liber q̄ntus philonij. In quo dño coopante dicē de passionib⁹ mēbzoz. in q̄bus scōa digestio celebzatur.

¶ Capitulum primum de anathomia epatis.

Cribit q̄rto de iuua ment mēb. c. 3°. colū°. 6. t in. 14. 3¹. cañ. ca°. p°. t in 2°. meg. quasi colū. 10. q ep est p^m istroz gñantiū san. t b̄ facit vtus ei⁹ p subam suā carnosaz. t q pfideraverit eius subam: inueniet eā ppinquā nature san. ibidē. ¶ Unde scīēdū: q B⁹ in loco pus alle°: q intēto nātis cuiusliber mēbzi est assimilare illi: q̄ ad ipsuz venit sue ppe nāe t colozi t cōplom ppterea actio epar alterat cibū: idest chilum purū sibi a sto° t mesaic⁹ venientem: t mutat ipsuz donec fit sibi filis in nā. t pp b̄ fit rube⁹ ille chil⁹ t spissus. Ubi sunt Ba¹ ibidē. ergo ep estvnū de. 4. pncipalib⁹ mēbzis. Et q ē pn^m venarū: t est pncipiū instroz faciēs san. fine quo vita nō pōt pmanere: tō pmo de anathomia t passionib⁹ ei⁹ est dicendū. ¶ Epar autez est collocatū sub diafrag^a in pte dextra sub costis puis. s. vbi ipse deficiunt. Ds aūt epar. 5. penulas: q̄ se fil tenent in radice seu in trūco. Epar ēt b̄ figurā lunarē cū. 2. supficieb⁹ quarū vna est cōueza seu gibbosa. alia aūt est cōcava: q apud medicos vocat fima. Iste. 5. penule cum sua superficie cōcava amplectūtur sto^m a parte dextra: ac si esset vna manus cuz 5. digitis. Et dum hō iacet sup sinistrā partez epar supponitur sto° ipsum amplectendo: p inde dr epar ab epi. q̄ est supza. Istas autez pennulas vocat Aui. additamenta. Et ps gibbosa appodiatur dozso t costis. t cuz vna parte tangit diafragma: vt ponit Aui. t hoc potes cognoscere cum intellectu: q si apa est in gibbo: maioz tuss t anhelit⁹ difficultas sequitur rōne ppinqtatis: q si eēt in fima. Et dicit Aui. q caro epatis nō b̄z sensum de se: nisi rōne pānicli: quo tegit. bn tn b̄z sensum in ptibus vbi pāniculus cōsequtur carnē seu subam epat rōne nerui pzexti cū pāniculo vt non careat sensu. Epar aūt alligat cū ligamētis fortibus mēbzis circūuicinis. s. diafragmati dorso itestinis t sto°. Ex quo p̄z q ista mēbza adinuicē pnt pati p colligantiā t cōicationē materiei vnius ad alterū. Uena aūt pulsatilis q dr in epate ē ei nālis ad custodiēduz rempantiam calozis nālis vt per eā deferat calor naturalis t spūs a cozde. qui iuuent ipsuz in sua digōne: t cū hoc vt ille calor t spūs talis ipm epar calefaciant. q stomach⁹ ab eo inuef i sua digōne tc. ¶ In epate aūt pzuef cistis fell q̄ est quedā folliculus pāniculosus ex vna pte se tenens cū epate in pcauitate ei⁹: t b̄z duas vias seu pozos: quos Ba⁹ vocat in. 4. de iuuamentis mēb. canales. Ista sunt ozdiata. vt superfluitates colere in epate gñatas suscipet: t san. ab eis mūdaret. Et vna illaz canaliū dirigitur ad mediū epat. t p illā supfluitates colere supzadicte ad cistin fell dirigunf. Et alia dirigit ad fundū sto'. Et ab ista vn⁹ ramus descendens diuidit in duas ptes quarū vna dirigit ad itestinū ieiunū. vt exprīse ponit Auic. 14. 3¹. trac. 10. c. 1. Et alia pars mittit nr ad intestinuz colon. vt ibi faciat stimulationē. quā cum natura nititur expellere feces cum eis exterius etiam expellit. ¶ Uene autez: que sunt inter stomachum t intestina t epar: per quas chilus ad epar venit: vocanf meseraice: t sūt multū stricte: que coopiunf pāniculis t ligamentis t carne glāduloſa cū q̄b⁹ pāniculis t ligamētis itestina cū dozso liganf. Et in istis venis mesaic⁹ est virtus ppatoa t aliq̄l digestiua vt citi⁹ chil⁹ ibi ppat⁹ a vtute epat in san. uertat. t b̄ exprīse ponit B⁹. 4. de iuuamentis mēb. t Aui. 14. 3¹. ca°. p°. Et vltra dicit Ba⁹ in loco allegato sic. Et dico q cū pp quas vene per quas ascendit cibus a stomacho t ab oib⁹ intestinis adunatur ita q ex eis fit vna venz:

que dr̄ porta epat. Deinde ꝛ ista vena diuidit̄ intra epar in mltas venas. ꝛ est cā vt plonget via cibi in epate ꝛ pficiet̄ ei⁹ mutatio in sanguinē. Sūt aūt Sa⁹ pcipue q̄rto de iuuamentis mēbroꝝ rū in colūna. 6ª. Nec aūt vena vocat̄ porta. qz p ipsam tanq̄ p portā subitrat totius corpis nutrimentū. Jn epate aūt nō est tāta cōcauitas ad chilū recipiendū ꝛ ad ipsuz in san. mutandū. ꝑ dicta vena diuidit̄ in mltas strictas venas q̄ sunt subtiliores q̄ mlte alie vene corpis vt cū strictura ꝛ tenuitate vene ꝛ ꝓpinquitate carni epat̄ virt⁹ leui⁹ faciat suā operationē: ꝛ mutet chilus in san. Ex quo ꝑz q̄ ista actio est successiua: ꝛ nō simultanea. Alie aūt vene corpis sunt fortiores ꝛ spissiores i subaselli vt magis sint actionib⁹ exteriorib⁹ resistentes. Huius aūt vene portanarie interest attrahere chilū a venis meseraicis. interest ēt romoꝝ eius chilū dictū in san. trāsmutare. ¶ Alia vena alia vena oriť a gibbositate epat. q̄ vocat̄ porta: que suscipit san. a vena q̄ dr̄ porta. ꝛ fuit necessariū ponere cānales cole citrine post venas: ꝑ q̄s cib⁹ ascēdit a sto° ꝛ epate. ꝛ ante venas q̄ accipiunt san. ab illis ꝛ san. fit in fine purgationis: anteq̄ venit ad venā amplā. Et ꝓp hoc posite fuerūt iste cānales in isto loco. Ista sunt Sa⁹ in loco vltio alle°. Et hic ēt sunt vie per q̄s mittitur aquositas ad vesicam. Et postq̄ iste vene fecerunt actū suum. i. depuraverunt san. a co. ꝛ mlia ꝛ aquositate: mittunt illū ad venā āplā. qz ibi ēt suntvie ꝑ quas superfluitas mlie mittitur ad splenē. Et a vena ampla sanguis. i. massa sanguinaria ꝑ totum corꝑ per suos ramos ram iferi⁹ q̄ supius seminať. Et dicit ibidē Sa⁹ q̄ si ista vena āpla in sua radice. supple patiť aliquā occasionem nocumētū oib⁹ venis corpis iferť. Jsta aūt vena ꝓcaua in sua ramificatiōe stricta est ꝛ gracilis sic alia vena vocata porta ꝓp eandē cām Dicit ēt Sa⁹ in. 4°. ō iuuament̄ mēb. q̄si colū° 7°. exequēdo anathomiā ꝛ vtilitatē ptiū epatis q̄ epar est copulatū cū corde. Nā sic visus est in 3° li° in c°. p°. vn⁹ ram⁹ vene ample q̄ pcedit ab epate: ingrediť ꝑ dextrū orificiū sub auricula dextra cordis. ꝑ quē ramus fit attrac° sanguis ad dextrū vētriculū cordis ad nutrimentū ei⁹. ꝛ vt ex eo faciāt spūs ꝛ san. arteriale. Ex isto ꝑz q̄ magna iniuria fit cordi ꝛ arterijs: ꝛ toti vite hūane: q̄n istud nutrimentus nō est bonū nec a bonis nutriētib⁹ gñatus. qz nec bon⁹ sanguis arterialis nec boni spūs ex pessimo chilo gñari valebunt. sicut bonum arcū ex pessimo ligno fieri est impossibile.

¶ Capitulum. 2m. de mala cōplexione epatis.

Par e ticut alia mēbra officialia pōt pati triplex genꝰ morbi. ſ. morbos cōsiles officiales ꝛ cōes sic ponūt autores. ꝛ Cōstitūnus in viatico. Prio ꝓsiles: qz mala cōplones cal'am aut fridā hūidā aut siccā. simplices aut cōpositas. Sic pōt pati. 8. gña malaꝝ cōplonū seu. 8. spēs. 4. simplices. ꝛ. 4. compositas. Pōt ēt pati morbos officiales. qz mēbrū iniq̄ titate dīnuta vel augmētata. Et pōt pati morbū in meatu qz opilationē. Pōt ēt pati morbos cōes. qz solonē ꝓtinui. vt ēvuln⁹ ercoria⁹ vel abza°. ꝛ filia. Pōt ēt pati morbū in quo. 5. gña morboꝝ repiunť. sic ēt apa cal'm aut frigidū ꝛc. ¶ Primo ēt de mala cōplone cal'a est dicendus. Mala cōplo cal'a epat̄ pōt br̄e cās ꝓmitiuas aītes ꝛ cōiunctas. Primitiue pōt esse itensus calor aeris vl' nimi⁹ labor in estiuo tpe maxie fine potu. nimi⁹ cort⁹: applica° calefactoz ioꝝ multoꝝ in latere dextro vel finistro vel in me° vētris pp colligantiā. sicut sepe accidit mlieribꝫ hñtib⁹ dolores matricales vel hñtibus yliacā vel colicā passionē. ad q̄m calefactionē ꝛ calefactoꝝ freq̄nt̄ apponē epar calef': ꝛ vrina tingiť vt iam visum est in 4°. li°. ī ca°. de yliaca in declaratiōe ꝑ⁹. ¶ Cāe aītes sunt bu. cal'i gñati in epate vel in corpe exītes. sil'r chim⁹ multū calidus gñatus a calidis cibis. vt est frequēs vsus allioꝝ ꝛ cepaꝝ ꝛ sinapis ꝛ spērū calidaꝝ: vt est zinzi⁹ ꝛ piper ꝛ vinū purū forte ꝛ vi^m speciatū ꝛ filia. Egovi di hoiem iuuenē qui trīa comedit de zinzi^re. vi ridi cōfecto in cōserua q̄ epar suum intannus fuit supcalefactū q̄ nunq̄ ampli⁹ ad tēperamentū vel ad sanitatē potuit deuenire. ¶ Cā cōiuncta est illa q̄litas ītroducta in chilo vel in hu. vel in epate vel ab altis causis: siue sint ꝓmitiue siue aītecedētes. nā ista trīa calefacit epar: q̄ mala cal'a in eo introducit̄ cōplexio. Mala ergo fria fit a causis ꝛ altis istis ꝛ cās ꝓmitiuas seu ꝼm cās ēt aītes ꝛ ꝓiunctas. Et fit al'n ꝓp fridītatē mēbroꝝ circūstantium: vt dicit Sa⁹ 5°. de interioribus. c. 7. sicut est splē sto⁹ inteſtina ꝛ marie renes. Si enī ista fuerit frigida: infriant meseraicas: deinde alis venas epatis deinde substantiam eius. vbi supra.

Signa male cal'e satis bñ ponuntur ab Auí. ꝛ Constantino in nono sue theorice. Et sunt ablatio vel debilitas appetitus: ardor: ꝛ sitis nimia. Et q̄n ē cuz materia adest vomit⁹ coleric⁹ aut viridis sic succ⁹ porꝛ al'n nausea ꝛ oris amaritudo aliq̄ ego cir

Digitized by Google

ma colericavrina ru. Et qñ est cū mā ē subtilis et qñ est sine mā: est facilis casus ī fe. acutas pulsus velox ⁊ frequēs ledit a calis et iuuat a frigidis: ⁊ vtplu^m hñt egōnē cholicā maxie qñ ibi est mā. ⁊ si ibi nō est mā: egō ē ficca adusta mimis ⁊ lingua ⁊ labia ficca ⁊ aspa corpus macerat. Et si ē iuuenis choleric⁹ vtēs regie calefaciēte. vel exercet se in arte calefaciente vt est fumari⁹ vl faber. ⁊ si itinerauerit p cal'a loca in tpe estiuo. ⁊ de alijs. Ista cū illis insimit malā ꝓplοem cal'am cē in epate vel oia vel aliq ex eis. ⁊ cū hoc color faciei est citrin⁹ ¶ Scias b: q qñ ꝓplο epat cal'a nō multū excedit in calitate gñat cholerā. Et qñ est in eo mala cal'a multū intēsa ⁊ extēsa: gñat mlas ⁊ egri. q a mlia gñant: vt est mania mlia aliqñ lepra. Ultra signa iā dicta calitas tactus sup regionē epat inuenit: ⁊ man⁹ cal'e p̄cipue dextra. ¶ Signa male frie epat tale nullū de sup̄dictis signis hȝ ñ hȝ linguā ⁊ labia alba. nec sitit. ⁊ pauc⁹ san. in epate eius gñat. corº colº ⁊ bu. q gñat ē flāticus: q multū de flāte in eo gñat. corº colº. aliqñ ad nigredinē: aliqñ ad viriditatē. aliqñ ad colorē marmoreū: aliqñ ad colorē fisticalē: sic dicit Const. in. 9. sue theᶜᵉ. Et qñ ista fria incepit: nimiū hñt desiderium nec cadūt ita sepe in fe. nec egō hȝ malū odorē. ibidē. Pulsus tardus tact⁹ fridus vrina remissa san. est ḡssus nō potēs currere p venas sicut incaustū ḡssum nō pōt currere p papirū Et scias q in pⁿ ist⁹ male ꝓplois frie nō fit fe. ñ post q̄ pseuerauerit aliqñ arripit a fe. p̄ prea q: sā. q ē in epate corrūpit. vt dic serap. ¶ Et nota etiā q si epar est cal'm: veᶜ mebaice sunt late. egō erit ficca q: fit magna attracᵒ ⁊ efficacº hūiditat chilose rōe cal'i ⁊ rōe latitudinis viarū. Et si epar est cal'm vl frīm mebaice opilat vel stricte. egō est hūida: q: q̄ debet attrahi p nutrimēto: exteri⁹ cū fecib⁹ diriuat: silr qñ ꝓtus attractiua ē ōbilis egō ē humida: q: ep nō pōt attrahere succositatē ad se Et si ei⁹ attractiua est multū fort: mlū attrahit de succositate. ⁊ egō remanet ficca. ¶ Sig male ꝓplois ficce. ista gñat hu. ḡssos ⁊ ficcos iō facit ficcitatē in lingua ⁊ in ore ⁊ adest sitⁱ. Et si cal'as ei copulet: ista intēdunt: q: ficcitas auget p cal'itatē ⁊ calitas fortius opat ī ficco cū ficcitas sit luna calozis ⁊ totum corpus est ficcū ⁊ fuscū: ⁊ pulsus dur⁹ ⁊ egō ficca ī ipa q̄titate. ¶ Mala ꝓ hūida epat facegōes hūidas ⁊ remouet sitim ⁊ facit istatōes faciei oculoꝝ ⁊ molliciē carnis ⁊ ypocūdrio rū: ⁊ nō adest corpis extenua°. et in eo gñant hu. aq̄si. iō adest hūiditas ligue ⁊ oris ⁊ albe colozis. ⁊ qñq ē cū eo citritas pauca. Et si ibi est frig⁹ cū hūiditate declinat color ad viriditatē: ⁊ vtplⁱᵐ isti hñt corp⁹ debile ⁊ laxū ppter malicia q̄ sequit hūiditatē. vt dicit Alui.

Pronosticatio talis est p° cū gatotū corp⁹ p nam epat imutat. 2. aph. 5°. 18. Et eoꝝ q nutriunt ⁊c. Si g corp⁹ est hūidū ⁊ caliginosum pnosti ca q epar est hūidū posito q bonovtat regie ⁊ de alijs. ¶ Scō cū gal. meg'. pticula. 2. qsi col. 4. necesse est enī vt sto⁹ ⁊ epar digerant ci bū ⁊ pparent vt fit mā toti⁹ corpis nutrimentum. ⁊ ideo epatis ⁊ sto' defect⁹ ducit egrum ad pditionē. ibidē. Et ideo in egri. istoꝝ cū in pn° sunt: multā nō inducit molestationē: sed paulatim subintrāt. Lauendū est ne tales fūditus radices emittāt: qs postea nemo valeat extirpare. ¶ Tertio cū Const. in. 9. sue theoᶜᵉ Qui patiunt malā ꝓplοem cal'am epat facil⁹ cadūt in fe. acutas vel in ꝓsumptionē corpis et ethicā. ¶ Quarto hñtes epar supflue cal'm: si sint cholerici ⁊ macri caueāt a lepra maxie si impetigines ⁊ furfures frequēt in eoꝝ facie ⁊ corpe inueniant. Sinia est Bern. de gordonio ¶ Quito cū ꝓpter istas malas epat ꝓplones p multū tps durātes eius digestiua ꝓtus debilitat ⁊ aliqñ corrūpat: necesse est achochimiā vel ydropisim vel alias malas egri. deuenire vt fūt scabies ⁊ lepra gñari. Et ꝑm diuersitatē ⁊ gdū corruptois vl debilitat. ¶ Sexto hñtes epar calidū ⁊ sto^m frigidū ncrio multitudinē hu. crudoꝝ et flāticoꝝ ī vēis eoꝝ possi debunt: q: ibi magne q̄titat chili impfecte digesti fit attractio ⁊ erroꝝ in pma digōne factus nequaq̄ p scdam emēdat. ¶ Septi⁹ psecutiue cū arnoldo in suis ambis sic. Quibus cūq epar est cal'm ncē ē chimos corpis q̄to cūq crudi extiterint aliqualiter esse acutos ¶ Octauo in hñtib⁹ epar cal'm ⁊ mebaicas latas: vtplurimū ficce fūt egōes ⁊ quasi aduste ¶ Nono q̄buscūq veter fuerit ostipat⁹ ⁊ chimi crudi atq acuti in venis eoꝝ multiplicāt vtplurimū scabie veranē ⁊ immūdicijs cutis ¶ Alia multa alia pticularia ⁊ mala parant epatis si eis citissime nō succurrat: vt fūt spēs scabiei impetigines ꝓpigines pzuri⁹ gñalis ⁊ pticlaris formica ⁊ furfures ⁊ herispile fe. corpis ꝓsumptiue ethica ydropis ⁊ filia hȝ diuersitatē ꝓplonis ⁊ durationis eius.

Curatio male ꝓplonis epat. Añ pticulare cura p̄mittēdi fūt aliqui gñales cañ. in curatōne epaticoꝝ ¶ Primus

Digitized by Google

sumit a ga.1.ampho.d°.21.Quecū ꝯ educere opꝫ.Si in epate sunt chimi morboꝝ gñatim quos purgare necesse sit ꝓuemēs locꝰ erit stoꝰ et inferioza melioza sunt cū egōnibꝰ ꝙ supio ra cū vomitu.¶ Scōs sumit a Ba.in.3.megᵗ. ꝛplo epatis stoᵒ patᵉ cozrumpit.chimꝰ enim a stomacho cozrupto veniēs cozruptꝰ est.ido stoᵗ ꝛplo ꝓcorrigenda est si epar volumꝰ emē dare.Dic habes ꝙ chilus in stoᵒ ⁊ in intestis indebite coctus vel cozruptus in epate cozri gi nō valebit.¶ Terti? sumit ab Aui.in.14.5ᵗ in ṁonevli ⁊c. Cōuemētioz hoza ad sumēdū in potu medicinas egriᵐ epatis est illa in q̄ totus chilus q̄ ad ipm ex stoᵒ ⁊ intestis pene trat est iā digestꝰ ⁊ expulsus ⁊ est hoza int surrectioctionē a somno ⁊ hozā balneatois. Cūc em extima venas epatis ⁊ meḃaicas foze eua cuatas.⁊ iste est bonus cañ.in administratione digestiuoꝝ ⁊ apitiuoꝝ ⁊ ꝙfortatiuoꝝ mēbroꝝ interioꝝ.¶ Quartꝰ epar caᵐ nō est tm infrigi dandū ꝙ pa.ad ydropisim ꝓducat.nec friduꝫ epar est tm supcalefaciendū ꝙ hoiem ꝓducat ad ethicā ⁊ arefactionē. Cōuenit g̃ scire eius nālem ꝛplꝰoem ⁊ calefaciēdo vel infridando in ipa sp ṁanere.¶ Quitꝰ cañ.mālis cā egri tudinū epat in ꝓcuitate eiꝰ exns facilius et ꝓuenētius cū vēris solone educef.q̄ autē in gibbositate ꝓtinef rectiꝰ cū diuretic ꝙ vinam euacuaf.¶ Sertꝰ trabit formalr a gal.megᵗ. ꝓticula ṁa.In epate ẏo vel oze stoᵗ nascē apata cū dissolutiuis ⁊ mollificatiuis sine cō mixtione aliq̄rū stipticoꝝ ⁊ ꝙfortatiuoꝝ mo lestissimū est curare.solis em̄ mollitiuis ⁊ api tiuis ẏt epat ⁊ stoᵒ deficit q̄b defect al.ncērio ꝓit vbi.ō.Aui.aūt in loco alleᵉ ampliat istum cañ.ad egri.māles ⁊ apostemosas ⁊ opilatias ¶ Septimꝰ subtilis sube ⁊ ꝓfecte ꝓtritionis ⁊ puluerizatiōis oꝫ eē epaticas medicinas siue sint cale siue frie:vt ad ipꝫ epar citiꝰ ⁊ ꝓfectiꝰ possint penetrare.¶ Octauꝰ est ga.megᵗ.ptᵃ ii.quasi colū°.7.Si epar aut stoᵐ debilia vo lueris cū stipticꝫ ꝙfortare:misce cū eis amara nā amara stiptica faciunt penetrare vsq; ad cozpis interioza ⁊ itelligit ꝙtū ad epithiata ⁊ ꝙtū ad medicinas ꝓ interiꝰ sumptas in se. vñ si vis vt stiptica cozpis interioza penetrēt eligе ea in q̄bus est aliq̄ amaritudo..¶ Nonꝰ est Aui.in fine caᵗiā alleᵗ.Omis q̄daꝫ endiuie spēs,ppe amare q̄ ad rubedinē declināt ꝙferт lesionibꝰ epat calefacē q̄dā cū firuᵐ acetoso in friatis aut cū melle ibidē.¶ Decimꝰ est Aui. ibidē.Carnes limaciarū lesionibꝰ epat ꝙferт ꝓ tota ꝓperate.⁊ ex isto notaf ꝙ ꝓlumptis ex epatis calitate ꝙplᵐ sunt iuuatiue.¶ Andeꝛ cimꝰ epati discrasiato marie ex cā cala lenia cartatica sunt tribuēda:q; fortia carnes tene ras cito debilitāt dissoluēdo.¶ Cura ꝓticula ris malarū cōplonū epat. Pꝛio in cura male ꝛplonis epat ē nob tripleꝛ intenᵒ. Pꝛima est ꝙ si ibi est mā.ꝙ euacuef cū medicinis infra noiat.Scōa ē alterare illā malā ꝛplonē.Ter tia est ꝙfortare. Pꝛia cōplef cū stōia et debet purgatiōibus. Scōa cū medicis ꝓꝛis illi di scrasie ⁊ causis eiꝰ obuiare. Terᵃ ꝛplef cū aro matic calis vel fris ṁa discrasiā vel etiā cum stipticis mixtis cū alterātibꝰ reiꝰ sua qlitate nā flc scriptū est in mulᵗ locis vbi de passioni bus stoᵗ ptractatū ē:ꝙ in epat ⁊ stoᵗ passiōibꝰ in assumpt interiꝰ.verūetiā in exteriꝰ applica tis i cā ca.arōtica fria ⁊ stiptica ⁊ i fria aroti ca ⁊ stiptica cala debēt canonice mistrari:q̄a nō solū opꝫ nos ꝓcedere ad cāe egritudinem faciend remotionē:q̄nimo insistere debemus modo supdicto ad discrasie remotiōes ⁊ alte rationē ⁊ ꝙfortatoes mēbri lesi ꝓpe.si meᵐ ē ꝓncipale vel ei ꝓpinquū vt hēant opatoes et ercere q̄ toti cozpi videf esse nccria vt in stoᵒ apꝛobef.¶ In ṁis g̃ consideꝛef si ibi ē mā ca.vl san.cholericus.⁊ tūc ſ fiōia de epatica dextri brachij. Ista em̄ vꝫ ad expellēdū mām ⁊ alterandū. Si tm̄ ibi eēt magna siccitas vel ariditas cū calitate frenū cholere nō eēt aute rendū.¶ Deide ſ talꝰ fiꝰ in mala cala epat q̄ vꝫ ad infridandū ⁊ ꝙfortandū ⁊ apiendū que aptio est nccria in oibus epatis egritudibus. vt dicit Serap.⁊ qz in endiuia oia ista repiūt ſ baḃ de ea.ſ.end agrestꝫ ⁊ ortolane añ.ʒ.iiij rostri porcini lactuce portulace acetose epati ce summitatū papaueris ⁊ scariole añ.ʒ.ij.et ḃ.flozꝫ nenuf.ʒ.j.et ḃ.roſ.ru.ʒ.j.iiij.se.fridoꝝ mioꝝ sanō al.⁊ muscat berberis sumach spo dij añ.ʒ.ij.abfinᵗ.3.iij.viᵗ malozꝫ gnatoꝝ aceti al.añ.ʒ.ij.pāis zucᵗ.ℏ.j.et ḃ.ſ.firꝰ clarificatꝰ def cū aqua ptisane cuꝫ q̄ sint cocta duo pira diuisa in fructis cū suis pꝛsomatib. Iste firꝰ refrigerat epar ⁊ ꝙfortat ⁊ vꝫ in tertiana.vꝫ oriza³ ⁊ firꝰ acetosus ⁊ violᵗ.⁊ firꝰ de ribes diꝰ in clarificatiōe,ponant roſe ⁊ spodiū ⁊ sanḋ. Et vꝫ firꝰ de aqua cucurbite posite et cocte in furno cū zucᵒ.¶ Et si mā cholᵉ³ videf supabū dare purgef cū hac decoctōe.ſ.flozꝫ bozagis et buglosse violᵗ.se. end passularū cū toto.añ. ʒ.ſ.cassieſ.mundate.3.iij.tamarind.3.v.reu barᵗ electi.ʒ.ſ.fiat potus def in auroza. In ta maridis est ꝓperas in materiꝫ calidis epat quis purgam;ꝫ cuꝫ sua frigiditate refrigerꝫ

¶ Fiat ēr tale electuariū ꝓfortatiu.ʒ.℞. pul'. triasand.ʒ.iij.pul'.diagragā'fri pul'rosate no nelle.añ.ʒ.ij.ſpodij.ʒ.j.berberis.ʒ.ß. ſpice'.ʒ. j.ſerue rob.ʒ.j.ʒuc'panis ḡrt.iij. ſ electua'' ad modū ʒuc'rosati:q; magꝭ vʒ q̄ ſi ʒuc'' capʒ aliq̄d de calitate ignis in infuſione. ¶ Si ꝑ ſ dicta nō ꝓfecte ifrigideſ ſ tale epithima.℞. aq̄ enō aq̄ rob.aq̄ acetoꝫ añ ḡrt.j.rob. berberis ſumach ſanō.al.ꝛ ru.ꝛ muſcat.4.ſe.frioꝝ minoꝝ.añ.ʒ.ʒ.j.ꝛ ß.miſceanſ ꝛ ſ epithima ad dendo aceti al.ʒ.ij. Poztulaca piſteſ ꝛ cum eo epar empleſ ꝛ vʒ.pñt ēr fieri ēpl'a ꝑm Serap. de ſucco herbaꝝ fridaꝝ ꝛ de ſucco pāpinoꝝ vi tis ꝛ iſtis friſ ꝑm ipſum dʒ miſceri ſolū ꝛ ſpi ca ꝛ maſtix.ꝛ vʒ oleū de citomjs ꝛ oleū mirti num ꝛ filia odozifera ad ꝓfortandū cū ſupio ꝛib' friſ cōmixta. Iſta eni ꝑm Rab.ad Almā ſozē debēt poni actu fria ſupra regionē epat poſt purgationē ma'.q; alſ illa materia ꝑ an tipiſtaſim cōfortareſ ꝛ augmētareſ.ꝛ cū incipiant calefieri remoueant ꝛ alia ſupponanſ. Dic tñ eſt intelligendū q̄ iſta epithimata ta liter regulanda ſunt q̄ pect' nō inferetur ꝛ ſe quatur tuſß. vt ego vidi frequēter valent et tā trociſci de berberis ꝛ de canfo'':ꝛ ſpo'ꝛ ſil'es. ꝛ ſi fuerit tuſß miſceatur diadragagan'' fim ꝛ diapenidion ſine ſpēbus. ¶ Vel ſ rales tro ciſci quos ſcripſit Daly in iſto caſu.℞.gūmi ara.ꝛ dragagan'amꝫ'añ.ʒ.j.ſucci liq̄ris.ʒ.j.ꝛ ß.ſ trociſci ꝛ denſ cū ſirupo nenuſ vel viol'. vel rob. Vel fiant iſti trociſci ex deſcriptione Daly qui valēt ad dolozem epatis factum a caloze ꝛ ad ma laʒ cal'am eius.℞. rob.ru.ʒ.ß. ſe.cucumeris citrulli ꝛ cucur''.añ.ʒ.iij. lacce munda''ſe.poztulaq̄.añ.ʒ.4.cuſcute.ʒ.iij.ſanō al.ꝛ ſpodij iuiube cicozee reub.ſe.fen'.añ.ʒ.ij. ꝛ ß.ſ trociſci ꝛ ſumanſ cū aqua endō.al's cum aqua iuiube.ꝛ ſi fuerit tuſß addaſ liquiris.ꝛ ſucci eius gūmi ara''ꝛ dragagā'amidi añ.ʒ.j. ꝛ ß.paſß cum to''.ʒ.iij.Et ſi ibi fuerit opilatio addatur apium:q; aperit opilationes ex qua cunq; partiū ſiue ſint in gibbo ſiue in ſima.ſi cut dicit Aui. ¶ Et in iſto caſu vbi eſt opilatio ſ fic.℞.ſucci endō ſucci ſolatri ſucci allzelzēgi añ.ʒ.ij.ſucci coziandri hūidi ſucci fen'.añ.ʒ.j. ꝛ ß.croci.ʒ.ß.detur in potu:q; ꝑm Aui. aperit refrigerat ꝛ confortat. Itē rob de citomjs ſto machum confortat ꝛ viſcera ꝛ epar vt ponit Debe''. Et rob de piris idem opaſ. ¶ Secūdo valent trociſci de berberis.quozum hic eſt ꝓ mptio ꝑm Rab.9.Almanſ.℞.ſucci berberis vel ſe.eius ſi non habes ſuccum.ʒ.10. ſcariole ꝛ citruli ꝛ poztulace añ.ʒ.iij.rob.ru.ʒ.ij.reub. ʒ.j.fiant trociſci detur aureus vnus cū ſirupo acetoſo facto cū ſuccaro vel cū ſucco ḡnatoꝝ ¶ Tertio duo aurei ſperagozum cum ʒuccaro in aqua frigida ſumpti conferunt in mala ca lida epatis. ¶ Quarto cucurbita viridis ponatur in furno calido poſt panis extractionem. Extrahatur cucu.ꝛ in fundo ſ foramen ꝛ ex trahatur aq̄ ꝛ illa aqua cōmixta cum aq̄ endō ꝛ ʒuccaro ſ ſirupus vel ex ipſa ſola. ¶ Quito valet vinū granatoꝝ. ¶ Sexto valet lac vacci num a quo extractum eſt butirum. ¶ Septio vſus endō ſole vel mixte cum tarayacon quod eſt ſcariola ꝛ lactuca cum aceto limphato va let multum in mala ca.epatis.

Dieta in mala cōplone calida epat aut ibi eſt fe.aut non:ſi ibi eſt fe.rega tur vt febzicitans cū auenato ꝛ ozdeato ꝛ aq̄ ozdei ꝛ nō bibat vinū niſi multū ſit limphatū Comedat olera ex lactucis ꝛ poztulaq̄ ꝛ agre ſta ꝛ fruſtis cucur''.ꝛ nutriatur pullis paruis cum agreſta ꝛ ſimilib'.ꝛ comedat lac amigō coctū ꝛ in nullo caſu cōpetunt electuaria ſiue cōfectiones cum melle facte nec cibaria cum ſpeciebus condita. Si vero fe. non affuerit ꝛ ille caloz ſentiatur ꝛ foztis adeſt ſitis ꝛ aliq̄ veſtigium ſcabiei ſicce cuꝫ puritu. Pzo cibis damus lactucam ꝛ endiuiaʒ ſimul mixtas cū aceto limphato.ꝛ damus pullos gallinarū ꝛ perdices maxime iuuenes ꝛ aues puas bullitas cum agreſta ꝛ paruo mutone. Et dam' ſi militer ozdeatū ꝛ auenatū ꝛ capzetū ꝛ vitulū ꝛ extremitates eoꝝ cum aceto ꝛ ſucco limonū ꝛ citrangulozꝝ. Et cōcedamus eis ſtōs ꝛ extre mitates auium mozantiuꝫ in aquis. vt pomꝫ Aui.ꝛ iubemus eos vti liamacijs puis in ca pſulis exſitibus q̄bus libēter interdū veſcunt cathala'.ꝛ pcedim'piſces ſquamoſos de aq̄s mūdis cum petro ꝛ aceto.ꝛ de herbis ſumant endō ſpinarg.lactucas poztulacā coziandō.ſca rioſ cū puo petro.ꝛ fen'ꝛ apiū ꝛ de fructibus ſumant iterdū cucu.melo.ꝛ amigō.ꝛ pſica ad repmendū caloꝛ ꝛ pira ꝛ cocta''ꝛ po'odozife ra ꝛ coꝛna ꝛ fraga ꝛ fruct'in q̄bus eſt aromaſ citas ꝛ paſſulis cū arill'. de fructib' tñ parum comedāt pp opilationē quā timem'. Laueāt a cibis ꝛ herbis calis.vt ſunt cepe allia poꝛꝝ ꝛ filia. Laueāt a pane azi''ꝛ carnib'groſß ꝛ ca ſeo lacticinijs ꝑter lac vaccinū acetoſum a q̄ exctū eſt butiꝝ ꝛ nō ſumat amn nec rſum. Et q̄litercunq; ſit indigeſtio ꝛ opilatio euitetur.

Mala aūt frigida epatis cōplo ſic cura tur. Primo pſidera ſi ibi eſt mate ria frigida ꝛ illa poſt digōnem expellaſ.vtaſ

Digitized by Google

ergo in ꝑmis ad digerendū ⁊ ꝓfortandus fir° de absin° vel ℞ ēt sirupus quē ponit Aluicē. in maiori pte qui digerit malā frām in epate ⁊ ipsa caleſ ⁊ ei⁹opilationes apit ⁊ ipsius ꝓfortat cē. ℞. mediani coztiq radiq apij fe' pe°. añ. m.j. eupatorij absin' costi dulc. ⁊ amari arist. long ⁊ rotū. añ. m.ß. se. apij ⁊ fen'. mastic. añ. ʒ.ij. lacce calami aro^ci squinati. añ. ʒ.iij. spice' ros. ru. añ. ʒ.j. ⁊ ß. coquant in aq̄ ⁊ addantur mell' ⁊ ʒuc'. añ. ℔'. j. ℞. fir?. ℂ Ego vo ꝑ pauper facio sic. ℞. coztiq tamarisci raz apij ⁊ fen' ⁊ per° gramis. añ. m.j. saluie mēte ylopi ʒinʒim buj cicozee costi dulcis abzotāi absin' scolopē drie end agrimonie. añ. m.ß. vini al. vel clari lotū vnū aq̄ font lotū ß. mell' deſpumati. ℔'. ij. ⁊ ß. ⁊ addat se. per°. anisi maratri. añ. ʒ. j. coquant lento igne ad ꝓsumptionē tertie ptis. Et patiens q̄ est debilis in ascēdēdo q̄dus discoloratus. ⁊ vrina ei⁹ est subtilis ⁊ aqsa ⁊ nō pōt opari nec ascēdere a basso in altū. imo vī ei ꝙ tibie deficiant q̄ bñt ēt malchiron vtant isto potu nā apit ⁊ calefacit sto^m ⁊ epar ⁊ splenem. Ego frequēter vsus fui eo in opilatione ⁊ mala cōplone istoꝝ mēbroꝝ ⁊ nihil meli⁹ b medicamine potui iuenire. ⁊ oz reiterari q̄ter aut quinquies ⁊ fine dubio facit pauperem vigoze recuparevt panē suū lucref: ⁊ si hūerit aliqs denarios aliq̄d de squinato folio ⁊ amedos ⁊ siseleos ⁊ de spica' dicto potui sup adiungatur ⁊ erit opus ꝓfecti?. ℂ Post digōnē materie si aliq̄ ibi fuerit purget sic. ℞. polipodij q̄rq passb. cū toto. añ. ʒ. j. floꝝ viol. ⁊ bozagis ⁊ buglosse ros. rub. amisi carui añ. ʒ. j. spice'. ʒ. ß. ℞ decoctio in qua dissoluaf coztícum mirab. keb. ℥. j. tempent ꝑ ser hozas. ⁊ post fortē fricationē colent ⁊ mistrenf. Et si nō est sat laxa tiuū addant diacartami. ʒ. iij. aut. iiij. Ut pur get cū his pill'. ℞. coztiq mirab. lzeb. ʒ. ij. agarici turbith. añ. ʒ. j. mastiq ros ru. lacce ablute. añ. ʒ. ß. aloes. ℥. ß. ʒinʒiberis. reubarb. añ. ℈. j. absin'. ʒ. j. succi absin' q̄s sufficit. ℞ massa ⁊ dētur. ʒ. ij. vel maꝝ vel minus ꝑ valitudinem egrotātis. Iste pille laxant ⁊ cū hoc ꝓfortant. ℂ Purgata mā alt'eref cōplo frida sumendo electua' cali. pl'ueres ⁊ filia lapproꝑata vt est aromaticū nardi^m hebe° ⁊ oyalacca ⁊ diacucurma ⁊ aromaticū rosatū ⁊ filia diaspinatū. vz ēt ʒinʒi' ꝙditū cū aq̄ decoctionis radicis ⁊ se minū apitiuoꝝ quā ponit Rab. Et vz diareu barbarū dianisuz diagalangā ⁊ filia. Et dētur trocisci ros. ⁊ pul'. dicti in. 4. c. 4^l. lī'. in cura male cōplonis fride sto'. Dent ēt trocisci de reubarbaro quoꝝ hec est recepta. ℞. spice' suci eupatorij vl' agrimonie. succi absin'. se. fenic. anisi. añ. ʒ. ij. reubarbari. ʒ. x. ℞ trocisci pondez rantes aureū vnū. def. j. oi mane cū aq̄ distilla lata vel decoctionis mēte ⁊ absin'. ℂ Supra regionē ꝟo epar ℞ vnctiones cū oleis calidis ꝓfortatiuis: vt est nardinū camo^m anetinū q̄ bus misceaf aliq̄d de oleo ros. Epithimata ⁊ empla cal'a epati apponant vt sic. ℞. radicis yreos. ℥. j. mastiq melliloti. cardaōi amomi costi dulc spice' ⁊ celtri. folij eupato. absin' sq̄ añ. ʒ. j. berb. epatice saluie ros. rube. añ. ʒ. j. ⁊ ß. olei nardi ⁊ aneti. ⁊ ros. añ. ꝙ suff ℞ empl ⁊ cal'n sup ep ponaf. Jn isto est calefac° ⁊ cōfortat° in qb⁹ firm epar delectaf. pōt autē addi armom^m ⁊ terebentia cera ⁊ samuc?. Uel pōt fieri tale empl ℞. spice' ⁊ celtice ros. ru. squinanti. cipi calami aromatici. añ. ʒ. j. ⁊ ß. mirre ℥. ß. mastic. ʒ. iij. murra dissoluaf i succo absin' ⁊ a^a pulueriʒata addant ⁊ ℞ empl'm ⁊ sup ꝛgionem epaf calīn apponaf. ℂ Et si p ista nō emendaf dent trocisci de lacca qui fiūt sic ℞ lacce reub. añ. ʒ. iij. spice se. apij ameos mastic sq̄nati se. iunipi. amigd. ama. costi amari rubee maioꝝ succi eupato' azari arist. rot. gētia' añ. ʒ. j. ⁊ ß. ifozmēt trocisci ad pōd?. ʒ. j. det' ꝙ cū apoʒimate de radicibus aperitiuis. in quo cōcordant Rab Haly. ⁊ Auicen. Cuius hec ē permixtio. ℞. mediani coztícis radicis fen' ⁊ apij. añ. ℥. ß. spice'. ameos eupato' absin' poli montani calami aromatici squinanti reubarbari costi. añ. ʒ. iiij. radicis rubee maioris. ℥. ij. coquātur in. 15. ℔'. aque vsq ad ꝓsumptionē medietat. ⁊ det vnus goboletus puus cū vno de trocisc supradictis in auroza post digōnē primā ⁊ scōam. ⁊ fine dubio valent multum ⁊ aperiunt opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ calefaciunt mēbza ꝑme ⁊ secūde digestionis.

Dieta in mala cōplone frigida epatis: comedat cibaria facilis digestionis. vt sunt ꝑdices pulli gallinaꝝ aues pue ⁊ captus lactans ⁊ vitul? colūbi turtures ⁊ ventres anseris. bñ cocti. ⁊ ista pent cū spēb⁹ odoriferis. ⁊ vtatur per°. ⁊ fen° ⁊ ysopo ⁊ abzota° saluia ⁊ basilicō ⁊ saturegia ℈ pillo costo dulci ⁊ oꝛigano ⁊ calamento. ⁊ spēs sint oꝛimum vtrūq galāga vtraq spica cinamo^m grossus. ʒinʒiber. garioff squinantū ciminū: anetū. Et vtat bono pane fermētato ⁊ bibatvi^m bonum matuꝝ claretū vel albū odoriferū. Jn tali ūq ℈titate ꝙ digestio non minuaf. Uitabit vina grossa aquā purā ⁊ ficerā ⁊ panē azimū ⁊ q̄d ℞ de pasta azima. vitabit oēs fruct⁹ vides seu recentes ⁊ oīa legumina brodiū stū. cicerū

Digitized by Google

fuscoꝝ alꝫ becutoꝝ ⁊ lēticulaꝝ cū mēta ⁊ petro ⁊ spica⁹ ⁊ galāg patū ē eis vtile. suba tñ dicroꝝ legumiñ postponēdo. vtatur ēt amigō dulcib⁹ ⁊ amaris ⁊ paīb cū toto. qz ꝓfortāt ⁊ ipinguant ep. vtaꝫ fistiū ⁊ limacijs iuuenibus cū fen⁹ pat⁹ ⁊ per⁹. nā isti fruct⁹ ⁊ limacie multū valēt in vtraqꝫ cāvt ponūt autores. nō comedat lacticinia nec carnes grossas nec cibaria opilatiua: ſ sp ad deopilādū dz eē cōsidera⁹. Et dicit Serap. qꝫ isti cōmode a piscib⁹ ⁊ fructib⁹ oib⁹ siue frīs ⁊ humidis dñt abstinere.

Cura male cōplonis hūide epaī. ista ātqñ magnificatur ⁊ supfluit pducit ad ydropisim carnosaz. Et iō vt dicit Valy dz curari vt ydropisis yposarcha. vtaꝫ ergo reb⁹ deficatiuis ⁊ attenuatis. Et iō multū valent trocisci de lacca q̄ hñt ꝓpetatē ꝺficcandi ⁊ de macerādi supfluas hūiditates. ⁊ iō macrescere faciūt pīgues. ⁊ cū hñt ꝓpetatē ꝓfortādi epar ⁊ apiunt opilatiōes ei⁹. Et multū dz fir⁹ de abstinētio ſm descriptionē mesue. vtaꝫ bonis cibis bone digōnis in pua q̄titate. q̄ qdē vtplimū fiunt cocti i veru vl̄ i craticula. Et oēs pisces ⁊ fruct⁹ hūidos repudiabit ⁊ offas ⁊ ni mū potū. Fiant empl'a ex reb⁹ deficcatib⁹ fine excessu calozis ⁊ fritaꝫ ⁊ recurre ad ydropicā yposarchā. ¶ Mala autē ficca cōplo epaī si p multū duraverit rps ducit ad marasmones ⁊ corpis deficcationē. iō oz vti reb⁹ hūectātib⁹ ex cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicīs ꝓgruī sine supflua calitate ⁊ fritate. Et bzeuī si ista mala ficca epaī fuerit cū calitate cureꝫ sicut curatur ferethica. ⁊ si iungaī cū fritate cureꝫ sicut curaī ethica senectus cū hūectātib⁹. ⁊ cureꝫ sic mala cōplo ficca sto⁹ vt dictuꝫ est in. 4. li⁹. ⁊ si sit fria ⁊ ficca cureꝫ cū calefaciētib⁹ ⁊ hūectātib⁹ ⁊ si fria ⁊ hūida cureꝫ vt yposarcha. ⁊ si cal'a ⁊ hūida cureꝫ cū infrantib⁹ ⁊ deficcātib⁹ tam in cibis qꝫ in potib⁹ qꝫ in medicīs ⁊ sic de aliis. ¶ Duo tñ in istis mutationibus dñt obseruari iuxta gñalē canonē obseruationū. Primū est qꝫ cū alterātib⁹ miscenda sunt aliqua stipᶜᵃ ⁊ odorifera epar ꝓfortanᵗ ⁊ aromatizāᵃ. Scōm est qꝫ in pmutādo ne excedam⁹ methas ne in ꝓfū icidam⁹ discrasiā illi⁹ quā pmutare volebamus: ⁊ nō ꝝficeī versus. Incidit in syrtis cupiens vitare caribdim. ⁊ vltra hoc ſm combinationem istaz dictaz malaz cōplonum ſ cōbinatio medicinarum dictarum in simplicibus complexionibus.

Declaratio In mala epaī cōplone. Primo sciendū ſm Sniam Ba⁹. 4. de iuuament. mēbroz. c. 1. in pn⁰. ⁊ in eodē. 4. c. 3. q̄ſi col. 5⁰. in illo loco q̄ dicit. Etiā declarauim⁹ qꝫ ipossibile ē tc̄. dicit ibi qꝫ ipossibile est qꝫ aliq̄ res ꝓuertaī ad ꝓfū dispōnes dispositiōi in q̄ pus erat nisi p⁹ transeat per dispōnes medias. Sed qz intentio nāe est de chilo facere sang. mediāte cōplone ⁊ suba epatis b⁹ nō pōt fieri subito. iō in venis meseraicq est aliq̄ virt⁹ gñatiua sang. ⁊ istevene gr̄a illi⁹ virtut⁹ alterāt id qꝺ descēdit ad eas cibo digō in sto⁰ ⁊ in intestis. Verba sunt pcise Ba⁹ in loco ꝓallegato. Et isto mō ps qꝫ in trāsitu chili a sto⁰ ⁊ intestis ad epar mediātib⁹ mesaicq qꝺ in eis recipit aliquā ꝓparationē. vt ex eo sanitus efficiaī. Cūm dr qꝫ sicut nutriēs in mastication aliquā suscipit ꝓparationē digōnis ita chil⁹ in trāseūdo p meseraicas aliqꝺ pn⁹ digōnis ⁊ ꝓparationē suscipit: vt a ꝑtute epatis facili⁹ ꝓuertaī. ¶ Notandū qꝫ quis sit dictum in signis male cōplonis caleˢ qꝫ egestio est sicca ⁊ adusta: ⁊ hoc verū est vtplimū. verūtñ aliqñ ista mala calˢa intñ mētaī qꝫ augmētat sang. ⁊ hūores ⁊ carnositatē epaī. ⁊ tūc ista expellūr cū egōne. qz iepti sunt nutritiōi. ⁊ tūc egō redditᵘ hūida qñ epar icipit adurere sang. tunc egestio est sicut fex vini. ¶ Tertio nota: qꝫ ſm Aui. qñ i epate ē adustio seu apa aut dubelati q̄ sūt apata magna ⁊ p⁹ cū egōne egredit aliqꝺ nocēs sanguineū grossum tūc illud est carnositas epaī iā putrefacta. vide g̃ qūo ep pōt emitti cuz egōne qꝺ est durū audire rōne subtilitaī ⁊ pstrictiōis venarū meseraicaz. Sed mlta secreta sunt nob⁹ occultissima q̄ ve sunt in ppaculo māifesta deo. B tñ fuit ptractatū in declaratiōe fluxᵘ vētris declaratiōe. 17. ¶ 4⁰ sciēdū qꝫ lz dictū est in ſignis qꝫ qñ adest mala fria in epaᵉ augmētaī appetit⁹ cibi: tñ qñ illa fritas ē ꝓfirmata ⁊ cōsecuta ē finē suū tūc appetit⁹ destruit qz ois mala ꝓplo fria mortificādo destruit appetitiuā ꝺtutē. sic dicit Aui. in loco palle⁰. ¶ 5⁰ ſm Arnol. in suis āpb. ē sciēdū qꝫ i qb⁹ep ē calˢ ⁊ sto⁹ fridus nccū ē venas eoz crudis ⁊ flatiq abūdare cbis pcipue si copiose reficiaīᵏ. nam cruditas chili p actionē epatis corrigi nō pt. ¶ 6⁰ nō ē ignorādū qꝫ quis intētio aliq̄rū sit qꝫ in illa mala cōplone epaī empl'a alterātia debēt supponi actu ca. vel saltē tepida timendo de opilatiōe ⁊ clauſiōe pozoꝝ ⁊ calozis fortificatione pp retētionē frōꝝ vapoꝝ: tñ ꝺcīū dicit Raſ 9⁰. almāsoris in. c. de doloze epaī dicit enī qꝫ empl'a q̄ ponūr sup ep qñ tepescere cepint remoueanᵗ ⁊ alia supponanᵗ. ⁊ i cū fria poni debēt actu cal'a. Cōtra p Ba⁰. 15. de

Digitized by Google

inge° ſanitat. c.6. vbi docet ponere ēpla actu cala ſup ap̄ate epat calido: que ponunt ad re percutiendū mām. Dico q̄ Ba². loq̄tur ibi de ap̄ate in declinatiōe. nā ſi in ap̄ate actu frida apponerent iā mā igroſſaret & forte lapidifi caret & nō poſſet reſolui. nos vo loq̄mur b de mala cōplone ſola ſine ap̄ate & poſt flōiam & purgationē m^c: & tūc ſufficit ſola altera° & iſta empla alterātia fria debēt poni ſtoma° ieiuno exīte ſm Daly in. 2ª pte regal diſpōnis li°. 7. Debet ēt poni poſt eñationē ma^e añtis & pleni tudinē faciētis & nō añ: vt docet Ba². 5°. teg¹. cañ. 16. ibi. Si g̃ totū cozp̄ fuerit plectoricus. ¶ Septimo notādū q̄ ex occaſiōe epat ſ. alīs fluxus ſan. & vn² eſt rube² & pur²: & iſte venit ex aptione alicui² vene ei². Alius eſt ſicut lotura carnis recētis. & iſte fit a debili digeſtiua eius q̄ nō pōt ipſius chilū in ſan. tranſmutare. nec virt² ſegregatiua ſeu expulſiua pōt ab eo aq̄ſi tarē expelliere vl ſegregare. Alius ē niger groſ ſus putrefact². & iſte venit pp ſolonē ꝓtinuat in eo factā: q̄ ſi pua ē curari pōt. ſi mag²: neq̄ q̄. q̄n nobile mēbrū eſt & ꝓncipale. ¶ 8°. cum Brñdo de gozdo° q̄rit. que cōplo eſt deterioz ī epate aut mala cala. aut mala frida: poſito q̄ eq̄lr diſtēt a debita & nāli cōplone epat. Si q̄ ad ſolā malā cōplonē dico q̄ ceteris paribus ſunt eq̄lis malicie. q̄ tps infractionis & cale factionis eſt vnū: vt dicit Āui. in. 4³. p¹. c.2. & Ba². 7°. de inge° ſanitat. & ſtat in rōne. q̄ ſūt extrema ꝓxia. Si aūt loq̄mur q̄tuz ad ſubam denſam vel rarā epat dr q̄ in ſuba rara epat calitas eſt deterioz. q̄ cali eſt rarificare. & ſic ſuba epatis magis rarificat & diſſipat. Sz fria cōplo in iſto caſu eſt minus mala. q̄ nō rarifi cat nec diſſipat ipſum ep ſic calitas verūtn q̄ calitas eſt amica nature & fritas ꝓxia nobis mēbra vicina magis ledunt a fris q̄ a calis. ip ſi epati exhibiti vel applicat. q̄ aūt mala cāl mala fria ſi eq̄lr recedāt a tpamēto ſint eq̄lis malitie: ps. q̄ ibi tarde curat de mala ca. ſic ō fri. dūmodo ſint ꝓfirmata. & fri. magis nocet q̄ ficca. q̄ vna eſt actiua & alia paſſiua. Ertiaz q̄ fri. cozrūpit digeſtiua: er q̄ ſeq̄tur ablatio nu trimēti toti cozpi. ¶ 9°. ſcīdus: q̄ q̄n in epate eſt pu² lapſus accītal: tūc idigem² modi³ medi cina & q̄tū ad gradū & q̄tū ad pōdus. Et b ē q̄n ego eſt ſiis cōplom epat. Sed q̄n lapſus accītalis ipſi² epat eſt mag²: b eſt q̄n egrit° eſt ꝑ cōplonē nālem q̄ eſt a ꝓcreatione tūc in digemus forti medi³ in q̄ric & in g̃du: q̄ tūc maioz eſt diſtan³ a nāli cōplone. Exemplus ſi ds hēat epar calm nālr a pn° ſue gñationis & incurrat accītalē calitatē tunc mioz ine fria in q̄tate & in g̃du ſufficit: q̄ ſi ep eēt frigide cōplonis nālr & ſup caleferet. Sed ſi aliquis hret ep ca. accīalit & nō nālr: tūc debem⁹ eis uare medicinā tot g̃dib⁹ q̄t g̃dib⁹ mala cōplo accītalis eleuat. Et b eſt inte° Ba¹. i.5°. teg. ibi. Si. 10. quidē numeris &c. Et hec doctrina eſt multum generalis in ſcientia medicine. ¶ Lap^m. 3^m. de debilitate epat ſiue de epatic.

q. Damnis ſm q̄ dicit frater Jo. ianuē. in plo dia. oīs q̄ in epate patit poſſit dici epatic²: tm ſm q̄ dicit Āui. i. 14. 5. tractatu. 2. c. 1. epaticus eſt ille: in cui² epatis nibus epat & debilitas ablq̄ re mānifeſta aut ap̄ate ſupple puo aut dubelati. i. ap̄atib⁹. ma gnis. Et pp hoc Āui. & Seraꝑ. & multi alii fe cerunt vnum capitulum de debilitate epatis.

Cauſe debilitatis epatis. Dicit Āuic. q iſta debilitas epatis libēter ſeq̄t egritudines eius vt ſunt mala cōplo ca. aut frigi. & opilationes & ap̄ata & alie egritudines que in ſua ſuba continētur. Sed illud q̄d nūc intendim² magis eſt mala cōplo ſimpler ſine ma³: cuius ꝓncipi^m eſt duob⁹ modis. vel q̄ ipm epar eſt ꝓncipi^m ipſius male compl'onis vel ab alijs mēbris aliqua cā ei cōicat ex qua mala cōplo & debilitas manifeſte in eo generāt̄. ¶ Et pn^m mēbroz in iſto numero pōt eſſe ſto⁹ nā debilitas digeſtiue ſto¹ & inteſtinoz q̄ mutat chilū iperfecte digtū ad epar: ſicut frequēter accidit guloſis & ebrietatē cōtinuātib⁹ & potas tiones in lecto de nocte. Et hoc ēt accidit alis effrenatis cōua leſcētib⁹ habentas ſui oris in ci bo & potu ſapiēter nequeunt moderari. ¶ Se cundum mēbrum pōt eſſe fel. q̄ nō bñ mūdat ſang. a colera. ¶ Tertiū pōt eſſe ſplen. q̄ non bñ mūdificat ep a ſuꝑfluitate melā³. ¶ Quar tum pōt eē renes & opilatiōes eoz q̄ nō mun dificant ep pfecte ab aq̄ſitate ſan. ¶ Quintuz pōt eē matrix. nā pp nimiū fluxū mēſtruoſoz nō ſolū virt² epat: verūetiā tot² cozpis virtu tes debilitant. qd ēt omni ſanguineo & alteri fluxui ſupfluo eſt annexū. q̄n ēt mēſtrua reti nent vel emoz roy. ſan. epa. cozrūpit. & ſic ī eo ſequit mala cōplo & in cōmoda debilitas. ¶ Sextum pōt eſſe meſeraice & opilatio vena rū meſeraicarū & venarū per q̄s trāſit ſan. ad nutriendū inteſtina. Et hoc frequēter cōrigit in colica & yliaca paſſione. Oīa iſta pīs intro ducere mala in epate cōplonē & p ānis debili tatem. Et ſcias q̄ ep ſic & alia mēbra q̄tuo habet naturales virtutes. ſ. attractiū: retenti

Digitized by Google

ñt digestiuā ⁊ expulsiuā: q̄ oēs sīl pñt debili tari vel vna earū sola vel due vel tres. Sīlr i eo pōt introduci alīq̄ de malis ꝓplonib⁹ q̄ iā in. c. qō iā añ ifīnd est fuerūt enūerate. q̄dlibz tñ ifīoz p sua signa poterit denoīari.

Signa debilitatis epat̄. Ut iā pfatū est epar in sua ñtute ⁊ membroz⁹ vicinantiū hz ſan. gñare. Cū g̃ epar ſanū⁊ hñ cōplonatū extiterit bonū ⁊ clarū ⁊ lucidū iā. in corpe gñabit. ipm quoq̄ corpus ⁊ faciem bono ſuffultiet colore ⁊ ꝑm idiuidui ꝓlones ⁊ eius cut̄ depſſitatē vl raritatē. Et ecōuerſo ſi epar debilis fuerit malū ſan. gñabit. malus ño ſang. vel aquoſus malū in facie ⁊ in corpe generabit colorē. Vnde Ga. aucte ypo. Color inq̄t corpis dñantiā humoz oſtendit nīſi in p funditate corpis occubuerint. ꝑmo ampb. ꝑ 2. ibi. Jn ꝑturbatiōibus vētris ⁊ vomitib⁹ ⁊c. Et ille cui⁹ color bon⁹ eſt ſignat q̄ eius epar mḡl hz mali: fīc dīc aui.. Epatici vtplurimuz colorē hñt ad citrinitatē declīnē. Et q̄ſdq̄ colorē hñt viridē ſicut fiſticus. Et ꝓpter hoc dicebat Aui. q̄ medic⁹ exptus cognoſcit epaticuz ⁊ ſtomaticū p colorē ⁊ nō indiget aliquo alio ſigno. Si g̃ fuerit debilitas in epate ꝓpr̄ aliquā malā cōplonē ſimplicē vel cōpoſitā: iam de eis dictū eſt in. ca. qō eſt añ iſtud. Nā cala adurit humores ⁊ facit ad fe. declinare facilr Et ſiccitas ſcabies ⁊ ꝑurit⁹ in corpe generat frigida ño humores groſſos gñabit ⁊ inducit opiliones ⁊ pigriciā. Jlli vtiq̄ humores non facilr p corpus mouebunt: ſed potius ab eis frigide flātice egritudines in corp⁹ adducunt Sicca ño ꝯemplo humores gñabit groſſos ⁊ paucos ⁊ facit hoīem ſiccari: macrū ⁊ ſitibundū diſcoloratū: qđ ceteris cōe habeſ. Hūida ño epatis ꝓplo hu. facit aq̄ſos ⁊ hoīem ſpumine plenū pauce ſitis pigrū ⁊ turbidū. Et ſi iſta debilitas ⁊ diſcoloza⁹ fuerit a cōitate ſto¹ ſignaſ q̄ in ſtomacho repit dolor ⁊ interduz durities ⁊ indigō ⁊ pōderoſitas vel forte aliq̄ de egritudimb⁹ ſto¹ in. 4. li. iā recitatis: fīc eſt nauſea vomitus et ſilia. Et ſi fuerit a cōitate inteſtinoz: in eis ſentiſ inflatio vel rugit⁹ vel vētoſitas gurgulatio ⁊ dolor. ⁊ forte aliq̄ egritudo eis apprōpata: vt eſt colica yliaca ⁊c. Et ſi fuerit a cōitate fell: col. adeſt ſicut ictericus et egeſtio eſt alba vtplurimum. Et ſi a cōitate ſplenis: color magis ýtiſ ad nigredinē. ⁊ cū b̄ ſentiſ maior dolor ⁊ ḡuitas in ypocūdrio ſiniſtro: ⁊ maxime poſt motū ⁊ exercitiū forte. Et ſigna q̄ digeſtiua epatis ſit debilitata ſūt: q̄ ſan̄, qui tranſit ad mēbra eſt crudus ⁊ indigeſtus ⁊ male q̄litatis a q̄ indigōne ſeq̄t in. dū in oculis ⁊ facie notabilis inflatio ꝑmo. ſcō in pedibus ⁊ cruribus. ⁊ ſic parant ad cachexiam et de ꝑimo ad ydropiſim. ⁊ ſi flōmenſ ſanguis eſt aquoſus ⁊c.

Judicia in debilitate epat̄ epatici ſic iudicant̄. epaticus ꝑmus ē ad malū colorez ⁊ ad debilitatē corpis totius et pigritiā ⁊ ad ydropiſim cuz cā eſt frīda ⁊ hu. vel ad ſinthefim q̄n cā eſt cala ꝑ ſe vel cū ſiccitate mixta. ¶ Scōo ſi qs hz egōnē ſilez loture carnis recētis iudica ipm debilitatē epat̄ poſſidere in ſua digeſtiua: q̄z epar de chilo ſang. nō valuit gñare: ⁊ ad inteſtina ranḡ res imꝑfecte cocta ⁊ deſpecta expellit a natura: ⁊ ide fluxꝰ vētris cauſabit lauatiuus. q̄ ſic diu dura uerit ⁊ calitas valuerit virulentus efficit. in poſterū ño ſic fex rubei vini appebit. ¶ Ter̄ ſi quis dolorē aut ḡuitatē in dextro ypocūdrio ſentierit in hora qua chilus ad epar trāſit iudica ipm de pñti epatis habere debilitatem. ¶ Quarto ſi quis egōnē albā habuerit ⁊ lenē et chiloſam iudica ipm opilationē meſaicarū vel debilitatē attractiue epatis poſſideret debilitas corpis debilitatē epatis attractiue certificat: vt dicit Auicenna.

Cura debilitatis epatis. ¶ Primo conſidera ſi eſt ꝓpter aliquaz de malis cōplonibus. ⁊ curet̄ ſicut dictuz eſt in. c. ante iſtud. Et ſi fuerit ꝓpter apata vel opilatiōes: curet̄ ſicut in ſuis ꝓprijs dicet̄ caplis. ⁊ ſic de aliis. itellige tñ q̄ ſi humidū epar voluerim⁹ deficcare: vel epar ſiccū voluerim⁹ hūectare: illud facere debemus cū reb⁹ in q̄bus ſit ſiccitas aut humiditas abſq̄ magna calefactiōe ⁊ abſq̄ infrigidatōe. ¶ Si g̃ debilitas epatis ſit a frigoze quod vtplurimū ꝓtigit: debemus calefacere paulatine cuz medicis in q̄bus ſit calefactio vt alterēt. ⁊ ſit in eis ꝓfortatio cuz ſtupticitate ⁊ aromaticitate vel vtroq̄ vt ſba epatis ꝓfortet̄: q̄z tenera eſt nimiūq̄ diſſolubilis: ⁊ ne in eo putrefactio gñet̄. et in dictis medicis ſit aptio ⁊ diurecitas: q̄z vene epatis ſunt ſtricte. vt in. 1. c. iſtius. 5. li. diſcuſſuz ſunt et ſit etiā in eis lenifica⁰ ꝓpter materiā in eo ꝓtentā. ⁊ autores me⁹ apprōbāt caſſialig. ⁊ eupato⁹ ⁊ crocū ⁊ coſtū ⁊ medicinas arōaticas apitiuas: vt ſpica¹ ⁊ celtica ⁊ filia ⁊ malagueta muſa ⁊ paſſulas cū ſuis arillis bñ maſticatas ⁊ comeſtas. Et ego fui vſus cū ꝑdicī agrimonia ⁊ ſaluia dōeſtica ⁊ abſin⁰ ⁊ bono vino. ⁊ epate lupi deficcato vnū coclear argēti pleno de pul. ei⁹ cū bo⁹ vio curat epaticos a tota

Digitized by Google

ꝓprietate si ꝺtinueꝫ fiãt isti trocisci. ℞. zazari aristol. ro. agni casti lacce spodij añ. 3. iij. acori ameos reub. añ. 3. ij. aloes cicotr' lot. 3. j. ab sin' 3. iiij. se. enõ. se. acetoſ maratri añ. 3. j. ℞. spice' ℈ celtice croc' nuc' muſc. añ. 3. ß. pulueriz. senſ oĩa ℈ cum succo enõ ℈ agrimo' ℞. trocisci ponderãtes. 3. j. et deꝫ oñi die de mane vnus distẽpatus cũ vino decoctõis agrimo' ℈ sal nie domeſt. Et fine dubio vꝫ ad calefaciendũ ℈ ꝓfortandũ epar. Si tñ ibi adest ficcitas pñt addi se. frigida maiorana ℈ passule ℈ succi herbarũ hũidarũ cũ cal'itate. ℈ i istis sic ꝓfideraꝫ

¶ Declaro' trocisco' ĩmediate descriptorum.

¶ Primo ibi ponit azarũ qõ est cal'm ℈ ficcuz in. 3. gra. ℈ est apitiuũ ℈ dissoluit dolores itriſecos ℈ cõfert opilõi epatis ℈ duritiei ipius ℈ cõfert icteri' ℈ ydropiſi. ¶ Scõo ponit agn' castus ca. in ꝓmo sicc' in scõo apit opilones epat' ℈ splenis cũ sit apitiu': ℈ iuuat valde ad duritiẽ eoꝝ ℈ epar cõfortat cũ sua põcitate.

¶ Ter' ponit ibi arist. ro. q̃ est ca. vsq; ad. 3m gra. sic in scõo est apitiua ℈ absterſiua ℈ subtiliatiua. ¶ Quar' ponit ibi lacca q̃ bꝫ vtilẽ ex tenuatiuã fortẽt ꝓfert icte' ℈ ydropiſi ¶ Qui' ponit ibi spodiũ ad stipticãdũ ℈ ꝓfortãdũ ep qz scriptũ est. Gaudet epar spodio mace coz. cerebzũ q̃s muſco. pulmo liq̃ri' iplen cappare sto. galanga. ¶ Sexto ponit ibi acoꝝ q̃ ꝓfert dolori epatis ℈ ꝓfortat ipꝫ ℈ est cal'. ℈ sic. i ꝓmo scõi gra. et est subtiliatiu' ℈ apitiuus. ꝓpr qõ etiã neruoꝝ capita apit. vꝫ in neruoꝝ passionib'. ¶ Septimo ponit ibi ameos qõ est ca. ℈ sic. in. 3. gra. ℈ in eo est amaritudo ℈ bon' odor ꝑ q̃ epar ℈ sto' ꝓfortat q̃s in fritate sunt exceẽtes. ¶ Octa' ponit ibi reub. de q̃ tãta est fama in passionib' epat' ꝙ ꝓ ipm mihil auderez ruminare. ¶ Nono ponit ibi aloẽ ca. vsq; ad 3. gra. sic. in ꝓmo. ℞. quis apiat opilones epat' nõ ponit ibi nisi in pua q̃tita': q̃m ledit epar ꝑcipue q̃s nõ est lotũ. ¶ Deci' põit ibi absin' cui' fama ĩ egri. epat' ℈ sto' vbiq; iã dudũ fuit diuulgata. ¶ Undeci' põit se. enõ. vꝫ in egri. epatis ꝓpetate ℈ q̃litate ꝺuꝝ filꝫ. ℈ cõfert etiã in apiendo opilones ꝓpr suã amaritudinẽ et ꝓfortãdo cũ sua stipticitate. ℈ ꝓfert etiã egri. fride epatis cũ sua ꝓpetate ℈ cũ apitõe ℈ ꝓfortatione. etiã qz q̃s cũ cal'is miſcet eius fritas refrenat'. Duas ꝓpetates ponit Aui. de enõ. in 14. 3i. in ca. de reb' ꝓuenientib' epati. ¶ Duode' ponit maratrũ ℈ est ca. exñs in ꝓmo ꝺu. pro uocat vrinã ℈ apit opilones epatis ℈ splenis sto' calefacit: ℈ ꝓmã ℈ scõam adiuuat digestiuã. ¶ 13' ponit ibi se. acetoſ: qz ꝓfortat ℈ cum enõ repmit cal'itatẽ aliarũ mediciarũ. ¶ 14' ponit ipica' q̃ ca. est in ꝓmo sic. in secundo et arõatica. iõ mẽbza ꝑme ℈ scõe digestiue ꝓfortat etiã sto' ℈ intestina meẽaicas ℈ ep cũ suis ptibus ℈c. ℈ hec est apitiua ℈ resolutiua. ℈ oẽs eoꝝ apit opilones ℈ digõnes iuuat ℈ ea calefacit q̃si idẽ est iudiciũ de celtica. ¶ 15' ponit ibi croc' cal'. in scõo. ficcus in ꝓmo q̃ ꝑm albuginem sua nõ alterat hu. imo cõfuat eos in equalitate. ℈ rectificat putrefactionẽ ℈ ẽ apitiu' cũ stipticitate ℈ ꝓfortatõe. ¶ 16' ponit nux muſc. q̃ exñs ca. ℈ sic. in fine scõi gra. ep ℈ splenẽ et sto' ꝓfortat: qz in ea arõticitas ℈ stipticas repiunt. ¶ 17' ponit agrimo' in q̃ cal'itas ℈ aromaticitas stipticitas ℈ aptio simul repiunt. ℈ si auderẽ loq adhuc ipam magis exaltarẽ cum mihi in istis casib' fit multũ expta cõprobata ℈ dilecta: sed habeas amicã. Et vꝫ dialacca et filia. ¶ Valẽt etiã multũ isti trocisci qs Aui. multũ cõmendat: q̃ pñt fieri in opiata vel in trocisc is. ℞. pasſ enucleatarũ. 3. xxv. croc. 3. j calami aroma' ℈. 3. ij. bdellij. 3. ij. cinamo'. 3. j. cassie lignee. 3. ß. murre. 3. iiij. terebẽtine li' aloes qõ apud ipm vocat darsesahã. 3. ij. mellis 3. xvj. vini quod sufficiat. ad coquendũ mel ℈ oia incoꝝpent ℈ fiãt ad modũ opiate. Et dicit Aui. ꝙ Ga. dicit de hac me': ꝙ est cõpositio ex medicinis ꝓuenientib' cũ suis ꝓpertatibus epati.

¶ Declaratio istius me'. Primo eius ponunt vue passe: qz sunt amice sto' ℈ epati ℈ renib' ℈ vesice. ℈ ista amicitia est melioꝝ ꝓpetas q̃ alia que' habere põt: qz gratãter ℈ amicabiliter mẽbzũ medicinã suscipit. ℈ cũ bñ in eis est matura' ℈ equa' humoꝝ: ℈ non sunt leuiter corruptibiles. ¶ Scõo ponit ibi croc' q̃ est ca. i scõo sic. in ꝓmo. Et iõ ꝓpter primas q̃litates ponit in hac me': ℈ ponit ꝓpr scõas qz est stiptic' ℈ maturatiu' ℈ resolutiu' et dolozis mitigatiuus: et putrefactioni resistens.

¶ Tertio ponit ibi calam' aromaticus ꝓpter ꝓmas q̃litates. qz ca. et sic. vsq; ad scõm gra. et ꝓpter scõas qz subtiliat. ℈ cũ bñ ꝙ subtiliat ℈ apit cõfortat stipticãdo epar quod est rare ꝓpõnis ℈ puocat vrinã qõ in passionib' frigidis epat' neq; ꝙ obliuioni est tradẽdũ. ¶ Quarto ponit ibi bdellũ ad deficcãdũ ℈ ꝓfortandũ: qz nõ est paratũ putrefactiõi. ¶ Quito ponit ibi cinamomũ ꝓpter ꝓmas q̃litates: qz calefacit ℈ deficcat. cũ sit ca. ℈ sic. in tertio gradu. Ponit etiã ibi ꝓpr scõas qz est vltimũ in subtiliatõe. Et dicit Aui. ꝙ est apitiuũ. apit enĩs opilones epat' ℈ ꝓfortat ipm. Et ponit ibi ꝓp tertias: qz rectificat oẽm putrefactõez ℈ oẽm

virtutē corruptā ⁊ oēm sanioſitatē hūoꝝ corrupto:rimo non pmittit eos corrumpi ſna ꝓpuetate.⁊ iō ponit in medicis ꝯ epidimiā valentib⁹.¶ 6° ponit phi caſſialig.q̄ eſt cala ⁊ ſic. in ſecūdo gra.⁊ in ea eſt ſtipticitas ⁊ reſolu°⁊ acre°⁊ aromaticitas cū qb⁹ calefacit:reſoluit: apit ⁊ ꝯfortat ⁊ aromatizat ep ⁊ ſto^m ⁊ mēbra iterioza.nā ſm Aui.in.14.3¹.trac.2.c.2. de cura debilitat epat.Cinamo^m ⁊ caſſialig. ſūt ꝑria putrefactioni ⁊ rectificāt cōplonē ⁊ expellunt cām que corrūpit hu.⁊ mūdificant virus ſeu hu.patos corruptiōi. ⁊ cū b̄ reſiſtāt medi^e mortifere ⁊ venenoſe.verūtñ cinamo^m miſtū ſorti^r eſt q̄ caſſialig.ꝑcipue cinamp^m alitiuū: vt dicit Algafagi⁹.Et dicit Ba⁹ in libro de cibis q̄ cinamo^m aromatizat ſto^m ⁊ ꝯfert fritati ei⁹ ⁊ fritati epat ⁊ apit opilatiões eoꝝ.¶ 7° ponit ſpica pp p̄mas q̄litates videlz:qz calefacit ⁊ deſiccat mēbra in qb⁹ fritas ⁊ hūiditas dñant.⁊ cū ſcōis apit opilatiões epat ⁊ ſto¹ ⁊ cōfortat ea.⁊ confert ictericie.⁊ pbibet mās ad ſto^m ⁊ iteſtia ⁊ ep decurrere ⁊ ꝯfert ſpleni.¶ 8°.ponit ſquinātū ēt palea camelo:ꝝ nūcupat ad ꝯfortandū cū ſua ſtipticitate ⁊ fragrātia.⁊ ꝯfert apatib⁹ſto¹⁹ ⁊ epat:cū ſit cal'm ⁊ ſtipticum.¶ 9°.ponitur mirra ca.⁊ ſic.in 2° gra. multū eſt aptiua:⁊ reſolutiua: ⁊ ſubtiliatiua abſq; mordicatiõe q̄ multuꝝ idiget ſuba epat cū ſit tenera:rimo mirra bꝫ in ſe ſtipticitatem cū q̄ epar ꝯfortat:⁊ a corpe exhibit ſuperfluitates crudas: ⁊ reſiſtit putrefactioni intantū q̄ corpa mortua cū mirra ꝯſeruantur a putrefactione.ſilr ep ⁊ ſto⁹⁷ ⁊ totū corp⁹ cuꝝ ei⁹ auxilio dei munere a corruptionis tēpeſtate liberant q̄ de cā in pill. depingit. Rab q̄ ſumme valēt ꝯ mortalitate.¶ Decio ponit terebētina b. qz bꝫ in ſe parū ſtipticitat ⁊ ꝯfortatiõis ⁊ abſterſionis.⁊ mūdificat ep a ſuis ſuꝑfluitatib⁹. cetera alia ponunt ad ꝯdimētū ⁊ ꝯſeruationem aliarū medicinaꝝ.Et q̄n adeſt caſitas cū debilitate epa.debem⁹ miſcere aromatica frida dicta in cardiaca ⁊ miſcem⁹ ſanꝺ roſ ⁊ ſpodiū Et debem⁹ miſcere iuſcamū al.opiū. Naꝝ iſta reꝑimūt caſitatē.⁊ cū b̄ ꝯfortāt ep. ⁊ vt dicit Auí.q̄ pp b̄ philoniuꝝ iuuat hītes caſitatem epat.qz ergo ſupdicta medi^a vt in mag cōpoſita eſt ex medicis aromatic ⁊ ſtipticis epar p eā ꝯfortat.Et qz ptim eſt ꝯpoſita ex apitiuis ei⁹vic apiunt.⁊ qz ex pte ex mūdificatiꝭ ipm epar mūdificat.⁊ ptim ex reſiſtentib⁹putrefactioni ⁊ corruptiõi:ep ⁊ ei⁹ hu. ꝓſeruant a corruptione.⁊ qz ſunt vtpl'imū cal'a ei⁹ mala ꝓpria remouet.Et ſi ſit nimis ca.cum opio ⁊ ſe. papaueris refrenet.⁊ cū b̄ alie me^e non omittunt ſuas opationes.Sed qz in ſto° moꝝ faciendo alterant ⁊ calefaciūt ipm ſto^m ꝯfortāt ⁊ aromatizāt:⁊ ꝓparāt vt in ea bona digō celebret:⁊ vt chilus bon⁹⁷ ⁊ pfecte digest⁹ in epate nō corrūpat ſi ipſe chil⁹ iaꝝ in ſto° aromatizat⁹aromatizet ep ⁊ ꝯfortet. Uꝫ ēt in cā frida diāthos cū muſco ⁊ pliris cū muſco ⁊ dyarodon abbat ⁊ aromaticū garioſ.¶ Ut pte ẏo exteriozi ſ empl'ꝫ fic.ſ.abſinthij.ʒ.ij. ſpice.ʒ.ij. nuc cipſſi ciperi.roſ ru. añ.ʒ.iij. olei roſ. olei nardi¹.añ.ʒ.ij.vini qò ſuf.ſ empl'm ſup ep.vl addat q̄titas vini odoziferi vt me^e in eo coquant ⁊ cū ſpongi facelleſ epar ⁊ frequēter ⁊ breuit ſ fiĕ dictū eſt in.c.qò eſt añ iſtud ĩmediate.Si tñ eēt perſona multuꝝ delicata: iſte me^e p̄ñt fieri cū zuc°.⁊ el'c^m ĩ tabul.¶ Iſte ſir⁹ quo non eſt multa caſitas iuuat epaticos in vtraq; cā dummodo nō ſit excedēs vel febril calo:ſ.abſin'cnō.nouelle nō lote añ.ʒ.iij.ſpice roſ ru.añ.ʒ.iij.ſanꝺ ru.⁊ muſcatelli.añ.ʒ.j. zuc¹.ſ'.j.ſ ſir⁹.Et ſi cū debilitate iueniat caloꝝ manifeſt⁹addaſ epatice poztulace añ.ʒ.j. q̄ttuoꝝ ſe.frōꝝ ʒ.añ.ʒ.j.⁊ ſi cuꝝ iſta debilitate cognoſcaſ ma^a purget ſiĕ dictū fuit.¶ Dieta epaticoꝝ. Iſti añt dietādi ſunt cauēdo ciba^a groſſa dure ⁊ tarde digōis.Ẽ comedat carnes auiuꝝ laudataꝝ in me^a,vtaſ bono pane bene cocto:⁊ bñ fermētato cū tpata ſalis q̄titate. ⁊ ſit vni⁹ aut duoꝝ dierū poſtq̄ exiuit a furno ⁊ bibat bonū vinū alb.⁊ clarū ſi ibi ſit opila°. Et ſi nō ſit bibat vinū odoziferū ru. ⁊ maturū ⁊ comedat iterdū de piſcib⁹ laudabilib⁹ toſtis in craticula ⁊ vitella ouoꝝ ſorbilia. P̄ñt iterdum cape captū ⁊ mutonē ⁊ gazel ⁊ iuuenib⁹ cuniculis ⁊ vitulo triū aut q̄ttuoꝝ mēſū veſcātur aliq̄n.Et vtaſ vuis paſſis cū ſuis arill:dñ tñ bñ maſticenſ ⁊ ſine pietate.Utaſ ēt gnatis muſis maſticādo ⁊ deglutiēdo grana ſua enĩ ſtipticitate epar ꝯfortant.Et ſi nō habes granata muſa:miſceantur aliqua cum dulcibus. Non enĩ multo cibo nec potu repleanſ: vt leuius ⁊ facilius digeratur.Utaſ petro.ad aperiendum:⁊ ſalnia ad confortandum.

Declaratio In debilitate epaſ. Primo ſciēdū:q dicit Auí. in.14.3¹.tractatu.2.c.3.de cura debilitaſ epaſ quaſi in p̄n°.q debilitas epaſ vtplimū eſt pp frigus aut pp hūiditatē aut pp ſiccitatē.ʒ.aut pp mās malas retētas in ipſo.Et pp b̄ eſt plurimū cure eius cū calefactione ſubtili cū aptione ⁊ maturatione ⁊ lenificatiõe p̄mixta cū ſtipticitate cōfortante ⁊ ꝓhibēte putrefactio-

Digitized by Google

nem. verba sunt Aui. in ꝓncipio capituli. ⁊ sic militer in fine capituli eiusdē dicit: ꝙ debilitas epat̄ cuius est cā in indigestiua vel est in attractiua vtplimū est a frigore. ⁊ nō vtpluriz mum debemus ꝓcedere calefaciēdo cū mediz cinis in ꝗbus fit subtiliatio ⁊ ꝙfortatio. Ante tñ debemus hoc querere ꝑ signa dicta in. c. ꝓximo huic. ⁊ debem⁹ succurrere male cōplexioni dñanti sic ibi enarratū fuit. ¶ Scdo notāduz ꝙ cū epar sit mēbrū ꝓncipale si patiat̄ solonē cōtinuitatis ⁊ est magna ⁊ notabilis nō curatur: nō tū ita cito mozit̄ als sicut in solone cōtinuitatis cordis. qz cor nobili⁹ est ⁊ indignatioris nature. Sed si fuerit pua curari poterit marie si fuerit in extremitatibus pēnularum ¶ Ter° scias ꝙ ꝙis siccitas sit lima caloris tñ sicca bñ ꝓt̄ cōpetere i debilit̄ epat̄ ex calore ꝑ° qz cū illa caliditate pōt esse bñditas: ⁊ ideo siccitas cōpetit. Et posito ꝙ nō esset humiditas: adhuc stiptica sicca possent iuuare qz cū eis miscet aqua hūida. ⁊ ideo magis est iuuatiuū ꝙ nocumentū. cū sint cōfortantia ⁊ stipticātia. ¶ Quarto sciendū ꝙ ꝙis epar sit mēbrum spermaticū: tñ in sua ꝓma creatione natura miscuit magnā ꝙtitatē san. menstrui cū spernate magi fozti⁹ ꝙ in aliquo alio mēbzo spmatico. Et pp hoc post suā indurationē remansit rub. ⁊ spissum vt spissaret ⁊ rubificaret san. ⁊ cōuerteret ad suā nām. nam intentio cuiuslibet mēbri est assimilare illā rem quā alterat sue nature. Quapropter caro epatis alterat cibū venientē a sto° ⁊ mutat illū donec fit similis illi in natura. ⁊ ꝓpter hoc fit rube⁹ ⁊ spissus. ꝛba sunt Ba¹. 4. de inmētis membrozum quasi colū°. 6. vel in. c. 5.

¶ Capitulum. 4ᵐ. de apostemate epatis.

Ome apostema qō fit in epate aut fit in cōcauitate ei⁹ aut in gibbo: qz apa meseraicarū nō est apa epat̄. ⁊ sic de aliis. Dicamus ergo ꝙ si apa est a medio epatis ꝑm spissitudinē ꝓsiderando ꝛsus latus ꝓcauū dr apa in cōcauitate epatis vel in fima. Et si ē a medio ꝛsus exterius: dr apa gibbi epatis veritamē pōt venire apara in lacertis qui sunt sup ipsum ⁊ in velaminib⁹ ⁊ in pāniculis ei⁹: vt dicit Ba⁹ ꝓmo de moz°. c. 5. ꝙis ꝟ raro cōtingat sicut dicit Aui. in. 14. 3¹. trac. 5°. c. ꝓmo. Pōt ergo pati epar sicut dicit Ba⁹. 5. de inf. c. 7. ⁊ Aui. in loco vltime allega° flegmonē here fistilam apostema durum sclirosicū silr ⁊ apostema flegmaticum ⁊ apostema ventosum. Et istud ventosum est quando ventositas inclusa ditur in loco aliqz o: ⁊ nō potest inde exire: eua 2ozari: vt dicit Ba⁹. 5. de morbo. c. 5.

Causarum apostematis epatis: quedam sunt ꝓmitiue: ꝗdam afficedentes: quedā cōiuncte. Primitiue vt est pcussio torsio obuiatio casus: vt dicit Aui. in co nouissime allegato. silr strictio fortis ⁊ cōtinua 3one vel diploidis. oia ista ꝓt̄ causare dolorē vel opilationē talē in epate ꝙ humores ibi cōcurrent. ⁊ sic pōt ibi fieri apa. ¶ Cause antecedentes calidi epatis ꝓt̄ esse multi⁹ san. ca. supflue ⁊ grossus marie. silr mltitudo colerubee vel alterius speciei. aut mala cōplo calida cum fe. Alia causa pōt esse nimia caliditas stomachi cum qua sequitur corruptio cibi. ⁊ sic habet littera Ba¹ meg¹. particula. 3ª. sic cōplexio epatis stoma° patiente corrūpetur cibus eni a stomacho corrupto veniens ad epar corruptus est. Idem dicit Aui. in. 14. 3¹. trac. 3. c. 2. ⁊ per 2sequens magis corrūpitur. ⁊ pōt inde generari apostema epatis vel mozbi in corpore. Alia causa antecedens potest esse retentio emozroyde. sicut tenet lra Ba¹. 9. ꝓbo. cōmento. 12. ibi. emozroydas sananti antiqs. Alia causa potest esse multus vsus ciboz calidozum interius assumptozum. vt allia cepe piperata ⁊ speciata zinziber conditum ⁊ similia: a quibus sang. ⁊ alij humores calidi generantur. similiter assumptio multozū ⁊ diuersorum cibariox a quibus digestio corrūpit aut diminuitur: sicut hz lra Ba¹. 7°. de regimine sanitatis. c. 8. Sic etiam epar tendit ⁊ opilatur ⁊ aggrauatur post acceptionē multox ciboz. ⁊ similiter vsus rerū dulciū sicut est mel sucarica ⁊ similia sicut hz lra. 15. meg¹. qsi col. 9. fic. Omne eni dulce fr cā aparis epatis ⁊ splenis. vbi supra. ¶ Alia causa potest esse retentio colere in epate: vel cisti fell⁹ quam naturaliter cōsueuit ad intestina vel sto^m vel alibi delegare. sic hz lra. 15. meg¹. quasi col. 14. in hec ꝛba Lunq; hec colera ⁊ resudatio illa purgari ꝓhibetur necessario in epate augmentatur apa marie si in cōcauitate fuerit epatis. Silr vinus cibozū viscosoz ⁊ stipticoz Ba⁹. ibidē. ideo faciunt opilationem. Alia causa añs potest esse fortissima attractio maioz ꝙ sit necessaria facta ab ipso epate rōne cōcoctionis que cōit sequitur attractionē inordinatā. Cause añtes apatū frōzus sunt fere ꝛdie causis apatū calorū. ¶ Cause ꝓiuncte istoz sunt illi hūores seu vēositates vniti ⁊ ꝙculcati nō habētes respirationē nec rectū regimē nature vt digerant vt in suba mēbzi vel mēbzoz cōuertantur sed

Digitized by Google

potius in sanie cōuerti parāt. & isti forte hūt dependentiā a cāis pximiuis vel a cāis aīntib⁹ cū plectoria vel mala cōplone. Et cā apāt flā ticis pximcta est flā. & cā apātis sciros ē milta vl minia resolutio facta a calore qui resolut subtile. & remāsit gssum intrā q aliqn̄ inuertit in lapidē. & sepe videm⁹ in epate bouis & pozci & silib⁹ ex reb⁹ pfilibus pūt fieri apata mem brox vicinātiū ipsi epati. sicut sunt lacerti q̄ sunt sup ipm & pāniculi & meseraice.

Signa sunt q̄druplicia. Nā quedā sunt cōia oīm apati epatis. q̄dā sunt demōstrantia dīntiā inter apa gibbi: et apa pcauitatis eius. Itē quedā sunt distinguētia inter apa epat & inter apa mēbrox vicinātiū & sic de aliis. ¶ Signa cōia sunt dolor guatiuus sub ypocūdrio dextro maiorvl minor sm magnitudinē vl paruitatē cause. Scōo dolor ascēdit vsq ad furclas spatularū ac si ab eis vsus inferi⁹ fieret attractio. Et fit ppt actionē suspensionis loci in quo est apa. Tertio qr dolor cōicat costis ac si eēt pleureticus vsus costas dextri ypocūdrij vsus spatulas ascendendo. Nā hoc suspensionis in q̄busdā corpib⁹ est ligatū in interiori pte costarū vñ patiunt vt veniat dolor vsq ad pelliculas costarum. vba sunt Ga. 2. de inte. c. 7. Quarto adest malicia decubit⁹ in vtroq latere in hora dormitionis. deterior tñ sup dextrū: & leuius cubāt resupini. Et maxime q̄n apa est calm color est pallidus habēs fastidiū: & vrine sunt sanguinee: maxime q̄n apa est calm. ¶ Signa vtrus fit in gibbo vel in pcauitate. ista colligunt a Ga. in pte. 5. de inte. c. 7. et. 2. de inte. c. 9. Primū si apostema est in gibbo & est magnū faciliter repit: & tumor apparet ad modū lune noue: & adest tussis ficca: qr rōe tumoris apātis & vaporis ab eo eleuator nocumētū & pstric⁹ magi cōicat diafragmati et pulmoni q̄ si eēt in pcauo. & ideo anhelitus pstringit: et adest paucitas vrine. imo si apostema est magnum vrina p maiori parte retinet: quia aq̄sitas nō potest transire ad renes ppter opilonē. & maior attractio suspēsorij fit q̄ si esset in pcauo: & maior aggrauatio: & adest dolor maior q̄n suspirat vel cogit anhelare. Si apostema sit i pcauo epatis adest ablatio appetit⁹ nausea et vomitus & singultus: quia cōmunicat stomacho nocumentū rōne maioris ppinq̄tatis vt dic Ga. 5. de inte. c. 7. Et dolor nō est tātus nec suspensio nec grauedo sunt tante sicut q̄n apostema est in gibbo: quia sustentatur super stomachū. nec etiā est tāta tussis: quia lōgius est a spūalibus. & p dequēs nō adest tāta anhelitus constrictio nec tactu repit durities & apostema sic fit quādo apostema est in gibbo Et si appstema est invtroq latere: signa sunt ibi commixta. ¶ Signa distinguētia inter caldum & frigidū sic habent sm Ga. 5. de inte. c. 7. Sunt tamē quedā significantia calidum apostema esse in epate: sicut sunt flegmones. Sentit em infirmus in dextro latere sub ypocundrio nimiū dolorē. nam supius eleuato loco ypocūdrij min⁹ sentit dolor. Dolor etiam vsq ad furculas ascēdit: & paruā hūt tussim. Color lingue rubeus in initio: postea mutabitur in nigredinē. vrina rubicunda cōturbata supius liuens. defiderium cibi auferf: sitiunt sine intermissione vomūt: purā cholerā quasi vitellis ouox. deinde mutatur & fit quasi eris erugo. Et si hoc apostema fit absq epatis defectione. i. debilitate egestionē phibet. hec ille Ita q̄ squibalee exeūt aliqn̄. Et si epar est de bile fit ecōtra. & cum hoc adest insomnietas. oia vo añtia herisipile sunt velut ista. febricitant em simul cum siti vehementissima. et qa semp videmus fe. que p acuta dr seq intēsiuā passionē euenire epati. i. herisipile. ¶ Si apa epatis est a cā seu mā fria nō adest magna sitis nec fe. nec ariditas nec nigredo lingue: sed guitas adest & pderositas maior circa ypocundriū dextrū & color est mutat⁹ ad viriditatem vel ad colorē marmoreis vel fistici. & cum hoc alia particularia cōeniūt. ¶ Signa distinguētia inter apostema epatis & mēbrox vicinox epati sic habent. Nas si apostema sit in lacertis qui sunt sub cute qui sm Ga. 5. de inte. ca. 7. sunt octo. Quidā sm longū alij sm latum: alij sub cute submersi: alij supius elati a superiori parte vsus inferius et appareat forma epatis in tactu & in visu lōga versus inferius. & est sicut stilus cum quo scribit in tabulis cereis. vel sicut canda muris ivna parte grossa & alia subtilis. & hoc sentit q̄n est in lacertis supiorib⁹ vsus cutim eleuat: qa si esset in pfundo non sic sentiret immo magis assimularet apatibus epatis. & cū hoc assunt signa cōia que accidūt in apostemate epatis pter pauca: quia nō adest vomit⁹ nec nausea nec tāta titis. & adest maior dolor si tangatur vel compmat: nec apostema est ita pclosum quia separatū est a suba epatis. & sic itelligit Alui & ga. in loco allegato meli⁹ q̄ ille q̄ dixit q̄ apostema fit in lacerti in suba epat extrib⁹ ¶ Et si apostema est in lacertis: qui sūt recte in longitudine positis necesse est vt appareat

lōgū ⁊ extēlus in medio vētris circūassumēs vmbelicū sic hȳ lacerti positi sunt. ⁊ ppter ꝺ palā est istud ppter suā cōpositionē et formā Aliȳ vo lacerti q̄ sunt his oppositi difficilr pñt cognosci difficiliores eriā sunt lacerti in lati tudie positi. Quo circa qꝫ itelligim⁹ ep eē sub cisach. qꝫ sub illis tribus lacertȝ existit. ppter hoc. nō possum⁹ causas eȝ tactualr intelligere nisi cū apa maximū fuerit. Ga⁹ loco allegato vba pcisa sunt. Et sic ps ꝺria inter ista apa ta: qꝫ qñ ē i lacertȝ in lōgitudie posit⁹ as apa. i alijs aūt lacertȝ nō as nisi apa fuerit maximū ¶ Si apa ē in mebaic⁹ fe. nō est ita mag⁹ imo est remissa. ⁊ doloꝛ ⁊ guitas sentiunt⁹ pfundi⁹ ꝛsus intestina ⁊ sto⁹ ⁊ doloꝛ est extēsiuus: ꝺa mebaice cū sint stricte extendunt⁹ ab apate: et doloꝛ iste tunc sentit⁹ ꝛsus vmbelicū. ⁊ cū hoc nihil tactu vel visu repit⁹ a pte exteriori ⁊ egō est chilosa rōne opiloms quā facit apa: et ꝺr ep tūc vrina est turbata. ¶ In apate aūt indurato sclirotico sentit⁹ durities manifesta ⁊ tumoꝛ sine doloꝛe ⁊ feb. Et habēs ipm post cibi assumptionē plus affligit⁹. Et alleuiat⁹ in tpe sanus. ⁊ sequit⁹ extenuatio coꝛpis ⁊ casus appetitus cū coꝛruptōe coloꝛis. ¶ Signa autem distinctiua inter apa epatis ⁊ pleuresis dicta sunt supius in lib. 3. c. 8. de pleuresi.

Iudicia in apate epatis. Pri⁹ iudicat ga. in. 5. de inte. c. 7. ep flegmones ⁊ apata exīria in ꝓcauitate epat⁹ deteriores ⁊ periculosiores sunt in gñanda desideri ablatiōe ⁊ vomitu ⁊ siti quēadmodū flegmōes in gibbo exītes sunt deteriores ep si essent in ꝓcauo in doloꝛe ⁊ ābelitu ⁊ tussi ⁊ doloꝛe ysq; ad furcias. ¶ Scꝺo iudicat aui. ep apa qꝺ fit circa pānicul⁹ vētris est cū maioꝛi doloꝛe ep si eēt in carne vel suba epat⁹. ⁊ fe. est deterioꝛ. ⁊ ꝺ ptigit⁹ qꝫ iste ptes sunt mag⁹ sensibiles. caro em epat⁹ insensibilis est ꝺe se: vt ꝺic⁹ Berar. cre. in fili. c. ¶ Ter⁹ fluxꝰ vētris cū apate epat⁹ mortalis ē. Aui in loco alle⁹ sc̄z in. 14. 3ꝭ. trac. 3. c. 2. ¶ 4⁹ ex apatib⁹ epatis tā calis ep fridis pōt cāri ydropis. marie qū eoꝝ cura postpon⁹ vt totalr negligēdo omittit⁹. ¶ 5⁹ pmuta⁹ apatis epat⁹ ad apa splenis est bonū ngnū: qꝫ fit pmuta⁹ nociui a mag⁹ nobili ad min⁹ nobile. ꝟ si ꝟ ecōuerso est malū sig⁹. ¶ 6⁹ crib⁹ apat⁹ cali. gibbositat⁹ epatis ⁊ in apate lacertoꝝ ꝟ vrplu⁹ cū sudoꝛe aut cū vrina laudabili⁹ aut cū fluxu san. narū pcipue dextre ptis naris. Et apa in ꝓcauo terminat⁹ p sudoꝛē aut fluxū san. cholici aut cū vomitu. et hoc intelligit⁹ si ad bonū debeat terminari. ¶ 7⁹ apa durū epat⁹ via est ad ypoſarchā spē⁊ ydropis: marie si sit antiquatū. 2. de fe. ad Glau. c. sclirosclirotis: qꝫ nunq̄ recipit curā. nec ipe ga. curauit nec vidit aliquē q̄ curauerit. vide. ¶ 8⁹ in epate vo flegmonē patiēte singult⁹ supuenit. 4. amph. amph. 59. hoc est qꝫ nerui epat⁹ in sto⁹ sūt colligati cū ga. in 2⁹. ¶ 9⁹ ep incisus mortale est 6. aph. aph. 18. ibi. Ē ficā incisam. Et ga. in 2⁹ reddit cām. qꝫ cū vene sint incise sequit⁹ fluxus san. ⁊ patiētes moriunt⁹ ātē q̄ vene ꝓsoliḍent. Et sequit⁹ in 2⁹. Arbitroꝛ verū ꝺicere ꝺicētes posse sanari cū incisio intra ꝓcaua nō fit sc̄z ꝺicūt ei⁹ extremitates q̄si digitos eminentes posse incidi ⁊ sanari. hec ille.

Curatio Ante ptic⁹ arē curā aliq̄ gñales cañ. sūt pmittēdi. Pri⁹ est. Apa epatis frequēt p fluxū san. narū terminat⁹ qñ in dicto epate talis accidit fluxus sā. nullaten⁹ restringēdus ē donec manifesta alleuia⁹ sentiat⁹ ꝛtute ꝺ sustinēte. ¶ Scꝺo si qs emoꝛro. ꝓsuetas hūerit restrictas ⁊ apa epat⁹ incurret ille festināter apiende sunt vt regurgita⁹ supfluus san. ad ep facta p earū fluxū ꝺiriuet. ¶ Ter⁹ ē in forma Gal. in epate vo nascen⁹ apata ca. cū dissolutis molliris apitis sine cōmixtione aliq̄rū stipticoꝝ ⁊ ꝓfortatiuoꝝ: molestissimū ē curari. solū em mollitis ⁊ apitius vtus epat⁹ deficit q̄ defecta al⁹ nccio pit. meg⁹ pti⁹. 1. ⁊. 3. teg⁹. cañ. 170. ¶ Quartus est ga. 15. meg⁹. col. 8. Si apa ca. oriī in epate pquire si coꝛp⁹ ē plenū ⁊ si vtus ⁊ tps ⁊ etas ꝓueniunt incide basilicā ꝺextre man⁹. nā ꝺ vena ē ꝓuincta vene ꝓcaue a gibbo epat⁹ recto tramite ascēdēte q̄ nō inuēta mediana incidat. ꝺ eriā si nō inueniat⁹ incide cephalicā aut sophenā ybi ē. ¶ Quit⁹ in pn⁹ apat⁹ epat⁹ farma⁹ nō ē ꝺāda qꝫ si farma⁹ inchoāte epat⁹ apate ꝺaref fieret aug⁹ in apate. Gal. 15. meg⁹. qñ col. 8. ⁊ in. 4. aph. 2⁹. 1. ibi. Pręgnātes purgare si conuenit ¶ Sext⁹ in titio apat⁹ cali epat⁹ ꝺū hu. ad illō fuit⁹ catapl⁹ata mollitiua vel dissolutiua inutilia fuit: ꝛ in pn⁹ me⁹ fria ⁊ stip⁹ ei ꝓuenit q̄ me⁹ ꝓfortet ⁊ ꝓhibeat mās illam fluere ⁊ erpmar ⁊ excludat qꝺ in eo coadunatū est. meg⁹. pti⁹. 11. qñ col. 6. ¶ Septim⁹ in augmēto apatis epat⁹ post pfectā marie purgatiōem antis vtēdū est aliq̄ꝺ⁹ dissolutius ⁊ mollificatius mixt⁹ cū aliq̄ꝺ⁹ stiptic⁹ ⁊ ꝓfortatius ne epatis suba solū dissolutius ⁊ mollificatis dissipet⁹ nia est ga. vbi. ē. ¶ Octau⁹ decet aūt i apate epat⁹ in statu ⁊ declinatōe stip⁹ ꝺinuere ⁊ augere resolutiua ⁊ addere mollificatiua ꝺe ꝺubitādo. melioꝛ eū crib⁹ apat⁹ est q̄ si ꝓ

Digitized by Google

relonē. ¶ Non⁹ nūq̄ dissolutiua cōpetūt fe. manēte. nullū em̄ est dissolutiuū qđ nō sit calefactiū. vii nc̄rio eo posito fe. augmētabit. meg⁹ pt⁹ a. 2. als. 11. col. 3. ¶ Decim⁹ duritie mane in his mēbris sez epate ⁊ sto° iopoztunū est vt fe. exīte dissoluat: nisi post q̄ fe. cessauerit. Ba. ibidē. ¶ Undecimus est Aui. in. 14. 3ⁱ. trac. 3. c. de cura apatis ca. sanguinei quod in flōmia faciēda in apate sanguieo epat ꝺtute exīte foztі in vna vice ē exhenda de san⁹ q̄tū necesse est. ⁊ si debilis opz vices multiplicare ¶ Duodecim⁹ est Ba. 13. de inge. c. 6. ⁊ Auic. in loco vitio allega° cata⁹. fria ⁊ stiptica in apatibus epat nō diu sunt ꝺtinūāda. qz epithimatū quidē frigidoꝝ admīstratio supflua. qñq̄ pducit ad duritiē. Et iō opz q̄ apocrustica cū apitiuis ⁊ subtiliatis sint cōmixta. Aui. ibidē ¶ Zertius decim⁹ est ga. ibidē. q̄uis epithimata stiptica ⁊ repcussiua cōpetant in ꝓncⁱ° apatis cali epatis. tñ illa actu frida nō sunt apponēda nc cito mā inde indurescat vl vapozes calidi recluſi ad augmētandū apꝰ reuertantur. idē dicit in de fe. ad Glauconē. ¶ Quartus decim⁹ est Ba. in eodē. 13. de inge. in. c. 6. vbi loquitur de talio medico in cui⁹ cura moztuus fuit diogenes ozato⁹ imperatoris: qz noluit credere Ba. ⁊ est iste. sicut in apate in concauo epatis exīte solutiua vētris sūt tribuēda. sic q̄n ē in gibbo rēpata diuretica tribuēda sūt. p salute ascēdēdo a decoctōe apij vsq̄ ad azarū ⁊ perᵒ idē dicit. 2. de fe. ad Glau. ¶ Quintus decim⁹ est ga. 13. de ingᵉ sanitat. c. 6. et trāssumptiue Jo. Serap. ⁊ foꝛ⁹ g⁹ est ista. Epar ⁊ os illarū viaꝝ q̄ cholerā suscipit cibos et medicinas querit apitiuos q̄ subtiles sūt in suba nō pungitiuā hītes q̄ratē. Pungitiua em̄ mē⁹ tumefactū afficiūt furiose. iōq̄ medicine epat debēt esse mādificatiue ⁊ fine pūctione. b ille. ¶ Sextus decim⁹ res viscose ⁊ opilātes vias p q̄s nutrimētū suscipit ⁊ cholera ⁊ alie supfluitates ab epate segreganꝰ ⁊ expellunt ⁊ res que cito in cholerā ꝓuertūt. nullo mō in apatib⁹ epat p directa cura sūt mistrāda. Ep em̄ apa⁹ plus q̄ opz est opilatū ⁊ calm. Et iō cādarusum et mellicratū in hac nō ꝓuenit passiōe. Ba. ibi dē in sūia. ¶ Cura ptic̄laris apat ca. epatis ē q̄ pmo ſ flōia de basilica vel alijs venis ipsa nō unēta uꝰ tenozē. 4. cañ. gñalis istius ca⁹ vel saltē de vena q̄ est inf indicē ⁊ mediū: et si ꝺtus est foꝛtis ſ flōia sufficiēs invna vice. ⁊ si debilis paulati eḡēd⁹ē san. Et si est ꝓstipat⁹ pus ſ cluſtere lenitⁱᵛ fine attractiōe. ¶ Deide sup ep ponant repcussiua sic. ℞. sanḋ. ru. rosꝝ. ru. ficcarū. añ. ʒ. iij. succi end⁹. succi solatri. añ. ʒ. ij. aq̄ rosꝝ. ʒ. j. aceti. ʒ. ß. mirr⁹ ⁊ pāni frequnter intincti in eo tepidi aliqualr supponant ⁊ detrib⁹ bozis vel. 4. in. 4. remoueant ne ipi supcalefacti epar ca. reddāt magis q̄ opz vel in succo solatri ⁊ endiuie ⁊ sempuiue pān⁹ intinctus sepius epati regioni apponat. Et ista cōtinuēt p tres aut. 4. dies. ⁊ si addaꝰ parū aceti erit meli⁹ ppt penetratōez ⁊ infrigidatōez. Jsta tñ actu fria nō sūt ponēda dōec supfluā actualē pdiderit friditatē. put doc̄et. 15. cañ. ⁊ Ba. ⁊ alioꝝ auctes. Uel ſ sic. ℞. succi plātag̃ ỹge pastozis ⁊ burse pasto. poztulace sepuine cucurbite succi pāpinoꝝ vitis albe ⁊ atriplic̄. añ. ʒ. j. addaꝰ sanḋ. et rosꝝ. añ. ʒ. ß. spodij. ʒ. ij. aceti. ʒ. j. ſ epithima p modū supdictum vsq̄ ad. 4. dies. ¶ Et tūc sumat p cibo ozdeatum ⁊ aquā ozdei q̄ multū laudaꝰ qz absterſiua est ⁊ fine mozdicatōe. vt dicit haly. Et si fe. est foꝛt⁹ ⁊ inflāma⁹ sumat aquā endⁱᵛ q̄ refrigerat et hz ꝓpcratē ad ep. ⁊ sumat pari mō aquā solatri ỹite em̄ aq̄ refrigerāt ⁊ sunt loco potus ⁊ me⁹ aq̄ mellis ⁊ malagnata sunt phibita p Ba. et Aui. ⁊ Serap. qz opilāt. Et dicit Serap. q̄ se canabi q̄ est oximel simplex factū ex. 4. ptib⁹ aq̄ ⁊ duab⁹ mellis ⁊ vna aceti vz cū aq̄ endⁱᵛ et aq̄ solatri. ⁊ hoc ppt aptionē q̄ in eo ē nec acetū pmittit ipm facere opilatōez quē opaꝰ aq̄ mellis. Et pōt cape ius pulli bulliti cū paruo petrosil. ⁊ endⁱᵛ nouella. Et si ꝓq̄raꝰ de amaritudine dicaꝰ q̄ in eo est ꝺtus ꝓfortādi ep. vel loco eⁱ ponaꝰ lactuca. ſ nō tm vz. ⁊ si induz posset comedere bolū endⁱᵛ. eēt sibi vtilis. iterū coquanꝰ cicera ru. cū pulla ⁊ petro. et sumat p cibo illud bzodiū. ⁊ si fe. nō est magna pōt sumere vinū al. vel clarū cōpetēter limphatū cū aq̄ bullita vel refrigerata. ⁊ bꝰ est hoza cōstionis alioq̄n p potu vtaꝰ aq̄ ozdei inꝰ ꝓxan diū. ⁊ cenā ⁊ de nocte dū sitit. Ualet etiā siru⁹ acetosus quā ponit Uebeᵉ q̄ vocaꝰ diarodon. Et vz etiā oriza³ ꝑm g⁹ a. 15. meg⁹ in fine. 9. col. ¶ Et vz iste sirup⁹ tā ad fe. q̄ ad remouendus opilones q̄ annexe sunt apatis epat. ℞. succi scarioⁱ succi endⁱᵛ succi rostri porcini succi apij et fenⁱ añ. quart. j. aq̄ distillate raⁱᵛ perᵒ ⁊ apij et capilli veneris. añ. ʒ. ij. aq̄ fontis. ℞. j. ʒucⁱ ℞. j. ei ß. ſ sirupus cū. ij. ʒ. aceti albi. ⁊ in clarificatōe addaꝰ rosꝝ. ru. squinānti spiceⁱ spodij. 4. se. frioꝝ minoꝝ sanḋ. ru. muscat. añ. ʒ. j. absinⁱ ʒ. ij. ſ sirupus. ⁊ vtaꝰ eo cū aq̄ cicerū rub. vel cū aqua endiuie. Et si molestū est habere sueꝰ cos saltē de herbis ⁊ alijs medicinis ſ sirup⁹ Jn augmēto añ ꝑm Ba. 13. de ingeᵒ. ca. 6. Et

etiã ꝑm Alm. in.14.ꝯ. trac.3.c.3. de cura apaꝫ calidi epatis meliꝰ est ꝙ aliq̃ stiptica ꝓfortatiua apponantꝫ sicut est oleũ roꝝ. ⁊ vnfanq̃ et oleũ murtinũ ⁊ coctam⁹ vel mastiq̃ nardinuꝫ ⁊ miscet vnũ cũ alio vel cũ alijs et addat sq̃nantũ spica⁹ et celtica ⁊ absin⁹ de q̃libet.ʒ.ij. vl ꝑm q̃ritatẽ oꝝ magꝫ vl minꝰ vel cũ succo absin⁹ misceantꝫ ⁊ ꝯ epithima vel pãni in eis madefacti supponantꝫ. Ista enĩ sunt ꝓfortatiua ꝑ suã aromaticitatẽ ⁊ magis epar ꝓfortabit q̃n cũ stipticis ⁊ ꝓfortatiuis oleis misceat Dicit enĩ ibidẽ ga. ꝙ citoniuꝫ coquat in vino stiptico ⁊ cataplasmet epatis regio. Ba. enĩꝫ in passio⁹ iubet fieri polentã post triduũ er farina ordei ⁊ caricis ⁊ dactilis coctis ⁊ mixtis ⁊ supponat emplm. ⁊ iubet ibi ꝙ calm supponat. vel fiat tale ẽplm. sumant citonia in fructus ꝓuaris ⁊ pistẽt fortiter cũ farina ordei: et addat cipi sq̃nati spice⁹ ⁊ celtice. añ. ʒ.ij. absin⁹. ʒ.ß. olei roꝝ. aceti. añ. ʒ. j. olei camo. olei nardi⁹ añ. ʒ.ß. misceantꝫ ⁊ ꝯ emplm ꝑ modũ iã dictũ. ¶ Qñ est ꝑpe statũ ⁊ in statu addat emplastro supradicto camo. melliotũ farina fenu⁹. ⁊ se. lini ⁊ parũ croci ⁊ oleum camo. ⁊ minuat oleũ ⁊ roꝝ. alia stiptica. Et iterum vtat sirupo ⁊ regimine supradictis. ¶ Et notãdũ ẽ vt clare ponit Ba. 15. megꝰ. quañ in colꝰ. 9. ꝙ a q̃libet apostemate interiori aliq̃ resultant et emanãt supfluitates. ⁊ si nõ in ꝓncipio saltez in alijs tempibus vt manifeste in pleuresi poteris notare. Ista aũt resultata supfluitas in diget ꝙ euacuet. vñ si apostema est in ꝓcuo epatis vẽter teneat. laxus et purget interduꝫ marie ĩ statu ⁊ declinatõe cũ cassiaꝫ ⁊ tamarindis vel cũ decoctõe violꝝ. ⁊ ꝓmoꝫ sq̃nato ⁊ absin⁹ ⁊ mãna ġnata: qz ista supfluitas in fima exĩs epatis ꝓptius ꝑ itestina expellit. Libi etiã laxatiui ĩ q̃bus cicla bozagis ⁊ malue ⁊ lupulus assumant. Sivo in gibbo fuerit epatis leui⁹ ꝑ vzinã euacuabit: vt. 14. edocet cañ. ⁊ ideo det aqua radicũ aperitiua vel det orimel diureticũ. Et valẽt sirupi enarrati. sp tamen in talibus sit ꝛtus stipticoꝝ ⁊ aromaticoꝝ vt ꝑmissum est ⁊ asarũ ⁊ cuscute cũ ciceribus rubeis ⁊ radicibus apij et busci cum vtraq̃ spica ⁊ sq̃nanto simul cocti in isto casu simul laudant. ¶ Jn declinatõe aũt ꝑ laxatiuis debẽt mistrari meꝫ laxatiue fortiores nisi forte natura mittat supfluitates apostematis rupti ad intestina q̃ ꝑ se flurã vẽtris caularent. tũc enĩ ꝑmittẽda est natura opari. ⁊ si nimis fluit ⁊ contineat debilitatio ꝛtutis vtatur trocisq̃ de berberis ⁊ de terra sigillata discetis in. c. de emoptoica. alꝫ aũt damꝰ in dꝫ coctione floꝝ agaricũ ⁊ turbith ꝓpter grossos hu. ⁊ mirab. citꝝ. ꝓpter cholericos. ⁊ etiã aloꝫ ⁊ tunc miscẽda sunt mollificatiua aliq̃ cũ resolutiuis ⁊ ꝓfortatiuis. ¶ Si in epate fit apostema a cã ꝑmitiua sicut est casus ꝑcussio ⁊ milia. facta flõmia ⁊ hoc emplm. ℞. mirtillorum roꝝ. ru. baccarũ lauri. añ. ʒ. iiij. calaꝫ aro⁹ murre mastiq̃ añ. ʒ. ij. croci. ʒ. j. olei de liliꝝ cre. añ. qꝫ sufficit. ⁊ emplꝫ. Jn declinatõe apostematis postq̃ fe. recessit ⁊ accitia alia dimnuntꝫ: debentꝰ fortiora resolutiua applicare aliqua mollitiua cũ eis cõmiscendo de industratione eus dubitãdo. ⁊ hoc potest fieri per modũ epitimatũ in tali forma. ℞. floꝝ camo. melliloꝫ ruthe absinꝫ yreos ozigani calaꝫ yopi roꝝ. ru. añ. ʒ. j. ⁊ ß. bulliantꝫ oĩa in vinoꝝ aqua cũ vno. p. endꝫ. ⁊ alio radicis bismalue ⁊ se. lini et fenugꝰ. añ. p. j. ⁊ in decoctõe intingat spongia que expssa caꝫ sup epaꝫ regionẽ apponat interdũ aũt cũ dicta decoctõe embzoca⁹ epatis est faciẽda concã vel peluim submittendo ne lectica ⁊ panni madefiãt. ⁊ iterum dicta resolo cũ sponꝫ vel filtro reiteret ⁊ continuet donec ad sanitatẽ ꝑducat. ¶ Auicẽna vo ponit hoc emplm valẽs nõ parũ in declinatõe apostematis ad ipm resoluendũ: de q̃ ipe dicit: qꝺ e laudabile ⁊ expertũ. ℞. storaq̃ liquiꝺ cere noue añ. ʒ. x. mastiq̃ croꝰ amomi añ. ʒ. iiij. olei mastiq̃ olei roꝝ. añ. ʒ. v. vini. ℞. ß. misceantꝫ melliori q̃ poteris modo ⁊ cũ toto calm regioni epatis sepius apponat. vel aliter cũ istis ⁊ similibus emplastra sunt facienda.

Curatio apostemaꝺ frigidi epaꝫ. Doꝰ apostema ꝑm Cõstã. tumidũ et molle nũcupat. Apud vo Daly tenerũ denoiat. Est enĩ indolozosuꝫ ġuatiuũ magis q̃ dolens cũ lenta fe. Jstud quidẽ apa repatiuis nõ bz opus: qz magis infrigdaret ⁊ ingrossaret. Et si aliq̃ apponerentꝫ illa cũ subtilitatiuis et aromatiq̃ ꝓfortatiuis debẽt ee ꝑmixta vt epar ꝓfortet. etiã nõ vz flõmia nisi bu. cẽt comixti ⁊ multi. iõ tũc ad diminuẽdũ valeret mltitudinẽ. Jn ꝑn⁹ g̃ fiãt cliste⁹ lenia canẽdo a fortib⁹. Postponantꝫ ⁊ fortes farmaꝰ vt docet ga. 15. megꝰ. q̃si colꝰ. 11. ß talꝫ tribuaꝫ ꝙ nũq̃ attrahat vt est cassiaꝫ. in aq̃ endꝫ. dissolutaq̃ ꝺẽ endꝫ. vz in mala ca. ⁊ in mala fria epaꝫ vt visum est cũ de mala cõplone epaꝫ tractabimus. Et vz decoctio polipoꝰ facta in prisana. Clistere aũt factũ et decoctõe cõi herbarum cum absinthio ⁊ ozdeo ⁊ cassiaꝫ. ⁊ tamarindꝰ. Jn statu aũt ⁊ declinatõe addemꝰ calamentũ

Digitized by Google

dauci coloquinti. ℞ centaurearn. ℈ in loco alleg fiant ex suppositoria uterū: vt venter laxus teneat ⁊ teneat dictā subtilē vt p abstinentiam a cibis nḋicis grossis vt apa ⁊ eius accūs ⁊ pimcta materia minuat ⁊ ad eundem finē ds vti medicis subtiliatuis cū confortatiuis ⁊ resolutiuis aliq̄liter pmixtis. Fiant ēt tales trocisci quos ponit Daly. in. 7ᵃ. prickᵃ 2ᶜ. ℞. rob. ru. 3. v. berberis. 3. iiij. antᶻ se apij squinanti cassieligᵉ calami aroᶜ. añ. 3. ij. mastices spicᵉ cinamomi azari reub. rubee tintorū laccę. añ. 3. j. oia dicta puluerizent ⁊ distēperētur cū succo fenᶦ ⁊ fiant trocisci ponderantes. 3. j. detur vnus de mane ⁊ alius de sero distēpatᵒ cū aqua aperitiua radicū qua bñ indiget ista mā qz grossa ⁊ viscosa existit ⁊ faciēs magnā opilationem. cuiᵒ hec est recepta. ℞. mediani coztricis apij ⁊ fenᶦ ⁊ petᵉ añ. ℥. ij. se. apij anᶦ marᵗ carui. añ. ℥. j. squinānti agrimonie camedreos cameputcos rubee tictoꝛ cassieligᵉ xilobalsami. añ. ℥. iiij. aceti al. quart. j. melᶫ. dispu. ℞. ℈. ℞. aqua seu apostima in ista aqua ⁊ trocisci est apertio ⁊ deficcatio ⁊ puocatio ⁊ cōfortatio. ⁊ si sentiat apostema fridum esse in cōcauo in augmēto ⁊ in statu potest aliq̄n purgari cū diacartamo ⁊ pulᶫ. diaturbit mirris cū lacce ⁊ squinanto: ⁊ si in gibbo addant trocisci se. yzice ⁊ milium solᶫ. le. saxifrage ⁊ cuz aqua supradicta aqua rafani misceatur ⁊ cū trocisci offeratur. Jn isto etiam casu valet dialacca diacucurma ⁊ valent olea in quibus ē aromaticitas ⁊ confortatio ⁊ calefacᵒ vt est oleuz nardinum ⁊ oleum de gessemini ⁊ oleū de ker ua ⁊ oleum balsami. ¶ Fiat etiam hoc emplastrum. ℞. se. apij ameos anᶦ cardamomi. añ. 3. iiij. squinati aloen epatici. añ. 3. iij. spiceᶦ ⁊ celtice masticis croci mirri añ. 3. j. ℈. terebētine gūi puii. añ. 3. iij. cere al. ℈ suf. cera dissoluat cum oleo nardino ⁊ costino. ⁊ addantur gūmi ⁊ alie medᵉ puluerizate ⁊ fiat emplastrum super epar ℈m etiam Daly ex fimo bouis ⁊ capze incorporatis cum istis potest fieri emplastruz. Et ℈m Daly ⁊ Auī. ex stōatico emplato. ¶ Apostemate autem rupto qō scitur p exitus samei per irestina si apostema est in concauo epatis vel per vrinam si est in gibbo. cum hoc etiam in hora rupture aduenit rigoꝛ ⁊ tremoꝛ ⁊ adest nausea ⁊ vomitus pp mᵉ horribilitatē tunc facimus tale emplᵐ qō rumpit apa si p fecte non est ruptū ⁊ tollit dolozes ⁊ maturat residuum ⁊ in pte epar cōfortat. ℞. fenugreci ordei. añ. ℥. j. se. lini. 3. iij. farine volatilis molēdini radiq̄ enule ⁊ bilmalue abſinti, añ. ℥. v. camo. melliloti violᶫ ficq̄ rosaꝝ rub. añ. 3. iij. ce parū iiij al. 3. iiij. fimi colūbini amomi sq̄nāti spiceᶜᶜ. añ. 3. j. olei violᶫ. olei camo. añ. quod suf. ℞ emplᵐ ⁊ tepidū supponat. deinde det patienti potꝰ mūdificatiuus ⁊ absterciuus vt est aqua decoctionis ordei ⁊ caricarū. al. pinguium. nā in ordeo est virtᵗ abstersiua ⁊ in caricis silᶫ. ⁊ cum hoc in eis est virtus resolutiua ⁊ maturatiua ⁊ ꝯglutinatiua ⁊ subtiliatiua q̄ bus oibus indigemus in epate apatis pᵗ eruptionē. valet ēt mellicratum pp abstercionem ne vlcus pfundet. ¶ Alutozes antiqui ponunt ꝙ ℞ etiā ista decoctio. ℞. fenugreci se. lini. añ. 3. x. caricaruz. x. numero dianthos se. malue ⁊ maluauisci. añ. 3. v. mētastri yso ⁊ pzasij. añ. 3. ij. penid q̄rd. j. melᶫ. ℞. j. ordei q̄rd. j. ℞ potᵒ ⁊ maturat ⁊ abstergit ⁊ lenit ⁊ mūdat vlc ⁊ nutrit. aliqui addunt oleū amigd. dulc vel amararū: ⁊ tunc vz lac camelle vel asine capze. ⁊ fit apa est in gibbo sicut pzius dictū est in cañ. ⁊ in executione cure: os ꝙ materia trahatur ad renes ⁊ vesicā cum rebus apitiuis ⁊ vrinam puocantibus vt sanies cū vrina expellatur. Et tūc si se. non adest dentur diuretica calida tibi nota. Et si febzis adest dentur diuretica frigida vt sunt semina frigida maioza ⁊ minoza ⁊ sumantur cum sirᵒ papaueris vel violᶫ. Et si apa exīs in cōcauitate epatis rūpat ⁊ sanies expellit per vomitus vel per ptes inferiozes: tunc postponāda sunt laxatiua vbi natura sat purgat: imo tunc vtat cibis cōfortatiuis ⁊ mi scentur cū absterciuis. iō valet decoctio supza dicta de ficubus. ⁊ valet ordeatū ⁊ auenatū ⁊ sumant pullos gallinarū ⁊ perdicū: ⁊ extremitates capzeti bene coctas ⁊ vinum limphaᵐ. ¶ Cura apatis duri epat sclirosis epatis. q̄n est incipiens potest curari: sed postꝙ remanserit pluribus diebus nō. Pereunt enī aliq̄n cito: aliq̄n in tpe ampliozi ⁊ cā est: qz epar ꝑpt suā teneritatem ⁊ sube molliciem. tum ēt ꝑpt nobilitatem ⁊ pncipalitatem sue operationis nō pōt fozria suppozzare medicaᵃ. sicut facit splen. ⁊ hec est sinia Gaᵗ de se. ad glauconē. caᵒ 12. ⁊ transumptiue. Auī. in. 14. 3. trac. 3. c. de cura apostematis epatis. ⁊ cura illius est: ꝙ humores grossi ⁊ spissi digerantur ⁊ euacuentur prout oportet: ⁊ digestiuum sit tale in quo reperiat apertio viaruz ⁊ confortatio vnde detur oximel diureticum in quo decoquatur extremitates absin ⁊ end. deide purget humoz grossus cum mirab. kebul. ℥. j. temperentur per noctē in decoctione violᶫ ⁊ sene ⁊ epithimi. ⁊ addat cassiaᶫ. ℥. ß. propinetur de mane quia cū pur-

Digitized by Google

gatione indigem⁹ mollificatione ⁊ itus ⁊ ex ⁊ ideo ad int⁹ dec̄ p cibo auenatū ⁊ brodiū pulloꝝ in quo sit per⁹ ⁊ spinargia ⁊ borraginis ⁊ croc⁹ ⁊ dec̄ ordeatū. ¶ Medicina vo exterior sit cōposita ex trib⁹. Primo ex mollificatiuis duriciei. Secōo ex resolutiuis. tertio ex aliq̄b⁹ fortatiuis epat̄ tam aromatic̄ q̄ stiptic̄. Et iō ℞ talē emplm vel vng^m in quo sunt tres supdicte pprietates. ℞. camo. hispanice. ʒ. j. rob. ru. medulle ossiū cerui. si reperiri nō pñt ossiū bouis ⁊ arūḡ anad ⁊ gallie olei nardini añ. ʒ. ß. absinti ficci. ʒ. iij. farine fenugre⁹ ⁊ se. lini añ. ʒ. j. costi dulc. ʒ. iij. cere noue. qō sufficiēt ℞. vng^m ⁊ suauiter sclirosis vngat̄ ⁊ pān⁹ lineus duplicat⁹ ex eo liniat̄. Vel ℞. emplm ex caric̄ ⁊ pasb. bullic̄ ⁊ pista cū farina fenugreci ⁊ camo. ⁊ ruta ⁊ mellilo⁹ ⁊ oleo camo. ⁊ neriḋ. Emplm resolutiuus sclirob⁹ epat̄ qō ponit̄ ℈ intrētionē Bˡ. Secōo de se. ad Glauconē in .c.12. ℞. gūmi armoniaci bdelli añ. ʒ. j. ⁊ ß. turis. ʒ. j. olei nardini olei masticis. añ. ʒ. ß. spice⁹ ⁊ celtice rob. ru. añ. ʒ. j. ⁊ ß. puluerizāda puluerizent̄ ⁊ cuꝫ gūis dissolutis in oleis mixt̄ ⁊ incorporatis ⁊ addita cera noua q̄ sufficiat ℞. emplm qō extēsum sup aluta⁊ supponat̄ epati puncto vnguēto supdcō. Cōsulo q̄ vtat̄ iteri⁹ diureticis ⁊ lapidē frāgētibus ℈ pfitiū Bˡ in loco vltie alle⁰. qz in rōne stat q̄ illa q̄ frāgunt lapidē in renib⁹ ⁊ vesica post trāsitū p epar q̄ p⁹ frāgāt lapidē vel duriciē in epate exīstē p qō nccio virt⁹ eoꝝ medicaminū pus trāsit. ⁊ qñ dictū emplm remouet̄ vngat̄ regio epat̄ vng^o supi⁹ dicto. Cōsulit ēt Aui. vt pat̄. dormiat sup lat⁹ dextrū vt ex reflectione caloris maior ℞. resolo. Itē sumat pat̄. oi die. ʒ. j. semis agni casti cū aq̄ endꝫ ⁊ fen¹. Et vs ad resolonē duri apatis epat̄. Idē facit cossti. ʒ. j. vsq; ad. ij. Guido de cauliaco ponit hoc emplm in duritie epat̄. ℞. galbani serapiꝫ opopo^c. añ. ʒ. j. farine fenugreci ⁊ se. lini. añ. ʒ. ij. terebētine. ℍ. ß. olei camo. ʒ. iij. farine frumēti q̄ sufficiat. ad ispissandū ponant̄ gūi i oleo camo. in dissolone ⁊ p⁹ dissoluant̄ ⁊ addita terebētina ⁊ reliq̄s puluerizat̄ ⁊ parū sq̄nanti ⁊ rob. ru. ⁊ spicenardi. ⁊ ℞. emplm ⁊ supponat̄.

Declaratio in apatibus epat̄. Primo sciendum q̄ si apa sit in pelliculis que sunt in pcauitate epat̄ ⁊ exinde ℞ opilatio ita q̄ sang. nō possit transire ad gibbum epatis iam ibi sunt duo mor¹ qz apa ℞. in essentia ⁊ phibet ne bon⁹ san. generet̄. Opilatio vo san. phibet ne possit penetrare que due actiones corpori valde sunt necessarie. verba sunt Bˡ primo de morbo. c. 5. Et isti sūt duo mor bi officiales: ⁊ vltra hoc est ibi morbus dissimilis qz mala cōplexio ⁊ morbus cōmunis quia elongatio ⁊ separatio partis a pte. ¶ Secūdo sciendū ℈ Auicē. vbi supra q̄ in apostemanibus ⁊ alijs egritudinib⁹ calis epatis nō accidit nec sentit̄ pulsatio ppterea qz arterie sunt in eo pauce. ⁊ cū hoc sunt diſpſe p pāniculum eius. ¶ Tertio sciendū q̄ si aliq̄n apa fit in solo gibbo epatis aut in sola sui pcauitate non pōt nīi esse ḋn vtrūq; latus. ſ. gibbositum ⁊ concauum cōpatiantur. qz suba epatis continua est. verba sunt Bˡ. 5. de int. c. 7. Et iō qz passio vnius lateris alteri cōicatur. nō est mirū si signa sint cōmixta. ¶ Quarto itellige q̄ qñ est apa in concauo epatis adest nausea ⁊ vomit⁹ colericus si apa est colericū vel flāticus si apa est flāticum. Et hoc est qz aliqua ps hu. illoꝝ a quo vel a quibus apostema fit stamachovel orificio eius transmittit̄ quā natura sentiēs mittitur expellere ⁊ expellit p vomitū. Singulus aūt non apparet nisi cū apa est magnum ⁊ longū. ¶ Quinto non est ignorandū q̄ apa qō est in lacertis positis sup epar non est ita periculosum sicut si esset in suba epatis vel in pāniculo eius vel in venis. ppterea qz in illo epar nō est opilatū nec discrasiatū nec tantū sibi cōmunicat̄ rōne vicinitatis: nec etiā apostema meseraicarum est ita piculosum sicut si esset in epate propter eandem cām: etiaꝫ qz ne miseraice sunt multe: ⁊ ideo non pñt oēs apostemari: imo multe earum remanent non apostemate nec opilate per quas q̄titas chili poterit ad epar penetrare. ¶ Sexto nō mirum. si habentes apa in epate sint male colorati: silr de hīntibus opilationem ⁊ malā complexionem qz cū epar sit pmum mēbrū ⁊ fundamentū generationis san. cū ipsum deficit in digone ⁊ mūdificatione san. pp aliquā de egritudinib⁹ ei appropatis necesse est vt ille san. pdat colorē suū naturalē ⁊ suā rubedinez ⁊ pulcritudinē. Ideo color rerū mutat aliq̄n ad viriditatē: aliq̄n ad colorē aliquē de supra dictis. ⁊ de hoc supius iam facta est mentio. ¶ Septio sciendū q̄ in tpe famis bñ ab epate ⁊ avenis pōt trahi aliquid ad sto^m vt satisfiat appetitui. Et hoc asserit Ba⁹. 5⁰. de virtutibus naturalibus. ca⁰. 15. sic. Non oportet admirari si per easdem venas per quas nutrimentus mittitur ad epar rursus in longioribus ieiunijs posse trahi escam in ventrem. Et ideo dicit Aui. Famē pati pter solitū sto^m replet malis hūo. ¶ Octauo nota q̄ añ flōiam ⁊ purgationez in^a ñcedent̄ nulla repercussiua sunt sup

Digitized by Google

ponēda ꝓpter aliq̄s causas. ꝑmo ē: qz illa mā ꝓpter repcussiua ñ pōt retrocedere: qz illō qō est plenū nō pōt eā recipe vt dicit Ba. t Daly 3. reg⁴. cōmēto t cañ. 160. Scōa causa ē ꝙa ista apocrustica seu repcussiua ingſſant t indurāt mām q̄ illa mā nō pōt retrocedere. t sic apa indurat t ingrossat vt dicit Aui. in. 14. 3⁴. i. c. de cura apatis ca⁴. epatis. Nec etiā cōpetunt resolutiua: qz maioz fieret attrac⁹. t⁹ doloz et apa augmētarent. ante igit̄ localia t pticla⁹ remē⁹ vles plectoria cognita sunt ꝑmittende purgatōes t b̄ est alphabetū in arte. ¶ Nono sciendū ſm Daly de regali disponē ꝙ illi qui ꝙsueuerūt flōmari magꝭ de san. pñt sufferre in ebendo: qz melꝰ rōne ꝙsuetudis pñt flōmiā tollerari. t signat ꝙ multꝰ san. in patiēte apa ta epatis fuit ꝓgregat⁹ q̄ p p̄cedētes nō fuit minoz at⁹ flōmas intrā ꝙ apa cātur. ¶ Decio intelligendū ꝙ q̄n apa ca. est in gibbo epatis cū repcutimus a pte exteriozi t ab int⁹ debe mus vti diuretic fridis t hoc in p̄n vt sūt. 4. se. fria minoza t ma. miscēd gmē t raō cicozee t filia q̄ nō multū excedāt in calitate. Jn aug mēto aūt debem⁹ miscere aliq̄ magis diureti ca t cala ī ꝗbus nō sit nimis excedēs calitas vt raō. fen⁴ t per⁹ apij t bzusci ꝛc. Sed q̄n apa est maturū debemus dare fortia diuretica ne forte mā ibi remanens in lapidē ꝙuertat. Et ideo cū aqua radicū misceat azarū semē milij fol⁹ t saxifragie se. petro. apij t sq̄nāti. t de com positis det litontripon t filoantropos. ¶ Un decimo sciendū ꝙ admistratio laxatiuoꝝ nō competit in p̄ncipio sed in statu t declinatōe et in fine augmēti est multū necessaria. ꝑmo ad eruptionē apatis vt mā aīs t cōiuncta di minuat. Et qz iuuam⁹ nām vt super residuuꝫ dñet t apa in fumū ꝙuertat t eralet. t vt etiā ſpfluitates q̄ ab apate resoluūt p inferioza expellant ne epati noceāt. Post eruptionem aūt valēt laxatiua: qz mūdificatio epat a ſa nie t virulētia nō parū adiuuat ad ſanandū t ꝙsolidandū vlc⁹ factū t ne sanies t virulētia ī epate diu remanētes sibi t mebaic t mēbris circūuicinis manifestū afferat nocumētū. Et hoc dicebat Auic. in loco allegato iplicite tñ. ¶ Duodecio dubitat ex q̄ hu. apa in epate fre quētius gnāt. dico ꝙ rō dictat t exꝑiētia doc et ꝙ ex illo humoze apa in epate frequentiꝰ gnāt q̄ mag in eo abūdat t magꝭ parat⁹ ē vt putrefiat. ſi iste est san. q̄ magꝭ in eo abundat: qz ꝑis massa sanguinaria ꝑus in eo gnāt et vplurimū magꝭ de san. scōo qz san. ca. ēt hu. t ꝑ ꝑis magꝭ putrefactōi parat⁹. Scōo gnāt de cholera: qz in eo est cisē. fell. in q̄ cholē sup fluitates collocant. 3°. ex flāte. 4. ex melia. qa vtraq; q̄litate putrefactōi resistit. Sig^m autē vtplu^m qō a san. vel cho. apa in epate gnetur est qz vtplu^m cū eo se. venit acuta q̄ ex calidis hu. dꝫ fieri ꝑcise. ¶ Tredecimo q̄rit ꝓpter q̄d res dulces faciūt apa epatis t opiloes. vt dic Ba. meg⁴. 15. t Aui. in. 3ª ꝑmi. c. de regimīe ei⁹ quod comedit t bibit. Dico ꝙ oēs res dulces sunt ḡsse subē. iō replēt mēbza t claudūt vias Scōo qz citi⁹ et auidius imo ad digōnem ab epate attrahunt. iō causant opilonē t augent apata maxime epatis cū hēat venas strictas vt visum est in ꝑmo ca°. hui⁹. ¶ Quartodecio dubitat si ex chilo pōt fieri apa in epate. Dico ꝙ chilus in transeūdo p venas mesaicas re cipit aliquā digōnē t ꝓparationē vt cito fiat san. t q̄n est in epate vlterius magꝭ disponit t iam incipit fieri san. t tūc si iste retineat ꝓpt opilones ꝛc. q̄uis nōdum ꝓfecte fit san. tamē ille potest putrefieri ad apa. et si tu dicas ꝙ tūc eēt dare aliā spēm ꝑter iā dictas. Dico ꝙ nō. qz illa spēs est hūoralis t reponit sub illo hu. ad quā magis parat⁹ est ꝙuerti qz ille q̄si humoz nō potuit tenere vias ad membza nec ad intestina reuerti ꝓpter opilonē t ꝙculca tionē eius: si nō est verus chilus ē potiꝰ ē chi mus. Chilus aūt in ꝓpria forma sua exīs nō pōt esse mā apatis: qz liquat rōne subtilitat. t nō pōt putrefieri qz ñ expectat actōez cālis ꝛc. t hec de isto morbo.

¶ Lapīm. 5. de fluxu sanguinis ab epate.

q Damnis in q̄rto libro aliq̄ liter fuerit dictus de dissinteria ꝓprie t impꝛpe dicta. tamen hic determinat de fluxu sanguinis ab epate fine nocumento t fine doloze intestinozum.

Cause fluxus san. epatis q̄dā sunt ꝑmitiue vt est mutilatio membzoꝝ exterioꝝ vt est pedū vel manuū vt est malefactoꝝ ib⁹ iusticialr fieri cōsuetū. Tā natura illā q̄titatē sang. q̄ debebat illa mēbza nutrire nō indigēs ea iterū delegat ad epar. epar ꝛo ea nō indigēs cū sua expulsiua ad intestina p mesaicas remittit. Deinde exterꝰ p circulum expellit vt refert Ba. 6. de morbo. c. 5. Et tunc san. exit purus ru. t pulcer. t venit ꝓdialr t in magna quātitate ſm quātitatē mutilatōis t ſm fortitudinē vtutis epatis san. generātis. Scōa cā ꝑmitiua pōt eē solo ꝑtinuitatis vel ruptura venarū epatis facta ab ictu casu vel pcussiōe in ipso epate. Et san. iste ē ru. clarus

sed nō venit p̄ intervalla tēpis sicut in p̄ma
specie. ¶ Cause añtes p̄stituūt secundā spēm.
Prima est multitudo san. in corpe ppter di-
missionē exercitꝰ p̄sueti cū regimine copioso
sine flōmia p̄sueta vel nō p̄sueta. et marie qñ
ñrtus digestiua est fortis in gñando san. ⁊ ſ p
eandē viā sicut in p̄ma q̄tū ad regimē nature
re in expellendo supfluꝰ in quāto. Et de ista
etiā facit gal'. mētionē. 6. de morbo. c. 5. Scōa
causa potest esse quedā abzasio seu vlceratio
in parte cōcava epatis. Et in ista appet san.
niger ⁊ grossus ppter longā morā quaꝫ fecit
in vijs ⁊ in venis meſaicis et intestis anteq̄
expellat etiā potest cito currere. ⁊ apꝫ q̄ pua
eius. quātitas. ⁊ sic videt grossus ⁊ niger ⁊ q̄si
putrefactꝰ. etiā q̄ paulatine resudat ⁊ diutiꝰ
remanēdo in grossat' ⁊ corrūpit'. Jstā causam
ponit. Constant. ⁊ q̄uis abzasio sit a cā añte
fortꝰ ⁊ malis ⁊ acutꝫ humorib⁹. tñ post q̄ san.
emanat ipa abzasio ⁊ excoriatio seu vlceratio
facta est p̄iuncta. ¶ Causa p̄iuncta est ipa soko
cōtinuitatis vel vlceratio vel abzasio post q̄
ia ab epate ppter ipas currit san. Alia causa
p̄iuncta q̄ est opilo in epate p̄stituit. ſ. specie
fluxus epatis qō est: q̄ qñ epar suscipit chilū
et digerit ipm aliqualr ⁊ ille sang. ppter opi
lationē vel ppter debilitatē retētiue vel ex de
fectu digestiue epat' q̄ pfecte in san. pmutare
nō pōt. nec vlterius trāsire iterū ad intestina
redūdat. Et hoc dicit Ba. 6. de inte. ca. 7. et in
isto casu expellit chilus mediocrit' exīs iter
digestum ⁊ nō digestum. Et oēs p̄cordant q̄
iste sang. est ad modū loturē carnis de p̄mo
excoriate. Et ſ alie spēs sint fluxꝰ epatis ad
ista reduci pōt. Et ego vidi frequēr istā spēm
⁊ deus sanabat: scientia eñ medicine eq̄diu
uante p̄m earum diuersitatem.

Jndicia iudicamus q̄ fluxus san. epa
ticus q̄ venit ppter rupturaꝫ
venarū eius vel ppter vlcerationē vel abzasi
onē est malus. nā si magna est ruptura vl' cor
rosio vel vlceratio est incurabilis marie si est
antiqua: imo boiem pducit vtplurimum ad
mortē. Scōo si fluxus epaticus sit ppter opi
lationē vel ppter debilitatē p̄tentiue non est
ita malus: quia ista magis ⁊ citius sunt susce
pibilia remediorum.

Curatio fluxus epatis. Jam in lib. 4.
ista materia aliqualr fuit tra
ctata: ſ nūc breuiter dicim⁹ q̄ si est a cā pmi
tiua exteriori quod scit' ex iudicio patētis de
bemus san. restringere ⁊ epar ⁊ venas p̄soli-
dare. Et denī iste me' q̄libet p̄ se vel fil' mixte,
vel due aut tres ex eis. Et sūt spodiū gummi
arabicū assum dragagā^m carabe cozall⁹ et se
ārhere pfidia balaustia acassia terra sigillata
ypoq̄stidos san. dra. de q̄libet sumat'. ʒ. j. et ſ.
trocisci pōderātes. ʒ. j. et ſ. cū aq̄ ⁊ succo arna
glosse ⁊ burse pastoris ⁊ vn⁹ distēpatus cum
vino omni die ſto° ieiuno mistret'. ⁊ ſ flōmia
de epatica ppter san. distractōes ad oppositā
partē. ¶ Vel ſ isti trocisci q̄s ponit Constan.
ſ. spodij boliar^a. ros. ru. añ. ʒ. v. sang. dra. ba
laustie sumach cōchule merine arse cupularū
glandiū añ. ʒ. iiij. carabe gūi arab. cozalli arā
acassie reub. añ. ʒ. ij. croci spice cāphore ypoq̄
stid. añ. ʒ. j. ſ. pul. ⁊ tempet cū succo arnaglos
se. ⁊ fiant trocisci ad pōdus. j. ʒ. ⁊ det vn^m cum
aq̄ frigida si calor affuerit. ⁊ si nō cū vino ste
ptico. ¶ Si fuerit ppter debilitatē digestiue
q̄ venit ab aliqua malarū ypłonū cure' sicut
dictū est in. 2. c. istius p̄m diuersitatē cōplois
sue dādo in potu siue cathaplasmādo vel cbā
do vel alr' put ibi dictū est competēter. Sīlr
fuerit ppter mutilationē faciant abstinentiā
semel in die comedēdo. Cū añt acciderit ppt
debilitatē retētiue epatis cōfortet' arōticis
⁊ stipticis calis vel frigidis p̄m diuersitatem
causarum ⁊ sic de aljs.

¶ Laplm. 6. de opilatione epatis.

Pilatio epatis est morb⁹ of
ficialis in via trāsi
tū san. et hu. impediēs iurta istam
doctrinā est sciendū q̄ opilo acci-
dit interdū in venis epatis. ſ. in ramis venaꝫ
que p̄cedūt a vena q̄ vocat' porta in ocauita'
epatis exīte. Et aliq̄n fit in carne ipius epat
Aliq̄n fit in venis gibbi epatis.

Cause istius opil'onis quedā possunt eē
p̄mitiue: quedā añtes: q̄dā p̄iun-
cte. Primitiue vt est constrictio magna ⁊ diu
turna supra regionē epatis cū zona vel diplo
ide vel alterius vestis vel aliq̄ constrictōe ab
extra venīēte. fil' ictus vel casus vel obuiatio
in regione epatis rōe quarū hu. ad ipm fluāt
⁊ faciūt opilationē ⁊ cibi grossi vt caro pozci
na bouina ⁊ caseus ⁊ panis azimus frumētū
coctū amidū ⁊ suba leguminū. Alia cā p̄mitiua potest eē frigiditas exterior. vt ponit Ba.
12. de inge. c. 2. ¶ Cause añtes p̄m q̄ describit
Bal'. 10. de in genio. c. 1. Et Auic. 14. 3'. tra. 2.
c. 5. Et Haly. 2. reg'. cōmento. 9. ibi. humidum
quidē simul ⁊ calm. Et Am in. 14. 3'. c. de opi
lationibus epatis sūt humores multi aut gīi
aut viscosi in venis vel in corpore vel in eo ge
nerati siue sang. grossus in eodem epate gē-

Digitized by Google

neratus a quo epar nutrif. Alia cā potest esse fiditas hūoꝝ qñ occurrunt frio epati in quo ingrossant. silr chil⁹ grossus in quo sunt multe feces q̄ cū digeritur dimittit multas feces post se postq̄ subtile trāsiuit. ¶ Cause ꝓiucte opilationis epat. Pria cā ꝓiuncta pōt esse naturalis strictura vel ꝯstrictio venarū vel canalium a p⁹ sui creatione: vt dicit Ha⁹. 10. de inge⁹. c. 2. t3. tex⁴. cañ. 72. ibi. Alijs vo cufraxim in epate habētibus. Et Aui. in loco vltie allegato. Alia cā cōiuncta sunt ipsi hūores grossi viscosi vel multi fridi diuisim vel cōiunctis in venis ei⁹ iam multiplicati vel ingrossati q̄as in actu obturationē facientes vel ipsa fex chili grossi in ramis venarū epat ingrossata t dereliicta. Alia cā ꝓiucta pōt ee regurgitatio san. ad epar pp mutilationē aliquoꝝ mēbroꝝ vel pp retentionē mēstruoꝝ vel emoꝛroꝛ. cōsuetarum. Alia cā cōiuncta est apa in epate. Et qñ iste cause ꝓiuncte multiplicant t p multum tps ꝓtinuant causant ꝓmo opilationē i multis locis epat que aliqn sunt cā putrefactiōis t p ꝑis. fe. Aliqñ sunt cāe apatis. ex qb⁹ ydropisis frequēter gñatur. Aliqñ sunt cause retentionis vērositat t grauitat t doloꝛis t extensioms in dextro ypocūdrio p̄cipue dum vēritas inter duas obturatiōes recludit t exalare nō pōt. nā vērositates retēre t hūores concluſi in epate p assuetos ꝺductos ꝓcedere nequentes doloꝛē extēsiuū t aliqñ guatiuuꝫ in dextro ypocūdrio t epat regione sunt generātes. Aliqui dixerūt q̄ aliqñ gñat caro vel aliqd additamentū invenis epat faciēs obturationē. sed dicit Aui. q̄ hoc accidit raro q̄ oꝛificia venarū sunt neruosa iō caro sup ea generari nō pōt. Et posito q̄ oꝛiat in vno oꝛificio nō est verisile q̄ in oibus oꝛificijs cū sint plura files excrescentie oꝛiant. ꝛ̄ est verius sile q̄ ex multi viscosis hūoꝛib⁹ t grossis siue flāticis fris vel a san. grosso vel a fecibus eoꝝ plura eoꝝ oꝛificioꝝ vnum post aliud obturentur.

Signa opilationis epat quedā signant egritudinē t istoꝝ q̄dā sumūtur ab expulsis t alia a retentis in ipso epate. Ab expulsis q̄ egestio est hūida t chiloſa. t subtilis t multū humida t multa est pp cōmixtionem chili: q̄ qō deberet mittere ad mēbra nutrienda cū fece que deberet esse ſicca t in qua q̄ntate miſcetur t ſic crescit q̄ntas vltra cōsuetum. Et silr humiditas t subtilitas. t ꝫ maxime itelligit qñ opilatio est in concauo epatis: que frequētius accit vt dicunt autoꝛes vna ē ſubtilis t clara t citrina. Si opilatio est a caloꝛe t alba si est a frigoꝛe t p̄cipuum signum est grauitas in dextro ypocundrio t dicolozatio faciei. ¶ Et retentis sumuntur signa q̄ quāto plures in eo retinentur hu. vel superfluitates tanto maioꝛ grauitas t extensio in epate reperiuntur q̄ non remittuntur ad cozporis nutritionem nec per porticuꝫ cōsuetum expelluntur. ¶ Aliud signum egritudinis est paucitas generationis san. t per cōsequens ſpi⁹ de quib⁹ discolozatio sequit t debilitas totius cozporis. ideo nō possunt laboꝛare nec ascendere per gradus nec pergere ad altam montaneam q̄ caloꝛ naturalis t ſpiritus maxime motiui deficiunt: t ideo motiua virt⁹ non pōt operari sine instro. imo quando mouent t laboꝛare nitunt accidit eis difficultas anhelitus t quasi pulsatio circa ꝛclibanuꝫ pectoris p̄opter vicinitatē t cōicationeꝫ mēbroꝝ anhelitus cū epate vt dicit Aui. Et p̄pter hoc dicebat Conſt⁹. q̄ furcule semp mouentur nec quiescunt a pulsatione. Et in talibus non solū epati verū t ploni intendenduꝫ est. Sunt etiam discolozati. q̄ san. ſpargi nō potest ad cutis superficiem vt bonus in eo generetur coloꝛ t reſplendens cū ibi non fit q̄ntas nec qualitas ad illud peragendum ꝛc.

¶ Signa causarum ꝓmitiuarum ex iudicio pa. t ſociozum potest haberi. Similiter ſi est a retentione menſtruoꝝ vel emoꝛroꝛ. etiaꝫ faciliter potest ſciri per relationeꝫ patiēt. Si fit p̄opter vſum ciboꝝ ſtipticantium groſſoꝝ t viſcoſoꝝ nam iſto modo opilatur epar ex fecibus chili grossi. Quando aurez ibi est ventositas incluſa non adest grauitas: ſed extensio mag. Et ſi est ab apostemate ē ibi grauitas t doloꝛ fe. t alia signa dicta in capitlo de apostemate epatis. ¶ Inquirendum est iſi tur ſi fuerit vſus cibis opilantibus vel aquis lutoſis vel leguminibus vel fructibus p̄ multum tempus t ſic de alijs. nam per talem inq̄ſitionem veritas poterit inueniri.

Iudicia in opilatione epat. Auicen. in 14. 3⁴. c. de opilatōe epat dicit ſic. Et opilationes quedā epatis ſunt ex matribus egritudinū eius. ita q̄ possumus iudicare q̄ ꝑiculuꝫ est q̄ opilationē ſequat ydropiſis aut apa aut alie egritudines ei⁹ t ſic primo epatis. ſecūdo totius cozpis cābit egritudines t nocumenta. ¶ Scdo in cura opilationum vbi nō est apa ſe. nō inuenit ſꝫ guitas t extentio t doloꝛ. ¶ Tertio niſi cito opilatiom epatis ſuccurrat ꝑiculū est q̄ vn⁹ meat⁹ p̄ aliū claudatur t ſic ſubiectum cito ibit in ruinaꝫ.

Digitized by Google

Curatio opilationis epat. pusq; ptic laris exequat cura: aliq; gra les cañ. sunt pmittendi. ¶ Primus est Serap. t Aui. in caplis ppriis in snia pp ingẽs picu lũ qđ ex epat opilatiõe corp⁹ hũanũ patũ ẽ i currere cũ summo studio t bona diligẽa ipsi nõ pigre cito debem⁹ obuiare: als du⁹ est cele riter incurrere picula iam relata. ¶ Scds que subtiliant t icidunt viscositatẽ t grossitiẽ hũo rũ t eñando abstergũt mltos vel grossos hũo res t que vrinã puocãt necessaria sunt in re mouenda epatis opilatione. ¶ Tertius ẽ Aui. t Serap. nõia si ptigat si nõ in pn⁹ si in opila tionis processu ds de basilica celebrari n'a pn cipio signa san. grossi t multi vehemẽter sint appen⁹ nondũ eni in pn⁹ hu. grossi curibiles effecti fuerant. ¶ Quartus opilationẽ in late re cõcauo exĩte que ventrẽ soluunt pot⁹ sunt mistranda. Et si in gibbositate q̃ vrinã puocãt diuretica exhibẽda sunt pro salute. Jn vtraq; cã pmittendo illa que incidũt t abstergunt t apiunt. Jste cañ. est Auicẽ. in. 14. 3ⁱ. c. de cura opilationis epatis. ¶ Quint⁹ cõpetentio: hora in admistratione remouentiũ opilationem epatis est illa in qua tot⁹ chilus ab eo recept⁹ est digestus t expulsus t forte est hora p' surrectionem a somno p vnã horã vel p dimidiã t post fine cibo remaneat tempore cõpetenti. ¶ Sextus in opilatione epatis cũ qua manifesta reperit caliditas fria vel tempata vl' parum calia apitiua ad opilationẽ remouendas sunt vtiliora. ¶ Septimus est Aui. in loco pre allegato apitiua cal'a necessaria sunt in croni ca epatis opilatione. ¶ Octauus est Ebᵗ haly 3°. teg'. cañ. t 2°. 72. ibi quecunq; frequentem eufratim epatis pp angustiã venarũ ei⁹ incurrunt salubria cũ eis inuenta est tenuis dieta. ¶ Nonus dulcia p se in opilatione epatis sũt postponẽda q: res dulces ad faciendũ opilationes sunt veloces: q: natura eas trahit ante q̃ digerantur Aui. 3ⁱ. p'. c. de regimine ei⁹ qđ comeditur t bibitur. ¶ Decimus non debent aperitiua opilationũ epatis oĩmode a confortatiuis t stipticis esse denudata. ¶ 11⁹ necesse est medicinis eñatiuis aliqua diuretica virtutes laxatiui penetrare faciẽa⁹ sociare. Serap. in. c. proprio. ¶ Duodecimus est Aui. in. 14. 3ⁱ. trac. 2°. c. proprio de cura opilationũ epatis vbi vẽtris solo est necessaria nõ ds fortia laxatiua mistrare nisi magna fuerit necessitas t bp ppinquitatẽ peccantis ma^e me^e laxatiue. Mẽbra eni fortia in expellendo nociua modo adiutorio sunt cõtenta. ¶ Tertiusdecimus si epithimatã vel empla vel vnctiones vl' fomentationes seu lauatiua deopilãtia in tã dicta egritudine videnᵗ eẽ iuuatiua: illa sto° ieiuno t vacuo exĩte dñt applicari haly. in secunda pte regal' dispõis li°. 6. c. ppo. ¶ Cura pticularis opilatiõis epat. Prio sciendũ ẽ q me^q remouẽt opilationẽ epat os q̃ sint aptiue t aptio se tz magis ex pte cal'itat. Nã sm q̃ dicit Aui. 2°. cañ. in. c. de opationib⁹ medicinarũ singulariũ t Arnoldus in speculo in cº de medicina apitiua inq̃tum est apitiua ops q̃ sit subtilis sube in qua pticipet aliqua caliditas ad pfozandũ t liquefaciendũ t remouẽdum obstaculũ qđ erat invia obturata q̃uis sint dare aliqua fria que sunt apitiua rõneviutis calide que est in sup̃ficie q̃ virt⁹ p primã decoctionẽ vel ablationẽ remouẽt sicut est endiuia ozolana t cãpestris t tarataco. Et alia sunt apitiua vt aqua plantaginis cuꝫ foliis. Aliqua vo. sũt multũ cal'a. Dis viis t canonibus ad vnguẽ obseruatis videat si cũ ista opilatione assit caliditas deordinata t fitis. Et tunc detur sirupus acetosus cũ aqua endi. Et valet endi ozolana t siluestris t scariola domestica t tarataco qđ ẽ scariola vel endi agrestis t cardoceli. t valet epatica. t. 4. se. frigida maiora t minora. quia ista deopilant t alterant. fil' aqua plantaginis cum foliis t radicibus suis. Et in isto casu ẽt valẽt diuretica tẽperata vel frida etiã vt solatrũ coriandrum berba acetosa cicorea borago politricũ capillus veneris spagus t gramẽ lupini nõ dulcorati ceterach dianthos vermicularis cimbalaria scolopendria camepiteos de istis aliq̃ sũt frigida aliqua tempata ita q̃ nõ multũ excedunt in caliditate vel friditate. Apitiua cala sunt amomũ ameos agaric⁹ cinamomũ cubebe eupatorii cuꝫ decoctione lupinoꝝ absinᵗʰ acoz⁹ apiũ cicera cuscute capis asar cassialigi aristologi rorida rubea tinctorũ yreos fistica sm q̃ ponit Aui. Epitimus squilla politũ mõtanũ centaurea mioz succus ei⁹ gẽmana sirup⁹ acetosus cũ melle t aceto squillitico t oximel squillitici t oximel diuretici t filia. Medicine cõposite aperientes opilationes epat. sunt trocisci de scolopẽdria in antidota⁹ Aui. Confectio de reub. t diatrion pipeon t ppie diacalamentũ philoniũ cõserua acozi pserua radicis apij maxime qñ spica vtraq; t rob cum istis conseruis misᵗ. ex supradictis pñt fieri sirupi me^e decoctionis electuaria epithimata t alia sm diuersitatẽ causarũ. Jn causa calida applicando aperitiua frigida vel saltez tem-

Digitized by Google

perata.ꝛ in cā fria applicādo apitiua calida. ꝛ ista pñt applicari simplr vl compoſite.ꝛ ista ſufficere deberēt ꝓ pueris: ꝓ iuuenib⁹ ꝓeter iam dicta ſ talis fir⁹ in cā cala.ſ. coztiq; rāo cappis bzuſci ſpagi ſaliq; gramis apij cicozee añ.m.ß.tēpent ꝓ noctē in aceto albo foztiſſimo.tūc addat endi.nouelle domeſtice ꝛ filues ſtris vtriuſq; ſcariole roſtripozcini epatice ce terach politrici dianthos capilli veneris recē tis plātagis cuz toto.añ.m.j.ſe. ſpagi bzuſci. 4.ſeminū frōrū mioꝝ.añ.ʒ.ij.ʒuc'.ℍ'.j.ſ'.fir⁹. ꝛ in clarificatiōe ſanō.al.ꝛ muſcat roſ.ru.ſpo dij añ.ʒ.j.ꝛ ß.aceti al.q̄rt.j.addant ꝛ ſ fir⁹.de tur oi mane ꝛ ſero dūmodo ꝓ pauſam añ non ſumpſerit cibū.ꝛ det cū aq̄ decoctionis cicer ru.ꝛ gramis ꝛ enō. Iſte fir⁹ apit:ꝛ alterat ꝛ cō fozrat ep. ¶ Deinde purget mā opilatiōis cuz caſſiaſ ꝛ reub⁹ agarico in mioꝝ q̄ntitate. Ā ꝑ te ꝟo exteriozi cū herbis ꝛ medicis dcis in ſi rupo pñt fieri fomētatiōes epithiata tē. ¶ Jn opilatione a cā frida in q̄ nō eſt ſe. nec ardoꝝ nec ſitis repit ꝛ iſta frequēti⁹ accidit ſ iſte fir⁹ ſ.radiq; ru.maioris mediani coztiq; gentiane achozi yreos radiq; cappis ſq̄lle.añ.m.ß. tēpe rent in al.aceto ꝓ vnā die poſt ꝯquaſſationes ꝛ tūc addaſ ſcolopend⁹ cum toto cicoꝛ⁹ capilli veneris enō epatice pēthafilon ſcariol⁹ abſin⁹ agrimonie añ.m.j.camedreos camepiteos a meos poli mōtani cuſcut.añ.ʒ.j. aniſi marat⁹ carui cinamo⁹ amomi añ.ʒ.ij.maq; ſpice⁹ ꝛ celti ce caſſielig⁹.ſpodij.cappis oīum ſanō. roſ ru. añ.ʒ.j.ꝛ ß.reub.ʒ.j.orimell' ſq̄ll⁹.ℍ'.j. aceti al bi q̄rt.j.ſ fir⁹ clarificat⁹ det cū decoctiōe cice rū rub.vel nigroꝝ cū radiq; cicoꝛ⁹ ꝛ ſpice⁹. Si aūt attediaris de mltitudie ſimpliciū: capias aliq; ex iſtis addēdo acetū ꝛ mel. ꝛ ſ fir⁹. Et ſi cā eſſet multū fria ꝛ iſte fir⁹ fieret in bonovino albo nō eſſet erroꝝ imo valeret. Et tūc valeret pot⁹ dict⁹ in.c.2.iſh⁹ libri i cura male frie epat. ¶ Poſt vſum iſtoꝝ vel aliquoꝝ purget ſic. ℞. polipodij querc.ʒ.j.aniſi maratri.ſe.apij.car ui abſintij añ.ʒ.ß.ſ decoctio in q̄ diſſoluatur diacartami.ʒ.4.agarici.ʒ.j.ſ pot⁹ vel magis vl min⁹: ꝟm vires egrotātis. Iſte eni pot⁹ apit ꝛ purgat groſſos hu. vel purget cū his pillul. ℞.yerapigre.ʒ.j.ꝛ ß.agarici.ʒ.ß. bdellij.ʒ.j.ſ. pillule ꝓna doſi. Et ſi forte cū hijs nō purga tur dent pille ſtomatice.vel purget cū theodo ricon empiſcon ꝛ cuz yeralogodion. Et ponit ſerāp.q agaric⁹ dat⁹ cū ſucco eupatorij aperit vias ꝛ mūdificat ꝑus ſubtiliādo deide purgā do.Ba⁹.i paſſiona⁹ iubet dare oi mane amigō amaraꝝ.ʒ.v,ſe.apij.ʒ.j. cimi.ʒ.ij. ¶ Sz ponat ꝙ epar nō indigeat calefactione nec ifrigida tione: ſed tm aptione qđ ſcit ꝓ remotionem ſi gnozum q̄ dicta ſunt in.2.c.huius de mala cō plexione epat. tūc dico ꝙ debem⁹ vti apitiuis tēpatis vel q̄ſi.ꝛ ſi vnū apitiuū excedat in vno gradu calitat: addat fridū apitiuū in eodem gradu vel q̄ſi. Et ꝟm iſtā viā cōmiſcent cuſcu te ꝛ enō cū pauco abſintio ſimul mixtis. Attū Aui.ꝛ ſerap.in iſto caſu eligūt camepiteos cū aqua enō ꝛ ſquinantū ꝛ orimel ſquilt^m ꝛ de coctionē ſpagi ꝛ radiq; lilij celeſtis cū lacca. ꝛ vz capillus veneris ꝛ gramē ꝛ radix fen'. ꝛ ß q̄ñ nolumus infriare nec humectare nec cale facere. Et vz decoctio lupinoꝝ ꝛ cicerū ru.vel nigroꝝ cū enō nouella ꝛ allzelzēgi. ꝛ vz fir⁹ acetoſus cū melle fact⁹. ¶ Deide fiāt tales tro ciſci.℞.ſpic^e.ʒ.ij. camepiteos abſintij añ.ʒ.j. ꝛ ß.ſe.enō.ſe.ſcariol' rob⁹ ru. azari epatis lupi ficci reub.ſpodij. añ.ʒ.j.thuris.ʒ.j.ſucci agri mōne qō ſuff.ſ trociſci ad pondus vnius.ʒ. det vnus in hoza in caſu.electa cū decoctione lupinoꝝ non dulcozatoꝝ ꝛ abſintij ꝛ ſpice'. vl cū aqua radicū. ¶ Ā pte ꝟo exteriozi pñt fieri epithimata fomētationes ꝛ empl'a de reb⁹ dic tis in ſirupis ꝟm diuerſitatē cauſaꝝ. Et valz hoc empl'm.℞.camo. melliloti abzotani vue muſcate añ.ʒ.j.ſe. apij ameos abſin⁹ añ.ʒ.ij. maſtic ſpice^e ſpice⁹.añ.ʒ.ij. diſtēperentur cuz ſucco fen'.ꝛ ſ empl'm ſup epar ſto^o ieiuno. Et cū ſupzadict reb⁹ in vino bullit ſ euchatiſma vl fomētatio ꝛ erit artificiale. ¶ Purgata mā añte ꝛ ꝓiuncta iuꝝ poſſe fi ibi fuerit vētoſitas vtaſ diacalamēto cū ſemibus apitiuis ꝛ dia ſpmaton ꝛ diamēta qđ ponit Auic.in.5. Et ſ ſacellationes de abſintio ꝛ pitaria ꝛ cimino ꝛ ani⁹. q̄ñ aūt tps opilationis ꝓlongatur. con ſilio Serap.ꝛ Auic. ſ flōia de epatica ſiue de baſilica dextri brachij.qz illavena haurit ſan. ab epate. Et ꝓtinuēt medicamia ſupzadicta.

Dieta Jn opilatione epatis gñal'r iuxta conſiliū Ba⁹.ʒ°.teg⁹ canone.17.dz eſſe ſubtilis in ſubſtātia cibo⁹ ita ꝙ comedat cibaria facilis digōnis ꝛ leuis penetratiōis ꝛ in parua q̄ntitate iuxta tenoꝛē octaui canō nis. Et comedat ius cicerū cuz petro. ꝛ ſpica⁹ Et ſumat carnes mutonis gallinarū cum pe tro. ꝛ ſpēbus patas in cā tm fria. ꝛ cū cibis ſu mat petro.femculū ꝛ abzotanū ꝛ finapi ſper agos ꝛ cappes. ꝛ vtilius eſt eis ꝙ ſumant res bullitas. nā roſte ceteris paribus groſſiozem generant chilum. Laueat ab omnibus cibis groſſis ꝛ viſcoſis: ꝛ a carnibus groſſoꝝ ani malium: ꝛ a beſtialibus piſcibus ꝛ maxie non

Digitized by Google

lquamosis. ⁊ non non vtatur rebus frixis nec assat. dimittat triticū coctū amiō ⁊ dactilos ⁊ subam leguminū panem azimū: ⁊ res dulces: in quibus viscositas est Non fiant balnea nec empla nec fomentationes donec prima ⁊ secunda digestio sint cōplete. Caueant silr ab exercitio ⁊ eqtatione imediate post cibuz donec secūde digones iam dicte fuerit cōplete. nam exercitium post replonem facit cibū penetrare absqz pfecta digone. ⁊ sic augmērant opilationes epat ⁊ meseraicarum. Caueat a nimio potu post cenam ⁊ cibum maxime a vino. qz materias crudas ad epar facit penetrare vta tur vino antiquo odorifero subtili albo ⁊ claro in parua qritate.

Declaratio In opilatiōe epat. Primo sciendū q aliq sunt frīa que de se ficut dicit Aui. sūt apitiua ⁊ subtiliatiua: vt sunt quattuor se. frida minora ⁊ ma. ⁊ epatica ⁊ end. Aliqua eriā sunt cala que de se sunt opilatiua: vt est frumentū qō Alga faqui ponit esse calidum in primo faseoli que sunt calidi in medio. 2ᵘ. ¶ Secūdo dubitatur qō autores ponunt opilationē epatis posse fieri ex ventositate: cū ventositas grossissima subtilior fit q chilis subtilis. ficut ventus subtilior est aqua. Dico q ventᵘ vel ventositas nō faciunt opilationem: pōt tamē venire cū opilatione ita q illa ventositas potest claudi in vijs epatis que ab vtraqz parte sunt opilate ⁊ non pōt exire. ficut aliqn ventositas claudit in intestinis: vt potest videri in yliaca ⁊ in colica. Et ista ventositas sic retēta dilatat meatus in qbus cōtinet. ad quoz dilatationē vicinozum meatuū ⁊ partiū fit cōstrictio: ⁊ p ons opilatio. Et per istū modū ventositas causat opilationē. ¶ Tertio dubitat de ciceribᵘ vtruz valeant in opilatione epatis. vr q nō: qz eozū nutrimentū est grossum. vt ponit Gᵘ. in liᵒ de alimētis ⁊ alij autores silr Haᵘ cē. Jn oppm sunt oēs qui iubent cicera rubea ⁊ nigra dari in opilatiōe epat. Et ex alia cā: qz sunt ca. ⁊ sic ca Nota ꝺm q dicit Algafaqui ⁊ Auicē. in. 2ᵒ autorit ypo. q in ciceribus sunt due spēs que separantur ab eis per decoctionē quaruz vna est sal. ⁊ per istā eoz decoᶜ lenit nām. Et alia est aliqualiter dulc ⁊ aperiens: ⁊ tn ista cum ꝑma aliqliter mixta, puocat vrinā ⁊ apit opilationes epat ⁊ splenis ⁊ frangit lapidem in renibus ⁊ vesica: vt ponit Gᵘ ⁊ Aui. in loc allegatis. Et ista virtᵘ apitiua stat in supficie: eozuno et per remollitionē ⁊ fricationē remouet ficut ſ de end solatro ⁊ caule, ⁊ de lupis qui cum sint amari ⁊ nō comestibiles per remollitionē ⁊ fricationē in aq dulcorant ⁊ fiunt comestibiles. Et ꝺm istā nām Aui. ⁊ alij comedunt cicera. i. ius cicerū ⁊ decoctionē. Alia est natura eoz ꝺm subam ⁊ materiā. eozuz ⁊ ista subā comesta dat grossum nutrimentū. qz prime due ꝓprietates iam remanserunt in decoctione. Tunc ad qstū dico q decoctio eozum vz in opilatione epat ⁊ splenis ⁊ puocatione vrine ⁊ mūdificatione renū ⁊ vesice. maxie cū decoquunt cū foliis petro. ⁊ cū aljs diureticis. Et dnt poni in fine decoctiōis ne illa diuretica ⁊ apitiua ⁊ absterſiua virtᵘ p lōgā ebullitionē euanescat. Suba aūt eoz. qz nutrimentū dat grossum nō vr cōpetere in tali discrasia. Ergo hoc ps qd dicendū est ad rōnes ⁊ autoritates. ¶ Quarto sciendū: q iam dicta supᵘ de opilatiua debēt p longū tps ꝓtinuari int ⁊ applicari exterᵘ. qz sine mora sufficiēti in applicatione agens ad passuz nō fieret actio cōplera. Jdeo apud multos ⁊ ignorātes arrē meliuentus est modᵘ ꝓtinuādi medicinas p nouē dies vel p amplᵘ vl minᵘ. ⁊ b magis fit pp ꝓtinuationē q pp numerū dierū certū. qz cōtinuata vigent ⁊ itercisa peunt. ¶ Quinto qrīt p quez modū abſinᵐ vz in opilatione epat cū sit amarū: ⁊ amara reputent eē fundata in suba grossa ⁊ terrea vt dicit Deb in suis vlib in. c. primo Rñdeo dicēdo q in opilatione epat sunt certe intētiones. Prima est aptio. Scda est mēbri ꝓfortatio. mō ista duo in abſinᵒ reperiunt. nam abſinᵐ calm est in pᵒ: siccū in scdo. ⁊ est in eo duplex nā. vna est cala q est amara ⁊ facit ipsum apitᵐ opilationū et soluti ventris. ⁊ nō soluit ⁊ apit et opilationē epat. ⁊ qz ista virtᵘ magis est in supficie: nō pᵒ occurrit mēbro qui applicabit ⁊ facit opationez calitatis. Scda seu opatio, pedit a suba terrea ⁊ stipticita qua ozit adunatio partū laxarū ⁊ cōfortatio illius mēbri ad qō attingit virtᵘ eius. ⁊ ꝓpter ea igit qz in absinthio repitur absterſio cōfortatio ⁊ mēbri cui debet adunatio seu prima cōgregatio ⁊ humoz illi mēbri a putrefactiōe pseruatio: dignū est vt int epaticas medicinas reuerēter colloceť: ⁊ vt ipsum memorie cōmēdetur: vt epar p ipsuz cōfortet ⁊ p ons secūda digestiua. Et vltra hoc eius ꝓductas apianſ: qz iam prima anteq ad epar attingat fuit cōfortata. ¶ Sexto dubitatur si epar calidum a prima sui generatione potius opiletur q frigidum. Arguitur primo q sic ⁊ presuppono duas propositiones. Prima est vehemencia ⁊ fortitudo virtutis attractiue est causa

Digitized by Google

opilationis epatis.patet in.14.3'.trac.3.c.de opilatione epatis. Secunda ꝓpositio virtus attractiua viget per caliditatem ⁊ siccitatem Ista est Aui.in ꝑma distinctione ꝑmi canoñ. doctrina sexta.c.iij. Tunc arguit sic. Quicꝺ est causa maioris attractōis ē causa maioris opilonis:sed calitas est cā maioris attractionis.ergo calitas est cā maioris opil'onis.et ꝑ ꝑns epar calm magis opilabit'. consequētia est bona ⁊ añs ꝓ maiori parte patet.quia per ꝑmā ꝓpositionē:⁊ ꝓ minori patet ꝓ secundā Secūdo.quicꝺ disponit ad raritatē magis disponit ad opilationē:sed calitas est hmōi. ergo ⁊c. Consequētia'est bona ꝓ eo ꝙ raritas mēbri est causa opil'onis ꝓpter facilioꝛē receptionē supfluitatū ⁊ humoꝛ:vt ponit Auic'.et ideo splen facilr opilat'.ꝙ aūt calitas disponit ad raritatē magis ꝙ frigiditas.h̄ de se est notum:qz dilatat mēbrū ⁊ frigiditas ꝛstrigit ¶ In oppositū arguit'.Dicit Serap'.in trac.4. sui breuiarij. ꝙ opilatio que fit in epate non est nisi ꝓpter humozes grossos ⁊ viscosos qui aggreganꝭ ⁊ coartanꝭ in capitibus venarū ⁊ in ramis ⁊c. Constat autē ꝙ in epate frigido plures humozes grossi ⁊ viscosi repiunt ⁊ generanꝭ ꝙ in calido.ḡ in frigido citi⁹ fiet opilatio. Secūdo quia omne membrū superflue frigidū ingrossat ⁊ insp̄issat ⁊ cōgelat humores. ¶ Conclusio. Epar frididū paratū est opilationi magis ꝑmo ꝙ calm:qz meatus epat calidi sunt latiozes ⁊ supfluitates ⁊ humozes liberius possunt tranfire.Secundo quia epar calm fortiozes habet ꝛtutes oñes: ꝗa omne membrū infrigidatū superflue defectas habz operatiōes. Tertio quia in eo nō generantur tot grossi nec viscosi humozes. ¶ Ad rōnes ad ꝑmam dico ꝙ opilatio calidi est triplex. Prima est attrahere. Secūda est attractum digerere. Tertia est consumere nisi ab eo expellat ⁊c. Cum tu dicis ꝙ vehementia et fortitudo attractiue est causa opilationis.verum est qñ attractum non digerit' vel nō consumit'vel alibi non delegat'.sed in epate calido quod attrahit' digerit' pfecte ⁊ ad alias partes mittitur vel in eo consumit'. Ad secundam dico ꝙ sola membri raritas nō est causa sufficiēs ad faciendum opilationē, sed oportet ꝙ ibi sint multi ⁊ grossi vel viscosi humozes:qui in epate calꝺ nō facilr repiunt. ¶ Septimo sciendū ꝙ in aptione opilationis epatis ꝑma intētio est aperire obturationē pozozum vel venaruꝫ cum rebus aperitiuis quibus aromatica ⁊ cō fortatiua debeut esse admixta ꝺm tenozes decimi canoñ.nam ex tali cōmixtione confortatiuozum ⁊ stipticoꝛ cum aperitiuis tria commoda cōsequunt'. Primū est mēbri ꝓfortatio aromatizando ⁊ vnēdo ⁊ stipticādo. Secūdū est: quia ista stiptica virtutem medicinarum aperitiuarum retinent:⁊ ipam faciunt reuerberare sup materiā vt ille subito nō recedant donec suam pfecerint opationem. Tertiū est quia si sunt frigida reꝑmūt calida apitiua calidozum ne epar aduratur vel supcalefiat. Et si sunt calida felicitant operationē aperitiuozum.ergo stipticuꝫ grosse subst̄ante figit subtiles retinet.Calidum autē est vehiculum frigidi. frigidum vero reꝑmit calm:et ipsum retinet:ne cito ab opere euanescat. Patet ergo ꝙ mixtio superius frequēter dicta est multuꝫ vtilis ⁊ discreta. ¶ Octauo scias ꝙ in opilatione epatis ante confirmationē ⁊ in ꝓncipio vrina incipit attenuari et crescente opilatione crescit tenuitas vrine:quia partes grosse non possunt penetrare cum ea. Et quando opilatio est confirmata: vrina est in vltimo tenuitatis. Et siue opilatio fit in principio siue in fine:semper post prandium maioꝛ sentitur aggrauatio ⁊ doloꝛ: ideo quia chilus nec humozes possunt penetrare. ꝓpterea ibi causatur dictus doloꝛ aggrauatiuus.immo dicitur ꝙ furcule et subasselle non cessant a pulsatione vsqꝫ ad ylia.

¶ Capitulum.7.de mala habitudine ydropisim precedente.

Stam i Habitudinem vocat Auicēna cachechiam quis illud nomen cachechie ipse appꝛopꝛiet ad corꝛuptionē cōplexionis epatis ꝓpter ꝓpinq̄tatē quaꝫ habet ad ydropisim: que cōmuniter sequit' debilitatez secunde digestiue: vt postea patebit. Serapio vo solum facit mentionē de habitudine ydropisim patiente. Et quia habet easdem causas et signa ⁊ curam sicut ypocarcha. Ideo multi practicantes de hac habitudine: singulare capitulum non fecerunt.

Cause Cachechie sunt eedē q̄ ydropisis sed differūt:quia vel sunt remissiozes ꝙ in ydropisi.vel sunt adhuc in ꝓncipio et non tm̄ ꝓcesserunt.

Signa Constituētia vel demōstrantia cachechiā sunt. Quia appet inflatio.ꝑmo in pedibus ⁊ tibijs ⁊ in facie ⁊ palpebris:⁊ aliquādo in toto corꝑe caloꝛ faciet ⁊ totius coꝛpis declinat ad albedinē ⁊ labia ⁊ gingiue simlr ad albedinē sunt declinātia.et

Digitized by Google

dicit Serap. ꝙ corpus instat ad modū paste fermētate. Aliqñ crescit i eis apertū & aliqñ fit solo vētris. aliqñ ꝓstringit & feces retinēt & vrā & sudor & silr alie supfluitates vt est spū & forte retinent mēstrua vl emoꝛꝛo. ꝓsuete & adest ḡuitas in motu & pigricia. & aliqñ inflamant testiculi. Et dicit Serap. & Aui. ꝙ si in eis accidant vlcera sunt difficilis cure. Ꝓterea qꝛ cōplo mēbꝛi est corrupta. et ꝑpter corruptionē hu. in eo ꝓtentoꝛ. & gnat in ventriculis eoꝛ multa vētositas yliaca eoꝛ tēdunt Ista aūt habitudo innoꝛmis frequēter accidit qualescētib⁹ effrenat q̄ cronicas egritudines ꝑpessi sunt. Silr illis q̄ emoꝛꝛo. ꝓsueuerūt fluētes habere. Et ꝓ nūc ꝑpter absciſionē vel cicatrizationē nō fluūt. Similr post nimiā et longā sanguinis effusionem.

Curatio cachechie fere eadē est cū curatione ydropisis. Ego ño ꝓmo pono eos in abstinētia. ita ꝙ si comedere possent sex. ℥. panis in prādio sufficiāt ei cōedere. iij. ℥. Et si cōsueuit vel potest potare. 4. metretas vini: sumat solūmodo duas: & semp a mēsa surgat cuꝫ fame & siti. Deinde si fuerit ꝑpter retentionē san. fluere ꝓsueti ſ flōia vl apiant emoꝛꝛo. vel mēstrua ꝓuocent. postea intēdam⁹ ad cozrectionē ꝓplonis toti⁹ cozpis & ꝓfortationē epatis & stomachi & ad eñones materie. Unde si videant hu. in cozpe abūdare q̄ nō sint multū grossi nec visc⁹. cōcoꝛdat Serap. Aui. & alij ꝙ purget cū yerapig. nam isti duo cū Ba. affirmāt ꝙ yerapigra exhit et purgat supfluitates cozpis absq; nāibus et innatis humiditatibus. Et si aliqñ vtat vomitu ante cibū iuuat eos multū magꝝ aliq̄ res vt dicit Serap. & hoc est ꝑpter eūonē ant materie & cōiuncte si aliq̄ in stomacho vel epate cōtineat. Et vtat sirupo de absin° & dialacca & aqua de radib⁹ & rebus vrinaꝫ ꝓuocātibus. Si aūt cognoscit ꝙ ibi sint humoꝛes grossi digerant cū oximelle diureticovel squilitico & sirupo de absin°. Deinde purget sic. ℞. ligni aloes mastic. añ. 5. j. polipodij agarici turbit. añ. 3. j. et ℈. an¹. 33¹. añ. 5. ℈. pulpe coloq̄ntid. 3. j scamo° azari spice¹. añ. 3. ℈. yerapigre. ℥. ℈. fiat massa. vel purget cū pillis de mesereon q̄ dicent in. c. de. ydropisi dño adiuuāte. deide sudent in stupḥis siccis & balneent se in aq̄s sulfureis & alūinosis & lauēt pedes & tibias in leuio salitoꝛ vtat exercitio tempato. Sumāt interdū clisteria que educunt flegma: & aq̄osos humoꝛes de herbis & oleis & ꝓfectōnibus cocta.

Et post enacuationē tiriaca metridato et dialacca vtat. & in medicis digestiuis et cozrectiuis male ꝓplonis totius & partiū ꝓpcipantiū in egritudinib⁹ epatis & stomat & intapitiuis & in laxatiuis addat agrimonia lemstic⁹ camepitheos aristolog. ro. & spica¹ & cebtica & se. vrice & milū sol. & ꝑ residuo recurramus ad. c. de ydropisi. & vtat cibis facilis digestionis & boni chimi ſm tꝑus anni. & aliqñ pullis gallinarū & capris & vitulo lactant et columbis et turturibus & pdictis ſtarnis et frācolinis in terra vbi repiunt: & alijs paruis auibus & carne muronis. et ista vtpluri^m sint tosta & sint parata cū rebus aromaticis. & vtatur pozris & alijs & finapi & petro & fenl vel fenug¹ & mēta. & caueat ab alijs herbis fris & ab oibus fructibus q̄ nō sunt ficci. et teneat se in magna dieta & abstinētia.

¶ Lapl'm. 8. de ydropisi.

y **Ydropisis** Dicit ab ydros grece qđ ē aqua latine & passe quod est passio quasi passio aquatica denoiat. & nō imerito passio aq̄tica noiat. Primo quātum ad materiā ex qua generat: qꝛ ab hu. subtilibus et aquosis & flegmatiq; et ab aq̄ citrina. generat ꝑcipue. Unde haly. Chili subtiles & aq̄si faciunt egritudies aq̄sas. sicut est ydropiſ. 3. tegt cōmēto. 195. Scdo passio aq̄tica vocat ꝑpter quia aquā citrinā in vētre & in alijs partibus cozpis in magna q̄ritate retinēt. Tertio passio aquatica vocat: qꝛ aquā ꝓtinuo defiderāt potare: cū sitis insatiabilis fere ꝓtinue in eis reperiat. ¶ Ydropisis igit est morbus mālis cū inflatione totius cozpis. aliqñ cū inflatiōe vētris sine alioꝝ mēbꝛoꝝ inflatōe ex aq̄sitate vel vētositate puncta vel sepatim ab erroꝛe ñturis digestiue epatis ꝓcedēs. Bern. de lilio dicit ꝙ ydropisis est erroꝛ imutatiue ñtut in toto cozpe ꝑis erroꝛē digestiue ñtut i epate. Ista satis est bona notificatio. sed nō bñ vlt conuertit cū suo diffinito quod de necessitate cōuenit oñi bone diffinitioni. Et ꝯ dico ꝓpter lepꝛam & scabiez ꝓcedentē a ñtutis digestiue erroꝛe in epate. tñ nō dico q̄n fit bona passionis notificatio: qđ bono medico sufficere dz.

¶ Nunc aūt ſm maioꝛē medicoꝝ exercitiū et rei veritatē tres sunt spēs ydropisis: q̄uis in passiona°. 4. ponant duidendo spēm que fit ex sanguine aquoso solū in anasarchā et ypsarchā: sed tñ quia nec in causis nec in signis nō multū differunt: sub vna specie iste due reperiunt. Et dicamus ꝙ ꝓma spēs est ypsarcha que ab aliq̄bus vocat leucoflegmācia. &

Digitized by Google

aliqñ anasarcha. Scđa ſpēs vocaſ alchites, Tertia vocaſ tipanites. Interptatio aũt iſto rũ noiuz talē eſt. Pzio leuco flegmācia ſm Bm in paſſionario iterptaſ albꝰ tumoz vel album flegma. ⁊ dr a leucos grece qđ eſt eſt albũ latine ⁊ flegma qñ tumoz factꝰ ab illo flegmē aq̃ſo Ypoſarcha dr ad ypos qđ ē ſub ⁊ ſarchos qđ eſt caro qñ hũoz exiſtens ſub carne. ibidem. ⁊ frat Jo. in pſodia. Alchites eſt ſcđa ſpēs. ⁊ dr ſm Bm in loco alleg° de aſſrit p k ſcriptũ qđ eſt vter qz ſonat ſic vter ſemiplenꝰ aq̃. Tipanites eſt tertia ſpēs ⁊ dr a tipano qđ eſt pellis vētris ſic pellis tipani ī vltimũ de potēria extrēdit imo ſi cũ ligno quo ⁊ ficco ꝓcuteret: vēter redderet ſonũ maiozem q̃ alie ſpēs. ¶ Et yposarcha fiat a mā flegmatica ⁊ aq̃ſa penetrante cuz ſanguine ad mēbza carnea. Alchites ſ. a mā aquoſa q̃ ꝓtinue effundit ad ſpacium iferioris ptis vētris ⁊ ptes vicinas cum q̃ cōmiſcet aliq̃ vētoſitatis portio. Timpanites ſ. a mā ventoſa in maiozi q̃ntitate ⁊ aq̃ſa in minozi que collocata eſt in vētris ſpacioſitate iter zirbũ ⁊ cifach. nũc autem ſm q̃ dicit Aui. ⁊ Serap. iſta ſpēs ydropiſis bz aliquas cās ⁊ ſigna ⁊ iudicia cōia oibus ſpeciebus. ali qua etiam que ſunt ꝓpria vnicuiq; ſpeciei.

Cauſe Cōes oibus ſpēb' ydropiſis q̃dā ſunt ꝓiuncte: q̃dā añtes: ⁊ quedaz ꝑmitte. Cā ꝓiuncta ⁊ imediata in q̃ oēs ſpēs ydropiſis ꝓueniunt: eſt error magnꝰ fozā vtuꝫ digeſtiue epaſ. ⁊ ſic bz lra Ba'. 2°. pnoſſ. 3°. p° ibi. Ois ydrops in acuta fe. vbi dicit. Et vltr q̃dē oēs ſpēs ydropiſis ꝓueniũt a nocumento accidēte in vtute gnatiua ſang. qñ deficit ab illo ope: ⁊ deeſt ei cōplementũ eiꝰ. b ille. Jdez dicit 5°. de int. c. 7. ſic. ydropiſis enī nō pt eē: niſi patiaſ ep ibidē. Et ī dicit Alexā. q̃ ydropiſis eſt paſſio cronica ex fritate epaſ gñata a: virtꝰ epaſ cibos non decoq̃t neq; in ſubam ſanz. ꝓuertit. Et Aui. in. 14. 3'. c. ꝑpo. ⁊ nō qui dem accidit ydropiſis abſq; egritudine epaſ. Et ſic ꝑ de cā ꝓiuncta. ¶ Cauſe añcedentes q̃ in corpe pñt iueniri anteq̃ actualis ydropiſ repiaſ ⁊ ēt cū ipſa. actualr exiſte ſunt mlte. qz vel ſunt in ipſo epate exiſtes: vel ſunt ab aliis mēbris p cōicationē. Si ꝓmo mō tūc pñt eſſe conſiles morbi: aut officiales aut cōes. ꝓſilis aut eſt mala cōplo cal'a: vt dicit Ba'. 5°. de int. c. vltio. ⁊ Auic. loco ꝓalleg°. vel ēt mala fria aut ficca aut hūida ſimplices vel cōpoſite. Oēs iſte cōplones q̃ſ aliq̃ vel alique earū ſupfluunt ꝓpriā cōplouē mēbri ſanā debilitāt ⁊ p añs operationē q̃ fit mediāte bona cōplone ſana. verū eſt tñ q̃ mala cōplo calida paulati ⁊ gradatim reſoluēdo calozē nālem pōt intrīſ virtutem epa. debilitare ⁊ facere errare q̃ ille erroz erit cā ꝓiuncta ydropiꝫ. Dicit enī Auic. q̃ caloz nālis epaſ pōt reſolui a caloze innāli vel pōt ei accidere ſubita extinctio ſicut accidit ex potu aque frie nō in ſuo tpe accepte. vt qñ capiť in ieiuno: vel poſt balneuz. Poteſt ēt iſta mala fria in epate fieri ⁊ p añs ydropiſis poſt longas eñationes ⁊ intēſas: vt p ſudores ⁊ fluxū vētris p emoz roy. p mēſtrua: p fluxum ſan. nariū. qz ois fluxus ſang. ſupfluus eſt fozā cā inducēdo fortē errozes in virtute digtiua epaſ ipſum infriando ⁊ debilitando pp euacuationes ſang. ⁊ ſpūum ⁊ naturalis calozis. ¶ Morbi ēt officiales pñt eē cāe añtes ydropiſis vt pctīs in q̃ntitate. nā ſi puuz eſt a creatione: epar valde cito opilaſ. vel q̃uis non ſit puū: pōt opilari ⁊ eſſe cā añs ydropiſis: ꝓeci pue qñ opilatio eſt in gibbo epa. tūc enī aq̃ſtas que dz trāſire ad venas ⁊ ad vias vrīales penetrare nō valens iterū in magna reuertit q̃ntitate ⁊ retrocedēdo p viaz regurgitationis ⁊ reſudationis cadit iter pelliculas ventris q̃ zirbus ⁊ cifach noiaſ. Et dicit Auicē. in loco allegato q̃ iſta hūiditas ꝓgredť p vnū pozū qui dirigit vſus vmbelicū p quē embzio ī vtero exiſs mīno recipiebat nutrimētū ad oia ſui corpuſculi mēbza nutriēda. Et ī iſta opilatio gibbi epaſ eſt principalis cā ydropiſis. Morbi autē cōmunes q̃ pñt eſſe cā añs ydropiꝫ in ipſo epate ſunt ꝓſtituti ſol'o aut raſura vel excoriatio vel vulnꝰ vel vlcus nō curatū pꝰ apa ⁊ filia bus in ipſo epate exiſtētia. ¶ Cāe ydropiſis q̃ ab extriſeco accidūt pñt eſſe calitas exterioz q̃ facit ad magnā r̄ſolutionē inati calꝫ. vel magna fri. extinguēs inatum calꝫ. totꝫ corpozis ⁊ epaſ ad iterioza penetrando. ſil'r īmoderata comeſtio ⁊ potꝰ ſupfluꝰ maxie de nocte in lecto p multū tps ꝓtinuatꝰ ⁊ maxie potꝰ aq̃ frie in magna q̃ntitate ſumptꝰ nō in ſua hora: vt qñ frequēter bibiť in ieiuno vt dicit Bꝰ. 5°. de iter. c. vltio. ⁊ Aui. in. 14. 3'. c. de ydropiſi. ⁊ fil'ia. Et oē illō qđ facit nimis penetrare vel labor in tpe calo ⁊ filia vltra hoc fe. lōge ⁊ diuturne que faciūt nimis potare. nā potādo exceſſiue virtꝰ epaſ debilitaſ ⁊ ſ cā ydropiſis ꝑ pterea: qz multa hūiditas in epate ⁊ in corpe cōgregaſ. Scđo qz febrilis caloz exaltat nālez calozē vt ſupius fuit relatū. ¶ Cauſe ydropiꝫ cōicates ab aliis mēbris collocanť inter cās añtes ꝓpterea: qz in corpe exiſtes ⁊ in mēbrā dante nondū niſi poſtq̃ fuerint cōicate fiunt

cauſa fortis errozis dgtie epatis nec actuales faciunt ydropiſiz. Et dicũt fere omnes q̃ iſte cauſe cõmunicate aut ſunt a toto corpore aut ab aliquo ſpeciali mẽbro. Si a toto corpore ꝺ̃ eſt qz totum corpus exĩs frũ totum ſanguinem ⁊ humores y°etiam epar refrigerat. ⁊ fit cã male nutritionis ⁊ regurgitationis ad ep. ſil'r quãdo totum corpus eſt caliduz extraneo caloze facit ad debilitatez naturalis cal. ⁊ ad indigõnem fortẽ: ⁊ per pñs ad ydropiſim. Si aũt venerit ab aliquo alio mẽbro ſic põt prouenire a ſto° qui poterit ita eſſe infrigidatus ⁊ debilitatus: q̃ in eo nõ põt fieri bona digõ: ſicut frequẽter videmus ad experientiã in cõnaleſcentibus ab emozoſogia ⁊ poſt longũ fluxum ventris: maxie ſanguinolentũ. Aliq̃n aũt venit a ſplene ſpãliter ſi hz durum apa vt dic ꝺ̃. vel pp opilationes eius ⁊ nõ bene purgat epar a mlia. Sil'r poteſt cõcari a ciſtiſeil. qz põt eſſe opilata ⁊ non bñ mundificatur epar nec reliqui humores a ſupfluitate colica. aln e meſeraicis. Sil'r ꝓpter renes. qz non bene attrahunt aquoſitatez hũorum p venas q̃ dicte ſunt in ꝓio ca°. iſtius. 5ª. li°. Sil'r pp veſicam ũ. ⁊ pp matricem. qz mẽſtrua nõ bñ purgantur. Sil'r ꝓpter retentionem emozo. eo qz talis ſan. qui cõſuetus eſt fluere ſi non fluit reuertitur ad epar ⁊ facit ydropiſim vt bñ ꝓmit ypo. iplicite ⁊ ꝺ̃ valde explicite ampho. ⁊ ꝓ°. 12. 6. ampho. Paſſiones ergo iſtorũ mẽbroꝝ ſiue ſint male cõplones ſiue opilationes ſiue apãta ſiue retentiones ſupfluitatum ſiue dolores vt accidit in inteſtinis qui diu paſſi fuerũt colicam aut yliacam ſiue alr põt ſuas egritudines cõicare epati ⁊ in eo debilitatez ⁊ fortẽ errozem in eius digeſtiua cauſare.

Signa Ydropiſis cõia. Primũ ſignum cõe oibus ſpẽbus ydropiſis ẽ in flatio pedũ. vñ Ha°. Apãtio peduz res eſt que cõicat oibus ſpẽbus ydropiſis. 2°. pnoſticoꝝ ꝓ°. 2. ibi. Conſurgens aũt ex lũbis. Idez dicit Serap. in ſuo breuia°. c. ꝓpio ſicut in oibus ſpẽbus ydropiſis inflatio pedã eſt accñs cõe. Hoc idem dicit Aui. ⁊ moderni oẽs cui° cauſe dicenꝺ̃ in declaratione. Scõm ſignũ eſt corruptio coloris. Tertiũ eſt cachochymia ꝓcedens q̃rtũ eſt ſitis. Quintum eſt difficultas anheli tus. Sextũ eſt debilitas appetit°cibi pp intẽſum appetitũ potus. Septimũ eſt retẽtio ſupfluitatũ. Octauũ eſt pauca vrina cũ rinctura ſua. Inflatio oculoꝝ añcedit ypoſarchã cũ albedine labeoꝝ. Et aln accidũt eis fe. ⁊ ꝺ̃ maxime opilonis cã. ⁊ ſi ydropiꝺ̃ ẽ a cã cal'a adeſt iſtãmatio ⁊ amaritudo oris ⁊ ſiẽ q̃ſi itollerabilis. citrinitas faciei. ficcitas ĩ corpe debilitas appetit°cibi pulſus velox. Aln ſupuenit vomitus citrin°⁊ viridis. Et ſi fit a cã frida oia iſta ſunt remiſſoria. ⁊ cũ ꝺ̃ adeſt diſcolozatio faciei. Coloz liuid°nõ adeſt. ⁊ pulſus eſt tard°niſi magna ſpũaliũ ſit cõpſio. ¶ Jn ypoſarcha ⁊ tipaniſte ꝺm Aui. ⁊ ꝺm experientiã accidit ego ſanguinolẽra ꝓpea qz ſanguinea maſſa ad mẽbra pp opil'ones vl' pp debilitatẽ virtutũ nõ põt ꝑtranſire. Et ſi eſt pp apa epat vel pp ei°malã cõpl'onẽ: fig iaz fuerit dicta in ſuis capl'is. ¶ Signa ſpãlia ⁊ ꝓ°ypoſarche. Jn ypoſarcha adeſt inflatio in to°corpe ⁊ facies declinat ad piguedinẽ. ⁊ q̃ſi cõpunit digit°in pedib°⁊ tibijs vl' vẽtre dimittit foueã ⁊ veſtigiũ q̃ꝺ poſt paulatĩ replet nõ eſt tanta inflatio in vẽtre ſicut in tipaniſte nec tẽſio vt in alchite y°teſt tractabilis et mollioz nec ymbelicus ita appet ad eẽ. Et aln ego eſt ſanguinolẽra pulſus moll' lat°leuis. Jn corpe aureꝝ ypoſarche appet talis tumoz ſic in corpibus mortuoꝝ: vl' ſicut appet in paſta q̃ eleuat ꝑ fermentũ q̃ ſi cũ manu ꝑſſeris facies foueã, poſt ẽo paulatĩ eleuat ⁊ idẽ paſte adequatur. ¶ Tipaniſtes ẽo cognoſcit: qz vẽter iſtatur ⁊ tumet ad eẽ ⁊ cutis extẽditur ſicut pell'tipani ⁊ umbelicus multũ eminet ad eẽ ⁊ mẽbra alia graciliant ⁊ macreſcunt. Et ſi vẽter cũ parvo ligno ſicco vel cũ manu ꝑcutiat ſ̃ ſonus ſilis illi qui fit cũ ꝑcutiẽ vter plen°vẽto vel aereol q̃ſi ꝑcutiẽ tipanũ: vt dicit Ha°. 4. ampho. 2°. 11°. Et hec ſpẽs vocat ibidẽ a ꝺ̃ ydropiſis ſic ca. ⁊ abu ſiue vocant ydropem pp tumentẽ vẽtris ſil'itudinẽ ⁊ eius magnitudinẽ nõ q̃ aliq̃ ſit vẽtris hũiditas ſed quedã groſſicies aeris. Jdropiſis enĩ naſcit ex cauſis frioꝝ: ꝺ̃ aũt a calidioꝝ. Jmpoſſibile eſt. n. fine caloze in groſſuz aerẽ mutare illos hũores. 4. ãph. 2°. 11°. ibi. Quibuſcũq; tozfiões ⁊c. ¶ Alebites cognoſcitur. qz q̃ſi patiens ẽtiã de vno latere ad aliud. vel q̃ſi cũ manu vẽter ei°cõmouet ſentitur ſonus vtris ſemipleni a q̃ vel vino elaqãdo: ⁊ adeſt ẽuitas circa vẽtris regionẽ ⁊ nõ inuenit groſſicies nec iflatio in mẽbris exterioribus: nec caro in eis cedit digit' foueã dimittendo ſicut in ypoſarcha nec tanta vẽtris extenſio ⁊ duricies ſicut in tipaniſte. Pulſus ſm Aui. eſt paruus ⁊ frequens ad aliq̃lẽ tendens duritiẽ: ⁊ in ꝓceſſu mẽbra ſupioza galiant ⁊ vẽter ꝓcuſſus non ſonat ſicut in tipaniſte: nec ymbelicus tantũ eminet ad extra ſz dicta mẽbra ſuperioza graciliantur .ſ. manus brachia

pectus collus facies. ꝓpterea quia valde modicum recipiūr de nutrimēto ꝓpter opilones epatis ⁊ defectionē in digerēdo⁊ mittēdo ips ad supioza mēbza. ¶ Signa quādo ydropisis fit a cōmunicatione alioꝝ membroꝝ hoc cognoscit̄ p passiones ⁊ dolores in illis mēbris etiā q̄ supfluitates que p illa mēbra erāt consuete exire retinēt. Si venerit ꝓpter cōpassionē stomachi: signat̄ p dolorē ⁊ guitatez in eo ⁊ p indigestionē. vel adest aliq̄ de malis ꝓplonibus dictis in. 4. lib. in. 4. c. vl̄ si in eo fuerit apostema quod etiā cognoscit̄ p signa dicta i c. 19. eiusdē quarti libri. ⁊ sic de aliis passionibus. Si venerit ꝓpter comunicationē renum vel yliox. i. intestinoꝝ: sicut dicit ypo. 2. pnosticoꝝ cap̄. 2. ibi. Consurgēs aūt ex lumbis. i. renibus. tunc adest pedum inflatio lōga dyaria. p̄mo ꝓpter opilationē meseraicaruꝫ. scdo ꝓpter apostema quod interdū accidit ieiuno intestino vel alteri. vel ꝓpter epilationē meseraicarū ita q̄ chilus nō bene potest ad epar penetrare: vel q⁊ illa materia cozrumpit̄ in intestinis ⁊ forte efficit̄ medicatiua ⁊ pūgit in testina ⁊ facit assellare. ideo fit diuturna ventris effusio. Si⁊ ꝓpter apostema epat̄ adest tussis ficca ⁊ cōstrictio vētris: quia succositas a calore epatis febrili consumit̄. Si sit a matrice scit̄: q⁊ diu est q̄ mēstrua sm̄ ꝓsuetudinē nō fluxerūt nec in tāta quātitate fluxerūt ꝓpt̄ q̄ vtus epatis ⁊ totius cozpis fuit debilitata ⁊ totum cozpus infrigidatū rōne generatōis aquosoꝝ humoꝝ ⁊ vētositatis. Simili modo ꝓpter retentionē emoz⁊o. nam sanguis vltra consuetudinē retentus ad epar regurgitando decurrit ⁊ ips implet ⁊ debilitat: ⁊ sic ydrops causat̄: vt explicite ponit Galien⁹. 6. ampho. cōmento. 12. ibi. Emoz⁊oy. sananti antiquas. vel etiam ex nimio fluxu earū. Simil⁊ debilitatur virtus digestiua epatis ⁊ totius cozpis Cum autē fuerit a splene in eo sentiē dolor ⁊ tumoz. Et si ibi est apostema cognoscitur per fe. et dolorem et tumoꝝ tactui manifestum. Nam apostemata membroꝝ interioꝝ attrahunt ad se sanguinem et spiritus et alios humores. sicut ventosa attrahit sanguinem ad locum vbi apponitur ꝛc.

Iudicia In ydropisi que nascūtur in cozpe vulnera non facilit̄ sananf. 6. ꝑb̄. canone. 8. ⁊ causa dat̄ in cōmēto In libro de vulneribus ypocrates aliter dixit Vulnera si nō pfecte fuerint non sanantur. in ydropicoꝝ aūt cozpibus ꝓpter abundātiā humiditatū impossibile esse videt̄. ¶ Secūdo iudicat ypocras. 6. ampb̄. amp̄b. 35. sic. ydropisis tussis supueniēs: malum. precedens bo fine malo. Galienus in cōmēto intēdit si ista tussis pcedat ab essentia morbi vl̄ causa eius quia si crescit humiditas aquosa ydropisis pungens vsq; ad cānales pulmonis generat̄ inde tussis. vnde vicin⁹ est suffocationi. ¶ Tertio ydropicus si tussim siccaz habeat desperatus est. 7. amphorismoꝝ. canone. 48. ¶ Quarto ab ydrope habito sm̄ venas in vētre aqua fluente solutio fit. 6. amphorismoꝝ. cano. 14. Et galienus intellexit de purgatione ⁊ expulsione aque spontanee: quia tūc significat fortitudo nature sup materiā morbi: cum ipa expellat. ¶ Quinto quibus epar aqua impletuꝫ in omentum. i. in panniculū interiozē erupit: his aque venter implet̄ ⁊ moziunt̄. 7. ampho. canoñ. 57. Et galienus in cōmento dicit q̄ h intelligit̄ de aqua que continet̄ in vesic̄ que fiunt in epate: sicut sepe videmus in mutombus ⁊ in aliis animalibus que occidunt̄. Naz quando crepantur ille vesice ⁊ aqua cadit in spacium vētris vsq; ad zirbum implet̄ venter et moziunt̄. Et Auicēna determinat explanādo istū passum in capō de causis ypocarche. quia illa aqua exiens a talibus veficis est deterior in substantia sua: supple q̄ aqua ydropicoꝝ. ideo cozrumpit̄ in illo loco ⁊ interficit vapoze suo: quoniā tunica epatis ipsam continēs est iam cozrupta. vel forte zirb⁹ cozrumpit̄ ⁊ putrefit ab ea. ¶ Sexto. ois ydrops in acuta febze malum. Infestatur em̄ febze et grauedine membroꝝ ⁊ dolore. 2. pnosticoꝝ canone p̄mo. ¶ Septimo inter spēs ydropis ypocarcha est facilioris cure. Secundo timpanistes. Tertio alchites. ¶ Octauo in hemine iuuene in p̄ncipio egritudinis cum sapientia boni medici obedientia infirmi et assistentium. ⁊ cum fortitudine virtutis omnes spēs ydropisis sunt curabiles. Post confirmationem vero et in senectute et debili virtute nec iste nec ille possunt curari. ¶ Nono ydrops q̄ accidit post durum epatis apostema non recipit curationem: quia opilatio est in eo confirmata: et mala complexio videt̄ adequata. et epar ratione rare complexionis nō potest sustinere fortia medicamina: vt dicitur. 2. de feb. ad Glauconē. c. 15. Etiā quia cum gibbus epatis sit opilatus: nutrimentū ab eo ad cetera mēbra nō potest pueire. ¶ Decimo ydrops procedens ab epate periculosioz est q̄ si procederet a splene: siue fit mala complexio siue sit apostema. ¶ Undecimo fluxus ventris

in ydropico sine alleviatõe patiẽtis: mortale est. ⁊ si est cum alleviatione bonũ signum est. ¶ Decimotertio. sudor ipe veniẽs ydropico ẽ bonũ signũ. ¶ Decimoquarto dicit Sozdo⁹ q̃ vzina bilicoz est mortalis. ⁊ hoc est qz significat diuersitatẽ materie peccãtis. silr difficultas anhelit⁹ ⁊ disnia ⁊ fluxus vẽtris. ꝺz q̃ infra tres dies moziunt. ¶ Decimoqnto q̃busc̃ q̃ tozsiones ⁊ circa vmbelicũ dolozes ⁊ lumbos ⁊ doloz ñ soluit nec a farmacijs nec alr i ydropẽ. ficcã. i. tripaniã ꝓficit. 4. ãpb. can. 11. ⁊ iam dictũ est aliq̃d de hoc in signis. ¶ Decimosexto iudicat ypo. ydropicos incisos vel cauterizatos sic. Quicũq̃ empici aut ydropici vzunt aut incidunt hꝫ effluẽte sanguie vel aqua multa repẽte pereũt. 6. amph. amph. 27 ¶ Decimoseptimo epar hñtes calm ⁊ choleri cũ si ceciderint in alchitẽ vel yposarchaz nec calis nec fris poterũt emẽdari: ꝑ sufficit medico recozdari piculũ. Arnold⁹ in suis amph. ¶ Decimooctauo⁹ choleric⁹ in q̃ epar est calz im moderato potu vel vsu fructuũ aq̃soz in yposarchã interdũ ⁊ sepi⁹ incidit in alchitẽ. ibidẽ ¶ Decimonono. q̃busc̃q̃ lãguẽtib⁹ alchite vel yposarcha supuenerit carbũcul⁹ vl antrax p̃ culdubio mortẽ vicinã eẽ nũciat. ibidẽ. ¶ Aiceñ⁹ hõ de q̃ vehemẽti⁹ timeꝺ cũ aduenerit ei ydropis supple ne curet est cui⁹ pplo nalis ẽ cala ⁊ ficca. non em egrotat p̃ q̃uenientiã sue cõplonis: nisi ꝓpter rẽ magnã. Aui. 14. 3ꝯ. tra. 4. c. de ydropisi. ⁊ cõcozdat cũ illo ampho. in morbis minus piclitant egrotãtes ⁊c.

Curatio in ydropisi. Ante curã p̃ticulare ꝓponamus aliqs generales can. ad curationẽ ꝓficiẽtes. ¶ Prim⁹ est Joh. serap. in. 4. lib. sui breuiarij. In ydropisi carnosa a replone sanguis ex retẽtione mẽ struoz vel emozroydarũ vel alia causa. pcedẽte. pperãter sanguis est eꝫbẽdus p̃ loca cõsueta. vel saltez cum flebotomia ne calor nalis a multo frigido sanguine extinguat. ⁊ hoc in q̃ cũq̃ hora anni fuerit. ¶ Secũdus est Aui. in c. de cura alchitis sic in forma. Flebotomiam ño ops vt deuitet oĩs ydropisim habẽs q̃tuz potest: nisi illi qui patiunt ydropisim ex retentione sanguis. flebotomia em̃ ꝓhibet mẽbris eoz nutrimentũ: cuz ipa sint pauci nutrimẽti ⁊ cum hoc infrigidat epar ipsoz. ¶ Tertiꝰ est Serap. in libzo statim dicto post competentẽ sanguis extractionez in yposarcha medicine euacuatiue appzopziate sunt mistrande: vt superfluitates vincentes ⁊ fixe in oĩbus mẽbris corpis foras eijciãt. ¶ Quartus cõmunis est omnibus spẽbus ydropisis. et est Constãtini in viatico auctozitate galieni. Opozet vt duobus modis intẽdamus ad curandũ ydropisim sicut dicit Galienus. Una est intẽtio nra in vtute cõfortanda digestiua: vt auferantur nociua sibi. Altera illius materie purgatio et ab ipa corporis mũdificatio. ¶ Quirus est serapionis vbi supza. in oĩbus spẽbus ydropis si in aliquo viscez est apostema tunc ops vt studium opantis conuertaꝺ ad rectificationẽ apostematis ⁊ eius sanationẽ p̃zout in ꝓpzijs caplis dictum est vel dicet. ¶ Sextus cõmuniter in spẽbus ydropisis res euacuatiuas in cisinas ⁊ exiccatiuas interius ⁊ exterius conuenit adhibere. ibidez. ¶ Septimus resolutio ventositatum ⁊ humiditatũ ⁊ pozoz interiorũ ⁊ exterioz aptio: saltẽ cũ fricatione ad solem vel ignẽ. vel cũ siccis stuphis: vel alir oĩbus spẽbus ydropisis curabilib⁹ videnꝫ iumentum p̃stare. ¶ Octauus. sitim tollerare ⁊ modeste cibos boni chimi ⁊ leuis digestionis cũ aromatibus ⁊ ꝓfortatiuis mixtis semel in die solũ capere: sunt remedia ydropicꝫ iuuatiua. Expedit ergo vt corpa humiditatib⁹ abundantia in digestiua refectõis medicari. ¶ Nonus. vtutes omnes ⁊ mẽbra p̃cipalia p̃cipue epar cum stomacho cũ dictis cibis ⁊ reb⁹ odoriferis ⁊ stipticis ꝓfortare adiutoziuz ꝑber in ydropicoz sanatione. ¶ Decimus. si cõtingat aliquẽ ydropicũ icidere vel cauterizare aqua eius citrina p̃ foramen paulatim est eꝫbẽda: quia si subito euacuet citissime pibit eger. sententia est ypo. 6. amph. can. 27. ibi. Quibuscũ q̃ empicis ⁊c. ¶ Undecimus. si aliquis fe. et ydropisi simꝫ molestet: post dimissionẽ febris vel in tempe minoris aggrauatiõis cibi sunt exhibẽdi ⁊ alia remedia sunt ministrãda. Iste est galieni in passiona⁹. ¶ Duodecim⁹. Sicut in tumpanite eructuatõis ꝓuocatio ⁊ ventositatis grosse subtiliatio creduntꝰ esse vtilia. sic in alchite ⁊ yposarcha vomitus interpolatus de quarto i quartũ aut aliter ꝝ vires p̃ uocatus ab antiquis vtilis esse comꝓbatur ¶ Decimustertius. In ydropisi yposarcha vl alia de frigida causa nõ ops cholerã euacuare: quia aque citrine Ꝺuia existit. ¶ Decimusq̃rtus est Serap in loco allegato. Medicie que ydropicꝫ ꝓcipiunt assumi puluerizate siue diuretice sint siue aquaz deponẽtes citrinam siue confortatiue siue apitiue: opozteꝺ vtplurimũ q̃ subtilissime puluerizent: quia talr pparate facilioris sunt penetratõis ad loca lesa ꝺẽc submergant in eis. ¶ Quituscecim⁹ ẽ Serap

Digitized by Google

in.4 sui breuiarij.c.ppmo. Optet medicinas transmutare ad inuicē: qz illud quod ꝓsuerit natura multotiēs accipe fit ei sicut cibus nō aūt vt medicina. ¶ Sextusdecim⁹ nō oportet medicinas laxatiuas vel ꝓfortatiuas seu aptiuas ꝙuis sint diuersarū speciez continue applicare: sed decet modo istas aliqñ illas in cura adhibere ⁊ interdū ex toto q̄escere vt nā cibo ⁊ potu focillet. ¶ Septimusdecimus est Aui.in.c. de cura alchitis rectius ē vt in potu sumat inter duas solones vētris aliqd de apientibus opones vt sunt trocisci de amigd. ama. ⁊ filia. cū istis canonib⁹ ⁊ ad istud ppositum notanf cañ. gñales iam collocati in.2.c. istius.5.libri. ⁊ in.c.4. eiusdē lib. etiā notanf fillr cañ. dicti in.c.6. ⁊c. ¶ Curatio particlaris ydropisis. ⁊ ꝓmo de yposar. Primo ordinetur dieta, put inferius dicet tendēs ad calitatē ⁊ siccitatē cū cibi ⁊ potus abstinētia. Et cōsideratur si ypocarda ꝓcedit ab apostemate epatis vel a mala ꝓplone frigida aut cal'a vl' alia vel si fiat ab aliqua causa aūte primitiua vel cōiuncta. ⁊ illi cause obuiet ꝑ suū contrariū. Si igit fiat ypoca ꝓpter retētionē mēstruoz vel emoz. illa ꝓuocenf iuxta posse. Et si nō est possibile ea ꝓuocare fiat flōmia. de q̄ autē vēa fieri debeat autores tacēt. Sed ego dico cū reuerētia ⁊ saluo melio⁹ iudicio ꝙ dz fieri in pn°de basilica que apud antiquos vocatur vena epatis. ꝓpterea qz mēbrū qō ꝓpus ledit ex retētione san. emoz. est epar vt dicit Ga. 6. ampb. cōmento. 12. ibi. Emoz. sanāti antiquas. Deinde de sophena ꝓpter māz ꝙiunctā potest etiā fieri flōmia de saluarella ꝓpter hūoz grossum a splene ꝓcedentē. Et post ista iurta posse apiant aliq̄ modo supdictoz in suo.c. Si modo si fuerit ex retētōe mēstruorū fiat flōmia de vena q̄ est in cauilla interiori pedis ⁊ vētose cū scarificatōe coxis ⁊ cruribus sunt apponende a pte domestica. in alijs aūt casibus nō dz flōmia vt dicit scōs cañ. qa cū ibi fit multus malus hu. ⁊ aquosus ⁊ sang. paucus bonus: ⁊ ille bonus rapiet a flōmia ⁊ dimittet totus mal⁹ sicut dicit Aui. in.4. fen ꝑmi.c.2. de flōmia etiā ꝓpter cās in.2. cañ. dictas. ¶ Post ho intēdam⁹ ad ꝓfortationē sto' ⁊ epatis ⁊ apertionē viarū ⁊ ad euacuationē illarū aquositatū cū sanguie mixtarū ⁊ forte iam in ventre decurrentiū. Primo igit detur sirupus de abfin° ꝑ descriptionē autoz: q̄ valet stomacho ⁊ epati. vel ſ iste sirupus qui dz in ypocarda de cā frida. ℞. raō. apij ⁊ fen' ⁊ per raō yreos ⁊ acozi. aū. ʒ.2. aristolog lon ge et rotunde. aū. ʒ. j. agrimonie saluie abfin' mēte costi dulcis origani calamēti abrotani serpilli scolopēdrie endiuie. aū. ʒ. j. se. petro et apij an' marathri carui ameos mastic. aū. ʒ.ij. rob. ru. calami aromatici lacce sc̄nāti cuscute aū. ʒ.ij. spice' ⁊ celtice spodij. aū. ʒ. j. mellis despumati. ℞. j. et ꝑ ʒuc'. ℞. j. fiat sirup⁹. In isto sirupo est calitas ⁊ siccitas cōfortatio ⁊ apertio ⁊ alteratio male ꝓplonis frigide. ¶ Et tūc volūt autores ꝑcipue haly ꝙ vomit⁹ ꝓuocet in ꝓncipio antеq̄ aqua fit ꝓfirmata ⁊ virtus debilitata: qz tūc vomit⁹ nō est adiūgēdus: si tunc vtaf rebus aquā deponētibus citrinas. ¶ Straūt materia videt multū grossa digeratur cū oximelle squillitico vel diuretico i quo bulliaf abfin^m. post quartū ho die illa ag̃tica mā fic purgāda erit. ℞. pasſ. cū toto an' mara tri carui polipodij querc cuscute. aū. ʒ. ß. fiat decoctio in q̄ dissoluat mirab. kebulozū ꝑ sex hozas tempatozum. ʒ. j. in craſtinū fricenf ⁊ colenf ⁊ addaf esule. ℨ. j. ⁊ offeratur vel loco esule addaf diacartami. ʒ.ij. vel. iij. q̄a cartamus hz ꝓpetatē euacuādi aquā citrinā ydropicoz. Vel purget cū yerapigra sic. ℞. yerapigre ga'. ʒ.ij. pulpe coloq̄ntide abfin' mastic. aū. ℨ. ß. fiāt pille ⁊ denf ꝑ vna dosi. vel detur magis aut minus ꝑm vtutē ⁊ etatē egrotanti. Serap. ⁊ Aui. cū Ga. cōcordant ꝙ yerapigra supfluitates coxpis euacuat absq̄ hūiditatibus innatis. ⁊ si ista nō sufficiūt purget cum pillis dictis in.c.7. istius q̄nti libri scs de mala habitudine ydropisim ꝓcedēte. ¶ Raſ aūt vult et Aui. consentit ꝙ purget cum pillis de reubar. qualibet ebdomada quarū hec confectio ꝑm ipm. 9. ad Almansoꝛ. ℞. reu. succi eupatozij se. scariole aū. ʒ.iij. agarici. ʒ. v. mebō ʒ. ß. fiant ex eis pille dob est. ʒ.ij. vel magis vel minus ꝑm fortitudinē patiētis. Et in diebus intermedijs vtaf sirupo supdicto. vel cū aqua radicū que inferius dicet. ⁊ iste modus continuet vsq̄ ad pfectam sanationē. Et iurta. 7. cañ. adiungat ei abstinētia ⁊ parcatas cibi et potus. Et vtaf exercitio ⁊ fricatiōib⁹ ⁊ stufis siccis. Et valet fricatio ad solē ⁊ balnea aluminosa ⁊ sulfurea ⁊ iactatio sup arenā calaz ⁊ quocunq̄ modo fit ꝓuocet ad sudoꝛ. Cum isto em regimine yposarci cito cuz adiutorio dei curabunf. ¶ Dent etiam eis trocisci de lacca quos Raſ cōmendat in cura yposarci. ℞. lacce reubarbari aū. ʒ.ij. spice celtice masticis se. apij squinati abfinthij ameos sauine aūg dalarū amararū costi amari mirre rubee tinctoz aū. ʒ. j. succi eupatozij succi abfin' semis

Digitized by Google

fenicli anisi azari aristologie gētiane añ.ʒ.ij. piprs ʒj añ.ʒ.j. fiant trocisci pōderātes.ʒ.j. et ℔.dent cū aqua radicū: ꝓferunt in ypoſarcha et ꝓuocant vrinā ⁊ apunt opilones ⁊ calefaciunt ⁊ cōfortant ipm epar ꝑm Rab ⁊ ꝑm baly. valet ſotira ⁊ atanaſia ⁊ tiriaca ⁊ metri^{m}. Simlr ſi carnes ericij exco[r]iati deficcent et poſt pulueriʒent: ſi qualibet die denᵏ.ʒ.ij. aut ij. cū bono vio veteri maturo ꝓdeſt maxime ypoſarche. ⁊ ſi deᵏ cū vino decoctōnis abſinᵗ felicit abit opus. Idē dico de epate lupino cū renib. ⁊ reupontico datis cū aq̄ radicū vel cuʒ aq̄ decoctōis abſinᵗ ℣ Iſtud medicamē ē vtile ypoſarche ꝑm baly. ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ ꝓfortat epar ⁊ ipm calefacit ⁊ aperit opilones. ℞. ſe. dauci azari. ſe. apij aniſi. añ.ʒ.v. ſpodij cameʒdreos ameos ſiſeleos camepiteos mentaſtri mōtani carpobalſami flozū ſquinātī añ.ʒ.ij. ſpicenardi ⁊ celtice caſſielig^{e}. añ.ʒ.℔. tere oia diligenter ⁊ denᵗ.ʒ.ij. mane ⁊ ſero cuʒ oxelle diuretico. vel poteſt cōfici cū melle ad modū opiate. Et valʒ dialacca ⁊ diacucurma. poſſet etiā fieri emplᵐ ſup epar ⁊ ventrē ꝑm doctrinam q̄ ſtatim in cura alchitis dicē.

Alchites curaf fic. Jn ꝑmis obſuentur cañ. ſupradicti in cura ydropiſis. ⁊ intētio gñalis ſit in euacuatione aquoſitatis ⁊ cōſumptione vētoſitatis ⁊ confortatione ꝓme ⁊ ſcde digeſtiue ⁊ tertie. ſi poſſibile eſt ⁊ in parcimonia cibi ⁊ potus q̄ debēt eſſe ſubtiles ⁊ exſiccatōe partiū humidarū et aptione opilonū mēbroꝝ interioꝝ ⁊ aptione poroꝝ cutis vt ꝑ eos aliquid de mā euaporet ⁊ in ꝓuocatione vrine ⁊ hoc cū diuerſis medicinis nunc euacuādo ꝑ ſeceſſum: nūc ꝑ vrinā nūc ꝑ ſudoꝛē modo exercitādo aliqñ fricādo. Prouoceᵗ vomitus de quarto in quartū dieʒ poſt vſum oximellis ſquillitici ⁊ decoctōe rafani gallicani. Nam ꝑm Auic. vomitus iuuat eos multū. ꝓpterea q; aduerſum trahit ⁊ ptē euacuat m^{e}. Et iterū fiat decoctio rafani doꝛmeſtici ⁊ agreſtis cui addaᵗ oximel diureticū vel ſquillitricū. ⁊ iterū vomat ⁊ in iſto vomitu ꝛcordant antiq̄ ſcʒ Ba. et Auic. ⁊ multi alij. ℣ Deinde vtaᵗ iſto ſirupo in quo eſt apertio vrine ꝓuocatio ſtomachi ⁊ epatis ꝓfortatio ⁊ opilationū epatis ⁊ ſplenis ⁊ venarū meſaicarū apertio ⁊ vētoſitatis groſſe carminatio ℞. rad yreos rad acori ⁊ fen^{i} ⁊ pet^{o} bruſci ſpagi gramis gētiane ariſt. lon. ⁊ ro. rad fu. i. valeriane. añ.ʒ.ij. policarie calaᵗ coſti dulc ⁊ amari. mēte abſinᵗ enō ſcariole ſalnie añ.ʒ.iij. agrimo^{c}.ʒ.iiij. anᵗ marat^{r} carui ſe. pet^{o} domeſticī ⁊ macedonici ſe. apij dauci et cuſcute ſe. ends et ſcariole ameos fileris montani añ.ʒ.j. ſq̄nāti ſpice^{i} ⁊ celt^{e} folij añ.ʒ.ij. ro. ru. ſpoᵗ añ.ʒ.iij. xuᵇ H'.j.ℨ ſirupus ad ꝓfectionē coctus. Radices cōquaſſate in aceto tempenᵗ ꝑ octo hozas et additis alijs rebus ſirupet: vt. ē. dictum eſt. ℣ Poſt vſuʒ ſir' ſupdicti capiat de iſtis pillis q̄bus ego freqnᵗ vſus fui ⁊ bñ me repi cū eis ℞. fol. laureole tempatis in aceto ꝑ vnū diē nālem. ʒ.iiij. ligni aloes lacce añ.ʒ.j. corticis mirab. izeb. ʒ.ij. anᵗ mararri reub. ſucci abſinᵗ añ.ʒ.j. eris vſti. ʒ.j. et ℔. diagredij rad yreos coſti dulc añ.ʒ.℔. ſucci fenᵗ quod ſuf. ℨ maſſa pill'. doſ eſt. ʒ.ij. vel. ʒ.j. et ℔. vel magᵗ vl' minᵗ ꝑm vtutē pa. ℣ Jnterim aūt dū capit de iſtis pillis in diebus q̄tis vtaᵗ iſto elec^{o}. ℞. cinamoᵗ cc^{i} coſti ſpice^{i} ⁊ celtice azari caſſielig^{e} añ. ʒ.j. reub. ʒ.iij. mirre ſquinātī ariſto. lon. et ro. añ. ℈.ij. ſpoᵗ lacce ſand. muſ. añ.ʒ.j. mellis q̄ ſufficī. ℨ elec^{m} ad modus opiate. Deᵗ oī mane ʒ.j. et ℔. cū aq̄ radicū in dieb^{9} in q̄bus nō capit purgatōnē. Eerūtamē ꝓſulo ꝙ in illa die in qua capit purgā capiat de iure galli i quo ponaᵗ per^{o} ⁊ yſopus ⁊ croc^{i}. ⁊ de pul' cinamoᵗ ⁊ garioſ^{o} cū ſpica ⁊ folio: ⁊ cōedat de gallina ⁊ bibat min^{9} q̄ poterit de bono vino odorifero claro ⁊ maturo. ⁊ iſta ꝓtinuenᵗ ꝑ. 15. dies. ⁊ aliqñ ꝓuocenᵗ ſudores: ſi eſt poſſibile cū ſtuphis ſiccꝭ cū ſemicupio ℣ Et iſte ſtuphe fiūt multis modis. Prim^{o} mod^{o} eſt ꝙ ſemicupiū vl' pua tina vſet a pte cōuexa ſup carbōes vitiū ſſoꝝ vel ſup alios carbones de bonis lignis ficcis. ⁊ poſt madefᵗ cuua ſiue tina cū pāno madefacto in vino. ⁊ iterū caleᵗ. ⁊ iterū madefᵗ: ⁊ ℔ totiēs ꝓtinef: dōec bñ ſit calefacta. et tūc cooptura ꝓs ꝑpata ſupponaᵗ q̄ſi ſubito. et pa. nud^{9} ingrediaᵗ ⁊ ſudet ꝙtū ſuſtinere poſit ℣ Scds mod^{9} eſt ſtufa ſicca q̄ fit in palyſi cū tina ad quā ꝑ calamū ꝑm longū ꝑforatū veꝛt vapoꝛ vini bullitētis cū herbis calis paᵇbene coopto intus exīte ⁊ ſudet. ℣ Tertiꝰ modus ē ꝙ habeanᵗ lapides fluuiales ⁊ caleᵗ ad magnum ignem: ⁊ ab alia parte habeanᵗ multe herbe calide minutim inſciſe ⁊ in magna caldaria ſeu in alio vaſe ponaᵗ in fundo vn^{9} lectus de dictis herbis ⁊ alⁱ^{9} de pruinis ⁊ deſup alius de lapidibus. ⁊ ſic de alijs: donec fumᵘ copioſus exire videaᵗ. ſup quē fumū pa. bene cooptus talr conſtituaᵗ: ꝙ ſudet inceſſanter ꝙtū ferre poterit ſine nocumēto. ⁊ exeunti a ſtufa iſta vl' alia. ʒ.j. metridati offeraᵗ ⁊ ſudet ſi pōt ſtādo in lecto. bñ coopt^{o}: poſt cibet ꝑ doctū eſt. ℣ Quart^{o} modus eſt ꝙ ſepeliaꝛn

arena cal'a in tpe estiuo ⁊ ꝙ caput coopiat ⁊ reliquū corp⁹ sepultū in arena calef. ⁊ sudet ⁊ si ppe esset taberna culū in quo posset in lecto iacere ⁊ suadare: pualeret. ¶ Quint⁹ mod⁹ est ꝙ i puo tēporio bñ coopto multi pānis: ne calor eralet facto sicut tēporium hoium armorū sed minoris q̄titatis. ponantur pelues plene herbis calidis decoctis in vinoel saltē in aq̄ donec calefiat tēporiū. ⁊ tūc hō itret ⁊ stet donec sudet faciē ⁊ oculos extergēdo. ⁊ iste est modus dñarū de Lathalonia qñ sunt puere pere ⁊c. ¶ Sextus mod⁹ est ꝙ balneet in rinis fulfureis vel aluiosis vel in aq̄s salsis ⁊ marinis vel in alijs nālibus balneis: post sudent. ¶ Septimus mod⁹ est ꝙ sup carbones statuatur aliq̄s mod⁹ ad modū craticule sup aquam ebulis cal. coopto egro ponatur: ⁊ de multis alijs herbis calis patiēs coopiat ⁊ sudet si pt ⁊ postponat in lecto calefacto cū carbombus in pelui posit ⁊ sudet. ¶ Octauus mod⁹ est ꝙ ponit q̄ panis a furno exeūt fuerit ponant i furno tabule. ⁊ sup tabulas igrediat furnum patiens coopt⁹ pānis ita ꝙ caput reneat ex furnum: ⁊ ibi nūe lesione corpis ⁊ destructiōe virtut sudet iuxta posse. ⁊ lect⁹ sit ibi ppe: i quo cū suis pānis calis inoiat ⁊ sudet. ¶ Nonus modus est ꝙ cucurbita plena aq̄ calia decoctiōis herbarū calidarū circa pedes ⁊ latera apponat ⁊ sudet. si audet. Si forte videat ꝙ nā p seval cū aliquo adiutorio puocet sudorē aliq̄n: tūc non os vti istis stufis: ñ pmittat p se vel cū aliquo adiutorio opari pfortādo ipius cū cibis boni chimi ⁊ facilis digōnis aliq̄l aromatizatis ⁊ paruo q̄ntate boni vini clari vel albi ⁊ odoriferi ⁊ maturi virtute dimittēdo. ¶ Ista cōtinuādo aliquādo fiant empla: que post dicent. vel ℞ empl'm de istis vel aliquibus eor. Dec sunt materialia empl'or. simus bonus ⁊ cap. ⁊ fim⁹ colūborū chimolea limace aduste cū suis cōchis cōchule marine aduste sal sulfur nitrum cardamo. bacce lauri yreos baurach gūi arabicū pi' gūi armo' thus aloes mirra bdellium spica' cipus cinn'm camo. mellilo. aristo. ro. vinum vet⁹ vrina pueror aq̄ salsa lexiuiū. ¶ Et iterū post. 6. dies interpolatos q̄bus purgatiōnē non accepit: capiat de pillis de serapio vel de pillis de mesereon: q: ꝑm Aui. in loco allegato pille de serapino ⁊ pille de mesereon sūt virtie in alchire: sicut pille de reub. sunt vltime in ypoc⁴. Silr pōt vti pillis supradictis ꝓpter vitra hoc aliq̄n ℞ clistere q̄ fit laxatiuū attractiuū ventositatū ⁊ dissolutiuū ventositatis q̄n ꝑm Aui. illud q̄ ejcit p clistere ꝓpe aquā citrinam est ⁊ ppe vētositatē. Ideo pōt fieri bona actio in attrahēdo ⁊ ꝓsumēdo. Secundo ēt q: nō ita fortiter dissolvit corp⁹: nec debilitat virtutē: ēt non ita trāsit ppe cor nec per sto'm nec ita ppe epar nec p vias ppinq̄s mēbris ad digōnem necessarijs. sicut faciunt catar⁴ p supius assumpta. Et pmo fiat clistēria ex reb⁹ dissoluētibus vētositatē fine mordicatione: sicut dictū fuit in. c. de colica ⁊ in. c. de yliaca. Deide fiat clisteria attractiua fine magna mordicatione ⁊ fine sale. ⁊ post addantur species sal. ℞. rad yreos acorus. añ. in. ℈. rute origa' cala' malue cicle cētauree mioris. añ. ℈. ij. an' marat' carui añ. ℈. j. cōq̄scat ⁊ bulliant i q̄nq̄. ℔. aq̄ ad ꝓsumptionē medietatis. Et in libra una istius decoctiōis addat yerapig⁹ bñ dicte añ. ℈. j. succi yreos. ℈. j. ⁊ ℥. olei ruthacei. ℈. ij. ℞. clistere fine sale. ⁊ in crastinū fiat clistere iniciat addēdo salis gēme. ʒ. ij. ista alīn cōtinent. ¶ Demū det de ℞ de abſin⁹ cū ꝺcoctiōe radicū apitiuarū ⁊ agrimo⁹. ⁊ p⁹ purget cum succo yreos tm̄ q̄tum media testa ouj magne galline poterit cōtinere. istū aūt succū ponūt autores: sed miscent ipsum cū alijs odoriferis ⁊ cōfortatiuis epatis ⁊ sto'. Et ipsus pōit Jo. Seraꝑ. in suo breuiario a quo multi alij extraxerunt filitudinē ⁊ ego cū eis bñ me rept. Sed post ei⁹ acceptionē ptendi fimbrias meas i cōfortatione epat ⁊ virtut. ¶ Pille baly appropriate alchiri. ℞. baruture eris foliorum laureole tempat in aceto añ. ꝑtes eq̄les succi absin' q̄tum suf. ℞ pille dob est. ʒ. ij. Alie pille baly plus rōnabiles ⁊ sunt bone ⁊ expte in alchite ⁊ ypoc⁴ remanētibus gñalibus canonibus cū iudicijs in suis vigorib⁹. ℞. ligni balsami añ. ʒ. ij. amſi mastic. añ. ʒ. j. ⁊ ℈. reubar. succi absin' añ. ʒ. j. eris vsti laureole tēperate vt supra. añ. ʒ. ij. diagredy radicis yreos costi dulc. añ. ʒ. j. fiant pille cū aqua fen' vel cū succo agrimōie q̄ō meli⁹ est. dob est. ʒ. ij. vel. ʒ. ij. ⁊ ℈. Alie pille ꝑm eum. ℞. laureole. ʒ. vj. rob. ru. succi liq̄ric. añ. ʒ. ij. fiant pille cum aqua solatri: ⁊ dentur. ʒ. ij. In istis pillis laureola debet in aceto tēperari ⁊ exficcari q: ista est correctio sua: ⁊ iste vltime pille quia multum in eis intrat de laureola non debent ministrari nisi virtute valida existenti. ¶ Et si patiens est debilis fiat tale emplastrum deponens aquam citrinā ydropicorum ꝑm Daly. de regali dispositione. ℞. pulpe coloq̄ntide semen altee diagredy aloes mirre rad malue bdellij. añ. ʒ. j. ⁊ semis anabule radicis yreos. añ. ʒ. ij. seminis malue semis cucumeris agrestis: cardamomi euforbij.

Digitized by Google

añ.5.iij.baurach. sal' gẽme.añ.5.ij.arũgie anseris ℥ galline ℥ vituli ℥ pozci.añ. qõ sufficit ad icozporandũ ℥ ℞ vng^{m} vel emplm ℥ ponat sup ventrem qz vt dicitur valde est laxatiuus. ¶ Emplm vtricꝫ ꝓficiens ydropisi. ℞. fimi bouis.5.xxx.sulfuris canelati cardamomi bac carũ lauri.añ.5.v. fimi capraz tritri.5.xx.terãtur oia ℥ ℞ emplm cũ vino. Idem põt fieri de yreos ℥ baurach ℥ fimo capno ℥ ficub' ficcis in aceto remollit. Ista empla ℥ filia debẽt poni sto° vacuo ℥ qñ volum' remouere lauef ventcr cũ aq̃ vel vino decoctionis camo. ℥ melliloti ℥ maiozan ℥ roſ. ℥ ℞ emplm sup ventrẽ solum. Si ydropisis est de cã cala. ℥ tunc sup ep epithumata frida apponant. ℥ sup vẽtrẽ cala apponant empla. ¶ Emplm ℈ haly qõvtile est oibus spẽb' ydropisis maxie de fria cã. ℞. amomi spice cinamõi.añ.5.ɾ.bdellij gũ ara^{ci} apij croci añ.5.ij.aloes mirre thuris masculi carpobalsa' filobalsa' lapda' añ.5.xv. cassieligi costi amari piret' aristolog' ro.melliloti radicꝫ yreos.añ.5.ɾ.garioſ.mastic.añ.5.vij.roſ.rub. fimi colũbini.añ.5.xx.cucumeris agrestis plpe coloqn^{t}.añ.5.ɾ.gũme ℥ crocus tẽperent in vino veteri ℥ adde cere qõ sufficit fundant fil' ℥ addant alie medicie ℥ emplef vent. Ista ẽpla ꝓsunt ad quattuoꝛ. Primo qz laxatiua laxant liquiõ de aq̃ citrina. Scõo qz deficcant ipsaꝫ subtiliando ℥ euaporãdo. Tertio qz carminãt ventositatem ℥ ipsam in parte exalant. Quarto qz confortant ventrem ℥ mirach ℥ faciunt ipsum nõ susceptibile superfluitatũ ad ipsum currentiũ ℥ nõ solũ mirach verum etiam alia mẽbza sub eo cõtenta vt dicit Aui. ¶ Medicina bona ℥ experta que dissoluit ventositates grossas valet in ydropisi ℥ ꝓfortat stomachuꝫ debilem ℥ epar ℥ aperit opilationes. in causa tñ frigida est potius eligenda. ℞. acozi enule cãpane aristolog' lon. ℥ ro.añ.5.ij. rube tincturaꝫ an' lacce spice' ligni aloes garioſ. folij cu scute.añ.5.ij.carui se cicute maratri.añ.5.ij. ℥ ℈.cẽtauree miozis ameos mirre ozigani cala' añ.5.ij. saturegie cassielig. azari. añ.5.j. ℥ ℈. roſ.ru.masticis radicis capparis scolopẽdrie mente ficce.añ.5.ij.℥ ℈.reub.squinãti gẽtiane añ.5.ij.℥ ℈.mell' despumati qõ suff. ℞ electuarium ad modũ opiate. ℥ detur.5.j.℥ ℈.cum aq̃ radicum tiriaca cum aq̃ decoctionis calamẽnti per.21.dies administrata. ℥ ꝙ nõ comedat nisi semel in die valet mltũ ℈m Aui. ¶ Et spes est ad oẽm ydropisim in diacurma. dicit Aui. ℥ hec est ℞'. ℞. croci spice' cinamo' azari cassieligi.añ.5.ij. costi squinanti mirre, añ.5.j.℥ ℈. fiat pul' ℥ addatur mell' quod sufficiat ℥ fiat electuarium ℥ detur.5.j.vel.5.j.℥ ℈. cum aqua aperitiua valet ad epatis passionem ex frigida causa similiter ℥ stomachi ℥ splenis ℥ remouet ventositates ℥ opilationes. ¶ Valet etiaꝫ ℈m omnes dialacea ad opilationem epar de frigiditate ℥ ad duriciem ℥ apostema in epate ℥ ad dolozes splenis ℥ ad suspectionẽ ydropisis ℥ ad ventositatem ypocundriozũ. ℞. azari cinamomi croci squinanti reubar. masticis aristo.ro.℥ longi.añ.5.iſ. mirre gentiane maratri anisi. apij garioſ. eupato' abſin' nuc' muscate cardaõi cubebe. añ.5.iij. mell' quod sufficit detur cum apozimate radicuꝫ ℥ se. aperitiuozum ℥ valet contra venenum. ¶ Nunc autẽ sequuntur pille de mezereon ℈m hebe' ad expellendum aquam ydropicozum cum fozitudine sine timoze. ℞. foliozum mezereon temperatozum in aceto per diem naturalem.5.vj. mirab. cit'.5.iij.l.z.5.ij. confice cum manna granata vel cum tamaridis in aqua enõ. dissolutis. ¶ Et post acceptionem istarum pillaruꝫ sumat de trocisci de berbe. ℞. berberis.5.ɾ. se.cucu. citrulli masticis spodij.añ.5.vj. lacce reub.roſ.ru.añ.5.j. croci spice' succi liquiꝛ mã negranate.añ.5.iij. fiãt trocisci. ℥ in causa frigida dentur cuꝫ vino odozifero. ℥ in causa cal. cum aqua enõ. ¶ Si apostema est in epate valet emplastruꝫ de spica ℥ mastice ℥ croco. mel liloto ℥ absinthio ℥ camo. cum oleis aromaticis Et ℞ aliquando boc emplastrum. ℞. succi sambuci ℥ ebuli añ. ℍ'. ℈. farine ozdei stercozis columbini. añ. ℍ'. ℈. vini odozifero qõ sufficit bulliantur vsqꝫ ad spissitudinem. ℥ emplastrum in ventre non in epate etiam in istis nutriatur patiens ꝑdice pullo gallina ꝓcipue cum iure gallineq; ad iuuat ad ꝓuocationẽ ℥ rectificationem epatis. ℥ ius galli cum polipodio ℥ anisi est bonum laxatiuum sine violẽtia. Serap. dicit in suo breuiario limacie combuste quando teruntur cum cocleis vel squamis suis ℥ ponuntur supra ventrem ydropicorum exiccant exiccatione sufficiente. Et subdit: ꝙ ſi in epate est aliquid apostematis: tunc oportet ꝙ ℞ emplastrum cum herba absin' ℥ spica ℥ croco ℥ extremitatibus vitis ℥ mastice ℥ melliloto ℥ camo. ℥ oleis aromaticis: vt est oleum de spica ℥ oleum de camo. ¶ Dic autẽ est sciendũ ℈m Alexã. ꝙ alchites ℥ tripanistes magis curantur per catharticas purgationes sine flõia. ypolarcha vo ℥ anasarcha aliqñ curantur cũ flõia. ¶ In oi spẽ ydropisis si testiculi fuerint inflati vel tibie ꝑcedentib' ꝓlibus

Digitized by Google

℞ boc emplm. ℞. an⁹ marat⁹ carui cum⁹ pulue
rizator añ. quart. j. farine fabarū succi ebuli
ꝛ sambuci vini optimi qꝫ̄ suff. ad incorpandū
ponat calm sup testiculos et sup tibias: imo
etiā sup ventrē. Aliq̄ dicūt ꝙ fiat cauteria vl̄
incisiões in bursa vt ide aq̄ aliq̄ p eā euacuet
Et dico ꝙ bone sunt in suo casu. Sumat etiā
mirabolanū de pillis de agarico cū. 4. ℈nis ō esula
℄ Dec est me⁹ Sozō. ℞. eufozbij pulpe coloq̄n
tide agarici añ. ʒ.ij. spic⁹ bdellij se. enō. ꝛ sca⁹
riole masticis añ. ʒ. ß. succi yreos succi absin⁹
succi cucu. afin⁹ añ. ℥. ß. carniū citoniox. ʒ. j. in
corpent ꝛ ℞ massa pillarū. sat. stat in rōe det
ʒ. j. et ß. saluo iure de mag⁹ aut min⁹. ℄ ydropi
sis de cā calida in cāis ꝛ in signis ꝛ ī cura dñt
ab ydrope de cā frida. iō sicut dicit Auī. errā⁹
uerūt illi q̄ direrūt oēm ydropisim indīm⁹ nō
posse curari nisi cū reb⁹ ꝛ medicis calis: q̄ circ⁹
ca p̄mo ig̃randū nō est ꝙ in talib⁹ accidit fid
milr̄ū intēsa ꝓpter cās in declaratōe dicēdas
ꝛ vrina est pauce p̄tat⁹ rubicūdissima ita ꝙ
interdū appet eē subnigra. ꝛ aliq̄n in ea appa
rent q̄s arene. ꝛ ß ꝓpter adustionē a caloze in
ordinato introductā. ꝛ verū est ℔m Rab. ꝛ ali
os autozes. Et ℔m qō dictū est in cañ. g̃nalib⁹
cañ. 17. Jsta spēs vtplu⁹ est incurabilis: quia
magna calitas ꝛ magna opilo demōstranť eē
in epate vel fozte apa calm. Nūc aūt magn⁹
est ignis qui aq̄ nō extinguiť. ꝛ cū medic⁹ dat
frida digestiua epar debilitať ꝛ aq̄ augeť cuz
vētosita⁹: ꝛ cū largit⁹ res calas ꝛ deficcatiuas
mala cōplo ca. augmētať ꝛ itollerabilis fitis
ꝓtinue magnificať. ꝛ iō ab istis ℔m antiquox
cōsiliū est fugiendū. Si tū volum⁹ eos nō to⁹
talr̄ desp̄atos relinq̄re iudicato infirmo cum
suo piculo ꝓsanguineis ꝛ amicis incipiam⁹ ꝛ
tētem⁹ si curari pōt p istū. modū. ℄ Jn p̄mis
ꝓfidereť si hec ydropis cala sit. ꝓpť apa calm
epať vel splenis vel alteri⁹ mēbri vel. ꝓpť ma
la cōplonē calam epatis. Et si sic curem⁹ illa
sicut in suis infinuatū est vel infinuabiť cap.
tūc oz ꝙ istri caueāt ab oibus cibis ꝛ medicis
calis ꝛ ab omni dieta cala: qz ista addunt in
cām. ꝛ p ℥is in egritudinē iō cauēda sunt. ca
lida em cū frigidis sint bñ correcta ꝛ repssa ꝛ
guberneť in dieta sic inferius dicet. ℄ Primo
ergo ℞ talis sirup⁹ quo intēdim⁹ infridatōez
cal. vel fe. ꝛ apitionē pozox ꝛ ꝓfortationē. ℞.
cicoree cū toto enō scariol⁹ domestice et silue
stris cū toto radic apij ꝛ fen⁹ scolopēdrie poli
trici capill⁹ veneris epatic⁹ absin⁹ añ. ℥. ij. ro⁹
stri pozc. ℳ. ß. se. enō ꝛ scariol⁹ se. apij ꝛ pet⁹
macedonici añ. ʒ. j. spic⁹ ꝛ celtice rob. ru. spo⁹
dij sanō. al. ꝛ ru. añ. ʒ. j. ℞. sirup⁹. Deinde pur⁹
get sic. ℞. coztic⁹ mirab. cit⁹. ʒ. iiij. yerapig⁸ ga⁹
ʒ. ij. folioꝝ laureole tēpatox vt. 6. epithi⁹. añ.
ʒ. j. et ß. reub. ʒ. j. lacc. ʒ. ß. se. enō. spice⁹ absin⁹
añ. ℈. ij. pulueriz̄ent oia ꝛ cuz succo absin⁹ vel
agrimonie fiant pille. Et si illas deglutire nō
p̄nt det in potu. ʒ. j. et ß. Pzo correctione aūt
in dieb⁹ nō purgatiōis dent trocisci berberis
vel trocisci de spodio cū aq̄ enō ꝛ aq̄ solatri ꝛ
allzelzēgi. Jterū purget sic. ℞. passu. mūd ab
arill fumiterre epithi⁹ añ. ℥. j. polipo⁹ q̄rci. flo⁹
rū violarū ꝛ bozag ꝛ bugloſſe an⁹ se. apij ꝛ en
di. añ. ʒ. iij. ℞ decoctio in q̄ diſtēpent coztic⁹ mi
rab. cit⁹. ℥. j. ꝛ post fricationē ꝛ colaturā addať
cassiať. mund. ʒ. vj. reub. ʒ. j. ℞ potus. Jsta co
latura q̄si ponť ab autozibus modernis. vel
purget cū diacartamo ꝛ elec⁰ de succo ro. añ.
ʒ. ij. et ß. reub. ℈. j. ℞ bolus. ℄ Post ista p cozre
ctione ꝛ ꝓfortatōe vtať isto puluere. ℞. radic
cicozee ficce cuscute se. enō ꝛ scariole reupōti⁹
ci. añ. ʒ. ij. reub. electi epatis lupi exsiccati. añ.
ʒ. j. et ß. lacce spice⁹ cipi sanō. ru. absin⁹ agrio⁸.
añ. ℈. j. ℞ pul. ꝛ det in dieb⁹ nō laxatōis omni
die de mane. ʒ. j. cū aq̄ enō. solū epar lupi cuz
reub. cozrigit epar calefactū si sumať cum aq̄
enō. ℄ Sup regionē epať ad infrigidādū ꝛ cō
fozrādū ℞ tale epithima. ℞. succi enō scariol⁸.
ꝛ rostri pozci⁹ epatice. añ. ℥. ij. farine ozdei q̄rt
j. rob. rub. oīm sanō. se. enō. scariol⁹ spo⁹ absin⁹
añ. ʒ. ij. puluerizād⁹ puluerizent ꝛ misceanť ꝛ
℞ emplm sup regionē epať ꝛ sup regionē ven
tris ponať aliqō emplm calm de supdict. Et
iterū p ꝓfortatōe ꝛ correctōne male ꝓpłonis
cal⁸ epatis vtať diacucurma cui misceať sāō
spodiū ꝛ semina fria minoza. nā dicit auic. ꝙ
spes est ad oēm ydropisim in diacucurma. et
vtať triasand⁹ ꝛ rosata nouella. ꝛ qz enō ē cō⁹
fortatiua apitiua ꝛ refrigeratiua epatis. ꝛ qz
vz in lesionib⁹ epať calis cū sirupo acetoso ꝛ
in frigidis cū melle vt ponit Auī. in. 14. tertij
℔mōe vl̄i de curis epatis. ℄ Si endiuia aliq̄n
sumāť ℈to⁰ ieiuno cū tertia ꝑte sui acetose cuz
aceto iuuaret eos. Jterū sumat de ßo capno ī
quo bulliať spica⁹ ꝛ celtica. añ. ʒ. j. absin⁹. ʒ. j. ꝛ
ß. omni mane vnū pūn gobellū p. 7. dies cō⁹
tinuādo. Aliq̄ dant vrinā ꝓpriā ad deopilādū
Ego ßo potius ꝓcederē vrinā hoīs sani ꝛ iu⁹
uenis ꝙ illā turbulentā egrotantis. Jste aūt
medicine supdicte debēt diuersificari mistrā⁹
do modo vnā modo aliā. Et aliq̄n debem⁹ re⁹
quiescere ab oi ope ꝑterq̄ a dieta competēti.
℄ Medicina laxatiua Auic. ℞. seri capri vel
camellarū si haberi pōt. ℞. ij. spicenardi. ʒ. j.

Digitized by Google

salis gẽme.ʒ.v. ista trita bulliãt lẽto igne.de
ista decoctõe det.℞.ℌ.deinde paulati ascẽdẽ
do vsq; ad.℞.j. Ista enĩ expellit aquã citrinã
absq; calefactõe. Et si in dicto ℌo bulliat en
di⁹.ℏlb.j.cozticũ mirab.cit¹.ʒ.ℌ.spice¹ abs⁊n¹.
añ.ʒ.j.fol⁹.laureole p̃pate.ʒ.ℌ.radꝛ yreos. ʒ.ℌ.
esset bona si paulatiꝫ mistret. ¶ Aliud medⁱ⁹
Aui.medietas vm⁹ citonij cũ suo cozrice abie
ctis semib⁹tempet in aceto p tres dies.deide
terat fortiter cũ põdere eius de foljs laureo
le recẽtibus.Deinde dictũ acetũ ⁊ de ʒuc⁹.me
dietas põderis aceti bulliãt ad spissitudinem
mellis.⁊ tũc i vltima ebulitione addat cito⁹⁹
⁊ laureola.⁊ in ista me⁹nõ ẽ timor vt dic̃.aui.
Et ad expiendus det.ʒ.ℌ.deinde ascẽdẽdo. Et
si huic medⁱ⁹addat mastic.ʒ.ij.rob.ru.se.enõ.
spice¹añ.ʒ.ℌ.cozticq mirab.ʒ.ℌ.reub.ʒ.j.eẽt se
curioꝛ. Et magis artificialis vtat trocisc; de
berberis ⁊ rebus dictis in mala cõplone epat
ca³. Et si adest apa curet sicut dictũ est in p̃
prio capl'o.⁊ sic de alijs.

Dieta ydropisis est talis. Comedãt pdi
ces turtures pipiões carnes edi
assatas pullos gallinarũ auiculas p̃patas cũ
agresta cũ succo limo⁹⁹.⁊ sumat panẽ ordei ⁊
auene spelte.⁊ si comedat triticeũ sit benefer
mẽtat⁹⁹⁹

ci abſin' raſ yreos. añ. 3. iij. ℞ pill'e dob ei⁹. 3. ij. vel. ij. ℈ ℔. cū aqua calſa. Poſt purgationē dentur trociſci de berberis qui in3 ſuprius ſcripti ſunt. Et aliqñ purget cum electua° de ſucco roſ. ℈ reub. diſſolutis in aq̄ end. ¶ Et empl'et vēter cum iſto empl'o vt ponit baly. ℞. camomelliloti arthe^ca ſanſucci mētaſt'. añ. 3. ℥. cimini ſatureg^ca an' marat' dauci cardamoni. añ. 3. v. ſe. rute ēt gūmi eius añ. 3. iij. aſari carpobal ſa' caſſielig^e ſpice'. añ. 3. ij. caſtorei mirre gūmi pini' ſtoraq̄ liquid. añ. 3. j. ℈ ℔. olei anet vel rute q̄ ſufficit in quo tpent gūmi ℈ addaſ pul' terēdorum. ℈ ℞ empl'm ſuper ventrem. ¶ Iſta medicina laudatur a Raſ. in ſuis exprimētis que laxat ciro aquā citrinam ℈ diſſoluit inflationem ℈ vrinam puocat ℈ vs ydropiſi. ℞. turbit aga'ſe. fen' an'. añ. 3. j. ſcamonee. 3. ℔. lacce romane ſpice cei^ca. añ. 3. ℔. addaſ folior⁹ abſin' maſtic^e ſe. end. añ. 3. ℔. reub. 3. j. ſucci yreos q̄ ſufficit. fiant pille. vel diſtemperentur cum ſirupo facto ex ozigano ℈ calamento. Et ſi cum iſtis nō melioratur. aīa eius cōmendetur deo ℈ corpus capellanis. ¶ Seq̄tur medicīa mg̃ri Bernardi de gordonio in lilio ad euacuandū aquā citrinā ydropicor⁹. ℞. ſucci cucu. abſin' ℈ raſ ei⁹ ſucci laureole ſucci yreos ſucci abſin' ſucci eupatorij. añ. ℥. iij. miſceantur: ℈ deſcant: ℈ aq̄ que ſupnatat abjiciatur ℈ qd̄ reſiderit reſeruetur. Deinde. ℞. reubar' agari. añ. ℥. ℔. ſpice' ſe. end ſe. ſcariole ſe. portu^ca maſticis lacce dragagan' ſal' gē^ca. añ. 3. j. melſ. roſ. ℥. ℔. miſceātur ℈ buentur in vaſe mūdo ad ſolē ad modū conſerue roſa. Et non reueletur niſi dilect. Et detur. 3. j. vel magis vl' minus ſm vires infirmi. Iſti caueant a leguminibus ℈ fructibus recentibus vt ſunt ficus ℈ pue ℈ ab oleribus preter fenicu^m. ℈ pet^o cuſtodiat ſe a lacte niſi camelle. Scribit i ſcdo libro Ayramidaz q̄ ſan. capte calefactus in igne ℈ comeſt⁹ ydropicos pfecte liberat. ¶ Cum aūt in ydropic^o venter ꝑ diminuit. in pedibus ℈ tibijs ℈ burſa teſticulorum ℞. fomentū ex aq̄ ſalſa decoctiōis raſ. ebuli ℈ totius herbe. vel lauent cū lexiuio: cuj quo mulieres lauāt caput in quo aliq̄d apponatur ſalis cōis. Item ad idem ozig^m abſin^m ℈ calamentū pitoria folia. ℈ raſ ebuli fol'. ſanſucci oia vel aliqua cū camo. ℈ melliloto ℈ vino vel ſaltē in lexiuio cocta ℈ fomētatio inde facta valet. oia iſta intelligūtur purgata ꝑ materia antecedente ſufficienter: alter enī nō eſſet niſi deriſio. Iſta eſt cura vera ſm vſum meum: ℈ ſm autores ℈ mg̃ros meos: quorum non ſum dignus vocari famulus.

Declaratio ydropicorum. Primo q̄ritur q̄re ydropici yporchi. vel leucoflātici continue ſitiant ℈ deſiderant potum aque cū totū corpus ſit frīdum ℈ humidum ℈ partes ventrales ℈ alie ſint plene aqua ℈ ꝓiditate. Cum etiam diſcraſie naturales appetant ſimilia ad ſuam ꝓſeruationem. ℈ diſcraſie innaturales cōtraria ad ſuaz ſanationes vt dī in teg' in multis locis ℈ in ſecundo teg'. Et ledunt quidē a ſilibus ſue craſi iuuantur quidē a contrarijs ℈c. ¶ Prima cauſa poteſt aſſignari dicendo q̄ ꝑtis membra ſint repleta humiditate illa tñ non eſt naturalis imo innaturalis ℈ icōueniens nutritioni. Membra autem appetunt humidum naturale vt nutriantur ℈ ſedetur ſitis vel aliter. Dicunt aliqui q̄ ꝑtis illa diſcraſia ſit accidentalis ℈ non nālis: tñ cauſa longe moze ℈ pmanentie habituata eſt ℈ facta velut nālis: ℈ appetit ſimile ad ꝓſeruationem. Alia cā poteſt aſſignari q2 partes ventrales ſunt multum replete ℈ cōꝓximunt ſpiritualia ℈ cor nō bene pōt euentari imo fumi in eo generati retinētur qui rōne vicinitatis deſiccant os ſtomachi ℈ ſic ſit ſitis. vel q2 ab illa aqua mala ℈ corrupta fumi eleuantur mali ℈ corrupti qui ad ozificiuz ſto' vementes in eo cauſant ſitim. In ydropico āt de cā calida nō eſt mirū ſi ſitiunt q2 diſcraſia eſt innālis ℈ eſt ca. ideo appetit ꝓximum. ſ. frigidum ℈ humidū. ¶ Scdo querit quare in omni ſpecie ydropiſis. ſaltē in pn^o adeſt inflatio pedum. Prima cā autē eſt q2 calor naturalis in eis eſt debilis cum ſint multuz remoti a corde qd̄ eſt fons calozis ℈ nō bñ pōt digerere illud qd̄ ad ipſos fuit miſſuz ꝓ3 nutritiōe. vnde in fla^o pedū accidit pp defectum vel debilitatem virtutis nutritiue. fen. 14. 3'. trac. 4. c. de ydropiſi. Scda cā eſt: q2 ſunt in loco decliuiori ad quē ſuperfluitates currere ſunt cōſuete. in manibus aūt per ꝓximū. Prio q2 ſunt ꝓpore cor. ſecundo q2 ſunt mēbra multi mot'. tertio q2 ſuperflua nō ita ad eas currūt: q2 ſup radices brachiorum nō multe repiunt ſuperfluitates. ¶ 3°. querit q̄ reuma cōiter in ydropicis in pn^o eſt tincta. pma cā eſt: q2 in modica q̄tit^ca iō magis coquit ℈ calefit: ℈ p ꝑis tingit: ℈ q2 nō cito exit ab epate tictura ℈ ſuperfluitates q̄ in eo ſunt leuit' cū illa mo^ca miſcent' vrine. 2^a cā eſt: q2 ſan. ℈ colera nō bñ ab ea ſepant' imo cuj ea miſcent'. 3^a cā eſt: q2 parū bibūt. ℈ iō dicit Aui. q̄ pp tinctura vrine nō oz iudicare q̄ ydropiſis ſit a cā calida. ¶ Quarto ſcias q̄ ypo^ca inter omnes ſpēs ydropiſis ſm autores facilio

Digitized by Google

ris est cure. ꝛ pp. 2. Primo q̄ materia est disp
sa p totuꝫ corp⁹ magꝭ attinens nāe sanguis ꝛ
meᵈ in q̄ ꝓtinet iō nā citi⁹ poterit ipsuꝫ digere
re ꝛ expellere cū suis viribꝫ digtia sc̄s ꝛ ex
pulsiua cū miori art̄ iuuamēto. Tertio q̄ citꝰ
appet ꝛ citi⁹ terret egrotātē ꝛ citi⁹ ei succurrit
¶ 4°. q̄ virt⁹ in eo est fortior: cū mām nociuā
ad longiorē possit expellere distantiā. ¶ 5°. q̄
in ypoᶜᵃ nō est opilatio saltem tanta in gibbo
epatis quāta i alchite ꝛ timpanite. q̄ ꝑ: q̄
ille san. aq̄sus nutritoni ineptꝰ: bn̄ pōt transfi
re a vena q̄ est in gibbo epat̄ ad venas totius
corpis. q̄ nō fieret si in gibbo epat̄ foret opi
latio. ſ pot⁹ redūdaret ꝺ sus vmbelicū. ꝛ ficē
ter pot⁹ q̄ caro inflaret: cui⁹ opᵐ videm⁹. Et
ideo in ypoᶜᵃ pot⁹ ad epat̄ ꝓfirmationē ꝛ illi⁹
aq̄sitatis eūationē debem⁹ intēdere q̄ ad des
opilationē: q̄uis in vtraq̄ spē deopilo fit nec
cessaria: vt illa mā prim̄ p vrinā prim̄ p feces
sum possit eūari. ¶ Quinto circa 7ᵐ cañ. de si
ti ꝛ fame tolerāda est sciendū: q ypoᶜᵃ habent
carnes hūidas ꝛ plenas aq̄sitate vel aquoso
sanᵉ. iō mala ꝺ hūida in carne ꝛ epate dīaꝭ:
q̄ propter de necessitate ad eoꝝ salutes fames
ꝛ sitis sunt iniungēda ꝑm ypo. Et sic. corpibus
hūidas carnes habētibus famē adhibere cō
uenit. fames eni ꝺficcat corp⁹ 7°. ampho. cañ.
59. Et hūidam hītes cōplonē o5: vt ab absti
nentia medicent. 2°. ampho. cañ. 16. ibi. vbi in
digētia nō o5 laborare. ꝛc. Et dicit haly de re
gali dispōne li°. 7°. 2°. ptis regalis dispo. O5
carnosam habētes ydropisiꝭ a ciboꝝ ꝛ potuꝫ
arcere copia: q̄n sua cibus multitudine stoᵐ
grauat ꝛ digōnē ꝓhibet: ꝛ corporis auget hūi
ditatē ꝛ caloꝛē extinguit nālē. ¶ Serᵛ dubitat
de dicto boni berñ de gordonio in lilio. ꝛ Jo.
de toxamira bone memorie vna voce dicen
tium. q̄ nō debemus dare titimallum nec sca
moneam. ꝛ addit medicīas diagrediatas nec
pill̄ de misereon: q̄ multū debilitant epar: cō
tra cuius ꝺrīū dicunt oēs. ꝛ in pill̄. in q̄bus in
trat mezereon cōcordāt Rab. ꝛ mesue in. c. de
medicīs laboriose soluēntibus. Et Haly Aluicē,
Serap. ꝛ multi alij. Nota q̄ mezereō alio no
mine vocaꝫ laureola. ꝛ est planta calꝺa ꝛ ficca
in 4°. gra. ꝛ hꝫ multas proprietates bonas ꝛ
malas vt dicit mesue in loco allegato. hꝫ tñ
posse ducēdi aquā citrinā ydropicoꝝ cū fortī
tudine ꝛ vehemētia vt ipse ponit ibidē. Et q̄
multū est fortis ꝛ in ea est virt⁹ acuta ignea ꝛ
ercoziatiua ꝛ dissolutiua ꝛtutis ꝓpterea ante
q̄ sumatur eius malicia est auferenda iuxta
posse. ¶ Et primus modus correctionis eiꝰ est
q̄ tpe in bono aceto p vnā diē nālē ꝛ in cra
stinū ficcet ꝛ pulueriset. ꝛ post misceat cū mi
rab. ꝛ absin°. ꝛ berberis. ¶ Scōs modus ē: q̄
decoquātur citonīū berberis ꝛ rob. in aceto ꝛ
in illo aceᵒ rpent̄ folia laureole p. 24. horas. ꝛ
post deficcentur offerant̄ in q̄ritate debita.
¶ Terti⁹ modus est q̄ tpent in aq̄ cnō. ꝛ mu
scillag pfilij fcā cū ea vl cū aq̄ portulace. ꝛ p
pinet cū aq̄ vl succo istarū. Et in hocvalet aq̄
cnō. aq̄ solatri ꝛ allzelzengi vl succi eoꝝ. ¶ 2°
circa hāc qōnē notandū: vt iaꝫ dictuꝫ est ꝛ di
cunt autores q̄ ydropisis ē fortē mozb⁹ ꝛ dur⁹
ꝛ tard⁹ ad curandū: q̄n nisi sint alīq̄ iuuenes
cū forti ꝛtute ꝛ bona obedientia: vir alīq̄ mō
curant̄ ꝛ hoc expresse ponūt autores ꝛ p̄s ad ex
perientiā. ¶ Tertio scias: q̄ vnū ꝓncipiuꝫ est
in me³ q̄ ponit Ha⁹. 4. apho. 3°. 16. ibi. Elle
boꝛus ꝓticulosus est. Et est q̄ fortī ifirmitati
fort̄ occurrat me³. Et q̄ iō ellus q̄ ē fort̄ me³
cōpetit in lepꝛa q̄ ē fort̄ ifirmitas. Et ex istis
ꝓncipiis sic notaꝫ ꝓstat q̄ laureola esula ꝛ fi
miles fortes meᵉ in eūando aquā citrinā ydro
picoꝝ cōpetunt ydropisi. ꝛ de facto artificia
liter in ea mīstrant̄. Et ad saluandā eoꝝ intē
tionē dico q̄ ipsi itelligūt q̄ talia nō debēt ex
hiberi ante pfectā eoꝝ correctionē nec in de
bili ꝛtute. ſ bn̄ post q̄ correcta fuerīt: vt dicit
Ha⁹ ꝛ narrat Aui. 14. 3¹. ꝛ alij oēs ammīstrant
ista ꝛ filia. Et q̄ fortiꝰ est Hᵒ ꝓcedit cātarides
ipsis ydropicis exhiberi sic dicēs. Medicamen
eni acceptū ex cātaridib⁹ fortiꝰ iuuat habētes
ydropisim. ſ tñ cātaris plurimū vlcerat vesi
cam. ſ cū eiꝰ virt⁹ sepaꝫ a pmixtione eoꝝ q̄ ip
sis pmiscenꝫ: deinde cuꝫ talꝰ offerunt̄ in quo
nimia existit humiditas: eūant eā p vrinam
tertio de cōplonib⁹. c. 4. Cātarides aūt corri
guntur p adustionē aut p ammixtionē gūi ce
rasi. Et ego repudiādo mēdacio affirmo vinit
Deus: q̄ multos virtute deividi curatos albi
ticos ypocarbos. nouissime aūt vnū pbyterū
etatis. 37. annoꝝ tīpanisticū cū pill̄. de mezē
reon ꝑm descriptionē q̄ ponit in cura alchit ꝛ
cū el'cuᵒ ibidē scripto ꝑmyluꝫ meū pīsuppōsito
tñ bono regimīe. ꝛ sic fuit erēplificatū de mez
zereon. Sic itelligēdū est de scīonea ꝛ ꝺ eufor
bio ꝛ de ello ꝛ de anabl ꝛ de ferula ꝛ de se. vi
tice ꝛ de succo mediani corticis sambuci ꝛ de
aloe: q̄ꝺ o5 eē lotū. Et sic itelligit Aui. in cura
alchit sic. ꝺ. In solutis aūt nō o5 q̄ fit illꝺ q̄ꝺ
nocet epati. Et si alīq̄ necessitas fuerit hmōi eē
o5 vt illud rectificet. hec ille. Et si est alīq̄ me
dicina: q̄ nō pōt expectare correctionē aut de
coctionē: tunc post eius operationē debem⁹ cum

Digitized by Google

ſtiptiꝯ ⁊ aromatiꝯ ſto⁹ ⁊ epat̃ ꝓfortatione ad-
hibere. Ẽt ſm autores aꝫ ordei aꝫ decoctio-
nis paſſulaꝝ cū toto remouẽt nocu᷒⁹ in corpe
derelictū ab eis. Et ſi corp⁹ remanet iſtāmatū
aꝫ enō. aꝫ ſcariole remouẽt illā iſtationes. Et
crede mihi q⁹ nunq᷒ alchires n᷑ tipamiſtes cū
medicis leuis operatiōis: ſic ẽ caſſia ⁊ māna: cu
rabunt. ℂ 7ª nota ꝙ enō. ortolana ⁊ ſiluestris
ꝑs in diſcraſijs epat̃ calefact̃ cū fir° acetoſo ⁊
infratis cū melle. Et dicit Auı. in. 14. 3ª. i ſmo
nevli de curis epat̃. ⁊ i ca° de cura male cōplo
nis caſe i epate dicit ſic. Et enō q̃dā cāpeſtris
⁊ ortolana vltia ẽ in hac itentiōe. ſ. in ꝓfortā-
tione ⁊ abſterſiōe ⁊ aptiōe. Cōplo nāq᷒ ābarū
decliuis eſt ad frig⁹nō valde ſupfluū ⁊ i ea eſt
calitas aptiua nō calefactiua eq̃lis ꝓfortās.
imo ꝑuenit ex iuuamēto ābarū vt non noceāt
epari fro. b᷑ ille. Jōq᷒ ꝛcludit ex dicti Auic. in
illis duob⁹ loq᷒ ꝙ oib⁹ ſpēb⁹ ydropib⁹ tam calis
q᷒ frīs vꝛ pſtare iuuamētū. ℂ 4° q̃rit vtrū ali-
q̃ ſpēs ydro. poſſit cāri a cā ca. efficiēte ⁊ iſtra
li. Et vꝛ ꝙ nō. q⁹ ydrops denoiaꝫ a ſua cā: nā
dꝛ ab ydor grece qō eſt aq̃. ſ aq̃ eſt frīda de q̃
ydro. noiaꝫ. g̃ nō fit ydro. ab aliq̃ cā cal'a. ℂ 2°
cōfirmaꝫ. q⁹ mā ydro. ſiue ſit aq̃ ſiue vētoſitas
ſemp eſt frīa in ſua cōplone. g̃ ydro. nūq᷒ fiet
ab aliq̃ cā cal'a. ℂ 3°. oē illō qō gñaꝫ in epate p
viā extictionis cal'. nālis epat̃ a frigido ināli
gñaꝫ a frio ⁊ nō a calo. ſed ſic eſt in gñatione
ydro. ⁊ māe ei⁹. igit̃ ꝛc. ꝑia ⁊ añs ꝓ mīor eſt
Auı. in diſtictiōe. 14. 3ª. trac. 4. c°. de ydro. q̃ſi
in ꝑn° ca' vbi dicit egritudies cōplonales epa
tis ſunt iflāmantes ⁊ faciūt ydropiſiꝫ cū gda-
tiōe inati cal'. aut exalatiōis ſubito ꝛc. Jn iſta
autozitate ꝑtinet reſolo ⁊ extictio caloris epa
tis q̃ extincto vl' reſoluto ydro. cātur a frīdor
nō a cal'. ℂ Jn oppo᷒⁹. cōplo tēpata eſt inſtrm
nāe ⁊ mediāte q̃ ipſa ſuas bñ exercet opatiōes
⁊ pfecte: ſ iſta cōplo tpata epat̃ corrūpit̃ a ca
loze innāli epat̃ dñante ⁊ ei⁹ tēpamētū cozrū
pente ipſo innāli cal'. nō recedēte ſ in eo ma-
nēte. igit̃ ꝛc. Cōſequē³ bona eſt. q⁹ cū cōplone
mēbroꝝ epat̃. igit̃ ſequit̃ ꝙ iſte caloꝛ innālis
gñabit ydropiſiꝫ ⁊ mām ei⁹. ℂ 2° arguit̃. dcd
eſt cā cāe eſt cā cauſati. ſ caloꝛ innālis eſt cā
reſolonis caloris nālis ⁊ deſtructionis virtut̃
faciētis bonū ſan. nō recedēdo ab epate. ergo
iſte caloꝛ innālis ẽ cā efficiēs imediata ⁊ ꝑdu
cens ydro. ⁊ cām ei⁹. ℂ 3° tipamiſtes ⁊ cā ei⁹ fit
imediate a calo. igit̃ aliq̃ ſpēs ydropiꝫ fit im-
mediate a ca. 2ª nota eſt. ⁊ añs eſt B¹. 4. āph.
cōmēto. 11°. ibi. Quibuſcūq᷒ tozſiones ꝛc. vbi
dicit ſic: ydropiſis enī naſcit̃ a cāis frīdioꝛib⁹
hec aūt. ſ. tipamiſtes a cāis caliozib⁹. ipoſſibi-
le enī eſt ſine cal'. in groſſuꝫ aerē mutare illos
hu. b᷑ ille. Ex q̃ ſatis clare appet ꝙ idropiꝫ ali
qua ſpēs ⁊ cā ei⁹ imediate ſ a cal'. tanq᷒ a cā
efficiēte imediate. ℂ Jn iſta qōne erūt. 4. arti
culi. Jn ꝑ° ponent opiones aliquoꝝ autoꝝ. in
2° ponent aliq̃ ſuppōnes ⁊ notabilia. ⁊ aliq̃ eli
cient ꝛcl'ones in. iij. ponent ꝛcl'ones. in. 4. rñ
debit̃ ad rōnes ꝛcozdādo autozitates. ℂ Quā
tum ad ꝑm᷒ ꝑ³ opinio eſt Cōſtārini i 9°. meg⁹.
ca° de idropiſi. vbi pōit oēs. 3. ei⁹ ſpēs a cā frīa
gñari tanq᷒ a cā imediata q̃uis cā añs vl' me
diata poſſet eē cal'a vt lōge ſe. ⁊ apata cal'a ⁊
ſiſta. Et iſtā opinē ponit ibidē Cōſtantin⁹ in
via^co. ⁊ iſti⁹ opionis fuit gerard⁹ cremo. i glo-
ſula cū autozitate all'y. Et eandē ſniam ſeq̃t
Bern. iñ lilio. Oēs iſti vident ſeq̃ Auı. in. 14.
3ª. trac. 4. c. de idropiſi. vbi dicit ꝙ egritudies
cōplonales epat̃ ſunt iflāmātes ⁊ faciūt idro-
piſim cū gdatiōe reſolutiōis inati cal'. aut ex-
tinctionis ei⁹ ſubito. q̃ſi dicat ꝙ niſi cal'. nālis
epat̃ reſoluat̃ paulati ab innāli vel alr extin-
guat̃ vel corrūpat̃ nunq᷒ fiet idropiſis. Non
aūt negat Auı. q̃n cal'. innālis poſſit in epate
remanere: cū digeſtio 2ª ipfecta vl' corrupta i
eo celebraꝫ. ℂ Alia eſt opio mgr̃i Joh. de toz. i
ꝑ° clarificato° ⁊ in 2° vbi expſſe ponit ꝙ mala
compl'o cal'. eſt aliq̃n cā imediata efficiens ⁊
inſtrālis illi⁹ materici vētoſe vel aq̃ſe ⁊ ꝑ ꝑs
idropib⁹. ⁊ ꝓbat b᷑ multis rōnib⁹ ibi poſit. ℂ Quā
tum ad 2ᵐ ar᷒ᵐ ꝓſuppoſitio eſt ex libello de ma
la diuerſa in. c. 5. in ſnia. Ba⁹ ibi ponit ꝙ in oi
mala cōplone diuerſa eſt aliqd de cōplone nā
li ꝑs. q⁹ mala 2° diuerſa ẽ media iter b᷑ duo. ſ.
int diſpōnes q̃ eſt nā ei⁹. i. cōplo nālis. ⁊ inter
diſpōnē q̃ eſt a nā pemi⁹ egreſſa. g̃ cal'. innālis
dum fit ꝓticipat cū caloꝛe nāli ⁊ cū mala ad-
eq̃ta ſaltē in facto eē vel añq᷒ terminū ſuum
attīgat. Ex iſto habes ꝙ in idropiſi de cā cal'a
nō ſolū cal'. innālis ꝛcurrit ad gñationē illi⁹
māe. imo in eo ꝓticipat aliqd de nāli ca. q⁹ ni
ſi aliqd de nāli caloꝛe remaneret ꝛas eēt mala
2° adeq̃ta ⁊ nunq᷒ āplius ſanitas recupareſ.
verū q⁹ ples gdus ſunt cal'. inaturalis. iō ipſe
eſt ifozmās ⁊ ab eo tanq᷒ a ꝑdomināte tota la
titudo cal'. denoiaꝫ. ℂ 2ª ſuppoſi° eſt ꝙ cozp⁹ ⁊
mēbra idropicoꝝ aliq̃liꝛ nutriunt̃ q̃uis ipfe
cte ⁊ nutrimēto ipfecte digeſto. Jſta ſuppoſi°
p᷒ ꝑ ꝑ³ pte. q⁹ ſi non nutriant̃ mēbra aliq̃liter
nec caloꝛ nec ſpūs ꝓtinue ⁊ nouit̃ gñant̃ nec
vita tāto tpe in cozpe ꝑmaneret. 2ª ꝑs ꝑ ꝑ ex
perientiā. q⁹ ſi bñ ⁊ ꝑfecte natura oparet̃ mē-
bra nō iflarent̃ nec cozp⁹ egrotaret. ℂ 3° nota

Digitized by Google

qñ̄o ītelligīt ꝙ ydrō. ⁊ cā eius ⁊iuncta aliqñ gñet a caloꝛe totalit inaturali ⁊ ab oi naturalitate ſepato. vel pōt itelligi ꝙ ad gñationē talis materie ꝓcurrat cal. innālis q̄ nō eſt totalit ſcpat⁹a natura ⁊ opatiōe cal. nālis. ⁊mo dr talis ⁊ q̄ſi cōpoſit⁹ ⁊ ſub vna forma ⁊ rōne effect⁹ quē iducit. nā in tali actiōe iſt⁹ cal. reſultat aliq̄ digeſtio alicui⁹ pue ptis chili ī q̄ caloꝛ ⁊ ſpūs gñant ⁊ mē³ aliq̄lit nutriunt: ⁊ hoc fit ex pte cal. nālis. ēt reſultat actio q̄ totalr ē ꝑter naturā vt eſt gñatio vētoſitat⁹ ⁊ aquoſitatis. Ex q̄bus tanꝯ a materia fūt oēs ſpecies ydropiū loquēdo in ſenſu diuiſo nō aūt i ſenſu cōpoſito. qz tūc eēt falſa poſitio. ¶ 4°. ſciendum ſm Ba^m. 5°. de interi. c. 7. ꝙ lꝫ ydropiſis nō poſſit eſſe niſi patiat epar. tī nō ad oēs debilitatem vel epat⁹ paſſionē neceſſario ſequit ydro. lꝫ req̄rit ꝙ illa mala cōplo cal⁹a vel fria vel altera ei⁹ paſſio intm̄ ꝓtinuet donec ablatio vel magna defectio ſequat⁹ ſue actionis ex nimia debilitate virtutis digeſtiue chilū digerentis ⁊ ex eo ſanguinē faciētis. Et ꝺ ꝑ⁹ auctoritatē ⁊ rōnez ⁊ expientiā. al's ex q̄libet pua epatis diſcraſia in ydro. gñaret⁹ qđ abſit ⁊ ꝺ ītelligit ⁊ui. vt dicit egritudies complonales epat⁹ cū ḡdatione faciūt ydropiſim ⁊ ḡdum p⁹ gradū inducēdo donec virt⁹ digeſtiua epatis ad magnū ducat⁹ errorē ſiue cū cal'o ſiue cum frio. idē dicit Conſtan. 5°. viatici. ¶ 5° notandū ꝙ 2° ꝺria ſimul in eodez loco adeq̄to actualit nō ꝑñt ſtare. 2° topicoꝝ. ⁊ Ba⁹. 11° de ingenio ca° 7°. Cōtraria eni cōiter ſe ſunt remouētia. ſub vno gñe exñtia. Jn iſto ꝑz ꝙ mala cōplo calida ⁊ mala fria in epate ſil' ⁊ ſemel ſtare nō ꝑñt autoritas ſatis eſt cognita. ⁊ꝫ rōnez pōt ꝓbari. qz ſi mala cal⁹a ⁊ mala fria poſſent ſil' eſſe in epate: tūc vel illa eſſent in eq̄li ḡdu vel in ineq̄li. ſi in eq̄li: tūc reſultat tēperamentuz. ſi in ineq̄li ſolū: ibi erit vna mala cōplo ⁊ vn⁹ lapſus vel vn⁹ morbus vel vnuz mēbrū poſſet eſſe ſimul ⁊ ſemel duarū diuerſaz cōplonū qđ eſt abſurdū. qz cal'm nec frīm nec albū nec nigrum nec dilata°nec ſtrictio ſil' in eodē loco ꝓciſo ſtare ꝑñt vt dicit Ba⁹ꝓmo de morbo. ¶ 6° gñe materie notandū. ydropiū in gñe pōt hre. 3. cās vt iam ſupius dictuz eſt. ſ. ꝑmitias: añtes. ⁊ ꝓiunctas. de ꝑmitis ſatis dictum eſt. Cā añs eſt duplex. q̄dā eſt ꝑ ſe: vt mala cōplo epatis. Alia eſt additiuās vt mala cōplo mēbrozū vicinoꝝ ei vel coꝝ apa. Alia ē cā cōmuncta. ⁊ iſta ē duplex: vlis. ⁊ alia ē fort⁹ error inuentiue chili in epate nō potentis ex eo bonum ſan. gñare. Alia eſt pticularis ⁊ min⁹ ꝓcipal' ⁊ eſt debilitas epulſiue epat⁹ vl' attractiue remi ⁊ ſplenis ⁊ ptiū adiacētiū. imo ēt virtut⁹ digeſtiue in mēbris poſt cui⁹ incōpletā actionē ꝑs regurgitat ad ep ipſuz debilitās āpli⁹ ꝙ debilitatū fuerit. ¶ 7° no. ꝙ actio cal. inālis q̄ ſup uenit epati ē tripler. ꝓia ē calefacere epar ⁊ hūores in eo ꝓtētos. 2ª ē reſoluere nālē caloꝛ ⁊ ſpūs ⁊ ex illo ex quo cal'. nālis ſolebat gñare ſpūs caloꝛē ꝓducet ināturalē. 3ª act⁹ ē vtuten ei⁹ digeſtiuā ⁊ cōplonē debilitare ne perfecte ſuas cōpleat opatiōes. ſ. ne ex chilo cū ſua ꝓpria cōplone faciat ſanguinē bonū. nā oēs mēbrū ſuā actionē facere dz ⁊ ꝺ cū ſua ꝓꝑa cōplone. 5° de ītem. c. 7. Si g̃ ꝓꝑa ꝙ° deſtruit vel corrūpit ſil' ⁊ actō miozat ⁊ corrūpit. ¶ 8° no. ꝙ q̄uis fit debilitatū ep ⁊ errās ī ſua ꝓꝑa actione. tī natura ſp ſatagit cū eo ⁊ ītēdit ex chilo ſanguinē ꝓcreare q̄uis ēt fit ſuperflue calefactū vel infriatū. qz alit' coꝛp⁹ nō nutriret⁹ vt dicit 2ª ſuppō. ¶ 9^m notabile eſt iſtd. inaturalis cal'. ⁊ exalās ⁊ deſtruēs caloꝛē naturalē ⁊ ſpūs ⁊ cōplonē epat⁹ coꝛrūpens. al's exalat⁹ ⁊ exalat cū naturali caloꝛe ⁊ tūc mala fria ītroducit⁹ vt ſepe accidit p⁹ lōgas ſe. p⁹ diminſionē earuz: ⁊ aliqñ añ ſepe videm⁹ cachechiā vl' aliquā ſpēm ydro. ſubſeq̄: ⁊ frequēti⁹ ypoſarchā. Aliqñ iſte inaturalis cal'. exalās nālē caloꝛē ⁊ deſtruens ⁊rutē epat⁹ deigſtiuā non ſepat⁹ ab epate imo q̄uis ꝑ magnū tps ꝓtinuauerit in exalatione cal'. nālis ⁊ ſpūs ⁊ ī deſtructiōe bone cōplois epat: tī nō recedit imo ſp maner multiplicando ſuas ſpēs ⁊ ꝺ frequēter accidit in apatib⁹ gibbi epat. ⁊ ꝺ ēt vidi accidere in apatib⁹ ſpleniſ ꝑ colligantiā ⁊ in mala cōplexiōe epatis calida q̄ñ ꝑ lōgū tps durauerit ⁊ durādo intro duxit in hu. idigeſto formā ieptā nō ꝓuenientē materie nutrimētali. ⁊ ſic a natura repudiat⁹ inde fit ydro. ¶ Quantū ad 3^m ar^m ſit p³ xclo. Nunq̄ ydropiſis nec cā ei⁹ gñat⁹ a cal. totalit inaturali. ꝑz ꝑ ꝓmā ſuppōnē. qz oīs mala cōplexio diuerſa ſapit naturā cōplexionis nālis ⁊ naturā male cōplexionis adeq̄te cuz ſit medium ītер eas vt dicit Ba⁹ī libello de mala cōplexione diuerſa in. c. 5. ꝑz ēt ꝑ 3^m notabile. qz in actiōe iſt⁹ caloris naturalis vel male calē i epate exñtis reſultat⁹ vn⁹ effect⁹ in q̄ fit aliqua digeſtio chili ex q̄ alīq̄ poꝛtio naturalis cal. ⁊ ſpūs gñat⁹ ſine qđ⁹ coꝛp⁹ trāto tpe nō poſſet permanere. Exſurgit ēt gñatio vētoſitat⁹ vel aq̄ſitatis q̄ totalit ſunt ꝑter naturā ⁊ ſūt cā ydro. Et iſta actio ſeu effect⁹ tanto tpe ꝓtinuat⁹ donec cal. naturalis ⁊ bona epat⁹ cōplexio eſt deſtructa. ⁊ tūc ſequit moꝛs. vel donec cal. nālis

Digitized by Google

z bona complo vincant suū ꝛriū z tūc sequit sanitas. ¶ Scda ꝯ. nō est necesse ydropisim sequi oēm malā complonē calam vel frigidā epatis vel quēlibet errores in eo factū qa alias nunq̄ esset tertiana nec mala cala epatis: qn sequeret ydropisim qđ falsum est. ¶ Ter[a] ꝯ. sep ydropis generat ex defectu ẏtus digtie epat̄ pcedēte a mala cōplone cala vel a mala fria extinguēte. Ista ꝯ est oim antiquoꝝ z moderno: z est ga. 2. pno. ꝯ. 1. ¶ Quarta ꝯ rīsalis aliqua spes ydropisis causat a mala cōplone ca. immediate efficiēte in epate exīte. ita q̄ p tūc in epate nō est mala cōplo frida. ꝓbat p 7. 8. et. 9. nobile. z ps p rōes factas in oppm. Et ꝓbat sic. a mala coplone ca. in epate exīte ma ydropis gnat. g̃ aliq̄ spes ydro. a cā ei⁹ cā cala immediate gnat. ꝯña est bona. añs ꝓbat sic. epar operat suā opationē mediāte sua cōplerione in eo exīte vt scribit. 5. de inte. c. 7. ſ tunc dū illa mā ydropisis p viā digōnis errātis generat in eo nō est complo tempata nec ꝑpe naturalis nec fria ſ solū mala cala. igit ab ista mala ca. ydropis z cā eius generabit. añs istius ps: qz apate ca. in gibbo epat exīte vel fortis opilo cū mala ca. epatis nulla alia ꝑplo in eo est nisi cala. g̃ habet intentū. verū tn nō intelligo q̄ in illa mala cōplone ca. totus cal nālis sit destruct⁹. qz si sic nunq̄ sanitas recuperet nisi aliq̄d de naturali caloze q̄ est instrm nature in corpe remaneret vt vius est in tertio notabili. ¶ S. do. ꝓbat ꝯ p ꝑmus argumentū factū in oppm. ¶ Tertio ꝓbat p Bal. 4. ampl. cōmēto. 72. ibi. Quibuscūq; in fe. ꝛc. vbi dicit q̄ fumositas. i. fumosa ventosi tas gnat. qñ ca. in g̃ssam materiā incipit operi. z exēplificat sic. Eidem⁹ in exteriozib⁹ cum ca. ignis in q̄busdā corpibus operatur vētos generari ꝛc. Ex quo ps q̄ vētositas a ca. innaturali pōt gnāri sicut vētus in exteriozibus a calitate ignis z p ꝑis ydropis. Et cā ei⁹ imediata a q̄ fit ydro. tanq̄ cā ei⁹ mali. ¶ Quar⁹ ꝓbat. qz oēs ponūt causas signa z curā ydropis q̄ fit a cā ca. nec tu poteris dicere q̄ q̄nis appeant signa calitat̄ tn semp cā est frida: qz omne quod ab aliquo ozit q̄ est cā ei⁹ cū signo eiusdē a q̄ est. 5. de inte. c. penl. q̄ñ dicat q̄ cā et signa debēt ꝓportionari. Si g̃ in ydropico apper inflāmatio⁹ amaritudo ozis citrinitas z tactu siccitas z mē[a] vētre supius paucitas vrīne cū intensa tinctura eius. z ista accītia oriunt ab epate cū ydropisi. iste erūt signationes male cōplonis cale epat̄ actualr ī eo existētis. z in ista aūcte apper q̄ signa accidētia in morbo sequunt dispōnē morbi z cause ei⁹. nā accītia sequūt morbū velut vmbra corp⁹ 3. de morbo. c. 1. ¶ Quito ꝓbat eadē. 4. ꝯ. qa in ydropisi de cā cala ponunt frida sup epar vt ponit Aui. ꝯ vera. ꝯña tenet p tāto. quia epati frido me[e] frie nō supponunt: sed ca. ptz p oēs autores igit ꝛc. ¶ Et tūc ad rōnes āte oppositū. Ad ꝑmā qñ dz q̄ ydro. denominat a sua causa ꝓcedit in aliq̄ specie: qz timpania magis deberet denoīari a vēto cū a vento poti⁹ fiat q̄ ab aq̄. Et qñ dicit q̄ eius cā ē aqua verū est q̄ in oīi specie est aliquid de aq̄ ꝑm magis z min⁹. ſ ista aq̄ vel vētositas pīt aliq̄n gnari a cā ca. p viā impfecte vel corrupte digōnis. vt ꝓbat. 4. ꝯ cū suis ꝓbationibus. ¶ Ad scām qñ dz q̄ materia ydropis siue sit aq̄ siue vētositas semp est fria in sua cōplone g̃ ydro. nunq̄ fiet ab aliq̄ cā ca. sed semp fria nego ꝯñam. z ad ꝓbationē: qz cōplo cal. gnat morbos calos. g̃ ꝛc. verū est de p se nō autē p accīs. nam mala complo cala exīs in epate defectando calorē naturalē epatis pōt gnare morbos frios si ipa recedat ab epate et mala frigida. introducat. z hoc facit p accīs. si aūt remaneat gnabit aquaz vel ventū. que aqua q̄nis de sua natura deberet ee frigida. tn ꝯa generat a ca. supfluo z inaturali efficit nitro sa salsa vel acuta ꝑm magis z min⁹. Et intin q̄ illud qđ naturalr dz esse frīdū actualr reddit cal'm. Et qñ dz q̄ ydro. est morb⁹ fridus. cōcedo rōne sue materie. z rōne sue duratōis non aūt semp rōne sue cause efficientis. ¶ Ad tertiā rōnem quādo dz. omne illud quod generat in epate ꝛc. Dico q̄ verū est p viā extractionis a frigido z p viā resolonis a calo innaturali: dūmodo ille caloz innaturalis recedat. ſ in isto casu nō recedit: imo remanet in suo esse donec ydropisim generet. ¶ Ad rōnes post oppositū ꝓbant cōclusionē rīsalē. et hec sufficiant de questione. ¶ Ad concordantiam autoꝝ ego dico q̄ Auicēna intelligit q̄ in oī ydropisi oꝫ q̄ fit debilitas z resolutio calozis naturalis a caloze innaturali. vel q̄ ille caloz naturalis alr ex frigiditate exteriozi vel interiozi extinguat: sed nō negat q̄n caloz naturalis exalari posset a caloze innaturali z exneo ipo innaturali in epate remanēte cū digestio ꝺa impfecta vel corrupta in ipo epate celebrat. z sic intelligūt alij autores. scs Lōstand. et Bozdon⁹ z ceteri. Verūtamen vtpoturimus ypocarcha z alchites q̄ sunt vera ydropis ſiunta debili caloze debilitato a caloze innaturali ꝓcedēte sic sunt fe, lōge z lōga mala epat̄

Digitized by Google

cōplo cal'a vel a frigore introducta subito per exalationē cal'nālis ⁊ ħutis debilitatem. vt accidit post longū fluxū ſan. mēſtruoꝝ vl' alit' emozro. ¶ Nono querit' ḡre ydropici ex ypo[3] vl' leucoflātia ꝓtinue ſitiūt cū totū cozpus ſit frigidū ⁊ hu. ⁊ pres vēnales ſint plene humiditate cū diſcraſie nāles appetāt filia ad ſuā ꝓbuationē ⁊ diſcraſie innāles appetant ꝑria ad eoꝝ ſanationē. Prima cā pōt aſſignari di cēdo ꝙ ꝙuis mēbza ſint repleta humiditate. illa tñ nō ē nālis imo innāl' ⁊ icōuenīēs nutri tioni. mēbza vo appetūt humiō nāle vt inde nutriant. ⁊ ſic cauſat' ſūs. Et etiā qz ꝙuis il la diſtēpantia ſit accītalis ⁊ nō nālis. tū rōe longe moze hȳuata eſt ⁊ facta ſic nālis. et ſic appetit ſile ad ſuā ꝓbuationē. Alia cā pōt aſſi gnari: qz in iſta ſpecie ptes vētris ſunt mlt̄uz replete ⁊ cōpmūt ſpūalia et nō pōt coz plene euēcuari: imo fumi in eo ḡnati retinent' q̄ fumi rōe vicinitat' deficcāt oꝛificiū ſto' ⁊ ſic ꝯ fitis. in ydropiſi aūt de cā cal'a nō ē mirū qz diſcra ſia eſt innālis ⁊ facit appetere ꝑriū. ¶ 11° itel' ligendū ꝙ ydropiſis eſt paſſio epat' ꝑ' ⁊ ꝑnci pal'r. Et ē nocumētū ħtuꝫ digtie. ꝑncipalit' et ꝑ' epat' ⁊ aliqñ p colligātiā vt freqnt' accidit in apate ſplenis. vel ex colligā[a] renū nō mū dificantiū ſan. ab aḡſitate vel ſplenis nō mū dificant' ſupfluitatē melicā. opiſones alicui' iſtarū viarū hñt maximā ſp cām in cauſando ydropiꝫ ꝑcipue opiſo venarū gibbi epat' ma xime in alchite ⁊ tympaniſte eſt cā regurgita tionis aq̄ citrine ad ventrē inferiozē inter ci phac ⁊ miracḥ vt ſupius dictū eſt. ¶ 12° nō ꝙ ydropiꝫ ab autoꝛib'. vt dicit ga. 2. ꝓno. ꝑ°. 3. ibi cui' ħo oꝛigo ē ab epate ꝛc. ⁊ b magꝫ ⁊ lar gius ītelligēdo ypoſarcā vel leucoflāntiā rōe cui' in ydropiſi eſt triplex gen' mozbi. naz eſt ibi mozb' ꝓpiſis: qz mala ꝑ° in epate verūetias in toto cozpe. Et eſt ibi mozb' official': qz moz bus in via: qz opiſo. ⁊ ſilr mozb' officialis in figura: qz tumoꝛ ꝑter nāz. qz ſi nū ꝙ eēt hūoꝛ nū ꝙ q̄ſ ꝙ ydropic' iudicaret' actualis: ꝙuis aliq̄ dicant ꝙ ſolus erroꝛ foꝛt' ħtuꝫ digtie in epate ē ydropiꝫ ⁊ ē ibi ſolo ꝓtinuitat'. ¶ 13° nō ħm ꝙ dicit Cōſtā. in. 9. pāteg': ꝙ ypo[c4] fit qñ chilus q̄ eſt in epate mutat' in flāticā mām. iō ypo[c4] eſt humozalis. Jn alchite chil' mutat' i aḡſitatē ⁊ paucā ventoſitatē. Jn tipaniſte vo chilus mutat' in ventoſitatē ⁊ paucā hūidita tē q̄ oīa ſunt innālia. ⁊ iō iſta dꝛ mozb' vento ſus in magis. Et ꝙuis iſte ſpēs poſſent fieri aliqñ a cauſa cal'a: aliqñ a cā fria verūtamen alchites ⁊ ypo[c4] fiūt a cāis vtpluriūm frigi dioꝛibus. tympania aūt a calidioꝛib'. 4. āpb ꝑ°. 1. ibi. q̄buſcūq; toꝛſiones ꝛc. ¶ 14. dubitaꝫ ſi in ydropiſi cōperat' puocatio ſe. ſic in paliū et ſpaſmo. Dico ꝙ nō: qz mā in ydropiſi ē in magna ꝙtitate ⁊ nō pōt bene cōſumi a febꝛe febꝛis etiā puocaret fitim ⁊ potus datus ppt̄ nccitatē ſp augeret cām mozbi: iō nō cōpetit. ¶ 15° querit' vtrū in tympaniſte cal'. epat' po tius debeat chilū in hūoꝛē ꝙuertere ꝙ in ven toſitatē. Et arguit' ꝙ ſic. qz oīe agēs qđ ſuf ficit ad illud qđ eſt mai' ⁊ difficili': dꝫ ſuffice re ad id qđ eſt min' ⁊ facilius. ħ ſic eſt de cal'. epat' in tympaniſtis. igit' ꝛc. ꝓia nota. añs p maiozi ꝑ p regulā thopicā: qz qđ min' videt ineſſe ineſt. ⁊ id qđ magꝫ p minoꝛ patꝫ: ḋa ſi cal'itas epatica ſuffic': ad ḡnationē ventoſitat' multo magꝫ dꝫ ſufficere ad ḡnationē hu. cū ex hūoꝛibus vētoſitas ḡnet'. vt ponit ga. 4. āpb. ꝑ°. 11. ibi. Quibuſcūq; toꝛſiões ꝛc. ⁊. 6. dꝫ moꝛ c. 4. Et ſic ꝑꝫ ꝙ ꝑmo ḡnabunt' hu. et chilo ꝙ vētoſitates. Oppoſitū dicūt autoꝛes ⁊ Ba. in 9. meg'. vt iā autoꝛizatū eſt in. 12. clarificatōe iſtius cap. ¶ Primo nota ſicut dicit Bal'. 6. de mozbo. c. 4. vētoſitas generat' a ħtute debili et paruo caloꝛe. Foꝛtis em̄ caloꝛ reſolvit fu[m] et inſenſibil'r expellit. Frigiditas aūt nō pōt materiā in fumū ꝙuertere. Jdeo dicit Ba. in loco allegato. dū cal'est foꝛtiſſim' in cozpoꝛe vel frigus foꝛtiſſimū vētus paruus vel null' generat': ſed dū ē mediocris cal'itas. ¶ Scdo notandū ꝙ in tympaniſte ſunt. 2. impediēta p viā dependētie vnius ab altero vnū eſt de bilitas cal'nālis. aliud eſt p viā dependentie erroꝛ ħutis digeſtiue. Ende ꝓpter defectum cal'nālis ⁊ rōne corruptōuis ꝓprie ⁊ naturaꝫ cōplonis epatis ſequit' erroꝛ in digeſtiua et'. nā cōplo naturalis eſt cā opationis mēbroꝝ oīm. vt dicit Ba. 5. de inte. c. 7. Jdeo iſta ħtus digeſtiua errat in digerēdo ꝑfecte ⁊ in mutā do chilū in ventū quā in bonū humoꝛē debu iſſet ꝓmutare. ¶ Tertio nota ꝙ aliqñ ventoſi tas generat' a debili cal'. ⁊ minoꝛi ꝙ fit caloꝛ qui ḡnat hūoꝛes. hoc fit qñ ſubtile diſſoluit a groſſo ſicut fit ex chilo a groſſis cibarijs ⁊ vē toſis ḡnato q̄ quidē chilus dꝫ ſubtil' reſpectu hūiditat'. Aliqñ vētoſitas ḡnatur a cal'. foꝛtio ri ꝙuis in ſe ⁊ ſimpl'r ſit debilis reſpectu ob iecti ſicut fit vētoſitas in inteſtis ex hu. ḡſſis et flāte vitreo. vt dicit Ba. 6. de mozbo. c. 4. ⁊ 12. meg'. col'. vltimo. qz ꝑus fuit cal' aliqualit' potens ḡnare hu. deinde foꝛtificatus eſt natu ral'r vel artificial'r ⁊ coquendo vel digerendo iſtud flā vel hu. groſſum cōuertit ipm vel par

Digitized by Google

tem eius inventū ⁊ in sto° gñationis vētositat fortior cal. reqrit q̄ reqrat in gñatione vētositatis ex chilo cū cibus fit grossus. ¶ 4° no. q̄ i tripaniste non solū vētositas ex chilo gñatur p viam debilitat cal. naturalis: imo ēt per viam errozis ⁊ quasi illa mala epatis cōplo diuersa iclinat ad pductionē vētositat sic bona inclinat ad pductionē bom hu. Et in hoc iuuat magē comestio ⁊ potatio ⁊ cibo⁊ vētoso⁊ frequens assumptio. Et nō itelligas q̄ in tripanisthis sola vētositas: imo gñant aliq̄ hu. ex qb⁹ corp⁹ aliq̄l⁹ nutrit. ⁊ gñat supflua hūiditas q̄ currit ad spaciū qō est iter epbach ⁊ miracb. ex qua ēt p actionē debilis cal. illi⁹ mēbrozū ēt circunstantium aliqua ventositas generat. ¶ Ēc fit p⁹ 2clusio. In qualibet trū digōnus sc3 pria sto¹ ⁊ intestinoz. ⁊ scda in epate. ⁊ tertia in venis pōt generari ventositas. p3 q2 in qualibet istaz potest stare debilitas naturalis caloris ⁊ digestiue virtutis. Et in qualibet applicat agens debile cōparatiue passo resistenti rōne cui⁹ actio fit debilis. ¶ 2ª 2°. maioz calo⁊ reqrit ad generationes hūozis ex chilo in epate tripanistici q̄ ad gñationē vētositat p3. q2 iste paruus calo⁊ in epate existens mouens materiā pōt ex ea ventū generare pusq̄ hūozem. q2 calefaciēdo chilū ⁊ mouēdo ipsum ex pribus subtiliozib⁹ pōt ventū generare sicut p3 de pomo in cinerib⁹ calis posito in q̄ multus vent⁹ gñatur ad eius pfectā coctionez pp actionē ignis in prib⁹ ei⁹ subtilib⁹. ⁊ sic p3 cōclusio 9a. ¶ Ertia 2°. maioz cal. ⁊ fortioz ē necessarius ad gñationē ventositat quādo ex flegmate vitreo vel ex grossis hūozib⁹ d3 generari q̄ ad gñationē hu. i epate. p3 q2 subiectū in qō agit est grossius ⁊ maioris resistētie q̄ fit chil⁹. ⁊ pp hoc ad ar^m q̄n tu dic omne agēs qō sufficit ad illud qō est magis tē. Dico q̄ verum est ceteris paribus. sed hic nō est sic. vel dico q̄ verū est de agente naturali circa eandē materiā. nunc aūt istud agens est cōtra naturam q2 mozb⁹ est cā alteri⁹ mozbi. q2 mala cōplexio epatis que est cā ydropis cū fozti erroze digestiue virtutis. que ēt in isto casu magi inclinatur ad generationē bom hūoris. ¶ 16° in ozdine declarationū q̄rit si ista ventositas in tripanistic⁹ generet a caloze mediocri tanq̄ a cā agente. vr q̄ non. q2 mediocritas dicit tēperamentū mō aūt solus naturalis calo⁊ est tēperatus qui quidē sub forma ppria in epate timpanistici mīme repitur. ergo a caloze mediocri non generabit vētositas. Jn oppositu⁊ dicit Ga⁹. 6°. de mozbo. c. 4. ¶ Prio notādum ꝺm Ga^m prio amphō. cōmento. 14. ibi. Et qui crescunt plurimū hñt calozē inatū q̄ magna est dīa in ⁊ calozē naturalē ⁊ inaturalē ⁊ iteractiōes eo⁊ nā calo⁊ naturalis nostri corpis tēperate est cōplonis ⁊ accītalis est ignee. ⁊ est pria dīa. ¶ Scda dīa est q2 per calozem naturalē corpus hūanū reducit ad esse ⁊ crescere ⁊ viuere ⁊ augeri ⁊ pseruare. q2 nullū corrumpendū pprio caloze corrūpit. calo⁊ autez naturalis vel febrilis corpus corrūpit ⁊ debilitat: vires pſumit corpus macrescere facit ⁊ malos in corpore generat hu. ⁊ vētositates ⁊ ipsius subiecti corruptionē. ¶ Tertia dīa naturalis calo⁊ est cā ois actionis naturalis in corpore ⁊ auget appetitū pfortat oēm digōnē sanguinē auget in corpore dissoluta a corpore restaurat corp⁹ custodit. ꝺba sunt Ga¹ loco vltie allegato. ¶ Scdo sciendū q̄ calo⁊ corporis nostri duob⁹ modis pt dici mediocris. vno modo mediocritate tempantie ⁊ sic calo⁊ naturalis in suo esse dr mediocris in tēperie: sic dicit Ga⁹ in loco statim allegato. q2 tēpat⁹ ē. Alio mō pōt dici mediocris mediocritate par uissimu ⁊ fortissimi cal. ita q̄ nō est trū fort q̄ possit trū consumere sicut dissoluere de materia subiecta. Tunc dico ad dubiū q̄ vētositas in tripaniste generat a caloze mediocri nō mediocritate tempantie. ſ mediocritate puissimi ⁊ fortissimi caloris. ¶ 17° dubitatur qūo se. ⁊ ydropisis pñt fil esse in eodē subiecto. cuz sint dispōnes 2rie. dico q̄ si bñ cōsiderent bñ pñt simul stare. calefactio eni facta a caloze innaturali ⁊ febrili ⁊ infrigidatio causata per defectum caloris naturalis nō sunt 2rie dispōnes imo vident se habere sicut cā ⁊ effectus. nā calo⁊ febrilis est cā destructionis caloris naturalis. ⁊ est cā quare ipse calo⁊ naturalis defi-cit. ⁊ sic se. ⁊ ydropisis pñt fil stare. ¶ 18° q̄rit cā epar fit m^m multū nobile ⁊ pncipale quare passiones eius vt apa ⁊ solo ꝓtinuitat non inducūt subitaneā mortē sicut cozvel cita⁊ fiere^m. Causa est. q2 epar ē pauci sensus ⁊ pui eo causatur dolo⁊ ⁊ ideo nō ita cito virtus in eo debilitatur sicut in corde qō est multū sensibile ⁊ indignantis nature nec sicut cere^m qō est pn^m sensus ⁊ mot⁹. mō sic est q̄ dolozes p sternunt virtutes prio pronostic. cōme°. 98°. ibi. Apostema ho molli. tē.

¶ Capitulum nonum de ictericia.

i Ictericia est mutatio coloris naturalis ad colozē citrinū vel nigrū vel viridē pp hūo⁊ currentem ad corpis sup-

Digitized by Google

ficiem fine putrefactiõe. Jctericia aũt diriuatur de icteris qõ eſt auis habens aureũ colorẽ ad magnitudinẽ merule que habitat in locis vmbroſis tpe eſtiuo ſaris turpit cantans. Et vocat in lingua beernẽſi aurice alſo aurea. ¶ Ex quo pz qp ẽnis ſint .3. ſpẽs ictericie tñ citrina ſiue aurea anthono^e ictericia nũcupat. Nunc ſpẽs ictericie nũcupant .ſ. citrina: viridis. t nigra. Et ſm antiqs alijs trib^9 no ib^9 appellant. Primo ẽo aurigia a colore auri. q̃ fit de colera mala q̃ tñ nõ eſt adusta: vt dicit Gerardus de cremona. t iſta retinet ppriũ colorẽ qui eſt rufus vel ſubrufus vel citrin^9 intẽſus. Et iſti filles ſunt auro. imo videnť lucere ſicut aurus ꝑcipue ꝓiunctiua t facies. niſi rõne tenuitat colera velocius ſe manifeſtaret. t iſta apõ modernos t latinos vocat citria vel crocea a colore citri maturi vel croci. 2ª ſpẽs vocat agriaca pegaſeleõtis. t iſta interpat apud Ba^m in paſſionario agreſtis muſtela. ſm ẽo alios interpat ſic. agriaca. i. agreſtis pegaſeleont. i. pſitac^9 q̃ſi agreſtis pſitac^9 auis que bz colorez viridẽ. Et iſta ſpẽs apud modernos t quoſdã antiqs vocat viridis. t fit ex colera adusta. 3ª ſpẽs dr melãchicõ a melan qõ eſt nigrũ t chiz con qõ eſt hũor q̃ſi ab hũore nigro vel mlico factave. l. ꝓducta. t iſti appent nigri vltra ꝓſue tudinẽ. t non eſt neceſſe alias ſpẽs ponere. qz oẽs alie ad iſtas pñt reduci. Ba^9 in paſſiona vocat eos arcuatos. qz color arc^9 celeſtis in aliquo tenẽt. ideo in aliquibus ꝓoumcijs vocantur circulati. t etiam ibidem vocat morbũ regium. t hoc propterea qz cibis regalib^9 ſunt nutriendi. t etiam poribus in curatione.

Cauſe ictericie ꝯdã ſunt ꝑmitue: quedã aũtes. q̃dã ꝓiuncte. Cãe ꝑmitue ictericie citrine vel viridis pñt eẽ nimia acris calitas labor fort in tpe calo. ſalrãdo corrcando aut itinerãdo. ex ḡbus vel multa co. gñať vl illa que gñať aduriť. vl ex fortimotu opila^o cauſať. 2^a cã põt eſſe morſus aialiũ venenoſorũ ſic eſt ſpentis t magne veſpe vl ſcorpionis t filium. Nã ſanguis ifect^9 a morſu venenoſo corrũpit t alterať ad colorẽ croceũ vel viridẽ vt dicit Ba^9 de iter. c. 7. in. 3. colũ^o. Jtez abſcis criſi ſan. in colerã mutať cũ ex peſſima t aliena corruptiõe corrũpit ſic fit ex morſu venena toz repriliũ. Quidã miſter regis cui^9 erat offiũ cape tiros eo q̃ ſolit^9 erat bibere medicinã qz tardauit t color ei^9 mutat^9 eſt in praſſinũ colorẽ. b. ille. Et iſte ſanat^9 fuit ex vſu triace ꝓfilio Ba^l. 3^a cã ꝑmitiua t ab extrinſeco veniens eſt aſſumptio veneni mortiferi vt Ba^9 ibidẽ dic t Aui. exemplificat de felle leopardi t vipe qñ nõ iterficiunt. 4^a cã põt eſſe long^9 vſus rerum calarũ vel rerũ faciẽtiũ opilationes. ¶ Cauſe aũtes. ſ. multi^o gñationis co. citrine in epate que vel gñať a cõplone cala epaq vel a multiplicatiõe cibo^z calo^z vl dulciũ vl vnctuoſo^z. q̃ cibaria dulcia t vnctuoſa p ſuã ppietatẽ velocit alterant ad colerãvt ponit Serap. in c^o. ꝓpo. t Aui. in p^o cañ. c^o. de hu. Et in iſta cã cadit mult^9 vſus por^9 cali t ſpẽrũ. ſili t apata cala t opilationẽ facien^t: ita q̃ colera nõ põt trãſire ad ciſtim fell t remaet i epate t ipm calefacit vltra mẽſurã. 4^a cã añs põt eſſe multa calitas t ſupflua in venis t in toto corpe. naz ſi vene t torũ corp^9 ſint ſupflue cala ſan. qui in eis ꝓtinet ad colerã ꝙuertiť. vt ponit Aui. i. 3^l. c^o. de ictert^a t in b̃ iuuat nimia calitas ſto^l ẽt cibi t por^9 cali. vt dicit Ba^9 ſic. Si ei ſpiaz multũ 33^l vl pipis comedat nimio calore epar calefacit. cã cui^9 i ictericiã icidet. tc. meg^l. pricula 2^a. 4^a cã añs põt eẽ corrup^o cõplois epaq̃ fit ꝑ aliquã de egritudib^9 ſupdict. tũc enĩ ẽtute^z ei^9 nãles deficiũt opatiões ꝓprias exercere nequentes. nec cola ad fel expelli põt imo in epate manẽs tingit ep t calefacit. tingit etiam ſan. t hu. t ſic ad ſupficiẽ corpis delegať. t ſic facta eſt cã ꝓiuncta. Jſte ei dicnť eſſe cãe añcedentes qz pñt eſſe in corpore t nõ adhuc ꝓmo occurſu faciũt egritudinẽ. ¶ Cãe cõiuncte ſm Ba^m 5° de interi. ca^o. pen^o. eſt defectus mãdificationis fell. qz nõ põt ſan. mãdificare a cel'a. Et hoc accidit vel pp defectus virtutis expulſiue ei^9 qz pp plenitudinẽ ei^9 miã ipedit. interdũ expulſio ptẽri in eo: ſicut accidit in vefica nimis plena q̃ a ſe nõvs expellere vrinã: vt Ba^9 explicite ibidez declarat pp opilationẽ meat^9 qui dirigit ad fundũ ſto^l vel ad inteſtinũ. Alia cã ꝓiuncta eſt defect^9 attractiue ciſtis fell nõ potẽtis ad ſe trahere colericam ſupfluitatẽ. 5°. de iteri. c. 7. Alia cã põt eẽ fortitudo nãe regulariť opant ſupabũdantiã colere citrine vel rubee in die cretica ad ſupficiem corpis expellenť. Alia cã põt eẽ fortitu violẽtie morbi illã colerã vi ſinthomat. añ^a die. vel in die nõ cretica ad corporis ſupficies expellẽtis. ¶ Cauſe ictericie nigre ſunt vl opilatio meatus qui ab epate ad ſplenẽ ꝓcedit p quẽ ſuperfluitas melancolica in epate gñata ad ipſum delegať que non ſeparata t cũ ſanguine miſſa ſupficiez colozis nigro colore depingit. vl ẽt põt fieri pp opilationem meatus qui a ſplene ad ſtomachi orificium delegatur pozi qui ad ireſtina dirigit p quẽ pozio me-

Digitized by Google

lancholie ad ꝥutē retentiuā eoꝝ ꝯfortandas delegaſ. Silr ꝛtingere poteſt ꝓpter debilitatem ꝥutis attractiue ſplenis vel ꝓpter debilitarē ſegregatiue epaſ vel expulſiue vel ꝓpt multitudinē generatōis melie in epate. Et in hoc iuuat multus vſus ciboꝝ melicozum. ¶ Ztes aliqñ eſt ictericia nigra epatica vt ponit Aui. qz aliqñ epar eſt ita exceſſiue calm ꝙ adurit ſanguinē intrñ ꝙ cōuertit ipm ad nigredinē ⁊ facit in cozpe meliam mltiplicare. Et ſi cū hoc adeſt ſplenis opilo: tūc fozmalit eſt ictericia nigra. Aliqñ venit ictericia nigra ꝓpter caliditatē totius cozpis ſan. adurentē vel ꝓpter magnā frigiditatē ipm ꝯgelantē et denigrantē. ⁊ hoc teſtaſ Auic.

Signa ictericie. ſigna egritudinis ſaſ ſunt manifeſta. ⁊ qz icteri[a] citrina fit a cholera rubea aduſta vel ex admixtione cholere citrine ⁊ rubee ſicut coloꝝ viridis ꝓducit ex admixtione croci ⁊ auripigmēti vt nouerūt pictozes. ſligra aūt a cholera nigra aliqñ aduſta. aliqñ nō aduſta: ſ ſolū multipli cata. Zcte[a] citrina vel aurigea cogneſcitur: qz coloꝝ eſt citrin⁹. ſicut pes milonis. ⁊ oculoꝝ albedo effecta eſt citrina q̄ſi deaurata. Aria tincta cū ſpuma crocea vtplu[m] pulſus paru⁹ ꝓpter debilitatē ꝥutis: ⁊ durus ꝓpt magnā ſiccitatē. viridis aūt cognoſcit ꝙ coloꝝ viridem magis obſcurū q̄ citrina. Nigra autem habet coloꝝ nigrū nō conſuetū: ⁊ cetera que inferi⁹ dicent. ¶ Quātū aūt ad ſigna cauſaꝝ viridis ⁊ citrina ſub vno genere congregant Dico ꝙ ſi iſte due ſpēs fiāt a cāis pmixtis ⁊ extrinſecꝰ aduentib⁹ vt eſt nimi⁹ calor extrinſecꝰ vel ex coꝛruptōe aeris: vt accidit in Sardinia in qua in quodā tpe ān. vt in fine eſtaſ et autū no fere oīes fiūt icterici. Zcte[a] viridis vtplurimū ſi fiat a moꝛſu venenoſoꝝ alioꝝ hoc habeſ ex relatōe patētis ⁊ ſocioꝝ. Et qñ eſt a moꝛſu vel a veneno aſſumpto cognoſcit ꝓ ꝓſtinam ⁊ immediatā vel ſaltē primā ſanitatē etiā qz accidit ſubito. Et cū hoc egō non efficit al. qz nō eſt ibi aliqua opilo ex q̄ in egeſtione albedo conſequaſ. ¶ Signa cauſarum añcedentiū ſunt: qz ſi fit a mala calida epatis ꝓceſſit ardoꝝ ⁊ ſitis ⁊ ablatio appetitus oꝛis amaritudo. et ſi in eo eſt multa cholera adeſt vomit⁹ cholere citrine vel ru. Si ſit ab apate aſſunt ſigna apatis epatis q̄ fuerunt dicta in 4.c. iſtius q̄nti libꝛi. ⁊ cū ꝟ qz eſt iuuenis cholericus faber vel laboꝛatoꝝ in tpe caſo. ⁊ vſus fuit dieta caſa ⁊ ſicca. ⁊ cōedit alleata ⁊ pipata ⁊ ſpeciata, ⁊ potauit nectar vel vina foꝛtia in magnā quātitate. Et vrina eſt rubea. ⁊ nō fit ſubito ſi paulatīe. Illa aūt q̄ fit a mala cōplexiōe caſa in toto cozpe tanq̄ a cā añte deſignaſ. qz cozpus frequēter ante aduētū icte[e] calm tactu reperiſ ⁊ habet ꝓuritū ⁊ appetitū cibi puus eſt. Et egō nō eſt alba: ſ̄ eriaz ſicut ꝓſuemit ⁊ eſt aliqlr mollis: qz poꝛrio cholē bñ ad inteſtina tranſpoꝛtaſ ⁊ facit exire egōnes mollē. Et iſta ſpēs nō fit ſubito: ſed paulatiz. Illa aūt q̄ fit a cōplone cozrupta epatis coḡ ſcitur p actōes epatis coꝛruptas ⁊ p ḡuitatē et doloꝛē ſub dextro ypocūdrio ⁊ cozpus etiā macreſcit. Signa cauſarū ꝓnctarū: ⁊ ꝓ⁰ debilitatis fellis ⁊ opilonis poꝛoꝝ eius. Si ḡ fit ꝓpter debilitatē ciſtis fellis col. coꝛpis coloꝛ frequēter citrinaſ. nō tñ tm̄ ſicut i icte[a] actuali lingua efficit alba. ⁊ adeſt vētris ꝓſtipatio: qz cholera ad inteſtina non tranſit ꝙt deberet. etiā multus in cozpe calor generat ꝓpter coretētionē. q̄ quidē cal. fecē deſiccādo exiccat. ⁊ in ꝑn⁰ vrina eſt diſcoloꝛata ⁊ poſt efficit mltū citrina. aliqñ intrñ intendit in col. ꝙ vrina groſſa ⁊ nigra efficit qñ cho. exuberans cū ea miſcet. ¶ Signa illius q̄ fit ꝓpter opilonem ciſtis fellis inſepabilia ſunt inteſa ricturavrine. ſcōm ſignū eſt ego alba. ter[m] ſignū ē grauitas ⁊ doloꝛ in ypocūdrio dextro q̄ circa ventrē et ſto[m] extēdunt maioꝛ grauitas et doloꝛ poſt p̄ma digōnē ⁊ ſcōam: qz poſt ꝙ chil⁹ eſt digeſtus: nō habet cōductus aptos vt ſan. ad mēbza nutriēda repellaſ. Et vtpluri[m] in icte ricia q̄ eſt ꝓpter opilonē egeſtio eſt alba cum immēſa tinctura vrine ⁊ ꝓuritus in cozpe et leuitas ſomni: ita ꝙ a leui cā ⁊ citiſſime expgefiūt ⁊ leuius doꝛmiūt ſup latus ſiniſtrum. Albedo tñ egeſtionis nō venit niſi paulatine ſm ꝙ creſcit opilo poꝛoꝝ. Si icte[a] eſt ꝓpter opilationē meꝛus p quē expelliſ cholera ad inteſtina. dicit Raſ in diuiſ. ꝙ icteri[a] acciait velociter ⁊ foꝛtiter cū parua ḡuitate in regione epatis ⁊ egeſtio eſt alba. ⁊ adeſt oꝛis amaritudo ⁊ ſiccitas ⁊ calor in ſto⁰ ⁊ ſitis. iſta accidēria ſequūt qz co. p vias ſuas expelli ꝓpt opilonem nō potens ad ſtoma[m] degurgitat. ¶ De nigra. dicit Serap. ꝙ ſi egō tingit cum cholera: tūc egritudo nō eſt in felle nec i meatibus eius p quos fel mūdificaſ. Et ſi vrina remanet ſm coloꝛē nālē tūc egritudo non eſt in epate. ⁊ ſi col. vrine ē choleric⁹ inteſtus tūc leſio ē in epate. Si ḡ poꝛrio q̄ diꝛigit ad inteſtina ē clauſus: tūc egō eſt alba: qz co. ad inteſtina nō mittit vt faciat p̄ctionē ⁊ tigat egō nē: imo ſūt ꝓſtipati, ⁊ ſi poꝛrio q̄ ad ſto[m] dele-

Digitized by Google

gaf sit ꝺstipat⁹. dicit Rab ꝙ tūc egones sunt grosse ⁊ ru. sicut lutū armenicū: qz multa co. mittit ad intestina ⁊ nō adest vomit⁹ sicut in illa q̄ fit ꝑpter opiłonē ꝓz ꝑ quā attrahitur co. ad fel. Illi⁹ aūt ꝙ venit ꝑ viā crib ꝓfecte et a fortitudine ⁊utis expulsiue signa sunt: ꝺa venit in egri. vel fe. acutis ⁊ venit in die creti ca cū dimissione fe. ⁊ assunt signa crib ꝯ nau sea vomit⁹ vigilie fitis ꝓritas appetit⁹ amari tudo oris. Si aūt veniat icte. ex violētia moz bi talis nō venit in die cretica. ⁊ vtpl⁹ venit añ sig digōis ⁊ añ. 7. diē. ⁊ fe. nō recedit nec i firm⁹ alleuiaf imo deteriozaf. ¶ Signa icte nigre sunt ꝺ. ꝑ⁹ col⁹. cui⁹ est niger cū ꝓs fuerit alteri⁹ col⁹. ⁊ si ꝓcedat a splene: adest ꝯritas vł durities vel doloz i splene ⁊ col⁹. ē magꝫ niger ꝙ si sit ab epate ⁊ qñq egō ⁊ vrina sūt nigre Et aliqñ in fundo vrinal appet sic fervni ru. ⁊ tūc ē signū ꝙ venit a splene. ⁊ qñq teniꝺf mirach ⁊ adest triſti⁹ ⁊ ārietas ⁊ tioz sine ma nifesta cā vt dicit Aui. ⁊ ꝺ est ꝓpr mł⁹titudinē hu. nigri melici a q̄ fumi repntātes nām eius ad ce⁹ eleuanf ⁊ ipm ꝓturbāt: ꝯuis etiā ista trifticia ⁊ ārietas ⁊ taciturnitas accidat freq̄ēr in icte. citria. Et si ista icte⁹ mg accidat ꝑpter opiłonē splenis adest ꝯritas in ypocū ꝺrio finiſtro magna: ⁊ pa. cū difficultate doz mit sup lat⁹ finiſtrū. Et si est ꝓpr fe. q̄rtanam vel ꝑpter apa splenis: ꝺ dinoſcitur qz ista vel aliquod eoꝝ ꝓsens reperiſ.

Judicia ꝓnostica sūt hec. ¶ Primo q̄ buscūq in fe. in die. 7. aut. 9. aut. 11. aut. 14. icte. supuenerit bonū si nō det trū ypocūdriū durū fiat. si ꝺo fit: nō bonū m telligę sane. 4. ampł⁹. cañ. 65. ¶ Scꝺo qbuscū q in feb. icteri. supuenerit añ. 7. diē malū. 4. ampł⁹. cañ. 65. ⁊ hoc est: qz nā nō potuit añ. 7. diē illā materiā bñ digerere nec expellere cuz ei⁹ grossities arguaf. ¶ Tertio icteric si ei⁹ep durū sit malū. 6. ampł⁹. cañ. 42. quia durities epat est signū signis durum vel calm apa in epate nasci ꝙ⁹ eiusdē. ¶ Quarto si icte⁹ est sine duritie epatis tunc ꝓzi sui sunt ꝓstipati. aut natura ꝺm crisim maz adunata circa cutiz ex pellit. ibidē. ¶ Quito icte⁹ nō valde instati sf 5. ampł⁹. cañ. vlti.. Et cā daf in ꝙ⁹ fic: qz vētosi tas coadunata in coꝛpe sup exies cū eructua tione vel infra. i. infer⁹ suo⁹ vel remanēs int⁹ gñatvētris extēsionē. Aliqñ gñaf ex defectōe viscerū. Aliqñ ex coadunatōe flat. Huic enim vētositati icterici sunt ꝺz: qz sunt cholerici. Jctericia si vētositatē habeat. nō tñ erit magꝫ cū magnus calo⁹ eā ꝺissoluat. ¶ Sexto vrina al. vel parū tincta in icte. citrina ē malū sig⁹ qz sigtur ꝙ epar est debile nō potēs supflua tē cholericā expellere cū vrina. ⁊ iō dicit aui. ꝙ talis lōgo tpe remanēs ipm ꝓtinue debilis tat ⁊ errare facit. ¶ Septimo icte⁹ facta ꝑ opi lationē in meatu: ꝑ quā cho⁹ ab epate mittiſ ad fel. vel in meatu ꝑ quā a felle cho⁹ mittiſ ad intestina. si ista opiło fiat ꝓpr excrescētiā carnis vł alteri⁹ rei: nunq talis icte⁹ curabit ¶ Octauo icte⁹ q̄ venit sine fe. in hoib⁹ i ꝓma senectute vel in decrepita ⁊ sunt mł⁹tū carnosi vel pingues: raro aut nunq̄ curanf. Hoc aūt noui in mult⁹ ꝑ me exptū fuisse. ⁊ hoc est: quia mā videf ee multū grossa ⁊ viscosa: q̄ a debi li caloze ⁊ ⁊tute defecta neqt dissipari. ¶ No⁹ qñ fiūt remedia cōpetētia in icte⁹: ⁊ paē. non sanaf nec ei⁹ maria resoluiſ. ⁊ vrina fit sic col ozobi: ⁊ fe. supueniūt. ⁊ aliqñ supuenit eis tre moz: ⁊ est debilitas in locutōe cū mł⁹ vigilijs ⁊ triſticia. oia ista signa sunt mortalia. ⁊ ta les vix transeūt. 14. diē: vt dicit Aui. ¶ Decio icte. ⁊ nefretic emoz roy innate bonū: q̄niam natura mundificaf ꝑ illa loca.

Curatio icte⁹. ⁊ ꝓmo citrine ⁊ viridis ¶ In curatōe icte⁹ ⁊ cuiuscūq egritudis habētis cām ꝓma intētio curatiua est remouere illā cām facientē egri. ⁊ sic ē doꝛ cumentuz Ba. ⁊ Haly. 3. teg⁹. cañ. ⁊ ꝙ⁹. 96. ibi vnū cōe habētes ꝓceptū ꝛc. Scꝺa intētio est curare ipam diſcrasiam. Ba. et Haly. ibidem. ¶ Prima aūt intētio venit ad ꝓfectionē aliqñ ꝑ mutationē ⁊ alterationē male opłonis cale in toto coꝛpe ⁊ venis ei⁹ exntis vel i solo epa te. Aliqñ ꝑ ꝓforatōes epatis ⁊ ciſ⁹ felł. aliqñ ꝑ aptionē opiłonis. Aliqñ ꝑ eūones materie aūtis cū cathartic ⁊ medicis laratiuis ⁊ flōia epatice aut saluatelle ⁊ postea venarū sub lin gua ⁊ cū vētosis positis sub spatł⁹ ꝓcipue sub dextra. Et cū vomitu. nā vomit⁹ mł⁹tuz ab autoꝛib⁹ cōmēdaf. filr ꝑ eūonē maē ꝓiucte cū sudoze ⁊ resołone tūc aūt ꝑm positionē cārū ponēda est cura. ꝓnotādo cañ. supius in alijs capłis positos. ⁊ qz cāe ꝓmitiue pus i ordine nobis occurrunt ⁊ ꝓs sensui subiacēt de eis ꝓs faciēda est mētio. Si igit icte⁹ supuene rit homini q̄ mult⁹ laboꝛauerit in estate calo tūc inūgaf ꝙes ⁊ ociū ⁊ vtaf dieta fria ſtādo in loco tempato. Et si ibi sit supabunda hu. cholerici adusti aut nō adusti ille cōpetenter euacueſ: qz hu. adustus coꝛrupt⁹ nunq̄ advsū nature ꝙuerteſ digeraf g̃ ⁊ euacueſ. Et si coꝛ scis ꝙ ibi sit opiło illa extirpeſ cuz apituis. ¶ Si est ꝑpter moꝛsus serpētis tiri vel alioꝝ

animaliuꝫ venenosoꝝ. cura ponit a Gal. 5. de ante. c. 7. Unde in isto casu ⁊ in assumptõe venenu capiãt tiriacã metridatũ ⁊ tiriacam diatesseron. ⁊ sic sanauit Gal. ministrũ regis. In assumptõe aũt veneni ꝑus debẽt vomere. dei de sumãt medicinas supdictas. Et assumant ꝑm Aui. succũ acetosuꝫ ⁊ succũ pomoꝝ acrũ et vinũ maloꝝ granatoꝝ acetoꝫ ⁊ succũ endꝫ ⁊ portulace cũ puluere berberis ⁊ rob. ru. Et triaca ⁊ alie ꝑfectões sumant cum dictis succ nam ꝑ dictas ꝑfectões venenũ cõmouet per succos ⁊ berberis ⁊ rob. epar infriat ⁊ confortat. Et dicit Aui. ꝙ qñ venenũ est bibitũ ſuat frequẽter lac cũ oleo amigd. ⁊ est exptũ in tali icte³ post multũ vomitũ ⁊ ꝙ vomat cuꝫ eis ⁊c. ¶ Lauis aũtibus sic succurrat. Si icte³ citrina ꝓcedat a multa gñatione cholere i epate fiat ꝓpter eius malã ꝓpoez calam cureſ sicut dictũ est in c. 2. istius libri. Si aũt venerit ꝓpter frequẽtẽ calꝝ aboꝝ vl̃ potuũ assũ prionẽ illi potus ⁊ cibi euitent. Et si ab eis in corpe remãserit hu. calidus gñatus: ille est expellẽdus cũ medicamie. ⁊ post assumat cibos frigidos. scariolã endꝫ cardũ celi lactucas bletos spinargia ⁊ fructꝰ frigidos. ⁊ loco vini potent prisanã ⁊ lac amigd. Et vtat cucurbitis ⁊ citrullis melonibꝰ ⁊ sisilibꝰ. ⁊ purget cholericꝰ hu. vt dictũ est cũ oxifenicia ⁊ mirab. citri. et cassiat. ⁊ reub. in aq̃ endꝫ distẽpat. ⁊ vtat firꝰ acetoso ⁊ sirupo de nenuf ⁊ sir. poꝛ⁹ quã põit meſue in suo antidoꝰ. Et sup epar empl'a fria ponant. Et vtat sero capno cũ mirab. citri. et vꝫ eis lac acetoſ. ¶ Et vꝫ hoc empl'm in icte³ facta a caloze et in epate calꝺo a pnᵒ. ℞. sandal. ⁊ ru. ⁊ muscat rob. rub. abſin'. añ. ʒ. ij. aloes spic'. añ. ʒ. j. fiat pulus. ⁊ addat cere al. ʒ. v. olei rob ⁊ viol. añ. ʒ. x. ℞ empl'ʒ sup epar. ⁊ fiat est opandũ si est ꝓpter calitatẽ in toto corpe vel in vẽis. ⁊ fiat vtat herbis supdictis ⁊ aqs eoꝝ distillat. Si aũt stoᵒ noceret ipꝫ alterãdo et dictis aquis vel succis cũ zucᵒ ℞ iulep. nazꝫ decoctionẽ ⁊ zucᵐ earũ fritas ⁊ malicia refrenat. ¶ Si aũt fuerit ꝓpter apãregimẽ supradictũ teneat. fiat tũc fiat flõmia de venis q̃ sunt sub lingua. deinde ponant vẽtose sub spatula dextra vel sub costis ꝓpe epar regionẽ q: nõ est res ita inuatiua sicut ejctio sanq: ꝑ flõmiã materia contrahit ad diuersum. ⁊ cũ hoc corpus refrigerat. ⁊ sic apa ⁊ plecto³ diminnũt: attñ respice infirmi ỽtutem. Et in isto casu ꝑm Rab debẽt dari res q̃ resoluant ipm apa. ⁊ iõ cõfert sumere cassiat cuꝫ succo caulin vel cũ decoctõe earũ marie si misceat oleo amigd amar. Post flõmiã ꝓuocet vomitus ad euacuãdũ ptẽ illius cholere q̃ dirigit ad stoᵐ vl̃ saltẽ vt ab epate dirigat ad stoᵐ. ꝺ inde ꝑ vomitũ foris abjciat. tñ inferiora melioza sunt ad euacuãdũ maꝫ de epate. i. ãpb. in ꝑ q̃ ducere opꝫ. ¶ Cũ aũt cognoscit ꝙ multa col. ru. dñet in felle debilis ỽtus q̃ non põt latera sua ꝓstringere nec a se cholerã euacuare vel etiã in epate debili: tũc ordinãd⁹ est vn⁹ firup⁹ q̃ fit alteratiu⁹ ⁊ ꝓfortatiuus mẽbrozũ. Fiat g̃ sic. ℞. rad cicoree rad petro. ⁊ apij granis añ. ℥ß. endiuie nouelle nõ lote scariol domestice ⁊ silueſtris rostri porcini la ctu⁸ epatice scolopend. añ. ℥ß. j. rob. ru. ʒ. j. spod oim sanꝺ. berberis sumach abſin'. ℈. se. frioꝝ minoꝝ. añ. ʒ. iij. spice'. ʒ. j. flozum nenuf. ʒ. ij. vini maloꝝ granatoꝝ acriũ vel musoꝝ aceti al. añ ʒ. ij. zuc' ad grossum põdus. ℞. j. ℈ firu⁹ in quo est alteratio aptio ⁊ ꝓfortatio detur cũ decoctõne cicerũ rub. et pisozũ. Deinde purget sic. ℞. fumiterre abſin' flozꝝ bozag. ⁊ bugloſſe. añ. ʒ. j coquant in sero capno ⁊ in colatura dissoluatur cortices mirab. cit'. pulueriʒatozum. ʒ. iij diagredij ad põdus q̃nq; granoꝝ ozdei et sumat de mãe ⁊ vtat dieta fria ⁊ hũida ⁊ malo gnato muso ⁊ ac'. Et iterũ purget sic. ℞. flozꝝ viol' bozag ⁊ bugloſſe añ. ʒ. ß. passu. mundꝫ ab arillis fumiterre. añ. ʒ. j. ℈ decoctio in sero capino in qua dissoluat ramarinꝺ. ʒ. j. reub. ʒ. j ℈ potus ꝑ vna dosi. vel purget cum mirab. et cassiat etiam agarico ⁊ parum de scamonea ¶ Empl'ʒ tale põt fieri. ℞. succi solat' succi lactuce endꝫ rostri porcini ⁊ epatice añ. ʒ. ij. sandal. et rubei ⁊ rob. ru. spodij. ℔. se. frioꝝ añ. ʒ. ij. puluerizãda puluerizẽt ⁊ misceant adde acet ʒ. ij. et ℞. camphore. ℈. j. refrigerent in niue vl̃ in puteo ⁊ panni linei in eis madefacti regioni epatis ⁊ circa ipm apponant: ⁊ quãdo fuerit aliqualit' calefactũ remoueant ⁊ alij apponant. ⁊ frequẽter fiat donec fritas ad interi⁹ ad epar sentiat penetrare. Jstud epithima cõtinuatũ aliq̃bus diebus post sufficientẽ purgationẽ monet icteri: ⁊ albificat vrinã sicut dicit Aui. Et hoc intelligit q̃n est ꝓpter malã calam epatis vel fellis. Aliqui faciũt hoc de aquis distillatis ⁊ bene põt fieri. Jsti vitabũt laboꝝ ⁊ iram vigilias ⁊ rixam ⁊ furoꝝ ⁊ cõdet carnes laudabiles patas cũ aceꝝ ⁊ agrestã ⁊ vinũ sit limphatũ. Et dic. Aui. ꝙ aliquãdo confert eis cum cibant cuꝫ pane azimo ⁊ sale trito ⁊ endꝫ plurima. ⁊ hoc ꝑ septẽ dies hoc luat fel ⁊ remouet putrefactiões ei⁹. ¶ Lauis ꝓiunctis fine fe, sic succurrat, ꝙ igit si fuerit

Digitized by Google

ab opilone icterícia fiat flómia de basilica.et post os mistrare medicinas apitiuas ⁊ abstersiuas ⁊ subtiliatiuas hu.facientiū obturatiōnē.mistrari tñ debēt cum eis aliq̄ aromatica stiptica ⁊ ꝑfortatiuā hñtia vtutes. ℭ Dec aūt q̄ sequūt sūt deopilātia et apientia petro. fenic.u.gramē pēraphilō camedreos camepitheos alizelzēgi rafanus panis porcin⁹ aristolog gētiana radix lilij rubea maior squilla caparis cicera. De oibus istis supdictis vel de plibus eoꝝ.añ.ʒ.ij. tēpent in aceto nō in vase cupri p.12.horas tūc addat abſinthij cala⁹ origani vtrice ſcolopendꝛ capill⁹ veneris saluie betho⁹ germandree tribuli marini.añ.ʒ.j.et ℈.azari an⁹maratri carui ameos ſiſeleos ſileris mōtani añ.ʒ.j.ſpice⁹ celtice ſquinānti lacce cizi calami arō⁹ folij.4.ſe.frioꝝ munoꝝ ſe.apij ⁊ per⁹ ſe.bauſci ſpagi ſpo⁹ vtriuſq; ſanō.añ.ʒ.ij.liq̄ræ.ʒ.ß.paſſ munō.añ.ʒ.j.agrimonie.ℳ.j.mell⁹ ſuc⁹añ.ℏ.j.aceti al.ℏ.℈.fiat ſirupus ⁊ dek cū aqua cicerū ru.⁊ ſpice⁹ vl⁹ poteſt digeri groſſa materia que eſt cauſa opilonis cum orimelle diuretico vel ſq̄litico ⁊ ſimilia poſt ℈ pugek. ℳedicie eñ ſolutiue ℈m Serap. Aui.⁊ haly in ꝓpꝛijs caplis multū ꝓficiūt icte⁹ maxie q̄n venit ab opilone. Et ſpāles aūt medicine laxatiue in iſto caſu ſūt hee aloes ſcamōea ſucꝯ eius cucumeris aſinⁱ agaricus mirab.cit⁹ elli. Et cū iſtis addant correctiua cōfortatiua et apitiua. Iſte eñ medicine eligunt ita fortes vt cum quadā violētia purgēt ⁊ attrahāt humorē in pozo vel in via fellis. ℭ Et ideo rab. 9.ad Almanſ. purgat cum his pillis. ℞. aloes 5.ij.ſcamonee quartā ptē.ʒ.ij.id eſt grana. xv. agarici.5.℈.ſucci epat⁹ q̄ ſufficiat f pille.ꝑua doſi. Et eſt regula q̄ ſi vna medicī⁹ non bene purgat in vna vice eadē medicina confortet. et hoc eſt conſiliū exꝑſſum. Ga.5.de inte.c.7. etiā penultimo.⁊ eſt aliud conſiliū quod i iſto caſu competit vomitus vt dicit Serap. Fortaſſe eñ aperiet opilatio ꝓ motū laboꝛioſum quē facit accidere vomitus.hec ille.etiam q̄a euacuat materiā añcedentē ⁊ eā trahit ad diuerſum.⁊ forte aliq̄d de materia ꝓiuncta vel ſaltē mouet eam. Iſtū etiā vomitū cōmendat Ga.in paſſiona⁹ poſt comeſtionē radicⁱ rafani ℭ Fiant etiā iſte pille de eupato⁹ q̄ ℈m Hebe⁹ v5 ad ſe.ꝓdicas ⁊ ad dol⁹ epatis ⁊ opilonē ⁊ ad ictericiā. ℞. cortic. mirab. cit⁹ ſucci eupat⁹ ſucci abſin⁹.añ.ʒ.ij.reub.ʒ.ij.et ℈.maſtic.ʒ.ß. ce⁹.ʒ.℈.aloes.ʒ.v.ſucci enō q̄ ſuf.doſ eſt..ʒ.ij cū aqua caſei. ℭ Ictericie aūt q̄ fit ab opilone vꝛ ℈m Haly decoctio abſin⁹cū yerapigra ⁊ ſcamo⁹: qꝛ ſcamo⁹ cū quadā purgat violētia vt dictū eſt. Vel purgek cū iſtis pillis quas Berū. de li⁹ pōit. ℞. aga⁹ turbith aloes añ.ʒ.ij eſule. ℨ.ij. lacce ſpice⁹ folioꝝ abſi⁹ folioꝝ mēte cala⁹ arōatici maſtic ää ⁊ ſalis gēme.añ.ʒ.j.et ego addo reub. ℨ.ij. ſcamo⁹ gna ſer ſucci agrimonie q̄ ſufficit. Pille ꝑbate ⁊ erpte ꝓ auic. ℞. aloes.ʒ.j. ſcamonee pōdus trū granoꝝ ordei ſalis gēme quarta pars vni⁹.ʒ.rubee tocꝝ.ʒ.℈.f pill.⁊ dek cū aq̄ de radicib⁹ apiij uis. ℭ Deinde f hec aqua. ℞. raō cicoree. ℳ. j. diāthos abſin⁹ raō apij atriplicⁱ agrimonie añ. ℳ.℈.aque. ℏ⁹.4. coque donec redeat ad.j ⁊ de iſta aq̄ dabis icteriq̄ dieb⁹ ꝓximis ōmane.ʒ.ij. in qualibet vice cū.ʒ.j. pul⁹aga⁹ ⁊ poſt ea dabis illi decoctōis mēraſtri fluuialis.ʒ.ij. ſirupi acetoſi.ʒ.j.⁊ māifeſte ꝑdeſt vt dic haly Et ꝫ eſt intelligēdū q̄ ls cok.ru. multū ſe manifeſtet in ictericia q̄ fit ab opilone alicuⁱ de tribus meatib⁹ fellis ſupdictis. tñ illa opilo vtpluriⁿ fit de hu. groſſis ⁊ viſcoſis aut melic aut friſ vt ſcribit. 10. de inge. c.1.⁊ in ꝓma diſtinctiōe tertij cañ. trac.2.c.5.⁊.2.teg⁹ cōmēto 90. ibi. humidum ſimul ⁊ calm ex ꝛc. Cholera aūt multū ſubtilis ē cōparatiōe ad alios hu. ⁊ ideo cū purgātibus col. debem⁹ miſcere aliq̄ euacuātia flegma⁹ et groſſos humores marie ſi habēt vtutem apitiuā ⁊ diafoꝛeticā. quia q̄ agaricus eſt apitiuus opilonū vt dicit hebe⁹ in ſuis ſimplicicibus. ideo cōpetit in ictericia etiā qꝛ groſſos hu. euacuat. Quapꝛopter dixit diaſcozides ꝙ agaric⁹ eſt diafoꝛetice virtutis et pingues ⁊ ſpiſſos hu. purgat ⁊ in pinguib⁹ factā eu ſtrarum remouet ⁊ icterícos q̄ et cōſtipatōe epat⁹ egri fiūtriuuat hec ille. ℭ Troſcia de anſo ſunt cōmendati in icte. q̄ fit ab opilatione. valēt etiā troſcíſci de eupato⁹ ad ſe. antiquas ⁊ rigoꝛē ipārū ⁊ aperiūt epar ⁊ ſpleis opilationē. ⁊ valent ad apara in ipis ⁊ icteꝛ et in ꝑa⁹ ydropiſis. Et hec eſt recepta. ℞. mane granate ſucci eupa⁹. añ.ʒ.j. roſ.ru.5.℈. ſpice⁹.ʒ.ij. et ℈.f troſcíſci cū ſucco eupato⁹ ⁊ fen⁹ quod ſuf. denꝛ cū qua apitiua. Juxta quod ē ſciendū ꝙ ſuccus eupato⁹ trahit in fine veris et debet exiccari ſicut litium ⁊ ſicut ſuccus liquiritie. ⁊ ſic faciebāt antiqui de multis ſuccꝯ herbarum et radicum ꝛc. Iſti aūt debent vti cibis et potibus ⁊ medicīs diſſolutiuis ⁊ apeꝛitiuis. Et valet eis brodium pulle cocte cum petro. et ciceribus ru. in fine decoctōis apposítis vel ius cicerum cum petro.⁊ ſpica⁹.⁊ vꝛ eis ſerum caꝑinum cui miſceat ꝛcu. aqua endꝛ. cū reub. ſpice⁹ curat ictericiam. ℭ Iſte pului⁹

qui lectur curat ictericiam factā ab opilatiōe vel vino cist. fell. ⁊ ponit a Rasi in toto ptinē te ⁊ trāsumptiue in clarificato° de tozmamira ℞. aloes cico n⁹. ʒ. j. mirre. ʒ. ij. croci silue stris. ʒ. j. ℞ pul' def' vnū coclear de. 4. in. 4. dieb⁹ cū vino limphato cū aq̄ decoctionis acori scolopendrie enō. ¶ Jn cretica aūt ictericia qñ venit p viā mūdificationis ⁊ in die cretica non añ septimū diē nō oz multū laborare ſm autores q⁹ leuis curationis est marie qñ venit cū dimissione fe. ⁊ alleuiatione patiētis. Et iubēt autores q⁹ tales ponant in balneo aq̄ dulcis ſm Daly. Et q⁹ vngant cū oleo camo°. ⁊ oleo aneti ⁊ vescant cibis subtilib⁹ facilis dgōnis ⁊ boni chimi vt bonus san. nouit⁹ creat⁹ superficiem corpis in nutritione bono colore depigat. vratur ēt sir° acetoso ⁊ suc° ros ⁊ viol' ⁊ similibus. Et si p ista ictericia ⁊ col. citrin⁹ non remouef credendo ꝓfilio Ba¹. ⁊. de ictericis⁹. par. balneandus est in balneis nālibus aque surgent a terra igne: videl⁊ que virtutis est dissolutiue: vt vtebaf vn⁹ par humiō grossos bu. moderate dissoluentib⁹ ⁊ san⁹ fact⁹ est. hec ille. ⁊ sedf. Jlli aūt qui nō febricitāt ⁊ tñ cum icteri. guitatem sentiebāt in dextro latere sub ypocūdrio curati sunt a me cū apientib⁹ opilationes eoz ⁊ cū cibis ⁊ potib⁹ ⁊ medicīs que purgant co. ru. vnde plurimos ab hac passiōe in vna die ibidem. ⁊ post dicit q⁹ in isto casu qñ medicina cōis co. purgās nō ꝓfuit ipse dedit ira forte laratiuū q⁹ ifirmus in fine egōis ardoē sensit ⁊ nō exiuit co. ru. aut citrina: sed venata. j. viride ibidē. Ex isto habes q⁹ materia faciens icte. pmansiuā dz cum fortib⁹ medicinis apitiuis apiri ⁊ cū aliqua violentia expelli ⁊ purgari. ¶ Remedia localia post vlses purgationes ⁊ correctiones malax cōplonuz ⁊ post vsum bone diete facilr remouef ille fedus col. tñ si aliqñ remanet p tps longū ponatur paf in balneo aq̄ dulcis decoctionis herbarū supradictax vel in balneo aquax nāliū a terra surgentiū. ⁊ qñ vult⁹ inare fricet se cū vna stando in tina: q⁹ hec est curatio ictericie. ⁊ in exitu a balneo sudet ⁊ custodiat se a frigore. Dicit etiam Aui q⁹ balneum decoctionis capillis veneris: facit exire colozes. ¶ Secundo cooperiatur cum panis citrini colozis ⁊ aspiciat res citrinas ⁊ croceas: ⁊ consideret in eis: q⁹ ſm Aui. hoc mouet naturā ad expellendum materiā citrinam totā ad cutim ⁊ facit adiutoriū in curatiōe. ¶ Tertio ponit Aui. q⁹ si icteri. existens in balneo sumat. ʒ. ij. succi rafani. ⁊ ʒ. j. vini cum media. ʒ. baurach. Jsta medicina sine mora extrahit citrinitatem. ¶ Quarto limpbeturvinum si fe. non adest cū aq̄ decoctionis speragi ⁊ ciceris. ¶ Quinto ℞ fic. ℞. capelli veneris recentis mentastri fluuialis rubee tinctorum añ. m. j. ℞ decoctio in ℍ. vj. aque donec redeat ad medietatem: de ista aqua dabis mediam. ℍ. mixtam cum bono vino subtili ⁊ maturo: sed paf ante stet ⁊ post ambulet in sole donec sentiat magnū calozem ⁊ sitiat. ⁊ tunc offeratur dictus potus ⁊ sudabit ⁊ col. croceus ab ei⁹ oculis cadet ⁊ ad nālem reuertentur in vna die vt dicit Daly. ¶ Quinto. pisces squamosi de aquis super lapides currentibus coquātur in aceto ⁊ vapoz in oculis ⁊ facie recipiatur ⁊ prodest ibidem. ¶ Sexto dicit Daly. q⁹ sequibagi ius albū de carne vaccina prodest si comedatur in eo panis ⁊ ius bibaf paulatiz dimittendo carnes. ¶ Septimo reperitur in quadaz postilla Aui. q⁹ si stratum de filis laneis in quo magni domini sedent quod in lingua portugalensiū vocatur tapit comburatur ⁊ cuz melle ℞ electuarium ad modus opiate ⁊ quolibet mane de eo sumātur. 2. coclearia sanatur ictericus. Et dicitur ibidem q⁹ est expertum. ¶ Octauo legif. 2. Izyranidarus ⁊ transumptiue in. 15. ʒ¹. in ca° proprio q⁹ simus albi canis comedentis ossa aridus ⁊ tritus ⁊ in potu datus ictericō sanat. ¶ Nono legitur tertio Iarānidarum: q⁹ mero idest parca auis ideſt omnino viridis ⁊ in linguagio beernensium vocatur aureoli etiaz est ictericis coz eius comestum ictericos sanat. ⁊ si tota auis comederetur: magis valeret galline vel pullus habēs pedes croceos parata cū petro. ⁊ yſopo ⁊ basilicone: ⁊ sanfucco si cenetur in comestione valet. ¶ Decimo coxtet coloquin° impleatur bono vino albo vel clareto aliqualiter limphato ⁊ calefacto super cineres ictericō exhibeatur ⁊ valet. ¶ Undecimo fiant sternutationes ꝓio ſm Daly. in. 2°. Si sternutatio ꝓuocetur cum succo ꝓasij ictericos emendat. ¶ Duodecimo succus vel decoctio mentastri aperit opilationes epatis ictericō: ut ibidem. ¶ 13°. reub. cum aqua endō curat ictericam citrinam a principio. ¶ Decimo quarto. ℞. pulis eboris succi epatice añ. ʒ. j. croci agrestis. ʒ. j. totum ponatur in panno lineo qui mergatur aqua fontis: ⁊ ibi ducatur donec virtus transeat in aquā. ⁊ istam bibat mane ⁊ sero. hoc ponitur in lunnessine nepos hoc non videtur habere magnam efficaciam. ¶ Decimoquinto dicit Serapio. q⁹ medicina aperitiua ⁊ subtiliatiua ⁊ vrinam prouocātio

Digitized by Google

valet in icterícia. Et ipſe eligit in illis q̄ feb. nō hñt gentianā ⁊ apiū ⁊ coſtū ariſtolog. polium cēraureā agrimoniā. Et ſi adeſt calor vl ſe. vſ acetoſa end: ⁊ ſolatrū ⁊ allizelēgi ſe. atriplicis ſucc⁹ abſin⁹ radix rubee tinctorū capilli veneris ⁊ dicit q̄ iumamentū iſtor ē magnus in icterícia. ¶16°. ℞ caputpurgia cū ſucco cucume. aſinini ⁊ ſucco cicle ⁊ ciclamīs ⁊ foliorū naſturcij ⁊ p̄ſely ⁊ rami cū foliis vm⁹ iſtor vl ples mixti cuꝫ lacte mulieris: mittaſ p̄ nares iacente hoie reſupino. Iſta purgant coleram groſſam que remāſit in capite ⁊ mouēt eam ⁊ eradicāt citrinitatē. ¶17°. ſumaſ oī die ō plue re radicū rubee tinctor. ʒ.j. cū ouo ſorbili. ⁊ vꝫ. ¶18° dicit Aui. q̄ iſtuli terreſtres exiccati ⁊ ſumant pulneriʒati valēt q̄ñ ipſi mundificant ſtatim. ¶19° dicit Aui. q̄ ex eis q̄ erpta ſūt eſt ēt vt deſ in potu radicis acetoſe ⁊ ſtet in ſole ⁊ ambulet poſt illud vna hora ⁊ caleſ ⁊ ſtriat Et poſt deſ capilli veneris ⁊ rubee tinctor. ⁊ mēraſtri ⁊ mente ⁊ anſi ⁊ ſquinanti. ⁊ ſpica⁹. ¶20°. ʒ.ij. nuc̄ cipſſi ⁊ ʒ.ij. caſſieligi. pluerisēt ⁊ denſ in potu cū vio ⁊ migēt icterícia totaʒ. ¶21°. abluaſ facies ⁊ fumū in facie recipiat ⁊ oculis ex aq̄ decoctionis yſopi ⁊ maiorane ⁊ capilli veneris camo. aneti ⁊ tribuli aperiunt opilationē porox. Odoꝛēt ēt aquā roſ. ⁊ acetum ⁊ aliq̄ gutta in oculis diſtillet ſil⁹ aceroſitas q̄ eſt multū abſterſiua remouet ticturaʒ oculox ſi colliriet ⁊ ſi nō habes citrū collirieſ ſuccus limonū vel citranguli. Lomeſtio cepe pfert icter⁹. Aui. in 2°. ⁊ hoc facit q̄ eſt ſubtiliatiua ⁊ inciſiua. aqua cuſcute ē mirabilis in icterícia: ꝓpterea q̄ eſt abſterſiua. ⁊ nō miſceſ cū ſucco cit⁹ ⁊ oculis inſtilleſ. Aui. in cañ. 2°. cicera valēt ad icteritiā. ibidē. Decoctio lactuce aggreſt vſ in icter⁹ ſi deſ cū lūbricis terreſtribus exiccatis q̄ in arabico allizaratim noiañ. ¶ Icterícia nigra curaſ ſic. ſi cuꝫ ea fuerit ſe. curabitur vt dicetur in ca°. de quartana. ſi fuerit pp apā eius cura dicet inferius in ca°. de apate ſplenis in iſto lib. 20. ſimiliter ſi eſt pr̄opter duritiem ſplenis. ſuppoſito igitur q̄ iſta icterícia ſplenetica veniat cū repletione ⁊ videas q̄ hēat venas groſſas vel ſi fuerit apa vel opilatio tūc ℞ ſiōia de baſilica ſiniſtri bracchij. deide ſi ibi ſit opilatio i ſple⁹ digeraſ mā melācolica ⁊ ſubtiliet cū oximelle ſquillē⁹ vel diuretico in quo ponañ epithim⁹ ſcolopendꝛ. ⁊ cortex tamariſti. ¶ Vel ℞ fir⁹ talis. ℞. media ni corticis fraxini ſalicis ⁊ geneſte tamariſti cappis fen⁹ pet⁹. apij buſci ſpagi gramis gentiane rafani gallicani, añ. ʒ.ij. cepe marine. j. numero epithimi. ʒ.j. ⁊ ℈. ſcolop. orīgani calamēti mēraſt⁹ fiʒimbꝛij fumiterre capillis veneris folior. borragis ⁊ bugloſſe diātos añ. m.℈. ſe. apij ⁊ pet⁹. ⁊ buſci cuſcute an⁹ marat⁹ carui ſe. pet⁹. mecedonici. añ. ʒ.℈. foliꝫ ſpice⁹ ⁊ celſ⁹ azari. añ. ʒ.ij. radices munꝺ. ⁊ cōquaſſate temperenſ in aceto al. p. 12. horas. ⁊ bulliañ foꝛtiter in aq̄. deide addañ reliq̄ ⁊ mellis anthoſati. ℞. ij. aceti ſupdicti. ℞. ℈. ℞ fir⁹ in fine clariſicationis ponañ cicera ru. De⁹ nouit ſi iſte fir⁹ aperit opilatiōes mēboꝛ iteriox. vbi ſenō adeſt ⁊ marie ſplenis deſ cum apoſimate aperitiuo. ¶ Deinde purgeſ ſic. ℞. mirab. idoꝛū emblicox ⁊ bellericox añ. ʒ.ij. agarici. ʒ.iij. yerepig⁹ cuſcute. añ. ʒ.ij. et ℈. epithimi. ʒ.ij. ſe. rafani an⁹ ſe. apij ⁊ fen⁹ ameos maſtic añ. ʒ.j. ſcamo⁹. ʒ.℈. ſene. ʒ.j. ſucci foliox agrimonie q̄ ſuf. ℞. maſſa pillularū: denſ. ʒ.ij. ſaluo iure de magꝫ ⁊ minus. Vel purgeſ ſic. ℞. foliox boraginis ⁊ bugloſſe polipo. q̄rē recētis an⁹ epithimi fumiterre. añ. ʒ.℈. paſſ. munꝺ. ab ariſt⁹ ſcolopendrie. añ. ʒ.℈. ℞ decoctio in qua diſſoluantur mirab. inꝺ ⁊ emblicox. añ. ʒ.vj. fricenſ foꝛtiter ⁊ colature addantur agarici. ʒ.j. eſule ad acuendū grana. iiij. ℞ potus pr̄ouna doſi.

Dieta icticox caueāt ab omnib⁹ cibis groſſis ⁊ viſcoſis ⁊ melācolicis. ⁊ nutriañ cibis ſubtiliſſimis bonū chimū naliſ gñantib⁹. Icterícia aūt nigra q̄ ℞ a caliditate epatis ⁊ ſan. ⁊ hūoꝛibus adurentib⁹ ſic cureſ ſicut dictū eſt in ca°. de mala cōplone epat⁹ refrigerando ipſum ⁊ apiendo cuꝫ medicis frisapitiuis addēdo aliqua tēperata vel q̄ſi tēperata. Si vo cā icter⁹ nigre fuerit friditas detur tiriaca magna ⁊ metridatū: valent illa q̄ dicta ſunt in ca°. de mala cōplone frigida epatis. Et ſi icterícia nigra fuerit pp debilitatem attractiue ſplenis q̄ non bene mūdificat humores a ſupfluitate mīlica qō ſcitur q̄ hō eſt triſtis ⁊ ſuſpectus de vita cū malis cogitationibus ⁊ timore. Tunc precedētibus vlīus p̄dictis ventoſe ponañ ſine ſcarificatione ſup regionē ſplenis ⁊ ℞ frequenter epithima ſup ipſum ex ſcolopendꝛ. ⁊ abſin°. ⁊ yſo°. inuno ⁊ in lexiuio bullitꝫ ita q̄ ille herbe ⁊ me⁹ fir⁹ q̄ remāſerūt in colatura piſtent foꝛtiſ ⁊ incopent cū oleo nardino ⁊ camo. ⁊ roſ. ⁊ ℞ emplim aut vnguentum ad cōfoꝛtandus ſplenem. vel ℞ emplim confoꝛtatiuum. ℞. gūmi armo⁹. ʒ.iij. abſin⁹ cozdumeni flozum ſquinanti centaureeradicū capparis mediī cozticis tamariſti roſru. añ. ʒ.j. bdellij cere. añ. ʒ.j. terrebentine modicū ℞ emplim ſup alutam. ⁊ coopiatur velo ſ

Digitized by Google

ricino ⁊ sup splenē aptet. Et iterū coq̄t fcolopendria ⁊ ruta ⁊ daucus cū aneto et sepe cum sp̄ogia regio splenis laueť ⁊ fomentet.

Declaratio in icte[a]. ¶ Primo nō ꝺm Ba.5. de inte.c.7.vl̄ pe multimo. ꝙ multorīes hu. corpis corrūpunt i epate sine potu mortifere potatōis ⁊ sine apa tibus duris vel calis in epate exīntib⁹ꝑ istum modū. Item pōle est ꝓpter alterationē nālis epatis cōplois corruptionē fieri in hu. absq̄ opilone calox vel durox apatū. nā aliquādo efficit totū corpus sicut col herbarū int̄ viriditatē ⁊ albedinē.i.ad nigredinē tendentia. ⁊ alioꝝ q̄s coloꝝ fit sepe ꝓpter opilonē epat na scentiū.hec ille. Et sic sequit ꝙ diuersi fiūt colores ꝓpter splenē: ꝙ tū obscuriores ⁊ nigriores. Sal.ibidē. Vic ḡ poteris inuestigare q̄lit discoloraᶜ pōt venire aliq̄n a sto⁹ aliq̄n ab epate aliq̄n a splene. Et ista inuestica⁹ scit ꝑ dolorem ⁊ grauitatē ⁊ passionē illi⁹ mēbri.verūtn discoloraᶜ facta ꝓpter splenē magis tēdit ad fuscedinē ⁊ obscuritatem. ¶ Scḋo aduerte ꝙ q̄n epar est ꝺm dispositionē nālem in suis.4. ꝟtutibus nālibus mittit supfluitates choleri cas ꝑ⁹ ⁊ ꝓncipaliꝝ ad fel. ⁊ si nō pōt ꝓpt aliq̄ impedimētū mittit ipsas ad vrinā ⁊ q̄tū pōt nā phibet ne ipe penetrēt cū sanᵉ ad membra corpis. Et q̄n ap̄li⁹ nō pōt mittit ipas cū sanᵉ ⁊ totū corpus croceo tingit col. silr dicēduz ē de melia. ¶ Terᵒ sciendū ꝙ icteriᵃᵐ factā ꝓpt opilonē meat⁹ qui dirigit ad intestinū sequit̄ pstipatio vētris. ꝓpterea q⁹ co. q̄ ibi solebat mitti ad stimulādū ꝟtutes expulsiuā ad alias ptes delegaf: ⁊ pa.freq̄nter tētat egerere sine volūtate sentiēs in vētre pōderis inutilē gra uitatē ⁊ egerit rē al. vel cinericiā tendentē ad col.cibi assumpti.⁊ q⁹ tūc ad stoᵐ ⁊ ad mēbra cū sanᵉ magna ps co. emittit. iō coloris citrinitas magna in oculis ⁊ facie repit. ⁊ silr istis et oris amaritudo intrīn etiā ꝙ cibos iudicāt amaros.⁊ iō dicebat ga. icterici em̄ nō putāt eā q̄ sentit̄ in gustu amaritudinē eē ex cholera ⁊ ex cibis q̄s sumūt. 4. de morbo.c.4. nam illa cho. inficit gustū: imo etiā liguā ⁊ lactos ei mouētes intrīn ꝙ vtplu[m] fiūt pig⁹ad loq̄n dū ⁊ diligūt taciturnitatē ⁊ eē in loco secreto ⁊ obscuro. ¶ Quarto nō ꝙ sic icte[a] citrina fit ꝑ viā cribꝝ ex cho. citrina mixta q̄ nā ad exteriora mittit. sic etiā accidit int̄dū vt icteri. nigra venia: ꝑ viā cribꝝ in egritudib⁹ splēis ⁊ i alijs egri. melicis. vt dicit Aui. ¶ Quinto dubitat circa debilitatē fellis ñ potēris expellere nec ēbere sup̄fluitatē choᴿᵉ. ꝓpterea q⁹ virtutes eius ꝓpter opilones sunt debilitate. quō ista debilitas poterit remoueri cū nō sint meᵉ appropōate huic mēbro. in cui⁹ debilitate rīdet Rab in diuiḃ. in. c. ꝑpo. in fine. c. ꝙ fel ꝓfortat cū ꝓfortatōe epatis ꝓpter ꝓximitatē quā hꝫ cū eo et q̄ felicitat epar vel ꝓfortat vl̄ apit epar apit ⁊ ꝓfortat fel. ¶ Sexto ē aduertēdus ꝙ q̄n icte[a] venit fine fe. ab opilone fit a ḡlloꝝ viscoso hu. obturāte meatū. Jn tali casu non ꝓpetūt empl̄a refrigerātia: q⁹ tūc mā magis ingrossaret ⁊ refrigeraret ⁊ fieret cā plongationis egritudis. ¶ Sed p̄nt fieri empl̄a ⁊ epithimata cū reb⁹ aromatic⁹ appropat̄. Et pōt fieri empl̄m dictū in.6.c.istī⁹.5.li. de opilone epat̄. Hꝫ supdicta empl̄a fria bñ cōpetunt in ictericia decedēte ex mala cōplone cal̄a epat̄ ¶ Septimo notādū ꝙ frigus exteri⁹ q⁹ strin git pozos ⁊ opilat eos ex q̄ opilone cho. ⁊ hu. subcutanei euaparī nō p̄nt nec ꝑ sudoreꝫ nec ꝑ resolutionē occultā fozis exalare. iō nocet icteric⁹ multū ⁊ ex alia pte etiā nocet quia ingrossant illā māz q̄ de se erat grossa. Et ideo icterici ab eo debēt cauere imo sūt bñ coopiē di ⁊ ꝺs in caloze iacere balnea aūt q⁹ opposita sūt his duab⁹ intērōib⁹ supdict̄ de directo cōpetere iudicant. ¶ Octauo ꝙ iuuenibus est sciēdū ꝙ sic dicit ga.1.ap̄ḃ.ꝑ⁹.22.ibi. Digesta medicari ⁊c. ꝙ in vnoq̄s mēbro sūt. 4. ꝟtutes idē dicūt oēs et ē alphabetū i arte. Et iste sūt appetitiua vel attractiua retētiua digestiua ⁊ expulsiua. ⁊ ꝺm ꝙ iste ꝟtutes nāles mīstrātes deficiūt in suis opatōibus sic diuerse egri. in corpe gñant. silr etiaꝫ ꝟtutes nāles mīstrare p̄nt errare ex q̄rū erroze diuersi in corpe efficiunt morbi. ⁊ silr de oibus aljs ꝟtutib⁹ est dicē dū ⁊c. ¶ Tūc q̄rit̄ de icte[a] ab erroze cui⁹ ꝟtut̄ ꝓceder in corpore. Dico ꝙ icte[a] ⁊ oīs morbi māles fiūt ab erroze ꝟtutū nāliū mīstrantiū nā certū est ꝙ si attractiua seu appetitiua bñ attrahat vel appetat ⁊ regularit̄ retētiua bñ tpate retineat ⁊ digestiua cōplete digerēda digerat ⁊ expulsiua bñ ⁊ pfecte expellēda expellat. tūc male relicte in corpe nō manebūt nec māles morbi in corpe ꝓducent. vñ icteri[a] pōt causari ĩtiatiue ab erroze ꝟtut̄ digestiue sto⁹ cū chil⁹ q̄ in eo gñat̄ fit multū cal̄s parat⁹ vt cholera in magna q̄titate ⁊ disproportiōata ex eo gñet. Scḋo si fieri pōt ab erroze ꝟtut̄ digestiue epat̄ mal̄ū de chimo choᶜᵒ gñat̄. Terᵒ ab erroze ꝟtut̄ segregatiue ⁊ expulsiue q̄ ipe dimēta erāt imitēdo illā cho. ad loca ei desti nata. ꝟt⁹ etiā attractiua illoꝝ mēbroꝝ deficit q⁹ nō pōt eā ēbere. Quarto incompletiue ab

Digitized by Google

erroꝛe ꝟtutꝫ imutatiue in tertia digõne nõ po
tẽtis affilare illũ ſang. infectũ colera mẽbris
q̃bus mittit in ſubaꝛ in accñtib⁹. q̃uis õ iſto
erroꝛe illa nõ male mereꝛ: q; facit qõ põt, ſed
ille erroꝛ, pcedit a ſubiecto infecto nõ potenti
recipe formã mẽbꝛi in q̃ ẽ. Si etiã ꝟt⁹ digtia
nõ gñet hu. gſſos autviſcoſos vel melicos nõ
fieꝛẽt opilones. vel ſi expulſiua eos expellerꝫ
cõplere vt dictũ eſt. Nã Ga. 9. de inge. c. 2. dic
q; ſi hu. mouerent in coꝛpe ⁊ refrigerarent ⁊
diſſoluerent putredo in eo mũne gñaꝛeꝫ ma
xime ſi regitiua natura ſit in coꝛpe aialis vel
terre naſcentiũ. ſicut oñdim⁹ in li. de ꝟtutib⁹
nãlib⁹. Dabẽt ab initio ſue creatõis motũ na
turalẽ p quẽ ſupflua ⁊ putrefacta a ſe expel
lunt. hec ille. Ex iſto pz q; moꝛbi mãlis a defe
ctu ꝟtutũ naturaliũ ꝟtutẽ regimine pcedũt.
¶ Nono q̃rit icte³ q̃s moꝛbus eſt in gñe. dico
q; qñ fit a mala cõplone cole epat vel venaꝛ
tot⁹ coꝛpis vel a moꝛſu venenoſo vel a vene
no ſumpto eſt moꝛbus ſſilis. ſi eſt ab opilone
alicuꝰ poꝛi epatꝭ vel cyſti fellis ẽ moꝛb⁹ inuia.
vel poſſum⁹ dicere q; ẽ moꝛb⁹ officialis cõꝛ
mitãtia moꝛbi ſſilis: q; eſt opilo in poꝛo ⁊ cũ
b eſt mala cõplo. ¶ Decio q̃rit cãcellarius nr̃
bone memoꝛie Jo. de toꝛna. icteri³ cui⁹ mẽbꝛi
eſt paſſio. Rñdet q; ſi capiam⁹ ictericiã p co
loꝛe citrino ẽ accñs moꝛbi pncipal⁹ officialis
vel ſſilis. ⁊ tũc eſt paſſio cutis ⁊ ſupficiei coꝛ
poꝛis ⁊ piũctine qõ pz ad oculũ ⁊ b rmi atiue
Si aũt capiaꝫ p pncipali moꝛbo a q̃ puenit
illa citrinitas. tũc dico q; eſt paſſio vtpluri⁹
fellis ⁊ poꝛoꝛ eius. vel põt eẽ paſſio epatꝭ et
venaꝝ eius vel venaꝝ tot⁹ coꝛpis ⁊ ſan. in
illis ꝓtẽt: qꝛ vt dicit Auer. 2. colũ. 5. ſan. ⁊ hu.
ſunt in gñe mẽbꝛoꝛ cõplonaliũ ⁊ bene dicit.
¶ Undecimo q̃rit vtrũ icte³ pueniat a cauſa
puata vel a cã cõicata. ỏꝛ q; ſemp eſt a cã cõi
cata. Nã ſemp ab alijs mẽbꝛis hu. ad cuꝰ ſup
ficiẽ dirigit q̃ tpam horribilit tingit. Et ſi tu
dicas dñe videt q; illa q̃ fit a moꝛſu aialium
venenoſoꝛ nõ pueniat a cã aliũde cõicata qꝛ
a pte exteriori ⁊ a cã puata: dico q; q̃uis fit a
cã exteriori tñ coꝛpis tot⁹ ſupficies a moꝛſu
cõicaf. nã moꝛſus coꝛrũpit puũ hu. ⁊ ſic per
quãdã cõicantiã ⁊ ſeq̃lã coꝛrũpunt ⁊ citrinã
tur hu. reliqui in ſupficie coꝛpis: imo etiã in
terius hu. ⁊ bona cõplo coꝛrũpunt: ita q; iter
dũ moꝛiunt: ⁊ ſic appet q; ẽ moꝛb⁹ p coligan
tiã. ¶ Duodecimo q̃rit q̃re autoꝛes nõ ponũt
ictericiã albã a flãte gñatã. Et videt q; ſit da
te ictericiã albã ſicut ꝟtus digeſtiua epatꝭ in
caloꝛe diſcraſiata põt mltã cho, gñare a qua
icte³ citrina cauſaf. ſic ꝟtus epatꝭ diſcraſiata
ꝟſus friatẽ multũ de flãte gñabit a q̃ icteri³
al. põt cauſari. tenet põa p filia ⁊ añs ẽ notũ.
Op⁹ dicũt autoꝛes q; negãt icte³ a flãte poſ
ſe gñari. Dico q; a flãte nõ põt fieri icte³ ⁊ cã
eſt groſſities ⁊ viſcoſitas ⁊ põderoſitas eius.
iõ nõ eſt bene diuiſibilis nec ad cuꝰ ſupficies
expellibilis. ſic cho. Et q̃uis melꝫ fit hu. pon
deroſus; ⁊ gſſus: tñ nõ eſt ita tenaꝝ nec viſco
ſus ſicut flã. Scias tñ q; ab hu. flãtico fridoꝛ
aq̃ſo gñato ꝓpt friatẽ epatꝭ albificaꝫ facies
⁊ lingua ⁊ totius ſupficiei reſiduum. vt ponit
aui. in. 14. 3⁴. trac. 1. in. c. de ſignificatõib⁹ ma
litie opl̃onis frie. ⁊ idẽ dicit in trac. 2. eiuſdẽ
diſtinctõnis. 14. Doc tñ nõ indicaꝫ icteri. al.
qꝛ ille pter flãtice vel ſan⁹ flãte nutriũt que
dñant ſub cute. Modo ſic eſt q; chol. coꝛpis
dñantiã oſtendũt humoꝛ. ſi nõ in pfundiratẽ
coꝛpis occubuerũt. 1. amph. commẽ. 0. 2. Et ſi
col. albus magꝝ venit p viã nutritõnis. Coloꝛ
aũt citrin⁹ ⁊ niger magis p viã expulſiõis ad
ſupficiẽ intellige in icte³. ¶ Ad rõnes dico q;
q̃uis in epate frio poſſit gñari flã in magna
quãritate. tñ illud flã nõ eſt ita diuiſibile nec
expãdibile ſicut cholera ⁊ melꝫ etiã quia hu.
flegmaticus magis eſt amic⁹ nature ⁊ non eſt
ei odioſus ſicut alie ſupfluitates cho⁹ ⁊ mlꝫ
¶ Decimotertio querit q̃re pili in icteri³ non
tingunt coloꝛe icterico ſicut tinguñt in moꝛ
fea cũ pili gñent ex fumis reſoluti a coꝛpe ⁊
radicant in cute. ⁊ qꝛ cutis ẽ ticta coloꝛe cro
ceo: ſic etiã pili deberẽt eſſe. Dico q; capilli⁹
pili gñant a vapoꝛe fumoſo reſoluto a tertia
digeſtione in mẽbris facta. ⁊ iſta genera⁹ fit
in poꝛis cutis. Nũc aũt dico q; pili nõ gene
reñt a fumo qui reſoluit a materia icterice:
qꝛ materia icterice ⁊ vapoꝛ eius magis reſol
uiẽ ⁊ pcedit a ſcõa digõne ⁊ materia icterice
nõ conuertit in fumũ nec in pilos cũ natura
in eam nõ opereꝫ ad digõnẽ nec ad puerãões
in ſubam membꝛoꝝ: ſed potius ad expulſiões
eius tanq̃ nocitiui. Et illi vapoꝛes ſicci i poꝛ
is ſucceſſiue exĩtes q; ſunt materia piloꝝ nõ
ſunt capaces illius tincture cũ ſint tã i cutis
poꝛis coagulati: vt dicit Aui. in. 7. diſtin. q̃rti
trac. ꝑmo et. c. ꝑmo in ꝑn⁹. imo dico q; illeva
poꝛ eſt ita ꝓgelatus ſiccus groſſus durus: q;
nõ poteſt recipe tinctuꝛã. etiã quia ſm pbm
2. de pribus animaliũ pili nõ ſequunt diſpoſi
tionẽ cutis in boibus q̃uis in alijs aialibus
hoc fiat. Et cauſa eſt qꝛ i alijs aialibus cutis
eſt ſpiſſa. Et ille vapoꝛ multo tpe moꝛaꝫ ⁊ tin
gunt col. cutis rõne moꝛe. Cutis aũt hominis

Digitized by Google

subtilis est in cōparatione ꝛ paruo tpe in ea manet ille vapor: ideo ꝛc. Etiā ex alio q̄ materia pilorum vt iam tactum est resultat a materia nutrimētali nō aūt a materia ex qua nullum fit nutrimentū. In morfea aūt nō est sic. nā vapor pilos in morfea resultat ab illa materia fl̄atica que maculat ꝛ nutrit illā partem cutis cū sua suba in 3ª. digestione. q̄ ergo cutis de se est alba ꝛ materia a q̄ talis vapor qui est materia pilor est alba. iō in morfea pili fiunt albi. Nam omne illud qđ descendit ab alto necesse est q̄ assumatur ei a quo descendit. ꝓio ampho. cōmento illius ampho. Et q̄ crescunt plurimū habēt calorē innatū. ¶ 14°. dubitat quare icteri. cum fe. ante septimū diem fit malum signū cū illa materia ictericie possit esse in pua q̄titate vel ita obediēs nature ꝛ leuis q̄ in 4ª. die vel 5ª. a natura expellet ad partes exteriores per viam crisis. Dico q̄ ampho. ypo. vt dictū 2°. ꝓnosticorū est verus ꝛ cā huius est. nam Ga'. 3°. de cretic diebus. c. 8. dicit sic. Et non fit crisis in hora sua nisi cū hūores qui sunt in corpore iam sunt maturi. esse aūt crisis ante horam suam est malū ꝛc. Sed cum ista materia que ante septimū diem expellet sit aliqualit̄ grossa qđ patet: q̄ per poros nec sensibiliter nec insensibilit̄ potest resolui: imo remaner in cute ꝛ sub cute ꝓp suam grossitiez non potest ante septimū diē esse digta ꝛ magꝫ expellitur vi finthonat: q̄ vi nature. ꝛ ideo dicebat Bernardꝰ in lilio: q̄ q̄uis aliqua fe. possit ante septimū diem per sudorem terminari non pōt per ictericiam q̄ materia sudoris facilis est ad opationē maꝫ ictericie. ꝛ per hoc pz solutio ad rōnes: ꝛ qñ dicit q̄ poterit esse parua: dico q̄ non pōt esse in parua q̄titate: cū sit expansa per totum corpus nec obediens: q̄ tunc insensibiliter vel cuz sudore expelleretur. ¶ 15°. nota: q̄ post purgatiōes vniuersales balnea domestica ex decoctione herbarum ꝛ balnea terrarū naturalia multū ꝓficiunt: q̄ aptiunt poros. ꝛ calꝫ eoꝝ illā materiā subtiliat ꝛ expulsiom aptā facit. Etiā q̄ lauādo abstergit ꝛ florē sanguinis boni ꝛ roseī ad corporis superficiem facit peruenire.

¶ Capitulum decimuꝫ de anathomia splenis ꝛ de passionibus eius.

Splen a supplemēto dicit. Ex cōtraria parte epat ne vacua existeret. Et ideo dicitur de supleo suples. dicit Latho. Splen 5m Bm 5°. de iuuamentis mēbrorum in. c. penultimo p. j. col. cum dimidio ante finez dicit q̄ splen est instrm ad purgandū superfluum fe culentū gñatum in epate. Et subdit q̄ ꝓprius est splen q̄ sit molle ꝛ rarus ꝛ sike spongie vt faciliter recipiat illā superfluitatē nigrā ꝛ spissam ꝛ p suā mollicie hz illam ꝓprietatē vt attrahat illā. Et 5m Aui. in. 15. 3ª. in. c. 2. dicit q̄ splen attrahit mliam que est fex san. ꝛ illaz ēt que fit p adustionē. ꝛ sic pz q̄ est receptiuum mlie naturalis ꝛ accidētalis. qđ pz in q̄rtana Splen aūt est mēbrū oblōgū factū ad modū lingue tendens ad nigredinē col. trāuersalit̄ parti sinistre stomachi ꝓiunctū vsq̄ ad dorsuz ꝛ cū sua superficie ꝓcaua cōtingens ꝙpar ꝛ stomachum 5m partē inferiorē. Et int̄ splenez ꝛ sto^m sunt vene pulsatiles ꝛ incarnate cū vtroq̄ ꝛ ex parte gibbosa est ligatus cum costis ꝛ earum pelliculis. Et ex parte ꝓcaua est ligat̄ cum stomacho ꝛ zirbo. cum ligamentis subtilibus ꝛ filis a quibꝰ firmatur ꝛ ligatur: vt dicit Ga°. in loco allega. Et habet vias que sūt de genere venarum. ꝛ hoc dicit Ga° ꝓpterea q̄ isti pozi per quos splen attrahit nutrimentum ꝛ expellit refiduum sunt cōcauit suntve ne. Et sunt duo: vnus est quasi collū qđ ē cōtinuatum cū concauitate epatis vbi continuat collum fell' cum eo ꝛ per istum superfluitas melancolica ad ipsum splenē attrahit̄ ꝛ p alium porum cuius origo est a splenis ꝓcauitate mittitur vna q̄tas mlie ad os sto' vt excitet ꝛ confortet appetitiuā ipsius sto' cū sua acredine vel pontice. Et aliqua ēt pars ei' mittitur ad fundū sto' vt confortet retētiuā ei' ꝛ itestinoꝝ. Splen aūt hz cooptorium qđ cōtinet ipsum qđ quidē cooptoriū siue pāniculus cōstitutus est vt ex duabus pelliculis siue tunicis Et oritur ꝛ sustētat̄ a ciphach. 5m q̄ dic Aui. ꝛ cū villis pluribus subintrātibus splenem ꝛ zirbū ꝛ vicinatur diafragmati. imo 5m aliqs ille pāniculꝰ in parte orit̄ a diafragꝫ. quapropter splenetici habent cōiter difficultatem anhelitus. q̄ quando pāniculus ille vel splen extenditur vel a patur vel aliqliter patit̄ necessario ptes q̄bus alligat̄ vel a qb⁹ orit̄ necnon ex vicinis cōpatiunt̄ iō diafragꝫ rōne istoꝝ cōpatit̄ ꝛ cōprimit pulmonē vel alr ledit̄. ꝛ sic sequit̄ anhelitꝰ frequens ꝛ ꝓstrictus maxie in motu laboriosꝰ q̄ tūc magꝫ laborat ciphach ꝛ diafragꝫ cū tunc fit maior attractio ꝺsus inferius ēt vapores ples in motu eleuant̄ ꝛ hūores magꝫ cōmouent̄. Et h̄ ifirmat ꝓpheta medicoꝝ sic. Et cū splen attrahit cā idest superfluitatē melācolicā ad seipsum. non ejcit ipsam ad stomachum statim sed ante digerit ipsaz ꝛ

tif in hac opatione iſtis venis pulſantib⁹ ma
tis ⁊ multq̄ in eo ſunt diuiſe qm̄ p motū eaꝝ
ōtinuū ⁊ tempantiā caloris naturalis vemē
is a corde ad ipſas eſt eis poſſibile digerere
ſupfluitatē groſſaꝝ veniente ab epate. Ꝑ ꝯo
qō alterabit er ea fit ſan. ſubtilis ſil⁹ nature
ſplenis. ⁊ illud qō nō pōt mutari in ſan. ſubtri
lē ſplē ejcit ipſuꝝ ad ſto^m p collū de genere ve
narū ⁊ in b eſtvtilitas non pua. ꝛba ſunt Ba^l
pcisa 5° de iuua. c. vltri. vl' penul^o. ⁊ eādē ſnīaꝝ
ponit Auī. in. 15. 3^l. c. 2. ¶ Paſſiones aūt quas
pōt pati ſplen: ⁊ q̄ pñt ab eō pcedere ſunt mul
te ⁊ in parte ponunt a Ba^o. 6. de iteri. c. 8. ⁊. 9.
panteg^l. c. de paſſionib⁹ ſplenis. ⁊ ab Auī. loco
allega. nā dicit B^l. q̄ qñ appetitiua vel attra
ctiua virt⁹ ſplenis deficit: tūc neceſſario ſan. il
le p totū corp⁹ diuiſus ydropiq̄s nigredines tri
buit. ⁊ ſic gñat ictericiā nigrā. Et dicit Auī. q̄
qñ virt⁹ attractiua in eo deficit generent egri
tudines ico: ꝓmelācolice: ſic eſt cācer ⁊ vari
ces elefantiā ipetigines ⁊ lēticies nigre mor
phea nigra mlia ⁊ lepra. ⁊ qñ nō expellit a ſe
qō expellere dz tūc ſplen iſtat ⁊ fit magnus. ⁊
aliqñ dureſcit. ⁊ aln apoſt. ⁊ tunc frequēter fit
cā ydropiē. ⁊ maxie qñ apa eſt durus vt dicit
Ba^s in loco vltie alleg^o. ⁊ tūc ēt ſm ipſuꝝ gña
tur triſti^a ⁊ qñq̄ mittit ipſaꝝ ſupfluitatē in q̄
titate diſtempata. ⁊ gñat aln nauſeā ⁊ famē ⁊
vomitū. ⁊ aliqñ facit in itеſtinis accidere diſ
ſinte. mortalē qñ in ſe acq̄ſuit malā q̄uratez
corrūpentē ⁊ corrodentē intreſtia. ⁊ de tali diſ
ſinteria dr̄. Diſſinteria ſi a felle nigro icoaue
rit mortale eſt. 4. āpho. cañ. 24. ⁊ dicit Auī. in
14. 3^l. c. 2. q̄ qñ ſplen igroſſat areſcit corp⁹ ⁊
ēt epar ⁊ igroſſato ſplenis multū nocet epa
ti. aut qz ipſum nō bñ mūdificat a feculen^a hu
moꝝ: aut qz ad epar regurgitat ſuperfluitas
multa ad malā q̄litatē alterata: vel qz ipa nō
potens trāſire ab epate ad ſplenē in ipſo epa
te multiplicat: ⁊ ſic ei^o cōplo vtutes diminuē
do vel corrūpendo cā exiſtit diuerſoꝝ lāguoꝝ.
¶ La^m. 11^m de dolore ⁊ mala cōplone ſplenis

Cauſe iſtius male ꝺplonis caꝛe ſplenis
vl' ēt frie pñt eē illa vl' filia q̄ ſunt
cāe male cōplonis calevel frie epat ⁊ doloris
ei⁹ q̄ dicta ſunt in. c. 2. iſtius 5^i libri p̄o quib⁹
ibi eſt recurrendum ⁊ p̄o ſignis etiam.

Signa doloris ⁊ male cōplonis calide
ſplenis abſq̄ apate ſunt iſta. nā
in regone ſplenis ſentit dolor ⁊ adeſt fit ⁊ in
flāmatio. ⁊ qñ eſt cū materia adeſt ḡuitas in
ypocūdrio ſiniſtro tingēs ſe coſtis ⁊ adeſt de
bilitas mūdificationis fecis mlice cū triſti^a.
Si aūt fuerit a mala cōplone fria adeſt debi
litas appetit⁹ cibi: imo adeſt faſtidiū ⁊ abomi
natio ⁊ puitas fit ⁊ ſi eſt cū mā adeſt rugit⁹ ⁊
eructuatio ⁊ granitaz in ſiniſtro ypocundrio.

Curatio doloris ſplenis cū caloꝛe. ꝓ
ſi mala calida ſplenis fuerit
abſq̄ materia qō raro ꝓtingit ſufficiant alte
rantia que infra dicent. Si vo cū materia vir
tus ⁊ eras ⁊ tps ⁊ alia ꝓticularia ꝓueniāt ſm
oēs ſ' flōmia de baſilica brachij ſiniſtri. dein
de digerat materia cū oꝛizacara vel cum iſto
ſir^o. ſ'. cicoꝛee cū ro^o end^o. cū toto ſcolopēdrie
ſcariol'. añ. m. j. radiq̄ cappis raſ. buſci floꝝ
⁊ coꝛtiq̄ tamariſci floꝝ bozagis ⁊ buglo. ſe. poꝛ
tulace. añ. ʒ. ß. 3uc^l. H'. j. ſ' fir^a ⁊ deſ ad alteꝛā
dū ⁊ cōfoꝛtandū ⁊ digerendū. ¶ Deide purge
tur cum appꝛopꝛiatis vt fic. ſ'. flozumviol. bo
ragis ⁊ bugloſſe. añ. ʒ. ß. epithimi paſſ. mūd.
añ. ʒ. ß. ſ' decoctio i qua diſſoluat caſſiaſ. ʒ. j.
reub. 3. ß. ſ' potus: vel ſi in dicta decoctiōe di
ſtemperent mirab. cit^l. ⁊ tamarind^o. erit bonū.
¶ Poſt vtaſ iſto pul'. de quo pōt fieri electua
riū in tabulis vel trociſci vel ad modū opiate
cū ſero capno. ſ'. radiq̄ cappis ⁊ fruct⁹ ei⁹ ra
dicis buſci ⁊ fruct⁹ eius berberis ſcolopēdrie
añ. ʒ. ß. roſ. ru. 3. vj. amomi mediani coꝛtiq̄ ta
mariſci añ. 3. ij. ⁊ ß. ſe. poꝛtulace. 3. j. ſ' pul'. vel
electua^m ⁊c. Et dent^r. 3. ij. cū ſero capno vel cū
oꝛizacara vel cū decoctiōe capilliveneris ⁊ ci
coꝛee cū toto ⁊ radiq̄ cappis. ¶ Jn cāis calis
ſplenis vꝫſus ſeri capni in q̄ remolliant^r per
noctē ſcolop. ⁊ epithim⁹ ⁊ radix achoꝛi ⁊ bulli
ant vnica ebullitiōe remouēt opilationē ⁊ do
loꝛis duritiē ⁊ ſe. poꝛtulace cū tātūdē de rad.
achoꝛi puluerizatū ⁊ radices cicoꝛee añ. ptes
eq̄les vꝫ mirabil' ſi deſ cū ſir^o acetoſo. ¶ Se
quunt troſciſci haly q̄ refrigerāt ſplenē mode
ratie ⁊ ide ñ faciūt opilatōnē: imo remouēt ⁊
apiūt. ſi i eo ſit ⁊ remouēt doloꝛē. ſ'. roſ. ru. ſ.
4. ſpodij ſe. mellōis ⁊ cucur. ⁊ citrulli ſe. poꝛtu
lace. añ. 3. ij. reub. ſcolop. añ. 3. j. ⁊ ß. cāphoꝛe.
3. ß. ſ' puluis ⁊ diſtemper cū aq̄ decoctiōis cū

d **Jcunt** autoꝛes me^e. pcipue.
Auī. 14. 3^l. trac. 2. c. p^o
in pn^o. q̄ ſplen pōt pati. 3. genera
moꝛboꝝ. ſ. malam cōplonē. malam
cōpōnem. ⁊ ſolutionē ꝓtinuitat. Primo igitur
de mala calida cōplone eſt dicendū. Et dr̄ q̄
iſta mala cōplexio qñ eſt cal'a pōt eſſe aln cuz
doloꝛe aliqñ ſine aliqñ cum fe. aliqñ ſine aln
cū apate aliqñ ſine. ſill' pōt dici ō mala cōplo
ne fria. ⁊ vt plurimū iſta mala complexio eſt
cum duritie ⁊ opilatione raro aut ſine.

Digitized by Google

cozee ⁊ salic ⁊ fiāt trociſci ponderantes. 3.ſ. ⁊ denī mane ⁊ ſero q̄libet vice vn⁹ diſtēpat⁹ cūz aq̄ ſcolo. vl cū aq̄ cicozee ⁊ cozticꝫ fraxi ⁊ salic ℭ Sup ſplenē ꝺo vbi ē doloz cū fe. vel cal. ex neo ſ. b̄ empl'm. ſ. ſcolo. flozꝫ ⁊ foliozꝫ tamari ſcimer curial'. añ. m. ß. cātabu. p. ſ. oia concaſſata coquant in aceto ⁊ ſto⁹ ieiuno ſpleni ſ. ēpl' tī pus vapozet ſplen cū ſpōgia vl' filtro mo defacto in dicta decoctiōe. Iſti aūt nutrienti ſunt cibis ſubtilib⁹ gñationi mli. ꝺicētib⁹ vt ſunt pulli gallinaz ⁊ pdicū capi⁹ lactās ozdea tū bozago mercurial' atriplices pate cū carni bus iā dict vl' cū lacte amigd. cū aq̄ ferrat' vl' cū aq̄ decoctiōis ſcolo. Si aūt eēt mala ꝺſpo fria ſplenis curet fic mala cōſpo fria epat. p ut dictū fuit in. c. 2. iſti⁹. 5. li'. applicādo cala i tus ⁊ ex ⁊ appzopata ſpleni. vt ſunt radic cap paris ⁊ ſcolop. tamariſc⁹ ⁊ cozter fraxi ⁊ salic ꝺz tī ſuari ꝺuenien ⁊ diſcōuenē curaz epa tis ⁊ ſplenis. put dicet in ca° ſequēti: ⁊ tūc ſe cure cala pīt applicari.

ℭ Lap'm. 12'm de apate ſplenis.

a **Poſtema** ſāguineū i ſple ne pōt fieri aſi frequēti⁹ tī apa mlicū in eo cauſat qz hu. qui ad ipm p ſui nutrimēto ⁊ ad mūdificandū maſſam ſanguinariā mitti tur eſt fex ⁊ groſſities eiuſdē maſſe ſanguis. g vī q apa ſplenis ſ. ab illa mli. A colera aūt vel a flāte raro in eo fit apa. qz nullus iſtoz in ſplene cognoſcitur abundare.

Cauſe poſſunt eſſe pmitiue vt eſt caſus pcuſſio ſup ſiniſtrū lat⁹ obuiatio mot⁹ ⁊ laboz ſupflu⁹ i eſtate a quo ſan. aduerit: vt viſum eſt in ca°. 10°. fil'. cibi groſſi mli. cum multiplicantes humoz. Cauſe añes poſſunt eſſe multitudo humoz mlicoz vel ſan. mli in corpoze exīnium ſil' opilatio foꝛ. Cāe con iuncte ſunt cōculcatio ⁊ carētia eñatiōis illi⁹ materie vel ſanguinis vel alterius hu. in ſuba ſpleniſita q nō pīt cuētari. ⁊ ſic cauſant apa cum a regimine nature derelinquuntur.

Signa cōia oībus apatibus ſplenis eſt grauitas in latere ſiniſtro ⁊ iflatio ⁊ doloz qui extēditur vſqꝫ ad diafragma. ⁊ aliqñ vſqꝫ ad humerū ⁊ ſpatulam ſiniſtram ⁊ boc rōne colligan cum dicē mēbris. vt viſum eſt in ca°. 10°. Et adeſt aliqñ difficultas anbe litus ⁊ duplicatio eius vt faciunt pueri poſtq̄ plozauerunt ⁊ hoc eſt pp ipedimentum qō fit in anbelitu ab iflatione apat vt dicit Serap. ⁊ Aui. in cap°. proprio. Si apa ſit a ſan. adeſt fe. caloz ⁊ fitis cum paruo doloze, ſz adeſt tenſio ⁊ grauitas ſub ypocōdrio ſiniſtro. ⁊ in tactu caloz repitur ⁊ apa nō eſt multū durum ⁊ poſito q cōprimat: nō dolet. vel ſi doleꝛ modi cus eſt doloz. qz ſplen de ſe inſenſibile indicat cū careat neruis ⁊ ramis eoz. ⁊ ſi aliqd ſentit eſt rōne pāniculi. aliqñ ēt qñ premit ſup ſple nem fit eructua° vel rugitus. Si vo fit a cole ra rubea fitis ⁊ inflāmatio ſunt foꝛtiozes nec eſt tāta tēſio lateris nec grauitas. Si aūt iſla tio eſt ſine apate nō eſt ibi grauitas tanta ſic in apate nec doloz. ⁊ hītes dolent qñ labozāt: ⁊ vadūt pedibus. Et hītes inflationē ſine apa alleuiant poſt rugitū ⁊ eructuationē. qz tunc venit pp ventoſitatē. Si apa ſit mlicū nō ad eſt calitas nec doloz nec inflat°. Ā adeſt duri ties foꝛtis ⁊ fixa in vno loco ⁊ triſtitia ⁊ prave cogitationes nec eſt fe. continua ſicut qñ eſt a cola vel ſanguie. Si inflatio eſt avētoſitate ia aliqua ſigna ſupius fuerūt dicta ⁊ tunc adeſt duricies ⁊ tenſio veniens ſine pondere ⁊ grui tate ⁊ alleuiat ex eructuatione vt dictum eſt. Opilatio ſplenis ſola ſine apate ſi affuerit in ſplene: tūc ſentiꝫ doloz ⁊ grauitaſ: ⁊ nō aſſunt fe. nec ſigna apatis. Si ſit a flate apa eſt laxū ⁊ molle ⁊ lene in tactu ⁊ coloꝛ eſt alb⁹ cū pau ca nigredine ⁊ paruus eſt doloz ⁊ nulla fitis.

Iudicia Primo qñ ſplen cōicat dolo rem vel cām ſuam egritudina lem epati frequēter ex illo fit caſus in ydropi ſim. qz ſi ſplen diuturnum habuerit apa ydro. generabit. 5°. de morbo cap° vltio. Et cā eſt qz ſplen cōicando melancolicā ſupfluitatez que alibi fluere erat ꝓſueta ipſuz epar debilitat ⁊ per ꝓns digeſtiua eius ⁊ iō cito in ydropiſim incidūt. ⁊ tūc cā añs eſt in ſplene. cā aūt ꝓxima ⁊ imediata eſt in epate qz foꝛtis erroꝛ di geſtiue eius a cōicatiōe ſplenis ei⁹ vigilet g̃ q̄ turgidū hz ſplenē. ℭ 2°. ḋcūqz ſplenetici a diſ ſinte. capiunt curant ſupple ⁊ bis ſuperuenē te diſſinteria longa ydrop. innaſciꝫ aut liēte ria ⁊ peunt. 6°. ampho. cañ. 43°. Iſtū eundem recitat Aui. in ca° proprio. Cā pmi fm Ba'm in cōmento. qz humoꝛes purgātur melācolici q̄ in ſubſtātia fuerant ſpenis. ⁊ ſic durities eius remouetur cā ſecūdi eſt qz purgatio cum mo dum exceſſerit ⁊ diu duraui ifirmis nocebit. ⁊ ſ. cā debilitatis digeſtiue epatis. ⁊ per ꝓns ydropiſis ⁊ liēterie. ℭ Ter° ſplenetic⁹ ſi ſupue nerit diſſinteria bonū. 6°. apho. cañ. 48. Sple netici proprie dicūtur illi qui ſplenis habent duritiē quicūqz ſplenetici ꝛc. ℭ Quarto. autūnus inimicus eſt ſplenetic⁹ ⁊ plures egritudi nes accidunt in coꝛpoze in autūno pp multi-

Digitized by Google

plicationem generationis mlie ⁊ adustionis
sanguis ⁊ hūoꝝ in isto rpe: ⁊ ponunt ab ypo.
5° ampho. cañ. 23°. ⁊ sunt ppie fe. ḡrtane ydro
pes venētes ex splene ⁊ vlceratiões ⁊ multa
alia ibi narrata. ¶ 5°. vrina sanguinea ⁊ vria
grossa in suba in qua est fer ⁊ viscositas attin
ens colori san. venēs in fine egritudis splē
nis est bonū signū. qz figt purgationē cāe ma
terialis splenis. Aui. ⁊ maxie si venit pᵖ signa
digōnis ⁊ cū alleuiatione patiēt. ¶ 6° pnosti
cat. Aui. autoritate ypo. qui frequēter incidūt
catharrū non fiunt splenetici qz reuma fit de
mā subtili fluida ⁊ aquosa. durities aūt splēis
fit a mā grossa mlica nō bñ cur̄ibili. ¶ 7°. vri
na tenuis ⁊ alba i egritudib⁹ splenis si ꝓtinua
uerit nō est bonū signū recuperandi sanitatem:
maxie si debita applicent remedia. Si aūt vri
na mutet ⁊ ipissef vel i ea icipiat appere ypo
stas: ⁊ eneozema spissus. erit bonū signū ⁊ tūc
medicine debēt primari. ¶ 8° dicit Aui. ꝙ qñ
terminat apa splenis p fluxū san. narū ⁊ ppe
ex nare sinistre ptis figt sanitatē ei⁹. ¶ 9°. pno
sticat Cōstantin⁹ in viac°. lib°. 4°. si splenis
passio certificet in p̄n° añ ⁊ fit ꝓfirmata. ⁊ du
rities fit facilis curationis ⁊ obediēs medica
mentꝭ ⁊ si neglexerit donec in opilationem ⁊
apa idurauerit ad curādū erit lōgū ⁊ ad sanā
dū difficilioꝝ fiet. vbi sup̄. ¶ 10° quāto splē ma
gis magnificat tanto corp⁹ magꝭ macrescit.

Curatio passionum splenis. Et primo
ante curam priculariē aliq̄ ge
nerales canones ad curā egritudinum ptinē
les sunt pmittēdi. ¶ Primus est 3ª meg¹ par
ticula. 13ª quasi colū°. 15°. splen vo nō solū mol
lificari: sed etiam cōfortari debet si calm apa
vel durities habuerit. qz actio ei⁹ tori corpo
ri est unatiua. ¶ Secds canon. qz splen longe
est a sto° ⁊ epate addimus de medicinis ei⁹ tm
in ꝓprietate ⁊ qualitate ꝙ in lōgitudine vie vir
tus eius nō deficiat. hoc est de intērione 3ª.
particula 7ª. colū°. vltio. ¶ Tertiꝰ est 3ª. 15°.
meg¹ quasi colū°. 11°. qz nutrimētum splenis ē
de tali grosso sanᵉ. necessaria sunt ei q̄ frequē
ter incidāt ⁊ apiant sm ꝓprietatē grossities illi⁹
māe vbi. s. ¶ 4° cañ. epar cū egone ⁊ vrinā. p
uocantib⁹ purgam⁹. splenvo nullo⁹ nisi cū ege
stione purgare poterim⁹. nō eni hꝫ vias ad re
nes sicut ep. 15°. meg¹ fere colū. 11°. suppleviaꝫ
manifestas sicut hꝫ ep. qz puocāª vrinā ⁊ res
apitrue bñ cōpetūt in passionib⁹ splenis: vt in
fra patebit. ¶ 5° cañ est 3ª. 2° de ē. ad glauco
nem. caᵒ. 15°. in sua. Cum fortibus calis reso
lutiuis sol apata splēis minime sunt medicā

da ne post toti⁹ hūidi resolonē sclirosatum:
icurabile ⁊ lapidificatū remaneat apa. ¶ 6° cañ.
ibidē seq̄t. Conuenit apata durā splenis cum
tepiꝺ hñtib⁹ calitatē ⁊ hūiditatē nō multa ne
oio factā mīnā medicari 3ª⁹. ibidē. ¶ 7° cañ.
dat cām sexti. nā ea q̄ per exiccātia fit duc⁹
resolo sclirosā in eoꝝ reliquiā opant. melⁱ⁹
est diafoxērib⁹ farmatijs fortib⁹ miscere mol
ficanª 2° de fe. ad glau. c°. 19°. ¶ 8° cañ. splenis
aūt sclirosis icidētes nō solū ex to⁹ sum fortib⁹
farmatijs curare poterunt si ēt p pot⁹ fortiores
tollerat aut b̄ itristant. Optīa aūt sunt ex hꝫ
cappis cortex scolo. mirti radices extremita
tes. Eoꝝ re aūt talia meli⁹ est in aceto ⁊ oriella
⁊ in ista foꝛª scribitur 2° de fe. ad glau. c°. 14°.
¶ 9° cañ. splen vpleīmū patit ex duritie iō ne
tum dꝫ poni in medicis ei⁹ cū durities liquefa
ctiuū fit cū sua penetratione. ¶ 10° cañ. oē dul
ce fit cā apaᵗ in epate aut splene. i. augmētat
cām qñ est apa calm tā in epate ꝙ in splene.
15ª meg¹ colū°. 9°. Et qz ēt opilationē gñat. iō
in passionib⁹ ei⁹ p se simplr oīa dulcia mīi sunt
apitiua sunt relinquēda. ¶ 11° cañ. oē lac ꝑt
camellinū est malū splen. Aui. in. 15ª 3ª. c°.
¶ 12° cañ. melioꝛ ⁊ cōpetēriꝰ hoza ad sumēdū
medicamīa spleni ꝓficienª vl ei⁹ opilationem
apientia est p⁹fectā dormitionē ⁊ expoliatio
nē epaᵗ ab hu. ⁊ supfluitatib⁹ in eo gñatis. mo
dica cena trāsacte noctꝭ pcedēte. ¶ 13° cañ. qz
lōga via a sto° vsqꝫ ad splenē decēs est ꝙ eius
medª pulueriꝛetur vel pfecte cōteraᵗ vt leui⁹
ad ipsuꝫ posset penetrare ⁊ ei⁹ ꝓpritas ne pdat
in via cū virtute est augmēranda. Sine cañ. est
de intērione 3ª⁹. tegª. cañ. 100. ibi. Jn primo
do vo ⁊c. ¶ Curatio passionū splenis in spāl.
⁊ in p̄mo apatum. Primo scias sm 3ª. 5°. de
morbo. c. vlti. ꝙ si apa flāticū vel sanguineus
fuerit in splene facile cū tactu eo ꝙ durus est
cognoscit. Jtē cetere passiões splenis epatis
passionibus ꝙuenientes sunt. hec ille. pp qđ di.
Aui. Sera. ⁊ Constā. ceteriqꝫ antiq̄ ⁊ moder
ni ꝙ curatio apatū splenis ⁊ aliaꝝ egritudiū
eius sunt files curationib⁹ egritudinum epar.
Medicine splenis nō tm debēt stipticari nec
mēdza cōfortari sicut in epate. qz suba epatis
rarioꝛ est ⁊ nutrimētū eius subtili⁹ ⁊ actio eⁱ⁹
nobilioꝛ. Cōtraria aūt sunt in splene. qz suba
eius spissa ⁊ nutrimētum grossi⁹ ⁊ actio min⁹
nobilis. iō oꝫ ꝙ medicia splenis sint fortiora
hepatis vt relatū est in 2° cañ. gñali ⁊c. Apa cal
splenis sic curat in p̄n° pricularib⁹ ꝙuenient
ꝑ flōia de basilica ptis sinistre i curuatura bu
chij. deinde de saluatella q̄ est int auricularꝫ

Digitized by Google

et medū in dorso manus sinistre. Et flōia isti
us vene sang. dz stringi p seipm sm aui. exclu
so tñ casu ꝛrutis. Deinde vtaꝫ regimīe subtili
atiōe: qz qñqꝫ sufficit in sanatōe egri. splenis
vt penit Zui. in. c. ppzio. Et exinde sumāt me
dicinas aliqs sicut dictū est in. c. de apātibus
calis epaꝫ. Et detꝫ aqua portulace ꝛ aqua ca
pilli veneris ꝛ aq̄ folioꝝ salicis ꝛ aqua scolo.
et aq̄ solatri ꝛ aq̄ apij et aq̄ end̄ cum puluere
radic̄ capparis. ꝛ iste aq̄ pñt misceri cū firꝰ
acetoso. ꝛ pñt adhiberi distillare vel in deco
ctione. Sup splenē ꝙo in pmis. 4. aut. 5. die
bus ponēda sunt aliq̄ que cōfortēt ꝛ refrige
rent ipm vt nō augeaꝫ apa: nec recipiat maz
eius. nō tñ sint tñ fria nec stiptica sic i epa
te. et iō dz esse mixta cuz aliqbus resolutiuis.
tunc ℞. olei roſ. parꝫ. ij. aceti olei camo. añ.
parꝫ. j. misceant ꝛ cū isto splenis regio pun
gaꝫ post scām vl tertiū diē addaꝫ succi solat'
parꝫ. j. post q̄ntū diē ynguēto. ℞. olei ro. olei camo. succi absinthij añ. ℥. j. cū
isto tepido ynguaꝫ splen. ꝛ pānus lineus in eo
madefactus splenī applicet. ¶ Et ℞ emplm
℞. farie ordei radic̄ altee añ. ℥. ij. roſ. ru. sanō
al. et ru. añ. 3. iij. end̄. ℥. j. aceti aque scolop. añ
qō suf. ℞. emplm. Et sequēdo istā viaz vtatur
aḡs supdictis. vel vtaꝫ isto sirupo. ℞. scolop.
end̄. cicoree cortic̄ radicis capparis mediani
cortic̄is tamarisci ꝛ fructꝰ eius cortic̄ salicis.
ꝛ intelligit̄ de salice ru. añ. ℥. ij. rad̄. ru. tictoꝝ
achori yreos azari. añ. ℥. j. 4. se. frioꝝ minoꝝ
añ. 3. ij. aceti al. ℍ. ij. mellis. ℍ. j. et ℈. ℞ sirupꝰ
det mane ꝛ sero cū aqua ferrata. Et fiāt feb.
loco mellis ponaꝫ zucm. doſ est. ℥. iij. cū tanto
de aq̄ ferrata. ¶ Post quoꝝ receptionē purge
tur sic. ℞. floꝝ boraḡ ꝛ bugloſſe polipo. q̄rcini
epithimi cortic̄is capparis tamarisci scolop.
añ. ℥. ℈. ℞. decoctio in q̄ dissoluaꝫ agarici pul
uerizati epithi'. añ. 3. j. diacartami. 3. ij. vl ma
gis vel minꝰ sm ꝛrutē egrotāris. Ante tamē
purgationē capiat aliq̄ clisteria vel suppositoria. deinde vtaꝫ trocisc̄ de berberis dicē in. c.
de mala opīone epatis cū sirupo acetoso zu
carino vel cū oxizaca. ¶ Pulus Daly vtilis
doloꝝ splenis ex cal. cū fe. ℞. roſ. ru. 3. vj. ber
beris. 3. iiij. liquirc scolo. añ. 3. ij. spice masticis.
añ. 3. j. agrimo. 3. j. et ℈. croci. ℈. j. ℞. pulus et
det exagiū. j. id est pōdus. 3. ℈. cū sirꝰ acetoso ꝛ
aq̄ sco. ¶ Dec ē forma trocisc̄oꝝ valētiā apā
ti calo splēis cū fe. ℞. roſ. ru. 3. vj. berberis. 3.
iij. se. cucume. ꝛ citrulli mūd. añ. 3. ij. agrimo
absinth añ. 3. ℈. tamarisci vel saltē cortexvl floꝝ
eiꝰ scolo. cortic̄ rad̄ capparis cucurbite parue
exiccate se. melonis se. portulace añ. 3. j. ꝛ ℈. cā
phore. ℈. ij. aq̄ scolop. q̄ suf. ℞ trocisci ponde
rantes solidū. i. det vnus mane ꝛ aliꝰ sero cuz
aqua cicoree vel alterius ꝛ cū sirupo acetoꝰ
Iterū etiā purgeꝫ cū epithimo ꝛ cassiaꝫ. vel
cū colatura supdicta qz splē nō hz alias vias
p quas sic purgeꝫ sicut purgari p sudorē et p
resolutionem insensibilē. q̄propter postq̄ fe.
cessauerit vtendū est resolutiuis mixtis cum
mollificatiuis q̄ inferius dicent. ¶ Apa fridū
splenis fit aliq̄n a flegmate hz raro. ꝛ tūc apa
est molle ꝛ tractabile nō doloroſum ꝛ colore
albus. Aliq̄n fit a melia. ꝛ tunc apa est durus
indoloroſum vel pauci doloris et color niger
Et tunc fiat sirupus ratis qui valet in passio
nibus frigidis splenis ꝛ in opilone ꝛ duritie.
℞. rad̄ capparis ꝛ aristolog. longe et ro. rad̄
enule campane achori yreos gētiane rad̄ apij
et fen' ꝛ petro. ꝛ brusci spagi et gramis rubee
tictoꝝ mediani cortic̄ salis tamariſci geneste
fraxini. añ. ℥. ij. scolopēdrie cicoree abzotani
end̄. euphorbij capilli veneris folioꝝ lauri fo
lioꝝ iunipi poli montā ysopi añ. ℥. ℈. ℞. ameos siseleos camepiteos epithi' anisi maratri
carui se. portulace pue cucurbite exiccate. añ.
℥. j. squinānti azari lacce masticis carpobalsa'
roſ. ru. olim sand. añ. 3. ij. hunc sirꝰ addant sm
Serap. summitates. prasij. se. agni casti cala'
nucū cipressi añ. ℥. j. radices ꝛ cortices tēpent i
aceto albo fortissimo donec sint coopte pynū
dicm naturalē: ꝛ postea bullianꝫ in aq̄ ferra
ta. ℍ. viij. vsq̄ ad cōsumptionē quarte ptis.
et tūc addent berberis ꝛ semina ꝛ bullianꝫ
vsq̄ redeāt ad. ℍ. iij. ꝛ tūc colent ꝛ addantur
spēs ꝛ acetū ꝛ mellis. ℍ. ij. ℞ sirupꝰ. Et si atte
diaris de tot mālibꝰ capias aliq̄ ꝛ magis appro
pīata. Et nō mireris si tñ ponunꝫ de aceto: qz
aliq̄ autores solū acetū ꝛ mel ponūt sine q̄cū
q̄ aq̄ ℈ti. Iste sirꝰ det cū decoc cicerū ru. et
aq̄ ferrata. Et i opilone mēbroꝝ interioꝝ ñ oz
aliō q̄rere ad mūdificādū ꝛ apiēdū ep splenē
ꝛ renes ꝛ ad digerēdū gſſos hu. in oibꝰ mēbris
dū tñ adderent aliq̄ q̄ sunt appropāta ill' mē
bris. Vel pōt digeri mā cū. oximelle sq̄ll'c vl
diuretico in qbꝰ panāꝫ cappares ꝛ tamariscꝰ
et sco. ꝛ fil'a. ¶ Et post melia purgeꝫ sic. ꝛ fil'it
hu. frigidi ꝛ grossi. ℞. polipo. q̄rcini epithimi
passi. mund̄ ab arill' cuscute fumarie scolopē
drie cortic̄is capparis tamarisci anisi marat'
añ. ℥. ℈. fiat decoctio in qua tempent cortices
mirab. indoꝝ. ℥. j. in crastinū fricentur et co
lentur ꝛ colature addaꝫ agarici pulueris dia
turbith pul. epithimi. añ. 3. j. vel magis vel

Digitized by Google

minus ⁊c. vel de ſupdictis poſſunt fieri pille in qbus addaꝫ yerapigᵃ Ba.ʒ.iij.coloqnᵉ.ʒ.j. ℭ Uel purgeᵗ cū iſtis pillis q̄ liberāt nō ſolū ſplenē: verū et totū corpus ab egri. que fiunt ab hu.groſſis meliq̄ ſ̄laticis et ſūt pille. Daly i libro de regali diſpōne.li.10.ſcde part.ⁱ.ⁿ ſpeciaⁱ purgant chol.nigram. ℞.carpobalſami caſſieligⁱ ſpiceᵗ azari cinamomi croci maſticis ſquinanti achor abſinthij ſucci ariſtoloᶜʰ ro. ſalis īnd.añ.ʒ.ℏ.aloes epatici.ʒ.v.et ℏ.diagre dij agarici pulpe coloqntide.añ.ʒ.j. et ℏ. epithī polipodij querq̄ ſeminis dauci trocīſci mirab.indor.añ.ʒ.iij.cuʒ ſucco ſcolop. ⁊ tamariſci fiat maſſa.dent.ʒ.ij.ſaluo iure de magᵗ aut minus.et quia dirigunt ad ſplenem addatur radicis capparis corticis tamariſci ſcolo,añ. ʒ.ℏ.fozmentᵗ pillule.

ℭ Lapīm.13.de duritie ⁊ opilone ſplenis.

i **Nquolibet** membro ſūt 4.ℏtutes.i. ampℏ.ꝯ.22.ibi. Digeſta medicari et nō mouere cruda. Et.5.de inte. c.penultimo in p̄nᵒ capli ⁊ in medio eiuſdem capli. Sp len aūt hʒ eaſdē ℏtutes ex quarum īpedimēto ⁊ debilitate diuerſa accīnta ⁊ egritudines in ipo ſplene ⁊ in corpe diuerſimode generāt. Et ſi iſte ℏtutes remanerēt q̄libet in ſuo nāli ⁊ debito eſſe ſplen eſt ſanū ⁊ totū corpus bñ mūdaᵗ a ſuperfluitate melica. Iſte autē ℏtutes ſūt attractiua eor q̄ ſt fibi filiaⁱ. Alīa eſt retētiua illoꝝ ſilium. Ter³ eſt alteratiua.i. digeſtiua. Quarta eſt expulſiua eorum q̄ ſunt fibi ɔ̄ria ⁊ odioſa. Dec ſunt ℏba ga.ʒ.de complexionibꝰ.c.2.vltra mediū.6.col. Ex defectu ℏtutis attractiue eius gñaᵗ icteᵗ nigra. Ex debilitate eius mittiᵗ magna ps melie ad ſtoᵐ et cauſat aliq̄n appetitū caninū: aliq̄n vomitū: aliq̄n fluxū vētris melicū. ⁊ iſta fiunt ꝑm diuerſitatē q̄litaꝫ illius melie ad ſtoᵐ expulſe ex defectu vel erroꝛe ℏtutis digeſtiue ſi digō eius qō ad ipm mittiᵗ eſt circa perfectionem digōnis remanet acetoſum ⁊ ex eo nutriᵗ ſplē impfecte. ⁊ ſic in eo cauſaᵗ tumoꝛ et opilo ex illa quātitate q̄ mittiᵗ ad ſtoᵐ īmmēſurate et vltra debitū augeᵗ appetitꝰ. Et ſi vltra mēſuram coquaᵗ ⁊ adurat: freq̄nᵗ venit patiēs in triſticiā ⁊ meliaʒ vel in ſcabiē vl cancrū ſi nō expelliᵗ qō expelli dʒ a ſplene tunc eſt defectꝰ ℏtutis expulſiue. et tūc illud remanet in eo et ingroſſaᵗ ſplen. ⁊ ſic cauſaᵗ durities vl opilo vel apoſtema ſcliroticū ⁊ poſt cancer.

Cauſe hic nō opʒ difficultatē cauſarum inferri cū iaʒ in iſto lib.in.c.6.de opilone epatis ꝑ ſile fuerᵗ p̄notate nec ſigna nec curas: obſuatis tñ canonibus gñalibus. verūtñ ſigna opilonis ſunt grauitas in ypocundrio ſiniſtro et diſcolozatio totius corpis p̄cipue faciei tendētis ad nigredinē vel cinericium colozē. ⁊ adeſt debilitas ⁊ flagella⁵ totius corpis ⁊ debilitas in tibijs. ⁊ q̄n laboꝛat ſupuenit eis difficultas anhelitus decurtati. ⁊ adeſt dolor in latere ſiniſtro q̄ aliq̄n tenduᵗ vſq̄ ad diafragma rōne colligātie et vſq̄ ad ſtoᵐ ⁊ epar rōne vicinitaᵗ ⁊ p̄mitatis. ⁊ iſta accidūt: q: groſſus ſang. debite ab alia maſſa ſepari nō pōt ꝓpter cauſas dictas i.c.10. iſtꝰ libri de anato ſplētis. Si vo iſta opilo fuerit ꝓpter apa qualecūq̄ fuerit apa calꝫ vl frīs eius ſigna in ca. qō eſt īmediate añ iſtud tam fuerūt annūciata. Si eſt ꝓpter vētoſitatē nō adeſt pōderoſitas: imo ſentiᵗ leuitas ⁊ ſentiᵗ magna extēſio in ſplene maxime q̄n ſumpſit caſtaneas vel piſa vel res vētoſas. ⁊ ſi ſit ꝓpter ſalſos hu.nō aſſunt ſigna ventoſitaᵗ nec apatis: ſed ſentiᵗ grauitas cū reliquis ſignis ꝓpis recitatis. durities aūt ſolo tactu cogſciᵗ. vñ ſi ſigna apatis nō ꝑceſſerunt illa durities inflatio ⁊ opilo a groſſis hu. non dubitaᵗ euenire. Oñs iſti dicunᵗ ſpleneᶜʰ ⁊ habent maciē lentiā in corpe ⁊ ſuſpiria multa habēt ⁊ in tibijs ponderoſitatē ⁊ debilitatē in colore fedi tatem in mēte triſticiā ⁊ meliam. nullam alacritatē habēt. in latere ſiniſtro ḡuitatem ⁊ in lingua in vrina tenuitatē. Et vltra ꝺ ſciaᵗ q̄ durities in ſplene nō accidit q̄n opilo concomiteᵗ: et vnū ſine alio vix pōt ꝓſeuerare: ⁊ ex eā eadē eſt cura ⁊ dieta. Attñ in opilone plīᵗ indigemꝰ potibus trocīſcis ⁊ aliꝫ medicamis interius ſumpt. In duritie vo ſcliroſi egemꝰ epithimatibꝰ ⁊ vnguēt ⁊ emplis ⁊ fomētationibus mollificātibꝰ ⁊ diafozeſim facientibus. ℔ ex iſtis alternatis vicibus miniſtratis velocioꝛ ⁊ pfectioꝛ reſultat effectus.

Cura opilonis ⁊ duritiei ſplenis primo obſeruatis canonibus gñalibꝰ dictis in capło ꝑcedenti. In opilone ⁊ durite ſi aſſunt ſigna replonis ſan. groſſi ſaltē in pulſu ⁊ hitudine venarū non nocebit ſi fiat flōta de ſophena pedis ſiniſtri. ⁊ poſt aliquos dies flōmet de ſaluatella. ⁊ in p̄nᵒ vel q̄cūq̄ hora phiſicꝰ fuerit vocatꝰ ad patientē vtaᵗ ſirupo dicto in.c. huic immediato in apoſtemate frigido valente ſi nō affuerit caloꝛ: ⁊ pnrgeᵗ ſicibi dictū eſt. Si aūt iſta fuerint cū caloꝛe vtatur ſiruꝑ ⁊ purgatiōe dictis nin.c. huic imediato vel añ in cura apaꝫ calī vel ſicut dictus eſt

in cap'lo 2° isti' libri in cura doloris splenis cū caloze. Sed qñ ista sunt fine fe. p' vlia adhuc reuertar ad fir^m supdictū ⁊ vtar eo. Deinde fac fic. R. vtriusq; cērauree radic achori scolopē. añ. m. j. rute. m. ij. ꝑquassent ⁊ bulliāt in ace° ⁊ spōgia vel filtrū in eo bulliēte tinctū ⁊ made factū ⁊ bñ expressum vicefies de mane ⁊ totiens de sero si iciunat splenetico iacēte in lecto sup regionē splenis applicet mutādo vicissiz duz incipiūt tepefieri ⁊ in fine spōgia fit calefacta ⁊ expssa ⁊ supligef. ¶ Et vtar oi die trociscis de cappe ꝙs ponit Rab. 9°. almasoris. R. corticis radic cappis se. agni casti. añ. 3. r. scolo. 3. ir. aristolog. ro. foliozū rute. se. nasturcij armo^ci achori nigelle añ. 3. ij. armo^m dissoluat in aceto ⁊ cū eo fozmentf trociscī pōderantes. 3. ij. denarij libet manevn^z cū aposiare de radicibus ⁊ fir° acetoso cū melle fco. ¶ Alia assignatio trociscoz ꝺm Daly. R. corticis rad. cappis. 3. iiij. aristo. lon. 3. ij. armo^ci. 3. iiij. floz pētafilō piperis al. añ. 3. ij. costi amari se. rute. añ. 3. ij. scolo. 3. ij. ⁊ ℈. R. trocisci cū decoctione armo^ci dissoluti. Et valēt ꝺm Daly. in 7. li° 2° ptis in duritie ⁊ apate duro splenis. verūtñ splē ante administrationē fortiū diureticoz iuxta doctrinā 5. ⁊ 7. cañ. mollificād^z ⁊ fomētand^z ē: vt mā prepef ad resolonē. ⁊ sīr illa resolutia ⁊ diuretica ꝓtinuādo dicta mollific^z ⁊ fomēta° dñt cōtinuari. ⁊ iō dicit Daly. oz epithimatib^z vti añq; pozrigas medicamia. ¶ Cathapl^a Daly resoluēs duriciē splenis ⁊ vs opilatiōi. R. coz ticis radicis cappis corticis ⁊ radic tamarisci pētafili mētastri se. rute. squille. añ. 3. ij. salis nit'. ℥. ij. oia ꝑquassata bullianf in aceto fortissimo ⁊ cū spōgia p modū supradictū splen eua pozef. ⁊ de eisdem icozporaf ℞ cathaplasma. ¶ Aliud empl'm eiusdē qō in pte est mollificatiuū ⁊ in pte dissolutiuū ⁊ ꝑparat mām ad resolutionē ⁊ vs duritiei splēis ⁊ apati duro. R. fenugreci se. lini farine ordei añ. ℥. j. mellioti. tamo. amigd. amar. lupinoz se. cicute. se. rute. añ. 3. r. squille fimi caprarū. lilij al. añ. ℥. j. ⁊ ℈. salis nitri amomi. rad. cappis. añ. ℥. ß. bdelli. ℥. ij. caricarum nigrarū. 15. numero. Larice ⁊ bdellij in aceto tempent ⁊ mollificent ⁊ fortiter pistent ⁊ tūc relīq pistata fortit icozpentur ⁊ cū aceto mixta ⁊ extēsa sup pānū calidū spleni applicent. Jsta cōtinuentur ⁊ videbis mirabilia. ¶ Aliud empl'z resolutiuū. R. ficuū nigrarū ficcaz. ℥. j. bdellij. serapini opoponaq. añ. 3. ij. fimi caprarz fenugreci añ. ℥. iij. gūme ⁊ ficus in aceto fortissimo rēperentur: ⁊ addit medicis relīqs splen empleſ, ⁊ qñ volueris remouere post remotionē locus ille cū fir° aceto so vel spōgia madefacta in aceto decoctionis camo. ⁊ cauliū. ru. ⁊ rute fomētet ⁊ fricet ⁊ de sup pānus calid^z applicef: ⁊ tūc comedat ⁊ bibat. ¶ Flos ℞o ꝑsueti fuim^z vti empl'o ß'. 14. de ingenio. c. 3. fic. R. gūmi armo^ci dissoluti in aceto. ℥. ij. ⁊ ℈. cere. ℥. ß. icozpenf cum oleo de lilio: addimus tñ radicis yreos rute. añ. ℥. ß. salis gēme. 3. v. f. empl'm ⁊ extēdaf sup alutam ad fozmā. 4'. folij papiri cū margib^z. ¶ Jterū tñ regionē splenis vngi faciebam^z cū isto vnguento. R. aristo. ro. radic achori gēriane coz ticis radicis cappis ꝓrassij sambuci tamarisci ⁊ squille añ. ℥. ij. rute viridis scolopēdrie añ. ℥. iij. ꝑquassent ⁊ rēperent in aceto p vnā noctē in crastinū aūt icidant minutiz ⁊ fortissime fine decoctione pistētur ⁊ p sadariū passent ad modū carnij citoniozū. deide addaf marcia ron dialtee olei nardini ⁊ costini axūgie anat ⁊ galline ⁊ porcine alumis salis nitri salis gē me añ. ℥. j. f vng^m quo splenis regio ꝛtidie pungatur. Et itez post punctionē dictā imedia te empl'm sup splenis regionē afferaf ⁊ de eo rū iuuamēto nō oz dubitare trib^z pcedētibus. Primum est vl'ium pcedētium administra°. 2^m bone diete exhibitio. 3^m est medicaminū continuatio. Et si dicto vnguēto addat gūmi arabici opoponaq ⁊ galbani añ. ℥. j. dissolutoz um in aceto erit magis dissoluti^m duritierū. Ba^z. aūt in loco ꝓallegato ꝓ mollificatiuo vtebaf radice maluauisci ⁊ summitatib^z malue coct ⁊ icozporaf cū sepo anatis ⁊ galline ⁊ porcine ⁊ f cathaplasma ⁊ vs. Jn 2° aūt de fe. ad glauconē addit istis supradict Ba^z radicē dragun tee. post ista mollificatiua reuertēdum est ad fortia resolutiua supradicta ⁊ pp exteri^z applicata nō postponam^z illa que iterius ꝓcipiunt assumi sicut est orimel diureticum ⁊ sir^z descriptus ⁊ allegat^z supius. ¶ Cura vētositat splenis. Jsta cognoscit p ifiationē ⁊ extēsionem: ⁊ dolorē ⁊ diuritiē ⁊ aliqñ qñ cōprimit sentitur rugitus ⁊ gurgulatio ⁊ aliqñ eructuatio sine ponderositate ⁊ aggrauatiōe ⁊ tūc vtaf istis trociscis ꝺm Serapionez. R. nasturcij albi. 3. xx. teraf ⁊ cribellef ⁊ ꝑficiatur cū fortissimo aceto ⁊ fiant trociscī subtiles ⁊ deficcentur in furno vel in testa cal'a. ⁊ iterū terātur ⁊ cribelentur deinde adiungantur iste medicine. R. granozū agni casti. 3. x. fructus tamarisci. 3. v. scol'. 3. vij. addimus radicez cappis teneris foliozum rute añ. 3. iiij. f. trocisci pōderātes. 3. j. ⁊ ℈. denar. 2. cū aq decoctionis anisi ⁊ fir° aceto so. Eundē pulverē qñ ponit Daly. in loco pus

Digitized by Google

dicto addit tñ modicū farine ordei. ¶ Sequū tur trocisci qui multuz laudātur ab Daly vbi supra. t valēt doloꝛi splenis ex frido t ex ventositate t ex apare duro t opilatione eius. ℞. cortꝛicis rad. capparis t fructꝰ eiꝰ añ. 3. v. mirꝛ. 3. ij. carpobalsami. 3. iiij. se. agni castꝛi. 3. iij. scolopēdrie radicꝭ yreos pzasij spicenardi aristolo. u. t ro. centauree minoꝛis añ. 3. j. t ß. serapini. 3. 4. agaꝛ. 3. 4. cortꝛicis t florum tamarisci. añ. 3. ij. serapinum distemperetur in aceto t cetera medicamia incoꝛporent puluerizata: t ℞ trocisci ponderātes. 3. j. t ß. t detur omni mane vnus distemperatus cum sirupo acetoso t cum aqua decoctiōis salicis t anꝭ facta in aq̄ ferrata. ¶ A parte vero exteriori ℞ sacellatio cum milio t sale t cimino toꝛrefactis t cū eis emplastꝛis superius dictis. Et ponātur vētose super regionem splenis fine scarificatiōe. Si vo fit ibi aliqua humiditas cum vlla ventositate cōmixta quod scitur ex gurgulatiōe que raro fit fine vētositatis t aquositatis cōmixtione. Primo digeratur materia per modum supꝛadictum t detur sirupus acetosus factus cū radicibus t semiꝫbus aperituus. ¶ Deinde purgetur cum hac colatura. ℞. anisi maratri thymi epithymi florū violaꝝ. t boꝛaginis añ. ℥. ß. pasß. munđ. ab arilꝫ. ℥. j. ℞. decoctio i qua per sex hoꝛas dissoluatur mirab. mđ. ℥. j. fricentur t colent t colature addaꝫ diacartami. 3. 4. agaꝛ. 3. j. ℞ potus. Vel purgetur cū pillulis de meseꝛeon dictis in caꝰ de alchimia que euacuāt aquā faciētes gurgulationē in quocūq; loco fuerit siue in matꝛice siue in splene siue iter ciphach t mirach det tñ parua ꝙntitas ꝫm vires egri. ¶ Post ista t cuz istis euaporet regio splenis cum hac decoctione. ℞. anisi maratri carui ruteficee rad. achoꝛi t lilij celestis siccoꝛuz agrimonie. añ. ℥. ij. camo. ℥. iij. coquātur oia in aceto t cum spōgia ℞ frequēter euaporatio pzecipue ante cibū. qz imediate post cibū nō cōfert qz caloꝛem stomachi debilitaret ipsuz exteriꝰ eralando t hu. idigestus rōne caloris ad splenem traheret. t post vtaꝫ emplis supius dicē. ¶ Item dicit Constā. autoꝛitate quoꝛūdaz ꝙ si quis bibat in vase tamarisci remouet duritiem splenis. ego aūt hoc fui exptus frequenter ꝓcipue in quodā milite cuius splenis duꝛities circiter per annos. 20. in eo duraueꝛat. t feci ei fieri vasa vinaria t ciphos t scutellas pro iure sumēdo t dei gra fuit pfecte sanatus. In casu aūt ꝙ nō habemus tamariscū de quo possint fieri cifus t scutella tc. rasura tamarisci remoliantꝫ in vi t aq̄ t iure q̄ sumptuꝫ est eger. t idē resultabit effectus si. 40. ꝓximis diebus. Idē pōt fieri de fragio sicut de tamarisco. qz ꝙsi eiusdē virtutis sūt. sic scripsit ꝺs in antidoꝛario cesari. t hoc ēt multuz vz in ꝙrta si dicta rasura in prisana vel aq̄ ferrata tempꝛe añ assumptionē. Trocisci de lacca dicti in ce de yposarcha valēt si sumanꝫ cuz dectōe agri t tamarisci t scolo. t cū aq̄ apiria dcā in cura tipanitis. In isto ēt casu. s. initiatiōe splenis a vetositate vz diacimi dianisuz cū aq̄ apiria dcta in cura alchit. ¶ Fiat ꝺ effectu. ℞. agni casti folioꝝ t se. eꝰ siccoꝝ cortꝛicis rad. cappꝛis cortic tamarisci. añ. 3. iij. se. dauci meu anꝭ maratri carui cimi scol. añ. 3. j. achoꝛ siccati. 3. ij. t ß. ℞ pl er q̄ cū zucc. pōt fieri clec. ꝑ delicatꝰ vl cū succo scolo. ℞ trocisci ponderātes. 3. j. t ß. denꝭ cū aq̄ apiria vl cū sirꝰ acetoso aq̄ ferraꝰ cōmixto. i ea eni est vt liq̄faciēdi t diminuēdi splenē ꝑ cañ. fen. 2. suma ꝑ c. 16. notaꝫ ab Auic. ibi dē. Aq̄ vnā existit elemētoꝝ. tc. Et vtaꝫ frequēter fricando cū vngo supꝛadicto vel cū oleo costino t nardino. ¶ Doc est vng arthanite qđ ponit Deb in suo antidoꝛio resoluēs apata splās t lapiditatē eiꝰ t scrophulas. ℞. arthanite. i. ciclanis viscositaꝫ tracte de rad. filiq̄ succi tamed. i. sambuci. añ. 3. ix. succi extremitatū vel foliorum tamarisci. ℥. ij. olei irmi. ℞. ij. yso ꝓpāiđ. ℥. v. armo bdellij añ. ℥. j. t ß. cortꝛicis rad. cappꝛis ℥. j. t ß. spice. 3. ij. aceti ꝙ sufficiat ad temperādū cere qđ sufficit. ℞ vng. ¶ Scolopendra coquaꝫ in vio al. vl claro. t vtm poteꝛ ꝑ 20. dies t herba ꝙpleta tur. t pdest splenetico. Splen porci sanat splenēticos. Et ℞ alia remedia. Si aūt ꝑ ista splē nō liqueſ nec mollesciꝫ tūc Daly in 9 liꝫ ꝑticulis regaꝫ dispōnis iubet fieri cauteria. Et Albuzaß. in pmo cō. 30. sup regionē splētis Albuzaß dicit ꝙ ꝑmodꝰ est ꝙ ſ. 3. aut. 4. cauteria lineando ꝫm lōgitudinē splenis. nō tū debes multū manū tuā ꝓmerere ne forte subā splenis dāmificeꝫ t pcurent sic cetera cauteria. Alius modꝰ ē ꝙ bēas cauteriū furcatū bñs. 2. aut. 3. cuspides obtusas ad ista formā. vl ad ista. Et tūc ifirmo iacēte sup ptē dextraz eleuata cute q̄ ē in directo splētis vbi cubit finiſſ ifirmitudi puēt sb costa t ibi eleuet cute cū digit manꝰ sinistre opant vz lōgitudinē corpis. t ß cauteria ita ſ ꝫm latitudinē. Deide cauteriū ignitū bñs. 2. āt. 3. pūcta trāseat cutē apphēsaz cū digit t sic remāebūt. 4. foramia si cauteriū solū hēat. 2. puncta vl. 6. si hēat. 3. pūcta. t pdimittatur fluere. t cureſ postea sicut alia cauteria.

Dieta splenetico. Pzio bonū ē eis morari in aere mūdo nō turbido nec

Digitized by Google

spisso nec nebuloso ⁊ caueāt a cibis ⁊ potibus grosse substātie. Panis eoꝝ sit bene coctus et bene fermētatus. l. vl. 2. dierū. cui aliq̄ i factu ra miscēt gith aut amisum aut maratrū et bīi Et caueāt panē azimū impfecte coctū ⁊ panē durū multoꝝ dierū ⁊ militatū. Vinū sit albuꝫ et subrubeū clarus. ⁊ si indiget lumphef cū aq̄ ferrata pluuiali vel cū aq̄ decoctiōis scolopē drie. in q̄ tempenf rasure tamarisci cū cortice Caueāt a musto ⁊ pomacioꝝ ceruisia. Carnes sint auiū cāpestriū vsualiū boni chimi ⁊ subti lis ⁊ facilis digōnis vt sunt fasiani perdices starne frācolini columbi turtures auicle pue q̄ capiunf in visco vel bruscо vel cū reti. Cap tus muto iuuenis. Et ista debēt cōedi ⁊ para ri cū aceto vt dicit Baly. Caueat carnes poꝛ cinas lepoꝛinas bouinas ⁊ carnes salsas ⁊ effu matas. Pisces pōt comedere sq̄mosos ō aq̄s mūdis bullitis cū petro. ⁊ aceto. ⁊ pōt cōedeꝛe ouа sozbilia fracta in aqua. vtaf pet⁹ mēta fen⁹ alleis ⁊ pozis ⁊ sinap. ⁊ vtroq̄ nasturtio salnia ysopo ⁊ rafano ficla end ⁊ rostro pozci no iure cicerū ru. ⁊ iure caulīū ru. ꝑme ebulli tionis sepe capiat amisum cum⁹ anetū carui maratrū ⁊ se. fisami. Caueāt a caseo ⁊ lacte et riso ⁊ amido ⁊ ab oīi legumine: qm̄ bu. gīnꝫ et vētosum gn̄ant ⁊ opilonē. Caueāt etiam a piris ⁊ sozbis ⁊ mespulis ⁊ castaneis citonijs ⁊ pfic. vtaf cappare tamarisco amigd. amar. ⁊ nucleis pficoꝝ ceraseoꝝ. Comedat iussella et bibat vinū in cipho de tamarisco et in scu tellis ⁊ cifis de fraxino vel frusta eoꝝ ponāt in potibus eoꝝ. Et vtaf aq̄ ferrata imo ex ea fiat coq̄na eoꝝ ⁊ cū ea vinū liphef. Exercitio vtaf tempato ante prandiū: ⁊ faciāt fricatioꝛ nē cū vrina pueri cala vel cuꝫ ꝓpria. Intrent balnea nālia vel saltē artificialr cū decoctōe herbarū q̄ in firupo ponunf. dicit Stephan⁹ arnaldi q̄ istud acetū valet splenetic in. viij. Ut aceti remolliant summitates tamarisci ⁊ origani ⁊ fen⁹ ⁊ apij ⁊ cuscute ⁊ rostri pozcini p tres dies ⁊ post colef ⁊ reponaf ⁊ vtatur in cibis suis. vtaf olbus speciebus.

Declaratio in egritudinib⁹ splenis primo sciendū q̄ inter dū ex egritudinibus splenis supueniunt aliq̄ accidentia capiti. sicut q̄n in eo est apostema melancholicū durum fiūt male imaginatões et corrupte cogitatiões ⁊ tristicia: vt dic Aui. Non tn̄ fortis pmixtio rationis ⁊ sensus: nisi postq̄ p multū tps duraueritꝫ subito augmē tatur illa cho. nigra adusta vel alter hu. male qualitaf ⁊ tūc illa accitis intēduf ⁊ vemt p mixtio rōnis cū timoze ⁊ tristicia. Et ista fiūt vno de duob⁹ modis. aut q̄ fumi ab humoze in splene ꝓtento ad ce^m eleuanf ⁊ ipm cōturꝫ bant ⁊ iudiciū eius cū eoꝝ spissitudine ⁊ tene brositate: aut ꝓpter cōcatienē splenis ad dia frag^a ⁊ diafragmaf ad ce^m. ⁊ p eandē modus fit aliq̄n dolor in capitib⁹ eoꝝ. ideo medicādo splenē caput oino nō est negligēdū. sepe enīꝫ mēbra inferiora ad inuicē capiti ⁊ caput ifeꝛ rioꝛib⁹ cōicat ꝓpter q̄d Ba. in. 3. li. passionarij dicebat ꝑcise talia vba vt sequit. Est nāq̄ ꝑ fect o q̄ oīis egritudines ꝑtis alicuius totiꝰ corpis sub capitis iudicio commouent. nas huic se singula mēbra inferiora nexu quodaꝫ familiari nexuerunt mysterio nāli. et sicut ex singulis corpis subst antijs constat. ita etiam alterū alterius auxilio gubernaf ⁊c. hec ille. In passionibus renū nō solū eriā capiti: imo cuilibet mēbro a cōicatione alterius leso est subueniendū postq̄ remedijs ꝑticularibus membrū mādās fuerit ꝑus, curatū. ¶ Scōo sciendū q̄ ga. 2. de vtutibus nālib⁹. ca. 9. circa mediū capli dicit sic. vlr cū minus q̄ oporteat ad seipm trahat splen melicū humoze ⁊ immūdū sanguinē male colozatuꝫ fit totū corpus. ⁊ quāto indigētius trahit tanto est signū q̄ ipe in se est male disposit us. ⁊ seq tur in snia q̄ renes male attrahūt vrinaꝫ q̄n se male habēt. ⁊ silr splen male attrahit cho. nigrā q̄n est infirmus. ⁊ tūc san fit grossioꝛ et nigrioꝛ: q̄ nō est depuratus a fece melica. et ista pñt notari in iudicijs flōmie q̄n flōmanf. oia ista pstant iuuamētū in cognitōne egritu dinū. Ba. ibi in snia. ¶ Tertio nota sm Ba. 5. meg^l. q̄ in vulneratꝫ vlceratꝫ si splen et epar sint infirma illa mēbra debent ꝑus curari: q̄a impossibile est vlcus seu vulnus curari: nisi ꝑus eis sanitas restituaf. Et bene est dictum q̄ quodlibet mēbrū vulneratū seu vlceratuꝫ si debet sanari eps q̄ restauratio in eo fiat p san. cōploni eius conuenientē. Cōstat aūc q̄ splenetici nō habēt san. sic mūdū. g̃ in eis boꝛ na opatio fieri nō pōt: nisi p splenē san. nutri mētalis corpis a fece melica fuerit mūdificatus. Silr modo pōt dici de epate. ¶ Quaꝛ no tādū sm Aui. in. 15. 3^i. cap̄. c. 2. ⁊ in eadē. 15. 3^i. c. 1. q̄ q̄n splen ipiguaf totū corp⁹ extenuaf ⁊ macrū efficit ꝓpt duo. Prio q̄ vt⁹ digestiua epaf ledit a magnitudine splenis et grossitie ei⁹: q̄ ē ei ꝓria ꝓpt nimiā fr̄aīē ⁊ siccitatem deordinatā. Cūt⁹ aūt digestiua ei⁹ p calm et hu. opaf. ⁊ iō pu⁹ san. i epate gn̄af q̄ de cā coꝛ p⁹ macrescit. 2° q̄. splen attrahit magnā san.

Digitized by Google

quātitatē ab epate debilitato vltra ꝯ attrahere ꝓsueuerat ꝓpter suā magnitudinē. Externa aūt splenis bonitatē hu. ⁊ pinguedo eiꝰ malicia eoꝝ ostendūt. ¶ Quito intelligēdum sicut dicit Ba. meg' pticula. 3. q̄si col'. 10. q ep ⁊ splen sunt parata ad recipiendū duritiē q̄n sunt apata: ⁊ epar faciliꝰ recipit duriciem ꝯ aliqđ aliud mēbrū: qz suba ei' est obtusa ⁊ vene q̄ p ipm expāse sunt multū sūt stricte ppt cām in anatoª epatis assignatā. ⁊ iō materia apatis nō bñ pōt emitti foris nec solui ⁊ sic ī durat. etiā qz ex caloze eius ⁊ mēbroꝝ vicinorū subtile illiꝰ materie resoluit cito ⁊ grossuꝫ remanet. ⁊ sic durities vel lapidificatio ꝯcreatur. iō lapides in epate bouis ⁊ porci ⁊ hoim frequēter gñant. splen vo quis hēat subamrarā ⁊ nō ita compactā sicut epar. ēn qz nutrimentū ei' est grossum ⁊ hȝ paucas ptes subtiles ille breuiter ꝓsumunt ⁊ remanet grossum et p ꝰ̄is durities vel lapidificatio ꝯcreant ⁊ ꝓducunt. Ītra g̃ ꝯtū est ex pte sube ep citius indurat: ꝯ ex pte nutrimēti splē citiꝰ indurat. ¶ Sexto notandū vt tactū est in iudicijs q a splene indurato vel opilato vel alr apate lesio multe in coꝛpe gñant egritudines sic ē ydropiꝭ ptiꝭ fe. quarta ⁊ q̄rtana ⁊ emittritei: īmo etiā scabies ⁊ sinthes. Et ista fiunt qz facit errare epar ⁊ alia mēbra maxie q̄n nō bñ mūdificat san. a melica supfluitate. ¶ Septo q̄rit. vtrū ad oēm opilonē splenis sequat apa ⁊ putrefacº. ⁊ videt q sic: qz hūores putref q̄n cōculcant in vno loco ⁊ phibent a respiratōe: ꝯ sic est in opilone: g̃ ⁊c. ꝰ̄a nō est et maior est haly. 3. tegⁱ. 2º. 95. Euacuatōes vo ⁊c. vbi dicit ch̄mus em nō putref donec phibet ei' expiratio. Hoc idem testat ysaach in febub. Sed nōz ps qz si pfecte euacuaref nō esset opilatio nec clausio viarū. Oppoⁱᵐ ps p oēs: qz opilaº potest esse sine apate ⁊ sine putrefactōe. ¶ Primo nō q dr̃ia ē int ꝓclausionē pozoꝝ ⁊ opilationē. Lū em ꝓclausionē dicimꝰ solūmodo exteriozē cuti cōclausam esse itelligim⁹. cuꝫ em opilonē dicimus intelligim⁹ vias ⁊ fozamia de qbus ⁊ p q̄ fumus dissoluit esse opilata vt nihil fumi ab eis egrediat nec etiā qđ subtilissimū est vba sunt Baⁱ meg' pticula. 9. col'. 1 Et nunq̄ fine ista magna opilone fe. pu. nec apa potest gñari ꝺm Ba. ibidem. Et cause isti us opilonis eedē sūt in splene ⁊ in epate que iam fuerūt cōmemozate in capło. 6. istius. 5. libri. ¶ Scdo p isto dubio nota: q ppter istaz opilonē magnā est dare aliā in q nō est tāta clausio nec phibitio respiratōis nec mlta mā in vno loco cōgregata. ¶ Tūc sit ꝓma ꝓ. nō est necesse in q̄libz epatis vel splenis opilone fe. vel apa generari. ps ad expientiā ⁊ pbatur qz possibile est q nō multa materia in vno loco vel in aliqbus venis ꝯgregef: ꝯ pauca q̄ sufficiēs facere opilonē ⁊ nō apa cū sit extēta p cōcauitates aliqs mēbri: vt p venas et poros. nō aūt cōgregata nec ꝯculcata in vno loco vel pozositatibus membri. Et ppter hoc in opilone nō fit inflatio de qua sit curādū sicut in apate. Et p hoc ps rñsio ad argumentū añ oppm. ¶ Octauū querit vtrū in opilone splenis vrina debeat esse tenuis. Et arguit q nō qz omne qđ ab alio dissoluit: necesse ē vt assimilet ei a q̄ dissoluit. 1. ampb. 2º ⁊ q̄ crescūt ⁊c. Sed vrina splene⁹ dissoluit a materia grossa et spissa. g̃ ⁊c. ꝰ̄a nota est. ⁊ añs p maiozi pte vbi. s. et p minozi ps: qz a mā melica que est grossa ⁊ spissa. Oppositū videmꝰ ad expiētiā qz in opilone splenis apparēt pallide vl glauce temues ⁊ radiose. ¶ Primo nō q splen vitrificat a san. grosso. qz a gibbo epatis ad ipsum mittit vt visum est in. c. 10. istius. 5. libri. ⁊ in sua nutritiōe resultat aliq̄ aquosa. supfluitas que iterū in parte ꝛ̄sus epar ⁊ venas pgredit ur ⁊ cū san. venali miscet ⁊ fit pars liquoris aliqua eius pars p pozos vrinales ad renes dirigit ⁊ cū vrina expellit. ⁊ ista aquositas in ꝓcessu suo ab epate. ad splenē erat multū subtilis vt faceret penetrare nutrimētū grossum in regressu aūt adhuc est subtilioz quia ab ea separatū est quicq̄ feculētie ⁊ grossitiei hēbat Causa aūt istius reuersiōis est carētia viarū a splene ad renes ⁊ veficam: quia nō habz vias ad renes vel veficaz: per quas purgetur sicut epar. 13. megaⁱ q̄si col'. 2. ¶ Scdo p quesito est notandū q̄ color daf vrine aliq̄ p viam cōmixtionis. Ītra q pars alicui⁹ hūoris dñantis in coꝛpe miscet ei. ⁊ tūc ꝺm q ille humor magis aut minus in coꝛpe aut in aliq̄ mēbro vbi transit dominat magis aut min⁹ colorat vrinam exemplū de icte. ⁊ tertiana in quibus cholera in epate dñat. verūm qz maioꝛ q̄ntitas cholere dñat epati in icteª in ea amplius vrina colorat. Et aliq̄n vrina colorat ꝓpter ꝓuationis ita q ꝓuat a mixtione humoꝝ q cōsueuerūt vrinā tingere ⁊ colorare. vñ vrina absq̄ coloze est de se ⁊ diafana. Si g̃ nihil ei misceat remanet in diaphanitate sua. Cōstat aūt q in forti opilone aliq̄d ex grossis et non dissolubilibus humoꝛib⁹ cū ea non miscet rōne strictur viarū ⁊ pozoꝝ ⁊ rōne grossitudis humoꝝ ⁊ rōne carētie viarum ⁊ meatuum ad

Digitized by Google

splenem ⁊ ad vias vrinales. ℊ vrina remanet pura ꝑm suū ꝓpriū colorē. s. qz est pallida et glauca ⁊ tenuis ⁊ radiosa. Et q̄uis ꝑ illos grossos splenis humores transeat tñ nihil ab eis eliquat nisi vrine misceat. Et est simile de aqua distillata ꝑ grossos feces vini ꝑ quas si aqua transeat clarificata nunq̄ cū ea gssum cōmiscet nec spissa efficit. ⁊ hoc est rōne clausionis sacci ꝑ quas solū pōt transire. Et ad rōnes dico q̄ illa vrina nō decidit ab illis hūoribus cū ab eis nihil possit separari. ¶ Nono dubitat quare hu. sicut est co. ꝓassima aut vitellina vel melia adusta nō habet ꝓpria receptacula sicut hu. nāles. Dico q̄ natura ordinauit receptacula hu. nālibus qui sunt sub regimine nature cōseruatis. vt inde se iuuaret in seruitio quozūdam membroz in spāli: etiam in seruitio totius corpis in generali. Natura eñi condidit arterias ꝑ sanguine subtili arteriali. fecit etiā venas ꝑ massa sanguinaria etiā ꝑ stāte nāli quod est san. impfecte coctus de quo natura se iuuat in nutritione tpe necessitat ideo a sanguie nō separat. Jn ista etiā massa sunt oēs hu. cōmixti ꝑm ꝓportionē quā natura eis ordinauit. ⁊ hoc dicit ga. 2. ꝓno. ꝓmēto 38. ibi. Laudabilis ẽo vomit⁹ ⁊c. Ꝓparauit etiā natura cistim fellis vt mūdificaret massam sanguinariā iam recitatā. similr etiā splenem ad mūdificandū superfluitatē melicam a sanguine etiā vt inde fierēt iuuamēta supdicta in anato[a] splenis. Alij autē hu. nō sunt de intētōe nature nec sub regimine eius nisi sub regimine correctiuo vt eos digerat digōe no actiui. deinde expellat iurta posse nec etiā aliquo modo corpus nutrūt nec iuuamētū faciunt. ideo locū nō habent determinatū. oīmis eñi hu. eñeus qui nō de natura corpis esse ꝓbatur. impossibile ẽ vt nutriat ea ſ potius in putredinē imutat. ẋba sunt Gal. 2. apb. 20. 13. ibi. Que relinquūt ⁊c. Et sic ꝑ rīsio ad q̄stū ⁊ ꝑ etiā q̄ co. q̄ mittit ad cisti fellis ⁊ melia que mittit ad splenē sub numero humoz naturaliū reponunt cū natura eis in actōne vel nutritōe se iuuet. ¶ Decimo sciaz q̄ mliat co. et flegma in nāles multū abūdant in sto° ⁊ ad ipm fluūt. Cuius cā est qz sicut dicit Ga. 3. de vrinis nālibus. c. 3. q̄ particule sic se habēt ad inuicē q̄ stomachus ꝑ ealdē venas attrahit nutrimentū ad se: ab epate si indiget sicut accidit in lōgioribus ieiunys ꝑ q̄s ab ipo stomacho ad epar ꝓpius transferat. nō solū stomachus hoc facit. verūtiā oia mēbra attrahunt ab alijs ꝑm q̄ nutrimēto indigēt. Et sequit ira. Sicut ℊ ex se inuicē ꝓticule hñt nutrimētum. ita etiā a se inuicē deponūt superfluitates Et quo ꝑ q̄ isti hu. vel supfluitates i mēbris exītes natural[r] fluūt ad stomachū ⁊ fortasse ad ap̄ata vel scabiē vel putrefactionē vl cām febris ꝓuertent quo circa dicebat Oribasius q̄ stomachus est cētina oīm hūoz immūdoz imo ꝑm ipm stomachus est in corpe sicut latrina in ciuitate. Jdeo cū isti hu. cursuz transgrediunt nature ad stomachū ꝑ eadē loca fluunt ꝑ que chilus ⁊ sanguis et cetera membra penetrauerūt. ⁊ ideo plus manifestius in sto° superabundant ⁊ c.

¶ Lapm. 14. de anathomia renum.

r Enes ꝑm derivationē dicuntur a riuis. qa a remb⁹ riui cenosi humoris deriuant. nasvene ⁊ medulle tenuit loquorē de sudant in renibus. qui liq⁹ rursus a remb⁹ caloze venereo resolutus recurrit ad vasa gemitalia. Frater Jo. de ianua in ꝓsodia ⁊ sic ibi. Capit renes ꝑ renibus ⁊ ꝑ vasis spmatiq ⁊ ꝑ toto illo spa°. vbi ista colligunt. Dicim⁹ etiaz nos q̄ renes dicunt a riuis aq̄se humiditatis ab epate ad ipos fluētis. ab eis etiā ad vesicā fine intermissione riuos ꝓfilit vrine ad vesicā decurrētis: qz in exitu illi⁹ aq̄sitatis ab vrina fit denoiatio. iō dicit egidius. Dicit vrina qa fit in remb⁹ vna. Renes aūt sunt duo mēbra satis dura ⁊ spissa colore semirubea colozata in tergo sup lūbos ⁊ spōdilia collocata ad mūdificationē aq̄sitatis san. a natura ordinata a san. cū aquositate attracto nutrita ⁊ augmētata. Locus aūt renū est post spondilez. 12. costarū ⁊ sup spondilē renū ꝑmū. Ga. vero. 5. de iuuamēt mēbroz dicit q̄ creator fuit sollicitus trahere duas choleras ad loca destinata post gnationē successiuā masse sanguinarie vt ipm san. depuraret ab eis supfluū aut residuū subtile qō. remāsit in sanguine. sicut vrina distinguit a san. ꝑ duos renes. ⁊ sunt positi ꝓpe epar ad exitus illius a corpe est posita vesica vt vrina transeat ad ipam ⁊ ꝓgregef in ea et in extremitate vesice est posit⁹ musculus retinens vrinā ⁊ cohibēs ipam. ab exitu nisi i hora in q̄ debet exire. ẋba sunt ga. ibidē. Et seq̄t imediate. ⁊ vesica posita fuit inferi⁹ in loco ꝑ quē est exit⁹ supfluitat⁹ cibi sup[e] ꝑme digōis ꝓpr meli⁹. Et renes fuerūt positi i lo° altō vt sint ꝓpinq̄ ad e̾xhendū aq̄sitatē a san. fortius hec ille. Nā attractio fortioz ⁊ leuioz fit i lo° ꝓpinquo. Ad quēlibet aūt renē dirigit vnus poz⁹ a gibbositate epatis ꝑ quaz trāsit illa

Digitized by Google

aquositas cū qua miscet porcio san. ad nutri
mētū ipoz renū. t nō indigēt alia vēa p quā
sanguis afferat ad eos p nutritiōe. Postq̄ g̃
renes digesserūt illā aquositatē t p sui nutri
mento dictū san. receperūt fuit necessariū vt
ponant inter renes t vesicā canales: t ppter
hoc fuerūt ibi positi duo canales longi duri
fortes q̄ dicunt vritides quasi vrinam dātes
dū illa ibi transit ille liquor formal' est vrina
qui quidē pozi vrinā dantes descendūt inferi
us t cōiungunt exteriozi tunice vesice. deide
intrāt collū vesice t descendūt vltra et pene
trant scōam tunicā vesice. Et sic transit vrina
a cōuexa superficie ad pcauā t ibi pgregat. tpe
ro necessitat expellit. Ren aūt dext est altioz
sinistro: vt poteris in anato cognoscere. Illi cā
est q̄ mē qō purgat. s. epar ē in pte dextra.
etiā q̄ plures rami vene q̄ oz cōcaua siue laī. q̄
egredit a gibbo epatis p quos portat nutrim
ad venā amplā sunt transeūtes ad dextrū isti
us vene. Et omne corpus in q̄ vtus ē attracti
ua facili attrahit ren ad ptē in q̄ est. vt dicit
Ga. 5. de iuuamētis q̄s in 3. col. Aliā causam
ponit ibidē Ga. q̄ splen depmit ad ptē infe
riorem sto t epar eleuat ideo est eleuatio re
nis dextri sup sinistrū p̄n eleuationē epatis
sup splenē. Nā epar q̄s tāgit renē dextrū t nō
est ei ppinq̄or t p̄mo t magi fortip vt attrahat
aq̄sitatē ab epate. Ren aūt sinister attrahit fi
xta fortiter p paulatim t scōario: vt dic auic.
in. 18. 3. c. de anatho renū. Et q̄uis co. ru. nō
hēat nisi vnū receptaculū scz fel t co. ni. aliū.
s. splenē tñ illa aq̄sitas indiguit hre duo rece
ptacula scz duos renes: q̄ multa t in magna
quātitate est. Si aūt eēt vnū magnū mē qō
esset capax multe aquositat nō eēt corp aiat
egle: q̄ si illō eēt i dextra pte in sinistra nihil
eēt t ecōuerso. t ideo fuerūt duo vt corp aiat
esset equale. t vt tñ valeāt duo eq̄les sic vn
magnus. Etiam ppter aliud fuerūt duo vt si
actio vni impediat pars illius actōis p aliū
compleat. Quilibet aūt istoz renū habz in se
pcauitatē magnā: q̄ aquositas est multa t in
pua pcauitate recipi nō pōt cū sit subtilis at
tractiom obediēs. Nā res subtilis velociob
dit attrahēti q̄ res grossa. 5. de iuuamēt post
in col. ¶ Et dicit Ga. ibidē. Et ego dico q̄ ca
ro eoz fuit dura t spissa, ppter duo. quoz alte
rū est: q̄ corpus spissum est fortis ad attrahē
dū superfluitatē aq̄sam. Aliud est q̄ renes indi
gent nutrimento. Et cum illa aquositate at
trahunt aliquid de cholera citrina que tota
pura exit cum vrina ppter illud qō attrahūt
de sanguine ponderat et descēdit in eis: t ap
plicatur cum carne t ptinuat cū ea paulatim
et efficit eis cibus. vt g̃ san. nō currat nec ere
at cum vrina ex cānalibus renuz fuit corpus
illorum spissum. hec ille. Fuit etiā suba eorum
dura t spissa vt nō attrahat nisi subtile. Nam
si essent rara et spōgiosa sicut splen attrahe
ret grossum t spissum. Secūda causa est vt nō
ledant a multitudine superfluitat aquose quaz
ptinue recipiūt que de se est acuta: t cū ea vt
plurimū commiscent hu. acuti vt ponit Auic.
Et venit eis vnus neruus a quo creantur vel
fiant panniculi eoz: vt dicit Gal. Et veniunt
ad ipos due vene magne copulate cuz vtroq̄
eorum scz vena pulsatilis que est super dorsū
et vena non pulsatilis que est sup et gibbo epa
tis. Et ponit Galien q̄ non indiget venaz
&c. Creati fuerunt oblongi vt in longitudine
vie magis excoqueret illa aquositas et san
guis ibi cōmixtus vt melius separetur ab ea.
Fuerunt etiam ad rotunditatē tendētes sicut
ouum compressum: vt cum suis angulis alijs
membris nō nocerent etiam q̄ forma rotūda
maioris est capacitatis t resistētie vt in alijs
comprobat facultatibus.

¶ Lapl'm. 15. de debilitate t dolore renū.

Aplicite ponit Galien. 6 de morbo. c. 2. et in tertio libro possionarij passiões renū t psequēdo eas satis declarat Similr facit Constātinus. 9. pāteg ca. ppio de passionibus renum. Et Auic. 18. 3. tract. c. 2. Et in sentētia dicunt q̄ renib accidūt tria genera morboz scz mala complexio: mala cō positio et mala vnio que est solo ptinuitatis. Mala complexio potest esse simplex vel com posita. mala compositio quia a pma sui crea tione possunt esse nimis parui aut nimis ma gni. Aut potest in eis causari opilatio. et sub ista reponunt lapides arenule t congregatio viscoso rum t grossoz humoz impedientium viam eoz vel vias que venūt ad ipos vel ab eis ad vesicam pcedunt. Rursus mala vnio quia eorum cōcauitas potest dissolui p corru ptionem t vlcerationē aut p vulnus aut p ve narum aptionem. Possunt etiam pati morbū compositum quia apostemationē. ¶ Debilita tem autē renum voco: quando deficiūt a sua ppria actione que est mādificatio sanguinis ab aquositate t conuersio ma nutrimenti alis sanguinee in substantia renū p eorum ppias digestionem. Etiam voco debilitatem renum debiletatē expulsiue eoz etiam attractiue q̄

nec possunt attrahere nec digerere nec expellere vltra q̄ debēt operētur. Et ista est ꝓpria debilitas renum: ⁊ virtutum eorū que omnia cognoscuntur per debilitatem operationū eorum cū dolore. Nam si homo habet dolorē in renibus sine lapide ⁊ sine apate ⁊ sine aliqua manifesta passione. vel aliquando mingit vrinam sanguinolētam tunc merito pōt dici debilitas ⁊ dolor renum.

Cause debilitatis renum ⁊ doloris eorū Quedam sunt primitiue quedaꝫ antecedētes quedam coniuncte. Cause primitiue ponūtur a Ga° ⁊ Cōstantino in locis allegatis. similiter etiam ab Auī. Et sunt casus percussio ⁊ cōquassatio equitatio nō assueta maxime in equo alte trotante ꝓter consuetudinem ⁊ gradationē. Simliter lōga itineratio pedibus eundo applicatio etiam rerum stupefacientium ad extra. ⁊ nimia frigiditas mortificans. vel magna caliditas dissoluēs. Nimi⁹ potus aque limose vel turbide. Tendere etiaꝫ baliſtas fortes cum stricto lumbari iuuat ad dolorem in senectute: q̄uis in actu dolor non sentiatur. similiter portare magna onera incōsueta. ¶ Cause antecedētes possunt esse mala cōplo calda vel frida ficca vel humida. simplex vel cōposita cum materia vel sine materia: vt plurimum tamē cum materia. Cōcubitus ⁊ superfluus coitus. Nimius ⁊ lōgus vsus diureticorum ad ītra. Alia causa antecedens ponitur a Ga°. 6°. de iterioribus c. 2°. scz largitas earum venarum que attrahunt aquositatem a vena cōcaua ad renes. De corruptione autem spermatis in vasis ⁊ circa vasa seminaria retenta in assuetis coitu nō est dubitādum quin fit cā doloris: dum tamē superflue trāsportet. Oēs etiam alie passiones renum que iferius dicēntur: vt sunt apostemata lapis excoriatio vērositas possunt esse cause antecedentes doloris ⁊ debilitatis renum. ¶ Cause coniuncte omnes cause antecedētes que recitate fuerūt in ꝓncipio in processu possunt eē primitiue vel antecedentes. sed post q̄ cōtinuate fuerūt ⁊ suum introducūt effectuꝫ ⁊ egritudinē actualē sunt cōiuncte doloris ⁊ debilitatis renum.

Signa doloris ⁊ debilitatis renū ⁊ causarū eius. signa doloris sat sunt manifesta: qz dolet in anchis ⁊ in regiōe lumboꝝ ⁊ aliqn nō potest ambulare. Et in isto dolore sunt multi gradus: qz ꝓpter maior maximus ꝑ diuersitatem ⁊ q̄titatem causarum illius doloris. Aliud signū egritudis renū. scz doloris ⁊ debilitatis renū est qz aliqn mingit vrinam sanguine ꝛ. Si ergo fuerit debilitas renū cū dolore a causis ꝓmittuis ex relatione pat. cognoscunt. Si fuerit ꝓp largitudinem ⁊ amplitudinē venaꝝ ꝑ quas fit attractio superfluitatis aquose cum sanguie mixte a vena cōcaua ad ipsos renes. tūc dicit Ga°6°. de iterioribus c°. 2°. q̄ isti mingunt subtilez sanguinē eruginosum simulem egestioni epatice passionis in initio sui existentis supple que est sicut lotura carnis recētis: q̄uis ista que procedit a renibus sit magis sanguinolentia q̄ egestio epatica de qua in libro 4°. fecimus mentionē Et venit ista vrina sanguinea post digestionē factam in epate. cum sanguis ꝑgitur aduenas qz si vrina patientis consideret immediate post cibum reperietur aquosa. ¶ Vnde ista vrina sanguinolenta potest prouenire duob⁹ modis. vt dicit Ga° locoultime allegato. Uno modo ꝓpter defectionem renum procedentem ab aliqua egritudine ipsorum. ⁊ tunc sentitur dolor in renibus ⁊ qualitas dominans. Uel egritudo cum suis signis cognoscit vt infra dicetur deo dante. Alio modo pōt prouenire ꝓpter largitudinem ⁊ amplationem viarum supradictarum per quas ad renes attrahitur aquositas. Et tunc Serapio. ⁊ Auicē. dicunt q̄ tales vrine veniūt sine dolore. Serap. dicit q̄ aliquando vrina cuꝫ sanguine ⁊ aliis superfluitatibus venit per viam mūdificationis ab epate ⁊ tūc fit residentia in fundo vrie. Si vene sint salue ⁊ tunc eger sentit iuuamentum magnum ⁊ tranquillitatē ⁊ iste venit ꝑ periodos ⁊ paroxismos sicut fluxus sanguis emorroydarum. In illa autem que fit ꝓp debilitatem renum vel ꝓpter nimiam venaꝝ amplitudinē que si duraret totum corp⁹ extenuabitur ⁊ macresceret. qz non soluz nutrimētum renū eūaf. imo ⁊ sanguis etiam q̄ ad nutrimentū corporis debuisset trahi magna q̄titas ad renes diriuaf cum aquositate ⁊ ē fimile de aqua q̄ ad locū fluit decliuio rē marie vbi amplitudo canalium reperitur. ¶ Si autē dolor ⁊ debilitas fuerit ꝓpt malā cōplexionem tunc assunt signa complexionis dominātis. Naz in calida sentitur calor in loco tactu. etiam reperitur q̄ iuuaf a frigidis ⁊ ledif a calidis: nisi repletio impediret ⁊ adest fitis ⁊ amaritu° oris ⁊ debilitas appetit⁹. Et si nō sit multum leñ appetūt coitum ⁊ frequenter. Et alia particularia cōuenunt vt qz iuuenis colericꝰ tēpus estatis vrina pauca ⁊ tincta ⁊ q̄ndq̄ pinguedo supernatans in superficie apparet. ¶ Si vo dolor ⁊ debilitas est cum mā doloꝝ

Digitized by Google

sentitur grauatius ponderosus ⁊ post motū
crescit ⁊ cū alteran⁹ vl' resolutia applicantur
parū ꝓficiunt donec mā fuerit purgata ⁊ to-
tum ꝓsus est fine mā peccāte. Et dicit Auic. ꝙ
quocūqꝫ mō fit debilitas renū ⁊ extenua⁹ eoꝝ
semp veniāt cū paucitate vrine ⁊ defectiōe in
coitu ⁊ cum debilitate visus ⁊ dolore capitis.
¶ Cum aūt dolor ⁊ debilitas renū fuerit a'ma
la fria tūc nō adest calor nō sitis nec dolor est
tm̄ intrinsus vrina est remissa ⁊ in maiori q̄ntr
qz nō ꝓsumit a calore inordinato. Et alia ptr
cularia ꝓueniunt vt qz flāticus senex ⁊ tēpus
hyemis. Si aūt sit a lapide vl' apate signa ife
rius dicētur in suis capitulis.

Judicia Primo incipit ypo. iudicare in
passionibus renū. Quicunqꝫ
nefretici fiūt supra. 40m. annū nō sanantur
4°. ampho. amphb. 7o°. Ba⁹ nō tz istū amphoꝝ
risimū n' ipsum cōmētauit. Sed ad hꝰ ꝙ apho⁹
fit verus reqrit ꝙ iste per longū tps añ. 40m
annū fuerit nefreticus ⁊ cū illa nefresi q̄ ē do
loꝝ ⁊ passio renū trāsfuerit. 40m annū. nam si
venisset in. 40°. anno vel paulopost ⁊ antea
nunqꝫ habuisset: adhuc posset curari. ¶ Scō
requiritur ꝙ medicamia ꝓpetria ante. 40m
annū fuerit ꝓ salute exhibita ⁊ applicata. ⁊
postea applicarēt: forte curari posset. Et ego
multos vidi meliorari post 40m. annum. Et
tūc dicit Hozdonius ⁊ bñ ꝙ si nō fuerūt sana
ti in iuuētute cū virtute fortitudō cum debili
curabūtur. ¶ Scō dicit Auic. in loco allegato
ꝙ qñ multiplicātur egritudies in renib⁹ mul-
tum debilitaf epar. ⁊ aln intrīī debilitaf ꝙ ex
inde ꝓuenit ad ydropisim: siue iste egritudies
sint frie siue sint cal'e. ¶ Tertio debilitas renū
q̄ est ꝓp aliquā de malis cōplonib⁹ illa est de-
terior q̄ est ꝓp malā cōplonē adequatā. ¶ 4°.
in debilitate renū in qua sequit sanguis eua-
cuatio multa ⁊ supflua nisi cito succurraf mul
ta fit corporis debilitas ⁊ extenua°. ō citissi-
me rali languori est obuiādū. ¶ Quīto nefre-
tici ⁊ circa viscera dolores laboriose sanātur
in senibus. 6. ampho. ampho. 6. ⁊ in cōmento
assignātur due cause ampho⁹. ¶ Prima ē actō
istoꝝ mēbroꝝ nūqꝫ quiescit. ⁊ ḡs est necessa-
ria mēbris q̄ sanari debēt. ¶ Scda cā. qz supr
fluitas humoꝝ acutoꝝ p renes trāsit q̄ ꝓtinue
vulnera seu vlcera bꝫ renouare. Et qz etas isto
rū semp se flectit ad debilitatē que debilitas
est ꝛcā ꝓlōgationis morbi nō solū istoꝝ: ve-
rumetiam quorūlibet aliorum.

Curatio doloris ⁊ debilitatis renuꝫ. ⁊
ante. curā ptr̄icularē aliq̄ cau-
vles prenotātur. ¶ Primus est sicut emplastra
a glutinosis ⁊ pinguibus hūoribus gñatur in
renibus: sic stipticis vel absterſiuis ⁊ iciſiuis
farmacijs abolentur de intētione Ba'ſ°. tegl'.
cañ. 135°. ibi. Dec quidem glutinosis ꝛc. ¶ Se
cundus si vie a gibbo eparis ad renes proce-
dentes nimis leniantur aut dilatētur: has ex
asperare ⁊ stipticare oportet ne sanguis vltra
debitum ad ipsas attrahatur. ¶ Tertius. imo
derata dictorum meatuū largitas ⁊ in quoꝫ
cūqꝫ imoderato fluxu vrie a diureticis ⁊ apritiuis
oīno est abstinēdum. ¶ Quartus cibi ⁊ potus
⁊ medicine stiptice ⁊ vnitiue largos stringant
conductus qua ex re in isto casu vtilia sunt ⁊
amica. ¶ Quītus supflua retēta in remb⁹ ⁊ in
bis ⁊ vrine vijs obturationē faciēria leuius ⁊
facilius ꝓ vrinā expellūtur. ¶ Sext⁹ si debili-
tas renū cū vria sanguinea fm periodos adue
niat vena basilica ante pozit^m est apienda ꝓut
alia stiptica remedia sunt adiungēda. ¶ 7m⁹ si
cito cuicūqꝫ inaturali fluxu sanguineo non
crerico nec ꝓsueto succurraf cozp⁹ deliteſcit et
cito ad naufragiū ꝓparat. ¶ 8⁹. in dolore ⁊ de
bilitate renū in qbus peccās. mā nō repit so
la altera⁹ anodia seu stiptica sufficiūt ꝓ salute
¶ Cura ptr̄icularis dicit Auī. lin 17a3ī. c°. de de
bilitate renū ꝙ ꝓpria debilitas renum est qñ
ambo renes deficiūt in colādo aquositatē san
guinis ⁊ in sepādo sanguiuē q̄ cū ea ad renes
mittit. Si ergo ista debilitas ꝓcedat a causis
ꝑmitiuis ille dimittātur ⁊ cause ꝓxie adiūgā
tur. ⁊ si sit ab aliqua de malis cōplonibus ille
curētur mistrando ꝓxia intus ⁊ extra. Sed si
debilitas renū sit ꝓpter meatuum amplitu
dinē. tūc qz exercitium imoderatum ⁊ labor q̄
cunqꝫ ⁊ coitus ⁊ balneū dilatant meatus ⁊ lo
ca per que illa trāsit aquositas. ⁊ qz etiam ici
tant materiam oīa ista sunt vitanda. ⁊ quies
⁊ trāquillitas adiungēda. ⁊ ꝓ cibo vtaf risi
cocto cū lacte capi vl' cū lacte ouino q̄ melꝫ
in quo calibs vl' lapides candētes sint extincti
Itē vtaf lentib⁹ ꝓbullitis in aqua deide coctis
cū carnibus mutonis. vtaf mespulis ⁊ sorbis
citoniis piris ⁊ aliis rebus ⁊ fructib⁹ stipticis ⁊
cōfortatiuis vꝫ ēt triticū ⁊ frumētū coctū cus
carnibus mediocrit pīguibus. Et valet ordea
tum ⁊ auenatū cū amido mixtū. Et comedant
colūbos siluestres pdices ⁊ turtures ⁊ ceteras
cāpestres auiculas tostas aut bullitas cus su
mach ⁊ berberis. Et super omnia ista vtatur
lacte ouino. qz non est res ei similis in ꝓfort
do ⁊ ipinguando renes ⁊ esus renum aialiuꝫ
comestibilium. tales enim optimi existūt in

Digitized by Google

uamenti. Et si adesset debilitas vtaꝝ poztula cis lactucis ⁊ fructib⁹ friis ⁊ stipticis. Potus istoꝝ sit vinū ru. maturū tempatū cū aq̄ ros. vel cū aq̄ vge aut burse pasto. ⁊ filia. filr etiaꝫ ifirm⁹ caueat a supfluo cibo ⁊ potu: imo sobrie victualib⁹ reficiaꝝ cauēdo vina al. clareta et alia apitiua. ¶ Dis sic ordinatꝫ si videꝫ ꝙ ibi fit repło. ℞ flōmia de basilica ad retrahēdum mām san. cū aq̄ state decurrent. Et post vtaꝫ istis trocisc̄is. ℞. nucis cipssi thuris masticis coztic̄ thuris ros ru. boli ar⁹ ire figillate emaz tistes añ. ʒ. v. cozalli carabe margaritarū añ. ʒ. ij. ⁊ ℈. gūmi ar⁹ dzagagā⁹ añ. ʒ. iij. ℞ pul⁹. ⁊ cū succo arnagloſſe ℞ trocisc̄i pōderates. ʒ. j. ⁊ ℈ deꝫ vn⁹ de mane ante prandiū ⁊ ali⁹ añ cenā vt p̄cedēdo cibū mēbra debilia ⁊ dissoluta re staurent cū aq̄ arnagloſſe ⁊ burse pasto. ¶ Et si cognoscaꝫ ꝙ ibi sit fritas manifesta dentur stip^ca cala: vt sunt nuces ⁊ folia ⁊ cortex cipssi thus ⁊ cortex ei⁹ mastix absin^m ⁊ filia: ⁊ misce anꝫ aliq̄ de fridis ꝓfortatiuis vt ros sumach berberis terra figillata bol⁹ ar. ⁊ ℞ ꝙpō vtil⁹ ⁊ ꝑciosa. Succ⁹ etiā vge pasto. cū bolo ar. ⁊ gūi dzagagā⁹ vʒ. ¶ Sup añt renes. i. i spacio q̄ō ē a renibus vsus epar q̄si transuersalr ponanꝫ empla ⁊ epithimata stiptica cū succo citonio rū ⁊ mespulop ⁊ sorbarū ⁊ pirop cōmiscendo farinā ordei ⁊ pulueꝝ rep immediate dict. ⁊ su p oibus istis recurrat ad ca^m. de emopthoica passione. maxie q̄n aliq̄s vrina est sanguino lenta cū quo dolore. ¶ Si aūt vrina nō habʒ san. mixtū ⁊ adest dolor renū ℞ sic cura. Cura doloris renū cū est a mala cōplone ca. Si do lor renū sit a mala cōplone q: aliq̄n vēit sine apate ⁊ sine vlceribus ⁊ sine lapide ⁊ sine alia egri. renū manifesta. Cūc si est mala ꝙlo ca^a cū mā q̄ scir p signa supi⁹ dicta. p℞ flōmia de basilica. deinde de sophena exteriori. Exin de fiat clisteria mūdificātia intestina ⁊ renes ⁊ p vicinitatē ꝓfortan^s ⁊ aliq̄d de ante matia euacuantia in quoꝝ decoctōe ponanꝫ dactili et cromia. Et aliq̄n fiat clistere de solo lacte ouino incozpato cū pinguedine renū capzaꝝ cū oleo ros. ⁊ ℈ ad ꝓfortandū. Deide digeratꝫ mā cū isto digestiuo. ℞. lactuce poztu^cc epati ce lentig aq̄ font burse pasto. añ. ℥. j. ℔. se. frioꝝ minoꝝ ros ru. sumach berberis añ. ʒ. ij. ℈. ℞ firup⁹ ꝓfortatiuus ⁊ alteratiuus. deinde purgetꝫ mā cala cū tamarindo ⁊ cassiaꝫ ⁊ elec^o de succo ro. ¶ A parte vo exteriori ad refrige randū fiat sic. ℞. vnguēti populeō. ℥. ℈. succi vge past. succi arnagloſſe. añ. ʒ. ij. ros. ru. sāō ru. et muscaꝫ se. papaueris. añ. ʒ. ij. boli armē terre figillate camo. melli^t se. plantag. añ. ʒ. j. et ℈. cere al. ʒ. j. et ℈. olei ros. ʒ. j. Cera ⁊ oleum simul fundanꝫ et proijcianꝫ in mozta^o. et tūc addaꝫ populeon et succi ⁊ alie medicine pul ueriʒate cum sex vitellis ouoꝝ et trib⁹. ʒ. lactꝫ ouini ⁊ incozporenꝫ ⁊ fiat vnguentū. Si vero dolor esset fortissim⁹ ⁊ intollerabilis cū aliq̄ parte vnguēti supdicti potest misceri iusquia mus ⁊ se. eius opium ⁊ mādragoza. ⁊ cuʒ isto vnguēto vngant ptes renales. ¶ Aliud vng^m ℞. olei ros. cere al. añ. ʒ. j. succi vmbelici vene ris. ʒ. ij. san. dza. pfidie balaustie ros. ru. añ. ʒ. iij. incozporenꝫ ⁊ fiat vnguentū. Istoꝝ vnguen toꝝ aliqua pars extendaꝫ in pāno lineo et re nibus appliceꝫ. Si ista nō sufficiūt ⁊ caloꝝ et ardoꝝ remanet in renib⁹ cū nimio dolore ha beas laminā plūbeā quā minutissime pfoza bis ⁊ cum bendis ligataʒ patientē sup renes portare iubebis auferet ei malā ꝙlonē calaʒ et facit boiem castū. Idē pōt fieri de marmo re vel de lapide porphiriʒ fine fozamībus ⁊c. ¶ A mala ꝙlone fria dolor renū si fuerit et ē cum materia fiat hoc clistere. ℞. q̄nqʒ herba rū cōmuniū pitarie ruthe absinthij. añ. ℔. j. furfuris. p. j. ℞ decoctio in qua dissolvaꝫ ye rapigre benedicte diacarta^t añ. ʒ. j. olei ℥ iiij vel olei sambuci quarteriū. j. salis cōis. ʒ. j. et ℈. fiat clistere. Deinde si videꝫ superabūdātia flegmatis vel hu. viscoso vel frigidoꝝ et nō sit supfluus fluxus vrine nec san. cū ea fueritꝫ tunc digeratꝫ materia cū oximelle squillitico vl diuretico. ⁊ purgetꝫ cum puluere diaturbith⁹ agarico ⁊ mirab. ℔. zeb. deinde vngantꝫ renes ⁊ regio eoꝝ cū oleis ca. resolutiuis mitigatiuis doloris vt est oleū de flozibus sambuci ⁊ oleū ieusemi. ⁊ potest fieri in oleo camo. vni⁹ anni et erit melius. ⁊ possunt fieri emplastra de gū mis calidis sicut est lapdanū gūmi armonia cum. ⁊ bdel. liū ⁊c. quia nisi istis duob⁹ doloriꝫ bus q̄ sunt a cōplone cala vel fria succurraꝫ. fiūt cōsuetudinarij ⁊ aliquādo a mala diuer sa fit mala complexio ⁊adequata. ¶ Scias ℔ ꝙ positio ventosarū cū scarificatione in nati bus. s. in illo loco sup quē homo sedet ex vtra q̄ parte circuli pudibūdi est res expta in egri tudinibus renū ⁊ lumboꝝ materialiū ⁊ ptiuꝫ spine dozsi vsq̄ ad spatulas. naʒ in illo termi nantꝫ vene que nutriūt illa membza. ℔ frequē ter in practica mea repperi esse saniſſimū do mino hoc ꝑmittente. ¶ A ventositate si fuerit dolor renū: tunc adest dolor extēsiuus et non sentitur grauitas nec pondus in renibus: nec

Digitized by Google

assunt signa apostematis nec lapidō nec fe. et magis dolet post replonē indebitā p̄ in tēpe vacuitatis ⁊ post vsum rerū a q̄bus vētositas generat vr sunt legumina ⁊ fructus vt castanee ⁊ mustū. Rursus ⁊ post aliquā indigōnez stomachi sentiē maioz dolor ⁊ extēsio: pcipue post digōnē p̄mā ⁊ scdam. nam ex illo sanguine qui cū aquositate ad nutriendā renes delegatur grossus ex eorum substantia generatur ventositas que eos extēdit ⁊ vltra eoz naturalitatē dilatat maxime quādo tale nutrimē tum de sui natura fuerit viscosum aut ḡssum vt in ventū citissime transmutet. post q̄ autē totā receperūt nutrimentū ⁊ sunt vacui: tunc minuit aliqualr dolor maxime qñ digō sto' ⁊ epatis ⁊ renū fuerit solēniter sine vento celebrata. ¶ Cura° stat p̄mo q̄ custodiat se a nutrietibus grossis ⁊ viscosis ⁊ vētosis vt sūt legumina ficus recētes castanee risum triticz ceruisia recens mustū frumentū coctū ⁊ pāis qui fit de siligine. Sed vtaf cibis subtilib⁹ facilis digōnis a replone supflua p̄cauēdo. vtatur rebus diuretic⁹ in q̄bus sit vtus resolutiua ventositatū vt est anisum maratrum carui et cimi^m fisamū se. petro. ⁊ apij ⁊ se. agni casti et se. ruthe. ¶ De fozis vo sup renales ⁊ lūbares ptes emplastret cū hoc emplo. R. petro cum toto apij cū toto ruthe calamēti origani. añ. ℥lb. j. cimi' carui anetī añ. ℥. j. oīa cōquassata cū oleo rutaceo ⁊ anetino suffrigant et dicte pticule emplastrent. ⁊ ista p̄tinuent si etiā ex istis supdictis fierēt clisteria fine sale vt diu absq; mozdicatiōe retinerent. ⁊ pa. iaceret re supin⁹ nullū ex hoc rebus ⁊ pticulis supdictis importaret incōmodū. Nec aūt nō soluz renali vētoso dolori confert. verūetiā lapill' ⁊ male eoz frigide oplōni necnō opilōni ipozū manifestū p̄beret iuamentū. In isto etiaz casu vz diaci^m diamis diacala^m ⁊ filia. vngendi sunt p̄terea renes cū oleo ruta° ⁊ oleo costino et oleo qō fit de flozibus lilij ⁊ ag' casti ⁊ gentsemini. ista sunt approbata in renū passionib⁹ a vētositate vel fria cā ḡnatis purgata materia si affuerit. ⁊ sic de filibus

Declaratio In debilitate et dolore renum. Primo nota q̄ i p̄mo iudicio fuit dictū: q̄ ꝓpter egritudines renum p longū tps possessas frequēter epar debilitat intm q̄ ydropisis sequit eas. ⁊ hoc etiā testat ypo. et Gal'. 2. prosti. canonibus ⁊ cōmentis primis ⁊ secundis ibi. Omnis ydrops ⁊c. Et cā istius declarat a Ba. in cōmēto isti⁹ cañ, vbus finez cōmenti. Nam oīa mēbra que ꝓpter nocumentuz alioz membzoz dolent aut dolent ꝓpter vicinitatē ⁊ ꝓpinquitatem. Aut ꝓpter cōmunicationē magnā quā habēt iter ea p̄neruos ⁊ venas. sequit ibi. Naz epar continuat cū splene ⁊ renibus ⁊ stomacho et intestinis p venaz magnā ⁊ vltra illā p̄tinationē vel colligantiā cum renibus ⁊ alijs mēbris iam dictis est ibi magna ꝓpinq̄tas. Et si illa aq̄sitas nō pōt expelli cū vrina ꝓpter opilationē eoz vel ꝓpter eoz debilitatē vel apa fine dubio ad epar regurgitabit. deinde adrem ⁊ totū corpus exinde fiet ydropis. et nō solum materiā aquosam epati cōicabūt: imo etiā malā opl'onē ⁊ corruptionē ei⁹ q̄ ꝓpe est ydropis. scriptū est em: q̄ ex vicinitate sequit cōmodū aut incōmodū. ¶ Scdo notandū: q̄ qñ renes male habēt siue sit mala q° vel apa suā cām cōicant lumbis q̄ sunt quedā carnes tenere q̄ in eis subiacēt ⁊ vicinant. ⁊ ideo fit quasi dolor vnus ex mala opl'one vel alia q̄litate a vicinis ꝓcedente membris et nocendo renibus nocent lumbi.

¶ Capitulum. 16. de apostematibus renum et viarum eorum.

f **Sunt** apata in renib⁹ ficut in alijs mēbris. vnde ista apata suscipiūt diuersitatē ex parte loco: vbi fiūt. Inā quedā fiūt in pte carnosa ipoz longe a pāniculo. Alia fiūt ꝓpe pāniculū ipoz. ⁊ ista sunt magis dolorosa. Rursus quedā fiūt vsus vias superiores venientes ab epate ⁊ ista sunt deteriora: q; citius epar leditur. Alia fiūt ꝓpe pozos virides vel vias inferiores. ⁊ ista sunt minus mala. quia pars ma^a salitē p viā resudatōis añ rupturam p viam mūdificatōis post rupturā cuz vrina extramittit. Quedā etiā fiunt in rene dextro et sunt deteriora: q; magis ꝓpe epar. quedaz in sinistro: ⁊ sunt min⁹ molesta. quedā sunt in vtroq; rene ⁊ sunt deteriora cū vterq; sit opilatus ⁊ in actōe impedit⁹. Alia fiūt in vno solo: ⁊ ista sunt min⁹ mala. Ex parte etiam ma^a diuersificant: q; quedā fiunt a sanguine: q̄dā a melia: alia a cholera. Ex parte quātitat⁹ quedā sunt magna ⁊ vocant dubellati arabice: ⁊ sunt deteriora quia maiorē locum occupant ⁊ ampliorē faciūt opilationē. Ite q̄daz earā maturant ⁊ rumpunt: quedā insensibilr resoluunt. ⁊ est melior eoz determinatio. q̄daz reuertunt in duritiē ⁊ lapideitatez. ⁊ tunc est mala determinatio. rōne opil'onis quā inducunt. Illa aut̄ que rumpunt si rūpant vsus pozos vsitides est melius.

Digitized by Google

Cause apostematum rerum habent primo causas primitiuas q̄ nonest dubium q̄ si partes renales cōquassentur ex casu vel ictu dolebunt & ad locum dolorosum cōfluunt hu. a cōquassatione vel casu & similibus que sunt cāe primitiue renes possunt apostemari. ¶ Cause antecedētes ponunt ab Aui. in. 13. 3. tract. 2°. ca°. primo. Et sunt replo corporis totius aut replo mēbrorum superiorum eis colligatorum. Aliquādo nimia san. replo aut mala eius qualitas fit & alior humorus. ¶ Cause iuncte sunt p°. & coartatio hōor tali ter: q̄ nec euētari nec gubernari a nā pōt: sed in eis tumor gñat & putrefactio & apostema.

Signa sunt primo fe. inseparabiliter propter putrefactionē & cōtinuam eleuationem vaporum & fumorum ad epar & de p̄ximo ad cor. & q̄uis fe. sit inseparabilis tamē aliquādo magis affligit & quasi portismaliter & venit cum oripilatione & rigore & hoc sine ordine cum frigore manuus & pedum. & sentitur dolor & calor & grauitas & extēsio in anchis & maxime in rene vbi est apostema. & pes illius pris frequēter habet dormitationem nec pōt iacere super renē sanum: imo os q̄ iaceat resupinus vel super latus ifirmum q̄ mēbra apta nō quiescunt q̄n sunt suspensa: imo requiritur q̄ sint appodiata. Et si est in rene dextro sentitur versus epar ascēdere dolor. & si est in sinistro sentitur dolor versus veficam descendere. & quādo apa est in carne & suba renē dolor est magis quietus. q̄n autem est in pānículo vel suspēsorio que fuerūt creata ex neruis dolor est fortior: & tūc infirmus non potest se erigere: nec stare rectus nec ambulare nec tussire nec sternutare propter lesionem que accidit neruis a quib⁹ pāniculi & suspensoria oriūtur & aliis eis cōuicinis. ¶ Aliud signū est ventris cōstipatio maxime quādo apa est magnā propterea: q̄ cōprimūtur intestina. Urina in p̄ncipio est alba deīde efficitur sub citrina: deinde citrina deinde ru. & tunc est bonus signū. Et quando apostema magis accidit ad maturationem sedimē in urina sepe laudabile reperitur. Et quādo apostema est ruptum sanies erit multa & feculenta cum urina. & dicit Aui. q̄ si ista sanies est alba & lenis nō fetida & nō egreditur cum urina: tūc adeo est bonū signū. q̄ melius esse nō potest. Et cum supradictis signis adest sitis & dolor capitis vigilie rubedo faciei & oculorum & difficultas anhelitus maxime quādo apostema est in pāniculo propterea: q̄ mēbra pāniculosa a quibus ipsi in parte oriuntur vel sunt colligati inferius trahuntur & hūt fridiratez extremitatū. Et si apa est fridum vel materia ei⁹ frida oia sunt remissa rōne friditatis ma^e & egritudo prolōgat & vrina est alba dolor puus grauitas in loco mlta.

Iudicia Aui. in apatibus renū. primo dicit q̄ dez renū apata velocia sūt & in lapidē conuertātur. ¶ Scdo quādo in apostemate renum cum fe. superuenerit p̄mixtio ratiōis & multo tempore durauerit cum alijs malis signis signus est mortale. nam apostema cōcat suam passionē cerebro vel velaminibus eius. ¶ Tertio si apa est in carne renus dolor est magis quiet⁹. Si autem est in pāniculo vel suspēsorio vel i vijs eorum dolor est fortior & deterior sequuntur accidētia ratione maioris sensus istorum mēbrorum. ¶ Quarto quādo vrina in apatib⁹ calidis renū durauerit diu alba & viscosa est malū signū: q̄ vel est inobediens digōni vel cōuertetur in duriciem. quādo autē efficitur rubea & in ea est ypostasis laudabilis talis est bonū signum: q̄ significat q̄ materia est obediens digōni & expultioni. ¶ Quinto dicit Auicē. q̄ quādo apa rumpit & fe. & dolor & rigor remouetur oīno & cū hoc sanies est alba & leuis nō fetida & talis egreditur cum vrina adeo ē bonum signū q̄ melius nō potest esse. si autem cōtraria istorum appareāt est malum signus. ¶ Sexto dicit Gerald⁹ cremo. supra viatitū q̄ q̄n ista apata plongant & idurant nō recipiūt curationē imo & extenuāt totū cor⁹ & subtiliātur anche & spasmātur & debilitant crura & vltimo veniūt in defectiones & mortē. Et cōiter apata renū dura sunt ad curandū. ¶ 7°. q̄n ex apate renū rupto sanies de vesica dirigit ad itestina: malū signū est q̄ nō potest ad itestina penetrare & remanet inter cipbac & mirach: & fit iflatio in vētre & ydropis. ¶ 8°. iudicat Ha. 6°. de iteriorib⁹. c. 2. fic. Festināter vuln⁹ renus os sanari q̄ nisi fecerimus curabile efficiet. & intelligit post rupturaz apostematis. ¶ 9°. q̄n apostema est ruptum & sanies migitur dolor & alia accidētia mitigātur: q̄ circa generationes saniei dolores &c.

Cura apatū renū ante particulārē curam aliq̄ canones gñales sunt p̄mittēdi ex q̄b⁹ plibatis particularez curam facili⁹ aggrediamur. ¶ Primus est medicina laxatiua laboriose ducēs nec clistere fortit attractiuz in p̄n° & augmēto apatū renū nunq̄ sunt tribuenda ne mlti hūores ad itestina attracti renibus aut vicis afferant nocumētū. Iste ē de

Digitized by Google

intētione Ba¹.13°.meg¹.q̄si in colū°5°.idē dicit Aui.18ª.3¹.¶Scōs.laxatiuus molliens vt viol.cassiaſ. filī mō ⁊ lenitiua clisteria in tēporibus ⁊ egritudie ſupradicte vtil⁹ ſunt ministranda.¶Tertius rōnabile ē q̄ vbi ſan.multitudo vel plectonia dinoſcit vena basilica de inde illa q̄ est in curuatura poplit. i p̄n° apiantur ⁊ ſophena ēt comode pōt apiri.¶4°ſemia diuretica nec aliqua vtinā ꝓuocantia in p̄n° ante maturationē apatū renū in potu nec al⁹ ſunt tribuēda.qō ſi fieret tūc hūores ad renes copioſius effunderent. ⁊ ſic apata augerētur de intētione B¹.13ª meg¹.q̄ſi in colū°.6°.⁊ 5°.⁊ 18°.¶Quintus oꝫ mām a loco in quē fluit moueri ad remota mēbra ⁊ non a loco remot⁹ ad mēbra leſa ipſum declinare vbi ſupra colū.8°.¶Sextus.in eadē forma est B¹.13°meg¹.quaſi colū°.12°.in remb⁹vo duo p̄miſcent ſupple vt duricies ſ.ſ.obtuſio ſube eorum ⁊ maligni tas nutrimēti.ſ.ſan.colamentus ꝓpterea ſi duritiem fuerint paſſi: incurabilis erit. quare oꝫ ſtudium ipendi ne hec mē³ in duritiē cadāt hec ille.¶Iſ est Aui.18ª.3¹.trac.2°de cura apatis renū q̄n apa renū integre fuerit maturatū cuius cognitio est in vrina:tūc diuretica ſunt miniſtranda cū aliq̄nd⁹confortatiuis mixta.¶8⁹est Cōſtantini in 5°.via⁹⁹. ⁊ trāſumptiue. Bernardi de gordonio in ca° ꝓprio:ſi fluxus ventris affuerit fir⁹rob.⁊ mirtinus cū aliq̄b⁹refrigeratiuis ſunt exhibenda.ne mixta materia ad inteſtina fluens rōne vicinitatis partē imateriē renibus cōmittendo ipſum augeant apa.¶9⁹est Gerardi cremonēſis.ſupra 5ᵐ. viatici ca° ꝓprio in apatibus renū nunq̄ flōia debet fieri ventre cōſtipato exiſte:nec multū ſolubili ⁊ laxo.oꝫ ergo vtriq̄ caſui ſubuenire.¶10⁹ est B¹⁷Daly canōib⁹⁷ ⁊ p̄mēt.100.⁊.102.ibi in profundo vo ⁊c.qz renes multū diſtāt ab officio ſtoma⁹medicina eoꝝ que p̄ os ſumit oꝫ tm̄ de q̄litate ⁊ q̄ntitate ꝓuenient hīe q̄ virt⁹ eius in via pp alterationē ⁊ digeſtionē ei⁹ inter medias nō deficiat ⁊ iſte canon est multū generalis in oī egritudine. Daly tm̄ exēplificat de renibus.¶11⁹.est Serap.⁊ Aui.⁊ ſeq̄ntium eos in renū apatibus. oꝫ infirmū cibo ⁊ potu parce vti p̄cipue q̄n hu.aquoſi in corpore cognoſcunt abūdare.p hoc enī renes ab eoꝝ digeſtione ſunt excuſati.⁊ natura in morbi mā opatur ⁊ augmentū quoq̄ aūtis māe nō celebratur.¶12⁹est Aui. in loco allegato in cura tione apatum renū calidoꝝ.dum p̄t curari cū eo qō est mīoris acuitat nō intēdas ad id qō est acutius ita q̄ leuioꝛib⁹talis cura ē exequē da.iſte cañ.est multū gñalis in medicina.cañ Arnoldus in ſuis ꝓbolis doctrina 2ª.op⁹ rectiſſimū ī efficatioꝛib⁹ tm̄:ſi tutioꝛib⁹ꝓficiaſ.¶13°cū excellent cal⁹ ſubtile reſoluēdo ⁊ imē ſe fria ꝓgelando ⁊ īgroſſando partem māe in eptam faciunt reſoluī vel maturatiom ipſis puris diu nō est vtendū cū tempatis ⁊ mollificatiuis ⁊ aliq̄bus calis ⁊ aliquibus friſ medicamina ⁊ empl⁹ ſunt cōmiſcenda.

Cura particularis in cā calida intra doctrinam.9.canonis conſideremus ſi venter est ꝓſtipatus ⁊ tunc in p̄n° vtraq̄ iſto clisteri muſcillaginoſo lenitiuo ⁊ molificatiuo.℞.foliorum malue ⁊ violarie redic⁹ malua uiſci.añ.m.j.ſe.lini fenu⁹ graec añ.ʒ.ij. f⁹ decoctio in qua diſſoluaſ caſſiafiſtule munḋ.tamarid. añ.ʒ.j.olei viol.quart.j.vel pōt poni olei ros. ad confortandum renes añ qō ſuf. f⁹ cliſtere ad quart.ſ.⁊ iteretur bis aut ter ſi neceſſe fuerit.ciclam non ponimus:qz habet virtutem bauracalem in ſe:alia autem ſunt mollificatiua ⁊ anodina ſine mordicatione ⁊ attractiõe: vel f⁹ cliſtere ex aqua ordei ⁊ oleo.iſta clisteria ſunt iuuatiua.Dicit enim Serapio:verūtamē oportet vt fit plurimum euacuationis eorum cum cliſtere lenitiuo.deinde cōſideretur ſi forte fluxus ventris fit ⁊ tunc damus reſtrictiua confortando inteſtina conformiter renes meliozentur ⁊ confortentur:ne vltra debitus humores recipiant:⁊ damus rob.citoniorum ſirupum mirtillorum ſirupum roſarum: ⁊ citonia cōdita cum zuccaro ſine ſpeciebus: ⁊ alia huiuſmodi remota ꝓſtipatione vel multa lactione.¶Si ꝑticularia cōueniant: f⁹ flōmia de baſilica illius brachii qui correſpōdet reni infirmo.per hoc enim fit ſubtractio materie affluentis.ne in p̄ritate maiori debito humores ad renes fluant inceſſanter. Scōo poteſt fieri flōmia de vena que est in curuatura genu:qua nō inuēta flebotometur ſophena illi⁹ partis in qua creditur eſſe apoſtema.¶In principio ꝓ potu ſumat aquā ordei aut ydromel aut orizacaram. Nam dicit Aui.⁊ aqua ḋem ordei est ex eis quibus est adherendus in eo⁊ oportet vt nullomodo dimittas. Nam iſte aq̄ ſunt abſterſine inciſiue ⁊ ſubtiliatiue ⁊ foztere ſoluent apa ſine mordicatione:vt dicit Aui.in cura apoſtematum renū. Rafis iubet dari in potu ver vnā ebdomadam aquā ordei ⁊ medicamen de ſeminibus frigidis ⁊ aquā citrulli ⁊ melōis. Daly iubet q̄ de⁹ fir⁹viol.cū muſcilagine pſilly.ſemis malue.ſemis altee.ſemis bōbacis.añ.ʒ.ß.paſſularum mundatarum ab

Digitized by Google

ārill. ʒ. j. liq̄r rase. ʒ. vj. panis ʒuc. R. j. ℥ ß. ℞ fi/ri ℥ i clarificatōe ponat succi solat qrt. j. deꝯ cū aq̄ ordei. Iste fir/ē refrigeratiu/ ℥ vʒ febri q̄ semp seq̄t apa cal/ renū ℥ ē lenitiu/ ℥ anodin/ ē ēt mūdificatiu/. p/ ß mā digesta liniat vent cū cassiaſ ℥ māna ℥ tamaridis in aq̄ casei distempat. ¶ Iterū/o a pn°sup regionē renū in apate calo ponat ß emplm refrigerās. ℞. foliox viol/ farine fabax añ. ʒ. j. farie ordei. ʒ. ij. ſiō. ru. rob. ru. añ. ʒ. ß. olei rob. ʒ. ij. succi solat qō ſuſ ℞ empl/. Iſtud emplm ē refrigeratiuū male cōplonis cale renū. ℥ ē aliq̄l/ repcussiuū ℥ ꝓfortatiuū ne renes recipiāt hūores ad ipſos veniētes vt mām augeāt apoſam. ℥ dſ pti nuari a pn°apat donec incipiat maturari. ℥ ſi forte eēt magn/ calox ℥ intolerabil/ dolox huic emplo addat ſe. pſilij. ſe. papaueris al. añ. ʒ. ß. mādragoꝛe opij añ. ʒ. ij. croci. ʒ. ij. Aliō ēplm ad eandē itentionē. ℞. vnguēti rob populeon añ. ʒ. ij. icorpenſ cū oleo rob vnganſ renes ℥ ēt extēdat sup panū lineū ℥ remb/ applicet: ℥ facit eādē opationē. Si narcotica emplaſtris adiūgat: q2 dolox magn/ ℥ intollerabilis ē ℞ ß canonib/ vlibus ad vnguē. obſeruat. ¶ Post q̄ aūt mā apatis incipit digeri ℥ ſanes gñari qō cognoſcit in dgōe vrine ℥ p dolorē ācharū ℥ inflationes in eis ℥ q2 vria eſt ignea tunc facimus emplm in q̄ eſt cōfortatio ℥ maturatio cū aliq̄li reſolone ℥ mitigatiōe: vt fic. ℞. farine ordei farie ſe. fenugre añ. quar. j. camo. mellilo añ. ʒ. j. ℥ ß. olei rob. ʒ. j. ydromel quod ſuſ. ℞ emplm ſuper renes. Et iſtis ēt pōt fieri emplm ſup renes in pn°addēdo cū ſupradict ſanō al. memitā aquā cicorее raſurā cucurbite. ¶ Vel ℞ ß cerotuʒ qō ponit Valy cera al. ℥ oleū rob viol/ fil/ fundant ℥ addant succ/ cozia dri ℥ cicorее ℥ portu℥ ℥ acetū ℥ aq̄ rob ℥ extēdat sup pannum: ℥ remb/ applicet. ℥ ista sunt ad repcutiendū mām ℥. ¶ Aliud emplm maturatiuū. ℞. rob ficus ficce ping ℥ carnes dactilorum añ. vj. radicis yreos. ʒ. 4. coquantur in. R. iiij. aque mell/ vſq; quo redeat ad. R. j. tūc piſtent fortiter ℥ addat farine fenug℞. farine ſe. lini añ. ʒ. j. olei ſix olei camo. añ. ʒ. j. aque decoctiōis ſupradicte qō ſuſ ℥ icorpet ℥ ℞ maturatiuū ℥ anodinū emplm. ¶ Si autem ruptura tardauerit apatis: qō cognoſcit eſſe maturꝫ p minoꝛationē fe. ℥ dolorꝭ. ℥ q2 remanet ſuītas tūc poſſum/ addere farinā ozobi: ℥ fimū colūbinū ℥ farinā volatilē molendini ℥ duas cepas lilij al. tynā ſquillā. Aui. aūt qñ p longatur apatis ruptura addit camepitheos polium ℥ pxafium ℥ pet° ℥ ſquinātum ſpicam. Tunc etiaʒ miniſtrant diuretica que apiendo ℥ applicādo vias aliqual/ apiant apa ℥ faciāt mām et/ ad iferioꝛa emanare. ℥ apud Serap. ſpāliter laudat agnus caſtus. ℥ acorus. Sīo per iſta nondū rumpit ℥ remanet grauitas ℥ nulla cū vrina exit ſanies tūc iubent autores ꝙ ℞ cliſteria acuta ℥ iubēt ꝙ pa. ingrediat balneum aq̄ dulc decoctiōis herbarū q̄ ponūtur in firupo ℥ aliarū diureticaꝝ. Per hoc eni balneū in iſto tpe miſtratū dolox ſedat ℥ vie aperiuntur ℥ ampliant ℥ fozte apa rūpit. quādo ēt ruptura plongat iubet Raſ in diuſionib/ ꝙ eger laboꝛet ℥ ſaltat ℥ aſcēdat ℥ deſcēdat p gradus cū velocitate. Sed ve egovidi q̄ nihil hoꝛū poterāt facere imo quaſi imobiles iacebant donec apa fuit ruptū. Poſtq̄ vo apa eſt ruptū qō ſcit qz ſanies exit cū vrina: tūc miniſtrantur diuretica in pn°vt ſanies mūdificet ℥ poſt miſceant aliq̄ ꝓſolidatiua ℥ icarnatiua vlcerū renū: q̄ in. c. de vlceribus renū domino coopante dicētur. ℥ ſic curant. ¶ Apoſtemate vo frido exiſte i pn° ℞. cliſteria cūatiua aliq̄d de materia añte ℥ digerat reſiduū cū iſto apozimate calefactiuo ℥ digeſtiuo. ℞. calamenti yſopi abſin/mēte oziga/paſſ munō ab arill ra dicis yreos añ. ʒ. ij. carui marat/. ſe. enō. ℥ ſcariole añ. ʒ. ß. liquiri℞. raſe. ʒ. j. mell/. R. j. ℥ ß. ℞. apozima poſt octo dies ſi adeſt replo in ſan. ℞ flōia de baſilica deinde de ſophena. ¶ Et purgetur materia flātica cū pul/ diaturbith vel cū hac decoctione. ℞. polipoō querc flozum viol/ ℥ bozagis etiā bugloſſe an/ añ. ʒ. ß. paſſ munō ab arillis. ʒ. j. ℞ decoctio in ſero capzno in q̄ diſſoluatur caſſiaſ mūō. ʒ. vj. pul/ diaturbith. ʒ. ij. Jn cliſterib/ aūt ponanſ illa que ponunt in apozimate. ℥ quinq; herbe cōes ℥ addatur oleuʒ de h°℥ oleū de camo. ℥ nardinū. Et poſt q̄ recepit cliſtere ſtet reſupinus vt caloꝛ cliſteris ℥ virtus attingat ad renes: nā fria idiget actuali ℥ potētiali caloꝛe intus ℥ eſt. ideo a pte exteriori ℞ calefactoꝛia cū pitaria ℥ mē taſtro ℥ apio ℥ petro toꝛrek. ¶ Et ℞ emplaſtꝫ maturatiuū. ℞. radicis altee ſumitatum ſenationis añ. ʒ. ij. ceparum lilij al. ʒ. ij. caricarum pinguium. xx. numero coquant in ydromelle ℥ piſtentur foꝛtiſ addat farine ſe. lini ℥ fenu/. medulle panis añ. ʒ. j. ℥ ß. flozū camo. ʒ. j. olei camo. ʒ. ij. arungie pozcine. ʒ. j. ℥ ß. icorpenti roia ℥ calm rembus applicet. Jn ſtatu autem addatur raō yreos ℥ farina ozobi folia lauri oleum baccarum lauri. q2 multum laudat ſm Aui. vel poteſt addi vrtica ℥ fimus columbin/ ℥ bouinus ℥ terebentina. Fiant etiaʒ remed/ di

Digitized by Google

cta in cura apostematis calidi ꝯtuꝫ ad ruptu
ram sed fortiora. ⁊ fit intus ⁊ extra.

Dieta Habentium apata in renib⁹. In
ꝓmis iuxta doctrinā decani ca
nonis ꝓce viuant sumēdo paruū cibū ⁊ puum
potū. ⁊ vtant ordeato ⁊ auenato ⁊ iure pullo
rum ⁊ puarum pullaꝝ cū agresta. ⁊ pōt come
dere spīargias maluas atriplices coctas cum
lact ⁊ borag in lacte amigdal. Et comedat
ēt pullū ⁊ pullā coctā cuꝫ cucur. ⁊ de illo iure
bibat. ꝓ potu aūt credēdo ꝓsilio Rab def aq̄
ordei ꝑ octo dies cū se. citrulli ⁊ mellonis ⁊ cu
cumeris. Et vt dicit Haly donec apa incipiat
facere signa maturationis ista debēt ꝓcurari.
Ꝓo potu iter vtrāq̄ comestionē vbi ē ma
gna sit pōt dari aqua ordei cū zuc°. Si aūt fe.
esset lenta ⁊ apa flāticū: possemus vtiri in po
tu ydromel exhibere: ⁊ iuuamē ꝓstaret virtuo
sum ad absterſionē ma⁹ ad apata currētis fine
mag̃ ꝓuocatione ⁊ attractione. Comitabunt car
nes ⁊ vinum qñ apa est calm. ⁊ est in ꝓncipio
⁊ augmēto. Si vo apa est frim post ꝓncipiuꝫ
pōt cōcedi vinū limphatū cū aqua. ⁊ caueat a
carnibus ⁊ cibariꝫ grossis: vt sūt carnes poꝛ
cine ⁊ boumne: caseus legumina: panis azim⁹:
risum: triticū ⁊ filia. In ꝓn° apatum renū po
natur petro. nec alia apitiua. In statu autem
possumus cōcedere vinū si fe. fort nō affuerit.
Et carnes volatiliū vsitatoꝛ laudabiliuꝫ. In
dieb⁹ vo quibus carnes nō comedūtur sumat
ouа soꝛbilia ⁊ pisces squamosos de aquis mū
dis bullitis cum per°. ⁊ sale vel tostis in crati
cula. similiter tunc possunt in ꝓdimentis assu
mere res diureticas ⁊ apitiuas in declinatio
ne ⁊ etiam post ꝯ apostema fuerit ruptū tunc
renes sunt mundificandi vt vlcus. Et vlteri⁹
etiam non ꝓcedat imo incarnatiua vlceruꝫ
illo tempoꝛe sunt exhibenda intus ⁊ extra.

Apostema durum Scliroticum pōt
causari duobus modis in
renibus. vno modo per viam cōuersionis apo
stemose ma⁹ ad naturam lapidis a caloꝛe extē
siuo resoluente subtile ⁊ ipsum grossuꝫ terreū
⁊ viscosum in lapidem conuertente. vel potest
fieri a materia mlica in ꝓncipio sine alio apo
stemate ꝓcedēte ad ipsos renes fluēte: ⁊ tūc
plurimum fit a frigido extenuo ipsam mate
riam ingrossante: vt aliqui conati sunt dicere
per similitudinem cristalli.

Signa Sunt gūitas in anchis ⁊ in re
nib⁹ cū quo vel nullo doloꝛe ꝑci
pue in illo qō fit a mā mlica ad ipsos missa si
ne apate sanguineo ꝓcedēte. Mā in tali ali
quando mouet doloꝛ ⁊ adest ancharum ⁊ mē
bꝛoꝝ inferioꝝ macies ⁊ extenuatio ⁊ de
bilitas vrina subtilis ⁊ indigesta ⁊ pauca. qꝛ
renes parū attrahunt de hūiditate: qꝛ virtus
attractiua ⁊ expulsiua debilitate sunt. ⁊ adest
debilitas in scia ⁊ vertebꝛo. ⁊ in mēbꝛis iferio
ribus cum caliditate ⁊ arefactione eoꝝ.

Curatio Qui hñ aspicit curā apat
ri eparis ⁊ splenis facilit pōt
venire ad curā apatis duri renū si fit curabi
le: qꝛ vtplimū est incurabile ꝑm autoꝛes. Pꝛe
ter Sᵗ cañ. in isto. c. relatos debemus ꝓcede
re ad vias apiendas ⁊ materiei mollificatio
nem. Si ergo fit necessariū purgare aut flobo
thomare purget cū reb⁹ deponentib⁹ meliam.
Et ℞ flōia de basilica ⁊ de sophena. Et post ℞.
tale emplm. ℞. se. li fenugre aā ʒ.v. se. maine
⁊ altee aneti ⁊ camo. aā ʒ. iiij. gummi arabici
bdellij terebētine. aā ʒ. iij. gūme tpent i aqua
cal. ⁊ alie medicine adiungat ⁊ ℞ emplm cu
tidū ⁊ remb⁹ applicet: pus tñ ptes renales vn
gantur cū axūgia galline ⁊ medulla ossiuꝫ bo
uis ⁊ dialtea. Unguentū ad mollificandū du
riciem renū. ℞. medulle cruris vel coxe bouis
axūgie gallie bdellij gūmi pini gūmi armo
aā ʒ. ℈. olei camo. olei sambucini aā ʒ. iij. cere
modicū vsq̄ ad. ʒ. ℈. ℞. ynguētū ⁊ aliqñ molli
ficetur ⁊ aliqñ resoluat. ¶ A pteo iteꝛoi de
tur aliqñ cassia ℞ ad mollificandū ꝑ se. vel cū
hac decoctiōe. ℞. se. cucume. ⁊ citrulli ⁊ cucur
bite se. altee malue. se. lini aā. ℥. ʒ. ex vna parte
pōt fieri decoctio cū aq̄: cū qua def cassia fistu
la ad lubꝛicandū ⁊ mollificandum. ex alia pte
pōt fieri pul. de quo pōt dari ad ꝯtitatē trū.
ʒ. cū sir° viol vel cuꝫ aliquo iulep. Ista me est
composita ex mollificatiuis ad mollificādum
materiam: ⁊ ex apitiuis ꝓpter antibus vrinam
vtatur iure galline cum per°. vtatur bono vi°
albo vel clareto. vtatur ⁊ cibis subtilibus bo
ne ⁊ facil dgōnis. ⁊ in isto casu ad mollifican
dum ⁊ resoluendū valet adeps vsi leonis mu
rilegi ⁊ cruriuꝫ ⁊ coxaꝝ cerui ⁊ afini ⁊ capo
li ⁊ oleum costinū ⁊ camo. ⁊ oleum de lilio. vs
etiam ynguentum altee ⁊ agrippa ⁊ filia eis.
quando autem ingrossat vrina tunc debemus
dare subtilissima ad dissoluendū hūoꝛes. ⁊ qñ
est multū subtilis tunc tenemur maturare cū
medicinis imediate dictis ⁊ cibis calefacien
tibus ⁊ humectantibus. ⁊ quando vrina mul
tiplicatur signum maturationis est.

Declaratio In apostemate renū pri
mo dictū fuit in indicijs
ꝙ apostema renū difficilis ⁊ dure est sanatio

nis. ⁊ causa est: qz renes de se sunt mẽbra immobilia: qz superfluitates aliox mẽbrox continue recipiũt. Scda causa est lõgitudo spacij quod est inter os ⁊ renes. nam medicine p os ministrate diutissime pmanẽt in longa via: ⁊ ante q̃ ad eos attingat pdit maiorẽ partẽ sue ⁊rutis: ⁊ eos nõ attigit nisi post certã digõez Tertia cã est frãtas eox vt ponit Constã. in. 9 meg'. ca. de passionibus renũ. Quarta cã pot esse strictura viarũ ad purgandũ eos p ptes i feriores p q̃s cõsueuerũt purgari. Scdo nota q̃ vt dictũ fuit in signis q̃ i apostemate renũ homo nõ potest se erigere. ⁊ est verum vt ego aliq̃n vidi. et hoc p̃cipue fit q̃n apostema est i pãniculo coopiente ⁊ cotinente eos. vel in cõcauitate ipox renũ: aut in vijs q̃ pcedũt a vena cõcaua ad renes. vel in vijs ab eis pcedẽti bus ad veſicã. qui pozi vritides cognoscãtur. Causa illius accũtis est: qz pãniculus ille est neruosus ortus a neruo exeũti a spõdili ⁊ nucha sup renes extitibus ⁊ colligat' cũ neruis facietib' erectionẽ ⁊ inclinationem. ita q̃ ille ỹbit' rõne apostemat. ad quã ỹctionẽ alij ner ui cõpatiunt'. ⁊ sic homo nõ potest se erigere: ⁊ tunc dolor est intẽsior cũ incertitudine: immo patiẽs clamat interdũ sicut faciũt pturiẽtes Et in tali casu cũ anodinis aliqua narcotica sunt cõmiscenda vt dictũ est in cura. ¶ Tertio dico ſm Rab in diuiſ q̃ apa renũ vno de trib⁹ modis terminat' vno modo insensibil'r vt q̃n mã est pauca ⁊ subtilis. ⁊ istũ modũ iuuat multũ abstinẽtia a cibo et pcipue a potu. silr flõmie ⁊ lenitiue vẽtris purgatiões parit' cu⁹ oleis ⁊ vnguẽtis ⁊ emplis resolutiuis ſm suas debitas horas mistratis. et iste est melior modus ⁊ securior. Scõs mod⁹ est p̃ suersionẽ in sanie: vt q̃n mã est multa vel grossa vel viscosa. et in isto casu iuuãt empla et olea ⁊ vnguẽta maturatiua ⁊ mollificatiua. ⁊ nocent si milr istis nimietas cibi ⁊ potus. et iuuat eos post maturationẽ vt moueant' velociter ⁊ vt ascẽdat p gradus si possibile est vt apostema rumpat' ⁊ appeat sanies in vrina. Et iste modus nõ est ita securus ꝓpter timorem vlcerũ eox. Tertius modus terminatõis q̃ suertat' i duritiẽ: vt q̃n materia est grossa ⁊ terrestris difficilis est resolutiõis. ⁊ ista sepe ducit egrũ ad ydropisim. ⁊ tũc cognoscit' qz diu durauit ⁊ dolor puus remanet in lũbis. ⁊ ibidẽ sentit' grauitas sine febre ⁊ quãtitas vrine minuit' ⁊ regurgitat ad epar ⁊ nõ tenet canalẽ suũ ꝓp lapidis vel humoris grossi opilatoes. ⁊ post ista venter aliquãdo incipit inflari ⁊ fit ydropic⁹.

¶ Quarto scias q̃ dictũ est in cura: q̃ in p̃n⁹ apostematis debet fieri flõia de basilica. Sed ponat' q̃ medicus nõ fuit vocat⁹ nisi post decem vel vndecim dies: tunc peto q̃d debet facere. Dico q̃ illo tunc si cognoscit' replox mã est sam flura ⁊ alia pticularia q̃uemãt adhuc debet fieri flõmia de sophena vt materia coniuncta diminuat' ne magna quãtitas saniei i ipso apostemate generet'. Nam quãto minor quãtitas saniei in apostemate generatur cu⁹ equali cõualescentia: tãto magis ab vlcere et fistula locus apostematus reddit' securus. Et tunc debẽt poni emplastra ptim maturatiua ⁊ ptim resolutiua: vt natura cuius est electio resolutionẽ ⁊ maturationẽ operet'. Nam sepe in apostematibus cũ maturatiuis insistimus natura tñ insensibilr p̃sequit' resolutionem et ecõuerso. ¶ Quinto scias q̃ ꝓterea q̃a dolor ⁊rutem dissoluit ⁊ debilitatẽ introducit ⁊ ipsam ⁊rutẽ a suis ꝓhibet opationibus. vt scribit' in scda p̃mi summa. 2. c. 12. Jõo in dolore renũ ab apostemate pcedente multũ debem⁹ insistere in mitigatiõe cuius p̃mo cum eõne materie ãntis ⁊ iuncte; vt dictũ est cũ clisteribus mollificatiuis q̃ euacuãt illud qõ comprimebat renes ⁊ cũ flõmia basilice: sophene et p positionẽ ventosarũ cũ scarificatione in pulpis coxarũ sup quas homo sedet et intra alchatim ⁊ dorsum ⁊ cũ appositõe lane intincte in oleo sambucino vel de lilio vel in oleo de floribus sambuci. ⁊ si est necessariũ in vltimitate doloris denẽ diuretica frida cũ aliq⁹ calidis mixta cũ aliquo narcotico: sicut ẽ anisum oxobus ⁊ opium. Simlr deꝛ philonium ipm eñ est melius medicamẽ in isto loco cu⁹ optima dieta ⁊ parcitate potus. ¶ Sexto dubitaꝛ in qua etate nefretici sunt difficiliorꝛis cure. Et videt q̃ in iuuẽtute. nam nefresis in iuuentute venit cum discõuenientia particularium: ergo est difficiliorꝛis cure. Cõsequentia tenet p ypo. p̃mo amph. ibi. Jn morbis min⁹ periculant' egrotãtes ꝛc. Qõ aũt sit in discõuenientia particulariũ patet p ypocratem et Ga. 3. amph. caũ. et cõmento. 35. ibi. Senioꝛi b⁹ño disnie catarri ꝛc. vbi int' egritudies que ꝓprie accidunt senibus computant' nefresis et sic est cum discouenientia etatis in iuuenibus. Secundo arguit' sic. Jlle morbus est difficiliorꝛis cure in quo causa est fortioꝛ: ꝛ in iuuenibus causa est fortioꝛ. igit' ꝛc. cõsequentia tenet: quia multitudo materie est fortitudo cause morbi. minoꝛ pbatur qz in iuuene venit cũ discouenientia etatis cum sit morbus seni-

Digitized by Google

bus appꝛopꝛiatis vt iam fuit dictū in alia rōe. ¶ Jn oppoᵐ ē ypo.4.ampḃ.c.7.ibi. Quibuſ cūq; nefretici ſupza q̄ttuoꝛ annos nō ſanant ¶ Pꝛimo notandū q̄ p nefreſim intelligiť q̄libet paſſio renū ꝓſuetudinaria ꝓcipue de doloꝛe renū q̄ ꝓſueuit venire ex lapide cū doloꝛe inteſtinoꝝ rembus pꝛimoꝝ vel ex mala cōpletione vl' apate ꝛc. ita q̄ nefreſ ē q̄ſi nomē ḡñale egritudibus renū ſm Ga. in paſſionaᵒ ¶ Scḋo nota q̄ tres ꝓditōes req̄runť ad hoc q̄ille ap̄ḃ in mozb' minᵗ ꝑiclitanť egrotātes ſit verus. Pꝛimo req̄riť q̄ mozbi ſint eiuſdez ſpēi ſpāliſſime vt cauſon in ſene flātico in tpe hyemali ꝛ cauſon in iuuene ch̄o. i tpe eſtiuali Tertio req̄riť q̄ fiat cōpatio ad idē ſubiectū ñ ſm diuerſa tēpa ꝛ diuerſa eq̄lia in virtute Quarto ſupponiť q̄ ẋtus foꝛtioꝛ citᵗ ꝛ facilius curat mozbos q̄ debilis. nā ẋtus eſt q̄ curat mozbos 3.teg'. ꝛ pmo de fe. ad Glauconē ca. pmo. Quito ſupponiť ꝛ pz de ſe q̄ ẋtus in iuuenibus citra q̄drageſimū annū foꝛtioꝝ eſt q̄ poſt. 40. annos. ¶ Tunc poniť ꝓclo nefretici poſt q̄drageſimū annū ſunt difficiliozis cure vtpluᵐ ſunt incurabiles. Jſta cōclo eſt foꝛmal' ypo. 4. ampḃ. cañ. 70. ꝛ p hoc ptz q̄ dictū eſt ad rōnes. Nam dico q̄ veruz eſt ſi ſint equalis ẋtutis: ſ̄ ḃ nō eſt ſic igiť ꝛc. ¶ Septᵒ clarificat Bozdonius dicēs. q̄ q̄uis aq̄ſitas quaſi cōtinue trāſeat p renes ap̄a frequētius ḡñať ab ḥuozibus q̄ ab illa aq̄ſitate: q̄ aquoſitas cito tranſit rōne ſui liq̄ditatis. et ēr ego dico q̄ illa humiditas tranſit per meatus latioꝛes ſan. aūt qui cū ea miſceť cū ab ea ſepať in venis anguſtis recipiť ꝛ ibi in ſḃam renuz p tertiā digōnē tranſeūdo cōuertiť. ex q̄ q̄dez ſanguine cōmixto cū alijs humoꝛibᵍ ſi cōtingat eos cōcludi ꝛ nō euētari cauſať ap̄a. Alia cā eſt: q̄ illa humiditas cū ſit de natura vrine et ficca nō eſt ita putrefactibil' ſicut humores etiā q̄ nō expectaret putrefactōes. ¶ Octauo ſciendū ſm Serap. in. 4. ſui breuiarij et ipm ſequiť Aui. in 3. cañ. c. ꝑꝛio. ꝛ Bozd. q̄ habētes ap̄a in renibus nō facilᵉ dozmiūt nec iacent ſup ventrē ſuū: imo plurimū q̄etis eoꝝ ē in reſupinatōe ſup dozſum: q̄ mēbꝛoꝝ ap̄atoꝝ ḋes eſt vt ſint accubētia q̄eta nō ſuſpēſa. ꝑꝛ illō pluᵐ q̄etis eſt in reſupinatōe ſup dozſum ſuū. hec ille. Jn iſta aūt ſuſpēſione extēditur pāniculus. q̄n aūt ſunt accubētia quieta ſtāt ſup lumbos q̄ ſunt carnes molles. ꝛ ſic panniculus nō extendiť nec cauſať tātus doloꝛ rōe accubit'. ¶ Sed tūc dubitať de pleureticis q̄ nō ꝑñt iacere nec dozmire ſup latus ap̄atū, ꝛ ſic videť rō facta vel dicta flegma. Ad hoc dicendū q̄ mēbꝛa ap̄ata q̄ ſunt lacerti vel pānículi coſtas ꝛ carnes iter coſtas exiſtentes coopiētes nō poſſūt extēdi nec ꝑ accubitū ꝑtis ꝛie ſuſpendi cū adhereāt coſtis: imo q̄n volunt iacere ſup latus apoſtematū: compᵐiť ap̄a a mēbꝛis circūuicinis interiᵒꝛa lectulo exterius qua ex re ſup latus dolēs reḋeſcere non ꝑñt. renes aūt ſeparati ſunt a lumbis pendētes ꝑ ſuū pāniculū ꝛ venas ꝛ arterias. ꝛ adv trūq; latus ꝑñt declinare ꝛ ſuſpēdi. ex q̄ ſuſpeſione pāniculus extendiť et tūc doloꝛ augmentať. ¶ Nono ſciendū q̄ in ap̄ate duro renū vrina eſt pauca indigeſta ꝛ ſubtilis cā paucitatis ē debilitas attractiue eoꝝ q̄ ſunt debiles. Lauſa ẋo debilitaſ ꝛ tenuitaſ eius eſt opiᵓo facta ab ap̄ate duro. Nā opiᵓo ꝓhibet penetrare illud quod ſoletvrinā inſpiſſare. Cā indigōnis debilitas nature eſt nō potentis digerere nec coḉre. qō dicit Auiᶜ. q̄ aliq̄n ex magnitudine opiᵓonis iſtius ap̄atis captiuať vrinaꝝ ducit ad ydropiſim ꝓpter clauſionē ꝑ viā vrine ꝛ reuerſionē eius ẋtus epar ꝛ erga totū coꝛpus. ꝛ ideo in talibᵍ debemᵍ intēdere cū diuretiᶜ ad vrine ꝓuocationē. ¶ Decimo queritur quare i ap̄atibᵍ renū accidit fe. erratica. ita q̄ fritas extremitatū ꝛ oꝛripilatio veniūt interdū ꝛ de nuo caloꝛ ꝛ fe. Diciť q̄ ḃ accidit: q̄ in ap̄ate renuz accidit doloꝛ aliq̄n maioꝛ aliq̄n minoꝛ rōne trāſitus vrine vel diriuatōis maᵉ vl' alteriᵒꝛei. Modo q̄n eſt maioꝛ doloꝛ caloꝛ ſp̄us et humoꝛes retrahunť ad intra q̄ ad locū doloꝛoſum cōfluūt humoꝛes ꝛ tūc exterioꝛa ſpiritibᵍ ꝛ caloꝛe depaupata ñ ꝛmerito rēanēt fria ꝛ tūc fit rigoꝛ. Et iterū ille caloꝛ febrilis augmētať ꝛ multiplicať ꝑ venas ꝛ arterias vſq; ad coꝛ ꝛ poſt ad totū coꝛpus delegať. ꝛ ſic cať fe. errans hinc ꝛ inde. Sic etiā eſt q̄ in ap̄ate frīo fit fe. ñ rōe maᵉ friḋeſ exvi putrefactōis Nā oñi putrefactōi in coꝛpe ḥūano facte annexus eſt eꝛneus calᵒ. qui dū magnᵒ eſt febꝛs cognoſcimus. ¶ Undecimo q̄riť quare in ap̄ate renū pes illius ptis in q̄ ē ren ap̄atᵘ obdoꝛmitať. Dico q̄ renes ꝓximanť ſpōdilibus a q̄bus nerui tibias ꝛ pedes mouentes oꝛiūtur et cōiancť illis neruis duo. Pꝛimuz eſt mala q̄litas febꝛilis. Scḋm q̄ cōpꝛeſſio in neruis illis ꝓpť quā cōpꝛeſſionē ſp̄us aīalis quoruz officiū eſt trāſire ꝑ neruos vt faciāt ſenſum ꝛ motū nō ꝑñt libere penetrare. ꝛ cať obdoꝛmita° in pede vno vel in duobᵍ ſi in vtroq; rene eſt ap̄a. Jdē accidit ex opiᵓoe renū ſi ḥuozes ad ſpondile diriuanť. ¶ Duodecimo dubitať

Digitized by Google

qñō aq̄ melle vl ydromel cōpetit p potu i apatibus renū: vt dictū est in cura ꝑticulari. ⁊ vr q nō cōpetit: q2 nocet in apatib⁹ epat. ergo ⁊ in apatib⁹ renū. ꝓña 15 p file. añs est Ba⁹. 15°. de inge°. c. 6. Idē dicit Aui. in. c. de apatibus epat. In oppo⁹ est Aui. 18. 3¹. tracta. 2. vbi de cura apat cali renū. vbi iubet dare aquā zucr⁹ ⁊ mellis plime cōmixtionis quasi in ꝓnci° ca¹.

¶ P2o isto dubio nota ꝺm ypo. 3°. reg. acutoꝝ cañ. 12. q ydromel hz aliqs ꝓprietas. P2ia est q nō facit trīs de siti sicut vinū dulce. q2 plmo nem humectat. Scdo q2 iuuat ad screandu3. Tertia q2 sitim sedat: q2 hz virtutē lauatiuaz. Quarto q2 multā puocat vrinā. ibidē cañ. 13°. ¶ Scdo nota ꝺm Ba⁹. 3. reg acut. cōmento. 13. q mel ⁊ ydromel cito attrahit ⁊ cito trāsit ab oīb⁹ visceribus que sunt inter sto⁹ ⁊ renes. nā sicut gustus ex eo ⁊ aliis rebus dulcib⁹ delectatur sil⁹ ⁊ alia viscera iterioza ꝓinde ab eis cū auiditate attrahūtur. ¶ Tertio nota q mel est calm ⁊ siccū in scdo gradu. ⁊ dicit Rab q cito cōuertitur in colerā: hz tm in se virtutē apitiuā officioz venaz ꝺm Aui. in. 2. ⁊ est abstersiuum: resolutiuū humiditatū: ⁊ phibet putrefactionē ⁊ corruptionē carnis. hec Aui. Sicut ergo mel hz istas ꝓprietates: sic ⁊ ydromel qō ex eo cōponit ꝑticipabit aliqd ex illis. ¶ Quar° nota ꝺm Ba⁹ in loco allegato vt iam tactum est. q ex melle ⁊ rebus dulcib⁹ multū delectātur mēbra intrinseca. ideo attrahunt ex se magnam q̄titatem ex eis cū velocitate ⁊ nutriūtur ex eis. ꝓpterea aīalia q̄ nutriunt ex ficubus hñt ꝑ magnū ⁊ delectabile. nā epar nutritur ⁊ ipinguat: ⁊ magnificat ex comestiōe ciborū dulciū. Ba⁹ ibidem. Et hec intelligitur in tpe sanitatis. Qñ aūt hec apata cal⁹ vl qñ corpus hz feb. ista mēbra nō ꝙuertunt ista dulcia ad nutritionē nec augmētationē epatis vl aliox mēbrorum: sed potius cōuertunt ea ad subam ⁊ naturā colere rōne calozis innaturalis que ea cōuertit ad hu. cōsimilem sue nature ⁊ cōplōni. ¶ Quinto scias q vene epatis in ꝺbus chilus ꝙuertit in sanguinē sunt multuz stricte vt visum est in ꝓmo. c. istius q̄nti li¹. ꝓpter hoc sunt magis ⁊ citius opilabiles. renes aūt ecōtra. nā quilibet ren hz in se ꝺcauitatez magnā ⁊ hz venam latā tc. vt ostensum est in c. 14. istius q̄nti li¹. ex quo manifeste appet: q renes nō sunt ita opilabiles sicut epar ⁊ splen nisi cā esset magna valde. ¶ Sexto p2o isto dubio nota q fe. que ꝓcedit ab apate renū nō est ita intēsa sicut illa q̄ ꝓcedit ab apate epat. ꝓpterea: q2 renes longiqui sunt a corde, etiā q2 ps ma⁹ resolnit sensibiliter aut cū vrina exmittitur ꝓtinue. q2 pozri vtides sunt satis lati ⁊ mā est ad ianuā: ⁊ iō faciliter exteri⁹ delegat.

¶ Septimo no. ꝺm Deb⁶ in suo antidota° q ꝓpter ꝓprietas dictas ydromel vs ad egritudines frias ꝓprie ad illas q̄ sunt in cerebro ⁊ in neruis: ⁊ in iuncturis ⁊ lūbis loco vini. ⁊ confert vtis vrine ⁊ nō ꝓmittit in eis lapidē gñari ⁊ mūdificat ꝑ vrinā. ⁊ qñ ē multe cōmixtionis mell nō ita cito penetrat ad ptes remotas sicut ille q̄ est pauce cōmixtiōis. ¶ Cūc fit ꝓ° 2°. In apatib⁹ epat ⁊ splenis ydromel nullo° cōperit. P2 ꝑ Ba⁹. 3. reg. acut. 2°. 13. i ꝑn. ⁊ versus finē cōferi ꝑ autozitatē hūani i eodē 2°. ⁊ pt. pbari ꝑ tertiū notabile ⁊ autozitate Aui. ⁊ oīuz autoꝝ. ¶ Scda 2°. Idromel cōpetit ꝑ potu in apate renū. p3. q2 illud qō lauat ⁊ abstergit ⁊ diminuit mām apatis ⁊ ꝓfert vtis vrine ⁊ nō sinit in renib⁹ lapidē gñari cōpetit in apate renū. ꝟ fic est de ydromelle: g̃ tc. ꝓña est bona. añs ꝑ maiozi norū est. q2 oēs ille ꝓpetates ꝓtēte in maiori ꝓferunt ad sanationem apatū renū. ꝑ minozi aūt p3 ꝑ Deb⁶. ⁊ Aui. in locis allegat. ⁊ p3 ꝑ scōm notabile. ⁊ ꝑ sextum ¶ Et p ista ñdet ad argumentū añ oppo⁹: cōcedendo añs ⁊ negādo ꝓñam: ⁊ qñ dr ꝑ file. dico q nō est file: q2 vene epatis sunt strictiores: vt dictū est in. 4. notabili ⁊ in anathomia epatis. Scdo q2 fe. nō est ita magna nec intēsa: cū minera putrefactionis nimis fit longe a corde nec epar ē ita ꝓpe vias expulsiōis ad eā sicut renes qui sunt ꝓpe vesicam tc.

¶ Capitulum. 17⁹⁹. de vlceribus renum.

Vlcera fiunt. In renib⁹ sicut possibile est fieri i aliis mēbris. vñ vlcus renū est solo cōtinuitas facta in eis: in q̄ sanies aut virus in eis gñatur ⁊ ꝺa cōsolidatio ab humore vel cōplexione diutius ipeditur.

Cause vlcerū in renib⁹ pñt esse in triplici ꝺria. Nā quedā sunt ꝓmitiue. quedā aītes quedā cōiuncte. Cāe ꝓmitiue vt ponit Aui. in. 18. 3¹. cañ. in. c. de signis vlcerus renū. ⁊ Ba⁹. 4°. āpho. 2°. 80. pñt eē casus pcussio aut vuln⁹ ad q̄ sequit iterdū fluxus sanguinis ex aptione violēta ſ vulnus ⁊ post ſ vlc⁹ ⁊ similia. ¶ Cāe aītes pñt eē alm multitudo hūoꝝ calidozū ⁊ acutoꝝ ad renes exīde ad vesicā currētium q̄ sua acuitate vel alia innālitate radūt ⁊ excoriant eos. Alia cā pōt esse multitudo humozū viscoꝺozū facientiū in eis magnā adherentiā. fic est alm flegma salsum vel aliō qō cū labore eradicat ⁊ separatur ab eis dimittunt

post se excoriationem ⁊ vlcus. Alia cā pōt esse apa in eis male curatū. nā post ruptura apa nisi ruptura bñ fuerit mūdificata possibile est vlc⁹ ibi de nouo gñari. Alia cā pōt eē lapis forte q̄ in trāsitu vel eradicatione ei⁹ vulnerat ⁊ excoriat: ⁊ sic facit vlcerationē. Alia cā añs pt esse multiplicā⁹ san. in venis: ita q̄ ipsum nō pñt ptinere ⁊ sic rūpuntur. 4°. ampho. 2°. 80.

¶ Cause ꝓiuncte sunt mala cōp'lo introducta in ipsis renib⁹ vulneraē aut alr̄ solonē ꝓmittraē parētib⁹ a causis añtib⁹ vel ꝓmitis. Nam cāe añtes vel ꝓmitiue mouēt causas conūnctas.

Signa vlcerū ⁊ sunt q̄druplicia. q̄dam sunt ipsam egritudinē significātia. Alia sunt cās ei⁹ oñdētia. Alia sunt vlcus añtia. reliq̄ iter vlc⁹ renū ⁊ vesice distinctionē faciētia. ¶ Signa vlcerū renū sūt mict⁹ sang. ⁊ saniei mixtoꝝ cū vrina ꝓtinuans aln̄ p vnaz septimanā aut p mēsem aut plus cū dolore in renib⁹. ⁊ aln̄ ereūt cū vrina resolones lōge sic fila ⁊ quedaz frusta rubea carnosa: ⁊ sic tz ḥra ypocrat. 4° ampho. ampho. ℣℣. ibi. Si sanguinē aut pus mixerit. ⁊ ampḥ. ⁊ cōmēto seq̄ntibus ibi. Quibus vrina pinguis ⁊ grossa ⁊c. ¶ Signa cārum. Si vlcus in renib⁹ ℞ a causa ꝓmitiuis ex dicto ⁊ ſnia patientis ⁊ socioꝝ ei⁹ cognoscit. forte eni eger recepit ictū aut cecidit sup renes ⁊ filia. Signa cārū añcedentiū. Si fuerit multi hūores cali i corpe cognosci tur p calorē in tactu ⁊ p sitim. ⁊ forte est hō q̄ fuit vsus alleaz ⁊ piperis vl' nectareyl' q̄ multum labor aut in rpe calo cum abstinētia. vel vsus fuit reb⁹ salsis ⁊ acutis ⁊ filib⁹. Ex tali eni regimīe hūores acuti ⁊ bauracales solent in hūano corpe gñari: q̄ frequēter defluentes ad renes ipsos pñt vlcerare. ⁊ ꝑm Auī. in. 18. 3ⁱ. in c. ꝓpio vtplurimū ab istis hūoꝛib⁹ fiūt vlcera in vijs vrinalib⁹. Si autem fiant a fūte vi scoso: qđ aln̄ est salsuꝫ ꝑcessit ipedimentū i vrina ⁊ in renib⁹ ꝑsentit grauitas ⁊ regimē multiplicans flegma ꝑcessit sic est videre hoibus gulosis ⁊ crapulosis viuētib⁹. Si añ fuerit pp lapidē vel apa deuenit ad cognitionē. q̄ illa precesserūt ⁊ cognoscunt p cor ꝓpria signa. Signa cārum ꝓiunctaz sunt ipsa signa egritudinis. q̄ adest mala cōplexio vel mala qlitas q̄ ipedit ꝓsolidationē vulneris ⁊ iaz mungunt saniē aut pus. ⁊ aln̄ sanguinē p multum tps. ¶ Signa añtia vlcera renū ꝑm Auī. sunt frequens mictura sanguis sine sanie. ⁊ signa magni apatis in renib⁹ vel in vijs cor ꝑcesserunt. Et dicit Auī. Et ꝑcesserūt ipsuz vlc⁹ ⁊ ꝑcussio aut casus. ⁊ ꝑcesserūt ipuz vlc⁹ in renib⁹ aliqū mictura cū calore vel ardore vrine ⁊ dolore q̄tuo q̄tario in anchis cū tinctura vrine. ⁊ cū istis aln̄ ereūt aliq̄ ptēta rubea i vrina. ¶ Signa distinguētia vlc⁹ renū ⁊ vesice ⁊ partiū vicinaz. Ꝓpio in vlceriboꝝ nō ē difficultas vrine. in vlceribꝰ añt vesice: vrina expellit cū difficultate. Jn vlceribꝰ ēt renū vt dicit 6°. 6°. de iterioꝛib⁹. c. 2. reꝑiunt frusta mūa grauosa ⁊ carnosa q̄ cū vrina emittunt ex subaratum pp rasurā eoꝝ excoriatoꝝ exeūtia. Ibi ille. Jtē dicit. 4. amph. 2°. 78. ibi. Quib⁹ in vrina pingui ⁊c. Sed ista ptēta vrine carnosa ⁊ granulosa in vlceribꝰ renū sunt rubea: ⁊ in vlceribus vesice sunt alba ⁊ magna. Et ñ vlcera sunt in alijs vijs vrine: ista ptenta sunt pua ⁊ tenua. Aliō signū distinctū ponit tale. nā fetoz ⁊ squame sequunt mictū san. ⁊ saniei exeūtiū a vesica. ℞ si est in renib⁹ nō adest fetoz cū eis. Jstud ponit ab ypo. 4. amph. amph. 8°. ibi. Si sanguinē aut pus mingūt aut sq̄mas ⁊ odoz grauis vesice vlcerationē sigt. Et Hᵃ in cōmento ait. Sanies ⁊ sanguis cōmixta in oib⁹ instis vrine signāt esse vulnera. ℞ fetoz ꝑpius est vesice mozb⁹ ⁊ magna squame. Aliō signū distinctum ponit ab Auī. mict⁹ sanguis frequēs: ē signus vlcerū renū ⁊ vesice: ℞ in pua q̄tit⁹ ꝑcedit a vesica: cū sit mēbrū pauci sanguis. Et q̄ venit a renib⁹ venit in maiozi q̄ntate. Aliud signū. in vlcere renū adest dolor in renib⁹ ⁊ i coxis illi⁹ ptis vbi est ren vlcerat⁹ ⁊ sanies ē bñ cōmixta cū vrina. q: in lōginquoꝛi via meli⁹ vrina cōmiscetur cū sanie. Si autem vlcus est in vesica: dolor sentit in pectine ⁊ sanies magnitudinē ad fundū vrine q̄ ab ipsa vrina separata.

Judicia in vlceribꝰ renū. ꝓmo iudicat ypo. Si sanguinē aut pus mixerint renū aut vesice vlcerationē sigt. 4. aph. ampho. 75. Jste aphoꝛismus est verus cum certis cōditionib⁹. ¶ Ꝓpio q̄ iste mict⁹ sang. aut saniei diu durauerit. Secdo q: in illis mēbris vel in aliquo eoꝝ fit dolor. Tertio q̄ fit i pua q̄ntate cōparione ad saniē q̄ exit ab apate q̄ exit in magna q̄ntate ꝓmis trib⁹ aut q̄nq̄ diebus: vt ego aliquādo vidi ¶ 2° quib⁹ in vrina pigui ⁊ grossa existētes carnee frustra vel pili exeunt hijs renibus egeruntur. ¶ Quarto vlcera que fiunt in renibus faciliozis cure ⁊ minoris maliciei sunt q̄ vlcera vesice vel poꝛoꝝ per quos tranſit vrina. q: vlcera mēbroꝝ carnosoꝝ faciliozis cure sūt q̄ neruosoꝝ. Renes añt carnosi sunt: vesica vo neruosa. ¶ Quinto fic. vlcera renū ⁊ viarū vrine plurimū accidunt ꝓpr generationē mᵏ colerice ad illa loꝛ

ea curētis ⁊ ibi excoriationē faciētis. aut p̄pter lapidē a cuius eradicatōe vel trāsitu p̄mo vulnus deinde vlcus gñaf. Aui. in. c. ꝓpo ¶ Sexto fluxus ſan. a renib⁹ cū ſanie vel ſine ſanie longeue durās: q̄uis om̄i die pua deſtruat quātitas. tū rōne lōge moze debilitatē idu cit. ⁊ finaliʳ ad interitū ꝓducit eger a maraſmone conſumat⁹. ¶ Septimo dicit aui. q̄ q̄ p̄tes vlcera renū aut veſice mingūt ſan. poſt mictū ſanici figūt corroſionē. ¶ Octauo q̄n in vlceribus renū fiūt remedia rōnabilia ⁊ cōtinuāt ⁊ cū eis pa. nō meliozat. imo durāt per multū tp̄s. ⁊ etiā ſi multa virulēcia ⁊ ſanies. vel ſi illud q̄d egrit eſt viride vel mali coloris vel fetidū. Oia iſta ſunt ſigna iudiciaria difficultatis vel impoſſibilitat⁹ cure vlcerū renū.

Cura vlcerū renū. Ante curā ꝑticulares aliqui canoñ. vles ſunt p̄mittendi Ande dicit Conſt. in via^co. Ops curā vlerum renū accelerare. q̄ ſi inueteraverint: ampli⁹ curari nō valebūt. Prim⁹ eſt arnoldi de villa noua in ſuis ampb. Juuenibus cholericis in vijs vrinalib⁹ vlcerat fluxū patiētib⁹ vrinales expedit abſtinere a potu vini. ¶ Scōs quiavt plurimū vlceratio in renibus ab hu. aduenit bauracalibus ⁊ acutis ⁊ expedit eoz acuitatē vel amaritudinē ad dulcedinem declinare: ne ſua acuitate vulnera vel abrafionē faciēdo vlcerationē inducāt. ¶ Tert⁹ eſt Aui. in. 18. 3^i. in cura vlcerū renū a reb⁹ ſalis ⁊ acutis ⁊ ſalſis ⁊ amaris ⁊ acetoſ. abſtinētia ⁊ vſus ꝯtrariorum iuuāt vlcera renū celerius ꝑcurari. ¶ Quart⁹ multus potus aq̄ vel vini alteriuſcū liq̄ris in egritudine eſt euitādus. ne ſui multitudine ſe pius faciat vrinare. ¶ Quint⁹ coit⁹ marie ſuperfluus ⁊ labor ⁊ mot⁹ renū ⁊ illa q̄ ad ipos bu. fluere vel penetrare faciūt cū ſollicitudie fūt relinquēda. nā ſine q̄rte vix aut nunq̄ vlcera renū ꝑfecte ſanant. ¶ Sext⁹ vbi flōia coḡſcit ncia et lenis purgatio fi celebrent multum iuuāt in eḡtione humoꝝ ⁊ eoꝝ malicia remouēda. ¶ Septim⁹ caū. ꝓpterea q̄ vomitus ad diuerſum trahit humozē ⁊ ānē purgat mām in renū vlceribus vtiliſſim⁹ indicat intātū q̄ aliq̄n ab oi alia excuſat me^d. ¶ Octau⁹ ſi vlcera renū fort comitet doloz ⁊ oēs rectā ſpedit opationē p̄us ille eſt blandiēdus ⁊ p̄ur ad vlcera ꝑcuranda ꝓtendat. ¶ Non⁹ caū. eſt. Qui vlcera renū voluerit ꝑcurare ipa cū leuioꝝ diureticis ds a ſanie ⁊ ſozde ꝙ infualla mūdificare. ¶ Decim⁹. Quecūq; medicine ꝓ ſalute vlcerū renū exhibent niſi ad vomitū intenda mus talia ſtomacho ieiuno interius miniſtrē

tur et longa mota fine refectōe ſpecter. ¶ Undecimus. Poſt ſordis ⁊ ſanei mūdificationē ſtipticis ⁊ incarnatiuis ꝓ cōſolidatione cum ſiccātibus mixtis ad vlcerum ſanationē cura erit exequēda. Cura ꝑticularis vlcerū renum In primis ſi videt repl'o ſanguis fiat flōma de baſilica. ſcdo de ſophena fiat flōmia. tamē remota ꝑus cōſtipatione cū cliſteri mollificatiuo. erinde det ydromel in potu ad mundificandū vlcus. Vel fiat tale apoſima. ℞. ordei ℥. j. radicis apij et feniculi capilli veneris recēt añ. ℥ij. j. mellis. ℥. j. fiat apoſima lauat et abſtergit ⁊ mūdificat vlcera renū et veſice Si aūt eſſet magnū vlcus ⁊ indigeret fortioribus: addat yreos yſopi et ꝓaſij. añ. ʒ. iij. Si aūt eſſet paruū vlcus a modico tempore citra ſufficit q̄ det in potu deāſto pulvere cū aqua mellis. ℞. ſemis malue ⁊ maluauiſci. ſe. melonis ⁊ cathelze quod eſt melō rotūdus. añ. ʒ. ß. dentur. ʒ. iij. cum ydromelle. mel emi ꝓ ſe mundificat. Jſtis ſic ordinat iuxta doctrinā canonis ſeptimi ꝓuocet vomitus: poſtq̄ cōederit diuerſa cibaria. pluma madefacta in oleo cōi mixto cum ortimelle ſquillitico vel diureticis ori immittit ⁊ vomitus ſic faciēdo ꝓuocabit vel poſt dictā ſumptionē cibo⁹ agreſtam cuꝝ oleo miſcebit ⁊ potet vnū paruū gobellum. ⁊ poſt pluma in oze miſſa ꝓuocet vomitus. Et hoc fiat de quarto in quartū diez. Et in alijs diebus ſumat cibaria facta ex lacte cū farina frumenti vel cum medulla panis. Vel concedat auenatum ⁊ ordeatū. Et comedat carnes annum vſualiū: vt ſunt ꝑdices: faſiani: colūbi turtures et auicule parue. Et parum bibat de aqua ordei. Si vo cōtingat ipm bibere vinū illud fit groſſum rubeum vel nigrum naturū ſi febris nō affuerit q̄ ſi affuerit vinū poſtponendum eſt. ¶ A parte vo exteriori fiat ēplm ad confortandū renes ⁊ exiccandum eos. Ex farina ordei ⁊ thuris ⁊ maſticis. de quolibet ʒ. j. mirtillo⁹ roſarū rubearū camo. añ. ʒ. rij. mellis vini rubei. olei roſ. añ. quod ſufficiat. fiat emplaſtrū et calidum ſupra renes apponatur. Jſtud emplaſtrū ꝓhibet neylcus amplius putrefiat: et tollit dolorem et confortat renes et eorum malā complexionē tollit et iuuat ad incarnandū ꝛc. ¶ Jurta vero tenorem octani canonis. ſi doloꝝ fuerit magn⁹ ille mitigandus eſt ꝓmo a parte exteriori. faciendo tale emplaſtrū. ℞. cere albe. ʒ. ij. olei roſarū ⁊ viol. axungie vulturis et anſeris butiri recentis. añ. ʒ. ß. fundantur oīa ſimul et colentur et addatur ſeminis malue et biſmalue. ſc. ℥ij

Digitized by Google

ozobi. añ.ʒ.ß.camo.ʒ.j.vitelloꝝ ouozū.v.numero.ℜ epithima ⁊ calm applicet. Jstud tollit dolozē et aufert tumozē: qz mēbū vlcerat̄ vtplurimū est inflatū ⁊ dolozosuz. A pte vo interioꝝ si doloz est magnus: ⁊ cognoscit ꝙ causa est calida detur hoc medicamen. ℜ. iuliąmi ai.ℑ.ß.opij thebaici.ſe.citrulli.ſe.lactuce ⁊ portulace añ.ʒ.j.croci gra.viij.ℜ pul. et det.ʒ.ß.cū aqua decoctōis petro.⁊ feniculi. vel cū oximelle diuretico. ¶ Post vo mundificationē ⁊ male ꝓpłonis vlcerationē ⁊ renum deinflationē.det in potu iste puluis ad incarnandā ⁊ ꝓsolidādū.ℜ.terre sigillate.ʒ.iij.boli armenici cacabze dzagaganti ſpodij ſemis melonis ⁊ citrulli añ.ʒ.ij.seminis melonis ſe. petro. ꝓpter penetrationē.añ.ʒ.j. denť omni die.ʒ.iij.ſtomaᶜ teiuno: cuz lacte lapidato vel ꝓſudato. ¶ Fiat etiā medicamen quod ponit Serap.4.lib.ſui breuiarij in ca. ꝓpo de vlceribus renū: quod vꝫ vlceribus q̄ fiūt in oibus membris ⁊ vijs vrine.ℜ.ſe.melonis ⁊ citrulli cucume.⁊ cucurb.munō.ſe.papa.al. et nigri. gūi dzagagan' gūi amig.amidi.ſe.portulace. ſeminis malue ⁊ altee lacce ablute rauē ſeni. añ.ʒ.v.ſpodij.ʒ.vij. allzelzēgi boliarmen'.ʒ.ß granoꝝ pim puoꝝ ⁊ maioꝝ mūdatoꝝ. añ.ʒ. iij.ſucci liqui'ʒuca' tabarzeth ⁊ pſilij.añ.ʒ.ßß. pulueriz̄ada pulueriz̄ent ⁊ cū eis miſceat pſilij ʒ ſucarū ⁊ ℜ ad modū opiate.⁊ denť omi die mane.ʒ.v.cum rob citonioꝝ vel iulep alexandrino vel cū lacte capze vel aſine.⁊ ℮ mīrū iuuatiuū. Duic medicine poſſunt addi myrre ad exſiccādū ⁊ mūdificādū .ʒ.ij.. ¶ Jn iſto ēt cāu debēt miſtrari cliſte³ faciētia ꝓſolidatōez in vlceribus inteſtinoꝝ que dicta fuerunt in 4.ca.iſtius libri in ca. de diſſinteria in quib⁹ nō ponit ſal.: quia diu in inteſtis pmanendo aliquam p̄bent conſolidationē ⁊ ſtipticitatē etiam alterationē renibus ⁊ veſice vlceratis. ¶ Jn caſu quo vlcus eſſet malū in ſua natura quod ſcit ex nimio doloze renū cū intolleran tia ⁊ inq̄etudine infirmi. Et quia illud q̄ exit cū vrina eſt fetidum aut nigruz aut viride. Et quia medicine rōnabiliꝫ intus ⁊ exteri⁹ applicate nequaq̄ ꝓſunt: tunc q̄uis tales vtplu⁹ ſint mortales. tamen nō debemus deſiſtere a cura p̄cedente iudicio ꝛitatis nhil vanitaꝫ pmittēdo ſi ibi cognoſcit aliqua mala cōplo adeſſe in renib⁹: illā ꝓus auferam⁹. ſicut in.c. de doloze renū ⁊ debilitate inſinuatū eſt. alꝫ invanū laboꝛamus. Deinde pcedamus cū medicinis mūdificatiuis ⁊ exſiccatiuis ad mūdificandū ⁊ exſiccādū vlcus. Sc̄dario pcedam⁹ cū medicis ſtipticātibus intus ⁊ exť alteran

bus ne vlcus fiat deambulatiuū ⁊ cozroſiuu vel aliter male moziginatū. ⁊ ſic valēt iſti ru ciſci. ℜ.murre.ʒ.iij.croci.ʒ.j.agrimōie ſicce namomi aniſi aloes cicotrini loti.4.ſeminu fridoꝝ maioꝝ gūmi dzagagan' amidi yreos yſopi añ.ʒ.j.ſucci ſaluie quod ſnfℜ.ℜ.trocisc pōderantes.ʒ.j.et ß.⁊ vnus diſtempatus cu aqua ozdei det omni mane poſt digōnis cel bzationē. Deinde p longū tps nō ſumat cibū nec potū. poſtea comedat cibaria facta ex farina ozdei cū lacte capze. vl' ſumat de cibarijs p̄dictis vel infra dicendis. A pte vo exterioꝝ ſup renes ⁊ alizarim fiāt empła de reb⁹ ſtiptiq calidis vel friſ ſm ꝙ caloꝝ videbiť augmēta tus vel diminutus. Jſti trocisci ſm Rab.i.9. almanſ.c.de mictu ſanguīs ⁊ ſaniei valēt ad vlcera renū. ℜ.4.ſeminū frioꝝ maioꝝ mūd. añ.ʒ.xx.boliarme[ci] gūmi arab. thuris pīguis ſang.dzа.ſe.plantag̃.añ.ʒ.x.opij.ʒ.iij.ſe. apij ad penetrandū.ʒ.ij.conficiant cum ſirupo de papauere. et fiant trocisci pōderātes.ʒ.j.et ß. Alterant eñ malā complexionē calidā ⁊ mūdificant et conſolidāt. Quādo vrina apparet mūda fine ſanie tūc damus incarnatiua ⁊ cō glutinatiua ſupius dicta: ⁊ ī potu eoꝝ miſcemus gūmi dzagagantū arabicū. ⁊ dam⁹ citonia cōfecta ⁊ paſſulas cū ſuis arillis. Jn iſto etiā caſu valēt trocisci de carabe.

Dieta Jſtoꝝ ptiʒ ſupius dicta eſt. ⁊ iuꝫ doctrinā ſcōi canonis generalis vtaꝫ rebus alterātibus cōplonē illoꝝ maloꝝ humoꝝ calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ. ⁊ quia vtplurimū ſunt calidi: vt dictū fuit in cauſis. ideo vtatur ozdeato ⁊ aucnato iure parue pulle bullite cū portulaca vel lactuca ⁊ q̄ttuoz ſemibus frigidis ⁊ cū aljs herbis friſ. Comedat piſces ſaſmoſos de aquis mundis currētibus toſtis in craticula. Comedat etiā olera ex malua attriplici portulaca ⁊ lactuca. ¶ Poꝛo potu autē in hoza p̄andij bibat vinū maturū rubeū ꝛſtiꝫ in parua q̄ntitate cum aqua mixtum. Et vina alba vel clara ſubtilia ſunt euitanda. et nimus potus vt vrina nō mꝫtiplicet. Tlā verum eſt puerbium quod cōiter ꝺr. Qui nimis potat affluēter mingit. vtaꝫ carnibus auium comeſtibiliū degentiū in mōtanis ⁊ campis. Comedat capzetū ⁊ iuuenez mutonem ſm ꝙ febris affuerit. Et iſte ſint aliquādo bullite ⁊ aliquādo aſſate. Et in cā caſa vtaꝫ cucumenibus melonibus long⁊ paleſtis. ⁊ pōt comedere pfica ⁊ antepfica: dū tñ ſint pfecte matura Et iuxta doctrinā,ʒ¹.cañ. Caueat a reb⁹ calis

Digitized by Google

et acutis ⁊ a rebus salsis ⁊ amaris et acetosis et a rebus vehemẽtis dulcedinis: quia cito in cholerã transeũt vt cognitũ est in ꝓmitiuis meꝰ vtaꝫ lacte ⁊ cibis cũ eo additꝫ ⁊ ꝓparatis. Et vtaꝫ tritico ⁊ riso ⁊ cãdariso ⁊ amido ⁊ colatura furfuris Et iuꝝ doctrinã. 4ⁱ. cañ. bibat in pua quãtitate ⁊ potet lac asine vel saltẽ capꝛe ꝓ salute sua. Et aliqñ aquã ordei: et aliqñ vinũ put supius dictũ est. Et ꝑm cañ. Laueat a coitu ⁊ ab oñi motu: ĩmo loco exercatij vtaꝫ fricatõe. sola ipa eñ cõsumit supflua ⁊ trahit san. ad totũ corpus ⁊ remouet dolorẽ locorũ ꝑtialiter fricator dolentiũ dũmodo ꝓ lõgus tꝑis spaciũ fiat ⁊ ꝙ mã aĩs fuerit ãte ꝓfecte eũ ata. Simlr dimittat petro. ⁊ ius cicer ru. et fillia diuretica ⁊ vrinã ꝓuocãtia nisi aliqñ intẽderimus vlceris mũdificationem. Valet etiã cibus q̃ fit ex lacte amigd. bullito cũ mica panis albi ꝑus in aq̃ remollita. Valẽt etiã fructus ficci vt sunt amigd. ꝑus purgate. deinde torrefacte ⁊ fistici ⁊ auellane ⁊ ginꝫ pini. ficus aũt ficce ꝑm aui. nocẽt qz i se lacticiniũ habẽt absolsum rõne cuius scalpũt ⁊ supflue vlcera abstergũt. Quãto aũt ficus recẽtes et impfecte mature sunt magis cuitãde nõ opꝫ dubitare. Comedat vitella ouoꝝ galline sorbilia ⁊ triticũ cũ lacte ouino ⁊ capno. Nã lac bibitum et comestũ iuuat: quia cuꝫ serositate lenit ⁊ maturat ⁊ caseitate cõsolidat. Lac aũt asine ⁊ camelle magis vlr lauãt ⁊ abstergũt Lac vo capꝛe ⁊ ouis magis nutriũt ⁊ consolidant et magr confortant renes. Modo g̃ ex q̃ fic est sumat aliquando de vno aliquando de alio et superdormiat.

Declaratio in vlceribus renũ ꝓmo queriꝫ vtrũ vlcera renũ potius gñent ab hũoribus acutꝫ ꝙ ab aq̃sita te que cuꝫ hũoribus ad renes desiunt. ⁊ videt ꝙ ab aquositate qz illa aq̃sitas acutior est hũmoribus cũ sit vrinalis modo vrina acutiorẽ bꝫ qualitatẽ ⁊ mordicatiuã. vt dicit egidꝰ in suis ẽsibus. Oppositũ dicit Aui. in. 18. dist. 3ª. ca. ꝓpo. vbi ponit expsse ꝙ vlcera renũ vtplurimũ fiũt ab istis hũmoribus calis et acutis excoriãtibus renes aut vesicã aut vias vrinales ꝛc. ¶ Dico ꝙ vlcera renũ potius gñantur ab hũoribus. Primo qz inter agẽs ⁊ patiens anteꝙ effectus ꝓducat requirit mora sufficiẽs Dic aũt nõ ẽ mora sufficiẽs: ĩmo illa aq̃sitas cito tranſit ⁊ vadit ad vesicã hu. magr adherẽt vt nutriãt. Et q̃ñ sunt mali ⁊ acuti loco nutritionis causant vlcus. ¶Ũc ad rõnẽ dico ꝙ aq̃sitas nõ remanet tã longo tẽpe ꝙ possit cãre vlcus: qz cito tranſit cũ non fit alterius iuuamenti nisi vt faciat tranſire nutrimentũ vsq; ad renes. Scõo notandũ ꝙ in curatõe vlcerũ renũ quãtũ ad medicinas ꝓmo competũt abstersiua ⁊ mũdificatiua. Nã quãtocũq; sanies et virulẽtia diutius in vlceribus ꝑmanẽt tanto maior corrosio generaꝫ ⁊ vlcus ꝓfundaꝫ ⁊ vlterius sanatio retardat ꝙmaxime si in corpore mali ⁊ acuti humores dñant ad curationem dictorũ vlcerũ. ¶ Scõo reqrunt meꝝ exsiccatiue. nam ꝑ deficcationẽ vlceris sanies ꝓhibet generari in eo: cũ deficcẽt humiditates ibi fluentes ⁊ noua caro vt possit vlr adeq̃ri generet dũmodo multa vel maliciosa antecedens materia ⁊ cõiuncta fuerit expulsa ⁊ corrupta. ¶ Tertio conferũt meꝝ fortiter stipticates vt ꝓhibeant malos humores defluẽtes ad renes ⁊ hoc intus ⁊ extra. ¶ Quarto indigent medicinis alteratiuis male cõplomis eorꝝ. nã q̃diu mala complo in mẽbro fuerit affixa vir aut nunq̃ eius vlcus erit perfecte sanatum. ¶ Quito cũ istis medicinis oĩbus aut maiori ꝑte eaꝝ ĩdigẽt vlcera renũ medicis ꝙglutinatiuis. nam ꝑ eas quodãmodo coopiũt ꝓpter ꝙglutinationẽ earũ: ⁊ fiũt securi de abrasiõe acutorꝝ humorꝝ q̃ ad ipos renes mixti cũ aq̃sitate transeũt vel quocũq; alio modo ad eos fluũt. Et iste medicine sũt sicut amidũ gũmi dragagantũ ⁊ gũmi arabicũ ⁊ alie gũe fride Et ꝑm Aui. valet lacca qz habet ẽtutẽ ꝙglutinatiuam ⁊ facit crescere carnẽ in renibus ⁊ facit nutrimentũ cũ quo renes nutriunt spissus et aptus vt cito figillẽt. De scariola amplius nõ opꝫ petere si vꝫ: qñ eandẽ vel saltẽ familes h abet ẽtutem. ¶ Sexto indigẽt renes vlcera ti vt cũ medicis earũ misceant aliq̃ diuretica in parua quãtitate nõ vt ꝓuocent ad vrinã sed vt faciãt penetrare ad eos medicinas alterãtes ⁊ deficcãtes ⁊ stipticãtes ⁊ incarnantes ⁊ figillãtes. nam longinqui sunt ab ore et ꝑ multa loca habẽt transire medicaᵗ supdicta anteq̃ ad eos pueniãt. Septimo indigẽt aliquãdo vt cum ipoꝝ medicinis aliqua narcotica misceant ꝓpter tria. ꝓmo ad remouẽdus acutatẽ humorꝝ. scõo ad remouendũ dolorẽ tertio ꝓpter repcussionẽ ⁊ exsiccationẽ quam facit ex repcussione ꝑ accidẽs ꝓhibendo fluxũ humorꝝ ad eos. Et iste medicine sunt opium mandragora iusquiamus al. ⁊ niger ⁊ semina eorum ⁊ papauer. ⁊ ista in curatione vlcerum renum sunt exequẽda. ¶ Tertio scias vt dictũ fuit in causis aĩtibus ꝙ vlcera in remb ꝓnt causari ab hũmoribus grossis ⁊ viscosis. et b

poteſt eſſeverũ triplici de cauſa. Primo quia iſte humor groſſus viſcoſus pōt in ſe habere malã qualitatẽ corroſiuã ⁊ vlceratiuã vt ſlã ſalſus. Scõdo qz rõne nimie adherẽtie natura laborat in ſeparãdo ipm a renibus: quia cum quadã violẽtia in violẽta ſeparatione aliqd de eoz ſubſtantia ſeparat ſicut q̃ vult abradere ſtam abradit aliquid de ſubſtantia pgamni. Tertio ꝓpter lõgã morã quã in eis faciũt cõculcati. ⁊ forte nõ pfecte euẽtati acquirunt qualitatẽ extraneã quã et ipos excoriãdo ipſi renes vlcerant. ¶ Quarto ſcias q̃ in gñatõe ſanies vlcerũ renũ nõ ſic generat feb. ſicut in gñatione ſanies apoſtematũ nec tãtus dolor. Et cauſa huius eſt qm̃ ſanies q̃ in apoſtemate generat; illa fit in loco nõ euẽtato ⁊ multi fumi ibi cauſant ⁊ mltiplicant a putrefactõe humorũ a quibus ſanies generat. et illi fumi reſoluti attingũt vſq; ad cozd ibi inflammati cauſant fe. putridã. iuxta illd. 4. amp̃. circa gñationẽ ſanies. In gñatione aũt ſanies vlcerum renũ nõ fit talis humor calidus nec fumoz: ſed ſicut ille puus fumus gñatur ſtatiz euentat nec humores putrefiũt niſi illi parui qui attingũt ad locũ vlceratũ qz in ꝓpatulo ⁊ in loco nõ ergaſtulato imo libero ⁊ euẽtabili illa ſanies generat. ⁊ ſic febris non cauſatur verũtamen ſi vlcus eſſet in locis ꝓximis cordi. pulbubio febris fieret ethica ſicut appareret in ptiſi. vbi ꝓpter defectus euentatõis pulmonis: quia pulmo vlceratus ⁊ debilitat nõ poteſt cordi ſabellare nec ipm euẽtare. ⁊ ſic introducit mala cõcoctio febrilis eqlis cui aliqñ cõmiſcet febris putrida rõne magne putrefactionis vel vlceris pulmonis. ſic etiã poſſet vlcus generari ꝓpe ſpũalia cũ multa putrefactione. ⁊ q̃ fumi attingerẽt vſq; ad cor. ⁊ cauſarent fe. ¶ Quinto ſciendũ ſm̃ ypo. et ga. 4. amp̃. amp̃. et cõmento. 82. vbi. Si ſanguinẽ aut pus mingũt aut ſẽmas ꝛc. ſanies exiens cũ vrina cuz fetore ſigt vlcus in veſica. ita q̃ fetor eſt ꝓpriũ ſignũ vlceris veſice. Jdez dicit Aui. in. 18. 3. c. ꝓprio. Sed quãdo iſta ſanies venit ex renibus nõ fetet. Et cauſam iſti aſſignat Beraldus cremoñ: ſup viaticũ in cap. ꝓprio. ⁊ poſt ipm Bordonius: qz renes ſunt mẽbra fortia cõparatione ad veſicã ⁊ calidiora ⁊ fortiora. ⁊ ideo poſſunt illã materiã meli diſgerere ⁊ corrigere ⁊ alterare: ideo nõ fetet. Ve ſica aũt ꝓ oppm etiã qz immediate erit cum ſuo fetore mixta cum vrina vt dictũ fuit in ſignis diſtinctiuis. ¶ Vertoſciendus q̃ ſanies exiens ab vlceribus renũ nõ ita cito reſidet in fundo: imo ſm̃ Conſtan. non reſidet niſi poſt vnam horã. et cauſa eſt qz multũ eſt cõmixta cũ vrina rõne lõgioris vie. In vlceribus aũt veſice qz nõ eſt ita mixta cum vrina citius ab ea ſeparat et citius reſidet. ¶ Septimo ſcias q̃ ꝓpterea vlcera in renibus vtplurimũ fiũt ab humoribus calis. ideo cũ vlceribus eoz mala ꝓpõ cala reperiũt. quo circa met frigide illam complonẽ calam alterãtes mixta cum ſtipticis intus ⁊ exterius aſſumunt ⁊ otinẽt. pmde trociſci de papauere in caſu iſto ſunt laudati cũ aliis ſupius ſcriptis. ¶ Octauo nõ q̃ dictus fuit q̃ medicine ſtipticãtes ⁊ incarnantes dari nõ debẽt niſi p pus renes fuerit a ſorde et ſanie mũdificati. Tunc ẽro q̃modo cognoſcã eoz mũdificationẽ. Reſpondeo ſm̃ Berardũ de cremona q̃ hoc ſciẽ p mũdificationẽ vrine. nã tunc in vrina nõ apparet ſanies nec trũboſitas. Nono dubitaũ quõ in renibus poteſt cauſari tãtus dolor cũ ſint mẽbra dura et ſpiſſa vt dictum fuit in anatomia. Et q̃ſunt mẽ carnea ⁊ nõ neruoſa ⁊ ſenſus ſit mediãtib neruis. ſunt etiã mẽbra pauci ſenſus vt dicit ſerap. ⁊ ſic videt q̃ in eis magn dolor nõ poſſet fieri. ¶ Opm apparet ad experientiã nã interdũ tant eſt dolor q̃ ipi infirmi cogunt clamare vt ego aliqñ vidi. Et b̃ eraz Auic. confirmat dicẽs q̃ aliqñ eſt dolor particulariẽtis. ¶ Intelligas hic q̃ a ſpondili quod eſt ſupius ſup regionẽ renũ oritur neruꝰ q̃ diuidit vſus renes a quo creant vel fiũt pãniculi ipos renes coopientes qui quidẽ pãniculi ſunt multi ſenſus rõne nerui a q̃ oriũtur vt in anatomia eoz fuit ꝓnotatũ. Sunt etiã in eis vie ꝓcedentes a vena que eſt in gibbo epatis vſq; ad ipos ⁊ ab eis vſq; ad veſicam que quidẽ vie ſunt neruoſe ⁊ pãniculoſe multi ſenſus. Dico etiã q̃ ꝑtis aliq̃ pars corpis ſit inſenſibilis vel parũ ſenſibilis de ſe ſentit. tñ rõne pannicul ⁊ ligamẽtoz circũſtantium vt pz de dẽtibus qui de ſe pauci vel nulli ſũt ſenſationis. rõne tamẽ ligamentoz cũ quib ligant maxille ſentiunt multũ quãdo putref fiunt vel alr moleſtant. ¶ Dico q̃ in renibus vel eoz regione poteſt fieri ſm̃ naturã cauſe magnus dolor aut parvus ſcz a ſolutione cõtinuitatis ſub qua cõmune vlcus ⁊ abſcꝰ excoriatio vel a mala cõplone vel apoſtemate in eis vel in pãniculis eoz vel in vnis vie accñtibus ꝓpter tria. Primũ eſt quia ipſi de ſe hñt pãniculos aliquos intra villas eorũ q̃ ereũt a neruo ſupdicto. Scõdo quia poſſũt patiri magnũ dolorẽ rõne pãniculoz vndiq; co-

Digitized by Google

eperic ntiū eos ⁊ carnes eoꝝ terminātū ficut pia mr̄ termiat subam cerebri. Tertio pñt pazri doloꝛē rōe pānicli q̄ ē sup eos vbi appet pizgredo. Quarto pñt pati dictū doloꝛē ligentes pp ppinq̄tarē ipsoꝝ ad cifaph qđ est mēbruz pānniculosum ⁊ multū sensibile. ¶ Et tūc ad rōnes añ op̄m ⁊ ad autozit. Serap. dico q renes nō dicunt pauci sensus nisi in cōparōne ad vesicam q̄ de se est magis neruosa ⁊ pānniculosa ideo de se est multo magis sensibile q̄ renes. ¶ Decimo q̄rit quevlcera sunt difficiliozis cure vlcera renū vel vesice: ⁊ vr̄ q vlcera renuz: q̄ hūidiras ipedit curationē vlcerū. ergo vlcera renum sunt difficiliozis cure. ꝓ3 bona. q̄ renes hūidiozes sunt q̄ vesica. añs est ypo. ⁊ Ga¹. 6°. ampb. ampho. ⁊ cōmēto. 8°. dicit Aui. ⁊ Serap. m. c. de cachecia. i. de disp̄one pcedēte ydropisis. Op̄m di. Aui. in. 18². 3¹. trac. 2. ca. de vlceryb⁹. renū vbi dicit ⁊ vlcera q̄dē renum minoris maliciei sunt q̄ vlcera vesice ⁊ seq̄t⁹ vlcera q̄dē mēbri neruosi difficiliozis sunt sanationis q̄ vlcera mēbri carnosi. ℔ ille. ¶ Pro isto dubio nota q duplex est hūidiras: q̄dā nālis in ipso mēbro existēs ⁊ ipsuz nāl̄r nutrīēs ⁊ hūidiratē. Alia est hūidiras pter nām ad mē alīunde p̄currens vt in ydropicis vel in eisdē mēbris malā acq̄rens q̄litatē rōne male complexionis in eis exīstis vt p3 in vlceryb⁹ malis ⁊ cācrosis: in q̄bus posito q patiens bono nutriatur nutrimēto tñ illud nutrimentū ad malos puertit hūozes rōne male cōplonis in mēbro exīstis. Idē ꝓtigit in pthisicis. Tertio aduerte q vlcerata mēbra cōiter sunt inflata ⁊ tumefacta amplius solito al's nō esset bonum signū imo malū vt dicit ypo. ⁊ Ga⁹. 5°. ăpho. cañ. ⁊ cōmēto. 87. ibi. Si vulneryb⁹ malis ⁊ fortionibus exīstēryb⁹ tumoz nō appet hoc magm malū est. Zara ꝯo. i. mollia bona cruda. i. dura mala ⁊c. Quia ergo renes vlcerati sunt inflati debēt deinflari cum emplis ⁊ epithimatibus supius dict: ⁊ cū aliis resolutiuis p̄ purgationē m⁹ ⁊ cōplonis alterationē. Et cōpleatur alie itentiōes q̄ fuerūt dicte in scḋa declaratione. ¶ Tunc dico ad dubiuz q pp̄suppositā bone cōplonis equalitate vulnera vel vlcera mēbrozū carnosoꝝ facilius curant q̄ vulnera neruosoꝝ. p3 p autozitatē Aui. in loco iam dicto. ⁊ p3 per rōnem q: cura vlcer̄ stat in replone bone carnis. mēbra aūt carnosa magꝝ abūdant in carne q̄ neruosa. ergo ⁊c. ¶ Et tūc ad rationē ante op̄m dico. q intelligitur de humiditate accidentali ⁊ pter naturam nō autez de naturali igitur ⁊c. Et scias q pter nerui sitatem vesice ⁊ paucam eius carnositatē multum ipedium consolidationem ⁊ curationem vlcerum eius frequens per ipsam vrine transitus ⁊ congregatio vrine in cōcauitate eius. ¶ Undecimo in ordine declarationū est notādum q ly renes sint mēbra grosse sube cōpacta ⁊ dura fm qđ sunt mēbra carnea ⁊ idigēt nutrimēto grosso ⁊ q: nutritio fit a simili. 2° de genera tione. tñ in passionibus renū ⁊ vlceribus eoꝝ damus cibos subtiles boni nutrimenti ⁊ facilis digestionis. Primo q: in istis passionibus rōne vicinitatis epar cōpatitur ⁊ virt⁹ eius aliq̄liter debilitatur: ⁊ sic subtilia cōpetunt q: grossa digeri nō valerent. ēt ex alio q: cibaria subtilia hñt in se aliquas ptes grossas in suba quas natura in epate exīs expellit ad renes cū aquea suppfluitate tandē renes attrahūt cū potētia attractiua. ⁊ exide nutriūtur ⁊ cōfortant. nā iste grosse nutrimēti ptes naturaliter ad mēbra iferiora descendūt cum dicta aquositate. ¶ Duodecimo q̄rit quare san. exiens ab epate cuz vrina exit in parua q̄titate ⁊ ille qui exit a renibus exit cuz maiori cū epar sit mēbrum sanguificū ⁊ q̄si fine cōparatione maioꝛ q̄titas sanguis in eo dñat⁹ sic magis pōt perdere. Dicēdum q ab epate per vrinam q̄titas sanguis minoꝛ exit q̄ a renibus q: sanguis post q̄ in epate est generat⁹ delegatur ad oia mēbra vt ipsa nutriat pter pauca qui ad renes mittit vt foꝛis expellat⁹ ille potus ad meseraicas. deinde p ītestina educitur: qvie sunt latiozes: sanguis aūt qui exit a renibus vel vesica nō h3 alia loca per que euacuetur nisi per vrinam nec ad aliq̄ mēbrum pōt mittere: ideo exit in maioꝛi q̄titate.

¶ Capitulum. 18m. de lapide renum ⁊ vesice.

1 **Lapis** est dura suba in humano corpore ab ei⁹ calore ex grossa ⁊ viscosa materia gñata morbū causans officiales in numero ⁊ in via. Et q̄uis itentio mea cēt loqui ꝓius de egritudinibus renū deinde de egritudinibus vesice tñ rōne pximitatis cārū lapidis renū ⁊ vesice tam in gñatione q̄s in curatione dispono de vtroq3 lapide, put ad medicū spectat in vno. c. ptractare. Pro noticia igr̄ gñationis lapidis ē sciēdū q albert⁹ i sua pbia de mineralib⁹ ii°. i. c. 2. dicit q lapidis mā est sicum terreū cū hūido viscoso cōmixtū. Hūidū enim est cā cōmixtionis: ⁊ terreitas est cā idurationis: vnū sine alio nunq̄ lapides gñaret. Et subdit in eodē caplo q lapides omnes

in rembus ⁊ veficis aialiuꝫ gñantur ex groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ terreſtri humiditate. Iſta aũt terre ſtreitas eſt potẽtialiter in aqua maris vel in aq̃s aliquoꝝ fontiũ in q̃bus per actionẽ caloꝛis ſubtile reſoluit̃ ⁊ remanet groſſum terreſtre. Et ſi aliq̃s dixerit ꝙ illud hũidũ eſt aereũ ꝺicit pb̃antib⁹ ⁊ autoꝛib⁹ medicine. Et ꝙ am plius eſt lapis fulguris per modũ dictũ exva poze humido terreſtri gñatur. Dicit̃ aũt lapis ꝺm huguciũ a litos grece q̃ eſt lapis. vel a le do ledis: qꝛ ledit mẽbꝛa in q̃bus eſt vel in q̃b⁹ generatur. vnde dicitur lap. q̃ſi ledens pedem vel quaſi ledens partem ethimologia eſt.

Cauſe q̃tum ſpectat ad medicũ quedaꝫ ſunt ꝓmitiue: quedã antecedẽtes quedã ꝺiuncte. Primitiue vt eſt exercitiũ imo deratũ poſt repletionẽ. nã tale exercitiũ trahẽ do caloꝛẽ nãlẽ ad ex̃: ⁊ nõ ꝓmittẽdo cibũ in lo co digõnis deſcere debilitat digeſtiuã ⁊ eſt cã vt flã ⁊ groſſi hũoꝛes in coꝛpe generenṫ. ⁊ ſic adiuuãt ad cãm materialẽ lapidis. Scõo fa cit penetrare cibũ ⁊ potũ indigeſtũ ad ſepar ⁊ cõſequẽter hu. crudos ⁊ indigeſtos ad renes ⁊ alia mẽbꝛa vt ꝺicit Ba⁹ ꝓmo de regimine ſani tatis ⁊ ſic iuuat ad cãm formalẽ qꝛ in renib⁹ ⁊ veſica lapis ſuam recipit induratiõnẽ ⁊ lapi deitatem ⁊ formã. Nam tale etiam ſupfluens exercitium ſupfluum inducit caloꝛẽ ⁊ deſiccat humiditatẽ naturalẽ vt legitur. 5°. de regimi ne ſanitat̃. c. 3°. laboꝛ etiã excedens q̃uis fiat longe a cibo ītroducendo ſupfluum calozem ⁊ ſiccitatẽ nimã etiã exterioꝛ friditas faciẽs ad cõſtrictionem viarũ ⁊ ꝑ ꝑñs ad cõſtrictionem materie ⁊ retẽtionẽ eius. Inoꝛdinata etiã cõ ſtrictio cum aliquo ſup renes: ad quã ſequitur opila⁹ ⁊ ꝑñr retẽtio huius ſupflui viſcoſi terre ſtris. ¶ Cauſe añtes in coꝛpoze exiſtes ⁊ nõdũ actualr egritudinẽ faciẽtes ꝓñt eſſe ſanies ab vlcere vel apatibus ꝓcedẽs. Pu. ẽt groſſi ⁊ vi ſcoſi in toto coꝛpoze ꝑciſe in renib⁹ vel veſica abũdantes. Silr ẽt debilitas expulſiue renuꝫ vel veſice. Mala ẽt cõplo fria ꝰtrigens ⁊ nõ ꝓmittens fluere mãm fridã groſſam vel viſco ſam. ⁊ opilatio meatuũ. debilitas digeſtiue a qua ſeq̃tur multiplicatio flãtis ⁊ hũoꝝ viſco ſoꝝ ⁊ groſſoꝝ. ⁊ iſte cauſe ſunt coartãtes mãꝫ ⁊ retinẽtes eã. Silr lapis in veſica oꝛiẽ bis ci bis ſcꝛviſcoſis. 13°. meg̃. cc̃l. quaſi. 15°. Libi ãt a q̃b⁹ generaṫ iſta materia groſſa ꝺm Serap. ⁊ Alui. ſunt lac ⁊ cibi qui cuꝫ eo fiunt: maxime lac vaccinum ⁊ caſeus maxie humid⁹ ⁊ recẽs. Carnes poꝛcine ⁊ vaccine. Anſeris ⁊ aues mo rantes in aquis. Et caꝛo hircina piſces groſſi maxie non ſquamoſi vt anguille delfinus la pꝛeda. Silr piſces qui ꝑ ſuã nãm ſtant in lu to vt tenche. Panis azimus panis īperfecte coct⁹: triticũ ⁊ feludeget. Fruct⁹ acetoſi ⁊ fru ctus' qui generant hũoꝛẽ viſcoſum. poma īma tura. caro citꝛi pira. ⁊ filia. Et de potib⁹ aq̃ tur bida vel paludoſa vel cenoſa ceruiſia vĩa groſ ſa ⁊ nigra ⁊ muſtum. Cauſe cõiuncte. ꝓma eſt cal'. extraneus ſuperfluens in renibus ſiue ſit aliunde defluens in renibus ſiue ſit in eis per manens ⁊ affixus. Iſte caloꝛ duo facit ꝓmo ad renes aliunde attrahit materias ⁊ ſupflua multa ⁊ eas retinet. Secundo calefacit ⁊ de ſiccat etiam in lapidem cõuertit finaliter. Cõ ſtrictio etiam talis materie põt reputari cauſa ꝺiuncta ⁊ imediata lapidis qꝛ niſi materia remaneret in vĩs nunq̃ lapidificaret: ⁊ quã do meatus ſupioꝛes per quos fit attrac⁹ talis materie ad renes cum ſua aquoſitate ⁊ nutri mento ſunt lati ⁊ poꝛi vritides ⁊ meat⁹ renuꝫ iferioꝛes ſunt ſtricti per quos ꝺz fieri expulſio tunc talis ꝺñs vix ſine calculo ꝓmanebit ma xime q̃ talis materia ſupflue calefit ⁊ deſic catur quacunq̃ ex cauſa.

Signa lapidis bñ ⁊ ſuccinte ⁊ diſtincte ponunt a Serap. in li°. 4°. vñ ſi gna que ſignãt lapidem generare in veſica ſũt pꝛuritus in canali virge ⁊ in pectine cum ere ctione virge in pueritia ⁊ adeſt doloꝛ in ante rioꝛi parte illoꝝ vſq̃ ad pectinem. Si aũt lapis eſt in renibus doloꝛ eſt in allatin. i. oſſe lato ipſius doꝛſi ⁊ in renibus ⁊ adeſt doloꝛ ſi milis doloꝛi colico vt ꝺicit Ba⁹. 6. de moꝛbo: c. 2. ⁊ ſi mouentur ⁊ ambulent magis affligun tur ⁊ ſi ſtent quieti in doloꝛe minus moleſtan tur: ⁊ adeſt nauſea ⁊ ventris conſtipatio ⁊ eru ctuatio ⁊ vrina in ꝓncipio tenuis ⁊ aquoſa cũ magno deſiderio. ⁊ poſt q̃ lapis deſcendit ad canalem veſice facimus diſtinctionem eius p ſubſtantiam ⁊ calozem ⁊ q̃titatem eius. Per ſubſtantiaꝫ qꝛ lapis veſice eſt durioꝛ q̃ lapis renum ⁊ magis planus ⁊ rotũdus ⁊ collius ſine acutis angulus per colozem: qꝛ lapis re num eſt rubeus. lapis veſice eſt albus vel ad cinericium colozem trahentis. Per q̃titatem qꝛ lapis in veſica generatus eſt maioꝛ qꝛ loc⁹ vbi generatur eſt ampliꝛ. Lapis aũt renũ eſt paruus: qꝛ locus vbi generatur paruus eſt ⁊ mollis. ⁊ renes qꝛ membꝛa ſpiſſa ſunt nõ poſ ſunt ampliari. ⁊ ſic remanet lapis paruus cũ magna mã in eis non vs aggregari. Et cũ oĩ bus iſtis adeſt difficultas vrine ⁊ doloꝛ pũ gitiuus ītenſiuus ⁊ maxie quãꝺo lap. in veſicã

Digitized by Google

retinet. Dicit etiã in via° ꝑ signa ibi insepabilia lapidis. sunt fe. ꝛ stricturа vrinet do. 2tinuus. ꝛ ꝺ intelligit qñ lapis est cõfirmatus quẽ natura nitit expellere ꝛ in motu illo soluit cõtinuũ ad quã solonẽ sequit fe. ꝛ dolo2 ꝛ estuatio ex ipetuoso motu sang. ꝛ hu. ꝛ spũꝫ ad locũ vbi dolo2 exist ꝛc. dicit Aui. in. 19. 3ⁱ. c. de signis lapidis vesice ꝙ in lapide vesice vrina est declinis ad albedinẽ ꝛ sedimẽ nõ est rubeũ Signa aũt inter colicã passionẽ ꝛ inter dolorem ren alem posita fuerũt in capꝺo de colica passione. in libro quarto.

Judicia in lapide renũ ꝛ vesice. 2tio lapis renũ vrplu^m venit pinguibus. Et lapis vesice vrpluri^m extenuatis. ¶ Scõo lapis renũ vrplu^m accidit senibus. lapis aũt vesice sepi9 aduenit pueris ab ifantia vsq; ad ꝓncipiũ pubertatis: atrũ invtroq; lapidem vidi generari. ¶ Tertio iudicat ypo. Quicũq; nefretici sunt sup. 40. annos nõ sanant. 4. amꝑ. amꝑ. 7. Et ꝑ nefreticos itelligit Ga. in. 5. lib. passionarij. Qui hñt dolorẽ renũ quẽ ferre nõ pñt vel lapidẽ ꝛc. ¶ Quar° ꝙbuscũq; in vrinis arenosa substãt sedimina his vesica9 aut renes lithy asim. i. lapidem hñt 4. amꝑ. amꝑ. 82. ¶ Quito docet Aui. ꝙ vrina in cuius fundo apparet hu. plurim9 digna est vt ex illa gñet lapis. ¶ Sexto dicit aui. qñ sedimẽ est arenosum nõ aggregat lapis. ꝓpterea qꝛ mã nõ est coartata nec ẽ multa mã si eẽt mlta ꝛ spissa sufficiẽter retẽta ex ea lapꝺ gñaret potius ꝙ arena. ¶ Septimo lapis renũ ꝛ vesice sunt morbi hereditarij 9m aui. nã multi morbi sunt qui ꝓcedũt a parẽtib9 ficut ꝛ mores animi. ꝓpter qꝺ dicebat damascenus Quẽadmodũ vitia animi ꝛ figura corpis ab auis et parẽtibus habent ꝛ eadẽ ẽ hereditas. Ita q3 et morbus diuturn9 marie si fuerit in ꝓncipali mẽbro. ¶ Octauo quãto vrina ẽ magis clara tãto significat ꝙ lapis in renib9 est ꝛfirmat9 figna ꝛ accñtia lapidis remanent in suo eẽ sicut ꝓus. ¶ Nono iudiciũ raro visus ẽ hõ lapidẽ in renib9 vel vesica hñs si ventrem lapꝺ bẽat vl frequẽti vtatur vomitu. ¶ Decio puus lapis sicut cicer vel gñũ frumẽti citius ipedit vrine exitũ ꝙ magn9: qꝛ citi9 trãsit ad foramẽ vẽge qꝺ penetrare nõ põt. iꝺo via vẽge remanet opilata. In renib9 aũt quãto maior tãto peior qꝛ ꝑ vias eorum ãgustas. lapis magnus exteri9 eliqri nõ põt nisi ꝓus cũ appropriatis medicis aliqualr cõminuat.

Cura vlis lapidis renũ et vesice infimul ꝙtũ ad ꝓpuationẽ ꝛ curationes. et ꝓmo aliqui cañ. vlres ꝓmittunt. Prim9 est calculosi ab oibus causis supꝺictis q; ad lapidis gñationẽ pñt cõcurrere siue sint ꝓmitiue siue añtes aut ꝓiũcte debet abstinere. ¶ Scõs ꝺa vomitus hu. ad diuersum attrahit ꝛ añtis materie aliquã educit quãtitatẽ in ꝓpuatione a lapide nõ modicũ videt pstare iuuamentum ¶ Tertius si medicis lapidẽ cõsumẽtibus vel alijs cõperẽtibus adiutorijs ꝑ longũ tẽporis spaciũ infirm9 ante insitionẽ non adiuuet a ꝙbus si iuuamẽ nõ sentiat manifestũ ꝑ vltio remedio parati ꝛ assueti cirurgici consilio ad dictã insitionẽ reuertat. ¶ Quartus corpib9 plectoricq; calculũ patiẽtib9 añ ꝓfectã plectorie solonẽ ꝛ añtis materie expultionez fortia diuretica nõ sunt tribuẽda. Illi eñ humores ad vrialia mẽbra expulsi supfluitates augẽt et lapidis materie augmẽtũ pstãt ꝛ igneũ calorẽ in renibus vigere faciũt. Iste cañ. trahit ex dictis. 7. megⁱ qñ colⁱ vlti. vbi dicit ꝙ possumus purgare gibbositatẽ epat ꝑ renes ꝛ vesicã si multa in corpe ꝛ in epate nõ fit meteria. ¶ Quitus qñ via ad renes ꝛ vesicã lõginqua existit ꝛ medi^a ex tali via diuersas suscipit alterationes ꝛ ꝛutis diminutionẽ: decet ipas vigorare: ꝛ ꝙtitate ꝛ qlitate ꝓsolaret alr ꝙ ei9 vires in itinere nõ ꝑdant. ¶ Sext9 de intẽtõe ga. 7. megⁱ colⁱ. vlti. ꝛ 3. tegⁱ cañ. et cõmẽto. 68. Que ꝺo abũdant 9m numerũ ꝛ cañ. et p° 138. Que ꝺo ex lapide circa vesicã in snia. si lapis invesica existit eius opationẽ ipediẽs expellẽdus ꝛ curãdus est ois fiẽ possibile alꝫ trãspõnẽdus est ab orificio vesice cũ siringa vel alit remouẽdus. ¶ Septim9 gñatõis viscosorum grosso2 hu. cũ subtili dieta ꝛ cibi ꝛ pot9 pauci tate, phibitio ꝛ meatuũ vrinaliũ cõpetens aptio ꝛ intẽsio ẽrnei calozis renũ aliõlus repssio a lapidis gñatõe corpus ꝓseruant humanuꝫ. ¶ Octau9 ꝑma ꝛ scꝺa digõnes cũ debito exercitio a cibis ꝛ medicis ꝛ alijs rebus cõfortet ne ex earũ deficatõe grossi ꝛ viscosi vel crudi hũores generent in corpe a quibus tanq; a materia lapilli cõcreant. ¶ Non9 est Serap. in. 4. sui breuiarij. qꝛ humoris viscosi ꝛ grossi gñationẽ ante oẽm rez ꝓhibet paucitas cibo rũ ꝛ cautela a malicia digõnis. ideo ista duo adiutoria cõtinuo sunt memorãda. ¶ Decim9 cũ ex vẽtris cõstipatione artatio in renib9 exe quat ꝙ nõ parua lapidẽ gñandi causa existit et doloris necesse est vt talis vẽtris cõstrictio cũ clisteribus vel alr auferat ꝛ vrina facilr ꝓ uocet. Pondere eñ inutili expulsio renum et lũboꝝ doloꝝ manifesti9 alleuiat. ¶ Undecim9

est arnoldi in suis ampb. Quib⁹ egones t vri ne supfluitas retinent ncce lubor aut circun stantiū mebrorū passiones incurrere. Duodeci m⁹ mollificatiuis t anodinis ēplis tynguē tis t enapatōibus debite opando vti debem⁹ circa mebrū calculosum pusp ad calculi ex tirpationē cū fortib⁹ diureticis t lapillū cō minuētibus pcedam⁹ de mente. Serap. vt. s. ¶ Tertuldecim⁹ cū dolor pmanet intollera bilis cū anodinis aliq narcotica vt iusqam⁹ mādragore opiū bene repssa sunt cōmiscēda ne vtus pre nimio dolore totalr psternatur. ¶ Decimusqrtus est Aui. in. 19. dist. 3. in cura lapidis vesice in tali forma. Lapis vesice in diget medicis fortiorib⁹: qm ipa est fridior et est lōginqor. Et qm lapis est vehemēt⁹ cōfir matus ex vehemētia ogelationis tc.

Preseruatio a gnatōe lapidis ꝺi deratis cāis lapidis supius recitat. fillr etiā canonibus obſuatis facilr qs pfuabit ab eius gnatiōe si eas ex to vlp maiori pte relinqm⁹ put in pmo cañ. vli pnotat. t qz cibi t potus grossi et viscosi t difficilis digois sunt cause males a qbus hu. gnant files q imediate sr cā mālis lapidis. iō de ipis pus est agendū. nā in assumptōe cibo rā t potuū ꝺriorū frequētius erram⁹ cum sint res gustui delectabiles a qbus omi die euade re nōvalemus t cognita earū nā t ppriētate nisi relinquanr latius ab eis puenit nocumē tū p ab antidotis sequar iuuamētū. Idcirco ridiculosum eēt cū medicis incipe opari nisi pus diete psideratio p ordinem subiungatur. Utitent g lac t cibos q cū eo pficiunr t parcet oibus spēbus casei pcipue hūido t viscoso vl recēti. t dimittat carnes grossas sicut sūt bo uine t capne. Simil dimittat carnes salsas: carnes anserū t anatū t oim auium in aquis degentium pari modo pisces bestiales grosse sube sūt dimittēdi vt balena delphin⁹ tunina t oēs pisces carēres sqmis vt anguille tāche et etiā lampda t ragia. Utitent panē azimū t oēm cibū ex azima pasta sophistica^m t panes impsecte coctū. Et fillr panē in quo sentiūtur lapides vel arene: qz talis fuit immediate fa ctus post picaturā molariū lapidū molēdini aut frumētū a lapidib⁹: et arena nō bene fuit purgatū. Et fillr tri. t feludetū t risuz t frumē tū coctū. Non bibat vinū mustū nec ceruisiaz nec vinū nigrū nec turbidū nec aquā turbidā t stagnalē: t fructus gnantes hu. viscosos vt sunt poma imatura carnē cit. Et dimittant subam cauliū t oīa legumina pter ius cicerū ru. t allioz t pter ius lēticularū. t nō cōedat ova indurata nec frixa. Dimittāt replocz cibi t potus quis ipi de se sint boni. nam grādis cibi t potus abūdantia quis sint corpis nas tri^m t queniētes tñ erūt cā morboz frigidoz vt scribit. 2. de morbo. c. 3. Et hoc faciūt quia hu. frigidi inde gnant rōne indigōnis. Exer tiū etiaz imoderatū. t oīs imoderatus labor pcipue post cibū immediate dimittat. simili nimia exterioz fritas etiaz magn⁹ calorz cibi multū cali t excessiue frigidi postponāt. silr potus aq frigide. Utat rebus ꝺrijs supdictis vtat vomitu frequēter ppter causas in. 2. cā gnali assignatas. Et digerat mā cū oximelle diuretico vel sqlli t purget cum diatur bith. vtat g exercitio tempato ante prandiū t mo derata fricatōne t cū horā acciderit comedat cibaria boni nutrimēti t facilis digestionis. Panis fit de frumēto fermētat⁹ vm⁹ vel duo rū dierū a decoctōe cui aliq in pistādo misc anisuz maratrū carui t gith. Carnes sint pul loz t gallinarū t pdicū t caponū t mutonis annualis t captit turturū t columboz t cete roz auiū in cāpis habitantiū. Et sup omnes valēt caude tremule vbi in magna abūdāa capiunr. ficut barona cicute comedat pisces sqmosos de aqs mūdis t currētibus tostos in craticula vel bullitos in aqua t vino p medū cū sale t petro. ficut faciūt alamani. Possunt comedere ova mollia sorbilia. Potus sit vi num albū vel clarū t subtile. t possunt inter bibere mellicratū loco potus t loco medi⁹ pōt vti oximelle simplici vel diuretico. Et aliquā do sumat iulep. t vinū limphet cū aqua dece ctonis se. apij t fen⁹ vel cū decoctōe aceris. sumāt interdū amigd. ama. t nucleos pfico et. ceraso. t prunoz festicos pineas et uuas passas. Capiat etiā frequēter ius cicerū. rub. vel betucoz cum petro. pparatū. Silr potest facere de faseo vel cum petro. t spēb⁹ et oleo dūmodo substātia nō comedat. Utat petro t spag t summitatibus paruarū veticarū et ra fano et aqua distillatiōis eius cum toto. vtat dauco t pencedano t meu. t foliis⁹ radicib⁹ et semine. vtatur finapi t eruca t calamēto et ysopo cuscute t apio porris t bletis et mingis conditis t nō cōditis. vtat etiā extremitatib⁹ capparis. ¶ Dis sic ordinatis pcipit homini ꝙ cibis t potibus vtat in parua quātitate ta liter ꝙ digestiua sup cibos assumptos possie at t eos perfecte digerat: quia ex cibis bonis quādo non digeruntr chimus gnatur malus Et ex malis cibis chimus generatur lau

Digitized by Google

his:qñ digerit.ʒ⁹.teg⁹.cõmẽto.ʒo.ibi. Jn cibis ño ꝛc. Exptus sum ꝙ ille qui frequẽter de mane sumit de saluia comedendo duas aut.ʒ. cimas aut sumit eas pistatas cũ vino subtili distemperatas pseruabit a lapide. Jdẽ facit ruta. vñ xvi⁹. Saluia cũ ruta faciũt tria pocula tuta Ego aũt vtor sic qñ arenule rubee appent in fundo vrinalis. Primo sumant de summo mane aquã decoctionis cicerũ ru. cuꝰ folijs ꝛ raõ pet⁹ ꝛ cũ spica nardi. Scõo in olla bulliẽti cũ carnibus vel aliter ponatur quasi q̃rta pars vnius manipuli de folijs pet⁹ ꝛ post sumat cũ aceto in iciuno ꝛ ptinuet p.10. dies. mundificat vias vrinales ꝛ aperit puas opilationes epatis. Jdes facit pseruatra. apij. Jdẽ opatur rafanũ vsitatum ꝛ nasturciũ aquaticum ꝛc.

Cura pticularis lapidis. Primo psuppono ꝙ cañ. ghales ꝛ regimẽ pseruatiuum fuerint in mente opantis ptituri ꝛ ab egro vngularie siue ad vnguẽ pseruati: tũc in curatione vtriusq; pus intendẽdũ est ad mitigationes doloris qui nos a propria ꝛ debita curatione disturbat ꝛ distrahit. ad cui⁹ remotionẽ debem⁹ pus intendere cum clisteribus deinde cũ eucharistmatib⁹ ꝛ mollificãtibus ꝛ emplis vnguẽtis circa mẽbra lesaꝛ vie aperiantur ꝛ lapis genitus remolliaꝛ ꝛ dolor ꝓ posse mitigetur. ¶ Jn ꝑmis igit̃ ℞. clistere ex ʒ. herbis cõibus cũ oleo viol'. ꝛ pita³ ꝛ yerapigra ꝛ bñdicta. Scõo ℞. tale clistere si dolor est magꝭ cũ quietudine. ℞. senectiõis aquatice cicle malue bismalue mercurialis herbe milijsolis pẽtafilonis pencedani dauci rute. añ. m. j. radicis achoꝛ ordei mundi. añ. ʒ. iij. furfuris ʒ. lini. añ. ꝓ. j. ʒ. apij ꝛ pet⁹ an' marat'. añ. ʒ. j. ℞ decoctio in qua dissoluatur yerapic bñdicte litontripon añ. ʒ. ß. olei pẽcedani. olei rutacei olei camo. añ. ʒ. ij. ℞ clistere fine sale. Jsto clistere lenit ventrẽ ꝛ frãgit lapidẽ ꝛ excludit vẽ tositatem ꝛ dolorẽ remouet ꝛ cãm anteceden-tem mirabiliter expurgat si continuetur: post ꝑmum clistere ex istis herbis sumaꝛ vna q̃titas addendo nasturciũ aquaticum ꝛ berulam ꝛ calẽdulam ꝛ ℞ balneũ attingẽs vsq; ad vmbelicum ꝛ cõtinuando ꝑm clist. ℞ talis euaporatio ꝛ mollificatio circa renes vel veficaꝫ ad dolorẽ remouendũ. ℞. malue radicis bismalue senecinois aquatici floꝛ camo. melliloti se. limi fenug⁹. añ. ʒ. ij. bulliaꝛ in aqua in q̃ spõgia vel filtrũ madefi ꝛ renibus ꝛ peritoneon ꝛ pectini calida frequẽter applicent. ꝛ ex scobilijs bñ pistatis ꝛ cuꝫ oleo camo. incorporatꝛ loca emplastrentur. ¶ Debemus etiam interpolate vngere loca illa cum isto vnguẽto. ℞. axungie galline anserie ꝛ porcine fine sale butiri fine sale. añ. ʒ. j. olei fisamini olei viol'. añ. ʒ. j. olei camo. cere. añ. ʒ. j. ꝛ ß. ℞ vnguentum ꝛ particule supradicte vngantur ꝛ emplastrentur. Jsta autem mollificatiua non diu debent continuari ne renes per ea debilitẽtur. ꝛ ideo miscet Serap. oleum rutaceum cum eis ꝛ camo. ad mittigandum vt renes vigorentur.

¶ Potest etiam fieri hoc emplastrum ad mitigandũ do. ꝛ mollificandum ꝛ ampliandu⁹ loca illa. ℞. farine fru. quart. j. farine se. lini ꝛ fenugreci ꝛ camo. ro. rub. añ. ʒ. j. ꝛ ß. distẽperent cum aqua ꝛ oleo fisamini ꝛ oleo scorp. ꝛ. ʒ. j. salis cõis ꝛ calidum applicetur ꝛ teneatur q̃tũ caliditas in eo durauerit. ꝛ iterum calefi ꝛ reponatur vel pãni calidi supra ipsum ponatur vt calor conseruetur. Loca autem super q̃ ista debent fieri sunt regio renum ꝛ lũbor⁹ alta tin in lapide renum ꝛ pectine ꝛ peritoneon ꝛ ylia in lapide vesice. nam quãdo ista loca sunt mollificata ꝛ laxa ꝛ meatus mollificati lapis ꝛ arene facilius expellentur duꝫ diuretica medica³ per partem superiorem condecenter exhibeantur. Et si cum supradictis vnguentis ꝛ emplastris iungeres pentafilon ꝛ herbam milij solis ꝛ senecionem aquaticum ꝛ daucum ꝛ saxifragam melius esset qz mollificarent: ꝛ lapis etiam cõmoueretur. Lapidẽ frangentia. His sic ordinatis debemus vti rebus diureticis ꝛ cõtinuando supradicta debemus vti lapidem frangentibus. Primo ℞ tale apozima. ℞. raõ apij fen' ꝛ per⁹ petafilon saxifragie milijsolis pencedani capilli veneris recẽtis pet⁹ macedonici dauci crete marie calcatrapi añ. m. j. Jste herbe preter duas primas ponantur cum toto ciperi radicis acoꝛ vtriusq; rafani. añ. ʒ. ij. ameos fiseleos se. pet⁹ ꝛ apij se. dauci saxifragie se. milijsolis. añ. ʒ. ß. an' marat' añ. ʒ. j. mell. ℞. ij. vini albi vel clareti lotum. i. aq̃ fontis lotum. ß. bulliant ad consumptionem tertie partis ꝛ coletur ꝛ clarificetur ꝛ in clarificatione ponatur spice' cel⁹. añ. ʒ. ij. cicerum beatorum. p. ij. ꝛ si vis vt diutius cõseruetur coquatur ad perfectionem addendo de melle ꝛ de zuc. de isto apozĩate sumat oĩ die. ʒ. iij. cuꝫ tribus ʒ. litontripon vel de filo antropos vel elect^m ducis. si ño esset magnus calor in aereyl in corpore cum dictis herbis calis posset addi solat^m cicorea acetosa capillus ve. enõ scariola allzel: zegi pcipue semia. fria maioꝛa ꝛ minoꝛa. ¶ Dec est medicina Raſ. in. 6⁰. almãsoris de q̃ ipse phibet testi^m in fractiõe lapidis

Digitized by Google

vesice que fractio ⁊ expulsio fit circa .50. dies. ℞. carpobalsami ss. rasani ss. dauci elixatri. i. ss. per⁹ macedonici radic̄ cappis amigd̄. ama. squinan' cipi spic' ⁊ celtice cassielig̃ semis cicute gentiane aristologie ro. azari cozdumeni amomi serapini bdellij pipis achori aā. z. iij. oppoponat. z. iiij. ⁊ ß. gūme dissoluat in balsamo saltē in vino al. ⁊ malaxent cū balsamo ⁊ alie medicie puluerizate adiūgant ⁊ ſ masſa pillaꝝ: ⁊ det māe ⁊ sero oī die. ʒ. j. cū apozima te supdicto vl' cū apozima⁹ de semib⁹. Et alñ addat. 6ª ps vni⁹. ʒ⁹. de cinere scorpionū. ¶ Limis scorpionus fic ℞ fm Rab. c. de lapide. ℞. scorpiones viuētes ⁊ ponant in olla lutata ⁊ coopta: ⁊ stent in furno calo p. 6. horas. deide puluerizent ⁊ reseruent. ¶ Angant ēt renes ⁊ vesica cū oleo de scorpionib⁹ qđ fic fit fm eundem Rab. loco allegato. ℞. aristo. rotū. gētiane cipi cozric̄ radic̄ cappis. aā. ʒ. j. hec oīa bñ cōquassata ponant in. j. ℍ. olei amigd̄. ama. ⁊ ad solem in tpe calo p vnā ebdomadā dimittatur ⁊ in q̄libet ℍ. talis olei ponant. ℥. scorpiones viui vel mortui ⁊ sic p duas septimanas ad dictū solē pmittat stare deinde colet ⁊ ampula reseruet. Et de ipso predicta mēbra tanganť. ⁊ qñ lapis in vesica cognoscit ad ipsum frāgendū aliq̄ portio per siringā ēmittat. Hoc aūt fieri dz in exitu a tina decoctiōis herbarū apitiuarū que dicte sunt in apozimate. Volo ēt q tunc aliq̄n det tiriace vel metridati. z. j. cū vino al. decoctionis pētafilon ⁊ radicis vel se. per⁹. In lapide vesice qñ quis est in porisino ponit Ba⁹ curā pmo de iter. ca⁹ pmo sic Si aliquē puerū viderimus vrinā claraz ⁊ aquosam bre ⁊ pus fuit arenosa ⁊ sepe pectinem scalpit ⁊ virga fine cā erigit ⁊ inclinatur ⁊ tandem vrina stringit dico nō moueri a veritate dicēte in collo vesice lapiđ bēri vbi sup Et seq̄tur ⁊ si hmōi puerū facias supinū iacere ⁊ eleuari pedibus magis toto corpore hic ⁊ illuc moueat fortassis lapis ille ab vrine ictu egredier. ⁊ post hoc pcipue puer vt exprimat se: ⁊ si forsitan possit mingere. Quibus fm q cōsideraſti aduenientib⁹ necessario vrina egredietur ⁊ psideratio tua certissima fiat. hec ille. Et seq̄tur si vo vrina nondū egrediat ⁊ strangu ria pmanserit: tunc argaliā. i. siringā fieri necesse est: ⁊ cū ipsa lapis vesice moueat ⁊ vrina egrediat. ¶ Retulit Ba⁹ in libro de curationibus egritudinū fm mēbra medicamen qđ frāgit lapides ⁊ paulatim expellit donec vesica mundificet ⁊ vrina clara ⁊ pura egrediat in quo maximū pfidet secretū pcipue cū hanc egritudinē oīno curet. ℞. se. cucume. camedreos. se. per⁹ macedonici. aā. aur. vj. pistentur in morta⁹ ligneo cū pistello ligneo ⁊ ico⁹ pozent cū melle ⁊ det cū apozīate de radicib⁹ ⁊ semi nibus apitiuis. Ego aūt consueui addere hunc medicine gna sol' se. saxifrag̃ per⁹ ⁊ apij ⁊ valz multū. ¶ Aq̄ distillate p lapide pmo sumāt herbe ⁊ radices dicte in apozīate ⁊ cōquassate oēs vel aliq̄ ⁊ ponant in alēbico ⁊ reseruentur in ampula vitrea ⁊ sumāt oī mane. Vel sumant radices achori ⁊ rafani gallicani ⁊ rafani comestibilis. aā. ℍ. ij. saxifrag̃ cū toto filipendule cū toto dauci aā. ℍ. j. ⁊ ß. pquassent ⁊ distillent ⁊ ʒ vj in fractione lapidis. q̄rtas istius aq̄ ⁊ alteri⁹ supdicte ē. ℥. j. vsq̄ ad duas cū litontripō vel cū filoantropos vl' cū elect⁹. ducis. ¶ Medicamē nostrū frāgens lapidē in vesica ⁊ in renib⁹. ℞. gn̄oz sol' se. apij se. dauci per⁹ ameos an' marat' carui se. per⁹ macedonici ⁊ leuistici cardamo' ri lobalsami heremo dactiloz gn̄oz edere baccaꝝ lauri se. melonum mundō se. malue amigd̄. ama. nucleoꝝ pticoꝝ ⁊ ceraſoꝝ mundō. aā. z. iij. se. vrtice se. cressonis se saxifrag̃ radic̄ achori raō fu. raō saxifrag̃. aā. z. ij. galang̃. ʒj' cinamomi spice' ⁊ cel⁶ cipi sandō ru. rob. ru. aā. z. ij. sanguis yrci exiccati mayor' qñ racemi icipiūt maturari. z. j. ⁊ ß. ℞ pul. ⁊ det oī mane. ʒ. j. vel. ʒ. j. ⁊ ß. cū apozimate supdicto vel cū vino al. vel potest inde fieri electⁿ ⁊ det vt supra. Vermodactili emi faciūt mingere arenā ⁊ lapidē ⁊ de sanie ⁊ de oi bōre coagulato in vesica ipsam mundificat Bernardus cremo. supra. 5ᵐ viatici glosa vltima. ¶ Limis lepozis in furno calo ītus in olla lutata ⁊ coopta cōbusti vel torrefacti frāgit lapidē. Sanguis yrci exiccat⁹ idez opat. Limis caude tremule frangit lapidem ⁊ ipsa sumpta oīb⁹ modis frāgit lapidem ⁊ puocat vrinam. ¶ Adulti ponunt modū sume' san. hirci ⁊ dicunt q hirc⁹ antiqu⁹ nō castrat⁹ pascat cū berbis diureticis vt est serpillū abzotanum fenᵐ per⁹ ⁊ saxifrag̃ milio sol' saltē tamarisco ⁊ fraxino ⁊ roze marino ⁊ foliis lauri ⁊ edere quia herbas nō libēter pascunt hirci. ⁊ qñ racemi icipiūt maturari añq̄ cū capris coeant iugulentur ⁊ pmus san. fiat ex vas silr ⁊ vltimus ⁊ medi⁹ in vase recipiatur: ⁊ qñ fuerit fridus ⁊ cōgelatus cum capillo scindat sicut facim⁹ de el'tijs ⁊ post illa frustra deficcent ⁊ qñ volueris vti puluerizet ⁊ cū aq̄ rafani ⁊ foliorū ei⁹ detur ʒ. j. vsq̄ ad ʒ. ij. ⁊ valet. ¶ Operatio manualis intētione vrine ex lapide. Primo duo ministri eleuent q̄libet p suaz partem anchas

Digitized by Google

infirmi iacent resupini in lecto: ⁊ vn⁹ fricet pi
toneon ⁊ cōpmatꝺ⁹us anū ⁊ cū alia manu fri
cet ⁊ cōprimat a radice virge ꝺ⁹sus ītra: ⁊ alt⁹
capiat virgā cū vna manu eleuādo: ⁊ sic q̄si cō
cutiēdo ifirm⁹ cutiaſ. Et si p̄ b̄ lap. nō remo
uet ab officio vefice digit⁹ punct⁹ oleo mittaſ
in ano donec mediāte testio tangaſ collū ve
fice. ⁊ fi cū tactu lapis repit cuꝫ digito pellaſ
ꝺ⁹sus ꝓcauū vefice: ⁊ sic hō vrinabit. Et cum b̄
oleo calo de scorpionib⁹ vel cū petroleo vl̄ sal
tem cū oleo cōi calo vngaſ pitoneō ⁊ pectinē
⁊ ꝺ⁹gā. ¶ Si aūt vria est stricta: mittaſ firīga
p talē modū. Primo fomēteſ paſ. ⁊ enapozetur
cū enapatiōe supius dicta: ⁊ tūc sedeat sup bā
chū dilatādo genua q̄tū poterit. ⁊ tūc īmitta
tur firīga p fozamē ⁊ge ꝺ⁹sus radicē paulatiꝫ
īpellēdo donec sit sub osse pectis in pn⁹ eius:
⁊ tūc iclineſ virge ꝺ⁹sus īferi⁹: ⁊ sic paulatī im
pellaſ mō leuādo nūc declinādo donec tran
seat collū vefice in q̄ sunt tres anfractuosita
tes vl̄ reuolutiōes pp qꝺ fit talis depssio vel ele
uatio argalie: vt patebit in. c. isto sequēti deo
dāte. bis igit sic pactis si vrina exit bonū est:
alr imittaſ iterū donec vrina exeat. Tunc ꝺo
mittanſ p dictā firingā aliq̄ de supdict⁹ medi
cinis lapidē cōminuētib⁹. sic est oleū scorpio
nū ⁊ oleū balsami ⁊ succ⁹ limonū vl̄ succ⁹ sarī
fragie. Vel dissoluaſ stere⁹ colūbinū cū lexiuio
⁊ colet p sindonē. ⁊ sic tepidū p firīgā imittaſ
Ista enī bī ꝓtinuata cū medicīs supdict⁹ ⁊ in
feri⁹ dicēdis renum ⁊ vefice lapides ⁊ lapilli
euellunſ. ¶ Lapidis extctio cū icisione eñatis
fecib⁹ cū clisteri saliat ifirm⁹ vt lapis ad collū
vefice ipellaſ. Deide patiēs ⁊ mister sedeāt su
p bāchū ⁊ ifirm⁹ reuerseſ sup genua mistri. ⁊
trahanſ core ifirmi ergā collū ei⁹ q̄tū possibi
le fuerit: ⁊ sic cū collo ligenſ: tūc digit⁹ medi⁹
punct⁹ oleo mittaſ in ano ⁊ iuxta posse lapis
ꝺ⁹sus collū vefice ipellaſ: ⁊ post iter anū ⁊ te
sticulos nō in recta seu cōmissura: ꝫ ex versus
prēdīstrā ℔. icisio cū icisorio vsq̄ q̄ ad lapi
dē attigaſ. ⁊ tūc suauiſ cū vncino lapis extraſ
deide suaſ vuln⁹ ⁊ supponaſ pul⁹ sanguis dra
conis thuris mastic ⁊ boliarme⁹ ico⁹pati cuꝫ
albūine oui. ⁊ stet paſ. solut⁹ a ligatura ꝑma i
lecto nō mouē⁹ dictā medicinā p tres dies. Ide
indeſ curet sic cetera vulnera. ꝺr q̄ cōmissura
est loc⁹ p si iciderēt hō: morieſ. Si autē lapis
est in mulierib⁹ iter vuluā ⁊ anū fit icisio ⁊ di
gitus p vuluā mittaſ. ¶ Quāuis res supdicte
valeant in vtroq̄ lapide: tñ iste sir⁹ spāl⁹ vs in
lapide vefice ꝺm Auicē. ℔. milij sol⁹ triti. 3. xv.
capilli veneris. 3. ß. se. pe⁹. 3. iiij. ficuū al. vij. nu
mero decoq̄nt in. 4. ℔. aq̄ donec remaneat. i.
℔. deſ. ℔. ℈. in exitu a balneo. vs ēt sagenea ⁊
metridatū ⁊ athanasia q̄n lapis ē pu⁹. In bal
neo eni eoꝝ ponanſ medicie caliozes q̄ ℈ bal
neo renū. iō cū alijs herbis apitis dicē supius
addaſ agn⁹ caſt⁹ mētastrū origanū ⁊ calamen
tum ⁊ capill⁹ vene. Et in vnguētis ⁊ oleis po
naſ pix ⁊ armoniacū ⁊ galbanū. ⁊ euforbiū: ⁊
℔ empl⁹ sup pectinē ⁊ pitoncon. Empl⁹ de
bdellio ⁊ serapino icorpaſ cū reb⁹ frāgēib⁹: la
pidē ⁊ cū oleo scorpionū p⁹ fortē vnctionē cū
dicto oleo scorpionū in loc⁹ supdict⁹ vs multū
¶ Nocempl⁹ vs in remotiōe doloris ⁊ lapi
dis fractiōe. ℔. camo. melliloti. scolo. milij sol⁹
herbe calcatrepe pētafilon cū toto poli mōra
ni pulegij petro apij cū toto añ. m. j. pistenſ si
mul vl̄ frigaſ oleo rutaceo ⁊ scorpionū ⁊ ap
plicenſ pectini ⁊ pithoneō. ¶ Legit ihp̄o kyrā
midarū q⁹ se. ⁊ radix yringi cocti cū vino ⁊ mel
le lapidosos ⁊ strāgurios⁹ ⁊ nefreticos a sup
fluitate ⁊ arenul⁹ valde iuuant: marīe si cuꝫ ea
de puluere vtriusq̄ spice misceatur. Si ennla
biaſ cū vino al. p multū tps frāgit lapidē q̄
est in renib⁹ ⁊ vefica. Idē facit capill⁹ ve. q⁹ hꝫ
virtutē solubilē ⁊ dissoluētem. Balneuꝫ camo.
⁊ finzibrij frāgit vtrūq̄ lapidē. capill⁹ vene. da
te in potu cū aq̄ rafani ꝺm Auī. frāgit lapidē
si ꝓtinueſ. Auī. ponit ista q̄ sequuntur squilla
oximel squilliticuꝫ ⁊ acetū squill⁹. cala⁹ abſin⁹
cassialig⁹. politū radix spagi rad⁹ pētafilis ⁊ aq̄
ei⁹ camepiteos radix saxifragē ⁊ se. ei⁹ cortex ra
dicis lauri dauc⁹ cū toto rafanū ⁊ se. ei⁹ ⁊ aqua
distillata ei⁹ radix senectiōis aḡtici radix atri
plicis cimis testarū ouoꝝ a q̄b⁹ exierit pulli
⁊ cimis caude tremule: ⁊ lepozis cōbusti i olla
⁊ sang. hirci ⁊ cinis scorpionū lapis iuent⁹ in
felle bouis carui se. altee ⁊ carpobalsami ⁊ xi
lobalsami capilli ve. recēs succ⁹ limonū sūpt⁹
p os ⁊ iunct⁹ circa vesicā ⁊ iniect⁹ p firīgā frā
git lapidē cui⁹ testi⁹ ē. q⁹ corrodit ferrū lapis
iudaicus. vitrū vstū fim⁹ colūbinus fim⁹ galli
añ. 3. ij. origani. 3. j. ⁊ ℈. vl̄. 3. j. ⁊ cōtinueſ. q⁹ ex
trahit lapidem. Vermodactili etiam faciunt
mingere arenam ⁊ lapidem ⁊ de sanie ⁊ de oī
humore coagulato vesicam mundificant. Be
rardus cremo. ℨ⁹. viatici. cōmento vltimo.

Declaratio In lapide renuꝫ ⁊ vefice
Pro notandū q⁹ q̄ttuor
ꝑter iam dicta q̄ requrunſ ad lapidē renū ⁊ ve
fice gñationē. Primū est calo⁹ fort⁹ eīne⁹. Nā
si esset fort⁹ ⁊ pure nālis: pfecte digereret ⁊ ex
pelleret vel ꝺsumeret mām ex q̄ lapis eēt ge
nerandus: ⁊ ℈ est pro cā efficiēte. Scōm ē hu

Digitized by Google

mo: grossus ⁊ viscosus in quo potẽtialiter est terrestreitas aliqualis: ⁊ ꝺ̃ iter, ꝓ eo cã materia li. Tertiũ est locus idone⁹ vt talis materia cõtineatur: ⁊ hoc fit in loco cause formalis. nam ꝑm formã datur figura materiato. 4ᵐ. ẽ suffi ciens mora iter agens ⁊ passum. ⁊ ad istã mo ram multũ iuuat meatuũ strictura. nam si cõ ductus sufficiẽter ampli existerẽt virt⁹ expulsi ua nõ pmitteret in corpore aliq̃d pmanere ni si multum, ꝓpria succũberet debilitate. nã q̃ uis stomachus multã abãdat in humida ⁊ vi scosa supfluitate. ⁊ in eo calor ad lapidiꝺ gnã tionẽ sufficiẽs cõperẽter abãdet. ⁊ q̃uis in eo etiam sufficiẽs iueniatur cõcautas: tñ lapis in eo nõ gnatur pp amplitudinẽ meatuũ ei⁹. vnde nec sufficienter retinet illa materia ex q̃ cal⁹. isufficiẽter agit in ipsam qz viscosa ⁊ gros sa materia in sto⁹ exĩs cito per largũ expellit fozamẽ: ⁊ p eandẽ rõnem lapis in itestinis nõ generat. Jn renib⁹ aũt ⁊ vesica qz hñt vias stri cas ⁊ in eis abũdant supfluitates grosse ⁊ vi scose a sanguie residuũ corporis nutriẽte sepa te. ⁊ qz in vijs strictis pñt adhere ⁊ in eis lon gam morã trahere: leuius in ipsis lapides pñt gnari. Si aũt in epate lapis generet⁹ ꝺ̃ maxi me fit post apata quoꝝ subtile ab eius caloze est resolutũ ⁊ grossuz remanet iduratũ ⁊ lapi dificatum. ¶ Scõo nõ est ignorãdum q̃ ls in mulieribus abũdent supfluitates frie ⁊ hũide ⁊ grosse ⁊ viscose: cã sint cõiter in otio: qz sunt custodie domus. vt dicit Ba⁹. 2°. de cõplonib⁹ c. 7. ⁊ talib⁹ frequẽtius accidit lapis: vt dicit Ser ap. c. ꝓprio tñ in viris lapis accidit sepi⁹ q̃ in mulierib⁹. cã qz ille vicinales in eis la tiozes repiunt ⁊ collũ vesice est amplũ ⁊ rectũ ad vulua ⁊ via est breuis: ⁊ iõ cito exeũt ille supfluitates dicte: q̃uis sint grosse. Secundo qz calor eoꝝ debilioꝛ est nec est ita potens in resolone. Tertio qz habẽdo mẽstrua ꝑm nãm in bona q̃titate ⁊ ꝓportione a multis supfluitatibus euacuãtur ⁊ a multis egritudinib⁹ ex cusantur: vt scribit. 2°. de fe. ad Glauconem in ca⁹ de cãcro. Jn viris omnia ista ꝛria iuenian tur ideo ꝛc. nolo tñ ignorare: q̃ mulieres iter dum patiũtur lapides in renibus ⁊ vesica: nõ tñ ita frequẽter nec in tot mulieribus sicut in virs. Ego enĩ vidi mulierẽ fere. 50. annoꝝ q̃ primam retinere nõ poterat: y⁹ sicut ꝓtinuevri na ad vesicã p poros vrtides delegat fic etiã per collũ ei⁹ exteri⁹ emittebat. Et ꝺ̃ accidit qz vnus idoctus cirurgic⁹ abstraxerat sibi duos lapides a vesica inciꝺẽdo in collo vesice. in q̃ icisione icisit lacertũ dictũ collũ vesice cõstrin gentẽ ⁊ erat illi lapides ad albedinẽ trabẽtes ⁊ q̃ritas vnius erat sicut ouũ colũbi. alt aut ẽ sicut ouũ carduel. Jta ergo negandũ nõ est in mulierũ renib⁹ ⁊ vesica lapidẽ posse generari. ¶ Tertio q̃ritur q̃re vtplimuz in pueris lapis generat in vesica: ⁊ in renib⁹ frequentius in re nibus. Dico q̃ pueri hñt virtutẽ expulsiuã for tem ⁊ expellũt supfluitates a supioꝛib⁹ ad ife rioꝛa. Scõo ẽt qz hũoꝛes pueroꝝ ⁊ adolescen tium sunt subtiliozes: q̃ hũoꝛes senũ. ⁊ iõ pe netrant p renes sine adherẽtia. pueri hñt etiã multũ caloze in renibus ⁊ amplitudinẽ viarũ cũ sint mobiles ⁊ dilatabiles. Calor ẽt fort di latat vias ⁊ liq̃dã reddit mãm ⁊ penetrabiles ideo in renib⁹ eoꝝ nõ fit lapis. Sed qz vesica nãliter est fria qz neruosa ⁊ virga virilis etiã fria ⁊ pua: ⁊ cõductus ei⁹ pui ⁊ stricti. iõ si ibi sit aliqua mã grossa ⁊ viscosa q̃ in vesica aliq̃ liter ingrossatur: non ita libere pot expelli imo adheret alicui parti vesice ⁊ tñ ibi manet q̃ ide lapis generat. ⁊ ad hoc ẽt iuuat gulositas eoꝝ ⁊ magnus motus post cibũ qui materias crudas ⁊ grossas nõ soluz ad veficam: q̃nimo ad cetera mẽbza facit penetrare. vt visum est in cauſis primitiuis istius ca¹. Jn iuuẽtute aũt istoꝝ vie ample fiũt: ⁊ ñga ⁊ meat⁹ ei⁹ crescũt ⁊ ampliantur. ⁊ fic lapis in eis nõ generat sicut in pueritia ⁊ infantia. Jn senibus aũt totũ opp^m repitur: nã ipsi renes hñt fridos ex etate qz ps sequit suũ totuz in cõplone qz fritas ẽt cõstringit. ⁊ ex alio ẽt qz vtplurimũ illi q̃ hñt lapidẽ sunt pingues ⁊ crassi: vt dicit Aui. in. c. ꝓprio ⁊ ps ad expientiã. qz pinguedo stringit meat⁹. Hñt etiã multã mãm viscosam ⁊ gros sam q̃ cõgregat ⁊ adheret in vijs strict⁹ renuz: ⁊ fit inde lapis. Et q̃uis vesica senũ sit frida ⁊ mã grossa multũ ⁊ viscosa: tñ hñt meat⁹ latos in virga ꝓ quib⁹ illa ma^a q̃uis grossa libere pot pertrãsire. ⁊ fic in vesicis eoꝝ vix aut raro lapis generat. ideo lapides quos emittũt senes vtplimũ sunt renales ⁊ rubei. ¶ Quarto queritur vtrũ lapis generet⁹ a calido vel frido. Et vr q̃ cã efficiens lapidis sit fritas. Omne qꝺ̃ dissoluit⁹ a calo generat a frio. lapis in coꝛ pore hũano dissoluit⁹ a calo ergo gnat a frio vel coagulat⁹ a frio. ꝑia bona ⁊ mioꝛ ẽ aristo. in. 4°. metheo. ⁊ ps de niue ⁊ glacie ⁊ filibus que coagulantur a frio ⁊ dissoluũtur a calido minoꝛ ps p autoꝛes: qz res calide frangunt la pidẽ. vt se. saxifragie ⁊ cinis scoꝛpionũ ⁊ filia. ¶ Scõo motus calidi ⁊ motus fridi sunt con trarij. qz mot⁹ cal⁹ est a cẽtro ad circũferentiã qz de ratione calidi est dissoluere ⁊ ampliare.

Digitized by Google

motus ꝺo frigidi eſt a circũferetia ad centrũ q2 de rõne eius eſt vnire ⁊ cõpũmere ⁊ facere ſubiectũ minorẽ locũ occupare: ſ in gñatione lapidis fit mot⁹ a circũferẽtia ad centrum. g̃ lapis gñaſ a frio. Ter° ſile ẽ de maiori mũdo ⁊ de minori. ſ in maiori mundo lapis gñaſ a frio. vt p3 de grãdinib⁹ q̃ gñanſ in fritate media die regiõis aeris: vt ꝺr in metħ. igit⁹ ⁊c. Op^m dicũt autores ⁊ expſſe Aui. in. 18. 3^i. in. c. de lapide renũ. Pro noticia vitaſ cõnis ꝓmo nota ꝙ calitas ħz ãq̃ effect⁹. Prim⁹ ẽ calefacere ſcẽs eſt res coagulatas a frido diſſoluere ⁊ liq̃facere. ſicut dicit Ga. ꝓmo de cõplombus. c. 5. vbi dicit. q2 pinguedo fuit coagulata a frigido eius liq̃factio erit a calido. ⁊ hoc etiã fit in cibus cozpibus a frido coagulato. ⁊ in iſto effectu modic⁹ calor ſufficit. Tertius effectus calidi eſt apire ⁊ rarefacere. vt dicit Sal. 2. de cõplombus. c. 7. Caliditaſ enĩ ꝓpetas eſt apire venas ⁊ dilatare eas. Quartus effect⁹ calidi eſt reſoluere ⁊ ꝓſumere illud qꝺ ſubtile ẽ et ptes terreſtres vnire ⁊ ad centrũ ducere. vt p3 in vaſis fictilibus coctis ad ignẽ et in ſale facto ab aq̃ fontiũ ſalſeq2 p ebullitionẽ cum igne: ⁊ exalat enĩ ⁊ ꝓſumit humidũ ſubtile ſuũ p actionẽ ignis ⁊ reſtãt ptes terreſtres vnite. ¶ Quitus effect⁹ eſt cõpenere et vnire p ſiccitatẽ quã inducit ⁊ p ꝓſumptionẽ humiꝺi ſuũ ⁊ in reſiꝺuo firmitatẽ ⁊ conſtantiaz achibere. ¶ Neta ſcẽo ꝙ calor poſſet eſſe ĩm ſuũ ⁊ p ĩm tps cõtinuatũ ꝙ etiã ꝓſumeret illud humiꝺũ qꝺ eſt cã ꝓtinuatõis partiũ terreſtriũ. nã ſine humiꝺo viſcoſo cõtinuante et cõcathenãte nunq̃ ptes terreſtres colligarent: nec fieret vnũ cozpus: vt dicit p̃s in li. de mineralibus. Sicut ex farina nunq̃ fieret panis ſine aliquo liq̃re. ⁊ de hoc habem⁹ exẽplũ de calce q̃ fit de lapiꝺib⁹ p ꝺſumptionem humiꝺi ſubalis lapiꝺis p actionẽ ignis. Silr etiã de tegula ⁊ de vaſis fictilibus q̃ꝺus poſt ꝑfectã ⁊ nãlem induratiõnẽ ab igne factaz ſi ampli⁹ igni apꝓximant p lõgũ tpis ſpaciũ conſumit dicta ſubalis ⁊ nãlis hũiꝺitas que erat cã ꝓtinuatõis pnũ eius. ⁊ ſic in puluerez rediguntſ ⁊ diſſoluunt. ¶ Tertio ꝙ cõne nota ꝙ Ga. 3. pnoſt. cõmẽto. 38. ibi. Laudabilis ꝺo vomitus. dicit ꝙ frigas ⁊ calitas ſupflua ingroſſam materiã in qua agẽtiũ diuerſimode quia calitas finit humiꝺitatẽ et ſiccat eã. frigiditas aũt congelat eã. etiã vna ⁊ eaꝺẽ caliꝺitas diuerſis modis operaſ ⁊ contrarijs ſm diuerſitatẽ ſubiectoz circa que opaſ vt calor ignis indurat lutũ ⁊ liq̃facit cerã. ⁊ vn⁹ ⁊ idez calor renũ ſuperfluus diſſoluit pinguedinem circa renes exiſtẽtẽ ⁊ indurat groſſaz viſcoſaz mãm in ꝓcauitatibus renũ ꝙſcentẽ ipam in lapidẽ renũ ꝙuertẽdo. ¶ Tunc fit ꝓclufio. Cã efficiens lapidũ in cozpe humano eſt ſupflua calitas. Iſta eſt de mẽte aui. in. 18. 3^i. in ca. de lapide renũ. filr de intẽtione aliozum autozum. Per talẽ enĩ calorez calefit materia groſſa et viſcoſa. ⁊ p eundẽ calorẽ introꝺucit ſiccitas ⁊ firmitas et cõſtantia ⁊ lapideitas in dicta maſſa. ¶ Ad ꝓmã rõnẽ q̃ ꝺr: omne quod diſſoluit a calido coagulaſ a frigido. Dico ꝙ Ariſt. intelligit de diſſolutõe q̃ eſt rarefactio ſiue cõſumptio humiꝺi ſubalis. vt p3 in pinguediniꝺus ⁊ cera ⁊ butiroz glacies q̃ cõgelanſ a frido ⁊ diſſoluũtur a calo. ⁊ hic compleſ ſcẽs effect⁹ calozis. Jn lapide enĩ fit diſſolutio ⁊ diminutio p cõſumptionẽ humiꝺitatis ſubalis lapiꝺis ptes eius continuanſ. ideo nõ valet argumentum ¶ Ad ſcꝺam q̃ ꝺr. motus calidi ẽ a centro ⁊c. Dico ꝙ ꝺupler eſt motus calidi. ꝓmus eſt calefacere ⁊ dilatare. ⁊ iſte eſt a cẽtro ad circumferentiã. Aliuꝺ eſt mot⁹ cali q̃ ſequiſ ꝓmã in cozpibus paratis ⁊ diſpoſitis. ſcz diſſoluere ⁊ exalare ſupfluã humiꝺitatẽ ⁊ ſubtilẽz partes groſſas terreſtres ad centrũ ducere ⁊ iꝺucere et iſte eſt a circũferentia ad centrũ. ¶ Ad tertiã q̃ ꝺr. ſimile eſt de maiori mundo ⁊c. Dico ꝙ nõ eſt ſimile omĩno de humore groſſo q̃ eſt in cozpe hũano in q̃ imꝺiate ꝓtinua inueniẽ caliꝺtas ⁊ de aq̃ que congelaſ in aere frio vbi p tunc ꝓtinue inſtat fritas ⁊c. ¶ Quito nota: ꝙ ħz humor flãticus coagulef a frigido vt p3 de flegmate vitreo. tamẽ illa coagulatio non põt eſſe tãta ꝙ ſufficeret ad lapiꝺis generationẽ. ⁊ ꝓpterea q2 flegma illud coagulatur a frigido p digeſtiuã calaz diſſoluiſ ⁊ attenuaſ ¶ Sexto queriſ a quo hu. lapis magis gñef. ⁊ viꝺef ꝙ a melia: q2 eſt hu. groſſus ⁊ compactus ⁊ citius ab eo põt reſolui ſubtile ⁊ põt in lapiꝺẽ ꝙuerti. Oppo^m dicũt autores: ꝺa magis generaſ a fiãte groſſo ꝙ a melia ſola ꝓpt. 4. ꝓmũ eſt: q2 cũ melia ſit de natura terre per ſe nõ eſt aꝺunabilis vt fiat ma^a cõpacta. Scõm eſt: q2 eſt in pua ꝙtitate in cõparatiõe ad fiã. Ter^m eſt: q2 nõ ita vaꝺit mixta cũ ſan^e ⁊ aquoſitate q̃ ad nutriendũ renes dirigiſ ſicut flã: ſ poti⁹ illa ſupfluitas melica ad ſplenẽ delegaſ verũtñ ꝺico ꝙ me ꝙ ſi hu. gſſus terren⁹ mlic⁹ cum flegmate viſcoſo cõmiſceſ. ⁊ tales diu ꝙ-

Digitized by Google

mixti ꝑmanerēt in locis angustis vbi ẽneus calor dñaret in renib⁹ vel vesica: vel alibi sine dubio ad lapidē ꝙuerteret. ¶ Primū motiuū istius dicti est: qz in splene vbi maxie abūdat milza pōt fieri sclyros & duricies lapidosa sine apate vt dicit Aui. in sclyrosi splenis. Scōm motiuū: meū est dare apa cōpositū ex flate et melza. Et posito ꝙ nō veniat ad sanationem nec pfectā resolutionē. vere tale apa ꝙuertit in sclyrosim & lapideitatē. Et tūc nō erit dicē dū ꝙ talis lapis solū gñet a flate. Tertiū motiuū: qz apata splenis freqnt ꝙuertunt in lapidē: ꝙuis sit melica in maiori pte. Quartus motiuū: qz ꝑ talē modū cōmixtiōis lapides i viscerib⁹ terre mediāte supiori influētia a qua infundit forma & lapideitas gñat. Nā qñ hu midū viscosum cōmisceť & diūgit & ꝑcatenat eas & retinet. & sic in lapidē cōuertit & idurat. Et b̄ est qđ dicit Arist. & Albert⁹ sequēs eū. vt supius fuit allegatū. Et sic intelligit Cōstan. in viatico qñ dicit ꝙ lapis gñat ex hu. viscoso grosso. Gerard⁹ cremonēsis bon⁹ vir glosat sic. viscoso. i. flatico. grosso. i. melico. & sic patz dictū meū esse ꝓbatū. Si vo volueris tenere ꝑmā intētionē post op⁹. Rūde qñ dz ꝙ ē hu. grossus & cōpactus aptus nat⁹ vt in lapidem ꝙuertat. Dico ꝙ verū est: & nō in tāta ꝙntitate nec ita dirigit ad renes vel vesicam sicut flā. ¶ Septimo i ordine notabiliū sciatis ꝙ post ꝑfirmationē lapidis vrina apꝑet subtilis & tenuis ꝓpter opilonē. Sed in gñatiōe & anteꝙ cōfirmeť vrina est grossa & turbulēta & aliqlr arenosa. Cā est videri meo: qz post ꝙ multum flā in corpibus calculosoꝝ fuit generatus ex indigōne & gulositate eoꝝ ꝓcedēte: qz vtplu⁹ sunt gulosi & mali regimis vt appet ad experientiā in gñatōe talis hu. nōdū fit lapis: sed post natura volēs se deonerare mittit flegma et hu. grossum ad loca et vias cōsuetas aliqñ ad vomitū: aliqñ ad intestina: aliqñ & frequē tius ad renes & vesicā vbi qđ est magis grossus in lapidē ꝙuertit. reliquūdo cū vrina expellit. & sic vrīa appet alba turbulēta i sua suba spissa ꝓpter cōmixtionē supfluitatus. ¶ Octauo nō ꝙ si lapis est in veīca ē in pectine & in regiōe vesice magn⁹ dol⁹. & adest difficultas mingēdi & arene apparēt al⁹ in vrīa: & ꝺga erigit de facili: & lapis est durus & fort & arene nō cedūt tactui & scalpūt se in radice ꝺge & vrina appa ret clara & aqsa q ꝑus fuit arenosa cū arenis albis. in lapide aūt renū dolor est in renib⁹ et in ꝓte posteriori in alitati. Et aliqñ fit dolor filis colico vt dictū est. qz vix accidit lapis renū sine yliaca vl colica passione. & lapis renū est rubeus mollis & debilis coagulatōis. & ꝺz ꝙ patiēs locū renū freqnt scalpit. Et iuxta h̄ nota ꝙ qñ arene exeūt sine dolore & sine lesione: signat ꝙ mā lapidis euacuat maxie si in grossa quātitate emittant. Si aūt in pua ꝙntitate & cū difficultate & lesione & dolore: signat lapidē esse confirmatū & valde modicū ab eo pōt eliqri. ¶ Nono dubitat. cū ad largitatem viarū vrinaliū sequat grossities vrine: et ad strictura earū sequat tenuitas ei⁹ & subtilitas vt dictus est in opilone splenis q̄re pueri hn̄t vrinā grossam & spissam in suba. senes autem tenuē & subtilē. attn̄ pueri hn̄t strictos meat⁹ senes aūt largos. Ad hoc dico ꝙ spissitudo et grossities vrine nō semp ꝓuenit ex naturali meatuū strictura vel largitate: sed etiaz a mā a q̄ descindit & a calore vel friditate agēte in dicta mā. quia g̃ pueri multū hn̄t calorē innatū: vt ꝺz ꝓmo amphb. ibi et q̄ crescūt plurimuz habēt calorē innatū &c. & multā nālē humiditatē qz ꝓpinq sunt partui. & accñtalem ꝓpter multā comestionē & diete inordinationē. Dabent etiā fortē ystimbriā. vt dicit aui. in ꝓmo can. in doctria. 3. de cōplonibus et artū. Calor est mult⁹ agēs in illis hūiditatib⁹ digerit eas et omne qđ digerit ingrossat vt nōt. 4. meth. saltē digōe innata & iuuatiui. & illa supfluitas descindit a mā digesta humida & gssa & spissa iō vrina in pueris est spissa. Senes aūt ꝙuis hēant meat⁹ largos. hn̄t tn̄ calorē debilem & digestiuā debilē: & humores crudos ex ꝑnt: & omne crudū & indigestū respectu digestiui ē subtilis. vt dic ꝑbs ibidē. & etiā ille debilis calor nō potest descindere aliqd ab illo indigesto. & sic vrina remanet tenuis in sentib⁹ ꝓpter aliā causaz. etiā senes hn̄t vrinas tenues & crudas scz quia multū bibūt magis ꝙ pueri. & ille multus potus supfluus extinguit calorem nālem & sic vrina remanet in eis alba & tenuis. Bal. enī in passiona⁹ in libro. 3. ponit multas figuras lapidis. Quidā enī sunt qdrati vl triagla ti: quidā asperi & tales sunt mali: qz in trāsitu ꝙ meat⁹ vel affligunt cū illis āgulis vel aspritate. & sic nō ꝑnt transire & molestāt infirmū ꝙplurimū. vel si trāseūt: vulnerāt et ulcerāt loca ꝑ que trāseūt: & sic remanet dolor in mēbro cū ulcere & fil⁹ ardor vrine. Dicit etiā Ba. ibidem ꝙ ex arenis nō expulsis fiunt lapides et hoc nō est mirū. Nam si ille arene cōcarbezant a materia grossa & viscosa: & calor intensus ab ea resoluat. similiter grossuz remanet deficcatum cum ꝑstinis arenis incorporatuz

Digitized by Google

¶ La^{m}.29.de anathomia vefice ⁊ paſſioib^{9} ei^{9}.

d **Irit** ḡ oportet p anathomiaꝫ ſcire vniuſcuiuſq; mẽbri eſſentiam qualiter eſt. Jdeo bonuꝫ eſt vt ſcribantur breuiter anathomie mẽbrorũ quorum paſſiones pertractare intẽdimus ⁊ in ꝓpoſito de vefice paſſione. Dicit᷑ aũt vefica q̃ſi vas aque. Jn ipſa enĩ vrinalis aq̃ cõtinue ꝺgregatur. Eſt aũt vefica mẽbrum pãniculoſuꝫ ⁊ neruoſum forte multũ ꝺm ſui tenuitatem tẽdens ad rotũditatem ⁊ eſt ꝓcauum ad vrine retẽtionem deputatũ. Vefica aũt in viris eſt colloca ta ſup inteſtinum qõ vocatur longaon Jn feminis autem ſuper matricẽ iacet. ⁊ ſicut dicit Ba^{9}.7.de iuuamẽtis quaſi in fine quarti col'. ad ꝓſtitutionem ipſius veniunt ab ipſam ab vtroq; latere vnus nerus: quoꝝ origo eſt ex turnica que eſt in oſſe lato qõ eſt in fine dorſi. ſil' veniunt ad ipſam vene ⁊ arterie q̃ ꝓcedũt a venis extẽſis ſup dorſum quarũ vna eſt pulſatilis.ibidem. Ba^{9}.⁊ ſequit᷑. Jn collo ei^{9} ſunt copulari duo nerui ⁊ due vene non pulſatiles ab vtroq; latere. Et ſic rarificant᷑ ⁊ expandũtur ⁊ diuidũtur in eo. ⁊ per iſtas venas nutrit᷑ur vefica ⁊ collum eius. ⁊ iſtud colluꝫ tranſit anfractuoſe trib^{9} anfractib^{9} ſub pectine ⁊ ſub oſſe femoris. Per tales enĩ anfractus ⁊ reuoluliones facilius retinet᷑ vrina. Jn mulieribꝰ ſo trãſitus directe ſine eis. ⁊ ibi incipit exire ſub oſſe femoris: tũc incipit ſubtiliari dictum collũ. ⁊ fit quaſi vna via ad modũ magne vene. ⁊ intrat in cõpoſitionẽ virge in viris: ⁊ trãſit per virgã ꝺm lõgum vſq; ad extremũ ei^{9}. ⁊ per hoc exit᷑ vrina: ⁊ ſic ſunt duo foramina in ỹga virili. vnum qõ ꝓcedit a collo vefice: ⁊ p iſtud exit᷑ vrina. ⁊ aliud qõ ꝓcedit avaſis ſpermatic᷑. ⁊ per iſtud exit᷑ ſperma. Aliqui dicũt q̃ in virga eſt tertiũ foramẽ per qõ exit᷑ liq᷑ ille qui in ſomnijs vel q̃ vir cũ cupiditate tangit mulierẽ. ſed ꝺ hoc nõ eſt multũ curandũ. Mulier autem nõ hꝫ viam ita lõgam: nec collũ vefice in eis trãſit vltra os femoris: ſed ꝓpe foramen vulue terminat᷑. vefica aũt hꝫ duas pelliculas que magꝫ ſunt ſpiſſe verſus colluꝫ ⁊ ibi manifeſte apparẽt q̃ ſint due. ⁊ ad p̃mã pelliculam exteriozẽ dirigũtur pozvritides diagonaliter ꝓcedẽtes a remb^{9}. ⁊ penetrant p̃mam pelliculã exteriozes. Deinde aliq̃l᷑ iter duas pelliculas ꝓcedũt penetrãt ſcdam pelliculam ⁊ ſic cadũt vrina ⁊ arene in veſicã exeũtes a renibus ad ſupficiem ꝓneram ⁊ ꝓcauã. ¶ Vltra hoc hꝫ vefica lacertos in collo ſtrigẽtes ⁊ apetrientes ipſam ꝺonec ſit neceſſe ipſam vrinam exterius expellere ꝺm hois volũtatẽ. Vtilitas aũt vefice ẽ retẽtio vrine p longã moꝛã: vt nõ ſepe ⁊ ſepius ad vrinãdum ſurgamus. ſicut habentes ardozem vrine vel paſſionẽ que ꝺr diãne q̃titas autem eius eſt q̃ poterit continere quartã partẽ vnius loti vel paulo plus. Tela autem vefice vel ſuba eius ꝺm Ga^{m}.5^{9}.de iuuamentis verſus finẽ quiti colũ'. ex filis oib^{9} neceſſarijs ad motus quibus idiget mẽb^{m} eſt cõtexta. Nam cõpoſita eſt ex filis lõgitudinalibus per quos fit attractio: ⁊ ex filis circũdãtibus ꝺm latitudinẽ per quos fit expulſio cuꝫ quibus ſe exprimit in tempore expulſiõis ⁊ ex filis ꝓcedẽtibus diagonaliter ⁊ tranſuerſaliter mediantibus quibus fit retẽtio.

¶ Capl'm.20^{m}.de ſtranguria.

i **Stud** Nomen ſtranguria cõponitur de ſtringo ſtrigis: ⁊ de vrina. Et ideo ꝺr ſe ſtranguria quaſi ſtrictio vrine vltra voluntatẽ eam expellere volẽtis. Et ꝺr ſtrangu'ria.i.ſtrãgulatio. ⁊ ꝓprie dictũ eſt q; ſtrangulatio idem eſt qõ gule ſtrictio iuxta illud.2^{i}. amp^{b}. Strangulatoꝝ ⁊ diſſolutorum tẽ. ergo ſtranguria ĩuoluntaria ⁊ noxia vrine retẽtio ꝓeter nãm cum conatu ⁊ volũtate expellendi eam. Et iſtud capl'm intitulat Auic. in.19^{a}.de difficultate vrine ⁊ a Raſi in diuiſionibus de retẽtione vrine cũ conatu ⁊ anguſtia ſcdm alios. Et ꝺm Ga^{m} in paſſionario ſunt tres ſpecies ſeu modi ꝺm q̃ cauſa eſt fortioꝛ vel debilioꝛ. ſcz ſuria diſſuria ⁊ ſtranguria. Et de hoc ſtat verſus. Suria nil ſtrangur guttas: diſſur q; per horas. Verũtamẽ Ba^{9}.ꝓmo de iteri.c.1. vbi perfecte loquitur de retentione vrine: non loquitur niſi de ſtrãguria. Et 6^{9}.de iterio.c.5. vbi loquitur de vefica ⁊ de cõſtrictione vrine ponit ſolum ſtrãguriam ⁊ diſſuriam: nullam inter eas faciens ꝺriam. Et de ſuria nullas fecit mẽtionem. Vnum ergo ꝓ alio poni põt ⁊ de nominib^{9} modicũ curare debem^{9} dũmodo intẽtiones rerum ad moꝛborum locorũq; noticiam ⁊ curã pertinẽtes habeamus ⁊c.

Cauſe Strãgurie quedã ſunt ꝓmitiue. q̃dam ãcedẽtes. quedã cõiuncte. Primitiue ⁊ ab extrinſeco accidẽtes ponuntur a Ba.ꝓmo de iterioꝛibus.c.1.⁊.6.de inte.c.5^{9}. Prima cã ꝓmitiua põt eẽ ictus vl' ꝓcuſſio aut ꝓquaſſatio in pithoneon a quo põt vefica vel collũ eius inflari vel ap̃ari: vt dicit Ba^{9}.ꝓmo de iterioꝛibus.c.1. Simiſiter percuſſio aut caſus ſuper oſſa dorſi. Sed aliquãdo iſta vrine

cõstrictio nõ fit statim: ꝙ post. 5m die cũ vesica tumescit ⁊ apat pp ꝓcussionẽ spõdilus ad eam: cũ locũ suũ dimittãt ⁊ iferi? ꝙuertuntur. ẽba sunt Ba1. 6. de iter. c. 3°. Alia cã ꝓmitiua ẽ casus vel obuiatio a quo seqtur disruptio vesice a q̃ sanguis defluens ad vesicã ibi coagulatur ⁊ impedit vrinã exire. vt dicit Ba? ibidẽ ⁊c. ¶ Eãe añcedentes ponũt a Bo. filr. 6. de inf. c. 5. ⁊ sunt apata in renib? vel in vijs eoꝝ a q̃bus sanies effusa ad vesicã meatũ claudit vrine. filr hũores grossi in venis vel alibi existes potẽtes currere ad vesicã ⁊ ei? meatũ claudere possibili. ⁊ ẽt ad hoc iuuat nimia cibi ⁊ potus acceptio ⁊ idigestio ⁊ assumptio fructuũ ⁊ rerũ grauiuaꝝ hũoꝝ grossoꝝ: de q̃bus facta est mẽtio in c°. de lapide. Silr mala cõplo frida mortificãs vtutẽ sensitiuã: ⁊ p ꝙs expulsiua aliq̃ nõ expelliẽ vrina: pp fe. adurẽres humiditatẽ corporis ꝓsumẽtis: ⁊ aliq̃ fatui imedici laborant in expulsione vrie que non existit. ¶ Cause ꝓucte strãgurie. Prima est opilatio meatus p quẽ dꝫ vrina transire a vesica exterius. Scda cã est defect? vesice nõ potentis se lateraliter exprimere: mediãte qua expressione fit expulsio vrine ⁊ ista expressio mediante q̃ fit expulsio supflui fit cã vill latitudinalibus. Debilitas añt istius expulsiue fit aliq̃ a mala cõplone frida: precipue pp etiam nimiam replonem vesice ex vrina. que quidẽ replo vrine accidit duobus modis: sicut dicit Ba?. 6. de inter. c. 3. Uno modo ex defectu sensus vesice. qz neruus p quẽ in ea fit sensus mot? patitur. vnde vesica in somno quã nõ sentiebat plenitudine implebatur: ⁊ vesica nimia q̃titate vrine extẽsa cã strangurie existit. Dec ille. Tirt? eni expulsiua vesice vel alicuj? mẽbri nõ opat nisi ꝑcepto nocumẽto. ꝓmo de iterio. c. 1. Alio mõ accidit ista replo in sanis: cum aliqua necessitate cogũtur vrinã retinere: vt ppter opꝰ aliqd in quo supple occupãtur: aut ppter bonoꝝ hoim verecũdiã: aut est manes cũ rege vel in loco iudicij: vel in quinto vñ mictum ire verecãdaf: quo circa extẽso vesi? cuꝝ vrina fit cã strãgurie. ẽba ꝑcisa sũt Ba1. 6. de inter. c. 3. Aliq̃ fit stranguria pp lapides a renibus vel vesica expulsum ad meatũ qui nõ põt trãsire: timo obturat ipsum. Silr humores grossi vrine trãsitus impedientes. similiter ẽo caro aut veruca aut aliqua excrescẽtia in dict locis facta aut creata. vel cicatrix: vt accidit aliquando post mictũ sanguis. silr. apata in vesica precipue in locis vesi? vel in vijs vrine. Ba? q̃dem ꝓmo de interio. c. 1. dicit. ꝙ tripliciter fit opilatio in collo vesice. Unus mod? est cum collũ vesice fumescit ⁊ iduratur ex nãm adeo vt via vrine claudat. Alio? cum ex nãm in illo loco nascit aliqd vt veruca supflua caro posi ⁊ filia. Tertio cũ claudit ex aliq̃ ad eũ veniẽti. hec ille. Et seqr in sniã: ꝙ hũores grossi q̃ co adunant in orifi? colli vesice vel lapis vel frustum san. aut saniei ⁊ apa simplex vel cõpositum sunt cãe strãgurie ⁊ spẽrus eius ꝺm ꝙ ei est maior vel minor: itensior vel remissior ⁊c.

Signa Strãgurie. Signa egritudinis sunt retẽtio vrine ex toto cũ aggrauatione ⁊ conatu expellẽdi. Reliqua aũt signa ꝺm positionẽ causarũ sunt inuestiganda. Si ergo fit a causis primitiuis: ex relatione patientis habẽtur. qz dicit se percussum fuisse? casum habuisse ⁊ etiã ex alio. qz ille q̃ percussus fuit in pithoneon ⁊ vesice regione hꝫ tumorꝫ ⁊ dolorem in loco percusso. Et si hũores ad apa ibi aggregentur: adest feb. ⁊ retentio vrine ⁊ breuiter tota regio vesice apparet extẽsa ⁊ inflata ⁊ dolens. Si autem est ppter cõcalcationem spõdilum accidentẽ ex casu vl percussione a qua prouenit strãguria: hoc cognoscitur per dolorem in loco. Et qz signa cõcamitatis ⁊ cõpositionis ad itra apparẽt in fine dorsi: ⁊ si ex tali casu vel percussione rũpitur vena sanguinea veniens ad vesicam coagulaf. ⁊ hoc etiaꝫ scit qz minxit aliquas gutras sang. vel qz pu? añ coagulationem vrinam minxit sanguinolentam. Et dicit Auicẽ. ꝙ cõgelatio sanguinis in vesica supple qñ est consuetudinaria cognoscitur per citrinitatẽ colozis ⁊ p pulsus ⁊ anheli tus puitatẽ ⁊ frequẽriam: ⁊ p sudozẽ frm ⁊ febrem ⁊ rigozẽ ⁊ nauseam. ¶ Signa cãrum añcedentiũ si añt strãguria acciderit pp sanies ab apatibus renum vel meatuũ eius hoc scit: qz signa apatis renũ que ꝓcesserũt cuꝝ signis eruptionis eius q̃ fuerũt dicta in. c. 16. ist? ꝙrti libri. Si vo strãguria vel difficultas vrine fuerit pp grossiciem hũorum claudẽtiuꝫ viam vrine hoc scit: qz alr cũ via aliqd de illis humoribus extramitrif: ⁊ in infantulis ẽt vrina spissa mingitur. Uel qz est hõ senex vel flegmaticus vijens in ocio cũ dicta copiosa marie si per lõgã tps fuerit vsus cibis grossis ⁊ flegmaticis. ⁊ cũ hoc adest priuatio signoꝝ lapidis renũ ⁊ vesice vel apatis erupti vel sanguinis in vrina apparentis: ⁊ cum hoc sentitur grauitas in pectine ⁊ perithoneon: ⁊ in ipsa vesica: ⁊ marie si in ipsa fit maxima humorum q̃tas congregata. Si vo est propter frigidã cõplonem constringentem vel mortificantem vel

Digitized by Google

sensum remouentē. hoc scit: qz diu fuit in loc
frigdis vel stetit in aq̄ fria. vel qz p multū tps
fuit vsus rebus multū infrigidātib⁹ aut sum-
ptis res narcoticas. Silr qñ est a caloze ptz p
ꝺria istoz. Si aūt strāguria fiat ꝓpter debili
tatē sensus: tūc homo nō sentit illud nocumē
tū quod debet sentire: nec sentit mordicatōes
vrine: qz mēbra sensibilia in sua radice sūt le-
sa. ¶ Signa causarū ꝺiunctarū. Si sit ab apa
te in collo vesice tā tumefactio ⁊ opilo assunt
⁊ fe. ⁊ signa dicta supr⁹. Si sit ꝓpter opilones
est ibi retentio cū doloze. Si fiat a debilitate
vesice nō potētis a se expellere: ⁊ fit ꝓpter ma
lam cōplonē frigiꝺā vrina est alba. aliqñ grossa
aliqñ tenuis ꝑm ꝺiuersitatē causarū. ⁊ añ ista
stranguriā frequēter surgebat ad mingendū.
⁊ cū hoc fritas in loco sentit ⁊ inuasa calis ⁊
cognoscit etiā p remotionē signoz alioz. Si
fuerit ꝓpter replonē vesice: qz diu retinuerit
vrinā cū volūtate mingēꝺi: sicut accidit illis
q̄ sunt occupati vel q̄ sunt in locis verecūꝺie.
hoc scit p relationem eius. Si vo sit ꝓpter
malā complonē calidā: calitas sentit ⁊ ardoz
in vrina. Et si fuerit ꝓpter apa in collo vesice
adest doloz ⁊ retētio vrine. ⁊ qō migit exit cū
magna difficultate: ⁊ nō pōt mingere nisi stādo
et fortiter cōpmēdo ⁊ adest doloz manifeste i
pectine ⁊ pitonē. ⁊ alia signa q̄ dicent in. c.
de apate vesice deo adiuuāte. Siqdem fuerit
ꝓpter lapidē qui a remb⁹ ad vesicā desiuit p-
cesserunt signa illius: qz arene rubee ⁊ doloz
fillis colice ꝛc. Silr de lapide vesice. pz etiā ex
alio. qz si mittat firinga p vesice foramen vel
alius radi⁹ clipsat⁹ ⁊ subtilis eius lapidis du
rities tactu inuenit. Si aūt fuerit ꝓpter san.
congelatū aliūde venientē: eius signa iā dicta
sunt: qz ꝑs minxit vrinā sanguinolētā ⁊ do-
loz fuit sensatus in illo loco a q̄ pcessit. ⁊ cum
hoc si intromittat firinga forte aliqꝺ signum
apparebit in capite eius vel frustula aliq̄ exi-
ent cū vrina ⁊ adest ꝓpus pulsus ⁊ citrinitas
coloris. pulsus et anhelitus ꝓpus ⁊ frequens
cum signis supius dict. Qñ aūt est ꝓpter hu-
mores sentit grauitas pōdus in vesica ⁊ regi
one eius. ⁊ nō adest doloz nisi ille qui ꝓcedit
ab exrētione vesice. qz cōtert sunt frigidi. et ta
les nō causant doloꝛē p aggūationē. Et cuz p
si retromittat firinga: aliqꝺ signū appebit in
capite eius. vel aliq̄ pticula exiet cū vrina. vl
etiā aliqñ ante ista bozā aliqꝺ de illis humo-
ribus spissis apparuit in fundo vrinalis vt se
pe visus est. Et si fuerit ꝓpter ꝺebilitatē expul
siue tunc ex compssione vesice educit vrina fa
cilr q̄ vna est ꝓpter egritudines sigtur p ꝺo-
lozem preritū aut pītes ⁊ p signa egritudinū
eoz supius iam recitata.

Iudicia in strāguria. Primo ꝺic Auic. ⁊ p3 ad exptientiā: q ōes spes
opilonis vesice que accidūt in ipa vel p coar
tationē sunt cū doloze. ⁊ sunt etiā cuz rumore
et suspētione. ¶ Scꝺo ꝺicit Auic. q strāguria
ꝓpter sanguinē congelatū ⁊ retentū in orifo
vesice cū qua adest citrinitas coloris cū par-
uitate ⁊ frequētia pulsus ⁊ anhelit⁹ et sudoze
frigidoz fe. ⁊ rigoze ⁊ nausea. oia ista sūt moz
talia. ⁊ ego ꝺico q a quacūq̄ causa in retētio
ne vrine ista proueniant sunt pessima signa ⁊
mortalia. ¶ Tertio veruca vel caro causans
stranguriā. Si est in via q̄ est ab epate ad re-
nes vel in vijs renū vl in pozis vaticidibus nō
recipit curationē ⁊ nō medicat⁹ mīi cum tina
et emplastris lenificantibus. Illa aūt que est
in meatu ꝰge quādoq̄ egreꝺit cū his q̄ min
gere faciunt. vt ꝺicit Rab in ꝺiuīs. ¶ Quarto
renibus sanie habētibus strāguria accidit.
5. amph. amph. 59. et iste amphо. solet poni in
cauda amph. in ano flegmones ꝛc. Et in isto
cōmento sequif. Cum ergo in renibus coadu
nat materia putrida necesse est p vesicā efflu
at ad quā puenies eam pungit: cogit commo
uet vt p eam expellat. ibidez. ¶ Quito in ano
et in matrice flegmonē patiēti strāguria acci
dit alio etiā loco allegato. ⁊ hic stranguria ca
pitur p parua ⁊ sepissima mictura vt patet p
Galienū in cōmento primo. Sic etiā accipit
Ba. 6. amph. cōmento pmo. ¶ Septimo ꝺicit ypo. 3. amphо. amphо. tj. in sententia. fre
quens sufflatio venti borealis facit ꝺissuriaz.
Et causa ꝺat⁹ a Galieno in cōmento sic. Dissu
rie vo ex passionibus vesicarū sunt. cum enim
vesica frida sicca sit ⁊ sine sang⁹ plus patif q̄
aliquod membrū ex fritate accidentiū. verbs
sunt Galieni ibidem.

Cura Strangurie dissurie et paucitatis
vrine et difficultatis eius. Posito
igit q strictio vrine fiat a causis pmitiuis. s.
q ceciderit vel a casu vel pcussione vel obuia
uerit alicui rei dure. pmo fiat flomia de basi
lica. post vngat⁹ locus cū oleo ros ⁊ ynfancio
mixtis cū modico aceti ⁊ suspergat⁹ cū pul.
sanꝺ. ru. et ros. ⁊ mirtillor. aā. ʒ. j. ⁊ si tūc nō
remouet doloz imo crescit: ⁊ incipiūt appere
signa apatis scz fe. tumoz ⁊ doloz tūc ē signū
q a causis pmitiuis veniūt ultres. ⁊ ab anec
ꝺētibus ⁊ pmitiuis veniūt ꝺiuncte per depen
ꝺentiā. ⁊ tunc flomet⁹ ꝺe sophe⁹, post si veniet

Digitized by Google

est cōstipatus soluat cū clisteri mollificatiuo
t abstineat a cibo duob⁹ dieb⁹ p̄m Aui. et post
utat dieta tenui t regat vt febricitās. deīde
fomentet locus p̄m doctrinā ga. i. de inte. q̄si
ad vnū col'. cuius aqua cala vel tepida. Deinde
ungat cū oleo viol'. t camo. tepidis. t ista de-
bent ꝓtinuari p. 4. horas. vt dicit Ga. ibidem
ꝓ̄r infirm⁹ exp̄mat se ad mingēdū t aliquis
vel ipe infirmus compīmat cū manu suauiter
vesicā inflatā a supiori ꝑte v̄sus v̄gam. et hoc
faciebat Ga. ꝓtinuādo vnctionē t ēbrocatōes
donec dolor mutiget t pat. mingat vel deco-
quat in aq̄ camo. melilo^m t folia napi t mal
ue t violarie t se. lini cum spōgia vel filtro ſ
euaporatio vel vesica bouis hac decoctōe semi
plena pectinivna t altera pithoneō apponāt
Si vo fozet magna replo posset leuiꝰ purga-
ri cū lenitiuis. t breuiꝰ fiant illa q̄ dicent in
c. de apate vesice. Et ſ balneum ab vmbelico
infra de reb⁹ mollificatiuis t anodinis supra
dictis: q̄bus addat radix altee cepe pozi t cau
les. ex q̄bus oibus vel aliq̄bus poteſt fieri em
plastrū ad mitigandū t mollificādū cū butiꝛ
ro t oleo camo. t viol'. t extēdat in sarabell' vl'
in pāno cōdecenti t pectini t pitoneō applice
tur mentula p̄ fozamē ex̄ dimittēdo. et in isto
apomazo nec firinga nec radius vel argalia i
p̄n⁹ est immittēda: timēdo dolozem et apatis
augmētationē vt dicit Ga. ibidē. ¶ A sanie
si fiat strāguria vrine q̄ in meatu vel in collo
vesice se interponit t vrinā retinet. Primo re
moueat a collo vesice eleuādo pedes t ācbas
infirmi altius vētre: sicut fuit dictū in ca. de
lapide. t post si adhuc nō mingit: mittat p fo
ramē v̄ge radius vel firinga p̄m modū dictū
in ca. de lapide. ita q̄ ab illo fozamine vl' mea
tu expellat. ꝓ̄ter dent diuretica q̄ mixta cum
vrina t sanie aliqualiꝰ ipam subtiliāt t exire
faciūt. t aqua rafani vtriusq̄ ta q̄ crete mari
ne t calcatrape vꝫ in hoc casu sumpte p os et
cum firinga iniecte. filr t alia diuretica supe
rius tā dicta. ¶ Ab humozib⁹ gllis vrina impe
dita curat sicut modo dictū est de sanie adiū
gendo digōē eoꝝ cū oximelle squilliticovl' diu
retico t purgatiōne eoꝝ cū turbith t agarico
vel cū būdicta hermodactilata et diaturbith.
Et in isto casu t supdicto vꝫ regi^m subtiliari^m
t assumptio istius pul'. ℞. semis dauci se. per
macedonici añ. ʒ. ij. hermodactil'. ʒ. iij. ſ pul' de
tur. ʒ. j. cum aliqua de aquis supdictis. Valet
etiā furfur tritici coctū cū oleo nucū t sacella
tū t valēt diuretica dicta in. c. de lapide. ¶ A
sanguine coagulato si fiat strāguria vel dissu
ria q̄ cōsueuit p̄us exire a renib⁹ vel vesica vl'
ab aliis locis cū vrina. tūc ſ flōmia de basi⁹.
et in craſtinū de sophena t fiat talis fluxus
sang. dādo trociscos de terra sigillata dictos
in. c. de emoptoica passione. Et cū veniēdo ad
egritudinē mittat argalia vel firinga puncta
oleo p̄ fozamē v̄ge donec transeat ad vesicā.
tūc extrahat. t tūc pat. iacēs sup dorsum exp̄
mat se t mingat. t post q̄ fuerim⁹ securi a fu
ru san. ad vesicā: diuretica t lapidē frāgentia
misterent supius t p firingā immittat: vt ille
sanguis vel hūores dissoluant vel etiā sanies
si ibi fuerit. ¶ In isto casu t aliis duobus sup
dictis vꝫ balneū ab vmbelico inferius i aqua
decoctōis fen' t petro. t vtriusq̄ seneciōis t
rad⁹ altee. t se. lini t folioꝝ napi t camo. t mel
liloti t dauci t pitarie t pozoꝝ t caulū. Dent
etiā p os illa q̄ lapidē cōminuere et frangere
cōsueuerūt. Nam dicit Aui. in. 19. 3'. trac. p⁹ q̄
cura san. coagulati in vesica est cura lapidis.
Et dicit ibidē q̄ aliq̄n est cura sufficiēs pota
re firupū acetosum cal'm vel oximel diuretic⁹
vel squilliticū cū aliquātulo cineris facti ex lig
fici. vel si ei aliq̄ diuretica misceant. nā in oxi
melle diuretico est acetū q̄ est incisiuū. t ibi
melq̄ est absterſiuū. ¶ Et sunt ibi alia q̄ san
guinē t hu. grossum t sanie subtiliant t cum
vrina foris expellūt: cū sint diuretica. Coagu
lū lepoꝛis distemperatū cū aq̄ rafani t imissus
per firingā dissoluit res in vesica coagulatas
Itē. ʒ. ij. carpobalsami date cū aq̄s diurencis
valēt. Silr ista q̄ sequunt in eadē ꝓpria⁹ p̄m
aui. lignū penonie t gna eius blacce bisancie
aureū. i. cozdumeni. Silr ℞. sauine asseferiō.
gūmi armo^ci rubee tinctoꝝ. añ. ʒ. v. ſ pille cū
aqua rafani. def. ʒ. j. cū aqua apiiua radicuꝫ
apiiuarū. Agaricus t fiseleos debite ꝑparati
cū succo saxifrage facta residētia iniecti p firi
gā vꝫ multū. Silr duo aurei asseferide t tātū
de aristo. lōg'. ℞. pul'. t def. ʒ. j. cū aqua ciceruꝫ
ru. vel nigroꝝ t petro. t spice'. vel injiciatur p
firingā. vꝫ etiā leniuū factū ex cinere lini fu⁹
et. aq̄ cineris vitis. ¶ A lapide vo si fiat stran
guria ſ reme^a. statiꝫ dicta. t recurrat ad ca^m
q̄ est ante istud curādo lapidē vel trālponē
do ipm curabit' egri^o. ¶ Ab insensibilitate ve
sice t debilitate sensus ei⁹ si fuerit tūc ungat
alleatim t regio vesice t pitoneon cū oleo ca
stozei t marciaton t oleo nucis indice et oleo
nardioꝝ costio. valēt etiā in isto casu me^b beze
raice q̄ sunt ꝺ venenū: sicut tiriaca mettrid^m
p̄cipue ille in q̄bus intrat lapis bezahar. et si
ne dubio lapis p̄boꝝ inꝑpꝛietates optimas

ꝛopatiões ꝗs ꝓfecit in corpe hūano hꝫ ꝓpe
tatē frangēdi lapidē in remꝰ ꝛ vesica ꝛ mun
dificādi vtrūqꝫ vt dicit Bernēus. hꝫ etiā oleuꝫ
de lilio ꝛ oleū de narciso ꝛ oleū de cc°. ꝛ oleū
sambucinū. vñ sambucus idē est qđ gesemini
cū ipis polieꝭ ꝛ aliꝫ quātitas intra vesicā cū
siringa injiciaꝭ. oleū aūt balsamiꝫ ꝓpe. epla
ex ruta ꝛ pulegio herbe paliis ꝛ salvie ꝛ cicu
te et se. eius ꝛ se. ru. ꝛ ex filib⁹. ¶ Ca replone ve
sice nimia: qz diu retinuerit vrinā. tunc vesica
nō pōt se lateraliꝫ exprimere nec vrinā expelle
re in isto casu suauiter tacta modicum vesica
cū manu est exprimēda ꝛ cōprimēda vngēdo cū
oleo calo viol. ꝛ camo. ꝛ iterū cōprimaꝭ donec
vrina egrediaꝭ ꝛ denuo vesice regio ꝛ pitone
on ex reb⁹ mollificantibus erit epithimāda vt
est malua et radix leuisti se. lini fenugi yppia
florē gerēs albū. ꝛ si ꝓ ista vrina strāgurie nō
vꝫ ad dñam siringā est recurrēdū ꝓparatā: sic
docet Albulraḥ. et ceteri medicine opifices.
¶ Siringa aūt est instrm sicut clistere sed est
punctū cōiter fit de argēto ꝛ ꝓ ptē supiozem vbi
est latior ꝛ vbi manica alligaꝭ intromittatur
filū duplicatū donec ereat ad aliā partem. et
flosculus lane cū coto fortiter cum filo extre.
ligeꝭ. deinde cū alia extremitate intra canulā
ꝛge trahaꝭ. ꝛ si aliqđ de dicta lana vl coto su
pfluit cū forpicibus abscindaꝭ ꝛ pñr oleo pun
cta ꝓ ꝛge canalē vsqꝫ ad vesicā ꝛ leget ꝛ equo
cuspide eius vbi est lana senseris penetrare fi
lum ꝓ alterā partem paulatiꝫ trahe. ꝛ sic ope
rando sequet vrina cotū vel lanā ex necessitate
als eēt ibi dare vacuuꝫ: qđ nimis abhorret a
natura itm qꝫ nūqꝫ fuit nec erit nāliter loquēdo
4. Phis. Dec est forma cānule fit ge ꝛ potest
fieri de auro vl argēto vl auricalco ꝛ de eisdē
metallis pōt fieri radius ꝛ non erit ꝓforatus
sm longūdē erit magis ḡcile ꝛ bene politum.
¶ Ad impellēdū lapidē ab orificio vesice vel
aliꝫ alia si ibi sint extū vrine impedientia ad
ista formā ꝑus dictā ꝛ magis minutā ista in
strumēta imitti dñt postynctões ꝛ balnea her
barū supdictarū. in isto casu caueāt a cibo et
potu maxime apitiuo. qñ aūt aliqđ in vesica
volueris mittere filū ꝛ flosculos totaliter āmo
neaṁ. ¶ A congelatione vel humoꝝ grossitie
si vrina impedia. ur: fiat illa cura ꝗ fit in san
coagulato vel cōgelato: ꝛ minuaṁ cibus ꝛ po
tus et emplastrenṁ loca illa cū herbis calidis
apitiuis. et ponaṁ in balneo herbarū diureti
carum. ꝛ fiant embrocatões cuz eis ꝛ fiat hoc
emplm. ℞. radicis achori et enule campane ꝛ
apij ꝛ petro et pentafilon cum coto aā. ℥ij. ʒj.
fumi columbini. p. ij. se. finapi. ʒ. ij. rute pulegij
ficcoꝝ camo. aā. ʒ. j. conquassent ꝛ frigant in
oleo camo. ꝛ calm in dictis ptib⁹ emplastrē.
¶ Emplm aue. valēs in isto casu ꝛ in sangui
ne coagulato ꝛ est expertum vt ipse dicit. ℞.
baccarum lauri aliis amomi melliloti farine
ciceri nigrorum camo. aā. ʒ. ꝛ. se. dauci. se. ras
fani ꝛ apij ortolani ꝛ mōtani. aā. ʒ. vij. fiat em
plm cum oleo balsami vl scorpionū: vel saltē
cuz oleo de lilio ꝛ aqua caulis aqua allzelzen
gi ꝛ vinū in quo ponitur allzelzengi cū se. suo
rubeo tempore vindemiarū valet ꝛ nō queras
aliam medicinam in mūdificatione renuz et
vesice ꝛ in ꝑseruatōe a lapide. ita ꝛ arenosi
tate ꝛ humorositate. ¶ Unguētū ad idē. ℞. se
rapini bdellij oppoponaṁ. aā. ʒ. ij. remolliant
in vino calido ꝛ addaṁ cera ꝛ oleū ꝛ adeps an
seris ꝛ anaṁ. aā. ʒ. j. et ℈. ℞ unguentū ꝗ partes
supdicte frequēter unganṁ ꝛ pannis calis ad
iūctis in calitate actuali detineanṁ. ℈ unguē
tū valet ad opilationē ex humoribus vel hare
mis ꝛ contra frigiditatē ꝗ sunt cause ꝓstrictio
nis vrine. Oleum aūt scorpionū ꝛ nardinū ꝛ
muscatellinū nō obliuiscaṁ ḋn per siringam
injiciaṁ ad cōminuendū illa ꝗ in vesica reti
nenṁ: quia aut calefaciēdo et humectādo illa
contenta dissoluūt aut dissoluta lubricare fa
ciūt ꝛ exire. ¶ A veruca vl excrescētia nata in
vijs vrine si fuerit stranguria fiat balneum ex
rebus mollificatiuis. ꝛ fiant emplastra ꝛ olea ad
iūgant mollificatiua. ꝛ balnea ex reb⁹ mollifi
catiuis summe valēt in isto casu: immo aliud
remediū nō habeṁ: qz omni operi medicine talis
excrescētia, ꝺictoria reputaṁ cū nec visui nec
tactui imediate nec auditui possit aliq modo
ꝓtari. Ista emplastra etiā talia balnea meatus
dilatabūt ꝛ facilius vrina expellit vt dicit Rab
Et tunc denṁ vrinā puocātia. Dicit enī Rab
in lib. dimissionū qꝫ in pluribus modis difficul
tatis vrine cōsert introitꝫ in aq̄ calida in qua
decocta sint folia caulis humida ꝛ carthamū
et fenugrecū et rubea tinctoꝝ et emplastrata
ex eis sup pectinē et allzatim. ¶ A frigore ꝺo
si fuerit strāguria unganṁ loca supdicta cum
oleis ꝛ unguētis calis vt est oleum de lilio et
oleū nardinū ꝛ sambucinū ꝛ oleū rute. unguē
tū marciaton dialtea agrippa ꝛ cū oleis cali
dis emplastrē. ¶ A calitate si fuerit ungatur
ex cōsilio Auic. cū oleis tempatis et cum oleis
frigidis in quibus est lenificatio vt est oleum
viol. ꝛ oleum de cucurbita. Et filr quādo ficci
tas ibi reperiṁ denṁ etiā cibi ꝛ potus hūectā
tiui. A palsi vel spasmo si fiat stranguria fiat

Digitized by Google

ficut dictū est ab insensibilitate ⁊ fiat sicut dictū est in .c. de paralisi et i .c. de spasmo. ¶ In infantibus aūt si venerit strāguria ⁊ fuerint lactātes offerant diuretica cū lacte ⁊ illa eadē nutricibus mistrent. alleū tritū ⁊ dissolutum cū aqua raphani vel aqua petro. ⁊ vs in puocatione vrine eoꝝ. silr cū radio multū subtilr tentet si in virga vel eius aditu sit lapis aut humo. ⁊ sic a fozamine amoueat vl trāsporte tur. ¶ Medicina fortiter diuretica et est auicē. fili. ℞. sauine azari. se. petro ⁊ apij amomi ameos radicis rubee tinctoꝝ amigō ama. spice aā. 3. xx. se. melonū. 3. x. corpoꝝ cātaridaruꝫ remotis capitibus et alis. 3. j. armoniaci. ʒ. j. dissoluat armoniacū cū aq̄ raphani. ⁊ f̄ pille a. 3. j. vsq; ad. 3. iij. vefice damule. 3. iij. efficacē te date cū vino habēt ꝓprietatē puocandi vrinam. Cancri marini aclisti. 3. ij. cū vino vs in stranguria puerozum. Auī. hec. Rab vero in 10. expimēto pmi ca' expimentoꝝ. Decoc° carū ⁊ le apij puocat vrinā fortiter et subtiliat humozes grossos. In. 12. expimēto pmi capli ponit has pillas. ℞. azari se. fen' rubee tictoꝝ costi saturegie ysopi ficce. aā. 3. iij. pulueriz̄et et fiāt ex eis pill. de. 3. j. cū aqua decoctōnis fenicli ⁊ an'. ℞. yris camedreos fu. se. fen' an' apij azari aā. 3. ij. cinamomi amomi carui ʒij flox cinamomi aā. 3. j. sticados gēriane maru bij aā. 3. ij. pulueriz̄ent ⁊ ꝑficiant cū decoctōe azari ⁊ iquinan' ⁊ maratri ⁊ fiāt pille de. 3. j cū aqua decoctōis flox camo. ⁊ spice. Et non est filis medicina in puocando vrinā ⁊ subtiliando humozes ⁊ apiendo opilones ⁊ cōfortando ⁊ temperando stomachū frigidū. Rasis in pmo capło expimentoꝝ. ⁊ iō tollit dolores colicos q̄ veniūt ꝓpter passiones renū ⁊ vefice ⁊c. ℞. spice cel ce se. cucu. lacce rubee tinctorum. aā. 3. iij. mirabilr puocat vrinam ⁊ valet strangurie. Et ponit a Rab. 3. c. expimentoꝝ. ¶ Confectio medicamis qō ponit Rab. 9. Almanb. dissoluēs sanguinē aut pus in vesica. ℞. corpdume' mirre rubbe tinctorū se. iuniperi armōiaci assefetide aā. 3. ij. armoniacū dissoluat cū aqua raphani ⁊ cū eo alie medicine in corpozent ⁊ fiāt pille dent q̄ter in die q̄ritas sc̄ a. 3. ß. vsq; ad. j. cū aqua apiūa de femini bus ⁊ radicibus apiuis ⁊ diuretic. Confec° Rab. in .c. 4. expimentoꝝ q̄ purgat matrices mulierū ⁊ dissoluit vētositates ⁊ puocat menstrua ⁊ vrinā. ℞. ameos flox harmel. i. cicute azari flox camo. se. fen' gēriane spice sq̄nanti camepitheos camedreos an' rubee tinctorum. aā. 3. ß. coquant in. ℞. 4. aque vsq; ad. ℞. j. et cū aliqua parte istius def. 3. j. gūi armeniad Alia cōfectio Rab in eodē loco ad eandē valens intētionē. ℞. aristo. rotunde lacce mire gēriane meu fu. spice' ceſti. aā. ʒ. j. miell' quod sufficit. f̄ ad modū opiate. dent. 3. iij. cū aqua decoctōis sauine ysopi ⁊ saturegie vel cuiꝰq; raphani vel crete marine. ¶ Rab in hoc capło expimentoꝝ suoꝝ ponit has pillas q̄ valent ad lapidē renum ⁊ vefice ⁊ aperiunt opilones. expellūt feces ⁊ vrinā ⁊ est expertū sm ipsum ℞. capilli ve. cineris scorpionū gēriane mirre cōbusti. lapidis iudaici se. cucu. ⁊ cucur. an' radicis lilij celestis aā. ꝑtes equales. f̄ pille cū aqua decoctōis camo. ⁊ melliloti. ʒ. j. vel. 3. j. ⁊ f. dent. vsq; ad. 3. ij. et f. ⁊ dent cū aq̄ decoctōis agarici. Limices ⁊ pediculi positi in fozamine ꝑge faciunt mingere. Aurigia cuniculi multum valet in puocatōe vrine. Cinis usa enea dicit valere in omni difficultate vrine q̄ magnas operat dissolutionem in caulis vesice. Verbe noiande cocte in vino ⁊ ēplastrate in pectine et pitoneon ⁊ alliatim ⁊ renes valēt ad dissolutionē humoꝝ ⁊ rerū impedientiū exitū vrie post vnctionē cū oleo laurino vel scorpionis vel saitim cū oleo camo. Senecio aq̄ticus et campestris pitaria leuisticus pet° macedonicus cū qō multū crescit sup muros ciuitat aquensis pet° domesticus apiū saxifraga pimpinella ex istis f̄ balneū ptr ce empl'm in loc supdict. ¶ In isto casu vs benedicta hermodactilata. Nam vt dicit Gerardus de cremona hermodactili faciunt mingere arenam et lapidem et saniem et de omni humoze coagulato vesicam mundificant ⁊ renes.

Declaratio in strāguria ⁊ dissuria furia. Notādū q̄ quis Ha. pmo de inte. c. 1. et. 2. de inte. c. 3. nō faciat mētionē nisi de strāguria ⁊ dissuria. tñ in. 3. li bro passionarij ponit illas tres spēs supradictas sc̄z furiā strangurią ⁊ dissuriā. ⁊ locus auctę nō tenet negatiue. iō nos facimus mentionē sequēdo Ha. ⁊ alios autores medicine. Intelligendū etiā est q̄ Hal'. in locis allegat et in. 5. ampō. cōmento. 59. alioꝝ vnum pro alio Nam in dicto cōmento noīat strangurią quā ⁊ sepissimā mictura siue sit a defectōe fortis potentie in vesica siue sit ex acuta vrina. siue illa cōtentiua deficiat ꝓpter malā cōplexionem vel ꝓpter apostema vel ex acuitate vrine que acuitur ꝓpter passiones renum aut ꝓpter humozes commixtos cum vrina siue colamentū san. et aliox humoꝝ. qui descendentes ad ꝛones ipam vrinam acuūt. vt dicit in cōmento

Digitized by Google

sodesti. Sic ēt sumit Ga⁹.6.ampho. cōmento ꝓmo in istis locis vocat Ga⁹ stranguriā illud q̄ Raſ vocat ardozē vrine. ideo vnā ꝓ alio frequēter capitur. ¶ Secundo notandum sm Serap. q̄ ista parua ⁊ sepissima mictura quā vocat Bⁿ strāguriam ⁊ Serapio. distillationē vrine. Si cum ista difficultate vrine est dolor tūc nō fit nisi aut ꝓpter apostema qđ est in veſicavel in collo eius: aut ꝓpter excoriationē ſamiei aut ꝓpter vlcus aut ꝓpter malicią com-plexionis: aut pp vētositem ſlatuią ⁊ grossas. Et ſi ista pua ⁊ sepissima mictura quaz ypo. ⁊ Ga⁹ in locis allegatis vocant strāguriam nō fit cum dolore hoc fit aut ꝓpter debilitatem virtutis expulsiue ipsius veſice: aut ꝓpter di-minutionem ſensus veſice aūt pp malā cōplo nem frias. Et in oibus istis az terżio inveſica. ¶ Tertio nota q̄ vētositas retēta in intestinis eſt aliquando cā strangurie vt tactū est in no tabili imediate dcō auctozitate Serap. ⁊ mo dus est iste. Nam vt dictuz fuit in anathomia veſice: veſica in viris collocata est sup̄ intesti-num ⁊ in mulieribus supza matricē. Si ergo in intestino recto coartētur feces dure vento-sitates retēte nō poterunt exire imo vtrecz cō primunt collū veſice ⁊ sic causabit parua ⁊ se-pissima mictura cū frequēti conatu. Et in hoc pōt intellectus cognoscere q̄tuz ꝓdest fecū ⁊ vētositatum expulsio ⁊ ꝓsumatio siue ꝓsum-ptio: nam frequēter visum est q̄ in expulsione ſquib allearum cū enematibus opozunus ven tositas ejiciebatur ⁊ conſequēter aqua p suos canales libere decurrebat. ¶ Quarto notādū q̄ nō ois paucitas vrine est vocāda strāguria q: aliquando mittitur vrina nāliter in parua q̄ntate. Primo quādo alicꝫ habet ſe. aduren tem ⁊ modicuz aut nihil potat q: caliditas cō sumit qđ exire debebat. Secūdo modo quan-do infirmus multū egerit vt in fluxu ventris maxime lienterico vel diar^co nā cuz egestioni bus foris emittitur qđ ad epar consueuerat penetrare. Tertio nō quādo homo multuz su dat ꝓpter eandem cām. Sic enī se habēt eua cuationes adinuicem q̄ vna alteram minuit. Unde ypo. Urina multa facta noctu modicuz ſeceſſuz figit ⁊ ecōuerſo ampho. virtio ꝓticle. ſ^c. ¶ Quito queritᵉ q̄re ifufflatio vēti bozealis p uocat vrinā cū sit fridus ⁊ siccus ⁊ ipsā potᵉ ſtrigere debuiſſet q̄ facere fluere. Dicat q̄ bo reas diuratiue ifufflans pu:cat vrinā ⁊ ſtrin git ventrē. Causa ꝓmi dat a Ga⁹.ꝫ ampho. cō mento.6. ibi. Auſtrini flatus ⁊c. q: iſte ventus frigidus ⁊ siccus ⁊ veſica ſimiliter ⁊ ideo cito patitur a frigido et ſicco. Alia causa ſequitur ex ista: q: frigiditas istius venti cōprimit ⁊ cō ſtringit veſicā que expreſſa ⁊ cōſtricta expellit illud quod in ea cōtinetur: ⁊ sic facit fieri fre quentē mictūrā et in parua quantitate immo etiam ratione velocis ⁊ frequentis tranſitus nocet veſice: quia vrina iterū et modo iterum tranſiens ratiōe acuitatis abradit ⁊ ſtimulat loca per que tranſit ꝓpter quod dicit ibidez ypo. q̄ bozeas facit ventres duros ⁊ diſſuriaz que est frequens mictura in parua quantita-te iſta enim per experientiā patefiunt. Ad ra-tionem ⁊ per ista dicimus q̄ bozeas cōſtringit veſicam ad expellendaz vrinam. Alias autem vrinales ſtringere non potest quia eas attin gere non valet: etiā quia sunt late. Causa aūt secunda quando dicitur q̄ bozeas ſtringit vē-trem datur a Balieno cōmento vltimo allega to. quia in flatu talis venti ficci corpora de fic cantur quantuz ad exterius sic etiam habz lit tera Ga^l primo de complexiōibus capitulo ꝓ mo quia ventus septētrionalis deſiccat emia quibus aduenit vel obuiat cum sit frigidus et ſiccus. hec ille. Et ideo plus de humiditate cu bozum neceſſe est vt attrahatur et etiaz neceſ ſe est vt feces in ventre diutius morentur pro pter suam ſiccitatē. Veruntamen ſi rantū ſuf-ſiet vt penetret corpora rara et naturalem de bilitet calorem et contentiuā nature digeſtio nem perturbabit ⁊ sic egeſtiōes actualiter hu mectabit. ¶ Sexto queritur quare difficultas mingendi vel ſtranguria magis accidit veſica ſtante plena q̄ ſemplena: ⁊ videtur q̄ cōtra-riuz deberet esse: quia q̄tū membrū magis re pletur magis sentit suā repletionez: ⁊ q̄to ma gis ipsam sentit et citius ipsaz conatur expel lere vt aliq̄n ꝑs ſn ſto^o in nauſeatiua ſatietare vl repletione per ſupius ⁊ in intestinis poſt p fectā digōem. Ad hoc dicendū q̄ nimia replo veſice est cā strangurie vt ſupius dictū ē ⁊ au-tores insinuāt: ꝫ quō hoc fit ſcias q̄ ad collu veſice veniūt duo nerui orientes a tunica q̄ est ſup os latū in fine dorſi qđ arabice vocatur al latim ex vtroꝫ latere vnuz ex quib^o cū carne et alijs fiunt duo lacerti ad ſtringendā ⁊ ape-riendū collū veſice: ⁊ cū hoc fiunt ibi villi lati tudinales ꝓcedentes a dict neruis p quos fit expulſio cū quib^o virtus expulſiua ſe exprimit in tempore neceſſitatis. Nūc autē q̄n veſica ē nimis plena expulſiua nō ſe ꝑt iuuare iſtis vil lis ad expellēdū: q: sunt nimis tenſi rōne pie nitudinis veſice. ⁊ p ꝫ nō ſe pōt iuuare ner uis nec lacertis a qb^o ꝓcedūt: ⁊ tūc lacertus

impedit mediante tensione villoꝝ non pñt se relaxare: nō vrina retinet. Et tūc ad rōnem qñ dicitur q̄ mēbrum quāto magis plenū ē magis sentit ꝛc. dico q̄ q̄uis mēbrū sentiat suaz repl'onem tñ nō potest se exprimere nec virtus expulsiua vesice que est mēbrum organi cum suis cōsimilibus mēbris se potest iuuare ꝛ sic fit stranguria ꝛc. ¶ Septimo sciēduz ꝑm Hoꝛ donium q̄ arēgia cuniculi ꝛ pellis eius si super pectinem ꝛ virgam ꝛ vesicam applicetur prouocat vrinam idem facit litontripon electuariuz ducis sed qz sunt medicine fortes cū eis diapruais misceatur.

¶ Capitulum. 21. de diabete.

Diabetes est ml'ta ꝛ īmodeꝛata vrine expulsio cū siti. Diabetes ꝑm Gerardum cremonenſ. sup. 5m. viatici iterpꝛtatur penetratio ꝓpterea qz potꝰ sumptꝰ cito penetrat ad renes. Alio noie dr̄ diaplacos qō iterpꝛtat sitire faciens. Dicit enī alio noie fanuda qō iterpꝛtat pfozatio: iō qz potꝰ sumptꝰ cito vr̄ mēbraylq; ad virge exterꝰ fozmen penetrare. Aui. ꝛ nos alij sequētes Baᵐ. 6. de interio. c. 3. q̄tum ad cōparationē diabet ad lienteriā ꝑarat q̄ seq̄tur caninū appetitū dicētē sic possibile est fieri hoc. i. diabeticam a debilitate renū sicut cōtingit stoꝰ in lienteria que fit pp stoᵐ tñ in cibo appetēdo desideriū hr̄e qō vltra mēsuram est: sil'r aduenit renibꝰ ꝛ in hac passione tñ eniz hūt desideriū in attrahēdo sibi ipsam hūiditatē q̄ vltra modū est. vñ qui eā attrahūt aggrauati eā a se expellūt qō quidē fit in canino appetitu. subito enī cibo īpletur qō tandē euomūt ꝛ vēter eoꝝ fit egōis humide. hec ille. Unde sicut stomachus si canum habeat appetitū vel desideriuz conaf cibum vltra quā natura sustinere valeat attrahere postea velociter cū egōnibꝰ uncoctū eijcit sil'r ꝛ renes hāc hūiditatē tñ vt attrahāt ꝛ eā velociter ad vesicam expellūt. ibidem ꝛc.

Cause diabetice alique sunt ꝑmitiue vt est frigus circūdans ꝛ taliter circundans q̄ penetrat totū corpus ꝛ virtutem renū debilitat ꝓtētiuā: sicut dicit Aui. in. 19ª. 3ª. c. de diabetica ita q̄ illa hūiditas nō pōt remanere nec digōnē expectare yº imediate penetrat. pñt ēt debilitari pp potū aque fride sicut dicit Aui. ibidē. Et ista spēs cōitervenit de frigore qz renes debilitati nō pñt ꝓtinere vrinam: imo ipsam dimittūt abire ꝛ nō potentes retinere. ¶ Cause añcedentes est calitas in renibus nimis ītēsa que alīn ꝓcedit a nimio vsu ciboꝝ calꝰ vel spērum p̄cise si ad hoc specialiter diu mistrant vel herbe calide vt saxifraga milū solis perᵗ macedonicū se. vrtice. eruca cubebe ytraq; spica squinātū. Et de cōpositis diasaterion ꝛ olea ꝛ vngūēta ꝛ empl'a calā que si diuti ꝓtinenſ iducūt in eis malā calam cōpl'onē vigozantē vtutē attractiuā nō i pno sed ꝓtinuādo ꝛ tūc sunt cāe añcedētes. ꝛ b dic Bª. 6. de iter. c. 2. q̄si ad duos col'. nā illud defideriū qō ē in renib⁹ necesse ē vt paulatim recipiat ꝛ sil'r mala pº fria debilitās vtutē eoꝝ. Baª ibidē. ¶ Cāe aūt ꝓiūcte diabeᶜᵉ sī eedē cāe posite ꝛ i eē ꝛ i effectu pducētis. Et ꝑm Baᵐ. ꝛ Aui. in loc pdict pcipua cā ꝓiuncta diabetice est fozt attractiua renū adiūcta a mala cala i eis exīte. Et alia cā est debilitas retētiue renū nālis si ſ. ab eꝛ vt a frigore exteriori mozti cante siue a debilitate pp malā cōpl'onē fridā in eis ab extrīseco vt accidit senibꝰ. ꝛ decrepiti siue ſ pp dilatationē meatuū magnā nō ꝓcedētem. ꝓuidebaf in diarria. Eꝛ q̄ ps q̄ in latitudine diabetic sunt multi gradꝰ ꝑm q̄ cāe sunt ītēsiozes seu remissiozes. Ista ēt ꝓtētiua renū debilitaf a ml'ta hūiditate attracta a renibus ad ipsos vt dicit Baª. 6. de iter. c. 2. naz renes supcalefacti attrahunt ad epar ꝛ vena grossa. Epar aūt nō soluz attrahit a venis ꝛ a toto coꝛpe verū ēt a venis meseraicis q̄ attra hūt a fundo stoꝛ. fundꝰ vo ab orificio ꝛ p istas attractiones stōachus deficcaf. Et renes iplē tur vltra modū nimia hūiditate q̄ ꝓtētiua retinere non valet: imo ipsa fessa dimittit abire illā indigestam crudā subtilē albam vrinam.

Signa passionis satis sunt mānifesta qz adest nimia sitis ꝛ cū bibūt stari post paruū tps mingunt in magna q̄titate. ꝛ vrina est alba ꝛ tenuis sicut aqua ꝛ in vā diabetica exit sine grauedine ꝛ dolore ꝛ coꝛpꝰ attenuatur ꝛ macrescit. vēter vo ꝓstipatꝰ exīstit. Si vo a causis ꝑmitiuis vt qz fuit in locis nimiuosis fridis nō est tāta sitis nec tñ potāt nec mingūt sicut qñ est a calitate renuz. ¶ Signa aūt q̄ ista passio sit a causis calis: sunt manifesta in renibus calitas ꝛ ardoz adest ꝛ pungitiuus dolor ꝛ assumptio rerū calidarū nocet. Et assumptio rerū friarū ꝛ stipticarū iuuat ꝛ sitis est intēsioz. qñ aūt est a fridis cāis totus est pop̄ qz friditas in renib⁹ sentiſ. vl' remissa calitas ita q̄ nō sentiſ ardoz nec punctura penetrās ad manū qñ tangiſ ꝛ dolor pūgitiuꝰ nō adest yº est remissa res cale stiptice iuuant fria vo nocēt nec tñ sitiūt nec tñ potant nec tñ mīgunt nec tñ coꝛpꝰ deficcaf sic in cal'.

Digitized by Google

Judicia in diabetica. Primo diabetica passio accidens sanibus & decrepit vir aut nunq̄ curat. Primo q2 magis potant quia pdunt appetitū ad cibū recupāt ad potū. Secdo q2 frutes hūt defectas vt notat ſcdo de cōplonibus. c. 2. ¶ Secdo iudicatur cū aui. in loco allegato diabetica pseuerās ducit corpus ad liq̄factionē & ethicā ppter q̄ttuor. primo q2 magna fuit attractio a toto corpe ad renes & corpus nō nutrit imo deficcat. Secdo q2 corpus deficcatū citi⁹ inflāmat q̄ humidū vt ps de lignis ficcis & de viridibus. ppter qđ ōdq̄ ficcitas est lima caloris. Tertio etiaz q̄a renes cali existes paulatim suā malā complonē in totū corp⁹ diffundūt cū fit paratū receptōi q2 ficcū. Quarto q2 nutrimētuz quod deberet nutrire corpus potius deficcat cū freq̄ntatōe urine in corpis ficcitate. Quinto in iuuenib⁹ ficcito succurrant sicut statim dicet anteq̄ ad ethicā deueniāt bene possunt curari.

Cura generalis diabetis passionis stat in istis cañ. Primo est Serap. in. 4. sui breuiarij in sinia. qm̄ hec egritudo vtplurim fit a mala cōplone cal & ficca renū: necesse ē illā ab eis cū suis ꝺrijs expellere. ¶ Scdo q̄a retētiua renū debilis facta est, ppter copiosā liq̄ris attractionē & eiusdē pōdus & aggrauationē opz in cā cal eos cū fris & stipticis cōfortare & alterare. ¶ Tertius cū totuz corpus ex tali remū attractōe & expulsione marciduz fit & sitibundū, necesse est p salute vtimaior q̄ titas potabiliū auferat & ne cadat in maraimonē sitis totalr eniet. ¶ Quart⁹ in diabetica passione ex calido epar & sto⁹ acuta caliditate discrasiata exit idcirco cibi subtiles vt oua recēdi sunt. grossa ño & mozā in sto⁹ faciētia & caliditati acute resistētes vt cādarus uz & filia sunt offerēdi. ¶ Quitus potus vini al. & clari. pari modo & nectaris & ceteri pot⁹ apitiui et alia diuretica penit⁹ sunt dimittēdi in diabetica. ꝺriā aūt diureticis querimus opationē. ¶ Sexto etiā vt aq̄sitas ad partē oppesitam diriuet cōgruū est vt post multā aq̄ assūptionē vomit⁹ pcuret. ¶ Septim⁹ ingenādū ē vt attrahat mā ad illud q̄ exterius appet de cute & ppie vt p sudoꝛē euacuet. ¶ Octau⁹ ventres diabeticoꝝ ppter inopoꝛtunā renū attractionē exficcant. qp̄opt nature lenifica⁹ saltē cū tempatis aut mollitiuis clisteri⁹ multuz expstit iuuatiua. ¶ Cura pticlaris diabet p̄⁹ si vēter ꝓstipat⁹ fuerit & clistere leniri in q̄ ponat oleū viol. & yerapigr & bndicta. Et ꝑm aui. a pn⁹ fiat flōia, & hoc vz ad diuertendū māmz alterandū malā ꝓplonē. Si ño necesse fuerit purgef materia peccās cal cū māna & cassiaf et mirab. cit. Post quoceſ vomit⁹ post milū potū aq̄ vt tract⁹ aq̄sitatis ad renes ad aliuz locū reuertaf. deinde p cibo vtaf candarusorisio & ordeo mūdato coctis cū lacte amigd. ppter calorē. & si calor eīneus neq̄z fe. affuerit pparent ista cū carne pingui nutriant etiam cū lactuc & portulac & piris & mespul & sorbis et cucumerib⁹ & melonib⁹. Comedat interduz ꝑm Aui. pedes bouinos. Et pōt intūdū sumere pisces recētes de aq̄s mūdis dūmodo simus securi q̄ nō faciāt sitim. Sumat etiā ius pulle cocte cū semibus fridis mioꝛib⁹ & maioꝛib⁹ & cū sumach. Pro potu aūt sumāt aquā ordei & aquā cucurbite cocē in furno & lac acetosuz a quo butirū fuit exctū succus citrāguloꝝ cū musicillagine psilij succus mozoꝝ & prunoꝝ & maloꝝ granatoꝝ sunt eis vtiles. etiaz succus fragoꝝ. Ista em̄ & filia debēt misceri cum aq̄ fontina fria. & etiā vz aq̄ ros. Et dicit Aui. q̄ ʒ. j. succi ros. ꝓfert eis faciēs cessare sitim. Lapiat pari modo vinū ru. gssum bū limphatū. ¶ Medicine aūt ꝓferētes in isto casu sūt ille q̄ sunt fride & stiptice vt sūt trocisci de spodio Fiant & exhibeant isti trocisci de spodio mul tū vtiles. ℞. spodij ros. rub. acassie balaustie gūi arabici drag̃agāti terre sigillate cāroꝝ fluuiali um adustoꝝ añ. ʒ. ij. se. papa. se. lactuc. añ. ʒ. j. et ℈. muscillagis psilij qđ suf. det. ʒ. j. et ℈. cuz succo granatoꝝ vel cū aq̄ cucur. in istis enim trocisc̄s est sufficiēs infrigidatio & ꝓfortatio. ¶ Deinde ℞ hoc emplm Aui. ℞. omplices tenerita tū vitis & mespuli. de q̄ibet. ℥i. j. berberis sumac ros añ. ʒ. j. pstidie balaustie & ge pasto añ. ʒ. ij. succi ribes agrestī olei viol. olei citonioꝝ añ. qđ sufficit ℞ emplm & ponat sup renes et alliatim. est refrigeratiuū renū & ꝓfortat eos Ut etiā in renib⁹ iste opatōnes cōpleant ℞. ℈ epithima. ℞. acassie. ʒ. iiij. thuris. ʒ. ij. gallarū ypoq̄stidos lapdani berberis cupullarū glandiū. añ. ʒ. ij. muscillag psilij facte in aqua ros qđ sufficit. ℞ freq̄nt epithima in loc supdict. ¶ Troci sci Serap. q̄ pstant iuuamētū manifestū quos et scripsit aui. in. ca. ꝑpo. ℞. acasie ʒ. ij. ros. sic. ʒ. iij. boli armenici. ʒ. iij. gūi arabici. ʒ. ij. dragagan. ʒ. j. et ℈. terant & cribellent et cōficiant cū muscillagine psilij. detur cum aqua frigida. ¶ Aliqn̄ puoceſ sudoꝛ cū cucurbita plena aq̄ calide posita ad pedes infirmi iacētis in lecto vt ponit Albert⁹ in febribus ¶ Emplm factū ex farina ordei cum aceto et oleo ros. vz. Vel sic. ℞. pāpinoꝝ vitis extremi

tatū salicis ⁊ citonioꝝ postulace ꝺge pasto. semp̄ime añ. ℳ. j. pistent̄ fortit ⁊ addat farine ordei. ℔. ℈. olei ro. ⁊ aceti añ. ʒ. ij. ℔ epithi ma ⁊ actu frī applicet̄ sup renes ⁊ alliatim. Caueat a vino al. ⁊ subtili ⁊ per⁹ ⁊ oib⁹ ispēbus et ab oibus q̄ vrinā puocāt ⁊ silib⁹. Potet lac capīnū ⁊ vaccinū ⁊ omⁱᵐ acetosuꝫ a q̄ vel a q̄b⁹ pus butirū fuerit ejectū. in isto etiā casu valet sirupus ros. mirtin⁹ ⁊ sirup⁹ de ribes. ¶ Valꝫ etiā hoc vnguentū. ℞. thuris. ʒ. iij. acaſſie ypo quistid. lapdani añ. ʒ. iiij. olei ro. ℥. j. vnguēti populeon q̄rt̄. j. incorpent̄ in morta⁹ ⁊ vngāt loca supdicta. Et q̄ mala cal'a epatis vtpluᵐ hanc sequit̄ discrasiaꝫ vt visum est in. 4. cañ. gñali expedit malā complonē illius membri mutare saltē cū epithimatib⁹ cibis frīdis et stiptic̄ vt i p̄po. c. de mala epat̄ fuit enūciatū ¶ In ista aūt diabetica valēt trocisci de spo quoꝝ fora repies in. 4. li. in. c. 15. de lienteria facta a cā cal'a. ⁊ valēt empl'a ⁊ alia remedia ibidē cōmemorata ep̄lm factū de succo solat' et succo pāpinoꝝ vitis ⁊ oleo ros. vel vnfan⁹ vꝫ multū. lamina aūt plūbi minuti pforata ⁊ portata sup regionē renū iuuat multū in auferēdo eoꝝ calitatē. valꝫ etiā vnguētū ros. et populeū q̄libet p se vel fil' mixta. ¶ A cā aūt frida fi ſ. diabetica seu multitudo vrine. tunc ſm Aui. valēt illa medica³ q̄ calefaciūt renes et valēt ad coitū. ⁊ vꝫ sumere ova sorbilia sto macho ieiuno ⁊ sumere lac coctū cū lapidib⁹ vel calibe p̄cipue lac ouinū ⁊ vngant̄ renes ⁊ vesica cū oleo nardino ⁊ costino ⁊ oleo casto' et ſ. empl'a de reb⁹ stiptic̄ ⁊ cal'is: vt sunt cor tex eius ⁊ mastix ⁊ cortex pini. ⁊ addat sang. dra. ⁊ cinamomᵐ ğssum. Et supdictis p̄nt fieri empl'm oleū trocisci. Valet fil'r sirū⁹ mirtin⁹ ⁊ decocᵒ mirtill'. Pill' aui. in isto casu ℞. casto' mirre haſce. i. yso' vel oziga' cupull'. glādium p̄ret'. añ. p̄tes eq̄les. ſ. pill'. ⁊ in introitu lecti det̄. ʒ. j. cū sirupo mirtino vel saltē cuꝫ decocᵉ mirtill'. Et i isto casu vꝫ metridatū si omī die sumat̄ a. ʒ. ℈. vsq; ad. ʒ. j. distempatū cuꝫ vino grosso odorifero. ⁊ ſ. empl'm q̄ ponit in. 4. libro. c. 15. de lieteria a cā frigida.

Declaratio in diabetica passiōe. Et p̄mo dubitat̄. cuꝫ aliq̄n in renibus fit mala cōplo cal'a vt visum fuit i ca. 15. istius. 5. libri fine alicuꝫ diabetica. q̄re ad oēm malā complonē cal'am renum illa fortis attractio ⁊ diabetica nō sequunt̄. Dico q̄ illa mala cōplo cal'a renū tūc q̄n nō adest diabe³ nō est tm̄ intensa sicut in diabetica. Dico scō q̄ illa mala complo pōt esse fine fortitudine attractiue: q̄ attractiua renū res ē distincta a mala cōplone cal'a: q̄uis aliq̄n p ipam attractiuā adiuuet vnū tm̄ fine alio pōt ee. Sūt possunt simul ee ⁊ q̄n sic est ab alio iuuat. Dico tertio. in p̄ma mala cōplone renum vtus retētiua eoꝝ nō est ita debilitata: imo retinet vrina donec ab ea separet̄ poꝛ sang. p mutamento renum missa. ¶ Scdo q̄rit̄ vtrū diabe. causet̄ a cal'o vel frigido: q̄ diabet̄. fit a forti expulsiua renū: sed expulsiua facit suā opatio nē p frigidū remissum ⁊ siccū. vt dicit Aui. in p̄mo cañ. doc. de vtutibus. ca. iij. igit̄ diabet̄. fit a frigido. Oppositū dicit Aui. in. 19. ʒ. c. p p̄cio de diabe. et Ga. 6. de inte. c. 2. et p̄bat̄ rōe sic. Diabe. puenit a defectu vtutis cōtentiue renū cal'oꝝ exitiū. sed talis retētiua debilitatur a cal'o ⁊ nō a frido. p̄ña bona ⁊ aficedēs p maiori est Ga. 6. de inte. c. 2. sic. Bñ credendū est cā fluxus vrine nō ſm cursum nature etiā et fit defectio renū eo q̄ nō p̄nt sustinere in breui tp̄e ad alia mēbra penetrat. Minor a tē est Aui. in p̄ma p̄mi doc. 6. de vtutib⁹ naturalibus. ⁊ hec est vtus. ¶ Ad rōnē añ oppoⁿ q̄n ꝺr q̄ diabe³ fit p̄p̄t̄ fortē expulsiuā renū q̄ viget p frigidū. Dico q̄ diabetica principal' fit a forti attractiua renū ⁊ debilitate contentiue q̄ debilitat̄ a multa humiditate attracta quā retiere nequeūt. ⁊ sic pꝫ q̄ magꝭ p̄cedit a debilitate p̄tentiue q̄ a fortitudine expulsiue Et hoc ponit Ga. in loco stat̄ allegato. q̄uis nō est dicendū q̄n vtus expulsiua renū in hoc iuuet. Aliq̄n tm̄ diabetes causat̄ a nimia latitudine venarū ⁊ viarum que p̄cedūt a gibbo epatis vsq; ad renes p q̄s fit attrac⁹. et talis diabetica est morb⁹ officialis in via. ¶ Tertio querit̄ vera diabetica cuius mēbri est passio: cuius vtutis est nocumentū. Rñdit Ga. 5. de inte. c. 2. i fine capl'i dicēs sic. diabetica possio p̄p̄ria renū est q̄si cannus apperit⁹ in ore stomachi. fit tm̄ p̄pter defectionē contentiue. Si em̄ renes nō haberēt forte desideriū multum vrine nō possent attrahere. Item si vtus contentiua nō defecisset: vrina cito nō egrederet hec ille. Et sic patēt solones q̄stionis. tūc em̄ renes ⁊ vesica compatiunt̄ sicut stomachus ⁊ intestina i lieteria. Ga. in eodē capl'o. Et sic pꝫ errat vtus attractiua renū. scdo contentiua. tertio expulsiua ſ minus q; quādo due p̄me errant nō opꝫ q̄ tertia laboret. ¶ Quarto notandū q̄ q̄uis oia mēbra habeant quattuor vtutes vt dicit Ga. 5. de inte. c. penultimo naturales. ſ. attractiuā retentiuā digestiuā ⁊ expulsiuā. vtm̄ attractiua vesice ſ attrahit aq

Digitized by Google

stratem a renib⁹ ficut dicit Ga⁹.6°. de iter.c.2. ad vnū col.cū dimidio ꝯ si sic ĩgerens. Mons straw quocz ꝙ renes aquā sanguis attrahāt vesica ño aquositatē nō attrahit nec ĩtestina a sto°. Renes enī aquā sanguis ad vesicaz expellunt ꝙ aditū vrine. Stomach⁹ ño cibuz cū Ad ĩtestⁱⁿᵘᵐ icumū mādat ꝙ coniunctionē q̄ est in iferiori pte sto¹. Et si tu dicas ad qđ ergo ē virtus attractiua vesice dico ꝙ ad attrahendum illud qđ sibi ꝙ nutrimēto necessarium existit. ¶ Quito dubitaf qs mozb⁹ est in gñe. dico ꝙ ña t ꝑncipaliozꝫ diaᶜᵉ ſpēs q̄ fit a fortī attracti na renū est mozb⁹ ſilis qz vtplimuz est mala cōplo ca.renū q̄uis ēt possit aliq̄n cāri a mala cōplone friazꝫ raro qz in tali casu nō fitiūt nec tali egritudini ꝓpetit diffinitio diabetice. Potius enī sunt ad caᵐ sequēs de diāne:quia tūc solū fit a fritate penetrāte t alterāte vnde virt⁹retētiua mortificaf t nō valēs ipsam retinere finit ipsam abire. Alozbi ēt officiales dictū mozbū cōem ꝓcomitant qz renes t vesica t alia mēbra vicina manifeste in suis officijs t opatiōib⁹ videnf oberrare. ¶ Sexto clarificat bon⁹ berī.de gozdonio in.6.li°.c.13.dicens ꝙ nō oīno est sil'e de lienteria in q̄ cib⁹ a sto° crudus expellit t ĩdigestus t de diabetica in q̄ sil'r vrina exit cruda t ĩdigesta qz ista nō fiunt ab eadē cā:qz in lienteria fit ꝓp fritatez que debilitat digestiuā t retētiuā sto¹ t ĩtestiōrū in diaᶜᵃ.ño fit ẽm pl'imū pp nimū calorez innālē renū ꝓfortātē eoꝝ attractiuā a q̄ attractione virt⁹ rētiua debilitaf vt iazvisuz fuit. ¶ Septio notādum ẽm platearium t ẽm Pe. hispanū quos ēt sequit Gozdoni⁹ ꝙ in diaᶜᵃ azvrina al.t multa t tenuis t cruda cū deberet eē tincta rōne calozis renū.deberet ēt esse ipissa pp ꝑturbationē q̄ est ĩ digestiua t segregatiua. Dico ꝙ cā est pua moza aquositaf in epate nā aīi digōnē a renibus sup calefact attrahiť sic ēt sine digone expellit nec aliq̄ hūores cū ea cōmiscent ꝛc sine colozatiōe tincture remanet al.t sine lube ispissatiōe remanet tenuis t ĩdigesta. ¶ Octauo no.ẽm Bᵐ.6. de inter.c.2.Rsius finē capl'i ꝙ fit q̄ fit sine diabeti ca f.ex mala pᶜ cala aut ficca aut vtraq̄ sto¹ t marie ozis ei⁹:aut epaf t marie concauitaf cius qz ergo in diabetica pp lōgam attractionē t exiccationē sto¹ t ozificij ei⁹ ipse deficcaf deinde sentiens suam inanitionē merito bibere desiderat t sic potuz subito t fortiť accipit ꝛc. Et ꝑs qūo appetit potū.cibū ño neq̄ ꝙ qz rone caliditatis os stomachi nō vtiť imo dissoluitur t exampliaf t sic fit ibi quedā fanz tastica replo:t ideo nō fit appetit⁹ cibi qz sto⁹ frīdus bon⁹ est appetere malus aūt digerere. 2°.teg¹.t cōuerso de calo ꝑter iaz dicta in.3ª. declaratione. ¶ Nono dubitaf vtrū diabetica fit mozbus cōsilis aut officialis aut cōis: t vr ꝙ cōsilis qz fit a mala cōplone cū mā vel fine mā vt dicit Auicē.in.ca° ꝓprio distinctione 19ª.3¹.cañ.Aldala aūt cōpletio est mozbus cōsimilis igit ꝛc. Jn oppositū ois mozb⁹ q̄ impedit actionez mēbri officialis est officialis. Sz in diabetica actio mēbri officialis debita ipeditur ergo ꝛc.Secūdo mozbus t causa mozbi differūt sicut cā t effectus: sed mala cōplo est cā diabetice.ergo mala complo nō est diabetica t per ꝓns nō est mozb⁹ consilis. ¶ Ad hoc dicēdum ꝙ diabetica est mozb⁹ cōsilis inq̄tū est mala cōplo renum:vt dicit Auī. t est mozbus officialis inq̄tum ipedit opationes mēbrozum officialiū.naz attractiua eoꝝ lesa est: qz nimis vltra debitū fortificata est. Silr cōtentiua est multum debilitata t sic est mozb⁹ officialis qz non est mirū si duo mozbi sint in vno mēbro ꝙ dependēt iam vnius ab altero vt mala cōplo calida renum t diabetica. Et mala cōplo ficca sto¹ t fitis. Et ad vltimā rationē dico ꝙ nō est inconueniens ꝙ vnū fit mozbus t cā mozbi alterius:ideo ꝛc. ¶ Decimo dubitatur de ptisana qūo cōpetit in diabetica cuz fit subtilis t lubricatiua t penetratiua. t dicitur ꝓmo regl.acuto. cañ.t ꝑ°.18°.ibi. Ptisana ño ordeacea ꝛc.Dico ꝙ cōpetit qz est cōfortatiua t cum hoc nō ꝓuocat ad vrinaꝫ: t ideo cōpetit vt dicit Serap.t Auī. ¶ Undecimo notādum:ꝙ cibaria grossa t viscosa concedunf in diabetica ad hoc vt faciāt mozā in sto° t epate t in tali moza suscipiant digōnem t aliq̄r corpus nutriant t per vias t meatus aliqualiter claudant.subtilia aūt si ministrarētur cito penetrarēt ante digōnem eoꝝ t a superfluo calore fortasse corrūpenf grossa ño remanent caliditati ignis sto¹ t epati resistētia. qz caliditate ignis epar t stomachus sunt perfusa vt 4ª.cañ.docet generaliter ꝛc.

¶ Capitulum de diamne.22.de exitu vrine ꝓter voluntatem.

Diamne ꝓprio vocabulo interpretaf diuisio aq̄ nā amnis.i.aq̄ cōponit cū dis.i.diuisio. Et dicit⁹ diamne.i. dio vrie vel aq̄. Est aūt diamne iuolūtarius vrie exit⁹ sine dolore t ardore t angustia. Sic vocat Galienus in passiona.t multi alij istam passionē vocant Serap.t Auicē.in parte distillationez

vrine q̄uis ad alias cās amplieꝭ ꝺ nomen di
ſtillatio qñ ſcz fit a cā calida vel ab vlcere ⁊ ſi
milibus: de q̄bus in iſto li⁹ aliq̄lis eſt fcā men
tio. Aui. aūt dicit ca^m de inuolūtario exitu vri
ne. Silr Haly in libro regū parte ſcḋa li⁹. vij.
verſus finez intitulat de medela exitus vrine
preter velle eius qui in lecto mingit ⁊c.

Cauſe diamne vel exit⁹ vrine ꝑter volun
tatem q̄dā ſunt ꝑmitiue: quedam
añcedētes: alie ꝺiuncte. ¶ Primitiue ab extra
venētes ſunt ſicut inciſio lacerti ſtringentis
collū vefice tūc enī paulatim vrina expellitur
ſicut cadit ad veſicā vt frequēter accidit in ex
tractione lapidis cū iciſione. ⁊ ꝺ ego vidi alīn
Silr ex vulnere pōt accidere. Aliq̄n āt ex ictu
vel pcuſſione vel caſu ⁊ ſil'ibus. Alia cā ꝑmiti
ua pōt eſſe nimiū frigus exteri⁹ malā cōpl'onē
frigidā in collo vefice itroducens: vt ſepe acci
dit ſedētibus ſup marmor ⁊ ſuper res fridas
vt nouiſſime accidit cuidā domicelle q̄ ꝓpter
ſeſſionē ſup rem fridam ⁊ per frig⁹ circūdans
⁊ penetrans lectū ⁊ fimbrias ꝑmigebat vrinā
nō valēs retinere q̄ in breui dei gr̄a fuit reme
diata. ¶ Cauſe añcedentes pñt eſſe ꝑmo mala
cōpl'o frida in vefica. Silr paralitis in vefica
vel in toto corꝓre q̄ extendit vſq; ad collum
vefice. Silr ſenectus ⁊ decrepit⁹ q̄bus nō ſolū
debilitas accidit ꝓtentiue imo ēt ⁊ oīum ẏtu
tum pari mō ſomniū factū in ſomno ꝓlixo: ſi
cut aliq̄n accidit in ebrijs poſt idiſcretam vini
potationē vel pueris poſt magnā refectionez:
tūc enī ſomniant ſe mingere in loco ꝓſueto vl
alibi ⁊ virt⁹ ymaginatiua alīs ꝑcipit expulſio
nē ⁊ ſic mingūt. ¶ Cauſe ꝺiuncte ⁊ immediate
ſunt debilitas virtutis retētiue que fit a debi
litate lacertoꝝ collū vefice reſtringere ſolētiū
⁊ ſic dicit Ha⁹. 6. de iteriorib⁹ .c 3⁹. quaſi in
ꝑmo colūdello i hec ẏba. Dis igit̄ lacert̄ mol
lificatis eo q̄ neruus ꝑ quē venit ẏtus aiata
ad eos penetrat aut nucha ifirmatur vrina ⁊
egō iuolūtarie emitunt̄. ⁊ qñ deficit virt⁹ ſen
ſibilis fit cā ſtrangurie ⁊ aliq̄n ꝺiamne. Cauſa aūt debilitatis neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ pñt eſſe
opilatio aut aliq̄ malarū cōpl'onum q̄rpluri
mum ẏm Serap. ⁊ Aui. eſt frida. Et ꝺ qñ de
bilitatur virtus ꝓtentiua a mala cōpl'one fri
gida nō ſtringit̄ colluꝫ vefice nec ſpacio breui
pōt vrinam ꝓtinere imo tam modicū expellit̄
ſicut ad veſicam eliquatur. Iſta aūt egritudo
pueris accidit ꝓpter neruoꝝ mollificationez:
ſil'r ⁊ decrepitis ꝓpter ſuꝑfluā humiditatem ⁊
frigiditatē quā nāliter poſſident vel acciden
taliter quocūq; modo ſint. Alia cā pōt eſſe nimia cōſtipatio ⁊ fecū retētio in ſtrictino qꝺ ꝺ
longaon qꝺ cum ſquibalcis adipletur cōpri
mendo veſicam faciūt exire ḋquid in ea cōti
netur hūiditat' vt dicit Aui. ſil'r etiā accidit pp
ipulſionē ſpondilis qui eſt in directo ad intra
ſimili mō accidit interdū pregnātibus pp cō
preſſionem quā facit fetus in veſica que loca
ta eſt ſuper matricem ⁊ in viris ſup longaonē
vt viſum eſt: in anathomia veſice. Item acci
dit interdū pp apa mēbroꝝ vicinoꝝ.

Signa egritudinis ſatis ſunt mānifeſta
qz mingūt ſine ſenſu ⁊ ſine volū
tate ⁊ veſtes ⁊ lectū eoꝝ ferent niſi continue
mutent̄. Et ſi eſt a cauſis ꝑmitiis: a denota
tione īfirmi pōt haberi cū bona medici inqui
ſitione ⁊ ſocioꝝ infirmi. ſi eſt pp malā fridam
corꝓus eſt frīdum ⁊ alia ꝓticularia. Et ſil'r de
notatur per iuuātia ⁊ nocētia: qz tūc calida iu
uant frigida autez nocēt ⁊ ſic de alijs. Si aūt
eſt ꝓpter etatem cognoſcit̄ qz cōmuniter acci
dit vel pueris vel decrepitis. Pueris autē ac
cidit ꝓpter nimiā humiditatem neruos re
mollientem cum humiditate. Si ꝓpter ipul
ſionem ſpōdilis tactu ⁊ viſu diſcernit̄. Quan
do aūt eſt pp feces retētas in ſtrictinis q̄ veſicā
cōpmentes hoc cognoſcitur qz homo eſt cōſti
patus ⁊ diu eſt q̄ nō libere aſſellauit niſi for
te aliquas paucas ſquibalcas: pp īpregnatiō
nez ſi fuerit leuiter cognoſcit̄. ſil'r ſi eſt pp apa
alicuius mēbri vecini.

Iudicia in diamne. Primo diamne in
decrepitis eſt icurabilis: tum
quia virtutes iam ſunt multum debilitate in
eis: tum qz modica cura habetur de eis: qz be
redibus exoſi ſunt. Et ſi nil poſſidēt q̄ magna
omnibus fere abhominatiōe habētur nō ſolū
filijs ⁊ ancillis ⁊ ſeruitoribus imo ēt ⁊ vroni
propinq̄s in parētela. Secūdo ſi pueri lacrā
tes multam expellant vrinā nō eſt vis qz mul
tum aſſumunt de lacte ⁊ ſunt ēt nāl'r hūiditō
eis nō ſuccurrit̄ qz ſperat̄ q̄ in maiori eta
te mēbra recipiant perfectam virtutē ⁊ influen
tiam ⁊ tūc curabūtur. ¶ Tertio in alijs eratib⁹
polis ⁊ aliquando facilis eſt cura. ¶ Quarto
pregnātibus ꝺiamne parietibus fortia medi
camina nec itus nec extra timendo de abortu
ſunt offerēda ſz cū bona ꝺieta ⁊ potuvini gro
ſi ſunt gubernāde in iſtis ⁊ in cunctis pūdeat
medicus vt ifamia euitetur.

Cura ꝺiāne ſi fuerit pp friditatem qꝺ vt
plurimū accidit curet̄ cū calis ⁊ fri
gidis potionib⁹ ⁊ electuarijs emplis ⁊ vnguē
tis euchathiſimatib⁹ ⁊ oleis cōfortatiuis cale-

Digitized by Google

facientib⁹ neruos lacertos colli vefice. Et ista ponēda sunt in radice ꝟge in pectine ⁊ pithoneon sicut in diabetica sup renes ⁊ alijs: qō aūt in origine nerui hec debeant adaptari medicamina nō nego immo assero esse ꝟplendū. ¶ Medicamē bn̄ exptū ſm auic. R. mirabeb. cū toto tozrefactoꝝ. ʒ. j. beē. al. ʒ. iij. calamenti ficci ḡnoꝝ mirti ⁊ sandarace mirre olibani cipi mac. aā ʒ. ij. garioſ. enule aduſt ⁊ ḡnoꝝ almahaleb. aā ʒ. ij. cōficiant oia ista pulueriʒata cū melle emblicoꝝ vl̄ saltē cuʒ melle ros. ⁊ R admodum opiate det. ʒ. j. ⁊ ß. vel. ʒ. j. bis in die cū vino odozifero. Alʒ et ſm Serap. ⁊ Aui. ⁊ Daly ꝟfectio anacardia ⁊ metridatū. ¶ Cōfectio q̄ multū vʒ ad ꝟfortationē vtutis retētiue vrine. R. nuc̄ cipſſi ⁊ cozticꝫ ei⁹ thuris ⁊ cozticꝫ ei⁹ mirtill. cimini tozrefacti lzeb. tozre facti simi colūbini aā ʒ. iij. carabe. cozalli rub. ru. aā ʒ. ij. ꝟserue citonioꝝ qō ſuf. oia ſup dicta pulueriʒata cū pecijs citonioꝝ ⁊ ꝟserua icozpent ⁊ R ꝟfectio nō multū liq̄da ⁊ capiat ad q̄titatē castanee decoctionis saluie ⁊ herbe palisis ⁊ mirtilloꝝ ⁊ gallaꝝ ⁊ nucuʒ cipſſi. Est ei expta ꝟfectio in isto casu ⁊ in diarria ⁊ lienteria. ⁊ ter in die capiat. ſ. mane ⁊ aā cenā ⁊ in medio noctis. ¶ Medicamē Serap. i isto casu qō ꝟfert iuuamētū manifestū. R. ḡnoꝝ mirti glādiū tozrefactoꝝ cozticis thuris cimini cipi oim aā. ptē. j. teranť ⁊ denť de eo. ʒ. iij. cū vino antiquo vel cū vino decoctionis mirte sumach ⁊ thuris ⁊ balaustie ⁊ cupulla glādium. Jn isto casu. ſ. qñ est ex relatione lacerti ⁊ eius mollificatiōe ꝑter iam dicta. dico q castozeū sumptū in q̄titate. ℈. j. cū vino decoctionis lilifagi vʒ ēt. Silr vʒ tiriaca ⁊ metridatum cū eodē vino silr vʒ inūctio cū oleo castoreī ⁊ oleo de lilio in radice ꝟge ⁊ pithoneō. ⁊ alijs atim. ¶ Valēt ēt balnea nālia maxime sulphurea. Et dicit Aui. autozitate alteri⁹ q̄ si renes lepozis exiccent: deide R. de eis. ʒ. iij. seminis aneti. ʒ. iij. piretri. semis apij aā ʒ. ij. R puluis ⁊ denť. ʒ. ij. ⁊ ß. cū. ʒ. j. ⁊ aq̄ frie. ꝓbet iuuamentū magnū ad id. ⁊ ꝟfert eis cerebrū lepozis tostū ⁊ nutritū cū vino. i. multū icozpatum cū vino sicut fit de cerebzo capti. Adultū ēt vʒ oleū de been ⁊ oleū sambucinū mixtū cū piretro ⁊ pipe nig⁹ ⁊ cozticē pini ⁊ nuc̄ cipſſi. ¶ Hoc clistere valet. qz stādo in intestis ꝟfortat ⁊ calefacit collū vefice ⁊ strīgit vrinā eius. R. saluie rute p̄mulaueris yue musc. myrre camo. stricaō arab. foliozꝝ ⁊ nuc̄ ⁊ cozticꝫ cipzeſſi aā ʒ. j. R. decoctio in cuius. R'. j. misceat olei castorei ⁊ olei beē aā. ʒ. ij. thuris lzeb. tozrefa. mirtilloꝝ cipi aā. ʒ. j. ⁊ ß. R clistere fiat aq̄ tē.

Dieta Jstozum sit sicut illoꝝ qui migūt in lecto. sicut patebit in ca°. seq̄nti istud imediate. Valet ēt ſm Constanti. tiriaca magna ⁊ thanasia ⁊ trifera magna ⁊ similia. vinum decoctionis rute vsitatum facit ad retentionem vrine in diamne.

Declaratio Jn diamne. Primo notandum. Dria est int̄ diānem ⁊ diabeticā passiones: q̄uis in vtraq; sit intēpestiua vrine expulsio. qz diabetica ē multus calo; in renib⁹. ⁊ virt⁹ attractiua eoꝝ est inozdinata in attractiōe sua quā seq̄tur attractio ab epate ⁊ epar inanitū attrahit a sto°. ⁊ sic stomachus deficcat ⁊ causat sitis. ⁊ pp siti nimius sumit potus quē iteruʒ pp ficcitatem attrahit ep: ⁊ iteꝝ renes ab epate. Et sic vī q̄ ibi fit quedā circulatio. pp qō dicit Aui. in. 19. ʒ'. in. c. de diabe^ca: q̄ diabetica vocat arabice circuit⁹ in rota. ⁊ vrina mingitur in magna q̄titate. Jn diamne vo vrina non mittit in magna q̄titate. qz nō pōt in vesica ogregari nec adunari. imo sicut trat ita exit pp debilitatez ꝑtentiue ⁊ lacerti ꝓstringētis collū vefice. Secundo in diamne nō est tāta sitis. Tertio qz in diabetica erat virt⁹ attractiua renū. Jn diamne vo sola retētiua vefice. Cōueniunt ēt qz in vtraq; vrina exit sine difficultate ⁊ labore.

¶ Secūdo scias q̄ sicut frequēter diamne aduenit decrepit ex debilitate lacerti ꝓstringētis collū vefice. sic ēt frequēter accidit aliq⁹ dcrepitis q̄ assellant inozdiate ex defectu lacerti ꝓstringētis itestinū rectū in vltia sui ptē. iō se pe seipsos deturpāt. Hoc ēt ꝓtingit ex defectu virtut aīalis rōnalis ⁊ memozatiue. qz nō recozdant ire ad sellā i tpe suo debito donec nā expellit vel saltē donec nā iozdinate illa iutilia pōdera exteri⁹ finit abire. Jam enī illi sunt sicut puuli. ¶ Tertio nota q̄ decrepiti parum hn̄t nālis hūiditatis ⁊ calozis. Et q̄uis aliq̄ videant hūiditi hoc est hūiditate accidētali. ⁊ ideo cōiter sunt ficci. ⁊ multū sitiunt: ⁊ potū inozdinate capiunt. ⁊ sic multū eos oʒ mingere. Si ergo supdictus lacert⁹ est mollificat⁹ ⁊ debilis ⁊ exinde virt⁹ ꝑtentiua: iā tūc est in cō tinua rigatione ⁊ guttatim currit vrina vʒ p̄ fillire. ¶ Quarto aduertendū attēte q̄ aliquādo vrina exit paulatiʒ. ſ. q̄ nō pōt libere exire pp aliq̄d ipedimentum in aliquo eius meatu exīs. ⁊ iste paulatinus exit⁹ nō denoiat diāne imo dissuria aut strāguria aut suria ſm suos gdus q̄titat: ⁊ de tali dictū ē supra in. c. de strāguria. ¶ Quito no. q̄ aliq̄ dria est iter diāne ⁊

Digitized by Google

mictum in lecto in somnis: qz involũtaria emissio vane qñqz fit tam in somno q̃ in vigilia. Jn voluntaria nõ vr̃ eẽ paralisis nec talis mollificatio: sed hoc fit ao hũiditate ibidente aliq̃liter ꝛ relaxante ꝛ debilitante neruos ꝛ lacertos colli vesice: nõ tñ tñ sicut in p̃ma. Jdcirco cũ in bibulos vesicis multa ꝓgregat vrina cũ pfunditate somni libẽter lectos cõmingũr. qz vrina illa aliqlr mollificat actuali hũiditate collũ vesice. Et in hoc iuuat virt9 imaginatiua somnũ machinando. ¶ Sexto sciendum q̃ autores dicũt q̃ vesica rauri vl' caprevl' capri adusta ꝙs in diamne. fit argumẽtũ q̃ mẽbra aliũm suis partib9 quẽdã similitudines pstant iumamentũ. vel possumus dicere q̃ vesice sunt neruose ꝛ sicce de se: ꝛ p adustionem aquirunt ampliozem siccitatẽ ꝛ cõstrictionẽ. Et p istaz viam valere videnť in exsiccando collũ vesice Bernardus de Gordo9 dicit q̃ hoc faciãt a tota proprietate. ¶ Septimo querit̃ vtrum ista passio causet a friditate. Et vr̃ q̃ non qz frigidum iam cõdensaret ꝛ stringeret. ¶ Sed si frigiditas esset in collo vesice ipsum potr9 cõstringeret. Oppm dictũ fuit in snia. Dicẽdum q̃ ꝺ passio vtpluriũ fit a frio qñ fit a causis intrinsecis sicut allegatum est autozitate Auicen. ꝛ Serap. Et qñ tu arguis qz fridi est cõdẽpsare ꝛ cõstringere ꝛ cõgelare: vt dr̃ 2° pronosticoz cañ. 34. ibi. Laudabilis vo vomitus tc̃. Dico q̃ opus fritatis est duplex. Primũ est cõstringere ꝛ aggregare. Et q̃tum ad istud opus nõ facit ad expulsionẽ vrine inordinataz imo ad retẽtionem qz adhuc tunc nõ est ranta frigiditas q̃ debiliter retẽtiuam coadunãdo mẽbrũ Aliud opus est supflue infrigidare ꝛ mortificare calorem naturalẽ ꝛ virtutẽ nõ solum retentiuam: imo etiaz alias. ꝛ ꝑm istud opus frigidũ facit diamne ꝛ alias passiones. qz frigidum est mortificans ꝛ paraliticus faciens: vt ibidem dicit Aui. doctrina de virtutibus. Et p hoc soluitur ratio. Et scias q̃ qñ ista frigiditas venit cũ humiditate supflua ibidente collum vesice tunc istud mẽbrum paliticum efficitur. quãdo nõ est ibi humiditas põt̃ etiaz eẽ tãta fritas qõ virtutes eius destruerenť. ꝛ sic ꝙs q̃ hec egritudo põt̃ esse cũ materia peccante in mẽbro exiite. aliqñ sine materia. ¶ Octauo sciendũ q̃ glãdule ꝛ cupule earũ ꝛ arilli ꝛ se. rosarũ taz siluestriũ q̃ domesticarũ ꝛ siliq̃ quis sint frias: tñ valent in emissiõe vrine preter volũtatẽ: qz pstringũt virtutẽ ꝛ ꝓfortãt cõtentiuã: ꝛ per ꝙs vrinã retinent. Sunt etiaz ficca ꝛ hũiditatẽ deficcãt, ꝛ q̃ quiq̃ sunt frigida; misceanť cũ aliis medicis calis ꝛ stiptic̃ ꝛ cõfortatiuis que remittunt frigiditatẽ eorũ. vt ꝙs in cõpositione medicinara supradictarum. ¶ Nono ignorandũ nõ est q̃ involũtaria vrine emissio q̃ntis in senibus veniat cũ cõuenientia particulariũ: i iuuenib9 ꝛ adolescentibus ꝛ pueris cũ disconuenientia: tñ curabilioz est in istis ꝛ citius q̃ in senib9. Prima cã est fortitudo esse: qz in senibus multe imo ꝓes innãles hũiditates abundant q̃ in aliis etatib9. Secunda cã est debilitas virtutũ in senibus ꝛ frigiditudo nãlis colozis ꝛ virtutũ in istis etatib9 supradictis. virt9eni est que curat morbos. ꝛ ad hoc q̃dẽ ille ampho. Jn morbis minus peritus tur egrotantes tc̃. sit verus: reqrunt saltz. q̃ in vtroq̃ infirmo ỽtutes sint eqles in fortitudine vel debilitate ꝓeter alia que ad eius veritatem sunt reqsita: vt ypo. saluetur sentẽtia. ¶ Laplm. 23m. de mingentibus in lecto.

Quamis hec passio fit ꝓpẽ diãne ꝛ pñt ambe sub vno caplo reponit: ficut fecit baly ꝛ Serapio ꝛ quedẽ alij tamẽ q̃ Aui. Consitatimus ꝛ Gordo9 faciunt singulare caplm nos etiam dicimus q̃ mictus in lecto est involũtaria vrine egressio in dormiendo.

Cause sunt vel esse pñt oẽs ille que dicte sunt in. c. quod est imediatum ibi sed Aui. reducit eas ad duas. Prima est mollificatio lacerti cõstringere solẽtis vesicaz: qui aliquando adiuuat acuitas vrine. Alia causa est profunditas in somno in quo fiũt somnia a virtute imaginatiua precipitẽte expulsiue. ꝛ sic fit mictus i lecto nõ solum in pueris: imo ꝛ in iuuenibus ꝛ i aliis precipue qñ in illa diei9 nocte per excellentiam potauerunt.

Signa ꝛ cura iam dicta fuerunt in ca9 de diamne: verũtamen aliq̃ ponenda sunt hic ꝓpter formam operis.

Curatio talis est q̃ curet̃ ꝛ calefiat ꝛ cõfortetur collum vesice: sicut staz dictũ fuit in. c. precedẽti. ¶ Dicit serap. medicina ad illã qui migit in lecto suo iuuamina valde. Rx. mirab. lxeb. bellicoz ꝛ emblicorum. aã. ʒ. 10. glandiũ cũ toto infusarũ in aceto vini p vnã diem nãlem ꝛ postea torrefactarũ. ʒ. vij. cipi granoz mirti rhuris masculi radicis enule exsiccate stozacis sicce coralli rubentere. aã. ʒ. v. mirre. ʒ. iij. terãr̃ ꝛ ꝙficiant cum melle ꝛ dẽt̃. ʒ. iij. cũ vi9. Pille pbate enusdẽ qs ipse expt9 fuit vt dic̃. ꝛ sr apd eũ pbate ad multitudinẽ vrie ꝛ ei9 guttati ꝓter volũtaz emissionem, Rx. mirre castorei costi amari albasce cu-

Digitized by Google

pallarū glandiū piret' añ. ʒ. ß. terank ⁊ ꝺficiāt cū aq̄ mirte humide vel cū succo mirtino vel mirta. deꝯ post somnū. ʒ. j. vel. ʒ. j. ⁊ ß. ℂ Se q̄t pul. haly ad illā q̄ mingit in lecto. ℞. mētast aq̄tici poli mōtani añ. ʒ. iij. mirre. ʒ. j. et ß. cipi sinap cardāo' nuc' q̄ssi thuris. añ. ʒ. j. et cum melle fit me' ꝯdeꝯ ad q̄titatē muc' eūti dormitū. Dicit haly q̄ vesica cap' succēsa. i. sup tegulā vel lapidē vel laminā cādentē torrefacta ⁊ trita si bibat cū aq̄ ⁊ ace'. Ego dico q̄ ꝺs dari cū vino odorifero repido. nā cū suo caloze feli citabit op'. aq̄ ei ⁊ ace' mēbris obsūt neruoꝫ Chimolea distēpata cū felle tauri ⁊ empl'ata sup pectinē ⁊ pironeō ꝰs marie si stiptica cala cōmisceant. ℞aro hericij salsa et comesta ꝰs. Dic aūt ē intelligēdū q̄ ista reme' q̄b in. c. ꝺ diāne fuerūt dicta debēt sortiri suū effectū p' ꝺdecērē purgatōes si indigēt nec sustinere cō uenit cū purgatōib' ⁊ clisteri'. valēt ēt stufe facte ex herb' ⁊ reb' calis ⁊ stiptic'. vel ℞ stufa sicca cū dict' reb' sedēdo sup cala. ⁊ post stufā offerat rubea trocisc'ata vel tiri' vel metri' cū succo mēte vel cala' vel rute calis vel cū vino decoctōnis casto'. glādes assate ⁊ comeste valēt p se. ℂ Fiat ß enchatisma. ℞. salurie her be pali' rute cozticꝫ q̄rc' ⁊ mespuli cozticꝫ pini añ. ℥ß. ij. coquāt in lexiuio ⁊ vino. ⁊ in isto ad dēdo salis cōis alūis añ. p. j. sedeat in cōchar ℞ frequēt ⁊ intret lectū. Si aūt aliqs migat i lecto somniādo sic freq̄nt' accidit adolescenti bus ⁊ pueris. p' teneat se i dieta q̄ iferi' dicet ⁊ ℞ medica' stati recitata. deide ille loc' vbi lō miat se migere mūdificet ⁊ decoꝛet vel saltez ponat ibi vna crux lignea aut ferrea: qz saltez ꝺecūdabit vel timebit deū ⁊ nō minget super crucē. ⁊ imaginā' ⁊ sōniādo talia noctu et q̄n vigilat nullo' migat in illo loco. Aliq̄n tal' mi noct' iā etate p̄ficiēs: atq; in lecto migēs virga corripiat. De lactātib' nō ē ponēda cura: qz q̄n sunt lactātes hñt lacertos ⁊ alia mēbra mltū hūida q̄ in, pcessu exiccāt: vt dicit auic.

Dieta in migētib' in lecto. ℂ Primo ca ueāt a nimietate ciboꝝ ⁊ potuū ab oīb' cibis ⁊ potib' vrinā puocātib'. vt sunt melones cucumeres ⁊ citrulli petro. rafanum bauca ⁊ auicule q̄ dicunt cauda tremula q̄ in magna copia in baiona veteri capiunt. Caue at a vino al. subtili ⁊ aq̄so ⁊ fructib' recētibus Nō bibat aquā nec pomacū nec vinū aq̄ per mixtū: ß bibat vinū gssus rubeū maturū ⁊ odorifera. vtat cib' ⁊ ꝺdumētis calis. vt ē cimin aliq̄l' torrefactū. sinapis pip ⁊ carui ⁊ caueat ab oīb' cib' q̄ magnā in corpe ideuct hūidi tatē. Castanee ⁊ auellane torref' bñ pficiunt. Ista dieta teneat in isto. c. ⁊ in. c. pcedēti.

Declaratio q̄rit p̄mo vtrū ℞' imaginatiua i somno fit cā expulsionis vrine. Et videt q̄ nō: qz illud qō fit a re mollificāte ⁊ debilitāte vesicā ⁊ lacertū colli et' nō fit ab imaginatiua ℞tute: ſ. imoꝛlūtaria vrie emissio fit a debilita' lacerti colli vesice. g̃ ⁊c. Sc̃do ℞tutes aiales in somno ꝺesciunt g̃ tūc nō opant. ꝺña bona. añs. ꝑbat: qa somn' est ꝺes ℞tū aialiū cū intētōe nāliuꝫ. ℂ Op'' dicit Aui. in. 19. 3'. c. de mictu in lecto. ⁊ ꝑbat rōe. Sille est de emissione spmat' ⁊ vrie ℞ emissio spmat' fit ab imaginatōe: g̃ ⁊ vrie ꝺña tenet p sile. ⁊ ꝑbat etiā qz min' videt hre posse sup spma cū fit sup fluū in q̄to. a. ʒ. digō nc resolutū: cū etiā fit g̃ssus ⁊ minus mobile cū etiā sit lōginqus p̄ fozamina mag' stricta. cū g̃ moueat spmaz mlto mag' mouebit vrinā ℂ Ꝺo solone q̄nis nō q̄ expulsio vrine in lō no fieri nō p̄t sine somnio ꝺm Arist. in lib. de somno ⁊ vi'. ℞ p istū modū. idola vel spēs vel fantasmata rerū ꝑceptarū sensu in memoriā ꝑduanc al's de pteritꝫ nō recoꝛdaremur. Eunc igit ℞' imaginatiua q̄ ꝺm alb. in sua pb'ia et ꝺm q̄ ꝰs p expientiā nunq̄ ꝺescit nec in tēpe vigi' nec i tpe somni mouet spūal' istas spēs et p̄tanc rōni ⁊ fantasie. Aliq̄n sub eadē spē: aliq̄n sub diuersa. ita q̄ rō ⁊ iudiciū sub q̄da nubilo ⁊ spērū ⁊ fantasmatū pmixtiōe: iꝺicat q̄ nō est. ⁊c fit inde sōniū: ⁊ aliq̄n iudicat etiā qō ē vel erit. ⁊c ptingit somnia ℞ificari ⁊ falsi ficari. ℂ Sc̃o nō q̄ ℞' aial' motiua volūta' obe ꝺit rōnali ⁊ aliq̄n imaginatiue. Exēplū ꝺmi. rō discernit qō bonū ē: q̄re mictū volūta' motiua mouet cozp' ad q̄rēdū victualia. Exēplū ſcōi vt i frenetic' i qb' motiua volūtarie suis falsis fātasmatib' ⁊ imaginatōib' mālfestev' obedire sil'r ēt i sōno. pfādo cū sōnio. Tū g̃ istaꝝ ℞tus mouet imaginatiua ⁊ fac sōnū ꝺm pmixtiones istaꝝ spēꝝ ꝺcāꝝ ⁊ motū earū p̄cipit expl'ū. cū g̃℞' retētia fit g̃uā cū mag' pōdere seu repl'oe vrie cū sete fciali' diu fuerit retētuꝫ ⁊ nā illud libēt expelleret leuit' retētia obedit expulsiue ⁊ suas relaxat habēas. sil'r ⁊ expulsiua obedit imaginatiue. ⁊c lecti ꝺmigāt ⁊ lubce fiūt pollu tōes nocte. Ec̃ fit ꝺclo rnsal q℞' imaginatia ē cā expl'nōis vrie al'n ꝰs p tā dcā ⁊ ꝰs p' aui. q̄ dic q̄ expellit eā volūtas occlta silis volūtati aie sup' cū imaginatōe ⁊c. Loclo expl'uovrie p̄t volūtatē i sōno sepe fieri p̄t absq; sōno ⁊ ima ginatōe. ꝰs qz p̄t fieri ia laxatōe lacti mouēt. cō strigēt collū ve'', ⁊' ꝰs qd dicēdū ē ad rōes añ

Digitized by Google

opᵐ factas. ¶ Caplm. 24. de ardore invesica

a Liquādo in vrinādo tāt⁹ dolor⁹ ardor in vesica vel in collo ei⁹ sentiť ꝙ videť ꝙ ignis trāseat p collū vesice ꝛ ῆgā et ꝙ ardeat. ideo Auic. et Raſ ꝛ sequētes eos intitulāt istud caplm de ardore vrine Conſtanť. ῆo in. 5. viatici intitulat caplm de guttata vrina vel de guttatim mingēntiḇ⁹: ꝙa vesica nō potēs sustinere q̄litatē vrine acutā ipam forus expellit ātec̄ in ea multa coadunať q̄ritas. Et iō pter alia signa i hac passione vrina citissime exit in pua q̄ri⁹cū ardore ꝛ dolore intēso. Idcirco nō imerito guttata vrina nūcupať vel distillatio vrine.

Cause ardoris vrine q̄dā sunt p̄mitiue: vt oia illa q̄ ab extrinseco accidētia acuūt humores vt est labor multᵖ itinera° longa in tpe calo maxime pedester. Et qōlibꝫ aliud longū exercitiū inordinatū. nimi⁹ coit⁹ diuturnus vsus spērū calidarū i magna q̄ti⁹ et vsus salis ꝛ rerū sallarū. Oia ista ꝛ similia causant in vrina ardorē acuitatē ꝛ salcedinē et bauracitatē. ¶ Cause añtes ardoris vrine possunt eē multitudo hu. in corpe exītiū. sil'r apa calm in renibus vel in vijs vrine quādo diu fluxerūt ad vesicā ꝛ ardorē in vrina vl' ex coctionē causauerunt. ꝛ iste imediate fiunt cōiuncte. Coitus autē supflu⁹ manifeste facit frequēter mingere ꝛ ardorē vrine. Naz hūiditates qñ cꝫ egrediunť in coitu superfluo exitu plurimo vt dicit Auī. Alia cā pōt eē liq̄factio corpis qū hūiditates male mixte cuz bonis p vrinā expellunť. ¶ Cause cōiuncte trahunť a Ga. 6. de inte. c. 2. ꝛ Auī. 19. 3ⁱ. trac. 2. c. pmo de ardore vrine: qz vel sunt vlcera in vesica vel i collo eius vel in ῆga vel ē acuta vrina mixta cū sanie apatū membroz supioz ficut sunt renes aut vie vrine. Jsta autē vrina acuta cum diu durauerit ducit ad vlcerationem vesice ꝛ virge. vt dicit Auī. ibidem.

Signa fi sit a sola mala ꝓpꝛie vl' acuita te vrine transeūť ad vesicaz sine vlcere ꝛ scabie vesice tūc adest ardor ꝛ pūctura ꝛ dolor qū volūt vrinā expellere sine sanie ꝛ sine squamis in vrina apparentibus. Si sit ab vlceribus tūc apparet in vrina sanies aut furfures parui et squame parue. et aliquādo sang. cum sanie mixtus.

Judicia In ardore vrine. Primo ypo. 5. amp̄b. āp̄b. 76. fi sanguines aut pus minxerūt: renū aut vesice vlceratōes signat. Secō ardor vrine in decrepiť vrplu⁹ non sanať vel cū magna difficultate. ¶ Ter⁹ ardor vrine sine vlceratōe vesice fi p multum tps durauerit sine remedijs ꝙuenientibus ducit ad vlcerationē vesice aut colli eius aut virge ¶ Quarto ardor vrine in calculosis frequenť venit maxime qñ lapilli asperi aut angulares ejiciuntur frequenter.

Curatio ardoris vrine. si est ꝓpter vitiā acutā p se vel cōmixtione humoz calidoz. In pmis ordineť dieta ꝛ dēbet cibi frigidi ꝛ humidi. vt sunt isti q̄s ponit Ga. in lib. de cibarijs. c. 15. quoz est ordeum ꝛ quicqd fit ex eo siue aqua siue ordeatum siue sanic. sil'r malua ꝛ poma. sil'r miliū panicium batheca. i. melones cucumeres citrulli prūna pfica lactuca portulaca papauer pira ꝛ cerasa. ficus aūt ficca ꝛ vue passe q̄ declinant ad acuitatē ꝛ pōticitatē. ideo nō ꝙuenit in isto casu. Possunt eñ isti sumere pullos gallinaz pdices captū. ꝛ silia his cōdita cū aliq̄bus de supdictis rebus sine spēbus. et sumant pisces sq̄mosos de aq̄s mūdis. Utank etiā cibis factis de cucurbi. ꝛ coquať cucur. tenera cū pullis gallinarū. ꝛ de illis comedat ꝛ iuris degustiat notabilē quātitatē. Sumāt etiā sm Auī. cibū factū de lacte acetoso coagulato a q̄ extractū est butirū. Serapio aūt addit his cibarijs maluā endi. ꝛ caueāt ab oibus reb⁹ supflue calidis vt allia cepis porris sinapi eruca ab oibus spēbus calis. sil'r caueāt a labore ꝛ coitu ꝛ ab oibus q̄ humores ꝛ corpus supflue calefaciūt ꝛ a rebus salsis ꝛ acutis stet in tranquillitate ꝛ reqe sine tristicia. Pro potu autē sumāt lac acetosum a quo extrā fit butirum. ꝛ aliquādo capiat aquam ordei. ꝛ aliq̄n bibat vinū limphatū ꝛ aliq̄n sirupū viol'. ꝛ ros. cum aqua frigida vel cū ptisana. Si aūt ibi fit mā vel mali humores acuti ordinata et retenta dieta supdicta purgeť illa acuta mā cū tamarindis qui euacuādo refrigerāt ꝛ cū manna ꝛ reub. tempato p noctē in aqua eñ. qz purgā do calefacit. vel cū decoctiōe floz viol'. ꝛ calsiaf. Et si est flā salsum purgeť cum dectione polipodij ꝛ anisi ꝛ floz. ꝛ cum puluere diatur bit ꝛ cassiaf ꝛ fiat ista decoctio in sero capno Jo. de toznamira bone memorie qui suo tēpe fecit vtrūq̄ clarificatoziū dat. 5. j. et ℈. reub. dissoluti p noctē in aq̄ ordei multe decoctōis vel in sirupo viol'. ℥. ij. et de mane addatur dicta aqua ꝛ bibaf. Doc autem ipe habuit ab arnoldo in practica ad papam clementē inti tulatus. ¶ Item purgata materia quecūq̄ fit fiat flobotomia de basilica ad refrigerandum

ad distractionē materie. Deinde ℞ muscillo ralis. ℞. pfilij. 3. vj. se. citonior. 5. v. q̄ttuor se. frior maiorum añ. 3. ij. se. papa. 3. j. ℥ b. cōquassentur ℥ ℞ muscillago cū aq̄ ordei multe decoctiōis bis in die. Itē vna ps isti⁹ muscillaginis misciatur p̄ clistere ℥ erit vtile. qz remouebit ℥ remittet caliditatē in mēbro derelictā ¶ Crocisci sequētes valēt in isto casu ad alterandū ℥ refrigerandū ℥ ad expellēdū ℥ mūdificandum renes ℥ veficam ab illis hūoribus ℥ eos aliqlr digerit ne cū trāsitu vrie calefaciē⁹ alterarēt. ℞. q̄ttuor semi. frior maior munō añ. 3. iij. gūi ara⁹ gūi dragagāti añ. 3. j. ℥ b. se. portulace se. papauer. añ. 3. ij. sandō ru. 3. j. ℥ b. iusquiami al. 3. j. ℞ trocisci cū muscilag⁹ pfilij detur. 3. j. in mane ℥ rantūdem ante cenam vl̄ in introitu lecti cum aqua ordei. vel ℞ electuarium si homo est delicatus. Item vinum bene ℥ vltra consuetudinem limpbetur.

Declaratio In ordine vrine. Primo no. vt dictū fuit ꝙ coit⁹ supfluus in omni etate quibusdā mag⁹ quibusdam minus inducit ardorem vrine. Pria ratio datur ab Aui. in loco allegato: qz cū coitu supfluo exeunt alīq hūiditates ℥ humores in magna q̄ntitate ℥ hoc fit rōne vicinitatis cū sperimate nō solū loci īmo substantie. Scōa rō. qz in cōaussione ℥ motu q̄ libidinis libidinis humores ℥ san. īmo ēt vrina calefiāt ℥ hu. parantur ad exitū ℥ cū vrina miscent ℥ supcalefit ℥ facit ardorē i vefica ℥ meatu⁹ ei⁹. ¶ Scōo nota ꝙ ista spes ardoris vrine que est fine vlceratione vtplīmū venit in fine iuuētutis. qz in iuuētute fuit multa colera gñata ℥ hūores adusti quos nā satagit expellere cū vrina. Et ēt ex alio. qz tūc colere gñatio icipit diminui. ℥ flātis gñatio icipit recipe icremētū. ℥ sic per cōmixtionē colere ru. ℥ flegmat⁹ fit flegma salsum. ēt qz tūc hūores adusti dñant q̄ a natura ad vias expellunt vrinales: medius fidi⁹ in eis gñabunt ardorē: ℥ imediate talis ardor recedit. ¶ Tertio nota ꝙ aliqui nouicij in medicina ꝓpterea qz vrina mingit durāte ista egritudine in pua q̄ntitate rōne acuitat⁹ vefica eas nisi cum magna difficultate ℥ modico spacio nō pōt retinere: credunt ꝙ sit stranguria aut lapis: ℥ tūc offerūt diuretica petro pētaphi⁹ō litōtripō ℥ filia. Et hec est quedā spēs hereſis in medicina: cū ista egritudo cū talibus contrue augeatur ℥ eger cū talibus pot⁹ ad interitum q̄ ad sanitatē pducat. Sed tūc cōpetunt fria cū aliquib⁹ frīs diureticis pmixta. Et qñ in vrina est nimius ardor a cā cala vel abvlceribus: vir aūt nū q̄ diuretica calida nūc ℥ alia pnotata sunt offerēda ꝛc. ¶ Quarto sciēdū ꝙ ista passio aliqñ venit in latitudine sanitatis: ita ꝙ hoies multuz verant⁹ ℥ ipediunt a suis negocijs ℥ opationib⁹ idcirco eis citissime est succurrendū vt negocia nō postponant⁹ ℥ ne i vlcerationē deuenant. Et vidi dum essem parisius studēs iuuenē ardore vrine guatū. q̄ cū solo vsu piror⁹ de calnau ℥ potu aq̄ fontine in bibēdo fuit cura⁹. ¶ Quinto nolo te ignorare ꝑm Ba^m. 6. de inter. c. 3. ꝙ actiones mēbrorum officialiū q̄dā sunt mere nāles sicut attractio a quo fitaris a renib⁹ a gibbo epat ℥ cibi a sto⁹ ad ieiunū iteſtinū soli ptinent vtuti naturali; fil⁹ vene retētiua que mediante suis vil⁹ constringit ℥ retinet retinēda. Alie sunt actiones mere aiales vt manus ℥ pedes ꝓstringere ℥ dilatare: ℥ caput mouere ꝑm oēm dr̄iam positionis. Alie sunt actiones ex duob⁹ sup̄dict⁹ cōpositē sicut apperitus sto⁹ qui est cōpos⁹ ex aiali sensitiua ℥ naturali attractiua. Actio vo expelendi vrinā ℥ actio expellēdi egōnem nō sunt mere volūtarie nec pure naturales: vt dic̄ B⁹. ibidē. Restat ergo ꝙ iste due actiōes erūt pti voluntarie: vt est in lacertis vesicā ℥ inteſtinū rectū mouētibus ℥ claudētibus: sicut virt⁹ aialis sensitiua ℥ nālis attractiua in cōpositione appetit⁹ sunt in officio sto⁹. Sed req̄rit⁹ ꝙ virtus aialis voluntarie moueat lacertos q̄ sunt supra ventrē ℥ marie circūcirca exp̄mendo ab eis in virtute volūtarie mobili ℥ nāli colli vesice ℥ inteſtini recti fit mictio ℥ egō. Et hec vr̄ mihi ꝙ sit snīa Ba⁹ in loco allegato. nam post multa alia dicit ibi Ba⁹ sic ante finē col⁹. Egestio ℥ mictio vtriusq̄ organi cū ꝓprijs vtrutibus operantib⁹ pficitur. Actio vo recti inteſtini ℥ vesice sunt nō suor⁹ lacertor⁹ actione aiata. j. volūtaria. Nā lacerti horum duorum organorum opilantes tūc tpis suā opationē nō opant⁹ cū lacertis qui sunt supra ventrē qō suum est faciunt. Dec ille. quasi dicat ꝙ lacerti vesice ℥ inteſtini recti nō expellunt nisi qñ virt⁹ voluntarie mobilis mouet dictos lacertos exp̄mendo vt a dictis mēbris nocitiua expellant. Jō alīs iste superfluitates simul foris expellunt: īmo vix assellat aliquis quin mingat: qz ita bñ exp̄imuntur ad mictum sicut ad egestionez: fortius tamen ad egestionem.

¶ Capitulum. 25^m. de vlceribus vesice.

vi **Vlcera** Fiunt aliquando in vesica: aliquando in virga: scilicet intus in canali eius per quem exit vrina.

Digitized by Google

Cause antecedētes pñt esse apata in vesica vel virga. Alia cā pōt eē multitudo humoꝝ acuroꝝ in corpore exīrtiū. Silr multus vsus spērum calarū vel ciboꝝ acutorum ⁊ potuū vel rerū salsarū. silr rerū que faciunt ardorē vrine. ¶ Cause cōiuncte sunt illi acuri humores currentes assidue ad veficam ⁊ virgā vrina etiam acuta per se vl cū cōmixtione illoꝝ maloꝝ hūoꝝ acuroꝝ. Jn pⁿ lauār. deinde mordicant. deinde excoriant ⁊ vlcerant finaliter. Nam ꝑm Jsidoꝝ ethymologiaꝝ vria dr̄ de vro vris. qz vrit loca per que transit. aut qz vsta fit. aut qz a renibus egreditur.

Signa Jam aliq̄d fuim locuti. in. c. 17. istius quinti libri ⁊ posita est ibi. differentia intervlcus renū ⁊ vefice. vide ibi. Jsta tamē vlcera vefice fiunt cū difficultate ⁊ retētione vrine. ⁊ adest dolor in pectine ⁊ in illis ꝓtibus rōne vicinitatis. Et in vrina apparent aliq̄n cortices aibi aut grossi magni si fuerint in vefica. Et si fuerint in meatib appent tenues ⁊ parui. Signū aūt qō adest in vlceribus renū ⁊ vefice sunt mict sanguis ⁊ samei. vnde ypo. Si sanguinē aut pus mixerit renū aut vefice vlcerationē signāt. 4°. amphor. amphoris. 77°. ¶ Secundo dicit Isozdo in vris suis in. c. de ꝓtent ꝙ in vlceribus vefice ⁊ via rum vrinaliū adest sanies cū vrina ⁊ est trum bosa ⁊ fetida ⁊ dolet in illis partib maxie cū mingit ⁊ potissime in capite. Jz vlcus sit in radice. ⁊ est cū stranguria ⁊ de difficili aut nunq̄ curanf. ¶ Tertio qñ vlc est in virga sanies mingitur ante vrinā ⁊ dolor comitat locū vlceris. Si vlcus est in vefica sanies egredit mixta cū vrina ⁊ habet fetorē ⁊ dolor est maior i vlcerib vefice ꝙ in vlceribꝰ renū. quia magis neruosa ⁊ sensibilis. sed in vlceribus vefice nō ita mingitur sanguis sicut in rembus.

Cura Ulcerum vefice ꝑmo vratur bono regimine postponēdo cibaria acuta ⁊ salsa ⁊ aceroſa ⁊ res multū dulces. qz cito in colerā ꝓuertunt. Et sumat cibos delectabiles ⁊ caueant ab exercitio. ideo qz acuit humores ⁊ inflāmat maxie qñ superfluit. ⁊ vratur lacte ouino. Aliquādo sumāt res mūdificantes vlcera ⁊ saniem. sicut sunt trocisci allzelzengi ⁊ aqua mellis que est mūdificatiua. ⁊ post sumat res ꝓsolidantes. ¶ Sequtur descriptio trociscoꝝ. allzelzengi. quos ponit Rab in suo antidoꝰ in hec verba. Cōfectio trociscoꝝ vltimoꝝ ad vlcera renū ⁊ vefice cum quibus est confortatio ⁊ lenitas ⁊ icarnatio vlceris ⁊ sedatio doloris. Et noiantur trocisci allzelzēgi qñ sunt in loco eoꝝ. imo sunt fortiores ⁊ ꝓuenientiores ad vehemētiā vlceris ⁊ doloris cū vrina mingit. hec ille. ℞. citrulli. 3. 10. boliar. menici gūmi arab. san. dza. se. papa. al. amigd. excoztica. succi liqrⁱ dragagā amidi aā. 3. ʒ. se. apij. 3. ij. gnoꝝ allzelzēgi. 3. iij. opij. 3. j. ℞ trocisci ponderātes. 3. iij. ⁊ detur vnᵒ qñ est ardor ⁊ acuitas vrine cū sirᵒ violᵉ vel iulep vel cū ptisana tertie digōnis ⁊ qñ nō est acuitas kū mina. ¶ Et si dolor est vehemēs. injiciatur in vesica colliᵐ albū cū lacte aut aq̄ mell ⁊ ficuū. Jstud colliriū laudat Rab in diuisionib. ⁊ Aut. i. c. de vlceribꝰ vefice fen. 19ª. trac. pᵒ in fine capⁱ. cui descriptio est in antidoᵒ Rab in. c. de medicinis oculi. ¶ Cōfectio colliri al. ℞. ceruse ꝓbi ablute. 3. ʒ. sarcocolle grosse. 3. ij. dragᵗ 3. ʒ. opij. 3. ß. ℞ colliria ⁊ injiciat aliq̄ ꝙtitas vt tibi videbit. Debet ēt injici ꝑ firingā cū aqua mellis ⁊ fortiū qñ sordicies q̄ exit cū vrina ē plima. ¶ Cōfectio trociscoꝝ Rab. 9°. ad alman. q̄ dicit ꝙ qñ eger mingit pus dādi sūt isti trocisci. ℞. se. melonum ⁊ citrulli ⁊ cucurmāō. aā. 3. ʒʒ. boli armeⁿ gūmi araᵇ. thuris pīguis san. dza. aā. 3. 10. opij. 3. ij. se. apij. 3. ij. ifomentur trocisci pōderātes. 3. ij. scdo in virgaʒ injiciat istud colliriū sm eū. ¶ Cōfectio colliri de ceruse. ℞. [illegible] sarcocolle olibani gūi arab. opij. san. dza. aā. ℞ trocisci ex eis ⁊ ꝑ firigam injiciat. hoc mūdificet vefica ⁊ vlcus imittendo ydromel. ⁊ postq̄ eger mixerit istō colliriū dissolutū in lacte asine injiciatur.

Declaratio Jn vlceribus. Primo nota ꝙ quādo vlcus est in virga vel in meatu eius magᵈ pdest ꝙ injiciatur per firingā ꝙ id qđ bibit. Litᵗ enī ⁊ leuᵗ attingit ad locum lesum ⁊ cuz maiori vigore. ¶ Secundo nota. ꝙ quādo ista vlcera sunt antiqua ⁊ in hoibus senibus maxie a senio nō recipiunt curationem. qz virtᵗ debilis est ⁊ non pōt carnez gñare vt vlcera carne repleantur. Etiam qz frequēs vrine trāsitus cū eiᵒ baurācitate ⁊ mordicatione ipedit curaz. Notanᵗ b cañ. ⁊ cura vlcerum renū ⁊ vefice. ¶ Caplm. 26ᵐ. de apostemate calido vefice.

c **Alicum** apostema fit aliq̄n in vefica. ⁊ ꝑm Aui. in. 19ª. 3ª. hoc accidit raro. Cterum tamen fieri potest. Et habet causas aliquando primitiuas antecedentes ⁊ cōiunctas.

Cause Primitiue ponunt satis clare a Ba°. ꝑmo de inter. c. ꝑmo. Et sūt casus aut obuiatio aut ictus sup peritoneon

Digitized by Google

aut in pectine a ꝙbus ꝓpter hoꝛ concussionē poteſt veſica apoſtemari vel collum eius ꝛc. ¶ Cauſe aūtes pñt eſſe repletio totius coꝛpis ꝑcipue maꝝ ſanguinee aut cholerice aut replo mēbroꝝ vicinantiū ſicut ſunt matrix ꝛ renes et filia a ꝙbus iſta talis mā ad veſicā vl collū eius currit ꝛ cauſat apa. Alia cā aūs �means. poteſt eſſe lapis ꝛ dolor ex eo cauſatus. ꝛ hoc vt dicit frequēter accidit infantiḃ. naꝫ rōne doloris humores ad veſicā attrahunt ꝛ ibi co adunant ꝛ ſtringunt. ¶ Eāe cōiuncte ſūt nō euapatio ꝛ cōculcatio ipoꝛ humoꝝ ſtrictoꝝ in vna pte veſice vel colli ei⁹ ꝙ manētes: fine euacuatōe ꝑfecta ꝛ nature gubernatōe tumorem faciūt et apa ꝛ putrefactionē.

Signa apatis calidi veſice. Pri^m ſignū eſt ſe. inſepabilis ꝓpter putrefactionē. doloꝝ pūgitiuus ꝛ mozdicatiuꝰ in pectine ꝛ pithoneon attingēs vſq; ad collū cuꝰ tumoꝛe manifeſto ꝛ calitate in tactu. retentio vrine ꝛ ſtranguria et vrinā ejcere nō pñt niſi ſtent pedes. Sequit etiā cōſtipatio vētris: qꝛ veſica inflata compmit rectū inteſtinū ſuper quod eſt collocata: ꝛ ſic feces nō pñt exire. Et adeſt ſitis ꝛ aliqñ vomit⁹ choleric⁹. Aliqñ difficultas ābelitus: aliqñ frigas extremitatū. ꝛ interdū veniūt in alienationē mentis cū magnitudine lingue ꝛ ledunt a calidis diuretiq; Et cū iſtis etiā aſſunt alia ꝑticularia: vt ſunt etas ꝛ tp̄s ꝛ regimen ꝑteritū ꝛc.

Iudicia in apate veſice. Pri⁹ dicit Auic. in. 19.3^l. in. c. ꝓpo. ꝙ apa veſice eſt egri⁹ mala. ꝛ hoc eſt qꝛ ibi eſt magn⁹ doloꝛ cū ſit mēbrū neruoſum ꝛ minus ſenſibile. Scō qꝛ actio veſice q̄ multuꝫ eſt neccria toti coꝛpi eſt impedita vel ablata. Ter⁰ eſt mala ꝓpter malignitatē ſinthomatū q̄ ꝓ maioꝛi pte ibi ſunt dicta. ¶ Scō iudicat qñ in apate veſice eſt foꝛtis ꝛ ꝓtinua calitas cū ſe. acuta ꝛ cū fortiretētione vrine ꝛ ſtercoris. ⁊ in vrina nō apparēt ſigna digōis: moꝛtalis eſt. ꝛ quāto apa ē maius: tanto iſta ſigna ſunt magis moꝛtalia ¶ Ter⁰ ſi oia iſta nō fuerit multū intēſa ꝛ pñt variare ꝛ ſigna digōis appent in vrina bonū ſignū eſt ꝛ ſanitat⁹ expectāde. ¶ 4⁰ ſi fex leuis ꝛ eq̄lis appet in fundo vrinalis: bonū ſignū ē ¶ 5⁰ qñ in apatibus ve^{ce} appet ſames aut pus i vrina rupturā apat ſignat. tūc em̄ doloꝛ ille allcuiat⁹ ꝛ ſe. paulati recedit. ¶ 6⁰ ſi ſig̃ digōis nō appent de tota ebdomada nō rūpet apa. ¶ 7° dicit Auic. ꝙ ſi apa debeat in veſica gñari vtplurimū gñat circa collū ei⁹. ꝛ qñq; rūpit⁹ ꝝius ꝓcs iteriozes. ꝛ tūc eſt meli⁹. ꝛ qñq; ꝝius ꝓtes exteriozes veſice. ꝛ eſt deteri⁹: qꝛ ñ eſt loc⁹ manifeſt⁹ ad purgādū ſanē. ꝛ tūc opꝰ ꝙ natura ꝓideat ibi iuxta poſſe ſuū.

Curatio gñalis apat veˢ ſtat in aliqḃ⁹ cañ. gñalib⁹. q̄rū ꝑm⁹ eſt ga. 13. meg^l. q̄ſi in fine. 7. col. ſi apa ē in vga vl veſica nō opꝰ vrinā ꝓuocare. ¶ 2⁹ mā cāns calm apa in veſica vel alibi ad ꝓtē oppoſitā ē attra hēda ꝓterq̄ i peſtilētialib⁹ moꝛbis vbi celeri⁹ ꝙ ꝓpinqoꝛē ꝓtē expellēda ē. ſō dico veˢ apati in pn⁰ ſtomā baˢˢēē adūgēdā. ¶ 3⁹ ſoluta plecto^a ſi fuerit ſupabūdā^a alicui⁹ hu. cōgruit in apate calo veſice illos euacuare ꝛ apocruſtica remedia adhibere. Ba. ibidē. col. 6. ¶ 4° cliſtere attractiuū in hac egri^e ē in pn⁰ ꝛ augmēto oīno derelinquēdū ne cū tali ad inferi⁹ hu moꝛ attractione augeaf apa. mollit^m ꝛo cō perit ne cōſueta exire multū deſiccata retine anf ꝛ in dārū mēbri apati redūdēt. Auic. vbi. ſ ¶ 5° nō mlto tpe repcuſſiua ſupponē^a ſūt tm ē do ma^e ingroſſatiōez ꝛ mē fridi nāl ꝛ vlteriozē debito refrigeratione. ¶ 6⁹ de añti mā ꝛ de cō iuncta ꝙ fuit poſſibile condecēter eñata poſt repcuſſionē puā ꝛ frioꝛ appōnē vtile eſt res mollitiuas. ꝛ doloꝛis ſedatiuas i iſto caſu mē bris egris ꝛ dolētib⁹ appꝛoxiare. Iſte cañ. ſnia lit^r in. 19.3^l tra. 1. c. de cura apat cali ve^i inenit ¶ 7° cū pua in coꝛpe affuerit hu. abūdā^a poſſibile ē cū balneis ꝛ fricatōe purgari ſup^e ꝛ cuꝫ aliꝫ reſolutis ꝛ mollificatis. 13. meg^l q̄ſi col. 6 ¶ 8⁹ in apate colli veſice a cāis ꝓuemēte ꝑmi tuis argalia vel firinga in pn⁰ ē vereda: quia rōne doloris quā induceret apa augmētaref 1. de inte. c. 1. ¶ 9⁹ in ſtatu ꝛ in alio tpe p⁹ pn^m ſi ꝙ vrina nō pōt exire cū firiga vel arga^a vl alr igēiādū ē vt ipa foꝛtis ejciat de mēte. B^l. ſ in loco alleg⁰. ¶ Cura ꝑticlaris apat veſice. Jā de eo aliqḃ facta fuit mē⁰ in. c. de ſtrāguria. vt ipam ponit Bal^l. 1. de inte. c. 1. Obſuaf igit cañ. gñalib⁹ iuxta doctrinā ſcōi cañ. ſ flōia de ba^{ca} ꝑm qꝑtiratē replōms ꝛ ſm vires infirmi. nā ſi magna ē replo ꝛ ꝺt⁹ infirmi foꝛtis. ſ flōia magna. Et ſi pua ꝛ ꝺt⁹ debilis. ſ pua flōia. facta illa ſi adhuc videf maioꝛ replo in craſtinū iteref flōia de ſophe^a. ꝛ qꝛ mā eſt ca. vt ſupponit ſanguinea vel cholerica a ꝓncⁱ ponanf repcuſſiua iuxta doctrinā 3^l. cañ. p illa eñ retrocedet maria ꝛ alteraf ꝛ foꝛte ꝓhibef apa. ℞. g̃ olei roſ olei vnfancini. añ. ʒ. ij. aceti ʒ. j. miſceant et locus doloꝛoſus inde vngaf: et panni ibidē madefacti ſupponanf. et poſt vnctionē de iſto puluere aſpergaf. ℞. mirtill roſ. ru. ſan. doꝛa. ſandal. añ. ʒ. ij. fiat pulus et

Digitized by Google

ſupponant dicti pāni in ſupdictis oleis made facti. ⁊ vs oleū murtinū. Facta aūt euacuatōe ⁊ aliqli repcuſſiōe facto cliſteri molitiuo in tēdendū eſt ad mollificationē tumoris ⁊ doloris remotionē ⁊ vrine expulſionē miſcēdo aliqua pfortatiua ⁊ repcuſſiua fomētādo cuz aq̄ cal'a. ſicut faciebat Hā. i. de inte. c. i. Uel ſ tal' fomētatio. Rc. flor. camo. melli'. añ. ℔. ß. raō altree fenug'ſe. lini. añ. quart. j. coquant in aq̄ ⁊ cū illa ſ embrocatio cū ſpōgia ptinuādo p vnā horā. ⁊ iterū vefica bouina q̄ pus fuit plena aere impleat dicta decoctōe ⁊ teneat cal'a circa anū ⁊ pectinē ⁊ pithoneō. Poſt bungat cū oleo camo. ⁊ viol'. ⁊ oleo de lilio ⁊ alijs oleis ⁊ remedijs dictis in apatibus renū. Iſta p ſequēdo ſi vēter fuerit cōſtipatus fiat cliſtere lenitiū: ⁊ teneat dieta hois auari taz in cibo q̄ in potu: ne hāzores in corpe multiplicent ⁊ augeant a diureticis ſaltē in pncio pcauendo ¶ Emplm Aui. quod vs poſt pn'm inceptōnis. Rc. ſimule frumēti: ⁊ eſt ſcda farina poſt flozē ſiſamī añ. miſceāt cū lacte ⁊ oleo camo. ⁊ viol' et ſ emplm. ⁊ poſt ebdomadā appropinquat ſtatus. ⁊ tūc ſ emplm ex farina fabarū et ſe. lini añ. ℥. j. camo. ℥. iij. cū oleo camo. Galz etiā eis balneū aq̄ cal'e in qua cocta ſit altea malua ſe. lini ⁊ camo. ⁊ melliloti ⁊ ordeū ⁊ cipus cozdumemi ſpica amomum ⁊ fenugrecum et napi ⁊ caules ⁊ ſimilia. Jn doloze aūt intollerabili quādo timeſ mozs emplaſtranda ſunt narcotica vt iuſtamus: mādragoza et ſimilia mixta cū aljs. Poſtq̄ aūt apa fuerit ruptum et mingiſ ſanies fiat ſicut dictū fuit poſt ruptura apoſtematis renū ꝛc.

Declaratio Jn apate vefice. Primo nō q̄ dictū fuit a pn'o debet fieri flōmia et apocruſtica applicari quod pncipiū debet intelligi pter pncipiū qđ vere eſt pncipiū. i. pmū initiū egritudinis. ⁊ iſtud durat vſq̄ ad tres dies. et tūc pone q̄ medic' nō ſit vocatus vſq̄ ad quartū vel q̄ntū diem vel ſextū. Quero qđ debet agere. Dico q̄ quocūſcūq̄ medicus fuerit vocatus vſq̄ ad. 4. vel q̄ntū vel ſextū die. tūc ſi in loco ruboz ⁊ tumoz ⁊ doloz ⁊ pulſus plenus repiant pmo oz facere cliſtere ⁊ flōmias. ⁊ vltra hoc ſi magn' ardoz ⁊ caloz affuerit debēt applicari aliqua pfortatiua mixta cū aliq̄b' reſolutiuis ⁊ mollificatiuis ad mitigādū dolorē ad alterandū. ¶ Scdo ſcias q̄ pura ſtiptica et frīda paruo tempe debēt applicari in apate vefice. primo q̄ mēbrū eſt neruoſum. modo frigidū timicū eſt neruis oſſib' ꝛc. Scdo q̄ mā ingroſſaret ⁊ nō poſſet reſolui nec maturari. Terō q̄a frīda claudūt ⁊ ſtringūt. ⁊ ſic vrina ſtringeretur et augmētaret ſtrāguria. ⁊ cōiter huic mozbo ē annexa. ⁊ iō dicit Job. de tozna. bone mēoziē q̄ iſta frīda repcuſſiua cōpetūt in pmis duabus horis. Quarto q̄ calitas calefactoziz ⁊ rerū reſoluentiū ⁊ anodinarū poſt vlem purgationē remouet dolorē ⁊ dilatat viā ⁊ vrina facilius expellit: ⁊ aliq̄d cū eis cōtinuo reſoluit ⁊ eliquat. Et de iſta repcuſſione ias aliq̄d fuit dictū in. c. de pleureſi. ¶ Quīto nō q̄ aliq̄ dicūt q̄ iſte flōme cōpetūt facto tumore et q̄ vrina ꝓhibeat. ⁊ mihi videt q̄ magz competat in pn'o tumoris ⁊ vrine ſtrictōis. imo etiā in initio initiate ſi eſſet poſſibile ad hoc vt ſe. et difficultas vrine euitarent et diminuerentur ¶ Quarto ſi tu queras quō cognoſcam ſi apa vefice veniat ad maturationē ⁊ ſaniei aggregationē. Rñdit Rab. 9. ad almanſ. in. c. ꝓpo q̄ qñ eſt ſe. ⁊ dol'. ⁊ guitas magnā ſigt ſaniei aggregationē remanēt: ⁊ poſt admiſtrationē maturationē ⁊ anodinoz reſoluentiū. Si vrina guttatiz exit eſt ſignū q̄ pus in apoſtemate aggregat. ¶ Quīto ſcias q̄ lz Gal'. pmo de inte. c. i. dicat. q̄ in apate vefice qñ ve'a erat inflata ⁊ extēſa nō pmiſit introducere argalam: qz timebat augmentationē apatis ꝓpter doloꝛē quē faciebat argalia: attū ſi p purgationes ⁊ debitas fomētatiōes ſtādo in caloze vrina nō exit: tūc ingeniādū eſt vt cū ſiringa: ſi alr nō poteſt vrina expellat: qz qui non bñt niſi vnā viā p quaz tranſeat ab egritudine ad ſanitatē velit aut nolit p ipſam tranſire ops: vt dicit Gal'. alſ male p eo. ¶ Sexto queritur apa vefice ds mozbus eſt in genere: an cōſilis officialis vel cōis. Dico q̄ in apate vefice eſt tripler mozb' ſcz conſilis: qz mala cōplo cal'a in vefica in apate cal'o. Eſt ibi mozbus officialis in via: qz impedimentū vrine ex clauſione vie eius. Eſt etiā ibi mozb' in figura: quia tumoz ꝓter naturā. Magnū em̄ apa totalē vrine viā claudit maxime ſi ſit in collo eius. puū aūt apa aliq̄d ō vrina pmittit eliqri. Eſt etiā ibi mozbus cōis: qa ſolo ptinuitatis ⁊ eramplatio mēbri et ſepatio ptis a pte. Et ſi apa ē in fundo vefice. tūc nō eſt tāta ſtrictio vrine ſi ſepe expellit in pua quātitate: qz illa pars vefice grauat ab apate. ⁊ tūc magna q̄ritas vrine in ea nō pōt ptineri. vtr tū pncipalius iudicet mozb' officialis rōe male ⁊ inepte cōpoſitiōis ⁊ clauſionis ex q̄ immediate ꝓcedit impedimetū in vrina. dicit q̄ ſic cui concomitantur alia duo genera mozboz.

Digitized by Google

¶ Lapl'm.27.de mictu sanguinis.

m **Jctus** sanguis fit multe modis vt exposse potit aui. 19.3ⁱ.in.c.vltimo. vñ ab eisde cāis potest fieri a qbus fit egestio san. quasi & hoc cōparatiue & ab alijs causis infe rius dicēdis. vñ iste cause pñt dici primitiue: alie ancedentes: alie cōiuncte.

Cause primitiue ponunt.9.ad almansoꝛe ca.ppo.& sunt casus percussio maxime in ptibus vicinis mēbris vrie.& ab Aui. etiā ponunt in loco allegato. Ex istis em pñt vene rupi.& inde sang.miscet cū vrina & sic celeriter cū ea exterius emittit. ¶ Cause autes possunt esse minia sanguis subtilitas maxie qñ attractiua renū est fortis. Alia cā pōt esse minia san. plenitudo in corpe & pgregatio ex defectu flōmie pfuete aut restrictio mestruoꝝ aut emoꝛ. cōsuetarū. Acuitas etiā sang.& silit abscisio mēbroꝝ venit aliqñ p viā crib.& tūc egritudo q̄ inde terminat pōt esse causa añs. Pōgus etiā vsus ciboꝝ cal'oꝝ & spēruꝝ & vini acuti. Alia causa pōt ee defectus segregatōis sanguis ab aq̄itate in nutritōe renū. Simil'r debilitas epatis. Alia cā potest ee apa vesice aut renū & viarū vrine post rupturā. tunc em et sang.& sanies emittunt. fil'r etiā in vlceib? ¶ Cause pdicte sunt aptio vene vel venarū si ue fit coꝛrosio siue inciso sicut sepe accidit in excoriatōe post transitū lapidis ꝛc.

Signa cōgruū em est vt signa ponant ꝑm positionē causaꝝ. Si igitur fuerit pter causas pmittuas. hoc scit ex relatione patietis. si pter subtilitatē san. cognoscit: qz qñ flōmat sang.az multū subtilis & tenuis. Qñ aut ē pter san. replonē cognoscit qz bō est plen? sanguine q̄ vsit in ocio cū vsu vini & carnū. & qz dimisit pfueta exercitia et flōmias aut qz nō sequunt cōsuetas eūones emoꝛo. vel mestruoꝝ. Aut qz habuit abscisio nē mēbꝛ aut mēbroꝝ. Emissio san. ab istis p uenies venit cū piodis vt dicit Aui. Si autes venit p viā crisis talis venit subito & cū alleuiatione patietis & fortitudine ꝛtutis. Et dic Serap. in isto casu q̄ aliqñ vrina mixta cum sanguine & alijs sapfluitatibus venit p viam mūdificatōis: & tūc fit resideria in fundo vrinalis. Si aut venerit pter amplitudinē oim venarū. tūc talis san. venit sine dolore. Si venerit a debilitate renū est sicut lotura carnis magis trahes ad albedinem & grossitie. Et si est a debilitate epatis tūc etiā est sicut lotura carnis magis trahes ad rubedinē & ad colore san. ¶ A causis aut cōiunctis si fit ppe aptiōes venarū tunc fit sine dolore nisi in loco vbi vena rumpit & sang.exit mult? & fincer? vt dicit Aui. Et si sang.venit p viā eruptōis ab apate venit in magna quātitate mixt? cū sanie. & ap paruerūt signa apatis dicta in suis cap. Qñ venit mictus san. pter rupturā vel scissuraꝝ in renibus sine apate & vlcere: tūc venit in magna quātitate: qz multū de sanguine venit ad eos cū aquositate ad eoꝝ nutrimētū. Et qñ venit a ruptura facta in venis vesice exit in pua quātitate: qz in ea nō ita exuberat san. qz qñ ad vesicā venit iam vrina venit colata & sine sanguine: qz nutrimētū suū recipit a puis venis a qbus solū suscipit nutrimentū. Qñ aut venit ab vlcere venit cū dolore loci vbi ē vlc? et exit in pua quātitate & exit sepatus ab vria et in exitu ei? aliquādo fit difficultas & doloꝛ pter commixtionem saniei & putrefactiōis. Et si est pter abrasionem venarum ille exit paulatim & est san. ad nigredinem decliuis. & qñq̄ fetet vt dicit aui. maxie qñ venit a vesica. Si aut venit pter liq̄factionē carnis coꝛ poris: tūc adest dict? fetoꝛ coꝛpis & debilitas ꝛtutis cū quo apparent mixte aliq̄ resol'ones sicut rasura pgameni.

Judicia in mictu sang. Primo q̄ unqz sanguinē sponte mingunt bis de renib? vene rupturā figt. 4. apb. ap. 80 ¶ Scdo si san. aut trūbos mingūt & strāguriā hñt & doloꝛ incidit in pectine & sub vētre & pitoneō in vesica passionē figt. 4. ampb. ap. 81. ¶ Tertio si san. aut pus minxerint renum aut vesice vlcerationē signat. 4. ampb. ampb. 77 Jste ampb. est verus trib? dictoꝛib? obꝑuatis. Primo q̄ talis mictura duret diu. scdo q̄ in ill' mēbris vel aliq̄ eoꝝ fit doloꝛ. Ter? q̄ fit in pua quātitate. ¶ Quar? cū Aui. mixt? san. filis loture carnis signat debilitatez digōnis & segregatōis a renibus aut debilitatē istaruꝫ in epate. & signa distinctiua iaz fuerunt dicta in signis. ¶ Quito nota q̄ q̄uis ypo. dicat san. siquidē sursum qualiscūqz fuerit malū est. de oꝛsuꝫ ꝛo bonus si niger exierit. tñ quātūcūqz exierit rubeus & clarus & in magna quātitate et p longū tēpus siue currat a menstruis vel emoꝛo. vl' p fluxū ventris vel p vrinā nō erit bonū signū nisi cito p se quod melius est vl' p medicinā stringat vel ad ictericū vel ydropicū indiuiduū ppareꝫ. ¶ Sexto dicit Boꝛ. q̄ mictus san. qñ venit a vesica tardius curat: quia non est membꝛum carneum sicut renes. ¶ Septimo sang. & sanies diu cū vrina exeū

ſupponanꝫ dicti pāni in ſupdict oleis made facti. ⁊ vꝫ oleū mirtinū. Facta aūt euacuatōe ⁊ aliqli repcuſſiōe ⁊ facto cliſteri mollitiuo in tēdendū eſt ad mollificationē tumoris ⁊ doloris remotionē ⁊ vrine expulſionē miſcēdo aliqua ꝓfortatiua ⁊ repcuſſiua fomētādo cuꝫ aq̄ cal'a. ſicut faciebat Ga. i. de inte. c. i. Vel ſ' tal' fomētatio. ℞. floꝛ. camo. melli'. añ. ℔'. ß. raꝺ altee fenug'ſe. limi. añ. quart. j. coquanꝫ in aq̄ ⁊ cū illa ſ' embꝛocatio cū ſpōgia ꝓtinuādo p vnā hoꝛā. ⁊ iterū vefica bouina q̄ ꝓus fuit plena aere impleaꝫ dicta decoctōe ⁊ teneaꝫ cal'a circa anū ⁊ pectinē ⁊ girboneō. Poſt bꝛingaꝫ cū oleo camo. ⁊ viol'. ⁊ oleo de lilio ⁊ aliis oleis ⁊ remedijs dictis in apatibus renū. Iſta p ſequēdo ſi vēter fuerit cōſtipatus fiat cliſtere lenitiuū: ⁊ teneaꝫ dieta hois auari taꝫ in cibo q̄ in potu: ne ḣ̀ꝛes in coꝛpe multiplicent ⁊ augeanꝫ a diureticis ſaltē in ꝓncꝰ ꝓcauendo ¶ Emplm Aui. quod vꝫ poſt ꝓmꝫ inceptōnis. ℞. ſimule frumēti: ⁊ eſt ſcda farina poſt floꝛē ſiſamī añ. miſceāt cū lacte ⁊ oleo camo. ⁊ viol' et ſ' emplm. ⁊ poſt ebdomadā appꝛopinquat ſtatus. ⁊ tūc ſ' emplm ex farina fabarū et ſe. limi añ. ℥. j. camo. ℥. iij. cū oleo camo. Alꝫ etiā eis balneū aq̄ cale in qua cocta ſit altea malua ſe. limi ⁊ camo. ⁊ melliloti ⁊ oꝛdeū ⁊ cipus coꝛdumemi ſpica amomum ⁊ fenugrecum et napi ⁊ caules ⁊ ſimilia. In doloꝛe aūt intollerabili quādo timeꝫ moꝛs emplaſtranda ſunt narcotica vt iuſq̄amus: mādꝛagoꝛa et ſimilia mixta cū aliis. Poſtq̄ aūt apa fuerit ruptum et mingiꝫ ſanies fiat ſicut dictū fuit poſt ruptura m apoſtematis renū ⁊c.

Declaratio In apate vefice. Primo nō q̄ dictū fuit a ꝓncꝰ debet fieri flōmia et apocruſtica applicari quod ꝓncipiū debet intelligi ꝓter ꝓncipiū qđ vere eſt ꝓncipiū. i. ꝓmū initiū egꝛitudinis. ⁊ iſtud duꝛat vſq̄ ad tres dies. et tūc pone q̄ medicꝰ nō fit vocatus vſq̄ ad quartū vel q̄ntū diem vel ſextū. Quero q̄d debet agere. Dico q̄ quotienſcūq̄ medicus fuerit vocatus vſq̄ ad. 4. vel q̄ntū vel ſextū diē. tūc ſi in loco ruboꝛ ⁊ tumoꝛ ⁊ doloꝛ ⁊ pulſus plenus repiant ꝓmo ꝺ̄ facere cliſtere ⁊ flōmias. ⁊ vltra hoc ſi magn' aꝛdoꝛ ⁊ caloꝛ affuerit debēt applicari aliqua ꝓfortatiua mixta cū aliq̄b' reſolutiuis ⁊ mollificatiuis ad mitigādū doloꝛē ad alterandū. ¶ Scō ſcias q̄ pura ſtiptica et frida paruo tempe debēt applicari in apate vefice. primo qꝛ mēbrū eſt neruoſum. modo fꝛigidū ⁊ imicū eſt neruis oſſib'⁊c. Scō qꝛ mā ingroſſaret ⁊ nō poſſet reſolui nec maturari. Ter' q̄a frida claudūt ⁊ ſtringūt. ⁊ ſic vrina ſtringeretur et augmētaꝛet. ſtrāguria. ⁊ cōiter huic moꝛbo ē annexa. ⁊ iō dicit Joh. de toꝛna. bone mēorie q̄ iſta frida repcuſſiua cōpetūt in ꝓmis duaꝛbus hoꝛis. Quarto qꝛ calitas caleſactoꝛia ꝓꝛ rerū reſoluentiū ⁊ anodinaꝛū poſt vſ'm purgationē remouet doloꝛē ⁊ dilatat viā ⁊ vrina facilius expellit': ⁊ aliq̄d cū eis cōtinuo reſoluit' ⁊ eliquaſ. Et de iſta repcuſſione iaꝫ aliq̄d fuit dictū in. c. de pleureſi. ¶ Quīto nō q̄ aliq̄ dicūt q̄ iſte flōme cōpetūt facto tumoꝛe ⁊ q̄n vrina ꝓhibeſ. ⁊ mihi videſ q̄ magꝭ competāt in pn̄o tumoꝛis ⁊ vrine ꝓſtrictōis. imo etiā in initio initiāte ſi eſſet poſſibile ad hoc vt ſe. et difficultas vrine euitaꝛenſ et diminueꝛentuꝛ ¶ Quarto ſi tu queras quō cognoſcam ſi apa vefice veniat ad maturationē ⁊ ſanieī aggregationē. Rñdit Raſ. 9. ad almanſ. in. c. ꝓpo q̄ q̄n eſt ſe. ⁊ dol'. ⁊ ḡuitas magnā figt ſanieī aggregationē remanēt: ⁊ poſt adminiſtratione maturationē ⁊ anodinoꝛ reſoluentiū. Si vina guttatiꝫ eꝛit eſt ſignū q̄ pus in apoſtemate aggregaſ. ¶ Quīto ſcias q̄ ly Gal'. ꝓmo de inte. c. i. dicat. q̄ in apate vefice q̄n ve[ca] eꝛat inflata ⁊ extēſa nō ꝓmiſit introducere argalam: qꝛ timebat augmentationē apatis ꝓpter doloꝛē quē faciebat argalia: attū ſi ꝓ purgationes ⁊ debitas fomētatiōes ſtādo in caloꝛe vrina nō eꝛit: tūc ingeniādū eſt vt cū ſiringa: ſi alr nō poſſet vrina expellaſ: qꝛ qui non ḣ̄t niſi vnā viā ꝓ quaꝫ tranſeat ab egritudine ad ſanitatē velit aut nolit ꝓ ipſam tranſire opꝫ. vt dicit Gal'. als male ꝓ eo. ¶ Sexto queꝛitur apa vefice q̄s moꝛbus eſt in genere: an cōſilis officialis vel cōis. Dico q̄ in apate vefice eſt tripleꝛ moꝛb' ſcz conſilis: qꝛ mala cōplo cal'a in vefica in apate cal'o. Eſt ibi moꝛbus officialis in via: qꝛ impedimentū vrine ex clauſione vie eius. Eſt etiā ibi moꝛb' in figura: quia tumoꝛ ꝓter naturā. Magnū em̄ apa totalē vrine viā claudit maxime ſi ſit in collo eius. puū aūt apa aliq̄d ō vrina ꝓmittit eliq̄ri. Eſt etiā ibi moꝛbus cōis: q̄a ſolo ꝓtinuitatis ⁊ exemplatio mēbri et ſepatio ptis a pte. Et ſi apa ē in fundo vefice. tūc nō eſt tāta ſtrictio vrine ſi ſepe expellit' in pua quātitate: qꝛ illa pars vefice gꝛauaſ ab apate. ⁊ tūc magna q̄ntitas vrine in ea nō pōt ꝓtineꝛi. vtꝛ. tñ ꝓncipalius iudicet moꝛb' officialis rōe male ⁊ inepte cō poſitiōis ⁊ clauſionis ex q̄ immediate ꝓcedit impedimetū in vrina. dicit q̄ ſic cui concomitantuꝛ alia duo genera moꝛboꝛū.

Digitized by Google

viatici in capitulo proprio in fine capituli. &c. ebiñ' ⁊ se. maratri et apij dauci storaq; ru. se. melonis frōdiū raphani pondus equalis da bibere cum lacte asinino vel aposimate de radicibus vel de cicere.

Declaratio in mictu sanguinis qui exit cum vrina mictus q̄ recte vocatur mictus san. q̄uis q̄ritas vrine que cum eo mittitur potest prouenire ab epate duobus modis a fortī attractiua renū. Primo q; sanguis in se est subtilis nō habens in se aliquam spissitudinē ⁊ nō pōt cōprehēdi a retētiua ⁊ sic facilr trahit ⁊ expellit tanq̄ superfluitas. Scdo mō fit q̄n renes cū sua fortī attractiua attrahūt magnā q̄ritatē ⁊ ullas ad vesicā expellūt cū fortī expulsiua. ¶ Scdo vo scias q; q̄n digestiua renū est debilis ⁊ nō pōt fieri segregatio pfecta tūc san. q̄ migitur est sicut lotura carnis. ⁊ talis exit ablq; dolore ⁊ dō isto fuit dcm̄ i ca° de dolore ⁊ debilitate renū. ¶ Tertio itellige q; hꝫ pm° cañ. dicat q; in pm° dꝫ fieri flōta de basilica: ⁊ Aui. dicat q; si flōta cōpetat magis cōpetit sophene q̄ basilice. dico q; Aui. itelligit post principiū ad euacuādus mām iunctam. Canon aūt itelligit q̄tus ad mām aūtem. ¶ Quarto tu queris si vn̄ hꝫ lapidem in remb⁹ vel vesica ⁊ cū hoc mīgit sanguinem: ⁊ si tu das stiptica tu facis ad retētionem lapidis. Si das diuretica tu auges fluxū sang. dico q; aliq̄ debemus dare vnū aliquādo aliud vel debem⁹ ea cōmiscere. ⁊ sic faciūt autores vt ps in eor receptis nā illa natura q̄ ex materia hō generat carnē ossa neruos ⁊ venas mistrando vnicuiq; illud quo magis idiget mistrabit lapidi ⁊ vlceri illud q̄ eis magis necessariuz existit. ¶ Quinto scias q; san. quivenit a renibus ⁊ venis ante ipsos existētib⁹ est magis cōmixtus cum vrina q̄ ille qui venit a vesica pp duo. Primum est q; via est longior ⁊ in longo trāsitu melius cōmiscetur. 2° q; sang. prouemens ab epate ⁊ renibus ē magis subtilis q; nondum est sepatus ab aquea suba que ei cōmiscet. ⁊ sic facilius vrina commiscet ⁊ expellit. ¶ Sexto nota q; sang. pōt ex emitti p virgā aliq̄n nō tn̄ cū vrina ⁊ tunc nōvocat miet⁹ sanguis ⁊ b̄ fit in hoie multum coeūte: in quo spmate deficiēte sang. emittit sicut dicit Ga⁹ in libro de duodecim pctis in ca° scdo sic. q; autem spma ex sanguine secundario et alijs humoribus efficitur hoc ratiōe probat q; in mlto coitu spmate deficiēte sanguis emittitur. hec ille. Et hec de lib° quinto. ¶ Laus deo vero ⁊ eterno viuo. Amen.

¶ Capitulum primum de anathomia genitalium membrorum in viris.

Ternus Et gloriosus creator omnium optimus deus mēbra genitalia condidit vt essent preparatoria ⁊ emissoria se. quo mediante animal generaretur ⁊ de non esse ad esse produceretur Aristo. autem in quinto de generatione animalium dicit q; generatio aialiuz duplex hꝫ principiū. s. marē ⁊ femellā: mas aūt est principium motus sicut forma: femina autē est principium sicut mā ⁊ ex cōmixtiōe vtriusq; fit creatura ⁊ cōmixtio vel generatio ēbrionis. Preparauit ergo deus benedictus genitalia membra mari ⁊ femelle vt vnum semen principalius emitteret extra se. alterum autē vt ⁊ reciperet intra se. hec autez membra a sapientissimo deo totaliter fuerunt aptata ⁊ formata sil'r quoq; ⁊ cetere corporis ptes ad op⁹ ⁊ eorum officium exercendum q; nec meliora nec perfectiora esse possent: q̄tum ad naturā spectat ⁊ hoc bene insinuatur a Constantino in. 6° viatici ca° pmo. Istis autez genitalibus mēbris talis a creatione inserta est delectatio ⁊ appetitus vt vnūquodq; animal ad conseruationem sue speciei ⁊ multiplicationez eius amaretur ita q; sine amoris affectu nunq̄ generatio produceretur ad effectū. hic enī amor ⁊ delectatio his mēbris nutu diuino approprata fuerūt ne forte abominato coitu ab aīalibus generatio perderet. ista autem genitalia membra sunt tria. scz vasa seminaria testiculi ⁊ virga virilis quorum anatho⁹ hic ponitur. ¶ Anathomia istorum talis est ⁊ pmo vasorū seminaliū. Sciendum q; ozigo vasorum seminalium est a lili vena que pcedit a gibbo epatis ⁊ aborti arteria oriēte a corde que p⁹ multas reuolutiones veniūt ad ptes q̄ sunt sub eis ⁊ fil'r arteria quā arist. vocat orti pcedente a sinistra auricula cordis ipsa enī post multas ⁊ diuersas ramificationes ad cūdem puenit locum ⁊ ramis eaz fil'r iunctis sunt duo meatus procedēres vsq; ad testiculos ⁊ ibi fiūt āpliores. ⁊ quilibet apprehēdit totum testiculū ⁊ a testiculis eleuātur aliq̄ duo meat⁹ iuxta collum vesice vsq; ad foramen virge. primi ergo cōductus aī testiculos vocātur delatoria illi aūt p quos se. expellit a testiculis vsq; ad virgam ⁊ foramē ei⁹ vocant a medic̄ expulsoria. Testiculi aūt duo sunt creati ex carne glādulosa ⁊ alba multū fili carni māmille in qbus

Digitized by Google

dealbatur mām ſpermatis ⁊ aſſimilat coloꝛi coꝛ ⁊ ad qđ iuuat aereitas veniēs cū eaꝝ dicit Aui. Burſa aūt teſticuloꝝ ſiue pellis exteꝛioꝛ oꝛit a pelle totū coꝛp⁹ cooperiēte. Lifach ät in fundo vēꝛis in quolibet inguie ſup os femoꝛis ꝓſtituit duos dindimos in quolibet inguine vnū a quib⁹ iferi⁹ dilatat ⁊ ampliat fiūt duo iteꝛioꝛes folliculi oua teſticuloꝝ cōprehēdentes ⁊ ad ipſos ēt veniūt nerui ſenſitiui a cifach ⁊ a pāniculo nuche veniūt ſuſpēſoꝛia ipſos ꝓtinēcia. Teſticuli aūt ſunt ꝓncipiū radicale ⁊ fundamētū gñationis nec ſpma formā ſuā recipit donec fuerit in eis dealbatuꝝ ſicut vꝛina nō recipit formā ſuā donec in renib⁹ ſit digeſta ⁊ a ſan⁹ ſepata ideo teſticuli mēbꝛ ꝑncipale dicunt ꝓtū ad ꝓſeruationē ſpēi. Virga virilis eſt cōpoſita ex carne ⁊ pelle q̄ ꝓcedit a carne ⁊ pelle q̄ ſunt ſupꝛa os pectinis ⁊ ad ei⁹ ēt ꝓpoſitionē nerui ⁊ muſculi ab vltimis ſpondilibus veniūt a qbus vn⁹ neru⁹ magn⁹ poꝛoſus ꝓſtituit. q̄ ps ꝓncipalis eſt in erectiōe virge. Et ad iſtū ꝓncipal⁹ currit vētoſitas. fil⁹ veniunt ibi vene a lxili vena ⁊ ab arteria q̄ dꝛ oꝛtiam dicta ꝓueniūt ēt ad ei⁹ ꝓſtitutionē ꝓꝛio vena a renib⁹ ꝓcedēte vſq; ad foꝛamē qđ ē in capite virge ꝑ qđ vꝛina expellit fil⁹ ⁊ vaſa expulſoꝛia ſpmatis a teſticulis ad caput virge veniūt in vnū ꝓſtituta ⁊ cū vena ꝑ quā vꝛina expellit cōmiſcetur. ⁊ faciūt vnū foꝛamen in capite virge. Implantata aūt eſt virga ſuper os femoꝛis. virga aūt erigit q̄ neru⁹ eius ꝓncipalis ⁊ alie cōcauitates iplēt vētoſitate. ⁊ vene que in ea ſunt iplent ſanguine ⁊ humoꝛe ⁊ quādo arterie q̄ in ea ſūt ſang⁹ arteriali ⁊ ſpū ⁊ caloꝛe implentur que oīa in actu generationis ſumme neceſſaria exiſtunt.

¶ Capitulum. 2m de defectu coitus.

In actu Generatiōis tria ꝓncipaliter reqꝛunt vt dicūt autoꝛes. ſ. ſpūs vel vētoſitas erigens ⁊ iſta ꝓcedit a coꝛde effectiue nō mal⁹ qz coꝛ calm eſt ⁊ in ſe nō ꝓtinet vētoſitates ſ. q̄ hō imaginat ſup coitū vel virga al⁹ fricat ⁊ tangit: ſi eſt hō qui coitu indigeat ꝓp ſemis eruberantiā: virt⁹ imaginatiua ꝓcipit virtuti ꝓcupiſcibili que eſt in coꝛde. Loꝛ aūt mediantib⁹ arteꝛijs mittit caloꝛē ad mē⁹ genitalia ⁊ ſpiritus q̄ ꝑuertit hūoꝛes in vapoꝛem ⁊ ventū ex quo virga virilis iplet ⁊ erigit ⁊ hec eſt ſnia Ar⁹. 6. de inter. c. vlti. ⁊ ideo dicebat ꝓſtātinus q̄ erectio virge fit a coꝛde. Loꝛ enī mādat toti coꝛpoꝛi ventū, ſpūalem. Dicim⁹ ergo q̄ coꝛ ad actum gñationis mādat realꝛ nālem caloꝛem ⁊ ſpūs ⁊ mittit vētoſitatē effectiue. ¶ Scōo requirit materia que ſm Auic. venit ab epate. ⁊ ſm Conſtantinū venit a ceꝛebꝛo ꝑ venas q̄ ſūt retro aures qb⁹ icciſis trāſuerſaliter hō fit ſterilis. ¶ Tertio reqꝛit nālis appetitus coeūdi. q̄ ꝓcedit ab epate iuxta illō Cogit amare iecur. i. epar ꝓtim aūt venit a ceꝛebꝛo ⁊ dicit Rab. ⁊ Aui. Si ergo aliqs in oībus iſtis deficiat ꝓvocari frid⁹ ⁊ maleficiat⁹. ⁊ ſi deficiat in aliq̄ ſm diminutionē cāꝛ: erit coitus dīnutio ⁊ fiunt multi gdus in defectu coitus. Defect⁹ tū cuiuſlibet iſtoꝝ facit hoiem ſterilē ⁊ cābit appoꝛimeron. i. coit⁹ defectū.

Cauſe defectus coitus quedā ſunt ꝓmitiue alie añcedēres alie cōiuncte. Primitiue ſunt magna friditas aeris circundantis nos ⁊ penetrāris que pōt eſſe tanta q̄ induceret paliſim in mēbꝛis genitalib⁹. Sil⁹ nimia caliditas diſſoluens ⁊ reſoluens vento ſitates ⁊ conſumens mām vel non ꝑmittens vētoſitatem generari. nā dicit Aui. in. 20⁹. diſtinctione 3⁹. c. de diminutione coit⁹ q̄ frigus ⁊ caloꝛ ſunt ſimul cōꝛaria ventoſitati. nā frigus ꝓhibet eius gñationē ⁊ caloꝛ reſoluit ipſaꝝ mām eius ⁊ intelligit de frigoꝛe exteꝛioꝛi ⁊ iteꝛioꝛi. fil⁹ illud enī frigus exterius pōt ifrigidare vaſa ſeminaria ⁊ renes ⁊ ipſum ſemen cōgelare. Aliam cām ꝑmitiuā ponit Aui. in loco allegato. ſ. caſus aut ꝓcuſſio facta in capite a q̄ cerebꝛū debilitat ex q̄ debilitatiōe coit⁹ diminuit vel auferꝛ. Ꝓinde coit⁹ multū nocet ⁊ debilitat ꝓcuſſos in capite ⁊ exteſtatos. fil⁹ poſſumus itelligere de ꝓcuſſiōe fcā in mēbꝛis genitalib⁹ ⁊ in mēbꝛis ꝓncipalib⁹ ⁊ fil⁹. ¶ Cāe añcedēres ſūt debilitas digōnis ſtomat⁹ icciſio emoꝛ. qz tūc fit nocumentū in qbuſdā vijs cōibus iacēnt⁹ iuxta anū ⁊ ỹgaz ⁊ teſticulos. Et qz iſtud mēbꝛū a quo icidunt emoꝛ. multū eſt vicinū mēbꝛis gñatiuis. Sil⁹ poſſum⁹ dicere de ceteris mēbꝛis vicis vt renes veſica ⁊ poꝛi vꝛitides. Sil⁹ ēt poſſumus dicere de magnis egritudinibus tot⁹ coꝛpis que in ꝑn⁹ ſunt cāe antecedētes ⁊ q̄ ſunt cōfirmate vel vlteri⁹ ꝓcedentes fiunt cāe ꝓiuncte. ¶ Cāe ꝓiuncte ſūt paucitas vel totalis ꝓuatio rerū oīm vl⁹ alicuius ad actū gñationis de neccitate reqſitaꝝ. ſ. māe ſeminalis vel vētoſitat⁹ erigent⁹ ⁊ appetitus cū imagiatiōe amare cogent. cāe ät ꝑ q̄s res ꝓdunt iā in ꝓte fuerūt dcē in cāis ꝓmitis ⁊ añcedētib⁹. Et pōt eſſe alie cāe in mēbꝛis genitalib⁹ aut i mēbꝛis ꝓncipalib⁹ aut i aliꝝ mēbꝛis vicis aut iter medijs. Et ſunt mala ꝓ⁹ aut mollificatio in virga virili. Si cā eſt in teſti

Digitized by Google

aliis aut vasis seminalib⁹ ꝫ est q2 in eis dñat aliq̄ mala cōplo simplex vel cōposita cuꝫ mā aut sine mā. Et si est frīdas cū siccitate est deterior. q2 sicut testiū. ꝫ° calꝫ ⁊ hūida multū in actu gñationis redūdat: sic eoꝝ frīda ꝫ° hoiem sterilizādo fedat. Alia cā ꝓiuncta est defectus mēbroꝝ ꝑncipaliū ita ꝙ aliqđ eoꝝ vel oīa deficiāt in ope ei apꝓpato vt ꝺr in ꝑn° cāe istius. Alia cā ꝓiuncta pōt esse opilo in membris q̄ sunt inter mēbra ꝑncipalia ⁊ genitalia Alia cā pōt esse imaginatio forte eñ imaginatur ⁊ recordat rerū aliarū ex ꝓpositū. Et ideo accītia aie vt est tristicia ira mala voluntas nocēt in isto casu. sil⁹ verecūdia. nā q̄ de aliq̄ femina verecundat ml boni cū ea operabitur nisi eā frequēter assuescat ⁊ ei familietur. sil⁹ etiā se nectus. nā dicit Ba. cibus ⁊ pot⁹ somn⁹ ⁊ vigilia oīi etati cōia sunt. venerea ꝺo solū adolescētiū ⁊ iuuenū fāt āteriores ꝺor postea nō emittūt ſpmavel si emittāt ē ifectū et male fecundū exīs. 2. de regimine sanitat. c2. Alia cā est frīdas ⁊ ebetudo spermat⁹ qō ñ pōt bñ moueri nec intrare mēbra. Et q̄uis in aliq̄bus sit multū de ſpmate si coeūt: illud ſpma nō emittūt ſpmavel si emittāt ē ifectū et male fecundū exīs. 2. de regimine sanitat. c2. Alia cā est frīdas ⁊ ebetudo spermat⁹ qō ñ pōt bñ moueri nec intrare mēbra. Et q̄uis in aliq̄bus sit multū de ſpmate si coeūt: illud ſpma nō descēdet nisi aliqua pars que est liq̄da et aquosa: q2 nec ſpma nec vasa eius calefiūt in actu gñationis. Et exit aliq̄n quedam res quasi congelata vel liquida aliquādo aquosa frigida sine delectatione.

Signa ponēda sunt ꝑm positionē cārū si ḡ fuerit a cāis ꝑmixtis ꝙ indicia ⁊ relationē patiētiū ⁊ socioꝝ cogſcet vt q⁹ fatet se fuisse in aere frīdo trāseūdo ꝙ mōtes et loca nimosa. vel dicit se fuisse in capite pessum ⁊ extestatū ⁊ postea copulā cū mulie re habere non potuit. sil⁹ possumus dicere de alis mēbris ꝓcipue de genitalib⁹. vn⁹ eñ hñs pulcrā vroꝝ retulit mihi se in guerra fuisse pessum in inguine ⁊ pithoneon ⁊ expost fuit multū debilis in coitu. vñ vroꝝ nunq̄ potuit impgnare. forte eñ tūc vasa semiaria fuerūt pessa ⁊ dirupta ⁊ sic alis. Signa causarum aīātū q̄ est ꝑpter debilitatē sto¹ digōnis cognoscit ꝙ doloꝝ ⁊ ḡuitatē in eo et ꝙ eructuationē acetosam ⁊ fumosam ⁊ ꝙ signa dicta in ca. ꝓxio. sil⁹ si fuerit ꝑpter nocumētū illatū ab incisione emoꝛroidarū distinguit a patiēte. Et si fuerit ꝑpter passiones mēbroꝝ circūuicinoꝝ signa dicta sunt supius ⁊ dicent infirmus in suis caplis. si fuerit ꝑpt mollificatoēs nerui ozti ab alteratim q̄ est ꝑncipalis ps ꝛge aut ꝑpter malā ꝓplonē frīdā istoꝝ vel alicuiꝰ coꝛ. tūc nō erigit ꝛga cū aqua calda nec cum tactu man⁹ mulieris: nec etiā fit manifesta ꝯctio q̄n ponit ꝛga i aq̄ frīa. ⁊ q̄nq̄ ē ibi ertuberatio ſpmat⁹ ⁊ exit leuit fine erectōe ex q̄ seq̄t aliq̄n extenuatio coꝛpis ⁊ cū ꝺ⁹ appetit⁹ coit⁹ nō auferet. Si fuerit ꝑpter frītatē testiculoꝝ et vasoꝝ ſpermat⁹ exit aliq̄n fine volūtate ſpma ⁊ repiunt loca illa tactu frigida. Si est ꝑpter siccitatē. ſpma non emittit. ⁊ q̄n emittit illud est in quissima q̄ritate ⁊ cū maxia difficultate exit. ⁊ hoc accidit ꝑlm cū extenuatōe coꝛpis ⁊ paucitate san. vt dicit aui. ⁊ dicta hu mectatiua eis cōfert. ⁊ si debilitas coit⁹ fuerit a debilitate coꝛdis ⁊ ce¹ cognoscit ex passionibus eoꝝ pūctib⁹ de q̄bus supius facta ē mētio fil⁹ de renib⁹. Q̄n aūt est ex defectu vētositat⁹ cognoscit q2 videt manifeste defect⁹ erectōis aliis ꝟtutibus exītibus saluis. ⁊ cū hoc adest appetit⁹ coitus. ⁊ dū tāgit mulierē exit aquositas ⁊ liq⁹ viscosus. ⁊ istis cōfert ministratio rerū gñantiū vētositatem. ¶ Q̄n aūt est ꝑpter defectū motus spermat⁹: q2 ſpma est frīdū flāticū nō aptū exitui in hoꝛa coit⁹: tūc illd exit post coitū liq̄dū ⁊ in magna q̄ritate ⁊ frig^m. ¶ Si fiat a frītate testiculoꝝ ⁊ adest paucitas piloꝝ in eis ⁊ paucitas appetitus ⁊ semē tarde exit ⁊ frigiditas tactu repit ⁊ se. ē frigidū et grossum. A calitate aūt testiculoꝝ raro venit paucitas coitus. Pōt. tñ venire sterilitas sc̄s qñ se. mulieris ē calidū maxime ⁊ tūc iste sunt ml⁹ appetit⁹ ⁊ testiculi ⁊ ptes vicine sunt pilose ⁊ vene late ⁊ se. cito expellit. Siccitas autē cognoscit ꝙ paucitatē semis ⁊ habitudo est ficca ⁊ extenuata ⁊ paucitas coitus sufficit eis. De istis aūt cōplonib⁹ satis repies. 2. teg⁹ trac. de testiclis q̄ nō opꝛ hic repetere. Si aūt est a q̄ritate diminuta mēbroꝝ genitaliuꝝ: ꝺ scit visu vel tactu. nā aliqs vidi habentes ita paruā virgā sicut vnus puer. 2. annoꝝ. si fit ex accītibus ex relatōe infirmi habet.

Judicia in debilitate coitus ꝑmo a ꝙ ximo q̄n venit ꝑpter putatez genitaliū in viris nō recipit curationē in eta te pfecta. ¶ Scdo viri cū multis mulierib⁹ se associātes vasa seminalia hñt debilia in radice: iō raro gñant vel qđ gñant cū vroze est imbecille. ¶ Tertio ꝺr q⁹ incisio venarū que sunt retro aures ex trāsuersovel cauterizatę sterili ꝛāt hoiem. Ego aūt frequēter feci i eis flōmiā in viris ⁊ in mulierib⁹ q̄ postea in sobole fuerunt fecūdi. ¶ Quarto dicit Sozd. q⁹ pingues nō sūt potētes in coitu sicut extenuati ceteris paribus: imo citi⁹ deficiūt. ⁊ cā est: q2 pingue do arguit frigiditatē ⁊ extenuatio calitatem

Digitized by Google

ꝛ cali potẽtiozes sunt his. Scõa cã est q; macri hñt vias latiozes. iõ materia citius potest fluere. ¶ Sexto iudicat cũ eodem. pueri et decrepiti et ebrij et crapulosi et debiles ex infirmitate et qui habẽt virgã nimis longam aut breuẽ: non gñant aut raro. Aristoteles tamen dicit ꝓpter senes ꝙ homo et equus generant tantũ quantũ possunt coire.

Curatio debilitat coitus. Jn ꝑmis si fuerit a causis ꝑmitiuis vt ẽ incisio vasoꝝ sperma vel ꝓpter fracturã nerui qui ozit ab allzatum vl si fuerit ꝓp ineptã ꝛge vel testiculoꝝ puitatẽ vel ꝓp decrepitatem nõ ops laborare. Jtẽ si fuerit ꝓpter alias causas ꝑmitiuas: remoueant ille ꝛ ad suũ reducat ꝓpositũ. Silr si fuerit ꝓpter defectum mẽbroꝝ ꝓcipaliũ vel genitaliũ vel eoꝝ passiones remoueant. Et si fuerit a paucitate spmatis: dent medic ciba mꝫ: ꝓplicãtia spmasilr dicendũ est de vẽtositate erigẽte. ¶ Jstis sic ordinatis ꝛ executis videam si est paucitas sanguis ꝛ sperma. tũc nutriant bonis cibis calis ꝛ hũidis sanguinẽ multiplicãtib ꝫ vt ide sperma gñet: sicut sũt caro mutonis ãnualis et gallinẽ pingues ꝛ iuuenes ꝛ pullozꝝ ei ꝫ suo tẽpe capones ꝓdices fasiam coturnices pulli colũboꝝ anates ꝛ folce passeres et cetere que aues vsuales et cerebella eoꝝ cicera multum valẽt. ꝛ cũ istis misceant ℔ cinamomũ ꝛ cardamo ⅿ ꝛ aliq̃d de aromatib ꝫ ꝛ digestiua ꝑma et scõa confortet. vtaf etiã rebus faciẽtib ꝫ ere ctionẽ: vt sunt ille q̃ gñant nõ excedẽtẽ vento sitatẽ. ꝛ hoc in ꝑma ꝛ scõa digõne: vt sũt fabe cicera fabe fracte citrulli legumina risum nape rape pastinace baucia dactili fic ꝫ recentes vue mature dulces recẽtes. Jsta cibaria non sumant ad replonẽ: q; tũc magis impediret ꝙ iuuaret coitũ. q; vt dicit Sal. multus enim cibus nõ nutrit: sed solũ ille qui bene digerit ista em vꝛplurimũ sunt viscosa ꝛ multi nutrimenti q̃ etiã retinẽt in se vẽtositates vsq; ad scõam. ꝛ forte tertiã digõnẽ rõne grossitiei et ventositatis. vꝫ etiã lac vaccinũ ꝛ ouinũ. Jlla aũt q̃ incitat ꝟtutẽ gñatiuã sunt spẽs et aromata. sicut inferius fiet mẽtio. Et ad idem vꝫ tactus ꝛ colloquiũ cũ muliere iuuẽcula: quia senes naturaliẽ calorem iam amiserũt. ꝛ cum tactu illarũ ꝓcipue mãmillarũ ꝛ membroꝝ genitaliũ ꝛ oscula iuuãt. ¶ Medicine ad coitũ appropiatẽ ꝓmo semina sunt eruca sinapi semẽ napi ꝛ caulioꝝ ꝛ vtice lupini dulcorati tritũ coctũ. lupini em dulcorati ꝛ cocti sic vẽdunt in ciuitate vlisbonẽsi: hñt in se ꝟtutẽ in flatiuã cepe ꝛ baucia ꝛ nasturciꝝ ortolanum spagi ꝛ raphani ꝛ cardamomũ ꝛ sisami fenugrecũ ỹ coctũ cũ melle macropip se. limꝛ gna de been fisamũ ꝛ silia grana ad idẽ sunt cicera fabe pisa herbeles faseoli triticũ coctũ cuꝝ pingui carne ꝛ spẽbus cortices et herba sunt cinamomũ macis. medulle aũt sunt gna pini feniculi amigdale dulces auellane. gũme sũt dragagantũ assafetida qñ inflat multũ. Maꝝ cũ infrigidat ꝫ bibit de ea aureũ vnũ cũ vino pstat ei magnũ iuuamẽtum. Radices ỹ ꝛ ligna sunt been ꝛ zedoar ⅿ radix iringi radix costi dulcis radix satirionis. nam ipe est fort in erectõe ꝛge radix spagi radix cardi cepe rape napi cepe ꝓpie assate squilla assata in parua quãtitate ℥ ꝛ ꝓpie conditũ azaꝝ galang piret ⅿ hermodactil cipus. ¶ Alia que sumunt ad coitũ ꝑm aui. sunt stellio lacert ꝫ. sed ỹ duo nõ mihi placẽt ꝙ stunc ꝫ ꝓcipue ps vmbelici ꝛ rences et sal eius in quo fuit salitus ꝛ cõit capimus alialiũ vsualiũ vt est taurus ꝛ yrcus ꝛ aries ꝛ verro ꝛ aper ꝛ vulpecula ꝑpos et testiculos ꝛ de piscibus capim ꝫ locustas cãcros marinos yranes ꝛ aliq̃ cõchilia parata cum bonis spẽbus et odoziferis supdictis vt ℥ et aleca salsa ꝛ interiora eoꝝ ꝛ ꝓcipue ad ftumlandũ. Et de aqs dulcib ꝫ capim ꝫ lauctas rasbas alosas ꝛ piscicules q̃ hñt magnũ caput q̃ dicunt cauillari. Dia ista parata ꝓput decꝫ iuuant ad coitũ. ꝛ vꝫ bonũ vinũ odoziferũ ꝛ mustũ in pua quãritate. ¶ Medicine composite metridatũ vꝫ ꝑm Auic. ꝛ vꝫ diamustũ ꝛ pliris cũ musco. ꝛ ꝑpe cui accidit ex debilita ce aut cozdis. ꝛ vꝫ aromaticũ rosatũ ꝑm hebe ꝛ maxime illi cui accidit ex debilitate stomachi. ꝛ valet diambra in ꝑmo casu. ꝛ q; ãbra ꝓfortat coz ꝛ diastirion ꝛ diaspmatõ ꝛ elec ⅿ de seminibus ꝑm Ga. et Rab. ℈. almãb. c. de his q̃ auget sperma ꝛ Auic. Cui hec est recepta. ℞. sebaucie se. napi ꝛ ceparũ radicis spagi ꝛ se. eruce. et se raphani ꝛ pinearũ mundẽ lingue auis rad yringe ꝛ saturionis costi dulc ℥ piperis lon. semis nasturci oim añ. ʒ. iij. cum melle. ℞ elec ⅿ . dosis est. ʒ. iij. cũ. ℍ. j. lactis stati multi et cuꝝ penidys. ¶ Valet etiã elec ⅿ de nucleis ꝑm Rab in eode loco. ℞. amigd. dulciũ auellanarũ nucis indicis mundẽ calcal. i. fter ꝫ tre mule arboris zeiben. i. pipis nigri fisticoꝝ pastinacarũ pistaceaꝝ. añ. ꝑres eqles ℥ piper lon. se. pionie añ. tertiã partẽ vm ꝫ zuc quãtus suffic. ℞ elec ⅿ ꝙ bolos ad modũ opiate sumat de eo de mane ad magnitudinẽ oui. ¶ Medicina Rab que valet habẽtibus coꝛpoꝛa ficca

℞. lactis vaccini. ℞. ij. mane granate. ʒ. ij. coquant ad mellis spissitudinē ⁊ sumat q̄tidie. ʒ. ss. in potu: et post sumat pisces assatos in veru vel supra granas cum cepis. Deinde bibat mustū vel vinū maturū grossū ⁊ assuescat vitella ouoꝝ cū pul. ʒʒ. ℣ Anguētū erigēs virgā ⁊ est Rab in eodē loco. ℞. olei de lilio. ʒ. ij. castorei. ʒ. j. misceant ⁊ in eis ponat eufarbij piperis ⁊ sinapis añ. ʒ. j. muſci. 6ᵃᵐ pte vnᵗ. ʒ. ℞ vnguentū quo vngant renes ⁊ femora ⁊ mē in circuitu. i. virga ⁊ pitoneon. ℳedicamen Rab. ibidē cū quo virga cito erigit. Aureus. j. assefetidū misceat cū melle cū. ʒ. j. vini puri per duas horas ante coitū sumat. ℣ Stephanus arnaldi iubet fieri talē cibū carnis musculoꝝ mutonis. ℞. ij. per noctem carnes incise minutim coquantur cū ciceribus in aqua: tunc addatur coriandri sicci ⁊ triti. ʒ. j. ceparum coctarum sub pumis. ʒ. ij. terant oia simul ⁊ bulliāt ad spissitudinē: tūc addat ʒʒ. ʒ. ij. pipis. ʒ. j. oferatur cū omi ⁊ pōt addi galanga ⁊ filia: augget sperma ⁊ coitum. Pōt vti istis ℮ctus ℈m omnes pluris cū musco potio muscata. Dianthos cū musco. diagalāga. diamēta. diatrion piperon. diasatirion acutis cū remb⁹ stincoꝝ er. ʒʒ. conditi: et radix iringi conditi cum mel le vel sucᵒ ⁊ spēbus. ℣ ℳedicīa magri de gordonio de qua dicit q̄ nō ds reuelari nisi filijs ℞. vitella ouoꝝ butiri recētis priapi tauri ciceruꝝ galang̃ satirionis ʒedoarij ʒʒ. cōditi mēte testiculoꝝ gallorꝝ. añ. ʒ. j. cerebelloꝝ colūborū ⁊ passerū bñ cocti ⁊ assatis vel suffritorū cū aromatis gallinarꝝ. añ. ℞. ℈. medulle nuc̄ idicemedulle pineaꝝ fisticoꝝ iuiubaruꝫ amigdō. dulciū se. malue. se. mercurialis auellanarꝝ ex corticarū. añ. ʒ. ij. se. eruce garioff. ʒʒ. pipis lō. ⁊ nig̃ligue auis se. bulbi ciamomi. añ. ʒ. ss. coquant cū lacte ouino ⁊ fortiē pterant ⁊ addātur caudarꝝ stincoꝝ. ʒ. ℈. totū ꝑficiat cū melle rob. Puluis ad idē. ℞. papi tauri eruce pipis garioff. cardamomi testiculoꝝ vulpis. añ. ʒ. ℈. caudarꝝ stincoꝝ. ʒ. ij. ℞. puluis detur cum ouo sorbili. ℣ ℳedicina curialis pōt ordinari sic ex intētione nostra in defectu coit⁹ ⁊ in frigidis ⁊ maleficiatis que facit ad erectionē virge ⁊ stimulationē ⁊ multiplicatonē semimis. Recipe ꝑserue yringoꝝ testiculoꝝ satirionis in cōserua existentium ꝑserue baucie. añ. q̄rtenū. j. carniū dactiloꝝ mūdatorꝝ a filis. ℞. ℈. gnozū pini auellanarū torrefactarꝝ fisticoꝝ. añ. quarte. j. se. bulbi semis maiorane se. napi ⁊ pastinace ⁊ mercurialis se. eruce. añ. ʒ. j. lingue auis. ʒ. j. pipis aj. ⁊ lon. galāge cardamomi. añ. ʒ. ij.

ʒʒ. conditi. ʒ. ij. testiculoꝝ vulpecule siue alopicis exsiccatorum testiculorum leporis exsiccatorum priapi tauri. añ. ʒ. iij. medulle nuc̄ idice. ʒ. j. omnes conserue pistentur cum zuccaro cocta incorporentur ad ignem addendo spēs ℞ ad modum manus rpi vel ad modum citromati in caciola. Alij coquunt in lacte vaccino cum cerebellis colūbarum ⁊ passerum ⁊ testiculorum gallorum ad spissitudinē ⁊ lactis cōsumptionem ⁊ additis speciebus ⁊ zuccaro faciunt ad modum restaurātis ⁊ ℞ in magna q̄titate: vt diutius duret addendo semp caudarum stincorum cum suis rembus. ʒ. ij. Pul. ad idem. ℞. costi dulcis. ʒ. ℈. spice celtice. ʒ. iij. car pobalsami ɣloballsa añ. ʒ. j. ⁊ ℈. ʒʒ albi garioff añ. ʒ. ij. muſci fini ambre grisle. añ. ʒ. j. ℞ puluis ⁊ sumatur cum ouo sorbili. ℣ Anguentum. ℞. olei sinapi olei nuc̄ indice olei castorei. añ. ʒ. j. misceantur vnguantur genitalia ⁊ partes vicine. Habentes autem approximeron vel ipo tentiam coeundi si cum istis diu vsitatis non fecundatur iam de sobole habēda sunt desperati ⁊ a pulcris imenculis in diuortijs matrimonij audacter expellendi ⁊c.

Declaratio in debilitate coit⁹ ⁊ approximeron. ℣ Dicit nota q̄ sperma nil aliud est q̄ superfluitas alimēti que in substantiam rei nutriende non trāsit ita q̄ supfluit in q̄titate post quartā digestionem. Ideo Auicēna dicit q̄ sperma est superfluitas quarte digestionis que fit cum cibus dispergitur in membris resudādo a venis tertie digestionis. iam completa est humiditas prima congelationi ⁊ conuersioni in mēbrum ⁊ est de humiditate ex qua nutriuntur mēbra dura vt sūt vene arterie ⁊ nerui propterea illi a quibus multum de illa materia expellitur p coitum habent neruos ⁊ ligamenta debilia. ⁊ ideo dicitur q̄ coitus oibus neruorum egritudinibus valdē existit nociuus ⁊ ꝓpterea etiaꝫ q̄ vasa seminaria in quibus sperma aggregatur orantur a venis que sunt sub rembꝰ ppe cos qui procedūt a vena lili ⁊ aboriri trachea arteria necesse est q̄ sperma sapiat nām cordis ⁊ cerebri ⁊ epatis. q̄ etiam vasa seminaria non sunt sine neruis. necesse est etiaꝫ q̄ in fluentiam calorem ⁊ spiritus ab eis recipiat sperma in hora coitus ⁊ virtutē ēt ifōmatiuā que disponit de vtroq; semie ⁊ de mēstruis q̄ veniūt in aditorū vt formef ēbrio ⁊ ꝑparet ad receptionem aie rōnalis a deo creande. In istis enivasis spermaticis san. puertif i sperma vt dicit Halienus, in libro de. 12. port. cap°. 2.

Digitized by Google

¶ Scdo nota ꝙ aristo. in 2°. de gñatione aiaꝝ lium dicit ꝙ vir hꝫ ſpma qꝺ actue concurrit ad gñationē fet⁹ mulier aūt ꝑm ipſum non hꝫ nec emittit ſpma in coitu ſi ſolū mēſtruuꝫ. Sꝫ ſi hoc eſſet verū ꝙro ad ꝙdvaſa ſeminaria fuerunt ꝓducta in mulieribꝫ vl̄ duo teſticuli ī angulis matricis ad ꝙd fuerūt poſiti niſi ad dealbandū ſan. ibidē venientē ⁊ vt conuertaſ in ſperma. Recita ēt mihi quare qñ mulier coit ⁊ nō cōcipit: cur veſtigia ſan. in expulſis a vulua in pānis vel alibi nō appent nō vr̄. Aliter ⁊ melius ꝑſcrutatus eſt Ba⁹ micro. teg¹. c. 1. ⁊ Auī. in fen. 20. c. de ſpmatis cauſis. ⁊ Ba⁹ ſcribit ſic ibi ad pedē littere ſic inꝺ⁹. Sperma hominibus deſcēdit ex omni corporis hūore que fit ex ſubtilioꝝ natura. 4. humoꝝ. Habet aūt hoc ſperma neruos ⁊ venas ꝓprias attrahentes ſe a toto corpore ad teſticulos ꝙ nerui ⁊ vene ex fricatione viri ⁊ mulieris emittunt illud: ſicut ex colliſione ferri ⁊ peᶜ egit ignis. Et hi nerui ⁊ vene diuerſi ſunt a venis ⁊ neruis vrine. vrina enī ꝓprios ſuos meatus hꝫ ⁊ illud. ſ. ſperma viri fortius eſt ⁊ calidius ſpermate mulieris muliebre ꝺo nutrimentum eſt ſpermatis virilis. hec ille. Et ſeqtur illud ergo ſperma ex ſubtilioꝝ materia. 4. humoꝝ procreatum coeundo emittitur cōplerū atq; tunc ſperma mulieris aſſociatū recipiť cū quodaꝫ ſpū in matrice vbi pingueſcit ex matricis calore ⁊ ſpiritu per arterias ad mr̄icē attracto. Alius enī eſt ſpūs ille quivenit ꝑ arterias ſubtiles ⁊ fouet matricē exterius. Et alius eſt qui cū vtroq; ſpermate in eā intrat: ⁊ ille eſt ſpūs qui nō ꝓmittit exire ſpiritū interiorē ſed conſtringit ad fouēdum infantē. Poſtea ꝺo venit in matricē. alius ſpūs quidē exiēs ex ſubtilioꝝ natura ſanguis qui iungens ſe ſpmati vertit illud in nām carnalē per matricis calorem ſicut epar vertit flā in ſanguinē ꝑ venas in q̄bus fortiter opatur operationē ſuā cuꝫ virtute feil̄. hec ille. ibi. c. 1. Modo habes hic intentionem Ba¹ ⁊ qūo mulier hꝫ ſperma: ⁊ hoc idē cōfirmat Ba⁹ ſ°. ampho. cōmento. 47. ⁊ habes qūo ſperma viri ⁊ mulieris cū ſan. mēſtruo intrant ſubam fetus. ⁊ qūo cū vtroq; ſpermate deſcindiť ſpūs gignitiuꝫ qui formaꝫ embrionem. ⁊ qūo ille ſpūs iuuatur a calore mr̄icis ⁊ a ſpiritibus q̄ ad ipſum veniunt ⁊ habes qūo ſperma eſt ꝓductū ex ſubtilioꝝ nā. 4. hūoꝝ ⁊ habes qūo ꝑ ꝓprias venas ⁊ neruos venit ad teſticulos. Iſte oēs predicte ꝓpoſitiones cōtinent̄ in predicto originali. ¶ Tertio circa dicta dubitaſ vtrū in ſpmate fit aliq̄ virt⁹ intrinſeca ifōmatiua cōplēs gñationē fet⁹. Et vr̄ ꝙ nō qz ſeqref ꝙ in oi cōceptione gñarent duo fet⁹ vn⁹ maſculus ⁊ alī femella. ꝺns ē falſum: pꝫ ꝺna: qz ſicut cū ſpermate viri deſcendit ſpūs ſil̄r ⁊ mulieris ſpmate. Nā ſicut ſpūs viri ducť a ḡttuoꝫ mēbris ꝓncipalibus rōne quoꝝ hꝫ habet ſpm̄ generatiuū reſultātē ex aliis tribus ſpiritibꝫ. ſ. vitali nāli ⁊ aialiter ēt in ſpermate mulieris ſil̄r fierent ⁊ ſic eſſent ꝺue virtutes ifōmatiue infimul qō eſt falſuꝫ: qz itaq; effectu oꝝ ꝙ ſit vnum agens ⁊ aliud patiens. ¶ Scꝺo ſequereť ꝙ mulier poſſet ꝑ ſe cōcipe cū hēat locū ydoneū ſcz mr̄icē ⁊ hēat ſperma ⁊ ēt hēat illos ſpūs gignitiuos ſiue virtutē informatiuā: qz eadē rōne q̄ ꝓcedit a viro eadē rōne ꝓcedit a muliere. Jn oppoſitū eſt Ba⁹ in libro ꝺe. 12. portis in ca°. ꝓmo ⁊ pbať rōne ſic niſi eſſet aliq̄ virt⁹ itrinſeca in gñatione fet⁹ ſequitur ꝙ talis gñatio nō eēt fortioꝝ gñatiōe cultoꝝ ⁊ gñatione plātarū. ꝺns eſt falſum ⁊ Ariſt. i. 2°. de aīa vbi dicit ꝙ ꝑfectiſſimū opus eſt vnū quodq; ſibi ſile gñare. ꝺna ⁊ qz ſicut i illis agens ⁊ foꝛa ſunt ab extrinſeco ita ꝺ eēt niſi aliq̄ ifōmatiuū eēt. iterū ſeqref ꝙ mulier ꝑ ſe poſſet ꝺcipe ſine viro: vt pbať ꝺm Sᵐ ⁊ ſic vir eēt ſupfluus. accidit enī interꝺū ꝙ mulier ſomniando ſpmatizat ꝛc. ¶ Pro iſto ꝺubio nō ꝙ virt⁹ ifōmatiua embrionis añ aīe rōnalis ifuſionem multis modis noťať. Aliq̄ vocāt ſpm̄ genitiuū deciſus a pentib⁹ cū ipſo ſpmate. Alii qui vocāt virtutē regitiuā. alij ifōmatiuā ꝺvocant ēt diſcretiuā. ⁊ vocať ēt itellect⁹ practic⁹ vocať ſpūs gignitiuꝫ qz nō vr̄ ꝙ aliq̄ res cum ſpmate poſſit emitti niſi ſpūs vel calor nālis ⁊ vocať regitiua qz ſicut ꝑ regitiuā corpis ipſe cibus digeriť ⁊ vnicuiq; mē° ſua po°tribuitur ita ꝑ illā virtutē ſpmara ⁊ mēſtruū alterāt̄ur ⁊ ꝓparanť ꝙ q̄dam ptes terree ſiue groſſe ꝺuertunť in oſſa: ⁊ q̄ꝺ ptes viſcoſe in neruos ⁊ quedā aquoſe in carnē ⁊ ſic de aliis vocaťe ifōmatiua qz ifōmat ⁊ figurat diſticta ⁊ diuerſa mēbra vocať diſtictiua ꝓp diſtinctionē in ptāte ⁊ opatione organoꝝ: ⁊ ꝑ hoc differt a ṽrute nāli ſcz a calo vel frio cuⁱ⁹ vna ptās vnū organū vna opatio mō iſta hꝫ diſtinctas partes ſicut ꝺe ſemine plātaꝝ videm⁹ ꝙ ꝓducit ſtipites ramos ⁊ folia ⁊ cortices. Jta ꝺe ſemine aīaliū vegetatiua diuerſas opationes ⁊ ptātes ꝓducit ⁊ ibi ſunt diuerſa organa: qz ibi eſt organū q̄ fit viſio ⁊ organū q̄ auditus ⁊ ſic ꝺe aliis. ſic ēt fiunt diuerſe opatiōes ſpē differentes. Dicit ēt intellectus practicus qz ſic intellectus practicus mediante vno inſtro ſic eſt

Digitized by Google

dolabrum vel serra pōt facere diuersas figuras specie differētes qō nō posset facere agēs nāle. qz si agat diuersos effect⁹ mediāte eodē instro: hoc fit pp diuersitatē materierum: sicut sol deficcat lutū ⁊ liq̄facit glaciem. sic ista virtus formatiua mediante eodē instro. s. calore nāli in eadem mā homogenea. s. spermate vel mēstruo facit ⁊ formar diuersas formas spē differētes. Dicitur ēt imago mūdi: qz sicut pma causa dr̄ imago mūdi eo qz virtualr in se cōtineat effect⁹ mūdi: ita etiam ista virt⁹ in se hz plures effect⁹ quoz ē productiua. Sic etiā posset dici aia. qz sicut aia in corpore exercet ples opationes mediante spū vitali ⁊ naturali ⁊ aiali ꝑuertēdo cibum in subam mēbri. ita ista virt⁹ ꝑuertit istū sanguinē mēstruum vel sperma in mēbra: pp qō dicit Ba⁹. in meg¹. c. pmo q̄ſt. ad. 16. lineas: q̄ coeundo spma mittitur cōpletū ⁊ aiatum atq; tūc spmati mulieris associatū repit̄. Ba⁹ etiam in loco allegato vocat eam ꝑteriorem nām vbi dicit. Nec enim interior natura semp̄ mittit armoniam suam ad nutriēdum corpus ītus ⁊ extra. ¶ Secūdo nota q̄ ꝓtrouersia est iter Ba^m ⁊ Aristotelem: q. Ba⁹ in eodē loco dicit q̄ spma viri ⁊ mulieris cōmiscentur adinuicem: vt statim dicetur. Aristo. enī dicit q̄ mulier nō habet sperma: ſ mēstruū loco spmat̄. Et dicit q̄ a muliere nō exit aliquid nisi passiuū: ⁊ cum spermate viri quicq̄d exit est actiuum. Sed medici cū intentione. Ba¹ dicūt aliter ⁊ dicūt verū: q̄ tam vir q̄ femia hūt sperma nō cōitate nois ſ vniuoce. vt dicit Aui. 20². distin. 3¹. c. 3. de causis spermatis. ⁊ subdit ibidē. Et in vnoquoq; spmate est virtus formādi ſimul actiue ⁊ informādi passiue verū semē masculinū est fortⁱ⁹ in virtute a qua ē iceptio formatiōis iussu dei. ⁊ semē mulieris est plīmū in virtute a qua est principium formationis ideſt recipiēdi formā. Conuenīunt ergo spmata viri ⁊ mulieris in matricita q̄ spma maris in spmate mulieris nāliter intēdit ꝑprie formā eius a quo descīditur: ⁊ semē mulieris in sua actione intēdit suscipere. Et dicūt aliqui q̄ illud agit spma viri in spmate mulieris qō agit fermētū in pasta. ſz ebullitionē ⁊ calefactionē. ⁊ vtrūq; agit in reliquū: ⁊ vtrūq; patit̄ a reliq̄. Et in ista actione mediante vētositate eleuāte fiūt ampulle. Et in quolibet istoz spmatū sūt spūs vitales nāles ⁊ aiales: qui mouēt illam mām quolibz genere motus quoz quodlibet intēdit ad generationē. Et ex istis resultat dicta virt⁹ informatiua quęstor noibus denoiat̄. Et ad istam actionē ꝓcurrit sang. mēstruus ad supplēdum in materia. Spūs enī vitalis intēdit ad regenerationē cordis nālis ad gñationē epat̄ aialis ad gñationē cerebri. Jn medio g̃ nascitur q̄dā vesicula: q̄dā ēt a pte supiori ꝑpe primaz vna alia a latere versus inferius. Ex pma q̄ est in medio format̄ cor. Ex supiori formatur cerebrū. ex iferiori ep. ¶ Sed qō istoz formeť pmo sunt opiniones. ſz mihi vr̄ q̄ cor. ¶ Jstis sic positis sit pma 3°. Cū spmate viri ⁊ mulieris in coitu emittit̄ calor ⁊ spūs. pbat̄ cū alijs supfluitatib⁹ mittunt̄ calor ⁊ spūs. ergo cum spmate qō gñationi est deputatū. tz ꝓña p locum a maiori. añs appet. qz cuz vrina emittit̄ calor ⁊ spūs qb⁹ mediātib⁹ ptes leniores mittuntur sursuz ⁊ gñiores deorsum: rōne quaruz in vrina iudicat̄ de regionib⁹ corporis vrinā imo ēt cū aqua ydropicoz cū extrahit̄ in incisione vel aliter euacuat̄ spūs ⁊ nālis calor. iō nō dz trahi nisi paulatino mō: vt dicit Ba⁹ in de fe. ad glauco. c. 14. ⁊ Aui. ⁊ alij. Jstam etiaz ꝓclusionem tz Aui. Sed a 2°talis. calor ⁊ spūs manēt cū spmatibus in mrice. pz p Ba^m in li° de. 12. pozt. 3ª 2°. Jlle spūs seu virt⁹ iformatiua nō remanēt in corpe in ītroductiōe aie. pz qz alˢ sequeret̄ q̄ idem spūs esset organicus ⁊ nō organicus. ꝓñs falsum: igit̄ cc. ⁊ falsitas ꝓñtis pz. qz si fieret organicus ⁊ maneret corpus: exerceret opa mēbroz organicoz: ⁊ non oporteret q̄ aia. ītroduceret̄ qō est absurduz. ¶ Ad rōnes ad pmam q̄ dr̄. in q̄libet gñatione gñarent̄ duo fetus: negat̄ ꝓña ⁊ ad ꝓbationem dico q̄ nō qz q̄uis in vtroq; spmate sit virt⁹ gñatiua: tñ spma mulieris cū suis spiritibus magˢ ꝓcurrit in actu gñationis passiue. s. vt recipiat ipressiones spūum spmat̄ viri. Ad aliā q̄ dr̄ q̄ mulier p se posset concipe: nego ꝓñaz. ⁊ ad ꝓbationē negat̄: qz ibi deficit agēs ꝓncipale. s. spma viri: ⁊ spūs cū eo missi. Sed circa tertiā ꝓclusionē in qua dr̄ q̄ ille spūs gr̄nitiuus deficit in introductione aie ſm alios vt ꝓbat rō. ⁊ dicunt q̄ file est de eo ⁊ de motu ꝓiectoz. imaginatur̄ aūt q̄ in re ꝓiecta est aliq̄ virtus ꝓtinuās ſm motum virtute ꝓximi ꝓficientis que virt⁹ deficit ī istāti q̄n ꝓiectū est in termino. Jta ēt imaginari debemus de ista virtute iformatiua q̄ manet in spmate vsq; ad pmū instans eē illi⁹ aiati. ⁊ ēt qz ī instanti desinat esse quādo primo aia est introducta ⁊ exercet opationes illius anime que sunt nutrire ⁊ augmētare. ¶ Quarto nota in ordine notabiliū q̄ dimissio coit⁹ per multuz tps est cā debilitatis etiaz paucitatis eius in viris ⁊ in

Digitized by Google

vtroq; sexu eo q̄ aīa obliuiscitur eius: vt ponit Aui. in loco allegato. tunc enī natura non est sollicita in gñatione spermatis sicut nō est sollicita in generatione lactis in māmill' oīm femellarū remouētiū filios suos a lactatiōe. ¶ Quinto adhuc dubitatur de veritate tertie cōclusionis: in qua dr̄ q̄ talis spūs nō remanet in corpe in ītroductione aīe. Sed tu dices ex quo idē calor nālis t humidū radicale deciſum a p̄ncipalibus mēbris remanet p totum tps vite. t vr̄ q̄ idem spūs in eis exīs dr̄ fili remanere. tz p̄na q̄ multo magr̄ de illo spū formatiuo q̄ de aliis spiritibus t calore q̄ cōtinue patiuntur trāsmutationes. p̄ns ps. q̄ ni fi illa duo. s. calor naturalis t spūs t humidū radicale remanerēt a p̄n° generatiōis nō posset dici q̄ aliq̄s filius fuisset ex suba penitus. Ad hoc dicēdum est: q̄ pp istas t alias rationes aliqui p̄cedunt cōtrariū dicte q̄nis esse verū. t dicūt q̄ Ha'r Aui. dicāt p̄dū dicte q̄nis esse verū in libro de spermate. c. i. Et hoc etiam tz egidius in suo tractatu de formatione hoīs. t credo q̄ medici sunt cuiusdē intētionis. q̄ facilius vr̄ se in corde cōseruare q̄ ipm cor de nouo formare. nec esset rōnale q̄ totus humidū radicale esset ex suba matris cū spiritibus t calore radicalibus verūtamen pbi vt Aristo. in. 2°. de gñatione aialiū asserūt dictā tertiā cōclusionē esse verā. t sic sunt due opiones sicut de ītroſſu sḡmatis in subam fetus. ¶ Sexto clarificat Bordonius dicēdo q̄ ventositas erectionē faciens venit a corde nō māliter ſ effectiue. Virtus enī imaginatiua cum imaginatur coitū cū fit vna de virtutib⁹ superioribus p̄cipit virtuti cōcupiscibili que est in corde. t illa mittit calorē ad mēbra genitalia per arterias. t talis calor dissoluit vapores in venis t arterijs p quas trāsit: t illa vētositas inde gñata ītroſſat virgā. t hoc dicit Ha'r. 6°. de inte. c. fi. Sed alr̄ est dicēdū de erectiōe puerorū q̄ fit nulla vrute cōcupiscibili p̄cipiēte.

¶ Capitulum tertium de priapismo.

Dicit Galienus. p̄mo de ītermissione quasi in. 8°. col. Si quis libram vult cōponere ad ifinuandus cuiuslibet rei sciaz: p̄mo nomē illi⁹ rei ifinuet deinde significationes illius nois describat. t tandē q̄ dicēdū est explanet. Hīs volens seq̄ doctrinā Ha' dico q̄ priapism⁹ dr̄ a priapo. priapus aūt dr̄ a p̄sso q̄ est redimere sine ꝓuguitionē. t est virtus mēbrū q̄ generis humani iacturā redimit. Dicitur ēt papus sm poetas ortus deorū. t dr̄ ortus p̄cesse pp fecūditatem eor: q̄ ortus nunq̄ est sine fructu. Unde Ouidi⁹ in li°. fastor. Rubet hortorum deus tacella papus. Et ali⁹ dicit. Sic formam nasi cognoscit hasta papi. Ha'r. 6. de ire. c. fi. dicit: q̄ papismus est magna tēsionis erectio in longitudine t rotūditate magnificatā nulla coitus cōcupiscentia nec calore exīte. i. augmētario veretri p̄manēte tumore sicut fit supine iacentib⁹ q̄ nomen sumptū est a quodam greco qui pirosvocabat. pictus aūt erat in muro cū veretro ad eundē modū quē hēbat hec ille. Dic ergo appetitentio nois papismi q̄ intēta veretri erectio sine voluptate t appetitu coeundi. Alio noīe vocat satiriasis que dr̄ dea satiris sm Catholiconē. Satiri enī sunt hoies additis naribus hīntes cornua in frontibus capr̄arū pedib⁹ files. Et dicūt satiria satiritate. q̄ lasciui t luxuriosi feruntur. hec ille. Verūtamē sm gerardū cremoñ. t suos sequaces: papismus t satiriasis ꝓueniunt in aliquo: t in aliquo differūt. q̄ in papismo non est cōcupiscentia coitus nec per coitum mitigat. in satiriasi vo est vge erectio sicut in papismo. t cum hoc in satiriasi est cōcupiscētia coitus t per coitum sedatur: vt ipse ponit.

Cause papi' q̄dā sūt antes t q̄dā p̄tes. p̄iuncte t ītediate sm Aui. i. 20°, distinctione. 3'. in. c. ppio. t sm Ha'm in loco allega° vbi dicit sic. Cā enī iflatōis veretri ēt tositas pala est cū flatiz sit inflatū: t iflat cito euanescit. nullus enī hoīr tam cito euanescere posset. 6°. de inter. c. vlti. ¶ Cā aīs faciens illā vētositatē est calitas pauca. Est ergo vētositas multa t grossa nō faciliter resolubilis. t iuuat ad ipsaz retinēdā spissitudo cutis virge pp quā vētositas rsolui nō pt. t dimissio coit per longum tps t lōgus vsus cicerū t testiculorū vulpis iuuant ad satiriasim t papismū. ¶ Causa aūt materialis istius vētositatis est multa hūiditas: siue ista hūiditas sit in vasis spermatis siue in locis p̄pinqs a quib⁹ multiplicatur vsq; ad virgam. vnde ista t illa cōgregantur t spma generatur t vētositas multiplicatur: sit aliqñ priapism⁹ t aliqñ satiriasis cum appetitu ad coitum vel priapismus sine appetitu. t tunc dicunt dñi religiosi q̄ tēptantur a diabolo vt dimittant castitatem.

Signa priapismi satis sunt manifesta q̄ tensio magna t terribilis: ita q̄ vene t nerui t arterie intantū tenduntur q̄ ibi causat dolor. Et si mā a qua fit ventositas cōtinetur in vasis spermaticis: hoc fit cū tremore t saltu t rectigatiōe. Et si in ipsa vga est

Digitized by Google

gñata aderit tremor ꝺgē. t signū ē ep in ipas ꝺgā venit sang. t vētositas: ita ꝙ si nō supue nerit tremor nō generaf illa vētositas si san. ab arterijs t vasis spmatis currit ad ꝺgā cuj vētositate grossa que nō facilr resoluit.

Judicia In papismo primo dicit aui. in loco allega°. ꝙ si huic accīti cro nō succurraf venit pa. interdū ad tetanū vasoꝝ spermatis. i. vasa spmatis spasmanf t forte in veretro causabit apa. ppter cursum humoris ad illū locū t vēit ad mortē. ¶ Scdo senes raro vel nunq̄ a papismo occupanf. qz modicū bīt caloꝛē nō sufficiētē dissoluere hu moꝛē a quo talis vētositas generaf.

Curatio papismi. Ante pticlarē curaz isti cañ. gñales ponanf. pri mus est Constan. 6. viati. c. ppio aucte Gal. Ab oi medicina siue cibario coitū augmētan te t sperma t ventositatē gñante in cura isti egritudis est abstinēdū. ¶ Scds cañ. gñalis est eiusdē in loco allega°. papismi curatio cuj vomitu t flōmia est incipiēda vsq̄ ad vētris solonē absq̄ medicina laxatiua rimēdo ne cū fluxu ventris mā inferius diriuef. ¶ Tertius Albēbra supioza opz fricari t exercitari in cu ra satiriasis t papismi: inferioꝝ membroꝝ exercitia postponēdo ppter eandem rationez ¶ Quartus est Aui. coitus euitādus est nisi p pter magnā necessitatē scz si ppr dimissionē ei veniat coꝛpori aliqđ manifestū nocumētum ¶ Quintus. ruta agn castus et filia q̄uis sint cala: competūt tñ in papismo qz ventositatē cōsumūt t gñatōi spmatis ꝺicūt. ¶ Sextus frigida vt cāphoza et nenufar. portulaca: ꝺa gñationi vētositatis t fumose vētositati resi stūt t appetitui libidis. iō ab autoꝛibꝰ in dicq passionibꝰ ꝺcedunt. ¶ Curatio papismi. in p mis flōmia de mediana siue cardiaca: quia erectio ꝺge inchoatiue a coꝛde pcedit vt visū est in. c. qđ est immediatm isti. Deinde puocef vomitꝰ vt ps materie a vēis euacuef. tvt aliq ps ꝺius supius attrahaf: t hoc fit post come stionē rafani gallicani t potū oximellis sqlli tici vel cū electuario facto de zucꝛ t succo sqlle vel cū aliquo vīrtuo. Et si adhuc videf re pletio: iterū flōmef. deinde ꝺef ei musculla go pfilij facta cum aqua distillata nenufaris vel saltē portulace. Deinde fomentef ꝺga et par tes genitales cū aqua decoctōis rute et agni casti t cimi t similiū. Post renes t virilia vn ganf et epithimenf cū succis herbarū friarū cum q̄bus misceaf pfilū t camphoza. t valet populeon cū eisdē cōmixtū. vtaf portu[c]-cum aceto t sumat acetū t succū limonū t acetosi tatē citri cū cibis suis. Jeiunet in pane et aq̄ t si aliq̄s cibos capit sint refrigerati in aceto et succis supdictis. Et si bibat vinū sit bū lim phatū. ¶ Lōsequēter fiat hoc cerotuz. ℞. cere al. ℞. j. fundaf decies in aqua frigida. t tunc addaf camphoꝛe. ℥. j. teneat sup renes t geni talia. valet etiā lamina plumbi pforata si su perportef t frequēter in aceto cāphoꝛato in frigidef. ꝺz etiā fructū marmoꝛis vel lapidis poꝛphirij. ¶ Deinde ℞ talis pul. ℞. se. pfilij. 3. ij. et ℈. se. poꝛtulace. coꝛiādri ꝑpati se. lactuce añ. 3. ij. cāphoꝛe. 3. j. ℞. pul. def oi mane. 3. j. cū succo limonū vel acetositate citri vel cum aq̄ fria. Itē flores et folia agni casti ponanf sub lintheamibus t nudus ꝺormiat sup renes. Si aūt nō pōt ieiu nare comedat panē de milio t lactucas t poꝛ tulacas t endē. cū aceto. Ruta agrestis cimi bulliant in vino ru. t se. coꝛiandi t se. bruscī t de illo vino bibat. Et si nōdū cessat: iterum ℞ flōmia de cardiaca: postea de sophena: t vētō sa ponaf sup pulpas tibiarū. sup ventrē pona tur spongia vel filtrū madefactū in musculla gine pfilij facta cū aceto. Sirupi frigidi t fri gida electuaria valent t castoꝛeū t camphoza odoꝛata. Et tota cura stat in euacuatione et alteratione cū rebus frigidis.

Declaratio in papismo. Primo que rit. papismꝰ cuꝰ mēbꝝ ē passio. Rñdit Ga. 6. de inte. c. penul. ꝙ papis mus soliꝰ vereꝛri est passio. ¶ Scdo dubitatur vtrū papismus sit a cā cala vel a causa frida Et videf ꝙ a cala qz cura eius fit cū fris rebꝰ vt ponunt autoꝛes tam ab extra q̄ ad intra. ¶ Scdo qz illud quod coꝛrumpit a frio gñaf a calido: si ista passio coꝛrumpit a frio: g̃ gñaf a calido. ꝑa bona: qz ꝺia sunt seinuicem re mouētia sub vno gñe exīstia. etiā t qz omne qđ coꝛrūpit a suo ꝺuo coꝛrūpit. In opm arguit qz cā immediata eius est vētositas t talis ge neraf a calitate debili quā medici frigidū di cunt: g̃ a frigido generaf. t qz coꝛrūpit a calo qz a ruta agno casto que sūt calida. ¶ Primo notandū ꝙ ꝺria ē inter papismū t satiriasim vt supius fuit notatū: qz papismꝰ est imodera ta ꝺge erectio sine appetitu t intērōe coeūdi. Satiriasis aūt est cū erectōe t appetitu. Alia ꝺria: qz papismus cū coitu nō sedaf: satiriaꝭ cuz coitu sedaf. Nota ꝙ ista materia a q̄ illa ventositas generaf aut est in neruo pncipali ꝺge aut in partibus ei vicinis; aut venit a ve nis et arterijs que ibi terminanf: t hoc testaf

Digitized by Google

Ga.6. de inte.c.penulti.fic. Priapiſm⁹ eñ fit cū ozā iſtarū arteriarū dilatanſ. vel fumoſa vētoſitas in neruo iſto generaſ. Teſtor tñ hoc ex vtriſq; fieri. lz fiat vtpluⁿ ex ozis arteriaꝝ dilatatōe. facilius eñ os earū aprit q̄ ventoſi tas in neruo b̄ generet. Tertio nota q̄ q̄ſtio poteſt intelligi de cā efficiēte vel de cā māli. ¶ Prima pclo. Cauſa efficiēs iſtius vētoſitat̄ eſt calor debilis potēs mām illā mouere ⁊ ca lefacere ⁊ inde ventū gñare ⁊ nō ꝓſumere. ꝓ bat̄ q̄ſtio: qz ſi eēt ſimplex frītas non gñaret ventoſitatē. Et ſi eēt fortis calitas: illā vēto ſitatē cōſumeret: ꝑ pua calitas gñat ventoſi tatē: vt exp̄ſſe ponit Ga.6. de inte.c.4. Patet etiā queſtio p aui.in.20.diſt.3ª.c.ꝑpo. Cā aūt mālis ſm Aui.ibidē eſt mā multa. ⁊ credo q̄ ſit groſſa ⁊ viſcoſa: qz ſi eēt ſubtilis potius re ſolueret ⁊ nō poſſet p tm̄ tps manere in vga vel in vijs q̄ ſunt ante ipam. ¶ Et p hoc ad rō nes ante appoſitū q̄n tu dicis q̄ gñat a calo qz curat a frīs. verū eſt q̄ fit a calo debili qō ſic ōz debilis cōparatōe ad multā materiā et viſcoſam: ſed ſimplr loquēdo nō eſt debilis. ideo qz in ſenib⁹ eſt calor ſimplr debilis non potēs mām mouere. iō in eis nec ſatiriaſ nec papiſmus p̄nt gñari. ¶ Tertio nota q̄ coitus multis modis minuit. Primo modo p mini ſtrationē rerū remouētiū intēſionē ⁊ acumen calozis. ⁊ ſic remouet̄ p aſſumptionē cāphore ⁊ lactuce ⁊ portu^ce ⁊ filiū. nā ſe. lactuce ſūptuz deficcat ſpma ⁊ aufert libidinē. vt ponit aui. in.2. Limones etiā ⁊ acetoſitates citri faciūt hoiem caſtū. Scdo modo remouet̄ vel debili tat̄ coitus p reſolonē vētoſitat̄. ⁊ de iſtis ē ru ta agn⁹ caſtus cimⁱ oziganū aniſum. Minu unt etiā p aliq̄ que ſumunt intra nō ſolū int⁹ ſumēdo: imo etiā ſi ſternat̄ de eo lectus intm̄ q̄ a caſtitate ſumpſit nomē ſuū. Egritudines etiā acute ⁊ longe conſumūt hu.a q̄bus gñat vētoſitas ⁊ maſ ſpmatica. flōmia q̄ſ ⁊ q̄cunq; ſuꝑflua euacuatio idē operat̄. ¶ Quarto ē ad uertendū q̄ ſm Ga.3. teg¹. cañ. ⁊ cōmento.36 ibi. Venereo ꝛo. ⁊ ſm Aui.in.20.diſt.3ª.ca.1. et ſm Raſ.4.ad almanſ.c.de vtilitate coit⁹ ⁊ ſm Arnaldū de villa noua in ſpeculo q̄ coi tus tempatus cōpetit in regimine ſanitatis ⁊ multa iuuamēra pſtat. Primo dicit Ga.q̄ hō videt̄ leuio ⁊ melius dormiēs. Et lra arabica dicit q̄ aīa vtens coitu moderate efficit̄ me lioz q̄ erat añ. Raſ in loco allegato addit et dicit q̄ cor⁹ alleuiat ⁊ aīam bylarē facit ⁊ irā ſedat ⁊ ſollicitudinē: ita q̄ melia ei⁹ occaſiōe ſanat̄. Et ſequit̄, ſi quis etiā amoze mulieruz intantū coartaret̄ ⁊ quaſi ad mortē deueniat et multotiēs vtat̄ coitu lz ea nō potiat̄ quam diligit ſedat̄ tñ eius furioſus amoz. Nec ille. Coitus ꝓterea alleuiat caput atq; ſenſus. ad vltimū xo ſi q̄s multovſus fuerit coitu: repło nis malū euacuādo euadet. Aui. ponit aliqua de ſupdictis. ⁊ dicit q̄ facit acq̄rere audacia; et mitigat iram ſup fluā ⁊ facit grauitatē. ſ. in moꝛibus. ⁊ vꝫ plurib⁹ egritudinib⁹ cholere mi gre ⁊ expellit fumū ſpmatis aggregatū a pti bus ce^li ⁊ cozdis. ⁊ cōfert dolozib⁹ renū reple toz ⁊ egritudinib⁹ flegmaticis oībus ⁊ ꝓpꝛie in eo cui⁹ calitas innata eſt fortis quam non deſtruit exitus ſpmatis. ⁊ ꝓpter b̄ appetit⁹ re quirit cibū ⁊ q̄nq; coitus abſcindit materias apatū accūtiū in ptibus inguinū ⁊ teſticlo. Arnaldus vbi. ſ. tenet ſe cū ga. ⁊ alijs dicēdo. Si coit⁹ moderat⁹ fuerit ex infuallis ꝓportio nate ſm compl̄onē etatē ⁊ regionē ⁊ añ replo nē ⁊ famē ꝑter infrigidationē ⁊ eſtuationem talis q̄dē coitu cozꝑi eſt vtilis ad gñationem nec cozpus coeūtis ex eo ledit̄. Si xo immo deratus fuerit ⁊ laboꝛioſus ⁊ nimis frequens cozpus exiccat: inanitionē ſimplr ꝓcurat: et cerebꝝ motu calefacit eñeo calore: maxime coꝛ ⁊ epar ⁊ cerebꝝ renes lūbos atq; iuncturas. Propter qō etiā fumis mālibus ⁊ fetidis p̄ncipalia replet mēbra ⁊ totū cozpus. ſimilr aūt motu ⁊ inanitōe atq; delectatōe reſoluit ſpūs ⁊ nālē calorē ⁊ eadē mēbra infrigidat ⁊ adhuc ſequūt̄ plurima nocumēta. ſcz tremoꝛ mēbroꝝ ⁊ digōnis debilitas ꝓpt impotentiā ſto^l. ⁊ oculoꝝ cōſumptio viſus debilitatio. et ꝑ accñs ꝓpter diſſolutionē hu. doloꝛ ⁊ apatio iūcturarū ⁊ debilitas eoꝝ. vt ꝑs in podagra ⁊ cyragra. hec ille in ſnīa. ¶ Dāna aūt ſpmatis retēti ꝑter ꝓſuetudinē ponunt a Ga.6. de ite. c.4. de matrice. ⁊ ponunt etiā ab antoꝛib⁹ in locis allegat̄. xba ga. xtus eñ ſpmat̄ in mu lierib⁹ fortis eſt: ideoq; ncce eſt vt purget mu lierib⁹ multū de ſpmate hñtib⁹ qō etiā viris nccriū ē. vñ cū viri in b̄ diuerſi ſūt. ⁊ q̄daꝫ eñ ab initio ſue etat̄ cōnubere ceperunt ⁊ debili tant̄. alijxo niſi b̄ fecerint: caput agḡuat̄ eoꝝ ⁊ febꝛicitant. ⁊ appetit⁹ ⁊ digō debilitant̄. q̄s videlz añ̄auit arboꝛib⁹ mltū fructiferis. cog ui q̄s q̄ſdā q̄ abſtinēt ſe a coitu ꝓpr̄ venerabili tatē quā amauerūt: infirmati ⁊ aggḡuati ſunt ⁊ alios vere cecidiſſe in triſticiā abſq; vlla cā ⁊ in falſas cogitatōes: ſic melici ⁊ appetit⁹ et digō infirmati ſūt. vidi q̄s alios ꝓpr̄ āguſtiaꝫ vꝛoꝛis ſue coitu abſtinuiſſe q̄ fuert ſepe aſſue ti coeūdi. vñ appetit⁹ eoꝝ defecit et paulatī

Digitized by Google

qđ comedebāt nō digerebāt: ꝫ multū vomitū ejiciebant. qđ ꝓsiderans certificaui ꝓinentiā coeūdi magis ꝙ mēstrua nocere marie corpo ribus ḟb⁹ humores mali sunt ex assuetis reḟe ⁊ raciurnitate. Et q̄dā vsu nimio coit⁹ subito in abstinentiā cōuertunt. 6°. de inf. c. 4. ¶ 5° nota ꝫm autores ꝙ coit⁹ necessari⁹ est in regimine sanitat⁹ cuꝰ spma sit supfluitas tertie digestiue. qz supfluitas ꝓme ⁊ scde digestie si nō expellat manifeste faciūt multa dāna. illa eadem opabit spma coartatum sine fallo. Et iō dicit baly 3°. reg¹. ⁊ alij autores supdicti ꝓcordant ꝙ coit⁹ cā sanitat⁹ q̄n egredit spma qđ coartatū erat ⁊ est cā corruptionis sanitat⁹ q̄n est. in corpe spma coartatū q̄pp os ꝙ sit vsus ei⁹ eq̄lis ꝙ expellat ei⁹ supfluitas in ꝙto. non aūt būiditates nutrimētales ex ḟb⁹ mēbra deberent nutriri. Si enī nō expellit. spma illō coartatū corrūpit ⁊ fit ex eo qđ est file virtuti veneni. fic illud qđ accidit viduis ex ꝓfocatione mās fic dic baly 3° reg¹. 2°. 35. ibi. venereo ꝛ ovsus. Jdeo dicit Arnald⁹ in speculo de reb⁹ annexis reb⁹ nō nālib⁹. si coit⁹ fuerit ipotēs vl remissus vl ex toto ēr fuerit postposit⁹ coartatū spma in vasis gnatiōis pp pollutiones euenit corpi pp vapes corruptos ad cereb⁹ venientes ⁊ iterdū vasoꝝ apata. ḃ ille. oia ista sunt ꝓfirmatiōes doctoꝝ Ga¹ supi⁹ recitatorū. ¶ 6° scias ꝙ q̄n spma moueꝰ ex aliq̄ occasiōe ⁊ nō expellit facit multa dāna pp dictā coartatiōnē y° al'n facit apa in vasis semiarijs. q̄dā enī hō cui iudicial' p sniaz testiculi remoti fuerūt pp violētiaz cuiusdā pue puelle: virga erecta calcauit meretricē ⁊ semē motū nō bñs vnde eriret: in vasis semiarijs ⁊ pitoneō cāuit apa ⁊ isationē. q̄ q̄si deuenit ad mortē. Quibusdā ēr tangētib⁹ mlieres ⁊ coire nō potētib⁹ tristit⁹ ⁊ somnietas accit ⁊ defect⁹ appetit⁹ donec illō expellat. iō a tali calcatiōe ⁊ ꝓcussiōe castrati ⁊ nō castrati dñt total' ꝓtinere. ¶ 7° ignoran dū nō ē ꝙ iter ī cōmoda q̄ supfluo coitu sit alligata ē festia senect⁹. ⁊ ḃ dic baly in. 3° reg¹. 2°. 38. ibi. Ēps ꝛo vsus ꝛc. ⁊ nō fact⁹ ē error⁹ mult⁹ in coitu nocturno nisi qz pp mltidinē ei⁹ accit in corpe senect⁹ festina. Et iō arnald⁹ dic. coit⁹ enī supflu⁹ cunct⁹ hoib⁹ vitād⁹ ē. nā oēs vtutes corpis āputat: ⁊ ī extremā ꝑcipitat senectutē. ¶ 8°no. ꝙ q̄uis mēstrua magis sit ꝺsueta expellit ⁊ q̄uis sint min⁹ digesta ⁊ min⁹ pura ⁊ q̄uis magis itenta sint a nā expulsio eoꝝ frequētior: n̄ retē spmat magis nocet q̄ retētio mēstruoꝝ Et ḃ dic Ḃ⁹. in. 6. de inf. c. 4. Et p³ rō ē vt⁹ ei⁹ fortior ēvtute mēstruoꝝ. iō maioꝝ ds eē resistētie. si g̃ corrūpit fortior cā arguit ⁊ p ons maius nocu^m. 2ª rō qz meli⁹ ē ⁊ magis ꝺsepatū a supfluitatib⁹ ⁊ sic ei⁹ corrup° ⁊ nocu^m maiora ēr. Res. n. tēperatior ⁊ amicabilior nāe qñ corrūpit magaggnat nās. iō cadauer hūanū qñ corrūpit: magis fetet ꝙ bouinū ⁊ porcinū. ⁊ dānū qđ ifert amic⁹ vl familiar magis ifestat ꝙ illō qđ ifert ēne⁹ vl' iude⁹. pp ꝙ ꝓcludit Ḃ⁹. in. 6. de inf. c. 4. de mrice ꝙ retē spmat magis nocz mulierib⁹ ꝙ retētio mēstruoꝝ. ¶ 9° q̄rit vtrū hō tpat⁹ fit lōgiorus vite exercēdo coitū vl nō exercendo coitū. ⁊ vr ꝙ exercē°. qz illud qđ affert iuuamētuz ē lōgiorus vite. coit⁹ ē hmōi. g̃ ⁊c. ons bona. añs ꝓ maiori est vez ⁊ ꝓ minori ps: qz expellit supfluitates q̄ in corpe retinēt ⁊ nisi p illū expellent facerēt nocumentū vt supi⁹ dictū ē. 2°. ad idē fuerūt creata mē³ vtvnū qđ ꝙ suā ꝓpriā exerceret opationē. q tunc crescunt ⁊ sunt ī sua ꝑpa nō fic dic Ḃ⁹. 6. de inter. c. penul. Si āt coit⁹ nō exerceret mē³ illa cēnt pua ⁊ debilia q̄ talia iuuarēt ad abbreuiatiōz vite cū sanitas stet ī bona tpan³. mēbroꝝ. Ss q̄ nō faciūt suas opatiōes mē³ marcescunt ⁊ debilitant ⁊ miorant. fic aꝫ ī māmill' ⁊ mēbris genitalib⁹: q̄ oīb⁹ mēbris defuiūt: cū spma ab oīb⁹ descidat mēbris vt dīt aliq̄ ⁊ calor. ⁊ sic ꝑ exercitiū coit⁹ oia mē³ ꝓfortabūt q̄ ꝓfort° ē cā lōge vite. 3° dīt et autores ꝑcip^e Aui. ⁊ arnal. in loc allegat ꝙ coit⁹ remouet vl remit malā aiē ⁊ corpis q̄ sr cā acceleratōis mort. coit⁹ ē hmōi. g^r ⁊c. ons ē bona. ⁊ añs ꝓ maiori ē oīz autoꝝ me^c ¶ In oppo^m. illō qđ ē cā dinutiōis caloris nāl' ⁊ būidi nutrimētal' ē cā brevioris vite coit⁹ ē hmōi. ig^r ⁊c. ꝺ³ bona ⁊ añs ꝓ maiori ē Arist. i li° de lōgit^e ⁊ brevit^e vite. ⁊ miorꝝ ps ꝑ Aui. ī 5ª. disti. p' cañ. c. singulari de cāis necessitat mort. mior ps. qz ī q̄lz coitu expellit spūs ⁊ nāl' color ⁊ būidū radicale ⁊ tpam^m. s. spma ⁊ p⁹ma³ nutrimētal'. 2° autorit^e Lōstā. in li° de coitu. vbi dic. ꝙ castrati sunt diuti⁹ viuētes ꝙ bñtes testiclos ⁊ ḃ ē qz nō coeūt. ¶ 3^m arg^m est Arist. i li° de lōgitudie ⁊ brevit^e vite vbi dic ꝙ aialia nō coeūtia sr lōgiorus vite vt muli. Paseres āt qz mltū coeūt sr brevioris vite. ¶ Pro q̄one nota ꝫm Aui. i lo° allegato ꝙ in coagla tiōe nr̄i corpis q̄n spma viri tā ꝙ agēs ⁊ spma mlieris cū mēstruo tā ꝙ patiēs fit coagulat' in cāpo nāe nō pñt venire ī tātā duricie ⁊ coagla tionē fic lapides ⁊ vitrū ⁊ metalla a ḟb⁹ modi cū vl nihil resoluit. ⁊ cā ē qz nō bēm⁹ tātā terrestreitatē: y° ꝓtie tā ab extriorib⁹ ꝙ ab iterioribus ⁊ aliq̄d ō nr̄is corpib⁹. resoluit ⁊ calor nāl'

radicalꝫ ſuſtẽtatꝫ.⁊ hꝫ ꝑ pabulo hũidũ radicale ⁊ qñ totũ hũidũ ẽ ꝓſũptũ caloꝛ ille extinguit ⁊ ſic ille caloꝛ radicalꝫ ẽ cã extictõis ſuiipſi ⁊ vt ibi dẽ ꝺcludit Aui.2°.no.q iſte calꝫ radicalꝫ duob⁹ modis extinguit.vno°ꝑ ꝓſumptionẽ pfectã ſui pabuli qõ ẽ hũidũ radicale tunc ẽ moꝛs nãlis ⁊ iſta venit in fine ſenij.Allio° põt extingui aggregatiõe ſupfluitatũ coꝛpis ſic ḳ mali hu. vl alie hũiditates in coꝛpe aggregate q̃ ſuffocãt ipꝫ vl ſi cã cite extictiõis iducẽdo egritudies. 3°.no.q q̃us in coitu aliq̃d de ſpiritib⁹ ⁊ nãli caloꝛe expellatꝫ:tñ facit ad expulſionẽ ſupfluitatum vt ex eis nãl caloꝛ nõ extinguatꝫ. ¶ Tñc fit 2°rñſalis coit⁹moderat⁹in hoie ſano eſt cã lõgioꝛis vite.ꝑ 2°ꝑ rões añ oppo⁹ rões ãt ⁊ autoꝛitates poſt oppo⁹ intelligunt de coitu ĩmoderatoꝛe:igit ꝛc. Moderat⁹aũt coit⁹ꝑ multa iteualla factꝰ ita q̃ ꝺs aggredi nũſi poſt magnã abſtinẽtiã ab eo ⁊ p⁹mittũ appetitus. Ille aũt q̃ fit a ꝓtactu ⁊ fricatiõe mlieris nõ ẽ bonus appetit⁹coit⁹ niſi nãl⁹ prius exiſteret ꝑ aggũationẽ ſpmatꝫ.Et ſi ꝑbis datũ ẽ coire tali iteruallo coitu vtranꝫ nõ ꝑ momẽtaneã delectationẽ:ḳ ꝑ ſobolẽ aut ꝑ ſanitatẽ ꝓſeruationẽ:vt ditꝫ Ḅ⁹.6.de inf.c.4.de mꝛice.vbi ditꝫ q̃ diogenes in hmõi abſtinẽa ⁊ ſui ai ꝓtinen⁹ foꝛtiſſim⁹fuit:ſp tñ vſus fuit coitu.⁊ venerabiles Ḅ nõ facũt cã delectatiõis.ḳ vt ſupfluitates emittãt.Ḅ ille. ¶ 10°notãdũ q̃ hꝫ mulieres nõ hẽant vgã ĩ q̃ patiãt erectionẽ nec ſatiriab ⁊ hꝫ ẽt ſint nãl⁹ friꝛe:aliq̃ tñ hñt aĩn ioꝛdiatum appetitũ coeũdi.nã hñt coliũ mꝛicẽ neruoſuꝫ ⁊ cartilaginoſum⁊ mſtũ ſenſibile a ꝓte ireriou. vñ vapes reſoluti ab hũoꝛib⁹ calis retẽt ĩ mꝛice ⁊ ĩuenis ⁊ arteꝛijs aſſiſtẽtib⁹ mꝛici a qb⁹ venit ſpma ad teſticlos mꝛicẽ.q̃ q̃dẽ vapes vẽtoſi ⁊ fumoſi calꝫ vemẽtes ad colliũ mꝛicẽ cãnt ĩ eo tinillationẽ ⁊ ꝓuritũ ⁊ tẽſionẽ aliq̃lẽ.vñc fit ĩ eis nãl⁹ appetit⁹coeũdi.⁊ Ḅ maxie accit aſſuet coire ⁊ꝑ abſtinẽtib⁹⁹ ⁊ q̃buſdã inuẽcul⁹ nõdum maritat⁹ ⁊ q̃buſdã religioſ q̃ ĩ cõploe ſt calẽ ⁊ hũidevl colice ⁊ ruſevl bꝛune.vl ſi hñt fiſſa.tãtus ẽ aĩn appetit⁹ĩ eis q̃ ſi ñ timerẽt ꝛecũdiã vl ĩfamiã iã ipſe inuitarẽt viros ſic viri ꝓſueuerũt eas depcari.Et aĩn meretriceſ ſe exponũt tali optunit⁹ q̃ viri hẽant occaſiones igerẽdi ſe.⁊ ſic ꝑ q̃ ſic ĩ eis ſanis nãl⁹appetit⁹ coeũdi ioꝛdiat⁹ accit ſic ẽt aditꝰtis ioꝛdiat⁹ cãis ⁊ nõ nãlib⁹aduẽit eis ioꝛdiat⁹appetit⁹ ꝛc.vigilaꝰ ḡ

¶ Laplm 4ᵐ de gomoꝛrea.

§ **Gomoꝛrea** A gomoꝛra ciuitate dr̃ ꝓpter ineptam humanam ſeminis effuſionem ſicut in illa ciuitate fiebat. Gomo. eſt inuoluntaria ſpermatis emiſſio.6.de ĩterio.c. vltio. Dico q̃ Gomo. eſt purgatio ſpermatis abſq̃ veretri tenſione.ibidem.

Cauſe Gomo.ponunt a Ḅ⁹ in gñali loco ſtati alleg° ſic dicẽte. Gomo. duobus modis accidit.aut qꝛ ſpma a mẽbꝛo ĩ quo eſt expellit⁹:aut qꝛ ꝑ ſe exit cũ nõ poſſet ab eo teneri:ita q̃ fit gomo.⁊ debilitate ꝓtẽtiue vel a foꝛtitudie expulſiue. ¶ Cãe aũt debilitat⁹ cõtentiue ⁊ fil⁹ foꝛtitudis expulſiue põt eẽ q̃dã ꝓmtie.alie añtes.alie ꝓmcte. Et ꝑ° cãe debilitat⁹ ꝓtẽtiue ꝓmtie ſunt frig⁹exteri⁹attrigens vſq̃ ad vaſa ſpmat⁹ ⁊ ea ĩfridans aut paralizans. Sil⁹ ſedere ſup lapides fridos vt ſuper marmoꝛ. Ict⁹aũt ⁊ ꝓcuſſio in diceꝛvaſis aut in oꝛgie neruoꝛ a q̃b⁹ ipſa cõponunt ꝑ iſta enĩ ipſa vaſa põt palticari aut debilitari intrñ q̃ ſpma nõ põt ꝓtinere. ¶ Cãe añtes põt eẽ mala cõplo fria aut hũida in his.ſil⁹ aliq̃ paſſiones coꝛpis ſic epilẽtia maxie q̃n ma⁹ ei⁹ ẽ circa genitalia.Alia cã añs põt eẽ multit⁹ hũoꝛũ ⁊ nũmia ſbtilitas ⁊ liq̃ditas eoꝛ:ita q̃ ex ſan⁹ ⁊ hũoꝛib⁹ aq̃ſis liq̃dũ ⁊ fluꝛibile ſpma gñatur Ḅ⁹in li⁹de ſpmate.c.3. ¶ Tact⁹eni mulieꝛ cuꝛ cupidine ꝓcubit⁹aĩn eſt cã emiſſiõis ſpmatis abſq̃ volũtate ꝛdge erectiõe ⁊ modica vl nulla delectatiõe. Foꝛtit⁹ ãt vaſoꝛ expellẽtiũ fit ꝑ multitudinẽ ſpmat⁹ ⁊ caloꝛis ⁊ ſpũs.vñ nã ſentiẽs calꝫ mam ab ea aggũata illã exppellit q̃us vtplimũ ḳ a frigido ⁊ humido.

Signa Gomoꝛree ſatis ſunt manifeſte: qꝛ frequẽter ⁊ ſine virge erectione ſpma exit aĩn decies aĩn viceſies aut ãplꝰ aut minus in die naturali intrñ q̃ hõ debilitatur ⁊ macer efficitur. ¶ Signa cauſaꝛ.ſi autẽ eſt ꝓpter debilitatẽ ꝓtentiue exit ex ipotuſio ⁊ ſine ſenſu. Et ſi eſt ꝓpter foꝛtitudinẽ expulſiue preſentiꝛ ⁊ exit cũ aliq̃li delectatione. Et ſi eſt ꝓpter cãs ꝓmitiuas ſcit ꝙ relationem pat cũ bona medici inq̃ſitiõe. Si ꝑ paſſiões aliorũ mẽbꝛoꝛ ille paſſiones cognoſcunt⁹ per ſua ſig: ⁊ ꝙ doloꝛẽ ⁊ aggũationem loci. Et ſi vaſa ſint ſic palitica ſpama exit ſenſibiliꝛ ſine erectione.Et ſi eſt ꝓpter ſpaſmũ adeſt ꝓtio in ꝓtibus illis ⁊ doloꝛ in pectine ⁊ in regionib⁹ ꝓtib⁹ vicis.Si cã eſt calꝫ ſentiꝛ caloꝛ ⁊ titill⁹ in ꝓtib⁹illis:⁊ iuuaꝫ a fris ⁊ a calis molestat. Si eſſet ꝓpter multitudinem ſpmatis hõ non macerat nec ſentiꝛ grauedinẽ.Et ſi eſt ꝑ calidiratẽ ſemis illud ſentiꝛ caliduꝫ in exitu ⁊ ibi eſt caloꝛ ⁊ rigoꝛ ⁊ tremoꝛ ⁊ moꝛdicatio.Et ſi ẽ ꝑ frigus ſperma exit frigidum,⁊ ibi ſentitur

Digitized by Google

frigiditas ⁊ aliq̃bus accidit dok. ca. q̃dā ſpēs manie ⁊ grauitas toti⁹ corpis. Et dicit gozō. q̃ iſta accūtia accidūt illis qui hn̄t ſe. calidū q̃uis non ſit gomorrea.

Iudicia gomo. ſ̄pmo g̃ gomo. nō ſoluꝫ infert dānū indiuiduo: immo etiā toti ſpēi hūani gn̄is q̃ſi ſi hoies oēs pate renk gomo. ſic cito gen⁹ hūanū depiret. Et iō dicit Gozo. q̃ gomo. ꝺr q̃ſi fluxꝰ gn̄is hūani. ꝓpterea q; ma ex q̃ debet gn̄ari embꝛio fluit et deperdit. ¶ Scꝺo niſi eis ſuccurrat multi pibūt: q; nutrimētū mēbꝛoꝝ ad illas ꝓtes ſe inclinat. ⁊ ideo dicit Gozdo. q̃ multi nō volē tes reuelare hanc paſſionē perierūt.

Curatio gomo. ſi fuerit a cāis p̃mitis ille remoueanꝭ ⁊ reducat⁹ cor pus ad ſanitatē: vt ſi eſt ꝓpt frig⁹ calek corꝓ ⁊ ſic de alijs. In p̃mis g̃ minoꝛet eius cibus ⁊ potus ⁊ p̃cipue illi cibi ⁊ potus ex q̃b⁹ ſperma gn̄at q̃ ſupius fuerūt dicti. Et vtak pāe miluj et pamitio ⁊ vino debili limphato: et comedat caules cū pauco oleo ⁊ ſaleꝫ dormiat in duro lecto ⁊ nō ſup dorſum. Deinde denk illa q̃ deſiccāt ſpma q̃ ſunt iſta in cā cal'a. p̃mo lēres ⁊ aq̃ earū q̃ſi decoquunk cū ſe. canab. ⁊ valet ne mukar coꝛiandrū ſe. portulace ſucc⁹ cāne aqua lact; a q̃ extctū eſt butirū q̃ſi eſt multū acetoſa Et dicit Rab. ſi aliq̃s vtak ea abſcidit ſpma. Et pōt fieri emplaſtra°cū reb⁹ friſ. vt ē iuſq̃ mus albus ⁊ niger opiū cāphoꝛa muſcillago pſilij portulace cū oleo papa. ⁊ cū oleo roſ. vl mirtino vel cū ſanō. ⁊ cāphoꝛa addank in cā cal'a fria ⁊ ſtiptica. vt ſūt pſidie balau⁸ cupule glandiū cerule ſorbe meſpula pira citonia et melones trita cū ceruſa plūbi abluta chymolea cū aceto ſe. citrulli ſe. enꝺ pſiliū nō tritū ſ̄ in muſcillagine miſſum: q; eꝝ interioꝛa cal'a ſunt. coꝛiandrū tritū ⁊ nenufar exſiccatū ⁊ in cedere nudis pedib⁹ deiect deſidenū coit⁹. Et ſi videtur hō venoſus ⁊ plen⁹ fiat flōiayt mā ſpmat; dimiuuat. Silr purgek cholera ⁊ alij hu. ſi videnk abūdare in coꝛpe: ⁊ ꝓuocetur vo mit⁹ ꝓpter diuerſionē. Res aūt cale deſiccā tes ſpma ſunt iſte. ruta ſe. agnus caſtus cala mētū euforbiū cimi^m diacimi^m eſt exſiccati^m ſpmatis maxie ſi ſumat cū aceto. ¶ Vel ℞ ta le cōpo^m. ℞. puncarū excoꝛticatarū ⁊ frixarū: et cribellenk bdelij añ. ʒ. ɣ. balau⁸ roſ. añ. ʒ. v. teranꝭ ⁊ cribellenk ⁊ vtak pat. Pinee enim p frixurā pdūt ꝺtē q̃ habēt ſup coitū: vt di cit Aui. Aliud ℞. ſe. anetri. ʒ. ij ſe. lactu. ⁊ poꝛce añ. ʒ. iiij. bibāt cū aq̃ lētū. Aliud ℞. ſe. rute ſe. iuſq̃am al. añ. ʒ. ij. roſ. ɾu. balau⁸. añ. ʒ. iij. terā tur ⁊ cribellenk ⁊ denk. ʒ. ij. cū aqua frida vel cū vino limphato. Aliud ℞. ſe. lactu⁸. ʒ. ij. ⁊ ℈. ſe. rute. ʒ. j. balauſtie. ʒ. ij. ſe. agni caſti. ʒ. j. totū ꝓpna doſi. Si ꝺtus ꝺtētiua debilitat⁹ a frido cū calis rebus ſpma minuētibus miſceank ſti ptica cal'a: vt thus ⁊ maſtix coꝛter thuris aniſum coꝛrefactū ruta oꝛiga^m cimi^m coꝛrek. ⁊ ꝺs oleū rute ⁊ maſtiq̃ ⁊ de lilio. Si fuerit ꝓpt pa raliſim aut ſpaſmū vaſoꝝ ſpmatis fiant cure ſicut dictū fuit in ſuis ca. in paliſi ⁊ ſpaſmo. ⁊ ſic dictū eſt in. c. de paliſi veſice. ¶ Medicina ꝺ paliſim vbicūq̃ fuerit cuꝫ qua vngik oꝛigo neruoꝝ mouētiū illō mēbꝛū. ⁊ eſt illud hebe⁸ ℞. mirre electe aloes epat⁹ ſpice⁸ ſan. ɗra. thu ris mūmie oppoponaq̃ bdellij carpobalſa⁹ cc⁹ maſtiq̃ gūmi ara. ſtoꝛacis liq̃de ſtoꝛaq̃ rubee. añ. ʒ. ij. ⁊ ℈. muſci. ʒ. ℈. terebētine ad pōdus oiꝫ miſceank hec oia pulueriꝛata cū terebētina ⁊ diſtillent in alēbico vitreo ⁊ reponaꝭ in vaſe vitreo foꝛti ꝟs trī ſicut oleū balſami.

Declaratio in gomo. p̃mo queritur cuius mēbꝛi eſt paſſio. videk q̃ n̄ge: q; defect⁹ erectōis eſt in eo mō illi⁹ mēbꝛi eſt paſſio in q̃ manifeſtat⁹ defectus ſue opatōis: ℞ ſic eſt hic. igit ⁊c. Scꝺo ſile ē de liēteria ⁊ de gomoꝛrea: ℞ liēteria eſt paſſio in teſtinoꝝ. q̃uis veniat aliūde. g̃ ⁊ gomoꝛrea ē paſſio veretri q̃uis cā veniat aliūde. p̃ña bōa et añs ꝓ: q; invtraq̃ eſt fluxus innālis. ¶ In oppo^m eſt ga. 6. de int. c. vl. vbi dicit q̃ gomo. eſt paſſio vaſoꝝ ſpmat; ⁊ nō veretri ſicut ꝓia piſm⁹ eſt pa°n̄ge virilis. Et ꝓbat rōne. gomoꝛ rea eſt paſſio ꝓpter defectū ꝺtus retentiue ſp mat; ℞ talis retētiua viget vel ꝺs vigere ī vaſ ſpmatis nō in n̄ga virili. g̃ ⁊c. p̃ña nō. añs eſt Ga. in loco allegato. ¶ Ꝓo iſto dubio eſt no tandū q̃ ſicut in papiſmo eſt ſuperflua ventoſi tas quā effectiue mittit coꝛ ad virgam. ſic in gomoꝛrea eſt defect⁹ iſtius vētoſitat; et ꝓ p̃ñs defectus erectōis. Scꝺo nota q̃ aliqui ſūt et mltos ex eis vidi ⁊ maxime in ꝓma ſenectute qui hn̄t ſatis ꝓ vna vel duabus cōſpſionibus tū ex defectu tenſionis pendulū ſuuꝫ in agrū nature mittere nō poſſunt. Et ſi incipiāt cum muliere coinq̃nari ſine erectōe pfecta: ſemen indebite iuxta ripam acherōtis ſemuꝫatur: et quaſi hoc reputat⁹ vn⁹. ramuſculus gomoꝛre. Tertio nota q̃ gomoꝛrea ꝓpꝛie loquēdo capi tur ꝓ inuolūtaria ſpermat; emiſſiōe abſq̃ pē duli eleuatōe: vt dicit diffinitio. Poteſt etiaꝫ āpliari ad debilē ⁊ paruiſſimā ⁊ defectuoſam eleuationē penduli cum voluntaria ſeminis emiſſione: vt ſtatim dictū eſt in ſcꝺo notabili

Digitized by Google

¶ Tunc fit ꝑma ꝓlo capiẽdo gomorreã ꝑmo modo gomorrea ẽ passio vasorũ ſpmat: qa ex defectu eorꝝ nõ ꝯge q̃ fcã fuit ad expellẽdus et nõ ad retinẽdũ. Scõa ꝓlo capiẽdo gomorreã ſcõo fic põt dici ꝙ eſt passio ꝯge: qz illud pẽdulũ ſufficiẽr ꝺz eleuari qõ nõ eſt. ꝛ ꝑ b̃ ꝓz ſolo ꝑme rõnis. ¶ Ad ſcam q̃ ꝺz. file eſt de liẽte⁹. Dico ꝙ nõ eſt file. qz in liẽteria ſp inteſtina ſunt ſubiectũ ei⁹: cũ in ſe habeãt vel hr̃e debeãt ꝯtutẽ retentiuã ꝛ retinẽdi cibus donec pfecte fit digeſt⁹. ꝓnto ꝙ cã veniat ab aliis mẽbris. ꝛ ſepe veniat a ce⁹ vel epate. ¶ Scõo in ordine declarationũ nõ ꝙ gomor. ẽ morb⁹ officialis: quẽ aliq̃n cõicaſ morb⁹ ꝓſillis: quia mala ꝓpl'o vtpluⁱᵐ vt in vaſis ſpmat̃ ꝛ eſt nocumẽtũ ꝯtut̃ retẽtiue. vt dicit ga. 6. de inte. c. vlti. Actio eiñ nature expellẽda minuere ꝛ expellere ꝛ ꝓtinẽda optime ꝓtinere. ꝯba ſũt ga. in loco vltimo allegato. Si ꝯo ꝯt⁹ retentiua in vaſis ſpmatis nõ põt ꝓtinere ſemẽ certus ẽ ꝙ erit nocumẽtũ ei⁹. ¶ Tertio notãdũ ꝙ Aui. i 20.3ⁱ. c. de multitudine exuberatõis ſpmat̃ dicit ꝙ q̃n daſ ꝓſiliũ ad infrĩdandũ debet dari muſcillago eius ꝛ nõ ſuba: qz ſupficies ei⁹ ſũt frie. interioꝛa aũt ſunt cal'a. ꝛ b̃ in multis herbis ꝛ medicis accidit q̃ ſũt diuerſarũ ꝓpꝛonũ ꝑm diuerſitatẽ ſuarũ ꝓtiũ. vt ꝓz de caulib⁹ q̃ ꝑm. ſupficiẽ ſunt cali ꝛ laxatiui. ꝛ in cẽt⁹ autẽ ſunt frĩ ꝛ ficci ꝛ ꝓſtrictiui. ¶ Quar⁹ circa mãz gñatõis ꝙuis dubitẽ de plixitate q̃rit̃. vtrum ſemẽ nature hũane in hora coitus ab oĩb⁹ mẽbris deſcindat̃ ad b̃ ꝙ fiat pfecta gñatio filis in ſpẽ. Et arguit ꝙ ſic: qz claudus aliq̃n gñat claudũ ꝛ mãcus mancũ. ꝛ b̃ nõ eſſet niſi ſe. ab oĩbus mẽbris deſcinderet̃. g̃ ꝛc. ꝓña bõa ꝛ añs ꝑ maiorẽ ꝑz ad expientiã. ꝛ ꝑ minorẽ ꝑz qz nõ videt̃ alia cã. Scõa rõ. membra in ſupflua ſe. effuſione debilitanf̃. g̃ et ſe. ab oĩbus deſcidit mẽbris. ꝓña tenet: qz nõ videt̃ alia cã debilitaꝛ in tali ſe. ſupflua effluſiõe niſi qz a mẽbris oĩbus ſemẽ caloꝛ ꝛ ſpũs ſupflue euacuãt̃. añs ꝑz ad expientiã. Tertio ſpma eſt ſuperfluitas tertie digõnis vt ponit Aui. ꝛ alij. ꝙ tertia digeſtiua fit in oĩb⁹ mẽbris. g̃ in illis illõ ſemen gñabit ꝛ in hora cõmixtionis ab eis expellet̃ ꝛc. ¶ In oppm̃ eſt Arist. in. 2. de gñatione vbi dicit ꝙ aſſilatio filiorꝝ ꝛ parentũ nõ ẽ ſufficiens cã ꝙ ſpma deſcindat̃ ab oĩbus membris Et ꝓbat̃ tali rõne. Filij aſſil'anf̃ parẽtibus in voce ꝛ ꝓlis ꝛ vngubus: tñ ab iſtis nõ deſcindit̃ ſpma. g̃ ꝛc. ꝓña nota. ꝛ añs ꝑz ad expiẽtiã. Scõa rõ. filij aſſimilanf̃ auis et auis. aliq̃n tñ ab illis iaꝫ coꝛruptis nõ deſcindit̃ ſperma ꝓña nota. añs ꝑz in. 2. de gñatõe aĩalium ꝛ ꝑz expientia. Ter⁹ ſequeret̃ ꝙ in q̃libet ꝯceptiõe cõcipent̃ duo fetus. vnus a viro b̃ns ꝓdulũ: aliũ a muliere b̃ns matricẽ: cum ab vtroq̃ ſemen emittat̃: qõ debet aſſil'are illi a q̃ deſcindit̃. ꝛ a q̃libet mẽbro mã ſeminalis deſcindit̃ pte. g̃ mã exiẽs a pẽdulo gñabit pendulum: ꝛ mã matricis gñabit matricẽ. ꝓns eſt falſus: g̃ et illud ex quo ſequit̃. Multe rõnes poſſent fieri ad vtrãq̃ partẽ quas nũc cã breuitatis dimitto. ¶ Et ſciẽdũ ꝙiſta qõ opinata ẽ ãtiq̃, nã ꝑmus ꝓbꝫ ipam poſuit. Plato autem in eius balneo ſe balneauit. Empedocles in ſua cogitatõe credidit determinare ꝛ defecit. vt dic̃ Ariſto. in loco allegato q̃ ipam bene maſticauit ibidẽ. Albertus aũt ipam ſentiuit. Alibi aũt clerico ſufficit: ꝙ ego remittã te ad eos ꝛ deſuper tranſire ſicut murilegus ſup ꝓunas. Notandũ ꝙ quedã ſunt mẽbra pfecta que in eoꝝ ꝓcauitatib⁹ cõtinẽt hũores ꝛ hũiditates q̃bus nutriunt̃ cõpleta iã tertia digõnevt ſũt mẽbra ſimplicia: et ꝑ ꝓns q̃ ab eis cõponunt̃: Alia ſunt mẽbra impfecta q̃ augmentant̃ per iuxta poſitionẽ ſupfluitatũ a q̃bus augent̃ vt vngues ꝛ pili ꝛ filia ꝛ dẽtes. Prima aũt membra hñt in ſe aliquod ſupfluũ in quãto ꝓpter ꝓfuationẽ ſpẽi ꝛ aliqꝺ ſupfluũ in quali a quo indiuiduũ a ꝯtute regitiua gubernatũ in ſuo tẽpe expurgat̃. A ſcõis aũt mẽbris pauce vel nulle ſupfluitates ſeparanf̃. ¶ Scõo nota ꝑm Aui. 20ª. fen. 3ⁱ. c. de cauſis ſpmat̃ ꝙ ſpma eſt ſupfluitas quarte digõis. ita ꝙ cõpleta digõne tertia illa humiditas apparet filis quarte digeſtiue ꝛ eſt hũiditas ꝓpria cõgelationi ex qua nutriunt̃ mẽbra dura ſpmatica: vt ſunt nerui vene arterie ꝛ filia. Et q̃n q̃q̃ repit̃ ꝑlⁱᵐ de ea retẽtũ in venis ad qõ iã ꝑceſſit digõ. 4. et remãſit vt nutriant̃ eo vene ꝛ vt ſupueniat ad altera mẽ homogenea vt nutriant̃ ea. b̃ ſi le. Et ſi bñ b̃ intelligere volueris hẽs ꝙ ꝓpleta ꝛtia digõne illud ſupfluũ retinet̃ in venis velut ex eo mẽbra ſpmatica nutriant̃ vl'vt nã ſollicita de ſpẽ ex eo faciat mãm ſciale ꝛ poſt rõnale ẽ ꝙ illud qõ ita remãet ſpiſſuꝫ ꝙ veas et alia mẽ coꝛpis aggregeꝫ in loco repoſitorio ꝛ in teca nature. ſ. in vaſ ſemiariis. ꝛ de b̃ habem⁹ expſſe texⁱᵐ Aˢ. in lib. de. 12. pozit. in. c. 2. ꝛ ſus finẽ dicẽt. Notãdũ aũt ꝙ vnavena ꝓpa eſt vacua ſupple ſanᵉ ab aliis q̃ recipit illõ ſpma a. 4. aliis venis. ille aũt recipiũt ab aliis venitib⁹ ab oĩb⁹ ꝓtib⁹ coꝛpis ꝛ oſſib⁹ medullã b̃ntib⁹. hec ille. ex dictis aui. initiatiue ꝛ ex dict̃ ga. cõpletiue poteris ꝓcludere q̃lit̃ ſpma

Digitized by Google

habet loca in q̄bus reponit᷑ ⁊ repit᷑ tpe cōsilij nature. ꝓmo ꝺm aui. qz in venis est ⁊ in eis reperit᷑. ⁊ ꝺm Sal᷑. ab illis venit ad alias venas et ad vasa seminalia. etiā b̄ ideꝫ p cōiecturas poteris inuestigare: qz oīs supfluitates h̄nt sua receptacula in q̄bus repiunt᷑ ⁊ supfluitates: 4. humoꝝ: vt dicit Ba. in li. de spmate vt feces grosse ⁊ vrīa ⁊ filia. g̃ ista q̄ ẽ supfluitas in quāto debet h̄re suū repositoꝝ in q̄ recondat᷑. ꝑz etiā qz homo cōsuetus coire si nō coit p aliq̄ tpis spaciū h̄z testiculos aliquātulus plenos ⁊ pōderosos ⁊ vnitos ⁊ ponderositas spmatis ⁊ in regionib⁹ eoꝝ. in illis a utez qui coeunt sepe testiculi repiunt magis dissoluti tenues ⁊ fluxi leues ⁊ vacui. Isti etiā q̄ p multū tps abstinēt si dormiāt sup renes leuit᷑ pol luunt᷑ maxime si fuerint sanguinei vel in eis supabūdet spma. Hoc aūt nō fieret nisi spma esset vnitum in illis locis sunt. ꝓpe virgam ⁊ testiculos. ¶ Tertio nō q̄ multa motiua habuerūt inq̄sitores sapie vt dicerēt q̄ semē nature hūane ab oīb⁹ descindat᷑. ꝓmū fuit sūma delectatio q̄ nō posset esse nisi oia mēbra delectarent᷑. Aliud motiuū est assilatio geniti cuꝫ genitoꝛe. Aliud motiuū est cōicatio in egritudinib⁹ 4ᵐ. qz oīa mēbra p coitū debilitāt᷑ qō nō fieret nisi ista mā ab oīb⁹ descinderetur mēbris. Aliud motiuū in oīb⁹ mēbris fit. 3ª digō. ¶ Quarto nota q̄ cāe assimulatōnis geniti cū genitoꝛe sunt multe. Prima est superabundātia spmatis vni⁹ sup spma alteri⁹ vt dicit Ba. in li. de. 12. port᷑. c. 3. sic dicēs. Jn coitu g̃ cui⁹ spma supabūdet ei filis infans. ꝓcreat᷑ et sequit᷑ filis etiā matri hac cā fuit: qz spma mris nutrimentū est spmatis viri vbi similit᷑ Scōa cā filitudis vel dissilitudis est supabūdātia alicui⁹ hu. vt dicit ibidē Ba. Sic aliq̄s ei ꝺtingit supabūdāte vno hūoꝛe nō ee simil infans illi cui⁹ est spma. nā alij hu. debilitāt᷑ ꝓpter supfluitatē alteri⁹. Aliq̄s em̄ sanis genitoꝛib⁹ strabo infans nasc᷑ vel naso toꝛto ꝓpter supfluitatē humoꝝ. Bal᷑. ibidē. Tertia cā filitudis pōt ee infectio spmat᷑ genitoꝛis vel genitriç. vt dicit Ba. ibidē. c. 4. sic. itē genitore q̄libet aliq̄ passiōe occupato infans simile trahit᷑ q̄litatē. Quarta cā filis trahit᷑ a motu humoꝝ a q̄ spma generat᷑. Unde Ba. ibidem. sicut em̄ sang. ex subtilitate h̄z ꝛtutē ereūdi p corꝑa. ⁊ spma qō inde fit h̄z ptātem exeundi sine voluntate hoīs dormiēdo vel vigilando. ¶ Quīta meditatio filitudis vel fit ꝺm q̄ spma cōcipit᷑ in hoꝛis in q̄bus regnat aliq̄s humoꝝ. vt ibidē dicit Ba. c. 5. sic. in trib⁹ sanguis hoꝛis spma ꝓceptū a muliere in sanguis mutat᷑ nām ⁊ formāt᷑ ⁊ hō inde genit⁹ est rubeus h̄ns supcilia grauia. etiā vide ibi signa alioꝝ humoꝝ. Sexta cā filitudinis vel dissilitudis infant᷑ cū parētibus trahit᷑ a ga. in li. alleg. c. 12. ⁊ est nā planetarū. Xba sunt ga. Contingit aliq̄n infantē nulli parentū ee filem: ⁊ b̄ fieri pōt ꝓpter nām planetarū ꝛc. ⁊ vide ibi multa de alexādro quō Nectanabus pat᷑ ei⁹ ꝑsciuit natiuitatē ei⁹ ex olimpiade mr̄e ei⁹. ¶ Ex his sic ꝓnotatis fit ꝓma ꝓclo. assilatio geniti cuꝫ genitoꝛibus nō est cā sufficies q̄ spma descindat᷑ ab oīb⁹ mēbris corꝑis. ꝑbat᷑ ꝓclo aucte Arist. ꝓmo de gñatōe aialū. ⁊ ꝑbat᷑ ꝓmam rōnē factā in op⁹ᵐ de vnguib⁹ ⁊ ꝑlis ⁊ p scōaꝫ qz filij assilant᷑ auis ⁊ pauis nō solū in effigie imo etiā in passionib⁹. ⁊ tñ ab illis nō descindit᷑ spma. g̃ ꝛc. ꝓña tenet. ⁊ añs ꝑz p Arist. 1. de gñatione aialiū dicit: q̄ quedā femīa fuit cognita ab ethiope. tñ fili⁹ inde generatus nō assilabat᷑ ethiopi. Tertio arguit᷑ sile ẽ de gñatione plantarū a seie earū ⁊ de gñatōne hoīs a semine eius: ß semē plāte nō descindit᷑ a tota planta ß ab aliqua ꝑte eius. igit᷑ sic erit in hoīe q̄ se. nō descindit᷑ ab oībus ꝑtibus eius: ß solū ab aliq̄bus. ꝓña ꝑz. ⁊ añs est verū ꝑ filitudinē: qz vtraq; gñatio fit ꝑ emissionē seis. hec rō pōt h̄re solōnē qz nō est sile oīno: quia gñatio hoīs est manifesta. ⁊ ꝑfecta ⁊ magis intenta etiā a natura. ¶ Scōa ꝓclo sperma descindit᷑ a venis totius corꝑis ⁊ a mēbris que ꝑfecta nutritōe nutriunt᷑ ⁊ ab ossib⁹ medullā habētibus. ꝑz ꝓ ꝑ Bal᷑. in li. de. 12. port᷑. c. 3. et ꝑ auic. in locis allegat᷑ in scōo notabili etiam sen. 21. c. de difficultate impgnatiōis ⁊ p rōes factas ante oppo⁹ᵐ. ⁊ hec fuit intentio ypo. et Jo. de toꝛna³. ¶ Tertia ꝓclo ꝓncipal᷑ spma a mēbris descindit᷑ ꝓncipalibus ⁊ ꝓñr ab aliis eis colligatis. ꝑz qz a coꝛde epate ce⁹ mittunt᷑ spūs ex q̄bus resultat spūs infoꝛmatiu⁹ et nō aliter nisi cū spermate. g̃ ab eis spma ꝓncipaliter descindit᷑ ⁊ ꝓñr ab aliis mēbris ab eis recipiūt vapoꝛē ⁊ influētiā ⁊ spūs que oīa in parte cōcant᷑ spermati in ꝛgregatōe eius. iō dicūt aliq̄ q̄ ypo. ⁊ ga. dixerūt q̄ spma descidit᷑ ab oībus mēbris. dicūt q̄ verū est in ꝛtutute sed nō mole: qz ab oīb⁹ recipit influētiā et spūs ⁊ vapoꝛes ⁊ vtplu⁹ᵐ idolū seu effigiem Et si tu dubitas: vtrū istud fiat in hoꝛa coit⁹. Dico q̄ nō: qz nō est verisile q̄ ita cito attingat sperma ad testiculos ab extremitatibus sicut a mēbris ꝓpinquis: sed paulatim in suis repositoꝝjs sine forma spmatis aggregat᷑ illa

Digitized by Google

humiditas ⁊ conseruaꝝ vsqꝫ ad hozā coit⁹ in qua hoza in testicul⁹ formā suā recipit⁊ aptaꝝ ad gñationē. ¶ Ad rōes dico qꝫ rōnes añ opⁿ sunt ꝓ pclone et rōnes post oppoⁿ ꝓtradicūt pclonibus rñsalibus. qz ꝙus assi'latio filioꝝ nō sit causa sufficiēs. tñ nō stat quin sperma descindaꝝ ab oībus mēbris pfecte nutritiōis et digōnis tertie. Secūda rō solutⁿ per idem Ad tertiā quādo ōz qꝫ in qualibet generatiōe generarent duo fetus. negaꝝ ꝓña. ⁊ quādo ōz qꝫ ab vtroqꝫ emittit sc. verum est sed ab illis duobus commixtis generaꝝ fetus: quia sperma mulieris nō habet in se actualitatē⁊ vt ꝓ se generet: ⁊ sperma viri nō potest agere sine spermate mulieris. ergo ⁊c.

¶ Capl'm. 5. de pollutione nocturna.

Pollutio in dormiēdo est ex pulsio spmaꝝ facta in somno ꝓfundo cū imaginatōne vel somno: ꝺa aliquādo fit in die et ozto iam sole. Et si tunc dormiat somniando cū supabundāti materia poterit fieri pollutio. hoc dico ꝓpter eos qui solum posuerunt pollutionē nocturnā ⁊c.

Cause autem pollutōnis in dormiendo ponūtur a Gerardo cremoñ. sup viaticū quedā sunt ꝑmitiue ⁊ sunt. 5. ꝑm ipm ibidē. Prima est replo crapulosa ciboꝝ ⁊ potuū bonoꝝ ⁊ delectabiliū marie si fiat specialiter. dum tamen bene digeraꝝ ⁊ in nutrimētū conuertaꝝ. alⁱs ex eis nō fieret pollutio: ñ ad deteriozes conuertenꝫ vsus: qz tales mozbos generare consueuerūt. 2. de mozbo. Galienus Secūda causa ꝑmitiua est magn⁹ amoz diu ꝺurnatus sup aliquā mulierē cuius effigies vel spēs in mēte conseruaꝝ. ⁊ ista spēs aliquādo ab imaginatiua in aliaz transmutaꝝ. ⁊ ita contingit qꝫ aliqui somniādo se polluūt non cum dilecta immo cum alia. Tertia causa ꝑmutiua est lōgus somnus ⁊ decubitus supⁿ ꝺoꝛsum. tunc enī supcalefiunt renes et vasa seminaria. ⁊ quādoqꝫ cogitur se. eliquari et exire. ¶ Cause añcedentes sunt nimia abundantia sanguis ⁊ bonoꝝ hūoꝝ et humiditatū i corde et bōa nutritio ⁊ reparatio mēbroꝝ suauitas vite ⁊ defectus vel dimissio coitus consueti ꝑ aliquod tempus. ⁊ tūc multitudo illius materie in vasis spermatis ⁊ in locꝝicis cōgregaꝝcur fit cōgregatio vrine in vesica. ¶ Cause cō iuncte est stimulatio nature et virtutis expulsiue vt illa materia expellatur. et ista expulsiua cogit⁹ a virtute imaginatiua vt postea videbitur. et sic fit pollutio.

Signa si fuerit ꝓpter inoꝛdinatas ciboꝝ replonēs ⁊ potuū sciatur ex relatiōe infirmi. silr dicēdū est de aliis causis ꝑmitiuis. Si fuerit ꝓpter causas añtes exhabitudine corꝑis cognoscit. qz videt hō rubeplen⁹ pilosus venosus bñ comedens ⁊ bibens nō laborās ⁊ est diu ꝙ nō cognouit mulieres. tales enī ꝓsueuerūt sīles hꝺe pollutiones. Si enī ꝓpter causas cōiūctas scit⁹ ꝑ effectū: qz videt homo ca. cōplonis ⁊ hꝺ somnia cū concupiscētia carnali cū dilecta vel alia.

Iudicia et cura talia sunt sicut in Gomorrea ⁊ in parte sicut in Sarraſi ⁊ reddēdo singula singulis oēs cause reducende sunt ad corꝑis sanitatē per sua contraria in qualitate vel in effectu vt etiā deꝫ et bona natura ex tali pollutōe cū complacētia nō offendāt. vide in ca. de gomorrea ⁊ sarraſi ⁊ fac flōmias ⁊ purgatōes ⁊ abstinentias et vtere aliqñ frigidis ⁊ siccis et fiāt supradicte medicine in dictis caplis.

Declaratio Primo qrit̄ ḡre epileptici pollunt se in potu? ōz qꝫ ad retētionē eoꝝ q̄ sunt in corꝑe reqrit̄ qꝫ mēⁿ retinēs fit in bōa disponē: ⁊ qꝫ cū vult trāsuersalib⁹ re: ineat retinēda. ꝙ in epⁱᶜ spasmus ⁊ vasa seminaria spasmant⁊ oia mēbra cū spasmāt motu nō nāli mouenꝫ nec possūt adaptari ad retētionē: imo ꝑmittūt exire retētū. ⁊ sic expellit illa mā in vas retēta. vl ōz qꝫ illa vasa spmatica ꝛhunꝫ q̄ in ꝛctōne cogunt illā māz expelli. ⁊ hoc marie fit quādo marie epilenᶜ est circa vasa in vasis seminarijs. ¶ Secūdo intelligendum qꝫ si aliqs hēat duas aut tres pollutōes in somniādo: ⁊ tñ ꝓpter hoc non vult se ad cōcubitū mulierū inclinare tunc nā obliuiscit⁊ post cessant pollutiones ille vel tarde veniūt. ⁊ est sile de gñatōe lacti qō defic in vberib⁹ nō lactātib⁹ pueros. vt fuit dictum in. c. 2. istius. 6. ¶ Tertio intelligēdū est qꝫ sm Constant. in viaᵒ in. c. ꝓpio. pueri nō patiūt pollutionē ꝓpter causas ibi assignatas ⁊ eas recitat Bern. in. 7. ꝓte lilij. c. ꝓpo. Cā tñ hoc melior et magⁱ ḋicta est: qz nō hñt spma nec superfluū inꝑto supabūdās a ⁊tia digōe qtūcūnā ē magⁱ sollicita de individuo qꝫ de specie. ⁊ iō totū nutrimētū mittit ad mēᵇ. ⁊ qz habet venas ⁊ meat⁹ strictos nec hñt caloꝛ sufficiētem ad dissolutionē ⁊ effusionē talis materie. Oñ autē veniūt ad adolescentiā tūc nā incipit gñare ⁊ facere ꝓuisionē de tali mā: ⁊ calor est maior ⁊ pfectior ⁊ vene ⁊ vasa sunt latiora et nā mouet vt tūc materiā genitalē expellat ⁊

em in somno facit ebullire⁊ subtiliari ⁊ exire aliquādo,ppter exuberantiam māe. Aliquādo ppter imaginationez fixam in femineam dilectam. ¶ Tertiō oritur dubū vtrum pp imaginationē virtus expulsiua debeat moueri ad mouendū humorē vel ad ꝯexpellendū semen ⁊ facere pollutionē in somno cū imagina⁹ nō sit res coꝛ⁹ ⁊ talis sine instō non mouet res coꝛporeas nec est ḋ reale sed solum ītellectuale ad hoc dicendū ꝙ spēs rei sensate exīs in fantasia facit venire san.⁊ san. mouet ad eā rōne silitudinis vt aliqui dicūt. ideo in variolis coperiunt ꝓpatētes pānis rubeis vt sang.⁊ mā variolaꝝ ad exteriora moueant ⁊ imaginatiua pōt mouere virtutē expulsiuam vt expellat vrinā vel ſpma in somno. Et ꝺ̄ ps in multis auctoritatibus. Primo auctē Aui. in p⁹ p⁹ doc. de hūoribus vbi dicit ꝙ intuen res rubeas mouet san⁹ cm: iō phibet intuitū earū in fluxu sanguinis:⁊ cōmēdat in exitu morbilloꝝ ⁊ variolarum: vt dictū est ⁊ pp motā sanguis ad illas spēs que sunt in fantasia qūo aūt pp imaginationē ꝟ. pollu⁹ aliq̄d fuit dictū in,c. de mictu lecto ⁊ ſuppemt ꝙ potē seu virtutes naturales que ītediate seruiūt aīe ficut imaginatiua rō ⁊ memoria digniores ⁊ potētiores sunt ꝟtutibus coꝛpori famulātib⁹ ītediate ficut sunt appetitiua retētiua expulsiua. ideoq̄ iste ꝟtutes coꝛpori seruientes ꝓcepto diuino seruiūt ⁊ obediunt ꝓmis: maxie qñ ipse indigēt nāliter Cū ergo imaginatiua imaginaꝰ aliq̄ꝺ superabundans expellere ad eius motꝰ seu nutū moueat expulsiua ⁊ ei obedit ⁊ expellit illud sup abundans ꝟtutē retētiua ipediēs oēs ꝟtutes regitiuas coꝛpis pere debēt ⁊ obediētiaꝝ ꝑsta re p bonā rōnem. Dicit ēt Aui. ꝙ imaginatione fit ꝓgelatio dentiū ⁊ p imaginationē hō ꝓuocatur ad migendū qñ videt aliū mingere ⁊ ad oscitandū qñ videt aliū oscitare ⁊ sila ⁊ ꝙ amplius est si rigidus strict⁹ iaceat sup terram hō tempes sup ipsum trāsibit. Si aūt latera trabis in altū existant ⁊ in cōsuet⁹ ꝙ ipsaꝝ transire conet ibit in ꝓcipitiū hoc aūt ex alio non fit niſ ad verificandū dictū antiquū ꝙ imaginatio facit casuꝝ ⁊ Aui. in. 6. nāliuꝝ dicit ꝙ tm possem⁹ imaginari pluuiā ꝙ pluꝛeret. ¶ Quarto querit in quo tpe magis debeat fieri pollutio in somno vel in vigilia:⁊ vr ꝙ in vigi⁹. qz ois supfluitas magꝝ pata est exire in vigilia q̄ in somno sed mā pollutionis est hmōi igit ⁊c. añs ps ad exprientiā de vrina egestione ⁊ filib⁹ Contrariū patet ad experientiaꝝ qz magis fit pollutio in dormiendo q̄ in vigilando. ¶ Notandum ꝙ virtutes animales intellectiue. sc⁹ fantasia imaginatio rō vel discretiua ⁊ memoratiua magis vigent in vigilādo q̄ in dormiēdo. Ideo dicūt ꝙ ista imagiatio que iuuat ad pollutionē est cōpsita ex virtute aiali ⁊ nāli: sed ista cōpositio nō ponit a solēnibus auctoribus. nec ego ponā. Sed dicēdo ꝙ imaginatio est dupler quedam est ordinata ⁊ cadēs sub regimine nature ⁊ ista magis viget in vigilia. ⁊ ꝺm istam nō fit pollutio: qz in vigilando materia spermatis non trī granat naturam quī ratio regat virtutem expulsiuam ꝙ nō expellat illam in vigilando. Alia est ordinata ⁊ nō ex toto cadens sub regimine nature vel rationis nec totaliter ꝑuata. ⁊ ista viget in somno ⁊ ꝺm istam fit pollutio: qz ista ꝓcipit virtuti expulsiue que est coacta a virtute retentiua nō potēte retinere mām: qz multa aut qz pungēs ⁊ acuta ⁊ sic fit pollutio. Nec illa expulsiua ex toto est regulata a natura sed quasi furtiue expellit illam: nō in tempoꝛe nec in loco a natura ordinatis tu autē arguis de expulsiua ordinata a natura: ⁊ sic patet solutio.

¶ Capitulum sextum de vlceribus ⁊ pustulis virge.

℣ Vlcera ⁊ pustule fiunt in virga que aliquādo rōne male cure ⁊ durationis fiunt cācroſe intrantum ꝙ aliquando perditur virga vel pars eius: aliquando fiunt extra in pelle aliquando vtplurimum intra.

Cause possunt esse ꝓximiue aut antecedentes aut coniuncte. Proximiue vt est vulnus vel attritio ⁊ coitus cum fetida vel īmunda vel cancrosa muliere. Alia causa ꝓximiua potest esse poꝛrare femoralia nīg fetida ⁊ īmunda. Alia causa potest esse materia spermatica vel coꝛrupta retenta inter caput virge ⁊ ꝓpucium: vel mali humoꝛes ibidē retenti qui ibi retenti ⁊ non euacuati coꝛrūpunt locum quem tangunt ⁊ vlcerant. ¶ Cause antecedentes possunt esse apostemata male curata. Vel repletio malorum humorum acutoꝝ in coꝛpoꝛe vel in partibus vicinis existentiū. ¶ Cause coniuncte sunt multi humoꝛes calidi acuti malam qualitatem in mēbꝛo inducēres ⁊ mala cōplexio calida introducta coꝛrūpens ⁊ vlcerans membꝛum.

Signa egritudinis satis sunt manifesta Cause ꝓximiue per relationē patiētis habent Cause antecedētes qz qñ est ꝑp hūoꝛes coꝛruptos illa veniunt incipiendo nō ꝓcedēte ali-

Digitized by Google

qua cā ptimitiua. Et si fuerit ꝑ aꝑata illud
scitur ex relatiõe patientꝫ. Cãe ꝓuncte ꝑ effectũ
suũ cognoscunt. qz egritudo iam est introduc-
ta ꝛ facit iam dolores ꝛ impedimentũ.

Judicia in doloribus virge. Primo di
cit auic. ꝙ vlcera que fiunt in
testiculis ꝛ virga ꝛ in ano sunt mala ꝛ ambu-
latiua atq; leuiter venit putrefactio ꝓpterea
qz sunt in loco abscondito ꝛ illa loca declinã-
tia sunt ad caliditatẽ ꝛ humiditatẽ ꝛ sunt pro
pe meat⁹ ꝑ quos currunt superfluitates q̃ fiunt
mordificatiue ꝛ impediunt curã ꝛ sunt similia
illis q̃ fiunt in visceribus ꝛ in ore. ¶ Scõo ibi
dẽ deteriora vlcera virge sunt illa q̃ fiũt in la
certo q̃ est in radice ꝟge ꝛ in ano ꝛ ideo qz in-
digẽt exiccatione fort⁹. ¶ Tertio aliq̃n est ne-
cessariũ abscindere virgã ꝓcipue q̃n vlcera
sunt supra ipsam putrefacta: vidi aliquos mo
ri: qz tarde ad bonũ puenerũt medicũ. ꝟga enĩ
erat circũdata toto vlcere cãcroso cuꝰ duricie
et erat rotunda sicut vn⁹ nap⁹ et hõ erat iã dis
scolorat⁹ ꝛ semimortu⁹. Impedit ẽt cura taliũ
vlcerũ qz se nõ cito medicis sapiẽtib⁹ ostẽdãt.

Curatio vlcerũ ꝛ pustulaꝝ virge ꝛ ma
tricis. Et ponãtur primo aliq̃
cañ. generales. Prim⁹ est Ba¹. ʒ. meg¹. ca°. et
col. vltio vlcerib⁹ veret¹ ꝛ vulue ficcio: cõpetit
medicia: vñ multociẽs ea curaui cũ cinere bõ
bacinarũ cartarum ꝛc. vbi supra. ¶ Scõs cañ.
generalis est auic. in. 20. distinctiõe. ʒ¹. capitu
lo de cura vlcerũ virge ꝛ testiculoꝝ vlcera q̃
sunt supra caput ꝟge reb⁹ magis deficcatiuis
q̃ illa que sunt supra ꝓpucium indigẽt qm̃ ca
put ꝟge est vehemẽtioris siccitatis ꝛ ꝓpioms
¶ Tertius vlcera ꝟge indigẽt medicina ficcio
ri q̃ alia mẽbra intrã q̃tũ ipa est ficcio alijs
mẽbris. Iste cañ. patet: quia magis recedit ꝟ
sus latus humiditatis q̃ mẽbra que naturali
ter sunt humida vel nõ tm̃ ficca. ¶ Quart⁹ nul
lo mollificatiuo medicamine indigẽt istoꝝ
mẽbroꝝ vlcerationes nisi aliq̃n ad pellis ꝓ-
pucij reuersionẽ intẽderemus ¶ Quint⁹ in ꝑn
cipio mundificet loc⁹ et infrigidet cum aqua
ros ꝛ plantagis. Et si maiori indigem⁹ mun-
dificatione lauetur cũ aqua decoctionis ydzo
mellis cũ coto vel cũ aqua in qua dissoluatur
alumẽ de roca arsum ꝛ post iterum lauetur cũ
vino ꝛ aceto mittis in quibus decoquant gal
le aut nuces cipressi: alumen ꝛ post finaliter ex
ficcet cum pannis lineis et albissimis antiqs
et blasitis ꝛ reuertatur ꝓpucium desuper et
quotiens minxerit pecie pannoꝝ lineoꝝ que
erant inter pellem et caput virge remoueãtur
ꝛ alie post mũdificationẽ reponant. Ista enĩ
frequẽtanda sunt donec malicia cõplois eua-
nescat vel si magis volum⁹ exficcare ponem⁹
vnguẽto albo cãphorato ꝛ ponam⁹ balaustiaꝝ
ꝛ cortices bugie ꝛ fungas q̃ reperiuntur in rosa
agresti que apud antiqs vocat bedegar q̃us
nõ fit ꝛ in q̃libet visitatiõe lauet cũ aliq̃b⁹ de
lauamẽtis supradictis ꝛ pãnis siccis mundet
ꝛ coopiat. ꝛ valet vnguentuꝫ diapãfilogos. ꝛ
femoralia cõtinuo mutent. ꝛ sint munda ꝛ alba. Si aũt vlcera ampli⁹ fuerint profundata ꝛ
a ꝓncipio nõ bene mũdata nec curata tunc ꝑ
lauatoria supradicta pul⁹ de aloe est supponẽ-
dus vel plũbum ustum ꝛ thutia ꝛ valet vnguẽ
tum diapãfilog⁹ ꝛ litargirũ nutritus ꝛ ceruſa
vel ℞ medicina Ba¹. ʒ°. meg¹ ca° vltio carte pã
ni bõbacini cõbuste ℞ cinis ꝛ dictis vlceribus
apponant. ego aũt exptus sum rasurã fuligis
nigre que repitur in oficio furni a pte exte-
riori ꝛ in supiori cum pfecta lotione ꝛ mundi-
ficatione cũ pecijs panni blasiti ꝛ freq̃nti mu
tatione. ¶ Sed ponam⁹ ꝙ pellis ꝓpucij non
possit muersari ꝛ vlcerationes remaneant in
capite virge ꝛ sine appitione ꝑpter ꝓpucij in-
flationem credẽdo cõsilio Aui. mundificatiua
ds intromitti cuꝰ traiectorio. Et ego vsus fui
isto lauatorio. ℞. v¹al. boni nõ corrupti. ℞. ij.
alũis arsi. ʒ. ij. ꝛ ß. virid̃ eris. ʒ. j. ꝛ ß. ista pulue-
rizata mittant in vino ꝛ cũ tali vino stringet
frequẽter ꝛ curabit vlcerationẽ ꝛ detumescet
ꝓpuciũ donec ꝑ se reuersẽt ꝛ faciet securũ vn-
guentũ qd̃ ponit Aui. in loco allegato ad vlce
ra. q̃ indigẽt magna exficcatiõe ꝛ cũ hoc est in
carnatiuuꝫ. ¶ ℞. thutie aloẽ sarcocolle thuris
lapid̃ ematiste corticũ cãne combuste gallarum
balaustie acassie aã. ʒ. ij. ℞. pul⁹ ꝛ cũ oleo ros. ℞
vnguẽtũ ista valẽt q̃n vlcera sunt i iteriorib⁹
ꝛ i exteriorib⁹. Alia medicia scozia ferri plũbus
ustũ sang. drac. carta ꝟbusta. j. pãn⁹ bõbacin⁹
cõbust⁹ alumẽ assum. oia ista in eq̃li põdere cũ
oleo ros i cozpent ꝛ ℞. vng^m. solus pul⁹ sarco-
colle ꝛ aloes sanat vlcera virge nõ corrupta.
¶ Si aũt corruptio intrã fuerit augmẽtata ꝙ
locus appeat niger ꝛ corrupt⁹ ꝛ mortificatus
ꝛ fetens dicit Guilermus de saliceto ꝛ cõcor-
dat guido ꝛ alij ꝙ debemus intẽdere ad remo
tionẽ totius denigrati ꝛ corrupti: qz amplius
forma sanitat⁹ in eo non põt introduci ꝛ ß põt
fieri sup incidẽdo cũ ferro ignito vl⁹ cũ vngua
la vl⁹ cũ aliq̃ causticis medicijs. Et si ß nõ fieret
totũ mẽbrum corrũpereꝫ ꝛ marciduꝫ fieret ꝛ
forte totũ corpus periret ꝛ locus nõ corrupt⁹
defendatur a corruptione cũ emplastro facto

Digitized by Google

et boloarmeᶜᵒ et aceto vel cū oleo roſ. ⁊ bolo armenico. Si aūt abvlcere vel loco excoriato ſan. fluxerit iordinate reſtringat cū emplo ſa ceo et boloarᶜᵒ ⁊ albūie oui vſq; ad .3. dies ⁊ ſi aliq̄d de corrupta carne remāſerit remoueatur cū pulvere affrodillorū vel cum vnguēto aplox. deinde incarnet ⁊ cicatrizet ſic ponūt autores. Si vlc⁹ fuerit intra ſubamꝫge i meatib⁹ et⁹ cureſ ſicut vlc⁹ veſice ꝑcipue cū ſtringa que non multum intus penetret ꝛc.

Declaratio in vlcerib⁹ ꝫge. Primo querit q̄s morbus ſit in gñe. Dico q̄ in vlcerib⁹ ꝫge eſt triplex genus morbi. Primo eſt morb⁹ cōſilis q̄ mala aplo rōne cur⁹ mā nutrimētalis ꝙuerit in virus ⁊ in ſanē. Et eſt ibi morbus officialis in figura q̄ ineq̄litas mēbri et corruptio nālis figure: q̄ depditio carnis eſt ibi: etiā morb⁹ cōis: q̄ ſolo ꝓtinuitat ⁊ cuilibet iſtox morboꝝ debeſ cura ſicut ſcis. ¶ Scōo querit vtrū ſit morb⁹ p ſe vel p colligantiā. Dico q̄ eſt morbus per colligantiā: q̄ aliūde veniūt hūores mali et ſanī corrūpētes ſubam mēbri ⁊ malaꝫ in eo introducētes copl̄onē. Et ſupdictis pꝫ q̄ vlc⁹ ꝫge eſt morbus cōpoſitus ex triplici gñe morboꝝ. ¶ Tertio querit ex defectu cuius ꝛtutis vplu⁹ ꝓcedit. Dico q̄ ex defectu ꝛtutis digeſtiue ſanguīs in epate q̄ nō gñat bonuꝫ ſan. ſ. humorē acutū ineptū nutritōi. ¶ Quarto ſcias q̄ q̄uis in ſenibus plures abūdēt ſuperfluitates q̄ in iuuenibus: q̄ calorē habēt debilē ⁊ ſic in eis magis deberent vlcera ⁊ apata in ꝛga multiplicari. tñ dicim⁹ q̄ iuuenibus freq̄entius vlcera ꝛge accidūt. ꝓmo q̄ aliquādo coeūt cū femina hūtevlcus in matrice cū ſua ꝓtagioſitate inficiūt ꝛgā ⁊ in ea facit vlc⁹. Et q̄ hūores iuuenibus caliores ⁊ acutiores ſūt ideo magis pati ⁊ ꝛga ſenū nō eſt ſic parata ſuſcipe corruptiōes. ¶ Quarto q̄rit a q̄ hūore apata ꝛge magi debeāt cāri. Dico q̄ ſi apa ſit ꝓxiā cōgeſtiōis tūc magis fiūt ab hu. melico groſſo: q̄ ex eo nutriunt illa mēbra. Si ꝓ viā derivatōnis ſic magis fiūt ab aliꝫ humorib⁹ q̄ magis ſunt curſibiles. Et hec eſt via Petri hiſpani quam ſequit Bordonus.

¶ Lapl̄m. 7. de origine dindimoꝝ.

8 **Lias** ſm Aui. in. 21.³. q̄ ime diate poſt curim vētris eſt vnus pāniculox vētris q̄ eſt rugoſus ꝓtinēs originē dindimoꝝ ⁊ ileſtina ⁊ in illo ꝓtinent .8. lacerti ad faciēdū aliq̄s motus expulſionis vrine ⁊ feci. Et ſub iſto ꝓtinet zirb⁹ ⁊ inteſtina. ⁊ ſub iſto ciphace ſitū eſt os femoris vt fuſtētet iſta mē. ſ. inteſtina ⁊ zirbū ⁊ mirach. Iſtud aūt os femoris eſt factū ad modū ſemicirculi. et in ꝑte ſuꝑiori ꝙſus vētrē hūt quādā eminētiā et in inguib⁹ ligaſ cū anchis in vtroq; inguine ⁊ ꝑm aliqs ab iſtis ligamētis oriſ corp⁹ nervoſus in q̄ mēte exīt arterie ⁊ nrei ⁊ vene ⁊ vocaſ ꝛga virilis. Hoc aūt ciphach in fundo vētris ſup os femoris in q̄libz inguie ꝙſtituit vnū dindimū et q̄libet iſtox dindimox dilataſ inferi⁹ ⁊ ꝑtē diſ. ⁊ ſic cōſtituūt duos folliculos continētes duos teſticulos ab ipo ciphac ⁊ pāniculis nuche veniūt ſuſpēſoria ipos ꝓtinētia. Oſſeum aūt fit a cute exteriori ꝓtinēs teſticlos ⁊ folliculos ⁊ ſuſpēſoria eox. ſuba aūt teſticlorū eſt carnoſa alba ⁊ glāduloſa. Iſti aūt dindimi ſic ſatis lati ſup os femox ad latitudinez polliq̄ vel paulopl⁹ ⁊ ml̄tū duri ⁊ fortes ⁊ tactui reſiſtētes ⁊ videſ q̄ſ ſunt diſcoopti q̄ ſint dupli cati vna ꝑs ſup alīā rōe cur⁹ dindimi ſunt nū cupati. vel q̄ duo ſūt vel dicunſ duplicati q̄a a ciphac ⁊ mirach oriunt: q̄ mirach eſt pāniculꝰ adherēs ciphaci q̄ etiā ꝙſtringit in īguie ⁊ ābo ꝙſtituūt dindimū ⁊ ſub iſto mirache eſt pāniculꝰ imediate iuoluēs ileſtina q̄ ōz zirbꝰ. Fuit aūt a nā factꝰ vt involueret ⁊ ligaret in teſtina ⁊ cū ſua pinguedine retinet nālē calorē ⁊ ad ileſtina reflecteret ⁊ digonē ileſtinox et ſto⁹ iuuaret. Et antiq̄ iſtū zirbū vocauerunt omentū. ⁊ iſta eſt rei ꝛtas q̄uis aliq̄ diſconueniāt in noibus iſtox pāniculox: de q̄ nō eſt multū curandū. Et inter iſtos duos pāniculos ſm Aui. ſtat aqua citria ydropicox ⁊ fine dubio cū q̄libet dindimo in inguine vnīſ vene et arterie ⁊ vaſa ſemiaria portatoria vſq; ad teſticulos. Et iterū a teſticulis aſcendūt alia vaſa expulſoria p radicē ꝛge vſq; ad fozamē p q̄ exit ſpma. Et oīa iſta ꝓpēdunſ in ꝑtica ꝑfecta dindimi inſciſiōe ⁊ teſticuli ablatione quā cirurgici opanſ. Et q̄b⁹ manifeſtaſ ꝓculū morꝫ in tali inſciſiōe et teſticuli ablatione maxie feb. ſupuemēte. Iſta ſeminaria vaſa ⁊ vene orta a liliꝫ orta ab arꝛia q̄ ōz ozri magi tranſeūt ꝙſus radicē ꝛge q̄ ꝙſus coxe lat⁹ cū q̄libet etiā dindimo trāſit vnus neru⁹ ꝓpꝛ ſenſum faciendū ꝓterea aliq̄n hernioſi q̄n inſciduntſ a curſoriꝰ frequēter ſpaſmanſ.

¶ Lapl̄m. 8. de hernia ⁊ de illo q̄ rupture aſſimilaſ et apate teſticulox.

ḥ **Ernia** eſt nomē gñale ad ruptura ⁊ relatione ⁊ ad herniā humoralē aq̄ſam ⁊ varioſam ⁊ inteſtinalē. Dicit aūt her

nia ō hereo heres: qz fortiter adheret patiēti bus eā in quo mōstrat fortitudo adhesionis ⁊ difficultas separatiōis. Sciēdū est ḡ ꝑm aui. in.21.3ⁱ.c. ꝓprio. ḡ ruptura ꝓprie fit ꝓpter fissurā pāniculi cōtinētis zirbum et intestina post ḡ foramen rupture transit zirbus vel ali quod intestinū vsq; ad inguinē vel ꝑ partes inferiores. ⁊ ista ꝓprie ōr hernia ⁊ ruptura. ⁊ ista ꝑm aliquos raro accidit. Et est vna spēs que ei assimilat ꝑtum ad eminentiā. ⁊ ōr relaratio. vnde relaratio est dilatatio dindimi vltra suā naturalē strictura cū descensu zirbi vel intestini ꝑ concauitatē eius ad ptes subie cras ⁊ aliq̄n vsq; ad testicl'os. Et ista ꝓprie ꝑm Aui. in loco allegato vocat ramex. ⁊ iste sunt due spēs hernie magis famose. Tertia spēs her nie est humoralis q̄ est ꝓprie apa testicli vel burse eius ō qua dicet infra. Quarta species hernie est hernia aquosa q̄ fit ab aq̄ descēden te ad bursam testiculoz totalē vel ad vnam partē in folliculo. Quita spēs ōr varicosa cū multis grossis venis grosso sanᵉ plenis circa osseū involutis q̄ dicunt varices. Sexta spēs ōr carnosa: qz ibi generat caro in eodez loco vel aliq̄n in inguine. Septima spēs ōr ventro sa: qz vētositas congregat in bursa testiculoz. Primo qz apostema qō hernia hūoralis com putat debet reponi cū egritudinib⁹ genitaliū ideo ꝑmo de eo est determinādū. fiūt indz in suba testiculoz vel in folliculis eoz apata vel in osseo ⁊ inflatōes q̄ apud quosdā vocat hernia humoralis ⁊ hat et causas.

Cause apostematū ⁊ inflationū testicu loz possunt esse ꝑmitiue quedaz ānte alie ꝓiūcte ꝑmitiue. sicut ponit Ēōstāt. in.6. viatici sunt cōcussio constrictio ictus et similia. ¶ Cause ānte sunt multitudo hūorū in corpe doloz vehemēs rōne cui⁹ hūores ibi attrahunt. ¶ Cause cōiūcte sunt hūores fluxi ad eos ⁊ corruptio eoz in eis facta a caloze ētneo que quidē fluxio fit ꝓpter aliquā cām de supdictis. isti aūt hūores ꝑnt eē calidi aut frigidi aut acuti ⁊c.

Signa apatis testiculoz. si apa fuerit i suba testiculorū est cum maiori doloze ⁊ sensibilitate ⁊ nō facilr ꝑ visuz potez rit cognosci. ꝓpterea qz etiā pellis tūc istat ꝓpr vicinitatē: ꝙ q̄n est in suba testiculi ē ma ioz doloz: qz hec mēbra mediātib⁹ nasis ⁊ ori gine habēt colligātiā cū corde ceb° ⁊ epare q̄ sunt principalia. ipa etiā sunt ꝓncipalia ꝓtuz ad cōꝝuationē spēi. ⁊ ideo magis dolent q̄n est ⁊ frigida calda ⁊ acuta doloz est intēsus et in loco sentit calitas ⁊ adest rubedo ⁊ pulsatio et fe. Si aūt est a cā frigida nō est tātus doloz nec caloz nec fe. Doloz aūt est albus ⁊ liuidus q̄n est melancholia in causa.

Curatio apostemat testicl'oz ⁊ hernie humoralis. In ꝑmis si est ca lida et vēter est ꝓstipatus ꝙ clistere lenitiuz vel suppositoria. deinde fiat flōmia de basilr Et si adhuc remanet replo aut plenitudo cuz doloze ⁊ tumoze fiat alia flōmia de sephe alte ri⁹ lateris vbi est testiculus apatus. deinde purget humoz calx cū tamarindis ⁊ cassia ⁊ mirab. citrinis vl cū elec de succo rosarum aui. ⁊ iterent suppositoria vt mā trahatur ad partē ani. Facta flōia in causa calx repcutiat mā cū argilla vel chimolea pistata cuz aceto vel oleo ros. vel cū herbis frigidis ⁊ ficz actu calis in tpe frio. Cōmendat patiēti vt teneat dietā subtilē tēdentē ad lar⁹ friatis in cā calx sicut febricitās. ista aūt flōmia ⁊ repcussiua in ꝓncipio faciēda sunt. In augmēto autē fiant epithimata et empla q̄ ponit aui. q̄ sunt ptim resolutiua ⁊ ꝑti repcussiua. vt sic. ℞. aq̄ solar aque cucur. aque foliozcanne aque enō aque ozdei aque fabarū cū istis mixtis vel cū aliis bus ex eis misceat parū croci ⁊ oleum ros. ⁊ pāni madefacti in eis supponant. Et dic aui. Et de his q̄ exprī sumus iterū est alzelzēgi. s. succus ⁊ farina ozdei ⁊ farina lentiū ⁊ farina fabarū ⁊ violarū tritarū ptes equales vngāt et emplent cum eis. Et si ꝑ ista ardoz ⁊ doloz nō auferant misceant aliq̄ ex repcussiuis fo tioribus sicut sunt folia iusquiami ⁊ illa que supius dicta sunt. Et folia iusq̄mi obtinent ꝓncipatū. ¶ In augmēto etiā ꝓcedēdo ponā tur aliqua maturatiua mixta cuz resolutiuis In ꝑmis post ℞ hoc emplm. ℞. farine fabaz quart. j. camo. rad. altee muscilag se. li ⁊ fen añ. ʒ. ij. ℞ emplm quod in ꝑte est maturatiū ⁊ resolutiuū ⁊ mitigatiuū doloris. Aliud ē emplastrū. ℞. farine ozdei farine fabaruz farine se. li ⁊ fenug⁹ pasb. mundō ab arill. añ. ʒ. ß. olei camo. quart. j. mellis. ʒ. ij. vini quod sufficit ℞ emplm. Itē passule mundō ab arill folia cauli um farina ozdei vitella ouoz. Itē cimi folia solar farina fabarū camo. mellilotū oleuz de lilio mellis sunt mā emploz sterc vaccinuz et vinū ⁊ reliqua q̄ dicta sunt cū succo ebuli ⁊ pane frumenti grosso als rallato. Si autē nō pōt resolui ⁊ venit ad maturitatē apiat ⁊ mū dificet sicut cetera apata. ¶ Si aūt apostema est de materia frigida flātica euacuet pat cuz diaturbith ⁊ ℞ emplm de farina fabarū ⁊ fenu

Digitized by Google

greci aut cū cepis lilij ⁊ foliis cauliū bullitis cū ficub⁹ ⁊ vngat frequēter cū oleo. de camo. ⁊ oleo de lilio ⁊ oleo nardino. ⁊ ſ. empſa que dicēt in .7°. li°. qñ loq̃mur de apar⁹ frīdis dño ꝓcedente. Uel pōt reſolui cū empſo facto de diaqlon vel de gūi armomaco tūc enim aut reſolui aut bzeui⁹ maturabit. Et eſt itelligēdū q⁹ in apar⁹ teſticulo⁹ ſanies non dꝫ diu dimitti: qz forte corrūpet ſubam teſticuli que multū eſt tenera ⁊ mollis ⁊ paſſibilis ⁊ p⁹ cor ruptionē irreparabilis qz tūc nō eſt aliud remediū niſi teſticuli totalis ablatio ſic fit i hernioſis. Si aūt vī ꝓuerti ad duriciē paulatim mollificet reſoluēdo: ſic dictū eſt in apatibus duris ſplenis ⁊ epatis ſm vnū modū. Multa aūt alia remedia inuenies in libro vocabulorū.

Ruptura ꝓprie fit pp fiſſurā panni culi ꝓtinentis zirbū poſtq̃ p fozamē trāſit zirbus vel aliq̃ īteſtinuz vſq; ad inguinē vel partes ſeriores. Et iſta ꝓprie dī ruptura vna ſpēs hernie. Alia eſt ſpēs hernie q̃ iſti aſſiſtat q̃rū ad eminētiā que dī relaxatio. vnde relaxatio ⁊ dilatatio didimi vltra ſuam nālē ſtrictūrā cū deſcenſu zirbi vel inteſtini p ꝓcauitatē ei⁹ ad ꝑtes ſubiectas. Et iſta venit frequētius ⁊ vocat ſm Aui. ramex ⁊ accidit frequēter pueris pp ſuperfluā hūiditatem eoꝝ ⁊ neruoꝝ mollicie. Deinde veniūt alie. ſ. ſpēs q̃ ſupius dicte ſunt in ꝓncipio iſti⁹ capli.

Cauſe rupture ⁊ relaxationis ſunt q̃dam ꝓmitiue ⁊ eſt oē illud qđ facit ad fortē ipulſionē zirbi verſus partes ſubiectas ⁊ fūt caſus ꝑcuſſio ⁊ ludus baliſte ⁊ vibzature haſtiludii curſus ſaltus leuare ⁊ portare grauia pōdera iactus lapidū ⁊ lignoꝝ ⁊ lanceaꝝ. ¶ Cāe añres q̃ ꝓcedūt a corpe ē tuſſis fort ⁊ laboziosa ĩgēs clamo: vociferatio coit⁹ ſozdinat facit aliq̃n ruptura ⁊ ipſaz relaxationē ſp auget maxie qñ fit p⁹ repletionē. Cā aūt magis ꝓncipal relaxatiōis ē hūiditas mlta i partib⁹ illis vel circū quaq; q̃ mollificat ⁊ relaxat din dimū ita q⁹ facilit aprīt a quacūq; impulſiōe fortī. Et q̃uis humiditas ſit cauſa ꝓparans tū fortis cōpreſſio zirbi vel īteſtini ſūt cauſa cōiuncta ⁊ perficiunt relaxationem.

Sgna cōia oī ſpēi hernie eſt eminētia ⁊ additio augmētata ſup augmētū nāle. Si aūt ē relaxa° vel rupt⁹ deſcēdit īteſtinū vl zirb⁹ p dindimū. Jn pn°m apparet ꝓpe inguinēvl in inguine pua eminētia ad modū ouī que poſtea paulatim augef donec fit magna ⁊ perfecta relaxatio vel ruptura ⁊ i ꝓncipio eſt facilis redditio cū ſola reſupinatione ⁊ in antiqua fit redditio cū manu ⁊ cōpreſſiōe facili vel difficili ſm quātitatem inteſtini egreſſi vel zirbi. Sed eſt ruptura ciphac: zirbus vel inteſtinū deſcēdit in oſſeum lateraliter iter dindimum ⁊ curim exteriozē. Si aūt eſt relaxatio ꝓius apparet in inguine eminentia ad modū ouī ⁊ paulatim deſcendit inferius ꝑ pectines ⁊ dindimū vſq; ad teſticulos per tps. Jn ruptura aūt ciphac tumoz eſt maioz in oſſeo ⁊ doloz ē magnus ⁊ grauitas magna ⁊ magna difficultas ad motū in inteſtinis rugitus ſentit ⁊ auditur ratione retentionis ventoſitatis ⁊ auditur leuiter gurgulatio ⁊ rugitus quando deſcendit inteſtinū in reuerſione verſus ſuperius. Et ſi zirbus deſcendit non ita cito leuit auditur ſonus ſed ſine quacūq; gurgulatione reuertitur vel cū parua quia res vnctuoſa in tranſitu ſuo non facit ſonū vt patet de oleo.

Judicia in relaxatione ⁊ ruptura. Primo oīs ruptura ⁊ relaxatio qñ eſt antiquata eſt incurabilis niſi manu cirurgici remediū adhibeat. ¶ Scđo relaxatiomi recenti ⁊ rupture ſi in ꝓncipio decenter ſuccurratur curabilis eſt. ꝓncipiū aūt relaxatiōis eſt qñ in inguine incipit apparere ad modum nucis quedā eminentia: ſed qz tūc nullā facit aggrauationē fere nullus medico ſe oſtdit ⁊ ſi oſtdit non vult exequi nec expectare curā nec ſanitatē ⁊ ac quaſi inſenſibilr ⁊ pedeteti augmentaf donec in verā hernią trāſmutatur. ¶ Tertio oīs ruptus ⁊ oīs ꝑfecte relaxat⁹ ſtat in pclo q⁹ īteſti^m ꝓcipue monoculū cadat ad oſſeū p fozamē relaxatiōis vel rupture i quo feces cadāt nūq̃ vel raro retroceder ⁊ ſic morif. ⁊ ego vidi aliquos mozi ⁊ aliq̃s ꝓpe mozte exiſtere q̃ p me dei gr̃a cū mollificatiuis ⁊ cū manu paulati retrocedēdo fuerūt remediati ⁊ ſanati. Plēs alios vidi i q̃b⁹ illud iocale cum mollitiuis nec aliter potuit retrocedi ⁊ finalr perēpti ſūt ⁊ hoc fuit ꝓpr fecū indurationem antiquatā triū aut .4. diez: iō bonū ē q⁹ ꝑſeruenī a tali ꝑiculo cū aliq̃ cura vl cū palliatiis ꝓtie geſtādo portatoziū. ¶ 4° cū auic. rupta fiſſural cū deſiccatiis nō curaf ſ deſiccātia relaxationē ab hūiditate fecū a pn° applicata debēt meliozare. ¶ 5° ruptura ſeu relaxa° i tenera ctate cū portatozio ⁊ reqe i lecto cū deficatiuis facilius ꝓcurat q⁹ i alia etate qz caro creſcit ⁊ mēbra i etate ꝓcedēdo ꝓfortāt. ¶ 6° ſm auic. ramex iteſtinal ⁊ zirbal ē egritu° fozd difficil q̃uis ſit pua ramex aq̃ſa ē facil q̃uis ſit magna. ¶ 7° raptura q̃ eſt ſupra vmbelicū iducit ſepe mala accītia q̃uis ſit parua ⁊ nō

doleat in ꝑn°q; illud qđ in eā ad extra expelli tur ſunt inteſtina gracilia q̄ ibi ſunt cōpreſſa ⁊ coartata ideo fer retinēt ⁊ q̄nq; eā euomūt ſicut accidit in iliaca vnde filia accītia procu rant. ¶ Octauo qui cacochymicū aut ibecilles aut debilē vel ſenē aut guloſum ⁊ male cōplo natus ꝑſumpſerit p ītiſionē curare manifeſtiſ ſime deſiderat homicida nuncupari. ¶ Nono relaxatio ſine hernia ſirbalis nō eſt tāti pcu li ſicut iteſtinalis q; nō ꝓtingit ſirbus ſiduraſ fecabus ſicut iteſtina adipleri. ¶ Decimū iudi cium l; eum cura p inciſionē multi curētur q̄ plures ēt periclitanť ideo ē dubia ⁊ diffama toria q; aliq̄n ſupuenit ſpaſmus aliq̄n ſe. ab flurus ſang. quare plurimi in manibus curſo rū mountť. Qua ex re boni ⁊ ſapiētes ⁊ vere cundi timēdo ifamiam eā curſoub⁹ deliquūt. ¶ Undecimo iudicaſ ſciſſi a quib⁹vnus aufer tur teſticulus q̄nis in iuuētute generent in ſe nectute eoꝝ gñatiua deficit q; ſenes cū duob⁹ teſticulis modicū hñt ſpma ml'tomin⁹cū vno. ¶ Duodecimo ruptura cui⁹ deſcēſus eſt inter pellem ⁊ didi[m] niſi ſuccurrať a p° ifra. 15. vel 20. dies non curatur.

Cura hernie ⁊ p̄mo ponem⁹ aliquos cañ. vles q; ſcom ordinē nalem ⁊ artifi cialem gñalia ſemp p̄cedūt ſpālia. 5°. aph. 2°. 16°. ibi. Cōſtitutiones vo p̄mus cañ. gñalis in ruptura ⁊ relaxatione. Prius oēs cāe p̄mitiue vel antecedētes vel cōiuncte a q̄bus ruptura ciphacis vel dindimi relaxatio p̄nt fieri in cu ratione eoꝝ ſunt euitāde. ¶ Scōs ois cibozus et potuū replo marie ventoſozū apud ruptos et relaxatos cū diligētia et terroꝛe eſt euitan da. ¶ Tertius a cibis mollificantibus oportet relaxatos abſtinere. ¶ Quart⁹. eius qđ exit fo ris redditio et ne iterū exeat ꝑſeuatio in hac cura eſt neceſſaria cū conſolidatione. ¶ Quin tus eſt multū coīs ⁊ pōt extēdi ad extractionē catharactarū ⁊ filium nullus audeat aliquez ruptū aut relaxatū inſiderc niſi ille qui vidit ſepe illā curā per bonū cirurgicuz adimpleri. ¶ Sextus artificialis eſt añ ītiſionē cozp⁹ cuz laratiua medicīa vel cliſterib⁹a ſupfluis mū dificari. ¶ Septim⁹. tps electiōis ad iſtā curā faciendā eſt ver: q; tūc cozpa vires reſumunt vt dicit ariſto. in de ſecret ſecretoꝝ ⁊ ſunt foꝛ tioza. tūc ēt bon⁹ ſang. ⁊ boni būozes in cozpe gñanť. ¶ Octauus. illa q̄ neceſſaria ſunt p cu ra ex q̄bus ſe medic⁹ iuuare ītendit añ iceptio nē manuū ſint p̄pata vt banca ⁊ manutergia raſoria vncinus groſſus ad diſcarnādū dindi mū ſetones acus cauteria ſpongia aq̄ cala ne fluxus ſan. opationem ipediat ⁊ faſcie pāni ⁊ ona pul' reſtrictiu⁹ ⁊ alia q̄cūq;. ¶ Cura ruptu re ⁊ relaxationis cū medicis. Iſta cura diuer ſificatur q; q̄dā attēdť cū medicis. Et q̄n cuz eis curari nō pōt recurrēdū eſt ad cirurgicū. Prio ſ cū in p̄n⁹ appet in īguine eminētia ad modū oui vel nuc maioris. Jaceat pa. reſupi nus ⁊ iterim ſ. portatoꝛiū ſonale cū bēda pās ni ligata vel ſuta a pte poſteriori ⁊ ſit bifurca ta trāſiens p radicē coxe ⁊ copiať cū ſcuto de pāno lineo pleno cotone vel ſtupa qđ ſcutum cōprimat dictā eminētiā ne ad exteri⁹ p̄ueat ⁊ pa. recipiat in potionib⁹ ⁊ puluerib⁹ medicis nas ꝑſolidatiuas īter q̄s laudaſ ꝑſolida rega lis mūmia ⁊ ſimphitū ⁊ pa. caueat a repleoe ci bozū marie vētoſoꝛ ⁊ mollificātium ⁊ a ſupꝛ fluo potu. Et caueat etiā a coitu ſi eſt in etate coeundi ⁊ bzeuiter obſeruētur cañ. ſupradicti. Libaria autē ventoſa hec ſunt. Primo omnia legumina rape paſtinace caſtanee ficus rece tes panis ſiliginis ceruiſia ante perfectā reſi dentiam muſtuz cibozū copioſa aſſumptio nō comedat fructꝰ recētes nec panē azimū vitent tuſſim ⁊ oia que ipſam prouocant vt ſunt res acerbe ⁊ acres ⁊ ſalſe ⁊ acutevt caſtanee nuce dum ſunt in lecto ſumant pedes ⁊ extremita tes aīalium vſualium ⁊ vinum groſſuz rubeū. Teneat ventrem laxum cum ſuppo° ⁊ cliſteri lenitiuo. Aliquando ſumat puerā de bozaḡ. Aliquando etiam ꝓpter ventrem ſumat in principio prandij. ʒ. 6. aut. ʒ. j. de caſſiaſ cum iure galline vel aliquo liq̄re diſtēperatis vel de tamarindo vel de diacatamo. ¶ Et iacēdo in lecto. 40. dies capiat oī māe de iſto pluere cū decoctione hedere terreſtris ⁊ ꝑſolide rega lis. ℞. ſang. draco. boliar^{ti} iacee nigre mūmie nucis cipſſi. añ. ʒ. j. an' ſe. naſturci torrefacti. añ. ʒ. vj. cōſolide maio. ⁊ mino. ⁊ medie ſigilli ſancte marie. añ. ʒ. j. ⁊ 6. ℞. pul'. Et deī cū vno groſſo decoctiōis hedere terreſtris ⁊ cōſolide regalis. Aliqui recipiūt ꝑſolidā regalē cū to to ⁊ icozpozanť cū ſuccaro ⁊ oī mane recipiūt vnum bolum magnum. Lanfrancus dicit q ipſe curabat eos cū pul' valeriane dando quo libet mane ⁊ ſero. ʒ. j. ⁊ 6. paſtatam cum vino. Ad idem valet pul'. radicis ſcrophularie que eſt herba habens odozem cucumeris. ¶ Item ex radice eius cum conſolida maiozi ⁊ minozi ℞ emplm cū albūe oui ⁊ ponať ſub ſcuto bzu cali. Hozdonius dicit q ipſe curabat nouellā rupturaz in pueris cū pul' naſturcij torrefacti dando ipſum cum lacte lapidato vel ferraro ſicut fit in fluxu vētris. dī ēt q ſi radix bruſci

Digitized by Google

minutim incisa tempetur in vino ⁊ de illo vi° cotinue potef. curat oēm rupturā. idem facit epatica. Petrus hispan⁹ dicit hoc Radix herbe que vocat ceſta in linguagio biernēſiū ⁊ cū foliis eius icorporentur ⁊ dentur sepe ⁊ stipites bȝ in summitate maceolam: ⁊ nascit in paludibus data in potu ⁊ emplāta curat rupturā. Ego aūt teneo me cū iacea nigra pulueriȝata ⁊ cum cōsolidis ⁊ sigillo sancte marie ꝑm oēm modum sue administrationis. Jn istis autē 40. diebus teneat cōtinue bracale cuȝ emplo cōtra rupturam. ¶ Cura rupture cū in osseum descēdit ȝirbus vl intestina qñq; accidit ꝙ a ꝑn° rupture vel relaxationis accadit tāra aptura ꝙ intestina vel ȝirb⁹ talr iferius descēdūt ꝙ nec patiens nec assistēs prouirb⁹ suis retrocedere facere ꝑnt ⁊ stat in illa pena aln p. 12. boras. aln per diē nālem. aln per duos aliqn̄ vesciunt ad mortē quasi. Et ego hoc frequēter vidi nō solū in ꝑn° rupture. imo etiam in pcessu hoc ēt frequēnius ꝙ ipſi vellēt accidit. tūc medicus vocatus hēat se. lini cuȝ maluis ⁊ fiant fasculi ⁊ bulliant in aq̄ cal'a supeminētiā cōtinue applicent ⁊ reuertēdo interiꝫ hēat radix maluauisci violaria brācha vrsina malua seleni ⁊ fenugreci camo. ciminū ⁊ anisuȝ. ⁊ vnuȝ ex istis aut plura coquant in magna caldaria ⁊ pat. sedeat in hac decoctione in pcha vel in magna pelui vel semicupio. Et tūc medic⁹ attentet cū manu suauiter ⁊ facit reintrare illō qō erit ad locū suuȝ quo regresso def patienti iacee pulueriȝate cū ouo sozbilivl de ꝓsolidis tritis ⁊ distemparis cū vi°. vel de puluere earum ⁊ semie nasturcij torrefacti cū aliqua q̄ntitate mumie. vel de puluere supdicto ⁊ sup locum eminētie teneat brachale cū emplo ꝫ ruptura. Et teneant cañ. gñales ⁊ regimē supdictum. ⁊ vtaf isto potu. ℞. trium ꝓsolidarum vtriusq; iacee vtriusq; plātaginis valeriane pipinelle añ. ℈. j. nuc̄ cipſſi nuc̄ muscate. cinamomi cimini coȝiandri prepati añ. ℈. ß. thuris mastic̄ terre sigillate bolar⁹ gūi dragaganti. añ. ȝ. iij. vini ſtip⁹ maturi lotos duos vel. ℍ. r. aq̄. ℍ. iiij. pōt addi cinamo⁹ ſpice¹ ⁊ mel ⁊ pōt fieri ad modū nectaris. ¶ ℞ empli ꝫ rupturā ⁊ ponit a Rasi ⁊ ab oībus medicis autoribus ℞ picis naual'. ℈. v. colofonie. ℈. iij. litargiri gūmi armo⁹ opoponaq; gūi bdellij mastic̄ terrebentine. añ. ℈. j. boli armen⁹ thuris san. dra. sarcocole aloes cicotri mumie aristol'. centauree triū ꝓsolidarū sumach berberis nucis cipressi gallar viridiū pfidie vermiū terrestriū añ. ȝ. ij. san. ßū ani. ℈. j. glutinis piscū gallie muscate

visci q̄rq; tele aranee añ. ȝ. j. ⁊ ß. glutis pellis arietine cocte in aq̄ ferrata ⁊ aceto dissolute misceant ⁊ incorpent ⁊ ℞ emplm. Siguli enī autores ponūt emplm ꝫ rupturā ꝑm ꝓpriam formā addēdo ⁊ diminuēdo ſ istud sufficit ꝓ iuuenib⁹ q; vbi ē multr⁹ cōpōnū opa° fit min⁹ certa. ¶ Aliud ēplm qō pōit Rab. ⁊ ipȝ ēt pōit Guido de cauliaco. ⁊ alij. ℞. nucis cipſſi acasſie gallarū balaustiar. añ. ȝ. v. mirre sarcocole thutie. gūi. ara⁹. añ. ȝ. iij. san. dra. boliar⁹ aluminis aloes mumie añ. ȝ. ij. ℞ pulꝫis subtilis ⁊ incorpet cū aceto ⁊ ℞ emplm ⁊ teneat super locū vbi exeunt intestia vel ȝirb⁹ cū pozatorio. ¶ Per alterū modū curat ruptura cū adamāte. ⁊ istum modū ponit Guido quē didicit a q̄dam valenti viro. Et est ꝙ patiens teneat regimen ⁊ cañ. supdictos ⁊ iaceat in lecto p 40. dies ⁊ teneat retinaculū: tūc accipiat patiens quolibet mane. ȝ. j. limature calibis cum vino decoctionis epatice terrestris ⁊ sup fozamen rupture ponat emplm factū de apostolicō incorporato cū adamāte grosso mō pulueriȝato ⁊ mutet de trib⁹ in trib⁹ diebus. ⁊ hoc ꝓtinuet p 15. dies ⁊ post p alios. 15. dies ꝓtinuet ēplm dictū de ruptura ⁊ sanabitur ſ deus voluerit. Dicit aūt isti ꝙ adamas attrahit ferrū a tota ꝓpriētate ⁊ ad locū rupture cū aliqli nutrimento ipellit. Et ideo dr ꝙ q̄dam carnositas nodosa sup locū fit ⁊ tūc est signū pfecte curationis vt dicit Guido. ¶ Cura rupture ⁊ relaxationis p op° manuale ⁊ p° p absciſionē dindimi ⁊ ablationē testiculi. Et est ȝ° mod⁹. Jsta est cura qua cōiter vtunf q̄rentes ⁊ currentes p diuersas regiones. Primo ordinato beno regimine ⁊ purgato vētre cū clisteri vel supposi torio sto° ieiuno ⁊ nō in plenilunio ⁊ luna non sit in libra nec in inōgine nec in scorpione nec sit iuncta alicui planete maliuolo ꝓstituat eger sup bancā q̄drupedē fortē ⁊ firmaȝ ⁊ extensis brachijs ⁊ crurib⁹ circa cubitos brachia cū toto corpore cū bācha ligent cū manutergijs ne cū manib⁹ suis ipediat opantē. Et sup genas iterū cū bācha ligef ⁊ cū digitis man⁹ ministre magri ⁊ cū digit⁹ famuli eleuef pellis cuȝ carne sup dindimū ex transuerso ⁊ sic ℞ icisio cū rasorio ꝑm longū iguinis ꝙ dindim⁹ bñ possit appere ⁊ videri. ⁊ tūc discarnef dindim⁹ a loc̄ a qbus adheret. ⁊ tūc versus ptē supiorē q̄tū poterit acu ⁊ filo fortī penetref dindim⁹ vsq; ad aliā partē. ⁊ circa totū dindimū filū ligef ⁊ stringaf tot⁹ dindimus ex transuerso super os femoris. Altera aūt ps dindimi⁹ sus iferi⁹ cuȝ sua simili ligatura discarnetur ⁊ extrahaf

All

cum illo testiculo ⁊ abiciatur. pars aũt superior cauterizetur in labijs scissure ad maiorem firmitatem ꝓsolidationis ⁊ in labijs dindimi cauterizari ponatur albumẽ oui ⁊ reliqua cõsueta ⁊ capita filorũ exterius dimittantur donec eos natura per se dimittat abire ⁊ vulnus teneatur mũdum. Et istis diebus patiens iaceat in lecto ⁊ vt febricitans gubernetur. ℂ 4ꝰ modus fit cũ actuali cauterio ⁊ istũ modũ ponit Albucraſ. ⁊ ipsum recitat Guid̃ ⁊ Anic. ſilr multi alij. Et est ꝙ pa. ligeſ super bancã sicut prius ⁊ tũc ipellat testiculus ꝟsus ꝓtem supe riorem donec sit sup os pectinis. ⁊ tũc incausto signetur locus ꝟm ꝗtitatem testiculi ⁊ regresso testiculo ad suũ locũ cauterizeſ cũ cauterio recuruo ne alie partes ledanſ ⁊ cũ cauterio recuruo tm̃ cauterizetur donec attigat ad os: ⁊ ꝟm hoc ſ ex trãsluerso vt dindimus cauterizetur. Et post cum albumine oui sicut alia cauteria curef. Et i isto tpe iaceat ⁊ teneat regimen ⁊ tenaculũ. Et ſ alie circũstantie dicte in icisionem ⁊ in ablatione testiculi. ⁊ istũ modũ ponit Guido de cauliaco. ℂ Quintꝰ modus est quẽ recitat Guido ⁊ ponit a Rogerio. Primo notatur locus sup os ⁊ cũ acu aliqualiter longa ⁊ curuata penetref cutis ⁊ caro vsq; ad os ⁊ subtus dindimũ vsq; ad aliam partẽ pertrã seat ⁊ exeat in locũ exteriorem: ita ꝙ pellis ⁊ caro ⁊ totus dindimus cõprehendaſ iter duo capita fili. ⁊ sic ligetur ipositio prius vno fuste super locũ vbi debet fieri nodus. ⁊ sic cum illo fuste paulatim qualibet die circũducatur ⁊ cõtinuetur donec corda libere exeat tenendo regimen suprad̃ictũ ac si esset febricitãs. ⁊ sic totus dindimus cũ carne exterior: ⁊ pelle scindatur. ℂ Istum eundẽ modum operantur alij qui. sed loco fili canabis vel corde ponũt filũ aureũ quadruplicatũ ⁊ ligant donec filũ per se exit: stare dimittunt aliqualiter stringendo. ⁊ hoc faciunt vt videanſ aliquid feciſſe cũ filo auri. Isti enim prius scindunt pellem ⁊ carnem ⁊ accipiunt solũ dindimum ⁊ curãt vuln̄ ꝓter fozamẽ fili. Dic̃t enĩ ꝙ cũ lõgitudie tpis dindim̃ strigiſ ⁊ confortatur ꝗtis totus nõ abscindatur. ℂ Sextus modus ponitur a Guidone ⁊ a magro Joãne de tornamira. ⁊ ab alij s franco. ⁊ est ꝙ scindatur caro ꝟm longũ supra dindimũ ⁊ tunc eleuetur dindimus quo eleuato cauterizetur subtiliter os pectinis cuz duobus aut tribus cauterijs ⁊ cõsumunt carnem que est sub dindimo. ℂ Septimus modꝰ est ille qui fit cum cauterio potẽtiali ꝟm quẽ operaſ. Guido. ob cuius reuerẽtiã ego pono hic originale summ in hunc modũ qui sequiſ. nec addẽ donec diuuendo. dicit Guido. Elegi mihi illõ de cauterio põu in quo summe est cauendũ ꝙ hõ sit õs de corrosiuo. plus enĩ ꝟs multiplica revices ꝗ ꝗtitatẽ ⁊ arsenicũ in hoc optier pa cipatũ. opatio enĩ ipsius ⁊ de scropulis dictũ fuit est fortis ⁊ valida. ⁊ si indocte applicetur cõmouet fe. ⁊ accidẽtia mala. Jn parua enĩ ꝗ titate facit magnã opationẽ marie circa pulmonalia. ⁊ ideo oportet ꝙ defendatur aceto ⁊ solatio ⁊ alijs infrigidãtibus ⁊ cum bona dieta ac si hẽret fe. eius aũt operatio durat p. 3. dies ⁊ ꝓpterea sufficit ꝙ de tertio in tertiũ muteſ. ⁊ corrigatur: aut cũ opio: aut cũ succo solatri aut cauliũ. ⁊ sequitur modus meus operandi cũ ipso talis est ꝓpositus bona dieta: ac si haberet fe. resupineſ patiens: ⁊ radaſ tota pars illa. Deinde ducaſ testiculus superi? ꝗtũ possibile fuerit sup os pectinis. ⁊ signeſ cũ incausto aut carbone circuitus testiculi ⁊ reducto testiculo in bursa ponaſ ruptoriũ ad ꝗtitatem vnius castanee ꝙe ꝙ fit calce viua ⁊ sapone molli ⁊ modico de saliua in loco signato i medio ossis pectis ꝓpe virgã p digitũ vnus ⁊ circundatũ aliquo circulo de pãno cerato aut de aliquo glutinoso taliter vt nõ trãseat vltra signatũ ⁊ ligetur tm̃ vna benda voluẽte anchas ⁊ dorsum ad modũ brachialis vt nõ remoueat de loco ⁊ ibi stet per vnũ diem nalem. Jn crastinũ aũt soluaſ ligatura ⁊ remoueaſ cautis cum ⁊ iucmtur scara nigra ⁊ tũc icidaſ in medio ꝟm transuersum ad ꝗtitatem vnius grani ordei ⁊ ſ cauerna vel fouea in qua ponaſ ꝗtitas medij grani frumenti arsenici pulverizati repſſi cũ succis aut cũ opio tm̃ ꝗus est arsenicũ per se vel cũ modico de cotone made facto cũ saliua. deinde coopiaſ cũ cotone aut carpina: deinde vngaſ circũquaq; cũ populeo ⁊ desuper totus ponanſ pãni de duabus telis refusi ⁊ expressi in aqua ⁊ aceto aut cũ ouo albumine ⁊ ligeſ cũ bẽda scutali sura ⁊ brachiali simplici ꝺ duabꝰ telis ⁊ firmata retro i brachiali ⁊ iaceat in lecto de matrato supra dorsum. Et ly in ℚlibet die pãni possent renouari ⁊ ꝙ probare ꝙ in restinũ fit reductũ corrosiuum. si nõ remoueaſ de duobꝰ aut tribus diebus vsq; dolor fuerit quietatus ⁊ tũc remoueaſ corrosiuum. Et iterũ augmẽtando foueã magis lacerãdo foueã ꝗ incidẽdo pp sanguinẽ ponaſ de puluere vt prius ⁊ remoueatur de scara in circuitu ⁊ ꝗtum est possibile vt libere videaſ ⁊ operẽ in profundo. ⁊ ita ꝓtinue ſ donec caro mirachi tota sit cõsumpta; quod cognoscitur

per inflationē burse testiculoꝝ ⁊ doloꝛē ptiuꝫ posteriozum ⁊ ꝙ in fissura videaꝫ substantia alba. ⁊ erit dindimus ita strictificat⁹ ꝙ digitus nō pōt intrare p bursam vsq; ad dindimū vt solebat nec extūc intestina pñt descendere si incidere vellet. ⁊ hoc cōmuniter est factū in duabus septimanis. Post ho si placet pcuref casus scare carnis cum aꝛugia pozci aut butiro seu aliquo vncinoso p vnam septimanam. et quādo ceciderit scara videbiꝫ dindim⁹ albꝰ ad modū canalis. ⁊ tunc facta pbatōe intestinoꝝ ⁊ mirachi circūstantie carnis vt non tangaꝫ a corrosiuo ponatur de puluere arcenici magis repzessi in maiozi quātitate cū cotone sup dindimū et defendaꝫ ac etiā mitigef cum fortioꝛibus: vt est oleū papa. ⁊ iusq;ami ⁊ mādragoze: eo ꝙ dindimus est magis sensibilis q̄ caro ⁊ magꝭ indiget mitigatōe. ⁊ magꝭ cauta oꝑatione ꝓpter venas ⁊ neruos q̄ sunt i eo Et ipo fic ꝓparato: stet vsq; ad scōaꝫ remutationem. ⁊ tunc scindaf dindim⁹ ꝑm longū et in fouea ponaf ō puluere cū cotone: ⁊ hoc ita ꝓtinuetur quousq; totus dindim⁹ aut maioꝛ pars eius sit corrupta q̄ cōiter erit in duabus septimanis ⁊ cognoscef ꝙ maioꝛē tumoꝛē testiculoꝝ ⁊ maioꝛē doloꝛē doꝛsi ptiū posteriorum. Et si necessariū est ꝓpter magnitudinez dindimi vt melius corrodaf facere duas aut tres fissuras fiāt ꝑm longū in q̄bus ponaf de corrosiuo cū cotone semp. ⁊ si tūc cōsideraref ꝙ aque descēdissent in osseū impunaf. ꝓbaꝫ per mediū dindimi vsus bursam: ⁊ ab ipa cuꝫ manu eleuata aq̄ exhauf. ⁊ pcuref casus escare vt dictū est. ⁊ quādo locus erit bene mūdificatus apparebit caro rubea incarnef locus et curef curatione vulnerū aliozuꝫ. Et postꝙ erit vuln⁹ incarnatū incipiat incedere paulatine ⁊ ꝓtet bzacale ⁊ ligaturā p. 30. dies. hec sūt ꝛba ei⁹. Ista cura bona est ⁊ vera. ⁊ crebri doloꝛes sunt intermedij. ¶ Octau⁹ modus est quo saluaf totus testicul⁹ ⁊ tota ꝛt⁹ gñatura vel saltim ꝓ maioꝛi parte. Et est modus ꝑm quē oꝑatus est Guillermus bzito me ꝑsente. Et est ꝙ situato egro ⁊ bene ligato cum fortibaculo ⁊ ducto testiculo sup os femoꝛis ipe opatoꝛ cū vna manu ⁊ tuitoꝛ cū alia eleuet cutē q̄ est sup dindimū ⁊ os femoꝛis ⁊ ex trāsuerso in altū: ⁊ illa pellis eleuata in altū scindatur cū carne ꝑm longū dindimi tm̄ ꝙ dindimus possit bene videri. Et si san. impediat tollatur cū spongia in aq̄ cal'a missa ⁊ expssa: ⁊ tūc cuꝫ acu q̄ habeat q̄nq; digitos in longitudinem penetref didim⁹ dimittēdo vnā ꝙtitatē didi⁹ q̄si in latitudine ꝓpi digiti: ⁊ penetret illa ac⁹ sub dindimo nō ex toto: ꝑ dimittaf tanta ꝙtitas dindi⁹ sic ꝑpus. ⁊ iterū exeat ac⁹ p dindi⁹. ex capitēdo illud qō ē intra mediū. ⁊ tūc cum puis tenaclis exhaf ac⁹: qz cū mami nō ꝓt ḡa foꝛ. ⁊ dur⁹ ē dindim⁹. tūc exta acu cū illa canda liget foꝛti illa ps infimedia dindi⁹ cū duobus nodis vnū post aliud ⁊ remoueaf san. sp cū spōgia. ⁊ post supponaf ḡibumē oui ⁊ post faciebaf delup empl'm de roh. ⁊ camo. et mica panis fil' in vino coct. aū tū empl'm cōtinuet inūctio cū oleo roh. decoctiōis ȳmiū trestriū vel cū oleo de terebētina ⁊ cū oleo de lilio adꝓfortatione neruoꝝ: ⁊ in q̄libet requisitatōe remoueaf illud filū ⁊ aliq̄l'r stringaf iuꝛ ifirmi tollerantiā. ⁊ b ꝓtinuet donec tota ꝙtitas didimi cū acu ⁊ filo accepta sit absc'isa et corda libere exeat. ⁊ tūc ibi fit ꝓsolida° talꝭ p nūq̄ p illud foramē dindimi aliq̄d exeat. ȳt⁹ em̄ gnatiua ⁊ mā ⁊ nutrimētū influunt i testicl'o p extrema dindimi intacta ⁊ nō scissa: ⁊ fit op⁹ pfectū: q̄uis ibi magni ⁊ multi sint doloꝛes. pauāt gubernet ac ñ bret fe. Aliq̄ scindūt dindimū vsq; ad illud me^m. ⁊ illud me^m scissuꝫ caterizaf in vtraq; ꝑte. ⁊ fic fit ꝓsolida° callositas ⁊ durities: ita ꝙ p aliā medietatē mbil no ciuū iferi⁹ poterit trāsmeare. ⁊ b vidi fieri sic.

De hernia aq̄sa est inflā° in bursa testiculoꝝ ꝓpt māz aq̄sam in ea ꝓtentā. ⁊ ꝛ: apa aq̄sum. Cōtingit aūt b apa fieri duob⁹ modis. vn⁹ mod⁹ ē ꝙ illa aq̄ cadit ad totā ossei ꝓcauitatē ⁊ tota bursa inflaf sicut aliq̄n accidit ydropic. Alt⁹ modus ē q̄n aliq̄ aq̄ ꝙtitas aggregaf in q̄dā folliculo adhereṫe ipi burse a ꝑte interioꝛi q̄ tactu reperi⁹ ⁊ interdū digitus cōꝑtessus videf compmi ⁊ eleuari remotis digitis.

Cause hernie aq̄se sūt erroꝛ ȳtus gñatiue san. q̄ in loco gñandi bonū sā. genera ⁊ aq̄sas humiditates files sero casei q̄ fluctes a bursaꝫ testiculoꝝ vel alibi causant apa laxū vel aq̄sum vel faciūt spēm ydropis q̄ vocaf yposarcha ⁊ filia. ⁊ iō cōiter vir vēit ista passio nisi cacochimię male digōnis. Et sūt cāe istius hernie q̄si cāe yposarche marie q̄n aqua currit ad totū osseū hic cognoscit intellect⁹ ꝙtū istis iuuaf a paucitate cibi ⁊ potus et ab euacuatōne superfluitatū corruptōe male complexionis frigide epatis.

Signa hernie aquose quādo aqua currit ad totū osseum tota bursa testiculoꝝ est tumida et inflata et in omni eius parte repit mollicies. Et quādo ibi est multa

aqua adest luciditas ⁊ in ingressu est gravitas ⁊ dol'.est pu⁹. Aliud signū ē qz ista p compssio nō recedit sicut zirbalis vel intestinalis.

Judicia in hernia aquosa primo si testiculi diu remanēt in ista aqua citrina male q̄litatis acq̄site: tumēdum est de corruptōe vel putrefactione eoꝝ vel alicuius eoꝝ. ¶ Scdo q̄is melioratio cito appareat post oscei aptionē ⁊ aq̄ exctionē cū ferro: tñ nisi aliter puideat cū correctōe male pplōis ⁊ remotōe cacochimie ⁊ frequētib⁹ purgatōib⁹ et debito regimine: cito alia aqua post expulsam reuertetur.

Curatio hernie aq̄se. qz ḡ hec spēs frequēter accidit humidis a natura ⁊ male cōplonatis opꝝ q illa mala pplo corrigat si est in etate q̄ possit corrigi. Si aūt venit in etate lactāti regimē nutriq̄ corrigat et maxime comedat res tostas ⁊ caueat a fructibus ⁊ a reb⁹ hūidis ⁊ fiat sup bursaꝝ aliqd emplm de infra dicēdis. Si aūt est in etate p fecta silr corrigat regimē: ⁊ purget sic dictus fuit in. c. de cachech[a] ⁊ in. c. de yposarcha ⁊ dētur vzinā puocantia. deinde ꝟ empla deficcātia illā aquā aggregatā in bursa testiculoꝝ ⁊ ista est prima cura. ⁊ si ista p empla nō deficcet ꝟ scda cura: q̄ postea ponet cum cirurgia emplm. ℞. baccaruꝝ lauri. ʒ. iij. camo. ʒ. j. et ℈. pipis longi baurac. añ. ʒ. j. et ℈. ꝟ. pul'. et cum vuis passis remot arillis incorpet et ꝟ ēplm sup osseū. vel fiat pulvis ⁊ post inūctionē cuꝝ oleo sambucino finapizet. Et si istud nō suffic ꝟ empla dctā in ca. de yposarcha. ¶ Cura manualis hernie aquose. Si aqua est in toto oscheo primo pcedētibus vlibus ponat aliquod d emplis supdictis. et pōt fieri emplm de bolo arᵐᵒ ⁊ pfidia ⁊ balaust. ⁊ cimio torrefact et de semine nasturcij. ⁊ tūc in pte inferiori ppe testus testiculi aperiat cum lanceta et paulatim expellat aqua nō totalr in vna vice ⁊ ptinuetur emplm supra vel aliqd aliud ꝟfortatiuuꝝ membri ⁊ aliquod deficcatiuū ad defendēduꝝ locum et deficcandū aquā. ¶ Alio mō fit cum cauterio: ita q̄ tenacule latū habētes rostruꝝ et foramen in medio rostri apphendit bursaꝝ testiculoꝝ in loco decliuioziꝝ inde ferrū igni tum transeat p dictū foramen ⁊ bursam testiculoꝝ: ⁊ post sequat cozda in fundo acus et vocat seto ⁊ in qualibꝫ visitatiōe transmutet illa cozda ⁊ currat aqua cōtinue donec exsiccetur. ⁊ ppter ista nō dimittant empla supdicta Aliqui faciūt hoc cū cauterio pōt: sed lōgum opus est et tediosum. Et si aqua reuertat qd aliqñ infra. 5. vel. 4. aut' ser mēses accidit cura ⁊ dicta reiterent ⁊ cōtinue purgent. ¶ Aut miles habuit relationē paruā cui supuenit hernia aquosa scde spēi. ꝙ aqua ptenta nō in toto osseo ꝙ solū in quodā folliculo laterali q̄ satis erat spissus intantū q̄ aliqui dixerūt q̄ erat hernia carnosa ⁊ quantū ad relarationē facta fuerunt sibi remedia supdicta per me ⁊ p socios ⁊ bene se portabat. quia iacuit q̄dragīta diebus cuꝝ emplis etiā portabat bracale ad maiorem securitatē. Tunq̄ aūt folliculus potuit recedere cum oībus resolutiuis ibi factis. sed vnus socius accepit osseū cū folliculo cū tribus digitis manus sinistre ⁊ perforauit osseū cū folliculo de vna parte ad aliaꝝ bina vice cum lanceta ⁊ compssit digitis ⁊ exiuit aqua citrina spissa quasi mūcus spissus ⁊ imposito setone cū acu continue mutabat sepe. in die setone perūcto cuꝝ aliquo pulvere. et nō durauit tota cura nisi per decem dies ⁊ sanatus est miles: et ante curā patiebat i illa parte folliculi magnū dolorem.

Declaratio in ruptura. Primo nota q̄ inter cetera aialia hoies p̄cipue masculi magi fiūt hernioſi. ppea qz capite erecto incedūt. ⁊ qz pēter stat directꝰ sup inguinē ⁊ os pectinis. idcirco ite stia et zirb⁹ paratioꝝ sūt ad descēsum. Cetera aūt aialia ambulant super ventrē ⁊ facie. Facies aūt hoim ꝟsus celū ⁊ deū est erecta. iuꝝ illud Ouidij primo methamorph. Pzona q̄z cum spectet aialia cetera terrā: Os hoi sublime dedit celūq̄ videre Jussit: ⁊ erectos ad sidera tollere vultꝰ. ¶ Scdo nō q̄ hernia q̄ ē a relaratōe aliqñ pcedit a gñatiōe. nā informatiua multotiēs erat dimittēdo dindimos relaratos et mollificatos ⁊ āplos: qz mā a q̄ fuerunt creati multū hūida nō bñ ymbilis nec stringibil. et forte hoc iā pcessit a pma gñatōne ⁊ ab initio spermat prīs. vilum em̄ est mlt⁹ totiēs q̄ pr et fili⁹ erāt larati. ⁊ ego b̄ vidi vsq̄ ad tertiaꝝ gñationē. ⁊ b̄ est sile de gñatione claudoꝝum. ¶ Tertio scias q̄ int' intestina q̄ solēt infen⁹ descēdere ad bursam testiculoꝝ est monoculū et etiā deterioꝝ solet adducere accītia. Ea p mi ꝟm aui. in. 22. cañ. c. ppo ē qz solutū ē ⁊ nō est ligatū cum zirbo. Causa scdi qz grossum ⁊ magnū nō hz̄ longitudinē magnā. et qz cadit et implet fecibus nō pōt retrocedere. et ideo multos fecit piclitare. ¶ Quarto notandū q̄ quicq̄d dicāt inscisores herniarū vel ruptura rū nunq̄ in eternum per inscisionem dindimi exctionē testiculi curabūt aliquē ruptū q̄ ru

Digitized by Google

ptura in dindimo nunq̃ pōt accidere. faculᵗ
eñ relaxat. qz talis est eius cōpositio. ſ bene
curant relaxatos. ¶ Quinto q̃rit. hernia quis
morbus est in genere. Dico q est morbᵒ officia
lis. t in specie est morbus in via. qz dilatatio
dindimi ad quā sequit morbᵒ in figura. Mē
bra eni. ſ. osseum t dindimus pdunt suā ppriā
figurā. Et ſi relaxatio est pp malā mām humi
dam ibibētē t relaxantē dindimū. dico q ibi
est morbᵒ ꝓfilis. qz mala ꝓpo hūida i illo ner
uo introducta t materia hūida t relaxās t am
plians. Si aūt ibi est ruptura. Dico q est mor
bus cōis. qz malavnio vel soluᵒ ꝓmittat quā
sequit morbus officialis in figura. ¶ 6° querit
relaxatio cuius mēbri est passio. Dico q ꝓnci
paliter est passio dindimi. qz ad relaxationem
eius solius fit illa passio. Silr autē hernia est
passio mirachis. t sic de alijs. Hernia aūt aqsla
t vētosa est passio burse testiculoz. t oīs her
nia est passio p colligantiā: qz aliūde venit q
venire nō dz. ¶ 7° ſm Bozdo^m notandū q cibi
grossi nō competūt in crepatura qz sunt male
digōnis. nec ēt subtiles qz nō bonā faciūt ꝓso
lidationē. sed illi qui mediocres sunt nec mul
tum subtiles nec multū grossi: t tales sūt me
liozes. t apti ad digōnē t ꝓsolidationem. ¶ 8°
nota ſm ipsuz q balneū nec fomētationes cū
rebus hūidis nō cōpetūt. qz relaxant t faciūt
ad dilatationē pñt tñ cōpetere: imo sunt neces
saria in reductione illius qđ in osseum cadit.
¶ Capitulum nonum de anathomia matricis
t de passionibus eius.

m Atrix interpretat q̃si parua
mater. est autez matrix
instrm t locus gñationis seu ager
nāe quē natura ad gñationē hoīs t
quadrupedū aialiuz sollicita creauit. Est eniz
matrix susceptiua semis ex quo aīal gñari dz.
Auı. 3° can. fen. 21ª. c. 1. dicit q matrix a ꝓnci
sue creatiōis ē filis mēbris gñatiōis in viris.
& mēbra viri gñatiua sunt pfozata t pfecta p
cedētia ad exteriora. Matrix enī t ptes ei⁹ in
terius retinētur quasi minus pfecta. Collum
aūt matricis est sicut virga viri ꝓuersa. t fun
dus ei⁹ est sicut osseū testiculoruz est tñ latum
bñs duos angulos q̃si duo cornua. t cuilibet
illoz est vnus testiculus affixus. t ista duo cor
nua extendūtur qlibet ꝟsus suū ylū t habet
duos testiculos ſrius: sicut viri hñt duos pē
dentes exterius t apparētes t maiozes elon
gati a radice virge tendētes ad rotūditatem.
In mulierib⁹ aūt testiculi sunt pui ad rotūdi
tatem tendētes t ſm latitudinē multuz cōpsi
ad formā lupini in duob⁹ lateribus matricis
situati sepati vnus ab alio nō ptenti sub vno
cooptorio: sicut sunt testiculi viroz. & qulibet
hz suum pāniculū qui quidē pāniculi sunt ner
uosi. Et sicut viri hñt vasa ſmatica eminētia
iter testiculos t radicē virge p que expellit ad mri
cem. sic ēt mulieres hñt vasa ſmatica inter
duos testiculos. t illud qđ ejcitur de ſmate
in cōcauitatē mricis t in cōcauitate matricis
est quedā rotūda extremitas in cuius medio ē
semita t sup ipsam sunt additamēta plurima
ibi tendenᵗ: vt dicit Auı. vbi. s. Matrix ꝟo hz
in se multas venas ramificantes ad matricis
superficiem iclinatas: vt p capita illaz necessi
tat tpe mēstrua expellant vt ēt in tpe debito
fetus nutriat t augmēteť. Alligata aūt est cū
dorso a pte posteriori t a pte añ versus vmbe
licū cū multis ligamētis t fortib⁹ in quib⁹ ner
ui t vene repiunt. suba aūt matricis facta est
neruosa vt sit fortioz in sustētando fetū t pos
sit corrugari t cōstringi t congregari in collo
maxie post ipregnationem. t ēt possit dilatari
in ptu t post partū stringi. Matrix aūt nō hz
cōcauitatē donec est completa. t pp hoc dicit
Auı. q matrix in puellis minoz est q̃ vesica ea
rū q̃ nō est postq̃ fuerūt corrupte aut ꝓgnan
tes. Situat aūt matrix sicut fundus ꝟsus dor
sum sup iteſtinū longaonē. A pte ꝟo anteriori
est vesica vt ab vtroq̃ latere fetus in ea exis
hēat stratū t sustētationē mollē. Collū autez
matricis ſm Bᵐ 5°. de inter. añ finē p. j. colm
situatū est sub collo vesice t sup iteſtinū rectū
q̃si collū vesice t collū mricis multū sunt cōti
gua sub osse pectis. Collū enī mricis t collum
vesice ad vnū terminant foramē in mulierib⁹
ſm rectū iteſtinum ad circulū pudibūdum ter
minatur. matrix āt occupat locū ab vmbelico
vsq̃ ad vuluā. ideo in isto loco ponim⁹ empla
t facimus iunctiones ad ꝓfortationez ei⁹ t ad
restrictionē mēstruoz t eoz aptionez. Habet
aūt matrix in longitudine ſm Auic. a. 7. digit
vsq̃ ad. ij. vel iter vtrūq̃. Et q̃nq̃ fit breuioz
ſm vsum coit⁹ t dimissionē eius. t dicit Auic.
q mrices hñt aliq̃n q̃titatē longitudinis ſm
longitudinē mēbri virilis qđ intromittit fre
quenť. Et quo pz q viri habētes puā iuuēcu
lam nō bñ pñt extēdere nec aptare mricem ad
cōceptionē nec ēt bene pñt seminare ad fundū
agri. Longam aūt virgā t disꝓporcionatas
hñtes t nimis dilatant t extēdunt. imo ēt se
mina cōcurrentia in fine coitus cū balneo se
gregant t disturbant cōceptum. Ideo vir post

Digitized by Google

seminis effusionem nō amplius debet fabrica re:nec ipellere. Habet aūt matrix duas tunicas itrinsecam ⁊ extrisecam. Ad itrisecam aūt magis terminātur vene ꝓcedētes a cōcaua vena epatis. Et dicit Ba⁹. 6. de iter. c. 6. sic advulnam autē multa ora venaꝝ terminātur ꝑ que sanguinē a vena cōcaua epatis possent attrahere. nō enim meliorem vīā attrahēdi sanguinem possent hre. hec ille. Iste aūt vene magis tendūt ad superficiē tunice iterioris vt ex sanᵉ i eis ꝓtēto tpe ipregnatiōis cito embrio nutriatur. ⁊ etiam mēstrua fluāt facilius vt dictum est. Tunica vero exterior est magis neruosa ⁊ dura vt sit fortior in cōtinendo ⁊ durior in resistendo. Et q̄uis nō habeat nisi vnam cōcauitatem. tamē ꝑm lōgum in qualibet medietate eius reperiūtur tres cellule ⁊ vna in medio. ⁊ sic sunt in ea. 7. cellule vt vult Ba⁹ in libro de 12. portis q̄ cōceptio masculi fit in ꝓte dextra ⁊ femie in parte sinistra. Habet autem matrix colligātiam cum corde cerebro ⁊ epate ⁊ sto°. Et ista mēbra cum patiūtur ⁊ ipsa etiam compatitur eis: dum ipsa sunt ifirma. ⁊ iter ipsam ⁊ māmillas cōtinēt vene laterales ⁊ mēstrua les: per quas fluit sanguis aliqñ ad māmillas vt cōuertatur in lac. aliqñ ad matricē vt fluāt mēstrua. vel vt fetus nutriatur. Patet aūt matrix multas passiōes de quibus per ordinez in ferius dicetur: dño cōcedente. Sed hic prius ponet generatio embrionis propter scire.

¶ Capitulū. 10ᵐ. de generatione embrionis.

Aldelius suba sicut est corpus humanū q̄ gnatio ⁊ motus sue formationis in isto li° presentet. Nobilitas hūani corpis ex pte aie ꝓcedit qz subm est aie rōnalis facte vel create ad imaginē vel similitudinē dei eterni. Dr autem nobile qz est instrm oim bonarū operationū que in ipso reperiuntur quas alia exercere nō pōt sine ipso. Est ēt nobile rōne sciētie meᵉ qz eius subiectū ē qz ꝑ maiorī pte ea que in medi³ psiderātur referuntur ad corpus humanuz sanabile. iō corp⁹ hois bñ opantis honorandū est valde. Et si exsecrabilr operatur est vitupandū. Semiaᵏ ergo semē virile in agro nāe cui mulierē semē. obviat a vasis semialibus mulieris eriēs ⁊ in dicto agro remanēs. ibi cōmiscent adinuicem ⁊ vnū agit in reliquū ⁊ vtrūq̄ agit ⁊ vtrūq̄ patitur mediantib⁹ spiritib⁹ ⁊ calore nāli ab vtroq̄ parēte decisis. s. spiritib⁹ vitalib⁹ nālibus ⁊ aialib⁹. qz nisi ista cōmixtio fieret embrionis creatio fieri nō posset. qz mā viri calᵃ ē ⁊ spissa: vnde pre nimia spissitudine nō posset fieri dilatatio. Et ex subabundanᵗ caloris mā destrueretur infans. nisi ex semie mulieris ꝑtes q̄litates habēte reciperent temperamentū. silr ē dicendū de semie mulieris. Dec autē materia q̄ in dextra mīicis pte ꝓtineaᵗ ⁊ adunef in mātris tendit. Et si in sinistra in mām femine. Dec aūt diuersitas accidit ꝓpter diūationem cal. in parte dextra potius q̄ in pte sinistra. ⁊ sic fuit allegatū ⁊ declaratū in caᵒ de Homore in declaratiōe q̄rta. Et sicut Ba⁹ in macro teg¹ ⁊ Aristo. in li° de gnatiōe aialū li°. 12°. Si virtus spmatiq viri in maiori vincēs fuerit fetus patri assimilabit. ⁊ ecōuerso. Et si fuerit equalis fetus vtriq̄ assimulabit. ꝑm diuersitatē mēbrorū. Dec aūt mā virtute caloris excocta q̄dam pellicula noua ⁊ tenuissima circūdat in qua semia ad instar lactis spumosi coagulant ⁊ hec pellicula secūdina vocat. qz Ba⁹ in gnatione ⁊ in ꝓtu que cū puero nascēte egredit distinctis suspēsoriis ⁊ retinaclis quib⁹ orificijs venarum mīicis adherebat. que quidem tunica embrionis: nisi post fetus expulsionē expellat genitrix non sine periculo remanebit. Et in ista actiōe virt⁹ ifirmatiua cū spiritu vitali intendit ad ifōmationē cordis. ⁊ cū spiritu nāli ad fōmationē epatis. ⁊ cū spiritu animali ad formationē cerebri. Et sic ꝑm Auicē. ista actio in meᵒ icipit ⁊ ibi mediante spiritu ⁊ vapore decorante in meᵒ gnaf vna ampulla seu vesicula ex ea gnetur cor ⁊ alia a pte supiori vt ex ea generetur cereᵐ. Et est alia altera a parte inferiori versus dextrū vt ex ea gnetur epar. Deinde gnatur vmbelicus. ⁊ ꝑm Aui. in 6° nāliuz. ⁊ in 21ᵃ. fen. 3ᵘ. in. c. de generatione embrionis q̄uis ista tria mēbra inijciatiue ꝓcedāt. tamē prius cōpletus est vmbelicus q̄ ista tria principalia mēb³. qz p illū illa tria mēbra ⁊ reliquū corpis embrionis recipit nutrimētū ⁊ incremētum. Spaciū aūt tpis in quo mā est sicut spuma vel sicut lac spumosuz ⁊ q̄ secūdina circūquaq̄ quasi tecta gnatur est. 6. vel. 7. dieꝝ ꝑm Aui. Et in his virt⁹ ifōmatiua formatᵗ embrionē nō petēdo nec suscipiēdo aliq̄d a mrice de illis que postea attrahit ad augmentū ⁊ nutritionē eius. s. san. mēstruosuz. Et p⁹ istos. 6. aut 7. dies in trib⁹ sequētib⁹ dieb⁹ incipit liniare ⁊ pūctuare ⁊ ptrahere: ⁊ pus mē³ pncipa³ cum belicū: ⁊ de illis trib⁹ pncipalib⁹ membris alia tria fundamenta toti corpi necessaria oriunt. De cere⁹ nerui ⁊ nucha q̄ alba exīstēs ꝑ mediū dorsi ⁊ spōdiliū vsq̄ ad os caude extendit. De corde oriunt arterie ad san, arteriālē ⁊ spūi vi

Digitized by Google

talem ꝑ totū corpus diffundendū ⁊ deferēdū et pulsum faciendo motu cordis mediāte. De epate oriunt vene vt sanguin eo factus ꝑ totus corpus vt ipm nutriat deferat. Dis tribꝫ fundamēt fic inceptis natura ordinauit ossa tria me⁹ pncipa⁹ custodien⁹. s. craneū ꝓpter cerebꝝ defensionē. Lubanū pectoris ad cordis defensionē. Costas lateris ad defensionē epat. Post ista formant alia me⁹ posteriora: vt sūt manꝰ et pedes ⁊ filia. Dec aūt nō simul: ꝫ paulatim formant ⁊ successiue. ¶ Constā. aūt in. 3. pantegⁱ in ca. qō est aīa penultimū qō intitulatur ō spmate. Dicit ꝙ postꝙ spmata sūt ꝺcepta simul in matrice infans. 4. gradibus gñatur Primꝰ est cū adhuc est vicinꝰ spmati ⁊ ypo. ꝫ vocat spma. Scds aūt cū spma sang. se cōmiscet cū cor cereᵐ ⁊ epar nōdū pfecte formata sunt: ⁊ sunt sicut sanguis massa. ⁊ istū gradū vocat ypo. fetū. Tertiꝰ est qñ cū cereᵒ corde et epate iam formatis alia mēbra iā apparēt in forma: tū impfecta. ⁊ iste gradꝰ ab ypo. vocat embrio. Quartꝰ gradus est cum oīa membra apparēt eque formata: ⁊ iste gradus vocatur infans. Plātis assimilat aīatis aīa vegetatiua. ¶ Lēpus cōplemēti infantis tale est. si infās nascit in. 7. mense si sit masculus in. 30. diebꝰ informat in. 40. mouetur. Femina ꝺo si in. 7. mense nascit in. 35. diebus informat: et in. 60. mouet ⁊ in. 210. complet diebꝰ. Si nascitur i nono mense et est masculus in. 45. formatur diebus in. 100. mouetur. ⁊ in. 300. nascit. si nascitur in nono mense masculus. in. 60. formatur diebus. et in. 80. mouetur. Femina in. 45. format ⁊ i. 90. mouet. et in. 270. nascit. Masculus aute ideo citius complet: quia sperma vnde nascit fortius est ⁊ calidius ⁊ in loco calidiori est locatū. ypocras tamen testat se vidisse mulierē ante. 30. diem abortum fecisse et abortum oia mēbra copleta habere. et hec est sentēria Constātini in loco allegato. scz in. 3. panteg in ca. antepenultimo. quod capitulum intitulat de spermate. De pmis quattuor gradibus stant ꝯtus egidij in tali forma. Versus Ser in lacte dies ter sunt in sangᵉ terni. Bis carne seni ter seni mēbra figurant. A die ergo cōceptōis vsq; ad diem complemēti viuificationis fetus sunt dies. 45. ita ꝙ primus et vltimus inclusiue teneant. Et quo patꝫ ꝙ 45. diebus viuus et cōpletus est fetus ꝙtum ad effectum generatōis: maxime qñ nascitur in. 9. mense: qō vtplurimū contingit ꝑm Constantinū in loco iam allegato.

¶ Capm. 11. de menstruoꝝ retētione.

m Enstruū libet mēse. 30. die rū fluere debet nāt ꝑm Aui. in. 21. fen. 3ⁱ. trac. 3. c. 1. ⁊ hoc est nāle. Si aūt tarde vel cū currāt nō est nāle. Mēstruum ꝺr quasi monstrū. ꝓpterea qr sola mulier est aial mēstruale: vt dicit Ysiō. ⁊ videt quasi monstruz. Alio noīe apud vulgares curiales vocant flores. ꝓpterea qr ficut arbor ꝓducens flores vtplurimū apta nata ē ꝓducere fructū et arbor vtpluᵐ nō ꝓducens flores nō ꝓducit fructū ꝑter ficulneā: sic mulier hīs menstrua pōt filios ꝓducere ⁊ ecōtra. De nō hīte menstrua qr nūq; in eternū impgnabit: nisi menstrua nāliter fluant. Dic aūt sciēduz ꝙ a vena q̄ ꝓcedit a gibbo epat ꝓcedūt due vene quaruz vna ꝓtendit ꝯtus pres superiores ⁊ alia ꝯtus inferiores. ⁊ illa q̄ ad inferiꝰ ptēdit post mlras ramificatões i radice ramificationū eaꝝ oriunt vene q̄ ad mīcē tendūt ⁊ ipam nutriūt ⁊ fetū etiā. ⁊ illud qō in ea ꝓtinct et ex illo sanᵉ ibi misso. etiā fluūt mēstrua ꝑ orifiᵃ illarū venarū ibidē terminatarū tpe a nā ordinato.

Cause retētōis mēstruoꝝ vltra. nām retentoꝝ: quedā sunt ꝑmitiue: alie aūtes alie ꝺiūcte. Pmitiue sūt magnꝰ laboz lōga exerᵃ ⁊ magna ⁊ lōga eūo maxime sanguinarū ⁊ emoz. Propt ꝑmū mlieres agricolarū ⁊ laboratoꝝ paucas hīt supfluitates ⁊ pauca mēstrua. Propt 2ᵘᵐ qz ille q̄ freqnt habent emoz. ⁊ grādē fluxū san. narū pauca ār nīla hīt mēstrua. Nimia etiā tra(ī)llitas ⁊ ociuz et dimissio exercitij ꝓsueti ingssant san. ⁊ eberāt caloz nāle ⁊ claudūt pēas ꝑ qs san. fluere ꝺz Sumere etiā freqnt cibos frios ⁊ gssos i magna qñtᵗ ⁊ potare sepe aquā fridaz. Vulnera etiā in mrice vl vlcera ad q̄ sequūt cicatrices claudētes orificia venarū ꝑ q̄ ꝺz fluere san. et sub isto reponit pt innālis magⁱ fetus ⁊ abortus. Nimꝰ etiā calor exterior exsiccās et nimia fritas ꝓstringēs ⁊ filia. Et sub istis reponitur retenᵒ fcā ꝓpt frigꝰ ꝙ aliq̄ recipit in pturiēdo nā enixe leuit recipit frigꝰ ptus ⁊ filia. Iste sunt cāe pmitiue cū ꝺiūcta aūtib⁹ etiā commixte vt ꝑs. ¶ Cāe aūtes sūt apa. mīq; vlcus eius. silr egritudies q̄ ꝓsumūt hūores corpis vt est ydropis ⁊ mala cōplo frida epatis aut cordis. Sil reiuniū ⁊ paucitas ciboꝝ ⁊ potuum. ¶ Cāe cōiūcte ponunt a ga. 5. apb. 3ᵒ. 58. ibi. Mēstruis pluribꝰ vemētibꝰ ⁊c. Et ab Aui. in loco alleᵒ. Et iste sunt cāe aut a vitio instri aut vitio hūoꝝ aut vitio ştut. Vitio instri vt ē magna opilo ⁊ clausura ⁊ siccitas orificioꝝ

venarū terminatarū in ꝯcanitate mr̄ic̄ ꝑ que mēstrua fluere debēt aut durities aut roꝛtuosi tas. Ultia humoꝛ qꝛ san. ⁊ hūoꝛes sūt nimis grossi ⁊ viscosi nō potētes fluere. aut qꝛ san. ē in qua ꝙt̄ ꝓꝑ longā abstinētiā cibo⁊ aut ꝑ pter famē aut ꝓꝑ aliquā cām ō añtib⁹ dictā. Ultio aūt ꝥtuꝫ qꝛ expulsiua est multū debilis ⁊ retētiua foꝛt. Ista aūt debilitaᶜ accidit ꝓꝑ aliquā de malis ꝓpl̄onib⁹ calam aut siccā aut frigdā aliq̄n. aliq̄n cū mā aliq̄n sine mā. Aliq̄n vēit retēᶜ mēstruoꝛ ex cōicatiōe alioꝛ mēbroꝛ rū: vt ē debilitas epat̄ q̄n matrix ab eo nō re ciꝑit debitā san. ꝙtatē nec sufficientez sicut nāl̄r fieri est ꝛsuetū in sanis mulieribus.

Signa egri. de se sūt manifesta: qꝛ plan git se nō hr̄e flores sicut alie mu lieres vel sicut ipa hr̄e cōsueuit ⁊ nō ꝑt ꝓcipe et q̄n venit hoza hab̄ēdi hꝫ aliq̄ꝰ puū signum albi vel rubei exeūtis superflui: ⁊ ꝑ duos aut tres dies añ egrotat plāgendo se de vētre aut capite aut pectoꝛe ⁊ in aliq̄bus māmlle iplēt ⁊ idurescūt ⁊ sequūt inde mlta mala accūtia q̄ Ga. recitat. 6. de inte. c. 4. et Aui. 21. 3ⁱ. c. ꝑᵒ. trac. 5. Et si retētio mēstruoꝛ fuerit a cāis ꝑi mitiuis hoc ꝑ inq̄sitionē habeᵗ vtrū alias ꝑ cussa fuerit vel hūit vuln⁹ vel vlcus in mr̄ice et ipa enarrabit. ¶ Una dña transeūte ꝑ sepē a casu vn⁹ palus siue stipes intrauit violent⁹ ꝑ vuluā ⁊ fuit vulnerata in mr̄ice ⁊ multum de sanᵏ fluxit inde ⁊ habuit vulnera q̄ post sana tionē reliq̄ūt cicatrices q̄ ex re mulier habu it retētionē menstruoꝛ nīl in qua ꝙtᵘ nec ex post fuit impḡnata. fil⁹ de alijs casib⁹ ꝑt fieri inꝛroga°. pari modo pōt inforꝛmari medic⁹ de vita vtrū habuit multos laboꝛes cū strictura diete. Cūc reducam⁹ alia sḡ ad cām fridam ⁊ ad cām calam. si cā est cal̄a vrina est intēsa et pauce ꝙtitat̄ ⁊ pulsus ē velox ⁊ ē mulier ma cra cholica irascibil̄ velox in motu ⁊ delectat mltū in coitu ⁊ ē fitibūda agil̄ in suis actib⁹ ⁊ aliq̄n labia appent fissa maxie q̄n cōcomitat̄ ficcitas etiā est mulier colozata. in cā aūt fria oia sūt ꝛria: qꝛ talis mulier ē discolozata cuꝫ tarditate pulsus somnolēta cū pauca stitrria remissa ⁊ albedo mēstruoꝛ ⁊ aliq̄n nigredo. ⁊ sentit cruditatē ⁊ ḡuitatē in sto°. Etiā si ibi pec cat mā fria multū hꝫ sputū. Et aliq̄n emittit supfluitates flāticas cū egōmbus. ⁊ est mulier flātica plena ⁊ pinguis ⁊ nō appetit coitū. Si aūt fuerit ꝓꝑ aliquā egri. illa bñ se monstrat ad intellectū vt ē fe. prīb⁹ ydropiꝫ apa mr̄ic̄ ⁊ filia. Si fuerit ꝓpter paucitatē san. est femia extenuata cū citrinitate colozis. fil⁹ si retinēᶜ ꝓpter fluxū san. ꝑ aliū locū exᵗ relatiōe patiēᶜ habeᵗ cū medici inq̄sitione.

Iudicia in retētione menstruoꝛ. ꝓmo ypo. mēstruis plurib⁹ veniēti bus a mr̄ice venūt egritudies ⁊ nō venienti bus accidūt egritudines. ℈. amph. amph. 58°. ¶ Scdo mlieri san. vomēti mēstruis supeue nīb⁹ solo fit. ℈. aph. amp. 32. ¶ Ter° si mulier q̄ nec ꝑgnās est nec gñauit lac hꝫ hui⁹ mēstrua defecerūt. ℈. amph. amph. 39. ¶ Quarto retᵒ mēstruoꝛ facta post ꝛsolidationē vulnerū in mr̄ice vel in oziti° ei⁹ ē difficilis sanatōis val de vrpluˢ impossibile. ¶ Quito mulieri men struis deficientib⁹ sanguinē a narib⁹ fluere bo nū est. ℈. amph. amph. 32. Et Ga. in 2° vult q idē intelligēdū est de q̄libet fluxu sang. vt per emoꝛroꝛ. ⁊ fil̄ibus. ¶ Sexto mulieri menstrua fine coloꝛe ꝑpo ⁊ nō ym se sp facta purgatōe indigere figt. ℈. amph. amph. 36. Et ga. in 2° ꝛ telligit nō solū ad farmaciā q̄ purget illā ma teriā q̄ ꝓhibet exire mēstrua: imo etiā ad ozdi nandā dietā ex reb⁹ aromatic⁹ ⁊ nastaris. i. pe sarijs. ¶ Sinthomata q̄ ꝓueniūt ex retentiōe mēstruoꝛ sunt ista. Ꝓriuatio ꝓlis: mania: epi lenᵃ aliq̄n suffocaᵒ mr̄ic̄ fit ꝑ aggregationem matie ⁊ coꝛruptionē ei⁹ ⁊ coꝛruga° ⁊ rēsioꝛ tor tuositas in mr̄ice. ꝓpᵗa qꝛ pua ꝓs ei⁹ magᵉ pleᵗ illo supfluo sanᵍ ꝙ alia. tō matrix videᵗ aliq̄n offēdere vel mutari de vno loco ad aliū vt fuit opinio falsa aliq̄rū. vt recitat ga. 6. de inte. c. 4. Aliq̄n accidūt apata matric̄ ⁊ mem bꝛoꝛ vicinoꝛ ꝓꝑ retentionē illi⁹ supfluitat⁹ ⁊ accidūt dolozes imēsurabiles in tota regio ne matric̄ ⁊ circū q̄q⁹ ḡuitas in toto coꝛpe ⁊ debilitas digōnis ⁊ appetitus ⁊ nausea ⁊ em ctuatōnes tussis ⁊ difficultas anhelit⁹ ⁊ ydro piꝫ ⁊ retētio vrine ⁊ egōnis ⁊ ãxietas ⁊ tristi⁹ et doloꝛ foꝛt̄ in capite ⁊ in radicib⁹ ocl̄oꝛ ꝓꝑ colligantiā ⁊ aliq̄n feb. ꝓpter opl̄ones. aliq̄n vrina ē nigra: aliq̄n accidit podagra. vñ ypo. Mulier nō podagrizat si mēstrua ei nō defe cerunt. 6. ampho. ampho. 30.

Cura mēstruoꝛ. Añ curā ptic̄ulares aliq̄ cañ. vl̄es sunt ꝑmittēdi. ¶ Ꝓim⁹ cañ. cū a coꝛpis ficcitate freq̄nt mēstrua non fluāt in talib⁹ cū nimis calis ⁊ exficcatiuis si est laboꝛandū ne augmētata maia compl̄one cal̄a vel ficca egri° ḡuoꝛ efficiat. ¶ Scds cañ Ga. in. ℈. amph. 2°. 32. ibi. Mulieri menstruis deficiētibus: si mēstrua deficiāt ⁊ san. altūde fluit ꝑ artē aut ꝑ nām iuuat. Et cā est: qꝛ mā q̄ erat ꝓta facere egritudinē ꝑ talē fluxū aut auferᵗ aut diminuit. ¶ Tꝫ cañ, competēᵗ fit

Digitized by Google

flōia ad mēstrua puocāda de venis q̄ sūt sub mīce q̄ ō supiozib⁹ vt sā. ad infiora trahaf. ¶ 4⁹ cañ. ad eandē intētionē foztes ligature et dolozose crurib⁹ t coxis mulieruz facte t p longa tēpis spacia manētes magnū pstāt iu uamētū de intētōe. Aui. vbi. s. ¶ 5⁹ cañ. ē aui. in loco allegato. Qñ mēstrua deficiunt ppter clausionē t opil'onē ozificioz venarū post vlcera t vulnera icarnata t cicatrizata cū flōia minuēd⁹ est san. t coz⁹ mūdificādū cū medicinis t abstinēria t vsu exercitiozū ne cā añs supdictoz sinthomatū in coꝛpe multiplicetur. ¶ 6⁹ cañ. illa q̄ nimis sūt foztiayt ells t euforbiū t nigella t filia. dz poni in pua q̄tita^e q̄ supponūt t puo tpe somni cauēdo febriū aut vlcerū puocationē. ¶ 7⁹ cañ. vltimā puocantia etiā mēstruis impant pari modo: ō in vtroz casu diure^ca pfiderent. ¶ 8⁹ cañ. nisi dieta pue mēs ciboz t potuū t aliozū medicamib⁹ puocātibus fuerit cōsona labor nullū aut paruuz pstabit iuuamētū. ¶ 9⁹ cañ. in puocatōe menstruoz cū reb⁹ apituis pus a leuiozib⁹ est incipiēdū: deinde mediocrib⁹: postea cū foztiozibus ē insistendum. Iste cañ. est Raſ in diuiſ. ¶ 10⁹ cañ est ypo. Multiebria educit ex aromatib⁹ calefactio. 5. ampḃ. ampḃ. 23. Daly in. 8. de regali dispōne vult q̄ umbelic⁹ t pectem t ptes vicine cū istis arōtib⁹ calis dz emplari. Et dicit q̄ hec medica^a opil'onē referant si ex grossis fuerit hu. q̄ incidūt illos t subtiliant et venarū ozificia apiūt q̄ fritatis cā fuerunt clausa t mric dissoluūt inspissationē sua subtiliatōe t calefactōe t san. extenuāt grossitiē bis suis q̄litatib⁹. hec ille. ¶ 11⁹ cañ. est multū cōis in arte me^c t est ga. 3. teg^t. cañ. 96. inclusiue ibi. Ānū cōe hñtes pceptū. Si retētio menstruoz fuerit ppter apa in mīce vel ppter feat alias causas vel egri. illas pus curare debemus: deinde eoz curſuz intēdm⁹ iuꝛ posse. ¶ 12⁹ cañ. cognito q̄ retētio mēstruoz fit cā p ductōis vel augmētatōis alicui⁹ egri. illa puocāda sunt iuꝛ posse quo nō adimplero eozū mā cū flōia cauille pedis vel cū vētoſ vel alr est minuēda ne eoz supfluitas fiat cā ꝓiuncta egritudinū ꝓsentiū t sinthomatū pdictoꝛū. ¶ 13⁹ cañ. est ex mia ga. 7. meg^t q̄si i col'. vltio et est iste. Quia vie a sto^o t epate longe sūt ys q̄ ad matricē: ideo in medicīs eius in q̄litate t q̄titate talr est puidēdū ne in via eoz dētues deficiant. ¶ 14⁹ cañ. in foztibus pessarijs submittēdis fila exterius pendētia dimittāt vt leuiter ēxhi possit ne sua lōga mora matricem t collū eius exurant et ad febrē puocent patientē. ¶ Cura particularis retētionis mēstruoz. ꝓmo cause ꝓmitiue considerent vt si ē supfluus labor et exercitiū vel nimia exterior caliditas introducēs qualitatez calidam aut siccā aut vtrāq3. Sil'r nimia frigiditas t filia q̄bus cognitis tanq̄ cause retētionis mēstruozuz ille remoueant p sua cōtraria et coꝛpus ad suā naturalitatē reducaf. sil'r est dicendus de ictibus t vulneribus et solutionibus continuitatis. Si fuerit ppter sanguis grossitiē aut alioz humoz spissitudinē. Aut ppter duritiem t spissitudinē matric. oia ista ꝺm haly in lib. regū indigēt calefaciētibus t opil'onez auferātibus t calefactione cū aromatib⁹ int⁹ ministrad t externus emplatis t suffumigatis et immissis. ¶ Si q̄ videf q̄ ibi sit sanguinis multitudo f flōia de vena q̄ reperiſ retro genu in curuatura eius: q2 foztioz est alia i puocatione mēstruoz. Deinde ponant vētoſe cuz scarificatōe in cruribus a genu infra et super calcaneū. Jn istis flōmijs pua quātitas san. est ēxhenda: q2 magis fiūt vt natura ꝓsuescat mittere sang. ad partē inferiozē ad qō multū iuuāt ille ligature q̄ in talibus fiūt flōmijs et fomētatōes cū calida aqua t p seipas valent sine flōmia: vt dicūt oīs. deinde digerant humozes grossi t purgent ꝺm q̄ videbit abūdare. Post ista ministrent diuretica ꝓuocantia leuioza. tñ pus iuxta doctrinaz. 8. cañ. Et ista sunt radices apitiue circa tertiū gdū vt radix apij fen' petro. bruſci spagi t gramis t pentafilō rubee tinctoꝛ arthemesia nepita calamētum matricaria scolopēdria fe. bruſci achoꝛ abſin^m azarū calame^m radix lilij celestis lupini se. apij t petro domestici t macedonici origanū mentastrū meu. fu. filer mōtanū ameos siseleos ciminū dipta^m c afialig^a enula campana saturegia abzotanū alleū leuisticus t filia Foztioza his sunt cicuta ruta nigella finapis castoꝛ ells niger colocintida skafizagria mirra armoniacū fel tau' succus cucu. afim' bauracb fel galline oppoponacb mesereon piper piretrū papauer rusum affrodillus. Medicine que p euapationē puocant menstrua sunt iste ꝺm Serap. Oppoponacū condisum thus blacte bisancie lignum aloes stoꝛax ficca. aromatica añ sunt de q̄bus intellexit ypo. apō. Que educūt mēstrua sunt ista ꝺm Daly. 4. de regali dispōne. sc̄z spica cinamomū cassialig^a spica^{ca} costus amomū squinantum galla muscata et filia. dicit Daly ibidē: q̄ ista sumant in certa quātitate t mediocriter conterantur t ponant in duobus sacculis et coquantur in

Digitized by Google

aqua in qua ſedeat femina uſq; ad umbelicū et valet in puocatiõe. Et de eiſdē aromaticis poteſt fieri ſirupus aut emplm aut oleum aut vnguentū aut ſuffumigium aut peſſarium aut balneū aut epithima aut apozima aut ſaccu lu. verūtamen de medicis ſupdictis ante iſta aromatica aliqua fumant ad intra in ſirupo vel apozimate vel pul. vl electuario mixto cū iſtis aromatib⁹ vt ſunt herbe ꝛ medicine vſua les q̄bus cõiter vtimur ad intra. Et auicenna exẽplificat de calamẽto cocto cum aq̄ mellis vel pulueriſato ſup aquā mellis ꝛ ſauina eo⁊ dem modo miſtrata eſt fortior ꝛ pulegium eſt forte valde ꝛ cinam ꝛ yera ſerapim ꝛ oppopo nacū caſtoreū cardamom ꝛ decoctio enule et faſeolo⁊ ꝛ lupinoꝝ ꝛ ſanſuci ꝛ ypicō. Alia ſunt q̄ ſupponunt vt ellus pulpa colo⁹ ſtoraꝛ ficca centaurea euforbium aſſafet gūmi oliue agreſtis ſuccus abſin. ¶ Euforbiū ſupponit i coto ꝛ expectat ſup ipm vna hora abſq; dam no. Fellea aialiū ꝛ anū ſūt de iſtis. ¶ Suppo ſitoria vel peſſaria mẽſtrua puocātia. Primo ſm Aui. fi peſſariū ex coto ꝛ madefi in aliquo ſucco ꝛ ſupaſpergat pul. euforb ꝛ ſubmittatur et teneat p vnam horam ꝛ nō plus. Aliud fi. mirre calamẽti. aā. ʒ. ij. ſauine. ʒ. v. rute ficce. ʒ ɾ. paſſularuꝝ mundō. ab aruſ. ʒ. xx. conficiant cum melle et fiant peſſaria. Ad idē fi. caſtorei mirre muſci aā. ſimul uicoꝛporent ꝛ fiant ad modum glandium ꝛ ſupponant cum oleo de been ſuccus papaueris ruffi valet. Galbanuꝝ ponat in lana infuſa in oleo ſambucino id ē de ieuſemi ꝛ ponat intra matricē. Peſſarium quod aperit ꝛ deponit ſan. menſtruoſum ſm Serap. ſcꝫ caſtoreū ꝛ muſcus liquefiant cum oleo ꝛ ponat in lana mūda ꝛ ſupponat. Aliō eiuſdē fi. rute recẽtis pulpe colo⁹ abſinthij aā partes equales terant ꝛ conficiant cum felle tauri ꝛ fi peſſariū vel cum felle vulpis ꝛ ē exꝛ ptum ſm Serap. Aliud multū forte eiuſdem fi. elli nigri ſucci abſin aā. ʒ. ij. mirre. ʒ. iiij. ar moniaci. ʒ. j. terant et conficiantur cum felle tauri et ſuperponat. Aliud ad idem fi. ſucci cucu. afinini mirre cimi aā. partes equales te rant ꝛ cribellent et conficiant cuꝝ felle tauri et fi ſuppoſitoria vel peſſaria. Hoc peſſariuꝫ ē mirabile in puocatione menſtruoꝝ. fi. trifere magne ſine opio. ʒ. j. farine ozobi. ʒ. j. nigelle rep te inter frumẽtum. ʒ. j. ſucci rute. ʒ. j. pul. rubee tinctoꝝ. ʒ. j. et fi peſſariuꝫ ſupponat cum bombace. ¶ Pul ad idē fi. ſpice maratri ameos agarici rlobalſami calami aromatici aā. ʒ. j. galang cynamomi cubebe aā. ʒ. ß. fiat pul. ¶ Suffumigia ad puocandum menſtrua fiunt de ſpēbus aromatiq; que ſuperius dicte ſunt. Et ſm Aui. ſuffumigiū cū ſola co⁹ puoꝛ car menſtrua ꝛ filr oppoponacū aſſaf ſerapi nū cardamomū. Et dicit Serap. ꝛ conferunt iuuamentū magnuꝫ. ¶ Medicine puocantes mẽſtrua q̄ vapoꝛant cū eis. ꝛ ſunt iſte oppo ponacū conditum thus blacte biſancie ſtoraꝛ ficca lignū aloes. Vel fi ſic ſm ipm decoque i aqua anetuꝫ camo. ſquinantū caſſialig coſtū melli ſulfur ruthā origanū ſticadō. abꝛotanū cardamomū et fiat ſuffumigiū cum emboto. ¶ Balnea ꝓſunt in puocatõe menſtruoꝝ. q̄ ſubtiliāt hūores ꝛ eos p coꝛpus fluere faciūt nō añ alias medicinas debēt mitti ad execū nem. Verbe ḡ ſubtiliatiue ꝛ alie medicie cale vt eſt calamentū pullegium ſauina et ſimilia coquant in aqua p octo dies ante horā eoꝝ et balneent ſtomacho ieiuno nō in die tamen ſiōic ꝛ i exitu offerat trifera magna ſine opio et trocifci de mirra et alia que inferi dicent. ¶ Medicine iuxus ſumpte menſtrua puocan tes. pmo Raſ in. 2. de expimẽto quarti ca me dicina purgās matrices mulierū ꝛ diſſoluēs vētoſitates ꝛ puocās menſtrua. fi. ameos ſo rum harmeel. i. cicute azari floꝛ camo. ſe. fen gentiane ſpice ſquinanti camepitheos came dreos an rubee tinctoꝝ añ. ʒ. ɾ. coquant in. 4. ℔. aque vſq; remaneat. ℔. j. ꝛ poſt colaturam in aliqua quātitate eius calida diſſolnat. ʒ. j. gūi armo ꝛ offeraſ ꝛ vꝫ multū. Alia medicia eiuſdē in eodē caplo. fi. rubee tictoꝝ ſu. men. añ. terant ſimul ꝛ def de eis. ʒ. j. et ℥. cū aqua de coctōis yſopi ꝛ ſaturegte cito puocat vt di cit Raſ. Alia eiuſdem in eodē cap. q̄ diſſolnit ventoſitatem ꝛ puocat vrinam et mẽſtrua. fi. ariſto. ro. an lacce rute gẽtiane imeu. fu. ſpice coſti añ. confice cum melle ꝛ dentur. ʒ. ij. cum aqua decoctionis fen. ¶ Medicina laxatiua Raſ in eodem. 4. capło que purgat diuerſos humoꝛes ꝛ cū hoc puocat menſtrua ꝛ valꝫ ad ydropiſiꝫ. vnde ſi aliqua mulier reperiſ para ta ad ydropiſim cuꝝ retẽtione mẽſtruoꝝ vtat iſto electuario. fi. ariſtologie ro. lacce ſq̄n marrubij añ. ʒ. ij. ligni aloes roſ. añ. ʒ. iiij. aga rici. ʒ. viij. confice cum melle ꝛ def cum aq̄ de coctionis achoꝛi vel ſaturegie. ¶ In tertio ꝛ perimẽto ſeptimi ca pomi medicamen puoꝛ cans vrinam ꝛ menſtrua. fi. pulegij cimi raꝛ dicis lilij celeſtis coſti ariſtolog. ro. rute añ. confice cum melle ꝛ da. ʒ. iij. ʒ. j. aſa puocat menſtrua in decimooctauo experimento no ni capituli. ¶ Trociſci de mirra nono ad

Digitized by Google

manſorem mẽſtrua prouocantes. Recipe mir re.ʒ.iij.lupinoꝝ optime tritorum.ʒ.v.foliorum rute mẽtaſt' pulegij cimini rubee tinctoꝝ aſſe feride bapini opoponaci aã.ʒ.iij.℞ trocisci põderantes.ʒ.ij.deturpnus cũ aqua decoctionis ſe.iuniperi. ¶ Cẽtroſe quoq; poſite ſub curua tura poplitis.i.genu ſunt ponẽde. ¶ Rab hoc medicamẽ ad multerẽ cuius meſtrua retinent ꝛ credit ꝙ ipſa ſit grauida ꝛ eſt Serapionis. ℞.caſto' an' ſe.apij aã.ʒ.j. terant ꝛ cribellent ꝛ bibant cũ vino parũ mixto.nã ſi eſt grauida calefacit fetum ꝛ cõfortat ipſum ꝛ non nocet ei: ꝛ ſi nõ eſt prægnans aperit matricem ꝛ puocat mẽſtrua. ¶ Medicia que ponit in magno antidoro Ba' que prouocat mẽſtrua: ꝛ ſi longo tpe detinet ꝛ fetum excludit mortuũ. ℞. reu pontici caſſie lignee piperis arthemeſie ruthe dauci diptami aã partes equales pulueriʒen tur ꝛ cũ melle conficiãtur ꝛ detur de mane cũ vino tepido in modum auellane. Aliud Daly in 2a. parte de regali diſpõe li°8°. ℞. diptami caſſieling aã.ʒ.j.ꝛ ℈.ſe.apij fen'.an'cimi'.aã. ʒ.j.caſtorei galbani aã.ℨ.iij. galbanum diſſo luatur in aqua decoctionis lupinoꝝ cũ melle ꝛ cum hoc alia diſſoluantur ꝛ fac pillulas ꝛ detur in ieiuno.ʒ.j.ꝛ ℈. cum aqua decoctiõis faſeolorũ ꝛ lupinoꝝ ꝛ melle. Ad idẽ. ℞. ſe. an' apij feniculi petro.macedonici cardamom ℞ pul' ꝛ diſtempetur cũ melle ꝛ denr'.ʒ.ij.cũ vino poſt balneũ ꝛ alia vlia. ¶ Etiã iſto apoʒima te.℞.calamẽti ſauine rubee tinctoꝝ praſij ca medreos camepiteos mẽraſtri pulegij aã.ʒ. ij.an'mara.ſe. dauci ſe. petro. aneos cuiſcute ſquinanti aã.ʒ.iij.Ariſto.ro.genciane bacarũ lauri reupõtici aã.ʒ.ij.ex iſtis poteſt fieri apo ʒima ꝛ electuariũ ad modus opiate: ẽt ex rebꝰ ſupradictis pñt cõponi diuerſe medicine niſi hec ſcriptura veniat in manus aſini. ¶ Medi cine cõpoſite ducentes menſtrua ſunt trifera magna ſiue opio diaſmarte geralogodiõ gera ſimi paulinum diacalamẽtum diapraſium diaſpmaton ſirupus de calamẽto. ¶ Ẽ pauci tate ſanguinis ſi menſtrua deficiant ꝛ qr ẽ fe mina:macra laboꝛioſa cuꝰ citrinitate coloris ꝛ debilis in actibus ſuis ꝛ forte habuit aliquã cõſumptã egritudinẽ aut fuit in abſtinẽtijs aut vigilijs vel longo tempore fuit in ira vel odio talis indiget dimittere accidẽtia triſto ſa. Et vtar dicta reſumptiua ꝛ ipinguatiua. ꝛ vngar de vnguẽtis reſumptiuis ꝛ balneer in aqua dulci ꝛ vtar lõgo ſomno ꝛ trãquillitate ꝛ gaudio ꝛ caueat a flõia: niſi in qua ꝙtitate. vtar pineis ꝛ piſtiq; ꝛ amigõ dulcibus qr ipin guant. ꝛ ſi aliqualiter vellem' iuuare nãm in prouocatione ℞ paruiſſime flõie ꝛ dentur diu retica debilia ꝛ leuioꝛa vt eſt radix apij ꝛ fen' petro bruſci ſperagi gramins ꝛ pentafilon ꝛ ſemina eoꝝ.4.ſemia frigida ꝛ alia aperitiua a frigida frequẽter dicta in iſto volumine. ¶ In cauſa ãt fria ſi eſt ſine humoꝛe ℞ ſirupus talis ℞.radicis petro apij fu.enule campane acho ri aã.m.j.ſauie ozigani calamẽti pulegij mẽ taſtri meu.ſiſeleos cum toto aã.m.ℌ.ſe.leuſti ci petro macedonici ſe.petro apij ſe.ſaxifrage aã.ʒ.j.gẽriane.ʒ.j.ꝛ ℈.mellis anthoſati.℞.ij. ℞ ſirupus detur cum aqua decoctionis cicerũ ru.ꝛ ſauine ꝛ ſpice'. ¶ Deinde purgetur flã ſic. ℞.flozum anthos ozigani yſopi polipo' querꝙ aã.ʒ.ℌ.paſſ munꝺ ab arill'.ʒ.j.epithi'.ʒ.ij.fiat decoctio in qua diſſoluatur cozticum ẽbulo ꝛum puluerizatoꝛum.ʒ.iij.puluis diaturbith. ʒ.j.ꝛ ℈.vel purgetur cum pillulis fetidis vl' di geratur cum oximelle ſquillitico ꝛ cum deco ctione yſopi ꝛ ſauine ꝛ purgetur cum geralo godion ꝛ diacartamo vel cum pill' de diatur bith. ¶ Ẽc purgata materia vngatur mulier ab vmbelico inferius vſq; ad pectinem inclu ſiue ꝛ retro etiam cuꝫ oleis calidis vt eſt oleũ de lilio ꝛ de ſpica' ꝛ oleum de ruta ꝛ de ſauꝫ na.ꝛ iſte herbe vt pulegium ꝛ mentaſtrum ꝛ calamentum ꝛ arthemeſia:bulliantur in oleo ꝛ vino ad conſumptionem vini.ꝛ cum iſtis vn gatur multis diebus vt mala ꝑ frigida matri cis deleatur ꝛ humoꝛes caleſ ꝛ ad fluxum pre parentur. ¶ Et iterum vtatur ſubtiliatiua ꝛ ca lefactiua frias res ꝛ groſſas dimittendo. Etra tur ergo iure cicerum ꝛ faſeolorum cum petro ꝛ ſpica' ꝛ bonis ſpẽbus odoꝛiferis vt menta ꝛ ℨ5e. Et quolibet mane ſumat triferã magnã ſi ne opio:aliqñ tiriacam diſſolutam in vino de coctionis ſauine ꝛ lupinoꝝ.ꝛ ℞ euapoꝛatiões cũ aromaticis ſupius dictis.ꝛ ℞ ẽt peſſaria q̃ teneat de nocte per aliquas hoꝛas:ꝛ iſta con tinuẽtur per.8.aut per.10.dies ante purgatio nem mẽſtruoꝝ. ¶ Fiat ẽt talis euapoꝛ' ypericon matricaria arthemeſia ſanſucus ſauina calamentuꝫ foliorum lauri flozes camo. anthos ſaturegia bulliant in vino ꝛ cũ ſpongia vel filtro in illo ĩtincta vapoꝛet ab vmbelico ife rius ꝛ iter coraꝫ:vel recipiat fumũ int' in ma tricem cũ emboto ꝛ retro etiam vapoꝛetur ab ano ſuperius. ¶ Fiat etiam balneum vſq; ad vmbelicum in decoctione dictarum herbarũ: in fir°:ꝛ filiuꝫ.ꝛ iſta ꝛtinuẽtur ꝑ multas lima tiones vnũ remediũ poſt aliud. ¶ Iſtud peſſa riũ potẽter educit mẽſtruum ꝛ mirabiliꝫ facit

Digitized by Google

ad ꝓceptiones. ℞. mirre nigelle que reperiſ inter grana frumẽti añ ptes eq̃les pulueriʒẽtur ⁊ incorpent cũ trifera magna ⁊ theodoricon empiton ⁊ fomentũ magdaliones ad formam maioris digiti ⁊ ſuolmant in findone ⁊ ſubmittant poſt balneũ. ¶ Ex galbano ⁊ croco ⁊ mirra cũ ficubus ſiccis decoctis ℞ peſſaria ⁊ det aqua diſtillata vel decoctiõis artemeſie ⁊ matricarie ⁊ rubee tinctoꝝ. vinuʒ etiã decoctiõis ſauine ⁊ diptami. Et emplatio arthemeſie cocte in oleo muſcatelli°. radiꝝ ẽt malue excorticata ⁊ puncta melle ⁊ ſpſa pul. ſcamonee ſubmiſſa: eſt puocatiua. ¶ Seq̃tur peſſariũ q̃ꝺ velociter mẽſtrua educ. ℞. elli nigri pulpe colloquintide lupinoꝝ abſin' fenugreci ſauine añ ptes eq̃les ℞ pul. ⁊ ſupſpgant peſſaria de lana ĩtincta in felle taurivel in ſucco rute. ¶ Ad idẽ ℞ fomentũ ex aq̃ decoctionis gallitrici ⁊ pul. ſtoracis calamite lapdani ⁊ ligni aloes conficiant cũ lapdano ⁊ ſerapino ſine liquore: ⁊ eſt domeſticũ puocatiuũ. Theodoricon anacardinum cũ oleo muſcatelli° ſupponant. ⁊ ℞ fomẽtationes ⁊ balnea ſuprꝺicta. qꝛ ꝺm Valy nec peſſaria nec iniectiones in matrice debẽt fieri niſi poſt balnea. Ventroſe cruribus apponẽde ſunt ꝺm Raſim in diuiſionibus duob' aut tribus diebus ante diẽ purgationis. ¶ Nunc ſequitur iniectio ſeu cliſtere q̃ꝺ iniiciat in matricẽ. ℞. radiꝝ ſquinãti floꝝ eius diptani ſauine pigami ficci mẽtaſtri añ ʒ. v. coq̃ oĩa in duabus ℔. aq̃ donec redeat ad ℔. ℈. ĩ q̃rta pte libre diſſolue olei de lilio ⁊ olei nardini añ ℥. ℈. muſci fini. ℈. caſto' croci añ. ℈. ij. cliſteriʒa tepidum q̃m mẽſtrua educit. Rubea maioꝝ bullite invino rubeo vel claro ſi deſ cũ trifera magna fine opio ſi multis ṫpibus ꝺtinueſ pꝛoducat mẽſtrua. Si ſimbriũ calm ⁊ ſiccũ in 3° gradu ſubtilians ⁊ diſſoluens pꝺeſt morãti menſtruo. Valy. vtrũ q̃ mẽtaſtrũ excitat mẽſtrua. Pulleginʒ idẽ facit. ¶ Valy. in. 8. 2ᵉ ptis facit euapoationẽ cũ traiectorio emboto in cathedra pforata ⁊ ps ſupioꝝ emboti intrat vuluaʒ ⁊ puocat mẽſtrua. ℞. ſe. cicute nigelle leuiſtici carui calcami aromat' bdellij añ. ℈ ſuffumigatio. Vel fic. ℞. caſto'. thuris maſculi calami aroᵐ. riloaloes ſtoracis calamite ſe. cicute nigelle leuiſtici bdellij añ ptes eq̃les ℞ pille que ponant ſup carbones ignitos ⁊ p embotuʒ in cathedra perforata calefiat maſtix.

Declaratio in retẽtione mẽſtruoꝝ. p° no. q̃ nã ordiauit q̃ ſola mulier bret mẽſtruũ ſanguineũ ſupabũdantem ſuũ nutrimentũ pp duo, vnũ eſt ꝓncipale ⁊ aliud acceſſoriũ. Pꝛincipale ẽ augmẽtaʒ fetus in vtero mro poſtq̃ fuit cõceptꝰ ex duobus ſpmatib' ⁊ vt iuuet mal'r ſpmata in gnatione aliquoꝝ mẽbroꝝ vt viſuʒ fuit in ca° 10°. iſti' libri de gnatiõe embꝛionis. ⁊ iſta ꝓpꝛie eſt cã finalis eoꝝ. 2ª cã fuit vt mulier in tpe nõ conceptionis purgãdo ſe ab illis ſupfluitatib' nõ egrotet. nã cũ mulier ſit de nã ſui frigidioꝛ viro ⁊ hũidioꝛ: ẽt q̃ eſt cuſtodia dom' vt dic̃ 59. 2°. de cõplomb' ca° 7°. plus in eadẽ de ſuſtinentibus gnant ⁊ conſeruant q̃ in viro. nec in alijs femell' iõ ordinauit nã in eis mẽſtrua. q̃ ſi mẽſurate fluant, put decet mulier in ſanitate pdurat ⁊ pducit vitã ſuã vt dic̃ 83. 2°. de fe. ad glauconẽ in ca° de cancro. ¶ 2° notandũ vt iam tactũ eſt in põne ⁊ ẽt ꝺm Iſidoꝝ ethimologiarũ q̃ ſola mulier eſt ał. menſtruale. Et ſi q̃rat̃ q̃re femelle alioꝝ aĩaliũ nõ hñt mẽſtrua. Rñr q̃ nõ hñt nutrimẽtũ ita ꝺiunctũ ſic mulier. ⁊ qꝛ ſunt maioris exercitij ⁊ laboris in q̃bus ſupfluitates ſanguis ꝺſumunt: ⁊ ẽt qꝛ illis ſupfluitatib' gnant pili ⁊ in q̃buſdã cornua pp regimẽ ⁊ defectionẽ eoꝝ. verũtñ poſtq̃ ꝺceperũt ſil'r fetus eaꝝ illo ſanguine nutritur ⁊ augmẽtaf. Dicit ẽt Iſidoꝝ q̃ ſi cruoꝛ mẽſtrui ſegetes fuerint ꝓtacte nõ germinãt ⁊ moꝛiunt herbe ⁊ amittũt arboꝛes fructꝰ ſuos. hec ille. Et dicit autoꝛ de ꝓpꝛietatibus rerũ. Iſtud. ſ. menſtruuʒ eſt hũane gnationis ꝓnapium ſupple male. ⁊ hoc nobiliuʒ ⁊ ignobiliꝰ eſt cõe in materno vtero nutrimẽtũ inde agro nature natiuitatis ifantulus irrigatur ⁊ nutritur q̃diu in matrice cõſeruaf. ¶ Tertio q̃ritur vtrũ menſtruũ ſit ſupfluitas ſcde digõnis vel tertie. Et videtur q̃ tertie ſic. qꝛ ſicut ſeb; ſperma inviris ita mẽſtruũ in mulieribus. ſed ſperma in viris decidit a 3ª digõne. ġ ⁊ menſtruum in mulieribus decidit a tertia digeſtiua ꝺ 3ª ẽ nota. ⁊ añs p maioꝛi pte, pbaf. qꝛvtrũ q̃ eſt pp gnationẽ aĩalium. ẽt Ariſto. in 2° de gnatione aĩaliũ dicit q̃ mulier nõ bꝫ ſpma ſ ſolũ mẽſtruũ. ¶ Jn oppm dic̃ Aui. ⁊ oẽs alij. Nam a vena que pcedit a gibbo epatis pꝛocedunt vene ad ſupficiem ꝺcauitaf matricis per quas venit ſan. vt mẽſtrua fluant ⁊ in tpe neceſſitatis fetus augeaf ⁊ nutriatur ⁊ ſic bꝫ lra B'. 6. de interio. c. 6. Et hoc iam viſuʒ fuit. ⁊ ſic patet q̃ menſtrua a ſcda digõne pꝛocedunt ⁊ nõ a 3ª. ¶ Ad rõnẽ dicit q̃ nõ eſt ſil'e totaliꝛ q̃ mẽſtrua ſolũ veniunt ad augmẽtationẽ ⁊ nutritionẽ fet'. ſpma añt ad gnationẽ. ¶ 4° q̃rit̃ qs moꝛb' eſt reten° mẽſtruoꝝ. dico q̃ in gne eſt moꝛbus officialis in via, qꝛ vene matricis: que

Digitized by Google

aliqñ debuissent fluere sūt opilate ⁊ clause. ꝑ
ñ subsequ vel ꝑcedere mozb⁹ cōis: qz solo ꝓti.
vel aꝑata vlcerata ad q̄ seq̄t clausio vl' opilo
venarū matric̄. Dōt etiā seq̄ mozb⁹ ꝓsilis: ḟa
mala ꝓ°cala vel fria vel ficca. Et sic ꝑ⁹ ꝙ con
stricio mēstruoꝝ dōt esse cū tribus generib⁹
mozboꝝ vel aliq̄bus ex eis. ¶ Quinto nota ꝙ
retētio mēstruoꝝ est pa°matric̄ ⁊ ꝓñr ppt̄ no
cumēta q̄ toti cozpi inferūt: est passio totius
cozpis. Et est nocumētū expulsiue matricis ⁊
venarū ei⁹ qz expellere nō ꝑt qō expellere de
bent. ¶ Sexto sciēdū ꝙ flōmia de sphenis ab
aliq̄b⁹ excusat egritudib⁹ a retētōe mēstruoꝝ
ꝓcedētib⁹ sicut dicit Ga. in li. de rigore quasi
col'. 6. in hec ꝟba. quēadmodū docuit ypo. qñ
dicit ꝙ ancilla laconiam q̄ nō fuit mūdata a
mēstruis in ꝑtu filie sue eo ꝙ os matric̄ ꝓtor
tū exist̄it ꝟsus anchā dolunt in pedib⁹ ⁊ incur
rit tumozē in toto cozpe. Lūcꝝ flōata fuissẽ ō
sophenis q̄uit oīno ppt̄ ꝓfectā ablationem
cāe. hec ille. ¶ Septimo sciēdū ꝙ infans cōce
ptus in mr̄ice ꝑut visum est supius formaī a
ꝑn°a spmate viri ⁊ mulieris simul ꝓcurrētib⁹
deinde post sex dies san. ꝓcedēs ꝑ venas ma
tric̄ ad aditoziū spmatū ⁊ supplet paucitatē
cozp̄. Et sic appet ꝙ infans genit⁹ magis debe
ret dilīgi a mr̄e ꝙ a pr̄e: ⁊ ipe nāl'r magis dili
gere genitricē ꝙ genitozē cū ab ea duplicem
mām suscipiat i vtero. A patre aūt ñ nisi puā
Scias ꝙ excepta dilectōe dīna nō ē dilectio
sup dilectionē genitoris erga genitos gñale
est cūctis aialibus. Jsta ꝓpō ꝑ⁹ ꝑ experientiaz.
Genitor aūt plus diligit intēsiue: genitrix vo
extēsiue. Jnfantul⁹ aūt genitricē plus diligit
dū sugit eius vbera. Post ꝙ aūt veniūt ad ve
rā cognitionē genitozem plus diligūt'. Jdeo
dicit Arist. in. 8. de gñatōe aialiū ꝙ pat̄ gñat
filiū sibi similē in specie ⁊ in effigie maxie qñ
ꝟsus in semine ꝑis vincit ꝟtutē in semie ma
tris. ideo ꝑ circa filioꝝ ꝓcreationē sollicitus
exist̄it ⁊ filiū suuz natural'r diligit in tantū vt
etiā nutrimentū sibi substrahat vt nutriat fi
liū suū. ⁊ hoc est verū in gñatōe oīm aialium
ꝑter pauca vt aquilā ꝛc. ⁊ hoc dicit Aristo. in
6. de hist̄oriis aialiū. Non aūt est talis amoz
mulieris erga virū suū vel aliū amatozē que
solū diligit aut ppt̄ carnalē dilectionē aut ꝓ
pter suffragia q̄ ꝓtinue ab eo recipit q̄b⁹ viro
deficiētib⁹ amoz mulieris vtplu^m fozte. 11. di
gnis imo. 12. eclipsat⁹ est. iurta cōe puerbiuz.
deficiētibus diuitijs deficit amoz: ⁊ intrat in
gratitudo. verūtā aliq̄ ꝑbe femine faciūt filiꝝ
mānē dilectōis viro suo ad ꝙseruandā famā
suā ⁊ honozē nō tm̄ verus est amoz ꝛc. ¶ Octa
uo queriē vtrū epar gñet a san^c mēstruo. ⁊ vi
det ꝙ sic: qz mēbza a spmate gñata sequūtur
disponē ⁊ colozē mēbroꝝ spmaticoꝝ: s̄ epar
nō sequit disponē nec colozē mēbroꝝ sperma
ticoꝝ. ḡ nō gñat a spmate. ḡ a san^c menstruo.
ꝯa bona. ⁊ añs ꝑ maiozi est verū: qz oīe qō
descindit vel gñat ex aliq̄ ncce est vt assimletur
ei a q̄ descindit vel gñat. ꝓmo ampb⁹. 2°. 19. et
qui crescūt ꝛc. Ꝑz o minozi ꝑ⁹: qz nō assimlatur
nec in colore nec in suba qz mēbza spmatica
sunt alba ⁊ dura: vt ꝑ⁹ de neruis ⁊ ossibus. ep⁹
aūt molle est ⁊ rubeū. Sc̄do ꝓbat aucte Cōli
2. pāteg⁹ in ca. de spmate. vbi exp̄sse ponit ꝙ
epar gñet ex san^c mēstruo. ¶ Jn op^m est Auic.
et oēs ponētes tria mēbza ꝓncipalia ex trib⁹
āpullis in spmate fieri ꝑ⁹ gñari q̄ mēbza q̄
oriunt ab eis: ꝟvene q̄ gñant a spmate habēt
ortū ab epate. ḡ multo magis epar ꝑ⁹ gñabit
a spmate. Ꝑz o declaratōe ꝓmo nota ꝑm Aui.
in. 21. fen. 3^i. c. de gñatōne ebrionis ꝙ spmati
bus in mr̄ice cōceptis ⁊ retētis ꝟtus informa
tiua mouet id qō est in spmate ex spūali nāli
et vitali ad originē. i. ex circūferētia ad cētrū
Et ista actio quā Aui. vocat insufflatio repit̄
impelli ad mediū illi⁹ hūiditat̄ vt ibi fit locus
cozdis. Deinde fiūt alie due vesice vna a late
re ei⁹ dextro ⁊ alia in loco supioꝛi ⁊ sunt rami
ficate tangētes ꝓmam āpullā q̄ est in medio
ex ꝓma gñat cor. ex scā epar. ex tertia cere^m
Et tūc illa mā. s. spma rōne cōmotiōis ⁊ mot⁹
spūum qs facit ꝟtus ifozmatiua efficit quasi
spuma. ⁊ b̄ durat vsqz ad sex dies vl'. 7. in qb⁹
natura nihil suscipit a mr̄ice nec a san^c men
struo venarū. vt exp̄sse ponit aui. in loco alle°
Et hoc fit vt spmatica mēbza remaneāt pura
in sua ꝓpria ma q̄ ē spma. ⁊ ista fuit ꝓmo cozp̄
qz anteq̄ cozp⁹ nutriat nec aliq̄ cozp⁹ ncce
est vt ꝑus viuat. Sc̄do epar. tertio ce^m ⁊ vmbe
licū ⁊ alia mēbza q̄ ab eis ortū hñt vt arterie
vene ⁊ nerui ⁊ ossa ⁊ cartilagines pellicule li
gamēta ⁊ cetera alia hmōi. Post istos aūt sex
vel. 7. dies occurrit san. a mr̄ice ⁊ venis ei⁹ ad
nutritionē cozpis ⁊ augmētationē membroꝝ
spmaticoꝝ dōec infantul⁹ egrediat̄. Et ex ista
actōe ⁊ cū ea stat ⁊ remanet post eā humidus
radicale ⁊ calor nālis ⁊ spūs radicat̄ substen
tat̄ ⁊ refocillat̄ q̄ nūq̄ recedūt nec oīno de
struūt̄ vsqz ad mortē q̄ etiā refocillant̄ ꝑ calo
rē nālē ⁊ spūs influētes hūidū etiā radicale ꝑ
hūidū fluēs sustētat̄ ⁊ refocillat̄. ¶ Et sic patz
q̄d fit dicendū ad dubiū. dicendum ꝙ epar ē
mēbrū ꝓncipale ⁊ spmaticū ⁊ ex spmate gña-

Digitized by Google

tū. Tunc ad ꝑmā rōnē q̄ mēbra ſpmatica ſequunt diſpōnē mēbroꝝ ſpmaticoꝝ. Dico q̄ a ꝑn⁹ ſatis eſt albū. ſed q̄ natura ſic ordinauit q̄ ſit magne quātitatis. ⁊ q̄ in eodē debz fieri ſanguis multū ſuſcepit ⁊tus informatiua de ſanguine mēſtruo in augmētatōne ⁊ in nutritione ipius. ꝑ etiā q̄ ſit albū: q̄ poſtq̄ eſt bullitū in aq̄ ⁊ ſan. exactus remanet albū: ideo in radice aſſikaſ ſpmati ex q̄ fuit ḡnatum. Ad auctem Conſtā. rndet Petrus hiſpan⁹: q̄ ipe et yſaac quē ſequut⁹ eſt: errauerūt in ḡnatōe cordis et epatis. Vel dico q̄ bon⁹ Cōſtantin⁹ intellexit q̄tū ad nutritionē ⁊ augmētatiōez eius. nō aut q̄tū ad ꝑmā ḡnationē.

¶ Lapln. 12. de nimo fluxu menſtruoꝝ.

Tunt mēſtrua in quātitate ſuperflua ad quā ſuperfluā euacuatiōez ſequit euacuatio caloris nālis ⁊ ſpūum ad q̄ ſequit debilitas ⁊tutē fere oīm ⁊ tot⁹ corꝑis ſequūt et multa incōmoda ꝑut in ꝓceſſu clarius manifeſtabit: dño cōcedente.

Cauſe iſtius fluxus q̄dā ſunt aut p̄ñt eē ꝑmittue ab extrīſeco accidētes: vt eſt ꝓcuſſio aut caſus aut obuia⁹ aut vuln⁹: curſus ⁊ ſaltus corꝑatio lōga ⁊ violēcia ad q̄ vel ad quē ſequit nimia ſan. ſubtilia⁹ ⁊ acuta ⁊ as aut fiſſura vel rupturavenarū. de hoc ego vidi exēplū. q̄ accidit dñe vicecomitiſſe caſtri boni: q̄ pedeſter iuit ꝑ tres leucas tpe caloris ſcz a ciuitate olozēſi vſq̄ ad ſarracinā in q̄ via vene fuerūt rupte ⁊ ſang. ſubtiliatus et talis ſecut⁹ eſt fluxus menſtruoꝝ q̄ nunq̄ potuit reſtringi: et finaliꝫ mortua eſt reqeſcat in pace. ſtetit tñ ꝑ nouē ſeptimanas q̄ nullus potuit conſiliū bre. Et multe alie p̄ñt eē cāe ꝑmittue vt lōg⁹ vſus ciboꝝ ſubtiliū cū ſpēbus vini al. ⁊ clari ⁊ oīm q̄ ḡnant humoꝝ ſubtilē ⁊ curſibiles. ¶ Cauſe añtes p̄ñt eſſe mala cōꝓlo matricis cal'a ſan. ⁊ humores ſubtiliās ⁊ calefaciēs mlta quātitas ſan. ſubtil' ⁊ malit' ieptus cū multitudine fet⁹ aut magnitudie aut ĩcōueniēti exitu. Alia cā añs p̄ñt eē apa ī matrice male curatū ad q̄ p̄ñt ſeq̄ vlceratio aut abraſto ī ſupficie ꝓcaua matriq̄. ¶ Cāe ꝑmittue ſūt ſicut vlc⁹ in matrice et aptio venarū eius q̄ multis modis fieri p̄ñt: q̄ aut ꝓcedit ab ipſo mēbro aut a ⁊tute aut ab humore fluente. Si ab ipo mēbro vt q̄ matrix ē debilis ⁊ laxa rara ⁊ mollificata ⁊ vene ei⁹ multū debiles ⁊ facilis aptōnis nō potēres debite ꝓtinere id q̄ ꝓtinere dz. Et h̄ cogſcit ꝑ ſe intellectus q̄tum iuuāt ſtiptica ⁊ ꝓſolidatiua ꝑ traiectoziū itra matricē miſſa vt eius ſubam interioꝝ tāgendo ſtipticēt ⁊ ꝓtētet oꝛificia venaꝝ interioꝝ et claudāt. Iſtam aūt debilitatē p̄ñt pati matrix ꝑpter ſeipaz in ꝓpone: aut ꝓp̄ aliquā de malis ꝓplonibus. Et iſta talis eſt dereriot⁹ q̄ q̄tūcūq̄ fit correcta femina p̄it aut ſuccūbit. Et ſi eſt ꝓp̄ ⁊tutē h̄ eſt. q̄ ⁊t⁹ retētiua ē mlt⁹ debilis ⁊ expulſiua fort. Si aūt fit talis fluxꝰ ꝓp̄ cām in hu. eñtē. hoc eſt q̄ peccat in q̄tate. vt q̄ magna q̄tas ſanguis ⁊ hu. abundat in venis. Aut etiā iſti peccāt ī q̄litate. Et q̄ calidi ⁊ acuti aut nimis aq̄ſi aut fluidi aut fluxibiles de ſe ⁊ q̄tū ad ꝑmū iuuat lōg⁹ vſus ciboꝝ ſpeciatoꝝ. Et q̄tū ad iſtud ſcōm lōgus vſus eius piſciū recēriū ⁊ fructuū ⁊ herbaruꝫ frigidarū ⁊ humidarū ⁊ ſimiliū.

Signa ſi fluūt mēſtrua a vi virtutis q̄ pulſiue regularit' opātis mulier nō debilitat': imo bñ tollerat ſuā ḡuedinem ⁊ debilitatē. Ille aūt fluxꝰ q̄ venit inordinatus ꝓpter nimā repłonē. ſig repłonis appent in facie ⁊ in toto corꝑe. ⁊ q̄ ē femia q̄ vſa fuit regimine copioſo ⁊ eſu carniū ⁊ vini copioſa poꝓtatione ⁊ forte purgatōes conſuete fucrūt retente. Silr exercitia conſueta dimiſſa ⁊ vene appłe plene ⁊ q̄ñq̄ cū dolore ⁊ q̄ñq̄ ſine. Et iſte fluxus nō eſt reſtringēd⁹ donec femina fuerit debilitata et hu. fuerint ſufficiēter euacuati. Si fuerit ꝓpter debilitatē matriq̄ ⁊ mulieris apparet mulier debilis ⁊ pigra ⁊ laxa diſcolorata modicū aut nihil intꝛpolat q̄n ꝓtinue fluit. Ille aūt q̄ eſt ꝓp̄ cal'itatē ⁊ acuitatē ſan. ſcit q̄ ī exitu ſentit calitas ⁊ acuitas ⁊ velocit' exit ⁊ nō in mag q̄ꝓtate ſ in pua ⁊ ſine cōmixtiōe aq̄ſitat' flātis ⁊ exit cū mordicatōe. Si aūt venit ꝓp̄ cōmixtionē hu. aq̄ſoꝝ cū ſan. h̄ cognoſcit reſpiciēdo expulſa in pāno. q̄ expulſum videt aq̄ſum ⁊ multū ſubtilis ⁊ cito expandit ꝑ pannū cū pauco vel nullo rubore ⁊ñ adest calor. Q̄n aūt venerit ex corꝛoſione vel vlceribus matriq̄: tūc mlier ſentit dolorē corroſiū in loco et exit q̄ſi fex vini: q̄ forte ulla hūtas virulēta coaglat' in mrice aīq̄ exeat. ¶ Ille aūt q̄ eſt ꝓpter emoꝛroydas in matrice venit cū ḡuedine capit' ⁊ cū dolore in viſceribus et in mrice ⁊ in inteſtis q̄ ꝛtiguāt': ⁊ iſte venit ꝑ iodis. Si fluxꝰ mēſtruoꝝ inordinat⁹ venerit a cāis extrīſecꝫ ex relatiōe patiēt habeat. Et cū h̄ q̄n venit a ruptura venarū mric ꝓpter cām exteriorē ſan. venit ſubito ⁊ velocit' rubeus et clar⁹. ſilr q̄n venit ꝓp̄ malicia ꝓp̄ aut magnitudinē fet⁹ ex relatōe habeat patiēt ⁊ obſtetrix vt dicit ga. 6. de inte. c. 5. Q̄n eſt raſura in col

Digitized by Google

lo matricis illud qđ in tali fluxu egreditur est eruginosum ⁊ aliqñ rubeū vel aquosum vel ciruū in pua q̄ritare. Et si fuerit i pfundo matricis p eruginē ereūtē cognoscit. Et si fuerit propter vulnera p visum ⁊ tactū poteris denotare ⁊ dolorē loci corrosi. Sinthōta q̄ sequuntur īmālem fluxū mēstruor ponunt a Lōstā° in 9°. panteg' in ca° de passionibus matricis. ⁊ a Ba°5°. de inter. c. 5. in b̄ verba: q̄ si flux' menstruorum vltra modū erriterit sequitur corruptio coloris tumor pedū totiusq̄ corporis digestio ⁊ defiderū corrūpunt ⁊ oīa accidentia corruptionē san. cōcomitantia apparēt ⁊ finaliter pereunt: vt dicit Constantinus.

Judicia p̄mo ypo. mēstruis plīb' veniēribꝰ accidūt egritudines ⁊ non euenientibus a mrice accidūt egritudines. 5°. ampho. ampb. 58. ℂ2°. mulier mēstruata sine ꝓpzio colore ⁊ non ꝺm se sp facta purgatione idigne signat. 5°. ampho. āpb. 35. ⁊ Bꝰ. in 3° dicit q̄ illi bōores q̄ phibēt exire mēstrua' purgandi sunt filr ⁊ illi q̄ multū faciūt penetrare ⁊ fluere ꝺm veritatē. ℂ3°. iudicare poteris q̄ fluxus mēstruor supflu' in iuenib' est multū piculosus in senib' ār vtplīmū ē mortal. ℂ4°. que longū fluxū sanguinis bñt mēstrualē finaliter ydropice moriunt. ℂ5°. fluxus mēstruor adequatus nō recipit curationē. qz ora venarū matriq̄ longo tpe apta existunt ⁊ q̄si callosi ratem iam habētia non possunt consolidari.

Curatio fluxus mēstruorū ⁊ p̄mo aliq̄ cañ. gñales sunt p̄mittendi vt generales intētiones cure habeant. ℂ Primꝰ in nullo supfluo mēstruor fluxu balnea nec calefactiones sunt exercēde iste cañ. iplicite est ypo. ⁊ Ba'. 5. ampho. cañ. 28. ibi quecunq̄ infrigidata sunt. filr eodē cañ. ⁊ 3°. 17. ⁊ 18. cal' nocet hoc frequēter vtētibus ⁊c. ℂ2° flux' mēstruor qui venit p viā mūdificatiōis vl pp̄ miniam replōnē tanq̄ cām ānem strīgi nō ꝺs: vīq̄ de magꝭ timeam' debilitate. Dui' ār sig' est ꝓferen' ⁊ bona tollerātia iuxta illud si q̄lia os purgari purgent ⁊c. ℂ3°. ex superfluo fluxu mēstruor flōmata basilica magnū videt' prestare iuuamētum maxie apparente replone. p terea qz plectoriā tollit ⁊ materiā trahit ad diuersum. ℂ4°. q̄si cognoscimus colerā rubeā vel alios bōores per viā cōmixtionis eē in cā fluxus illos pus cū appropriad' eā abimus q̄bus aliqua stiptica ⁊ ꝺfortatiua cōmiscemus maxie si in eisdē laxatiuis ista repiant. vt fumus terre ⁊ mirab. citri. in colera ru. ⁊ Izebuli inflate. ℂ5°. necesse est argalā vel siringā vel aliud instrm inuenire ad īmittendū medicinā in mrice ꝺm diuersitatē loci ⁊ medicie. 5. meg' col. 5°. ℂ6°. qz iniecta stiptica vel ꝓsolidatiua per supdicta instra citius ad locū dānificatus attingūt. p̄festanti' afferūt iuuamentū q̄ illa que p os assumunt. nō elegāti' sunt ꝓcedēda. ℂ7° quādo patiens inordinatū fluxū mēstruorum nō solum digestiuū imo ēt totum corpus debile ⁊ defectū bñt vtile est eos cū nutrimento odorifero ⁊ facilis digōnis ⁊ boni chimi vt vitella ouor ⁊ aq̄ carnis ⁊ filīb' enutriri q̄nq̄ aquā sumaq ⁊ aquā acetoſ cōmiscere. ℂ8°. si vis mēstrua retinere fitiam maiorē ad māmillam appone. i. sub māmillis. 5°. āpho. amph. 51°. Ista fitia ꝺs alligari cū fascia. Et b' idē dicit Ba'. p̄mo de fe. ad Blauconē ca°. 9. fic repētinas a matricibus eūationes q̄ circa māmillas fitia apponunt: sedāt eas ꝺo que p nares epatis ⁊ iplems ꝺm emorroſogiam patientē narem. ℂ9°. est Bordonj. 7°. liij in ca° ꝓpzio nullus fluxus mēstruor ꝺs restrīgi ꝺdiu mulier ē bñ colorata ⁊ bñ pōt tollerare sine manifesta debilitate. vbi autē manifesta debilitas cognoscitur statim fluxui est resistendū. ℂ Decimus est Daly in scōa de regali disp̄one lib° 8°. si aliquis humor a sanguine debet euacuari melior modus euacuationis est per vomitū q: ad diuersum trahit materiam antecedentē ⁊ impedit materiam ne ad partes ifenores consueſcat ꝓperare. ℂ Undecimus canō de motu supfluo ⁊ a labore ⁊ ab omnibus liquiditatem ī sanguine inducentibus oportet superfluē mēstruantes abstinere. ℂ Curatio pticularis nūnj fluxus mēstruor. Primum qđ ꝺs facere. oportz q̄ egro imungat tranq̄llitas sine quocūq̄ labore ⁊ iaceat in loco temperato fine frigore ⁊ sine magno calore interdicēdo cibaria aquosa vt sunt fructus recentes p̄ter bacentes stipticitatem ⁊ vt sunt herbe crude filr interdicātur cibi in quibus est magna caliditas per suam nām aut per artem. Et vtantur cibis confortantibus maxime tostis: vt sunt assature bonarum carnium ⁊ auium: risum ⁊ triticum ⁊ feludet ⁊ frumentum coctum ⁊ lenticule secūde decoctionis ⁊ similia. que grossum generant sanguinem. ⁊ caueant a superfluo cibo ⁊ potu: propter debilitatem digestiue iuxta doctrinā septimi canonis. ⁊ iuxta doctrinam quarti canonis respicias in mente: si sint alij humores cum sanguine mixti. qđ scīt per pannum album ⁊ mundum: in quo talis recipitur superfluitas. Et si post efficacionem apparet in panno solus color rubeus clarus,

Digitized by Google

solus sanguis peccat. Et si appet color citrinꝰ aut viridis cū sanᵏ colera peccat. Et si ē color niger aut cinericiꝰ cū sanᵏ ē colera nigra. Et si appet color albꝰ: tūc ibi sunt hu. aq̄si aut flātici. g̃ si solꝰ san. dñet ℞ flōia de basilica. qz vene mric̄ de directo attrahūt a veᵉ ꝑcuua epat. tō ꝑ talē flōiaz fiet distracᵒ ad oppoᵐ ⁊ sic distrahit fluxꝰ. Et si aliꝰ hu. cū sanᵏ fuerit mixtꝰ: purgef. ℣ Si colera purgef sic ꝑm docuᵐ 4ⁱ cano nis. ℞. pasb. munō. ab arill. ʒ. j. ʒ. flozᵃ bozagimis epithⁱ añ. ʒ. j, ℞ decocᵒ in q̄ dissoluat epithⁱ pulueriʒati. ʒ. j. ⁊ ꝑ. cozriq̄ mirab. citᵏ. ʒ. ij. ℞ potꝰ. vel purgef cū eᵏctuaᵒ de succo rosᵗ. ⁊ mirab. citⁱ in decoctōe abstiⁿ⁊ epithⁱ. ℣ Si fuerit flā. purgef sic. ℞. polopo. q̄rciⁱ anⁱ maratⁱ epithⁱ añ. ʒ. ꝑ. ℞ decocᵒ in q̄ dissoluatur cozticum mirab. ℔ebuloz in pul. ʒ. j. pul. diaturbith. ʒ. j. vl magꝰ minꝰ ꝑm vires egri. ℣ Ab apturaveznaz fit vtplimū iste fluxꝰ q̄ aptura aut est sola simplex: aut accit alⁿ a cāis ꝑmitis aut ē cum alio coadiuuāte vt ē vlcꝰ vl cozrosio. Et sic iste fluxus ꝑ apturā venarū aut est a cā cal̄a: aut a cā fria. tō reducam⁹ istā curā ad 4.ᵒʳ cās. s. ad simplicē apturā ⁊ ad cozrosionē ⁊ vlceratiōes mricis aut ad cām calz aut friaz. Posito g̃ q̄ fit simplex aptura sine cozrosiōe ⁊ vlcere: tunc si cozpꝰ declinat ad calitatē denf res ifridantes ⁊ stipticātes ꝑm ꝓfiliū Sera. ⁊ haly. Et si iste rosᵗ lētes excozticate solatrū cupule glandiū pfidia balaustie cozter bugie. i. cozter radicis maligⁿati ypocistid. ⁊ filia. Ista denf i potu cū vino pōtico vl bulliant in aq̄ tepida remissevl fria actu. ꝑm ℞. sedeat pa. vsq̄ ad vmbelicū ⁊ ex istis ℞ iunctiōes ꝑ iferiꝰ addendo berberis ⁊ sumach: antherā arillos bolūar menicū ⁊ terrā sigillatā ⁊ filia. ℣ A cozrosione vel vlcere si fluxꝰ fuerit mēstruoz qō scif. per exeuntē virulentiā cū sanie alⁿ cū sanᵏ mixtā: ⁊ ex doloze in loco ⁊ exit illa virulēᵗ ⁊ sanies cū feroze ⁊ alⁿ ad modū fecis vini. tūc fcā ꝓius pua flōia ⁊ mūdificatione cozruptoz hu. ⁊ sup posito bono regimine tūc mistrent ille medᵉ marie ꝑ ptes iferiozes cum traiectorio ⁊ sunt aloes thus ⁊ cozter eius. ⁊ san. dza. cozall̄ carab. murra crocus liciū memita amidū seruſa merdasengi. i. plūbū vstum achoz colcotar. i. attramētū terra sigillata bolusarmenicꝰ. ⁊ fimilia. Et alⁿ cū mellicrato mūdificent. ēt iste medi q̄ sequunf strigunt ⁊ mūdificāt vlcera. ℞. galle aduste ⁊ exticte in aceto ⁊ carte. s. lōbacine cōbuste ostracea combusta cozmu cerui aduſtū res multū fikes istis. ℣ Dic pul. est magni iuuamenti. ℞. lapiđ, ematisti san, dza. cacabze cozalli alumīs iamem balausti boliarᵐ terre sigillate se. pozᶜᵉ añ. ptes eq̄les ℞. pul. cribellatᵒ. Et dēf. ʒ. ij. cū aq̄ murtilloz aut armagloſe. Si vis excusari a labozibᵒ: hēas trocisc̄s de terra sigillata quoz recepta ponitur in cᵒ de empoptoica. ⁊ dz cū succo armagloſe vel ꝑ modū qui ibi docef ēt distempati cū succo armagloſe cū traiectorio injciaf ⁊ iuuant post mūdificationē matric̄ cum ydromellez ⁊ sunt multū vtiles. ℣ Ab acuitate humoz si fi talis fluxꝰ tūc ozdief dieta fria ⁊ īgrossatiua hūozū. iō comedat lactucas pozrulacas risuz citonia pira mespula cozna ⁊ filia. Et loco ꝑparatiui def sirᵖ de citonijs ⁊ sirᵖ mirtilloz ⁊ sirᵖ rosᵗ. cū aq̄ decoctionis sumac. Et vult ℞. in diuisionibᵒ ꝙ sedeat in aq̄ fria ⁊ bibat aquam vel frigoris ⁊ ꝙ caueat a vino. deinde purgef ille hu. colicus ꝑ modū superiⁿ in isto caᵒ iā dictū. Vel si ꝑticularia ꝓueniant purgef pervomitū ad ꝓseruationē. 10ᵒ. cañ. vel purgef cū cassiaf ⁊ tamarinⁿ ⁊ mirab. citris ⁊ reubarbaro aliqⁱ cozrefact ⁊ in aq̄ end missis. Et ꝑñr denf troisci de berberis ⁊ detur hoc medicamen qō ꝓmit Sa⁹ in suo magno antidotᵒ. ℞. cozmu cerui loti ⁊ vsti carabe acassie gipsi ematistis cozralli ru. opij masticis añ. ʒ. ℞. misceñ oia ⁊ f pul. subtilissime pulueriʒatᵒ: denf oi die. ʒ. 4. cuz succo simphiti. vel in delicatis ℞ electuᵃ cū zucᵒ. ⁊ det cū aq̄ armagloſe ⁊ q̄nq̄ neruie. ℣ Stiptica fria valeᵗ in cā calā sunt armagloſa ⁊ q̄nq̄ neruia virga pastoris ⁊ bursa pastoris rosᵗ. ⁊ se. eiⁿ sūach berbis acassia ypocistid cozmu ceruinū vstum ematistis cuius iterpretatio est tenēs san. bolusarmeᵉ terra sigillata lutū semiuz sang. dza. pfidia balaustia spodium licium cōche marine aduste papauer nigrum rob citonioz ⁊ mespuloz ⁊ pirozū ⁊ filia. Ga cā fria vel aquosa ⁊ flātica vel alia si fuerit cū materia purgef humoz ille cū appropriatis in quibus sit ꝓfortatio ⁊ aliqualis stipticitas. ℞ cuz mirab. lzeb ⁊ diaturbith. vl diacartamu in cozpozato cū carne citonioz. Et dentur res in grossantes materiā subtilē. Et in pueris denf cibi stipticiꝝ est risuz supsperso puluere corāi dri ꝑpati vel nasturcij tozre facti ⁊ mad. ⁊ det lac coctū cū lapidibᵒ fluuialibᵒ vel calibe cum quo coquaf frumētum vel farina eiᵒ vel denf fabe fracte supspso pul. cimini tozrefacti ⁊ cinamoⁱ grossi ⁊ mēte ⁊ comedat carnes tostas i veru ⁊ bibat vinū grossuz rubeuz. ℣ Stiptica cal̄a sūt ista anisuz ciminū se. nasturcij tozrefactū thᵒ ⁊ cozter eiᵒ mastix nux ⁊ folia cipressi storax calamita alumē iamenū mirra saō. muſca

Digitized by Google

telli⁹. ℣ 2° pl. quē ponit Raſ. R. olibāni balau ſtiarū gallarū anthimonij acaſſie alumīs. añ. 5. iij. R pul. et ſubmittat ſibi mlier cū coto. Et iuber dare in potu trociſcos de carabe p vnaz ebdomadam. Et ſi nō valent: deſ electuariuz de ſcozia ferri. ⁊ R talia epithimata ⁊ empla: ſicut dictū eſt in fluxuvētris. Iſtā medicinam ponit Sozdo⁹: ⁊ dicit q eſt expta. R. ſucci plā taginis muſcillag. dragagā⁹ ⁊ gūi ara⁹ añ. partes eqles. ⁊ vna ps ſumat p os. ⁊ alia injiciat per traiectoziū in matricem. ſi tū cuz ea miſcerentur ſtiptica cal'a puluerizata eſſet melius.

Declaratio i magno fluxu mēſtruozum. p° eſt intelligendū q⁹ aln eſt tanta cōmotio hūoz invenis alicui⁹ mulieris q ſi fluxus muliebris ſemel incipiat vir aut nunq̄ poterit reſtrigi. nā eniz nō ſolliciatur in retētione rei maligne ⁊ cozrupte ⁊ nocive. imo potius nitit expellere tanq̄ rez ſi innocentē. Et hoc frequēter accidit in mulieribus cacochimicꝫ ⁊ mali regimīs. Et b cognoſcit bonus ītellect⁹ q̄tuz iuuat tales feminas freq̄nt purgare ⁊ eas cibis euchimis ⁊ odoziferis ⁊ bono ⁊ odozifero vi⁹ in pua q̄tit⁹ enutrire ſepe mēſtruaſ ⁊ ſi ibi ſit vuln⁹ vel abzaſio ſcurabilis efficit pp malā cōplonē mīcꝫ ⁊ humoz. illoz ⁊ ſic cauſaſ ꝓtinua mēſtruoz ſeqla ſimillima etiam ſeqla fit in fluxuvētris diſſinterico vel diarriali. ℣ 2° ītelligēdū q⁹ mulieres ſenes ſunt frie ⁊ aln in ſua complone. ⁊ qz hīt multas ſupfluitates cuz ſan⁹ mixtas cum difficultate vel nunq̄ eaz vulnera vel vlcera mīcis ſanant. ō vtplimū moziunt ⁊ dictum fuit in 5°. iudicio. ℣ 5° notandū q⁹ emoz roy. raro veniūt mulierib⁹ qz purga° q̄ fit in eis per menſtrua eſt ſufficiens vt excuſet eas a fluxu emoz ro. nō. ät ſic ē in viris. Et ſi aliq̄ hēat vtrā q̄s purgatione eſt ſig⁹ mag⁹ replonis. Et ſunt aliq̄ mulieres ſan⁹ replete hītes bonā matillā ⁊ abūdantiā comeſtibiliū ⁊ boni meri. ℣ 4° q̄rit in q̄ hītudine mēſtrua plus abūdēt in macra vl in pigui. Et vī q⁹ in macra qz vbi plus abūdat de ſan⁹ pl⁹ dīnt abūdare mēſtrua. ſic ē i hītudie macra. qz venas hīt latas ⁊ qz pigues magꝫ ſunt flātice q⁹ ſanguinee. ℣ 2° ſil'e ē de mēſtruis ⁊ de ſpmate. ſi in hītudie macra inveniſ magꝫ abūdat de ſpmate. ℣ 2°. maioz ē Ariſ. 5°. de ḡnatione aialiū. p mioꝛi p3. qz pingues min⁹ hīt de caloze nāli ⁊ debilioꝛē digeſtiuaz ⁊ venas ſtrictas ⁊ opilatas. ℣ In oppoſitū. qz mlr⁹ mēſtruoz ſeq̄t mlritudinē ſupfluitatū. b pigues hīt pl'es ſupfluitates. ℣ ⁊ plura menſtrua. Ad b dicendū q⁹ pinguedo eſt duplex. q⁹dam eſt quevenit cū bona cōplone ⁊ hītudin⁹ nō multū ſupfluens ⁊ in iuuentute in muliere ſan⁹ bñ ſe reficiēte. Alia eſt pīguedo ſupflua q̄venit in etate ampliozi pp ſupfluū fritatem mulieris. ⁊ iſta ſtrigitvenas ⁊ nō pmittit i eis magnā ſanguis q̄titatē aggregare: imo magꝫ abūdat ſtā. Tunc dico q⁹ ītelligendo de p⁹ pinguedine mulieres iuuenes pigues cum bono caloze nāli ⁊ fortitudine virtut magꝫ abundāt in mēſtruis q⁹ macre. qz magꝫ abūdat i eis cā efficiēs q̄ eſt caloz nālis ⁊ virt⁹ fort ⁊ cā mal'. qz ſan. macra aūt nō hz tm̄ de mā menſtruali: vt p3 in laborantibus. Sed ſi loq̄mur de ſcā pīguedie in q̄ vene ſunt ſtricte ⁊ opilate ⁊ mā mēſtruoz q̄ſi ꝓgelata fria taleſ hīt pauca mēſtrua. Macre aūt hīt pl⁹ in cōpatiōe ad iſtas ⁊ ſic p3 q̄d dicendū ſit ad rōes. qz hz in iſtis ſit multitudo ſupfluitatū ⁊ debuiſſent magꝫ purgari p mēſtrua. tū iſte ſupfluitates ſunt q̄ſi cō gelate ⁊ pozi ⁊ vie p q̄s debuiſſent fluere ſunt obturate ⁊ clauſe. fil'r caloz nālis eſt puus nō potens eas diſſoluere. Et pp iſtas cās. q̄uis mulieres ſenes mlras hēant ſupfluitates hīt tū calozis nal' pauptatē ⁊ meatuū taliū clauſurā. qz nihil pōt fluere. ℣ Dignum eſt q⁹ illa q̄ in medi⁹ raro accidūt in volumībus ꝓſcribāntur. Retulit mihi mulier in alijs mles q⁹ in q̄ dā monaſterio in loco q̄ dr monver? fuit q̄daz pzioriſſa cui p multū tpe pp ſenectutē defecerunt mēſtrua ⁊ tēpeſtiui venerūt i vtrice cani. ⁊ fere oēs cecidere molares yberū ꝏo parum aut nullū appayebat veſtigiuz ⁊ ruge in facie ypocraticas. pfundiſſime legabant. Factū eſt ita vt q̄cq̄d de capillis ⁊ pilis oziebat ⁊ creſcebat totū nigrū pululabat. ⁊ eriebant dentes ⁊ molares ſicut mos eſt i ifantib⁹ fieri ſic oziebā tur menſtrua. aut in iuuēculis abūdanter fluebant. Familie ꝏo velut in virgib⁹ eleuate fuerūt mōtuoſe: ruge cuanuerūt ⁊ facies pulcra intū q⁹ illa honeſta ⁊ religioſa monial' pozioriſſa ꝏecundabat ⁊ virit p multū tps in religioſa vita. ⁊ b fuit q̄ſi miſterij raro ꝓtingēs. ℣ 5° in ordine notabiliū ſciēdū q⁹ q̄nq̄ venit fluxus mēſtruoz pp debilitatē virtut in ſeipſa aut p pter aliquā de malis cōplonib⁹ accidit. ⁊ tūc ſm Aui. eſt deterioz. ⁊ talis fluxus vtplimū eſt incurabilis. qz nō pōt curari niſi illa mala p° ꝑmus cozrigaſ. ⁊ illa cozrectio duraret p tm̄ tps q⁹ mulier pus eēt defecta defectiōe moztali. ℣ 6° intelligendū eſt q⁹ in nimio fluxu mēſtruoz non ſolū ſanguis euacuatur: imo etiaz humozes oēs: vt in maſſa ſanguiarra ſunt cōmoti in venis. Et hoc p3. qz Conſtantinus; ⁊

alij autores iubent in pānis in q̄bus illa sup-
fluitas recipit̄ deficcari. ⁊ in illis docet cogno
scere dñium hu. peccātis in tali casu. Ifti enim
hūores p̄cipue multū calidi ⁊ acuti aut mlt⁹
aquosi q̄n in magna p̄ritate cū san⁹ gregan-
tur ⁊ cōmiscent fiāt cā supfluus fluxus mēstruo
rū. ¶ 7ª nota vt dicit Cōstantin⁹ q̄ ablatᵃ men-
struor⁹ aut ē nālis aut innaturalis. naturalis
ablatio vtplimū est a. 24. annis vsq; ad. 50. vl
55. ⁊m q̄litatē ⁊ cōplonē ⁊ hitudines mulieris
sicut accidit de ablatione mēstruoz̄: sic accit
de ipregnatione. Ego tñ vidi mulierē bone ha
bitudinis q̄ post 60° annū hñs mēstrua cōce-
pit ⁊ pepit filū ⁊ pcequēt habuit duos filios
⁊ erat in 67ª anno q̄n habuit viri⁹ filiuz. Erat
aūt femina carnosa ⁊ musculosa ⁊ fort. Si āt
mēstrua fluant post tpa supdicta ille fluxᵘˢ est
innaturalis. ¶ 8° sciendū q̄ sanguis dum est
intus nō fluens extra nō vocat̄ mēstruū. Et si
vocef mēstruum ipropria est locutio. Ideo di
cimus q̄ cetera aialia a muliere nō hñt men-
strua. q̄uis femelle alioz aialiuz cōcipiāt per
emissionē spmatū ⁊ fetus earū nutriunt san⁹
mris. Sed sciendū q̄ natura sollicita de pser-
uatione spēi ordinauit mᵃˡ genitalia ad actum
gnationis mediante amore reqsito int̄ mascu
lum ⁊ femellā pp iniuriā sui corporis ⁊ ne sub
traheref sibi nutri⁹ⁿ ppriuz quo indiget ad su
stentationē sui corpis q̄ hret sanguinē super-
abundantē er quo ille fetus in alno materno
augeret. ⁊ nutriretur. Ordinauit ēt in mulieri
bus vt purgarentur supfluitates illi⁹ sanguis
per fluxum mēstruoz̄. ¶ Propter qō in femel-
lis alioz aialiū nō fluunt mēstrua sicut in mu
lieribus. Prima cā est. q⁹ mulieres hñt supflui
tates q⁹ hñt nutri⁹ⁿ magis ppinctum. iō ples
hūores ⁊ supfluitates in eoz corpibus aggre-
gantur. ēt mulieres nō sunt tāti laboris sicut
femelle alioz aialium ⁊ cū hoc in pluribus di
spositionibus mulier est custodia dom⁹. 2° de
cōplexionib⁹. c. 7°. Ex parte aūt femellaz alio
rū animaliū ē oppositū q⁹ non habēt nutrimē
tū ita ppinctū. 2°. q⁹ excirant̄ vt plimū super-
flue. etiā ille supfluitates q̄ restāt ad vngues ⁊
pilos ⁊ vellera ⁊ cornua puertunt̄. iō in eis mē
strua nō fluūt. ¶ Sz tūc queritur quare femel
le aialiū quadrupedū nō hñt cornua maiora
masculis. cū hēant plres supfluitates. Pri° di
co q⁹ femelle nō hñt tā fortem calorē sicut ma
sculi q̄ possit eleuare ⁊ extrēdere illas supflui-
tates. q̄ fūt materia cornuū ⁊ vellerū. Et p eā
dē rōem femelle aialium non sunt ita magni
corporis sicut masculi ꝓpter q̄litatē caloris
nō potēt extrēdere materiā nutrimentalē. ¶ 9ª
sciendū q⁹ ꝓterea q⁹ fetus nutrit̄ in alno mas
triq; de san⁹. q̄ i epate mulieris gñat. Ꝓpterea
etiā q⁹ fetus post̄ est extra ille san. q̄ soleba
ire ad matricē p intēriones nature puertit̄ ad
māmillas. ⁊ ibi i lac trāsmutat̄. vt ide ifantul⁹
nutriat̄. Et iō si mulier frequenter parit ⁊ fre
quēter nutriat non aggregant̄ in corpe ei⁹ mu
te supfluitates. imo paucevel nulle. ⁊ p ōns fa
nius viuūt si bonā digestuā habeāt. verūtn ci
tius senescūt ꝓpter labores quos hñt i pozā
do fetū ⁊ in pturiēdo ⁊ magnas in ptu purga
tiones habēdo ⁊ aliq̄d de ꝓprio nutrimēto in
fantulo cōmunicando. Ex supradictis per mo
dum correlarij sequitur q⁹ pregnantes ⁊ nutri
ces bonis cibis ⁊ poribus debent nutriri. 2° se
quitur q⁹ ille non debent pari famen nec sitim
ad euitandum iniuriam fetus ⁊ infantis ⁊ de
trimentum corporis earum. ¶ 10° queritur in
quo tempore menstrua in maiori p̄ritate dñt
fluere. ⁊ videtur q⁹ in vere. q⁹ in illo tempore
magis debēt fluere mēstrua in quo san. abun-
dat. ⁊ magis de san. generatur. si hoc est in ve
re. ergo ⁊c. tenet consequētia pro tāto q⁹ mul-
ta abundantia ⁊ multa generatio ei⁹ fiunt cau
se maioris fluxus. antecedēs est verum pomo
nes specialiᵉ per Daly. in 2ª parte regalis dis
spositionis. libro p̄mo. c. 5. 2°. a fortio vi virtute
expulsiua fit fortior fluxus menstruorum. sed
in vere virtus est fortior. ergo in vere erit ma
ior fluxus menstruorum. patet consequentia.
etiam pro maiori patet. q⁹ tunc calor natura-
lis est fortior vt dicit Ba⁹ primo amphorismo
rum cōmento. 15. ibi Uētres hyeme ⁊ vere. ⁊c.
Secundo probatur. q⁹ in estate. q⁹ tunc magis
est subtilior ⁊ acutior ⁊ magis paratus ad flux
um ⁊ humor⁹ ⁊ vene magis dissolute ⁊ laxe ⁊
magis parate ad apertionem. ¶ Notandū q⁹
ad maiorē vel minorē fluxū mēstruoz̄ aliq̄ cō-
currunt. Primus est mag⁹ p̄ritas sanguis vel
eius paucitas. 2ᵐ est dilatatio venaz̄ vel earū
pstrictio. 3ᵐ est fortitudo vtutis expulsiue. 4ᵐ
est mor⁹ sanguis: vl ei⁹ qes. 5ᵐ. est sanguis sub
tilitas ⁊ acutas aut ei⁹ grossities. ¶ Hāc sit p³
p° p̄ritum ad maiorē p̄ritatē sanguis ⁊ fortitu
dinem virtutis expulsiue: ⁊ p̄tus ad inceptionē
motus in sanguie invere in maiori p̄ritate de
bent fluere mēstrua. probat̄ per p̄mas rōnes. 2ª
cōclusio. p̄tus ad maiorē acuitatē sanguinis ⁊
eius subtilitatē in maiori p̄ritate debent fluc
re in estate. probatur per secundas rationem.
Et sic patet quid dicendū est. Silr aūt diffin
guendum est de etate, ⁊ cōplexione mulieris.

Digitized by Google

¶ Caplm. 13. de suffocatione matricis.

6 **Suffocatio** mtriq; est egrº filtis epilien; sin copi se cõicando cozdi ⁊ arterijs et ce⁹ ⁊ velamimbus eius.

Cause pro nunc solũ ponam antecedẽtes ⁊ cõiuncte. Causa aũt antecedens potest esse aggregatio spermatis ⁊ eius retentio ⁊ dimissio coitus consueti. Alia causa añs potest esse retentio menstruoꝝ. Alia cã potest esse apostema in matrice. ¶ Cã pmcta capua est corruptio spmatis eiusdẽ vel illoꝝ menstruoꝝ ⁊ cõuersio eoꝝ vel alicuꝰ eozũ vel etiã aliozꝝ malozꝝ humozum in fumos malos corruptos et vplurimũ venenosos: vt ponit Gz. 6. de inte. c. penul. Alia cã pmcta potest esse cõtractio matricis vel eleuatio eius ꝟsus supius ⁊ impellit mẽbza supius posita imme diate. Et illa impellũt alia vsq; ad diafragᵃ necnõ vsq; ad stomachũ. 6. de inte. c. penultio Et aliquãdo ista cõtractio est ꝟsus superiora aut ante aut ꝟsus retro vel ꝟsus aliquod latꝰ sm qꝫ illa materia retinet in venis matriq; in aliquo locoꝝ ⁊ nõ habet meatum vnde exeat imo replẽdo dilatat ⁊ spasmat mẽbrũ ⁊ aliqñ illa materia subintrat membrũ. s. subst̃iam matricis ⁊ ingrossat eam ⁊ ꝟhit. Et aliqñ per illã imbibitionẽ causat apostema: ⁊ tunc matrix silr corrugat. Est aũt ista egritudo mãlis et vapoꝝ malus et venosus: q ab ista materia spmatica vtplurimũ vel menstruali eleuatur attingit ad coꝝ mediãtibus arterijs ⁊ venis ⁊ siccant sincopim. attingit etiã cereᵐ et causat spasmũ ⁊ egritudinẽ similẽ epilie. namvirtus aialis irritata a vapore venenoso ⁊ corrupto refugit retrahẽdo secũ spũs ⁊ nãlem calorem ⁊ bonos humores. ⁊ sic nerui ꝟsus suã ꝟhunt originẽ ⁊ causant spasmũ ⁊ ceᵐ in se pturbat et suas ꝓprias opationes exercere non potest Jmitiũ eñ neruozum est cerebrum: et tunc vacillans mouet vt a se sua nociua depellat. 2. de interiozibus. c. 11. ¶ Jsti sñt duo modi. Primus scz p contractionẽ matricis. Secũdus p eleuationẽ vaporũ venenosoꝝ attingentium duo supꝛadicta membra ꝓncipalia. scilz coꝝ ⁊ cerebrũ. Sm quos modos habet suffocatio matricis fieri. vel ablatio anhelitus in mulieribus iuuenibus vel monialibus vel viduis vel alijs ꝓtinẽtibus vel male maritatis. Jn istis eñ talis egritudo venire consueuit ⁊ nõ alijs Si eñ iste cũ iuuenibus aliq̃ habeãt colloqa vel amplexus vel oscula vel contactus citius in istam incidunt egritudinem.

Signa sunt quattuoꝝ spẽz. Prima species est signoꝝ pcedentiuꝫ: qmã quãdo habet venire suffocatio matricis precedit difficultas anhelitus vel pulsus vel tremoꝝ cozdis vel doloꝝ capitis ⁊ aliqualis alienatioꝝ ⁊ logñ secũ debilitas in cruribus ⁊ coloꝝ alterat et efficit citrinus. Et quãdoq; accidit fitis a putredine illius vaporis calidi. quãdoq; accidit subeth ⁊ pmixtio rõnis et rubedo faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ labioꝝ. ⁊ aliquãdo vesnit cum clausura oculoꝝ ⁊ eos aꝑire non põt et adest difficultas anhelitus. ⁊ psentit q̃q; mulier ascendere aliquid a regione pectinis ⁊ vmbelici vsq; ad os stomachi. ¶ Signa presentia sunt fere: ablatio anhelitus stridoꝝ dẽtium ⁊ clausio maxillarũ. et iacet quasi mortua ⁊ suffocata. Et aliquãdo fiunt motus brachioꝝ ⁊ manũ et tibiarũ: ⁊ aliqñ ꝓtrahũtur Et si alte vocet: non respondet: nec loquitur ⁊ patit̃ sincopim ⁊ spasmũ. ⁊ habet rubedinem maxillarum pigritiã ⁊ corruptionẽ cogitationis ⁊c. ¶ Signa causarũ. Jn illa aũt que est a spermate retẽto corrupto plurimũ accidit sincopis ⁊ totalis vocis ablatio ⁊ ꝟctio cruriũ ad supioza. ⁊ incipit cum ampliozi nocumẽto anhelitus. ⁊ aliquãdo sentit aliquid ascẽdere a regione pectinis vsq; ad os stomachi: et statim incipit sincopis ⁊ suffocatio. Et cum hoc scitur qꝫ diu est qꝫ non coiuit q̃uis affectaret imo sterit in castitate vel ꝟginitate ⁊ est femina corpulẽta rubea plena vtens regimine copioso bono vino ⁊ carnibus aliscq; multi cibarijs bonis ⁊ requie ⁊ ociositate. Si aũt ẽvenit ꝓpter retentionẽ menstruoꝝ mãmille vtplurimũ apparent plene ꝓpter lactis exuberãtiã quia sanguis qui cuꝫ mẽstruo deberet expelli ad eas reflectitur. ⁊ grauitas in corꝑe sentit ⁊ sensus debiliores ⁊ doloꝛes oculoꝝ et colli et fe. ⁊ accidentia in isto casu sunt manifestioza Si autem cum retẽtione menstruoꝝ fuerit dñium alicuius humoꝛis illud apparet ex malicia eiꝰ. Nam si ẽ sanguis apparet ex retẽtione eius. Et si est cholere nigre facit accidere sepe alienationẽ: quia cõicant cereᵒ fumi eiꝰ. et ipm inficiũt sicut accidit in melãcholia: et facit accidere sincopim ꝓ cõcationez cozdis et facit accidere difficultatẽ anhelitus ꝓ communicationẽ vtriusq; nã nerui mouẽtes pectus a cerebro ⁊ nucha habẽt originẽ. ⁊ sic fit cã cessatõis anhelitus. Dñium aũt flegmatis ꝓ pigritiã apꝑt corꝑis ⁊ albedinẽ ⁊ lanitatẽ et per multũ sputamẽ ⁊ accidẽtia sunt magis quieta. Cholericus autẽ hu. scif: quia accũtia

sunt minus quieta ⁊ motus actiores et minus incolumis vt dicit auic. ¶ Signa distinctiua sūt ista. suffocaᵒ mr̄ic̄ q̄uenit cū epillia: q² vtra q̄ subito accidit. verūtn̄ illa q̄ patit suffocatiōē mr̄ic̄ post pozissimū recozdat nisi eēt maxia spēs. Epilēptica aūt nō recozdat. Suffocata aūt dū ē in pozissmo aliq̄n intelligit q̄n vocat ⁊ nō pōt loq̄. Epilēptica aūt n̄ itelligit nec recozdat nec loq̄t durāte pozo. Itē epilēca hȝ spumā aī os. Suffocata aūt nō hȝ spumā ⁊ si aliq̄d currat ab oze ei⁹ statiz surgit a pozo. Distinguit etiā ab apoplexia: q² i suffocatiōe nō totalr aufert anhelit⁹ sic in apoa. Differt etiā a litargia. q² in litargia sp adest fe. in ista aūt nō nisi forte hȝet apa in mr̄ice ⁊ tūc distinguit p dolozē intēsum cōtinuū matricis.

Judicia in suffocatōe mr̄ic̄. ¶ Primo si dubitas vtrū sit viua vel moztua fac iudiciū galieni in paruo floscul⁹ lane carpinate vel cotⁿ vel pluma pendēte āte os vel nasum vel ciphus plen⁹ aq̄ ponat sup os sto⁹: et tūc si lana moueat vel aq̄ ciphi verlet adhuc viuit vel alⁱs nō. ¶ Secdo fozt̄ suffocaᵒ matric̄ vilipēdenda nō est: q² multe suffocāt in pozissmo. ¶ Tertio suffocaᵒ mr̄ic̄ spmatica maioris timoris est ⁊ deteriox accidentiū q̄ mēstrualis nec alteri⁹ humozis. ¶ Quarto iuuencule habentes suffocationem matricis a spermate: si coeūt paratissime sunt ad impzegnationem q̄uis sit monialis.

Cura suffocatōis matric̄. Primo aliqui caī. sūt. pmittēdi: vt cura in gn̄ali p intērionē comphēdat. ¶ Prim⁹ est aui. i. 21. fen. 3ª. in eadē forma. Et caue ne des ei vinum q² aq̄ est ei q̄ētior: nec carnes gllas nec ea q̄ addūt in spmate. ¶ Secds caī. in mr̄ic̄ suffocatōe ex retētōe mēstruox p̄cedēte flōia ō balilica in p̄n⁹ est celebrāda p̄ñ ex sophena. Et post ista mēstrua p̄uocāda sunt adiūgēda nisi multitudo viscoi hu. eēt in cā dicte p̄hibitōis tūc flōmia negat subtiliationē dicte hu. exsequēdo. ¶ Tertⁱ q² sinthomata hui⁹ sūt terre faciēna et piculosa p̄us pozo ⁊ sinthomati est succurrēdū q̄ cāe mozbi. ¶ Quartⁱ caī. cōfricatiox cōmotio ozis mr̄ic̄ cū digit⁹ obstetricis cū oleis ⁊ pulueribⁿ aromaticis p̄euncti⁹ in suffocatōe mr̄ic̄ in vtraq̄ cā. p̄cludubio ꝓfert iuuamētū. ¶ Quit⁹ caī. cū ex replone magᵗ q̄ inanitōe frequēti⁹ ista. p̄cedat egri⁹ dignū est vt regimē in ea subtilier. ¶ Sextus caī. nū q̄ aliq̄d qō bene odozet est olfaciēdū: sed fetida naribus sunt apponēda ⁊ ex aromatibⁿ empla et suffumigatiōes in ptibus inferiozibus mistrenk. Iste caī. est er oīm autox intērione ¶ Septⁱ caī. vomitⁱ iuuat eas ⁊ facit eas requiē inuenire. Auic. ¶ Octau⁹ caī. ventosa pectini apposita sine scarificatōe vs. q² attrahit matricē ad locū suū ⁊ post pozissimū posita in interiozi pte coxe cū scarificatione iuuat. ¶ Non⁹ caī. calefactio membrox genitaliū ⁊ vicinox mulierū multū vs in hac egritudine et oīb⁹ modis ingenier in p̄uocatione menstruox. ¶ Decimⁱ caī. remoto pozo inter alia iuuātia q̄ sunt p salute res cōsumētes ⁊ subtiliātes vēositatē int⁹ ⁊ ex sunt mistrāde. nā illi vapozes resoluti de gne sunt ventositatis. Iste caī est Serap. ¶ Undecimⁱ caī. in oxide et pus in intērione q̄tūcūq̄ possumus ingeniose matrix ad ptes inferiozes est inclinada que cū eleuatiōe sua ⁊ suox vapox p̄ncipalia membra comp̄imebat.

Cura ptic̄laris suffocatōis mr̄cis. Nunc aūt exeq̄ndo curā diuidimⁱ eaz in 3. ptes. p̄ma ps ē cura pozᵗ. scda ps ē cura post pozᵐ q̄n est a spmate. tertia ē cura post pozᵐ q̄n est a retētōne mēstruox ⁊ alioz hu. Q̄n q̄ infirma est in pozo ostituat talr q̄ anhelitus attrahere possit ne suffocet er toto. ¶ Primo q̄ alta voce clamet ⁊ vocet ⁊ pedes et manus fricent fricatōe dolozosa. ¶ Secdo tibie cū genu cū funiculis ligatōe dolozosa ligēt ⁊ aliq̄n core sup genu. ¶ Tertio vētosa sine scarificatione pectini apponat. ¶ Quarto sup carbōes incēsos ponant plume auiū ⁊ frusta solee lotularii vel cozⁱ vel pāni lane vel pili vel frusta asseferide et filⁱa. talis fumⁱ fetidus oti et naribⁿ infirme apponant. ⁊ fic apiēdo os infirme. ⁊ nares aliq̄n claudant ⁊ aer ad tps retineatur sm Paly. ¶ Quito cassialigᵉᵃ cinamoᵐ aloes thus ⁊ lauēdula thimi ⁊ filia aroᵉᵃ posita sup carbones incēsos suis fumozus ptēs sumat vsus vulua ⁊ fumⁱ p embotū intus vulua ⁊ matricē recipiat. ⁊ i hocvz argalia ⁊ galia muscata ⁊ filia. Et hec fiat iuxta tenoze. 6. caī. Et de istis ⁊ de herbis aromaticis fiat epla pectini. ¶ Sexto obstetrix vngat duos digitos suos sc̄z indicē ⁊ mediū cum oleo nardino vel muscatellino supsuso puluere aromatū supradictox vel liniat eos cū gallia vel alipta muscata vel oleo muscatellino malaxat ⁊ ponat eos intus matricē fricādo latera ei⁹ q² quāto magis cum aromatibus fricat tanto bonus odoz magis augmentabit: quia vnguēta aromatica redolere latius nesciunt nisi cōmorata confricata vel vngatur cum pipere ⁊ garioph dissoluᵗ, ⁊ inde dictū membrū cōfricet, et ista

Digitized by Google

contimentē iuxta tenorē quarti canonis dñc matrix iferius ꝓdescendat. ¶ Tertiumutatio ꝓ nocet cū finapi ⁊ pipe ⁊ castoreo ⁊ ꝓdiso. ¶ Quarta post portiᵐ qīr est a spmate cessante portio. si cā est retētio spmatis ⁊ est virgo nubat in xpo ⁊ ponat marito ⁊ maritꝰ eā impegnet ⁊ statim cessabit suffocatio. Si aūt maritū hre nō pōt vel vult esse casta vtaf regimīe dicto in portio ⁊ caueat ab oibus rebꝰ spma gnantibꝰ ⁊ a vino ⁊ a carnibꝰ ⁊ ab oibus augmētū in coitu faciē tibus q̄ dicta sunt in caº de paucitate coit. Et fiant flōmie ⁊ purgationes ⁊ vtaf regimīe infridante ⁊ vtaf lactucis ⁊ portulaq; cuz aceto. Et ꝑm Auī. vtaf calameº mētaftº ⁊ ruta ⁊ agno castoꝛ electº diacimīo ⁊ diamarte cū ōcoctiōe radicū ⁊ diatrion pipeon: ⁊ iciunet bis aut ter in septiana in aqua ⁊ pane ⁊ aspectū fugiat ⁊ ꝓsortiū virorꝫ in lecto suo teneat agnū castū. q: dicūt algafagi ⁊ luran' ꝙ si teneaf in lecto ꝓhibet erectionē in viris. Et si misceaf cum mētastro ⁊ suffumigef inde mulier vel deꝰ in potu remouet appetitū coit' deficcando spma in mulierib' balneū ⁊ marie termaꝝ ꝑs eis. q: resoluit superfluitates ⁊ ꝓsumit ⁊ exercitare superflue. Et si alio mō nō pōt ingenef ꝙ obstetrix ꝑ modū supdictū fricet cū digitis punctis cū aromatibꝰ in mrice ꝑ lōgas pausas ⁊ forte eriet spma corruptū. Et dicit Auī. ꝙ in isto casu. s. post ꝙ spma est corruptū cauēda est flōia ⁊ fiāt pessaria de rebꝰ mordicatiuis sic est zizip. cardamoᵐ. ⁊ ꝑs tiriaca metridatū ⁊ res q̄ ꝓfortāt cor ⁊ cereᵐ ⁊ curef cura sincopis. ¶ Qñ aūt fuerit a retētione mēstruoꝝ vel a multitudine hūoꝝ retētoꝝ ꝓcedamꝰ ad ꝓuocationem mēstruoꝝ sic dictū est in .ii°. cº. istius sexti li°. vnde si ibi est multa vētositas cuz mā retinēs sanguinē mēstrualē digeraf ꝑus cū oximelle squillitico deide purgef cū gerarufini ⁊ theodoricon empiricon ⁊ cuz agarico ⁊ pillulis fetidis. Et agaricº est valde bonꝰ in hac egritudie qñ potaf cū vino vel costū filr ⁊ mirra cuz aq̄ mell. ⁊ post ꝓcedaf ad ꝓuocationē sic ibi dcm est tūc fiōia ex basilica ꝑ mām añtem. Postea de sophena illiꝰ ptis in q̄ sentif guedo ꝓ mām ꝓiunctā ⁊ fiat pessaria acuta mordicatiua ad os mrīcis. Et de numero istoꝝ est finapis ⁊ eruca ⁊ semen eiꝰ ⁊ herba que dr pes colūbin' ⁊ nepita ⁊ calamentū ⁊ piper ⁊ euforbium ꝑm Auī. est valde forte faciens descēdere mēstrua statim ⁊ cardamomū ꝑs ēt. Et filr iuxta doctrinam 4ⁱ. cañ. fi cōmotio in oze mrīcis assidua cū digitis matrone punctis aromatiq; ⁊ valet multū. q: facit declinare mrīcē versus iferi', ꝙ

Declaratio in suffocatione mrīcis. Prio no. ꝑm Baᵐ 6°. de interio. c. 4. ꝙ cōtinē ad quā sequtur retentio spmatis magꝭ nocet mulieribꝰ q̄s ex retētiōe mēstruoꝝ. Nā qz magꝭ puertibile in peiozē corruptionē ⁊ putrefactionē. iō deteriora inducit accidenª vt dicit Baº ibidē. Et iō pessaria acuta ⁊ fricatio cū digit matrici imissis valent. Vñ Baº in eodē caº. post. j. col. cū dimidio dicit sic. Nā vidi q̄ dāz diu vidua existens patiebaf accidētia ⁊ qz vulua erat supi' elevata obstetrice manifestāte valentia pessaria vt faceret ꝓcepi: vñ ꝓ calorē pessarioꝝ ⁊ manꝰ ipōnem vulua moꝝ tremorē patiēte in ōlectaōe velut in coitu cōuersa est: ⁊ quodāz hūore grosso ab ea exeūte a passione ceuit ⁊ seqf spma. q̄ cū fit mala mā ⁊ qñ corrūpit' ⁊ si nō exierit deterius nocumētū facit ꝙ mēstrua. fortiozis enī virtutis est. b ille. ¶ 2° itelligendū est ꝙ ꝑs suffocº mrīcis possit venire a retētione mēstruoꝝ tñ b accidit raro ⁊ ꝙuis retenº mēstruoꝝ faciat venire multa accidē ꝛ vt patuit in caº. ꝓpo. tñ nō est de ꝓprietate eoꝝ vt faciāt accidere abscisionē anhelitus sicut fit ꝓp retētionē spmatis vt dicit Serap. ⁊ Baº vbi. s. Nā sicut spma exīs sub regimīe nāe est maiozis iuuamēti. qz ē cā mālis plificationis ⁊ facit hoiez valētē ⁊ libralē ēt sic qñ est extra regimē nāe est ei maioꝛ virtꝰ in malitia. ¶ 3° q̄rit vtrū matrix sit aial ⁊ vī ꝙ sic. Et facio ꝓmo arᵐ Serap. Matrix letaf ex odoribꝰ aromaticis ⁊ facit eaz fugere odoz fetidus. igit matrix hz oꝛganū ⁊ virtutē olfaciendi. ⁊ oē tale est aial. 2° autoꝛitate Platonis q̄ ipsam noiat aial. vt dicit Serap. i 5°. sui breuiarij. 5°. illud q̄ mouef ad q̄rēdū illd q̄ delectat ipsum ⁊ suū desideriuz hz est aial matrix est hmōi. ergo ꝛc. maioꝛ nota est de semino ꝑs per Baᵐ 6° de iterio. c. penulº. autoꝛitate Platonis: vbi dicit ꝙ vulua cōcupiscit ⁊ desiderat filios ꝓcreare. ¶ In oppositū. matrix est ps corꝑis mulieris ergo nō est aial. 2ª tz. qz aīa nō est actꝰ alicuiꝰ mēbꝛi vel ptis aial sed est actꝰ ⁊ pfectio totius corꝑis aial. ¶ Ꝓo q̄one notādū ꝑm ꝙ scribit Baº. 6. de. ite. c. 4. ꝙ antiq̄ assil'auerūt vulua cōcipe cōcupiscētia desiderantē aiali. dicūt ei eā nocere tori corꝑi nisi desiderata iueniat ꝙ Plato ꝓfirmat ventres enī qui vulue. i. mrices dicunt cū sint q̄s aial ꝓcupiscunt ⁊ desiderāt filios ꝓcreare: ⁊ si diu remāserint ꝙ fructū nō creant angustiantur nequentes in vno loco ꝑmanere. ꝑ corꝑ enī moti vias spūum ⁊ anhelitus a suo nāli cursu corrūpūt: quaꝝ diuersa ⁊ magna mulieribus

Digitized by Google

faciunt accidẽtia. vnde ꝙdam dicũt ꝙ vulua p totũ corp⁹ mouef icedens sup diafrag⁴ ⁊ phibet anhelitũ. hec ille. Et seqtur. ꝺdẽ ei asserũt eã nõ sic aĩal mouen ꝙ phibit mẽstruis vuluaꝫ deficcari. vnde ꝓpter defideriũ humectatiõis erga viscera mouef ꝙ cũ ad diafrag³ pueniret ipso ꝺdez coopiente anhelit⁹ phibetur aĩalis. Et hec est scꝺa opinio antiquoꝝ ⁊ aliquoꝝ ydiotarũ ⁊ vernlarũ. ⁊ istã reprobat B⁹ ibidez. ¶ Scꝺo pro cõnevt dictũ fuit in fine. 9ⁱ. caⁱ ꝙ matrix aligata est cuz corde ⁊ cere° ⁊ epate ⁊ sto° ⁊ passiones ꝓncipaliꝫ in ea exĩtes cõicant eis ẽt passiones istoꝝ mẽbroꝝ matrici cõicantur pp colligantiaꝫ quã inter se hñt. ¶ 3° no. ꝙ aĩal diuerse speciei potest esse in alio aĩali: tñ hoc aĩal nõ potest esse pars illi⁹ aĩalis in quo est ficut matrix est ps mulieris. ficut ps de viri⁹ in corpi⁹ hũanis gñatis. ⁊ talia aĩalia hñt motũ. vt ps. qz mouent sursum ⁊ deorsuz. ¶ 4° nota: ꝙ Ba⁹ rñdet intẽtioni ypo. ⁊ aliorũ ponẽtium matricẽ sursum ⁊ deorsuz ⁊ lateraliter moueri ex ꝙ motu fiebat suffocatio qꝺ Ba⁹ negat verũtamẽ quin matrix moueaf negare nõ audem⁹ ꝓpf dicta ꝙsi olm autoꝝ. attamen ille mot⁹ est quasi ɔctionis ⁊ spasmus. nã sanẽ strualis ⁊ alij hũores qui exire ꝓsueuerunt ⁊ exterius fluere retinẽtur ⁊ matrix ⁊ vene ei⁹ iplenf. ⁊ sic decurtaf ⁊ abbreuiaf ꝑm longum ⁊ ampliaf ꝑm latũ recte sicut fit in spasmo. qz omne corpus neruosum si supflue impleaf vel inaniaf vltra ꝙ oz extendif aut retrahif. ꝺba sunt B. 15. de mor° ca°. 2°. attamẽ itelige ꝑm Ba^m 6°. de interio. c. penulti. ꝙ ꝑm plenitudis ꝙtitatẽ ⁊ ꝑm locũ replonis matrix alr ⁊ alit torquetur ⁊ curtaf. Nam si replo est in parte dextra illa ps torquef ⁊ versus eã attrahitur pars sana. ⁊ sic de aliis. Si replo ẽ in tota matrice tota matrix in se cõtrahif. ⁊ sic videt sanguinem eieuari vene ⁊ cathene ex mẽstruis ꝓhibitis iplentur. ⁊ ex colligan³ mẽbra colligata ⁊ vicina cõpatiunf. imo etiã aliqua ꝯhunf ꝓpter cathenationẽ. Et ꝑm hoc rñdetur ad qstionẽ ꝙ matrix nõ est aĩal nec mor⁹ ei⁹. sicut motus aĩalis qꝺ mouetur ad capiendũ res deideratas delectabiles. ſz magis mor⁹ eius est sicut mot⁹ mẽbri ifirmi ꝯbentis se ⁊ ampliantis ꝓpter suã plenitudinẽ ad quẽ motũ ãgustia ⁊ alñ suffoca° ꝓsequf ⁊ a³ mala accũtia. Et qñ est cũ istis mẽstruis phibitis vẽtositas cõicaf vi ſsitare ⁊ facilius moueri pp motum vẽtositatis que faciliter mouef. ideo recitat Ba⁹. ibidẽ ꝙ archytratus dicit quoꝝ ꝙ lacertus in longitudinẽ breuior fit ⁊ explendie spasmat⁹. i. vẽtositas augmẽref vñ supius ascẽdit. ꝯ illi. ¶ Ad rõnes. Ad ꝑmã qñ dr matrix delectatur ex olfactu bonoꝝ odoꝝ ⁊ aromaticaꝝ aggraꝫ uatur aũt ex odoribus fetidis qꝺ ps: qz retrahitur ⁊ fugit a malis odoribus ⁊ ascẽdit vt inclinatur ad bonos hoc aũt nõ facit qz fit aĩal vel habeat organũ olfactus. sed ista inclinatio est pure nãlis ⁊ sua ꝓprietas est vt pure nãlr inclinef ⁊ delectef in bonis odoribus. ficut eqr delectatur in rebus dulcibus. Et sicut nãliter graue descendit deorsum fine quo ꝙ appetitus aĩali. ⁊ leue sursum. sic matrix delectat nãliter in rebus iocũdi odoris. ⁊ ad eas nãlr mouef. ¶ Et per hoc ẽt respõdef ad scꝺs ar^m notando dictũ Ba⁹. 4°. de mozbo. ca°. 10°. ꝙ vna actio est qñ ꝙ aĩalibus ⁊ terre nascẽtib⁹. s. actio nãlis alienans nutrimentũ. vel rem cõuenientem. ⁊ ista actio est pure nãlis vnde per istã actionẽ iam arbozes attrahunt nutrimentũ a radice radix a terra. Et sic etiam mẽbra attrahũt nutrimentũ a venis mebaicis vene a sto°. Et sicut dictũ est ista actio est pure nãlis in aĩalibus terre nascentibus. ¶ Alia actio est posita ꝑm B^m ibidẽ. ⁊ ista soluz est data ozifi° sto⁹hois ⁊ animaliũ qz sentiunt cõtactũ siue cõtractum partiuz ozificị sto⁹. ⁊ ideo fit appetit⁹ qui partim est nãlis: ⁊ partim aĩalis. nõ aũt fit est in matrice. qz quicquid appetit ⁊ in quocũqꝫ delectaf: illud est purũ nãle nihil de virtute aĩali cõcomitãte illũ appetitũ seu delectationẽ. Et per hoc ps solo ⁊ idem Ba⁹ 5° de iterio. ca° penul° dicit hec verba. Vulua ergo sicut aĩal nõ mouef sed extrahitur circa partẽ exteriorẽ vnde verũ est matricez tunc nullã passionem hre. sed torqueri ad quãdam partẽ quoꝺ ipe ⁊ in alio in aliam qꝺ passiõis genus aliis mẽbris ꝓtingit. ẽre plurib⁹ vicibus medici cogũtur errare arbitrates mẽbrũ qꝺ torquef ⁊ non põt cõstrigi vel dilatari eẽ ifirmũ supple aliã ifirmitate. ¶ 4° pp dictũ Cõstantini dubitat vtrũ pp suffocationez mꝛicis inducaf in toto corpe fritas. Et vr ꝙ nõ. imo vr ꝙ ꝓducaf calitas ⁊ ꝙ fit mozb⁹ calidus. Naz calitas vel fritas corꝑis sequũf dispõnẽ ma^e a ꝯ ꝙ pcedit egritudo sed in hac egritudie ma^a est cala. qz spma vel mẽstruũ est putrefactũ. mõ oẽ quod putrefit necesse est esse calm ⁊ hũiduz vt dicit B⁹. 9°. de ingenio. ¶ Contrariũ dicunt oẽs ꝙ suffoca° mꝛicis est mozbus frigidus. ps ẽt. qz in talibus mulierib⁹ in pori° fritas tactu repit ⁊ puitas pulsus ⁊ anhelitus quoꝝ ɔtia in morbis calis reperiuntur. ¶ Dicendũ ꝙ iste morbus est fridus vnde sciendum ꝙ fritas corꝑis

Digitized by Google

ẽt mẽbroꝝ duobus modis fit. vno modo ꝑpẽ mãm frigidã in ptibus exteriozibus exiſtẽte circa mẽbra. ⁊ ſic accidit in epilia in q̃ ꝑpẽ mãm frigidã in ptibus exteriozib⁹ exiſtẽte exteriora infrigidant ꝙuis interiora ſint calꝺa. ⁊ iſto⁹ non eſt fritas in ſuffocatõne matricis. Alio modo fit fritas in cozpe ꝓpter ꝛculcationẽ caloris nãlis circa coꝛ ⁊ ptes interiozes rõne cuiꝰ conculcatõis mẽbra exteriora caloꝛe ꝙuanꝺ. et ſic remanẽt frida. ⁊ iſto modo ſequit frias in ſuffocatõe mꝛicis: qꝛ calor refugiẽs a venenoſitate materie ꝛculcaꝺ ⁊c. ¶ Quito nota ꝙ viri nõ patiunt ſuffocationẽ mꝛicis, ꝓpter retẽtionẽ ſpmaꝺ ſicut mulieres. ſ bñ patiunt multa alia incõmoda quaſi eq̃alen⁹: ſicut dictũ eſt in iſto. 6. li. in. c. de papiſmo. ¶ Sexto dubitaꝺ vtrũ vita in aliq̃ femina poſſit manere ablaꝺ pulſu ⁊ anhelitu. videꝺ ꝙ ſic: qꝛ duo ꝓcedunt ab aĩa. ꝑmũ eſt vita q̃ eſt actꝰ ꝑm⁹. ſcꝺs ẽ qꝺ ad vitã ſubſeq̃ꝺ. ⁊ b ſcꝺm ẽ motꝰ coꝛdis ⁊ arteriarũ: qꝛ coꝛ ꝑus viunt q̃ moueaꝺ. ꝑs ex argumento ꝙ vita põt ꝑmanere ſine anhelitu ⁊ pulſu q̃ ſunt opatões q̃ ad vitã ſubſequuntur Scꝺo ꝓbaꝺ ꝑ ga. 1. ampb. 2°. 15. ventres byeme ⁊ vere. vbi dicit ꝙ q̃ꝺã ſunt aialia frie nature quoꝝ caloꝛ fritare byenis ſupaꝺ intantũ ꝙ quaſi moꝛtua inueniunt in cauernis hĩtã⁹ inſenſibilia ⁊ motũ nullũ hñtia. Et tñ iſta aialia nõ ſunt moꝛtua: qꝛ aduenẽte vere ⁊ eſtate viuũt ⁊ mouenť g̃ ⁊c. ¶ Oppo⁹ dicit gaꝺ. 6. de inte. c. penul. ſic. ſine dubio credẽdũ eſt hoiem ſepato anhelitu nõ poſſe ꝑmanere nec anhelitũ viuo ꝑmanẽte ſepari. Oñe cñ aial anheli tũ neccrio hꝫ. Et qꝺ viuit anhelitũ hꝫ b: g̃ facile ẽ diſputaꝺ. ꝫ difficile videaꝺ b illc. ¶ Pro dubio notandũ ꝙ ad motũ coꝛdis ſeq̃ꝺ motꝰ arteriaꝝ ſicut ad motũ trũci ſeq̃ꝺ motꝰ ramoꝝ arboꝝ. ⁊ b teſte egidio in ſuis de pulſibus. ¶ Scꝺo nota ꝙ vita ſtat ꝑ calꝛ nãle ⁊ ꝑ ſpũs quoꝝ q̃libet ꝓcedit a coꝛde ⁊ coꝛrupto caloꝛe nãli et ſpũ coꝛrũpiť vita. qui poſſunt coꝛrũpi duobus modis. vno modo ꝑ viã ſuffocatõnis qñ nõ hꝫ anhelitũ vt in ſuffocatõe mꝛicis vel in magna ſquinãtia. Alio modo ꝑ viã reſolõnis vt in nimio ⁊ in nimis intẽſo gaudio ⁊ lõgiſſimo riſu. Et ad hoc ꝙ iſte caloꝛ nãlis non ſuffoceť cito: ordinauit natura anhelitum neceſſariũ coꝛdi vt ꝓbnaret ſuũ caloꝛẽ ꝙeuentationẽ vt etiã cito ꝑ exteriora eraleť: ordinauit pulſus vt ꝑ totũ coꝛꝰ caloꝛ nãlis ⁊ ſpũs. et ꝑ ꝑs vita mediãtib⁹ arteriis diffunderet et ex pandereť ⁊ totũ cozpus viueret mediãte aere ab exteri⁹ attracto q̃ aer attract⁹ in. 4. diuidiť ptes. vna ꝑs euaꝑať ꝑ poꝛos coꝛpis. alia ꝑs cõſumiť ꝑ actionẽ nãlis caloꝛis. 3ª ꝑs remittitur ad pulmonẽ vt exterius ꝑ tracheã arteriã fozis cũ ꝙbuſdã fumoſitatib⁹ expelliaꝺ. ⁊ b ad purgationẽ nãlis caloꝛis ⁊ ſpũs. 4ª ꝑs remanet mulcebris ⁊ ſubtiliſſima ⁊ vmť cũ ipis ſpiritib⁹ vitalib⁹ vt er eo repenť in arterijs ⁊ reſocilleť cũ aere attracto. ¶ Tertio notãdũ ꝙ ſpũs ⁊ caloꝛ nãlis duob⁹ modis conſeruanť. Vno modo ꝑ euẽtationẽ: qꝛ cali ſunt multũ ⁊ cito inflãmabiles. ⁊ iſta ꝓſeruatio fit ꝑ motus dilatatõis coꝛdis ⁊ arteriarũ. ſcꝺo⁰ ꝓbuanť ꝑ expulſiõez fumoſarũ ſuꝑfluitatũ. ⁊ iſta ꝓbua⁹ fit ꝑ motũ ꝓſtrictõnis coꝛdis ⁊ arteriarũ. Nã ꝓſtringẽ⁰ ſe expellũt ſuꝑfluitates fumoſas vt faciũt folles fabꝛoꝝ. ¶ Cũc fit ꝓma ꝛ⁰ ceſſate totaľ pulſu ⁊ anhelitu neceſſe vita coꝛrũpiť. vt ꝑs auc̃te ga. dicta in oppo⁰ m qõnis. et ꝓbať rõne. Vita nõ põt ꝑmanere deſtructis cauſis ꝓbuatiuis vite: ſ remoto pulſu ⁊ anhelitu remouenť cauſe ꝓbuatiue vite: g̃. ꝓña eſt nota ⁊ añs ꝑs ꝑ tertiũ notabile: qꝛ ſpũs ⁊ nãlis caloꝛ ſunt cauſe vite q̃ ꝓbuanť ꝑ anhelitũ et pulſus vt viſum fuit ibidẽ. ¶ Ad rõnes. Ad ꝓmaz qñ tu dicis ꝙ duo ꝓcedũt ab aĩa. ꝑmus eſt vita q̃ eſt actus ꝑmus ipius motus aĩe. ſcꝺs ẽ opatio q̃ ad vitã cõſequiť q̃ eſt motꝰ coꝛdis ⁊ arteriarũ. Dico ꝙ ille ꝑm⁹ motus q̃ eſt vita q̃uis ſit ꝑus nõ põt ſtare: nec aliq̃ modo ꝑmanere ſine actõe. Scꝺa q̃ eſt motus coꝛdis ⁊ arteriarũ qꝺ eſt poſteri⁹ q̃tũ ad eſſe: ⁊ ꝙ ꝑus nõ põt eſſe ſine poſteriozi. Pono duo exẽpla. Primũ eſt de ſpũ radicali q̃ nõ põt ꝑmanere ſine ſpũ fluẽte. ⁊ filꝫ ignis exiẽs a ꝛcuſſiõe lapidis cuꝫ ferro ꝑus eſt q̃ ſuũ pabulũ i ignitiõe. verũtñ ꝑmanere nõ põt ſine pabulo. Certũ eſt aũt ꝙ pabulũ vite eſt motꝰ coꝛdis ⁊ arteriarum ſine q̃bꝰ nullo⁰ vita poterit ꝑmãere. ⁊ ſic ptz rñſio ad rõnẽ. ¶ Quarto in oꝛdine declarationum queriť vtrũ clauſio oꝛis ⁊ nariũ ad quã ſeq̃ť retẽtio anhelitus cõperat in ſuffocatõe mꝛiq̃. Et videť ꝙ nõ: qꝛ illud qꝺ eſt cã augmẽtationis moꝛbi nõ cõpetit. ſ clauſio oꝛis ⁊ narium ſunt hmõi. g̃ ⁊c. ꝓña nota ẽ. añs ꝑ maioꝛi pte ꝑs: qꝛ cãm egritudis debemus minuere: et nõ augmẽtare. ꝑ minoꝛi ꝑs: qꝛ clauſio oꝛis ⁊ nariũ ꝑ ſe inducit ſuffocatiõez ſi diu duraret in mo ⁊ moꝛte. ¶ Jn op⁰ m ẽ haly de regali diſpõe q̃ iubet nares vtraſq; opilare. Pro iſto dubio ꝑmo nota ꝺm ꝙ dicit. 12. cañ. ꝙ matrix aſcendens ꝛſus ſupius debꝫ oibus modis inferius impelli. Scꝺo nõ totalis ꝓſtrictio ãhelitꝰ vio lẽtꝫ q̃ fit ꝑ clauſionẽ nariũ ⁊ oꝛis põt itelligi

vno modo ꝯ fiat multū longa ⁊ ꝯtinua sine i termissione. Alio mō ꝙ fiat leuis ⁊ cū intpolatiõe ⁊ breuis vt p vnū pr nr. ¶ Ter° nō ꝙ p retẽtionẽ anhelit⁹ mẽ⁹ sub diafrag⁵ exñtia: immo ⁊ supiora supflua ñ⁹ inferi⁹ expellūt: et seipa ps ad expientiã de vrina ⁊ egõne in ruptura ⁊ filibus. ¶ Tũc fit ꝑma ꝑ° totalꝯ strict° anhelit⁹ longa ⁊ ꝯtinua sine intrmissione non cõpetit p ꝑmã rõnẽ: qz talis induceret suffocationẽ ⁊ mortẽ. Scõa ꝑ° ꝯstrictio anhelit⁹ q̃ est leuis ⁊ breuis ⁊ interpo⁹ cõfert in por° suffocatõis mr̃icis. ꝑbat qz p talẽ ꝯstrictionem anhelt⁹ calor nãlis vnit ⁊ ꝯfortat ⁊ dissoluit illos vapores putrefactos ab illa mã resolutos. 2° qz impellit mr̃icẽ ñ⁹ inferi⁹ vt dic 5m nõbile. ¶ Quinto dubitat quõ res fetide cõpetũt qz aerẽ inficiũt: ⁊ aer infect⁹ attract⁹ nocz cordi ⁊ spiritib⁹. qõ ptz: qz epidimia cãtur ab infectõe aeris ⁊ corruptõe q̃ venit ꝑpt fetorẽ corpor mortuor ⁊ latrinarũ ⁊ filiũ vt dicet i suo trac. in li. 7. ubẽte iesu xp̃o. ¶ Dico res fetide vt fum⁹ rerũ fetidarũ cõpetit. vñ sciendũ ꝙ nõ oĩs fum⁹ fetidarũ inducit corruptionez in aere: ñ solũ ille q̃ exit ⁊ ꝓcedit a corpib⁹ infectis ⁊ cadauerib⁹ nõ sepultꝭ ⁊ ab aquis ⁊ reb⁹ humidõ putrefactꝭ ⁊ a stercorib⁹ boĩm ⁊ aliorũ aialiũ accumulatꝭ ⁊ putrefactꝭ. Fum⁹ aũt q̃ ꝓcedit a plumis ⁊ a rasura cornu cerui siue cornij cũ fit ficc⁹ ⁊ a re ficca ꝓcedẽs nõ ificit aerẽ. Et sic dico ꝙ iste res fetite cõpetũt ꝑpt ꝓprietatẽ quã hñt. qz faciũt refugere mr̃icẽ ñ⁹ iferi⁹. ¶ Sexto q̃rit vtrũ vinũ cõpetat. ⁊ videt ꝙ fic: qz vinũ cõpetit in oi sincopi ñ in magna suffocatõe matric̃ ẽ sincopis vt visuz ẽ i põne ℔ ⁊c. ꝓña nõ est ⁊ añs ꝓ maiori ẽ ga. 12. de ige. c. 4. Ĩ op⁹ est aui. in. 21. fen. 3¹. c. ꝑpo. vbi dic fic. Et caue ne des eis vinũ in potu qñ aq̃ est eis ꝙenietior. ¶ Ad ꝟ dicẽdus ꝙ exhibi⁹ vini in hac passione ꝯsideraf dupl'r. vno° ꝙ vinum def in hac passione tpe interpolatõis vt inde femina nutriaf ⁊ san. in corpe augmentef. Et ꝑm istũ respectũ vinũ nõ dz exhibere. ⁊ sic intendit Aui. ñ aq̃ q̃ dz esse prebullita ne noceat sto° ⁊ pectori et splẽi et epati. Alio° ꝙ def in modica quãtitate in hora por¹ ad ꝯfortandũ cor vt a se expellat fumos ⁊ isto modo cõpetit ⁊ sic intẽdit Ga. ¶ Septimo sciendũ vt elicif ex dict Ga. 6. de inte. c. penul. q̃sti in pn°: ꝙ in suffocatõe mr̃ic̃ sunt mlte spẽs q̃ nõ dr̃nt nisi ꝑm maioritatẽ ⁊ minoritatẽ. nã dic ga. ibidẽ. ꝙ q̃dã iacẽt nil sentiẽtes nec loquẽtes ⁊ pulsus earũ est putissim⁹ adeo qõ nõ appebit. Alis q̃s vidi sensum ⁊ motũ ⁊ sanã habere meoriaz sincopis. tñ eis sepe ꝟtingebat anhelitũ etiã difficilẽ hẽbant nõnullis man⁹ ⁊ pedes spelabant. hec ille. Nã aliq̃ videbant sincopiare, ⁊ nõ r̃ident nec sentiũt nec vidẽt nec audiunt nec cognoscũt nec appet pulsus nec ãbolit⁹ manifest⁹: ⁊ cã in istis est maxia. Alie pssentiũt egritudinẽ suã ⁊ dolorẽ circa cor cum tumore in mr̃ice ⁊ in vẽtre ⁊ nõ pñt erigi: sed oz eas incuruari ⁊ iacere sup ventrẽ ⁊ nõ perdũt sensuz nec motũ nec intellectũ ⁊ post ꝑpe recedit iste poximus. Et ista cã est minoz. nã g̃ necesse est in oi suffocatõe matric̃ supdicta magna accñtia euenire. Nã suffocatio matric̃ est vna latitudo ⁊ in q̃libet latitudine sũt multi g̃dus ⁊ quãtitas accñtiũ erit ꝑm quãtitatez passiõis nõ solũ istoz: imo oĩm accñtiũ. ꝟba sunt ga. 4. de morbo. c. 1. in fine ca. ¶ Octauo q̃rif. qre in suffocatõe matric̃ poxim⁹ magis durat ꝙ in epilẽtia. Dico ꝙ in suffocatõe matricis mã est multa ⁊ magis viscosa ⁊ ꝓpacta nõ cito dissolubilis. materia aũt epi° est fumalis ⁊ cito dissolubilis. g̃ ⁊c.

¶ Explm. 14. de ꝑcipitatione matricis.

Recipitatio

p matric̃ est immãlis de scensus eius ñ⁹ ptes inferiores ita ꝙ aliq̃ inuersa exit p suũ fora mẽ ⁊ orificiũ exterius. Hãc passionem vocat haly egritudinẽ matric̃. Aui. vocat eã augmẽtum matricis ⁊ exitum eius.

Cause cõsideranf quia aut ꝑmitiue aut añtes aut ꝓiũcte. Cause ꝑmitiue sunt vel'eẽ pñt longa sessio in loco frigido a q̃ pñt nerui ⁊ lacerti ipam mouẽtes infridari ⁊ paliticari ⁊ sic matrix ñ retẽta ꝑcipitaf. Alia cã ꝑmitiua põt esse mult⁹ conat⁹ ⁊ expñsio⁹ aliq̃n accidit in ptu vel in tenasmone cũ maximo conatu expellẽdi res retẽtas. silr sternutatiões mlte ⁊ freg̃ntes aliq̃n fit a strepitu a vociferatõe quã ipa audiunt. vt dic aui. silr a sus salt⁹ cursus vehemẽs corea ꝑcipue saltatoria vocifera° quã ipa facit vt exaltet vocem. ¶ Cae añtes a q̃bus põt fieri ꝑcipita° mr̃icis sũt mlta hũiditas ĩ corpe exñs q̃ aliq̃n fluẽs ad mr̃icẽ ⁊ ligamẽta ei⁹ ipa mollificãdo facit eã ꝑcipitare. ptus etiã difficultis in q̃ obstetrix fortẽ laborauit in ohendo fetũ cum manuvel aliter exhẽdo secũdinã. ¶ Cae cõiũcte pñt eẽ putrefactio nimia ⁊ mollifica° ligamẽtorum mr̃icis. vel corruptio eoz vel inciso eoz. Interdũ enĩ tãta est hũiditas fluẽs ad matricẽt ligamẽta eius ꝙ ipa ⁊ ligamẽta imbibunt & mollificanf relaxanf ꝙ matrix ꝑcipitaf.

Digitized by Google

Signa egri. satis sūt manifesta p̄cipue qñ matrix inuersa p̄ portatoriū suū exit exterius. Signa cārū p̄mitiuarū p̄ relatōes ꝛ iudiciū pa. ꝛ assistētiū pūt hīc. Signa ꝥo cārū aūtiū p̄ bitudinē cozpis cognoscunt q: est mulier hūida q̄ stetit in ocio cuꝫ multa comestiōe fructuū vel pisciū recētiū etiāy q: aliqñ exit hūiditas mlta a mrice ꝛ q̄ cū ea cozit sentit mltā hūiditatē a mrice cūare. Sitho mata aūt q̄ sequūt p̄cipitatōes mricis ponūt ab aui. in. 21. 3ꝭ. in ca. de augmēto mric̄ ꝛ exitu eiꝰ ꝛ sūt magnꝰ doc in pectiex in vltio osse spine dozsi ꝛ in dozso: q: ligamēta eiꝰ ab isthis locꝫ oriunt ꝛ qñqꝫ accidit fe. qñqꝫ accidit exp̄ssioꝝ difficltas in vria ꝛ egōe. ꝓpꝛea q: mrix exiēs cōpmit meatꝰ fecis ꝛ vrine: q: duplaf sup os qñ exit saltē medietas vl magꝫ q̄ritas. Et aliꝫ accidit spasmꝰ aut tremoꝝ: aliꝫ timoꝝ sine manifesta cā: ꝛ sentit i pectine ac si hꝝet vnā rem rotūdā pōderosam fic̄ globꝰ fili ꝛ exit p vulū matrix leuis tactꝰ. Et qñ nō sētif res rotūda i pectine figf q̄ tota matrix ꝛ radix est extra.

Indicia in p̄cipitatōe mricis. ¶ Pꝛio qñ matrix p̄cipitaf ꝓpter coꝛruptiōes vel putrefactōes ligamētoꝝ eiꝰ cura ē ipossibilis. ¶ Scdo qñ i pectie nō sentif res rotūda sicut globꝰ filoꝝ tūc iā matrix ꝛ radix eiꝰ. i. ps ligamētoꝝ est exꝰ ꝛ talis ē icurabilis. ¶ Terº p̄cipitaºmricis antiq̄ nō recipit curaꝛtōes ꝥm aui. ꝛ telligif de cronica q̄ aliqñ p̄cipitaf ꝛ aliqñ cū medicis vl alr releuaf. ¶ 4º si aliq̄ mlier hēat mricis p̄cipitatōes ab aliq̄ cā p̄mitiua ꝛ post cōpetētia remedia nonꝟtif ad locū suū signum est q̄ eius ligamēta sunt ruptaꝛideo malū signum est.

Curatio p̄cipitatōis mricis. Pꝛmo p̄ cipias eisvt caueaf ab oībus causis p̄mitiuis supdictis. Deinde debes intēdere in diminōe cārū aūtiū. i. humiditaf. Circa qō multi casus possent notari q̄s cā brevitatis dimitto. ¶ In p̄mis g̃ si aliq̄ de mrice exterius exit obstetrix cū manu sua g̃cili itꝛcta in oleo mastichis ponaf interꝰ. Deinde f empl̄m sup vulā de reb ꝰstiptiq ꝛ mulier strigat crura sua iacēdo resupina. Deīde appone vētosaꝫ magnā fine scarificatōe imediate sub vmbelico ꝛ vnā aliā in dozso indirecto alteriꝰ Daly iubet ponere in vtroqꝫ latere circa vmbelicū. Deinde aroca naribꝰ apponaf ꝛ illa olfaciat trahēdo anhelitū p inferiꝰ aut recipiat cū emboto fedos odoꝛes p̄fis fimbꝛijs: deinde sup vmbelicū ꝛ retro sup dozsum i directo vmbelico ponaf duo empla talia, f. lapdami depurati ℥. j. ℔ thuris mastichis aū. ℥. ß. ligni aloes gar, iof spice ꝛ celce ābre grisie. aū. ℥. j. muscī fini. ℥. ß. f empl̄m rotūdū sup pānū laneū nouū ꝛ nō coopiaf findone. ꝛ ꝓtinue poꝛtet de die ꝛ de nocte. Fometef vulua ꝛ tota regio mricis cū vino stiptico decoctōis pfidie balauc ꝛ nuc̄ cipssi ꝛ coꝛtic̄ bugie ꝛ coꝛtic̄ mespule ꝛ sorbe aū. ℥. ij. alīs q̄rte. j. f alr cliste lenitiuū ꝛ nō mltū se exp̄māt in assellādo. Ide tosa etiaꝫ i radice māmillaruꝫ appposita fine scarificatiōe vꝫ. Silr f decoc mirtilloꝝ ꝛ ros ꝛ nuc̄ ꝛ folioꝝ cipssi ꝛ coꝛtic̄ pini ꝛ filiū i vino stipco cū q̄ embꝛocef: ꝛ lana i eo ifusa sepe vulue ꝛ regioni eiꝰ ꝛ mricis aū ꝛ retro supponaf ꝛ aliq̄ poco cū pul. thuris ꝛ ypoq̄stiō ꝛ nuc̄ cipssi in mric̄ ꝓ traiectoriū imittaf vt matrix i se stipticef ꝛ coꝛrugef ꝛ minoꝛē occupet locum Et dic̄ Qui. q vna herba q̄ nascif sup lapides fluuiales q̄ q̄dē herba lubꝛicare pedes facit in isto casu supple si ex ea cocta m vino stipco pōtico f linimētū ꝛ empl̄z. Et lētes excoꝛticate cocte ꝛ mixte cū stiptiq̄ valēt mltū. Manesat in trāq̄llitate fine laboꝛe fine sternutatōne fine tussi cum dieta exiccatiua. ¶ Et ōꝛ q̄ iste pul. facit statiꝫ ducere mric̄ ad locū suum. f. coꝛnu cerui vsti folioꝝ lauri ficcoꝝ mirtilloꝝ aū. ℥. j. et ß. cū vino stiptico dicit Cōstan. q̄ si matrix suffumigef cū stercoꝛe bouino valꝫ ad vulā egressaꝫ. Ad istud ꝓpm vide in li. 4. c. 35. de exitu ani. Mulier sedeat in catino plēo aq̄ cala vsq̄ ad vmbelicū in q̄ ponaf alumēt res stiptice ꝓ foꝛtātes pynā hoꝛā. ꝛ refert basly in. 2. pte regal disp̄onis. li. 8. de ingressiōis et egressionis mric̄ medela. si tota mrix fozis efflurerit ꝛ curā nō admittat si coꝛrupta ē aufert illā oīno nō timēdo mlieris interitū: qm̄ tradūt antiq̄rū q̄dā mlieres q̄rū mrices oīno educte sūt vidisse p̄usq̄ vita finiebaf. hec ille ¶ Declinat aūt mrix ꝟsus aliqō latꝰ: sic̄ dicit ga. 6. de inte. c. penl. ꝛ b ꝓpter hu. imbibitos in aliq̄ duarū ptiū eius vel ꝓpter san. replētē venas magꝫ in vno latere q̄ in alioꝝ q: oē coꝛpus neruosum si supstue impleaf vel inaniaf vltra q̄ opꝫ extendif aut retrahif. verba sunt Ba. 5. de mozbo. c. 2. Cū g̃ matrix qō est membrū neruosum sanguine mēstruo retēto vl alr impleaf in aliq̄ sui pte necessario ꝟsus illam partē. Alterūtn intelligēdū ꝥm Ba: 6. de inte. c. penul. q̄ ꝥm plenitudinis q̄ritatē et ꝥm locū repletōis matrix aliter ꝛ alr torqueī et inclinat ad aliquā partē ꝛ ꝟsus eā ꝟsus ps sana sicut fit in spasmo ꝛ sic intelligif in aliꝫ partibus. ¶ Signa ꝥm ptē aūt curtatā vel re

pletā obstetrix cognoscit ꝙ tactuꝫ. ⁊ cum hoc mulier sentit in illa parte maiorē grauedinē et videt ei ꝙ ibi sit q̄dā globus ⁊ obstetrix reperit ibi duritiem in tactu: ⁊ q̄ndoq; accidit eis suffocatio mr̄icis ꝑm gradus suos quoꝝ vn⁹ aliū ꝑcise vix attingit. ¶ Curatio dicit aui. ꝙ flōmeī de sophena ptis oppositi lacerti ꝺcti si videt replo in toto corpe. deide fiat flōmia de sophena eiusdē ptis. deinde purget matrīa aīs. si fuerint multi hu. vel grossi digerendo eos cū siruo dicto in. c. de ꝓuocatōe mēstruoꝝ et fiant iniectōes ⁊ pessaria ibidē recitata: q̄a fere nunq̄ hoc accidēs venit nisi cū paucitate mēstruoꝝ. ideo ad ꝓuocatōes eoꝝ intēdere debemus fiant mūctōnes ⁊ empla ⁊ balnea ⁊ alia ibidē dicta. Obstetrix ungat illud latus infra matricē cuꝫ altea ⁊ pinguedine galline vel anseris. Et sup oia valet pinguedo coturnicis. naꝫ scribit. 2. Iuramidarū: ꝙ radix altee cocta cum oleo et adipe coturnicis cum cera facit ad indurationē matricis ⁊ tumores eius et vlcera et ꝓrigines ⁊ ad omnes passiones matricis: et valet oleuꝫ balsami ⁊ cetera olea calida intus et extra et emplastra faciētia resolutionem et calefactionem

Declaratio in matricis p̄cipitatiōe ꝓtimo sciaꝫ: ꝙ aliq̄n ē tanta p̄cipitaᵒ matriꝫ ꝙ q̄si tota exit eꝝ vsq; ad mediū coxarū. Et si tūc ꝓpter negligentiā ipa infirma vel obstetrix nō reuertit ad locū suū matrix ipa refrigerata exterius stabit. et sic nō reducta remanebit exteriꝰ. ⁊ sic mlte fe mine ꝓclitāt matrice exteriꝰ semp ꝑmanēte. et tunc eēt melius ꝑm haly vti incisiōe. ⁊ hec incisio fieri debet vtute fozti extīte. femia aūt debilis ꝑ ipam mozeref in tali casu statiꝫ. Ali q̄n cadit a summo vsq; ad vulā ⁊ ibi conglobat ⁊ remanet ac si eēt globus filoꝝ vel vna massa rotūda. ⁊ tūc nō fit tāta difficultas reuersionis cū remediis supdictis. ¶ Secdo itelligendū est qvtplum ꝓpter causas ꝑmitiuas p̄cipitatio mr̄icis venit a frigore ⁊ hūiditate mr̄icis ⁊ ligamētoꝝ. ꝓinde cala ⁊ stipca magꝝ de directo cōperāt ⁊ dieta exsiccatiua. Cōpetunt etiaꝫ frigida ⁊ ficca nō qz frigida sunt: sꝫ qz ficca ⁊ stiptica: ⁊ qz sunt mixta cū aliqbus ꝙfortātibus calis ⁊ stiptiq̄. ¶ Tertio dubitat sup causam declinatōis matriꝫ vsus aliquaꝫ partē: ꝙ tūc debet fieri flōia de sophena ptis oppositi parti cōtracte. ⁊ hoc ꝓpter diuersionē materiei tūc fiat diuersio ꝑm duas diametros qđ est cōtra Aui. in. 4. 3ⁱ. c. 20. de flōmia. Dico ꝙ ista flōmia ⁊ similes ꝑnt cōsiderari duobus modis. vno modo in multū repletis sic sūt faciēde flōmie due ⁊ aliq̄n tres. vna ad diminutionē magne replōnis. ⁊ sic fit flōmia in isto casu de sophena oppositi lacerti cōtracti matriq̄. Alio modo in coꝝpibus nō multū repletis. et sic debet fieri flōmia de sophena eiusdē partis. Et quādo aui. loquit de duabꝰ diametris intelligit de coꝝpibus vbi nō est q̄ cellens repletio et sic nota ⁊c.

Laplm. 15m de mola matricis.

Mola dicitur de moles ꝙ est pondus: qz pōderositatem et aggranationē ꝓtinue sentiūt hūtes molā matricis. vnde mola matricis est inflatio aggrauatio in matrice ꝓpter carnositatē in ea gñatā vel ꝓpter humozes vel grossam ventositatez in ea gñatam vel aliūde influxā cū qua mulier credit eē ꝑgnans. Tal' aūt molaris inflatio potest venire ꝓpter duo. vnū est generatio cuiusdā fruſti carnis in mr̄ice generati a spmate mulieris et menstruo cōcurrētibus ad ipm fine sperma virili ⁊ fine vtute eiꝰ gñatiua. Alia causa pōt esse aggregatio multoꝝ humoꝝ ⁊ supfluitatū ⁊ menstruoꝝ retentoꝝ in mr̄ice. ⁊ iste due species ꝑm Aui. vocant mola. Et quicq̄d fit i matrice ab istis nō dr̄ mola: qz aliq̄n post talē inflationem exit vētositas in magna quātitate et talis inflatio potꝰ dr̄ vocari vētositas matricis q̄ mola. ⁊ verē dicit Aui. qz ego tempe pueritie mee dū addiscerē artes liberales vidi bone vidi ꝙ quedā iudea credidit esse ꝑgnās cui fuerūt ꝓparata omia que sunt necessaria et dum obstetrices vuluam et matricem tractarent tāta ventositas fine quocūq; alio loco exiuit a matrice qđ fuit mirum: et hoc per totam ciuitatē vlxbone ⁊ ꝙ totū studium fuit diuulgatum.

Cause mole carnose efficiētes vna est mia caliditas matricis et cū materialis est multitudo materierū effusarum ad matricem. Alia causa illius carnositatis ꝑm Aui. est coitus mulieris in q̄ mulier comprehendit semen suū fine semine virili ⁊ extēdit ipm cū sanguine mēstruo miscēdo. ⁊ sic caro trumbosa ⁊ informis fit. ⁊ hoc ꝑm Aui. Causa aūt alterius speciei. scz humoralis est retētio sup fluitatum consuetarum exire.

Signa sunt in duplici dr̄ia: q̄dā signa egritudinē. Alia sunt discernentia inter ipam ⁊ verā ipgnationē. Alia sunt distinctiua inter spēs ei⁹. Signa egri. sunt retētio mēstruoꝝ alteraᵒ coloris casus appetit

tus inflatio ventris infiatio vtriusq; mãmille ⁊ repletio earũ ⁊ motus in ventre ⁊ in istis cõ nemt cũ ipregnatione. silr ẽt conuenit cuz dolore qui fit in bono partu. ¶ Signa distictiua sunt qz motus mole nõ est ordiat⁹ sicut est motus embrionis imo ỏz ꝙ nõ mo⁹ mſi motu matricis vel post cõpressionẽ ad aliq̃ laterũ q̃ mo⁹ fine cõpressione semp mouef a loco altiori ad declinionẽ sicut moles põderosa. Mot⁹ ỏo embrõis est calcitratuus et citius. silr in mola sentiſ mollicies in pedib⁹ ⁊ manib⁹ suis ⁊ mulier est debilior ꝙ vere pgnans. silr i mola carnea est maior duricies ꝙ in ỏa ipregnatione. Signa distictiua iter spẽs eius sunt: qz mola carnea sentiſ dura in tactu ⁊ imaginaſ corpus formatum in matrice ac si eẽt embrio. in alijs aũt spẽbus non sentiſ nec in eis est tãta duricies. Et si venter tangatur vel pcutiaſ non sonat sicut timpanum.

Iudicia in mola matricis. ¶ Primo accidunt ex mola matricis accidentia similia accidẽtibus colice. ¶ Secundo mola matricis est multum deceptoria mulieris ⁊ medicorum. ¶ Tertio mola est mala egritudo cronica ⁊ difficilis cure ⁊ aliq̃ ipossibilis. qz aliquando durat per vnum annũ aliq̃ per duos aliq̃ per quattuor aliꝫ per totũ tempus vite aliq̃ efficiuntur ydropice.

Curatio mole matriq̃ vult Aui. ꝙ mulier vtatur paruo motu ⁊ puo exercitio ⁊ ꝙ iaceat resupina cũ eleuatione anꝯ charum ⁊ mẽbrorꝫ inferiorum. Deinde ſ flõia ⁊ prouoceturvomit⁹ ⁊ purgetur humor peccãs ⁊ vtaſ balneis ⁊ emplastris ⁊ vnguentis mollificatiuis ⁊ vtatur rebus educentibus fetum mortuũ ⁊ secundinam ⁊ rebus facientib⁹ abortum. Et dicit Aui. ꝙ aliq̃ sufficit in ea laborando in potu yeralogodion ⁊ oleũ allzelzẽgi qz est vehementis iuuamenti. In pmis ſ talis potus vel apozima ad liquefaciendũ molam carneã ⁊ ad educendũ hũores ex quibus augmẽtaſ. ℞. ypericon sauine mentaſt⁹ vtriusq; calamẽti leuistici artemesie nepite rubee tinctorꝫ pulegij regal' añ. m. j. an' marat' squinãri se. dauci ⁊ petro mecedonici cala'. aromatici galangꝫ agreſt añ. ʒ. ij. acheori rafani gallicani añ. ʒ. ij. acet. ℥. ß. mell. ℥'. ij. ſ apozima. deinde ſ trocisci quos capiat cum supradicto apozimate. ¶ ℞. cinamomi mirre añ. ʒ. ij. ⁊ ß. ruthe sauine calamenti pullegij ficcorũ rubee serapini oppoponacis añ. ʒ. j. cardamomi se. iuniperi mentaſt' añ. ʒ. j. ⁊ ß. ſ trocisci põderãtes. ʒ. ij. detur vnus. Post ista vel continuãdo ista per decem dies detur quolibet mane. ʒ. iij se. iuniperi vngant' qualibet die venter ⁊ matrix intus ⁊ extra ⁊ retro anchas cum vnguento dialtee tñ possunt misceri pinguedies auiũ ⁊ medulle ossium animalium ⁊ olea ſm voluntatez ⁊ in introitu lecti vngaſ fortiter ⁊ pessarius de lana intinctũ in eo submittaſ. Et potest ex istis ⁊ filibus fieri empl'm ⁊ teneat per totam noctẽ. Cum istis ⁊ ista sepe purgeſ cum pillulis fetidis simili mõ sedeat in aq̃ decoctionis bismalue ⁊ violarie ⁊ se. lini ⁊ fenugreci. obstetrix etiam vnguat digitos suos cuz dicti oleis ⁊ vnguẽtis ⁊ mittat eos: imo totaz manum si põt ⁊ moueat dcm frustũ carnis ⁊ exibat iuxta posse ⁊ ista cõtinuẽtur donec mola a loco in q̃ est moueatur versus iferius vel versus locum decubitus. Et tunc cõtinuetur oi nocte vn⁹ de trocisc̃is supradictis ⁊ detur in potu capillus veneris pistatus ⁊ distẽperatus cuz vino albo decoctionis sauine. Et ſ suffumigaꝫ cũ mirra ⁊ ruthꝫ vel ſ hoc pessariũ qõ ponit tomamisra. ℞. galba. ℥. ij. elli. al. ʒ. ij. icoporẽt simul ⁊ ſ pessariũ ⁊ teneat ipsuz ifra matricẽ cuz filo exterius dimisso vt possit extrahi ad libitum. ingenieſ mulier ac si deberet parere ⁊ tũc fortiter sternutet ⁊ fortiter se exprimat ac si deberet fetuz obstetrice presente donec frater lombardoꝫ exeat ⁊ vadat ad furcas. Mola autẽ procedens a retẽtione humorũ vel mẽstruorũ curaſ cũ flõia ⁊ purgatiomib⁹ ⁊ puocatiõe mẽstruorꝫ sicut dictũ fuit in retẽtione ipsorũ. Et illa q̃ fit a vẽtositate cureſ sicut vẽtositas mꝛicis. ⁊ vtaſ dianiso ⁊ diacimino ⁊ diaspmatio ⁊ vngaſ cum oleo ruthaceo ⁊ oleo bñdicto ⁊ cum alijs oleis calidis ⁊ cum agrippa ⁊ oleo castꝰ ⁊ vtatur cibus speciebus calidis.

Caplm. 16m. de ventositate mꝛicis.

Ventositas in matrice mꝛtis ex cauſ generatur.

Cause quedam sunt primitiue ⁊ eas ponit Aui. in. 21ª. 3ª. ca° vlti. Et sunt percussio ⁊ casus ex quib⁹ debilitaſ ꝯ matriq̃ silr frigus exterius qõ potest facere opilationem in ore mꝛicis ⁊ coartãdo facit ad retẽtionem vẽtositatis in pcauitate mꝛicis ei⁹ vel in angulis vel in villis eius. ⁊ substantia ipsius. ¶ Causa antecedens vẽtositatis matricis põt esse partus difficilis silr longus vsus rerũ vẽtositatem generantium. vt sunt napi castanee panis siliginis ⁊ similium.

Signa vẽtositat' sunt dolor in mꝛice ⁊ in regiõe ei⁹ ⁊ ista° ⁊ tumor in vẽtre.

Digitized by Google

Et ille que habent sentiunt in ea ac si haberēt
viram rem inuoluram in ea ⁊ sentiunt illū do-
lozem aliquando permutari.

Judicia Primo ventositas q̄ continet in cōcauitate mr̄icis leuiozis
exitus ⁊ cure est. Illa aūt q̄ ꝓtinet in angulis
eiꝰ mediocris cure existit. qz remota est ab ozi
ficio mr̄ic. ℂ Illa aūt q̄ ꝓtinet in villis ⁊ suba
eius difficiliozis cure fit accit in colica ⁊ ylia-
ca qñ vētositas vel hñoz ꝓtinet in suba inte-
stinoz. ℂ2° dicit Aui. ꝙ qñ est tanta retētio vē
tositatis in mr̄ice ⁊ villis eius pp retētionem
fortē eiꝰ ꝙ tota matrix iflat. ⁊ fit inde dolor ex
tensiuus vsq; ad pectinē ⁊ debilitat in iguini
bus. aln extēdit vsq; ad diafragᵃ ⁊ stoᵐ. Et si
bō ꝑcuteret cū puo ligno ficco supventrē facit
sonū sicut tipanū ⁊ bō rone mimie extēsiōis cui
sicut in timpanist̄e. intantuz ꝙ aliq̄ iudicant
ydropice: ⁊ nō sunt nisi ydropice mr̄icis vēto-
sitate: cū qua pōt esse error ꝺ digestiue epaſ con
uertens mām in ventū. vel ēt digestiue stomᵗ:
imo vix est taꝰ vētositas sine rugitu ⁊ eructua
tione a q̄ tales multū iuuant. ℂ 4° iudicatur
illa iflatio mr̄icis differre a tipania. qz in ista
nō est tāta fitis nec tāta arefactio mēbroz su-
perioz. Tipanistes aūt semp ꝓcedit deteriozā
do. Ista aūt aln iterpolat ⁊ aln meliozat ifir-
ma. ℂ 5°. si aliq̄ post ptū sentit istā vētositatez
⁊ ventrē iflatū ⁊ cito ei succurrit cū medicis in
fra dicēdis cito sanabit. nos ꝺo multas mule-
res vidimꝰ que bēbant ita magnos vētres pp
cōgregationē istiꝰ vētositat: ꝙ videbant ydro
pice. ⁊ hoc durabat per totū tēpus vite earum.

Curatio ventositatꝺ mr̄icis. Prio eñ est materia añs ex qua ista vēto
sitas generaſ. ⁊ bꝰ cū yerapigra Gaᵗ. aliqualit
acuta que est ꝓpria huic passioni si egriᵒ fit no
uella. Et b notat itellectꝰ q̄tū iuuant clisteria
in q̄bus ponit yerapᵗᵃ mixta cū ꝺsumētibꝰ vē-
tositatem ꝓpterea qz matrix a pte īferiozi col
locata est sup ītestinū rectū. Si aūt egritudo
fit antiq̄: purgeſ cū yera archigenis: cuiꝰ rece-
pta ponit in antiꝺotaᵒ Aui. in forma pillaruz
mīstrata. Deinde ſ vnctiões ⁊ iniectiones ex
eisdē cū oleo rutaceo ⁊ oleo allzelzengi. Dein-
de vtaſ sagzenea cuiꝰ receptā ponit Aui. ⁊ vta
tur diamiso ⁊ diacimino ⁊ vtaſ geralogodion
cū aq̄ apiriua radicū ⁊ seminū resoluētiū ven
tositatem. ℂ 3° ſ talia pessaria. ℞. bdellij. ʒ. iij.
xilobalsaᵗ carpobalsaᵗ costiᵗ: añ. ʒ. ij. ozgaᵗ cimī.
añ. ʒ. j. ſ pessaria cū oleo nardino ⁊ rutaceo ⁊
ipsum teneat ꝑ totā noctē. ℂ 4° ſ talis iniecᵒ.
℞. oziga' folioꝝ agni casti rute. añ. m. ß. ami
si carui ameos. añ. ʒ. ß. ſ decoctio in oleo ⁊ vi-
no. añ. ℔. j. ⁊ bulliat vsq; ad cōsumptionem vi
mi ⁊ in colatura dissoluaſ yerapiᶜ. ʒ. ß. iniciaſ
per traiectoꝝ vel yera archigenis. ʒ. iij. ⁊ ſ
silr. ℂ 5° ſ emplm vtile vētositati ⁊ inflationi
mr̄icis. ℞. bdellij gūmi armoᶜᵗ. añ. ʒ. ij. se. agni
casti centauree abzotaᵗ oziga' calameti cassiei
gne ameos. añ. ʒ. j. ⁊ ß. terebentine qs sufficit.
ſ duo emplastra. vnum ante ⁊ aliud retro.
ℂ 6° vult Aui. ꝙ ſ balneū in aqua decoctiōis
supdictarū herbarū carminantiū ventositatē
ℂ 7° precipit Aui. ꝙ ponaſ vētose sup regionē
mr̄icis fine scarificatione: sint tñ ignite ꝑm cō
suetudinem. ℂ 8° iubet idē autoz ꝙ sumant oi
die. ʒ. j. ⁊ ß. de diamarte cuiꝰ. ℞ª ponit in anti
dotaᵒ Aui. cuz. ʒ. j. cimini. ⁊ ʒ. ß. mastic̄ postmo
uersalia ⁊ vtaſ diacalamēto diaspmaton cuz
vino decoctiōis arthemesie ⁊ se. agni casti ozi
gani ⁊ maraᵗ ⁊ carui: ⁊ ſ euapozationes cum
saccis miliꝰ saſ ⁊ cimini. ⁊ filibꝰ. ⁊ cū herbis ca
lidis ⁊ siccis tozrefactis in testa ⁊ applicaſ in
regiōe mr̄icis. ℂ 9° ſ tale remediū filtrū nouū
buliat in aq̄ cum cineribus ⁊ anisо ⁊ maratro.
⁊ calidum apponaſ ante ⁊ retro ⁊ sudet si pōt
q̄tum potest. Verbe autem que debent tozre
fieri ⁊ applicari sūt. paritaria ruta abſinᵐᵃ
tricaria arthemesia hedera terrestris abzota-
num nepita folia agni casti oziganum calamē
tum pullegium sanſucus thimus serpillum ⁊
filia. ex quibus ēt potest fieri potus cum vino

Declaratio in ventositate matrice Circa istam mām sciaſ
ꝙ iste mulieres habētes ventositatē matricis
a pnᵒ ꝓpterea qz vēter crescit ⁊ fortе mēstrua
retinētur credūt esse ꝑgnantes ⁊ iō a pnᵒ non
se ostendūt medicinō cura redditur difficilioz.
maxᵉ q̄to magꝭ vētositas ē grossioz ⁊ a grossio
ribus humoꝛib' gñata. Molа etiaz mr̄icis fit
moꝛbꝰ difficilꝭ cure ꝓpter eandē rōem: qz mu-
lieres credūt esse ꝑgnantes ꝓpter menstruoz
retentionē: ⁊ ꝓpter alia signa iam dicta. ideo
moꝛbus ⁊ eius materia antiquatur et idurat
⁊ fit difficilioz ad curā. ℂ 2° queritur q̄re Aui.
⁊ alij ꝓhibent motū ⁊ exercitiū in mola ma
tricis: cum motᵒ ⁊ ꝓturbatio iuuent ad enullio
nem eius. ℞ᵒ q̄ cura mole mr̄icis stat in mol
lificatione mr̄icis ⁊ mole vt faciliter exeat. p
pter exercitium aūt ꝓsumiſ hūiditas ⁊ supflu
itates. ideo nō cōpetit. Jn ꝟa aūt ipregnatiōe
tēperatū exercitiū bn cōpetit ꝑm Aui. ℂ 3° in-
telligendum ꝙ res liquide ⁊ humide bene cō-
petunt vt matrix fit fluxibilis ⁊ mollꝭ ⁊ vt illō
carneum pecus siue arpia: vel frater lom bar

Digitized by Google

doꝝ labefiat ⁊ facilꝝ labaſ. Silr etiã cõperãt aliq̃ peſſaria mordicatiua expellen[a] molã ſeu arptã q̃ eſt q̃ñ monſtrũ ⁊ ſine intẽtiõe nature regularit̃ opant. Cõpetũt etiã puocatiua mẽ ſtruoꝝ vt augmẽratio ⁊ cã mãlis eius ceſſet.

¶ Ignozare nõ debes ꝙ in ptu nãlivel in abozſu collũ mr̃iq; ⁊ ipa in ſua expulſiua nitũ expellere fetũ iã cõpletũ fetus etiã viuus ⁊ compler̃ petit exitũ nãlr: iõ ſine adiutozio facilꝝ expellit̃ ꝑ mola carnoſa cũ oĩb̃ medicinis ⁊ adiutozijs: vt dicit Io. de toznamira.

¶ Laplm. 17. de apoſtemate in matrice.

In matrice

fiũt apãta aliq̃ cala: aliq̃ frida: aliq̃ dura ſclirotica.

Cauſe ꝯſiderant̃ aut ꝑmitiue aut añtes aut ꝓiũcte. Cãe ꝑmitiue ponũtur ab Auic. in. 21. 3[i]. c. ꝑpo. Et noiant̃ ibi pcuſſio et caſus aut multitudo coit̃ aut abozſus aut diſruptio quã facit obſtetrix in ptu maxie difficili. ⁊ b̃ ꝓpterea qz obſtetrix facit laborare mulierẽ in ptu. ¶ Cãe añtes ponunt̃ ibidẽ ab Auic. ⁊ ſũt retẽtiue mẽſtruoꝝ. ſilr replo cozpis vel mr̃iq; vel mẽbroꝝ ꝓpe matricẽ exñtiũ ſanguis vel alioꝝ hu. ꝑcipue caloꝝ in apate calo vel frĩdoꝝ in frio ⁊ ſic de alijs. vel etiaz replo aliq̃rũ hũiditatũ ſiliũ q̃litatũ. ſilr retẽ[o] ſpmatis ¶ Cauſe ꝓiũcte ſũt ꝑculca[o] ⁊ opilo ⁊ ꝓhibitio euẽtatiõis illi[o] ſan. vel humoꝝ vel aliarũ huꝫmiditatũ vel ſpmatis iam in matrice exñtiuz Ita. ꝙ q̃ñ iſta nõ euacuant̃ nec a nã gubnãt̃ veniũt in putrefactionẽ ⁊ in apa.

Signa egri. ſunt caloz febrilis ⁊ doloz in regione mr̃icis cũ inflatiõe i pectine ⁊ tremoz ⁊ doloz circa radices ockoꝝ. Et aliq̃n venit ſpaſm[o] neruoꝝ ⁊ digitoꝝ ⁊ doloz vulue. Si apa eſt magnũ tũc doloz ẽ in tota mr̃ice cũ grãdi inflatõe ad ex̃. Et ſi apa ẽ in pte poſteriori matriq; doloz adeſt i dorſo ⁊ retinet̃ ſtercus. ꝓpterea qz inteſtinũ rectũ coartat̃ ab inflatiõe mr̃iq;. Et ſi apa fuerit in ptib̃ ãterioꝛib̃ doloz eſt ibidẽ. Et ſi fuerit in lateribus doloz ẽ in illis: ⁊ adeſt diſtilla[o] vrie; difficultas ei[o]. ꝓpter coartationẽ vefice quã facit iſta[o] mr̃iq; ⁊ apat̃. ⁊ b̃ q̃n lacerti matriq; apant̃ ⁊ ſentit̃ extẽſio in inguinib̃ ⁊ aggua[o] in coxis Et ſi apat̃ vulua vel os mr̃iq; ⁊ ibi ſentit̃ doꝛ ⁊ inflaꝰ repit̃ ⁊ illud leuit̃ cũ digit̃ ab obſtetrice repit̃ ⁊ iudicat̃. ⁊ q̃n apa magnificat̃ iſta accidẽtia magnificãt̃: qz inflaꝰ ⁊ tẽſio magna ſentit̃ ⁊ magna ꝯuitas in inguinib̃ ⁊ in regione mr̃iq; ⁊ pulſus frequẽs ⁊ puus ⁊ adeſt triſti[a] ⁊ retẽtio vẽtoſitat̃ ad quã ſeq̃t magn̄ doloz. et q̃ñ cõicat iſta paſſio accñtia ſua ſto[o]. ⁊ tunc ſentit̃ in eo doꝛ ⁊ aguatio ⁊ nauſea ⁊ vomitus et aliq̃n ſingult̄ ⁊ cozruptio digõiez apperit̄ ⁊ debilitaꝰ eius. Silr q̃ñ cõicant̃ ceꝰ. ⁊ ſeq̃t doloz capit̃ ⁊ in radicib̃ ockoꝝ. ꝓfunꝰ vſq; ad neruos opticos. ⁊ q̃ñ ille doloz extẽdit̃ vſq; ad iũcturas ⁊ extremitates cozpis. In apate aũt calo oĩa iſta accñtia ſunt foꝛtioza cum ſe. iflãmatiua ⁊ cũ hoꝛripilatõib̃ ⁊ cũ nigredine lingue et q̃ñ ꝓducit ad ablatiõnẽ vocis ad ſpaſmũ ⁊ ſincopim. Et ſi apa eſt frigidũ oĩa iſta ſunt remiſſioza ⁊ debilioza.

Iudicia ꝓmo iudicat̃ in apate matriq; ſic ꝙto apa mr̃iq; plurib̃ ptibus mr̃icis cõicat̃ tãto deteri[o] eſt: qz apa magnũ in mr̃ice deteri[o] eſt ꝓpo. ¶ Scdo q̃ñ doꝛ ⁊ fe. creſcũt ſignũ eſt ꝙ apa ꝛtit̃ in ſanitẽ cõpletã fe. ⁊ accñtia mitigant̃. ¶ Ter[o] fluꝛ ventris venies in apate mr̃icis et ſilr fluꝛ vrine ſunt bonũ ſignũ: qz iducũt tranq̃llitatẽ in hac paſſione. ¶ Quarto apa exñs in oze mr̃icis poſſibile eſt q̃ ſaneſ. ⁊ ſi ẽ in pfun[o] nõ eſt poſſibile vt ſaneſ. Auí. in fine ꝓmi capli allegati.

Curatio apat̃ mr̃icis. ⁊ ꝓmo aliq̃ cañ. gñales ſunt ꝓmittẽdi. ¶ Primus eſt Ba. 5. meg[t]. q̃ſi colũ[o]. 8. ãnte finẽ opz mãm a loco in quem fluit mouere ⁊ inclinare ad remota mẽbza ⁊ nõ a remotis mẽbris eaz ad illud mẽbrũ trahi. ¶ Scõs eſt Ba. ibidẽ in fine colũdelli. ſi aũt in renib̃ vel vulua apa'e ꝑus eſt inciſa baſillica vena poſtea de vena q̃ eſt ſub genu incidaꝛ q̃ nõ inuẽta ſophena minuaſ. ¶ Tertiꝰ ſi apa fuerit in mr̃ice vel i vulua mẽſtrua nõ educanſ: ẽ oz mãm ad loca duci oppoſit[a]. 15. meg[t]. col. 5. ¶ Quartꝰ poſt regl'as fiõiez: cũ ſolutiuo medica[e] refiduũ matie eſt expellẽdũ. Iſte cañ. eſt ſerap. i ſuo bzeuia[o] c. ꝓpo. ¶ Quit̃ eſt aui. in. 21. 3[i]. c. ꝓpo. vomitꝰ eſt purga[o] eis iuuatiua vtplu[m]. ¶ Sextꝰ totalꝰ cibi, ꝓhibitio vel ſaltẽ eius manſeſta minoratio vſq; ad tres dies eſt celebzãda ⁊ velut febzicitãs egra aſt gubernãda ⁊ potꝰ totalꝰ ꝓhibeaſ ſaltẽ in die ꝓmo. Auic. ibidẽ. ¶ Septimꝰ ꝑcipiendũ eſt mulieri hac paſſione moleſtate vt vigilet ꝙtũ poterit. Auí. ibidẽ. ¶ Octauꝰ ẽ Serap. in loco ſupꝰ alle[o] poſt cozpis ſufficiẽ tẽ eũonẽ ⁊ mũdificatões: empleſt̃ matrix i ꝑn[o] egritudis cũ reb̃ q̃ mãm a loco repellãt ⁊ ipſam refrenẽt. ¶ Nonꝰ eſt eiuſdẽ in loco ſupꝰ allegato in ſtatu egri. eiuſq; vebemẽtia miſce mꝰ cũ medicis q̃ refrenãt ⁊ expellũt medicias in q̃bus eſt aliq̃d ſedatiuũ doloꝛis. ¶ Decimꝰ eſt eiuſdẽ in declinatiõe egritudis nõ cõferũt

Digitized by Google

miſſi ille medi⁹ q̄ reſoluāt tñ miſſi ap̄a veniat ad ruptur̄a. ¶ 11⁹. ſi ap̄a non reſoluit ⁊ puenit ad aggregationē ſamei matura⁹ cū fenugre⁹ ⁊ altea camo. ⁊ melli⁹ ⁊ croco⁹ puluere molēdi⁹ et farina tritī cocta cū aq̄ ciſterne vl̄ cū aqua ficuū ⁊ fimo colūbino. ¶ 12⁹. nō diu primāda ſunt ſtiptica repcuſſiua timēdo ap̄atis induratiōnē. Per iſtos caſus poteris elicere curaꝫ pticularē ⁊ curatiuas intētōes iſti⁹ egritudis vt nō ſis ſicut ſutor antiquarū veſtium vel vt reparator ſotularīū antiquoꝝ.

Cura pticularis in pmis ſi vēter eſt conſtipatus fiat ynū lenitiuū cliſtere vl̄ ſaltē ſuppoſitoriū ⁊ poſtea incipiat a flōia baſilice facta illa flōmet de vena que eſt ſub genu q̄ non inuēta de ſophena flōemet: iuxta doctrinā. 2. cañ. Deinde p digeſtiuo ⁊ alterati uo ma⁹ dec̄ ſirupus viol̄. ⁊ iulep alteratiuū vl̄ iulep de aquis frīs diſtillatis ⁊ paſcat cū iure quarū pullarū ⁊ atripliab⁹ ⁊ malues aucna tot ordeato. ⁊ p potu ſumat aquā ordei ⁊ poſt flōmiā opoꝛtunā ꝑm ꝛ̄cutē ⁊ etatē purget ab humore peccāte cū laxatiuo medicamine iux̄ doctrinā. 4. cañ. ſicut caſſiaſ tamarindo ⁊ mā na cū decoctione ficoꝝ fructuū vel ꝓuocetur vomit⁹ ⁊ ſedeat in p̄n⁹ in aq̄ dulci cōmixta cū oleo roſ. ⁊ fiat etiā a p̄n⁹ emplm̄ ſup vmbelicū ⁊ pectinē cū roſ ⁊ lēnibus excoctiuaſ ⁊ pfidia ⁊ balauſt ⁊ arnaglo ſſa ⁊ muſcilagine pſidij ⁊ ſolatri ⁊ ɔga paſtoria ⁊ ſempuina ⁊ raſura cucur. ⁊ ſanō ⁊ fructibus ſtipticis mixtis ⁊ incoꝛpatis cū farina ordei. ⁊ hoc iux̄ doctrinā 8. cañ. Deinde cliſterizēſ matrix cū muſcillagine pſilij vel cuꝫ oleo roſ. ⁊ aqua arnaglo ſſe et portulaq̄ ⁊ ſolatri ⁊ cū albumine ouī. Dein de malua violaria arnaglo ſſa lēres mellilo⁹ et fenugrecū decoquant̄ in aq̄ poſita in pelui ſedeat mulier vſq̄ ad vmbelicū. Cū hoc enim ſepe laxatur vrina et vēter minoꝛatur doloꝛ. ¶ In ſtatu aūt cū repcuſſiuis miſcem⁹ in emplaſtris ⁊ in iniectōibus aliq̄ anodia vt ē ſe. lini ⁊ fenug⁹ ⁊ farina volatil̄ molēdini camo. et oleū eius ⁊ oleū roſ. ⁊ viol̄. ⁊ vitella ouoꝝ. Iſta aūt facienda ſunt poſt. 7. die ꝑm ℞ aſ. ⁊ ante ſtatū purget̄ totū coꝛpus ab hu. peccāte cū caſſiaſ. vel cū aliq̄ medicamine cōueniēte iux̄ doctrinā. 4. cañ. Et in augmēto vomitus ꝓuocet⁹ ⁊ ſedeat in p̄n⁹ in aq̄ dulci mixta cuꝫ oleo roſ. et ſ̄ embꝛoca⁹ cū aquis ſtipticis. ⁊ ſ̄ emplm̄ de papauere cum oleo vnfancino vel ſaltē roſ in ſtatu. ⁊ poſt ſ̄ hoc ēplm̄ anodinū et maturatiuū. Daly de regali diſpōne. ſ̄. farine ordei ⁊ fabarū maiue violarie añ. ℥. ij. cā phoꝛe. ʒ. ſ. diſtempent̄ cū aqua cordādri ⁊ ſe paſtoꝛis. Et in p̄n⁹ fiat emplm̄ ſup vmbelicuꝫ et pectinē. ⁊ q̄n remouebit̄ emplm̄ vngat̄ locus cū oleo roſ. ⁊ violac. Itē fiat peſſariū de cotone vel lana ⁊ inūgat̄ cū iſto ceraceo ⁊ mittat̄ in vulū. ℞. cere noue olei viol. añ. ℥. j. fundant̄ ſimul̄ ⁊ addat̄ aq̄ ſolatri ⁊ arnaglo ſſe añ. ℥. ij. cā phoꝛe ʒ. j. incoꝛpent̄ i mozta⁹ ⁊ ſub mittat̄. Daly dic̄ ſic. Et ſi mlier ſentit ardoꝛ doloꝛē ⁊ caloꝛē in loco oꝛ oleū roſaceū puri in vulū inſtillare cuꝫ oui albumine penſſum et axūgia galline vel inſtillet̄ aq̄ arnaglo ſſ ⁊ coꝛiandri viridis ⁊ aq̄ oꝛdei ⁊ oleū roſ mixta ſimul̄. Et ſi p iſta doloꝛ nō ceſſet minuat̄ vena poplitis q̄ reperit̄ in genu. ⁊ cū ſup̄dicē ſtatis miſceat̄ aqua decoctōis papaueris ⁊ oleū eius vel iniciat̄ collirū albū diſtēperatū cū lacte mulieris puellā lactātis ⁊ parturiēt̄ cuꝫ aliq̄ parte decoctōnis fenug⁹ ⁊ puo opio ad remouendū doloꝛē: qꝛ ego vidi aliq̄s mozi i augmento p nimictate doloꝛis et ap̄atis. Aſſtrigatur aliquāl̄ doloꝛe ſup vmbelicū ⁊ pectinē ponatur emplm̄ iſtud. ℞. camo. melli⁹ radic̄ altee ſe. lini fenug⁹ añ. ℥. j. caricaꝫ pinguiū. vij. numero dactilorū. vj. puluerizent̄ puluerizanda et addat̄ vitelloꝝ ouoꝝ. v. Et cum aqua decoctionis viol̄. et oleo roſ ſ̄ emplm̄ q̄ molliſicat ⁊ maturat ⁊ tollit doloꝛem. Si doloꝛ non mitigat̄ addat̄ opiū ⁊ ſe. papaueris ⁊ inſquiami. Si forte ruptura tardet̄: iungat̄ ēplaſtro ſup̄dicto ſimi colūbini puluerizati. ℥. j. et ſ. ſinapi puluerizati. ℥. ß. maratri. ʒ. vj. Vel ſi ap̄a eſt ꝓpe vulū in loco q̄ poſſit videri vel palpari rumpat̄. Poſtq̄ aūt ap̄a fuerit ruptū mundificet cū iniectōne mellicrati ⁊ aque oꝛdei in qua coquat̄ yſopus ⁊ ſauina ⁊ rubea ⁊ anthemeſa ⁊ ſaturegia ⁊ filia. ⁊ hoc fiat frequēter. Ante tñ ruptur̄a ſi ap̄a ē in declinatiōe quod ſcit̄ ex mitigatōe fe. ⁊ doloꝛibus ⁊ calidioꝛibus magis ⁊ reſolutiuis debemus vti iux̄ doctrinā ꝑmi cañ. ſicut eſt armoniacū galbanū liquefactū cū oleis calis vt eſt oleū de lilio ⁊ oleum ſambucinū ⁊ oleū nardinū. ⁊ ſicut ſunt axungie ⁊ medulle cale ⁊ axūgie galline ⁊ anatis: ꝑcipue pinguedo oꝛigie ꝑm ſtiranū. Iſte pinguedines diſſoluant̄ cum predictis oleis vngantur loca ſup̄dicta. ⁊ aliqua pars int⁹ matricem tepida immittat̄. ¶ De apoſtemate frigido matricis. iſtud apoſtema hꝫ cauſas antecedētes ſicut eſt aggregatio flātis in coꝛpe et multus vſus ⁊ replo ciboꝝ flegmaticoꝝ. Et habet ſili⁹ cauſas cōiunctas. ſcz cōgeſtionē et derivationē flegmatis in aliquē locuꝫ matri⁹

Digitized by Google

in quo illud flā fine eūatione recludit. t vadit in putrefactionē t apa. ¶ Signa. Adest infla tio in toto pectine vſq; ad vmbelicum t sen titur pōdus ibi t aggrauatio t dolor remiſſus t eſt femia flātica cū frequēti oſcitatiōe t bza chioꝝ extēſione t forte cū iſtis cōcordat tps t regimē pteritū t etas t 3°. t alia pticularia t accidentiū remiſſio. Et adeſt dolor in ptibus illis mīto mior q̄ ſi eēt de colera vel ſanguie. ¶ Curatio in iſto caſu nō ponim̄ repcuſſiua: nec refrigerātia ne forte mā magꝭ infrigaret t induraret. t cōuerteret in corruptionem vel ſcirob: ſed magis debem⁹ inſiſtere cū digeſti uis t eūatiuis flātis t humoꝝ groſſoꝝ t abſti nentia t ieiunio moderatis ſm longitudinē egritudis t empla cala de rebus calidis diſſo lutiuis t maturatis ſunt ponēda. Silr fiāt de coctiones melliloti camo. t ſauine t origani t arthemeſie t fenu^{cī} t ſe. limi cū pinguedinibus t oleis ſupradict. Et injciatur ſilr q̄ cliſteria. etiam valent ſilr olea t vnguenta t empla ca lida t būida t alia mollitiua timēdo cōuerſio nē ad ſcirob t ſilia. ¶ De apoſte duro. Apa durū ſclirotic̄ matricis poſtq̄ eſt antiquatū nō curatur q: fit cā cancri. Sed ad palliandū vngatur ſepe cuz oleis calidis t reſolutiuis t cū medullis t axungijs aīalium t injciat in tus cum rebus mollitiuis t reſolutiuis: vt eſt cliſtere cū decoctiōe fenu^{ī} t ſe. limi cū oleo ane tino t ſambucio t camo. t de lilio t narciſſo t ſtoraci liquidō. t ℞ emplin de bdellio t ſtora ce t de gumi ar^{ca}. Et poſtq̄ trāſiunt tempus t nō reſoluit: cōtinuāda ſunt ſupradicta t egra ponat ſepe in tina t vngat cū ſupradictis cō tinuando curā ſclirofis ℞ talis fomētatio in tus t extra. ℞. altee. ℥. ij. camo. melliloti folio rum malue t violarie fenugreci ſe. limi aā. ℥. j. Poſtq̄ fomētaueris piſta oia ſimul. t additis axungie porci t gallie t anatis ℞ emplin ſup tumozē t ℞ peſſaria longa. ℞ etiam b vnguen tum. ℞. olei de lilio olei ſambuci axūgie cuni culi t coturnic̄ medulle coraz vacce t ceruine olei amigō dulciū butiri aā. ℥. j. ℞ vng^m q̄ vn gātur ireriora t exteriora mīcis. t ℞ peſſariū de lana alba t ibibatur hoc vnguentum t ſub mittatur frequēter. Item amurca olei funda tur cum cera t coquatur in vaſe ereo t ℞ peſſa rium de lana. t in eo intingatur t ſubmittatur frequēter t prodeſt cum alijs rebus ſupradict. Et ſi iſta non tibi ſufficiunt: recurrere ad capi tulum. 15. 4^{i}. li^{i}. de apoſtemate ſtomachi. t ad cap^m q̄rtū. 5^{i}. li^{i}. de apte epat. Et ad cap^m. 13^{m} 5^{i}. li^{i}. iſtius filonij de duritie t apate ſplenis.

Declaratio in apoſtemate matricis ¶ Pmo querit a qua cā materiali magis in matrice generatur ex ſper mate vel ex ſanguine menſtruo. Et videtur q̄ ex ſpermate. quia apoſtema magis generatur ex materia in illo mēbzo retēta que ſuperfluit in corpore. ſperma eſt hmōi igitur t̄c. patet: q: ſperma retinetur circa teſticulos matricis in rerentione eius. 2°. putridi humores ſeu humi ditates in aliquo mēbzo cōgeſti vel ad ipſum fluentes: quādo putrefiunt: ſunt cā t pncipius apatum in eis: ſed ſperma aggregat in matri ce t ibi putrefit vt pz. q: facit ſuffocationē ma tricis: ergo t̄c. ¶ Jn oppoſitum vr: q̄ magꝭ ge neretur ex ſanguine mēſtruo q: talis in maio ri q̄ntitate abundat in matrice t eſt nutrimen tum matricis t q̄libet mēbzum leuius patit apa. a ſupfluitate ſui nutrimenti. ¶ Reſpōdeo t dico q̄ apa magis generat in matrice a ſu perfluitate ſanguis mēſtrualis. Si enim men ſtrua bñ purgent raro in matrice apa genera bitur rariſſime aūt de ſpermate. Nā ſpma nō eſt ſuperfluitas nutrimēti: ſed ſolum ordinatū eſt ad generationē fetus: q̄uis mēbza aliquā do ſm āui. eo nutriantur. Et quādo apa coz rumpitur aut putrefit natura vix pōt ſpecta re qō faceret apa: imo poti⁹ faceret ſuffocatio nem matricis t q̄ndq; mortē. Superfluitas autē ſanguis nō hz tātā venenoſitatē nec corruptio nem. iō nā pōt ſpectare ꝓpter quā ad apa. Suffocatio ergo mīcis magꝭ gñaf a ſpmate retēto t corrupto. t apa magꝭ a ſupfluitate ſan guinis mēſtrui retēti t nutrimenti nutric̄ q̄n ſupfluit t nō purgaf. ¶ Et p b pz ſolo ad rōes q: matrix nō eſt ꝓprius locus ſpmat nec ma trix ex eo nutrit ſicut ex ſanguie mēſtruo nec ē tante q̄ntitatis. ¶ Scdo dictū fuit in ſignis q̄ in apate calo mīcis dolor ſentit in radicib⁹ oculoꝝ. t cā eſt q: matrix eſt neruoſa t a ner uis gñaf. nerui aūt oriunt ex cerebro t nerui obtici q̄ ab ipſo cerebro oriunt vſq; ad piamatre p q̄s fit viſio multū patiunt. Et q: circūdāt a pte iteriori radices oculoꝝ dolēt. iō t̄c. ¶ 3°no ta q̄ alīn in apate fit dolor magnus in iteſtis ꝓpterea q: vētoſitas t feces exire nō pñt pp coartationē quā facit matrix iflata ab apate in inteſtinis vicinis. ¶ 4°. aduerte q̄ ſi apa eſt in anteriori parte matricis dolor ſentit anteri⁹ t in pectine t vmbelico. t ſi eſt in pte ſupio ri: dolor ſentit in dorſo. t ſi eſt in aliquo latere dolor ſentitur verſus anchā t pcipue illi⁹ lateris in quo ē apa. t in quacūq; pte ſit apa matrix declinat ad ꝓximū illius vt dicit Auī.

Digitized by Google

¶ 5° dubitaꝫ de hoꝛipilatione qꝛ fe. q̄ venit in apate mr̄iq; est ꝓtinua. nūc ät in fe. ꝓtinuus nō accidit hoꝛipilaᵒ: nisi fuerit cōposite cū iterpolatis. Diᵒ q̄ hoꝛipilaᵒ accidit duobꝫ mōis. vno mō pp sparsionē maᶜ frie supᶠ meᵗ sensibilia. ꝛ isto° accidit in fe. iterpolat. alio mō accidit pp retractionē caloꝛis nālis ad itra. ꝛ sic in frīan tur exterioꝛa ꝛ isto° fit hoꝛipilaᵒ in apate mr̄i cis. nā caloꝛ nālis ꝛ spūs iterius retrahunt vt succurrāt mēbᵒ leso ꝛ vt pugnēt ꝫ mām moꝛᵗ. ¶ 6° nota: q̄ flōia basilice melioꝛ ꝛ vtilioꝛ ē q̄ꝫ tum ad mām aītē q̄ est in fluxu. ꝑ q̄tū ad mäz ꝓiunctā ꝛ ad illā q̄ est iam fluxa magᵗ cōpetit de sophena. ꝛ b̄ dicit Bozdoᵖ sequēs petrū hyꝫ spanū. Et hoc gñale est in oī apate: nisi sit epi dimiale. qꝛ in alijs dum mä est i fluxu dꝫ fieri flōia de pte oppoſita pp distractionē materie. Post q̄ aūt test fluxa ſ de eadē ꝛ sic docet p̄mᵖ cañ. gñalis. ¶ 7° dubitaꝫ de vomitu q̄liᶜ cōpe tit in apate. qꝛ inducit motionē in hūoꝛibus. ꝛ illi cōmoti magis fluunt ad locū apoſuꝫ. Di cendū q̄ vomitᵖ bñ cōpetit in apate mr̄icis. qꝛ trahit mäz ad ptē oppoſitā. ꝛ nō ꝓmittit ipaz fluere ad apa. Et ad arᵐ dico q̄ facit cōmotio nē. silr inducit eūationē. et sic hūoꝛes cōmoti potius exteriᵃ expelluntᶠ q̄ fluant ad apa ꝛ ī cōpetit vt iam docuit 5ᵃ. cañ. ¶ 8°. cuꝫ apata iteriᵃ terminentᶠ p resolutionē isensibilē. aliꝫ p p cōuersionē in samiē. aliꝫ p cōuersionē scliroꝛ sim. q̄rit̄ per quē istoꝛ triū modoꝛ apa mr̄iq; frequētius debeat termīari. Petrus hyspanᵖ dicit q̄ p isensibilē resolutionē. ꝛ cā est. qꝛ mā est satis subtilis ꝛ fluida ꝛ matrix est satis ca lida. nō rone cōplonis nālis q̄ fria est: ſ rone cōplonis fluētis quā acq̄rit a mēbꝛis vicinis ꝛ a testiculis in angulis mr̄icis existentibus. ꝛ qꝛ mēbꝛā rarā est ꝛ semp aliq̄d de aquositate emanat apātis. ꝛ exit sicut apa postq̄ fuit in statu ꝓtinue minuitᶠ donec euanescit: nō negā do q̄n aliq̄n per alios duos modos possit ter minari. ſ. per cuersionē in saniem q̄n mā est a mala q̄titate ꝛ hūida est. Et satis de eſneo ca loꝛe rone fe. q̄ cōiter seq̄tur apata mēbꝛoꝛ in teꝛioꝛ. ¶ 9° sciendū q̄ qñ apata matriq; a ꝑnᵒ nō gubernant sicut decet nec fit nōia a ꝑncᵒ nec fiunt resolutiones cōpetentes: apa crescit ꝛ efficit magnū ꝛ post rupturā vlcus inde p cedens est difficilioꝛis cure pp multitudinem mäe q̄ non fuit eūata nec resoluta. Et scias q̄ alique cū suis doloꝛibᵒ ꝛ febꝛibus ꝛ inflatione vētris credunt eē p̄gnantes ꝛ nullū a medicis petūt ꝓsiliū. ꝛ sic ꝓcilitant̄ post lōgas mr̄icis vlcerationes ꝛ finaliᵗ fiunt ydropice ꝛ moꝛiū tur. ¶ 10° nota q̄ multi medicoꝛ noīe sūt decꝛ pti in apate mr̄iq; opanē in illo ac si eēt dolor matricalis vētosus vel aliᵖ vel itestialis a vē tositate factᵖ applicātes a p̄nᵒ pitariā abſinᵗʰ herbas calas toꝛrefactas nō cōsiderātes fe. q̄ cōcomittaᵗ nec vētrē tumescētē cū caloꝛe ꝛ doꝛe fortī nec ꝓsiderātes q̄liᵗ ex applicatione taliū doᶠ nō sedaᵗ imo augmētaᵗ ꝛ tūc postꝫ berent fieri flōie ꝛ repcussiua applicari. tales enī medici sūt silles itroductꝫ ī tragedia. vt dī cit ypo. in liᵒ de lege medicoꝛ destruanᵗ tales ꝛ cū errozibᵖ ꝛ deceptionibᵖ in puteo penitēcie recludanᵗ. ¶ 11° scias vt p̄fatū est q̄ vtplimꝫ apa in mr̄ice fit ex retētione mēstruoꝝ. qꝛ ille san. in maioꝛ q̄titate abūdat in mr̄ice spmᵗ aut q̄titas mioꝛ ꝛ magᵗ ꝓuertiᵗ ad malas q̄li tates hoꝛribiles ꝛ venenosas q̄ isamē ꝛ fmꝫ aliqs hūoꝛ abūdat cū illo san. mēstruo retēto fm b apa inde gñatū magᵗ declīat ad nomē; nām illiᵖ hūoꝛis cū san. abūdanē. ꝛ sic fit aut heꝛisipila aut flegmō aut zimia scliroſ aut ci cer. ꝛ fm hoc cure fine dubio sunt diuerſe.

¶ Laplm. 18ᵐ de vlceribus mr̄icis.

Vlcera fiunt in mr̄ice sic hūa ꝛ ragadie fiunt ab eisdē causis.

Cause vnde vlcera mr̄icis p̄nt iterdū ha bere cās ꝓmitiuas q̄ qdē ponunt ab Aui. in 21ᵃ distinctione. 3ⁱ cañ. 3° tract. vlcus finē tractatᵖ. Et sunt vulnus aut percussio. ꝛ obuia aut casus. ad q̄ seᶜ solo ꝓtinuitatis aut apatio ad que postea seᶜ vulnᵖ aut vlc. ¶ Eie antes p̄nt esse apata qñ nō bñ mudificantᶠ vl nō bñ gubernantᶠ. Silr multiᵗ bus. caloꝛum ꝛ acutoꝛ in cozpe exñtiū. Silr ptus difficil. ap plicatio aūt medicinaꝝ calaꝝ aut iniectio ex rū ad q̄s seᶜ excoziaᵒ aut abzasio sunt de causis ¶ Lause ꝓiuncte sunt putrefactio ꝛ coꝛruptio sube mr̄icis ad q̄ seᶜ coꝛrosio ꝛ vlcera°. Silr mi mius ꝛ lōgus ꝛ ꝓtinuus fluxus illoꝛ bus. acuto rū ꝛ caloꝛ ad mr̄icem vlcerantiū ipsam.

Signa vlcerū mr̄icis sunt doloꝛ ꝛ pulsa tio in mr̄ice. ꝛ fluxᵖ saniei ꝛ virus lētie. Si ſ ab cās ꝓmitis iudiᵒ partiētis haben tur. Signa aūt hūoꝛ si est a sanᵉ vl colꝛa doloꝛ est acutus ꝛ pūgitiuus cum ardoꝛe ꝛ caloꝛe ꝛ fe. Si aūt est a flāte doloꝛ est remissus cū gue dine loci ꝛ est diu q̄ durauit. Et si san. exit ru beus mixtus cū sanie alba vel cū virulēta pe na aliq̄ est rupta in vlcere. Et si exit sic feruens vlcus est cancrosum. Et si sanies est alba ru pturā apaᵗ aut pustule figt. tū p̄cedentibus si gnis apaᵗ mr̄icis. Et si exit sic lotura carnis:

Digitized by Google

ligt magnā retētionē mēstruoꝝ ꝓcessisse. Et si sanguis est viridis ligt colerā ꝓssinā eē cām vlcerū. Et dicit Aui. q̄ ista vlcera aln sunt circa oziri3 t collū mīricis. Et si sunt in oziri° p visum t tactū cū digito cognoscunt vl p īmissionē pessarij: q3 tūc q̄n ista injciunt sentiunt dolorem t mordicationē in loco. Et si est in pfundo nō ita sentitur dolor īmediate. Et si est cus apate assunt se. t hoꝛipilatio t alia signa apartis dicta in c° qđ est īmediatum isti.

Judicia in vlcerib⁹ mīricis. Ꝓzio vlcera mīricis quāto pfundioꝛa sunt in suba matricis tanto deterioꝛa. ¶ 2° q̄n illud qđ exit est ad spissitudinē decliue ē bonū sig^m q3 ligt mūdificationem vlceris. maxie q̄n venit cū aliqli alleuiatione doloꝛis t accidētiuꝫ ¶ 5° multitudo virulen^e t humiditatū nō digestarū: signū est q̄ vlcus est foꝛdidū t turbidus t paratū putrefactioni. ¶ 4° vlcera mīricis in iuuenibus facilius curant. in senibus aūt raro aut nunq̄: imo q̄ plures vidi ꝑiclitari: t in fine ydropicas fieri medicamina negligēdo.

Cura vlcerū mīricis. ¶ Ꝓzim⁹ cañ. gñalis in cura quātovlc⁹ mīricis ē hūidius me^a q̄ apponit oꝛ eē ficcioꝛ. meg^l. ꝓticla tria. ¶ 2° cañ. vlcerib⁹ vulue ficcioꝛ medi^a competit supple q̄s si vlcus esset in aliq̄ mēbꝛo humido. ¶ 3° cañ. malā cōplonē exīstē in quolibet vlcerāto remouere maxia ps cure existit. meg^a ꝓticula. 5^a. colū°. p°. ¶ 4° cañ. abstrac° māe aūtis t māe peccant cū cartatiq̄ t euchima dieta nō pua ps cure mīricis iudicat. ¶ 5° cañ. nllo mō mollitiuo medicamie idiget vl⁹ mīricis. q3 tale malā mē cōplonē hūidā augmentat. ¶ 6° cañ. medicias aūt absterſiuas t mūdificatias i tali vlcere oportebit medicū exhibere t cōsequī exiccatias t final^r icarnatiuas mistrare. ¶ 7° oꝛ ptes iteriozes t q̄tū exteri⁹ aꝛ de collo matricis cū pānis lineis mūdis t albissimis tenere mūdas t ab oi soꝛde securas. Nolo b ꝑles cañ. multiplicare s collige b canones t curam dictā in. c. 6. isti⁹ 6^i li^i. de vlcerib⁹ virge q3 ista duo mē^a in eodē gradu ficcitat ponunt a gñatione. meg^l particula 5ª colū° vltimo.

Cura ꝓticularis p° purgef totū coꝛp⁹ q̄ tū ad mām aīte cū laxatis apꝓpriatis ſm exigentiā hūoꝝ t cū flōia basilicet sofe^i iuxta doctrinā 4^i cañ. Deide coꝛrigat ma la cōplo dñans i coꝛpe t in mēbꝛo egroꝛ iuxta doctrinā 4^i. cañ. Posito ꝫ q̄ ibi fit doloꝛ cum caloꝛe res frie ab ex sūt apponēde t itus īmittende sicut est succus virge pastoꝛis t burse t poꝛtulace t plantagis. t filium. ista enī cōfoꝛtant mēbꝛū t eius malā cōplonē alterāt si calida est. ¶ Ego noui aliqs mulieres q̄ sentientes se hre illa vlcera lauabant ea cum aq̄ frīa mūda t cū pānis lineis ficcabāt t ifra mīricē mittebāt t freqnt mutabāt t sufficiebat b eis ꝓ cura. Post mittant ifra mūdificatia: sic ē ydromel cū decoctiōe yreos t abſin^i t melli. vl cū decoctione agrimonie t mellevl melle roſ. dissoluto t colato in aq̄ oꝛdei. Deide si vlc⁹ est in ꝓfundo mīric t dubitat de modis ei⁹ t ipsi⁹ putrefactiōe t coꝛruptiōe ꝓ traiectoꝛiū injcla tur b lauamentū. ℞. vini albi. ℍ. ℈. alumīs ar si viride eris. añ. ʒ. ß. post cōmixtionē stet ꝓ. ʒ. hoꝛas añ iiectionē. Et post ℞ b vng^m qđ ponit Aui. t vꝫ in pn° rei cū nondū in vulua nascit caro. ℞. litargiri ceruse sarcocolle añ. ʒ. ß. addat cere t olei roſ. qđ sufficit ℞ vng^m. Et si vlcus fuerit foꝛdidū qđ scit ꝑ magnā q̄titatē foꝛdiciei exeunt cū fetoꝛe addat aliq̄ pua q̄titas flοꝛis eris. Post q̄ aūt vlc⁹ est mūdificatus qđ scit ꝑ paucā q̄titatē exeūtiū t illud est albūm t digestū t caro incipit veīre. ℞. thutie ablute ptes duas cathimie argēti sarcocolle. añ. ptes. j. ℞. vnguentū cū oleo roſ. Et si in matrice fuerit ragadie vel putrefactio cū eisdem lauament t vnguent curabit. Lauatoziū ꝓticulare pōt fieri t int⁹ matricē ꝓtici ex decoctiō ne gallax t pfidie t balaustiax t alumīs cum aliq̄ poꝛtione agrimonie. t si eēt coꝛrosiovenarū sang. drag. mirra t thus t bolus armenic⁹ crocus aristolog. pulueriꝫentur t cum aq̄ roſ. t arnagloſſe per traiectoꝛium injciantur.

Declaratio in vlcerib⁹ matricis. Ꝓzio dubitat q̄ vlcera sunt facilioꝛis cure sanioſa. vel illa q̄ sunt fine sanie. Et videt q̄ sanioſa. q3 sanies ostēdit purrefactionē hūoꝝ quos nā neḡt rectificare: nec in suba mēbꝛi cōuertere. Et sic videt q̄ quāto ibi niaḡ est de sanie magḡ est de putrefactione t vbi maioꝛ est putrefac° ibi difficilioꝛ est cura. Jn illis aūt in q̄bus nō est sanies nō ē putrefactio q3 caro videt eē mūda t sic cura facilioꝛ. Sc̄do vlcera non saniātia sunt sanioꝛa t securioꝛa q̄ samē facien^t. g̃ sunt faciliozis cure. tenet 2^a. q3 vlcera nō sanant nisi ꝑus deficent b^o ampb. 6. ampho. 8. ibi. ydropici q̄bus vlcera nascunt in coꝛpe. ¶ Jn oppo^m sunt oēs autoꝛes dicētes q̄ vlcus vel vulnus post q̄s saniat est sine piculo t citius sanat. Et pbat rōne. q3 in quo gñatur sanies est caloꝛ nālis digerens. q3 sanies in parte a caloꝛe naturali generatur vt habet. 2°. ampho. cōmēto. 47°. ibi circa generationem sanieī ꝛc̄. ¶ Ꝓzo du° notā-

Digitized by Google

dum ꝙ per ſaniem poſſumus duo intelligere. Primū eſt hūiditas eq̄lis in pozoſitatib⁹. vel circa ſupficiē mēbri apti. vel vlcerati vl̄ vulnerati q̄ eſt digeſta a natura digōe nociui nō ita pfecta ſicut eſt digeſtio iuuatiui. Poſſum⁹ etiam intelligere virulentiam ſiue humorum aquoſozū putredinem totaliter a natura ⁊ caloze naturali derelictam. Prima autē ſanies ſm Ga⁹ 2°. ampho. cōmēto. 47. prim gñaſ a caloze inaturali ⁊ pti a caloze nāli. virulētia aūt totaliter a caloze inaturali gñatur magꝝ pviā corruptionis ꝙ digōnis. ſanies autē deriuat de ſanᵉ. q̄ ex ſanᵉ. i. ex maſſa ſanᵉ generatur. Et ſi magis vis videre de ſanie recurrere ad libz̄ vocabulo⁹ quē ego cōpoſui añ cōpoſitionem iſtius libri. p. 30. annos cū intētione meliozandi ipſum ſi deus voluerit. ¶ Scōe nota vt dicit Ga⁹ 5°. megⁱ. quaſi colū°. p°. ꝙ ſi mēᵐ vlceratū naturaliter fuerit ficcū magꝝ oportet ipſum deſiccare. minus ꝛo ſi humidū eſt. ⁊ ſic̄ intelligēdum eſt de alijs qualitatib⁹. ¶ 3° nota ꝙ cā ꝓpter quā ſanies in mē non generaſ eſt duplex. Prima eſt q̄ illud mēbrū nō nutritur. ideo in mozientib⁹ nō fit ſanies in vlceribus eoz. Scōa cā pōt eſſe caloz eꝛne⁹ illi mē dñans vt ſepe accidit in fe. 3ª cā pōt eē mūdificatio ⁊ curatio vlceris poſt pfectā mundificationē eius ⁊ exiccationē q̄n cura ⁊ cicatrizatio eius eſt in ianuis. ¶ Et tūc ſit ꝑma 2°. Ulcera matricis ſaniē albā ⁊ digeſtā emittentia ſunt facilioris cure. ꝓbaſ q̄ mēbrū q̄ nutriſ ⁊ in quo ſciſ ꝙ eſt caloz nālis nō ſupfluens citius curaſ ꝙ illud in quo caloz naturalis nō iueniſ tur: ſic eſt hic. ergo ⁊c. vtraq; ꝑs apꝑet ꝑ dicta in vltio notabili. ¶ Tunc ad ꝑmā rōnez dī ꝙ cōcludit de virulētia putrida que maxie fit in mēbro male cōplonato q̄ nō nutriſ. imo q̄cquid ibi venit totū cōuertiſ ab illo innaturali caloze in hūiditatē liquidā putridā nō in bonam ſaniē albā que dz fieri in vlceribꝰ: ſaltem poſt 4ᵐ dieꝫ ſm cirurgicos. ¶ Ad rōnes dico ꝙ cōcludit de vlceribus poſt pfectā mūdificationem ⁊ exiccationē vlceris. ⁊ tunc ſanies dz eſſe pauca vel nulla: ⁊ tūc nō reſtat niſi cicatrizationē q̄n ſanies nō generatur in quarto die eſt malum ſignum. q̄ aut feb. cōſumit humiditatem membri aut membrum non nutritur.

¶ Quarto dubitatur que medicamīa ſunt carnis generatiua. Et videſ ꝙ ficca nō ſunt hmōi. q̄ illa que cōſumunt carnem ⁊ inaniunt non ſunt carnis generatiua. ficca ſunt huiuſmodi. ergo ⁊c. conſequētia eſt bona. ⁊ añs ꝑ vtraq; parte apparet de alumine arſo ad experientiā ⁊ viride eris. 2°. regeneratio cārnis fit a ſimili ſicut reſtaura° ſed caro nāliter eſt calꝝ humida. ergo caro gñabitur a calis ⁊ hūidis ⁊ nō a ſiccis. ¶ In oppoᵐ apꝑet ꝙ ficca. q̄ caro in vlceribus nō gñaſ niſi hūiditas ibi ꝓtenta ꝓſumatur. ℔ ficca hñt ꝓſumere illā ſuperfluā hūiditatē igit ⁊c. 5°. ampho. 2°. 3°. ibi ydropicoz̄ q̄ naſcunſ. ¶ Ꝓ2o du° p° nota ꝫ Ga ᵐ. 5°. megⁱ. quaſi colū°. p°. ꝙ oib⁹ vlceriḃ⁹ deſiccanᵃ ſunt neceſſaria ⁊ illa que ſunt mūdificanᵃ. Et ſeq̄ ibidē ꝙ carnis aūt creatiua ſunt deſiccatiua ⁊ mūdificatiua. hūiditas enī ſuperflua carnē invlceriḃ⁹ vl̄ vulneriḃ⁹ nō ꝑmittit gñari. ⁊ō oz ipaz exiccari ⁊ mūdificari. Illa enī gñat carnem in vlceriḃ⁹ ex bonis hūoribꝰ ⁊ ſanᵉ in mē cuiꝰ maſſa ꝑ° eſt alterata ⁊ ad bonā ꝑuerſa. Nos ꝛo tenemus vlcera mūda cū mūdificatiis ⁊ exiccatiuis ⁊ nā gñat carnē ex bonis hūiditatiḃ⁹ nutrimentalib⁹ iuxta illud. Oīm nā o parrit: medicus ꝛo miniſter. 3°. teg¹. ¶ Et tūc ad rōnem q̄n dr̄. Illud ꝙ cōſumit carnē ⁊c. Dico ꝙ exiccatiua conſumunt carnē ſuperfluā ⁊ hūiditatem ſupabundārem quib⁹ debite cōſumpt illa amplius nō apponunf: imo ponunf leuiora ſcarnatiua: vt rhus maſtix ſarcocolla ⁊ filia. Et q̄ uis illa deſiccatiua cōſumant carnē. tñ remouent ipedimentū incarnationis. ¶ Ad ſecūdā q̄n dicīf ꝙ generatio carnis fit per ſile ſicut reſtauratio. Dico ꝙ ad generationē duo cōcurrunt. vnū eſt ſuperflue hūiditatis ꝓſumptio. ⁊ fit per ℨ. q̄ per deſiccatiua. Scōm eſt reſtauratio carnis vlceris ⁊ ipleᵉ ⁊ illō fit ꝑ ſile. ſ per bonū nutrimentū q̄ mēᵇ aduenit q̄ ē calidū ⁊ hūidū nāliter. Et ꝑ q̄d dicēdū. ¶ Scōo nota ꝙ matricis vlcerate duplex 2° cōſideratur. Prima eſt fluens. ⁊ iſta eſt humida ꝑ accurſum ſuperfluitatum ad ipſam. ⁊ iſta dz exiccari cū ficcis. Alia eſt radicalis ⁊ iſta ē ficca. q̄ mēbrum neruoſum eſt ⁊ ſm iſtam magꝝ deſiccatiua ſunt apponenda. quādo eſt vlcerata. q̄ tūc iam multum recedit a naturali cōplonevt dicrum eſt in ſecūdo notabili primi dubij.

¶ Capitulum. 19ᵐ. de ſterilitate ⁊ difficultate impꝛegnationis.

§ **Sterilitas** eſt difficultas impꝛegnationis accidens multis ex cauſis.

Cauſa ſterilitas autē venit ꝑ defectuꝫ in ſemieviri aut mulieris. aut ꝑ defectū in mēbris generatiuis ⁊ ſeminalib⁹ eorū ſimul aut alicuⁱ eoz. Pāo in ſemie pōt eē defectꝰ q̄ eſt nimis calm aut nimis frim aut hūidū aut ficcū in aliquo eoz̄; ex quo com-

Digitized by Google

plone sequit defectus ⁊ ineptitudo ꝺceptois. ſil᷑ liq̃diras ⁊ aq̃ſtras ei⁹. qñ aũt ſe. eſt liq̃dꝰ ⁊ minis aq̃ſum labit᷑ ⁊ facit labi ſuũ par ⁊ retinere nõ põt in mᷓrice. Alia in ſeibus poteſt eẽ diſpoꝓoꝓ. nã ſi q̃dlibet illoꝝ ſeminũ alteri ſemĩ alteri⁹ ꝓlonis vnireſ vtiq; fieret ꝺceꝓ. Et mas ⁊ femĩa ab alijs ꝼrent plẽ: vt dic̃ aui. ⁊ hoc frequẽ videm⁹ in diuoꝛtijs mᷓimonialibus iudicialr ꝓ diffinitiuã ſniam ſepaꝛ. naz q̃libet eoꝝ poſt ſepationẽ cũ alijs iũcti ꝓlificabũr. Iſta diſpoꝛoꝓ põt eſſe ꝑtũ ad pmas q̃ſtates vel ſcõas. ⁊ hoc cũ difficltate cogſcit᷑ Alia cã in ſemib⁹ põt eẽ defect⁹ etatis: vt ẽ ſe. infantuli vel infantule: gõ quidẽ adhuc eſt mimis ſubtile ⁊ aq̃ſus: qz ipe vel ipa ſunt adhuc citra cõplementũ ⁊ foꝛtitudinẽ mẽbꝛoꝝ. Alia cã ſterilitaꝫ ĩ ſemĩe põt eẽ ex pte regimĩs maris vel femelle. ſemina eñ frequẽtantiũ ſatietares nauſeatiuas ⁊ ebrietates nõ facit᷑ cõce ptionẽ. qz vel eſt puũ vel impfecte digeſtum. Notũ eñ eſt ꝙ ex multo cibo vel potu nõ mltus ſan. nec ſe. gñaſ: ⁊ ex illis q̃ bñ ⁊ ꝑfecte in ſucceſſiuis digõnibus coquunt᷑ ⁊ alterantur. Multas mulieres ſatis iuuenes vidi nõ cõcipĩeres ꝓpter hocvitiũ ſub iſto mẽbꝛo ponunt᷑ mulieres q̃ nõ potãt niſi aquã. ⁊ ille q̃ mltos fructus maxime virides comedẽdo deuoꝛant Alius defect⁹ ex pte ſe. viri ẽ coire cũ puellis q̃ nõdũ ſunt magne: imo pue. hoc eñ cõrum pit ſpma viri ꝙ nõ põt gñare. ⁊ hoc fit a tota ꝓpetate. vt dicit Aui. ¶ Ex pte mᷓic̃ põt veni re ſterilitas aut difficltas impgnatiõis ꝓpt vitiũ in mᷓrice exñs: vt eſt aliqua de malibus cõplombus coꝛrũpẽtibus ſe. viri vel facienti bus ꝙ in ea bonũ ſe. nõ gñaſ. ⁊ vtpluri⁹ hoc accidit a frigoꝛe ꝺgelãte ipam mᷓricẽ ſic̃ accidit mulieꝛib⁹ q̃ multũ bibũt de aqua frĩa. ſil᷑ etiã accidit viris ex potu aq̃ frie. Alia cã ex pte mᷓricis põt eẽ defect⁹ menſtruoꝝ: qa ꝓpter clanſionẽ pozoꝝ ſan. nõ põt currere ad fetuz. Alia cã in mᷓrice exñs eſt mlta hũiditas: quia multe hũiditates coꝛrũpũt ⁊ ſuffocãt ſe. ⁊ ipz faciũt lubꝛicari tãviri ꝙ mulieris debilitãdo ꝺtẽtiuã. Et ꝺ ẽm plurimũ fit a frigoꝛe cũ illa hũiditate cõmixto. Sil᷑ põt debilitare ꝺtentiuã et attractiuã: qz tũc matrix nõ põt foꝛtit᷑ ſe. virile nec ſuũ retinere: imo qõ ibi venit lubꝛicat. Alia cã in mᷓrice põt eẽ debilitas in ea q̃ aliq̃n eſt a gñatiõe. aliq̃n a tpe in ſe vel per colligãtiã villoꝝ eius vel lacertoꝝ vt accidit aliq̃bus debilib⁹ ⁊ raris in opꝛoe. Alia cã põt eẽ durities labioꝝ mᷓric̃ intrinſecoꝝ q̃ nõ põt vnire intrũ ſũt idurati: imo poſt coitũ remẽt os mᷓric̃ aptũ ⁊ labunt᷑ ſpmata. Et hec poteſt int᷑dũ fieri a frĩtate exteriozi ſedẽdo ſup mar mozẽ vel aliũ lapidẽ frm̃ vel in aq̃ frida: vl᷑ remiſſe tepida: vt accidit q̃busdã in partu. ĩ tpe calo põt etiã indurari ⁊ calloſus fieri: ⁊ durũ oꝛifi⁹ mᷓric̃ ꝓpt ſolonẽ ꝓtinuitat᷑ factã in tpe deflozatõis vt puis accidit puellis: maxᷓ ſi hõ hꝫ grãde balanũ. nã tũc fit ibi cicatrix ⁊ duri cies ꝓpt quã lacerti ñ pñt plicari nec claudere mᷓricẽ. Sil᷑ põt accidere a vulnere vl᷑ vlcere vel apate ꝛc. Alia cã male retẽtõis ſeis põt eſſe mal⁹ ſitus mᷓric̃: vt ſi matrix mltũ decliet ꝺſus vnũ lat⁹ vel aliud vel añ vel retro. Alia cã male retẽtõis ſe. põt eẽ coit⁹ poſt coitũ. aĩn eſt caro neruoſa vel calloſa aut aliq̃ vacua in oꝛifi⁹ mᷓric̃ nõ pmittẽs ipaz claudere. etiaz nimia piguedo in mᷓrice vel in toto coꝛpe impedit ꝺceptionẽ. ¶ Cãe ſterilitat᷑ in viris pñt eẽ mala ꝺ⁹ caꝛa vel fria hu. vel ſicca excellẽs ĩ vaſis ſeminalib⁹ coꝛrũpẽs ipm ſe. vel ipm de bilitãs in eis. vñ aſſerẽtes dicimus ꝙ hoies q̃ nimio vtunt᷑ coitu in iuuẽtute ſua hñt vaſa ſemĩaria ꝫ debilitata. ⁊ ſic bonũ ſe. nõ pñt cõtinere nec gñare. Sil᷑ coꝛruptio ꝓlonis eoꝛũ ſic̃ accidit illis q̃b⁹ abſciſe ſũt vene ret⁹ aures vel ex fiſſura veſice vel ẏge in ejc̃tõe lapidis ab ea. vel ſi neru⁹ ꝑncipalis ẏge vel aliq̃ꝺ de vaſis ſemialib⁹ abſcindaſ. Sil᷑ ſi teſticli fuerint empl᷑ati cũ reb⁹ frĩs vt eſt iuſqam⁹ papauer ⁊ filia. Sil᷑ lõgitudo ẏge vel ei⁹ nimia bꝛeuitas. Pari modo debilitas mẽbꝛoꝝ ꝑncipaliũ ⁊ mẽbꝛoꝝ digõis ⁊ paucitas ſpũz ⁊ debilitas coꝛpis. Neceſſariũ eñ eſt vt ſint mẽbꝛa digõnis ⁊ mẽbꝛa ſpũum ꝑncipalia foꝛtia ita vt fiat ꝺceptio. Diuerſitas eñ viri ⁊ mulieris ĩ emittẽdo ſeĩa ita ꝙ vn⁹ emittit ꝓus vl᷑ poſterius altero eſt vna de cãis ſterilitat᷑. oꝛ eñ ꝙ vterq; fil᷑ ſeminẽt ſuũ ſemẽ. Alie autem cauſe ſterilitat᷑ ⁊ defectus coitus in viris iã fuerũt poſite ſupius in caplo. 2. iſtius ſexti libꝛi, Similiter ⁊ cura opante dõo.

Signa ſterilitat᷑ ⁊ cauſarũ eius. Primo ſterilitas ꝑ ſeipam cognoſcitur Nimia añt calitas in viris cogſcit᷑ ꝑ tactũ et qñ ſpma exit mulier ſentit ipm nimis calidũ et ꝑ cõplonem calam teſticulozũ ⁊ p magnuz appetitũ coitus ⁊ eſt piloſus ⁊ valde cito partes genitales pilis cooꝛiunt᷑. Frigiditas añt ſpermatis viri cognoſcit᷑: quia tarde exit et ſine magna delectatõe et in ejc̃ndo ſentit᷑ frm̃ et non multũ appetit coitus: ⁊ adeſt paucitas piloꝝ in genitalib⁹. Et ſi eſt hõ cũ paucis pil᷑ ⁊ verecũdus int᷑ femĩas cũ tardo pulſu ⁊ vria

Digitized by Google

remissa ⁊ raro ꝺga eius erigit̄ iā tūc res ē manifestioꝛ. Ex pte ꝺo mr̄icis hec sūt signa si est ppt̄ malā ꝓplonē mr̄ic̄ fridaꝫ adest paucitas mēstruoꝝ ⁊ retē ipoꝝ. ⁊ si aliq̄n currūt sūt alba nō rubea ⁊ cruda paucitas piloꝝ in pectie ⁊ in coꝛpe tarditas in motib⁹ ⁊ pigritia nō appetit venerē nec emittit ſpma nisi valde modicū fritas in tactu in regiōe mr̄cis añcessioꝛ lōgus vsus fridoꝝ ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ cōiter sunt discolozate. Si mala calꝫ ē cā sterilitat̄ adest paucitas mēstruoꝝ ⁊ cogſcit̄ ꝑ pānū exficcatū. vt dictū est in fluxu mēstruoꝝ. nā si ē citrin⁹ sig: calitatē: si alb⁹ fritatē. Et ē mulier cholerica agilis in motib⁹ iracūda sitibūda appetens coitū multitudo piloꝝ in pectine pulsus veloꝝ cū tinctura vrine. Hūiditas cogſcit̄ qa in coitu supabūdat illa hūiditas ⁊ ꝙ frie delectatōne vtriusq;. ⁊ cū b̄ adest liq̄ditas ⁊ tenuitas mēstruoꝝ ⁊ mlta hūiditas fluit a mr̄ice et si fozte ꝺcipiūt: aboztiūt q̄n fet⁹ icipit magnificari. Siccitas aūt ꝑ paucitatē mēstruoꝝ ⁊ ꝑ siccitatē in oze ⁊ ꝑ fissurā labioꝝ ⁊ appetūt coitū sicut terra ficca appetit rozari cū roze celi ⁊ sūt irascibiles extenuate ⁊ nihil ejcit seis ī coitu. Sig̃ aūt cārū ꝓmtiuarū q̄ ab extrinse co accidūt sicut est ict⁹ obuia° casus vulnus in mr̄ice. Silr̄ apa ꝛruca ⁊ caro addita ⁊ nimia pinguedo matriq̄ callositas ī ea. silr̄ brevitas vel longtudo virge ⁊ eius tortuositas. ⁊ similiter motus laboriosus ex relatōe patientis ⁊ sodaliū possunt haberi.

Iudicia in difficultate impgnationis ¶ Primo dicit aui. Mulier q̄ pepit ⁊ impgnat̄ min⁹ infirma est ꝙ sterilis. verūtū est debilioꝛis coꝛpis q̄ ipa ⁊ veloci⁹ fit senex. sterilis aūt ē pl'imarū egri. ⁊ tardaf ei⁹ senect⁹ ⁊ est inuētis q̄si in pl'imo sue etat̄. ¶ 2° dic̄ in eodē. c. de signis sterilitat̄. Ois mulier q̄ mūdificat̄ supple a mēstruis si post mūdificatiōnē remāet hūidū a tali mr̄ice lubricanf ſpmata. ¶ 3° q̄cūq; hūt frīdas aut densas mr̄ices nō ꝺcipiūt ppt̄ frītatē. Et q̄cūq; hūidas hūt mr̄ices nō cōcipiūt extinguif em̄ semē in eis. Et q̄cūq; mr̄ices hūt siccas magꝝ ⁊ ardētes nō ꝺcipiūt. Indigētia em̄ nutrimēti extinguif semē. Quecūq; ꝺo tempiē hūt ex vtraq; moderate hui⁹ gnantes fiūt. ſ. amph. amp. 62 ¶ 4° voluit ypo. iudicare īviri⁹ dicēs sic. Silr aūt ⁊ in marib⁹ aut em̄ ppt̄ raritatē coꝛpis vl' ſpmatis ſpūs extra fert vt nō incidat semen aut ꝓpter denſitatē diffundit humidus extra Aut ꝓpter frīditatē nō calefit ita vt ꝓgregef ad hūc locū. aut ꝓpter calitatē hoc ipm fit. ſ. amph. amp. 63. ¶ 5°. callositas ⁊ cicatrix ī ozifi° vel collo matriq̄ exñs ⁊ ꝺclusionē eius post ꝺceptionē impediēs curationē nō recipiūt. q cicatrices curari nō pñt nisi maiozes post upsas nouit fabricent̄. Si tñ ꝺcipiat pīcīm ē fetū exire nō posse. ppt̄ impedimētū dilatatōis ¶ 6°. si pua fit ītempies ⁊ coꝛpus distemparā coꝛpi ꝺne q̄litatis se iūxerit possibile ē cōcipi Si ꝺo iūgaf sibi silī impossibile est. Si ꝺo frigidū ſpma fridā vulnā inciderit ipossibile est concipi. Silr̄ si ficcū in ficcā. silr̄ in alijs ꝓlonib⁹ est intelligēdū. ſ. amph. ꝓ° 62. ibi. Quecūq; fridas vel dēsas hūt mr̄ices. Et sequif immediate. frīdū ꝺo ſpma in matricē calidioꝛē necesse est vt incidat hūidius in ficcioꝛē debꝫ ē oppositio vtriusq; alteri⁹ modū nō excedere. ibidē. ¶ 7° dicit ꝙ mulier sterilis ⁊ vir nō generās ex creatōe ⁊ ñ ꝙueniēs suo socio ídiget ꝓmutari ⁊ brevitas instrī. ſ. ꝛge vel matricis isti inꝙ medicationem nō hñt. ¶ 8° si ozifica venarū ꝑ q̄ fluere debēt mēstrua fuerit clausa ꝓpter cicatrices remanētes post sanationes vulnerū vl' ulcerū vl' apatū vel ex eis matrix ē lenificata. oia ista sūt incurabilia ⁊ nō opꝫ in eis laborare. ſnia est amph. in loco alle°. ¶ 9° dicit aui. ꝙ reliq̄ impedimēta ab istis regimē habēt ⁊ curationem. Alia iudicia ponunt ab Aui. ex intētione alioꝝ ⁊ nō ex sua. Et b' est ꝙm iudiciū in isto ordine: ⁊ est decimus in ordine alioꝝ iudicioꝝ. ¶ Decimū q̄ iudiciū ſpma maris ⁊ femelle ponunt̄ in vase pleno aq̄ q̄libet ꝑ se et ex pte illius qđ supnatat est sterilitas. ¶ Undecimū dicit ꝙ vterq; mingat sup suaꝫ virentē lactucā. ⁊ in illo est defectus cuius lactuca deficcaf. ¶ Duodecimū dicit ꝙ si grana frumēti vel ordei vel fabe ponanf in duobus vasis ⁊ q̄libet eoꝝ migat ī suo vase. ⁊ sic ponat tanf ꝑ septē dies stare ivzia. ⁊ tunc si gna nascanf in aliquo eoꝝ ex parte eius non est sterilitas. ¶ Ista tria iudicia vltima nō sunt approbata. sed dicit Aui. ꝙ illa ⁊ alia multa ꝓfuerunt que non sunt verisimilia: imo min⁹ ista. Sed nūc veniamus ad iudiciū ypocratis a cuius mēte ⁊ oze nullū fuit ꝓmulgatū mendaciū ⁊ dicit sic. ¶ 13^m. mulier si nō accepit in vtero. velis aūt scire si accepit. i. si potest cōcipere cōtegens vestimētis suffumiga cum aromatibus deoꝛsuz. i. ꝙ os matricis cū emboro. et si quidē videat̄ tranſire odoꝛ ad os ⁊ nares ꝑ coꝛpus cognosce eā ꝙ non ꝓpter se non generat. ſ. amph. amph. 60. Et sequit in cōmento. est ergo culpa viri. ⁊ intelligit ga. de mirra et ſtoꝛace ⁊ filibus aromaticis calidis quoꝝ

Digitized by Google

humus per totū corpus ascēdit quousq; ad os t nares perueniat a quibus cū odore nō pfecte sentitur matrix opilatur q cū sit necesse ē non cōcipi vt iam dictū est in .3. iudicio. qz matrices habēt depressas. i. opilationes p tales fumus aromatū ascēdere nō pōt. ¶14°. si mulieri purgatiōes nō exeūt rigore nec fe. supuemēte angustie vere. i. diuersi appetit⁹ vel irrōnabiles abominatiōes t defectiōes animi ei accidāt: reputa hāc in vtero hre. t cā est fm Ba^m. in cōmēto qz ī cōceptu oriri^m sto^i nocet. ¶15°. mulieri si vis scire si cōcepit qñ dolentura est mellicratū da bibere si quidē dolitiōes circa vē trē habuerit: dicepit. si vero nō: mūme 5°. apho. am°4.1° ¶16°. dicit Serap. Et nō fit sterilis mulier nisi ex corruptiōe cōplexionis frie aut ex stipticitate q̄ accidit in orificio vasoz matricis donec non annectant vulue t qñ nō adherent ei non mittunt ad eā nutrimentū cū q̄titate necessitat⁹ fetus. t sequitur in sūa q̄ oīs mala cōplexio excessiua nō pmittit fieri impgnationē.

Curatio sterilitat⁹. Et p° aliqn pauci cañ. generales sunt pmittēdi Prim⁹ est Valy de regali dispōne in 4° li° sue cūde ptis. Cū sterilitas cā male cōplexionis accidit eo dispōnat mulieris regimē qō cōplexioni ei⁹ aduersēt cibis. f. t medicamib⁹ siue potu sumpt siue matrici ifusis oleis t ēplis t silib⁹ tandēdo ea q̄ malā cōplexiōē pfortant. ¶2° cañ. qz cāe cōceptionē impedientes vt plurimū sunt diuturne nec vir nec mulier cito lassēt in medicinas suscipiendo nec medicus in ministrādo pueniēs regimen cū cibis t potib⁹ t medicamētis saltē p vnū annū aut duos vterq; desistere nō debet. cōtinuata enī vigēt intercisa penūt. ¶3° flectēda est 2° excedēs ad oppositū cōplexionis sui paris. ¶4°. si impedimentū cōceptiōis ab aliquo fl̄ hūore in corpore vel ī mrice exīte. corp⁹ pri⁹ purget deide a mrice residuo humoris extirpato in ei⁹ cōfortatiōe intēdere debemus. qlibet enī cā dicti impedimēti euellenda est a corpore egrotātis. vt opilatio pinguedo mēstruoz retentio. t filia. ¶5°. qz in itestis missuz mrici multū vicinat. si hu. in ea existūt egem⁹ purgatōe bñ t realit⁹ operādo clisteri⁹ ds euacuari. ¶6°. nō solū sufficit malū chimus euacuare sz t patiētē cibis t potib⁹ euchimis male qualitat⁹ cōtrarijs enutrire. ¶7°. est Serapiōis 5° sui breuiarij in ca°. ppio Si ī mrice fuerit apūl' aliq̄d aliō vl' alia notabil' egritudo: illa cōpetētibus adiutorijs est auferēda ¶8°. cañ. general' q̄tum ad lenitatē matricis est Arnaldi in suis parabol' Lenitas inatural' matricis quā muscillagines inferunt emēdatur icisuris t absterſiuis. ¶9°. Deaua membra quoz supficiē extrinsecam cicatrices vlceruz linūt cōpetēter pontici mordicatione carētibus incrispantur. ibidem Arnaldi. ¶10°. mulieres que impregnari desiderāt ab aceto t ab acrumbus sunt phibende. qz acetus feminis plusq̄ masculi inimicat. qz vulue nociuū ē. 5° reguminis acutozum cañ. 41. ibi: acetū femis ¶11°. null⁹ q̄spiā medicoz cū corpis plectoria attētet mrice purgare cū iniectionib⁹ vel pessarijs ante vsus purgatiōes pcedētes. Iste cañ. est Ba^i 5° teg^i versus finē ibi. Si igit totū corpus tē. ¶12°. mala 2ª mricis disturbāte cōceptionē si est sine mā sola alteran^a cū pfortatiōibus mixta sufficiunt p2 salute corpis t cōceptione celebrāda. ¶Cura pticularis sterilitat⁹ q̄tū ad sterilitatē pcedentē ex pteviri sat⁹ sunt dictū in. c. 2. huius. 6^i. li^i. Si ēt mlier eēt multum fria nō hīs semē p ea q̄ ibi dicta sūt possemus subuenire mistrando spma generātia t vasa pfortādo seminaria fm magis t minus. Dicūt aliq̄ lōbardi q̄ hedera terrestris in fasciculis in lecto t circa linteū posita facit hominē potentē in gnatiōe plis. Idē facit abrotanū. Reducendo igit cās pmitiuas t notas ad tēpies p suū p2ū reuertamur ad cās mric q̄ vt pli^m sē frīditas. t hūiditas vt dic Aui. t b dupl'. qz vel simpl'r vel cōposite. dicit enī Aui. q̄ cāe facietes sterilitatē t difficultatē impegnationis q̄ pnt recipe curationē sunt vtplimum frie t hūide. Et medicie q̄ faciūt impegnatiōes tenēt se ex illa pte. i. in succurrēdo frītati t humiditati. ¶Si igit adest 2° fria t hūida cū mā digerat mā cū cal'is icisiuis t calefactiuis. Et fl̄ talis fir⁹. fl̄. radicis rubee tinctoz. enule cāpane radicis apij fen^i t petro. radicis bistorte añ. ℥. iij. arthemesie sauine nepite mricarie origani calamēti pulegij abzotani ysopi azerole mētast^i costi dulq̄ samsuci añ. ℥. j. t ℈. amīi mastrutī carui se. apij t petro. se. dauci cuscute añ. ℥. j. squinātī cala^i aromatici. folij ameos fisele os. añ. ℥. ℈. spicenar^i spice celtice lig^i aloes añ. 3. ij. mell' anthosati. fl̄. ij. fl̄ fir⁹ q̄ icidit hūores grossos viscosos t calefaciēdo mricem alterat eius malā cōplexionem fridam t apit opilationē t meat⁹ t subam ei⁹ attenuat. ¶Deinde credendo pfilio Aui. purget cū aliq̄ ex yeris vt galogodion. vel yera rufini. vel cū istis pillulis. fl̄. yerapigre Ba^i. 3. j. t ℈. bdicte. 3. ij. diagredij pulpe colloqntide. añ. ℈. ℈. formentī pilule cū sir° pdicto t dent mulieri eunti dormitū: dum tñ modicū cenauerit t lōge sit a cena.

Digitized by Google

Vel ℞ iste bolus qui capiatur in medio noct. ℞. turbith bene gūmoſi. ʒ. j. agarici. ʒ. j. ℈ ℔. ʒiii ciberis. viridis. ʒ. j. icorpent ℈ ℞ bolus ꝙ capiatur in medio noct. ℈ pōt addi vel diminui ꝫm vires. ¶ Jn caſu ꝙ eſſemus in hyeme ꝙ tales ſir^m nō poſſemus facere qr herbe nō inueniunt virides nec habēt virtutem digerat materia cū orimelle ſquillitico vel ſaltē diureꝛico ℈ ſiꝛupo de abſin^o mixti cū apoſimate an^i marat^i carui cuſcute ℈ radicis biſtorte. Et poſt poteſt purgari bis aut ter cū iſto electuario laxatiuo ℞. lmi aloes riobalſami carpobalſa^m ʒiii ʒheris albi anīſi aneti mēte ficce ſiſimbri añ. ℈. ℔. pulueris diaturbith. ʒ. ij. eſule. ʒ. iij. diacarta^i. ʒ. ij. panis cuccari. ℞. ℔. fundat zuccarū cuꝫ aq nepite ℈ ℞ electuarium. Dum enim circa iſta operat medicus nō dimittat iterim vngere regionem mīricis cū oleis calis ꝓfortatiuis vt ē oleum nardinū ℈ muſcatellinū ℈ oleū ſambucinū ℈ oleū de flozib^ꝰ henſſemini. qđ apud Auī. vocatur ſanſucus ℈ hoc ad alterandū ei^ꝰ malā cōplonem fridaꝫ. Deinde ℞ talis particularis purgatio mīricis. ℞. abſin^i arthemeſie ſauine rute añ. m. ℔. mirre. ʒ. ij. pulpe colloqn^c. ℈. j. ℞ decoctio in vino cui addat fir^i ſupꝛadicti aliq̄ pars ℈ mel ℈ tepidū injciat in mīricꝫ ꝑ triesctorium ab. j. ℥. vſq; ab tres. ℈ hec ꝓtinuentur multis diebus: ꝓcipue poſt menſtrua. Vel ℞ talis iniectio. ℞. vtriuſq; policarie vtriuſq; cē taurec tanaceti abſint^i. añ. ℥. ij. pulpe colloqn^c ʒ. iij. anīſi. ʒ. ij. ℞ decoctio in aqua ordei ℈ adda tur theodoꝛicon emperiſcon trifere magne ſine opio. añ. ℥. ℔. ℞ iniectio in matricē ꝫm q̄ritatem ſupꝛadictam. Aliquas alias iniectiōes poſuimus in ca^o de ꝓuocatione mēſtruoꝝ ℈ in aliis capīs que hic debēt notari. ¶ Fiat ēt tale peſſariū ad calefaciendū ℈ purgāduꝫ materiaꝫ matricis a liquoze ℈ humiditate que in ea ē. ℞. pulpe colloqn^c groſſo mō trite. ʒ. ij. iteꝛioris cinamo^i. ʒ. iij. diſtēpent^ cū vi^o cocto vel bñ maturo vl^ cū oleo nardi^o ℈ cū coto ſubmittatur in modū peſſarij. ¶ Ad purgādum mām matricꝭ ℞ talis iniectio. ℞. radicꝭ cipi. ℥. ij. mirre. ℥. j. pulpe coloqn^c. ʒ. iij. centauree ʒ ij. bdelij. ʒ. ℔. ℞. decoctio vſq; redeat ad. ℔. j. ℈ tepiđ iniciatur. ℥. iij. vel. iiij. ℈ hec continuentur tribus diebus. ¶ Vel ℞. hec peſſaria ad purgādū matricem ab omni ſozde humida ℈ a mēſtruis ſi eſt neceſſe. ℈ debet ea tenere in toto tempoze menſtruoꝝ ℈ ante per duos aut tres dies. ℞ yerapigre ℔a^i trifere magne ſine opio benedicte. añ. ℥. j. colloquintide gentiane ſpicenardi anthos nepite ſauine iumperi ypicon q̄n. ℥. ij. mirrelle. ʒ. j. ℈ ℔. incoꝛpoꝛentur omnia cum ſuco mercurialis ℈ melle ꝙ ſufficit. ℈ ℞ peſſaria ad formam indicis ℈ inuolnantur in velo ſeri cino ℈ ſubmittatur: vnum in die ℈ aliud in nocte. Et vtatur interim metridato ℈ tiriaca vel trifera magna ſine opio. ¶ Poſt purgationem mēſtruoꝝ teneat per tres aut quatuoꝛ dies iſta peſſaria cōfoꝛtatiua ℈ vnitiua matricis. ℞. thuris maſticis. añ. ℥. ℔. mirre. ʒ. ij. gallie muſcate nucis cipꝛeſſi buſtorte lapdani aluminis iamem. j. de pluma. roſ. rube. cinamomi groſſi. añ. ʒ. ij. ſumach. ʒ. ij. ℞ peſſaria cuꝫ decoctione nucis cipꝛeſſi ℈ mirtillozuꝫ ad formam ſupꝛa dictaꝫ ℈ dimittantur fila in capitibus eoꝝ rum. Et poteſt addi muſci fini grana duo. Jn iſtis tribus diebus poſt purgationē nō iaceat cum viro: ſed teneat in dievnū ℈ in nocte aliā. ¶ Jn introitu lecti ℈ exitu ℞ hec ſuffumigatio cum emboto. ℞. gallie muſcate alipte muſcate. añ. ℥. j. muſci yſparie. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ. ℔. ſtoꝛte. ʒ. vj. ſalnie ficce. ℥. ℔. coꝛtiq̄ thuris. ʒ. ij. Poſt tres dies cuꝫ ſuis nocꝛibus iaceat cuꝫ viro ceſſando ab oī opere medicinali ꝓ tunc. ¶ Si aūt nō ipꝛegnetur in toto illo mēſe iuncū iterū incipit hꝛe ſuos flozes iterū reuertantur ad dicta peſſaria mūdificatiua ℈ cōfoꝛtatiua: ēt ad purgatianē vſes ℈ ꝑticulaꝛē ℞ talis fir^i. ℞. arthemeſie matricarie ſauine calamēti ſamſuci ypericon nepite. añ. m. j. an^i marat^i ſiſeleos ameos cuſcute. añ. ʒ. iij. radicis biſtoꝛte ℈ rubee maioꝛis. añ. ℥. ℔. liqꝛitie raſe. ℥. j. caſcerum ru. p. ij. ℞ apoſima. Et poſt ſeptem dies purgetur. ℞. diacartami. ʒ. iij. turbith electi. ʒ. ʒiiʒi^i. ℈. j. ℞. bolus. ¶ Poſt purgaꝫ per tres dies ante flozes ſi videtur eſſe plena ſanguinea ℞ flōta de ſoſcna. Jn tempoze autē menſtruo teneat iſta peſſaria. ℞. trifere mag^e ſine opio. ℥. j. ℈ ℔. pulpe colloqn^c bdellij. añ. ʒ. ij. ſe. iunip reubar^i. añ. ʒ. j. ſucci ypicon qđ ſuff ℞ peſſaria ad formaꝫ digiti indicis vt ſupꝛadictus eſt ſta tim poſt mēſtrua ℞ balneū de herbis ſupꝛadictis vel balneef in aqua decoctionis coꝛticis meſpuli ℈ camo^c. Et exeunti a balneo det mi fere ma^e ſine opio. ʒ. j. ℈ ℔. ℈ ℔ ꝓtinuet p. ʒ. dies bis in die nāli nō cōiungendo ſe viro. ¶ Et ℞ talis ſuffumiga^o. ℞. thuris maſticꝭ mirre añ. ℥. ℔. biſtoꝛte. ℥. j. vel ℞ ſuffumigiū ſupdictum ℈ coeat in nocte ſemel tm̄ ℈ p^ꝰ abſtineat p. ʒ. dies ℈ in illis trib^ꝰ dieb^ꝰ balneū teneat iſta peſſaria cum^i toꝛrefacti: nuc̄ muſcate: nuc̄ cipſi. añ. ʒ. iij. garioſ. ʒ. j. ℞ pul^a ℈ incoꝛpet cum carnc. ℈ ℞ peſſariū. ¶ Mulier aūt in pſequendo iſta pōt vti aliq̄bus fecūdātib^ꝰ ipſam ℈ matricis digē-

Digitized by Google

stinam ꝫfortātibus sicut est iste pul'. & electua-
riū. ℞. 5iij'al. garioſ galange zedoari piptis
longi añ. 5.j. er ℈. floꝝ cinamomi interioris ci-
namomi añ. 5.ij. mucis muscate. maç granoꝝ
paradiſi cardamo' añ. 5.j. ligue auis nuç indi-
ce ligni aloes añ. 5.℈. cubebarū ſiſeleos biſtoꝛ
te ſanſuci calami aromatici raſure eboris añ.
5.iij. & bis duplū de zuc°. & ℞ pul'. ℈ quo poteſt
ſumere in roſtita panis et in iure galline. vel
poteſt fieri claretū et ſimilia. Vel poteſt fieri
electuariū in tabulis vel ad modū opiate. Ite
fiat electuariū tale. ℞. pulueris diathos pul'.
diacamerō pul'. damargaritō. añ. 5.j. & ℈. zuc'
quarti. iij. fiat elec'm addaſ raſure eboris. 5.ij.
℣ Et ſemp ꝓterꝯ in balneo: poteſt poꝛtare b
empl̄ ſupꝛa regionē mr̄icis. ℞. empl̄ ceroneı
℥.ij. lapdani deperati. ℥.j. et ℈. gallie muſcate
alipte muſcate añ. ℥.℈. maiaren' oīa cuꝫ oleo
nardino & fiat empl̄m rotundū & poꝛtet inter
pectinē et umbelicū. ℣ Si aūt difficultas imꝑ
gnatōis ē cū ſubtilitate humoꝝ illi humoꝛes
purgent'. & vtaſ regimine ꝛtrario illi cōploni
et vtaſ lactuc̄ ſpinargijs & vino lumphato cū
aqua ꝓbullita. & vtatur offis in iure de bonis
carnib' ſine ſpēbus. Et ſ flōmia iuxta comue
uementiā particulariū. deinde cū cibis & poti
bus & medicīs oppoſitis illi cōploni. ꝓpꝛo no
cens adequeſ & ſuꝑ matricē ponant' empla &
ceratoꝛia eḡlis ealitat̄. i. nō excellētia in cali-
ditate nec frigitate. & in eis ponant' ſucci & mu-
ſcillagines & olea aliquaſ frīda mixta cū aro
matib' frīs & calīs mixtis ſimł: qꝛ matrix to-
taſ frīs nō indiget: qꝛ de ſui nā neruoſa eſt &
fria. Et denſ illa q̄ a ꝓpetate faciūt ad impꝛe
gnationē vt ē vrina cameli & limatura eboris
& ſiſeleos & confortet matrix cū ſtiptiq̄ frīdis
mixtis cū aliq̄bus calīs. ℣ Si aūt impedimē-
tū ꝓceptōis fiat a vētoſitate ſicut dictū eſt in
ventoſitate mr̄icis vtaſ dianiſo. diacimino &
vtaſ anuſo maratro & carui mixt̄ cū ſeie apij &
rute in elec°. vel alr cū aqua apiīua radicū &
feminū apiīuoꝝ. Iſta enī ſūt vt oꝛiga'm agn'
caſt' floꝛes & ſe. ei' cim'm & gith & bacca lauri
et ruta cōſumūt vētoſitatē int' ſumpta & exte
rius applicata. ℣ Siccitas aūt ſi fuerit in cā-
talis nō indiget nimis calis: qꝛ talia ꝓſumūt
hūiditatē. & ſic ampl' coꝛp' deſiccāt & mr̄icez
& talis vtaſ dieta reſumptiua vtēdo calis fa-
cilis digōnis oꝛdeā°. ſ. & aueneto & puis pul'
bullit & puis piſcib' ſ̄moſis de aḡs mūdis &
℞ cliſte' mollificātia ſicut illa q̄ ſūt de deco-
ctōne capit' ouis vel agni vel herbis cōib'. Et
fil̄r cliſte' humectātia cū oleo viol'. et fil̄ia. Et
peſſaria fil̄r humectātia de raꝺ euiſti & pigue
dine anſeris & butiro. & vtaſ etiā lacte capno
Et capiat res hūectāres. i. ipinguātes vt ſunt
amigꝺ & grana pini q̄ nō ſolū in ipinguando
remouēt malā ꝓpoſitōnē ſiccā: imo etiā ꝓfortāt
neruos & mēbra neruoſa ꝛc. ℣ Si aūt eſt a de
bilitate mr̄icis & villoꝝ eiꝰ oꝛ cōfortare villos
et lacertos eius deficcādo humiditates eius ſi
aliq̄ ibi fuerit. Et hoc fiet cū ſtipticis calis et
ꝓfortatiuis. Et ſi aliq̄ cōcet frīas iſta ſūt cō
fortatiua in cā fria. ſ. ambza thus & coꝛtex ei'
maſtix lignum aloes garioſ nux muſcata ſal
nia galāga calam' aromatic' maç cardamo-
mū & teneat' regimē qꝺ fuit dictū in cā fria &
humida. ℣ In cā aūt cala valēt ſtiptica frīda
ꝓfortā' cū aliq̄bus calis. Stiptica aūt frīda
ſunt cornu ceruinū uſtū & lotū cacabie acaſb
ypoq̄ſtid. oſtracea cōbuſta galle bol'ar' ſan-
dza. terra ſigillata pſidia balauſtia glandes &
cupulle earum & fruct' & coꝛtex meſpuli & coꝛ
teꝛ ſoꝛbet coꝛtex bugie mirta & mirtilli. Et cū
iſtis miſcent' res ſupdicte. & ℞ peſſa' ℥vnguē'
et fil̄ia. & ℞ empla mixta cū iſtis & illis ſtiptiq̄
cōfortatiuis. ℣ Si ꝓpt' mlt̄ā pinguedinē aliq̄
nō ꝓcipit vel nō poſſet ꝓcipe vtaſ regimie ex
tenuatiuo & exer° multo cū ꝓcimonia victua-
liū & pot' vini maturi & ſpiſſi. Et vitet ociū et
dormitionē diurnā & dimittat oīa balnea mīi
nālia. Et vtaſ ſtuphis ſicq̄ & purgeſ frequent'
ſicut fuit dictū in cauſa fria & humida. Et vta
tur cliſteribus acutis ex rebus calefaciētibus
et exſiccātibus: in q̄bus ponant' yere. deinde
fiant remedia dicta in cauſa frigida & hūida.
℣ Si ſtructura oꝛificij matricis fuerit in cau-
ſa ſterilitat̄. Dicit Auı. ꝙ fiat radius ſiue ma-
dalio lōgus aliquaſ de ſtagno & vngaſ cum
vnguētis lenitiuis ſicut eſt agrippa & dialtea
& imittat' in vuluā frequēter & paulatiꝫ aug-
mentet' & in magnitudine donec os matricis
largū fiat & multis vicib' balneet'. Et dic' Auı.
ꝙ iſtis multū valēt iniectōes in matricē cum
traiectorio de reb' humidis cū aliq̄ hoc ꝓce
dat a ſiccitate mr̄icis & fiāt peſſaria de radice
euiſti cocta & incoꝛpata cū coagulo lepoꝛis &
butiro. Et vꝫ iniectio cū lacte in mr̄ice & vſus
raſure vl' limature eboris vel ſiſeleos & biſtoꝛ
ta faciūt femnā eē fecundā. Peſſariū factuꝫ
de oleo balſami multū vꝫ & de oleo de been et
de oleo de lilio. Et fil̄r peſſariū factū de blacꝺ
biſanꝺ cum muſco & cipo & ſpica & aneto & oꝛi
gano & yſopo & bdellio cuꝫ totoꝛ nuces cipꝛeſſi
& bacca lauri & folio & coꝛdumeno. Et ex oīb'
calefactiuo & ſtiptico ꝓpe dicit Auı. & alij fil̄r

Digitized by Google

¶ Cū istis remediis q̄ infra sequunt multe p̄ be mulieres effectū desideratū cōpleuerunt. t p̄us in sterilitate exītes post ist̄oz vsus secū de facte sūt p̄cedētibus vīb⁹ req̄siē. Post q̄ p̄mo ℞ tale elec^m. ℞. pulueris diabre. ℥. ß. ambre grise. 3. ij. pulueris piris cū musco pulueris diathos cū musco pulueris diagalang aā 3. ij. cinamo' elect. 3. iij. rasure eboris. 3. ij. se. fi seleos. 3. j. 3uc'. ℞. ij. et ß. ℞ elec^m p̄ bolos pōderantes. ℥. v. De isto elec° capiat oñi manevnū bolū. p⁹ tñ bibat de aq̄s infrascript. v. coclearia argēti. ℞. aq̄ rubee maioris aq̄ artheme sie aā. ℞. ij. aq̄ ysopi aq̄ nepite aā. q̄rteriuz. j. misceant t ponant in vase vitreo. ¶ Emplm q̄ multū iuuat ad p̄foztatōes mr̄iq̄ t p̄ceptione. ℞. lapdani depurati. ℥. ij. rhuris mastic aā ℥. ß. spice' garioff. ambre grise aā. 3. ß. cere q̄ sufficit. ℞ emplm malaxādo cū oleo nardino et extendat sup pannū nouū rubeū de seta et nō coopiat: ß porter a femia inter vmbelicū t pectine. t v3 aī p̄ceptionē t post. ¶ Pessariuz hal. in. 3. li. 2° ptis. q̄ p̄foztat mr̄icē t p̄ceptū adiuuāt. ℞. alūis de pluma. 3. ij. sumach croci mirre xiloaloes aā. 3. j. tere oīa diligēter et cū melle liq̄fac t lanā in oleo ros infunde t exprime. deinde facto pessario in p̄dicto melle intinge t submitte post mēstruoz purgationē. t b̄ faciat trib⁹ dieb⁹ t sic ad coitū accedat. Aliud pessariū einsdē. Sume fel lupi t leonis t accipitris ℞ pessariū cū lana. Aliud sume fel leporis t fimi ei⁹ t mellis aā. ptes eq̄les. ℞ pessar tribus dieb⁹ medēdo q̄z mulierē singlis dieb⁹ puluere rasure eboris. ¶ Pille Hal. q̄s recitat Haly. ℞. aloes epati' metalli glauci. i. bdelli pulpecolo^e agarici diagredij aā. ptes eq̄les ℞ pille t det exagiū. j. Iste pille valēt sterilibus frīs flātiq̄ vbi mlta fria abūdat mā. ¶ Suffumigiū eiusdem haly. de q̄ dicit q̄ si sterilis eo suffumiget p̄cipiet. ℞. aspalti fimi leporis pigāi ficci aā ptes eq̄les. ℞ pul' t cū cera fiāt troscisci t cū emboto mulierē suffumiga exptū est dicit haly. Alia vapatio t v3 in cā multū hūida. ℞. arsenici rubei mirre nuc cipressi stozacis liq̄de arūl' baccarū lauri aā. ptes eq̄les. ℞ troscisci cū vino t fiat vapatio post purgationes menstruoz q̄m p̄cipiet. Aliud p̄batū sm ipm ℞. safrani amomi spice' mellilo' aā. 3. iij. folij indi cardamomi aā. 3. ij. adipis āseris t capni et galline vitelloz ouoz bullitoz aī. 3. ij. olei nardini. 3. j. ℞ pessaria cū lana nō lota. pessaria tribus dieb⁹ p̄tinuis post mēstrua. Aliud einsdē. ℞. safrani mastic stozaq̄ cala^e. aā. 3. ij. folij. 3. j. cere olei nardi' t ros aā q̄ sufficit. ℞ pessaria. ¶ Elisteris assigna°: q̄ p̄cept⁹ p̄dict⁹ puatōi si ex hūiditate fiat q̄ sp̄ma lubricet ꝑ haly ibidē. ℞. gallarū murtillo^z liq̄r balaust aā. ℥. j. ℞ decoc° in q̄ dissolue gallie muscat. 3. iij. alipte muscat. 3. j. t ß. ℞ iniec° ad. h'. ß. p̄ traiect^m Oleū sambuci t oleū de lilio valēt.

Declaratio istius difficultate imp̄gnatōis. ¶ Primo intelligēdū q⁹ mulieres q̄ multū t frequēt' t cū diuersis viris coeūt: vt sunt meretrices cōes raro cōcipiūt. Et p̄ma cā est: q2 ipe rōe nimij coitꝰ hūt sua vasa seminaria mu'tū debilia. t sic semen reddit ineptū p̄ceptōni. Scōa cā q2 meretrix rōe nimie ꝑfricatiōis mēbroz⁹ virilis lubrica et q̄si callosa efficit. Tertia cā: q2 q̄ vn⁹ facit alt⁹ destruit. Quar^a q2 ipe q̄uis sepi⁹ supponatur tñ q̄si cū nullo recipiūt cōplacētiā t sic raro p̄cipiūt. ¶ Scdo dubitat quō vir vel mlier pōt cognoscere post actū coit⁹ si p̄cepit. Primus signū est: q2 si post coitū mulier sentiat frigꝰ t dolorē vl' gluedinē circa renes t sub vmbelico signū est q2 p̄cepit. Scōm si paucū aut nullū semē emittit ex vulua est signū p̄ceptōis. t tūc matrix ꝓtū ad orificiū est sicca. Ter^m sivir cū muliere coiens virgā suā sentiat suggi, ꝓter clausurā quā facit mr̄ix t stricturaz. talis vga remanet quasi sicca sine hu. tūc est signū cōceptionis. Tā post cōceptū matrix nimis claudit vt dicit ga. 5. de morbo. c. 5. In hac verba. matrix sola vtute expulsiua efficax est ferum p̄ceptū expellere q̄ fetus cū ꝓtinuis nouē mēsibus ꝓtineat intrū os mr̄icis interiꝰ strigit interi⁹: vt nec acumē acus penetrare queat et guratē eius t extēsionē in b̄ tpis spacio ꝓtat hec ille. De signis aūt p̄ceptōis stāt vsus egidij tales. Matrix sicca ven⁹ sopita retenꝰ fluxꝰ Discolor affect⁹ vomit⁹ cōpassio virge. Vāme grossities t pturba° vētris. Ex mellicrato cōceptus signa p̄bant. ¶ Verū autem concipit masculū vel femellā stant vsus silr eiusdem. Cōceptū maris infimat splēdoz faciei. Mēbroz leuitas spissi ꝓcretio lactis. Atq̄ tumor vētris in dextera pte rotūdus. Femineū sexū ꝑtia signa demōstrant. Inf̄ibus egidij ibidē etiā ꝓtinet q⁹ p̄tera al. puula in vrina oñdit ꝓceptū vel guttā sic imittit gutta regnare p alba minuta. Qō si mlier fuerit: nō alter⁹ tibi deerit. Quin vl' p̄cept⁹ affit vl' labor ꝓcept⁹. ¶ Si sciēdū q⁹ vna de cāis difficultat⁹ p̄ceptōis ē lōga sepa° a viro suo. nā aliq̄ recedūt ab vroze p lōgū tps. vñ si talis mlier vult viuere castē nō cognoscit virū mulier refrigerat: q2 nā obliuiscit se gñare, t post tps efficit difficil' p̄ceptō

Digitized by Google

mis multū igit iuuat ad cōceptū si vir blādia
tur mulierē ꝟbis tactu ⁊ ope vt ipe ab ea dili
gat vt op⁹ cōpleat nature. ¶ Quarto nota ꝙ
aui. ponit regimē masculinū. i. ad gñandū
masculos ꝙ ibi poteris notare. verūm dic ꝙ
si mulier ꝛcipit a die ablutōis. i. pfecte purga
tōis vsq; ad ḡntū ꝛcipit masculū. Et si a ḡnto
vsq; ad. 8. ꝛcipit femina. Et si ab. 8. vsq; ad. 12
ꝛcipit masculꝫ. ⁊ si post istū terminū tales fiāt
hermofroditi. Et sic videt ꝙ termin⁹ bone et
vere ꝛceptōis ē a die ablutōis vsq; ad. 12. dies
ĩclusiue. Et sic ex dict istis notat ꝙ mulieres
post purgatōes viris ꝛiūgi nō debēt nisi ꝑus
lauēt. ¶ Quito sciēdus ꝙ q̄is matrix de sui
nā ⁊ ꝟstrictōe sit fria q; neruosa ⁊ neruis con
texta vt dicit aui. attn̄ pōt int'dū ꝰcalefieri
rōne male ꝟplonis calē toti⁹ corꝑis vl' neruo
rū circūstantiū. ⁊ iō ad remouēdū illā malam
q̄litatē siue ꝟplonē debem⁹ vti reb⁹ fris nō ab
solute fr̄ꝑare q̄bus aliq̄ ꝛfortātia cala misce
m⁹ tā in cibis q̄ in medicis oleis ⁊vnguēt⁹ ⁊c.
q; frīs inimicū est neruis ossib⁹ ⁊c. Si em̄ mi
scem⁹ cala cū frīs ⁊ ꝛfortatuis nā segregar⁊
vtrq; frīs ad alterādū ei⁹ malā ꝟplonē. Et vtrq;
calis ad ꝛfortatōes ⁊ receptōes eius. ¶ Sexto
intellige ꝙ melⁱ tps ad impḡnādū mulieres
sanā est post mūdificatōes ⁊ ablutōes. q; tunc
ꝺm aui. in signis sterilitatis matrix ē mūda ⁊
sine hūiditatib⁹ eſneis. Et si tūc os mr̄icis re
manet hūrō. signū ē ꝙ matrix ꝑ tūc ĩepta est
ꝛceptōi. q; lubricare facit ſpma ⁊ ipm nō reti
net: imo tūc ĩdiget adiuto°exſiccatiuo. ¶ Se
ptimo scias ꝙ mlieres q̄ nō ꝛcipiūt ãgustiāt
freq̄nt ⁊ sūt morbide ꝑpt retētionē supfluita
tū. etiā q; hūiditates earū nō ꝛsumunt in nu
trītōe ēbrionis nec in purgatōe q̄ solet fieri ĩ
ptu. Et ꝺ etiā dic ga. 6. ꝺ inf. c. 4. aucte pl'ois.
verūm melⁱ ꝟbuāt iuuētutē suā intrīm ꝙ ĩ ma
iori tpe vite sue appēt iuuenes. ¶ Octᵒ q̄rit
vtrū femie macre sint magⁱ apte ad impḡnan
dū q̄ pingues. Et videt ꝙ pingues sint magⁱ
apte: q; defect⁹ ſpmat est cā faciēs difficulta
tē impḡnatōnis. si talis defect⁹ magⁱ repit in
macris q̄ sūt ficce. ¶ Oppoᵐ dicit ꝑbs in lib.
de gñatōe a'alū. ⁊ ꝓbat rōne: q; sile est de sp
mate mulieris ⁊ viri: si viri macri pl⁹ abūdāt
in ſpmate. vt dicit Arist. ibidez. igit mulieres
macre ⁊c. Ꝓro qōne nota ꝙ duplex est pīgue
do. vna est ꝓcedēs a bona digōe forti a bono
et forti caloze nāli. ⁊ ista potius ꝺs dici bona
hitudo q̄ pinguedo. ⁊ ista est cala ⁊ humida.
Et cū tali pinguedine bñ abūdat ſpma t men
strua in magna q̄ntitate fluūt. ⁊ ista de se ē ap
ta impḡnatōi. Alia est pinguedo cāta ab indi
gestione facta a debili caloze naturali qui in
oze medici vocāt fritas: q̄ aliq̄n vocāt frigidū
illud quod est remisse calm. Et ista ꝑpe vocāt
pinguedo vel crassities. ⁊ de ista dic ypocras
Crassi valde ꝺm naturā ⁊c. ⁊ ista est frigida ⁊
humida. Et ista sepe est cā sterilitatis: q; vtplu
rimū tales frigidas ⁊ dēbiles hñt matrices: ꝺa
matrix sequit vt in plumb⁹ cōplonē mulieris
cuius est. Silr macies est duplex: q; ꝺdaz est
in cōplone frīda ⁊ ficca vel cū cōplone cala ⁊
ficca talis macies si inveltimo fuerit est causa
sterilitatis vt dicit ypo. ⁊ ga. 5. ampb. canoñ.
et ꝯ. 65. ibi fil'r ⁊ in narb⁹. Alia nō ē excedēs
que venit ex cōsumptione supfluitatū cū bōa
digōne post exercitia. ficut accidit laboratoꝛ
rib⁹ circa campestria ⁊ agonista exercitia. Et
ista talis macies dum nō sit vltimata nec cuꝫ
fame nec alio malo regīne ista est causa fe
cūditatis. Ideo isti laboratozes ⁊ laboratri
ces plus abūdant in ple q̄ reges nec burgen
ses ⁊c. ⁊ hoc de questione.

¶ Explm. 20. de difficultate partus.

c Aufa difficultat ptus aut est
ex muliere pgnāte. aut
est rōne fetus. aut est rōne mr̄icis
et oꝛificij eius: aut est rōne secūdi
ne: ⁊ aliq̄n pōt eē rōe mēbroꝝ vicinoꝝ: ⁊ aliq̄n
ꝑpter defectū obstetriq̄. Et declarat istis po
teris cogſcere cām difficultat ptus. Si ḡ ē ex
pte mulieris ꝺ est q; mulier ē debilis ꝑpter
aliq̄ā ꝑteritā egri. aut pñtē aut ꝑpter famē:
aut q; ē puella ⁊ ꝛcepit añ q̄ deberet. fil'r si ē ti
mida aut q; nō est ꝛsueta impḡnari et forte ē
iā annosa ⁊ nunq̄ fuit impḡnata nisi ista ꝑ
vice ⁊ lacerti sunt iā indurati ⁊ nō bñ dilata
biles ꝑpt duritiē ⁊ ꝛsuetudinē. ⁊ in talibus ē
maioꝛ timoꝛ vt dic aui. ⁊ vehemētioꝛē doloꝛē
patiunt ꝑpt violētiā. aut q; est mltū pinguis
rōne cui⁹ vulua reddit stricta. Qñ aūt ꝑgnās
infrīdat a frigoze exteriori coartat ⁊ stringit
vulua ⁊ ptus difficilis efficit. Fet⁹ pōt esse cā
difficultat ptus. nā fet⁹ femine⁹ difficili⁹ exit
masculo. Aut fet⁹ ē magn⁹ ꝺm se totū aut q̄a
hꝫ magnū caput: aut q; puus ⁊ debilis ⁊ non
potēs se mouere nec iuuare se ad exitum. Aut
q; hꝫ duo capita: aut q; est moꝛtuus aut quia
sunt in se fet⁹ geminati ⁊ fimⁱ ꝯtracti: aut duo
aut tres. Et de duobus coꝛpib⁹ in vno trunco
nat visum fuit q̄ ab anchis inferi⁹: ⁊ ꝺus su
pius duo capita duo ꝺa. 4. brachia et. 4. ma
nus: vn⁹ anns ⁊c. Et vn⁹ ꝑus moziebat ⁊ fete
bat, alter autē posterius finalr moꝛtuus fuit.

Digitized by Google

Alia causa potest esse: qa pes vel manus exit ꝑ⁹ capite. ¶ Difficultas ptus facta ꝑ⁹ matricē hoc est aut quia est nimis pua aut multū ficca non habēs in se humiditatē ad faciendū lubricitatē: aut quia habet a creatōe strictum orificiū. vel quia in colio vel orificio sui fuit vulnerata cicatrizata ⁊ cicatrix nō pōt dilatari. ⁊ hoc ptiet ad causas ꝑmitinas aut ꝑpter alias egritudines in ea. Illa aūt que fit ꝑ⁹ secundinā est. quia illa est fortis ⁊ grossa ⁊ nō potest rumpi in hora ptus ⁊ nō fit aliqua eua cuatio humiditatū ⁊ supfluitatū ibi existēriū. Aliquādo fit ptus difficilis ꝑpter cōstipatio⁹ nē factā in intestinis ex qua sequit cōstrictio orificij matricis. Et hic cognoscit intellectus ꝙtum iuuat ad partuz facilem tenere ventrē laxum ⁊ orificiū matricis humidū ⁊ corp⁹ forte cum ȳtutis confortatiue.

Signa si est ꝑpter causas ꝑmitiuas: vt qz fuit vulnerata vel vlcerata i collo mātricis ⁊ habz ibi cicatrices. similr si est ꝑpter frigus exterius aliquo modo acq̄situs hoc scit ex iudicio patientis. Si est ꝑpter debilitatem ꝓgnantis scit quia de se videt esse debilis ⁊ lapa stando pregnans vel ante habuit aliquam egritudinē. vel si fuit passa famē vel quia accepit multū cito anteq̄ esset adulta in etate. sitr si timet nimiū. pari modo potest sciri si est annosa qñ recipit maritū vel fuit impgnata. Si aūt est ꝑpter pinguedinē et habitudine et complexione cognoscit. Si aūt est ꝑpter debilitatem fetus: hoc p debilitatē mot⁹ eius cognoscit: quia tarde ⁊ debilr mouet ⁊ raro ⁊ quādo mouet: mouet lente. Et si fetus ē mortuus scitur p oīmodam cessationē motus et p frigiditatē ventris ⁊ lateris ⁊ ꝑcalitatē oculoz ꝓgnantis ⁊ alba oculoz fiūt fusca. Et illō qō ꝑ inferius emittit est feridum ⁊ anhelitus est feridus. Et adest magnus dolor grauatiuus circa vmbelicum. Et adest fe. leuta ⁊ discoloratio faciei. Et fetor anhelitus est ꝑpter ascēsionem fumoz fetidoz ad os ⁊ nares. imo ip samet sentit fetorē dictū. Magnitudo autem fetus ꝑsumit: qz pater est magnus ⁊ mater est parua ⁊ adest magnitudo vētris ꝓgnantis et mulier grauis est in motu. Quādo autē oīa ista deficiūt ⁊ mater est fortis facilis mot⁹ et fetus mo⁹ ad exitus: ⁊ tamē ptus est difficilis. Tunc est signum ꝙ secūdina est fortis et tunc non exit aliqua aquositas nec supfluitas ⁊ pgnans multum laborat. Quādo autē partus reddit difficilis: qz aliqō membrū ꝑ⁹ exit ꝙ caput ꝓ⁹ ex scipo. Siccitas matricis p siccitatem pregnātis cognoscit: qz est macra siccā tibunda agilis lubricosa ⁊c.

Judicia primo indicamus ꝙ si mulier q̄ in. 25. anno vel post est ꝓgnans deinde impgnata est vel si est infra. 25. annos impgnata. talis inquā cuz difficultate pariet ꝓmogenitos suos. ¶ Scdo silr si pgnans est mulier pinguis multū cū difficultate concipiet et pariet. ¶ Tertio si dolor descēdit ad⁹ sius inferius cū fortitudine genitricis ⁊ bonitate anhelitus in muliere mediocris habitudinis et etatis. ois ista signāt facilitatē ptus: quia si dolor est ꝑpe vulnam iam lacerti dilatatur p pītiam embrionis ꝑpe iamā existētis ⁊ cito exibit ille nouus calamitatis mundi socius. ¶ Quarto si dolor declinat ad⁹ sius anchas ⁊ posterioza ptus est difficilis.

Cura difficultat ptus. In ꝑmis positō rps pariēdi appropinquat mulier teneat in bono regimine ⁊ dieta euchimica uēdo a frigore exterioꝛ ⁊ capiēdo cibos multi nutrimēti vt sunt aues cāpestres ouа sorbilia et insella ex eis facta cū bonis spēbus spāsi cū multo cinamomo ⁊ aliqua quātitate croci et vino aromatico maturo. Et vēter teneatur laxus fine ꝓstipatōne cū cibis specialibus ad hec. Et cū ad hoc magr appropinqt tps sere p ser vel octo dies: aliqn balneet ꝓgnās i aqua dulci vt lacerti a calitate ⁊ hūiditate aq̄ relaxent. ⁊ vt mollificet matrix ⁊ vulua. Et i isto casu dicit Rab. Et p. j. mensem ante incipiat balneari ⁊ non longe mozef in eo. Et si vis n balneū fit magr mollificatiuū coquat in dicta aq̄ bismalua viol. ⁊ bzācha vrsina ⁊ se. limi. filia. ⁊ cū istis vtat bono exercitio añ prādiū. Dū aūt appropinqt ptus ⁊ dolores incipiunt commouet obstetrix saptēs ⁊ bñ videns et cū digitis ḡcūibus ⁊ vngat pectinē ⁊ vulnam et ptes vicinas cū mixtura butiri ⁊ oleo olive ⁊ axūgia galline ⁊ anseris. Et si forte sunt triū acte. 4. hore ꝙ nō comedit: ꝑ hoc est insellū prādictis ⁊ cū bono vino odorifero et añ aliq restaurauo cordiali de diamargarito ⁊ rosata nouella. Et femina iaceat resupia dilatando coxas vnā ab alia sepando. ⁊ obstetrix pānos applicet ne frigus incidat ⁊ tunc impellat fortiter cum forti attractōe anhelitus. Et hec frequenter faciat. Et si secundina post sufficientē mozā nō frangat obstetrix cū digitis ⁊ vngulis ipam rūpat vel cū puo cultello. Et si per ista nōdum exit puocet sternutatio. Et post ꝙ sic steterit per mediā horā et infantulus nō facit similitudinē descēdendi: subito

Digitized by Google

surgat ⁊ stet pedibus ⁊ ascẽdat per grad⁹ ⁊ descendat cum violẽtia ⁊ obstetrix iterũ iungat ⁊ faciat officia supdicta. Si forte prægnãs laborat amplius ⁊ nõ põt liberari semp cõforta eã mõ supradicto ⁊ nõ obliniscaris ei⁹. Et iterentur unctio ⁊ alia remedia supius dicta per fternalla ⁊ obstetrix cũ suis ḟnq; digitis unct ⁊ punct dilatet orificiũ matricis ꝓtũ poterit ¶ Antozes ponũt aliq; pessa⁹ ad dilatandum orificiũ mr̃cis. Et Bozdo⁹ ponit istud ⁊ dic̃ q; facit facilẽ partũ sine timore abortus. ℞. ysop radicis lilij ozigam calamẽt. aã. ℈. ij. terebẽtine. ℈. j. cõquassent ⁊ involuant in lana ⁊ submit tant. Et dicit Aui. ⁊ ẽt Valy: q; si mlier fuerit pinguis dz iacere sup ventrẽ: ideꝫ sup genua sub vẽtre. Cũ ista enĩ iactura lacerti vẽtris leuius ⁊ facilius stringuntur ⁊ sic mulier facilius parit ⁊ sic punt q̃drupedia. Et sepe obstetrix cũ supdictis oleis ungat vulnã ⁊ pres eius. Valy in. 2ª. pte li⁹ regalis dispõis li⁹. 3°. dicit q; adianthos coquat̃ in aq̃ in q̃ dissoluatur mellis ⁊ olei sambuci aã. pres eqles ⁊ diptami. ℈. j. Si deꝫ in potu parit. Si mdũ yrũdinis fricet in aq̃ calꝫ ⁊ de colatura denꝫ. ℈. iij. mulieri ptus fit facilis ibidẽ. Et sequtur: si mulier fumigetꝫ cũ ungula muli facilꝫ fit ptus. ¶ Si aũt mulier fuerit debilis inducant ei vires cũ bonis cibis ⁊ vino maturo odorifero ⁊ cũ restaurativo ⁊ cũ monitione verboꝝ ⁊ pclamet fortiter: se cõprimẽdo versus iferi⁹ ⁊ odoret muscũ ⁊ ambrã ⁊ xiloaloes ⁊ filia. Et dixit iterũ Valy: q; si ptus est difficilis q; vir ei⁹ accedat ad eã ⁊ futuat eã ⁊ valet. ¶ Cũ aũt partus fit difficilis pp frigus q̃ denſat mr̃ices ⁊ prohibet fetũ exire tũc mlier ponaꝫ in balneũ aque calẽ. Et postea sedeat in loco calo cauendo a frigore exteriori ⁊ ptes posteriores ⁊ aũriores mr̃icis lauent cũ oleo de ienisemin vel sambucino q̃ idem est ⁊ hec ℞ sm Valy. Iste medicie q̃ sequunt̃ ponunt̃ ab Aui. in. 21ª. 3° in ca°. ppzio vbi dicit q; oẽs medicine q̃ educunt vermes ⁊ ascarides ẽthunt fetũ: sed ilia nõ est bona via de oib⁹ q⁹ forte noceret fetui vel ipſi sterficerent. Et dicit ꝑmo q; si mulier capiat de corticib⁹ cassieꝫ in potũ parit ſtatim. Dicit 2°. q; sumere in potũ assam fetidã ⁊ castoreum est bonũ ⁊ vltimũ. Et sumere in potu cinamomũ est bonũ valde qꝛ alleviat partũ ⁊ accidẽ. eius. ⁊ aq̃ fenug⁹ ⁊ radicis altee. capill⁹ veneris trit⁹ ⁊ dat⁹ in potu cuꝫ sir°. roſ ⁊ aliquãtulo olei vz multũ filr pulegiũ. ¶ Pillule q̃s ponit Auic. ℞. cinamo⁹ sauine aã. ℈. x. cassielignee. ℈. vj. cumini mirr̃ arist̃ rotũ. costi amari aũ. ℈. v. storacis rubee. ℈. ij. opij. ℈. j. ℞ pilr̃ ⁊ denꝫ in pũtu aurei. iij. cũ ℈. ij. vi⁹ antiq. Alie pillule. ℞. sauine. ℈. x. ruthe. ℈. ℈. se. cicute. ℈. iiij. ysopi ciamomi rubee tinctoꝝ aã. ℈. iij. ℞ pillule ⁊ deꝫ. ℈. iij. cũ decoctione sauine ⁊ origa⁹ ⁊ pulegij. Aliud medicamen. ℞. aristologi longi piperis mirre aã partes equales ℞ pilr̃ ⁊ deꝫ omni die. ℈. iij. Silr̃ pilr̃ de bdellio mirra ⁊ sauina alleniant partum medicamen cui non est par. ℞. mirre casto⁹ ⁊ storacis aã aureum. ℈. cinamomi sauine aã aureũ. ℏ. cõficiantur cũ melle ⁊ detꝫ aurei. 2. cum vino ⁊ est vltimũ. Scribit in. 2°. li⁹ kirãndaꝝ q; fum⁹ pacce suffumigat⁹ sub sella pturiens partũ accelerat ⁊ secũdinam educit. Scripſit Stephanus Arnal⁹ q; lapis magnet q̃ ferrũ attrahit circa femora ligat⁹ accelerat ptũ. Liget polipodiũ ad corã ⁊ vz Agrimonia eulsa a terra cũ orone dñica ⁊ ligata ad corã cũ radice versus supius accelerat ptus: vt ponit Bozdo. ⁊ si cito nõ remoueaꝫ dicit q; attraheret ventrẽ ⁊ vilcera q; non credo. ¶ Sequitur cief Serap. q; velociter attrahit embzionẽ sine sit mortu⁹ sine sit vivus sm ipſum. ℞. mirre elli nigri opponacis sellis tauri aã ℈ ij. eqles terant ⁊ ℞ pessaria longa ⁊ supponat mulier intra matricẽ Silr̃ ℞ suffumigatio cũ trũcis cauliũ ⁊ mirra ⁊ felle tauri silr̃ mixt ⁊ valent. Si aũt partus sit imãlis ita q; pus. exit vnus pes aut vna man⁹ id qõ exit reducaꝫ ⁊ impellaꝫ ad mr̃icẽ. Si aũt multi sunt fetus tunc ipellantur versus supius ⁊ trahantur vnũ post aliũ. Si fetus est mortuus extrahatur ⁊ dilatetur vulua cũ instro cirurgico qõ dilatat orificium matricis ⁊ mẽbratim expellatur. si aliter non potest ⁊ secundinã simliter. prius tamen tentetur si potest exire cum fief Serap. dicendo in fine capli. Ẽt aurea mortuũ expellit fetũ ⁊ sanguinez partus ⁊ nocet fetui vivo. Pullegium educit fetũ. Arthemesia trita ⁊ posita super ventrẽ subymbelico expellit fetum. Idem facit: si liget ad corazs. Ellus niger bryonia centaurea rutha fel tauri pix liquida assa fetida galbanum elacterides: ⁊ balnea herbarum calidaꝝ ⁊ pessaria mẽstrua ꝓuocan⁹ oia expellunt fetũ mortuũ ⁊ secundinã ⁊ sanguinem partus. Ex supradictis fiant pessaria suffumigationes ⁊ emplastra. ⁊ cetera.

Declaratio in difficultate ptus. ꝑmo sciendũ sm Serapiones ⁊ Aui quos ẽt sequitur Bozdom⁹ q; figura natis partus est q; prius egrediatur caput ⁊ q; manus eius sint extense super coxas. ⁊ hec est optima figura. Alia figura est q; prius exeant

pedes de directo ad oriſi^m matricis non declinantes ad aliqđ duoꝝ laterū. Et iſta nō ẽ ita bona ſicut ꝓma reponiẽ tñ ſub nāli. reliq̄ aūt figure ꝓue ſunt innales. ¶ 2° ſciendū ꝙ medicamina que ſunt multū fortia cū timore ⁊ cautela debēt miſtrari fetu viuo exiſte. qz timēdū eſt de iterfectione eius. Si aūt cognoſcitur ꝙ fetus ſit mortuus vel ſecūdina retineť audaciꝰ ꝓñt miniſtrari: marie peſſarizando. ¶ 3° ſciendum ꝙ mulieres febricitātes in ipegnatiōe ſua cōmuniter aboꝛtiunt ⁊ habēt difficilē partum. qz ſe. nō ſolum matrices: imo etiaꝫ fetum aggrauat ⁊ extinguit. Similiter eſt dicendum de aliis egritudinibus perniciosis. ¶ 4° ſciendum ꝙ exercia^s multū iuuat ad facilitatez partus ꝓpterea qz virtus eſt fortioꝛ ⁊ libera a ſuperfluitatibus ideo vtilis eſt ſepe ꝙ vrozes labozatozum pregnātes anteq̄ retrocedant ad domū in via cū paruo dolore pariebāt filios ſuos. ¶ 5° notādum ꝙ quicquid cōfoꝛtat virtutem aialem vitalē ⁊ naturalē cōfert in difficultate partus. ideo aromatica q̄uis odozata faciant aſcendere matricē ad partes ſuperiozes vt viſum fuit in ca° de ſuffocatione matricis. tamē ꝓpter ea qz cōfoꝛtant virtutem aialē expulſiuā cōpetunt cum matrix tunc plena ⁊ pōderoſa fetu nō poteſt ita leuiter aſcendere ſic ſi eſſet vacua. ⁊ hoc dicit Bozdoni^s ex alio etiā valent. qz calefaciunt cerebꝝ. ⁊ oziginez neruozum. ⁊ ideo nerui fiunt abiliozes ad motuz expulſionis. Iſta que ſequūtur ſm Auı. valēt a tota ꝓpzietate. ſ. ꝙ pariens teneat in manu ſiniſtra lapidem magnetem. Item liniatur cum cinere vngule aſini aut ſuffumigeť cuz ea ſuffumigatio cum oleo piſcis ſalati ſuſpenſio cozalli in coxa dextra valet. Dicitur ꝙ ſi ſuſpēdatur ſuper coꝛam eius ſtoraz rubea nō aduenit ei doloꝛ. Si crocus teratur ⁊ ex eo nux ⁊ ſuſpendatur ſuper eam expellit ſecundinaz dr ꝙ mulier nō moꝛitur ex partu ſi lapidē fulguris teneat in lecto ſuo vel in alio loco.

¶ Lapl'm. 21^m. de regimine pregnātium.

¶ Oſtquā autem mulier cum adiutoꝛio dei ⁊ medicine vel ſine medi^a fuerit pregnata oꝛ illam gubernare ne nouit. cōceptus aboleatur ⁊ mulier veniat in aboꝛſū ſequendo dicta autoꝛum medi^c. Laueꝛe dz mulier pregnans a nimia conſtipatione a qua ſi aliquādo aggrauata fuerit vtatur in ꝑn° ꝓxan dij ꝓmis maturis ficcis aut nō ficcis ⁊ iuſſella ante omnia alia cibaria comedat. Laueat a laboꝛe ⁊ exercitio ſuperfluo ⁊ a ſaltu ⁊ a coꝛeatione ⁊ a tuſſi ⁊ a coitu. Et caueat ab omni balneo niſi q̄n appꝛopinquat partui: tunc enī nō nocet eis. imo iuuat ad mollificandum muſculos matricis ⁊ vulue ⁊ ad apiendum viaz. Et caueat a frigoꝛe exteriozi ⁊ a rebus vaporoſis ne cadat in coꝛrizā nec in tuſſim. tuſſis enī facit ad cōmotionem fetus ⁊ aboꝛſuz. Et caueat breuiter ab omnibus que faciunt aboꝛſum. vt eſt ſaltus: coꝛeatio: percuſſio caſus obuiatio⁊ coitus marie poſt cibum. ⁊ ira ⁊ triſticia ⁊ timoꝛ. oīa ſunt cā aboꝛſus maxime in ꝓmo mēſe vſq̄ ad. 20. dies. ſed ⁊ in ꝓma ebdomada vſq̄ ad tres dies. Laueat etiā a vomitu ⁊ a ſoluti purgatione. ¶ Laueat etiā a rebus acutis⁊ amaris. vt ſunt cappares oliue immature. Et caueat a rafanis ⁊ a faſeolis ⁊ lupis ⁊ ab aliis que faciunt ad fluxū menſtruoꝝ vt cicer ⁊ fenū mum. Et caueat a mēta ⁊ a ruta ⁊ a calamento ⁊ ſimilibus. que faciunt ad fluxum. Et comedant bona cibaria vſualia ⁊ bibaint bonum vinum odoziferum ⁊ maturū in coloꝛe mediocri. nō album nec clarū: ſed tendat ad nigredinē. Et vtatur fructibus maturis ⁊ ſtipticis ad cōfoꝛtandū ſtomachū ⁊ excitandū appetitum. ⁊ ſunt citonia ⁊ pira odozifera. Si aliquos fructus vel aliquē cibum multum appetit q̄us nō ſint multum vtilia aliquid de eis ei oſferat. Si aūt pregnans appetit aliqua que nō conſueuerunt comedi tunc vtatur rebus frigidis vel aſſis cōmixtis ⁊ cōditis cū aromatibus: vtatur fructibus ſtatī dictis ⁊ mal' ꝓnatis ⁊ anellanis toꝛrefactis ⁊ caſtaneis. ⁊ aliquādo cum gulis ⁊ limonibus. ⁊ aliqñ vtať fiſ^b de abſin^c. Si vo aliq̄ pregnās iꝯurreret fe. regať cū dieta fria ⁊ hūida. Et ſi ꝓuenit eā purgari purgetur: nō in ꝓmis. 3. mēſib^s qz tūc ligamēta ſunt debilia ſic teſtať Ba^s 5°. ampho. cōmēto ꝓmo. pōgnantes ꝛc. Et tūc pōt purgari cum mīna ⁊ caſſiaſ ⁊ tamarīdis ⁊ cū decoctiōe viol. ⁊ paſſoꝛ. damaſ. ¶ Alſedicine pgnantiū ſunt ꝓma electua^m diamargaritō qđ ponit Auı. & margaritarū nō pfozataꝝ piret^r añ. 3. ſ. ſinſiberis maſtic. añ. 3. iiij. ſedoarij deronici ſemis aptꝛ caſſielignee cardamo^i nuc^i muſca. mac^i cinamo^i añ. 3. ij. been rubei pipis macropipis. añ. 3. iij. ſuccarij ꝙ ſufficit. doſis eſt coclearū. ſ. vl pōt fieri in tabulis. Doc enim electuarium rectificat diſpōnem matricis ⁊ diſpōnem ſto^i pgnantis. qz cañ eſt Auı. ꝙ homo dz ipendere ſtudiū in cōfoꝛtatione ſto^i pregnātis cum ſupradicto electua° ⁊ cū rioaloes ⁊ maſticez ⁊ cū ſpēb^s aromatiq̄ in qb^s nō ẽ mixta caliraſ. ¶ Arnald^s i ſuo libello de vinis: ponit iſtud vinū ad retinēdos

Digitized by Google

filios ⁊ vocat ipm deus diamō. ℞. 33ʾ garioſ añ. 3. j. leuiſti ſpice¹ pipis albi. añ. 3. ß. galang an¹ carui. 3. ij. ℞ nectar cū ſuc°. ⁊ limphet cum aqua paſſulata vel liquiꝝ.

¶ Laplm. 22. de retētione ſecundine.

Ecūdina ōr qz ſcōa eſt in ptu. ſilr etiaꝫ eſt ſcōa in gñatōe embꝛionis. nam qñ ſpmata ſimul in mꝛice ꝓiūgunt et vnū agit in aliud ⁊ fit qđ lac: tunc in ſupficie circunq; qz fit vna pellicula q̄ poſtea creſcit et augmētat ad augmētū ⁊ q̄titatē fet⁹ ex ſanᵉ meſtruo. ⁊ eſt ſile de tela q̄ fit in ſupficie vini bullitētis in dolio: iſtā telā gñat nā ad tegēdū embꝛionē loco tece vel lintheamīs: vt ꝓtegat cuſtodiat ⁊ defendat vſq; ad hoꝛa exit⁹ eius q̄ ſi retineat poſt exitū fetus inducit multa noxa cumēta ſicut eſt fe. fetoꝛ anhelit⁹ doloꝛ capit̄ et aliq̄n ſincopis ⁊ ſilia accītia.

Curatio in p̄mis. ſi ſecūdina retineatur poſt fetus exitū ꝓpterea quia mr̄ eſt debilis in ſe qz multū laboꝛauit in ptu tūc pariēs iacēdo in caloꝛe ꝭ foꝛtef cū aliquo potu boni odoꝛis ⁊ nutrimēti ⁊ cū medicinis coꝛ ⁊ ceᵐ ꝓfoꝛtātibus. ſicut eſt diamargaritō diātbos ⁊ diamuſc⁹ ⁊ pluris cū muſcoꝛ potio muſcata. ⁊ poſt ꝓuocet ſternutaᵒ ⁊ retineatur anhelit⁹ ⁊ ſtringant nares vt ex tali diſpōne vēter ⁊ ptes inferiozes cōprimat qđ in mꝛice ꝓtinet. ⁊ tūc exꝑmat ſe foꝛtiꝛ. Et ſi p iſta ñ bñ erit ꝺeſcat pyna pauſam tenēdo loca iferioꝛa cala vngēdo cū oꝛo ⁊ lilioꝛ de ſābuco actualr calis miſtrādo iteriꝫ diuretica cala ⁊ illa q̄ ex pellūt fetū moꝛtuū ⁊ illa q̄ ꝓuocāt meſtruat deſ ſucc⁹ pozri. Et ſ ſuffumigaᵒ ex ſeie pozri et ſauina ⁊ arthemeſia ⁊ ypicon. ⁊ dēt̄ ī potu ⁊ fiāt illa q̄ dicta ſūt in. c. ꝓcedēte ſterc⁹ colūbinū ⁊ ſtercus eq̄ ſuffumigata valēt ſinp. etiā p ſevel cū aliꝭ. vngula eq̄ abſinᵗʰ ⁊ rutha ſtercus bouis ſtercus ācipitriꝭ potat⁹ vl̄ ſuffumigat. Ex ſupdictis pōt fieri balneū ſuppoſito³ empl'a ſuffumigaᵒ ⁊ filia. ¶ Medicamē ꝺaly ad expellendū fetū moꝛtuū ⁊ ſecūdinā. ℞. ſauine ariſtologie azari ſe. acoꝛi añ. ptes eq̄les tere oīa ⁊ cū melle diſpumato diſtēpa et dab 3. ij. cū aq̄ decoctōis lupinoꝝ mētaſt⁹ ⁊ ſauine Et ſi p hoc nō exit ſecūdina ℞ fic. ℞. oppopōc fellis bouis añ. 3. ij. caſtoꝛei. 3. j. detur mulieri cū aqua decoctionis marat¹ ⁊ ſauine. Et dicit ibidē ḣaly ꝙ vir virgā ſuam cathaplaſmet ex caterno. i. gūma iunipi ⁊ mulierem futuat. et exiet creatura in factura dei. Silr ariſtoℓ. lon ga ⁊ rotūda ⁊ ſauina ⁊ naſtur_añ. ptes eq̄les terant̄ ⁊ diſtēpent̄ cū felle bouis ⁊ inde lichi nū factū mulieri ſupponat̄ ⁊ educit fetū et ſe cundinā. Alia medᵃ ḣaly ad idē. ℞. ſe. ci cute ſauine lupinoꝝ. 5. añ. 3. j. mirre oppoponacis añ. 3. ß. caſtoꝛ. ℈. j. ℞ pul'. ⁊ detꝰ mulieri. 3. j. cuꝫ aq̄ decoctōis caulīū ⁊ pulegij. Et dicit auí. de ſuffumigatōib⁹ bonis eſt ellꝭ alb⁹ cū fit ſuffumigaᵒ cū eo. ¶ Dic intellige ꝙ ḣaly in li. de regali diſ. 2. pte. c. 7. ponit modū eſectōis ſecūdine ne ꝑm cirurgiā. Et ē ꝙ ſi poſt ptū ſecūdina remanet ſub forma rotūda in aliq̄ laterū mr̄ic. Tūc obſtetrix manū ſuā ꝑunctā cū oleo violꝰ. vl̄ de lilio mittat ꝑ os mr̄icis. Et inuētā ſecūdinā nō adherēte alicui ꝑti mr̄icis paulatim exteriꝰ trahat. Si aūt fuerit adherēs collo vl̄ alicui ꝑti mr̄icis nō educat ipam violēter ne foꝛte matrix cū ea foꝛas attrahat: ß paulatim ad aliq̄ latus trāſmuteť aliqualr retoꝛq̄ndo cū tenacla frangat ⁊ a mꝛice ſepeť. et ſic cito foꝛas exiet foꝛte eadē nocte vel in craſtinum: aliq̄ ligāt eā appḣēſam cum benda ſubtili ad coxā mlieris ne ad interᵃ retrahat ⁊ poſt pauꝰ latiꝫ extrahūt ponēdo deſup empl'm ⁊ interᵃ ponēdo res mūdificatiuas vt excitēt ꝺrutem expulſiuā mr̄icis vel res lenitiuas.

Declaratio ī retētōe ſecūdie. ¶ Pri mo duʳ ſi retē° ſecūdine poſt ptū eſt mlt̄ū picloſa. ⁊ videť ꝙ fic: qz eſt res ſupflua q̄ nullū adiutoꝛiū pōt facere poſt exitū fetᵗ: imo inducit multa nocumēta ⁊ doℓ capit̄ ⁊ ſto¹ ⁊ fe. ⁊ aliq̄n ſincop⁹ ⁊c. Jn opᵐ ē aui. in lo° alℓ. vbi dic. Nā cū ſi egredit̄ ſecūdina tūc ipa carmiať ⁊ egredit̄ poſt dies ⁊c. ¶ Primo nō vr viſum fuit in ꝑn° iſti⁹ ca. in. c. de gñatōe ēbꝛionis in iſto. 6. li. ꝙ ꝑnᵐ gñatōis ſecūdine ē ex ſpmate: imo añ foꝛmatōes ēbꝛiōis icipit ei⁹ infoꝛma°: attꝰ ſp creſcit ⁊ augmētat ex ſupfluitate nutrimēti fet⁹ qđ eſt ſan. meſtru⁹. Et q̄diu fet⁹ ſtat in vtero ipa eſt teca ⁊ defenſio ei⁹ ſic teca ſabarū ⁊ cicerū ē cooptura ⁊ defenſio gñi ſui. Et iō in nāli ⁊ bono ptu et maturo ſecūdina frāgit̄ in hoꝛa ptꝰ ⁊ apit̄ ſic teca caſtanee apit̄ poſt fruct⁹ maturitatez. Aliq̄n tñ accidit dicta retē° aut qz fet⁹ nō ē matur⁹ ⁊ liꝫgamēta ſecūdine nō frāgunt̄. Aut qz pat̄. ē debilis nō potēs ipellere poſt q̄ fet⁹ eſt ex. nā eā odit: qz actus ⁊ opa° ſecūdine iā tūc definit ⁊ ꝺrus expulſiua ipam iuꝝ poſſe nitit̄ expellere tanq̄ ſarcinā ⁊ pōdus inutile. Et hoc tenet ꝓ cłone ꝙ ꝺs expelli iuꝝ poſſe ſine magna exꝰminatiōe pariēt̄ ꝙ ipam nā ꝑ ſe expellit ſine adiu° artᵉ meᵉ. ¶ Scđo ītelligēdū ē ꝙ ꝺictio eſt inter Aui. et ḣaly de regali diſpōne. naꝫ ōr

Digitized by Google

ibidē a Haly. ⁊ sic nō oꝫ oino cū secūdina conclusa fuerit eiꝰ curā differre q̄n acceleret eius emissio q̄n fit iteritꝰ q̄cq̄ ab ea. hec ille. Aui. em̄ nō facit multū de ea cōputū dicēs auctez dictā supꝫ in opm̄. Ad b̄ nota ꝓmo q̄ secūdina est multū leuis ⁊ tenera. Et cōparo ipaz tele q̄ fit sup vinū exīs in dolio: q⁊ a superfluitate nutrimēti feꝰ q̄ nā ad ptes expellit exteriores et iō post ptū cito corrūpit sicutvna res a nā distincta. Tūc dico q̄ verēda est retē secūdie ꝓpter accītia q̄ inducit q̄ iā supꝫ fuerūt enumerata. ⁊ si possibile est expellat nō tñ paries est multū fatigāda: si debilis est nisi post eius ꝓfortationē. Et tūc ꝓmo ꝓuocet sternutatio⁹ fiāt ꝓmo lenia remē ⁊ postea alia fortia. si cū ꝓmis nō exit: alis spectet nā maturās ⁊ corrūpens ⁊ expellēs ipam mittēdo intra matricē vngm̄ basilicō: qđ aui. ponit in. 5. q̄n putrefac secūdinā ⁊ extrahit ipaz. ¶ Lui⁹ b̄ est Rx. Rr. cere R'. j. pid. 3. viij. mirre rasine aā. 3. iij. terebētie ʒ. 4. olei. R'. 5. Rr. vnguentū. Sed tūc qđ dicendū ad haly q̄ ipe incitat medicū ⁊ obstetricē vt sint diligentes circa expulsionē eius ꝓpter accītia q̄ inducit q̄n vltra modū retinet: quia cū ea aliq̄ superfluitates retinent. ⁊ q̄uis in. 8. li. dixerit ⁊ posuerit dictā auctē. tñ in. 9. li. alr dicit dicēs in fine. 6. capli. vbi dicit sic. nec ꝙ eductio secūdine differēda est. ⁊ si nō egredit nō curetur. putrescit em̄ post dies ⁊ dissoluta emittit. hec ille. ⁊ sic concordat cū aui. Et ego hanc vidi sepe expientiā: igit⁹ ꝛc.

¶ Lapli. m. 25. de gutta.

§ Utta est passio in ligamenti et neruis. iūcturaz corpis ex hu. vel vētositate ad eos decurrētibus a mēbris supiozib⁹ vl circūuicinis vel a mala ꝓploe. ¶ Juꝛ qđ sciēdū q̄ gutta est genus ad oēm dolorē q̄ fit in iūcturis ⁊ ligamēt eoꝝ ex cursu hu. vel vētositat p via flux⁹ vel stillicidij. Vñ gutta hz spēs cōit 4. q̄rū ꝓma vocat arthetica. Et ꝓprie vocat arthetica q̄n discurrit p artus. i. p mē. Aliq̄n ad humerū: aliq̄n ad cubitum: aliq̄n ad genu: aliq̄n ad collū: aliq̄n ad iūcturas spōdiliū ꝛc de aliis. Vñ g arthetica est ex hu. ad cōcathenationē mēbroꝝ decurrētib⁹. tñ aliq̄n oēs dolorē quē ꝓcathena mēbroꝝ patiē arthēticum vocauerūt. 5. amp̄. 9°. 17. ¶ Scda spēs dr podag. ⁊ dr podag a pos grece qđ ē pes latine. Et dr podag q⁊ ad pedē ꝓncipalr fit ꝓflux⁹ vl stillicidiū hūoꝝ vel alicui⁹ hūiditat exīnee vl ad iūcturas ⁊ ligamēta ⁊ neruos dolorē causans. ¶ Tertia spēs vocat ciragra a ciros q̄ est manꝰ q̄ eandē rōnē: q⁊ gutta in manib⁹ ⁊ incturis ⁊ ligamēt eiꝰ. ¶ 4ª spēs dr sciatica ⁊ dr ischia ⁊ est os coxe ꝓcauū in q̄ ingredit et vertit aliud os qđ dr vertebrū ⁊ inr vtrūq̄ os est ligamētū q̄ ligat vnū os cū alio. Et q̄n in illo ligamētovl in ligamēto exteriori imbibit⁹ mala mā facit magnū dolorē ⁊ trīs q̄ facit ad decurtationē nerui ⁊ ad manifestā claudicatiōē vel coxpis mobilitatē: maxīe q̄n mā ē ibidita in ligamēto interiori. Si em̄ gutta fuerit i aliquo alio loco q̄ in manu vel pede vel ancha ꝓpio noīe dr arthetica. ⁊ sic nō optet ponere nisi vnum genus et. 4. species.

Cause gutte sūt qđā ꝓmitiue: alie añtes alie ꝓlūcte. ¶ Primitiue añt sunt fractura nimiꝰ motus imoderatū exercitium maxime post replonē. Causa ictus ⁊ percussio ꝙssatio disloca⁹: ad q̄ sequit debilitas i mē nimia exterior calitas dissolutēs hūiditates ⁊ facies eas fluere. fil⁹ etiā magnū frigus adgelans ⁊ restringēs mēbrū et ipm debilitās et humoꝛē ꝙgelās. lōgus etiā vsus ciboꝝ siccoꝝ sicut sūt fructꝰ recētes ⁊ pisces. vñ sūt alii qui cibi q̄ ad b̄ hñt aspectū sic sūt anserelli et porcelli pingues ⁊ āguille caro porcina magꝛ recens ⁊ aues in aq̄s degētes vt sunt anates falce cozui aq̄tici ⁊ rungi ⁊ pisces bestiales et oēs fine sq̄mis. ¶ Cāe añtes. Prima est mala ꝙ cal'a i iūcturis exīs ⁊ ibi matias attrahēs vel mala ꝓplo fria ipm mēbrū mortificans ⁊ calorē eiꝰ. Sil⁹ replo malo⁹ hu. vl hūiditatū innāliū vel nāliū in nō debita ꝓportiōē rōne cui⁹ exeūt a sua ꝓpa nā siue sit sa. p se vl mixtꝰ cū flātevel melia aut cho⁹ aut flā p se maxime crudū vel humoꝛes cōpositi ex istis. debilitas etiā digtie maꝛ. 2ᶜ. et. 3ᶜ. Quies ⁊ ocium ⁊ dimissio exercitij cōsueti coit⁹ inordinat⁹ maxie post replonē frequētia ebrietat ⁊ gulositat ⁊ tertio euacuationū ꝓsuetarū: vt sanguis menstrui vel emoꝛro. vel alteri⁹ superfluitatis esse ꝓsuete. Alia cā p̄t eē fuisse genitū a gētoꝛib⁹ gutto⁹: q⁊ moꝛb⁹ hereditari⁹ exīstit ꝓpt ifectiōnē seminū ꝛc. Et si alie sūt cāe ꝓmitieꝰ añtes ad istas reduci p̄nt. ¶ Cāe ꝓiūcte sr debilitas mēbri suscipietis superfluitates ⁊ fortitudo mēbri mādant eas ⁊ expellent a se siue sint mā ꝓncipalia siue alia aplitudo etiā viarū. Sūt hūoꝛes iā fluri ad iūcturas ⁊ ligamēta earū cū malis q̄litatib⁹. Qui ꝛo vellet tenere mas Rab breuē q̄tū ad causas gutte dicet. Cauſe q̄bus fiūt dolores iūcturarū sunt. 3. p̄ augmētatio humoꝛ ī coꝛpe. Scda fortitudo mēbroꝝ ꝓncipaliū potētiū expellere superflua, ter⁹ debi

Digitized by Google

hitas mẽbrozum recipientium. Et in hoc ꝓcor dat Serap̃. in suo breuiario. ⁊ Aui. similiter.

Signa gutte manifesta sunt: qz sentiꝫ doꝛ in loco iuncturali ⁊ ille est magnus itollerabilis; ⁊ clamosus. alin cũ tumoꝛe: alin sine ⁊ adest istan⁹ vigiliaꝫ ꝑm itentionẽ ⁊ remissionẽ cãe ⁊ q̃litatis eius. Quia alin ẽ doꝛ remissus cũ ꝓderositrate ⁊ q̃uedine mẽbroꝝ. ¶ Sig cãꝫ si fuerit a causis ꝓmitiuis iudi⁹ patiẽtis ⁊ socioꝝ pōt bẽri. Si gutta sit a cãis ãcedẽtibus vt si fuerit a mala cōplone cal'a sine mã ibi sentiꝫ cal'tas fortẽ cũ sensu tact⁹ si ne ꝓderositrate ⁊ q̃uedine. Et si ibi fuerit mã ibi sentiꝫ extẽsio ⁊ gutras cũ doloꝛe ⁊ indetudine. Et si ibi sit mala fria in tactu repiꝫ fridi tas manifesta. ¶ Signa repl'onis sunt iflatio venaꝝ cutis extẽsio pulsus plenus gutras mẽbroꝝ vrina tincta ⁊ spissa. pigritia in motibus ebetudo itellect⁹ apperit⁹ debilis debilitas visus. Aliq̃n ẽt somniat se nō posse mouerivl' ali qō graue pōd⁹. ⅋. se portare vl' hẽre. ⁊ sōniat se nō posse loq ac si bẽret icubũ. ¶ Signa sãguis sunt hũdo plena tendens ad pigredinẽ granitas in capite ⁊ ruboꝛ in oꝛigie oculoꝝ alices ofcitationes ⁊ nausea ⁊ dormitatio ꝓturbatio in sensib⁹ ⁊ in itellectu ⁊ in cogitatione lassitudo coꝛpis sine laboꝛe ꝓcedẽte ⁊ rubedo coloꝛis coꝛporis ⁊ vrine. Caloꝛ ⁊ extẽsio in loco gutto so. pulsatio ⁊ gutras ⁊ ꝓcessit multa carnis comestio ⁊ poꝛ⁹ vini cũ ociosirate ⁊ reploe ⁊ redẽ Frigida iuuant ⁊ delectãt. Cal'a ab eꝫ applicãda nocẽt si ꝓinuant: ⁊ cũ hoc tps ẽ ver ⁊ etas iuuenilis ⁊ ꝓ⁹ sanguinea ⁊ regio ꝓuenit cũ eis ⁊ alia particularia ⁊ vene appent plene. ¶ Signa flatis sunt: qz adest extẽsio i loco sine pulsatione ⁊ sine punctiõe ⁊ nõ cito mutaꝫ doloꝛ de vno loco ad alius: imo remanet res fixa in vno loco ⁊ adest paucitas rubedis ⁊ pauis caloꝛ in membris. Et forte hō est senex ⁊ tps est hyẽs ⁊ regimẽ ꝓteritũ fuit multiplicatiuũ flatis. Et forte ars: vt piscatoria ⁊ ꝓ⁹ cũ istis coꝛdant. Silr cal'a iuuant ⁊ fria obsunt: si oĩa ista ꝓcoꝛdãt verifil'e est ꝙ flã est cã istꝰ passionis. ¶ Signa colere sunt fortissim⁹ ⁊ acutissimus caloꝛ ledens tactũ ⁊ apatio pua sine gravedine ⁊ doloꝛ pũgitiu⁹ ⁊ nõ sentiꝫ doloꝛ guttuus fiẽ in sanguie ⁊ in flãte nec tant⁹ tumoꝛ nec tant⁹ ruboꝛ sicut in sanᵉ. ⁊ doloꝛ magꝫ rendit ad supficiẽ mẽbꝛa ꝓp lenitatẽ ⁊ subtilitatẽ maᵉ. Et cũ hoc aliq̃n amaritudo in oꝛe sentiꝫ. Et forte est iuuenis colericus ⁊ tps est estas ⁊ regio ⁊ cõplo cal'a ⁊ sicca regimẽ multiplicãs colerã: vt qz vsus fuit alleaꝫ ꝓperatis ⁊ vino puro. ⁊ forte multum laboꝛauit in tempoꝛe calido: vẽl nimis vigilauit. ⁊ forte ars ⁊ alia ꝓticularia cõcoꝛdant. De melancolia autẽ raro aut nunq̃ fit gutta nisi cũ aliq̃ subtili hũoꝛe fuerit cõmixta. ¶ Signa autem ꝙ fit a mala cõplone hoc valde raro fit. vt dicit Aui. ⁊ tũc adest doloꝛ sine gravedie ⁊ sine inflatiõe ⁊ nõ est alteratio coloris nec signũ alicuⁱ materie. ¶ Signa mlie puitas doloris pua tensio puũ iuuamentũ ex eũ atione est attenuatio loci do lentis ⁊ obfuscatio coloris eiꝰ ⁊ tenebꝛositas si ne ruboꝛe. ⁊ forte alia ꝓticularia cõcoꝛdant vt est ars etas tps cõplo dicta ⁊ alia hmõi. ¶ Si mã est vẽtosa adest tẽsio: absq̃ gravedine ⁊ doloꝛ cito mutaꝫ devno loco ad aliũ ꝓp lenitatem vẽtositatis ⁊ ꝓcessit dicta ventositaꝫ generatiua. ¶ Signa autem ꝙ humoꝛes sunt cõmixti faciẽtes guttã cognoscunt ꝙ ꝑmixtionem signoꝝ ⁊ per paruũ iuuamẽtum sequitur ex admistratione rerũ calidarũ nec fridaꝝ nisi ꝑm diuersitatem humoꝝ. nam vna hoꝛa iuuatur cũ calidis alia hoꝛa cũ fridis vt dicit Aui. Et cum hoc forte ꝓcessit regimẽ generans hũoꝛem calidũ ⁊ frigidũ vel vt accidit in coꝛporib⁹ calide cõplonis aut colerice in q̃bus rõne cõplonis ⁊ inclinationis nãlis generatur colera ⁊ rõne diete generatur flã ⁊ crudi humoꝛes. Et per istũ modũ generaꝫ materia mixta in gutta ⁊ in febꝛibus cõpositis.

Iudicia in gutta ⁊ spẽb⁹ ei⁹. ¶ Primo iudicat ypo. eunuchi nõ podagrizant nec calui fiunt. 6°. ampho. ampb. 28°. Intendit ypo. ibi ꝙ isti eunuchi ex defectu facto in dieta nõ ꝑfit podagrizare ꝙus nõ coeant. ¶ 2° podagra ⁊ maniaca vere ⁊ autumno mouentur vt in pluribus. 5°. ampho. ampho. 55°. Et cã datur in cõmẽto qz humoꝛes liquefiunt in coꝛpoꝛe invere ⁊ ad debilia currũt loca de fortioꝛibus locis. ⁊ Aui. cõcoꝛdat in hoc ¶ 5°. pueri nõ podagrizant ante afrodisiam. i. ante tempus coeundi. 6°. ãpho. ampho. 30. Et sequiꝫ in cõmento. Eũ eunuchos podagricos esse viderim pueros nunq̃ me vidisse memini nisi aliq̃n tumoꝛem in genibus ex nimijs gulositatibus suis. cõmento eiusdem. ¶ Quarto cũ ypo. 6°. ampho. ampb. 49°. quecunq̃s podagrice egritudines fiunt he de fluẽtes in. 40ª. dieb⁹ desistunt, ⁊ Ba⁹ in cõmento dicit ꝙ sicut terminus flõnum carnosarum particularum est dies. 15ª. sic ⁊ neruosoꝝ est. 40ª. ꝓpterea qz caro est rarioꝛ q̃ substantia colligãtie. Et mã que est in carne cito cõgregaꝫ ⁊ cito resolui, ⁊ illa q̃ est in ligamẽtis tarde cõgregaꝫ

Digitized by Google

ꝛ tarde resolunt. Et ideo cõitervidemus ꝙ qñ tumo: apparet in gutta est bonũ signũ. qz tunc materia gutte trãsit a mẽbris neruosis ad mẽbra carnea ꝛ tc minuit dolo: mãifeste. ¶ 5°. humores ex q̃bus fiũt gutte pcedũt a 2ª ꝛ 3ª digestione: vt dicit Auicẽ. ꝛ nõ a ꝑma vl a 4ª. ¶ 6° aptiores hoies in q̃b⁹ iste egritudies multiplicantur sunt senes ꝛ hñtes egritudines cromicas ꝛ qualescentes si male gubernent. Et cã istoꝝ ẽ qz ꝺtutes istoꝝ deficiũt a bona digestione. ¶ 7°. Aui. in. 21ª 3ª dicit ꝙ qñ alicui accidũt dolores nũcturaꝝ ꝑ° icipiũt a podagra. ¶ 8° iudicat ꝙ gutta est mo:b⁹ hereditari⁹ qñ spma ẽ ꝺm cõplonẽ gñant. ¶ 9° iudicat ꝙ multoriens fit curatio dolozis nũcturaꝝ ꝛ ꝑforta° eaꝝ ꝛ expulsio mãerũ ab eis. ꝛ ista sunt cã ꝓni ciei egrotant. qñ ille supfluitates q̃ consuesunt fluere ad iuncturas pueniũt ad mẽª ꝓncipalia. ꝛ si nõ trahunt ad iuncturas fluũt alibi faciẽtes cadere hñtes eã in timoꝛ. ¶ 10°. iudicatur ꝺm Aui. in loco supius allegato. Cũ succurrit dolozib⁹ iuncturaꝝ in ꝓmis cũ appet ꝛ eoꝝ cura facilis. ¶ 11°. si egritudies iuncturaꝝ cõfirmẽt ꝛ fiãt ꝺsuetudinarie nõ curant maxime ille q̃ gñate sunt ex humozibus diuersis. ¶ 12°. si varices supuemãt guttosis: figm̃ est sanationis eoꝝ. ¶ 13°. iudicat Aui. ꝙ oẽ mẽm in quo est dolo: iuncture macrescit ꝛ extenuat. ¶ 14°. dolores iuncturaꝝ que sunt ꝑter sciatica cum cũ curant ꝛ eradicãt eoꝝ mãe nõ redeũt velociter. sciatica ẽo ꝛ podagra cũ curantur ꝛ eradicant ꝛ eoꝛũ mãe sunt ex eis que redeunt velocitꝛ qualibet ex cã. textus est Aui. ꝑcisus ꝛ hoc fit pp situm mẽbri. ¶ 15° iudicam⁹ cum Raſ. in diuisionibus. ꝛ cũ Aui. in. 22ª 3ª. quando sciatica accidit in ancha finistra. fit dolo: eius super infirmum vehementio: ꝛ deterio:.

Curatio aũt gutte. Primo aũt itendim⁹ pseruare ne ruãt in tristo sum gutte langoꝛẽ. aut volum⁹ egritudinẽ remouere. Preseruº aũt fit ꝑ remotionẽ ꝛ euacuationẽ oim cãrũ supdictaꝝ siue sint ꝓmitie siue aĩtes siue ꝓiuncte siue sint cibales vl alie. Et ad istã pseruatiuã intẽtiones ꝓnotent aliq canones gñales. ¶ Prim⁹. qz frequẽter podagra ꝛ arteª⁴ mouent in autũno pp fruct⁹. i esta te comestos necessariũ est vt tales fruct⁹ marime ab arteti⁹ ꝛ suspecti euitent de intẽtiõe 5ª 6° amph. cõmẽto. 55°. ibi Podagrica ꝛ mania ca. ¶ 2°. qz coitus est fort cã in gñando podagram oꝫ suspectos ad hãc egritudinẽ ipsuꝫ totaliter euitare. vel ꝑo maiozi pre sma 5ª 6° amphο. cõmẽ°. 30. ibi, Et pueri nõ podagrizãt

¶ 3° nimia ẽs ꝛ ociũ ꝛ somn⁹ diurn⁹ nõ ꝓmittes supflua a coꝛ expelli ꝛ resolui. Sũt ꝛ magnus labor. exercª⁴ moderata iuncturas calefacẽdo ꝛ debilitãdo: sũt cãe dolozis iuncturarũ. iõ ꝑ posse sunt ab eis renuẽda. de itentione 6ª. amph. cõmẽto. 78. ibi. Eunuchi nõ podagrizant. Nocet podagriq̃ vinũ fozte maxie si ꝑcesserit saturitas cibi. si eni bibaſ tũc inde nerui cito patiunt. iõ vitãdũ ẽ. ibidẽ. ¶ 5°. saturitas cibi ꝛ pot⁹ ꝛ frequẽtia gulositas ꝛ ebrietas idigestionẽ ꝑcurando fiunt cãe dolozis iuncturarũ. iõ tanq̃ execrata sunt totaliter euitãda. ¶ 6°. est ex sma Aui. in. 22ª. 3ª. Voies calẽ cõplonis suspecti ad guttã cibos flãticos debẽt euitare ꝛ sil⁹ cibos cõmixtos ex q̃b⁹ possit gñari. sanguis vel colera. vel hu. crudi ꝛ isti duo hu. ꝑmiscent ꝛ illud q̃ grossum vel crudum est mittitur ad iuncturas ꝑ admixtionẽ colere vel san. q̃ ipsum submersit ꝛ facit penetrare. ¶ 7° est: qz nõmulti ꝓpati ad guttã ꝑ administrationẽ floꝛe ꝛ farine pseruant. ista eis exhibẽda sunt ꝑ pticularibꝫ cõueniẽtib⁹ in tpe veris. ꝺ itentiõe vpo. ꝛ 2ª. amph. 6°. am°. ꝛ cõmẽto. 47. Et qtũ ad istam itentionẽ pseruatiuã scribuntur ꝺ illi cañ. in amphi q̃s ponit Arnald⁹ de villa noua in suis amphο. eos ẽt scripsit Guido de cauliaco i 6ª pte sui li°. ꝛ sũt bñ ad ꝓpom. Et ꝑ ẽ. 8°. i ozdine. pedes podagricoꝝ aer offendit excellẽter. infridans ꝛ facies estuare. ¶ 6° in ozdie. pisces bestiales ꝛ anguille iuncturis sp aduersantur ¶ 10°. lactãs pozcellus ꝛ fluuiales aues nemõ veruſtiſſ⁹ gallie. ꝓditionalr feriunt inferiores iuncturas. ¶ 11° in ozdie minas terribiles iſert iuncturis ꝛ capiti q̃ lac aĩaliũ cũ cibis ꝛ vinũ sumit. ¶ 12° pot⁹ q̃ nõ spectat iudiciũ ẽ fit iuncturis mistrat guamia leñoſ. ¶ 13° fic aura ẽ ter oppzimit oes art⁹: sic q̃tidiana largitas fouet eos. ¶ 14°. ois fatigatiua deambulatia marie imediate cibo sumpto ꝛ pedus suspecto ledit iũcturosos. ¶ 15° i dormiẽtib⁹ nimis ledit articlos decubit⁹ resupin⁹. ¶ 16° extremis armabus excitat iracũdia tẽpestatẽ. ¶ 17° passibilitas nũcturaꝝ ꝛ marcª pedũ neq̃t vsus nocẽtium in q̃tit⁹ notabili tollerare. Jsti. 17. cañ. sũt ad pseruationẽ a gutta. Quãtũ ad regimẽ ꝑforatiuũ mẽboꝛ ne mẽª iũcturalia recipiãt superfluitates i q̃ stat magis ps pseruatoꝛis: notant ꝺ alij ãphi. Arnaldi vbi. 8. ¶ 18° i ozdie ẽ iste in ruinis aluiosis pedib⁹ nũ q̃ deest robur ꝓspitat. ¶ 19°. saluia parũ cocta ꝛ crebzo sũpta i fine refectionis mistrat ieffabile iuuamẽtũ neruis ꝛ oĩb⁹ iũcturis. ¶ 20°. flores amigdalaꝝ necnõ ꝛ mirre ꝛ camomille ꝛ melilotuꝫ atq̃ ros. ꝛ sp

mine ꝓfunt iũcturis. ¶21ª achorus hedera nõ arborea: ẽ terrestris ſpãlr iuncturis oĩb⁹ amicat. ¶22ª nux ĩdica iũcturis ⁊ neruis ꝓceteris terre naſcẽtib⁹ multipl'r ẽ amica. ¶23ª q̃ ſepius calcaruas aut in muſco recẽte balneat pedes ſuos rariſſime podagrizat. ¶24ª. ꝏbena geſtata recẽs circa colũnas pedũ iuuat viriḃ occultis. ¶25ª. celeſte ſignũ doloꝛẽ pedũ effugat in eternũ. Et itelligit de ſigno piſcis fcõ in certa cõſtellatiõe. ¶26ª. cañ. ponit a Raſ. ⁊ Auí. ꝙ freq̃nt doloꝛ iuncturaꝝ remouet cũ ꝓuocãtibus vrinã. ¶ Iſta q̃ ſequunt ſunt ꝓfortª neruos. Prº bẽe neruos calefaẽ ⁊ lenificat ſpaſm⁹ ⁊ duriciẽ neruoꝝ maxie oleũ eiª bdelliũ cõfert duriciei neruoꝝ ꝓgelationi eoꝝ. Auí. ⁊ Paly in. 2º. 2ª. ptis. ſiſr oleũ factũ ex cortice ciª. Lasmomilª ꝓfortat oĩa mẽª neruoſa. Laſtoreũ cõfert neruis calefaciẽdo ⁊ ꝓſumẽdo. Auí. cipus ꝓfert neruis. Laſſialig. ⁊ cipſſius cõfortãt nerꝝos calamẽtũ ẽplatũ ꝓfert ſciatice calefaciendo ⁊ ẽthẽdo: ⁊ ꝓfert neruis. Loſtus ꝓfert neruis. 2º cañ. ⁊ in oleo eiª eſt mirabil⁹ ꝓpetas neruis fris Auí. in 5º. Lẽtaurea in cliſteriḃ ꝓfert neruis. Bq̃ cineris ligni ficus confert neruis. Laurus ꝓfert doloꝛib⁹ oĩb⁹ neruoꝝ. fex olei oliuarũ ⁊ fex olei de lilio ⁊ feces oĩm oleoꝝ caloꝛũ ꝓferunt neruis ⁊ iuncturis ex fria cã oppꝛſis. Opponac ꝓfert neruis ⁊ iũcturis. Piretrũ ꝓfert neruis mollificaẽ. pip calefacit neruos ⁊ in ḃ nõ eſt ei par. Balneũ ſiccũ ⁊ ſulphureuꝫ idẽ facit. Albetridatũ ⁊ tiriaca data poſt purgatiõnẽ vꝫ oibus egritudinib⁹ neruoꝝ. platea rius ſup antidotariũ dicit ꝙ metridatuꝫ vꝫ ꝫ extẽſionẽ neruoꝝ ⁊ ẽctionẽ neruoꝝ q̃ fit ex humoꝛib⁹ ibiḃẽtibus ipſos ⁊ replẽtib⁹ ſicut fit in ſpaſmo. Et vꝫ in relaxatiõe neruoꝝ ſicut fit in paliſi. ⁊ dꝫ dari cũ vio decoctiõis ſaluie. ḃ ille. Itẽ ẽm ipſuꝫ reſoluit metridatũ i oleo muſcatellino ⁊ caleſ ⁊ inde ps patiẽs vngaẽ. ibidẽ. Et dicit ꝙ vꝫ ſciaticis ⁊ podagricis receptuꝫ iterius ⁊ inunctũ exteri⁹. Joh. Serap. dicit in ſnia in caº de curatiõe podagre. ꝙ metridatũ ⁊ ꝓfectio hermet. ꝓhibent ne hmõi hũores in coꝛpe gñent. ¶ Dicimus ẽt ꝙ ſi folia ⁊ ſummitates ſumach cũ quo parant pelles capne cõquaſſata coĝnt in aq̃ in q̃ ponant alumẽ ⁊ ſal cõe ⁊ inde lauent pedes ⁊ genua ⁊ alie iuncture ſine dubio tales iuncture multũ roboꝛant ⁊ defendunt a ſuſcepcº ſupfluitatũ. Et ſi ſumach nõ habes fac cũ coꝛtice meſpuli ⁊ q̃rcus ⁊ mirte cũ alumine ⁊ ſupburevi⁹ ⁊ ſaluia cũ ſale in lexi⁹ fcõ de cineriḃ q̃rcus ⁊ facit op⁹ mirabile uſſu dei: cui ſit infinit⁹ honoꝛ ⁊ glia amẽ, ⁊ iſta ſũt dcã q̃tũ ad ꝓſeruatõez a gutta ⁊ ſpẽb⁹ ei⁹.

Cura gutte oppꝛimeũt iuncturas actualiter Canones gñales. ¶ Primº vbi ſimplex q̃litas ledit iuncturas ſolis alterantibus curat valitudo. Iſte cañ. eſt Auí. in cº curationis gñalis in doloꝛib⁹ iuncturaꝝ. ¶2º. in iſto ordine canonũ curatiuoꝝ gutta raro fit a mala cõpl'one ſine mã. ideo vrplimũ idiget patiẽs aliq̃li notabili purgatiõe Auí. ibidẽ. ¶3ª. in egritudine iuncturali cũ ſupabundanti maꝛi ꝙ ꝓhibeat qõ effundit ꝑ attractionẽ ad ꝓriũ. ⁊ p minoꝛationẽ ne illaꝫ amplꝰ ſuſcipiat. Auí. ibidẽ. ¶4º. cognita ſupabunª ſan. p ſignas tradita ſupius a pte ꝺria flõia eſt exercẽda. Et fluxa iam exĩte mã ab eadẽ pte eſt ꝑuranda. ¶5º. abſtinenª cibi ad ꝓſumẽdas mãs in ꝓfundo multũ vꝫ in ſpẽb⁹ gutte Gerardº cremoñ. in caº de ſciatica. ¶6º. vomitº ꝓcipª exiſtit medª in doloꝛib⁹ inferioꝝ iuncturarũ. ¶7º. ſi mã eſt cala ⁊ colica ⁊ ſubtilis feſtinet eũatio cũ ſolutiõ. Et ſi ẽo eſt groſſa nõ eſt malũ ꝑmittere ꝙ eã ſubtiliet ⁊ maturet ⁊ ꝓcepet ad ḃ vt expellatur ad ptẽ eũationis. ⁊ tu interea alleuia cum ſolutione ſubtili. hec eſt doctria in. 22ª 3ª. in canonibus doloꝛis iuncturarũ. ¶8º in materijs cõpoſitis farmatia ⁊ empla ꝓuenit eſſe cõpoſita. ¶9º. ſi ꝺs guttoſoꝝ a fe, ſup gutta moleſtetur regimine moꝛboꝝ acutoꝝ eſt regẽdus. ¶10º. nunq̃ in ſciatica nec in mã fria in aliq̃ tpe cõpetunt repcuſſiua. ¶11º adiutoria repercuſſiua nec reſolutiua ante coꝛpis cõpetentez eũationẽ nequaq̃ ſunt exercẽda. ¶12º. cañ. qz cõtinue in coꝛpe ⁊ in mẽbris inq̃nat ex ebibiq̃ ⁊ comeſtis ſemp aliqua gñant ſupfina ad eoꝛũ expulſionẽ aliqua ꝓticulari farmª freq̃nt indigemus in, ꝓſequẽdo curam. ¶13º narcotica fria in doloꝛibus iuncturaꝝ apponi non debent niſi in mẽſa neceſſitate eminẽte.

Cura ꝓticularis gutte. In ꝓmis cognito dño ſanguinis p venaꝝ repletionem ⁊ per ruboꝛẽ loci ⁊ doloꝛẽ pulſatiuũ ⁊ per regimẽ ꝓteritũ ⁊ p alia ꝓticularia in ꝓnº credẽdo cõſilio Raſ. ſ flõia baſilice de latere opoſito: vt fluxus nõ ſ ad apa ⁊ vt maª flegmonis ad opm trahatur. Oñ tñ apa eſt in brachio dextro vl' in manu dextra ⁊ maª nõ ſolebat alꝫ fluere ad manũ ſiniſtram ſ flõia de manu ſiniſtra in baſilica. Et ſi replo eſt magna põt fieri flõia de ſophena eiuſdẽ parꝫ. Et ſic fecit Raſ cuidã mulieri ⁊ ſanauit eã. fecit tamẽ apoforſim. Quãtitas autẽ ſanguis extrahendi ſit ꝑm q̃ritatem apaꝫ ⁊ doloꝛis ⁊ accidẽtiũ. Et ſi nõ potes minuere ex baſilica. minue ex aliquo de

Digitized by Google

ciusdē ramis q̄bus nō inuēt: minue de media
na. q̄ ꝑm Raſ. in li° de ūcturis. Quidā ram²
vene baſilice ⁊ q̄dā ram² vene cephalice ꝓiun
guntur: ⁊ ex illa ꝓiunctiōe fit vena mediana. ⁊
debem⁹ facere multotiens. ⁊ ſufficit aliq̄n
ꝑ cura. ¶ Poſt ꝓfectā minutionē debem⁹ ꝓfo
tare cū vnguētis ⁊ reb⁹ fris ⁊ ſtipticis. creden
do ꝓfilio Raſ. ad hoc vt nō recipiat ſuꝑfluita
tes. ⁊ debem⁹ ergo dare res refrigerātes vt di
cit Ualy. ſicut eſt ius pullo⁹ cū cucur. ⁊ portu
lacis alteratū ⁊ ſuccū ḡnato⁹ muſo⁹ ⁊ aq̄ ſo
latri vel lactuce vel portulace. Et vs aq̄ end̄.
Sequit vnguentū ex deſcriptione Raſ. ꝓ⁹
hibens mām ne fluat ad locū ⁊ ſedans dolorē
Et vs i apatib⁹ ſan. ⁊ infriat ea ⁊ ꝓfotat mē
brū ⁊ itelligit poſt ꝓfectā purgationē cū flōia
⁊ farma² ꝓſuppoſita bo² dieta ⁊ abſtinē²a vio
⁊ carnib⁹. R. ſpodij cāpho^c memite acaſſie aā.
5.j. opij. q̄ram ꝓtē vm⁹. 5.l. ḡna. 15. cōficiant
cū aqua ſolatri vel lactuce vel poꝛ^ce. ⁊ deſuper
ponant. Et vs aqua endiuie ſolatri ⁊ aq̄ ros. ⁊
decoctio ſand̄. cū modico aceto. Aliud vnguen
tum. R. memite ſand̄ ros. corticis papaueris
nigri. aā. 5.x. opij. 5.j. ℞ trociſci. Et cū vti vo
lueris reſolue in aqua ros. campho² ⁊ line lo⁹
cū doloroſus Pari nō poterit fieri de oſſibus
aialium cōbuſtis ⁊ lotis ⁊ exiccatis addendo
acaſſiam ⁊ corticē papa. ⁊ hermodact. cuꝫ mu
ſcillaginis ꝑillj cū modico cāfo^c ⁊ opij. ¶ Jn
ſtatu aūt cū iſtis fris ⁊ ſtipticis commiſceda
ſunt aliqua cala cōfortatiua ⁊ reſolutiua vt ē
camo. melli. ⁊ ſilia. Jn declinatiōe aūt vtatur
balneis ⁊ reb⁹ reſolutiuis ⁊ vnguētis ⁊ fomen
tationibus ⁊ emplis reſoluētib⁹. Et nunq̄ cō
fortantia mēbrū leſum obmittant ſicut eſt ca
mo. ros. nuces ⁊ folia cipreſſi cū corticib⁹ pini
coctis in vino ſtiptico. ¶ Jn ma² aūt colica in
qua ſentitur fortis calo⁹ ⁊ dolo⁹ pungitiuus ⁊
nō grādis extēſio nec magꝫ inflāma^o nec tant⁹
ruboꝛ ſicut in ſan^ca. Et dolo⁹ aliqualiter ten
dit ad ſuꝑficiem mēbri ⁊ alia ꝓticularia cōſen
tiunt. tūc in ꝑn. ꝑm Raſ. dentur med^e debiles
euacuantes colerā ꝑm tenuē virtuꝫ ⁊ ꝑm tem
poris qualitatē. nā ſi corpus fuerit debile: pur
getur cū decoctione ꝓtuno⁹ ⁊ ſero capno ⁊ cū
caſſiaſ ⁊ tamarindis. Et ſi nō ē tāte debilitat
purgef cum electua^o de ſucco ros. ⁊ reubar^o ⁊
ſcamo² ⁊ mirab. citri. ⁊ aloes. Et dicit Raſ. ꝙ
ſicut gutta ſan^ca aliquādo curaf cū flōia. ſic ⁊
colerica alī curaf cum purgatione colere ſine
appōne alicui⁹ medicie. Vomitus ēt in hac cā
eſt inuatiuus vt materia ad opp^m attrahatur:
maxie q̄n dolo⁹ fuerit in iuncturis ſeriozib⁹,
⁊ poſt q̄ mā aīs fuerit aliq̄liter purgata. Fiat
hoc empl̄m ad reꝓmēdum mām ⁊ ad eius re
percuſſionem ⁊ dolorē remouendū. R. ros. m.
ʒ.vj. farine ordei. ʒ.iij. farine lentium. ʒ.vj. pl.
corticis pini. ʒ.ij. coquātur cū oxyacara ⁊ mo
dico oleo ros. ⁊ applicent. ¶ Sequunf medici
ne laxatiue quas ponit Raſ. in libro de iun
cturis q̄n materia eſt cala ſanguinea vel cole
rica ſiuis ſoluere ſolutione media ℞ fic. R. ſuc
ci maligranati dulcis. ℞. ℥. iulep. ℞. ℥. mirab.
citri. 5.v. miſcentur ⁊ ſtent ꝑ. j. diem ⁊ noctem
⁊ colatura tribuatur. Alia que magis ſfridat
℞. ℞. ʒ.j. iulep. corticis mirab. citr. 5.x. Dimitte
ſtare ſicut alia. ⁊ adde. ʒ.j. muſcillaginis ꝑillj ⁊
bibat pat. Alia medi^a laxatiua. R. ꝓpruna ficu
xxx. tamarind. xvj. coque in. iij. ℞. aque: donec
redeat ad. ℞. ℥. coletur ⁊ colature addatur cor
ticum mirab. citri. 5.vj. ⁊ iterum tēperet ⁊ co
lature adde ſuc^i. ʒ.j. ⁊ detur. ¶ Seqtur ſirup⁹
mirab. citrinoꝛ qui valet dolori iuncturarū ⁊
fe. acut ⁊ tertiane ⁊ purgat cole. ru. R. mirab.
citri. 5.100. ablue cum aqua calida ⁊ mitte in
aqua fria. ita ꝙ aqua emineat ſup mirab. 5 di
git ⁊ poſtea in eſtate pone ad ſoles ꝑ. 4. dies.
deide. R. illā aquā ⁊ iterū pone aliam ⁊ dimit
te ſtare ꝑ alios q̄tuoꝛ dies ⁊ hoc ℞ ter donec
mirab. ꝑdant ſapozem ſuū ⁊ albeſcant deide
aggrega illas aq̄s cū. 100. 5. mane al. ⁊ coque
ad ignem donec ℞ iulep. ⁊ ſi vis acue ipſius cū
ſcamo² ⁊ cuilibet. ℞. firupi pone. 5. j. ſcamonee
⁊. ʒ. j. aque ros. ¶ Pillule eiuſdem ad dolorem
iuncturaꝛ cal'm. Et ſunt Jo. damaſ. R^e. aloes
cicor^i. ℈. j. corticū mirab. citri. 5. j. ſcamo^e eius
le aā. ℈. ℔. maſticis grana. 15. ℞ pillule cum aq̄
citoniorū vel maloꝛ macianoꝛ ⁊ ſumat tot⁹
in vna vice. q̄ purgat co. rub. ⁊ parū humoris
aquoſi ⁊ bene opantur in doloꝛe iuncturaꝛ
caſo. Pillule optime in ꝑn° egritudinis q̄s po
nit Raſ. in libro de iuncturis. R. aloes. 5. x.
zirungie. i. hermodactiloꝛ corticū mirab. citr.
aā. 5. v. cōfice cū ſucco vue canine ⁊ ſumat q̄
libet vice. 5. j. ⁊ ℔. vel. 5. ij. in pillul. ¶ Jn gutta
aūt fria ⁊ in cā ſlātica dicit Raſ. ꝙ ſi eſt debi
lis purgef cum ſe. yrice ⁊ aq̄ melli. ⁊ cū baura
co. Et ſi ē fort ⁊ ma² ſpiſſa purgef cū colocynt
⁊ centaurea ⁊ zirūgie. i. hermodactē. ⁊ turbith
⁊ teſticulis vulpis. i. ſaterionib⁹ q̄ magnā ꝑte
ꝓpꝛietatē in cōfortando neruos vt dicit al
gazaq. ⁊ ſi eſt mlta ma² nō pōt tūc purgari in
vna vice: ſ. osyt iterāt vices minuēdo q̄titatē
me^c ꝑm vires ifirmi ⁊ ꝓcipit Raſ. ibidē ꝙ ſi
vomit⁹ q̄ bon⁹ eſt valde cū egritudo fuerit in
iuncturis ſeriozib⁹ aut in veſſca aut in ancha

Digitized by Google

et in diebus in quib⁹ non vtiſ vomitu aut alio laxatiuo dabimus tiriacā aut metridatū aut diatrion pipeon cum zucaro. Silr valet tiriaca diatesseron. Iſta in ꝯ valēt ad cōſumendū reſiduū materie calefaciēdo ⁊ exſiccādo liga menta ⁊ ūcturas. ¶ In iſto caſu ſi eſt hō maxime frie cōplonis flōmia nō competit: ꝙa in iſto caſu iſta debilitāt ꝺutē digeſtiuā. ⁊ ſic in corpe ſupfluitates auget ⁊ multiplicat. ¶ Em plaſtra ⁊ vnguēta ſunt ſupponēda q̄ calefaci unt ⁊ ſubtiliant illā mām groſſam. ⁊ hoc poſt debitas purgatōes ⁊ in ſtatu ⁊ declinatōe ponenda ſunt aliqua mollitiua cuꝫ diſſolutiuis ⁊ reſolutiuis vt mā nō conuertaſ in lapidem in ūcturis: qꝫ reſoluendo ſubtile ſine mollifi catiuis cito groſſum lapidificaref ⁊ mē⁹ tunc nūq̄ poſſet plcari nec mouerī: ꝙ viciſſim ponaſ modo mollificatiua caſa ⁊ iterū reſolutiua: vt tm reſoluaſ ſicut mollificaſ. ¶ In declinatōe aūt ℞ hoc emplm. ℞. raō maluauiſci quart. ℈.j. piſtef fortiter ⁊ addaſ cantabri. p.ij. flox camo. ℈.ij. coquanſ in colatura furfuris vel in vino ſi cā eſt frida. Reſolvit em ⁊ mollificat ⁊ tollit doloꝛē ſi inde ℞ emplm. Aliud quod eſt forte valde in reſoluēdo maſias ℈m Raſ. ℞. maſtic. ℈.j. lapdani. ℈.ij. ſe. rafani ſe. cauł. amomi. añ. ℈.ß. fecis olei qō ſufficit. vel cū oleo yzino ℞ emplm ad reſoluēdū materiā frigidā. Jn iſto caſu vꝫ diaqlon diſtemparum cū leo camo ⁊ emplaſtratū deſuper ℈m Raſ. ¶ Et ſi mā eēt frigidiſſima ⁊ mēbrū frigidum vngaſ cū iſto vnguēto quod calefacit mēbrū et reſoluit mām fridā ⁊ vꝫ gutte frie ⁊ paliſi. et ipm ponit Raſ in li. de ūcturis. ℞. pipis caſto⁹ euſoꝛ⁹ añ. aureū. ℈.j. piretri auſ. ij. ℞ pul. et addaſ olei coſtini qō ſufficit. ℞ vnguentum ⁊ vnge locū fortiter. ℞ qꝫ nimis forte eſt. iō vngatur diebus interpolatis cū dialtea vel cum marciaton vel cū aliq̄ vnguēto facto de axungus anāū et aīalīū ⁊ cū medullis oſſiū aīaliū. Jn iſta intētōe. i. in doloꝛe ūcturarū a groſſo humoꝛe ⁊ frio vꝫ multū ℈m Aui. ¶ Emplm factū de ſtercoꝛe vaccino remota pus plectoria Et videſ mihi ꝙ debeat diſtēpari cū lexiuio. ¶ Jſtud qō ſequiſ vꝫ in doloꝛe iuncturarū in pn° ℈m Raſ. qñ eſt a cā frida acaſſia aloes ⁊ mirra aggregenſ cū aq̄ decoctionis gallarū. Ad idē valēt grana iunipi ⁊ nuc̄ cipſſi incoꝛporenſ cū eadē aq̄ gallarū. Et ſi addanſ oſſa mirab. citri. ⁊ hermodact. erit multū mirabile purgata mā. ¶ Aliud emplm ponit Auicen. et eſt multū forte. ℞. olei antiqui. ℞. j. et ℈. nitri alexādrini terebēthine añ. ℞. j. euſoꝛbij. ℈. j. yreos ficci. ℈.ij. farine fenugre⁹. ℞. j. et ℈. ℞ ex his emplm ⁊ ſupponaſ obſtuato tamē. ij. canone curatiuo. Empla mēbra ꝓfortantia ⁊ reſoluē⁹ reſiduū materie. Jſtis aūt emplis nō egem⁹ niſi poſt euacuacionē integrā materie de q̄rū numero eſt emplm Aui. ℞. ſauine nucū cipſſi oſſium aduſtoꝛ añ. ℈ptes equales aliis ptem j. dragagāti ſexta pars totius glutinis piſcū ꝙtum ſufficit ad incoꝛporandū ℞ emplm glutē tamen diſtempef cū lexiuio. ¶ Aliud ad eādē intētionē ⁊ eſt pti ꝓfortatiuū ⁊ ſtipticū ⁊ pti reſolutiuū ⁊ mitigatiuū ⁊ facit multas operationes in pluribus egritudinib⁹ qñ aperit et exhit ſpinas ⁊ oſſa putrida ex ꝓfundo. ⁊ multo magis poteſt exhere materiā humoꝛalez a ꝓfundo iuncturarū ⁊ cōſert mollificatōi. ℞. ſe. vtice mūdati ſpume baurach ſalis armo⁰ⁱ ariſto. ro. raō colo qñ terebentine añ. auſ. 20. fenugreci pipis macropipis añ. auſ. ℈. gūmi armoniaci auſ. ij. cozdumeni carui agreſtis xilobalſami thuris murre adipis capre gūmi pini añ auſ. ℈. cere. ℞. iij. dabber glutis ℞. viij lactis ficus fluueſtris auſ. vij. olei ỏ lilio ꝙtū ſufficit ad liq̄factionē medicinarū hūidarū vini optimi ꝙtum ſufficit ad conficiendū medicinas ſiccas conficianſ oia et malaxētur et miſtrenſ ſup iūcturas. ¶ Aliud ⁊ eſt Auicēne conferēs in vna hoꝛa ad ſciaticā ⁊ ad doloꝛes manus ⁊ pedis ⁊ aliarū iunctrarū ſumaſ fenugrecū ⁊ ponaſ in vaſe ferreo ⁊ fundaſ deſuper acetū ꝙ ſufficit: coquaſ ſup pznas vſq; quo diſſoluaſ. Deinde pjciaſ mel deſup ꝙtū ſufficit: ⁊ bulliat iterū et ſupponaſ. Aliud qō ponit Aum. ⁊ eſt eiuſdē ỏtutis. ℞. pic̄ de mineꝛa. ℞. iij. fecis aceti ſicce ⁊ aduſte. ℞. j. et ℈. gūmi pini cere. ſulfuris nō aduſti ſtafizagrie añ ℞. j. piretri. ℞. ℈. cardamomi. ℞. j. et ℈. miſceſ tur ꝓput decet ⁊ fiat emplm. Unguentuꝫ Raſ ad confoꝛtandū mēbra. ℞. opij caſto⁹ añ. ℈. ij. croci. j. ℈. aggrega in aq̄ gallarū ⁊ ſuperpone. ¶ Et ſi doloꝛ augmentef et cū medicinis non remouef vngaſ cū aceto foꝛti in quo coctum ſit mentaſtrū ⁊ oziganuꝫ et alie herbe calide. ¶ Remotio doloꝛ iūcturarū fit aliqñ cū reſolutiuis aliqñ cū narcotic̄. pzima eſt vera cura poſt marie eōnē cū formaco cliſteri vł flōia ſcōa ē dubia ⁊ timoꝛoſa. ꝑ⁹ fit cū aliqb⁹ ꝙ, caliſ ꝙbus ineſt attrac⁰. ſcōa fit cū friſ ſtupefactis ꝙbus ineſt mortifica⁰ ⁊ mēbri debilita⁰ cū ſuꝑflua infrigidatōe verūtū remotōne doloris ỏtutē deſcientis indigemus: qꝫ cerebꝝ ⁊ magni doloꝛes totū coꝛp⁹ pturbāt ⁊ egrū fere ad pniciē adducūt. iō bo⁰ⁱⁿ ē ꝙ nimietate doloꝛiſ

Digitized by Google

anodino cū pauco caloꝛe cū aliis adiuuicē mi
sceam⁹ vel vna vice infridabim⁹ z aliavice ca
lefaciem⁹. ſ. poſtq̄ doloꝛ ceſſauerit. ¶ Jſtoꝝn
guentū qđ ſequit tollit doloꝛē mozificando
℞. caſto⁹opij añ. ʒ. j. croci. ʒ. ß. miſceant cū aq̄
roß. z ℞ q̄ſi vng⁹. Et ſi cū iſto doloꝛ nō aufer
tur: iterū lauet mēbꝛū dolēs cū aceꝰ decoctio
nis herbarū calarū: vt eſt pulegiū ſaluia oꝛi
ganū z herba palis. ¶ Aliud mitigariū dolo
ris qđ ponit Raß. z ꝓcozdat aui. mica panis
albi diſtēpet in lacte z fricet cū manib⁹ dōec
bñ incozpent. z addaſ vni libze iſti⁹. ʒ. j. et ß.
opij et. ʒ. ij. croci z totū incozpatū ſup locū do
lozoſum apponaſ z freq̄nter iteret mutādo.
Aliud ad idē ℞. amidi q̄rt. j. farine fenug¹. ʒ. j
et ß. papa. al. ʒ. ß. cāphoꝛe croci opij añ. ʒ. ij. in
cozpent oia cū lacte mulieris z liniat deſup.
z q̄nvolueris remouere lauet mēbꝛū cū aceto
limphato. Ad idē ℞. capitū papa. cū ſemine z
coztice oꝛdei mūdati añ. ʒ. ij. ſe. iuſq̄amj. ʒ. iij.
ꝑq̄ſſent z ponant in vna. ℍ. aq̄ vſq̄ ad ꝓſum
ptionē medietat z colature addaſ muſcillag
pſilij z fenug¹ z ſe. lini facte cū aceto media. ℞
olei roß. ꝑq̄ſſati cū albūie ouj q̄rt. j. ℞ linimē
tū z pāni infuſi ſupponāſ mē⁹ patiēti. ¶ Doc
vng⁰ vz in podag̃ z in oībus ſpēbus gutte ex
fria cā. ℞. ſucci herbe gr̃a dei. ℍ. j. ſucci radic
ebuli ſucci raꝺ vꝛti añ. ℍ. ß. aruḡie vulpisvl
murilegi. ℍ. ß. q̄bus abſentib⁹ ponaſ axungia
pozci i eodē pōdere cēre ru. q̄rt. j. ℞ vng⁰ z vz
in cā fria z remouet iflationē. ¶ Ego facio ſic
℞. olei roß q. ꝓfortat. ℍ. j. olei camo. q. reſol
uit fine attractōe. ℍ. ß. ſucci raꝺ ebuli q. reſol
uit z calefacit z hz ꝓpterē in ß ex ℞tute. 2ª q̄
eſt ſubtiliatiua ſucci ruthe p eandē ℞tutē añ.
quarꝛ. j. ℞mū terreſtriū q. ꝓfortat neruos ī
turas z ligamēta earū p quā dā ꝓpetatē q̄ in
eis eſt z p ſiłitudinē carnis eoꝝ ad carnē hūa
nā. ℍ. j. ℞mes incidanſ minuti z coquanſ oia
ſil ad ꝓſumptionē ſuccoꝝ z in colatura miſce
atur cera q̄rt. j. terebēt̄ine q. ꝓfortat neruoſa
mēbra z iūctura ʒ. ʒ. ij. ℞ vnguēta vz in ſciati
ca z in oībus ſpēbus gutte ex cā fria. Scribit
in. 2. li. lazarānidarū ꝙ ſan. lepozis calidus inū
ctus ſanat podagricos pfecte.
¶ Capm. 24. de ſciatica.

8 **Ciatica** eſt q̄daʒ ſpēs gutte cui⁹ doloꝛ incipit a
iūctura anche z deſcēdit inferi⁹ vſ
q̄ ad coxā: z aliq̄n deſcēdit inferi⁹
vſq̄ ad genu. Et aliq̄n extendit ſe inferi⁹ vſq̄
ad talū pedis z vſq̄ ad digitos ei⁹. Et dicunt
autoꝛes ꝙ ex iſto doloꝛe q̄q̄ extenuaſ z ma
creſcit pes z crus z coxa. z iſta imēſio doloꝛis
℞ſus inferi⁹ eſt ℔m quātitatē ma⁶. nā q̄to pi⁹
extēdit doloꝛ ℞ſus inferi⁹ ℔m longū etiā ℔m
latū maioꝛ q̄titas marie arguit z cū magna
difficultate incuruāt nec indirectū exigūt. Et
ſciatica eſt de nūero egritudinū cronicarū. vt
dicit Aui. ꝙ aliq̄n diſſocaſ z refilit ℞tebꝛus a
ſuo loco. z tūc eſt cū ꝑuatōe ambulatōis: imo
moueri nō pōt niſi moueaſ totū coꝛp⁹ z aliq̄n
ſine refilitōe claudicāt in eūdo.

Curatio ſciatice parū dīt a curatione
alioꝝ doloꝝ iūctuꝝ: niſi q̄
in ſciatica ꝓpterea q. mā eſt multū ꝑfūdata
in iūcturis et vtplu⁹ eſt fria: repcuſſiua fere
nunq̄ cōferūt: q. vel māʒ ingroſſarēt z redde
rēt ipam indiſſolubilē z ineuapabilē vel ipaʒ
magis facerēt ꝑfundare. Si g̃ videſ ꝙ homo
nimis ſit plen⁹ ſan⁶. et alijs ḣu. ℞ ꝑus flōia de
baſilica. z ſi adhuc nō ſufficit ℞ de vena q̄ ē in
calcaneo vel ſaltē de ſciatica in cauilla pedis
exteriozi. deinde ℞ cliſtere qđ infra dicet: dei
de purgeſ ſic. ℞. hermodact. diagredij añ. ʒ. ij
cimi ʒʒ¹ coſti garioſ: añ. ʒ. j. ℞ pul⁶. cui⁹ doſ eſt
ʒ. j. et ß. cū vino albo aut mulſa. Aui. tñ dīt ꝙ
vomit⁹ fozt eſt magʒ iuuatiuus: q. ſolutio ven
tris trahit materiā ad iferioꝛa niſi eēt maꝛia
pauca. z ideo poſtponaſ farma³ vſq̄q̄ aliſ ſit
cōſumpta. Si tñ doloꝛ tēdat ad partē inꝛioꝛē
pedis ℞ſus cauillā interioꝛē ℞ flōia de ſophe
na interiozi. Poſtq̄ igit materia añs videtur
eſſe diminuta cū lenitiuis cliſteribꝰ z flōmis
et cū vomitu z abſtinētia z maioꝛ plectozia ē
aliqualr mitigata. tūc ℔m aui. q̄ dicit. ꝙ ſolu⁰
ventris q̄nq̄ vſq̄ in finē poſtponaſ poſſum⁹
vti tali cliſteri qđ eſt frequēter ꝙ me exptū in
attrahēdo materiā frigidā faciēte ſciaticā. ℞
cērauree rute ſaluie yue muſcate herbe palis
anthos raꝺ achozi ſticaꝺ arabes añ. ʒ. ij. an⁴. ʒ
j. ℞ decoctio in q̄ diſſoluaſ mellis anthoſan
q̄rt. j. olei de lilio antiq̄ſſimi q̄rt. j. agarici her
modact pul. diaturbith. añ. ʒ. ij. ℞ cliſtere. vel
pōt ibi poni yerahermet vel yeralogodiō ℔m
magʒ vel min⁹. z pōt poni ſalis gēme q̄ attra
hit z diſſolut flā ab inteſtis z ptib⁹ anche vi
cinis. ¶ Jſtud cliſtere fiat ter in ſeptimana et
infirmus iaceat ſup ancham leſaʒ z laxatiua
et ſal minuaſ vt diu in inteſtinis remaneāt
quia quādo diu retinet calefacit anchā ꝑpter
vicinitatē iteſtinoꝝ z apit vias z digerit ma
teriā gutte. Jn alijs ſequētibus debʒ poni ſal
z alia laxatiua. deinde deſ farmacia euacuās
flegma z hūozes groſſos. vel purgeſ cū pillis
fetidis q̄ huic egritudini ſūt appꝛopate. Et ſi

Digitized by Google

sunt pillule de hermodactis. qs ponit Rab in fine sui antidotarij q̄ sunt appropriate podagricis ꝛ sciaticis antiqs. ꝛ hec est. ℞ⁿ. ℞. hermodactil. satirionū armagloſſe. añ. ʒ. ß. iteriorꝛ colloqn̄ᵉ bdellij añ. ℈. ʒ. cēturee minoris gna. 10. enforꝛ casto' oppoponaci galbani aſſe fetide añ. q̄rtā ptēvniᵍ. ʒ. ſcamoᶜ ʒinzi finapis rapſie mōtane pipis. añ. ℈. ß. yerapiᶜ. ʒ. ʒ. Et est vna doſ. itelligit in hoie fortiſſ'. vel purget cū pillis Daly. ℞. agarici turbith. añ. ʒ. ij. aloes cicor' ſe. cicute añ ʒ. ß. plpe colloqn̄ᵉ. ʒ. ʒ. doſis est. ʒ. iij. Hoc cliſtere ponit Rab in loco ſupdicto valens ad sciaticā antiquā. ꝛ in ista ēt cōcordat Serap. ℞. cortices radiq̄ cappis corticis radiq̄ colloqn̄ᵉ ꝛ pulpe eiᵉ cēturee minoris methezerē. i. armagloſſe hermodactl. satirionum naſturcij rafani gallicū ſe. baucie ſe. eruce. añ. p. ʒ. coquant cū aq̄ ꝛ colent ꝛ in colatura ponant muri nabati ꝛ oleꝛ de lzerua. Et si ponas oleū de lilio ꝛ de ruta ꝛ oleū ſambucinū ꝛ medicias laxatiuas attractias erit boᵐ. ¶ Si aūt materia vī esse calꝛ ℞ cliſtere ꝛ pille de hermodact. Rab. ℞. herm. al. ʒ. ʒ. aloes. ʒ. iij. ſcamoᶜ quartā partē vniꝰ. ʒ. ſe. apij. ℈. ß. ꝛ ē vna doſis. Si aūt esſet co. cū flāte vel eēnt humores ca. iſti purgent cū electuaᶜ de ſucco roſ ꝛ puluere de diatarbith. ¶ Tūc cū electuaᶜ dya cartami. cuius hec est. ℞ⁿ. ℞. pul. diadragagā ti. ffi. ʒ. ʒ. carnū citonioꝛ cōfectoꝛ cū ſuccaro ʒ. ij. ʒinzi' al. hermodact. añ. ʒ. iij. medulle cartami. ʒ. vʃ. diagredij. ʒ. iij. turbith electi. ʒ. ʒ. mā ne granate mell' roſ. deſpumati. añ. q̄rt. ß. panis zucᵉ. ʒ. xvj. ℞. electuaᵐ doſ ē. ʒ. iij. purgat ꝓncipalr flā. ſecūdario co. Poſtq̄ aūt mā aīs ſufficicienter vī euacuata ꝛ de cōiuncta aliq̄ pars q̄ cognoſcitur per aliqualē accidentiū mitigationē: tunc debemus vti aliquibus emplaſtris ꝛ vnguētis reſolutiuis ad reſoluēdus reſiduū materie dum mō ſimus tuti q̄ aliqua mā nō amplius ibi fluat. Et iſta empla debēt esse cōfortatiua mēbri. ¶ Et ad iſtam intētionem valet hoc empl'm q̄ ponit Aui. q̄ multū attrahit mās a profundo intrīm q̄ extrahit ſpinas ꝛ oſſa ꝛ cōfert mollificationi. ℞. ſe. vtice munde ſpume bauracb ſal armoniaci ariſtoro. radicis colloqn̄ᵉ. ꝛ ſi nō habes radicem ponas de fructu terebētine añ. aure. ʒ. gūi armoniaci. aure. 12. cozdumeni rziloballa' thuris' mirre adipis capre gūmi pini añ. aure. ʒ. cere. ℞. iij. glutinis cōis. ℞. vj. lactis fici ſilueſtris q̄ ſi ego nō habeo pono ſuccū folioꝛ ꝛ extremitatum ficus cōis aure. viij. olei ℈ lilio q̄tū ſufficit ad liq̄factionē medicinaꝛ ficcarū: ꝛ ℞ empl'm

¶ Aliud empl'm eiuſdē conferens in hora ad sciaticā ꝛ dolorē manus ꝛ pedis ꝛ reliquarū iuncturarū. ℞. fenugreci mittaᵗ in testa figuli ꝛ deſup pīciaᵗ mel ꝛ ℞ empl'm. Ad idē. ℞. picis de miera. ℞. iij. feq̄ aceti ficce aduſte. ℞. ʒ. ꝛ ß. gūmi piᵗ cere ſulfuris vini ſtafiſagrie. añ. ℞. ʒ. piretᵗ. ℞. ß. cozdumeni. lziſt. vnū olei. ℞. ʒ. ꝛ ß. ℞ empl'm. ꝛ ꝓſumit reſiduū māe ꝛ vʒ mltū valent aq̄ termaꝛ nāliū. ꝛ vʒ ſtercus capraru ꝛ bouis diſſoluta ꝛ cocta cū bono vino mixta cū ſulfure ꝛ alumine ꝛ ſalib⁹. Ad iſtā intentionem. ſ. ad ꝓſumendū reſiduū māe ꝛ ꝓfortandū mēbrū debilitarū ab egritudine ꝛ neruos. Ex vnguētum marciaton ꝛ alia vnguenta calꝛ q̄ ponunᵗ in antidotarijs autoꝛ. ꝛ vʒ ꝓcipue vnguentū de balſamo. ¶ Valet ēt vngᵐ de veſpertilionibus q̄ ponit Aui. ℞. 12. veſpertiliones decollent ꝛ coquant in ſucco lingue bouis. ꝛ olo antiquo añ. ℞. ʒ. ariſto. ʒ. iij. caſto'. ʒ. iij. coſti. ʒ. ij. coquant oīa ſil donec ſuccᵒ cōſumaᵗ ꝛ remaneat oleū: ꝛ colef ꝛ vſus reſeruef. Per aliū modū ponit Guido autoritᵉ Rab. ℞. 7. veſpertiliones ꝛ coquant in aq̄ pluuiali vſq̄ ad conſumptionē medietaᵗ ꝛ colef ꝛ colature addatur olei roſ. q̄tū est medietas aq̄ ꝛ ſummitates ſalic conāſſatas. ꝛ iterū coquant ad ꝓſumptionē aq̄ ꝛ reſerua. ¶ Nunc ſequtur vnguētum vulpiū q̄ vʒ in gutta ꝛ in palū ꝛ in ſpaſmoꝛ ad remouēdū dolorē iuncturaꝝ purgata mā ad illū dolorē ꝛ claudicationē q̄ fit in ſciatica ꝛ in debilitate ꝛ in fragilitate totī tibie ꝛ ad minoꝛationeʒ eius. ℞. carnes vulpis maſculi bū pinguis ꝛ incidant minutim poſt abiectionē iteriorꝛ ꝛ ponant in cacabo ꝛ adiungantur iſta. ℞. ſaluie achoᵗ herbe paralib⁹ yue muſcate origani aneti iunipi cū ſe. maioꝛane ꝛ ſticadō añ. ʒ. iij. baccaꝝ lauri. ʒ. ij. omīa iſta ꝙquaſſata ponant ſup carnes vulpinas ſup q̄ ꝓiciant aque ꝛ vīm añ. q̄ ſuff. ꝛ olei antq̄. ℞. iiij. coqn̄tur vſq̄ ad ꝓſumptionē aque ꝛ vini. ꝛ tūc colatur fortiter ꝛ exꝑmaᵗ ꝛ pōt fieri inde vngᵐ addendo medullā cerui ꝛ pīguedinem taxonis ꝛ vʒ ſi ꝛ filium. ¶ Guido de cauliaco ponit vngᵐ de ranis ꝛ de ſanᵉ teſtudis. ℞. olei radicis cucu. ſilueſtris. ℞. ij. olei maioꝛane galbani cere terebētine medulle oſſiū cerui. añ. q̄rt. ʒ. ranarū. iij. numero ſanguis teſtudinuʒ. ij. nūero coquant oīa ꝛ colent. ꝛ tunc addaᵗ balſa', ʒ. ij. ꝛ dō q̄ est valde ꝓciosum. Et valet vnguentū de caro cocto in anſere pingui. ꝛ q̄ liquet in toſtatione reſeruaᵗ. ꝛ vngant iuncture ꝛ ancha. ꝛ vʒ multū: marie ſi addatur euforbium caſtoreum ꝛ herbe ꝛ medicie huic moꝛ appꝛopate.

Digitized by Google

¶ Si sciatica per ista non curat: volunt autores ꝙ supponant anhe empla rubificatria: ſic est istud qđ ponit Raſ in diuisionib⁹. R. finapis pulueriʒati simi colũbini pulueriʒati. añ. pres equales. cõficiant cũ decoctione ficuum ⁊ emplet ancha ⁊ dimittat ibi vt vesicet locus ⁊ currat illud qđ in vesicis cõtinet. Deinde vapozetur cũ aq̃ cala. Vult ẽt Valy in lib⁹ de regali disp̃one ꝙ ponant sup anchã ventosa cũ scarificatione ⁊ sanguisuge. ¶ Et si p ista ⁊ p̃ supdicta sciatici nõ curant ſ cauteria. 5. vl. 6. in circuitu loci vbi vertebꝛ cũ scia religatur ⁊ in cẽtro ſ vnum ⁊ sint cauteria p̃ctualia facta in cuspide ad formã olive vel pue glandis ⁊ foramina dimittant aperta ponẽdo int⁹ grana hedere vel cera ad formã cicerum. ⁊ sic maneant p longũ tp̃s apta ad minus per q̃ttuor dies vt ma⁹ fluat. Per ista enī cauteria actualia expellitur mã egritudinis cõiuncta ⁊ mala mẽbri cõplo remouet ⁊ mẽbrum in se fortificatur vt amplius leuiter mãs nõ recipiat ⁊ liberat a claudicatione. ¶ Unde ypo. Quibus cunq̃ a sciatica molestatis vertebꝛ refilit foras hꝫ tabescit crus. ⁊ claudicant si nõ vtant 6°. ampho. am°. 60. Intelligit si longũ tp̃s duraverit ⁊ sequtur in cõmẽto. Et nimia bũdita te flatica vertebꝛ refilit ⁊ reuertit lõgo tpe. Crus putrefit ⁊ cõsumitur nisi cũ foco succurratur ⁊ humiditas exiccetur. hec ille.

Dieta guttosoꝛ varianda est ꝫm varietatẽ causaꝝ, nã in gutta cala post eũationẽ cũ flõbꝯ ⁊ purgationib⁹ virtus infirmi subcũberet nisi aliqualr ifirmus reficeret. ideo iubet Valy ꝙ infirmus reficiat cuꝯ iure pullorum gallinarũ ⁊ cã succo granatoꝝ musoꝝ. ⁊ ꝫm Raſ in isto casu dꝫ esse dieta fria ⁊ humida: vt est aq̃ ordei ⁊ cucu. ⁊ cucur. ⁊ caueat ab oĩbus calidis ⁊ in diebus interpolationis res refrigerãtes dabimus: vt est sir⁹ aceroſus ⁊ muscillago psilij ⁊ aq̃ ordei ⁊ succ⁹ mali granati ⁊ dabim⁹ filr auenatũ ordeatum ⁊ simila. ⁊ fugat vigilias ⁊ cogitatiões tristosas ⁊ iram ⁊ gubernent sicut febricitantes. ¶ In cã aũt fria fiãcta caueat a cibis multe supfluitatis credẽdo ꝙ illo Raſ. vt sunt carnes bouine arietine ⁊ ouine ⁊ caueat a vio ⁊ lacte ouis ⁊ a piscib⁹ ⁊ fructiꝰ hũidis. ⁊ sufficiãt eis res assate ⁊ carnes minoꝝ animq̃ sunt que superfluitat. ⁊ vtaſ salsamentis subtilib⁹ digõnẽ inuãtibus q̃ fiunt ex carui cimino origano aneto ⁊ sinapi. dicit raſ. Et vtaſ electuarijs calis ⁊ vino antiquo pauco. ⁊ si aliq̃ comedat multũ p̃ nocet sibi vomitũ ⁊ sudet multũ in balneo vel aliter ⁊ hoc ante cibum. nocet eis vigilare. q̃ corũpitur digestio ⁊ sic supfluꝫ multiplicat. Et dicit Raſ ꝙ dieta in isto casu dꝫ esse subtilis ⁊ comedat vna die alia nõ. Et ꝺ̃ intelligitur q̃n egritudo est in p̃n° ⁊ ma³ est in fluxu. pp qđ gra exẽpli ponã hic dieꝝ quã renebat magr noster Bernardus forestery bone memorie in montepessulano qui multũ in suo tpe fuit vexatus a doloribus iũcturaꝝ p̃cipue a cirag. nã ita cito ꝙ sentiebat magnos dolores gutte statim ponebat se in dieta subtilissima ⁊ non ponebat talr frenũ ozi ꝙ aliq̃n stabat p tres dies nãles ꝙ nil comedebat nec bibebat ⁊ intollerabili siti. lauabat iterdũ os cũ aq̃ fria. ⁊ sic faciẽdo cessabat dolor ⁊ paulatim reuertebat ad dietã grossam. ⁊ fatebat se nõ inuenisse ita bonuꝫ remẽ⁹ i aliq̃ medicia sicut in ista dieta ⁊ abstinen³ ⁊ excusabat ipsum ab oi alio medicamine ⁊ cuꝫ ista virit forte. 100. annos.

Declaratio in sciatica ⁊ in spẽb⁹ gutte. Primo sciendũ est vt dicit Lõstan. autoritate coste filij luce ꝙ vbi cũ q̃ epithimata empla seu cathaplasta: imo ⁊ vnguẽta alicui mẽ⁹ sunt supponẽda. vñ mẽbrũ ppendit esse calefaciẽdũ vel ma³ grossa de ipo soluẽda oꝫ purgationẽ totius corpis p̃cessisse cũ farmaria ⁊ flõia. certificato aũt ꝙ corp⁹ est mundificatum ⁊ pa° adhuc remanet pp hꝫ in ipso mẽbro clausos: tũc supponenda sunt epithimata ⁊ olea calida ⁊ fitr. ⁊ hoc nõ solum ꝫ in materijs frigidis imo etiam in calidis. quecunq̃ actio in illo mẽbro fit sensibilis. ⁊ sic habet littera Ba¹. 5°. teg¹. cañ. 100. ibi. Dicit igit totum corpus fuerit plectoriʒus. Jdẽ dicit Auic. fen. q̃rta. p̃mi. c. 5. Et in isto possunt cognosci errores ignorantiũ artem medicine. ¶ Ecce sciendũ ꝙ pot⁹ vini ante cõpetentẽ comestionẽ sup oĩa gñat guttaꝝ. qz natura vini est cito penetrare. imo alr penetrat aũ p̃cedã digẽne ⁊ penetrãdo facit secũcõcurrere mãs crudas ad iuncturas ⁊ ligamẽta earũ. ⁊ vinũ nocet in cã cala. qz cãm egritudinis augmẽtat. Nocet etiã in cã fria qz vt dictũ est vinũ sua subtilitate cito penetrat ⁊ defert guttã a cã fria sicã humozes nõ tũ tm̃ nocet in cã fria sic in cala. ¶ 3° nota ꝙ in sciatica ⁊ in gutta a cã fria nũq̃ a p̃n° dꝫ dari medi³ forẽ: imo illa forẽ me³ tunc mistrata conuertit se ad hũozes bonos ⁊ laudabiles: dimittens malos quos eradicare nõ pot. qz hũozes sunt in scia profundati ⁊ nõ p̃nt sic eradicari: nec etiã frigidi hũozes viscosi ⁊ cõglobati ⁊ in p̃nc° indigesti p̃nt extrahi cũ forti nec leui me³. Ex isto poteris perpẽ

Digitized by Google

dere quō aliqñ valet digestiua in aliq̄ specie gutte: sicut docet Ga. 7. can. gñali. q̄ est ꝓtra opinionē aliquoꝝ dicentiū ꝙ in nulla specie gutte ꝓsertāt digestiua nec subtiliatiua. ¶ 4° nota ꝙ do mutant narcotica oia sunt postpo nēda: nisi eminēte magna necessitatet dolore ꝰperesc̄ere ꝛ patiēte q̄si ad iteritū deducēte. Nam in frequēti appositōe eoꝝ sensus mem bri cōsumit ꝛ mā ingrossat ꝛ infrigidat ꝛ cu ra egritudis retardat. ¶ Quito dubitat a q̄b⁹ hu. vplurimū fit gutta a calis vel a fris. Et videt ꝙ a calis: q2 spēs gutte sunt apata: vt dicit Rab ꝛ Serap. h talia apta magis fiunt p viā diriuatōis ꝙ cōgestionis. ō magis causa bunt ab hu. calis: cū sint magis curribiles ꝛ pe netratiui. Frigidi aūt humores ꝛ grossi iepti sunt penetrarōi. ¶ Scdo arguit ista passio fit p viā diriuatōis aut cōgestionis. si p viā diri uationis: tūc magis ter gutta ab hu. calis: qa magis curribiles ꝛ penetratiui. Nō ē aūt dicen dū ꝙ gutta fiat p viā ꝓgōnis: q2 tunc esset de gñe apatū q̄ veniūt ad maturationē ꝛ sanies q̄ est falsus ꝛ contra Auī. q2 ista apata raro aut nunq̄ veniūt ad ruptura nec maturatōez vt dicit Auī. ¶ In oppm videt ꝙ gutta magis generet a fris hu. ꝛ grossis: q2 iūcture et liga menta nutriunt ab hu. grossis: cū ipa sint mē bra grossa: ꝛ mā grossa est cōpositus illis mē bris. igit in maiori quātitate ibi fluit. ꝛ p ꝑis magis ab ea gñabit gutta. ꝑña bona ꝛ maioꝝ ē vera ꝛ minoꝝ ponit haly in regali disp̄sitōe ¶ Scdo ab illis hu. magis gñabit gutta q̄ ma gis ꝛ in maiori quātitate ex industria nature mittit ad iūcturas. si ꝙ opationē ꝛ industrias nature maioꝝ quantitas flātis mittit ad iun cturas. igit ꝛc. ꝑña tenet de se: q2 a mīta mā i mēbro cōrēta citius gñabit egrm q̄ ab alia q̄ in toto corpe continet. Maioꝝ est nō. ꝛ minoꝝ ꝓbat p aui. in ꝓmo can. doct. 4. de hūoribus vbi dic. ꝙ flātis quātitas mittit ad iūcturas vt humectet eas ꝛ mēbra q̄ multe existūt mo tionis ne siccitas eis accidat ꝓpter caloꝛē q̄ ex motu ꝓuenit ꝛ fricatōe. ¶ ꝓ 2to ista q̄stione ꝓmo nota ꝙ hu. fluūt ad mēbra dura ꝛ cōpa cta ꝓpter tria. Primū est subtilitas humoꝝ et acumē eoꝝ sic̄ est cho⁹ q̄ de se est penetratiua. Et q̄us ista sit penetratiua. tū est in qua quātitate et raro fluit ad iuncturas: ꝛ p ꝛipue ad sciā cū cito resoluat: nō ab ea raro fit sciati ca. ꝛ sm istū modū raro aut nunq̄ sciatica fit ab hu. melico: q2 grossus ꝛ nō liq̄bilis 2m ē re mollitio mēbri. Mēbrū em remollitū ꝛ mol lificatū yltra nām in se est debilitatū. tūc fa cilr ad ip̄m penetrāt hūores ꝛ ip̄os recipit fa cilr. ꝛ sm istū modū fit sciatica. ꝛ alie spēcies gutte ab hu. flātico fluēte ꝓpt suā liq̄ditatem ad mēbrū remollitū ꝛ debilitatū. Tertium est industria ꝛ ꝓceptū nature q̄ mittit ad flegma ad iūcturas vt humectet eas ne deficc̄etur ex calitate: q2 sequit mot⁹. ꝛ sm istū modū fit ab hu. flātice ibidē misso ad dictā humectationē facēdā. ¶ Scdo ꝙ notificatōe dubij nota sm Auī. in. 22. dist in. 3ⁱ. in trac. 2. c. 5. de dolore iūcturarū ꝙ vt plurimum fit dolor iuncturarū a flegmate cum cho. 2° a flāte crudo deinde a san^e. 5° a cho^a ꝛ raro a melia. Et ꝙ hoc ꝓz quid dicendū de cōne. ¶ Sexto in ordine declara tionū nota ꝙ q̄us in oībus etatibus gutta possit gñari tñ aptiores vt in eis fiat gutta sē senes: q2 in eis calor nālis debilitat ꝛ supflui tates in illa etate magis multiplicant: marie si sint gulosi aut luxuriosi. silr ꝛ hītes egritu dines cronicas ꝓpter eandē cām. silr ꝛ quales scentes qui nō regunt cū modestia vite bonoꝝ victualiū cibi ꝛ potus. ꝛ hoc fit ꝓpter eādem cām. ¶ Septimo mirabile videt ꝙ viri freq̄n ti⁹ incurrūt sciaticā ꝛ guttā q̄ mulieres: cum mulieres sint frigidiores ꝛ in eis plus abun dent supfluitates: cū sint etiā magis in ḡete ꝛ i ocio q̄ viri. Dico ꝙ cā istius est: q2 ad hoc ꝙ fiat gutta ꝛ sciatica duo req̄runt. s. multa⁹ marie ꝛ diffusio eius ad loca iūcturarū q̄ diffusio fit p actōes caloris. Nō aūt q̄us hēant mīras mās ad gñandū guttā. tñ hñt puū caloꝛē non potentē illā mām fluentez facere nec dissolue ri: imo illa remanet q̄si ꝓgelata ꝛ non fluida nec liq̄bilis: imo ille hūiditates potⁱ⁹ uertū tur ad crassiciē q̄ ad guttā. Alia cā est: q2 mu lieres purgāt p mēstrua q̄ si put decet fluant simlr absq̄ egrī mulier ꝓdurat. vt ait Ga. 2. de fe. ad glauc. in. c. 25. nec etiā in actib⁹ mūda nis nec in coitu tñ laborāt sicut viri. ō iūctu re earū nō tñ calefiunt nec debilitant. ꝛ per ꝑis nō tñ recipiūt de hūoribꝰ. ꝛ sic nō ita fi unt guttose. silr possum⁹ dicere de eunuchis ꝛ de pueris. ¶ Octauo notādū ꝙ si gutta moue tur in vere: b est ꝓpt abūdātiā hūoꝝ: vt dr. 5. amp̄b. āp. 21. in illo em tpe mīta massa sangui naria gñat. ꝛ si in autūno mouet: b est ꝓpter malicias eoꝝ. ꝛ q2 bō comedit fructꝰ in ētate ꝑterita ꝛ q2 meat⁹ sunt lati saltim in ꝑn⁹ eius Si aūt in estate: b est ꝓpter caloꝛē dissoluēt ē eos. vt dicit Ga. ¶ Nono sciēdū ꝙ in sciatica q̄us sit de cā ca. empta fria nō debēt apponi q2 mā est mīta, pfūdata cū multa caro sit sup ancha q̄ impedit resolutionē materie. Silr si

Digitized by Google

empla frida apponerent poꝛi clauderentur ⁊ mā ingrossaret: sed in illo casu supponenda sunt illa q̄ sunt leuis calefactiōis vt dicit rab in diuīb. q̄ sint sedā dolozē fīc ē camo. melli. se. lini fenu^{m} ⁊ filia. nec etiā me^{c} multū calide sunt supponēde sciatiq̄ ante ma^{c} p̄fectā purgationē: q; maioꝛ attractio ma^{c} fieret ad locū et mā int^{ꝛ} putrefieret: vt dicit rab. vbi. s. etiā fieret egꝛ^{o} difficilis sanatōis valde: qm̄ tunc mā inspissat ⁊ fit sicut res q̄ sup ignē cocta īgrossat ⁊ īdurat. ꝟ ille. ¶ 10° notādū q̄ gutta ꝟm suas spēs est pa^{c} ppe ligamentoꝛ. nō neruoꝛ aut carnis nisi associatiue ⁊ p̄ colligātiā vñ ligamēta iūcturas ligā sūt duplicia. q̄dā em̄ exeūt ab osse vt a scia a q̄ exit ligamētum qō intrat ꝟtebrū ⁊ ligat vnū os cū alio. Alia sūt ligamēta q̄ p̄cedūt a cozda ⁊ musculꝰ ⁊ ligāt vnū os cū alio in iūcturis superficialꝰ non penetrādo subaꝛ ossis. et i istis ppe fit podagꝛ cirag ⁊ ex istis ligamēt cōpatiūt me^{a} p̄ria vt est cāro nerui ⁊ musculi. ⁊ in carne ⁊ i cuti fit inflaº q; nō sūt dilatabilia. ¶ 11° notādū q̄ lauatoria cū decoctōe rerū stipticarū vt est alu mē sal rosa cozrices q̄rcus ⁊ pfidia balau^{c} aq̄ alūinose vl salse ⁊ sulfuree valēt in declīatōe. Ad ꝟsumēdū refiduū ma^{c} ⁊ ad p̄fortādū iūcturas ne aliā recipiāt. Alia aūt lauato^{a} nō cōpetūt in aliq̄ tpe: q; faciūt fluere materias ad dcā ligamēta. ¶ 12° aduertēdū q̄ cautela actualia p̄ctualia de q̄b^{ꝰ} facta fuit mē^{a} multū valēt ad p̄fortādum mē^{m} ne itez mās recipiat. verūtū vnā cautelā ⁊ industriā dz hre medicus quaz ponit Rab in li. de iūcturis. s. q̄ post q̄ p̄tu tē cauteriozꝛ hu. nō currūt ad mēbrū cōsuetū: illud cozp^{ꝰ} ē euacuādū paulatiz: ne superfluitates q̄ solebāt fluere ad illa mēbza reuertant ⁊ fluāt ad aliq̄ nōbile mē^{m}. Et dic Rab. Ego em̄ vidi plurimos hoim moꝛi subito eo q̄ nō fuerūt vsi euacuatōe post cauterizationē. hoc etiā dz locū in oñi p̄hibitōe ma^{c} fluere ꝟsuete q̄ restringitur sicut est fluxus emoꝛroyd. sine fit feratura venarū sicut aliquādo fit in vlceribus tibiarū siue aliter ⁊c.

¶ Explicit liber sextus philonij. deo gratias.

Ebris est caloꝛ exne^{ꝰ} accēsus i cozde. pcedēs ab eo mediāte spū et sanguine p arterias ⁊ venas in totū cozpus ⁊ inflāmat in eo inflāmatōe q̄ nocet opatōib^{ꝰ} nālibus. Hāc diffinitōez ponit aui. in p^{a}. 4^{i}. c. 1. Et est bona q; p̄uertit cū suo diffinito ⁊ facit ipsum differre a q̄cūq; aliꝰ cū ꝟ dat p genꝰ ⁊ dr̄ias Ga. in. 1. āp. 9°. 16. Febris ē caloꝛ nālis mutatus in igneū. Alie mlte diffinitiōes ponūt ab aliis ꝟ p nūc iste sufficiūt. Dicit aūt febris de feruoꝛ ferues p eo q; in totū cozpꝰ feruozē inducit ⁊ ebullitōez. ¶ Nūc aūt sciēdū ꝟm Aui. in loco al^{i}. ⁊ ꝟm ga. in meg^{i}. pti^{a}. 8. in p̄n°. q̄ tria sūt gña febriū distincta penes tria que i cozpe hūano reperiunt. Nā oia q̄ in cozpe hūaº reperiūt sb triplici gñe sūt: q; aut sī mē^{a} ptinēa aut hūiditates aut spūs sub q̄ ponitur p nūc nālis caloꝛ ⁊ fumi ⁊ vapoꝛes. Et ista diuisio i telligit q̄tū ad res cozpeas: nō aūt q̄tum ad aīam nec ad ꝟtutes nec cōplones ⁊ filia q̄ fi cozpea. Si g̃ inflāmat spūs p̄° ⁊ subiectiue inflāmatōe q̄ manifeste nocet opatōib^{ꝰ} ꝟsueta nā ꝺz effimera ab effimerō pisce q̄ vltra. 24. hoꝛas nō viuit ⁊ eadē die in q̄ suscipit spūm vite moꝛif: ⁊ est g̃nat p viā putrefactōis ⁊ non ppagatōis. Si aūt aliqs de. 4. bu. putrefiat. et inde fiat fe. p̄mo ⁊ subiectiue tūc ꝺz fe. putrida hūoꝛalis q; p̄mo ⁊ subiectiue in hu. fundat et radicat. Si ꝺo totū cozpꝰ inflāmat ex p̄ ⁊ subiectiua inflāmatōe cozdis ⁊ mēbroꝛ radicalīū cozpis. tūc dicit fe. ethica ab ethis greº q̄ est p̄mānua disp̄ō latine. Aui. aūt cōparat mē^{a} cozpis radicalia pietib^{ꝰ} balnei vl olle. Et hūoꝛes cozpis aq̄. balnei vel aq̄ bullīēti i olla Et cōpat spūs aeri balnei vel vapib^{ꝰ} eleuatis ab olla bullīēti. ¶ Subdiuidunt ista tria gña febriū in suas spēs. Nā effimera q̄dā ē a cāis p̄mitiuis extrinsec^{ꝰ} aduenīētib^{ꝰ} vt ē caloꝛ sol frig^{ꝰ} ⁊ filia. Quedā ꝑpter actiōes cozpeas: vt mot^{ꝰ} cozpis. Quedā ꝑpter actiones aīales vt ira tristi^{a}. Febris aūt hūoꝛal subdiuidit. naz q̄dā est de san^{c}: alia de cho^{a} alia de flāte: alia de mlia: alia ē de cōmix^{a} aliq̄rū istoꝛ. De san^{c} aūt duob^{ꝰ} modis fit feb. aut de mlto san^{c} fine cozruptōe ⁊ fit finocha. Aut fit de san^{c} cozrupto ⁊ putrefacto ⁊ fit finoch^{a}. vñ ꝟsus. Sino cha de mlto ꝟ finoch^{ꝰ} ex putrefacto. Adhuc ꝟ spēs fe. sanguīee subdidit. s. in augmastica et paugmastica ⁊ homotenā. Febris autē cho^{a} diuiditur in ꝓtinuā ⁊ int^{ꝑ}polatā. Cōtinua duplex est. q̄dē est de cholera pura putrefcā itra

Eus cū tua summa potētia et mia infinita. Incipit. p̄ liber philonij in q̄ de febribus cuz suis adiūctis ⁊ de apatib^{ꝰ} ⁊ de pulcritudine ⁊ de impediētibus eā cuz adiutozio dei mificzd ⁊ pij tractabit.

¶ Eap̄m. 1. de diffinitione et diuisione febriū in generali.

Digitized by Google

venas remotas a corde ⁊ ab orificio sto⁹: et ꝺ vocaꝫ tertiana ꝓtinua. Alia fit de cho³ vel flā te ſalſo putrefactꝫ in venis circa cor vel circa orificiū sto⁹: ⁊ hec ſpēs vocaꝫ cauſon. vñ Ga. 4. amp6. 2°. 5. nulla intꝫ cauſon ⁊ ẽtianā ꝺr̃ia eſt q̃tū ad mām vñ gñanꝫ. Eertiana intꝫpola ta aūt q̃dā eſt vera ſeu pura. ⁊ iſta fit de cho³ rubea pura ⁊ ſubtili eꝫ vēas putrefacta. Alia eſt tertiana nō pur3 quā medici vocāt nothā ſeu nō verā. ⁊ iſta fit de cholera groſſa i ſuba q̃ q̃dē cho³ groſſa gñata p cōmixtionē cho⁶ rubee cū flāte. Iſta aūt tertiana intꝫpolata alīn eſt ſimpleꝫ qñ ſcz mā nō putrefit in duob⁹ loc̃ vel mā ẽ pauca in q̃tꝫ. Febris aūt flātica ſꝺ diuidiꝫ: q: q̃dā fit de flāte putrefacto ītra venas. vt dicit aui. in p³. 4. trac. 2. c. 1. de febꝫb⁹ putridis. ibi. Putredo. Et iſta fe. continua ad huc ẽ ꝺupleꝫ. nā q̃dā eſt in venis remot̃ a corde. ⁊ iſta q̃uis ſit ꝓtinua ⁊ iſepabiꝫ: tñ vēit ei q̃dā vehemētia ſeu exacerba⁹ p quā cognoſciꝫ ac ſi h̄ret poꝛ⁹. vt dicit ibidē auic. Alia fit de flāte putrefacto in venis q̃ ſūt ꝓpe cor. iſta ẽ ꝓtinua ⁊ nō h3 additiōes nec ꝺiminutōes in ſua ꝓtinuatōe. Alia fit de flāte putrefacto exvēas ⁊ iſta ꝺr̃ q̃tidia⁴ intꝫpolata. Et adhuc ꝺ ſubꝺiuidiꝫ ꝑm q̃ fit de diuerſis ſpēbus flāt̃ vt videbiꝫ infra ꝺño ꝓcedēte. ⁊ etiā ꝑm locū putredinis in pfundo vel in ſupficie ꝑm q̃ fiunt due ſpēs. ſ. liparia ⁊ epiala. Febris aūt melica ſic fit: q: mlia qñq; putrefit ītra vēas ⁊ facit ꝓtinuā ſ3 rarovt dic̃ aui. in p³ fen. 4. c. ꝺ fe. q̃rta⁴ ꝑiodica. ⁊ aliq̃n putrefit eꝫ venas ⁊ facit feb. q̃rtanā intꝫpolatā. Et iſta ſubꝺiuidiꝫ q: q̃dā eſt de mlia nāli q̃ eſt fer. ſan. Alia ẽ de mlia aduſta. Et alia de mlia q̃ attinet ſanguini. Alia ꝺ mlia q̃ attinet flāti. Alia de mlia que attinet cho⁶. Et illa q̃ ẽ de mlia aduſta ẽ ꝺupleꝫ: q̃dā eſt mlia aduſta p aduſtionē melie nālis. Alia eſt p aduſtiōes alioꝝ hu. Et adhuc ſubꝺiuidiꝫ q: aliq̃n fit fe. mlica cū mā minoris q̃titat̃ ⁊ magꝝ groſſa q̃ in q̃rtana. ⁊ tūc fit feb. q̃ntana ſertana q̃ vtpluⁿ fiūt de mā mlica flātica vel flāti attinēte. Et alia q̃ nō ẽ tāte gſſitiei eſt tñ maioris q̃titat̃ ⁊ fit q̃rtana. Ethica aūt ſubꝺiuidiꝫ: q: q̃dā ẽ ethica q̃ nō ẽ fe. ⁊ iſta vocaꝫ ethica ſenectuꝫ ſiue maraſmō. Alia ẽ ethica q̃ eſt fe. Et iſta h3 tres ſpēs ꝑm ꝓſūptionē triuꝫ hūiditatū nutrimētaliū iā eꝫ venas exiētiūvt videbiꝫ in ꝓceſſu ꝺño adiuuāte. Et ꝺ eſt recta diuiſio febriū in gñali ꝑm q̃ gña diuiꝺunt in ſuas ſpēs. ¶ Febres cōpoſite ſubꝺiuiꝺunt ꝑm cōbinationē febriū ꝓtinuarū ⁊ intꝫpolatarum ꝑm q̃ ꝓtinēt in iſtis ꝛfib⁹. Paru⁹ emitrite⁹ in venis flā recōdit: Exterius cholerā medi⁹ conuertiꝫ illi. peſſim⁹ hūoꝛ ineſt in venis fel coct eꝫ. Prer iā dicta Aui. ſubꝺiuidit ꝺ gen⁹ fe. ſic. Quedā ſunt feb. acute alie nō acute. Et acuta ꝑm Ga⁰⁰. diuidiꝫ in acutā pacutā ⁊ p pacutā Itez quedā ſunt cronice ⁊ alie nō cronice. Et iſta ſubꝺiuidiꝫ. q: quedā eſt cronica ꝑuerſiua alia nō ꝑuerſiua. Et q̃dā ſunt nocturne: alie diurne. Et q̃dā ſunt leues ⁊ ſalubres. Alie moleſte multū cū terribilib⁹ accītnb⁹. Alique ſūt dimittētes ⁊ alie inſepabiles. Et inſepabiles q̃dā ſūt q̃ diminuūt: alie ſūt q̃ intēdunt: alie q̃ ſūt files in acceſſionib⁹ et. afflictōib⁹. Et q̃dā h̄nt rigorē: alie tremorē: alie frigus ⁊ alie affligūt ſine iſtis. Et aliq̃ ſūt ſimplices alie cōpoſite. ⁊ ſūt q̃dā ꝓtinue alie intꝫpolate. De ꝓtinuis aūt q̃dā eſt peſtilẽtialis: alia nō peſtilẽtial⁹. Quedā eſt fe. ſincopalis humoroſa q̃dā ſincopalis nō humoroſa vel minuta. Itẽ q̃dā ſunt fe. cū apate: vt pleb ⁊ fe. peſtilẽtiales cū bubonibus. Alie ſine apate vt cauſon tertiana ⁊ ſimilia. Et q: fe. effimera inter alias fe. citiozis terminatōis et faciliozis exiſtit cure ⁊ etiā minozis lucri: q: vir cognoſciꝫ niſi poſt q̃ receſſit ideo de ea pus nos expediamus.

¶ Laplm. 2. de fe. effimera in generali.

e Effimera eſt febris ex inflāmatione ſpiritū ꝓcedens p totū corpus cui⁹ terminatio eſt brevis.

Cauſe iſtius fe. p̄nt eē multe. naꝫ aliq̃n fit a cāis p̄mitiuis vt eſt calitas aeris vel ſolis ⁊ vēti oriētalis ⁊ frig⁹ exteri⁹. Aliq̃n fit ꝓp̄ balneū i aq̃s ſtiptiq̃ pozos exīo res claudētib⁹ vt ſunt aq̃ alūinoſe. Aliq̃n ꝓp̄ cibū calm: aliq̃n ꝓp̄ vinū ſumptū: aliq̃n fit p pter actōes aīales: vt ē āguſtia triſtitia cogitatio ira timoꝛ ⁊ gaudiū somn⁹ ⁊ lōga q̃es et vigilie. Aliq̃n fit fe. effi. ꝓp̄ diſpōes corpeas ſicut dicit aui. q̃ ſunt in duplici ꝺr̃ia. nā q̃dam ſunt diſpōnes q̃ ſunt actiōes vt ē laboꝛ ⁊ trāq̃llitas nimia ⁊ euacuaᵒ doloꝛ ſincoꝑ fames ſitis. ex oñibus iſtis pōt venire effi. Alie ſunt diſpōnes corpee q̃ nō ſunt actōes ſeu mot⁹ et p̄nt cauſare effi. vt eſt opilo in corpe ſatietas nauſeatiua iā in ſto⁶ recepta apa clauſio pozo rū exterioꝛ. oīa iſta p̄nt cauſare fe. effi. Et q̃a iſte effi. aliq̃n mutanꝫ in fe. putridā qñ nō bñ dierant. Aliquādo ad ethicā vt accidit. aliq̃n cholericis ⁊ cōſumptis c̃ñ nō bene gubernāt vel eis imponit̃ iciuniū triduanum ⁊c. Ideo ponemus duo genera ſignoꝛ, ſcz ſigna ꝓpria et ſigna ꝑmutationis.

Digitized by Google

Signa ꝓpa effi. Incipit ḡ effi. cū aliq̄li rigore ꝛ calor pfundat. Et aliq̄n adest pigritia ꝛ somn' ꝛ pfūdat° seu submersio pulsus. Et in augmēto calitas nō ē ita mordi catiua sic̄ fe. acutarū: imo ē lenis sic̄ calitas ho mis exercitati aut sic̄ calitas hois q̄n nimis potauit de puro vino. Et si in ꝑma die vria ē nālis hn̄s yposta sim ꝛ cū b̄ pulsus ē bon' tūc est effi: nā in effi. vrina nō multū alterat nec oñdit dn̄ium alicui' hu. sic̄ faciūt fe. putride: vt est tertiana et fe. sanguinee. ꝙ si vrina est bona ꝛ pulsus ordinatus ꝛ nō freq̄ns magna frequētia tūc ē fe. effi. q̄us aliq̄n in ea appet vrina tincta ꝓpt̄ supcalefactōez hu. calo. vt ē san. ꝛ cho[a] in corpe effimerati ex̄itiū. Simil' pulsus diuersus aliq̄n pu' ꝛ debil' 9m diuersi tatē effi. ꝛ diuersitatē prid'arū. ¶ Aliud aūt ē signū ꝙ fac̄ ipos differre a fe. putridis ꝛ acut ꝛ est ꝙ pn'[m] ei' sit leue. ꝛ si tāgat corp' ei' cali tas nec addit nec crescit sic̄ sit i alijs fe. acut. Et in statu nō venit accētia mltū fortia nec fribilia sic̄ i alijs fe. nec feruor nec ebulli° nec magn' dolor. Et vtplu[m] creticat p sudorē leuē sic̄ fit sudor in latitudie sanitat' nō mlte q̄ri tat. Et si in ea apuerit do' capit ꝛ recedit tōl' post recessum fe. ꝛ ei' eradicatōez signū est ꝙ illa fuit effi. Si vo ē magna exuberātia sudo ris nō est effi. si alteri' spēi. ¶ Sig̃ pmutatōis effimere ad alias fe. sūt p°: qz ipa declinat sine sudore ꝛ hūozositate. Et si forte sudet ꝛ nō era dicat fe. tūc pmutat ad alias fe. ꝛ pulsus post sudorē oñdit reliq̄as fe. ꝛ si affuerit do' capit ille remānet vltra diē nālē. Oia ista signa pmu tationē ei' ad putridā vel ethicā oñdūt. q̄n tñ mutantur ad ethicā ista sūt intēsiora ꝛ cum b̄ diuti' durāt. vltra b̄ loc' arteriarū ē calor ꝛ fe. remanet vniformis ꝛ est augmētū caloris post refectōez pulsus dur' ꝛ equalis ꝛ pues. Si vo pmutet ad fe. putridā apparet diuersi tas i pulsu ita ꝙ aln ē freq̄ntior aln magn' ꝛ aliq̄n ē minor calitas mordicatiua i tactu: ꝛ i vrina nō appent a pn° sig̃ digōnis. Si aūt p mutat ad fe. sanguineas vt ē sinocha tūc appa rēt signa replois san. cū rubore faciei ꝛ tumo re nō cōsuero ꝛ pulsus est plenus.

Cura effi. in gñali. si pa. effi. fuerit cho[c] et macri vel effi. sit ex fame vel ex labore vel ārgustia: opz ꝙ isti nutriāt cū cibis boni nutrimētiꝛ facilis digōis vt est ordeatū quenatū amigdalatū vt sūt pui palli gallie vel pdicis ꝛ cōedat lactucas ꝛ portulacas co ctas cū lacte amigd̄ ꝛ bibāt aquā frigidā vel aquā ordei vl vinū multe aq̄ mixtū. Et i istis nō ops expectare declinatōez fe. nā si isti nō cibarent cito efficerent ethici vel caderent in fe. putridas. Et in b̄ errabāt aliq̄ antiq̄ qui in differēter in oñi fe. ponebāt ieiuniū triduan vt dicit Ga. in li. de inge° sanitat. Si vo effi. fuerit ex apate vel ex opilone tūc illi nō sunt cibādi nisi post manifestā declinatiōez. ꝛ filic i alijs spēb'. Si b̄it sitim def eis aq̄ fria: q̄a cū ista fe. solū sit in spiritib' sine mā grosiori sola infridatio est melior cura: cū in ea nō in digeam' marie eūone. iō de directo nulli eoz purgādi sunt nisi hn̄tes replonalē opilonē et nauseatiuā satietatē. Et p tāto nō sunt phibe di ab aq̄ fria dū tñ nō haberēt apa in sto° vel epate vel splene ꝛ in alijs interiorib' mēbris. ¶ In fine aūt poriſmi pōt poni in balneo aq̄ dulcis: qz hūectat ꝛ apit pozos ꝛ iuuat ad era lationē vapoꝝ ꝛ mducit sudorē. Et sic cōperit dū tñ nō habeāt fe. effimerā ex opilone in in teriorib's: qz tūc nō cōperit. ꝓpt̄ea quia bal neū facit cōmotōez in hūorib' ꝓpter opilonē cōclusis: q̄ quidē hūores nō euēterent putrefie rent ꝛ balneatio gnaret egritudinē putridam vt dicit Aui. Et dū tñ nō habeāt effimeras ex nauseatiua satietate dōec illa ꝑs euanescat. Et sil' hn̄tes catarꝝ cū effimera balneādi nō sunt. Si vo effi. est ex opilone pozoꝝ exteriorꝝ vel ex opilone in mēbris interioribus. vs fri catio suauis ꝛ lōga ꝛ non balneū. Aliis ḡnali bus ad particularia accedamus.

¶ Capl'm. 3. de cura effimere inſſpeciali.

Effimera a calore exteriori fit aliq̄n ꝓpt̄ ca lorē aeris vel vēti oziētalis vel au stralis vel ꝓpter calorez balnei: vt frequēter accidit parturiētib' longā moram in balneo faciētib'. verūetiā frequent accidit a calore solis vt accidit aliq̄n illis qui stāt vel vadūt in sole tpe calido maxime discopto ca pite. Tunc em̄ sol calefacit spūs a iales: q̄ ma gis declināt ad partes exteriores q̄ vitales ꝙ nāles. Et tunc illi supcalefacti ꝛ inflāmati in flāmant alios spūs vsq̄ ad cor: ꝛ sic fit febris Et post expandit̄ p totū corpus ꝛ iste ē ymus modus. Alius modus est ꝙ aer calidus p so lem vel alr attrahit̄ ad cor: ꝓpter quē inflam mant spūs eius. deinde fit ꝓcessus a corde ad totū corpus. Unde i illa q̄ fit ꝓpter calorē so lis ꝓmo incipit a cerebro ꝛ in capite: qz forte tale caput nec corpus non est mūdum: immo repletum ꝛ per caliditatem solis dissolutum vapores calidi calefaciētes spiritus. Et in illa que fit ab aere calido fit impressio in corde

Digitized by Google

ꝓpter attractionē aeris calidi ad ipsum.

Signa sunt aggŭatio⁹ inflāmatio ⁊ dolor in capite: maxime qñ ibi est replo: anhelitus magnus: ⁊ calor maior exterius q̄ iternus: qr ptes appentes corpis sunt magꝭ calefacte a caloꝛ solis ⁊ a caloꝛe febrili ⁊ iteriores a solo caloꝛe febrili. Et scīt ex iudicio patiēt qr ipse dixit se fuisse vel stetisse in sole vel aere calido per longam moꝛam.

Curatio istius est q̄ vnguaꝭ caput cū oleo rosaceo vl violaceo actu frīs ⁊ rorū: pect⁹. vel ab alto embꝛocef cū oleo salicis: ⁊ dictis oleis mixtis cū decoctiōe herbaꝝ frīdarū ifrigidata. Et si fitit def sibi aq̄ frigida fontana vel tacea lactis amigdalaꝝ clarificati cū aq̄ frīdissima: ⁊ b cōtinuef vsq; ad declinatione. Et tūc ponaf in balneo aq̄ cale ⁊ caput embꝛocef cū aq̄ cal'a: qr humectat et resolvit caloꝛē febrilē ⁊ vapes et fumos ab exteriori caloꝛe in coꝛpe gñaros. ⁊ remouet malā ꝓplonē ⁊ reliq̄as febꝛis. Unde b ēbꝛocatio cū rebus supradictis melioꝛ est q̄ si fieret sola madefactio ſm ūui. ūn. c. ꝓpꝛio. Deinde reuertaf paulati ad dictam cōsuetā cauēdo caloꝛē.

Effimera a frigoꝛe aeris exterioris vl aq̄: vt accidit natantib⁹ vel aliter stantib⁹ in aq̄ frigida. Et ista effi. fit ꝓpter clausionē poꝛoꝝ: q̄ clausio vel cōstrictio ē cā retētionis fumoꝝ ⁊ vapoꝝ ꝓpꝛi quā retētionē inflāmant spūs. ⁊ fit fe. effimera.

Signa hītur ex indicatione patient. et pulsus nō est ita ꝓmus sicut in illa que fit ex tristicia ⁊ angustia. attīi ꝓmus est ⁊ qñ ꝓmꝫ man⁹ supra coꝛp⁹: caloꝛ magis sentif augmētari q̄ si esset ex tristicia vel displicētia vel tedio seu angustia. pulsus etiā est velox ꝓpter necessitatē factā a fumis vaporosis retētis cū spiritib⁹ nō potētib⁹ exalari ⁊ resolui pp clausionē poꝛoꝝ. oculi etiā nō ꝓfundāf imo aliq̄n inflanf pp retētionē vapoꝝ. vrina aliq̄n est albaꝛidea qr caloꝛ nātis est quasi extinctus: ⁊ aliq̄n est colꝛata qr caloꝛ intus reꝛcluditur ⁊ fortificaf circa epar: ⁊ etiā circa vias vrinales.

Curatio melioꝛ cura istius est sudoꝛ ita q̄ mēbra oīa excepto oꝛe: vt anhelare possit cū pānis cooperiant⁹ donec sudet. Et si ꝓ se sudare nō pōt: ponatur in balneo aq̄ calide: in qua decocte sint res aperitiue: vt est mentastrū balsamita: embꝛosia: fenículū apiū: ⁊ petrosilīū cū suis radicibus. ⁊ fricentur fricatiōe leui ⁊ nō madefiāt vel vnguētur: donec sudent: ⁊ balneū aeris calidi vel salsum calefactio ꝓcedat balneū aq̄. deinde vnguant⁹ ⁊ embꝛocent⁹ capita eoꝝ cū oleis aptissimis. vt est oleū de aneto ⁊ oleū de been. ⁊ de camomilla. Deinde cibent⁹ cū bonis cibis subtilibus facilis digōnis. vt pulli gallinarū ⁊ pdix cum capꝛetus lactans ⁊ filia. Et bibāt vinum albū mediocriter limphatū. Caueat a potu aq̄ per se vel a frigido exteriori. ⁊ a cibis facientibus poꝛoꝝ clausionē ⁊ opilationē. ⁊ ex balneis fripticis ⁊ poꝛos claudentibus.

Effimera si fi vt fit frequēter ex balneis aluminosis calis. qr retinent fumi. ⁊ fiunt febꝛes effimere. sic ĩmediate dictū est. ⁊ frequēter talis effimera pducit ad putridam. ¶ Signa. Lutis est tēsa. pulsus pu⁹ ⁊ velox. vria alba ⁊ tenuis. ⁊ nō hꝫ oculos nec facie ad ifer⁹ demissos nec pfundatos.

Curatio istoꝝ talis ē sic cura effimere facte a frigoꝛe. diut⁹ tñ debēt stare in aere balnei calidi ⁊ in aq̄ cal'a fil'r. ⁊ p ūs nō tardef ūnctio cū oleis apitiuis. ⁊ teneaf apitiuū regimen ⁊ euchimiū cauēdo sem per repletionem ciboꝝ ⁊ potuum.

Effimera ꝓpter cibos cal'os. ¶ Pꝛi⁹ fundam⁹ entū isti⁹ est an epate ⁊ in spū nāli ꝓpterea. qr virt⁹ cibi calidi citius ad epar attīgit. Ūñ dicit Ūni. qr illa que fit a caloꝛe solis. vt plurimū est cerebellaris ⁊ in spū aiali. Et illa que est ex balneo. ē cordialis ⁊ in spū vitali. Ista ex cibis calidis pꝛouenies est epatica ⁊ in spiritu naturali.

Curatio fit ꝓ admistratiōes ciboꝝ frīoꝝ. vt lactucaꝝ portulacarū ⁊ maloꝝ granatoꝝ ⁊ fila. Et eūentur cū cassiaf vel cū succo ꝓpnoꝝ vel cū tamarindo ⁊ māna granata. ⁊ dent me^e frie. vt ē triasandꝰ ⁊ aqua endiuie vl oꝛizacara sir⁹ roꝝ iulep cū aq̄ oꝛdei. Et sup epar ⁊ caput ponanf epithiata ex sandꝰ ⁊ roꝝ ⁊ aq̄ roꝝ ⁊ end cū pauco aceto ⁊ cāfoꝛa ⁊ succo lactuce ⁊ portulace ⁊ filiū herbaꝝ frīaꝝ. ¶ Effimera ex vino curaf cū vomitu ⁊ solone ventris ⁊ cū eis que ūmediate dicta sunt. ⁊ caput embꝛocef cū oleo rosaceo ⁊ succis frīdis. qñ ibi est doloꝛ. ⁊ in declinatiōe ponaf in balneo. Et si talis cura. sicut dictum fuit in cap° de ebꝛietate in libꝛo ꝓmo.

¶ La^m 4.^m de spēb⁹ effimere pp actiōes aīales vt sunt accīs aie ⁊ pp sōnū ⁊ detez ⁊ vigilias.

Effimera ex tristicia ⁊ āgustia. ista species fi aliquando ꝓpter motū ⁊ reclusionē spūum ad partem interiorem ⁊ cōculcationem coꝛuꝫ versus coꝛ: vnde fit febris.

Digitized by Google

Signa sunt dimissio oculoꝝ ⁊ ꝓfunda° eozum ꝑ resolutionē ⁊ facies ē discolozata tendens ad citrinitatē ꝑ ꝓfun dationē calozis nālis ⁊ spūm circa ptes inte riozes. ⁊ pulsus est paruus ⁊ aliquādo durus ꝓpter duriciem arterie. ⁊ vrina est ignea. ⁊ qñ qs pa. sentit ardozem eius ⁊ acuitatē ꝑ ficci tatem in ea dominanē. ⁊ qz ca' ⁊ ſps ex tristi³ ⁊ angustia interius recluduntur.

Curatio Primo vitāda sunt ista acci dentia: a qbus talis fe. proce dit. ⁊ vtaꝫ letificantibus. ⁊ intret balneū aq calide ⁊ nō aereum ⁊ olfaciat redolen³ fria. vt sunt roseviole sandalus ⁊ filia. ⁊ caput ⁊ pect⁹ vnganꝫ cū oleis frīdis ⁊ epithimenꝫ cum pā nis madefactis in muscillagine psilij ⁊ cam phorevel i succis herbaꝝ friarū. Cinū odorife rum mixtum aq iuuat eos ⁊ oēm hoiem veniē tem in hūc mundū. Post audiat pulcras can tilenas ⁊ musice instra ⁊ reliqua letifican³.

Effimera ex ira fit ꝑ motum subitus spūum ab īterioribus ad ex terioza: ꝓpter quem motū spūs inflāmanꝫ: ⁊ fit fe. effimera cum omnis motus localis col lisiuus ⁊ cōfricatiu⁹ fit cā calozis: imo ⁊ incē dij aliqñ. vt dicitur secūdo metheozozum.

Signa ex iudi° patientē fere ⁊ assistētiū hītur: ⁊ cuz hoc adest rubedo fa cieī: nisi timoz cū ira misceaꝫ: sicut accit illis qui cū enfib⁹ nudatis se volūt verberare. tunc enim iterū caloz ⁊ spūs ad interius reuertunt cū san⁵. ⁊ sic facies pallida vel citrina nō fine cā efficitur. ⁊ adest inflatio faciei similis alli q dormiuit vel studuit super libzo capite dimis so. ⁊ oculi rubei. ⁊ hoc ꝓpter motum spūum ⁊ san. ad exteriora ⁊ vrina tincta: ⁊ pulsus ple nus ⁊ magnus ⁊ frequēs. ⁊ si forte cōcomitet ei timoz: tūc fit pulsus aliquātulū diuersus.

Curatio ꝙ stet in trāq̄llita⁶ ⁊ mutet ei⁹ intētio ab ira ad res letifican tes vt sunt cantilene hystozie fabule ⁊ lectura libzoꝝ hystoziaꝝ ⁊ enarra° casuum ⁊ acciden tium in mūdo ⁊ inspec° localiū mag¹ valozis. ⁊ ponat in balneo aque cal⁹ ⁊ vngaꝫ cū oleis frīs vel temperatis: ⁊ cibet cū bonis cibis facil⁹ digōnis. ⁊ quis aui. dicat ꝙ nō det eis vi⁽ᵐ⁾: verum est purum forte sed debile ⁊ limphatū. vnde in ira cōpetit eis in declinatione.

Effimera ex gaudio. mot⁹ in gaudio fit spūum ab īterioꝛib⁹ ad exteriora fic i ira: ſ i ira tal' mot⁹ fit subito. ⁊ in gaudio. vo paulatīe. iō raro accidit ide febris effimera. Si tñ aliq accidat hꝫ tūc talia sig³.

Signa sūt debilitas pulsus ⁊ tarditas ei⁹ ꝑ exalationē spūum. calitas non tanta sicut in ira. nec vrīa tincta. nec ocu li sunt ira rubei ⁊ hꝫ aspectum oculoꝝ ⁊ faciei bonum ⁊ gaudentem quis habeat se. Et pul sus non est ita frequens sicut in ira.

Curatio fere tal' ē fic i ira cū leuioꝛib⁹ tū ifriantib⁹ mitigaſ. qz iter aie accī³ gaudiū ⁊ letitia hūane nāe amicabi lioza existūt. Tristi³ vo ⁊ āgustia cozp⁹ ⁊ aīaz ⁊ opatiōes impediūt: q̄ nihil clari⁹ nris mēti⁹ elu cescit. Gaudiū q̄ ⁊ delitia moderate tpata boi bus lapsis afferūt magnū fructū ⁊ iuuamēū.

Effimera ex timoze causaſ fic effime ra ex tristi³. nā i vtraq; spi rit⁹ ad īteriora reducunt. ſ in tristi³ paulati in ira subito. Et hec est differētia iter vtranq;

Effimera ex vigilijs hꝫ sua fig. nāvigi lie pcesſert ⁊ adest succlusio palpebraꝝ: ⁊ ꝓfunda° oculoꝝ ꝑ ꝓsumptionē ⁊ resolonē hūiditatū ozbite ⁊ priū oculi. vrina appet ꝓturbata ꝑ idigōnē q̄ in supfluis vigi lijs nō pfecte celebraſ debilitas pulsus disco lozatio faciei. Et ista fig aln cōmiscent vel mu tantur. pinde ad maioza inspicere debemus.

Cura talis est: fic dictū ē in c° de sōno. ſ. puocet somn⁹ ⁊ stet in q̄ete ⁊ trāq̄l litate ⁊ ēbzocet caput cū ōcoc°⁶ herbaꝝ friaꝝ ⁊ hūidarū vt ibi dictū est. ⁊ vtaſ balneo ⁊ bos mis cibis hūectatiuis ⁊ bono vio qz ofert eis.

Effimera ex somno ⁊ q̄ete. aln ex som no ⁊ lōga q̄ete retinent vas pozes multi ab bu. resoluti. q̄ calefacien° spūs ꝑ cōmixtionē vel iuxta pōnē iducūt fe. spūalē. Signa sunt qz somn⁹ ⁊ ociū pcesſerūt fine con suetudine ⁊ pulsus ē plen⁹ ⁊ hūozosus calitas in tactu nō est multum acuta. Cura est vigila re ⁊ nō dormire: ⁊ vtaſ fricatione temperata. ¶ Cap⁽ᵐ⁾. ſ⁽ᵐ⁾. de effimera ꝓpter dispositionē cozpis q̄ sunt actiōes: vt est labo.

Effimera ex laboze fit iō qz exerci⁽ᵐ⁾ ⁊ labor in ordinat⁹ calef⁹ cozp⁹ ⁊ spūs. Et qua calefactiōe spūs inflāmati cānt fe. ef⁹. Jsta āt fe. molesta est iter alias ef⁹. qz nocet spīb⁹ ⁊ vtutib⁹ aīalib⁹ ⁊ vitalib⁹. ¶ Signa hītur ex dō pa. ⁊ sodaliū qz nimis laborauit nō ꝓsuete. Et qz iunctura iter cetera mē³ ꝑ motū colliſiōis ⁊ fricatōis mag¹ supcalefiūt. iō calioꝛes tactu repiunt ⁊ cozp⁹ ficcū. Et si ex laboze nō supfluo accidat ef⁹. tūc cozp⁹ nō ē ficcū: y° hūidū. ⁊ c°. Si ē supflu⁹ labor qz nō fit sudoꝛ nec hūectaō in cozpe. Et qz in latere. supfluo ptes pectoꝛa

Digitized by Google

bꝫ mꝫtū laborāt ⁊ exficcāf. ī accidit eis ſtiꝫ ⁊ talīb ficca ⁊ pulſus durꝫ ⁊ puꝫ ⁊ debilis durꝫ ꝓ pter ficcatē puꝫ ⁊ debilis ꝓpter reſolonē hu. et caloris nālis ⁊ ſpūs factū in laboze.

Curatio eſt ꝙ vtaf dieta reſūptiua ca piēdo cibos facīt digōis ⁊ bo nniutrīꝫ ⁊ vtafociot tranqllitate: ⁊ ponaf in balneo aq̄ dulq̄ caleſ ⁊ yngaf totū cozpꝫ ꝑcipue iūcture cū oleis tpaf ⁊ dozmiat ⁊ reqeſcat ſu mēdo ozdeatū ⁊ auem ⁊ pullos gallieꝫ ꝓdices ⁊ captū in ſuo tpe ⁊ piſces ſq̄moſos ꝺ aq̄s mū dis ⁊ vm liphatū parū tī cōedat: qz cū digtia fit debīl nō tm̄ pñt digerere ſīc ꝑ ꝓpide debēt vti etiā cib̄ pue q̄ritaf ⁊ mꝫti nutrimētiv ſūt cibi ſup̄dicti: ⁊ pue auicule bn̄ ꝓpate ⁊ vitella ouoꝝ ſozbiliū ⁊ teſticuli galloꝝ ⁊ filia.

Effimera fcā ꝓpf eūonē fit aln̄ ꝓpf cōmotōez hu. ⁊ tē ſpūs mo uēf ipetuoſe ⁊ ſupflue. q̄ qdē motꝰ iſlānt ſpūs ⁊ fit effi. aln̄ ꝺ ſe. fit ꝓpf medi. laratias iō qz mi nus calefaciūt cozpꝫ ⁊ ſpūs cū ſuo ſupfluo ca loze. Et qñq; vēit poſt flōiā ꝓpf motōez q̄ fit in hūiditatīb ⁊ ſpiritīb ⁊ ꝓpea qz flōia facit redire vapes hūi. ad nāz colet cū calefactōe ⁊ mſlāmatōe illoꝝ vapoꝝ iflāmāf ſpūs ⁊ fit ef.

Curatio ſi fluxꝫ ſupfluit retineaf cū cib ⁊ potīb reſtrictis ꝓfortatis ⁊ cū medicis ſtiptiq̄ interiꝫ ſumptis ⁊ exteriꝫ mini ſtraf ſup̄ ſtom ⁊ applicēf actu calꝫ pp eiꝫ ꝓfor tatōez. Et meliꝰ ēpl: n ē lana ifuſa i oleo maſti cino ⁊ nardino caliſ: ⁊ lana exꝑſſa a dict olis aliq̄ſ ſtoo applicef. verūtī dicit auic. ꝙ circa coꝛ ⁊ epar debēt poni res refrigerātes.

Effimera ex doloze cozpalī: intm̄ doꝛ aln̄ calefaf ſpūs ꝙ ide effi. gñaf. Sīg̃ ſūt pñtia doloꝝ in brachioꝝ l tibia vel ocko vl dēte vl ſteſtis vl i aliq̄ loco cozpis Cura est ꝙ remoueaf ille doꝛ ſīc docef in ſuis ca. pḋis. Deide ſ illa q̄ dcā ſūt i ef. ex laboze.

Effimera ex ſincopi fit ꝓpf diuerſam cōmotōez i ſpiritīb a q̄ cō motōe ſeq̄f calefacō i eis ⁊ inflāma ⁊ fe. Sīg̃ ſūt qz ſincoꝑ ꝑceſſit nōdū ē nālis dies ⁊ pulſꝰ eſt diuerſus aliq̄n debīl qñvincit calꝫitas. Cu raō ē qñ curaf ſincoꝑ ſīc fuit dcm̄ in ſuo. c. Et denf cibi laudabiles ⁊ facilis digōis vt dictū eſt in effi. ex laboze. et deſ eis vinū odoꝛiferuꝫ cōpetenter limphatū ⁊ fugiat triſtoſa.

Effimera ex fame fit qz vapes cozpis ⁊ caloꝛ acuīt qñ caloꝛ non inuenit nutrim ⁊ inde ſe. gñaf. Sīg̃ ſūt pulſus puꝫ ⁊ debilis ⁊ qñq; durꝫ. Curaf cū aſſūptōne ozdeati vl auenati in p̄nō. poſtea deſ cibi lau dabiles. ⁊ vs eis balneū aq̄ dulq̄ caleſ ⁊ embzo cario ſup caput eiꝫ ⁊ dozmiat ⁊ reqeſcat.

Effimera ex fiti fit ꝑ eundē modū ſīc ex fame et curaf ꝑ potū aq̄ fride: ⁊ ſi miſceaf ſuccꝰ maloꝝ gnatoꝝ ē bonū

Effimera ex opiloe aliq̄n pozi cuī ex teriozis opilāf ꝓpf frigoza ab ex. aln̄ ꝓpf balnea ſtipca. ⁊ aln̄ ꝓpf aduſtio nē ſolꝫ vt dīc̄ aui. Et qñ hec fiūt vapes retinēf ⁊ coartāf ⁊ fiūt cā inflāmatōis ſpūꝫ ⁊ fe. ef. ⁊ bꝰ ꝓpf defectū reſpiratiōis. Et ſi tūc iflāmef ſan. mꝫt in cozpe exñs fit tūc ſyncopa ex inflā matōe ſan. ⁊ ſpūum ſine aliq̄ putrefactiōe.

Signa ſi ſit a cāis ꝓmitis. iſta opilo hr ex indicatiōe pa. vt qz trāſiuit ꝑ loca muoſa vel ſterit ꝑ tm̄ tps ad frigꝰ ꝙ cut fuit opilata ⁊ iſpiſſata: ⁊ vapes ñ pñt exalari Itē tarde incipit decliare max ſi declinēt ſine eūone. Et ſi opiloes ſūt magne pulſus ē puus

Curatio eſt ꝙ ponaf in loco tpato ⁊ me diocriť pānis coopiaf ⁊ ſuami ter ꝑ tom cozpꝫ cū manibꝰ fricef. Et poſtq̄ fe. ceſſauerit cōedat aueam ātcibos ꝺ gnis ſpelte ⁊ ius pulle cū cicerib̄ becuī ⁊ cuꝫ altis apitis reb vt petō. aut cibef cū quis aut ſilꝫ ꝓpf. recedēte aūt fe. ſi vr ꝙ ibi ſit repl̄o ſan. ꝑ ſevel cū altis hu. ſ flōia. Et ſi ſint gſſi hu. digeraf ⁊ purgēf put os ⁊ in fine ꝓpetit balneū aq̄ dulq̄ decoctōis capilli veñ. ⁊ camo. ⁊ fen ⁊ mellilo

Effimera ex nauſeatia ſatieteo a tali repl̄one gñanf vapes malt ex qb intēdit caſitas ⁊ inflāmaf ſpūs ⁊ fit ef. ⁊ magꝫ fit i boib choleric: vt dicit aui i ſuo. c.

Cura ē ſi iſta ſatietas ē nouella ⁊ cib ad huc ē in ſtoo puocef vomitꝰ. vel ſ purgaoo cū cliſteribꝫ aut cū farmaca: ⁊ vtaf abſti nēa moderata. Si affuerit eructuo acetoſa figt indigōnē ſto. ⁊ tūc vtaf aliq̄ elecoo ꝓfortatiuo vt diagalāgā diatriō pipeō. ⁊ yngaf ſtoꝰ cum oleo maſtiq̄ ⁊ oleo de abſinto ⁊ nardio in q̄bus caliſ lana ſuccida intricta ſuppōaf ⁊ a cetero caueat ſibi a tali moꝛtali pctō: ⁊ ſi ꝓtinuetur nō ſolū cozpꝫ necat imo ⁊ aīam pire facit. Et capiat cibos leues facīt digōis ⁊ in pua q̄tie ⁊ ſtet in loco tpato. poſtq̄ poꝛ trāſierit ⁊ doꝛ miat ⁊ fameſcat dōec ſatietas ſic trāſacta ⁊c.

Effimera ex aīete qñ apā ē in iterio ribꝰ ſīc in pleū vel in pipl̄o nia. ⁊ tūc feb. ſūt pu. ꝓpf effumatōes ad coꝛ. ſi aliq̄ veniūt apata in tibijsvl in aliq̄ pte coꝛ pis exꝛioꝛ: ita ꝙ hu. ꝺ gñe cholē deſcēdit aln̄ in puo tpis ſpaō ⁊ in tali deſcēſu caleſiūt ⁊ in flāmāf ſpūs ⁊ fit foꝛt fe. ef. cū itollerā ⁊ magꝫ

Digitized by Google

ſiti in cõpatõne ad alias effi. Et ꝺ freq̃nt vidi fieri papue in dño arnaldo comite furi bone mẽorie. Doc etiã freq̃nt fit i q̃busdã furũcꝺis exri⁹ euenẽtꝺ⁹ t ĩ panaritys t aĩ i aliis apa tib⁹ extrinſeq. t ꝺ vocãt vulgares raiciũ fe. ſi ue iſta apata fiãt a cãis ꝓmtiuis vl afitib⁹ ſic̃ ſunt replo ꝓterita t opilo intrinſeca vl extrin ſeca: vel ict⁹ vel caſus. Et vtplu⁹ fiũt iſte effi mere ex apatib⁹ ſanguieis vl choliq; vt in heri ſipila. Et cogſcũt ꝑ ardorẽ t rubicatões loci t ꝑ pulſum velocẽ t plenũ ꝑ ſitim fortẽ.

Curatio ſi iſta apata veniãt freq̃nt cõ ſiderẽt a q̃ hu. fiũt. vñ ſi fiãt a ſanc̃ K ſõia ꝓuenẽꝺo illa apata ne fiãt vl illa vicera q̃ aliq̃n ꝓlueuerũt ſeq talẽ deſceſũ hu. Et ſi ẽ de gñe cho⁹ꝓueniẽꝺo purgẽt illa cho⁹. t de aliis hu. ſimplr vel cõmixti. Et ſi ꝺe fctõ hȝ illa apata curẽt ſic̃ in ſuis ꝓpis dicẽt ca. ſi de⁹ pmiſerit tm̃ de vita: t nõ cõedat niſi p⁹ de cliatões pfectã. t tũc vad dicta fria t hũecta tiua. t caueat a vi⁹ niſi p⁹ cibũ ſumat vi⁹ ſub tilet dñ liphatũ. Et circa illa apa ponãt ẽpla ſic̃ medi⁹ videbit t poſtea dicẽt. Et vtplu⁹ dñt eẽ fria t dñt poni ꝺm aui. i via q̃ ẽ int apata t coꝛne iſti fumi q̃ eleuãt ab eo veniãt ad coꝛ.

Effimera ex caloꝛe. Int̃dũ ex caloꝛe aeris vel ex caloꝛe ſolis vl balnei accidit ſe. effi. verũ ꝺ vtplu⁹ fit ex caloꝛe ſolis. Primũ em̃ q; in hac ſe. ledit: eſt ca put. t ĩ ſpũs aĩalis ꝑus inflãmat t poſtvirtal ꝑpr attractões aeris cali ad coꝛ. t ſig ſunt: q̃a laboꝛauit vel itinerauit ad ſolẽ t aerẽ cal⁹ ibi ſtetit diu in aere balnei calidi t ſilia.

Curatio fit cũ reb⁹ infrantib⁹ int⁹ t ex inũgẽdo caput t pect⁹cũ olo roſ. t nenufarino t ſtet in loco ad frigatẽ des clini t potet aquã frigdã in ſiti ſua. ſi medi⁹ vi dẽt expediret ĩ decliatiõe ſe. balneet ĩ aq̃ dul ci tepida. t de aq̃ tepida ſup caput ei⁹ effũdat q̃ aq̃ tepida hũectat t reſoluit ſe. vt dic̃ Aui. Et alie fũt ſpẽs ſe. effi. parũ magi aut paꝛ mi n⁹ ad iſtas ꝓ̃it reduci: q̃ effi. vix cogſcat niſi poſt q̃ poꝛ⁹ totalr receſſit. iõ ꝺz q; effi. ẽ facilr cure t difficilr cognitõis: q̃ vtplu⁹ natura eã curat ſine aduitoꝛio medicinarũ

Declaratio in ſe. effi. Pꝛo q̃rit vtrũ ex nauſeatiua ſatietate poſſit ſe. ex. gñari. t ꝑbat q; ñ: q̃ talis nauſea repſo dimuit t obtũdit: imo etiã in pte extiguit nãlẽ caloꝛẽ. igit ꝛc. tz ꝓña: q̃ ſe. nõ fiũt niſi ex inflãmatõe t ignitõe nal caloꝛis: vt dic̃ ga. 1. ãp. 2° illi⁹ cañ. hũide ꝺiete oib⁹ ꝛc. ꝑbat añs q ỹſaac in li. de fe, ybꝛ vult q; mlti cibi t potus caloꝛe extinguit nãlẽ. Et ga. ſup illo ãpb. er q creſcũt. t ex⁹ extriſecũ ibidẽ poſitũ: vt ſi mlta lig̃ max⁹ viridia pauco igni apponãt nõe eſt q; ignis extingat. Ꝙ 2° arguit ſic. talis repſo ẽ cã frioꝛ moꝛboꝛ. g̃ nõ eſt cã ſe. cũ ſe. et moꝛbꝰ fridus ſunt ꝺ̃ria t ꝺ̃rioꝛ effectuũ ꝺ̃rie ſunt cõe añs ꝑbat ꝑ ga. 2. ꝺ moꝛbo. c. 5. vbi dicit ſic. idẽ ꝺtingit. i. gñatio multoꝛ moꝛboꝛ frioꝛ ex mi mia abũdan⁹ cibi. lz em̃ ſit coꝛpis nutrit⁹ tũ ꝓueniẽs cã eſt frioꝛ moꝛboꝛ. Ꝙ 3° ex tali repſo ne gñant hu. crudi t idigeſti. igit ꝛc. tenet ꝓña q: tales magi hñt infriare q̃ calefacere. Añs ꝑbat ꝑ aui. in p° cañ. in fen. 2ª. 3 ꝓma. c. 15. de his q̃ ꝓueniũt ex eis q̃ cõedunt ꝛc. Ꝙ Oppo⁹ dicit ga. 3. de inge°. t Aui. in ꝓma diſt. quarti Et ꝑbat rõne: q: talis repſo nauſeatiua põt flãmare coꝛ: t ſpũs inflãmatõe nocẽte opatõi bus nocumẽto ſenſibili t notabili. g̃ põt nauſeatiua ſatietas cãre ſe. ꝓña ẽ nõ. t añs ẽ 8a. 6. de inge°. vbi vult q; ex crapula fit inflãma coꝛdis t ſpũs t q̃nq; apata. Ꝙ Pro iſto ꝺu⁹ eſt nõndũ q; talis repſo ẽ duplex. q̃dã ẽ ad quas ſeq̃t eructua° acetoſa: t raro talẽ fac̃ ſe. q̃a fit ꝺñuz fritaꝰ in ſto°. Alia ẽ ad quã ſeq̃t eructatio fumoſa t talẽ bñ cauſat effi. Et mod⁹ ẽ iſte q: ex tali crapula reſoluũt mlti fumi cali q; flãmãt ſpũs ad ſe. max⁹ ſi ſto⁹ ſit calꝺ t cibi aſũpti cali vl ſpeciati: vtvinũ purũ nõ liphatũ Ꝙ 2° nõ ꝺm ga. 8. de inge°. t aui. in loco alle. q effi. de q̃ ẽ ꝺmo vtplu⁹ accidit coꝛpib⁹ cholici in q̃b⁹ rõne calitaꝺ in eis ꝺñant aſcẽdũt fumi reſoluti a tali repſoe cali: q; inflãmãt ſpũs. De mã aũt gñatõis iſti⁹ dicũt aliq; q; iſti fumi reſoluti a tali repſoe ſũt mlti t gſſi t vadũt p to tũ coꝛp⁹ t cauſãt opilonẽ: t claudũt poꝛos cutis ſua gſſitie. q̃ opilone ſtãte dictoꝛ fumoꝛ reſola° eoꝛ fieri nõ põt ad eũ. t recluſi fortificãt reuerberãt t mltiplicãt: deinde inflãmant. t inflãmãt ſpũs: ſic̃ inflãmat exala° cal⁹ t fiũt in nube fria t hũida ĩclusa: vt pz ĩ methauris t fit effi. Ꝙ Et p ꝺ ad rõnes. ad ꝓmã q̃n ꝺ: q tu lis repſo ꝺimuit t obtũdit calorẽ nãlẽ ꝛc. dico q; verũ ẽ ꝺe illa ad quã ſeq̃t eructua° acetoſa vel dico q; q̃uis in ꝑn° obtrũdat. tñ poſt q; incipit ipaz ꝺigerere eleuãt in tali digõne et actõe fumi cali mlti t gſſi q; inflãt ſpũs. ſiſt ꝺ: ad ſcꝺam. Ꝙ 3° nota q; ex frigoꝛe exteriori p accñs. ſ. claudẽꝺo poꝛos cut. nõ fit debita euacuatio nec exala° fumoꝛ t vapoꝛ: nec ſupflua p eos expelluñt. t tũc tales fumi ſic retenti p modũ ſtati dictũ calefaciũt ſpũs t ſic fit ſe. ef. Ꝙ 5 opz q; ſit frigus fortẽ ad claudẽꝺũ poꝛos Ꝙ 4° ꝺubitat ſi ex accñtib⁹ aĩe põt fe ef. gñari

Et ꝓbatur ꝙ nō: ꝙmo accidētia aie non sunt filia fe. effi. igitur ab eis nō pōt gñari. añs est notū ⁊ ꝓña ps: qz omne qđ gñatur a suo simili gñatur 7°. metha^ce. ¶ 2°. accidētia aie nō pñt aiterare coꝛ nec spūs. ergo nō. ꝓña nota. añcedens ꝓbaf. qz accidētia aie sunt imaterialia: spūs aūt ⁊ coꝛ sunt materialia. nunc aūt ima materiale nō pōt agere in materiale. p cōmentatorem. 7°. metb^ce. ¶ 3°. accidētia aie infridant coꝛpus humanū: ergo nō causabunt in eo fe. tꝫ cōlequētia: qz fe. effi. ꝛ a rebus calefacientib⁹ añs ps. qz timoꝛ anguſtia ⁊ triſticia ⁊ filia infrigidāt coꝛp⁹: vt dicit Baly 3°. teg^l. cōmēto. 11°. Et ex accidētib⁹ aie. ⁊ cōmēto 18^i⁹. Abſtiere do. Cōfirmaf: qz ſi ex accidētib⁹ aie. fe. effi. causaret: ſeqret ꝙ vtpl^m coꝛpa hūana bꝛent fe. effi. ꝓñs est falſus ad exꝓientiam ⁊ ꝓña nota est: qz vix poſſumus liberari ab illis accidētib⁹ aie. ¶ Oppo^m dicit Aui. in ꝑ^a. 4^l. trac. 2°. vbi ponit fe. effi. ex accidētibus aie vt est etiaꝫ poſitū in ca°. 4. iſtius. 7°. li^l. ⁊ ꝓbaf rōne: accidentia aie pñt inflāmare coꝛ ⁊ ſpūs inflāmatione nocitiua opationib⁹ nālibus igitur ⁊c. ꝓña nota. ⁊ añs ꝓbaf ꝑ Ba^m ⁊ Baly 3°. teg^l. cañ. ⁊ 2°. 16. ibi. Et ex accidētibus que accident ⁊c. Et per Aui. in. 4. cañ. fen. ꝑ^a. vbi ponit fe. effi. ex accidētibus aie. ¶ Ꝓz iſto du^o est notandū ſm ꝙ dicit Baly in 3°. teg^l. 2°. 15. Et ſm ꝙ dicit Aui. in diſtinctōe 2^a. ꝑ^l. li^l. cañ. doc. 2^a. ſumma ꝑma. ca°. 14. de his que ꝓueniunt ex motu aialiꝫ ꝙ accidētia aie nihil opant in coꝛpe niſi mediāte motu ſpūs ⁊ caloꝛis nālis ⁊ sanā quedā accidētia mouēt caloꝛē nāles ⁊ ſpīi ab exterioꝛibus ad iterioꝛa: ſicut ira ⁊ gaudiū. Ira quidē mouet ipſum motu foꝛti: ⁊ gaudiū mouet ipſum paulatim. Aliqua ſunt accidentia: q̄ mouēt ſpīi ⁊ caloꝛē nālem ab exterioꝛibus ad iterioꝛa. ſicut anguſtia ⁊ triſticia ⁊ timoꝛ tremoꝛ timoꝛes ⁊ tremoꝛes terꝛoꝛ tamen maxie ſubito mouēt. Anguſtia ⁊ triſticia paulatine mouēt ab exterioꝛib⁹ ad iterioꝛa. Jn tali ergo motu ſubito maxie ab exterioꝛibus ad interioꝛa ſpūs qui ſunt ſubiectus fe. effi. circa coꝛ ſupcalefaciunt rōnc multiplicationis ⁊ cōculcationis ⁊ inflāmant. ⁊ ſ. fe. effi. vt dictum est ſupra. Et ꝺ maxie fit in ira ⁊ timoꝛe ꝑs igit⁹: ꝙ ex accidētibus aie effi. pōt gñari. ¶ Sed rōnes q̄n dr ꝙ nō ſunt filia fe. effi. ⁊ omne qđ gñatur: a ſuo ſimili gñatur. 7°. metb^ce. Dico ꝙ autoꝛes habent verū in ſubſtātijs non autē in accidentibus vel dico ꝙ bꝛent verum in generatis per ſe: ſed accidētia anime generāt febꝛem per accidens. ſ. ad motuꝫ caloꝛiꝫ ⁊ ſpūs.

¶ Laꝫ itm. 6^m. de fe. acuta.

8 **Luta** fe. ꝓtinua est illa q̄ cāvelocitate ſui finis dr eſſe magna. ḃ ē diffin^o quā ponit Ba^s. 2. amp^o. 2°. 19. ibi. Acutoꝛ morboꝛuꝫ ⁊c. Alio^o dr fe. acuta ⁊ ē q̄ mouet cū velocit^e. ⁊ ē in ca. timoꝛ. Jſta aūt fe. acuta ⁊ ꝓtinua nō trāſit. 14. die Nūq̄. n. acutas egritudis cū fortibus accītib⁹ ꝓtinuis. 14^am pōt ꝑ trāſire. Jſta aūt fe. acuta ⁊ ꝓtinua cito ad mortēvl^ad ſalutē terminū ſuū ꝓpabit. Et iſta talis in ꝓmone portugalētū q̄rūdūſim iſirmitas nuncupaf.

Cauſe fe. acute. est putredo hūoꝛ. meg^l ꝑticula. 11^a. in ꝑn. iſtius aūt putrefactionis: cā est ꝛculcatio ⁊ cuētatiōis, ꝓhibi⁹ qz hu. q̄n coartat ⁊ nō expirat putrefit ⁊ inflāmatur in eo calitas eṫnea ex qua fe. generaf. 3°. teg^l. cōmēto. 91. ibi. Ferūt eni ſi ira ꝓtingat iam ergo appet per illud qđ diximus ꝙ putredo est cā retinens fe. Et ſi vis vt ipſa dicaf cā cōiuncta: dic cū Baly ibidē ita: ꝙ putredo humoꝛ cū affumatiōe ad coꝛ est cā imediata fe. Et cā putredinis est ꝓhibitio cuētationis ⁊ cōculcatio. Et cauſa iſtoꝛ est opilatio ⁊ cauſa opilationis est multitudo vel groſſities vl^ viſcoſitas humoꝛuꝫ vel alia cā claudens vias ⁊ meatus. Jſte aūt cauſe ſunt adinuicē ꝓathenate: qz vna ſine alia vix poterit eē. Et iſte ſint ꝓ cauſis ꝓiunct. ¶ Cauſe aūtes ſunt nimia coꝛpis repl'o multoꝛ humoꝛ vel viſcoſoꝛ vel nimia venarū deficcatio in eſtate: que tūc humoꝛes cal'os ſibi attrahūt ex colico gñeṽt ſcribitur. 4°. ampho. 2°. 54. ibi. ſ. acutoꝛ morboꝛū ⁊c. ¶ Cauſe ꝑmitiue fūt aeris exterioꝛis nimia calitas acuitatē vel ebullitionē in hūoꝛibus inducēs: vel mala q̄litas alia vt eius coꝛruptio vel putrefactio vt appet in aere peſtilē tiali. ſil'r friꝛas aeris exterioꝛis faciēs clauſionem poꝛoꝛ exterioꝛ ⁊ fortificationē humoꝛuꝫ cal'oꝛ in coꝛpe q̄ſi per antipiſtaſim. ſil'r nimi⁹ mot⁹ ⁊ imoderata exercitia in feruoꝛe eſtatis. Sil'r nimie vigilie ⁊ anguſtie ⁊ cogitatiōes ⁊ longe abſtinētie. Oīa iſta faciunt mediate vel imediate ad acuitatem humoꝛ coꝛpis ⁊ eoꝝ furie augmētationem ⁊ exſiccationem.

Signa fe. acute ꝓtinue ſūt cōiter doloꝛ capit caloꝛ ⁊ fe. intēſio. Et in tactu vr ꝙ caloꝛ penetret ad interioꝛa manus vigilie ⁊ guſtia coꝛpoꝛalis ⁊ tollerāria ſit ⁊ ardoꝛ pulſus veloꝛ ⁊ vrina rubea tincta aliq̄n ad citrinitatē itenſam vel rufedinem declinis oīa hec ſignt morbū eſſe acutum ⁊ motus ei⁹ velociſſimus. Et Ba^s. in ꝑmo de fe. ad Glauconeꝫ

ponit signa ꝓtinuaꝝ ⁊ nō deficientiū fe. qz nō ħnt rigozē nec tipū ſic interpolate: nec fe. iſta ceſſat in.24.bozis.ſic ceſſant interpolate. Et ſi in pulſu fuerit iozdiatio aut inęlitas in diuerſis pcuſſionib⁹⁷ ꝑtibus eſt ſignū magnitudis ⁊ acuitatis ſe.⁊ ꝙ nō eſt de deficiētib⁹.i. interpolatis. Si hūozes fuerīt colerici et⁹ ſe. vtiqꝫ acutiozes erūt.4°.de cāis pulſuū cōmēto.7°. Et ſeqf.ſi flātitiozes māſuetioz. q̄dē erit ſe.p ꝓriū eſt eni ſe.marie acuī ꝙ hēant pulſum velocē 4°de cāis pulſuū.cōmēto.15.⁊ cā iſti⁹ eſt ncātas attractiōis aeris ad ifriandū cauma cozdis ⁊ ꝓtiū circūſtantiū. Aliud ſignū ē qz cū ſommierate ⁊ vigilijs ꝑp vopozes aſcendētes ad caput loquunf in ſomnijs ⁊ f freq̄nt i eis paſreneb.⁊ ſomnia eoꝝ ſunt terribilia. Et cuz iſtis ſupdict⁹ ſignis alia pticularia ꝓcurrūt.vt eſt etas tps regio aer ⁊ regimē ꝓteritum ⁊c.

Judicia in ſe.ꝓtinuis ꝓnō dicit ypo. Acute egritudies in .4. dieb⁹ iudicanf.i.terminanf.2° ampho.am°.23°.i cōmēto criſ in acutis egritudinib⁹ nō multū moraf tps. ¶2° iudicaf criſ in 6ª die eſt illaudabilis 2° amph.cōmēto.23°.ibi Acute egritudines ⁊c. ¶3°.qñ icipiūt fig³ digōis appere. tūc eſt finis ꝓncipij egritudis. in ſnia p³ de criſi ca°.18. ¶4°.iudicaf criſim eē futurā ꝑ iſta ſig vel qñ aliq̄ eoꝝ añcedūt ⁊ ponunf a Ba°.5° d criſi ca°2°ſic. Et añcedūt ſupple criſim vēturā q̄ fiet ꝑ eñationē alī ꝑ aptionē exiture diuerſa cōmotio in cozpe egri ⁊vehemēs.⁊ id eſt qđ accidit ei inq̄etudo eſtuatio ⁊ pmixtio in ſenſu ꝓfund⁹ſomn⁹alteratio in aubelitu ȳrigo guttas ſui cozpis.⁊ aduenīūt dolozes capit⁹ ⁊ dolozes in collo ⁊ in alijs locis pl'imis cozps.⁊ accidit eis q̄qz tinnit⁹⁷⁹⁷ ſomn⁹in vtriſqꝫ auribus ⁊ vidēt cozā ſe fil'ia radijs:⁊ currūt lacrie ei⁹ abſqꝫ voluntate ⁊ retinet vrina ei⁹⁷ tremit labiū ei⁹ iferi⁹.Et aduenit ei i vno mē⁹ tremoz ⁊ accidit ei obliuio ⁊ negat cognitionē ei⁹ q̄ eſt ei ꝑſens quā videt.⁊ aduenit ei rigozvehemēs ⁊ añcedit poriſm⁹ſe.ei⁹ bm plīmū hozā in qua ꝓſuef ei⁹ eratvt veniret.⁊ aduenit ei inflāma° vehemēs ⁊ fitis itollerabil'.⁊ clamat ⁊ ſalit ſic dolozoſus:deinde ꝓcedit ex eo ſudoꝝ eruberās aut vomit⁹pl'im⁹aut ſoluſ vēter ei⁹ſubito:aut ꝓcedit ex eo ſan.pl'im⁹⁷ accidūt ei ſpēs diuerſe.ab iſtis aut oēs eaꝝ fil'.5°.de criſi.c.2°.¶5°. ꝑ ꝙ ꝓſideraf in ea.i.criſi maius fig^m eſt digō vrinet egōms ⁊ ꝙ exputur ex pectoze.Et ego pñs fui mlt'itudini ifirmoꝝ quā cōprebēdi in ho^a criſ.⁊ nunq̄ vidi aliq̄ē eoꝝ mori q̄b⁹ad⁹ uenit criſ ꝓdigōez māe.3°de cri.c.3.ig' ꝑ^m ſi gnoꝝ ſignātiū bonitatē criſ pñs ⁊ may⁹ ipſoꝝ eſt digō.ibidē.⁊ ſe' in ſnia.Et 2^m fig^m eſt ꝙ ſi die criſis indicata ꝑ diē indicatiuā.⁊ 3^m fig^m ē ꝙ f ꝑm nām egritudis:vt ſi eſt ſe.aduſtes tūc neceſſari⁹eſt fluxus ſan.narīū:aut rigoz fortis ⁊ poſtea ſequaf ſudoz cal'.⁊ hūidus cōprehendens totū cozp⁹aut euomat aut egerat colam pl'imā.5°.de cri.c°.3°.¶6°.in nō deficiēte feb⁹ ſi labiū aut oculus aut ſupcaliū aut naſus diſtozquef:aut nō videat aut nō audiat ita debili exīte cozpe qōcūqꝫ hoꝝ f ita ꝑpe ē mozs.4°. ampho.amp°46.¶7°. vbi in ſe. nō deficiēte diſnia ſupuenerit ⁊ deſipien³ mozrale ē vbi.ē. amph°.50°.¶8°. q̄buſcunqꝫ in febrib⁹ aut in alijs egritudinib⁹ voluntarie oculi lacrimanf nihil incōueniēs q̄b⁹⁹ nō ꝑm volūtatē incōueniens eſt 4°.ampho.am°.52°.¶9°.q̄buſcūqꝫ in dētib⁹ ifebrib⁹ limoſitates fiūt fortiozes ⁊ diuturniozes fiūt ſe.vbi.ē.amph.55°. ¶10°. febricitāti ſudoꝝ oīs ſupueniēs nō deficiente ſe.ſup^e p⁹ſumptionē ſudoꝝis malū plongat eni mozb⁹⁷ hūozes plīmos figt.4°am°amp°. 56°.¶11°.q̄buſcūqꝫ in febrib⁹ aures ſurdeſcūt ſan.a narib⁹ fluēs aut vēter turbat⁹ſolvit egritudinē 4°amp°.am°.60°.¶12°.q̄buſcūqꝫ i ſe. ictericia ſupuenerit ante 7^m diē malū eſt: 4°. ampho.am°.63.¶13°.q̄bus in ſe.in 7ª.aut 9ª. aut.11ª.aut.14ª.die icteriª ſupuenerit bonū:ſi nō dexterū ypocūdriū durū fuerit.i.ſi nō būeris durū apa. in epate. ſi ẏo nō: non bonū.i.ſi nō venerit in dieb⁹ſupzadict⁹ nō eſt bonū fig^m ibidē.ampho.65. ¶14°. in ſe.circa vētrē cauma forte ⁊ cozō mozſus vl' tremoz malū vbi.ē. amp°.66. Et ſe' in cōmēto.h accīª ſunt mala ⁊ vltimate peſſª.qz vite fundamētū igneo calore eſt calefactū. Iſte amph⁹ itelligit in ſe. cōtinuis i q̄b⁹ ifirmi alī dīt:coz meū ardet. Iſtō cauma venit iterdū ꝑp apata in ſto⁹ vel in mēbris vicinis.¶15ª.iudicat ypo. in ſe. ex ſōnis timozes aut ſpaſmi malū.4.amp°. amp°.67. ¶26°.in ſe.ſpūs offendēs malū ſpaſmū enim figt am°.69.¶17°.in ſe.acuī ſpaſm⁹⁷ circauſcera doloꝝ foꝝt:malū vbi.ē.am°.60°.¶18°.q̄ buſcūqꝫ in ſe.vrine ꝓturbate velut ſubūgalīū his capit⁹ dolozes aut aſſiunt aut aderūt.vbi ē amp°.72⁹.Quedā aūt hmōi vrinaruꝫ turbate exiſtūt.q̄.ſ. ypoſtaſim groſſaꝫ velociꝫ faciunt q̄ cū ſit velocitatē mozbi ceſſanf figt.4.amp°. cōmēto.72°.Et ſe' ibidē que ẏo ypoſtaſim nō faciūt ⁊ turbate exiſtunt ſi virt⁹ ſit fortis longum mozbū ꝓtendūt:ſi debilis mozez.ibidē. ¶19°.quibus in ſeptima terminatur egritudo his nubē claram rubeā.4ª. die habet.vrina ⁊

Digitized by Google

alia signa bm rōnē.4°.ampho.am°.75.t seqr in cōmēto.cān nō solū nebula rubea in 4ª die t 7ª crisis signi sed t alba ad b certior t dignior est.t b magis si nebula in medio sit ēt suspensa cōtinua quocūs t eqlis t ibidē.¶20°.iudicium p vrinā sic.vrina q̄ vna die bis ypostasis lauda bilē t alia die nō.signi q̄ q̄dā hūor recipiūt di gestionē.alij vo nō.t iō lōgas egritudinē signi. 2°.pnosticor cōmēto.26°.t in cān.ypo.idē dic Et tu ꝓsidera si virt⁹ fit fort⁹ potens expectare finē lōgi mor⁹ vel nō.t bm b iudi⁹ t dicta egrū ¶21ᵐ.vria al.cū fe.acuta signi freneticus vel mo tem.¶22°.vrina nigra irendēs ad croceū i cir culo cū fe.acuta sine alleuatiōe patient mor tale.est.¶23°.vria sine aliq̄ ypostasi in fe.acu ta talis pmanēs nihil boni signi.t q̄ cōit me dico ꝓsentaī vrine ꝓtinue t amici cupiūt scire de egro t petūt a medico q̄d vr vobis. Jō ꝓti nuemus b ispiciēdo dcā ypocraī in pnostic.t bñ fuiūt nobis i istis fe.acut ꝓtinus t in acut cōuersiuis t in pacut t in alijs fe.iterpolatis cōposit.Dicam⁹ g̃ sic bm ypo.¶24ᵗʰ iudiciū p vrinā fit tale. Vrina est laudabil q̄ ypostasim albā t subfidētē eqlē t ꝓtinuā atq; leuē hēbit t sic pmanēs vsq; ad crisim erit. Est enī fidel t nūcia salut.t signi bzeuitatē egritudis.q̄ vo cū ypostasi p̄dicta mō vo sine ea est diuturni tatē egritudis signi nec est oīno fidel.2°.pnosti cor cān.26. Et seqr in cōmēto circa mediū q̄ si fuerit in ea sedimē.i.in vrina laudabili tunc os,peuldo° vt sit in ea nebula alba. Et os necessario vt fit color vrine eqlis in citrinit⁶ t subā eius media iter subtilitatē t aqlis t grossitiez sic vrina afini.¶25°.vrina rubea minis cū sua sibi fili ypostasifilongā egritudinē signi.ē tñ nū cia fidel.t certa spande salut.2°.pnostico⁹. cān.27. Et seqr in cōmē°. Ista vrina signi dñiū san.cū aqlitate.t dicit ibi Ba⁹ q̄ in egritudib⁹ q̄ fiūt a san⁹ q̄ ē magis iuuatiu⁹ i hūoribus nō ē ti mor. Et illa aqlitas q̄ est cū san⁹ idiget digōe. ¶26°nebula pēdens in vria si al.bona:si nigra mala.vbi.s.cān.29.t B⁹ in 2° dicit q̄ migredo denūciat mortificationē vl calorē excessiuum. ¶27°.cū vrina clara t citrina fuerit idigestas signi egritudinē.2°.pnostic.cān.30°. Et se in 2° Color vrine nālis est eqlis citrinitat. Et seqr. Lūcs hui⁹ suba fuerit tenuis signi q̄ egrit° nō digerit. Et se'.vrina nālis in colore suo tēpa to in citrinitate t in suba sua eqlis ita vt non sit subtilis sic aq nec grossa sic vrina afini t be stie.tc. Jbidē timēdus est, igit ifirmi defect⁹. Et seqtur in cōmēto. Et si cū talivria clara t atrina virt⁹ egri fuerit fortis potens spectare digōe iunct infirmus al.mortel.¶28°.vrina mort signa t fidel t certa est aqsa aut fetens aut nigra siue lutosa.i.grossa vl turbida vbi.s. cān.32°.Et rō dictor est.q̄ vrina aqsa arguit inobedientiā māe vltimatā t ipotentiā virtut digtie vltimatas signi. Lausa scōi.q̄ fetor signi mortificationē vl aduſtionē.Lā 5ª est.q̄ nigre do signi mortificationē vel aduſtionē.Lā 4ª.q̄ si sit in pn° vel augmēto signi cōturbationes in humorib⁹ vltimatā t tūc est mortalis. Si aūt talis vrina venerit in statu aut declinatiōe nō q̄ venit per viā mūdificationis q̄ hu.t super fluitates ei cōmiscent.t B⁹ in 2° vrina aqsa est cui⁹ suba est tenuis t color ei⁹ alb⁹ signi indige stionē hūor in fine vltimo t debilitatē virtut facietis digōnē.¶29°.pnosticat ypo. sic i pn° pnostico⁹ in pn°. Primo in oī egritudie egri facie pnotabis.vtrū filis sit sano t ēt si sibi sa no filis sit.q̄ si sit:optimū.si vo ꝓiū pessimū est t magis malū si infirmi facies sit filis facies bus mortuor:vt si nares acute oculi concaui timpa plana color viridis niger pallidus aut plūbe⁹ q̄b⁹ appentib⁹ ifra triduū egritudis nō pcedēte fluxu vētris vel supfluo vomitu aut su perfluis vigilijs vel abstinen⁸ imoderata. oia ista signa sunt mortā⁸ qz subalis t radical hu miditat signi ꝓsumptionē t virtut debilitatē t calozis nālis exalationē factā a calore febri li t molestia ei⁹.¶30°.si in somnis palpebris sꝛclusis sola albavideant fine fluxu vētris ꝓteri to nāli vel artificiali nec ꝓ hz in ꝓsuetudine ti mendum est de morte vbi.s.¶31°. si labia tor queant aut nares aut palpebre aut supercilia mortale est maxie cū debili virtute t si sequat amissio sensus p se vel cus istis ꝓdict mortale est.¶32°.in nō deficientib⁹ fe.si q̄ q̄dē ēt frida fuerint q̄ vo int⁹ ardeant t sitim hēant:morta le est.4°.ampho.am°.48.Et dicit Ba⁹ in cō mento q̄ nō itelligit mīi in fe.pacutis.t con tinuis t in fe.furiosis t nō in alijs. nec in feb. tertianis q̄ calidiores sunt alijs. Et se icōmē to cā horū accidentū apa est cal de flonū ge nere vel herespilarū q̄ sunt cā sanguis attra hendi ad mēbra vbi supra K. vnde t intendun tur interiora t cutis t exteriora frigescunt. b ille.t p̄o cōcordantia.¶33°.in acutis morbis fritas extremitatū:malū.7°.ampho.am°.p°. t vide cām in cōmento: q̄ ūmediate dicta est. Et p̄o cōcordan⁸ in dolore fortis circa ventrē extremitatū fritas malū ē.7°. am°.am°.26.et vide cōmentū t cām.¶34°.si testes aut virga ꝓhantur aut minuant:nō tamē occasiōe dol. mortale est. Et secundo pnosticorū manuum

Digitized by Google

mobilitat signa sic pnotabis. In fe. acuta ⁊ in
pipłoia ⁊ in freneſi ⁊ in doloze capit si manus
tulerit ad caput aliqđ ponitur vel aliqđ colle
cturus huc illuc qſierit. vł de veſtib⁹ qſt pilos
euulserit vel feſtucas de pariete decerpserit.
malū sig^m ⁊ mozrale est. Nimis lōgū eēt si to
tū libū pnosticoz hic vellem affigere. Ez pm
Ga^m in 2° pnosticoz cōmēto 6°. vocet ḃ pno
sticū ḃ ⁊ est p. C35°. summa in oī pnosticatiōe
q est sup illū q mozit ⁊ q viuit ē cōpatio inter
fortitudinē egritudis ⁊ iter fortitudinē ifirmi
qñ est ḡ egritudo fortioz mozitur ifirmus. pro
culdu°. Et qñ debilioz est vtute ifirmi nō mo
ritur 2° pnosti. cōmēto 7°. ibi. Bonū est mode
ste se. Et nota ibidē qūo oz ꝑsiderare. 3. pnci
pales vtutes q q dē cognoscūt debiles ee aut
foztes ex debilitate vel foztitudie suaz opera
tionū. C36°. si liuoz mixt⁹ viridi in vnguib⁹ ⁊
digit aſſuerit mozte aduenire nō dubitat. 2°
pnosticoz cañ. 8°. Si aūt vis scire signa sum
pta ab alijs exeuntib⁹ vide in pnosti. ypo. ⁊ in
alijs libzis. sed ꝑsidera bñ in supdict. qz res q
in vltio sunt ꝓtat reb⁹ nālib⁹ sunt in vltimo
figntes pditionē. 2°. pnosti. 2°. 32°. C37^m iudi
ciū febzicitātib⁹ nō fozt nec oino in supficiez
pmanere vel minuere coz⁹ aut contabescere
malū est mag eo q pm rōnez fit. ḃ ei. i. nō mi
nuere lōgitudinē egritudis. ḃ eni. i. cōtabesce
re ibecillitatē virtutis figt. 2° amp⁹ am°. 28°.
se in cōmento. Si eni fe. maioz sit ⁊ velocioz
macies fiet velocioz. C38°. tpibus ficcis fe. na
scuntur acute ⁊ bzeuissime ex hūoz ib⁹ colericis
3° ampho. 2°. 7°. ibi. Egritudines vo ficce tē.
intellige de regionibus ⁊ cōplombus ⁊ eratis
bus calidis ⁊ ficcis. vnde in hyspanoz regnis
⁊ in oziētalibus regionibus re. acute ⁊ colice
frequēter fiūt. in aliis vo fris raro. C39°. i nō
deficiēt⁹ fe. si q q dē cz sunt fria fuerit q vo ī
tus ardeat ⁊ sitiz ꝓsit mozrale ē 4°. am°. am°.
48°. Sigt eni apa in visceribus esse hec ille.

Curatio febziū acutaz ptinaz. Nunc
aūt volo ꝑ amoze dei ⁊ vtilit
tare cōi aggregare aliquos gñales cañ. p qs
qs possit regulariē in fe. pu. opari. C Prim⁹ est
in fe. acutis putridis. scimus sanitatē nō pos
se fieri nisi putredo pmit⁹ terminet. ideo oz illaz
ꝓius auferri de intētione dñi Ba^m. 10°. de ige
c°. 2°. in pncio°. C2°. si aliqs fe. pu. vult curare
ꝓus mitigabit putrefactionē. ⁊ inten°. sua erit
in fe. ⁊ i putredie. In fe. aūt duob⁹ modis intē
dat vno mōvt curet illud qđ adest ⁊ vēturum
ꝓhibeat. In putredine quoqz intendens cu
ret eam, i. putredinē que dixi ꝓba sūt. Ga^l. 10°.
de ige°. c. 5. C3°. quicūqz putrefactionē auferre voluerit ad remouēdā opilationē q ē cā eī⁹
intēdere oz. qz remanēte cā effect⁹ vtiqz semp
remanebit. C4°. cañ. est Zui. in p^a 4^l. trac. 2° c°
inten^e ad curatiōes fe. putridaz qñ fe. est mul
te vehemētie ⁊ acuitat ⁊ nō inuenis vtutē foz
tē resistentē ⁊ tollerantē: tūc mag vtendū est
ifrīatione nō vltia qñ eūatione nec digōne. Di
co nō vltia: qz q excellent infriant extiguūt in
natū calozē. p° de fe. ad glauco. c°. 10°. Si aūt
virt⁹ē foz ⁊ resistēs abscide cām ⁊ expelle hu.
⁊ abscide cibū ⁊ nō infries infriatione q ꝓbi
beat resolvēte. C5°. qtiēscūqz virt⁹ē deficiens
medic⁹ sit occupat⁹ in equādo cōplonē ꝑtiā ei.
qre debes illaz calam cōplonē infriare ⁊ vtu
tē cū cibo vinificare. vbi. 8. virt⁹eni vinificata
redit ad cām digerēdā ⁊ expellēdā. C6°. ifria°
in fe. nō est faciēda cū reb⁹ stiptic ⁊ deficcatis
vt sunt aliq trociſci isti⁹ vtut. nisi ḃ fieret post
digōnē ⁊ eūonē māe. C7°. vbi du^r de spē ⁊ nā
fe. subtilia regimē: ⁊ caue vt poxism⁹ vēnē inu
enias eūatū virtute ḃ tollerāte. C8°. oēs fru
ctus recētes nocent febzicitantib⁹ cū sua ebul
litione ⁊ corruptiōe in sto°. iō febzicitātes ab
eis sunt ꝓhibendi Zui. in p^a 4. in ca°. Intensio gñalis ad curatiōes fe. pu. C9°ē Zui. ibidē
virtute fozt exīte ⁊ san^e supabūdāte. vel si cū
hu. vincēte san. cognoscīt abūdare: tunc flōia
cūctis medicis cōuenientioz existit. marie qñ
vina est ru. grossa ⁊ nō citria ignea ex q timet
ur victoria cose ⁊ acuitas er⁹ flōiaz. C10° ꝓ
supposita vtut pstria solo vētris mioratiua
subtilib⁹ lenitis flōiam seqtur ⁊ hu. supabūdā
tis refidui seqtur eūatio Zui. vbi. 8. 1. i p^a fen.
4^l. trac. 2° c°. Intē ad curationes vlces fe. pu.
C11°. in primis fe. acut vētris lenifica° cū so
lutiuis lenib⁹ nō laboziosa ē plimū cōmēdanda. sem ē^a Zui. ibidē. C12°. si p singlus vł naus
eam vł p doloze sto^l vł al^r cognoscīt ep hu. ad
sto^m declinat illico vomit⁹ est prouocādus. Si
per rugitū ⁊ gurgu^l atiōnē in tēstinis ꝓsumit
materiam inferius deriuari per solutionēven
tris est euacuāda. qz vñcunqz repit natura in
de ducere oz per cōuenientes regiones. C13°
eūatio eradicatiua ante materie digōnē exer
cenda nō est. nec in cala: nec in frīda nisi ma^a
fuerit furiosa ⁊ nō ꝺescēs ⁊ terribilia inducēs
accidē^a. Iste canō ē ypo. p° āpho. ibi Digesta
medicari ⁊ nō cruda moueri. Et filr ē Zui. i p^a
fen. 4^l. loco supius allegato. Et cā istius ē. qz
per istā eūationē ante digestionē materie ims
pedit digestio nocitiū: ⁊ iuuatiuū cū nocitiuo
permisceat ꝓpter motum quē dicta eūatio

Digitized by Google

in humorib' inducit: ad quē etiā motū mouet malignū absq; digone sui. ¶ Decimusqrtus i dnio sanguis vbi de flōia sum' solliciti nō os digonē expectare. Solus alijs hu. ꝛ nō sangui ni debet expectatio digonis. ¶ Decimusqnt' cū natura ad crisim mouet pfecte nō indiget medicamib'. si aūt ipfecte os nos iuuare eā ꝛ minorare: ē sui roboris adimplere vt crisim p fecte operet cū vtroq; scz vtute ꝛ medicami mib'. i. ampb. 3°. 22. ibi. sc3 Digesta medicari. ¶ Decimusseptimus si i aliq; se. dtinua opetit flōia illa a pn°est exercēda. Cū em postponit flōia apud pn'egritudis ampli' ad eā nō est intē ꝛ fortasse interficit p aduētū debilitat. Jste ē aui. in pma qrti tractatu. 2. c. Intentio ad cu rationes ples ꝛc. ¶ Decimusseptimus euacua tio cū me' in die inpolatronis vel minoris af flictois ꝛ in hora diei frioi est faciēda ꝛ nō in die por' vl maioris afflictois. Aui. ibidē. ¶ De cimusoctauo. si se. acutissima fuerit vinū bal neū ꝛ epithia relinquant ꝛ ad aquā fridā con uertant: qz magnū iuuamē ad se. extinguēdā pstat ꝛ ei' acumē: si tñ nō vs ad purgandū pu tredinē cum vina vel sudore vel egone. meg' pti'. 11. qsi in col. 3. ¶ Decimusnon' quocirca si oia fortiora sunt. s. coz eparū ce' ꝛ se. sit acu tissima da aquā fridā sine dubio. si senior vel decrepit' nō fuerit. impossibile est em decrepi tē fortē inuenire. Ba. ibidē. ¶ Vigesim' si mul titudo san. ꝛ viscositas hūor ꝛ angustia ꝛ opi latio cozpis pino flōmo succurrim' deinde hu mores attenuam' ꝛ post pozos apimus ꝛ dila ram' sm ordinē nature. meg' pti'. 11. colō. 2. ¶ Vigesimusp'm' añ oia vtus reqrēda est q si fit fort' ꝛ expedit purgari intrepid' purgabis. Si aūt fuerit defecta neq; purges aut modi cū q vtus ferre valeat: aut pus vtus cū aliq bus phorteſ. deinde purgāda purgenſ. ibidē. ¶ Vigesimusseds si in se. pu. putredo ē ppter opilões apiaſ illa. Et si ppt hūor mlitudinē minue eos. si ppt grossitiē ꝛ viscositatem atte nuenſ ꝛ subtilienſ. Et si cā est cōposita medi cinā sm cōpōnē cāe compone ibidē. ¶ Vigesi musterti' si frigid' aer attractus ad cozdialia añ oēm medicinā attingit, ō vt ipe refrigeret ꝛ in se. acut nāl' vel artificial' est pcurādus. ¶ Vigesimusqrt' aliqñ ppt magnā molestiā morbi nocua egritudis mistram'. vbi gra si sincopis fuerit cū se. ncēe est infirmo vinū da re ꝛ ius carnīn. ꝛ ppter hoc ops vt ad illud qō magis ncārū est festinem'. meg' pti'. 7. col. 9. ¶ Vigesimusqnt'. si est ncēe vt multus exhaſ san, aut hu. et vtus sit debilis nō semel ſ pau latim ꝛ multi detractoib' minuaſ. si aūt fortis semel ꝛ multi' exhēdus est. meg' pti'. 9. col. 9. ¶ Vigesimusseptimo'. in se. acutis in laxādo medi cus sit auar': qz meli' est ptē mac relinqre q totū exhauire euacuare vt dicit Aui. in. 4. pmi. ¶ Vigesimusseptim'. medic' in reficiēdo os eē audax ꝛ largus: qz omne pctm qōcū q sit magis sit in tenuib' dietis q in grossioib': vt dicit ypo. i. ampb. ¶ Vigesimusoctauus. assiduare gutturi patiētis egritudinē cal'am aliquid vt remaneat humidū ꝛ nō exficcet in curis earū est iuuari' valde. Aui. in pma. 4. c. de cura se. acutarū p ipm. illa aūt cum q̄bus hoc fit sm Aui. ibidē sunt muscillago psilij ꝛ muscillago granoꝝ citoniorꝝ ꝛ succus portulace ꝛ succus liquiritie vt sedeſ situs. ¶ Curatio pticularis se. acute cōtinue. in pmis g̃ iuxta doctrinā. 25. cañ. constituaſ acute febricitās in aere fridoꝛ ita q camera sit mūda a supfluis ꝛ rozeſ cuꝫ aceto ꝛ aqua roſ. vel saltez cum aqua frigida ꝛ sternaſ cū folijs salicis ꝛ vitis et canne. Et circa lectū ꝛ parietes camere ponanſ cānne rami ꝛ folia supdicta ꝛ folia ꝛ flores nenuf. ꝛ lentigis aque. Et isti rami debēt colligi āte ortum solis ꝛ odorēt viol. rosas sanō. vel fiat sacculus cū istis cū modico camphore q̄ q̄dez sacculus aliqñ aqua roſ ꝛ aceto rozeſ ꝛ contri nuo odoreſ. Et si in dicto sacculo addas ō se. papaueris et floribus nenuf melius valebit. ¶ Secdo iuꝝ tenorē noni cañ. vtute fortis exīte si videſ q̄ san. supabūdet sol' vel cū alijs hu moribus in magna quātitate f flōia de basi' in magna quātitate sm quātitatē plenitudis tamen pus consideret si adest constipatio: et illa cū clisteri mollitiuo vel suppositoꝝ remoueaſ: vl cū clisteri injciaſ succi ficle. ℞. j. olei viol' quarſ. j. salis. ʒ. j. Si aūt se. ē ardētissima et videt quasi estuare: extrahaſ succ' melonis cucur. ꝛ cucu. ꝛ lacti ꝛ addito zuc° ꝛ oleo viol. f clistere ꝛ ad. j. ℞. isti' addaſ salis cōis cum phoze añ. ʒ. j. f clistere ꝛ tepidū injciaſ. laxat em ꝛ infrigidat cauma quod in iteſtis est ꝛ ca liditatem annulat ꝛ extirpat. ¶ Jstam autem flebotomiā in secūda vel in tertia die sequaſ vna medicina minoratiua vtute ꝫ tollerante iuxta tenorē decimi cañ. ℞. flor' viol. ʒ. j. florū borag' ꝛ bugloſſe añ. ʒ. ß. vnico feruore bulli ant in. j. ℞. aq et colent in colatura dissoluaſ oxifenicie. ʒ. j. Post fortē fricationē coleſ eri beaſ. vel in dicta colatura dissolvaſ cassiaſ. vel mānagranata vel reubarbarū dissolutum in aq̄ enduie. Jsta enꝫ commixta vel simplr exhibeanſ iuxta indigētiā infirmi ꝛ industriā

Digitized by Google

medici. Vbi ſic expletis ꝛ dū iſta exequuntur debemus intendere ad digōnē marie digeraſ ḡ mā cū ſirupo acetoſo facto cū ẓuc° ꝛ aceto ꝛ aq; qz dicit Aui. multotiēs inueni res q̄ digerit ꝛ ſubtiliat ꝛ euacuat ꝛ infridat ſic ē ſirup' acetoſus vel oxyzac' q̄ fiūt de ſucco malozum ḡnatoꝝ acetoſoꝝ aceto ꝛ ẓuc° ad ealdē intentiōes in cāis etiā caliſſimis vbi eſt ſiꝫ ꝛ ardor et ſe. intēſa. vꝫ ſir' de papa. ꝛ ſir' nenufarinus ſir' roſ. ꝛ viol. ꝛ ſir' enō ſir' de ſe. pozu' q̄ ponit Hebe' ꝛ ſir' limonū ꝛ de ribes ꝛ ſuccus ḡnatoꝝ aq̄ ẽcta a cucurbita in furno cocta. Si mā ē cōmixta aliq̄ſ ꝛ q̄ eēt ibi flā vt inf. dū accidit de flāte ſalſo vel alia ſpecie hūoꝛis groſſi ꝛ viſcoſi: tūc addēda ſūt cū ſupzadictis aliq̄ inciſiua q̄ nō excedāt mſtū in aliq̄ q̄litate vt ē enō cicozea cū radice adiātos radix apij ꝛ cicera betuca. vel digeraſ cū aq̄ cicerum in q̄ pus ḡmis ꝛgula et radix fen' pbulliēt cū modico aceto. ¶ Logmita aūt digōe māe ſi eſt acuta calꝫ purgeſ cū hac decoc'. ℞. flozuꝫ viol. bozag' et bugloſſe aā. ℈. j. bulliant vnico feruoze ꝛ in colatura diſſoluaſ caſſieſ munō ℈. j. reub. tpari in aq̄ enō. ʒ. j. vel ſic in dicta decoctōe tpenſ tamarinō. ℈. j. et ℔. bulliāt itez vſ bñ ꝓfricenſ ꝛ colenſ ꝛ miſtrenſ addē' de elec° de ſucco roſ. ʒ. iij. vel mag' vel min' ſm ꝛtutē egri. vel deſ māna ḡna' cū reub. ¶ Jn mā aūt flātica ſi ē ḡſſa ꝛ viſcoſa ℞ ei tal' me'. ℞. polipodij q̄rq; recēti ꝛ mūō floꝝ viol' ꝛ bozag' ꝛ bugloſſ paſſ. mūō ab arill'. aā. ℈. j. ℞ decoc° in q̄ diſſoluaſ caſſieſ mūō. ℈. j. ſcamōee decocte in coctāo ḡna. v. vel loco ei' ponaſ reub. ʒ. ℔. purgat flā cū poztōe chy°. aliq̄ in dicta decoctiōe addūt colata pul' diaturbith cū modi° ſpice'. Aliq̄ etiā ponūt in dicta decoctōe radicē ebuli ꝛ aniſum. ꝛ ſic eñant flā. Iſta eñ faciēda ſ' caū. vſib' bñ obſuaſ. ¶ Jn mā ſupdicta ḡſſa et viſcoſa flātica qō ſcit' ex ꝓterito deſiderio et copioſo regimie vel piſcū vſ fructū ingēti cibatōe ꝛ ex hitudine plena cū ſputamie aq̄ ſo crudo ꝛ aliq̄n ſpiſſo et ſilibus. Jn tali inq̄ caſu. p digtio ſir' acetoſus cōmode tribuit cū aq̄ cicerū ꝛ ꝛgularū ḡmis. Et ſi addaſ aliq̄d de ſir° de abſin° bonū erit. Siru' eñ acetoſus nō ſolū ſubtilē māz digerēdo ingroſſat: imoꝝ tenacē flāticā incidit et diſſoluit vt dic hebe' et Aui. ¶ Pzo ſolutiuis aūt q̄dā miſtrauerūt mirabolanos: ℞ nō inuenerūt in eis intētionē ſm quā openſ. ſtringūt eñ pozos poſt ſoloez vt dicit Aui. ꝛ eraſpāt viſceraꝫ ipe aſſerit in ītētōe ḡnali ad curatōes ḡnales ſe. putridaꝝ Et dicit ibi q̄ ſi fuerit neceſſ q̄ denſ poſt digōnē integrā ma'. Dicit tñ ſtephan' arnaldi in defenſozio vite q̄ mirabolani mira in ſe. faciunt: qz frigidi ſunt ꝛ a remoti hu. attrahunt: ℞ bene intelligit q̄ denſ poſt pfectā digōnem ma'. ℞ ḡ fic. ℞. coztic' mirab. cit'. ℈. j. lzebul. indoꝝ. ſi eēt mā cōpoſita añ. ℈. ℔. teraſ groſſo° et tempenſ p totā noctē in. viij. ℈. lacti amigd dulcium. Deinde ℞. tamarinō. ℈. iij. viol. iiij barū. ℈. j. ẓuc'. ℈. j. ℞ lenis decoctio cū qua limpheſ potio mirab. poſt pfectā fricatiōnē ꝛ colaturā eoꝝ et offeraſ vna quātitas ſm vires egri ad leniēdū māz ꝛ ad repmendū calozem ¶ Alius potus ſm ipm. ℞. reub. ʒ. j. et ℔. ſucci roſ. ℈. iiij. aque caſe. ℈. ij. ẓuc'. ℈. j. Dicit etiā ipe q̄ ſcamonea cū pauco mēte ꝛ viol. in ptiſana vel cū ẓuc° in lacte amid. eſt cōueniēs. Ponit etiā ipe q̄ ſi. ij. ʒ. ſcamonee pul' ponaſ in cotano inuoluto in paſta ꝛ coquaſ dōec paſta ſit pfecte cocta ſub cinerib' vel in furno ꝛ abiciaſ ſcamō et illud coctanū vel pomū offeraſ erit delicatū laxatiuū: ꝛ purgat choleꝛā in delicat' ſine calefactiōe epaſ cū ẓuc° vſ pemidis ꝛ pul' ſanō ꝛ ſir' viol. ꝛ ℞ ad modū electua' vel cōſue ꝛ pz vt. ℈. ¶ Si igiſ mā feb. magſ fuerit flātica q̄ co'a ℞ fic. ℞. coztic' mirab. lzeb. ℈. j bellericoꝝ turbith añ. ʒ. ij. remolliaſ p ſer horas in. j. ℍ. aq̄ tepide cuꝫ duabus. ℈. carnium paſſularū ad caloꝛē feruētis aq̄ in duplici vaſe feruere pmittaſ: deinde coleſ ꝛ colature eoꝝ feraſ ſm vires egri. ¶ Si aūt i iſta fe. ptinax fuerit flā ſalſuꝫ cū cho'a mixtū q̄ ſcit' ex ſalſedine oꝛis ꝛ in ieiuno in ſalſedine. ſputi exeūt cū raſcatōe ſcreatōe ꝛ ex ſiti ptinax ꝛ pauitas ꝛ ſcabie ꝓterita vel pītē. Tūc poſt digeſtiuus in q̄ ꝛtus epithi ꝛ paſſul' inuenīaſ purgeſ talis hu. ſicvt curet fe. ꝛ ſcabies euaneſcat. ℞. ceri capni. ℍ. j. ponantur in eo viol. ℈. j. abſin' ℈. ℔. bulliāt vnico feruoze ꝛ in colatura diſſoluaſ tamarindoꝝ. ℈. j. Et poſt pfectā fricatiōe et colaturā denſ in ſero vel in medio noctē cognita digōe materie. Et vꝫ in fe. ꝛ in ſcabiem ꝓtimenſ. ¶ Si aūt mā fe. tēdit ad meliam ſic. ℞. foliozꝝ ſene. ʒ. iij. paſſul. mūō ab arill'. ℈. j. epithi. ʒ. j. āgarici. ʒ. ℔. oīa tz enſ p ſer ho. in duabus. ℍ. aq̄. Deinde bulliāt vnico feruoze ꝛ colature addaſ māne ḡnate. ʒ. x. vel magis vſ mīn'. verūtamē ſene decoctōez nigrā reddit obeſt q̄pluſ boibus choleric' ꝛ ſiccis in habitudine iō ꝛc. Ergo loco illi' fiat ſic. ℞. polipodij q̄rq; paſſ mūō an' epithi'. añ. ℈. ℔. fiat ſenis decoctio in ſero capno in cui' colatura diſſoluatur tamarindoꝝ. ʒ. vj. offeratur colatura vſ purgaſ cū reliq̄s appzopaſ. Tamarindi euꝫ

Digitized by Google

cū sua acredine ⁊ frīate ⁊ eñatiõe alterāt ma-
lam cõplonē calam febrilē ⁊ eñant coleram ⁊
hũorem aduſtū. ⁊ ideo hñt duplex inuamentū
¶ Doc aũt nõ eſt ignorãdū q᷑ he. ſe. ꝓtinueve-
niunt iterdū cū cachochi[a] ꝑp ꝓculcationē hũo
rū: ⁊ tũc ſunt multi mali hũores ⁊ pauc᷒ bon᷒
ſan. ⁊ tũc flõia nõ eſt exercenda. Dicit enī Auī.
in 4[o] diſtictiõe ꝑ᷑ c᷒ 20. Cū ergo alicui᷒ fuerit
ſanguis paucus bon᷒ ⁊ fuerint in ipſius corpe
multi mali hũores. flõia bonū rapit ⁊ malū re
linquit. Iſtā aũt cachochimā idagabis ꝑ ſa-
ciei plenitudinē incõſuetā. ⁊ ꝑ colorē vergen-
tem ad plũbeū vel cinericiū vel rubeū mortī-
catum ꝑ dimiſſionē purgatiõis ꝓſuete ꝓvomi
tum vel ꝑ ſeceſſum factū ꝑ artē vel ꝑ nām co-
gnoſcit ⁊ ꝑ crapulā ⁊ regimē crapuloſum ⁊ ꝑ
ceris ocij amorē ⁊ ꝑ ceſſationē paſſionū ꝓſue-
tarū: vt ſunt ſpēs gutte in q᷑b᷒ꝑp longā dura-
tionē ⁊ abſtinẽtiaz nõ ſolum bonissimo ⁊ mali
hũores ꝓſumunt. Sil᷑ accidit qñ multi hũo-
res crudi in corpe repiunt rũc enī flõia ē mul
tum ipediens: vt dicit Auicẽ. in loco allegato.

Dieta febricitãtiũ acute: circa quã aliq
cañ. vl᷑s ſunt ꝑmittẽdi. ¶ Primo
eſt ypo. ꝑ᷑ apho. am᷒. 16°. ⁊ trãſumptiue Auī.
in ca°de cibatione febricitantiũ. ſ. hũide diete
oĩbus febricitantib᷒ cõferunt ⁊ maxie pueris
⁊ aliꝭ ſic aſſuetis refici. ¶ 2°. in morbis accu
riſſimis totalis ſimplicit᷑ cibi cõperit ꝓhibitio
preſuppoſita vtutis ꝓſtanti[a] de intẽtiõe ypo.
ꝑ᷑ ampho. am᷒. ibi. Ad vltimas egritudines
ꝛc. ¶ 3°. in morbis acutis in q᷑bus vtus eſt de
bil᷑ nõ cõperit total᷑ cibi ꝓhibitio. ꝑ᷑ ambpo.
am᷒. ibi. Contẽplari aũt oꝑ᷑. ¶ 4°. in morb᷒ au
tẽ acutis in q᷑bus ꝓperit cib᷒ ille dꝭ dari ſubti
lis ⁊ nõ groſſus. Cã iſtoz triũ canonũ ẽ vt na
tura magꝭ occupetur ĩ digeſtiõe materie moꝛ-
bi ⁊ nõ diuertat᷑ ab ea ad digõem cibi. ¶ 5°. cũ
qs accidit ſe. ⁊ natura eſt ſicca nõ cibes peni-
tus aũ ſi nõ egredit᷑ fer perfecte. Iſte eſt Auī.
in ꝑ᷑ 4[i]. fc. 2°. c°. de cibatione febricitantiũ.
¶ 6°. necium ẽ poriſmos ⁊ exacerbatiões ſtõa
chos febritantiũ vacuos inuenire ne natura
ad cibuꝭ ꝓuerſa a digõe et expulſione materie
morbi deſiſtat. ¶ 7° eſt Auī. intentio curatiua
in oĩbus ſe. putridis oẽs fructus nocẽt febri-
citantibus cum ebullitione ſua ⁊ corruptõe in
ſto°. iõ febricitãtes vl᷑ quaſi execratos debet
eos euitare. ¶ 8° eſt Stephani arnaldi in de-
fenſorio vite. Non eſt vtile nec licitum febrici
tantes febre putredinali nimis herbis crudis
enutriri niſi ſint multe neceſſitatis: q᷑ naturã
fatigant in digerẽdo; ſic nec fructib᷒ẽ bo[m] vti.
¶ 9°. cibaria groſſa ⁊ ĩpura ⁊ ad putrefactionẽ
cõuertibilia ſunt apud febricitãtes dimitten-
da. ¶ 10°. cibaria ſtiptica nequaq᷑ febricitãti-
bus cõferunt niſi excedens ſit laxatio pẽtris.
¶ 11°. dulcia cibaria ĩ acut᷑ ſe. nõ ſũt vtilia niſi
pectus aliq᷑l᷑ patiat᷑. Inter cetera cibaria acu
te febricitãtib᷒ vtilia ⁊ amica ptiſana colata ⁊
nõ colata optinet ꝓncipatũ peſtq᷑ ordeatum
apud me fit collocatũ. ¶ 12°. potus aque ordei
pus aliꝭ potib᷒ ſtrenuus ⁊ melioꝛ inuenit᷑ ⁊ cõ
petens. ¶ 13°. cõis dieta oĩm febricitãtiũ ſit fa
cilis digõnis ⁊ nuſq᷑ ẽm pozos detẽta. ¶ 14°.
vbi virt᷒ eſt debilis ⁊ ſtat᷒ remot᷒ plus de cibo
⁊ groſſioꝛi eſt miſtrandũ vbi aũt virt᷒ eſt foꝛt
⁊ ſtatus ꝓpinquus nihil de cibo aut parum ⁊
ſubtilioꝛi eſt cõcedendũ. Inter virãq᷑ diſpões
iſtoꝛ os medicũ ꝓcedere ẽm extimationẽ veri
tatis ꝓpinquã. q᷑ q᷑ꝑtas offerẽdoꝛũ cert᷑ ĩtis
denotari nõ põrvt dicit Ha᷒ in teg[i]. ¶ 15°. coz-
poribus calis ⁊ ſiccis cito reſolubilib᷒ nõ ſolũ
ſemel ꝙ bis in die cib᷒ eſt exhibẽdus ⁊ talibus
multũ valẽt frida ⁊ hũida. Si tñ viſcoſa non
ſunt nec multũ nutritiua meg᷑ ꝓticla 8[a]. colũ°
5°. ⁊ hoc fit q᷑ in iſtis mlt᷑ timem᷒ de ethica.
¶ Diera ꝓticularis febricitantiũ acute. Cuꝫ ꝙ
videris ſe. pacutã quã poteris indagare ꝑ ca-
lorẽ ⁊ ſe. multũ intẽſam. ⁊ akn cũ magno dolo
re capit᷑ ⁊ ꝑ inq᷑etudinẽ ⁊ anguſtiã magnã. ⁊ ꝑ
alia ſintho[a] terroꝛẽ facitia. iſta inq᷑ oſtẽdũt
morbũ eẽ pacutũ ⁊ maꝫ pacutiſſimã ⁊ velociſ
ſimã modũ hñtes foꝛtẽ ⁊ venit criſis in 4[a] die
q᷑bus ſic appentib᷒ nihil penit᷒ ꝑ cibo miſtra-
bis ſolã aũt aquã ordei ꝓpinabis vel aliꝭ ſi
rupos vel pot᷒ alteratiuos vt eſt ſir᷒ acetoſus
oxiẓaca[a] iulep alexãdrinũ Rob de ſuccis friꝭ
vt rob de agreſta ⁊ rob de ſucco aceto᷑ ⁊ rob ō
fructib᷒ acedule. ⁊ ſilia. Si tñ eẽt ifirm᷒ in eta-
te puerili vel iuuenili vl᷑ eſſet cõploms cal᷑ ⁊
ficce vel eſſet multũ rare hitudinis cuꝫ aptiõe
⁊ raritate pozoꝛ qd᷑ appet q᷑ frequẽter in ſa-
nitate ex modica cã ſudabat vel ſi hꝫ in conſue-
tudine comedẽdi plurimũ ⁊ frequẽter. vl᷑ ſi alt᷑
eſt debilis multũ. Si enī aliq᷑d de iſtis vl᷑ ma-
ioꝛ ps iuenit᷑ cõcedimus ei auenatũ vl᷑ ordea-
tum clarũ in ꝑmis trib᷒ diebus ⁊ ſi criſis ſit in
4[a] die illa die nihil damus de cibo Si criſis
vſq᷑ ad ſeptimũ diez differat᷑ dictos cibos cõ
cedimus vſq᷑ ad 6[m] diẽ incluſiue ⁊ ſuccos ma
loꝛ ĝnaroꝛ ⁊ ſirupos alterãtes ardoꝛẽ febris
acute. In ſeptima aũt nihil cibale nec medici
nale penit᷒ eſt offerẽdum. ſola enī aq᷑ ordei in
magnitudine ſit in qua q᷑ꝑtate eſt tribuẽda.
Vbi aũt egritudo ꝓcedit vſq᷑ ad 11[m]. vel 14[m]

Digitized by Google

cõcedimus ordeatũ factũ cũ lacte amigõ ⁊ cũ lacte. 4. se. frioꝝ maioꝝ ⁊ auenatũ sil'r ꝓditus ⁊ ius que pulle cocte cũ lactucis vel frusto cucurbite viridi. vel pisciculos squamosos bonu sapozis de a ꝗs currentib⁹ maꝛie ꝑpetuose sup lapides. ⁊ alñ ꝓ appetitu cõcedim⁹ de pomis vel piris obseruaꝛ ad hyemẽ cocti in cineꝛib⁹ cũ aliquãtulo de succ⁹. Alliqui dant auenã fractam vel cãdarusum cũ lacte amigõ. ⁊ ponũt in eo acetũ. Nos ẽo in eo ponimus g̃na granoꝝ pp sapiditatẽ ⁊ infridationẽ vel parũ de succo vel acetositate limonũ vel pomi citrini vel arangeꝝ ꝓ hoc enĩ appetitus roboꝛaꝛ ⁊ cibus sapidioꝝ ⁊ frioꝝ inuenĩt aliqñ datur colatura furfuris frumẽti cocta ad mediocrẽ spissitudinẽ cuꝫ pauco zuccaro. Comedit ẽt mica panis frumẽti ter vl ꝗter lota in aq̃ fria ⁊ vltimo cũ aqua roꝛ nõ fricaꝛ manib⁹. refrigerando enĩ nutrit si supspergaꝛ zuc⁹ panis. ſ nõ tm̃ refrigerat. Jn regnis hyspanie medici ⁊ medice multũ vtunt ure ciceꝛũ betucoꝝ. Alliq̃ concedunt spinargia ⁊ lactucas per eq̃les partes coctas cũ lacte amigõ. ⁊ se. frioꝝ maioꝝ cõcedit ur ⁊ dictũ lac bulitũ ⁊ supspersum sup panem ter lotũ supperso zuc⁹. Dant ẽt ꝓuna damacena in aq̃ fria lota ⁊ tempara seu remollita. Alliqui ẽt cõcedunt racemos hyemales in tpe vindemiaꝝ suspẽsos. vel lactucas ⁊ poꝛtulacas ⁊ parũ enõ. bullitas in aq̃ q̃ abiecta: ad daꝛ acetũ: comedant. Jsta enĩ sustinẽt nãm ⁊ nõ augent: imo minuũt ⁊ nõ sunt grossa: imo ad latus subtilitatis magis trahunt. Sil'r panis silẽ solut⁹ in aq̃ fria. ⁊ est 2⁹. panis frumẽti succus g̃natoꝝ mellicratum ꝙe cõmixtionis: ita ꝙ ibi sit multũ de aq̃ ⁊ parũ de melle vel zuc⁹. Illa aũt que trahũt ad latus grossitiei sunt ꝑdices pulli gallinarũ capretus ⁊ extremitatũ eius ova sozbilia ⁊ auicule campestres pedes ⁊ auricule porcelloꝝ pedes mutonis perfecte cocti pisces squamosi de aq̃s mũdis currentib⁹ ex semĩe cucurb. ⁊ tm̃ ō amigõ. dulcis extrabaꝛ lac ⁊ ponaꝛ cuꝫ auena fracta vel cum spelta mundata ⁊ fracta ⁊ coquaꝛ ad ꝑfectionẽ ⁊ offeraꝛ. Si aũt ẽt multum debilis vel indigeret fortificatione virtut ſ cibus albus cũ dicto auenato addẽdo pulpam galline bullite ⁊ zuccarũ. ¶ Quãtum ad potũ febricitantiũ acute os ꝙ vl'm ꝓstponaꝛ ⁊ totaliꝫ relinquaꝛ nisi in syncopi vel in nimia virtut debilitate. sed deꝰ aqua ordeivel deꝰ interdũ aq̃ in qua tempetur ⁊ malaꝛet mica panis silẽ vl panis ordei ⁊ offeratur. Sed nos nequaq̃ habentes se. pu, balneare dimittim⁹, nec eis cathaplasmata nec empla frida nec calꝫ: misi ꝓ purgatiões toꝝ coꝛpis. Cũ coꝛp⁹ ꝑfecte purgatuꝫ fuerit balnea ⁊ lauacra ⁊ epithimata fieri iubemus. meg⁹ particula. ii⁹. colũ⁹. 5⁹. Alli⁹ modus ⁊ optimo ꝙtum ad modũ gubernationis istoꝝ febricitantiũ acute est apud aliq̃s de hyspanie vt ego vidi. nã in illis regnis hyspanie multi de istis iuemunt. ⁊ est ꝙ febricitates nõ frequẽter mutent lectũ: imo nec linteamina ꝓ mittunt mutari vsq̃ ad crisim dicũt enĩ ꝙ caloꝛ lecti attrahit caloꝛẽ ⁊ vapoꝛem ad eũ. ⁊ sic minuit febrilis ca⁹. ⁊ nã feruẽtius opaꝛ in digestione mãe se. q̃n patiens stat in caloꝛe reflexionis sui coꝛpoꝛis q̃ si frequẽter aeri frio ꝓponereꝫ. Et dicũt ꝙ nõ valeret tm̃ si linteamina recen⁹ in caloꝛe solis vel ignis calefierent quia nõ tm̃ est silis caloꝛ coꝛpis. Et si q̃s b̃ ꝑsuasus cue dignareꝫ itueri aliquã veritatẽ sintillã inueniret. Et ideo cõiter operando q̃n egri in lecto existẽtes se discoopiunt assistẽtes faciunt eos melꝰ cooperiri. in ꝓ⁹ de se. ad glau. in cura febꝝ acutarũ dicit. Cõtinuando se. q̃bus quidẽ stat nõ ꝓcul a. 7⁹. esse dꝫ ⁊ est virt⁹ fort⁹. ⁊ ea q̃ exeũt sunt ꝓcordant certe ⁊ valde subtilꝫ os dietare q̃bus aũt ꝓcul a 7⁹ est stat⁹ totius egritudinis aut ea que virtut nõ sunt bñ robusta ꝑm ꝓncipiuꝫ q̃dẽ grossius ꝓpe ꝛo statũ tenuis ⁊ in statu ⁊ in crisi existentibus tenuissi⁹ dietare. Dee sunt ꝛba Ga⁹ vbi. ſ. Et ꝓ cibo iubet ibidem Ga⁹ dare ptisanã ⁊ ordeatũ ⁊ mellicratuꝫ: misi se. esset ita fortis ꝙ mellicratũ rõne melꝰ conuerteretur in coleram. Et iubet ibi dare cãdarusum per q̃ intelligo ordeum mũdatum fractum grosso modo aut auena ⁊ spelta mundata ⁊ simili mõ fracta. Jubet ẽt dari panem lotum per aquã friam ⁊c. Et seq̃tur in fine. Jn ꝛo calidis ⁊ causonibus q̃n ꝓmo videris dignis signaꝛeris audens aquã friam dare bibere in multitudine dationis cõmẽsurans boni ⁊ regionẽ ⁊ etatẽ cõsuetudinẽ ⁊ nãm hec ille.

Declaratio in se. acuta ꝓtinua. ꝓmo itelligẽdũ ꝑm Ga'm. i de differẽtijs febriũ ꝙ p⁹ cã in se. pu. ꝙtũ ad curam ꝓsideraꝫ plenitudo coꝛpis quo ad vasaꝝ quo ad virtutẽ. 2⁹ ꝓsideraꝫ opilatio viaꝝ ⁊ poꝛoꝝ. 3⁹ cõsideratur detẽtio materie ⁊, phibitio respirationis ⁊ euẽtationis pp cõculcationes ex qua cõculcatiõe humoꝝ sequiꝫ putrefactio ⁊ ex putrefactione fumus eleuatur ꝺ ꝓuenien do ad coꝛ facit se. hec sunt verba G⁹ vbi supra Et in isto ꝓtineꝫ in snia modus g̃iationis febꝝ putride ⁊ cãe ei⁹ ⁊ mod⁹ cure. ¶ 2⁹ nota ꝙ in cura se. ꝑm Ga'm meg⁹ particula 8ª. colum⁹.

Digitized by Google

ꝓmo ꝙ in fe. putrida cā fe. ꝑmanēte necessari am est ꝓmo putredinē excludi: deinde malaꝫ cōplonē curari. Ex isto sequit ꝙ altera⁹ male cōplonis debet sequi purgationē materie ⁊ re motiōes putredis. Et sequit etiā ꝙ epithiara frida sup epar vel sup pulsus vel sup frontē ⁊ timpora in p̄n⁹ nec augmēto apponēda nō sit sicut faciūt aliq ignorātes medici in arte me⁹ abortiui. ¶ Tertio notādū ꝙ i fe. acuta aliqñ cōpetit flōia ꝙ aliqñ postponit ꝓpter indige stionē ciboꝝ assumptoꝝ vel humorū q̄ adhuc stant semidigesti circa epar ⁊ venas eius. ido in ꝓma ⁊ scda die omittat flōia. In tertia aūt die interdū postponit ꝓpter motū marie feb. acute q̄ vtplurimū est choᵃ vt dicūt autores. motᵘ aūt choᵉ in tertia die celebrat ⁊ tollit cōi ter añ flōmiā. ḡ in ꝓma die flōmia dimittēda est ꝓpter ꝓstipationē. in scda ꝓpter crapulam vel indigōnē. i tertia silr ꝓpter insultū marie choᶜᶜ. Et tō aliq in ꝓtinus fe. nō flōmat vsq; ad. 4. die: attn si san. vincit: fac a p̄n⁹ flōmiaꝫ nisi ỽtus aut etas aut crapula nō ꝓsentiāt. vl cib⁹ indigestus nouiter assumpt⁹. Hec em̄ solent flōiā impedire ne fiat a p̄n⁹ vt dicit Ba. i libello de flōia. ¶ Quarto in ordine notandū ꝙ medici p̄cipue Aur. ⁊ Johānic⁹ diffiniunt fe. p calorē dicēdo ꝙ feb. est calor eꝝneus ⁊c. Sed hoc videt falsum: qz si sic tūc ad fe. esset motus. ꝙñs est falsum. igit ⁊ illud ex q̄ sequit ꝙ ꝙñs sit falsum. ꝓbat ꝙ Auer. 5. coll⁹. c. 1. vbi dicit ꝙ ois morb⁹ est mala disp̄o. modo disp̄o est de ꝓma specie q̄litat ad quā nō est motus 7. phisicoꝝ. ꝓbat ꝙñā. qz calor eꝝne⁹ acquirit p alterationes in q̄ est mot⁹. igit ⁊c. ¶ Scdo ad idē. si p̄dicatio cēt vera tūc calor caperet ꝙ cor pore calo aut ꝙ sola q̄litate a sufficiēti diuersione data a Ba. in cōmē. Et qui crescūt. nō p̄ mō: qz fe. est mot⁹ ⁊ morb⁹ ē accīs: ⁊ accīs n̄ ē corp⁹. nec ꝛᵒᵒ qz fe. mouet a corde in totū corp⁹: vt ponit aui. in diffinitōe. mō nulla accīs mouet de ſbo in ſbm qz accītia indignāt nature sūt. parū em̄ p̄nt mutari aut neq; vt ponit autoꝝ. 6. ꝓncipioꝝ. ¶ Tertio scdm̄ ꝙ duo ꝗdia eēnt in eodē subiecto adeqto. ꝙñs ē falsū ꝑ Arist. in postp̄dicamēt. ⁊ ꝑ ga. in. 1. de pl⁹ nib⁹. ꝓbat ꝙñā: qz in fe. lipparia interiora sūt fria. Et tn̄ p te fe. est in corde. ḡ calor febrilis et frigus simul eēnt in eodē loco: qđ ē absurdū ¶ Oppm dicit aui. in ꝓma. 4. c. 1. dicēs ꝙ fe. est calor eꝝneus ⁊c. Et ꝓbat rōne fe. est mala ꝙ. ḡ vel est mala ꝙ cala vel mala fria vel mala hūida. nō fria nō hūida nec sicca per se: cā nulla istarū appet ad sensum tact⁹. ḡ est mala calā. ꝙñā nota est. añs est Ba. 8. de inge. ca. 1. vbi dicit ꝙ fe. est q̄dā morb⁹ ex mala cōplone corpis ⁊c. ḡ fe. est calor eꝝneus ꝓter naturā ꝙ fuit. pbandū. ¶ Pro ista q̄one est notanduꝫ ꝙ capiēdo calorē ꝓter nāꝫ p corpe calo sic fe. nō est ca⁹ ꝓter nām. qz fe. est morb⁹: ⁊ ois morb⁹ ē accīs mēbri: modo accīs nō pōt eē corp⁹ imo distinguūt. ḡ fe. nō est ca⁹ ꝓter nām sumendo ly calor p corpe calo. Cōfirmat: qz tūc seqret ꝙ duo corpa essent sil in eodem loco adeqto: qđ est ꝛ Arist. 4. phi. ꝓbat ꝙñā: qz fe. est simul cū spū ⁊ san⁹. ⁊ sic corpus eēt in corpe simul: et esset corpoꝝ penetratio: qđ est falsum: qz nullus dubitat ꝙ calor nālis ⁊ spūs sunt corpa: vt dicit Paly. 5. teg⁹. cōmēto illius cañ. Et ex accītibus aie. Itē notādū est ꝙ aliq dicūt ꝙ fe. est calor sumēdo ly calor p calirate sola in spiritib⁹ ⁊ san⁹ exīte ⁊ in toto corpe. Et isti bñ dicūt q̄uis nō bñ declarēt q̄lr ⁊ p quē modū fe. est calor. ꝓpter qđ est notādū ꝙ qñ Aui. et Ba. dicūt ꝙ fe. est calor eꝝneus accēsus i corde ꝓcedēs ab eo in totū corpus mediāte ca⁹ et spū: nō intelligit ꝙ eadē calitas nūero q̄ ē in corde moueat a corde ⁊ trāseat ad totū corpus: ſ ille ca⁹ q̄ est in corde causat aliū calorē eꝝneū in san⁹ ⁊ venis ⁊ arterijs ꝓpinq̄oribus cordi ⁊ ille nouit causᵃ gñat aliū ⁊ ille aliū: ⁊ sic ꝓcedit ad totū corp⁹ mīs fit aliq̄ ꝓbibes et ē file de hasta ferrea cuⁱ grossa extremitas posita in fornace calefacta a calore fornaq; ex inde calefit ps sequēs ⁊ illa calefacit aliam: donec calitas venit ad magnā distātiā. vl est file de stupa ꝓtensa in terra. si ignis ponat in vna extremitate tota stupa iflāmabit vsq; ad aliā extremitatē. nō est tn̄ intelligēdū ꝙ ꝓma flāma vel calitas q̄ erat in ꝓma extremitate transeat ad aliā: ſ illa ꝓma gñat aliaꝫ: ⁊ alia aliā: donec tota stupa ē inflāmata. vl ē file de cādela: qz nō ē eadē flāma vel calitas in fine que fuit in p̄n⁹: sed ꝓma generat aliam: ⁊ alia aliā. ⁊ sic ꝑ ꝓtinuā gñationē flāme ardet tota cādela succēsiue: qz caliditas cū fit accīs nō trāsit de subo in subm: ſ cū fit magne acuitaq; agēdo mltip̄icat spēs suas ꝑ diuersa subā ꝑ pinq̄. ¶ Ad rōnes rndeo ad q̄rū ⁊ pono. 4. ꝛcloes Prima ē ꝙ cū ꝺ ꝙ fe. est calor eꝝneus ⁊c. Dico ꝙ ista p̄dica⁹ est effectiua. i. ꝙ ille calor eꝝne⁹ accēsus i corde facit fe. mltiplicādo suas spēs mediāte san⁹ ⁊ spū ꝑ venas ⁊ arterias ꝑ totū corpus: ita ꝙ fe. est effect⁹ calorīs eꝝnei cordis multiplicātis spēs suas mediante sanguine ⁊ spū per venas ⁊ arterias vsq; ad totū corp⁹ vt dictū est. Ista ꝓ⁹ ꝓbata ē ꝑ notabile

Digitized by Google

ſmediate dictū. ¶ Scōa 3° p̄ inuenīb⁹ diſputa revolēt̄ib⁹. Febris nō eſt calor formal⁹ r. ꝑbaꝫ ſanitas nō eſt formal⁹ calor tꝑat⁹. igit⁹ nec fe. eſt formal⁹ calor diſtēpat⁹. igit⁹ tenet ꝓña: qa fic̄ ſe hȝ ſanitas ad tꝑamētū fic egri⁹ ad diſtē pamētū p̄ Ga. 1. de morbo. ꝑbaꝫ añs. qz calor nālis tēpatus ſolū eſt inſtr̄m n̄turū ſpūum ⁊ opatio membroꝝ ⁊ hu. ſanitas ȳo depēdet ex tēpamēto oiȝ iſtoꝝ. g̃ ſanitas nō ē calor tꝑat⁹ Scōo ꝓfirmaꝫ 2° ñ ſe. eēt cal⁹ formal⁹ diſtēpa tus tūc ſe. ⁊ ſanitas ſūt op⁹ nō differrēt ſpē ꝓñs ē falſum ꝓ: qz ſe. ⁊ ſanitas ſūt ȝria ȝria dr̄nt ſpē. vt hȝ in poſtp̄nt. ꝓña ꝑbaꝫ: qz calor nālis tēpat⁹ ⁊ calor febrilis diſtēpat⁹ nō dr̄nt formal⁹ in ſpē ñ fic̄ intēſum et remiſſum q̄ in ſpē ñ dr̄nt. 4. meta^ce. ⁊ ga. p̄° nō dr̄ntȝ ſe^m. c. 1 ¶ Tertia 2° ſe. eſt calor diſtēpat⁹ ex̄ne⁹ effecti ue ad iſtū ſenſuȝ q̄ ſe. ē effect⁹ vel mala diſpō cāta imediate a caloꝛe ex̄neo vel a caloꝛe ꝑter nām. ꝑbaꝫ ꝑ ſup̄dicta: ⁊ ꝑbaꝫ rōe. ſi ſe. eēt ca loꝛ ꝑter nām vel eēt in gñe cāe efficiēt̄ nālis formalis vl̄ finalis a ſufficiēti diuiſiōe: qz nō ſūt ꝓles cāe. nō nālis: qz calor ꝑter nāȝ nō ē mā ſe. nec i gñe cāe formal⁹ vt viſuȝ fuit in 2ª ꝛclone. ⁊ qz ſubalis forma introducīt ſubito ⁊ nō ſucceſſiue nec in gñe cāe finalis: qz finis eſt opa°: g̃ ē in gñe cāe efficiēt̄ qō ē q̄d magis notū. g̃ ſe. ē calor effectiue ⁊ nō formal⁹ quod fuit ꝓbādū. ¶ Sȝ circa b̄ intellige q̄ iſte locu tiōes q̄ꝫ intēdūt ad v̄itatē ⁊ ſint vere: tñ q̄ dā° trāſcēdūt ſenſum medici: modo ſic ē q̄ cō ſidera° toti⁹ me^cnō ptrāſit ſenſuȝ 3. teg¹ 2° illi⁹ cañ. Quā forte aliq̄s nō ꝛc. Et medic⁹ ē artifex ſenſibilis vbi s. ibidē. Oīb⁹ hȝ ſenſu udicat. Ȝō magȝ intēdere debem⁹ ad realitatē cāe q̄ꝫ ad argnm̄ta. qō em̄ ptinet medic⁹ nō eſt aliud niſi medicū inueſtigare q̄l⁹ eger ad ſanitatez reducaf. v̄ba ſunt ga. 9. de inge°. c. 2. ¶ Ȝō alit eſt dicēdū ꝑm medicos loq̄ndo ⁊ ſūt b̄ 2°. Ca loꝛ ꝑter nām in coꝛde ⁊ in aliȝs mēbꝛis ⁊ feb. ſūt idē penit⁹ ꝑm medicū. ꝑbaꝫ. Caloꝛi ꝓeter nāȝ in coꝛde exñi et in aliȝs mēbꝛis ⁊ febri de beſ idē mod⁹ curādi. g̃ ſūt idē ꝑm medicuȝ: qa medic⁹ ſumit dr̄ntiā in reb⁹ ex ꝓte finis: qz fi nis me^cē curare egritudinē ⁊ ſanitatē ꝓbuare ⁊ ꝑbaꝫ añs: qz eiſdē medicis rēoueſ fe. ⁊ caloꝛ ꝑter nāȝ. ⁊ iſtud intēdit Auı. in diffinitōe ſua qñ dicit. Si intedaſ fe. in coꝛde intēſiōe p^a ꝛc. ¶ Et p b̄ ad rōnes ad ꝑmā qñ ȝ° q̄ ſeq̄reſ q̄ ad fe. eēt mor⁹ dico q̄ hȝret locū ſi fe. eēt caloꝛ formalis. ñ qz nō eſt caloꝛ niſi effectiue. iō nō vȝ. Ad ſcōaȝ vñ ȝ° ſi p̄dica° eēt vera: tūc caloꝛ capeſ ꝑ coꝛpe calo aut ꝑ ſola q̄litate ꝛc. Dico q̄ fe. eſt caloꝛ ſumēdo ly caloꝛ ꝑ cālitate ſola ⁊ ad ꝑbatiōez dico q̄ ille idē in nūero q̄ eſt in coꝛde nō mouef ad totū coꝛpus: ñ ille cauſat aliū ⁊ ille aliū ⁊ ſic de aliȝs dōec ꝑ totū coꝛp⁹ ſit exp̄ſus. Ad tertiā dico q̄ nōvȝ qz q̄uis in liparia int̄ioꝛa ſint fꝛia. tñ nō ꝓp⁹ b̄ ſe⁹ q̄ coꝛ ſit fꝛīs: qz q̄ñ ȝ° q̄ in liparia ɪterioꝛa ſūt fꝛia illa eſt q̄dā ꝓpō indefinita nō vl̄is. ⁊ ꝓ q̄d di caſ ad oēs rōes. ¶ 4° in ordine nōbiliū nō q̄ in acutis egri. medic⁹ dȝ hȝe mentē ad dies in dicatiuos ⁊ ad creticos. vñ ſi crib⁹ debeat fieri in. 7. die ꝑ ſudoꝛē. tūc in. 4. q̄ eſt ei⁹ indicatiua hȝbit aliq̄d de ſudoꝛe vl̄ vape ꝓcedēte ab ope nature. Si aūt crib⁹ debeat fieri ꝑ vomitū i. 7. die. in. 4. hȝbit nauſeā vl̄ vomitū in pua q̄nt⁹ ⁊ intellige de oīb⁹ dieb⁹ cretic⁹ in ꝓpatiōe ad oēs dies indicatiuos ⁊ demōſtratiuos et fere nū q̄. 6ª. dies ē bona ad laudabilē criſim. ¶ 5° notādū ē q̄ nō ſolū fe. acuta ꝓtinua: imo fere oēs egri. curabiles hȝnt. 4. tꝑa. ſ. ꝑn^m augme^m ſtatū ⁊ declinatōnez. Primū eſt cū mam^m no cumētū ⁊ debilitas ⁊ fragilitas in ꝓſuet⁹ agili bus inuenīt ⁊ cū b̄ nullū ſignū digōnis i vna appet nec in ſputo nec in egōe. Augmētū aūt eſt q̄ exacerba° vel ꝑox⁹ augef ⁊ ātic̄ipat hoꝛā ⁊ lōgioꝛ efficiī: ⁊ caloꝛ et ſiē augmētanſ et ſilr̄ alia accīntia fe. augmētāf ⁊ alleuia° mo^ca vel valde occulta fit. tūc fe. ē in augmēto. Et ſi tūc ſigna digōnis incipiāt appere tūc erūt ſig̃ ꝓterita ſig̃ augmēti mag̃ certa. Stat⁹ aūt eſt q̄ accīntia ⁊ finthōta fe. ꝓtinue vltimant: vt ē inſomnietas caloꝛ ſit̄ intollerā^a. ⁊ tūc ap pet ꝓfecta digō in fe. curabili vel ſanāda. Si tūc nulla digō appet erit ſignū moꝛtale. tunc inp̄tū eſt ꝑm⁹ ſtat⁹ fe. acute. Declina° aūt fai ꝑ q̄litates ⁊ diſpōes ȝrias diſpōnib⁹ ſup̄dicti: vt q̄ñ caloꝛ ⁊ ſitis ⁊ alia accīntia dīnuñ ⁊ reger manifeſtā ſentit alleuatiōnē cū bona tolleꝛā tia ⁊ appetit⁹ ad cibū aliq̄l⁹ melioꝛaf ⁊ ꝓfoꝛ taf ⁊ ꝓceſſit crib⁹ cū aliq̄ manifeſta eūone. tūc eſt declina° ꝑdicte feb. acute ⁊ vꝛina appet re miſſa ⁊ pullus bon⁹ et eq̄lis q̄uis debilis. Et ꝑm iſta tria oȝ eos purgare ⁊ dietare ⁊ flōare ꝑm cañ. ſup⁹ ſcriptos. vñ cū magȝ moleſtia et finthōtū anguſtia: ſignū eſt q̄ eſt bꝛeuis tꝑis ⁊ cite t̄minatōis ⁊ vocabiſ acut⁹ vl̄ pacut⁹ vel pacutiſſim⁹ q̄ idē eſt ꝑm q̄tit̄atē moleſte fin thōtū ⁊ taſ cito duc̄ egrū ad moꝛtē vel advitā Et iſtarū bꝛeuitas vel plōga° ex bꝛeui⁹ vel ꝓ lōgatōe ſuoꝝ p̄ncipioꝝ cogſcīf. Coꝛrīdet em̄ ꝑn^m aliȝs tꝑib⁹ ꝑm ꝓpoꝛtiōez. nā ſi in ꝑma die appuerit ſignū digōis in vꝛina tūc in illa die eſt ex̄ ꝑn^m ⁊ incipit augmentū, ⁊ alia tria bꝛe

uia inuenient. ¶6° sciēdū ꝙ in fe. acui ꝓtinuis et ardētib⁹ sp debem⁹ intēdere ad infrīdatiōnē ⁊ rectificationē epat. Aliqñ embꝛoc; aliqñ epithīatib⁹ frīs. obꝺuat mñ cañ. supdict. ⁊ ido dicit Aui. in illo. c. Curatōes fe. acutaꝝ: ⁊ embꝛocare epar cū reb⁹ infrīdatib⁹ ē res maᵃ et magᵗ uuās. nā cū equaᵗ epar ē i eo maioꝛ ps rectificatōis ⁊ fortasse rctificat aquā. i. ꝓtinā ¶7° nō ſm Aui. ibidē ꝙ qñ medicus videt aliqđ febꝛicitātē sōniculosum ⁊ forte hꝫ hūidū nasum ⁊ multitudinē saliue. tūc nō facias ebꝛo carōnes capiti nec epithīata refrigerātia nec somnifera: ñ stude in trabēdo māz ad ptē iferioꝛē cū clistēꝛib⁹ ⁊ fricatōe ptiū inferioꝝ: ⁊ b fit ne cadat in litargiā. Et si forte appet rubeo in facie ⁊ naso nō est malū si san. cū sit pozcis a narib⁹ eꝛuaᵗ. ⁊ hec ē snia aui. vbi. 8. ¶8° sciās ſm ga. p° de crisi. c. 14. b dicit aucte ypo. ꝙ egri nō vocaᵗ acuta vtpluᵐ nisi cū feb. est ꝓtinua. ⁊ dicit in. c. 17. ꝙ egri° in q̄ venit crisi cū velocitate. ⁊ in. 4. die est talis in fine acui taᵗ. i. nō pōt ee plus acuta. 3. de crisi. c. 48. Et ponit ibi ꝙ archigenes nō vidit b nisi bis nec ipe Ga. b vidit nisi semel. Ego aūt istū causo nē vidi tpe meo vna vice in viro iuuene ⁊ alia vice in muliere si lr iuuene: qđ amplꝰ videbo deus sci: cui sit honoꝛ bñdictio ⁊ gloria.

¶Laplm. 7. de tertiana vera.

t **Ertiana** est in triplici dꝛia: qđā est ꝛtiana cōtinua: alia est inꝛpolata ⁊ ista diuidit: qꝛ qđā est vera ⁊ alia nota: ñ ꝺ tertiana ꝓtinua. p nūc taceo: qꝛ eadē cā ⁊ eadē mā ē vere tertiane ⁊ causonis: qꝛ nulla est inꝛ causonē ⁊ tertianā verā dꝛia ꝙtū ad māz vñ gñant ābe fe. Ambe em̄ nascūᵗ a choᵃru. ꝺba sūt Ga. 4. ampb. ap. 59. ibi. Tertiana vera. Dicim⁹ igit ꝙ tertiana vera ē fe. inꝛpolata. puemiēs ex choᵃru. eꝛ venas putrefacta. Ista aūt vocaᵗ a ga. ꝑmo de fe. ad glauconē. c. 5. Et ab aui. trac. 4. pᶜ fen. 4. cañ. c. de tertiana absolute truthe⁹. Circa ꝙ est sciendū ꝙ cho. aut putrefit intra venas aut eꝛ. si putrefit eꝛ venas facit fe. tertianā interpolatā. Si cho. putrefit intra venas remotas a coꝛde facit continuā. Si aūt putrefit in venis ꝓximis cozdi vel in venis ozis stomachi vel epatis tūc facit causonē de quo postea tractabiꝛ.

Cause vere ꝛtiane qđā sūt ꝑmitiue alie añtes alie ꝓiūcte. ¶Primitiue vt nimi⁹ labor ⁊ exercitiū maꝛ in tpe caꝛo ⁊ longus vsus rerū multiplicatiū cholerā ⁊ calefaciētiū hu, siċ sūt allegata pipata ⁊ res in ꝺbus multe spēs ponūᵗ: ⁊ vsus 33⁹ viridis ⁊ vⁱ puri acuti caꝛi ⁊ vsus nectaris. oia ista mꝛtiplicāt co. ru. q̄ augmētata ⁊ mꝛtiplicata vltra mēsurā in coꝛpe neqt gubnari: imo destituta a gubnatōe nāe ꝛcicaᵗ ⁊ nō euētaᵗ: ⁊ putrefiᵗ i loco miere ⁊ eꝛvasa ⁊ causat ꝛtianā interpolatā aſ fligētē vna die ⁊ alia nō. ¶Cāe añtes si mꝛta co. i coꝛpe exis ⁊ nōdū a regimie nāe ōrelicta sīlr ꝑ° caꝛa ⁊ ficca choᶜᵃ qꝛ ꝑ° q̄ citꝰ recipit fe. est ꝑ° caꝛa ⁊ ficca. 8. de inge. c. 7. Alia cā pōt ee mala ꝑ° caꝛa vel caꝛa ⁊ ficca epat. nā tales pati sūt ad fe. vt dicit aui. in. 5. cañ. fen. 14. c. 14. de signis malicie ꝙplonis caꝛe. ¶Cā ꝓiuncta tertiane qđā est ꝓcedēs vt est ꝓculcaᵒ ⁊ nō eue ratio hūoꝝ. Alia cā ꝓiūcta subsequēs ista cōculcationē est putrefacᵒ isti⁹ hu. choleri. testes habem⁹ haly rodoaham sic dicēt. chim⁹ em̄ nō putrefit donec ꝓhibeaᵗ ei⁹ respiraᵒ ⁊ nō ꝓhibeᵗ ei⁹ respiraᵒ donec mꝛtiplicef vt nō tolleret ei⁹ ꝛtus ipm ⁊ cessat a regie ei⁹. ⁊ qñ nā cessat a regie ei⁹ putrefit. b ille. 3. regᵗ ꝑ° ibi. Eūones em̄ si ita ꝓtingat. Effumaᵒ vo q̄ fit a putrefactione vel inflāmatōe fumi exeūtis a minera sūt cāe ꝓiūctissᵉ fe. putridaꝝtā ꝓtinuarū. ꝙ i terpolatarū simpliciū ⁊ compositarū.

Signa tertiane vere ponūᵗ a Gal. 1. de fe. ad glauc. c. 4. fic. Ea que cum vehemēti rigoꝛe incipit ꝓuenit poti⁹ tertiana ꝙ aliquā aliarū fe. ee ⁊ sequiᵗ. Alia vo fig sūt calozis ꝙtitas ⁊ q̄litas ⁊ arteriarū mot⁹ seqᵗ calozē em̄ multū ⁊ aerē ee oꝛ. pulsus aūt magnos veloces ⁊ spissos ⁊ adsq; q̄lib⁹ eq̄litate ꝓter febꝛilē rigoꝛē em̄ sentiūt ac si coꝛp⁹ pūgeret cū aliq̄ acuto magᵗ ꝙ frio ⁊ ligua ꝛuiuersum coꝛp⁹ ē ficcissᵐ in ꝛtianis. Et seqᵗ cuius em̄ ꝛtiane vere oino poꝛᵗ tps ē bꝛeue hoꝛarus alicubi. 4. 5. vel. 6. aut ad logissimū. 11. vel. 12. de fe. ad glau. c. 9. ponit etiā a Rasi in diuiꝰ. qꝛ ista fe. incipit cū hoꝛripilatiōe sīl pūcture ac⁹ ⁊ nō plōgaᵗ spaciū hoꝛripilatōis nec ꝓcutiūt ꝓpt eā dētes nec ē magnū frig⁹ ñ vt si cū acub⁹ vel spinis pūgeret ⁊ aliqñ infrīdāt manꝰ ⁊ pedes. Et dicit Aui ꝙ si poꝛ⁹ trāsit. 12. hoꝛas nō est ꝛtiana vera: imo nota. Incipit em̄ poꝛisim⁹ cū vehemēti rigoꝛe maᵏ in ꝑmis paꝛoxisimis ac si cū acub⁹ vel spinis pūgeret. Et ꝙus rigoꝛ sit vehemēs cū frigoꝛe tñ paulati ⁊ velocit minuit cui⁹ opᵐ fit in q̄rtana: vrina est rubea tēdēs ad igneitatē cū subtilitate ſbe vtpluᵐ. ⁊ si tāgaᵗ coꝛp⁹ sentiᵗ magna calitas nō tñ penetrat manū si diu sup coꝛp⁹ teneaᵗ. sicut fit in causone ⁊ i aliis fe. ꝓtinuis acutis. Et dicit Aui. ꝙ accītia q̄ accidūt eis sūt vigi

Digitized by Google

lie sine ḡuitate capit nisi in ꝗbusdā nō puris tertiāis ⁊ adest sit furor ⁊ ira ⁊ odiū locutōis ⁊ pulsus acut⁹ ⁊ velox ꝑ ꝓpatoēz ad reliqs fe. ⁊ nō eql ꝓstrictōis ⁊ dilatatōis ē tñ i ꝑn° pu⁹ ⁊ i statu por¹ fit magn⁹ ⁊ resolui ꝑ⁹ cū sudore. Et si a³ ptcula⁸ ꝓcurrāt tūc certū sig^m ē ꝙ est ꝺa ⁊triana: vt si ē iuuēis cho⁹ ⁊ tps estas ⁊ hiudo corpis macra ⁊ regimē ꝓteritū multi plicās co^am cū dieta ⁊ cib ⁊ potib⁹ calis ⁊ sicc vel si hꝫ iuuenē vrozē ⁊ vsus fuit coitu ⁊mode rato. ⁊ dic Lonst. ꝙ ꝓpriū ē huic fe. hē vomi tū colicū egōnē tictā ⁊ citrinā max⁹ post. 5. ac cessionē vel. 4. Et dicit ꝙ sepe hñt pcurā in epate ꝓꝑ colerā san¹ mixtā. Et dicit vlterius Ba. Et iterū videm⁹ in ⁊triana vera ꝙis mā ei⁹ sit co. ru. plusꝙ i ceteris fe. tñ febricitātes maiozē rigozē at ꝙ tremozē hꝫbēt ꝙ ceteri fe bricitantes. Et ꝙto mā erit purioz. i. co. pura tāto rigor est fortioz. 5. de morbo. c. 8.

Judicia in tertiana. ¶ Primo iudicat ypo. tertiana ꝺa si nō iudicat in. 7. ꝑiodis lōgissima ē. 4. amph. am. 59. Ite dicat ga. 1. de fe. ad glauc. ⁊ in li. de dīntijs fe. li. 4. ca. ꝑpo. ¶ 2° iudicat ꝑ ga. ꝙ tertiana est sine ꝑiculo ꝓmo de fe. vbi. s. sic. Certa aūt ter tiana lōgissi³ in. 7. ꝑiodis iudicat cū eo ꝙ est sine ꝑicl'o. 1. de fe. ad glau. ca. 9. ¶ 3° iudicat sic tertiana vera velox ē ⁊ breuis ⁊ vicinā facē cri sim in estate tñ breuior: in hyeme ꝺo longioz sicꝫ estas morbos abbreuiat. 1. ap. 2°. 12. ibi portismos ⁊ ꝓsistētias. ¶ 4° dic Gord. ꝙ ꝓm⁹ por⁹ ē debilis. ⁊ 2⁹ fortioz. 3⁹ fortissim⁹. 4⁹ for tissim⁹ oīm. ibi em ē stat⁹ ⁊ fortissima accūtia invitio acuitat. ⁊ a cetero incipiūt por⁹ ḡdati deficere vsꝫ ad. 7. q̄ pu⁹ est vel null⁹ in vera tertiana nisi error incidat ex pte medici vl' in firmi. ⁊ ꝺ hꝺ medic⁹ ꝑdicere. ¶ 5° dicit Rab in ouiḃ. ꝙ stat⁹ istius fe. est in. 4. por⁹ ⁊ frequēt finit in eo ⁊ nō trāsit. 7^m. ¶ 6° ⁊ cū vides ꝓn^m cū rigore ⁊ statu⁹ cum sudore exuberāte: tunc nō dubites q̄n ipa sit pura.

Curatio vere tertiane. ¶ Prio ꝺ debēt notari oēs illi cañ. vles q̄ fue rūt scripti in ca. de fe. ꝓtin. acut: q⁹ ꝙis ter tiana nō sit ꝓtinua est tñ acuta q⁹ i. 14. dieb⁹ termiaf vt stariꝫ dictū ē aūcte ypo. Hꝫ ꝓmus gñal cañ. spectās ad curā ⁊triane trahit a Ba. p° de fe. ad glau. c. de cura ⁊triane vere sic cer tā igit tertianā tā ꝙ a co. ru. motā fortissime hūectare ⁊ infridare os max⁹ inꝙtū possim⁹. Hꝫia em ꝓnoꝝ sunt sanatōes vbi. s. ¶ 2⁹ ē ga. ibidē sic. Cholere em ru. hūoꝝ oīm eoꝝ q̄ i coꝝ pe fectissim² fil' ⁊ calidiss⁹ exist ꝓuocare. igit eū qui ad ventrē fluit humozē euacuare ꝑ vo mitū. illū ꝺo qui deorsum fluit eodē modo ꝑ eñonē inferiozē. hec ille ibidē. ¶ 3⁹ est ga. ibidē in forma cibaria ꝺo q̄cūꝫ humectant ꝓficia sūt istis tertianis: supple nisi i se habuerit ali quā malā q̄litatē patā putrefactōi. ¶ 4⁹ cañ est baly de regali disponē. in li. 3. 2^e ptis. Cura tertiane ⁊ oīm fe. pu. stat in eñone hūoꝝ facē tis eas ⁊ in extinctōe caloris. ⁊ qz in tertiana ꝺa mā nō est tāte q̄titat fic ē calor. iō in hac fe. magis intēdim⁹ ad alt'ationē q̄ ad eñonem. q̄uis cōpetēs eño sp sit ꝓmittēda vbi cōpetit. ¶ 5⁹ nō parū q̄ tertianā patiūt vētris ꝓstipa tiōe molestāt: iō nō laboriose si leuib⁹ laxatis aut clisteri lentiuo a ꝑn° os clausuz portiuz apire ⁊ linire intestia ⁊ hu. nocētes ꝑ viribus dīnuere ⁊ mitigare. ¶ 6⁹ fic comestio fructuz recētiū cozpa hūana ad fe. ꝑpat putredinales. fic etiā ad earū augmētatōes ⁊ ꝓpuationē ali moniā ⁊ alimētā vident ꝓstare. iō nō solus in tertiana: imo in oi fe. pu. sūt postponēdi. ¶ 7⁹ est Rab ad almās. li. 10. c. de tertiana inf cōe stionē ⁊ inuasionis ꝑn^m sit longū tps. s. q̄ tu triaf tribus horis aut duab⁹ añ ꝙ fe. accidat āt toridē horis postꝙ fe. recesserit. Ꝺ ille. ¶ 8⁹ est Serap. in li. 6. Cū ḡ declaraf digō in via tāc opz eūare mām ꝓpter ad quā declinat ife cañ. ꝙtū ad ꝓmā pte ꝓfirmaf ꝑ ypo. ibi. Di gesta medica¹. Et ꝙtū ad scām ꝓfirmaf ꝑ eē dē ibi. Uñcūqz repit nā ꝛc. ¶ 9⁹. si in declin⁹ por⁹ sudor⁹ supuenerit in q̄cūqz tpe toti⁹ egri. venerit vtil⁹ expectād⁹ ē nisi ipm aliqō malis tiosum simhō vt est sincop seqref. ¶ 10⁹. i. pn⁹ por⁹ a somno ⁊ potu abstineāt febricitātes. lō nus em māz ad intra recludit ⁊ potus nām a digōnē ⁊ expulsione ma^e cogit retrahere. ¶ 11⁹ est Sordo. in suis vrinis. Nūꝙ in ⁊triana ꝺa cōpetit nisi post. 3. aut. 4. accessiōes ita etiam ꝙ fig digōnis appeant ⁊ vt⁹ fit fort. ¶ 12⁹. et eiusdē ibidē in ꝑn° ⁊triane nō ꝺef mirabolani q⁹ laxāt in ꝑn° ⁊ in fine ꝓstrigūt. ¶ 13⁹ Acame⁹ nō ꝺef in ꝑn° ⁊ in fine: q⁹ inflāmabil' est: iō nō cōpetit cuiꝙ in estate idē doctor ibidē. ¶ 14⁹ nullū acetosū ꝺef sil' cū ptisana: q⁹ vnū aliud corrūpit nisi expectef tps ꝙvnū ꝑ⁹ sto^m ertu rit. ¶ 15. reub. co. purgat calefacie^e ⁊ post fe ca lorē diminuit. Ideo: idcirco in aq̄ end⁹ rpandū ē añ ei⁹ dationē. ¶ 16⁹. cū clisteri aut aliq̄ laxatiuo ad iferiozes ptes statī mā trahaf vbi rapide timef ad caput. caput q̄s ne illā recipiat ꝓfu tef. isti em cañ ⁊ alij ꝓdicti i. c. ꝓceꝺ obꝺuem. ¶ Cura ptic'laris ꝺe ⁊tia^e. In ꝓmis si repit cō stipa^o iuxꝺoc. 5. cañ. ⁊ rle eliste^e lem^m emolli^t

℞. malue bismalue violarie brāche vrsine. añ. m. j. furfuris. p. j. ℞ decoc° ℥ in colatura dissol nat cassiek mund. ℥. j. ℥ ß. oleo viol'. ℥. ij. sal cōis ʒ. i. ℥ ß. ℞ clistere ad q̄rt. ʒ. def de mane ℥ stati ℞ ral'ur'. ℣ ℞. end nō lote scariol' lactuc̄ porz tulace rosat porcini patice summitatuʒ papa. añ. m. j. 4. se. frioz munoz floz viol' floz nenu fa. rob ru. añ. ℥. ß. aceti al. ℥. iij. suc' panis. H'. j. ℞ fir'ℨ in clarificatiōe ponat se. portuce sand al. spodij. añ. ʒ. ij. cāphore. ʒ. j. Iste fir'ifridat ℥ ingrossat mām colicā ℥ ipsaʒ digerit si magna ē putrefactio ℥ opilatio qō scit p longū porim' ℥ malitiā ei'. def iste fir'cū aq̄ decoctionis cicerū vel def cū aq̄ ordei simplr. In 4°. aūt die ℥ post 2m. porimū iurta tenorē q̄nti cañ detur ista medicina etiatiua colere ru. ℥ molliens vē trē. ℞. carniū p. unoz. damaſc. ℥. numero viol ℥. j. tamarindoz. ℥. ß. bullitāt oia vnica bullitione ℥ post fortit cū manib' fricet ℥ colet ℥ colatura addat cassiek mūd. ℥. j. ℞ pot'ℨ iste ē al'n tantedtuē q̄ tota fe. recedat: ℥ al'n excusat nos ab oi alio labore: qz radices fe. trūcat. ℣ Post 3m. aūt porim' in die iterpolatiōis: si vrina apparet rubea ℥ aliq̄lr spissa. ℞ flōia ō basilica ℥ extr̄ hatur de sanguie p̄m q̄titatē repletiōis. Ego aūt tpe meo feci fieri hāc flōiam frequēter in tertiana ℥ iuuene colerico cui' vrīa erat ignea ostēdens dñiuʒ colere magn̄ q̄ sanguis ℥ semper me bn̄ reptn ℥ ō fit pp ifriationē ℥ euētatiōeʒ quā flōia iduc ℥ dinutionē feruoris fic appet q̄n olla bullit fortit ℥ pp magnuʒ feruorem ℥ ebullitionē aq̄ resilijt ad cēt: ℥ si notabil' illius aq̄ feruent q̄titas auferat feruor vtriq̄ dinue tur ℥ aq̄ exteri' non saltabit. Hec allegoria declarat q̄tū flōia vel miorātia farmacia in feruore hūoz ℥ in tertiana ℥ fe. putrida afferat inmamētū filr in pacū. Si aūt in istis tpibus venit vomit' colic' vel egestio colica nullo° si stat nisi multuʒ supfluat qz curatio sunt ne ℥ note tertiane si aliq̄ de flāte cum cola etiam. ℣ Si no p ō porisim' nō videat minui iterum purget patiens cū dicta medicia vel cuʒ ista. ℞. volubilis mioris flor viol' borag'. ℥ bugloſ se pasb mund ab anll'. añ. ℥. j. ℞ decoc° in q̄ dissoluat mane gnate. ℥. j. vel cassiek mund tātū dē. reubarbari. ʒ. j. ß' p° de fe. ad 3lauco. vult q̄ ℞ clistere de succo cicle cū sale ℥ oleo ros ℥ suc' rubeo. ℣ Et vult Ba' ibidē: q̄ qñ signa digestiōis appet def de abstin° de cui' pluere ℔ aliqs dant ʒ. ij. vel def de decoctiōe ei' fcā in aq̄ cū suc' vel ℔ Ba'm extremitates ei' ponantur in mellicrato ℥ sumat pat. ad corrigenduʒ sto'm. ℣ Tunc ēt antiq̄. s. post signa digōis balneabant in aq̄ dulci tepida ℥ ꝝ eis vtvult ß' ibidē. cauēdo tñ balnea naturalia ℥ aquā salsam pp clausionē pozoz. Idem dicit Serap. fic. si fe. est parua tunc oꝝ vt balneet infirmus ℥ antep̄ ostēdat digestio ℥ propuie si est ei cōsuetudo illius. ℥ si nō pa. nō balneet donec sigua digōis appeant. ß ille. Jam enim sciunt vulgares q̄ ꝝa tertiana breuis est termiatiomis: ideo nūc tales nō ponunt in balneo ß sufficit: eis q̄ sudēt in fine porisimoz. ℣ Et p' q̄rtum ℥ q̄ntū porim' abluim' pedes ℥ tibias cuʒ aq̄ tepida decoctionis foliozū saliē ℥ vin ℥ cāne necnō manus ℥ brachia vt calor iterius remanens post pozor aptionē exteri' expellat. Post tñ talē lotionē bn̄ se pānis dꝝ coopire ℥ ab aere frido corp' ei' nō tangat. ℣ Item post eūationē eius sufficientē ℥ sto° ieiuno existente si calor fortis in corpore ℥ regio epat calx sentiatur ℔ Rab in. 10. ad Almasoē epithima frigidum epati est supponendū: ita q̄ pānus lineus infundatur in aqua ros cōmixta cum sand. vel ℞ tale epithima. ℞. aque endiuie aq̄ ros añ. H'. ß. sandal' al. ℥ ru. ros ru. añ. ʒ. ij. spodij. ʒ. j. camphore. ʒ. ß. aceti. ℥. ij. ℞ epithima. Preter iam dicta cognita tertiana ꝝa per signa supradicta: ℥ qz afflictiva die ℥ alia nō ℥ qz venit cum cōuenientia particularū ℥ porisimus non ertēditur vltra. 12. horas: tūc a pn cipio facto clisteri mollificatiuo ordinetur ali qua existis. s. sirupus ros aut violaceus sirupus acetosus vel oxizac' que fit ex. 8. partib' succi malorum granatorum acetosoz ℥. 4. panis suc'. ℣ Sirup' acetosus sic fit bulliat su'm cū aqua ℥ tunc addatur in clarificatione acetum al. ℥ detur nō cum ptisana sed cū aq̄ ꝑbullita ℥ infriata. sirupus eni acetosus ℥ oxizac' sunt cōia in materia colerica eo qō acetuʒ est mozs colere ℥ vita mlie. vt dicit ypo. Galet ēt fir'nenufaris fir'de papauere fir'de se. portulace quē ponit Bebe'. Et dicit Rab. 10. ad Almansoē ca°. ꝑpzio cū eger fort iuenit ē diu q̄ non fuerit solutus pondus mirab. citri in aqua feruenti die ac nocte infunde deīde manibus fricatū cum. 5. 50. teneriabim. i. mamme granate miscet in mane in potu tribuatur: vl si quarta pars. 3ß. vnius scamonee tribuat cū iulep ℥ aqua tāta q̄titate: q̄ vna vice sorberi possit vꝝ. Et dicit ibidem Rab cū hoc factum fuerit aut febris nullo° accidet vel parumper alleuiabitur. Et sequitur q̄ si patiens est debilis ℥ fuerit estas vna quaq̄ die supple in die interpolationis sumat hoc medicamē. 20. pzuna damaſc. ℥. ʒ. 3. tamarindoruʒ dissoluatur in

Digitized by Google

duabus.℞. aq̃ ⁊ coquant̃ in manib⁹ fricata ⁊ colata misceant̃.⁊ addat̃ colature.ʒ.r.ʒucc⁹.⁊ antеq̃ dormiat:in potu sumat̃ in crastinuʒ p⁹ solonē cibet̃ cū ordeato vl̃ alr̃ put decet.⁊ stet ⁊ dormiat ⁊ qescat in loco tempato tēdēte ad fritatē ⁊ hñiditatē:nō tñ sit loc⁹ reumatic⁹.ta marindi enī hñt magnū effectuʒ in fe.qz frīdi sunt ⁊ sicci ⁊ purgār co.⁊ iō duplr̃ ifriant.vno mō de p se.qz fri sunt alio⁹ p accidēs.qz eñant co.ru.q̃ ē cā fe.⁊ calozis.ℏ qz sicci sūt miscent cū eis puna:q̃ sunt hñida. Lōfortāt tamarindi sto⁹ debilitatū ex vomitu.⁊ valēt in fe.hñtibus syncopiʒ. ¶ Fiat tale restauratiuū.℞.pul. triasanō.pul'.diapapa.añ.ʒ.iiij.pul.diadragagāti frīdi.ʒ.iij. pserue viol'.ʒ.j.ʒucc⁹ pāis q̃rt. iij.℞.mixtura ad modū ʒucc⁹ rob̃ det̃ vnum cochlear plenū:⁊ p⁹sumat de aq̃ ordei. Si aūt vis vt fit magis cordial' adiungat̃ pul'.diamargariton fine spēb⁹ vl̃ addant̃ margarite iacincti rubini ⁊ safiri ⁊ os de corde cerui ⁊ aurū ⁊ argentū limatū ⁊ foliatū ⁊ corallus addat̃. Et istud vs ⁊ est necessariū q̃n hñt syncopi. Viol'. pdite in pserua sunt valde bone m lenificatiōe ventris ⁊ valēt pstipat̃. ¶ Et istō iulep ē multū refrigeratiuū ⁊ igrossatiuū māe col'ice. iō vs añ dgōnē māe ⁊ p⁹.℞.ſucci cucu.aq̃ cucur.añ.℞. ℈.muscillagis psillij q̃rt.j.aq̃ endō. aq̃ rob̃ ſucci maloz granorū acetosoz acetositatis añ.ʒ.iiij. ʒucc⁹ panis.℞.j.⁊ ℈.℞ iulep ⁊ coquant̃ ad pfectionē ⁊ in clarificatiōe ponant̃.iiij.ſe.frī.mirobalanō.al.⁊ ru.rob̃.ru.ſpodij añ.ʒ.j.cāphore.ʒ.℈. ¶ Ego repi i qbusdā additiōib⁹ Serap. q̃ ista ix⁸.q̃ sedet ē pbata ad tertianā.℞.opij. ʒ.iiij.croci an' cardamo⁹ stoxad̃ ru.⁊ iusquiami baccaz lauri añ.ʒ.j.pficiant̃ cū melle ⁊ detur añ horā proximi. Scribit ēt in p⁹ li⁹ Leyranidarū q̃ coz auis q̃ dr̃ coturce circumligata collo luna deficiēte sanat tertianā. Dicit ēt Petrus hyspan⁹ q̃ trifera sarracenica data cum decoctione trifolij ⁊ alleluya sanat tertianā det̃ tñ in q̃titate q̃ purget. Dicūt tñ qdā q̃ si tertianari⁹ bibat de succo arnaglosse q̃tū testa oui galline pōt capere trib⁹ vicib⁹ añ horaʒ accessionis.curat tertianam veram.

¶ De tertiana nota.

Ertiana nota sic dr̃ q̃ nō ē cognita i malicia ⁊ duratiōe proximoz ⁊ in toto tpe sue durationis. Nā ei⁹ proxi⁹ longiores sunt ⁊ totum tps durationis longi⁹ q̃ p̄ de tertiane.

Causa Fit aūt tertiana nō ex colā grosa putrefacta ex vēas. Et ista cocta ē gsa pp admixtionē fl̃ē:ita q̃ cōmisceť ad inuicē ⁊ fit vnus hu.q̃ nec ē co.ru.nec pura fla.℈ talis co.grossa nō pura nō sunt duo hu.℈ vn⁹ hu. Ista ēt cōmixtio co.pōt fieri cum mixta ℈m Serap. Dicit Aui.q̃ in ℈ dr̃t tertia⁹ nō ab emitriteo.qz emitriteū faciūt due māe separate in diuersis locis exis.q̃rū q̃libet retinet suā forma ⁊ suū nomē. Tertiana autē nota fit ex vna ma⁹ vnā formā ⁊ vnū nomē retinēte. ⁊ in vno loco putrefacta cōpositа ex duob⁹ hūoribus.

Signa note tertiane nō sunt ita pura sicut tertiane ve:imo sūt cōmixta Et Aui.facit ca⁹ de dra int' vtrāq;. qz por⁹ ve tertiane psumuntur a.4.horis vsq; ad.12.q̃ istas trāsit:nō ēvaytpli⁹. In tertia⁹ vo pon⁹ vtpli⁹ se extēdit vsq; ad.7.horas. ⁊ corpus velocit' calefit extremitatib⁹ adhuc fris remanentib⁹. Et va tertiana termiat̃ in.7. pdis. nisi accidat error ex pte medici vl̃ infir⁹. In tertiana vo nō nō ita cito calefit cozp⁹ nec ē tantus ca⁹ nec ita acut⁹ nec etiā ita fortia acc⁹. Paroxi'aūt note durāt vltra.12.horas. ⁊ ente dit̃ dura⁹ ei⁹ al'n vsq; ad.2.mēses.tē.⁊ est cum discōuenie⁹ pticulariū.vt qz est sener vl̃ frīg⁹ ⁊ tps hyemis ⁊ alia hmōi. Et ℈m q̃titatē additionis por⁹ sup.12. horas. ℈m b cognoscum elongatione ei⁹ a va tertiana. Itē in tertiana nota nō ita cito appent signa digōis fīci va. nec ita cito extenuat̃ cozp⁹ fīc in va nec por⁹ termiat̃ cū mlitudie sudoris fīc in va tertia⁹.

Judicia in tertia⁹ nō. D⁹ q̃ tertia⁹ nō ⁊ tertia⁹ duplex ⁊ tertia⁹ nocturna volūt oēs eē lōge ⁊ tarde terminatiōis pp qd̃ dicit B⁹ p⁹ de fe.ad glau.c⁹.9⁹. fic. Aliā vo nō certā tertianā vidi. Alīn q̃dē autūno incipiēte ve terminate vl̃ cessante vt.s. Et se' ibidem Aliud signū ē qz nōva tertia⁹ affligit vltra.12. horas:nec ca⁹ eius est cū acumine. nec est punctuus. nec est rātus ardor sicut in va.

Cura tertiane note pria regula gnalis ℈m q̃ nota tertiana accedit ad verā:⁊ ℈m q̃ ab ea distat in signis ⁊ in alijs: ℈m hoc cura eius dr̃t a cura ve tertiane. ¶ 7⁹ cañ. Et quo ma⁹ note tertia⁹ est cōpositа ex co.⁊ te.sic ēt me⁹ digestiua ⁊ eñatiua dr̃ eē cōpositа ex simplicib⁹ digerētibus ⁊ eñantib⁹ vtrūq; hu. ¶ 3⁹. fir⁹ acetosus qz flā incidit ⁊ co.digerit vt dicit Aui.cōperent' in nota tertiana potest mistrari. ¶ 4⁹. qz in nota tertiana status longe est a pn⁹. ideo in ea dieta nō tantū subtilietur sicut in va:imo cibis ⁊ potib⁹ est sustinēdū egrotans vt virt⁹ possit expectare vsq; ad egritudis statū. ¶ In pmis igit̃ ℞ tal' sir⁹.℞.end. nouelle non lote scariole portulace rosini por-

Digitized by Google

cini adiãtos ꝺgularũ gñis raꝺ apij ꝛ fen' ꝛ cico' añ. m.j. zuc'. ℔. j. aceti al. ʒ. iij. ℔ fir' ꝛ ꝺeſ cũ aq̃ cicerũ ru. cognita digõe maꝑ purgeť ſic. ℔. polipo' q̃rc. ʒ. j. an'. ʒ. v. floꝝ viol'. ꝛ boꝛag. ꝛ bugloſſe añ. ʒ. ß. ℔ decocº ĩ q̃ diſſoluat caſſieť mũdate. ʒ. j. reub. ʒ. ß. ℔ potꝰ vl' in dicta decocº diſſoluať trifere ſarraᶜᵉ q̃ in ƀ caſu ƀs ſpãlem aſpectũ. ʒ. j. pul. diaturbith. ʒ. j. Et in dicto firº põt addi raꝺ bꝛuſci ꝛ ſpagi. ¶ Dicit etiã Aui. ꝙ nihil iuuat eos tm̃ ſiᶜ vomitꝰ poſt cibũ. Et ꝙ qñ vꝛina eoꝝ eſt gꝛoſſa ℔ flõia ꝺe baſiᶜa Ite vomitꝰ multũ vꝫ ſi veniat ſpõte vel alr in ꝑnº poꝛ'. Bonũ digtim in ꝛtiana nõ ſm aui. ꝛ eſt firº acetoſus factꝰ cũ raꝺ. apij ꝛ fen' ꝛ cũ ſemiꝺ' eoꝝ. Et poſt. 7. ꝺiẽ ꝺeſ decocº abſtin'. eſt eñ iuuatiua ꝛ ſubtiliatiꝛa maᶜ ꝛ ſtoᵐ ꝙ foꝛtatiꝛa ſilr aq̃ fen' ꝛ apij. ꝛ ꝺicit Aui. ꝙ in aq̃ oꝛꝺei ꝺe coquanť yſopº oꝛigaũ ꝛ calaᵐ ꝛ vtraq̃ ſpica ꝛ ſic. ꝙ digtio. vl' ꝺeſ q̃ a oꝛꝺei miſ cũ aq̃ cicerꝝ ¶ Poſt q̃ aũt ſig̃ digõis appẽt ivꝛina purgeť cũ hac mediª quã ponit Aui. ℔. yerapigᶜ. ʒ. v. ſucci lactuc eupatoꝛ'añ. ʒ. iij. ſe. apij mirab. citꝛ ꝛ lꝛebuloꝝ añ. ʒ. v. ſe. melõis ꝛ cucur. ꝛ citrulli ſe. apij ꝛ polipodij bedegar añ. ʒ. x. turbith. ʒ. j. caſſieť. ʒ. vj. paſꝑ enucl'. ʒ. xx. ſebeſten. xxx. numero. ficus. x. mell' roß. ʒ. xv. ℔ apozima ꝺe q̃ ſumať vnũ vitrũ plenũ cũ. vj. gñis ꝺe ſcamoª Et ſeq̃. Et foꝛtalſ neccria ẽ meª foꝛtis. ꝛ ꝺicit Daly. Si videris hãc ſe. ꝓlõgari cum ſignis ſan. vt ẽ rubeꝺo colozis et magnitudo pulſus minuevenã epaᵗ ꝛ eꝛhe ſan. ℔ vꝛtutẽ. Et ſi nõ euacua flã ꝑ vomitũ ꝛ ꝑ ſeceſſum. ꝛ valẽt trociſci ꝺe ſpodio. ꝛ vtať ſẽp ꝺigeſtiuo aliq̃: vtať cibis ſubtilib' ꝓfoꝛtãtib'. ꝛ ƀ poſt ꝺigõnẽ tpe acceſſionis nõ cibeť vt natura occupeť circa mozbũ ꝛ materiã eius ꝺicit haly.

Dieta paríẽtiũ tertianã. Cõfilio meo recurre ad ca. ꝺe fe. ꝛtinuis acuť et ibi repies incluſiue ꝺietã tertianaꝝ q̃ ꝛtiana inᶜ acutas cõputať q̃ ẽ vera. ꝛ eligãť ibi ſpãles cañ. ibi poſiti ꝛ cõeꝺãt oꝛꝺeatũ auenatũ ꝛ micã panis ter lotã coctã cũ lacte amigꝺ ꝛ colaturã furfuris ſilr coctã: ꝛ lac amigꝺ coctũ ꝛ miſſuꝝ ſup micã panis ſpſo zucº põt ſumi ĩ ve ra ꝛtiana. ius pue pulle alᵗate cũ lactuc ꝛ poꝛ tulac vel fruſtis cucur. virꝺ. Et ſi eẽt tertiana nõ intº in pulla pñt poni folia petº. ꝛ radix eiꝰ ꝛ cicera betuca ꝛ croc' in vera ꝛtiana cõeꝺanť lactuce poꝛᶜᵉ crude pate cũ aceº. ꝛ qñ coquũť coquať cũ lacte amigꝺ cũ aceto. Silr ſi cocte ſumanť cũ aceto nõ eſt erroꝝ. Fructꝰ aũt loco ibi nã cõpetũt ℔ vitãꝺi ſũt pcipue vue ꝛ ficus aliq̃ tñ aꝺ vigoꝛãꝺũ appetitũ ꝛ aꝺ repſſionẽ choᶜ cõpetũt melones ꝛ cucur. ꝛ pruna matuꝛa in pua q̃tate. Silr guiꝺole poma ꝛ piꝛa cocta ſub pꝛunis cũ zuc. ꝛ filia. Potꝰ aũt ſit aq̃ oꝛꝺei ꝛ aq̃ ꝑ ſe bullita ꝛ infriata ꝛ poſt ſtatũ ĩ ꝺeclinatõe ꝺeꝰ vinũ clarũ bñ cõmixtũ aq̃. Ẽñ ꝺicit aui. Et nõ timeas poſt ꝺeclinatõez pota re eos vinũ pkimũ cõmixtũ. vinũ emñ fractũ ꝑ ꝓmixtiõez ꝓfert q̃titati reſiꝺui eiꝰi reſoluẽꝺo q̃bꝰ nccria ẽ reſolo ꝛ ſuccurrit penetratiõi aq̃ cũ foꝛtitu ꝺine ſua ꝑ cõmixtionẽ q̃ eſt in eo ꝺe calefactõne pauca q̃re infriat vehemẽť ꝛ hꝰmectat. hec ille in ca. ꝓpo ꝺe tertiana.

Declaratio in tertiana. ¶ Dꝛio noꝝ tanꝺũ ſm ga. ꝑº ꝺe criſi c. 14. ꝙ fe. intꝛpolate hñt ſuas coꝛrelatiuas õ fe. ꝛtinuis. vñ ꝺicit ga. talia ꝟba. Tertiana q̃dẽ et eiꝰ coꝛrelatiua ꝺe fe. ꝛtinuis ſunt bꝛeues: ꝛ q̃rtane ꝛ eiꝰ coꝛrelatiue ꝺe fe. ꝛtinuis ſũt lõge et plixe: ℔ faciẽs poxᵐ oñi ꝺie. i. q̃tiꝺiana ꝛ eiꝰ coꝛrelatiua ꝺe ꝛtinuis ſũt ꝓlixe: verũtñ minꝰ ꝓlõgãť ꝙ q̃rtana. ƀ ille. ¶ Scõo intelligẽꝺũ ꝙ ꝺupleꝛ ꝛtiana ꝛ ꝺue ꝛtiane ꝛ ꝛtiana nõ voſ lũt ſp eẽ longe. tñ qꝛ mã ẽ multa vl' ꝺiuerſ in loq̃ putꝛefacta q̃ q̃ꝺẽ loca foꝛte ignoꝛãť ꝑter epar: qꝛ ꝺ in oĩbus ꝓcipiť eẽ leſus in ꝛtiana vꝫ pluᵐtñ qꝛꝛ egri ꝺbilitata ꝛ egritudĩ reſiſte re nõ põt pfecte. tñ ĩ iſtis caſib' ꝺa operã mõ ꝺigeꝛẽꝺo nũc apiẽꝺo nũc purgãꝺo catarticꝫ vl' ſiõmia ſaluãꝺo ſp ℞tutẽ. ¶ Zer' nõ ꝙ ꝛtiana ꝛmiať ꝺe ncc̃itate: ſicut ꝺicit ga. 3. ꝺe criſi. c. 3. aut cũ vomitu co. ꝛ egõe eiꝰ aut ſuꝺoꝛe plimo in toto coꝛpe. Et ex iſto appet erroꝝ illoꝝ q̃ re ſtringũť vomitũ in ꝛtiana: qꝛ ꝑ illũ ꝺz curari ¶ Quaꝰ ꝺubitat goꝛꝺ. ꝛ bñ. vtrũ in ꝛtiana ꝛ ĩ fe. choleꝛiq̃ cõpetat firꝰ acetoſus: cũ ꝺe ſe ſit ſbtiliatiꝰ ꝛ mã ꝺ ſe ſit mltũ ſubtil'. imo magꝭ viꝺeꝛẽ valere ingſſanᵗ q̃ ſubtiliãᵗ. ℔ᵒ q̃ ĩ ma choᶜᵃ ſubtili nõ cõpetũt ſubtiliatiua q̃tn. ʒ ad ꝺigõnẽ maᶜ ℔ potꝰ ingſſanᵗ: ℔ bene cõpetũt rõne opiſonis ꝛ putꝛefactoꝭ: qꝛ cũ eiꝰ ſubtilitate apiũt opiſones: ꝛ cũ eoꝝ ficcitate reſiſtũt putꝛefactoꝭ. Et cũ iſtis ponanť roſe ſpodiũ ꝛ alia q̃ ingſſant. Et qꝛ ſũt fꝛia alterãt malam cõpſonẽ. Jõ ꝺicit aui. in. c. ꝺe cura fe. pu. ĩ vl' ꝙ mltoties inveniť reꝰ: q̃ ꝺigerit ꝛ ſubtiliat ꝛ euacuat vt ẽ firꝰ acetoſus. Quito notãꝺũ ꝙ in fe. acuť ſimplr vtpluᵐ ſpectať flõia vſq; aꝺ. 4. ꝺiẽ. Jn ꝓma poſtponať ꝓpť ꝓſtipatõez. i ſcꝺa ꝓpť crapulã vl' indigõnem. in tertia aũt poſt ponitť ꝓpť motũ maᶜ choᶜᵉ. q̃ eſt ꝺe tertio in tertiũ. ꝛ qꝛ tales fe. vtpluᵐ fiũt ꝺe co. ¶ Sexº ſciẽꝺũ ꝙ qñ eſt puꝭ lapſus accñtalis alicuiꝰ mẽbꝛi tũc indigemꝰ modica meª q̃tũ aꝺ põꝺ

ꝛ ad gd̄ū: vt accidit qñ eſt filis ꝟkoni ꝛ etati ꝛ tpi ꝛ arti ꝛ ꝟſuetudini ꝛc. Et qñ mozb⁹ ẽ ꝫ nāz mēbri vel cozpis: tūc indigem⁹ fortu me⁹ in alterādo ꝛ corrigēdo in q̄ntate ꝛ in gd̄u: ꝛ indigem⁹ lōgiozi tpe in miſtrādo. Exēplū vt ſi q̄s hēat epar calm vel nāl⁹ vel a p̄n⁹ gñatōis. et cū b̄ incurrat ex accītī calitate: tūc mioz me⁹ ſufficit q̄ ſi eēt frīc ꝟkloris nāl⁹ ꝛ accītal⁹ calefieret. ſil⁹ ſi cho⁹ ꝛ iumenis ꝛ i eſtate icurrit tertianā tūc mioz ẽ lapſus ꝛ egri⁹ cit⁹ ꝛ cum lemoztb⁹ medicis curaret q̄ ſi eēt flātic⁹ ꝛ ſe nex ꝛ in byeme. Sz ſi q̄s hēat ep calz accītaz lit. ꝛ nō nāl⁹: tūc debemus eleuare medicinaz tot gd̄ib⁹ q̄t eleuaſ ꝟ accītalis. Et b̄ eſt intē ga. 3. teg⁹. ibi. Si decē q̄dē nūeris. Et ga. in ꝺ⁹ illi⁹. In mozbis q̄dē min⁹ ꝛc. ꝛ Auı. in. 4. p̄mi c. 1. ¶ Sept⁹ debemus reducere ad mēoriā: q̄ ſe. ꝺtinua correlatiua ſe. ktiāe inkpolate ꝛ ſil⁹ correlatiua q̄rtane ꝛ q̄tidiane⁹ q̄uis ſint ꝺtinue ꝛ inſepabiles tñ magz affligūt in die ꝛ in hora mot⁹ eoz hu. in q̄ debebat fieri acceſſio: ſi eſſz inkpolara vt ktiana ꝺtinua magz affligit ꝛ fortioz fit in. 3. die. Idē dico de ꝺtinua q̄rtana q̄ magz affligit de. 4. in. 4. Idē de q̄tidiana cōtinua. Et b̄ dico ꝓp medicos pauce ſcie ꝛ ſpecu latōil q̄ iudicāt tales ſe. eē duas ſe. vl iudicāt eē ſe. cōpoſitā ꝛ tū ñ ẽ niſi vna. ¶ Sz nūc oꝛ dubiū: q̄ ꝛ tu dices: q̄lis igit̄ dña eſt inter ſpēs emitriteoz. Exēplū pui emitritei q̄ eſt ꝟpoſit⁹ ex q̄tidiana ꝺtinua ꝛ ktiana inkpolata ꝛ nū q̄ ſepaſ. affligit tñ magz de. 3°. in. 3ᵐ. ſic in ktiana ꝺtinua. Dico q̄ in puo emitriteo ꝛ filibus ſūt poriſmi manifeſtiozes: q̄ veniūt cuz maiozi frigoze ꝛ rigoze vel tremoze iuꝫ nāz materiei ¶ Jn ktiana aūt ꝺtinua ſufficꝫ q̄ magz affligat de. 5. in. 3ᵐ. cū maiozi calitate et inceſſione ꝛc. ¶ 8° notādū vt dictū ẽ in cura aucte ga. in lib de fe. ad glauc. q̄ deſ abſinᵐ ꝛc. Et cām iſtius ponit Serap. i ſuo li. c. ꝓpo dicēs. q̄ i abſin⁹ due ſāt ꝺtutes. vna ẽ ꝓſtrictiua alia ẽ reſoluti ua: iō oꝫ vt deſ poſt digōnē ꝛ nō añ: q̄ ſi ante digōez maᵉ miſtraret magz reſtrigeret q̄ reſol ueret nec lararet. iō daſ poſt ſig̃ digōis q̄ ab ſinᵐ calm ẽ i p°. ficcū in 2°. Et dic meſue q̄ ẽ ꝟpoſitū ex ſba cala q̄ dat ſibi amaritudiez tui ſcoſitatē ꝛ fac ipz apitiᵐ opilonū ꝛ p ipaz cali tatē daſ ei ſolo vētris. Jntrat etiā ꝟpōnez ei⁹ ſuba frea ſtipᶜᵃ ꝺm quā acq̄rit ei vt ſit mēbri ꝓfortatiuū ꝛ ptiū laxarū ꝟgregatiᵐ vt dic idē doctoz. Et maioꝛ ẽ in eo ſtipticitas q̄ amari⁹ q̄ g̃ i ktiaᵃ ſto⁹ē debilitat⁹ ꝛ lax⁹ ꝓp vomitū ꝛ potū aq̄. ꝛ ep etiā ꝓp trāſitū bu. a toto cozpe ad ſtoᵐ ꝛ p ipz trāſeūtiū. iō poſt ſig̃ digōis deſ abſinᵐ ad ꝓfortatōez ꝺctoꝝ mēbꝛoꝝ. Abſinᵗʰ educ colerā p vētris ſolonē a ſto° ꝛ ireſtis ꝛ ab epate ꝛ a venis ꝛ mūdificat eas ab hu. aglo ꝛ co°. iō daſ ad laxādū fil⁹ ꝛ ꝓfortādū mē⁹ ſup dicta. Doꝫ aūt eꝫ i decocᵉ vl in ifuſiōe ẽ a. 3. vſq̄ ad. viij. ℥ i pul. a. 3. ij. vſq̄ ad. iiij. ℈ p q̄ dz ri in ktiana poſt ſigna digōnis ad purgādum colerā a ſto° ꝛ a venis ꝛ epate ꝛ ad ꝓfortandū eos. ¶ Lapm. 3. de cauſone.

Cauſon eſt feb. acuta ꝺtinua ex cho. ru. putrefacta in venis q̄ ſūt ꝓpe coꝛ vel in venis epaſ vel ozis ſto⁹ vel in mult⁹ ꝓpꝫ cozpis. Dicit aūt cauſon a caumate qđ ẽ in cēdiū: q̄ cauſon idē eſt q̄ incēſio. 7. ꝑph. p°. 40. ibi. Si ſe. nō a cho⁹ habeaſ. Cauſon igit̄ ite ꝓtaſ incēdiū vel cauma vt dicit ꝟſus. Semp ait cauſon ardeo vt cauma ſum ꝛc.

Cauſe q̄dā ſūt ꝓximitie alie añtes alie ꝓiūcte. ¶ ꝓximitie aūt ſūt oia q̄ ab exꝛioꝛib⁹ accidūt ꝛ faciūt ad acuitatē ꝛ mꝫ tiplicatōez co. ru. ſic eſt nimi⁹ calor aeris fer tis eſtas cū caloꝛe intēſo ꝛ labor cozpaſ exci ciu⁹ maꝛ in tali aere ꝛ nimi⁹ vſus ꝛ cōeſtio re rū calārū vt ſunt alleata pipata ꝛ filia vt ne ctar ℥ ꝺditi ꝛ nimia ira. ¶ Cāe añtes cauſo nis ſūt nimia calitas epaſ aut venarū totius cozpis. Jſta eñ ſolēt calos hu. ꝛ acutos ꝓdu cere ꝛ gñare. ſil⁹ milta co. ꝛ hu. ca. i cozpe gña ti ꝛ mlt̄iplicati ꝛ filia p̄cipue co. ru. ¶ Cāe ꝺiū cte ſūt p̄ co. ru. pura in vēis, pris cozdi vel in venis epaſ vel ozis ſto⁹ putrefcā q̄ q̄dē co⁹ā ẽ deſtituta a regie nāe. vt ẽ clauſa ꝛ ꝓcultata ꝛ putrefacta. Alia cā ꝺiūcta ꝺm aui. p̄t eſſe ſi ſaltuz in eiſdē vēis. Sil⁹ ꝓculcatū nō enētaū ꝛ putrefactū. q̄uis ga. teneat ℥ iū. 3. de cri. c 15. vbi dic. fic. Cauſon aūt nō gñaſ niſi ex co⁸ Idē dic. 3. ꝑph. 2°. 30. ibi. Ultra ꝺo hāc etatē q̄ nō videſ aliq̄b⁹ q̄ a flāte ſalſo tā terribilis accītia poſſet ꝓuēire. Et ſi forte ſ cau. abillo flāte ſalſo: vt vult aui. tūc ſ illa ſpēs q̄ durat vſq̄ ad ſeptimū diē: q̄ flā tardi⁹ ꝛ cū maiozi difficultate digerit ꝛ expellit.

Signa cauſonis ſūt calitas ꝺtinua ari ditas aſpitas lingue a p̄n⁹ cum q̄dā citrinitate ꝛ poſt efficit nigra ꝓpter adu ſtionē ꝛ adeſt vehemētia ſiꝫ ꝛ ꝓuatio ſudoris niſi in crīſi. Et q̄ſi nulla in cauſone repit diſti ctio tēpoꝛ mozbi: q̄ fere eq̄lia ſūt tpa acūti um in terribilitate ꝛ foꝛtioꝛ ẽ calitas in interio ꝛib⁹ q̄ꝫ in exterioꝛib⁹: q̄ mā cau. iteri⁹ eſt ꝓpe coꝛ ꝛ ptes vicias. iō dñt ſp eſtuare ꝛ ardere iō ꝺtinuo ſitiūt. aſſunt vigilie ꝛ inq̄etudo pmi.

Digitized by Google

fomis dolor capit fit itol'erabilis pulsa' tipo/
rū pp vehemētē morū arteriaꝝ pfunda' oclo/
rū pp magnā pſumptionē hūidatū orbitaꝝ.
Debilitas appetit' vria citrina ignea pulsus
freqns pp magnā necessitatē attractōis aeris
t alīn fuit surdi pp accessionē cole adorgan.
audit'. Alīn muti pp emissionē colere ad orga
nū locutiōis vtpſumū adest cōſtipatio vētris.

Judicia in cau. ¶ Prio pm' medicorū
ypo. 4°. am°. am°. 58°. dic fic.
ti causo. hito rigore supueniente solo fit. Et p
coordia ſi supenerit ei q̄ hꝫ cau. rigor pſumit
fe. ei'. 2° de crisi ca°. 5°. Et cā isti ē qz co. ru. in
ter venas manēs fm crisi a nā exteri' expellit
t nā eā cogit penetrare p lacertos t carnē vſq;
ad cutis. ¶ 2°. ſi cau. in estate t inueni ptigerit
rit nō est ita timēdus qm̄ mult' calor facilime
mām sepe irritat eāq; cito dissoluit. 2°. ampb.
2°. 34. in fine cōmēti ibi. In morbis tc. ¶ 3°. ſi
cau. qd incēdiū iterptaſ: inuenit ptigerit i hye
me minimū signat hu. excreuisse. t ē pei'q; ſi cō
tigeret in estate. Fort est enī ignis. q aq̄ nō ex
tinguit. Hꝫ. ibidē. ¶ 5°. causon accidēs in seni
bus piculosior iudicat p eadē rōnē. ¶ 6°. ſi co/
gnoueris causonē t videris aliqd ſigm̄ digōis
iudica ipſus termiare p vnaꝫ de. 4. crisib'. ſ. p
vomitū aut p solonē vētris aut p sudorē aut p
fluxū san. narū qd̄ habet istoꝝ supueniēs causo
ni est signū bonū signis digōis pcedētibus.
¶ 7°. qbuscūq; in causone tremores fiūt alie/
natio solut. 6. aph. amp. 26. Ha' tñ nō tz istum
ampb. qz nō est pſuet' dicere q egrit' solui ſi
in piculosiorē mutet. Et seq̄t in cōmē. Nam
vñ nascit causo itravenas t arterias ē. q ſi mu
tet ad neruos: in pmis fit tremor: t ex neruo/
rū passionib' cere. qd est eoꝝ fundamētū pa/
tit. t sic necessario fit aliena' cōmēto eiusdez.
¶ 8°. causon breuis termiationis est qz vtpli/
mū in. 4°. vel. 5°. terminaſ die. t ad logi'i 7°.

Curatio causonis. In pn° ponant cāi
gnales t notent illi q̄ fuerunt
positi in cura fe. acutaꝝ in gnali in ca°. 6. isti'
7°. li'. Sit g̃ pm' canō. Festinānda est a pncī° in
causone eūatio minoratiua. Et qz furiosa est
ma°. ipſam seq̄tur eradicatiua digōe appente
marie. ¶ 2°. ſi vrina fuerit citrina vl' subcitria
t pulsus nō multū plen' flōia nō ē celebranda
qz magī inflāmaret co. p remorionē san. freni
ei'. ¶ 3°. ſi vrina fit turbida vl' ru. t spissa t pul
sus plen': flōia dꝫ a pncī° celebrari. ¶ 4°. ſi in
cau. cōpetat flōia illa a pn° est exercēda. qñ. n.
postponit flōia apō pn'm egritudis p' nō est ei
intentio t fortassis interficit pp aduentū debi/
litatis. Iste cañ est Auī. in p'. 4'. trac. 2°. c°.
Inctiones ad curatiōes vles tc. ¶ 5° habētes
causonē subtiliatione idigent regimīs. in vlti
mo nisi timeat casus virtut: tūc enī necessariū
est vt cibent: quis nō apperāt t res qs sumūt
sint actu frie. Auī. in ca°. pp. to. ¶ 6°. ſi obtui/
scant aquā potare ppinet eis aq̄ freḡnt qz ſi/
tim nequaq; debent sustinere. ¶ 7°. qñ in hūte
causonē supfluit fluxꝰ san. narū vel aliūde: oꝫ
vt restringaſ ne virtus debilitas magnificet:
t ne hēne corpis nimū relaxent. ¶ 8°. capita
patientiū causonē reb' infriantib' sunt defendē
da vel infrian' ne co. vl' fumi ei' ad ipſus ascen
dent. Et in hoc casu vs oleū rosaceū t sandā
cū aq̄ ros. t vigilie t alia sinthōta cuꝫ reb' ap/
propatis mingentur. ¶ 9° cañ est Ha' in passio°.
Prio eñec colic' hu. p vomitū aut vētris solos
deide calitas ei' acuta remanēs extīguat. t b
certissime fit: ſi aq̄ fria in bona q̄tit' potetur.
¶ 10°. qz vtpli'mū sunt ostipati. iō in p'a die vel
2'a. lenitio clisteri feces expellant. ¶ 11°. ē Rab
10° ad almasorē ca°. ppo fic. Egro igit' q̄cunq;
nocte ex apozimate p.unoꝫ t tamarindō ē tri
buendū. vēter q̄tidie bis aut ter soluaſ. ¶ 12°.
qz ma' causonis ardētissima ē ppe coꝫ putrefa
cta t ad ipſum ptinue euaporās: idcirco frīda
cordialia fine iteruallo pa'sūt mistrāda. ¶ Eu
ratio pticularis causonis. Prio stat in rōne q
isti ostituant in camera vbi sit aer frid°. q̄ sit
aspsa sit t rorata cū aq̄ fria t aceto. t circa lec
tū ponant folia t rami salic t cānaꝝ t vitiū
t q̄rcus t malīgnati q̄ sint collecta ante solis
ortū t sternaſ camera cū iuncis t foliis vitis
silr collect. Ista oia t sila alterāt aerē q̄ attra/
ctus ad pulmonē t cor ipsa ifridant t cauma
eoꝝ refrigerāt paulatine. ¶ Deinde iuxta do/
ctrinā 3'. cañ. Si vria est rubea t spissa ſ flōia
de mediana vl' basilica t b f a pn° fm doctrinā
4'. cañ. soluta ostipatiōe. Et ſi ista flōia a pn°
nō fit dimittaſ. deide in eadē die vel saltez in
sequēti pp timorē accidētiū t molestiā t furio
sitatē māe det hec medicia. ¶ R. floꝝ viol' bo/
rag t bugloſ aā. ʒ. b. p.unoꝫ ficcoꝝ. xx. nūero
ſ decoctio in qua dissoluaſ tamarindō cassieſ
mundō. aā. ʒ. 6. reubar' tēperati in aqua endō. ʒ.
b. ſ potus t offerat in aurora: qz in pncipio ſi
quid vī mouendū moue in statu aūt silentiuꝫ
adhibere meli' ē a pn° t iuxta doctrinā 9. cañ.
ad alterationē t infriationē māe t q̄litat ei'
ſ talis fir' qui digerit t ingrossat t infrigidat
materiam ne furiat per venas saliendo. R. en
dīuie lactuce scariole. portulace. rostri porcis
epatiq; foliorꝫ t summitatū papaueris capi/

Digitized by Google

li veneris recent. añ. m. j. flor viol. rob. ru. flo-
rū nenu. ℞ lētig. aq̄ font. añ. ℥ j. 4. fe. frior mi-
norū añ. ℥. ij. ℞ decoctio in aq̄ fontina vsq; ad
℞. j. ℥ ß. ℥ i clarificatōe cū succ°. ℞. j. ℥ ß. adda-
tur aq̄ end°. aq̄ rob. succi malor ḡnator acriū
añ. ℞. ß. spodij. sand°. al. ℥ ru. cāphore se. papa-
añ. ℥. j. ℥ ß. det cū aq̄ ordei vel cū aq̄ fria i ma-
ne ℥ in sero ℥ in vespis ℥ in medio noctis si po-
tū desiderat. ¶ Et si egritudo ista cū vehemē[a]
sinthōtū ℥ inqetudo ℥ incēdio vltimat venit ℥
i 2[a] die alīq signa digōis appere icipiūt ℥ cre-
dit terminari in 4[a]. tūc nihil quod sit cibale.
egro ē tribuēdū iurta doctrinā. ℥. cañ. ℥ ypo-
q: ad vltias egritudies vltie curationes sunt
potētes ad pfectionē p° ampho. am°. ℥°. Sed
q: virt[s] pp abstinētiā deficit. p°. ampho. cōmē-
to. ℥°. iō ꝓtēplari oz egrotantē si sufficit cū ta-
li dieta vsq; ad statuz egritudis. ℥ vtrum ille
ꝑus deficiat. ℥ tūc dandū est aliq̄d de cibo vel
de supdictis q: nutrit. ℥ def aq̄ ordei ℥ detur
auenatū clarū nō spissum vel mica panis mul
totiens lota in aq̄ fria ℥ cum lacte se. cucur. ℥
melonis mund°. vel ipsum lac amigd°. cū se. cu-
cur. factū cū aq̄ fria. Potus aūt q̄ dari pñt ꝑ
Auicē. sunt sir[p] acetosus ℥ muscillago se. end°. ℥
portu[cc] ℥ melonis ℥ sirup[s] de papauere nigro.
¶ Alterius ꝑ potu vbi fitis vr esse in extīguī-
bilis ℥ ifirm[s] iuuenis estuat ℥ desiderat aquā
friam potare. Potet de aq̄ fria q̄tū i vno hau-
stu pōt attrahere. donec iterū sitiat cū arsura.
Et tūc iter aliūc capiat haustū ℞. Istis tñ odi
tionib[s] obseruat. Pria est q̄ nō fit decrepit[s]
2[a] q̄ nō fit manifesta debilitas in aliq̄ mēbro
ꝑncipali vel imediate ꝑncipali deseruienti. 3[a]
q̄ fe. nō fit ex fria ma[a]. 4[a] q̄ nō fit ꝟtutis de-
bilitas. 5[a] q̄ ma[a] nō fit cruda: imo digesta. 6[a]
q̄ nō fit opila° magna ℥ manifesta. 7[a] q̄ mor-
bus nō fit in pñ ß in declinatiōe. 8[a] q̄ sit vehe
mētia sitis ℥ pat. apperat aquā friam. Inquit
Ba in passiona°. Certissime aūt extīguet si pa-
bibat aquā friam ℥ multū friam. Potet ēt suc
cū malor ḡnator cū aqua frida bibere pōt ēt
sumere in defectu virtut ius parue pulle co-
cte cū lactuc vel portulacis ℥ cucur. cū agresta
℥ ꝛ locū cibi ℥ medicine. vel sm Rab. pōt da-
ri mica panis multotiens in aqua frida lota ℥
mixta cū lacte a quo ēctu sit butirū addendo
parū zuc[r]. Si ergo vides egrū multum sitire ℥
aquā friam desiderare ℥ vr ei q̄ alij por nō re
moueant fitim cōditionib[s] obseruat si non hꝫ
apa in aliquo mē° interiori ℥ sit, cōsuet eā bi-
bere mistra ei aquā friam sic̄ statī dictus est. ℥
fac alia reme[a] supdicta. Cū ḡ videris habentē
causonē q̄ ei icipiat sudor dimitte eus sudare
stando ppe ne se discoopiat ℥ sudet q̄tū suffer
re poterit vel si icipiat fluxus sanguis nariu
vel fluxus vētris: rege ipsum sm cañ. supradi
ctos habēdo oculū ad tenorem virtutis.

Declaratio Prio itelligēdus sm q̄ dicit Rab 10. Ād almās q̄ in egritudib[s] q̄ fiunt a mā furiosa duab[s] de
cāis me[a] laxatiua dāda ē a pn°. Prima est q:
isti hōres furiosi digōnez spectare nō pñt. q:
cōtinue de loco ad locuz ipetuose mouent. vt
dic Ba p° ampho. cōmē°. Digesta medicari ℥.
Alia cā q: si in pn° eūati nō fuerit in augmen
to vel in statu pniciē afferūt. ℥ si pp grossities
māe vel alr nō das medicinā laxatiuā in pn°
nō ꝑsumas ipsas dare in statu: si q̄escre ne nām
ipedias. Verba sunt Rab vbi. s. ¶ 2° no. q̄ Rab
in loco allegato iubet in causone apponere su
p epar ℥ cor pānos ifusos in aq̄ rob. Et dic q̄
si nō hz apa in iteriorib[s] nec sto[s] est debilis nec
epar: bibat de aq̄ fria infridata sup niuē tātū
q̄tū pōt donec facies virinō fr ℥ hēat tremo-
rem. ¶ 3° dubitat vtrū causon possit fieri ex co-
lera sup incēsa nō putrefacta. Et arguit q̄ sic
si illud qō min[s] vr ineste ineft. ḡ ℥ illud qō ma-
gis. si min[s] vr iesse q̄ ex san[e] supincēso nō pu-
trefacto gnet fe. q̄ ex colera. igit ℥. Ꝺ ℥ ps p lo
cum a miori. Minio: ꝓbat q: san. patior est pu
trefactiōi ℥ ideo min[s] vr q̄ possit inflāmari si
ne putrefactiōe cū vtraq; qlitate sit pat[s] pu-
trefactioni. Oō aūt ex san[e] nō putrefacto. sed
inflāmato possit fieri fe. hꝫ ps in sinocha. ¶ In
ꝺrū sunt oēs autores ponētes causones fieri
ex cola putrefacta in venis primis cordi vel
in venis sto[s] vel epat. Prio nota q̄ inten° fuit
aliquor q̄ causon pt fieri ex cola aqsa ℥ inflā-
mata sine putrefactiōe imo etiam a mala sola
cōplone itroducta in cor[e]. ℥ istius opi. fuit Ba
ripot[s] in additionib[s] passionarij. d. fic. Causon
alia ex hūore: a[a] ex qlitate. Si ex hu. dissoluti.
si ex qlitate extīguit hꝫ ille. ℥ hꝫ ꝓbat rō añ op[s]
Ista op°. est ꝺ mētē Ba 1[s] 5° ꝺ cri. c°. 3°. ℥ 5°. am°
cōmēto illi[s]. Ultra vo hāc etatem. vbi vult q̄
causon fr a co. ru. putrefacta ℥ravenas. prias
cordi. ¶ 2°. no. q̄ san. ē mltū amic[s] nāe intrīs q̄
nō purgat cū laxatis sic̄ ceteri hu. nisi laxan[s]
esset mltū violētū: ℥ tūc vltio expelleret. iō q:
magis amic[s] nāe ℥ pp hꝫ magis ē sollicita de gñā[s]
ne ℥ ꝓbatiōe ei[s]. q̄ꝓpr defendit ipsuz ab or
cor: up[e] ℥ putrefactōe q̄tū pt. Et si nā ei ōdit
pplonē i q̄ maxie fundat putrefac. hꝫ nō fec vt
i eo causaret putrefac° sīvt esset aptior gñatio
ni mēbrorū ℥ nutritioni eor: q: nutritio fit ꝑ

Digitized by Google

calm ⁊ hūidū. 2° de gñatiõe. Et hoc dico ꝓpter
res q2 hꝫ sanguis supcalefiat: tñ nõ ita cito pu
trefit sic̄ alij hūores. q2 nã defendit ipsuꝫ. ⁊ in
hoc dat opam q̄tū põt. ¶ Tūc ponit talis 2°.
Causon nõ gñat ex colera supincẽsa nõ putre
facta. ꝓbatur. q2 causon ab oĩb⁹ ponit sub gñe
re. putridaꝝ. Et p Aui. q̄ dicit q causon fit a co
lera putrefacta. Probat 2°. q2 ad putrefactio
nem duo req̃runt. s. ꝑculca° ⁊ nõ euẽtatio hūo
ris in vno loco vel in locis plurib⁹. Sc̃do req̃
rit calor faciens bullitionẽ ⁊ cõmiscens purũ
cũ ipuro. ꝙ sic est in colera. q2 ipsa cõculcat. in
locis supdict̄. ⁊ ibi venit vel cãtur calor eẽne
⁊ sic putrefit ⁊ facit fe. putridã. ¶ Ad arg^m. si
illud q̃ min⁹ vr̃ iesse iest. g̃ ⁊ illud q̃ mag. cõ
cedit maior alioꝝ ꝺditionib⁹ obseruat: q̃ vide
ri hñt in logica: ⁊ ad minorẽ. min⁹ vr̃ inesse q
ex sanguie supincẽso non putrefacto generet
fe. q̄ ex colera. Dico distiguẽdo vel ex pte q̃li
tatũ illoꝝ hūoꝝ inter se cõparataꝝ: ⁊ sic ꝓcedit
minor. Vel ex pte instr̃i. s. nãe: ⁊ sic negat minor
q2 nã mag. sollicita est de sanguie q̄ de cole
ra ⁊ mag. saragit circa ei⁹ custodiã. ideo nõ ita ci
to putrefit sic̄ colera. Sanguis aũt q̄uis alĩ
supcalefc̃ ⁊ inflãmef ex sui multitudie facit fe.
que reponit sub gñe fe. effc̃. ⁊ b nõ ꝓtigit fieri
ex colera. ¶ Quarto q̃rit̄ que spẽs caulonis fit
molestior an illa q̃ fit de colera ru. an illa q̃ fc̃
de flãte salso. Dico q si molestia attẽdatur pe
nes acumẽ ⁊ molestiã accidẽtiũ. dico q illa q̃
fc̃ de colera est molestior. q2 mai⁹ incendum ⁊
acumẽ hꝫ. Si aũt molestia attẽdat penes du
rationẽ ⁊ difficultatẽ eradicatiõis sic est mole
stior q̃n est ex flãte salso. ¶ 5° notandũ q causon
hꝫ cãm efficientẽ ⁊ ẽ putredo colere q̃ fac
mozbũ q̃ noiat causon. ⁊ hꝫ accñs q2 dolorem
capit̄ ⁊ vigilias ⁊ sitim: ⁊ sic ibi est mozbus cã
mozbi ⁊ accñs moꝝ. vñ putrefactio ⁊ corrup°
ꝓpꝛie ⁊ inate ⁊ subalis hūiditat̄ ex indigẽtia
caloris nãlis supabũdante caloze alieno. Jstã
diffinitionẽ ponit Gilbertus. ¶ 6° nota q due
sunt cãe cite termiationis causonis. Pria ẽ ex
pte nãe ⁊ mozbi. p° q2 mozb⁹ est multũ itensus
⁊ molest⁹ ⁊ nã ipsuꝫ diu sustinere nõ põt. ideo ni
titur ipsum cito expelle. q2 nã nõ suffert lõgi
tudinẽ mozbi: cũ vltimitate malitie ⁊ acciden
tiuꝫ terribilitate. Alia cã est ex pte mãe. q2 est
multũ subtilis ⁊ cito euapabilis. ¶ T q̃ritur
vtrũ accidẽte putrefactione in vno hūore alij
hūores putrefiãt. ꝓbat q sic. q2 sunt cõmixti
adinuicẽ: ⁊ sic non vr̃ q vn⁹ putrefiat sine alio
ꝑña est bona ⁊ añs ꝓ maiori pte est Ga'. 2° ꝓ
nostico ꝓ°, 38. ibi. Laudabilis vomit⁹. Ubi
sic dicit Ga. ypo'. ergo vr̃ ne aliq̃s sit hūor pu
rus ꝺ q sint pmixti sil̃. ¶ 8°. sic. Sicut se hꝫ ca
lor nãlis ad digõnẽ ita se hꝫ calor innãlis ad
corruptionẽ ⁊ putrefactionẽ. ꝙ calor nãlis sic
se hꝫ ad digestionẽ q oẽs hūores simul dige
rit ⁊ gñat. ergo calor inãlis eos sil̃ putrefacit
⁊ corrũpit. Ad 1am est nota. q2 ꝓportiõ ꝓportiõ sunt
effect⁹. ⁊ minor est Aui. in doc. de humoribus.
¶ Jn oppm. ad oẽm putrefactionẽ alicuꝝ hu
moris notabilẽ req̃tur fe. ergo putrefacto vno
hūore si alij putrefiunt. data vna fe. omẽs alie
aderunt q̃ est falsuꝫ ⁊ p̃ mentẽ Ga' in lib° de
differẽtijs fe. ⁊ 2°. de crisi. ¶ Notandũ q ꝓma
rõne: q cõmixtio est duplex ꝺm phm. 2°. de ge
neratione. ⁊ 4°. meth. Quedã est ꝺa cõmixtio
in q̃ ois ptes muscibiliũ admiscẽ cõmiscent:
ita q in tali cõmixtione quodlibet cõmiscibi
lium pdit formã suã ⁊ in mixto introducit no
ua forma. Alia ẽ cõmixtio in q̃ miscibilia suas
ꝓpriã retinent formã ⁊ ista nõ dr̃ ꝺa cõmixtio
sed potiꝰ ds dici iuxta positũ. ¶ Sc̃do notan
duꝫ q hūores q̄uis sint sil̃ in venis: verumtñ
q̃libet retinet suũ ꝓpriũ nomẽ ⁊ formã. ⁊ oẽs
simul aggregati dicunt massa sanguinaria. ⁊
hoc ꝑ q2 natura eos segregat in hora nutri
tiõis: ⁊ attrahit sanguinẽ ad gñandũ ⁊ nutriẽ
dũ carnẽ. ⁊ mslia ad nutriẽdũ ossa ⁊ sic de aljs
¶ Tertio notandũ q alr̃ se hꝫ calor naturalis
ad digõnẽ inuatiui. ⁊ alr̃ se habet calor ꝓter
nãm ad corruptionẽ rei putrefactibilis. q2 ca
lor nãlis est vnifozmis ⁊ vnifozmr̃ agit in ma
teria ꝓiacente. vt ex qualibet pte generet in
simul qd aptũ natũ est generari. ⁊ sic sil̃ ⁊ ge
neraret chilum. ⁊ ex chilo simul gñaret humo
res successiue. tñ q2 totus chilus simul nõ pos
set recipi in venis epatis ita q in fine actiõis
vna ps est sanguis alia colera alia melia. alia
flegma. Calor aũt innaturalis agit distincte ⁊
diffozmiter in re q̃ magis pata est putrefactio
ni ⁊ corruptioni. ⁊ cũ hoc natura saragit custo
dire ⁊ regere res corpoꝛi necessarias ⁊ iuuati
uas ⁊ illas iuxta posse defendere. Lõstat aũt
q res que putrefiunt ex regimẽ nature sunt ⁊
ab ea nõ gubernanr̃. ¶ Tunc fit ꝓma ꝓ°. Dũo
res nõ sunt sil̃ mixti ꝺm ꝓmã mixtionẽ. s. in q̃
noua forꝫ miscibiliũ acqrit̄nr. ꝙ bñ sunt mixti
mixtione scꝺa de qua dictũ est in ꝓmo notabi
li. Scꝺa ꝓ° est. Putrefacto vno hu. non est ne
cessarium alios hūores putrefieri. ꝑ q rõnem
factã post oppositũ. ¶ Ad rõnes ad primaꝫ q̃n
dr̃ q hūores sunt cõmixti. dico q nõ sunt mi
xti p̃ mixtione: ꝙ scꝺa q̃ est q̃dã iuxta positio:
⁊ sic vnus põt putrefieri alio remanẽte saluo.

R

qz est extra regimen nature ⁊ natura de eo nō est sollicita. de aljs ꝺo sollicita est ⁊ illos gubernat ⁊ sustinet. ¶ Quenk octauo q̄re causon magꝫ gn̄atur ex flegmate salso q̄ ex aljs hūoribus frīdis sicut est melācolia aut flegma ⁊c. Primo notandū est ex p̄missis vt dr̄ p⁹ cañ. doctrina. 4. c. 1. q flegma salsum fit ex flāre tenui qꝺ sapozem nō hꝫ vel parū saporis cui cōmiscef colera ficca adusta ⁊ facit ipsuꝫ flegma salsum ⁊ ipsum calefacit. ⁊ istud flegma est colericum. ⁊ oibus spēbus flegmaꝫ est acutius ⁊ siccius ⁊ leui⁹. Cū igitur flegma salsuꝫ post colleram fit magꝫ calm ⁊ acutū. Ideo ex eo p⁹ colleram maxie fit causon. ¶ Nono queritur. Si causon potest fieri ex colera putrefacta in venis remotis a corde sicut in venis primis cordi. Rñdet Aui. q causon pōt fieri ex colera putrefacta in venis tori⁹ corpis. Hoc dicit in. c. ꝓpozio. Et videf q iste sit mozbus pp multitudinem materie. ¶ Decimo notanduꝫ q raro accidit causon in senibus. ⁊ si accidat est mozbus. qz multitudo adest materie cū virtutis debilitate. pueris aūt ⁊ iuuenibus nō sic. iō non sunt ita periculosi. Similiter, dicendū est de mulieribus maxie flegmaticis: qz in mozbis minus periclitantur egrotātes. ¶ 11°. sciendusq aqua frīa subtilis ⁊ passibilis est. ideo si fuma turꝫ in parua q̄titate cito inflāmatur a calore unnaturali ⁊ cām feb. fortificat: sicut pz in musculo fabri in aq̄ madefacto aggregāte carbones ad oculū fornacis tūc enī ignis fornaq magis fortificaf. vt pz ad experientiā. Silr accidit in administratione aq̄ in causone. qz si detur in pua q̄titate statim inflāmaf. ⁊ si def in magna q̄titate vt q̄tas suppleat subē eius subtilitates ne inflāmetur sed fe. extinguat. ¶ Duodecimo dubitaf de administratione aque frīde. Dictū est enī q detur post digōnem materie. Sed cōtra. qz illud qꝺ digerit ⁊ infrigidat ⁊ in grossat materiā colericā ꝺs in p̄n°mīstrari. aq̄ frīda est hm̄ōi. igitur ⁊c. p̄ma nota est ⁊ maioꝛ est Aui. in. c. de cura febrīū putridarū in vlī. ⁊ minoꝛ nota est de se. ¶ In oppo⁹. Nihil quod crudificat materiam ⁊ ipsam reddit cōpactā ꝺs in principio ⁊ ante digōnem ministrari. sic est de aqua frīa ⁊c. Dico q nō debet ministrari ante digōnem materie. patet p rōnem ante opp⁹. ⁊ patet auctoritate Ga⁹ meg¹ pricula 9ª. quasi col 6. vbi dicit sic. Aqua nō purgat eos sꝫ malos hūoꝛes sed cruditatem augmentat q̄uis cū bibitur quoddam quietis ⁊ refrigerationis ingrediatur. Nam causa febris ⁊ apostematis non solum permanet: sed augmenta ta. ⁊ a digestione remota est. vbi supꝛ. ⁊ sequif. Necessarium est iterū vt aqua illa intēdatur ⁊ calefiat: cuꝫ frītas eius nō ster ante fortitudinem febris vnde necessario se. cōfortat ⁊ idurat magis q̄ fuerit ꝓprer opl'onez. q̄ in poris facit ⁊ cōclusionē dissoluendo. quo circa fe. sit diuturna. Hec ille ibidē. Et sequitur ei aliq̄n virtutē aliquoꝝ mēbꝛoꝝ magnā in corpoze actionē habentium de fectā facit si ea debilia inuenerit siue ex gn̄atione siue ex illo tēpoze. vnde penitus ab illis actionē amputat. ibidem. ¶ Et ponit Ga⁹. Membꝛa quib⁹ nocet aqua frīa aln nocet meri q nō pōt trāsgluttire. aliq̄ nocet stomacho q nō pōt digerere. aln officio sto'. aliq̄n epari ⁊ in aljs diafragmati. aljs pulmoni. aljs renibus ⁊ vesice ⁊c. hec ille ibidem. Et seqꝛur. q̄busdaꝫ citissime anbelitum gn̄at ⁊ spasm⁹ ⁊ tremoꝛes facit in neruis. Quare dico q qui hoc audiūt formidāt aquā frigidā febricitantibus mīstrare ibidem. Et sequitur imediate. Illis ergo non oꝫ dare aquā qui quidem mēbꝛa hꝫbēt debilia. ⁊ in quibus nobiliū mēbꝛoꝝ apara sunt calida siue frīa siue mollia: siue dura. Et q̄ opilationem hꝫbent aut hūoꝛes crudos aut putrefactos. megl'pricula. 9. col. 7°. Et sequif. Sed tñ si signa digōnis appent apate absente da aquā frīaꝫ maxime si quedā mēbꝛa nō hꝫt frīa vnde suspicem actionē eoꝝ defectura postea. Nec nocet heri fipilato apati: si purū sine cōmixtione alteri⁹ fit sed ēt curatio ei⁹ est. ibidē. Et in isto appet opinio falsa illoꝝ qui dixerunt q aqua frigida cōperit ante materie digestionē. ¶ Decimo tertio intellige sm cañ. vbi dicitur q omni die detur apozima thamarindoꝝ ⁊ pruneoꝝ ⁊ bene qz ista cum hoc q sunt laxatiua sunt refrigerantia: ita q hꝫbent laxare colerā. ⁊ cum hoc infrigidant causam calozis remouendo ⁊ alterando ⁊ infrigidando.

¶ Lap^m. 9^m. de synocha.

§ **Inocha** est feb. continua ex mīstitudie sanguis nō putrefacti ⁊ respirationē ꝓpe sui multitudine non habentis.

Cause Synoche aūtes sunt san³ cōplexionis clinata ad multū sanguinē gn̄andum. vñ posito q hō sanguineus eisdem cibarijs vescaf quib⁹ melācolicus: magꝫ tñ de bono sanguine in sanguineo gn̄abif ⁊ multiplicabitur q̄ in melācolico. ⁊ hoc est rōne cōplexionis q̄ ad hoc est inclinata. Alia cā aūcedens est multus sanguis iam in corpe exīs ⁊ ipsa vasa replens ⁊ foꝛamina. ¶ Cause enī ꝓmitiue sunt

dimiſſo exercitij. vt dicit Galie. 9. meg'. col'. 2. Simil' multū exercitiū nō aſſuetū. comeſtio et freques vſus cibo' multiplicantiū ſanguinem: ſicut ſunt carnes electe ⁊ bonū vinū maturū ⁊ vitella ouo' ⁊ ſimilia. ¶ Cauſe ꝓiucte ſunt multitudo fumo' a tali ſanguie euaporantiū ⁊ reſpirationē nō habentiū: imo retēti calefaciēt ſanguinē et ſpūs ⁊ ſic fe. repoſita ē ſub ſpecie effi. facte ꝓpter opil'onē poro'um ⁊ retentionē vapo' ⁊ fumo' a ſanguie reſolutor: qr ab eadē cauſa fit ⁊ p eūdē modū q̄uis inter eas ſit differētia. ¶ Cauſa autē retinēs illos fumos eſt opilatio poro' cutis vel opilatio poro'um ⁊ viarū interio'. ita q̄ ebullitio et ſupcalefactio fit cā opil'onis ſuffocante caliditate: ſicut dicit Aui.

Signa ſynoche ponunt' a ga. meg'. ptica. 9. col'. 2. vbi loquit' de illo in iuene qui habebat fe. ſanguineā ⁊ ē fe. calidiſſima pulſus eq̄lis velo' ⁊ magn' ⁊ ſpiſſus ⁊ fortis ⁊ caloꝛ in volis manuū et nō eſt modica tinus ⁊ vrina in colore ⁊ liquore eſt vicia vrine ſane. Ego dico q̄ vrplū eſt rubea ⁊ ſpiſſa adeſt ⁊ groſſities corpis ⁊ multitudo carnis. Et p iſta ſigna notū fuit Gal'. q̄ erat fe. ſynocha ex opil'one ꝓpter multitudinē ſan. orta et ꝓpter ꝓhibitionē diſſolutōis ⁊ ꝓꝑ groſſities corpis ⁊c. Adeſt etiā rubedo' coloris ⁊ plenitudo venaruꝫ ⁊ extenſio membro' ac ſi haberet alices. Et addit. Aui. q̄ hūt rubozē in facie et oculis ⁊ inflationē venarū tumpo' ⁊ replonē corpis vltimatā: ⁊ nō eſt fe. cū rigore. ⁊ habēt conſtrictionē ahelitus. Et q̄nq̄ accidit eis ꝓfundatio ſomni ac ſi haberet ſuperh ⁊ ante cō motionē eius ſcz fe. adeſt grauitas in corpe. et regimen ꝓceſſit multiplicās ſanguinez. Et adeſt paurit' in narib' et fatigatio membro' ꝓcedit. ⁊ in ſomnis videt res rubeas vel ſanguinolētas. Adeſt grauitas ⁊ doloꝛ frontis: ⁊ accidit eis difficultas locutōis ⁊ caſitas extē ſa vapoꝛoſa ꝓpter humiditatē q̄ ſentit' tactu nō ita ſicca ſicut ſentit' in cauſone vl' vera tertiana vel in acutis.

Judicia In ſynocha. ꝑmo dicit aui. in c. ꝓpo. q̄ ꝓfundatio ſomni et difficultas ſmonis in ſynocha ⁊ in ſynocho ē malū ſignū. ¶ Scō apa gutturis i ſynocha ⁊ in ſynocho ē malū ſignū. ¶ Tertio ſi habētes ſynochā nō ſōmant' ſubito moriūt' aut in nimiā moleſtiā ⁊ tumoꝛē venit: niſi fortuna ex vi nature eis faueat cū fluxu ſan. narium aut cum ſudoꝛe. meg'. ptícula. 9. col'. 4. in fine col'. ¶ Quarto ſynocha frequēter mutat' ad ſe. putridā vel ethicā dicit Aui. niſi cū ſōia cito ſuccurrat'. ¶ Quinto ſi ſigna digōnis in ea tarde appareāt tarde fiet criſis eius maxime ſi feb. ſit tepida. Et ſi ſigna digōnis vſq̄ poſt tertiū aut quartū die expectēt: ſignū eſt q̄ criſis nō veniet in ſeptimo. Et aliq̄n venit criſis eius i quarta die. ¶ Sexto q̄n apparēt puſtule liuide aut nigre: ſignuꝫ eſt moꝛtis. ¶ Septimo ſi oculi lachrymant' ſine volūtate ſi ēdiſt' ꝓpter malicīā moꝛbi. ⁊ adeſt difficultas anhelitus: eſt ſignum moꝛtis. ¶ Octauo indicat Gal'. ſic. Nentra tū harū ſpērum. i. ſynoche ⁊ ſynochi fit in macris ⁊ frīs coꝛpibus. ſ. in carnoſ' multum ſanguinē habētibus. 9. de ingenio. c. 14. ¶ Nono indicat Raſ. hec fe. ſepe in cauſones mutat' niſi a ꝓncipio cū refrigerantibus ⁊ debita flebotemia extinguat'. 10. ad Almanſoꝛē. ca. 5. in fine capituli.

Curatio vlis feb. ſynoche. Poſt cānō. Ba. 9. de inge. c. 9. Quicunq̄ curare voluerit ſynochā faciat infirmū flebotomari cōſtendo multū de ſanguine fere vſq̄ ad ſincopim quaſi oēs autoꝛes tenēt iſtū cañ. ¶ Secūdus eſt Aui. in. 4. cañ. Si ſanguis in nemſ aquoſus ſubtilis vel multū choleric' in frigidandus eſt ⁊ ingroſſandus. ¶ Tertius. ſi ſanguis fuerit multū groſſus ſubtiliādus eſt. ¶ Quart'. mūdificatio humoꝛis ipm ſanguinē ſubtiliātis vel ingroſſantis ſequat' flōmiā poſt eius digeſtionē cōpetentē. ¶ Quit' aptio poro' cum fricatōe ⁊ ſilibus poſt euacuatōez cum flebothoma vel aliter factā in retētione ſynoche eſt multuꝫ iuuās et neceſſaria exiſtit ¶ Sextus. ſi a ꝓncipio ꝓpter medici abſentiā vel ꝓpter aliā cauſam flōmia neglecta fuerit. poſtea quocūq̄ tempe medicus ad infirmuꝫ venerit exercēda erit: ꝓſuſuppoſita ſtrutis cōſtantia. vt erroꝛ in ꝓncipio factus in proceſſu coꝛrigat'. Auicēna cap'. ꝓpuo. ¶ Septimus. ſi patiens ſynocham flebothomiā non ſuſtinet: cum alteratiuis ⁊ apitiuis ⁊ euacuatiuis ē inſiſtendū. Et ſi poſſibile eſt cum pētoſis et ſanguiſugis vt ſupfluitas humoꝛis ſanguinei diminuatur ⁊ eius qualitas alteret'. ¶ Octauus cañ eſt Auicēne in ca. ꝓpuo. Flebothomia et ſumere in potu aquā fridā quandoq̄ exercitat ab infrigidatōne alia. ¶ Non' habētes ſynochā regimine indigēt ſubtiliatiuo ⁊ cōſtrictiuis diminutione. ¶ Decimus. Augmaſtica q̄uis plus indiget minutione. ſecundo homotena. tertio paugmaſtica q̄uis in illa ſpecie flebothomia erit ꝓuanda. ¶ Undecimus eſt Auic'. ſi autem moꝛbi initiū ſit ꝓpter nimiū cibum

Digitized by Google

quē comederat infirmus: ⁊ adhuc in vētre sit coadunatus: opꝫ ꝙ vsq; ad die scḋam vel ad tertiā flōia suspendat. ¶ Curatio particularis synoche. Ista egritudo nō suffert pigritiā nec ignorantiā medici. ꝓterea qz pōt mutari in deteriorē vt ōr in nono iudicio. ideo canonib⁹ obuiatis a pncipio ⁊ iuꝛ tenorē pmi canonis flōmia ſ. de vena mediana q̄ ab inferi⁹ ⁊ supꝛius euacuat ⁊ extrahat sanguinē vsq; ad syncopim fere vel saltim paulatim ⁊ freq̄nter de sanguine auferat. deide dent refrigeratiua sic ē rob q̄ fit de succo vue acerbe ⁊ rob q̄ fit de acetosi tate citri ⁊ rob de ribes ⁊ rob factum de succo granoꝝ acedule. ⁊ dek̄ sirup⁹ limonū. ⁊ sirup⁹ q̄ fit de succo cucurbite et de succo vel aq̄ acetose et de succo granatorū acrium. Et dek̄ aq̄ frida iuxta tenorē octaui cañ. in magna quāti tate obuiatis ꝓditiōib⁹ dict in cura causonis Et si eger fuerit debilis: ciba ipm cū medulla pāis lotꝛi cū succo granatoꝝ musoꝝ ⁊ agresta et da ei aquā ordei ⁊ refrigera ipm cū muscilagine psilij. ⁊ da zuc^m rob ꝺm Rab. Si adest cōtipatio fiat lenitiuꝫ clistere galline cocte cū maluis. deinde purget cū tamarindō ⁊ pꝛunis ⁊ cū mānā ⁊ cassiā. ¶ Sequit sirupus de se. portulace ꝺm Debe^c extinguēs istāmatōes et fe. ⁊ aufert sitī ⁊ cōfortat sto^m ⁊ epar supca lefacta. ℞. succi enō cocti et despumati. ℔. ij. se. portulace. ℥. ij. teraī se. ⁊ sup ipm fundatur succus ⁊ stet in vase lapideo die ac nocte coq̄t lento igne ad ꝓsumptionē medietaī et addaī zuc^r. ℔. j. et ℈. addendo in clarificatōe aceti al bi succi maloꝝ ꝯnatoꝝ acriū aā. ℥. j. ⁊ ℈. Hdes pōtifieri de aq̄s distillatis: sed nō tm̄ vꝫ sicut facit: qz in eis distillatis remanet vtus ignis qz dicit phs. Od semel est calm semp fretinet aliquā vtutē cali. ¶ Silr etiā vꝫ rob qui fit d succo herbe acetose qō vꝫ tm̄ sic rob de ribes. vt dicit Debe^c. ℞. succi acetose. ℔. x. coquant lento igne donec ꝓsumaī tertia pars succi. et post dimittaī stare donec faciat residentiā et iterū coquaī lento igne vsq; ad spissitudinē. Aliq̄ exponūt soli donec fiat spissum. sic etiaꝫ faciūt de succo agreste. Et ista valēt ad debilitatē sto^i facta a cā cal^a. ⁊ vꝫ ad solutionē vētris a cā cal^a. ⁊ cū hoc extinguūt sitim. Et fiat silles medicine donec extinguaī. Ualet etiam oxizacara simplex ⁊ iulep alexādrinū ⁊ sirup⁹ rosace⁹ ⁊ violace⁹ ⁊ cetera silia.

Declaratio in synocha. Primo q̄rit cū multi hoīm sint pinꝫgues crassi ⁊ carnosi ⁊ plem san^e quare aliqui eoꝝ patiunt synochā, alij vo nō, Ad hoc rñdet Ga. megⁱ ꝓticula. 9ª. quasi col. 5. in fine colū, vbi dicit. Complones vo ⁊ corpa bonos hūores habētia de q̄bus dissoluit fumus aereus si opl̄one multā habēt ducunt ad fe. ꝓtinuaꝫ sanguineā que synocha nūcupaī. Qñ vo mali ⁊ acuti humores sunt cū calefiunt ad putredinem festinātēr incidūt. boni vo ⁊ tēpati nō cito sed tarde putrefiūt. hec ille. Patet igit ex dictis Ga. ꝙ aliq̄ hñt multitudinē sanguis et humoꝝ. Et si tales habeāt opl̄oes tales cito cadūt in fe. maxume si humores tēdāt ad acutatem. Alij vo q̄uis sint crassi ⁊ pingues vel carnosi: nō tm̄ habēt opl̄ones. humores eoꝝ bene euētant ⁊ a natura gubernant ⁊ sic non cadūt in fe. ¶ Scḋo intelligendū ꝺm ꝙ dicit Auic. in ꝑma fen. 4. c. de synocha. ꝙ synocha est de summa febriū q̄ est inter fe. putridas et inter fe. effi. differt em̄ a fe. effimera: qz ꝑmuꝫ quod in ea calefit est humor. ⁊ ꝑmū qō in ef. calefit est spūs. Differt etiā a fe. putrida: quia in synocha non est putredo sicut in putridis. est tamē fe. acuta. ⁊ talis synocha non est ef. nec ethica nec putrida. Et quo sequit corelarie ꝙ ista ꝑpō vlis est falsa. ois feb. aut ē effimera aut putrida aut ethica. sed ista est vera. ois fe. vel ē effimera aut hūoralis aut ethica. ¶ Tertio dubitaī si sanguis manēdo san. posfit putrefieri ⁊ facere fe. Dicit ꝙ sic: qz sang. in se habet duas qualitates scz caliditatem ⁊ humiditatē que sunt pncipia putrefactōis. ¶ Quarto sciendū ꝙ istius fe. autores primo Ga. in. 9. megⁱ ⁊ Auic. in. 4. cañ. in ca. ꝓprio. ponunt tres spēs spālissimas. Prima vocatur augmastica ab augmēto: quia cōtinue ꝓcedit augmētādo vsq; ad crisim: et ista int ceteras est deterior: quia plus de fumis et vaporibus malis continue generant: q̄ natura possit resoluere. Secūda spēs vocatur ꝑaugmastica: quia a pncipio perfecte augmētata. id est ꝙ pncipū augmēti est nequior hozarū eius. Et ista ꝓcedit cōtinue diminuēdo vsq; ad crisim Et in ista natura magis resoluit ⁊ cōsumit de fumis ⁊ vaporibus q̄ de materia egritudinis dissoluit. ⁊ ista species est leuior⁹ ⁊ certior⁹ curationis ⁊ terminatōis. Tertia spēs vocat homotena quasi equalr hoiez tenēs. Et ista a pncipio ad alia tempa nō recipit augmētum nec declinationē: sed equalis in afflictione et accidētibus iudicaī. Et ista spēs ē mediocris in malicia inter alias duas spēs: et sic remanet vsq; ad crisiꝫ. Et in ista generaī tantū de fumis ⁊ vaporibus quantū resoluitur et mor bus ⁊ natura quasi contendunt de pari donec

Digitized by Google

alter succūbat. ¶ Sed nūc restat dubitare si q̄ libet istaꝝ spērū fe. hēat q̄ttuoꝛ tpa fic̄ cetere egritudies curabiles. s. pn̄ᵐ augmētū statuꝫ ꝛ declinationē. Pꝛo q̄ norandū q̄ in pn̄° cuiusli bet fe. ca. nālis ꝛ innālis obuiāt sibi mutuicem ꝛ vterq; caloꝛ maxie nālis i pn̄° ē sopitꝰ ꝛ nō fit magna actio tūc int eos. ꝛ iō in pn̄° nō appēt mala nec fortia accīa. Jn augmēto ẏo q̄ nā mediāte caloꝛe nāli ꝛ spū sentiens nocuᵐ agit fortit̄ ꝺ caloꝛē inālē ꝛ cām ei⁹. ꝛ icipit mām di gerere. ꝛ tūc accīa fortificant pp aggūationē ẏtut̄ regitiē q̄ tūc posita ē in tribulatiōe ꝛ an gustia pp pugnā. Pꝛopt̄ qꝺ aduertēdū q̄ pꝛo cessus in fe. ē duplex. vl̄ eni ꝓsideraf̄ a pte ma terie vl̄ a pte tēpoꝛ moꝛ⁹. Si a pte maᶜ sic ē, pꝛo cessus in istis fe. sanᵉᶜ spēb⁹. q̄ san. est multuꝫ obediēs nāe. vñ si san. est mlīc⁹ ꝛ grossus ꝛ nō fortit̄ agit in illū fit pᵃ spēs: si est pauc⁹ ꝛ subtilis ꝛ natura agit in illuꝫ fit scḋa spēs Si me diocris, sil̄ agit nā ꝛ fit 3ª spēs. Si āt iste pcessus cōsideret a pte tpis moꝛ⁹ ex pte digōis maᶜ: sic dicim⁹ cū Ba°. q̄ ois mozᵇ curabil̄ hz q̄ttuoꝛ tpa manifeste vl̄ occulte q̄ ad accīa: vl̄ q̄ ad digōnē vel idigōnē maᶜ. ꝛ posito q̄ i istis spēb⁹ q̄tū ad sensuꝫ vl̄ ad itensionē accidētiuꝫ nō appeant tpa distincta ẏdice loq̄ndo in eis cōsideraf̄ ꝛ repiunt̄ ista q̄ttuoꝛ tpa q̄ ad digō nē maᶜ ꝛ ei⁹ expulsionez si mozbus ē curabilis. ¶ Quito q̄rit̄ q̄re filis distinctio istaꝝ spērū. s. augmastiq ꝛ paugmastiq ꝛ hōtene nō fiunt in fe. colicis fic̄ in sanguineis. Dico q̄ cā ē q; ma ioꝛ aptitudo sanguis est ad putrefactionē vel ad meliozationē q̄ in alijs bu. ꝓ ad putrefa tionē. q; in fe. duo hz pn̄ª putrefactiōis. 2°. ad meliozationē: q; amicᵇ nature ē ꝛ moꝛ⁹ q̄ ab eo fiūt nō sunt ita piculosi. ¶ 6°. q̄rit̄ q̄re nō ē ali qua spēs isti⁹ fe. sanᵉᶜ. q̄ sit tota pn̄ᵐ. fic̄ ē aliq̄ q̄ est tota augᵐ. alia tota staᵗ⁹. alia tota decli na°. Ad ꝺ ꝺr q̄ si aliq̄ spēs eēt tota pn̄ᵐ nūq̄ illa curaref̄. q; pn̄ᵐ ē illō tps in q̄ nulla signa digōis appent. ꝛ si nūq̄ sig̃ digōis apperēt nū q̄ fe. curaref̄ q; digō pcedit expulsionem mᵉ. ¶ 7° dubitat si flōia ꝺz exerceri in pcessu isti⁹ egritudis. s. in. 5ª. vl̄. 6ª. die: posito q̄ a pn̄° nō fuit fcā. Kār q̄ nō ꝑ ypo. q̄ ḋic q̄ a pn̄° si q̄ḋ vr mouēdū: moue. in statu āt filētiū adhibere me li⁹ ē. 2° ăph. Jō ḋic Auī. fen. pª. 4ª. trac. 2. c. 7. Jntētiones ad curatiōes vles cū inq̄t. ꝛ cum postponiᵗ flōia in pn̄° egritudis nō ăpli⁹ est ei itentio. Rñ° q̄ in fe. sanguineis pᵒ pn̄ᵐ ꝛ in oi tpe si necesse ē ꝛ appent sig̃ dñi sanguis ē fiē da flōia: psuppoſ ẏtut̄ ꝓstantia. q; san. nō hz eūationē artificialē ita bonā fic̄ ē flōia, iō si a pn̄° nō fuerit fcā postea ē faciēda. tūc ad ypo. ꝛ Auī. ḋico q̄ vez ḋicit in bono regie vbi non cadit erroꝛ. q; a pn̄° nō fuit fcā. ꝛ iste erroꝛ pōt cozrigi pꝛ flōiaz in pcessu egritudis factā. ¶ 8° nota b̄ gra exēpli ꝛ ad ꝓfirmationē 7ª. cañ. cu ram q̄ fcā fuit cuidā comiti q̄vocabaf̄ dñs Pe trus comes ꝺ bozselis i regᵒ poꝛtugalie. Erat enī hō pīguis plen⁹. q̄ deuenit in synochaz: vt retulit mihi hō fidedign⁹. cui edici ẏo volētes ipsuꝫ flōmare nullā venā iuenire potuerunt: q; absc̄se erāt p̄ nimia carne ꝛ pīguedie. erat. n. somnolēt⁹. ꝛ q̄n. ꝑpo noie vocabaf̄: rīndebat. ꝛ stati reuertebaf̄ ad somnū. Et medicᵒ assistēs hūit copiā sanguisugaꝝ ꝛ appoſuit coꝛpi ei⁹ ꝛ in tibijs ꝛ frōti ꝛ int̄ spatulas ꝛ p latera. ꝛ post q̄ fuerūt replete: expgefactᵇ. ꝛ pᵒ cibauit illū cū iure pulle ꝛ auenaᵒ ꝛ sanatᵇ fuit. Laus deo ¶ Jn declinatiōe āt isti⁹ fe. si adhuc remāet fe. q̄ ita cito nō pōt extirpari ſ tale elᵉᵐ. ſ. spᵒ sanꝺ. al. ꝛ ru. 4. se. fri. ma. ꝛ mi. añ. 3. ij. succi lis q̄riᵉ. 3. ij. ꝛ ẏ. gūi arab. ꝛ ꝺragagaª. amigꝺ. añ. 3. j. camphoꝛe. 3. j. ꝓserue nenufaris. ʒ. j. ʒucᵗ q̄ ſuſ. ſ elᵉᵐ in bolos vel ad modū restauraut. ¶ 9°. ḋicit Ba°. q̄ statim a pn̄° flōia cōpetit: ni si ipediat ẏtut̄ debilitas aut nouella repl'o. ſ ḋicit q̄ vt plurimū in istis duabᵇ egritudimbᵇ virtus in pn̄° repitur foꝛt̄. ista autem repl'o no uella expectanda est vsq; ad 2ᵐ diem.

¶ Capitulum. 10. de sinocho.

Jnochus Est fe. acuta ẏti nua ex putrefa ctione sanguis gñata. ita: q̄ ē itelli gendū q̄ Bª. 2°. de crisi. c. 14. ẏsus finē. c. ḋicit sic. Verūtn̄ cū san. icipit putrefieri nō remanet verᵇ san. ſ decliat ad co. Et uō po nit ibi fieri fe. ex san. putrefacto. Et hᵒ ē qꝺ ḋic Auī. in pª. 4ª. c. ꝑpo. ibi. febrē fieri opinat⁹ ē. Bª. huic opinioni ꝓrius est Auī. ꝛ ceteri docto res ponētes synochā fieri a putrefactiōe san. gñatū. q̄uis Baᵇ hoc nō neget exp̄esse.

Cause Synochi. Dz synochᵇ easdez cās ꝓmitias ꝛ añes fic̄ synocha. ve rūtamē in cā ꝺiuncte synoche ē multrit̄ fumoꝛ rū reretoꝛ sine sanguis putrefactiōe. ſ cā cō innicta synochi est putrefactio sanguinis:

Signa Etiā talia sunt in synocho fic̄ in synocha: nisi qz in synocho fe. ē magᵗ intēsa ꝛ calᵉ ei⁹ mozdicatiu⁹ ꝛ pulsus ioꝛ dinatᵇ ꝛ vnina ru. grossa spissa ꝛ inaturalᵉ. ꝛ in synocha nō fic fit. Et pulsus in synocho ē ma ximus fortᵗ ꝛ equalᵉ in duritie ꝛ mollicie stabi lis ẏm q̄ in sanitate magnitudo ꝛ spissitudo est ẏm magnitudinē ꝛ quitatē fe. 9°. megᵗ col.

Digitized by Google

ꝑmo. Et seqtur ibidē. Pozro he figtiones sunt vles in bijs duab⁹ fe. s. synocho ⁊ synocha. licz tñ vna figtionū putredis invrina ⁊ pulsu ⁊ ca loze liquoze ⁊ yposta si a sana vrina mutet. Jn pulsu añ: qz ab ordinatiōe⁹ ⁊ stabilitate egre ditur. Jn caloze qz pungitiuus ⁊ mozdicatiu⁹ tactus est meg⁹. pticla 9ª. col. 2°. in fine col. Et nanq̄ in hac fe. sentitur interpolatio sicut in alijs fe. continuis.

Curatio synochi sumit ad expientiā ⁊ 2 B°. meg⁹. pticla. 11ª. col. 4. in b ꝛba. Si virt⁹ fuerit fort in fe. ꝺtinua ꝑpr hu. ⁊ san. in putredie exīte stati flōia mīs satie tas sto⁹. phibeat est fieda. Oz enī flōiaz donec cib⁹ digerat: sus pēdi. ꝟ vtpl'imū vturē fortē iue mim⁹ in ꝑn. hui⁹ fe. vbi sup. Et seqmit ibidē q̄ si eger nōdū fuerit. xiij. annoz neq̄q̄ ē flōman dus. ¶ Postea purget sic dictū ē supi⁹ in. c. de syno⁸. cū reb⁹ mūdificātib⁹. ⁊ alteret ei⁹ mala ꝺ°. put in synocha dictuz fuit verātī debem⁹ addere aliq̄ apitiua pp opiloně. ¶ Si aūt cuz ista fe. hret epat debilitatez: dētur isti trocisci q̄s ponit Auicē. ꝟ. spo¹. 3. ij. se. portulace. 3. vj. gū⁹ dragagan¹. amidi. añ. 3. ij. succi liqrⁱᵉ. 3. 7. refrigerāt eni ⁊ ꝺfortāt sto^m ⁊ epar. Vel ꝟ sic. ꝟ. rob ru. 3. ij. berberis. 3. ij. ⁊ ℔. se. cucu. ⁊ melo nis ⁊ citrulli ⁊ portu^c. ⁊ spodij añ. 3. j. gū⁹ dra gagā¹. ⁊ arab. amigd añ. 3. ℔. reub⁹ croci cāfore añ. ℈. j. ꝟ trocisci cū aqua end⁹ ⁊ dent cū aq̄ oz dei. Ex istis pōt fieri restauratiuū cū 3u°. ⁊ con serua rob ē magn̄ ꝓfuum ad sumēdū vel det triasand⁹ diadragagā^m frigi. ⁊ ista valēt i vtra q̄ fe. san^et. qz vtraq̄ filis est in cura t̄c. quasi. ¶ Dieta istoz um sit q̄ comedāt ordeatū ⁊ aue natum ⁊ ius parue pulle bullite cum lactucis ⁊ agresta ⁊ fructis viridis cucur. ⁊ micā panis ter lotā ⁊ coctā cū lacte amigd⁹ ⁊ quattuoz se. frioz ma. vl' cū lacte amig. pōt sumere ꝺm alij q̄s lētes ꝑus bullitas ⁊ itez in alia aq̄ coctas cū per°. ⁊ puo oleo addito ace°. vel succo malo rū granatoz ⁊ ius cicerū ru. vl' betucoz ⁊ poma ⁊ pira cocta cū 3u°. ⁊ sumat malagnata. ꝟ pōt vti cucur. bullita cū lacte amigd. Et comedat alīn melonē ⁊ citrullū. Et vtaf end. nouella la ctucis portulaq. Si vēter ē ꝓstipat⁹ comedat puretā de maluis ⁊ spinargijs ⁊ mercurialis patis cū lacte amigd. vl' soluaf cū decoc°. ꝑtu noz ⁊ cassiaf ⁊ tamarind⁹ ⁊ mānegnate. vl' cū clisteri lemtuo. Aquā aūt friaz in syno⁸ nō da mus nisi postq̄ signa digōnis appuerit. meg⁹ pticula. 2ª. quasi col. 7. Et si doloz capiā supue nerit oleū rob. cū aceto mixtū capiti suppo naf. Et vz oleū viol. ⁊ nenufaris aurib⁹ imitta tur ⁊ silr narib⁹ olfaciāt. Et silr odozent rob ⁊ sand. ⁊ folia salic ⁊ cāpho. ¶ Si vigilijs vezū tur: ꝟ dormitoziū de succ herbaz friaz ⁊ bu. spuma ꝺmicularis solatrū vmbelicuz veneris lactuca portulaca papa. ⁊ se. ei⁹ lētigo aq̄ vn guētā populeon. Jsta capiti applicent in dolo re capiā ⁊ in vigilijs. nisi eēt catarrus: vel nisi eēt somniculosus pat⁹ ad subeth vl' litargiam. Cōis ⁊ magr vsitat⁹ pot⁹ istoz acute febricitan tiū est aq̄ ordei. ℔ in magr estuatiōe ⁊ angustia sit dam⁹ muscillaginē psillij ⁊ succū gnatoz vl' aliquē de sirupis ⁊ rob supdict cū aq̄ frissima cōfidētes q̄ alīq ex istis remoueant malicias aq̄ frie cui cōmiscēt. Si aūt patiant cardiacā succurrant cū aromatiq̄ fris: sic dictū ē in car diaca ⁊ sto°. ⁊ regioni epat supponaf ℔ empl̄z ꝟ. oim sand. 3. iij. rob ru. farie ordei añ. ℈. j. ca phoze. 3. ij. ꝟ. empl'm cū aq̄ rob. Si aūt veniat somnolēcia: extremitates fortissime fricent ⁊ acetū fortissimū cū digit⁹ ⁊ plumis narib⁹ imit taf. ⁊ vapoz aceti fusi sup tegulā ardētē semina tur ⁊ excitef clamozib⁹ vl' alr timēdo de litar gia vl' applia. qz isti vapes i magna copia ad caput ascendētes ibi cānt subeth litargias vel appliam. Et ℔ rz verū in oi feb. ⁊ doloze capiā Si aūt ht̄ sitim itollerabilē: bibāt aquā friaz cū puo aceto. Et ꝟ. sacculi de se. citonioz. ⁊ de semie psillij. vel ꝟ sic ꝺm Sozdo^m. ꝟ. sinceruc acerbe succi acetose succi lactuce succi maloz granatoz aceti al. añ. ℈. j. coquanf lento igne. addaf 3uc^m. candi 3uc¹ albissimi. añ. qō suff. ꝟ pill'e ⁊ teneantur sub lingua.

Declaratio Jn sinocho. ꝑ° itelligen dū est: q̄ si aliqs patiat synochā ⁊ a pn̄ nō succurrat cū exctiōe sang. p flōiaz aut nō ipsuz nō expellit p fluxum san. nariū vl' alr. vel si alr cū refrigeatis cito non succurrat: vel talis synocha iflatiua cito in sa nochū de putredine san. ꝙuertit. qz san. pp re tentionē fumoz ⁊ vapoz ⁊ ꝺculcationē eoz ⁊ defectū expiratiōis putrefit: ⁊ sic ꝺe syno⁸ fit synoch⁹ q̄ ē fe. gnioz ⁊ maioris piculi. ⁊ sic itel lexit B². i. 2°. de crisi. c. 14. ⁊ ibi loq̄f de syno⁸ ⁊ synocho. Synoch⁹ ēt ꝑt gnari ibi absq̄ syno cha ꝑcedēte. qz san. in se pōt putrefieri: cū i se hēat vtraq̄ ꝑn⁸ putrefactiōis ⁊ corruptiōis. ¶ Scōo notādū q̄ B². 2°. de crisi. c. 6. q̄s in medio ca¹. dic sic. Et tibi q̄dē suffic vt cogscas eē hmōi fe. q̄ gnata ē ex eo co. pura. ⁊ qz ipsa est inflamatia adurēs. ⁊ qz ipsa est acuta valde. Et ꝑpea q̄dā medicoz noiauerūt. hāc fe. noie ꝑpo q̄ ē synoch⁹. ℔ ille. Ultraꝺo ℔ B². in. 2°. de crisi in. c. 14. negat fe. fieri ex sang. dicens

Digitized by Google

fic. ꝺ ſi ad aliꝙ̃ mẽm̃ curr̃at ſan. ſol⁹ remanẽs ſm nat urã ſuã ⁊ figurã apa fit ⁊ nomẽ illius apar apud grecos vocaſ flegmõ. cui⁹ deriua⁹ eſt ab inflãmatõe. ⁊ fe. q̃ gñaſ ex eo ẽ fe. leuis zt ſalubris. ⁊ fe. cui mag̃ aſſilaſ eſt fe. diei eue nẽs ex apate carnis moll' q̃ eſt in emũctorijs et loc̃ aliꝙs. hoc em̃ apa nõ fit niſi ex ſan. ſolo ſano. verũm cum incipit putrefieri nõ manet verus ſan. ſ̃ declinat ad cholerã vbi. ſ̃. Et ſeq̃ tur ĩmediate. Cõſtat g̃ ꝙ gña fe. ſan. oĩa ſunt tria. ꝓprea q⁹ ſe. q̃. puemit ex ſan. ꝓportionaſ ad co. cũ ſan⁹ q̃ putreſ declinaſ ad co. ibidẽ. Et ſm hos ſmões negat ibi ga. fe. fieꝫ ex ſan. ipo remanẽre ſan⁹. Quis in. 9. pri⁹ meg⁹ et. 9. ꝺ inge⁰ dicat oppo⁰. vt fuit dictũ in ꝓ⁹ iſti⁹ ca⁹ Synoch⁹ eſt cũ putredo ſan. eſt in toto corpe q⁹ in oĩb⁹ prib⁹ corpis: meg⁹ pri⁹. 9. col'. 1. i fine col'. Et ſequiť. Dico g̃ fe. huius putredis ſyno chũ eẽ ꝓtinuã q̃diu putredo pmanet. Putre/ do em̃ ſp ẽ i hũdis reb⁹ mar⁹ cal'is cũ diſſol'oe vel euẽtatiõe caruerint: ſic videm⁹ in ſoꝺitie in ſtercorib⁹ cũ vna ps aliã ꝛculcauerit. ibidẽ. Vide g̃ quõ ga. iniuſte accuſaſ ꝛc. Nõ g̃ facia mus dubitatiõẽ de eo qꝺ Ga. expreſſe ponit q⁹ fe. putridã ponit ex ſang. putrido gñari ſm ipm. ¶ Tertio in ordine declarationuꝫ q̃rit ſi ex ſan. putrido ex vẽas põt fe. gñari. vtrũ illa ſit ꝓtinua vel inſpolata. Et videť ꝙ inſpola ta: q⁹ mã putrefacta exvenas facit inſpolatã et ꝓña ps in flegmone ex aucte ga. vt dictuꝫ ẽ in declaratõne. 2. añ iſtã. ¶ Pro iſto dubio eſt ſciẽdũ ſm ypo. 4. amph. aph. 64. in qꝺuſcq̃ fe. q̃tidie rigores fiũt q̃tidie fe. ſoluũť. Et feb. inſpolata q̃ venit cũ rigore q̃tidie in por⁰ illa feb. ſoluiť ⁊ ãnullaſ. Et ſm ga. in 2⁰ poſito ꝙ illa fe. ſoluaſ poſt por⁰: q̃ꝺa male q̃litates re tinenť vel remanẽt intra corp⁹ q̃ ſũt cã reuer ſionis ipãrũ fe. ⁊ meo iudicio ille. q̃litates ſũt p̃cipue in loco minere: in q̃ eſt talis calitas. ⁊ diſpõ mã ibi veniẽs iterũ ꝛculcaſ ⁊ putrefit. et iterũ nã facit por⁰: inſultũ faciẽdo ꝺ mãm morbi. Et ꝺ eſt cã formaľ por⁹. Cã aũt malis eſt ipe hu. putrefact⁹ ⁊ mã añs in corpe ſupa/ bũdãs. Cã ño efficiẽs por⁹ ẽ nã q̃ conať iimi cũ nociuũ cũ ſua vi expulſiua exꝰ corpus' ejice re. Cã aũt finaľ por⁹ ẽ ſanitas quã nõ ſp intẽ dit: ⁊ ꝺ eſt ſilitudo de furno a q̃ fuit exct⁹ pãis nouiť in q̃ poſt exctionẽ pamis remãet calitaſ ⁊ hitudo vt iterũ cito fiať cal'is. ſilr eſt ſilitudo vaſ in q̃ p lõgũ tps acetũ fuit: ꝓbuatũ q̃ pfctẽ eñato ſi vinũ in eo repõaſ cito fiet acetuꝫ ꝛc. ¶ Scꝺo nota ꝙ. fe. efficiť ꝓtinua trib⁹ ꝺe cau ſis. Prima eſt fum⁹ matie intra vaſa: q̃a tunc de directo fumꝰ a minera eleuati nõ pñt vẽas exire: imo p rectũ reptũ canalẽ ad epar et coꝛ effumãt ⁊ eleuanť. Scꝺa cã ꝓtinuitatis eſt fe. ꝓportio hũoꝝ ad putrefactionẽ vt ps ꝺe ſanᵉ q̃ ex vtraq̃ q̃litate ꝓueniẽs eſt ⁊ ꝓportionat⁹ putrefactõi. 9. de inge⁰. Ter⁹ cã ꝓtinuitaſ fe. ẽ mꝰtitudo maᶜ. Cãe aũt inꝛpolatõnis ſũt ꝓria iſtis. Cũ g̃ ſan. inť oẽs hu. ſit maioris q̃titaſ cũ etiã ſit magꝛ apt⁹ putrefactõi: ſeq̃t ꝙ ad lo cũ minere ꝓtinue fluitꝛõe q̃titaſ ⁊ ꝓtinue pu trefť rõe q̃litaſ ⁊ ſic ꝓtinuã facit fe. ⁊ ꝺ eaſto ꝺuᶜ laus deo vĩuo ⁊ vero: q⁹ fit⁹ maᶜ putrefctẽ exꝰ venas nõ eſt cã ſufficiẽs vt fe. ſ̃ inꝛpolata ſ̃ bñ cũ paucitate maᶜ: q⁹ ſi mã eẽt mꝰta ⁊ pu trefactõi pata bñ faceret ꝓtinuã: vt ps in fleg mone ⁊ in bubonib⁹ fe. peſtilẽtialiũ. ¶ 4⁰ q̃rit q̃re ex apate coᶜᶜſ fe. ꝓtinua ⁊ nõ inꝛpolata: cũ mã ſit exꝰ vẽas. Ad ꝺ ꝺicẽꝺũ ꝙ fit⁹ maᶜ extra vaſa nõ ẽ cã cẽtialiť putrefactõis interpolate q̃uis bñ iuuet: ſ̃ mꝰtitudo maᶜ ⁊ aptitudo cur ſus eius ⁊ putrefactõis ẽ cã putrefactõis ꝓti nue. Ꝺ g̃ mã coᶜᵃ ẽ abilis ad fluxũ ⁊ penetra tionẽ ad locũ minere. lõ ꝓtinuã facit putrefa ctionẽ. ⁊ p ꝓñs fe. ſan. ⁊ q⁹ in maiori q̃titaᶜ ẽ certis hu. ſil'r. ¶ 5⁰ nõ ꝙ in ſanguineis fe. nõ eſt expectã digõ maᶜ: q⁹ ſan. maᶜ ẽ digeſt⁹ ⁊ ꝺa citꝰ coꝛſcit q̃ alie ſpẽs fe. ¶ 6⁰ ſciendũ ꝙ coꝛ poꝛa caľa ⁊ hũida patioꝛa ſũt ad incurrendũ ſynochũ ⁊ ſynochã. Ext⁹ Bal'. Luicũ ꝺ̃ ſiaſ iſta 2⁰ ſcꝫ caľa ⁊ hu. putredo cito feſtinat i eo. cũ etiã in ſanitate putrefactõni vicinꝰ ſit: qꝺ pcipiť ex ſudoꝛis putoꝛe ⁊ vrine putrefactõe et egõne atq̃ anhelitu: q⁹ nã hoꝛ eſt q̃ſi hirci in hoꝛribilitate odoꝛis. ꝓpt hoc ꝺ coꝛpa ſepe cadunt inť. feb. ⁊ alios q̃plurimos moꝛbos. ℨ. de ingenio. caplo. 12.

¶ Lapĩm. 11. de febre quotidiana.

Ebris q̃tidiana ẽ fe. inꝛpola ta affligẽs oĩm die ex mã flãtica exꝰ venas putrefacta p̃ ueniẽs. Nũc aũt ſciẽdum ꝙ fe. q̃ tidiana ſicut mꝰte alie egritudines hꝫ cauſas ꝑmitiuas añtes ⁊ cõiunctas.

Cauſe fe. q̃tidiane ꝑmitiue pñt eẽ frigi ras ⁊ hũiditas aeris exterioꝛis. ⁊ longus vſus rerũ frigidarũ ⁊ humidarũ vt eſt vſus fructũ recentiũ ⁊ piſciũ. Simil'r quies et logũ ociũ ⁊ dimiſſio exercitij cõſueti. Etiaꝫ frequẽs balneũ ⁊ dulcis aqua ⁊ frequẽtia cra pule ꝛc. ¶ Cauſe añcedentes ſũt nimia reple tio humoꝛum in coꝛpoꝛe p̃cipue flegmatis ſm ſuas ſpẽs: vt eſt flegma vitreũ vel ſalſum ꝛc. ¶ Cauſa cõiuncta eſt flegma putrefactum

Digitized by Google

extra venas effumãs vsq; ad cor: et inflãma° illi⁹ fumi in corde ẽ cã ca putrefactõis ⁊ ꝓcul catio ⁊ nõ euẽta° illius flãtis ꝑm suas spẽs.

Signa isti⁹ fe. colligunt a ga. 2. de crisi c. 5. fic. Fe. faciẽs por^m oi die nõ incipit cũ horripilone a ꝑmo die ⁊ cũ ꝓcedũt cum ea dies. tũc qđ accidit eis in ꝑmis horis porisimo^r est frig⁹ in eo: qđ apper de corpe et extremitatib⁹ ei⁹ nõ ẽ rigor ver⁹. ⁊ repit i pul su diuersitas ⁊ corrũpit ordo eius i ꝑn° porisi mo^r fe. ⁊ remanet dr illa diuersitate aliq̃d in hora augmẽti por^t ⁊ nõ repit in eo velocitas ⁊ magnitudo ⁊ fortitudo sic in tziana nec sen tit tãtã inflãmatões nec ãhelit ẽ magn⁹ ⁊ freq̃es: nec tãt⁹ appetit⁹ aq̃ frie. fit ẽ minor ꝙ i ceris fe. Et sequit. Et vrina a ꝑma die eius ẽ ꝑm ꝙ ẽ in ꝑn° q̃rtane: nec eger fortitã sudat i ea in ꝑmis dieb⁹: ⁊ in eo qđ est p⁹ cũ plõgat i ea dies. ⁊ tunc iã fit in ea sudor. ⁊ est snia ga. vbi. s̃. Et seq̃t in snia ꝙ alia ꝓticula ꝓueniãt vt qr est oplois frie ⁊ stetit diu in ocio et q̃ete ⁊ mlitudie cibi. Et ꝓpt⁹ ⁊ accidit sepe pueris et cõiter accidit cũ ea lesio sto^l vel epat ⁊ prec cessit freq̃ns nauseatiua satietas ⁊ tarditas i digõe ⁊ eructuatões acetose ifla° ypocũdrio^r et. color ifirmi tẽdit ad albedinẽ ⁊ tps ẽ hyes ⁊ regio^r oplo hãida ⁊c. ⁊ est snia ga. 2. de crisi c. 5. ¶ Si ẽ q̃tidiana fit a flãte dulci: in ꝑmis porissimis nõ venit frig⁹ nec horripilo nec ri gor donec ptrãsiuerint ples por^t. Si ſ a flãte vitreo vel acetoso frig⁹ ẽ magnũ valde. et iste rigor nec frig⁹ venit ita cito sic in tziana ſ paulatine ⁊ p° in extremitatib⁹ ⁊ postea fiunt sicut nix. Et sequit vomit⁹ flãticus in ꝑn° pau citas sudoris: ſ crisi appropinquãte dissoluit mã ⁊ in oib⁹ spẽb⁹ dolor sto^l vel splẽis ⁊ disco lor a° faciei ⁊ puatio fit ⁊ cacochimia: ⁊ casus appetit⁹ sunt signa cõia. ¶ Si fiat a flãte sal so: adest sitis ⁊ frig⁹ min⁹ rigor sil^r ⁊ maior ca liditas ⁊ siccitas ⁊ sapor in ore salsus. Nõ plã gamus ẽ papirum recolligẽdo signa q̃tidie. Incipit ẽ q̃tidiana de flãte dulci cũ quo fri gore in extremis ⁊ pulsus est ꝓmus ⁊ occult⁹ ⁊ vaposus: ⁊ tminat cũ modico sudore vl nullo in ꝑn°. ſ ꝓpinquãte crisi fit sudor nimi⁹ ⁊ de facili vrina ẽ remissa in ꝑnci° ⁊ spissa: ⁊ aliq̃n subtilis ꝓpt opilonẽ: ſ appropinquãte digõe matie fit rufa vel subrufa intrũ ꝙ aliq̃n iudi cat⁹ calitas epat ⁊ nõ est: adest tumor faciei ⁊ color plũbe⁹ vel pallid⁹ vel liuid⁹. os hz hũidũ et nõ fitit. In flãte vo vitreo maximũ frigus sentit: ⁊ in acetoso sil^r. nimi⁹ trũ ꝙ in vitreo. i dulci aũt min⁹ oibus: q; quãto flã est frigidi⁹ tanto causat maius frigus.

Judicia in feb. q̃tidiana. Prio iudicat ga. p° de fe. ad glau. c. 9. Infi merina. i. q̃tidiana longa est ⁊ no fine piculo. ¶ 2°. ꝓnalescẽtes effrenati vel nõ bñ gubnati ab ãfimerina sepissime molestãt. nã dbilitas digestiue ⁊ nõ debita vel imoderata cibi ⁊ po tus assump° est flãtis cã supflui augmẽtandi. ¶ 3° adolescẽtẽ q̃ppe colericã ⁊ siccã in ꝓpoe nũ q̃vidi captũ hmõi fe. p° de fe. ad glau. c. 7. ¶ 4° vniuersum cor⁹ in hmõi fe. s. q̃tidianis inuenies plenũ indigestis bu. ibidẽ. ¶ 5° iudi cabis tps duratõis por^t in ꝓpolonis ẽ ꝑm mã est magi vel min⁹ cõpacta ⁊ viscosa: q̃ cog scit ꝑ tarda signa digõis in vrina. Et cõiter dr ꝙ durat por^t p. 18. horas. ⁊ inꝓpolat. 6. ꝑm viaticũ. ¶ 6° iudicab cognita spẽ fe. ꝑn^m certi tudis istius fe. est vsq; ad. 18. dies. ⁊ terminus fit eradicatiõis vsq; ad. 64. dies. ¶ 7° iudi^r in li. vocabulor. ſi venerit vomit⁹ in ꝑn° accessi onis ⁊ sudor mult⁹ in fine eius: cito egritudo terminabit: q; obediẽtiã matie ⁊ vtus fortitu do iudicanf. ¶ 8° abbreuia° ⁊ allenia° porissimo rã ⁊ suor tẽpor iudicãt illã eẽ cite tminatio nis ⁊ sanatiõis. ¶ 9° si sepe ſ sternutatiões p⁹ statũ egritudis sũt bona signa: q; iudicãt for titudinẽ expulsiue. ¶ 10° iudicam⁹ mãm incipi digeri ꝑ mitigationẽ accitiũ ⁊ ꝑ mutationes colozis vrine ⁊ ypostasimlei⁹ ⁊ ꝑ gurgulatões intestinor ⁊ inflationẽ et ꝑ abominationem. ¶ 11° si isti in declinatõe pariant aliquã inflã tionem pedũ ⁊ tibiarũ nõ mireris si alia bõa signa appent: ſ fac ipſ abstinere a nimietate cibi ⁊ pot⁹. ⁊ fac ipm sudare ⁊ ꝓforta digtiam ¶ 12° breuitas porissimor ⁊ multus sudor bre uitatẽ egritudis denũciãt: quia paucitas ma terie ⁊ obediẽtia eius denotat.

Curatio vlis fe. q̃t. Et ꝓmo cañ. vles ꝓmittanf. Prim⁹ est ga. ẽ fe. ad glau. c. 12. Vniuersũ tibi diete regi^m cali^m inciſiuũ sit. ¶ 2° si amfimerinã patiẽtes cũ dif ficultate euomãt: subtiliatõe indigẽt hũor q̃ sto° sunt inuiscati vel adherẽtes. ¶ 3° cõpetẽt in ꝑn° porissimor isti⁹ fe. vomit⁹ ꝓuocat⁹ vt ma terie aũt ⁊ ꝓincte q̃ritas aliq̃ extirpet. ¶ 4°. incisiõ ⁊ subtilia° ma° ⁊ ꝓns euacuatio in hac egri° vsq; ad finẽ ꝓtinuãdã intra tũ vnã horã eũonis ⁊ aliã mora sufficiẽs ⁊ regimẽ ꝓferẽs sunt a medico expectãda. ¶ 5°. oẽs spẽs istius fe. cõuenitin trib⁹. in ꝑn° scz in mollificatõe nature moderata: ⁊ in ꝓuocatõe vomit⁹: et in admistratõe rerũ subtiliatiũ ⁊ incidẽtiũ ⁊ diu reticor. Aui. in. c. ꝓpo in ꝑ³, 4¹. ¶ 6°. qm debi

Digitized by Google

litas digtie sto' ꝛ epar est cā flā multiplicādi. ideo sto^m ꝛ epar ꝛ splenē ꝫuenit apire ꝛ ꝓfortare. ℂ ⁊ ℏm elōgationē vel apꝛopiquatōes status a ꝑn^o egri. ℏm ℔ eger est dijudicādus ꝛ dietādus ꝛ mag^r vel min^r de cibo mistrandū. ℂ ⁊. nū ℙ in ꝑncipijs por' dormire ꝓmittant nec in statu ne expulsio m^e ꝛpediat. ℑn declinatōe aūt si fameſcēdo dormiāt iuuat eos virtute ℔ tollerāte: qz tūc digō ꝛ ꝫsumptio ꝑsoꝛ chiloꝛ celebrat. ℂ ⁊. null^s ꝑsumat cibare paū ꝙdianā durāte por^o ꝙ ꝑ post vel añ ꝑ magnas pausas nisi ꝛtus multū fuerit defectiua. ℑa. in passio^e li. 6. ℂ Cura pticularis fe. q̄t. Et ꝓmo qñ est a flāte dulci nāli: qz tale flā sang. ē ipfecte decoct^a. Et scit ꝑ sapoꝛē dulcez in oze et ꝑ alia signa supdicta. ꝛ tūc iuꝝ tenoꝛē. 4. cano. digerat mā sic. ℞. rad' bruſci spagi ℊmis apij fen' cicoꝛee pet^o añ. ʒ. ij. q̄ssata in aceto tpent ꝑ sex hoꝛas. ſi nō adest tussis tunc addat' end' scariole poluꝛici adiātos capilli veneris meꝛte abſin' añ. ʒ. j. et ℔. se. end' ꝛ scariol' se. bruſci et spagi añ. ʒ. j. rob ru. floꝝ boꝛag' et bugloſſe coꝛtic' citri ꝛ coꝛiādri ꝑpati añ. ʒ. ij. suc' ℞. ij ℞ sirup^o ꝛ def cū aq̄ cicerū rubeoꝝ ꝛ spice' inciditem matias groſſas ꝛ ꝓfortat sto^m et coꝛ et alterat q̄ratē febrilē. Et poterit addere scoꝛlopendrią camedreos ꝛ petro. macedonicū et fil'ia. ℙōt etiā digeri mā cū sirupo acetoso in quo bullīaſ ysop^s. vel sumaſ cū decoctōe ys' et cicerū ru. vel cū oxiſelle diure^c. postea purgeſ ſic. ℞. polipo' q̄rc recent ꝛ cōquassati. ʒ. j. floꝝ boꝛag' ꝛ bugloſſe an' añ. ʒ. ℔. paſs mūd ab arill'. ʒ. j. et ℔. ℞ decoctio ꝛ in colatura tēpent coꝛtic' mirab. ℔ebul'. ʒ. j. in mane fricent' fortiter ꝛ colent' ꝛ offerat' colatura. ℑsta em̄ decoctio eūat flā qō est añs ꝛ ꝫiūcta cā fe. quoꝛ. et post sto^m coꝛroboratū ꝛ ꝓfortatū dimittunt: vl' in dicta decoctōe dissoluat' pul'. diaturbith ʒ. iij. agarici. ʒ. j. ℞ potus. Et ista iterēt in ꝑn^o tū ꝑōt fieri clistere ꝛ me^a laxatiua vl' lenitiua cū cassiaſ. q̄ scdario purgat flā ꝛ cū pul'. diaturbith. Nos ꝙ interdū dam^s eis iuꝝ tenoꝛē 6. cañ. sir^m de abſin^o vl' decoctionē abſin' ꝛ mēte cū ℊgul' ℊmis ꝛ radice fen' ꝛ apij ꝛ an'. vl' si est multū delicat ℞ iubep ex aq̄s distillat mēte ꝛ abſin' ꝛ floꝝ sambuci ꝛ radic fen' ꝛ petro. et apij cū suc^o. deinde ℞ bol^s deaurat^s ex diacarta^o. ʒ. ℔. et. ʒ. j. et ℔. pul'. diaturbith excepto iure de mag^r vel min^r. Raro mīstramus pill'. qz mā ē in sto^o ꝛ nō indigem^s lōga attractōe. ℂ ℑs iuꝝ tenoꝛē. ʒ. cañ. puocet' vōit^s tali mō. ℞. oxi mell' sq̄llitici aq̄ rafa' añ. ʒ. j. tepidū offeraſ, ꝛ post puocet' vomit^s cū pluma, alleniat em̄ totū por^m ꝛ materiā añtē ꝛ ꝫiūcta euacuat. Aliq̄ em̄ dāt rotulas rafani galli' ꝛ post duas hoꝛas mouēt cū pluma ꝛ oleo. Si infirm' sentit inflationē ꝛ gurgulationē intestinoꝝ ꝛ abominationē ꝛ nauſeā sto': signa sūt subtiliatio nis m^e. ꝛ tūc me^a laxatiua ꝑ inferi^s vel vomitiua est mīstrāda: ꝛ tūc secure ꝑōt dari cartatiua cū aliq̄ vl' pil' stomatice aliq̄r acuate. ℂ Flā salsuz si fuerit in cā isti^s fe. q̄t. digerat' ma^a cū oxiza^a cōpoſita et aq̄ cala: qz ℏm oēs aq̄ cala hz magnā ꝑpetatē in flāte salso i lauādo sto^m et tēpando salsedinē ei^s. Et qz hec spēs flātis cōponit' ex flāte dulci ꝛ ex co^a: iō indiget me^a digtia ꝛ eñatiua vtriuſq̄ hūoꝛis digerat'. igr ista cū sir^o de ysopo ꝛ oriza^a simplici. Et eñet cū me^a cōpoſita ex mirab. cit' ꝛ ℔eb. vel indis et eupatorio ꝛ abſin^o ꝛ vuis passis ꝛ ꝓunis ꝛ cassiaſ ꝛ puluere diaturbith ꝛ agarico in pil' vel in colatura. Et si istud flā repiat' esse circa epar: qō scit ex ꝓuritu ꝛ aliq̄li scabie. Danda sunt diuretica ad puocādū vrinā ꝛ purgeſ cū polipoō ꝛ epithimo ꝛ sene coct' in sero capno et post ꝓfortet' sto^o cū trociſcis de spodio ꝛ de sandō. ꝛ de cāfora. ℂ Flā ℞ acetoſum cogscit ꝑ acetoſuz sapoꝛē in oze ꝛ ꝑ oxiremiā freqntē et ꝑ eructuatōes acetoſas: ꝛ qz melia hz ptez cū flāte in ista spē. iō in digestiuis et eū atiuis miscent' medi^e eis ābab^s apꝛopate sil'r in flā te vitreo. Et iste due spēs flāt' sunt fridiozes ꝛ magr cōpacte: iō sunt ad digōnē ꝛ eradicatōes inobediētiozes ꝛ ad curādū tardiozes. ꝛ sunt por' earū lōgiozes ꝛ fridiozes. iō indiget' foꝛtiozib^s digtis ꝛ eñatiuis. Digerat' ℊ matia cū oximelle diuretico vel sq̄llitico ꝛ sir^o de fumo terre vel oriza cara: sed in apozimate cuz quo ista sumū ponant' aromatica vt spice' galagi et cipus vel ꝑ digtio def ptisana cuz modico pipe. deinde puocet' vomit^s cū se. rafa' ꝛ atriplic' vel cū rafano lardato cū ell'o al. abrecto ell'o. vel cū elec^o facto ex succo squille ꝛ suc^o et ꝓfortet' epar et sto^o cum trociſcis berberis et de abſin^o. Et pōt inf dū dari ꝑua de radicib^s apij cū aq̄ distillatōis abſin'. Et purgeſ cum diasene ꝛ diaturbit. vel cū polipo^o ꝛ sene ꝛ epithimo. vel cū turbith ꝛ fumo ſre vel cū ℔ebul' et indi ꝛ yerapig ꝛ yerarufini acuat' cū pulpa colloq̄nt^e ꝛ sal gēme ꝛcū pillis stomatic' simil'r acuat' q̄ oia dimitto medico sapiēti pticularit opanti. ℂ Dic nota ℏm Gerardū cremo. ℙ si. ʒ. gutte succi mercurialis cali in aurē vel nares dexterā mittant' statim remouet tipū ꝑbatus est vt dicit in ꝑn^o por' ponant' pedes in aqua cala in q̄ sint cocte herbe cale. Et ℞ vnguēta

Digitized by Google

et olea cala cū ſtafizagria ⁊ piret⁹ ⁊ dauco et caſto⁹ ad vngendū latera ⁊ dorſum. vbi ſenti unt dolorē ⁊ ſto⁹ int⁹ ⁊ exter⁹ cū abſin⁹ ⁊ mē ta ⁊ yſopo ⁊ calamē⁹ cū maſtice ꝓ foztek poſt pfectā eūonē ꝑ vomitū vel ſeceſſum ⁊c. Sir⁹ etiā de mēta vꝫ in iſto caſu. ſilr fir⁹ de abſin⁹.

¶ Dieta. Prio caueāt ab oi repkoe cibi ⁊ pot⁹ ⁊ a cibis multū hūidis: vt ſunt piſces recētes ⁊ oēs fruct⁹ recētes hmōi ⁊ lac ⁊ ſit tota dieta ſic pm⁹ cañ. inclinet ad inciſionē ma⁹. iō cōpe tēter miſtrat ius cicerū betucoz cum petro. ⁊ ſpice⁹ ⁊ puo oleo ⁊ ſaler ius pue pulle cū per⁹ et yſopo ⁊ croco. Et de herbis vtaſ mēta ane to borag. fen⁹ petro. apio. Et ꝓcedim⁹ aliqñ ō pulla ſic para ⁊ extremitates capti. Et dam⁹ aliqñ vinū ſubtile bñ limphatū. Et iſta ꝓcedi mus qñ timem⁹ debilitatē ⁹tutis. Non intret baineū niſi poſt ſigna digōnis. Ingroſſa⁹ aūt diete ⁊ ei⁹ ſubtilia⁹ relinquat induſtrie medi ci qui opat in arte. Si vzina aliqñ appet rufa vel ſubzufa: ⁊ ⁹t⁹ eſt foꝛt ex̄hat de ſan. cū mē ſura dū tñ eñet a mē⁹ leſo. Dicit ga. in paſſio⁹ q in iſta fe. dādi ſunt cibi cali: ſicut eſt pip et ruta ⁊ aniſum. Et iubet dari vinuz ſubtile al. colozis. In acceſſiōe mhil dādū ē de cibo nec de potu niſi in fi. acceſſiōis aquā ozdei cū gra mine ⁊ raꝺ petro. Et ad cōedendū deſ pullus coct⁹ cū petro. ⁊ croco. Et ſm Ga⁽ᵐ⁾. ponat ibi pip ⁊ cinn⁽ᵐ⁾. Et docet ibi Gal⁹. dare pedes la⁊ crantiū qdrupedū coctos cū aceto ⁊ pule⁹ ⁊c. Vinū g nō deſ ſto⁹ ieiuno: qz qō ledit ſanos ledit infirmos. Comedat auenatū ozdeatū cū lacte am. gō. Multa pticularia occurrunt in paſſionib⁹: ⁊ diuerſi appetitus veniunt. ideo deſideratis ⁊ appetitis aliquid eſt patiēti of⁊ ferendū ſm induſtriam ⁊c.

Declaratio in q̄tidiana. Pri⁹ ſciēdū q a pnci⁹ vzina eſt al. ꝑ pter flātis fritatē ⁊ eſt ſpiſſa ꝓpt⁹ ei⁹ hūiditā⁊ tē. Sed qñ mā incipit digeri efficit rufa aut ſubzufa cū ſuba mediocriter tenui aut pingui ꝓpterea qz nā ꝙuertit illud in digerē⁹ ad nāz ſan. ⁊ aliqd de hu. ⁊ ſupfluitatib⁹ digōnis cuz vzia ēmittit. ¶ Scdo nō q dictū fuit i figni⁹ q pulſus eſt molle ⁊ latus ⁊ debilis ⁊ diuerſus vñ dico q mollis ꝓpter hūiditatē. latus ꝓp⁹ extēſionē arterie mollificate: q facil⁹ extēdit ꝓpter nimā hūiditatē: ⁊ eſt tard⁹ ꝓp⁹ puita⊼ tē calozis: ⁊ eſt diuerſus. ꝓp⁹ ea qz aliqñ non dñat ſup mām ⁊ tūc pulſus eſt foꝛt. aliqñ mā eſt magne reſiſtētie ⁊ nā tunc nō pōt dñari: et tūc pulſus eſt debilis ⁊ ſic fit diuerſus. ¶ Ter tio intelligēdū q ſe. q̄tidiana q̄ a ga. vocatur anſimerina nō ꝺz q̄tidiana ex eo qz quotidie affligat: ſi iō qz gñat de flāte putrefacto extra vaſa: qz t̄riana duplex affligit etiā oi die. ſi tñ ꝓpter b nō ꝺz q̄tidiana: ſi duplex t̄riana nūcu patur. Dicit aūt a ga. vbi. s. āſimerina ab am qō eſt circū ⁊ meros qō eſt dies. eo q in circū eūdo oib⁹ dieb⁹ ſuos reiteret inſult⁹ vt dic̄ Be rard⁹ de cremo. ¶ Quarto intelligēdū ē ꝑz q ꝺz in. 7. li. pāteg⁹. q poſ⁹ q̄tidiane ⁊ aliarū fe. in qbuſdā ſunt lōgi⁹ ⁊ in aliꝭ bzeues. ⁊ b acci⊼ dit ꝓp⁹ vnū triū. Prīa cā eſt nā ma⁹. nā ſi mā eſt multa groſſa ⁊ viſcoſa ⁊ fria fe. ⁊ poſ⁹ eius erūt lōgiozes. ſi aūt cal⁹ioz ⁊ ſubtilioz⁹ minus viſcoſa tota fe. ⁊ poſ⁹ ei⁹ ſūt bzeuiozes. Scda cā eſt fozritudo vel debilitas ⁹tut⁹. ⁹t⁹ erū fo⁊ tis cit⁹ digerit ⁊ expellit. debilis aūt tardius Ter⁹ cā eſt figura coꝛpis. nā ſi coꝛp⁹ ē ſpiſſum et viſcoſum ⁊ opilatū ⁊ pozi ei⁹ ſi clauſi ⁊ opi lati tota fe. et ei⁹ poꝛ⁹ ſūt lōgiozes. Et ſi coꝛp⁹ eſt ſubtile ⁊ rarū ⁊ pozi ei⁹ fint apti tota fe. ⁊ ei⁹ poꝛ⁹ erūt bzeuiozes: qz maꝛia cito exalaſ. ¶ Quīto ſciēdū q qñ ſe. q̄ſ fit a flāte acetoſo q̄uis ſit frm̄: tñ autozes iubēt dare trociſcos de reb ⁊ de berberis ad ꝓfozratōes ſto⁹ ⁊ epa⁊ et ad refrigerādū opl̄onē febrilē. Sz qz ſi fri gidi. iō debēt dari cū aliq decoctōe apitiua ⁊ cala vt eſt decoctio an⁹ marat⁹ ⁊ carui ad apiē dū. Et trociſci denſ ad tēpandū calozē feb. et medicinarū cal⁹arū q̄ ⁹tinue miſtrank. ꝑ qō daſ intelligi q nū q in iſta fe. nec in alia res cale ꝑ ſe ſine cōmixtione fridoꝝ debēt dari vt mā fe. vel ei⁹ mala q̄litas nō augmētet. Dāſ etiā iſti trociſci vt dictū eſt ad ꝓfozrādū ſto⁽ᵐ⁾ ⁊ epar q multū ſunt debilitata ꝓpter vomitū et purgatōes: vt ipa ꝓfozent⁹ riſtipticent. Et iſta miſtrāda ſunt poſt digōnē ⁊ purgationes marie. ¶ Sexto ſciendū q ex iſtis duab⁹ ſpe⊼ ciebus flātis ſcz vitrei ⁊ acetoſi phī generari alie fe. q ponunt ab aliq⁹ doctozib⁹. ſ. epiala et liparia. Eñ epiala ꝺz ab epi qō ē. s. ⁊ algoꝛ qō eſt frig⁹ q̄ſi frig⁹ deſup. i. in ptib⁹ exꝛiozib⁹ Jō ꝺz q epiala eſt fe. in q exteriora frigeſcūt ⁊ calitas interi⁹ nimia ſentiť. ⁊ hoc eſt: qa ad ptes exteriozes mittit flā vitreū ⁊ ibi remāet expāſum ſup mēbra ſenſibilia ⁊ ſpſum tamen ꝑ tūc nōdū eſt putrefactū neceſſupcalefactum iō infridat m⁹tū mēbra exteriora. Et fit calor febrilis q eſt ab alia mā flātica interi⁹ putre⊼ facta ꝑ iuxta poſitōes ſui ꝺzij augeť ⁊ cremat ptes interiozes ⁊ nō pōt calefacere exꝛiozes niſi poſt magnū tps. iō ꝺz q poꝛ⁹ eius durat quaſi ꝑ. 24. hozas. Et dicūt aliq q vtplurimū ꝙuertit in quartanā. ⁊ poxim⁹ tñ durat quia

Digitized by Google

ma^{a} est mlta ⁊ cōpacta ⁊ grossa ⁊ stip^{ca} ⁊ virt^{o} debilis sopita. Et pp̄ ꝺ vt ꝓtinua qz quasi vnū porꝝ^{m} attigit aliū ⁊ tm̄ nō ē ꝓtinua. Et est alia spēs isti^{o} fe. flatice q̄ vocat liparia ⁊ ei^{o} iterpz̄e tatio est epiale ꝓuersa. Et in ista frig^{o} iteri^{o} cō culcat exterioza calescūt ppea qz colera vel flā sallsuz expādit sup̄ me^{a} exterioza ⁊ ibi putrefit ⁊ iteri^{o} est flā vitreā qō p^{o} magnū spacium putrefit ⁊ expādit exteri^{o}. ⁊ de ꝺ sunt cōpositi ꝺsus. Semp in epiala frigescūt exterioza. Jn terioza calet lipparia ꝺtr illi. Et ꝓter has fe. scribit in pāeg^{t}. li^{o}. 3. c. de fe. cōpositi ⁊ cauꝺ ⁊ figtionib^{o} eaz qō est vna fe. flatica in qua sentitur caloz nimi^{o} in cozpib^{o} iterioꝛib^{o}: ⁊ de illa ma^{a} fic putrefacta cito ascēdit fum^{o} acutissim^{o} in cozpib^{o} exterioꝛib^{o}. Et ꝺ fit qz ꝺ ma^{a} nō est viscosa: ⁊ fic illis est caloz in ꝛterioꝛib^{o} ⁊ exterioꝛib^{o}. ⁊ hec fe. vocat chimozos ⁊ iste caloz durat ad durationē poꝛ^{t} ⁊ venit oī die. ⁊ ibidē ait hoc parū qō est q̄dā fe. in qua sentit infirmus calozē ⁊ friditatē fil^{m} in cozpis iterioꝛib^{o}. ⁊ hoc cōtingit qū fe. nascit ex putredine flatis vitrei Caloz enī in ista fe. ē ꝓp putrefactionē flatis. Frigus eni est ex aliqua pte flatis nōdū putrefacta. ⁊ vocat ꝺ fe. yselus ⁊ iterꝑetat hyems lōga. vñ sciendū ꝙ lz Cōstatin^{o} ꝑonat sibi ꝙ ipse fecit pāeg^{t} tm̄ fim̄ est: qz Rab cōposuit ipsum sicut ego reperi in quodā antiq̄ssimo lib^{o} vbi exꝑsse ponit i ꝑn^{o}. Jncipit liber Rabꝑbi. verūtm̄ Cōstantin^{o} mutauit titulū ⁊ ꝑmium ysaach ēr xp̄ianus cōposuit viaticū ⁊ nō Constantinus vt fatet Gerardus cremoñ. sup eundem libꝝ. Pereant ergo latrones q̄ metunt ⁊ nō seminauerūt ⁊ ponāt falcē in messe aliena. ¶ Septio itelligēdū ꝙ sicut dictū fuit in ꝑn^{o} in signis daꝛ a Ba^{o} i. 2°. de crīs ꝙ in ꝑmis diebus huj^{o} fe. eger nō sudat ⁊ cā est: qz ma^{a} nōdū est digtā nec est abilis nec subtilis vt exeat ꝑ sudoꝛē. Sed cū elōgant in ea dies in qb^{o} natura facit ⁊ digerit ⁊ subtiliat dictā mām cōpactam. ⁊ grossam ⁊ illa efficit digesta ⁊ subtilis ⁊ abilis expulsioni: tūc nā resolvit illaz materiā in fumū quā mittit ad cutim ⁊ ibi cōuersa in vapoꝛē aqueū in sudoꝛe ꝑ poꝛos cutis exterius emittit. vū ad sudoꝛē tria ꝛeqrūt. Primū est aptio poꝛoꝝ. Scōm est mollicies cut. Tertiū est foꝛt nā potens digerere ⁊ resoluere illā mām ⁊ ipsam ad supficiē cutis expellere. Constat aūt ꝙ in ꝑmis dieb^{o} huj^{o} fe. ista nō exist̄t iō sudoꝛ in ꝑn^{o} nō exit: vt ꝑ^{o} dictū est. ¶ 8° dubitaꝛ si vinū cōperit in q̄tidiana cū sit fe. ⁊ oīs fe. est mozb^{o} cal^{o} ⁊ siccus 2°. de moꝛ^{o}. c. ꝑ^{o}. Si ergo daꝛ vinū augmētabit fe, qz omne file additum suo sil^{i} facit illud maius ⁊ facit ipsum furere. 2°. amph. ꝑ^{o}. 14. ibi. Jn mozbis minus periclitantur egrotātes tc̄. Ad hoc dicendum ꝙ vinū cōperit in hac fe. sic dicit Per. hyspanus quē in suis clarificationibus sequtur Boꝛ donus. vnde si quotidiana est a flate salso nō ita de directo cōperit vinū sicut in alijs spēb^{o}. verūtamē cōperit qz digerit ⁊ aperit ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ cū hoc qō potius est cōfoꝛtat natuꝛam dūmodo fit albā vel claruz debile per se vel ꝑ cōmixtionē aque: ibi ēt iubet dare cibos calos ⁊ vinū al. ⁊ subtile. ⁊ ꝺicit ibi medicis indoctis: qui dant cibos frīdos in hac: ⁊ tales credunt extinguere fe. ⁊ extinguunt spiraculū vite. Ba^{o} vbi supza. Et rīde mihi quare nō daretur vinum: qz pip ⁊ ciminū ⁊ ruta eis conceduntur ⁊ multomag^{m} vinū cum sit amicabilioꝛ nature. ¶ Nono dubitaꝛ de vomitu vtrū cōpetat ⁊ vꝝ ꝙ nō qz qū egritudo ⁊ ma^{a} ei^{o}. est sup diafrag^{a} tūc cōpetit vomit^{o}. Et qū est ifra diafragma cōperit farma^{a} q̄ ducat ꝑ iferi^{o} ꝙ ma^{a} q̄tidiane est ifra diafrag^{a} qz in sto^{o}. ¶ tc̄. ꝑa ē bona ⁊ añs ꝑ maioꝛi est ypo. 4°. amph. am^{o}. 18°. ibi. Supza diafrag^{a} dolozes surſuz farmacia iferi^{o} idigere sigt. vbi. ē. ꝑs minoꝛ de se ⁊ ꝑ oēs autoꝛes. Scō ꝓbat ꝙ nō cōperat saltez in ꝑn^{o} quia digesta medicari ⁊ nō mouere cruda. Ad hoc dicendū ꝙ vomit^{o} cōpetit in quotidiana. Ꝓtio qz submouet ⁊ subleuat materiaz que multū est inuiscata ⁊ tenaz. Scō qz ptez eius eñat ⁊ minoꝛat eius q̄tiratem q̄ꝓpter alleniat poꝛi^{m}. Tertio qz sto^{o} multuz gnaf in hac passione vt dicit Ba^{o} p^{o} de fe. ad glauc. qz mā ꝺiuncta fe. q̄t. ꝑ maioꝛi pte in sto^{o} ꝺtinet. ⁊ ad ipsuz fluit iō expedit vt ipse sto^{o} alleniet ne supueniens cib^{o} in eo cozrūpat cū illa materia mixt^{o}. 4°. qz via ad expellendū est ꝺbeniori q̄ si ꝑ iferi^{o} purgaret. Et tūc ad ꝑmā rōnē dico ꝙ amph^{o} itelligit qñ nō adest fe. sic dic S^{o}. in cōmēto in fine ei^{o}. Ad scḋam. qñ arguis ꝙ mā nōdum est digesta dico ꝙ q̄uis in ꝑn^{o} mā non sit digesta tñ vomitus iuuat ad digōnem illam mouendo tc̄. ¶ Nono bern̄. de gozdonio magf bonus bñ loq̄tur de. 4. hōoꝛibus in. 4. ptib^{o} diei nālis: ⁊ ꝺ ꝑm influentiā supioꝛ ⁊ iferioꝛ bñ diuidēdo dīe naturalē. in. xxiiij. hoꝛas ꝑm ꝺ regnāt. 4. hōoꝛes q̄libet p. 6. hoꝛas ⁊ q̄libet in suis hoꝛis magf mouef. Cān sanguis regnat in vltīs trib^{o} hoꝛis noct: ⁊ in ꝑmis trib^{o} hoꝛis diei sole oꝛiēte ⁊ sequtur motū sol^{i} q̄ est in oriente: ⁊ hoc facit rōne ꝓfozmitat qz dignioꝛ humoꝛ ⁊ dignioꝛ planeta ⁊ hoc de radice superioꝛi de radice inferioꝛi: qz natura in nocte

Digitized by Google

gñat sanguinē pp foztiozē digestiuā ⁊ mouet ꝑm in illa hozavt a supfluis mundet. Colera aūt mouet i. 6. hozis seq̄ntib⁹ seq̄ns. 2ᵃᵐ q̄drā mot⁹ fol' q̄ est cal'a ⁊ ficca ⁊ b' q̄tuz ad radicem supiozē. rōe āt radic̄ iferiozis tūc mouet vt nō inflāmet sanguinē. Mlia āt mouet in aljs. 6. hozis seq̄ntib⁹ q̄ est quadra fria ⁊ ficca rōe radic̄ supiozis ⁊ rōe radic̄ iferiozis vt p suū motum cal'itas ⁊ hūiditas san. tēperet ⁊ purget a supfluitatib⁹ mlicis. Flā vo mouet p alias. 6. hozas seq̄ntes q̄ ē quadra fria ⁊ hūida rōe cōfozmitat. Et vt tūc san. a supfluitatib⁹ flāticis mūdificet. Et iste hoze sunt iq̄les fm ascēsionē signoz. Quelibet enī hoza durat trīa q̄tum medietas signivni⁹ cuiuslibet ascēdit vel oriē sup orizontē. ⁊ de b' stāt vsus. Tres luc̄ pzias. tres noct⁹ ⁊ imas. Sāguis ē colere sex cōuenit esse seq̄ntes. Est ater reliq̄s hūoz sex occupat hozas postremis: regnat sic flegma seq̄ntibus hozis. ¶ 10°. Intelligendum q̄ flā qđ gñat ex nimia fritate acidū efficit: qđ aūt ex nimio calore salsuz fit. Si aūt gñet a puo calore dulce fit aut fine sapoze. 3°. ampho. 9°. 15°. ibi. Si vo hyems austrina fuerit.

¶ Capitulum. 12. de quartana.

Quartana est fe. interpolata de mlia ex̄ vasa putrefacta. puenēs por'. de. 4°. in. 4ᵐ. die faciēs. Ista diffinc̄ trahit ex dict⁹ b'. 2°. de differētijs fe. Circa istam mām intelligendū vt pus tactū est in. c. p° isti⁹. 7'. l'. q̄ mlia q̄nq̄ putrefit itra venas. ⁊ facit fe. ptinuā. ⁊ b' accidit raro vt dicit Auic. in p³ 4'. c. de q̄rtana. Et aln mlia putrefit ex̄ venas ⁊ facit iterpolatā. Et ista pōt subdiuidi. q. q̄ dā gñaf de melācolia nāli: q̄ est, ppe fex san. ⁊ illa melācolia nāl' gñaf. qñ sanguis ⁊ alij hu. gñanf. Aliq̄n ista mlia aq̄ tal' q̄rta³ gñatur. est mlia aduſta: q̄ fcā ē p aduſtionē hu. aliozū: vt dicit b'. 2°. de cruſ. q̄ qñ san. putrefit. de subtiliozi parte eius efficit co. ⁊ de grossiozi efficitur mlia. Et pter hoc q̄dā quarta³ fit de mlia: que magis trahit ad nām san. Alia est q̄ trahit ad naturam colere. ⁊ sic de aljs.

Cause fe. q̄rtane sunt oia q̄ iuuāt ⁊ multiplicant in cozpe mliam: siue illa fit nālis. s. fex ⁊ colamētū san. ⁊ alioz hu. siue illa melācolia veniat p aduſtionē san. ⁊ alioz hu. Ex'ᵐ p' sic̄ sunt lōg⁹ vsus ⁊ comestio rerum multiplicantiū hu. melācolicū. Et p° de pane. panis milij ⁊ panis opir⁹ ⁊ panis arsus lētes fabe ⁊ suba oim legūᵐ castanee ⁊ case⁹ salit⁹ ⁊ antiq̄ pisces salsi ⁊ deficcati. de carnib⁹ aūt est caro bouina lepozina ceruina ⁊ ois caro salsa effumata caules ⁊c. Exᵐ. 2'. sic̄ est vsus rex ad urentiū san. vt sr allia pip nasturciū finap. foz te vinū nectar aq̄ ardēs oēs spēs herbe ⁊ gña excellent cal'a ⁊ pcipᵉ nimi⁹ labor: vt q̄n fit lōga itinera°ⁱ tpe estiuo ⁊ in dieb⁹ canicularib⁹. filr lōga ira freq̄ns ⁊ ptiata nia tristi³ filr lōge fe. pcedēres: i qb⁹ san. ⁊ alij hu. adurūf ⁊ putrefiūt ⁊ p magᵐ calozē puertūf mliaz: q̄ nō eūa tur imo remāet i cozpe ⁊ putrefit: ⁊ fac̄ q̄rtanā filr passiōes splēis iuuāt i vf q̄z cā: vt ē opila⁹ apa duricies ⁊ filia, ⁊ ad b' iuuat pplo radical' ⁊ fluens mlica que ad b' est iclinat vt generet melancolicā. filr tps autūnale ⁊ alia particularia tendētia ad fritatez ⁊ ficcitatē ⁊c.

Signa q̄rtaᵉ sumunt a reb⁹ nālib⁹: ⁊ a rebus nō nālib⁹ ⁊ a reb⁹ ɔ̄ nāzyt dicit Lōſ. in pāeg' ⁊ iplicite Aui. in. c. ppo. Et reb⁹ nālib⁹ vt q. est mlice cōplonis male coloratus coloze citrinoyel cinericio vel fusco vel plūbeo ⁊ mēbza pauce carnis ⁊ mag ⁊ nig in coloze. ¶ Sumunt ēt a reb⁹ non nālib⁹ q. fuit vsus cibis quoz nā est gñare mliaz sic sr calles ⁊ case⁹ antiqu⁹ ⁊ carnes salse ⁊ effumate ⁊ oēs spēs leguminū caro lepozina ⁊ ceruina vl q. fuit vsus reb⁹ sanguinē adurētib⁹ vt nimi⁹ labor in tpe estiuo ⁊ long⁹ vsus spērū. s. pipis 33'. ⁊ filr herbaz vel seminū cal'oz. vt alleoruz finap nastur' eruce ⁊ filia. vl' q. diu stetit i frequēti ira ⁊ tristi³. vl' q. fuit i multe ⁊ freq̄ntib⁹ vigilijs. vl' q. pcesserūt fe. lōge ⁊ erratice. oia ista iuuāt ad mltiplicationem melācolie. ⁊ qñ fe. piodica adest. ⁊ ista in maiozi pte pcesserūt sigf q̄ illa est q̄rta³. ¶ Sumunt ēt a rebus ɔ̄ nām. pmo a moz°: q. affligit de 4°. in 4ᵐ. ⁊ē mozb⁹ fridus ⁊ ficc⁹. quo ad materiā saltē añ cedentē q̄uis cal'a pp putrefactionē. Sumuntur ēt signa ab accidētib⁹ mozbi: q. q̄rtana fe. icipit cū frigoze pauco. deide augmētaf frig⁹. deide minoraf ppe statū por' sic̄ fit in fe. flātica. sicut dicit Aui. Deide expādit calo: per totum cozp⁹ cū hozripilatiōe. nō tn̄ est vehemēs calo: sic in tertia³ ⁊ est maioz q̄ in q̄tridiana. Et dicit Aui. q̄ nō cōprehēdit totū cozp⁹ fi est cū hozripl'oe mixta cū frigoze ⁊ aliquātulo dolore: quasi frāganf ossa. Et ista sunt pp grossitiem maᵉ ⁊ frigus eius. Et venit aliq̄n talis cōpressio ⁊ cōfricaᵉ. q. dentes strident. Pulsus ē in p̄n° puus ⁊ durus ⁊ tard⁹ ⁊ occult⁹: ac fi eēt pulsus senis. Urina in p̄n° est alba declinans ad viriditatē cū puatione digōnis. ⁊ post p̄n̄cipiū diuersificat vria: fm qđ diuersificaf gñatio melācolie ex diuersis hu. vt dicit Auicē. Et

Digitized by Google

in ɋrtana repit cutis arida ⁊ ficca cuꝫ coloze plũdeo ⁊ nigo. ¶ Si mlia q̃ fac ɋrtanã fit a ſa̾ adusto:añ cedũt fig̃ ſan. ⁊ forte fe. ſan̾ pceſſe/rũt ⁊ vzina ẽ ru. ⁊ adeſt ꝓueniẽtia pticulartũ: vt ẽ eras ꝓplo tps ꝛc. ⁊ pulſus ẽ plen⁹ magn⁹ Si a flãte adusto por⁹ diutius durãt ⁊ accidit eis maius frig⁹ ⁊ lõgi⁹ ⁊ ſudoꝛ tardioꝛ ⁊ vzina groſſioꝛ ⁊ durities in pulſu minoꝛ. ⁊ venit tal' ɋrtana poſt fe. flãticas. Si ẽ a co. adusta pul/ſus ẽ velocioꝛ ⁊ poꝛ⁹ incipit cũ hoꝛripilone ⁊ frigoꝛe in carne ⁊ cũ ſudoꝛe i fine poꝛ⁹. Adue/nit eis ira ⁊ furoꝛ ⁊ forte pceſſerũt fe. colerice Si a meli̾a ſigna iã ſunt dicta.

Judicia in ɋrtana. Primũ iudiciũ eſt aui. in p⁹. 4. in. c. ꝓpo. Raro durat ɋrtana q̃n in ſplene fit opilo aut doloꝛ aut durities. ¶ Scõo iudicat ypo. Eſtiue ɋr/tane vt multũ fiũt bꝛeues. autũnales ho lõge marcq̃ ad hyemẽ diũgunt. 2. amꝑ. amꝑ. 25 ¶ Ter⁹ febꝛib⁹ inoꝛdinate vagãtib⁹ ɋrtane fu ture ſũt. certi⁹ tñ circa autũnũ. 3. ꝓno. caũ. 29. ¶ Quarto ɋrtana q̃ nõ venit cũ apate ſplẽis vel aliq̃ paſſione ei⁹: nõ ita lõga nec ita mala ſicut ſi veniret cũ eis: qꝛ talis ꝓducit egrũ ad ydropiſim. ¶ Quito ꝓnoſticat aui. ɋrtane qñ eſt ſalua. i. qñ eſt ſine apate ⁊ ſine alia egri̾ ⁊ bñ gubernatur. nõ eſt ꝑiculoſa ⁊ liberat egrũ a malis egri. ⁊ mul: ſicut eſt meli̾a epillentia et ſpaſm⁹: q̃a mã a q̃ gnãt eſt ficca. ⁊ q̃tũ eſt de ſe eſt egri̾ ſine ꝑclo q̃uis lõga ſit. ¶ Ser̾ iudicat aui. qñ in ɋrtana nõ accidit erroꝛ: nõ durat vltra vnũ ãnũ: qꝛ ſic egri. acute iudicãt ꝓ motũ lune: ſic ⁊ cronice ꝓ motũ ſolis. Et ali qñ durat vſq; ad. 12. ãnos qñ male gubnant aliq̃n p. 2. aliq̃n p. 1. cũ dimidio. ¶ Septimo ſi ɋrtana bñ gubnet ⁊ regat in autũnoꝛ hyeme cũ bona dieta ⁊ purgatoꝛib⁹ ⁊ digeſtiuis debit et ſplenis ⁊ epat⁹ ⁊ ſto⁹ obꝛuatõe in tpe veris: freq̃nt curat añ finẽ maij. ¶ Octa̾ ɋrtana qñ fit ex meli̾a ex ſan̾ gñata: ẽ bꝛeuioꝛis ſpacij et citioꝛis cure. deide illa q̃ fit ex co. deide flãte. deinde meli̾a. ⁊ b̃ dicit berñ. de goꝛõ. ¶ Nono iudicat ẽm rab. ⁊ ẽ ꝑ ideraõ an fe. ⁊ ei⁹ accñ⁹ ⁊ ſue acceſſiõis lõgitudo minoꝛ eſt ⁊ q̃ currũt i ea. ⁊ b̃ bonũ eſt. b̃ ille. 10. ad almã. c. de ɋrtana ¶ Decio cogſces ⁊ iudicabis ſtatũ egri. ꝓ foꝛ/tiſſima accñtia ⁊ deꝛioꝛa cũ ſtat⁹ fit foꝛti⁹ tps oĩb⁹ tpib⁹ moꝛ'. Daly de reg. diſpõe. c. ꝓpio. ¶ Undecio iudicabis digõnes maꝛie iſti⁹ ⁊ al teri⁹ moꝛbi ꝓ mitigatoꝛes poꝛiſmoꝛ ⁊ minoꝛa tionẽ eoꝛ. Daly ibidẽ. ¶ Duodecimo iudicat ga. in p̃o de fe ad glau. c. 8. ſic int deficiẽtes. i. int polatas acutiſſima ⁊ mitiſſima eſt tertia⁹. lõgiſſima ho ⁊ ſine ꝑclo q̃m in ſeꝑa ẽ ɋrta⁹. vbi. 8. ¶ 13o. iudiciũ ſic ypo. in. 4. apꝫ. apꝫ. 30 et extẽdit ad oẽm feb. int polata. Quibuſcũq; exacerbatões fiũt vel poꝛ⁹ ſi i q̃ hoza fe. dimi/ſerit: i craſtinũ eadẽ hoza accipiat diſcꝛita. i. lõga. ¶ 14. ẽ ypo. ſic a ɋrtanis hiti nõ valde a ſpaſmo apꝑhẽdunt. ſi ho apꝑhẽdant ⁊ ſupue nit ɋrtana: ſoluunt. 5. amꝑ. amꝑ. 7.

Curatio quartane. Et ꝓmo a liq̃ caũ. vles curatiui ꝓmittant: in q̃ bus in gñali cura ɋrtane cõtinet. ¶ Primo eſt haly in. 3. de reg. diſpõe. ⁊ eſt etiã aui. in ꝓma 4. In ɋrtana ſi vides in pulſu magnitudinẽ et velocitatẽ nõ multã ⁊ vzina eſt ru. groſſa ⁊ bꝛitudo plena ⁊ etas iuuenilis. acceleꝛãda eſt ſanguis minutio de vena baſilica aut de ſple/netica de manu ſiniſtra. Et ſi ſan. exit ru. ⁊ cla rus: ſtatĩ claude venã. ⁊ ſi niger aut turbidus auferꝛ ẽ ſan̾ ẽm mẽſuꝛã nccitat. ¶ Scõs ẽ haly ibidẽ. Niſi ſan. multũ videat abũdare: nul lo⁹ ſi õia eſt attẽdenda, ꝓpt cãm ſupdictã. ¶ 3o nullũ medicamẽ forte laxatiuũ in ꝓn̾ ɋrtana riis eſt offerẽdũ: qꝛ talis hu. meli̾c⁹ diu rema/net crud⁹: ⁊ ꝓpt ſuã ggſtitiẽ ⁊ duritiẽ in ꝓn̾ nõ poterit eũari: ſi bonũ ⁊ ſubtile eũabit. ⁊ ggſtus et indigeſtũ remanebit. ⁊ c fe. magꝫ ꝓfortabit. de cliſtere lenitiuo ⁊ mioꝛatiua purgatiõe nõ negligẽdo. ¶ 4o eſt haly ibidẽ. Cal' ingenian dũ eſt in ɋrtana cũ cibis ⁊ potib⁹ ⁊ herb⁹ et fru ctibus aliq̃bus: ꝙ vẽter declinet ad mollitiẽ Et ꝓſtipatio cũ iſtis euitet vel ſaltẽ cũ moli/tiuo cliſteri. ¶ 5o eſt haly ibidẽ. ꝓhibẽ ɋrtana rios a cibo in hoza acceſſiõis: vt nã i refiſtẽdo moꝛbo poti⁹ occupet. ¶ 6o ſequit imediate. In ɋrtana nõ oꝫ vti balneis: niſi cũ ſtat⁹ ei⁹ adue/nerit ⁊ declinaõ incepit. ¶ 7o tota die ɋrtana/rij ꝺrieꝛ gñatõi choc nigre. ¶ 8o ab oĩb⁹ autũ/nalib⁹ fructib⁹ ⁊ aliꝭ recẽtib⁹ ɋrtanarij ſunt ꝓhibẽdi: qꝛ hu. groſſos ⁊ cito coꝛruptibiles gñant ⁊ faciũt opilones. ¶ 9o caueant ab aere frio ⁊ in aere calo vel tꝑato ſit habitaõ eoꝛus. ¶ 10o oẽs ɋrtanarij cibis ⁊ potib⁹ idigẽt⁹ me dicis apituis ⁊ hũoꝛ ꝑculcatione, ꝓhibẽtib⁹ Et regimẽ eoꝛ ad calitatẽ ⁊ hũiditatẽ incliet ꝓ maioꝛi ꝑte. ¶ 11o, ꝓpterea qꝛ mã hui⁹ egri. eſt dura ⁊ cõpacta ⁊ ſtat⁹ eius remot⁹ ẽ a ꝓn̾ iõ nõ multũ ſubtilr eger a ꝓn̾ eſt dietãdus: ſi tal' cibis ⁊ potibus reficiat. ꝙ ꝛtus ei⁹ ſalua ad ſtatũ valeat puenire. ¶ 12o. in hac egri. nõ offerant res excellẽter cale aut deficcãtes: ne talis mã inde gñata faciat fe. plõgari vel du plicari aut in ꝓtinuã ꝙerri. ¶ 13o eſt. Frigida excellẽter miſtrãda nõ ſunt: qꝛ mãꝫ infridant

Digitized by Google

et coagulāt ⁊ digōnē impediūt ⁊ eōnē ptur
bant. Gerardus sup viaticū ponit istos duos
vltimos cañ. ¶ 14.ⁿ.q̄rtanarij spectare debēt
porᵐ sto ieiuno. vt dic̄. ſ. cañ. ⁊c. ¶ Cura° pti
cularis q̄rtane iuſt tenorē. x. cañ. regat p3. bo
nis cibis ⁊ potib⁹ in q̄b⁹ sint res aptiue. ⁊ ista
sūt pulli gallinarū ⁊ pdicū ⁊ fasiano⁹ ⁊ capt⁹
lactās ⁊ galline ymenes ⁊ per° ⁊ borag ⁊ mal
ue ⁊ spinargia ⁊ pisces sq̄mosi de aq̄s munḋ.
Et si in p̄n°mēse capiat pzūa damaq; vl' passu
las sine arill'. ⁊ postea bibat de iure gallie vel
capti vel caulin ru. p̄me bulitōis vel galli an
tiq. ⁊ ficyriq; quar⁹ iplebif' cañ. ⁊ alleuiabit
egri°. Idē opat ius maluet ⁊ atriplic⁹ ⁊ borag
⁊ mercurialis ⁊ cicle pate cū iure mutonis vl'
capti vl' galline ⁊c. Et vt. 10. cañ. ipleat vtaf
ordeato ⁊ auena° ⁊ lacte amigḋ. cocto cū extre
mitatib⁹ capti pfecte bullit cū per° ⁊ croco. Et
p̄m istū cañ. videf' cōpetere oua sorbilia ⁊ pi
sces petrosi pui ⁊ sq̄mosi pati cū petro ⁊ cuna
mo° ⁊ croco ⁊ sale sp pcēdo supfluo cibo ⁊ po
tui sic gubnēt p a'iq̄ tps. ꝓnosticādo ꝙ ista
egri°est lōga ⁊ nō vult dimittere patiēt apō
hyemē. ¶ Si aūt egri° nō videt alleuiari imo
ꝓtinue crescit: tūc rōnabile ē ꝙ mā aliqualit
purget ⁊ p̄us cū oxicelle simplici vel diu°c° vel
cū aliq̄ digtio hu. peccanḋ. mā deinde purget
cū ista colatura pcedente lenitiuo clisteri. ℞.
flor borag ⁊ bugloſ. polipo' q̄rū sene aniſ añ
ʒ. ß. paſſ. mūḋ. ab arill'. ʒ. j. ℔. decoc° ⁊ in cola
tura ponat pul' sene ⁊ epithi' añ. ʒ. j. ⁊ ß. cortiq̄
emblico⁹ ⁊ bellerico⁹ añ. ʒ. ij. ℔ por⁹. Jn. 2. et
ʒ. vice digerat mā cū oximelle diureti° mixto
cū decoc° epithi' ⁊ fumi terre ⁊ an'. deinde pur
get cū diasene ⁊ diabor aginato vel cū supdi
cta decoc° facta in sero capno. ⁊ adiaḋ lapiḋ
lazuli. ʒ. ij. elect̄ᵐ de succo ror. ʒ. j. et ß. ¶ Jſtis
aūt sic incepi si signa appent san. ℔ flōia ō ba
silica i brachio sinistro. ⁊c adimpleb p̄ᵐ cañ.
Et si adhuc san. videf' abūdare ℔ flōia de sal
uatella in manu sinistra. ⁊ post ista digeratur
mā cū isto fir°. ℞. raḋ apij ⁊ fen'. ⁊ ḡmis bru
sci spagi mediani coztiq̄ ebuli ⁊ sambuci frax
ini ⁊ geneste ⁊ tamarisci. añ. ℥ß. j. ꝑ quassent ⁊
tēpent. p diē ⁊ noctē in aceto fortissimo albo
vel claro nō in vase cupreo: q; recipit inde sa
porē: ß in ligneo vel terreo. deinde addat cico
ree cū toto germādree vtriusq; sticados vtri
usq; calaᵗ eupatoᵗ añ. ʒ. j. scoloꝑ. ℥ß. ß. absinᵗ
mēte end scariol' mellisse añ. ʒ. ij. 4. ſe. fridoꝝ
minoꝝ lacce capparis spiceᵗ ⁊ celᵉ añ. ʒ. j. et ß.
mellis ror. ℌ. ij. ʒucᵗ. ℌ. j. ℔ firup⁹ ⁊ det cū aq̄
decoctōis cicerū ru, ⁊ spiceᵗ. Jste firu⁹ ꝺ fieri
cū aqua ferrata ⁊ est mirabilis ad oēm q̄rtaᵐ. Postq̄ coḡueris digōnē mᵉ euacua cū ge
rarufini vel cū colatura supi⁹ dicta in q̄ diſſol
uant indoꝝ et bellericoꝝ añ. ʒ. ß. tēpent p sex
horas. deinde fricent ⁊ colent etiā offerant ⁊
imediate post colaturā acceptā det lapiḋ la
zuli ablut. ʒ. j. ¶ Postq̄ aūt fuerit purgat⁹ et
accūtia incipiūt diminui: capiat ter in sept
mana tiriacā aut metridatū cū vio decoctōis
agrionie. Si aūt mā est rebell' digōni ⁊ inobe
diēs: nec signa digōnis appent nec sinthōata
alleuiant: tūc regat p3. dicta cala ⁊ hūidaret
teneat se in caloꝛe. ⁊ iterū de nouo icipe dige
rere mām cū aliqbus ex istis. ſ. oxielle diureᵗ
⁊ sq̄litico vel firᵒ de absinᵗ cū apozimaᵉ de ra
dicibus apiiuis firᵒ de bisancys firᵒ de sq̄nan
to cōfil' valēt. Et vʒ cōbua achozi p se ⁊ cōfer
ua raḋ apij ⁊ maxime q̄n est durities splenis
¶ Et iterū purget cuʒ hac colatura q̄ purgat
co. ni. ℔. paſſ. ab arill' munḋ sene absinᵗ flozʒ
borag polipoḋ q̄rq; epithi' anᵗ añ. ʒ. ß. ℔ decoc°
in sero capno. ⁊ in colatura tempet cortiq̄ mi
rab. eblicoꝝ ⁊ bellericoꝝ añ. ʒ. j. p totā noctē
et fricent fortit ⁊ colent ⁊ colatura offeratur
Et ē intelligēdū ꝙ q̄n invzina aʒ rube° tūc cū
digtis debēt mīstrari aliq̄ fria. silr cū euacua
tuis vt end scariola scolopēdria. ⁊. 4. ſe. fria
maioꝝ ⁊ minoꝝ sanḋ. ⁊ ros ⁊ filia. ⁊ ß ad rep
mendū calorē rerū calarū. Et p electis detur
triasanḋ rosata nouella ⁊ zucc ros. ¶ Jn cas
sa cala in viatico iubet dari apozima de radi
cib⁹ apiiuis cū firᵒ de absinᵒ ⁊ iubet mā pur
gari cū vomitu. Comedat tū añ vomit⁹ puo
cationē p. ʒ. bōs rotulas rasaᵗ gallᵗ tēperas i
melle. ⁊ post cū plūa. ⁊ oleo vomit⁹ puocet. et
in fine por'si ē poᵒ sudoꝝ puocet. Et ego hīs i
mea iuuētute fe. q̄rtanā pſentiēs porᵐ euēre
ītrabā lectū ⁊ pānos calos aliq̄n regiaʒ calaʒ
pedib⁹ faciebā appliicare. aliq̄n cucurbitā ple
nā aq̄. cala vt dāna frigozis euitarē. ⁊c transie
bat frig⁹. ⁊ postea veniebat caloꝛ ⁊ post sudoꝛ
i fine por'. ⁊ aliq̄n puocaui vomitū i p̄n° por'
et añ p̄nᵐ post acceptionē cibi. ⁊ sic ꝓtinuādo
dimsit me fe. in fine septēbris. q̄ incepat i vi
gilia scti laurētij imediate pcedentis: nullū fi
fructᵘ recētes comedi. Laus deo vino ⁊ vero.
Dicit aut. aucte ga. sic. Ba. inq̄t sanaui plimā
gētē a' q̄rtana sic dedi eis in potu post digōes
soluti. deinde dedi eis in potu succū absinthij
⁊ inde dedi eis tiriacā. Et dico ꝙ assa ⁊ piper
fingaria sūt inuamēta valde bec ille. ¶ Ultra
hoc ponūt mīti autores: ꝙ q̄dā q̄rtana mag
attinet sanᵗ, alia magᵗ flāti, ⁊c de aliis. Et p̄m

Digitized by Google

hoc diuersificat cura ꝑm diuersitatē hūoꝛs: a quo talis mlia gñat. Si ḡ in aliq̄ pcessit mozbus sanguine⁹ ꝛ ꝑ° ifir⁹ fit san^{ca}. ꝛ appent vene plene ꝛ vrina ru. ꝛ grossa ꝛ pulsus plen⁹ ꝛ alia pticularia ꝓuenīāt: tūc dr̄ ꝙ ista ḡrtana est a mlia fcā ꝑ adustionē san. ꝛ tūc detur me^a digestiua: in qua nō fit calefactio. sic est oxizacara ꝛ fir⁹ de ꝓnis ꝛ oxifem^a ꝛ mel ros. ꝛ suc^m. ros. ꝛ viol. ꝛptisana ꝛ fir⁹ end⁹. ꝛ fir⁹ scariole ꝛ fillia. ꝛ dent malagnata. deide det me^a que purgat san. ab hu. adustis ꝛ mlīq̄ ꝛ post ꝓuocet vomitus in ꝑn° por⁹ facta ꝓus flōia de basilica. deinde purget cū ista colatura. ℞. carnū ꝓmo rū damaq. 15. nūero passū. mundū iuiubarum se besti flozū bozag⁹ ꝛ bugloss viol. añ. ʒ. j. ℞ cocc° in q̄ dissolnat cozticq̄ mirab. cit^l. ʒ. j. cassiek. ʒ. ß. detur ꝙ vna dosis: ꝛ vs in cā san^{ca} ꝛ colerica. ℣ In ḡrta^a pcedēte a mlia gñata ex colera vl in q̄ colera hs partē. ꝛ pcessit tertiana vel alia mozb⁹ colericus ꝛ pulsus est velox ꝛ vrina citrina ꝛ colerica ꝛ alia pticularia ꝓuenīāt ꝛ tunc digerat ma^a cum oxizaca^a vel fir° viol. ꝛ ros. ꝛ vtat lactuc̄ portulac̄ bozag⁹ ꝛ spiarginis ꝛ mercurialī ꝛ fumo terre in suo rpe deinde purget cū decoctione supdicta. vel digerat ma^a cum fir° de capilli veneris vl cū isto sir°. ℞. diathos capilli veneris scariol⁹ end⁹ rostri ꝑoꝛ. añ. m. ß. 4. se. fridoꝛ minoꝛ se. buglosci. añ. ʒ. iij. scolopend⁹ cozticq̄ tamarisci. añ. ʒ. j. suc^l ḡrt. ʒ. ℞. fir⁹. ꝛ det cū aq̄ scolopēdrie ꝛ purget cū oxifem^a ꝛ māna ꝛ cassiak. ꝛ fil'bus. ℣ In ḡrtana aūt de flāte in q̄ vna est alba ꝛ grossa ꝛ fūt pua ꝛ ꝑ° flātica ꝛ forte aliqs mozb⁹ flāticus pcessit. Et alia pticularia ꝓueniunt tunc det apostima de radicib⁹ apitruis cū semibus calis apitruis ꝑ digtio cuꝫ mēta ꝛ absin° ꝛ melle ros. Purget materia cū turbith ꝛ agarico ꝛ ɪzebulis ꝛ diacartamo ꝛ pulpa coloqntide. Et in oībus istis respiciant cañ. vses: qꝛ vomit⁹ in isto casu multum vs: qꝛ flāvtplimū ad sto^m occurrit ꝛ iō ꝓuocetur vomit⁹ in ꝑn° por⁹. ꝛ post pfectā eūonem in isto casu multū vs tyriaca ꝛ metridatū ꝛ fimilia. deide gubernet vt supra dictū est. De ḡrtana facta a mlia: cura posita ē añ oēs. ℣ Sed est hic itelligendū ꝙ tiriaca mag⁹ ꝛ metridatū ꝛ aurea alexandrina ꝛ silēs medicie debēt ministrari post digōnē ꝛ eūonem ma^e ꝛ nō ante: qꝛ magis mouerēt materiā ꝛ dissoluūt sine cō sumptione vel eūone eius. Dixerūt aliq̄ ꝙ succus absin⁹ distēperatus cū aceto dat⁹ trib⁹ auroꝛis ptis curat ḡrtanā. Idem dicūt de succo berbene distēperato cū vino. hoc itelligi⁹ pur gata materia sufficiēter. Item ponit haly de regali dispōne ꝙ locuste lōge suspense ad collum curant ḡrtanā. Scribit ēt in ꝓmo lib° ɪzahamidarum ꝙ cozaricule q̄ tozḡt collū q̄ vocatur in lingua beermēsiū tozcura luna deficiēte: si suspēdat ad collū patient⁹ ḡrtanā curat. Ista sunt experimēta ꝛ potē empica. Cōserua facta de radicibus apij ꝛ cōserua q̄ fit de flozibus ramarisci: vs⁹ in isto casu. Silr vsus cassiek cū epithymo ꝛ folliculis sene. ℣ Al' k sic. ℞. cō serue radic̄ apij. ʒ. ij. cassiek. passate ꝑ sedaciū. ʒ. iij. folliculoꝛ sc. ʒ. j. epithimi. ʒ. j. cōserue boglos. ʒ. vij. ʒu' panis. ʒ. ij. ℞. mixtura ꝛ offeratur sto° ieiuno q̄libet die. ʒ. v. cū vino decoctionis lilifagi. Dicit ꝙ succ⁹ rapistrum barbati dat⁹ ter añ poxm ꝑ vnā hozā curat ḡrtanā. Flō^a de salua stella finistre man⁹ in hoza accessionis curauit multos: me vidēte q̄bus sit cōtra regulas art. Ex sanguie afini ꝛ succo cozrigiole ꝛ aceto si k q̄si vng^m ꝛ vnguant ḡrtanarij sanat eos. Izar. 2°. Loz lepozis in pāno missum ꝛ suspensus in collo idē facit empericū est succus ꝛ calamenti sumpt⁹ cum vino ante hozā accessionis curat ḡrtanā. Bozdonius. Oia ista itelligunt cū bono regimie ꝛ purgata ma^a. ℣ Unguat squina dozi cū oleo benedicto ꝛ oleo de lilio ꝛ vngento arogon ꝛ marciatō. in hoza magni frigoris balnea humecrantia valēt in fine quarta^e qꝛ tunc materia iam est subtiliata: ꝛ sic eñabit per sudoꝛem ante autem nō valet.

Declaratio in quartana. ℣ Pri° scie dum ꝙ iuuenes nouiter vrozati si mlīq̄ in ꝑn° cōtinuēt cū vroze freq̄nter incurrūt in hāc febrē. Prio rōne numi⁹ coitus virt⁹ debilitat ꝛ mali in cozpe multiplicātur humozes. ℞. in se. decidūt frequēter: q̄ rōe mali regimis ꝓlongat ꝛ in ḡrtanā cōuertunt. Ideo ꝓhibēdi sunt a coitu si cito volūt sanari. ℣ Scōo queri⁹ qūo locusta suspēla ad collum curat ḡrtanam dr̄. ꝙ si ista empica aliq̄d opentur illud faciūt a tota ꝓprietate que est virtus absconsa ꝑis forma specifica illius rei mediante certa alicui⁹ vel aliquoꝛ cozpoꝛum supcelestium influentia. ℣ Sed tunc dur q̄ est illa tota ꝓprietas. Iuxta hoc mlia dicta dixerunt autozes. Nā Auer. in. 5. colli'mvr dicere ꝙ sit 3°. Alij dicunt ꝙ est forma subalis illi⁹ cōpositi. Alij dicunt ꝙ est totū mixtū. s. forma. ꝛ suba ꝛ 2°q̄d Aui. vocauit totā subaz i doctria 2^a. fen. ꝑmi cañ. c. 15. q̄n dicit ꝙ res que nō est opans materia nec q̄litate: illa est opans a tota suba. Nota ꝫ ꝙ intentio Auer. vbi supꝛ fuit ꝙ 2° ꝓpria sub rōne q̄ declinat ad q̄litatē obi sub debita ꝓportiōe, illud dr̄ tota ꝓprietas.

Digitized by Google

Ut verius ⁊ clarius loq̃mur dicam⁹ q̃ tota ſuba vel ꝓprietas ꝓ quã mixtum operatur aliquẽ effectũ: cui⁹ ꝓductiõis cã nãlr loquẽdo ẽ ignota. eſt q̃dã vt⁹ vl nãlis põ ꝓxis ĩmediate for⁹am ſubalẽ rei acq̃ſita cũ ĩfluẽ⁹ corꝓor. ſupceleſtium ad b̃ ſpãlẽ influẽtã hũitũ in ĩtroductione forme. Et vr eẽ de mẽte Aui. in 2⁹. fen. ꝑ⁹. doc. 2⁹ ſumma ꝓma. c. 15. ⁊ in libello de viribꝫ corꝺ tract. ꝑ⁹. c. vltio. vñ arnald⁹ in trac. de cãis ſterilitat. ait ſic. Dr ãt ꝓpetas ꝓpa naſa ad quã acq̃rẽdã ꝓpa ⁊ ſubalis for⁹a mixtiõis diſponit ſic accidit cuilibet mixto. ⁊ b̃ natura occulta dr tum q⁹ ignorata vtpli⁹. tũ q⁹ via rõnis nũq̃ cognoſcit: ſic cognoſcit ꝺñus cõplonis q̃litat cõplonalis. Et ꝓinde ꝓ⁹ dr natura. nõ q⁹ ꝓpe noiari põt. Et via ẽt rõnis cognoſcit tota ãũt ꝓpetas nunq̃ n⁹ꝑ viã exprimẽti cognoſcitur. Et in b̃ cognoſcit itellect⁹ q̃ in aliq̃b⁹ opatiõibus medicie ꝑfuit exprimẽtũ q̃ rõ: q⁹ mlra ſtãt in exp⁹ q̃ nũq̃ fuerũt nec de ꝑtit ſtãt in rõne. ¶ 2⁹ cognoſcat itellect⁹ q̃ nõ oẽ exp⁹ᵐ ꝓvallari rõne nec ꝓfirmari. Ita autẽ ꝓpetas põt ſic deſcribi. ꝓpetas ẽ q̃dã vt⁹ vl nal põ ꝓxis ĩmediate ⁊ ĩlepabil⁹ formã ſubalẽ rei adducta ſup ipſas ſub determiata ꝓportiõe adiuuãte celeſti ĩfluẽtia. Et ſupdict⁹ ꝑs q̃ tota ꝓpetas nõ eſt ꝓ⁹. ꝑs: q⁹ ſi ſic illa q̃ hẽrẽt eandẽ ꝓperatem hẽrent eandẽ vel ſilez cõplonẽ. ꝓxis ẽ falsum: q⁹ reub⁹ᵐ ⁊ tamaridi a tota ꝓpetate attrahunt colerã. ⁊ tñ nõ ſunt eiuſdẽ cõplonis. ¶ 3⁹ itelligendũ: q̃ in q̃rta⁹ ꝺm dicta⁹ auto⁹ vrie appent diuerſe ꝺm diuerſitatẽ colo⁹ humo⁹ ex q̃b⁹ fit q̃rta⁹. vñ nõ appent diuerſe i q̃libet ſpẽ q̃rta⁹ ꝺm diuerſas ſpẽs hũo⁹ a q̃b⁹ gñat tal mlia. vñ ſi ſ. a mlia ſan⁹ᵃ vria fit rubea ⁊ ſpiſſa: ⁊ ſi a colica: fit citrina vl ſubcitrina. Si ãũt ſ. q̃rtana a flãte aduſto: vria a⁹ al. in colore ⁊ ſpiſſa in ſuba. Diuerſificat ẽt vria ꝺm diuerſitatẽ tẽpo⁹ mo⁹ẽt ꝺm digõnẽ vl idigõnẽ mⁱ mo⁹. ¶ 4⁹. itelligẽdũ eſt q̃ dictũ fuit in. 7⁹ iudi⁹ q̃ q̃rta⁹ q̃ fit ex mlia ſan⁹ᵃ ẽ ſalubrio⁹ ⁊ brenio⁹. ⁊ eſt verũ ⁊ cã iſti ẽ: q⁹ ſic dic B⁹. in 2⁹. de cõplonib⁹. c. 6. i fi. c. q̃ ſan. oĩb⁹ hũoꝛib⁹ melio⁹ ⁊ pue niẽtio⁹ nãe exiſtit co. ꝺo nq̃ ẽ ſic ſedimẽ ⁊ fex ſãguis pp b̃ fcã ẽ ſpiſſio⁹ ⁊ frio⁹ ſan⁹. b ille. Et ꝑ ꝓxis egritudies facte a mlia lõgiozes ⁊ tardiozes ſr ad curãdũ. Et pp b̃ dicit B⁹ q̃ i egritudinib⁹ q̃ fiũt a ſan⁹ q̃ ẽ mag⁹ iuuatiu⁹ i hũoꝛibus: nõ eſt rio⁹. 2⁹. pnoſticoꝝ 2⁹. 27⁹. ibi. vrina rubea ⁊c. ¶ 5⁹. intellige q̃ dictũ fuit in 2⁹ cañ. gñali q̃ ſignis ſanguis appentib⁹ ſ. flõia ⁊c. ⁊ ſi nõ ꝛ nõ ſ. flõia. Et ſi ſ. flõia ⁊ ſanguinis ꝛ rube⁹ ⁊ clar⁹: claudaſ vena ⁊ pl⁹ nõ exeat q⁹ ſi ſ virt⁹ debilitabiſ ⁊ nõ poterit reſiſtere mo⁹ ⁊ ſic flõia ẽ cã mo⁹ẽ vl lõgitudis egritudis ⁊c. Et hoc dicit Daly. 3⁹. de regali diſpõe ca⁹. 3⁹ ¶ 6⁹ memorandũ eſt de 6⁹. cañ. in q̃ dr q̃ balneũ nõ cõpetit niſi poſt ſtatũ ⁊ appente declinatiõe: ⁊ cãm iſti⁹ reddit haly ibidẽ. q⁹ balnei itereſt hũoꝛes ſubtiles eũare. nũc ãũt iſta mã q̃rta⁹ eſt multũ groſſa ⁊ cõpacta. ⁊ tunc ꝑ balneũ illud q̃ eſt ſubtile eũaret. ⁊ groſſũz remaneret augmẽrans mãm mo⁹ ⁊ faciẽs ipm⁹ dimtius coꝛ⁹ affligere ⁊ ꝑmanere. Et tunc tu dic iſti caſus docẽt q̃ nõ debem⁹ eũare nec balnee re nec fortia diuretica miſtrare. Quid g̃ faciẽdum d⁹ ꝺm haly q̃ cõpetit tenuis frica⁹ moderata ⁊ leuis cã moderatiõe cibi ⁊ pot⁹. ⁊ b̃ cõperit vt ſ. dilatatio poꝛoꝝ ⁊ mã attenuetur. ⁊ ꝑt iterea debilia digia ⁊ laxatiua admiſtrari ⁊ ſil cibi ⁊ pot⁹ in q̃b⁹ fit digõ ⁊ minu⁹ mⁱ ⁊ ꝑ ꝓxis q̃rta⁹ei⁹. ¶ Septio dictũ fuit in. 11⁹. iudicio ⁊c. q̃ digõ ma⁹ iſtius ⁊ alteri⁹ mo⁹ cognoſcit ꝑ poꝛioꝝ mitigatiõnẽ ⁊ miozatiõnẽ eoꝝ. Et cã iſti eſt q⁹ ſi acceſſio fe. fit iſtabil nõ itere polari tpis nõ mmũ cuſtodit ſi firma ⁊ ſtabil tps iterpolatiõis nõ dimittit tũc g̃ ei⁹ diſſolo dura erit ⁊ inſtabil de neceſſitate facilis erit. Et b̃ eſt q̃ cõiter a laic dr q̃ qñ fe. mutaf dimittit. ¶ Octauo ꝑ declaratiõe tertij iudicij q̃ dr febrib⁹ ĩordinate vagãtib⁹ q̃rta⁹ vẽture ſr. Sciẽdũ q̃ fe. ĩordiate vagantes ſunt fe. q̃ non cuſtodiũt tps certũ poꝛioꝝ. ſi aĺn i. 3⁹. aĺn i 2⁹ aĺn in. 4⁹. ⁊c de alijs faciunt poꝛᵐ ⁊ ypo. vocat eas in alio loco errãtes. ⁊ Ba⁹ in paſſionario vocat eas planetas q⁹ oẽs planete ſũt errantes ⁊ deuiãtes a via ſol q̃ eſt linea ecliptica ſub q̃ ſol ſp mouef. vñ ypo. autũno ẽ ⁊ eſtiuoꝝ multa er fe. q̃rtane ⁊ errãtes ⁊c. 3⁹. ãpb. ampho. 23⁹. Et ſeq̃tur in 2⁹ fe. errãtes in autũno fiunt ex ĩordinat autũni cõplonib⁹ ⁊c. ¶ 9⁹ dubitaf de mlia cũ ſit fria ⁊ ſicca q̃o põt puꝛrefieri q⁹ vtraq̃ q̃lit⁹ repugnat putrefactiõi. Et iterũ B⁹. 2⁹. de cõplonib⁹. c. ij. dicit q⁹ nulli⁹ rerũ ꝓpetas ẽ vt putrefiat ex ſicco nec ex frio. Ad b̃ rñdet Bozdo⁹ q̃ quis melãcolia ſit fria ⁊ ſicca virtualr tñ eſt hũida ⁊ liq̃da actualiter rõne cuius hũiditatis actualis ⁊ liq̃ditatis in caſu coartatiõis ⁊ nõ cuẽtatiõis põt putrefieri ad fe. ¶ Decimo clarificat cãs lõgitudis ⁊ abbꝛeuiatiõis poꝛioꝝ ⁊ iterpolatiõis b̃ cõtingit ꝺm q⁹ ma⁹ eſt multa vel pauca ⁊ ꝺm q⁹ multũ vl parũ reſiſtit putrefactioni q⁹ g̃ mlia eſt groſſa ⁊ non eſt apta reſoloni diu affligur ⁊ poꝛiſm⁹ ei⁹ lõgus q⁹ cuius materia frida eſt ⁊ ſicca ⁊ vtraq̃ qualitate putrefactiõi reſiſtit. ⁊

Digitized by Google

ideo ēt lōgā facit iterpolationē. Flā aūt facit por^{m} lōgū: qz mā est frida ⁊ viscosa ⁊ nō cito dissolubilis. ⁊ puo tpe durat iterpola^{o}. qz ma^{a} mlta ē ⁊ pata putrefactiōi rōe mlte hūiditat. ⁊ iō qñ nō iterpolat: aut ē in falsa q̄te. Lo. ār parū affligit. qz ma^{a} subtilis ⁊ cito resolubil'. ⁊ iterpolatio ei^{9} est ītra q̄tidianā ⁊ q̄rtanā. qz rō ne ficcitat; nō ita cito putrefi flā. ⁊ rōne caliditat; nō trī mozat sic mlia. San. aūt nō facit fe. iterpolatā cū por^{o} ⁊ iterpolone. ii^{o}. sciās ⁊ itelligē ꝑm Ba^{m} in. 2. de cretic dieb^{9} i. c. 10°. q̄ aln inuenim^{9} q̄rtanā plōgari vsq; ad nūerū iml toz annoz. ⁊ iuenit alia q̄rtana q̄ termiat in tot dieb^{9} sic facit nūer^{9} piodarū illi^{9} q̄rtane q̄ fuit mltoz annoz. Et ego vidi febzicitātē q̄ solū febzicitabat semel i. 30. dieb^{9}. ⁊ ista durauit ei p triginta annos solares. Laus deo amen.

¶ Laplm. 13^{m}. de febzibus cōpositis.

c **Ompolite** fe. sunt multe: vt dicit: B^{9} 2°. de crisi. c. 10. ⁊. 11°. ⁊. 12°. Et dicit in fine ca^{l}. 11^{l}. q̄ foz^{t} febzū singlariū sine apate sunt tres. vna est ex flāte. alia ē ex co. alia ex melia. Et tu si exercitaueris teipz ⁊ vsitat^{9} fueris in cognitione cuiuslibet earum singlariū ꝑm suā singlaritatē nō ē tibi difficile cognoscere cōpositionē eaz q̄ ex eis cōpo nunt'. Dec ille. Qz ḡ iste cōpositiōes sunt multe. qz aln ꝓtinue cū ꝓtinuis ⁊ aln interpolate cū iterpolat: ⁊ aln iterpolate cū ꝓtinuis cōpo nunt'. ⁊ illud scribere ⁊ narrare eēt longum: remitto te ad Ba^{m}. 2°. de crisi caplis allegat: ⁊ ad li^{m}. de differētijs fe. ⁊ sufficit nūc nob' ponere cōpōnē ꝓtinuaz cū iterpolat. Et vltra b' cōpositionē fe. iterpolate tertia^{e} cū q̄tidiana iterpolata. ¶ Unde ꝑsupponit' ex dict' B^{l} ibidez ⁊ ex dict' in. 6. c. hui^{9}. ⁊. li. q̄ q̄libet triū hūozū pōt putrefieri ītra venas: ⁊ pōt cāre fe. ꝓtinuā. q̄libet ēt pōt putrefieri ex venas ⁊ pōt cāre fe. interpolatā. Et istoz hu. q̄libet pōt putrefieri in tra venas ⁊ aln^{9} ab eo ex venas. ⁊ ꝑm b' ꝑfit cāri tres spēs fe. cōpositarū q̄ dñr emitritei. Si eni flegma putref itra venas tūc faciūt fe. cōtinuā q̄ nō separet nec iterpolat. ⁊ si cuz b' putref co. ex vēas facit tertianā iterpolatā. ⁊ sic sunt due fe. i. ꝓtinue ex flāte. ⁊ iterpolata ex co. ⁊ sic est p^{a} spēs emitriteoz q̄ dr' pu^{9} emitrite^{9}. ¶ Scda spēs est ꝓtia isti ⁊ fit ex flāte putrefacto ex venas ⁊ ex co. putrefacta intra venas: ⁊ sic tertia^{a} ꝓtinua cōpon^{t} cū q̄tidiana interpolata: ⁊ vocat medi^{9} emitrite^{9}. ¶ Tertia ꝓpositio fit ex melia putrefacta ītra venas ⁊ ex co. putrefacta ex ista fit ex q̄rta^{a} ꝓtinua ⁊ ex tertia^{a} interpolata. ⁊ est tertia spēs emitriteoz. Et de isto stant ꝙsus antiq. Paru^{9} emitriteus ivenus flā recōdit. Exterius colerā medi^{9} puertit illu. Pessimus hūoz iest maioz sel coctur ex. ¶ 4^{a} cōpositio est ex tertiana interpolata ⁊ q̄tidiana interpolat. oia ista hūt cās ⁊ signa ⁊ curationes sic hūt sue simplices ex qb' cōponunt'.

Cause Cōpositionis ista^{z} fe. est cōpositio mali regis ⁊ vsus rerū multiplicatium flā vel colerā vel mliaz fil' in eadē mensa vel p longū tps vnū hūoz ē: ⁊ p aliud tps aliū. Exēplū ꝑm: vt qñ in eadē mēsa q̄s in pn^{o} mēse comederet cerasa ꝓtuna guinidola: ⁊ p^{o} comederet pastillos cū multo pipe ⁊ biberet nectar aut vinum forte. Exēplū 2^{l}. vt si q̄s p totā estatē fuisset vsus cucur. ⁊ melonib^{9} ⁊ mltitudine fructuū ⁊ in fine autūm se subito mutaret ⁊ visceref allys ⁊ cepis ⁊ finapi ⁊ porris ⁊ nasturcio ⁊ spēb^{9} calis. Mutatiōes ēt tēpozū ad q̄litates oppositas sunt fil' cāe ist^{az} fe. cōpositarū. Mutatiōes ēt etatū cū regimie dispzoportionato etati ⁊ cōploi. Et qñ isti hūozes diuerfi ⁊ mlti in q̄tu^{c} sunt in coze gñati; si putrefiunt in coze faciūt istas febzes cōpositas

Signa Parui emitritei sunt: qz inuenīt fe. continua q̄ nunq̄ eradicat. ⁊ ista est lenta. Pulsus inozdinat^{9} aggraua^{o} oculozū ⁊ est fe. remissa nō multum adurens sine estuatiōe. Et ista sic existēte supuenit por^{9} tertiane cū quadā hozripilatione vel rigoze ac si spinis pungeret'. ⁊ post succedit caloz magn^{9} cū magna inflatione ⁊ siti ⁊ vigilia ⁊ termiat cū sudoze ⁊ vomitu. ⁊ post por^{m} remanet fe. lēta molle. ⁊ in ista fe. dies tertia est filis ꝑme. ⁊ 4^{a}. 2^{e}. ⁊ b' est pp motū colere q̄ est de tertio in tertiū. ¶ Signa aūt medij emitriti. tūc eni est fe. ꝓtinua semp cū nimio caloze ⁊ ardoze ⁊ siti ⁊ vigiliis ⁊ inq̄etudine. Et postea venit por^{9} q̄tidianus cū modico frigoze ⁊ cū q̄da q̄ stupore. ⁊ sit q̄ pus erat aliq̄l' recessit: ⁊ aln yēt vomit^{9} rē. ¶ Signa maioris emitritei. ⁊ fit exterius nimia fritas a melia putrefacta ītra vasa ⁊ tertiana interpolata facta a co. putrefacta ex vasa. Et dr' q̄ in ista fe. vria est aln' remissa in colozet fortiter in suba ꝓpter malā meliaz: aln' intensa ⁊ citrina pp co. ⁊ adest timoz ⁊ solicitudo. ⁊ cōit sunt splenetici cū doloze in latere sinistro. ⁊ hz somnia timozosa hozēda ⁊ falsa cū falsis imaginationib^{9} ⁊ siccitas in cozpe est magna ⁊ color fuscus ⁊ sitis ⁊ vigilie. Ista autē sic stante cōtinua venit por^{9} de. 3°. in. 3^{m} cū quadam hozripilatione. ⁊ vria est intensa. Et post q̄ por^{9} finitus est: iterum remanet fe.

S

bris ꝓtinua. ¶ Si aũt fe. tertia⁹ iterpolata cõponat cũ q̃dia⁹ iterpolata ꝺ sig̃ sequunt. tp⁹ sunt posita a Gᵒ 2°. de crisi. c. 9. fic i sinia. Fe. incipit cũ hoꝛpilatiõe ⁊ diuersis⁹ in pulsu. ⁊ posteaquam caliditas p totũ coꝛp⁹ ita q̃ iã ꝓ q̃ veniat stat⁹ pox⁹ : ⁊ añq̃ finiat idẽ pox⁹ iterꝝ redit hoꝛripila°⁹ ⁊ pulsus iterũ fit pu⁹ ⁊ minor q̃ fuit ⁊ debilioꝛ ⁊ tardioꝛ ⁊ vehemẽtioris raritat⁹. iuenies ẽ calozẽ separi ab extremitatibus ⁊ multiplicari i vẽtre ⁊ pectoꝛe. ¶ Ista fe. ẽ ꝓposita ex tertia⁹ q̃ sepat⁹ ⁊ ex fe. faciẽte pox⁹ oi die. ⁊ ei⁹ cõpoſi°⁹ ẽ ꝑm cõmixtionẽ ⁊ ꝓpositionẽ quã greci vocãt emitriteũ. Et crisi feb. cõpsite ex tertia⁹ q̃ sepat⁹ ⁊ ex faciente pox⁹ oi die quã diri grecos noiare emitriteũ fit si cã ea ẽ eũatio colere ⁊ flegmatis. 5°. de crisi. c. 5°.

Judicia ¶ In spẽb⁹ emitriteoꝛ. Pri° iste fe. cõiter sunt tarde termiationis ⁊ fallaces. iõ si sunt cũ debilit⁹ ꝓtus sunt multũ dubie de moꝛte. ¶ Scõo dr fic. pu⁹ emitriteus freq̃nt⁹ uertit⁹ in litargiã pp somnolẽtiã q̃ fit a reſoe fumoꝛ fcã a flãte qõ ẽ putrefactũ itra venas q̃ ꝓtinue fumãt ad caput. qz vtplimã facte a flãte fr cã somnolẽtie. ¶ 5° iudicam⁹ fic. medi⁹ emitrite⁹ sepe uertit⁹ in frene sim: ppea qz fumi eleuatia ma⁹ colica itra venas putrefacta ꝓtinue caput ascẽdũt. ⁊ ibi rõne lõge durõnis faciũt apa. ¶ 4° maioꝛ emitriteus vtplimũ ẽ moꝛtal⁹. qz ma⁹ putrefacta itra venas cãt ꝓtinuũ ⁊ lõgũ moꝛbũ, vbi⁹ mltũ debilitat⁹ a duab⁹ fe. iõ eis non põt reſistere: ⁊ fic succũbit⁹. sol⁹ ãt de⁹ põt iꝺs curare: q̃ sol⁹ sanat lãguoꝛes. medici do mũdri ei⁹ sĩt i moꝛboꝛ curatioꝛib⁹. ¶ 5°. diẽ Aui. q festinem⁹ i dãdo decoctiões supple laxatias añ digõnẽ ma⁹ riefei firsen. i. apã ivẽtricul⁹ cer⁹. ¶ 6° sp emitritei sũt dubij de salute: vbi virtutis debilitas reperit.

Curatio Fe. cõpositarũ. Prim⁹ cañ. est Aui. i sinia. Jn spẽb⁹ emitriteorũ mag̃ irendẽdũ est ad eũationẽ materierũ p vẽtris solonẽ q̃ ad alterationẽ p extictiua calonis. ¶ Scõs moꝛbi cõpositi cũ medicis cõpositis sunt p curãdi. ¶ 3° simpliciũ nozma curab cõpositiua. ¶ 4° est Aui. vbi sup. añ eũonẽ ꝑce cedit digõ. verũtñ aliq̃ põt ꝑcedere lenitiua. ma⁹ eni emitriteoꝛ p maioꝛi pte ẽ grossa. ¶ 5° in curatiõe emitriteoꝛ põdera q̃s hu. cõponẽtium supabũdet. ⁊ de digtis ⁊ eũatis illi⁹ hu. i cõponẽda me⁹ mag̃ est apponẽdũ. ¶ 6°. dicit Aui. q emitrite⁹ durat alĩ vsq; ad. 7. mẽses. iõ cito succurrẽdũ ẽ cũ digis ⁊ eũatis nõ fortib⁹ donec ma⁹ fit digesta. ¶ Cura priculariꝺ pui emitritei, Et p⁹ digerat⁹ ma⁹ cũ reb⁹ calis rõne ma⁹ flatice q̃ mag̃ abũdat. fiat⁹ addãt⁹ frica rõne colere ⁊ discrasie febril. Et ſ tal⁹ fir⁹. ſ. raõ fet petro et apij ⁊ cico° ⁊ buci. añ. ʒ. ij. Jsta posnunt⁹ rõe flat⁹ scariole endo. cupa⁹ añ. ʒ. j. ℈. 4. se. fri. mi. se. buſci rob. ru. spo¹ floꝛ nenuf. añ. 3. ij. cãfo°. 5. j. ace¹. al. q̃rt. j. 3uc¹. H'. ij. ſ fir⁹ j vtetur to° tpe egritudis cũ aq̃ gmis ⁊ cicerũ ru. ⁊ spice¹. ¶ Cognita digõe ma⁹ purgef fic. ſ. floꝛ viol. boꝛag̃ ⁊ bugloſſe volubilis minoꝛis q̃ gerit floꝛẽ alb. polipo¹ q̃rq̃ an¹ añ. ʒ. ß. ſ decoc°⁹ in qua dissoluatur cassiefis. mundo. ʒ. j. agar⁹ pul⁹. pul⁹ diaturbit añ. 3. j. ⁊ ß. vel magis vel minus ꝑm vires infirmi. detur in auroza. vel purgetur cum ele°⁹ de succo rob ⁊ pul⁹. diaturbit. Jsta digõ ⁊ eũa°⁹ cõrinuef vsq; ad finẽ cure. Jn istis eni emitriteis qz ma⁹ est grossa põt mistrari firupus de bisancijs ⁊ in supradictis purgationibus reub¹. 3. j. ⁊ spice¹. 3. ß. ¶ Deide pp mmã coꝛruptionẽ q̃ est in bũoꝛibus⁹ loẽs spes emitriteoꝛ videnf q̃si moꝛ¹ pestilẽtiales. iõ tractãdi sũt sic epidimiati q̃ ad defẽtionẽ coꝛdis ⁊ aliorus mẽbroꝛ ꝓncipaliũ. Jdeo ſ tale cordiale, ſ. se. ⁊ coꝛtic⁹ cit⁹ vel saltẽ limonis raõ tozmẽtille pul⁹ triasanꝺ pul⁹ diamargaritõ rob. rub. añ. 3. j. spice¹. 3. ß. cãpho. ℈. j. conserue bugloſſe ʒ. j. 3uccari. H'. ß. ſ mixtũ ad modũ 3uc. rob. Et post ſ talis sacculus. ſ. ro ru. floꝛum nenufa. viol. floꝛum camo. añ. ʒ. ß. coꝛtic⁹ cit¹. 5. ij. sanꝺ. muscat⁹ 3. ij. cãpho°. 3. ß. cõquassẽt⁹ oia ⁊ ponãtur in sacculo ⁊ aspgat⁹ aq̃ rob ⁊ ace°⁹ ⁊ freq̃nt odoꝛef. itẽ de rob ⁊ sanꝺ muscat⁹ ⁊ camo. ⁊ absin°⁹ ⁊ pua mẽta ſ saccul⁹ supza sto⁰ᵐ. ⁊ ista ꝓtinuent⁹ paulati purgã° ⁊ ꝓtie egrũ viatiq̃ salubꝛibus põtuꝰ defensiõe nutriẽ. ¶ Pro medio emitriteo⁹ ſ fic. si istud si ã est putrefactũ intra venas ⁊ facit q̃diana ꝓterpolata ⁊ col⁹. putre fit itra venas ⁊ facit ꝓtinua: ⁊ tũc cõ. ẽ in maioꝛi q̃ric⁹ ⁊ iõ plus debem⁹ ponere de digerẽtibus ⁊ eũantib⁹ co. ⁊ iõ ſ fic. ſ. endo nouelle nõ lote scariole roſtri porci¹ epatice lactuce añ. m. i. capill⁹ veneris recent⁹ pohtria ⁊ diathos raõ apij ⁊ pe°⁹ ⁊ fen¹ ⁊ buſci ⁊ gmis ⁊ spagi añ. m. ß. 4. se. frõzũ mi. roſ viol⁹ floꝛum nenuf. añ. ʒ. ß. cãpho. 3. ij. spo¹ liquirit⁹ raſ añ. 3. ij. 3uc¹. ſ. j. ⁊ ß. ſ fir⁹ ⁊ detur cum aqua endo ⁊ scolopendꝛ. addaf abſin¹. ʒ. ij. in fir°. Purgef fic. ſ. floꝛum viol⁹ boꝛag̃ ⁊ bugloſſe polipo¹ q̃rq̃ an¹ añ. ʒ. ß. an¹ 4. se. frõzum mi. añ. 3. ij. ſ decoctio in q̃ dissoluaf cassiefi⁹ mũd. tamarinꝺ añ. ʒ. ß. pul. diaturbit. 3. i. ⁊ ß. reubar¹ agar¹ añ. 3. ß. ß mag̃ aut minus. Jterũ ſ restauratiᵒ⁹ el'ᵉ⁹ supdictũ. Dieta aũt fit euchima cum bonis cibis paratis cũ rebus aperitiuis ꝛc. ¶ Jn maioꝛi emitriteo dis

cit q̄ nō enadet hīs ipm ꝓpter pessimitatem ma^e ⁊ lōgitudinē egritudis. verūtñ sp ꝺfortet nā ⁊ digerat mā p ustū modum. R. succi fumi terre succi lapacy acuti succi bozag ⁊ bugloſſe succi endō succi lupuli añ. q̄rt. 4. se. frīdoꝝ mi. se. bzusci epithi floꝝ viol' ⁊ nenufa. se. acetoſe berb. añ. 3. ij. ℞ sir^p cū zuc^o. R. j. ⁊ ℈. deꝯ cū aq̄ scolop. ⁊ tamarisci. purget sic. R. floꝝ viol. bo rag ⁊ bugloſſe epithi sene añ. ʒ. ℈. polipo'. 3. ij an'. 3. ij. ℞ decoctio ī q̄ dissoluat cassieꝯ. mūō ʒ. j. mirab. indi. 3. ij. epithi pulue'. 3. j. ⁊ ℈. deꝯ in auroza. Et dicit aui. in ꝑma. 4. in cura emi tritei. q̄ ga. ⁊ q̄ fuerūt añ ipm curabāt emitri teos cū aq̄ ordei in q̄ erat ȳtus pipis: cui aliq̄ ꝺdixerūt: q̄ pip inflāmat fe. ⁊ aq̄ ordei pigrā facit mās. Et aui. ibidē tenet se cū ga. dicēs q̄ gñalis cañ. est q̄ iste egri. curanf cū medicis cōpositꝭ ex infridatib^9 ⁊ calefaciētib^9 vt discer nat nā int duas ȳtutes ⁊ occupet infridati^m cū fe. ⁊ prīb^9 cozdis ⁊ calefacti^m cū mā. Et q̄s est q̄ curet emitriteū absq̄ ℔. q. d. null^9. Pau latim ḡ digerat: ⁊ paulatim eūcf mā. Ex istis infrascriptꝭ pōt fieri trocisci aut pille q̄ nō sūt mḷti laxatiue. aut elec^m aut restauratiū. resu. liquim^c iuce^9 eius spo^m spice reub. se. endō. ⁊ portulace ⁊ cucu. cuscute croc^9 reupōtic. lacca gūi arab. cacab^c se. acetoſe euporo^m ⁊ anisum Et in laxatis ponat aloe absin^m ⁊ mirab. agas ric^9 epithi^9 reub. sene ⁊ cassiaf. ꝛc. ¶ Dixerūt aliq̄ q̄ smaragdus lapis ꝓciosus suspēsus ad collū a tota ꝓperate curat emitriteum. Ista pillaf pōt aui. ⁊ asserit q̄ valēt ad emitriteos ⁊ ad se. cronicas ledēres viscera: maxie q̄n mā vicēs est flātica. R. aloes maſt. coztic. mirab. citr^9 reubar. succi eupator^i succi absin^i roſ. ru. añ ptes eq̄les. croci partē mediā fiat pille cuz aq̄ endō. et dosis eius est. 3. ij.

Declaratio in emitriteis. Pmo sciē dū ꝺm aui. in ꝑma. 4^i. c ꝓpo. q̄ int medicinas q̄ psunt in isto casu est absin^m romanū ad rectificādū mās. vt faciat venire egritudinē ad startū dī. modo non festi nemus in dādo ipm: ⁊ nō ꝺef nisi post septem dies. Et cū incepint appere signa digōnis. nā si aī sumaf facit accidere āgustiā ⁊ nauseā et cū sua calitate ⁊ siccitate cū sūpticitate facit eos tardos ad eūonē. ⁊ ꝺ intelligit q̄n ꝺaf ad eūandū in sua ꝺosi. ¶ Secdo inf dictū Aui. in cura maioris emitritei de admistratiōe aq̄ ordei i q̄ sit ȳtus pipis q̄n dic: vt discernat nā int 2. ȳtutes ꝛc. Euc q̄rit vtrū sit dare q̄ntā ȳtutē nālē. s. discretiuā q̄ discernet calm a frīor cali dū applicet ma^e mozbi frīde: ⁊ frīdū applicet discrasie ⁊ ma^e mozbi cal^e. ⁊ videf q̄ sic aucte aui. ī fine p^c fen. 4. i cura emitritei. Ire arguo aucte Auer. q̄ eā exp̄sse ponit in. 2. et. 3. col. i. c. de accūtib^9 ȳtutis sto'. Jn op^m arguit: q̄ vide tur q̄ ga. ⁊ Aui. ⁊ alij sūt diminuti ponentes solū. 4. ȳtutes nāles ⁊ nō ponūt ȳtutē discre tiuā. Ad istā q̄nē dicēdū q̄ aliq̄ tenēt se cum Auer. q̄ est dare q̄ntā ȳtutē: q̄ ad ℔ q̄ aliqua ȳt^9 attractiua attrahat aliq̄ attrahibile op^3 q̄ illud fit discretū ⁊ distinctū. alꝭ nō posset attrahi. ⁊ sic ȳt^9 discretiua vel sepatiua ꝑpat illud sbm ȳtuti expulsiue vel attractiue. 2° p^3 ad expiētiā q̄ ep digerit chīlū ⁊ ꝑpat ipm vt fit nutrimētū toti cozpi aīq̄ fiat attractio ad mē^a nutrīēda o^3 q̄ f segrega^o supfluitatū ⁊ q̄ libet vadat ad suū locū. ⁊ ℔ ē vna via. Alit tñ dic iozda^9 de turre. ℈. 3. de moꝛ^o. ⁊ dic q̄ salua reuerē^a Auer. nō ē ponēda. 5. ȳt^9. s. discretiua. ⁊ dato q̄ sic nō ē nalr ꝓsiderāda a medi^o ⁊ rō est: q̄ si act^9 ille quē tu ponis fieri p ȳtutem discretiuā. pōt cōpleri p alias ȳtutes nāles nō est necrīū q̄ illa ȳt^9 ponaf in eē: q̄ ȳtutes et opatōes alie ex aliis cogſcunf. ℈ ille act^9 vl cpa^o pōt compleri p alias ȳtutes nāles ḡ ꝛc. ꝑia nō. añs p^3 q̄ pōt cōpleri p ȳtutē expulsiuā ⁊ p ȳtutē retētiuā opante ȳtute digtiā: q̄a attractiua fit post expulsionē. incōuenīēs: ita q̄ expulsiua mēbꝝ expellit q̄ ꝺ fibi nō ꝓuenit ⁊ attractiua alteri^9 mēbꝝ attrahit expulsum tāq̄ ꝓuētes. Et ℔ ꝺe itelligit in gñatōe hūoꝝ ⁊ segregatōe eoꝝ abiuicē: q̄ digtia opāte ȳt^9 expulsiua expellit ab epate p suū meatū ad ci sti fell' supfluitatē co^c. sir p suū alū meatum supfluitatē melie ad splenē retinēdo q̄ meli^9 est vsq̄ ad tps. Et in ℔ unat ȳtus attractiua mēbꝝ illoꝝ ad q̄s fit expulsio rei nutrīē. vl nō nutrīētis. ¶ Et adhuc circa hoc ē scīēdū q̄ discre^o pōt intelligi duplr. q̄dā est discre^o aliq̄ rū exītiū in potē^a: q̄ q̄uis appent q̄ fit vnū tñ. sūt plura in potētia: vt in massa sanguina ria. Et est alia discretio aliquoꝝ q̄ sunt ī actu sub diuersis formis: vt in eclozibus. De ꝑma discretōe loquēdo dico q̄ nō potest compleri per ȳtutē expulsiuā ⁊ attractiuā: quia attrahi bile oportet q̄ fit distinctū ⁊ discretum loquē do de secūda discretiōe. talis potest compleri per ȳtutem expulsiuā ⁊ retentiuā opante vir tute digestiua: q̄ ꝑpat ⁊ digerit tales res: vt q̄ libet earū expellat a loco in q̄ est ⁊ ȳtus attra tiua alioꝝ mēbꝝ attrahat quālibet rem ad locum vbi necessaria existit. Qui enim vellet specīari ad ℔ talis discre^o hūoꝝ pōt compleri p virtutē retentiuā ⁊ expulsiuā; quia hu. sunt

Digitized by Google

distincti formaℓr ſiℓ.tñ ſub q̃dã acerbatõe et accumulatõe. ꝛ hec ẽ via medicoꝝ. qz iſta q̃n-ta ỽtus poſito q̃ ſit. tñ nõ eſt nccria medi°: qz nõ facad finẽ medici: qz finis iponit nccitatẽ rei: qz medicꝰ nõ tractat de ỽtutibꝰ niſi rõe finis. ſ. vt inſtra earũ corrigat: ℔ ỽt? diſcretiua nõ bꝫ inſtrm: qz q̃libet ỽtus nãlis opatur per cõplonẽ. ꝛ tũc ỽt q̃ tot ſunt nãles ỽtutes q̃t ſunt cõbinatões cõplonũ: ℔ nõ ſunt niſi. 4. qz calm ꝛ hu. ẽ inſtrm ỽtuꝫ digeſtiue. fridũ ꝛ hu. expulſiue frm ꝛ ſic. retẽtiue calꝫ ꝛ ſic. ẽ iſtꝫ at tractiue. Et nõ ſunt ples cõbinatões poſſibiles: q̃ nõ plures ỽtutes. Et ad Auer. ỽt q̃ ipſe locutꝰ fuit velut purꝰ pbs. nos ỽo loq̃mur ſic medi° loquũt ĩ rõe finis. ſ. vt ſciam? corrigere iſtra iſtarũ ỽtutuꝫ qñ ỽtutes ſunt defecte. Et ſi Aui. vel Ga. vel aliq̃s ponat iſtã ỽtutẽ diſcretiuã ponũt ipam tanq̃ actũ completũ ab aliis ỽtutibꝰ, nãlibꝰ. ſ. expulſiue ꝛ retentiue et attractiue: coopante digtia. Aliqui ỽo dicũt q̃ iſta diſcreᵒ fit ỽtute corꝑis regitiua ꝛ operatiue nature. ¶ Zerᵒ ſciẽdũ q̃ aui. in fen. 22. 3. i. c. de ſignis doloris iũcturaꝝ q̃ ſpẽs gutte ꝑpoſite fiũt ℔m diuerſitatẽ hu. i corꝑe ẽntiũ. ſiℓ etiã eſt dicẽdũ de fe. cõpoſit. Nã ſi aliq̃s coᶜᵒ vult vti regie refrigeratiuo cõedẽdo lactucas ꝛ herbas fridas ꝛ fructꝰ frios ꝛ hu. ꝛ res gñantes flã ꝛ hu. crudos. vel vtaℓ nimia repl'oe nauſea tiua ſatieraᵗᵉ. ꝛ cũ ꝺ vtaℓ rebꝰ co. gñantibꝰ poſt lõgũ vſum rerũ flãticarũ. ꝛ iſti hu. putreſ vel deſtituãℓ a regie nature et faciãt cõmixtionẽ nõ verã. ꝛ gñent guttã cõpoſitã ex diuerꝫ hu. Siℓ ſiles hu. faciũt diuerſas fe. cõpoſitas ℔ diuerſitatẽ ꝛ ℔m cõpoſitões ꝛ ℔m poſitões hu. intra vel eᵗ vaſa: ℔m ꝺ fiũt diuerſe ſpẽs emixtioꝝ ꝛ alie fe. ſicut ponit. 2. de criſi ꝛc.

¶ Laplm. 14. de ethica febre.

e **Ethica** eſt nomẽ latinũ: et eſt ex̃ctũ a greco. Dr̃ aũt ethica ab'ethis qꝺ ẽ hitudo vℓ hꝫ ꝑpea qz iſta egri° iã videt habituata ꝛ fixa. Ideo ỽt. 2. de criſi. c. 10. q̃ ethica ỽt ab affixiõe. Ethica ℔m fratrẽ Jo. de ianua ỽt ab ethis qꝺ eſt mos. vñ ethicꝰ cũ. penultia corꝛepta. i. mozalis ꝛ ꝺ ethica. i. ſcia mozalis. Papias ỽo dicit q̃ ethica eſt genus fe. cuius tres ſunt ſpẽs. ꝑma. 2. ꝛ. 3. De ꝑma leuit infirmꝰ curat. de 2ª vir. de 3ª nũq̃. Quãtũ igit ſpectat ad ꝓpᵐ dico q̃ ethica ẽ duplex. q̃dã ẽ cũ fe. ꝛ alia ſine feb. q̃ vocat ethica ſenectuꝫ fiue maraſmꝰ. de q̃ poſtea videbit dño adiuuãte. Pria aũt diffinit ſic. Ethica ẽ feb. ỽtinua mẽbris radicalibꝰ ſubiectiue adherẽs ꝛ hũiditates ſubales ꝛ nutrimẽtales ꝛ totũ corꝑ? ꝑſumẽs er hꝫ cauſas ãtes ꝑmixtas ꝛ ꝓiũctas.

Cauſe ꝑmixte ſũt oia illa extrinſeca q̃ calefaciũt vel inflãmãt mẽradicalia ꝛ pñt facere fe. effi. vel pu. aliqꝺ? non bñ dietaℓ vel gubnaℓ ſucceſſiue põt fieri fe. ethica: ita q̃ cãe ꝑmixe ſũt etiã cãe ꝑmixe ad ꝺ aer facit exteri? dicẽs. q̃ꝺ eſt cã cãe ẽ cã cãti ethice. qz q̃ occaſionẽ dãni dat dãnũ ſibi dediſſe videt. ¶ Cãe aũt ãtes ethice ſũt ſpẽs fe. efft. vel fe. pu. acutarũ marᵏ ille q̃ ſunt cũ inflatione ꝛ aduſtione. Alia cã põt eẽ ꝓhibitio cibi ꝛ potꝰ in tpe q̃ deberet dari: ꝛ marᵏ ℔ fit ĩ hoiꝫ colicꝰ ꝛ macris qꝺ? aduenit fe. ↄtinua coᶜᵃ adurẽs. vt cauſõ. ꝛ ei ꝓhibeᵗ potꝰ aq̃ frie vℓ aq̃ ordei. ſiℓ fe. q̃ fit cũ apate. Cñ ſi ieiunũ triduanũ ipoaᵗ ꝑpoe calꝛ ficca exiſte in ethicã deueniũt. 8. de inge. c. 6. intelligit ſi ꝑpus febricitauerit. Cãe ꝓmonis ꝑpt qꝺ ꝓhibeᵗ pulmo a ꝓfecta euẽtatõe cordis: ꝛ inflaᵗ cor. ſiℓ nimia calitas epaᵗ aut pulmonis aut ſtoꝰ aut ſiℓũ. ¶ Cãe ꝓiũcte ethice ſunt calitas et ficcitas cordis cõſumẽs humiditates nutrimẽtales eꝰ ꝛ ſimiℓr aliaꝝ mẽbroꝝ. ſiℓ? mala ꝑpo eq̃l' in eiſdẽ mẽbris ĩtroducta a fe. ꝑcedẽtib?. vel a mala ꝑpoe diuerſa ꝑcedente ꝛ diu durãte vel ab oĩb? aliis cãis cito ꝛ fortiſſime malã ꝑpoñ calam ꝛ ficcã ĩtroducẽtib? ĩ cordꝛ in mẽbris radicalibꝰ: ꝛ ipa cõſumens.

Signa ethice fe. ſũt fe. eq̃lis vniformis ſine portiſmis ꝛ interpolatõibꝰ: ita q̃ ſemp calefacit corꝑ?: nec vna dies plus aggũat q̃ alia: niſi ibi eẽt mixtio fe. pu. ¶ Cuꝛ ẽ arida ꝛ ſicca ſine hũiditate. Calitas iſti? feb. tãgẽdo nõ ẽ intẽſa ſiℓ in fe. putridis. imo ĩ ꝑ tactu videt ſuauis. Et ſi manꝰ remãet ꝑ aliqꝺ ſpaciũ ſup cuti. fit calitas fortioꝛ tũ augmẽtari ꝛ aliq̃lr mozdicare pℓius ẽ pu ꝛ debilis ꝛ freq̃ns ꝑpt debilitaᵗ ỽtut: ꝛ ẽ durꝰ ꝑpter ficcitatẽ arrie. Calitas augeᵗ pꝰ. refectões q̃ hꝫ ĩ aliis fe. nõ tñ ſta mãifeſte. vnctuoſitas aꝫ in vria ꝛ egõne. ¶ Jn ſcõa ſpẽ ethice vria ẽ vncruoſa ꝛ furfures in ea appẽt ꝛ extremitates mãifeſte diſcarnate ꝛ nodoſitates creſcũt ꝛ iõ aꝫ mamifeſta diſtictio. ¶ Jn. 3ª ſpẽ ethice facies aꝫ ypocratica. nares acuti. oculi ↄcaui. tempoꝛa plana. aures frie ꝛ ↄcte ꝛ pulpe eoꝝ inuerſe ꝛ totiꝰ faciei coloꝛ pallidꝰ aut plũbeꝰ aut terreꝰ ꝛ bñt pãnũ in facie ac ſi pulꝝ ſup faciem ſpgeret. Jn ethica etiaꝫ repit maioꝛ calor in volis manuũ ꝛ in plãt pedum. ¶ Sig̃ ꝓmutationis effimere ad ethicã ſunt ꝓmanenᵗ fortitudis calozis. nã fe. effi. vtpluᵐ incipit decli-

Digitized by Google

ſtare poſt duodecim horas. Et ſi non declinat imo remanet in eodē ſtatu vſq; ad tertiū diez tūc fit ethica. ¶ Signa q; ethica ſit cōpoſita cū ſe. putrida ſunt: qz putrida facit interpolatō nē p ſudorē vl' alr: ſp tñ remanet caliditas ⁊ ſiccitas ⁊ ſp creſcit extenua°⁊ arefactio ⁊ alia ſigna ſupdicta ⁊ duricies in pulſu ⁊ puritas ⁊ ō bilitas maior ē in .2ª q; ī p³. ⁊ in 3ª q; ī p³ vl'.2ª Et in ſcḋa decreſcunt extremitates ⁊ unctuſe videnť decreſcere pp carnius ꝓſumptionē. Pulſus ethicoꝝ ſ' debiles ⁊ pui ⁊ veloces ſeu freq̄ntes: pui ſ' pp debilitatē caloris nāl': ēt p ꝓās ḋrut. ⁊ ſ' veloces ſeu freq̄ntes pp neceſſitatē quā īducit fe. ethi. Ba⁹ b in. 4° li⁹ de cāis pulſuū 9°. 15. Et caliḋ⁹ qō ſit in ethic̄ eſt locꝰ venaꝝ ⁊ arteriarū. ſ. in volis manuū ⁊ plantis pedū. qz ibi terminanť vene ⁊ arterie rc̄.

Judicia Jn fe. ethica. Prī°notandū q; Aui. in p³ fen. p' doc. 4ª. de humoriḃ⁹. c.1. in pn° capli ponit hūores ⁊ ponit hūiditates ſcḋas q̄dā iſtaꝝ hūiditatū ſunt ſuperfluitates alie ſunt nō ſupfluitates: q̄rū p³ eſt in foramiḃ⁹ extremitatū quaꝝ venaꝝ mēbroꝝ ſimpliciū. ⁊ iſta hūiditas nō hz nomē: ſ. circūloquiť ⁊ vocať p³ hūitas de ſcḋis. ¶ Scḋa humiditas ē hūiditas rozal' q̄ ſpgiť ſup oia mē ſimplicia. ⁊ iſta eſt apta nata ꝙuerti in mēbrū q̄n cozp⁹ caret nutrimē°⁊ apta vt mē^m hūectet q̄n cricant' a foꝛti exercit° vl' ab alia cā. ⁊ iſta vocať ros. 3ª hūitas eſt illa q̄ parū añ ꝙgelata eſt p vltrioꝛē actionē: ⁊ eſt nutri^m: qō qz iam ḋrū eſt ex pte cōplonis in nutrimētū ⁊ mēbroꝝ ſubaꝝ ꝙuertiť. ſ. tñ ex pte eēntie nōdū ꝙuerſa eſt in ſubaꝝ ⁊ eſſentiā ⁊ in ſilitudinē mē^i totalē. Et iſta hūiditas vocať cābiū: qz de ꝓrio cābiať ⁊ mutať ī glutinuꝫ q̄ eſt. 4ª hūiditas: q̄ ꝓtinet mē^i ſimplicia. ¶ Dicit ḡ Aui. in p³ fen. 4ª. trac. vltio. ⁊ cōcoḋat Serap. in. c. ꝓpo q; ad ꝓſumptionē hūiditaꝝ q̄ vocať ros: ſeq̄ť p³ ſpēs ethice. ⁊ eſt ſile de oleo qō ꝓtinet in lāpa de q̄n añ⁹ 1ª hūiditas icipit ꝓſumi q̄ vocať cābiū tūc fit 2° ſpēs. ⁊ eſt ſile de oleo qō ē ibibitū in ſuba lichimꝭ. p⁹ ꝓſūptionē iſtaꝝ duaꝝ hūiditatū 4ª hūiditas q̄ vocať glutinū icipit ꝓſumi q̄ ꝙglutinat ptes mēbroꝝ ſimpliciū: tūc eſt ſile de hūidit^e ſubali ipſi⁹ lichimꝭ p quē ptes lichimꝭ ꝓtinuanť. ⁊ tūc ē 3ª ſpēs ethice. Prīa igiť ſpēs eſt difficil' cognitionis ⁊ facil' curatiouis. vt diť Aui. Ter³ ār ſpēs eſt oppo^m. qz ē facil' cognitiōis ⁊ ipoſſibil' curōnis. Scḋa aūt ſpēs in cognitione ⁊ curatione tenet mediuꝫ.

Curatio Febris ethice. Jn p° aliq̄ cañ. gñales ſunt ꝓmittēḋi: vt exinde cura eliciať. Prīm⁹ cañ eſt Ba¹. in. 10. meg¹ q̄ſi in col'. 14. Ethicis nihil aliud ē neceſſariuꝫ niſi refrigerare ⁊ hūectare eoꝝ cozpa. ¶ 2⁹ eſt Ba¹. ibiḋē. Ethic̄ o qz nō oꝫ purgari nec calefieri calor balnei nocet. nā augmētat eis calorē ⁊ ficcitatē. ḃ ille vbi ſup. ¶ 3⁹ eſt Ba¹ in. 10. meg¹ q̄ſi in fine. 6¹. col'. Nutrimēta ethicoꝝ neceſſe eſt eē fria ⁊ hūida aut tpata ſic̄ ptiſanū ⁊ hūida iura ⁊ munḋ panē. ¶ 4⁹ cura eni ethicorū fil'is ē cure ficcā in ſto° ꝓpoñē hūruꝫ: ſ. tñ ethicis fridioꝛa ſunt nccia pp mlt'itudinē calorīs eoꝝ. 10°. meg¹ col'. 10. ¶ 5⁹. ē Aui. Si cogūtur pp neccitatē dare res q̄ faciūt citā hūiditatē vel hūectationē. ⁊ ille ſ' cale vt aq̄ carnis ⁊ vinū: oꝫ q; añcedāt vl' ſequant res ifridantes Iſte aūt ē Aui. in p³. 4¹. ī cura fe. ethice. ¶ 6⁹. Si ethica accidat pp apa aut leſiones in aliq̄ mē°vt eſt epať calefactio: nccē eſt curare illud apa aut mē^m leſuꝫ cozrigere ⁊ ꝓpare. ¶ 7⁹ ifrigida° aeris ē de reb⁹ magī tuuātiḃ⁹ ethicos. ſil'r indui pānis lotis in aq̄ in q̄ fint roſe ⁊ folia ſalicis aq̄ roſ ⁊ trociſci ḋ cāfo³ nō modicū iuuāt eos. Aui: ibiḋē. ¶ 8⁹. odozare cāfozā ⁊ roſ ſāḋ ⁊ mādragoꝛā papa. ⁊ aquā roſ ⁊ filia iuuat ad eoꝝ curā. ¶ 9⁹. ē Aui. v' ſup. Empla ifrian³ q̄ḃ⁹ oꝫ eos ſint aroma^ca. nā ipſa ſ' ꝓpinq̄oris iuuāmēti. ⁊ ꝓpe ſup pect⁹ ⁊ partes ⁊ vicinas ⁊ ſint actu fria ſine ſtipticit^e. nā ſtiptica deficcāt ⁊ p hibēt ḋrutē medicinaꝝ ꝓfundari ⁊ ad iterius penetrare: nō tñ tñ retineanť: q; voci ⁊ anheli tui iferāt nocu^m ḃ ille in ſnia. ¶ 10⁹. ḋes ⁊ ſōn⁹ ⁊ trāq̄llitas ⁊ ꝓſeruaº a fame triſti³ ⁊ ira ⁊ odio ⁊ anguſtia ⁊ ſiti iuuat in ethicoꝝ curōne. ¶ 11⁹ Lect⁹ eoꝝ ſit ō matalicijs fris ex pānis lineis cū coto int' medio. fil'r ⁊ cooptur. ⁊ nō ſepeliātur in culcitra plumacea niſi ſup ipſa cooptoria de cozijs pať extēḋāť. Et ſi lectica eoꝝ ſtaťuať ſup aliq̄ō vas aq̄ plenū eēt eis bo^m vt diť Aui. ¶ 12⁹. eſt Aui. in loco alleg° in ſnia in. c. re memozato ifriantiū eos in fine ca¹ Lect⁹ eoꝝ fit ꝓpe curſus aq̄rū. vl' ſaltē currat aq̄ ſi firing̃ ꝓpe lectū ⁊ ibi ſternanť ⁊ circūponanť ſuci ⁊ folia ⁊ rami ſalic̄ folia cāne ⁊ herbaꝝ friarū. ⁊ fil'r herbe nāl'r frie in fria aq̄ madefacte. ¶ 13⁹. lac caꝑ ⁊ aſine nutritaꝝ ī paſcuis friis ⁊ hu. ⁊ ꝓpe aſine vſitatū eradicat fe. ethicaꝫ: ſi poſſibilis eſt ei eradica°. Aui. ibiḋē. ¶ 14⁹. lac mulieḃre ſugēḋo ab vbere ſumptū cōueniēti⁹ eſt oī alio lacte. ¶ 15⁹. Lac a q̄ exctū eſt butirū eſt vtile ethic̄ ifriando eos. ¶ 16⁹. Lac cōpetit ethicis a pn° vſq; ad finē. ¶ 17⁹. ius pue pulle alterate cū lactuc̄ ⁊ poꝛtulaq; vel ſaltē cū tenera cucurbi³. ⁊ aggreſta remittit eoꝝ calorem

Digitized by Google

nutriendo. ¶ Curatio fe. ethice ptticularis. p° iuxta tenorē. 7°. cañ. ꝓstituat in loco vel in camera hūida vbi attrahat aerē frim 7 hūidū. 7 si nāl' nō habeā: ſ rorando cameꝛā cū aq̄ fontina vel pureali 7 sternēdo ipsaꝫ 7 circa lectuꝫ ponēdo folia 7 ramos saliq̄ 7 cānaꝫ cū iunq̄ 7 ros 7 viol' 7 nenufa. 7 lentiq̄ aq̄ 7 papa. 7 folia vitis albe. Et ſ tal' ſaccul' quē odozabit iuxta tenorē. 7°. cañ. ſ. oim sanō ros ru. se. lactuc 7 portulaq̄ 7 papa. al. raō. mādrago° añ. 3. iij. se. iusquia' cāfoꝛe añ. 3. ij. floꝛ nenuf. 3. j. 7 ℈. opij tebaici. 3. j. ſ duo ſacculi 7 odoꝛet vn' 7 ali' p ſterualla vn' p' alīū: 7 ista ꝓtinent. Et iuxta tenorē finis. 7°. cañ. camifie q̄s induturi sunt: imo 7 diploides pp factā dealbationē iterum lauent in aq̄ in qua decocta sint summitates papa. 7 lentiq̄ aque 7 malue 7 lactuca 7 folia saliq̄ 7 filia. Et si in aqua ista post colaturā ponant cāfoꝛa 7 trociſci eius eēt melius. 7 tales pāni deficcent in vmbra 7 induant eis: 7 muſtet frequenter lectum 7 veſtes 7 lintheamina. ¶ Iſtis sic ordinat dietē sic. Habeat paruus pullus vel pua pulla 7 coq̄tur cū lactucis vel portulaq̄ vel fruſq̄ cucur. Et comedat cucurbitas 7 carnes pulle 7 offas in iure ei'. Et sic dē de pulla sic pōt dici de alijs auib' vsualib' pterq̄ de degētibus in aq̄s. Et iuxta tenoꝛes p' cañ. vtaſ cibis alijs frīs 7 hu. vt est ordeatum auenatū 7 farīa de spelta 7 colatura farfaris cū lacte amigd' 7. 4. se. frioꝛ ma. Pōt etiā ista supradicta parari cū lacte vaccino a q̄ eꝛtus est butirū. Mica ēt panis ter lota in aq̄ fra 7 expꝛſſa 7 cocta cū dicto lactevel cū lacte de se. frīs iuuat eos. qz nutri'' istoꝛ nāl' ē frim 7 refrigerat ep' 7 coꝛ 7 san. venaꝫ obtēpat 7 ꝙuat febri 7 hūectat cozp'. Alī' cib' fit de cārnis ſuſuialib' ita q̄ carnes eoꝛ eꝛtrahat a cozpib' eoꝛ 7 laueē cū leꝛiuio fō de cinerib' vitū. sic docz Aui. Alius cib' fit de carnib' limaceoꝛ cocti cū fen' pp viscositatez. 7 post eꝛtrahant a cāſulis 7 postea comedant. ificut faciunt catalani. 7 de in hoc frequēter ueni iuuamentū. Pot' istoꝛū fit aqua ordei. 7 si vinū bibunt illud sit multuꝫ limphatū clarū vel subtile vel aliqual' rubeū 7 nutritiuū. 7 al' sumat lac amigd'. Et sequēdo doctrinā p' cañ. vtaſ piscibus squamoſ de aq̄s mund. bullitis in aq̄ cum pet°. Pisces tī mag' nō sunt vtiles. vt salmo 7 alosa 7 luceus 7 cereri ſiles. Itē vtaſ lacte amigd'. bullito 7 ꝓiecto ſup offas vel pecias panis cū zuca°. Itē vtatur cibo facto cū lacte a quo eꝛtuꝫ fit butirū. cū mica panis 7 zuc° vel cuꝫ farina ordei 7 filibus, 7 iuuat eos ēt poma cocta ſub cinerib' cū zuc°. mistrata 7 lactuce cocte cū pull' gallinarū. iuxta tenorē vltimi cano. Et scias iuxta tenorē. 13'. cañ. 7 sm autoꝛes nros. q̄ lac est de reb' mag' iuuatib' eos. Cañ lac sit mulieris bñ nutrite bonis cibis frīs 7 hu. 7 sumatur ab vbere iuxta doctrinā. 14'. cañ. Si ꝺ nolueꝛit sumeꝛ vtaſ lacte asineū ſaltē cap q̄ nutriatur herbis frīs 7 hu. Et q̄n mistrari ꝺs ista alia sint ppe īfirmū: 7 q̄to citi' poteꝛit calm ab oꝛe sumat de mane 7 postea supdormiat. Et lac a q̄ eꝛtū ē butiruꝫ iuuat eos. Et qz in isto 4°. li° iam fecim' mētionē de admistratiōe lectis: iō recurre ad. c. 4^m. q̄rti li' ad curaꝫ male cōplois ficce sto'. 7 fac fic ibi doceē. ¶ Balneū cōpetit aq̄ dulq̄ nō multū cal'e. qz mlt'um cal' multū calefacit 7 multū deficcat. ſ sit aliq̄liter tāſiens tepiditatē. 7 cibo digesto i sto° ponat in tina plena tali aq̄. s. dulci: i q̄ sint cocte herbe frie 7 hu. 7 nō sudet dicit Aui. ſ p' eꝛitū a balneo vngat cū oleis frīs 7 hu. sic est oleū viol'. 7 nenuf. Et vult Aui. q̄ in eꝛitu a balneo vt humiditates p pozos nō exeāt: spgat paulatim aq̄ q̄ nō sit multū fria: sic ē aq̄ eſtat q̄ aliq̄liter sit tepida p calozē sol'. 7 in tali aq̄ pān' lineus sit madefact' 7 limat' inde cozp' fil'. deide stet i lecto sine caloꝛe 7 sine sudoꝛe. Et dicit Aui. q̄ si añ balneū mulgeat sup cozp' ei' lacteēt bo^m. 7 post eꝛitū a balneo 7 in vnctiōe cū dicō oleis capiat aliq̄ō iuſſellū de reb' hūectātib': sic est iuſſellū puaꝫ auiū 7 galline 7 filium. 7 sic stet in tranq̄llitate 7 somno sine angustia 7 triſti' 7 sine ira 7 sine laboꝛe. 7 potet vinū clarū ſubtile cū mlt'a aq̄ nō tī imediate post lac. Et caueat a sudoꝛe niſi esset fe. putrida. Et caueat a fiōia 7 purgatione. qz ista fe. sine vitio hu. est. ¶ Ꝺescendē° ad apotheca ſ tal' fit' ad īfrigdandū 7 hūectandū ethicos. ſ. summitatum papa. al. folioꝛ lactuce portulace enō scariole epatic' añ. m. ʒ. 4. feminum frioꝛ mi. se. malue 7 maluauisci añ. 3. ij. iuiuꝺ sebeſt' passularum mundō. ab arill' liquiric' rale añ. ℥. j. 7 ℈. ros. ru. floꝛ viol' 7 nenufa. añ. ℥. j. zuc'. albiſſi'. ℔. j. 7 ℈. ſ fir' quo vtaſ frequēter cū aq̄ ordei Et si aliqua spēs se. putride eēt ibi cōmixta: pōt addi ista aperitiua vt est cicoꝛea ḡmen 7 raō 7 se. bruſci 7 se. frigida mi. i maioꝛi q̄ntitate. ¶ Sumat etiā de isto electua°. ℞. pul' papa. pul' dia penid' sine ſpeciebus vel diadragag' fridi pul' triaſand' pul' elect' reſuptiui añ. 3. ij. ꝓserue toꝛ tuq̄ facte p frusta. i. ꝓserue teſtudis' nemozalis ꝓserue roſ 7 viol' añ. ℥. j. ꝓserue nenuf. ℥. ß. zuc' panis. ℔. j. ſ. mirtū ad modū zuc' rosa. vel pōt fieri in tabulis: ſed non tm̄ ꝟs. qz virtutē ignis

Digitized by Google

accipit. ſi tñ fit in tabulis fundat ſuc^{m} cuꝰ aq̃ roſ. ⁊ end̃. Jn iſto caſu vꝺ ſit^{r} de nenuf. ⁊ ſir^{r} de papa. ⁊ viol. et roſ. Et indigem^{r} in iſto caſu magna cordis infridatõe. qz in iſta fe. coz ẽ ꝓncipale ſ̃m cũ aljs membris radicalib^{9}. ideo valent ꝓncipalr illa q̃ refrigerãt coz: ſicut eſt elec^{m} diamarganitõ fine ſpẽb^{9}. ⁊ ſic eſt margarita vtraq; ⁊ vterq; cozall^{9} iacinct^{9} ſmaragd^{9} et ceteri lapides ꝓcioſi roſ. cãfo. viol. ſir^{9} viol nenuf. roſ. ⁊c. ¶ Jſta cõfectio vꝺ in ethica q̃ nõ multũ calefacit ⁊ nutrit abũdãter. ℞. feſti coz pinearũ piſtacearuꝫ amigd̃ dulc. añ. ℥. j. 4. ſe. frigi. maiozũ mũd. añ. ℥. ß. paſſ mũd. abaruſ. ℥. j. ſe. malue ⁊ biſmalue ⁊ citonj ⁊ bõbacis mundi ſe. papa. al. añ. ʒ. ij. incorpent cũ ſuc^{o} vt ſupra pa. Panpes em̃ nõ ꝓſit abũdare pecunijs ad multa medicamina habenda: ſed iſtis leuib^{9} gubernent. ¶ Jſtud vnguẽtuꝫ q̃ ſequit vꝺ multũ ſi pect^{9} ⁊ latera vngant cũ eo nõ calido. ℞. ficu. j. ſſt. ℞. cere albe noue quart. j olei viol. ℞. ß. butiri ſine ſale. ℥. ij. liq̃fiant oia ſil ad ignẽ ⁊ poſtea colata in mortariũ ꝓcia tur: in q̃ ſit lactis mulieris puellã lactantis ⁊ pturiẽtis. ℞. ß. gũmi arab. dragagãti infuſor in aqua roſ. añ. ℥. ß. canfore. ʒ. ij. ducanf tñ in mortario donec fiat vnguentũ albiſſimũ ⁊ vꝺ in ethica ⁊ ptiſi. ⁊ i maraſmõe. ¶ Magr Bern. de gordonio ponit aliã formã vnguẽti. ℞. medulle cerui ⁊ vituli butiri ſine ſale axũgie galline recent dragagã gũmi arabici infuſorum olei nenuf. olei viol. olei de cucurbita olei de ſalice añ. ℥. j. cere al. q̃ ſufficit. ℞ vnguentum bonũ eſt. verũtñ ille medulle ⁊ axũgie ſũt calide: ℞ poſt infuſionẽ mittanf in morta^{o} i quo ſit aqua roſ. ⁊ lac muliebre: ⁊ erit mel^{r} ⁊ magꝭ frigidũ. ¶ Magr ponc^{9} de ſcto egidio ponit hoc elec^{m}. ℞. candi penid̃. añ. ℥. iij. pinearũ piſtacearũ amigdalar dulciũ ſeminis papa al. ſemis bombacis ſeminis malue ⁊ biſmalue ⁊ citon^{o} ꝝ been albi ⁊ rubei trociſco^{r} diarodõ dianthos añ. ℥. ß. ſeminis lactuce ⁊ portulace quatruoꝫ ſeminũ frigidoꝝ maioꝝ mundatoꝝ añ. ℥. j. roſ. murtilloꝝ oim̃ ſanꝺ. ſpodij raſure eboris oſſis de corde cerui. blacte biſancie corralli albi ⁊ rubei añ. ʒ. j. ſirupi de papa. quod ſufficiat: fiat ad modũ opiate. Prevalent alia ſupradicta electuaria: quia in iſto multa calꝺ et ſicca ponunf ⁊c.

¶ Caplm. 15. de maraſmone.

e **Ethica** ſenectus eſt maraſmõ ſeu tabefactio totius corꝑis ex dñio male cõplonis ſicce ſine feb. Nã maraſmꝰ ſ̃ſummatio interptat. 6. de inte. ca. 2. in fine capli. vñ maraſmõ interptat tabefactio ſ̃ arefac^{o} corꝑis et humiditatũ ſubſtantialiũ ſ̃m Galienuꝫ. 8. de cauſis pulſuum.

Cauſe Ethice ſenectutis. Et ꝑmo ponãtur cauſe ꝑmitiue. ¶ Prima põt eſſe potus aque frigide: ſtomacho ſtãte ieiuno et debili. vel ſi aſſumeref poſt immoderatum exercitium vtutem debilitãs ⁊ pozos aperiens ⁊ calozem naturalẽ reſoluens. Propter quod aqua porata cito attrahit ad viſcera ⁊ totum corꝑus refrigerat. Alia cauſa ꝑmitiua poteſt eſſe nimia caliditas aeris reſoluẽs ⁊ liquefaciens humiditates ſubſtãriales corꝑis. ꝓpter quod calor naturalis reſoluit ⁊ debilitat: immo deſtruit ⁊ frigiditas ⁊ ſiccitas ſubintrant ⁊c. ¶ Cauſe antecedẽtes ſunt debilitas caloris naturalis et virtutis nutritiue non in vltimo debilitata adhuc exiſs. Alia cauſa ꝑit eſſe mali vapozes frigidi elenati ab aliq̃ materia frida in corꝑore exiſtẽte qui vadunt ad coz et ipm̃ infrigidãt. Alia cauſa añtecedens poteſt eſſe reſolutio calozis naturalis: nõ vltimata: ſed ſi continuef: efficit cauſa cõiuncta. ¶ Cauſe cõiuncte. Prima eſt mala complexio frigida dñans in corꝑe cum debilitate totius corꝑis: quia ꝓhibet vtutem digeſtiuã ⁊ nutritiuam a ſuis opationibus: ſicut accidit i fine ſenij. Similr ſuꝑflua infrigidatio facta cum potibus vel medicis vel emplaſtris in patientibus febres. Silr cõſumptio ⁊ reſolutio caloris naturalis: ⁊ ſimilia his.

Signa ethice ſenectuꝭ ponit Ba. in. 4. lib. de cauſis pulſuũ in. c. 10. dicens: ꝙ in ethica ſenectuꝭ q̃ eſt fine fe. pulſus eſt paruus ⁊ rarus. Et aut. addit ꝙ eſt tardus Aliud ſignũ eſt arefactio et exſiccatio corꝑis manifeſta ⁊ nõ adeſt calor: imo vtpluriman re^{9} iunf frigidi in tactu: ⁊ vtpliu^{m} vrina eſt alba ſubtilis ⁊ aquoſa. Et iſti in diſpoſitiõibus ſuis ſunt ſicut ſenes decrepiti.

Judicia Jn ethica ſenectutis. Primo dicit Auic. ꝙ huic egritudini poſt ꝙ eſt cõfirmata nõ eſt cura. Et ſi ei eſſet ingeniũ curatõis. ſilr eẽt ingeniũ curationis mortis. in ꝑma fen. 4. c. ꝑpria.

Curatio ethice ſenectutis. ſi curari debet curaf cuꝰ calefaciẽtibus et humectãtibus. Et humectatio fit cuꝰ cibis ⁊ potibus calidis ⁊ cũ balneis aq̃ dulcis ſicut dictum fuit ſupius. Jnſuper ſ̃m Auicennam fiat humectatio cũ cliſteribus humectatiuis. ſicut eſt cliſterꝭ factum cum brodio capitum

et pedū arietū ⁊ ouiū ⁊ cū clisteri facto ex co/
laturis factis ex caponib⁹ ⁊ gallis ⁊ fasiānis ⁊
pdicib⁹. Nā dicit rosari⁹ q̄ qū aliq̄ colaticia
vel iura nutritiua in liq̄da suba p ptē iferiorē
injiciunt p modū clisteris. nō mirū si sto⁹ at/
trahat aliq̄d ad digerēdū ⁊ nutriēdū. vl̄ forte
ipa ītestina aliquā digōnē dicto clisteri opāt
et p venas meseraicas ad epar mittunt aliq̄
ptes ad nutritionē ⁊ corpis hūectationē ⁊ cū
hoc hūectat viscera: nec in talib⁹ ponēdus est
sal nec spēs: timēdo mo/dicatōes ⁊ subitū exi
tū. Et q̄titas clisteri sit. ℔. ß. ⁊ offerat quater
in die nāli. Lenis aūt frica⁹ post refectionem
iuuat. fil⁹ lac coctū cū lapidib⁹ v⁹ ml̄tū. ⁊ficut
mel ē inimicū hūtib⁹ ethicā: sic ē iuuatiu⁹ hūti
bus ethicā senectuti. Et iuuat eos ois cib⁹ hūe
ctās facil⁹ digōnis in q̄ nō ēviscositas: ſic sunt
iura carniū ⁊ aq̄ carnis ⁊ vitella ouoꝝ sozbi/
lia. Et vinū ſbtile odoriferū ī digestibili q̄ti⁹
pfert eis. etiā empla ⁊ unguēta dicta i ethica.
dū tñ attineāt calitati: pfert eis. Laueāt a fro
exteriori ⁊ ab illis q̄ hūiditatē cōsumūt.

Declaratio In fe. ethica. Pri⁹ notā dū q̄ spēs fe. ethice apō latinos nō habēt noīa specificata. ſic habent multe alie egri. vt est dolor capit̄ ydropis lep et egritudines renū ⁊ intestinoꝝ. Et cā isti⁹ ē q̄ vtpliⁿ pus vēit ad scōas spēs añ q̄ cogscat ⁊ fortasse ad tertiā. ¶ Scō q̄rit q̄re in ethica nō ita cito cōsumit cābū vel glutinū ſic ros. Dico q̄ ros est subtilioris sube: iō citi⁹ ꝓsumi tur. iō ad ꝓsumptionē ei⁹ seq̄t p⁹ spēs ethice fe. ficut dictū fuit in iudicijs. Alia cā est: q⁹ nā ē magis sollicita de mā digesta ⁊ ō magis ꝓpata vt ſ mēbris cābū ⁊ glutinⁿ ſ magis digrāt ꝓpa ta vt fiat ps mēbri q̄ ros. iō diligēti⁹ a nā cu stodiūt: iō tardi⁹ ꝓsumūt. ¶ Ter⁹ scias q⁹ dcm fuit supi⁹ in cura pticulari q⁹ post balneū aq̄ cal̄ vngēdi sunt cū oleis ⁊ vnguēt frīs. Et cā isti⁹ est: q⁹ p calorē balnei pori apiunt ⁊ hūidi tas nutrimētalis attrahit ꝑ ipsus ptes exteriores ⁊ tūc q⁹ pori sunt rari ⁊ apti tales hūiditates subtilitate exalarent: nisi fieret poroꝝ clausio cū vnctōe oleoꝝ ⁊ vnguētoꝝ frioꝝ vl̄ cū roza tione aq̄ q̄si frie. Per ista em̄ pori claudunt ⁊ hūiditas nutrimētalis ingressat ⁊ in suba⁹ mē broꝝ ꝓuertit. etiā corp⁹ infridat ⁊ humectat. ¶ Quarto scias q⁹ ga. in li. de mala opl̄oe di uersa in col. ß. ꝓcludit q⁹ mala opl̄o diuersa ē q̄ñ cā male cōpl̄onis adeq̄te. Tūc em̄ mala diuersa est in termino sue actionis q̄ñ mala diuersa ē introducta. ⁊ dicit hec ꝟba. Cū aūt ois pma corpis mēbra integre ⁊ pfecte sūt ca lefacta. ꝺz illa fe. ethica q̄ est fixa. et ħ iō q̄ñ ei⁹ eētia tāc nō ꝓsistit in hūiditatib⁹. i. humo rib⁹ ⁊ spū tñ: ħ est ꝑter hoc in corpib⁹ q̄bus ad est fixio. ⁊ cū hac fe. nō est passio nec dolor. Et estimat pa. q⁹ nullo modo fit in eo febris: q̄ñ nō sentit calitatē. ħ ille. Et istis dicē ptz q⁹ in ethica lz sit supcalefa⁹ in hūoꝝib⁹ ⁊ spiritib⁹. etiā in mēbris radicalib⁹. tñ feb. nō sumit no mē nisi ab illis quibus subiectiue ⁊ pncipaliꝝ fundat. Si em̄ spūs pmo ⁊ pncipaliꝝ supcale fiūt sic erit fe. effi. ⁊ si hu. sic erit fe. hūoralis. Si mēbra pncipaliꝝ supcalefiunt: erit ethica. Ita q⁹ q̄uis in vnaq̄q oia ista tria. s. spūs et hūores ⁊ mēbra radicalia supcalefiāt ex aliq̄ fe. tñ illa fe. nō sumit nomē nisi ab eo ī q̄ subie ctiue ⁊ pncipaliꝝ inest. Ideo cōtingit q⁹ nulla fe. cuiuscūq̄ spēi fit pōt dimittere feb. effime ram post se: q̄uis effi. post se possit dimittere alias duas spēs ⁊c. q⁹ nō est verisile q⁹ mēbra radicalia supcalefiant q̄n spūs ⁊ hūores ꝑus calefiāt ⁊ inflāmenf: nō tñ subiectiue ⁊ pncipaliꝝ. iō q̄ñ vna est nō est alia: nec oēs simil̄ erisfiunt. ¶ Quito dicit Ba. in meg⁹ pti⁹. 9⁹. col. 1. q⁹ si effimera debeat in aliā fe. mutari: mutabit in putridā vel in ethicā. ħ hoc fit vtpliⁿ i calis ⁊ siccis corpibus. Si medici errēt in re/gimīe eoꝝ cū abstinētia ⁊ negligētia humide diete. Primo mutat in acutā: postea ī ethicā. In calis ꝟo ⁊ humidis q⁹ sunt putrefactioni parati: effimera mutat ī synochā ꝑsuppositō ꝓdicto errore⁹ q⁹ diu ꝓmaneat. Et si nō curet vt ops aut moriāt aut in ethicā mutat. vbi. ß.

¶ Sexto nota q⁹ ethica ꝑ se sola est sine vicio alicui⁹ hu. Et ideo nec flōmia nec purgatio ei cōpetūt: nisi eēt cōpositā cū putrida. tunc em̄ pōt vtrūq̄ cōpetere. Sz tūc dubitat quō ma la diuersa ⁊ mala eq̄lis fil⁹ eē pñt in eodē sbo. Dico q⁹ sic q⁹ ardētibus lignis solidis adhuc stupe ī ꝓcalitatib⁹ eoꝝ ptēte ⁊ inflāmate pñt simil̄ ardere et inflammatis stupis vel aristis ligna solida remanent inflāmata. simīliter nec sudor eis competit nec artificialis euacuatio eis competit nec exercitium.

¶ Capitulū. 16. de sudore.

Propterea q⁹ feb. aliq̄n ad bonū aliq̄n ad malū ꝑ sudorē ꝛminant. iō bonū ē q⁹ post declinatōes fe. de sudore ſ mētio. Añ sudor est hūiditas exiēs a corpe ꝑ poros cui⁹ facta ex vapib⁹ a corpe resolut iuꝛ corpis supficiē ꝓdēsata. Vel dico cū Bozo. q⁹ sudor ē vapor hūid⁹ ab inꝛioꝝib⁹ resolut⁹ iuꝛ corpis supficiē ꝓdēsat⁹. Sudor ſic ceteri effe/

Digitized by Google

ctus hȝ.4.cās scȝ mālē efficiētē formalē et fi nalē. Cā mālis sudoris est mā vel hūiditas vl' hu.in mēbris ⁊ eoꝝ pozositatib⁹ exīs. Cā effi ciēs ē calo: dissoluēs ⁊ puertēs talē hūiditatē in fumū siue illa calitas sit inrioꝝ siue exterioꝝ. Cā formal' ē fritas ꝺēsans illū vapozē vl' fu mū iuꝝ cutiȝ ⁊ illa fritas nō est absoluta ñ cō parata. Cuidem⁹ enī ꝙ in alēbico ꝙuis sit calȝ vapozē rerū distillabiliū ꝺēsari. Cā aūt fina lis est purga° cozpis a supfluitatib⁹ vt p eas actio nature nō impediat.

Cause sudoris q̄dā sunt p̄mitiue quedā añtes ⁊ q̄dam ꝓiūcte. Primitiue sūt sic mimia calitas aeris nimi⁹ labor max⁹ in tpe calo balneū ⁊ infussa° vēti austral'. Amag cooptura pānoꝝ vel plumaceoꝝ vel pellium. ¶ Cāe añtes sūt hu.vel humiditates in cozpe exītes. ¶ Cāe ꝓiūcte sudoris ē fort' calefac⁹ ⁊ subtilia° illi⁹ hūiditat' ⁊ ingssa° ei⁹ sub cute ⁊ raritas ⁊ aptio pozoꝝ p q̄s exit: qz si eēnt clau si aut ostipativt accidīt i ydropisi nū ꝙ exiret sudoꝝ. Dicit Cōstant. quē sequit' Bozd. in isto ꝙ sudoꝝ est duplex q̄dā est nālis q̄ fit a bona ⁊ pfecta crisi vel in dieb⁹ iudicatis ⁊ in exerci tijs tpat' vel in tpe estiuo. in tali eīm sudore no citiua expellunt' ⁊ nō vtilia: ⁊ iste est cū bona tollerātia ⁊ alleuiatiōe. Alt⁹ sudoꝝ est innālis et diafozetic⁹ ⁊ sinthōatic⁹ vt appet in nimijs doloꝛibus ⁊ in mozīētibus.

Signa sudoris. Pzi⁹ si sudoꝝ sit multus mltitudo marie aut ei⁹ aq̄stitas ⁊ subtilitas sigtur ⁊ fortitudo ꝟtut' liq̄factiue ⁊ expulsiue ⁊ sigtur raritas pozoꝝ. Pauc⁹ autē sudoꝝ est signū paucitat' marie vel viscositat' eius ⁊ gssinet: aut sigt debilitas ꝟtut'. ¶ Scō sudoꝝ rube⁹ signū est dīnj sanguis. si citrin⁹ co lera sigtur. si alb⁹ flā. si niger melia. ¶ Tertio sudoꝝ fetidus cozruptionē ⁊ putrefactionē hu moꝝ sigt. Silr pñt notart singlaria p sapozē: qz dulcedo eius sigt san. ⁊c. amaritudo colerā et sic de alijs.

Judicia in sudoze. Pzi⁹ iudicat ypocs. Sudozes febzicitāti. si cepint boni tertiani q̄ntani. 7ª. et q̄ in. 9ª. die et. 11. et 14ª. et. 20ª. et. 21ª. et. 24. et. 27ª. et. 30ª. et. 31ª. et. 34ª. et. 37ª. et. 40ª. hi sudozes egritudines iudicāt. qui vo nō ita fiūt: doloze sigt: ⁊ lōgi tudinē egri. ⁊ puerslonē. 4. amphb. āph. 36. oēs isti dies sūt cretici. Et sequit' in cōmēto nō so lū sudozes sī etiā egōnes multe ⁊ vrinarū ꝙti tas. ⁊ aꝑata post auriculas laudabiles sunt si in dieb⁹ cretic⁹ appeāt. Et seq̄t' in eodē ꝓmēto. Alvozbi eīm hos terminos trāseūtes nō crisim cū sudozibus sunt faciētes nec cū egōnibus ñ pot⁹ cū dissolutōibus paulatiȝ exeūtib⁹ vel cū aꝑatibus. hec ille. ¶ Scᵒo iudicat ypo. per sudoze sudozes frigidi cū acuta q̄dē feb. facti mozē stgnt. Cū molliozi vo fe. longitudinem egritudis sigt. 4. amphb. amphb. 57. cā ē: quia sigt ꝙ materia est multa ⁊ ꝙ calo: nālis ē ex tinct⁹ vel ꝓpinqu⁹ extinctioni. ¶ Tertiovbi in cozpe sudoꝝ ibi narrat egritudinē. 4. amphb. amphb. 48. Et cā isti⁹ est: qz si mā mozbi spgat' necesse est totū cozp⁹ sudoze purget'. sudoꝝ eīm nihil aliud est nisi purga° nature a nimijs sup fluitatibus. tāc crisi esse ꝓbat' bona. Aut humi ditas mozbo cogēte a cozpe dissoluitur. ꝙ qñ fit ex solis loc est vbi regnat infirmitas. Ba. in cōmēto eiusdē. ¶ Quarto docet ypo. iudica re p sudoze sine fe. sic mult⁹ sudoꝝ ex somno si ne aliqua cā manifesta factus. Sigt qñ cozpus plurimo cibo vtif. Sivbo cibo ñ accipiēti hoc fit. sigt qñ eūone idiget. 4. amphb. āp. 41. Et sequit' in cōmēto. Si eīm ex cibis est facile soluit'. Si aūt ex hūozib⁹ euacuent'. Alvultus eīm labor ⁊ fatigatio sudoze facit. ergo quādo in hūozibus vel cibis digerēdis laboꝛat natu ra fit sudoꝝ necessario. Et sequit' i fine ꝓmēti. Alvultus eīm sudoꝝ duob⁹ modis fit. aut ex mlto cibo añ mozbū accepto q̄ est cā hui⁹ marie aut ex cibi in mozbo assumpti mltitudine q̄ si fuerit añ mozbū purgēt'. pñs vo abstinē⁹ cozrigat' ibidē. Ex isto habes ꝙ replo antiqua scȝ humoꝝ cozrigat' p purgationē ⁊ nouella p ab stinentiā. ¶ Quīto febzicitāti. ois sudoꝝ super uenies nō deficiēte fe. malū plongat' eīm moz bus ⁊ hūozes multos sigt. 4. amphb. amphb. 56 ¶ Sexto docet aui. 2. fen. 4¹. trac. ꝓmo. ⁊ post multa vba dicit sic. Sudoꝝ intercept⁹ mal⁹ ē: et sigt longitudinē egritudis ꝓpt mltitudinē ma⁹ ⁊ nō cōuenit habēti eū flōia nec solo ven tris ꝓpter debilitatē suā immo clisteria leuia Et qñ post sudozē nō venit leuitas nō est bo: nū signū. ⁊ si facit augmētū in egritudine est malū signū posito ꝙ fit p totū cozp⁹. Sudoꝝ festin⁹ in ꝓncipio egritudis est malus: qa sigt multitudinē marie nisi cā in eo sit humiditas aeris: aut ꝓpter pluuiā multam tūc est minoꝝ malicia. Aui. c. de signis sumpt ex pte sudoris ¶ Septimo dicit ypo. Jn sudoze rigoꝝ malus est. 7. amphb. amphb. 4. Et Ba. dicit in cōmēto. ꝙ accītia crisis nō faciētia crisim: sunt signa crib discrete. i. male tminatiōis siue mozi cuꝫ natura in his sit ꝑterita ita vt mozbū fugiat. vñ rigoꝝ in sudoze malū est. hec ille. Cum isto amphb. ꝓcozdat aui. in loco all'. sic. Et qñ cum

sudore horripilo accidit: nō est bonū imo malū: qm̄ horripilo figr expulsionē hu. mali nocētis in corpe. t illō figr q sudor nō mūdificat imo mouet de hu. malis illud. cui⁹ acuitas est fracta ꝛc. t figr q ibi est multa mā. ¶ Octauo qr se. vtpl'm creticār p sudorē. iō ponam⁹ hic ꝓdūões bone crisis ꝗs ponit ga. i. amph. p°. 20 ibi. Ea quor crisis fit t ꝗrū facta est ꝛc. Prima ꝓditio est q fiat cū purgatiōe t nō cū apate. Scōa est vt purgent hu. nociui ꝗ sunt cā mor bi. Tertio q fiat alteratio morbi. Quarto q fiat cū alleuiatōe patiētis. Quito q fiat post apparitionē signor coctōis. Sexto q fiat in die cretica: vbi. s. fuit allegatū. ¶ Nono in ordine iudicior iudicat aui. c. vlt. alr. t dicit sic. qū debilitat vrtus pulsus t sudat frōs paruꝫ: est signū malū. si vo cadit pulsus ē sig'm mort Judicat aui. ibidē de sudore ad bonū. et dicit q sudor bon⁹ cui ꝓuenit vt fit p ipm crisis cōpleta: est ille ꝗ fit in die cretica: t est cōis tota corpi abūdans sup ipm t alleuiat infirmus. et sequit in bonitate illū qui nō est per totum corpus t succedit ei leuitas ꝛc.

Curatio sudoris. ¶ Prim⁹ cā gnalis nō remoueat sudor dōec mā fit pfecte purgata: t eger sentiat alleuiatōem manifestā vrute stante fort. ¶ Scōs egritudinibus ꝓsumptuis sicut est ethica t ptisis non cōpetit sudor. ¶ Tert⁹ est Cōstans. in viatico sic. cū aūt sudor adeo augmētat: vt inde vrtus debilitet: ops ipm restringi. Restringat ergo sudor dissoluendo corpus vel minuēdo cococtiuū. t si. fit ex nimijs cibis assumptis: inducā tur ieiunia t abstinētia. Et si ē ꝓpter corpis repletionē digerat t purget hu. peccās ita q fit diminutio in hu. supabūdātibus qui sunt mā sudoris. deinde vngat corpus cuꝫ oleo ros. et oleo nenuf. t salicino t oleo citonior. t ꝗlibꝫ p se vel sil' mixt. ¶ Vel fit sic. Rr. ros. ʒ. ij. sandr. balaust. ʒ. j. gallarū frondiū mirthe. aā. ʒ. j coquant oia in duabus. Hr. aque vsq; ad trīa partem t colet t addat olei ros. Hr. j. t coquatur iterum donec aqua fit cōsumpta. t de isto oleo frido vngat pat. maxime pect⁹ et latera. Et potet de sirupo ros vel iulep cū aq frigida stabellet cū stabell'. vel aspergat pect⁹ t latera cū pāno in aq frida madefacto: t dormiat solus in lecto duro: sit male cooptus. ¶ Si aūt volumus sudorē puocare. cooptat se bene. et ponat caput infra coopimēta t anhelet infra t ponat cucurbitā plenā aqua; cal'a ad pedes vel ad latera. Et aliqn vngat pa. cuꝫ oleo camo, t laurino vel vino. t vngat dorsuꝫ et totum corpus. Item pip t cinamomū calamus aromaticus reuptīcū piretrū reubar. costus cassialig⁹ carpobals'. sanfucus succ⁹ mētast mixta vel separata bulliant in oleo. vngat vt. s dictuꝫ est t puocabit sudor. Vel fit suffumigia fumbruꝫ ptenſis cum castoreo t calamento t carpobalsami et se. vtrice t carui simul tritis vel coquant herbe cale in olla. t fumus sedendo in sella pforata recipiat. Absentastrū teratur t succus eius bibat cum aqua mellis calefacit fortiter et educit sudorē. Naly de regali dispositōne. vel fiant balnea t stuphe dicte in spasmo t paralisi. t sic sudor puocabit deo dante. Alius modus est puocandi sudorem quem modum ꝓ nūc dimitto.

Declaratio in sudore. Primo sciendū ꝫm ypo. 4. ampho. amph. 42. q sudor multus cal's vel frigidus superfluēs supple aīi signa digōnis et nō in die cretica. talis em̄ sudor si fit fridus figr longiorem egritudinē. cal's vo minorē defigr. Et sequit in cōmēto. Cū ambo multos hu. significent fridus frōs: t cal's calos. Cū b' calid⁹ minorē defigr infirmitatē. fridus vo maiorē designat egritudinē: qr multā māz cū pauco calore oīdit. ecōtrario vo cal's sudor multū calorē cū pauca mā. t iō minorē oīdit egritudinē. vbi. s. ¶ Scōo intelligēdū ꝫm q dicit ga. in p° amph. p°. 15. aucte Diasori. t ipe ꝓbat q sudor est ꝓter nām: qr si cursus corporis est ꝫm cursum nature t natura cibo dñans ipm vicerit nō ad cutē superfluitas cibi mādat sensibiliter sudor em̄ in laborib⁹ t nimijs exercitijs vl' calorib⁹ extra naturā fit fatigatiōibus. hec ille. ¶ Tertio nota q ypo. pmo. pnost. cap. 29. docet pnosticari p sudorē sic. Sudor bon⁹ t laudabilis existit q in die cretico fit t egrū liberat. Est etiā bon⁹ q fit in toto corpe t eger et eo liberat t suauior t fortior efficit. qui vero nihil horr fecerit: is est inutilis. Frigid⁹ aūt est mal⁹ peior si in ceruice t in capite solo. i acuta q̄dē egri⁹ mortē figr: cū lentatiuo pluxitatem significat egritudis. Et Ga. in p° dicit q ille q fit in solo capite et cervice q̄uis fit cal's est mortalis. idem dicit Auic. ¶ Quarto dubitat quō cum acuta se. potest venire sudor si aut ō in. 2. iudicio aucte ypo. Dico q ga. in dicto p° ponit quō ꝫ pōt fieri dicēs sic q sudor fridus nō emergit ab illo loco in q̄ est calor febilis: qr si ibi nccrio est cal' febilis: nccrio sudor calefieret: ꝫ cū sudor exit p cuti q̄ si sit fria nccio sudor exiet frig⁹ in interioribus calescētib⁹. sudor igit fridus in egri⁹ acuta fit: fit cū hu. alicubi

Digitized by Google

ꝑtrefit. ⁊ cū hoc calo⁹ nālis deficit. ⁊ febrilis nō pōt venire ad extrema; corpis ꝓpilatiōnes. vel ꝓp aliud cū agit in illis ⁊ ꝙuertit aliquā ptē eoꝝ in vaporē: ille vapoꝛ veniens ad ſupficiē corpis ⁊ cutis inuenit ibi fritatē ⁊ ingroſſat ⁊ exit. vel exit ꝑ⁹ ⁊ ꝑigroſſat in ſcui ſupficie ⁊ itelligeꝛ ꝙ iſte ſudoꝛ non infridat tm̄ ſub cute q̄n exeat ꝑ pozos q̄ adhuc ſunt aperti rōne caloris febrilis ꝓcedētis: ꝛ q̄n ē ſup cutiꝫ infridat. ¶ 5°. clarificat Bozdoni⁹ dicens ꝙ ſi ſudoꝛ venit ex cāis itrīſecis vt ꝓmū venit de nocte ⁊ magꝭ in hyeme ⁊ magꝭ in dormēdo qꝛ in iſtis calo⁹ nālis ē fortioꝛ. Si aūt veneꝛit a cāis extrīſecis magꝭ venit in vigilijs ⁊ in eſtate ⁊ in die. Et dicit Aui. non fit ſudoꝛ frid⁹ niſi iā ceciderit calitas īnata q̄re nō ꝙſeruat hūiditates imo ſepaꝛ ab eis: ⁊ ſudoꝛ ꝑ⁹ venit in pteañioꝛi: qꝛ ꝓs; calioꝛ eſt ſm̄ ipſum Boꝛm. ¶ 6° nota: ꝙ ſi i die indicatiā nā fecit aliquā filitudinē ſudoꝛis ⁊ in die cretica ſequēti īnō venit ille ſudoꝛ circa finē ſtat⁹. qꝛ nā eſt ſopita ⁊ negligens tūc medic⁹ dꝫ incitare ⁊ iuuare nām ⁊ ꝓuocādo ſudoꝛes: qꝛ coadiutoꝛes nāe ſumus. ¶ 5°. nota ꝙ poſt ꝙ hō ſudauit ꝑ bonā pauſaꝫ ⁊ volum⁹ ꝙ ampli⁹ ſudet: debem⁹ paulatiꝫ abſtergere ſudoꝛē. ne ſudoꝛ remanēs ſup pozos cut; claudat cos. ⁊ ꝺ ſ. ter vel q̄ter ſuauit cum pāno calo fine euēratiōe: ⁊ ſudet vſq; ad fatigationē ſudandi. ſnīa eſt Aui. ca°. filī de accidētibus febriū. ¶ 8°. ſcias ſic dicit Aui. in 2ª. ſen. 4ª. in iudicijs ſumpt⁹ a ſudoꝛe ꝙ iſta ſig̃ diſtiguntᵉ alīn ꝑ tactū: vt ſi eſt calid⁹ vel fridus: alīn ꝑ calꝛē: alīn ꝑ q̄ritatē t̄c. Vnde ſcias ꝙ in bona criſi dꝫ venire ſudoꝛ calid⁹ ꝑ totū corp⁹ ⁊ dꝫ cōtinuari eq̄ꝝ vſq; ad finē termiatiōis. Alīn ſudoꝛ eſt mult⁹ ꝓp ꝓſumptionē hūiditat ſubtilis. vel ꝓp caloꝛē fortē reſoluētē hūiditates in corpe: aut ꝓp mltas hūiditates i corpe aggregatas: aut ꝓp raritatē corpis ⁊ pozoꝝ cut. aut ꝓp fortitudinē expulſiue ⁊ debilitatē retētiue. Sudoꝛ aūt puꝝfit ꝓp cās ꝺrias iſtis. ¶ Itez ꝑ tactū: qꝛ alīn ſudeꝛ eſt fridus. ⁊ tūc ſig̃t hūores fridos⁹ ⁊ extinctionē caloris imati. Et ſi az in morbis acutis moꝛē ſig̃t. Et ſi in moꝛb croniꝭ vel lentis: lōgitudinez morbi ſignat. Calidus aūt ſig̃t hu. calos ⁊ abbreuiationē egritudinis. Et iſta debem⁹ ꝓſideraꝛe: ſi veniat i ꝑn° egritudis vel in dieb⁹ idicatiuis. Et ꝑ colozes ſil⁹ diſtiguīt qꝛ alb⁹ dñiuꝫ flātis oñdit. ⁊ rube⁹ dñiuꝫ ſanguis. luuidus mltam croceus vl citrinus colerā. Sil⁹ ex pte odoris: qꝛ fetidus corruptionē ſig̃t hūoꝝ ⁊ eoꝝ malicīā. ⁊ ſi odoꝛ eſt bon⁹: ſig̃t eq̄litatē hūoꝝ. Ex pte ſil⁹ ſapoꝛis; qꝛ eius dulcedo dñium ſanguis. amarus coleraꝫ pontic⁹ melancolīā. ⁊ ſtipticus ſil⁹. inſipidus flā ſalſum. Ex pte ſubē ſeu liq̄ris: qꝛ viſcoſus ⁊ groſſus ſig̃t hu. groſſos ⁊ viſcoſos ſubtilis atteſtatur ſup hūoꝛes ſubtiles ⁊ intellige ꝙ alīn poꝛi ſunt ita apti⁹ ⁊ ſang. ita ſubtilis ꝙ ſi iſte ſudeꝛ ⁊ ſudoꝛ abſtergat cū pāno lineo: illic ſudoꝛ vꝝ ſanguineus.

¶ Capitulum 7m. de variola ⁊ morbillis.

Variole ⁊ morbilli ſunt veſtiꝭ ce nate. ſup cutim ex ſanguis ebullitione: cui⁹ ebullitionis fermētuꝫ ⁊ mālis cā eſt aliq̄ꝑs ſanguis mēſtrui in aliq̄b⁹ ꝓrib⁹ vel pozoſitatibus mēbroꝝ in ꝑª gñatiōe derelict⁹ vl retent⁹. Et hoc vltimuꝫ dico ꝙ pauciſſimi ſunt: ſi ſuo nāli ꝛpe viuūt: ꝙ euadāt: q̄n hēant variolas ⁊ morbillos. Et qꝛ tm̄ ſunt cōes oīb⁹: vꝝ ꝙ fermentū iſtoꝝ ꝺhaī a ꝑª gñatiōe ex ſuperfluitate vl ifectiōe ſanguis mēſtrui. nā ex puriori ꝛpe fet⁹ nutrit⁹ feculēcia aūt in pozoſitatib⁹ retiet.

Lauſe variolarū ⁊ morbilloꝝ quedā ꝓnt eſſe ꝓmitiue: q̄daꝫ añcedentes: q̄dam ꝓiuncte. ¶ Lauſe ꝓmitiue ſunt nimia alteratio aeris in ſuis q̄litatib⁹ ſolū vel ad corruptionē vel alterationē ⁊ putrefactionē. Ita ꝙ iſte aer corrupt⁹: ⁊ putrefact⁹ cal facit ſanguinē ⁊ hūores. ⁊ facit i eis accidere ebullitionē: ſil⁹ ſtare diu ſub ſole. ¶ Lauſe añcedentes ſunt frequens repḷo ciboꝝ ifacilīr corruptibiliuꝫ vt ſunt lac ⁊ piſces ſimul comeſti. ſimiliter repḷo mali ſanguis. ſil⁹ dimiſſio flōe conſuete in ſanguineis ⁊ repletis ⁊ ſil⁹. ¶ Cāe ꝓiuncte ſunt ipſamet ebullitio ⁊ calefactio i ſanᵉ ⁊ humoꝛibus ⁊ in ſanᵉ mēſtruali fermētante alium ſanᵉᵐ. ſil⁹ ⁊ hūores ⁊ corrup⁹ ſanguis ⁊ hūoꝝ er iam dicta fermētatione procedens.

Signa in morbill ⁊ variol ſunt ꝙ añcedit eis doloꝛ in dorſo. ⁊ accit eis ꝓrit⁹ auriū vel nariū ꝑ vapozes q̄ eleuant ab illa mā ad dicta mē ⁊ adeſt timoꝛ in ſono qꝛ mā ē horribilis. ⁊ ideo fumi ⁊ vapozes qui ab ea eleuant ad caput faciūt timoꝛē in ſom°: ꝛſentiūt pāctionē in corpe. qꝛ mā ē q̄ſi venenoſa cū ſit acuitate. ⁊ alīn ḡuitatez in mēbris ſentiūt. adeſt rubedo i facie ⁊ in ocul⁹ cū q̄dam tumoꝛe. hñt ēt extēſionē brachioꝝ ⁊ oſcitationes ⁊ doloꝛē capit. Et az ꝑ⁹ pua rubedo. deinde fiunt pue eminētie ſic ḡnū miliꝭ. deinde creſcunt ⁊ fiūt pue veſicule plene aq̄. vñ deide ici piunt deſiccari ⁊ fiūc ſic puſtle ⁊ cruſte. poſtea cadunt. Et quādo ſunt manifeſte: accidit rauſcedo voq ⁊ cōſtric⁹ anhelit⁹ ⁊ anguſtia in toto

Digitized by Google

corpe ⁊ dolor ī gutture ⁊ ī pectore ⁊ ī gīgiuis.

Iudicia in variolis. ¶ P° variole. q̄ cito appent sunt salubriores: q⁹ fortitudo x̄tut cito expellēt arguit cū obedie[a] ma[e]. ¶ 2° variole quāto pauciores dūmodo in firmi bñ gubernēt: tāto meliores: q⁹ paucitas corrupte ma[e] iudicat. ¶ 3° variole q̄ cito matu rant sine mag̃ angustia: sunt salubriores: ma xime si fe. recedit cū ea⁹ apitiōe. Itē albe sunt bone qñ sunt pauce: ⁊ nō ꝓtinuant ad iuicem. nā si ꝓtinuant ad iuicē ita ꝙ faciāt unā crustā tenētes magnū spaciū: sunt male. ita ēt duplices. s. qñ ī vētre vm⁹ a[a] repit. ¶ 4°. variole ru bee sunt meliores q⁹ sanguinē signāt. Ille aūt q̄ tarde appent ⁊ tarde maturant ⁊ q̄ hñt colorē nigrū vl̄ viridē aut violaceū. nimiā adustionē aut mortificationē signt: iō male. ¶ 5° dicit Aui. ꝙ variole sī ficūn⁹ mod⁹ crib. ¶ 6°. 6ꝫ Aui. variole vtpl'im accidūt ifantib⁹. deide iuueni bus. raro āt senib⁹ ⁊ freq̄nti⁹ hūidis plusq̄ ficcis ⁊ pl⁹ inv̄e: q⁹ x̄t⁹ est fortior: ēt in fine autūni pp comestionē fructuū ⁊ tpis ioportunitatez: tūc ēt mortalitates freq̄nt iuadūt: qs vtpl'im añcedūt variole ⁊ morbili. ¶ 7°. morbili min⁹ accidūt in occul' q̄ variole: q⁹ oculi sunt rare subē: ⁊ mā morbillo⁹ ē subtil' ⁊ euaporabil'. ⁊[c] cito exteri⁹ euapar p raritatez oculi. ¶ 8°. dicit Aui. ꝙ morbill⁹ nihil aliud est nisi variola colerica: ⁊ nō est alia dīa. nisi q⁹ mā morbilli ē colica: ⁊ iō est minoris q̄titat: ⁊ iō nō multus eleuat sup cuti nec pfundat ifra. ⁊ iō ē maioꝛ ifl̄āmatio ⁊ maioꝛ angustia ⁊ oculi mag̃ lacrimant. dolor tñ dorsi est minor: q⁹ in ea nō ē tā ta replo sicut in variolis. q⁹ in variolis iplet vena sanguie quevadit p dorsum corporis.

Curatio variolarū ⁊ morbillo⁹. Prio ponant alīq canones gñales pm⁹ est Aui. in snia: q⁹ variole nō solū accidūt in cuti ⁊ in pte exteriori imo ēt in ptib⁹ iteriorib⁹ ⁊ in oib⁹ mēbris filiuz ptiū appentib⁹ ⁊ occult iō dicī mēbris iteriorib⁹ aliq̄ subē ē adhibēda. ¶ Scōs est formal' Aui. in snia. Et cō uenienti⁹ qō ī hac admistraf egritudie ē flōia. ¶ 3°. est Aui. Propterea ꝙ flōia retrahit illud qō exteri⁹ expellit ad itra: iō p⁹ tres dies incepti onis egritudis ē dimittēda. ¶ 4°. os ut patiens bñ coopiaf ⁊ elōgef ab eo aer frīdus: q⁹ poros opilat. ⁊ exit⁹ eoꝝ retardat. Aui. ibidez. ¶ 5°. nō tāgat eoꝝ corpa oleū aliq̄ mō faciēdo ifl̄āmationē ⁊ pozoꝝ clausionez. ¶ 6°. si ex nia cooptura accīt supcalefac° aut fincop'. ⁊ nō est excusatio: qn detegaf vel exponaf aeri minus calo: illō dz fieri paulati ⁊ nō subito. ¶ 7°. qñ variole vel morbilli incipiunt exiere ⁊ appere ⁊ nō repit pp hoc alleuia° imo lingua iuenit i flata decliuis ad nigredinē tūc caue ne calefacias. Aui. exp̄sse in. c. ꝓpo. ¶ 8°. ē Aui. ibidem. Oz ut alienes ab illis q̄ hñt variolas ⁊ morbillos ep̄lationē marie ep̄lor⁹ frior⁹ ⁊ stipticor⁹ vētris ⁊ alior⁹ mēbror⁹ pp tiorē ostrictiōis anhelit⁹ subito ⁊ ne mā retrocedat. ⁊ caue ne accidat flux⁹ vētris vel micr⁹ sanguis. ¶ 9° Quāuis repcussiua vel stiptica exteri⁹ applicari nō debeant: tñ circa ocl⁹ vl̄ iteſtinoꝝ ꝓtectionem ista regla nō ē obseruāda. ¶ 10°. Si p⁹ figvariolarū vl̄ morbillo⁹ exit⁹ retardef: dāda sunt q̄ accelerāt eoꝝ exitū. ¶ 11°. ē cauendū: ne veniāt ī fluxū vētris: q⁹ ista mā corrodēs ⁊ venenosa ē ⁊ si currat ad sto[m] vl̄ iteſtina: vulnerabit ⁊ excoriabit ea: ⁊ ad iteritu⁹ reducef eger. ¶ Cura pticularis variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ. In p° iuxta tenorē 2ⁱ cañ. qñ appent signa variole vel morbillo⁹: tūc ſ. flōia de basilica repl'oe sanguis appente in p³ vl'. 2ª. die vl'in 3ª añ appitionem variolaꝝ. ⁊ p⁹ neq̄. Deide iuoluat in pāno laneo de pficco vl'saltē rubeo. vt p visionē pānu. san. ad ex̄ moueaf: ⁊ sic teneaf in caloꝛe nō supfluo iuxta tenorē. 6ⁱ. cañ. Et si bñ nō exeūt: ⁊ hñt angustiā denf illa q̄ faciūt ebullitiones ⁊ apiunt opilationē: sicut est feniculū apiū cū zuc°. ⁊ decoc°raō ⁊ seminū istoꝝ cū ficubus ⁊ melle. Et p cibo def ordeatū ⁊ auenatū in potu aq̄ ordei. Et volunt oēs ꝙ isti ytanf carie: q⁹ habēt ꝓprietatē ꝓpellendi mās malas ab interioribus ad exterioꝛa. Et cū hoc dī ꝙ aperiunt opilationes epaf ⁊ splenis. Et vtaf festi cis ⁊ lentibus in duabus aquis cū oleo vl̄ pulla coctis. ¶ Fiat talis potus. ℞. carie nūo. 15. pistacearū. 3. ij. se. fen⁹ ī apij ⁊ lacce añ. 3. iij. lēticularum fine cortice. ℥. j. ⁊ ℔. gūmi dragagā[t]. 3. 5. ros. rub. sandō spo⁹ se. citoniorum. añ. ℥. ß. coquātur in. 8. ℔. aque ad tertiam. detur maneꝛ sero. Ad finē coctionis pone troci. 3. ij. Interius ꝑm Gerar[m] cremoñ. sumatur oxizacara ⁊ zuc[m]. ros. q⁹ extinguunt ebullitionē ⁊ ardoꝛez sanguis ⁊ mām exterius expellunt. ⁊ hoc ens ꝓfirmaf per Aui. Et def rob de ribes ⁊ de acetosa ⁊ rob de agresta ⁊ aqua fructuū acetosoꝝ ⁊ rob de piris ⁊ de citonijs. Ista enī ingrossant ⁊ infrigidant sanguinē ⁊ ꝓhibent ipsuz ab ebullitione ⁊ tuentur sto[m] ⁊ intestina. ⁊ ad idem valent lentes. 3° decoctionis abiect pmis. 2. aqs ⁊ ℞. acetose cū aq̄ granoꝝ ⁊ sumach ⁊ agresta. ⁊ fil'ib⁹. Et sumaf p cibo vt mā trahaf ad ex̄: ⁊ in iteriorib⁹ nō accubet. Et vt variole cito appareāt, Gerard⁹ cremonēn, iubet lintheamen

Digitized by Google

mādefieri in succo fenᵏ ⁊ apij tepidis. ⁊ egrum in eo inuolui. Et auicē. ponit istā medicinā. Rᵏ. lacce ablute. ʒ. vj. lentiū excoriticatarū. ʒ. viij. gūmi dragagāti. ʒ. iij. decoquantᵏ in media. Rᵗ aq̄ donec redeat ad q̄rtā ptē. Rᵗ. ⁊ detᵏ in potu vt mēbra tueantᵏ a nocumēto videlꝫ variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ. ¶ Oculᵒ defendatᵏ sic liciuꝫ et acassia ⁊ crocᵒ aā. ʒ. j. cāpho. ℈. ij. dissoluantᵏ i aq̄ ros. ⁊ frequēter cū pluma oculis istillet. Si iā forte in oculo aꝫ aliq̄ vesicula ⁊ rubedo: intᵒ ponatᵏ collirtū al. qđ iā fuit dictū in. 2. lib. c. 2. de obtalmia. Et dicit aui. q̄ oleū fisticoꝝ valꝫ multū post variolas ⁊ post aduētū nocumēti in oculo ⁊ rectificat oculū. Gutturis ⁊ otis nocumēta tueantᵏ cū colluſiōe facta cū diamoroꝫ cū aq̄ ordei cal'a mixto. Et si in gutture sentit dolorᵉ bonū est q̄ sumat lābendo diamoron ⁊ de mosis in suo tpe. ⁊ sumat succū ḡnatoꝝ in suo tpe ⁊ silia. Jn nares aūt itromittatᵏ succū mēte cū sandᵒ ⁊ rosᵒ agresta ⁊ aceto ⁊ odora re aceᵐ solū est magni iuuamēti ℈m aui. Pulmo uuatᵏ cū diapapa. ⁊ si ibi iā fit lesio ⁊ rauscitas recurre ad caᵐ de raucedine. ⁊ coquātur liq̄r. iuiub. sebestᵏ ⁊ carice in aq̄. ⁊ addito draggagā gargarizet ⁊ paulatī deglutiat de aqua illa. Sumat etiā de lacte cap̄ tepidoᵒ dūmō ñ ipediat se. Jntestina tueantᵏ cū citonio cocto sub pruis ⁊ supto cū zucᵒ. vel cū rob citoniꝝ Et ñ incipit fluxᵘ vētris restrigatᵏ sic dictū ē i suis ca. in li. 4. ¶ Postq̄ aūt variole exiuerit pfecte ⁊ iā trāsierit. 7. dies ⁊ appent iā mature tūc ℈m aui. ⁊ ℈m alios autores meᵉ ncēe ē: vt rūpantᵏ cū acu auri ⁊ auferat hūiditas. p hoc em̄ eger alleuiatᵏ ⁊ hūiditas corrupta expelli tur ne caro ab ea corrodatᵏ ⁊ corrūpatᵏ ⁊ ne fo uea in ea dimittat. Aliq̄n scindūtᵏ cū forpicibᵘ capita eoꝝ ne iterū claudātᵏ. Deide fiat pisma cū sale ⁊ pul'. lētiū ⁊ fabarū ⁊ orobi ⁊ litargi'ri ⁊ ceruse. ⁊ de isto pul'. aspgatᵏ in lecto eoꝝ. Hoc aūt docuᵐ est ō opiniōez oim laicoꝝ qui nolūt q̄ pfozēt. Et istiᵘ opionis laicalis fuit autor de ppetatibᵘ rerū. q̄ dic sic. Laueat aūt nutrix vel medicᵘ tā puulo q̄ adulto ne taliū pustularū. i. variolarū veſicule nec ppᵗ puritū nec ppᵗ aliud rūpantᵏ seu apiantᵏ: maxime circa faciē q̄ si pfozentᵏ variole ppetuis tpibᵘ vestigia appebūt ⁊ est opio ppter cās iam dictas. ¶ Uestigia variolarū sic remouētᵏ. Prio post exiccatōes earū vtatᵏ pa. regie ipiguatio vt fouee carne ipleantᵏ. Jstas medicias ponit aui. ad remouēdū dcā vestigia. Prᵒ raō cāne sarcocolla se. melonū risum ablutū aq̄ ordei albuᵐ oui creta ⁊ lutū armenū litargiꝝ zucᵐ tabarzet. Et de oleis est oleū de lilio oleū de fitiq̄ adeps asini cū oleo rosᵒ. ⁊ de vꝫ oleū balsami. Et dico q̄ vꝫ oleū qđ est ō palliſim: et vꝫ oi citatrici ⁊ ad remouēdū dicta vestigia. ⁊ eiᵘ Rᵃ septa ē in. 6. lib. huiᵘ in. c. 4. de gomoꝝrea. Et vꝫ spuma maris: qz lenit ⁊ abstergit. Et vꝫ in antiq̄ cosᵗ ⁊ sal armoniacū ⁊ thusᵗ sapoꝝ baurach ⁊ ossa vetusta ℈busta se. rafa' ⁊ faria rafa' exficcati ⁊ aristoᵃ ⁊ lupini ex istis fiat troci sci aut ynguēta ꝛc. Et fiat tale magisteriū omni die aliq̄ iuuenis pſona ābelet in facie illiᵘ cuꝫ ins vestigia volumᵘ remouere ⁊ capita āboꝝ sint vno lintheamine duplicato coopta ⁊ āhelet donec facies sudet. Et tūc accedat barbitōsoꝝ ⁊ applanet foueas in radēdo: ac si vellꝫ radere pilos barbe. aliq̄ hoc faciūt cū frusto cāne ⁊ fit hoc sepe. Et aliq̄n intrēt balneū. et q̄n vis abluere faciē dissolue in aq̄ amigdū ⁊ rosum fractū ⁊ ablue cū illa aq̄. Rᵏ. raō ℈pentaᵉ Rᵗ. j. fabarū Rᵗ. ß. succi saponarie q̄rt. j. aq̄ rosᵗ q̄rt. j. distēpentᵏ ⁊ distillentᵏ: ⁊ cū illa aq̄ liniatᵏ facies freqnᵗ. Rᵏ. axūgie afini ⁊ si nō bēs axūgie galline. ʒ. j. dragag' gūi arab. floꝝ fabarū aā. ʒ. j. et ß. Rᵏ decoctio in aq̄ furfuris. ⁊ cū illa ablue faciē q̄n volueris illa medicaᵃ remouere. ß ynguētum ponit Rab. Rᵏ. litargi' nutriti raō arūdis sicce ossiū vetustoꝝ adustoꝝ farie cicerū ⁊ risi se. meloᵐ mūō beē costi aā. ʒ. j. oia puluerizata cū muscillagine fenug' ⁊ fe. li' incorpenᵗ: ⁊ facies liniat ⁊ epithimeᵗ: ⁊ in crastinū cū aqua supdicta lauef.

Declaratio in varioᵗ. Prio q̄rit a q̄ hu. variole vtplurimuꝫ gñantᵏ sanᵏ vel co. ⁊ videt q̄ a co. qz dicit Aui. q̄ variole gñantᵏ p viā ebullitōis. ß co. ē maioris ebullitōis qz caliozᵗ mobiliozᵗ ḡ ꝛc. Opᵐ dicit aui. ⁊ oēs autores ⁊ ꝓbat rōne. ois mozbᵘ q̄ magᵗ seᵉ fe. sanguineā magᵗ fit ex sanᵉ. sic est de variolis. ḡ ꝛc. ℈ña' p℈. ⁊ minoz p℈ viati cū q̄ dicit q̄ variole sunt ex accītibᵘ synochi ℈comitātibᵘ. Prᵒ isto dubio ītellige q̄ variole gñantᵏ p viā ebullitōis sanguis fermētati a reliq̄s nutrimēti fetᵘ in mīce. q̄ qđē reliq̄e remanēt in pozositatibus mēbroꝝ vel mixte cū hūiditate radicali vel fluēte. ⁊ q̄n nā fortificat vel ex q̄litate aeris vel ex influētia adiū cta mouet illas supfluitates ⁊ sanguinē masse sanguinarie calefaciēdo ⁊ miscēdo adinicē. Et in ista ebullitiōe mittit̄ san. corruptus ad supficiē cutis ⁊ fiūt apostemose vesice. Si autē in ista materia mala abundet flegma fiunt maiozes variole molles et late et albe. si sanguis fiūt rubee nō ita late si magᵗ abūdet co.

fiãt morbilli: q3 fm Auı. morbilli sũt variole colerice. Et ꝙ hoc ꝓz rño ad q̃stionẽ. Sed tũc quid dicendũ ad ga. 5. passio'. qui dicit ꝙ eẽs iste gñant ex flãte max' salso. Ad hoc dicẽdus ꝙ variole sunt in duplici ōnia. quedã sunt ru. et nõ late: sed stricte. Et iste ꝑpe dicunt variole: alie late z al. z istas vocat ga. ibidẽ turpe/do. ꝓpter magnã turpitudinẽ quam in faciem hoim inducũt. Sal'. ibidẽ in fine capli. et iste venũt cũ puritu. Et de istis intelligit Ba. ꝙ fiũt a flãte salso: nõ intellexit de illis primis nec de morbillis. Scõo dubitaf quõ tu dicis ꝙ variole gñant ex sanguine menst'. quia dic Constan. in panteg'. ꝙ fetus nutrif in vtero ex purissõ sanguine. variole aũt ex grosso z fe culẽto sã' gñant. Dico ꝙ variole ex reliquijs sanguis menstrui gñant. vnde san. q̃ venit ad matricẽ ad nutrimẽtũ fetus hz. 2. ptes. q̃dam sunt rare z clare z pure. z de istis nutrif fetus in maiori pte. Alie sunt grosse z feculẽte ipu/re. z iste latitãt in locis dictis z post ꝓs ebul liũt z putrefiũt z causant variolas mouendo secũ aliqs ptes masse sanguinarie existes in corpore z vicinas ei z. ¶ Ter' querit vtrum variole semꝑ ꝟbant ortũ a san' mẽstruo et nõ aliũde. z ꝓbaf ꝙ ab alijs possint ꝓuenire: q̃a variole ꝟni Auic. sequunf ebullitionẽ sang. et putrefactionẽ eius: si ista pñt fieri in san' ãne sanguine mẽstruo vt ꝓz in synocho z in fleg mone igif z. Scõo variole sunt de accñib' sequẽtib' sinochũ. modo sinochus' potest fieri sine putrefactõe san. menstrui. igif. ꝓa tenet et alis ꝓz ꝙ viaticũ. ¶ In oppo'm est Cõstant. in. 8. sue tpeo'' in ca. de variolis q̃ dicit ꝙ sẽp trahũt ortũ a san' menstruo. Ad hoc dicẽdum ꝓnotãdo cũ Ba. 6. de inte. c. 6. ꝙ ad intrinsecã pelliculã mr̃icis terminant vene ꝓcedentes a vena ꝓcaua epat' z ꝙ istas vẽas fit attractio sanguis ad mr̃icẽ. vt ꝙ illũ sanguinẽ fiat su/xus menstruoz: vt inde fetus nutriaf in tẽpe impgnatõis. Illã in ista supficie mr̃icis intri/seca z in capitibus z orificijs venarũ istarum terminaf vmbelic' ꝙ quẽ trãfit dictus san. ad nutriẽdũ fetũ. vñ iste san. hz duplices ptes vt dictũ ẽ. q̃ dã sũt puriores z pure sanguis. alie sunt min' pure. z verũ mẽstruũ de ꝑmis nutri tur fet'. de scõis vo nõ. Isnia est auerroys. c. de mẽstruis. vbi concludit ꝙ fetus nullo mõ nu trif ex mẽstruo ñ ex san' puriss̃imo. Et tunc di co ad dubiũ ꝙ variole initiatiue fiunt a san' mẽstruo z coadiuuatiue ab alio san' putrefcõ ꝙ ebullitionẽ: ita ꝙ ille reliq̃e sang. menstrui latẽtes in pozostratib' mẽbroz: dãt fermentũ et causam ebullitõis z putrefactionem aliis ptibus san. z sic natura fortis expellit exter' et facit illas veficas z apara. Et sic intelligit Auı. et Constan. quia nõ esset ꝑsumendum ꝙ tot hu. z ita gñalr haberẽt varielas mũ aliqõ gñale fermentũ a ꝑma gñatiõe ꝟherẽt. Scõo seq̃ref ꝙ si a sola sanguis putrefactõe z ebul litione sine fermẽto sanguis fierent variole: sequeref ꝙ quotieſcũq; eẽt putrefac' z ebulli tio in san' fierẽt vario. añs est falsum. quia in sinocho z sinone nõ fiũt. ¶ Tertio sequeref ꝙ pluries ꝙ semel hoies hac infirmitate egro tarent. ꝓns est falsum: si bene guberneut z. ¶ Quarto dubitaf si variole vni idiuiduo bis aut amplꝰ possint accidere. Sine argumẽtis dico ꝙ sic: q3 possibile est ꝙ in vna vice natu ra expellat calefaciẽdo ebullitione vnã partẽ illius san. menstrui. z alia vice reſiduum. z sic bis aut amplius faciet variolas z morbillos. verũm hoc accidit raro: q3 qñ natura nitif ex pellere illã totã vna vice expellit: misi natura sit debilis aut malũ regimẽ incadat. vt quia se expoliit aeri frido nõ se coopiẽs diligẽter. aut q3 comedit carnes grossas aut pisces be/stiales. Oia ista disturbãt digestiuã z expulsi nã a suis operatiõibus. Dictũ tñ cõe ꝙ vir am plius vna vice ꝑ istã egritudinẽ aliqõ indiuis duũ molestaf. ¶ Quito nota ꝙ in variolis est maior dolor in spina dorsi ꝙ in morbillis. Et rõ est: q3 ille dolor dorsi est rõne mat' cõtente in vena ilii q̃ extendit fm lõgitudinẽ dorsi. nũc aũt maior replo ẽ i variol'. q̃ maior dolor z hec est ista Auı. Sexto scias ꝙ ficus habẽt in se vtutẽ lenitiuã z leniendo dilatãt mẽbra pectoralia: z ipa aptant ad anhelitũ. secundo habent vtutem z ꝓprietatẽ expellẽdi materias ab interioribus ad exterioza. ideo in vtẽribus faciunt multos pediculos et iuuãt ad exitum variolarũ. z sic ponit Auicenna z.

¶ Incipit libell' epidimie cõpilat' a Valesco de tharanta fm traditionẽ antiquoz.

¶ Laꝑim. 18. huius septimi libri. et ꝑmum hu tus tractatus epidimialis. Et primo sequitur proemium.

p Remeditans ꝓcellã humano generi morbis epidimialib' continue illatas in honore dei et ẽginis gloriose: z ne cãdela sub modo recõdatur. decreui salubriora remedia vni parvo inferere libello: qui ꝓ legentibus

Digitized by Google

ꝓm ips opantib⁹ alisqe cū dei adiutorio mor
bor epidimialiū offerat pfectū vrilitatēt secu
ritatē. Et qvt ffert. Seneca ꝙ opti⁹ ē maior
vestigia fec:idcirco ego i meis puis nō ꝓfides
virb⁹ destinani tales imitari sapientū antiq⁹
rū lectoꝛ huius libelli humili atqꝫ beniuolo
aīo deprecans vt būdicta cū gra t amore reci
piat nō inidiosa rabie corrodendo. Et si q̄ sint
min⁹ bñ relata:illa cuꝫ charitate t dilectione
benigne tractet interpres t ad meliozem redu
cat intellectum.

¶ Laplm ꝓmuꝫ quare t ex quibus causis t in
quo tempoze causetur epidimia.

q

Quod vidimus testamur. t
qō testamur verū est
Cū nullus in libris scribere de
beat nisi qō scit t qō a ꝓbis
didicit. vel illa que in rōe stāt.
Dico g̃ ꝙ epidimia venit aīn
in tpe calo vt in estate vel autūni ꝓncip⁹. pp ꝙ
Alui. fen. 2ª. ꝓ⁹ doc. 2ª. sum. j. c. 9°. dicit ꝙ pesti
lentia fit ex aere putrefacto ꝑm plimū. in po
stremo estatis t in autūno. Cū ꝑm⁹mgr̃oꝝm
ypo. In autūno acutissime egritudies t mari
me mozrifere fiūt vt in plibus. Ver ẽo saniss
mū t min⁹mozriferū 3°. amp⁹. am°. 10. Idem
dicit Rab. 4. ad almās. c. de mortalit⁹ t caute
la eius t rō est q̃re tūc magis venit: qz tūc aer
est magis patus ad recipiendū malā dispōnē
t corpa tūc sunt magꝭ pata pp debilitatē calo
ris nālis factā p resolōnē t p ois ꝙ assumpto
rū idigōnē: cū debilitas digōnis seqt debilita
tem caloris nāl. ēt pp fructū comestiōez. Et
vidi sepi⁹ qz tūc moziunt hoies bñ cōplexti. i.
sanguinei t colerici pp magnā resolutionez q̃
in eis fiebat. Et illi citius piclitant⁹ cuius hu.
sunt subtiliores t bñtes raritatē pozoꝝ qz spi
ritus in eis cito resoluunt⁹ cuꝫ caloze nāli. Fit
ergo in eis magꝭ resolo ad quā seqt debilitas.
Et ls ꝓpus istis accidat epi. qz paratiores tñ qz
ꝓagiosus mozb⁹ est alios cuiuscūqꝫ cōplexiōs
fuerit pōt ificere cū ab eis fami mali t corru
pti t venenosi aerē t hāoꝛes corrūpentes ꝓcedant t aer exprat⁹ ab eis fit iam corruptus: t
corrūpit circūstantē aerē t alios ispirātes eū.
¶ Ex isto seqtur manifeste ꝙ assistētes debent
auertere facie ab eis ꝯsus ignē vel ꝯsus fenes
stram vel portā vt nō attrahāt aerē ab eis ex
piratū vel corruptū. ¶ Scdo seqtur. ꝙ bonuꝫ
esset ꝙ ifecti egritudine t iā actu egrotantes
crebro mutarēt nō solū lectū imo ēt camerā t
do⁹: vt attrahant aerē nonū nō corruptū seu
ifectū: sicut ille esset si semp starent in vno lo
co. Et locus non debet esse strictus sed spacio
sus. t aer eius semp sit alterat⁹ ad partē fricis
tatis. ¶ Epⁱ⁹ erā aīn venit in fine autūni vt si
estas fuerit multū pluuiosa. vel per multū tēz
pus sufflat vētus austrālis t autūn⁹ qui de na
tura sua ds cē fridus t siccus: qz diu sufflar vē
tus subsolanus seu orientalis: qō ides est cali
dus t hu. p nimia ꝓtinuatiōe vētoꝝ meridio
nalium cū turbulentia aeris t eius spissitudie
t nubiū multitudie: tūc merito venit epi⁹ ma
xime si cū istis fuerit male influēte: sic cum sa
turnus est in domo sua. s. in capricorno t in aq̃
rio. put mō est. qz nunc est. 25ª. octobris anno
1410°. qñ iste tractat⁹ fuit cōpilat⁹ saturnus
erat in. 10°. vl. 11°. gradu capricorni t mars silr
in scorpione in domo sua. put alibi meli⁹ est vi
dere. g̃ qñ ista ꝯcordāt ōteri⁹ efficit epi. pp qō
dicebat Alui. in 4°. ꝙ ꝓncip⁹ oīm hoꝝ sunt for
me ex formis influentiā planetaꝝ t ostellatio
num faciēti eē necessariū illud: cuius aduen
tus ignorat tc. Et seqtur: ds vt scias q̄ cāe pri
me lōginq̃ ad illud sunt figure celestes t ppi
que dispōnes terrestres. siue g̃ venti flant p ex
cellētiā siue fiāt pluuie vel nimia ficcitas seu
fritas qbus mediātib⁹ aer alterer vel corrūpa
tur cā oim hoꝝ sunt ifluentie celestes. Et h vt
dicere Alui. vbi. s. Cōstat tñ ꝙ aīn er sola radi
ce iferioꝛi. vt ex cadauerib⁹ nō sepult aer putre
scit t epi⁹ gñaf. ¶ Notandū aūt ꝙ ꝗtūcunqꝫ
aeris ītenꝯaf ꝑ⁹ in qlitatib⁹ ꝓmis: nūq̃ gñan
tur morbi pestiferi donec putref. Verūtū aliq̃
gñanf egritudines ex ītensione qlitatuꝫ ei⁹: q̃
nō videnf dici epidimiales. Aduertēdū ēt: ēp
aer in se nō putrefit rōe sui: cū sit corp⁹ simpl⁹
si rōne vapoꝝ admittoꝝ qz aer q̃ nos circūdat
nō est pur⁹ ꝑm Alui. fen. 2ª. ꝓ⁹. c. p⁹ alle°. Cum g̃
aer putrefit: putrefacit hāoꝛes. t icipit hāoꝛē
putrefacere q̃ a corde circūdat⁹ est. qm̃ ad ipm
ꝓpinqus accedit vt ait ꝓncep⁹ aboali. fen. 2ª.
ꝓ⁹. do. 2ª. sum³. j. c. 9. Et ꝑm hāc viā gñanf epi⁸
t egritudies pessime vt antraces carbūculi t
filia. ¶ Aliqñ ēt venit epi. in tpe frio t in hye⁸
vel in autūno frio. t tali tpe ꝯculcantur hu. t
non fiunt resolones debite malox hu. imo re
tinenf. t ista fit maxie in tpe fertili cū abūdā
fructū: t tūc magꝭ ifirmāt t distruunf hoīes
pleni t sanguiei. Cōi haly de regali dispōe li⁹
ꝓ°. c. 26. plimū eni timēt pestilētialiū aduētū
morboꝝ ꝙ°q̃rū cal'a ē t hu. t q̃ pueri sūt t ado
lescētes qm̃ ꝙ° cal'a t hu. āpli⁹ illi⁹ dñaf. t sub
dit. Quare eos multiplicare sanguis minutio
nē t augere vsum eoꝝ q̃ refrigerāt t desiccāt.
¶ Etiam repleti cōsueuerunt tali tpe frequen

tus perire ⁊ egrotare qz habent pozos opilatos ex humozibus grossis ⁊ viscoſ. Nam ⁊ viscositas humozū ⁊ eozum grossities ⁊ supabūdantia sunt cause opilationis scdo tegⁱ 2°buidum simul. Et oplo est cā putrefactionis ⁊ p ꝑns fe. 3°. tegⁱ 2°. Ferūt eni si ita ꝓtigat. Ergo in talibus generant fe. ⁊ per ꝑns epidimiales qz tali tpe raro alie gnant fe. ꝓter epidimiales. ⁊ apparent ps intuenti. ¶ Ex hoc manifeste sequtur q replo nimia nouella dz euitari. Sequitur scdo q replo antiqua est diminuenda cū appzopziato laxatiuo seu flōia. Sequit 3°. q cibi generātes humo. grossos ⁊ viscolos dnt tali tpe refutari. Solo etiā te scire q siue epi. sit in estate siue in hyeme: hoies resoluti ⁊ coitu abutentes: citius alijs succūbunt pp debilitatem virtutis eozū. Ista 2° est ꝑstat sue theo c. de coitu dic sic. Dz ergo i ifirmitatib⁹ vt in pestilētia tpis ⁊ cozruptiōe aeris coit⁹ euitet. ¶ Nolo ēt te ignozare q in tpe epi illi citius periclitant: in quoz domibus sunt fetozes pticulares sicut fetoz latrine ⁊ canalis vel sentine domus: vbi decurrunt supfluitates: sicut locus vbi ponunt vasa cū aqua in qua abluunt domus vtensilia: marie si aliq ibi vina deponāt seu supflua grossiora. ⁊ hec sepissime vidi per expientiā: ⁊ cā istius ē: qz cozruptio aeris alis fortificat p cozruptionē particulares. Ex isto sequit q domus debent esse munde ⁊ sine quocūqz fetoze. Et ad hoc vt aer altereť: debēt fieri suffumigia ⁊ ignis frequēter. Et ideo. est cautela q quicūqz dz stare in domo vbi epidemiati iacent dz stare ꝓpe ignē: cuz ignis alteret aerem cōsumēdo vapozes malos: ⁊ aerē de nouo ꝓtinue generādo: ideo fumus seu aer generatus per ignem ex bonis lignis vel alijs rebus cū sit vapoz nouus. nō est cozrupt⁹: nec pōt nocere ispirantib⁹: imo iuuat ⁊ cordis 2° non cozrūpitur: sed potius in suo esse ꝑseruat. Cum ergo tpa in quib⁹ fiunt epidimie sint diuersa: dz q reginen sit diuersum saltē in aliq bus rebus. Non eni vr idē regimen ꝓseruatiuū in estate ex toto cōpetere quod cōpetit in hyeme ideo in ꝓcessu cum auxilio deividebitur aliqualis diuersitas.

¶ Cap^m. 2^m. i quo ponit fig ⁊ ostēsa epidimie.

p Konofticabitur epia eē vētura si infrascripta signa vel plura ex eis appuerint. s. qñ in fine estat ⁊ autūni ꝓncipio multiplicantur ipressiones ignite scz cometa ⁊ alie qs arist. vocat capras saltātes hyat⁹ vozagines ⁊ sanguiei colozes ⁊ stelle cadētes. magꝫ tūc ꝟ resolo in cozpib⁹. cū ista non fiant nisi ab exalatione inflāmabili. ¶ Secundū signum est multiplicatio aliquoꝝ animalium sup terram incōsuetozum. vt est ranarum bufonum locustaꝝ sozicū. ¶ Tertiuz est quando multiplicātur venti meridionales ⁊ subsolani ⁊ multitudo nebularum ⁊ vapozū ⁊ apparentia pluuie sine effectu. quando ista apparent vel aliqua ex istis. 2° hyemis est cozrupta ⁊ per cōsequens epi. superuenit hyemi. ¶ Si autem ver fuerit frigidum ⁊ siccum sine pluuia ⁊ flauerunt venti meridionales etiam conturbatio aeris ⁊ caligo eius qsi per. 8. dies deinde clarificatur ⁊ iterum cōturbatur ⁊ si ꝟ frequenter. tunc epidimia veniet in estate. ⁊ cum hoc si dies sunt calidi ⁊ noctes fride. Si militer quādo estas nō est cal'a cum multitudine nebularum ita q aer non clarificat: imo est turbidus. similiter qñ eadem die aliquādo qdā estus aliquādo qdē frig⁹ autūnales egritudines expectare opz. i. inequales. 3°. ampb. ampb. 5. silr quando duobus vel trib⁹ dieb⁹ est calor ⁊ totidem frigus. ¶ Dic attendendū est: q quādo accidit aeris putrefactio qñqz plus ledunt existētes in bono aere q̄ in malo: vt visum est frequēter de incarceratis ⁊ captis in fundo turriuz ⁊ habitātes in vallibus: qñ isti non moziuntur ⁊ habitātes in bono aere. i. in loco vbi consueuit esse bonus aer in tpe quando nō est epi. tales citius recipiunt ipressiones malas ⁊ moziuntur. Unde Auicē. in. c. de aere bono. Cum vero in aere acciderit putrefactio cōmunis discoopertus tunc erit magis ipsam recipiēs q̄ cōstrict⁹ ⁊ occult⁹. alr ät discoopt⁹ meli⁹ existit. Cū epia aūt aln veniunt morbili aliqñ variole ⁊ obtalmie ⁊ alia huiusmodi.

¶ Capitulum. 5^m. de ꝓseruatione epidimie.

m Ltofortius succurritur ꝓseruando imo securi⁹ q̄ i curādo post q̄ actus aliter egrotāt. Jō pus de ꝓseruatione dicem⁹. Preseruao a pestilētia cū dei adiutorio ē fugere imo ēt totā terrā sic dicit Raf. Et quāto lōgius tāto securi⁹. qz qui nō est in aere cozrupto ⁊ putrefacto nō cozrūpit ab eo sicut ille nō moziť in bello q̄ nō est in eo. Si aūt oz manere in loco in q̄ est talis ꝓsecutio: tunc ꝓmū adiutoziū sumiť ab aere dom⁹ in q̄ mānā dom⁹ dz eē mūda a q̄buscūqz supfluitatib⁹ marie ab illis q̄ generāt fetozē: longe a femorarijs ⁊ ab aqs stantib⁹ ⁊ a latrinis ⁊ ozificio latrinaz: sic cloaca. Quādo aer ē caliginosus seu nebulosus: ꝓseruādus nō surgat de mane

etiam qñ flat vētus auſtralis vel ſubſolan⁹. ſ⁹ fiāt ſuffumigia iſra dicēda. Et qñ ſurgit ō ma ne odozet acetū ⁊ aquā roſ qō odozatū vl' tpe calo ⁊ frio ppea qz refrigerat ⁊ ꝓfozat coz nō diſcurrat ꝑ villā ⁊ occupet in aliq̄ iſra domuz clauſis hoſtijs ⁊ feneſtris ſaltē cū vitro vl' cuz pāno icerato vt lux itret nō aer putrefactus. Ois ḡ fetoz euitet ⁊ boni odozes mltiplicent tēpare tñ in eſtate cū reb⁹ frīs. ¶ Et ſi i hyeme odozent aliq̄ cala vel cū eis ſuffumiget dom⁹ vt eſt muſc⁹ ⁊ ambza. nō eſt error: qō ꝓbo auto ritate Aui. q̄ iubet aerē alterare cum ambza ⁊ thure ⁊ ligno aloes ⁊ ſilib⁹. 2°. ꝓbo ꝙ iſta odo rifera nō noceāt qz fetozes nocēt ſumme vt vi ſum ē. igit aromatica ⁊ boni odozes uuabūt ꝑ regulā. ſi oppo^m in oppo^ō ⁊c. ¶ 5°. qz iſta de ficcāt aerē qō eſt nccium in peſtilē^a qvenit in hyeme. 4°. qz ꝓfozāt coz ⁊ cerebrū. Et ſi tu di cis ꝙ timēdū eſt de calefactione cozdis. Rñ° ꝙ coz nō ſupcalefit nec hūozes circūſtantes cozrūpunt a calitate aeris nec ēt ab illo mo dico vape ab aromatq̄ eleuato: ꝑ poti⁹ ab aere cozrupto ⁊ putrefacto. Et ſi dicas ꝙ iſti vapo res cali ſunt vehiculū aeris putrefacti ad coz nō eſt verū cū honoze. qz ēt ſine iſtis aer putre fact⁹ ⁊ cozrupt⁹ ſubitraret carmerulas cozdis qz velim⁹ nolim⁹ aerē attrahim⁹. Reſtat ḡ ꝙ iſta nō nocēt marie in hyeme. qz iſte vapoz ex aromatiq̄ reſolut⁹ modic⁹ eſt ⁊ nāe familiaris ⁊ ex eo ſps refocillant. put eſt videre in finco pizātib⁹ ꝓ°igit de mane ꝟ ſuffumigiū marie tpe frido cū ābza thure ⁊ ligno aloes ⁊ ſtoraq̄ lapdano ⁊ croco maſtiq̄ garioꝟ ⁊ ciamo° q̄ dū ardēt faciūt bonū odozē ⁊ alīn cuz ſquinato ⁊ terebēt̄ina cū iſtis oīb⁹ vl' aliqb⁹ ex eis. Si iſta nō hītur ꝟ cū lauēdula roremarino iunipero ciꝑſſo lauro ⁊ ſauina acozo ⁊ cipo. ⁊ iſta maxi me ligna ardeāt in domo vel ex eis ꝟ ſuffumi giū ſup carbones icenſos. Iſta ſupdicta ſunt aromatica cala. Si vo ꝟ cū aromatiq̄ frīs iu uabit mltū: ⁊ ſanos ⁊ iā actu egros ſi cū ſanō ⁊ roſ ⁊ flozib⁹ nenufa. ⁊ foljs ſaliq̄ ⁊ filib⁹ cum aceto iſuſo ſup tegulā ardētes vel ſup ferrū ⁊ cū cozādro ⁊ foljs q̄rc⁹ q̄. cāfoza ⁊ cū cozticī bus maloz̄granatoz̄ tamariſco ⁊ mirto ar buſto rbes. Cū iſtis ſuffumiget dom⁹ vl' rene antur in manu: ⁊ odozēt ſepe ⁊ cameraybi doz mit ſuffumiget ēt cū ſupdict. q̄ quidē camera dz eſſe vndiq̄ clauſa inter duo ſolaria vl' ppe terrā dūmodo nō ſit reumatica. Camera autē ſapioz nō habitet. qz citius attingit ab iſluen tia. Et ſi aliqua ſpiracula ſeu feneſtre debent aperiri: ille apiant q̄ reſpiciūt ad ſeptētrionē ⁊ que ad meridiē ⁊ orientē claudant ſecuri⁹ tū eſt ꝙ teneant clauſe cuz feneſtris de vitro vel cū pāno icerato. ¶ Jn tpe aūt calo vt in eſtate vel autūno ponant circa pietes dom⁹ vl' came re rami ſalicis tamariſci q̄rc⁹ ⁊ cānarū. Et ſter natur dom⁹ cū iunc ⁊ foljs ſaliq̄ ⁊ vit ⁊ nenu fa. ⁊ viol ⁊ roſ ſi habent. Et rozet dom⁹ cū aq̄ font frīa ⁊ aceto ⁊ aq̄ roſ. ⁊ odozet roſas viol ſando ⁊ cāfo. aquā roſ acetū ⁊ filia. ⁊ fiāt ſuffu migia cū reb⁹ aromaticis frīs bis aut ter ī die ⁊ nocte. ēt ſtet in tali aere ⁊ linteamia madefa cta in aq̄ frīa ⁊ aceto pendant circa pietes do mus. ⁊ caueat ab hītatiōe ⁊ querſatiōe hītuz epidimiā ⁊ tactu eoz. qō ſi ꝟ: ātat faciē ⁊ odo ret acetū. Fiāt ēt ḡ cāteploze ⁊ vaſa ipleantur aq̄ in baſe quoz̄ ſit fozamē cera obturatū: q̄ q̄ dem cera puis pfozet fozamibus. ⁊ aq̄ exiens cadat ſup peluim melodiam faciendo.

¶ La^m. 4^m. de ꝓſeruatione ab epidi^a p eūonē

n On Solū effectiue epidimia p uenit a, cauſis exterioꝛib⁹ vel ab influentia celeſti tanꝙ a cā añte ab aere putrefacto ⁊ cozrupto tanꝙ a cā ꝓiuncta: imo ēt fortificatur ꝟ moꝛ tifera rabies qñ iuenit cozpa repleta ⁊ hītia in ſe malū regimē. idcirco ſcōm adiuto^m eſt ⁊ ſumme neceſſarium purgare hūiditates ſup fluas in eſtate ⁊ autūni p̄n°⁊ in iuuemb⁹ ⁊ co lericis purgare colerā cū tamarindo ⁊ mirabo. cit⁹ ⁊ decoctione ꝓunoꝛ ⁊ filibus. Jn fine aūt autūni ⁊ in hyeme ⁊ in replet cū reb⁹ que pur gant groſſos hu. vt agar°. turbith polipo° ⁊ ſi milibus. ⁊ hec fiant caute ⁊ cum mēſura. Et ꝟ purgatio hu. frioꝛ non fit niſi in maltū replet tis ⁊ per modū dictū. Nam Haly dicit ꝙ dēt purgare ſupfluitatē calidā: videt ergo ꝙ vtplu rimū cōpetit purgatio hu. caloꝛ. Jn omni aūt tpe ſiue ca. ſiue frido vz receptio pilarum de mirra croco ⁊ aloe cycot⁹ valent ēt in oī etate apta ad purgandū ⁊ in oī cōplone. Nam ſicut olla deſpumat a ſpuma in p̄n°ebullitiōis: ita iſte pille purgant ſupflua que cōgregant ver ſus membza p̄ncipalia. p̄ſeruant etiaz ſan guinē a coꝛruptione. Flōia eſt etiā neceſſaria: imo bonū eſt flōmare adoleſcentes ⁊ ſanguī neos ſemel in q̄libet lunatione añ comeſtionē vſq; ad. 3. vel. 4. ;. aliq̄n de mediana vl' de epa tica aliquādo de ſplenetica. Per talē ei flōiam ceſſat ebullitio ſanguinis ⁊ colere in venis. vl' pꝛohibet ne ꝟ iamdicta ebullitio. ⁊ debet fieri in pua q̄titate ideo qz ſi caderent in febrē vel in peſtilētialem moꝛbū: opoꝛteret ꝙ ſlebotho maretur ſm modū infra dicendū ⁊ ſm doctri

Digitized by Google

nam antiquoꝝ. Ista aũt flõmia dꝫ fieri nisi p aliqꝺ ꝑticulare ꝑpediaꝫ: vt est ẏtuꝫ debilitas: etatis puitas: ipregnatio. emoꝛroydaꝝ fluxꝰ vel mẽstruoꝝ. vñ Rab. Si aũt appeat in coꝛpoze sanguis aliq̃ motio: minutioni absq̃ mora insistẽdum est. Et mihi ẏ q̃ multũ ẏsanq̃ cadãt in egritudinẽ. qz dicit Aui. ⁊ debes scire q̃ dum iste egritudines timent ⁊ nondũ in eas ceciderint: plus secure eis cõceditur minutio. fen. 4ª. ꝑmi. c. 20°.

¶ Lapm. 5m. qualiter quis ꝓseruabitur ab epidimia cum cibis ⁊ potibus.

q Dia Malum regimẽ nocet cõseruatoꝛi sanitatis. idcirco tertiũ adiutoꝛium sumiꝫ ex cibis ⁊ potibꝰ huic disꝑni cõgruis. Libi g̃ q̃ eis cõpetunt: sint cibi leuis digõnis nõ ſa ciliter coꝛruptibiles putrefactiõi resistẽtes. ⁊ nõ in tãtaꝛ q̃titate fiãt in alio tpe: qz timendus est de indigõne ⁊ ꝑ põs de coꝛruptiõe ẏm citꝰ ⁊ frequẽtius ita q̃ nunq̃ patiaꝫ ꝑseruatoꝛ famen nec sitim. Laueat a carnibꝰ bounis ⁊ poꝛcinis ⁊ a carnibꝰ oibus aialiũ magnoꝝ ambulantium in agro: vt dicit Baly. cã est: qz generant hu. grossos ⁊ sunt dure digõis. Utaꝫ gallinis ꝓdicibꝰ starnis ⁊ oibꝰ: ꝑter cõmoꝛates in aquis: que viscosos gñant hũoꝛes ⁊ cito coꝛruptibiles. Laꝑt bonꝰ est ⁊ caro mutonis ⁊ cuniculi iuuenes ⁊ lepusculi. capolus: q̃ gazel dꝫ ũterdũ põt sumi. Dia ista sumanꝫ cũ aliq̃ acetositate. qz maioꝛ ꝓs acetosoꝝ iuuant in ꝑseruatione epidimie. Et q̃n bulliunꝫ in aq̃ dꝫ poni ĩtus in olla crocus ⁊ aceũ vel agresta etiã q̃n pastillanꝫ. cũ iamdictis carnibꝰ põrvti ꝑseruatoꝛ aliq̃bus salsamentis. s. salsamẽto qꝺ dꝫ camellina. qz ibi ponit acetũ qꝺ infrigidat ⁊ deficcat. Silr panis toꝛridꝰ q̃ deficcat superfluitates sto1. vt ꝓs de rostita sumpta post cibũ sine potu qui deficcat humiditatẽ superfluaꝝ sto1 ⁊ multitudinẽ saliue ⁊ cinamoᵐ: vt dicit Aui. fen. 14ª. 3ª. de cura debilitatis epatis: est contrariũ putrefactioni. Silr mõ opaꝫ cassialig. si distempetur. cũ aceto. ¶ 5°. sumaꝫ aceũ ꝑ seipel agrestaꝫ se vel mixtim ꝓ salsamento. Nam dicit Ba. ꝑmo de cõplonibus. q̃ aceũ ꝓseruat carnes ⁊ res a putrefactione. c. 2°. Succus limonũ ẽt acetositas citi ⁊ citrãgulorã. vel põt sumi salsa viridis que cõiter fit ex pet°ciamo° ⁊ ace°. ⁊ ideo dimittanꝫ allia poꝛri cepe finaꝑ eruca. dimittaꝫ ẽt piper: qz supercalefacit hu. ⁊ coꝛpꝰ. ⁊ nõ auscꝛtet opinio illoꝝ qui dicũt allium valere. qz falsa est pp cãm iam dictam. etiam qz gñat fumositates ⁊ supꝛcalefaciendo adiuuaꝫ ebullitionẽ ⁊ sanguines adurit ex quo adusto gñant apata mortifera. Laseus ẽt vitandus est: qz grossos generat humoꝛes. Lac etiam qz cito coꝛrũpitur. Oẽs fructus ⁊ herbe ꝓeter paucas sunt vitãdi maxie illi qui nascunꝫ ⁊ crescunt tali tpe in quo aer est putrefactus: imo videnꝫ ptⁱcipare, in malicia. Unde Rab. fructꝰ ⁊ olera q̃ in tali nascuntur tpe sunt dimittẽda. Et aq̃ q̃ in supficie terre manifeste est: bibẽda nõ est. Si tñ aliq̃ fructus assumanꝫ sint acetosi: vt poma acria malũ granatũ pira ⁊ coctana ⁊ poma acerba. q̃dli fructꝰ q̃ põt decoq̃ decoq̃nt in igne qz ignis in decoctiõe remouetꝫ malicia eoꝝ ⁊ ipressionẽ malã derelictã in eis a ꝓstellatõe ⁊ aere putrefacto. ⁊ herbe silr. sumat lactucas portulacas cũ aceto. Et acetosa est eis optia herbaꝝ cum sit fria ⁊ sicca ⁊ refrigerat coꝛ ⁊ sanguinem in eiꝰ cameruꝫ exĩtẽ. Alĩ põt sumere petᵒ maioꝛa nã saluiã ⁊ fumũ ꝛre cũ boꝛag. Oẽs alias herbas ⁊ olera dimittat nã olera ⁊ fructꝰ bñt hũiditates aq̃sas ⁊ putrefactibiles rõe q̃rũ hũoꝛ ide gñatꝰ patꝰ est putrefactioni: iõ ꝓcatur eis. Uinũ sit debile vel limphatũ cuꝝ aq̃ fonꝭ alb. vel subrubeũ clarũ. Laueat a nectare ꝓp calefactionẽ ⁊ ebullitionẽ fugiẽdaꝝ ⁊ a musto. Et caueat ꝑseruatoꝛ ab oĩ ꝓfectiõe facta cũ mell. ⁊ caueat a balneo aq̃ cale. si cũ aq̃ ⁊ aceto pñt lauari pedes ⁊ manus ⁊ tibie. Et vtaꝫ regimine refrigerãte ⁊ deficcãte ẏm oẽm modũ ꝓter exercitiũ ⁊ coitũ. Et bẽ ẽ smia Baly. in li. regũ. Laueant ẽt a rebꝰ q̃ excedũt in dulcedie: vtpue passe dactili. carice zuᵐ ⁊ mel. ⁊ a cõfectionibꝰ que ex eis fiunt nisi sint medicinales.

¶ Lapm. 6m. de ꝓsideratiõe exercitij in epidi. q Uartum adiutoꝛium in ꝓseruatione ab epidimia sumiꝫ ab exercitio. vnde dico q̃ ꝓseruatoꝛ recte opando nõ dꝫ exercitari nisi modicum ⁊ cũ debili exercitio. Et laboꝝ supercalefacit ⁊ facit frequẽtare anhelitum ⁊ nimis inspirare aeres qui est coꝛruptus qui frequẽtius attractus alterat ⁊ coꝛrũpit humoꝛes circa coꝛ ⁊ in spũalibꝰ cõtẽtos. Fiat ergo debile exercitium in loco tpato non in sole. Laueat a coꝛeis ⁊ a luctatione ⁊ a saltu ⁊ a cursu ⁊ ab omni actu in quo requiritur anhelitus magnus ⁊ frequens. sed tẽpate comedat ⁊ bibat vt superfluitates in coꝛpoze nõ aggregentur quas oporteret per exercitiũ cõsumere ⁊ euacuare.

¶ Lapm. 7m. de consideratione somni ⁊ vigilie in ꝓseruatione ab epidimia.

Digitized by Google

6 **Diutoriū** Quintū sumit a somno et vigilia ops q̄ ꝑuat or dormiat de nocte i camera bñ clausa ⁊ suffumigata p modū ꝓus dictū. Nimi⁹ somn⁹ nec pli⁹ cōpetit: qz hūectat nimis. ⁊ nos oino debem⁹ incli nare regimē ad exiccatiōes ꝑter exercitiū. sic dicit ꝓnceps abohaly. Sōn⁹ diurn⁹ euitetur: maxie in hyeme. Et si in tpe calo dū dies sūt magni debeat fieri fiat in loco tpato remotis calciamētis ⁊ fiat tarde a cōfectione: qz q̄ post cibū illico dormiūt: guitatē in capite patiunt ꝑ ꝓncipē medicoꝝ. 4. ampb. 2°. 65. Jn febub⁹ ex somnis. Laueat a supfluis vigiliis: qz supflue deficcāt ⁊ drutē deiciūt.

¶ Lapl'm. 8. de ꝑsideratiōe accītiū aīe ⁊ coit⁹ in ꝑsernatione ab epidimia.

8 **Extū** adiutoriū a ꝑsideratiōe accītiū aīe. Laueat ꝑe seruator ab ira: qz cor supcalefacit qz ira ē feruor aīe. 2. de morbo. c. 2. Nimiū gaudiū etiā qz calefac. ꝓpt q̄d Jo. iacobi in suo opusculo de epidimia dic. Coit⁹ et gaudiū nimiū ⁊ ira euitēt. nā cito apperit eoꝝ mala impssio. Gaudiū tpatū iuuat ⁊ letari in reb⁹ honestis iuuat. ¶ De coitu aūt nō facim⁹ ca'm fingl'are: ꝑ meo iudicio dimittēd⁹ ē: maxie supflu⁹. nā q̄ in tpe pestilētiali abutit coitu: cito mortali naufragio piclitat. vt ego vidi fre quēter. ⁊ sūt de maxie ꝑpatis ad pestē ꝑs aui. c. de peste. Si tñ ꝓueuit coire ⁊ nō tenet regi mē strictū: tūc ad euitādū coartationē spmat et eius corruptionē fiat ꝓsilio ga. p tāta inter ualla: vt in ꝓbus coit⁹ dissolonē nō sentiat: ⁊ leuior ipse seipso. videat.

¶ Lapl'm. 9'm. in quo ponunt remedia rōnabi lia q̄bus si quis vtat ꝑeseruabit cum dei au xilio ab epidimia.

8 **Eptimū** Adiutoriū ⁊ ꝓnci palis sumit ab illis reb⁹ q̄b⁹ si alios exīs in bono regie vtat liberabit ab epidi[a] cū adiuto rio magni dei. ¶ Pri[m] igit reme[m] ē vti pillis q̄s ponit rab ⁊ aui. fi. aloē cicotri[i] duas ptes croci octaualis myrte aīi. ptē vnaꝝ. sumant oi die q̄si. 3. ß. vel. 3. j. Iste pille nō finūt hūores nec corp⁹ putrefieri. ⁊ p ꝓis nō sinūt apata p nociosa gnari. nā myrra ꝑm Ba. ⁊ aui. ⁊ algafaqui ⁊ q̄si oēs antiq̄s ꝓhibet putrefactionē: vt dicit Auic. ⁊ ꝑs ad experientiā: q̄ ipa retinet corpa mortua ⁊ ꝓhuat ipa ab alteratōe ꝑueto re. ⁊ p ista viā ꝓuat: qz ꝓuat corp⁹ vbi intrat in suo eē. ¶ Declara°. Prio ponit mirra i hac ꝓfectōe seu me[a]: qz qñ sumit i maiori q̄ntē q̄ fit. 3. ß. purgat hūi. crudas ꝑs aui. ¶ 2° ponit i aloes q̄ hz magnā ꝓpetatez ad sto[m] ⁊ purgat supfluitates co. q̄ sūt in sto°. ⁊ purgat ireſtina a fecib⁹. iō vz ⁊ ꝓuat a putrefactōe. ¶ 3° pōit ibi croc⁹ quē ꝓstat ex rōe oīm magroꝝ ⁊ me puoꝝ eē cordiale. iōvz. 2° vz ex a° qz dicit aui. aūcte Alcāi q̄ croc⁹ nū q̄ alit at hu. imo ꝓuat eū ⁊ ꝓfortat viscera. ß idē dic ga. nā dic q̄ crocus repat hu. putridos ⁊ nihil imutās de hu. ꝓuat eos. Aliq̄l vz ēt qz ꝑm aui. in. 2. 3'. c. de fincopi. ⁊ hz Cōstl. pāteg' fac penetrare me[am] i q̄ pōit ad remota lo° ⁊ ad cor. Sed q̄ q̄ rōes ⁊ p doctrinā ꝑcedē[m] q̄ hec ē optia me°. ⁊ ꝓsi meo meli⁹ ē q̄ sumat i pill. P° qz nō ē tantū horribil' ozi. qz fic mel ē vlti[m] dulciū. sic aloē ē vlti[m] amaroꝝ. 2° fiue dēt ad laxādū siue i pua q̄ntē ⁊ ad ꝓuādū dimti⁹ in corpe rēanent. ⁊ p ꝓis meli⁹ i[a] māet vt⁹. ꝓuās a putrefac[e]. Ego aūt nō imerito adhibeo eis magnā fidē: qz n vidi aliquē piclitari q̄ eis vteret i. 7. vel. 8. epi gis. qz cū dei auri° ptrāsiui. ¶ 2[m] reme[m] ē ga. pncipis medicoꝝ q̄ dic bolūar[m] cū aceto ⁊ aq bibitū huic dispōni ē ꝓueniēs. Jste pot⁹ vs ꝑ tria. P° qz infrat cor ⁊ hu. ⁊ fac eos stare fine ebullitiōe. sic si aq̄ fria supfūdat olle bullīēti cessat ebullī°. vel si añ ebull'oem paulati pōat nū q̄ bulliet ⁊ extīguit colerā. ¶ 3z° qz ꝓstringit vias ⁊ meat⁹ cordis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ ꝓnci pa[m] vt fum⁹ eleuat⁹ ꝑ ebullōes si q̄ sit i corpe nō attigit ad ea nec aer exticz corrupt⁹ attingat cor vt ipm alt'et. ¶ 3 ēt 3° qz ꝓsumit hūiditates supfluas vicias cordi ⁊ eas exficcat. si tñ hēt pect⁹ debile seu tussiz: rēoueat ace[m] ⁊ ponat vi[m]. ¶ 3[m] reme[m] ē fuere ō tiri[a] ad q̄titatē auellā[e] bis i septi[a]. ⁊ qz calefac mlt'ū fūat cū aq̄ ros. vl' acetose. nā tiri[a] corroborat ꝓfortat cor ipm defendēdo a venēo. ⁊ ß facit a tō spē vl' ppe[e]. iō Aui. testat q̄ hō q̄ vsus fuerit viri[e] añ ifectiōes nō morie[r] in epi[a]. imo euadit ab ea. ⁊ in. 5. cañ. c. de tiri[a]. ⁊ de illis q̄b⁹ ab ea fit ſ euasio ē admistra° tiriace ⁊ metri[i] añ eā cuz aliq̄ regie bono. ¶ 4.[m] reme[m] ē sumere metri[i] p modū ꝓus dictū seu cū succo limonū seu citrāgli. qz ista ꝓtiac venēo. nā dic ꝓnceps aui. c. de metri° q̄ iuuamēta metri[i] sūt iuuamēta tiriace ꝑter vnū. s. venenū ꝓpentū ad q̄d tiri[a] est ꝑferēda. ¶ 5[m] reme[m] ē magri iacobi in suo trac. de epi[a]. ⁊ ē q̄ si q̄s sumeret vnū bolū de acetosa de mane ⁊ alū in vespis. raro in pestilētia pateret. ⁊ b in seipo ꝓbauit. ¶ 6[m] reme[m] est q̄ omi die sumat bis ō pulucre tozmētille cū aliq̄ aqua: vt est aq̄ acetose vel buglosse vl'

melliſſe vel ſcabioſe vel p ſe ſine aq̄ vel radix p ſe maſticet ⁊ comedat. qz defendit coz a veneno ⁊ a fumis venenoſis p ſuā ꝓpetatē ⁊ de ſiccat ſine calefactōe. ℭ 7ᵐ eſt ſumere oi die ō ſe. citri ⁊ ſe citrāguli ⁊ſe limonū ⁊ ſe. cardi benedicti q̄ſi. ʒ. ß. cū ſir⁹ acetoſo vel ſir⁹ de ribes vel cū aliq̄ ex aq̄s ſup̄dictis. ℭ Jo. iacobi quē ego vidi fatet ꝙ ſe. citrāz tozmētille ⁊ tiriaᵃ obtinēt ꝓncipatū. ℭ 8ᵐ remediū ē ſumere bis in die cappares condit̄ cū aceto. ⁊ ß ßm Aui. ℭ 9ᵐ remediū qō ꝓuenit oībus alijs remedijs et a nullo ſepet remedio eſt frequēt in die lauare man⁹ cū aceto ⁊ aq̄ roſ vel aceto ſolo vl pān⁹ vel ſpōgia in eo madefacta ponet i manu ⁊ odozet. ℭ 10ᵐ remeᵐ ē. ℞. flozū violᶜ. flozū nenufa. roſ. rub. añ. ʒ. ij. oīm ſanō. añ. ʒ. j. cāfoᶜ ℈. j. miſceant ⁊ ꝙſſent ⁊ ponant in ſindone ⁊ odozet. ſi tps eſſet frīm addat ligni aloes. ʒ. j. Nota etiā ꝙ aqua roſ ſumpta vl odozata frequēt vs: qz refrigerat ⁊ ꝓfortat coz ⁊ ſpūalia. ℭ 11ᵐ remediū ē ſumere de lapide bezoardico qz vs ō venenū cū aliqua aqua ex ſup̄radictis Et nō noceret ſi cozna vnicozni intingeret in iſtis aq̄s q̄n ds ſumi: qz defendit coz a veneno et a fumis venenoſ. ℭ 12ᵐ remeᵐ eſt. q̄libz ſero et mane capiat vn⁹ bol⁹ ſequētis electuarij ⁊ deſup bibat modicū aq̄ acetoſe cuz aceto. ℞. boliar[c1]. ʒ. vj. cinamo¹ electi. ʒ. ij. galāg. ʒ. j. gario. ʒ. j. et ß. radic̄ tozmētille. ℨ. ß. panis zucᶜ ℞. j. fundat zucᵐ cū aq̄ roſ vl acetoſe vs mlcū ℭ 13ᵐ remediū eſt facere ſōmiā quolibet mēſe cū bono regīe cibi ⁊ pot⁹ ⁊ alioz vt. ſ. dictum eſt. ⁊ eſt conſiliū Job. iacobi.

ℭ Laplm. 10. qualiter ſuccurrēdum eſt quādo iam actu egrotant.

8 **Jam** actualr egrotāt: deus ſubueniat eis cuz ſua inextimabili medi⁹. Et nos faciam⁹ ea q̄ in rōne ſtāt et ab autoꝛib⁹ p̄cipiunt. Fe. aūt peſtilēcial cogſcit ſic. Caloz eſt aliqñ debilis remiſſus exterⁿ. ⁊ ſi ſint pin gues nō vident hr̄e calozē. interⁿ aūt fozt et videt eis ꝙ ardeāt intⁿ. Et aſſunt ſig̃ fe. acute ſ. ſiccitas oꝛis ⁊ lingue. ſiſ fozt ⁊ difficltas anhelitus. doloz p̄cozdioꝛ circa coz. aliqñ i ācha aliqñ in ylijs: aliqñ in ſtoᵐ: aliqñ in p̄ctoze ⁊ ſic de alijs. ⁊ adeſt fetoz vrine ⁊ egōnū ⁊ ſudoris ⁊ oīm q̄ egrediunt a coꝛpoze et anhelitus ℭ Si g̃ adeſt feb. ſine apate. Primo ſ modica flōia de baſilica. dico modica: vt poſtea poſſit fieri ſi apata apparuerint. ⁊ infrideꝛ aer er oi modo infridatōis. ⁊ ſternat⁹ dom⁹ cū iūco foꝛlijs ſaliq̄ et foljs cāne roſ lactucis portulaq̄ et ſilibus ⁊ rozeſ domus cū aq̄ frida et acetoꝛ et ſemp odozet acetū canfoꝛā ⁊ aquaz roſ vel pomū qō ſup̄ſcriptū eſt. ℭ Si eſt ꝺſtipatus ſ cliſtere lenitiuum. ℞. malue mercurialis ſille bzāche vr ſine añ. M. ʒ. ozdei nō excoꝛticati cā tabzi añ. p. j. ſ. ō coctio in q̄ diſſoluat caſſiaſ mūd. ℨ. j. elᵉ de ſucco roſ. ʒ. iij. oleiviol. ℨ. ij. ſal cōis. ʒ. iij. ſ cliſtere vel apponat⁹ de yerapig ⁊ bñdicta ſi bñt doloꝛē in renib⁹ vl in anchis ꝓ ut videbit⁹ opanti. Et ſemp cōfoꝛtet coz cum epithīate ⁊ coꝛdialib⁹ infra dicēdis. ℭ Si aūtē fuerit p̄dicta feb. cū apate ſiue ſit bubo ſiue antraꝛ ſiue carbūcul⁹. ſ flōmia de eadē parte vt ſi apa eſt ſub aſſell⁹ fiat de baſilica eiuſdē partis. ſi in inguine de ſophena eiuſdē partis ſi in collo fiat de cephalica eiuſdē ptis. Sēp ē in hac ſe. debem⁹ p̄cedere cū eōne cuz flōia niſi aliq̄d ꝑticulare impediat vt eſt ꝛtus debilitas vel ipfectio etatis ꝛc. Et immediate vti ꝓfoꝛtatiuus coꝛdis. ℭ Aliq̄ volūt ꝙ det medi⁸ laxatiua. q̄ ſi det: fit multū debil. ſic ē caſſiaſ māna tamarind⁹ violᵉ ꝓuna reubarᵐ et filia. Non det ei foꝛtis medi⁸: qz aliqñ maſa malafuriola ⁊ coꝛrupta diriḡ ad inteſtina ⁊ facit fluxū ventris ⁊ moꝛē. ℭ Et qz iſta egriᵒ eſt ſubita ⁊ materia inǰera: ⁊ ido ſubita remedia debem⁹ adhibere ⁊ multa. q̄n ſi vnū remediū nō ꝑdeſt: ſingula multa iuuāt. nec in tali egritudine expectet digō: ſ euacuet mā furiosa. Ego aūt nō multū vtoꝛ euacuatōe miſi p ſtebthomiā: ſ magis vtoꝛ alteratiuis ⁊ ꝓfoꝛtatis Iſta aūt flōmia fiat moderata vſq̄ ad. ʒ. vel 6. vel. 8. ℨ. vel maḡ vel minⁿ ßm ꝙ apparebit opanti: qz ſan. recōdat⁹ p theſauro nature, ꝓut dicit Aui. ℭ Primo igit̄ fiat talis potus. ℞. aq̄ acetoſe. ℞. ß. aq̄ enō. aq̄ roſ. aq̄ poꝛtulacis añ. quart. j. ſucci malozūgranatoꝛ muſoꝛ vel acrium. ℨ. iij. zucᵐ panis. ℞. j. canfoꝛe. ʒ. ij. fiat iulep. Si nō habes ſuccū malozūgranatoꝛuz pone acetū. aqua acetoſe vs: qz frīda eſt ⁊ confoꝛtat coz. aq̄ enō refrigerat epar. aq̄ poꝛtulace refrigerat ſilʳ epar. Aqua roſ cōfoꝛtat coz et refrigerat. zucᵐ reddit frigidū ꝓpter alia: et cū hoc nutrit. cāphoꝛa ꝑſeruat a coꝛruptōe et refrigerat: ⁊ō talis potᵒ cōperit. Detur ſcō ſirupus de ribes. ſirupus acetoſus. ſirupus ō nenufaris. Tertio detur aqua acetoſ cum ſuco maligranati vel cum aceto. vel fiat quarto talis ſirupus. ℞. ſucci bugloſſe ſucci pomoꝛū rubeoꝛum ſeu dulciuz purgat añ. quart. j. aq̄ acetoſe. ℞. ß. aque roſ. quart. j. ſucci citri vel loco eius ſucci limonū. ℨ. j. et ß. flozū nenufa. omniū ſanō. añ. ℨ. ß. camphoꝛe. ʒ. ß. zucᵇ panis

Digitized by Google

R'.j.℞ fir⁹.succus buglosse mundificat ⁊ pfortat cor.succus pomorum refrigerat ⁊ nutrit ⁊ mūdificat ⁊ cōfortat. Valet aq̄ acetose p̄ modum iamdictū. ¶ Quito pōt dari lac acetosus serū capzinū. si magnā sitim hñt det aq̄ fontina fria q̄tum vno haustu pñt trahere. qz ifrigidat multū. ⁊ nō det in pua q̄titate qz inflāmaref: vt p̄z de fabro rozāte carbones cuz aq̄ ⁊c. Aq̄ ℊ data in modica q̄titate est cā maioris inflāmationis. ¶ Tiriaca nō datur postq̄ a: tu egrotant. qz nimis est cal'a ⁊ auget fe. sin aūt det in pua q̄titate cū succo limonū vl' acetositate ci' ⁊ filibus vel cū aq̄ acetose vl' rosa in q̄ modicū de cāfora dissoluit: ℏ dent cordialia fria. Det ℊ elect^m supdictū fine spēbus. Vel ℞ tale elect^m. ℞. pul' triasand' pul' diadragagā' pul' diapapa. aā.ʒ.ij. ꝑserue buglosse conserue rosa aā.ʒ.ℏ. se.acetose se. cit' vl' limonis aā.ʒ.j. pannoz. aurei.viij.zuc'panis. ℞'.ℏ.℞ mixtura ad mo^m zuc'rosa. pñt addi limature auri ⁊ argenti perle safiri iacinti smaragdi os de corde cerui rasura eboris corall' alb' ⁊ ru.⁊ been ⁊ filia. ¶ Et qz cor sp̄ dz ꝑfortari int' ⁊ ex̄.put dic̄ princeps abohali in.4° can̄. in illo.c. Antiquissimi antiquoz. iō ℞ tale epithima ad ex̄: vt defendat. qz magis iuuandū est q̄ aliq̄ mēbroz. ℞. aque acetose. ℞'.ℏ. aq̄ rosa aq̄ endi. aq̄ melliss aā. q̄rt.j. oiz sandi rosa ru. floz nenuf se. lactu. se. papa. aā.ʒ.ℏ. aceti al. fortissimi q̄rt.j. misceantur ⁊ ℞ epithima ⁊ ponat sup̄ regionē cordis. ⁊ q̄n fuerit calefactū remoueat: aliud supponendo donec fritas capsulas cordis subintret ⁊ cōfortet: ⁊ a fumis venenosis defendet. ¶ Et iter regionē cordis ⁊ apa emplet loc' cū tiriaca. q̄n tiriaca expellit venenū aī se. ideo errant q̄ linūt apa cū tiriaca. vtrū tn̄ debeat poni tiriaca supra tale apa. ꝓbleuma est. qz il le excellens modern' Bozdo'.c. de morsu cānis rabidi iubet tiriacā poni supvuln'a rabido cane factū ⁊ dicit ibi ī clarificatiōe q̄ tiriaca vs ō venenū trahēdo ⁊ expellendo sine sumat aī siue post siue itus siue ex̄. Huic tn̄ sniē ꝺ̄ atur folionius. Sequere ergo ℊ ꝓbasti. Alia' tn̄ est decisa in nicolo florentino in suo de venenis. Bonus aūt esset si eis dare⁹ vnus trocisc⁹ de trocisc⁹ cāfore cuz aliquo de supdictis potib'.

n Ullatenus Cordis ꝑfortatio est negligēda imo p̄mittēda int' ⁊ ex̄. Pz̄ igit cōsideret apa ⁊ si inueniat rubeū vl' citrinū bonū signū est. ⁊ si cito incipit crescere cū sua rubedine vel citrinitate bonū signū est Si aūt apa sit nigrū vl' ad nigredinē declinet mullus eoz euadet. Et qz ista apata sūt pricio sa pp̄ uersionē materiei ei' ad subamveneno sam intrīn̄ q̄ corrūpit mēbrū ⁊ alterat colores eius ⁊ addit q̄litatē malā ⁊ putrefacientē per arterias ad cor: vt ponit Alui. fen. ꝑ³ 4'. Iō sus p apa debem' ponere attractiua ⁊ pozos apiētia. ꝑ° ℊ ℞ embroca° cū decoctiōe camomill' ⁊ an' ⁊ spōgia in ista decoctiōe madefacta apponat desup ⁊ b' freq̄nter. ¶ 2° vnus gall' oscul'etur apa cūculo donec moriat' finapizando sal sup culū eius. ¶ 3° limacie viue ponant desup. ¶ 4°. ponantur super apostema sanguisuge. ¶ 5°. ponat' ventosa ꝑmo deinde scarificet' locus apostemosus. ⁊ iterū ponat' vētosa vt sanguis exeat ⁊ fumi venenoñ abinde ascendētes retrocedant. nunq̄ aūt ponant' repcussiua. qz iuuarent cursum fumoz. venenosorum ad cor. nec ēt vnctuosa vt axungia ⁊ filia saltē in p̄n^o qz claudūt pozos. iō errāt qui supponūt oleū ros acetū ⁊ oleū vnfancinū ⁊ bolūarmenicum ⁊ filia. Loco tn̄ defensionis possent poni inter regionē cordis ⁊ apatis vt clauderēt pozos ⁊ nō p̄mitterēt fumos venenosos venire ad cor ¶ Sexto ℞. tale empl' sm Alui. ℞. capitl' venenis recētis atriplic̄ volubilis mino. radicū eui sci aī. m.j. decoquant' in aqua ⁊ vino per medium vsq̄ ad ꝑsumptionē ⁊ pistent' fortiter ⁊ addatur mell' q̄ sufficit ℞ empl'm addendo gūpini.ʒ.j. pulueriz̄ati. Aliud empl'm. ℞. caricarū pinguiū pas' mundi aī.ʒ.ij. salis nit'.ʒ.iij. fermenti acris.ʒ.iij. mell'.ʒ.j. olei camo. q̄tum sufficit ℞ empl'm. Aliud empl'm. ℞. fermēti acris ⁊ fortiter incorpet' cū succo scabiose. Aliud ℞ vitellum ouī incorpozet' cū sale ⁊ succo scabiose. Ista empla debent fieri in apate q̄ nō rūpitur in p̄ncipio sicut facit antrax. ¶ Vic aduertendum q̄ volūtas Alui. ⁊ consiliuz meum est q̄ ꝑfozetur apa ante q̄ ℞ bzunum ⁊ addatur in venenositate. ideo volūt aliqui q̄ in 4° die apiatur cū flebothomo: vel rasorio. Ego autē aliq̄n feci apiri hmōi apata ⁊ nihil exibat nisi modicū sanguis. ⁊ in scda visitatiōe exibat virus: postea sanies. Non ergo expectet' ꝑfecta maturatio. imo cito aperiat'. Et post aptionē ponat' desup empl'm partim maturatiuum ⁊ partim mūdificatiuū. Aliqui aūt extrahūt totaliter apa capiendo cum forcipibus ⁊ incidendo. qd̄ non approbo ꝓpter maximū dolorez. ibi causatuz a quo virtutes ꝑsternunt'. Scdo pp̄ nimium fluxū sanguis. ideo securi' opatur per' modū supradictuz. Si autem ℞ vesica vel carbūculus vel ignis perficus vel antrax cum nimio dolore ⁊ modico tumore cū nigredine ⁊

Digitized by Google

cōbustione cito emplet cū tali emplo. Malū granatū acetosum decoquat sub caliuo vel in aceto t pistet fortit t desup appōat. Scōm. vitellū oui crudū cū sale vs in isto casu t añ vlceratione t p⁹. Itē bunera pistata p se vs multū verūtn aliq pistant ipsuz inter duos lapides. Itē scabiosa vs multū p modū supdictum. Ad idē valēt oēs spēs cōsolidarū. Post ista dimittantur restaurationibus vt incarnentur tc.

Hic aduerte q̄ iste egritudies sunt ita pnicioſe q̄ medici vtplimū decipiunt. nā videm⁹ bonaz ypostā in vrina t aliqua bona signa: tn infirmus moritur cui⁹ rō est. qz mā est multū venenosa t nature odibilis. ideo nā dimittit eā t nō audet eaz in uadere: sed poti⁹ reuertit ad cibū t potum t facit bonā digōnem t ypostasim in vrina t peūt patientes. ¶ Scōo querit quare aliq moriuntur: alij non. dico cōsiderando radicē inferiorē q̄ aliqua corpora sunt magis pata ad recipiēdum talē corruptionē. vt sunt corpora sanguinea t corpora pueroz t iuvenculaꝝ nuptui p̄pinquarū ex ebullitione. Et ergo cum Aristo. Agētis actio est in patiēte disposito. q̄tuz aūt ad radicē supiorē. qz ista influentia magi respicit vnū q̄ alium. vñ saturnus oībus obest preter q̄ suis scolaribus. i. boibus sue cōplonis q̄bus nō nocet t sunt melācolici. ¶ Tertio q̄rit quare in vno loco t in alio non. Per iamdicta poteris rñdere: qz vna t eadē influen⁹ directi⁹ respicit vnū locū q̄ aliū tc. ¶ 4°. q̄rit q̄re sanguinē spuētes citius moriunt t alios magi inficiunt. rō est qz illud sputū san. est pp apa rutum qđ est ppe cor citius iterficit. t qz etiaz maior ē corruptio ideo alios magis corrūpit. ¶ Quīto quare ista mā venenosa magi inadit cor q̄ alia mēbra pncipalia. Dico q̄ hoc facit a tota ppietate. qz venenū ex virtute specifica petit cor. vel dico q̄ oia mēbra inadunt isti fumi pnicioſi. ñ cor citius leditur qz est magi passibile t magis indignantis nature.

Dieta Isto⁹ sit sicut febricitantium se. acuta. Def tñ eis cib⁹ quē appetūt ls sit parū deterior. Et sumat de eo parua q̄titas: sed frequēter vt infra dicet. ¶ Iste aūt egritudines intrā sunt pnicioſe q̄ spūs corporis t cordis magi resoluunt t destruunt q̄ in aliq alia se. Ideo indigem⁹ p̄mo regnatione spuz scō indigem⁹ mādificatione cor p̄ expulsionem fumoz. 3° indigemus infrigidatiuis rōne se. Spiritus regenerant cum bonis cibis facilis digestionis. Mundificatio spūs fit cū corcialibus supradictis. Infrigidatio se, fit per modū supradictū in cura t per cibos refrigerantes. p̄mus cibus est q̄ coquat pulla plena acetosa t agresta lactuca cū croco t aceto. def brodium t ℞ colaticiū. Scōo def auenarū ordeatum cū lacte amigd. Et de pulla supdicta pōt comedere extremitates cū succo limonuz t citrāguli vel agresta. 3°. dent pue aues bullite vel toste cū acetoſ. t p fortef aliqñ appetit⁹ bonis cibis ls aliq̄r sint ꝫnz: cōpetūt tñ. qz accidentib⁹ virtutē dissoluētib⁹ cib⁹ ilico est dandus ampho. illo. Cōtēplari aūt os tc. pticulā p⁹. vt virt⁹ fortef. Nā mltri eoz q̄ virilit agūt sup illud sup restaurationē casus appetitus t comedūt violēter: absoluunt. Herba sunt Aui, cañ. 4. c. ppio. Dent pira poma cocta³ cocta sub pnus. t illia pñt dari pedes mutonis cū aceto. Si vinū def sit clarū subrubeū odoriferū cū multa aq̄ fontina ad ℔: vt p ipsuz restaurēf appetit⁹. Dixit magr Bernardus. q̄ si epidimatus in vna die. s. p⁹ possit sufferre clistere flōmiā t sudorē q̄ euadet. Machinent g̃ cibi diuersi in q̄bus aliq̄r ifirmus delectef. Et ipe fit tante obediētie q̄ vivel gtis sumat de illis Et semp cibi eoz tēdāt ad acetositatē. ¶ Iste fabricatoz planetarū ostellationū t influētiarū q̄ venit t mari ipat t oia ei obediūt absq̄ mora pseruet nos a malicia aeris t influētie: vt p⁹ longeua tpa bono fine vite spacium terminemus: t ad gloriaz sui gr̃a perducamur. amen.

¶ Explicit tractatus epidimie editus la Valescо de Taranta Anno domini. 1401°.

Sequitur tractatus chirurgie eiusdem.

¶ Capm. p̄mum de apatibus in generali.

Q Uoniā Freqnt feb. terminant p apata nec non fe. vtplimū sequunt apa³ iuxta illō. Circa gñatiuē sanguinei dolores t feb. accidunt magi q̄ fcā sanie. Et illō ℔. 6. am°. p°. 44°. ibi. q̄buscūq̄ ex strāguria. iō bonum est vt p⁹ tractatū vni⁹. s. feb. tractat⁹ alterius. s. apatis cōsequat p°. g̃ videat q̄d est apa t a q̄ gñat. Dico g̃ cū Ga°. 12. de ige° sanitat q̄ alio noie dr̄ terapentica. c. 15. q̄ apa est morb⁹ mutans me'a sua nali q̄tit⁹ i ea q̄ t ex nam supple augmētatiue. Alia diffini° trahit ex dictis Aui. fen. 2. p⁹. c. 5. Apa est inalis mēelena° pp mām hūoralē vel vētosa. vel aq̄sa. in ei⁹ subā ibibitā. Dr̄ aūt apa ab appono. ms qz ps postpartes ma³ in mē° apostemato apponitur Generantur aūt apata ex vno quoq̄. 4. humoꝝ

simplr vel cōpōsite. ꝛ pñt etiā gñari ab hu. nā lib⁹ ꝛ ab hu. nō nālibus. Pñt etiā gñari apata ab aq̄sitate ꝛ vētositate. De diuisiōib⁹ aūt apatū vide Aui. in loco alle°. ꝛ vide in. 2. fen. p⁹ in c. 5. de egri. apatis. ¶ Mod⁹ aūt gñatōis apatū ponit a Ga. et haly. 5 tegˡ cañ. ꝛ p°. 156. ibi. Sufficiēt ḡ in vno trac. Modus aūt gñatōis apatū est iste ꝑm autores meˢ. Si alicui mē° accidat mala p° vel ad illud mēᵐ mittit aliq̄ mā hūoralis vel vētosa vel aq̄sa vel aliq̄ superfluitas ab a° mē° fortiori eo. ꝛ illō mēᵐ ad qō fit missio nō pōt a se expellere talē hu. vl superfluitatē stat talis mā in eo q̄si derelicta regie nature: ꝛ in illo mēbro facit apa: ꝛ in b iuuat fortitudo ⁊utis expulsiue mēbri expellēt sentiens in se rē nociuā quātitatiue vl q̄litatiue q⁹ expulsiua sua actionē nō facit: nisi cū nociuū senserit. 15. de inge. c. 1. Juuat ꝛ in b debilitas mēbri suscipientis. Juuat in b plenitudo corpoꝛ superflua. Illa igit superfluitas vel hu. retenta in tali mēbro ex eo q̄ nō bene trāspiratⁱ. euētat putrefᵏ. p° de dīs fe. q̄si in col. 5. im plent igit locavacua ꝛ si phibeat eiᵒ exspiraᵒ accidit vna duarū rerū: aut vt infriet aut putrefit et igniat vel putrefit et aggregat sanies. 3. tegˡ. p° vltmio alle°. ¶ Cāi si apa gñet a sangᵉ puro vocat flegmō. ꝛ si a flāte puro arabice vocat zimia ꝛ i greco vocat vdimia. Ga. 2. de fe. ad glau. c. 12. Et si fiat a co. ru. pura vocat herisipila. Si a melia vocat scliros vl cācer vel squirus. ꝛ sic vocat. 2. ad glauc. c. 10. Et dicit Ga. in p° de dīs fe. q̄si col. 5. ꝛ aui. in. 2. fen p̄mi in. c. 5. q̄ si isti hūores vel duo humꝛ concurrāt ad gñationē apatis: illud apostēa sumit nomē ab illis duob⁹ semp ꝓponendo nomē apatis humoꝛis pdñantis ꝛ postponēdo denoiationē ab altero coadiuuāte. vñ dic ga. ibidē. Unde si apostema sit cōpositū ex co. rubea pura in maioꝛi quātitate ꝛ ex sanguine in minoꝛi vocat herisipila flegmonosum. vel herisipilaˡ flegmonides. Et si econtra vocatur flegmō berepilosus. ꝛ sic de alijs. Et ꝓter ista iādicta sunt alie multe spēs apatū que fiunt ꝑm diuersitatē spērū humoꝛ in corpe gñatoꝛū. vnde sicut scis flegma nouē bꝫ spēs. colera q̄nq̄ ꝛ sic de alijs. Et sunt iste spēs antrax et carbūculᵘ q̄ gñant a sanᵉ grosso adusto ꝛ cōit in tpe pestilētiali. Silr herpes herpestiomes n⁹. cañ. 2. et mica formica miliaris cācra scrofula lupia bociū gule bubo ꝛc. Flegmō dicit a flegi qō ē flāmans. ꝛ est tumoꝛ san. ꝑm deriuatoꝛes. vel flegmō magˡ est sumptū ab inflāmatōe. 2. de crisi, c. 13, ꝛ est apostema magis ꝓ fundans se in carne. Derespila oꝛ q̄si herens pilis: quia in superficie carnis erit fil' cum pilis sine ꝓfundatione ꝛ fit a pura colera rubea volante ad superficiē cutis. Carbūculus autem a carbone oꝛ q⁹ sicut carbo ignitus locū ardet: ꝛ fit a sangᵉ grosso inflāmato vehemētis aduꝛstionis. sicut dicit haly. 5°. tegˡ. cōmento. 156. cañ. Sufficit aūt in vno manifesto ꝛc. Signa aūt ꝛ iudicia et cure deo dāte dicent inferius in capᵏis ꝓprijs vniuscuiusq̄ apatis. Et quia vlterius cōpositoꝛ de apatibus de studio mōtis pessulani. scilꝫ Guido de cauliaco poptime istā materiā ptractauit. ideo ego ꝓpter eiᵒ reuerentiā fimbrias meas pstringam ne vobis carissimis socijs sim tediosus. sicut etiā faciam in solone ꝓtinuitatis ꝛ algebra.

¶ Caplm. 2. de flegmone.

f **Flegmon** ⁊ut ḃ ꝓpe sumit est apa ex sāguis generatū cū inflāmatōne ꝛ ruboꝛe et caloꝛe ꝛ doloꝛe. Derūfus ga. 2. de fe. ad glau. c. 3. ampliat hoc nomē flegmon ad bubones ꝛ zimiata ꝛ figetra cbralmias periplias ꝛ squinancias pleb. ꝛ ad alia mlta. Omnia hec flegmones quidez sunt. simlr ad apa compositū ex sanguine ꝛ cholera.

Cause Flegmonis possunt ꝓfiderari: vt sunt primitiue antes ꝛ cōiuncte. Primitiue vt est casus obuiatio pcussio: rita q⁹ locus sit ꝙassatus debilitatus ꝛ doloꝛosus Et q⁹ ois doloꝛ exacuit reuma: vt dicit ga. 5. tegˡ. ideo ad illū locū cōfluit san. ꝛ spūs. et ibi remanens fiunt cause māles apatis. nō dico de spiritibus. ¶ Causa añs est boni san. replō que est causa vt fluat sang. supfluᵘ ad aliquod membū maxime si sit aliter debilitatū: cū de riuef ꝛ fluat. ¶ Et cause coniuncte flegmonis sunt non euētatio illius sanguis ꝛ supcalefactio ꝛ putrefactio eius.

Signa Flegmonis ponunt a ga. inclusiue. 2. de fe. ad glau. c. 3. Primū est doloꝛ validus. i. pulsaᵗⁱᵒ doloꝛosa in ꝓdo. Et videt q⁹ mēbrū in q̄ est extēdat ꝛ conq̄ssef et sentit in eo infirmᵗ ampliozē caloꝛē solito ac si cōbureret ꝛ semp desiderat refrigeraꝛi. ꝛ caloꝛ supcrescit talis qualis balneātib⁹ vl ad ignē calefaciētib⁹ ꝛ fricat. accidit etiā tumoꝛ ad exīᵗ appēs. ¶ Ista aūt fig magˡ in ēdunt q̄to magˡ de co. rub. sangui cōmiscef. et adest pulsaᵗⁱᵒ ꝛ fe. Et dic aui. q⁹ q̄to mēᵇᵘ in q̄ est flōn magˡ ē neruosū: tāto doˡ ē maioꝛ Et q̄to magˡ fuerit carnosuz tāto miꝛ est pulsaᵗⁱᵒ ꝛ caloꝛ et doloꝛ ꝛ ipᵗ resolo aut collectio velocioꝛ.

Digitized by Google

Judicia flegmonis. Prīo dicit Aui. q̄ raro accidit q̄ flō fit simplex b̄m plurimā associat̄ ei heritipila aut duricies aut furiosit̄as. ¶ Scō dicit auic. q̄ p̄ro flegmō ē in loco neruoso pulsa° est maior doloꝛ. Silr̄ t reſolo vel collec° ad ſanīē velocioꝛ q̄z maḡ inflat̄ locꝰ t fit maioꝛ tensio et maior pulsatio. stat̄ aūt cognoſcit̄ p̄ fīnē accītiā et p̄ aggregationē matīe ſi mā ibi debeat aggregari. Declinatio cognoſcit̄ qū incipit ire ad lenitatē t debilitatē accītiū. ¶ Quar° dic̄ Aui. q̄ ille flō est malus q̄ nō tēdit ad declinationē nec aggregat ſanīē: q̄z hoc p̄ducit mēbꝛuꝫ ad mortē t putrefacit ipm. t hoc fit aliq̄n p̄pter magnitudinē ap̄atis t multitudinē materiei: t multotiēs fit p̄p̄t malignitatē matīe ſi ap̄a fuerit puū. ¶ Quīto qū tumoꝛ flegmonis diminuit t doloꝛ t pulſatio alleniat̄: tūc ap̄a venit ad reſolonē. ¶ Sexto quādo pulſatio creſcit t ap̄a augmentatur t caloꝛ: ſigt q̄ apoſtema vadit ad ſanīē.

Curatio flegmonis. Aliq̄ pauci gñales can̄. sunt p̄mittendi. ¶ P̄rim° Appente coꝛpis replone in p̄n° celebꝛāda est flōmia a p̄te oppoſita diametris bene b̄m lon gū aut latū p̄ſideratis. ¶ Scōs ſi mā videtur calꝛa dāda est me[a] ſupfluitatū calꝛarū eūatiua ¶ Terti° can̄. Euacuata ſufficiēr ante matīa repcuſſiua debite flegmōi ſupponīt̄ niſi ap̄a ſit i emūctoꝛijs p̄ncipaliū mēbꝛoꝛ. ¶ Quart° can̄. est de reb° impediētib° repcuſſionē. t iſte res p̄tinent in iſtis ꝺ̄ſibus. Hoſſities frigus cōgeſtio copia vir°. Nobile plectoꝛicū criſ vl cā fozēſis. ¶ Quītus qū in p̄n° ap̄at videt q̄ creſcat t incedat: via exiture t tēdat ad maturationē. tūc poſtponēda ſūt infridātia t repcuſſiua: imo ponēda ſūt maturatiua. ¶ Sext° poſt q̄ ſanies: est gñata nō p̄t diſſolui: quare dico q̄ nō oꝛ inciſionē negligi vel retardare ap̄ate ſanīē bñte. ſi feſtināter fieri maxime ſi mēbꝛis nobilib° vel aliqui p̄cauitari fuerit vicinū. 13. meg[l]. col. 3. Et ſequit̄. nā magn° erroꝛ inde ꝓtingit ſi negligētia huic rei adhibeatur ¶ Septim° can̄. est Ha. 13. meg[l] quaſi colū°. 8. Curatōes ap̄atū caloꝛ ſunt he. p̄hibere fluēxia coadunata diſſoluere. ¶ Cura° p̄ticularis flegmonis fiue fit a cā p̄mitiua vel ante. Si vider coꝛpis plenitudo iuꝛ tenoꝛem p̄mi can̄. in p̄n° dū mā est in fluxu ſ̄ flōmia de p̄te oppo[a]. ſi aūt iā tranſierūt tres vel. 4. dies. vel egri° est in ſtatu. t mā iaꝫ fluxa ſ̄ flōia de eadē p̄te purgeſ mā t ſupfluitas ſanguīs t maſſe ſanguīna[e] q̄ cōmixta ē eis cū tamarindo t caſſiaſ et elec° de ſucco roſ. t filīb°. deinde ſup locum ap̄atū ponant̄ repcuſſiua q̄ refrenēt malicias ma[e] et ipam retrocedere faciāt: niſi ap̄a ſit in emūctoꝛijs p̄ncipaliū mēbꝛoꝛ vt dicit. 3. can̄. Illic em̄ nō ē via ad repellēdū t expellendum māxīme ſus mē[m] nobile a mē° inobilivt dic̄ aui. Repcuſſiua aūt ſūt ſucci herbarū frīdarū. vt ſucc° poꝛtu[e] cucur. end. ꝺ̄ge paſto. ſucc° ſolatri t p̄pe coꝛpa earū. t inde fc̄ō emplo ſucc° p̄ſilij ſp̄gia ifuſa: in aq̄ frīa t ace° t allzelzēgi ē foꝛte in p̄n° coꝛtic̄ gnatoꝛ ſpuiua. vnde gal. 2. ad glau. Coꝛtices gnatoꝛ. coq̄ in vino cū ſumach t farina ozdei t q̄dā mulſa q̄ naſcit i lapidib° q̄ filīaſ epa[e] ſi coq̄t in ace° t aq̄ ē bonū repcuſſiuū t mē° p̄foꝛtati[m]. Et ſi indigemus foꝛtioꝛi miſcem° ſanḋ t acaſſiā t iuſq̄amū t gallas. Et dic̄ Rab. ſi in iſtis ap̄atib° calis pulſus i aliq̄ bus hoꝛis fuerit foꝛt t ca° filr̄ t pulſa° ñ ceſſat in loco apoſo nec iſta ceſſat p̄p̄t appōnē repcuſſiuoꝛ frioꝛ. tūc p̄culdu° i ipo colligit vir°. et tūc ponāt̄ aliq̄ maturatiua t ꝓtinuēt dōec veniat ad ſanīē: de q̄b° ifra dicet̄. ¶ Nūc aūt ſeq̄t me[a] Rab repcuſſiua q̄ vꝫ i oi ap̄ate calo Et ponit in. 7. ad Almāb. ſ̄. ſanḋ ru. memite vel ſief ei° ceruſe boliar[c] añ. ʒ. ß. ſ̄ trocīſci cū aq̄ t poſt diſtēpent cū aq̄ roſ t aceto. t inde fiat epithima t ſupponat̄ pān° madefact° in aq̄ niuis vel in aliq̄ ſucco frīdo. Et poſt q̄ tepefact° fueritre moueat̄ t alius ſupponat̄. t ſ̄ alia repcuſſiua pura in p̄n° ex reb° ſup dict̄. ¶ Et ſi mā retrocedere nō p̄t ab augmēto vſq̄ ad ſtatū ponēda ſ̄ p̄ti repcuſſiua t p̄ti reſolutia. Et iſto rpe laudat ga. oleū roſ. q̄z roſe ſtipticāt t oleū reſoluit. vel ſ̄ emplm de maluauiſco t camo. et roſ cū farina ozdei t oleo camo. t muſcillagi[e] fenug[l]. in ſtatu aūt t declinatiōe ſola reſolutiua ſūt apponēda. ¶ Si ap̄a ñ tēdit ad ſanīē ne tū lapidificeꝛ aliq̄ mollitiua ſūt ꝺmiſcenda: vt ē biſmalua t ſe. lini. Si aūt tēdit ad ſanīē ponāt̄ maturatiua q̄ ſūt iſta. vitella ouoꝛ cū axūgia poꝛci t butiro t frumento triticeo. Aliud maturati[m] qō p̄t ga. 2. ad glau. c. 7. farina frumēti diſtēpeꝛ cū aq̄ t oleo t coq̄t ad ſpiſſitudinē. Oꝛ em̄ in medicis maturatis caloꝛē p̄dīari cū hūiditate claudēte poꝛos. p̄p̄t qō t lilij cepe al. t faria fenug[l] t ſe. li[i] t carice t malua t maluauiſco t ſenecio t tenere extremitates lapacij acuti t butirū t pigmedo fiue axūgia poꝛcia oleū oliue ſūt bōa maturatiua in ca. ap̄atib°. ¶ Hel ſ̄ fic. ſ̄. foliꝛ. malue ſe neciōis ſūmitatū lapacij acuti rad̄ lilij al. añ

Digitized by Google

ꝛ.nj.oia ista madefcā i stupis madefacꝫ in aq̄ sub caliuo decoquāt. Et pfectā pistatoēz ad dat farie polatū molēdi farie se.li añ.ꝛ.nj.arū gie pozcie sine sale butiri recēti añ qō suff. incozpent oia ꝛ ft ēplz. Postq̄ aūt fuerit maturū qō scit p mitigatōēz accitiū ꝛ caloris ꝛ fe. ꝛ p tūozē ꝛ malicia apat tūc apiat cū lacera ꝛ ponat ibi tēta ꝛ pōat aliqd de maturatio. ꝛc ptiet p aliqs dies. Si aūt sanies diu ꝓtinuauerit tēta ꝓtinue minuat. ꝛ sup ipm ponatur stupe madefcē i vino stipco i q̄ ros ꝛ camo. fuerit bullite. ¶ Et qz pr icarnatōēz ꝛ figillatōēz accidit int dū tāt do in istis calis apatib q̄ inqetudo ꝛ isonietas cānt: tūc mitigef do sic ponat alterātia male ꝓpōnis cafe ꝛ postpo nāt mitigā dolozē nutriāt. igit vitella ouoz cū oleo ros ꝛ supponat. Vel ſ fic. Mica pānis tpata in aq̄ feruēti ꝛ expssa incozpef cū oleo ros ꝛ supponat. Ad idē vs malua cocta in aq̄ ꝛ incozpata cū furfure subtili ꝛ oleo viol. ꝛ in oib istis pōt poni croc: qz fac ad mitigatōēz dolozis. Jusqm radix ꝛ folia cocta sub cali liuo ꝛ cū sanpozci ꝛ butiro incozpata maturat apata cala ꝛ mitigat dolozē.

Declaratio in flone. Pri scias q̄ sanies in flone ꝓncipalit gnat ex san. bono nōdū cozrupto in pn saltē. Et sic hz lra Ga.2.de fe.ad glau.c.3. verū tñ tenef cōit. Et ē verū q̄ apata hūozalia gnant mālna massa sanguīaria in q̄ si magis dñetur san. gnat iñ flon. si co. fit herefipila ꝛc de alijs Et ex isto sangc fic mutato in q̄sdā qualitates int bonū ꝛ malū se hītes fiūt apata. 2. amph p°. 21. ibi. circa gnatones saniei. ¶ intellige q̄ ad gnatōēz saniei caloz nālis ꝛ innālis cō currūt: fic dicit Ga. in p° statij alle°. Et arnaldus in speculo in. c. 35. p° pf. ibi. Maturatiua me. Et mod opatōis istius caloris ē iste. Caloz em innālis qñ ꝓualet: i sua actōe putrefac vel adurit hūozē ꝛ in fine actōnis talis hu. re manet ꝛcinerat. i. in eo ē oino sepatio hūide sube a terrestreitate. Et si ista actio ipediat a caloze nāli nō pōt pfecte innāt caloz suā actō nē pficere. i. itinerare: ꝛ tunc gnat sanies. ḋa g̃ in gnatiōe saniei vr caloz opat rone calonis nālis: dat ei coloz mēbrozq̄: albedo ꝛ eq̄litas rone aūt calozis innālis dat ei feroz et ineptitudo ꝓuersionis etiā in subaz mēbri. nā natura intendit mediāte caloze nāli illū sanmēbris assilare ꝛ nō pōt quia ipedit a caloze innāli. ꝛ qz coloz mēbrozq̄ ē alb dat ei colozē quia albedinē. fozmā aūt nō pōt dare qz faci lr est dare colozē q̄ fozmā ꝛ iō sanies est al. ꝛ isto nā fruſtrat in suo intēto. Ex isto ps seqn do sniam arnaldi q̄ ma maturatiua agit in māz apat ipaz calefaciē. ꝓpiaditorio calozis nālis ꝛ hūiditatē ꝓhūādo ꝓ repugnan calozi innāli q̄ intēdit ipaz ꝓsumere ꝛ incinerare. iō oz q̄ fit cala ꝛ hūida. nō tñ excellēter cala: qa talis ꝓsumeret nām ꝛ iuuaret caloz innālē: ſ hēat calitatē rpatā sicut hz caloz nālis vt ips iuuet in sua actōe. ꝛ oz q̄ fit hūida cū eqli vn ctuositate ꝛ viscositate vl muscillaginositate cū q̄ vel cū ḋbus opilet pozos ꝛ exalatōēz hūiditat impediat. iō maluauisc ꝛ carice malua fengm se. limi arīgia pozcina sūt bōa maturatiua. ¶ Ter notādū q̄ ma fria aliqñ p accns offñ me maturatiue pōt exercere reflectendo caloz ꝛ vapoz cal ꝛ hūidū q̄ pt resolui ab ipo apate. ꝛ fic lactuca cocta ꝛ suppoſita i flone ꝛ herefipila saniē ꝓcurat. Jdē fac aliqñ ma exficcatiua parū hns ſtipticitat maxie in apatib cal̄is sicut in flone facit abſñm oleo viol. Arnaldus vbi. s. ¶ Quarto sciēdū est ſm Ga. 2. amph. p°. 47. ibi. Circa gnatōēs saniei q̄ in gnatōe saniei dolor fit in mēbro ppe ex tēſionē mēbri in q̄ est apa ꝛ ppe calefactionē eius. Fe. aūt fit ppea qz coz supcalef. ex sup calefactiōe mēbri apate. ꝛ hoc fit qñ san. mouef in apte vt putref. ꝛ ideo circa gnationes saniei ꝛc. Facta aūt sanie dolores ꝛ fe. alleuiā tur ꝛ cessant sicut cessat caloz ꝛ ignis post incinerationē lignoz oppositoz. Nota ſm haly. 3. teg. p°. 156. ibi. Ostēsum est aūt q̄ apa ē egritudo cōpoſita ex malicia cōplexionis ꝛ exquātitate ꝛ figura. vbi supra. ꝛ p sequens est ibi solo ꝓtinuitatis. Et ideo dicit Alui l. 2. fen ꝓmi cañ. in ca. 5. q̄ in apate oia gña egritum repiunf: qz in eo reperit egritudo male cōplexionis: qz nullū accidit apa nisi ex cōplexiōis malicia. Et in ipo inuenit egri fozme ꝛ cōpōnis malicia. vbi. s. vide ibi. ¶ Quito notandū ſm Ga. 2. ad Glau. q̄ flegmō fit de sannatural bono nimio tñ in quātitate. Et flegmō est cū rubedine rone fil̄itudinis caloris in tactu in ꝓncipio ꝛ augmēto reperif duricies ꝓpter multitudinē materie eius que repiet loca. et tumoz. ꝛ quia materia est ain ꝓfundo membri retēta sc̄z carnis est retēta pulſus est magn: et inūdatis est frequēs: ꝛ est magn ꝓpter exēplationē arteriarū ꝓpter necessitatem q̄ fe. inducit. ꝛ est ibi magnitudo caloris: qz caloz ips ibi ocurrūt rone doloris. ꝛ ꝓpter mala cōplonē cal̄am q̄ est ibi: qa nullū accidit apa nisi ex cōplonis malicia. Alui. vbi. s.

¶ Laplm. 21. de herisipila.

b **Erisipila** est apa colicū in supfic' corpis gnā tū. Dr aūt berisipila. q. herēs pilis qz ppa pa° cui indicat. Dic em aui. in fen. 3ª, 4¹. in. c. ppo. q berisipila nō fit nisi in eo qō apparet de cute ꝛc.

Cause vere berisipile ꝑm aui. i. 2. p¹. c. 5. nisi ē co. ru. pu. et ista vocat aui. in p° can. i. c. de q̄litate gnātōis hūoꝝ spumā. Ga. aūt in. 2. ad glauc. ca. 3. dicit q̄ si reu³ K. i. fluxus ex san. vel co³ subtili bulliēte ꝑm pfistē tiā. berisipila hec pa° vocat. Et iō dicebat K. frācus. si san. ten uisſim? in suba ⁊ feruens in q̄litate si currit ad aliquē locū: facit inflatōes lataz ⁊ rubeā spsam in mēbro in supficie que vocat berisipila. hec ille.

Signa berisipi. ꝑm aui. in. 2. p¹ ⁊ illa po nit ga. 2. ad glau. ca. 4. qz adest calor ⁊ rubedo tēdēs ad citrinitatē. ⁊ si rube° tāgat digit' euanescit: ⁊ statī reuertit: qz mā ē multū subtilis: nec est tāt' dolor ficut in flōne nec tāta eleua° imo vix trāsit tumorē cui. Est tn ille do' pūctinu? ⁊ mordicativ? nō extēsiuus sic in flōne. nec est tāta pulsa° sic in flone nec tēsio nec pfunda° imo mol' inuenit: max' qn i sola cuti expandit hu. nō ledēs suppositā carnem ⁊ cum ea adest fitis et febris.

Judicia in berisipila. p° dic aui. q ex cakite berisipile cōburit cut' ⁊ virule³ vehicat ipaz cutis. Ē aūt nō fit in flōne nec in va heri³. ¶ 2° dic aui. qn accidit heri³ a fractura ossis sub cute ē malū. ¶ 3° dic aui. q intrdū accidit berisi³ in faciez incipit a lepore naī ⁊ augmētat apa ⁊ expādit in facie tota. ¶ 4° i her. putredo aut sanies malā ¶ 5° heri³ vtplu^m tminat p eūonē insensibilē. ⁊ si nō cito fac sanē: qz egri° i multū acuta.

Curatio her^e. Et p° iste rle gnales pre mittent: qs gal'. ponit in. 14. de inge. c. 2. vbi dicit vtis ma^e purga° erit facienda. Nā si purget mē^m mox ad suā q̄litatem reuertet. ¶ 2ª rla. nō solū nocet her. q̄titatiue ⁊ et q̄lita°eo q nimiā gnat incēsionē. ꝙuenit igit nos eā mag' flōib? ifriare. ¶ 3ª rla. refrige ra° vo cū fris fcā ⁊ repcussiuis nō in oi loco fieri pōt secure. nec co. ru. a mē° inobilit' ad nobile deriuet. ga. ibidē. ¶ 4? cañ. est ga. in eodē loco. 14. de inge. c. 2. de cura her. sic flōni repugnā³ nō sūt ponēda nisi pus purgato coz° to to. silr ⁊ in her. ē faciēdū. ꝺ ille. ¶ 5?. gnal' cañ. seq̄t ibidē. vñ sic in illo flone flōia ⁊ sic in ista farma³ ꝙuenit. ¶ 6? ē ga. 9. meg' q̄si col. 7. Doc apa. s. heri. nō ē nccē maturari: ꝺ refrigerari. ¶ 7? est ibidē in forma: nec nocet aq̄ fria heri sipilato apati si puraifine alteri? ꝺmixtiōe sit ꝺ ei? pota° ē cura ei?. ¶ 8?. Jsta apo³. i. heri³ ca lidioza sūt qz de co. ru. fcā qre os in ipsis magnā refrigeratōnem facere. 15. meg' q̄si col. 5. ¶ 9?. Jn pura heri³ refrigerādū est mē^m dōec color apatis mutet ⁊ mor vt colorem amittat euadet vel desicit. ¶ 10? est aui. in. 3. 4¹. in. c. de cura her^e. Et os vt infridatio ei? in p° sit fortis stipticitat' adeo vt fortitū augmēt ei? stipticitas sup ipi? frig?: ꝺ circa statū sit friditas ipi? vehemētior stipticitate. ¶ 11? ē aui. ibidez Et caue ne demigret mē^m ⁊ fuscū fiat ⁊ incipiat ire in viā corruptōis. ⁊ tūc remoue infriatōes et stipticitatē. hec ille vbi. s. ¶ Cura° pticularis berisipile. Jn p° fiat purga^m ma^e cale cholerice cū decoctōe flor vsualiū ⁊ pru. in q̄ dissoluat' orifen³, cassiaſ. ⁊ mānagnata vel rebarb^m elec^m de succo ros. vel mirab. cit'. Et fiat flōia si videt expedire. ⁊ her. est cū tumore. Et ordinet a p° dieta patiēt ac si hēret fe. sumendo auenatū ordeatū ius pue pulle cū agresta Et sumat lactuc. portulac. lac amigd. Et peat vino ex toto vel illō sit optie liphatū ⁊ iuuat aq̄ ordei. ¶ Et ptinuēdo ista a p° post purgationē iuxt doctrinā. 8. can. ponam? repcussiua int' q̄ enarrat ga. 14. de inge. c. 2. solat^m herbā vel succū sp̄uinā portulacā pliū iuſcamū lactucā lētē. i. lētiginē aq̄ dic glo. rafurū cucur. et arnaglossam dicit Daly. Et recurre ad alia repcussiua q̄ fuerūt dicta in. c. de flōne. Et caue doctrinā. 11. can. Aui. etiā laudat aquā fras ficut dictū ē i. 7. can. ⁊ iuxt tenorē. 10. can. dās aquā plātagis vel succū ⁊ succū ꝛgepastoris aquā ros. ⁊ pānī in ists intincti supponant ⁊ frequēter remittent. ⁊ ista ⁊ alia fria ꝺtinuēt donec mē^m incipiat denigri vel fuscus fieri. Et tūc desiste ab infriatōe: qz tmin? ifriatōis in her^e ē muta° colōris dic guido. Et dic baly in. 3. li. 2° ptis regalis dispōnis q̄ si apa ē cōpositū ex her. ⁊ flōe. curēt cū cōpositi medicis et etiā ꝑm dñm ma^e exuberāt ꝛc. ¶ Post q̄ aut tē iste maxim? calor cessauerit: ponēda sr aliq̄ resolutiua ficut est aq̄ solat' ⁊ decoctio camo. ros. ⁊ qd. opti^m est vna pecia scarlate suppositā. ⁊ si est in brachio fit sic est in manica ⁊ in tibia fit sic est in caliga ꝛc. Ex farina ordei ⁊ fenug' cū decoc^e camo. pōt fieri ēplm. nā cū aliq̄ accidit corrup° ⁊ q̄si mortifica° in apate ante maturationē vel resolonez ⁊ loc? incipit fieri blaue? vel niger ⁊ fusc? ⁊ sensus diminuit: et fit q̄si corruptio ⁊ mortifica° eius. ⁊ tunc scarificet locus ⁊ lauet frequēter cū aq̄ salsa ⁊ ſt

emplm ex farina ordei vl fabaꝝ cū melle t aceo,

¶ Capitulum.22m. de carbunculo.

Arbūculus ē apa ex grosso sanguine gnatū: ſic dicit Bo ad Blau. c. ſ. Est ḡ carbūculus apa de gne flōris cū vesica corrodēti locū: in q̄ est. t illa vesica ē cinericia vl blaueavl nigr̄. Et illa vesica q̄n rūpit facit scarā ſic cauteriū. Et alio nole vocat puma ad ſilitudinē carbonis ardētis: q̄ ēt dr puma. t ſic ſumit nomē ab effectu quē inducit qz ardorē t vesicā ſic carbo facit ignit9 vl puma ardēs. vocat ēt ignis pſica coloze blaueo qui ydiomate occitano vocatur peſer. Alij vocāt ignē ſacrū vl ignē ſci Antonij. qz ſanctis recōmendant tales. t qn̄ venit ad maturationez t expulſionē ſcare t napi. qō iterius cōtinet. fit magna fouea q̄ ex cā aliq̄ tūc vocāt antracem ab antro qō ē fouea pp illā foueā q̄ in eo fit. Iſte eni ſan. a q̄ gnat carbūcul9 bm Bm in loco ſupdicto ē ſan. groſſus t amurcoſus. i. fili9 fec oli q̄ vocat amurca in ſinonimis. t ē ebulliēs. Et dicit ibi groſſa: q̄ ē ſanguis niger groſſus cui cōmiſcet co. vl ru. vl croceꝰ vl eruginoſa t conig̃ fil. t iſte facit t erigit in ſupficie cut veſicas ſiles illis: q̄ ab igne vel carbone fiūt. qb9 erupt iuenit vleus ſcaroſum vel cruſtoſus. t tūc ppꝛio noie vocat carbūcul9. t qz hu. ē amurcoſus: facili9 inflāmat. t iō vr mem ardere intrīſ q̄ aliq̄n̄ fumat. t multi vocauerunt hoc apa ignē ſacrum ſiue ignem ſancti Antonij ꝛc.

Signa carbūculi icipient ſunt tumor t dolor vſq; ad. i. magn9 t fortis rama lignus. t az ruboꝛ nutrit9 fuſcedini t doloꝛ acutus pūgitiu9 t ſentit eger talē doloꝛē: ſic ſentitur in cōbuſtiōe ignis pu9 est i q̄ntit9 ad modum ḡni edere. t cito augmētat t facit vnā vel plures veſicas. t qn̄ maturatur vr caro mortua. t qn̄ rumpitur emittit viru lentiam viſcoſam.

Iudicia ꝓnio iſte carbūcul9 cū antrace cōiter venūt in tpe peſtilētiali t ſequunt t alīn aīcedunt t malas eruntias ſub aſcelt t inguib9 t iā aliq̄d de eis fuit dcm in iſto. 7. in. c. de epi3. t vix venit epi3 fine eis. ¶ 2o iudicat qz tales bubones vl carbūculi vl antraces in tpe epi3 vrpli3 ſunt mortales. qz maxima corruptionē t putrefactiones i coꝛpis ſignt. ¶ 3o ego raro vidi carbunculū. ſi curari dz q̄n ꝙuertat in antracē t q̄n faciat magnam foueā t fit vlc9. ¶ 4o. tales carbūculi t antraces in tpe nō peſtilētiali facilr curāt: q̄uis egri magnos ſuſtineāt laboꝛes doloꝛes t infeſtationes. ¶ 5o. q̄n iſti debēt venire: p̄cedit doloꝛ cordis: t qz mā venenoſa petit coꝛ. Dr q̄ quādo iſte carbūculus venit cū apate peſtilētiali t est ſub apate emuntoꝛioꝝ t rumpitur t ſaniat citius per illum euacuatur materia apoſtematis t est bonum ſignum. t aliqui per iſtū modum euadunt epidumiam. maxie ſi cito maturantur t rumpuntur.

Curatio carbūculi. Si est in tpe peſtilētiali: in p̄mis ſ. flōia de eadem pte. ſic fuit dictū de apatib9 i trac. ō epi3. Et ſi nō est epi3 ſ de pte op3: qz tūc nō est mā venenoſa. Deide de eadem: ſi cognoſcit nimia plenitudo. deide purget iſta ma cū appꝛopiat vr est ſerū capnū epithim9 agaric9 t tamarīd. In iſto caſu dicit Aui. q̄ nō oꝛ in eis tanta ſ infriatio ſic in heriſipila: qz mā tēdit ad groſſitiē vt dictū est in p̄no. iō nō toll at repcuſſiones. Qn̄ ēt est materia venenoſa nō debet repelli ad interioꝛa. t nō debēt poni multū ſtiptica qz materia ē groſſa t repugnat reſolōni: t ſtiptica faciūt ipſa magis repugnare. ¶ Reſoluti ua aūt pura nunq̄ vident cōpetere nec in p̄no nec poſt q̄ndo inflāmationis. dicit Aui. qm̄ addunt in mala q̄litate materiei. ſ. debem9 apponere medicias exſiccatiuas: q̄bus fit ifridatio t reſolo q̄dā cū quadā expulſione ſic ē emplm q̄ fit de arnaglossa t galt t lētib9 t pane multi furfuris t galle cū aceto vini. t flr alumen cū ace. Et me3 q̄ laudat p Aui. fit ſic. ℞. malū granatū acetoſum. ſcidat p me3: t coquat i aceto. deide terat. t ℞. emplm ſup pānū t ſup ponat apati. t vz in oi hoꝛa bm Aui. q̄ eradicat hāc egritudinē. ¶ Poſtq̄ at furioſitas t inflāma ꝛ queruit: ℞ emplm q̄ ponit Aui. ad maturādū de ficub9 t vuis paſſ. it de mucid9 t de ordeo fracto vl de farina. ei9 cū vio t oleo mixti t coꝛpat coct. In circuitu aūt loci adusti ponat defenſoriū de bolo ar co t ace t aq̄ roſ iuxta ſilū Aui. ¶ Poſtq̄ aūt fuerit ruptū apa dēt pom mūdificatiua ſic est vng3 q̄ fit de melle t de farina frumēti vl ordei t ſucco apij. Poſtea vult Aui. q̄ ponant deſiccatiua: donec veniant ad pfectā ſcarnationē t ſanitatez. Et dō fit cū vng3 baſilicon. q̄ ponit Aui. c. ℞. ceruſe. ʒ. v. litargi1. ʒ. ij. ſcozie argēti. ʒ. j. t ℈. dragag1. ʒ. ſ. ℞ pul. t icoꝛpent in morta cū cera al. t olo roſ. ſil liq̄facti q̄ntitas cere fit. ʒ. j. t olei roſ. ʒ. iij. ℞. vnguentum: t valet in iſto caſu.

¶ Capitulum.23m. de antrace.

Antrax ab antro dr. q̄ idē ē q̄ fouea. Et quia iſtū apa citi9 fac foueā q̄ alīq. iō dr antrax. Bo autez 2o. ad Blauco. ca. ſ.

Digitized by Google

dicit ſic. Cū ꝯo iſtuit ſan. calid⁹ ſufficient ſm ꝓ q̄ ꝓticulā: ſi repēte ⁊ ſil' influxerit hāc cōburens vlc⁹ ⁊ ſcarā hīs apātū eſt illud q̄ in circuitu ei⁹ eſt oēm iflāmationē eleuat ebulliētez ꝯſlute. j. malicioſe dolozoſam. noīat ät ꝺ vlc⁹ antrax. ꝺ ille. dicūt enī aliq̄ ⁊ antrax eſt carbū culus malignat⁹ ⁊ q̄ſi eadez eſt mā: niſi q̄ iſte ſan. eſt magꝝ groſſus ⁊ magꝝ citr⁹ ebulliens. Et rōne ſue cite ebullitiōis citr⁹ adurit locū ⁊ acq̄rit venenoſitatem ⁊ carnis coꝛruptionem.

Signa antraq̄ eadē ſunt cū ſignis carbūculi ⁊ ſigna ſunt ītenſioza. ⁊ i circuitu antraq̄ appent vene expanſe blauee ⁊ rubee ⁊ alique nigre cū magno ⁊ ītollerabili doloze ⁊ auguſtia ⁊ debilitate toti⁹ coꝛpis ⁊ ꝓſternatione virtut. qz dolozes ꝓſternūt virtutes. ⁊ qz iſta materia eſt venenoſa: petit coꝛ ⁊ rōne cōpaſſionis ⁊ ꝓpinq̄tatis ledit os ſto'. ⁊ hic aīn inducit vomitum ⁊ aīn ſincopi ⁊ moꝛtem maxime in tempoze epidimie.

Iudicia q̄n talia apata appent. ⁊ p⁹re trocedūt. ⁊ remāet fe. cū aliis malis ſignis: eſt ſignū moꝛt. Et dicit Aui. ſalubaius moꝛtalū. j. carbūculoꝝ ⁊ ātraciū ⁊ apatum peſtilentialū eſt illud: qꝺ eſt ru^m ꝺeinde citr^m ⁊ ex eo qꝺ ad nigredinez eſt decliue non euadit aliquis. ſen. 5^a. 4^l. trac. ꝓmo.

Curatio antraq̄. Jn ꝓn^o ſ. flōia de pte eadē: ſi egrit⁹ ꝓtigerit in tpe peſtilētiali. vel de op^a. ſi nō eſt in peſtilētiali. ꝺeſ medicia laxatiua ſi ncce fuerit. Et ſi nō ꝓt tollerare flōmiā. ſ. ſcarifica^o Et ꝺietet ſic hīs fe. acutā auferēdo totalr vinū ⁊ carnes. Et vtatur coꝛmētilla ⁊ boloarme^c cū aq̄ acetoſe. Et vtatur limonib⁹ ⁊ citrāgulis ⁊ acetoſitate citranguli ⁊ ſemib⁹ iſtoꝝ in el'cijs ⁊ reſtauratiuis cū aliis coꝛdialib⁹ fridis. ꝺe q̄bus eſt mentio in c^o ꝺe cardiaca ⁊ in. c. ꝺe ſincopi: ⁊ epithimata fria ſup regionē coꝛdis applicent: in q̄bus roſ. ⁊ ſanꝺ. ⁊ aq̄ roſ. ⁊ acetoſe ⁊ cāphoza. ⁊ applicent freqnt. Et int' regionem coꝛdis ⁊ apa ponat defenſiuū ꝺe boloar^c terra ſigillata ⁊ aceto. ne illa mā cū ſua venenoſitate fumando attīgat ad coꝛ ⁊ moꝛiat hō. ¶ Sup loco aūt apponant aliq̄ attrahē^a ad exteri⁹. aliq aūt iubēt fieri ſcarificationē ⁊ ſup apa apponunt vētoſam. Et valēt ſanguiſuge viuevt attrahant illā mām venenoſaz ad ex. Aliq̄ apponunt in apatib⁹ peſtilētialib⁹ cauteriuz actuale ⁊ male: qz ignē igni addūt nō eſt bo^m ſ ſup locū ſi cito nō moꝛit hō: ponant maturatiā q̄ in carbūculo fuerūt ꝺicta. vel emplin ꝺe ficubus ꝺe ſale ⁊ ꝺe frumēto. Poſtq̄ aūt apa eſt ruptū ponantur mundificatiua ꝺe melle ⁊ ſarina ⁊ ſucco apij. ꝺeīde ponant alia empla. vt ꝺiaq̄lon. ¶ Si pp ruptura non ceſſat malicia: aliq̄ ſupponūt ſcabioſaz tritā. ⁊ ipſaz ꝺāt i potu cū vino vel cū aq̄ ei⁹ affirmātes q̄ mā apatis q̄ tendit ad ītenoza ꝓpellit ad ex. Dī ⁊ eſt verū q̄ ꝓſolida maioz ꝓrita int' duos lapideſ q̄ſi miraculoſa liberat ab antrace ⁊ venenoſitate ifra diē nālez: ita q̄ tota venenoſitas deſtruit ⁊ tūc curet cū mūdificatiuis ⁊ ſarnatiuis ſicut alia vulnera. Laus deo viuo.

¶ Laplm. 24^m. ꝺe herpeſtiomeno.

Herpeſtio ꝯ menus eſt vlc⁹ qꝺ ītrpt ſeipſum comedes. Et deriuat ēt ꝺe herpetū qꝺ eſt vnū gen⁹ ꝓpent ſm papiā. Et ꝺī. q̄ iſte ꝓpens q̄ nō ſuenit hoīez vel aial qꝺ moꝛdeat vulnerat ſeipſum. Deriuat g̃ ꝺe herperon ⁊ ꝺe edo edis. Et eſt idem q̄ comedere quaſi ſerpens edens ſeipſum.

Cauſe vero herpeſtiomeni hīt iplicite. 2°. ad Blauco. c. 3°. in quo. c. ſi hī aſpicias talē inuenies ꝺoz ferīē. Colera ꝺo rauca. j. ru. cum quiꝺā ſuīpſius naturā qualitatem ⁊ ſubſtantiam eſt ſeruans cū ſan^c ꝺbiq̄ feratur coꝛpoꝛi ictericia vocatur paſſio. Si ät excreta. i. expulſa ſm aliquā particulaz ſtante herpes noiabitur hec ille. Et ſeq̄tur īmediate. ſiquiꝺē ꝺemū groſſa cum ſuba fuerit: totā cutim vlcerat vſq̄ ad ſuppoſitā carnē ⁊ vocant hoc peſtiomenus herpes. ſi ꝺo ſubtilioꝛ fuerit ⁊ vlcerat cutē in ſuperficie. hec ſpēs aꝺꝺuxit generis nūcupationē ſine aꝺꝺitione herpes nominatur. ¶ Collige ergo ex iſtis ꝺictis Haliēni q̄ co. rubea in ſua ꝓpria ſuba ⁊ qualitate ſi ue aliqua mala qualitate. Si mittaf ad totuz coꝛpus facit ictericiaz. Et ſi fuerit expulſa ad aliqꝺ mēbꝛum facit moꝛbū qui vocaf herpes nō ꝓfundando ſe in mēbꝛo. Et ſi fuerit colera groſſa ⁊ coꝛrupta coꝛrodit vel vlcerat cutiſ vſq̄ ad carnē ſuppoſitam ſi cluſiue ⁊ facit herpeſtiomenum. Et ſi nō ſit ita acuta vel acris: cauſat foꝛmicā milliarē. Eſt ergo cā herpeſtiomeni colera groſſa coꝛrupta: qz ſi eēt ſubtilis non remaneret ſed euapoꝛaretur vt ꝺicit Aui. Et ſi ē multo groſſioꝛ facit cancrenā. Eſt ergo herpeſtiomenus moꝛtificatio mēbꝛi ⁊ diſſipatio eius cum putredine ⁊ mollificatione. vt ꝺicit Guiꝺo. Et ꝺicit q̄ vulgariter ꝺicitur ignis ſancti Anthony: vl' ſancti Marcialis. ꝺe quo ſumme miroꝛ cuz iſtis in ꝺuobus ſemp ſit aꝛꝺoꝛ ⁊ ꝺoloꝛ. Jn herpeſtiomeno enim eſt mēbꝛi moꝛtificatio ⁊ diſſipatio eius.

Digitized by Google

Signa herpestiomeni Primū est pdi° pp rij colozis mēbz̄ z muta° in aliū colozē: z cessat dolo: z pulsa° q̄ pus fuerit ī mē° z mēbz̄ nigrū efficit z molle z putrefit cū fetoze mlto. z vbi nō cito succurit mē^m in q̄ ē mortifica° ap̄lectēdo totū mē^m in q̄ ē infi cit hoiem: nisi totalr illud mē^m z ossa cū serra auferat. ¶ Dria int lupū z herpestiomenū ꝺz Guido. ꝺ cauliaco ē. nā herpestiomen^ꝫ destruit mē^m cū mortificatōe z mollificatōe. Sz lup^ꝫ destruit mē^m cū cozrosiōe z iduratōe. ꝺz ät herpestiomen^ꝫ ꝺm Guido. q̄si hois hosti. Ego aūt vidi adolescētē fere. 17. ānoz cuz in tibia sup cauillā dextri pedis p spaciū. 4. digitoz. a pte exteriozi accidit q̄dā mollifica° z mortifica° ad q̄titatē vni^ꝫ denarij gsli in p̄n°. et circūcirca se extēdēs mortificā° z putrefaciē°. Caro fuit mortificata ifra. 9. dies z occupauit spaciū. 4. digitoz cū mollificatōe z putrefactōe z aliq̄ li pfundatōe sine dolore z sine ap̄ate pcedēte z sic stetit vsq̄ ad. 12. dies. z nullo medica^ce pit deficcari z q̄cq̄d erat corruptū cōuersuz ē in crustā: q̄ deficcata paulati cecidit. z^c sanat^ꝫ sine fetoze. Iste iuuēis sic fuit curat^ꝫ. Nō em erat mali regis: z qz adolescentia z foztitudo ꝺtuꝫ iuuabat ipm z nō erat repletus.

Curatio herpestiome^l seq̄ndo p̄ncipē hispanoz aui. Cū ergo videt mē^m alt̄ari z mutari a suo ꝓpo colore z videt mollificari z tendit ad putrefactōez. Debem^ꝫ resistere putrefactōi sic. Terra sigillata bolus armenic^ꝫ incoz̄pēt cū aceto z liniat inde loc^ꝫ Et si p ꝺ ñ cessat: scarificet loc^ꝫ pfūde z appo nāt sanguisuge: z ꝺhat san. a venis puis circūdātib^ꝫ ptē lesaz z sup loca scarbellata z lesa ponāt phibēdo putrefactōez. Et dic aui. q̄ si cācrena vel herpestiomen^ꝫ pfundat: ponat me^a fcā ex farina ozobi cū fir° acetoso distēpata vel ex farina fabarū cū sale z fir° acetoso z lauet loc^ꝫ scarpellat^ꝫ z vbi ē mozb^ꝫ cū aq̄ sal sa: vt san. grossus ereat z nō ꝺgeleſ z ad remouēdū dictas limitōes z vnguē^a lauet loc^ꝫ bis ī die cū aceto calo. deinde sup totū vl^ꝫ ponat ꝺvnguētū. R. assefetide se. vtrice aristo. ro. an 3. iij. viride eris. 3. ij. succi folioz̄ aco^ꝝ q̄ suff. f vnguētū ad spissitudinē mell. z cū isto liniat vuln^ꝫ in circuitu ei^ꝫ. Et dic aui. Et de medicinis ꝓhibēt^ꝫ cozrosionē. R. floz eris mell alūis an̄ pres eq̄les. liniat cū eo loc^ꝫ z facit cadere illꝺ q̄ ē putrefactū. z ꝺuat illud q̄ seq̄t ipm. z ia exptū est p nos z recitatū in. c. de sanie auriū. Si aūt p ista cozrup° nō cessat: simo colo: mutat. z totalr feditas z feto: ꝓtinuant z mollicies. tunc f iste pille. R. aristo°ro. galle an̄. ʒ. j. f pul. z pjciat desup. Ali^ꝫ pul^ꝫ fit ex gū mi dragag^ꝫ z vitreolo antiq̄. ista valēt max^e si misceāt cū aceto z fiat linimētū aui. Qn̄ aūt nō cessat mollicies nec putrefactio. debes vti cauterio actuali: vel pōli. z debes cozruptū ab incozrupto abscere z separe. Potētialia autē cauteria f. trocisci q̄ fiūt ex pul. affrodill^ꝫ z cal ce viua z vitreolo z mirra z aristo^a ro. z viride eris vel cū solo arse° vel arsenicū puluerizeſ z misceat cū succo plātag^ꝫ: z liniat cū illo succo. Et ꝺz ꝙ cū solo succo herbe curat talia vlcera. Pōt etiā arsent^m sublimatū redigi ī pul uerē z cū vio misceri: z ī tali mixtura rasuraz linei infundi z supponi. Et mag^a ꝺz si int sanū et egrū ponat faciēdo cū sputūine diuisionē int sanū z egrū. stati em fistere egritudinē facit ꝺicit guido. deinde suppōat butirū vt escara cadat z mūdificet loc^ꝫ z incarnet. Et si alr nō pōt curari cirurgic^ꝫ doct^ꝫ abscindat mē^m cū cultello aut cun serra ꝛc.

Declaratio in herpestiomeno. Pri° notādū ꝺm aui. in. 3. fen 4. cañ. c. ꝓpo de herpestiomeno z cācrena ꝙ cozrup° pōt venire alicui mē° aliq̄bus de cāis ꝺm aui. ca. de dria int cācrenas z ascachilos. ¶ Pri° ē cozrup° opl'ois. ¶ 2^a cā est cozruptio destructio spūuz aīaliū q̄ ad ipm mē^m ꝺsueuerūt venire. ¶ 3^a cā pōt eē assump° veneni calidi vel fridi qꝺ destruit cōplonē z destruit spūs aīales z vitales z nāles illi^ꝫ mē^l. ¶ 4^a cā mortificatōis pñt eē apata mala z pustule z vlcera ābulātia sube venenose. scz ꝙ illi hu. q̄ ista causant sunt cozrupti z venenosi. ¶ 5^a cā ē in epta infusio olei in vlceri^ꝫ pfundis. qꝺ etiaz est cā putrefactōnis carnis. ¶ 6^a cā pōt eē sup flua infridatio me^a apati in apate calo: fic accidit al'n in flōe z herefipila q̄ ē cā cozruptōis opl'ois mēb^ꝫ illi^ꝫ. ¶ 7^a cā pōt eē lōga ꝺstrictio fic si ꝺstrigeret brachiū vl^ꝫ tibia ī radice vl^ꝫ in aliq̄ pte. tūc nec spūs aliqs pt nec ꝺ ꝺñs ꝺtuꝫ aliq̄ ad illud mē^m peruenire: qz spūs sūt ꝺela tozes ꝺtutū: z sic mortifica° mē^l. ¶ 8^a cā pt eē apa cal'm malū fixū magnū z ꝺsse marie faciens opl'oes z claudēs meat^ꝫ p q̄s spūs ꝺvita debēt trāsire ad mē^m. z cū ꝺ cozrūpit membz cōplonē. Et dicit ibidē Aui. ꝙ qñ ꝺ est in p̄n° z sensus nō est adhuc cozrupt^ꝫ. tūc vocat hec passio cācrena. ꝓpe si procedit ab apate qꝺ ꝺz flegmonides. Et qñ hoc ꝺfirmat z sensus ē destruct^ꝫ z caro ē cozrup^a z destructa vsq̄ ad os veniēs. siue hoc incipiat p se vel succedat apati: vocat ascachilos. i. herpestiomen^ꝫ. Et qñq̄

cancrene fiunt alcachilos: imo cancrene sunt via ad herpestiomenū.

¶ Capm. 21. de formica.

p **Formica** pro dicit & dicēdis nō est ignorandū q̄ apa aut ē calm aut frm̄. Si ē calm aut est a sanº aut a co. hz suas spēs vel ē cōpositū ex vtroq̄. Si est a sanº. aut ille san. est bonꝰ aut malꝰ. Si san. ē bonꝰ tūc aut ē ḡssus aut subtil: si est ḡssus & fluit ad aliquod mēm & ibi remanet sine regie nāe: tc causat apa q̄ō ōz flōn. & iste accipit cutī & carnē. Si aūt ē subtilis volat ad cutī & fit flōn. nō tāte malici ei nec pmanēt sic alt: nec ē cū pulsatōe sic ꝓz Si aūt san. ḡssus ē malꝰ in se. tūc fiūt multe spēs extrarū pustularū. Nā si in eo fit multa maltꝰ & adustio & co. mixt fit tūc heresipila que venit cū cōbustiōe & crusti. & deterioz ea ē ignis pfic dic aui. & si san. ē subtil & malꝰ fit ibi flōn heresipiº. & in isto ē magꝝ malitꝰ & fraudulēꝰ. Et si i eo ē maioz ḡdꝰ malicie: tūc erit mala heresipila hns inflatōes & veficas & cōbustionē et crustā. Apa autē colicū fit a coꝰ subtili que si ptinet i cuti occupās valde modicū de carne ita q̄ sit q̄si int cutī & carnē si illa sit acuta: fit ex ea formica. Eāñ ga. formica eñ fit ex co. ruiō q̄ ex gñe heresipile est. dnt tñ: q: mā forꝫ subtilioz est q̄ heresipile. vñ qō subtile ē: pene trat ad cutī & excoriat tc. 14. de inge. c. vi. Eāñ formica est in triplici dria. q: aut ē ābulatiua sola: & illa ē subtilioz & mutat hic & ubi. et cito resolui. aut ē ābulatiua & corrosiua: & illa est mala. aut illa est ex co. ḡssa: & illa est maioris calitat & ptinet magꝝ ad int q̄ pꝰ i carne. & e talis si in ea eēt aliq̄d flāt mixtū. et ex ista fit formica milliaris & ē maioris inflāmatōis & calitatꝫ & tardioris resolois. ista sūt ꝺba aui. i c. ꝓpo. Et ꝓstā. 8. pāteg. ¶ Ex qbꝰ ꝓz q. 5. sunt spēs formice. s. pꝰ q̄ fit a coꝰ. ru. simplici. & ista vocat formica siue forsa ꝺm ꝓstā. 8. siue theoce & ista solū ē in cute. Et si co. ē subtilis & acuta fit. 2. spēs formice q̄ vocat māducatiua. & ista corrodit & pforat carnē. & ista obābulat cutē & dilatat se & causat ꝓuriginē & ardorē cū calore & cito vulnerat. Si aūt co. fit int subtilē et ḡssaz nec mixtū fit acuta tūc gñat. 5. spēs force q̄ vocat formica milliaris. cui sigtio ē: q: hz pustulas vel elenatōes in cute ad modū & q̄titatē milly. Vācvocauit haly force i. 5. li. 2. ptis Formica ḡ ē aggregaº mixtoz bothoz siue puarū exturarū i supfie cuti colicaz cū ꝓuritu & ardore pūctura aīn cū vlceratōe corosione et virulētia. & ista est lcuioz & cite cure.

Signa sat sūt dicta in pa spē: nō az ali q̄ excoria°. nec pustulet ille in se hnt hūiditatē. vl si hnt illa est puissima: & mutat cito de pmo loco ad alū. pmū locū nō deserēdo: si aliꝰ locus occupat. In scda spē cum eo q̄ ābulat corodit & vlcerat loca: q: coa est ḡssa remanēs sub cute. & illi bothozes seu elenatōes sunt grossiozes. & est ibi magnꝰ dolor pūctura. In. 3. aūt q̄ ꝓpe vocat formica milliaris. ista magꝝ ptinet ad intra & ad ex appent elenatiōes sic grana millij & hnt magꝝ de hūiditate & ē maioris inflāmatōis & minoris caliditatis & tardioris resolutionis.

Iudicia Dicit q̄ si formica a intꝰ augeat q̄ circuat totū corpus: homo morit. q: mltitudo male matie arguit i corpe eē tā ad intra q̄ ad extra arguit & mala cōplo q̄si p totū corpus expāsa. In ista tertia specie est talis materia: ac si in ea esset aliquid flegmatis admixtū.

Curatio formice. Pria regla ḡnalis ē in pn° cure oz q̄ purgef hu. peccās vt añs mā minuat nō expectādo digō nē: q: mā est furiosa. ¶ Scda ē aui. in ca. ꝓpo i formica q̄ fac vlceratōes & corosiōes. Laue est positio rerū hūectātiū: q: hūecta° nō est cō uenēs vlcerib. ¶ In pmis igr ordinet dicta ac si hret se. sic dcm fuit in heri: & purgef mā sic ibi dictū fuit cū cassiat mamarino & epithy° in aq̄ casei dissoluto & cū reub. pus in aq̄ end tpato p noctē. q: ista mā ad quādā tēdit adustionē & malicia. Et si est milliaris addat pul diatarbith. vz etiā serū ca pnū cum vtute camoc & epithi. Et a pncꝰ ordinet dieta ꝺria cāe sumēdo ordeatū aue m & ius ciceruz et ius pue pulle alitatū cū lactuc & agresta & cucur. & portulac & vtat eisdē herb. Loco potꝰ umat aquā ordei vel vi m debile bñ liphatū. Si ḡ formica nōdū ē vlcerata a pn° pone desup lactucā portulacā & nenuf spumā & muscū lapidis q̄ simulat epatice & sola m & succū solat in ipo ei ē exicca° dic aui. plātago rubꝰ & lēs & sauich ordei & cortic gnatoz & pāpini vid sūt vti añ vlcerationē. Et vz aq̄ q̄ exit a trūco vid ita q̄ vnū caput ponat ad ignē & ardeat et p aliud exit liquoꝫ filis aq̄. & iste ligr cōmendatur ab Aui. q̄n timem de corruptōe & corrosione. Et dicit aui. q̄ q̄n dubitam vlcera & corrosiones cū supdict infrīdatiuis debem miscere aliq̄d melꝰ & farinā thuris cuz aceto. ¶ Et q̄n appet corrosio & vlcera°: tūc trocisci q̄ vocant alandaron: distempent cū vino stiptico aut cū aceto limphato. & supliniat. hec est a trociscoz

Digitized by Google

℞. capitū ḡnatoꝝ. ʒ. ß. alūis de pluma. ʒ. iiij. calamē. ʒ. ij. dragagā. ʒ. ij. mirre. ʒ. iij. olibi. ʒ. viij. aristo. ʒ. ij. ꝓfice cū aq̄ mell. ℞fac trocis cos. alij addūt gallas virides. Et ꝑs ꝙ isti sūt deficcatiui ⁊ stiptici. iō valēt invlceribꝰ ⁊ in oi casu vbi est necessaria exficcaᵒ ⁊ restricᵒ. Et vꝫ fel hirci. ⁊ ruta cū nitᵒ ⁊ pipe. ⁊ nitᵐ cū vria puerī distempata ⁊ linita: ꝓfluū boᵐ ⁊ approbatum ē: ꝙ in oi spē formice ꝙ spacū q̄ in circuitu eiꝰ ē: linat ⁊ aliq̄d de egᵒ cū vngᵒ facto ex bolo armenico ⁊ terra sigillata distempentur cum aqua rosaꝝ ⁊ aceto. ⁊ ℞ vt dictum est.

Curatio cupat aliq̄ ꝑs corpis cuꝫ ampullis eleuatis in superficie ad modū ḡni milij a ꝑn° ℞. purga° materie colerice ⁊ flātrice. dan do decoctionē floꝝ cū. iij. ʒ. epithi. ⁊. ʒ. j. ⁊ ℈. de pul. diaturbith cū. ʒ. ℈. de cassiaſ. ⁊ ℞. remedia dicta in alijs spēbus cū bono regimine. deide ℞ hoc remedium Aui. ℞. gallaruꝫ pside balaustie boli armenici. añ. ʒ. j. ℞. pul. incorporet cū aqua rosꝰ. ⁊ aceto in pua q̄tita ne faciat mordicationē. ⁊ liniat desup cum pluma. Aliud remedium capita. pisciū salitoꝝ torefiant in testa ad ignē: donec sint ḡsi adusta. distempent cū vino pōtico. ⁊ liniat desup. Aliō fortiꝰ istis sumaſ flos eris ⁊ sulfur citrinū adustū misceantur cū aq̄ ligi vie supi dicta: ⁊ fiāt linimē. ¶ Flos aūt vidimus ⁊ scmꝰ vnā mirabilē experientiam: que fine q̄ cunq̄ alia medicīa preter dietā ⁊ purgationes multi tpe meo curati fuerūt gra dei. ℞. lanā succidā ouis vel mutonis. ⁊ torefac in cacabo sup ignē donec fit nigra ⁊ arsa. ⁊ tūc pulueriset ⁊ distempet cū aq̄ rosꝰ vl cū aq̄ peculi donec fit q̄si incaustū cū q̄ scribimus. ⁊ de hoc icausto bñ spisso cū pluma circūliniatur formica ⁊ ℞ hec limᵒ bis in die aut ter diluculo ⁊ in vespe ⁊ in ꝑnᵒ noctis. ⁊ pānꝰ lineus blaficus ⁊ albus circūteneat ꝑ̄ stringendo ⁊ medius fidius nunq̄ in isto casu vidi medicinā magis exptam. ⁊ stat in rōne: qz desiccatiua ⁊ stiptica est. Et in quot locis icipit: in tot ℞ linitio: qz egra partē curat deficēdo. ⁊ sanā defendit stipticando ⁊ roborando.

Declaratio in formica. Primo itelligendū est ꝙ carbūculꝰ ⁊ antrax herpes ⁊ herpestiomenus ⁊ lupꝰ apōd autores medicine vocātur pustule male ⁊ corrupte sanguinee: qz a sanguine corrupto ⁊ innaturali ⁊ in qualitates malas mutato fiunt et quo ꝑs flōn verus ꝫnō debet cōputari inter istas pustulas: qz non fit a sanᵉ preeristēte corrupto imo a bono: vt tꝫ littera Ha. i, 2°, de fe, ad Slau. c. 5. ¶ Scdo intellige ꝙ sunt alie pustule colerice: sicut sunt spēs formice que fiūt ꝑm diuersitatē spērum co. ⁊ sube eius: sicut est vlcus colericū ⁊ herisipila vicerata que fiūt a co. grossa ru. corrupta ⁊ in malas q̄litates mutata: nā quedā est co. ru. innaturalis que simꝫ ḡnatur cū alijs hu. ⁊ est naturaliꝫ clara ⁊ subtilis. ⁊ vocatur ab Aui. spuma sanguis in. c. 1. doctrine. Aᶜ. Alia spēs co. est innālis per commixtionē flātis subtilis. ⁊ tales spēs co. vocatur co. citrina. ⁊ si ei misceatur flā vitreū efficitur tūc co. vitellina. Alia est q̄ fit ꝙ adustiones ⁊ vocaſ co. adusta. Alia est spēs cuiꝰ origo est a sto° ꝑm Sᵐ ⁊ Joanninū. Et est alia spēs co. innālis. ⁊ est filis erugini eris. ⁊ ista ēvenit ꝙ adustionē. ⁊ ista est q̄ retinet ꝓpꝫ maliciam. ⁊ venenositatē. Et ꝑm ꝙ iste spēs cū diuersꝫ humore corpe cōmiscent: diuerse egritudies ⁊ infectiones fiūt filr ⁊ diuerse fe. ad q̄ narrare ⁊ curare nō sufficeret ꝑns dies. ⁊ amplius quā ꝑles nobis sunt occulte: nisi q̄tū sumunᵗ ex ꝓbinatione signoꝝ vniꝰ ⁊ alteri ⁊ ꝙ ꝓiectura ꝓximā veritati. ¶ Tertio notandū ꝙ san. in sua suba vel cōplone corruptus: si in aliquā ptē delegatur: si icipit ebullire: ꝓpterea qz nō respiratur tunc causat carbūculū vel spēs pruevl ignis perfici que ꝑ eodē reputo ꝑm suos ḡdus. Et si in ista putrefactione ⁊ corruptione acquirit venenositatē: tunc fit cā ātracis: ⁊ si vltra hoc finiatur ebullitio ⁊ venit in putrefactionē: fit causa cancrene ⁊ herpestiomeni. Si ibi est insensibilitas: tūc est ebullitio ꝑma finita ⁊ putrefactio mēbri ⁊ corruptio incipit. ⁊ tunc est cancrena. Et qñ mēbrum putrefit ⁊ corrūpit ⁊ sensus tollitur tunc est herpestiomenus cuꝫ insensibilitate ⁊ fetore ⁊ turpi aspectu. Et iō de cancrena singulare capm non facimus: qz cura herpestiomeni curatur.

¶ Capitulum. 26ᵐ. de nolimetangere.

Ꝓpterea qz alī fit herisipila ī facie vl formica corrosiua sicut dictū est in scda spē. Si ista nō bene cureꝫ: vl ceratur facies ⁊ fit corrosio in facie. ⁊ ꝑ paᵒ vocatur nolimetāgere: qz tangētē ifīcit. vl qz ꝙ to plus tangiꝫ: magꝫ crescit ⁊ peiozat. Facies mēbrū rarū est ⁊ delicatū. ⁊ supfluitates cere ad ptes eiꝰ deriuanᵗ ⁊ ipsa eas facilīꝫ recipit. Quia ergo seqtur herisipilam vel formicā. iō de eo hic aliq̄d volumus dicere ⁊ curā aliqlēs eius ponere. Ꝑ purgationes ⁊ dietā curaᵗ cū oximelle simplici vel cū aqua decoctōis agrimonie ⁊ aluminis, deide bene exficcetur: post

desuperponat vnguētū de plūbo ⁊ vng^{m} fcm de floze eris cū alūie ⁊ melīs sil cocī ꝑm theodor^{m} incoꝛpef salge^{a} cū succo plātag ⁊ in lo^{o} moꝛ^{o} cū ꝓpa vrina supponat bis in die. vel ex hac succ^{o} linarie ⁊ plātag ⁊ cum sale gēma ſ. plagella ⁊ supponat ⁊ ꝓtinuetur. Et ſ. me^{e} q̄s ponit theodoꝛic^{o} li. 3° li^{o} suo ⁊ q̄s pōit Guido. talia. n. ego sepe derelinq̄ boms ⁊ sapiētib^{9} cirurgic q̄ oē vlc q̄ fit ꝑ se in labijs vl nasovl in facie in aliq̄ ei^{9} ꝑte est difficilis cure: q̄ magnā cām parguit cū nā multū fit sollicita q̄ tum pōt de facie ipsam custodit ⁊ defendit.

¶ Lapl m. 27^{m}. de impetigine ⁊ serpigine.

Ipetigo ⁊ ẏpigo sunt ifections. Dr aūt ipetigo q̄ cū ipetu ledit. ⁊ ẏpigo a serpēdo dr q̄ vr serpe hic ⁊ ide. Illa ergo que ẏpit dr serpigo. ⁊ illa q̄ stat dr ipetigo. Et sunt ifectiones superficiales cozpis maxime cut̄ pueniētes a co. subtili cuz grosso humr̄. qui pueniētes ad cut̄ superficiē: faciūt infectionē cū squamis sicc. Impetigo ꝑ occupat punctū locū deide aln apliat se dilatādo aln ẏpedo ⁊ mutādo locū ꝑoꝛi nō dimisso vt dictū est de formica. ⁊ hz squamas siccas vt faville.

Cause istarū ifectionū est mā acuta siccā hns acuitatē: ⁊ est pmā materie mlice q̄ est ma^{a} grossioꝛ ma^{a} scabiei. Est. tñ intelligendū q̄ ipetigo est duplex ꝑm Auic. q̄dā est hūida sanc^{a} in q̄ azyros i superficie qñ fricat: Alia est totalr sicca. ⁊ ista vtplr^{m} ē a flāte salso cōuerso in melācoliā ꝑ adustiones flātis salsi. ¶ Itē ipetigo q̄dā est excoꝛticata. ⁊ ista ē talis ꝓp magnā siccitatē ⁊ ista cāz hz mag pfunda tam. ⁊ ē albaras nig: q̄ ē peioꝛ spēs morphee. Alia est q̄ nō est excoꝛti^{ca} ⁊ ista non hz cām ita pfundatā. ¶ Itē de ipetigine q̄dā est ambula tiua q̄ vr mutari ⁊ ambulare: ⁊ ista ꝓpe vocat serpigo. Et q̄dā est nouella ⁊ alia antiq̄ mala.

Signa Appet eni in supficie cut̄ aridi tas. ac si essent parue fissure ⁊ pue crustule sicut furfuree ⁊ adest in loco ꝑuritus ⁊ ardoꝛ. q: mā ista est aln ardens ⁊ ignite male q̄litatis ⁊ sicca. nō cuti desiccatvt appet.

Judicia in ipetigine. Pꝛio ipetigo humida sanc^{a}: cum qua quando fricat: apparet quasi ros est maioꝛis malicie Et illa q̄ est totaliter sicca est deterioꝛ. ¶ Secundo ipetigo excoꝛticata deterioꝛ est. ¶ Certio ipetigo quāto antiquioꝛ tanto deterioꝛ ⁊ tardioꝛis cure. ¶ Quarto dicit Auic. q̄ ipetigo est egritudo hereditaria. i. hns acuitatē vt nasturciuz ⁊ fillia. ¶ 5°. si in capite ⁊ in facie pueri vel viri azyros ipetigo ⁊ ꝓtinuauerit ꝑ multū tps talis leꝓpꝛosus efficit: nisi cū bōa dieta ⁊ purgatiōib^{9} cito dest succursus. ¶ 6°. pua ipetigo ⁊ iuuenis cito curat cū bono regimie ⁊ bona dieta.

Curatio ipetiginis. Pꝛopterea q: cā ipetiginis est cōposita ex ma^{a} grossa ⁊ ex mā subtili ⁊ acuta: iō me^{a} dz eē cōposita ex reb^{9} iscidentib^{9} ⁊ subtiliantib^{9} ⁊ ex rebus sedantib^{9} eius accīa ⁊ hūectantib^{9}. ⁊ ꝑm q̄ vnum vel aliud mag dñar: sic mag de vna vel de alia me^{e} cōponant. ⁊ sit ꝑm^{o} cañ. gñalis ¶ 2^{9}. cañ. añ localia remedia dieta cōueniens est ordināda ⁊ mā digerenda ⁊ cū appꝛopans expellēda. ¶ 3^{9}. est formalr Auic. Appō sanguisugarū est de melioꝛib^{9} remedijs ei^{9}. ¶ 4^{9}. est eiusdē. balneū est de subtilioꝛib^{9} curationibus ei^{9} supple pcedētibus vlib^{9}. ¶ 5^{9}. q̄n ipetigo p cōuenientes curatiōes nō curat imo expādit serpēdo. tūc recurrat ad curā lepre. ⁊ pcoꝛdat cū b iudicio. Auic. c. ppo. ¶ 6°. Auic. i eadē fora. Et de eis q̄ ꝓhibent venire ipetiginē ⁊ sanant qō de ea venit: est q̄ def in potu lacce ablute: sicut aloes abluit. 3. j. cū. uj. ʒ. decoctiōis mirre vel mirtill. ¶ Cura pticularis ipetigis. In ꝑmis iuxta tenoꝛē ꝑm cañ. si mā grossa est ⁊ sicca ⁊ mltūmag subtili abūdās ſ. tal^{9} fir^{9}. ſ. floꝛ boꝛagis rad per^{o} ⁊ apij ⁊ fe^{l} end scariole, añ. m. j. epithi sene ⁊ polipo q̄rc. añ. ʒ. j. an. ʒ. b. mell suc^{l}. añ. ℔. j. ℥ fir^{9}. def cū aq̄ decoctionis cicerū ru. ⁊ spic^{e}. Deide purget cū epithi^{o} 3. iij. dissoluto in b^{o} capno. Si aūt mā mag ad lar^{9} subtilitat videat declinare. in digio ponatur mag de end ⁊ scariola ⁊ de portulaca: ⁊ ponat ēt de semib^{9} frīs. ⁊ in purgatione ponatur cassiaſ. ⁊ reub^{m} tamarindi ⁊ el^{c} m^{de} succo ros. ⁊ fillia. Et purgat cū pill de fumo terre dicendis in. c. de scabie. vl purget cū hac decoctiōe ℞. polipo q̄rc recent epithi flozū boꝛag pas munū. an. añ. ʒ. b. ⁊ ℥. decoc^{o} in q̄ dissoluatur cassiaſ munū. 3. vj. pul. diaturbith. 3. ij. vl mag vl min ꝑm tenoꝛē ꝛtuē obꝑuato tñ ꝑ cañ. cuz aliys cañ. vlib^{9}. Deide in pua vl puerili vl noua ipetigie sufficit iterdū sola frica^{o} cū saliua hois ieiuni marie si fit famelic^{9}: vl suffic q̄ fricet cū cozti^{a} raō lapacij acuti: marie si ab hoie ieiuno ꝑ aliq̄lr masticet: vl detrb^{9} conteratur ¶ Reme^{a} singula^{a} ad ipeti. ꝑm ē acetositas citi ⁊ citrāguli ⁊ limonis: ⁊ si cū aliq̄ istoꝛ sepe fricet. z^{m} est Auic. gūi pini ⁊ gūi amigd. aut gūmi arabici aut stoꝛax liq̄da si aliq̄ ex istis in ace^{o} distēpent: ⁊ cū eo curet impetigo curabit. Ad idē vz finap cōfortibil distēpata cū ace^{o} ē vltia inq̄t ꝓceps Auic. s. aqua sulphurea aq̄ salsa

Digitized by Google

se.melonis rad' affrodil' aln hũecter' loc' ⁊ re-
frigeref' cũ succ' herbar' friar' ⁊ hũidar': vt est
lactuca portulaca ⁊ cucur. vl' cũ muscillagine
pstiq ⁊ cũ saliua hois ieiuni. Et postea suppo-
nant' alia reme' linimẽta ⁊ vng'. Et⁹ bẽng'
℞. succi affrodilloꝝ succi hẽrarie succi lapa-
cij acuti añ. ʒ.ij. axũgie porcie. ℞. ℈. coq' axun
gia c̃ succ' vsq; ad pfũptionẽ succoꝝ. ⁊ cũ axũ
gia piecta in mortario icorpent' tartari plũbi
fulgis camini vl' oris furni viride eris cineris
cucurb. añ. ʒ.ij. argẽti viui extincti cũ saliua ie-
iuni. ʒ. j. aceti q̃ fuf. ad icorpandũ. ℂ Pro no-
na ⁊ simplici ipertigie ifantiũ ⁊ aliorꝝ ℞ fic. ℞.
gũi prunorꝝ vl' salte gũi arab. glutis qõ fit ex
corjs. añ. ʒ. j. tpent' in ace° ⁊ ℈ orace liq̃da ⁊ ℞
vngue' mediocriter liq̃dũ. Jn istis medicis qñ
egrit° ẽ antiq̃ pt̃ addi sulfur citri' ⁊ auripig'
⁊ filia. Ung'. Verici qõ ẽt ponit Guido cuj q̃
curat' fuit hõ pisiens q̃ eã passus fuerat per. 5.
annos. ℞. se. iunipi cõq̃sati. ʒ. j. coq̃tur cũ aq̃
sufficiẽti ⁊ colature fundat' axũgie porci recẽ
tis fuse ⁊ colate. ʒ. vj. terebẽtine. ʒ. j. dissoluat'
oia sup ignẽ ⁊ deponat'. ⁊ qñ ifriatũ fuerit: aq̃
stas expellat' ⁊ reſiduũ i mortaº fortit' agitet'.
addẽdo sulfuris viui. ʒ. ij. ℞ vng' q̃vngat' fricã
do. ℂ Fiat ℔ me' q̃ vngat' loc' i balneo ⁊ p' bal
neũ. ℞. farie fabar' ⁊ lupior' ⁊ ciceruꝝ ⁊ risi añ.
ʒ. iij. gallar' ossiũ mirab. torrefactor'. añ. ʒ. iiij.
pº coq̃t' mel cũ succo iarri. deide icorpent' alie
res supaddẽdo acetũ ⁊ ℞ ũcẽdũ vng'. ℂ Jn an
tiq̃ aũt ipertigie ⁊ hpigie. ℞. litarg' mi' sterco-
ris capraꝝ eris vsti foliorum rute ⁊ agni casti
añ. ʒ. j. vitrioli sulfuris vi' viride eris añ. ʒ. iij.
bulliant' i ace° ⁊ ℞ q̃si vng' ⁊ liniat' ide locus.
Aliud. ℞. anacardi costi elli mg' vitreoli arist.
ro. torref' añ. ʒ. iij. ℞ vng' cũ oleo ⁊ cera ⁊ vng̃
at'. Et dic Bozdo'. Qñ ãt venit purit' ⁊ sq̃me
⁊ q̃si q̃dã ercoria° liniat' loc' cũ stercore capũ
mixto sale ⁊ melle. ℂ Et ponit vng' qõ ẽ mira
bile ad oẽs morbos ⁊ infectiones cut' de co. aut
san. ybicũq; fuerit. ℞. sulfuris v' auripig' ru.
añ. ʒ. ij. puluerizent' ⁊ cribellẽt' ⁊ postea pficiat'
cũ succo de fumo terre ⁊ ℞ trocisci. ⁊ cũ vtriq;
lueris distẽpet' vn' cũ vng° citrio: ⁊ vngat' loc'
⁊ i crastinũ cũ aq̃ furfuris lauet' ⁊ ptinue' vsq;
ad pfectiõs cure. Oleũ frume' pix naual' finap
⁊ oleũ ei' gũi arab. cũ ace° coadume' se. nastur'
se. rute mel anacard' ⁊ filia vs mltũ i isto cãu.
ℂ La'. 28'. de apatib' flegmaticis ⁊ frigidis.

Postema Flaticũ molle ex
flate gñatũ. Et i
greco nomẽ fm B'. 2. ad glau. c. x.
vocat' zima. Dico g̃ q̃ zimia ẽ apa
molle album flaticum in quo nõ est' caliditas
nec dolor fm Ba' vbi supra.

Cause Jstor apatũ mollis ⁊ laxor fm
B'. 2. de se. ad glau. ⁊ fm Aui. in
3'. 4'. in trac. 2. ẽ flã vel vẽtositas vel aq̃stas.

Signa Sũt tumor laxꝰ ⁊ debil' ⁊ cedit i-
ptioni digitoꝝ dimittẽs vestig'
tarde resurgẽt' fiõ solet accidere in pedib' ⁊ ti-
bijs ydropicoꝝ. 14. ỡ ige. c. 5. ⁊. 2. ỡ se. ad glau.
c. 10, ⁊ adest dolor pu' ⁊ calitas nulla aut pua.

Prognosticatio p° ẽa zimia tarde
maturatiõis ⁊ ter
minatiõis existit. ℂ 2°. ẽa zimia si i loc' ossuoꝰ
vt ẽ tibia vl' coxa vl' in loc' cauernoꝰ vt ẽ circa
pect' aln termiat' in fistulã qz lõga mora ma'
⁊ pigricies nãe ẽcã corruptiõs mẽ' in q̃ ẽ ⁊ vi-
cini sui. ℂ 3°. si apa'. flatica cũ sol' exiccatis ⁊
resolutis ptie ⁊ lõgo tpe pcurẽt: ad nodosita-
tẽ vl' duriciẽ vl' lapideitatẽ puerturtur. 14. de
ige°. c. 3. in fi. ca'. ℂ 4°. zimia vrpli' termiat' p
resol'onẽ aln p samẽ p lõgũ tps ⁊c. ℂ 5°. zimia
mag' venit in semb' ⁊ flaticis: qz in istis ⁊ in
tpe hyemali fiegma magis multiplicatur.

Curatio apatis flatici. Jn pmis credẽ
do' pfi° Aui. ponat' pa. in bono
regie ⁊ dieta: cauendo res gñantes flã: fic' sunt
oẽs fruct' recẽtes ⁊ pisces ⁊ nimi' pot' ⁊ nimi'
cib'. Abstinẽtia ño iuuat eos. qz absq; cibi te-
nuitate nunq̃ hũoral' collec° cõmode resoluet'
vt dicit Aris'. in cañ. curatis doc. 6. Post dietã
debite ordinatã ⁊ tendẽtẽ ad calitatẽ ⁊ siccita
tem digerat' ma' flatica, put sepe dictũ fuit de
inde purget' cũ polipo° ⁊ agar' ⁊ turbit. ⁊ p ℔
ma' añs remouet'. ⁊ est cã retractionis ma' ad
locũ apatũ decurrent': ⁊ est cãpt nã in illa ma'
q̃ manet in resoluẽdo occupet'. qz fm Ba' in
de mala diuersa. termia° apatũ q̃ fit p sensibi
lẽ resol'onẽ est melior. 2°. illa q̃ fit p puersionẽ
in samẽ. illa aũt q̃ fit p corruptionẽ ⁊ puersio
nẽ ad duriciẽ est mala oino. ℂ Jstis sic ordia-
tis ad localia veniam' Aui. incipiat a fricatio
ne cũ mãdili. deinde iubet ponere sup apa ex
siccatiua. Accipe spõgiã nouã q̃ adhuc retinet
in se virtutẽ aq̃ marine salse ⁊ ifundat' in ace°
mixto cũ aq̃ ⁊ supponat' cala. qz in spõgia su-
pradicta vt dicit Aui. est virt' exiccatiua ⁊ re-
solutiua. Danc ẽt medicinaz ponit Ba'. 2°. ad
glau. c. x. Et ỡ ℞ a pn°. Jn augmẽto aũt addã
tur fortiora resolutiua fic' est alia spõgia nona
infusa in lexiuo facto ex cinerib' viti ⁊ modico
aceto. Et B' in loco alleg' iubet ligare istã spõ
giam a pte iferiori ℞us supius: sicut fit in fra
cturis: ⁊ iste spõgie sepe mutent', ⁊ si nõ habes

Digitized by Google

ſpongiā ℞ cū pānō duplicato de lana vel cum filtro in ſtatu aūt ⁊ declinatiōe fortiozib⁹ reſolutiuis debem⁹ vti: ita ꝙ miſceam⁹ de ſalege⁸ ⁊ baurach ⁊ leriuio fcō ex cinere fici ⁊ q̄rc⁹ cuz aluīne: ⁊ ſulfure ⁊ filia. ¶ Raſis ponit ꝺ reſolutiuum exiccati⁹ᵐ. ℞. aloen mirre licȳ acaſſie memite cipi croci ouēralis boliar⁹ añ. partes eq̄les paluerizent ⁊ cū ſucco caulīā ſcorpent ⁊ ℞ empl'm. Dicit enī Aui. in. 4. p'. ꝙ ſi apata ſunt fria: oz ſtip⁹ᵃ cum aliq̄ in quo virt⁹ exiſtat calitatis cū retētōe ſic ſq̄ātū ⁊ blaca biſan⁸. Ego aūt in talib⁹ apatib⁹ appoſui empl'm fcm de diaq̄lone ſup alutā extēſum: ⁊ aln loco reſolutionis maturabat apa. Idē feci de oxirocro ceo: ⁊ aln reſoluit ex toto. Si aūt nō pōt cum ſupdicti reſolui: ⁊ vr ꝙ apa aliq̄liter elcuat ⁊ dolor creſcit tūc debem⁹ vti maturatis. q: dic Ar⁹. in cañ. curatis doc. 6. Mag collec⁹ pcipᶜ groſſi: hu. citᵒ in ſanie vertit ꝙ euapantibus diſſoluat. Et ꝺ dic pp purgatiōē totiᵒ corpis qꝺ p eruptionē apatis purga ⁊ ppt timorem cōuerſionis et in lapidē vel ſclyroſim matura tiua diuerſimode a multi autorib⁹ traduntᵗ. ℞. igit raꝺ euiſci ⁊ lilij al. ⁊ cepas alb. maluam ⁊ bzācā vnſia ⁊ ſūmitates lapacij acuti. añ. partes eq̄les: ⁊ oia iſta iuoluta in ſtupis madefᵗ. coquātur ſub caūno: ⁊ deide ꝺaddant caricarū pinguiū. 10. nūero. axūgie porcine qꝺ ſuff. frumenti ſm q̄titatē alioz: icorpent ⁊ ℞ empl'. ¶ Dic ſcias loco clarificationis ꝙ res bullite in aq̄ nō tm̄ maturāt apata fria ſic cocte ſub pzmis vel frixe in patella cū ſola pīguedine. q: virt⁹ eaz remanet in aq̄ aut i fumū ꝓuertit ⁊ reb⁹ ſupꝺictis pōt addi farina fenug⁹ ⁊ ſe. li. ¶ Exptus maturati⁹ᵐ qꝺ cito facit venire apa ſtātica cū ⁊ laxā ad ſupurationē. ℞. raꝺ biſmalue cepaz lilij ſūmitatū maluer ſenectiōis ⁊ lapa cij acuti añ. m. j. ſcindant⁹ minutiſſime: ⁊ p' in patella cū ſagie friganf ⁊ calm empl'm applicef. Cognoſcens aūt ſi apa venit ad ſuppurationē ⁊ pulſationē ⁊ creſcentē dolorē. Et qñ p' vadit ad reſolonē nō pulſat nec dolet matura to aūt apate cū lāceola apiaf: q: raro aut nūq̄ p ſe apie: ſic alīn ꝺtigit in ſlōmb⁹ rō. Et in ꝺ nō ſit tarda°. q: multa pit incōmoda tardare aptionē ſanioſe collectiōis. vt dicit Ar⁹. vbi. ſ. Et cā eſt: q: ꝛglobata ſanies marie q̄ in ſclyroſim vtiſ cancᵐ lupū aut fiſtulā machiatur: aut trāſit in bocū vt ibidē dicit Ar⁹. Apto aūt apate ponat⁹ ibi tenta. deide mūdificef cū mundificatiuo fcō de ſucco apij. ⁊ melle vl' cū vngᵗ apoſtolor. ⁊ curef pfecte. ⁊ cicatrizef loc⁹ rō. Et nō expectef opio ſatua q̄rūdā cirurgicoz ⁊ bar bitōſoz q̄ ſtāt p duas aut tres ſeptimanas ſine apertione aliqua: ⁊ per magnum tempus ante apertionem.

¶ Capitulum. 29. de glandulis.

1 **Sta**pata ꝓncipaliter a flate gnanf: ſic dicit Aui. in 3ª. diſtictione. 4ª. li⁹. i trac. 2°. iō reponit ea in tract. apatū frōz. Glādula igit a glāde ꝺr. q: p° ad magnitudinē glandis apzer: q̄uis in magnitudine ⁊ puitate diuerſificen⁹ a puitate ciceris vſq; ad magnitudinē mellonis: ſic dicit Raſ. Eſt g glādula ex creſcētia fcā a flāte caſeato ⁊ indurato. ⁊ fit ſepe ſm Aui. ſup vola man⁹ ideſt in dorſo man⁹ ⁊ aln in frōte: ⁊ iſta apud modernos vocat lupia. Et in ꝑn° qñ ſup ipſaz fit ipreſſio ⁊ fortī fricatio: ſeparatur. ⁊ qñ annullat⁹ ⁊ aln nō ſeparatur q: ma⁸ eſt iam multuz ſndurata.

Curatio glandule ſm Aui. ieſt ꝙ ptera tur ⁊ fortit fricef ⁊ cōpzimat. deide lamīa plūbi ſupponat⁹ ⁊ illa deſup fortiter ligef. Si aūt p ꝺ nō curat⁹ ⁊ mouef ꝺic ⁊ in de nō adherēs mē⁹: imo mutat locū: tūc ℞ ſic ſm Raſ ad almā. Iſta enīz glādula ſm ſuam maiozē prē eſt in pāniculo q̄ glādulaz ſaccus vocat: ita ꝙ ſcindat⁹ cuꝰ exterioz cū raſorio ⁊ tūc excoziet⁹ ⁊ cū digit vel vncis tota glādula cuz ſuo ſacculo extrah⁹. ⁊ ſi aliq̄d de ſſaculo remanet reſiduū cū pulᵗ affrodit. ꝓſumat⁹. deinde vuln⁹ ſanet ſic alia vlnera ⁊ cicatrizef. ¶ Modi aūt curanꝺ eodē mō. i. p frictionē ſepiſſimā ⁊ p ꝺſtructionē cū plūboz reſolonē aln. Et ſi nō extrah⁹ vt ſtati dictū ē: videa⁹ tm̄ i oīb⁹ ne ſint in filtrata in neruis ⁊ arterijs: ⁊ ℞ cura ꝙ ponit Guido. ad quā reſpicit cirurgic⁹ opans q̄uis pauci cirurgi⁹ li⁹ati iueniā⁹: mar⁹ ptib⁹ Baſcon ie. iſti. n. ſol' experiment⁹ nitur⁹ ſine rōe ⁊ vtunt cirurgia ſic viderūt eoz genitozes opari.

Capitulum. 30ᵐ. de ſcrofulis.

2 **Crofule** Sunt dicta apata: que veniūt in molli carne. 14. de inge°. c. 8. vl' dico ꝙ ſcrofule ſunt apata dura in molli carne etiſtentia a flātes mlia gña⁸. Dicit Aui. ꝙ ſcrofula ꝺr a porcis ꝓpterea q: mltū accīt porcis pp guloſitatē eoz. Et ego dico ꝙ ſcrofula ꝺr de ſcrofa q̄ ē porca. ꝓpterea: q: ſic ſcrofa parit multos porcellos: ſic vna ſcrofula vr ℨhere multas alias circa ipſam. q: ꝓpe vnā earum gñantur pluresvt dicit Aui. ⁊ aliquando multe cōgregant vna ꝓpe aliā ſicut nodi reperiturvnus nodus ac ſi eſſet racemus. ſcrofule ergo ſunt glandule ſclyroᶜᵉ: vt dicit Aui.

Signa ſcrofulaz p viſus ⁊ p tactū ſunt manifeſta. Sig ſenſibil' appent

qr a cā ẽm⁹ dura fiūt: qr a flāte in maiori pte mixto cum melancholia in minori ꝛc.

Prognosticatio in scrofuł. Prio oēs scrofule sunt difficil' curatōis verūtū saluiores scrofule sūt q̄ accidūt infantib⁹ ꝛ ḡuiores sūt earū q̄ accidūt semb⁹ ꝓpterea qr veniūt cū discōuēiētia pticulariū. ¶ 2° scropule q̄b⁹ nō associat' doloꝛ sunt difficiliores cure. ¶ 3° hoies vehemēti⁹ dispositi⁹ ad hūdas scrofulas in ptib⁹ colli ꝛ capit' sr̄ bītes colla curta ꝛ hūidaꝫ ꝓplonū Aui. i eadē forma. ¶ 4° dic' aui. ibidē. Loca in q̄b⁹ pl⁹ gñant scrofule sunt collū ꝛ subaſſelle: qr hic sunt carnes molles. moll' aūt caro ad b̄ exīstit vt spaciū int' vēas eñs ipleaſ. 14. ō lge. c. 4. ¶ 5° pnosticat Ar⁹ſic. Scrofulaꝫ ml' tū⁹ clamitat iteri⁹ earū pl'alitatē. ꝛ iō talib⁹ scrofuł mbil pficit exti⁹ opari. i pabol. doc. 6. ¶ 6° dicim⁹ sic ẽm sniaꝫ auic. q̄ scrofule q̄bus associat' do' ꝛ sūt ille q̄b⁹ associat' apa calꝫ cū mā ca. tēdēte ad maturationeꝫ. Dico q̄ tales scrofule sī curabiles: qr sanīāt ꝛ mā purgaſ ꝛ mūdificaſ: dūmō bōa cura ꝛ aptō loci diuturna ꝓseq̄t cū maturatōe rei dure. i. indurate.

Curatio scrofularū. Āñ. pticularē curā aliq̄ ꝓlesxañ. sūt ꝑmittēdi. Prim⁹ cañ ē. aui. i loco supi⁹ alle°. Radix sup qua est fiducia in curatōe hūtiū scrofulas est eño ꝛ subtilia° regis. ꝛ in isto cañ. ꝓnitet due intētiones. ¶ Scds cañ. in ista egri⁹ fi fig' san. appent flōa ex cephalica. Aui. ibidē. ¶ Terti⁹ est Arnaldi in pabol' doc. 6. Turma scrofulaꝫ colli securi⁹ extirpenſ cozrosione medicinali et p̄ sanīē q̄ ferro. ¶ Quart⁹ ab eodē ponitur ibi. q̄libet extirpa° pestis inguinarie vl' subaſſellaris q̄ plu⁹ scrofularū i pueris ꝛ debilib⁹ est verēda maxie in estate ne cozpa febrib⁹ āt nimia purulētia ꝓcalescāt. ¶ Quint⁹ vsus aq̄ mineraliū ꝛ maxie sapozis tartarei vel acuti nō solū interioꝛa bocia ſ extrinseca valēt attenuare. Arnald⁹ ibidē. ¶ Sext⁹ ponit ibidē. Blā dulosa collec° nō inherēs neruis aut magnis venis vt nod⁹ extirpari dz inscisione cuz cisti sua. hec ille. ¶ Septim⁹ ẽ aui. in. c. q̄o de euacuatōib⁹ laudabilib⁹ ꝛ scrofulis ẽ vomit⁹. ꝛ b̄ dicit ꝓpter māz aīīē. ¶ Octau⁹ eñare flegma ḡſſum ẽ valde iuuati⁹ ſi purgeſ cum turbith. ipm eñ purgat flā ḡſſuz sine calefactōe ꝛ sine rasura intestinoꝝ. ¶ Non⁹ q̄ñ scrofule sūt magne: tūc plagarij. i. cyrurgici alienēt se a cratione earū cū ferro ꝛ cū medica° acuto. Aui. vbi. ē. ¶ Decimus est ga. 14. meg' q̄ſi in col'. 8. Si scrofule fuerint in loco vbi nō sunt multe vene vel arterie. ꝛ sunt q̄ſi sepate ꝛ nō p̄nt resolui cū medicis resolutis op⁹ tales cū putre factiuis putrefieri aut cū cirurgia inscidi. Et tūc caueam⁹ venas ꝛ artias ꝛ neruos ne cū in scisione patiant. ¶ 11⁹. ꝓpea qr reuma capit' aſn cā existit scrofularū colli a reb⁹ ad caput effumātib⁹ iuuāt scrofuloſi. ¶ Cura° ꝑticularis scrofularū. Prīa iuxta tenoꝛē. 2. ptis ꝑmi cañ subtiliet regimē pa. comedēdo de bono paue frumēti ñ oīno a furfure sepato: ꝛ carnes sint auiū p̄ illas q̄ ī aq̄s viuūt: ꝛ carneſ capti⁹ ꝛ mutōis ānuaſ cōedat. Et caueat a porcis ꝛ bouis ꝛ ceruinis ꝛ apīnis: ꝛ a carnib⁹ salsis ꝛ effumaſ. Caueat panē azimū ꝛ miliaceū ꝛ res q̄ ḡſſum gñant hūoꝛē: vt ois subā leguminū ꝛ frumentū coctū ꝛ caleū ẽm omnē suā spēm. ꝛ caules dimittat ꝛ ea q̄ gñant humoꝛē aq̄sum: vt sūt oēs spēs fructuū recētiū ꝛ pisces ḡſſi ꝛ bestiales ꝛ offe ꝛ purera q̄ fit de herbis hūidis ꝛ de cucurbita. bibat vinū subtile albū vel claretū in qua quātitate ꝛ misceat ei aquā mineralē sapozis tartarei vel alūis. Caueat pomaciuz ceruisiā ꝛ aquā turbidā ꝛ aquā frīdā iuxta doctrinā ꝑmi cañ. Caueat a reb⁹ replētib⁹ caput ꝛ reuma gñantib⁹. vt ē nimia cōestio: supfluꝰ pot⁹ ꝛ crapula: ꝛ vsus ceparū ꝛ alleoꝝ crudoꝝ et decoct'. alr aūt nō vꝫ nego⁷. Sēp ꝓcuret fi bi bonā digōnē. ꝛ vtaſ indrm⁹ reb⁹ vitualib⁹ et herbis calis: vt ē pet°. ꝛ feniculū saluia ꝛ ꝑsil lū ꝛc. ꝛ vtaſ olb⁹ dragei spātis. ¶ Juꝫ tenoꝛē p°pd p'cañ. Prīo digerat mā añs cū oximelle dure° vl' sq̄lli° q̄ſi fuerīt cōpōita cū additōe aq̄ mineral: erūt meliora. deinde purgeſ ẽm tenoꝛē. 8. cañ. cū pul'. de diaturbith. Vel ℞ tal' bol'. ℞. turbith al. ꝛ b̄ gūmoſi int⁹ ꝛ exterius mundati. ʒ. j. et ℈. ʒij. virīd. ʒ. j. et ℈. ʒvi. ij. ℞ bolus cū cōꝑua einſdē ʒij. deī bis in septiana vel ad min⁹ semel ſi pat'. fuerit etaſ laudanda sunt ista. ꝛ ſi miozis est etaſ: deī medietas ei⁹ et ꝓtinuēt ista donec mā añs fit sufficiēt' purgata. Pōt etiā vti pillis dict' in. c. de paliā et pillis de agarico vel esula acuaſ q̄ fuerūt dicte in. c. de asmate. ꝛ ſi videſ q̄ ibi fit plecto⁸ sanguīea mixta ẽm cañ. 2m. ℞ flōia ex cephaꝫ vt hu. capit' minuanſ. Scēo fiat talis potus quē ponit guido de cauliaco in trac. 2. de apatibus. ℞. scrofularie. ʒ. iij. filipendule. ʒ. ij. pinpinelle piloselle tanaceti caulium rub. rubee maio añ. ʒ. j. arist. raō. spatule feride radiq̄ rafani gallicani añ. ʒ. ß. p̄ssienſ oīa ꝛ ī vino altēpenſ ꝛ coquāt vſq̄ ad ꝓsūptōem medietaſ cū melle deī omni mane quart'. i. paulatiz de glutiendo ꝛ valet multū vt dz ꝛ stat in ratōe.

Digitized by Google

¶ Quātū ad resoloēz scrofularū duos modos hēm⁹. vn⁹ ē q̄ si mā est mlt̄ū dura q̄ mollificet uſ posse mō mollificādo mō resoluēdo et ſ. sic ad maturādū ꝛ resoluēdū ꝛ mollificāduz ſ. cepaz lilij gerēt flozē al. raō emulci raō yreos ꝛ ebulli añ. ʒ. ij. ꝙſſata coquāt oīa sub pnis. deide incorpent piſtādo cū fece olei ꝛ ad daſ sulfuris vi⁽ⁱ⁾. ʒ. j. ꝛ ℈. ꝓtinuēt p. xij. dies ad modū ēpli de lilio: ꝛ supponat ꝫ ēplm. ſ. gūi armo⁽ⁱ⁾. ʒ. ij. galbani. ʒ. j. mollificēt in ace° bullieti. postea cū pauca cera malaxēt ꝛ cū oleo eufor⁽ⁱ⁾ ꝛ casto⁽ⁱ⁾ addendo istū pul. ſ. raō yreos ficce. ʒ. j. eufor⁽ⁱ⁾ casto⁽ⁱ⁾ sal gēme añ. ʒ. ß. ſ. ēplm ꝛ supponaſ ꝛ post reuertat ad ēplm de cepis lilij: ꝛ fiāt. 2. ſ. ēplm resoluti⁽ᵐ⁾ de ēplo apostolicō ꝛ diaqlon qb⁹ in malaxatiōe ꝺz remiſceri pul supdict⁹: ꝛ raō lilij. qz ℈m aui. pdeſt cum ſua ꝑpetate ꝛ ſe. nastur⁽ⁱ⁾ ꝛ raō cucu. asi⁽ⁱ⁾ ꝛ fic⁹ q̄ cadūt añ maturatōez. ¶ Et seq̄t bonū empl̄m resoluti⁽ᵐ⁾ resoluēs durīciē i vna ebdo⁽ᵃ⁾ ꝺz aui. q̄ ga. scp̄ſit i catagēis. ſ. finaꝑ se. rute se. vr⁽ᵉ⁾ sulfuris aristo. spume maris sulfuris bdelij gūi armo⁽ᵃ⁾ añ ꝑtes eq̄les olei antiq̄ ꝛ cere añ q̄ suffic ꝛ ſ. ēplm. Seq̄t ēplm q̄ꝺꝑoīt guillis de placētia. ſ. litargi⁽ⁱ⁾ triti. ʒ. ij. olei cōis. ʒ. v. muſcillag fenugre⁽ⁱ⁾ ꝛ se. li⁽ⁱ⁾ añ. ʒ. iij. muſcillag maluauisci. ʒ. ij. litargi⁽ᵐ⁾ ponat in caciola cuz oleo sup ignē ꝛ bulliat sp agitādo cū spatula. Deide addāt muſcillagies ꝛ bulliāt ad ignē ꝛ iterū bulliat vſq̄ ad spiſſitudinē empli: et in fine misceat de pul. raō yreos quaſi. ʒ. ij. et ſ. ēplm sup allutā ꝛ teneat sup scrofulas. Aliud ēplm resolutiuū bonū ponit guido aucte Ca. 6. cathegenarū qō resoluit exituras grossas ꝛ ꝓfert scrofulis ꝛ apatib⁹ q̄ fiūt i radice aurū ꝛ vz podagre ꝛ bocio gule resolubili. ꝛ in mlt̄ alijs facit op⁹ laudabile. ſ. olei veteris. ʒ. vj. pic̄ ficce. ʒ. iij. litargi⁽ⁱ⁾. ʒ. vj. virīd eris. ʒ. vij. lapdani. ʒ. j. et ℈. terat litargi⁽ᵐ⁾ ꝛ coquat cū oleo: ꝛ cū fuerit inſpiſſatū suppōat piꝛ ꝛ virīd eris ꝛ vlti⁹ ponāt lapda⁽ᵐ⁾ ꝛ piſtet i mozta° ꝛ vsui rebuet tenēdo sup scrofulas. ¶ Sciēdū q̄ in istis ꝛ in mlt̄ alijs apatib⁹ frequēter credim⁹ maturare ꝛ nā cū ill̄ maturatis resoluit apata. ꝛ añ credim⁹ resoluere ꝛ maturam⁹. ꝓpea qz iste me°cale calefaciūt ꝛ subtiliāt māz. ꝛ ℈ fit maxie qñ cū istis resolutis miſcent aliqua hūida viſcosa fīc fit in emplo Guillⁱmi de placētia supi⁹dicto in isto ca. Et qñ mā ē amicabilis nō multuz dura. ꝛ si nō resoluit nec maturaſ: cū incisione apiaſ cuꝛ exterioꝛ ꝛ scrofula cuz suo folliculo eꝛhaſ. Dāc̄ura fecit mg⁹ Guills sagarriga in gerūda cuidā pulcre mulieri me p̄sente: ꝛ hoc fit frequēter q̄ doctos cirurgicos. Si vo aliqua de scrofulis vēit ad maturātōez incidaſ si ibi nō fuerit vulnus ab vna pte ad aliā. ita q̄ tota scrofula compben daſ ab incisiōe facta ꝛ ipleaſ totum alumine arso cū vitello oui. deinde intrēde ad mūdificationē cū vnguēto viridi vel cuz vnguēto apostolozū. Et si ibi aliq̄d remanet: deſtruaſ cum pul⁹ affrodilloz. Et si maioꝛ cozrosio est ncūa addatur aliq̄d de auripig°ru. Jn oībus dict⁹ ꝛ dicēdis obſeruent̄ septē cañ. gñales supdicti Facta aut̄ mūdificatione pfecta incarnetur vulnus sicut cetera vulnera.

¶ Cap⁹ lm. 31. de bocio gule.

b **Bociū** gule est ap̄a flāticuz in gula gñatū et est quasi carneū sine doloze: ꝛ vocaſ napta. Sīaſ in gula ex flāte grosso p viaz reumatismi: in cuy⁹ mā melica est coadiuuās ad īdurationē flātis cū sua ficcitate. Et q̄uis istud bociū in plurib⁹ locis possit generari: vt dicit ga. 14. meg⁽ⁱ⁾ quasi col⁽ⁱ⁾. 9. etiā q̄uis a multis cauſis possit fieri. tm̄ de illo qō fit in gula solūmodo intēdimus hic agere.

Cause eius dicte sunt qz ma⁽ᵃ⁾ei⁹ est flāti ca cū melīa mixta ad gulā descēdēs ꝛ ibi ingrossata ꝛ ꝓgelata ꝛ indurata. Et in ℈ iuuat multū lōgus vsus rerū flāticarū. ꝛ frequēs potus aq̄ fride: q̄ trāseundo per ysophagum ꝓgelat flā qō ibi cadit. ¶ Signa manifesta sunt per visum ꝛ tactum ꝛc.

Pronosticatio P° bociū natura: le: et qō venit a natura pentū. nō recipit curat iōem nisi cū ferro. ¶ 2° bociū magnū ꝛ inueteratū ē icurabile ¶ 3°. arnaldus ꝺ ꝑabol⁽ⁱ⁾ i doc. 6. bociū colli verēdū ē i scisione vl cozrosione dissoluere seu extirpare. ¶ 4° bociū incipiēs circa vnū annū cū bōa dieta ꝛ medicis dissolutis ꝛ resolutis curabile ē. ¶ 5° Bociū ē mozbus ꝑpius aliq̄b⁹ regionibus sicut ē sauarte in comitatu Fuxi. ꝛ hoc ē rōe gimīnis aut rōe aquaꝛ friaꝛ q̄s bibūt. Et vltra hoc añ ē mozb⁹ hereditarius i⁹ successiōe: p̄cipue tamē cū est malum regimen.

Curatio Alis bocij gule. Jn p̄mis illi 11. cañ. gñales ꝛ curatiui dicti n. c. qō ē imediatū isti notent̄ ℈ obſuēt. 2°. totū regimē ꝛ dieta ibi dicta totaliꝛ obſuēt: qz sine ipa nihil ꝓficui seq̄t. ¶ 3° q̄ digerat ma⁽ᵃ⁾ cū oxelle sq̄llit⁽ⁱ⁾ i q̄ sit ℞ piretri ꝛ pipis ꝛ purgat⁹ cū bolo dicto. c. de scrofuł ꝛ p flōmiā si idiget ſ. tale resoluti⁽ᵐ⁾ ℞. floꝛ camo. melli añ. ʒ. j. raō yreos ꝛ achoti siccoꝛ an⁽ⁱ⁾ se. rute añ. ʒ. j. ꝛ ℈

stercoris anseris ⁊ colūborū siccorū sal' gēme aā ℥.ij. ℞ ꝯfflatio de q̄libet. p.j. ⁊ ℔. ponatur ⁊ bulliat in lexiuio fcō cū cineribus clauellat. ⁊ in isto lexiuio bulliēti iringuat spongia noua cōpressa cal'a sup locū applicet ter ⁊ q̄ter. ⁊ vltimo cū benda dī. ligetur ⁊ ibi circūteneatur. ℣ Emplm vtile ad ℔. ℟. diaq̄lonis mag' apli con de q̄libet. ℥.j. icorpent' oīa fil'. ⁊ addat' iste pul'. ℟. pigami raō yreos siccī sal' gēme aā ℥.j. terebētine q̄ suff. ℟ emplm ⁊ extēdat' sup alutam ⁊ nō coopiat' ꝓtinuet' nocte ⁊ die ⁊ super mē^m ponat' ef: nisi q̄n cōq̄sitō resolutia applicat' Silr pōt fieri emplm de solo gūi armo^c ⁊ pauca cera ⁊ pul' sup̄dicto vel de solo apl'icon vel diaq̄lone icorpat' cū pulueribꝫ sup̄dictī. Aliq̄n vngat' cū axūgijs ⁊ oleis calīs. deide reponat' emplm ⁊ resoluat' cū ꝺquassatiōe sup̄adicta. ℣ Si aūt cū istis nō curat' nec resoluitur dicit Ba'. 14. meg^u q̄ñ col'. 4°. q̄ cura bocij aut fit cū resolutis aut cū putrefactis ⁊ resolutis aut cuꝫ cirurgia ⁊ ferro. ⁊ dī ibi q̄ putrefactiua ⁊ corrosiua in mlto tpe opant'. ⁊ cū ℔ sunt molesta mēbris ⁊ ifirmis ⁊ cruciatū afferūt. Et sequ tur in lra. Bonū est ḡ in supficietenus iscidi ⁊ ma^a in sacculo cū q̄ stat sic exhi. ⁊ totū saccu^m os excludi. q̄ si aliq̄d de sacculo remāserit: ponant ibi corrosiua ⁊ putrefactiua: vt to° loco mūdificatiua carnis curatiua ⁊ vlneris sanatiua poni possint. ℞ba sr ℔ pcise in loco alleg. imedia^e. ℣ Rogeri' aūt iuber fieri duas setones cū ferro calo: vnū ꝑm longit^em bocij: aliud ꝑm trāsuersuꝫ. ⁊ iuber eos bis i die moueri donec fit totū cuatū. Sed ℔ mag' vr hr̄e locū q̄n ma^a aq̄sa ꝺtinet' in sacculo. ℣ alia ma^a q̄ possit fluere. ℣ Seq̄t el'^m q̄ retētū in ore: ⁊ paulatī deglutitū iuuat ad resolonē bocij gule. ℟. raō viticelle raō cucur. agrestis ciclamis polipo' bruscī spagi arist. ro. raō cucume. agrestis raō iarri radiq̄ rapi sibarbati spōgie marine palee marie solee sorulariū aduste bocij vlmi aā ℥.ℌ. pipis. ℥.j. tozref spōgia ⁊ ℥ pul' ⁊ p se teneat' i ore. Itē ℥ el'^m cū melle. ⁊ p° addat' raō celido^e ficce cipi. 33' piret' sal' gēme raō scrofularie filipēdule osſis de capite vsi cozij ericij tozref aā. ℥.ℌ. ℔bit ⁊ hermodact' aā ℥.ij. ℟ vt sup̄ tenēdo in ore ⁊ paulatī deglutiē°. ℣ Ang^m ad idē ℟. eufor'. ℥.j. sulfuris ſaudarace aā ℥.ℌ. cere ⁊ olei q̄ suff ℟. vng^m q̄vngat' collū ⁊ bocīū ⁊ p° supponat' sup̄dictū epl'. ⁊ ℟ mlra alia remed^a q̄ dcā sr in. c. de scroful'. Nos enī i bocijs ab vno anno icipiētib° p viā resolonis vt imedia^e dictū ē opati fuim° ⁊ ide honorē habuim°: ⁊ pficuum consecuti sumus. Laus deo vero, amen.

℣ Capitulum. 32^m. de sclirosis.

Clirosis est apa dur'. ⁊ apō ℥ui. vocat' sephiros. Et ℔. 2. de fe. ad glauco. vocat ℔ apa durū ⁊ indolozosum. ℣ qrus apud latinos vocat' sclirob'. vñ sclirosis ē apa durū insensibile ⁊ idolozosuꝫ factum a flāte vel mlia vel ex fece sanguis. 14. meg'. Est aūt sclirosis in duplici manerie. q̄dā ē insensibil' ⁊ ista est pura sclirob'. ⁊ si cū sclirosi remanet sensus ⁊ dolor nō pura iudicatur duricies. Oñ̄ fit apa a pura melia nāli feculēta q̄ est fex aliorū hu. ⁊ tūc colore ei' est cinericī vl' plūbe'. aln fit a melia mix̄ cū flāte: ⁊ tūc color ei' est sic color toti' corpis. Et si fit a solo flāte q̄ ia3 iduratū est: tūc color tēdit ad albedinē. Alteri' est sciēdū q̄ sclirob' fit duob' modis. q. aln fit p modū sup̄dictū. q. q̄n iste ma^e simplr vel cōpsite mittunt' ad aliquē locū nō pcedēte aliquo apate. ⁊ ista ma^a nō maturat' nec resoluit fit: sclirosis aln p viā ꝯgelatiōis aln p viā resolonis ptiū subtiliū ⁊ iduratione grossax. aln fit sclirob' post alia apata. q. ma^a tal' apat' in pte fuit resoluta: ⁊ residuū fuit induratū ⁊ sclirosatum: ⁊ tale remanet post multum tempus.

Signa sclirosis sunt. q. adest tumor durus nō cedens digitis ⁊ forte pcessit aliq̄d apa q̄ non sanauit nec fuit apertum: ⁊ est sine dolore ⁊ sine sensu.

Judicia in sclirosi ꝓdo docet ℔. 2. de fe. ad glau. isensibilis q̄dē sclirus insanabilis est. distēsibilis q̄dē nō insanabilis aut nō facile sanabilis. Dria int' cacrum ⁊ sclirosim est: q. in cāc° est iflāma°: ⁊ pulsatio apitiovenax in circuitu. in sclirosi āt nihil horū ꝛ: imo sclirob' est idolozosa ⁊ sine caloze vt pdictū ē isensibil' ⁊ icurabilis est. ibidē in hec ℞ba. plima ḡ supple apata sclirosa a medicīs cōstitunt' stipticitatib' ⁊ ifrigantibus herbipila ⁊ fiones ⁊c. ℔ ille. ℣ Intelligendū: q. non oē apa melicū efficit' sclirob' vt dicit ℔. 14. meg'. col'. 6. q̄ aūt sunt ex fece san. mlica sunt. ⁊ ista pñt venire ad maturitatē ⁊ fiūt ista sclirotica. vel pñt venire ad cācrū nō ulceratū ꝑmo. deinde in ulceratū. vñ dicit Ba'. ibidē q. istud apa ex fece san. gñatū est colozis maxiꝫam q̄ est color cōpositus ex viridi ⁊ nigro ⁊ repugnat tactui nec cedit digit'. ⁊ si magne pene ei fuerit eas ipleт ⁊ varices faciūt ⁊ fedāt apa ex grossa hu. san. ⁊ nigro gñatū cācer ē atq̄ i ei' nāz. si calidus efficit' mutabil'. Et si hoc apa nō fuerit maxiꝫam colozis sed solū° durū nō est cancer ℔ sclirosus, dī. 14. meg' q̄ñ colū. 6. Et per ista poteris

Digitized by Google

scire scliros ⁊ cancri iudicia ⁊ dr̃ias ⁊ signa.
Capitulum.33ᵐ. de cancro.

Cancer est apa er supfluitate mlica gñatū.2°. de fe. ad glau.c. ppo. Aui.ār in.3ª.4ᵗ. dic̃ q̃ est apa mlicū de melia adusta a ma³ colerica. aut in q̃ est ma³ cole⁶ cū q̃ adusta est nō a pura feculēta. Et cācer dr̃ p̃m vnā duarū itentionum qz aln sumit̃ p apate duro mlicodoloroso. aln sumit̃ p vlcere qō seq̃t tale apa malicioſus doloroſus ⁊ durū. Et tūc volo dicere de p³ intērione: put est apa mlicū nō vlceratū. Et iste cācer fit de mlia adusta. p̃mo ampho.ocmmēto.2.in parturbationibus vero ventris ⁊c.

Signa cācri non vlcerati p̃m Aui.⁊ p̃m Bᵐ.14.megᵗ. ipe in p̃nº as fic̃ faba pua dur⁹ ⁊ rotūd⁹ fusci coloris quē colorem Ga⁹ vocat mazizā: vt iā fuit dictū in fine capᵗ. p̃cedenᵗ in q̃ē calitas q̃dā. Et aln ē cācer cuz vehemēti dolore. aln cācer vlceratur: tunc ſ a mlia adusta q̃ est ex adustiōe sang. ⁊ adustiōe colere pure soli⁹: vt dicit Aui. Et aln nōvlceratur. vocaſ ār cācer pp suā tenacitatē. qz cācer firmit̃ tz qōvenaſ. ⁊ egri⁹ firmit̃ tz lo^m in quo nasciſ. vel vocaſ cācer pp formā suā rotūdaz fic̃ piscis q̃ in supfi⁹ est rotūd⁹ ⁊ in tactu dur⁹. Aut dr̃ cācer pp plenitudinē venaz circūq̃q: fic̃ pedes cācri ſt in circuitu corpis ei⁹. Differt aūt cācer nō vlcerat⁹ a scirroſi. qz cancer ſ de mlia adusta mz̃ cū co. adusta. scliro. fit a mlia feculēta puravl mixta cū flāte. ¶2°. qz in cancro adeſt dolor ⁊ acuitas ⁊ pulsa° in scliroſi nihil hoz̃ iuenit. ¶3°i cā° ſ vene circūq̃q nig⁶ nō rubee fic̃ in flone. ¶4°cācer ſ icipiē°ſ scliros nō. Sed sequendo alia apata. ¶Quito in cācro adeſt nimius sensus in scliroſi non.

Iudicia Jn cācro. Prio ypo. dicit ſic. Quibuscūq̃ absc̃diti cancri fiūt: nō curare meli⁹ē. curari ei citᵒ⁹ peunt. nō curati aūt multū tp̃s pficiūt. 6.am°.amp.54. ¶2° dicit Ga⁹.2.ad glau.in.c.pprio q̃ cancer pōt fie⁹ in multis mēbris: pcipue tñ fit i māmill⁹ mulierū q̃ nō purganᵗ a mēſtruis. ⁊ fit ēt frequēter in loc̃ glāduloſ. ¶3°dicit ibidē Ga⁹ſic. Dāc passionē q̃dē icipientē sanauimus multotiens. in magnitudine vo dignū rōne eleuatū sine cirurgia nullus sanauit. b ille. Jdez dicit Ga⁹.14.megᵗ. q̃ſi colā. p°. ¶4° q̃i hu. mlicus nō mltū grosſ⁹ ertis ẽcā cācri fit leuioz cura° ei⁹. qz b talis magⁱ obedit purgationib⁹ ⁊ farmacijs ibidē. ¶2°. dicit Aui. ⁊ accidit i quibuſ dā horis vt sanet cācer icipiens: p firmat⁹ vo nō. ¶6°cācer venit aln sine rōe hoiz⁹ q̃b⁹ cōsuete sunt emoroyde fluere ⁊ nō fluūt. ſilr ⁊ mlies b⁹ q̃b⁹ añ tp̃s mēſtrua dfecerūt. ¶7° cācer p̃firmat⁹ nō curaſ niſi cū oiz⁹ suis euellaſ ⁊ extirpetur radicib⁹ ⁊ venis. ¶8°. dic̃ Raſ. 7. ad almā. Cācer ē egri⁹ in q̃ ē maria fatiga⁹. ⁊ fere icurabilis est. cui ſi cā icipit succurraſ vt decet ⁊ regaſ: forſitan stabit vt est nec augmētabiſ ⁊c.

Curatio Cancri nō vulnerati. Primū tanſ ergo aliqui gñales cañ. q̃tum ad cancrū nō vlceratū. Prim⁹ ab oibus cibis oleis cole. nigrā gñantibus oz cācroſos abstinere. ¶2°. cibos speciatos ⁊ calidos sanz. adurentes debent cancroſi renuere ⁊ euitare. ¶3°est Ga³.2.ad glau.c. pprio dieta euchima est eis necessaria ⁊ iuuatiua. ¶4°est Bᵗ. ibidē Jn p̃nº cācri minutio sang. de vena mediana est exercēda. ¶5°. ventrē ex apozimate epithē frequēter soluere est eis necessariū ⁊ iuuatiū valde ad sanationē vel saltem vite plongationem. Jſti cañ. cōtinenᵗ. 6. ad almā. c. de canº. ¶6°est Ga³.2.ad glau. caº.22°. Cum mulier cācro veratur ⁊ non mēſtruaſ ſi. 50ᵐ. nondū atꝫ tinxerit annum. oz ei mēſtrua pzouocare. ¶7° cañ. viro cancroſo ſi ꝑsuete emoz. cōſtricte fuerit oz eas relaxare ⁊ aperire. ¶8°est haly de regali diſpositione loco 5°.2ᵉ. partis. c.32. ꝑter vnam aut duas eñones humoris mlici nō abstineas a purgatione dicti humores sed sepᵉ illam reiterabis donec oīno corpus ab isto humore fit purgat⁹. qz taſ hūoz difficile purgaſ nec mouet pp sui friditatē ⁊ siccitatē. hec ille. ¶9°. cū dicta ⁊ regie supradicto cauendum est iuxta posse ne cancer non vlceratus ſ vlceratus. megᵗ. particᵃ. 14. quaſi colū. 7. in fi. col.

Curatio Jn cācro nō vlcerato ſic procedimus. Prio iuxta tenorē p°. cañ. ponaſ eger in bono aere tpato vel tendēte ad caliditatē ⁊ hūiditatē. Laueat a cibis coni. gñantibus. que sunt iste caules lētes caro vaccina ⁊ anserina vinū nigrū ⁊ turbidus. Et ista p̃m Raſ. caro bouina ceruina ⁊ leporina ⁊ carnes salse ⁊ effumate. Lase⁹ salsus ⁊ sic⁹. faber legumia cocta ⁊ filia. Et iuxta tenorē 2ⁱ cañ. caueat ab oib⁹ spēb⁹ calis ⁊ pipaz ⁊ alleaz ⁊ cepis porris finapi ⁊ eruca ⁊ nastur⁹ ⁊ rasa° ⁊ fil⁹ib⁹. ⁊ fugiat laborare in sole ⁊ in arere calido. Et ꝑseruatio ei⁹ fit in locis tempatū hūtibus aerē. Et iuxta tenorē 3ⁱ. cañ. p̃m haly vtaſ cib bonā san. gñantib⁹: vt sunt gallie pulli ca ro agni ⁊ hedi ⁊ perdices p̃m Raſim ⁊ pisces squamoſos de āq̃s mūdis ⁊ petroſ. bozag⁹ lactuc̃ sumach ⁊ portulacas ⁊ cucurbi. i suo tpe ⁊ filia. Et in potu sumat vinū clar⁹ lifatū. ⁊ nutriaſ vitelꝰ ouoz ſorbilius ⁊ ozdeato ⁊ auenaz

Digitized by Google

to.⁊ dieta sua tẽdat ad fritatẽ ⁊ humiditatẽ. Si aũt ibi ẽ calitas: iubet aui. dare lac vacce a q̃ ẽctũ est butirũ. ℂ Bis sic ordinatis iuxta tenorẽ. 4. cañ. ℞ ℞oia si non fuerit q̃ phibeat de mediana ⁊ ꝑm tenorẽ ꝓtutis eẽhat de san. qd cõmẽsuratũ est. Et ꝑm tenorẽ. 6. cañ. digeraf mã fria ⁊ ficca ⁊ melica cũ sir° de fumoꝛe dato in apozimate de foljs bozag ⁊ bugloss ⁊ scolop epithi ⁊ tamarisci. vel digeraf cũ oxymelle sȝllirico dato cuȝ apozimate supdicto. Deinde purgef ꝑm ga. 2. de feb. ad glau. ⁊ ꝑm haly in loco alle°. ⁊ ꝑm oẽs cũ. iij. ȝ. epithimi pulue ⁊ dissoluti in sero caprino. Vel ℞ tales pille ꝑm haly. vbi. ß. q̃ valẽt ad purgationeȝ hu. melici. ℞. mirab. inꝺ. ⁊ nigroꝝ ⁊ lzebuloꝝ epithi dauci cretici añ. ȝ. j. et ℈. elẽ. ni. ȝ. j. agarici. ȝ. j. ℞ pul. deinde pille cũ sir° de succo ꝺ fumoterre. Et iuꝝ tenorẽ. 4. cañ. hec digo ⁊ purga° freqnt est reiterãda. qz iste hu. melic° ptraȝ cq̃ litate est inobediẽs digoni ⁊ purgationi resistẽs. ꝛo ista frequẽtãda sunt. Et vt ꝓbat. 6. cañ. si mulier hñs cãcrũ nõ purgef ꝑ mẽstrua ꝓuocenf ei. Sil'r si est vir ⁊ nõ fluũt emoꝛroy de ꝓsuete: ꝓuocenf eiꝝ apiant. ⁊ sic cõplebit 7. cañ. ℂ Et ad cõseruationẽ. 8. cañ. oȝ ꝓsuare regimẽ supdictum ⁊ facere remedia localia q̃ cõsequunf. Cũ videm° hoc apa duꝝ ⁊ doloꝛosum cũ caloꝛe oȝ desup apponere aliq̃ que in pte refrenẽt mãm ⁊ in pte resoluãt. Et in isto valẽt ꝑm ga. 2. de fe. ad glau. c. 2. succ° struci. i. cauliculi agrestis et succ° mozelle. refrigerat eñ ⁊ resoluit. Et ibidẽ dic ga. q̃ adhuc vȝ põ filogõ. i. vnguẽ diapõfilogos. ℞. olei ros ceꝛe al. añ. ȝ. v. succi gnoꝛmozelle ru. ȝ. 4. ceruse lote. ȝ. ij. plũbi vsti ⁊ loti. põfilog. i. tuthie añ. ȝ. j. thuris. ȝ. 6. ℞ vnguẽtũ. hoc vnguẽtũ ponit auctꝛ Theodorici. Et ponit aliud auctꝛ Gal'. ℞. litargi ceruse añ. ȝ. j. fiat puluis. et ducaf diu in mozta°rio plũbi cũ pistello plumbi addendo paulatim de oleo ros et oleo de camomo. donec ℞ vnguentũ. ⁊ valet in non vlcerato ⁊ vlcerato. Sil'r vnguentũ vt nõ crescat cancer potest fieri ex terra sigillata ⁊ bolo armenico diu cõfecto ⁊ ducto in mozta° plũbi cũ succo agrestis aut succo lactuce aut cũ succo spuine ⁊ ceruse. ℑsta valẽt ante vlceraciões ⁊ post ꝑm haly. Idẽ dicit aui. q̃ illa ducta cũ muscillagine pslij in mozta° plumbi ⁊ filia. Empl'ȝ de cãcris fluuialibus recẽtibus cũ clumia. i. fece auri vel argẽti. ℂ Cãcer vlceratus cognoscif ꝑ duriciẽ labioꝝ vlcerũ ⁊ ꝑ callositatẽ eoꝝ Et corꝑa cãcrosa melica ⁊ male colocata fuerint. ⁊ cũ istis ꝑcessit cãcer nõ vlcerat° yl' vulnus vel apa male curata q̃bus fozte medic° corosiue fuerũt applicate. Presuppoſita igit bona dieta ⁊ purgatõib° ⁊ ꝑsuppoſita canonuȝ vsũ obꝛuatiõe credẽdo. Ga. 14. megi. col. 14. vbi ponit hec ꝛba. Si vis cancrũ cũ cirurgia curare ꝑus debes materiã melicam purgare. deinde incide vsq̃ ad finẽ sui vt nihil ex eo remaneat. ⁊ dimitte sanguinẽ fluere ne festines eũ restringere. ⁊ exꝑme venas circũdantes vt totus sanguis melicus excludaf: ⁊ tãdẽ vuln' curabit. hec ille. ℑn ꝓncipio debet curari apponendo succũ mozelle ⁊ herbe roberti. et de illis que bona sunt in curatõe vlcerũ ẽ vt affiduef pãnus lineus infusus in aqua solat': ⁊ frequẽter. Item fiat vnguentũ. ℞ farine. tritici mũdi a furfure thuris pulue ceruſ plũbi lote añ. ȝ. j. terre sigillate boliarme aloes abluti añ. ȝ. ij. ℞ pul. ⁊ mittaf sup cancrũ humidus vlceratũ. ⁊ vȝ ⁊ nõ vlcerato cũ oleo ros incoꝛporaf. ⁊ magis vȝ si ei misceaf de clumia. vȝ ⁊ tuthia abluta ⁊ incoꝛpata cũ aqua poꝛtulac ⁊ muscillag pslij. ℂ Et ꝑm Guido. vȝ ceterach herba roberti ⁊ scrofularia gẽtiana ⁊ capilis veneris. ex istis pñt fieri potiões ⁊ empla. vȝ etiã tiriaca ⁊ carnes viparũ in terris vbi reperiunf qz vasconie nõ repiunf. ℑsta eñ expellunt materiã venenosam ad extra ⁊ ſmaragdus ⁊ safirus vȝ ad cancrũ. ℂ Si aũte velles mortificare ⁊ coꝛrodere cũ coꝛrosiuis ⁊ ꝺ facẽ arsenico ⁊ ei nõ est par in hoc. vñ ipȝ extirpat cancrũ ⁊ lupũ ⁊ fistulã ⁊ herpestiomenũ ⁊ nolimetangere. ⁊ stringit fluxũ sanguis. Nos eñ vidim° cauteloſuȝ cirurgicũ asserẽtẽ cancrũ ⁊ vlcera tibiarũ antiq̃rũ succis herbaruȝ sanare. Et accipiebat succũ solat' vl' plantag et in eo ponebat de puluere arsenici ⁊ cũ panno lineo intincto ī modico succo ⁊ puluere lizniebat dictas egritudines ⁊ pannũ ibidẽ madefactũ supponebat ⁊ sanabanf multi cũ adiutoꝛio dei ⁊ illi° medici. Loc° aũt san° circũliniaf cũ vnguẽto de bolo armẽico ⁊ succo solatri ⁊c. ⁊ si ꝑ hoc locus inflaf ⁊ malignaf: deſiste ꝑ duos dies: ⁊ suppone de succis dictarũ herbarũ vt mitigef. Mortificatio cancri cognoscif ꝑ remotionẽ fetoris ⁊ virulẽtie ⁊ ꝑ bonitatẽ carnis circũueniẽtis: ficut fit i vlcerib°: tũc incarnetur locus et cicatrizef. ℂ Palliatur autem cancer cum purgatõibus et dietis supꝛadictis ⁊ cũ vnguẽto diapõfilogos. ⁊ cum vnguẽto facto ex litargi ⁊ plumbo vsto et tuthia. ⁊ cuȝ vnguẽto de plumbo ⁊ cũ aliis q̃ dicta sunt supius ⁊ cũ aq̃s et succ̃ frisꝺ ducf in mozta°rio de plũbo addita campho. ⁊ alñ

ponit desup lamia plūbi. vs etiā herba robti
er{-abiosa ⁊ rapsus barbar⁹ capfoli⁹⁹.⁊ pulo⁹
sella policaria ⁊ pul⁹ repr⁹ in fūgo q̄ sedilatat
sup trā ad mo⁹⁹ stelie. aūq̄ palliāt ponēdo pe-
cīā isti⁹ pāni. ℞. litargi⁹. pulue⁹. ʒ. ij. ceruse pul
ueri⁹ tutiæ aā. ʒ. j. ℞ pul. addat olei ros. cere
noue aū. ʒ. ij. fundāt fil⁹ ⁊ coq̄nt ⁊ ī fine addat
plūbi vsti. ʒ. ß. ⁊ in isto mixto madef. pannus
blafic⁹ ⁊ vna pecia ponat sup cancrum et vna
platella possit p multos dies durare. dū tn oi
die locus cācrolius mūdificet. fil⁹ ⁊ dicta pla
tella. Aliq̄ etiā faciūt dictā palliatōes sup po⁹
nēdo pecīā scarlate. Aliq̄ etiā apponūt frusta
carniū gallinarū euiscerataru.

Declaratio in cācro. ¶ Pri⁹ itelligē
dū ē p numia epat calī
tas pt eē cā gnandi cācrū ⁊ mltas egri. calīas
et melicas: q⁹ gnat hu. gīllum ⁊ ipm aduritvel
ppat ad adustionē. ⁊ nō in cācro debem⁹ epar
pīderare ⁊ si calꝫ refrigeret: q⁹ phibere māꝫ
epati p nō creet fit cū refrigeratōe epat ⁊ cū
cibis ⁊ cathaplasmatib⁹ ⁊ cū abstinē⁹ gīlozū
ciborum multūq̄ nutribiliū. 14. meg⁹. col. 7.
¶ Scdo nō p dictū fuit in pmo iudicio p cā
cer intio: meli⁹ est p nō curet ꝛc. ⁊ cā isti⁹ red
dit a ga. 4. āpb. āpb. 24. fic. Si nascat cācer ī
exterioꝛ⁹ dure sanat aut nō sanat cū fit loc⁹
vbi me⁹ pōt psuppōi p̄to min⁹ in intestis vbi
nulla me⁹ pt adaptari. vbi. 8. ibi Dissinkia si a
felle nig̃ inchoauerit mortale ē. ¶ Ter⁹ nō p
int⁹ marias gnantes apata mā sangui⁹⁹ ⁊ mā
latica sūt miozis malicie ⁊ ma⁹ q̄ sūt ex gne
colere citrine ⁊ co⁹ nigre sunt male oēs: q⁹ isti
duo hu. fil⁹ sunt coꝛrodētes mē⁹. ⁊ actio q̄ cōi
cat eis ⁊ appꝛopat vnicuiq̄ ipoꝛ est: qa co⁹
citrina facit eueire fe. acutas ⁊ co. nig̃ difficil⁹
est dissoluonis. vba sūt ga. 2. pnost. 3°. 46. ibi.
⁊ rubeā molestā oīno. Et sequt imediate. Erit
igit egri⁹ difficilis: qm̄ ille hu. s. melic⁹, ppter
grossitiē suā ⁊ ppinq̄tatē suā nature terre iui
scat in mēbris suscipiētib⁹ eū ⁊ opilat ea ⁊ fit
difficilis ppter illā cām ⁊ radica⁹ eius ex eis.
vbi. 8. in forma. Jn istis aꝫ ppter qd cācer fit
difficilis curatōnis aut ipossibil⁹. fil⁹ ⁊ lep. Et
ppter quā q̄rtana ⁊ egritudines melice fiunt
loge vtpl⁹⁹. ¶ Quarto nota p cācer dꝛ eē pꝛ
ticularis lep: q⁹ ꝓuenūt in mā ⁊ in loco gnā
tionis ⁊ in cōploe: q⁹ vt q̄ est morbus carnis
⁊ sunt complexionis fride ⁊ siccē ꝛc.

¶ Lapl'm. 34. de pruritu.

p **Kuritus** est desideriū scal
pēdi ⁊ fricādi coꝛ
pus vel aliquā eius ptē ppt moꝛ
dicationē quā inducit supfluitas vel humoꝛ
ad partes cutis ⁊ subcutaneas.

Cause pruritus sunt pmitiue ātes et
cōiuncte. ¶ Primitiue sic ē caloꝛ
exterioꝛ ⁊ faciēs dissolonē illoꝛ hu. acutoꝛ⁹
vel salsoꝛ. ⁊ ad istū sudoꝛē sequit̄ pꝛurit⁹ ppt
cām dictā. Et q⁹ hu. grossi dissoluti p calꝛes
quē inducit laboꝛ nō pōt exire exteri⁹: immo
int⁹ remanēres faciūt pꝛuritū. Alia cā pmiti
ua exꝛioꝛ pōt eē pedicul⁹ vl pulex ledēs vl foꝛ
mica vel cimices cuti tāgētes vl mozdicātes
Alia cā pꝛurit⁹ pōt eē tarda mutatio vestius.
¶ Lāe ātes pōt eē nimia calīas epat q̄ ē cā
gnatōis humoꝛ acutoꝛ vel adustoꝛ. Alia cā
ās pōt eē debilitas vtutis expulsiue nō potē
tis ipos sensibil⁹ vel insensibil⁹ exꝛi⁹ expellere
ficut accidit decrepit. ¶ Lāe pīucte pꝛuritus
sunt hu. mali q̄b⁹ ineſt q̄litas mala mozdica-
tiua acuta vel salsa baurachia. ⁊ isti hu. dum
sūt in venis dicunt cāe ātes. et q̄n iam sunt
sub cute retēti dicunt cāe pīuncte.

Signa satis sunt manifesta. nō em̄ per
mittit hoiem dormire nec stude
re nec alta speculari. ¶ Pronosticatio. Quicū
q̄ diu habebit pꝛuritū: vix euadit scabiē: q̄a
pꝛuritus pma cā ⁊ pmū signū est ad scabiem.
¶ Scdo iudicat p pꝛurit⁹ cura⁹ que accidit
senib⁹ decrepit. ppter magnitudinē etatis p̄m
vtatē nō est possibilis: qm̄ nō pōt permutare
eos ad aliā complonē nec etatē. Serap. lib. 5
sui breuiarij. sed bene p tempe cum regimine
potest minoꝛari ⁊ mitigari.

Curatio pꝛurit⁹. si cā est magna et hu.
sunt multi. pmo fiat flōma.
deinde purget hu. salsus vel acut⁹: vel adust⁹
vel baurachalis. sicut dicet in ca. immediate
sequenti. Et inter medicias istas hūoꝛes pur
gātes serap. laudat mirab. fumūterre epithi
mū elleboꝛ nigrū ⁊ coloq̄nt⁹ pulpā. Et si cā est
pua vel hūoꝛes iā fuerint purgati: pa. ponat
in balneo aq̄ dulc̄. ⁊ post balneū suder. ⁊ in. 5.
sudoꝛe patiēs curabit dño pcedēte cū debita
dieta. Et si nō curat: signū est multitudis hu-
moꝛ ⁊ grossitiei eius: ⁊ iterum mā digerat: et
purget ⁊ iterū reducat ad balenū vel stufam
⁊ liniat cū linimēto sedāte pꝛuritū ex medici
nis exptis ⁊ pbatis. Dicit Serap. in. 5. sui bre
uiarij. c. ppo. sicut est aq̄ ficle ⁊ aqua maluaꝛ
cāpestriū ⁊ domesticarū ⁊ succus acetosē fur
far ⁊ amidi ꝛfectus cuꝫ aceto. Et de medicis
faciētib⁹ cessare pꝛuritū est papauer cū aceto
Tertiū est cerotū in q̄ ponit apiuꝫ. Et cū istis
medicis dicꝫ dꝫ fricari coꝛp⁹. ⁊ fil⁹ farina fa-

Digitized by Google

barū ⁊ interiora melonū. ⁊ ſi plōgaſ egri⁹ fricet corp⁹ cū aq̄ apij ⁊ aceto ⁊ oleo ros ⁊ aqua decoctōis colocin⁵ ⁊ ros al. ℞. ros al. ʒ. ij. piſtētur etiā fortit cū aceto. ⁊ addaſ furfuris. ʒ. j. fricet ī corp⁹ ⁊ in craſtinū ponaſ in balneo fricādo cū apio trito vel cū nucib⁹ trit⁹ vel cū corticib⁹ nucū recētib⁹. oia iſta fricata in balneo ⁊ farina fenug⁹ ⁊ ſucc⁹ cucu. aſſumi valēt in pruritu. oēs iſti pruriginoſi debēt cauere a reb⁹ ſalſ acut⁹ ⁊ calis ⁊ ab oibus reb⁹ ſan. adurētib⁹. Qui em̄ cōſueuerūt cibaria malos hu. gñantia comedere hñt pruritū. ℣. de mor. c. 10 Lōdateria em̄ prurit⁹ ſine ſcabie pua ſubtil⁹ eſt ⁊ ſalſa ⁊ q̄rta vbi. ſ. Jnq̄t Serap. c. allegato. ¶ Si pruri⁹ ē in mē⁹ virili ℞ h̄ linimētū. ℞. cerule de plūbo. ʒ. vj. ſulfuris aā ʒ. j. opij. ʒ. ß. miſceant cū aceto ⁊ limaſ mē⁹. Seq̄t linimētū qō vſ ad ipetiginē ⁊ pruritū in teſticlis et in ñga. ℞. ceruſe de plūbo. ʒ. viij. ſulfuris viui. ʒ. ij. ſtafizagrie. ʒ. j. terant⁹ ⁊ ꝑficiant cū aceto ⁊ vngaſ in loco ſupdicto. Si aūt prurit⁹ fuerit in ano vel mrice. ℞. alūis iamēi. i. alūis de rocha aſſati. ʒ. ij. tartari. ʒ. j. ꝑficiāſ cū aceto ⁊ extēdāſ ſup pānū ⁊ applicet loco. Aliud ad pruritū teſticlo⁹. ℞. acaſſie memite aā. ʒ. iij. aloe cicotri⁹ ſumach ſalis armo⁹ aā. ℈. ij. fiat pul⁹. ⁊ miſceaſ cū oleo ſambucino ⁊ fiat linimentū, oia iſta ſunt Serap. c. de pruritu.

¶ Lapſm. 17. de ſcabie.

8 **Scabies** eſt infectio cutis cū ſquamis vel puſtul⁹ cum pruritu. aliquādo cū virulen⁹ et aliquādo ſine ea.

Cauſe ſcabiei q̄dā ſunt ꝓmitiue vt vſus cibo⁹ calo⁹ ⁊ ſalſo⁹ ⁊ acuto⁹ ⁊ ſpeciato⁹ ⁊ amaro⁹ ⁊ vſus vini puri ⁊ olei et mellis ⁊ tarda mutatio veſtiū ⁊ pannoꝝ. ſili⁹ dormire⁹ ptic̄pare cū ſcabios. Cāe añtes ſūt mala cōplo cala vel ſicca malos hu. gñans et corruptos. Cāe ꝓiuncte ſunt ipſi hu. corrupti cali bauracales ad cutis ſupficiē vi nature trās miſſi. vnde iſti hu. a q̄bus ſcabies gñaſ: aut ē ſan. cui cōmiſceſ cholera q̄ forte ꝓuerſa eſt in meliaꝝ ꝓp⁹ aduſtionē: aut cui commiſceſ flā ſalſum bauracale. i. retinēs ꝓtutē bauraq̄. ꝑ q̄dē eſt ſcabies ſicca ex mā ſicca declinās ad groſſitudinē. iō dicit Serap. q̄ euēt⁹ iſti⁹ egri. eſt ex ſan⁹ groſſo q̄ putrefit. Et alka ē ſcabies hūſda: ⁊ hūiditas ei⁹ ē ad ſubtilitatē declinis ideo pullulat exterius ⁊ ꝓicit a ſe hūiditatē virulentā. Alia ño q̄ groſſa eſt nō poteſt exterius ita penetrare quia eſt ſicca nō emittit virulentiā nec humiditatē ſanioſam.

Signa egri. de ſe ſūt manifeſta. ſed ſig cārū ſic habēt. illa q̄ eſt aſpa in ſe ⁊ hs botozes q̄ in cute eleuāt ſūt acutioris capit⁹ talē acutiozis bu. ⁊ illa q̄ hñt botozes latos ⁊ mag⁹ pfundaſ ī carne ei⁹ bu. ē miozis acuitat⁹. Si ſcabies ſit a ſan⁹ cogſcaſ ꝑ rubozē mēbzi ⁊ plenitudinē cozpis ꝑ rubozē ⁊ mollicie ꝑ pruritū delectabilē ⁊ ꝑ copioſaꝝ ſanē et citā gñatōez ⁊ cito exit ſan. cū ſcapelatōe vnguiū ⁊ ſapoz in oze ſentiſ dulcis. Si aūt ſit a flāte ſalſo: tūc loc⁹ flaueſcit ⁊ q̄ſi ſq̄me exeunt ab eo ⁊ ē mediocris gña⁹ ſaniei ⁊ pruritꝰ ⁊ magna delecta⁹. ⁊ in fine ē magn⁹ dolo. Si ē a co. tūc adeſt ſiccitas ⁊ ariditas mē⁹ ⁊ pūctio ⁊ arſura ⁊ pruritꝰ acut⁹ ⁊ valde pauca gña⁹ ſanei. Et ſi ē a melia loc⁹ ꝺgit ad nigredinē ⁊ ſcabies ē ſicca ſine ſanie cū ſq̄mis. Et ſi hu. ſunt cōmixti ⁊ ſigna erūt cōmixta ⁊ pura ſil⁹.

Judicia in ſcabie. ꝓr⁹ dicit aui. q⁹ ſcabies exco⁹ticata ⁊ ipetigines mltiplicāſ in autūno. ¶ Scdo ſanies pluri⁹ accidit int⁹ digitos eo q̄ ſūt ptes teneriozes ⁊ debiliozes. ¶ Ter⁹ ſcab. in decrepit⁹ difficil⁹ eſt curatōis: q̄ nāl⁹ ſūt ſicci ⁊ nutri⁹ eoꝝ. q̄ indigeſtū ⁊ nō bñ nutribile: ⁊ flātice ⁊ ſeroſe ſuperfluitates in ſenū cozpib⁹ ꝓplis aggregant. ℣. de regīe ſanitaſ. c. 9. ¶ Quarto ſcabies ē egri⁹ ptagioſa q̄ ptactū ificit. ¶ Quito dic̄ aui. ſcabies q̄dā feda attrahit vulnera et ꝓmutaſ int⁹dū ad ipetigines ⁊ ſahafati. ⁊ dz ibidē q⁹ cāe gñantes ſcabiē ſūt eedē cū cāis gñantib⁹ pruritū. ſūt tñ fortiozes ⁊ appzopinquāt cāis gñantibus pediculos ⁊ ſahafati ⁊ furfures et impetigines. hec ille vbi. ſ.

Curatio ſcabiei. Añ pticularē curā ponēt aliq̄ cañ. vbi. ¶ Prim⁹ ē Jo. Sera. in li. ℣. ſic. Euēt⁹ hui⁹ egri. eſt a ſan⁹ groſſo q̄ putrefit. ꝓp⁹ea inceptio curatōis ei⁹ fiat a flōia. ¶ Scds ibidē poſt flōmiā ſequaſ ſolo. vētris cū decoc⁹ uoꝝ mirab. aut cum ſumo terre. ¶ Ʒ⁹ q̄ ſcabies ⁊ pruritꝰ a cib⁹ ſalſis ⁊ acut⁹ ⁊ dulcib⁹ ⁊ ſpeciat gñant. iō ab oib⁹ iſtis cōmode abſtinēdū eſt. ¶ 4⁹ quia coit⁹ mouet māz ad exteriora ⁊ exitat vapozē calm putridū venientē ad ſupficiē cut⁹. idcirco oīb⁹ ſcabiofis eſt ihibēdus maxie diſtēpat⁹. ¶ 5⁹ balnea ⁊ vnguēta necnō ⁊ localia remedia añ pfectaꝝ purgationē pauci valozis exiſt q̄ ex re vlta a ſapientib⁹ medicis ſūt ꝓmittēda. ¶ 6⁹ imediate a ꝓn⁹ ⁊ poſt purgationē dieta ꝓria cā eſt ozdināda ⁊ tenēda. Et remēozent⁹ b aliq̄ cañ. dicti in. c. de ipetigine: q̄ max⁹ ſūt cāe iſti⁹ ⁊ illi⁹ vt dic̄ aui. ¶ 7⁹. cōedere res inſipidas ⁊ acetoſas

Digitized by Google

ſmo ⁊ hūidas in qb⁹ nō eſt velocitas putrefactōis iuuabit ſcabioſos. ℭ 8⁹ qⁱ in pſic ⁊ gm̄l' deſt velocitas putrefacōis ⁊ in lacte ⁊ ualiq̄ bus piſcib⁹: iō a ſcabio⁹ ſūt dimittēdi. ℭ 9⁹ eſt aui. olera ſup⁹ corruptibilia nocēt eis ⁊ ſirup⁹ acetoſus iuuat eos. ℭ 10⁹ ſcabioſi q̄tū pñt nō ſe ſcalpāt. q⁹ ſi fecerīt ō pua ſcabie faciūt magnā. ℭ 11⁹ eſt rab in li. dumḃ. q̄to pl⁹ ſcabies ē hūidior tāto pl⁹ idiget me⁸ fortiori ⁊ ōficcādo ℭ Lura⁹ pticularis ſcabiei q̄tū ad obſuatōes ſ. cañ. teneat regⁱᵐ ⁊ dieta: ſic ē dcm̄ i. c. de cācro. Et vt cōpleat ꝑm⁹ cañ. appētibus ſignis ſan. ⁊ replonis ſ ſlōia de mediana vſ de baᶜᵃ ſi epar in aliq̄ ptīcipat ⁊ exhauſ de ſanᵉ ꝟs mē ſurā ⁊ q̄ritatē ⁊ corruptōes eiⁿ ⁊ ſm vires ifirmi. Et iuꝫ tenorē. 2. cañ. digerat ꝑ mā ſm q̄ opꝫ. vñ ſi mā eſt calꝺ vel ſi ē ſanᵍᵃ digerat ꝑ mā cū oxiracᵘ ⁊ ſirᵘ de fumo⁹re cū apozimate cicerū ru. ⁊ folioꝝ bozag. deīde purgeť cuꝫ tamarīnḋ diſſolut in aq̄ caſei q̄bus addať reub. diſſolutū in aq̄ end ⁊ cū caſſiaſ ⁊ mirab. cit'q̄ bus addať. ʒ. j. epithi' pulue'. ℭ Hūc aūt ſeq̄ť ſirup⁹ de fumo⁹re q̄ ꝓfortat ſtoᵐ ⁊ epar ⁊ ape rit opiſones ⁊ morbos cuť curat q̄rū mā ſunt hu. aduſti aut ſalſi aut ſiᶜ ē ſcabies impetigo ſpigo lep ſabafati. ℞. mirab. cit'. ⁊ lzeb. añ. ʒ. xx. floꝝ bozagꝫ ⁊ bugloſſe. ⁊ viol' abſin' cuſcute añ. ʒ. ß. liquir. rab. rob ru. añ. ʒ. ß. epithimi poli podij añ. ʒ. vij. pzu. paſß. munḋ ab arill. añ. ℞ ß. tamarinḋ. caſſieℓ. munḋ añ. ʒ. ij. bulliantur in. x. ℞. aq̄. vſq; ad. ℞. ij. addať ſucci fumi⁹re cocti ⁊ deſpumati. ℞. ij. mell deſpumati. ℞. j ℞ ſirup⁹. ℭ Sir⁹ alⁱ⁹ de fumo⁹re ad digerēdū ſlā ſalſum ⁊ bu. aduſtos. ℞. fumi⁹re. ℥ḋ. j. polipi' querc. ʒ. ij. ſuc' quart. ʒ. ace' q̄rter. j. pzu. damac. xx. numero epithi'. ʒ. j. ℞ ſir⁹. ℭ Deīde purgeť mā aduſta ſic. ℞ floꝝ viol'. bozaginis bugloſſe polipoḋ querc paſß ab arill mūḋ epithimi añ. ʒ. ij. ℭ Si aūt eſt ex flāte ſalſo purgetur cū hac mā ꝓbata. ℞. tamarinḋ. ʒ. j. diſſoluanť in ſero capno ſolo vel in q̄ ꝑus buillerit viol ⁊ abſinᵐ ⁊ polipoᵐ ⁊ colature addať rubar. tempari in aq̄ endꝫ. ʒ. j. deť de mane ⁊ continueť poſt. 15. dies. ℭ Vel purgeť cū iſtis pill de fumo⁹re q̄ valēt in iſto caſu. ℞. coztic imſrab. citⁱ lzeb. indꝫ. ⁊ nigro. añ. ʒ. v. aloes epatici ʒ. vij. ſcamonee. ʒ. iij. diſtēpenť cū ſucco fumi⁹terre ⁊ addanť fumiterre ⁊ epithi'. añ. ʒ. iij. ℞ maſſa. ⁊ q̄n fuerit deſiccata iteruꝫ incorpozeť cū dicto ſucco ⁊ hoc fiat ter. doß eſt. ʒ. j. vl' ʒ. j. et ß dieb⁹ interpolat: nulla ſcabies audet manere cozā eis. ℭ Ego aūt vroꝝ iſtis pillis frequēter p me apꝓbaſ añ. 30. annos in lib⁹ vocabuloꝝ ſcripť. ⁊ purgāt flā ſalſum ⁊ valeť oſ ſpēi ſcabiei. q⁹ ſecure pñt ſumi ſemel i ſeptima fine moleſtia ⁊ ſine digōe niſi in ꝑma vice. ℞ aloē epati' coztic mirab. citⁱ añ. ʒ. iiij. bzagagᵉ roß. ru. diagredij añ. ʒ. j. ſene fumi⁹re agarici epⁱ añ. ʒ. ß. conficiāť cū ſucco fumiterre. ſicut ſupza frequēter fuerūt pbate. Pōt etiā purgari mā caſa ⁊ acuta ꝑus digeſta cū diapruns ſi ſcabies eſt ficca ⁊ cū catartico impiali ⁊ cuꝫ yerarufini. Flegmati aūt ſalſo fiat purgaᵒ cū lzeb. ⁊ diaturbith. Adſuſti aūt hu. purganť cū fumoterre polipoᵒ agarico epithio ⁊ lapiḋ la ſuli ⁊ folicul. ſene ⁊ ellᵒ m. bene repſſo. vt dicet in. c. de lepza deo ꝑio. ℭ Facta ḡ flōmat purgata mā frequēter ⁊ ꝑcurrēte dieta optia ꝑonaſ paſ. in balneo trib⁹ dieb⁹ ꝓtinuis ⁊ q̄libet vice in exitu a balneo deſ ei rubee troci ſcate vel auree alexanᵈ vel tiriace magne. ʒ. j. diſtēpaſ cū vino ⁊ ſudet in lecto ⁊ poſtveſcaſ bonis cibis ſumpt ⁊ ꝓpatis cū agreſta ⁊ aceᵒ ⁊ filibus. Et vtaſ aq̄ acetoſa ⁊ aq̄ endꝫ. ⁊ in dicto balneo ponanť acetoſa malua fum⁹ terre et lapaciū acutū ficla bozago furfur minutiz inſciſſa ⁊ filia. ℭ Si p iſta nō ſanaſ ℞ hoc vnguētū qḋ vꝫ in oi ſpē ſcabiei ad alꝫatiōes cuť ⁊ deſiccādā ⁊ mūdificādā ſcabiē. ℞. raſ offrodill. raſ enule cāpane añ. ʒ. iij. radic lapacij acuti. ʒ. ij. inuoluāť in ſtupis madefacꝫ iaq̄ ⁊ coquanť ſub caliuo ⁊ piſtenť fortiť cū axūgia porcina. Deinde addať argēti viuť extincti. ʒ. j. viridiſ eris ℥ozpati ℈ argēto viuo. ʒ. ß. oiadiu ℥ozpenť i mozta⁹ ⁊ ℞ vngᵐ quo vngaťin no cte. ⁊ i craſtinū intret balneū herbarū ſupdictaꝫ vel balneeť in aq̄ ſulfureaꝝ alumioſa ſi eas hꝫ in pzoptu. Et ſi nō fiat vt ſupᵃ dictū eſt ℭ Pōt etiā vngi cū iſto vnguēto. ℞. litargiri pulue' gūmi dzagag' vitrioli añ. ꝓtes eq̄lesin cozpenť oia ſil' cū aceto vⁱ ⁊ ponanť in vaſe vitreo bñ cooptoꝝ ſepeliať in loco hūozoſo ꝑ mēſez ⁊ poſtea miſtreť epithimādo. Eſt emꝫ iuuatiᵐ in vltimo cū pauca mozdicatōe. Alia aūt ex qb⁹ fiāť expithiata vngᵃ ⁊ linimōes ſunt iſta ſm Alui. Londiſi argētū viuū extinctū ſcoza argenti ariſtolog ſulfur ſol alkali es vſtū ſal armoniacū lētes mirti ſe. barmel i. cicute armoniacū flos eris ſterᶜ canis cucumer afinin⁹ ſuccⁱ bozagis ⁊ fumiterre lapacij acuti ſcabioſe enule cāpane ⁊ rafani ⁊ ſiclet li lij yreos litargirū ceruſa calx abluta ellᵉ tartarū oleū ātiquū fex olei axūgia pozci ātiqua acetuꝫ vini oleū de finapi oleū lauri ⁊ oleum amigḋ dul. oleū de nucib⁹. folia ficᵘ et ſuccus eoꝝ balnea turmar, ⁊ aq̄ malue butiꝝ oꝫ roſ

Digitized by Google

ẽ ſiſaminũ cerã. Iſta vel aq̃ ex iſtis mixta put os expurgant ſcabiem ab oi loco. Fiant igitur vnguẽra vel epithumi[a] vel linitiones: ⁊ in crastinum intret balneum in quo ſint enula cãpana fumuſterre, lapacium acutũ malua ſcabioſa acetoſa ficla ⁊ ſaculi farine lentiũ ⁊ fabarũ ⁊ ordei ⁊ furfuris minuti: ⁊ cũ iſtis fricet corpus ſcabioſuꝫ ⁊ ptes ei[9] per totũ tps per qđ in balneo pmanſerit. Deinde bñ cooptat in lecto ⁊ ſudet. Et poſt vngat cũ oleo roſ. ⁊ viol. ⁊ olo amigđ. dulc. vel cũ balſamo ℞o qđ melius eſt Et dicta olea debẽt miſceri cũ aceto vel vino malozũ granator. Iſta enĩ fienda ſunt vt cuꝫ cõfortet ⁊ eius mala cõplo remoueat ⁊ rectificetur. ℭ Si ꝗs in latitudine ſanitat[is] puritũ vel ſcabiolã habuerit ſi vrina eſt citrina vl̃ alba: dicit Raſ ſufficiunt in cura eius balnea[o] ⁊ frica[o] corpis cũ ſulfure ⁊ farina cicerũ ⁊ barach. ⁊ poſtea ſudet in lecto. ⁊ b̃ ℞. ter vel q̃ter. Et veſcat bonis cibis cõditis cũ agreſta aceto. ⁊ vrat malis ḡnati ⁊ bibat vinũ lifatũ ea uendo a rebus hu. acutos generãtib[9] ⁊ ſalſos ⁊ ſcabiẽ faciẽtibus. tũc enĩ fig[m] eſt qđ ex pua ⁊ acuta vel ſalſa hũoꝛ porcine pcedit. iõ pance medicine ſufficiũt ad ſalutez. Seqtur epithia Raſ ad ſcabiẽ hũidã. ℞. argenti viui extincti litargiri ſulfuris viui ſolioꝛ oleandri. i. baladre cõdiſi. añ. ℥. j. icoꝛpenſ cũ aceto ⁊ oleo roſ. liniatur ⁊ poſt intret balneũ. Iſtud eſt nimis fortẽ: ideo caue. ℭ Docvnguẽtum qđ ſequitur valet ad ſcabiem humidã ⁊ ad flã ſalſuz. ℞. argenti viui extincti. ℥. j. litargiri. ℥. ij. plũbi vſti ℥. iij. olei roſarũ ⁊ aceti añ. qđ ſuff. ℞. vnguentum adden[o] vitrioli. ℥. j. ⁊ ℔. ℞ vt. ß. ℭ Si ſcabies ſit inueterata ⁊ indurata marie ſicut de flãte ſalſo. ℞. ſucci fumiterre ⁊ ſcabioſe ⁊ lapacij acuti ⁊ enule cãpane ſucci abſin[t]. añ. ℥. j. ⁊ ℔. picis nigre. ℥. ij. olei nuc̃ fecis olei oliue. añ. ℥. j. ⁊ ß. decoquãtur ſucci cum iſtis deinde colentur ⁊ addatur tartari. ℥. j. nitri. ʒ. j. ℞. vnguentuꝫ ⁊ liniatur vt ſupra. ℭ Ego aũt cuꝫ terroze pono in vnguentis arſenicum auripigmentũ vitriolum ⁊ ſpẽs ell'i ꝓpter mala exempla que vidi accidere eis: qui cum his operabant. ℞. Annus enuꝫ miles fecit vnguentuꝫ de iſtis nepoti ſuo timioſo ⁊ appoſuit capiti eius raſo in nocte: ⁊ in craſtino mortu[9] repertus eſt in lecto. Alb[9] magiſter noſter magr̃ Nicola[9] colba habebat ſecum vnũ baccalarium in me[a] in ponte oꝛtoſij ⁊ erat aliqualiter ſcabioſus: cui qđem apothecarius ꝓpria auctoꝛitate ex ſupdictis fecit vnguentum ⁊ poſtq̃ baccalarius fuit prenunctus crediđit ardere acſi poneret in igne: ⁊ non potuit quieſcere donec totũ remotũ fuerat lauãdo cũ aqua tepida. Ergo felix quẽ faciũt alicna picula cautũ. Cane ergo a talibus ne incurras infamiam ⁊ vtere leuioꝛibus. Multa hic poſſemus dicere: ſed latius in libꝛo vocabulorum fuerunt ſcripta. Laus deo vino. ⁊c.

Declaratio

in puritu ⁊ ſcabie. Primo ſciãs qđ in puritu ⁊ ſcabie materia in principio non eſt repercutiẽ davt non ledat membra interioꝛa per ſuaz retractionem. ſed per flõiam vel purgationez vl̃ per vrinam vel per ſudoꝛem eſt expellenda. Et nullum locale remediũ nec euaporatio nec lenitio nec vnguentũ reſolutiuũ per ptẽ exterioꝛem eſt applicandum niſi prius materia antecedens ſufficiẽter fuerit euacuata. ⁊ hec ẽ maxima ꝓpo[o] in me[a]. vt vult Ba[9]. 5[o]. teg[t]. trac. de cauſis ⁊c. ℭ Decũdo ſciendum: qđ ſepe mutare camiſiã ⁊ veſtes ⁊ ſepe lauare manus ⁊ mẽbra tenere munda ⁊ nitida: multũ iuuat ad remouendũ puritũ ⁊ ſcabiem. Et ſilr remouere pediculos ⁊ lendes ⁊ bzandos de manib[9] ⁊ de toto coꝛpoꝛe vbicũq̃ fuerit. Silr cauere a ſuperfluo cibo ⁊ potu: qz ex hoc frequẽter generatur ſcabies vt dicit Cõſtantinus. in ſua theoꝛica. ℭ Tertio nota qđ ſi ſcabies abũdat ſupra dya fragmate ſ. flõia ỡ cephalica. ⁊ ſi a diafragmate iferius ſ. de baſilica qz euacuat ptes cephalica ſpioꝛes iferioꝛes baſilica. Sz ſi cupis ambas purgare medianaz fac aperire vñ verſus Eñat ptes cephalica ſupioꝛes. Baſilica ỡo inferioꝛes: ſi cupis ambas partes purgare medianaz fac apire. ℭ Quarto ſciẽdũ: qđ cibi cito coꝛruptibiles vt lac ⁊ piſces recentes ⁊ aliqui fruct[9] vt pſica ⁊ ſiſia, ꝓpterea qz hu. ab eis generati cito coꝛrũpunt: nõ ſcabioſis ſunt ꝓhibẽdi. ſed qz acetũ alterat malã qualitatẽ ealam ⁊ reprimit acuitatẽ hũoꝛ. Silr ⁊ agreſta ⁊ acetoſa. Et qz iſta ꝓſeruant a coꝛruptione ⁊ putrefactione: iõ iſta ⁊ ſiſia manifeſte puritui ⁊ ſcabiei certũ ꝓbent inuameatũ. ℭ Quinto itelligendũ qđ ꝛz materia ſcabiei frequẽter ſic purgetur: tñ ꝓp hoc ſcabies non curat. ⁊ rõ eſt qa cutis ⁊ ptes ſubcutanee ſunt infecte. ita qđ ꝗd ad ipſas ꝓ nutrimento venit ab illa mala cõplone coꝛrũpitur ⁊ alteraf. iõ p[9] dictas ſufficientes purgatiões epithiata ⁊ vng[a] cuti ſuperponẽda ſunt ⁊ balnea frequẽtanda vt eius mala q̃litas ꝓ ſua ỡria remoueat. ⁊ hec ẽ ſnia Raſ. ⁊ Alui. ℭ Sexto ſciendũ ſm Conſtãtinuꝫ in. 7[o]. ſue theoꝛice. qđ ſi humoꝛ fit ſubtilis: puritus ⁊ ſcabies que ide fiũt ſunt leues ⁊ cito ſalubꝛes qz cito materia reſoluit dumnõ in boꝛ

Digitized by Google

na teneat dieta. Et si talis hūor ē grossus scabies est diutur[a] qz nō ita cito a nā resoluit. Et dicit ibidē ꝙ alq venit b pa° ex defectu cut qz debilis est in expellen° superfluitates qs nā ibi mittit vt mūdificet me[a] interioza t in b cogscit intellect° ꝙtū iuuāt balnea t fricatiões t vng[a] in rarifican° pozos ei[9] t in subtiliando hūores sub cuti exītes vt in vapozē puertat t p pozos excludant. ¶ 7°. scias ꝙ a multe cib sumpt mlte superfluitates gnant q expulse ad cutē fūt cā scabiei i appar: nō az ꝙtū pdest scabio° modera comestio t vini tepat[9] pot[9] t pfozta° ogie vt bonos gñet hu. nō crudos nec adustos nec corruptibiles. ¶ 8°. scias ꝙ scabies est mozb[9] ex triplici gñe mozbi cātus cōposit°. nā ibi est mala p° cala aut ficca alterās cutē t loca que sunt sub ea. tal[r] ei cut est alterata ꝙ posito ꝙ ibiveniat bon[9] hu. ad nutriēdū: ibi tñ cōuertit ad malas q̄litates. t cāt p° puritū. deide scabiē. t sic est ibi mozb[9] pillis. Est ēt ibi mozbus cōis: qz solo ptinuitat: cū ps a pte in supficie sepet t erconiet. ps g ꝙ scabies ē mozb[9] cōpositus ex triplici gñe mozbo[r]. ¶ 9°. dubitat: scabies ex defectu cui[9] ȳtut pcedit. D° ꝙ ex defectu ȳtut dgie in epate t in venis faciēt malū san. acutū vel salsuz t malā q̄litatē hūtez. t certe i b iuuat mala p° epat cala aut ficca simplex aut cōposita. Et in b cogscit intellect° q̄re hoies hūtes ep cal̄m t ficcū sunt puriginosi: t hūt scabiē ficcā. Juuat ēt ad b lōg[a] vsus rex cal̄arū t ficcaz. vt est finap. t eruca t spēs calide vinū fozte sine aq mel t lac. Et in b ppendit ꝙtū cibaria hūida insipida tēpata iuuent scabiosos sca[e] ficca. Et ꝙtū iuuāt res acetose vt est agresta succ[9] arāge limonū ⁊c. si sumantur cū viatic supdict. t ps ꝙ scabies est cum nocu° ȳtut digestiue in epate t invenis. ¶ 10°. dubitat cui virtuti scabies magz nocet. Dico ꝙ pncipal[r] nocet ȳtuti ali sentitue q̄ sentit malā ipā q̄litatē rōne cui[9] fit puriti. Est ēt scabies nocu[m] ȳtut assiatiue nō potent assi'are nutriēs cū nutrito. ¶ 11°. scias ꝙ scabies hūida fit a flāte salso qō fit salsuz p admixtiones colere rubee. scabies āt ficca fit ab hūorib[9] ficc ve est co. adusta p se vl̄ mixta cū mlia vel alīq spē alicui[9] hūoris. ¶ 12°. dubitat q̄re in aliqb p[9] flōiaz factāt puriti[9] t scabies venit scabies vel illa q̄ pus erat pua crescit t augmētatur. P[a] cā est qz flōia si pua sit cōmouet hūores t hūor cōmotoz aliq ps ad cut supficē dlegat t auget scabies. Alia cā ē qz p flōiaz magz hūoris ꝙtitas peccant expellit q̄ expulsa na supfluū dñatur t illud exteri[9] ad cutiz expellit.

¶ Capitulum. 56. de malo mozbo.

m Alum mozbū ē qdā spēs scabiei grosse in cozis t cruri[b] t est alī hūida t alī ficca. t fit ytpli[m] ex mlia nāli aduста cū admixtione flātis salsi t adeft cū eo nigredo t liuoz. Et hz cōiter fm pstātinū in. 7°. sue theorice dicat ꝙ scabies sit de flāte salso mixto cū sang. colico. tū ista spēs fit de grosso flāte salso cui miscet mlia aduста. Et iō qz ab hūorib[9] grossis fit tarde dissolui: iō mozb[9] cronic[9] vt plimū iudicat nisi cito succurrat. Et eni mozbus cū pustulis t crustis magnis t turpibus t aridis vtpli[m] t alī hūidum fm ꝙ mā est magz vel minus ficca vel hūida t est cū puritu.

Curatio mali mozbi. ¶ In pmis digerat materia ficca sic. fk. thimi epithimi polipodij q̄rd flozz bozag. t bugloſſe passularū munđ ab arill mirab. lzeb. t embliczum. añ. ʒ. j. succi bozag. t scabiose. añ. ℥. fk. mellis rob. ℥. j. t ℥. fk fiat detur cū aqua ordei ppter epar vel cū aqua endi. qđ melius est. deinde purget cum pill de fumoterre dict in ca° de scabie. vel purget cum fumoterre t polipodio t agarico t epithimo t sene fm ꝙ oportet t hoc fk frequēter vl̄ purget cum yeralogodiō deinde fk minutio de venis que sunt iuxta cauillam pedis domesticam de vno pede. t post fk hoc lauamentum. fk. abſin[m] t extremitates ebulli t sambuci t radicē yreos cōquassat bulliant in aqua t cum illa aqua lauentur corpe t crura. Et ex istis pistatis per noctē epithimentur t in crastinū cū eadē aq pfecte lauēt corpe t crura t ab epithimate mundificent. t hoc p 8. dies cōtinuet. Deide fk. hocvnguentū. fk. sulfuris viui. ʒ. ij. argenti viui extincti. ʒ. j. vinō eris. ʒ. fs. ceruse bñ incozporatis cū oleo nucis vl cū oleo de se. lini. ʒ. iij. axūgie veteris porcine q̄rt. j. fk vnguētū fic. Prius teratur sulfur t vi ride eris. deinde icozporent cū aliis t fk vng[m] quo vnguantur loca egra t teneat p totaz noctem ligatis corpis t cruribus cū bēda linea in crastinū si nō intrat balneū lauet cum supdicta decoctione hec reiterent. t teneat regimē supza dictū in. c. de scabie. qz maluz mozbum spēs est scabiei. Et si fetorem timet sulfuris loco eius ponat flozaz liquida t folia ficus. Et si amplioz vr sanguis replo. fk minutio de basilica vtriusq brachij t iterū purget cū pulue re diaturbith t agarico t epithimo cum decoctione polipodij t fumiterre t mirab. nigroz. Et iterū fk primū vnguētū qō dictū est in ca° de scabie in quo intrant radic affrodillor mi

Digitized by Google

ꝙoꝛ ⁊ iterū ſ̄ b̄ vng^{m} qđ̄ ꝟs in malo moꝛtuo ⁊ ī ſcabie. ℞. ſucci celido^{e}. ℔. 6. axūgie poꝛcie antiq̄ quart. j. bulliāt ſil̄ vſq; ad ꝟſumptionē medietat^{z} ſucci ⁊ tūc addat argēti viui. ℥. j. in coꝛpeꝛ in moꝛa^{o} ⁊ vngāt loca ifecta: ⁊ ī cra ſti^{m} lauet cū dicta decoc^{e}. ¶ Malū moꝛtuum ðr q: q̄ moꝛtificatōe^{z} ⁊ colorē moꝛtificatum in coꝛis ⁊ cruꝛib^{9} induc̄ ꝙ leuit fic curat. ℔^{o} digtā ma^{a} cū ſiꝛ de fumo ⁊re dcō in. c. de ſcabie ⁊ purgato coꝛpe cū epithio polipoð ⁊ agarico ⁊ lapiđ lazuli ⁊ mirab. mi. ſ̄ flōia devenis pedū q̄ req̄ūt int^{r} miꝛoꝛes duos digitos pedū deinde ꝓtinuet lotio tibiarū cū aq̄ decoctōis raō yreos bñ cōquaſſate ⁊ bullite in aqua.

Declaratio in malo moꝛtuo. ℔ꝛio ſciēdū ꝙ iguina ſ̄ emūctoꝛia epat. vñ mali hu. ſalſ̄ ſ̄ātici nō tñ apti ad apa mittūt ad inguia ⁊ ad ptes ſubiectas q: na in b̄ ē ſollicita vt expellat malos hu. et ſupfluitates a mēbꝛis ꝑncipalib^{9}. ℔^{o} ad eoꝝ emūcto^{ꝛ} ⁊ alias ſupfluitates ad ſupficiē coꝛpis expellit vt mēbꝛa inꝛioꝛa in q̄rū ꝑmanē^{a} ⁊ ꝑſiſtēria coꝛp^{9} hūanū ꝑmanet et durat. Oñ em̄ mala exteꝛi^{9} expellit mē^{a} inꝛioꝛa ſecurioꝛa manēt. Jſti em̄ hu. ſupfluj ſi fuerit ſubtiles et liq̄di facil^{r} ſudoꝛe vl̄ fumo diſſoluunt̄ ⁊ reſoluūt. Et ſi fuerit gſſi nō ꝑnt ꝑ ſudoꝛē nec ī ſenſi bil^{r} cutī penetꝛare. imo in ea ⁊ ſub ea remanēt es ſcabiē ⁊ malū moꝛtuū iducūt. Tal̄ em̄ hu. int^{r} carnē ⁊ cutī incluſus ſi fuerit pure colic^{o}: induc̄ ſcabiē ſiccā nō ſanoſaz cū pūctōe^{z} puꝛitu. Flāric^{o} aūt hu. ſcabiē hūidā ⁊ malū moꝛtuū hūidū adducere ꝙſueuit. ℭ^{z} ꝛ iteligēdū ꝙ coꝛe ⁊ cꝛura loca ſūt carnoſa neꝛuoſa et lōga a mēbꝛis ꝑncipalib^{9}. iō ſecure in eis vnguēta foꝛtia ꝑnt applicari: ⁊ ſūt ī iferioꝛi pte coꝛpis ſupfluitates leui^{9} ad eas deſcēdūt. iō ſunt tardioꝛis cure. ꝓpt^{r} ꝓtinuatē fluꝝ materiarum. ¶ Laꝑ. 57. de ſabaphati. i. de puſtul^{r} ru. ⁊ liuidis vel alb̄ circa naſuꝝ cū ruboꝛe toti^{9} facier.

Sta egri^{o} eſt de ſignis ꝑcedēti bus lepꝛa ⁊ ipaꝛ ſignib^{9} maxie qñ venit cū inflatōe facie ⁊ raucedine vocis ⁊c.

Cauſe māles ſunt flegma ſalſuꝝ aut hu. aduſti vt co. aduſta aut mlia aduſta quibus ſan. cōmiſceſ.

Signa egri. de ſe ſunt māifeſta. Sig̃ cā rū ſunt iſta: q: ſi eſt a flāte ſalſo. adeſt latitudo puſtularū ⁊ ſētiſ ꝑurit^{9} i facie ⁊ circa eas. ⁊ puſtle ſūt hūide ⁊ aln exit ab eis hūiditas q̄ aln eſt al. aln cinericia. ſi eſt a co. puſtule ſūt acute tēdētes ī altū ⁊ nō adeſt hūiditas ð q̄ ſit curādū. Et adeſt icitritas coloꝛis in loco ⁊ ſentiſ ardoꝛ ⁊ acuitas ⁊ ca^{l} maꝛ^{q} q̄ ſumit ſpēs vel res calas ⁊ acutas vl̄ vi^{m} foꝛte ſine aq̄. ſi ſ̄ a mlia aduſta adeſt liuiditas vel fuſcedo coloꝛis ſ̄reſtreitas ⁊ pu^{9} ꝑurit^{9}. ⁊ debil̄. Et ſi aliq̄ puſtula ꝛ rūpat ꝛ violēt ꝺ̄ꝑmat virulēt̄ia q̄ exit ē ſpiſſat coloꝛis cere. Si eſt a ſan^{e} adeſt rube^{o} cum fuſcedie circa puſtulas ⁊ circa totā faciē. Et aliud qđ̄ exit de puſtulis ē ſanguinei coloꝛis. Et de iſta egri^{e} tractat aui. in. 7. fen. 4^{1}. trac. 5. ⁊ guil^{s} de ſaliceto in ſua cirurgia lib̄. ꝑmo ⁊ gui^{o} lib̄. 6.

Curatio tuberoſitatū ru. in facie ⁊ cireca naſuꝝ exiſtiū. Jn ꝑmis ſm aui. dimittat oē qđ̄ hꝫ dulcedinē āt acuitatē aut ſalſedinē ⁊ ſit ꝺtēt^{9} ab iſipido gñante hu. ſanū ī q̄ nō ē mozdica^{o} ſ̄ hūectet coꝛp^{9} hūecta tōe eq̄li. Si ḡ fit a ſan^{e} flōeſ ꝑ^{o} de cepha^{a} deiō de vena q̄ nutrit illō mē^{m} fic ē vena frōt. vēa q̄ ē poſt aures. deide de vēis q̄ ſūt ſub mētōe: ⁊ ponant vētoſe int^{r} ſpatulas cū ſcarificatōe Laueat penit^{9} a cepis ⁊ alleis ⁊ finapi ⁊ eruca naſtur^{o} ⁊ vi^{o} niſi eſſet acerbū cū mꝛa aq̄. capi at lactucas poꝛtulac̄ cū ace^{o} ⁊ cōedat cucur. ⁊ in decoc^{e} iſtoꝝ pōaſ acetū ⁊ agreſta ſine q̄buſ cū q̄ ſpēb^{9} ꝓter ciminū ⁊ croc̄. vtaſ ozdeato auēato iuuenē mutonē capiat ⁊ pullos gallinarū aues cāpeſtres ⁊ filia. ⁊ gubernent ac ſi hr̄ent obtal^{mm} de cā caſa. ¶ Poſt b̄ dic̄ Aui. ꝙ cōpetit a ſabaſati eūo hu. co^{ci} ⁊ mlici ⁊ flāt̄ ſal ſi fic̄ fit cū decoc^{e} mirab. cū epithio ⁊ aloes et ſcamo^{a}. Et poſt iſta offeꝛāt aliq̄ q̄ mūdificēt reſiduū ma^{e} cū hūectatōe: vt ē aq̄ caſei ⁊ fumi ⁊re hūide. Et dic̄ aui. ꝙ cura ⁊ regi^{m} iſti^{9} ē filis cure ī petigīl. ⁊ ꝑp^{r}ea gui^{o} vtrū q; poſſit ī vno c. ⁊ digeꝛat ma cū ſiꝛ de fumo ⁊re dctō ī. c. de ſcabie ⁊ purgeſ ſic ibi dcm̄ fuit. Et purgeſ ſic ſm guil^{m} de ſali^{o}. ℞. polipo^{r} ſcolopē^{a} aū. ℥. ij. ꝺ̄ſſeſ polipodiū ⁊ bulliat cū pūſis ⁊ ſcolop. ⁊ in fine decoctōis pōaſ epithi^{9} ⁊ fum^{9} ⁊re. et poſt colaturā addat mānegnate. ℥. j. ī defectu cui^{9} pōaſ caſſiaſ. ℥. j. Vel ꝑt purgari cū iſtis pillis. ℞. epithi^{r}. ℥. ij. ſene fumi ⁊re ſcamo^{e} aā ℥. j. ⁊ ℈. reub. ℥. j. maſtic. ℥. j. ℞ pille cū ſucco polipodij doſ eſt. ℥. j. et ℈. vtaſ etiā aln epithimi pulue^{r} ⁊ infuſi in ſero capno. ℥. iij. et ℔ multū ¶ Poſtq̄ fuerit bñ purgat^{9} ⁊ flōat^{9} ⁊ dietat^{9} ℞ tale vng^{m}. ℞. argēti viui extincti cum ſaliua hoīs ieiuni iuueīs. ℥. j. et ℈. olei roſ. ℥. iiij. ceruſe. ℥. ℈. cere noue. ℥. ij. albūis ouī vni^{9} liq̄ſ cera cū oleo agitā^{o} ⁊ miſcēdo ⁊ ī fine icoꝛpeꝛ cera ⁊ alia pulueriꝛata ⁊ litargi^{o} ptie pulue^{r}. ℥. ℈. ⁊ in fine addat ⁊ incoꝛpeꝛ argētū viuū ⁊ albu^{n}

Digitized by Google

oui. Post infridationē facies p̄ inūcta sapōe saracenico vel in defectu eī cū aṙugia gallie et modico melle vngaſ dcō vng° ⁊ teneaſ p. j. hozā. deinde lauef cū aq̄ decoctōis abſin' ⁊ fumi're ⁊ polipo'. deinde reponaſ dctm vng^m ⁊ dtinuef. ℭ Vel ℞ talevng^m qō ē alkaſi^m ⁊ albificati^m p̄m guill'. ℞. acetoſitat cit' vl' limonis vel citrāguli. ʒ. iij. cerule pulue^e qō ſuf ad inſpiſſandū argēti viui extincti. ʒ. ß. incozpētur oia fil. ß em vng^m abſtergit puſtulas ⁊ cōſolidat dūmō fuerit p̄us ablute cū ſapōe: vt p̄us dcm ē. ℭ Si aūt ē a co. adusta nō idiget flōia ſ mūdificef ſan. cū epithio ſcamo^a. ⁊ ſero cap̄ no ⁊ polipo° ⁊ ℞ vēroſa° inf ſpatulas ⁊ ſb me tone. Et in oīb' iſtis infectōib' ē ſic mozfea le pza īpetigo p̄pigo ſcabies antiq̄ ſabafati albaras malū mozfuuz ⁊ in vlcerib' facit ꝓtute maloz hu. acutoz. Poſt vl'ia valēt mineralia ⁊ fuligies eoz. ⁊ iō valent cathi^e argēti auri tutia auripig^m ſulfur viuū ⁊ citrinuz ceruſa plūbū uſtū ātimoniū vitriolū baurach fuligo camini ⁊ ozis furni. Et vz etiā ace^m ⁊ ſucc' limonū arāge ⁊ pomi cit'. ⁊ vz oleū roſ. ⁊ amigda. ⁊ mucū ⁊ ſtozax liq̄da ⁊ oleuz de tartaro et lac vgina'e ⁊ oleū vitellinū ⁊ ſucc' affrodillorū ⁊ fumi're. Ex iſtis vel aliq̄b' eozuz pōt feri vng^m vel epithima. aſn cū ſapone aliq̄n fine. Verbe cū q̄b' fiūt lauato^a ſūt balſamita radix enule ⁊ yreos lapaciū acutū cuz toto: bozago fumi're abſin^m ſcabioſa polipo^m. ⁊ ad p̄onē dū vng^m vz oleū de ꝑſicis' ⁊ oleū de iunipo ⁊ oleū de tartaro ⁊ ſucc' celido' ⁊ ficle. ⁊ ſi cū iſto miſceaſ vng^m al. cāfozatū ⁊ aliq̄d de litargi° nutrito eēt meli' ⁊ nō h̄et tm̄ fetozē ſic vng^a in q̄b' ponūf ſpēs ſulfuris ⁊ auripig'. Lac ēt vgiale vz in iſto caſu ⁊ linimētū fcm ex ſucco ficle ⁊ melle ⁊ dragag°. ℭ Medicamē aui. ℞. litarg' ſcozie argēti añ. ʒ. j. amigd. amaꝝ. aduſtarū rubee tinctoz. añ. ʒ. iij. incozpēf cū ace° et oleo roſ ⁊ fiat. Aliud lim^m. ℞. amig. amaꝝ. lentiū cū toto gallarū viridiū. añ. ʒ. j. ⁊ ß. cōterant cū aceto ⁊ ℞ epithia. Aliud vng^m bonuz. ℞. cāfoze. ʒ. j. baurach. ʒ. ij. farine cicerū ru. ʒ. iiij. ꝓfice cū melle deſpūato ⁊ ſucco cepe. inūgaſ p. 9. dies. ⁊ aſn ſuffūigef facies cū decoc^e abſin' ⁊ ficle. Dr̄ q̄ caſe' cap̄ recēs infuſus in ace° p̄ noctē epithimat' vz. Ad idē argē^m viuū extictū ⁊ icozpatū cū oleo amigd. dul. ⁊ amaꝝ ⁊ cera vz ml'ū. Recurre ad aui. in. 7. 4'. ⁊ fil' haly in li. reg. pte. 2. in li. 4. c. 5. facit mētiōez de puſtul' faciei. Et dic̄ q̄ p° molliēda fūt cuz cera ⁊ oleo ſe. li' vel cū muſcillag^e. deinde ℞ b vng^m. ℞. croci nit'. lul'uſ', ꝓdiſi añ ꝑtes eq̄les diſtēpent cū aceto et cathaplaſmet facies. et q̄n iſte macle in facie ſūt groſſe po^me^a acuta vt ē anacard'. ⁊ flos eris. vel vng^m q̄d fit cum alūme ſublimato donec tota radix ſit ꝑſūpta ⁊ tūc curef cū vnguēt incarnatis ⁊ in b ꝓcoz dat Aui. ⁊ rab ⁊ guido aucte eoz. ß itelligif q̄n iſti botozes ⁊ puſtule ſūt antiq̄. Et iſta etiā faciēda ſūt in lep. ⁊ añ iſta ponēde ſūt ſanguiſuge in facie. Et aui. dic̄ q̄ in hūida incipiēte ℞ vng^m ex reb' ſtiptiq̄ exſiccatis vt galle aduſte pſidie balau^e cū. ace° vi' ⁊ oleo roſ. cū litargi°. Empl' factū ex radicib' celido' ⁊ allzāna ⁊ ariſtolag ⁊ cozticib' gnatoz ⁊ litargirio vz haly dicit ī loco alle°. q̄ iſte aduſtiōes q̄ fiūt in facie: curāf cū purgatiōe cozpis cū epithio et agarico ⁊ ſene ⁊ mirabo. lzeb. et polipo. Et potāda eſt aq̄ caſei cū iſto pul'. q̄ co. depōit nigrā. ℞. mirab. lzeb. ⁊ indo. añ. ʒ. ij. polipo' q̄q̄ epithi añ. ʒ. v. ſticaḋ arabici. ʒ. ij. agarici. ʒ. iiij maſtic. ʒ. ij. ℞ pul. doſ ē. ʒ. iij. cū. media. ℞. aq̄ caſei. Et ſequif ibidē cozpe purgato ſanguiſugas appone loco: quoniā oēm ſanguinē ſugēt ab eo aduſtum. hec ille.

Declaratio in puſtul' ⁊ rube^e ēnea faciei. ℭ Dzio ſciēdū q̄ iſta egritu° fit ex ſan^e g̃ſſo cui miſceſ aliq̄ ſā ſalſū. aſn co^a aduſta. Q̄n em̄ iſti hu. incipi nutritōi mittūf ad cuti cozrūpūt ipam ⁊ in eam iducūt malā cōpſionē: qz iſti hu. ſpe aduſtiōis igniūf. ⁊ iō cānt ardozē ⁊ ꝓuritū: ⁊ az in hyeme ꝓp̄ mozſificatōez calozis ⁊ ſpūuz ⁊ ꝓpter coartatōes factā a frigoze. ℭ 2° ſcias q̄ apud aliq̄s vocaſ gutta roſ. ⁊ aliq̄ vocāt mozfeam rubeā. ℭ 3° nō ſm aui. q̄ in attrahendo iſtam mām maxie q̄n eſt melica req̄rūf me^e q̄ attrahāt cū attractōe fozti. ⁊ iō in colica pomū ſcamo^a cū aliis medicīs: ⁊ in flātica pomū ſcula laureola. ⁊ in melica lapis lazuli ⁊ elꝭ niger ℭ 4° ſciaf q̄ iſte ruboz ītēſus ī facie cū puſtul' ē mltū difficil' cure ⁊ forte ipoſſibil' q̄ facies reuertaf ad colozē p̄ſtinū. ⁊ poſtro q̄ ille puſtule violēf cū medicīs rēoueanf. tūc rubedo magf intēdif qz cuf ill' medicīs ſubtiliaf. ⁊ fic magf az ſan. ſub cuti ſubtiliata. ℭ 5° nō ꝓz rab q̄ de ill' q̄ remouēt ſalbafati molles ē frica° cū aceto ⁊ ſale ⁊ vſnee viridi mlt' vicib' facta hoc em̄ eas remouet ⁊ penit' deſtruit. hec ille ℭ 6° ſm aui. q̄ in ſabafati ficq̄ ꝓpetit hūecta^a cozpis hūiditate eq̄li cū balneo freq̄nti. nō tm̄ in eo diu mozef. ⁊ euapa° ſup vapozē aq̄ cale in die cepe. ⁊ olea ⁊ adipes ⁊ regi^m hūectatiuū cū nutrimēto ⁊ alīs. ℭ 7° nō vt dicit autoz ꝓpetatib' rerū q̄ ſup oia hmōi paſſiōes hūo

Digitized by Google

ris. Circūcutanei valere dr̃ fumus terre in balneis ⁊ suffumigatiōib⁹ ⁊ apostmatib⁹ ⁊ sirupis potui eni dat⁹ scabiē ⁊ pruriginem ⁊ pustulas mūdat hūores supfluos int̃ cuti ⁊ carnē deficcat ⁊ ad lepras sepe disposit⁹ iuuat. hec ille.

¶ La^m.38^m. de morfea ⁊ ō albaras

m **Orphea** est pticlaris cutis defeda^o fine a^a ei⁹ lesiōe ex defectu hūt̃ assimulatie i ea. Intelligendū ē ꝙ ly autores antiq nō ponant nisi duas spēs. s. al. ⁊ nigrā. tū tres ponē de ſr̃. s. due supdicte. ⁊ 3^a. ō san. ō colera āt nulla spēs ab autorib⁹ ponit q⁹ cuz ei⁹ acuitate ⁊ penetratiōe sub cute stare nō valēs exteri⁹ penetrat ⁊ facit ipetiginē ⁊ spiginē. al'n pruritū ⁊ scabiē sm ei⁹ subtilitatem vel grossitiem.

Eause morfee fr̃ qdā pmixtie vrosus cibo rū flaticoz vl' melicoz vl' rerū adurētiū san^em qtū ad ru^am. Cā añs pt ē error hūt̃ digie in sto^o ⁊ itestis quē seqt̃ error hūt̃ dgie in epate. Nā error i p^a ⁊ 2ª dgia fact⁹ i. 3ª corrigi nō pt. Cā āt pīncta ⁊ imediata ē error hūt̃ assimlatie in cute. Cā āt mālis morfee al. ē flā salsus. Cā morfee nig^a ē melā adusta. ⁊ cā morfee rubee est san. grossus acut⁹ calid⁹ supflue. P^o due spēs fr̃ famose. ⁊ 3^am de san^e freqn tervidi. ſ. qrtā quā aliq ponūt de co. nūꝙ vidi. est ēt albaras spēs subalterna morfee. ⁊ dr̃ sic apō arabes. ⁊ ē morfea al. vt lac vl' ē albaras nimia cut̃ albificat^o fic̃ in sinonimis dr̃. ālō ista dic̃ Aui. i fen. 4^a. 4^i. trac. 2°. Sic dr̃ia ē ir̃ istaz albaras albāverā ⁊ alias duas morfeas q: vtraqz mor^a est in cute ⁊ si aliqd̃ pdef illō est modicuz. sed albaras est in cute ⁊ in carne vsqz ad os: ⁊ sic videt ꝙ sit lepra pticularis. Post ō dicit ibidē ꝙ dr̃ia ē int̃ morfeā al. ⁊ nigrā q: vna ē ex stāre alia ex mlia ⁊ dic̃ ꝙ ppa^o albaras nig̃ ad albaras albā nō ē tal' fic̃ ē morfee nigre ad morfeā albā: y^o mltū differūt i intentiōe: q: albaras nig̃ ē illō qō noiat ipetigo excoriatia: ⁊ ē scabiositas accūs cuti aspa ⁊ vehemēs. ⁊ fac̃ sq̃mā fic̃ ſr̃ piscū sq̃me cū pruritu ⁊ ista fit pp hūoze mlicū ibidē cuti vl' ibi bit cut̃ de illo hūore q̃ ppe cuti ē ibitione fortiori ꝙ si solū ipzimeret in colore ⁊ ē fig^m p^o le pze ⁊ ē cā malicia. ⁊ si ē antiq nō recepit curatiōnē. Et dicit Bera. ꝙ albaras submergit in plando: ⁊ pp ō pili nascunt albi. morfea vo nō mutat nisi colore tm̃. Et morfea nig̃ est ex gñe ipetigis excoriatiue ⁊ ista dr̃ albaras nigra.

Signa in morfea al. appent magne macule albe in alio^o ptib⁹ corpis. ⁊ in morfea ru. maculis nigris corp⁹ deturpat ⁊ qñ laborant vel sudare vel calefieri ex laboze incipiunt: sentiunt calorē subcuraneū cū qdā arsura ⁊ punctura. ⁊ aliquando cum pruritu.

Judicia albaras albe mala sunt qz pili nascunt albi. Scōm fig^m est qz curis ē magis depssa ꝙ in ptib⁹ circūstantib⁹ sanis ac si aliqlis fossa ibi eet. ¶ Tertiū signū est: qz si leuit̃ pāgat cū acuerit hāiditas alba ⁊ nō san. Quartū fig^m est qz si loc⁹ fricet cū pāno aspo. ⁊ nō rubefit: oia ista signt morfeā icurabilē. ⁊ sint ꝙ p^o iudi^o ista. 4. sig. ¶ Scōs iudiciuz in morfea. ⁊ qñ in ista manifesta aspitas az in albaras ⁊ furfurisa ab ea cadit p⁹ fricationē sigtur ꝙ cū pcō hūt̃ imitatie ⁊ assillatiue adest mā adusta: ex q̃ fit pruriginē in loco cā aspitate. ēt si cū aliq̃ ōtergat lauato^o: vl' vng^o in. 2^a. vel. 3ª die reuertit cū sq̃mis ⁊ furfuris. Signa morfee ni. sunt macule nigre solum vt dictū est sm signa albaras nigre sm Auic. est excoria^o ⁊ sq̃mositas ⁊ testositas. ⁊ ista nō ſr̃ in morfea nigra simplici. ¶ Et dicit Aui. ꝙ albaras qdā est aspa ⁊ qdā lenis. ⁊ lenis in vtraqz spē albe est deterior: ⁊ lenis in vtraqz spē nig est melior. ⁊ illa q̃ mltū elōgat̃ a colore corpis est deterior. ⁊ illa q̃ parū elōgat̃. min⁹ mala est Silr̃ q̃ mag^m locū occupat est icurabil'. ⁊ illa q̃ pūn locū occupat ē curabil'. s^r illa q̃ ptic̃ crescit ē curabil'. ⁊ q̃ stat mag occupās locū ē icurabil'. Ultra ō iudica^r ꝙ morfea antiq ē icurabil'. Ulti^m iudi^m ē ꝙ morfea est egri^o cronica ⁊ difficil' cure: nō aspice qd ꝑmittas in cura ei⁹.

Curatio morfee ⁊ albaras. Primo in morf'. alba rectificetur dieta cauendo illa que gñant flā ⁊ vt sunt fruct⁹ recentes ⁊ pisces ⁊ nimia comestio. ⁊ vitent oia q̃ ipediunt ꝑmaz ⁊ scōaz ⁊ tertiā digiaz. Et in morfea nigra caueant oia cibaria mlica. ꝓo ergo intētio sit in ꝓfortatione p^o digie: ⁊ p^o cocmedēdo cibaria bone sube ⁊ facil' digōis. ⁊ in tali q̃titate ꝙ nō possit digerere. ⁊ nō cōedat res supradictas. ⁊ total' caueat ab eis ⁊ a carnibus porcis ⁊ bouinis ⁊ piscibus ⁊ a lacte ⁊ a cibis factis ex eo. ⁊ a carnib⁹ leporis ⁊ cerui nis ⁊ a pane azimo ⁊ mliato ⁊ a cepis ⁊ ab oibus herb⁹ frisque olerib⁹ eaz. Pōt vri per^o fen^o sal nia borag ib⁹ ⁊ ysop^o. Et caueat a nimia replone ⁊ comestatiōib⁹: in qb⁹ tempan^a ⁊ modestia vite suas pdiderunt hēnas. naz supfluo cibo ⁊ potu accepa p^o digia debilitat̃: ⁊ indigestū ad scōam mittit. secūda aut̃ errorē. ꝑme nequens corrigere. qz nō est de directo suum officiū. ad tertiā rē incōplete digestaz mittit. ⁊ sic sequit error per omēs virtutes vsqz ad assimulatiuā.

Digitized by Google

Et si ista aḡrerēt aduſtionē vel ſalſedinē cū a
cuitate: faceret diuerſas egritudies. Regāt ḡ
ſm Serap. cū cāb calis ⁊ ficq ⁊ cū potiḇ q eis
aſſilent: qz cū eis rectificāt nutries qō venit
ad mē. vtakbo pāe frumē ⁊ carnib vſualiḇ
⁊loptio vino odozifero albo ⁊ clare ⁊ cibā cō
diant cū optis ſpēb. vtakouis ſozbilib ⁊ bo
ragunb. ⁊ ſtet in gaudio ⁊ lert ⁊ exercitet añ
prādū ⁊ p prādū nō moue motu violēto. nec
potet iter prādū ⁊ cenaz niſi mag cogēte ſiti.
Q Iten curatiua vtic ad hūoꝛē peccāt. vñ ſi
illi ſit mā ſtātica digerat cū oxielle ſql vl diu
retico. in q̄ pbulhār yſop ⁊ cala ⁊ aniluz. dei
de eñet alñ cū vomitu. qz a lōgiqs attrahit p
trib. vl purget freqnt cū pul diaturbit ⁊ aga.
Q Et pp iuuenes ſ. tal ſir ad ſtā digerēdū. ſ.
ouga calamē mētaſt yſo dauci ballamite ſan
ſuci ſalurie betonice añ. m. j. raḋ. apij per. fen
bruſci ſpagi. añ. m. ß. mēre abſin. añ. ℥. ij. ad cō
fortandū digiaz fumi terre lapacij acuti foliꝝ
bozag. añ. ℥. j. ſqlle qz didit ⁊ ſtā icidit fortiter
ſtr rafa gallica. añ. ℥. ij. anſ carui marat. añ.
℥. j. ace al. ℔. ß. melt. ℔. ij. ſ ſir ⁊ offerat cū aq̄
cicer ⁊ yſo. Q Deide purget cū pul diabit ſō
in bolo. ⁊ purget ſic. ſ. turbit al. ⁊ gñoſi ⁊ cave
lari mūḋ itus ⁊ eꝛ ⁊ pulue. ʒ. j. ⁊ ß. vl ma. vl mi
nus ſm vires pa. ʒ. virīḋ. ʒ. j. ꝓbue ei q ſuſ
ſ bol ⁊ ſi fozt ē addaſ eſule. ℈. ß. ſ. iſta purga
tio ſepe. itez dḡo cū ſir. ſupdcō. cui addat ꝑ
ꝓfortatōe. zᵉ dgie ſpodiuz ſpicana ſanḋ m ſe.
enḋ. añ. ʒ. iij. roſ. ʒ. ij. q̄ enīnā volverit crōicaz
curare egrit. oz vt ꝓiuēt me maxᵉ q̄ eñant
mām añtem q̄ eſt currēs ad mām ꝓiunctā ſic
fos ad riuū. Ꝺō puocād ē vomit. i hac paſſiōe
p vſuz ciboꝝ ſubtiliatiū: vt ē rafa gallicanū
⁊ filia. ⁊ p vſuz piſciū ſalitoꝝ in eadē mēſa. vl
purget cū geralogodiō vl cū theodozicō ⁊ yera
archigenis acut put decz. nā iſte tres me bñt
ꝑpe rectifica iſtā egri vl purget cū pillis
de yerapig Sa acuata cuz pluere coloq̄. ⁊ ſi
abbozret yeras: ꝑpinet iſuſio lꝛebulozū ⁊ ide
cū ſuba epithi. Doc medicamē ad modū opia
te vꝫ ſm Serap. ℞. mirab. ídoꝝ ⁊ bellericoꝝ
añ. ʒ x. paſſulaꝝ munḋ. ab arilt. ʒ. xxx. melt qō
ſuſ. ℞. ad modū opiate ⁊ denſoi die. ʒ. iij. vʒ in
mozſea alba cū dieta ſupdcā. Q Et iſta ꝓtinuā
do fricet loc. al. mozſeat a q̄ ꝑ. exiuit ſāguis
p ꝓctionē ac cū cepa ⁊ ace vl cū ſinapiviſua
li vl cū foliꝫ ficᵉ vl cū cozticiḇ ficᵉ: qz iſta ſub
tiliant ſan. ⁊ attrahūt ad exterioꝛa. Malia āt
vnguēꝺoꝝ epithiatū ß ſunt. ⁊ valēt ad oēm ife
ctionē cuꝫ p vſia. ⁊ ſunt folia ⁊ cozrices ficus
calꝫ abluta ſulfur viuū ⁊ canelatū vitreolū au
ripigmentū viride eris lapaciū acutū fumul
terre tartarū ſalarmoniacū litargi es vitum
alumē cathimia auri ⁊ argēti gētiana radix li
lij ariſtolog cucume. agreſti dragūtea iarᵇ fel
terre vt cꝝ ellebozᵉ ſan. lepozis cātarides aloē
mirra fuligo furni. ⁊ finapis ⁊ eruca ſucᵒ pa
pa. rufi. ⁊ euforᵐ vipa piper ⁊ mel. ex iſtis pīt
fieⁱ. vnguē olea epithiata. Q Idel fac ḋ vngᵐ.
℞. tartari fulig ozis furni. añ. ℥. j. ſulfuris viui
ſal nit añ. ℥. ß. auripigⁱ alūis ſciſi elli al. añ. ʒ.
ij. ℞. pul. ⁊ icoꝛpet cū iucco fumiterre addēdo
vnguē cit qō ſuſ. ⁊ ꝓfidera illa q̄ fuerūt dcā i
c. de ſaḥaphati. Q In mozſ. ru. ſi hō ſentit pūs
cturā arſurā ⁊ anguſtiā p aliquē laboꝛē ⁊ loꝰ
mozfeatus ē fuſc vel ru. vl ad citrinitatez de
cliuis tūc ē a ſanguie acuto groſſo vel a ſang.
ſubtili colerico tūc pzio ſ. ſlōia de ꝑte oppoſi
ta. deiñ ō eadē ꝑte. ⁊ ſan. mūdificet cū caſſiaſ.
⁊ tamarinḋ. ⁊ fumoterre ⁊ cū mirab. cit ⁊ ide.
⁊ bell. purgata mā ⁊ retēta bona dieta cauē
calꝫ ⁊ fic. ⁊ ſan. edurē ſeu īgroſſan ſ tale vn
guentū. ℞. auripig q̄tū vis icoꝛpet cuꝫ ſucco
fumiterre ⁊ ſucco radicū lapacij acuti ſ troci
ſci. q̄ diſſoluti cū ſuccovl ſir de fumoꝛre linia
locᵒ vl loca. ⁊ teneat ꝑ totā noctē. ān craſtinuz
lauet cū aq̄ calꝫ. vl yngat cū vngᵒ citrio. ⁊ in
craſtinū lauet cū aq̄ furfuris. in iſto ēt caſu ⁊
in oi mozſea vʒ lac ꝺgiale. vʒ ēt poſitiōēroſa
rū in loq mozſeat cū ſcarificatiōe. ⁊ p yngat
cū ſanᵉ lepozis tepido. Deide cū iſto pul aſper
gat. ℞. thuris maſt amidi litargi ſarcocolle
añ. ℥. ß. ſtet ſic p. ʒ. dies ſine lotione. ⁊ in. 4. la
uetur cū aqua calꝫ vbi coctū ſit furfur. ⁊ i iſto
caſu nō lauent cū aq̄ frida: qz mozſificat ⁊ ins
groſſat mām. Aliud ad idē linimentū. ℞. ſucci
abſin melliſ añ. bulliāt ſimul. ⁊ inde liniat loꝰ
cus. ⁊ ſuꝰſperga de pul ſupdicto. Nam. ſan. le
pozis frequēter iunctus ſoluit oēm mozſeam.
⁊ pul ſupzadict diſſoluit ſan. groſſum ⁊ parat
ipſuz reſolōni ⁊ cōfortat locū. Ꝺē facit ſucᵒ
ſpatuie fetide. ⁊ iſta dñt fieri p vlia ⁊ nō añ.
Q Cura albaras ⁊ mozſee nigᵉ i iſtis qz diffi
cilioris ſt curōis: ⁊ ma eoꝝ magᵗ ē radicata ⁊
alñ aduſta ⁊ alñ mltū ifecta ⁊ alterata cōpetit
meᵉ fozticoꝛes. Pzio ḡ p vſuz oxielle ſqlitici ꝑ
nocet vomit poſt comeſtionē rafani ⁊ piſcuꝫ
ſalitoꝝ. Nā vomit a longinqs pcib attrahit ⁊
purgat mirabilr añcedentē materiā. Et p pur
get cū yera archigēis ⁊ yeralogoḋ. qz iſte yere
rectificāt hanc egritudinē ſm Serap. ⁊ admi
ſtrētur cū aq̄ end. ⁊ epithi ⁊ paſſ. ⁊ polipo. qz
iſta attrahunt hūo. cozruptos ⁊ aduſtos. Idel
purgetur cuꝫ pill. ferīḋ. vel purgetur ſicut fuit

Digitized by Google

dictū in ca° de ipetigine. ¶ Guillem° de salicet° in mozf nigra dicit q̄ fricet loc° cū cepa ⁊ ostelle sq̄lliti co. Et iubet fieri ɓ epl's. ℞. cātaridarū. ʒ. j. pistent ⁊ iozpent cū fermēto. ʒ. j. ⁊ cū aceto fortissimo sup locū ponat mozfeatū. ⁊ dimittat p vnā hozā: ita q̄ loc° ueficet ⁊ post sanet cū vng° al. ⁊ vng° de litargi°. ⁊ vʒ in albaras ⁊ ipetig°. Et p°uat ɓ medica°. ℞. cinamo¹ spi¹ carpobalsa¹ aʒa¹ croci folij cala¹ fluuia lis. i. balsamite pulpe colloq̄n° añ. ʒ. j. aloes. ʒ. 18. ℞. ad modū opiate cū melle ⁊ aceto ⁊ det. ʒ. j. cū aq̄ cala. Et vʒ ēt oleū tartari ⁊ lac vginale Et vʒ vng^m q̄ pomū in lilio in cap° de tinea. ¶ Recapitula° mozfee al. Lura stat invomitu ⁊ abstinē° ab hūectatis ⁊ flā gnantib⁹ ⁊ sudare in balneo vel stufa. ⁊ vti zucc° ros. in aq̄ paruʒ mast. thuris cōponat vt sto^m ⁊ ep roboret ⁊ defendāt. Et stat cura in dieta supdicta ⁊ purgatione freq̄nti cū turbith. ⁊ pulpa colloq̄n° ⁊ in suppōne vnguēto⁹ ⁊ epithiatū fortiū supradicto⁹. Jn nigra āt p°fert frequēs eūo hu. mlici maʒ° cū epithi° ⁊ lapidē laʒu¹. vl' purget cū pul. dicto in. ca°. 36. de sahafati. Et epithiet sic. ℞. se. eruce pipis ni bauracb. añ. ʒ. j. distēpent cū succo fumiterre vl' cū melle ⁊ epithimet. Et si ista nō valēt epithiet cū arse°° citrino pulueri zato ⁊ cū se. laureole distēpat cū melle addē° stafizagrīā. Jsta ē. Rab. caro arietis adusta ⁊ linita ⁊ fricata vʒ mozf. Aui. i 2° can. c° de carne. cācer fluuial' adust⁹ pōit medicis mōf. Folia cipressi delēt mozfeā. Aui. in 2°. Aristo^a ro. facit bo^m colozēt p°fert mozfee. vbi. ē. aq̄ sulfurea ē bona ei ⁊ albaras. ibidē. Linis alij cuʒ melle linit⁹ sup mozfeā vʒ. vbi. ē. altera ⁊ semē ei⁹ q̄ est fozti⁹ cū acet°rita ⁊ p°sedere in solevʒ Aui. ibidē: ¶ Et ɓ vng^m vʒ in mozf ⁊ albare. ⁊ i ipetig°. purgata ma sufficient ⁊ p°suppōsita bona dieta. ita q̄ sumat semel in septia^a media. ℞. aq̄ casei cū. iij. ʒ. epithi¹. ℞. tarta¹ fulig. ozis fumi. añ. ʒ. j. sal. nit¹. fulf. añ. ʒ. ɓ. auripig¹ alūnis scissi elsi. al. añ. ʒ. ij. oīa ista pluerizata iozpēt cū succo fumitere ⁊ lapacij acuti. ℞ vng^m mediocrit liq̄dū. ⁊ vʒ vt. ē. ¶ Seq̄t ca^m de lepra.

¶ Capitulum. 39. de lepra.

Epra ē mozb⁹ cozrūpēs ꝑpl⁹ ⁊ formā ⁊ fugurā mēbro rū ꝓueniens ex multa aspṫiōe cole. cozrupte ad totū cozpus. Jstam diffinitionē ponit Aui. iplicite. in 3^a. 4¹. trac. 5. c. 1. Vel dico q̄ ē mozb⁹ turpis ꝓtagiosus ex mlia cozrupta ispa p to^m cozp⁹. alie aūt nō. qz multi mozbi sunt turpes in q̄b⁹ triplex genus mozbi iuenit: vt ydropis ⁊ apa^a. Alij sunt ꝓtagiosi. vt scabies nō tñ sic lep. Scias. q̄ lepra gnāta supflua mlia in coz^e gnāta. dic Sera p. Ēñ. n. nā nō gnāt nisi pauꝛ hu. mlici ⁊ cibi sum pti. ad ɓ iuuāt. vrpura ex eis gnet mlia ⁊ ipē bñ mūdificat san. attrahēdo ad se illō q̄ ē supfluū mlie. tc̄ de ista mlia mā nō pt in coz^e tñ aggregari q̄ ide mozꝛ gnent. Et q̄ iste cāe nō assunt. ɓ ꝓuc: tūc ista supflua mlia in coz^e mlti plicat ⁊ invenis. i. ex duꝑōe epaꝛ mlā gnant mliaʒ mlrit^e cibozꝛ mlicozꝛ ex q̄b⁹ gnāt sang. grossus mlic° feculētus ⁊ debilita° ꝓtenis nō pfecte mūdificant sang. q̄ itur⁹ est p venas vt totū nutriat cozp°. Jsta igit mlica supfluitas facit san. q̄ est invenis ḥditare grossit^em ⁊ cozruptionē. ⁊ aln expulsiua venaꝛ ē fozt ⁊ expellit istū san. grossuʒ mlicū p ozifa venaꝛ. ⁊ tūc fiūt emoꝛ. ⁊ hō excusaf a lepra ⁊ egritudibus infectionis. Et si ista virt⁹ nō fit ita fozt: tūc expellit ad aliq̄ mēbrū. Et si ista mlia figaf in aliq̄ mē° ita q̄ eis resolo fit difficil aut ipossibilis tūc in illo mē° gnāt apa mlicū. ⁊ vocat sclros aut cācer. Et si nō est ita spissa ⁊ fit dissolubil'. facit aliqs egritudies. vt sr' ulcera ipetigies aut mozfea ni. sm mixtionē alteri⁹ hūoris. Et si ista mlia mittat ad aliq̄ mēbrū siue minerā ⁊ ibi ꝓculcet ⁊ nō euētet vt putref facit q̄rtanā. Et si ista supflua mlia mittat ad totū cozp⁹ ⁊ virt⁹ digestiua ibi deficit vt nō possit ipsaʒ in subaʒ mē⁹ uertere ⁊ nō putref. facit lepā. Jn istis dicit cōcordat Bozdo⁹ cum Aui.

Cause lepre q̄uis p supdicta possemus hre cās lepre. tñ ꝓpi iuuenes ꝓ q̄rū gra incept⁹ est liber iste ad laudē dei: dicamus q̄ cāe lepre q̄dā sunt ꝓmitiue. q̄dā añtes ⁊ alie ꝓiuncte. Cāe ꝓmitiue sunt cozrup° aeris fic est in aere pestilētiali in appaf. aut in ptici patione ⁊ fabulatiōe cū leprosis: qz aer inspirat⁹ ⁊ respirat⁹ ab eis cozruptus ⁊ infect⁹ cozrūpit aerē circūstātē: ⁊ fic inficit illū q̄ eū sepe attrahit. qz mozb⁹ est iuadēs. i. aliqs. vt dic Aui. Alia cā ꝓmitiua pōt ee ꝓcubit⁹ cū lepr⁹osa vel cū muliere cū q̄ de ꝓrio cōcubuit lepr⁹osus semie leprosi adhuc in mr'ice manēte. Alie cāe ab extriseco aduenientes pñt ee accūtia aie ira tristicia timoꝛ ⁊ pusillanimitas si multuʒ tps durauerit: pficiūt mlicū hūozē. 6. amp̄. am°. 23°. Silr loga ꝓtinua° cibozꝛ mlicozꝛ vt sunt le gumina antiqu⁹ case⁹ ⁊ carnes capraꝛ ⁊ vsoꝛū vulpiū ⁊ afinozꝛ vel vsus carniū porci lepr⁹i hūtis carnes glāduloſas. ⁊ vsus carniū salitaꝛ ⁊ piscīū salit. ⁊ comedere lac ⁊ pisces ī eadē mēsa. ꝓtinuādo. ¶ Cāe añtes lepre sunt nimia calitas epatis adurens vl' igrossans san.

Digitized by Google

ꝛ faciēs ipsius ꝙuerti ad nāz mlīe. ꝛ fiūr mlīpli
ca° mlīe in epate ꝛ in venis siue illa fit ꝑ viaz
gñatiōis vl ꝑ viā aduſtionis a cōploe caſa ꝛc.
¶ Cāe ꝓiūcte ſr: vt qz filiꝰ lepꝛoſi vel lepꝛoſe ꝛ
nutrit⁹ a lacte lepꝛoſe. qz iſta egri° ē hr̄ditaria.
Alia cā ꝓiūcta ꝛ īmediata ē mlīa. mlīa cozu
pta ad cozpis ſupficiē miſſa. Alia cā ꝓiūcta ī
mediata ē error aſſilatiue ꝛtuꝫ ī carne ſequēs
errozē digeſtiue ī epa° ꝛ ī vēis. qz ꝑm Aui. cā le
pre efficies antiqoz ē malicia pplois epaꝫ ad
declinādū valde ad calitatē ꝛ ficci°m. qm̄ adu
rit ſā. ꝛ ī malicia ꝙuertit q̄ais lepꝛa fit mozb⁹
frid⁹ vt dic Aui. Et cā mālis īmediata ē mlīa.

Signa lepre incipiēt ponunt ab Aui.
ſic. Q̄n lep icipit color faciei ici
pit fieri rube⁹ fuſcus tendens ad nigredinē. ꝛ
appet in oculis offuſca° ad rubedinē declinis
ꝛ adeſt aliq̄lis ſtrictura. ꝛ anhelit⁹ ꝛ vox icipit
fieri ranca ꝓp nocu^m q̄ ē in pl̄one. Pria enīz
gña° lepre eſt in viſcerib⁹ vt dicit Aui. iō pl̄mo
ledit ꝛ cāna ei⁹ ꝛ anhelit⁹ ſtrigit ⁊ vox rauceſcit
ꝛ adeſt frequēs anhelit⁹ ꝓp fumū aſcendētem
ad mirigas ce¹. ꝛ tūc loq̄tur ac ſi loq̄reť cū na
ſo. ꝛ capilli ḡciliaꝝ ꝛ pui fiūt ꝛ ſubtiles. quia
nutrimentū eoꝝ eſt ieptū: vt ide pili augmētē
tur ꝛ vene appent in facie ꝛ in pectore. ꝛ odoꝛ
ſudoris ꝛ anhelit⁹ eſt horribil⁹ ꝛ fetēs ꝛ aſſunt
mores mlīci mali ꝛ doloſi ꝛ ſōnia terribilia ꝛ
multū in ſomno ḡuaꝝ ita ꝙ videnť ſuffoca
ri: niſi excitent: ac ſi hērent icubū ꝛ hoc ꝓp ſtri
cturā mēbroꝝ anhelit⁹ ꝛ cozdis. deinde oculi
fiunt rotūdi. ꝛ pili ſupciliozꝫ cadūt ꝛ findunť
vngues ꝛ color denigrať ꝛ difficultas ꝛ ſtrictio
anhelit⁹ creſcit vſq; ad finē raucitaſ. ꝛ fa
cies fetida ꝛ horribil⁹ ꝛ foꝛ³ cozrūpit ꝛ nares
ſtringunť. vt dicit Gal⁹. 2° de morbo ca°. 6. ſic
fiūr ꝓtingit ex lepra ꝛ ptiſi. Jn lepꝛoſ. n. naſus
dilatať. anhelit⁹ groſſus efficit: aures ſubtilā
tur ꝛ fiūt q̄ſi alalis illi⁹ q̄ vocaſ ſaton. i. tax⁹
B ille. labia igroſſanť ꝛ denigranť ꝛ cozrodit
aln cartilago naſi: ꝛ aln cadit naſus ꝛ cozrū
punť extremitates ꝛ alia mē³. ꝛ carrit ide vir⁹
ꝛ ſanies. ꝛ pulſus eſt debilis ꝓp debilitatē ꝛtu
tis. ꝛ qz egri⁹ eſt fria dicit Aui. ꝙ fiunt aln pu
ſtule ꝛ tuberoſitates magᵉ in facie ꝛ circa na
ſum. ꝛ lepus naſi cozrodit. vñ lepra ꝑm Guid⁹.
dr̄ a lepore naris. qz ibi ꝓ³appet: ꝛ pus cozrū
pitur. ¶ Si ergo vis experiri de aliquo vtruꝫ
ſit lepꝛoſus. reſpice ad ſigna ſupdicta quibus
repris lepꝛoſus iudicaſ. ¶ 2° fac flōiam cū ma
gno foramie. ꝛ ſi lepꝛoſus eſt ſan. hꝫ colorē ter
reum ꝛ eſt ḡnuloſus ꝛ cito condenſaſ ꝛ in la
uatura appent quedā ptes carnee: ſic ꝑs vene
aut nerui: ꝛ aln ḡnula terrea. Et ſi ille ſan. in
aq̄ lotus paſſeť ꝑ pānū ꝛ coleť in fricādo repe
riunť in fundo ḡna ad modū arene. iudica ip
ſum lepꝛoſus alijs ſignis vniuocis ꝓcedēt⁹.
¶ 2° ſteť erectus oculis clauſis ꝛ pungať lenť
cū acu in calcaneo vel plāta pedis: duꝫ ſedet.
ꝛ ſi neſcit ponere digitū. i loco vbi tact⁹ fuerit
ſignū ē lepre. qz caro eſt inſenſibil⁹. ¶ 3° trahant
aliq̄ pili a capite euellēdo ſi fruſtū carnis exit
cū radice capillorū: lepꝛoſus iudicať. qz caro
lepꝛoſa facilit ſepať ab a³ carne. ſine reſiſten³.
¶ 4°. fiūr pōt fieᵉ a pil⁹ ſupcilioꝫ. ꝛ ſiſe eſt indi
cū. ¶ 5°. fac ipm̄ pſalle. ꝛ ſi rauce pſallit: ac ſi
vox exiret ꝑ nares. ꝛ ſi vox ē in locutiōe ranca
ꝛ catulia ſine raucedie ꝓcedēᵉ: male ꝓ eo. ¶ 6°.
expolieť ꝛ ſi in corpe appet morſea ꝛ albaras
cū cozroſiōe ꝛ ſq̄mis vl furfuribꝰ. vl appent i
eo tuberoſitates ḡnuloſe: male ꝓ eo. ¶ 7°. ſi
ſan. eiꝰ ponať i aq̄ clariſſi³ ꝛ ſupnatauerit: ma
le. ꝓ eo. ¶ 8°. ſi vrina appet diſcolorata ꝛ temu
is: male ꝓ eo cū aljs ſignis. qz ſignuꝫ eſt mlīe
ſupflue. Q̄n appent ſciſſure in ſupcilijs ꝛ pedi
bus ꝛ manibꝰ tūc iā eſt claꝝ. qz mē³. nō pñt bñ
ꝛ eq̄ſr nutriri. qz nutri^m nō eſt bñ vmbile. nec
bñ pōt mēbris aſſilari ꝓp eiꝰ malā ſubaz ꝛ q̄li
tatē. ꝛ ſic fit error in ꝛtute aſſimilatiua inuen
te cōplone fria ꝛ ficca mē ꝛ nutri¹. Et q̄n muſ
culi q̄ ſunt inᶠ pollicē. ꝛ indicē man⁹ ſūt deu
ſtati ē malū fig^m cū aljs ꝓcedētibꝰ. ¶ Et eſt b
ſciēdū: ꝙ. 4. ſūt ſpēs lepre. q̄ ab autoribꝰ me⁶
ponūr. ꝑm ꝙ mlīa faciēs lepꝛā ab aliq̄ er. 4.
bu. gñať. ¶ Nā ſi gñeť ex ſanᵏ vocaſ alopicia: q̄
ſic diriuať vt dic autoꝛ de. ꝓpetatibꝰ rerū a pe
logon grece idē eſt ꝙ vulpis laᶜ. cui⁹. ꝓpetas ē
ꝓp calefactionē ſan. in epate eſtiuo tpe depila
ri. ſic patiēs iſtā ſpēz a ſupcilijs ꝛ aljs pil⁹ coz
poris pat⁹ eſt ꝛ ſoluenit depilari ꝛ expoliaᵗ. Et
ſigna iſti⁹ ſunt qz coᶜ faciei tēdit ad rubedines
obſcurā ꝛ ſupcilia ex to° depilanť ꝛ facies eſt
ſubtūida ꝛ bothozes mlti ꝛ vlceroſi cū virule³
oculi ſr rubei: ꝛ palpebre ꝛuerſanť ꝛ lenť erit
ſan. a naſo ꝛ odoꝛ ḡuis ꝛ fetid⁹ ī toᵒ cozᶜ. oculi
ſr iflāmati ꝛ rubei. Et aln ab ilᵗ puſtul⁹ faciei
erit ſan. cū ſanie. ¶ Leonia ār ſr er colaᵗ ī iſto
oculi fiūr rotūdi eminētes ꝛ ſcitillātes ꝛ mul
tū mobiles cū eminē³ venaꝝ ꝛ nariū ḡciliť. ꝛ
adeſt maioꝛ raucedo. coᶜ ꝛgit ad citrinitatē ob
ſcurā. ꝛ adeſt pūctura ꝛ mozdica ī faᶜ ꝛ palpe
bris ꝛ eſt velox ad iram: vrina tendit ad citri
nitatem ꝛ tenuitatē ꝛ cutis exaſperaᵗ ꝛ rū
pit. ꝛ multe fiunt in eo ipetigines ꝛ ſerpigies
ꝛ fit lenť iratus vt leo. ¶ Ziria autem fit a flā
te. ꝛ diriuaᵗ a tiro ſerpente: ꝙ ſicut ſerpens fa
ciť terr in ꝺe dimittit ſpoliū ꝛ eſt ſq̄moſus: ſic
iſte facilr ī ſupficie tenet colorē albū ad migre

Digitized by Google

dinē declinē facies ē subtumida cū tuberosita
tib⁹ mollib⁹ ⁊ cutis dealbat: ⁊ morfea alba in
eis inuenit⁹ ⁊ nares obturant. vrina appet al:
ba ⁊ spissa ⁊ vox rauca efficit. ℂ Elefantia fit
a mlia ⁊ vocat elefancia: qz fit elefas maior ē
ceteris aiantib⁹ sic ista spēs ē maior ⁊ frequē
tior ⁊ difficiliorīs cure. et int alias spēs ī ista
ocli fūt rotūdi ⁊ nares āguste ⁊ palpebre cor
rugate: ⁊ facies tēdit ad nigredinē ꝓturbatā
⁊ in fritate aeris efficit⁹ co⁹ faciei liuid⁹ ꝺges
ad nigredinē ⁊mlte nodositates ⁊ tuberosita
tes que⁹ dure ī toto cor⁹ appēt. ⁊ īsensibilitas
calcanei ⁊ aliaꝝ ptiū. sīl⁹ morsꝰ fiūt mlici ⁊ fit
stupid⁹ ⁊ vria tenuis ⁊ remissa. Intelligē ꝺ ꝙ
ꝯ ois lep gñef a mlia: qz ei⁹ cā ē mālis ⁊ pīū
cta cū sua mala cōplone frida ⁊ sicca. ⁊ ꝺm ꝺ
nō deberet eē mīs vna spēs. īm ꝓsiderādo cās
āntes a ꝺb⁹ ista mā mlica pōt gñari. qz ꝺlibꝫ
4. būoꝝ pōt aduri ⁊ ꝙuerti in mlias. ⁊ fiunt
supdicte. 4. spēs cū suis signis. sic etiā ꝓtigit
ī ḡrta⁹ ꝺs ꝙ mlia q̄ est cā ei⁹ ab vnoꝝ ab alio
gñat⁹ hu. cāī lep ꝺm Papiā ꝺr aspitas cut cū
ꝓuritus sqmis. cui⁹ colos nec ī nigredinē ꝺtit
nec in albozē nec rubozem.

Judicia in lep. ℂ Pzo iudicat Aui sic.
Lep q̄ est debilis: difficilis ē
curatōis. ℂ 2° de curatōne foz lep ñ est spes.
℈ 3° lep incipiēs est susceptibilioz cure. ℂ 4°
lepza cōfirmata est magis inobediēs curatōi.
℈ 5°. lep facta a mlia q̄ fit a co. ē magis fedaz
pluris nocumēti ⁊ difficiliozis accūtiū ⁊ vehe
mēti⁹ aduras ⁊vlcerās: ꝺ ē susceptibilioz cura
tionis. ℂ 6°. facta a fece san. est saluzor ⁊ quie
tiozis nō vlcerat. ītelligit tū si ista fez san. nō
aduraf. ℂ 7°. illa q̄ fit a mlia adusta ē sic illa
q̄ fit a co. ⁊ ꝺ est tardi⁹ suscipiēs curā. Aui. oia
ista dic in. 5. 4ⁱ. trac. 3. ℂ 8°. hec egri⁹ nō cessat
corrūpe cōplozes mēbroꝝ p q̄litatē ꝺnā ꝙploi
ꝙemēti vite. s. calitati ⁊ hūi⁹ dōec pueīat ad
mē⁹ pncipalia: ⁊ illic inf fit. Dic cogscis ꝙtus
res cale ⁊ hūide ꝓficiāt lepzoꝝ. ℂ 9° dicam⁹ ꝙ
lep cōfirmata cū manifesta corruptōe forme
⁊ figure ⁊ raucedine nunq̄ in ētnū curabit: si
bñ possum⁹ vitā ꝺlōgare ⁊ possum⁹ mās dimi
nuere mlica: ne inuadat cor ⁊ mē⁹ pncipalia
cū medicīs ⁊ modo viuēdi. ℂ 10° dic sera. oēs
spēs lep absolute ⁊ in iceptiōe gñatōis sue su
scipiūt curatōes. ⁊ qñ ꝓfirmat ⁊ figit nō spat
ei cura⁹. Jo. serap. in. 5. li. sui breuiarij.

Curatio Pzio alīq cās. gñales sūt pre
mittēdi. ℂ Pzim⁹. post q̄ lep
ē ꝓfirmata: qꝺ scit ex corruptōe forme ⁊ figu
re. nō multū cōpetit flōia a magnis venis nec
foz me⁹ laxatiua: qz mā ibi est ex⁹ venas. ⁊ ē in
mēbris ībibita ⁊ nō pōt reuocari. Pñt ista cō
petere rōe aīe ma⁹. si lep est de san⁹ ꝙtum ad
flōiā l' ab alijs hu. q̄m⁹ ad farmacia. ℂ 2° cās. ē
Aui. ⁊ Sera. ⁊ oīm alioꝝ pn⁹ curatōis lep in
freq̄nti eōne ma⁹ cū digōne cōpetēti tali hu.
℈ 3°. posito q̄ ibi sit san. plīm⁹ corrupt⁹: os vt
ſ flōia vltia. ⁊ si ñ pt aliūde saltē ſ ex manib⁹
⁊ si nō vr q̄ ibi sit plīm⁹ san. nō ſ flōia. qz si ſ
flōia ex magnis vēis ibi lep pl⁹ nocet q̄ iuuat
iste cās. ē formal⁹ aui. vbi. 8. ℈ 4°. flōia ex dua
b⁹ guindegi apud rauedinē voc ꝓfert valde.
mar⁹ q̄ñ suffoca⁹ timef. ℈ 5°. me⁹ foztes mar⁹ in
ꝺbus intrat ells a pn⁹ nō sūt mīstrāde: qz mā
nō ē obediēs. ſ ille alie me⁹ leuiozes ꝓus pur
gātes melias adusta sūt q̄plu⁹ frequētande.
℈ 6°. q̄ voluerit lepzā curare os q̄ cōfortet. 5.
digestiuas ne ī suis errēt actōib⁹. pcipue tria
digestiua ⁊ assistentia q̄ in mēbris celebrant.
℈ 7°. os vt lepzos⁹ oino a cotu alienet. Auic.
℈ 8°. vng³ nec balnea nec aliq̄ loca⁹ aīs ꝓfectā
vlez purgatōes sūt celebrāda: qz opilāt pozos
℈ 9° cās. ē aui. in. 3. 4. trac. 3. in sma. Thipaliū
carnū eius ⁊ rez ī ꝺb⁹ vt⁹ eaꝝ existit sblimioz
lepzos existit me⁹. ℂ Cura⁹ lep pticularis. In
ista mā cōsiderāda sūt mlta. ⁊ ī nūero sūt. 10.
℈ Pzi⁹ est dieta ⁊ regimē lepzosoꝝ. 2⁹ ē digō
ma⁹. 3⁹ est eō. 4⁹ est flōia. 5⁹ est mīstra⁹ ells
6⁹ ē capipurgia mīstrare ⁊ filia. 7⁹ ē mīstra⁹
balnei ⁊ lauacroꝝ. 8⁹ est mīstra⁹ tiroꝝ ⁊ spen
tū. 9⁹ est extirpa⁹ tuberositatū ⁊ mali colozis
faciei. Et si aliq̄s in vno istoꝝ operemur ⁊ ad
aliud aspectū hēam⁹: nō est erroꝛ. 10⁹ ē regīa
tio pilozum in supercilijs. Et istis finitis erit
cura lepze ꝓfecta: si deus voluerit.

Dieta lepzosoꝝ. Pzio dicit Rab q̄ per
mutef ad regionē būidi aeris val
de ⁊ nō supflui. frigozis. Et vtaf bono pane ⁊
vino al. vf clareto maturo cū bona ꝙtita⁹ adꝰ.
Et vtaf carnib⁹ mutōis agni ⁊ capti ⁊ gallia
rū pdicū auiū cāpestriū. ⁊ vtaf piscib⁹ squos
de aqs mūdis ⁊ sumat oua sorbilia ordeatā ⁊
auenatā ⁊ herbas q̄ gñant bonū sang. vt sunt
borag. mixte cū maluis ⁊ fen⁹ ⁊ fumoterre. su
mat etiā herbas q̄ puocāt vrinā vt pet⁹. apiū
ysop⁹ fenicul⁹. Et vtaf herbis ꝓfortātib⁹ ꝓmā
digestiua vt sūt herbe supdicte ⁊ bpillū ⁊ ozi
ganū ⁊ calame⁸ ⁊ mēta: q̄ aromatizādo sto⁸
ei⁹ digestiua ꝓfortāt. Et vtaf cibis leuibus ⁊
dulcib⁹ velocq̄ penetratōis: q̄ faciūt cor⁹ tene
rū ⁊ ipm impinguāt dicit Rab. Et dicit vltes
rius ꝙ det lac ad potandū de asalib⁹ sanis ⁊
iuuenib⁹. Et caueat ab oib⁹ cibis ingssantib⁹

Digitized by Google

sanguinē ⁊ ipm adurētib⁹. Uitet coitū totaliʳ qz malā māz ⁊ vapozē putridū ad eꝝ ppellit. vt dic̄ arnald⁹ i retardāda senectute. vitet irā ⁊ sollicitudinē ⁊ tristiciā ⁊ laborē mētaliʳ coz palē. supfluū etiā calorē ⁊ frig⁹ supfluū. ⁊ fruct⁹ emitent maxie recētes: qz ebull⁹ faciūt. ⁊ cito cozrūpunt. Et os vt phibeant ab oīi eo qđ excitat ⁊ resolvit hūiditatē eoz. Aui. Et ꝟ sufficit intelligēti ꝓ dicta ℂ Digō mag⁹. 2. ptinet i tētōes. Pria ē vt mā vil⁹ mlia ꝓpet cū digtis vt cū laratiuo seq̄nti purget i aliq̄ q̄t⁹. ℂ 2ª intē⁹ ē vt det tale digtim: vt ꝓpet et digerat māz in pte⁹ in alia laxet ⁊ expellat aliq̄d ō eo qđ digerit. Quā igit ad pmā itētōes digerat hu. melic⁹ adust⁹ cū sir⁹ de fumo re dctō in. c. de scabie. ℂ Uel digerat sic. ℞. succi scabiose succi borag ⁊ fumit re succi lapacij acuti ⁊ bu gloss. añ. ℥. ß. floz viol. borag et bugloss poliz po⁹ q̄rq epithi⁹ an liquiʳ. mūd. añ. ʒ. j. 3uc⁹. ℞. j et ß. ℞ sir⁹ det cū aq̄ decoctōis raō diuretica rū: ꝟ misceaʳ aro⁵ vt vtraq̄z spica. Et si ista melia ꝓcedat a flāte: addaʳ ysopus ⁊ calam⁹ et anisuz. Et si hu. fit san. vel co. addaʳ endi ⁊ sca riola ⁊ lactuca ⁊ epatica. ⁊. 4. se. frida. ℂ Adā digesta purget sic. ℞. pasſ. mūd ab arill⁹ foliz culoz sene polipo⁹ q̄rq epithi⁹ fumit re floz bo rag ⁊ bugloss an añ. ʒ. ß. ℞ decoctio in q̄ dissol uat. mirab. bellicoz ⁊ embli. ⁊ indi. añ. ʒ. ß. ⁊ p⁹ fortē fricatōes cū mamb⁹ offeranʳ de mane. ⁊ ꝟ fiet frequēr iuꝝ tenorē. 2. ptis. 5. cañ. Quām ad scdam intētōes digōnis pōt digeri mā cuz sir⁹ de bisancijs: quā ponit Mes. Et det cū de coctōē polipo⁹ ⁊ an⁹ ⁊ pasſ mūd. ⁊ epithi⁹ ⁊ fumit re. ℂ Uel pōt fieri talis sir⁹ q̄ est digestiu⁹ ⁊ apritiu⁹ ⁊ insciſiu⁹ hu. grossoz ⁊ adustoz ⁊ ē etiā laratiu⁹. ℞. raō ebuli raō yreos polipo⁹ querq añ. ʒ. ij. fumit re epithi⁹ abſin⁹ an⁹ añ. ʒ. j. pasſ mund ab arill⁹ carnius ꝓunoz damasc. añ. ʒ. j. et ß. q̄nqz raō apitiuarū añ. ʒ. j. floꝛum borag ⁊ bugloſſ cozticis tamarisci ⁊ geneste añ. ʒ. j. succi lupuli. ℞. j. 3uc⁹ melⁱ rob. añ. ℞. j. et ß. det cū supdicto aporimate. Et si cuz isto sirupo nō bñ purgeʳ: euacua cū aliq̄ appzopa to medica⁹ int q̄. Serap eligit epithi⁹ ⁊ poli po⁹ ⁊ mirab. in lapidē lazu⁹ ⁊ sticad. ⁊ vz sene fum⁹ terre ⁊ camepitheos. Et dicit Serap. q̄ qñ supfluitas q̄ facit egri. ē decliuis ad co. tē valēt me⁹ q̄ fiūt cū coloq̄n⁹ ⁊ aloe ⁊ cucu. afi mi⁹ ⁊ mirab. ⁊. scamo. Daly de regali dispōne iubet dare aquā casei cū isto, pul⁹ colerā m. de ponēte. ℞. cozticꝫ mirab. lzeb. ⁊ ni. ⁊ indi. añ. ʒ. v. agar⁹. ʒ. v. polipo⁹ epithi⁹ sticad bugloss añ. ʒ iij. salis gēme petre lazuli elli nigri añ. ʒ. j. ℞ pul. det. de eo. ʒ. iij. cū vna. ℞. aq̄ casei. et dicit Aui. et ops vt in illa q̄ nō est cōfirmata. ℞ pur gatio bis in mēse⁹ ad min⁹ semel. Si aūt mā est flātica: cū supdictis misceaʳ pul⁹ diaturbith ℂ Si mlia fit a flāte. ℞ sic ꝟm Bern. de goz. ℞. yerapi⁹. ʒ. ß. yeraruſ. ʒ. iij. pl̄pe colocynt⁹ esu le mastiq̄ añ. ℈. j. ℞ pille. Et si sola melia dñet purgeʳ cū diasene ⁊ diabozagiato ⁊ yeraruſ ūc dictū est. ſ. Et in istis ꝓsiderāda sūt pticularia. vel purgeʳ cū pillis de fumo re. vl purgeʳ sic dictū fuit in. c. ō ipetigine ⁊ in. c. de scabie. ℂ Flōia. Dicto de digōe ⁊ eñone mac nūc dicam⁹ de flōia. Et q̄uis iā supi⁹ fuerit dictū videlz i ꝑmis cañ. curatiuis de flōia. tñ scias q̄ flōia de magnis venis in lep ꝑfirmata nō cōpetit nisi magna sang. replo cogſcereʳ: ℞ bñ cōpetūt aln scarificatōes cū vētos ⁊ aln sine int spatulas ⁊ in collo ⁊ in coxis ⁊ cruribus ⁊ caraxatōes in brachijs ⁊ manib⁹ ⁊ in loc̄ vbi cozrup⁹ appet ⁊ ifectio post alias purgatiōes ꝑcedētes nccrias ⁊ flōias. Si aūt lep nō esset cōfirmata. flōia vtiq̄ cōpeteret de basi⁹ ⁊ dz fieri mag ⁊ vltia ꝟm aui. ℞ trute ꝓsiderata. aln cōpetit flōia ō naso cū sed⁹ pozcis. aln carara⁹ de pulpis aurīū ⁊ ō sūmitate naris. Iste flōie et scarificatōes extremitatū mag valerēt q̄ tū ad māz ꝓuncta: qz illa mā i ēē vēas ⁊ ē i mēbris spsa ⁊ semiata ⁊ affixa. ℂ Admistra⁹ eili. Scias q̄ eli sunt due spēs. ſ. alb⁹ ⁊ niger Albus calus est ⁊ fic⁹ in medio. ʒ gdus ⁊ pur gat fl̄ p vomitū. ⁊ est molestū nris cozpib⁹ et ē q̄s venenū ⁊ est ꝓfocatiu⁹. Niger aūt est ico lumior: ⁊ ē cal⁹ ⁊ fic⁹ in. ʒ. gdu. ⁊ ē resolutiu⁹ et hz ꝓpetates ⁊ modos sue mistratiōis. Pri⁹ m⁹ est ꝟm Bebe. q̄ nō det nisi hoib⁹ robustis et carnos. Itē q̄ nō det nisi in tēpeveris. ⁊ q̄ det cozrect⁹ cū dauco sicut statiz dicet. ⁊ tunc facit ei q̄ ipm suscepit iuuenescētia ⁊ incolu mitatē ⁊ mozes laudabiles ⁊ cōpoes bonas ⁊ est hec ꝓpetas ei⁹ ꝟm ypo. quā allegat Beb. ⁊ dicit Bebe q̄ mūdificat totā cozp⁹ a super fluitatib⁹ matierū cozrupt ⁊ solone educit cū facilitate colerā ꝑmixtā gſſam ⁊ flā ⁊ coleraz ni. cū ℞ trute sine molestia ⁊ mūdificat sang. et attrahit a venis supfluitates mixtas sang⁹ i mo a toto cozpe ⁊ ꝺcauitatib⁹ mēbroz ⁊ etiā a ptib⁹ remotis ⁊ a cute. Et dicit q̄ ē triaca⁹ me³ mlis egritudinib⁹ ibi positis: ⁊ anthono masice ad lepzā ⁊ ad cācrū. Hec sūt ꝟba Bebe. Et istis indiget lepzosus. ⁊ Aui. dicit q̄ ellus competit melie ⁊ dñio eius ⁊ exhit co. ⁊ fl̄. et extrahit oēm supfluitatē mixtā sangui ab extremitatib⁹ a toto cozpe. ℞ os q̄ fiat veloc̄ so

lutionis cū ſcamo^{a}. Et cā iſti^{9} eſt. qz ſi diu ſtaret in corpe fortę noceret cū ſua mala q̄lit^{9} venenoſa. Et dicit vlteri^{9} Auı. de ꝑpetatib^{9} q̄dez elli eſt: q ipſe ꝓmutat corp^{9}a ſua cōploe: ꝛ facit ipſuz acq̄rere cōplonē bonā inuemlē. Corrigit aūt ſic: in mānagnata liquefacta ſiē mel ponant fuſtes elle ꝛ ſtent in ea p. 8. horas. deinde exhant ꝛ ꝓpinet māna. Idez pōt fieri de melle paſſ. i. de piguedie q̄ in eis eſt. Vel fundat in iure galline calo vl^{t} in iure carnū. Aliq̄ mittūt fuſtes elli in raſano ꝛ ꝓmittūt ſtare p die. ꝛ abiecto elo ꝓpinat raſanuz hꝫis ſtrute. elli. Vel cēpet in oriolle vel in vino dulci. ꝛ ſ fiſt. Et aln miſceat cū pet^{e}. ꝛ dauco. Et dob ē ſm Vebe^{e}a Izirat. 6. vſq; ad. 3. j. vl^{t}. ij. ſm Auı. aurei. 2. cū aliq̄ q̄n^{t} ſcamo^{e} ꝛ dauci. ¶ Nūc ārſequunt pille qs ponit Vabe^{e}: quaꝝ inuamentum eſt vltr^{m} ad egritudies melācolicas ꝛ cancrū ꝛ lepzā ꝛ morfeā nigrā difficilē. R. yerapi^{e} 3. rij. elli nig^{i} polipo^{i} aā. 3. j. epithi^{m} ſticad. aā. 3. vij. agari lapid lazuli ſal^{i} idi. colloq̄n^{e}. aā. 3. iij. Dob eaꝝ ē. 3. j. vſq; ad. ij. Pulueriē elli ſumere nō eſt turū. dicit Vebe^{e}. Et dicit vitare album qz ꝓfocatiuꝫ ē. Iſtis igr ꝓfideraī poſſum^{9} dicere q elli's niger cōperit in lepza. nō tñ in ꝓncipio cure. ſi poſt q̄ a^{e}me^{e} multe digeſtiue ꝛ eñatiue fuerūt miſtrate iuxta tenoꝛē ſ^{9} cañ. gñal. ¶ 6^{m} qđ cōſiderare debem^{9}ē capipurgia miſtrare. ꝛ ꝑticularit cere^{m} purgare. vt a ſupfluitatibus mūdet. Solus enī ſucc^{9} ſanſuci ꝓiect^{9} p naſuz hoie reſupino iacēte facit ſternutare ꝛ mūdificat cere^{m}. Idē facit ſuccus ſanſuci. vel ſ talis decoc^{o}. R. ſanſuci celido^{c} rute ſtafiſagre. aā. ℥. j. coq̄nt in vino ꝛ addito modico eufo. ꝛ piretri cū traiectozio narib^{9} inittat vl^{t} puocetur ſternutatio cū caſto^{o} ꝛ ꝓdilo ꝛ piret^{e} ꝛ pipe nigro ꝛ elo nigro. Pñt ēt fieri maſticatoria: cuꝫ qb^{9} ſſā a capite deponet ſic. R. zinzi^{i} piret^{i} caſto^{i} ſinap. miſcent cū cera alba q̄ aliqualr fit gummata. ꝛ teneaī vna ps iter dētes ꝛ moſticādo ꝛ expuēdo. Idē facꝫ zinzi cū maſti^{e}. ¶ 7^{m} in ordie eſt balneū ꝛ lauatoria. balneū cōperit lepzoſis nō ꝓfirmat^{9} p multas purgatiōes vl^{e}s pp reſolutionē ſupfluitat ꝛ ꝓfortationē cutis imo ē cañ. gñalis curatiu^{9}. ſi intelligit de ſtufis aeris calis. qz ſtando in balneo iubet Auı. vngere eos cū oleo mirti^{o} ꝛ maſticino: ꝛ ꝑ p^{9}ludoꝛē multū. Sed in ꝓn^{o} vngaī cū oleis ſubtiliatis reſoluētib^{9}: in quib^{9} ponaī mirrū ꝛ ſulfur ꝛ bacce lauri glutinū carpētarioꝝ ꝛ ſinapi ꝛ oziganum ꝛ pip ꝛ piretrū. Et debem^{9} ponere empl'a ſup iuncturas eoꝝ cū reb^{9} ſupdictis. Et iubet Auı. q aln ell's eſt bonus: ſi adiungaī eufoꝛ^{m}, ꝛ aln inuaī cū tiriaca. Et aln inuatyngere eos in ſole calo cū reb^{9} ſupdict. Ablutio eoꝝ i balneo ē: vt abluanī cū decoctiōe fenu^{ci} ꝛ ſinap. R. dicit Bozdo^{9} quē ſe^{r} Buido: q in ſtufa ſint iſta fumuſterre ſcabioſa lapa^{m} acutū anthos ꝛ flores ſticad. camo. melliloti oīz q̄titas i mag^{a} abūdan^{a}. ¶ Et radaī caput ꝛ ſupcilia. ꝛ abluatur caput ꝛ totū corp^{9} cū iſta decoctōe. R. pire^{i}eufoꝛ' macropipis nuc muſ. ſulfuris viui auri pig^{i} ru. ſinap aloes aā. ℈. j. pluerizent ꝛ bullitur in ace^{o} poſtea cū pāno aſpo i hac decoctione iteꝛ^{ro} caput ꝛ corp^{9} fricef. ꝛ p^{9} lauef tot^{9} a capite vſq; ad pedes cū aq̄ decoctiōis dicta rū herbaꝝ. Deide ſumāt de tiriaca mag. ʒ. j. deinde ponaī in lecto: ꝛ dormiat. ꝛ p^{9}cibus cōpetens offeraī. ita q̄ de mane expellat ſupfluitates p^{e} ꝛ c^{e} digōnis. ꝛ ſtati itret ſtufaz dictarum herbaꝝ. Et p^{9}fricef ſtādo in ſtufa cū dicta decoctione. In altera aūt die p^{9}dictā fricationē cū aſpo pāno ꝛ dictā decoctionē vngaī caput ꝛ to^{m} corp^{9} cū ſan^{e} lepozis calo. Et q̄n ſanguis fuerit ficc^{9} itret ſtufaz dictaꝝ herbaꝝ. ꝛ lauet ſe bñ. ꝛ ꝓtinuent iſta mult^{e} dieb^{9} ꝛ ſeptiants ꝛ mēſib^{9}. aln p^{9}dictā fricatiōez vngaī cū balſa^{o} vel cū oleo terebētine: qō vz palutiq̄ dcō i multis loc iſti^{9} libz. vel cū tiriaca. Vel vngaī cuꝫ iſto vng^{o}. ꝛ eſt Buidonis. R. vng^{i} citrini. ℥. j. vng^{i} al. ℥. ß. piguedis ſerpent. q̄rt. j. olei roſ. vng^{i} populeon aā. q̄rt ß. R vng^{m} ꝛ teneat p totam noctē. ꝛ in craſtinū itret ſtufaz dictarum herbaꝝ ꝛc. ꝓtinuādo. Et pōt miſceri oleū tartari ꝛ oleū frumēti. Et R vng^{a} q̄ dicta ſunt in ipetigi ꝛ mozR. ꝛ i ſabafati. ꝛ in. c. de can^{o} ꝛ de ſcabie. ¶ Aln limaī totū cū iſta aq̄ quā ponit Bozdo^{9}. R. rad. lilij. rad. iarri ꝛ dragūtee. aā. cōquaſſent ꝛ diſtillent ꝑ alēbicuz: ꝛ addat aq̄ de flozib^{9} fabaꝝ aq̄ roſ. ꝛ parū garioſ ꝛ nucis muſ. ꝛ cū iſta aq̄ abluaī facies q̄ttidie ꝛ totuz corp^{9}. Dia iſta vng^{a} ꝛ bal^{a} ꝛ fricatiōes nō ſolum remouēt ifectionē ſi ipſaz ēt cuti ꝓfortāt ꝛ carnē q̄ ſub ea eſt. ꝛ remouēt malā cōplonez friam ꝛ ficcā. q̄ztū ē poſſibile. Opādo cū iſtis ꝛ ſupdict^{9} hēas coz tuū ad ep remouen^{e}i^{9} malā cōplonē. ¶ 8^{m} ē admiſtra^{o} ẏpētū vñ ſerpētes q̄ maxie ꝓferūt ſunt tiri ſiue vipe. q̄ in ꝓtib^{9} iſtis nec in terris frīs iueniunt. ſi ſolū i calis regionibus. vix trāſeūt longitudinē cubiti. ꝛ hñt roſtrū magī acutū. ꝛ i ſummita^{e} mādibule ſupi^{9} ꝓpe naſum hñt quaſi vnā verucā ꝛ magī ſunt mali ꝛ malicioſi ꝛ venenoſi q̄ colubri intrīſ q̄ vix euadit morſus ab eis. Et ſic ſunt malicioſi vt ferī. q̄ q̄n non pñt mozdere hoiez nec aīalia, mozdēt arbuſta, ex q̄rū morſu dcā arbuſta

Digitized by Google

ericeanſ. Quarū vipaꝝ vel alioꝝ ſpētū ꝓpa-
tiones fere oēs autores tā antiqui q̄ moder-
ni ponūt ſm B^m: videſ ꝙ aliq̄ ſpēs lepre ſine
ipſis nō curaſ: poſuit modū ꝓpatiōis 2° de fe.
ad glau. c. 1. in fi. Querant igit ſpētes vl vipe
in loc̄ ſicc̄ t lapidoſ nō ꝓpe aq̄s nec ꝓpe bal-
nea mineralia. t ſint nigre in dorſo. t abſcida
tur caput t cauda ſumē. 4. digitos ſm B^m ab
ab vtroq̄ deide viſcera t oia exteriora ꝓeter
pīguedinē exhauſ. deide excoriet: t cuz aq̄ bñ
lauet. deide cū vino. deide ſm B^m coq̄tur i aq̄
multa t pauco oleo. t ponaſ ibi porri. t coq̄n
tur vſq̄ ſint molles. t ſic ꝓferaſ t bibat de
illo iure. Al' alr dicit Bordo' ꝙ ille carnes ſer
pent' prius coctas t ab oſſib' ſeparatas teraſ. cū
alia galline t ſ alba comeſtio cū modico ʒiʒi^e
t ʒuca' pānis. vl ꝙ ſ el^e cū ʒiʒi^e. t ʒucc°. t nu
ce muſca. aliq̄ accipiūt ſpentē euiſceratū exco
riatū t aliq̄l' ꝑbullitū. t ponūt in paſtillo ad
modū anguille cū ſpēb' aromatiq̄ in pua q̄n-
tate t comedūt. t iſte eſt mod' aliquoꝝ Lōbar
doꝝ: vt audiui. Aliq̄ ponūt ſpētes viuos i mu
ſtovl' vio. t ponūt ibi epithi^m t ſene t polipo^m
t p' aliq̄ tps mutet illō vinū i alio vaſe. t pa-
nō bibat de a° vino laxat eni bis aut ter i die
t eſt pot' t medicīa. Et cū illa aq̄ in q̄ ſpentes
cocti fuerit: lauet facies t totuz coꝛp'. Adeli'
aūt mihi vr: ſi illi ſpētes q̄ ponunt in vino eui
ſcerent t excorient: vt vinū tñ nō feteat. Dicit
eni Aui. ꝙ iuuamētū iſtoꝝ ſpentū forte nō ap
parebit in ꝑn°. deide aʒ ſubito t q̄n veniūt ad
pmixtionē rōnis ꝑ aliq̄s dies eſt ſignū iuua-
mēti. t aln aʒ ſcorbomia t coꝛp' iſtat t excoria
tur. t tūc eſt ſig^m ꝙ debem' deſiſtere ab admi
ſtratione coꝛ. Et ſi iſta accn^a vel aliq̄ eoꝝ nō
ſupueniūt nō debem' ab eis deſiſtere. imo ite
ret eoꝝ admiſtra° q̄n ceſſant dcā accn^a. ſeq̄tur
iunctio cū oleo in q̄ ſpētes fuerūt cocti. t ꝺ vʒ
multū p' vlia. Al' t multū ꝺiunctio ſm Aui. ſer
pens niger excoriat' ponaſ i olla. t fundaſ ſup
ipſuʒ ꝺ aceto fort. ℥. 8. aq̄. ℥. j. tapſie ḋragūtee
iarri radicū oim añ. ℥. ij. coq̄nſ ſup ignez vſq̄
ad diſſolutionē ſpent. t cū colatura fricet ca-
put t barba ꝑus abraſa t tota facies. t ꝺ cōti
nuet. 3. dieb'. Et ſ aūt trociſci de tiriis vl' ſpē-
tib': ſic fit ꝙ tiriaca. t exhibeaſ. vl' ſ ꝺ eis ꝑſer
ua cū ʒuc°. ſic fit de ꝺſerua teſtudis. t ſ ad mo
dū man' tri. Et. d. Aui. ꝙ ex eis q̄ accidunt ex
adminiſtratiōe medicīaꝝ vipaliū e excoriatio
cutis coꝛrupte. t ꝑmuta° carnis coꝛrupte i ſanā
Et cū in lepros fit vehemēs ficcitas: vʒ eis aln
inūctio t frica° cuz hūectaſ tēpate caliraſ. Et
cōfert eis facere caputpurgiū cū oleo viol' per

nares. Et iunctiōes cū adipib' aialiū repaciū:
vt eſt iup' t vſus. t adipes volatiliū t oleum
coſtinū t nardinū. t oleū de lilio ſuāt extremi
tates p' mūdificationē. qz añ mūdificationes
nō vngaſ oio. qñ opilat pozos: vt dcm̄ ē cañ.
8°. ℣ In 9° lo° ꝺſideram' tuberoſitates t rubo-
rē exteriū: q̄ fiūt in facie t circa molliciē nariū
t iſti remoueri poſſ ſic dictū fuit in. c. 36. de ſa-
ḥakati. vl' ſm Bordo^m eleuef vnāq̄s cū vncio
t cū raſo° radicit' abſcidaſ t ſic ſ ꝺ oīb'. t ſan.
q̄ ide erit cū pluerizato litargiro icoꝛpef t to-
tus loc' t facies liniaſ. Credo tñ ꝙ melī' ecē ſi
fieret ꝺ vng^m cū ſan^e lepozis cal' vl' cū ſan. do
minis iuuēis t ſani. qz ſan. leproſi coꝛrupt' ē.
Et cū illo limmēto ſtet p. 3. dies. p' lauef cū de
coctiōe furfuris. ℣ Deide vngaſ cuz iſto vng°.
ſ. vng' citri' vng' faſci vng' ℥ ſcabie litargi' mu
triti añ. ℥. ij. miſceaſ t ſ vng^m q̄ tota vngaſ
facies. Aliq̄ coꝛrodūt dcās tuberoſitates cū re
bus coꝛroſiuis: donec caro bōa appeat. t p' lo
cus icarnef t cicatrizef. tc. ℥ iſtō magnas p'
ſanationē relinąt cicatrices t forte āpliozē fa
ciei ruborē. ℣ Io° naſcalia q̄ fiūt ℥ opilationē
nariū: qz videnſ hȳe nares obturatas t loc̄ p
nares. p° ſ tēra de bōbace q̄ ꝺtigat vſq̄ ad co
latoziū. t circūliniaſ cū vng° citri°. t aſpgaſ
pul'. litargi' t ariſto°ro. Aut ſ tuellus de aurea
alexādria: t abluaſ nares cū vio tepido tra-
hendo ꝑ nares. ſil' ſ de oxielle ſȝllito. ꝙ p em
botū ꝑt ꝑ nares emitti. ℣ Io° ſ vt pili ſupcilio
rū creſcāt. P° igit ſanguiſuge ponaſ i ſupra-
lijs ꝑus bñ fricaſ t rubificaſ. deide capill' ve-
neris recēs t lapdanū. añ. ptes eq̄les. bulliāt i
oleo laurio: t ide ſupcilia vngantur. Al' ſ tale
vng^m q̄ ꝑit Bordo'. R. talpe ꝺbuſte. 4. auel
lanaꝝ ꝺbuſtaꝝ muſcaꝝ t apū ꝺbuſtaꝝ. bullīāt
oia iſta i oleo. t cū cera ſ vng^m. t ſcarificaſ ſu
pcilijs ſ freq̄ns iunc°. Itē ſi q̄dā pue beſtiole
rubee ad magnit^em muſcaꝝ nō volantes q̄ va
dūt ꝑ muros circa terrā: q̄ ſi coq̄nſ i quo olo
vngaſ loc' frequent facit pilos exire in copia.

Declaratio in lepra. P° ſcias ꝙ illa
poſt vlia ſunt ellus niger vel tiri vel ſpentes
nig' montani. q̄ nō ſolū ad lepraz ſ ad multas
alias paſſiones dñr valere. iaz eni hēs ex^m de
quodā ceco. cui vroz dedit ſerpētes cū aliis ci-
bis ad comedēdum vt eū interficeret q̄s appo
ſitos cecus comedit multo ſudoze emiſſo vilz
recupauit. Et non ſolū hoies per ſum ſpent
a lepra t multis aliis infectionibus liberanſ.
imo etiā aialia a^a. vt ceruꝝ: vt dicit Iſidoꝝ. ꝙ
ceruꝝ inimic' eſt ſerpētiꝫ. qz q̄ñ ſe ſentiūt infir-

Digitized by Google

miditate ꝙatos cū odore narū ſentiunt vbi in cauernis ſūt recluſi. ⁊ eos a cauernis extra hūt cū pedib⁹ pſodēdo ⁊ ipm ſpentē cōedunt ⁊ cū veneno ſpenᵗ eoꝝ ꝓpter ⁊ meliozat. ꝺz tñ ꝙ ipi pus cōedūt diptamū: ex cui⁹ paſſu ex cutūr a ſe ſagittas venenatas a venatoꝛib⁹ i eis miſſas. Dic ꝓ ꝙ lepꝛoſus ꝺs vti diptamo añꝙ cōedat ſpētē. ¶2° itelligēdū ꝙ ꝉs dicaᵗ ꝙ moꝛfea eſt paᵒ cuᵗ ſolū ⁊ lep eſt paᵒ carnis qꝛ ē error ꝺtuᵗ aſſiſtatiue in carne: tñ ꝓ appꝛo ximatōez carnis coꝛrupte ⁊ hu. mꝺici ſub cuti exiſt et itā ipa cuᵗ coꝛrūpiť. ⁊ᶜ lep ꝓ eſt paſſio carnis. 2° eſt paᵒ cuᵗ. Et iō ꝺz ꝙ moꝛfea tota ē in cute: ſ lep in carne ⁊ in cute mānifeſte repiť ¶3° recoꝛdare ꝙ in lep qñ fit a ſanᵉ fīc in ſpē vocata alloptcia. ꝓ ꝫ ſ̄ōia iuꝫ cañ. vles i ꝑn° cure vſus recitatos. ꝺeinde ſeqꝫ farmacia. Jn alijs aūt ſpēb⁹ ꝓ ꝫ purgatōes: ꝺeinde ſ̄ōiavt ꝑus dictū ē. ⁊ b eſt gñale in egrᵉ vbi ſanguie⁹ hu. vꝝ abūdare. ¶4° nōndū ꝙ ꝓteꝛ ꝺeratio nē hu. coꝛruptoꝝ ꝑus in coꝛpe gñatoꝝ lep ꝓ mulᵗ in coꝛpe gñari modis: q̄rū aliq iā ſupi⁹ fuerūt tacti. Prim⁹ ē cohabitaᵒ ⁊ ꝓfabula° et cōeſtio frequēs cū lepꝛoſ: qꝛ moꝛb⁹ ꝓtagioſus eſt ⁊ alioꝝ infectiu⁹. 2° accidit ex coitu ſtatim facto cū muliere cū q̄ iacuit lepꝛoſus. 3° accidit ex freq̄nti ꝺcubitu cum lepꝛoſa. 4° accidit lep a ꝓmis pētib⁹: qꝛ a ſeie coꝛrupto ⁊ ifecto alicui⁹ pēcū. ⁊ iō ꝺz moꝛb⁹ hereditari⁹: q̄a cū iure hereditario a genitoꝛe trāſit ad ꝓ ē imo etiā ad poſteꝛioꝛes poſt ſcḋaꝝ ⁊ ꝛtiā gñatiōes mediꝰ ſalutis exīt ib⁹: qō tranſcēdit rōnez vt viſus ē nō ꝺiu de magnis ꝓncipib⁹. 5° accidit aliq̄n lepꝛa q̄n infans ꝓcipiť i tpe mēſtruali. 6° accidit q̄n embꝛio nutriť in vtero maꝛno ſanᵉ coꝛrupto. 7° a mala dictaꝛ cibis ſan. aduꝛētib⁹ vel meliꝰ gñantib⁹ ⁊ hu. putrefactōi ⁊ coꝛruptōi obediēt ē: vt eſt caro poꝛcina gñulo ſa ⁊ piſces ⁊ carnes putride ⁊ ferentes ⁊ vina putrida ⁊ coꝛrupta. 8° ex moꝛſu reptiᵒ alicui⁹ ex cui⁹ moꝛſu coꝛrūpunᵗ hu. coꝛpis ꝑs poſt ptē. ¶5° recoꝛdare qō dictū fuit ſupi⁹ i miſtra tiōe elli. ꝙ Aui. ubet miſtrare ellm. ſ oꝛ ꝙ ſ̄ veloᶜ opatōis cū ſcamo⁹. Et cā ē: qꝛ ſi diu remāeret i coꝛpe qꝛ ꝑ ſuā malā q̄litatē nocitiuā foꝛte induceret ſincopi aut āguſtiā aut moꝛtē ſ ſcamo⁹ facit ipm cito exire. ⁊ nō pōt tm̄ idu cere nocuᵐ ⁊ ꝺauᶜ⁹ eſt ei⁹ coꝛrecᵒ ⁊ᶜ. ¶6° ḡnť vtrū lep mālr fiāt in hu. vel in hūiditatib⁹. Et videť ꝙ in hūiditatib⁹: qꝛ in lep eſt error ꝺtu tis aſſiſtatiue, ſ iſta nō opaᵗ in hu. ſ in hūitati bus: vt ait Aui. in ꝺoc. ꝺe hūoꝛib⁹. qꝛ in cābio glutio opaᵗ aſſilan° mēbꝛis. ſgiť ⁊ᶜ. 2° i egrᵒ q̄ ē in re q̄ eſt vltra tertiā ꝺigōnē nō eſt in hu. ſ in hūiditatib⁹: lep eſt hmōi. ḡ ⁊ᶜ. ꝓ ia vera. añs ꝑs qꝛ lep eſt in carne vt ꝺicūt oms. Opᵐ aſ: qꝛ lepꝛa eſt ex aſpſione co. mi. ſup totū coꝛ pus. co. aūt ni. nō eſt hūiditas ſed hu. igiť ⁊ᶜ. ¶Ad hoc ꝺicēꝺū ꝙ cā mālis lep eſt hu. mꝺici⁹ vt ꝺicit Aui. ⁊ alij. Et ad argᵐ qꝛ lep eſt erroꝛ aſſiſtatiue. ꝺicendū ꝙ cā mālis lep eſt ꝺuplex q̄ꝺā eſt ꝑ ⁊ añs. ⁊ iſta eſt hu. mꝺicus frīdus et ficᶜ coꝛrupt⁹: q̄ ꝓ maioꝛ ꝑte egreſſus ē a regi mine nature: ita ꝙ ex eo gñaᵗ coꝛruptū ⁊ ine ptū ⁊ vere ⁊ ꝑfecte nutritōi exiſtit. Alia cā cō iūcta ⁊ imediata eſt hūiditas. 2ª ex ſanᵉ coꝛru pto ⁊ melico gñaᵗ. Et hec ē mā imediata lep et huic aḋheret lep. 5° carni cui eſt humiditas aḋheret ⁊ in ipam cōuertiť. Et ꝑ iſta poteſtis rīꝺere rōnib⁹. ¶7° in oꝛꝺine ꝺeclarationū ꝺu bitaᵗ ſi lepꝛa poſſet fieri ex q̄libet. 4. hu. Dico ꝙ inᶜ oēs hu. meᶜia ḥ maioꝛē impuritatē et ſoꝛꝺicieᶜ in ſua ſubaᶜ: rōne cui⁹ coꝛrūpiť. Et aḋ hoc ꝙ ex eo fiat lepꝛa nō ſolū req̄riť ipuritaᵗ et coꝛruptio ⁊ putrefacᵒ: imo req̄riť aduſtioᶜ incineraᵒ. ita ꝙ putrefacᵒ ⁊ coꝛrupᵒ ⁊ incēſio et aduſtio eſt termin⁹. Et qꝛ null⁹ eſt ita apt⁹ aḋ incineratōez ſic melᶜia rōne ipuritaᵗ ⁊ ficci tatis. iꝺo ex nullo alio hu. pōt fieri lep niſi ex melᶜia. hūoꝛe ꝺico retinēte ſuā formā: qꝛ q̄libꝫ pōt putrefieri ⁊ incinerari ⁊ reꝺuci aḋ naturā melᶜie. Sed ꝺ ꝺictū tuū tu ꝺiᶜ ꝙ melᶜia putre fit ⁊ incineraᵗ. ꝺ ꝑ aui. i trac. 3. 3ª fen. 4. cañ. c. ꝺe lepꝛa. vbi ꝺicit ꝙ melᶜia q̄n ḡ ſpgiť in toto coꝛpe. ⁊ tūc ſi putrefiat facit ſe. mꝺicā. ⁊ ſi icul cetur ⁊ non putrefiat facit lepꝛam. igitur ⁊ᶜ. ¶Pꝛo iſto ꝺubio ē notāꝺū ꝙ putrefacᵒ mꝺtis mōis ſumiť. Prio mō ꝙ coꝛruptōe. ⁊ ſic capit pbs. 4. metheo. vbi ꝺicit ꝙ putrefacᵒ ē coꝛru ptio in vnoq̄ hūiꝺo a caḷitate aliena. Et ꝼm iſtū moꝺū putreꝺo ē finaᵗ coꝛrupᵒ oīm. Et iō ꝺiᶜ ga. ꝙ putreꝺo ē muta° cuiuſꝺā coꝛpis in coꝛruptionē. 11°. ꝺe inge. c. 3. in ꝑn°. 2°° ꝺz pu trefactio ebullo fluiꝺoꝝ ⁊ liq̄ꝺoꝝ a q̄b⁹ eleuāᵗ fumi q̄ petētes coz faciūt feb. Et iſtā ꝙſiꝺera uit Ga. ꝺicēs. oñe qō putrefit nᵉcᵉe eſt eē calꝫ ⁊ hūiꝺi ſolutā ꝺiſſolutōez amittēs ⁊ᶜ. 9. ꝺe i geniᵒ. c. 3. 3°° ſumiť putrefacᵒ ꝑ gñatōe ſaniei q̄ ptim fit a caloꝛe nāli ⁊ ptim ab innāli. ſicut accidit in apatib⁹ ⁊ ulceꝛibus. 4°°° ꝺz putrefa ctio coꝛruptio ab alieā ⁊ innāli caḷitate: ita ꝙ mḥil opaᵗ nāl̄caᵗ. ⁊ ſic fit i fiſt. ulceꝛib⁹ maᵗ in q̄b⁹ viꝛ⁹ gñaᵗ fine nāli caloꝛe. 5°° ſumiť pꝛo cōculcatōe ⁊ coꝛruptōe ⁊ incineratōe: vt acci ꝺit ſtercoꝛib⁹ accumlaᵗ, vt ſtercoꝛa colūbio: vt narraᵗ ga. ⁊ ſic capiť ꝫ ꝙ ꝛalis hu. mꝺicᵉ ꝓcul

Digitized by Google

caſ ⁊ corrūpiſ ⁊ incinerat. Et poſito ꝙ ab eo aliq̄ fumi eleuēt nō veniūt ad coz vt faciāt ſe. § exterī exp̄llunt. ¶ 7° q̄rit: ſi ad hꝰ ꝙ ſ lepra ex q̄libet hu. ncce ſit ꝙ q̄libet hu. reducat ad meliam. Et videt ꝙ ſic: qz cōe eſt in oi ſpē lep̄ vt incinera⁹ illi⁹ hu. ex q̄ fit lep̄ ⁊ reduc⁹ ei⁹ ad ꝓpꝛonē fridā ⁊ ſicca. alſ nō eēt mozb⁹ fridus ⁊ ſicc⁹. ḡ ncrīū ē ꝙ q̄libꝫ hu. reuertat ad mliaz ⁊ nāz ei⁹ āteꝙ ex eo fiat lep̄. Opm videt ꝙ nō ſit ncrīū. Et oīb⁹ hu. pñt fieri ſe. ipis manētibus in ſua ſpē. igit ſic erit in lep̄. ꝑa ts p ſile añs ꝓbat de tria³ q̄tidiana cauſone ꝛc. ¶ Dico ꝙ ncce eſt ꝙ ille hu. a q̄ lep̄ gnat: ante in meliam ꝙuertat. Ad rōnē dico ꝙ nō ē ſile de fe. nō oz eē ratā corruptiōez i hu. ⁊ gña febriū ſūt mlta. gen⁹ aūt lep̄ ſolū eſt vnū. Verūtn dico ꝙ ſile eſt de fe. melica ⁊ de lep̄ in aliq̄. qz ſic in lep̄ āteꝙ ex aliq̄ hu. gnet oz ꝙ ille hu. ꝙuertat in melicā nām ſic eſt in fe. melica ꝙ añꝙ fe. q̄rtana fiat ab aliq̄ hu. opz ꝙ ille hu. ꝙuertat in meliaz. Et iuꝫ b ſcias ꝙ iſta ꝙuerſio alicui⁹. 4. hu. in meliā. vt ex eis fiat lep̄ ē p verā ꝙuerſionē nō p cōmixtionē q̄uis cōmix⁹ mlte cum ſan⁹ faciat ſan. q̄ eſt in venis. hereditare gſſitudinē ⁊ corruptōez ⁊ p ꝑa incineratōez ⁊ cū b q̄libet cinis ⁊ reliq̄e hu. aduſti retinent ꝓpriā vtutē hu. ſic q̄libet fex retinet vtutē liq̄ris cui⁹ ē fex. ⁊ ſil⁹ cinis retinet aliq̄d de vtute ligni a q̄ ꝓceſſit. p cōbuſtionē. ⁊ b intelligit ſi nō ex toto ſaltē in pte. ¶ 4° q̄rit lep̄ cui⁹ vtut⁹ eſt nocum actiue. Et vr ꝙ digtie epat. qz dicit aui. ꝙ ātiqoz cā lep̄ ē mala ꝙ epat cal⁹ ⁊ ſicca. g ꝛc. 2° qz dic aui. ꝙ vitiū in lep̄ ē vitiū in hu. qz in co. ni. ſpſa p totū coz⁹. ḡ erit nocum 2° digtie ⁊ nō. 5. Jn op ſūt autoꝛes q̄ dicunt ꝙ lep̄ eſt mozb⁹ carnis. § in ꝙuerſiōe nutri⁹ in carne vt⁹ digtia. 2ª ñ opat § alie vtutes. ḡ ꝛc. ¶ Pro iſto ꝑmitiua reducēda ſūt ad mēoriā ⁊ notādū ꝑm aui p³ fen. p⁹ in doc. 6. c. 2. de vtutibus nālib⁹ q̄b⁹ miſtrat ꝙ vt⁹ nutritiua trib⁹ opatōib⁹ cōplet. p³ ē ꝑmutās vel cābiēs ſan. q̄ in pō. ꝓpinq̄ ē vt fiat hūiditas ex q̄ nutriat mem: q̄ qñ deficit in rozādoz ſeminādo ſuper me³: vt accidit in ethica. 2³ opa⁹ eſt adherētia ſeu ꝙglutinatio illi⁹ hūiditat cū mē: vt cito ī ſubam eius mutetur. Et iſta aliq̄n fallitvt in ydropiſi carnoſa. 3ª opa⁹ vtutis nutritiue eſt aſſika⁹. ita ꝙ illud nutrim q̄ fuit receptū ⁊ ſeminatū ⁊ glutinatū: tollt ꝙrtat in mem et ei pfecte ꝓfilet in ſubam ⁊ coloze. Et iſta q̄nq̄ deficit ſic in albaras ⁊ lep̄ ⁊ ī mozfea. Et iſto pz ꝙ ī lep̄ ē erroz aſſikatiue. ⁊ b tenet ꝓ ꝓdoe qz vt⁹ aſſikatiua nō facit verā carnē; nec nutrim pfecte aſſikat. Ad rōez ꝑmā q̄n oz ꝙ ē defect⁹ ⁊ nocum 2° digcie in epate vt dic aui. rndeo ꝙ duplex ē defect⁹. quidē eſt ꝑim⁹ ⁊ imediat⁹. ⁊ iſte ē in vtute digtia epat⁹ forte ſto⁹. § ō qz aſſika⁹ eſt act⁹ vtutis digtie. qz vt⁹ digtia. 4. digerit ⁊ alt nutrim icōplete. ⁊ q̄tū ad ꝓpꝛoes aſt act⁹. 4. digtie. § aſſika⁹ cōpleta ꝙm ad ſbaz ⁊ coloze eſt act⁹ vtutis aſſikatie q̄ ē ſpēs nutritiue: vt dicit Aui. in. c. de vtutib⁹ miſtrat. ¶ 5° q̄rit q̄re nares ingſſant in lep̄ ⁊ interi⁹ fiūt ágſte cū lep̄ ſit mozb⁹ ficc⁹ ⁊ a mā fria. ⁊ ficca generat⁹. ⁊ ſic magꝫ deberet minui ⁊ attēuari ꝙ ingſſari cū ſint mē³ tenera ⁊ ḡcilia de ſe. Ad b dicēdū ſic dicit ga. 2. de moꝛ. c. 6. ꝙ in lep̄oſ nares dilatāt ⁊ āhelit⁹ gſſus efficit ⁊ aures ſ̄b tiliāt. § in ptiſiq̄ nares fiūt tenues ⁊ acute ꝛc. Et tūc oz ꝙ in ptiſi ē ꝙſump⁹ hūiditatū ſubtiliū cū ibi ſit fe. realr ꝙſumēs hūiditates tot⁹ corꝑis ⁊ p ꝑa narīū. Jn lep̄ aūt q̄uis radicalr ſit mozb⁹ frīdus ⁊ ficc⁹. tñ nō pt ita ꝙſumere ſuperfluitatē corꝑis cū ibi dñet ꝙ⁹ frīda ⁊ ſicca q̄ ita nō ē ꝙſumptiua rōe ſuperfluitatum ce³ fit reumatiſm⁹ q̄ñ ꝓtinu⁹ ad nares. ⁊ ō āguſtiatur inſi⁹ ⁊ hñt gametū. i. locutōez ī narib⁹ ⁊ b eſt ꝓpt nimiā humiditatē accītalē nariū. Jn gſſant etiā nares ī ſui ſuba ꝓpt repꝛoez capiq̄ qz hu. lepꝛa faciētes ibi cadūt. Et q̄uis hūiditas nālis ibi ꝙſumeret: tñ accūtal⁹ mltiplicat ō ꝛc. ¶ 10° du⁹ quō lep̄ pōt fieri ꝑ tactū exhiorē cū ep nōdū ſit leſuꝫ. Et aui. dic ꝙ ātiqoz cā lep̄ eſt mala ꝙ epat cal⁹ ⁊ ficca. Dico ꝙ p anhelitū ꝑa infici ⁊ corrūpi hu. interioꝛes non ſolū ad putrefactōez faciēt fe. vtvilꝫ fuit in c. de peſtilē³. ⁊ mlte alias egri. vt pz ī ptiſi ⁊ in lep̄. in q̄ illi hu. infecti veniūt ad ep et ipm inficiūt ⁊ ep infectū mltū gñat meliam ⁊ illā poſtea p totū coꝛp⁹ effundit ꝛc. ¶ 11° nō ꝙ faci es tumeſcit ī lep̄ ⁊ cetera mē ḡciliāt: qz mlti fumi ⁊ vapoꝛes ad caput aſcēdūt ⁊ faciē ingſſant. ⁊ totū caput ⁊ palpebꝛas: tūc ocli rotūdi fiūt ⁊ labia ggſſa. ¶ 12° q̄rit q̄re muſculi citius ꝙſumunt carne cū ſint duꝛioꝛes ea. Dico ꝙ in muſclis ē pauca caro q̄ facit eleuatōez in eis et ē ibi pua hūiditas. ⁊ illa pauca caro ⁊ hūiditas cito ꝙſumunt. ⁊ remanēt neruꝰ a carne denudati. ⁊ nō appēt muſculi. Alia aūt caro ſp fulcit ex mā mlta ⁊ nutri⁹ peſſimo. ⁊ ſic nō az ei⁹ ꝙſump⁹ manifeſta. ¶ 13° ſcias ꝙ capilli cadūt in lep̄. ⁊ b fit qz poꝛi ꝑ q̄s venit nutrim ad eos: replent illa mala meſica mā. ⁊ ſic trū caſ nutrim. ⁊ ō pili cadūt. nā illa mlia eſt ita inepta gñari ꝙ nō ſolū pili imo etiā pediculi ab ea nō gñant ⁊ in ſupcilijs citius cadūt; qa

Digitized by Google

supalia sūt sup mēbra ossuosa ⁊ citius eis de ficit nutrim. ¶14° q̄rit q̄re leprosi nō hñt pti nue fe. cū in eis sit magna putrefac° ⁊ corruptio ⁊ turba° ⁊ nō euē° hūor. Dico q̄ in lep nō fit putrefactio cū ebullitōe hu. imo est putrefactio ⁊ corruptio incineratiua ⁊ nō ē effumatiua nec eleuatiua vapor ad cor. vt iā supius tactū ē in. 7. declaratōe. ¶15. scias q̄ inter alios morbos lep ē morb⁹ hereditari⁹. vñ ad B q̄ morb⁹ sit hereditari⁹. 3. requrunt p̄ncipaliter. Prīa ē infectio spmatis puenīēt a mēbro hñte sillez infectōez. ī. podagric⁹ gñat podacricum filiū ⁊ epilēticꝰ epilēticū fatu⁹ fatuū: quia nō solū hereditari⁹ morb⁹: imo ⁊ ꝑ passiões aie 2ās cā ē debilitas ⁊ ipotētia mētis mulieris nō potētis rectificare illā malā infectōes spmatis ī. frequnt tales morbi hereditarij nō trāseunt ad filios p̄mos nec. 2. Nos em̄ vidim⁹ mulierē sat decorā genitā a leproso in mre sana. 3ª cā est debilitas ⁊ defect⁹ nat̄ ⁊ mēbror genitorū nō potentiū resistere male q̄litati. vñ p eādez cām ⁊ nām p quā infundunt in filios silitudinē ⁊ figurā p eādē ifundūt hereditatē morborū. ⁊ B est spma ⁊c. De B iā fuit dictū in. 6. li. in gñatōe ēbriōis. ¶16° q̄rit quō lep ⁊ obtalmia et ptis sūt morbi ꝓtagiosi. Dico q̄ ad B q̄ fit morbus ꝓtagiosus tria requrunt. Primū est q̄ mēbra in q̄b⁹ talis morb⁹ ē sint infecta. 2° req rit q̄ fumi vel vapes ab ill' eleuati inficiāt aerē in'mediū. 3° requrit q̄ corp⁹ exiri⁹ sit pauce resistētie. Et ista oia reperiunt in lep et ptisi et obtalmia ⁊ fe. pestilētialib⁹ ⁊ in aliis morbis ꝓtagiosꝰ. vt ꝑz speculāti. ¶17° q̄rit si castra° ⁊ testicl'or remo° ꝑz ad lep curatōez. cū testicli totī corꝑi caloꝛē influāt. corꝑa aūt leprosorū frīa sint ⁊ sicca. Dico q̄ remotio testicl'or ī lepꝛosꝰ iuuat: q. cū in lep sit nimia siccitas ꝑ remotionē testicl'or corp⁹ hūectat ⁊ q̄si effeiat ⁊ hūiditas retinet. ⁊ sic videt cōpetere ad curationē cū calor q̄ añ erat san. adurebat. ī. dixit Platearī q̄ ex remotōe testiculor multi lepꝛosi curāt. ¶18° notādū sic docuit. 4. cañ. gñal. q̄ carnes viparuz sr̄ de meliorib⁹ medicinis lepꝛoꝝ. ⁊ idē dicit Rab in diuīt. et oīs ꝓcordāt in B ⁊ dicūt q̄ sūt me° medie int hūanū corꝑ⁹ ⁊ lepꝛā. nā sanis corꝑib⁹ in loco veni ñ ſ in corꝑib⁹ lepꝛoꝝ sūt me° ⁊ nō corrūpunt ipa: imo saluāt ⁊ sanāt ipa a lepꝛa remouēdo carnes corruptas eas ꝓsumēdo ⁊ nā alias nouas gñat ex bono nutrim⁹ ꝓtinue adhībito. sic ḡ carnes viparū vsitate corrūpūt corp⁹ sanū et saluāt corp⁹ corruptū ⁊ lesū. nā p vsū earū p° inflat caro lepꝛosa ⁊ cut̄ excoriat. ⁊ sic p opus nature ꝓsumit illa caro vel destruit. alīn sensibilr aliq̄n insensibilr ⁊ a bonis nutrimētis sumptis ⁊ vsitat bona caro regnat. Administrētur igit carnes vipare vel hpentū in electuarijs ⁊ cibis ⁊ potib⁹ ⁊ in vnguēt. ⁊ oleis ⁊ lotōnibus ⁊c. Intelligēdo q̄ tota caro radicalis non est corrupta ⁊ infecta. q. ⁊ si sic vita nō staret cum tāta corruptōe si q̄n caro corrupta lepꝛosa est liq̄facta ⁊ ꝓsumpta: nutrimētū q̄ ibi de nouo aduenit mē° ⁊ pue carni remanēti sane addit in augmēto paulatiz: ⁊ paulatiz corruptā ānihilādo cū xtute medicinarū ⁊ sic sanat lepꝛosus si curari dz. ⁊ sic tenet aui. ⁊ Rab ⁊ alij q̄ vsus tiror ⁊ hpentū nigror⁹ mōtanor⁹ cum debito regīe ⁊ purgatōib⁹ est melior ⁊ pfectior me⁹ lepꝛosis. ¶19° sciendū q̄ lepꝛa est morb⁹ p colligantiā: q. aliūde venit ad carnē q̄ venire nō debet. q. ab epate q. cā lep ātiq̄or est mala epat ꝺ° declinis valde ad calitatē ⁊ ficitatē q̄re adurit san. Et B est q̄ debz inq̄rī ⁊ sciri in oi morbo ꝑm ga. 3. de morbo in col. 4. vel in. c. 3. q. cognito mēbro infirmo sciēdū ē: an eius passio sit p se aut p aliud sibi vicinū: deinde cuiusmodi passio est. Ex his em̄. ī. mē° ⁊ eius passione gñalis cognitio cure habetur ¶20° sciendū est q̄ dictū fuit supi⁹ in āminis tratōe viparū ⁊ hpentū q̄ aliq̄n iuuamentū istoꝝ ñ appet in p̄n°: ſ postea appet subito. ī. nō debem⁹ desistere donec appeāt signa iuuamētī: q. oia ꝑm rōnē facientī ⁊c. 2. ampb. Doc etiā frequēter accidit in multi egri. cronic⁹ in q̄bus melius apparet virtus medicinar⁹ post dimissionē vsus earum in vsu.

¶ Lapl'm. 30. de verrucis.

Verruce sūt dure excrescētie in manib⁹ et pedib⁹ ⁊ aliq̄n ī aliis ptib⁹ corꝑis fetē. Est ḡ verruca morb⁹ officialis in nūero addito ꝑm ga. 1. de morbo. c. 6. ver. pozri ī manibus fiūt verruce sūt supflua caro vñ verrucosum. i. superfluū dicit Papias.

Cause ver. sunt hūores flātici grossi vel inspici q̄b⁹ flā admiscet. flā nanq̄ quis sit naturalr humidū: tñ ꝑ admixtiones melie cōuertit ad naturā siccitat. Et silr pōt fieri ex san. ꝓcucato ⁊ ingssato ꝑter q̄ putrefit in aliq̄ loco nec in venis. quis ⁊ a nā exterius isti hūores mittunt ⁊ in ver. ꝺuertunt quedā vocant pozri q. hñt q̄sdā radices ad extra ad silitudinē pozror. ⁊ in istis arguit maior sicitas ma°. Aliq̄n fiūt ad silitudinē cornu: q. ī durat ⁊ crescit in altuz: et aliq̄n vocant claui quia habent caput ad modū clauor affixorū

quoꝝ capita exterius manēt.

Curatio ver. ꝓ° dieteꝛ cuꝝ boꝛo regie cauendo res melicas meliaꝝ gñantes: ⁊ filr flā grossum ⁊ san. gſſum. Deide purgeꝛ melia ⁊ flā cū agarico ⁊ turbith et fumoterre ⁊ epithio ⁊ mirab. ni. ⁊ lapiꝺ lazuli. ⁊ ſi videꝛ ꝙ ibi ſit replo ℞ flōia. Et iſta iterent et ꝓtinuent: qz malū regimē ⁊ dimiſſio purgatiois faciūt ſcrofulas ⁊ ver. Localia aūt remedia ꝓ° exꝑiē in ꝓſtat ꝙdū eēm etat. 15. ānoꝝ cū multitudine ver. in manib⁹ cū frequēti ap pōne lactis titimali ab eis ꝑfecte ſanatus fui ℂ 2° ſi ligari pñt ligent ꝺſus radicē cū pilo eq no vel bouio vl filo ſericio: ⁊ ꝓtinuis diebꝫ ſtrigaſ donec tota cadat ⁊ incipiaſ a maioꝛibus qz forte p ſe alie deſtruent: vt dicit Aui. quia iſte magne rōe filitudis attrabūt ad ſe multuꝫ de illa mā ex q̄ multe filie gñanſ ⁊c de directo accidit in ſcrofulis. ℂ Ter° cū ſcindipēdio vel nouacla ſupficiali ſcindant ⁊ radant vſq; ad ſang. exitū. ⁊ tūc apponaſ lac fic⁹ vel lac titimali. ℂ Quarto auripigmētū puluerizatū in cozpeꝛ cū lacte titimali: vl fic⁹ ⁊ ſupver. pōaſ abraſaꝝ. ſicut iā dictū fuit. ⁊ b̄ fit in capſula glādis vel lupini vel ceraſi vel pruni. ⁊ ſic ēplim nō nocebit reſiduo cozpis. Vel ℞ b̄ medicamē qđ ponit Bern. in lilio. ℞. viriꝺ eris auripigm̄ pulpe coloqn̄ ſa. is armo⁹ aū. 3. ij. ℞ pul. incoz pozeꝛ cū lacte titimali: ⁊ in capſul ſup pozos et ver. abraſos penaſ vel radaſ foꝛtiſ ⁊ pmittaſ inde multꝫ ſan. exire. deinde aſpgaſ ꝺ pul litargiri aut auripigmēti aut lac fic⁹ vel titimali ⁊c. Dēricus dicit ꝙ ſi ruta ⁊ herba roꝛbi et mille foliū ſil trite ſup ipas ligent infra. 3. aut. 4. dies curanſ. ver. tñ ꝑus ꝺz mollificari et abraꝺi vſq; ad viuā carnē. Vel ℞ fic. ℞. lixiacie rubee ponāſ in poꝛto plūbeo ⁊ ſpgaſ ſale ⁊ fic ſtēt p. iij. dies ⁊ abiecꝫ limacꝫ ter vl q̄ter in die cū liq̄re in poꝛto remanēte lini ant ver. ⁊ b̄. ꝓtinuet p. 7. vl. 8. dies ⁊ abſcꝫ dolore cū radice cadēt. iſtud ē Suiibri āglici. capp̄o. Aliq̄ faciūt ruptoꝛiuꝫ de calce viua ⁊ de ſapōe molli ⁊ in capſul ſupponūt. aliq̄ ēt poſt q̄ radūt ⁊ ſuffumigāt ⁊ mollificāt radūt: dōec ſan. incipiat exire. ⁊ tūc ſupponūt pul affroꝺilloꝝ vl de arce⁹ ⁊ ſupponūt capſulā ne mē bū vicinū coꝛrūpaſ. Jn q̄busdā calloſitatib⁹ q̄ fiūt in pedib⁹ ⁊ digit⁹ eoꝝ q̄ ipediūt greſſuꝫ ⁊ vocāſ coꝛnu iſta talia coꝛnua radanſ cū raſorio vſq; ad carnē viuā ⁊ ſanguinaꝛōez deſup ponanſ gutte picⁿ liq̄facte. vel furfur fuſuꝫ vl liq̄factū per foꝛamen coꝛnu ⁊c.

ℂ Cap. 41. de adustione ignis vel aque.

Rimū qđ in iſto caſu accidit p ē doloꝛ quiſit a mala ꝓpoe caſa itroducta a q̄litate rei actuali aduren. 2ᵐ ꝙ accidit ē veſica° loci ppr attractōnez hūiditatū aq̄ſarū ad locū cōbuſtū. 3ᵐ ē vicera°. Pᵃᵘᵐ gr ſuccurrēdū eſt lo°ne veſice qđ ſic fit ſm aui. in. 4. fen. 4 trac. 2. ℂ Pzio gr pul ſandaloꝝ diſtēpeꝛ cū aq̄ roſ ⁊ cāfoza. ⁊ liniaſ inde loc⁹ q̄ nō pmittaſ ꝺ ficcari. Ad idē vz aq̄ ſolat. Ad iſtā intētōez vz bolus arme⁹ diſtēpat⁹ cū aceto vel aq̄ ſolat vel aq̄ roſ incoꝛpoꝛata cū pul. oſtraceoꝝ. Jtem ſm Aui. lētes elixate cum roſ ⁊ oleo roſ. Ego aūt ſi um in loco q̄ſ fit ꝓbuſtio ſtati capio iuxtā qđ eſt ſub veneis: vel vaſ aq̄tic ⁊ ſup locuꝫ pono freq̄nt qđ aliꝰ incoꝛpo cū albu⁹ ouoꝝ. ⁊ int cetera q̄ranſ ſolatᵐ ſpuma ꝺmicl'aris plātago ⁊ lētigo aq̄ ⁊ filia. Et exꝑiaſ ſucc⁹ ⁊ pān⁹ in eo madefact⁹ ſupponaſ. ⁊ iſta ꝓtinuet donec doloꝛ remoueat ⁊ loc⁹ ſit ſine veſicatōne. Limolea diſtēpata cū aq̄ endō vel roſ vel plātag vz. ℂ Poſtq̄ aūt loc⁹ ē veſicat⁹ ⁊ adhuc remanet doꝛ ꝓtinuenſ res ſupdicte donec doloꝛ ſit annulat⁹. vel apponaſ vngᵐ populeō cum albu⁹ ouoꝝ. ℂ Terᵐ eſt de veſiq̄ vñ ſi veſice p ſe nō rūpāt̄ur. rūpāt̄ur cū acu vt aq̄ſitas ꝓtenta expellaſ vt nō coꝛrūpat mēᵐ in q̄ eſt: q̄a q̄to magꝝ ibi ſteterit magꝝ mēᵐ ⁊ caro eiꝰ coꝛrūpit. ℂ Quartū ꝙ nob occurrit ē cura° vlceratiōis ⁊ ercoziatōis remanēti ad iſtā intētiōez iubet fieri vngᵐ albuꝫ cāfoꝛatū incoꝛpatū cū oleo roſ ⁊ albu⁹ ouoꝝ ⁊ vngᵐ de calce abluta ſeptiens ⁊ incoꝛpoꝛata cū oleo roſ ⁊ aq̄ plātag ⁊ cāfora. vel addaſ ſm aui. chimolea cera ⁊ albūmine oui. vngᵐ factū de litargiro puluer° ⁊ ceruſa cū oleo roſ ⁊ aq̄ plantag ꝓtrito. verūtn eſt ꝙ iſta vngᵃ ſūt artificialia ⁊ bōa i vlceriḇ poſt igneitatē remanētib⁹: ſ nō bn̄ pñt remoueri: imo in adheꝛēdo doloꝛē iferūt patiēti ⁊ tediū medico. ℂ Jō aliq̄ ſolū ponūt oleū vitellinuꝫ liniēdo dcā vlcera ſine q̄cūq; alia medi⁹ vſq; ad finē cure. ⁊ ego b̄ facere ꝙſueui. Vidi q̄ſ fieri tale vngᵐ qđ eāpollet olo ſupdicto q̄n alijs carem⁹ medicis. Jn haſta lignea tenui fructula lardi tenuis abluta ponāt̄ur: taliter ꝙ int. 2. fruſta lardi vnū foliū lauriviridis pōaſ. ⁊ ſic faciēdo magna ps haſte ipleatur: ⁊ poſt incēde cuſpidē haſta ⁊ aꝛdeat tota haſta cū lardo nib⁹ ⁊ foliis. Et illud qđ guttatiꝫ defluēdo labitur in ſcutella aggregeſ. ⁊ cū iſta vnguēto dicta vlcera liniāt̄ur bis in die nāli ſupponēdo pannū lineū ſubtilē. ⁊ cū iſtis vidi freq̄nt locum ſanari ⁊ cicatrizari.

Digitized by Google

Declaratio in adustiõe ignis: vl̃ a q̃. Primo sciẽdum ꝙ actio ignis in corpe derelicta siue sit cauterii volũtarii siue sit cõbustio inuoluntaria vsq; ad carnem. 9. dies crescit: si ẽ magꝝ t notabil̃. t postea cõtinue minuit̃ vsq; ad pfectam curationem. ¶ 2ᵒ nota ꝙ in pua adustiõe iuuat alꝯ approximare mẽbrũ lesuꝫ igni t rõ ẽ: qz p talem approximationẽ ponũ q̃ fuerũt clausi t p adustionẽ apiunt̃ t rarificant̃ p talẽ approximationẽ. t sic calitas retẽta exalat qz calitas iclusa suo filii plaudẽs exteri⁹ refilit t exalat. ¶ 3ᵒ. itelligẽdũ ꝙ si obstio accidat in manib⁹ pueroꝝ sp vn⁹ pãnicul⁹ ponat̃ int̃ vnũ digitũ t aliũ t sit maldefact⁹ i aliq̃ vngᵒ vl̃ oloꝺ supdict̃ ne vn⁹ digit⁹ cũ aᵒ icarnet̃. vt ego alꝯ vidi fieꝫ in male curat̃ ita ꝙ alꝯ os cũ rasorio digitũ a digito separari.

¶ Laplm. 42. de panaricio.

p **Anariciũ** ẽ apa calꝫ accis in sũmitate alt⁹ cui⁹ digitoꝝ man⁹ in latere vnguis cũ vehemẽ⁴ doloris t iqetudie t pũctura intrũ ꝙ iducẽ isomnieᵐ t vigilias t fiꝛia. Primo pfidera si bõ ẽ plen⁹ t fl̃oia t purgaᵒ si ẽ necessaria. Deide curram⁹ ad curã alioꝝ apatũ calꝯ. t sic ibi repitur: vt puta in flõne t herisipila. Ponant̃ ꝯ a pn̄ repcussiua vt sunt succ⁹ spuiue. t solarn t vermicularis. Et ẽm Auic. in pn̄ ponat̃ digit⁹ in aceᵒ calꝯ. t bꝺ dicit Aui. autorita⁴ Ba⁴. t confirmat bꝺ qñ cũ aceᵒ miscet̃ furfur aut farina ordei t vꝫ empt̃ de aceto t faria ordei cui miscet̃ parũ de cãfora. Et vꝫ empt̃ muscil laginis psilij cũ puluere gallaꝝ t licij albumine oui. Et vꝫ muscillago psilliꝫ cũ pfidia t balaust. Et sic empt̃ de spuiua. t ista sufficiant ad repcutiẽdũ t alterãdũ malã cõplonẽ calaꝫ.

¶ Qñ ego habuissez pãnariciũ cũ ingẽti incohatione appositi lẽtiginẽ aq̃ trita incorpatã cũ aceto t albumine oui. t statiꝫ fui liberat⁹ a doloꝛe. t aspiciẽs vidi aliq̃d de sanie sub cute i latere vnguis t apiens cũ acu exiuerũt duelaut ʒ. gutte saniei: t totalit̃ fui curat⁹. Laus deo vi uo. Aliq̃ faciũt vnũ digitale de cera noua cale facieꝺo t resoluẽdo mitigat aliqliꝺ doloꝛes t vꝫ añ eruptionẽ t p⁹. Et si p⁹ eruptiones fieret digitale ꝺ cera vel de aplicon vtiqz valeret ad retinẽdũ foramẽ aptũ. Si ãt nõ ita cito maturat̃ supponat̃ epl̃m qꝺ ẽ maturatiuũ. ℞. radicis malvauisci iciſi t cocti. ℥. j. vitelloꝝ ouorũ coctoꝝ duo nũero butiri recent. ℥. j. t bꝺ. ℞ epl̃z t ℞ alia remᵃ ꝺ accⁿ q̃ occurrũt vt ẽ vlc⁹ fistu lavel herpestiomen⁹ sic ꝺcñ fuit i suis capl̃is. Si ãut corruptio extẽdit̃ ad digitũ t ibi venit herpestiomem⁹ vel ignis sacer. Alꝯ in⁹ maluꝫ ẽ si in p⁹ vel 2ª iunctura absciꝺat̃ ꝯ si tot⁹ digit⁹ vel man⁹ ꝺeretur vel totũ corp⁹. ¶ Intelligẽ dũ ꝙ in pãnaᵒ malicia maᵉ t ei⁹ mala q̃litas supat q̃titatẽ ei⁹ qz pua ẽ q̃tas t malª mulꝛa t posito ꝙ adiutoriũ t brachiũ man⁹ t digiti sint sub emũctoꝛijs corꝺis qz sub assellis t in apatib⁹ talib⁹ nõ cõpetãt repcussiua: tñ i pãna ricio pñt cõpetere. pᵒ. qz maª ẽ pua t nõ pt retrocedere nec. attigere ad corꝛ. 2ᵒ via ẽ lõga. 3ᵒ qz maª alteratur t corrigitur ab infriaꝺ: vt ponũt auctores. Fria. n. stiptica t narcotica cum aceᵒ corrigunt pue mãe maliciã t qualitates.

¶ Capitulum. 43. de fistula.

f **Fistula** est vlc⁹ pfunꝺus t caverno sus cum ꝺorificio stri⁹ calloso t duro cũ exitu virulẽᵗ t puris bñ ꝺm catholiconẽ bꝺ nomẽ fistula ad ʒª. equocaſ. pᵒ. n. figt instrz canẽdi strictũ i oraſᵒ t latũ iferi⁹ cũ q̃ voꝺ t soni emittunt̃ t tũc ꝺr fistula a fos qꝺ ẽ son⁹ t stolõ: qꝺ est emissio q̃si emissio soni vel voc. t ꝺr sic qz vocẽ vel aerẽ emittat vñ cathꝺ. Fistula ꝺulce canit volucrẽ ꝺũ decipit auceps. Secũꝺoᵒ capitur fistula p ductu aq̃rũ: qz sic ꝑma emittit aerẽ sic ista emittit aquã. 3ᵒ mõ sumꝫ p morsanatiõis ꝺure ꝺe q̃ in pnᵒ caᵉ fcã est mẽtio. vñ ꝛsus. Fistula ꝺulce canit est morꝺ⁹ fistula ꝺurus Fistula pbet aquas nobis p ꝺcaua claras Et ad silitudinẽ ꝑmoꝝ ꝺuoꝝ ꝺr fistula morꝺ⁹ qz in sinu suo virulẽtiam t saniez recondit: tc.

Cause fistule pñt esse vlcera male curaª vel apa nõ apertũ suo tpe. Aliqñ enĩ ꝓtingit ꝙ apa est maturũ t indoctus barbitonsoꝛ vel cirurgicus nõ vult ipsum apire t sic sanies retẽta cõuertitur ad malas q̃litates t sic ꝓfundatur t corrũpit ptes circũstantes t sic fit fistula. Similit̃ põt accidere in vulnere qñ nõ bñ a sanie mũdificatur. t bꝺ interꝺũ ꝓtingit a cãis ꝑmitiuis vt a ruptura tibie vel brachij qñ ibi fit apa t postea fistula in eius cura freqñt exeũt ossa cũ sanie t virulẽtia. Fit etiã fist. a malis hũoribus intra corpus t sub cute t in carne corrupt̃ t putrefactis.

Signa fistule pᵒ appent in tactu supi⁹ virulẽtia que compressa digitis emittit sanguinẽ versus orificiũ aliqñ inferi⁹ aliqñ supius aliquando lateraliter t apparet collositas in orificio. t quãꝺo ꝑmitur nõ ad est doloꝛ nisi fist. fit ꝓpe neruũ. Si fistula ẽ in carne sola in modico tpe sanies est alba. Et si fistula est antiqua sanies est spissa t viscosa

Digitized by Google

ꝛ turbida: ſic in neruo ꝛ ipſa eſt tenuis ꝛ migra ꝛ adeſt dolor in loco a q̄ exit. Et ſi eſt in venis cū virule exit ſan. Si fiſt. eſt in oſſe ꝛ nō pene trat ad ꝓcauitatē oſſis illō qō exit eſt ſubtile ꝛ citꝫ. vt. d. Aui. ꝛ ſi penetrat ad ꝓcauitatez oſſis facit ſanie oleaginoſam. qz medula oſſis eſt corrupta. Aliud ſignū fiſt. eſt qz alꝫ claudi tur ſozamē. ꝛ pⁿaliqs dies apit in illo lo°. vel in alio. ꝛ ſic laici dñt qꝺ eſt morbꝰ ſci Jo. Et co gnoſcit et p aliud qz añcedit vulnꝰ vel vlᵒma le curatū vl apa qō nō in ſuo tpe fuit aptū vel nō bñ mūdificatū ꝛ curatū. ꝛ ſtrictū adeſt ozi ficiū ꝛ duricies ꝛ callofitas in carne circūdan te ſozamē. Et ꝺs Bull^n fiſt. gñaſ a ma^a flatica. vel mlica in q̄ adurto iduxit acutatē ꝛ veneno ſitatē. ꝛ pp hoc dicebat Arnaldus humiditas dñans: ꝛ ancilla fritas: fiſtule vitam ꝓbent.

Judicia in fiſt. Prio dī ſic. ois fiſtu. eſt difficil curationis ꝛ quāto. eſt antiqor tāto deterior. ¶ 2° fiſt. torruoſa ꝛ mul tor ſozamnū ꝛ iflexionū eſt mala ꝛ multū dif ficilis cure. Silr oſſuoſa marie q̄ ꝓfundaſ ad cōcauitatē. ¶ 3° fiſt. nunq̄ curaſ niſi ꝑus mor tificeſ. ꝛ q̄diu vixerit fiſt. nunq̄ poterit obtu rari. ¶ 4° iudicaſ p Arnal. q̄diu ſanies fiſtule aquoſa vel glutioſa vel ꝓaue q̄litaſ extiterit fiſtula viua manet. ¶ 5° ex q̄cunq̄ ſui ꝓte fiſt. ſanie pfectā ꝛ purā emiſerit ibi eſt extincta fi ſtula. ¶ 6°. fiſt. torruoſa ꝛ intricata nunq̄ mu raſ niſi ſalſis aut nitroſ liq̄rib⁹ ibuaſ Arnal. ¶ 7°. fiſt. ioſſata nūq̄ medicatiōi obedit donᶜ extirpatū fuerit os corruptū. Arnal. ℔ in pab.

Curatio fiſt. Primus cañ. gñaſ qz fiſt. vtpli^m ab aq̄ſis ꝛ flāticis ſup fluitatib⁹ gñaſ oꝫ cū deficcatīa ꝛ euchimia die ta malā cōplonē ꝓmutare. ¶ 2ꝫ qz mala ꝓcuꝫ ma^a vix remouet mā in corpe remanēte. idcir coꝫ tilis eſt illaꝫ mām. ꝓdigerere ꝛ eñare. ¶ 3ꝫ cañ. eſt Aui. in 4ª ſen. 4^i. trac. 5°. In fiſt. anti quat ꝛ pfundat iciſio ꝛ remoᵒ cū nouacula to tī fiſt. ꝛ rerū ifectaꝝ ē ſecurioꝛ cura ꝛ certioꝛ verūtū cū actuali cauterio dcā cura pōt cōmo de adipleri. Si aūt iſta cura totaſ remotionis cū potētialib⁹ cauterijs attēteſ: illō ē ꝓbauū ꝛ inꝺetū maxᵉ q̄n ē inveteratē nerui. Auicē. ℔. ¶ 4ꝫ. fiſt. i oſſe exīs nō curaſ niſi os corruptū ꝑus auferaſ. iō igemandū ē vt os corruptum cū cauterio vl alr expellaſ. ¶ 5°. ſi q̄s fiſt. i car ne. ꝓcurare vl ſanare deſideraᵗ os ſtrictū oꝫ dilatare ꝛ cū certi lauament ipſaꝝ mūdare ꝛ ꝺ ficcare. ¶ Cura° ꝓticularis fiſt. In ꝓmis oꝛdi net dicta tēdēs ad ficcitatē. ſic dic 2° cañ. Da bitent in aere ficco ꝛ caueāt a piſcib⁹ maxᵉ re centib⁹ ꝛ ab offis. ꝛ vtaſ carnib⁹ vſualib⁹ bone digōis ꝛ boni chi ꝛ ſint vt pli^m aſſate ꝛ poterit vinū bo^m aliq̄ſr liphatū pp acutatē māe mr ꝛ^m cañ. gñalē digeraſ mā p hūc modū. P° cuꝫ oꝛielle ſq̄llitico vel diuretico vel cū hac deco ctione quā ponit Buido. ℞. agrimoᵉ. ʒ. iij. plā tag. ʒ. ij. foliozuꝫ oliue. ʒ. j. coq̄nſ ꝛ ſ apoꝫia. ꝛ deſ oī die de mane vſq̄ ad. ʒ. v. ſto° ieiuno. ꝛ ſtet p. 4. hoꝛas: añq̄ comedat. ꝛ poſtea prans deat. qz cibꝰ ꝛ pura meᵗ in ſto° nō ſt cōmiſceᵗ. ¶ Deinde purgeſ ſic. ℞. electu^i diacarta^i. ʒ. iij. pul. diaturbith. ʒ. j. ſ bol. Supdicto ät apoſi mate pa. ꝺsvti añ purgationē ꝛ pⁿ. qz meatꝰ di latādo iuuat ad expulſionē male māe oſſiuꝫ ꝛ ſilr ad coꝛrigēdū malā cōplonē. Jdē pt fieri ꝺ ſanamūda. ʒ. iij. gētiaᵉ. ʒ. ij. centauree. ʒ. j. ſ. vt ē. ꝛ ꝓinuenī. ¶ Localia remedia. P° amplieſ ſozamē cū medulla ſambuci ad modū tenteᵛ ſ tēta de ciclamīe vl de gētia^a: qꝺ meliꝰᵉ aut de radice ꝺzagūtee aut iarriᵛ de ſpōgia bñ re toꝛta. qz ibibēdo in ſe ſupfluitates ipſa ąpliaſ ꝛ ąpliat ſozamē. q̄ apto ēmittaſ tēta longa de pāno lineo vel de ſtupis. ꝛ ſit inuncta melle ꝛ aſpſa pul. al. affroditī. vel tentavngaſ ſapone molli. ꝛ aſpgaſ calcevina. vel liniaſ tēra cum ſapone molli et aſpgaſ cū modico arceᵉᵒ pul uerizato. Et. ꝺ. Buido q ℔ nō fallit. ¶ In caſu aūt q fiſt. eēt cauernoſa cū multis finibꝰ: tūc injiciant cū firīga vel traiectozio lauatoria q̄ ꝓineāt vtutē dictaꝝ medicinaꝝ. Fiat q̄ talis iniectio agrimo^a et gētia^a coq̄nſ in vino albo. et addito melle injciaſ p ſiringā. Pul. affro ditī. q̄ vꝫ in fiſt. et vlceribꝰ ſic ℞. ℞. ſucci affro ditī. ʒ. iij. mell. auripig^i calq̄ viue. añ. ʒ. ij. miſce anſ: et ſic oꝛpenſ et ponāt in teſta et coq̄nſ in furᵒ donec paſta ſit ꝺurata. deīde pulueriʒeſ. et cribelleſ et tēta madefacta in oleo vel mel le vl ſapōe molli cū eo ſpgaſ et intꝰ fiſt. ponaſ vel paꝝ de eo ꝓmiſceaſ cū dicta decocᵉ injciaſ coꝛroſiuꝰ. n. ē et fiſt. moꝛtificat. ¶ Vel ℞ aq̄ q̄ moꝛtificat fiſt. ℞. vitrioli ꝺ q̄ ſit īcauſtū. ʒ. j. ſalis armoᶜ^i ſalᵐ^i. añ. ʒ. j. albuminū ouoꝝ in duratoꝝ ſub caliuo 2° nūero. miſceē et īcoꝛpē tur et ſtet ſic p duas hoꝛas et exiet aq̄ et i^a. po natur in fiola et mūdificat fiſt. et cācrū et mū dificat vlcera. Aq̄ enī foꝛt allrimiſtraꝝ q̄ fun ꝺit metalla moꝛtificat oēm fiſtulā. ¶ Si fiſt. ſit in oſſe qꝺ coḡſcit qz facit ſanie oleagioſaz tūc oꝫ incidere carnē vſq̄ ad os vel cauteriza re: et tūc reꝺdatur os coꝛruptū et remoueatur pecie vſq̄ ad ſanū os. ꝛ ſp vulnꝰ teneaſ aptū: donec totū os coꝛruptum ſit expulſum deide mūdificetur et īcarneſ. Wepi i q̄buſdaz ſcrip

tis fic. Stupa minutis sup asserē cū gladio in cīa incorpet cū vno vitello oui ⁊ lan⁹ pozci ⁊ succo apij ⁊ melle ⁊ farina tritici ⁊ oleo cōi et tepidū ponat⁹ int⁹ cū tēta. ⁊ fill⁹ exteri⁹ ⁊ in fo ramie appōat⁹. ⁊ dic ꝙ ē exptū. Aria infantū ducat⁹ i mozta⁹ plūbeo cū pistello plūbi dōec insuisset ⁊ postea exficcet ⁊ ſ pul⁹ ⁊ immittat⁹. Aūc. Et ia expta ē radix scolopēdrina cū fist. ipleat⁹ ex ea sanat. Idē facit succ⁹ cucu. agrestī folia oliue ⁊ agrimo⁹ cū alū ine de rocha ⁊ de pluma pualēt in lauatoriis ⁊ similia. ¶ Et qñ appet caro bōa admistrent ꝙglutiatiua ⁊ icar natiua cū aliq⁹ exficcatiuis. ⁊ qñ sanies mi nuit⁹ ⁊ virulētia ia fist. est mortificata et tunc cura fist. appropinqt. De istis fist. ⁊ vulnerib⁹ et de algebra modicū ꝓposui dicere ꝙ opera sunt cirurgicoꝝ. ⁊ qz quido nouissim⁹ autoꝝ li broꝝ matias istas bñ ptractauit. ideo pcatis mihi ⁊ ꝙ deficit. deus compleat.

¶ Explm. 44. de vlceribus.

Lus est solutio ꝓtinuitat⁹ in carne in qua aliqđ accidens inuenit⁹ consolidationē ei⁹ impediens.

Cause vlcerū aliq̄ sūt añtes vt dicit ga. 4. de ingenio. c. 4. fic fi vulnus. i. vlcus fit in aliq̄ mēbro aliq̄ mā bñ intēdim⁹ nō esse nisi ex mollis hu. nā ꝓsuetudo nāe est talia in passionib⁹ facere videl⁹ corp⁹ mūdifi care mās erga cuti ⁊ expellere. hec ille. Alias cās vl. ponit Aui. in. 4. 4¹. trac. 3. ca. 1. fic. Vl. gñant⁹ a vulneribꝰ ⁊ exturis erupt⁹ ⁊ a pustul⁹ ⁊ solone ꝓtinuitat⁹ in carne q̄ qñq̄ fac⁹ sanie aut pus ⁊ nō facit sanie nisi qz cib⁹ q̄ venit ad eā ꝓuertit⁹ in corruptionē ꝑpt debilitatē me¹ Aliqñ illud me^m ē in se debile ⁊ nō ad ipm re mittunt⁹ superfluitates alioꝝ mēbroꝝ. ¶ Dic co gnoscit intellectus ꝙtū in vlcerū curatiōe iu uat enchimia dieta ⁊ cibi ⁊ pot⁹ pcitas ⁊ pcu ra⁹ digōis. ne superfluitates in corpe gñent. 2° cognoscit ꝙtū iuuat expulsio earū cum arte. 3° cōgnoscit ꝙtū iuuat ꝓpatio mēbri vlcerati ⁊ altera⁹ ei⁹ ad ꝑiā q̄litatē ⁊ in istis deficiūt ydiote cirurgici ⁊ ignoꝝtes artem.

Iudicia in vlcere. ¶ Prio pus subtile vocat⁹ vir⁹ ⁊ pus gſſum noiat⁹ sordicies. ⁊ virus q̄dē nō gñat⁹ nisi cū subtili tate hu. s. aq̄soꝝ ⁊ cal⁹oꝝ. Et sordicies gñat⁹ ex grossicie hūoꝝ. ¶ 2° dicit Aui. vlcera dura ici pietia ire⁹ sus viriditatē ⁊ nigredinē ſ mala ¶ 3° vlcera fria sūt al. ⁊ mollia sūt q̄escen⁹ qñ applicāt me^c calefaciētes. Et vlcera cal⁹a sūt ad rubedinē declinia ⁊ delectātur in frigore. ¶ 4^m iudiciū ⁊ signū qñ vlcerib⁹ mal⁹ associat⁹ color corpis mal⁹ sic est color al. ⁊ plūbe⁹ aut citrin⁹. tūc illud est signa⁹ sup corruptōes cō plexionis epat⁹ aut corruptōis san. q̄ vēit advc⁹ qre fit difficil⁹ ei⁹ ꝓsolida⁹. ¶ 5°. vlcera gñata succession egri^m sūt mala: qm nā mittit ad ea residuū corruptōis supfluitatū. ¶ 6° vlcera de pila³ pilos circūstātes sūt mala ¶ 7° meliores signatōes signātes salutē vl. ⁊ vulnerū: sunt cū succedē³ eoꝝ declinia sūt ad sanie. ¶ 8°. sa lubr⁹ aūt vuln⁹ ⁊ vl. est q̄ fit in carnoſ locis paucos neruos ⁊ vēas ⁊ pelliculas atq̄ liga mēta hñtib⁹ ⁊ q̄ ē remotū a magꝝ ꝓcauitate. ꝑia aūt ꝑia. 4. meg¹. col². 2. ¶ 9^m iudi^m. cū vi deris vl. magꝝ solito ꝓcauū ⁊ circa illud rubo rē ⁊ duritiē ⁊ calozē. scias medicinā vltra mo dū mūdificatiuā eē. si vo sanios⁹ fuerit ꝑter has figūres medicinā debilē eē cogſces ibidē ¶ 10° ꝑ sanie ⁊ eēntiā poteris illō ꝑpedere ⁊ si grossa ⁊ viscosa fuerit nō est ex fortī medica⁶. si vo subtilis ⁊ rubor ꝓtineat: mōstrat⁹ esse ex liq̄factōe tenere carnis ꝑpt acumē me^c: mar^c si patiēs dolozē ⁊ arsurā passus se mōstrauit: tūc ꝓuertēdū ē ad aliud. ibidē. 11° iudicat Ga. frigidū mozdax ē vulneribꝰ ⁊ vlcerib⁹ ⁊ dolo rē fine sanie facit. 5. amph. 2°. 22. ¶ 12° vlcera aūt corrosiua est q̄ hūoꝝ ad se currētiū sūt su sceptiua nō calor adiuuat: si magꝝ eis nocet¹. vbi. s. 2°. 23. ¶ 13° ꝓnosticat ga. ibidē. Impos sibile eñ est in vlcere vel vulnere faciēte sanie vt picl⁹ osus vl⁹ molestū debeat eē. ¶ 14°. si vul neribꝰ mal⁹ ⁊ fortiozib⁹ exñtib⁹ tūc nō appet h magnū malū. lara bona cruda mala. 5. aph aph. 67. Et cā ist⁹ in 2° nōt fic. Cū eñ vulnus malicios⁹ ē. nā q̄dē debilitat⁹. hūores vo sup biūt ⁊ distēpant. g nisi ad vuln⁹ ꝛfluxerint qđ ex tumore q̄dē manifestāt ꝑ totū corp⁹ diffū di spasmos terhanos ⁊ maniā faciūt. Lara. q̄ dē ⁊ fluēria vulnera vl⁹ vlcera bona sūt. tumi da vo dura ⁊ indigesta mala 2° eiusdē. ¶ 15°. circūfluā³ vulnera male ꝓsuetudis. ⁊ ꝙ ānus tim veniāt: mala sūt. 6. aph. ap. 4. ⁊ vide ibi tū. seq̄t in 2°. Cū videris cadere pilos a locis vulnera circūdātib⁹ mali hu. vident⁹ ineē ma leq̄ corruptōes ⁊ ꝑurit⁹ in vulneribꝰ hui⁹ ex ncitate nō ꝓmittunt vulnera sanari. ibidem. ¶ 16. vlcera putrida ⁊ corrosiua et fistula sunt difficilis curatōis ⁊ ꝓsolidatōis.

Curatio vlcerū. ⁊ ꝑi⁰ aliq̄ can. gñales sūt ꝓmittēdi. ¶ Prim⁹ fit iste vl⁹ q̄s dico oib⁹ vlcerib⁹ medicinā deficcatiuaꝝ ab initio vsq̄ ad finē eē ncria exceptis qbus ꝓcussio carnis ē. qz ꝑpt⁹ ꝓcussionē suā ncce est

Digitized by Google

in eis ſamẽ gñari deide mũdificari. poſtea ẽo vuln⁹. i. vl⁹ deficcari. Ifta intelligũt de vlceribus facẽ cũ ligẏt lapidib⁹ ⁊ filib⁹. ℂ2⁹ qñ vir⁹ appet in vlceri b⁹ iudicat ꝙ idiget deficcatis ℂ3⁹ qñ appet ſozdicies: vl⁹ idiget abſterſiuis ℂ4⁹. qñ viſitanť ⁊ ꝓpanť vlceroſi: caueat medic⁹ ne vlcera inſuffler aꝫ meridionali vẽto nec ab aere hũido vel bzumo attigãt maxie ſi hũiditas ẽ cũ calitate. Aui. b in ſnia. ℂ5⁹. oib⁹ vulneri b⁹ deficcatiua ſũt neceria. ꝓcauis tñ pl⁹ ceteris ꝙuẽũt deficcatiua ⁊ mũdificatiua. meg⁹ pt⁹. 5. col. 9. ℂ 6⁹. qz optia ⁊ ſana caro in vlcꝛib⁹ nõ põt crearꝫ niſi curatꝫ eoꝛ ſupfluitatib⁹ cũ deficcatiuis ⁊ mũdificatiuis. iõ cũ eis cito ſuccurrẽdũ ẽ alꝫ ſames augmẽtabit. vñ ⁊ carnẽ in eis reſtitui nõ erit poſſe. 1. meg⁹. ℂ7⁹. caro i vulneri b⁹ nõ gñať niſi me⁹ q illi ꝓpoi vicina ẽ. vñ ſicce ꝓponi ſiccã ⁊ hũidã hũide elizit me⁹. Ga. p⁹ meg⁹. ℂ8⁹ vlcera cauẽda ſt ne ab oleo tãgãt: qz oleũ augmťat putrefactoẽs in vulneri b⁹ ꝓcauis ꝓcipue in calis tpib⁹ ⁊ ficcis ⁊ hũidis ꝓponi b⁹. p⁹ meg⁹. Sili⁹ eris eruginẽ ñ putrefacere vlnera ſ vzere ⁊ carnẽ cõedere ⁊ calozẽ nimiũ ⁊ doloꝛẽ gñare. ℂ9⁹. os p oib⁹ ꝓponib⁹ mẽbꝛi vulnerati vl⁹ vlcerati i q caro curãda ẽ cuſtodiri ⁊ vt inſtrs q ſan. gñať cuſtodiať: qz ſan. ẽ mã carnis. ibidẽ os ⁊ in toto coꝛpe ꝓpoes cuſtodiri. meg⁹ pt⁹. 3. ℂ10⁹. cañ me⁹ exſiccatiue nõ dñt excedere p⁹ gdũ ſ ſint vicina ꝓponi mẽ⁹ vlcerati. ipa eñ me⁹ in ficcitate modũ excedẽs nõ ſolũ ſupfluitatẽ ſ mãs carnis gñatiuã deficcat et cõſumit. ℂ11⁹ cañ. gñalis me⁹ q mltũ ỏficcãt ficq ꝓpoib⁹ ꝙuẽũt q aũt parũ hũiđ cõpponib⁹ ſũt neceria. Et ſeq⁹ qz hũida coꝛpa cũ hũidis ⁊. ficca cũ ficq ſũt curãda. 3. teg⁹. ℂ12⁹ cañ. cũ magꝫ vulnera eẽntialiť hũidioza fuerit ficcioꝛ me⁹ ſ ỏnia ỏnijs aptenť. meg⁹ pt⁹. 3. ℂ13⁹. ꝓfirmat. 11⁹. Si duo i uenim⁹ vulnera inſanie eq̃lia ⁊ vnũ ẽ in ficco coꝛpe ⁊ aliud in hũido. os ꝙ ẽ i ficco cũ magꝫ deſiccatis ⁊ in hũido cũ paꝛ deficcatis curare ibidẽ. Et ſeq⁹. ꝓpť ỏ th⁹ ⁊ ei⁹ filia hũidiſ coꝛpib⁹ ꝙuẽũt ei⁹ em ficcitas nõ ẽ mlta. Ariſtologꝫ ho ⁊ yreos ⁊ filia qz mlte ficcitaťſup ficq coꝛpib⁹ ſũt optia. ℂ14⁹. eſt Arnal. de villa noua i pabol⁹ vlcera ſozdida nõ tñ emittũt ſamẽ ſi virulẽtijs lachꝛymãť. iõ exſiccãda ſũt abſterſiuis. ℂ15⁹. ſozdidis vlcerib⁹ tumefacť exſiccam ꝙruit medica⁹ abſq; mozdicatõe reſoluẽs vt pſidia vel plãtago in vino decocta. Ulcerib⁹ coꝛroſiuis q ſpõte dilatãť ad q̃ ꝓfũdãť ſtipca mozdicaᶜ carẽtia debẽť exſiccatiua. Si ho fuerint venenoſa vt cãcer ⁊ lup⁹ tiriacalia debẽt eẽ. b intelligẽdũ. ℚ qñ vlcerib⁹ accidũt mlta icõueniẽtia accñtia: qz alinvenit aliq̃ mala ꝓ⁹ p⁹ vl⁹ vel aĩ ipm ⁊ eſtcã ipi⁹. ⁊ tale vl⁹ cuꝫ aliq̃ malarũ ꝓponũ ỏz vl⁹ diſcraſiatũ. ⁊ illỏ os te cogſcere cũ viſu ⁊ cũ tactu. qz qñ ibi ẽ mala ꝓ⁹ cala ibi tactu repiť calor ⁊ de altjs. vl⁹ g̃ diſcraſiatũ ſit ꝓma ſpes. 2ª ſpes ſit vl⁹ virulentũ. 3ª ſit vl⁹ ſozdidũ. 4ª eſt vl⁹ ꝓfundũ. 5ª eſt. vl⁹ fiſtuloſum cũ finib⁹ ⁊ cauernis ab exteri⁹ cute; coop: is. Et ẽ vl⁹ dolozoſũ ⁊ apoſtemoſuz. ⁊ ẽ vl⁹ cũ ꝓuſſiõe. ⁊ eſt vl⁹ cũ carne ſupflua. ⁊ eſt vl⁹ cũ duritie. ⁊ de altjs. vt põt Guido. ⁊ ga. in. 4. meg⁹. ⁊ mlti alij. ℂ Curatio ptic̃laris vlcerũ. vlis aũt; cura vlcerũ in ꝙtuſũt. vlcera nõ hũido reſpectũ ad accñtia cũ q̃bus cõmiſceť fluẽſint ꝙomitãtia vel accñtia iã dicta ẽ in cañ. gñalib⁹. Nũc aũt ãpliãda eſt cura de eis. ptic̃lariť ꝓſiderãdo ꝑm ꝙ ſũt cũ eis cõpoſita. vñ ꝑus dicẽdũ eſt de vlcere cũ mala ꝓpone. Poſtro igiť ꝙ ibi ſit mala ꝓ⁹ ſine mã ſola alterã³ ſufficiũt int⁹ ⁊ eꝫ miſtrata. Sed ſi ibi ſit mala ꝓ⁹ ca. cũ abũdã³ ſan. vtiq; ſ flõia et eꝫhať ỏ ſã. ſ ꝙtitatẽ repponis. Si alij vo hu. ſupabũdẽt purgenť ſic decet. q facto ſ ſ dictũ ga. 4. de inge. c. 2. ſniam nõ mutãdo ſic. Si vuln⁹ vel vlcus fuerit durũ ⁊ ficcũ fomẽtetur cũ aq̃ cala tpata donec rubeũ fiat ⁊ tume fieri incipiat. ⁊ tũc deſiſte qz ſi ampli⁹ fomentareť magꝫ ſolueret ꝙ ibi adunatũ fuiſſet deh u. ⁊ tũc ꝑnis leuiter deſiccatuꝫ deſup põať me⁹ hũidioꝛ ꝙ ꝓpeteret in carne ſana. Et tũc ponatur tale vng^m qđ fit de thure ⁊ maſtice ⁊ oleo roſ ⁊ cera al. vel ſi aliq̃ mũdificatiua videnť cõpetere: illa fiãt hũida ⁊ vnctuoſa cum cera ⁊ oleo: vt dic aui. Alut. ſi vl⁹ ẽ hũidũ: iſta duo minuanť. ſequiť ibidẽ ſc3. 4. de inge. c. 2. ꝙ ſi caro hũidioꝛ fuerit nãli ficcioꝛ medi⁹ ei fiat ⁊ ab aq̃ cuſtodiať ⁊ cũ vino ſi ncce ẽ laneť aut; cũ aceto mixto cũ aq̃: aut cũ aq̃ vbi fuerit cocte herbe ficce. ⁊ tũc ponanť me⁹ exſiccatiue de qb⁹ in hac rubꝛica fiet mẽtio. Et ſiꝛ ſi caro vlceris fuerit cala refrigereť ⁊ frida calef. et iſta cogſcunť ex tactu ⁊ ex ſenſu. nã in calo vl cere coloꝛ eſt rube⁹ ⁊ infirm⁹ ſentit calozẽ inuaſ a medicis frs ⁊ cũ his hs requiẽ. Si aũt vl⁹ fuerit frm coloꝛ ſupficiei tẽdit ad albedinẽ ⁊ frias tactu repiť: ⁊ infirm⁹ ſentit friratẽ ⁊ tũc me⁹ cale iuuãt. ⁊ ꝑm iſta os medicũ opari cũ ỏnijs: vt mala ꝓpo remoueať. Et ſeq⁹ Si ſan. ad me⁹ vlceratũ vulneratũ defluens tempamẽtũ parũ in ꝙtitate egrediať. ops vt ei repugnes quouſq; ad tempamẽtũ reducať ſtipticeť igiť et refrigereť ſupioꝛ pars mẽbꝛi

Digitized by Google

vlcerati. ⁊ ligamentum scipiat a vulnere vsq; ad sanū locū tendens sic docet ypo. in fractura. Et se' q; in vulnere cōpōito dꝫ poni ficcior me' q; ea q; in simplicib' vulneribꝫ ponuntur. ¶ Nunc ār dꝫ seq; sinia Aui. vñ me' exiccatiue q̄dā sunt multū exiccātes q̄dā sunt multū infrīantes sicut iusq;amū al. ⁊ opiū ⁊ radix mandragore. Et alie sunt vehemēt calefactionis vt refina ⁊ pix. ⁊ iō dꝫ tēpare vnā cū alia. ⁊ ꝫm q; vna ꝑ in vulnere magis vr̄ abūdare: ꝫm b̄ magꝫ de suo ḡno in medicamie apponat. Medicine mūdificantes vir' sunt iste. s. medicine exiccatiue alumē ⁊ gale ⁊ cortices ḡnatoꝝ ⁊ cortex thuris merdasengi. i. plūbi vsti farina ordei ⁊ sauich ei' ⁊ flores papaueris rubei. Et se': cū ergo fit emplꝫ cū foliis nuq; recenti ⁊ fit emplm de nuce sic est aut decocta cū vino confert valde ⁊ exiccat hūiditatē absq; nocumē. ¶ Hoc vngm ponit Aui. R. plūbi vsti. 3. 8. icorporent cuꝫ aceto ⁊ oleo. apponēdo mō de vno mō de alio donec fit albū tunc addat eris vsti galaꝫ balaust' san. dracho nis alūis plume cathimie armoniaci añ. 3. j. ⁊ ß. incorpent oia ⁊ ꝫ aq̄ maris ⁊ aq̄ tumarū. in calo igit vlcere cū caloze distēperato in mēbro in quo ē. si ibi fluant hūores calidi ponant desup pānimadefacti in aq̄ plantag' ⁊ ros vel in decoctione pūdie ⁊ balaust' ⁊ ros ⁊c. Et aln albumen ouicū aq̄ plantag' vel cū aq̄ ros. ⁊ b̄ fit ꝫtū ad vlcus discrasiatū ⁊ vlceratū. ¶ Ulcus aūt sordidum gñat ex hūoribꝫ grossis: vt dictuꝫ fuit in ꝑn°ca'. rectificet igit dieta vtēdo bonis cibis subtilib' facilis digōnis. Et purget hūor grossus flātic' vel mlicus. nā dum vuln' ꝑpp malos hūores curare artificialr volum' ⁊ cū purgatione illoꝝ malox hūoꝝ destruit illud q; nāz in sua actiōe impediat. Et se'. Purgat eni hūoribꝫ corpus mūdificat ⁊ sanies in vulnere ꝓhibetur augmētari. 4°. de īgenio ca°. 4. Deinde sup vlcus ponant me' abstergētes sordite spissam sicut fit cū melle ⁊ succo apij. vel cum melle ros. vel cū mellic°. vel cuꝫ vrina pueri q; trū ducat in mortario plūbeo cū pistello plūbi donec fit ad modū vngnti miscēdo cum ea sc. spagi. aut geneste: qz oia amara sunt abstersiua ⁊ auferūt hūiditates viscosas ⁊ ꝺgelatas ab orificijs pororꝝ ⁊ supcie mēbri postq; autez fuerit satis abstersum ⁊ vr̄ caro rubea ponantur res incarnatiue cū aliqbus deficcatiuis qz fere semp ad locū vlceratū ⁊ dolorosum ⁊ debilitatū tanq; ad sentinā supflua corpis deriuantur. ¶ Bonū abstersiuū ꝫm Aui. fit de pluue affrodillox cū melle ⁊ pauco aceto ⁊ ex terebentina mixta cū tantūdem olei ⁊ valēt vngᵃ viridia que frūt cū viride eris. valet radix lilij ſ:z celestis cū melle ⁊ vꝫ prassium cum melle. vꝫ etiam emplm factū cū farina ordei. Aui. ¶ Ulcera pfunda ꝓ curatione īdigent vt carne repleant ⁊ postea cicatrizent. ⁊ hoc fit cuꝫ abundātia boni nutrimēti ⁊ boni sanguinis ⁊ sup vlcus ponant medicine que exiccēt ⁊ mūdificent post correctionē male cōplonis totiꝰ ptis. ⁊ oꝫ vt taliter ligent ista vlcera ne virus retentū corrūpat carnē ⁊ profundet vlc'. ⁊ iō a parte inferiori ſ talis situs vitius nō fuat Et lauetur alū cum vino mixto cū melle ⁊ cuꝫ aqua cineris. ista tū est fortior aqua maris: qz lauat ⁊ exiccat. ⁊ aqua alumis lauat ⁊ defendit vlcus a fluxu eius qō ad ipsum currit. Signuꝫ aūt q; vlcus cōglutinet est paucitas eius qō currit ⁊ descendit ad iferiora. Deinde vtaf icarnatiuis ⁊ ciccatiis. ¶ Ulcera aūt putrida silr curant cū precedētibus vlcerib'ꝰ libus. tū fac tam in dieta q; in purgationib' ⁊ flōtijs ⁊ diuersionib' talia competūt sicut in vlceribus sordiō ⁊ indigēt q; tota caro corrupta auferatur cū cauterio vsq; ad carnē viuam ⁊ rubeam. Et si ferrū neq; sustinere auferat cuꝫ cauterijs potētialibus corrosiuis paulatiꝫ donec tota fit remota vsq; ad os. ⁊ postea paulatim incarnet sicut decet. Possunt ēt remoueri illa superflua per inscisionē cū ferro sciendente per abrasionē cum vngue digiti pollicis vsq; attingat ad carnē sanā vel vsq; ad os si est in tibia qz illa putrefactione remanente nūq; fieret additio bone carnis vel vlceris cōsolidatio ⁊c. Nos eni habuim' noticiā cuiusdā cirurgici q; in talib' vlceribꝫ putriō sordidis ⁊ antiquis opabat absconse: nolēs q; aliquis sciret opus suū. ponebat de arcenico in succo plātaginis ⁊ mozelle ⁊ cū illo succo in q; erat virtus arcenici vl' auripigmēti cū panno madefacto linebat vlc' bis aut ter in diet desup ponebat pilluſſam ⁊ sic multi curabant. In istis vlceribus ⁊ illis in qb'dam est caro supflua: valet vngm apostolorum: ⁊ alumen arsum ⁊ viride eris. ¶ Ulcus corrosiuū ꝓter putrefactionē circunscriptis vlcibus in purgatione ⁊ dieta. Si ibi fuerit caliditas ſ embrocatio sup vlcus cuꝫ aq̄ frigida ⁊ aqua mirti ⁊ aqua ros. vel cuꝫ aqua virge pastoris ⁊ vino stiptico: si ibi non nō fuerit caliditas. Et si ibi est caliditas valet aqua rosacea cū aceto. Et si ibi nō fuerit calefactio: embrocetur cum aqua maris: ⁊ fiat sicut dictum est in putridis. deinde super vlcus ponatur stiptica ⁊ exiccatiua ⁊ infrigidantia vt

Digitized by Google

pfidias balaust. ⁊ se. rob. ⁊ g̃na mirtilozū: ⁊ vs embzoca° cū decoctiõe istaꝝ. ⁊ ista debẽt pfozt cū alumie. vs ẽt empla° cū foliꝭ ⁊ stiptib⁹ aceto⁹ bullit in vino ⁊ vs empla° cū bolo ar° icozpato cū aceto. ⁊ vs plãtago ⁊ aq̃ ei⁹. Añq̃ ista epithiata ⁊ embzocatiões fiãt docet Aui. post alia vl'a ponere ventosas ⁊ sanguisugas circa vl⁹ deide vtaꝫ aliqb⁹ vnguent de ifra dicendis. ¶ Vlc⁹ aũt cauernosuꝫ declaratū est in ca° ō fistula. ⁊ si alie sint spēs vlcez ad aliquā istaꝝ spērū pñt reduci. Vl'e docm̃ qō pfirmat pm̃ cañ. est istud. Vl'e aũt b̃ te scire oꝫ. Jn oivlcere sic in vulnerat factū fuit qm̃ siccari q̃dez idiget rannaco. verū vt ypo. ait nō subtili nc irritãte. vehemẽter nisi male mozigerata ⁊ cū putrefacta fuerit: q̃ eni talia sunt acrioꝫ idigent aduto° farmacoꝝ q̃le ẽ alchites ⁊ limatura eris arcenicū ⁊ calx ⁊ sandaraca. Ereniꝫ vzũt filr igmb⁹ farmaca. mkrotiẽs ⁊ bis nitris ipsi igni vtunt. c°. de fe. ad glauco. c°. 91. post vlr vtaꝫ litargiro nutrito cuꝫ oleo rob ⁊ aceto. qz. desiccat vlcera manifeste ⁊ ipsa cycatrizat. ¶ Elngm̃ plũbi vs ỹvlcerib⁹ tibiaꝝ ⁊ veretri. ℞. limature plũbi. j. ℍ. pistent fortiꝫ i mozt ario ⁊ icozpet cū vino antiq̃ ⁊ oleo rob. ⁊ aq̃ plãtaginis donec ſ vngm̃. Lamia plũbi subtilis vs multū si supponat vt asserũt aliq̃. ¶ Et seqtur emplm̃ triafarmacū p vlcerib⁹ fraudulẽtibus maxie tibiaꝝ. ℞. litargiri pluerizati q̃rt. ʒ. oĩ cõis. ℍ. nj. aceti fortissimi. ℍ. j. ⁊ ƀ. misceãt ⁊ ponant in cassa sup ignẽ lentū mouẽdo cū spatula ⁊ bulliat tm̃ donec gutta iecta in aq̃ fria indurescat ⁊ duret ei⁹ decoc° p. 6. hozas. Lapis ta semeros. i. sardella ꝫ aduſta eradicãt carnẽ supflua invlcerib⁹: ⁊ pbibẽt eoꝝ ambulatione ⁊ eradicãt verucas ⁊ mozũ. Aq̃ pisciũ salitoꝝ ꝓfert vlcerib⁹ putridis ⁊ abluit ea a sanie. Aui. in 2°. cañ. c° de piscib⁹. ¶ Seqtur vngm̃ Raſ. qō vs vlcerib⁹ carnẽ gñando q̃ vrẽdũ est in estate ⁊ qñ invlcere est ca' ⁊ tps est calm. ℞. litargiri triti donec ſ vt alcohol. ℥. j. mittaꝫ in aceto ⁊ cū eo molaꝫ ⁊ addaꝫ oleũ rob. ⁊ sic ſ modo de vno mō de alio. ⁊ addaꝫ cãfora modicũ ceruse. ʒ. v. vtaꝫ eo in curatiõe vlcerũ. Oñ aut vlc⁹ est siccũ me³ oꝫ eẽ minozis siccitat. Medicine adulcera difficilis curationis ⁊ solidationis sunt scozia eris ⁊ flos eris aduſt⁹ ⁊ nō aduſt⁹ ⁊ scozia calibis ⁊ ferri ⁊ ſ ex eis cerota. ⁊ vs colcotar ⁊ dragagantũ. ⁊ vs istud emplm̃. ℞. climie auri. alũis añ. ʒ. ß. florũ eris cozticũ eris. añ. ʒ. j. gũi cipssi. ʒ. iij. cere ⁊ olei añ. q̃ sufficit ad idẽ vitriolũ ⁊ climia auri bulliãt in aq̃ maris aut in aq̃ aggreste decoctõe pauca ⁊ colentur. Et addaꝫ eris vsti sal' gemme. añ. ʒ. ij. olei mirtillozꝝ cere añ. q̃ suſ ſ vngm̃. ⁊ in isto casu valẽt mec. fistule. Canones vles ⁊ cura particularis sufficiant pro clarificatione.

¶ Lapm̃. 45. de fractura ossium.

f **Fractura** ossiuꝫ est solo ꝑticumitat fcã in osse vtplimũ a cã exteriori pter intẽtus accidẽs. Nũc aũt ponaꝫ q̃ crus vl ossa ei⁹ frãgant' vl' os coxevl' os aduto' brachij vel focille. tũc gra ex' curãvm⁹ ponam⁹ vt per filem cure altoꝝ hẽant. ⁊ b̃ facim⁹ vt liber iste ipfect⁹ nõ iudicet. Ponam⁹ igit gra ex' q̃ ei⁹ alicui⁹ frãgaꝫ ex ista occasiõe: tũc citi⁹ q̃ poterit cirurgic⁹ hẽat duos coadiutozes ⁊ vnus teneat genu ⁊ alter teneat pedẽ cũ vna pte calcanei ⁊ alia p manũ sup pedẽ. Prius tñ fm Guilelmũ de saliceto ⁊ fm Guido. dñt esse ꝓto ⁊ ꝓpara necessaria ad ligaturas. vt ide pfecta sequatur cura ⁊ ad defensiõnẽ apatis ⁊ saniei. Trahant aũt isti aduiutozes mẽm fractũ vnusquisq̃ ex oppoſito socij sui. Tũc mgr palpet si os sit eq̃r reductũ ad suũ sitũ. ⁊ si nō: suauiter p manũ magri reducaꝫ leuius ⁊ citi⁹ q̃ poterit sine doloze quoeq̃to stupe madefacte ⁊ imbibite in albumĩbus ouoꝝ ⁊ puluere rubeo fm latum ⁊ fm lõgũ adaptent: vt suũ rectũ teneat sitũ: deinde cũ benda de pãno lini circũligent desup astelle apponant. ⁊ ligatura ĩcipiat sup locũ fractum. ⁊ cũ vna extremitate benda pcedatur versus genu aliq̃r ꝓpter dolozẽ fortiꝫ stringendo vt fractura melius defendaꝫ a curſu hũezũ ⁊ cũ residuo ligature pcedatur circũ ligãdo versus pedẽ. Et bonũ est q̃ astelle sint ſnolute in bombace vel stupis: vel in findone vel sint ita longe q̃ nõ ledãt pedem. nec genu nec curuaturã eius. Sup istã bendã ⁊ astellas alia circũapteꝫ tam lata ⁊ tam lõga sic ꝓcz icipiat a calcaneo ꝓcedendo sup aliã vsq̃ ad genu. Tũ eni tm̃ stringaꝫ q̃ doloꝝ inde sequatur nec apa causet. ¶ Post situationẽ aũt mẽ fracti bom̃ est q̃ extrema liniant cũ defensozio restrictio a genu ⁊ cauilla ⁊ tot⁹ pes. Silr q̃ def. nfiuũ sit de iuccis fris ⁊ aceto in tpe calo. vel ex oleo rob. ⁊ pul' mirtillozꝝ in tpe frio. bonum est ẽt q̃ in cozpe plectozico pp materiaꝫ añtem ne fluat ad locum q̃ſ flõia in fractura cruris de mediana eiusdẽ brachij ⁊ de eiusdẽ pte necessariũ est ẽt q̃ semel in die assellet in aliquo igenio saltẽ cũ clusterivl' suppositozio. Aliq̃ ẽt ponunt totũ crus cuꝫ suis ligaturis ⁊ astell' ⁊ totũ pedẽ in archa pua. si aũt nõ senti erit dolozẽ stet sic p tres dies: ⁊ in 4ª dissigeſ

Digitized by Google

ꝛ cōsideretur si ibi crescit aliquod accidens ꝛ illud remoueatur ꝛ iteruꝫ sicut prius ligetur. ꝛ hoc cōtinuetur vsqꝫ ad finem cure nutriēdo ipsum cū cibis grossi nutrimēti vt frumētum coctū ꝛ pedes bouis ꝛ risum ꝛ carnes grosse ꝛ fabe fracte ꝛ filia multa bona dicta. ꝛ autozitates ℔. in teg. ꝛ meg. hic possem⁹ scribere q̄ cū b̄euitatis omittemus. Et forte cū dei adiu tozio in libzo vocabulozum fiet mētio. ¶ Sed scias q̄ post scōam visitationez si fractura est fine doloze nō ɔz visitari nisi de septē in septē diebus vel de nouē in nouem. Et in. 2ª visitatiōne si mēbrū est bñ locatū ꝛ non adest doloz nec apa. ꝛc. tunc ligatura ɔz esse strictioz aliq̄ liter. q̄ aūt os sit bñ cōsolidatū hoc scitur per tactū ꝛ per inflationē: ꝛ tunc de. 3°. in. 3ᵐ. lauetur mēbzum cū vino decoctionis roſ. ꝛ camo. ꝛ salis ꝛ absin. ꝛ mulse arboris q̄rcus ꝛ cū stupa infusa in dicto vino ꝛ cum duab⁹ astellis circūligetur nondū iniungēda vnguenta. nec olea timētis mollificationē. deinde paulatim mē^m ad suas solitas opatiōes reducēdū ē ꝛc. Seqtur capl'm de dislocatione ossis a lo°suo. ¶ Capl'm. 46. de dislocatione ossis a loco suo.

℣ **Jslocatio** est egressio ossis a loco suo ꝓpter quā a motu suo ꝓhibet ꝛ eius figura cozrūpitur naturalis ꝛ facit accidere sup infirmū dolozes ꝛ lesiones vehemētes. ℔ sunt verba albucrasis. vnde sciendū ꝑm Guillm de saliceto quē etiaꝫ seqtur Guido. q̄ vnum os cōtiguatur alteri quattuoz vel q̄nq̄ modis. ¶ Primus est. qui fit in solis iūcturis: vt est cōtinuatio adiutozij cū osse spatule ꝛ ossa digitoz manuum ꝛ pedū. ꝛ ista osse solū cōnectunt cū quibusdam ligamētis neruoſ in q̄ bus quidē ligamētis fit gutta ꝑm suas spēs. ¶ Secūdus modus cōtiguationis est ꝑ modū infrictionis ꝛ sic infiguntur molares ipsis mandibulis. ꝛ ista silr hñt annexiones circūquaq̄ vt fortius adhereat. ¶ Tertius modus ē ꝑ viā locationis seu insertionis vel ligationis vt in sertio thozacis in ossibus pectozis vel ex̄pte ligationis vt ligatio ossis furcule cū humero. vel ligatio. 7. ossium pectozum adinuicez que etiam fozter connectuntur cum ligamentis. ¶ Quartus modus est contiguatio ossis cum osse ad modum serre: vt contiguatio ossiuꝫ capitis. ¶ Quintus modus vt vnum os cōtigue tur alteri ꝛ copuletur ei mediante neruo transeunte ab vno ad aliud. ꝛ sic in ancha ꝓtiguāt vertebzum cum scia ꝛ ossa spondiliuꝫ per quorum medium tranſit ozigo neruozum. ¶ Dislocatio igitur est exitus mēbri a loco in quo naturaliter mouetur. q̄uis enim aliqua membra moueantur a loco in quo sunt: non dicetur dislocatio ſ3 tozsio aut separatio sicut ossa pectoris ꝛ ossa mendibule inferiozis si in mento separentur. qz in illo loco nō hñt ꝓpzium motum: sed illam concathenationez. ꝛ sic de multis alijs. Quando fit fortis cōmotio vel attritio in nodis vel iūcturis ex casu vel percussione ꝛ os non salit a suo loco. sed ibi sentiſ fozt dolor: tunc vocatur tozsio vel attritio. Si aūt ex toto nō resiliat ſ3 in ꝑte tūc vocaſ exerniga tio ꝑm linguā biarnensiuꝫ ꝛ sic de alijs.

Curatio Dislocationis credendo consilio albucrasis. Quando accidit alicui dislocatio tunc oportet statim conari q̄ os dislocatum ad suum reducatur locum sine mora. qz periculum est in mora apostemationis vel difficilis reductionis. qz si ibi fiat apostema tunc desiste a reductione ꝓpter mios dolozes qui tunc fierent periculuꝫ esset spasmi: sed tunc ſ flōmia ꝛ inungatur subtilis dieta donec apostema euanescat. Et tūc ubet albucras. embzocare mēbzum cuꝫ aqua calida ꝛ oleo. deinde reducatur ad locuꝫ sine doloze. Et post reductionem ponātur stupate vel pāni duplicati madefacti albuminibus ouorum. ꝛ post ligetur ꝛ non mutet ligatura vsqꝫ ad quartum diem: nisi aliquod accidens eueneriꝫ vt est doloz vel apostematio. ꝛ tunc mutetur. ꝛ fiant alia remedia sicut requirit dislocatio cōposita cum apostemate vel vulnere vl cum fractura. ꝓ quib⁹ recurratur ad libzos restaurationum. ꝛ ad. 5. fen. 4ⁱ. cañ. in tract. 5. pauca de istis scribo ꝓpter b̄euitatem. Scias tamen q̄ in omni dislocatiane post veram reductionem ad locum cōpetunt stiptica ficca ꝛ neruozum cōfozratiua maxime in dislocationibus consuetudinarijs.

¶ Capitulum. 47. de venenis.

℣ **Enenum** alvena dicit hoc venenum qz per eas currit: ꝛ per eas iterficit. venenum eni exterius vt dicitur nocere non potest nisi sanguinem tetigerit. Si enim sagitta vel ferrū toxicatū modicū vuln⁹ faciat ita q̄ parū sanguis extrahatur ꝑ venas mediante san^c tranſit venenū vsqꝫ ad coꝛ ꝛ mozitur aial intoxicatū ex quo vulnere dum^c toxicum tangat sang. vel venenum dicit a ve qđ est cōfusio ꝛ mozs. qz venenum mozte ꝛ cōfusionez inducit in sumēte. Est aūt veneū ꝑm Zernō. de lilio ma^a subtilis aquosa hozribilis. q̄tad

℣

a tota ſuba vel mediante ſuperflua qualitate occidens corpus. Dic eſt itelligendū ſm B^m. 3. de cōpleriombus. c. 2. q cibi intrātes corp^z noſtrum: ipſum nutriunt ⁊ inde mutātur a nō noſtri corporis: qz ipſos digerit. verumtamē non eſt poſſibile q nutriat corpus niſi patiat ⁊ digeratur a corpore. Res autem que corpori aſſimilantur ⁊ i ipſum poſſunt conuerti ſunt cibi ⁊ potus. reliqua vo omnia me^e dicuntur. Et dicit ibidē Ba^z in. c. 3. q iſte me^a ſi ſm tres modos aut quattuor. vnus eſt q vna me^a ladis venit corpori ⁊ ipſum inmutat puta ad calorē: tm nullū in corpe pret^r calorē faciunt nocu^m. Alius mod^z me^e eſt q aduenit corpi ⁊ patit a calore corpis ⁊ remanet in corpe tanto tpe q corpia ſſimilat perfecte. ⁊ iſte vocant medicinales ſm Ba^m in principio eiusdez. c. Sunt etiam alie me^e que remanent ſm diſpoſitionē qua ſuſcipiuntur ⁊ vincunt corpus ⁊ permutant corpus ſm alium modum q̄ fit ille quo corpus vincit. ⁊ permutat cibus. Et he quidez medi^e p dubio ſunt venena naturam animalis corrumpentia. Iſtorum antez venenoſorum que ſumuntur quedam ſpecies operantur cuz ſua qualitate ⁊ quedam operantur a tota ſua ſubſtantia ſeu proprietate vt dicit Auicē. fen. 6. 4. Prima autem ſpecies ſubdiuiditur. quia quodam venenum eſt putrefaciens vt lep^z marinus ⁊ vermis pini ⁊ quoddam corrodens: vt cantarides aliud mortificans ⁊ infrigidans vt eſt opius ⁊ mandragora. aliud eſt adurens ⁊ ſupcalefaciēs vt arcenicū ⁊ euforbiū. Aliud eſt venenū qđ ridere faciēdo occidit: vt croc^z in certa q̄titate ſumpt^z. qz alſ nō eſt venenū. Aliud eſt opilans vias anbelit^z: vt plūbū uſtū alia venena ſunt que occidunt a tota ſua ſuba ⁊ proprietate: vt napellus^s ⁊ alia huiuſmodi.

Signa q aliqs ſumpſit venenum ſunt. qz ſentit ſuedinē in corpe. ⁊ ſentiunt: atiquē odorē horribilē: aut ſaporē horribilē ⁊ colorē in facie mutat ⁊ i corpe. qz alīs eſt liuidus aliquando cinericius. modo alterius coloris. Et eſt nauſea ⁊ inquietudo. Et ſi venenum eſt frigidum frigeſcit totum corpus: precipue extremitates. ⁊ ſtupidi efficiuntur. Et ſi venenum eſt calidum ſentunt ſitim ⁊ ardorez ⁊ eſtuationem: ⁊ in vno loco ſtare non poſſunt ⁊ circa cor ſentiunt accidentia mala: ac ſi aliquis cor eorum ſtringeret cum manu. Pulſus a principio velox ⁊ inordinatus ⁊ anhelitus ſimiliter. Et aduenit ſudor ⁊ rubedo in oculis. Et ſi non az in corpore excellentia caliditatis nec frigiditatis ſed ſolum az calſus virtutis ⁊ ſudor frigidus ⁊ ſincopis: tunc ſignum eſt q ſumpſit venenum qđ operatur a tota proprietate: ⁊ illud eſt deterius. Aliquando indicatur venenum poſt vomitum: vt ſi ſumpſit ceruſaz aut gipſuz vomitus eſt albus. Similit ſi ſumpſit viride eris vomitus eſt viridis. ⁊ pervſus cognoſcitur litargirum ⁊ arcenicus ⁊ ſimilia.

¶ Signa mala. primo quando intoricat^r frequenter ſincopizat: ⁊ pupilla oculi ocultatur: ⁊ ſolum apparet alba. ⁊ ſimiliter ſi rubēt oculi ⁊ egreditur lingua ⁊ pulſus cadit ⁊ adeſt ſudor frigidus: iam tunc prope eſt mors: ⁊ ſi nō poteſt vomere cum vomitus eſt malū ſignū.

Judicia In venenis. Primo dicit Aui. q aliqua venena habent aſpectum ad vnum mēbrum principaliter. vt cantarides ad veſicam. Alia indifferent ad totum corpus: vt opium. ¶ Secundo venenum quod nocet a tota proprietate deterius eſt q̄ illud quod nocet per ſuas qualitates ꝑmas. qz iſtō habet multa adiutoria contraria illi qualitati cōplexionali: ꝑmum autem pauca vl nulla.

¶ Tertio venenum quāto citius ei ſuccurritur vomitando ⁊ expellendo vel aliter tanto cit^z curatur. ⁊ eſt minus timorozuz qz quāto magis manet in corpore: tāto deterius. qz eius mala qualitas magis in corpe ⁊ in corde affigitur.

Curatio a venenis ſumpt̄ p os. Primo ponat^r ꝑſeruatio a veneno per os dicit Rab ⁊ Aui. cōcordat q qui timet capere cibū venenatū caueat a cibis in quib^z eſt dulcedo aut ſupflua acetoſitas: ⁊ oēm cibum hītem ſaporē ſupabūdantē ſiue acutū. ſiue ſalſum. qz iſte pnicioſe ſpēs ⁊ mortifera venena nō pſit ita latent^r miſtrari niſi cuz talib^z ſpiſſis cibis ⁊ ſapib^z excellentib^z. qz tales celāt ſapores ⁊ odorē venenoz. Et ſi aliqs cib^z malū odorē ⁊ horribilē vl ſaporē hēat ſtatī dimittēd^e.

¶ Scōs mod^z ꝑſeruatiōis eſt q ille q timet venenū ei tribuat^r: añ cibū capiat aliq̄ de illis q̄ veneno repugnāt vt ſunt nuces auellane ⁊ fic^z ficce ⁊ gna lauri ⁊ tiriaca ⁊ diatheſſerō ⁊ ſilia q̄ iferi^z dicent^r. Talia eni aſſumpta ⁊ vſitata diſponūt corp^z ne ita cito in ipſuz venenoſa rabies introducat^r ſu^z pnicioſus effect^z. ſic tiriaca vſitata añ mortalitatē defendit corpus ab infectionib^z aeris putrefacti vt dicit Auicē. tē.

Curatio aſſumpti veneni. Si ptingat aliquē ſumpſiſſe venenū: tunc aq̄ calda cū oleo fiz ami^o vel cū oleo cōi vel cum oleo nucū vl rute. i potu tribuat^r i tāta q̄t^e q vēt^r replcat^r. deiñ vomat fortit^r ponē^o digitos in ore: vl pluma i dcō oleo madefactā ⁊ h̄ ſiue

Digitized by Google

intermissione continuet: donec totus cibus ⁊ potus ⁊ venenū cū eis sint euati ⁊ expulsi. Et oibus modis ingenier vt venter p vomitum euacuet: q̄ in vomitu stat radix curationis a veneno interi⁹ sumpto. ¶ Quo facto offerant⁹ inpotu illa que resistūt veneno: vt metridatū et tiriaca. Aliqui dant a p̄n° metrida^m ⁊ tiriacā ⁊ statiz puocāt vomitū ⁊ nulla istarū viaz errat. Post ista si in unfericibus vētris sentit ardozē aut pōdus def ei clistere attractiuz: et etiam intestina a superfluis ⁊ a venenositate mūdificēt. vel purget cito cū me^a laxatiua in qua sit agaric⁹ maxime si in sto° arsuram vel pūcturā vel guitatē sentiāt. ⁊ vt citi⁹ venenuz a corpe expellat misceat cū ea paz diagredij ¶ Ultra hoc debes p̄sideare si sentiunt acci^a veneni cali q̄ sunt stimulatio pūctura incēsio et cozrosio ventris: ardoz feruoz ⁊ fitis: ruboz faciei: fetoz oris: citrinitas oculoz: ⁊ ruborve narū. Istis apparētib⁹ vel aliq̄bus eozuz post purgationē cuz vomitu ⁊ secessu egro tribuat butirū ⁊ lac ⁊ oleū amigdalarum dulciū. Hec veneni acuitatē ⁊ eius cozrosionē reprimūt. ⁊ vz in venenis cozrosiuis vt catarinō. Sed si fuerint alia venena ca. tūc post vomitū ⁊ cuz vomitu def aq̄ frida ⁊ aq̄ nimis ⁊ glaciei ⁊ cō fectōes fride ⁊ zuc^m ros ⁊ trocisci de ros ⁊ mu scillag⁹ pfilij ⁊ oleū ros ⁊ filia. Et si in alq̄ lo° sentit ardozē. ibi ꝑ empl'a frida. Et detur lac vaccinū a quo butirū fuerit ex̄ctū. ⁊ def succ⁹ fridoz fructuū. Si aūt accūtia veneni frigidi appareāt que sunt ꝑfundatio somni ⁊ stupoz et frigus ⁊ insensibilitas ⁊ relaxatio ⁊ spasm⁹ aliquādo aūt litargia. istis sic apparētib⁹ dē tur allia ⁊ finaꝑ. ⁊ medicamē quod fit de assa fetida. et tunc potet vinū antiquū fortē. Dozmire tamē ip̄m nō p̄mittas. dicit Rab sed fac ip̄m stare. Et post vomitū ⁊ alia supdicta fricetur cozpus eius ⁊ caput ⁊ pectus eius cum panno aspero calefacto. Et si nullū signū predictoz nec veneni frigidi nec calidi appuerit ⁊ apparēt manifestus casus ꝟtutis et semper deteriozat ⁊ venit syncopis ⁊ viriū dissolutio ista signāt q̄ homo sumpsit venenū qđ a'rota ꝓpietate necat hoiem ⁊ est deterius omnibus venenis. Tunc igit dabis tiriacā magnā aut metridatū. ⁊ cum istis aut ante ista vomitus fortiter puocetur: ⁊ detur tiriaca de viperis. Et postea vtaf rebus odoziferis de quibus dictum fuit in cap'o de cardiaca. Et debes succurrere syncopi sicut in cap'o ō syncopi fuit recitatū. Et si post ista frequēter accidat syncopis et pupille oculoz̄um occultant⁹ et pulsus debilitas et attractio anhelitus ad vltimum sint debilitate et sudoz superuenerit frigidus ⁊ extremitatū frigiditas. talis p̄cludit dubio morietur statiz. ¶ Dicit auicēna q̄ tiriaca de terra sigillata iuuat cozpus ad expellendū venenū ⁊ ꝓprie cum in potu dat⁹ in p̄n° rei. ipsa em facit vomere venenū. sicut est cuius descrip° est hec. ℞. terre sigillate auř. ij. baccaruz lauri auř. ij. rad yreos auř. iij. conficiant⁹ cum oleo oliue. dosis est auellana. j. Zui. etiā ponit ista medicinaz. ℞. carpobalsami ysopi ficc⁹ semē napi siluestris pipis aā. ⁊ ni. et lon. acho' anisi petro azari cimi' se. iuxquiami' aā. auř. iij. spicenardi flozuz squinānti aā. auř. vj. ꝓfice cū melle ⁊ detur ad quātitatem fabe romane. Et sumere in potu terrā sigillatā solam cuz vino valet. Et sumere alliū cum vino curat illum: qui morsus est a scorpione. ¶ Medicine valētes advenena sumpta sunt ille que ꝓtrariant veneno ⁊ nō p̄mittunt ip̄m puenire ad coz. et sunt t̄m Zui. in. 6. fen. quarti. Tiriaca magna et metridatū bedezahar terra sigillata ⁊ tiriaca facta ex ea ⁊ tiriaca diatesseron ⁊ grana iuniperi in hac re nō habet par. calamentū ⁊ se. napi. Item agar' ʒ. ij. cum viol'. capillus veneris folia malue et semen eius cinamomū castozeum aureū vnū. ⁊ de eo cum. ʒ. duobus de oleo olive. Abzotanum per se. semen baucie asafetida decoctio polij decoctio fiseleos folia canne. Auicenna hec. Fama autem et experimentum stant de cozno vnicorni et de lapide bedezahar et de ruta cum saluia. ⁊ valz dictamus et gentiana.

¶ Capitulum. 48^m. de morsu animalium venenosoz̄um.

Alta sunt animalia venenosa q̄ mordent ⁊ pungūt hoies ⁊ alia animalia de q̄bus ⁊ eoz morsibus plenarie loquit. Zui. in. 6. fen. 4. cañ. Et ista aialia magna reperiunt⁹ in regionibus calidis vt sūt magne stelliones vipere aspis ⁊ filia. in frigidis aūt pauca reperiūt. In istis aūt ptibus vasconie non reperimus nisi colubros et lacertos parvos virides non mordaces nec malicioso⁹. Multa enim possemus hic notare de serpentibus que dimittim⁹ causa brevitatis: soli practice adherendo.

Curatio morsuū aialiū venenosoz̄um primo tamē cañ. gñales sūt p̄mittēd⁹. ¶ Primo in morsu animaliū venenosoz̄ nulla medicina stiptica nec ꝓpellens venenū ante se; super substantiā vulneris est

apponẽtia: q̃ talis exp̃ellit venẽ ad inf̃iora
¶ Scõs cañ. ꝓsolidatio vulnerũ factoꝝ aĩali.
venenoso ꝓhibẽda est donec eger ꝓfectissime
sit curat⁹ ⁊ a turbatõe veneni secur⁹. ¶ Terti⁹
ligature extremitatũ faciũt retrahere hu.ne a
veneno inficiant: ⁊ nãlẽ calorẽ attrahunt ad
exteriora. ¶ Quart⁹ ligatura fcã in mẽ⁹ vulne
rato int̃ cor ⁊ vuln⁹ ꝓhibet venẽ ad cor ascẽ
dere ⁊ ꝑ totũ corꝑ radiare. ¶ Quit⁹ est gñalis
in venenis assumꝑ ꝑ os ⁊ in morsũ in execu
tiõe curatõis veneni cuiuslibet nõ fit excusa°
a flõia ⁊ purgatõe corpe plecto°° exñte. ¶ 6⁹ ẽ
aui. ⁊ oẽs isti sil'r. Cõueniẽtioꝝ horarũ flõie ẽ
qñ scit ꝙ iã venenũ aspsus est ꝑ corꝑ⁹. ¶ 7⁹ ꝑ
hibitio a somno est summe ncria in morsũ⁹
venenoꝝ vt moueat calor ad exteriora ⁊ expel
lat venenũ. ¶ 8⁹ scarificaº circa vulnera ⁊ vẽ
tosarũ positio iuuat ad extractionem veneni.
¶ Cura ꝑticularis. Cũ aliqs pũct⁹ vel vulne
rat⁹ fuerit a ꝗpente vel vipa aliq̃ psona sugat
a vulnere q̃tũ põt sp exteri⁹ expuẽdo: tñ ñ fit
ieiun⁹. Et si vuln⁹ est puñ: scarificet ⁊ erãpleť
vt san. currat ⁊ sup vuln⁹ ponat vẽtosa vel cu
lus galli vel galline. ⁊ statiꝫ detť tiriaca magñ
⁊ diatesseron vel metrridatũ vel aliq̃ me³ de
supdictis ⁊ infra dicẽdis. Et haly iubꝫ ꝙ gal
lus findat⁹ ⁊ i loco vulnerato apponat⁹. venẽ
eñ eꝑhit ⁊ dolorẽ mitigat. Iste sunt me^e q̃ in
potu dant̃ in morsu venenosoꝝ aĩaliũ. Prio
san. testudis marie. vel detť exagiũ vnũ casto¹
cũ vino vel bacce laurivel aristolog⁹ ro. ʒ. j. cũ
ʒ. r. succi pozri ⁊ tñ ð vino radic̃ cicute. ʒ. iiij
cũ vino dati ꝑficiũt. Dicit etiã haly ꝙ detť de
pipe et alijs ꝓpinet vinũ vetus. ⁊ supra locũ
vulnerũ ponant̃ res calefaciẽtes ⁊ cutẽ mor
dicãtes vt est squilla ⁊ alleũ agreste. Aut fiat sic
ꝺm haly. ℞. cineris vitis albanis cineris am
boꝝ ficus: distempent̃ cũ aceto ⁊ succo iarri ⁊
epithimet̃ locus: aut ex succo cepe cũ sale trita. fim⁹ etiã capꝝ cũ vino distẽpat⁹ epithimet̃.
Tiriaca fozi rab.ꝑ q̃ magna secta pboꝝ bono
noꝝ iam testificata est qð vꝫ tñ q̃tũ tiriaca
magna. ℞. an'. ʒ. r. pipis aristolog⁹. casto¹. añ.
ʒ. ij. et ℞. conficiant̃ cum carono vl'vino bono
cocto. detť ad quantitatẽ auellane. Rab. 8. ad
Almanꝰ. Dicit Rab. qui morsus fuerit a vipa
ãt q̃ napellos in potu sumpserit oꝫ ne i eadẽ
die dormiat ⁊ a somno est ꝓhibẽdus. ¶ Ista q̃
sequunt̃ debẽt mistrari post morsum veneno
soꝝ animaliũ. scz allium ⁊ cortices ⁊ folia iu
niperi cum pipe ⁊ ipm piper ⁊ vinũ in quo ca
dit vipa confert morsui venenosoꝝ et se. citri
et fructus agni casti: nuꝝ cũ ficubus ⁊ auella
nis gentiana ⁊ opopona^m cum aristolog⁹ et ci
mamomo ⁊ stercus capñ adustũ ⁊ emplatũ
et in potu datũ. ⁊ valet camedreos ⁊ ameos ⁊
serapinũ ⁊ fistici cũ vino ⁊ calamentũ ⁊ deco
ctio eius imbibẽdo et empl'ando. Et decoctio
malue ortolane ⁊ enula ⁊ abrotanũ ⁊ cozdu
mẽi ⁊ agaric⁹ se. altee ⁊ baucie silueſtris. enõ
silueſtris mirabilis est in hac're ⁊ capillusue
neris. Et quãdoq̃ componit̃ agaricus cũ au
reo vno aristolog⁹. Et hec tiriaca aui. est mira
bilis. ℞. opij mirre añ. ʒ. j. piperis. ʒ. j. et ℈. rad̃
aristologie rotunde añ. ʒ. iij. vini. ʒ. ij. ficiant̃
cũ melle ⁊ aqua eruce. cui⁹ dos est aure⁹ vnus
Et vꝫ medicamẽ terre sigillate baccarũ lauri
añ. aureos. ij. terre sigillate obolos. ij. bibatur
cum oleo. sit dosis auellana vna in tribus. ℥.
aq̃ mellis. Aui. c. de his que bibunt̃ sup mor
sionẽ tiriaca magna ⁊ multa alia vꝫ in mor
sibus supdictoꝝ aĩaliũ venenosoꝝ.
¶ Laplm. 49. de morsu canis rabiosi.

c **Ambus** nihil sagacius eri
stit. plus eñ sẽsus
ceteris aĩalibus habẽt. nã soli sua
nomina recognoscũt dños suos di
ligunt: dñoꝝ tecta defendũt. et ꝓ dominis
suis se morti objciũt volũtarie cũ eis ad pdã
currũt. et dominoꝝ corpa etiã mortua nõ de
relinquũt. Et hoꝝ postremo natura est eꝫ ho
mines esse nõ posse. Papias hec. Quãdo aũt
canis has ꝓpetates in maiori pte pdit signi
ficatur ꝙ ipse est rabiosus.

Signa aũt ꝙ canis sit rabiosus ponũt
ab autoribus medicine. Primo
dicit Serapio auctoritate Luce ꝙ canes vt
plurimũ fiunt rabiosi in tempe vehement⁹ ca
lido. etiã in frigore vehemẽti multo ⁊ ptinuo.
Et quãdo sunt rabiosi nõ comedũt nec bibũt
et latrant rauce si latrãt: ⁊ spumãt: et mouent
caudas suas inter coxas. ⁊ aliquãdo penitus
nõ habent vocem ⁊ nõ cognoscũt dños suos:
et mordẽt subito fine latratu ⁊ firmiter appre
hendunt ⁊ tenẽt illa que mordẽt: et in morsu
eoꝝ in ꝓncipio nõ appet nocumẽtũ nisi dolor
qui est in loco morsure: ⁊ discurrit hinc ⁊ inde
vagabũdus ⁊ mordet. quicq̃d de aĩalibus in
uenit ⁊ trahit linguã extra os ⁊ emittit saliuã
spumosam ⁊ habẽt oculos rubeos: horribilis
aspectus. et quando mordet aliquẽ: accidit ei
ydrofobia quod interpretat̃ timor aq̃. vnde
ydrofobia dicit̃ ab ydor quod est aqua: ⁊ fer
uos quod est timor aque. ¶ Aliqui dubitant
vtruꝫ sint morsi a cane rabioso vel nõ. ꝓpter
ea quia non videt̃ nocumentum rabiositatis

Digitized by Google

vſq; ad.40.dies aliq̃ vſq; ad ſex mẽſes. Et ſi in hoc dubitas teratur nux bona ⁊ ponatur ſuper morſuram vel ſuper vulnus per noctes ⁊ poſt proijce ipſam galline vel gallo famelico. Et ſi comederit ex ea ⁊ nõ moriatur: canis qui fecit morſus non erat rabioſus. nam ſi canis fuiſſet rabioſus moreretur vtiq; gallina poſt paulum ⁊ vtplimũ in ſcõa die. Iſtã experientiã ponit ſerap. Aui. aũt ponit de pane poſito ſup morſurã ⁊ piecto alteri cani ſi comederit panẽ proi nõ fuit rabioſus ⁊ ecõuerſo.

Iudicia in ydrofobia. ¶ Primo dicit ſerapio. Et nõ agnoſco aliquẽ cecidiſſe in hanc egritudinẽ euaſiſſe ex ea. ¶ 2° dicit Anteq̃ cõfirmet ⁊ figatur in hoie morſo vidi multos ex illis quos momorderũt canes rabioſi: euaſiſſe. ¶ 3° nocu^m ydrofobij ſtatiq; p^r morſum rabidi canis nõ ay ſed vtplimũ ad q̃draginta dies extendit aliq̃ vſq; ad ſex menſes. ¶ Quarto dicit Aui. q̃ iſti q̃ morſi fuerũt a cane rubioſo fiũt rabioſi: ⁊ ſi aliquẽ momorderunt: fit etiam rabioſus ⁊ patitur ſicut primus ydrofobiam. ¶ 5°. ſanioris diſpoſitiõis quẽ momordit hmõi canis eſt ille ex cui^s morſu plũm currit ſup. de ſan. etiam pp id q̃ mungit poſt potum medicinarus tri[illegible]alium ſanguinem ſecuratur ex timore aque.

Curatio morſus canis rabioſi Jn primis reſpice cañ. vles qui ſunt ſcripti in.c.qõ eſt ante iſtud imediate. ⁊ illi ꝺ obſerneñ ⁊ memorie cõmendeñ. Jn.2°. loco fac vulnus bene ſanguinare ⁊ tene ipſum apertum ad minus vſq; ad q̃draginta dies ſanguinando vel ſaniendo. ⁊ ſi vulnus nõ eſt magnũ exampletur. ⁊ cõprime ſup ipſum vulnus vel morſurã vt currat ſan. exterius. Et ſi in p̃n° extraxeris mltũ de ſan^e ⁊ poſtea dimittas vuln^s apertũ facies ogationẽ iuuatuã ⁊ neceſſariã ad ſalutẽ. Et in p̃mis tribus diebus nõ ſ. flõia nec cliſtere nec ſudor puocet nec balneum. q; quodliber iſtoꝝ vel ma^a attrahitur ad intra. vel hu. infecti cum ſanis cõmiſcenꝺ. ⁊ ma^a venenoſa attrhit ad itra. cui^s op^m q̃rim^s. q; ſan. infect^s per ſaliuã ⁊ dẽtes rabidi canis trahendus eſt ad ptes exteriores per idẽ fozamẽ vel propinquũ p qõ ſuſcepta eſt ifectio: imo ẽpleatur cũ pozoꝝ folijs ⁊ cũ cepis ⁊ alijs: ⁊ cũ eruca piſtata cũ aceto. vel ſ. emplaſtrũ cũ oppo^{cõ} temparo in aceto ⁊ ſ. pul^r eruce. ⁊ incozporet cum butiro ⁊ emplaſtretur. iſta aũt empla ponenda ſunt poſt magnã ⁊ longam ſanguis extractionem. Ruta etiam ſupponatur vulneri. in potu autem detur tiriaca magna ⁊ alie cõfectiones dicte in.c.qõ eſt ante iſtõ imediate. ¶ Poſtq̃ autem tres dies fuerint tranſacti non fatiges egrum in trahendo ſan. per vuln^s q; iam diffuſum eſt venenũ per totuꝫ corpus: vt dicit Raſ. ſed tamen quomocũq; fluat vulnus nõ permittat claudi vſq; ad.40.dies. Jllam autem fatigationẽ poſt tres dies ego intelligo ſi medicus bene fecit diligẽtiam in attrahẽdo ſan. venenatuꝫ per ipſum vulnus qõ aliter nõ videretur: quare vulnus dimitteret apertũ vſq; ad.40.dies niſi aliq̃ de maliuolo continuo per ipſuꝫ emanaret. Jnterea omni die dẽtur.5.ij. iſtius pul^r. ſ. cancrozuꝫ fluuialiuꝫ tozref^t in furno in olla lutata.3.ij. gẽtiane baccarum lauri ariſto. lon. ⁊ ro. dipta^r añ.3.ij. mellis quod ſuff. ſ. ad modum opiate. ⁊ cõtinuet per vnum annuꝫ. ¶ Quãtum aũt ad dietaꝫ ⁊ purgationes regantur ſicut dictuꝫ eſt in.c. de mania ⁊ mlia. Et dicaꝫ tibi medicinas que fiunt in bearnio. primo cũ aliquis eſt morſus a cane rabioſo: ſtatim vadit ad mare occeanum ⁊ ibi potat de aqua ſalſa maris ⁊ balneat ſe in ea ⁊ lauat bene vulnus ⁊ nihil aliud facit. ⁊ dicunt etiã ⁊ eſt fama cõis q̃ nullus patitur^r repulſam: quin preſeruetur ab ydrofobia. ¶ 2^a me^a eſt q̃ ibi eſt vnus fons prope locum morlane in vilagio qõ dicitur vſau. Et dicitur q̃ ſi aliquis morſus a cane rabioſo potauerit de illa aqua per nouez dies ſtomacho ieuno ante ſol^m ortum ſecurabitur a timore aque in via preſeruationis. Et de iſta preſeruatione multos vidi morſos a rabioſis canibus ⁊ preſeruatos ab ydrofobia prioꝝ tamen via eſt ſecurioꝝ. Dicunt q̃ illi qui vadunt colligere aquã: non debent retro aſpicere: nec eundo nec redeundo. Ego autem in domino confido. ¶ Ad ex trahendum venenum valent allia comeſta ⁊ emplaſtrata. ⁊ valet vrina hominis iuuenis maxime cum nit°. Solus autez cinis vitis cũ aceto valet. menta cum ſale trita ⁊ emplaſtrata valet. Folia cucu. oztalani ſunt vehemẽtis iuuamẽti ad illud. Oppopo^m mirabile eſt val de radix feniculi.

Declaratio Jn morſu animaliuꝫ venenoſorum. Primo intelligenduꝫ q̃ multa ſunt animalia que poſſunt ĩcurrere rabiẽ ſic eſt vulpes lup^s muſtela: imo etiam multi ſm aliquos. ⁊ fere indigent eadez curatione ſicut canis rabioſus. Sunt etiã alia animalia que poſito q̃ non ſint rabioſa habent tamen in ſe malum morſum ſicut eſt cattus rattus ⁊ animal aquaticum quod comedit piſces ⁊ vocatur loyra. ⁊ leopardus:

Digitized by Google

simia ⁊ cattus silvestris: q̄ comedit serpentes ⁊ lacertos ⁊ mustela: q̄ preliat cum serpente a quo venenosi ratē acq̄rit. ⁊ filia mlta. ¶ Scdo sciendū q̄ multa sunt aialia que in mozdēdo ⁊ intus sumēdo sunt venenuz. sicut est anguis ⁊ bōbix ⁊ taraxca. vnde anguis est vocabulum significans oēs serpentes: qō plicatur ⁊ prozquetur quādo mouet eundo. ⁊ ideo dicit anguis: q; angulosus sit ⁊ mūq̄ rect⁹. Coluber aūt dicitur q; colat vmbras. vel q; lubric trahentibus ⁊ flentibus squamosis labat. nā lubricū dr quicquid labitur cū tenet: vt piscis ⁊ hpēs Serpens nomē accipit q; occultis accessibus serpit. nō repit eni aptis passibus sed squamarum minutissimis rugatiōib⁹ illa aūt q̄cunq; pedibus ire nituntur. sicut lacerti ⁊ stelliones non sunt serpētes etiaz reptilia sunt. q; pectore ⁊ vētre reptant. Quozū reptiliū ⁊ serpentum tot sunt venena quot sunt gña. ⁊ tot pernicies quot sunt spēs. ⁊ tot dolozes: quot sunt colozes ⁊c. ¶ Tertio sciēdū q̄ inf hpentes est vnus serpēs qui vocat regulus in latino. grece aūt vocatur basiliscus. ⁊ hm ethimologiam ysopi hispani basiliscus grece idez est qō rex. Ideo quia sit fit omnium serpentum rex adeo vt eum videntes fugiunt. quia olfactu suo eos necat. nam hoies si aspiciat iterficit. imo ⁊ et aspectu nulla auis valans illesa trānsit: q̄uis procul sit eius oze cōbusta devozatur. a muscis tñ vincitur quas hoies infigunt cauernis in quibus delitescunt: ira q̄ visa fugit. quem illa psequitur. nihil eni parens ille rerum sine remedio cōstituit. Est aūt longitudine semipedalis: albis etiaz maculis liniatur. ¶ Quarto sciendū pp ydrofozbiaz q̄ multis modis egritudines suscipiunt nomina hm diuersas intētiones iponentiū illa noia. nam aliq̄n iponit nomen a duratione alicuius aialis: vt effimera ab effimero pisce qui eadem die mozitur q̄ nascitur. ⁊ē de piscib⁹ generatis per viam putrefactionis. qō non contigit huic fe. aliquando sumit nomē a filitudine alicuius aialis. vt cancer. q; sicut cancer multos hz pedes circa cozpus expāsos sic ista egri⁹ multas habet venas inflatas circūquaq;. Et sicut cācer firmit̄ hz qō venatur: sic ista egritu⁹. Et elefantia ab elephante: ⁊ ictericia ab icteri aue crocei coloris. Aliq̄n sumit nomen a similitudine motus cozpoz supracelestium. vt fe. erratica vel planetica. q; sicut planete errant ⁊ vadunt extra viam ecliptican in zodiaco nō tenentes viaz solis sed motum ꝓprium ab occidēte in oziētē. sic iste fe. nō tenent rectos postissimos quartane nec tertiane ⁊c. nec sunt ꝯtinue. Aliquando sumit nomen rōne filitudinis quā habet cū aliquo grano vt ozdeolū a grano ozdei. ⁊ lentigines ad similitudinē lentiū. ⁊ formica miliaris ad filitudinē granoz milij. aliquādo ad filitudinem alicuius flozis: vt gutta rosacea. Aliq̄n a q̄litate mēbri: qō occupat vt emigranea a medietate capitis cranei. aln a sono quē facit vt tipania a tipano. q; vēter pcussus resonat velut tipanum. Aln ab ipotētia curationis: vt nolimetangere. Aliq̄n sumit nomen ab actione quā inducit ⁊ effectu in cozpore vt feō feruoze ⁊ ydrof. que q̄uis sit species manie vel mlie nō inducit timozē aque: nisi illa q̄ fit ex morsu canis rabidi. Aliquādo sumit nomē ab hu. er quo fit: vt melia ab hu. mlico. ⁊ leucoflegmātia a flāte albo. Aliquādo a mem⁹ qō illa egritudo occupat: vt cephalea. colica. podagra ciragra sciatica dolor renū dolor mīzcis ⁊c. Aliq̄n sumit nomē ab aliquo elemento: vt ydropisis ab ido: qō est aqua: sacer ignis. ¶ Quito in ordine notabiliū sciendū q̄ hz cauterium actuale cōstringat hu. ⁊ nō permittat eos fluere. tñ pōt cōpetere in morsu canis rabiosi q; attrahit venenum ad extra. q; in loco cauterizato fit dolor ⁊ ad locū dolozosuz confluunt hu. 3⁹ teg⁹. ⁊ sic est cā q̄ vulnus teneat aptuz: ⁊ cū hoc post. ix. dies oī caro nouavult venire semp invulnere ponat aliqd qō teneat ipsuz apertū. ¶ 6⁹ dubitat Hozdo⁹ de auda³ ⁊ agilita canū: cā sint aialia fria ⁊ ficca ⁊ mlica ideo deberēt esse timidi sicut sunt lepozes. Dico q̄ audacia canū ꝓcedit ex angustia cauernularū cozdis ideo in cozde canis ebullit sanguis ⁊ calor nālis. ⁊ fiunt irati ⁊ ira est cā audacie. ⁊ ira est ebullitio san. in cozde vel circa cor ⁊ sunt audaces Lepozes aūt hñt magnuz cor ⁊ hñt cauernulas eius multū latas. ⁊ ille puls calor qui ibi est cito resolvitur. post cui⁹ resolutionē aial pauidū efficitur. ⁊ per hmā viam canes sunt audaces. ⁊ per sdam lepozes timidi. Ista tamē aialia conueniūt in agilitate ⁊ velocitate motus ⁊ cursus ꝓpter dispōnē cozporum eozū ⁊ siccitatem mēbrozū ⁊ neruozuz. q; nerui quāto ficciozes tanto admotū abiliores: nisi eēnt ira sicci q̄ rūperent. 4. de mo⁹. ¶ Septimo scias q̄ postq̄ hñt timozem aque nunq̄ amplius ad sanitatē reuertuntur. si tñ vis laborare: ingenia q̄ ipsi sumant aquā per cānam longā ⁊ da ei medicinas cole ni. purgatiuas. ⁊ da ei medicinā de cantaridib⁹ quā ponit Aui. sed ipsi nō sunt in aliquo obedientes. ideo prevalet obseruatio q̄ curatio; cum cura

Digitized by Google

sit ipossibilis vt fuit dictū. Ista aūt me[a] cātari darum facit mingere san. Et dicit Aui. q̄ quā do mingunt sang. iam sunt securi a timore aq̄ intelligit in via preseruationis. Et dicit Aui. q̄ in vrinis istorum apparent aliquando fru sta carnis ⁊ nō propter aliud nisi qz istud venę tum cum sit frigidum cōgelat san. qui in via existens az q̄ sit caro ⁊ non est.

¶ Laplm. 50[m]. de fluxu sanguinis.

Fluxus san. ex mltis causis ⁊ multis modis pōt prouenire: vt dicit Auic. in. 4. cañ. fen. 4. trac. 2. ⁊ nos iam fecim[9] mēcionem ō fluxu san. narium ⁊ de emozroydaz ⁊ de fluxu menstruoz in suis capitulis. Dic autem solū intendimus dicere aliqua in bre ui de fluxu sanguis facto a solone cōtinuitat.

Signa quando san. exit ab arteria exit cum saltu ⁊ ipulsione propt̄ mo tum cōtinuū arterie. Si aūt venit a vena fluit eq̄liter ⁊ sine saltu. ⁊ est niger. san. aūt arteria lis est maioris purpureitat̄ vt dicit Auicēna.

Iudicia Primo ois fluxus magn[9] ⁊ fo tis fact[9] a vulnere nisi cito suc curratur ducit ad syncopi ⁊ ad mortem. ¶ Se cundo. fluxus cronicus ⁊ lōgus vñcūq̄ sit du cit hoiem ad debilitatē virtutū corpis. ⁊ preci pue digtie epat̄. ppterea cito icidit in ydropi sim carnosaz. ¶ 3° ois eūo sang[ei] precipue ar terialis q̄n̄ supfluit iducit spa[m]. ⁊ ē malū sig[m] ⁊ si supuenerit singultus: est mortale. ¶ 4° di cit Ar[9]. in cañ. curatiuis in doc. 5. Et si fit latitudinalis arterie sectio promptius solidatur q̄ aptura sm longum.

Curatio fluxus san. prio aliq̄ cañ gña les sunt pmittendi. Prim[9] est B[i]. 5. de ige. c. 3. ⁊ est Aui. in loco alleg°. Diuer sio fluētis san. ad pres oppositas alīs cum san guinis ejectione: alīs fine in isto casu est mltus iuuatia. De ista aūt diuersimōe mltiplr B[9] in loco alleg° exēplificat vide. ibi. ¶ 2° est Arnal di in doc. 5. de cañ. curatis. Sicut inflāmatia ⁊ subtiliatia cogūt fluere san. sic ifrigantia ⁊ in grossantia, phibent emanare. ¶ 3° ibidē. Sicut inq̄etudo ⁊ clamoz ⁊ ira sanguinē, faciūt ebul lire: sic eūz retinet quies: ⁊ taciturnitas ⁊ pax cordis. ¶ 4° ibidem. vbi vena corroditur pra uo chimo vel putrefactione dissoluitur absq̄ cauterio resoluēte. cāz aptionis ei[9] nō fistitur fluens san. ¶ 5°. medicia cōburens cū manife sta stipticitate vel attramētū nō solā corruptio nē extirpat si scarā siue crustā fluxui obuiantē efficaciter gñat. vbi. s. ¶ 6°, arteria vulnerata quāto plus dilatat̄: tanto plus sangis emittit idcirco necesse est vt ei[9] dilatatio q̄tuz possibile fuerit remittat̄. Ar[9]. ibidē. ¶ 7°. Medicavene pulsatilis aptura in corpe molli ⁊ humido vel puerili vl' mulieb ri sanari pōt. magna ño clau ditur vir ⁊ nunq̄ in sicco ⁊ calido corpe. ¶ 8° vbi sanguis arteriaruz in vulnere cogitur sca turire necē est stipticis exterius applicat̄ adū gere' glutinosa. Ar[9] vbi. s. ¶ Cura° pticularis fluxus san. a vulnere. Vulnera sunt in duplici dria. q̄dā sine depditiōe sube. ⁊ i istis sm B[m]. 5. de ige. ⁊ in 3°. teg'. 05 cū manib[9] vnire labia: vulnere pus mūdificato. ⁊ illa vnita suere cuz suis puncē, put cōsuetum est fieri. ⁊ sutura sit spissa. si fluxus est ipetuosus accipiat̄ tūc ma ius spa[m] de cute ⁊ de carne. vt sutura diuti[9] du ret ⁊ meli[9] stringat ⁊ desup ponat aspgēdo de puluere restrictiuo. deinde de illo pul' misceat cū albumīe ouoz. Et in eo stupate madefacte supvulnus apponant̄. ⁊ postea ligent̄ bona ⁊ sufficiēti ligatura ⁊ strictura. Per ista enī loc' infriat̄ ⁊ iuuat ad ꝺsolidationē. Alīs est vuln' cū depditiōe sube: ⁊ tunc q̄ō pōt sui suaf. ⁊ q̄ō nō pānis: blasiq̄ in dicto medicamīe ibidē in pleaf. ⁊ stupate de supponant̄. Jn ꝑn° tīs post vulneris mūdificationē aspgat̄ dictū vulnus cū aliq̄ pul' restrictiuo. ⁊ p̄ipleaf ⁊ ligef bene Et fit cautela q̄ suauiter visitetur ⁊ tarde non freq̄nt̄ ⁊ iste ligafe ii remoueāt̄ er to° aīq̄ cō solidatū fit. imo alīs de medicamīe eiusdē ge neris circūapte[r]: maxie ītellr cū nondū est p fecta adherētia ptiū a q̄bus san. fluit. ⁊ hoc est sīa Ba[r] ⁊ Aui. in loc̄ allegat̄. ¶ Si aūt p ista fluxus san. nō cessat: loc' vñ p maiori pte san. fluit cauterizādus est cuz cauterio actuali vel potētiali. ⁊ h̄ in magna necēitate est faciendu alīs nō sm B[m]. 5. de ige. c. 4. ꝺsus finē. vbi dī cit sic. Jgit̄ q̄ artificialr vult opari p° ante oīa fluxū san. sedantia inq̄rat. deinde eligat ea q̄ secure ⁊ preter vllā molestiā sanguinē cōstrīguntur reliqua ño q̄dā necessitate coact[9] in his opef q̄ necessaria sunt. nā ignozo locū in quo coacti rē insensiuā vel ignem ponam[9] nisi cuz sang. exierit propter rasuram vel putrefactio nem. hec ille. vbi. s. Et causaz reddit ibi Bale nus. quia cozrices vel scare generate per ignē vel medi[am] adustiuā q̄n̄ cadūt itez venit fluxus san. iōmeli[9] est opari cū medicis glutinatiuis ⁊ carnē gñantib[9]. inf q̄s B[9]. laudat istū pul'. Re. thuris partem. i. aloē partez mediā. f' pul' ⁊ in corpef cū albumine oui ⁊ pilis leporis. deide superponatur super vulnus. eo casu quo san. non stringatur apponenda sunt medicamina

Digitized by Google

aduſtiua: que in ſe habent caliditatez cuz ſtipticitate. ſicut exemplificat Ba⁹ in. c. allegato de calcyteos. i. arſenico ⁊ calcāto. i. vitreolo antiquo. ⁊ aliquādo ſunt arſa ⁊ aliquādo nō. Medicamen autem qđ fit de calceuiua fortiꝰ ceteris eſt: non tamen ſtipticum eſt vnde cozrices quos generat ſuper vulnus cito cadent. ſed illi quos generant alie ſupradicte meᵉ remanent diutius in vulneribꝰ inuiſcati. ideoꝙ laudabilioza. Lozticibus enim ſuperioza vulneris mozantibus caro feſtinabit prius q̄ cadant. ideo non feſtinas eas auferre. Bꝰ hec in loco ⁊ c. prealleg atis. Eadem eſt ſententia de cauterio actuali ignito. Medicinaz vidi fieri in fluxu ſan. accidēti ruptura iam operata q̄ fiebat tentra longa ⁊ in ipſa antincta in ſucco plantagi aſpergebatur pul' arſenici ⁊ itromittebatur fozamini ⁊ ſtatim fluxus ceſſauit. ſed fecit ibi tantū dolorez q̄ patiēs non poterat ſuſtinere ⁊ opozuit q̄ abſtraheretur. ⁊ quādo extracta fuit pꝰ non fluxit ſan. qz cozrex ⁊ ſcara iam fuerunt facte. Laus deo. Super vulnꝰ tamen appoſuimus medicinam ſtipticaz ſanguinem reſtringētez de thure ⁊ maſtice ⁊ ſan. draco. ⁊ bolo armenico. ¶ Medicia que valet in fluxu ſan. ex vulnere ⁊ eſt Bur'. placētini. ℞. mūmie alumīnis añ. ʒ. ij. boni armeⁿ ſan. dra. añ. ʒ. ß. Alia. ℞. gipſi noui arſi. ʒ. j. mūmie tele aranee fuligꝰ reperti in oze furni boliarmemeci dragagan' añ. ʒ. ß. ℞. pul' cum ſolo albumie oui apponatur in pilis lepozinis. ¶ Medicamen qđ valet in omni fluxu ſan. ⁊ cōmuniter cirurgici debent ipſuz ſecū portare. ℞. thuris maſticis ſan. draco. boliarmenici. aloē cicot' terre ſigillate añ. ʒ. j. ℞. puluis. Aliud quod eſt ℞ab in maiori parte calcis viue ſan. dra. gipſi aloen thuris vitrioli añ. ʒ. ij. ℞ puluis ⁊ incozpozetur cum tela aranea ⁊ albumine oui ⁊ ſuperponatur galla cōbuſta ⁊ in vino vel aceto proiecta ⁊ puluerizata ſtringit ſan. etiaz arterialem. Ad idem ℞ fic. ℞. tele aranee gallaruz cōbuſtaruz ſarcoᶜ añ. ʒ. ij. ℞ puluis.

¶ Capitulum. 51ᵐ. de allopicia.

a **Allopicia** Et caſus capillorum ⁊ eozum cozruptio circa radicem ꝓpter humores aduſtos vel alio mō cozruptos ad cutim capitis ꝓtingētes. Juxta qđ ſciendū q̄ allopicia habet duplicem interpretationez vel deriuationem. Uno modo ſm papiam dicitur ab allon quod eſt alienū ⁊ pace quod eſt paſſio quaſi aliena paſſio. pro eo qz ab alio infertur, ⁊ ſm hoc videtur q̄ ſit cōtagioſus mozbus. Alio modo dicitur de alopes qđ eſt vulpes: ſm q̄ ſcribitur. 4. Ethicorum. pro eo qz vulpes iſtaz paſſionē ſemel in anno in eſta te videlicet patiuntur. ſic dicit Gerardus cremonenſis ſupra viaticum. Et canes ſepe hac paſſione moleſtantur. Nam ſan. incenſus vel humozes vel vapozes eozum ad cutis ſuperficiem venientes cutim ledunt ⁊ pilos frangūt ⁊ ſic fit allopicia cum aliquali cutis detrupatione ⁊ ſcabie. non tamen tanta ſicut in tinea. ⁊ greco nomine vocatur alopaces.

Cauſe allopicie ponuntur a Ba°. 14. de ingenuo. c. vltimo in hec verba. Unde ſi recozdaris eoꝝ que dicti ex libris philoſofoꝝ poteris intelligere cauſam cadendoꝝ rum pilozum ſicut ⁊ naſcendoruꝫ. quando humo. ſunt ſimoſi ⁊ groſſi ſunt cauſe q̄bus augmentantibus augmentantur pili. q̄ ſi iſti penitus auferantur calicies generabitur. ſi aūt cozrumpātur tinea fiet ⁊ allopicia. Ex iſto habes q̄ humozes cozrupti ſub cuti exītes truncantes vapozes ⁊ fumum groſſum ex quo pili deberēt generari ſunt cauſe allopicie vt dicit Baᵛ. Et ideo dicit gozdꝰ q̄ pilus eſt vapoꝛ ſiccus a corpe reſolutꝰ. ⁊ cū per pozos egredit in longū ⁊ rotundū, prendit ⁊ ab aere exiccatur.

Signa allopi' ponunt a Ba°. 14. de ingenio. c. vlti. ſic Jnqrat igit cozloz cutis ſi em ē alba maᵃ flātica erit. ſi nigra colᵃ ni. ſi aūt rubeꝰ vel citrinꝰ ſan. vl' co. ru. eſt in cā. ß ille. ⁊ ſeqt' ūmediᵉ. Adūdato qđ cozpe redeūdū ē ad illud qđ eſt clauſuz in meᵉ vt diſſoluaᵗ. Laue tñ ne diſſolutiua adeo ſint acuta ⁊ pūgitiua q̄ cutim vlcerēt etiēt ficciſſima ſint ne cū mala meᵃ boni deficcent hu. Baᵛ. ſ. ⁊ iubet ibi. Bꝰ q̄ vngant' cum cepo galline ⁊ anatis. ¶ Dic eſt ſciendū ſm Bᵐ. 2. de cōplomb⁹. c. 7. poſt meᵐ. caᵗ. q̄ gnatio pilozꝝ talꝫ eſt. ſi vapoꝛ fuerit ſicꝫ vap fumoſus groſſus ⁊ terreſtris egredit ꝑ pozos. deinde eleuaᵗ vapoꝛ alius filis huic. ꝓmo ex ꝓfundo cozpis ⁊ pcutit illū vapozē ꝓmū donec expellat eū ad exterioza. poſt eleuaᵗ vapoꝛ aliꝰ ⁊ pcutit hūc ⁊ aliꝰ aliū ita q̄ multi vapes fumoſi ſm bꝰ exᵐ retinent ⁊ cōculcant ⁊ adiuicē lōgo ꝓcurenant, vl' cōplicant ⁊ ꝓiungunt doᶜ pueniat ab eis ynū coꝛꝰ iunctū ſic cozpꝰ qđ aggregaᵗ ex filo nᵒ q̄ bꝰ cozpꝰ coartaᵗ ⁊ ꝓſtipaᵗ pp ꝓſtrictionē exiꝰ. ⁊ ſic fit pilus ⁊ capilꝰ. ¶ Lāe aūt pilozꝝ ſunt. 4. ſ. cā efficiēs eſt calor nālis reſoluēs. Lā vo mālis eſt vapoꝛ ſicꝰ. Lā formalis eſt poꝛ nō multū lat⁹ nec ampl⁹. Lā āt finalis eſt diſcretio ſexꝰ ⁊ pulcritudo ⁊ vtilitas vt cozpus a ca-

Digitized by Google

lozibus ⁊ frigozib⁹ aliqualr tueaf. Idcirco ſi vapoz eſt hūidus: fit mā ſudozis. ⁊ ſi eſt mlt̄ ſubtilis: eralat inſenſibilr: ⁊ fit cā caluiciei. iō boies hītes cere⁹ calm fiūt calui: qz calicas cōſumit vapozes. mulieres aūt ⁊ eunuchi nō fiunt calui ſi vapoz eſt mediocris fit materia pilozū. Et ſi vapoz eſt cozruptus fit materia ſcabiei et pruritus ⁊ ſimilium

Iudicia Jn allopi⁹ ⁊ in caſu capillozū primo ypo. 6. amph. amp. 20 Qui calui ſunt hīs varices magne ñ inaſcūf. hīs vo caluis exītibus varices magne naſcunf. rurſus capillanf vel capillati fiunt. 6. amph. amph. 20. Et cā reddif a ga. in 5°. qz ſi hu. cozrupti aſcendūt ad caput faciūt tineā ⁊ allopiciā ⁊ cadūt pili. ſi aūt mittanf ad pedes varices magne fiūt ⁊ capillāf. ¶ Sco eunuchi nō podagrizāt nec calui fiūt. 6. ap°. ap. 28. ⁊ cā eſt ſupflua hūiditas in eis abūdās. ¶ Certio ſi locus depilatus fricef ⁊ rube⁹ coloz non appet nō eſt ſpes curāda. ⁊ ſi cito rubeſcit: ſignū eſt cure qz ſignificaf velocitas attractionis boni ſan. ad ipam cutim. ¶ Quarto recēs allopi⁹ facilioris eſt cure.

Curatio allopi⁹ in pmis dieteſ ⁊ gubnef ſicut fuit dictū in capīs 35. et. 36. iſtius. 7. lib. cauēdo res ſalſas ⁊ acutas ⁊ ſpeciatas ⁊ vina fortia. ⁊ vtaf bona dieta ⁊ rebus inſipidis. vt ſunt bozagines ⁊ oua fozbilia ⁊ filibus euchimijs ⁊ bibat vinū tēpatū declinās ad dulcedinē cū tenuitate ⁊ claritate. hoc em̄ nutribilius eſt vt dic aui. Frica° cōfert eis ⁊ balneū añ fricationē ⁊ poſt fricationē. Si igif ſan. videf abūdare ſ flōmia de cephalica ⁊ de venis q̄ ſunt in naſo ⁊ ī pulpis auriū. deīde purgef hūoz ſupabūdans ſm q̄ ſepi⁹ dictū fuit. coz⁹ aūt mūdificato ſi allopi⁹ ē noua ſimplex ſolū radaf caput freqnf p⁹ lotionē cū aq̄ decoctōis hedere capillve. ⁊ ficle. Si aūt eſt mag fozt ⁊ antiq̄ ſi eſt de flāte ſ b linimentū q̄ ponit meſue aucte, ppa. ſ. allzi trā eufoz⁹ rute agreſtis baccarū lauri añ. 3. iij. ſulfuris vi elli al. añ. 3. ij. terant oīa ⁊ incozporent cū oleo nardino vel laurino vel cuz fece olei ⁊ ſ vnguentū mediocrit liq̄dū ⁊ ide linia tur caput raſum ⁊ fricatū cū ſq̄lla. ¶ Sequif linimentū aliud: qō ponit ipe aucte iudei. ſ. eufoz⁹ ſpume maris. fimi colūb⁹. añ. ʒ. 6. elli al. ſe. rute. mōta° coztic auellanarū ⁊ caſtaneaꝝ adufta ꝝ naſtur ſpice tapſie añ. 3. ij. amigd̄ amar. combuſt. cū coztic⁹ ſuis añ. 3. j. et 6. ſ vnguentū cū vino cocto aut cū oleo rafani aut laurino ⁊ vnge caput ⁊ dimitte p totā noctē. in craſtinū laua cū aqua decoctōis ſicle ⁊ fabarū. ⁊ iſta ſ ſine inīmiſſione donec ſaneſ. ¶ Aliud linimentū. ſ. ſucci extremitatū et foliozū mirte foliozū oliue añ. ʒ. ij. rob ru. ſicc. ʒ. 6 abſin⁹. 3. ij. bullīāt oīa in media. ℞. aceti vſq̄ ad ꝓſumptionē medietaſ. deinde colenf. ⁊ in colatura ponanf lapdani. ʒ. ij. ⁊ dimitte ſic p duos dies. deinde infunde ſup ipm oleū mirtinū ⁊ vinū ſtipticū donec in ſubam mell̄ redigaf. ⁊ tūc ponanf ibi alipte muſcate ⁊ gallie muſcate añ. 3. j. de iſto vngaf p tres dies. Deinde lauef cū dicta decoctōe ⁊ frequēf rei tereſ vnguentū ⁊ lauato⁹ vſq̄ ad ſanitatē. et vz ad caſum capillozū ⁊ ad initium caluiciei. ¶ Aliud ſ. capilli veneris foliozū mirte coztis pi⁹ abſin⁹ aduſtozū vt pulne⁹ poſſint. añ. ʒ. j lapdani mirre añ. ʒ. 6. thuris. 3. ij. puluerizēt puluerizāda ſ mixtio cū oleo rafani ⁊ vino cocto ⁊ epithimef in nocte ⁊ demane caput lauef ⁊ radaf. ⁊ ſanat caluiciē ⁊ caſum capillorū ⁊ allopiciā ⁊c. Linimentū aliud ad allopiciaz ſm Dehe° aucte iudei. ſ. eufoz⁹ ſpume maris coztic⁹ auellanarū tozref ⁊ caſtaneaꝝ naſtur ſpice tapſie añ. 3. 6. amigdalarū amar aduſt cū coztic⁹ ſuis. 3. j. ſ linimentū cum vino cocto ⁊ oleo rafa⁹ aut oleo laurino. ¶ Aliud linimētū aucte rufi ad allopi. ⁊ pn⁹ tinee. ℞. eufoz⁹ rute mōtane baurach ſinap arthe meb añ partes eq̄les. cōfice cū ſucco ſq̄lle vel cepe fortis ⁊ acute. epithimef inde caput poſt frictionē rubificātē. Daly addit huic linimēto nigelle combuſte ſe cicute cōbuſti añ. 3. ij. coztic ligni ficus ⁊ foliozū eius ſpume maris combuſte añ. 3. ij. ſ vt. 5. ⁊ cōtinuef epithimatio donec rubeat locus ⁊ veſicef. Deinde epithimef cuz aristolog ⁊ lapda° et epithimo cōbuſto vel torrefacto ⁊ fizimbrio ⁊ licio aut cū aqua ſolaf. ¶ Jn cauſa aūt ca. ſequf linimētum meſue deſcriptōe iudei. ℞. ſpume maris baurach amigdalarū amararū combuſt. raō canne combuſte coztic auellanarū combuſt. ſtercoris capre añ. ʒ. j. adipis anatis añ quod ſufficit. fiat linimentū ⁊ liniaf poſt abzaſionē et fortē fricationē cum pāno aſpero et ſpuma maris ⁊c. Ultima intētio eſt occupari ad pilorum generationē. et vt cureſ caluicium ⁊ pzuatio generationis capillozū ¶ Sequif medicamen faciēs naſci pilos vbi oporter. ℞. carnium limaciarū et ſanguiſugarū et apum et veſparū ſalis cōmunis añ partes equales. et pone ea in vaſe habēte multa fozamina pua in fundo ⁊ ſub iſto ponaf vas vitreū ⁊ cōſeruetur liquoz exiens de quo locus calu⁹ fricat⁹

Digitized by Google

fortiter ꝑ ꝓs liniaf. ℂ Linimētū sanās caluiciē ⁊ gñans pilos i barba aut supcilijs. ℞. cere. 3. v. olei de lerua. 3. ij. et ℈. stozacis liquide mirre añ. 3. iij. lapdani. 3. vnj. cufoꝝ gūme rute agrestis cātariď añ. 3. iij. citrágulozꝝ combusti vesparū siue apū añ. ʒ. ij. ℞ vng^m ⁊ liniaf cuz eo in nocte post vehemētē fricatōnez ⁊ mane lauef ⁊ radaf locus sepe. et cū pilꝰ nasci incipiāt quasi lanugo: tūc frequētius radatur. ad ides valet oleū de beē: in q̄ cocte sūt cātariď abiectis alis et capitibus. si post aromatizet cum muſco vel ambza.

ℂ Lapl'm, 52. de tinea.

t **Tinea** est scabies capitis cum cruſtis ⁊ sq̄mis ⁊ capilloꝝ euulsione ⁊ pturitu ⁊ coloze cinericio et odoze fetido et horribili aſpectu. Dāc diffinitionē pōit Hozď. Alio nomine ꝺm antiq̄s vocaf semoti. ďz aūt tinea ꝓpzie ꝺm papiā vestimētoꝝ ꝺmis: qz teneat q̄ usq̄z inscidat ⁊ cozrodat. ⁊ ꝓ istā filitudinē ďz tinea capit: qz ꝓꝰ leuit incipiat. ⁊ nisi cito curef: figit se. ⁊ inducit scabiē ⁊ ⁊ cruſtas ⁊ squamas ⁊ alia accītia mala cum ingēti pturitu. Dicitur aūt semoti: quia semotas capit occupat partes: quia ꝓs vnā partē tenet. deinde ad aliam semotā transit partem.

Cauſe tinee sunt hu. adusti ficci vt dicit Cōſtanť. in viatico. ⁊ hec ꝓ quia vrpluriū venit cum ficcitate ⁊ scabie ficca ⁊ cruſtis ficć. Aliq̄n fit de san. putridoꝝ ď flāre et etiā emittit aliquā liquozositatē. ℂ Signa sunt multā manifesta ⁊ iam in diffinitōne ꝓmulgata: quia ad oculū apparet.

Judicia in tinea. ꝓz° tinea antiq̄ nō recipit curatiōez aut cū maxª difficltate curaf ⁊ laboze: qz mala ꝓ°tā videf eē adeq̄ta. ℂ Scďo i pueris ⁊ lactātiď fortes medicias apponere nō audem°: in medijs etatiď adolescētiď pueris ⁊ iuuēiď bñ possum° curare cū bono regie: qz medicias pñt supporare. ℂ Ter° hec egr° freq̄nť venit infantiď ⁊ adolescētiď ꝓpter abūdantiā san. ⁊ molliciē cuť. ℂ Quarto recēs tinea filꝰ alie infectōnes cuť quāto recētiozes tāto faciliozis sūt cure ⁊ eōuerso. ℂ Quito infectōes cuť q̄ magꝭ pfundanť in cute sunt tardiozis cure: qz magꝭ sunt affixe. ℂ Sexto si cuť cū pauca fricatōe rubeat citius ꝙ ꝙsueuerat: signū est ꝙ medª facit bonā impssionē. si aūt dispō cuť nō alteratur: indiget medicia fortiozi. ⁊ si locus nō rubeat necessaria est scarpellatio ⁊ fricatio cū alijs et cepa forti et squilla.

Cura Primo aliqui cañ. gñales ad tinea am ⁊ allopiciā valētes sūt ꝓmittēdi. ⁊ ꝓ maioꝝ pte sunt Aui. Prim° curca istoꝝ ꝓ°stat in ꝓdigōne et eūone mali hu. cozrupti et adusti rectificatiōe cibi ⁊ potus. ℂ Scďs si san. supabūdet flōmia de cephalica ⁊ vēis magnis est faciēda. ℂ Tertius est formalr Aui. Et cū videris cutim capitis rubeā aut venas eius cum rubedine replonali flōmia post vniuersalē flōmiā venas capitis ⁊ venas frontis nō tamē supfluū extrahas sanguinē: qz ibi est necessarius ad curā. ℂ Quartus est Aui. Et de eis ꝙbus indiget in mūdificāda cute a materia allopicie male vel tinee sunt sanguilage et vētolatio ⁊ pūgere cū acubus plīb° ⁊ vesicatio cū medicīs acutis: ⁊ post sana° eius qō vesicatū est vt pili nascanť. ℂ Quiť°. qtienscūq̄ pili nascunť ⁊ cū eis az aliq̄ infectio semp illi radanť. ⁊ ď fit saltē bis in septiana. ℂ Sextus añ oēm apponē epithimatū caput radēdū est et cū cepa vel radice rafani vel aſpero mādili fortiť fricādū erit. ℂ Septim° post vses purgatōes cū laxatiuis caputpurgijs ⁊ gargarismis ⁊ nasalib° est inistēdū. ℂ Octau°. os vt cū medicīs epithimatū ⁊ vnguētoꝝ ⁊ tinee et allopicie sic ꝓfortādo vt caput maꝫ malignā nō recipiat. nō tamē cum supflua stipticitate. ℂ Lura° pticularis tinee. Jn pmis iuꝝ ꝑm^m eañ digerat hu. grossus adustus cū oxielle sqlli^co vel diuretico mixt cū fir° deikumo^re. deinde eūeť hu. melic^o vel flātic^o cū pill'. cochijs i q̄b° fit ꝛtus epithi' vel colocynt^e ⁊ elli'. si hō est fort ⁊ robustus. ⁊ si ibi est melia. qz fortꝫ morbo et difficilis cure fozť debeť me^a. Jn tiea ficca ℞ talef pill'. ℞. elli ni. 3. j. sene epithi' añ. 3. ß. agari'. 3. j. et ℈. mastic. 3. j. aloē. 3. iiij. ℞ pill'. cū succo apij. dosis est. 3. j. purgat eñ maꝫ adustā ex omni mēbzo. hoc facto vel a ꝑn°ponať in bona dieta cauēdo res salsas et acutas ⁊ vinuꝫ forte ⁊ res grossi nutrimēti ⁊ melancholicivt caseus caules carnes salse ⁊ silia. Et vtať cibꝫ leubus facilis digōnis ⁊ boni nutrimēti: vt sunt carnes auiū campestrū et qua sozbiliat bozagines ⁊ pisciculos de aquis mūdis. Post ista vel ante fividef ꝙ san. supabundet a ꝑn° ď° facienda est flōmia de cephalica vtriusq̄ brachij ꝺm tenozē secūdi cañ. Deinde si āpli^s est necessaria san. extractio ℞ flōia de venis frontis ⁊ de grossis venis in capite apparentibus. Et ego aliquādo feci de venis que reperiunť retro aures. ⁊ bene factū fuit ⁊ ꝓpere

ℂ Jn tinea aūt humida in qua exit virulentia cōpetit me^a euacuans flā salsum: ↄ purgef. cū

Digitized by Google

pillis cochijs.ʒ.j.ꝛ ℔.epithi.ʒ.ß. Vel purgetur cū iſtis pillis.℞.agarī pulpe coloqn[e] maſticis. añ.ʒ.j. aloes.ʒ.iiij.℞.maſſa cū ſucco porri deꝛ ʒ.j. frequēter. Valent etiam mirab. lzeb. cū epithimo ꝛ ſene. Localia aūt remea℞ ſic. Primo radantur oēs capilli capiti. poſt vngaſ cum oleo nucum vel cuꝛ oleo de lzerua vel de camo. vel violꝫ ſepatis vel myrtis calis actualr p.ʒ. dies cōtinuando. Pertiā diem iterū radatur caput ꝛ ſcapellef vl profunde ſcarificef: vt fluat ſan. in multitudine. ꝛ poſt caput bñ lauetur et fricef cū decoctione fumiterre ꝛ lapacij acuti ꝛ camo. ꝛ poſt in cōtinenti ℈ Guillm de ſaliceto fricetur totū caput cuꝛ tartaro diſſoluto in decoctione ſtatim dicta: vel cum ſquilla vel aliis ꝛ poſt dictam fricationem iterum ablua tur ꝛ cum pāno lineo exiccetur. Et cōtinuetur dicta iniunctio cum oleis ſupradictis poſt dictas fricationes ꝛ lotiones per.ʒ. dies bis aut ter in die. Poſt quartam diez iterum lauef caput ꝛ radatur. ꝛ ſi cutis nondum videf mūda reuertere ad dictā fricaōnē cū tartaro ꝛ lotione cū dicta decoc[e]. ꝛ ad crebzā raſurā capitis. ꝛ iſta cōtinuenf donec cutis mtida ꝛ mūda fuerit. ℭ Et tūc vngaſ caput omni die cum iſto vnguēto. qō ponit Guilℓ de ſaliceto. ℞. cineris capillorum humanorum femine: ſi eſt tineoſa femina vel maſculi: ſi tineoſus eſt maſculus. ʒ.j. cozticum auellanarum conbuſtarū añ.ʒ.j.ꝛ ℔. feꝯ olei cōmunis. ʒ.iiij. ℥melℓ deſpumati. ʒ.iij. mirre. ʒ.j.ꝛ ℔. aloes. ʒ.ß. croci. ʒ.iij.℞ vng[m] ꝛ inde liniaf caput raſum. Iſtud vng[m]. pſeruat cutē ꝛ hūozem ſub cute exñtem a putrefactiōe ꝛ cozruptōe ꝛ firmat cutim ꝛ multiplicat capillos. Alij ſi cā eſt foꝛt ℞. pmuz linimentū: qō ſcriptū ē in.c. de allo[a] aucte. Veb[e]. Dicit Guido ꝙ in lotionibus folia ſaliꝯ obtinent pncipatū. Ego aūt ſumvſus ꝛ exptus folia edere arboꝛee: ꝛ ſunt bone blete fumuſterre epithimus lapaciū acutum acetoſa herba roberti. Et ſi ex acutis medicinis in cute ſequaf aliqua leſio: illa acuta poſtponanf. ꝛ vngatur caput cum adipe anſeris ꝛ galline. ℭ Hoc vnguentum ponit Guido auctoꝛitate Ba[l]. cuz q̄ mltos curauit de tinea: ꝛ de ſcabie viceroſa capitis ꝛ ſabafati ꝛ de ſerpigie ꝛ puꝛitu ꝛ de caſu capillozum ꝛ de pedicul ꝛ lendibus. ℞. galarum.ʒ.iij. ſe. cicute. ʒ.ij. arcenici rubei ariſto[e] añ.ʒ.iij. ſalis armo[l]. fuligīis furni ſulfuris amigō. a naraꝛuz coloquin[e] raō capparris foliozum fici foliozum oliue raō cāneviride eris aluminis de pluma cief menite mirre aloē oli ba[l], añ.ʒ.j.ꝛ ℔. fellis vaccini allatrā quod eſt pix nigra. añ.ʒ.j.ß.℞. vnguentum cuz aceto in cozpozatum. ꝛ ponatur ad ſolem: donec miſcētur deinde vngatur caput. ℭ Aliqui volūt ꝛ eſt per me expertum: ꝙ fiant. 9. pilei de panno laneo colozis blauei. liniatur cum pice nigra ꝛ raſina pini ꝛ ſuper caput raſum ponatur. ꝛ teneatur per. 9. dies. ꝛ poſt violenter remoueaf. ꝛ poſt quod remanet de capillis: cum pincel: euellatur ꝛ reſiduū lauetur ꝛ bene radatur cū decoctione herbarum ſupradictarum: ꝛ poſt pfectam exiccationem. iterum de nouo ponaf. ſcōs pileus. ℞ hoc continuetur donec fuerint. 9. deinde vngatur cum vnguentis ſupradictis in iſto. c. ꝛ in. c. de allop[a]. ℭ Sequitur vnguētum Bozdo. in quo ego reperi magnam efficaciam in multis pcipue in quadam iumencula: cui tinea duraueꝛat fere per. 14. annos. Et iſtud vnguentum machinatus fuit Bozdoni[s] ex materialibus: que poſuit Auicē. ℞. elli. alb. ꝛ ni. ſulfuris viui attramenti litargiꝛi calcis viue vitreoli aluminis gallarum fuligīis ozis furni cinerum clauellatarum. añ.ʒ.ß. argenti viui extincti viride eris. añ.ʒ.ij.℞. pul. tūc.℞. ſucci bozag. ſucci ſcabioſe ſucci fumiterre ſucci lapacij acuti. añ.ʒ.ij. bulliant ſimul lēto ig[e] cum fece olei antiqui. ꝛ aceto tunc addaf pulꝛum ſupradictarum: ꝛ in fine addatur picis liquide. ʒ.j. cere noue quod ſufficit ℞. vnguentum. iſtud vnguentum pꝛoculdubio eſt tante virtutis ꝙ in cozpoze mūdificato omnimode ifectionē p ſciam humanā curabilē curat ſiue ſit tinea ſiue ſcabies ſiue maluz moꝛtuum ſiue moꝛfea quare in honoze ꝛ reuerētia habeatur dicit Bernardus de lylio.

Declaratio in tinea. P[o] ℭrīt tinea ex q̄ hu. mag gñaf. Etvī ꝙ ex ml'ia. qz tinea ē ſcabies multū groſſa. groſſioꝛ aūt hūoꝛ q̄ fit in cozpe ē melancolica: cū ſit fer alioꝛ. 2[o] vī ꝙ de colera qz hūoꝛ hāc paſſio nē faciēs ml'tū penetrat ad eī qz ad cutē ſupficies. Colera aūt rubea penetrabilioꝛ ē alijs humoꝛib ℭ. Pꝛo iſto dub[o] nō ꝙ ex ll'o hūoꝛe ſuā, ppaz foꝛ[m] retinēte tinea pōt fi': ſi oꝛ ꝙ p cozrūpaf ꝛ putref. ꝛ aduraf. 2[o] nota ꝙ aliq. ſ. pſtantin[s] in viatico vocat iſtā paſſionē carbūculū. qz ſicut carbūcul[s] ex ſan[e] gñaf cozruptoꝛ ita ꝛ tinea. tūc dico ad dubiū ꝙ tinea pōt gñari a q̄libet hu. in cozpe ꝛ in capite abūdā[e]. Si ille hūoꝛ cozrūpaf vel putref. vel aduraf pcipue tñ ex ſan[e] cozrup[o]. ꝛ in h ꝓſentit Cōſtātin[s] p viatici. ℭ 2[o]. ſcias ꝙ interdū cōtingit in tinea ꝛ in alijs ifectionibus cuī ꝙ añs mā ꝛ cō iuncta ſunt purgate ꝛ extirpate tñ tinea ; non

curatur: ⁊ causa est in hoc mala q̃litas in partibus cutis ⁊ subcutaneis a longa precedente egrī derelicta nam quicquid ibi venit p̃o nutrimento totū cōuertitur in corruptionē ⁊ infectionem. Et sic cognoscit intellect⁹ q̃ homo debet intendere principaliter ad remotionem illius male qualitatis cum medicinis ad hoc valentibus in vnguentis ⁊ emplis vt dictum fuit. Et vatēr pili hūam adusti ⁊ cornices auel lanarum adustarū ⁊ storax liq̃da ⁊ lauatorum herbarum. ⁊ cetera alia. ¶ Tertio. queritur quare color tinee est alb⁹. Dico q̃ hoc est propter incinerationem humorum: nam cinis ad calorem albū trahit. nam color in adurēdo primo denigrat: ⁊ cinerādo dealbat: vt patet de osse proiecto ad ignem q̃ p̃mo denigratur postea dealbat. ¶ Quarto scias q̃ pueri magis fiunt tineosi. aut q⁹ sunt gulosi ⁊ multe comestiōis ⁊ per p̃ns multarū superfluitatum: aut q⁹ citius inficiuntur a persona tineosa rōne teneritat cum sit morbus cōtagiosus. In iuuenibus vo calor est fortis ⁊ cōsumit superflutates ideo minus fiunt tineosi. Si tñ per puericiaz vsq; ad iuuentutē duraverit tinea tunc iam est radicata ⁊ quasi impossibilis vel multū difficilis cure. ¶ Quinto dubitatur vtrū in tinea confirmata debeat fieri flōia. dico q̃ nō q⁹ in variolis cōfirmatis non cōpetit flōia: ergo nec in tinea ꝛ p̃ns per simile q⁹ invtraq; materia retrahere tur ad intra ⁊ mēbra interioza lederētur. ans est Aui. in. 4. in. c. de variolis. Cōtrarū istius fuit dictus in. 2°. ⁊. 3°. canonibus generalibus. Ad hoc dicendū q̃ cans. sunt veri ⁊ ad rationes dico q̃ non est simile de materia variolarū ⁊ tinee. nā in variolis non cōpetit flōia vt dictū fuit in. c. de variolis in isto. 7°. libro q⁹ in eis est magna corruptio materie per flōiaz fieret retrac⁹ māe. venenosa ⁊ corrupte ab exterioribus ad interioza ⁊ sic interioza corrūperentur. In tinea autem non est tāta vētositas nec tanta venenositas nec tanta q̃tas māe nec ita expansa per totum.

¶ Capitulum. 55ᵐ. de fauo.

Fauus est egritudo cutis capitis cū eruptiōe eiusdem ⁊ solutione cōtinuitatis eius in aliq̃bus locis ⁊ cum exitu virulētie humide. Dicitur aūt fauus egrī⁹: egritudo ad similitudinem faui mellis: q⁹ sicut a fauo vbicunq; ponat pōt emanare mel. sic ab ista egritudine exit humiditas viscosa. q⁹ sm p̃az fauus mel est in cera: ⁊ dicitur a fage q̃ est comedere nos vero physici dicimus fauum quandam egritudinem in cute capitis cū paruis pustulis acuti capitis ⁊ p̃uritu a quibus liquat tabes ⁊ lues liq̃da ⁊ melosa sicut mel liquat a fauo ad eius similitudinem dicitur.

Causa materialis faui sunt humores a quos corrupti: vel flā salsum corruptum q̃ aggregatur sub cute vel san. corruptus qui ibi putrefit. ⁊ puertunt in virulentiā.

Signa faui adest enim mollicies in capite sub cute ⁊ apparēt eleuationes aliq̃les cū p̃uritu ⁊ exit illa hūiditas viscosa cum p̃uritu ⁊ est viscosa ⁊ putrefacta.

Judicia dicimus q̃ si talibus citosuccurratur. i. purgetur hu. aqueus sm suam naturam flāticus maxime. ⁊ hoc ff frequēter si tenuerit bonum regimen talis cito curabitur. alias deterius fiet.

Curatio faui. Primo ordināda est dieta sicut in. c. de scabie ⁊ p̃uritu fuit dictum. deinde purget materia peccās vtplurimum flātica cū polipodio ⁊ sene ⁊ epithimo q⁹ ad corruptionem tendit vel cuz agarico ⁊ pulpa coloquintide mixtis cuz suis correctiuis. deinde radatur caput p̃ius lotuz cū lexiuio facto de cineribus quercus in que distemperetur parum aluminis arñ. deinde fiāt vnguenta dicta in tinea. q⁹ ergo fauus q̃tum ad modum generationis ⁊ q̃tum ad cursuz virulentie videtur esse de genere vlcerum. ⁊ quia omnib⁹ vlceribus deficcatiua sunt necessaria: vtvisum est in. c. 42°. istius. 7ⁱ. libri: ideo in fauo cum sit ibi humiditas superflua p̃o particulari regimine idiget exsiccatiuis: ff ergo talis vnguentū. ℞. litargiri nutriti cuz oleo ros. ⁊ aceto. ʒ. ij. ceruse. ʒ. j. aloes cicotrini mirre filiginis ozis fur⁹ tuthie. añ. ʒ. iij. olei ros. ⁊ aceti añ quod sufficit incorporentur in mortario ⁊ ff vnguentum. ¶ Si autem est puer citra. x. annos vel si est lactans non debemus ponere multum fortia sicut arsenicum calx vi⁹ sulfur stafisagria nec multum stiptica vt acalfia galla. In ista passione nec in tinea ex istis fortia sunt facienda epithimata capiti propter periculum q̃ euenire potest. Nā quidā miles habuit nepotez tinioſum qui p̃ multū tēpus a tinea curari nō potuit. ⁊ ipse miles apposuit epithima capiti ex arsenic⁹ sulfur ⁊ viride eris ⁊ se. finapis. ⁊ in crastinū puer qui erat. 12. annozum iuuentus est mortu⁹ in lecto. Et istud remedium reperierat dictus miles in suo lib⁹ ⁊ tunc verificatus est ampho. 10⁹. damac. Cū īmēsa in medicīa fit p̃funditas vtī sm libros sine solerti īge⁹ molestū est. Felix ergo est quē

Digitized by Google

faciunt aliena picula cautum. Et si aliqua de debeāt apponi illa sint bene repssa. ¶ Ex istis pñt fieri vnguenta liniměta epithymata fuligo ozis furm tuthia acassia licii ad deficcandum ⁊ stringendū ⁊ cutim confortandū litargirū ceruſa aloē chimolea nitrū cozticꝰ nucus ⁊ auellanarū adustarū cornu cerui vstum Lachymia thus mastix cinis ligni ficꝰ mirra sterc⁹ collūbinū se. rute fella aliū amurca oleus de tartaro oleū de lilio oleum nucum acetum cineres clauelati.

Declaratio in fauo. ꝓcio intelligendus ꝙ cā mālis faui est flā ꝙ autem fit materia hūida ꝑs ex fluxu mē aquose ⁊ virulētie ꝙ aūt fit salsa vel acuta. ꝑs ex ꝓuritu ⁊ acumine capitū pustulaꝝ. qz etiā san. est multū humidus ⁊ hu. ficci ficcā egritudinem cōstituūt ⁊ hūdi humidā in gñe ⁊ spē. ¶ Scdo q̄ritur q̄re fit tāta delectaō in scalpendo quādo adest ꝓuritus: ⁊ post sequitur tantꝰ doloꝛ dicitur ꝙ ꝓuritus cōsideratur duꝝ vno mō put est in fieri in scalpenō: ⁊ rōne scalptionis ⁊ frictionis san. ibi currit ⁊ spūs ⁊ caloꝛ nālis ⁊ tunc rōne istoꝝ ꝝ delectaō. si aūt consideratur in facto esse vel causaꝝ ibi doloꝛ rōne cōtinuitatis solonis pp cursum male mē acute ad locū ꝑficatū ⁊ solutū in sua ꝓtinuitate. ¶ Tertio scias ꝙ in fauo magꝝ apparent fozamina cū in tinea qz i fauo materia est liqdioꝛ fluxbioꝛ ⁊ ideo fluit ad extra ⁊ facit fozamina cutim cozrūpendo. Jn tinea autē materia est grossioꝛ ⁊ spissioꝛ ⁊ iō remanet sub cute: ⁊ ibi aduritur ⁊ inspissaꝝ ⁊ deficcatur ⁊ crustatur. ¶ 4°. notandū ꝙ acetus cōpetit in fauo qz in aceto remanent alique ptes cale rōne vinositatis. ⁊ rōne istarū cōpetit qz deficcat ⁊ penetrat alias partes habet frigiditas ⁊ stipticas ratio. e terrestreitatis acquisite per exalatiōnem plurium partiū subtiliū: ⁊ ratione istarum competit quia confortat. ⁊ deficcat cutis capitis ⁊c. ideo acetum cum aliis medicinis competit.

¶ Capitulum. 54. de pediculis.

Pediculi sunt aialia sextipedia ꝓpe supficiez cutis generata. Jn anseribus autē multis aialibus ⁊ ambus pediculi etiā generanꝝ per viā ꝓpagatiōis aut per viā putrefactionis. Unde sciendū ꝑm Aristo. in libro de gñatione aialium ꝙ oīa aialia mundi aut gñantur per viā ꝓpagationis aut putrefactionis. Hūc aūt ꝑs ad experientiaz ꝙ pediculi gñantur ꝑ viā putrefactionis. ¶ Modus autez gñationis est iste Quidā vapoꝛ grossus ⁊ humidus per pozū releratū exies exteriꝰ in grossam subam quertit a caloꝛe nāli que mā ficcō densata a nā suscipit spūm vite ⁊ sic mouentur ⁊ fiunt aialia ⁊ mouenꝝ cū. 6. pedibꝰ ⁊ pꝰ nāliter cupiūt nutriri in loco vbi nati sunt ⁊ q̄rendo nutrimentū circa cozpꝰ viuunt ex sozdicie ⁊ vapoꝛibus ingrossatis in cozporis supficie ⁊ ibi augmētanꝝ ⁊ faciūt ꝓuritū ⁊ delspectū cozpi a quo suscipiūt vitaz ⁊ nutrimētuz iō dici pñt ingrata aialia. Lentes aūt fiunt ex mā magis grossa ⁊ inepta ad motū. pediculi autez ex mā magꝝ subtili ⁊ magꝝ apta ad motū petale ät sit de mā mediocri ⁊ sunt petale pediculi lati in pectine ⁊ subasselle ⁊ in palpebris gñati ibi foꝛtiter adherentes ad ꝓuritum facientis.

Signa et cause pediculoꝛuz signa egritudis sat sunt manifesta. sed ꝑma cā pōt esse mīta comestio faciens idigestionē ⁊ vsus ciboꝛ multas habē tum supfluitates vt sunt fructus spāl castanee ⁊ ficus. Jste enī supfluitates exactione nature ⁊ purgatione eius ad cutim emisse inter carnē ⁊ cutem mālr faciunt pediculū. ⁊ hoc faciunt ficus vt dicit Aui. in 2°. cañ. in. c. ꝓcio Et silr oēs fructus recētes. Silr iuuat ad gñationē pediculoꝛ supfluus coitꝰ qz mouet māz a centro ad circūferentiaz. Et ēt ad hoc iuuat tarda vestium mutatio ⁊ pꝰpositio mūdificationis ⁊ lotionis camisiarū ⁊ vestimentoꝝ.

Judicia qñ sunt rubei plene iudicant esse ex sanᵉ. ⁊ qñ ad citrinitatē ex co. ⁊ ad migredinē ex mīa ⁊ albedinē ex flā te. ¶ Scdo dr ꝙ qñ i cozpe mīltiplicant pediculi fine cā manifesta: a cā itrinseca significat magnam cozruptionem in hūoꝛibus ꝓncipaliter ⁊ debilitatōez ⁊ errozes virtutis assimilatiue in cute. ideo significat mozfeam vel lepzā vel aliam infectionem in cute.

Curatio pediculoꝛ ⁊ bziandoꝛ. Jn ꝓmis cōsidereꝛ hu. peccans ⁊ si san. ſ. flōia. Et si alij hūozes purgentur ꝑm ꝙ casus requirit ⁊ caueat cibos a q̄bus pediculi gñantur ⁊ vestes sepe mutenꝝ ⁊ cozpꝰ frequēter lauef. ⁊ ab itus sumanꝝ res que pediculos occidunt: ficut sunt allea decocta ⁊ calamētuz montanū. vt dicit Aui. in. 7ª. 4ª. Medicie ät iterficiētes pediculos ꝑm Auicē. sunt sumach alleum acetosa folium ⁊ radix eius alumē cū oleo folia granatoꝝ se. limi calamus aromaticus cinamomū ficla coloª folia mirte ⁊ cipzes si oleum carta ⁊ multa alia q̄ ponit aui. Ego aūt expertus sum solū argentū viuū icozpatū

Digitized by Google

cum sanguine porci si modicuz de eo ponatur inter spatulas vel inter pect9 r stomahū vel in balneo. occidit oēs pediculos. Straz sagria q̄ iā herba pedicularis nūcupaf q̄ ēt occidit pediculos auiū rapaciū r sulfur r argētū viuuz int alia obtinēt p̄cipatuz. Et isto casu valet vng^m guidonis. R. olei. ʒ. iij. cere. ʒ. ß. argēti vi m. ʒ. j. cera r oleū liq̄r. in sil' r pticiant in mortario r misceant cū argēto viuo de quo vng^o vngat corrigia r portet ppe carnem r occidit pediculos r petales briandos sm Guidonem occidunt cum aqua salita decoctionis pisciū salitoz um. Aut cum succo edere terrestris aut cum aceto mixto cum aloe.

¶ Lapīn. 55^m. de furfuribus.

Urfura sunt q̄dā squame tenues r subtiles. aīn in solo capite. aīn in aliis partib9 corpis: vt in fronte r facie r silib9. r fiūt in locis absq̄ ꝺ q̄ appeat in eis aliq̄ humiditas sicut az in pustulis r sine alia corruptione cutis sicut az in fauo r in tinea r aliquando in allopicia.

Cause furfuris p̄nt ee due. p^a ē mala cō plexio calda capitis ex ēs a nā sua generans furfures sine quacunq̄ humoz corruptione. alia causa potest esse superfluitas hūorum calidoz quādo ascendunt ad caput.

Signa sunt: qz q̄n hō pectinat caput vl scalpit' cadit a capite illa sīgna ad modū furfuris subtilis. si est a mala cōplexione sine mā: siccitas az maioz r cognoscit p habitudinem macrā r siccaz: r qz hō est macer r siccus. Si aūt est cū humore aīn vltra furfura fiunt aliqui botores vel granula r az resudatio r est hō plenus vel pinguis ꝛc.

Judicia P̄rio dicit Bordo^z q̄ tales parati sunt ad lepā r cā ē q̄ ciz generationē hūoz figūr sine q̄ incineratiōe numq̄ lepra pōt fieri. Ego aūt in p̄mitis artibus bazbui socū q̄ etate exīs. 20. annoz r aīn r retro hāit furfura in capite r facie r q̄n surgebat ō lecto r in tota die que intantum continuauerunt q̄ factus est perfecte leprosus. Et multos alios vidi qui q̄ntus a furfuribus fuissent occupati nō fuerunt leprosi. erāt tñ in ampliori etate constituti.

Curatio furfuris capiū. si corp'est plenum purget humoz peccans. r cōiter cōpetit talis purgatio sic fuit dictum in scabie sicca r in materys adustis. Et sic vr q̄ san. superabūdet fl. flōia. si aūt corp'nō ē plenum fl. caput purgia r nascalia de naso r gargarismata r ponant vētose r fl. cauterizationes deide fl. localia remedia. P̄rio dicit serap. q̄ malue elixate rectificant si cū eis abluatur caput r facies r fricent fricatione bona. Et succus sicle cum sale. r acetū cuz farina ciceris r altea r faria lupinoz ū aut fabe. r farina ordei cū altea r sale. Et vz aqua decoctionis fenug^ci r radicis liq̄ris r mucillago psillij cū altea r succo melonis'. Aqua decoctionis capilli veneris. Et fortiora istis sunt fel tauri r aq̄ decoctionis colocynt^e sal alkalli baurach r cuz istis ponantur aliq̄ stiptica p̄fortatiua capiū ne recipiat humores ad ipsuz venientes. Et ponit Serap. medicamē auctoritate archigenis. In p̄mis ablue caput r frica ips cū aq̄ decoctionis fenug^ci r cū succo sicle r cū nit^o. deide line ipsuz cū marmore luti viridis cōfecti cuz aceto r felle tauri: r post vnā horā ablue ipsuz cū spuma baurach r calcadis eq̄r mixtis cū aceto. r amplius nō reuertet egritudo. Et ponat pa. in bona dieta. cauendo a cibis sanguinem adurentib9. Et vtat cibis hūectatiuis laudabilis chimi. r incipiat a medicinis lenioribus supradictis. deinde ad fortiores ascendere debemus r fl. medicina archigenis supra dicta. r me^a quā ponit Rab. 5. almāb. c. 1. q̄ ē fort vt ipse dicit. fl. farine ciceris. ʒ. 100. farie fenug^ci furfuris triti nit^i. albi r tri^a añ. ʒ. 15. misceā oia cū pauco aceto r oleo ros. r caput q̄ cunq̄ nocte cum hoc medicamine est infundendum. vēter quoq̄ suauiter est soluendus.

Declaratio in furfuribus capitis. P^o dubitatur vtrū furfuris sca sit pa^o r videtur q̄ non qz non impedit solitas opationes ergo nō est morbus. p̄mo de morbo. c. ij. Dico q̄ morbus est qz licet manifeste non impediat operationes tamē intrinsecet absconse nocet eis qz inducunt ardorem r angustiam sub cute. etiam dico q̄ est morbus in figura qz deturpat cutim r inducit difformitatem in superficie cutis. ¶ Secūdo notandum q̄ furfura sunt aliquādo signa lepre future. ſ. quādo az in iuuentute a p̄n^o r maxime si cum eis az serpigo ipetigo r furfura mag r in magna q̄titate. Et cum hoc si est homo mali regiminis multum diligens concubitum mulieris r potum vini fortis r comestionem alliorum. r finap. sicut faciebat ille socius meus r fuit adustus r incineratus sang. eius r factus est leprosus perfecte. Si autem ista furfuracea veniat in parua q̄titate r homo non vtat malo regimine talis furfuracea non est signum lepre p̄m Constan. nisi esset signum p̄paratio:

Digitized by Google

mis cum in vtroq; fit vel superflua caliditas vel humores adusti ꝑm magis ꝛ minus. Et dicit Bern. de lilio ꝙ furfura possunt ꝓdicere curationem lepre ique sunt in toto corpore post perfectam mundificationem corporis ꝛ post longum vsum serpentum. Et natura enim tūc expellit humorem corruptum ꝛ venenosum ꝛ incineratum ex quo expulso ad superficiez cutis furfura fiunt. ꝛc sunt signa sanationis lepre. ¶ Tertio dubitatur furfurisea cuius membri est passio. Dicit Bordonius ꝙ primo ꝛ per se est passio cutis qz quasi eam excoriat ꝛ in superficie eius ꝙsi squamule fuerunt. Secundario est passio capillorum quia raduntur ꝛ nutrimentum eorum ꝓ parte in squamis cōuertitur ꝛ in furfura.

¶ Capitulum. 56m. de canicie ꝛ apparatu capillorum ꝛ faciei.

Primus in principio huius .7. libri ꝙ in eo volebamus tractare de rebus ipedītibus pulcritudinem. ideo tractamus de egritudimbus faciei ꝛ capitis vt sunt fauus tinea asahafati ꝛ de similibus. Nunc autem restat dicere de canicie ꝛ de pil. vnde dicimus ꝙ canicies est proprietas accidentalis solo humano capiti attributa ex defectu caloris nātis vel ex malo regimīe sīā multiplicāte peruenies. Vel dicimus ꝙ canicies ꝛ mutatio caloris naturalis capillorum in album colorem vel argenteum.

Cause canicie sunt quedaz primitiue vt nimius calor capitis faciens ad nimiam exalationem caloris naturalis. similiter nimia frigiditas ipsum calorem naturalem mortificans. ꝛ longus vsus rerum flāticarum vt sunt fructus ꝛ pisces recentes: nimia coopertura capitis. Cause antecedentes sunt repko humorum flāticorum ꝛ postpositio exercitij consueti. ꝛ frequens crapula ꝛ superfluus coitus ꝛ similia. Cause autem coniuncte sunt flā aquosum tendens ad putrefactiones ꝙ cōuertitur in nutrimentum capillorum.

Signa canicie sunt manifesta qz albedo capillorum aliquando prius in capite posterius in barba oliquando econuerso. Si autem canicies est naturalis vt in senibus: prius capilli albescunt in capitibus eorum. Si autem est innaturalis vt in iuuenib⁹ prius albescunt in radice. nam sicut dicit Auicenna in fen. 7m. 4i. tracta. j. Dum san. permanet viscosus calidus ꝛ pinguis ꝛ spissus capilli sunt nigri; ꝛ iuuentus conseruatur. Cum ꝛo ad aquositatem tendere incipit declināt capilli ad canitiem ꝛ accedit senectus. Et ideo ꝑm papam dicitur canicies quasi candicies a candore dicta ꝛ candidus da. dum.

Judicia in canicie. Primo canicies nō ꝙ est consueta retrocedere vel multum tarde nec capillum ad pristinum reuerti colorem nisi cuz exteriori tinctura: quia quasi naturalis ille color efficitur in senectute vel ꝓpe. vnde Boetius. venit enim ꝓperata malis inopina senectus. Et dolor etatem iussit esse suam. Intempestiui funduntur vertice cani. Et ideo canicies affert signum reuerentie. Juxta illud. Canicies veneranda parentum. Et est signum propinq̄tionis ad mortem naturalem: quoniam mors quasi proprium vexillum scilicet canitiem humano vertici aplicauit.

Curam non habet canicies sed bene retardationem quam ponit Auic. in 7m. 4. tracta. primo. ꝛ Arnaldus in libro de retardanda senectute. Res canicieꝛ ꝛ senectutem retardantes ꝑm Auicē. Prima est euacuatio humoris flamatici omni hora ꝛ proprie cū vomitu ꝛ cum clisteribus. Et hoc ꝑm Constantinum fit cum theodoricon emperiston ꝛ cum yerarufi ꝛ cum pillulis cochijs ꝛ trifera ꝛ sarracenica. Vel cum his pillulis. ℞. pulpe colo turbith aloem salis gemme scamonee ana pōdus equale semē. fen an se. petro. elī nigri piperis nigri. aā. 3. ℈. distemperentur cum succo absin. dosis ē pōdus vnius solidi. Bern. de lilio dictat istam medicinam ꝛ laudat ipsam vsq; ad nubes. ℞. aloem agarici turbith aā. 3. ij. pulpe coloquintide. ℥. ij. masticis bdellij ȝi. am. cinamomi foliozum absin. foliozum mente. aā. ℥. j. conficiantur cum oximelle squillitico. ꝛ ℞ massa. dentur post. 7. dies sue cōfectionis. 3. iij. vel magis vel minus. ¶ Et caueat ab omnibus rebus flegma generantibus ꝛ humores aquosos ꝛ cito corruptibiles. ꝛ ab omni superflua repletione. Et vtaf reb⁹ generantib⁹ bonum sang. ꝛ spissum: vt sunt res frite ꝛ ea que in patellis preparantur ꝛ ea que cooperta coquuntur sine aqua ꝛ res assate absq; iure. ꝛ illa que fuerint sint in tali q̄titate ꝙ bene possint digeri. quia hic est radix vt dicit Auicēna Nam cum digestio corrumpitur sang. ꝛ egestio etiam corrumpuntur. Si autez homo cēt multum humidus in sua cōplone: illa complexio mutetur ad siccitatem ꝛ ministrētur res condite cuz speciebus ꝛ detur piper ꝛ poter parū. etiā dimittat olera ꝛ fructus recētes ꝛ pisces

Digitized by Google

et oia genera lactis ⁊ lacticinioꝝ:⁊ triticū co
ctū cū aqua ⁊ pultes ⁊ potū aque frie ⁊ ebrie
tatē. Et euitet emulsionē piloꝝ ⁊ dimittat coi
tum supfluū ⁊ nō tangat faciē nec caput nec
capillos cū rebus fridis:vt aqua frigida roſ
et sequit frequētē ablutionē cū aq̄ dulci frīa.
tm ablutio capit ꝺbita cū lexiuis ꝓpuat capil
los:⁊ in ablutōne cito exficcet.⁊ in lauatoriis
ponat fel tauri pulpā coloq̄ⁿ. Cōfectiones
que abscindūt māz flātis ⁊ tardāt canicie sūt
ꝑmo masticatio mirab, lreb. de q̄b omni die
iumat vnus ⁊ masticet ⁊ deglutiatur. cōpuāt
em adolescentiā vsq̄z ad finē vite. Et silr ma
sticatio.trifere facte ex mirab. et cōfectio de
scozia ferri ⁊ melioꝝ est illa in q̄ ponit auruz.
Ista cōfectio vz multū ꝑm Aui. R. mirab. ni.
emblicoꝝ añ partē. j. mellis anacardoꝝ ẽcti
ab eis octaua pars vnꝰ:misceſ cū melle ⁊ cū
butiro ⁊ sumat metridatū ⁊ tiriaca valēt mul
tū in isto casu. Et carnes vipe sunt ꝓpuantes
adolescentiā ⁊ ꝓtrahūt cū assiduat eoꝝ cōestio
Et fiat hoc medicamē quod est ẽptum ꝑm
Aui. R. mirab. lzeb. ʒ. xx. scozie ferri. ʒ. iiij. agaꝫ
ʒ. v. ʒⁱ macropipis garioſ añ. ʒ. ij. conficiant
cū melle. Et dicit Aui. oꝝ vt sumat ista faciē
adolescentiā anno integro amatoꝝ adolescē
ex hmōi ꝓfectionibus sup quas expectet vsq̄z
meridiē. deide comedat cibū. hec ille in. 7. fen
4. trac. ꝑmo. Scias q̄ aliq̄ sunt olea ⁊ limi
menta ꝙbus si caput liniat canicies retardat
et sunt oia olea calꝫa cōfortantia vt est oleum
de castozeoꝝ oleū de been ⁊ oleū de nigella. et
oleū factū cum pulpa coloq̄ⁿ. oleū de sinapi
oleū vnfancinū ⁊ filia. Et valēt linimenta et
lauatoria facta cū lexiuis factis ex cineribꝰ
lignoꝝ stipticoꝝ ꝓfortatiuoꝝ ⁊ calꝫoꝝ. In q̄.
bus etiā lixiuis ante lotionē ponunt res ca
lide ⁊ cōfortatiue vt sunt flozes ⁊ folia mirt.
et folia ⁊ nuces cipressi ⁊ iunipi ⁊ coztices ⁊ fo
lia pini ⁊ galle et similia. Et ꝙ capilli ſ pla
ni ⁊ spissi ⁊ longi ⁊ vt nascant ⁊ crescāt: lauē
tur cū aqua decoctōis berbene ⁊ abſinꝫ ⁊ abzo
taꝫ ⁊ se. limi adusti. pulꝝrāo canne vel cū cinere
eius. Et simiſr lauet aliquādo cum lacte cap
Si a pomo coloq̄. extrahat pulpa ⁊ implea
tur oleo laurino ⁊ foliis iusquiami et bulliat
ꝑ se iuxta ignē ⁊ cuz isto oleo vngant capilli
valet. In casu capilloꝝ valet succus mirte
si caput cum eo lauetur.⁊ folia ⁊ semia mirte
coquant in aqua ⁊ lauet caput. Limis rāo cā
ne combuste tempatus cū oleo mirtino. valet
si caput liniat. Autozes ponūt multa olea sed
mulieres nolūt apponere olea:qz capillos de
migrāt. Et flaui fiāt capilli. Limis vi bulli
atur in aq̄ cū palea ozdei ⁊ fusticoꝝ liquire
ſ lexiuiū cū quo caput sepe lauet ⁊ ꝑ se defi
cetur. Ad idem ſ. rasure bucci sticad. citrini ⁊
liquiriⁿ rase vngule caballine capilli veneris
coquant in aqua cū paruo croco ⁊ lauetur ca
put ad solem ꝑ se deficcet.⁊ quādo pectinaue
rit se madet. pectē in isto lexiuio. In lexiuio
facto ex cineribus fabarū cū alumine distem
perent flozes dumi ⁊ rasura buxi ⁊ liquiꝝ.⁊ la
uet capnt ⁊ fiēt capilli flaui. Ad idem vz lexi
uiū factū de cineribus vitis in quo per vnaz
noctes tēpent lupini ⁊ celidonia ⁊ lupini sint
ꝙassati ⁊ rasura bucci ⁊ liquiꝝ.⁊ inde caput
et capilli lauent ⁊ ꝑ se exficcent. addant floꝝ
sticad. citrini ⁊ floꝝ geneste ⁊ cozteꝝ citri ⁊ ci
tranguli ⁊ gētiana ⁊ alumen. Denigra ° ca
pillos contra canicie ꝑ his qui volūt appere
iuuenes mulieribus. ſ. gallarū. ſ. ẽ. frigant
in oleo ⁊ illi oleo addat alcanne et es vstus ⁊
sal gemme.⁊ iterū oia frigant.⁊ inde liniant
capilli albi ꝑus loti cuz aqua calida decoctio
nis blete ⁊ folioꝝ sambuci:⁊ coopti dimittāt
stare ꝑ sex hozas.⁊ postea lauet ⁊ fiet iuuenis
in apparētia cum iuuentute ficta ⁊ mendace.
Dic scias q̄ quādo alizanna distemperat cū
aliquo oleo nucis denigrat capillos. Et si di
stemperet cum vino rubeo:rubificat capillos
et si cum vino albo citrinescat. Materialia
capillos denigrātia sunt nux cypressi cozteꝝ
exterioꝝ nucis que nunq̄ fit dura. Stipites
fabaruꝝ cozticis auellanarū combustarū gal
le ꝑrite ⁊ in oleo frixe. cozticq̄ malozūgnatoꝝ
alizāna alumē es vstum calx viua cū sapone
sarracenico oleū nucis. Ex cōmixtione istoꝝ
vel aliquoꝝ possunt fieri olea vnguēta epithi
mata ⁊ similia. Cum igit vis denigrare vel
alium colorē facere:ꝑus laueſ caput cū lexi
uio de cineribus vitis ⁊ alumine:quia alumē
ꝑparat oia cū aqua eius lota ad oēm colorez
quod bene sciūt tinctores pānoꝝ. Ad bonū
colorē ⁊ pulcrū faciendū ⁊ ad lētigines et ad
decozem faciei. Primo si ibi sint lētigines vel
pili in faciebus mulierū vel lētigines remo
ueant cū isto ꝓtrotro. ſ. auripigmenti citri
calcis viue añ. ʒ. j. spume argēti. ʒ. ẽ. fiat pul.
et incozpozeſ cū aqua ⁊ bulliāt simul. signum
igit ꝑfecte decoctōis est q̄ si intus ponat plu
ma ⁊ depilaſ est ꝑfecte coctū. Vel ſ. aq̄ infu
sionis calcis ꝑ sex dies. ita q̄ calx remoueat
oi die tribꝰ vicibus. ʒ. iij. cū illa aq̄ incozpozeſ
arcenicū ⁊ tādiu stet ad solē donec plūa ifusa
deplumeſ.⁊ cū illo loca ybi sunt pili ynganſ

Digitized by Google

et post pausaꝫ remoueantꝫ pili ⁊ pfilotrū lauā do cū aqua decoctōis furfuris⁊ ficie. Et in pfi lor⁹ ponīꝫ cim⁹ pulueri⁹ vt remoueat feroꝛe eius. Et aliqñ pōīꝫ gallia muscatavel musc⁹. Vel possunt remoueri pili euellēdo cū pinceꝫ vel cū pice extensa sup pannū. Et qñ fuerunt euulsi vt nō renascantꝫ vngaꝫ locus cū sang. rane q̄ viuit in paludibus. Et vꝫ san. toꝛtuce marine ⁊ san. vesptilionis ⁊ ouaꝝ formicarū ⁊ gūmi vitis albe ⁊ succus bzionie et vrtice. Et valet iusq; anus ⁊ opiū ⁊ pfiliū cocta cū aceto Et valet chimolea ⁊ ceruſa plumbi in medio q̄rū luber supioꝛ cocta in ace⁹ fozt⁹ ⁊ imediata empl'ata post piloꝛ euulsionē ⁊c. Qt hō vel femina bonū habeāt colozē. nota q̄ quedā in terius sumpta faciūt bonū colozē. ⁊ q̄dā hoc faciūt gñando bonū san. ⁊ subtilē vt ouaꝝ so: ꝛbilia ⁊ uſſella bonarū carniū ⁊ ipemet carnes et bonū vinū maturū aromaticuꝫ ⁊ boni cibi facilis digōnis ⁊ bone substātie. Aliqua autē faciunt bonū colozē sanguinē mūdificando a malis humoꝛibus cū eo mixtis. vt trifera mi: noꝛ mirabolani cassiaſ. epithim⁹ ⁊ fum⁹terre Aliqua faciūt faciē rubicundā euapandoꝛ fu mādo ad partes capiti: vt vsus ceparū ⁊ allio rū ⁊ sinapis ⁊ eruce ⁊ vini foꝛti maturi. Qliq faciūt bonū colozē abstergēdo sozdicie in sup ficie adherentē. Et ista sunt linimāta ⁊ ablu: tiones facta ex istis rebus: vt farina fabaruꝫ cicerū ⁊ oꝛobi ⁊ lupinoꝝ ⁊ oꝛdei ⁊ frumenti ⁊ amidi ⁊ risi ⁊ pfilij amigō purga⁹ oꝛagagā⁹ ⁊ mel. Et istis vel aliq̄b⁹ ℞ ad modū vng': ⁊ de nocte facies epithimeſ ⁊ in crastinū cū deco: ctione furfuris lauef facies. Multa alia po: nunt autoꝛes ad que te remitto. Qd remouē dū pannū ⁊ lentigines faciei ⁊ maculas. Pri mo ℞ remedia que dicta sunt in cap'o de fur furibus. Vel fic. ℞. farine fenugreci farine ci: cerū furfuris tritici añ. ʒ. iiij. nitri ſe. sinapis. añ. ʒ. j. pulueriʒent ⁊ coquantꝫ in aceto vel in aqua vsq; ad spissitudinē et epithimentꝫ loca p̄ noctem ⁊ in crastinū lauentꝫ cum aqua de: ctionis furfuris. Vel possunt ista cū melle in coꝛpoꝛari ⁊ coqui. ⁊ ℞ vt. s. Qliud fel hirci ⁊ bouis ⁊ ariens misceantꝫ cum melle ⁊ nitro. et inde facies linita in crastinuꝫ lauef. vt supra Ad idem valet oleum tartari ⁊ oleum frumē: ti. Et valet ista aqua. ℞. tartari calcinati. ℞. j masticis pulueriʒati. ʒ. j. camphoꝛe. ʒ. ß. pistē: tur omnia cū albuminibus ouoꝝ et ponantꝫ i alembico ⁊ ficat aqua roꝛ distillef. Aliud ℞. litargiri. ʒ. j. olei antiqui. ʒ. ij. coquantꝫ ⁊ incoꝛ porentꝫ simul; tunc ℞. muscillaginis pfilij mu scillagꝝ sinapis añ. ʒ. ij. bdelli mirre añ. ʒ. ij. pul cianꝫ omnia sup litargirū ⁊ oleū cocta: ⁊ agi tentꝫ foꝛtiter. ⁊ uerū coquantꝫ vsq; ad spissitu dinem. Et in isto casu valet lac ꝛginale quod fit de litargiro et aceto albo tempato et cum lingua filtri distillato ⁊ mixto cū aqua salis. Et valet in isto casu ⁊ in omni infectōne cut. Qd idem ℞ argenti viui amigō. amararum añ. ʒ. ij. teranꝫ tādiu donec nihil appareat de argento vino: tunc addatur se. melonum bene mundat ⁊ bene tritoꝝ. ʒ. iiij. incoꝛporentꝫ om: nia ⁊ liniaꝫ inde facies in nocte. ⁊ in crastinū lauef cum dicta aqua calida: ⁊ continuef per septem dies. Et dz q̄ nō habet par in mūdifi catione faciei, Laus deo.

Explicit practica valesci de tharāda q̄ alꝫ philonium dicitur,

Qsequitur introductoꝛiū famosissimi docto ris magistri Johānis de toꝛnamira Albōtis pessulani cancellarij.

¶ Johānis de tornamira clarissimi medicine doctoris ⁊ celeberrimi studdij montispessulani cancellarij ad practicam medicine isagogicus libellus.

¶ Am vrine cor-
poz neutroz neutralitate decidētie presentēt medic
que a medio dispōis vri-
ne nāles corpis dispōnes
iudicanj deuiāt tales aut
tendūt ad ruborē aliqles aut ad citrinitatē aut ad pallorē seu remissionem. Et hoc est qz vrine colorant p viam cōmixtionis humoz. 2. de crisi. Si ergo sanguis cōmisceat in aliqua quātitate acquirit ruborem vitra mediū in vrina si cholera acquirit citrinitas si flegma pallor seu remissio. nā isti habūdāt in corpibus potissime i venis. Urine vo in renibus nō possunt ex toto depurari ab eisdem ꝓpter eoz abūdantiā ꝓpter quod aliqua portio necessario expellit cum vrina sic vrina mediū exit in sui natura in hoc vl' in illo colore. Consideratoꝛ sexu vel etate imo ⁊ nigredine si melꝛia sordida feculēta cū vrina exiuerit vt in retētione menstruoz pluries ꝓtingit ⁊ in fine quartanarū. ¶ Si q̄ vrina cū ruboꝛe aliqua vel magno tibi p̄sentet talis arguit sanguinē abūdare in epate ⁊ in venis de cōmuni cursu. Pete ergo cuius etatis sit ⁊ an sit ꝓsuetus vti flōmia ⁊ final' dices dubito ꝙ oporteat ipm flōmari si vult p̄seruari ab vna tertiana vel alia magna egritudine. Sz iteriz vtaꝛ. 3. vel. 4. diebus aqua endiuie dc q̄ accipiat. ℔. j. et quolibet die sumat mediū vitrum repidū. Loco huius si simplex homo fuerit cōedat duos bolos de endiuia nouella cū modico aceti stomacho ieiuno. ¶ Et petas an sit cōstipatus vel nō. si sic habeat de pruntis siccis vl' recētibus vtaꝛ eis in pncipio prādij. Pruna ficca abluant' in aqua repida ⁊ remolliant' modicū. ⁊ q̄n voluerit assumere reabluant' in vino ⁊ aqua equis ptibus vt habeant melioꝛem saporē. nam talia incitāt appetitū ⁊ bīfi cum ventris ⁊ bibat vinū limpharū p mediū ⁊ caueat a salsis a speciebus ab allijs ⁊ cepis. Utaꝛ in cena de pedibus capti agni vel pozci recētis bene coctis infusis in aceto limphato cū modico decoctōis eoz. ¶ Si vo nō bñ coꝛ rigat' paties flōet de vena epatis qua facta i craſtinū epithimet epar cū aq̄ endiuie ⁊ q̄rta pte aceti ⁊ applicet pānus infusus in eis pus repefacꝛ. Aduertat practicus ꝙ nō epithimetur epar nisi facta euacuatōe p flōmia: ꝛa mā coagularet ⁊ ꝓstringeret in ꝛcauitate epatis: ⁊ sic noceret ⁊ si eēt nimis plen? q̄ demōstrat plenitudo venaꝛ nō debet etpithimari q̄uscq̄ fuerit cū hoc eūatus. naz ꝓpter cām dictā noceret ⁊ morbū plongaret. ¶ Si vo cū istis iā dictis vrina nō redeat ad suā naturalitatem purgef cū cassiaſ hoc modo. ℞. pruoꝛ damasce. vuarū paſ ab interioꝛib? mūdatarū caricarum bene molliū aā. xv. nūo vl'. xij. iuubesebesten aā. xx. nūero. ℞ decoctio in. ℔. ij. aq̄ quousq̄ redeat ad. ℔. 6. colef sine compōne qz potio eēt nimis spissa ⁊ in colatura dissoluaſ medulle casieſ munō. ʒ. j. 6. ℞ potio def i auroza. Qua sumpta abluat os cū aq̄ simplici vel cū aq̄ in q̄ fit modica portio aceti ⁊ qui escat in lecto p tres hoꝛas sine somno vt diu remaneat in stomacho ⁊ misceaſ cuz sozdido stomachali. Transact. 3. hoꝛis circa quartam cōiter incipiet assellare ⁊ tunc pōt ire p camera. Ista me³ habet locū in plib? casib? q̄ in oīi neutralitate decidētie quacūq̄z mā peccante nisi fluxū vētris habuerit: imo hz locuz in cura tertianarū verarū ⁊ finocharū. qz cōf fe. oīs hñt oꝛtū a mā stomachali vel epatica vel vtraq̄z potiſſime venarū mesaicaꝛ ꝓpter ꝙ data in pma q̄te vel quarta fe. infpolate facit ad curā potissime si reiteref post. 5. vl'. 6. poxisimū. Ista me³ dꝛ a q̄busdā dīna: quia nō solū p̄seruat a febze: imo curat eandē ⁊ nō dimittit vestigiū malū in natura sicut attractiue me³ dimittūt ex q̄buseuenit nature marim nocumentū: qz me³ attractiue calē vitra debitum calefaciūt. Itē sepe ex nā attractōis a calido attrahūt magis subtile ⁊ grossius remanet q̄re plongaſ egritudo. ⁊ sic malignū sozdidū augmentaſ. Ad quod aduertebat aui. in cura febzū qui ñ vtebaſ medicīs attractiuis si cāsaſ dicta vel clistere ⁊ vtebaſ sir? potiſſime acetoso ⁊ capillozꝛ. ve. ⁊ aqs distillatis endō. vel scolopendrie vel capillozꝛ veñ. per se non cōmiscendo: qz aq̄ endiuie nō tolerat mirrionē aliarū aquarū rōe lactis. Qō si cōmisceat aqua endō cū alijs addaſ zuc' quarte. j. ⁊ clarificef ad modū sulep de rōne zuc' qz calidō sumatur cū aqua bullite equis ptibus. Nā in acuſ Ba? phibet vsum zuc' qz calefacit. II. de inge⁹ ¶ Uerū in cura tertiane nothe q̄ multū durauit Ba? vtebaſ apozimate sc̄s sirupo laxatiuo et dabat quātitatē bonā vna die ⁊ alia nō dabat. et hoc recitat ad glau. c. de ſtiana notha sup illud dictū da ei cartaticuz cū radicib?. i. da ei sirupū laxatiuū quod est apozima. ¶ Ad

uertat practicus q̄ si det casiaſ cū aliq̄ medi cina attractiua puta. ʒ. j. ℈. casieſ. cū. 3. ij. dia cartami aut elec' de succo rosar vt facimus qui busdā rusticis dure eductionis tūc faciat de coctionē pus dictā nō ponēdo caricas nec di cat fiat decoctio in. ij. ℔. aque ℥ absolute fiat decoctio.

Si vero vria exeat mediū ad citrinitatē cū aliq̄li rubedine arguit p̄n^m tertiane: tūc patiēs abstineat a vino et carnib' p. ij. aut. iij. dies. Comedat de lactuc. ij. vel. iij bolos in p̄n°prandij et cene. et vtat spinargijs auenato ordeato. et pōt sumere de brodio pul li in quo sit tertia pars succi agreste recentis Sumat de compositione mercurialis p. ij. vl. ij dies quolibz mane mediū vitrū aut plus que sic fit. ℞. mercurialis et bulliat vnica bullitōe deinde ponat sup scissoriū et cuz alio scissorio p̄cutiendo cōminuat. post iter scissoria p̄ma tur et de succo fine brodio inde expsso capiat modo dicto. loco huius potest sumere casiaſ supius dictā pōt cōedere pedes capti pozci vl agni modo p̄us dicto.

Si vero vria exeat mediū naturale ad citrinitatē magnā et solaz di ces eaz mōstrare cholerā abūdare in stōacho. Et tunc. sumat p duos vel tres dies de endi^a recenti cū aceto. nisi corrigat infra. 7. vel. 8. dies. sumat de compositura mercurialis modo dicto vt casiaſ p̄us dictā. Et inq̄ras an sit cō suetus flōmari et si sit flōmet. Et vtat pedibus supius dictis. Si vo talis fuerit deli cat' nec potest sumere decoctiones mercurarialis nec casiaſ nec endiuiā: q; amara. sumat de aq̄ en diuie mediū vitruz tepidū p. 2. vel. 3. dies. Si cū his nō corrigat sumat clistere quod sequi tur. ℞. q̄nq̄ herbarū cōiū sc; malue mecurial' ficle brance vrsine viol'. añ. ℥ij. j. fusuris gssi p. j. semis cartami ꝓquassati. ʒ. ij. ani' marat' añ. ʒ. ℈. fiat decoctio in q̄ dissoluatur medulle casieſ munð. ʒ. j. ℈. yerapigre. ʒ. ℈. olei violati quart' ℈. vel quart. j. salis cōis. 3. j. ℞ cliste^e qō tene at q̄tū poterit nec fricet vēter donec vo luerit assellare. Si vo talis patiēs ꝙuereret de renibus p̄dictis adde crete marine tribuli marine pitarie pātafilionis añ. ℥ij. ℈. ℞ cliste re et injciat. ¶ Aduerte q̄ oēs practici ponūt in clisteribus de bīdicta et yerapigre. tū Ba. nūq̄ posuit et est rō duplex vna q; ñ. possum' modico tpe deduci de potētia ad actū a debili caloze intestinoz. 2ª q; ad tpas sequiť ostipa tio ad. 2. dies ꝓpter adherentiā. sed antiq̄ pra ctici ponūt in receptis suis, ideo opz eis etiaz vti alias cōiter apothecarius diceret medicū nouū non intelligere. ¶ Notiuū antiquoz fuit tales opiate valēt sumpte p os in ma^a stoma chali vel cerebzali puta yerapig̃ Ba' g̃ valebit in clisteribus. Silr bīdicta vz in passionibus ancharū renū et matricis sumpta p os. g̃ vale bit in clisteribus. ¶ Vale cōcludūt: q; loquēdo veridice plus nocēt. q̄ iuuēt ꝓpter causas di ctas quare increpaui modū antiquoz cū sup fluo fundamēto in opatōib' eoz. ℞ in cōti nenti et Ba. in passione capiū ponebat ȳtutez turbith in clistere puta in decoctiōe clisteris. ponit etiā coloq^te. 3. j. vel. 5. j. ℈. ℞ nō de opiat Silr ponebat ℥ij. ȳtutē turbith in clisteris decoctōne. Ba. faciebat clistere cū decoctione herbarū dicta cū sale et oleo vt expulsiua inci tarez. Aduerte q̄ in cura alicui' febzis nō pra ris electuarijs diagrediatis q; multū nocent corpibus humanis et augmētat febē et discra fiaſ i corpib' et attrahēdo pmiscēt malignū cū benigno. et sic malignū augmētat. talis g̃ me dicus q̄ eis sic vtiť nō debet dici curator egri tudinū: sed tribulator hūanoz corpoz. Aduer tat igit medic' sup admistratōe medicinaruz attractiuarū potissime in solida subat in qui bus est diagrediū. nā talia nō solū nocent in neutralitat e decidētie: sed febzicitates febze continua disponūt ad pditionē. Et ratio est: quia opz q̄ medicus euacuās humorē in aliq̄ febze cognoscat humorē peccantē a dominо et humorē peccantem in minoz quātitate vt scilz q̄ cholera peccat in duabus partibus et flegma in tribus. et sic autores iubent dare de diacartamo vel pillas cochias et similia. ℈ qa hoc est extimatiuū et nullus pōt venire ad no ticiam punctuale. ideo nullus tam pfectus ē q̄n erret vt recitat Bal'. 4. amp̄. comento. 2. ꝓpter qō. 2. pnosticoz in cōmento ptulit q̄ ille est melioz qui in centū vicibus non errat: nisi semel q̄ ille qui bis. Confortat g̃ in seipo ne euacuet humorē nō euacuandū quare no cumentū inferat infirmo in neutralitate deci dente et in febzibus poxīmalibus nā satis re parat illud damnum ꝓpter virtutis con stantiā: ℈ in cōtinuis simplicibus vel cōposiť cū poxīmalibus vt in emitriteis euacuare hu morē nō euacuandū et nō illum quem dz eua cuare ponit egrū in piculo pditionis et mort. ꝓpter quā causam Bal'. de his considerās et motuis supdictis in cura febzīū poxīmaliū et continuarū nō vtebat nisi casiaſ. et cliste^e nec legi in aliqua cura facta p eum q̄ vteret ipsis nisi in cura tertiane nothe modo supdi

Digitized by Google

cto. Cassiaſ supdicta'est me[a]dina vt superius dictū est que potest dari febricitātibus et nō febricitātibus. ¶ Si vo ꝙruloſus fuerit princeps vel alius delicat' curabit' isto modo. ℞. medulle cassiek p setaceū colate. ℥.ij. fir[i] viol. ℥.j. misceant' et ponant' in cipho vel gobeleto dab de tali cassiaſ duo coclearia q̄ est sat' placida. Post fac patientē sumere de brodio pulle vel carniū vel brodio cauliū rubeoꝝ et da in ortu solis cōtinue p.2. vel.3. dies et suauiter labit. Si vo nō potest comedere dissoluātur illa duo coclearia cuꝫ brodio caponis. Si vo cassiaſ nō esset bene pinguis vel recens pone de sirupo violato ampli[9]. ¶ Quādo vo patientes sunt multū delicati nō tolerātes dulcia tē in tali casu ℞. tamarindoꝝ p aliqđ ips in aq̄ bullita remollitoꝝ post colent' vt de cassiaſ dictū est et da modo supdicto cū sirupo violato pmixto. Consilr potes miscere tertiā ptem tamarindi scz. ℥.j. cū. ℥.ij cassiek statim dicte et pone de sirupo violato quart'. ℔. Et qz tamarindi sunt acetosi cassiaſ pdicta erit gustui magis grata et sup sumant'. 2. vel. 3. coclearia de brodio carniū vel cauliū rubeoꝝ. ¶ Alij practici faciūt electuariū in bolis de tali cassiaſ pmiscēdo puluerē turbith cū modico zizib et anisi et cū eis laxāt beīgniter qz turbith ē medicina familiaris cū tertia pte zizyberis in mā fiāt bole elec[m] dab in media nocte in dosi. ℥.j. vel ℥.ij. cū duob' vel trib' coclearijs de brodio cauliū et modicū pōt dormire desup.

Si vero vrina medium in sui nā eriuerit cōsiderando serū tetatem et fuerit coloris remissi seu pallidi arguit portionē materie flātice vel melice cōmisceri. talis vrina accidit in sene muliere vel in puero. Et qz talis vrina iudicat hūores grossos frios vl calos in parte rone flegmatis salsi commixti de possibili talis indiget vsu decoctois radicū. et hoc est cōmune in mā grossa frida vel calida. nam sirupādo vel filia faciēdo semp ponimus radices herbarum ad hoc. ideo cōiter in tali casu vtimur sirupo acetoso composito ex oximelle diuretico vel sqlitico. ¶ Vel dices patiēti ꝙ accipiat cortices radicis feniculi petroselini apij et longa decoctōe coquant' ipsis pus modicū cōquassatis in fine decoctois ponat. ℔. j. cicerū rubeoꝝ qz nō tolerāt longaꝫ decoctionē et ex hac capiat mane et sero medium vitrū sero tepidū et mane bene calm reno uando dictā decoctionē de tertio in tertiū diem vel de quarto in quartū qz alis cozrūpet. Et si velles melius operi in fine decoctionis cum ciceribus facias poni mediū vitrū mell. et statim faciet spumā expumata decoctione statim deponat' ab igne illud mel meliozabit operationē rōe cause etiā laxabit. et post ꝙ sumpserit. 3. vel. 4. diebus facies reiterare q̄ vtatur vt pus. Iste potus est de materia mellicrati. Galienus vrebat talibus mellicratis quia sunt bone operationis potissime in passione stomachi de materia grossa exīte in cōcauo et in villis. Et faciebāt. 7. de ingenio mellicratum de absinthio cū radicibus dictis in mā dicta et ꝓpter nouū ꝓcticū disponit' sic in forma. ℞. cortic radic feniculi petro[m] apij raphā aā ℔. ß. absinthij recētis. ℔. j. mellis ol. despumati quart' ß. clarificet et fiat mellicratus ad ℔. ij. ¶ Mellicratū differt a sirupo: qz in mellicrato est modicū mellis in sirupo multū de melle aut de suc[o] aut de vtroq̄ ratōe quorum modica quātitas facit. ℔. j. in mellicrato est modicū de melle: vt dictū est: ideo maior quātitas in duplo facit. ℔. j. Item mellicratū capit' fine alia mixtura. Et qz rōne calitatis vergit ad caliditatē in ꝑmo vel in scōo gdu et nō pmisceā alia decoctio. Item nō dab mellicratū in febribus sed in neutralibus dispōnibus ¶ Cum tali vrina cōfert abstinētia cene. ideo dicas patienti ꝙ parū cenet. Confert salsa viridis. ideo in tali cena modicū cōferūt pedes pozci capti vel agni eū salsa viridi et sint bene cocti. Competit brodiū parue pulle cui' pēter impleat' allijs mellissa maiozana. nam herte iste multū valēt in ista materia. Vel dicas cū tali vrina ꝙ habeat modicū de mellissa maiozana ysopo et menta. ℔. j. oīm. et coquātur in brodio carniū vel cū oleo modico et aq̄ diebus q̄dragesimalibus et stomacho ieiuno recipiat patiēs cū modico panis et sero loco cene vel ante cenā vel post et faciat hoc p tres vel quattuoꝝ dies post quos dicas ei ꝙ reuertat ad te. Remediū istud est bonū ꝑ pauperibus et cōmunibus et est artificiale in passionibus stomachi et laterum addēdo modicū de ockis feniculi. i. de summitatibus et in passionib' capitis addendo quattuoꝝ vel q̄nq̄ folia salnie et ysopum in passionibus pectoralibus: puta in plectoria pectoralium a tertia operatione: sicut saluia et maiozana cerebrum et endiuia epar confortat.

Nunc dicendum est de sirupis. ¶ Medicus iuuat naturā quo ad causam mozboꝝ et discrasiarum neutraliū decidētie cum sirupis mellicratis et iulep. Cum mellicrat' in neutralitate

Digitized by Google

decidētie. nam quia mellicrata tendūt ad calliditatem in ꝓmo vel in ſecūdo gradu ratōne mellis ⁊ herbarū ⁊ ſumunt ſine alia mixtura nō damus mellicrata niſi in neutralitate decidentie ſine febre. Jn febre vtimur ſirupis qz licet ſint aliqui calidi rep̄munt tamē commixtione aque decoctōis cicerū vel ſimplic. ido in cura febris vtimur ſirupis vel iulep roſarū vel violarū quos damus loco vini delicatis. Cōmuniter devno cocleario iulep facim⁹ vnū craterem plenū cum aqua ſimplici. ¶ Julep cōmunia ſunt duo in apotheca ſcz roſarum ⁊ violarum. ⁊ iſ fiant in terra iſta meliora fiūt in partibus oriētis: quia ibi eſt zucᵐ recētius Julep roſ fit de aqua roſ cum modico zucᵒ clarificato cum albumine ouoꝝ. ideo eſt albū in colore. Potus iſtius iulep confortat coꝛ et ſtomachū rōne aque roſ extinguit calorē ſup fluum daſ in diſcraſijs neutralibus daſ febricitātibus delicatis locovini cū aqua ſimplici vel ordei. ¶ Julep violarū fit cum decoctione violarū. ideo tendit ad cholerā rubeaz. Jſtud iulep valet in diſcraſijs febrilib⁹ ⁊ eſt quodāmodo laxatiuū ſicut alterū quodammodo eſt conſtrictiuū rōne aque roſ cōmuniter magis placet iulep roſ. Magiſtri mōtiſpeſſulanivo lentes complacere patiētibus delicat abhoꝛrentibus ſirupos faciūt iulep in diſcraſijs febrilibus de aqua endiuie diſtillata de aq̄ ſcolopendrie de aqua capill. veneris ⁊ dāt in potu loco ſirupi cū aqua bullita equis partibus ¶ Et diſpoīt ſic in forma ꝑpter iuuenes practicātes. ℞. aque endō quart. iij. aque ſcolopē ℥. ß. aque capilloꝝ veñ. quart. j. ⁊ aliq̄n ꝑpter inſomnietatē ponit quart. ß. de aqua lactuce vel nenupharis panis zucᵗ quart. j. clarificet ⁊ fiat iulep de quo ſumat ſero ⁊ mane. loco ſirupi hoc facimus delicatis. ſed nō nō vz tātū ſicut ſirupus. ⁊ eſt opatio magis apparens q̄ exiſtens in foꝛo cōſcientie ꝑualeret ei mane ſumere circa aurozā mediū vitrum aque endō tepide vel aque ſcolopēdrie vel lactuce et ꝺo de aqua capill veñ. diſtillata vel de eiſdē ſup dictis: ⁊ ita facimus paupibus. nam paupes curam⁹ cum potu illarū aquarū. nam zucᵐ cum illis mixtū rep̄mit vtilitatem earū. Galienus in ꝓmo ad glauconē vult q̄ debemus dare febricitātibus aquas diſtillatas loco ſirupoꝝ. ¶ Aduertat practicus q̄ ſirupi qui tenent in apotheca ſunt duplices. q̄dam ſunt ſimplices: quidā compoſiti. Compoſiti ſūt vt oximel diureticū oximel ſquilliticū. et valent in materijs groſſis: quia fiunt cum radicibus oriz̄ cōpoſita valet in materijs mediis. Sirupus acetoſus cōpoſit⁹ qui fit cū decoctiōe radicū ⁊ aceto valet in materijs calis groſſis ſicut cholera citrina vitellina. Heridice tenet p̄ncipatū inter alios ſirupos in diſcraſijs febrilibus in quibus peccat materia cholerica in parte vel in toto quod declarat citrinitas in coloꝛe vrine cū quadā cōfuſione in ſubſtantia idez declarat ſiſ. etas patiētis ꝛc. Similr eſt in apotheca ſirupus cōpoſitus qui ꝺr ſirupus de biſantijs quē ponit Jobes hebemeſue in ſuo antidotario. fine ꝺr de biſantijs. i. ſir⁹ de endiuia cōpoſit⁹. Jſte ſirup⁹ multū valet ⁊ in fine eſtatis ⁊ autūno: quia eſt ſirupus eradicatiuus aucte Hebemeſue in eodē loco. naz eradicat materias iuiſcatas ſed i aduſtis melancholicis. ideo dicit eradicatiuus. ab eodez multuz valet in febribus erraticis ⁊ cōtinuis in fine eſtatis ⁊ autūno. Sirupi ſimplices q̄ tenent in apotheca ſunt q̄plures p⁹ eſt oriza ca ſimplex. 2⁹ ſirupus acetoſus ſimplex. Apothecarij ⁊ medici debiles in arte capiūt vnuz ꝓ altero. ſed differētia eſt magna: quia in ſirupo acetoſo ſimplici plus intrat de aceto q̄ in oriz̄ ſimplici. ⁊ ponit ſic in forma. ℞. zucari clarificati. ℥. j. vini malozūgnatoꝝ boni et electi quart. j. aceti boni quart. ß. ſ. oriz̄ ſimplex. Jtē ℞. zucᵗ clarificati. ℥. j. aceti boni quart. j. vini malozūgranatozū quart. ß. fiat ſirupus acetoſus ſimplex. Jſte ſirupus q̄ valet in materijs magis calidis et magis groſſis. valet etiā multū delicatis permixtus cum aq̄ bullita ſimpli per mediū equis partibus vel p⁹ plus ponaſ de aqua vt magis placeat ſumat mane multū cal'm. valebit multū contra cholericas egritudies dicimus delicatis abhoꝛrētibus ſirupos. ego faciā vobis bullire zucarū cum vino malozūgranatoꝝ ⁊ aceto et tiberis de illo. Jtem in apotheca eſt ſirup⁹ de papaue re. Sirupus de floꝛibus nenupharis q̄ valent in materijs calidis capitis ⁊ vigilijs exceſſiuis. Similr eſt in apotheca ſirupus de capill veneris. Sirupus de yſopo valet in materijs pectoralibus a ꝓma ſecūda ⁊ tertia opatione ⁊ hoc eſt ex quadā forma cōſequēte mixtionē et menſurā elementoꝝ in eis cū ſimili forma reſultāte illo modo in illis partibus quas ſolus deus nouit. Et illud innoteſcit medico ꝑ experiētiā puta a poſteriori a ꝓrioꝛi nequaq̄ vocatur tota ꝓprietas cōſimilis in eis. ideo magis reſpicit partes illas. ⁊ ita dicimus de pluribus alijs medicinis: vt de melliſſa q̄ eſt coꝛdialis et de bugloſſa de ſcolopēdria q̄ eſt

splenetica a tota natura de cozallo ꝙ est stomachalis ex sui natura specifica in vtraq; cā calida ⁊ frigida. sed magis in calida: q̄a tunc tota natura illa conforta' a prima operatione id est pmis qualitatibus. Et etiā in apotheca est sirupus de absinthio qui vs stomacho grauato. Et est sirupus de fumoterre valēs cōtra scabiem. Simil' est sirupus de scolopendria qui valet spleni grauato. Sil' sirup' endiuie qui valet epati discrasiato. Simil' est sirup' de epithimo qui valet in materia melācholica. Isti sunt sirupi cōmunes qui cōmuniter sunt in apotheca interdū damus de vno interdum de duobus simul miscēdo ponēdo in maiori quātitate de illo quo patiēs magis indiget. propter quod nouus practicus aduertat ad statum apothece videndo q̄ sirupi sint in ea quibus potest vti singularibus vel cōmixtis sm ꝙ ei videbit' in discrasijs febrilibus ⁊ neutralibus decidētie. post quos potest dare casiam' cuz tamarindis vel sine. Si vero vult: sirupum ex simplicibus cōponere vt doctior videatur poterit sic facere vt in cura tertianeverē. ℞. endiuie nouelle cicoree polipodii scolopēdrie si frenēticus fuerit capill' veñ. aā m. j. aceti. ℥. ß. fi multū fuerit macilētus dicat acēti passulati. ℥. j. zuc'. ℞. ß. ℞ sirupus clarificat' ad. ℞. j. ℣ Aduertat practicus ꝙ sirupi qui tenentur in apotheca debent bene decoqui vt fuent' ⁊ debent decoqui vsq; redeāt ad quātitatem zucari vel quasi. dico quasi: quia ad. ℞. j. zucari in sirupis debet decoqui vsq; redeat ad quart'. v. ⁊ si sint quart'. iij. zuc' debet sirup' redire ad. ℞. j. quādo habet cōseruari per magnum tempus in apotheca. Si vo statim sumeret' vt ab infirmis tūc nō oporteret eos tm̄ decoqui vt redeāt ad q̄titatē zuc' vel quasi. ß cum media. ℞. zucari, practicus dicet ℔ sirup' ad. ℞. j. ⁊ cum quart'. iij. zuc' fiat sirup' ad q̄r'. v. ℣ Si vero practicus vellet facere sirupum in cura tertiane nothe dicet sic. ℞. coztic' radis fenuculi et petro^{li} aā ℥. ij. radic' spagi gramis aā. ℳ. j. et cōsequēter apponat herbas superius dictas. Et si habuerit arenulas in vrina ponet de semine melonū. ℥. j. liquirit' rase. ʒ. ij Si vo eēt tussiculosus ⁊ macilētus ponet de iuubis. ℥. j. vel. ℥. ij. ⁊ cum zucaro fiat sirupus. Aduertat iterum ꝙ nō ponat in sirupis suis multa materialia de ꝓfilio Galieni primo ad Glauconē capło pmo. ideo pfecti medici in sirupādo sunt cōtenti de q̄nq; vel sex mālibus ad plus duab' cāis positis a Ga° ibidē. petici vo debiles in arte confundunt plura mālia.

Hunc loquamur de faculis in febrib' potissime porisimalib'. ℞. ros. rubearū nō cōq̄ssatarum nec pulueriz atarū q̄tū sufficit fiāt duo sacculi infhastati cū duplici basta pro fronte ponant' in aqua tepida quousq; incipiāt bullire deponant' ab igne: ⁊ vnus sacculus comꝑmatur cum. 2. sciłlozijs compłssione cōpetenti post compłmat' cum manibus applicet' fronti ⁊ ibidē remaneat q̄diu calor durauerit ⁊ illō erit p tempus in quo semel aut bis dici posset ille psalmus miḗre mei de' ⁊c. post alt' eodē modo applicet'. Ambobus sacculis sic applicatis bis vel ter alternatis vicibus interroget patiens de querela si sentit doloris sedationem. ꝙ si dixerit eum sedari custodiantur illi duo sacculi ⁊ aqua compłssionis: vt cum opus fuerit iterari possint. Cōmuniter reiteramus in die naturali bis vel ter. applicatis vero ⁊ remotis dictis sacculis applicet' sacculus qui sequit' ⁊ cum dormiat si possit. ℞. ros rubearum. ℥. ij. flozum nenupharis. ℥. ß. teriant' grosso modo et fiat sacculus pro frōte. ⁊ possunt addi. ʒ. ij. seminis papaueris albi cōq̄ssati fiat saccul' in pāno lineo raro ⁊ ātiq̄ cū modica benda in capite applicet' fronti sine calefactōe et cū illo dormiat ⁊ pt tenere ipm vigilando sed potissime dormiēdo. ℣ Quia interdum cōmunicat' dolor stomachi in febrib' proximalibus applicet' sacculus qui sequit'. ℞. ros rubearum. ℥. j. ß. psidiarū balaustiarū aā ℥. ß. coriādri preparati. ʒ. ij. cozalli rubei. ʒ. iij. panis assi infusi in aceto. ℥. j. pulueriz ent' oia grosso modo et fiat sacculus pro stomacho et applicet' tepefactus aspło vino sup tegulā vel aqua ros cum modico aceti ⁊ applicet' stomacho. nam stomachus in talibus febrib' cōqueritur ⁊ dolet ratione cholere pungentis ⁊ fumantis. Verum interdū dolet ⁊ plurimum ratione ventositatis eleuate a cholera grossa flegmatica: puta a cholera vitellina. ꝓpter ꝙ sacculus dictus non sedabit bene dolorē. ideo in tali casu applicamus spongiā infusam in aqua decoctōis ros ⁊ camomille. aā. p. j. spongiam in dicta decoctiōe infusam ⁊ compłssam cum manibus calidā stomacho applicamus. dum fuerit per spaciū vnius miserere mei deus ⁊c. vel amplius sz q̄diu calor in' ea pseuerauerit: remoueat' ⁊ applicetur altera vel illa eadē infusa vt pus ⁊ cōpressa interdū ⁊ pluries. Galienus in dolore stomachi cum ventositate applicauit spongiā infusam in aqua decoctionis absinthij tenēdo ⁊ remouēdo sm ꝙ

Digitized by Google

dictum est de saculis. ¶Si patiēs cōquerit de dolore pectoris potissime in costis applicamus similr spongias stratis dictas infusas in aqua decoctionis rob. ⁊ camomille cū tertia parte olei de aneto. Et si patiēs fuerit multum siccus cholericus loco olei camomille ponimus oleū amigdalarū dulcium.

Nunc loquamur de electuarijs pfortantibus

Electuaria cōmuna prosternūt appetitus ꝓpter pulueres ārtiquatos. Antiqui ēo practici postponūt illa ⁊ faciunt vt sequit. ℞. cōserue rob. ʒ. ij. cōserue violarū. ʒ. ß. seminis papaueris albi pulueriz ati. ʒ. j. seminis melonū mūdati ʒ. ij. suc' quātum sufficit fiat conditū. Inf dus addimus de puluere diamargariton recenter facto. ʒ. j. ⁊ tale conditū cooperiat cum. v. pānis aur. Si vero patiens esset multū choleric⁹ ⁊ siccus: tunc facimus ecōuerso de conseruis ita ꝙ capiam⁹ de cōserua violarū part. ij. et de conserua rob part. j. ⁊ plus ponimus de semine papaueris pulueriz ato ʒ. ʒ. ij. cōmuniter vt somnus ꝓcuretur ⁊ ponimus de semine melonum mūdato plus. ʒ. ʒ. j. ß. Interdū ꝓ pauperibus dicimus ꝙ habeāt de zucaro rosato vel violato, ⁊ capiāt cum cocleario infuso in aqua. Si vero patiens esset nobilis et practicus vult facere electuariū autenticum faciet sic. ℞. conserue rob. ʒ. j. ß. conserue violarum. ʒ. j. seminis papaueris albi subtiliter pulueriz ati. ʒ. j. seminis melonū mundati. ʒ. j. ß. corallorum rubeorum. ʒ. ß. pul' diamargaritō recenter facti. ʒ. j. pannozū auri decē numero zucari quātum sufficit. Loco pul' diamargariton posset fi: facere. ℞. margaritarū perforatarum electarū. ʒ. j. saphiroꝝ smaragdoꝝ aā. ʒ. ß. pulueriz ent subtilissime. Ista mineralia ponimus in cozpulētis: quia nō iuuāt: immo nocent in macillētis. Et hec sufficiāt ꝓ facili introductione iuuenū practicā exercere cupiētiū quoꝝ deus opa dirigat atq; felicicet.

¶Preditissimū atq; p̄clarissimū opus Valesci de tharanta reuerēdissimi magistri necnō artis medicine doctoris fama sup ethera noti. vna cū introductorio celeberrimi viri atq; medicine doctoris Johānis de tornamira finit feliciter. Impressum autē ꝓ insignes artis impressorie magistros Nicolaū vvolff Anno domini. 1500. die vero. 10. marcij.

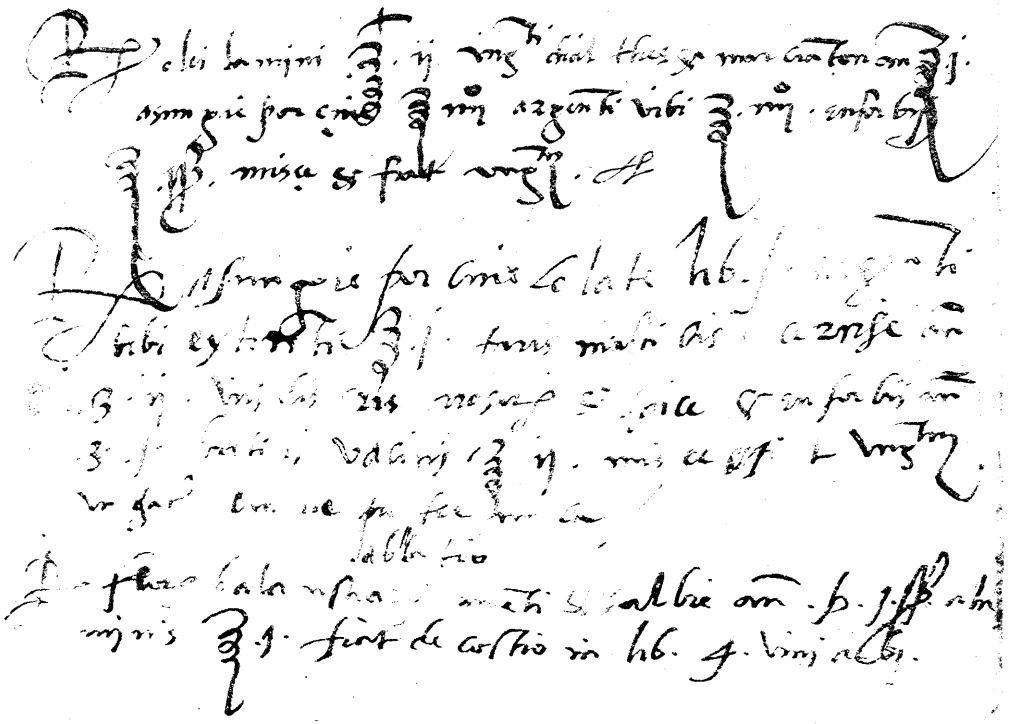

Digitized by Google